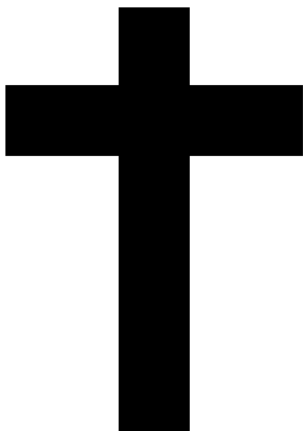


Bibiri Kuyie
Nnààntì Pátírì



The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

Bibiri Kuyie Nnàà̀ǹt̀i Pátírì

The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 1 Jun 2022
5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16

Contents

Tenketé	1
Mudennimù	54
Ikuś Niübè	100
Mukétimù	135
Ikuś Kóntimù	184
Sosuwee	229
Bebaatfè	254
Oduti	283
1 Sammuyεeri	287
2 Sammuyεeri	323
1 Bekpààtibè	356
2 Bekpààtibè	395
1 Bekpààtibè Tōmmú	434
2 Bekpààtibè Tōmmú	473
Esitadasi	518
Nεemii	531
Esitεε	551
Isɔbu	559
YεSāā	614
Yekotinò	755
Mεborimε Wéiti	783
Fεcanyènɸè	800
Esaii	811
Sedemii	918
Isáútli	1013
Esekiεri	1025
Danniyεeri	1083
Osee	1102
Sowεεri	1119
Amɔɔsi	1126
Abudiasi	1140
Sonaasi	1142
Misee	1145
Naummu	1155
Abakuku	1160
Sofonii	1166
Asee	1172
Sakarii	1175
Madasii	1190
Matie	1194
Mariki	1238
Duku	1267

Isãã	1312
Yesu Tõrè	1342
Odommu	1379
1 Kòdenti	1397
2 Kòdenti	1414
Kadasii	1424
Efɛɛsi	1430
Fidipu	1436
Kòdòosi	1441
1 Tesadoniki	1445
2 Tesadoniki	1449
1 Timòntee	1452
2 Timòntee	1457
Titi	1461
Fidemò	1464
Ebedeebe	1466
Isaku	1481
1 Pìeri	1486
2 Pìeri	1491
1 Isãã	1494
2 Isãã	1499
3 Isãã	1500
Sudi	1501
Mudáammu	1503

Tenketé

Di mpátíri tó tìi náàhiti

Bè yu di mpátíri Tenketé ke yé dii náammè Kuyie ndòò mèè botí kutenkù. Kàa dó kébanté kutenkù ti fòu kùu miéke kù dòmmè nè oniti kó mǎfiè ntúmè dii pátíri miéke nke de kó tináahiti bomè.

Dií pátíri múnke ti náa nKuyie ndómè kédeeté oniti ke tǎáté benitìbè mabè ke bè dòònè metaummè, bèè mabè kó yeyètè tu: Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu, ké dè mboní ke kùu dòònè metaummè Isidayeeribe.

Dií ti náa nKuyie mbenkemè kumáá benitìbè nè ku yóó bè bekénèmè nè kù nimè bèè kù tũ nke bè teénnè.

Dè kó difǎnkúò ke né ti náa nti bo yiemme kù yè mmù ke nyé ke dò nkù náké tì yóó dǎò, ke nyíé nku tannò nè ku kuó. Dií múnke ti náa ndimònni kòbe bèè do tũ nKuyie mbè do kù tũ mmèè botí.

Di mpátíri náahiti duó ke dòmmè

1. Kuyie ndòòmmè kutenkù nè oniti 1:1-2:25
2. Oniti yetemè Kuyie nke kù wèè koò dóunnè dinùù kù yóó ò deetémè 3
3. Kayéè nè Abèedi be kó tináahiti 4
4. Adammu kó kufuku kétuàkenè Nòwee 5
5. Menie nkùòmè benitìbè kè Nòwee yenté nè o kòbe 6-9
6. Nòwee kó kufuku 10
7. Benitìbè maámè didènni Babèedi kè Kuyie ncánnè cánnè be náahiti 11
8. Abarahammu kó tináahiti 12:1-25:18
9. Sakòbu kó tináahiti 25:19-37:1
10. Sosèfu kó tináahiti 37:2-50:26

KUTENKÙ KETÈ MÈE BOTÍ

Kutenkù kó mudòrimù

¹ Kuyie nyóó dǎò kutenkù ké dǎò tiwetì nti nè ketenkè.

² Kè ketenkè í mmàke kè dòmmè, dèmarè í mbo, kè do dò nkubinku nku ke dò mbi. Kè Kuyie nYáá nnónké ku ìnkè ke nampú. ³ Kè Kuyie mbéi nke dǎ: Kuwennikuu yènní! Kè kùu yènní. ⁴ Kè kùu pènsìri kuwenniku ké kù cáhné nè dibìnni, ⁵ kéyú kuwenniku ke dǎ kuyie, nkéyú dibìnni ke dǎ keyènkè. Kè kuyuokuu buoté kè dikünweñni buoté. Diyiè ketiri ndi.

⁶ Kè Kuyie ndǎ: Tiwetii buoté kétoté menie kè mie nní ríbo ké ìnkè kè metémè bo ketenkè. ⁷ Kù béi mmemme kè tiwetii buoté kétoté menie, mie nke ìnkè metémè ketenkè. ⁸ Kè kùu yú ké ìnkè ke dǎ tiwetii. Kè kuyuokuu buoté kè dikünweñni buoté. Diyiè déri ndi.

⁹ Kè Kuyie mbéi nke dǎ: Menie mmèè kpáá mèè tíi ndèmarè máá, kè ketenkèe feitè. Kè dèe dǎò kù yèmmè. ¹⁰ Kè kùu yú dèè waánni ke dǎ ketenkè, kéyú menie nke dǎ dàmèèri. ¹¹ Kè Kuyie ndǎ: Titietii nè timúti dèe yènní dèboti dèboti kémpèi yèbe. Kè dèe dǎò kù yèmmè. ¹² Timúti nè titietii kè dèe yènní kémpèi dè be, dè be. Kè kùu dè pènsìri. ¹³ Kè kuyuokuu buoté kè dikünweñni buoté. Diyiè táánni ndi.

¹⁴ Kè Kuyie nyíé kébéi nke dǎ: Kuwenniku ríbo ké ìnkè kémbaàti keyènkè nè kuyie nnè yemòrè nè yewe nè yèbie, ¹⁵ kémmi ké ìnkè nè ketenkè. Kè dèe dǎò kù yèmmè. ¹⁶ Kè Kuyie ndǎò dèmarè dèdèrè dèè bo mmí, kè dèdèrè ntú diyiè

dii bo mmí kuyie, kè desámpòrè ntú otànkù wèè bo mmí keyènkè, ke yíèné siwáá. ¹⁷ Kè Kuyie ndè ãnnè keínkè kè dè mmí ketenkè. ¹⁸ Kè dè mmí kuyie nnè keyènkè, ke baàti kuwenniku nè dibiinnì. Kè kùu dè pénsiri. ¹⁹ Kè kuyuokuu buoté kè dikünweñni buoté. Diyiè naanni ndi.

²⁰ Kè Kuyie ndò: Desíntékpere demou buoté menie mmieke, kè sinoo buoté kénheinte keínkè, kè dèe dód kù béimmè. ²¹ Kè kùu dód siyíi diési nè dèè kó dimàà fòu menie mmieke, debotí debotí nè sinoo sibotí sibotí. Kè kùu dè pénsiri, ²² kè dè pà mesàà nke dò dèe pié késũũ, nkè siyíi sũũ mmenie mmieke, kè sinoo sũũ nketenkè ínkè. ²³ Kè kuyuokuu buoté kè dikünweñni buoté. Diyiè nummuri ndi.

²⁴ Kè Kuyie ndò: Ketenkèe peité iwũs imou botí. Icèwũs dieyi nè isámpòl nè ikpawũs ibotí ibotí nè debambaannè debotí debotí. Kè dèe dód kù yèmmè. ²⁵ Kè Kuyie ndò iwũs ibotí ibotí nè icèwũs nè debambaannè demou. Kè kùu dè pénsiri. ²⁶ Kè Kuyie ndò: Tí doónè oniti kòo nti dònne, kémbaké siyíi nè sinoo siì pùti keínkè, nè iwũs ìi bo ketenkè nè debambaannè demou.

²⁷ Kè Kuyie ndò oniti kòo nkù dònne. Kù do dód onitidòu nè onitipòkù nwe. Kù bè dód kè bè nkù dònne mu.

²⁸ Kè kùu bè pà mesàà nkè bè nàké ke dò: Piènnè késũũ nképie nketenkè kemou, kè nkè baké, kémbaké siyíi nè sinoo siì pùti keínkè, nè iwũs imou ìi bo ketenkè ínkè. ²⁹ Kè Kuyie ndò: N di duómmu tímúti tímou tii peí nè detie ndemou dèè péí, kè dè bo ntú di kó mudii. ³⁰ N duómmu tímúti nè titieti kè ti bo ntú iwũs imou nè tinòti tímou, nè debambaannè demou de kó mudii. Kè dèe dód kù yèmmè. ³¹ Kè kùu yà kù dód dè demou kè dè pénsiri. Kè kuyuokuu buoté, kè dikünweñni buoté. Diyiè kuñni ndi.

2

¹ Mèmmè keínkè nè ketenkè dè dódòmè nè dèè kó dimàà bo. ² Kuyie mpí nku tómmú mumou yewe yèkuò ndi, kéòm̀pè diyiè yiènni yiè. ³ Kù di pãmu mesàà nke di cáñné kè di tu kperi, ke yé kù dèèmè nè kù tómmú mumou ke òmpè dii yiè. ⁴ Mie mboti nku Kuyie ndòòmè keínkè nè ketenkè, nè dèè kó dimàà bo.

Kuyie nkànneme oniti kupúú sààkù Edenni

Ti Yiè nKuyie ndò di m̀nni ketenkè nè keínkè, ⁵ titieti nè tímúti dè do í bo, ti Yiè nKuyie mmu ndo í duánni fetaafe, oniti mu ndo í bo ke bo nkuuti. ⁶ Mupãã mmamù muu do yièni ke yóori ketenkè.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò oniti nè mutáá, nkéfuute o ònni muyaá nkòo m̀ote mufòmmu. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbuotí detie nkupúú sààkù Edenni, diyiè yièni kèè bíékè, kékanne kù dód wèè niti de mieke. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nduo nkè detesààrè debotí debotí yènni, kémpéi yebe kè ye wenni ke naati. Kè kùu soó nkupúú cuokè mutie mùu duò mmufòmmu nè mùu yíékũnko mesàà ñnè meyei.

¹⁰ Kè kukó ndiekù nyièni Edenni ke yóori de kó kupúú kétoté kuce mènàà. ¹¹ Kuketikù yètiri tu Pisòò kè kù fité dihei bè tu di Afidaa. Kè mesoo mbo de kó dihei mieke, ¹² mesoo nkperimè nè tihúunti fòti nè yetásàayè yèè donku deu. ¹³ Kè kudéríkù yètiri tu Kiyòò kuu fité dihei bè tu di Kuusi. ¹⁴ Kè kutáánkù kperi tú Tikidi, kuu pũè ndiyie yièni kèè bíékè ke firí dihei bè tu di Asidii, kè kunaankù kperi tú Efadati.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nkanne oniti de kó kupúú mieke kòò bo nkù kuuti ke kù bàa. ¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké yetannò ke dò: A bo na kényo ndetie ndemou

dèè bo kupúú de kó yεbe. ¹⁷ A né báá di mùù yǐékunko mesàà nnè meyei mmu be, kàa yè di dìi yìè a kumu.

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Dè í wenni oniti bo mbomè omáá, m bo ò dǎò wèè yó nhò dǎnnè koò teénnè. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntúóté mutáá nkédǎnnè iwúá imáú, nè tinàti tímáú kédúú nkè dè nkǎríní oniti borè, kè kù bo yá ò yóó dè yu yèè yètè. Bá dè, dè do dǎ nkémǎkemu diyètiri. ²⁰ Kè Adammuu dúú nyicéwúá i yètè kédúú nyikpákpeyi i yètè, kédúú nsinǎ si yètè. Ó me nyí mpètè wèè bo nhò dǎnnè koò teénnè. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nduú nkòo yè nkédúú, kè kùu deite kucǐntóo kùmáá kéwéte kǎpǎnné tikǎnti, ²² kétúóté de kó kucǐntóo kédǎnnè onitipòkú kó dúú nhonitidù. ²³ Kòo ò yá ke dǎ:

èhèè! Nte wèè tu n kǔò kó dikóú,
n kǎnti kó tikǎnti.

Bè bo nhò yu ke tú onitipòkú

ke yé Kuyie nhò dǎnnè onitidù kó dikóú ndi.

²⁴ Dèè te kòo nitidù bo yóu o cice nè o yǎ, kétaunnè o pokú kè bèe náá nhoniti omáá.

²⁵ Onitidù nè o pokú bè do bo yefǎkperè nye, ifei me nyí mbè bo.

3

Oniti yetènnè Kuyie

¹ Fèwàáfè fèè do ciinnè tiwanwanti tímáú ti Yiè nKuyie ndǎò ti. Kè fèè beke onitipòkú ke dǎ: Mómumu nwe Kuyie nyèmmè di bá nyo nkupúú kó yetebe yemáú?

² Kòo nitipòkú fè tǎnné ke dǎ: Ti yommu kupúú kó yetebe. ³ Mutie mùù né bo kupúú cuokè, Kuyie ntú ti báá di mu kó yetebe, ti keté ke báá yè kǎáké. Kè ti yè di ti bo kú.

⁴ Kè fèwàáfè dǎ: Di í yóó kú bitì. ⁵ Kuyie nyému ke tú kè di yè di dìi yìè, di nuu míbo wénté, kè di kù naánnè kényǐté mesàà ònnè meyei.

⁶ Kòo nitipòkú wénté káyà yetebe bo nnaatimè, ke wenni fèndnfè, ke bo na kóó dúú mmecií, kǎtǎte, kédì kédúú nho dǎu wèè ò bonè, kòo di. ⁷ Kè be nuu nwénté, kè bèe banté bè bomè yefǎkperè, kéwáá ntifááti kéyi.

⁸ Kuyuoku mǎnni kè ti Yiè nKuyie nni ncenti kupúú miéke ke náá nkè bè yo, késori titieti miéke. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyú onitidù ke dǎ: A bore?

¹⁰ Kòo kù tǎnné ke dǎ: N kèè a tammè mme kupúú miéke kè kufówáá nni mpí nkè n sǎri, ke yé m bomè difǎkperi. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndǎ: We nda náké ke tú a bo difǎkperi, yáa a di ditebii n yé nha báá di di ndi?

¹² Kòo nitidù dǎ: Onitipòkú a me nni nduú nwè kè ti bo, wèè ò dúú nde kó ditebii kè ò di.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbeke onitipòkú ke dǎ: Dè yíme kàa dǎò memme? Kòò dǎ: Fèwàáfè fèè ò souté kè ò di ditebii.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké fèwàáfè ke dǎ:

Fǎò me ntemè kè dè dǎò mié

n da cǎmú tiwanwanti tímáú miéke,

a bo nfürì a pǎuti,

ke yo mmutáá nsáá.

¹⁵ Nè a bo mbomè,

fǎ nnè onitipòkú di báá narike,

o fuku nè a kəku dè báá nariké.

O fuku bo pənté a yuu,

kàa kəkuu dənté o naçənkénni.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitipòkù ke dò:

A peitímù bo yonke mediè.

A ní bo fěúté mediè nke né na képeité,

a bo mbúó a dəu kòò da baké.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitidòu ke dò:

A mè nyiemme a pokù kpəti

ke di ditebii n yē nha báá di di.

M bo cəó ketenké,

a ní bo kúúti kěfěúté mediè

nke né na képété kédi.

¹⁸ Ketenké bo mpei ipo nè tisāmpoti,

kàa nyo ndəpaa nkpeɛ.

¹⁹ A ní yóó káté meyóò mme

kéna képété kédi,

ke yàa wētenè mutáá mmieke n da dòònè mù.

N da dòònè mutáá mmu

kàa yóó wēte kénaá mmutáá.

²⁰ Kè Adammuu yú o pokù ke dò Efu, dèè tu mufòmmu, ke yé weè tumè

benitibè bəmou yə. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie ínukú tikənti ké bè datínné, ²² kėbėi nke

dò: Onitì naánné tí mbe ke yé mesàà nnè meyei, ti báá yie nkòo təte ditebii dii

duò mmufòmmu kédi kénfòu sáá. ²³ Kè kùu beti onitì kupúú Edənni mieke, kòo

kəte kénkúúti ketenké, kù ò dòònè kè. ²⁴ Məmmə ti Yiè nKuyie mbetimè onitì

kupúú Edənni mieke, kécónné beŋkəmbàribè diyie yiéni kèè bíéké kè bè mbaa

mutie mùu duò mmufòmmu, ke einko yese kè yé cəu nke dò mmuháá.

4

Kayēē nè Abēēdi

¹ Kè Adammuu duənè o pokù Efu, kòo púó nképeité denitidabire ké dè yu ke dò Kayēē, ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuu te kè m peité onitì. ² Kòo yíé képeité o nantè Abēēdi.

Kè Abēēdi ntú owūscənti kè Kayēē tu otenkúti. ³ Kè tidiiti bi, kè Kayēē waá

nképā ti Yiè nKuyie. ⁴ Kè Abēēdi yie tóni o pedaké yeketiye kó dimari, dii ā

mekúò nképā ti Yiè nKuyie. Kè kùu ò pénsiri kécəutə o pānni, ⁵ kéyete Kayēē nè

o pānni, kòo mieke peike mediè n kòo ìikéə soute. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke

dò: Kayēē dè dòmme kàa mieke peike kàa ìikéə sòute? ⁷ Kàa dòò mesàà nha yèmmè

yóó narikemu, kàa me ndòò dèè í wenni, meyei mbo a bəri ke da dii, yetoo ké

mè na.

⁸ Məmmə kè Kayēē náké o nantè Abēēdi ke dò: Tí kəté.

Bè kəté dii mənni kè Kayēē pí nho nantè Abēēdi kékuə.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbekə Kayēē ke dò: Yé a nantè Abēēdi borè? Kè Kayēē dò:

N yí yé tè borè, n túmu n nantè kóo bərəà? ¹⁰ Kè Kuyie ndò: A dòò ba? A nantè

yíi nkuə nketenké ke tú m peite. ¹¹ Di mmənni n da cəómu kàa bo íte kédéténè

ketenké kèè yà a nantè kó meyi nha kùu tè. ¹² A ní bo kúúti, a báá deite, a bo

nfiri tipiti timəu ke tú ociənti. ¹³ Kè Kayēē náké ti Yiè nKuyie nke dò: A n tóu

ndii təu cəəmu, m báá na ké di tə. ¹⁴ A me nni mbetimè yie nketensàaké, kè n

yó da dété nèn kénfirì tipìtì timòu ke tú ocièntì, kòò mòu ò yà ò yó n kuòmu.

¹⁵ De mǎnnì kè ti Yiè nKuyie ndò: Kòò mòu kùò Kayɛɛ m bo peite kuce mèyiekè.

Kè ti Yiè nKuyie ncannè Kayɛɛ mecannimè mamè mèè yó nte kè wèè ò yà ò báá ò kùò. ¹⁶ Kè Kayɛɛ íté ti Yiè nKuyie mborè, kékòte kémbo bè tu dè Nòdi, kupúú Edenni, diyè yìèní kèè bíékè.

Kayɛɛ kó kufuku

¹⁷ Kè Kayɛɛ duónè o pokù, kòò púó nképeité Enàki. Kòò maá dihei ké di yu o birè yètirì ke dà Enàki. ¹⁸ Kè Enàkii peité Idadi, kè Idadi peité Meuyeedi. Kè Meuyeedii peité Metusayeedi, kè Metusayeedii peité Demeki.

¹⁹ Kè Demekii puoke benitipòbè bèdébè, kòò ketiwe yètirì ntú Ada, kòò déri kperi ntú Sida. ²⁰ Ada weè do peité Yabaadi bèè à titouti, ke cèmmù inààke be yààrì. ²¹ Yabaadi nantè do tú Yubaadi bèè bie ntikùtìdùùtì, ke eu itàrí be yààrì.

²² Kè Sida yie múnkèe peité denitidabire, Tubaadi-Kayɛɛ, kòò mmáátì tinenti tibotí tibotí, menatimè kpeti nè mehierime nè timátì. Kòò tǎu yètirì ntú Naama.

²³ Kè Demekii náké o pobè ke dà:

Ada nè Sida,

kénténè n kpeti!

Díndì Demeki pobè keènè n tú mù!

Onitì n kòute kè nh ò kùò,

odapàà nni mpoté kè dè mǎtinne kè nh ò kùò.

²⁴ Kè bè bo kuò benitibè bèyiekè

képeite Kayɛɛ bànnì,

bè bo kuò sipísíyiekè nè bèyiekè,

képeite m bànnì.

²⁵ Kè Adammuu duónè o pokù kòò púó nképeité denitidabire, kòò dè yu ke dà Seti, dèè tu Kuyie nhò duó ndebire kè dè còmmù Abèedi fǎtirì Kayɛɛ do kùò wè.

²⁶ Kè Seti múnkèe peité denitidabire, ké dè yu ke dà Enosi. De mǎnnì ndi benitibè ketémè bè bo mbáámmè Kuyie nke kù yu ke tú ti Yiè.

5

Adammu kó kufuku kétuakenè Nəwee

¹ Nte Adammu kó kufuku. Kuyie ndòò dii mǎnnì onitì kóò dònne n kumáà ndi. ² Kù dòò onitidòò nè onitipòkù nwe ké bè pǎ mesàà, ke pǎnkèe bè yu ke dà onitì.

³ Adammu mǎke dii mǎnnì yebie ntekòutè nè sipísitǎati (130) képeité denitidabire kè dè nhò dònne sósó. Kòò dè yu ke dà: Seti. ⁴ Adammu peité dii mǎnnì Seti kédeè, kénfòu kétuake yebie nsikousini (800), képié initidabí nè initipobí. ⁵ Ò do mǎke yebie nsikousiwei nè sipísitǎati (930) ndi kékú.

⁶ Seti mǎke dii mǎnnì yebie ntekòutè nè yènnùmmù (105) képeité denitidabire Enosi. ⁷ Ò peité dii mǎnnì Enosi kédeè kémǎke yebie nsikousini nè yèyiekè (807), képié initidabí nè initipobí péu. ⁸ Seti do mǎke yebie nsikousiwei nè tepítè nè yèdéé (912) ndi kékú.

⁹ Enosi mǎke dii mǎnnì yebie nsipísíwei, képeité denitidabire Kenanni. ¹⁰ De kó difònkúò kémòote yebie nsikousini nè tepítè nè yènnùmmù (815) képié initidabí nè initipobí. ¹¹ Ò do mǎke yebie nsikousiwei nè yènnùmmù (905) ndi kékú.

¹² Kè Kenanni mmòke yebie nsipísíyiekè, képeité denitidabire Madadeyēedi. ¹³ De kó difōnkúò kēmmòke yebie nsikousini nè sipísinàà (840), képié initidabí nè initipobí. ¹⁴ Ò do mòke yebie nsikousiwei nè tepíítè (910) nte kékú.

¹⁵ Madadeyēedi do mòke yebie nsipísíkuò nè yēnùmmù ndi, képeité denitidabire Yederi. ¹⁶ Ò peité Yederi kédeè, kēmmòke yebie nsikousini nè sipísitāāti (830), kēwēte képié initidabí nè initipobí péu. ¹⁷ Ò do mòke yebie nsikousini nè sipísíwei nè yēnùmmù (895) ndi kékú.

¹⁸ Kè Yederi mmòke yebie ntekòutè nè sipísíkuò nè yèdéè (162), képeité denitidabire Enòki. ¹⁹ Ò peité Enòki kédeè kényí kēmòote yebie nsikousini (800), ye mieke nke ò piémè initidabí nè initipobí péu. ²⁰ Ò do mòke yebie nsikousiwei nè sipísíkuò nè yèdéè (962) ndi kékú.

²¹ Kè Enòki mmòke yebie nsipísíkuò nè yēnùmmù képeité denitidabire Matusadēmmu. ²² Ò peité Matusadēmmu kédeè, kēmmòke yebie nsikousitāāti (300), kēntaunè Kuyie, képié initidabí nè initipobí péu. ²³ Ò do mòke yebie nsikousitāāti nè sipísíkuò nè yēnùmmù (365) ndi. ²⁴ Ò do taunè Kuyie nku, kè kùu ò tūóté kékōnnè ku cie kè bēè ò mōntóo.

²⁵ Matusadēmmu do mòke yebie ntekòutè nè sipísini nè yèyiekè (187) ndi képeité denitidabire Demeki. ²⁶ Ò peité Demeki kédeè kēmmòke yebie nsikousiyiekè nè sipísini nè yèdéè (782), képié initidabí nè initipobí péu. ²⁷ Ò do mòke yebie nsikousiwei nè sipísíkuò nè yēwei (969) ndi kékú.

²⁸ Kè Demeki mmòke yebie ntekòutè nè sipísini nè yèdéè (182), képeité denitidabire, ²⁹ kè dè yu ke dō Nōwee, kēnnāá nke tú: Yie nweè yóó ti bāntè nè mutōmmù ti pí mmù yewe yemou, ke yé ti Yiè nKuyie ncōōmè ketenkè. ³⁰ Ò peité Nōwee kédeè, kēwēte kēmòote yebie nsikousinùmmù nè sipísíwei nè yēnùmmù (595), képié initidabí nè initipobí péu. ³¹ Ò do mòke yebie nsikousiyiekè nè sipísíyiekè nè yèyiekè (777) ndi kékú.

³² Nōwee do yóó mōote initidabí itāāti ìi yètè tu Semmu nè Kammu nè Safeti ke mòke yebie nsikousinùmmù (500) ndi.

6

Kuyie ndèmmumè kù dōòmè oniti

¹ Benitibè sūū ndii mōnni ketenkè ìnkè képié besapàmbè. ² Kè keīnkè kó bekpèribèe yà de kó besapàmbè wennimè mesàà, kētānké bè dō bē, képuoke. ³ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M báá yóó kè benitibè bie nni nfòu kēmòonte, bè tu benitibè mbè, bè bo mmòke yebie ntekòutè nè sipísidé (120) kékú. ⁴ Tidadieti tii do bo de mōnni kēnsókè ke bo. Keīnkè kó bekpèribè do kōteni kédúonè besapàmbè kè bēè pié tinti, tii do nō ndemou kè ti yètè fei.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyà benitibè borime í wennimè kè bè baa dō kéndōori meyei nsàà. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyèmmèe caàrè kè kùu demmu kù dōòmè oniti. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M bo kuò benitibè n dōò bē, kékúo iwūō dieyi nè isānpóli nè sinōo, n dèmmumu n dè dōòmè. ⁸ Kè Nōwee yie me mpétè mesàà nti Yiè nKuyie mborè.

Nōwee dōòmè tedabecētè

⁹ Nōwee do tú onitisàù nwe ke dōori Kuyie ndómè ke kù tū, ¹⁰ képeité initidabí itāāti: Semmu nè Kammu, nè Safeti.

¹¹ De kó dimōnni benitibè do dōrimu, ke mēnke dōri mediè mbá dè í nnaati Kuyie. ¹² Kè kùu wénté kutenkù kēnsō nkù caàrè, kè benitibè bēmou dōri bá

be borimé í wenni. ¹³ Kè Kuyie nnáké Nōwee ke dō: M bo kuò dì mmònni benitibè bəmou bè dōnnemu, kè be yonku ðeuke, m bo bè kùò. ¹⁴ Á dōò tedabeesc̣ētè nè ideí ìi kpeñni, kécíéké tidieti kè tì nsū, kéwaa mmumòmmu kéfiéti mefié nte mieke nè te ìnkè. ¹⁵ Nte a yóó tē dōò mèè botí: Te okùmè mbo méfiri tekòutè nè sipisínùmmù (150), mepèkùmè méfiri sipisidé nè bènùmmù, mecómmè méfiri tepíitè nè bènùmmù. ¹⁶ Á tē dōò kèpfi ntipimpinti nè kumari ðe cuokè, kè mefié nni nfei ke mánne méfiri kó dikéè. Kaa keutè dibòri te píkù, kéánné timùmmùnti titáati. ¹⁷ De mōnni m bo duò nkè fetaafeè ni kè menie mpíe nkékuò dèè kó dimàà fòu ketenkè ìnkè. ¹⁸ De mōnni m bo da dōònnè metaummè kàa ta tedabeesc̣ētè mieke nè a pokù nè a bí nè i pobè. ¹⁹ Á tannè dèè kó dimàà fòu ketenkè ìnkè tedabeesc̣ētè mieke, dedaarè nè deniire kè dèe yenté. ²⁰ Tiwanwanti timòu botí nè iwūò dedaarè nè deniire, sinò ðiesi nè sisampósi, nè debambaànnè debotí debotí, ðe yóó kōtenímu a borè ke bo yenté. ²¹ Á waa mmudii mubotí mubotí, a kōmu nè tiwanwanti kōmu kè dí nyo. ²² Kè Nōwee yie nkédòò Kuyie nhò nàké tì timòu.

7

Nōwee tamè tedabeesc̣ētè

¹ Kè tì Yiè nKuyie nnáké Nōwee ke dō: Ta tedabeesc̣ētè fō nnè a c̣ētè kabe. N s̄s̄ nf̄òò maa yie n kpeti a kabe cuokè. ² Á túóté iwūò ibotí ibotí bè n feu ì idéi idéi, fedaafeè nè fenife kuce mēyiekè kētúóté bè í n feu ì idéi maa fedaafeè nè fenife, ³ kētúóté sinò sibotí sibotí sidési ðési, tēdaatè nè teniite kuce mēyiekè, kè s̄i s̄ooté kubotí ketenkè ìnkè. ⁴ Yewe yēyiekè kó difōnkúò n yóó cūũnko fetaafeè nfe kè fē nni ke dō yewe sipisínàà nè deyènnè sipisínàà, kékuò n dōò dèè kó dimàà ketenkè ìnkè. ⁵ Kè Nōwee yie nkédòò tì Yiè nKuyie nhò nàké tì timòu.

Menie mpiemmè ketenkè ke kùò ðenennè ðemou

⁶ Menie ndo yóó píe nketenkè ke s̄s̄ nNōwee mōke yebie nsikòusikuò (600) ndi. ⁷ Wenwe nè o pokù kè bèè ta tedabeesc̣ētè nè o bí nè i pobè ke bo yenténè menédiemè, ⁸ nè iwūò bè feu ì Kuyie nnè bè í kù feu ì, nè sinò nè dèè kó dimàà fòu ketenkè ìnkè. ⁹ Kè dè nkòrini dedaarè nè deniire, ke taà tedabeesc̣ētè Nōwee borè Kuyie mbéi mmèè botí. ¹⁰ Yewe yēyiekè kó difōnkúò kè fetaafeè tuòkení, kénniú kèpíe nketenkè.

¹¹ Nōwee do mōke yebie nsikòusikuò (600) ndi, dibenni kóò tãnkù dériwè diyie tepíitè nè diyíenni, kè yebire ntōnni menie nkè iwetiborii kpeté. ¹² Kè fetaafeè nni ke dō iyie nsipisínàà deyènnè sipisínàà. ¹³ De mōnni Nōwee nè o pokù nè o bí Semmu nè Kammu nè Safeti nè be pobè, kè bè ta tedabeesc̣ētè ¹⁴ nè tiwanwanti tibotí tibotí, nè iwūò ibotí ibotí nè tinòti nè debambaànnè nè tipumpùti. ¹⁵ Dèè kó dimàà weí kè ðe nkòri Nōwee borè debotí debotí, dedaarè nè deniire. ¹⁶ Kè dèe kōtoo bá ðe kè ðe nneínè ðe pokù keta tedabeesc̣ētè tì Yiè nKuyie ndo nàké Nōwee ke dō ðe yóó ndómme. Kè Kuyie nkpetinnè dibòri.

¹⁷ Kè fetaafeè nni ke dō yewe sipisínàà, kè menie nsūũnko kè tedabeesc̣ētè nōnkè me ìnkè. ¹⁸ Kè menie mpíe mmediè nkè tedabeesc̣ētè nnónké me ìnkè. ¹⁹ Kè menie ndòke píe nkédátinnè yetàré ðeyè, ²⁰ kédátinnè yetàré yèè ðòke ðeu mediè, kēsénté kè dèe pēēté méfiri bēyiekè. ²¹ Kè dèè kó dimàà fòu ketenkè ìnkè, iwūò, nè tiwanwanti nè ðesintékpere ðemou, dèè bo ketenkè ìnkè kè dèe kù ðemou. ²² ðemou dèè bo ketenkè ìnkè ke weí kè dèe kù. ²³ Memme dèè kó dimàà weí:

Benitibè nè iwũs nè tiwanwanti, dè kumè. Kè Nōwee weè máà nkpaá nè o cĕtè kòbe bèè do ò bonè tedabecĕtè mièke.

²⁴ Kè menie nní mpíéké ketenkè ke dò yewe tekòùtè nè sipísínùmmù (150).

8

Nōwee yèmè tedabecĕtè

¹ Kuyie nyí nyè nNōwee kpéí nnè iwũs nè tiwanwanti dèè do ò bonè tedabecĕtè mièke, kédúò nkè kuyaakù nfuu ketenkè kè menie nní nkékú. ² Kè yebíree yóu yè bo ntōmmè menie, kè iwetiborii Ítinnè kè fetaafeé cómmú. ³ Yewe tekòùtè nè sipísínùmmù (150) kó difōnkúò kè menie nní nkékú sám̀p̀ó sám̀p̀ó. ⁴ Otánkù yíénwè diyìè tepíítè nè diyìènni kè tedabecĕtè cómmú ditāri bè yu di ke tú Adadati di ĩnkè. ⁵ Kè menie nní nkpaá yaari kētuake otánkù píínwè diyìè ketiri yiè, kè yetārè yómmè feité.

⁶ Diyìè sipísínà yiè kè Nōwee kpeté tebòtè ò do ànnè tè, ⁷ kédenne dikākāà kè dìi kòte kēwētēní. Kòo nkpaá kém̀m̀ú menie mbo deèmè. ⁸ De kó difōnkúò kòo denne tenónkpete ke bo yà kè menie ncòòte. ⁹ Tè me nyí mpètè tè bo cómmú dè, ke yé menie ndo kpaá píékémè ketenkè kem̀ou, kè tēe wētēní o borè, kòo youte o nòùtè kè tè pīnkétannè kudieku, ¹⁰ kényóu kè dè mm̀ake yewe yèyiekè kòo wētè kè tè dènnè. ¹¹ Kè tè nwētīni kuyuoku ke tōní kufāāsũũkù makù, kè Nōwee banté menie ncòòtemè, ¹² kényóu kè dè mm̀ake yewe yèyiekè kòo wētè kè tè dènnè, bá tē í nwētēní.

¹³ Dibenni pànni kó diyìè ketiri yiè, ke s̀ó nNōwee m̀ake yebie nsikousikùò nè òm̀áá (601) kè menie nkũũ, kòo dáté tipĩmpĩnti kényà mè kũũmè. ¹⁴ Dibenni pànni kòo t̀ankù d̀eriwè, diyìè sipísídé nè diyìènni kè ketenkèe kpéí paíí.

¹⁵ Kè Kuyie nnáké Nōwee ke dò: ¹⁶ Yè nè a pokù nè a bí nè i pobè. ¹⁷ Dènnè iwũs ibotí ibotí tiwanwanti nè tinòtì nè debambaànnè, kè dèe pètè késũũ nketenkè ĩnkè. ¹⁸ Kè Nōwee yè nè o pokù nè o bí nè i pobè, ¹⁹ kédenne tiwanwanti nè iwũs debotí debotí nè sínò nè debambaànnè.

²⁰ Kè Nōwee maá diwũst̀ǹnni ti Yiè nKuyie nkpeí, kétúóté iwũs nè sínò bè feu dè ti Yiè nKuyie ndèmarè marè, kè dè fié ti Yiè nKuyie ndiwũst̀ǹnni ĩnkè kētuo. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nkeè de kó kufṑku kè dèe kù narike kè kù dò: N ténke í yóò c̀òò ketenkè, ke yé onítì yèmmè í wennimè nè ò bomè. N ténke báá kuò dèè kó dimàà wéi m me ndòò mèè botí.

²² Nè ketenkè bo mbomè,
mubòtimù nè mudidèi,
muséé nnè kuyiinkù,
dipaà nè diyòò,
kuyie nnè keyènkè,
dè yó mbomu s̀áá.

9

Kutámmeýāri kó mēbenkùme

¹ Kè Kuyie mpā Nōwee mesàà wenwe nè o bí ke dò: Píénè késũũ nképíe nketenkè. ² Tiwanwanti tim̀ou: Iwũs nè sínò nè siyĩ, debambaànnè dem̀ou dè bo ndi dé, kè dí ndè baké. ³ Dèè kó dimàà nampù ke wéi n dè ndi duómmu kè dè bo ntú di kó mudii, n di duó mmèè botí titebiiti. ⁴ Di né báá cááké fè̀fè yĩ,

⁶ Kammu kó ibí tú: Kuusi nè Misidaïmmu nè Puti nè Kannahā. ⁷ Kuusi kó ibí tú: Sebaa nè Afidaa nè Sabitaa nè Dayemaa nè Sabitekaa. Dayemaa kó ibí tú: Sebaa nè Dedanni. ⁸ Kuusi weè do wête képeité Nemmudoti weè do naá nhokpàri ketiwè ketenkè ìnkè. ⁹ Nemmudoti do tú opaawaà ndiawè nwe kè ti Yiè nKuyie nwúó. Deè te kè bè ɔ̄ ɔ̄ yí ti Yiè nKuyie nda teennè kàa ntú opaawaà ndiawè Nemmudoti do dòmmè. ¹⁰ Nte yehékè ketiyè ò do baké yè: Babèedi nè Edesi nè Akadi nè Kadīne. De kó yehékè do bo Sindeaa mieke nke. ¹¹ Kè Nemmudotii íté de kó diheì kékote Asidii kémaá Ninifu nè Debotidii nè Kadaa. ¹² Kè Desāā eì dii mbo Ninifu nè Kadaa diheidiè de cuokè.

¹³ Misidaïmmu yaábí tú Dudimmu nè Anamimmu nè Deabimmu nè Nafutuyimmu ¹⁴ nè Patidoosi nè Kasiduimmu nè Kafutō, bèè pié Fidisitēēbe.

¹⁵ Kè Kannahā peité Sidonni o kódo Po nè Eti. ¹⁶ Kè Kannahā yaábí ntú: Yebusiibe nè Amōriibe nè Kidikasiiibe ¹⁷ nè Efiibe nè Adikiibe nè Siniibe ¹⁸ nè Adifadiibe nè Semadiibe nè Amatiibe. De kó difōnkúò kè Kannahā kōbe cíté, ¹⁹ kékari Sidonni be tenké de nketé kécuo nKedaadi nè Kasaa, Sodammu nè Komō bíkè, Adimaa nè Seboimmu kéntō kētuake Desa. ²⁰ Kammu kó ibí nyi ì do yate tinaámuntì, kékari yehékè be náahti cáá ncáámme nè be botí.

²¹ Kè Safeti kó kóti Semmu múnkee mōte ibí, weè tu Ebee kó yaári. ²² Kè Semmu kó ibí ntú Edammu nè Asuu nè Adipakisadi nè Dudi nè Aramu. ²³ Kè Aramu kó ibí ntú: Uusi nè Udi nè Keteè nè Maasi. ²⁴ Kè Adipakisadi ntú Sedaa cice, kè Sedaa ntú Ebee cice. ²⁵ Kè Ebee mmake ibí idéi, kè deketirè yètirì ntú Pedeki (dèè tu meyatimè). De kó dimōnni ndi ibotí do yatemè, kōo nantè yètirì ntú Yokitā. ²⁶ Kè Yokitā peité Adimōdadi nè Sedefu nè Asadimafeti nè Yedaki, ²⁷ nè Adodammu nè Usadi nè Dikida, ²⁸ nè Obaadi nè Abimmayēdi nè Sebaa, ²⁹ nè Ofidi nè Afidaa nè Yobabu. Bēmō memme bè tu Yokitā bí nyi. ³⁰ Bè do bo Mesa eì ndi kéntō kētuakenè Sefaadi tārì, diyie yìenì kèè bíkè. ³¹ Kè Semmu kōbe múnkee yè kécānnè yehékè, yehékè be náahti dò mmèè botí.

³² Nōwee bí kó iwū nyi memme, bè ì cánnémè ibotí ibotí. Menie ndo kùo benitibè kédeè kè beè pié ibotí imōu ì bo kutenkù mieke.

11

Didènni bè tu di Babèedi di kó mumarimù

¹ Benitibè bēmō do náa ntinaahti timáa ndi, onitì náahti do í cáá. ² Kè bèè kote diyie yìenì kèè bíkè kéyá kubirikuro makù, diheì bè tu di Sindeaa ke bo maá, ³ kénáké betòbè ke dō: Íténè kè ti pííkú yedombie, ké yè pūnné kè yèe kpenke kéndò nyetárè, kè tí waá nkùtinòó kénsīékù. ⁴ Kè tí maá diheì, kémaá didènni kè dii kááké tiwetì, kè ti yètirì feité, kè ti báá cíté ketenkè kemōu.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténi ke bo yà benitibè maá dii eì nè didènni. ⁶ Ke dō: Bè mè ntúmè kubotí kumáa kōbe ke náa ntinaahti timáa, dèmarè í yóó bè ditinnè bè yóó namu kédōò bè dómè. ⁷ Ti cúténè kékáké be náahti, kè bè nnáa nke í yo betòbè tu mù. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbè cíe nketenkè kemōu, bá bè í mmaá de kó diheì. ⁹ Deè te kè bè yu de kó didènni ke tú Babèedi. Ti Yiè nKuyie nde nkóké benitibè náahti, kè bè cíe nketenkè kemōu mieke.

Semmu kó kufuku kéntō kētuakenè Abarammu kōku

¹⁰ Semmu kó kufuku tú kuu: Ò do mōke yebie ntekòutè (100) nte képeité Adipakisadi ke s̄ ndè mōke yebie nyèdéè nè menie nkūmè benitibè. ¹¹ De kó difōnkúò, kēmmake yebie nsikōusinūmmù (500) képié bedapambè nè besapambè.

12 Kè Adipakisadi mmòke yebie nsipísitàāti nè yènùmmù képeité Sedaasi. 13 De kó difōnkúò kém̀m̀m̀ke yebie nsikousinàà nè yètāāti (403), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

14 Kè Sedaa mmòke yebie nsipísitàāti képeité Ebee. 15 De kó difōnkúò kè Ebee mmòke yebie nsikousinàà nè yètāāti (403) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

16 Kè Ebee peité Pedeki kédeè kém̀m̀m̀ke yebie nsipísitàāti nè yènàà képeité Pedeki. 17 De kó difōnkúò kè Ebee mmòke yebie nsikousinàà, nè sipísitàāti (430) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

18 Kè Pedeki mmòke yebie nsipísitàāti képeité Deyuu. 19 De kó difōnkúò kém̀m̀m̀ke yebie nsikousidé nè yèwei (209), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

20 Kè Deyuu mmòke yebie nsipísitàāti nè yèdéè képeité Seduki. 21 De kó difōnkúò kém̀m̀m̀ke yebie nsikousidé nè yèyiekè (207) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

22 Kè Seduki mmòke yebie nsipísitàāti képeité Naoo. 23 De kó difōnkúò kém̀m̀m̀ke yebie nsikousidé (200) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

24 Kè Naoo mmòke yebie nsipísidé nè yèwei képeité Tedaa. 25 De kó difōnkúò kém̀m̀m̀ke yebie ntekòutè nè tepítè nè yèwei (119), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

26 Kè Tedaa mmòke yebie nsipísiyiekè, képeité Abarammu nè Naoo nè Atāā.

27 Tedaa kó kufuku nku, weè peité Abarammu nè Naoo nè Atāā. Kè Atāā peité denitidabire Dōti, 28 kékú, bè ò peité dii ei Uudi Babidōnni kó ketenkè miéke, kòo cice Tedaa kraá fòu. 29 Kè Abarammu puoke Saraii kè Naoo puoke Midikaa Atāā kóo sapàà. Atāā weè múnke do peité Isikaa. 30 Saraii do tú tehāunte nte kēkpa debire.

31 Kè Tedaa túóté o kóo dapàà nhAbarammu nè o yaábire Dōti Atāā bire nè o cākù Saraii o kóo dapàà nhAbarammu pokù. Kè bèè íté Uudi ei Babidōnni tenkè kékote Kannahāā tenkè, kétuoke Anaa ei ké nke mbo. 32 Kè Tedaa nyóó kú ke m̀m̀ke yebie nsikousidé nè yènùmmù (205).

ABARHAMMU KÓ TINÁÁŦÌ

12

Kuyie nyēm̀m̀ Abarammu íté o tenkè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarammu ke d̀: Íté a tenkè, a kabè borè, a cice c̄t̄t̄, kékote n yóó da benke kèè tenkè. 2 M bo da d̀ò mesàà nkàa botii sũũ, kàa yètiri feité mediè. F̀òò yó nte kè ibotii im̀ouu péte mesàà. 3 M bo d̀ò mesàà mbèè yóó da d̀ò mesàà, kédòò meyei mbèè bo nda d̀onè meyei. F̀òò yó nte kè n d̀ò ibotii im̀ou mesàà.

4 De m̀nni ke s̀ nhAbarammu m̀ke yebie nsipísiyiekè nè yènùmmù. Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke d̀: Íté Anaa ei. 5 Kòo yie nkéité kénneinè o pokù Saraii nè o nantè bire Dōti kénnto o kperè demou nè o daati ò do donté ti Anaa ei, kékété kécúo nKannahāā bíékè, kétuoke Kannahāā.

Abarammu bomè Kannahāā kékote Esibiti

6 Mem̀me kè Abarammu p̄ēté Sisemmu ei kétuoke dibòri mari bè tu di Mòede mutie mamù borè. De kó dim̀nni Kannahāā kabè beè do dè bo.

7 Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáà Abarammu kó nàké ke d̀: N yóó duú nke ntenkè nke a yaábí. Kè Abarammu maá ti Yiè nKuyiendiwũst̀nni de kó dibòri. 8 Ò de nyité kékote yetarè kó dihei Beteedi diyie yèni kèè bíékè, kékari Beteedi nè Aii de cuokè ke tó maá ti Yiè nKuyie ndiwũst̀nni teri kébántè ti Yiè

nKuyie nké kù yu ke dò o Yiè. ⁹ Kè Abarammu ñkàtì ke sòtì ke wetì Nekebu tempè mbíékè.

¹⁰ Kè dikònni dièrri tanní dihei kè Abarammu íté, kékote Esibiti tenkè kэмbo ke dò yemàrè mayè. ¹¹ Bè tùòke dii mǎnni Esibiti kéntati dihei, kè Abarammu náké o pokù Saraii ke dò: N yému a tùmè oposáati, ¹² Esibiti kǎbe yóó yà a wennimè ke dò a tú m pokù nwe, kè n kuǎ kè da yóu. ¹³ Á bè náké ke dò n tú a tǎu nwe kè bè nni ndǎari mesàa nha kpéi, kè nni nfòu.

¹⁴ Bè tùòkoo dii mǎnni Esibiti mieke kè Esibiti kǎbe yà o pokù wennimè mediè. ¹⁵ Kè Esibiti kóo kpààti kó betǎmbèe kote kè nhò sǎnti okpààti ìikè, kóò tùóté kékatenè okpààti cǎtè. ¹⁶ Nè o kpéi nkòo kpààtì dǎò mesàa nhAbarammu kóò pǎmmú ipe nè sibóó nè inààke nè tidaati benitipòbè nè benitidaabè nè sǎmmarímúbè nè yóyóbè. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mpoté okpààti nè o cǎtè kǎbe mediè nhAbarammu pokù Saraii kpéi. ¹⁸ Kè Esibiti kóo kpààtì yú Abarammu kóò beke ke dò: Dè yíme kàa n dǎò mie? Dè dòmmè kàa í n náké ke tú a pokù nwe? ¹⁹ Dè dòmmè kàa n náké ke yè nha tǎu nwe kè nh ò tùóté ke bo puoke? Nto a pokù kéréètè.

²⁰ Kòo kpààtì duó nkòo tǎmbèe beti Abarammu nè o kperè demou dihei.

13

¹ Mémme kè Abarammu tùóté o pokù nè o kperè ò mòke dè, kè Dòti nwe neínè kè bèe wète Nekebu tempè mbíékè.

Abarammu nè Dòti bè yàtemè

² Abarammu do mòke tikpàti nti mesàa, nnè timáti péiti nè mesoo. ³ Kè Abarammu íté Nekebu tempè kétuoke Beteedi nè Aii de cuokè ò do keté kébátè dè. ⁴ Ò do maá dè diwǔstònni kébántè ti Yiè nKuyie nké kù yu ke dò o Yiè.

⁵ Dòti wèè do neínè Abarammu ò múnke do mòkemu ipe nè sibóó nè inààke. Ke mòke tiyàati bè dǎòrinè tì titouti. ⁶ Bá ketenkè í mbè sǎnnè ke yé bè do mòkemè iwǔò mediè. ⁷ Kè Abarammu kó benaacǎmbe nè Dòti kǎbe kè bèe kpa. Kannahā kǎbe nè Pedisiibe do de mbo. ⁸ Kè Abarammu náké Dòti ke dò: Mí nnè fǎ ti í dǎ nkékpa, ti naacǎmbe me nyí dǎ nkékpa, ke yé tì wǎmmè teçtè. ⁹ A wénté kédeite a dó kùu píkù kè tí yate. Kàa kòte kubakù you n kote kucǎnku. Kàa me nkòte kucǎnku ñ kote kuyóu.

¹⁰ Kè Dòtìi wénté kǎyà Suditéè kó ketenkè kè kè boo bàmmùu kétuakenè Soaa èi. Ti Yiè nKuyie mu ndo í cǎu ndiì mǎnni Sodǎmmu èi nè Komǎo èi kè de kó ketenkè nè Soaa èi kè dè boomu, ke wenni ke dò nti Yiè nKuyie ndo dǎò kùu púu, ke naati ke dònnè Esibiti kó ketenkè. ¹¹ Kè Dòtìi tǎatè Suditéè kó kubiriku bíékè, kè ke nkote. Mémme bè yàtemè. ¹² Kè Abarammu mbo Kannahā kó dihei, kè Dòti mbo kubiriku kó yehekè, ke cǎnné tiyàati kó titouti kétuakenè Sodǎmmu. ¹³ Sodǎmmu kǎbe do tú benitiyonkubè mbe, ke dǎari meyei ndiemè kè dè yóu Kuyie.

¹⁴ Dòti nè Abarammu bè yàte dii mǎnni, kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarammu ke dò: Wénté a cǎmmú dè, kéwénté diyie yìeni kèè bíékè, kéwénté a bakù you nè kucǎnku. ¹⁵ A mè nwùò nkèè tenkè n yóó kè nda duómmu fǎ nnè a yaábíi sǎa. ¹⁶ M bo duó nkàa yaábíi sǔú mmesàa mmubirímú kǎme. Wèè bo na kékaa mmubirímú, wèè bo na kékaa nha yaábí. ¹⁷ Íté kéce, nde kó ketenkè kemou kè duómè n kè nda duómmu.

¹⁸ Kè Abarammuu ité deborè kèsòò nkékari dibòri mari bè tu di Mammudee kó mutie borè Ebunəo také, kémaá diwúòtònni kébántè ti Yiè nKuyie.

14

Abarammu kparamè ke fiète Dòti

¹ De kó dimònni kè Amudafeedi Sindeaa ei kóo kpààti nè Adiyòki Edasaa ei kóo kpààti nè Kedòdaomee Edammu ei kóo kpààti nè Tideadi Koyimmu ei kóo kpààti. ² Kè bèe ité kéndokùnè Bedaa Sodømmu kóo kpààti nè Bidisaa Koməo kóo kpààti, nè Sineabu Adima kóo kpààti, nè Simmebee Seboimmu kóo kpààti nè Bedaa bè tu dii ei Soaa kóo kpààti. ³ Kè bèe tí Sidimmu kó kubiriku, dèè naá nyíe ndàméèrì wèè kó menie ndò mmukókúú. ⁴ Yebie ntepiítè nè yédèè miéke kè Kedòdaomee mbè baké. Yebie ntepiítè nè ditáanni miéke kè bèe ò yete. ⁵ Yebie ntepiítè nè dinaanni miéke kè Kedòdaomee nè bekpààtibè bèè ò wéínnè kè bèe ité kèpònte Defaiibe bèè bo Asitadoti-Kannaimmu ei, nè Susiibe bèè bo Ammu ei nè Emiibe bèè bo Kidiyataimmu ei ⁶ nè Oriibe bèè bo Seii kó yetàré miéke, kè bè bèti kétuəkenè Edi-Padanni kó dihei dii təkénè tedòntè, ⁷ kénküntini kèpònte Ammisipati bè tu dii ei Kadeesi, kèpònte Amadesiibe kó ketenkè kemə, nè Aməriibe bèè bo Asasənni-Tamaa. ⁸ Menime kè Sodømmu kóo kpààti nè Koməo kou nè Adima kou nè Seboimmu kóo kpààti nè Bedaa, nè Soaa kó bekpààtibè, kè bèe wénnè kékote Sidimmu kó kubiriku, ⁹ kédokénè Kedòdaomee Edammu kóo kpààti, nè Tedeadi Koyimmu ei kóo kpààti Amudafeedi Sindeaa ei kóo kpààti nè Adiyòki Edasaa ei kóo kpààti. Kè bekpààtibè bènùmmù ndokùnè bekpààtibè bènaà. ¹⁰ Sidimmu kó kubiriku do məkə yefòtè nye kè kùtinòò piéké ye miéke. Kè Sodømmu kóo kpààti nè Koməo kou kè bèe coké kédúó ye miéke, kè besəmbəe coké kédəke ditəri ìnkè. ¹¹ Kè bèe na Sodømmu nè Koməo kəbe kétúóté be kpàti, nè be diiti kékònnè. ¹² Ke múnkəe túóténè Dòti Abarammu nantè bire nè o kpàti timəu kékònnè.

¹³ Kòò məu coké kékote kénáké Abarammu, Ebedeebe boti kou, ò borè Aməriibe boti kou Mammudee kó deite mborè. Mammudee tebi do tú Esikədi nè Anəe. Betáati memme bè do wéínnè Abarammu nwe didootifinni. ¹⁴ Abarammu kèè dii mənni bè kònnèmə Dòti koò kpeti, kédúú nkòo təmbè bè pié bè o cīètè kè bèe báátí, sikəusitáati nè tepiítè nè bèni (318), kè bèe túnne kétuəke Danni tenkè. ¹⁵ Kè Abarammu bè totí yetíre yetíre péu, kè bèe cētinne be dootitəbè kè bè na, kè bè bəti kétuəkenè Obaa, dihei dii bo Damaasi bakú yóú bíéké, ¹⁶ kəfiète bè do túóté dèè kó dimàà nè Dòti nè o kperə deməu nè benitipòbè nè benitidaabè.

¹⁷ Abarammu na dii mənni okpààti Kedòdaomee nè bekpààtibè bèè ò wéínnè kénkünti, kè Sodømmu kóo kpààti yənni kòò co Safee kó kubiriku miéke, bè tu kú okpààti biriku.

¹⁸ Kè Mesisedeki Sademmu kóo kpààti wèè tu Kuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè ku kuó niùti, kòo kotənni pèè nè menaa nkòò co, ¹⁹ kəməo Kuyie nkó mesàà nhAbarammu kpéi nke dò: Kuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè kú da dəò mesàà. ²⁰ Kuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè ke te kàa na a dootitəbè ku yetəri ndeu!

Kè Abarammu deite ò tóni dè bá tèè píítè miéke, demáà demáà kóò duó.

²¹ Kè Sodømmu kóo kpààti náké Abarammu ke dò: N duó mbenitibè kənte tinenti a ei ti. ²² Kè Abarammu ò tēínnè ke dò: N youte n nəùtè nte, ti Yiè nKuyie nkùu baké keínkè nè ketenkè ku ìlkè, ²³ ke pàrikè ke tú n yí yóó túóté

a kperε marè bá fεpààkonyîfè yoo kuneùkù kó kuhõũ, a yàà bo yî fḥḥ te mí nhAbarammu kè n naá nhokpààti. ²⁴ N yí yóó túóté dèmarè, kè dè í tú n kó bεnîtibè di dè. Bèè n ciε mbεè tu: Aνεε nè Εsíkωδι nè Mammudee, bεè bo túóté bε kperε.

15

Kuyie ntaunnèmè kumáà Abarammu

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáà Abarammu kóò nàké ke dò: Bá nyîèkù! Mfi tu a kó kudəpikù, m bo da cú dè bo ndeu mediè. ²⁻³ Kè Abarammu dò: Ti Yiè nKuyie nha bo n duó mba? N yí məkε debire, kè n kóo tḥnti Ediesεε Damaasi εi kou, wèè bo n ciētè, wèè yóó túóté n kperε. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò tēhné ke dò: Wèè í yóó túóté a kperε. A yóó peitè dèè bire dεè yóó dè túóté.

⁵ Kè Kuyie ndenne Abarammu ditowaà kóò nàké ke dò: Bóúté tiwεti kεyá siwáà, a bo na ké si kàanaà? Kè kù yíε ke dò: Siwáà dòmmè, a yaábí yóó sũũ mmèè botí.

⁶ Kè Abarammu yie nti Yiè nKuyie mbéi nti, kè dεè nte kè kù dò, ò dòòri kù dómè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Mfi da íinní Uudi εi, Babidənni kó ketenkè, ke bo da duó ke ntenkè a mè mbo kèè miεke. ⁸ Kè Abarammu dò: Ti Yiè nKuyie, m bo yíme kεbanté n yóó tiekemè dε kó ketenkè? ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Waanní dinaasεri nè dibəseri nè dipedaà, dèè məkε yεbie nyètāāti nè tenónkperε nè dikpεtinónkperε.

¹⁰ Kè Abarammu waanní iwũs inyí, kékéké i cuokè, ké í dóú nkécuó nyitəbè, ò me nyí nkéké sinónkpeé. ¹¹ Kè timancəntii kətení, ke bo cə dε kó imaa, nkòò ti bēti.

¹² Diyie tati dii mənni kè inuə mpí nhAbarammu kòo duó mediè, kè dibiiñni diəri marii ò sḥnté, kè kufōwaá nhò pī mmediè. ¹³ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: A nyé ke tú a yaábí bo kote dihei mari dii í tú i kperε, ké nké bo ke dò yεbie nsikəusinàà (400), ke tú tidaati kè bè í fēũnko. ¹⁴ Kè n fēũ ndε kó kubotí kùù í fēũnko, kàa yaábí nyeti ke tə tikpəti mediè. ¹⁵ Fḥ nha yó mbonè diwèi ndi ke yàa kóté kékú, kè bè da kũnné a yembè borè. ¹⁶ A yaábí kó iyaábí, ii wētini ke ntenkè. Ke yé Aməriibe yei mu nyí sũũmmè ke tũòke m bo bè bēti dè.

¹⁷ Diyie ta dii mənni kè dεe biite sãũ, kè Kuyie nkətení kéndò mmuháá nnε kuyukú nè fehāādεenfε, ke pənku iwũs bè kéké í sàku. ¹⁸ Dε yie ndi ti Yiè nKuyie ntaunnèmè kumáà Abarammu ke dò: N yóó duó ndε kó ketenkè a yaábí nyi kè í nké te, kétúóté kukó kùù bo Esibiti mánku, kékáá kukó ndiekú Efadati. ¹⁹ Keniibe nè Kenisiibe nè Kadiməniibe, ²⁰ nè Itiibe nè Pedisiiibe nè Defaiibe, ²¹ nè Aməriibe nè Kannahā kəbe nè Kidikasiibe nè Yebusiibe, bεè te dε kó ketenkè.

16

Bè peitèmè Isimayεeri

¹ Abarammu pokú Saraii do í peitè debire. Ke né mməkε kunitipodaakú makú, Esibiti kəku, kè ku yètiri tu Akaa. ² Kè Saraii náké o dəu ke dò: A wúómmu ti Yiè nKuyie nyí m pāmè ibí. Duónè n kó kudaakú, kè dε yemmè ò bo m peitè debire.

Kè Abarammu yie ndε kó tináañti. ³ Kè Saraii túóté o kó kudaakú Esibiti tenkè kəku Akaa képuó nho dəu Abarammu. Dè do sḥ nhò məkε yεbie ntepíté nte Kannahā miεke. ⁴ Kè Abarammu duónè Akaa kòo púó. Ó banté dii mənni

ò pùòmmè késenkèrì Saraii ò tu wèè kó kudaakù. ⁵ Kè Saraii náké Abarammu ke dâ: Fṣṣò te kè bè n sáá. Míi tùóté n kó kudaakù ke da puó, nè kù bantémè ke dò nkù pùò nkù ténké í n wúó. Ti Yiè nKuyie kuù bo ti púté fṣ nne mí. ⁶ Kè Abarammuu náké Saraii ke dâ: A kó kudaakù nku, kè fṣṣò kù te, daò ku a dómè.

Menime kè Saraii fṣù nhAkaa mmediè, kòo coké kéta dikpáà cuokè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ntännii ò yà dikpáà cuokè tēbinte matè také, Suudi kó kuce borè. ⁸ Kóò beke ke dâ: Akaa a bonní de, a kōri ke? Kòò dâ: N cokù Saraii nwe n tú wèè kó kudaakù. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntännii ò nàké ke dâ: Wēte o borè kényié nhò yē mmù. ¹⁰ Kè dii yí ke dâ: Ti Yiè nKuyie mbo duó nkàa yaàbí sūú mmediè, bá òmòu báá na ké ì kàa. ¹¹ A púó nke yóó peité denitidabire nde, á dè yu ke dâ Isimayēri, ke yé ti Yiè nKuyie nkèmmè a sáútii. ¹² De kó debire yó ndò ndikpáà kóo sāmmarímú nwe, kénkpānnè benitibè bēmou, kè bè nde kpānnè, kè dè ncáá nke ā demáá, ke dētirinè de kōbe.

¹³ Kè Akaa yú Kuyie nkùò o béinnè ke dâ Ata-Edii-Doyii (dèè tu: Ti Yiè nKuyie nkùò n wúó). Ke dâ: M mènke yāmu Kuyie nke kpáá fòuà? ¹⁴ Dèè te kè bè yu tēbinte tēè bo Kadēesi, nè Bedēdi de cuokè ke tú: Daayii-Doyii (dèè tu: Kuyie kùú n wúó nku kó tēbinte). ¹⁵ Kè Akaa peité denitidabire, kè de cice Abarammuu dè yu ke dâ Isimayēri. ¹⁶ Akaa do yóó peité Abarammu debire ke sò nhò mōke yēbie nspisini nè yekuò ndi.

17

Kuyie ntàunnèmè Abarammu koò cèète diyètiri

¹ Abarammu mōke dii mōnni yēbie nspisíwei nè yēwei, kè ti Yiè nKuyie nhò benke kumáá, kòò nàké ke dâ: Míi tu Kuyie mmuwērímú mmou yíè. A ndōri n dómè sáá. ² M bo da taunnè m máá, kédúú nkàa yaàbí sūú mmediè.

³ Kè Abarammuu nínkú kēsinnè ketenkè, kè Kuyie nhò nàké ke dâ: ⁴ Nte n yóó da taunnè mèè botí m máá, fṣṣò yóó naá nyibotí péu cice. ⁵ A yètiri ténké í yó ntú Abarammu, bè yó nda yu ke tú Abarahammu nwe, ke yé fṣṣò yóó naámmè ibotí péu cice. ⁶ M bo duó nkàa yaàbí sūú mmediè mmómòmme, kè bekpààtibèè ānnè í miēke. ⁷ N yó nda taummu, a kó difōnkúò kéntaunè a yaàbí, itōnti itōnti, ké nda te fṣ nne a yaàbí sáá. ⁸ Fṣ nne a yaàbí m bo di duó nketenkè a mè mbo kè kupòòkù, di bo tieke Kannahāā omou sáá, mí nKuyie nkè nní ndi te.

Kuyie ndóummè mucāmmù kó ikú

⁹ Kè Kuyie nyíé kénáké Abarahammu ke dâ: Fṣ nne a yaàbí nè di bo mbomè, di mpí n kó metaummè. ¹⁰ Nte di dò nkéndōrimè ti kó metaummè miēke: Di fuku miēke bèè kó dimáà tu benitidaabè bè ncāmmù. ¹¹ Di kó mucāmmù muu yó mbenkú mí nnè dínđi ti taumè, ¹²⁻¹³ kēncāmmù nè tidaati bè pié ti di cēí nè di do ntí, nè bepòòbè bèè di bonè. Kè di níi peité denitidabire, dè mmōke yewe yēni ke dí dè cānté. Di yó mme nhō nkè dè ntú ti kó metaummè kó mecānnimè mí nnè dínđi sáá. ¹⁴ Kè wèè í cānté dí ò dēnne di cuokè, ò í tūnne mèè kpéi n taummè kó ikú.

¹⁵ Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke dâ: A ténké bá nyu a pokú ke tú Saraii, o yètiri yó ntú Saraa nwe. ¹⁶ M bo ò dāò mesàà nkòò da peité denitidabire, ò bo naá nyibotí péu yō. O yaàbí miēke bekpààtibè bo buoté péu.

¹⁷ Kè Abarahammuu nínkú kēsinnè ketenkè, kédáá, kēbéi nnè o yèmmè miēke ke dâ: M bo yíme képeité debire mí nwèè mōke yēbie ntekòutè (100), kè Saraa mōke yēbie n spisíwei, ò bo yíme képeité? ¹⁸ Kè Abarahammuu náké Kuyie nke

dò: Kè Isimayɛeri cénke fòù, kàa ò dòò mesàà, m báá beke òmòu ténke! ¹⁹ Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke dò: A pokù Saraa bo da peitè denitidabire, kàa dè yu ke dò Isaki. M bo nhò taunè nè o yaabíó sáà. ²⁰ A m beke ti Isimayɛeri kpéí, n yiemmu ke yóó ò dòò mesàà. Ò bo peitè mesàà, nkòo botíi sūū, bekpààtibè tepítè nè bédébè bo yènní o botí mieke, kòò ntú kubotí díekú yààri. ²¹ N nè yó n taunè Isaki nwe, dè yàa yó nkááké mie nkè Saraa peitè wè.

²² Kuyie nnáké dii mǎnni Abarahammu kédeè, kéíté kédeke keĩnkè. ²³ Kè Abarahammuu túóté o bire Isimayɛeri nè tidaatí tii pié o cǐtè nè ò do ntii kó dimàà ké ti cǎmmú de kó diyè Kuyie nhò nàké ke yè ndè ndòmme. ²⁴⁻²⁵ Abarahammu do mǎke yebie nsipísíwei nè yèwèi ndi, kòo bire Isimayɛeri mǎke tepítè nè yètǎati, kè bèè ò cǎnté. ²⁶ Abarahammu nè o bire Isimayɛeri bè ènne kécǎnté diyè dimàà ndi, ²⁷ nè tidaatí bè pié ti o cǐtè nè ò do nti.

18

Abarahammu cǎutémè Kuyie ntǎrè

¹ De mǎnni kè ti Yiè nKuyie mbenke kumàà Abarahammu dibòri bè tu di Mammudee kó detie mborè, ke sǎ ndiyè còmmú yeyo kè kuyiinkú bo, kòò kàri kutouku bòrinùu, ² kéyà benitibè bètǎati kè bè còmmú o také. Kòo ítóo ké bè co kéninkú késínnòo bè iikè, ³ kénáké be kòò mǎu ke dò: Di báá pǎtè mí nha kóo tǎnti n cǐtè. ⁴ Yóunè kè bèè waanní menie nkè dí sù di naacèi, kéomǎpè mutie muu ntaké. ⁵ M bo waá mmudií kè di duó nkè dí di, kápété kúwèrimú, kèna késòoté di ce, di báá pǎtè n cǐtè memme. Kè bè dò: Dòò a béi nti.

⁶ Kè Abarahammuu coké mecǎā nkétaroo kutouku Saraa borè, kòò nàké ke dò: Waá mmuyoo mmù yó nsannèmè kéǎnte kédòò tipémpǎnti títǎati mecǎā.

⁷ De kó difǎnkúò kè Abarahammuu coké kǎpǎnni dinaadabii dii wenni, ke ã mekúò nkéduó nho kóo n tǎnti mǎu kòo di kúò kébénné mecǎā. ⁸ Imaa mbi dii mǎnni kòo ì túóté kéwaá mmenaaamiè mmèè kǎnté nè mèè ùmmú bǎmbà nkè bè ínné, kè bè nyo nkòò còmmú be také, ke díri mutie. ⁹ Kè bèè beke Abarahammu ke dò: A pokù Saraa bore? Kòò dò: Ò bo kutouku mieke. ¹⁰ Kè Kuyie ntǎrè kó dímarí dò: Dè yàa bo nkááké mie, kè nni nwétini a cǐtè ke sǎ nha pokù Saraa peitè denitidabire nde.

Kè Saraa còmmú kutouku bòrinùu Abarahammu fǎnkúò ke yo. ¹¹ Abarahammu nè Saraa bè do kòtè mediè mme, bá Saraa ténke í nyuo. ¹² Kè Saraa daá omàà borè ke dò: N kòtému n ténke í yuo, kè n dòu múnke kòtè. ¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbeké Abarahammu ke dò: Dè yíme kè Saraa daá, ke tú ò kòtè ke pǎtè ò bo peitémè debire? ¹⁴ Dèmarè bo ti Yiè nKuyie nyíékú dàà? Dè yàa bo nkááké mie nkè nni nwétini a cǐtè ke sǎ nSaraa peitému denitidabire.

¹⁵ Kè Saraa kǎmbùtíi do, kòo nenni ke dò: N yí daá. Kè ti Yiè nKuyie ndò: A daámu.

¹⁶ Kè de kó benitibèe íté kécuó nSodǎmmu bíékè, kè Abarahammuu bè cíe. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: M báá sǎnne Abarahammu n yóó dòò tí. ¹⁸ O kó kubotí yóó deuke mediè mme kénkpǎnni. Weè yó nte kè ibotí imǎuu pétè mesàà. ¹⁹ N we ntǎáté ke bo duó nkòò bí nè o yaabí kè bè nyíé n kuó, kè i borime ñwenni kè ì dǎdri n dómè, kè dèe yie nkè nh ò dòò mesàà n yè n yóó ò dòò mè.

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarahammu ke dò: Benitibè kuǎnnè Sodǎmmu nè Komǎo de kǎbe mediè mme, be caàrimè deumu. ²¹ M bo kòte késíéké, kè bè mènke caarimu n yà.

²² Kè bèdébèè kété kénkòri Sodòmmu bíkè kè ti Yiè nKuyie nní nkpaánè Abarahammu.

Abarahammu báámmè Kuyie nSodòmmu kpéí

²³ Mèràmè kè Abarahammu tóónko ti Yiè nKuyie mborè ké kù beke ke dā: A bo yie nkéwènné onitisàù nè oyeiwe kékuòà? ²⁴ Kè benitisààbè bo Sodòmmu sipísínùmmù, a bo bè wènnénè kékuòà? A báá bè cīé nkéyóu dihei be kpéínàà? ²⁵ Biti! A báá yie nké mè dā. A báá yie nkétútóte onitisàù kéwènnénè oyeiwe kékuò, kòò sàùu còutè oyeiwe kó tiyēīti. Fí nwèè bekùnè kutenkù kumòu, a báá yóu a bo dāòmè dèè wenni. ²⁶ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè ñ yà benitisààbè sipísínùmmù Sodòmmu mieke m bo cīé ndiheì dimòu be kpéí. ²⁷ Kè Abarahammu dā: Yóu kè n yíè da béinnè n Yiè nKuyie mi nwèè tu mutáá nke tú mutápeí. ²⁸ Kè bè í tùòke sipísínùmmù, ke bo sipísínàà nè bènùmmù á pònte de kó diheìàà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè n yà bèè wenni kè bè bo sipísínàà nè bènùmmù, m báá pònte dihei. ²⁹ Kè Abarahammuu yíè kébéi nke dā: Kè bèè wenni kè bè né bo sipísínàà tá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè bè bo sipísínàà m báá pònte dihei. ³⁰ Kè Abarahammu dā: A mieke báá peike n da báámmu, kè bè bo sipísitāāi tá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè bè bo sipísitāāi m báá di pònte. ³¹ Kè Abarahammu dā: N da báámmu yóu kè n yíè kébéi, kè bè bo sipísidé tá? Kè ti Yiè nKuyie n dā: Kè bè bo sipísidé m báá pònte dihei. ³² Kè Abarahammu yíè kébéi nke dā: N Yiè nKuyie nha báá nh əunè, n yóó béi mmesəmmè mmè. Bèè wenni kè bè bo tepítè tá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè bè bo tepítè m báá pònte dihei.

³³ Bè náké mēmmè kédeè, kè ti Yiè nKuyie nyítè, kè Abarahammuu kò nho cīètè.

19

Ti Yiè nKuyie nkùòmè Sodòmmu nè Komò de ekè kòbe

¹ Kè Kuyie ntōrè yedéè tuòkoo Sodòmmu kuyuoku ke sò nDòti kàri dihei kó dibòri, ké yè yàní kéítè ké yè co, kénínkóo ketenkè. ² Ke dā: N di báámmu ke tú dí kòte n cīètè kéúú di naàcēi, kéyíé nkè dèè wentè kè dí pēētè. Kè yè dā: Áà, ti bo yiénko tikātītouti.

³ Kè Dòtii yetoo kè bèè kò nho cīètè, kòò dāò mudii nè péè wèè í kəərənè mutie mùù muuti kè bèè di.

⁴ Bè keté ke mu nyí nduó, kè Sodòmmu kó benitidaabè bəmòu, ibí nè bekótíbè, kè bèè kətení kécéēte tecīètè, ⁵ kébeke Dòti ke dā: Yé benitìbè bèè bātè a cīètè kuyuoku? Dennení be kè tí bè duónè.

⁶ Kè Dòtii yènní kécómmú ditowàà kékpétínnè dicàù, ⁷ ké bè náké ke dā: N népobè, báá dāònè meyei. ⁸ M məke besapəmbè bèdébè bèè mu nyí yé onitidòù, m bo bè dènnèni kè dí bè dāònè di dómè, kè bie, n kó bepòòbè mbe, di báá bè dāò meyei mbè ta n cīètè nte. ⁹ Kè bèè náké Dòti ke dā: Íté dende! A tú opòò nwe die. Fíó báá ti náké ti dò nkédāòmè. Kàa í yé tí da dāò meyei nkè mèè pēētè ti na mbè dāò mè.

Bè yí mēmmè kóò tēntoo kéndó képònte dicàù. ¹⁰ Kè de kó benitìbè bedébèè dete Dòti kétannò be borè, kékpétínnè dicàù, ¹¹ ké bè bənté tiyūñti bəmòu, ibí nè bekótíbè, kè bè nhàri ditowàà bá bè í nyà dibòri bo kèè bíkè.

¹² Kè Kuyie ntōrè yedéè náké Dòti ke dā: Kàa məke a kòbe dihei dii mmiēke, a cāòbè nè inítidabí nè inítipobí, a bè dēnne. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkèè benitìbè kuənnēmè mmè dihei dii nkòbe, ke ti tōnní kè ti yóó dí pònte.

14 Kè Dɔtɪi yè kénáké o còòbè bèè do p̄s o sapàmbè, ke dò: Yènnè dihei dii mmecāā, ti Yiè nKuyie nyóó di p̄ntemu.

Kè be yèmmè ndò nhò nu nwánti.

15 Kukūnwentóo m̀n̄ni kè Kuyie nt̄r̄e náké Dɔti ke dò: M̀nné mecāā nkétúóté a pokù, nè a sapùmbí idé kè di yè dihei, kè dè í dò mmemme di bo kú meyei mbo tuakení dii m̀n̄ni dihei.

16 Kè Dɔti nhɔtí kè ti Yiè nKuyie nt̄r̄e bè dète, wenwe nè o pokù nè o sapùmbí idé, kèyènnè dihei mànkú, ke yé ti Yiè nKuyie ndómè kóó deeté.

17 Kuyie nt̄r̄e bè dènne dii m̀n̄ni dihei mànkú, kè dimari máá ò náké ke dò: Coké kédeté a f̀m̄mu, a báá w̄ēte a f̀nkúò, a báá cómmú dèmarè kutemp̄ nkuu m̄mieke. Á coké kèsari ditari dii mborè kédonté a ònni. 18 Kè Dɔti dò: Áá, m báá na! 19 A n d̀d̄mu mesàá, ke n kuó mmesémmè ke n deeté. N yí yóó na kécoké kétuake di nt̄ari kè meyei nkpaani, n yó nkpaá cokù kè mè n n̄ntemu kè n kuó.

20 Nte teheitè sàmpòrè t̄è t̀kéní, n yó na kécoké kétuake t̄è. Tè mà sàmpòrè nde, yóu kè n coké kè de nsori kédonté nh ònni. 21 Kè Kuyie nt̄n̄ni d̀: Èè, n yiemmu ke bo w̄ēte kè da d̀d̄ mesàá nkéyóu de kó teheitè a ȳ ntè. 22 Kote mecāā nkésari, kaa í t̀d̄ke n yí yóó d̀d̄ timati. Kè bèe yú de kó dihei ke dò Soaa (dèè tu teheitè).

23 Kè Dɔti nyóó tuake Soaa ke s̄ ndiyiè yènní. 24 Men̄me kè ti Yiè nKuyie ncūñn̄i muh̄p̄p̄uò nSod̄mmu eì nè Kom̄o eì ìnkè, kè mù ncú. 25 Kè de kó yehekè yedé cóúté, nè ketenkè nè benitibè nè detie. 26 Kè Dɔti pokùu w̄ēte o f̀nkúò kénáá ndikókétari.

27 Kè d̄e wenté kè Abaraham̄mu yè dikūnweñn̄i s̄i, kékote ti Yiè nKuyie nwee ò náannè d̄e, 28 k̄ewénté Sod̄mmu nè Kom̄o nè yehekè yèè dè t̀kè k̄éyá kuyukú kè kù yìe ke dò nfeh̄ātofe k̄oku.

29 Kuyie ndó k̄écúu ndī m̀n̄ni yehekè Dɔti do bo kèè tenkè kp̄eye, k̄ecoo mmu Dɔti kù ȳ m̄è kp̄éi nhAbaraham̄mu kp̄éi.

Dɔti nè o sapàmbè

30 De m̀n̄ni kè Dɔtɪi yote ò bo mbomè Soaa eì, k̄éité nè o sapàmbè bedé kékote kénh̄a kutadènkù makù mieke. 31 Kè Nk̄o náké o nantè ke dò: Ti cice k̄otému, òm̄u me nyí bo w̄èè bo ti puoke k̄end̄onnè ibotí im̄u d̀d̄rimè. 32 Yóu kè tí ò duó mm̄naà nk̄o yà k̄emuó, kè tí k̄otoo keyènkè, k̄o ti duónè kè tí peitè ibí kè ìi s̄oté o c̄t̄è.

33 De kó kuyuoku kè bèe duó mbe cice men̄aà nk̄o muó, kè Nk̄o kote bá o cice í yè ò taroo dii m̀n̄ni yoo ò yè dii m̀n̄ni. 34 Kè d̄e wenté k̄o náké o nantè ke dò: Nè n cice ti duómu keyènkè. Tí w̄ēte kóó duó mm̄naà nk̄o muó, nk̄aa me ntó kote ke nyènkè kóó duónè, ti yóo me nyí k̄ep̄eitè ibí kè ìi s̄oté o c̄t̄è.

35 Kè bè tó ò duó mm̄naà nk̄o muó, k̄o sàmp̄sù me ntó kote kóó duónè, be cice í nyè ò k̄otoo dii m̀n̄ni nè ò ité dii m̀n̄ni.

36 Men̄me Dɔti p̄ònn̄mè o sapàmbè bedé. 37 Kè Nk̄o peitè denitidabire kè dè yu ke dò: M̄abu. Weè yaabí tú M̄abiibe yíe nkó diyìe. 38 K̄o sàmp̄sùu peitè denitidabire kè dè yu ke dò: Beni-Ami. Bè yu weè kó iyaabí kè tú Am̄oniibe.

20

Abaraham̄mu nè Abimedekei

1 Kè Abaraham̄mu íte N̄ekebu temp̄ k̄ekari Kadeesi nè Suudi eì de cuokè, kè dè ité k̄ekari Kedaari eì, 2 k̄ennáá nke tú o pokù Saraa tu o t̄ā. Kè Abimedekei Kedaari kóo kp̄àt̄ti túóté Saraa k̄ek̄onnè. 3 Kè Kuyie nnáké Abimedekei nè

tidouñti keyènkè ke dâ: A me ntùóté wèè nitipòkù a yóó kúmu, ò yemmu. ⁴ Ke s̄s̄ nhAbimedekei mu nyí ò duónè, kénáké Kuyie nke dâ: N Yìè, n yí cààrè, a bo s̄s̄nté kè n kuàà? ⁵ Abarahammu n nàké ke tú o tãũ nwe, kòo nitipòkù múnke yè nho tãũ nwe. N yí ò tóu ke yĩèkù, n yí cààrè. ⁶ Kè Kuyie nyíé kóò béinnè tidouñti ke dâ: N yému ke tú a ò tóu kè í yĩèkù. N yí d̄s̄ a n yeténèmu, deè te kè n yí yóo kàa ò duónè. ⁷ Ténne de kóo nitipòkù o dâũ. Ò dâũ tu m pããnáañti náañtò nwe. Ò bo m bántè a kpéí kàa nfòu. Kàa me nyí ò ténne, á nyé ke tú a yóó kúmu nè a kòbe bemou.

⁸ Kè Abimedekei ente dikũnweñni sèi, kényú o kó betũmbè, kè bè nàké dèè dâ, kè kufwaa mbè p̄i. ⁹ Kè Abimedekei yú Abarahammu kóò beke ke dâ: Dè yĩme kàa ti dâò miè? N da cààrè ba, kàa d̄s̄ meyei ndiemèe do mí nnè n kòbe ti ìnkè? A n dâò oniti í d̄oarimè mme otãũ, ¹⁰ ba nte kàa dâò memme? ¹¹ Kè Abarahammu dâ: N yèmmè do d̄ò ndi nheì kòbe í dému Kuyie nke yó n kuò m pokù kpéí. ¹² Ò tu n tãũ nwe bake yie, kè ti wè nti cice omáa kè ti yòbè né cáá. Kè nh ò puoke. ¹³ Kuyie nduó ndii m̄onni kè n yitè n cice c̄fètè, n nàké dii m̄onni m pokù ke dâ: Kè ti kòte kèè bíékè a d̄a a tú n tãũ.

¹⁴ Kè Abimedekei túóté ipe nè sibóó nè inààke nè tidaati, benitidaabè nè benitipòbè, kèduó nhAbarahammu, kóò ténne o pokù Saraa. ¹⁵ Kóò nàké ke dâ: Nte diheì dimou, wéntè a d̄ó kèè bíékè kémaá.

¹⁶ Kòo nàké Saraa ke dâ: N duómmu a tãũ medítibii ntekoupiítè (1000), kè dè bo benke a kòbe bemou a í d̄òòmè mme timati tináañti tii mmieke.

¹⁷ Kè Abarahammuu bántè Kuyie, kè Abimedekei nè o pokù nè o bí kè bèè miètè, kèpié ibí. ¹⁸ Ke yé ti Yìè nKuyie ndo duómmè kè Abimedekei c̄fètè kòbe bemou ténke í mpeí, Abarahammu pokù Saraa kpéí.

21

Isaki kó mupèitímù

¹ Ti Yìè nKuyie nyí nyè nkù do yè nkù yóó d̄aò tì Saraa, kè ti dâò. ² Kè Saraa púó nképeité denitidabire Kuyie ndo yè nhò yóó dè peité dii m̄onni. Ke s̄s̄ nhAbarahammu kóté. ³ Kè Abarahammuu yú o pokù Saraa ò peité dèè bire ke d̄s̄ Isaki. ⁴ Kè Abarahammu dè c̄anté diyie niínni yie Kuyie ntì nhò nàkémè. ⁵ Bè do yóó peité Isaki ke s̄s̄ nhAbarahammu m̄àke yebie ntekòtè (100) nte. ⁶ Kè Saraa béi nke dâ: Kuyie nni n dâò diwèi ndi. Bèè kó dimàa bo keè Isaki kpéí diwèi bo bè p̄i n kpéí.

⁷ Kòo yíé kébéi nke dâ: We ndo yé ke d̄ò nSaraa bo pié Abarahammu ibí diyie mari! Nte mí nkoò peité denitidabire o kóti cuokè.

Abarahammu bètimè Akaa nè o bire Isimayeri

⁸ Kè debiree kóté, dè caté dii yie kè Abarahammuu ãnnè dibanni.

⁹ Kè Esibiti kóo nitipòkù peité dèè bire Abarahammu, Isimayeri ndaú Isaki kè Saraa dè yà, ¹⁰ kénáké Abarahammu ke dâ: Beti kudaakù kuù nnè ku bire. Dedaabire báa wènnénè n kperè Isaki kètieke a kperè a kũũ nkò difonkúò.

¹¹ Kè de kó tináañti yonke Abarahammu mediè, ke yé Isimayeri múnke do tùmè o bire nde. ¹² Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke dâ: Kudaakù nè ku bire kó tináañti báa da yonke, yie nSaraa da náá ntì. Isaki kó kufuku mièke nke a yóó pétémè iyaabí, kè dèè d̄aò n da nàké tì. ¹³ N yóó duó nkè dedaabire kó kuwuò mmúnkeè pèkèmu, ke yé dè tumè a bire nde.

¹⁴ Dikūnweñni sèi kè Abarahammu túóté pḗḗ kécūś menie nkudoukù miéke, kédúo nhAkaa, kóò duó nho bire, kóò bèti, kòo kote kénhàri dikpáà cuokè bè tu di Bεεrisebaa. ¹⁵ Menie ndèè diì mǎnni kudoukù miéke kòo daú ndεbire tetiete matè také, ¹⁶ kékote kénkari medétimè kè dè mǎnnè a bo tāumè kupie, ke kuò nke tú: N yí dó ñ yà m bire kò ndè! ¹⁷ Kè Kuyie nkeè debire kuòmmè, kè ku tǎnni rñboni kèñkè kényú Akaa ke dǎ: Dè dǎmme? Bá nyīkù Kuyie nkèèmu debire kuòmmè. ¹⁸ Íté kéii nha bire kè dè dète, deè yóò naá nkuwuò ndiekù cice.

¹⁹ Kè Kuyie nkpeté Akaa nuò nkòo yà tebinte matè, kékote kèpíe mmenie nho doukù miéke kédúo nho bire kè dèè yà.

²⁰ Kè Kuyie nní ntǎ debire, kè dèè kóté dikpáà cuokè kè naá nhohoditǎuti diewè. ²¹ Bè do bo dikpáà bè tu di ndi Edi-Padanni, kòo yò ò puó nhEsibiti kóo nitipòkù.

Abarahammu taunnèmè Abimedeki

²² De kó dimǎnni, kè Abimedekii kǎteni Abarahammu borè ke neínè behǎǎpǎmbè kóo kóti Pikodi, kénáké Abarahammu ke dǎ: Kuyie nda bonèmu a tǎmmú mumǎu miéke, ²³ béi nkéyú Kuyie nyétiri ke dǎ, a í yó n souté mí nnè m bí nè n yaábíò, ke yó nni n dǎori mesàà nnè nh èi a bo diì miéke, kéndǎnnè n da dǎdǎmè mesàà. ²⁴ Kè Abarahammu dǎ: N yiemmu.

²⁵ Ke né béinnè Abimedeki tebinte matè kpéi, Abimedeki kó betǎmbè do fiète tè. ²⁶ Kè Abimedeki dǎ: N yí yé de kó tinǎaǎti, a í ti nni n nǎké, yie nwe n ti kèèmmè.

²⁷ Kè Abarahammu dúo nyipe nè inǎàke Abimedeki, kè bèè taunnè betǎbè. ²⁸ Kè Abarahammu deite yepeserè yèyiekè kécǎnnè. ²⁹ Kè Abimedeki dǎ: Ba nkpeí nte kǎa cǎñné yepeserè yèyiekè? ³⁰ Kè Abarahammu dǎ: Cǎuté ye, kè dè mbenkú mí keúmè tebinte tie nke tè te.

³¹ Kè bèè yú deborè ke dǎ: Bεεrisebaa, ke yé bè de nwènnémè dinuù.

³² Bè de ntaunnè betǎbè, kè Abimedekii íté kèwète Fidisitèbe kó dihei, ke neínè Pikodi o āǎpǎmbè kóo kóti.

³³ Kè Abarahammu fiíkú Bεεrisebaa èi detie mbè tu dè tamadii, kébǎntè ti Yiè nKuyie, kè kù yu ke dǎ o Yiè. ³⁴ Kè Abarahammu mbo Fidisitèbe èi kémonte.

22

Abarahammu yiemmè ke bo féuté Isaki Kuyie nkpeí

¹ Kè Kuyie nní nyóò yááké Abarahammu ke dǎ: Abarahammu! Kòò dǎ: Nte mí. ² Kè kù dǎ: Túóté a bire Isaki dèè bo demáà, kǎa dè dó, kékotenè Mǎdiyaa kó dihei, ditāri n yóò da benke di ñnkè kè dè nni féuté kétu.

³ Kè dèè wenté, dikūnweñni sèi, kè Abarahammu íté kéyarí ideí, kéǎnnè sǎmmarímú tinenti, kétúóté o tǎmbè bèdébè nè o bire Isaki, kè bèè kété kénkari Kuyie nhò benke dè. ⁴ Diyiè táǎnni yiè, kòo wénté medétimè kényà ditāri bè kǎri di, ⁵ kénáké o tǎmbè ke dǎ: Nkpaǎnè die nnè sǎmmarímú, mí nnè odapàà nké tí deke ditāri kébǎntè Kuyie nkéwētēni di borè.

⁶ Kòo tóu nho bire Isaki ideí kéntǎ muháá nnè disie, kè bè nkéri bèdé. ⁷ Kè Isakii yú o cice ke dǎ: N cice! Kòò dǎ: Nte mí. Kè Isaki dǎ: Ti tǎ muháá nnè ideí, yé fepièfè ti yóò kuò fè? ⁸ Kè Abarahammu dǎ: M bire Kuyie nkuù yóò ti dúo nfepièfè.

Meímme kè bè nneí, ke kéri bèdé. ⁹ Bè tǎdke diì mǎnni Kuyie nhò benke dè, kè Abarahammu maá diwǎstǎnni, kédǎò ideí kédǎa nkéboú o bire Isaki kénós, ¹⁰ kétúóté disie ke bo dè féuté. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni yúni Abarahammu

keŋkè ke dò: Abarahammu! Abarahammu! Kòò dò: Nte mí. ¹² Kè di dò: Kuyie ntu, a báá dòò de bire meyei mmamè, kù bantému di mmònni a kù démè ke í kù yetenè a bire dèè bo demáà.

¹³ Kè Abarahammuu wénté kényà dipedaà, kè di còmú kè di yìè nsàke difāpèù, kòò di dète kékua o bire Isaki kó difōtirì, ¹⁴ kényú de kó dibòrì ke dò Kuyie nduó. Deè te kè bè yu de kó ditāri nè yíenni ke tú: Tí Yìè nKuyie nduó.

¹⁵ Kè ti Yìè nKuyie ntōnni yúni Abarahammu keŋkè kuce medérímè ¹⁶ ke dò: Kuyie ntu kuù béi nke tú a í mè nkù yeténèmè a bire dèè bo demáà. ¹⁷ Kù bo da dòò mesàà nkàa yaabí sũũ nsiwāā kōme, kéndōnnè dāmèèrì nuù kó mubirimú, kétieke í dootibè èkè, ¹⁸ nè ì borè nde kù yóò dōòmè ibotí imòu mesàà, nha yie mmèè kpéí nku kpèti.

¹⁹ Kè Abarahammuu wēteni o tōmbè borè, kè bèe kò mBεεrisebaa Abarahammu cie kēmbō.

²⁰ De kó difōnkúò, kè Abarahammuu keè o nantè Naoo pokù Midikaa ò piémè ibí, ²¹⁻²² Uusi, weè do tú Mpo kénante Buusi, nè Kemmuyeedi Aramu cice nè Kesedi, nè Asoo nè Pididaasi nè Idudafu nè Betuyeedi. ²³ Kè Betuyeedi peité Debekaa, Midikaa bí nyi ò peíténè ì Naoo Abarahammu nantè. ²⁴ Kòo pocēnni Deyumaa múnkeè ò pié ibí. Tebaa nè Kaammu nè Taasi nè Maaka.

23

Saraa kumè kè bèe ò kūnné

¹ Saraa do mōke yebie ntekōùtè nè sipísidè nè yèyiekè (127) ndi kékú. ² Ò ku Kidiyati-Adiba kó dihei ndi, bè tu di Ebuñoo Kannahāā kó kutempē mmiēke, kè Abarahammuu dòò ikuú kékōmmú o pokù kũũ, ³ kédeè kété kékote kényà Eti kó ibí Itiibe ke dò: ⁴ M bo die nke tú opòò nwe, m pānè ketenkè kè n kūnné ocii kóò díe. ⁵ Kè Eti kó ibí Itiibe ò tēñné ke dò: ⁶ Okóti a tú okpàati nwe ti cuokè, kè Kuyie nkó mesàà nda bonè. Kūnné a cfi a dó kùù fōti, òmòu í yóò da yetenè.

⁷ Kè Abarahammuu nínkú dihei yembè Eti kōbe ìkè, ⁸ ke dò: Kè di yie nkè m bo kūnné ocii die, dí m bántè Efunoo Soaa bire, ⁹ kòo n duó nho fōti kùù bo Makpedaa o paku nuù, kè n yietí kudonku di ìkè kè kù ntú n kōku kè nní nkūri becírìbè.

¹⁰ Kè Efunoo kàri o kōbe Itiibe borè, kéténné Abarahammu ditōnni dii tí ndiheí kó dibòrì borè ke dò: ¹¹ Àà, n Yìè! N da pāmu kupaku nè kufōti n kōbe ìkè. Kūnné ocii.

¹² Kè Abarahammuu nínkú dihei yembè ìkè, ¹³ kénáké Efunoo ke dò: N da báámmu benitibè ìkè ke tú á n fiténè ku kè n kūnné ocii.

¹⁴ Kè Efunoo tēnné Abarahammu ¹⁵ ke dò: Yie n yóò da náké tí, medítibii nsikousinàà (400) kpèti tú ba fñ nnè mí nti cuokè? Kūnné o cfi.

¹⁶ Kè Abarahammu bantè Efunoo yèmmè, kékaa nyidííti Itiibe ìkè, medítibii nsikousinàà (400), de mōnni kó idííti, kóò duó. ¹⁷ Mēmme, Efunoo paku kùù bo Makpedaa, kùù wetí Mammudee nè kufōti kùù bo de miēke nè detie ndemòu dèè dè bo, ¹⁸ kè dèe naá nhAbarahammu kpere, Itiibe bèè tí ndiheí kó dibòrì be ìkè.

¹⁹ Kè Abarahammuu kūnné o pokù Saraa kufōti kùù bo kupaku Makpedaa, ke wetí Mammudee bè yu dè Ebuñoo, Kannahāā kó ketenkè miēke. ²⁰ De mōnni, kè Abarahammuu tieke kupaku nè kufōti dèè do tú Itiibe kpere, kénkūri o círibè.

24

Isaki puokemè Debekaa

¹ Abarahammu do kòtè mediè mme, kè ti Yiè nKuyie nhò dḡḡ mesàà ndemou mieke. ² Diyie mari kòo nàké o kóo tḡnti kḡti wèè bàà o cḡtḡ, ke baà o kpàti ke dḡ: Seu nha nḡtḡ n kpèri*. Be kó dimḡnni bè do ḡ nkàa bo parikè a ḡḡ me ndḡḡ kè dèe benke ke dḡ nha yóo dḡḡ a béi nti. ³ Béi nkéyú ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa yètiri ke dḡ a í yóo waá m bire onitipòkù Kannahāā kḡbe m bo bèè cuokè, be mieke. ⁴ Kàa kḡri n cie nke, n naamḡnkù mieke ke yóo ke nwaá nhonitipòkù, képuó m bire Isaki. ⁵ Kòo tḡnti dḡ: Kè dè yemmè onitipòkù báá yie nké n neinèni die di nhei, a bire yó nni nneinèmu de bíékàà? ⁶ Kè Abarahammu dḡ: A báá dífínné a máá kéneinè m bire. ⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa wèè n dènnèni n cie cḡtḡ nè nh ei ke n nàké ke tú: M bo da duḡ di nhei kàa yaabí di tieke. Kù bo duḡnni ku tḡnni kè di nda ní kàa waanní onitipòkù képuó m bire. ⁸ Kòo nitipòkù yete ò bo nda neinimè, a béi ndii nùù í yóo da pí. A cénke bá nneinè m bire de bíékè.

⁹ Kòo tḡntii seu nho nḡtḡ Abarahammu kpèri kébéi nke dḡ: M bo dḡḡ a béi nti. ¹⁰ Kòo tḡntii túóté Abarahammu yòyóbè tepítè nè yepàrè sààye, kékote Mesopotamii, Naḡḡ cie.

¹¹ Ò tḡḡke dii mḡnni tebinte dihei mànkú kéduḡ nkè yòyóbèe nínkú. Dè do tú kuyuoku nku dikḡnnétari mḡnni. ¹² Kòo bántè ti Yiè nKuyie nke dḡ: N Yiè nKuyie nhAbarahammu tḡ nkù n da báámmu yóu kè n ya n wanti dè yie. Dḡḡ n yiè nhAbarahammu mesàà. ¹³ M bo tebinte také nke kè dihei kó besapambè yó ntaani muduò. ¹⁴ M bo mḡḡ wèè sapàà nke dḡ: Bíi nha dúu kè ñ yà, kòo n tḡnné ke yí: Yà kè n duḡ nha yòyóbè kè bèe yà. M bo bantè ke dḡ weñwe a tāātémè a kóo tḡnti Isaki kpéi, ke dḡḡ mesàà n yiè nhAbarahammu.

¹⁵ Ò kpaá me nnáá nkè Abarahammu nantè Naḡḡ pokù Midikaa bire Betuyɛedi kóo sapàà Debekaa yènni ke tḡ diduù. ¹⁶ De kóo sapàà ndo wenni mediè mme, ke mu nyí yé onitidḡ, kòo dó menie nképie nho dúu kḡtḡ nkénkḡnti. ¹⁷ Kè Abarahammu kóo tḡntii coké kóo co kóḡ nàké ke dḡ: Yóu kè n yà a dúu kó menie nsámḡpó. ¹⁸ Kòo sapàà dḡ: Yà.

Ke bíi mmeçāā nho dúu kóḡ duḡ nkòo yà. ¹⁹ Ò dèè dii mḡnni kòḡ dḡ: M bo duḡ nha yòyóbè, kè bèe yà kénsannè.

²⁰ Kòo uté menie mmeçāā nyiwūḡ yḡ ndè, kécoké kédḡnni kéduḡ nyòyóbè beḡḡ. ²¹ Kè dèe di Abarahammu kóo tḡnti kòḡ nhò wúò nke dḡ nyúóó, ke bo ya kè ti Yiè nKuyie nkuu dḡḡri ò kù beke ti. ²² Kè yòyóbèe yà kédeé kòo túóté mumámáá mmeçḡ nkḡmu bè tḡḡmù dihḡnni nè sinei sidési mesḡ nkɛsi, ²³ kóḡ beke ke dḡ: We nkóo sapàà nda tú? N da báámmu mefiè mbo mbo a cie cḡtḡ nè n kḡbe kè tí yienáá? ²⁴ Kòḡ dḡ: N tú Midikaa nè Naḡḡ be kóo dapàà Betuyɛedi kóo sapàà nwe. ²⁵ Kòo yie kébéi nke dḡ: Timúkpeti bomu nè tisúḡti péu, kè di bo duḡ dè bo.

²⁶ Kòo tḡntii nínkú kébántè ti Yiè nKuyie, ²⁷ kébéi nke dḡ: Ti Yiè nKuyie, n yiè nhAbarahammu tḡ nkù yètiri ndeu, kuù ò kuḡ mmeçémmè koḡ dḡḡ mesàà, ke n niitè kè ñ tḡḡkeni o kḡbe borè.

²⁸ Kòo sapàà ncokóo tɛcḡtḡ kénáké o yḡ de kó tináaḡti. ²⁹⁻³⁰ Debekaa do mḡke o tāu mḡu nwe kòo yètiri tu Damaa kòo yà mumámáá nnè sinei kékeè ò náá nti kéitè meçāā nkékote tebinte borè kḡ yà de kóo niti nè o yòyóbè. ³¹ Ke dḡ: Fí nti

* 24:2 Seu nha nḡtḡ n kpèri:

Yiè nKuyie nkó mesàà mbonè wè, katení kè tí kò. Dè yīme kàa bo dikpáá? N tūntemu teciētè ke waá nyòyóbè yó mborè.

³² Kòo tuakoo teciētè kè Damaa duó nkè bèe bouté yòyóbè tinenti, kòo bèe duó ntimúkpeti nè tisūūti, kéduó mmenie nhAbarahammu kóo tōnti nè o neinè bèe, kè bèe óú be naacèi. ³³ Kè bèe ò duó mmudii kòo yete ke dò: Kè n yí nàké n tō tì m báá di. Kè Damaa dò: Bèi! ³⁴ Kòò dò: N tú Abarahammu kóo tōnti nwe. ³⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù dòò n yiè nhAbarahammu mesàà, kòò kpenke ke m̀ake tikpàti mediè. Ke m̀ake iwūō nè idifíti nè mesòo nnè betōmbè benitidaabè nè benitipòbè nè yòyóbè nè sām̄arím̀ubè. ³⁶ Kè Saraa o pokù ò peitè denitidabire o kóti cuokè, kòo dè duó nhò m̀ake dèè kó dimàà. ³⁷ Kè n yiè nhAbarahammu duó nkè m̀ béi nke yu ti Yiè nKuyie nyètiri ke yī n yí yóó túóté onitipòkù Kannahāā k̀abe ò bo bèè cuokè k̀epuó nho bire. ³⁸ Kè n yóó k̀ate o naām̀unkù k̀abe borè nde, o cice c̀ētè kéwaá nhonitipòkù k̀epuó nho bire. ³⁹ Kè nh ò nàké ke yī kè dè yèmmè onitipòkù báá yie nkè n neinè. ⁴⁰ Kòò n tēnné ke tú o Yiè nKuyie nhò tū nkù yó n niitēmu kè m̀ pété onitipòkù o k̀abe cuokè, o cice c̀ētè mieke, kékōnnēnko k̀epuó nhò kóò dapàà. ⁴¹ Kè ñ k̀ate o c̀ētè k̀abe borè, kè bè í yie, ò béi ndii nuù bá m̀ pī. ⁴² N tū̀akení tēbinte borè yíe nke bántēmu Kuyie nke yī: Ti Yiè nKuyie nhAbarahammu tū nkù yóu kè n yà n wanti dè, ⁴³ n yó mbo tēbinte také nke, osapàà nwèè bo tanní mudúò kè nh ò m̀ao menie nke yī: Yóu kè ñ yà a dúú kó menie nsām̀pó. ⁴⁴ Kòò n tēnné ke dò: Yà kè n dó kàa yòyóbèe yà, n yóó bantēmu a we ntāātēmè kòò yóó yenke n yiè mbire. ⁴⁵ N kpaá me nnáá nkè Debekaa tū̀akení ke tō didúú ke dó tēbinte, kè ñ yī: N da báámmu m̀ pā menie nkè n yà. ⁴⁶ Kòò touté o dúú mecāā nke béi nke yī: Yà, kàa yà ke dèè, n dó kéduó nha yòyóbè. Kè n yà kédeè kòo duó n yòyóbè. ⁴⁷ Kè nh ò beke ke yī: We nkóo sapàà nda tú? Kòò yē nNāō nè Midikaa be bire Betuyeedi kóo sapàà nhò tu, kè n tōnnè o ònni mumám̀áá kòò ū́rinè sinei. ⁴⁸ De m̀ōnni ndi n niákúmè ke dōunnè mutōmm̀u ti Yiè nKuyie nhAbarahammu tū nkù, kù n niitēmè weti weti kè m bo túóté o tēbite kóo sapàà nk̀epuó nho bire. ⁴⁹ Kè di yie nke bo dōò n yiè mmesàà nweti weti dí n nàké, kè di me nyete dí n nàké kè n sòó. ⁵⁰ Damaa nè Betuyeedi kè bèe dò: Ti Yiè nKuyie nkuù yē ndè mmè ndò! Ti báá na k̀ebéi n̄matí. ⁵¹ Nte Debekaa, túóté we kékōnnè k̀epuó nha yiè nkóo dapàà, kéndōnnè ti Yiè nKuyie n̄ti nda nàkém̀è.

⁵² Abarahammu kóo tōnti kèè dii m̀ōnni de kó tináànti, kénínkú késante ti Yiè nKuyie nnè mutōmm̀u, ⁵³ kédēite timátí péti nè mesòo nkó tinenti nè tiyàati kéduó Debekaa, k̀epā yepārè sàáyè o tãū nè o yó. ⁵⁴ Kè bèe di k̀eyā, wenwe nè bèe ò cíe, kédēè k̀eyié.

Kè dèe wenté dikūnwēni kòò dò: Yóunè kè n kò n yiè mborè. ⁵⁵ Kòo sapàà ntãū nè o yó kè bèe dò: Yóu kòo nti kpaánè ke dò yewe tēpiítè kè di né kò. ⁵⁶ Kòo tōnti dò: Ti Yiè nKuyie nni nteennēmu kè ñ yà n wanti dè, bá nni nhōtínè, yóunè kè n kò n yiè mborè. ⁵⁷ Kè bèe dò: Ti yúnè osapàà nkóò beke.

⁵⁸ Kè bèe yú Debekaa kóò beke ke dò: A dó kénéinè oniti yie nkè dí kònàà? Kòò dò: Eē, m bo ò neinè!

⁵⁹ Kè bèe yóu Debekaa nè kudaakù kùù ò yó, kè bèe bo neinè Abarahammu kóo tōnti nè bèè ò cíenni kè bèe kò. ⁶⁰ Kè bèe m̀ao Kuyie nkó mesàà nDebekaa k̀péi nke dò:

A bo pié kè dè nsū mesàà,
kàa yaábí tieke a n̄imbè ekè.

⁶¹ Kè Debekaa ité nè o tɔmbè kédeke yòyòbè, kètũnne de kóo niti kè bèe kò.

⁶² De mɔnni kè Isaki ité Daayii-Doyii ke konni ke bo Nεkebu. ⁶³ Kuyuoiku makù kè Isakii yè kéncenti dikpáá, kéwénté kéyà yòyòbè kè bè kèrini. ⁶⁴ Kè Debekaa wénté kéyà Isaki kécúténi yóyó ìnké, ⁶⁵ kébeké Abarahammu kóo tɔnti ke dɔ: Wenninwe wèè kèrini ti biéké? Kòò dɔ: N yiè nwe.

Kè Debekaa káá nkuyáàkù o ìiké. ⁶⁶ Kòo tɔntii náké Isaki ò dɔò dèè kó dimàà.

⁶⁷ De kó difɔnkùò kè Isakii tanné Debekaa o yɔ Saraa kó kudieku képuoke, ké nhò dɔ kòo yèmmèe cáté ke yé o yɔ kumè kòo yèmmèe cààrè.

25

Abarahammu bí tɛi

¹ Kè Abarahammu puoke onitipòkù tɔu kè bè ò tu Ketudaa. ² Kòo o peité Simmudanni Yokisāā nè Medanni nè Mandiyāā nè Isibaki nè Suaa. ³ Kè Yokisāā peité Sebaa nè Dedanni. Kè Dedannii pié Asudiibe, Detusiibe nè Deumiibe. ⁴ Kè Mandiyāā peité Efaa nè Efee nè Enaki nè Abidaa nè Edidaa. Bεmou memme bè tu Ketudaa yaábí nyi.

⁵ Kè Abarahammu dúo nyIsaki o kperε demou, ⁶ kénkpáá fòu kápāmmú o pocēmbi yepārē, kéduó nkè ìi kɔte diyie yièni kèè biéké. ⁷ Abarahammu do yóó kú ke mɔke yεbie ntekòutè nè sipísiyiekè nè yènnùmmú (175) ndi. ⁸ Ò do kòtè mediè mmε kémbó diwèl miεke kékúnè. ⁹ Kòo bí Isaki nè Isimayεeri kè bèe o kũnné Makpedaa kó kufɔti, Efunɔ, Soaa bire, Itiibe εi kou paku miεke, kùu wetí Mammudee, ¹⁰ Abarahammu do donté kũnkũ nè Itiibe. Dende bè múnke do kũnnémé Abarahammu nè o pokù Saraa. ¹¹ Abarahammu ku dii mɔnni kè Kuyie nkó mesàà nsɔoté o bire Isaki ìnké kòò mbo Daayii-Doyii kó tebinte také.

Isimayεeri kó ibí

¹² Nte Abarahammu pokù Saraa kó kudaakù, Esibiti εi kou Akaa kó debire Isimayεeri kó kufuku, bè bè pèi kè bè tũmmè betòbè: ¹³ Nebayoti nè Kεdaa nè Adiberi nè Mibisammu ¹⁴ nè Misemaa nè Dumaa nè Masa ¹⁵ nè Adadi nè Temaa nè Yetuu, nè Nafisi nè Kedimaa. ¹⁶ Isimayεeri kó ibí nyi tɛpiítè nè idéi. Bá wè kòo mbaké o botí kéduó nho yètiri o kari, o eitè. ¹⁷ Isimayεeri do mɔke yεbie ntekòutè nè sipísitāāti nè yèyiekè (137) ndi, kékú kè bèe ò kũnné o yembè borè. ¹⁸ Kòo bí nkari Afidaa kétuakεnè Suudi kéntókénè Esibiti, ke wetí Asidii, ke cǎá mbemàà ke kari.

SAKɔBU KÓ TINÁǎNTÍ

Esayuu nè Sakɔbu be kó tináǎnti

¹⁹ Nte Abarahammu bire Isaki kó tináǎnti, Abarahammu wèè do peité Isaki.

²⁰ Isaki do mɔke yεbie nsipísinàà ndi képuoke Debekaa, Betuyεedi Aramu botí kou kóo sapàà, Damaa tāū. Bè do ā Mesopotamii nwe. ²¹ Isaki pokù Debekaa do tú tɛhǎunte nte, kòo bánté ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkòo pùó nyitáátébi. ²² Kè ibí mbokù itòbè i yɔ pɔuti miεke, kòò dɔ: Kè dè dò mmie mmε, ba nte kè m pùó? Kòo kɔte kébeke ti Yiè nKuyie. ²³ Kè kù dɔ:

A pùó nyibotí idéi nyi,

kè ì bo yènni kénçáá,

kè kùmakù nkpeñinè kutekù.

Osámpóu bo mbaké okóti.

²⁴ Kòo peité yièe tuakéni, kòo peité itáátébi. ²⁵ Kòo ketiwèe yènni ke wūɔ nè o yùtò, ke dáátí ticití o kǎnti timou, kè bèe ò yu ke dɔ Esayuu. ²⁶ Kòo nantè

nyetini ke pi nho nacènkenni, kè bèe ò yu ke dò Sakòbu. Bè yóò bè peité ke sò nyIsaki mòke yebie nsipísikuò ndi.

Esayuu fitémè wenwe Mpo ò na nte dè

²⁷ Kè bèe kóté kè Esayuu náá nhopaawaá ndièwè wèè nò nkupaawaá, nke níí ntũũ ndikpáà, kè Sakòbu ntú onitiyòðnwè ke kari teciètè. ²⁸ Kè Isaki ndó Esayuu o tãũ mèè kpéi nsiwei kòò cáà, kè Debekaa ndó Sakòbu.

²⁹ Diyiè mari kè Esayuu ríboni kupaawaá nke òu mediè nkénsó nSakòbu bèri itũ. ³⁰ Kè Esayuu dà: N da báámmu nh òu mediè mme, yóò kè ò cááké itũ iwũãì ii. Deè te kè bèe ò yu ke dò Edòmmu. ³¹ Kè Sakòbu dà: N fiténè Mpo ò nte dè yíe. ³² Kè Esayuu dà: Dikònni yó n kuò kè Mpo ò nte dè ò dòò ba? ³³ Kè Sakòbu dà: Bèi nkéyú Kuyie nyètiri.

Kè Esayuu yú Kuyie nyètiri kóò fiténè Mpo ò nte dè. ³⁴ De m̀̀nni ndi Sakòbu duómè Esayuu pèè nè itũ kòò cááké, kèyã menie. Menìme ò sènkèrimè Mpo ò nte dè.

26

Isaki nè Abimedekei be kó tináàtì

¹ Kè dikònni dièri tanni kéndònnè dii do tanni Abarahammu kó dimònni, kè Isakii kòte Fidisitèèbe kóò kpààti Abimedekei borè Kedaari èi. ² Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáà Isaki, kóò nàké ke dà: A báá kòte Esibiti, ríbo n yóò da benke dii èi, ³ á ndi mbo, n yó nda bonèmu ke da dàò mesàà, n yóò duó nfó nwe nè a yaàbí de kó yehèké, kédòò n do yè n yóò dàò ti a cice Abarahammu. ⁴ M bo duó nkàa yaàbí sũũ nsiwãà kòmè, kè n yi duó nde kó yehèké yemòu. Nè a yaàbí borè nde n yóò dàòmè ibotí imòu mesàà. ⁵ Ke yé Abarahammu yíémmè n kuò imòu nè n tannò yemòu, nè n tié nnè nh ò nàké tì.

⁶ Kè Isaki ríbo Kedaari èi. ⁷ Kè benitibè nhò bèkú o pokù kpéi, kòò dà: N tãũ nwe. Ke yé ò do yièkùmè de kó dihei kòbe bo ò kòmè Debekaa wenniku kpéi.

⁸ Kè bè ríbo deborè kémmònte, kè Abimedekei nsíéké diyie mari fenéti, kèyã Isaki kòò kpèitinè o pokù Debekaa. ⁹ Kòò ò yu kóò nàké ke dà: A pokù nwe! Dè yíme kàa yè nha tãũ? Kòò dà: N yièkù bè bo n kuòmè mme o kpéi ke yè n tãũ. ¹⁰ Kè Abimedekei dà: A ti dàò ba? Dè kpaá sám̀pòrè nde òmòu na nduónèmmè a pokù, kàa ti tannè meyei mmieke. ¹¹ Kè Abimedekei nàké benitibè bemòu ke dà: Wèè kááké onití yie nyoo o pokù ti yóò ò kòmòu.

¹² De benni kè Isakii buotí tidiiti, kékòũ kè dè mmànnè ò do buotí dè kuce tekòùtè (100). Ke yé ti Yiè Kuyie nhò dàòmè mesàà. ¹³ Kòò kpàti deuke kòò m̀̀ote o kperè mesàà, ¹⁴ kémmòte iwũò nè tidaati. Kè Fidisitèèbe mieke nhò péi.

Isaki taunnèmè Abimedekei

¹⁵ Kè bèe ítínnè mutáá sibíi o cice Abarahammu tómbè do keú sì. ¹⁶ Kè Abimedekei nàké Isaki ke dà: Íté ti èi, a kpenke ke ti pèètému.

¹⁷ Kè Isakii íté deborè kékòte kékari Kedaari kó kubiriku, ¹⁸ kèwète kéíté o cice Abarahammu do keú sì bií, kè Fidisitèèbe sì ítínnè. Kòò wète ke sì duó nsi yètè. ¹⁹ Kè Isaki tómbèe keú tebinte kubiriku kèpéte menésààmè. ²⁰ Kè benaacèmbe bèè bo Kedaari kè bèe kpànnè Isaki kòbe ke dà: Tíi te tebinte.

Kè Isakii yú de kó tebinte ke dà Eseki (dèè tu dikpànni). ²¹ Kòò tómbèe keú tebinte tetè kè bèe yíe kékpa nte kpéi nkè Isakii tè yu ke dà Sitinaa (dèè tu mebootimè). ²² Kòò sòò nkékeú tebinte tetè bá bè ínkpa, kòò tè yu ke dà Deoboti

(dèè tu meom̄pùmè), kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nti om̄punnè kè ti bo pètè mesàà.

²³ Kòo íté deborè kékote Bèrisebaa. ²⁴ Kè Kuyie nhò benke kumáà keyènkè kòò béinnè ke dò: M̄i tu Kuyie, a cice Abarahammu do tū nkū, bá nyī̀kū n da bonèmu nè n kóo tōnti Abarahammu kpéi m bo da dòò mesàà, kàa botii sūū.

²⁵ Kòo maá diwū̀tōnni, kébántè ti Yiè nKuyie, kécónnè o touku, kòo tōmbèè keú tebinte.

²⁶ Kè Abimedekii íténi Kedaari èi ke bo yà Isaki ke neínè o népo Ausati nè Píkodi wèè baké o ā̀pā̀mbè. ²⁷ Kè Isaki dò: Di kōtení ke yē mba? Díndi bèè í n dó ke m bēti di cice? ²⁸ Kè bè dò: Ti yà a Yiè nKuyie nda bonèmè mme ke dó ti tau ntínti nè f̄s. ²⁹ Bèi nke yú a Yiè nKuyie nyètiri ke dò a í yóó ti dòò meyei mmamè. Ti móm̄m̄ombe ti í da dòò meyei, ti da yóumu, kàa íté nè diwèi, kè Kuyie nda dòò mesàà.

³⁰ Kè Isakii bè ā̀nné kupò̀òkū kè bèè di kèyà, ³¹ kèítè dikū̀nweñni sèi ke cannèné betòbè yenò ke dò, bè báá dòò betòbè meyei, kè bèè cau nyIsaki kékōnnè diwèi.

³² Dii yiè dimáà mieke nke Isaki tōmbè ò nākémè ke dò: Ti n̄ntè menie nti keú tèè binte.

³³ Kè Isakii yú de kó tebinte ke dò Sibaa (dèè tu menucannimè). Kè de kó dihei kpaá to de kó diyètiri nè yiénni, kè bè di tu Bèrisebaa.

Esayuu puokemè Itiibe botí kó benitipòbè

³⁴ Esayuu do m̄ake yebie nsip̄sinàà ndi kèpuoke Itiibe, Suditi Bedii kóo sapàà nnè Basimatí Edonni kóo sapàà. ³⁵ Kè dèe yonke Isaki nè Debekaa.

27

Sakòbu cōutèmè o kóo kóti kó mesàà

¹ Kè Isakii kótè ke ténke í nwúò, kèyú o kóo Po Esayuu, kòò dò: Nte mí. ² Kè Isaki dò: N kòtèmu, n yí yé n kū̀ nyiè. ³ Túótè a tām̄m̄u nè a pie nkéta dikpáà kè n kuoní tehontè, ⁴ kébénné n dó mùù dii kékōtenèni kè ñ di, kè da pā mesàà nke né na kékú.

⁵ Kè Debekaa keè Isaki nàké ti Esayuu ke tú wèè ta dikpáà kòò kùoní tehontè, ⁶ kénáké Sakòbu ke dò: N kèè a cice nākémè a kóo kóti Esayuu ke tú ⁷ wèè ta dikpáà kòò kùoní tehontè kébénné mudii ò dó mù, kòo di, kòò pā ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkéna kékú. ⁸ M bire kéntè kèkèè n yóó da nāké ti kè ti dòò. ⁹ Kote kèp̄nni yebopàà nyédèè kè m bénné a cice dó mùù dii. ¹⁰ Kàa ò duò nkòo di, kè da pā mesàà nkéna kékú. ¹¹ Kè Sakòbuu nāké o yō ke dò: N kóo kóti Esayuu m̄ake ticiti nti, mí m me nyí ti m̄ake. ¹² Kè dè yèmmè n cice n kááké kèyà n yí m̄akemè ticiti kè n naá siyáábisi yiè, kòò n dòò meyei nkè m mótè mesàà. ¹³ Kòo yō dò: Kòò da dòò meyei mmèe do n yī̀nkè. Cénke yie n da nāké ti kèp̄nni yebopàà.

¹⁴ Kè Sakòbuu kote kèp̄nni yebopàà nkéduò nho yō, kòo bénné o cice dó mùù dii. ¹⁵ Kè be yō Debekaa túótè o kóo Po Esayuu yaàsàati tii bo tec̄tètè kédátinnè Sakòbu o biyā̀tè, ¹⁶ kètúótè kubòkònkū kédátinnè o nou nè o f̄nni, ¹⁷ kòò duò mmudii ò bènnè mù nè p̄èè. ¹⁸ Kè Sakòbuu kote o cice borè ke dò: N cice! Kòò dò: Nte mí! F̄s nwnènniwe? ¹⁹ Kè Sakòbu dò: N cice mínwe a kóo Po Esayuu. N dòò a yē n dòò dè nde. N da báámmu, íté kékari kécááké iorimaa n kùoní ì, kè m pā mesàà. ²⁰ Kè Isaki dò: A p̄anke pètèmu dende bàmbà ntehontàà? Kòò dò: A Yiè nKuyie nkuu tè kōtenèni n yiikè. ²¹ Kè Isaki dò: Tóónni kè n da kááké kèyà kè nsà kè f̄s nwe m bire Esayuu.

²² Kè Sakɔbuu tɔ́nko, kòo cice Isakii ò kàáké ke dò: Metammè dònne Sakɔbu kɔ́me kè debaà ndònne Esayuu kpre.

²³ Bá ò í nhò banté, ke yé o baà ndo àmè ticitì ke dònne o kóo kóti Esayuu kpre, kòo ò dɔ̀ mèsàà. ²⁴ Kóò beke ke dò: F́ó nwe m bire Esayuàà? Kòò dò: Èè mínwe.

²⁵ Kè Isaki dò: Nh ànné, kè n cááké iorimaa nké da pà mèsàà. Kè Sakɔbuu ànné o cice, kòo cááké, kòo ò duó mmenaà nkòo yà. ²⁶ Ke dò: Tɔ́nni m bire ké nh ɔ́rì.

²⁷ Kòo tɔ́nko kóò ɔ́rì kòo keè o yààtì nùú, kòò pà mèsàà nke dò: M bire kó kunúú dònne dikpàà ti Yiè nKuyie mpā di mèsàà nkó kunúú nku.

²⁸ Kuyie nda pà keĩnkè kó kubooku,

kàa paa nní mpeí mèsàà,

kàa mmòke tidiiti nè menaà.

²⁹ Kàa mbaké ibotí imòu,

kè titenti timòu kòbe nninku a ìikè,

kàa mbaké a tebií ke sì ninku a ìikè.

Kè wèè da dɔ̀ meyèi nwèe péte meyèi,

kè wèè da dɔ̀ mèsàà nwèe péte mèsàà.

³⁰ Isaki pà dii m̀nni Sakɔbu mèsàà nke deè kòo nyiti, kòo kóo kóti Esayuu konní kupaawáá, ³¹ kébènné mudii kétso kéduó nho cice ke dò: N cice ité kécááké iorimaa n kùoní ì ké m pà mèsàà. ³² Kè Isakii beke ke dò: F́ó nwnnìnwe? Kòò dò: Mínwe Esayuu a kóo Po.

³³ Kè deè di Isaki mediè nkòo k̀ntii aá, kòò dò: Wenninwe wèè kùoní tɛhonté ke n duó nké n cááké ke deè kàa kpaaní, kè nh ò pà mèsàà nkòo yóó mè péte?

³⁴ Kè Esayuu keè o cice béi nti kòo yèmmèe caàrè, kòo kuónko mediè nke dò:

N cice múnke m pà mèsàà! ³⁵ Kè Isaki dò: A nantè tɛè k̀tení ke souté ke còuté a kó mèsàà. ³⁶ Kè Esayuu dò: Bè ò yu ke tú Sakɔbu osoùnti, deè te kòò n souté

kuce mèdémè ke còuté Mpo ɔ́ nte de ke wète ke còuté n kó mèsàà. Ke dò: Mèsàà mmamè í kpaá n kpéínáá? ³⁷ Kè Isaki dò: M béimmu ke tú ò bo n da baké, kàa

tebií simòu ntú o kó betòmbè. M béimmu ke tú ò bo mmòke tidiiti nè menaà, n ténke bo na ké da dɔ̀ ba m bire! ³⁸ Kè Esayuu dò: N cice a m̀ke meè sàà mmáá? Múnke n dɔ̀ mèsàà.

De m̀nni kékuó. ³⁹ Kè Isaki dò:

A bo mbo kèè tenkè bá nnaati,

keĩnkè kó kubooku báá cùténí a tenkè.

⁴⁰ A níí yóó dokému képéte kédì,

kéntú a nantè kóo t̀nti,

kénháante tipíiti timòu,

diyè mari ké né fietè amáà a nantè nou miéke.

Sakɔbu cokémè kékote o maannikù

⁴¹ Kè Esayuu miéke peike mediè nSakɔbu o cice o pà mèè kpéi mmesàà, kòò nnáá nke tú: Dè í kpaá détiri n cice bo kúmè, kè ò kuò n nantè Sakɔbu. ⁴² Kè bèè

náké Debekaa Esayuu nàà nti, kòo náké Sakɔbu ke dò: A kóo kóti Esayuu miéke da peikemu kòò dó ké da kuò. ⁴³ M bire k̀nté n yóó da náké ti, kécoké kékote n

tàù Damaa cie Anaa èi, ⁴⁴ ké nke mbo kòo miéke yàa donè. ⁴⁵ Kòo yè nha ò dɔ̀ dè, kè n da náké kàa wètení. N yí dó ndi paà didé diyè dimáà.

⁴⁶ Kè Debekaa náké Isaki ke dò: N demmu mufòmmu nè n còòbè Itiibe kó medòòrimè kpéi, kè Sakɔbu pouke di nheí kóo nitipòkù kè n ku de ntòù.

28

¹ Kè Isakii yú Sakòbu kòò pā mesàà nke dà: A báá puoke Kannahāā kòbe kóo sapàà. ² Ítè kékòte Mesopotamii Betuyeedi a yā tāū cīètè, kèpuoke o kóo sapàà. ³ Kuyie mmuwērimú muməu yiè mbo da dàò mesàà nkàa pié késūū, kénáá nyibotí péu cice. ⁴ Kuyie nda dàò mesàà nf̄́ nnè a yaabí kù dòòmè Abarahammu, kàa tieke dihei a mè mbo di kupòòkù, kù duó ndi Abarahammu. ⁵ Kè Isakii duó nkè Sakòbuu kòte Mesopotamii, Betuyeedi bire Damaa cie ò do tú Aramu botí kou nwe Debekaa tāū, Sakòbu nè Esayuu be yā. ⁶ Kè Esayuu keè Isaki pāmè mesàà nSakòbu, ke duó nkòò kòte Mesopotamii ke bo túóté onitipòkù, kèkeè ò nàkémè Sakòbu ke tú: A báá túóté Kannahāā kòbe kóo nitipòkù. ⁷ Kè Sakòbu yie nho cice nè o yā be kpeti, ke kòte Mesopotamii. ⁸ Kè Esayuu banté o cice í dómè Kannahāā kó benitipòbè, ⁹ kékòte kétúóté onitipòkù Maadati, Abarahammu bire Isimayēeri kó debire Nebayoti tāū.

Sakòbu yàmè tidəuñti

¹⁰ Kè Sakòbuu ítè Beerisebaa kénkəri Anaá eì, ¹¹ kémberínè dibòri mari kè diyiè ta, kòo waá nditári kèceé nho yuu kénduó deborè, ¹² kèyà tidəuñti matì kè kudlèti còmmú ketenkè ke káá ntiweti, kè Kuyie ntòrè dèkù ke cuuti. ¹³ Kè ti Yiè nKuyie ncòmú o také koò náa nke tú: N tú a Yiè nKuyie nku a yàari Abarahammu nè Isaki bè do tū nkù. A duó kèè tenkè, n kè nda duómmu f̄́ nnè a yaabí. ¹⁴ A yaabí bo sūū mmubirimú kòmè kèpité tipíiti tíməu: Diyiè yièni kè nè di taà kè, kubakù cānku nè kuyou. F̄́ nnè a yaabí dū yó nte kè ñ dàò ibotí iməu mesàà. ¹⁵ N yó nda bonèmu ke da kánkè bá kèè bíékè, kè da wētenèni di nhei. N yí yóò da yóu, n yóò da dəòm n da nàké ti.

¹⁶ Kè Sakòbuu enteni ke dà: Ti Yiè nKuyie nkuò bo die mbá n do í yé.

¹⁷ Kè kufəwáa nhò pí nkòò dà: Dibòri dii ndò nkéndému, Kuyie ncīètè nte, kef̄́nkè kó dibòri dii kpeté die. ¹⁸ Kè Sakòbuu ítè dikūnweñni sèi kétúóté ditári ò do ceké ò o yuu kèfíi, nkécóu mmekùò ndi f̄́nkè ke bo ndennini, ¹⁹ kèyú de kó dibòri ke dà Beteedi (dèè tu Kuyie ncīètè). Nè dimònni bè do de yu ke tu Duusi nwe. ²⁰ Kè Sakòbuu cannenè dinùu Kuyie nke dà: Kè Kuyie nni m bonè n cèmmu mièke, ke n kánkè ke n duó mmudiì nè tiyàati. ²¹ kè n wēte ke kò n cice cīètè nè kukəñnaati, ti Yiè nKuyie bo ntú n Yiè. ²² M me ncónné dii tári bo ntú Kuyie ncīètè, kè kù n duó ndè n deite demáá tepíitè mièke kè kù duó.

29

Sakòbu tūòkemè Damaa

¹ Kè Sakòbuu sooté mucèmmu kénkəri diyie yièni kèè bíékè, ² kètuòke dibòri mari kèyà tebinte matè. Kè ditári dieri pòke, kè tipecènti tītāati duó deborè, bè do de ntì niinko. ³ Tipecènti do s̄́ de ntíi, nkè bèe pootè ditári kè ti nù nkèdeé kèwēte kèpoo. ⁴ Kè Sakòbuu beke bepecèmbè ke dà: Di cie borè? Kè bè dà: Ti cie bo Anaá eì ndi. ⁵ Kòò dà: Di yé Naəə bire Damaa? Kè bè dà: Ti ò yému. ⁶ Kòò dà: Ó bo kè dè naataa? Kè bè dà: Eē, dè naatimu! Nte o kóo sapàa nDaseedi ke kérini nè o pecènkù. ⁷ Kè Sakòbu dà: Diyiè kpaá deumu nè di bo tíimmè ipe, niinnè í kè í kàtenè kè ì di. ⁸ Kè bè dà: Kè ipe í tí nyiməu ti báa na, í s̄́ tí nyiməu ndi kè tí pootè ditári kè ì niì.

⁹ Kè bè nkpaá ke me nnáá nkè Daseedii tuòkení nè o cice pecènkù. Ó do tú opecènti nwe. ¹⁰ Kè Sakòbuu ò yà nè o yā tāū Damaa pecènkù, kèpootè tebinte

kénii nyipe. Daseedi do tú Sakòbu yō tāū Damaa bire nde. ¹¹ Kè Sakòbuu ò ọ́rí ke dò ò bo pī nhomáà kẹ́yíēke, kẹ́kuó. ¹² Kè Sakòbuu náké Daseedi ke dò: N tú a cice tāū Debekaa bire nde. Kè Daseedii coké kékò nké ti nàké o cice. ¹³ Kè Damaa keè o tāū bire Sakòbu kpéí, kécoké kóò ọ́rí, kè bèè kò nteçfètè, kè Sakòbuu ò nàké dè dòmme. ¹⁴ Kè Damaa dò: Ti çfètè temáà ndi.

Kè Sakòbu nhò bonè ke dò otánkù.

Sakòbu puokemè Dea nè Daseedi

¹⁵ Kè Damaa dò: A bo nni mpí mmutòmú fààrè a tú mèè kpéí n çfètè kouà? Náké a dó n da yietí mù.

¹⁶ De m̀nni ke ś nDamaa m̀ke besap̀mbè bèdébè. Kòo kóti tu Dea, kòo s̀mp̀r̀ú tu Daseedi. ¹⁷ Kè Dea nuò nyí nnaati mesàà nkè Daseedi tu oposáati ke s̀nnè onitipòkù. ¹⁸ Kè Sakòbu ndó Daseedi ke dò: N dó Daseedi nwe, a biyáatè, ke bo da pī mmutòmú yebie nyèyiekè, kóò puoke.

¹⁹ Kè Damaa yie nke dò: Kè n we nda duó ndè wenninè m bo ò duómme okpákpàri. Á mbo n çfètè.

²⁰ Kè Sakòbu m̀bo koò pī mmutòmú ke dò yebie nyèyiekè, kè de kó yebie nni ndó nyè í m̀nte ò dó mèè kpéí nDaseedi. ²¹ Kè Sakòbuu náké Damaa ke dò: De m̀nni t̀̀̀kemu, n duó m pokù kè nh ò puoke.

²² Kè Damaa d̀̀ dibanni kẹ́yú dihei k̀be bemou. ²³ Kuyuoku m̀nni kétúóté Dea kédúo nSakòbu kòo ò duónè keyènkè. ²⁴ Kè Damaa túóté Sidipaa o kóo nitipotònti kédúo nDea. ²⁵ Kè dèè wenté kè Sakòbu nsó nDea nwe, kòo beke Damaa ke dò: A n d̀̀̀ ba! N da pī mmutòmú yebie nyèyiekè Daseedi kpéí nke. Dè yíme kàa n souté? ²⁶ Kè Damaa dò: Ti cie os̀̀mp̀r̀ú ̀̀̀ í nyenke kòo kóti kpaá. ²⁷ Yóu kè dibanni kó yewe yèyiekè dèè kè ti da duó nhos̀̀mp̀r̀ú, kàa s̀̀oté mutòmú yebie nyèyiekè.

²⁸ Kè Sakòbuu yie, kè dè mm̀ke yewe yèyiekè, kè Damaa ò duó nDaseedi, ²⁹ kétúóté o kóo nitipotònti Bidaa kédúo nDaseedi. ³⁰ Kè Sakòbuu duónè Daseedi, kè nhò dó kè dè p̀̀tè Dea. Kòo yíe pī Damaa mmutòmú yebie nyèyiekè o kpéí.

Sakòbu piémè ibi

³¹ Kè ti Yiè nKuyie nyà Sakòbu í dómè Dea kédúo nkòo mpéí, kè Daseedi yie ntú teh̀̀unte. ³² Kè Dea púo nképeité denitidabire, kè dè yu ke dò Dubenni, dèè tu: Ti Yiè nKuyie nyà n sémme. Kè dò: N d̀̀̀ bo n d̀̀ke di mm̀nni.

³³ Kòo ẁ̀te ḱpúo nképeité denitidabire ke dò: Ti Yiè nKuyie mbanté bè í n dómè, ke n yíe debire terè.

Kòo yu de kó debire kè dò Simmè̀. ³⁴ Kòo ẁ̀te ḱpúo nképeité denitidabire ke dò: Di mm̀nni n d̀̀̀ yèmmè bo mbo m bíékè.

Kè Sakòbuu dè yu kè dò Defii.

³⁵ Kè Dea yíe ḱpúo nképeité denitidabire, ke dò: Di mm̀nni m bo s̀̀nte ti Yiè nKuyie, kè dè yú ke dò Sudaa.

De m̀nni kécómú kupeítóo.

30

¹ Daseedi yà dii m̀nni wè í peímè kè dèè ò yonke, kòo náké Sakòbu ke dò: Duó nkè m peité, kè meè d̀̀ke n kù.

² Kè Sakòbu mièke peike Daseedi, kòo ò nàké ke dò: N tú Kuyie nkuàà? Kuyie nkuu da m̀nte kupeítóo. ³ Kè Daseedi dò: Duónè n kóo t̀̀nti kòo m pié ibi.

⁴ Kòo duó mBidaa Sakòbu kòo ò duónè. ⁵ Kè Bidaa púó nképeité denitidabire.

⁶ Kè Daseedi dâ: Kuyie nni ñ kòóné, ke kèè n sáutii, ke m pã denitidabire.

Ke yu de kó debire ke dâ Danni. ⁷ Kè Bidaa yíe púó nképeité denitidabire. ⁸ Kè Daseedi dâ: M manè n kóo kóti ke na, ké dè yu ke dâ Nefutadii.

⁹ Kè Dea yà ò ténke í peimè, kétúótè o kóo tãnti Sidipaa kéduó nSakòbu kòo puoke. ¹⁰ Kè Sidipaa peité denitidabire. ¹¹ Kè Dea dâ: N yuu dii naati!

Kòo dè yu ke dâ Kadi. ¹² Kè Sidipaa yíe képeité denitidabire. ¹³ Kè Dea dâ: Dè ñ narike, di mmònni benitipòbè bo nni ntú diwèi yìè.

Kòo dè yu ke dâ Asee.

¹⁴ Mudidèi mòmni kè Dubennii kótè kupaku, kètòúni yetebe bè tu yè mantidakóó, kètóni kéduó nho yó Dea, kè Daseedii ò mao ke dâ: M pã a bire tóni yèè tebe. ¹⁵ Kè Dea dâ: A fiète n daù kè dè í da sannè kàa wète ke dó kécoutè m bire tóni yèè tebeá? Kè Daseedi dâ: Kàa m pã yetebe ò bo ta a borè ke nyènkè.

¹⁶ Kè Sakòbu nkúntini kupaku kuyuoku, kè Dea ò co ke dâ: A tati m borè nde yíe, n da donténè m bire tóni yèè tebe nye.

Kè Sakòbuu ta o borè de kó keyènkè. ¹⁷ Kè Kuyie nteennè Dea kòo púó nképeité denitidabire nummurè, ¹⁸ kébèi nke dâ: Kuyie nni nyietí n duó mmèè kpéi nke n kóo tãnti n daù.

Kòo dè yu ke dâ Isakaa. ¹⁹ Kòo wète képúó nképeité denitidabire kuónnè. ²⁰ Kè Dea dâ: Kuyie nni mpã dipãnni sààri, di mmònni n daù bo m pénsiri ke yé nh ò peitémè initidabi ikuò.

Kòo dè yu ke dâ Sabunoo. ²¹ Kòo yíe képeité denitipobire ké dè yu ke dâ Dina.

²² Kuyie nyí nyè nDaseedi kpéi, kóó teennè kòo bo pié. ²³ Kòo peité denitidabire, kébèi nke dâ: Kuyie nni ndènne ifei.

²⁴ Kòo dè yu ke dâ Sosefu, ke dâ: Ti Yiè nKuyie nha n yíe denitidabire.

Sakòbu kpàrikèmè

²⁵ Daseedi peité dii mòmni Sosefu kédeè, kè Sakòbuu náké Damaa ke dâ: M pã kuce kè ñ kò n cie. ²⁶ N duó m pobè nè m bí n da pí mutòmú bèè kpéi. A yému m pí mmùú tòmú a cètè. ²⁷ Kè Damaa dâ: Kénté n dó ké da náké tí, m bantému fòò temè kè ti Yiè nKuyie nni n dàò mesàa. ²⁸ Kè Damaa dâ: Náké n yóó da yietí mù kè n da yietí. ²⁹ Kè Sakòbu dâ: A yému n da pí mmèè botí mutòmú kàa wūš sūš. ³⁰ N do yóó tuàkení kàa wūš í sū, kè ñ tuàkení kè ñ sūš. Mfi te kè ti Yiè nKuyie nda dàò mesàa. Yóu di mmòmni kè m pí n kó mutòmú. ³¹ Kè Damaa beke Sakòbu ke dâ: N yóó da yietí ba? Kòò dâ: A í yó n yietí mùmamú. Kàa yie n yóó da náké tí, n sòoté kéncèmmú a wūš. ³² Ò béi memme ke dâ: M bo bate yíe nha pe nè sibóó kécánné, dèè ā sisuo, nè dèè dò nyàùyàù deè yó ntú n kó tiyeti. ³³ A bo kàtení dii mòmni káyà m pecēnku, a bo banté n náámmè timómmoni. Kàa ś nyipe nè sibóó dèè í m̀ake sisuo nè dèè í dò nyàùyàù kè dè bo n kpeyi mieke, n dè yùúkúmu. ³⁴ Kè Damaa dâ: N yiemmu a béi nti.

³⁵ De kó diyie mómmòmni, kè Damaa bate ipe nè sibóó dèè ā sisuo nè dèè dò nyàùyàù, kéduó nho bí. ³⁶ Kè bèè íté kém̀m̀ake mucèmmu yewe yètàāti kédéténè Sakòbu.

Kè Sakòbu nkpaá cēm̀m̀ú Damaa kpeyi ñ kpaá, ³⁷ kéwaá ndetie mmare detāāti kó ibake, kè ñ ciku yepiè, ³⁸ kébúú nde kó ideí iwūš yó ndè, kè ñ nkòriní muyāā ke

ì yàu ke dekù itòbè, ³⁹ ke pèi sisuò kpèyi nè ì dò nyàùyàù. ⁴⁰ Kè Sakòbu mbaàti ì ã sisuò nè ì dò nyàùyàù, ke cǎnnìko.

Kè Sakòbuu mǎote o kó kupecēnku kè kù ncáánnè Damaa kòku. ⁴¹ Iwūš ìì kpènni kè ì dó kédeke dii mǎnni wèe méú nde kó ideí ì yò ndè kè ì ndekù ke ì wùò. ⁴² Kè icīriyi dó kédeke ò báa méú nde kó ideí. Memme kè icīriyi ntú Damaa kpèyi kè ikpèriyi tu Sakòbu kpèyi.

⁴³ Kè Sakòbuu kparikè mediè, kémǎote ipe nè sibòó péu, benitidatòmbè nè benitipotòmbè, yòyòbè nè sǎmmarímùbè.

31

Sakòbu itémè Damaa cie kécoké

¹ Kè Sakòbuu keè Damaa bi náámmè ke tú: Sakòbu fiète ti cice kpàti nti, deè te kòò kpenke mie. ² Kòo yà Damaa yèmmè ténke í ò naatinèmè mè do ò ndòmmè nè dimǎnni. ³ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sakòbu ke dò: Kò nha cice cie bè da pèitè dè. N yó nda bonèmu.

⁴ Kè Sakòbuu yú Daseedi nè Dea dikpàà ò cēmmú dè o wūš, ⁵ kè bè nàkè ke dò: N yà di cice yèmmè ténke í n naatinèmè mè do ò ndòmmè, Kuyie n cice tū nkù mē nni m bonèmu. ⁶ Di yému m pīmmè di cice mutǎmmú nè n wērimú mumou. ⁷ Kòò n ciitè, ke cèète n yeti kuce tepíitè, Kuyie mme nyí yóu kòò n dǎò meyei mmame. ⁸ Ò yī dii mǎnni ì ã sisuò ì bo ntú n kpèyi kè ì pié ì ã sisuò, kòò dǎ ì dò nyàùyàù ì bo ntú n kpèyi, kè ì pié ì dò nyàùyàù. ⁹ Kuyie nkuu cǎuté di cice wūš ke n duš. ¹⁰ Ipe nè sibòó dè dekù dii mǎnni, kè n yà nè tidouhiti dèè ã sisuò nè dèè dò nyàùyàù deè dèkùmbè. ¹¹ Kè Kuyie ntǎnni n yú ke dò: Sakòbu! Kè n dǎ: Nte mí. ¹² Kè di dǎ: Wénté keyà yebòdakè nè ipe deè dò nyàùyàù deè dèkùmbè. N yàmu Damaa da dǎòrimè. ¹³ Mii tu di Yiè nKuyie nha do yà kù Beteedi, kǎfíi nditári, kécóú mmekùò nké n náké a dǎ ti. Di mmǎnni, ité kékò nha ei bè da pèitè di.

¹⁴ Kè Daseedi nè Dea kè bè dǎ: Ti cice í yóó kú kè ti túóté dēmarè o cīètè. ¹⁵ Ò ti wénté bepòbè mbe, ke ti fité ke di ti díití, bá wè ì ti duš nwe do dò nké ti duš nyi. ¹⁶ Kuyie ncǎuté tii kpàti ti cice borè ke da duš nti tu ti kpeti nti, tinti nè ti bí, dǎò Kuyie nda nàkè ti.

¹⁷ Kè Sakòbuu báátí, kédee nho bí nè o pobè yòyòbè, ¹⁸ kétúóté o wūš nè o kpàti timou ò pètè ti Mesopotamii, kékété kénkúnti o cice Isaki borè Kannahā. ¹⁹ Ke sǎ nDamaa kǎte ke kēi o pe citi, kè Daseedi yúúkú o bokè. ²⁰ Kè Sakòbuu souté Damaa Aramu boti kou, kǎité bá ò ì ò cau, ²¹ kétúóté o kperε demou kécoké, késénté kukó ndiekù Efadati, kékété, kénwetí Kadaadi tǎri.

²² Diyiè tǎánni yiè kè bèe náké Damaa Sakòbu cokémè. ²³ Kòo túóté o kabe, kētūnne Sakòbu kémǎoke yewe yèyiekè, kóò ninte Kadaadi tǎri. ²⁴ Kè Kuyie nnáké Damaa, Aramu boti kou nè tidouhiti ke dǎ: A báa dǎò Sakòbu timati.

²⁵ Wè ò ninte memme ke sǎ nSakòbu cǎnnè o touku Kadaadi tǎri ìnkè, kè Damaa múnkεe cǎnnè o kòku, ²⁶ kèbeke Sakòbu ke dǎ: A n dǎò ba, ke n souté? Kè túóté n kó besapàmbè ke dò nha kpà nke bè éi. ²⁷ Dè dǎmmè kàa n souté, ke sǎri ke coké, bá a í n náké? Ti na n da ciemmu kéndiè, ke bie nyebàrè nè tikùtidùuti kè dè naati. ²⁸ A í yóu kè nh orí n kó besapàmbè nè n yaabí. A dǎò dèyeinkperε nde. ²⁹ M mǎkemu muwērimú ke na nda dǎò meyei, kè Kuyie nha cice tū nkù né n náké keyènkè kèè pēètè ke tú m báa da dǎò timati. ³⁰ A dǎ mecāa mme ke bo kò nha cice cīètè, dè nè yīme kàa yúúkú m boké?

³¹ Kè Sakòbu dò: N yîèkù a bo fietè mèmme a kó besapàmbè. ³² Wénté n kó benitibè, kàa yà wèè borè a bøkè bèè ò kùò.

Sakòbu do í yé ke dò nDaseedi weè yè tùóté.

³³ Kè Damaa ta Sakòbu kó kutouku, kéta Dea kòku, kéta o kó benitipotòmbè bedé kpeti, ò í nyà mùmamù, kényè kéta Daseedi kòku. ³⁴ Ke yé ba! Kè Daseedi weè yè tùóté ke sònne yesànkònkè mièke ke kari ye ìnkè. Kè Damaa wammù titouti timòu mièke kémónté. ³⁵ Kè Daseedi dò: N cice a mièke báá peike n yí mè nyitémè n kàri, m bo n tãnkù yeire nde.

Kè Damaa wammù kémónté. ³⁶ Kè dèe yonke Sakòbu kòo nkpannè Damaa, ke tú: N cãke ba? N dòò òmme yei nkàa n tũ nnè kemieke? ³⁷ A fiému n nenti, a yà ba dèè tu a kperè? Benke de n kòbe nè a kòbe, kè bèè yà ké ti púté. ³⁸ M bo a cìètè ke mòke yebie nsipisidè ndi, m me nyí cãáké a pedaà mari. ³⁹ Musìmmù í pĩ nha òfè mafè, kè n fè tònì ke da benke, nh òò fè yietímu. Kàa m békú bè yúúkú ì kuyie nnè keyènkè, kè ò da yietí. ⁴⁰ Kè fewentaafè m poté, kè muséé nni m poté keyènkè, kè n níí nyié nke wúó. ⁴¹ Yebie nsipisidè ndi m bomè a cìètè, ke pĩ mmutòmmù yebie ntepiútè nè yènàà a kó besapàmbè kpéí, nke cèmmù a wũò yebie nyèkùò. Kàa cèète n yeti kuce tepíútè. ⁴² Kè Kuyie, n yàari Abarahammu do tũ nkù, n cice Isaki dé kù do í n teennè, a na nni m bèti n nou sinùmmù ndi. Kù me nyàmù n fèütémè a cìètè, ke n teennè wenke keyènkè.

Sakòbu nè Damaa bè taummè

⁴³ De mōnni kè Damaa ò tēíné ke dò: N kó besapàmbè tu bie, be bí tú n kpeyi nyi, kè iwũò ii ntú n kpeyi, demòu a mè nwùó ndè tu n kperè nde. M me nyí yóó na kédòò nè mùmamù n kó besapàmbè nè be bí. ⁴⁴ Yóu kè ti tau mmí nnè fí nkédòò mēbenkùmè mamè.

⁴⁵ Kè Sakòbuu tùóté ditàri kéfíí, ⁴⁶ kénáké o kòbe ke dò: Waánnènní yetárè! Kè bèè yè waánni kécóú nditácóú, kè bèè kari bémòu di ìnkè kèdi. ⁴⁷ Kòo di yu ke dò: Metaummè kó mēbenkùmè kó ditácóú. Nè Damaa kó tináaanti Yekaa-Saadutaa nè Sakòbu kpeti Kadedi. ⁴⁸ Kè Damaa dò: Di ntácóú dii yó mbenkú mí nnè fí nti taummè.

Nè de kpéí nke bèè di yu ke dò Kadedi, ⁴⁹ kényíé ké di yu ke dò Misipaa. Kè Damaa dò: Ti Yiè nKuyie nní nti wúó nti dèténè dii mōnni titòbè. ⁵⁰ Kàa fèũnko n kó besapàmbè, ke tùóké betòbè, a nyé ke dò nhoniti weè í ti wúó, Kuyie nkuù ti wúó. ⁵¹ Kè Damaa dò: Nte ditácóú n còú ndi nè ditàri n fií ndi mí nnè fí nti cuoké. ⁵² Di ntácóú nè di ntàri dè ntú ti taummè kó dibenkèrì. M báá dè pèèté kékòte a bíéké kédòò meyei, a me mbáá dè pèèté kékòtèni m bíéké kédòò meyei. ⁵³ Kuyie nhAbarahammu nè Naòò bè tũ nkù ni nti wúó!

Kè Sakòbuu parikè kényú Nyoie nho cice Isaki dé kù yètiri, ⁵⁴ kéféúté fèòfè Kuyie, kényú o kòbe kè bèè cãáké kényié nditàri ìnkè.

32

¹ Kè dèe wenté dikünweñi, kè Damaa òri o kó besapàmbè nè be bí, ké ì pã mesàà nkékò.

Sakòbu bàrímùmè Esayuu nè yepārè

² Kè Sakòbuu sooté o cèmmu, kè Kuyie ntārèe ò co. ³ Kòo yè yà ke dò: Kuyie nkó dikàri ndi die. Mēmme ò dè yumè ke dò Maanaimmu (dèè tu yekàrè yèdèè).

⁴ Kòo tō mbenitibè Seii Edømmu kó kutempè mmieke o kóo kóti Esayuu borè, ⁵ ké bè náké ke dò: Di náké n yìè nhEsayuu ke dò: A kóo tōnti Sakòbu kòte Damaa

cie nke, ke ke mbo ke tũ̀akenenì yíe. ⁶ Ke m̀ake inà̀ake nè sãmmarímúbè nè ipe nè sibòs nè benitidatõmbè nè benitipotõmbè, ke tú f̀s̄ n̄ho yìe nha ò còuté.

⁷ Kè Sakòbu do t̄s̄ mbèe w̄eteni kòò nàkè ke d̀: Ti k̀temu ke yà a k̀oo k̀oti Esayuu, k̀òò k̀erini nè behããpõmbè sikousinàà (400).

⁸ Kè kufõwaã n̄hauté Sakòbu mediè nkòo toté bèè ò neínè yetirè yèdèé nè iwũs ò do t̀ ò, ipe nè sibòs, inà̀ake nè yòyòbè. ⁹ Ke náá nke tú: Kè Esayuu k̀uò ditfinni mari, diterii cokè. ¹⁰ Kè Sakòbuu bántè Kuyie nke d̀: Kuyie n yàari Abarahammu nè n cìe Isaki do tũ̀ nkũ, f̀s̄ ò n àkè ke tú: W̄ète a cie, a k̀obe borè kè ò da d̀ò mesàà. ¹¹ N yí mànne mesàà nha do yè nha yó n d̀ò mè ke mè d̀ò, mí nha k̀oo t̀nti. N do senti kukó nSuditéè ke pikú m p̀àti màá ndi, di mm̀nni ke naá nyetirè yèdèé. ¹² N deetenè n k̀oo k̀oti Esayuu, n yèkũ ò bo k̀atenimè mme kè n kuò nè m pobè nè m bí. ¹³ A do béimmu ke d̀ a yó n d̀ò mesàà, nkè n yaábí sũ̀ú nkéndò ndàmèèri nũ̀ kó mubirimú, bá bè báa na kè ò k̀aa.

¹⁴ Kè Sakòbuu bátè deborè kéyíe, kédeite ò do m̀ake dè mieke ò yóo p̀a dè ò k̀oo k̀oti Esayuu. ¹⁵ Sib̀niisi sikousidè (200) nè yebodakè sipisidè nè ipeni sikousidè (200) nè yepedakè sipisidè ¹⁶ nè yòyòbè beniibe bèè t̀ ò ibi sipisitaãti nè bè bío nè inaani sipisinàà nè yenaadake tepitè nè sãmmarímúbè niibe sipisidè nè isãmmarimbí tepitè. ¹⁷ Kòo dè toté de t̀nti de t̀nti, kèduò n̄ho t̀mbè kè bè nàkè ke d̀: Niitènè kè m̄fiè nní nsoké di cuokè.

¹⁸ Kòo nàkè oketiwe ke d̀: Kè n k̀oo k̀oti Esayuu da conè ke beke ke tú: We nda te? A kari ke? We nte iwũs ò ni a ìlkè? ¹⁹ A d̀: A k̀oo t̀nti Sakòbu weè dè te, ke dè nda p̀a ke tũ̀nni.

²⁰ Kè Sakòbu me nnákè odèri nè otãánwè nè besõmbe bèè tũ̀ nke d̀: Kè di yà n yìe nhEsayuu di me nhò nàkè ke d̀: ²¹ A k̀oo t̀nti Sakòbu tũ̀nnimu.

Sakòbu do náánnè ò yemmè mme ke tú, yep̀arè yie mbo bónkunne ò mieke, kè tí màá k̀oo n còuté nè diwèl. ²² Kè bèè k̀etenè yep̀arè kè wenwe nkpaá dè kò keyènkè bè bátè dè.

Sakòbu manèmè Kuyie

²³ M̄mmè k̀oo ité de kò keyènkè kètúóté ò pobè bedé nè ò nitipotõmbè bedé nè ò bí tepitè nè demáa ke bo sénté tipèti-yèri, bè tu kũ̀ kò nSabaki. ²⁴ Kòo bè sée nkukò nkésènnè ò m̀ake dèè kò dimàa, ²⁵ kè ndè kpaá omáa kényiè nke maunè oniti m̀ou nè kukũ̀wentóo. ²⁶ Kè de k̀oo niti ns̄ nwè í yóo na Sakòbu, kèpoté ò kpèyuu k̀oo naá ndikp̄enni. ²⁷ Kè de k̀oo niti d̀: N yóo kè m p̄ètè! Kè Sakòbu d̀: K̀aa í m p̀a mesàa m báa da yóo. ²⁸ Kè de k̀oo nitii beke Sakòbu ke d̀: A yetiri tu ba? Kòò d̀: Sakòbu. ²⁹ Kòò d̀: Bè t̄enke í yó nda yu ke tú Sakòbu, bè yó nda tú Isidayèeri nwe, ke yè a manèmè ti Yiè nKuyie nnè benitibè ke na. ³⁰ Kè Sakòbu d̀: N da báammu n nàkè a yetiri, kòò d̀: Ba nte k̀aa m bèkũ̀ n yetiri?

Ò me nyí kòò d̀ò mesàà. ³¹ Kè Sakòbu d̀: N yà Kuyie nke kpaá f̀ou. M̄mmè k̀oo yú de kò dibòri ke d̀ Penniyèedi (dèè tu ti Yiè nKuyie nyiikè). ³² Kè dèe wenté kè Sakòbu n̄senti Penniyèedi kò kukó nkè diyìe yènní kòò cènti dikp̄enni. ³³ Dèè te nè yíenni kè Isidayèeribe í yo nfeðfè kpèyuu kò kumaa nke yè tí Yiè nKuyie ndo de mpotèmè Sakòbu.

33

Sakòbu conèmè Esayuu

¹ Sakòbu yà dii m̀nni Esayuu duunnimè, ke neínè behããpõmbè sikousinàà (400), kètótí ibi Dea nè Dasèedi nè benitipotõmbè bedé, ² k̀enií n̄honitipotõmbè

nè be bí, Dea nè o kpɛyi kɛ bè mpokoo, Daseedi nè Sosefu kɛ bè ntũ. ³ Kòo niitè o mómmu mbe ìkè, kɛyà o kóo kóti Esayuu, kénínkóo o ìkè kuce mèyiekè ke yàa tónnnèko ò borè. ⁴ Kè Esayuu cokéní kóò ɔrí, kè diwèli bè auté, kè bèe kuò mbedé. ⁵ Kè Esayuu yà benitipòbè nè ibí, kébeke ke dò: Ɔmbe mbe bie mbèè da neinè? Kè Sakòbu dò: Ti Yiè nKuyie m pà bèmbe mí nha kóo tónti.

⁶ Kòo nitipòtòmbèe tónní nè be bí kénínkóo o ìkè. ⁷ Kè Dea tónní kénínkóo o ìkè nè o bí. Kè Daseedi nè Sosefu kɛ bè múkke me nyí. ⁸ Kè Esayuu o beke ke dò: A dó kédòònè ba m mè n conè ìi wũs? Kòò dò: N dó fí n yiè nhá n còuté mesàà mme. ⁹ Kè Esayuu dò: M mòke kè dè sũmu n nantè, ñte a kpere. ¹⁰ Kè Sakòbu dò: N da báámmu, kàa n còutému, còuté m pàrè, n da yà kè dè dò n yà Kuyie nku, ke yé a n còutéme nè diwèli. ¹¹ N da báámmu còuté n da pà dè, ti Yiè nKuyie nni n dòòmu mesàà, kè m mòke demòu.

Kè Sakòbuu yetoo kè Esayuu còuté. ¹² Kè Esayuu dò: Íténè kè tí nei kékò. ¹³ Kè Sakòbu dò: N yiè nha yému ke dò nyibí kpaá yòò, kè ipe bo nè inààke nè tinaabiiti, kè ti ì kèténè mecāā ndiyiè mari máá ì bo kú. ¹⁴ Fí n yiè nhá niitè, mí nha kóo tónti kè nni ntũ mmeyòmmè nè iwũs nè ibí kétuakoo a cie Seii. ¹⁵ Kè Esayuu dò: M bo da yóunè n kó benitibè mabè. Kè Sakòbu dò: Kè bèe dòò ba? Fí ncénke n còuténe diwèli. ¹⁶ De kó diyiè dimáá mieke kè Esayuu kété kénwēti Seii. ¹⁷ Kè Sakòbuu kote Sukoti kémaá tɛcītè, kédòò o wũs titouti. Deè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Sukoti (dèè tu titouti).

Sakòbu bàtémè Sisemmu

¹⁸ Sakòbu de nyité Mesopotamii, kétuakènè kukòhnaatí Sisemmu Kannahāā kó ketenkè, kékari dihei mànku, ¹⁹ kédonté ketenkè medítibii ntekòutè (100) Amò bí borè, ìi te ketenkè Sisemmu, kécónné o touku, ²⁰ kémaá diwũsòtònni, ké di yu ke dò Edi-Edowee-Isidayeeri (dèè tu ti Yiè nKuyie nyIsidayeeri be tũ nkú).

34

Bè p̄rímè Dina ke duónè

¹ Diyie mari kè Dina, Dea kóo sapàà ñyè ke bo dɔu ndiheì kó besapàmbè. ² Kè Efiibe kóo kpààti Amò kóo dapàà Sisemmuu ò yà, kóò pí nkéduónè, ³ kóò pénsiri mediè, kéndó kényúš nhosapàà nyèmmè. ⁴ Menàme Sisemmu nàkémè o cice Amò ke dò: Kote kɛyà osapàà nyie nyembè, n dó kóò puokemu.

⁵ Kè Sakòbuu keè Sisemmu duónèmè Dina, ke s̄s̄ nho kó bedapàmbè bo kupaku ke c̄emmú iwũs. Kòò ndò nyúóó ke kémú bè bo konnīmè.

⁶ Kè Sisemmu cice Amò kote Sakòbu borè ke bo ò nàké. ⁷ Kòo kó bedapàmbè nkūntiní kupaku kékeè dèè dòò, kè dèe bè yonke, kè bè miekee peike, ke yé Sisemmu dòòme dèè tu isòke Isidayeeri be mieke, ke duónè Sakòbu kóo sapàà, dèè do ci Isidayeeri be cuokè. ⁸ Kè Amò dò: N kóò dapàà nSisemmu yèmmè meè ta di kóo sapàà, di we nhò duò nkòo puoke. ⁹ Ti wènnénè kè tí mpuokú di kó besapàmbè kè di puokú ti kòbe. ¹⁰ Kè tí nwē nke bo, kè dihei ntú di kp̄eri, kè di ndòòri kupotáà nke mòke sibaa.

¹¹ Kè Sisemmuu nàké osapàà ncice nè o tábè ke dò: Kè di n dòò mesàà nke beke dèè kó dimàà n di duò. ¹² Kè di n yiennè di kóo sapàà nke beke tipocònti kè ti deu ke mamè nè yepàrè n di duò.

¹³ Kè Sakòbu kó bedapàmbèe nàké Sisemmu nè o cice nè mecii nke yé ò p̄rímè be tãũ Dina nè muw̄erimú ke duónè. ¹⁴ Kè bè dò: Ti báa na kédúú nti tãũ wèè í cānté, dè tu meyei mme ti borè. ¹⁵ Ti í yóó yie ndi yē mmù, kè di í cāmmú

benitidaabè bəmou. ¹⁶ De mōnni ndi ti bo di duómme ti kó besapàmbè, kētúóké di kòbe, kè ti ñwē nke bo, kénáá nkubotí kumáá. ¹⁷ Kè di me nyete ti yē mmù tí túóté ti tāū kēpēēté.

¹⁸ Amōo nè o bire Sisemmu kè bèe pēnsiri de kó tináañti. ¹⁹ Bá odapàà nyí nhəte ò bo dōdmè bè bēi nti, ke yē ò dómè osapàà mmēdiè. Bè do we ntá okpààti cīētè mieke kè dè pēētè betəbè. ²⁰ Amōo nè o bire Sisemmu, kè bèe kote dihei kó dibòri, kénáké be kòbe ke dō: ²¹ Benitibè bie ntu diwèi kòbe mbe, yóunè kè bè mbo ti èi, ke dōari kupotaá, dihei í kēñni, kè ti mpuokú be kó besapàmbè, kè bè puokú ti kòbe. ²² Bè tu, kè ti yie mbè yē mmù, ke cāmú benitidaabè bəmou, bè bo ti wēnnénè kè ti naá nkubotí kumáá. ²³ Kè ti yie mbè yē mmù, kè bè ti bonè, tñi yóó tieke be wūš nè be kperε demou bè mōke dè.

²⁴ Bè kó dimàà bo dεborè kè bèe yie nhAmōo nè o bire Sisemmu bè nàké tí, kè dihei dimou kó benitidaabèe cāmú. ²⁵ Diyiè tāánni yiè, dè dāke yóú dii yiè kè bè kàri ke í yé timati, Simmešš nè Defii Dina tābè kè bèe túóté be kpàrise keta dihei kékua benitidaabè bəmou, ²⁶ kékua Amōo nè o bire Sisemmu, kédεite be tāū Dina Sisemmu cīētè kékōnnè.

²⁷ Kè Sakəbu bí teii ité kētúóté tikúnenti nè dihei kperε, ke yé bè pířimè be tāū nè muwērímú ke duónè, ²⁸ kékpaake be pe nè be nàake nè sāmmarímúbè nè dēè kó dimàà bo dihei nè dεpa, ²⁹ kēhei be kpàti timou, be bí nè be pobè nè dēè kó dimàà bo be cēī mieke.

³⁰ Kè Sakəbuu náké Simmešš nè Defii ke dō: Di n cākemu, kè ñ naá nhyeiwe Kannahā kòbe nè Pedisiibe be iikè. N kòbe í sū, bè yóó tíimmu ké n dokénè, ké n na, ké n kuə nè n cīētè temou. ³¹ Kè bè dō: Ti na nyóú kè bèe wénté ti tāū onitpòkú wèè dauti dautinè benitidaabàà?

35

Sakəbu itémè Sisemmu kékote Betεedi

¹ Diyiè mari kè Kuyie nnáké Sakəbu ke dō: Ítè kékote Betεedi ké m maá diwūštānni, n do de nda benke m maá a do cokùnè dii mōnni a kóo kóti Esayuu.

² Kè Sakəbuu náké o cīētè kòbe nè bèè do ò bonè bəmou ke dō: Bənténko yebəkè kēwénkūnnè dimáá, kéceete di yààti. ³ Báátinè kè tí kote Betεedi kémaá diwūštānni Kuyie nkpéi, ke yé kuú do n teennèmè n do áari dii mōnni, ké nni mbonè n cēmmu mumòu mieke.

⁴ Kè bèe duš mbe bəkè yemou Sakəbu nè be māmánnè bè do tūš dè be to, kòo dè kūnnè mutie diemù také Sisemmu, ⁵ kēpēēté. Kè Kuyie mbənté kufšwáá nyehékè yēè dè tāké, bá bè í ndáátí kè bè tūnne.

⁶ Sakəbu nè o kòbe bəmou kè bèe tuəke Duusi bè tu dè Betεedi, Kannahā kó dihei, ⁷ kémaá diwūštānni ké di yu ke dō Kuyie-mbo-Betεedi, ke yé kú do de nhò benke m kumáá ò cokùnè dii mōnni o kóo kóti.

⁸ Kè Debora, Debeka kóo yuərii kú kè bèe ò kūnnè Betεedi také, mutie diemù mamú yuu, bè tu mù yedabùò nkōmu.

⁹ Sakəbu kūntini dii mōnni Mesopotamii kè Kuyie nyí kóo benke kumáá, kóo pā mesáa. ¹⁰ Kóo nàké ke dō: A yētiri tu Sakəbu nwe, di mōnni ke yó ntú Isidayεeri.

Mēmε Kuyie nhò yímè ke dō Isidayεeri. ¹¹ Kè kúu ò náké ke dō: Mfi tu Kuyie nke kpeñni. A bo pié kaa botí sūñ nkàa naá nyibotí péu cice, kè bekpààtibèe yēnni i mieke. ¹² N duš ndii èi Abarahammu nè Isaki, m bo di nda duš nké di duš nha yaàbí.

¹³ Kuyie nhò nàké memme kédeè kéíté. ¹⁴ Kè Sakɔbuu fíí nditári, kécóú mmejúò nnè menàà nke bo ndennini, ¹⁵ kényú Kuyie ndo ò nàánnè ò dī bōrī ke dō Beteedi (dèè tu Kuyie ncfètè).

Daseedi peimè Bensamee kékú

¹⁶ Sakɔbu nè o kɔbe kè bèè íté Beteedi, kénkpáá díetirinè sámpò Efadata, kè Daseedi ndó képeité kè dèe yonke mediè. ¹⁷ Kè debire nyetini wèè ò peinko kòo náké Daseedi ke dō: Bá nyíékú a wète ke peité denitidabire nde.

¹⁸ Kè Daseedi rmaunè mukúú nkéyú debire ke dō: Beni-Oni (dèè tu: Meyei mbire). Kè Sakɔbuu dè yu ke dō Bensamee (dèè tu kubakú yóú).

¹⁹ Kè Daseedii kú kè bèè ò kúnné Efadata kó kuce, bè yu dè yíe nke tú Betideemmu. ²⁰ Kè Sakɔbuu cónné ditári Daseedi fōti ínkè ké di yu ke dō Daseedi fōtitári, kè di kpaá bo nè yienni.

²¹ Kè Sakɔbuu íté deborè kékari Mikidaa-Edée, ²² kémbo de kó dihei kè Dubenni duónè Bidaa onitipotōnti o cice po wè. Kè Sakɔbuu keè, kè dèe ò yonke.

Sakɔbu do mɔke íbì tepítè nè ídèi nyi. ²³ Kè Dea kó íbì tú: Dubenni, Sakɔbu kóò Po nè Simmeḡḡ nè Defii nè Sudaa nè Isakaa nè Sabunḡḡ. ²⁴ Kè Daseedi kpeyi tú Sosefu nè Bensamee. ²⁵ Kè Bidaa Daseedi nitipotōnti kpeyi tú Danni nè Nefutadii. ²⁶ Kè Sidipaa Dea kóo nitipotōnti kpeyi tú Kadi nè Asee. Sakɔbu nitidabí nyi ò pié ò Mesopotamii.

Isaki kumè

²⁷ Kè Sakɔbuu tuɔke o cice Isaki borè Mammudee, dèè tákénè Kidiya-Adiba. Bè tu dè yíe nhEburnḡḡ. Abarahammu nè Isaki bè do borè. ²⁸ Isaki do mɔke yebie ntekòutè nè sipísini (180) ndi, ²⁹ ò do yóó kú ke kóté mediè mme. Kòo bí Esayuu nè Sakɔbu kè bèè ò kúnné.

36

Esayuu kàrimè Edammu

¹ Nte Esayuu bè tu wè Edammu o kó kufuku: ² Ò do puoke Kannahā kó benitipòbè mbe, Ada Edonni bire, Itiibe kó kubotí kou, nè Odibamaa Ana bire, wèè yààri tu Sibeḡḡ Efiibe kó kubotí kou ³ nè Basimati Isimayeri bire Nebayoti tãũ. ⁴ Kè Ada peité Edifasi, kè Basimati peité Deuyeedi. ⁵ Kè Odibamaa peité Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa Esayuu nitidabí nyi ò pié ò Kannahā.

⁶ Kè Esayuu túóté o pobè nè o nitidabí, nè o nitipobí nè bèè kó dimàà bo o cfètè nè o wũḡḡ nè ò pètè dèè kó dimàà Kannahā, kékote dihei teri kédéténè o nantè Sakɔbu. ⁷ Bè do mɔke tikpãti nti mediè, mbè báá na kénwè nke kari, bè bo kèè tenké ò sánnè be wũḡḡ. ⁸ Kè Esayuu bè tu wè Edammuu kòo kate kémbo Seii tãri.

Esayuu kó kufuku

⁹ Nte Esayuu wèè tu Edamiiibe yààri wèè do bo Seii tãri o fuku: ¹⁰ Edifasi Ada bire nè Deuyeedi Basimati bire.

¹¹ Edifasi bí tú: Tema nè Omaadi nè Sefoo nè Katammu nè Kenasi. ¹² Timuna do tú Edifasi pocènni ndi, kóò peité Amadeki. Ada Esayuu pokú yaábí nyi.

¹³ Deuyeedi bí tú: Naati nè Sedaa nè Samaa nè Misaa. Basimati Esayuu pokú yaábí nyi. ¹⁴ Nte Odibamaa Ana bire, Sibeḡḡ yaábire Esayuu pokú bí: Yeusi Yaedammu nè Kodaa.

15-16 Nte Esayuu yaábí ìì di tikpàti: Temaa nè Omaa nè Sefoo nè Kenasi nè Kodaa nè Katammu nè Amadeki. Beè do tú bekpààtìbè Edõmmu, Esayuu nè o pokù Adaa be kòò Po Edifasi bí nyi.

17 Naati nè Sedaa nè Samaa nè Misaa bè do tú bekpààtìbè mbe Edõmmu. Esayuu nè o pokù Basimati be bire Deuyeedi bí nyi.

18 Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa bè do tú bèè bakè bè mbe. Esayuu nè o pokù Odibamaa Ana bire be bí nyi.

19 Esayuu yaábí nyi ìì do tú Edõmiibe kó bekpààtìbè.

20-21 Seii botí kou bè tu wè Oditi o yaábí, ìì do keté kémbo Edõmmu. Jriibe kpààtìbè do tú: Dotāā nè Sobadi nè Sibeōō nè Ana nè Disōō nè Esee nè Disāā.

22 Kè Dotāā bí ntú: Jōri nè Emammu kòo tāū ntú Timuna. 23 Kè Sobadi bí ntú: Adifanni Manaati nè Ebaadi nè Sefoo nè Onammu. 24 Kè Sibeōō kpɛyi tú Aya nè Ana. Ana weè do pètè tɛbinte tonnìtè dikpàà cuokè, ke cēm̀m̀m̀ o cice Sibeōō sām̀marím̀bè. 25 Ana bí tú Disōō nè denitipobire Odibamaa. 26 Kè Disōō kó ibí ntú: Emmutāā nè Esibanni nè Itidanni nè Kedanni. 27 Kè Esee kpɛyi ntú: Bideanni nè Safāā nè Akanni. 28 Kè Disāā kpɛyi ntú Uusi nè Adanni.

29-30 Oriibe bèè do di tikpàti Seii beè tu: Dotāā nè Sobadi nè Sibeōō nè Ana nè Disōō nè Esee nè Disāā.

31 Isidayeeribe mu ndo í m̀ke dii m̀nni okpààti kè bèè ntou tikpàti Edõmmu tenkè ke feimmu betòbè, nte be yètè: 32 Beōō bire Bedaa Dinabaa ei kou, weè do keté kètò tikpàti Edõmmu, 33 kékú kè Bosedaa ei kou Sedaa bire Yobabuu còuté tikpàti. 34-39 O kó difōnkúò kè Temaa ei kou Usammu còuté tikpàti, kékú kè Afiti ei kou Bedadi bire Adadii còuté tikpàti, kékú, weè do dokénè Mandiyāābe M̀abuu tenkè mièke kè bè na. O kó difōnkúò kè Masedekaa ei kou Sāmudaa còuté tikpàti, kékú kè kukó ndiekú kó dihei Deoboti ei kou Saudii còuté tikpàti kékú, kè Akibōō bire Baadi-Ananni còuté tikpàti kékú. Kè Pauu ei kou Adadii còuté tikpàti, weè do puoke Matideti kóo sapāā Metabeyeedi. O pokù yō kóti yètiri do tú M̀esaabu.

40-43 Esayuu weè tu Edõmiibe yààri. Nte de kó bekpààtìbè yètè: Timuna nè Adifaa nè Yèteti nè Odibamaa nè Edaa nè Pinōō nè Kenasi nè Temaa nè Mibisaa nè Makidiyeedi nè Idammu. Edõmiibe kpààtìbè mbe bá wè nè o ei.

SOSEFU KÓ TINÁÀNTÌ

37

Sosefu yàmè tidòuntì

1 Kè Sakòbu m̀bo Kannahāā o cice do borè. 2 Nte Sakòbu bí kó tináàntì. Sosefu do m̀ke yebie ntepitè nè yèyiekè ndi, kènnèitinè o kó bekótìbè Bidaa nè Sidipaa Sakòbu pobè bí, kè bè cēm̀m̀m̀ iwūō, kè Sosefu kũūnni ke náá nho cice o kó bekótìbè náante tii náañeyiti. 3 Sakòbu do d́ Sosefu nwe kè dè pēēté o bí tɛi ke yé o do ò peitémè o kóti cuokè nke, kóò yá ndiyaabòri sàari iníèke kpɛri. 4 Kòo kó bekótìbèe yà o cice ò dómè mediè, kè be mièke nhò péi, bá bè í nhò dónè tináàntì.

5 Diyiè mari kè Sosefuu duó tidòuntì kénáké o kó bekótìbè. Kè be mièke d̀kèe ò peike. 6 Nte de kó tidòuntì do tú mù: 7 Kòò d̀: N duó kè ti bo kupaku nku ke bou yeyobuo, kè n kpɛri cóm̀m̀m̀ de cuokè, kè di kpɛye di cèētè ke nínkú di ìikè, kè be mièke d̀kèe ò peike. 8 Kòo kó bekótìbè d̀: A yèmmè dò nfōō yóó ti baatè, kénáá nti kóo kpààtáà?

Kè be mièke d̀kèe ò peike nè ò yàu tii d̀untì ke bè náá nti kpéi.

⁹ Kòò yíe dúò tidòun̄ti teti, ké bè nàké ke d̄ò: N yà tidòun̄ti teti nti. Diyiè nè otànkù nè siwāā tepíitè nè temāā ké dè nínkú n yìikè.

¹⁰ Kòò tì nàké o cice, kòò ò kpānnè ke d̄ò: Ba nkó tidòun̄ti nti? A yèmmè dò mmí nnè a yō nè a kó bekótìbè tì bo nínkú a ìikāā?

¹¹ Kòò kó bekótìbè mièke nhò péi, kòò cice yie me ntoti o yèmmè de kó tidòun̄ti ìnkè.

Sosefu kó bekótìbè ò fitémè

¹² Diyiè mari kè Sosefu kó bekótìbèe kote Sisemmu kécēmmú be cice wūš. ¹³ Kòò cicee ò yu, ke d̄ò: M bo da tō nkāa kote Sisemmu káyà a kó bekótìbè cēmmú dè iwūš. Kòò d̄ò: È. ¹⁴ Kòò cice d̄ò: Kote Sisemmu káyà be kōnnaatí, káyànè iwūš, kēwēteni ké n náké dè dòmmè.

Kè Sosefuu íté Ebunōō kékote Sisemmu. ¹⁵ Kè òmōu ò yà kòò àrì dikpáá mièke. Kè de yiè nhò beke ke d̄ò: A wanti ba? ¹⁶ Kè Sosefu d̄ò: N wanti n kó bekótìbè mbe, n náké be cēmmú dè be wūš. ¹⁷ Kè de kóo niti ò náké ke d̄ò: Bè í kraá die. N kèè kè bè tu bè kòrì Dotāā.

Kè Sosefuu kote Dotāā ké bè yà. ¹⁸ Kè bèe ò yàni medétimè kédake ke bo ò kù, ¹⁹ kénnaā mbetòbè ke tú: Ntenè tidòun̄ti yiè nke kérini. ²⁰ Yóunè kè tí ò kù kédootóo tebinte mièke, ke d̄ò musim̄mù muù ò pī, nkéyà o d̄oun̄ti yóo yīmè.

²¹ Kè Dubennii keè káyete ke d̄ò: Tì báá ò kù. ²² Ànnénè we tebinte tie mmieke! Di báá ò kù.

Ò do d̄ò kóò deetému kóò kpēnnè o cice borè.

²³ Sosefu tūškoo dii mōnni ò kó bekótìbè borè, ké bèe ò pī nkédátè o yaàbòrì sàari inieke kperi. ²⁴ Kóò dootóo tebinte mièke, de kó tebinte do í ā menie mbá sámpó. ²⁵ Be dèè memme kénkari ke yo nkéyāni Isimayēribe ké bè boni Kadaadi ke deke yòyóbè ke tō tihúúnti nè mekùd nnè detie nke kòrì Esibiti. ²⁶ Kè Sudaa d̄ò: Tì yóo sōri kékuo tì nantè káyà ba? ²⁷ Tí ò fiténè Isimayēribe tì báá ò kù, ò tu tì c̄fètè kou nwe, tì nantè, ké tì wē mmeyīi mmemāā.

²⁸ Kè bèe yie nkóò dēnneni tebinte kēfiténè Isimayēribe medítibii nsipísidè ké bèe ò kōnnè Esibiti. ²⁹ Kè Dubenni wēteni kēsíéké tebinte kénsó nSosefu í dè kraá. ³⁰ Kòò yèmmèe caārè kòò kētè o yaàbòrì, kēwēte o kabe borè ke d̄ò: Debire í dè kraá, n yóo yīmè?

³¹ Kè bèe kuò dibōdaà kētúóté Sosefu yaàbòrì kéteí meyiī, ³² ké di duónko be cice ke d̄ò: Nte tì yà dii yaàbòrì, wénté káyà a bire kperi bá nni ndi. ³³ Kòò di banté, ke d̄ò: M bire yaàbòrì ndi. Musim̄mù mamù muù ò pī nke caáké.

³⁴ Kòò kētè o yaàbòrì kédáatí tifòtònti, kékari o bire kũ nkè dèe mante. ³⁵ Kòò kó bedapambè nè o kó besapambè ké bèe ò bānmù kòò yete ke d̄ò: N yó n kuòmmu m bire ke yàa dè s̄h̄ténko kudònkù, kénkuò.

³⁶ Kè Isimayēribe kote kēfiténè Sosefu Potifaa, behāāpòmbè bèe baà Esibiti kóo kpàati be kóo kóti.

38

Sudaa nè o còkù Tamaa be kó tināānti

¹ De mōnni kè Sudaa íté o tebií borè kékote Adudammu Idaa borè, ² káyà osapàà mmòu, Kannahāā kou bè tu wè Suaa bire kóò tūóté képuoke. ³ Kòò púo nképeité denitidabire kòò dè yu ke d̄ò È, ⁴ kényíe kápúo nképeité denitidabire ké dè yú ke d̄ò Onaa, ⁵ kényíe kápúo nképeité denitidabire ké dè yu ke d̄ò Sedaa. Ò do bo Kesibu nwe kóò peité.

⁶ Kè Sudaa túóté onitipòkù bè tu wè Tamaa kóò puo nho kóò Po Ee. ⁷ Kè Ee ndæri dèè í wenni ti Yiè nKuyie nkè kùu ò kùu. ⁸ Kè Sudaa náké Onaa ke dà: Túóté a kóo kóti pokù, kòo pié ibí kè ìi sòoté a kóo kóti cîètè.

⁹ Kè Onaa nyé ke dò nweè í yó nte ibí, ke níí ò duónè kédeite kényenke ketenkè, kòò báá peité ibí ò kóo kóti. ¹⁰ Kè de kó mædæðrimèe yonke ti Yiè nKuyie nkè kù múnke ò kùu. ¹¹ Kè Sudaa náké ò còkù Tamaa ke dà: Kò nha cice borè kémbaà Sedaa bo kótémè. Ò do yîèkù Sedaa bo kúmè mme ò kó bekótíbè kòme. Kè Tamaa kò nho cice cîètè.

¹² Kè dèe mænte kè Sudaa pokù Saa biree kú, kòo kari mukũ nkédeè. Nè ò népo Idaa Adudammu kè bèe kote Timuna ke bo yà bè kèí dè ò pe citi. ¹³ Kè Tamaa keè ò còkù kòrimè Timuna ò pe citi kèí, ¹⁴ kédeite tikúpoyàati kédátinnè ò ìikè kuyààkù, kékate kénkari Enaimmu eì mánku, Timuna kó kuce ke yé ò do yàmè Sedaa kótémè bá bè í wè nhò duú nkòò bo ò yenke. ¹⁵ Kè Sudaa ò yà kényé ke tú onitipòkù wèè dauti dautinè wènwè benitidaabè, ke yé ò dàátimè ò ìikè kuyààkù. ¹⁶ Sudaa í nyé ke dò nho còkù nwe, kékétóo ò borè ke dà: Yóu kè n da duónè. Kòò dà: Kàa ò duónè a bo n duú mba? ¹⁷ Kòò dà: M bo da duú ndibòbii. Kòò nitipòkù dà: Eè, á né dáu nha kperè marè, kàa duónni dui mánni dībòbii á dè túóté. ¹⁸ Kòò dà: N yóo da duú mba? Kòò dà: A cannimè nè a sũ nè a pàati.

Kòo dè nhò duú, kóò duónè, kòo púó, ¹⁹ kéíté kékò nkédáté kuyààkù kédáati tikúpoyàati. ²⁰ Kè Sudaa tōnnènni tebuotè ò népo Idaa Adudammu kou kòò bo còutóo ò nenti, bá wè í nhò yà, ²¹ kèbeke dèborè kòbe ke dà: Yé onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè, ke ò nkari die? Kè bè dà: Onitipòkù mào í buoté die ndiyiè mari ke dauti dautinè benitidaabè.

²² Kòo wète kénáké Sudaa ke dà: N yí ò yà, kè bèè dè bo kè bè tu onitipòkù mào keté ke í dè buoté diyie mari ke dauti dautinè benitidaabè. ²³ Kè Sudaa dà: Wèe kotenè tinenti, ti báá yóu kè bè ti daá, n da duómmu tebuotè kàa kòte kòò máné.

²⁴ Kè dè mmòke betààbè bètáati, kè bèe náké Sudaa ke dà: A còkù dauti dautinè benitidaabè mbe ke púó. Kòò dà: Dennenni we kóò còu.

²⁵ Kè bèe ò dennenni, kòò tō nkè bèe náké ò còkù Sudaa ke dà: N da báámmu, banté wèe te mecannimè mie nnè kuhũ nè ku mpàati, wèe m pònné.

²⁶ Kè Sudaa banté tinenti, kébéi nké dà: Ò tūnnemu ikuó ke m pèēté, n do òò nkòò duómmu n kóo dapàa nSedaa kòo yenke, m mè nýí wè nhò duú.

Sudaa ténke í nhò duónè.

²⁷ Kòò nyóó peité, képeité itáátébi. ²⁸ Kè deketirèe denneni de bakù, wèè peinko kòò dè ùnné mupàakonwũ ò nke dà: Die ndèè tu deketirèe.

²⁹ Kè dèe wète kéténnóo de bakù, kè deterèe yènni.

Kè Sudaa dè yu ke dà Pedesi (dèè tu Okpetiwè). ³⁰ De kó difònkúò kè bè do ùnné dè mupàakonwũ nkè dèe yènni, kè bèe dè yu ke dà Sedaa.

39

Sosefu bomè Esibiti Potifaa cîètè

¹ Kè Isimayèribèe kotenè Sosefu Esibiti, kóò fiténè Potifaa, Esibiti eì kou. Potifaa do tu tekpàaticîètè kóo kóti nwe ke baké tihāapònti tìi Esibiti kóo kpàati.

² Kè ti Yiè nKuyie nni mbonè Sosefu, kòò dàò dè, dèe yie, kòò mbo ò yiè ncîètè.

³ Kòo yiè Potifaa yà ti Yiè nKuyie nhò bonèmè kòò dàòri dè demou yíé, ⁴ kóò pénsiri kóò duú mmutómmu ò cîètè kóò bannè ò kperè demou. ⁵ Nè Sosefu kpéi nkè ti Yiè nKuyie ndòò Potifaa mesàa, kòò kperè demou nè ò paa nkè dè nyié.

⁶ Kè Potifaa túóté o kperε demou ké dè bannε Sosefu, ò ténke í ndòari mùmamù kè dè í tú ò bo dimè.

Potifaa pokù dómè Sosefuu ò duónè

⁷ Sosefu do tú fedaduonfe nfe ke tú odasáati, kè Potifaa pokùu ò pénsiri kóò nàké diyìè mari ke dò: N duónè. ⁸ Kè Sosefuu yete, kénáké onitipòkù ke dò: N yiè nni nyárimu, ke n niú mmutómúu mumou teçfètè mieke. ⁹ Ò í òu ke m pèètè teçfètè tie mmieke. Ò í n yetenè òmarè kè dè í tú fí, ke yé a túmè ò pokù. Dè bo yíme kè n dòò meyei ndiemè mie nkéyetenè Kuyie?

¹⁰ Kòo nnáánnè Sosefu yewe yemou ke tú wèè ò duónè, kè Sosefu yetíri.

¹¹ Diyìè mari kè Sosefuu ta teçfètè, ke bo pí mmutómúu ke ś nhotònti m̀ou í bo teçfètè mieke. ¹² Kè Potifaa pokùu pí nho yaàbòri, ke dò: N duónè.

Kè Sosefuu yóu ò yaàbòri kécoké káyè. ¹³ Kòo nitipòkùu yà ò yóumè ò yaàbòri, ke coké ke yè, ¹⁴ káyú betòmbè ke dò: Wénténè n d̀ou t̀oni Ebedeebe botí kou wè kòò tí daù, ò k̀atení ke bo n duónèmu, kè m me nkuónko, ¹⁵ kòò coké ke yè ke yóu ò yaàbòri.

¹⁶ Kòo nitipòkùu d̀ou nde kó diyaàbòri kémbaa ò d̀ou bo konnìme. ¹⁷ Kòo konnì kòò me nhò nàké ke dò: Ebedeebe botí kó kudaakù a t̀oni kù, kuù k̀atení m borè ke bo m pí nkéduónè. ¹⁸ Kè n kuónko kè kù yóu ku yaàbòri ke coké ke yè.

Bè kpetínnémè Sosefu

¹⁹ Kòo d̀ouu keè de kó tináanti, kè dèè ò yonke mediè. ²⁰ Kòò duò nkè bèè pí nSosefu kékpetínnè bè kpeti dè bekpaàtibè kó tikpetínti. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbonè Sosefu kóò d̀òò mesàà, kè kuhāāp̀onkù kùu bè bàà kè kùu ò pénsiri, ²² kédúú nkòò mbaké tikpetínti tímou dikpetíntou mieke. Òmarè do s̀ì ò ndòò kè Sosefu í yé. ²³ Kuhāāp̀onkù kùu baa tikpetínti kè kùu ò yóu kòò ndòari ò dómè, ke yé ti Yiè nKuyie ndo bonème Sosefu kòò tómmú kéri.

40

Tikpetínti tidéti yàmè tidouhnti

¹ Wèè baké Esibiti kóo kpààti naakòtibè nè wèè baké bèè d̀òòri pèèbè, kè bèè caarè okpààti. ² Kòo kpààti miekeε peike tekpààticfètè kó bekòtibè bembe bedé, ³ kòò bè kpetínnè, wèè ni bèè bàà tikpetínti ò kó dikpetíntou, Sosefu kpetí dè. ⁴ Kè bèè bàà tikpetínti be kóo kòtíi bè duò nSosefu, kè bè m̀bo dikpetíntou yemàrè mayè mieke.

⁵ Keyènkè makè, kè wèè baké okpààti naakòtibè nè wèè baké pèè d̀òòribè, kè bèè yà tidouhnti, bá wèè kòo kpeti ncáá nti dòmmè. ⁶ Kè dèè wenté kè Sosefuu bè yà ke ś mbe ìkè s̀ou. ⁷ Kòò bè beke ke dò: Dè dòmmε kè di ìkè s̀ou yíe mmie mbotí? ⁸ Kè bè dò: Ti yà tidouhnti nti, òm̀ou me nyí bo die nwèè bo ti nàké tí tu mù. Kè Sosefu dò: Kuyie mbo na ké di nàké tí tu mù. Di né tí nni nnáké.

⁹ Wèè baké benaakòtibè kòò dò: N duò ke yà fínyí kó mutie mmu kè mù cómmú n yiìkè. ¹⁰ Ke make ibake itàati, ke pòri, ke peité yebe kè yè bi. ¹¹ Kè ò t̀o okpààti b̀òòfè ke t̀ou yebe ke niu fe mieke kòò duò. ¹² Kè Sosefu dò: Nte a kó tidouhnti tu mù: Ibake itàati tú yewe yètàati ndi. ¹³ Yewe yètàati kó difònkúò okpààti bo da kpeté kèwète ké da cónné a f̀t̀iri, kàa nhò duò mmenaa nha s̀òò d̀òòrimè. ¹⁴ A né nyé n kpéi nha bo di dii m̀onni diwèi, n da báámmu á n d̀òò mesàà nkénáké

okpààti n kpéí, ké n denne dikpetíntou. ¹⁵ Bè ò dèlèni nè muwērímú mmu Ebedeebe tenké ke n tóni die. Bá bè me nni nkpetímè n yí cààrè mùmamù.

¹⁶ Wèè baké pèè dààribè kòo yà Sosefu nàkémè otòù kó tidòuñti kè dè wenni, ke dà: N duónè tidòuñti ke tò titòtòòti tìtāāti ndi, kè pèèbè ā de mieke. ¹⁷ Kutòtòkù kùù sàké dèfinkè kè kù piéké pèèbè bebótí bebótí okpààti nōnnè bè, kè tinòti kārini ke bè sēi n yuu finkè. ¹⁸ Kè Sosefu dà: Ntè a kó tidòuñti tu mù: Titòtòòti tìtāāti tú yewe yētāāti ndi. ¹⁹ Yewe yētāāti kó difōnkúò okpààti bo da féúté, ké da saa mmutie kè tinòti da cò.

²⁰ Diyè tāāni yìè kòo kpààti ānné o peitèyìè kó dibanni kèyú o kó betũmbè, kékpeté wèè baké bēnaakòtibè nè wèè baké pèè dààribè, ²¹ kèwēte kécōnnè wèè baké bēnaakòtibè o fōtìrì, kòo nhò duò mmēnaà, ²² kèféúté wèè baké pèè dààribè kēsaa mmutie, kè dēe dàò Sosefu nàkémè de kó tidòuñti. ²³ Wèè baké bēnaakòtibè kòo yè nSosefu kpéí.

41

Okpààti yàmè tidòuñti

¹ Kè dè mmake yebe nyèdèè, kòo kpààti duó kèyà tidòuñti ke bo kukó ndiekù Niidi také, ² ke yà inààke iyiekè kè ì wenni ke ā mekùò, ke yènni kukò nke diiti timúti. ³ Kè itei iyiekè ì ì wenni fēnōnfē ke kūs mmēdiè nkè ì yènni kēsōntóo itei kukò mbènni. ⁴ Kè ì ì wenni ke kūs nkè ì cāákè ì wenni ke ā mekùò. Kòo ente.

⁵ Kòo kpààti wēte kèduó kèyà kuyòkù kùmáà kè kù òte tiyòùti tiyiekè. ⁶ Kè kuyòkù tekù òte tiyòùti tiyiekè tii pòò, kè diyè yìèni kèè biékè kó kuyaakù ti potè kè ti māté. ⁷ Kè tii maānko titeti tiyiekè tii wenni ke ā mebi. Kòo enteni ké nsí ntidòuñti nti.

⁸ Kè dēe ò di, kè dēe wenté kòo yú Esibiti èi kó benitinòmbè nè meci nyembè, ké bè nàké o dòuñti. Òmòu me nyí nna kòò nàké de kó tidòuñti tu mù. ⁹ Kè bēnaakòtibè kóo kótí bēi nke dà: Okpààti n dēnteni tí do da cààrēmè, ¹⁰ kàa miekèe tí peike mí nnè pèè dààribè kóo kótí, kàa tí kpetinné wèè baké tikpetinti o kó dikpetíntou. ¹¹ Kè tí yà tidòuñti keyènkè kēmáà bá wè kòo kpeti ncáà nti bēnkù mù. ¹² Kè sò nhodapàà mmòu dè bo, ke tú Ebedeebe botí kou, wèè baké behāpòmbè o kó kudaakù. Kè tí ò nàké de kó tidòuñti, kòo nàké bá tí tu mù.

¹³ Kè dēe dàò kéndò nhò ti nàkémè kè bèe wēte ké n cōnné n fōtìrì, kèkuò otòù.

Sosefu nàkémè okpààti dòuñti tu mù

¹⁴ Mēmme, kè Esibiti kòo kpààti duó nkè bèe kote mecāā nkédenneni Sosefu dikpetíntou, kóò kuó, kóò cèète tiyààti, kóò kōtenè okpààti borè. ¹⁵ Kòo kpààti dà: N yà tidòuñti matí nti, òmòu me nyí na ke n nàké tí tu mù. Kè n kèè kè bè tu, kè bè da nàké tidòuñti a sō nàkémù tí tu mù. ¹⁶ Kè Sosefu dà: Míi í yóó da nàké, Kuyie nkuù yóó da nàké a dòuñti tu mù. ¹⁷ Kòo kpààti dà: N yà tidòuñti nti ke bo kukó ndiekù Niidi také, ¹⁸ ke yà inààke iyiekè kè ì wenni ke ā tikònti kè ì yènni ke diiti timúti. ¹⁹ Kè itei iyiekè ì ì wenni fēnōnfē ke kūsnni kè ì yènni, m mu nyí yà de kó inààke botí Esibiti mieke. ²⁰ Kè ì ì wenni fēnōnfē ke kūs nkè ì cāákè iketiyyi ì wenni ke ā mekùò. ²¹ Kè baa ndò nyi do dōmmè ke kūsnni, meñme kè nh enteni. ²² Kè n wēte kèyà tidòuñti teti kè kuyòkù kùmáà òte tiyòùti tiyiekè, kè tí ā mebi nke wenni. ²³ Kè kutekùu yènni kéote tiyòùti tiyiekè tii pòò kè diyè yìèni kèè biékè kó kuyaakù ti potè kè ti māté. ²⁴ Tii me mpòò kè tii maanko titeti

tiyiekè tìi wenni ke ã meḃii. Kè n tì nàké benitinòmbè, òmòu me nyí na ke n nàké tì tu mù.

²⁵ Kè Sosefuu nàké okpààti ke dà: De kó tidòuḡtì wē nti tu mù mmu. Kuyie nkuu da benke kù yóó dòòmè. ²⁶ Inààke iyiekè ìl wenni nè tiyòùtì tiyiekè tìi wenni dè tu yebie nyèyiekè ndi, tidòuḡtì tímáá ndi. ²⁷ Kè inààke iyiekè ìl i wenni fenònfè ke kùònni, nè tiyòùtì tiyiekè tìi pòò, kè diyè yèni kèè bíékè kó kuyaakù tì potè kè tì màtè, dè tu yebie nyèyiekè nye, dikònni kpeye. ²⁸ M me nda nàké tì, Kuyie nkuu da benke kù yóó dòò tì. ²⁹ Yebie nyèyiekè yó ntú tidiiti kpeye nye Esibiti kó ketenkè kemòu. ³⁰ De kó difònkúò kè yebie nyèyiekè, dikònni kpeyee tũnneni kèfèù mbenitibè, kè bèe yè nyèè do mòke tidiiti ye kpéi. ³¹ De kó dikònni bo ndeu mediè, bè ténke bá nyé ke dò ntidiiti do bo. ³² A yà de kó tidòuḡtì kuce màdémè kè dè bo benke ke dò nKuyie nkuu dó kè dè dòò, kù me nyí yóó òòte kù bo dè dòòmè. ³³ Okpààti bàmbà mmie nhá yà onitì wèè cii, kòò níi nhEsibiti tenké, ³⁴ kéwáá mbenitibè de kó yebie nyèyiekè tidiiti kpeye mieke, kè bè níi kòù tidiiti kè tiyòtì bo tinùmmù bèe deite kùmáá kécánné. ³⁵ Duò nkè bèe wáá ntidiiti tibotì tibotì dè kó yebie nsàayè mieke kécánné yebuò, kàa ndake de kpéi nkè bè nti bàa. ³⁶ Kè de kó tidiiti móbo, kè yebie nyèyiekè dikònni kpeye tũòkení dì báá kuò benitibè.

Sosefu naámmè okpààti kóo tũnti Esibiti

³⁷ De mònni okpààti nè o tũmbè kè bèe pénsiri de kó tináaḡtì. ³⁸ Kòò kpààti dà: Tì báá péte onitì mòu wèè dònnè yie, kè Kuyie nYáá nhò piéké.

³⁹ Memme ò nàkémè Sosefu ke dà: Kuyie mmè nda benkemè demòu, òmòu í bo wèè mòke meyèmmè ke cii ke da dònnè. ⁴⁰ Fòó yó mbaké nh èi dimòu, kè benitibè bemòu nyíe nha kpeti, n kpààti yètiri dii máá yó nte kè nni nda deunè. ⁴¹ N da duómму muwèrimú, kàa bo mbaké Esibiti omòu.

⁴² Kòò kpààti ùtè mukpààtimámáá nho nòutè kéúnné Sosefu, kóò dàtinné tiyáakpeti, kóò dùu mmesòofimme, ⁴³ kóò dèe ntekpàrisántè kè tè ntú nho kpete, kè benitibè píèkù ke tú: Ñninkunè. Memme okpààti duómme Sosefu muwèrimú kòò baatè diheì.

⁴⁴ Kòò kpààti nàké Sosefu ke dà: Míi tu Esibiti kóò kpààti, òmòu báá dòò tímáti Esibiti mieke kàa í duò ndinùu.

⁴⁵⁻⁴⁶ Kòò kpààti yú Sosefu Esibiti kó diyètiri ke dà Safidati-Pennea, kóò puó Asenati diheì kóò kóti Potifedaa, Onni èi kó ikuú niùti kóò sapàa.

Sosefu do yóò tũnne okpààti ke mòke yebie nsiipisitaati ndi, kéité kéce nhEsibiti kó diheì dimòu. ⁴⁷ Yebie nyèyiekè tidiiti kpeye mieke kè tidiiti pié mediè. ⁴⁸ Kè Sosefuu cuó tidiiti depaa nkéctúò yebuò yehèkè diyè mieke. ⁴⁹ Kè Sosefuu kóú kékou tidiiti kè dè nsù kéndò ndámèèri nùu kó mubirimú kè bèe yèkè bè bo nkaámmè.

⁵⁰ Kè dikònni kó yebie nni nkpaani kè Sosefu pokù Asenati, Potifeda birèe ò peité initidabi idéi. ⁵¹ Kè Sosefuu yú deketirè ke dà: Manasee ke yé Kuyie nhò teemmè kòò yè mmefèútímè nè ò yàtenèmè ò kòbe, ⁵² kèyú dedèrè ke dà Efadaimmu ke yé Kuyie nhò teemmè kòò pié ibi ò di dii èi mesémmè.

⁵³ Kè yebie nyèyiekè tidiiti kpeyee pèèté. ⁵⁴ Kè yebie nyèyiekè dikònni kpeyee tuakení kéndonnè Sosefu tì nàkémè. Kè tidiiti baà mbo Esibiti mieke. ⁵⁵ Kè dikònni píi nhEsibiti èi kòbe bemòu kè bèe kòte kèyá okpààti, kòò dà: Kòtenè kèyá Sosefu, kòò di nàké tì, di tì ndòò. ⁵⁶ Kè dikònni ta diheì kè Sosefuu denneni tidiiti, kénfitinè Esibiti kòbe, kè dikònni dòke déúkú. ⁵⁷ Kè yehèkè yemòu kòbe

ńkàrìní Esibiti Sosefu borè ke do ntidiiti, ke yé dikònni do tamè titenti timòu ndi.

42

Sakòbu tǎmmè o bí Esibiti kè ì bo donté tidiiti

¹ Merǎme kè Sakòbuu keè tidiiti bomè Esibiti kénáké o bí ke dǎ: Dè dòmme kè di kari ke wúò nditǎbè? ² N yo kè bè tu tidiiti bo Esibiti. Kǎtenè kédonténi, kè ti nyo nkénfòu, ke báá kú.

³ Kè Sosefu kó bekótibè tepítèe kǎte Esibiti ke bo donténi tidiiti. ⁴ Sakòbu me nyí nyie nkè Bensamee, Sosefu nantè nnei. Ò do yǎkù meyei mmamè yàà bo ò tǔàkenimè mme. ⁵ Kè Sakòbu bí ité, kénéinè bèè múnke kǎri mudidommu Esibiti, ke yé dikònni do bomè Kannahā.

Sosefu mǎánèmè o kó bekótibè

⁶ Sosefu weè do baké dihei, kè weè fiitinè bepǎàbè tidiiti, kòo kó bekótibèe tuǎkoo kénínkóo o ìkè. ⁷ Kè Sosefu yà o kó bekótibè kè bè banté, kédǎò kéndò nwè í bè banté, kè bè béinnè mekperimè ke dǎ: Di yènni de? Kè bè dǎ: Ti yènni Kannahā nwe, ke dǎ kédonté tidiiti.

⁸ Sosefu yie do bè bantému, bembè me nyí nhò banté. ⁹ Kè Sosefuu denteni ò do yà tii dǎunì, kè bè nàké ke dǎ: Di tú benitiyeibe mbe, ke kǎtení ke bo yà dihei cǎnni kùu pikù. ¹⁰ Kè bè dǎ: Àà, ti yie, ti kǎtení ke bo donté tidiiti nti. ¹¹ Ti tú oniti omáá kó ibi nyi, ke tú benitisààbè, ti í tú benitiyeibe. ¹² Kè Sosefu dǎ: Biti! Di kǎtení ke bo yà dihei cǎnni kùu pikù nku. ¹³ Kè bè dǎ: Mèè ðake. Ti do bo benitibè tepítè nè bèdébè ndi, ti cice ti peitémè Kannahā. Kòo sǎmpǔù kpáa tecǎtè ti cice borè, kòo tǎu feti. ¹⁴ Kè Sosefu dǎ: M baà di náámmu ke tú di tú benitiyeibe mbe. ¹⁵ Di nantè sǎmpǔtè bo tuǎkení dii mǎnni m bo de m banté di náámmè timómmanti. Mii béi nnè okpǎàti kó diyètiri. ¹⁶ Di yó nkpetímu die nkòo mǎu máá kò nkéyúni di nantè. Merǎme ti bo bantémè di náámmè timómmanti ke mèè ðake m béimmu nè okpǎàti kó diyètiri ke tú di kǎtení ke bo paatè dihei ndi.

¹⁷ Merǎme kòo bè kpetínnè yewe yètǎati. ¹⁸ Diyie tǎánni yiè kè Sosefu dǎ: Dǎnè n yóò di náké tii kénfòu ke yé n démè Kuyie nku. ¹⁹ Kè di mènke tú benitisààbè mbe di kóò mǎu nkpaá kpetí, kè besǎmbe tǎ tidiiti kékò nkéduò ndi cǎi kǎbe kè bèè di. ²⁰ Kè dí tǎni di nantè, kè m banté di náámmè timómmanti, ke dí cooté.

Kè bèè yie nhò yí mù, ²¹ kénnaá mbemáà ke tú: Ti dǎò mèè yei nti nantè mèè te kè bè ti kpetí, ò do kuǎmmu ke ti békú mecǎmmè kè ti yete, deè ti tǔàkení di mǎnni.

²² Kè Dubenni dǎ: N do di nàkému kè ò dǎ, ti báá dǎò meyei ndebire, kè dí yete. Mèè yei nkó tiyeti tii tǔàkení.

²³ Bè do í yé ke do nSosefu yo bè tu mù. Ke yé ò do ò mbè náánnèmè kè bè tǔònkomu. ²⁴ Kè Sosefuu kenté kékuó, kéwèteni kǎpí nSimmeòò be ìkè kékpetínnè.

Sakòbu bí kǎnnèmè tidiiti Kannahā

²⁵ Kè Sosefu dǎ: Bèè píe ntidiiti be yǎti, kéwète kè bè tǎnnè be díiti be yǎti mièke, kè bè duò mmudiì kuce kpéi. Kè bèè mè ndǎò. ²⁶ Kè bèè bou be diiti sǎmmarímúbè Ìnkè kékété.

27 Bè yóó yié ndè kuce kòò mǎu be miéke bouté kuyòrikù ke bo duó nsāmmarímú mudii kényá idíítí kuyòrikù nùu, 28 kénáké o tebíi ke dǎ: Bè ñ tǝ́nné idíítí! Nte i kuyòrikù miéke.

Kè kufōwǎá mbè pī nkè be kǎnti nhau. Kè bè dǎ: Kuyie nti dǎǎ ba!

29 Kè bèe tuǎke be cice Sakǎbu borè Kannahǎǎ, kòò nǎké dèè kó dimǎǎ dǎǎ. 30 Ke dǎ: Oniti wèè baké de kó dihei, wè ti kpannèmu ke yǝ nti tú benitiyieibe, ke dǎ képaatè dihei ké di pǎnte. 31 Kè ti yī: Ti í kǎteni ke bo paatè dihei, ti tú benitisǎǎbè mbe. 32 Ti do bo benitibè tepítè nè bédébè ndi ti cice ti peitémè, kòo sǎmpǎú kpaaní tǝ́tǝ́tè ti cice borè Kannahǎǎ, kòo tǎu feti. 33 Kòò dǎ: Di bo yīme kè m banté di túmè benitisǎǎbè. Yóunè di kòò mǎu kòo nkpaá m borè, kè di wǎa ntidiiti kékò nkéduó ndi cǝ́i kǎbe kǝ́tǎní di nantè. 34 De mǎnni ndi, m bo bantémè ke dǎ ndi í tú benitiyieibe ke tú benitisǎǎbè, ke di tǝ́nné di tebite kè di ce ndihei dimǎu di dǎ mèè botí.

35 Mǝ́nme kè bèe yóóté tidiiti, bá wè kòo yǎ o díítí o yòrikù miéke, kè kufōwǎá mbè pī mbembè nè be cice Sakǎbu. 36 Kè Sakǎbu dǎ: Di yóó deè m bí nyi. Sosefu í kpaá, kè bè pī nSimmeǎǎ kè di wǝ́te ke dǎ kǝ́túóté Bensamee. De kó meyei mmemǎu duó mǝ́i yuu ñnkè.

37 Kè Dubenni dǎ: Kè n yí wǝ́tenèní Bensamee, a kuǎ m bí idé. N duó nwe kè n yóó ò wǝ́tenènímu. 38 Kè Sakǎbu dǎ: M bire báá di neiné. Kè meyei mmamè dè túǎkeni kuce dí dǎǎ ba? Di bá ntanné kudǎnkù mí nhodakóti nè tiyupéítí.

43

Bè kǎtenèmè Bensamee Esibiti

1 Kè dikǎnni baa nsǎké ke déúkú Kannahǎǎ. 2 Sakǎbu nè o bí kè bèe deè tidiiti bè sòò donténí ti Esibiti, kè Sakǎbu dǎ: Wǝ́tenè kédonténí tidiiti. 3 Kè Sudaa dǎ: De kóo niti ti nǎkèmu weti ke tú kè ti í neinko ti nantè ò báá ti cǎuté. 4 Kǎa yie nkè ti nantè bo ti neiné tí kǎte ké da donténí tidiiti. 5 Kǎa me nyí wè nti duó nti báá kǎte, ke yǝ wè ti nǎkémè ke tú kè ti í tǎo ti nantè ò í yóó ti cǎuté. 6 Kè Sakǎbu dǎ: Ba nte kè di nǎké de kóo niti ke yǝ ndi nantè bo? Di cǎàrèmu. 7 Kè bè dǎ: Weè ti biéké tinǎǎnti péu ti cǝ́tè kpeti ke tú: Di cice kpaá boǎ? Di yǝfǝ́ kǎu mǎu boǎ? Kè ti tǝ́nné ò ti beke ti. Ti do yǝ́mu ke dǎ nhò bo yí ti tǎní ti nantǎǎ? 8 Kè Sudaa nǎké be cice ke dǎ: N duó ndebire, kè tí kǎte, ke báá kúnè dikǎnni, fǝ́ nnè tǎnti nè ti bí. 9 Mí m bo ndake de kpéi nkè n yí dè wǝ́tenèní ke da duó, nni ntú ocaàriwè a ñikè sǎǎ. 10 Kè ti do í ǎtí nè mié nti do kǎtemu ke yí kuce mèdémè. 11 Kè be cice dǎ: Kè dè dǎ mmemme wǎǎnnè mekǎpempemmè nè mecekúú nnè tihúúnti nè mutie nè yetebe bè cǎǎ nyè, ke bií pǎ de kóo niti. 12 Dí wǎa nyidiítí tel ke yiénè di yǎ ì di yǎti miéke kǝ́ntǎ, kè dè yèmmè bè yetému. 13 Túóténè di nantè kéwǝ́te de kóo niti borè. 14 Kuyie mmuwǝ́rimú mumǎu yie nyóó di teennèmu kè de kóo niti dí kuó mmesémmè, kè di duó ndi tebite tǝ́e kpaaní nè Bensamee kè dí konní. Kè m me ndò nké paá m bí nyi, n yí pǎǎ.

Sosefu cǎutéme o kó bekóitbè

15 Mǝ́nme kè bèe túóté yepǎrè nè idíítí kuce mèdémè, nè Bensamee kékété kékote Esibiti Sosefu borè. 16 Kòo yǎ bè neínèmè Bensamee kénáké o tǎmbè kóo kóti ke dǎ: Kpǝ́nné be nnitibè n cǝ́tè kékua fǝ́fǝ́ kǝ́bénné, bè yóó di n cǝ́tè nte kuyie mǎnni.

17 Kè de kóo nìtìi bè tò ke bo kpènné Sosefu cīètè. 18 Kè bè ntati Sosefu cīètè, kè bè nàá mberáá ke tú: Bè sòò wēte kécūš ìi díítí tiyòti mieke ìi te kè bè ti tatinè die, ke bo ti fēù nkéfeke ti sāmmarímúbè, kè ti dòò tidaati. 19 Bè tati dii mǎnni tēcīètè kè bèe náké Sosefu tǎmbè kóo kóti ke dǎ: 20 Ti yìe nti sòò kǎtenímu die nkédonté tidiiti, 21 kénkūnti kè nyóó yíe nkuce, kébouté ti yòti, bá wè kòo yà o díítí, kè ti ì tǎni imau. 22 Ti í yé wèè sòò ì ànné ti yòti mieke. Ti tǎnímu itei ke bo wēte kédonté tidiiti. 23 Kòò dǎ: Diwèi ndi bo, di bá nyīèkú. Kuyie ndi cice tū nkù kuù ànné idíítí di yòti mieke. N sòò cǎutému di yietí ì.

De mǎnni kè Sosefu tǎmbè kóo kóti kpetení Simmešš, 24 kédúš nkè bèe ta Sosefu cīètè kudieku, kè bèe bè dúš mmenie nkè bèe óú be naàcèi, kè bèe dúš mmudii sāmmarímúbè. 25 Kè bè ntūnni be pǎrè ke kémúú Sosefu bo konnime kuyie mmǎnni, ke yé bè bè nàkémè ke tú bè yóo we nwēnnénè kédi. 26 Sosefu tǎckení dii mǎnni tēcīètè, kè bèe ò dúš nyepǎrè, kédó, kénínkú o ìikè. 27 Kè Sosefuu bè dǎunnè diwèi ke dǎ: Di kǎnti naataa? Di cice odakóti di sòò nàá nwèè kpéi, ò kpáá fòu kòo kǎnti naataa? 28 Kè bè dǎ: A kóo tǎnti ti cice fòumu kòo kǎnti naati.

Kè bèe wēte kédó kénínkú o ìikè. 29 Kè Sosefuu wénté kǎyà Bensamee o nanté nè wè bè wē mbe yó ke dǎ: Di sòò nàá ndi nanté tie nkpéi nkaà? Kòò béinnè ke dǎ: Kuyie nda dǎò mesàa m bire.

30 Kòo kǎnti dǎ yúrùrù, kòo ta kudieku mecāā nkékuš, 31 kédèè kǎyuté o ìikè, kǎyènni kémúú nke bè kǎrinè, ke dǎ: Ànnénè mudii. 32 Kè bèe ànné Sosefu kécánné, kǎánné o tebií kécánné, kǎánné Esibiti kǎbe kécánné. Esibiti kó ikuš do í yíe mbè bo wēnnénémè Ebedeebe kédi. 33 Kè bèe bè kǎnne bè dǎ ndòmme, kékété Mpo kédente tēyāātè, kè bè nkari kòò weti ke wéi betǎbè kè dè bè di. 34 Kè Sosefuu bè dúš mmudii, kè Bensamee kǎmu nsū kuce mènùmmú kǎpǎētè betǎbè kǎmu, kè bèe yǎ menaà nkè bè yèmmèe cáté.

44

Sosefu yàákémè o kó bekótibè

1 De mǎnni kè Sosefu náké o tǎmbè kóo kóti ke dǎ: Píe mbe yòti tidiiti bè yóo na kǎto mèè botí, kǎánné bá wè o kó idíítí o yòrikù nù, 2 kǎtúóté n sǎbòòfè kǎánné tēyāātè kó kuyòrikù, kénós nho díítí kuyòrikù nù.

Kòo tǎntii me ndò. 3 Kè dǎe wenté dikūnwēni sèi kè bèe dúš nkè bèe kété nè be sāmmarímúbè. Kè bè nkūnti, 4 ke mu nyí ndéténè dihei kè Sosefuu náké o kóo tǎnti ke dǎ: Tūnne be. Kàa bè ninte a dǎ: Dè yīme kè bè di dǎò mesàa nkè di dǎò meyei? 5 Dè dòmmè kè di tǎóté n yìe mbòòfè o yǎnnè fè ke fè pǎūnè, di cǎàrèmu.

6 Kòo tǎntii bè ninte kè ti mbè nàké. 7 Kè bèe ò tǎnnè ke dǎ: Ti yìe ndé yīme kàa nàá mmemme? Ti báa yie nkédǎò mmemme kóò botí. 8 Ti tǎnímu ti sòò kò nKannahā kǎyà ìi díítí ke da duš, ti bo yīme kǎyúúku idíítí yoo mesǎo nha yìe ncīètè. 9 Kàa yà wèè borè de kó febòòfè á o kùš, tǎnti besǎmbe kè tí naá ndi kó tidaati. 10 Kè Sosefu tǎnti dǎ: N yiemmu di yīmù n né bo yà wèè borè de kó febòòfè wèè yóo naá n kó kudaakù, dǎndi besǎmbe kè di kpeti bá mbo.

11 Kè bèe cūūnni be yòti kébouté mecāā. 12 Kòo keté kǎfíe be kóo Po kǎku kédenténè tēyāātè Bensamee kǎku, kè fè yà de mieke. 13 Kè be yèmmèe cǎàrè kè bèe kǎrì be yaàbòrè, kébou be nenti be sāmmarímúbè kǎwēte dihei.

Sudaa bàámmè Sosefu kòò bo fīi mBensamee

14 Sudaa nè o kòbe kè bèe tuakoo késónté Sosefu, kèdo kénínkóo o ìlkè. 15 Kè Sosefu dà: Di dòò ba? Di í yé ke do nhoniti wèè dò m mè ndòmme ò bo na kényé demouà? 16 Kè Sudaa dà: Okóti, ti bo da náké ònti kàa banté ti í cààrèmé? Kuyie mbenkemu ti yei, kè ti bo ntú a kó tidaati, tínti nè bè yà wèè kó tinenti miéke febòòfè. 17 Kè Sosefu dà: Kuyie mbáá yie nkè n doò dende. Bè yà wèè nenti miéke febòòfè wèè yó ntú n kó kudaakú, díndi besòmbè di kpèti í bo, kònnè di cice borè.

18 Kè Sudaa tóónko Sosefu borè ke dà: Okóti, n da báámmu, yóu kè m béi, a miéke báá peike, ke yé a í cáánnèmmè okpàati. 19 Okóti a sòò ti bekemu ke dà: Ti cice kpaá boà? Kè ti tebite matè kpaánáà? 20 Kè tí da ténné ke dà: Ti cice bomu ke kótè mediè nkè ti nantè bo, ti cice peité tè o kóti miéke, kè te kóo kóti nè wè bè wè mbe yó kòò ku, kòò kpaá omáá, kè ti cice ò tá mediè. 21 Kàa dà: Ti ò kàtenèni kàa ò yà. 22 Okóti, kè ti da ténné ke dà: Ò báá na kéité o cice borè, kòò itè o cice yóó kúmu. 23 Kàa dà: Kè ti í neinèni ti nantè a báá ti còuté. 24 Kè tí wète a kóo tónti ti cice borè kóò náké a yé mmù. 25 De kó difònkúò kè ti cice dà: Kòtenè kédonté tidiiiti. 26 Kè tí ò náké ke dà: Kè ti í neinè ti nantè ti báá na kékote, Kè ti kòte wèè baké ò báá ti còuté. 27 Kàa kóo tónti ti cice ti ténné ke dà: Di yému ke tú m pokú m peitèné ibí ídèi nyi. 28 Kè demarè máá yè kè dè yé nyúúó, kè n yèmmè dò mmusimmù muu bo ndè cááké. 29 Kè di tuóté yie nkè meyei mmamè ò tuòkeni di bo duò nkè dè n yonke mí nhodakóti kè n ta kudònkú nè tiyúpéiti.

30 Okóti kè ti wète ti cice borè ke í neinè debire die nhò dó dè mediè. 31 Kè ti wèto ke í neinè debire dè yóò ò yonkemu wenwe odakóti, kòo ta kudònkú nè tiyúpéiti, dende bamba nkè dè ntú ti kó meyei. 32 N sòò ò nákému ke dà: Kè n yi wètenko debire m bo ntú ocaàrìwè sáà o ìlkè. 33 N da báámmu yóu kè mí còuté debire fòtìrì kè n tú a kó kudaakú kè dè neinè betòbè kékò. 34 M báá na kéwète n cice borè ke í tò debire, n yí dó n yà o yeñcaàrimè.

45

Sosefu benkemè omáà o kó bekótìbè

1 De mònni Sosefu í nna ke bo pí nhomáà, kèduò nkè benitibèe yè bemou. Kòò nkpaá nè o tebií, ké bè náké ò tumè be kou nwe, 2 kékuò mmèdiè nkè Esibiti kòbeè kèè, kè tináànti tuàke okpàati cìtè. 3 Kè Sosefu náké o tebií ke dà: Míi tu Sosefu, n cice kpaá fòuà?

Kè dèe bè di ké bè kpéi bá bè í nna kóò ténné timati. 4 Kòò dà: Tóónnènní. Kè bèe tóónni, kòò dà: Míi tu Sosefu di nantè di fité tè kè bè tè kàtenèni Esibiti. 5 Di yèmmè né báá caàrè, kè dè di yonke di n fité mèè kpéi, Kuyie nkuu n niinni die nkè m bo di deeté. 6 Yebie nyèdèè ndi dikònni bomè, dè kpaá yènúmmù, oniti í yóò buotí ò me nyí yóò kòú. 7 Kuyie nkuu ò niinni kè m bo di deeté, kè di kó kubotí báá kú. 8 Díi í n duánni die, Kuyie nkuu ò duónni, kè n tū nhokpàati ke ni o cìtè nè Esibiti omou. 9 Ítèné mecāā nkékò nkénáké n cice ke dà: Kuyie nkānne a bire Sosefu Esibiti, kè dè baké, ke tú a íté mecāā nkékòtoo o borè. 10 Ke tú a kòtoo nè á bí nè a yaábí nè a pe nè a náàke nè a kperè demou, kékari Kosenni tempè ké nhò tókénè. 11 Kòò n da duò mmudii fò nnè a cìtè kòbe kàa nfòu, ke yé yebie nkpaámè yènúmmù dikònni kpèye.

12 Di bantému weti weti ke dò mmí nSosefu mí di náánnè, fò mBensamee n nantè kàa múnke banté. 13 Kònnè kénáké n cice n yo ntii kpàti Esibiti, kóò náké di yà dèè kó dimáà, kóò kàtenèni die mmecāā.

¹⁴ Kè Sosefuu orí Bensamee o nantè kè diwèiì ò auté kòo kuó, nkòò múnkεε kuó. ¹⁵ Kè Sosefu ñhòri o kó bekótíbè tǒbè ke kuó, nde mǎnni ndi bè dàátímè kóò béinnè.

Okpàati dúummè kè Sakabu bo kònko

¹⁶ Kòo kpààtì keè Sosefu tebí kǎtenímè, kè dèe ò narike wenwe nè o kó betǔmbè. ¹⁷ Kòo kpààtì náké Sosefu ke dǎ: Náké a tebí ke tú, n yè mbèe bou be nenti sǎmmarímúbè kékò nKannahā, ¹⁸ kétúóténí be cice nè be cǐi kǎbe, kǎwǎtení kè m bè benke dikari sàari Esibiti kè bè nkari ke yo ndesààrè. ¹⁹ Á bè náké kè bèe túóté sinaasǎi kǎtǎnnèni be pobè nè be bí nè be cice. ²⁰ Bè bá mbǒti bè yóó yóu dè kpeti, desààrè dèè bo Esibiti dè tu be kperε nde.

²¹ Kè Sakabu bíi dǎò bè yǎmmè kè Sosefuu bè duó nsinaasǎi okpàati yǎmmè, ké bè duónnè mudii bè bo nyo mmù kuce, ²² kǎpā bá wè diyaábòri pǎnni, kǎpā Bensamee yie yǎnùmmù nè medítibii nsikǎusitǎati (300), ²³ kǎduó nho cice sǎmmarímúbè tepíitè, kè bè ntǎ Esibiti kperε desààrè, betǒbè tepíitè kè bè ntǎ tidiiti nè pǎé nè mudii tǎmù bè bo nkéri ke diiti mù kuce. ²⁴ Kè Sosefuu náké o tebí ke dǎ: Kǎnnè, di né báa kra nkuce.

²⁵ Kè bèe íté Esibiti kékò nKannahā be cice Sakabu borè, ²⁶ ké ò náké ke dǎ: Sosefu kpaá fòumu, kè weè ni Esibiti omǎu.

Dè me nyí nnampe be cice, ò í nyie nde kó tináañti. ²⁷ Kè bèe ò náké Sosefu do bè náké tí timǎu, kóò benke sinaasǎi ò duónni sì kè sì bo ò tǎo, de mǎnni ndi o yǎmmè tǎónnímè. ²⁸ Kòò dǎ: M bantǎmu m bire Sosefu fòumè, m bo kǎte kóò yà ke né na kékú.

46

Sakabu kǎrimè Sosefu borè

¹ Memme kè Sakabuu túóté o kperε demǎu kékété kǎmberinè Bεerisebaa, kǎféuté fǎǎfε Kuyie nho cice Isaki do tú nkù. ² Kè Kuyie nhò yu keyènkè ke dǎ: Sakabu! Sakabu! Kòò dǎ: Nte mí. ³ Kè kù dǎ: Mii tu Kuyie nha cice do tú nkù. Bá nyǎkù a bo kǎtemè Esibiti. N yóó duó nkǎa botíi nsúummu mediè. ⁴ N yó nda neínemu ke, kǎwǎte ké da tǎnnéní. Sosefu weè yó mbo a kǎ ndè.

⁵ Kè Sakabuu íté Bεerisebaa kòo bíi ò dèe nsinaasǎi wenwe nè benitipòbè nè íbí. ⁶ Kè bè ntǎ be wǔò nè be kperε demǎu bè do mǎke dè Kannahā kǎkǎtenè Esibiti. ⁷ Memme Sakabu kǎmmè Esibiti nè o bí. Initidábí nè initipóbí nè o yaǎbi initidábí nè initipóbí.

Sakabu kó kufuku

⁸ Nte Sakabu bí ì ité Kannahā ke kò nhEsibiti i yètè: Dubenni be kóò Po. ⁹ Dubenni kó íbí initidaaí tu: Enǎki nè Paduu nè Etisidonni nè Kadimii. ¹⁰ Simmeǎǎ kó íbí initidaaí tu: Yemmuyeedi nè Yaminni nè Oadi nè Yakinni nè Soaa nè Sauri Kannahā kóo nitipòkù kó debire. ¹¹ Defii kó íbí initidaaí tu: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ¹² Suda kó íbí initidaaí tu: Keda nè Pedesi nè Sedaa. Suda kó íbí tǎi: Eε nè Onǎa bè do kumu Kannahā. Kè Pedesi kó íbí ntú Etisidonni nè Amudi. ¹³ Isakaa kó íbí initidaaí tu: Todaa nè Puwaa nè Yobu nè Simudonni. ¹⁴ Sabunǎǎ kó íbí initidaaí tu: Sedeti nè Edonni nè Yadeyeedi.

¹⁵ Sakabu pokù Dea ò pié bèè dapǎmbè mbe nè be tǎū Dina Mesopotamii tenké. Bembe nè be bí bè wǎnnè sipísitǎati nè bètǎati ndi. ¹⁶ Kadi kó íbí initidaaí tu Sefonni nè Akii nè Suni nè Esibonni nè Edi nè Adodi nè Adedii. ¹⁷ Aseε kó íbí initidaaí tu Immuna nè Isifaa nè Isifi nè Bediya nè be tǎū Sedaa. Kè Bediya kó íbí ntú: Ebeε nè Madikiyeedi.

18 Sidipaa, Damaa do duó nwèè nitipotōnti nwe o kóo sapàà nDea kó ibí nyi tepítè nè ìkuò.

19 Sakòbu pokù Daseedi kó ibí tú: Sosefu nè Bensamee. 20 Kè Sosefu pokù Potifeda, dihei Onni kóo kóti kóo sapàà nhAsenatii o peiténè initidabí idéi Esibiti: Mananse nEfaðaimmu. 21 Kè Bensamee peité initidabí tepítè: Bedaa nè Bekée nè Asebeedi nè Keda nè Naamaa nè Eii nè Odoki nè Upimmu nè Mupimmu nè Adidi. 22 Sakòbu pokù Daseedi yaabí nyi tepítè nè ìnàà. 23 Kè Danni kó debire ntú: Usimmu. 24 Nefutadii kó ibí tú: Yasiyeedi nè Kunni nè Yesee nè Sidemmu.

25 Bidaa, Damaa do duó nwèè nitipotōnti Daseedi kó iyaabí nyi iyiekè.

26 Sakòbu bí nè o yaabí ì do kòte Esibiti ì do bo sipísikuò nè ìkuò ndi. Bè í kàannè ibí nè benitipòbè, 27 kèwènnè nSosefu nè o peité ì bí idéi Esibiti, kè bè nbo bemau benitibè sipísiyiekè.

Sakòbu kòmmè Esibiti

28 Kè Sakòbuu tō nSudaa kòo náké Sosefu ke tú bè tùàkení Kosenni, kòo kòtoo. 29 Kè Sosefuu túóté o naasántè kékòte kóo co, kóo yà kékokóo kóo arí kè diwèi ò auté kòo ñkuò nkè dèe mōnte. 30 Kè Sakòbu dō: Di mmōnni n yí yete m bo kúmè ke yé n da yàmè kàa kpáá fòu.

31 Kè Sosefuu náké o tebíi nè o cice nè o kòbe ke dō: M bo kòte kénáké okpàati ke dō di ité Kannahāa ke kòtení m borè. 32 M bo ò náké ke dō: Di tú benaacēmbè mbe, ke tō di pe nè di nààke nè di kperε demou. 33 Kòo kpàati di yu ke di beke ke tú: Di tōmmú tú òmmu? 34 Di dō, di tú benaacēmbè mbe nè di bomè. Di yembè beè do ì cēmmù kè di múnke ì cēmmù. Mēmme, di bo namè kēmbò Kosenni ke yé Esibiti kòbe wúómmè munaacēmmu meyei mme.

47

1 Mēmme kè Sosefuu kòte kénáké okpàati ke dō: N tebíi nè n cice bè iténí Kannahāa ke tùàkení ke tō be pe nè be nààke nè be kperε demou, ke báté Kosenni.

2 Kè Sosefuu túóté o kó bekótibè bènúmmù kēbenke okpàati. 3 Kòo bè beke ke dō: Di pí nhōmmu tōmmú boti? Kè bè dō: Okpàati, ti cēmmù inààke nyi ti yembè do ì cēmmùmè. 4 Kè bèe náké okpàati ke dō: Dikōnni dii bo ti cie kè timúti dèè Kannahāa kè ti kòtení ke yē nha tí pā Kosenni kó kutempē, kè tí mbo.

5 Kòo kpàatii náké Sosefu ke dō: A cice nè a tebíi bè kòtení a borè nde. 6 Fòò te Esibiti, kanne be dibòri sààri Kosenni, kè bèmabè bo be mieke ke bo na, á bè duó n kó iwūō kè bè ncēmmù.

7 Kè Sosefuu kòtenè o cice Sakòbu, kóo benke okpàati kè Sakòbuu ò dou nke dō: Kuyie nda pā mesàà. 8 Kòo kpàati o beke ke dō: A bie mbo yède? 9 Kè Sakòbu dō: M bie mbo tekòutè nè sipísitāati (130) ndi, kè n kàti ke sòti tipíti timou, ke fèuri, m bie nyí tùàke n yembè kperε.

10 Kè Sakòbuu cau nhokpàati kédèe kéité.

11 Kè Sosefuu kanne o cice nè o tebíi dibòri sààri Dammusesi, kè bè pā ketenkè, kéndōnnè okpàati do béimmè. 12 Kè Sosefuu pā tidiiti o cice nè o tebíi nè be kòbe, bè sū ke māmè.

Sosefu dontémè Esibiti ei kòbe ke wènnénè be tenké

13 Kè dikōnni deuke mediè nhEsibiti nè Kannahāa kè benitibè nkōnnè dikōnni. 14 Kè Sosefuu tí nyidíiti Esibiti kòbe nè Kannahāa kòbe donnè ì tidiiti, kékòtenè okpàati cītè. 15 Kè idíiti deè Esibiti nè Kannahāa, kè Esibiti kòbe kòte

kéyà Sosefu ke dâ: Ti duâ ntidiiiti, báá yóu kè tí kú dikònni, idíítí í kpaá. ¹⁶ Kè Sosefu dâ: Kè idíítí í kpaá n duânnè di wūō kè n di duâ ntidiiiti.

¹⁷ Kè bè ñtəuni be wūō, sisēí nē ipe nē inààke nē sāmmarimúbè, kè Sosefu bè duâ ntidiiiti de kó dibenni. ¹⁸ Kè de kó dibennii deè kè bèe kətení Sosefu borè ke dâ: Okóti, ti báá da sənne, tidiiti í kpaá kè ti da duâ nti wūō imou, tí kpaá ti mómmamè nē ti tenkè. ¹⁹ Báá yóu kè tí kú dikònni kè ti tenkèe yei, tí donté tinti nē ti tenkè kè tí ntú okpààti tōmbè kè ti duâ ntidiiiti nē tidiboti kè ti báá kú, kè ti tenkèe yei.

²⁰ Kè Sosefuu do nhEsibiti kó kətenkè keməu, kéduō nhokpààti. Dikònni ñi do bo, bá wè kòo fité o tenkè. Məmme kè kətenkè keməu naá nhokpààti kəke.

²¹ Kè Sosefuu do nhEsibiti kəbe beṁəu kè bèe naá ntidaati. ²² Bè í ndo nyikuō niùbè kó kətenkè ke yé okpààti do ànnémè ikuō mai kè bè mbè duâ nkè bè yo, dè í ndò mbèe fité be tenkè.

²³ Kè Sosefuu náké benitibè ke dâ: N di dontému dindi nē di tenkè kè okpààti di tieke. Ntonè tidiboti di yóó buáti ti. ²⁴ Kè di kǔū tidiiti, kè tiyòti bo tinúmmù di ðeite kumáá kéduō nhokpààti, kè tinàà ntú di kpeti, di yó nti nyonnè di bí nē di cēí kəbe. ²⁵ Kè bè dâ: Okóti, a ti ðeetému kè ti cénke pètè mesàà, ti yiemmu ke bo ntú okpààti kó tidaati.

²⁶ Kè Sosefuu dâu nde kó dinùu kè di kpaá bo nē yínni kè wèè ðeite tidiiti tiyòti tinúmmù wèe duō nkuyòrikú kumáá okpààti. Ikuō niùbè beè máá kó kətenkè do í tú okpààti kəke.

Sakəbu dómè bèè ò kǔnné Kannahā

²⁷ Kè Isidayeribe mbo Kosenni, Esibiti kó kətenkè, kéməote be kperε képié késūū mmeðiè. ²⁸ Kè Sakəbu mbo Esibiti ke dâ yebie ntepiítè nē yèyiekè. Sakəbu do yóó kú ke məke yebie ntekòutè nē sipisnàà nē yèyiekè (147) ndi.

²⁹ Kè Sakəbu tóonnè mukūū nkéyú o bire Sosefu ke dâ: N da báámmu kàa n dō seu nha nòutè n kpèrè, kébéi nke dâ: A í yó n kǔnné ðie nhEsibiti mieke. ³⁰ Kè ñ kú a n tǔ kéyènnè Esibiti kè n kǔnnè n yembè kó kufòti. Kè Sosefuu yie. ³¹ Kòo yíe ke dâ: Béi nkéyú Kuyie nyètiri.

Kè Sosefuu yú Kuyie nyètiri kòo sǐnnəō o dǔú ñnkè.

48

Sakəbu pāmè mesàà nSosefu

¹ Kè bèe náké Sosefu ke dâ: A cice kǔnti í naati. Kòo túóté o bí idé Mananse nē Efadaimmu. ² Kè Sakəbuu keè o bire Sosefu kòroomè o borè kéyetoó kéité kékari o dǔú ñnkè, ³ kénáké Sosefu ke dâ: Kuyie nkperñimú ke m benke kumáá Duusi, Kannahā kó kətenkè ke m pā mesàà, ⁴ kè béi nke yí kú bo duâ nkè m pié késūū, kənaá nyibotí péu yaàri, kè n yaábii tieke de kó kətenkè sáà.

⁵ Ibí a peitè ì ðie nhEsibiti Efadaimmu nē Mananse ke m mu nyí tǔðkení ì tu n kpeyi nyi ke dǔnnè Dubenni nē Simmeōō. ⁶ Kè ñ tǔðkení kàa pié ì tu a kpeyi. Be kó bekótibè kó kətenkè mieke nke bè yóó pètémè be kəke. ⁷ N dǔd memme, n do dǔ mèè kpéi nke a yō Daseedi. N yiténí Mesopotamii nwe kémberínè Efadata, Kannahā kó ðihèi kòo kú n nòutè mieke, kè ñ h ò kǔnné Efadata kuce nuù bè tu ðè yíe mBetideemmu.

⁸ Kè Sakəbuu yà Sosefu bí idé kébeke Sosefu ke dâ: Ōmbe mbe bie? ⁹ Kè Sosefu dâ: Kuyie nni m pā ñ bí nyi ðie nhEsibiti. Kè Sakəbu dâ: Duâ nkè bèe tóonní kè m bè pā mesàà.

¹⁰ Sakɔbu do kòtému mesàà mbá o nuò nténke í nnaati, kè Sosefuu duò nkòò bí tónko Sakɔbu borè, kòo ì ɔrí, ¹¹ kénáké Sosefu ke dò: N do í yé ke dò m bo wète ké da yà, kè Kuyie nduò nkè n da yà nè a bí.

¹² Kè Sosefuu ínní o bí o cice kpèrè ìnkè, kénínkú o ìkè, ¹³ kètúóté íbí idé kètótónko o cice borè. Kè Efadaimmu ríbo Sosefu bakù yóú, Sakɔbu kó kucàñku, kè Manansee ríbo Sosefu bakù càñku, Sakɔbu kó kuyóú. ¹⁴ Kè Sakɔbu petínnè o baà nkénósó nho nùtè youte Efadaimmu osámpròú, kénósó nte càñkutè Manansee okóti. ¹⁵ Kòo pā Sosefu Kuyie nkó mesàà nke dò:

Kuyie n yembè Abarahammu nè Isaki bè do tū nkù, kuù m bonè ke n tò nè yíenní.

¹⁶ Kuyie nkùù ò deérí nè meyei mmeməu,

kuù dɔ̀ò ì mbí mesàà,
nè de kpéí nkè n yétiri òsóké,

kédònnè n yààri Abarahammu nè n cice Isaki be kpeye.

¹⁷ Kè Sosefuu yà o cice nòómmè o nùtè youte Efadaimmu ìnkè bá dè í nhò narike, kòo tè nòóté ke bo nós mManansee ìnkè. ¹⁸ Ke dò: N cice a yetému, yie nweè tu Mpo, nós nha nùtè youte o ìnkè.

¹⁹ Kòo cicee yete ke dò: M bire n yému. Manansee kó kubotí múnke yó ndeumu kòo sámpròú né ò pèètè mediè, kénáa nyibotí péu yààri.

²⁰ Kè Sakɔbuu bè pā Kuyie nkó mesàà nke dò: Kuyie ndi dɔ̀ò mesàà ny-Isidayeyeri be cuokè, kè bè níí yí Kuyie nda dɔ̀ò mesàà nkù d̀òòmè Efadaimmu nè Manansee.

Memme ò níímmè Efadaimmu kètúnne Manansee. ²¹ Kè Sakɔbuu náké Sosefu ke dò: N yóó kúmu kè Kuyie nní ndi bonè, kédúú nkè di wète di yembè tenkè.

²² N da duómmu Sisemmu n dokénè Amòriibe ke còuté kèè tenkè kè kè pèèté a tebíi kòke.

49

Sakɔbu pāmè mesàà nho bí tɛpítè nè idéi

¹ Memme, kè Sakɔbuu yú o bí ke dò:

Tíínnènní kè ò di náké tìi yóó di tuòkení diyie mari.

² Tíínnènní kékeè,

mí ndi cice Sakɔbu n tú mù,
mí nyIsidayeyeri n yóó di náké tìi.

³ Dubenni, f̀s̀ò tu n kóo Po,
m peítè wè nè n dacènti mieke,
kàa pèñkù besəmbè muwèrímú kè bè da dé.

⁴ A d̀ònnè fenéwuonfe nfe.

A ténke né í yó ntú Mpo.

Ke yé a duónèmè m pokù,
ke s̀ìnkùnne n d̀óù.

⁵ Simmeòò nè o nantè Defii,
di tú bekpàribè mbe ke kpannè muwèrímú.

⁶ N yí kòké di kpeti mieke,
n yí di wèrínè,
di kùò benitibè mbe nè kemieke,
ke kèké yenaadakè duòti detetirè.

7 Di báá pété mesàà,
 di kùò benitibè mbe nè kemieke,
 di ténke í yó nwéínnè Isidayeeribe.
 N yóó di ciemmu Isidayeeribe eì dimou mieke.

8 Sudaà, a tebíí yó nsántí f̄s̄ nwe,
 a bo nnò nha dootitòbè,
 kàa tebíí nninku a ìikè.
 9 M biré Sudaà, a dònne diciriciri ndi,
 dii kàte kupaawáà nke kùò ke duó de také.
 We mbo dáátí ke di íi.

10 Dikpààtikàri nè fekpààtìpàtífè
 dè yó mbo Sudaà kó kufuku mieke nke,
 ke tikpàti yìè mmómumuò nyàa tuòkenní,
 ibotí yó nyíé nwèè kpeti.

11 Sudaà, a bo mpiiti a sãmmarímú nè de bii
 f̄nyĩ kó mutie.
 A bo mmòke menaà mpéu,
 ke níí yà kényìèke kéhóúnè a yààti.

12 A nuò mbo wũóténè menaà,
 nkàa nìì mpeikenè menaamiè.

13 Sabunòò, a bo mbo dàmméèrì také
 bàtòòbè commu dè,
 kàa tenké nkááké Sidonni.

14 Isakaa, a tú sãmmarímú nwe, wèè kpeñni,
 ke né dó medèè.

15 Bè bo nda tounko yetuò dieyè
 kàa yàa naánnè kudaakù.

16 Danni, a yó ntú obeénti nwe
 Isidayeeribe tòbè dómme,

17 kéndò nfewàáfè f̄èè duó kuce
 ke dò ndidautiri, ke dómumu sisēī kpèètè,
 kè si dèèbè duò.

18 Ti Yiè nKuyie nf̄s̄ò yó n deetè.

19 Kadi, a dootitòbè yó da pimu,
 kàa kónté ké bè pi ké bè bēti.

20 Asee, a paà mbo mpeí tidiiti sààti,
 tii dò mbekpààtibè kpeti.

21 Nefutadii, a yó ndò nteyúótè nte
 ke te a máà kàa náànti né nnaati.

22 Sosefu a dònne mutie mmu
 mùù còmúmú menie ntaké,
 kè mu bake yè ke p̄ēēté iduotí.

²³ Kàa dootitòbè da cèète ke da tãũ ipie.

²⁴ Kàa còmúmú tei tei, ke to a tãmmù, Kuyie mmí nSakòbu n tũ nkù kpeññimu ke da ni ke da kãnké ke tú a kó muwērímú.

²⁵ Kuyie nha cice do tũ nkù da teennè, Kuyie mmuwērímú muməu yiè nda dɔ̀dɔ̀ mesàà, ké da dúó nfetaafè kè meniè nní mbo, kàa pobè m̀peí ke m̀oke m̀emiè, kàa wũɔ̀ m̀peí.

²⁶ A paa mbo pié nè yetārè Ìnkòo, kè yetārè dieyè da dɔ̀dɔ̀ mesàà. Dɛ kó mesàà mməu tu f́ó nSosefu wèè baké a tebíí a k̀ome mme.

²⁷ Bensaməe a tú kumuntũnkù nku, ke kòu dikũnweñni nè kuyuoku ke cáá.

²⁸ Isidayeri bí nyi tepítè nè idèí. Be cice bè nàké tinti ké bè pã Kuyie nkó mesàà mbá wè ò d̀o nképétè mè.

Sakòbu kúmè

²⁹ Kè Sakòbuu náké o bí ke d̀o: Kè ñ ku dí n kũnnè n yembè f̀ti Makpedaa, Efunə, Itiibe boti kou paku borè, ³⁰ kéntókènnè Mammudee Kannahã kó ketenkè. Abarahammu weè do donté de kó kupaku nè de kó kuf̀ti Efunə, Itiibe tenkè. ³¹ Bè de nkũnnè Abarahammu nè o pokù Saraa, ké de nkũnnè Isaki nè o pokù Debekaa, ke de nkũnnè Dea. ³² Dɛ kó kupaku bè kù donténè Itiibe mbe.

³³ Kè Sakòbuu dúó nho bí itii, nkédeè kéduó o d̀ou kékú, kékò nho yembè kũũ nkè.

50

Sakòbu kumè kè bèè ò kouté

¹ Dɛ m̀onni kè Sosefu ò ɔ̀rí kékú, ² kéduó nkè bed̀òtòribè bèè pĩ nho tòm̀m̀ú, kè bèè ànnè o cice Isidayeri mutie kòò báá pãake. ³ Kè bè nhò àà mutie ke d̀o yewe sipísinnà, kè Esibiti kòbeɛ kari o kũũ nke d̀o yewe sipísiyiekè.

⁴ Kè de kó yewee pèētè kè Sosefuu náké okpààti tòm̀bè ke d̀o: N di báámmu kè di bo yie ndi náké okpààti ke d̀o: ⁵ N cice yóó kú ke béímmu ke tú, kòò ku nh ò kũnnè kuf̀ti o donté kù Kannahã tenkè, kè n yie nke yu Kuyie nyètiri. N d̀o kékote ke we nkũnnè kèwèteni.

⁶ Kòo kpààti d̀o: Kote kékũnnè a cice, kéndònnè ò béímmè, kàa yie. ⁷ Kè Sosefu nkori ke bo kũnnè o cice, kè Esibiti kó beheikènkótíbè nè okpààti tòm̀bè diebè kè bèè ò cie. ⁸ Sosefu c̀tètè teməu nè o tebíí nè si kòbe, nè o cice kòbe kè bèè íté beməu késús nyibí máá ndi nè iwũɔ̀ Kosenni. ⁹ Kè ditĩnni ndeu mediè nkè sinaasẽí nè besándèèbè kè dè m̀bo.

¹⁰ Kè bèè sénté kukó nSuditè kètuke Ataadi kó kuwenniku, kékuó nyekúdabùò, kè Sosefu ndòori ikúkuó o cice ke d̀o yewe yèyiekè. ¹¹ Kannahã kòbe bèè bo deborè kè bèè yà ikúkuó bè d̀òò ì Ataadi kó kuyié ke d̀o: Ntenè Esibiti kòbe kó ikúkuó dieyi.

Dèè te kè bè yu deborè ke tú Abedi-Misidaimmu. Kukó nSuditè kó diyáà do ndi.

¹² Mémme Sakɔbu bí dɔ̀̀mè ò do ì nàké tì, ¹³ kòò tɔ kékònnè Kannahãã, kòò kũnné Makpedaa kupaku, kufɔ̀ti Abarahammu do donté kù nè Efunɔ̀ Itiibe botí kou, Mammudee také.

¹⁴ Kè Sosefuu kũnné o cice kédeè. O tebií nè bèè ò cíe nkè bèe wēte Esibiti.

Kufɔ̀waá mpĩmmè Sosefu kó bekótíbè

¹⁵ Sakɔbu ku mémme, kè Sosefu tebií yà be cice kumè ke dò: Kè dè yèmmè Sosefu bo ti fóké meyei nti ò dɔ̀̀ mè. ¹⁶ Kè bèe duó nkè bèe náké Sosefu ke dò: A cice yóó kú kébéimmu ke dò: ¹⁷ Tí da náké kàa ti cífè mmeyei nti da dɔ̀̀ mè. A ti cífè nti yei, ti tú Kuyie nha cice do tũ nkù kó betɔ̀mbè mbe.

Kè Sosefuu keè de kó tináànti kékú. ¹⁸ Kòo kó bekótíbèe kɔ̀too be móm̃m̃ombe ke nínkú o ìikè ke dò: Ti tú a kó tidaati nti. ¹⁹ Kè Sosefu dò: Di bá nyĩ̀kù, mĩ í tú Kuyie. ²⁰ Di do dó ké n dɔ̀̀ meyei mmè kè Kuyie mmè mmè pènte mesàà, ke bo deatè kubotí péu, kéndònnè di wúóm̃mè yíe. ²¹ Bá nyĩ̀kùnè n yó ndi tɔ̀mu díndi nè di bí.

Mémme, ò bè bántèmè, kénáríkùnne be yèmmè.

Sosefu kumè

²² Sosefu nè o kɔ̀be kè bè mbo Esibiti, kè Sosefu dò ye bie ntekòutè nè tepíítè (110), ²³ kényà o biré Efadaimmu yaábí kényo o biré Manansee biré Makii bí.

²⁴ Kè Sosefuu náké o kɔ̀be ke dò: N yóó kúmu. Kuyie nyó nyému di kpréi, ke dí wētenè kù do yē nkù yóó duó ndiì eì Abarahammu nè Isaki nè Sakɔbu. ²⁵ Kè de yie tũ̀ke, kè Kuyie ndi dènnè, kè di yeti dí ntɔ̀ n kũ̀. Ke bèe yie nkéyú Kuyie nyétiri.

²⁶ Sosefu yóó kú ke m̃ke ye bie ntekòutè nè tepíítè (110) nte kékú kè bèe ò ãnné mutie mù̀ bo nte kòò báá p̃ãke, kòò ãnné difou Esibiti tenkè miéke.

Mudennimù Di mpátírì tɔ̀ t̀ì náàntì

Dikònni dii do tanni kè Sakɔ̀buu túóté o bí sɔ̀nyi kètũnne Sosefu ò bo dii mànni Esibiti ke tú okpààti kóo tũnti. Kè b̀e pié késũũ ḱenaá nkuwuá ndiekù. Kè Esibiti kóo kpààti tɔ̀u buoté wèè í yé Sosefu kénf̀eũnko Isidayeeriibe ḱé b̀è d̀òò tidaati. Kè Kuyie nyà b̀è f̀eũrimè ḱetɔ̀ mMɔ̀yiisi kòo bo b̀è niitè kè b̀e yé Esibiti. Okpààti me nyí nyie nké b̀è f̀ii. Kuyie nnè ku kó tikpeti kè k̀u d̀òò tidietì péu kè dè nsànnè, kè Esibiti k̀obe b̀è yóu kè b̀e yè.

M̀yiisi wèè do b̀è ni kè b̀è k̀ari Kuyie mbè nàkè ke yé nkù yóo b̀è duó nkèè tenkè. Nè be kó itookperi ḱeí nké besũkùbè í nna ke ta ketenkè Kuyie mbè duó nkè, kékú dikpáá mièke. Kè Kuyie nní mbè kánkè ke b̀è ni b̀è k̀eri dii mànni Sinaii kó dikpáá mièke. Kè Kuyie mbè d̀òònè metaummè ḱé b̀è nàkè ku kuó. De kó dipátírì d̀entènè Kuyie nc̀f̀etè kó mumarimù kó tináànti nti, tec̀f̀etè Kuyie nyó mbenkú t̀èè mièke ku ẁerímú.

Di mpátírì náàntì duó ke d̀ommè

1. Isidayeeriibe f̀eũtémè Esibiti nè dimàù dii ànné Esibiti kóo kpààti nè M̀yiisi be cuokè 1:1-15:21
2. Isidayeeriibe yè̀mè Esibiti ḱentɔ̀ ḱetuakènè Sinaii t̀ari 15:22-18:27
3. Kuyie mbè d̀òònèmè metaummè ke b̀è duó nyikuó 19:1-24:18
4. Kuyie nyè mbèè d̀òò m̀èè botí metaummè tou 25-31
5. B̀è t̀otèmè metaummè Kuyie mbè d̀òònè m̀è 32-34
6. B̀è d̀òòmè Kuyie ntaummè tou 35-40

KUYIE NDÈNNÈMÈ ISIDAYEERIBE ESIBITI

Esibiti k̀obe f̀eũmmè Isidayeeriibe

¹ Nte Sakɔ̀bu bí ìi do ò neínè kékò nhEsibiti í yètè, bá wè nè o c̀f̀etè k̀obe: ² Dubenni nè Simmešš nè Defii nè Sudaá, ³ nè Isakaa nè Sabunoo nè Bensamee, ⁴ nè Danni nè Nefutadii nè Kadi nè Asee. ⁵ Sakɔ̀bu bí nè o yaábí b̀emou b̀è do bo sipísiyiekè ndi. Sosefu do diè nkémbomu Esibiti. ⁶ Kè Sosefu kú kè dè mboní kóo tebíi kú, be kó kutɔ̀nkù kumou. ⁷ Kè Isidayeeriibe pié, késũũ nképié ndiheí, kénkpénkú.

⁸ Kóo kpààti p̀anwè m̀ou buoté wèè í ỳf̀etè Sosefu, ⁹ kénáké o k̀obe ke d̀ò: Wéntènè Isidayeeriibe sũũnkomè ke kpénkú ke ti p̀enkù. ¹⁰ Tí yànnè dè yóo ỳmè kè b̀è bá nsũũnko. Dikp̀anni mari yàá bo ànné kè b̀e ẁennè nè ti dootitòbè ḱé ti dókénè ḱeyè diheí.

¹¹ Mem̀me kè b̀e waá mbèè yó mbaa betɔ̀mbè kè b̀è mbè bàa, ke b̀è f̀eũnko. Mem̀me kè b̀e maá Pitommu nè Dammusesi kó yehekè, kóo kpààti bo nháá tidiiti. ¹² Kè b̀è mbè f̀eũnko kè b̀è né d̀ake sũũnko ke kpénkú, kè b̀è b̀è dé. ¹³ Kè Esibiti k̀obe nf̀eũnko Isidayeeriibe nè muẁerímú kè b̀è p̀i mmutɔ̀nkperímú. ¹⁴ B̀è do b̀è f̀eũnko mediè mme, kè b̀è nàù titátí ke piiku yedombie nke p̀i ndepaa nkó mutɔ̀mmú. B̀è do b̀è d̀òòri mem̀me nè kuyonku nku.

B̀èè p̀einko b̀è yetemè okpààti kpeti

15 Kòo kpààtì nákè Sifaa nè Puaa bèè pèinko Ebedeebe ke dà: 16 Kè di ní pèinko Ebedeebe ke yà kè denitidabire nde, dí dè kùò, kè denitipobire me nni nde, di yóu kè dè nfòu.

17 Benitipòbè bèè pèinko kè bèè depe Kuyie nkéyete okpààtì bè nàké tì, ke ní yóu initidabí kè ì nfòu. 18 Kòo kpààtì bè yu kè bè beke ke dà: Dè dòmme kè di dǎri memme ke you initidabí kè ì fòu? 19 Kè bè dà: Ebedeebe kó benitipòbè ì dǎnnè Esibiti kǎbe, bè kpeñnimu ke ò nyóó pèité kè wèè pèinko kòò mu nyí tǎkoo.

20 Memme kè Isidayeeribee sũũ nkékpenke kè Kuyie ndòò bèè pèinko mesàà.

21 Kè bèè pié ibí be cǐi ke yé bè démè Kuyie. 22 Kòo kpààtì duò ndinùù o kǎbe ke dà bè mbuònkò Ebedeebe pèi ì nitidabí kukó nNiidi mieke, ke you initipobí.

2

Bè pèitémè Mǎyiisi

1 Kè Defii naàmùnkù kou mǎu puoke be naàmùnkù kóo sapàà mmǎu. 2 Kòo púò nképèité denitidabire, kǎyà dè wennimè, kè dè sǎnne betǎàbè bètǎàtì. 3 Ò ténké í nna ke bo ndè sǎri, kéteí dikũmànni kùtinòò, kè dè ànné di mieke, kéta kédǎu nkukó nNiidi tipènti mieke. 4 Kè debire tǎu ñsori mekentimè ke bo yà dèè yóò tuǎkení debire.

5 Kòo kpààtì kóo sapàà ñta kukó mmuhàrìmu ke neíne ò dúǎbè. Kòo dúǎbè ñcenti kukó ntaké, kòo yà dikũmànni, kètǎ nho kóo tǎnti kòo di tùóténí. 6 Kòo pòote kǎyà denitidabire kè dè kuò, kè mesémme ò pí nkòò dà: Ebedeebe kó debire nde.

7 Kè debire tǎuù ò beke ke dà: A dó kè ñ kǎte kè da waanní Ebedee kóo nitipòkù mǎu kòò ndè nda yǎankoàà? 8 Kòò dà: Èè, kǎte!

Kòo kǎte kǎyúní debire yǎ. 9 Kòo kpààtì kóo sapàà ndò: Tùóté debire die nké ndè nni nyǎanko kè n da yietí.

Kòo nitipòkù dè tùóté kényǎanko. 10 Kè dèe kóté kòo dè duò nhokpààtì sapàà, kè dèe naá nho bire, kòo dè yu ke dà: Mǎyiisi, dèè tu ò dè dèite menie mmiéke.

Mǎyiisi cokémè ke kǎte Mandiyǎ tenkè

11 Kè Mǎyiisi kóté kékǎte o kǎbe borè, kǎyà bè bè fèũkonemè mutǎmmú, kǎyà Esibiti kou mǎu puotimè o kou Ebedee. 12 Kòo wénté wénté, ò í nyà òmǎu, kǎpoté Esibiti kou kékua, kékũnné mubirimú mieke. 13 Kè dèe wenté kòò tó yè diyie teri kǎyà Ebedeebe mǎa kè bè kpà nkòò beke wèè í naati ke dà: Dè dòmme kǎa puoti a tebite? 14 Kòo ò ténké ke dà: We nda pí ntikpàtì kǎa bo nti bekùnè? A dó kè n kuò a wee kùòmè mme Esibiti kouà?

Kè Mǎyiisi kǎmbùàtì do, kòò dà: Benitibè kèemu ti nnǎàntàà? 15 Kòo kpààtì keè dèè dǎò, kéndó kékua Mǎyiisi. Kòo coké kékǎte Mandiyǎ kó ketenkè kénkari tebinte bè keú tè borè.

16 Mandiyǎ tenkè kǎbe do mǎke ikuó niùtì mǎu nwe kòò mǎke besapàmbè bèyiekè, kè bèè tanní tebinte ke bo dó kénii mbe cice wũ. 17 Kè benaacǎmbe bè bètì, kè Mǎyiisi yete kénii mbe wũ. 18 Kè bèè wète kékò mbe cice borè Deuyeedi, kòò bè beke ke dà: Dè dòmme kè di konni mecǎa nyie? 19 Kè bè dà: Esibiti kou mǎu wèè ti deeténè benaacǎmbe, ke nii nti wũ. 20 Kè bè cice dà: Ò bore? Dè dòmme kè di kè nhò yóu? Kǎtenè kóò yuní kòo di.

21 Memme kè Mǎyiisi mbo de kóo niti borè, kòo ò duò nho kóo sapàà nSefodaa kòo puoke. 22 Kòo púò nképèité denitidabire, kòo dè yu ke dà Mbo-Kupǎòkù.

Kuyie ntāātēmē Məyiisi kòò bo deetē Isidayeeribe

²³ Kè dèe mɔnte kè Esibiti kóo kpààti kú, kè Isidayeeribe baa nfě̀urìnè mutōmmú ke kuò, kè be dabùò ntuòke Kuyie. ²⁴ Kè kùu keè be dabùò nkédenteni metaummè kù do dò̀nè̀mè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu, ²⁵ kèwénté kèyà Isidayeeribe kèbanté bè fě̀urimè.

3

¹ Mè̀mme kè Məyiisi ñcèmmú o còkù Mandiyāabe kuó nù̀ti Setidoo wū̀s, kékòtenè dikpáá, kétuòke Odebu, Kuyie ntàri. ² Kè ti Yiè nKuyie nhò benke kumáá, kòo yà difāpè̀u mari kè di cò̀u nfehāadeēnfè, bá ti fā̀ati í cò̀u. ³ Kè Məyiisii yà difāpè̀u cò̀ummè kédautè ke bo yà mù̀u dò̀ri, mù̀u te kè difāpè̀u cò̀u mbá tifàati í cò̀u. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyà ò dautēmè ke bo yà, kòò yu ke dò: Məyiisi, Məyiisi! Kòò dò: Nte mí. ⁵ Kè Kuyie ndò: Báá tó̀nni díe. Deite a nèuti, a cómmú d̀ii bòri cā́ammu, ⁶ ke yíe ke dò: N tú Kuyie nku, a yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu, bè do tū nkù.

Kè Məyiisii sɔnne o ì̀kè, ò í ndā́ati ke bo nwúó nKuyie. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yāmu n kó benitibè yo mmè̀e sémmè Esibiti, n kèemu bè bè fě̀ũnkómè kè bè kuò, n yāmu bè fě̀ũrimè. ⁸ Deè te kè n cùténí ke bo bè deeténè Esibiti kòbe, kè bè kòtenè ketenkè sààkè kèè deu, mēnaamiè nnè mecekùd ndè pũ̀ ndè. Kannahā kòbe nè Itiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe bè bo kèè tenkè. ⁹ Isidayeeribe kuómmu kè n kèè bè dabùò, ke yà Esibiti kòbe bè fě̀ũnko mèè botí. ¹⁰ N da tōmmu Esibiti kóo kpààti borè. Kòte kédenne n kó ibí Isidayeeribe Esibiti mièke.

Kuyie nnàkémè ku yè̀tiri Məyiisi

¹¹ Kè Məyiisii náké Kuyie nke dò: N tú we, kè m̀i bo kòte Esibiti kóo kpààti borè kédenne Isidayeeribe? ¹² Kè Kuyie ndò: N yó nda bonèmu, nte deè yóò benke m̀i da tōmmè: Kāa bè dè̀nne d̀ii m̀nni di mp̄i n tōmmú di ntàri ìnkè. ¹³ Kè Məyiisi dò: M bo kòte kè bè nàké ke dò Kuyie ndi yembè do tū nkù, kuù n tōnni di borè. Kè bè né yí: Ku yè̀tiri tu ba? N dò ba?

¹⁴ Kè Kuyie nhò nàké ke dò: N tú wèè bo wè nwe. Kè bè da beke a dò: Wèè yè̀tiri n Mbo, wèè n tōnni di borè. ¹⁵ Kè Kuyie nwète kénáké Məyiisi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu bè do tū nkù, m̀i da tō mbe borè, n yè̀tiri me ntú, di yó mme nni n yu sáà. ¹⁶ Kòte kətí nyIsidayeeribe kó bekótibè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu bè do tū nkù m̀i tu n yāmu bè di fě̀ũnkómè Esibiti ke dó kè di deeté. ¹⁷ N dó kè di dennemu Esibiti bè di fě̀ũnko dè, n yóò di kòtenè mēnaamiè nnè mecekùd ndè pũ̀ ndè ndè, Kannahā kòbe nè Itiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe bè bo kèè tenkè. ¹⁸ Kāa bè nàké bè í yóò yete. Á nneíne Isidayeeribe kó bekótibè kè di kòte kèyà Esibiti kóo kpààti, kòò nàké ke dò mí ndi Yiè nKuyie d́indi Ebedeebe di tū nkù, m̀i di benke m máa ke tú ò di yóu kè di ce nyewe yè̀tāati kékòte dikpáá cuokè kè n fié iwū̀s. ¹⁹ N yému ke tú okpáati í yóò yé nkè dí yè kè n sàà í ò dò̀nè̀ muwèrimú mmu. ²⁰ Deè te kè n yóò benke n wèrimú, kédòò tidietí pèu, kòo kpààti di yóu kè di yè. ²¹ M bo duò nkè Esibiti kòbe di dò̀ mesàà, di í yóò yè di n̄u sitetiri. ²² Bá wèè nitipòkù bo m̄o o p̄etitòu yoo wèè bo o c̄f̄ètè idííti nè mes̄o nnè tiyā̀ati, kè di tóu ndi kó bedapāmbè nè besapāmbè. Di yó nyeti ke t̄omu Esibiti kòbe kpere.

4

Kuyie mbenkemè ku wèrimú Məyiisi

¹ Kè Məyiisi ténne ke dò: Bè í yóó yie, bè í yó n kénté. Bè yóó yímu ti Yiè nKuyie mmakù í m benke kumáá. ² Kè ti Yiè nKuyie ndò: A tò ba? Kòò dò: Kupààti. ³ Kè kù dò: Dòú nku ketenkè.

Kòo kù dòú nkè kùu naá nfewààfè, kòo coké. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Pí nfe yóú.

Kòo pí nfe yóú kè fèe wète kénáá nkupààti. ⁵ Kè kù dò: A yóó me nyí kè bèe banté mí ndi Yiè nKuyie, nha yembè Abarammu nè Isaki nè Sakəbu bè dò tú nkù mii da benkemè m máá. ⁶ Ke yíe kébéi nke dò: Baá a nùtè a pètəmpìkù.

Kè Məyiisii baá, ké nyóó deiteni o nùtè ke ś ś ntikànti tē pí nkè tē peike ke do ntípààkònti. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Wète kébáá a pètəmpìkù.

Kòo baá ké nyóó deiteni o nùtè ke ś ś ntè naá ntè do dómme. ⁸ Kè kù dò: Kàa dđđ tidieti tidieti kè bè yete, a yóó dđđ dedèrè kè bèe yiemmu. ⁹ Kàa dđđ dedé memme, kè bè yete á yènté kukó nNiidi kó menie nkécóú nketenkè mè yóó naá mmeýí mme.

Kuyie ntāātémè Anə kòò bo mpékénè Məyiisi

¹⁰ Kè Məyiisi dò: N da báámmu n Yiè nKuyie, n yí tú onáànti. Dè í tú yie nyoo wenke yoo sòke, nè m bomè mme. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: We nhānné oniti dinùù? We nhō nte kòo niti nōndenfèe dari yoo wèe s̄? Yoo wè nwúó? Yoo wèe yēí? Dè í tú mí nKuyie nnaá? ¹² Kəte! Mii yó nda náá nha yó nnáá nti, ke da benkú a yó nnáá nti. ¹³ Kè Məyiisi dò: Kuyie, n da báámmu, t̄ nhotòu məu.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mmiəkee peike Məyiisi mediè. Kè kù dò: Defii kó kuwu nkou a kóo kóti Anə nəmmu ke náá. Ò kèrinímu ke bo da co, ke da yà kòo yèmmèe narike. ¹⁵ Á ò nàké n da nàké ti, kóò t̄uo n náànti, mii yó ndi bonè, ke di náá ndi yó nnáá nti, ke di benkú di yó nnáá nti nè di yó ndəəri dè. ¹⁶ Anə weè yó ncómmú a f̄t̄iri ke náánnè benitibè, kè nní nda duò ntináànti kàa ò náá. ¹⁷ A yó ntò ku mpààti nku ke dəərinè tidieti.

Məyiisi wētémè Esibiti o kabə borè

¹⁸ Kè Məyiisii kò nho c̀k̀k̀ Setidoo borè, kóò nàké ke dò: N d́ kékəte n kabə borè nde Esibiti kéyà bè bo nkpaá fòu. Kè Setidoo dò: Kəte kè dè nnaati.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi Mandiyā kó ketenkè miəke ke dò: Wète Esibiti, bèè dò d́ ke da kuə bè kumu bəməu.

²⁰ Kè Məyiisii túóté o pokù nè o bí kédee nsámmarímúbè, kétúóté Kuyie nkó kupààti kèpikù kè bè nwèti Esibiti. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N da dúmmu muwèrimú kàa bo dđđ tidieti tibotí tibotí okpààti iikè, n né yóó kpénkunnemmu o to kòo yete di bo yèmə. ²² Á náké okpààti ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú: Isidayeeri be kó kuwu ntú m bire nde, n kóo po, ²³ mii tú á yóu m bire kè dèe yè, kè n fié iwūš, kàa yete m bo kuə a kóo po.

²⁴ Kè Məyiisi nkéri kéndó kéyie nkuce dibòri mari, kè ti Yiè nKuyie nkotení kéndó kóò kù. ²⁵ Kòo pokù Sefodaa túóté ditári dii ā menatimè kécántè o bire, kékááké kutak̀nk̀ Məyiisi také ke dò: A tú n kpéi mmeýí nkóo d̀u nwe. ²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyóu Məyiisi kéíté. Memme Sefodaa yumè Məyiisi ke dò: Məýí nkóo d̀u, mucám̀m̀ kpéi.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anə ke dò: Kəte kécó Məyiisi dikpáa.

Kè Anṓ kote, kòò yà Kuyie ntàri kòò ɔ́rí. ²⁸ Kòò ò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké tìi kó dimàà kòò nàké kù yē nwèe dàò tìi dieti. ²⁹ Mèṃme kè bèe nei kékote kétéi nyIsidayeeriibe kó bekótibè. ³⁰ Kè Anṓ bè nàké ti Yiè nKuyie nnàké tìi kó dimàà Mòyiisi, kédàò tidieti kè bèe yà, ³¹ kényie. Kòò bè nàké ti Yiè nKuyie nyàmè bè fēūrìmè ke dó ké bè deeté, kè bèe do kénínkú Kuyie n yìikè ké kù bàntè.

5

Mòyiisi nè Anṓ bè kòtemè okpàati borè

¹ Mòyiisi nè Anṓ kè bèe kote kénáké okpàati ke dà: Ti Yiè nKuyie, tínti Isidayeeriibe ti tũ nkù tu á ti yóu kè tí kote dikpráá kédàò dibanni, kédéúkùnne ku yétiri. ² Kè Esibiti kóo kpàati dà: We ntú di Yiè nKuyie nkè m bo yie nho kpeti ké di yóu kè dí yè? N yí ò yé, m me nyí yóó di yóu kè dí yè. ³ Mòyiisi nè Anṓ kè bè dà: Ti Yiè nKuyie ntínti Ebedeebe ti tũ nkù ti benkemu kumáá. Á ti pā kuce kè tí ce nyewe yētāati kékote dikpráá ké kù fié iwūš, kè meè dake kù bo duənni muməmmú kè ti kú, yoo ti dootitəbèe tí kuə. ⁴ Kòò kpàati dà: Dè dòmme kè di sukíi Isidayeeriibe kè bè bo yóu mutəmmú? Kətenè di təmmú. ⁵ Di mmənni ndi bè sūūmmè kè di wētè ke dó kédúə nkè bèe yóu mutəmmú.

Esibiti kóo kpàati yìemè Isidayeeriibe mutəmmú

⁶ De kó diyè mómənni kòo kpàati nàké bèè ni mutəmmú nè bèè bè baà ke dà: ⁷ Di ténke bá nduə nyIsidayeeriibe timúkpeti kè bè piikunè yedombie. Bè nkəri be móməmbè ke ti waa. ⁸ Bè me mbaa yó mpiiku yedombie nkè yè tùàkù yè sòò màmə mme, di báa yaate. Betənnékótibè mbe, deè te kè bè tu, tí bè yóu kè bèe kote kékíi Kuyie nyiwūš. ⁹ Kè bè pī mmutəmmú mediè mbè í yóó péte bəməá kéndakənè tiyáabisínáahti.

¹⁰ Bèè baké mutəmmú nè bèè mù paké, kè bèe kote ké bè nàké ke dà: Okpàati tu bè ténke bá ndi duə ntimúkpeti. ¹¹ Kətenè kéwammú timúkpeti! Dii yé di yóó tí péte dè, ke baa né mpiiku yedombie nkè yè mmànnè yè sòò ə mmàmè, tí í yóó yaate.

¹² Kè Isidayeeriibe cìeté Esibiti oməu mieke kénwaa ntimúkpeti. ¹³ Bèè bè bàa kè bè mbè kpànnè ke tú: Píikúnè yedombie nkè yèe tuəke bè sòò di duə ntimúti kè yè màmə. ¹⁴ Kòò kpàati kəbe bèè baké, kè bè mpuoti Isidayeeriibe bèè bàa betəmbè ke tú: Dè yīme wenke nè yíe nkè di í piikú yedombie nkè yè tùəke di sòò piiku kè yè màmə?

¹⁵ Kè Isidayeeriibe bèè bàa betəmbè, kè bèe kote kényà okpàati ke dà: Dè dòmme kàa ti fēūko mēmmē, tínti a kó betəmbè? ¹⁶ Bè ténke í ti duə ntimúti ke tú tí mpiiku yedombie nkè yè tùàkù yè sòò màmə, ke ti puoti ke dò nti cààrè? ¹⁷ Kòò kpàati dà: Di tú betənnédíébé mbe, betənnékótibè. Deè te kè di tú di bo kote kékíi di Yiè nKuyie nyiwūš. ¹⁸ Kətenè kəpī ndi təmmú, bè í yó ndi duə ntimúti, di me mbaa né yó mpiiku yedombie nkè yè tùàkù yè sòò ə mmàmè mme.

¹⁹ Kè Isidayeeriibe bèè bàa betəmbè, kè bèe bantè bè baa bè fēūkoməmu ke dó bè mpiiku yedombie nkè yè tùàkù yè sòò ə mmàmè, bè í yóó yaate. ²⁰ Kè bè nyetini okpàati borè kényà Mòyiisi nè Anṓ, kè bè bè bàa. Kè bèe bè nàké ke dà: ²¹ Ti Yiè nKuyie ndi wúómmu ke yóó di bekénè, dii te kòo kpàati ténke í dó ti kpeti, dii ò duə ndisiè, kòò yóó ti kuə.

²² Kè Mòyiisi béinnè ti Yiè nKuyie nkè dà: Dè yīme kàa fēūko ku mbotí? Dè dòmme kàa n tənni di? ²³ Nè n kòtemè ke yà okpàati kòò béinnè a kó diyétiri, ò fēūkomu ti kó kubotí, a me nyí kù deeté.

6

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisi ke dò: A bo yà di mmònni n yóó dɔ̀ dè okpààti.

M bo ò dònè muwèrímu kòò di yóu kè dí yè. M bo ò èüté kòò di beti.

Kuyie nyáúkùmmè Mɔyiisi k̀nti

² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kóò nàké ke dò: M̀i tu di Yiè nKuyie. ³ M benkemu m máà Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu n túmè di Yiè nKuyie nkè kpeñni. Bè né do í yé ke dò mm̀i tu be Yiè nKuyie. ⁴ N do bè taunnèmu m máà, ke dò n yóó bè duó nKannahā, ketenkè bè do bo kè kupòòkù. ⁵ N kèèmu Esibiti tenké kòbe di f̀èunkomè kè di kuò nkè n dèntèni ti kó metaummè kpéí. ⁶ Dèè te kè n tu a kòte kénáké Isidayeeribe ke dò n tú: Mí ndi Yiè nKuyie n yóó di deetènèmu mudaatòmm̀i Esibiti kòbe di duó mm̀i, kè di onp̀unne. N yóó benkemu Esibiti kòbe n wèrímu kè bè poté, kè di deeté. ⁷ Kè di ntú n kòbe kè n di te. Kè di n yé m̀i di dènnemè Esibiti kó mudaatòmm̀i. ⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi nke tú m bo di kòtenè n do yè n yóó duó nkèè tenké Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu kè di kè tieke.

⁹ Kè Mɔyiisii ti nàké Isidayeeribe. Kè bè í nyie, ke yé bè f̀éürinèmmè mutòmm̀i mediè.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: ¹¹ Kòte kénáké okpààti ke dò, wèè yóu Isidayeeribe kè bèè yè o tenké. ¹² Kè Mɔyiisi dò: Isidayeeribe í yie n kpeti, kè m bo na kénákénè okpààti nwe, mí nwèè í nò nke náánnàá?

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi nè Anòò bè yóó náké ti Isidayeeribe nè Esibiti kóo kpààti, kè dèè yie nkè bèè denne Isidayeeribe Esibiti tenké.

Mɔyiisi nè Anòò yààribè yètè

¹⁴ Nte Isidayeeribe bèè baké Isidayeeribe naàm̀unti be yètè:

Sakòbu kóo po Dubenni bí: Enòki nè Paduu nè Etisidonni nè Kadimii beè do tú Dubenni naàm̀unkù kó beyààribè.

¹⁵ Simmeòó bí tú: Yemmuyeedi nè Yaminni nè Oadi nè Yakinni nè Soa nè Saudi Kannahā kóo nitipòkù bire beè do tú Simmeòó naàm̀unkù kó beyààribè.

¹⁶ Kè Defii peité initidabí itààti: Kerisonni nè Keati nè Medadi kè bè múnke pié ibí. Defii do yóó kú ke m̀ake yebie ntekòutè nè sipísitãati nè yèyiekè (137) ndi. ¹⁷ Kerisonni bí tú: Dibinii nè Simèii. Beè do tú be kó beyààribè. ¹⁸ Kè Keati bí ntú: Amudamu nè Isaadi nè Ebunòò nè Usiyeedi. Keati yóó kú ke m̀ake yebie ntekòutè nè sipísitãati nè yètãati (133) ndi. ¹⁹ Kè Medadi bí ntú: Madi nè Musi. Beè do tú Defii naàm̀unkù kó beyààribè.

²⁰ Kè Amudamuu puoke o cice tãũ Yokebeti kòò ò peité initidabí idèi, Anòò nè Mɔyiisi. Amudamu do yóó kú ke m̀ake yebie ntekòutè nè sipísitãati nè yèyiekè (137) ndi.

²¹ Kè Isaadi bí ntú: Kodee nè Nefeki nè Sikidii. ²² Kè Usiyeedi kpeyi ntú: Mikayeedi nè Edisafãã nè Sitidi.

²³ Kè Anòò puoke Edisebaa Amminadabu kóo sapàà, Nasòò tãũ kòò ò peité initidabí inàà: Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa.

²⁴ Kè Kodee bí ntú: Asii nè Edikanaa nè Abiyasafu, Kodee naàm̀unkù kòbe kó beyààribè mbe.

²⁵ Kè Edeasaa, Anòò bire puoke Pusiyeedi kóo sapàà nkòò ò peité denitidabire kè dè yu ke dò Pinasi.

Defiibe yààribè kó yeyètè nye memme.

²⁶ Anɔɔ nè Mɔyiisi nwe ti Yiè nKuyie nnàkémè ke tú: Dennènè Isidayeeribe Esibiti be naú dò ndòmmè. ²⁷ Bèè do nàké Esibiti kóo kpààti ke dò wèe yóu kè Isidayeeribe yè Esibiti.

Kuyie ndèntemè Mɔyiisi kù ò dɔ́nnè dù nùù

²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi Esibiti tenkè ke dò: ²⁹ Mîl tu di Yiè nKuyie, á nàké Esibiti kóo kpààti n da nàké tì timɔu. ³⁰ Kè Mɔyiisi dò: N yí nɔ nke náá nhokpààti bo yie n kpetàà?

7

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Mɔyiisi ke dò: N yóo da duómmu n kó muwērímú kàa kote okpààti borè, nè n kó diyètiri, kàa kóo kótì Anɔɔ nnáá nha ò náá ntì. ² Fɔ́ò yó nnáá nha kóo kótì n da náá ntì, kòò tì ćéinko okpààti, kòò di yóu kè di yè o tenkè. ³ N yóo kpénkùnnemu okpààti to, kédòò tidietì nè mēbenkùmè péu Esibiti mieke. ⁴ Okpààti yóo yetemu di kpeti, kè m benke n wērímú Esibiti mieke kè bè potè, kédennè d́indi n nitibè Isidayeeribe. ⁵ M bo benke dù m̀nni n wērímú Esibiti tenkè kòbe kè di denne Esibiti tenkè. De m̀nni bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁶ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèe dòò ti Yiè nKuyie mbè nàké tì weti weti. ⁷ Bè do yó nnáánnè okpààti kè Mɔyiisi m̀nke yebie nsipísini ndi kè Anɔɔ m̀nke yebie nsipísini nè yètãti.

Anɔɔ pààti naámmè fɛwàáfɛ

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Mɔyiisi nè Anɔɔ ke dò: ⁹ Kòo kpààti di beke ke tú dí dòò tidietì matì, fɔ́ mMɔyiisi á nàké Anɔɔ kòo túóté o pààti kédóúnko okpààti ìikè, kè kùu naá nfɛwàáfɛ.

¹⁰ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèe kote okpààti borè kédòò ti Yiè nKuyie mbè nàké tì. Kè Anɔɔ d́óúnko o pààti okpààti nè o t̀mbè be ìikè, kè kùu naá nfɛwàáfɛ. ¹¹ Kòo kpààti yúnì behèikènkótìbè nè benitinàmbè nè betetiebe Esibiti kòbe. Kè bè múnkke dòò mebotì, ¹² kédóú ndóu m̀be kó ipààti ke ìi naá nyiwààke. Kè Anɔɔ kó kupààti naá mmaánko be kpeyi. ¹³ Kòo kpààti kpénkùnnè o to, ò í nyie mMɔyiisi nè Anɔɔ be kpeti kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

Menie nnaámmè meyiĩ

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Mɔyiisi ke dò: Okpààti to kpenkemu, kòò yete Isidayeeribe bo yèmè. ¹⁵ Túóté kupààti kùu do naá nfɛwàáfɛ kékote dikúnweñní sèl okpààti taà dù m̀nni kukò nNiidi, kè dí r̀m̀m̀. ¹⁶ Kàa ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntínti Ebedeebe ti tũ nkù kuù n t̀nní, ke tú n da nàké kàa ti yóu kè tí kote dikpáá kè kù fié iwũò, a me nyí yie. ¹⁷ Deè te kè kù béi nke tú, nè me ndòòrímè mieke nke a yóo bantémè kù tumè ti Yiè nKuyie. M bo potè kupààti m me ntò kù menie nkè mèe naá mmeyĩ. ¹⁸ Kè siyĩ kù, kè menie nhànné kunóú, kè Esibiti kòbee yĩ̀eke me muyàá.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisii ke dò: Nàké Anɔɔ kòo youte o pààti Esibiti kó ikó ndieyi nè isàmp̀lì nè yebire nè sikondakesí de bíkè Esibiti omɔu mieke. Kè de kó menie nnaá mmeyĩ nkédátinnè ketenkè kemou ketaunnè yedò nè yedíè nde miekoo.

²⁰ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèe dòò ti Yiè nKuyie mbè nàké tì, kè Anɔɔ youte kupààti kèpotè menie nhokpààti nè o t̀mbè be ìikè, kè kukó nkumouu naá mmeyĩ. ²¹ Kè siyĩ kù, kè menie nhànné kunóú, kè Esibiti kòbee yĩ̀eke muyàá.

²² Kè Esibiti kó benitinòmbè múnkèe dàò mebotí. Kòo kpààti to baa ñkpeñni kòo yete Mòyiisi nè Anòò be kpèti, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo bè nàkémè. ²³ Kòo kpààti ité kékò nho cīētē, kékètē ke í ndakè be terè kpèti. ²⁴ Kè Esibiti tenkè kòbèe dammú sibií kukò ntaké ke bo pété menésààmè, ke yé kukò nkòmè do í dòmme kényà.

²⁵ Meniè ndo naá mmeyī nkè dè mmàke yewe yèyiekè ndi.

Yecedakè píemmè Esibiti tenkè

²⁶ Kè ti Yiè Kuyie nnáké Mòyiisi ke dà: Kòte kénáké okpààti ke dà: Ti Yiè nKuyie ntu, á yóu kè ku kó benitibèe kòte kè kù fié iwūō. ²⁷ Kàa yete kù bo duó nkè yecedakèe píe nha tenkè kemou mieke. ²⁸ Yecedakè bo píe nkukò nkéyènni kéta a kpààticīētē, a dieku a dōu dè nè a dōu ñnkè nè a tōmbè kó sicīī nè a kòbe kpesi, nè bè pūū dè péē nè bè ò piiku dè. ²⁹ Yecedakè bo ndekù a ñnkè nè a tōmbè ñnkè nè a kòbe ñnkè.

8

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dà: Náké Anòò kòo youte o pààti ikó nnè sikondakesi nè yebire de bíékè, kè yecedakèe píe nhEsibiti kó ketenkè.

² Kè Anòò youte o nòtè Esibiti kó ikó mbiékè, kè yecedakèe píe nhEsibiti tenkè. ³ Kè benitinòmbè múnkèe dàò mebotí, kédenneni yecedakè Esibiti. ⁴ Kòo kpààti yú Mòyiisi nè Anòò ke dà: Bántè nè di Yiè nKuyie nkè kù ti denne yecedakè mí nnè n kòbe, kè n di yóu kè di kòte kè kù fié iwūō. ⁵ Kè Mòyiisi náké okpààti ke dà: N náké a dó m bántè dii mōnni Kuyie nfó nnè a tōmbè nè a kòbe di kpéi, kè yecedakèe yè dihei, kénkpáá kukò mmáá. ⁶ Kòo kpààti dà: Nanke. Kè Mòyiisi dà: N yiemmu ke bo kù bántè, kàa banté ke dò nhòmòu í dōnnè ti Yiè nKuyie. ⁷ Yecedakè yóo yèmu fó nnè a tōmbè nè a kòbe di cēī, kénkpáá kukò mmáá.

⁸ Mòyiisi nè Anòò kè bèe ité okpààti borè kè Mòyiisi bántè ti Yiè nKuyie nkè dà kùu deite yecedakè kù do tanné yè dihei. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie ndòò Mòyiisi kù beke ti kè yecedakèe kú sicīī mieke nè yetowaarè nè depaa. ¹⁰ Kè bèe yè tikú kécóú nyecúò yecúò, kè dihei dátinné kunóu.

¹¹ Kòo kpààti yà yecedakè dèemè kòo toò kpenke, kòo yete Mòyiisi nè Anòò be kpèti, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè.

Inaméi píemmè Esibiti tenkè

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dà: Náké Anòò kòo youte o pààti kèpoté mutáá nkè mùu naá nyinaméi Esibiti tenkè kemou.

¹³ Kè bèe yie nKuyie mbè nàké ti, kè Anòò youté o pààti kèpoté mutáá nkè mùu naá nyinaméi kèpōnnè benitibè nè iwūō, kè mutáá mmumou naá nyinaméi Esibiti tenkè kemou mieke. ¹⁴ Kè benitinòmbè múnke ndó kédenneni be kó inaméi kényièke, kè inaméi mpúō benitibè nè iwūō. ¹⁵ Kè benitinòmbèe náké okpààti ke dà: Kuyie nkó tenòtè nte.

Kòo kpààti baa kpénkūnne o to kèyete Mòyiisi nè Anòò be kpèti.

Tidòndònti píemmè Esibiti tenkè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dà: A naa yè dikūnweñni sèl késónté okpààti ò yèti dii mōnni ke tati kukó, kàa ò nàké ke dà: Kuyie ntú a yóu ku kòbe kè bèe kòte kè kù fié iwūō. ¹⁷ Kàa me nyete, kù bo denneni tidòndònti yeiti, kè ti nda dōmmù nè a tōmbè nè a nitibè, ti bo píe nhEsibiti kòbe kó sicīī, kédátinné

ketenkè. ¹⁸ Kè de kó tidòndònti yènní, kù í yóó yie nkè tí mbo Kosenni, ku kòbe èi, kàa banté kù bè bonèmè. ¹⁹ Kù bo nkānké ku kòbe kényóu a kòbe. Dè naa yóó dòdmu.

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie ndòò kù béi ntí, kè tidòndònti yeitii tanní kénsù kèpíe nhokpààti cīètè nè o tōmbè kpesi nè Esibiti tenkè kemou mièke. ²¹ Kè diheii cake kòo kpààti yú Mòyiisi nè Anòò ke dò: Katenè kèfíe nyiwūš Kuyie ndi tenkè mièke. ²² Kè Mòyiisii yete ke dò: Dè báá yie! Tí yóó fié ì wūš tí Yiè nKuyie nyi dò nhEsibiti kòbe borè isòke nyi, kè tí ì feu kè bè tí yà bè yóó tí búótí yetàrè nye kékua. ²³ Tí yó mmòke kuce yewe yetāāti ndi dikpāā mièke, kèfíe tí Yiè nKuyie nyiwūš kù yè dè ndòmmè. ²⁴ Kòo kpààti dò: N yiemmu ke bo di yóu kè di kòte dikpāā kèfíe iwūš di Yiè nKuyie, di né báá déte, dí kù bāntè n kpéi. ²⁵ Kè Mòyiisi dò: N yóó íte a borè kébántèmu tí Yiè nKuyie nkè kù naa denne tidòndònti a cīètè nè a tōmbè kpesi nè a nìtibè kpesi. A né báá tí soutè kényete Isidayeeribe bo kòtemè kèfíe iwūš tí Yiè Kuyie.

²⁶ Kè Mòyiisii íte okpààti borè kébántè tí Yiè nKuyie. ²⁷ Kè tí Yiè nKuyie ndòò wè kù beke tí, kédenne tidòndònti okpààti nè o tōmbè nè o nìtibè be cīi, kudòndònkù makù í nkpāā bá kumáà. ²⁸ Kòo kpààti baa wēte kékpenkūnne o to kényete Isidayeeribe bo yèmè.

9

Iwūš kumè

¹ Mèmmè kè tí Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Kòte okpààti cīètè kóò nàkè ke dò: Tí Yiè nKuyie, tínti Ebedeebe tí tū nkù tu á yóu tínti kù kó benitìbè kè tí yè kè kù fié iwūš. ² Kàa yete bè bo yèmè, kàa baa kpāā yetírí, ³ kù bo duó nkè muwūškūū ntanní mediè nkékuo a wūš: Sisēi nè sāmmarímúbè nè yòyóbè nè inààke nè ipe nè sibóó. ⁴ Tí Yiè nKuyie nyó nyému tínti Isidayeeribe tí kó iwūš kpéi mbá fēmafè báá kù.

⁵ Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò: Nanke nwe n yóó dòdmè de kó tidietì Esibiti tenkè mièke.

⁶ Kè dèe wenté kè tí Yiè nKuyie mme ndòò kè Esibiti kòbe kó iwūš kù, bá Isidayeeribe kòfe mafè í nku bá fēmáà. ⁷ Kòo kpààti tō nkè bèe síéké kénsó nyIsidayeeribe kó iwūš í ku bá fēmáà, kòò to baa nkpeñni, kòo yete Isidayeeribe bo yèmè.

Mekpāā mpīrímè benitìbè nè iwūš

⁸ Kè tí Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi nè Anòò ke dò: Kouténè mutápeí, nkè Mòyiisii mù útóo kēfīnkè okpààti ìlkè. ⁹ Kè mùu naá nkutāayukú kédátinné Esibiti tenkè kemou, kédari benitìbè nè iwūš kēnaá nyenuútè.

¹⁰ Mòyiisi nè Anòò kè bèe koutè mutápeí nkékoote okpààti borè kè Mòyiisii mù útóo kēfīnkè okpààti ìlkè kè mùu dátinné benitìbè kēnaá nyenuútè nè yemuo. ¹¹ Esibiti kó benitinòmbè í nna ke kòte Mòyiisi borè ke yé yenuútè múnke do bè pīrímè, yè pī mmèè boti betòbè. ¹² Kè tí Yiè nKuyie nkpenkūnne okpààti to, kòo yete Mòyiisi nè Anòò be kpèti kéndònnè tí Yiè nKuyie ndo tí nàkémè Mòyiisi.

Yemátàrè kùòmè benitìbè

¹³ Kè tí Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Á yè dikūnweñni sèl kénáké okpààti ke dò: Tí Yiè nKuyie tínti Ebedeebe tí tū nkù tu, á tí yóu, kè tí yè kè kù fié iwūš.

¹⁴ Kè dè í dò mmemme kù bo da poté, fí nnè a tōmbè nè a nìtibè, kàa banté òmou í bomè ketenkè ke kù mǎnnè. ¹⁵ Kè kù do tú kù bo duōnní mumōmmú kè mù da

kuo fò nnè a kòbe nè miè ndi do í kpaá bo ketenkè Ìnkè. ¹⁶ Kù né da yóu kàa kpaá fòu, ke bo yà ku wèrímú mmu kè bèè déúkúnne ku yètiri ketenkè Ìnkè. ¹⁷ Kàa me mbaa dó kèmpí nku nìtibè ke yetírì bè bo yèmè. ¹⁸ Dè naa bo nkááké miè nkè kùu duònni fetaafe nè yemátàré dièyè, di mu nyí dè yà nè Esibiti bomè. ¹⁹ Á tanné a kó iwūš tecfētè nè dèè kó dimàà tu a kperè, iwūš ìì bo mbo dikpáà nè benìtibè ke í nta tecfētè, yemátàré ye yóó dè bùótí kè dèe kú.

²⁰ Kòo kpààti tómbè mabèe depe Kuyie nnáké tì, kétanné be wūš nè be tómbè de yiè. ²¹ Bèè sènkèrì de kó tináàntì kè bembèe yóu be wūš nè bè kó betómbè dikpáà.

²² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dà: Youte a nòutè ke Ìnkè, kè yemátàréè duoní Esibiti tenkè kemou mieke, benìtibè nè iwūš nè depaa ntidiiti Ìnkè.

²³ Kè Mòyiisii youte o pààti tiwetì bíékè, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè fetaafe mmú nke péú kè yemátàré duoní Esibiti tenkè kemou mieke. ²⁴ Esibiti kòbe mu ndo í yà de kó fetaafe botí nè bè bomè, fèè mii nke péú kè yemátàré duoní. ²⁵ Kè yemátàréè bùótí benìtibè nè iwūš kékúo, kécake tidiiti nè detie. ²⁶ Kè Kosenni Isidayeeribe kó dikarì dii máá nsoké. ²⁷ Kòo kpààti yú Mòyiisi nè Anoo ke dà: Di mmònni mí nnè n kòbe ti cààremu, di Yiè nKuyie nkuu wenni. ²⁸ Bántèné ku, kè yemátàré nè itapíe kè dèe cómmú kè n di yóu kè dí yè.

²⁹ Kè Mòyiisi dà: N yóó yeromu dihei kèyoute n nou kébántè ti Yiè nKuyie, kè itapíe nè yemátàré kè dèe cómmú, kàa bantè kuu temè ketenkè. ³⁰ N nè yému ke tú fò nnè a tómbè di mu nyí depe ti Yiè nKuyie.

³¹ Dè do sù ntidiiti òtemu, kè titòntì pòrì, kè fetaafe mátàré dè potè. ³² Tidiniiti tii máá do yenté ke yé ti mu ndo í òtemè.

³³ Kè Mòyiisii ité okpààti borè, kéta dikpáà, kébántè ti Yiè nKuyie nkè itapíe nè yemátàré kè dèe cómmú, bá fetaafe ténke í nniu.

³⁴ Kòo kpààti yà fetaafe nè yemátàré nè itapíe dè deèmè, kòo too wète kékpenke wenwe nè o tómbè. ³⁵ Kòo baa n kpaá yetírì Isidayeeribe bo yèmè kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè Mòyiisi.

10

Fecofe tannimè Esibiti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dà: Kote okpààti borè, mú kpénkúnne o to nè o tómbè kpeye ke bo dàò tidièti be cuokè. ² Kàa tì nàké a bí nè a yaabí n dàò dè Esibiti kòbe nè n dàò tii dieti be cuokè. Kè di nyé n tùmè di Yiè nKuyie.

³ Mòyiisi nè Anoo kè bèè kote okpààti borè kóo nàké ke dà: Ti Yiè nKuyie ntinti Ebedeebe ti tū nkú tu, a yóó kékúnne òmmònni amáà ku ìkè, kè ti yóu kè tí yè ke kù fié iwūš? ⁴ Kàa yete ti bo yèmè, kù bo duònni fecofe nanke a tenkè. ⁵ Kè fèe dátinné ketenkè bá kè ténke bá nfei, fè bo cááké yemátàré sùš ndè, kécááké detie ndemou kó tifaàti dikpáà. ⁶ Fè bo píe nha cītè nè a tómbè kpesi nè a nìtibè kpesi. A cicèbè nè a yààribè bè mu nyí yà de kó kubotí nè bè bomè.

Mòyiisi béi mmemme kèítè okpààti cītè kèyè. ⁷ Kòo kpààti tómbèè ò nàké ke dà: Onitì yiè nyóó yóu òmmònni ò bo nti buòmmè meyei? Yóu be kè bèè yè kéfíe be Yiè nKuyie nyiwūš. A í wúó nhEsibiti kòbe deumàà!

⁸ Kè bèè yúni Mòyiisi nè Anoo okpààti borè kòo bè nàké ke dà: Kòtenè kéfíe iwūš di Yiè nKuyie. Ómbe kòri? ⁹ Kè Mòyiisi dà: Ti kòri timou ndi. Ibí nè

bekótìbè benitidaabè nè benitipòbè nè ti nààke nè ti pe nè ti boó. Ti Yiè nKuyie mbanni ndi. ¹⁰ Kòo kpààti dà: Di yèmmè dò m bo di yóumu kè di kòte dimòu, di pobè nè di bíàà? M báá dè dòò! N yému ke dò ndi dó ti í wenni. ¹¹ Bìti! M báá di yóu. Katenè díndi benitidaabè máá kèfié iwūš di Yiè nKuyie di do me nyè.

Kè bèè bè bèti okpààti c̄fètè.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dà: Youte a nòùtè Esibiti ìnkè, kè fecofee kateni kécááké yemátàrè sùò ndè.

¹³ Kè Mòyiisii youte kupààti Esibiti tenkè ìnkè, kè diyìè yìèni kèè bíékè kó kuyaakù ntūū nke fuuti, kényiè nke fuuti kè dè nyóó wenté kè kù tóni fecofe dihei. ¹⁴ Kè fèe tanní Esibiti tenkè kénsū, kédátinné Esibiti tentáá mmumòu mièke. Bè mu nyi yà fè kóo boti Esibiti, fè kóo boti me nyi kpaá bo buoté. ¹⁵ Kè fecofee dátinné ketenkè kemòu, kè dèe bitoo, kè fèe cááké tidiiti nè yetebe yemátàrè do sùò ndè. Timùti nè tifaàti dè ténke í nkpaá Esibiti tenkè kemòu mièke.

¹⁶ Kòo kpààti yú Mòyiisi nè Anoo ke dà: N yeténè di Yiè nKuyie nku, ke di yeténè di mómmòmbè. ¹⁷ Di wète ké n c̄fè n yei nkébántè di Yiè nKuyie nkè kùu fūū mmeyei nsimmè miè.

¹⁸ Kè Mòyiisii íté okpààti borè, kébántè ti Yiè nKuyie. ¹⁹ Kè kùu duó nkè diyìè yìèni kèè bíékè kó kuyaakùu fuute kétúóté fecofe kètanné tipènti kóo dàméèrì, bá fèmafè í nkpaá Esibiti tempè nkumòu mièke. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nkprénkùnne okpààti to, kòo yete Isidayeeriè bo yèmè.

Dibiinnì tannimè Esibiti

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dà: Youte a nòùtè kè dibiinnì tanní Esibiti tenkè kemòu mièke kécéè ke dò nhoniti bo na ké di kàáké.

²² Kè Mòyiisii youte o nòùtè kè dibiinnì dièrì tanní Esibiti tenkè kemòu mièke kèmmòke yewe yetāti. ²³ Òmòu ténke í nwúó nhotòu, òmòu í nyitè o kàrì, kè kuwenniku né mbo Isidayeeriè kó dikari. ²⁴ Kòo kpààti yú Mòyiisi kóò náké ke dà: Di bo na kékòte dimòu, di pobè nè di bí kèfié iwūš di Yiè nKuyie. Di wūš ìi máá yó nkpaá diè. ²⁵ Kè Mòyiisi dà: F̄š̄ yóó ti duó nti yóó fié ìi wūš ti Yiè nKuyie nnè ti yóó kù pā ì kétu. ²⁶ Ti yó ntòmu ti wūš ìmòu, fèmafè í yó nkpaá, ìi mièke nke, ti yóó tātémè kèfié ti Yiè nKuyie. Ti me nyi yé ti yóó tāté ì, ti yóó ke ntuo ke kè ì yà.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie nkprénkùnne okpààti to, kòo yete bè bo yèmè, ²⁸ kébéi nke dà: Íté m borè, kàa wètení dii yiè a kumu. ²⁹ Kè Mòyiisi dà: A béi nti tiñti, n ténke í wētini a borè.

11

Kuyie nnákémè bèè tu Mpo bè yóó kúmè

¹ De mōnni kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dà: M bo yíé kèpoté mesomme okpààti nè o kabè kè bè di yóu kè di yè, bè yóó di betimu kè dí yè. ² Náké bá wèè nitidòu, bá wèè nitipòkù kòo mào o c̄p̄eetitòu yesòbo nè timáti péiti kpeye.

³ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Esibiti kabee dàò Isidayeeriè mesàà. Okpààti tūmbè nè benitibè bəmòu Esibiti tenkè mièke kè bè ndé Mòyiisi.

⁴ Kè Mòyiisii náké okpààti ke dà: Ti Yiè nKuyie ntu kù bo tanní Esibiti keyènkè cuokè, ⁵ kékuò bèè tu Mpo bəmòu Esibiti tenkè mièke, kékuò nè a kóo Po, wèè yóó da còuté tikpàti, kèntò kétuòkenè kunitipodaakù kùu te munammù ku kóo

po nè iwũs idaaɪ iməu ìì tu iketiɪ. ⁶ Yekúdabùò mbo dátínné Esibiti tenké keməu miéke, ye koo botí mu nyí ànné, yè me nyí kpaá bo ànné. ⁷ Isidayeeribe kó dikari náke bè báá keè temətè oomè oniti yoo fəðfə. Kè di banté ti Yiè nKuyie ncánninkomè Esibiti kəbe nè Isidayeeribe. ⁸ De mǎnni a tũmbè bo kətení kénínkú n yìlkè ke dò: Yè, fǎ nnè a kəbe. Kè n yè.

Məyiisi b́ei memme ḱeyennè kemieke diekè okpààti ćètè.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: Kè n yí dǎò tidietí Esibiti tenké, okpààti í yóo di yóo kè dí yè.

¹⁰ Məyiisi nè Anəw bè do dǎòmú tidietí ṕeu okpààti ìlkè, kè ti Yiè nKuyie nné kpénkúnne okpààti to koo yete bè bo yèmə.

12

Bè baámmè diyentébanni

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi nè Anəw Esibiti tenké miéke ke dò: ² We ntǎnkú wèè yóo ntú di borè dibenni koo tǎnkú ketiwè. ³ Á náké Isidayeeribe, we ntǎnkú kó diyìè pínni bá t̀èè ćètè t̀èè tǎátè fepièfè. ⁴ Kè tećètè matè ḱènni ke í yóo na kécááké te kó fepièfè kédeè, t̀èè yà tecəpəetitəbè kè bèè wənné ḱyá bè mǎmè ke bo na ḱe fè cááké kédeè. ⁵ De kó fepièfè yóo ntú fèè kpa fənfə kuyènkú kéntú fedaafe, ḱemmake dibenni dimáá. Dè ntú fepièfè yoo tɛbuatè. ⁶ Dí nfè wéi ke dò yewe tɛpítè nè yènàà. De yiè ndi bá t̀èè ćètè yóo kuòmè te kofe dihúríkəpanni mǎnni. ⁷ Kè bèè níétè meɲi ndibòri tipítì tidé nè dibòri ìnkè. ⁸ Kè bèè pũnné de kó imaa nké ì cááké keyènkè nè p̀èèbè bèè í kəorenè mutie mùu muuti nè tikũnfǎàti tiiti. ⁹ Í bá nkpaá ke be nké dí ì cááké, di me mbáá ì bènné, dí ì pũnné iməu, diyuu nè itààke nè tinauti. ¹⁰ Dí báá cááké késús ndəmarè. Kè dèè kpaá kè dè wenté dí dè ćú. ¹¹ Dí nfè cáá nke yi di naákũs nke níè di neúti ke tɔ dí pàati, ḱe nfè cáá nke dó mecáá. Diyentébanni ndi.

¹² De kó keyènkè m bo fité ketenkè keməu ḱekuə bèè tu Mpo Esibiti miéke nè iwũs idaaɪ iketiɪ. Míi tu di Yiè nKuyie. ¹³ Di niéké mèè yíi ndi b̀orè, meè yóo nte kè m p̀èètè di ćéi ḱekuə Esibiti bèè tu Mpo ḱe di yóo.

¹⁴ Di yóo mbaammu de kó diyìè ke denniní n kpéi nsáá, ikuú nyi n di duú nyi kè ì yóo mbo.

Isidayeeri yó mbaámmè p̀èè wèè í kəorenè mutie mùu muuti p̀èè de kó dibanni

¹⁵ Yewe yèyiekè miéke di bá nyo mp̀èè wèè kəorenè mutie mùu muuti p̀èè, diyìè ketiri yìè dí mù dènnè di ćéi, yewe yèyiekè yenyè miéke. Kè wèè cááké p̀èè wèè kəorenè mutie mùu muuti p̀èè bèè ò dènnè Isidayeeribe cuokè. ¹⁶ De koo tǎnkú yìè ketiri nè diyienni di níí tíí nkébaá ndibanni, di báá ṕi mmutəmmú mamú de kó yewe kè dè í tú di bo bénnémè mudii.

¹⁷ Di yóo mbaa nde kó dibanni ke denniní n di dènnè dii yìè ndi Esibiti tenké. De kó ikuú yóo mbomu sáá kè di nyi dǎòri. ¹⁸ De koo tǎnkú diyìè tɛpítè nè dinaanni yìè kuyuoku ḱetuəkenè sipísidè nè dimáá yìè kuyuoku, di bo ncáá mp̀èèbè bèè í kəorenè mutie mùu muuti b̀embe. ¹⁹ De kó yewe yèyiekè miéke mutie mùu ò nte kè p̀èè múútí mù bá mbo di ćéi. De kó yewe miéke wèè bo cááké p̀èè wèè kəorenè mutie mùu muuti bèè ò dènnè Isidayeeribe cuokè, bá kòò

tu opòò yoo Isidayeeri. ²⁰ Bá kè di bo kèè bíékè di bá ncáà mpéèbè bèè kòorenè mutie mùù muuti de kó yewe.

²¹ Kè Mòyiisi yú Isidayeeri kó bekótíbè kè bè nàkè ke dò: Kònnè kèpímmú ipe yoo sibòò bá tèè cīètè, kífíe diyentébanni. ²² Dí waá isòpú kó tifaàti kèpòòtè meyīī ndinaabuu mièke kéníétè dibòri tipíiti tidè nè dibòri Inkè. Òmòu báá yè ditowaà kè dè yàa wenténè. ²³ Di Yiè nKuyie ntatinímu keyènkè ke bo kuò Esibiti kòbe, kè kù yà meyīī ndibòri kù báá yóu kòo kòùti ta di cī. ²⁴ Di yó ndòarimu de kó ikuú sàà nè di yaábíó. ²⁵ Kè di ta ketenkè di Yiè nKuyie nyè nkù yóó di duó nkè, dí ndòari de kó ikuú. ²⁶ Kè di bí di beke ke tú, ònyi kuú nyi di dòarimè? ²⁷ Di dò: Tí dòari diyentébanni kó ikuú nyi ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri, kù do pèētémè ti cī kékua Esibiti kòbe kè ti yóu.

De mònni kè Isidayeeri èe sīnnòò kénínkú, ²⁸ kèítè kékūū mbe cī kédòò Kuyie ndo nàkè ti Mòyiisi nè Anò.

Kuyie nkúamè Esibiti bèè tu Mpo

²⁹ Keyènkè cuokè kè ti Yiè nKuyie nkòtení kékua bèè tu Mpo Esibiti tenkè mièke, kékua okpààti kóo po, wèè do yóó ò còuté tikpàti kénkò kétuòkenè kudaakù kùù bo dikpetintou ku kóo po nè iwūš idaa iketiyi. ³⁰ Okpààti nè o tūmbè nè o nitibè kè bèè ente keyènkè kénkuò nhEsibiti yekúdabùò, ke yé tecīètè matè do í sokémè tèè kou í ku. ³¹ Kòo kpààti yú Mòyiisi nè Anò de kó keyènkè kè bè nàkè ke dò: Díndi nè di kòbe yènnè n kòbe cuokè, kòtenè kèfíe iwūš di Yiè nKuyie kéndònnè di béimmè. ³² Túóténè di wūš imòu kèyè kéndònnè di béimmè. Di bántè Kuyie nkè kù n dòò mesàà.

³³ Kè Esibiti kòbe nkuú nke tú, ti yóó kú timòu ndi, kèmpéinko Isidayeeri ke ke tú: Yènnè mecāā. ³⁴ Kè bèè túótè tipéècòotì tìlì í mùútì nè yebo kéditinnè kèto.

³⁵ Kè bèè dòò Mòyiisi bèè nàkè ti kémúókè Esibiti kòbe yesòòbò nè timátì péfíti kpeye nè tiyààti. ³⁶ Kè ti Yiè nKuyie ndòò Isidayeeri mesàà, kè Esibiti kòbe mbe pāā mbe mòu dè. Merùme kè Isidayeeri èe tò Esibiti kòbe kperè kèyènnè.

Isidayeeri yèmmè Esibiti

³⁷ Kè Isidayeeri èe ité Dammusesi kékòte Sukòti, bè do bo ntùòke benitibè sikòupíkòusikuú (60000). Bè í nkàa mbenitipòbè nè ibí. ³⁸ Kè sòntíke kòbe mabè mbe néfínè nè iwūš péu nè ipe nè inààke. ³⁹ Kè bèè pūnnè péèbè bèè í kòorenè mutie mùù muuti, kè yé bè do bè bètimè Esibiti, kè bè nyeti mecāā, mbe í nto tidiiti matì.

⁴⁰ Isidayeeri do bo Esibiti ke dò yebe sikòusinàà nè sipísitāāti (430) ndi, ⁴¹ kèyè be naàmuntì tū ntū mmèè botí titòbè. Bè do yè yebe nsikòusinàà nè sipísitāāti kperi kó diyie sònni ndi. ⁴² De kó diyie kó keyènkè bè yó nkè baammu sàà ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri, kù bè deéte kèè yènkè nke Esibiti tenkè.

Diyentébanni kó ikuú

⁴³ Kè ti Yiè nKuyie nnákè Mòyiisi nè Anò ke dò: Nte diyentébanni kó ikuú: Opòò mòu báá di de kó mudii.

⁴⁴ Kè kudaakù bo bè dontè kù, dí kù cānté kè kùu di de kó mudii.

⁴⁵ Opòò nè otònti bè báá mù di.

⁴⁶ De kó imaa ndi yóó í càákè kudieku mièke nke, di báá ì yènnè ditowaà, di me mbáá kèéte dikóù mari.

⁴⁷ Isidayeeri èe bémòu bèè yó mbaà nde kó dibanni.

48 Kòo pàà mòu dó kéláá nde kó dibanni kédéúkùnne mí ndi Yiè nKuyie nyètìrì, wèe cām̀m̀ú o c̄f̄t̄è benitidaabè b̄em̄ou. M̄em̄me ò bo namè ké ndi kòkénè, kòò í c̄ant̄è ò báá di de kó mudii.

49 De kó ikuó yó mbo d́ndi Isidayeeribe di kpéi nke n̄e b̄ep̄òòb̄è bèè bo di cuokè.

50 Kè Isidayeeribe daò M̄oyiisi n̄e An̄òò bè nàkè tì weti weti. 51 De kó diyie ndi ti Yiè nKuyie mbè d̄ennem̄è, ké bè t̄unne be naú be naú, bè dò nkéndòmm̄è.

13

Kuyie nyēm̄m̄è bèe c̄ann̄è bèè tu Mpo ku kpéi

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi ke d̄ò: 2 Dí nni nduò mbèè tu Mpo n̄e iwū̄s ketiyi, d̄è tu n kper̄e nde.

3 Kè M̄oyiisii n̄áké benit̄b̄è ke d̄ò: Dí ndenniní diyie dii nkpéi, di yè di Esibiti. Di do kè tu tidaati nti, kè ti Yiè nKuyie ndi d̄enneni n̄e ku kó muw̄erím̄ú. Kè di baà nde kó dibanni di bá nyo mp̄é̄b̄è bèè k̄or̄en̄è mutie mùu muuti. 4 Di ȳemu nyie nh̄Esibiti mudid̄èi kóo t̄ank̄ú. 5 Kè ti Yiè nKuyie nti tann̄è kù do ȳe nkù yóó duó nkèè tenkè ti ȳemb̄è, menaamiè nnè m̄ec̄ek̄ú nd̄e p̄ū̄s nd̄e, Kannah̄ā boti k̄obe bor̄è, Itiibe n̄e Am̄oriibe n̄e Efiibe n̄e Sebusiibe. Dí mbaa nde kó dibanni bá dii benni de kóo t̄ank̄ú Kuyie nkpéi. 6 Yewe ȳeyiekè mīeke dí nc̄áá mp̄é̄b̄è bèè í k̄or̄en̄è mutie mùu muuti diyiénni yie kéláá ndiyent̄ebanni. 7 De kó yewe ȳeyiekè mīeke di bá nc̄áá p̄é̄b̄è bèè k̄or̄en̄è mutie mùu muuti, de kóo p̄é̄e me mbá mbo di c̄éi mīeke, de kó mutie me mbá mbo dihei dim̄ou. 8 De kó diyie di nnáá ndi bí ke tú: Ti baà nde kó dibanni ti Yiè nKuyie nti d̄ò d̄e kpéi nke ti yeti dii m̄ònni Esibiti. 9 De kó dibanni yó ñd̄ò ndibenk̄èri ndi di kpéi, kè di di d̄ò m̄ec̄annim̄è ké mm̄è ū di n̄ou ke m̄è ìr̄i di t̄f̄f̄, kè m̄è di denniní di Yiè nKuyie nkó ikuó kùu di d̄enne Esibiti n̄e ku w̄erím̄ú. 10 Bá dii benni di níi d̄ò de kó ikuó de kó dim̄ònni.

11 Kè ti Yiè nKuyie nti tann̄è Kannah̄ā tenkè kù dò ȳe nkù yóó duó nkè ti ȳemb̄è n̄e t̄inti. 12 Tí nkù duò mbèè tu Mpo n̄e iwū̄s daai ketiyi, kuù d̄è te. 13 Dis̄ammarimb̄ii didaari ketiri di níi di c̄èete n̄e dipeb̄ii. K̄aa me nyí yóó di c̄èete, a pit̄e di f̄ón̄i k̄ekuó, ke níi kù dont̄énè bèè tu Mpo. 14 Kè ti bí ti beke ke tú de kó m̄ed̄òrim̄è tu ba? Ti d̄ò: Kuyie nti d̄enne dii yie ndi Esibiti n̄e ku w̄erím̄ú do to dú d̄è tidaati. 15 Okp̄àati weè do kp̄enk̄ùnne o to k̄eyete ti bo ȳem̄è kè ti Yiè nKuyie nkuó Esibiti k̄obe bèè tu Mpo n̄e iwū̄s ketiyi. Deè kpéi nte kè ti kù duó nyiwū̄s ketiyi ke s̄s kù dont̄énè bèè tu Mpo. 16 De kó ikuó yó ntú dibenk̄èri ndi di kpéi, kè di ì d̄ò m̄ec̄annim̄è k̄éú di n̄ou ke ì ìr̄i di t̄f̄f̄ nkè ì ndi denniní ti Yiè nKuyie ndi d̄ennem̄è Esibiti n̄e ku kó muw̄erím̄ú.

Kuyie nduóm̄m̄è kè ku k̄obe k̄ónt̄e tip̄enti kóo d̄am̄è̄ri

17 Okp̄àati yóu dii m̄ònni Isidayeeribe kè bèe ȳe, kè Kuyie nyí nyóu kè bèe ȳe Fidisit̄é̄be tenkè kó kuce kùu t̄òké, bè yàa bo ȳate mudòò k̄ew̄ete Esibiti. 18 Kè kùu duó nkè bèe k̄ónt̄e dikp̄áá k̄ew̄etinn̄è tip̄enti kóo d̄am̄è̄ri. Isidayeeribe do yeti Esibiti tenkè ke t̄ū mbe naú be naú nyi, bè dò nkéndòmm̄è. 19 Kè M̄oyiisii túót̄e Sosefu k̄ū̄s k̄e ȳè ò do duóm̄m̄è kè Isidayeeri bíi yú Kuyie nyètìrì, kòò d̄ò: Kuyie nyóó di dennem̄è dic, kè di yeti dí nt̄o n k̄ū̄s.

20 Kè bèe íté Suk̄oti k̄ékara Etamm̄u dikp̄áá n̄u. 21 Kè ti Yiè nKuyie nní mbè ni, ke níi ndò ndiwetiri kuyie mm̄ònni, kéndò ndih̄ā̄t̄inni keȳenk̄è. Kè bèe na k̄énk̄éri keȳenk̄è n̄e kuyie. 22 De kó diwetiri do s̄s í nyit̄e be ìk̄è kuyie mm̄ònni, keȳenk̄è dih̄ā̄t̄inni me mbáá íté.

14

Esibiti kóo kpààti tǔnnemè Isidayeeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǔyiisi ke dǎ: ² Náké Isidayeeribe kè dí kǎnté kébáté Pi-Aidǎti, Mikidǎdi nè dǎmǎèrì de cuokè. Di yóó de mbáté, kénco Baari-Sefǎǎ, kǎntǎkénè dǎmǎèrì. ³ Okpààti yǎmmè yó ndò ndi fetimu dikpǎa cuokè. ⁴ Kè n kpénkǔnne o to, kòo di tǔnne kè nh ò kùò nè o āāpǎmbè kédéúkǔnne n yètìrì, kè Esibiti kǎbèe banté mǔ tumè di Yiè nKuyie.

Mǎmmè kè Isidayeeribe dǎǎ Kuyie mbéi ntì.

⁵ Kè benitibèe náké okpààti ke dǎ: Isidayeeribe cokému, kòo yǎmmèe ceete, wenwe nè o tǔmbè, kè bè dǎ: Ti dǎǎ ba ke yóu kè bè yè, ke yóu mutǎmmú. ⁶ Kòo kpààti tǔnte o kpàrisǎnté kébáátì nè o āāpǎmbè, ⁷ kétúóté Esibiti kó sikpàrisǎi sǎmǔ sǎi kpeñní kè sǎ mbo sikǔo sikúǎ (600), bá tǎe kpàrisǎnté nè te deèbè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nkpénkǔnne o to, kòo bè tǔnne. Isidayeeribe do í yè disǎrì. ⁹ Okpààti nè o āāpǎmbè nè sikpàrisǎi nè si deèbè kè bèe bè tǔnne kè bè nǎnte Pi-Aidǎti také kè bè co Baadi-Sefǎǎ, kǎntǎkénè dǎmǎèrì.

¹⁰ Kè Isidayeeribe wénté kè bè yà, ke sǎ nhokpààti autóo, kè kufǎwǎa mbè auté kè bè nkuǎ nke yu ti Yiè nKuyie, ¹¹ kénáké Mǔyiisi ke dǎ: Ifǎti í bo Esibitǎǎ? Dè dǎmmè kǎa ti dǎnnerí Esibiti kè ti bo kú dikpǎa mieke. ¹² Ti sòǎ da nǎkémú ti kpǎa bo dii mǎnnì Esibiti ke dǎ: A ti yóu ti bo mpǎimmè Esibiti kó mutǎmmú, dè tǎǔnè ti bo kúmè dikpǎa dii mmieke. ¹³ Kè Mǔyiisi dǎ: Di bá nyǎkù, yǎnè sǎ kǎyà Kuyie nyóó di dǎetǎnèmè Esibiti kǎbe di me nwúó mbè, di tǎnke í yóó bè yà diyie marì bitì! ¹⁴ Ndǎnnè béu! Ti Yiè nKuyie nkuú yóó kpǎa ndi kpéi.

Kuyie nkeutémè kuce dǎmǎèrì mieke

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǔyiisi ke dǎ: Dè yǎme kǎa n yu? Náké Isidayeeribe kè bèe kété. ¹⁶ Youte a pǎati dǎmǎèrì ìnkè kè menie nkéété, kè bèe na dekperè késénté. ¹⁷ N yóó kpénkǔnnemu Esibiti kǎbe to, kè bè di tǔnne, kè n kuǎ okpààti nè o āāpǎmbè nè o naasǎi nè si deèbè kédéúkǔnne n yètìrì. ¹⁸ M bo kuǎ mǎè botí okpààti nè o āāpǎmbè nè o kpàrisǎi nè si deèbè bo nte kè Esibiti kǎbèe banté mǔ tumè di Yiè nKuyie.

¹⁹ Kuyie ntǎnnì dii ni Isidayeeribe kè dii íté be ìlkè ketǔnne be fǎnkúǎ. Kè diwetìrì dii ni be ìlkè kè dii íté kǎtǔnne bè fǎnkúǎ, ²⁰ késoté Esibiti kǎbe nè Isidayeeribe be cuokè, kǎntú dibùnnì Esibiti kǎbe bíékè, ke tú kuwenniku Isidayeeribe bíékè. Bè í ntǎǎnnè betǎbè keyènkè kemǎu.

²¹ Kè Mǔyiisii youte o nǎutè dǎmǎèrì ìnkè, kè ti Yiè nKuyie nduǎnnì diyie yǎèní kèè bíékè kó kuyaakù, kè kù nyié nke fuuti, kékéété menie. ²² Kè mǎe kpénné tipǎti tidé kéndó nyiduotí, kè Isidayeeribe na dekperè késénté bá be naacǎi í mbùúté. ²³ Kè Esibiti kǎbèe bè tǔnne nè okpààti nè o kpàrisǎi nè si deèbè, kǎta dǎmǎèrì cuokè. ²⁴ Kukǔnwentóo mǎnnì kè ti Yiè nKuyie nwénténì dihǎǎtǎnni nè diwetìrì mieke kǎyà Esibiti kǎbe kó fehǎāpǎnnafe, kè bè bǎnté dikǎnkǎǎnni. ²⁵ Kè be kpàrisǎi cǎke kè bèe yǎke mucǎmmu, ke dǎ: Tí cokénè, be Yiè nKuyie nkuú bè kǎmmú ke ti kpǎnnè.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǔyiisi ke dǎ: Youte a nǎutè dǎmǎèrì ìnkè kè menie nwǎte kédátǎnné Esibiti kǎbe nè be kpàrisǎi nè si deèbè.

²⁷ Kè Mǔyiisii youte o nǎutè dǎmǎèrì ìnkè kukǔnwentóo mǎnnì kè menie nwǎténì mè do dǎmmè, kè Esibiti kǎbèe mè yà kǎncokù kè ti Yiè nKuyie nduǎ nkè mèe bè pǎnténè. ²⁸ Kè menie dátǎnné sikpàrisǎi nè si deèbè nè okpààti āāpǎmbè

bèè tū nyIsidayeeribe, bá òmòù í nyenté bá omáà. ²⁹ Menie ndo kpènné kéndò nyiduotí nyi, kubakù youú nè kucànkù, kè Isidayeeribe na dekperè késénté.

³⁰ De yiè ndi ti Yiè nKuyie ndeeténèmè Isidayeeribe Esibiti kòbe kè Isidayeeribe yà Esibiti kòbe kumè dàméèrì nùù, ³¹ kèyà ti Yiè nKuyie nkpeñnimè kè kùò Esibiti kòbe kè kù yòte, kèyie nku kpeti nè ku kóo tónti Mòyiisi kpeti.

15

Mòyiisi kó feyènfè

¹ Mòyiisi nè Isidayeeribe kè bèè dentè feyènfè fiè nkésàntenè ti Yiè nKuyie nke dè:

M bo ndiè nke sánti ti Yiè nKuyie,
kù benkemè ku wèrímú deumè,
ke diu ntesánté nè te dèèti
kè dè pònté dàméèrì mieke.

² Ti Yiè nKuyie nkuù tu n wèrímú
n yó ndiè nke ku nsánti,
kuù n deeté, kuù n te,
n yó nku ndontí, n cice do ku ntū,
n yó ndéúkunko kuù yètiri.

³ Ti Yiè nKuyie ntú okpàrì nwe,
ke sànnè o yètiri.

⁴ Kuù diu nhokpààti kpàrisèi nè o ããpòmbè dàméèrì mieke
kuù duó nkè iwèi yembè pònté tipènti kóo dàméèrì mieke.

⁵ Kè dàméèrì fūò kó menie mbè dàtínné,
kè bè diu ke cùtòo ditàri kòme.

⁶ Ti Yiè nKuyie nha kpeñnimu,
Ti Yiè nKuyie nfòò kèkíi a dootitòbè.

⁷ A kó tikpeti tii te kàa na a dootitòbè,
kàa mieke kó muhãá mbè còuté timúkpeti kòme.

⁸ Kuyie fòò wei kè menie nkpeñné
kè yenéfinfirè naá nyiduotí,
ke còimú ke ténke í pūò.

⁹ Ti dootitòbè do náámmu ke tú:
Ti bo bè tūnne kè bè ninte,
kéfèke be kperè, kèdi kénsànnè.
Ti bo kpatè ti se kè bè kùò bəmou.

¹⁰ Kuyie nkàa wei kè dàméèrì bè dàtínné,
kè bè diu ke cùtòo dibierimínni kòme
menékerimè cuokè.

¹¹ We mbo ke da dònnè fò nti Yiè nKuyie?
Ke dò mpáí, ke kpa meyei nke kpeñni,
ke dɔɔri tidietì kè bè ò dé.
Fòò nò nke dɔɔri tidietì.

¹² Kuyie nfòò yòute a nòutè mèmáà
kè ketenkè bè maánko.

13 Nè a kó mesàà nke nìtè a nìtìbè
a donté bè nè a wërímú,
ke bè kòrinè a tenké sààkè.

14 Kè benitìbè ti kèè kè bè kònti au,
kè Fidisitèèbe kòmbuòti duò.

15 Kè Edammu kó bekpaàtìbè yìèkù,
kè kufōwaa mpí Mòabu kó bekpaàtìbè,
kè Kannahāa kòbe kònti yārike.

16 Kufōwaa ndiekù nè kukōmbòdorì kè dè bè auté.

A nòutè kpeñìmu tē tē kè dè bè kpeí,
ke bè dò nkáré,

ke kèmmúnè a nìtìbè bo pēētémè,
a nìtìbè a donté bè.

17 Kàa bè kòrinè a tārì ìnkè,

ke bo bè kànnè a ã dè.

Ti Yiè nKuyie nfòò tūnte dikari a yó mborè,

nè a nòutè nte a maámè a cìētè.

18 Ti Yiè nKuyie nfòò yó ntú okpaàti sàà.

19 Okpaàti sēī nè o kparisēī nè si dèèbè dè diu dii m̀nni menie, kè ti Yiè nKuyie
nduò nkè dèe pònté, kè Isidayeeribe bie sénté bá be naacēi í bùutè.

20 Kè Midiyammu, Anò tãū Kuyie mpānāaanti náahtò túóté dibari kè
Isidayeeribe kó benitipòbè bemou ò tūnne, kòo mbie nkè bè au.

21 Kòò diè nke tú:

Nsántínè ti Yiè nKuyie

kù benkemè ku wërímú ñeumè,

ke duò nkè tesántè diu nè tē dèèti

kè dè pònté dàmmèèri mieke.

ISIDAYEERIBE DO KÉRÍME DIKPÁÀ TEDŌNTE MIEKE

Isidayeeribe yàmè menétiume

22 Kè Mòyisii bè í ntipènti kóo dàmmèèri kè bèe kété kénwetí dikpáà diari
Suudi, kèmmòke yewe yètàati bá bè í pètè menie, 23 kètuòke Maara kèyà menie
mbè í nna ke mè yà, ke yé mè tiimè. Me tiiku kpéi nte kè bè mè tu Maara.

24 Kè benitìbè nkpannè Mòyisii ke tú: Ti yóó yà ba? 25 Kè Mòyisii kuónnè ti Yiè
nKuyie, kè kùu ò benke kudóu makù, kòo kù mèù nkè mèe narike.

Kè ti Yiè nKuyie mbè duò nyikuò kèbenke bè yó ndòòrimè. Dènde Kuyie mbè
yáákémè, 26 kè bè nàké ke dò: Kè di kèmmú mí ndi Yiè nKuyie n kpèti, ke ñòori n
dómè, ke kèmmú n di náa nti, ke ñòori n kuò yèmmè, m b́áá di bonté mumòmmú
m bonté mù Esibiti kòbe. Míu tu di Yiè nKuyie nkùu di mièkunko.

27 Kè bèe tuòke dibòri mari bè tu di Edimmu kè sibii dè bo tepítè nè sidési nè
depuonne sipísiiyekè kè bèe dè baté kéntókèné menie.

16

Kuyie mbè duómmè mánni nè yepèpère

1 Kè Isidayeeribe ètè bemou Edimmu kètuòke Sinni kó dikpáà, Edimmu nè
Sinaii ñe cuokè, otánkù ñeriwè diyiè tepítè nè dinummuri nè bè yèmmè Esibiti.

2 Kè Isidayeeribe nkpannè Mòyisii nè Anò ke tú: 3 Dè yíme kè ti Yiè nKuyie nyí
ti kùò Esibiti tenké, ti do ò nkari dè kè simankũmboó ñikú kè ti yo nke sannè?
Kè di ti tóni diè ndikpáà dii mmieke kè ti bo kú timou nè dikònni?

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: M bo cūũnko keĩnkè kó mudii, bá wè ò níí yè kékou ò yóó na kédimè de kó diyie. Memme n yóó di yáákémè káyà kè di yie n náañti. ⁵ Diyie kuónni yiè, di níí yóó bénnè kè de mmánnè di ɔ́ɔ́ bénnè memme kuce mèdémè.

⁶ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèe náké Isidayeeribe ke dò: Kuyuo kuù ndi bo banté ti Yiè nKuyie nkuù di dènnènimè Esibiti tenké. ⁷ Nanke dikũnweñni káyà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti, kù kèèmu di kù kpánnèmè. Ti tú ãmbe kè di ti kpánnè? ⁸ Kè Mɔyiisi dò: Kuyuo kuù nti Yiè nKuyie nyóó di duómmu imaa nkè di cááké, nanke dikũnweñni kè kù di duó mmudii kè di di kénsánnè. Kù kèèmu di kù kpánnèmè. Ti tú ãmbe kè di ti kpánnè? Di kpánnè Kuyie nku.

⁹ Kè Mɔyiisii náké Anɔɔ ke dò: Náké Isidayeeribe bemou kè bèe tóónni Kuyie mborè, kù kèèmu bè kù kpánnèmè.

¹⁰ Kè Anɔɔ nkpaá náánnè Isidayeeribe, kè bèe wēēte dikpáá bíékè káyà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti diwetiri mieke. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: ¹² Náké Isidayeeribe ke tú: Di níí bo cááké imaa nkuyuo, dikũnweñni kèdi mudii kénsánnè, kébanté míi tumè di Yiè nKuyie.

¹³ Kuyuo kuù m̀nni kè yepèpèrèe yènni kèpíe mbe kari. Dikũnweñni kè bèe yà de màntèmè ke bè fité. ¹⁴ Timaànti yòte dii m̀nni kè demarè nkpaá nónké ketenkè ke dò mmedibii nke dò mmupáá. ¹⁵ Kè Isidayeeribe de yà kénwúó nke békú betòbè ke tú: Bá nni mmu? Kè Mɔyiisii bè náké ke dò: Kuyie ndi duó mmùù dii mmu. ¹⁶ Nte ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè: Bá wè ò níí kóu benitibè màmè ò c̣f̣ètè. Demómbire demáá oniti.

¹⁷ Kè Isidayeeribe kóu, kè bèmabè kperè nsũ kè betòbè kperè kèñni. ¹⁸ Kè bèe berinè demómbire, kè wèè do kóu péu ò kperè í mp̣éētè demómbire, wèè do kóu sáṃp̣ò ò kperè í ndònté demómbire. Bá wè kè de nhò sànnè ò bo dimè.

Ti Yiè nKuyie nyè mbè níwáá mmánni màè boti nè yèè we

¹⁹ Kè Mɔyiisii bè náké ke dò: Òmou báá súó mmudii nanke dikũnweñni kèpí.

²⁰ Kè bèmabèe yete késúó nkè yebiè de ta, kè dèe ànnè kunúú. Kè Mɔyiisi mieke bè peike. ²¹ Kè bè níí pike kóu bè dò nkédi kè de mmamè, kè diyie tónké dèe yenté.

²² Diyie kuónni yiè kè bèe kóu demómbire mèdémè démè oniti. Kè bekótibèe kote kénáké Mɔyiisi. ²³ Kè Mɔyiisi dò: Kuyie nyè ndi ndòori memme. Nanke tú teompùtè nte, diyie saari Kuyie ntāātè di. Ciennè di dó kécie ndè, kébénnè di dó kébénnè de. Kè di di kè dèe súó ndi de Ìñné kémbaá nanke dikũnweñni.

²⁴ Kè bèe súó nnanke kèpí, kéndònnè Mɔyiisi bè náké. Kè dèe wenté de í nhánnè kunúú, yebiè me nyí ndè ta. ²⁵ Kè Mɔyiisi dò: Dinè teompùtè nte yíe, Kuyie nkó diyie. Kè di yè di í yóó pété. ²⁶ Di níí yóó kóu yewe yèkuò ndi. Diyénni yiè mù í yó mbo. Teompùtè nte.

²⁷ Kè bèmabè n̄c̣f̣éké káyè diyie yiènni yiè ke bo kóu kémónté. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbeké Mɔyiisi ke dò: Di yóó yie nhòmmònni, n di náké ti nè n kuó? ²⁹ N di duómmè teompùtè, deè te kè nh ɔ́ɔ́ di duó mmudii diyie kuónni yiè kuce mèdémè. Teompùtè yiè bá wè ò níí nkari ò c̣f̣ètè ò báá yè.

³⁰ Memme kè Isidayeeribe nhompu diyie yiènni.

³¹ Kè Isidayeeribe yú de kó mudii ke dò: Mánni. Mù do dònne medibii mme, ke wèeti ke dònne mucekoyuo.

³² Kè Mɔ̀ȳiisi d̀ò: Nte ti Yiè nKuyie ntu mù: Bennénè mánni demómbire mèmáá kòo mbo kè di yaábí níí ò yà kébanté mí nKuyie n di dènnè Esibiti ké ndi duò mmùù dii dikpáà mièke.

³³ Kè Mɔ̀ȳiisii náké Anɔ̀ ke d̀ò: Benné mánni demómbire mèmáá kéuté diconkuri kéfínné ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke kè di bí nhò yàù.

³⁴ Kè Anɔ̀ yie nti Yiè nKuyie nnáké tì Mɔ̀ȳiisi kéǎnné mánni diconkuri kéfínné metaummè tou mièke ikúó nenti ìikè.

³⁵ Isidayeeribe do yo mmánni nwe ke d̀ò yebie nsipísínàà. Bè do yo mmánni nwe ke yáa tuakèné Kannaháa.

³⁶ (Bè do bennénè dèè mómbire mánni ke ínné dè do mànnè dífírì mènàà ndi.)

17

Isidayeeribe m̀d̀h̀t̀m̀e menie

(Wénté Mukétímù 20:2-13)

¹ Kè Isidayeeribe yie nti Yiè nKuyie mbè náké tì, kéíté Sinni kó dikpáà, kénkérí kébáté Defidimmu, bè í mpèté menie nke yà. ² Kè benitibèe í ndikpànni nè Mɔ̀ȳiisi, kéntú: Tí duónnè menie nke tí yà. Kè Mɔ̀ȳiisi d̀ò: Dè d̀omme kè di n kpannè? Dè d̀omme kè di yáú ti Yiè nKuyie?

³ Kè sínéyēí auté benitibè kè bè ò kpannè ke tú: A ti dènneni Esibiti kè sínéyēí s̄i bo ti kuò t̄inti nè ti bí nè ti w̄ũ̀d̀?

⁴ Kè Mɔ̀ȳiisi kuónnè ti Yiè nKuyie nke d̀ò: N yóó d̀òò ba benitibè bie? Dè kpaá s̄amp̀ò nwe kè bè m bústí yetárè kékuò. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀ȳiisi ke d̀ò: Deite Isidayeeribe kó bekótibè mabè, k̄túóté a pààti a do poténè kù kukó nkéniitè de ìikè. ⁶ N yó mbomu dit̄ari Odèbu kó dipèrì borè, kàa di poté, kè menie nyènni kè benitibèe yà.

Kè Mɔ̀ȳiisii d̀òò Kuyie nhò náké tì Isidayeeribe kó bekótibè ìikè.

⁷ Kè bèe yú de kó dibòri ke d̀ò: Masa nè Mediba, dèè tu Dikpànni nè meyáàmè. Bè do de nyíinnè dikpànni Mɔ̀ȳiisi, k̄yááké ti Yiè nKuyie, k̄embékú bemáá ke tú: Kuyie nti bonàa kè kù í ti bonè?

Isidayeeribe namè Amadesiibe

⁸ Kè Amadesiibe d̄inté Isidayeeribe mudoò Defidimmu. ⁹ Kè Mɔ̀ȳiisi náké Sosuwee ke d̀ò: T̄āāté benitibè k̄ékote k̄ékpannè Amadesiibe. N naa yó mbo dit̄ari ìnkè nke, ke t̄o Kuyie mpàati.

¹⁰ Kè Sosuwee d̀òò Mɔ̀ȳiisi ò náké tì, k̄ékote k̄enkpannè Amadesiibe, Mɔ̀ȳiisi nè Anɔ̀ nè Uuri kè bè bo dit̄ari ìnkè. ¹¹ Kè Mɔ̀ȳiisi ỳuò o bakù Isidayeeribe ònò, kè kù c̀onnè Amadesiibe ònò. ¹² Kè Mɔ̀ȳiisi baà nhòu, Anɔ̀ nè Uuri kè bèe waá ndit̄ari, kòo kari, kè yiè nni mp̄i nho bakù ỳuú, kòo t̀òu p̄i nkuc̄anku. Kòo baà nni nyuo kè diyìe ỳa tannè. ¹³ Kè Sosuwee na Amadesiibe, kè bè k̀uò.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀ȳiisi ke d̀ò: W̄ari de kó tináānti dipátiri mièke kè dí nti ỳé. N yóo kuòmu Amadesiibe pái pái, bá òmòu t̄énke bá ndennini be kpéi ketènkè ìnkè.

¹⁵ Kè Mɔ̀ȳiisii maá diwũ̀st̄onni k̄é di yu ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie ntú n kó mecanimè. ¹⁶ Kè béi nke d̀ò: Amadesiibe mè ndáátimè ke kpannè ti Yiè nKuyie, kuú yó mbè kpannè s̄áá.

18

Mɔyiyisi còkù Setidoo ò siékémè

¹ Kè Setidoo Mandiyāābe kuṣ niṭi, Mɔyiyisi còkù keè ti Yiè nKuyie ndòò dè Mɔyiyisi nè Isidayeeribe, kékeè kù bè dènnemè Esibiti, ² kètúóté Mɔyiyisi pokù Sefodaa ò do duṣ nkè wèe kònkò, wenwe nè o bí idé. ³ Deketirè yetìrì do tú Kedisəmму (dèè tu Mbo-Kupòòkù). ⁴ Kòo sánhròù kperi tú Kù-Nteennè (Nè bè kó tināānti Ediesee). Kòò dò: Kuyie n cice do tū nkù, kuṣ n teennè, kè n yenténè okpààti siè.

⁵ Kè Setidoo Mɔyiyisi còkù túóté Mɔyiyisi pokù nè o bí idé, kékote Mɔyiyisi borè, ke ś mbè bàté Kuyie ntàrì také. ⁶ Kòo náké Mɔyiyisi ke dò: Mí nSetidoo a còkù, mī tóní a pokù nè a bí idé, ke kòtenèní a borè. ⁷ Kè Mɔyiyisi ò co, kóò arí, kè bèe beke betòbè kònnaatí, kéta Mɔyiyisi tou. ⁸ Kòo náké ò còkù ti Yiè nKuyie ndòòmè Esibiti kóo kpààti nè o kòbe, Isidayeeribe kpéi nnè bè màánè mèè áarimè, kè ti Yiè nKuyie mbè deeté. ⁹ Kè dèe narike Setidoo ti Yiè nKuyie ndòòmè mesàà nyIsidayeeribe, ke bè deeténè Esibiti kòbe. Kòò dò: ¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu, kunku kùù di deeténè okpààti nè Esibiti kòbe be n̄u mièke. ¹¹ M bantému di mmànñi ti Yiè nKuyie p̄ētémè yebòkè, kù benkemè ku w̄erímú Esibiti kòbe f̄ēũnko dii m̄nni Isidayeeribe.

¹² Kè Setidoo Mɔyiyisi còkù kuṣ Kuyie n̄eḏ̄fè kétuṣ nké kù kùo fetefè kébénné. An̄o nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe ò w̄ennénè, kè bèe di Kuyie nyiikè.

Mɔyiyisi tãnkémè bèmabè kè bè mbekù

¹³ Kè dèè wenté kè Mɔyiyisi kari kémbekùnè benitibè dikũnweñni nè kuyuokoo, kè bè còmú o ìkè. ¹⁴ Kòo còkù yà dèè dòòrì kóò beke ke dò: A d̄ari ba? Dè yīme k̄aa k̄ari am̄aa kè benitibè da murí, dikũnweñni nè kuyuokoo. ¹⁵ Kè Mɔyiyisi dò: Bè kòtení m borè ke dó kékeè Kuyie mbo bè náké tí nti. ¹⁶ Kè bè mòke timati bè òò kòtení m borè nde, kè n ti mbè tũnte, kè bè náké Kuyie nkuṣ nè ku tié. ¹⁷ Kòo còkù dò: A d̄ari dè í wenni. ¹⁸ A bo ɔu, kè benitibè múnk̄ee ɔu k̄eyīēke. Dè kó mut̄mmú da deun̄emu, a báa na ké mù p̄i nhamáa. ¹⁹ Yie n yóo da duṣ nyii tié nkè Kuyie nda teennè. F̄òò yó n̄tu benitibè k̄peti tii yóu ke korinè Kuyie mborè. ²⁰ Náké be Kuyie nkuṣ nè ku tié, kè bè benke kuce bè dò nkéntù nkù. ²¹ T̄aātè benitibè móm̄m̄m̄be, bèè dé Kuyie nke náa ntimóm̄m̄nti, bèè í dó ticuuti kó mudii, kè bè mbaké yet̄r̄e. Yie mbenitibè tek̄up̄iitè (1000), ot̄u tek̄ùtè (100), ot̄u sip̄is̄in̄um̄m̄u, ot̄u tep̄iitè. ²² Bèe yó mbekùnè benitibè. Kè tii deṣ bèe tí nda náké, kè tii k̄ñni bèe tí beké bemáa. Yaate a tou kè bèe di nda toténè. ²³ K̄aa dòò mem̄me ke tū nKuyie nda náké tí a báa ɔu. Benitibè níi bo nkũnti kè diwèl bè bo.

²⁴ Kè Mɔyiyisi yie n̄ho còkù ò náké tí, kè tí dòò tim̄ɔu. ²⁵ Mem̄me ò tãnkémè Isidayeeribe mièke benitibè móm̄m̄m̄be, kè bè mbaké benitibè. Yiè ntek̄up̄iitè (1000), ot̄u tek̄ùtè (100), ot̄u sip̄is̄in̄um̄m̄u, ot̄u tep̄iitè. ²⁶ Kè be mbekùnè benitibè s̄aa ke korin̄ení Mɔyiyisi borè tii deṣ, ke bekù tii k̄ñni bemáa.

²⁷ Kòo còkù ò cau nkékò n̄ho cie.

KUYIE NDÒÒMMÈ M̄ETAUMME NÈ ISIDAYEERIBE

19

Kuyie nyemmè kù bo taunnè Isidayeeribe

1-2 Kè Isidayeeribe é íté Defidimmu, kétuòke Sinaii tãrì kpáà, otànkù tãánwè kó diyie diketirì do ndi nè bè yèmè Esibiti, kè bèe báté ditãrì také. 3 Kè Mòyiisii deke ditãrì Ìnkè, ke bo yà ti Yìè nKuyie.

Kè kùu ò yu ditãrì Ìnkè ke dò: Á náké Sakòbu kòbe, Isidayeeribe ke dò: 4 Di yàmù n dòò dè Esibiti kòbe, ke di tò fetuúfè tòu mèè botí fè bí, ke kòtenèni díe. 5 Kè di yie n kpèti, ke pī n kó metammè, di bo ntú n kòbe ibotí imòu mièke. Míi te ketenkè kemòu. 6 Di botí bo ntú mí nKuyie n kuò niùbè, kubotí n cànnè kù, kè kù pī n tómmù.

7 Kè Mòyiisii cùténí kényú Isidayeeribe kó bekótìbè kè bè náké ti Yìè nKuyie nhò náké tì timòu. 8 Kè benitìbèe yie mbemòu ke dò: Ti yóò dòòmù ti Yìè nKuyie mbéi ntì. Kè Mòyiisii kpénté kè tì náké ti Yìè nKuyie. 9 Kè ti Yìè nKuyie ndò: M bo kòtení kèmbò diwetirì mièke ke da náánnè, kè bè yo n tammè, kényié nha kpèti sáà.

Kè Mòyiisii yíé kè kù náké benitìbè ò náké tì.

Kuyie nkòtenímè Sinaii tãrì

10 Kè ti Yìè nKuyie nnáké Mòyiisii ke dò: Náké benitìbè kè bèe dòò bemaá mewénkùmè kó ikuó yíe nnanke kékòú be yààti. 11 Kè dí nni mbaa diyie tãánni yìe, n cutoomu Sinaii tãrì Ìnkè, kè benitìbè bemòu bo n yà. 12 Á níté kumànkù, kèfii nditãrì kè bè náké ke dò: Òmòu báa deke ditãrì yoo wèe di kàáké, kè wèe di kàáké bèe ò kùò. 13 Kè feòfè nfe yoo onitì, di báa dè kàáké, di dè bùótí yetãrè yoo di dè tãá ipie. Di báa yóu kè dè nfòu. Di bo keè dii mònni ditãteheù, bèè dò nkèdekení ditãrì de mònni ndi bè dèètínímè.

14 Kè Mòyiisii cùténí kénáké benitìbè kè bèe dòò bemaá mewénkùmè kó ikuó, kékòú be yààti. 15 Kòò bè náké ke dò: Dí mbaati yewe yetãáti mièke, òmòu báa duónè onitipòkù.

16 Diyie tãánni yìe dikünweñni sèi, kè fetaafe mpéú, ke míi nkè kuyukú fí nditãrì Ìnkè kè ditãteheù kuò mmediè nkè Isidayeeribe bemòu kònti au sicéí. 17 Kè Mòyiisii bè dènnè kè bè bo kote kényà Kuyie nkè bèe tuòkoo kèncómmù ditãrì pèri.

18 Kè Sinaii tãrì fí nkuyukú, ti Yìè nKuyie nkuù do cùténí muháá mmieke, kè de kó kuyukú ñyie ke dò nfeépünnétofe kòku, kè ditãrì dimòu sànti. 19 Kè ditãteheù tammè dàke kpénkú, kè Mòyiisii nnáánnè Kuyie nkè kù ò ténininko ke péú metammè.

20 Kè ti Yìè nKuyie ncùténí Sinaii tãrì kényú Mòyiisii kòò dekoò. 21 Kè ti Yìè nKuyie nhò náké ke dò: Cúté kénáké benitìbè kè bè báa cokéní ke bo n yà, kusúkù yàà bo kú. 22 Bá ikuó niùbè bèè dò nké n tóónnè bèe dòò bemaá mewénkùmè kó ikuó. 23 Kè Mòyiisii dò: Benitìbè í deètíní. A sòò ti nákému ke tú ti níté kumànkù kè benitìbè mbo ditãrì pèri. 24 Kè ti Yìè nKuyie ndò: Cúté kénáké ikuó niùbè nè benitìbè kè bè báa dekení bè yàà bo kú, nè Anòò kè dí dekení.

25 Kè Mòyiisii cùténí kénáké benitìbè.

20

Kuyie ntannò tepítè

(Wénté Ikuó kòntímù 5:6-21)

1 Memme kè Kuyie nnáké Isidayeeribe ke dò: 2 Míi tu di Yìè nKuyie, kè míi di dènnèni Esibiti di do tú kè tidaati. Onití fí:

³ A bá ntū ndeterè marè kè dè í tú mí nKuyie.

⁴ A báá dḗ tetenkaanitè kédonnenè dèè bo keḗnkè, yoo ketenkè kperè, yoo menie mmieke kperè. ⁵ A báá nínkú de ìkè kè dè bāntè, mí máà tu a Yiè nKuyie! Ke yóo kpetinnè wèè yete n kpeti nè o bí nè o yaabí nè í kó íbí. ⁶ N yóo dḗm mesàà nwèè yie n kpeti nè o bí nè o yaabí, kuce tekoupiitè (1000).

⁷ A báá yú mí nha Yiè nKuyie nyètiri sǎntúke, ke yé n yí yóo yóu wèè bo yú n yètiri detetirè.

⁸ A nyé teompùtè yiè kpéí, kè di ncáá nkéntú n kperi. ⁹ A níí pí nha tǎmmú mumḗu yewe yèkuḗ. ¹⁰ Diyiénni yiè tu mí nha Yiè nKuyie n kperi ndi. A báá pí mmutǎmmú mamù de yiè. Bá a bire, bá a kóo tǎnti onitidòu yoo onitipòkù, bá a ðfè, bá opòḗ wèè bo a cǐtè. ¹¹ Ke yé n dḗmè keḗnkè nè ketenkè nè dèè kó dimàà bo yewe yèkuḗ ndi ke ompè diyiénni, deè kpéí nte kè n di pǎ mesàà, ke tú di ncáá nke tú n kperi.

¹² A ndé a cice nè a yǎ, kè dèe yie nkàa fǒmmu okè, mí nha Yiè nKuyie n yóo da duḗ nkèè tenkè mieke.

¹³ A báá kuḗ oniti.

¹⁴ A báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dḗu.

¹⁵ A báá yúúkú.

¹⁶ A báá souté kécaàrè a kou tḗu yètiri.

¹⁷ A báá yaa nhotḗu kperè marè, o cǐtè, yoo o pokù, yoo o kóo tǎnti, yoo o nǎáfè, yoo o sǎmmarímú.

¹⁸ Kè benitibèe keè fetaafe pèùmè kè ditateheù kuḗ, kéyá fetaafe mímmè kè ditari fi nkuyukù, kè kufḗwaa mbè pí nkè bè ncómmu mekentímè, ¹⁹ kénáké Mǎyisii ke dḗ: Nti náánnè a mǎmmuḗ nti yóo yiemmu, Kuyie mbá nti náánnè ti yàà bo kú. ²⁰ Kè Mǎyisii dḗ: Di bá nyǐkù, Kuyie ndi tǎónnè ke bo di benkemu kè di banté kù kpeñnì mè kè kù depe, kè bá ndḗri meyei.

²¹ Kè benitibè ncié, kè Mǎyisii tǎónnè diwetiri Kuyie mborè.

Bè yó mmaà mèè botí yewūḗtḗrè

²² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyisii ke dḗ: Náké Isidayeeribe ke dḗ n tú: Di yǎmu n di béinnènnimè keḗnkè. ²³ Dí n tú mmú máà, di báá dḗ timáti péiti nè mesḗo nkó sitenkaani. ²⁴ Di níí m maá diwūḗtḗnni n tǎátè dii bḗri, kè nni nfeu ipe nè inààke, kénkḗu itei ke tuḗ, kè n kḗriní ke di pǎa mmesàà. ²⁵ Kè di yóo maá diwūḗtḗnni nè yetárè di báá yè cǐké, kè di yè cǐké di yè sǎnkunnemu. ²⁶ Di níí báá maá diwūḗtḗnni kéánnè yedetisàkè, bè yàà bo yà wèè dèèti o fèi.

21

Ikuḗ ù tukúnè tidaati

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyisii ke dḗ: N te ikuḗ a yóo duḗ nyi Isidayeeribe: ² Kè wèè donténè Ebedeebe kudaakù, kù mpí mmutǎmmú yebie nyèkuḗ, kéyè diyiénni bá kù báá yietí múmamù. ³ Kè wèè yóo donté kudaakù kè kù kǎkè, kùu yè kutetiri, kè kù mè ndo po kùu yènnè ku pokù. ⁴ Kè ku yiè nweè me nkù duḗ nhonitipòkù kòḗ peitè íbí, ku yiè nweè yó nyi te kè kùu yè kutetiri. ⁵ Kè kudaakù mè nyí: N dḗm n yiè nke dḗ m pokù nè m bí, n yí dḗ kéyè. ⁶ Ku yiè nkù còrinè dibòrinùu kéyú Kuyie nyètiri kékeuté ku toḗ, kè kù ntú o kóo tǎnti sǎà.

⁷ Kòḗ mḗu me nfitè o kóo sapàà nkòḗ tu kudaakù, ò báá na kéyè tidaati yiè mèè botí. ⁸ Kòḗ me nkù donté ke yóo puokemu, ke ténke í kù dḗ, wèè wḗte kè kù fiténè

ku cice. Ò báá kù fitènè kubotí tekù. Kòò dḁḁ memme wè kù yeténèmu. ⁹ Kòò me nkù donté ke bo duḁ nho bire nde, wè nkù dḁḁri ò dḁḁrimè ò kó besapambè. ¹⁰ Kè dè boní kè de kó debire waá nhonitipòkù tḁḁ, dè báá yaate dè do pāā mmùḁ dii okóti nè tiyàḁti nè mudammú. ¹¹ Kòò í ò dḁḁri denennè dētāāti dende, ò bo na kényè bá ò báá yietí idííí.

Meysi mmè mǎnnè mukūū

¹² Kè wèè poté oniti ke kùḁ bèè ò kùḁ. ¹³ Kòò me nyí ó kùḁ ke dḁ, kòò nḁḁtè teé ò yeténè, wèe sḁri n yóo di benke dii ei. ¹⁴ Kòò me nhò kùḁ ke dḁmu, yoo wè ò kùḁnè mecii, bá kòò coké ke sḁri n wūḁḁnni borè, dí ò dèite kékuḁ.

¹⁵ Wèè poté ò cice yoo ò yḁ, bèè ò kùḁ.

¹⁶ Wèè yùukú oniti koò fité yoo ò bo ò cḁtè, bèè ò kùḁ.

¹⁷ Wèè sǎá nho cice yoo ò yḁ bèè ò kùḁ.

A bo potémè oniti yoo a bo ò kḁutemè

¹⁸ Kè benitibè kpà nkòò mḁḁ poté otḁḁ kòò do ke í ku. ¹⁹ Kòò na ke ité ke centinè kupāāti, bè báá kuḁ wèè ò kḁute, wèè ò kḁute wèè ò yietí ò ò kḁutemè, kè nhò taà nkòò miété.

²⁰ Kòò mḁḁ puotí ò kó kudaakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, kè kù ku bèe peite. ²¹ Kè kù me mmḁke diyie yoo ye we yedéé ke ku bè báá peite kè yé wèe kù dontémè.

²² Kè benitibè kpà nke bòḁte onitipòkù wèe può nkòò pḁuti donní kòò í kḁute, ò dḁḁu bè yu bebeembè borè, kè bèè ò yietí ò kééte ìi dííí. ²³ Kè meysi mmamè me ntḁḁkení onitipòkù kòò ku, bèe kuḁ wèè ò kùḁ. ²⁴ Kè wèe kpèéte otḁḁ nḁnfè, bèe kpèéte ò kofe, kè wèe feuté otḁḁ ninni, bèe feuté ò kperi, kè wèe kééte otḁḁ nḁḁtè, bèe kééte ò kpete, kè wèe kééte otḁḁ naacètè bèe kééte ò kpete. ²⁵ Kè wèe cḁḁ nhotḁḁ, bèe ò cḁḁ, kè wèe kḁute otḁḁ, bèe ò kḁute, kè wèe ānnè otḁḁ kuyènkù, bèe kù nhò ānnè.

²⁶ Kòò niti poté ò daakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, ke kpèéte ku nḁnfè, wèe kù fīi nkù ténke bá ntḁ kudaakù ò kpèéte mèè kpéi nku nḁnfè. ²⁷ Kòò feuté ku ninni wèe kù fīi nhò feuté mèè kpéi nku ninni.

²⁸ Kè fenāāfè kùḁ onitidḁḁ yoo onitipòkù, dè í tú fe yiè nkó meyetimè, bèe fè bùḁtí yetárè kékuḁ, bè me mbáá fè cāāké. ²⁹ Kè de kó fenāāfè me nkūmmùmu, kè bè nàké fe yiè nkòò í fè pī nkè fè kùḁ oniti, bèe fè bùḁtí yetárè kékuḁ, kékuḁnè fe yiè. ³⁰ Kè bè yé nfe yiè nyietí kécootè, wèe yietí bè ò beke dèè kó dimāā. ³¹ Kè fè kùḁ denitidabire yoo denitipobire, bèe dḁḁ meè māā. ³² Kè fè me nkùḁ kudaakù kunitidaakù yoo kunitipòrikù, bèe yietí ku yiè mmēdítibii nsipísitāāti, kè fè bùḁtí yetárè kékuḁ.

³³ Kòò mḁḁ kpetè tebinte yoo wè tē keú, ke í pòò nkè fenāāfè yoo sāmmarímú do de miéke ke ku, ³⁴ wèe yietí de yiè nkè dè tūóté.

³⁵ Kòò mḁḁ nāāfè kḁute otḁḁ kofe, kè fè ku bèe fè fité kétoté idííí, kétoté fèè ku. ³⁶ Kè de kó fenāāfè me ndo kūmmù itei nyi, kè bè nàké fe yiè nkòò í fè pī nwèe yietí fè kùḁ wèe kofe fenāāfè, kétúóté fèè ku.

Ikuḁ ìi tukúnè iwūḁ kó muyóo

³⁷ Kòò mḁḁ yùukú otḁḁ nāāfè ke kùḁ yoo ò fité, wèe yietí fenāāfè yiè nyināāke ìnūmmù. Kè fepièfè me nni nfe wèe yietí ipe ìnāā.

22

1 Kòo yúókù yùúkù keyènkè, kè bè ò sǎ́nké koò kùà, dè í tú munitikòù. 2 Kè diyìè me nyènní kè bè ò kùà, munitikòù mmu. Kòo yúókù mǎu me nyí mǎke dèmarè ke bo yietí ò yùúkù dè bèè ò fité kényietí.

3 Kòo yùúkù fènáàfè nfe yoo sǎmmarímú yoo fepièfè, kè dè kpaá ò cǐtè wèè dè tǝ́nné kénós ndeterè.

Kuyie nyèmmè Isidayeeribe ndake be kobe kperè kpéí

4 Kòo mǎu yóu kòo wǔà cááké otǎu diiti yoo o tebe, wèè te fèǎfè wèè deite o kó kupaku tidiiti sààti yoo o tebe sààyè kényietí ò àfè di wèè diiti.

5 Kòò mǎu cǔsù ndikpáà, kè dè cǔúté òmǎu diiti, tì cǔú dè yoo tì kpaá cómmú dè, wèè yietí tidiiti yìè.

6 Kòò mǎu sǎnne o diiti yoo o kperè otǎu borè, kòò mǎu dè yùúkù kè bè ò yà, wèè yietí kuce mèdémè. 7 Kè bè í yà wèè yùúkù, dè do duó wèè cǐtèè yú mí nKuyie nyètiri kébéi nke dǎ: N yí túóté n kou kperè. 8 Kè bèmabè nenni fènáàfè kpéí nyoo sǎmmarímú, yoo fepièfè, yoo kuyààkù, yoo dèmarè kpéí, bèè kǎte m borè, kè n yí wèè í naati, wèè yietí kuce mèdémè.

9 Kòo mǎu tannénè otǎu fènáàfè, yoo sǎmmarímú, yoo fepièfè, yoo fèǎfè tefè mafè, kè fè ku yoo fè kèété, yoo bè fè yùúkù, bá bè í fè yà. 10 Fèǎfè taà wèè borèè yú n yètiri ke dǎ, ò í fè túóté. Kòò ì memme wèè te fèǎfè wèè yie nhò béi nti bá ò báá yietí. 11 Kòò me nyóu kè bè fè yùúkù o cǐtè, wèè yietí fèǎfè yìè. 12 Kè musimmú muu me nfe pí nwèe tǎní mù cááké ke súò ndè, kèbenke fe yìè nhò báá yietí dèmarè.

13 Kòò mǎu yǎúté otǎu fèǎfè, kè fè kèété, yoo fè ku, bá fe yìè nyí dè bo, wèè fè yǎúté wèè yietí fe yìè. 14 Kè fèǎfè yìè ndè bo, ò báá yietí mǔmamù, kòò me nfe yǎúté ke yietímu, de kó tiyeti nsànnè.

Kuyie nduómmè ikúú ibotí ibotí Isidayeeribe

15 Kòò mǎu ciitè osapàà nwèè í yé onitidǎu, ò me nyí mǎke didacènni, koò duónè, wèè yietí tipocònti kóò túóté képuoke. 16 Kòo sapàà ncice me nhò yetenè o kóo sapàà nwèe yietí idíítí kè ì mmànnè osapàà nkó tipocònti kpeyi bake.

17 Dí kuò benitipòbè bèè tu benitinòmbè di cuokè.

18 Kòò mǎu duónè fèǎfè bèè ò kùà.

19 Kòò mǎu fèúté fèǎfè dibòò, ke yóu mí nKuyie, mbèè ò kùà.

20 Di bá nfèũnko bepòòbè yoo dí mbè cií. Ke yé di do túmè bepòòbè mbe Esibiti tenkè. 21 Di bá nfèũnko bekúpòbè nè iciribí. 22 Kè di bè fèũnko, kè bè saute ke n yu n yóo keemu. 23 Kè m mièke di peike, kè n duó nkè di dootitòbè di kuò, kè di pòbèè naá mbekúpòbè, kè di bíí naá nyiciribí.

24 Kè wèè pènte ocǐri idíítí o kó kubotí mièke o bá ndó wèè ò yietí kénós mbetòbè òmmè.

25 Kè wèè kou yóò ò yǎúté dèmarè kòò túóté o yààkù wèè kù nhò tǝ́nné kè diyìè mu nyí ta. 26 Ke yé ò ku mmàkemè kumáà ke daati, kè kù í bo ò bo duónè ba, ò yóo saute mu kè n keè, ke yé m mǎkemè mesémmè.

27 Di báá sǎá mmí nKuyie, di me mbáá sǎá ndi kóo kpaàti.

28 Di níí n duó ndi diiti ketiti nè di tebe ketiyè nè bèè tú Mpo.

29 Kè wèè náàfè yoo o pièfè peité fe bire mǎmàke ye we yèyiekè, diniínni yìè kòò dè nni nfèúté.

³⁰ Di tú n kó benitibè mbe, ñdònnè pááí! Dì bá ncáá mmusĩmmù pĩ nfèè òfè, di ní fè duó n simó.

23

Ti bo ndakemè beçrìbè kpéí

¹ Òmòu báá kee siyáábisi ké nti sàkénè. Òmòu báá kónné oyeiwe. ² Òmòu báá tũnne kusũkù kédòò meyei. Òmòu báá yie nkusũkù kpeti kédòò dèè í wenni.

³ Òmòu báá kónné òmòu kòò í naati, bá kòò tu ocĩri.

⁴ Kè wèè yà o dùòntòu nàáfè, yoo o sãmmarímù kè dè feti, wèè dè nhò tóní.

⁵ Kè wèè dùòntòu sãmmarímù òunè ditòu ke do, wèè ò teennè kè bèe dè bouté tinenti.

⁶ Kòo cĩri naati di báá yóu di bo ò kónnémè. ⁷ Di bá nyíe nsiyáábisi, di báá kuò wèè í dòò meyei. N yí kómmù wèè cààrè. ⁸ Di bá ncòu ticuuti, ti yẽkũnkumu bèè nuò nwùò, ke sĩnkũnko wèè naati.

⁹ Di bá nfèũnko bepòòbè, di yému kupòòkù dòmmè, Di do tú bepòòbè mbe Esibiti tenkè.

Ketenkè kó m̄ompùmè nè yedidèlbaa

¹⁰ Di yó nkuuti yebie nyèkuò yèkuò ndi ke deì di diiti. ¹¹ Dibenni diyíenni kégýou ketenkè kè kèe om̄pè, kè dihei kó beçrìbèe pété kédí, kè tikpasĩnti di dešonne.

¹² Di ní yóò pĩ ndi tómmù yewe yèkuò ndi, kèom̄pè ndiyíenni, kè di nààke nè di sãmmarímùbè kè dèe om̄pè. Kòo pòò nè kudaakù nè ku bire kè dèe wei.

¹³ Di ñpĩ n di nàké ti timòu, di bá nyu yebòkè yètè, di bá nnáa nye kpeti.

Kuyie nyè nyIsidayeriibe m̄baa nyèè baa

(Wénté 3:18-26, Ikuò kòntímù 16:1-17)

¹⁴ Bá dii benni dí ànnè yebaa nyètãati kédéúkunne n yètiri. ¹⁵ Dibanni ketiri yó ntú p̄éèbè bèè í kòarenè mutie be kperi ndi. Kè di ndi baà nke dò yewe yèyiekè ke cáa mp̄éèbè bèè í kòarenè mutie mùu muuti, kéndònnè n di nàkémè di yeti dii m̀nni Esibiti. Di n di baà ndididèi kóo tãnkù. Kè di ní karini m borè di báa kateni di nou sitetisi. ¹⁶ Di m̄baa ntidipanti kó dibanni, ke baà ndididèi banni dibenni kũũ mmieke, di dèite dii m̀nni tidiiti. ¹⁷ Kuce mètãati dibenni mieke benitibè ní kateni mí ndi Yiè nKuyie m borè.

¹⁸ Òmòu bá n féútè fèòfè kèwennénè fe yĩ mp̄éè wèè kòarenè mutie mùu muuti, fe kùò mme mbá nyĩkù keyènkè kè dèe wenténè. ¹⁹ Di ntouni tidipanti mí ndi Yiè nKuyie nc̄ètè nè yetebe ketiyè. Di ní báa bénnénè dibòbii di yò miè.

Kuyie ntõnni do nimè Isidayeriibe

²⁰ N duònkumu n tõnni kè di bo ndi ni ke di kãnkè kè dí tuòkenè ketenkè ñ tũntè kè di kpéí. ²¹ Di ñdake ke báa yete n tõnni kpeti, kè di ti yete di í yóò di c̄fè ndi yetimè ke yé m̄i di tãnkómè. ²² Kè di yíe ndi kpeti ke tũ n di nàa nti, m bo nní mbèè di ní, kè di dùòntòbè ntú n dùòntòbè.

²³ N tõnni yóò di niitému, Amòriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Kannahã kòbe nè Efiibe nè Sebusiibe borè kè m bè kùò. ²⁴ Di báa nínkù be bókè ìikè, di báa yè fié iwũs, di me mbáa teeté be borime. Dí bè kùò képuò mbe bókè. ²⁵ Dí ntũ mmí ndi Yiè nKuyie mmáa, kè n di dòò mesàà nké ndi duò ntidiiti nè menie, kè ndi péiri mumammú. ²⁶ Di kó ketenkè mieke onitipòkù pouti báa donni, tehũunte bá mbo, kè n yíe di fõmmu kè dí nfòu kémante.

²⁷ M bo nni di ìlkè ke ãà benìtibè kufōwaa, kè di tùðke kùù botí cie kùu coké, di dootitòbè bo ndi cokù. ²⁸ M bo nni nyecánkèndèèsùò di ìlkè, kè yè mbeti Efìibe nè Kannahāa kòbe nè Itiibe. ²⁹ N yí yóò be bèti dibenni dimáà mieke dihei yàà bo naá ndikpáà, kè depímpínnèe sũ. ³⁰ N yó mbè bèti sám̀pó sám̀pó nwe, kè di yàa sũunnè kètieke ketenkè. ³¹ Di tenkè yóò keté dàmèèri wũòwè nwe kènto kètuakenè Fidisitèèbe kóo dàmèèri, kètúóté dikpáà kènto kètuakenè kukò ndiekù Efadataa bèè dè bo, n yóò duó nkè di bè bètimu. ³² Di bá mbè m̀akenè metaummè mamè di me mbáá fié iwũò be bokè. ³³ Bè bá nkpaá di tenkè mieke, bè yàà bo di tente kè di doò meyei nkè n yeténè, kèfié iwũò be bokè, kè dè di bo.

24

Kuyie nyumè M̀oyiisi nè o k̀be ditari ìnkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀: F́ nnè Anoo nè Nadabu nè Abiu nè Isidayeeriibe kó bekótibè sipisiyiekè dí dekení ditari. Kè di kpaá díétirini di nínkú. ² Kè betòbè nde nkpaá, kàa tóónni m borè amáà, kubotí me mbáá dekení.

³ Kè M̀oyiisi k̀te kè tí náké benìtibè, kè bèe wènnè bəmou ke d̀: Ti yiemmu ke bo doò ti Yiè nKuyie nyè mmù.

⁴ Kè M̀oyiisii wàri ti Yiè nKuyie nhò náké tí timou, kèité dikünwehni sèi kémaá diwũòtònni ditari pèri kèfií nyetàrè tepítè nè yèdèé, Isidayeeriibe wuo ntepiítè nè idéi kpeye, ⁵ kètàátè Isidayeeriibe mieke bedapambè, kè bèe fié ti Yiè nKuyie nyiwũò kètuò nkéfié yenaadakè metaummè kpeye. ⁶ Kè M̀oyiisii ceé mmeyi ndibuo mieke, kètúóté mesomme kèmiéte diwũòtònni, ⁷ kètúóté metaummè kó dipátiri, kékaa mbenitibè bəmou ìlkè. Kè bèe wènnè bəmou ke d̀: Ti yiemmu ke bo doò ti Yiè nKuyie mbéi nti.

⁸ Kè M̀oyiisii túóté meyi nkèmiéte benìtibè ke d̀: Me nyi mmeè benkú ti Yiè nKuyie ndi taunnèmè kumáà nè ku náañti mieke.

⁹ De kó difōnkúò M̀oyiisi nè Anoo nè Nadabu nè Abiu nè Isidayeeriibe kó bekótibè sipisiyiekè, kè bèe deke ditari, ¹⁰ kéyà Kuyie nyIsidayeeriibe tũ nkú, kè ku naacèi na dè dò nditāsàari ke miéti, ke dò ntiweti ke wenni páíi. ¹¹ Kuyie mme nyi ndòò meyei mmamè Isidayeeriibe kó bekótibè, kè bèe kù yà, kédeè kédi kéyà.

Kuyie nyumè M̀oyiisi ditari ìnkè

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀: Dekeni m borè ditari kè n da duó ntitápièti n wàri tũ ìnkè ikuó, kàa i tié nyIsidayeeriibe.

¹³ Kè M̀oyiisii neinè Sosuwee o kóo tōnti, kè bèe deke Kuyie ntari. ¹⁴ Kè M̀oyiisi náké Isidayeeriibe kó bekótibè ke d̀: Nkpaánè die nkè ti wèteni. Kòò m̀ou m̀ake timati wèe yà Anoo nè Uuri. ¹⁵ Kè M̀oyiisi ndeèti ditari kè diwetiri di kãanko. ¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti m̀bo Sinaii tãri ìnkè, kè diwetiri ndi dáati kè d̀ yewe yekuò, diyiénni yiè, kè ti Yiè nKuyie nyú M̀oyiisi diwetiri mieke. ¹⁷ Kè Isidayeeriibe nwúò nti Yiè nKuyie nkó tikpeti kè tí dò mmuháá mmùù còú. ¹⁸ Kè M̀oyiisii ta diwetiri mieke, kédekoo ditari ìnkè ke d̀ iyie nisipisinaà, deyènnè sipisinaà.

BE D̀Ò NKED̀̀ MÈE BOTÍ METAUMME T̀OU

25

Bè dò nképammù yèè pàrè metaummè tou dòòrìmù kpéi

¹ Mémme kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeribe kè bè n cuó yepàrè, bèè dó ké m pā be kperè nè bè yèmmè memòu dí cuó beè kó yepàrè. ³ Nte di yóó cuó yèè pàrè: Mesòo nnè timáti péiti nè disòowũ, ⁴ nè mupààkómmù mùù dò mmeberimè nè mùù dò nfetònfè nè mùù dò mmeYI nnè mupààkonkperimù nè tibòciti, ⁵ nè tipekònti wũsti nè detekperè kó ideí, ⁶ nè mēfitikùd nnè mekoutékùd mmèè kòkèné tũdààri nè tihúúnti bè tũd nti, ⁷ nè yetàrè yèè sòù ke do ndimantònni nè yetàsàayè teyè nè dikòutēyaabòri sámòpòri nè dicfncfinkònni ikuó niùti kpéi. ⁸ Kè dí n dòò metaummè tou n yó mbo di di cuokè. ⁹ Di yóó di dòò nè di nenti kè di ndònnè n yóó da benke mè mme.

Metaummè tou

¹⁰ Dí dòòné ditou nè detekperè kó ideí, kè di okùmè ríbo métiri omáà nè sántimétiri sipisidé nè mènùmmù, kè di pèkùmè ríbo sántimétiri sipisiyiekè nè mènùmmù, di cómmè sántimétiri sipisiyiekè nè mènùmmù. ¹¹ Kè dí di dàri mesòo mmómòmme di mieke, nè di ìnkè ké mè kpè ndi nuù, ¹² kédòò desòomámánnè dènáà bá kùù mànkù mùmáà, ¹³ kédòò detekperè kó ideí kó ipàati idéi, ké i dàri mesòo. ¹⁴ Kè dí i tònne demámánnè dèè cááti ditou, kè bè ndi tóunnè. ¹⁵ De kó ipàati yó nde ntũs sáà, di báá i dèite. ¹⁶ Di yóó de nhánnè n tannò kó titápièti n yóó da duó nti.

¹⁷ Kè dí dòò kupòkù nè mesòo mmómòmme, kè ku okùmè ríbo métiri òmáà nè sántimétiri sipisidé nè mènùmmù, ku pèkùmè sántimétiri sipisiyiekè nè mènùmmù. ¹⁸ Kè dí má beìnkèmbàribè bèdèbè kó tifènti nè mesòo mmáà, kécónnè ditou pòkù ìnkè, ¹⁹ kécónnè kuu ku mpikù, kutekù kupikù tekù, kè ti ntaunè ditou pòkù, ²⁰ kèncò titàbè ke weti ditou pòkù, ke yuo ti fièti ke dááti ditou. ²¹ Kè dí ánnè n tannò kó titápièti n yóó da duó nti ditou mieke, képoò nkupòkù. ²² N níi yóó kòtoo ditou ìnkè nke beìnkèmbàribè bèdèbè fènti saku, tiì cómmù n taummè tou ìnkè, ké da náké n dó á náké ti Isidayeeribe.

Tábùri bè bo ndakù dè pèèbè bè pāa mbè Kuyie

²³ Dí baaké tábùri, nè detekperè kó ideí kòo okùmè ríbo métiri òmáà, mepèkùmè métiri kó dikéè, mecómmè sántimétiri sipisiyiekè nè mènùmmù, ²⁴ kè dí ò dàri mesòo mmómòmme, ké mè kpè nho nuù. ²⁵ Kè dí ò ánnè kuperi kéfii ntipiiti tinàà kè mepèkùmè ríbo sántimétiri mēni, kè dí kù kpè mmesòo. ²⁶ Dí dòò desòomámánnè kécátinnè tábùri mànke inàà, o tààke berí ndè. ²⁷ De kó demámánnè yó ncááti ke tókèné kuperi nku, kè bè níi tònne ipàati kētúóté tábùri, ²⁸ kédòò detekperè kó ideí kó ipàati idéi kè i dàri mesòo, nyii yó ntóunnè tábùri. ²⁹ Dí dòò tisòonenti mómmanti: Yesékébo nè ibòòke nè yebò di yó ndòari ndè ikuó. ³⁰ Weè tábùri ìnkè nke di yó ndakùmè pèèbè di m pāa mbè, kè bè mbo sáà n yìikè.

Kuyie nyèmmè bèè dòò tefitìkèkètè ibake iyiekè kpètè

³¹ Dí dòò tesòofitìkèkètè ké tè mánè mesòo mmáà, te tàri nè tè bake nè te tòkè nè dèè dò mmutepóó nnè te kèkèe dè yó ntaumu. ³² Kè te bakee yate ikuó, ku mpikù itàáti, kutekù itàáti nè de cuokè kòku. ³³ Kè de kó ibake ikuó mmòke bá kù yetòkè yètàáti, kè yè ñdònnè yetebe bè tu yè amandì nè dèè dò mmutepóó. ³⁴ Kè de cuokè kòku mmòke yetòkè yènáà, nè dèè dò mmutepóó nke dònne yetebe, bè tu yè amandì. ³⁵ Te bake itàáti tuuté ndè de cuokè kó kudòu kè de mmòke yetòkè

yètããti. ³⁶ Yètòkè nè te bake kè dè ntú mesɔɔ mmóm̃mm̃omme ke tau. ³⁷ Kè dí dɔɔ sikèkèe siyiekè kêtou ntu nkè si ncóú nkè dè wenni de ìikè. ³⁸ Dí dɔɔ ihaakè nè dèè yó nkounè mutápei nkè dè ntú mesɔɔ mmóm̃mm̃omme. ³⁹ Tefitíkèkètè nè te nenti dè yóo dɔɔnè mesɔɔ mmóm̃mm̃omme mme, cidòòbè sipísitããti. ⁴⁰ F̃m̃M̃oyiisi, á tũnne n da benkemè die nditãri ìnkè kè dí tè dɔɔ.

26

Kuyie ncēsààtè

¹ Dí dɔɔ n taummè tou nè tiyaáyónti tepíítè tii dùðkenè mupààkonkperímù nè tipeciti tii dò mmebèrimè, nè tii dò mmeyĩ nnè tii dò nfetònfè, dí kpè mbeñkèmbàribè kó tífenti. ² Kè ti okùmè r̃bo métiri tepíítè nè mènàà, ti pèkùmè métiri mèdémè. Timou ti yó mme mmà. ³ Kè dí ti tau ntinùmmù, tinùmmù, ⁴ kécátinnè tiketiti m̀nku tipeciti kó iwēi ìi dò mmebèrimè, kè me ndòò tisanti. ⁵ De kó iwēi yó mbo sipísinùmmù ndi, ku mpíkù nè kutekù ke dò nyitòbè. ⁶ Dí dɔɔ desɔɔmámánnè sipísinùmmù dèè seùnè, kè dèe tau nde kó tiyààti tidé, kè ti naá nkùmáà.

⁷ Kè dí duòkenè tibòciti tiyaáyónti tepíítè nè kùmáà. De kó tiyààti tii yó nkánkè n taummè tou. ⁸ De kó tiyaáyónti okùmè yó r̃bo métiri tepíítè nè mènùmmù ndi, kè ti pèkùmè mbo métiri mèdè mèdè. ⁹ Kè dí tau ntinùmmù, kétau ntíteti tikuò, kukuònkù kunku kuù yó nkánkè metaummè tou ìikè. ¹⁰ Kè dí cátinnè kuyààkù ketikù m̀nku kù tuuténè dè kudéríkù iwēi sipísinùmmù, kécátinnè kudéríkù m̀nku iwēi sipísinùmmù. ¹¹ Kè dí dɔɔ dibierim̃nni kó demámánnè sipísinùmmù, késeunnè de kó iwēi, kè dèe naá nkuyààkù kùmáà, ¹² kè dí ti dátinnè kè ti okùmè nsúo nke beke metaummè tou f̃nkúò bíékè. ¹³ Kè ti pèkùmè nsúo nke beke tipíiti tidé, kènkánkè n taummè tou mesàà. ¹⁴ Kè dí waá ntipedakònti w̃st̃i kétau, kèwaá nkukònkù kperíkù kénòò.

¹⁵ Kè dí waá n taummè tou kó tidabèeti kó ideí, kè ì ntú detekperè kó ideí. ¹⁶ Bá kù, kè ku okùmè r̃bo métiribè bènùmmù kè kù pèkùmè r̃bo sãntimétiri sipisiyiekè nè mènùmmù. ¹⁷ Dí ti waá nkè ti mmòke meyàà mmèdémè dè mèè yóo seunnè timáti péiti kó yecaube. Di ti dɔɔ timou kè ti mme ndò. ¹⁸ Dí ti waá nkè ti r̃bo sipísidè, kécómmù ke weti kubakù c̀nku. ¹⁹ Kè dí dɔɔ timáti péiti kó yecaube sipísinàà, késeu mbá dìi sãà f̃ùò yèdèè yèdèè. ²⁰ Kè tidabèeti teti múnke r̃bo sipísidè kubakù you bíékè. ²¹ Kè dí dɔɔ timáti péiti kó yecaube sipísinàà késeu mbá dìi sãà f̃ùò yèdèè yèdèè. ²² Kè dí waá ntidabèeti tikuò kécónnè de ìikè bíékè, ²³ kèwaá ntíteti tidéti metaummè tou kentimè de ìikè bíékè kpeti. ²⁴ Kè ti ntau tidéti déti ti f̃ùò, kétau meyómmè nè mumámáà, ke mme ndò tipíiti tidé. ²⁵ Kè dèe w̃ennè tidabèeti t̃ni, timáti péiti kó yecaube tepíítè nè yèkúò, bá kùu dabekù yèdèè yèdèè.

²⁶ Dí cíékè detekperè kó ideí kó ipãnni inùmmù kèpãnnè metaummè tou mièke kupíkù ketikù. ²⁷ Kè kupíkù déríkù kp̃eyi r̃bo inùmmù, de ìikè kp̃eyi inùmmù. ²⁸ Kè de cuokè kó kupãnni t̃nnè yesãnkè cuokè ku m̀nku nè kutekù. ²⁹ Kè dí dari yesãnkè nè ipãnni mesɔɔ nkédɔɔ desɔɔmámánnè a yóo t̃nnè dèè mièke ipãnni. ³⁰ Á tũnne n da benkemè die nditãri ìnkè kè dí tè dɔɔ.

³¹ Dí dɔɔ kuyàakpenkpetinkù nè mupààkonkperímù nè tipeciti tii dò mmebèrimè nè tii dò mmeyĩ nnè tii dò nfetònfè, kèkpè nkè dè ndò mbeñkèmbàribè. ³² Kè dí kù ñnnè detekperè kó ideí kó yesãnkè yènàà kó

ibaaké ì dàri mesoò, késeuné timátí péítí kó yecaube yènàà, ³³ kénúnné kuyààkù ibaaké, kétanné n taummè tou de mieke.

De kó kuyààkù kuú yó nyaàti ikuú dieku nè ikuú nenti kó kufáá. ³⁴ Kè dí poo nkupòkù n taummè tou kéínné ikuú nenti kó kufáá mieke. ³⁵ Kàa Inné tábùri kudieku tekù, kubakù youú bíékè, kéínné tefitíkèkètè kubakù cànku bíékè, kéwetínné tábùri.

³⁶ Dí dɔ̀ dɔ̀ dibòri kó kuyààkù nè mupààkonkperímù mùù kɔ̀kénè tipeciti, tì dɔ̀ mmebèrimè nè tì dɔ̀ nfetònfè nè tì dɔ̀ mmeýíí. ³⁷ Dí dɔ̀ dɔ̀ kuyààkpenkpetínkù kó ideí detekperè kpeyi inùmmù, ké ì dàri mesoò, kéínné yesoobàkè yènùmmù nè dibierimínni kó yecaube yènùmmù.

27

Diwūstōnni bē tūò ndii ìnkè iwūò

¹ Dí dɔ̀ dɔ̀ diwūstōnni nè detekperè kó ideí, kè di okùmè mbo métiri mède nè dikèè. Dì yó mmà di píiti timoú ndi, kè di cómmè mbo métiri mèmáà nè dikèè. ² Kè dí ànné yebàkè dí kentímè menàà de ìnkè, kè yè ntaunè diwūstōnni, kàa yè dàri disoowūò. ³ Dí dɔ̀ dɔ̀ diwūstōnni kó tinenti nè disoowūò: Dèè kounè mutápei nnè yeká nè yebò bè yó mméínné yè meýíí nnè sikũmboó, ⁴ kédòò disoowūò kó tedítè nè de kó demámánnè ðenàà kécátínné di kentímè menàà. ⁵ Kè dí tè sàa nkè tè mberínè diwūstōnni cuokè, ⁶ kédòò detekperè kó ideí kó ipàati idéi, ké ì dàri disoowūò, ⁷ ké ì tōnné diwūstōnni kó demámánnè tipíiti tidé kè dí ndi tounè. ⁸ Dí yóò di dɔ̀ dɔ̀ kè di nhorímu kéndò n da benkemè die nditári ìnkè.

Metaummè tou kó kuperi

⁹ Nte di yóò dɔ̀mè kuperí nè mupààkonkperímù kécéète n taummè tou: Kubakù cànku bíékè kó meokùmè mbo métiri sipísìnùmmù. ¹⁰ Kè yesànkè mbo sipísidè nè disoowūò kó yecaube sipísidè nè timátí péítí kó ibaaké nè ti kó ipàati tiyàati yóò núnne ì. ¹¹ Kubakù youú bíékè kó meokùmè mma, kéndò mmetèmè dómme. ¹² Kè de ìikè bíékè kó mepèkùmè mbo métiri sipísidè nè mènùmmù nè yesànkè tepíítè nè ye kó yecaube. ¹³ Kè didonfúà bíékè kó mepèkùmè mbo métiri sipísidè nè mènùmmù. ¹⁴⁻¹⁵ Dibòri píiti tidé bá kù, kù mmòke métiri mèyiekè nè dikèè, nè yesànkè yètáati nè ye kó yecaube yètáati. ¹⁶ Kuperí kó dibòri kó kuyààkù yó mbo métiri tepíítè nte, kéndò mmebèrimè, ke dɔ̀ nfetònfè, ke dɔ̀ mmeýíí, ke dùòkenè mupààkonkperímù, ke kpè. Kè yesànkè mbo yènàà nè ye kó yecaube. ¹⁷ Yesànkè yemou yó ntaunè yetòbè timátí péítí kó iwéi nyi. Kè ibaaké ntú timátí péítí kè yecaube ntú disoowūò. ¹⁸ Kuperí okùmè yó mbo métiri sipísìnùmmù ndi, kè mepèkùmè mbo métiri sipísidè nè mènùmmù, kè mecómmè mbo métiri mèdémè nè dikèè. Kuperí yóò dɔ̀nnè mupààkonkperímù mmu, kè yesànkè kó yecaube ntú disoowūò. ¹⁹ Bè yó mpíínnè tì nenti n cìtètè tómmù nè yesànkè tecìtètè kpeye nè kuperí kpeye yó ntú disoowūò ndi.

Tefitíkèkètè kó mekùò

²⁰ F́ mMoyiisi á duò nkè Isidayeeribe da díí mekosààmè odifíè kó yetebe kōme, kè ðeè yie nkè fitírè ñcòú nsáà. ²¹ Anò nè o bí beè níí yóò ðè tūò nkéínné kuyààkù kùù kánkè mí ndi Yiè nKuyie ntou kupíkù tekù bíékè, kè ðè ncóú nkuyuoku nè dikũnweñnò mí nKuyie nyiikè. ðè yó ntú Isidayeeribe kuó nyi sáà.

28

Bè dòòmè ikuú niübè kó tiyààti

¹ Kè Kuyie mbéi nke dà: F́ mM̄ȳiisi á yú a kóo kóti An̄o nè o bí Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa ké bè cáǎné nè Isidaȳeribe tǎbè, kè bè ntú ikuú niübè ke p̄i n tǎmmú. ² Á dǎo a kóo kóti An̄o tiyaákpeti ikuú kpeti, tii yó mbenkú ò cáǎnnè mè betǎbè. ³ Á náké beyaàdùǎbè n duó mbè mecii nkè bèe dǎo An̄o tiyààti kòò nti daati ke p̄innè n tǎmmú kè tii mbenkú ò cáǎmmè. ⁴ De kó tiyààti yó ntú dic̄nc̄nk̄ǎnni, nè tekoutéyaàbòtè, nè dikoutéyaàbòkūpuri nè dikoutéyaàbòhokūri dii kpè, nè feítòdǎfè nè fenaàk̄ǎnfè. A kóo kóti An̄o nè o bí bè ní yó nti ndáátí ke p̄innè ikuú tǎmmú. ⁵ Bè yóó tii kpè nnè tipeçiti nti tii dò mmebèrimè nè tii dò nfetònfè nè tii dò mmeɣ̄i nnè musǎpààkómmú.

Tekoutéyaàbòtè

⁶ Á duó nkè bèe dǎo tekoutéyaàbòtè nè mupààkonkperimù nè tipeçiti tii dò mmebèrimè, nè tii dò nfetònfè nè tii dò mmeɣ̄i nnè musǎpààkómmú. ⁷ De kó tekoutéyaàbòtè yó mm̄ake ibaati nyi tipiīti tidé. ⁸ Kuyaàbomboúnkú múnke yóó dǎo nè muú paàkómmú botí, kentaunè tekoutéyaàbòtè. ⁹ Á wá nyetárè yèdéè yèè dò ndimantǎnni kékeri Isidaȳeribe bí yètè ye ìnkè. ¹⁰ Yeyètè yèkuú ditáketiri ìnkè, yeyè yèkuú didèri ìnkè, kè ye ntú nyetǎbè bè bè pié mèè botí. ¹¹ Otáciéti weè yóó kéri yeyètè yetárè yedé ìnkè kè ye ðanne nè mesǎ. ¹² Wèe ye cátiné tekoutéyaàbòtè baati idé, kè ye mbenkú Isidaȳeribe botí tepiītè nè idéi, kè An̄o ní ntaati n taummè tou kè di á, mí ndi Yiè nKuyie nkè m báá di yè. ¹³ A yóó ðanne dèè ìnkè yetárè yó ntú mesǎ mme. ¹⁴ Á dǎo mesǎfimme móm̄omme mèdémè kè mè ndò nyiwèi, kàa mè cátiné yetárè ðari dèè ìnkè.

Dic̄nc̄nk̄ǎnni

¹⁵ Á duó nkè bèe dǎo dic̄nc̄nk̄ǎnni nè mupààkonkperimù muú kǎkénè tipeçiti, tii dò mmebèrimè nè tii dò nfetònfè nè tii dò mmeɣ̄i nkékpènnè musǎpààkómmú tekoutéyaàbòtè kǎme. ¹⁶ Di yóó poo mm̄édémè mme, di okumè nè di pèkumè kè dè mbo sántimétiri sipisidé nè mènùmmú. ¹⁷ Kè dí ði ðari itácuú inàà. Kucus kuketikú kp̄eye, diketiri ndò ntisèũmiéti, kè didèri ndò ntiyāpemiéti, kè ditáánni ndò mmenóǎnnú. ¹⁸ Kè kucus déríkú kp̄eye, dii dò mmecūmmè, nè dii dò ntiwetì nè dii dò nsàncirè. ¹⁹ Kucus ntáánkú kp̄eye, dii dò ncòdòò, nè dii dò mp̄tip̄ip̄ti, nè dii dò mmetekáà. ²⁰ Kucus nnaankú kp̄eye, dii dò ntinóbènti nè dii dò ndimantǎnni nè dii dò nditáwù. Bá dii tári yóó ðanne mesǎ nyìnkè nke. ²¹ Otáciétii kerí Isidaȳeri bí tepiītè nè idéi bá dè de yetèri ditári ìnkè.

²² Kè dí ànnè dic̄nc̄nk̄ǎnni mesǎfimme móm̄omme mèdémè kè mè ndò nyiwèi, ²³ nè desǎmámánnè ðèdèrè kè dè cátiné dic̄nc̄nk̄ǎnni yómmè. ²⁴ Kè dí dè cátiné mesǎfimme kó iwèi idé nè dic̄nc̄nk̄ǎnni kó ðemámánnè. ²⁵ Kè dí tuuté iwèi yómmè tēmè yebakóyo borè, de ìikè bíékè. ²⁶ Dí dǎo desǎmámánnè terè ðèdèrè kécátinnè kè defùò bíékè nkáá ntekoutéyaàbòtè. ²⁷ Kè dí dǎo desǎmámánnè terè ðèdèrè kécátinnè tekoutéyaàbòtè fùò, fenaàk̄ǎnfè yá nde kó diyuu. ²⁸ Kè dí dǎo kuhōū késeu ndic̄nc̄nk̄ǎnni kó ðemámánnè nè tekoutéyaàbòtè kp̄ere kè dè nwè nke tau, kè dic̄nc̄nk̄ǎnni báá tote.

²⁹ Kè Anṓ ní ntati n taummè tou ke dáátí dicĩncĩnkònnì, kè Isidayeeri bí yètè ñdari o cĩncĩnnì, mí ndi Yìè nKuyie nkè m báá di yè. ³⁰ Fṓ mM̄ȳiisi á ànné udimmu nè tumimmu Anṓ cĩncĩnkònnì mièke, kè Anṓ ní nkəri m borè kè di dáátí, kè dèe yie nkòo banté n dónè tì Isidayeeri bè.

Tikoutéyàti tati

³¹ Dikoutéyaaḃòkūpuri Anṓ yó nhāà di yóo duḃkenè tipeçiti nti tui dò mmebèrimè. ³² Kè diyuu yó nyiè dè borèe duḃke yéké yéké ke báá kété. ³³ Kè dí kpè ndiyaabòri fūḃ kéfitè nè tipeçiti tui dò mmebèrimè nè tui dò nfeṭonfè nè tui dò mmeḃyī nkè dè ndò nyetebe bè tu yè kedenáti kéçátinné isṓḃdede. ³⁴ Kè ì nsoké kedenátibè cuokè. Diè nkedenáti, diè nfeṣṓḃdedefè. ³⁵ Anṓ yó ndáátí dii yaabòri ke pĩnnè n kuṣ tōmmú. Ò tati dii m̀nni nè ò yèti dii m̀nni bè nyo ideké ke uḃmmè kè dèe yie kòò báá kú.

³⁶ Dí dṓḃ meṣṓo mmómm̄m̄me kó temátipètè kékeri te ìnkè ke dṓ: Wèè càá nti Yìè nKuyie nkpé. ³⁷ Kè dí tè pĩñnè ñ kuhō tui dò mmebèrimè kuyaabombouñkú ìnkè o tĩnni ní yó mberinè dè. ³⁸ De kó teṣṓmátipètè ní yó mberinè o tĩnni ndi ò kəri dii m̀nni m borè, teè yó mbenkú ke dò nhAnṓ tṓ Isidayeeri bè kó meyei mbè dṓḃri mè nè bè pāre mièke teè yó nte kè ñ çoutè bè pāre.

³⁹ Dí dṓḃ Anṓ dikoutéyaaḃòhokūri dii dūḃkenè mupààkonkperimù, nè kuyaabombouñkú nè fenaakònfè fèè kpè.

⁴⁰ Dí dṓḃ Anṓ bí yeyaabòrè nè inaaḃū nñè tiyaabombouñti kè dèe bè càñné nè beṭòbè.

⁴¹ Á dátinné Anṓ nè o bí tiyaàti kéçóu mmeḃkùḃ mbè yo ìnkè, kè bè wénkūnne, kè bè ntú ikuṣ niùbè. ⁴² Dí bè dṓḃ yeyaataakéké kè bèe káá mbe fṓ. Yè yó mberinè bè ka nyè ke káá mbe kpèrè. ⁴³ Anṓ nè o bí kè bè ní ànné kétannè n taummè tou, yoo képĩnnè diwūṣtònni kó mutōmmú, kè bè báá yà bè fei kè bèe kú. Dè yó ntú Anṓ nè o bí nè o yaabíio bè kó ikuṣ nyi sáà.

29

Bè càñnémè Anṓ nè o bí ikuṣ tōmmú kpéi

¹ Nte a yóo yĩmè kéçánné Anṓ nè o bí n tōmmú kpéi:

Tāātè dinaadaa nè yepedakè yèdèe yèè kra kuyènkú. ² Á dṓḃ pèèbè bèè í kṓṓrenè matie mùu muuti, kéwaá mmuyuo nké mù àntenè meḃkùḃ nképèmmú, kè tì waare meḃkùḃ, á dè dṓḃnè demṓo muyuo mmù ì kṓṓrenè matie mùu muuti pèè, ³ kè dè ànné dimámm̄yáá kéwènnénè dinaadaa nè yepedakè yèdèe kétannè n taummè tou.

⁴ Kàa dèe a kotenè Anṓ nè o bí n taummè tou borè kè bè wū, ⁵ ké dátinné Anṓ tikoutéyàti: Diyaabòri okūri, nè dikūpuri nè disámpóri nè dicĩncĩnkònni, kéboú teyaabòtè kó fenaakònfè, ⁶ kéboú o yuu kuyaabombouñkú, kóò ìnné metāātīmè kó feyitòḃdáfè. ⁷ Kàa dèe á túótè ikuṣ kó meḃkùḃ nkéçóu nho yuu kóò càñné n tōmmú kpéi. ⁸ De kó difōnkúò kàa duṣ nkè Anṓ bí tóónni kàa ì dátinné yekoutéyaaḃòhokūyè, ⁹ kè bè boú inaaḃū, nkéboú bè yo tiyaabombouñti kè bèe naa n tōmbè sáà.

Nte a yóo dṓḃmè Anṓ nè o bí kè bè né na kéketè bè tōmmú.

¹⁰ Á túótè dinaadaa kéçatenè n taummè tou bōri, Anṓ nè o bí kè bèe nṓṓ mbe nou di yuu ìnkè. ¹¹ Kàa di feútè n yiikè n taummè tou bōri, ¹² kéçṓṓtè a

nómbii meyi nkéwaare diwūstōnni bākè, kécóu mmesomme diwūstōnni fū̀̀, ¹³ kētúóté tinauti kó mekùò nnè yeḍ, yeceumbè nè ye kó mekùò nké dè nni ntuo ndiwūstōnni ìnkè, ¹⁴ kētúóté desonne, imaa nnè kukònkù nè tinauti ké dè tū̀̀ nditowaà ikuò niùbè yei ncíemmè kpéi.

¹⁵ De kó difōnkúò kētúóté dipedaà ketiri, Anḥo nè o bí kè bèe nḥó mbe nḥu di yuu ìnkè. ¹⁶ Kàa di féuté kētúóté meyi nkémíété diwūstōnni ìnkè di pū̀̀ti timḥu, ¹⁷ kékéké imaa, kéhóu tinauti nè itààke nè diyuu kēwēnnēnē imaa nkédaà ndiwūstōnni ìnkè, ¹⁸ kētuo nfeḍḍe femḥu, dè yó ntú dipānni ndi, mí ndi Yiè nKuyie n dḥ dii kó kufḥḥu.

¹⁹ Kàa dèè a túóté dipedaà teri. Anḥo nè o bí kè bèe nḥó mbe nḥu di yuu ìnkè. ²⁰ Kàa di féuté képoḍḍé meyi nkékááké Anḥo toḍyouri kó meyómme nè o bí kḥme, be nómbidakè be nḥu nè be naàcèi kpeye, kémíété mmesomme diwūstōnni pū̀̀ti timḥu. ²¹ Kàa dèè á waá mmeyi nsānpḥ diwūstōnni ìnkè, kéwaá nyikuò kó mekùò nsānpḥ kémíété Anḥo nè o yààti nè o bí nè i kpeti, kè bèe wenke bembe nè bè yààti. ²² A yóo kuḥo fepièḍe dérífè nfe ké bè tanné ikuò tōmmú. Kàa fè kùò á túóté kuyóu nè tinauti kó mekùò nnè yeḍ nè yeceumbè nè ye kó mekùò nnè dikpèri youri, ²³ kédèite pḗḗ òmáà nè dikàtindàà nè kupémpḗnkù, ²⁴ ké dè duḥo nhAnḥo nè o bí, ké bè nàkè kè bèe dè nni mpā ikuò kó dipānni ké dè nni mbenke. ²⁵ De kó difōnkúò kàa dè cōuté be nḥu mieke kēwēnnēnē dipānni bè m pā di kētuo ndiwūstōnni ìnkè. Dipānni ndi dii kó kufḥḥu n naati, ²⁶ kētúóté mecānnimè kó fepièḍe a cānnénè fè Anḥo nè o bí fe cīncīnni, ké m benke ikuò yēmmè, kè di dèè á di túóté a kó kumaa nku.

²⁷ A túóté dipedaà bè cānnénè di Anḥo di kó imaa mmieke dicīncīnni nè dikpèri, bè dè nni mpāmu, ké dè nni mbenke, á dè cānné. ²⁸ Isidayeeri be yó ndeimu de kó kumaa mbè feu ì wū̀̀ metaummè kpéi nke kù duḥo nhAnḥo nè o yaábio sáà.

²⁹ Kè Anḥo ku bèe duḥo nyikuò yààti o bí, kè ì ti dàátí bè ì cānninko dii yiè, kè ì bo ta ikuò tōmmú. ³⁰ Anḥo bí mieke bè tāāté wè kòò bo ntú ikuò niùti ke taá mí nKuyie n kuò nenti bo kù̀̀ fāá, ke pī nyikuò tōmmú, ò ndáátí ikuò yààti ke dḥ ye we yèyiekè.

³¹ Kàa túóté fepièḍe fèè bè tanninko ikuò tōmmú fe maa, ké ì bènné dibòri bè tāāté di de kpéi. ³² Anḥo nè o bí kè bèe ì caáké n taummè tou kó dibòri nè pḗḗbè bèè ā demómbire mieke. ³³ Beè máá yóo caáké bè dḥḥnè ì maa nyikuò be yei ncíemmè kpéi, ké bè cānné kè bèe ta ikuò tōmmú. Otḥu mḥu báá ì caáké, bè ì cānnému ke ì nni mpā. ³⁴ Kè dè wenté kè imaa nyoo pḗḗ, kè dè sùò ndí dè tū̀̀, di báá dè caáké. Bè dè cānnému ke dè nni mpā.

³⁵ A dḥḥ Anḥo nè o bí kētū̀̀ n weti n da nàkè tì, ké bè tanné ikuò tōmmú, a yóo bè dḥḥ ì kuò yó mmḥke ye we yèyiekè ndi.

³⁶ Bá dii yiè a níi kuḥo dinaadaà meyei ncíemmè kpéi, kēwénkūnnē diwūstōnni, ké di cōu mmekùò nké di cānné, kè di ntú n kperi. ³⁷ Á yó mme ndḥori ke dḥ ye we yèyiekè, kè diwūstōnni wenke mediè, kōo niti yoo demarè di kááké dḥe kú.

Bè yó nfeu ì wū̀̀ Kuyie nyewe yemḥu ke tuḥ

³⁸ Bá dii yiè a níi n féuté yepedakè yèḍéé, yèè mḥke dibenni dimáà dimáà a yó mme nhḥ nsáà. ³⁹ Ke níi féuté dimari dikū̀̀nweñni diteri kuyuoku. ⁴⁰⁻⁴¹ Dipedaà a yóo féuté di dikū̀̀nweñni nè kuyuoku kperi, a níi waá mmuyuo ncidóò bètāati, kéāntenè mekḥsāāmè dītiri òmáà nè menaà mbè tu mè difḗḗ, dītiri òmáà.

Dipänni ndi dii kó kufɔ̄ɔku n naati. ⁴² Di yó nni nfeumu de kó iwūš sǎ̀n n taummè tou kó dibòri borè kè n kòrinì ke da náánnè.

⁴³ N níi yóò de nkòtenì kémáánè Isidayeeribe kè n kó kuwennikuu wénkúnne de kó dibòri. ⁴⁴ Míi mómmuò nyóò wénkúnne de kó dibòri kéwénkúnne Anòò nè o bí kè bè mpí nyikuò tómmú. ⁴⁵ Míi nKuyie kè nní mbo Isidayeeribe cuokè. ⁴⁶ Kè bèe banté míi tumè be Yiè nKuyie nkè míi bè dènnení Esibiti, ke bo mbè bonè.

Míi tu be Yiè nKuyie.

30

Dihúúntànni

¹ A doǎnè detekperè kó ideí dihúúntànni di yó ntuò ndii ìnkè tihúúnti. ² Kè di mma di píiti timòu, di pèkùmè mbo métiri kó dikéè, meokùmè métiri kó dikéè, mecómmè métiri omáá, ké di ànnè yebàkè tipíiti tinàà kè yè ntaunè diwūštònni. ³ Kàa di dàri mesòò ndi píiti timòu nè di ìnkè kékpè mmesòò nkéfité nè di bàkè, ⁴ ké di ànnè desòomámánnè dèdérè bá kùù píku, mesòò nkpè nde kó difūš. Di yóò de ntònnè ipààti ké ndi tounè. ⁵ A cíéké detekperè kó ideí kó ipààti ideí ké ì dàri mesòò. ⁶ Á di ìnnè kudieku kùù bakéni kuyààku kpeti kùù fáá metaummè tou ìkku kù. N níi yóò kòtoo ikuò dieku nku kè ti máá. ⁷ Anòò níi yóò còú ndii wūštònni ìnkè tihúúnti bá dii kúnweñni, ò dó kéúté dii mònni n taummè tou kó ifití. ⁸ Kuyuoku kòò yóò còú nfití wèe tuò nti húúnti. Di yó ntuòmmu tihúúnti n kpéi nsǎ̀. ⁹ Di bá ntuò bá tìi úúnti de kó diwūštònni ìnkè, yoo iwūš di n feu ì ke tuò, yoo yepàrè tidiiti kpeye di m pǎa nyè. Di bá m pǎa menaà nke cóú nde kó diwūštònni ìnkè. ¹⁰ Bá dii benni Anòò níi túóté fèšfè bè feúté fè kè m bo bè cíé mbe yei, fe kó meyi, nkémíété diwūštònni bàkè ké di wénkúnne kè di ncáá nke tú n kperi ke wenni páíi. De kó ikuò yó mbomu sǎ̀̀ bá dii benni kuce mèmáà.

Bè do cuómè idíiti Isidayeeribe wūš nkpeí

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dà: ¹² Kè mukámmù níi bo dii mònni bá wèe ntiì yietí o ònni kpéi, mumòmmú mamù yàà bo di tuàkení mukámmù mièke. ¹³ Bá wè wèe tūàke bè bo ò kàa ndè wèe yietí fedífè, bè kèeté kè fè màmmè n taummè tou kpéi. Di yóò cuò de kó idíiti n kpéi nke. ¹⁴ Bè kàa mbèè kó dimàà kètúóté yebie nsipísidé yembè kèndeètinko, bá wè wèe yietí de kó fedífè. ¹⁵ Okpààti nè fedawanfè bá wè wèe yietí fedífè bè kèeté kè fè màmmè. Okpààti kòfe báá pèèté, fedawanfè kòfe me mbáá dónté, bá wè wèe yietí o ònni kpéi. ¹⁶ Kàa còuté de kó idíiti imòu Isidayeeribe borè, á nyi túnninè n taummè tou. Meríime n yó nyémè Isidayeeribe kpéi kénkánkè be fòmmu.

Bè dòòmè disòowūš kó kunankú

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dà: ¹⁸ Dòò disòowūš kó kunankú, kè ku tàri ntú disòowūš, kàa kù Ìnnè diwūštònni nè n tou de saku kéánnè menie. ¹⁹ Anòò nè o bí kè bè ñniiti ke ou be naàcèi. ²⁰ Kè dèe yie nkè bè báá kú bè tati dii mònni n taummè tou ke bo tuò nyepàrè diwūštònni ìnkè. ²¹ Bè ñniiti ke ou be naàcèi. Dè yó ntú be kó ikuò nyi sǎ̀̀.

Ikuò kó mekùò

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dà: ²³ Waá nti húúnti tìi kó kufɔ̄ɔku naati, tibotí tibotí míiri kpeti cidóòbè bènùmmù nè sinamònni kpeti cidóòbè bèdèbè nè dikéè nè kanédi kpeti cidóòbè bèdèbè nè dikéè ²⁴ nè kaási kpeti cidóòbè bènùmmù. Ké dè bennè n yè ndi dè bennè mèè botí, nè odifíè kó mekùò

ndítiribè bèkuò. ²⁵ Wèè pĩ nde kó mutǝmmú kòò mè kǝǝre kè mè ntú mecǎnnímè kó ikuó kǝme. ²⁶ A yóo me mmieté n tou nè n tǝu, ²⁷ nè tábùri nè o kó tinenti, tefitíkèkètè nè te kó tinenti diwǝstǝnni bè yó ntuò ndè tihúúnti, ²⁸ nè diwǝstǝnni bè yó ntuò ndè iwǝs, nè di kó tinenti, nè disǝwǝs kó dibuu nè di tàri. ²⁹ Á dè cǎnné dii mǝnni dè ntú dèè wenni páíí. Dèè kó dimàà bo dè tǝónnè dè ntú dèè wenni páíí. ³⁰ A yóo me mmieté Anǝ nè o bí kè bè cǎnné kè bè ntú ikuó niùbè kǝmpĩ n tǝmmú.

³¹ Á náké Isidayeeribe ke tú de kó mekùò ntú ikuó kǝme mme, bè yó mmè pĩnnè ikuó tǝmmú màà ndi sǎà nè bè bo mbomè. ³² Di bá mmè pe, òmòu me mbáá kǝre o kǝme me kóo botí. Mè tu n kǝme mme. ³³ Kòò mǝu kǝre o kǝme me kóo boti, kòò mǝu mè pe mbè í cǎnné wè n kuó tǝmmú kpéí, bèè ò dènnè o kǝbe tĩnni mieke.

Bè bo ndǝarinè dè ikuó kóo tǝdǎari

³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyié kénáké Mǝyiisi ke dǝ: Waá nti húúnti tìi kó kufǝku naati tibotí tibotí, sitodási kpeti, onikísi kpeti nè kadibanúmmú kpeti kǝwaá nhǎnsási kpeti kè ti mmà. ³⁵ Wèè pĩ nde kó mutǝmmú kòò ti kǝrenè mukókúú kè ti ntú n kpeti ke wenni páíí. ³⁶ Kǎa ti nǎa mmuyuo mbè yó nyóórimù n tou, n tǝu tĩkú dè, n kǝriní dè kè ti mau. De kó tihúúnti yó ntú n kpeti nti, kè di yé ti kpéí. ³⁷ Òmòu báá kǝre o kó tihúúnti me botí. Tì yó ntú n kuó tǝmmú màà kpeti nti. ³⁸ Kòò mǝu dǝò ti boti ke bo nyo kufǝku, bèè ò dènnè o kǝbe tĩnni.

31

Bè yóo dǝmè metaummè tou nè di nenti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyié kénáké Mǝyiisi ke dǝ: ² Míi tǎáté Besadedi Uuri yaàbire, Urii kó dǝbire, Sudaà naàmùnkù kou. ³ Koò duó mmeciì kòò bo nyé dǝmòu ke nǝ nke dè dǝòri. ⁴ Kòò níi bo na kǝkeutè dèè mu nyí bo, kè dè dǝònnè mebieime, nè mesǝ nnè disǝwǝs. ⁵ Kòò bo nnǝ ke céú yetǎre ke yè dǎri, ke nǝ nke sǝú ideí ke nǝ ndemòu. ⁶ Koò yiénè Odiyabu Ayisamaki bire Danni naàmùnkù kou nè betǝbè n duó mbè meciì. Bèè yó ndǝari mutǝmmú mumòu n da duó mmù. ⁷ Mùu tu metaummè tou kǝmu, n taummè tǝu, nè di yǎàkù nè di nenti ⁸ nè n tábùri nè o nenti, nè tesǝfitíkèkètè nè te nenti nè diwǝstǝnni be yó ntuò ndi tihúúnti, ⁹ nè bè yó tuò ndi iwǝs nè di nenti nè disǝwǝs kó dibuu nè di tàri. ¹⁰ Ikuó kó tiyǎàti Anǝ nè o bí bè yó ndaati ti ke pĩ n kuó tǝmmú. ¹¹ Mecǎnnímè kó mekùò nnè metenie n taummè tou kpéí. Dende kó dimàà bè yó ntú n da benke mè mme kè dè dǝò.

Bè bo nyémè teompùtè kó diyie kpéí

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǝyiisi ke dǝ: ¹³ Náké Isidayeeribe kè bè nhompu teompùtè yiè. De kó diyie yó ndò ndibenkèri ndi, mí nnè díndi ti cuokè, dii yó mbenkú mii di tǎátémè kè di bo ntú n kǝbe. ¹⁴ Di nyé de kó diyie kpéí nkè di ncǎá, di níi báá pĩ mmutǝmmú de kó diyie. Kè wèè pĩ mmutǝmmú bèè ò dènnè o kǝbe cuokè kóò kùò. ¹⁵ Mutǝmmú kó yewe bo yèkuò ndi seménni mieke. Diyieni nti n kperi ndi. Wèè pĩ mmutǝmmú de kó diyie bèè ò kùò. ¹⁶ Isidayeeribe nyé teompùtè kó diyie kpéí, kè di ntú ti kó metaummè sǎà. ¹⁷ De kó diyie yó ndò dibenkèri ndi mí nnè Isidayeeribe ti cuokè ke benkú n dǝòmmè kǝnkè nè ketenkè yewe yèkuò ndi ke ompè diyieni.

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀ȳiisi Sinaii t̄ari ìnkè kédèè kòò duò ntitápièti t̄idèti kumóm̄m̄nku kù w̄ari t̄i ìnkè kù kuò.

**ISIDAYEERIBE T̄OTÈMÈ MÈTAUMMÈ KUYIE MBE
D̄ONÈMÈ**

32

Bè do maámè fes̄om̄átinààfè

¹ Mèmmè kè Isidayeeriibe ns̄ó m̄M̄ȳiisi í c̄ar̄ike ke bo cúténí dit̄ari, kè bèe t̄í nhAn̄oo borè kòò nàké ke d̄ò: Tí í yé t̄i t̄uòkení M̄ȳiisi wèè ti dènneni Esibiti. Tí d̄òò kuyie nkùù yó nti ní. ² Kè An̄oo d̄ò: T̄óténè di pobè toot̄ore nè di bí initidabí nè initipobí kp̄eye kè n duò.

³ Kè Isidayeeriibe b̄em̄ouu t̄ótè be toot̄ore kédúò nhAn̄oo. ⁴ Kòò yè yìè nkéuté kè d̄èe naá n̄fes̄om̄átinààfè. Kè Isidayeeriibe p̄iéké ke d̄ò: Ntenè ti kó kuyie nkùù ti dènneni Esibiti!

⁵ Kè An̄oo maá diw̄ũst̄onni fe ìkè kédèè ke d̄ò: Nanke, ti ànnè dibanni ti Yiè nKuyie nk̄p̄éi.

⁶ Kè d̄èe wenté dik̄ũnweh̄ni s̄èi kè bèe kuò iw̄ũò k̄étuò ndiw̄ũst̄onni ìnkè, kék̄uo it̄ei metaummè kp̄éi, kè bèe kari k̄édi k̄éyà menaà nk̄éitè k̄énhau.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄ȳiisi dit̄ari ìnkè ke d̄ò: Cútè m̄ec̄ā, benit̄ibè a dènneni bè Esibiti bè d̄òò meyei ndiemè m̄m̄e. ⁸ Bè p̄anke bútin̄nému kuce m bè benke kù. Bè d̄òò fes̄om̄átinààfè n̄fe ke n̄inku fe ìkè, ke fié iw̄ũò, ke náa nke t̄ú: Isidayeeriibe, ntenè ti kó kuyie nkùù ti dènneni Esibiti. ⁹ De kó benit̄ibè to yèè kp̄eñni. ¹⁰ Yóu kè m mièke be yè kè m bè kùò, kè da d̄òò kubotí dièkù.

¹¹ Kè M̄ȳiisii b̄ántè ti Yiè nKuyie nke d̄ò: N Yiè ba nk̄p̄éi m̄bo nte k̄aa mièke yè a nit̄ibè a benke bè a w̄er̄imú nè a kp̄eti ke bè dènneni Esibiti? ¹² K̄aa bè kùò Esibiti k̄obe yóó yí a bè dènneni nè kemieke nke ke bo bè kùò yet̄arè mièke kè bè dèè, n Yiè n̄bonk̄unne a mièke k̄éyóu a bo bè c̄ààr̄emè. ¹³ Denteni a t̄õm̄bè Abarahamu nè Isaki nè Sak̄abu be kp̄éi n̄ha do nàké bè ke d̄ò: Mii béi nke t̄ú: M bo duò nkè di bot̄i s̄ũũ, kè n di duò n̄ketenè n ȳe n yóó di duò nkè, kè dí nkè te s̄áa.

¹⁴ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nyóu kù bo d̄òòmè ku nit̄ibè meyei nkù na mbè d̄òò mè.

¹⁵ Kè M̄ȳiisi ncutiní dit̄ari ke to tit̄apièti t̄idèti kè t̄i w̄ari tip̄it̄i tidé Kuyie ntannò. ¹⁶ Kuyie nkùù do d̄òò de kó tit̄apièti kè t̄i w̄ari nè ku n̄òutè. ¹⁷ Kè Sosuwee keè kutoweku k̄enáké M̄ȳiisi ke d̄ò: N yo dik̄p̄anni kó kutoweku Isidayeeriibe kari. ¹⁸ Kè M̄ȳiisi d̄ò: Dè í t̄ú bè namè be dootit̄obè kó kutoweku, yoo bè dootit̄obè bè namè k̄oku, dibanni kó iyie nyi.

¹⁹ Bè t̄òónni dii m̄onni Isidayeeriibe kari, kè M̄ȳiisii yà fes̄om̄átinààfè kè benit̄ibè au, kòò mièke peike mediè nkòò doot̄óo tit̄apièti dit̄ari p̄eri kè t̄i p̄ante p̄ante. ²⁰ Kòò t̄úótè fes̄om̄átinààfè k̄éc̄óu kè dè ns̄ús nkòò dè n̄aa k̄éánnè menie m̄mieke kè bè duò nkè bèe yà. ²¹ Kòò beke An̄oo ke d̄ò: Benit̄ibè da d̄òò ba k̄aa bè tannè meyei ndiemè mie m̄mieke? ²² Kè An̄oo d̄ò: N da báámmu a mièke báá peike, a ȳému a m̄óm̄muo m̄be nnit̄ibè n̄on̄n̄emè meyei. ²³ Bè k̄òtení m borè nde ke ȳi: Tí í yé t̄i t̄uòkení M̄ȳiisi wèè ti dènneni Esibiti. A ti d̄òò d̄èè yó n̄t̄ú ti kó kuyie nke ti ní. ²⁴ Kè m bè beke ke ȳi: Di we m̄m̄òke m̄es̄oo? T̄óténèni di toot̄ore kè n duò. Kè bè n duò ke n yè ànnè muh̄áá m̄mieke kè dè naá fes̄om̄átinààfè.

Kuyie mpotémè Isidayeeribe

²⁵ Kè Mòyiisii banté Isidayeeribe dómè meyei, kè Anoo bè yóu kè bè dòòri bè dómè, ke yáúkunnè bémáá be dootitabè ìkè. ²⁶ Kè Mòyiisii kote kécómmú Isidayeeribe kari ìkè kébéi nke dà: Bèè dó ti Yiè nKuyie mbèe kotení m borè.

Kè Defii naàmùnkù kàbèe kotoo. ²⁷ Kòo bè nàké ke dà: Nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù tu mù: Bá wè wèe túóté o siè kè dí ce ndi kari tipíti timou, bá wè kòo kuò o tebite, o népo, o cǐtè kou.

²⁸ Kè Defiibe yie mMòyiisi bè nàké ti, kékua Isidayeeribe sikoupiisitaati (3000). ²⁹ Kè Mòyiisii nàké Defiibe ke dà: Di duò ndimáá ndi yie Kuyie ntómmú kpéi, di í yete di bo kuòmè bá di bí mómmanyi yoo di tebií. Ti Yiè nKuyie ndí dòò mesáa.

Mòyiisi bántèmè Kuyie nyIsidayeeribe kpéi

³⁰ Kè dèe wenté kè Mòyiisii nàké Isidayeeribe ke dà: Di cààrè kè dè deumu, n yóó wète kédekemu ditàri ìnkè ti Yiè nKuyie mborè, kè kù bántè kè kù bo yie nkù di cǐé.

³¹ Mémme kè Mòyiisii wète ti Yiè nKuyie mborè kè kù nàké ke dà: Áú! N Yiè, de kó benitibè cààrèmu mediè, bè dòò fesoamátinàáfè nfe. ³² N da báámmu cǐé mbe, kè meè dake, á ütè n yetiri a pátiri mièke. ³³ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Á! N yóó ütè bèè cààrè be kó yeyètè nye m pátiri mièke. ³⁴ Kote kéniiitè n nitibè n yè nhá bè kàtenè kè, n tónni yó nda bonèmu kè m mòmni tùòke dii yie m bè poté be cààrèmé kpéi.

³⁵ Kè ti Yiè nKuyie rípoté Isidayeeribe bè duò nkè Anoo bè dòò fèè soamátinàáfè kpéi.

33

Isidayeeribe wantimè Kuyie mbo bè cǐmmè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dà: Íténè deborè fǐ nnè Isidayeeribe a dènnení bè Esibiti, kè dí kote ketenkè n do yè n yóó duò nkè Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu nè be yaábíó. ² M bo duò n tónni kè di ndi ni ke beti Kannahá kàbe, nè Amòriibe, nè Itiibe, nè Efiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe. ³ Kè dí ta ketenkè menaamiè nnè macekùò ndè pũò nkè, n né í yó ndi néinè m mómmuo, di to yeè kpeñni, n yàà bo di kuò kuce kédeè.

⁴ Kè bèè keè de kó tináànti kè bè yèmmèe cààrè, òmòu ténke í ndáátí ke bo nsàri. ⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàkému Mòyiisi ke dà: Náké be ke dà, be to yeè kpeñni, kè m bè néinè n yàà bo bè kùò kuce bemoi dimòmni dimáá. Bèe deite be sàti ke n yà ndò nké bè dòòmè. ⁶ Kè bè nyiti Odebu bá Isidayeeribe ténke í à be sàti.

Kuyie ntou

⁷ Kè bè bàtè dè Mòyiisii cónné ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè di nciènnè bè bàtè dè mesáa, kè bè ndi yu ke tú: Kuyie ntaummè tou. Wèè dó kébéinnè Kuyie nwèe yènni bè bàtè dè kékote Kuyie ntou borè. ⁸ Kè Mòyiisi ité ke bo ta Kuyie ntaummè tou, bá wè wèe ité kécómmú o tou bòri kè bè nwúó mMòyiisi kòò yàa tannè Kuyie ntaummè tou. ⁹ Kòò ta, diwetiri kotení kékáá nti Yiè nKuyie ntaummè tou kó dibòri kè Mòyiisi nnáánnè Kuyie. ¹⁰ Kè Isidayeeribe yà dii mòmni diwetiri, bá wè wèe nínkú késínnóò ketenkè o tou bòri. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáánnè Mòyiisi oniti ò nnáánnè o népo. Kù dèè dii mòmni kè Mòyiisii wète bè bàtè dè, kòò kóò tónti Sosuwèe Nunki bire nkpaá Kuyie ntou mièke.

Kuyie nnè Mɔyiisi bè nàámmè

¹² Kè Mɔyiisi náké ti Yiè nKuyie nke dò: N Yiè, fṣṣò yē n niité be nnitibè, a me nyí m benke wèè bo n teennè. Fṣṣò me mbéi nke tú: A yému kàa kó mesàà nni mbonè. ¹³ Kàa kó mesàà mènke m bonèmu, m benke amáà kè n da yíété weti weti, kém̄m̄k̄e a kó mesàà. A nyé be nnitibè tumè a kòbe mbe. ¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N kòroomu m móm̄muo nha bá nyíèkù. ¹⁵ Kè Mɔyiisi dò: Kàa í kòriní a móm̄muo nha báá yóu kè ti íté die. ¹⁶ Kàa í ti neínè bè bo yíme kébanté a sàà nti bonèmè mí nnè a kó benitibè. A borime ti cuokè meè yó nti yaàti tinti nè ibotí tel ketenke ìnkè. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yóó dòomu a béi nti, n sàà nda bonèmu ke yé m̄i da tãátémè. ¹⁸ Kè Mɔyiisi dò: M benke a kpeti. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yóó p̄ētému a borè nè n sàà, n yóó da nákému n yètiri. Nh ṣṣ kuó mmesém̄mè n dó ké mé kuó nwèwne, kécíē n dó kécíē nwè. ²⁰ Á né í yóó yà n yìikè, ke yé onití í yó n yàmè kénfòu. ²¹ Dipèri mari bomu die n také, á ncóm̄m̄ú dí ìnkè. ²² Kè m p̄enké dii m̄nni nè n kpeti n yóó da s̄onne dipèri fiè mmè ké n da k̄anké n nòutè ke yàa p̄ēténè. ²³ Kè m p̄ēté n deite n nòutè kàa yà n ȳinkè ke yé onití í yóó namè k̄yà n yìikè kénfòu.

34

Mɔyiisi wàrimè Kuyie nkuó titáp̄itè pànti ìnkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Cíéké titáp̄itè tidéti kè ti ndònnè tiketiti a p̄onte ti kè n wàri tináahti n do wàri ti tiketiti ìnkè. ² Báátí nanke dik̄unweñni kédekení Sinaii t̄ari ké nni mbaa. ³ Òm̄ou báá da neínèni, òm̄ou me mbáá deke dit̄ari kupikù makù. Inààke nè ipe me n̄báá dekení.

⁴ Kè Mɔyiisi cíéké titáp̄itè tidéti kè ti ndònnè tiketiti. Kòo pike cute dik̄unweñni sèi kédeke dit̄ari Sinaii, ke to titáp̄itè tidé. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténí diwetiri mieke kécóm̄m̄ú Mɔyiisi také. Kè Mɔyiisi yú ku yètiri. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie mp̄ēté Mɔyiisi borè ke béi nke dò: M̄i tu di Yiè nKuyie nke kuó mmesém̄mè ke c̄iēnko, ke m mieke boo, kè n sàà ndeu, kè n d̄òri m béi nti. ⁷ M̄i ṣṣ d̄ò mesàà nhoniti nè o yaábíó, tidap̄unt̄nti tit̄nti tek̄up̄it̄é (1000). Nh ṣṣ c̄iēmm̄u onití o yei nnè o caàrimè nè o yetimè, m me nhṣṣ í nwúónko oyeyiwe ke d̄ò nhò í cààrè d̄emarè nh ṣṣ potému oyeyiwe nè o yaábíó tidap̄unt̄nti tit̄aati yoo tináa.

⁸ De m̄nni kè Mɔyiisi nínkóo kébántè Kuyie, ⁹ ke íténi kébéi nke dò: N Yiè nkàa sàà m mènke m bonèmu n da báámm̄u á nti neínè. N yému ke d̄ò mbe nnitibè to kpeñni, a né ti c̄iē nké nti wúo nha kòbe.

Kuyie nwéte ke taunnèmè ku nìtibè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: N yóó di d̄ònnè metaummè mme. M bo d̄ò d̄è a nìtibè cuokè, d̄è mu n yí buoté ketenke ìnkè yoo kubotí makù mieke. Isid̄ayeyiibe yóó yàm̄u mut̄omm̄ú n yóó da p̄inné mù mù deumu.

¹¹ Nt̄unne weti weti n di náá nti yíe, kè m beti Kannahā kòbe nè Am̄ariibe nè It̄iibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Seh̄usiibe. ¹² Dí ndake ke báá taunnè dimáá de kó benitibè bè yàa bo naá ndid̄unt̄ari di kp̄éi. ¹³ Dí puo mbe w̄ùt̄òrè kéu yetárè bè fiúkú ye kékéké be tewu. ¹⁴ Dí báá fié be b̄okè, mí ndi Yiè nKuyie n d̄ò di nt̄u mm̄i nwe m máá. ¹⁵ Dí báá bè m̄òt̄enè metaummè mamè, kè di bè taunnè bè yóó fiému yebokè ké di yú kè dí w̄enné k̄édi, ¹⁶ Kè dí túóké be kó besap̄ambè képuó ndi kó bedap̄ambè kè bèe bè tanné mub̄òf̄éu mieke.

17 Di bá mmáátí yemátibøkè.

18 Dí níí baá mpéé wèè í kòorenè mutie mùù muuti de kó dibanni ke dò yewe yèyiekè n di bennè yèè we dididèl kóo tánkù mieke di ncáá mpéé wèè í kòorenè mutie mùù muuti, kéndò n di nàkémè weè tánkù mieke nke di yèmè Esibiti.

19 Di bí ìì tu Mpo i yó ntú n kàbe mbe nè di wūs ketiyi ìì tu idaaì, inààke nè ipe nè sibáó, dí ndè nni duó. 20 Disámmarímbii didaari ketiri di níí di cèètenè dipebii didaari, kàa mè nyi yóó di cèète a pitè di fóníí kékua, ke nni ndonnè di bí ìì tu Mpo.

Di níí bá nkòrìní m borè di nou sitetisi.

21 Di níí pí mmutómù yewe yèkuá, diyiénni yiè kéompe bá mudòrìmù mònni, bá mudidèl mònni.

22 Di níí ánnè tidipànti kó dibanni kéánnè dididèl banni dipaà.

23 Di nitibè níí kotení m borè dibenni mieke kuce mètáati, mí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù. 24 N yóó betimu ibotí kèpèkúnne di tenkè, di kàtení dii mònni m borè dibenni mieke kuce mètáati, de kó mēfiè mmieke òmòu báá còuté di tenkè.

25 Di báá féuté fèðfè kèwēnnénè fe yīī mpéé wèè í kòorenè mutie. Diyentébanni ðfè kó imaa mbá nkpaá kētuakenè dikūnweñni. 26 Di níí tóni tidipànti mí ndi Yiè nKuyie ncīètè nè yetebe ketiyè. Di níí báá bénnénè dibóbii di yō miè.

27 Kè ti Yiè nKuyie náké Mòyiisi ke dò: Wāri de kó tináaanti tii tu mí nnè fō nnè Isidayeeribe ti kó metaummè kūnni.

28 Kè Mòyiisi mbonè ti Yiè nKuyie nditarí Ìnkè ke dò yewe sipísìnàà nè deyènnè sipísìnàà, ò í di, ò me nyí yà menie. Kè ti Yiè nKuyie nwāri titápièti tidéti Ìnkè ku tannò tepíítè.

Mòyiisi cùténímè Sinaii tàri kuce medérímmè

29 Kè Mòyiisi ncutiní Sinaii tàri ke tó Kuyie ntannò kó titápièti tidéti. Bá ò í yé ke dò nho ìkè mièti ò do náánnè mèè kpéi nKuyie. 30 Anò nè Isidayeeribe kè bèè yà ò ìkè miètimè kèyote bè bo ò tòónnèmè. 31 Kè Mòyiisii yú Anò nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèè kàtení kòo mbè náánnè. 32 De kó difónkuò kè Isidayeeribe bèmòu kàtení kòo mbè nàà nti Yiè nKuyie nhò duó nti Sinaii tàri.

33 Mòyiisi bè nàké dii mònni ke deè kékāá nkuyààkù o ìkè. 34 Kòò tati dii mònni ti Yiè nKuyie ncīètè wèe deite kuyààkù. Kòò ta ke yènni wè mbè nàà nKuyie nhò duó nti. 35 Kè Isidayeeribe nwúó nho ìkè miètimè. Kòò bè nàké ke deè wèe káá nkuyààkù kémbaanè ò bo wēte kétamè ti Yiè nKuyie mborè.

KUYIE NTAUMME TOUTO MUDORIMU

35

Diyiè yiènni tumè teompùtè

1 Kè Mòyiisi tíi nyIsidayeeribe bèmòu ké bè nàké ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduó nti ke yē ntí nti tū: 2 Yewe bo yèkuá ndi seménni mieke mutómù kpèye. Diyiénni tu teompùtè nte, ke tú ti Yiè nKuyie nkperi. Wèè pí mmutómù de kó diyiè bèè ò kùó. 3 Bá kè di borè di báá tatinne muháá nteompùtè yiè.

Isidayeeribe pāmmú yèè pāre Kuyie ntaummè tou kpéi

4 Kè Mòyiisii sòotè kénnaá nyIsidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò duó nti ke tú: 5 Wèè yèmmè dó wèè pā nyepāre ti Yiè nKuyie nyeboti yeboti, mesò nyoo

ntimàtì péitì yoo disəwũḏ, ⁶ nè mupààkómùmù mùù dò mmebèrimè nè mùù dò nftònḡ nè mùù dò mmeyĩ nnè mupààkonkperimù nè tibəciti. ⁷ Tipedakànti wũḏti nè tikənkpeti nè detekperè kó ideí. ⁸ Fitírè kó mekùḏ nnè tihúúnti kè bèe kəərenè ikuḡ kó mekùḏ nnè tihúúnti bè tùḏ nti. ⁹ Yetárè yèè dò ndimantənni nè yetásààyè teyè nè dikəutəyaàbòri sàmpòri nè dicĩncĩnkənni ikuḡ niùti kpéí. ¹⁰ Kè mecii nyembèe kətení bəmou kédəḏ mutəmmù ti Yiè nKuyie nyè ntí dəḏ mù. ¹¹ Mùù tu Kuyie ntou nè di yààkù nè di mamánnè nè di bòrè kó ideí nè ticádəḏti nè yesàḡkè nè yeəcaube. ¹² Kuyie ntou nè di pààti nè di pòkù nè kuyaàkpenkpetinkù. ¹³ Tábùri nè o pààti nè o nenti nè o pèèbè bè pā bè Kuyie. ¹⁴ Tefitíkèkètè nè te nenti nè te bəke nè mekùḏ mbè yó ntè tùənnè mè. ¹⁵ Diwũḡtənni bè yó ntuḡ ndi tihúúnti nè di pààti nè ikuḡ kó mekùḏ nnè tihúúnti bè yó ntuḡ nti, nè kuyaàkpenkpetinkù. ¹⁶ Diwũḡtənni bè yó ntuḡ ndi iwũḡ nè disəwũḏ kó teditè nè di kó ipààti nè di nenti nè di buu nè di tàri. ¹⁷ Kudànkù kó kuperi nè ku kó yesàḡkè nè yeəcaube nè kudànkù kó dibòri kó kuyaàkpenkpetinkù. ¹⁸ Kuyie ntaummè tou nè kuperi de kó yesàḡkè nè ye wéí, ¹⁹ nè ikuḡ yààti bè bo mpínnè ti Kuyie ncíètè mutəmmù nè ikuḡ yààti Anəḡ nè o bí bè yó ndaati ti ke pĩnnè Kuyie ncíètè mutəmmù.

²⁰ Kè Isidayeeriibe bəmou íté Məyiisi borè. ²¹ De kó difənkúḡ bèè kó dimàḡ yèmmè dḡ bè bo pāmè kè bè ntəuni be pāre bè pā yè ti Yiè nKuyie, nke bo dəḏnè ku taummè tou, nè tinenti bè yó mpínnè ti ku təmmù nè tikəutəyààti. ²² Benitidaabè nè benitipòbè bèè yèmmè dḡ kè bè ntəuni mesəḡ nkó tisàti tibotí tibotí: Yetootəre nè demámánnè nè sipapáheú nè mēfimmè ke dè nkú pā. ²³ Bèè məkè tipeciti tii dò mmebèrimè nè tii dò nftònḡ nè tii dò mmeyĩ nè mupààkonkperimù nè tibəciti nè tikənkpeti kè bè ndè təuni. ²⁴ Kè betəbè təuni timàtì péitì nè disəwũḏ ke pā nti Yiè nKuyie. Bèè məkè detekperè kó tidabəeti kè bè ntí təuni ke bo dəḏnè Kuyie ntou. ²⁵ Benitipòbè bèè nə nke duàkù kè bè ntəuni mupààkonkperimù bè duàkù mù nè mùù duàkenè tipeciti tii dò mmebèrimè nè tii dò mmeyĩ nnè tii dò nftònḡ. ²⁶ Kè benitipòbè təbè bèè nə nke duàkù tibəciti kè bè ntí duàkù. ²⁷ Kè Isidayeeriibe kó bekótibè ntəuni yetásààyè yebotí yebotí yèè yóḡ dari tekəutəyaàbòtè nè dicĩncĩnkənni. ²⁸ Ke təuni mekùḏ mmèè cəunkonè fitírè nè ikuḡ kó mekùḏ nnè tihúúnti tii tùḏ. ²⁹ Isidayeeriibe bəmou benitidaabè nè benitipòbè bèè yèmmè dḡ, kè bè ntəuni be pāre ke pā nti Yiè nKuyie, kè bè bo dəḏnè ku təmmù kù tii nəkémè Məyiisi.

Betisadiedi nè Odiyabu bè pĩmmè mutəmmù

³⁰ De kó difənkúḡ kè Məyiisii náké Isidayeeriibe bəmou ke dḡ: Ti Yiè nKuyie nkuu tāāté Sudaə naàmunkù miəke Uuri kó debire Besadedi. ³¹ Koḡ piə nku Yaá nkoḡ duḡ mmecií nkòḡ yé mutəmmù muməu. ³² Ke 55 na kékeuté mecii, ke nə nke máátí mesəḡ nnè timàtì péitì nè disəwũḏ. ³³ Ke nə nke céú yetásààyè ke yè dàri ò yè dónè dè, ke nə nke céú ideí. Ò do tu oyánti nwe. ³⁴ Kè múnke me ndəḡ Danni naàmunkù kou Ayisamakí bire Odiyabu kè bè nno nke benkù benitibè mutəmmù. ³⁵ Kuyie mbè duəmmu mecii nkè bè nə nke céú yetásààyè, ke nə nke dəəri tifènti, ke kpənti mupààkómùmù mùù dò mmebèrimè, nè mùù dò mmeyĩ nnè mùù dò nftònḡ nè mupààkonkperimù, ke nə nke duàkù tiyààti. Bè do nəmmu ke yánti deməu botí.

36

¹ Memme kè Betisadiedi nè Odiyabu nè beyántibè tǎbè ti Yiè nKuyie nduó mbè meciì nkè bè nò nke yántí, ke bo na kédǎò tikǎuténenti bè yó mpínnè ti ti Yiè nKuyie n tou mieke mutómmù kéntū nKuyie nti nàkémè Mǎyisi.

² Kè Mǎyisii yú Betisadiedi nè Odiyabu nè benitibè tǎbè ti Yiè nKuyie nduó mbè meciì nkè bè nò nke yántí, ke duó mbemáà ke bo pí nde kó mutómmù. ³ Kòo bè duó nyIsidayeeribe pǎa nyèè pǎrè, kè bè bo dǎònè Kuyie ntaummè tou. Bá diì kǔnweñní kè benitibè baà ntǎuní be pǎrè bè pǎ yè Kuyie. ⁴ De mǎnni betómbè bemǎu bèè duó mbemáà ke dǎori Kuyie ntaummè tou kè bèè kǔnné be tómmù, kékote Mǎyisi borè kòò nàkè ke dǎ: ⁵ Benitibè pǎmmù yèè pǎrè sǎnnemù ke pǎēté ketíke ti bo dǎònèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kù yēmmè. ⁶ Kè Mǎyisi pǎnkeè duó nkè bèè pǐéké Isidayeeribe kari ke dǎ: Onitidù yoo onitipòkù, òmǎu ténke báa pǎ demarè Kuyie ntou kpéí. De mǎnni kè bèè yóu bè bo mpǎammè. ⁷ Bè do pámu kè dè nsǎnnè bè bo dǎònèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou késúó.

Bè dǎòmè Kuyie ntaummè tou

⁸ Memme kè beyántibè mómmǎmbeè dǎò Kuyie ntou, kédúokenè mupǎàkonkperímù tiyaáyǎnti tepíítè tìi dǎ mmèbèrimè nè tìi dǎ mmeýǐ nnè tìi dǎ nfetǎnfè, kè ti kpè nkè dè ndò mbèñnkèmbàribè. ⁹ Kè ti okùmè mbo métiri tepíítè nè mènàà kè ti pèkùmè mbo métiri mèdémè, kè ti mmà timǎu tepíítè tente. ¹⁰ Kè bèè ti tau ntǎnùmmù tinùmmù, ¹¹ kécátinné tiketiti tinùmmù mǎnku iwēí ìi dǎ mmèbèrimè kè me nyí titeti tinùmmù. ¹² Kè de kó iwēí mbo sipísínùmmù ku mpíkù nè kutekù ke dǎ nyitǎbè. ¹³ Kè bèè dǎò mesǎo nkó iyári kè ì ndò nyifódnýári ìi yó mpèñù sipísínùmmù kè bèè taunnè de kó tiyǎàti kè tìi naá nkumáà.

¹⁴ De kó difǎnkúò kédúokenè tibǎciti tiyaáyǎnti tepíítè nè kumáà, de kó kuyaàdéríkù kuú yó nkǎnké Kuyie ntou. ¹⁵ Kè de kó tiyaáyǎnti okùmè mbo métiri tepíítè nè mènùmmù kè ti pèkùmè mbo métiri mèdè mèdè. ¹⁶ Kè bèè keté kétau ntǎnùmmù kè me nyí tisǎnti tikuò, ¹⁷ kécátinné kuyaàkù ketikù makù kù tuuténè dè kutekù iwēí sipísínùmmù, kè me nyí kutekù, ¹⁸ kédǎò disǎowùò kó iyári sipísínùmmù késeunnè de kó iwēí kè dèè naá kuyaàkù kumáà. ¹⁹ Kè bèè nukù tipekǎnti kè ti cèké kè tìi wǎóté kè bèè dátinné Kuyie ntaummè tou kè nǎó kukǎnkperíkù.

²⁰ Kè bèè deè kédǎò nKuyie ntou nè detekperè kó tidabæeti. ²¹ Bá kùù dabekù kè ku okùmè mbo métiri mènùmmù, mepèkùmè sǎntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ²² Bá kùù dabekù kè kù mmǎke meýàà mmédémè démè mèè yóó seunè timáti péiti kó yeaube. Kuyie ntaummè tou kó tidabæeti timǎu do me ndò. ²³ Kè bèè dǎò tidabæeti sipísidè tìi yó mbo diyè yièni kè kubakù cǎnku bíékè. ²⁴ Kè bèè dǎò yemáticaube sipísinàà tidabæeti yó ncómmù yèè ñnkè, bá kùù dabekù yeaube yèdèè yetǎre dǎ mmèè botí. ²⁵ Kè bèè dǎò tidabæeti teti sipísidè tìi yó mbo kubakù yóu bíékè. ²⁶ Yemáticaube péiyè sipísinàà bá kùù dabekù yeaube yèdèè, ²⁷ kédǎò tidabæeti tikuò tìi yó mbo de kó ditou fitímè dè ìikè bíékè. ²⁸ Kè titeti ncáá nke bo tidéti tìi bo ditou kentímè mēfitímè de ìikè bíékè. ²⁹ Kè de kó tidabæeti ndétirinè titǎbè kè dè sǎnnè kédékoo kémáà de ñnkè kè bèè ti pínnénè mumámáà. Ti do me ndò ntidé ditou kentímè. ³⁰ Kè ditou fǎnkúò bíékè mmǎke tidabæeti tini timáti péiti kó yeaube tepíítè nè yèkuò bá kùù dabekù yeaube yèdèè.

³¹ Kè bèè cíéké detekperè kó tidabæeti ipǎàti kè ì mbo inùmmù bá kùù píku, kè ì bo mpí nKuyie ntaummè tou, ³² iteyi inùmmù kupíkù tekù. Itèi inùmmù de ìikè

bíékè. ³³ Kè de cuokè kó kupānní tōnné yesāñkè cuokè ku mmàнку nè kutèkù. ³⁴ Kè bèe ti dàri tímou mesoò ntidabæeti nè ipānni kédòò desoòmámánnè ipānni yó ntúò dèè mieke.

³⁵ Kè beyántibèe dòò kuyaakpenkpetínkù nè mupàakkonkperimù nè tipeçiti tii dò mmèberimè nè tii dò mmeýŷi nnè tii dò nfetònfè. Kè bèe kù kpè ntifenti kè dè ndò mbeĩnkèmbàribè. ³⁶ Kè bèe cíéké detekperè kó ideí yesāñkè yènàà, kè yè dàri mesoò, nkéánné yebàkè bè níi yóó saa nyè kuyaakù, kédòò yemáticaube nè timáti péiti yesāñkè yó ncómmù yèe ìnkè.

³⁷ Kè bèe dòò kuyaakpenkpetínkù kùù yó nkpeti ikuó dieku kè kù kpè mmupàakkonkperimù nè tipeçiti tii dò mmèberimè, nè tii dò mmeýŷi nnè tii do nfetònfè. ³⁸ De kó difōnkúò kédòò bá dii sàà dibàù nè meýàà nè ideí pámpánniyi, kè dè dàri demou mesoò, nkédòòndè disoowũò kó yeçaube yènúmmù, bá dii sàà di kó dicaubii.

37

Bè dōòmè Kuyie ntaummè tau

¹ De kó difōnkúò kè Betisadiēdii dòò Kuyie ntaummè tau kè di dōòndè detekperè kó tidabæeti, kè di okùmè ríbo métiri òmáà nè sántimétiri sipísidè nè mènùmmù, mepèkùmè sántimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù, di cómmè sántimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ² Kè bèe di dàri mesoò ndi ìnkè nè di mieke kè di kpè mmesoò ndi ìnkè kéfíté, ³ kédòò desoòmámánnè dènáà, bá kùù mánku mùmáà. ⁴ Kòò cíéké detekperè kó tidabæeti ipàati kè ì dàri mesoò, ⁵ kè ì tōnnè di pūiti ke bo ndi tounè.

⁶ Ò dèè memme kédòò te pòkù nè mesoò mmáà kè ku okùmè ríbo métiri òmáà nè sántimétiri sipísidè nè mènùmmù, kè ku pèkùmè ríbo sántimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù, ⁷ kè kù dōòndè mesoò mmáà kédòò tifenti tidéti ku ìnkè kè ti ndò mbeĩnkèmbàribè ke cómmù metaummè tau pūiti tidé. ⁸ Kè ku nfēnkù ríbo ku mpíkù kutèkù kupíkù tekù, kè ti nwē nke di taunè, ⁹ ke cómmù ke weti titòbè, kè ti ìkè co ditou, kè ti fiēti di diéké.

Bè dōòmè táburi bè yó ndakù dè péébè bè pāa mbè Kuyie

¹⁰ De kó difōnkúò kédòò táburi nè detekperè kó tidabæeti, kòò okùmè ríbo métiri òmáà, mepèkùmè métiri kó dikéè, mecómmè sántimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ¹¹ Kòò ò dàri mesoò nsààmè, kòò mmàke kukākù kéfíté, kè bèe kù kpè mmesoò, ¹² kédòò kudabekù kè kù pèkùmè mmánnè tenòtò kōme kéfii nyi mánke ìnàà kè kù kpè mmesoò nkéfíté. ¹³ Kòò dòò desoòmámánnè dènáà kētōnné ì mánke ìnàà táburi tuuté ndè o taàke. ¹⁴ Kè dè ntókénè kudóù bè fii nkù kè bèe tōnnè ipàati bè yó nhò tounè ì. ¹⁵ Kòò cíéké detekperè kó tidabæeti ipàati, kè ì dàri mesoò mbè yó ntounè ì táburi, ¹⁶ kédòò yebò kéínnè táburi ìnkè nè ibòòke nè icuutí nè sibúkúsi bè níi yóó míéténè dè. Kè bèe dè dōòndè demou mesoò nsààmè.

Bè dōòmè tesoofitkèkètè

¹⁷ De kó difōnkúò kè bèe dòò tesoofitkèkètè nè mesoò nsààmè, kè tè uté kè tè nwē ntímáti tímáà, tè tàri nè te bakè nè te tòkè nè te kèkèe nè dèè dò mmutepóó. ¹⁸ Kè te cuokè kó kudóù ríbo kè ibake bo ku mpíkù itāati, kutèkù itāati. ¹⁹ Bá kùù bàku kè kù mōke yetòkè yetāati kè yè dōnnè mutie bè tu mù amandíè kó mupóó. ²⁰ Kè dè cuokè kó kudóù mōke yetòkè yènàà kù tuuténdè dè ibake, kè yè dōnnè mutie bè tu mù amandíè mu kó mùpóó. ²¹ De kó ibake ku mpíkù itāati kutèkù itāati tuuténdè dè, de cuokè kó kudóù kè dè mōke yetòkè. ²² Yetòkè nè ibake

kè dè wē nke tú meso nsààmè mǎà bè yìmmè ke uté. ²³ Kè bèe doò sikèkèe kè sì rǎbo siyiekè nè tinenti teti: Ihaakè nè dèè yó nkounè mutápei. Demou kè dè ntú meso nsààmè. ²⁴ Bè do doònè mèè soò ntefitíkèkètè nè te nenti, me cǎékú do bo cidòòbè sipísitǎati ndi, meso nsààmè mǎà.

Bè dòòmè diwǔstònni bè yó ntuò ndii ìnkè tihúúnti

²⁵ De kó difǎnkúò kòo doò diwǔstònni bè yó ntuò ndè tihúúnti ké di dòònè detekperè kó tidabeeti, kè di okùmè rǎbo métiri kó dikéè, mepèkùmè métiri kó dikéè. Di do mǎmu tipíti tinàà, mecómmè métiri òmǎà. Kè bèe di ànnè yebàkè kè yè ndi taunè. ²⁶ Kè bèe di dàri meso nkéfité di pítì timòu, di ìnkè nè di mieke nè di biè nké di kpè mmeso nkéfité nè di bàkè. ²⁷ Kè bèe doò desoómámánnè dǎdǎré ke di tǎnnè di pítì, kukákú bè kpè nkú kó difùò ké dè tǎnnè idéi ke bo ndi tounè, ²⁸ kécíéké detekperè kó tidabeeti ipàati idéi ké i dàri meso.

²⁹ Bèè dǎòri tihúúnti kè bèe doò ikuó kó mekùò nnè tihúúnti tii fǎòku naati bè yó ntuò nti diwǔstònni ìnkè.

38

Bè dòòmè diwǔstònni bè yó nfeu dii ìnkè iwǔò nè de kó kunankú

¹ De kó difǎnkúò kè Betisadièdii doò diwǔstònni bè yó ntuò ndii ìnkè iwǔò bè feu i Kuyie, ké di dòònè detekperè kó tidabeeti, kè di okùmè rǎbo métiri mèdémè nè dikéè, kè di pèkùmè mme mbo, di do mamu di pítì tinàà. Kè di cómmè rǎbo métiri òmǎà nè dikéè. ² Kè bèe doò bá kùù mǎnku de ìnkè kǎku bá kù dibàù kè yè ntaunè diwǔstònni ke wē ntimáti timáà kè bèe yè dàri disoowùò. ³ Kòo deè kédòò de kó titǎnnenti tibotí tibotí: Yebò nè tikǎpentì nè yebò dieyè nè simátikǔmpéè yenii nkpesi nè tikàdàabuuti. Demou kè bèe dè dòònè disoowùò. ⁴ Kè bèe doò disoowùò kó teditè kè tè pǎnnè diwǔstònni cuokè, fekpǎntifè fùò, ⁵ kédòò demámánnè dǎnàà kécátinnè teditè mǎnke inàà bè yó ntùò dè ipàati. ⁶ Kè bèe cíéké idéi nè detekperè kó tidabeeti ké i dàri disoowùò, ⁷ bè níí yóò tǎnnè i diwǔstònni pítì kǎna ké di túóté. Bè do di dòònè tidabeeti nti kè mefiè nni mbo di mieke.

⁸ Kè bèe doò disoowùò kó dibuu nè di kó ditàri kè di ntú benitipòbè bèè do ò mbo Kuyie ntuò bòri be kó tǎwéitè.

Bè cǎétemè metaummè tou tiyàati

⁹ De kó difǎnkúò kòo doò kuyààkù nè mupààkonkperimù kéfii nKuyie ntaummè tou difǎnkúò kubakù cǎnku bíékè. Kè ku okùmè rǎbo métiri sipísinùmmù, ¹⁰ ké kù pitinnè ipàati sipísidé de kó ipàati nè yecaube yèè i to, kè dè tu disoowùò. De kó ipàati kó yebàkè nè ipàati ii pǎrmú kè dè tu timáti péiti. ¹¹ Kè kubakù cǎnku bíékè kpere me ndò. Kè dè okùmè me mma, ke baa cáátí meè botí. ¹² Kè diyie taà kèè bíékè kpere me ndò, kè de kó meokùmè rǎbo métiri sipísidé nè mènùmmù, kè baa píití meè botí, kè de kó idéi bo tepíitè nè yecaube tepíitè. ¹³ Diyie yièni kèè bíékè dibòri bo kùù píkù kè ku pèkùmè múnke rǎbo métiri sipísidé nè mènùmmù. ¹⁴⁻¹⁵ Dibòri pítì tidé bá kùù píkù kè kuyààkù okùmè rǎbo métiri mèyiekè nè dikéè. Bá kùù píkù ipàati itǎati nè yecaube yètàati.

¹⁶ De kó kuyààkù kumou bè fii nkú Kuyie ntaummè tou, kù do tú kùù dùòkenè kùnkù mupààkonkperimù. ¹⁷ De kó idéi kó yecaube do tú disoowùò ndi, yebàkè nè idéi ii pǎrmú kè dè tu timáti péiti ke tuuténè ii pǎrmú. ¹⁸ Kè beyántibèe kpè nkuyàakpenkpetinkù mupààkonkperimù mùò dò mmebèrimè

nè mùù dò meɣĩĩ nnè mùù dò nfetònfè. Kè ku okùmè ñbo métiri tepítè, mecómmè métiri mèdeṁè nè dikéè. Kè ku pèkùmè mànnè kuyààkù kùù fité Kuyie ntaummè tou. ¹⁹ Kè kù mpítí yesàñkè yènàà kè yè cómmù yεcaube yènàà ñnkè, demou kè dè tu disəwũḏ, kè yebàkè tu timáti péiti, ye yatimè, nè ideí ì pàĩmù ke ì dàri timáti péiti. ²⁰ Ideí bè fii nyi Kuyie ntou nè de kó kudànkù kè dè tu disəwũḏ.

Bè bàtemè tinenti bè dònè ti Kuyie ntaummè tou

²¹ Nte bè do dònè tì nenti Kuyie ntaummè tou ti màṁè: Ikuó nenti do bo dii miéke. Məyiisi weè do duḏ nkè Kuyie nkuḡ niùti Anəḡ birε Itamaa nè Defiibe kè bèε kaα nde kó tinenti. ²² Sudaa naàmùnkù kou Uu yaàbirε Uuri kó debire Betisadiedi, weè do pĩ mmutəmmù muməu kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo mù duḡmmè Məyiisi. ²³ Kè Danni naàmùnkù kou Ayisamakì birε Odiyabu nhò teénne, ò do tú oyánti nwe ke nò nke céú ideí, ke dəəri tifènti, ke kpēntinè tipeçiti tii dò mmeberimè nè tii dò mmeɣĩĩ nnè tii dò nfetònfè.

²⁴ Isidayεribe do pā mēè səḡ nkó dimàà kè bè bo dònè Kuyie ntaummè tou mè do bo cidóòbè sikou sini nè sipisiyiekè nè bèyiekè (877) nè kadámmù sikou sitāāti (300) ndi. Bè do beúnè tèè biètè tinenti tii yóó dònè Kuyie ntaummè tou tē do cáámmu.

²⁵ Isidayεribe bè do kàα mbè kè bèε pā timáti péiti kè ti mbo cidóòbè sikoupsitāāti nè tepítè nè bèyiekè (3017) nè kadámmù sikou siyiekè nè sipisinùmmù (750) de kó tebiètè ñnkè. ²⁶ Benitibè bè do kàα mbè do bo sikoupiəku sikuḡ, nè sikoupsitāāti nè sikou sinùmmù nè sipisinùmmù (603550) bèè do məke yebie nsiyisidé kēndeətinko beε do pā sámpḡ sámpḡ kè dεε wēnnè mεmmε. ²⁷ Kè bèε túóté cidóòbè sikoupsitāāti (3000) timáti péiti kédoḡ yεcaube tekḡtè (100) Kuyie ntaummè tou kó yesàñkè kpéi, nnè kuyààkpenkpetinkù, de miéke kəku, bá dii caubii kè di mṁəke cidóòbè sipisitāāti. ²⁸ Cidóòbè tepítè nè bèyiekè nè dikéè beε do kpaá, kè bèε ti túóté kédoḡnè yesàñkè kó yebàkè kədari ye yatimè timáti, kè ti ndònnè ipàāti ì yóó pánne.

²⁹ Disəwũḏ bè do pā di kè dindi ñbo cidóòbè sikoupsidé nè tekḡtè nè sipisidé nè bènàà (2124). ³⁰ Kè bèε di túóté kédoḡnè Kuyie ntaummè tou bəri kó yεcaube, kè di ntúóté kédoḡnè diwũḡtənni, nè teditè nè diwũḡtənni nenti sənti. ³¹ Kè bèε di ndònnè yesàñkè yèè fité Kuyie ntaummè tou kó yεcaube nè dibəri kpεye demou nè Kuyie ntaummè tou kó yesàñkè nè yèè di fité.

39

Bè dəṁè ikuḡ niùbè kó tiyàati: Dikəutəyaàbəri

¹ Kè bèε túóté tipeçiti tii dò mmeberimè nè tii dò mmeɣĩĩ nnè tii dò nfetònfè, kédoḡnè ikuḡ niùti Anəḡ tiyàati ò yó mpĩnnè ti ti Yiè nKuyie ntaummè tou miéke mutəmmù, kè bèε ti dḡḡ kéndònnè Kuyie ndo ti nàkémè Məyiisi.

² Kè bèε dònè dikəutəyaàbəri nè mupààkonkperimù mùù kəkénè tipeçiti tii dò mmeberimè nè tii dò mmeɣĩĩ nnè tii dò nfetònfè, kè di kpè mmesəḡ, ³ kè di deti mesəḡ nkó iwēi, kénkəḡnnè mupààkonkperimù mùù dò mmeberimè nè mùù dò mmeɣĩĩ nnè mùù dò nfetònfè. ⁴ Kè bèε dḡḡ iyaàbobaati ideí kətuuté diyaàbəri mánke bè ní bo di bàátinè ì. ⁵ Kè bèε dḡḡ kuyààbomboúnkù ke kù nwēnnè diyaàbəri ke tau ke dò nde təbè. Bè do di dḡḡ kè di ndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè mme Məyiisi, ⁶ kédoḡ yetásàayè bè tu yè kədinadínni kəwēnné kè yè dānnε nè mesəḡ yεbaayə, kékeri ye ñnkè Sakəbu bí yètè. ⁷ Kè bèε yè càtínè

diyaàbòri kó iwēī yebaayō ĩnkè kòò bo nyé Isidayeeri be botí tepítè nè ìdèl kōme. Bè túnne ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè mme Mōyiisi ké dè dòò.

Bè dòòmè dicĩncĩnkònni

⁸ Kè bēyántibèe dǎò dicĩncĩnkònni nè mupààkonkperimù mùù kòkèné tipeciti tìi dō mmèbèrimè nè tìi dō mmeɣĩĩ nnè tìi dō nfetònfè. ⁹ Kè bēe tìi pòo mmèdémè kè di okùmè nè di pèkùmè kè dè mmànnè sàntimétiri sipísidè nè mènùmmù.

¹⁰ Kè bēe di dàri itácuó ìnàà. Kucuó ketikù kpēye, kè diketiri ndò ntisēūmíétì, kè didèri ndò ntiyāpemíétì. Kè ditāānni ndò mmenáónnúò. ¹¹ Kucuó dérìkù kpēye kè dii nni ndò mmecūmmè kè diteri dō ñnùúsi kè diteri dō nsàncirè.

¹² Kucuó táānkù kpēye kè dii nní ndò ntiwetì kè diteri dō mpùtìpùtì kè diteri dō mmetekāā. ¹³ Kucuó naankù kpēye kè dii nní ndò tinóbèntì kè diteri dō ntimantānti kè diteri dō nditāwūò kè bēe danne bá dii tári meso nyĩnkè. ¹⁴ Kè bēe kerí Isidayeeri bí tepítè nè ìdèl yètè de kó yetárè ĩnkè. Bá dii tári diyètiri ìimàà, bè do yè kerí bè òò kerí mèè botí nku onitì cannimè tàmpòò ĩnkè.

¹⁵ Kè bēe ànnè dicĩncĩnkònni meso òfimme mèdémè kè mè ndò nyiwēī, ¹⁶ kédǎò isoowēī ìdèl nè desoómámánnè dèdèrè ké dè cātinnè diyaàbòri mánke deĩnkè kpēyi idé. ¹⁷ Kè bēe cātinnè meso òfimme kó iwēī idé dicĩncĩnkònni kó demámánnè. ¹⁸ Kè bēe tuuté iwēī yómmè tēmè yebakóyo borè, dè bo yiemme kè tekoutéyaàbòtè níi mbo o cĩncĩnni. ¹⁹ Kè bēe dǎò desoómámánnè terè dèdèrè kécátinnè de fūò tekoutéyaàbòtè de mieke bíékè. ²⁰ Kè bēe dǎò desoómámánnè terè dèdèrè kécátinnè tekoutéyaàbòtè baati fūò kuyaàbomboúnti yá ndè yuu. ²¹ Kè bēe dǎò kuhōū kùù dō mmèbèrimè késeu ndicĩncĩnkònni kó demámánnè nè tekoutéyaàbòtè kperè kè dè ñwē nke tau kè dicĩncĩnkònni báá tote. Bè do dè dǎò kè dè ndònnè ti Yiè nKuyie nti nàkémè mme Mōyiisi.

Tikoutéyààti teti

²² Kè bēe duàkenè tipeciti tìi do mmèbèrimè dikoutéyaàbòri tekoutéyaàbòtè yó nnònké dii ĩnkè, ²³ kédúake diyuu yó nyiè dè, kè dè ndò nyékéyéké ke báá kètè, ²⁴ kékpe ndiyaàbòri fūò kéfitè nè tipeciti tìi dō mmèbèrimè nè tìi dō mmeɣĩĩ nnè tìi dō nfetònfè nè mupààkonkperimù kè dè ndò nyetebe bè tu yè kèdènáti.

²⁵ Kè bēe dǎònnè meso nsààmè isoòdede kécátinnè diyaàbòri fūò kéfitè, kénsokù die nkèdènáti, die nfededefè. ²⁶ Bè do cātinnè kèdènátibè nè idedeké kesoó nsoò nde tǎbè cuokè nke, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mōyiisi.

²⁷ Kè bēe yíe kédúake yeyaàbòrè nè mupààkonkperimù Anso nè o bí kpéi, ²⁸ kédǎò feyítòodáfè nè mupààkonkperimù nè tiyaàbomboúnti nè ifietì. ²⁹ Kè bēe dǎò kuyaàbomboúnkù kè kù kpè nnè mmupààkonkperimù mùù kòkèné tipeciti tìi dō mmèbèrimè nè tìi do mmeɣĩĩ nnè tìi dō nfetònfè. Kè bēe dè dǎò kè dè ndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mōyiisi.

³⁰ De kó difònkúò kè bēe dǎò meso nsààmè kó temátipètè, kékeri ikuó kó mecannimè ke dò: Wèè cǎá nti Yiè nKuyie nkpeí. ³¹ Kè bēe tē pĩñnénè kuhōū kùù dō mmèbèrimè o tĩnni kuyaàbomboúnkù ĩnkè kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mōyiisi.

Bè dèèmè mutōmmú ke mù benke Mōyiisi

³² Isidayeeri be do túnne mu nweti weti ti Yiè nKuyie nnàké ti Mōyiisi, kédǎò Kuyie ntaummè tou.

³³ Bè dèè dii mònni ké dè tóni demou kéduo mMoyiisi Kuyie ntaummè tou nè di kó tinenti timou:

Yesāh̄kè nè yebākè nè ideī ipāmpānniyi nè tidabēti nè yemáticaube.

³⁴ Kupekānkù kó kuyaawūōkù nè kukākperikù, nè kuyàākù kùù kpeti de miēke.

³⁵ Kuyie ntaummè tou nè di nenti tii bo di miēke nè di pàati nè di pòkù

³⁶ nè táburi nè o nenti nè pēē bè yó mpāā mbè Kuyie nnè de kóo pēē.

³⁷ Tesōfitikēkētè nè te kó sibúkúsi nè te nenti nè mekùd mbè yó ntè tūōnnè mè.

³⁸ Diwūōtōnni nè ikuó kó mekùd nnè tihúúnti bè yó tuō ntì nè kuyaakpenkpetinkù kùù yó nkpeti Kuyie ntaummè tou.

³⁹ Disōwūō kó diwūōtōnni nè di ditè, demou disōwūō nè de kó ipàati nè di nenti,

nè dinaabuu bè yó nniiti di nè di kó ditari.

⁴⁰ Nè tiyàati bè fii ntì Kuyie ntaummè tou kó kudānkù nè de kó yesāh̄kè, nè de kó yēcaube, nè kuyaakpenkpetinkù kùù yó nkpeti dibòri kudānkù kperi, nè ku kó iwēi nè yesāh̄kè,

nè tinenti timou tii yó mpīnnè Kuyie ntaummè tou miēke mutōmmú.

⁴¹ Tikoutéyàati ikuó niùbè níi yó ndáati ti ke pīnnè Kuyie ncīētè miēke mutōmmú.

Nè ikuó niùti diēwè Anō nè o bí bè yó ndaati ti ke pīnnè be tōmmú.

⁴² Isidayēribe do tūnne ti Yiē nKuyie nnáké mè mme Moyiisi kédo de kó mutōmmú mumou. ⁴³ Kè Moyiisi yà bè dōmè ti Yiē nKuyie nhò náké ke yē ndè ndōmmè, ké bè pā Kuyie nkó mesāā.

40

Bè bo cónné mèè boti Kuyie ntaummè tou

¹ De mònni kè ti Yiē nKuyie nnáké Moyiisi ke dō: ² Dibenni kóo tānkù ketiwè kó diyie ketiri yiē á cónné metaummè tou, ³ kéīnnè metaummè tou, ikuó nenti bo dii miēke, a di īnné kufāā mbè í yó ndi wūō ndè. ⁴ A yóo de nyīnnè táburi, kédaā mpēēbè di m pā bè, kétóni tefitikēkētè kécóu nte fitiyi. ⁵ Kāa dè tannè disōhúúntōnni di yó ntuō ndii īnkè tihúúnti, ké di īnnè ké di nweti metaummè tou. Kāa nūnnè kuyàākù kùù yó nkpeti ikuó tou kó dibòri, ⁶ kécóonnè diwūōtōnni di yó ntuō ndii īnkè iwūō di n feu i, ké di mbo n taummè tou bòri iikè. ⁷ Kāa īnnè dinaabuu di níi yó nniiti dii miēke ditou nè diwūōtōnni de saku, ké di píe mmenie. ⁸ A fii metaummè tou tiyàati kéānnè dibòri ké di kpetinnè kuyàākù.

⁹ Kāa dèè memme á túóté mekùd nkéyōre metaummè tou īnkè nè tinenti tii kó dimāā bo di miēke ké ti cānnè, ké tii wenke, kénwenni. ¹⁰ A múnke yōre mekùd ndiwūōtōnni īnkè, ké di cānnè ké di wénkūnne, ké di ntú dii wenni páii. ¹¹ Nè meē kùd mmāā ndi a yóo wénkūnnemè dinaabuu nè di kó ditari.

¹² Kāa dèè memme á yú Anō nè o bí ké bè kōtenè metaummè tou bòri ké bè wūō, ¹³ kédátinnè Anō ikuó yàati, kóo cānnè kóo ntú ikuó niùti ke pí n tōmmú. ¹⁴ Kāa duō nkè Anō bíi tōōnni kāa bè dátinnè sikoutéyāābōo, ¹⁵ ké bè cōu mmekùd nkè bè cānnè a dōmè be cice, ké bè ntú ikuó niùbè kēmpī n tōmmú. A yóo bè cōu mmèè kùd, mmeē yó nte bēmbē nè be yaābio ké bè ncāā ke tú ikuó niùbè sāā.

Moyiisi cōrinémè Kuyie ntaummè tou

16 Kè Mɔyiyisi dɔɔ ti Yiè nKuyie nhò nàkè ti weti weti. 17 Kè bèe cónné Kuyie ntaummè tou dibenni déri kóo tánkù ketiwè diyè ketiri nè bè yèmè Esibiti.

18 Kè Mɔyiyisi fíi nyecaube nè tidabeeti nè idei pámpánniyi nè de kó yesànkè, 19 kè bèe di dátinné kuyààkù kénóó nkutekù kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè.

20 Kè Mɔyiyisi túóté Kuyie ntannò epíítè wàri tii tápiéti ìnkè kéánné ku taummè tou miéke kè bèe tónné ipàati, ké di pòo ndi pòkù, 21 ké di tanné ti Yiè nKuyie ntaummè tou miéke, kékpetínné kuyààkù kè benitibè bá ndi yàu, Kuyie ndo ti nhò nàkémè.

22 Kòo tanné tábùri de miéke, kóó ìnné kubakù yóu bíékè kéréénné kuyààkù kùu kpeti dibòri, 23 kèdaá nde ìnkè pèèbè bè pā bè ti Yiè nKuyie, kù do ti nhò nàkémè.

24 Kòo tanné tefitikèkètè Kuyie ntou miéke, kéínné kubakù cànkù bíékè kéwetínné tábùri, 25 kétuò nte fitiyi ti Yiè nKuyie nyiikè, kéndònné kù ti nhò nàkémè.

26 Kòo ìnné disoòhúúntònni de miéke kéwetínné kuyààkù kùu kpeti dibòri, 27 kécóu nti húúnti de ìnkè, Kuyie ti nhò nàkémè.

28 Kòo núnné kuyààkù dibòri kòku, 29 kécónné diwūstònni bè yó ntuò ndii ìnkè ti Yiè nKuyie nyiwūò kè di ntókénè dibòri, kè bèe féúté Kuyie nfeðfè kétuò nké kù pānè yepāre teyè. Kù do ti nhò nàkémè.

30 Kòo ìnné dinaabuu diwūstònni nè Kuyie ntaummè tou de saku, ké di píe mmenie nkè bè bo nhounè bemáà. 31 Mɔyiyisi nè Anoo nè o bí bè do me nniitinné ke me nhounè be naacèi. 32 Bè do ɔɔ me nhóúnè bemáà bè tati dii mōnni ti Yiè nKuyie ntaummè tou, yoo bè dó kétéónné dii mōnni diwūstònni. Kuyie ndo me nti nàké Mɔyiyisi.

33 Kè Mɔyiyisi fíi nyidei Kuyie ntaummè tou nè di húúntònni kékpetínné kudànkù kó dibòri kuyààkù. Ò do me ndèè o tōmmú.

Kuyie nkó tidieti do píemmè ku taummè tou

34 De mōnni kè diwetiri kotení kédátinné ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè ku dietii di píe. 35 Mɔyiyisi í nna ke bo ta ti Yiè nKuyie ntaummè tou miéke.

36 Kè diwetiri íté, bèe íté, bè do me nhō mbe cèmmu mumou miéke. 37 Kè diwetiri í nampe bè báá íté bè mbaa di bo íté dii yiè.

38 Kè di ní ndáátí ti Yiè nKuyie ntaummè tou kuyie mmōnni, keyènké kéndò ndihāātinni, be cèmmu mumou miéke. Bè do ɔ nkè bè bátè dè, dè mme ndò.

Ikuó niùbè tǒmmú pátíri Di mpátíri tǒ tii náahti

Dináahekéè ketiri ikuó niùbè pátíri mieke ti náá nKuyie ndo ǒǒ yúmè mme Mǒyiisi metaummè tou mieke ké nhò náánnè. De kó dipátíri dimǒu mieke ti yóó yámu Kuyie nnákémè Mǒyiisi ku kuó nè ku tannǒ péu Isidayeeribe kpéí. Nè kù bè dǒunnémè dinùù ke tǔ kè wèè tǔ nku tannǒ ke dǒari yè yémè deè yó nte kè wè mfòù (18:5, de kó tináahti bomu Odommu mukámmú 10:5). Kuyie nné náké mu Isidayeeribe ke bè wénkúnne bè bo deíte mèè botí yedíntárè yèè yó mbè diíti bembè nè ku be kó metaummè nè bè dò nkéndòmme, kè metaummè tou menke ntú metaummè tou. Bèè feu iwǔs Kuyie nkè bè ntú nyikuó duó ke dǒmmè kè ikuó niùbè ndake de kó mutǒmmú kpéí, kè ntú benitibè. Bá wèè niti Isidayeeribe mieke kè wèè yenténè omáá medǒrimè yeime kù yeternè ke bá ncaari ikuó nè be kó medǒrimè mieke. Kuyie nyí tǔ meyi nkòku, kù sámu, ke dǒ benitibè. Kuù tǔ mufǒmmu, deè te kè kù dǒ ku nitibè nsà kù dǒmmè, kè deè yie nkè be mǒmmǒmbè kè bèè mǒote mufǒmmu, kémǒote medókúmè kù duó nyèè tannǒ Isidayeeribe.

Memme Yesu yè nti dèntemè ke ikú ye Ìnkè ke béi nke tǔ: Dí ndó di kǒbe tǒbè dí dǒ mèè botí dí mǒmmǒmbè (Matie 22:39).

Di mpátíri náahti duó ke dǒmmè

1. Iwǔs féù kó ikuó 1-7
2. Mǒyiisi cánnémè ikuó niùbè ketibè Kuyie ntǒmmú kpéí 8-10
3. Dèè ci nè deè í cǐ 11-16
4. Isidayeeribe cáámmè ke tǔ Kuyie nkǒbe:

Mùù te kè bè í dò nkényo mmeýí 17

Kuyie ndonté bè bo ndó mèè botí betǒbè 18-20

Ikuó tǒmmú nè yebaa nyèyiekè Sifube dò nke níí baá nyè bá dii benni 21-23

Kuyie ntannò nè ku kuó nè kù bè dǒunnè dii nùù 24-27

IWŪS FÉÙ KÓ IKUÓ

Bè yó nfeu ìi wǔs ke tuó

¹ Ti Yiè nKuyie ndo yúo Mǒyiisi ku taummè tou borè nde kòò náké ke dǒ: ² Á náké Isidayeeribe ke dǒ mí ndi Yiè nKuyie n tǔ:

Kè di kóò mǒu dó ké n féuté feǒfè, fè bo na kéntú fediefè yoo fesámpófè.

³ Kè wèè dó ké n féuté feǒfè kétuǒ, fè ntú fedaafè kénkpa kuyènkù, kòo fè kù metaummè tou bǒrinùù kè n cǒuté o pǎnni. ⁴ Wèè daá nho nǒtè fe yuu ké fè nni nféuté kétuǒ kè n cǒuté o pǎnni kóò cǐé nho yei. ⁵ De kó difǒnkúò kòo n féuté o ǒfè metaummè tou ìikè kè ikuó niùbè Anǒ bí míeté meýí ndiwǔstǒnni dii bo metaummè tou bǒrinùù kéfité, ⁶ ké fè fèté kékéké fe tuòti. ⁷ Kè ikuó niùbè Anǒ bí tǒtinnè muháá ndiwǔstǒnni kǐtíi nyideí, ⁸ kǐtúóté itùòti nè diyuu nè mekùò nkperè kédaá ndiwǔstǒnni muháá ñyínkè, ⁹ kǐhǒuté tinauti nè yekpáá nkè ikuó nùtíi de tuǒ ndemǒu diwǔstǒnni Ìnkè. De kó feǒfè yóo tuǒmmu kéntú dipǎnni dii kó kufǒku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

¹⁰ Kòò mǒu me ndó kǐféuté fepièfè yoo tebuotè ké m pǎ kétuǒ ndè ntú dedaarè kénkpa kuyènkù. ¹¹ Kòò de nni n féuté diwǔstǒnni bakù cángu bíékè metaummè tou bǒrinùù, kè ikuó niùbè Anǒ bí míeté meýí ndiwǔstǒnni kéfité.

¹² Kòo kéké fε tùòti kè iku5 niùtiti ì daá ndiwūstònni muhãã ñyĩnkè nè diyuu nè mekùò nkperε, ¹³ kékúúte tinauti nè yεkpáá nkè iku5 niùtiti dε nni mbenke kè dí dε tũò ndemou diwūstònni ìnkè. Dε kó fεðfε yóó tuõmmu kéntú dipãnni dii kó kufõõku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

¹⁴ Kòò mǎu mε ndó kékua tenàtè kè m pã kétua, wèe tóni tenónkpete yoo dikpetinónkperi. ¹⁵ Kè iku5 niùtiti tε kàtenè diwūstònni borè kényiúté tε fõní kètõte tε yuu kè di tũò ndiwūstònni ìnkè, kédεite tε yĩ nkémíéte diwūstònni píkù, ¹⁶ kédεite tε bòtìri nè tε citi, kè dε ùtóo diwūstònni píkù diyie yìenì kèè bíékè bè uutoo dε mutápei mmekùò nkõmu, ¹⁷ kényatε tenàtè tε fiètì saku, kényóu kè dε nkpaá cáátì kòo tε tũò ndiwūstònni ìnkè, tε yóó tuõmmu kéntú dipãnni dii fõõku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

2

Tidiiti kó yεpãrè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mõyiisi ke dà: Kòò mǎu dó kè m pã tidiiti tì ntú tisààti, kòò tì nàa nkéyõare mekùò nkécõnnè tihúúnti, ² kètóni dε kó muyuo nkédu5 nyiku5 niùbè Anõ bí, kè bèe yēté dε kó muyuo mmùu mε nkòkénè mekùò nkéyóóté tihúúnti timou dε ìnkè kétua nkè dεe benke ke dò ndipãnni dimou tú n kperi. Dε kó dipãnni yóó tuõmmu kéntú dipãnni dii fõõku n naati mí ndi Yiè nKuyie. ³ Dε kó muyuo mmùu sùs, mmù yó ntú Anõ nè o bí bè kõmu mmu ke yé bè mù nni mpãmè mu kè mù cáá.

⁴ Kè wèè dó kè m pã tidiiti kó dipãnni, kòò dó kápũnnému dε kó tidiiti wèe àntenè dε kó muyuo nsààmù nè mekùò nke báá ànné mutie mùu muuti pèè, kápũnnè dε kó mudii kéwaare mekùò.

⁵ Kè kupémpèñkù mε nni nku, wèe àntenè muyuo nsààmù nè mekùò mmáá, ke báá ànné mutie mùu muuti pèè, ⁶ kè kù wèrì kényõare mekùò nku ìnkè. Tidiiti kó dipãnni ndi.

⁷ Kè wèè dó kè m pã tidiiti kó dipãnni, kòò dó kè tì ciemmu wèe àntenè mekùò nde kó muyuo.

⁸ Wèè mε ndó kè m pã dε kó dipãnni, kòò di tũnte ke dèè wèe tóni kékúú nyiku5 niùti kòò di kàtenè diwūstònni borè. ⁹ Dε kó dipãnni mieke nke, iku5 niùti yóó yētémè kétua, nkè dεe benke ke dò ndipãnni dimou tú n kperi. Dε kó dipãnni yó ntú dii tũò dìndi dii kó kufõõku n naati mí ndi Yiè nKuyie. ¹⁰ Dε kó muyuo mmùu sùs mmù yó ntú Anõ nè o bí bεmáá kõmu mmu, ke yé bè mù nni mpãmèmu.

¹¹ Di yóó m pã tii diiti kó dimáà tì ní bá nkòkénè mutie mùu muuti pèè, di báá tì kõrenè mutie mùu muuti yoo mεcekùò nkétua. ¹² Di bo na kè m pã di paa nkó tidiketiti, tì né bá ntú tii yóó tuõ ntii kó kufõõku n naati.

¹³ Di ní ànné mukókúú nyepãrè yemou di yóó nní mpãã nyè, di ní báá yóu di bo ànnémè mukókúú nyepãrè yemou yèè tu tidiiti. Mukókúú mbenkú metaummè n di dònè mè yó mbomè mme sáá. Yepãrè yemou di m pã nyè ní nhã mukókúú.

¹⁴ Kè di yóó m pã di paa nkó tidiketiti dí tí pũrínè kéúnté képuo mbá di báá fũúti, ¹⁵ κέyωρε mekùò nkéçōnné tihúúnti. Tidiiti kó dipãnni ndi. ¹⁶ Kè ikuó niùtiti yeté ðe kó muyuo mmùù me nkòkénè mekùò nkéyóóté tihúúnti timou ðe ìnkè kétuo, nkè ðe benke ke dò ndipãnni dimou tú n kperi.

3

Kuyie nnàkémè bè níí bo kù féúté mèè botí feðfe metaummè kofe

¹ Kè tí Yiè nKuyie nni nsóké ku náañti kébéi nke dð: Kòò mōu yó n féúté feðfe metaummè kofe, kè dinaadaa ndi yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù. ² Wèe tóni ò ðè metaummè tou bòrinùù kénós nho nōu fe yuu ké fè féúté, kè ikuó niùti Anoo bíi míété meyií ndiwũòtōnni kéfíté, ³ kédeite metaummè kó feðfè kó imaa mmieke bè yó n tuo nyi: Tinauti kó mekùò nnè mèè tí dàátí. ⁴ Nè yeceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kutúúúúú nè mekùò mmèè càátínè yeò nè yeceumbè. ⁵ Kè Anoo bíi ðe tùóté kéwēnnénè bè yóó tuo nfè kédaa ndiwũòtōnni ideí ìnkè kétuo. Dè tu dipãnni ndi dii kó kufōòku n naati.

⁶ Kè feðfè sàmþfè me nni nfe ò dó ké n féútémè metaummè kpéi, kè fedaafe nfè yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù. ⁷ Kè feþièfè me nni nfe ò dó ké n féútémè, wèe fè tóni metaummè tou ìikè, ⁸ kénós nho nòùtè fe yuu ké fè féúté metaummè tou bòrinùù, kè Anoo bíi míété meyií ndiwũòtōnni kéfíté. ⁹ De kó feðfè metaummè kofe, bèe deite mekùò nkperè kè ðe ntú n kperè, kè bèe ðe tùò nkékéété kuyóú kumou kù tuuténè ðe kudiiku, nè mekùò mmèè càátínè tinauti nè mèè tí dàátí. ¹⁰ Yeceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kudiiku nè mekùò mmèè càátí yeò nè yeceumbè. ¹¹ Kè ikuó niùtiti ðe nni ntuo ndiwũòtōnni ìnkè, n kperè nde.

¹² Kè tebuotè me nni nte, wèe tè tóni metaummè tou ìikè, ¹³ kénós nho nòùtè te yuu ké tè féúté metaummè tou bòrinùù. Kè Anoo bíi míété meyií ndiwũòtōnni kéfíté. ¹⁴ De kó difōnkùò, nte ò yóó tuo ndè n kpéi, mekùò mmèè càátínè tinauti nè mèè tí dàátí. ¹⁵ Yeceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kudiiku nè mekùò mmèè dàátí yeò nè yeceumbè. ¹⁶ Kè ikuó niùtiti tuo nde kó imaa ndiwũòtōnni ìnkè. N kperè nde dipãnni dii kó kufōòku n naati.

Mekùò nkperè kó dimàà, mí ndi Yiè nKuyie mmù ðe te. ¹⁷ Omòu bá nyo mmekùò nnè meyií mbá kè di bo kèè bíkèkè, ðe tu ikuó nyi di kpéi nnè di yaabíó sáà.

4

Ikuó niùbè bo nfeu ìi wũò meyei nçfèmmè kpéi

DÈÈNNÌ: Ikuó niùtiti diwèè kó meyei nçfèmmè kpéi

¹ Kè tí Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mōyiisi ke dð: ² Náké Isidayeribe ke dð: Kè ðe kpeténè òmou kòò dðò ikuó yete ðe, kòò dðò n yè di báá dðò ðe kó ðemare. ³ Kè ðe dò nyikuó niùtiti bè cànnè wè n tōmmú kpéi weè yeté ke dðò meyei nke tannè n nitibè meyei mmieke. Wè n féúté dinaadaa dii kpa kuyènkù, meyei nhò dðòmè kó meçfèmmè kó feðfè nfe. ⁴ Wèe fè tóni metaummè tou ìikè, kédaa nho nòùtè di yuu ìnkè kè di nni nféúté, ⁵ kéyèntè meyií nkétannè metaummè tou, ⁶ képoòtè ò nómbii kémíété kuce mèyiekè kuyààkù kùù kpeti metaummè tou bòri ðe mieke kperi, ⁷ kécōnnè ðe kó meyií nhò yèntémè dihúúntōnni dii

bo metaummè tou mièke di kó yebàkè ìnkè. Kòò dèè wèe cóú mmeɣɣi nsómme diwũstònni dii bo metaummè tou bòrinùù di fũð. ⁸ Nte bè yóó dàòmè de kó dinaadaà bè n feúte di meyei ncíemmè kpéi, mekùò mmèè cáátínè tinauti nè mèè tí dàátí, ⁹ nè yeceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kudiiku nè mekùò mmèè dàátí yèð nè yeceumbè yedé, ¹⁰ kéndònnè bè baa òò deite dè feðfè bè n feúte fè metaummè kpéi nkè iku5 niùti dè tũò mbè tũò ndè bè n feu ì wũð. ¹¹ De kó dinaadaà kònkù nè di maa nnè di yuu nè di kpáá nnè di nauti nè di piti, ¹² di maa nyimau cénke, bèè ì tò kédenne bè kari, kékàtenè dibòri dii cáá, bè uutoo dè iwũð kó mekùò nkó mutápeí, kètòtinnè muháá ndibòri bè tãátè di ke uutoo iwũð kó mutápeí mbè yóó de ndi tũò.

DEENNÍ: Isidayeeribe bemau kó meyei ncíemmè kpéi

¹³ Kè dè dò ndè kpeténè Isidayeeribe bemau ndi, kè bè dòò n yè mbè báá dàò de kó dèmarè bá bè í yé. ¹⁴ Kè bè banté dii mòmni de kó meyei mbèè waá ndinaadaà dii kpa kuyènkù ké di kòtenèni metaummè tou ìikè. ¹⁵ Deñde Isidayeeribe kó bekótíbè yóó nóómme be nau dinaadaà yuu ìnkè metaummè tou ìikè ké di nni nféúte kè n di cíé ndi yei. ¹⁶ Kè iku5 niùti diewèe waá mmeɣɣi nkétannè metaummè tou mièke, ¹⁷ kèpòtè o nómbii meɣɣi nkémíété kuce mèyiekè kuyàkù kùù kpetí metaummè tou bòri de mièke kperi. ¹⁸ Kòò dèè wèe cònnè de kó meɣɣi nhò miétémè dihúúntònni dii bo metaummè tou mièke di kó yebàkè, kòò dèè wèe cóú mmeɣɣi nsómme diwũstònni dii bo metaummè tou bòri di fũð. ¹⁹ Kòò deite de kó dinaadaà kó mekùò mmeɣɣi ké mè tũò ndiwũstònni ìnkè. ²⁰ O baa do dàòmè o kó dinaadaà meyei ncíemmè kperi ò yóó me ndòò be kperi, ké bè dòò meyei ncíemmè kó iku5, kè m bè cíé. ²¹ Wèe denne de kó dinaadaà Isidayeeribe kari ké di tũò nhò do tũò mmèè boti o kperi. Isidayeeribe bemau yei ncíemmè kperi ndi.

TÃÃTI: Wèè baké o kó meyei ncíemmè kpéi

²² Kè dè dò ndè kpeténè wèè baké, kòò dàò mí ndi Yiè nKuyie nyí dá de kó dèmarè. ²³ Kè bè ò náké o yei nhò dàò mè, wèe tóni dibadaà dii kpa kuyènkù, ²⁴ kénóò nho nùtè di yuu ìnkè ké di nni nféúte bè feu dè iwũð bè tũò nyi. O yei ncíemmè kó feðfè nfe. ²⁵ Kè iku5 niùti diewèe pòtè meɣɣi nho nómbii kémíété diwũstònni bàkè, kécóú mmeɣɣi nsómme de kó diwũstònni fũð, ²⁶ kètuò nfe kùò mmeɣɣi de kó diwũstònni ìnkè bè òò dàòmè metaummè kofe kòme, kóò dàò meyei ncíemmè kó iku5 kóò deeténè o yei nkè nh ò cíé.

NÁÁ: Benitibè sòmbè, bá wè o kó meyei ncíemmè kpéi

²⁷ Kè dè dò ndè kpeténè benitibè mièke nke òmòù, kòò dàò n yè mbè báá dàò de kó dèmarè. ²⁸ Kè bè ò náké ò dàò mèè yei nwèe waá tɛbòniite tèè kpa kuyènkù, ²⁹ kénóò nho nùtè te yuu ké tè nni nféúte bè feu dè iwũð bè tũò nyi. ³⁰ Kè iku5 niùti diewèe pòtè meɣɣi nho nómbii kémíété diwũstònni bàkè, kécóúno meɣɣi nsómme de kó diwũstònni fũð, ³¹ kédei dèè kó dimàà tu mekùò mbè òò dei mèè boti feðfè bè kùò fè metaummè kpéi nfe kòme, ké mè tũò ndiwũstònni ìnkè mè tu dipànni ndi dii fòòku n naati, kóò dàò meyei ncíemmè kó iku5 kè nh ò cíé.

³² Kè de yiè mme ndó kèféúte fepièfè nfe ké m pã, wèe tóni fenife fèè kpa kuyènkù, ³³ kénóò nho nùtè fe yuu ké fè nni nféúte bè feu dè iwũð bè tũò nyi. ³⁴ Kè iku5 niùti pòtè o nómbii fe yí nkémíété diwũstònni, bè tũò ndi ìnkè

iwũs di bàkè, kécóúńko mesòmme di fũḽ, ³⁵ kédèi mekùḽ mmeməu bè ḽḽ deimè metəummè kó feḽḽ kḽme kè mè wənnénè dèè ḽḽ tuə nkétuə ndiwũḽḽnńi ĩńkè n kpéi, kédḽḽ de yiè mmeyei ncfémmè kó ikuó kè nh ò cĭé.

5

NŪMMŪ: Mədonnimè mamè meyi ncfémmè kó ikuó ĩńkè

¹ Kè dè dò ndəmarè dḽḽ kè bè wəə mbèè yà, ke náá nke tú de yiè mbo yà, kàa yé ke cĭéké ke yete a bo béimmè, fḽḽ te meyi.

² Kòo məu wèè me nkàáké dəmarè ikuó yē ndèè sĭ, kè kuwanwankù makù nku yoo feḽḽ yoo dəbambaànnè, kòḽ dè kàáké bá ò í yé, ke sĭńkũnne omáá ke tḽ de kó meyi.

³ Kòḽ me nkàáké onitì məu nwe ikuó yē nwèè sĭ mbá ò í dake, kè dè boní kòḽ banté ò təmè de kó meyi.

⁴ Kòḽ məu wèè nùu me nhò fiténè kòḽ pàrikènè mí nKuyie n yètiri, bá ò í toti o yəmmè, kè dè boní kòḽ banté ò təmè de kó meyi.

⁵ Kòḽ tḽ de kó meyi nkó məmamè ò dḽ nké mè dáammu. ⁶ Wèè tóni fəpenife yoo təbɔniite kékúté de kó meyi, kè ikuó niùtii ò dḽḽ meyi ncfémmè kó ikuó, kòḽ dɛeténè de kó meyi.

KUO: Bəcĭrìbè bo nfeu ù wũs meyi ncfémmè kpéi

⁷ Kè dè dò nhòməu í məke fəpiḽḽ yoo tɛbuətè ke bo n féúté ò dḽḽ mèè yei nkpeí kè nh ò cĭé, wèè tóni sinónkperípíe sidəsi yoo yekpetinónkperə yèdèè, kè n féúté tɛmáá kétuə nkénféúté tetetè ò dḽḽ mèè yei nkpeí kè nh ò cĭé. ⁸ Wèè dè tóni kédúḽ nyikuó niùtì kòḽ keté kékéúté meyi ncfémmè kpete. Wèè ĩtḽ te fḽnii ò me mbáá tḽte te yuu, ⁹ kédèite te yĭ nkémíété diwũḽḽnńi píkù kécóúńko mesòmme diwũḽḽnńi fũḽ, meyi ncfémmè kpete nte, ¹⁰ kékúə tɛdété kétuə nyikuó yəmmè. Kè ikuó niùtii ò dḽḽ meyi ncfémmè kó ikuó, kè nhò cĭé nho yei.

¹¹ Kè dè me ndò nhòməu í məke sinónkpeé yoo yekpetinónkperə, wèè tóni muyuo ncidóòbè bènàà, ò báá mù yəəre mekùḽ nhò me mbáá cōnnè tihúúnti mu ĩńkè, ke yé meyi ncfémmè kḽmu mmumè. ¹² Wèè mù tóni kédúḽ nyikuó niùtì, kòo mù yété dinacekutiri, kəwənnénè dèè yóó tuə nkétuə, kè dèe benke muməu mù tumè n kḽmu mmu, mù yóó ntu meyi ncfémmè kḽmu mmu. ¹³ Kè ikuó niùtii ò dḽḽ meyi ncfémmè kó ikuó kè nhò cĭé nho yei.

Kè ikuó niùtì nte musəmmu ò ḽ nte mèè boti tidiiti kó yəpàrè kḽmu.

Bè bo nfeumè iwũs meyi nhũtímù kpéi

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dḽ:

¹⁵ Kè dè dò ndè kpeténè òməu kòḽ kàáké yəpàrè bè m pāə nyé, wèè tóni dipedaà dii kpa kuyènkù dii donku mánne bè kèété ù diití n taummè tou kpéi, mmeyei nhũtímù kó feḽḽ nfe. ¹⁶ Wèè yietí ò yúúkú dè n taummè tou kénóó nké dè mmánne ò bo totémè ò yúúkú dè yəwétiyè yènnəmmù kó dimáá kòḽ dè duə nyikuó niùtì. Kè ikuó niùtì féúté dii pedaa kòḽ dḽḽ meyi nhũtímù kó ikuó kè nh ò cĭé nho yei. De kó ikuó nyi məmme.

¹⁷ Kòḽ məu yeté ke dḽḽ n yē n yí dḽ dè, ke í yé, de kó meyi mbəə bo o yuu ĩńkè nke. ¹⁸ Kè dè boní kòḽ banté wèè dèite o wũs miəke dipedaà dii kpa kuyènkù kè di donku mánne bè kèété ù diití meyi nhũtímù kpéi nké ikuó niùtii ò dḽḽ meyi

nhò dđò mè ke í yé me kó iku5 kè nh ò cĕ. 19 De kó dipedaà tu meyei nhũtĩmù kperi ndi. Ke yé de yiè nni nyeténemu.

20 Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébéi nke dđ:

21 Kè dè me ndò nhòmòu weè ciitè o kou ke n yeténè, kòo kou ò dđóunnè dèmarè yoo ò dè nhò bànnè, kòò ò ciitè ke di o kperi, 22 kòò me mpeté dèmarè nde ke nenni, ke parikè ke bo sɔnne, nè de kó medaòrimè yei me boti. 23 Kòò dđò de kó meyei mboti ò dđ nkè dè fđómmu, ò yùúúú dè yoo ò fietè dè yoo bè ò dđóunnè dè, yoo ò pètè dè, 24 yoo ò sóú nke pariku. Nè de kpéi nwèe yietí kénós nkè dè mmànnè kòò do dè toté kuce mènùmmù dè máà na mmàmè. Bè ò yà dii yiè dimómmònni ndi ò dđommè kèyietí wèè te denennè. 25 Kòò dèè memme ò né deiteni dipedaà o wũ mieke dii kpa kuyènkù, dii mànnè iku5 niùti kèetè ì dđiti meyei nhũtĩmù kpéi. 26 Kè iku5 niùti ò dđò meyei nhũtĩmù kó iku5 kè nhò cĕ mbá kòò do dđò mèè yei mboti.

6

Iku5 ì tukúnè muwũsféù nè tidiiti kó yepārè

DĒĒNNĪ: Iwũ ì fei ke tu

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dđ: 2 Náké Anoo nè o bí ke tú:

N yé nkè bè n fèútè feǎfe ke tuò ndiwũstònni ìnkè bè báa yie nkè de kó muháá nkú. Mù nyíe nke sóú nkè dèe wenténè. 3 Kè iku5 niùti dáátí dikoutéyaabòri, dii dùòkenè mupaàkonkperimù, kèyi defetire dèè dùòkenè mupaàkonkperimù, kèdèè ke né koutè mutápei mme kùò nkòmu bè n tũ nfeǎ òfe kòmu kè mù ìnnè diwũstònni píku, 4 kèdèite o yààti kéànnè titetí kè mù tò kèdenne bè kari, kékòtenè dibòri bè tãátè di de kpéi. 5 Diwũstònni kó muháá mbáá kú. Bá dii kũnweñni iku5 niùti ní mù tíi nkénós nfeǎfe fèè ò tũ nke né na kètũò mme kùò mmetaummè kó iku5 kòme. 6 Diwũstònni kó muháá nyó ncóummu nsáà mù báa kú.

DĒĒNNĪ: Tidiiti kó yepārè

7 Nte tidiiti kó yepārè kó iku5 yo ndòmmè:

Anoo bí ì ní yó yè tóni dihúúntònni borè. 8 Bè ní yètè muyuo nnè me kùò nnè tihúúnti timòu bè ò cōnnè tì mu ìnkè, kètũò ndihúúntònni ìnkè, dèè benkú mumòu mù tumè n kòmu, dipànni ndi dii kó kufǎku n naati. 9 Anoo nè o bí kè bèè di desɔnne, bè me mbáá kòorenè mutie mù muuti pèè, bè báa kari sòntíkoo kó dibòri kè mù di. Bèè kari metaummè tou kó kudànkù nku kè mù di. 10 De kó mudii bè báa mù kòorenè mutie mù muuti kèpunnè ke yé bè m pã tii diiti ke tũò ntii súómmè, tì tu n kpeti nti ke dōnnè bè ò m pã feǎfe meyei ncĕmmè kpéi nyoo meyei nhũtĩmù kpéi nkè dèe súó. 11 Anoo kó kuwuo nkòbe beè yóó nyo nde kó mudii bè m pã ke yètè ke súó mmù, dè yó ntú di kó iku5 nyi sáà.

12 Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébéinnè Mòyiisi ke dđ:

13 Nte Anoo nè o bí be yó m pã dii pànni bè yóò bè càànnè dii yiè iku5 tómmù kpéi. Bèè waá mmuyuo nsààmù cidóòbè bètãati, kètótè mu cuokè, muu ndikũnweñni mutēmù kuyuoku. 14 Bèè mù àntenè me kùò nképèmmù kèwéí kè m pã. Dipànni ndi dii kó kufǎku n naati.

15 Anoo wuoo mmiεke kè bè yó cánné òmòu kòò ntú ikuú niùti, wèe me ndòò. De kó ikuú yó mbo sáà ndi, de kó dipānni ní yó ntú dii tùò ndindi páíí. 16 Kè ikuú niùti m pā tidiiti kó dipānni bèe di tùò, mbè báá di di.

TÁÁTI: Meyei ncfémmè kó iwūš

17 Kè ti Yiè nKuyie nni nsoké ku náahti kénáké Møyiisi ke dò: 18 Náké Anoo nè o bí ke tú: N yē nkè bè yó n féuté feḏfe meyei ncfémmè kpéi mbèe fē nni nféuté metaummè tou ìikè bè n feu dè bè tùò nyi. Bè fē nni mpāmu. 19 Ikuú niùti wèe kùò de kó feḏfe, weè dò nkè fē di ò me mbáá kari sǒntíkoo kó dibòri kè fē càáké, wèe kari metaummè tou kó kudànkù. 20 Kòo tòu mǒu kááké de kó kumaa nhò kúmu, kè meyiī mmèè me ndàri o yààti, wèe ti òu dibòri bè tāáté di de kpéi. 21 Kè bè ì bèninèni tiyaati kó tekūmbotè ke deè bèe tē pònte. Kè disəwūš kpete me nni nte bèe tē òu mesàà. 22 Ikuú niùbè cǐi kabè beè bo na kè ì di, de kó imaa ntu bè m pā ì nyi. 23 Kè bè n féuté fēè ḏfē meyei ncfémmè kpéi nke tannè fē yiī mmetaummè tou mieke ke dòò meyei ncfémmè kó ikuú bèe fē cóu.

7

NÁÁ: Meyei nhūtímù kó iwūš

1 Nte meyei nhūtímù kó ikuú yó ndòmme: De kó feḏfe ní yó ntú bè m pā fē nfe. 2 Bèe fē nni nféuté bè feu dè bè tùò nyi, kè ikuú niùti miété meyiī ndiwūštònni kéfíté. 3 Kè bè n duš ndèè tu mekùò nkperε, kuyóu nè mekùò mmèè dàátí tinauti 4 nè yeceumbè nè mekùò mmèè yè dàátí nè kutúúku nè yeš kó mekùò nnè yeceumbè. 5 Kè dí dè nni ntuo ndiwūštònni ìnkè. Meyei nhūtímù kó feḏfe nfe. 6 Ikuú niùbè cǐi kabè beè máá bo na kédí de kó imaa. Bè me mbá nkari sǒntíkoo kó dibòri kè ì di, bè fē nni mpāmu. 7 Meyei nhūtímù nè meyei ncfémmè kó ikuú demáa ndi, ikuú niùti wèe dòò de kó ikuú weè ní yó nte fē kó imaa.

NŪMMŪ: Dèè dò nkéntú ikuú niùbè kperε

8 Kè bè n féuté feḏfe ke tùò, nyikuú niùti wèe dòò de kó ikuú weè yó nte fē kònkù. 9 Kè bè me nni mpā tidiiti nti, ke ti pūñné yoo ke ti fiu nyoo ke ti pēmmú, ikuú niùti wèe dòò ikuú weè yó nti te. 10 Kè bè me nni mpā tidiiti tii kəorenè mekùò nnè tii ì mè kəorenè tii kó dimàà ì pūñné Anoo bí ti totí kè dè mmà.

KUJ: Metaummè kó iwūš

11 Nte ikuú di yó nni n feu mèè botí iwūš metaummè kpéi:

12 Kòò mǒu dó kè n féuté feḏfe disānni kpéi nwèe yíénè yekàtìndà yèè ì kəorenè mutie mùu muuti, bè àntenè yèè cooti mekùò nnè tipémpēnti tii waare mekùò nnè muyuo nsààmù kè mù kəorenè mekùò nképiité képūnné, 13 kéwaánnè pèè wèe kəorenè mutie mùu muuti kényiénè feḏfe bè yó n féuté fē metaummè kpéi nyoo disānni kó feḏfe 14 Kè bèe deite de kó mudii mieke deè yó ntú n kperε, ikuú niùti wèe miété metaummè ḏfē kó meyiī ndiwūštònni weè dè te. 15 Bè n féuté dii yie de kó feḏfe diindi bè yó fē càákémè, bè báá súš ndèmarè kè dè nyííkú kéwenté.

16 Kòo niti wèe me nni ncànnèniè dinùu ke dó kè fē nni nféuté yoo ò baa dó kè fē nni nkuo nè o yèmmè mme, bèe fē càáké de yie nè nankoo. 17 Kè fe maa nkpaá ke tùòke diyie tāánni yie bèe ì cóu. 18 Kè bè ì càáké diyie tāánni yie de kó dipānni naá ndetetirè nde, n ténke báá di còuté, de kó imaa ntú ì sīnte ì nyi, kè wèe ì di

weè tɔ de kó meyei. ¹⁹ Kè imaa mmai kááké dèmarè iku5 yè ndèè sī mbè báá ì di, bèè ì còu.

Wèè wenni iku5 yèmmè weè bo na kèdi metaummè kó feḏḏè kó imaa. ²⁰ Kè wèè sī nyiku5 yèmmè ke ì càáké bèè ò dènnè Isidayeeribe tñnni mieke. ²¹ Kòò mɔu kááké dèmarè iku5 yè ndèè sī kòo niti nwe yoo kuwanwankù yoo dèterè marè iku5 yete dè, ke càáké feḏḏè bè n feúté fè metaummè kpéi nfe kó imaa, de yìe mbèè ò dènnè Isidayeeribe tñnni mieke.

Isidayeeribe dò nkèncimè iwū5 kó mekùò nè meyi

²² Kè ti Yiè nKuyie nni nsóké ku náànti kénáké Mɔyiisi ke dò: ²³ Náké Isidayeeribe ke tu:

Di bá nyo mmenaakùò nnè ipè nè sibó5 de kòme. ²⁴ Kè feḏḏè mafè ku yoo musimmù fè pī, di báá càáké fe kùò, di né bo na ké mmè pīhnè mutómmú. ²⁵ Kòò mɔu càáké mekùò mbè 55 n ku5 feḏḏè kédeite mè kétuo. Bèè ò dènnè Isidayeeribe tñnni mieke. ²⁶ Bá kè di bo kèè bíéké di bá nyo mmeyi, bá tenòtè kòme yoo itààke inàà kperè kòme. ²⁷ Kè wèè di meyi mbá kòò tu wè bèè ò dènnè Isidayeeribe tñnni mieke.

Iku5 niùbè dò nké te dè

²⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kénáké Mɔyiisi ke dò: Náké Isidayeeribe ke dò:

²⁹ Kòò mɔu n feúté feḏḏè wèè deite kumaa nkùò tu n kòku. ³⁰ Wèè deite o mómmu nyi tu n kpeyi, mekùò nkperè nè dicñcñnni ké dè nni mbenke. ³¹ Kè iku5 niùtì tu5 mmekùò ndiwū5tònni ìnkè Anɔ5 nè ò bí ké bèè túóté dicñcñnni. ³² Metaummè kó iwū5 di n feu ì mieke, di níi deite dikpèri youri kédu5 nyiku5 niùtì. ³³ Anɔ5 bí ì yóó miété metaummè kó feḏḏè kó meyi nkétuo mmekùò. Bèè yó nte de kó dikpèri. ³⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmú tu: Di níi deite di n feu ì wū5 metaummè kpeyi mieke dicñcñnni ké m benke kédeite dikpèri Anɔ5 nè ò bí be kperè nde. Dè yó ntú di kó iku5 nyi sáà.

³⁵ Nè bè càhnè dii yiè ndi Anɔ5 nè ò bí n tómmú kpéi n dèitemè de kó imaa nyiwū5 bè n feu ì ke tu5 nyi mieke ke dò, ì bo ntú be kpeyi. ³⁶ Dii yiè ndi m béimmè ke dò bè níi dè mbè du5, ke dò: De kó iku5 yó mbomu sáà.

³⁷ Nte bè yó nni nfeu ì wū5 ke tu5 nnè bè yó nni mpáà ntii diiti ke tu5 nnè bè yó nni nfeu ì wū5 meyei ncíémme kpéi nnè meyei nhütímú kpéi, nè bè níi bo nyóó cànnémè iku5 niùtì, nè metaummè kpeyi de kó iku5 du5 ke me ndò. ³⁸ Ti Yiè nKuyie ndo náké ti nti Mɔyiisi Sinaii tãri ìnkè kù bè náá ndii yiè ke tú bè nkù feu iwū5 Sinaii kó dikpáá.

MɔYIISI CĀNNE ME IKU5 NIÙBÈ KETIBE KUYIE NTÓMMÚ KPÉI

8

Bè níi bo cànnè mèè botí bèè yó ntú iku5 niùbè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi ke dò: ² Yú Anɔ5 nè ò bí kétúóté iku5 yààti nè iku5 kó mekùò nkéwáá ndinaadaa meyei ncíémme kperi nè yepedakè yèdèé, kéànnè péèbè bèè í kòarèné mutie mùu muuti kuhonku mieke, ³ kéyú Isidayeeribe tñnni dimɔu kè dii tíi mmetaummè tou bòri borè.

⁴ Kè Mɔyiisii tñnne ti Yiè nKuyie nhò náké ti kètíi nyIsidayeeribe beməu metaummè tou bòri borè, ⁵ ké bè náké ti Yiè nKuyie nyè nwèe dɔòmè,

6 kédèe kédúo nhAnoo nè o bí kè bèe tóónní kòo bè wùo ikuś yēm̀m̀e, 7 kédátínnè Anoo dikoutéyaabòrì kéboú fenaakònfè, kénóó ndikoutéyaabòkùpuri, kénóó ntekoutéyaabòtè kéboú fenaakònfè, 8 kédèe kénóó ndicìncìnkònnì, kèánnè di mièke ikuś nenti bè tu ti udimmu nè tumimmu 9 kéboú o yuu kuyaabomboùnkù, kòò ínnè fesooyítòòdáfè, deè yóó benke ke dò mbè ò cànnè n kó mutámmú kpéí. Ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Mòyiisi.

10 Kè Mòyiisii túóté ikuś kó mekùò nkémíété metaummè tou ké di cànnè dindi nè deè kó dimàà bo di mièke, 11 kémíété diwùòtònni kuce mèyiekè, dindi nè di nenti, kunankú nè ku tàrì, 12 kécóú nyikuś kó mekùò nhAnoo yuu ìnkè, kóò cànnè. 13 Kè Mòyiisii duś nkè Anoo bíi kateni kòo ì dátínnè yekoutéyaabòrè kéboú inaakùò nkè bè boú tiyaabomboùnti be ya, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nákémmè.

14 De kó difònkúò kétúóténi dinaadaa meyei ncíemmè kperi, Anoo nè o bí kè bèe nóó mbe nou di yuu ìnkè. 15 Kè Mòyiisi di feúté képòtè meyiì nho nómbii kémíété diwùòtònni bàkè kèfité, ké di wèìkúnne ké di cànnè kè di ntú meyei ncíemmè kperi kécóúnko mesomme diwùòtònni fùò, 16 kédèe kétúóté mekùò mmèè dàátí tinauti, nè mèè càátí yeò nè yeceumbè yedé nè mekùò mmèè yè càátínnè ké de tùò ndiwùòtònni ìnkè, 17 kétúóté di kònkù nè di maa nnè di piti káatenne Isidayeeribe kari kétuo nti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Mòyiisi.

18 Kè Mòyiisii duś nkè bèe túóténi dipedaà bè yóó kuò di kétuo. Anoo nè o bí kè bèe nóó mbe nou di yuu ìnkè. 19 Kè Mòyiisii di feúté kémíété meyiì ndiwùòtònni kèfité, 20 ké di kèkè kèwènnènnè di yuu nè di kùò nkétuo, 21 késúté di nauti nè di kpáá nké de wènnè demou kétuo. Di tu feòfè fèè tùò nfènfè dipànni ndi dii kó kufòòku naati ti Yiè nKuyie, kéndònnè kù do ti nákémmè Mòyiisi.

22 Kè Mòyiisii túóté dipedaà teri ikuś niùbè kó mucánnímù kperi, Anoo nè o bí kè bèe nóó mbe nou di yuu ìnkè. 23 Kòo di feúté kèfeté meyiì nhAnoo tofékèrì youri nè o nàùtè youte kó dinòmbídaa nè o naacètè youte kperi, 24 kédèe kèyú Anoo bí kèfeté meyiì mbe tofékèrè youye nè be nou yousi kó yènòmbídakè nè be naacèi yousi kpeye kémíété meyiì ndiwùòtònni kèfité, 25 kétúóté mekùò nnè kuyóú nè mekùò mmèè dàátí tinauti nè mèè càátí yeò nè yeceumbè nè ye kó mekùò nnè dikpèrì youri, 26 kédèite péèbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti, bè pā bè ti Yiè nKuyie mbe mièke omáà nè dikàtindaà nè kupèmpèrìkù ké de wènnènnè dikpèrì youri, 27 ké de duś nhAnoo nè o bí kè bèe de nni mbenke, 28 kédèe kè Mòyiisii de còutè kèwènnènnè feòfè fèè yóó tuò nkétuo ndiwùòtònni ìnkè. Ikuś niùbè cànnímù kó feòfè nfe, dipànni ndi dii kó kufòòku naati ti Yiè nKuyie. 29 Kè Mòyiisii túóté dicìncìnni kèbenke mí ndi Yiè nKuyie. Ikuś niùbè kó mucánnímù kó fepièfè nfe, ké de kó kumaa ntu Mòyiisi kòku. Ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Mòyiisi.

30 Kè Mòyiisii túóté ikuś kó mekùò nnè meyiì mmèè do bo diwùòtònni kémíété Anoo nè o yaàti nè o bí nè i yaàti ké bè cànnè.

31 Ò deè memme kénáké Anoo nè o bí ke dò: Bènnènnè imaa mmetaummè tou bòrìnnù ké de nyi càáké, kèwènnènnè ikuś kóo péè, bè òò cànnènnè wè ikuś niùbè, kù n náké ke yè ndi níi de di mèè botí. 32 Imaa nyii bo súó nnè péè wèè bo súó ndi de tùò. 33 Dí mbo metaummè tou bòrìnnù ke dà yewe yèyiekè, di báá íté deborè kénkémmùnè di cànnímù kó yewe bo deèmè. Di cànnímù kó yewe yó mbo yewe

yèyiekè ndi. ³⁴ Ti Yiè nKuyie nkuu yē nti dɔ̀, ti mè ndò̀dmè yíe. Di yei ncfémmè kó iku5 nyi. ³⁵ Dí mbo metaummè tou bòrinùu ke dɔ̀ yewe yèyiekè nè deyènnè dèyiekè ke dɔ̀ri ti Yiè nKuyie ndi nàkè ti, kè dèe ye nkè di báá kú. Kù n nàkè dii nùu ndi.

³⁶ Anɔ̀ nè o bí kè bèe dɔ̀ ti Yiè nKuyie nnàkè Mɔ̀yiisi ke yē mbèe dɔ̀dmè.

9

Anɔ̀ nè o bí bè ketémè iku5 tãmmú

¹ Diyiè niínni yìè kè Mɔ̀yiisi yú Anɔ̀ nè o bí nè Isidayeeriibe kó bekótibè, ² kénáké Anɔ̀ ke dɔ̀: Waanni dinaadabii meyei ncfémmè kperi nè dipedaà a yóó féuté di ti Yiè nKuyie nkétuo. Dédé kè dè ntú dèè kpa kuyènkù, kàa dè tóni metaummè tou ìkè. ³ Kàa dèè a náké Isidayeeriibe ke dɔ̀: Waánnè dibɔ̀daà meyei ncfémmè kperi nè dinaadabii nè dipedabii dèè màke dibenni dimáá dimáá, ke kpa kuyènkù kè dè féuté ti Yiè nKuyie nkétuo. ⁴ Kè di dèè di tóni dinaadaà nè dipedaà metaummè kpeye kè yè nkù féuté metaummè tou ìkè kéwaá nnè muyuo mmùu àntenè mekùd. Yíe nkù yóó di benkemu ku máa.

⁵ Kè bèe waanni Mɔ̀yiisi yē mbèe waanni dè kédeè kétéínni bεmou metaummè tou ìkè kéncómmú. ⁶ Kè Mɔ̀yiisi dɔ̀: Nte ti Yiè nKuyie nyē ndi dɔ̀dmè kéyà ku kpeti.

⁷ Kè Mɔ̀yiisi náké Anɔ̀ ke dɔ̀: Tónni diwūstònni borè kéféuté a òfè meyei ncfémmè kɔ̀fè kéféuté fetefè kétuo, kédɔ̀ meyei ncfémmè kó iku5 a mómmuo nkprí nnè a c̄fètè kɔ̀be kprí. Kàa dèè a féuté benitibè yei ncfémmè kɔ̀fè, kè bè dɔ̀ meyei ncfémmè kó iku5, kéndònnè ti Yiè nKuyie mbéimmè.

⁸ Kè Anɔ̀ tónni diwūstònni borè kéféuté ti Yiè nKuyie ndinaadabii o mómmuo nho yei ncfémmè kprí. ⁹ Kòo bíí ò du5 mmeyi nkòo pɔ̀dè o nómbife kéféte diwūstònni bàkè, kédeè kécóúngo mesomme di flù, ¹⁰ kédeite mekùd nkperè nè yeceumbè nè ye kùd nnè ye5 kōme, kè dè tūo ndiwūstònni ìnkè, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mɔ̀yiisi. ¹¹ Kè bèe denne imaa nnè kukònkù Isidayeeriibe kari kétuo.

¹² Kè Anɔ̀ féuté dipedaà bè yóó tuo ndi, kòo bíí ò du5 ndi yi nkòo miété diwūstònni kéfité. ¹³ Kè bèe ò du5 nde kó feòfè kó imaa nnè diyuu, kòo dè wènné kétuo ndiwūstònni ìnkè, ¹⁴ kéóú tinauti nè yekpáá nkéwènnénè feòfè fèè yóó tuo nkétuo.

¹⁵ Ò benke dii mɔ̀nni ti Yiè nKuyie mbenitibè kù pā yèè pāre kédeè kétúóté dibɔ̀daà meyei ncfémmè kperi kè di féuté ò do féuté mèè boti diketiri, ¹⁶ kétuo nde kó iwū5 idé iku5 yēmmè, ¹⁷ kétúóténi bè pā mùu yuo nti Yiè nKuyie nkéyēté kécóú ndiwūstònni ìnkè nè iwū5 bè 55 fié i bá dii künweñni kétuo. ¹⁸ Menime ò féutéme benitibè tóni dii naadaà nè dipedaà metaummè kprí kòo bíí ò du5 mmeyi nkòo miété diwūstònni kéfité. ¹⁹ Dè kó dinaadaà kó mekùd nnè dipedaà kōme nè kuyóú nè ku kó mekùd nnè yeceumbè nè mekùd mmèè cáátínè ye5. ²⁰ Kòo dè daá nyiwū5 idé inyi kó yec̄nc̄rè ìnkè, kédeè kè dè tūo ndiwūstònni ìnkè, ²¹ kétúóté dè kó yec̄nc̄rè nè dikpèri youri kè dè benke ti Yiè nKuyie nkù do ti nàkémè Mɔ̀yiisi.

²² Kè Anɔ̀ fié ti Yiè nKuyie nyiwū5 meyei ncfémmè kprí, nnè ì yóó tuo mmetaummè kprí, kéyoute o nou benitibè bíkè kè bè pā ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkécúténi diwūstònni ìnkè.

²³ Mɔ̀yìisi nè Anɔ̀ kè bèe nei kéta metaummè tou, kénéi kényènni kɛ́pá ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenitibè. Kè Isidayeeribe yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti. ²⁴ Kè kèĩnkè kó muhàá ncùténí kétuɔ̀ mmekùd̀ nnè iwũd̀ bè fié ì ke bo tuɔ̀ nde kó diyie. Kè Isidayeeribe dè yà kèii bɛmɔ̀u kénĩnkú késĩnnɔ̀ ketenkè.

10

Nabaadi nè Abiyu bè kumè

¹ Anɔ̀ bí Nadabu nè Abiyu kè bèe túóté bá wè tesɔ̀sékébuute kéwaá mmuháá nsóntíke kɔ̀mu, ikuó yete mù kétuɔ̀ ntiuhúnti ti Yiè nKuyie. ² Kè muhàá nyènni ikuó nenti kó kufáá nkó dibòri kè bè còúté kè bèe kú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìikè. ³ Kè Mɔ̀yìisii náké Anɔ̀ ke d̀: Ti Yiè nKuyie ndo ti nnáá kù tu dii m̀nni bèè kù t̀kénè kù bo bè benke kù d̀ommè pái pái, kè Isidayeeribe bɛmɔ̀u nkù d̀éuk̀unko. Kè Anɔ̀ ndò nkáré.

⁴ Mɛ̀mmè kè Mɔ̀yìisii yú Anɔ̀ cice nantè Usiyedi bí Mikayedi nè Edisafáa kè bè náké ke d̀: Kɔ̀tenè kétúóté di cice nantè bí ìi ku ke duó metaummè tou b̀riǹnù, kédenne Isidayeeribe kari. ⁵ Kè bèe d̀d̀ Mɔ̀yìisi bè náké ti kè bè túóté nè be kuó yaábòrè kédenne Isidayeeribe kari.

Ikuó nìùbè níi bo nkari m̀è botí betàbè kũũ

⁶ Kè Mɔ̀yìisii náké Anɔ̀ bí ìi kpaá, Edeasaa nè Itamaa ke d̀: Di báa yóu kè di yùtìi yèké. Di me mbáa k̀eri di yaábòrè ke bo benke di karimè mukũũ di yàà bo kú kè ti Yiè nKuyie mmiekee peike Isidayeeribe bɛmɔ̀u. Isidayeeribe sɔ̀mbe beè yóó kɔ̀mmú ti Yiè nKuyie nkùonè bè muhàá mbe kpéi. ⁷ D̀ĩndi báa íté metaummè tou b̀riǹnù di yàà bo kú! Bè di còu nyikuó kó mekùd̀ mme ke di càĩné ti Yiè nKuyie ntõmmú kpéi.

Kè bèe yie nkéd̀d̀ Mɔ̀yìisi bè náké ti.

Ti Yiè nKuyie ndo bàamè ikuó nìùbè menaà mmè mu

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anɔ̀ ke d̀: ⁹ F́ó nnè a bí kè di níi k̀ori metaummè tou di báa yà diféè yoo menaà ntẽmè mamè m̀è muò nkè d̀e yie nkè di báa kú. De yó ntú ikuó nyi di kpéi nnè di yaábíio sáá. ¹⁰ Kè d̀e yie nkè di na kémbaàti d̀èè tu n kperè, nè d̀èè í tú n kperè. D̀èè ci nè d̀èè í ci, ¹¹ kèna kèbenke Isidayeeribe bɛmɔ̀u n duó nyii tié mMɔ̀yìisi kòd̀ ì ndi náké.

Ikuó nìùbè níi yó nte dè bè pāa nyèè p̄rè Kuyie nyè mieke

¹² De m̀nni kè Mɔ̀yìisii náké Anɔ̀ nè o bí ìi kpaá Edeasaa nè Itamaa ke d̀: Kè bè p̄a ti Yiè nKuyie ntidiiti, ke tuɔ̀ ntii kpaá di kpeti nti. Dí cááké p̄éèbè bèè í k̀orenè mutie mùu muuti diwũd̀t̀nni borè, bè bè nkù p̄amu, kè dè càá. ¹³ Di bá nkari s̀ntíkoo kó dibòri kóó cááké, ke yé bè kù p̄a tii diiti mieke nke kù d̀èitemè ke di duó. Kù ti nni nnáké. ¹⁴ Di níi cááké dicĩncĩnni bè benke di Kuyie nnè dikpèri bè d̀èite di, di báa kari s̀ntíkoo kó dibòri kè dè cááké. Bè kù fié ìi wũd̀ metaummè kpéi nyi mieke nke bè d̀èitemè ke di duó. A bí initipoi bo na ke di w̄ennénè kè í cááké. ¹⁵ Dicĩncĩnni bè kù benke di nè dikpèri bè d̀èite di bè níi dè w̄ennénè mekùd̀ mmèè yóó tuɔ̀ nkè dè benke Kuyie nkédeè, kè dí dè túóté f́ó nnè a bí, di kperè yó nni nde sáá, kù ti nni nnáké.

¹⁶ Kè Mɔyiyisi bè beke bè yĩmè dibòdaà bè do kùò di meyei ncfémme kpéí. Kè bèè ò náké ke dò bè di tùmumu, kòo mieke peike Anɔ bí ìi kpaá, Edeasaa nè Itamaa. ¹⁷ Kòo be beke ke dò: Dè dòmmè kè di í kari bè tãátè dìi bòri de kpéí nke di càáké. Ke yé bè di pãmè ti Yiè nKuyie nku kè di càá, kè di di dòònè meyei ncfémme kó iku5, ke dèite Isidayeeri be kó meyei. ¹⁸ Di í me ntannémè meyi mmetaummè tou di na nkàri dibòri bè tãátè dindi de kpéí nke di càáké.

¹⁹ Kè Anɔ náké Mɔyiyisi ke dò: Bè di féútè ti Yiè nKuyie nku meyei ncfémme kpéí nke tũò. A mómumu nha yému tii n tũòkeni kè n càáké yie nfe3fè bè kùò fè meyei ncfémme kpéí, dè bo narike ti Yiè nKuyie nnaà?

²⁰ Kè Mɔyiyisi nsó nde kó tináantì wenni.

DEE CI NE DEE Í CI

11

Isidayeeri be bo nyo nyii wũ5 nè bè bo nci ì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiyisi nè Anɔ ke dò: ² Nákénè Isidayeeri be ke dò n tũ:

Ntenè iwũ5 nè tiwanwanti di yó nyo ndè: ³ Fè3fè yoo kuwanwankù dèè kó yekpèètè yàte yedéè kè dè dukii, di bo na ké ndè yo, ⁴ iwũ5 yoo tiwanwanti dèè mòke yekpèètè ke dukii. Nte di yó nci dè:

Di bá nyo nyòyó bá nè ò me ndukiimè o kpèètè í yàte.

⁵ Di bá nyo ndisetiri bá nè di me ndukiimè di í mòke yekpèètè.

⁶ Di bá nyo ntehòntè bá nè tè me ndukiimè te í mòke yekpèètè.

⁷ Di bá nyo ndifñkèrì bá di me mmòkemè yekpèètè kè yè yàte, di í dukii, iku5 dè yetemu.

⁸ Di bá ndè yo nkè dè me nku di báá dè kááké, iku5 dè yetemu.

⁹ Nte tiwanwanti menie mmieke kpèti di bo nyo nti: Siyĩ sù kó dimàà mòke icietì nè yeyíékè kè sù bo menie mmieke, daméèrì yoo ikó mmieke di bo na ké nsi yo. ¹⁰ Sù me nyí mòke icietì nè yeyíékè ke bo daméèrì mieke yoo ikó mmieke, nè desintèkperè menie mmieke kperè, di bá ndè yo iku5 dè yetemu. ¹¹ Di bá ndè yo nkè dè me nku di báá dè kááké, iku5 dè yetemu. ¹² Tiwanwanti tii kó dimàà bo menie mmieke ke í mòke icietì nè yeyíékè iku5 dè yetemu.

¹³ Sinɔ mieke, nte di yó nci sù, di bá nsi yo iku5 dè yetemu: Kumancònkù nè ditúsù nè daméèrì kó fetúúfè. ¹⁴ Kuwànkù nè kutúboti kumòu. ¹⁵ Nè kukákáboti kumòu. ¹⁶ Fecònfè diefè nè dihonduo nè tekónnénòtè nè fecirife nè kucintiboti kumòu, ¹⁷ nè fekonkpanfè, ¹⁸ kucáduonku nè dikonnéyou nè kuyómupéikù. ¹⁹ Kutenkatikadáákù nè kuyĩnwuokù kó kuboti kumòu, nè dikũntibári nè kudéikù.

²⁰ Yecandú5 nyèè mòke tibàati tinàà ke í nò nke puù, iku5 dè yetemu.

²¹ Yecandú5 mmieke di bo nyo nyè tu: Yèè mòke tibàati tinàà ke nò nke puù.

²² Di nyo nkucádómboti kumòu nè fecofè nè sibeí. ²³ Desonne dèè mòke tibàati tinàà iku5 dè yetemu.

Iwũ5 nè tiwanwanti bè í dò nké ní kááké dè, dè ku dìi m̀ǹni

²⁴ Iwũ5 bomu nè tiwanwanti kè dè ku kaa dè kááké a s̄ntemu de kó diyie kèntò kètuàkenè kuyuoku. ²⁵ Kè wèè dè tɔ wèè sù o yàati, ò s̄ntemu de kó diyie kèntò kètuàkenè kuyuoku. ²⁶ Iwũ5 yoo tiwanwanti dèè mòke yekpèètè bá yè í

yaati dè me nyi dukii ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kàáké ò sīntemu. ²⁷ Iwūó yoo tiwanwanti dèè m̀́ke ità́ake inàà ke centi de naàcèi yómmè ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kàáké ò sīntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ²⁸ Ikuó dè yetemu, kè wèè dè kàáké wèè óú o yààti, o sīntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

²⁹ Nte tiwanwanti tii bàante di yó nci ti: Tekòcààtè nè diyùù nè kuhurímboti kuməu. ³⁰ Didukpènni nè dikpeunni nè dikūri nè kudaatikonkonkù nè kuwààtónkù. ³¹ Tiwanwanti mièke di bá nyo nde kó tiwanwanti, kè kùmakù ku kè wèè kù kàáké ò sīntemu de kó diyìè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ³² Kè de kó kuwanwankù makù ku ke kàáké kunenkù makù, de kó kunenkù sīntemu, tinenti idéi kpeti nè tiyààti nè kukònkù nè tidəuti tinempĩmpĩnti timəu bá kè kùù nenkù boti nku. Dí kù óútè kè kù nsĩ nde kó diyìè kéntò kétuàkenè kuyuoku. De kó difònkúò kéwenke. ³³ Kè de kó kuwanwankù makù ta kunenkù titáti kəku mièke dí kù pònte. Dèè bo ku mièke di báá dè di, dè sīntemu. ³⁴ Kè bè me nyènténè de kó kunenkù makù menie nke ànnè tidiiti bè yo nti, ti sīntemu bá kè menèsààmè mme bè yò mmè mè sīntemu, bá kè mè á kùù nenkù boti mièke. ³⁵ Kè de kó tiwanwanti kó kùmakù do kunenkù makù mièke kù sīntemu, ke tefiuntè mièke nke yoo kedekè makè dí dè pònte, dè sīntemu ke yó ntú dèè sī ndi kpéi. ³⁶ Kè dè me ndò nkuwanwankù makù do kufòtikù yoo tebinte yoo kubinku makù, menie mmie yó nwennimu, wèè kù wuoté wèè sīnte. ³⁷ Kè kù me ndo tidiboti mièke nke, ti yó nkpaá ke wennimu. ³⁸ Kè dè me nsó mbè ti búú nke bo dimu, ti sīntemu.

³⁹ Bá kè kuwanwankù di yo nkùnkù, kè kù ku kè wèè kù kàáké ò sīntemu de kó diyìè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ⁴⁰ Kè wèè kù cááké wèè óú o yààti, ò sīntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku, wèè kù tùóté wèè óú o yààti, ò sīntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

⁴¹ Debambaànnè kó dimàà di bá ndè yo nyikuó dè yetemu. ⁴² Dèè kó dimàà fūri de pəuti ìnkè nè dèè bàante, debambaànnè kó dimàà cénke, di bá nde yo, ikuó dè yetemu. ⁴³ Di báá ànnè dimàá isəke nè de kó debambaànnè yoo di yóu kè dè di sīnkùnnè di báá yóu kè dè di cake. ⁴⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te kè di dò nkéncáá nke tú n kəbe ke dò mpáíi n dòmmè páíi, di báá yóu kè de kó debambaànnè kó demarè di sīnkùnnè. ⁴⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mī di dènneni Esibiti, ke bo ndi te, ñdònnè páíi ke yé n dòmmè páíi.

⁴⁶ Kuyie mbè duó nyii kuó nyi, iwūó nè tiwanwanti nè sinəu nè dèè kó dimàà bo menie mmieke nè debambaànnè de kpéi. ⁴⁷ Ii kuó yó nte kè bè mbaati dèè ci nè dèè í ci, bè bo nyo ndè nè bè bo nci dè.

12

Ikuó ìi tukúnè onitipòkù wèè peité

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náànti kébéinnè Məyiisi ke dò: ² Náké Isidayeεribe ke tú:

Kòo nitipòkù peité denitidabire ò sīntemu kéntò kétuàkenè yewe yèyiekè, kéndònnè ò ə nyúó nke dòmmè. ³ Diyìè niínni yiè bèe cānté debire. ⁴ De kó difònkúò kòo mbaa yewe sipisitáati nè yètàati kòo né na kéwenke. De kó yewe

miéke ò báá kááké dèè cǎá nke tú n kperé, ò me mbáá kǎte n taummè tou, kémbaanè de kó yewe bo deèmmè.

⁵ Kòò me mpeité denitipobire nde ò sǐntemu kénto kétuǎkenè seménni bédébé kéndònnè ò ò nyúú nke dòmmè. De kó difónkúò kémbaa yewe sipísikuú nè yekuú kòò né na kéwenke.

⁶ Kè de kó yewe pǎéte, kè denitidabire nde yoo denitipobire, wèe tǎni dipedabii dii màke dibenni dimáà, ò yó n kùò di kétuò, kédúú nyikuú niùti metaummè tou bòrinùù, kéwaánnè dikpetinónkperi yoo tenónkpete tǎè yó ntú mewénkùmè kpete. ⁷ Kè ikuú niùtii dè nni mbenke, kédáò mewénkùmè kó ikuú kòò wenke.

Ikuú ìi tukúnè ìnyi onitipòkù wèe peité denitidabire yoo denitipobire.

⁸ Kòò í na ke bo péte dipedabii wèe waá nyekpetinónkperé yèdèè yoo sinónkpeé, kè tǎmáà ntú bè yó n féuté tǎ kétuò, nké tetetè ntú mewénkùmè kpete. Kè ikuú niùtii ò dǎò mewénkùmè kó ikuú kòò naá nwèè nòùtè feité.

13

Bè bo mbeí dè tikǎnti pí nwe

¹ Kè ti Yìè nKuyie nyíe kébéínnè Mǎyiisi nè Anǎo ke dǎ: ² Kè dimutiri mari yènni oniti kǎnti ke dò nteçètè yoo tinaandoti, kè di sǎ ndè dò ntikǎnti, dí ò kǎtenè ikuú niùti Anǎo borè, yoo o bí ikuú niùbè kóò mǎu borè. ³ Kè ikuú niùtii wénté de kó mumǎmmú mùù bo o kǎnti ìnkè kè deborè kó ticiti cèète ke peike, kè deborè sáke naá ntefǎtè, tikǎnti nti ò mǎmmè, ikuú niùtii ò nàké ke tú o mǎmmú tú musímmú mmu. ⁴ Kè dè me ndò nde kó diciitiri péi máá ndi, bá deborè í do ntefǎtè, bá ticiti í peike, ikuú niùtii ò cǎnnè omáà kè dè dǎ yewe yèyiekè. ⁵ Diyiè yíènni yìè kòò wǎte kóò wènté, kòò sǎ nde kó mumǎmmú baa dò mmu dònti ke í pǎkè, wèe wǎte kóò kǎnne kè dè dǎ yewe yèyiekè. ⁶ Kòò wǎte kóò wènté diyìè yíènni yìè, kòò sǎ ndè tǎũke ke í pǎkè, wèe ò nàké ke tú o mǎmmú í tú musímmú. Dè tu tǎcètè nte cénkoo, wèe sùtè o yààti máá ndi kéwenke. ⁷ Kè ikuú niùti ò nàké ke tú o mǎmmú í tú musímmú, kòò ítóò kè de kó tǎwǎstè pǎkè, wèe wǎte kébenke omáà ikuú niùti. ⁸ Kòò ò wènté kòò sǎ nde kó tǎwǎstè pǎkè, wèe ò nàké ke dǎ: A mǎmmú tú tikǎnti nti, a sǐntemu.

⁹ Kè tikǎnti feité òmǎu, bèè ò kǎtenè ikuú niùti borè. ¹⁰ Kòò ò wènté, kòò sǎ ndinútiri mari ãnnè o kǎnti, kè ticiti wǎstè deborè kè dè tǎtè. ¹¹ De kó mumǎmmú ò bimu. Ikuú niùtii ò nàké ke dǎ ò sǐmmu, ò báá benné kóò cǎnnè omáà borè ke bo ò wènni ò sǐmmu. ¹² Kè de kó inútíbi me mpitè o kǎnti timǎu ìnkè, o yuu nè o naàcǎio, ikuú niùti bo na kéwénté dèè kó dimáà. ¹³ Kòò wènté ke sǎ nde kó mumǎmmú bo o kǎnti timǎu ndi wèe ò nàké ke dǎ ò í sǐ. Ke yé o kǎnti timǎu tii peikemè, ò í sǐ. ¹⁴ Kè dè me mboni kè demarè tǎtè ke naá ndemǎnne ò sǐntemu. ¹⁵ Kè ikuú niùti wénté de kó ditótiri wèe ò nàké ke dǎ ò sǐmmu, tikǎnti nti. ¹⁶ Kè de kó ditótiri wǎte ke peike wèe yà ikuú niùti. ¹⁷ Kòò ò wènté kòò sǎ nde kó ditótiri peike wèe ò nàké ke dǎ o mǎmmú í tú musímmú, ò í sǐ.

¹⁸ Kè dè me ndò ndinútiri dii yè òmǎu ke miétè. ¹⁹ Kè dimutiri dii me nhǎnnè dinútiri do borè, ke dǎ kǎmpéi ke wǎte ke wǎs, de yìè mbenke omáà ikuú niùti. ²⁰ Kòò ò wènté, kòò sǎ ntikǎnti dǎ kénaá ntefǎtè deborè kè ticiti peike, wèe ò nàké ke tú: Mumǎmmú sǐmmú mùù dǎ kéfeité dinútiri do yè dè. ²¹ Kòò me nhò

wènté ke ś nticìtì í peike, tikòntì me nyí naá ntefòtè deborè kè dè dó kéceete, weè ò kànnè kè dè dà yewe yèyiekè. ²² Kè mù pèkè o kòntì wèè ò nàké ke tú de kó muməmmú tú musímmù mmu, tikòntì nti. ²³ Kè dè me ndò ndè í pèkè o kòntì ìnkè, dinútírì kó kufíèkù nku, wèè ò nàké ke dè ò í sí.

²⁴ Kè dè me ndò nhòmòu weè còútè kè dinútírì yè de kó kuhāātəntənkù ìnkè, ke wète ke d́ kénwūš, ke d́ kəmpéi yoo dè péi, ²⁵ ikuú niùtì ò wènté, kòò ś nticìtì d́ képeike yoo tikòntì d́ kənaá ntefòtè deborè, tikòntì tii ò pí. Ikuú niùtì ò nàké ke d́ o məmmú tú musímmù mmu, ò símmu. ²⁶ Kè dè me ndò nyikuú niùtì ò wènté ke ś nticìtì í peike deborè, tikòntì me nyí naá ntefòtè deborè ke cèete ke peike, wèè ò kànnè kè dè dà yewe yèyiekè. ²⁷ Diyè yíènni yìè wèè wète kòò wènté, kè de kó tewūštè pèkè, wèè ò nàké ke d́ o məmmú tú musímmù mmu, ò símmu, tikòntì nti. ²⁸ Kè de kó tewūštè me nyí deuke, ke d́ ntedòntì ke pètìnkè d́ kéceete, muhāā mmuù ò còútè kè dè d́ képeike, ikuú niùtì ò nàké ke d́ o məmmú í tú musímmù, kuhāātəntənkù kó kufíèkù nku.

Yeyukàrè kó muməmmú

²⁹ Kè yemuə nhānnè onitidùu yoo onitipòkù yuu yoo o kúònni. ³⁰ Ikuú niùtì wènté de kó demənnè, kòò ś ndè d́ kənaá ntefòtè deborè, kè ticìtì wūštè ke yè ntimə timə, wèè ò nàké ke d́ o məmmú tú musímmù mmu, yeyukàrè kó muməmmú mmu yoo dikúònni kəmu. ³¹ Kè dè d́ nyikuú niùtì ò wènté ke ś nyeyukàrè í ànnè tefòtè deborè yoo tiyùtì í sòute, wèè ò kànnè kòò dà yewe yèyiekè. ³² Diyè yíènni yìè kòò ò wènté kòò ś nde kó muməmmú í pèkè tiyùtì me nyí wūštè, dè me nyí naá ntefòtè deborè, ³³ omuəntii kuó kesoó nde kó dibòrì kè ikuú niùtì yìè kòò kànnè kòò dà yewe yèyiekè. ³⁴ Diyè yíènni yìè kòò ò wènté ke ś mmù í pèkè, dè me nyí naá ntefòtè deborè, wèè ò nàké ke d́ ò wenkəmu, kòò ś o yààtì kéwenke. ³⁵ Kòò me nhóu o yààtì ke dèè kè de kó muməmmú pèkè. ³⁶ Ikuú niùtì wète kòò wènté kòò ś nde kó muməmmú pèkè kè tiyùtì wūštè ò símmu. Ikuú niùtì báá benné kénwéi tiyùtì bo wūštémè. ³⁷ Kè mù í tòte, ke baə d́ mmudòntì. Kè tiyusòutì yè, ò miətəmu, ò í sí. Ikuú niùtì ò nàké ke d́: A í sí. ³⁸ Kòò nitidùu nwe yoo onitipòkù, kòò ś nho kòntì ànnè tɛpéitè. ³⁹ Ikuú niùtì ò wènté. Kè de kó tɛpéitè d́ ntedòntì ke í cèete, mùmamú í ò d́ ntepéitè tɛ cénke ànnè o kòntì, ò í sí.

Meyukánkəmmè

⁴⁰ Kòò niti yuu fūš ò məke meyukánkəmmè mme, ò í sí. ⁴¹ Kòò tīnni kó tiyùtì tii me nḡš meyukánkəmmè mme ò í sí. ⁴² Kè diciitiri mari me nhānnè me yukánkəmmè miəke, kòò bəri ndi yoo o tīnni ke d́ kəmpéi ke wète ke d́ kénwūš, tikòntì nti. ⁴³ Ikuú niùtì ò wènté, kòò ś ndiciitiri ànnè o bəri yoo o tīnni, ke wète ke d́ kénwūš, kòò ś ndè d́ ntikòntì, ⁴⁴ dikònni ndi, ikuú niùtì ò nàké ke tú ò símmu, tikòntì tii pí nho yuu.

⁴⁵ Kè tikòntì pí nwè ndáátì tiyààtì tii kəri ke yóu kòò yùtì yèké kòò nkānké o nucitì, ke píèkù ke tú: N símmu! N símmu! ⁴⁶ Kè de kó muməmmú kpaá kòò bo yèè we miəke ò yó símmu, ò bá mbo Isidayɛɛribe kari, ò mbo mekəntimè.

Tiyààtì bo pūūtì

⁴⁷ Kè tiyààtì bè dùòkenè tì tipecitì yoo mupaəkonkperimù kè tì pūūti. ⁴⁸ Kè dè tu kuyààkù yoo kuyaādándátìnkù nku bè dùòkenè kù tipecitì yoo

mupaàkonkperimù, kè dè me ntú kukònkù nku yoo kunenkù makù bè dònè kù kukònkù, ⁴⁹ deè pūiti kuyààkù ìnkè yoo kukònkù yoo kuyaadándátínkù yoo kunenkù kukònkù kòku ìnkè, kè dè dò mmenónnùd nyoo dè dó ké nwū, bè dè benke ikuó niùti. ⁵⁰ Kòo wénté de kó kunenkù pūiti dè, ké kù dáu nkumáa kè dè dà yewe yèyiekè. ⁵¹ Diyiè yiénni yiè kòò sá ndè pèkè de kó kuyààkù ìnkè yoo kuyaadándátínkù yoo kukònkù yoo kunenkù makù bè dònè kù kukònkù, bá kè de kó kunenkù tu kùu botí dè í yóó deè, de kó kunenkù sīntemu. ⁵² Ikuó niùti tuò nde kó kuyààkù, yoo kuyaadándátínkù kùu dùòkenè tipeciti, yoo mupaàkonkperimù, kè dè me ntu kukònkù kó kunenkù makù nku, bá kè kù tu kùu botí ke né pūiti dè í yóó deè bèe kù tuò. ⁵³ Kè ikuó niùti me nsó ndè pūiti dè í pèkè kuyààkù yoo kuyaadándátínkù yoo kunenkù bè dònè kù kukònkù kù ìnkè. Bá kè kù tu kùu botí, ⁵⁴ wèe duó nkè bèe kù òúté kòo kù dáu nku máa borè, kè dè dà yewe yèyiekè. ⁵⁵ De kó difònkúò dèè pūiti kè dè baa dò nde dònti ke í pèkè, de kó kunenkù sīmmu, wèe kù tuò. Bá kè kù pūiti ku ìnkè yoo ku mieke. ⁵⁶ Kòò me nsó mbè kù óú kè dè dó kédeè ke kánté, wèe kèté de kó dibòri. ⁵⁷ Kè dè me ndò nkù sòo nke pūiti kupikù tekù de kó kuyààkù ìnkè yoo kuyaadándátínkù ìnkè yoo kunenkù bè dònè kù kukònkù ku ìnkè, dè tuòtímu, wèe kù tuò.

⁵⁸ Kè bè me nkù òúté ke deè kè dè ténke í wèteni bèe yí ké kù òúté. De kó difònkúò kù í sí.

⁵⁹ De kó ikuó tukúnè tiyàati tì pūiti tinti, tì dùòkenè tipeciti yoo mupaàkonkperimù yoo kuyaadándátínkù yoo kunenkù tekù makù bè dònè kù kukònkù. Bá kè kù tu kùu botí. Deè yó nte kè bè ní na kébate kùu sí nnè kùu wenni.

14

Bè bo wénkúnne mèè botí tikònti pī nwè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dà: ² Nte ikuó di ní yóó tūnne í kéwénkúnne tikònti pī nwè. Di ní ò kàtenè ikuó niùti borè, ³ kè ikuó niùti yènní Isidayeribe kari kòò wénté. Kòo ò wénté ke sá nhò miété, ⁴ wèe duó nkè bèe waanni sinòo sidési bè n feu si, bè yóó wénkúnne wè kpéi, nnè sétiri kó kudóu nè tipeciti tì tò mmewūḡ nnè isópù kó tifaāti. ⁵ Kè ikuó niùti duó nkè bèe waa ndibuu tiyaati kperi kéanné menésààmè di mieke ké n féuté tenòtè temáa me ìnkè. ⁶ Kòò deè wèe túóté tenòtè tèè kpaá fòu nè sétiri kó kudóu nè tipeciti tì tò mmewūḡ nnè isópù kó tifaāti ké dè wènné demou nè tenòtè tèè kpaá fòu képòtè bè féuté tè menésààmè mieke te kó meyi, ⁷ kémiété bè dà kéwénkúnne wè kuce mèyiekè, kòo wenke ke ténke bá nsí kòo fīnko tenòtè tèè kpaá fòu kè tèe puu keta dikpáa. ⁸ Kè bè wènkúnko wèe óú o yàati kékuó o citi timou kéwuó, ò ténke í sí. Kòò deè memme ò bo na keta Isidayeribe kari ò me mbáa ta o tou ke dà yewe yèyiekè. ⁹ Diyiè yiénni yiè kòò kuó o citi: O yùti nè o deēnfè nè o nanciti, o citi timou cénke, kéóú o yàati, kéwuó. Ò ténke í sí.

¹⁰ Diyiè niinni yiè wèe waa nyepedabe yèdèè nè dipeserì dii m̀ke dibenni dimáa, kè dè nkpa kuyènkù, nè muyoo nsáamù bè yó m pa mù, cidóòbè bèwei, ké mù àntenè mekùò ndítiri kó dikéé. ¹¹ Kè ikuó niùti wèe dòòri mewénkùmè kó ikuó kòo cónné oniti ò dó kéwénkúnne wè nè o pàrè metaummè tou ìikè. ¹² Kè ikuó niùti túóté yepedabe kó dimari kéféuté meyci nhütímù kpéi. Kòò deè wèe

túóté mekùò ndítìrì dikéè ké dè nni mbenke. ¹³ Ikuú nìùtì wèè yó n féúté de kó dipedabii metaummè tou ìkè, bè n feu dè meyei ncíémme kpeyi nè bè tùò nyì. De kó feǝǝ ikuú nìùtì wèè yó nfè te, bè ò ntemè meyei ncíémme kofe. Bè fè nni mpāmu. ¹⁴ Kè ikuú nìùtì wáa mmeyī nkéfeté bè wènkùko wè tofékèrì youri, nè o nààcètè youte kó dinómbídaa nè o naàcètè youte kperi. ¹⁵ Kòò dèè wèè báúté o nùtè cānkutè mekùò, ¹⁶ képòtè o nùtè youte kó dinómbii mari kémíété metaummè tou kuce mèyiekè. ¹⁷ Kòò dèè wèè pòtè mekùò mmèè kpaá o nùtè mièke, kéfeté ò wènkùko wè tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaa nè o naàcètè youte kperi, ò do feté dè meyei nhūtímù kó feǝǝ kó meyī. ¹⁸ Kòò dèè, mekùò mmèè kpaá wèè mè waare ò wènkùko wè yuu, kóò dòò mewénkùmè kó ikuú, metaummè tou ìkè. ¹⁹ Kè ikuú nìùtì féúté meyei ncíémme kó feǝǝ kóò ütè meyǝǝ, kòò dèè ò né n féúté fèè yóò tu. ²⁰ Kè bèè fè wēnnèné muyuo mbè m pā mù kétu, kóò dòò meyei ncíémme kó ikuú. Ò ténke í sí.

Tekòntè tē cīnni tē bo wáa ndè kè bèè tē wénkùnne

²¹ Kòò me ntu ocīrì nwe, wèè wáa ndipedabii dimáa meyei nhūtímù kpéi, kè bèè di féúté kè m benke kóò dòò mewénkùmè kó ikuú, kéwaánnè muyuo nsáamù cidóòbè bètāāti ké mù àntenè mekùò mbè yó m pā mùù yuo mmu kényièné mekùò ndítìrì dikéè. ²² Kòò waánnè sínónkpeé sídési yoo yekpetinónkpedipàà nyèdèè. Kòò na ke sì pètè, tèmáa ntú bè yó n féúté tē meyei ncíémme kpéi nké n féúté tetetè kétu. ²³ Diyìè nínni yiè ndi, ò yóò dè tónímè kéduú nyikuú nìùtì metaummè tou ìkè mewénkùmè kpéi. ²⁴ Kè ikuú nìùtì túóté dipedabii meyei ncíémme kperi nè mekùò ndítìrì dikéè ké dè nni mbenke metaummè tou ìkè, ²⁵ kéféúté de kó dipedabii meyei nhūtímù kperi, képòtè meyī nkéfeté bè wènkùko wè tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaa nè o naàcètè youte kperi, ²⁶ kécíú nho nùtè cānkutè kébáútè mekùò, ²⁷ ké mè pòtè kémíété metaummè tou kuce mèyiekè, ²⁸ ké mè feté ò wènkùko wè tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaa nè o naàcètè youte kperi, ò do feté dè meyei nhūtímù kó feǝǝ kó meyī, ²⁹ kédeè, mekùò mmèè kpaá o nùtè mièke wèè mè waare ò wènkùko wè yuu kóò dòò mewénkùmè kó ikuú mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou ìkè. ³⁰ Sínónkpeé sídési sínsi kó tēmatè yoo yekpetinónkperè yèdè kó dimari ò na ke pètè dè. ³¹ Kè ikuú nìùtì n féúté tēmáa meyei ncíémme kpéi, ke n féúté tetetè kétu nkéwēnnèné muyuo mbè m pā mù nè ò na ke pètè dè, kóò dòò mewénkùmè kó ikuú, mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou ìkè.

³² De kó ikuú tukúnè tikànti bo pī nwè nwe kóò í mpètè ò dò nké na nwaá ndè kédaòné mewénkùmè kó ikuú.

Tecǝtè bo pūūtimè

³³ Kè ti Yiè nKuyie nni nsókè ku náaṅti kénáké Məyiisi nè Anə ke dò:

³⁴ Kè di tùòke diì mǎnni Kannahā ēi n yóò di duú ndi kè dí di tieke, kè n duú nké sícǝi di yóò tieke sì kó tēmatè pūūti. ³⁵ Kè tecǝtè yiè nkòte ke náké ikuú nìùtì ke yí: N yà n cǝtè mièke nke dèmarè femarife pūūtimè. ³⁶ Ikuú nìùtì duú nkè bèè dennè tinenti de kó tecǝtè mièke, kòò né na kéta ké tē wènté. Kè dèè yie nkè dèè kó dimàa bo tecǝtè kè dè báá sínte, kè ikuú nìùtì mu nyí kòte ke tē wènté. ³⁷ Kòò tē wènté ke sǝ nsifǝ ānnè imarí ìnkè ke dò mmenóonnú nke wète ke dó kénwū. ³⁸ Ó nyetini dibòri kéduú nkè bèè tē kpetinnè kè tē dā yewe yeyiekè ke kpeti. ³⁹ Kòò wète diyìè yiènni yiè ké tē wènté kòò sǝ ntefǝtè pèkè

imarí Ìnkè, ⁴⁰ wèe duó nkè bèe dei yetàré yèè pūūti ké yè útóo dihei mànkú bè uutoo dè desìnnè, ⁴¹ kéduó nkè bèe kūrì tēcīfētē miēke imarí kékoué bè kūrì dè kédenne dihei mànkú kéúútoó bè uutoo dè desìnnè. ⁴² Kè bèe waá nyetàré tēyè kéánnè bè dèi yè kó yefōtè kébí tibíti tēti.

⁴³ Kè bè dēite yetàré ke kūrì dèè pūūti ke bi tibíti tēti, kè dè wēte ke feítē tēcīfētē miēke. ⁴⁴ Ikuú niūtii wēte ké tē wēnté, kòò sò ndè pèkè dè í yóó deè, de kó tēcīfētē sīmmu. ⁴⁵ Bèe tē pūò nké koué te táá nnè te déi nè te bíti kédenne dihei kéúútoó bè uutoo dè desìnnè.

⁴⁶ Kè wèe ta de kó tēcīfētē tē kpaá kpetí dii mànni ò sīntemu de kó diyìè kēnto kétuakenè kuyuoqu, ⁴⁷ kè wèe duó te miēke yoo ò di te miēke wèe sù o yàati.

⁴⁸ Kè ikuú niūti me nkòte ke wēnté ke sò ndè í pèkè nè bè tē bimè ke deè, wèe béi nke dò: Tè í sí, ndèè do pūūti dè deèmu.

⁴⁹ Kè te yiè nwaá nsinoo sidési nè sētiri kó kudou nè tipeciti tii to mmewūò nnè isópù kó tifaati ké tē wénkūnne. ⁵⁰ Kè ikuú niūtii ánnè menésàámè tiyaati kó dibuu miēke, kéféútē tenòtē temáa de miēke, ⁵¹ kédeè kéúúoté sētiri kó kudou nè isópù kó tifaati nè tipeciti tii to mmewūò nnè tenòtē tēè kpaá ke fòu, képòtē tenòtē bè féútē tē menésàámè miēke te yī, nkémíétē tēcīfētē kuce mèyiekè. ⁵² Ó ddo dii mànni tēcīfētē mēwénkūmè kó ikuú nè tenòtē ò féútē tē menésàámè miēke te kó meyī nnè sētiri kó kudou nè isópù kó tifaati nè tipeciti tii to mmewūò. ⁵³ Kòò deè wèe fīinko tenòtē tēè kpaá ke fòu dihei mànkú kè tēe ta dikpáa. Bè ddo dii mànni mēwénkūmè kó ikuú ke deè tēcīfētē ténke í sí.

⁵⁴ De kó ikuú tukúnè tikònti nè yeyukòrè Ìnkè kó mumòmú mmu, ⁵⁵ nè tiyàati nè sicéí dè bo pūūtimè. ⁵⁶ Nè yenúútē bo da yèmè nè tēcētē bo da pímmè nè diciitiri bo ánnémè a kònti Ìnkè. ⁵⁷ De kó ikuú ì yó mbaati dèè sí nnè deè í sí. Tikònti nè dèmarè bo pūūtimè kó ikuú nyi.

15

Dèè bo sīnkūnne onitidòu

¹ Kè tí Yiè nKuyie mbaa nsoké ke náánnè Məyisi nè Anoo kébéi nke dò: ² Nákénè Isidayeribe ke tú:

Kòo nitidòu mōu tūàti yefōtè kè menie nyiè, de kó menie nhò sīnkūnne mu. ³ Nte dè yó nhò dòmmè ò mō nyèè we miēke: Kè menie nyiè yoo me í yiè ò sīmmu. ⁴ Kòò duó dii dōú Ìnkè di sīntemu, kòò kàri dii kàri Ìnkè di sīntemu. ⁵ Kè wèe kàáké de yiè ndòu wèe sù o yàati kéwu, ò sīntemu de yiè kēnto kétuakenè kuyuoqu. ⁶ Kè wèe kàri dikàri ò kàri dii Ìnkè wèe sù o yàati kéwu, ò sīntemu de yiè kēnto kétuakenè kuyuoqu. ⁷ Wèe kàáké de yiè nwèe sù o yàati kéwu, ò sīntemu de yiè kēnto kétuakenè kuyuoqu. ⁸ Kè de yiè ntūútē òmòu, ò me ntūútē wèe sù o yàati kéwu, ò sīntemu de yiè kēnto kétuakenè kuyuoqu. ⁹ Kòò kòri mūcèmmu ke kari dii sánkàri di sīntemu. ¹⁰ Kè wèe kàáké kunenkù makù ò yàke kùu Ìnkè, ò sīntemu de yiè kēnto kétuakenè kuyuoqu. Kè wèe tūóté de kó kunenkù wèe sù o yàati kéwu, ò sīntemu de yiè kēnto kétuakenè kuyuoqu. ¹¹ Kè de kóo niti kàáké òmòu ke í nite, ò kàáké wèe sù o yàati, ò sīntemu de yiè kēnto kétuakenè kuyuoqu. ¹² Kè de kóo niti kàáké kunenkù tiyaati kòku bèe kù pònte, kè kudou kòku me nní nku bèe kù eité.

¹³ Kè dè yiè mmieté ò mbaa yewe yèyiekè ke né na kéwenke. Wèe sù o yàati nè menie mmèè pūò nke né wenke. ¹⁴ Diyìè nínni yiè kéwaá nsinónkpéé sidési

yoo yeκpetinónkperípàà nyèdèè, ké dè tóní kéduó nyikúó niùtì metaummè tou bòrinùù. ¹⁵ Kòo túóté tèmáà kékuo meyei nhütímú kpéí, kétúóté tetetè kékuo kétuo nkòò dǎdǎ mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

¹⁶ Kòo nitidòù duó ke yēnke omáà wèe sú o yààtì kéwuó ò sīntemu de yiè kénto kétuakènè kuyuoku. ¹⁷ Kè tiyààtì nti yoo kè kukǎnkù nku o taniè ndàrimè wèe dè sú, dè sīntemu de yiè kénto kétuakènè kuyuoku.

¹⁸ Kòo nitidòù duónè onitipòkù bèe wuo. Bè sīntemu de yiè kénto kétuakènè kuyuoku.

Dèè bo sīnkùnne onitipòkù

¹⁹ Kòo nitipòkù yús nhò sīntemu ke dǎ yewe yèyiekè, kè wèè ò kàáké ò sīntemu de yiè, kénto kétuakènè kuyuoku. ²⁰ Kòò duó dii dǎú di sīntemu, kòò kàri dii kàri di sīntemu. ²¹ Kè wèè kàáké o dǎú wèe sú o yààtì kéwuó. Ò sīntemu de yiè kénto kétuakènè kuyuoku. ²² Kè wèè kàáké kunenkù makù ò kàri kùù ìnkè wèe sú o yààtì kéwuó, ò sīntemu de yiè kénto kétuakènè kuyuoku. ²³ Kè kunenkù makù bo o dǎú ìnkè yoo ò kàri dèè ìnkè, kòò mǎú dè kàáké ò sīntemu de yiè kénto kétuakènè kuyuoku. ²⁴ Kòo nitidòù duónè onitipòkù ò yús ndii mǎnnì ò sīntemu ke dǎ yewe yèyiekè kòò duó dii dǎú ìnkè di sīntemu.

²⁵ Kòo nitipòkù yús nkè dè pēēté de we kè ti mu nyí dèè, yewe yèè sǎoté ye mièke ò baá yó nsí nhò ò nyús nkè dè dǎmmè mme. ²⁶ De kó yewe yèè sǎoté ye mièke kòò duó dii dǎú yoo ò kàri dii kàri ìnkè, di sīntemu kéndǎnnè o yǎntì kó yewe ò ndǎmmè. ²⁷ Kè wèè kàáké o dǎú yoo o kàri, wèe sú o yààtì kéwuó, ò sīntemu de yiè kénto kétuakènè kuyuoku.

²⁸ Kòo yǎntì cǎnmú ò mmáke yewe yèyiekè ke né na kéwenke. ²⁹ Diiyè niínni yiè kòo waá nsinónkpeé sidési yoo yeκpetinónkperípàà nké dè tóní kéduó nyikúó niùtì metaummè tou bòrinùù. ³⁰ Kòo kuó tèmáà meyei nhütímú kpéí nkékuo tetetè kétuo mmetaummè tou ìikè, kòò dǎdǎ mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

³¹ Dí náké Isidayeeriibe kè bè níí ncié mbè sī nyèè we, bè báá ta n taummè tou bè yàà bo di sīnkùnne kékú.

³² De kó ikuó tukúnè onitidòù wèè bo tuǎtì wènwe yefǎtè kè menie nní nyiè nè wèè bo duó kéyēnke omáà, ³³ nè onitipòkù wèè yús, nè onitidòù yoo onitipòkù wèè bo tuǎtì yefǎtè kè menie nní nyiè, nè onitidòù wèè bo duónè onitipòkù ò yús ndii mǎnnì.

16

Meyei nctémme kó diyiè dieri

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyiè kébéinè Mǎyiisi. Dè do sǎ nhAnǎo bí idé kumu, ìi do tǎo ntilhúuntì ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke nè muhǎá nsǎntikoo kǎmu.

² De mǎnni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mǎyiisi ke dǎ: Náké a kóo kótì Anǎo ke dǎ n yē nhò bá ntàà metaummè tou yewe yemǎu ke fiiti kuyǎàkù fǎnkúò metaummè tou ìikù dè, ò yàà bo kú, ke yē n níí yóó dè kǎtoomè diwetiri mièke kè bè benke m máà.

³ Kòò níí tati metaummè tou wèe waá ndinaadaà meyei nhütímú kpéí, kéwaá ndipedaà ò yó n féuté di kétuo, ⁴ kédáátì dikǎutéyaàbòri dii dùòkènè mupaàkonkperímù kéinè de kó defetire kébou mu kó fenaàkǎnfè, kébou o yuu mu kó kuyaàbomboúnkù. Ikuó nenti nti, ò níí wuo ke né na kè ti ànné. ⁵ Kè

Isidayeeribe ò du5 nyebodakè yèdèè meyei nhütímù kpéi nnè dipedaà dimáà ò yó n féuté di kétuo.

6 Kè Anoo keté ké n féuté dinaadaà o mómmuo nhò kó meyei nhütímù kpéi nnè o cǐtè kabe kōme, 7 kédeè kétúóté yebodakè yèdèè ké yè cònné metaummè tou bòrinùù, 8 ketaù tété kéyá dìi yó ntú n kperi nè bè yóó fīnko di kè dìi ta dikpáà. 9 Kè Anoo n féuté n kperi meyei nhütímù kpéi, 10 kétúóté bè yóó tanné di dikpáà kécónné metaummè tou ìikè, kédòò meyei ncǐémmè kó iku5 kédeè kè bèè di tanné dikpáà tedontè.

11 De kó difōnkúò kétúóténí dinaadaà o mómmuo nho yei nhütímù kpéi nnè o cǐtè kabe kōme kpéi nké di nni mbenke kédòò meyei nhütímù kó iku5 ké di nni nféuté. 12 Kòò dèè wèè túóté tesosékébuute, kékouté yehāākū5 ndiwū5tōnni dìi bo metaummè tou ìikè kéánné de mieke, kényéte tihūnti dinacekutiri mèdémè, ké dè tanné demou metaummè tou kó kufáá nkuyàkù kpeti kù, 13 kétuo ntihūnti metaummè tou iku5 nenti ā dè ìikè, kè kuyukúu dátinné di ìnkè nè di pòkù, kè dèè yie nkòò báá kú. 14 De kó difōnkúò kèpòòtè dinaadaà kó meyi nkémíété metaummè tou kó kupòkù diyie yièni kèè bíékè mēmáá, di ìikè mèyiekè. 15 De kó difōnkúò ké n féuté kubotí kó meyei nhütímù kó dibòdaà, kètanné di yi nkuyàkù kpeti kùù fáá nkédòòndè di yi nhò do dòòmè dinaadaà kōme kémíété metaummè tou pòkù fōnkúò nè di ìikè, 16 kédòò meyei nhütímù kó iku5 kufáá mmieke. Isidayeeribe caàrimè kpéi nnè be yetírímè n kpeti nè be caàrimè, ke múnkèe me ndòò metaummè tou dimou ke yé di bomè benitibè bèè sǐ mbe cuokè. 17 Omòù bá mbo metaummè tou mieke ò tati dìi mōnni ke bo dàò meyei nhütímù kó iku5, nè ò bo tamè kényènnèni, kòò dàò o mómmuo nho kó meyei nhütímù kó iku5 nè o cǐtè kabe kōme nè kubotí kōme kpéi nke dèè. 18 Wèè yènni kékote diwū5tōnni dìi bo metaummè tou ìikè ké di dàò meyei nhütímù kó iku5, kéwáá ndinaadaà nè dibòdaà kó meyi nkémíété diwū5tōnni bàkè kéfítè, 19 kèpòòtè o nóm̄bi de kó meyi nkémíété diwū5tōnni kuce mèyiekè ké di wénkūnne Isidayeeribe kó meyei mmèè do di sīnkūnne.

20 Kòò wènkūnne dìi mōnni metaummè tou kufáá nnè ditou dimou nè diwū5tōnni ke dèè, bèè túóténí dibòdaà dìi kpaá ke fòu. 21 Kè Anoo nòs nho nou di yuu ìnkè nè Isidayeeribe bemou kó diyètiri, kényie mbe caàrimè nè bè yetírímè n kpeti, ké di tou nde kó meyei nkédeè ké di du5 nhoniti bè tāātè wè kòò di tanné dikpáà. 22 Kè dibòdaà to be yei memou kètanné dikpáà tedontè ke dèè. 23 Kè Anoo kote metaummè tou kédeite mupàakonkperimù kó tiyàti, ò do ànné ti kètanné metaummè tou kó kufáá, ké ti dōu ndeborè, 24 kécómmú dibòri bè tāātè di kéwu5 kéwète kédáátí o yàti teti kényènni kékote ké n féuté feǐfè kétuo nké n féuté kubotí kafe kétuo, kédòò meyei nhütímù kó iku5, o mómmuo nho kpéi nnè kubotí kpéi, 25 kétuo nyiwū5 bè n kùò ì meyei nhütímù kpéi nyi kó mekùò ndiwū5tōnni ìnkè.

26 Wèè do tanné dibòdaà dikpáà tedontè kòò óu o yàti kéwu5 ke né na keta Isidayeeribe kari. 27 Dinaadaà nè dibòdaà bè do n féuté dè meyei nhütímù kpéi, nkétanné meyi mmetaummè tou kédòò meyei nhütímù kó iku5, bèè dè dènnè Isidayeeribe kari kétuo nde kōnti nè de maa nnè de piti. 28 Wèè dè tūò nwèè óu o yàti kéwu5, ke né na keta Isidayeeribe kari.

²⁹ De yó ntú ikuṣ nyi di kpréi nsáà, dibenni t̀̀nk̀̀u oyiénwè kó diyìè p̀̀ínni, di níí boú dinùù di báá p̀̀í mmutòmmú mamù, dihei yembè nè bep̀̀òb̀̀è dimou. ³⁰ De yiè ndi bè yóó di dàòmè meyei nhùtímù kó ikuṣ kè di wénkùnne di yei memou. ³¹ De yiè yó ndòmne tem̀̀p̀̀utè kperi ndi di kpréi, kè di níí boú dinùù. De kó ikuṣ yó mbomu sáà.

³² Ikuṣ niùti bè c̀̀ánné wè koò c̀̀ou mmekùò nkòò c̀̀outé o cice kó dif̀̀t̀̀iri, weè níí yóó dáátí ikuṣ yààti mupaàkonkperimù kpeti kédàò meyei nhùtímù kó ikuṣ.

³³ Weè níí yóó dàò ikuṣ k̀̀éwénkùnne metaummè tou kó kufáá nnè di mómmanni nè diwùst̀̀nni weè níí yóó dàò ikuṣ k̀̀éwénkùnne ikuṣ niùbè nè kubotí kumou.

³⁴ Dè yó ntú ikuṣ nyi di kpréi nsáà kè di níí í dàò kuce memáà dibenni mieke. Isidayeeribe bemou kó meyei nhùtímù kpréi.

Kè Anoo dàò M̀̀oyiisi ò náké tí timou.

ISIDAYEERIBE C̀̀ÁMMÈ KÈ TÚ KUYIE NK̀̀BÈ

17

Miù te kè Isidayeeribe í dò nké nyo mmeyi

¹ Kè tí Yiè nKuyie nni nsóké ku náànti kénáké M̀̀oyiisi ke dà: ² Náké Anoo nè o bí nè Isidayeeribe ke dà: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

³ Di mieke kòò m̀̀ou f̀̀éuté f̀̀enààfè yoo f̀̀epièfè yoo tebuotè di karì, yoo ò dè yènnè di karì ke dè f̀̀éuté, ⁴ kòò í dè k̀̀atenèní metaummè tou iikè ke dè nni mbenke, dè doti o yuu ìnkè nke, di ò dènnè Isidayeeribe mieke. ⁵ Kè di níí d́́ kè n f̀̀éuté dè, dí dè t̀̀ani k̀̀edúy nyikuṣ niùti metaummè tou borinùù, kòò dè nni fié metaummè kpréi, ⁶ k̀̀écóú mmeyi ndiwùst̀̀nni ìnkè dii bo metaummè tou iikè k̀̀etuò mmekùò ndipãnni ndi dii kó kuf̀̀òku n naati. ⁷ Di bá m b̀̀útinné k̀̀énfeu iwùò sib̀̀ótenkaanì s̀̀iì dò nyebodakè. De kó ikuṣ yó mbomu sáà di kpréi nnè di yaábíó.

⁸ Á tí mbè náké kè be kóò m̀̀ou yoo bep̀̀òb̀̀è bèè bè bonè, kòò m̀̀ou n f̀̀éuté f̀̀èðfè ke t̀̀uò nyoo ò baa fè nni nf̀̀éutému, ⁹ kè í fè k̀̀atenèní metaummè tou borinùù, ke fè nni nf̀̀éuté bèè ò dènnè Isidayeeribe mieke.

¹⁰ Di mieke kè di kóò m̀̀ou di meyi nyoo bep̀̀òb̀̀è bèè di bonè kè beè kóò m̀̀ou mè di, bá miù botí kó meyi, m mieke bo ò yè, kè nh ò dènnè Isidayeeribe mieke.

¹¹ Ke yè mufòmmu bomè meyi mmieke nke. Deè te kè n yè ndi mme ndòarinè ikuṣ diwùst̀̀nni ìnkè di yei nhùtímù kpréi, k̀̀énf̀̀ou, meyi mmeè ò nte kóò nitií wenke. ¹² Deè te kè n tu d́́ndi Isidayeeribe nè bep̀̀òb̀̀è bèè di bonè, di bá nyo meyi.

¹³ Kè Isidayeeriri yoo op̀̀ò wèè di bonè, kòò k̀̀ote kupaawaá nke k̀̀uò t̀̀ehontè yoo tenòtè di yo ndè, wèe yóu kè de yi nyè kòò mè dàtinné mutáá. ¹⁴ Ke yè bá dè de fòmmu bomè de yi mmieke nke. Deè te kè n tu d́́ndi Isidayeeribe di bá di f̀̀èðfè mafè kó meyi, bá dè de fòmmu bo de yi mmieke nke, kè wèè di meyi mbèè ò deite Isidayeeribe mieke.

¹⁵ Bá wè dihei yiè nyoo op̀̀ò kòò di dèè ku, yoo musimmú p̀̀í ndè wèe s̀̀ú o yààti k̀̀ewuò, ò s̀̀intemu de yiè k̀̀éntò k̀̀etuòkenè kuyuoku. De kó dif̀̀nk̀̀uò ò t̀̀énke í sí. ¹⁶ Kòò me nyí s̀̀ú o yààti ò me nyí wùò de kó meyei mbo o yuu ìnkè nke.

18

Kuyie nyetemè ti bo ndounèmè bèè í tú ti pobè nè bèè í tú ti daabè

1 Kè ti Yiè Kuyie nní nsóké ku náaànti kébéinnè Mɔyíisi ke dà: 2 Náké Isidayeeribe ke tú n yē mmí ndi Yiè nKuyie mmí di te. 3 Di báá tūnne Esibiti kabe di do bo bèè cuoké be kó meborime nè Kannahāā n di korinè kèè tenké kabe kōme nè be kuó. 4 N di náké ti dí nti mpí nke tū n kuó. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

5 Dí ntū n kuó nè n tannò, wèè dòòri n kuó nè n tannò dè yēmmè, weè yó nfòù. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

6 Di kóò mǎu báá duónè nè wè bè tu meyī mmemáá kabe! Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

7 Di mieke òmǎu báá duónè o yó, kéfeikúnne o cice, ò báá duónè o yó káyà o fei.

8 Di kóò mǎu báá duónè o cice pokù kóò feikúnne, o cice pokù nwe.

9 Òmǎu di mieke báá duónè o tāū, kè bè wē mbe yó yoo bá kòo yó yanto kou nwe. Kè bè ò peité teçtèè yoo bè ò peité kupíkù makù, ò báá ò duónè.

10 Di mieke òmǎu báá duónè o bire kóo sapàà nyoo o kóo dapàà nkou, o mómmuā nho kóo sapàà nwe.

11 Òmǎu báá duónè o tāū nè wè bè wē mbe cice, o cice bire nde, kòò tu o tāū, ò báá ò duónè.

12 Di kóò mǎu báá duónè o cice tāū, ke yé o cice nè o tāū bè tumè meyī mmemáá kabe mbe.

13 Di mieke òmǎu báá duónè o yó nantè yoo o yó kóo kóti nè o yó bè tu meyī mmemáá kabe mbe.

14 Òmǎu báá duónè o cice nantè pokù, ke yé o cice nantè pokù nwemè.

15 Di mieke òmǎu báá duónè o bire pokù, o kóo dapàà mpokù nwe, ò báá ò duónè.

16 Di mieke òmǎu báá duónè o nantè pokù. O nantè pokù nwe, ò báá ò duónè.

17 Di kóò mǎu báá duónè onitipòkù mǎu kéwēte kéduónè o kóo sapàà nyoo o kóo dapàà mbire, bè tu meyī mmemáá kabe mbe, dè tu isòke nyi.

18 Di mieke òmǎu báá túóté o pokù nantè yoo o kóo kóti, kòo pokù kraá ke fòù kè bèè yante.

19 Di mieke òmǎu báá duónè onitipòkù ò yùs ndii mǎnni, ò sǐmmu.

20 Òmǎu báá duónè otǎu pokù, kòò ò duónè ò sǐntemu.

21 Di mieke òmǎu báá feúté o bire dibòò Mòdòki kétuu kécake n yètiri. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

22 Di mieke òmǎu báá duónè onitidòù bè dounè mèè botí onitipòkù. De tu isòke nyi.

23 Di mieke òmǎu báá duónè feðfe késiñkúnne omáá, onitipòkù me mbáá yóu kè feðfe ò duónè. Dè tu isòke nyi.

24 Di báá siñkúnne dimáá nè de kó meborime botí, yebotè yèè bo di ìikè n yóò beti yè, yè me ndòò ke sǐnte. 25 Dihei di mómmǎnni kè di sǐnte kè ndi potè, di yei nkpréi nkè di tó di nitibè.

26 Díndi mpí ndi náké ti nè n kuó. Dihei yembè nè bepòòbè bèè di bonè be kóò mǎu báá dǎò de kó isòke. 27 Ke yé bèè di niiténèni de kó dihei mieke bè i ndòò, kè dihei sǐnte. 28 Kè di dǎò de kó isòke dihei múнке yóò di tómu di tó mèè botí bèè di niiténèni. 29 Kè wèè dǎò de kó isòke botí, bèè ò dènnè Isidayeeribe mieke.

30 Mpíinnè n kuó ke báá dǎò de kó isòke bèè di niiténèni bè do dòòri ì. Di báá siñkúnne dimáá. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

19

Kuyie ndó ti mpí mmèè botí ku tómmú

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsóké ku náànti kébéinnè Mòyiisi ke dò: ² Náké Isidayeribe bemou ke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te, ndònnè mpáí, ke yé n dòmmè páí nwe.

³ Bá wè, wè ndé o yò nè o cice kéntū n di nàké ti teompùtè kó diyie kpéí, mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

⁴ Di báá duṣ ndimáá yebokè, di báá yiè ntimátí kéuté sibəotenkaanì, mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

⁵ Kè di yó m pā fεǒfε metaummè kpéí ndi fε nni mpā dè bo yiennèmè kè n fε cǒuté. ⁶ Kè di fε nni nfεúté di fε càáké de yiè nè dè bo wentémè, kè fε kpaá ke tǔàkenè diyie táánni di fε tǔò. ⁷ Kòò mǒu fε càáké diyie táánni, de yiè n ténke báá ò cǒuté, dè ò sǐnkunnemu. ⁸ Kè wèè ì càáké wèè tǒ de kó meyei, nke yé ò í ì wènté ke dò mbè ì nni mpā. Bèè ò dènnè Isidayeribe mieke.

⁹ Kè di níí dèite di paa nkó tidiiti di báá taunnè tì bo di paa mmànku, kè di dèite di diiti ke dèè di báá kónté kédérí. ¹⁰ Kè di me ntǔ̀ dètie mbè tu dè fínyí de be nye, di báá kónté kètānké yebe yèè duò yoo dí dèrí. Di níí yè yóu beçiribè nè bepòbè kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

¹¹ Di mieke òmǒu báá yúúkú o kou, yoo wèè ò souté yoo wèè ò ciité. ¹² Di níí báá parikè nè n yètìrì ke né sou, kè di dǒ̀ memme di cààrè n yètìrì ndi mí ndi Yiè nKuyie.

¹³ Di mieke òmǒu báá ciité otǒ̀ kédì o kperè, ò me mbáá ò yúúkú, otǒ̀nti kó tiyeti me mbáá wenté di kóò mǒu borè. ¹⁴ Di mieke òmǒu báá sǎá ndiǒ̀nni, òmǒu me mbáá dǒ̀ mmedíimmè kuyǔ̀nkù kó kuce mieke. Di nni ndé. Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

¹⁵ Òmǒu báá beké tibeénti meyei. Mebatimè bá mbo, òmǒu báá kónné ocírì, òmǒu me mbáá yote okperì. Bá wè ò níí beké tibeénti tì dò nwèè tì beké mèè botí. ¹⁶ Di mieke òmǒu báá wátì o kou, òmǒu báá tou nho kou tinaànti kènte kè bèè ò kùò. Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

¹⁷ Òmǒu bá nníí nho kou tǒ̀, kè dè né dò nha ò kpannè, a báá yóu a bo ò kpannèmè kè dèè yie nkàa báá tǒ meyei mmamè. ¹⁸ Di mieke òmǒu báá peite yoo ò nhu o kou medǒmmè, bá wè, wè ndó o kou tǒ̀ ò dǒ̀ mèè botí omáá. Mí tu di Yiè nKuyie.

¹⁹ Di ntǔ̀ n kuṣ, òmǒu di mieke báá yóu kòò wǔ̀ ì càá nkubotí kè ì deke itabè, òmǒu báá buǒtí kupaku kumáá idibotí idéì ì càá. Òmǒu di mieke níí báá dáátì tiyàtì tì dǔ̀àkenè mupaàkómmú mùù càá nyibotí.

²⁰ Kòò mǒu duónè kudaakù, kè dè sǒ nhòmǒu kù cè, ò me mmu nyí wète ke kù donté ku yiè mborè ku yiè mme mmu nyí kù fíí, nwèè yietí kǎfóò, mbè me mbáá bè kùò, ke yé ò do kpaá tǔmè kudaakù nku. ²¹ Wèè waá ndipedaà meyei nhūtímù kpéí, kè di kàtenèní metaummè tou bòrinùù. Meyei nhūtímù kó fεǒfε nfe. ²² Kè ikuṣ niùtìi dǒ̀ de yiè mmeyei nhūtímù kó ikuṣ kè nh ò cǐfè mmeyei nhò dǒ̀ mè.

²³ Kè di ta diì mǎnni Kannahā kó dihei ke fíúkú dètie nde botí de botí dèè péí, dè péí yèè be yó ntǔ̀ yesínye nye di kpéí yebie nyètāatì di bá nyè yo. ²⁴ Dibenni naanni kè dí ànnè dibanni kè n dǒ̀unnè mutómmú kè yé nni mpā yemou.

25 Dibenni nummuri ndi di yóo dimè de be, ké yè dèite ké yè ntú di kpeye. Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

26 Òmòu báa cááké feǎǎfè bè í feúté fè kè fe yíi ncòu. Òmòu bá mpáũ yoo wè ndòari denitinònkpeye. 27 Di níi báa kuó kécíúté, di me nníi báa kuó di nucití késóo nfeedenfé. 28 Di níi bá ndòari ikúsié ke yóu dimáa, di bá ndóu dimáa. Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

29 Òmòu báa dúo nho bire teboocíétè kénte kè dèe túnne yebòkè, kénte kè dihei dimòu nde òunè ke òòari isòke kpeye. 30 Dí ntú ndi náké tí teompútè ìnkè, kèmmòke metaummè tou kó kufòwáa.

31 Di bá nkàri bèè bouri tinùbooti nè bepāābè borè, dè di sīnkūnkomu. Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

32 Kòo kótí níi tūòkení á íté kóò feí ndikàri kéndé odakòtí nè deè miéke nke di bo benkemè ke dò ndi n dé, mí ndi Yiè nKuyie.

33 Kòo pòò kàtení ke di bonè di bá nhò cíí. 34 Opòò wèè di bonè dí nhò wùò nke dò ndi kou, ké nhò dó di dó mèè botí dimáa, ke yé di múнке do túmè bepòòbè mbe Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

35 Di òòarimè ntú mèè wenni demòu miéke. Kè di dó dii mōnni kébenné òmòu de pèkumè yoo de cèékú di benné kè dè nweni. 36 Di biepeé nè di cidòòbè dè níi ntú dèè wenni, kè dí benné kè dè nweni. Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te, ke di òmòu Esibiti.

37 Dí mpí n di náké tí timou nè n tié nyimòu, kéndòari dè yèmmè. Mí tu di Yiè nKuyie.

20

Kuyie nyí dómè tí nfeu yebòkè

1 Kè tí Yiè nKuyie nyí kénáké Mòyiisi ke dò: 2 Náké Isidayeeribe ke tú, kè di kóò mòu yoo opòò wèè di bonè kòò feúté o bire dibòò Mòdàki bèè ò kùò. Dihei yembèè ò bùótí yetárè kékúò. 3 Kòò mòu mè dòò mí m mómumuò m miéke yóò ò yèmu, kè nh ò dènnè o kòbe miéke. Ke yé ò feútémè o bire dibòò Mòdàki ke sīnkūnnè metaummè tou, ke càke n yetisààri. 4 Ke dihei yembè bùútóò de kpeti, ke í dó kóò kùò. 5 Mí m mómumuò mmú miéke yóò ò yè, wenwe nè o fuku kumòu, kè m bè dènnè be kòbe miéke, nè bèè kó dimáa ò túnne ke fié de kó dibòò.

6 Kè wèè bùtinné mí ndi Yiè nKuyie nke kàri bèè bouri tinubooti nè bepāābè borè, m miéke yóò ò yèmu kè nhò dènnè o kòbe miéke.

7 Ncáánnè ke dò mpái pái mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

Kuyie nkuó yete dè

8 Dí ntú n tié nke ndòari n yèmmè mí ndi Yiè nKuyie mmú di tāātè kè di cáá.

9 Wèè sáa nho cice yoo o yò bèè ò kùò. Ò kùò omáa ndi ke yé o sáámmè o cice nwe yoo o yò.

10 Kè wèè duónè otòu pokù bèè bè kùò bedé, wenwe nè de kóo nitipòkù.

11 Kòò mòu duónè o cice pokù bèè bè kùò bedé wenwe nè de kóo nitipòkù. Bè kùò bemáa ndi.

12 Kè wèè duónè o bire pokù ò dòò isòke nyi bèè bè kùò. Bè kùò bemáa ndi.

13 Kòò mòu duónè onitidòu bè òunè onitipòkù, bè dòò isòke nyi, bèè bè kùò bedé. Bè kùò bemáa ndi.

14 Kòò mòu po onitipòkù ke wète ke tùòté de kóo nitipòkù yò, isòke nyi bèè bè còu nwenwe nè de kóo nitipòkù kédeite isòke di cuokè. Bè kùò bemáa ndi.

15 Kòò mòu duónè feǎǎfè bèè ò kùò kékúò de kó feǎǎfè.

¹⁶ Kòò nitipòkù mọ̀u yóu kẹ̀ fẹ̀ḍfẹ̀ ò duónè bẹ̀e ò kùò kékuaṇè de kó fẹ̀ḍfẹ̀. Dè kùò demáà ndi dedé.

¹⁷ Kòò mọ̀u puoke o tǎũ kẹ̀ bẹ̀ cǎá mbe yō yoo be cǎá mbe cice, kòò ò duónè ifei kperere nde. Bẹ̀e bẹ̀ dèite be boti kọbe miẹke bá wẹ̀ kòò nwúó, de kó meyei mbo be yó ìnkè nke.

¹⁸ Kẹ̀ wẹ̀e me nduónè onitipòkù ò yùs ndii m̀nni, ke yà o yónti bẹ̀e bẹ̀ dènne Isidayeeri be miẹke. Ke yé bẹ̀ yémèmu bedé ò yùmmè ke duó.

¹⁹ Òmọ̀u báá duónè o yō nantè yoo o yō kóo kóti yoo o cice tǎũ. Di tú meyi mmemáá kọbe mbe, kòò mè d̀̀ò bẹ̀e yóó tó de kó meyei. Wẹ̀e mè d̀̀ò wenwe nè ò duónè wẹ̀ bẹ̀ tó bedé ndi de kó meyei.

²⁰ Kẹ̀ wẹ̀e puoke o cice nantè pokù yoo o cice kóo kóti kou bedé bẹ̀e tó de kó meyei. Bè bo kú bá bẹ̀ í m̀̀̀̀te debire.

²¹ Wẹ̀e puoke o nantè pokù yoo o kóo kóti pokù ò s̀̀nk̀̀nne omáà ndi, bẹ̀ báá pété debire.

²² Dí mpí n di naké ti timou nè n tié nkéndòari dè yē mmù kẹ̀ dèe yie nkè dihei n di k̀̀rinè di báá di t́. ²³ Di báá t̀̀nne ibotí n yóó beti ì de kó dihei miẹke ì borime, bẹ̀ me nd̀̀ò kẹ̀ m bẹ̀ pè. ²⁴ N di nakému ke tú: Mí mómumu nyóó di duó nde kó ketenkè, menaamiè nnè mecekùò ndè pũ̀̀ò nkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te ke di cǎ́nnè nè ibotí tɛi. ²⁵ Mbaàtìnnè t̀̀nké iwũ̀̀s, n yē ndí nyo nyi nè n yē ndí nci ì. Di báá di n yē ndí nci kùù wanwankù yoo t̀̀e ǹ̀tè yoo dèè bambaannè kés̀̀nk̀̀nne dimáá.

²⁶ Ndònnè páíí, kénccáá nke tú n kọbe, ke yé mí ndi Yiè nKuyie ndòmmè páíí nwe, kẹ̀ mí di cǎ́nnè nè ibotí tɛi, kẹ̀ di bo ntú n kọbe.

²⁷ Di miẹke kòò nitid̀̀ò mọ̀u yoo onitipòkù tu opǎũ yoo ò boorí tinubooti, bẹ̀e ò bùs̀̀tí yetárè kékua. Ò kùò omáà ndi.

21

Ikuṣ ìi tukúnè ikuṣ nìùbè

DEÈNNÌ: Ikuṣ nìùbè bo nci dè

¹ Kẹ̀ ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náànti kénáké M̀̀ỳ̀iisi ke d̀̀ò: Náké ikuṣ nìùbè Aǹ̀ò bí ke d̀̀ò:

Ikuṣ nìùtì mọ̀u báá tóónnè o c̀̀t̀̀t̀̀e kóo c̀̀i mọ̀u kés̀̀nk̀̀nne omáá. ² Kẹ̀ dè sàà í tú o c̀̀t̀̀t̀̀e kou mómumu nwe. O cice yoo o yō yoo o bire yoo o nantè yoo o kóo kóti. ³ Nè o tǎũ wẹ̀e kpaá tecì̀t̀̀e ke mu nyí ỳ̀t̀̀e onitid̀̀ò ke yé ò mu nyí yenkemè, ò bo na kóò kááké. ⁴ Wenwe wẹ̀e ni benitibè, ò báá d̀̀ò dèè ci o c̀̀t̀̀t̀̀e miẹke kés̀̀nk̀̀nne omáá.

⁵ Ikuṣ nìùbè níí báá fenté fenté tiyùti be yó ìnkè, yoo bẹ̀e kuó be nuciti kesoó mbe debii, bẹ̀ me mbáá dúóké bemaá. ⁶ Bẹ̀ cǎ́mmu ke bo n kó mutómumu kpéi. Bẹ̀ báá cake n yètirì, bẹ̀e n feu iwũ̀̀s bẹ̀ m pǎá nyi. Nè de kpéi mbè d̀̀ò nkéndò mpáíí nwe.

⁷ Dè cimu ikuṣ nìùtì bo puokemè onitipòkù wẹ̀e d̀̀outi d̀̀outinè benitidaabe yoo osapàà mbè c̀̀ake wè, yoo onitipòkù wẹ̀e yenke ke yenté, ikuṣ nìùtì cǎ́mmu ke tú n kóo niti. ⁸ Di d̀̀ò nkénwúó nyikuṣ nìùbè benitibè n tǎátè bèmbe n tómmu kpéi bẹ̀ cǎ́mmu, ke yé bẹ̀e n feumè iwũ̀̀s di m pǎá nyi. Dí mbè wúò mbenitibè bẹ̀e cǎ́á nke d̀̀ò mpáíí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bẹ̀ cǎ́nné.

⁹ Kè iku5 niùtì mǎu kóo sapaà nǎkè omáà ke dǎuti dǎutinè benitidaabè ò ànnè o cice nwe ifei, bèe cǎu nde kóo sapaà.

¹⁰ Iku5 niùtì diewè wèè baké besombe, bè cǎu nwèè yuu mekùò nkoò cǎnnè kòò daati iku5 yààtì, ò báá yóu kòo yùtìi yéké ò me mbáá yóu kòo yààtì kèrì.

¹¹ Ò báá tóónnè ocíi késìnkúnne omáà, bá kòo cice nwe yoo o yǎ. ¹² Ò báá yè metaummè tou, ò yàà bo di sǐnkúnne mèè kpéí. Bè ò cǎu mmekùò mme kòò cǎnnè mí nKuyie n kpéí. Míi tu di Yiè nKuyie.

¹³ Wèe puoke osapàà nwèè mu nyí yé onitidòu. ¹⁴ Ò báá puoke okúpokù yoo wèè yenke ke yenté yoo wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè ke cǎke omáà. Iku5 niùbè botí miéke nke ò dò nkétáátémè osapàà nwèè mu nyí yé onitidòu, képuoke. ¹⁵ Ò yàà bo sǐnkúnne o fuku. Mí ndi Yiè nKuyie mmí ò cǎnnè.

DEENNÍ: Bèè báá na kǎntú iku5 niùbè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mǎyiisi ke dǎ: ¹⁷ Náké Anǎo ke tú n yē nnè bè bo mbomè nè be yaábíio iku5 niùtì wèè mǎke kuyènkù ó bá n féúté feǎfè yoo ò m pǎ tidiiti. ¹⁸ Kòò mǎke kuyènkù bá kùu botí ò báá na kǎpí nde kó mutǎmmú, kòò tu kuyǎònkù yoo dikpènni yoo dǎmarè yeté o ìikè. ¹⁹ Kòò tààku kuù me nkéété yoo o bakù. ²⁰ Kòò tu tehùtè yiè, yoo ò dò ndeǎfíre yoo ò á dinǎmpénni yoo mekpàà, yoo tǎwǎòtè matè á o kǎnti yoo o takuò mpǎnte. ²¹ Anǎo kó kufuku miéke iku5 niùtì mǎu bá n féúté feǎfè yoo ò m pǎ tidiiti kénsà kòò mǎke kuyènkù, ò báá na kǎpí nyiku5 niùtì kó mutǎmmú. ²² De yiè mbo na kédì bè m pǎ tìi diiti yoo bè m pǎ dè ke yéte ke tuǎ nke sùs. ²³ Ò me mbáá ta metaummè tou kuyààkù kpetí dè yoo wèe tóónnè diwǎòtǎnni, ò tu kuyènkù yiè nwe, ò yàà bo sǐnkúnne metaummè tou nè di nenti. N tú di Yiè nKuyie nku ke míi dè cǎnnè.

²⁴ Mémme, kè Mǎyiisi tì nàké Anǎo nè o bí nè Isidayeeri be sǎmbe.

22

Tǎǎtí: Bèè báá di bè pǎ dè Kuyie

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: ² Náké Anǎo nè o bí, n yē nkòo niti ní dǎmmè ò báá di Isidayeeri be m pǎ dè késìnkúnne n yetisààrì. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te. ³ Náké be ke tú, n yē mbe kó kufuku nè be yaábíio kè wèè sǐ nke kááké bè m pǎ dè, bèe ò dǎnne n kǎbe miéke míi tu di Yiè nKuyie. ⁴ Anǎo kó kufuku miéke kè tikǎnti pǐ nhòmǎu yoo ò tùòti yefòtè kè mu nyí wenke ò báá di bè m pǎ dè. Dè me ndò nè wèè kááké ocíi ke sǐnte nè wèè bo ndu5 káyenke nè omáà, ⁵ nè wèè bo kááké debambaànnè marè késǐnte, yoo òmǎu wèè kááké dèè sǐ nkésìnkúnne omáà. ⁶ Kòò sǐnkúnne omáà mebotí ò sǐmmu kǎntǎ kǎtuǎkèné kuyuoku. Ò báá na kédì bè m pǎ dè kǎmbaanè ò bo wuǎmè. ⁷ Kuyuoku mǎnni ò wenkemu ò bo na kédì bè m pǎ dè ke yé ò kó mudii mmumè. ⁸ Òmǎu di miéke báá di feǎfè fèè ku yoo musǐmmù pǐ nfè. Kòò fè di ò sǐntemu. Míi tu di Yiè nKuyie.

⁹ Bè ntú m bè nàké tì kè dèe yie nkè bè báá di iku5 yete dè kǎto de kó meyei, kè bè dè di, bè yàà bo kú. Míi tu di Yiè nKuyie mmí di cǎnnè.

¹⁰ Kè bè m pǎ dǎmarè wèè í tú iku5 niùtì ò báá dè di. Bá kè iku5 niùtì kóo pòò nwe yoo o kóo tǎnti ò báá dè di. ¹¹ Kè iku5 niùtì me ndonté kudaakù, kù bo na kè dè di kéndǎnnè bè peité kù tǎfètè. ¹² Kè iku5 niùtì mǎke osapàà nkòò yenke wèè í tú iku5 niùtì ò báá na kédì bè m pǎ dè. ¹³ Kòò dòu me nku yoo bè ò bèti

⁴ Nte yebaa nkó yemàrè teyè di ní yóo tí nyèè mièke ké n sànte.

Diyentébanni

⁵ Dibenni tǎnkù ketiwè kó diyìè tɛpítè nè dinaanni kó dihuri mǎnni yó ntú diyentébanni ndi.

⁶ De kóo tǎnkù omáà kó diyìè tɛpítè nè dinummuri yó ntú pǎèbè bèè í kǎorenè mutie mùu muuti bɛ kó dibanni ndi. Dí nyo mpǎèbè bèè í kǎorenè mutie mùu muuti ke dǎ yewe yèyiekè. ⁷ Diyìè ketiri yìè di tíi nké n sànte, de yìè di báá pǐ mmutǎmmú. ⁸ Yewe yèyiekè mièke ké nni mpǎā nyepārè ke tuǎ. Diyìè yìenni kǎtíi nké n sànte, di báá pǐ mmutǎmmú.

Tidiketiti kó dibanni

⁹ Kè ti Yìè nKuyie nyíé kǎbéinnè Mǎyiisi ke dǎ: ¹⁰ Náké Isidayɛeribe ke tú n yǎ nké di ta dǐi mǎnni dihei n di duǎ ndi ke kùúti, ke dǎi tidiketiti, di bou dibou kǎduǎ nyikuǎ niúti. ¹¹ Kòò dè nni mbenke, kè dǎe yie nké n di cǎuté. Tɛomǐpùtè yìè kó diwentéteri ndi ikuǎ niúti yóo dè nni mbenkemè, ¹² kè n féúté dipedabii dǐi mǎke dibenni dimáà ke kpa kuyènkù kétuǎ, ¹³ kǎwáà mmuyuo ncidóòbè bǎkuǎ kè mù àntenè mekùǎ, nkǎwáà mmenaǎ mbè tumè difǎè dǐtiri dikéè kǎcǎú ndǎfǎnkè kétuǎ. N dǎke dǎ dǐi pǎnni ndi. ¹⁴ Di báá di di paa nkó tidiiti, di báá ti dǎdǎnè pǎè, di me mbáá ti pǎnné kǎcǎáké, yoo dí nti cǎá ntibénti ke í keté ke dè bou dibou ke m pǎ. De kó ikuǎ yó mbomu sǎà nè di yaábíou bá kè di bo kùu píkù.

Dididèibanni

¹⁵ Kè di níi m pǎ tidipànti dǐi yìè, di báá kaa nde kó diyìè kè dǎe wenté kè di keté kǎkaa nke dǎ seménnibè bèyiekè, ¹⁶ Seménni oyiéniwè wenwe kó tɛomǐpùtè yìè, dè yóo mbo yewe sipisinummú ndi, kè di m pǎ tidiiti. ¹⁷ De yìè bá wè wèè wáà ntidipànti kó muyuo nsáàmù cidóòbè bètǎāti kǎdǎdǎnè pǎèbè bèdǎbè kǎkǎorenè mutie mùu muuti kè di tǎni de kó dipǎnni ké m benke. ¹⁸ Pǎè kó difǎnkúò kè dí n féúté yepedabe yèyiekè yèè mǎke dibenni dimáà dimáà, ke kpa kuyènkù nè dinaadapǎnni dimáà nè yepedakè yèdǎè kè yè wǎnnénè tidiiti di m pǎ ti, kè dè cǎú mmenaǎ mbè tu mè difǎè kétuǎ, dipǎnni ndi dǐi kó kufǎòku n naati. ¹⁹ Kè di dèè dí wáà ndibòdǎà meyei nhūtímù kpéi nnè yepedabe yèdǎè yèè mǎke dibenni dimáà dimáà kè n féúté metaummè kpéi. ²⁰ Kè ikuǎ niúti dè nni mbenke kè dè nni nféúté metaummè tou borè, kǎwǎnnénè tidipànti kóo pǎè nè yepedabe yèdǎ. Dè tu n kperè nde bè m pǎ dè ikuǎ niùbè yóo nte dè. ²¹ De kó diyìè kǎtíi nké n sànte, dí báá pǐ mmutǎmmú de yìè. Dè yóo ntú ikuǎ nyi di kpéi nsǎà nè di yaábíou bá kè di bo kèè bíékè.

²² Kè di dei tidiiti di báá deite kǎtaunnè tǐi bo di paa mmǎnku, di me mbáá kǎnté kǎdǎri, dí ti yóu becǐribè nè bepǎòbè kpéi. Mí ndi Yìè nKuyie mmú di te.

Siheú kó dibanni

²³ Kè ti Yìè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: ²⁴ Náké Isidayɛeribe ke tú:

Dibenni tǎnkù yiénwè kó diyìè ketiri níi yó ntú tɛomǐpùtè nte, di níi tíi nké n sànte nè tipíétì nè siheú. ²⁵ De yìè di báá pǐ mmutǎmmú, dí n féúté feǎfǎ kétuǎ.

Meyei nhūtímù kó diyìè dieri

²⁶ Kè ti Yìè nKuyie nyíé kǎnáké Mǎyiisi ke dǎ:

²⁷ Otǎnkù yiénwè yìè pínni yó ntú meyei nhūtímù yìè ndi, di níi tíi nké n sànte, kǎbou dinùu kè n féúté feǎfǎ kétuǎ. ²⁸ Di báá pǐ mmutǎmmú mamù de yìè meyei ncfǎmmè kó diyìè ndi, bè yóo di dǎò di meyei ncfǎmmè kó ikuǎ kè

n di cǎé mmí ndi Yiè nKuyie. ²⁹ Kè wèè í bou dinùù de yiè bèè ò dènne o kabe miéke. ³⁰ Kè wèè pǐ mmutómmú de yiè m bo ò ðeite o kabe miéke. ³¹ Di báá pǐ mmutómmú de yiè ðe yóó ntú ikuó nyi di kpéí nsáá bá kè di bo kèè bíékè. ³² De kó diyie yó ntú n kperi ndi, otánkù yiè weínni kó kuyuoku nku di yóó boumè dinùù kéntò kétuokenè diyie teri kuyuoku.

Dibanni bè tu di titouti kperi

³³ Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náaanti kénáké Mòyiisi ke dò: ³⁴ Náké Isidayeeriibe ke tú n yè nhotánkù yiénnwè yiè tepítè nè dinummuri di níí ànné titouti kó dibanni kè n sante, kè di mbo ke dà yewe yèyiekè. ³⁵ Diyie ketiri yiè di tíí nké n sante, de yiè òmòu báá pǐ mmutóncéémù. ³⁶ Yewe yèyiekè yenyé miéke, bá di di níí n féuté feòfè kétuó. Diyie nínni yiè kétéí nké n sante kè n féuté feòfè kétuó. Di báá pǐ mmutóncéémù dibanni denni dii yiè.

³⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M me ntáátè yèè we di níí yóó ye ntíí kè n sante, kè n fíé iwúó kétuó kè m pā tidiiti kó yepārè, kè n fíénè iwúó metaummè kpeyi, kécóú mmenaà nkétuó kéntù mbá dii yiè di kuó dòmmè. ³⁸ Ke né yíénè iwúó di n feu ì siompúsi kó yewe nè yepārè di m pāā nyè nè iwúó di n feu ì, di n dounkonè yèè nò kpéi nnè yepārè diwèl kpeye.

³⁹ De kó difónkúò otánkù yiénnwè kó diyie tepítè nè dinummuri ke só ndi ðeite di diiti ke dèè, dí ànné titouti kó dibanni kè nni nsánti ke dò yewe yèyiekè. Dibanni yiè ketiri nè diniínni yó ntú teompútè nte. ⁴⁰ Diyie ketiri, dí waá nyetebe sàáyè nè tipuonti nè kukó nkó titieti, kényānku metaummè tou di Yiè nKuyie nyiikè ke dò yewe yèyiekè. ⁴¹ Dibenni miéke di níí ànné dibanni kè nni nsánti ke dò yewe yèyiekè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéí nsáá nè di yaábíó. Dibenni tánkù yiénnwè miéke nke di níí yóó ànnémè de kó dibanni. ⁴² Isidayeeriibe di níí yó mbo titouti miéke nke ke dà yewe yèyiekè. ⁴³ Kè ðeè yie kè di yaábíi banté ke do ndi dò ã titouti miéke nke, n di dènnení dii mōnni Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁴⁴ Kè Mòyiisii náké Isidayeeriibe yemòrè bè yó mbaà nyè ti Yiè nKuyie nkó yebaa.

24

Bè bo mpǐ mmèè botí metaummè tou kó tefitíkèkètè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeriibe kè bè da duó nhodifíé kó mekòsàamè di bo ntuònnèmè tefitíkèkètè deyuo ndemou. ³ Kè Anò tè ínné metaummè tou miéke kuyàákù kùù pǐ metaummè tou ííkú ðe ku iikè, kè tè níí nyiè nke cóú mí ndi Yiè nKuyie n yiikè kéwenténè. Dè yóó ntú ikuó nyi di kpéi nnè di yaábíó sáá. ⁴ Anò yóó de nyínné tefitíkèkètè mesò nsààmè kpete kécónnè te búkúsi kè ðe níí ncóú nkeyènkè kemou n yiikè.

Péèbè bè yó mpāā mbè Kuyie

⁵ A waá mmuyuo nsààmù kéðònnè péèbè tepítè nè bèðébé bá wèè péè kòo yuo ncéékù mbo cidòòbè bèkuò. ⁶ Kaa bè daá mmesò nsààmè kóo táburi ínkè icuó idéi bèkuò bèkuò mí ndi Yiè nKuyie n yiikè, ⁷ kécóú mbá kùù cuó ínkè tihúúnti sààti bè yóó tuò nti, kè ðeè benke péè omou túmè mí ndi Yiè nKuyie n kou.

⁸ Bá tèè om̀pùtè nte bè ní yó daámmè de kóo p̄éè mesəə nsààmè kóo tábùrì ìnkè mí ndi Yiè nKuyie n yìkè. Díndi Isidayeeribe di dò nké mme ndəəri sáà. ⁹ Anəə nè o bí beè yó nte de kóo p̄éè, bè ní nkari metaummè tou kó kudànkù ké bè càáké ke yé bè bè nni mpāmèmu kè beè càá nkè beè dò nké bè di. De kó iku5 yó mbomu sáà.

Bè dò nkédòmmè wèè sáà nKuyie nè wèè bo poté otàù kékua

¹⁰⁻¹¹ Danni kóo nitipòkù m̀əu wèè do bo Isidayeeribe cuokè kòo yètìrì tu Dibidi, kòo peité osapàà nkòo yètìrì ntu Sedonii, kòo peiténè Esibiti kou m̀əu odapàà. Diyè mari kè dè kóo dapàà nnè Isidayeerì kou, kè bè nkpa nkè de kóo dapàà nsáà nKuyie, kè bèè ò kòtenè M̀əyisi borè. ¹² Kè bèè ò kànnè ké nhò bàà ke kèmmùnè ti Yiè nKuyie mbo bè nàkémè bè dò nkóò d̀òmmè.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀əyisi ke d̀ò: ¹⁴ De kóo dapàà wèè n sáà mmí nKuyie, á ò dènnè Isidayeeribe kari, bèè kó dimàà kèè ò n sáammè mí nKuyie nkè bèè nós mbe nou o yuu ìnkè kè Isidayeeribe bəm̀əu ò bùstí yetárè kékua. ¹⁵ Kàa náké Isidayeeribe ke tú n yé nkè wèè n sáà mmí nKuyie nkùù ò te wèè t̀ə de kó meyei. ¹⁶ Kè wèè n sáà mbè dò nkóò bùstí yetárè nye kékua, kòò tu op̀òò yoo diheì yiè nke né n sáà mbèè ò kùə.

¹⁷ Kè wèè poté otàù ke kùə, bèè ò kùə. ¹⁸ Kè wèè kùə otàù kó feḏḏè wèè ò yietì feḏḏè.

¹⁹ Wèè kòute otàù bè múnkeè ò kòute. ²⁰ Wèè kèéte otàù k̀ú wèè kèéte ò kperi. Kè wèè kpéte otàù ǹnfè bèè kpéte ò kəfe. Kè wèè feute otàù ǹnni bèè feute ò kperi. Kè wèè ànnè otàù kuyènkù bèè kù nhò ànnè múnke.

²¹ Kè wèè poté feḏḏè ke kùə wèè yietì ḱfóó, kè wèè poté oniti ke kùə bèè ò kùə.

²² Di bekùnè mèè botí diheì yembè di yó mme mbekùnè bep̀òbè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

²³ M̀əyisi ti náké diì m̀ənni Isidayeeribe kè bèè denne de kóo dapàà nwèè sáà nKuyie mbe kari kóò bùstí yetárè kékua. Mem̀me bè d̀òmmè ti Yiè nKuyie nnàké ti M̀əyisi.

25

Dibenni ketenkè bo om̀pè di

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀əyisi Sinaii t̀ari ìnkè ke d̀ò: ² Náké Isidayeeribe ke tú n yé nkè di ta diì m̀ənni diheì n di du5 ndi, dí soó mmukútímù, kè ketenkèè om̀pè kè dè ntú n kó disànni. ³ Dí nkuuti ke d̀ò yebie nyèkuə, kèmbuəti di diiti, képienko f̀inyí kó detie nke t̀ú de be. ⁴ Dibenni yiénni miéke ketenkè kó diom̀p̀ubenni ndi, di báá buəti, di me mbáá píe ǹf̀inyí kó detie. Dè yó ntú n kó disànni ndi. ⁵ Kè tididenti yè di báá ti dèite, bá nè di í me mpiémmè di tie nkè dè peité, di báá t̀ú de be, ketenkè om̀p̀ubenni ndi. ⁶ Dí nyo ntididenti díndi nè di kó tidaati nè di kó bet̀əmbè nè bep̀òbè bèè di bonè. ⁷ Nè de kó tidiiti miéke nke di w̄5 yóo p̄étemè kédi nè diheì kó tiwanwanti timəu.

Tidaati f̀immù kó dibenni

⁸ Di ní kàa nyebie nyèyiekè yèyiekè kuce m̀əyiekè. De kó yebie nyó mbo yebie nsipísìnàà nè yèwei ndi. ⁹ Dibenni sipísìnàà nè diweínni kóo t̀ànkù yiénwè kó diyè pínni, diyè dieri ndi, meyei nh̀útímù kpéi. Dí du5 nkè bèè eé dit̀əteheù diheì diməu miéke, ¹⁰ ḱp̄ĩk̄é, dibenni sipísìnùmmù kperi yó ntùmè tidaati

fīimmù kperi ndi, dibanni dieri kó dibenni ndi, òmòu ténke bá ntú kudaakù n kó ketenkè kemou mieke. De kó dibenni bá wè ò bo na kèwète kètieke o tenkè, bá wè kòo kò nho cīètè. ¹¹ Dibenni sipísìnmùmmù kperi yó ntú tidaati fīimmù kperi ndi, dibanni dieri kó dibenni ndi. De benni di báá buotí di me mbáá deite tididenti yoo dí tṣū detie mbè tu dè fīnyī de be, di í píe nde kó yebe. ¹² De kó dibenni tú tidaati fīimmù kperi ndi, de kó dibenni mieke di yó nyo ntidenti nti. Diwèi kó dibenni ndi, dí ndi wuò ndii cáá.

¹³ De kó dibenni mieke bá wè ò bo na kèwète kètieke o tenkè. ¹⁴ Kòò mòu fiitinè o kou ketenkè yoo ò kè nhò donnè, ò báá ò ciité. ¹⁵ Wèe wénté dè kpaá yebie nyèdè kè n kó dibennii tuakeni, de mieke nke ò yóó namè kóò kèéte idííí. ¹⁶ Kè yebie nsū idííí nsū kè yè me nkéñni idííí nkéñni, di yó nwéi yebie mmamè mme ke kékíí idííí. ¹⁷ Di mieke òmòu báá ciité otàù. Di nni ndé, mí ndi Yiè nKuyie mmí di te. ¹⁸ Dí mpī n tié nnè n kuó kéndòori dè yèmmè, memme di bo mbomè di tenkè ke bá nyīèkù dèmarè. ¹⁹ Kè di paa nní mpéi, kè di yo nke sànnè kèmbò ke í yīèkù.

²⁰ Kè dè yèmmè di bo beke dimáá ke dà: Ti né yó nyo mba kè ti í kùutí dibenni yiénni ke deite tidiiti? ²¹ N yóó duó nkè n kó mesàà mmeè ní mbo di ìnkè, dibenni kuónni mieke kè di paa nní peité, kè dè nsànnè di bo nyommè ke dà yebie nyètàati. ²² Kè di buotí dibenni niínni mieke di bo na kényo ntidikóti kètuakèné dibenni wéiínni di bo deitemè tipánti.

A bo wète kédontémè a tenkè

²³ Òmòu báá fité ketenkè sáá kè dèe deè ke yé mī temè ketenkè kè di tú be pòòbè ke bo ke mieke. ²⁴ Dihei n yóó di duó ndi mieke, dí dáu nyikuó kòò mòu fité o tenkè wèe na kèwète kè kè donté.

²⁵ Kòò mòu tebite ta ticítì ke fité ketenkè, o cīètè kou wèè ò tákénè wèè dò nkéwète kè kè donté. ²⁶ Kòò mòu me nyí mọke wèè ò tákénè ke bo na kè kè donté, kòò wète ke pètè dii yiè idííí ò bo na kèwète kédonté o tenkè. ²⁷ Bèe kaà nyebie nyèè pèéte kébate yèè kpaá, kè tidaati fīimmù benni né na kètuakeni kòò ò téné, kèwète kètieke o tenkè. ²⁸ Kòò me nyí pètè ò bo yietí mù wèè kè donté wè nkpaá ke kè te, ke baanè tidaati fīimmù benni kòò né na kèwète kécouté o tenkè.

²⁹ Kòò me nfité te cīètè kè tè bo dihei iduotí fité di, dibenni dimáá kó mukūū mmieke nke ò bo namè kèwète kè tè donté. Kòò dó kèwète kè tè donté dè báá pèéte dibenni nè ò tè fitémè. ³⁰ Kè dè pèéte dibenni kòò í wète ke tè donté, wèè tè donté wèe yó ntè te sáá nè o yaábio. Te yiè mbáá wète kè tè couté tidaati fīimmù bo tuakemè. ³¹ Kè sicéí sii bo yehèkè iduotí í fité yè si yó ndònnè depaa ndòmmè mme, te yiè nníí bo na kèwète kè tè donté yoo wèe wète kè tè couté tidaati fīimmù bo tuakemè.

³² Defiibe bie yó mmakemu kuce ke níí na kèwète kédonté be tenkè yoo be cīí sáá. ³³ Bá kè Defii botí kou wèè donténè o tebite te cīètè, kè tidaati fīimmù benni tùòke wèe wète kè tè duó nte yiè, ke yé be cīí sii tumè be kperè bè mọke dè Isidayeeriibe tenkè mieke. ³⁴ Bè báá fité be pénnè be kó ketenkè yó nni nke sáá.

Bè bo mpenni mènè botí becīribè be kperè

³⁵ Kòò mòu kou ta ticítì mieke ke ténke í mọke mùmamù, wè nhò tò, kòò me ntú opòò nwe ò nhò tò, kè dèe yie nkòò mbo o borè. ³⁶ Ò bá nwanti mucóntimu o ìnkè, ò bá nwanti ke bo ò di. Ò ndé mí ndi Yiè nKuyie nkè o kou nhò bonè. ³⁷ Kòò me nhò pènte idííí nyi ò bá nwanti kécónte, kè tidiiti me nni nti ò bá

nwanti wèè ò tè́nné kénóó. ³⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te kè di dènnení Esibiti ke bo di duó nKannahā tenkè, kè di ntú n kòbe.

Oniti bo wète kédontémè otòu

³⁹ Kòò mǎu kou ta mesémmè mieke ke ténke í mǎke mùmamù, ke fiténè omáá otòu ke bo mpí nho tómmú, wèè ò donté ò báá ò p̄́nné mudaatómmú. ⁴⁰ Wè nhò bonè ke ònnè ò kóo tǎnti yoo wèè kǎtení ke ò taànè. Wè nhò p̄́nné mutómmú kè tidaati f̄́immù benni yàa tuòkení. ⁴¹ Kè tidaati f̄́immù benni tùòkení, wèè kò nwenwe nè ò bí ò kòbe borè, kékari ò yembè tenkè. ⁴² Di tú n kó betómbè mbe, kè n di dènnení Esibiti, òmǎu báá fité omáá bè òó fitémè kudaakù. ⁴³ Di mieke òmǎu báá dǎòné otòu muwērímú. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te, di nni ndé!

⁴⁴ Di kó tidaati tinitidaati nè tinitipòti tí yóó yènní yehékè yèè di fité yènye. Di yó mbe ndonnè tidaati. ⁴⁵ Bepòòbè bèè kǎtení ke di bonè, di bo na ke níí donté be bí, yoo bèè do di bonè nè òmǎnni be yaábí. Bè bè peitè di tenkè nke díí bè te. ⁴⁶ Di bo kú kényóu dè di bí í dò nké dè tùóté, kè bembè ntú di kó tidaati sǎá. Kè di tebií Isidayeeri be tǎbè, òmǎu báá dǎòné otòu muwērímú.

⁴⁷ Kè dè me ndò mbepòòbè yoo bèè kǎtenè ke di bonè be kóò mǎu mǎke idiítí, kè di tebite matè ò mǎkenè dibǎnní, koò fiténè temáá yoo bá kè bepòòbè kó deyaábire marè nde tè fiténémè temáá. ⁴⁸ Di mǎkemu kuce ke bo na kèwète kédonté di tebite, di kou mǎu bo na kèwète kédonté di tebite. ⁴⁹ O cice kou yoo ò cice kou kó debire bo na kèwète kè tè donté, yoo otòu mǎu nè wè bè tu meyíí mmémáá kòbe. Kè dè í dò mmemme tè wète ke pètè te kperè tè bo na kèwète kédonté temáá. ⁵⁰ Kè tè yóó donté temáá bèe náké nè wèè do nké tè donté, kè bèe kaa nyebie nwèè do tè donté ò tè donté kè yèè bie sooté de cuokè, kè n kó dibenni né na kétuòkení. Bè yóó wénté yebie nyèè soké yènye de cuokè ke né na kékééte idiítí bá díí yie kè idiítí mmànnè bè òó yietí í otǎnti diyie òmáá mieke. ⁵¹ Kè dè kó yebie nkpaá ke sù ò yóó yietí kè í nsùmu kè di tebite na kèwète kédonté temáá. ⁵² Kè yebie mme nyí kpaá sù kè tidaati f̄́immù benni tùòkení tè tó yietí kè dè mmànnè yebie mmámè, kè tèe wète kédonté temáá. ⁵³ Kè bè donté òmǎu ò níí yó mbo wèè ò donté ò cǐtè ke dò nho tǎnti nwe, di báá yie nké bè nhò dǎòrinè muwērímú. ⁵⁴ Kòò me nyí na ke bo wète kédonté omáá de kó meborime medé mieke wè mbaa tidaati f̄́immù benni kényè wenwe nè ò bí.

Kuyie nyèmmè ku kòbe dò nké nku ntú nkumáá

⁵⁵ Dǐndi Isidayeeri be di tú n kó betómbè mbe kè n di dènnení Esibiti kó ketenkè. Mí ndi Yiè nkuyie mǎu di dènnení Esibiti tenkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te.

26

¹ Di báá dǎò sitenkaaní kè sì fiíkú yoo di fiíkú yesǐmpókè, di báá cíéké yetárè kè ye kèri tifènti kèfiíkú kènninku ye líkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te.

² Di mpí n di náké tí siompùsi Ìnkè, kéndé n taummè tou. Mí tu di Yiè nKuyie.

Kuyie nyèmmè nkú yóó bè dǎò mesàá

³ Kè tí Yiè nKuyie mbéinnè Isidayeeri be dò: Kè di yie nke p̄́n í tié nnè n tannò ke dǎori dè yèmmè, ⁴ m bo ndi duó ònfetaafè fe mǎnni, kè di paa nni mpéi mesàá nké di tebiiti mpéi mesàá. ⁵ Kè di níí mpuoti tidiiiti kè di tebiitii binè, kè di ntǎu di tebiiti kétuòkenè di bo buótímè tidiiiti, kè di nyo ke sànnè kémbo bá dèmarè í di kóónnè. ⁶ Kè n di duó ndiwèi dihei mieke, kè di níí nduó ke í yíèkù. Kè n kei ndesínnè, mudoò ténke báá ànnè di kó ketenkè mieke. ⁷ Kè di mbeti di

dootitòbè ke bè kòù. ⁸ Di miéke benìtibè bènùmmù níí bo mbeti tekòùtè (100), kè tekòùtè mbeti tekòupípítè (10000) kè di bè kòù. ⁹ Kè nní mbo difònkó kédúó nkè di pié kè nní mpí n di dàòné mèè taummè. ¹⁰ Kè di níí nyo ndi diiti kè tipànti bi, kè di cūñnì tikóti kéànné tipànti. ¹¹ Kè n cìètè mbo di cuokè sàà, m báá di pè. ¹² M bo mbo di cuokè, ke di te kè di tú n kòbe. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te, ke di dènnení Esibiti. Kè dè bo yie nkè di ténke bá ntú tidaati, ke touté di tuo Esibiti kòbe do di tou nyè, ke di na ke ò nkéí ke yíéó.

Kuyie nyè kù yóó bè potè tì yēīti

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náànti kébéi nke dà: Kè di me nyete n kpeti ke í túnne n tannò yemou, ¹⁵ kè di búttinné n kuó ke pè n tié, kè di tôte n di dàòné mèè taummè, ke yóó ke ténke í dàori n tannò yemou yèmmè. ¹⁶ Nte n yóó di dàòmè:

M bo duó nkè meyei ndiemè di do ké di kũs nkè kukòntonnoò diekù di pí nkè di nuò nta, kè kùu ta kéncáá ndi kònti. Kè di níí buotí tidiiti kè tì bi kè di dootitòbè kotení kè tí dèite bá di báá cònte. ¹⁷ Kè n di búttinné kè di dootitòbè di na, di nñmbè bo di baaté kè di ncooti bá bè í di beti.

¹⁸ Bá nè memme kè di í kénké n kpeti, nní ndi soké tiyēīti di yei nkpéí, ¹⁹ kèpante di wērimú mùu te kè di moke tefentè, m bo duó nkè tiwetiti kpenke timátí tēmè bá fetafaé bá nniu, kè ketenkèe kpenke kédontenè disòwùò. ²⁰ Kè di sònté kèndeu di wērimú detetirè bá di paa mbá mpeí. Di paa nkó titebiiti me mbá mpeí.

²¹ Nè memme kè di yete, ke í dó ké n kénké, nní ndi soké tiyēīti di yei mmamè, ²² kédúó nkè desinnèe yènní kèmpī ndi bí, kédeè di wùs, desinnè bo di yaate kè di ce di do kerí ìi kpánné.

²³ Kè n yī memme kè dè í sànnè ke bo di tié, kè dè dò ndi kpaá soké ke yetírí n kpeti. ²⁴ De mōnni mí mómumu mmú né yóó cómmú kè di potè di yei nkpéí, ²⁵ kédúó nkè di dootitòbè ndi kòù, ke peiri di tôte mèè kpéí n di dàòné mèè taummè. Kè di coké ke tii ndi ekè miéke, n duónko mutenkũ nnè de kpéí nkè di ta di dootitòbè nòu miéke. ²⁶ Kè n di mōnte mudii, kè benitipòbè tepítè níí wēnné kèpūnné pèè dipèēfiunnì dimáá miéke, ké wè ndi duó nkè dí ò berí kèwérí kécááké bá di bá nsànnè.

²⁷ Kè n yī memme kè di baa yete ke í dó ke n kénké, ²⁸ m miéke bo di yè, kè n di ànné tiyēīti di yei nkpéí, ²⁹ kè di nkòu di bí ke cáá, inítidaai nè inítipòì, ³⁰ ke può ndi bəwūstàré nè di wūstàré di tuò nyèè ìnkè tihúúnti kè di kuo kèwēnnénè di bókè m può nyè. ³¹ M miéke bo di yè kè n duó nkè di ekèe náá ntidobonti, kè m può ndi wūstàré, n ténke bá nkémmú tihúúnti di tuò nti kó kufōōku. ³² Míí mómumu nyóó pōnte di kó dihei kédéíté, kè dèe di di dootitòbè bèè kòriní ke bo mbo de kó dihei miéke. ³³ Kè n duó nkè mudoò tanní kè dí cìété, kè di cēīí náá ntidobonti, kè di tenkée dàúnko.

³⁴ Di bo mbo dii mōnni di dootitòbè tenké miéke, de mōnni di tenké bo pété teompútè di do kè mōnte tē, ³⁵ kè bo om̀pè, de mōnni kèfóó ndi do kè yetenè tēè om̀pútè di bo dii mōnni ke miéke.

³⁶ Di kòbe bèè bo yenté di dootitòbè ekè miéke m bo bè ànné kufōwaá, mbá kè kufk̀pèrikù nampè bèe coké kéndò nhòmòu bè bèti nè disie, kè bè ncokù ke duò bá òmòu í bè bèti. ³⁷ Bè bo ncokù ke bétírí betòbè ke dò mbe dootitòbè bè bèti, òmòu me nyí bè bèti. Di báá na kèbaao di dootitòbè. ³⁸ Kè di yei ndi dootitòbè tenké miéke, kè kè di di. ³⁹ Di miéke bèè bo yenté kèmbò be dootitòbè ekè miéke bè bo ncítiri, be mómòmbe be yei nkpéí nnè be yembè kòme kpéí.

Kuyie nyóó daatenímè kù dǎ̀nè Isidayeeribe m̀̀è taummè kpéí

⁴⁰ De m̀̀nni ndi Isidayeeribe bèè yó nkpaá bè yó bantémè bembè nè be yembè bè d̀̀òmè meyei nké mè d́́a nke d́́: Ti caà̀remu ti yetemè a kpeti. ⁴¹ De m̀̀nni kébanté ke d̀̀ mmí còmmú ke bè d̀̀enne be tenké, ke bè k̀̀tenè be dootitòbè cie. De m̀̀nni bembè bèè to do kpeñni kè bè k̀̀k̀̀k̀̀nnne bemaá ḱ́eyie mbe caà̀rimè. ⁴² De m̀̀nni kè n daatení n d̀̀d̀̀nè mèè taummè Sakòbu nè Isaki nè Abarahammu nè n do nàkè ti be kó dihei kpéí. ⁴³ Bè í bo yeè m̀̀rè mieke be ei, di bo om̀̀pè. Ke s̀́ mbè ité kè di d̀̀ùnko, de m̀̀nni kè bèe ya meyei nkó mucóntimu bè yete mèè kpéí n tié nke p̀̀è n kuó. ⁴⁴ Bá nè bè yó mme mbomè be dootitòbè cie n yí yó bè dootóo, yoo m mieke be ye kè mbè kùò páíí, k̀̀t̀̀t̀̀e metaummè n do bè d̀̀d̀̀nè mè. Mí mbe Yiè nKuyie mmí bè te. ⁴⁵ N yóo daatemu be kpéí nkédaatení n do d̀̀d̀̀nè mèè taummè be yembè kè bè d̀̀enne Esibiti ibotí tei nuò mmieke ke bo ntú be Yiè nKuyie. Mí tu di Yiè nKuyie.

⁴⁶ Yeè tannò nye ti Yiè nKuyie ndo nàkémè M̀̀yíisi nè ku tié nnè ku kuó Sinaii t̀̀ari ìnkè Isidayeeribe kpéí.

27

Bè bo ndei mèè botí bè d̀̀ùnnè yeè nò Kuyie

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀̀yíisi ke d́́: ² Náké Isidayeeribe ke tú n ye nkòò m̀̀u d́́ kédeite dinùù ò n d̀̀ùnnè di, kòò n d̀̀ùnnè dinùù ke benné nè oniti nwe. ³ Oniti wèè m̀̀ke yebie nsipísidé k̀̀ntò k̀̀tuòkenè yebie nsipísikuò o díítí bo medítibii nsipísinnùmmù ndi, bè kéété i metaummè tou kpéí. ⁴ Kòo nitipòkù nwe o díítí bo medítibii nsipísitàati ndi.

⁵ Kè debire nde dèè m̀̀ke yebie nyènnùmmù k̀̀ntò k̀̀tuòkenè sipísidé, kè dè tu denitidaare nde de díítí mbo medítibii nsipísidé, kè denitipòrè me nni nde i mbo medítibii ntepiítè.

⁶ Dèè m̀̀ke otànkù òmáá k̀̀ntò k̀̀tuòke yebie nyènnùmmù, kè denitidaare nde de díítí mbo medítibii mmènnùmmù, kè denitipòrè nde mè mbo mètààti.

⁷ Yebie nsipísikuò kó difònkùò k̀̀be, kòo nitidùù nwe medítibii ntepiítè nè m̀̀nnùmmù, onitipòkù medítibii ntepiítè.

⁸ Kòo m̀̀u me ǹ̀te ke í d̀̀ nhò bo na ḱ́eyietí de kó idíítí, bèè ò toni ikuú niùti borè, kè ikuú niùti kéété o díítí.

⁹ Kè dè me ndò mbè m p̀̀a dè tu feòfè nfe bè n feu fè, fè tu n kafe nfe. ¹⁰ Bè báá na kè fè cèètenè fetefè fesààfè yoo fesìnfè. Kè bè t̀̀uòtè feòfè bè m p̀̀a fè ke cèètenè fetefè idé i naá n kpeyi nyi.

¹¹ Kè de kó feòfè me ntu ikuú yete fènfè, bèè fè benke ikuú niùti bá kè fè tu fèè botí, ¹² kòo fè wènté ḱ́yá fè wenni yoo fè sí nkékéété fe díítí. ¹³ Kè fe yiè nweè me ndó k̀̀wète kè fè donté wèe yietí bè fè kéété ìi díítí kénós nke i mmànnè ò bo totémè ò me nyietí i yeçúò yènnùmmù kó òmáá.

¹⁴ Kòo m̀̀u m p̀̀a o c̀̀tè, ikuú niùti tè wènté, kè tè wenni yoo te sí, kòò yí mù, mummù. ¹⁵ Kè tè yiè nweè me ndó k̀̀wète kè tè donté wèe yietí bè tè kéété ìi díítí kénós nkè i mmànnè bè bo totémè ò yietí i yeçúò yènnùmmù kó òmáá kè ntè te.

¹⁶ Kòò mǎu m pǎ kɛtenkɛ, dí wɛntɛ bè bo kɛ buǎtí tidibotí kɛ tì mmámɛ, kékéééé kɛ díítí. Kɛ kɛ dò nkɛ bo na kécɔutɛ tidibotí cidóòbè sikɔusitǎāti (300) kɛ díítí mbo mɛdíítibii nspísínùmmù. ¹⁷ Kòò yó m pǎ ðɛ kó kɛtenkɛ, kɛ sǒ tidaati fíimmù benni bo kɛ díítí baá mmɛ mmà. ¹⁸ Kɛ tidaati fíimmù benni mɛ mpɛɛtɛ, kòò kɛ nni mpǎ, ikuó nìùtìi kaà nyɛbie nyɛè kpáà kɛ tidaati fíimmù benni tɛrii tuàkení kékéééé kɛ díítí.

¹⁹ Kɛ kɛ yiè nwɛtɛ kɛ dó kɛ kɛ dontɛ wɛɛ yietí ikuó nìùtì kɛéééé ìì díítí kénós nkɛ ì mmànnɛ bè bo totémè ò yietí ì yɛcúò yènùmmù kó dimáà kɛ kɛ tiekɛ.

²⁰ Kòò mɛ nyí kɛ dontɛ ò mómumu nkòò kɛ fitɛnɛ otòu mǎu dɛ dèèmu. Ò tɛnkɛ báá na kɛ kɛ dontɛ. ²¹ Kɛ tidaati fíimmù benni mɛ ntùòkɛ, wɛè mɛ nkɛ dontɛ wɛè kɛ yóu, kɛ naà n kòkɛ nkɛ. Ikuó nìùbè bè kɛ tiekɛ. Bè kɛ nni mpǎmu.

²² Kòò mǎu m pǎ kɛtenkɛ ò dontɛ kɛ, kɛ ðɛ í tú ò yɛmbè kòkɛ, ²³ ikuó nìùtìi wɛntɛ yɛbie nyɛè kpáà kɛ tidaati fíimmù bennii tuàkení kékéééé kɛ díítí wɛè kɛ nni mpǎà nkòò yietí kɛ díítí ðɛ yiè, ì tu n kpɛyi nyí. ²⁴ Kɛ tidaati fíimmù benni tùàkɛ wɛè do kɛ tɛ nɛ dimànni wɛè wɛtɛ kɛ kɛ cɔutɛ, ò yɛmbè kòkɛ nkɛ.

²⁵ Bè níí yóò tǔnnɛ idíítí ìì kɛéééé metaummè tou kpéí ì kó kukperíkù nku, kékéééé ðɛ kó idíítí. ðɛ kó idíítí kó fesámǎpǎfɛ cɛ́ékù bo kádammù tɛpíítɛ ntɛ.

Yɛpǎrɛ yɛbotí yɛbotí

²⁶ Òmǎu bá m pǎ ò òfɛ peitɛ fɛ meketimɛ kɛ fɛ tu fɛdaafɛ, fɛ ðiɛ nkɛ tú n kɔfɛ nfe. Kòò nààfɛ nfe yoo ò pièfɛ yoo ò buǎtɛ. ²⁷ Kòò mǎu m pǎ fɛðfɛ bè í n feu fɛ, bè bo na kɛwɛtɛ kɛ fɛ dontɛ kɛyietí fɛ díítí kénós nkɛ dɛ mmànnɛ bè bo totémè ò yietí ì yɛcúò yènùmmù kó dimáà. Kɛ fɛ yiè mɛ nyí dó kɛwɛtɛ kɛ fɛ dontɛ bèɛ fɛ fitɛ fɛ díítí.

²⁸ Kòò mǎu m pǎ ðɛmarɛ kɛ tú, ò ðɛ nni mpǎmu sǎà, bè báá na kɛwɛtɛ kɛ ðɛ dontɛ yoo bèɛ ðɛ fitɛ. Kòò nìtì nwe yoo fɛðfɛ yoo ò yɛmbè ò yóunɛ kɛè tenkɛ, bè m pǎà ndèè kó dimáà mɛbotí ðɛ tu n kpɛrɛ ndɛ. ²⁹ Kòò nìtì nwe bè m pǎmɛ bè báá na kɛwɛtɛ kóò dontɛ, bèɛ ò kù.

Ti bo n duòmɛ Kuyie nti mǎkɛ ðɛ kó dimáà kó ðɛpííndɛ

³⁰ Kɛ ði ðɛtɛ ði pǎa nkò tidiiti nɛ ði tebiiti dí ðɛ berí kɛðɛtɛ dèè tu ðɛpííndɛ, ðɛ tu n kpɛrɛ ndɛ. ³¹ Kòò mǎu dó kɛwɛtɛ kɛdontɛ ò kó ðɛpííndɛ kó ðɛmarɛ wɛè yietí kénós nkɛ dɛ mmànnɛ bè bo totémè ò yietí ì yɛcúò yènùmmù kó dimáà. ³² Dèè kó dimáà tu iwǔð, inààkɛ nɛ ipɛ nɛ sibó, fɛè òfɛ níí tú fɛpíínfɛ fɛ tu nkɔfɛ nfe. ³³ Dí níí báá fɛ cèètɛnɛ fɛsǎáfɛ yoo fɛsǎnfɛ. Kòò mǎu fɛ cèètɛ, fɛnfɛ nɛ ò cèètɛnɛ fɛ idɛ ì naà n kpɛyi nyí, bè mɛ mbáá na kɛwɛtɛ kɛ ì dontɛ.

³⁴ Ti Yiè nKuyie ndo dú nyí kuó nyí Mǎyiisi Sinaii tǎri ìnkɛ Isidayɛribɛ kpéí.

Mukétímù Di mpátírì tṵ tū̀ náàntì

Mukétímù kó dipátírì ti náá mMɔ̀yìisi do bè duós nKuyie nkuó Sinaii tārì kédeé kè bèe báátímè mmè kékété ke bo ta Kuyie mbè duós ndiì èi. Bè de nkètè kètuoke Kadeesi Badinnea tenkè kè de nkpaá bè bo tamè diheì maa, kè bè né depe bè bo tamè de kó diheì. Kè Kuyie nyúú mbe to, kè bèe fité ke dò yebie nsipísínàà dikpáà miéke, kè de mboní kè bè baa tuoke Mɔ̀abu tenkè mukókúú nkóò dāmèèrì bakù you. Isidayeeribe do dò nké de nyité kéta Kuyie mbè duós nkèè tenkè Kannahāā.

De kó dipátírì sɔ̀oté Mudennimù kó dipátírì nè ikuó niùbè pátírì ye kó tináàntì nti, ke benkú Kuyie nkó benitibè do cīnnimè, kè be tákumè níí bonke di nyiè kéwēte kétonkè diterì. Nè memme kè Kuyie nkuu me mpī nku nùù kù bè dšunnè di ke dš ké di dš. Kè Mɔ̀yìisi ncóm̄mù benitibè cuokè ke náá mbenitibè Kuyie nhò náké tì, ke kù baa mbenitibè kpéi.

Di mpátírì náàntì duós ke dòmmè

1. Bè do kéréimè ditārì Sinaii kó dikpáà miéke 1:1-10:10
2. Bè itémè Sinaii ke ta Mɔ̀abu biriku 10:11-21:35
3. Bè bomè Mɔ̀abu tenkè:

Badaki do yēmmè Badammuu bonté Isidayeeribe kusīnkù 22-24

Bè yeténèmè Kuyie, mucèmmu sɔ̀otémè nè ikuó mai de kó tináàntì 25-36

ISIDAYEERIBE DO KÉRÍMÈ DITĀRÌ SINNAI KÓ DIKPÁĀ

Bè kàammè Isidayeeribe meketimè

¹ Isidayeeribe ye Esibiti kè de mmoke dibenni ndi. Dibenni dèrì kóo tánkù odèrì kó diyie ketirì, kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔ̀yìisi Sinaii kó dikpáà ku taummè tou miéke ke dò: ² Kaannè Isidayeeribe kéntū mbe naàmùnti tūmmè titòbè nè be cēi tū ntūmmè sitòbè, di kaa mbèè kó dimàà tu benitidaabè kéwāri bá wè o yètirì. ³ Mɔ̀yìisi f̄n n̄nè Anə di kaa nylsidayeeribe bèè m̄ke yebie nsipísidé kēnt̄o ke deētinko bèè bo na kékote mudòò be t̄rè dòmmè. ⁴ Bá kùù naàmùnkù be cēi miéke dí deite okótì òmáà òmáà kè bè ndi neinè. ⁵ Nte bèè yóó di neinè be yètè:

Dubenni kó kunaàmùnkù miéke, Sedeu biré Edisuu.

⁶ Simmèṣṣ kòku miéke, Sudisadaii biré Sedumieri.

⁷ Sudaa kòku, Amminadabu biré Nasṣ.

⁸ Isakaa kòku, Saa biré Netanneyeedi.

⁹ Sabunə kòku, Edonni biré Ediabu.

¹⁰ Sosefu kó ibí Efadaimmu nè Manansee be kó tinaàmùnti kòbe:

Efadaimmu kòku, Ammiudi biré Edisama.

Manansee kòku, Pedasuu biré Kammidiyeedi.

¹¹ Bensamèè kòku, Kideonii biré Abidanni.

¹² Danni kòku, Amisadaii biré Ayiesèe.

¹³ Asèè kòku, Okadanni biré Pakiyeedi.

¹⁴ Kadi kòku, Deuyeedi biré Ediasafu.

¹⁵ Nefutadii kòku, Enanni biré Aida.

¹⁶ De kó benitibè do tú bè tãátè bèmbè. Bè do tú bèè kòtì bèmbè be botì mièke ke ni benitibè sikoupi. ¹⁷ Memme Məyiisi nè Anəo kè bēe túóté de kó benitibè bè tãátè bè, ¹⁸ kətíi nyIsidayeeribe bəməu otānkú dəri kó diyie ketiri, kè Isidayeeribe bate be naəmunti nè be cēi, kè bēe dei bèè mǎke yebie nsipísidè sidè kēndeētinko.

¹⁹ Memme Məyiisi bè kàammè Sinaii kó dikpáa mièke ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkè ke yē ndè ndømmè.

Bè ketémè mukammù

²⁰ Bè bate dii mōnni Dubenni wèè tu Isidayeeribe kóo po kó kunaàmunkù kédeè kè bēe kaa mbèè kó dimàà tūǎke yebie nsipísidè kēndeētinko, bèè dō mbè bo na kékote mudò.

²¹ Bè do kàa mbè Dubenni kó kunaàmunkù bè do bo sikoupišínàà nè sikoupišikuà nè sikousinùmmù ndi (46500).

²² Kè bēe bate Simmešš kó kunaàmunkù kékaa mbèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko benitidaabè máa kēwāri be yètè. ²³ Kè bè rúbo sikoupišínùmmù nè sikoupišiwēi nè sikousitāti (59300).

²⁴ Kè bēe bate Kadi naàmunkù kǎbe be cēi dō ndømmè benitidaabè, bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko bèè dō nkéna kékote mudò. ²⁵ Kè bè rúbo sikoupišínàà nè sikoupišínùmmù nè sikousikuà nè sipíšínùmmù (46500).

²⁶ Kè bēe bate Sudaa naàmunkù kǎbe be cēi dō ndømmè benitidaabè, bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko bèè dō nkéna kékote mudò. ²⁷ Kè bè rúbo sikoupišiyiekè nè sikoupišínàà nè sikousikuà (74600).

²⁸ Kè bēe bate Isakaa naàmunkù kǎbe be cēi dō ndømmè benitidaabè bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko, bèè dō nkéna kékote mudò, ²⁹ kè bè rúbo sikoupišínùmmù nè sikoupišínàà nè sikousinàà (54400).

³⁰ Kè bēe bate Sabunəo naàmunkù kǎbe be cēi dō ndømmè benitidaabè bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko bèè dō nkéna kékote mudò, ³¹ kè bè rúbo sikoupišínùmmù nè sikoupišiyiekè nè sikousinàà (57400).

³² Kè bēe bate Sosefu biré Efadaimmu kó kunaàmunkù kǎbe be cēi dō ndømmè benitidaabè bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko, bèè dō nkéna kékote mudò,

³³ kè bè rúbo sikoupišínàà nè sikousinùmmù (40500).

³⁴ Kè bēe bate Manansee, Sosefu biré terè kó kunaàmunkù kǎbe, benitidaabè bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko, bèè dō nkéna kékote mudò, ³⁵ kè bè rúbo sikoupišitāti nè sikoupišidè nè sikousidè (32200).

³⁶ Kè bēe bate Bensamee kó kunaàmunkù kǎbe be cēi dō ndømmè benitidaabè bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko, bèè dō nkéna kékote mudò, ³⁷ kè bè rúbo sikoupišitāti nè sikoupišínùmmù nè sikousinàà (35400).

³⁸ Kè bēe bate Danni kó kunaàmunkù kǎbe be cēi dō ndømmè, benitidaabè bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko, bèè dō nkéna kékote mudò, ³⁹ kè bè rúbo sikoupišikuà nè sikoupišidè nè sikousiyiekè (62700).

⁴⁰ Kè bēe bate Asee kó kunaàmunkù kǎbe be cēi dō ndømmè, benitidaabè bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko, bèè dō nkéna kékote mudò, ⁴¹ kè bè rúbo sikoupišínàà nè tekoupišitè nè sikousinùmmù (41500).

⁴² Kè bēe bate Nefutadii kó kunaàmunkù kǎbe be cēi dō ndømmè, benitidaabè bèè mǎke yebie nsipísidè kēndeētinko, bèè dō nkéna kékote mudò. ⁴³ Kè bè rúbo sikoupišínùmmù nè sikoupišitāti nè sikousinàà (53400).

44 Μεμμε Μογiisi nè Anṓ nè Isidayεεribe kó tinaàmùnti tepíité nè tídéti kó bekótibè kàammè Isidayεεribe be cǐi dò ndòmmè. 45 Kè bèe bate bèè mǎke yebie nsipísidè kéndèètinko bèè dò nkéna kékote mudòò, 46 kè bèe wǝnné bemou kémbò sikoupiókousikuò nè sikoupiṣitāāti nè sikousinùmmù nè sipísinùmmù (603550). 47 Bè né í nwǝnnénè Defii kó kuwuṓ nke kàa.

Defiibe kó mutōmmù

48 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Μογiisi ke dò: 49 A báá kaa nDefii kó kuwuṓ, a báá bè kàannè Isidayεεribe. 50 Á bè duṓ mmetaummè tou kó mutōmmù, kè bè ndake n nenti kpéi nnè dèè kó dimàà cénke tú metaummè tou kperε. Bèè yó ntou taummè tou nè di nenti, bèè yó nte de kó mutōmmù, kè di báté dè bèè yóó fité metaummè tou. 51 Kè metaummè tou do nkésṓṓ ndikari bèè yóó di kpéété, kè di tǔṓke di bo cómmù dè, bèe di cónné. Wèè í tú Defii botí kou kòò di tǔṓnnè bèe ò kùṓ. 52 Isidayεεribe bá dii tǐnni di níú báté di kó mefié, di kó mecannimè borè. 53 Kè Defiibe bèè báté kéfité metaummè tou, kè dǝε yie mmí nKuyie nkè m mieke báá do Isidayεεribe. Defiibe bèè yó mpí metaummè tou mieke mutōmmù.

54 Μεμμε kè Isidayεεribeε tǔnne weti weti ti Yiè nKuyie nnáké ti Μογiisi be kpéi nkòò ti mbè náké.

2

Bè kǎnne mèè botí Isidayεεribe

1 De kó difǎnkúò kè ti Yiè nKuyie nnáké Μογiisi ke dò: 2 Isidayεεribe bá dii tǐnni di níú báté di wuṓ nkó mecannimè borè kéfité metaummè tou, kè ndi ciǝnnè.

3-8 Sudaα kó ditǐnni kǎbe nè Isakaα kperi kǎbe nè Sabunṓṓ kperi bèè yóó wǝnné kǎbáté metaummè tou diyie yièni kǎè bíékè, Sudaα kó mecannimè borè. Kè Amminadabu bire Nasṓṓ nni Sudaα kǎbe kó dihǎāpǎntǐnni kè di mbo behǎāpǎmbè sikoupiṣiyiekè nè sikoupiṣinàà nè sikousikuò (74600).

Kè Sudaα bire Netanne yeedi nni Isakaα kǎbe kó dihǎāpǎntǐnni behǎāpǎmbè sikoupiṣinùmmù nè sikoupiṣinàà nè sikousinàà (54400).

Kè Edonni bire Ediabu ni Sabunṓṓ kǎbe kó dihǎāpǎntǐnni behǎāpǎmbè sikoupiṣinùmmù nè sikoupiṣiyiekè nè sikousinàà (57400).

9 Kè bèe wǝnné bemou kémbò behǎāpǎmbè tekoupiókùtè nè sikoupiṣini nè sikoupiṣikuò nè sikousinàà (186400).

Bèè kó dihǎāpǎntǐnni níú yóó niité kǎité.

10-16 Dubenni kó ditǐnni kǎbe nè Simmeṓṓ kó ditǐnni kǎbe nè Kadi kó ditǐnni kǎbe bèè yóó wǝnné kǎbáté metaummè tou bakú cǎnku bíékè, Dubenni kó mecannimè borè.

Kè Sedeu bire, Edisuu nni Dubenni kó dihǎāpǎntǐnni behǎāpǎmbè sikoupiṣinàà nè sikoupiṣikuò nè sikousinùmmù (46500).

Kè Sudisadaii bire Sedumieri nni Simmeṓṓ kó ditǐnni kǎbe behǎāpǎmbè sikoupiṣinùmmù nè sipísiwei nè sikousitāāti (59300).

Kè Deuyeedi bire Ediasafu nni Kadi kó ditǐnni kǎbe behǎāpǎmbè sikoupiṣinàà nè sikoupiṣinùmmù nè sikousikuò nè sipísinùmmù (45650).

Kè bèe wǝnné bemou kémbò behǎāpǎmbè tekoupiókùpiité nè sikoupiṣinùmmù nè tekoupiité nè sikousinàà nè sipísinùmmù (151450).

Bèè yó mpokoo Sudaα nè o kǎbe be kó yetǐrè.

17 Be kó difǎnkúò kè Defiibeε tǔnne nè metaummè tou, Defiibe kó dikari dii níú yó mbo de cuokè. Bè yó ntú mbè báté mèè botí nku ke iiti, bá wè ò níú yó mbo o kó mecannimè borè nde.

18-24 Efadaimmu kó ditínni kòbe nè Manansee kperi beè yóo wènné kébáté metaummè tou diyìè taà kèè bíékè Efadaimmu kó mecanimè borè.

Kè Ammiudi birè Edisama nni Efadaimmu kòbe kó dihāāpòntínni behāāpòmbè sikoupirísìnàà nè sikousinùmmù (40500).

Kè Pedasuu birè Kammidiyeyeri nni Manansee kòbe kó dihāāpòntínni sikoupirísitāāti nè sikoupirísidè nè sikousidè (32200).

Kè Kideonii birè Abidanni nni Bensamee kòbe kó dihāāpòntínni behāāpòmbè sikoupirísitāāti nè sikoupirísìnùmmù nè sikousinàà (35400).

Kè bèe wènné bemou behāāpòmbè tekoupiríkòupítè nè sikoupirísini nè tekòutè (108100).

Beè ní yó ntú ditínni táānni kéíté.

25-31 Danni kó ditínni kòbe nè Asee kó ditínni kòbe nè Nefutadii kó ditínni kòbe beè yóo wènné kébáté metaummè tou bakù you bíékè, Danni kó mecanimè borè.

Kè Amisadaii birè Ayiesee nni Danni kó dihāāpòntínni kòbe behāāpòmbè sikoupirísikuà nè sikoupirísidè nè sikousiyiekè (62700).

Kè Okadanni birè Pakiyeedi nni Asee kó dihāāpòntínni kòbe behāāpòmbè sikoupirísìnàà nè tekoupirítè nè sikousinùmmù (41500).

Kè Enanni birè Aida nni Nefutadii kó dihāāpòntínni sikoupirísìnùmmù nè sikoupirísitāāti nè sikousinàà (53400).

Kè bèe wènné bemou behāāpòmbè tekoupiríkòutè nè sikoupirísìnùmmù nè sikoupirísiyiekè nè sikousikuà (157600).

Beè ní yó ntú besòmbè kéíté.

Bà díi āāpòntínni ní yó mbo di kó mecanimè borè nde.

32 Isidayeyeribe mbe bè do kàa mbè ké bè bāte be cēí dòmmè, be kó yehāāpòntífrè yemou kè yèe wènné kémbo behāāpòmbè sikoupirísikuà nè sikoupirísitāāti nè sikousinùmmù nè sipísìnùmmù (603550). 33 Bè me nyí nkàannè Defiibe Isidayeyeribe tòbè cuokè ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Mòyiisi ke yē ndè ndòmmè.

34 Kè Isidayeyeribe tūnne weti weti ti Yiè nKuyie ndo nàké ti Mòyiisi. Memme kè bèe cómmu bema bema be cānnimè dò ndòmmè. Memme bè itémè be kari bá wè o naāmùnkù dòmmè nè o cīètè.

3

Defiibe kó mutòmmù dò nkéndòmmè

1 Nte Mòyiisi nè Anò be kó iwuo. Ti Yiè nKuyie ndo yóo béinnè Mòyiisi Sinaii tārì ìnkè kè Anò mōke ibí ìnàà ndi ùl yètè tu: 2 Nadabu weè do tú Mpo, kénante Abiu, kòo nante Edeasaa nè Itamaa. 3 Anò kó ibí nyi memme, bè do còù mbèè yò mekùò nke bè cāñnè kè bè bo mpí nyikuò tómmù. 4 Nadabu nè Abiu kè bèe kú Sinaii kó dikpáà metaummè tou bòrinù, ke yé bè do tūōnnèmè ti Yiè nKuyie ntihúunti muháá nsóntíke kōmu. Bè do yóo kú ke í mōke ibí. Edeasaa nè Itamaa kè bèe sòtè kémpínnè be cice Anò ikuò tómmù.

5 Memme kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dō: 6 Duò nkè Defii kó kuwuo nkòbeé tínni, kàa bè duò nhAnò kè bè nwē nke pí mmutòmmù. 7 Kè bèe nhò teñnè kè bè mpí mmutòmmù metaummè tou, Isidayeyeribe bemou kpéí. 8 Bèe yó ndake metaummè tou kó tinennti kpéí kémpí nyIsidayeyeribe kó mutòmmù metaummè tou. 9 Á duò nDefiibe Anò nè o bí, mú bè dèite Isidayeyeribe miēke ke yē nhá bè mbè duò. 10 Anò nè o bí beè máá yó ntú ikuò niùbè, kémpí nyikuò tómmù, kè wèè í tú Defii botí kou kòò kàáké de kó mutòmmù bèe ò kùò.

11 Kè ti Yiè nKuyie nní nsoké ku náànti kébéi nke dò: 12 Mí tãátè Defiibe Isidayeeriibe sɔmbe cuokè, kè bè bo cɔuté bèè tu Mpo be kó difòtìrì kèmpí n tōmmú, mí bè te. 13 Ke yé bèè tu Mpo be kó dimàà tumè n kòbe mbe. M potè dii yiè Esibiti tenké mièke bèè tu Mpo, de yiè ndi n cànnémè Isidayeeriibe mièke bèè tu Mpo nè be wūš pié ì bí ketiyì kè i tu idaaì, kè dè bo ntú mí ndi Yiè nKuyie n kpere.

Bè kàammè Defiibe kó kubotí

14 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi Sinaii kó dikpàà mièke ke dò: 15 Á kaa nDefii kó ibí inítidaaì be naàmùnti nè be cǐí, kékèténè ì mòke otànkù òmáá òmáá kèndeètinko.

16 Kè Mòyiisii túnne ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ké bè kàa.

17 Nte Defii bí kó yeyètè: Kerisonni nè Keati nè Mèdadi. 18 Kè Kerisonni kó ibí ntú: Dibini nè Simeii. Be kó tinaàmùnti nti mèmme. 19 Kè Keati kó ibí ntú: Amudamu nè Isaadi nè Ebunòò nè Usiyeedi. Be kó tinaàmùnti nti mèmme. 20 Kè Mèdadi kpèyi ntú: Madi nè Musi. Defii kó ibí nyi mèmme be naàmùnti nè be cǐí.

21 Kerisonni kó tinaàmùnti do tú: Dibunii kòku nè Semmeji kòku kè bè ntú Kerisonniibe. 22 Kè bèè bè kàa nkétuóté inítidabí ì mòke otànkù kèntò ke deètinko kè bè mbo sikòupísíyiekè nè sikòusìnùmmù (7500). 23 Kerisonniibe kó tinaàmùnti kòbe beè do kari metaummè tou fònkúò diyìè taà kèè bíékè. 24 Dayeedi birè Ediasafu weè do tú be kó tɛcǐtè kóo kótì. 25 Kerisonniibe kó mutōmmú do tú bè bo ndakemè metaummè tou kpéi nnè kuyààkù kùù di daátì nè kùù kpetí dibòrì. 26 Nè tì fité kudànkù nè kùù kpetí ditowaà kó dibòrì nè de kó iwēi bè òš pítinné ì de kó tiyààti.

27 Keati kó tinaàmùnti do tú: Amudaabe nè Isaabe nè Ebunòòbe nè Usiyeedibe be kó tinaàmùnti nti mèmme. 28 Kè bèè bè kàa nkétuóté inítidabí ì mòke otànkù òmáá kèndeètinko kè bè mbo sikòupísìni nè sikòusikuò (8600) beè do pí mmetaummè tou kó mutōmmú. 29 Keatiibe kó tinaàmùnti kòbe beè do kari metaummè tou bakù cànkù bíékè. 30 Usiyeedi birè Edisafāa weè do tú be cǐtè kóo kótì. 31 Beè do te bè bo ndakemè metaummè tou kpéi nnè tábùrì nè tefitúkèkètè nè yewūštrè nè tinenti teti bè pīinnè tì ikuó tōmmú nè kuyààkù de mièke kòku nè iwēi ì kù pītinnè.

32 Beè do pí mmetaummè tou mièke mutōmmú kè be kóo kótì tu ikuó nùiti Anòò birè Edeasaa, kè weè mbé baké.

33 Mèdadi kó tinaàmùnti kòbe do tú: Madiibe nè Musiibe. Mèdadi kó tinaàmùnti nti mèmme. 34 Kè bèè kaa nyinítidabí ì mòke otànkù kèntò ke deètinko kè bè mbo sikòupísíkuò nè sikòusidé (6200). 35 Kè Abiyai birè Sudiyeedi weè ntú be kó tɛcǐtè kóo kótì, beè do kari metaummè tou bakù yóu. 36 Mèdadi kó tinaàmùnti kòbe kó mutōmmú do tú bè bo ndakemè metaummè tou kó tidabèti kpéi nnè ticáàòti nè yesànkè nè ye kó yeteitiyè nè di kó tinenti teti timòu. 37 Beè do dakenè metaummè tou kó kudànkù kó yesànkè kpéi nnè ye kó yeteitiyè nè de kó ibaké nè de kó iwēi.

38 Mòyiisi nè Anòò nè be bí kè bèè kari metaummè tou diyìè yièni kèè bíékè dibòrì bo kèè bíékè, kèmpí nyikuó tōmmú Isidayeeriibe kpéi. Kè wèè í tú Defii botí kou ke dè tóonko, bèè ò kù.

³⁹ Kè bèe kaa nDefiibe kétúóté inítidabí ìì màke otànkù kèndeètinko, bəmou kè bè mbo sikoupiísídé nè sikoupiísídé (22000). Məyiisi nè Anoo bèè do bè kàa kéntū mbe naàmuntì dō ndommè, tì Yiè nKuyie ndo bè nàkémè.

Bè cèètènèmè Defiibe bèè tu Mpo

⁴⁰ Kè tì Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dō: Kaa nyIsidayeeribe bèè kó dimàà tu Mpo bəmou, kéketénè ibí ìì màke otànkù òmáá kèndeètinko, á bè kàa nkéwāri be yètè. ⁴¹ Kàa dèè, á túóté Defiibe kè bè nni nduó, Isidayeeribe bèè tu Mpo be kó difítiri kè bè ntú n kəbe, kétúóté be wūó kéceetenè Isidayeeribe kó iwūó pié ìì bí ketiyi kè ì tu idaaì.

⁴² Kè Məyiisii kaa nyIsidayeeribe bèè tu Mpo tì Yiè nKuyie nhò nàké ke yè ndè ndommè. ⁴³ Kè bèe kaa nkéwāri be yètè kétúóté ibí ìì màke otànkù kèndeètinko kè bè mbo sikoupiísídé nè sikoupiísídé nè sikousidé nè sipísiyiekè nè bètāāti (22273).

⁴⁴ Kè tì Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dō: ⁴⁵ Túóté Defiibe kécónné Isidayeeribe bèè tu Mpo be kó difítiri kè nni mbè te kétúóté Defiibe kó iwūó pié ìì bí ketiyi kè ì tu idaaì kéceetenè Isidayeeribe kpeyi Defiibe, mī yó mbè te, mí mbe Yiè nKuyie. ⁴⁶ Isidayeeribe bèè tu Mpo bèè nānké Defiibe ìnkè sikousidé nè sipísiyiekè nè bètāāti (273). ⁴⁷ A cəuté bá wè yuu ìnkè medítibii mmènummù ìì kèéte metaummè tou kpéi. ⁴⁸ Kaa duó nde kó idíífti Anoo nè o bí, kè bèe do mbèè tu Mpo bèè nānké.

⁴⁹ Kè Məyiisi cuó de kó idíífti kè bè bo donnè Isidayeeribe bèè tu Mpo bèè nānké. ⁵⁰ Kè bèe ì cuó kè ì mbo medítibii ntekpupíitè nè sikousitāāti nè sipísiikuó nè mēnummù (1365) bè do kèéte ìì díífti nyi metaummè tou kpéi. ⁵¹ Koo ì duó nhAnoo nè o bí tì Yiè nKuyie ndo tì nhò nàké wenwe Məyiisi ke nyè bèe dōdmè.

4

Defiibe naàmuntì kəbe kó mutōmmú

DÈÈNNÌ: Keati naàmùnkù kəbe kó mutōmmú

¹ Kè tì Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi nè Anoo ke dō: ² Kaannè Defiibe naàmuntì miéke Keati kó ibí be naàmuntì dōmmè nè be cēi, ³ kéketénè benitidaabè bèè màke yebie nsiipísitāāti kénto kētuokenè bèè màke yebie nsiipísinummù ke dō nkéna kēpí metaummè tou kó mutōmmú. ⁴ Keati naàmuntì kəbe kó mutōmmú yó ntú bèè bo ndakemè ikuó nenti kpéi. ⁵ Kè dè ní tūòke di bo ítéme di báté dè kəsóó, Anoo nè o bí bèe kotení kénunté kuyààkù kùu pi ikuó nenti kó kufāā. ⁶ Bèe kù pōū mmetaummè tou. Kè bè dèè bèe di dátinné kukònkperikù kénóó nkuyààkù kùu wūó tibedencèèti kè di tōnnè ipàāti. ⁷ Kè bè dèè bèe dátinné kuyààkù kùu do wūó tibedencèèti táburi bè dakù dè pēēbè bè m pāā mbè mí ndi Yiè nKuyie, kécónné yebo nè ibòòke nè yebo yèè yīēnnè menie nnè yedié nyikuó kó menaà nhō nhā yèè miéke, bè yó nde ndakù pēēbè bè yó nni mpāā mbè sāā. ⁸ Bèe dátinné de ìnkè kuyààkù kùu wūó tibedencèèti kénóó nkukònkperikù kètōnnè táburi kó ipàāti. ⁹ Kè bè dèè bèe dátinné tefitíkèkètè kuyààkù kùu wūó tibedencèèti nè yefitibo nè de kó siseú nè dèè kounè mutapéi nnè mekùò ncūò sii bukúsi miéke. ¹⁰ Kè bèe dè wēnnè kēpōū nkukònkperikù, kēdaā nkudabekù ìnkè, ¹¹ kédátinné disəwūòstōnni kuyààkù kùu wūó tibedencèèti ke nóó nkukònkperikù kètōnnè ipàāti. ¹² Kè bè dèè bèe túóté bè pīñnè tìi nenti ikuó tōmmú kēpōū nkuyààkù kùu

wũs tibeðencēēti nkénso nkukònkperikù ké dè wēnnè kédaá nkudabekù ìnkè. ¹³ Kè bè kouté diwũstònni kó mutápeí nke dèè bèè di dátinnè kuyaawũskù, ¹⁴ bè yóó de ndáá nyikuó nenti tímou bè tũðnnè ti tihúúnti nè simátikũmpéé yenì nkpesi nè tikāpenti nè ibòòke bè mèínè ì meyĩ, diwũstònni kó tinenti tímou cēnke, ké dè dátinnè kukònkperikù kētònnè ipàati ke bo ndi tòùnè. ¹⁵ Anoo nè o bí ké bè pōũ ndii mōnni ikuó nenti ke dèè. Kè dè tũðke di bo íté dè kēsso, Keati kó ibi kotení ké dè ta, bè né báá yie nkè be nòutèe kááké ikuó nenti, ké bè ti kááké bè yóó kúmu. Bè kó mutōmmú tú bè bo ntoumè ikuó nenti. ¹⁶ Kè ikuó niùti Anoo bire Edeasaa yie kó mutōmmú yó ntú ò bo ndakemè mme tefitúkèkètè kó mekùò nkpeí nè tihúúnti kufòòku kpeti. Nè tidiiti bè m pāā nti yewe yemou nè mekùò mbè sō cóú mmè oniti yoo dèmarè ké dè cāñné n tōmmú kpéi. Weè yó ndake metaummè tou dimou kpéi nnè dèè kó dimàà bo di mieke nè ikuó nenti tímou.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mōyiisi nè Anoo ke dò: ¹⁸ Dí ndake ké Keati naàmùnkù kòbe báá kú. ¹⁹ Ntenè di bo yímè ké dèe yie nkè bè báá kááké ikuó nenti tii bo kufáá mmieke kékú. Anoo nè o bí beè yóó bè benke bá wè o tōmmú nè ò yó ntou tii nenti. ²⁰ Di báá yie nkè bèe yá ikuó nenti tii bo kufáá, ké bè ti yá bá sām̀pò bè kumu.

DEENNÍ: Kedissonni naàmùnti kòbe kó mutōmmú yó ntú mù

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mōyiisi ke dò: ²² Kaa nKerisonni kòbe be naàmùnti dò ndòmmè nè be cēi. ²³ Á kaa mbenitidaabè bèè kó dimàà m̀ðke yebie nsipísitāati kénto kētuokenè sipísinùmmú ke dò nkéna kēpĩ mmetaummè tou kó mutōmmú. ²⁴ Nte Kerisonni naàmùnti kòbe kó mutōmmú yó ntú mù nè bè yó ntou dè. ²⁵ Bè yó ntou metaummè tou kó tiyàati nti, kuyààkù kùù sō di dátinnè nè de kó kukònkù nè kuyààkù kùù sō kpetinnè metaummè tou kó dibòri. ²⁶ Nè kuyààkù kùù fité metaummè tou nè diwũstònni nè kùù kpeti de kó kudànkù kó dibòri nè iwēi bè sō núnne ì kuyààkù nè ikuó nenti tímou tii pīnnè ikuó tōmmú. Bèè yó nte de kó mutōmmú. ²⁷⁻²⁸ Anoo nè o bí beè yó mbenkù Kerisonni naàmùnti kòbe be kó mutōmmú nè bè yó ntou tii nenti, ké Itamaa ikuó niùti Anoo bire mbè ni.

TĀĀTI: Bè kaammè Medadi naàmùnkù kòbe

²⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mōyiisi ke dò: Kaa Medadi kòbe be naàmùnti nè be cēi dò ndòmmè. ³⁰ Á kaa mbenitidaabè bèè m̀ðke yebie nsipísitāati kénto kētuokenè yebie nsipísinùmmú ke dò nkéna kēpĩ metaummè tou kó mutōmmú. ³¹ Nte be kó mutōmmú yó ntú mù: Bèè yó nte bè bo ntoumè metaummè tou kó tidabēeti nè di kó ipàati nè di kó yesànkè nè ye kó yeteitiyè, ³² yesànkè yèè fité metaummè tou kó kudànkù nè ye kó yeteitiyè nè de kó ibaaké nè de kó iwēi nè de kó tinenti tímou. Dí benke bá wè ò dò nkéntou tii nenti. ³³ Medadi naàmùnti kòbe kó mutōmmú mmu bè yó mpĩ mmú metaummè tou mieke. Itamaa ikuó niùti Anoo bire, weè yó mbè ni de kó mutōmmú mieke.

Bè kaammè Defiibe bèè pī mmetaummè tou kó mutōmmú

³⁴⁻⁴⁹ Mōyiisi nè Anoo nè Isidayeribe kó bekótibè ké bèe kaa nDefiibe be naàmùnti nè be cēi dò ndòmmè. Keati naàmùnti kòbe nè Kerisonni naàmùnti kòbe nè Medadi naàmùnti kòbe, kékēténè bèè m̀ðke yebie nsipísitāati kénto kētuokenè yebie nsipísinùmmú ke dò nkēpĩ mmetaummè tou kó mutōmmú. Kuyie ndo náké Mōyiisi nwe kòo duó nkè bèè ké kaa nkè bè mbo: Keati naàmùnti kòbe sikòupísidé nè sikòusiyiekè nè sipísinùmmú (2750). Kerisonni naàmùnti kòbe sikòupísidé nè sikòusikuò nè sipísitāati (2630).

Medadi naámuntì kòbe sikòupísitāāti nè sikòusidé (3200).

Βεμῶυ κὲ βῆε wēnné kέmbo sikòupísini nè sikòusinùmmù nè sipísini (8580).

Κὲ βῆε βὲ náké βὲ dò nképí mmùù tómmù nè tinenti βὲ dò nkéntou ti, ti Yiè nKuyie ndo ti náké Mòyiisi κε γῆ ndé ndómmè.

5

Dèè bo nte κὲ βῆε denne onitì Isidayeeribe cuokè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinné Mòyiisi κε δῶ: ² Náké Isidayeeribe κε tú κὲ tikánti pī nhómῶυ yoo ò tùàti yefatè yoo ò kááké ofí. ³ Kòo nitidòù nwe yoo onitipòkù dí ò bèti kòò dènnε di kó dikari. Kè dèε yie ndíndi Isidayeeribe κὲ di báá sīnkúnne di kó dikari, m borè di cuokè.

⁴ Kè Isidayeeribe dῶ ti Yiè nKuyie nnáké ti Mòyiisi be κpéi kòò ti mbè náké, kέmbeti be kó dikari βῆε kó dimàà sīnte.

A bo tūntemè a caàrimè

⁵ Memme κὲ ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi κε δῶ: ⁶ Náké Isidayeeribe κε tú: Kòò mῶυ cààrè ò kou τῶυ κpεε yoo ò dῶῶ meyei mmamè, ò cààrè mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe. ⁷ Wèε dáa nde kó meyei nhò dῶῶ mè kέténne ò cààrè dè de yiè, kénós nkè dè mmanè ò cààrè de kó metotimè yewétiyè yènúmmù kó dimáá. ⁸ Kè βὲ cààrè wè me nkumu κε í mῶke ò cédétè kou, βὲ na nhò yietí dè, βῆε dè duó mmí ndi Yiè nKuyie nkè ikuó niùtì dè tùóté, κε né mbúútì dipedaà meyei nhūtímù κpεri, ò yóó dῶῶnè di mewénkumè kó ikuó. ⁹ Kè Isidayeeribe níí dèite dèmarè dèè tu n κpεε de miεke κε duó nyikuó niùtì ò κpεε nde, n γῆ ndi mbè duó ndènde. ¹⁰ Kè βὲ càànnè dè n κpéi βῆε dè duó nyikuó niùtì, κὲ βὲ duó ndé ikuó niùtì ò κpεε nde.

Ikuó ìi tukúnè βὲ bo wátimè onitipòkù κε δῶ ò dῶuti dῶutinè benitidaabè

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie m béinné Mòyiisi κε δῶ: ¹² Náké Isidayeeribe κε δῶ: Kòo mῶυ kóo pokù dῶuti dῶutinè benitidaabè, ¹³ κε duónè onitidòù mῶυ kòo dῶu í βὲ sῶńkè, kòò sῶu nhomáá bá òmῶu í ò yà, βὲ me nyí ò sῶńkè βὲ duó dè, ¹⁴ yoo kòo dῶu yèmmè meε me yete kòò ò wátiri detetirè, yoo ò mènke dè dῶῶmu. ¹⁵ Kè dè tùàkení κε δῶ mme botí de yiè nkətenè ò pokù ikuó niùtì borè, kéntanè muyuo ncídoóbè βétāāti, ò báá mù γῶρε mekùò nyoo tihúúnti, κε γῆ dè tumè mepútímè kó medῶðrimè mme, meε yóó benke βὲ wátiri wè dῶῶmè meyei nyoo ò í mè dῶῶ. ¹⁶ Ikuó niùtì kətenè de kóo nitipòkù mí ndi Yiè nKuyie ncῆtè kóò cònnè n yiikè. ¹⁷ Kè ikuó niùtì yautè ikuó kó menie ndibuu miεke kέyētè n cῆtè kó mutáá nkéānné de miεke, ¹⁸ kécónnè onitipòkù n yiikè kédáté ò yuu kuyàákù, kέduó nkòo ceé nho nῶυ, kòo ānnè mepútímè kó muyuo nhò dῶu waanní mù κε bo ò yáákénè, κὲ ikuó niùtì mῶmmuó nní ntə menétiime mèè touní meyei. ¹⁹ De mῶnni κὲ ikuó niùtì béi nhonitipòkù ìikè κε δῶ: Kè nsà kàa í duónè onitidòù τῶυ, kòò mῶu í da yùúkù κε duónè κε da sῶu, menétiime miè mmèè tə kusīnkù mè báá da tóni meyei mmamè. ²⁰ Kàa me nduónèmu onitidòù τῶυ, κε sou nkè dè tu mῶmmuó nwe onitidòù τῶυ da duónèmmè, ²¹ ti Yiè nKuyie nda cῶs kàa nitipòtìi kũũ kàa naá ntehāunte, kέsuo nkénaá ndibenkèri, kàa botí kòbe níí nnáá nha κpéi mbè dῶ dīi mῶnni κéparikè. ²² Kè menie mmè nta a pəuti a nitipòtìi kũũ kàa suó. Kòo nitipòkùu cῶuté κε δῶ: Dè mme ndò.

²³ Kè ikuó niùtìi wāri yetannῶ yeyie ò béi nyè kέ yè dúténè menétiime, ²⁴ κε bo nii nhonitipòkù de kó menétiime memme mèè touní meyei nkòo yà de kó menétiime. ²⁵ Kè ikuó niùtìi cῶuté muyuo mepútímè kῶmu kέ mù benke ti

Yiè nKuyie ké mù kàtenè diwūstànni borè, ²⁶ kẹ́fóóté de kó muyuo nkè mù ndò ndibenkèri kòo mù tūo ndiwūstànni ìnkè ke né na kénii nde kó menie nhonitipòkù. ²⁷ Kòò mè yà ke sá nhò mènke duónèmu onitidàù tòu ke soú, kè de kó menétiime mèè tò kusìnkù ta o pouti mè bo nte kòo nitipòtìi kũũ, kòo náá nteháunte, késuo nkénaá ndibenkèri kòo boti kòbe níi bèi nho kpéí bè dọ dii m̀nni kẹparikè. ²⁸ Kè dè me nsó nhò í duónè onitidàù tòu ke dọ mpái pái kè dè sá nhò í sàù omáá meyei mmamè báá ò tùòkeni kòò nsókè ke péi íbì.

²⁹ De kó ikuú tù mepútímè kpeyi nyi, ke tukúnè onitipòkù wèè bo nye nkòo nitidàù tòu ò duónè kóò s̀nk̀nnè. ³⁰ Kè dè me ndò nhonitipòkù í dàà dèmarè kòo d̀u yóu mèè kpéí nho ìnkè kè deè te, kòò ò kàtenè ikuú niùti borè kè ikuú niùti ò dàà de kó ikuú. ³¹ Bè í yóó sei nhonitidàù ò wátí mèè kpéí nho pokù, kòo nitipòkù me mmènke me dàamu wèè yóó tò de kó mucóntimu.

6

Bèè cànnenè Kuyie ndinùu bẹ kó ikuú

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀oyiisi ke dọ: ² Náké Isidayeeriibe ke t́u n yē nkòo nitidàù yoo onitipòkù n cànnenè dinùu ke bo soó ntiyùti kè dèe benke ò n cànnemè dinùu. ³ Ò bá nyò mmenaa mbè tumè diféè nè metēmè mèè muà, ò bá nyò mmenacéduo, kè bè niù f̀nyĩ kó yebe ò báá yà de kó dinaabènni, ò me mbáá cááké f̀nyĩ kó yebe sũyè yoo yekperè. ⁴ De kó yewe wè n cànnenè yè dinùu ye mièke, ò báá di f̀nyĩ kperè marè, yebe kó tiwééti yoo ye kó mebi. ⁵ De kó yewe ò n cànnenè yè dinùu ye mièke kuponkù báá kááké o yuu yoo o deenfè kè de kó yewe ò n cànnenè yè dinùu yàa deènè. ⁶ De kó yewe ò n cànnenè yè dinùu ye mièke ò báá tóónnè ocì. ⁷ Kòo cice nwe yoo o yó yoo o kóo kóti yoo o nantè yoo o t̀u ò báá ò tóónnè, kés̀nk̀nnè omáá. Ò cáámmu n kó mutómmú kpéi ke soké tiyùti.

⁸ Ò soké yèè we tiyùti ye mièke ò cáámmu n kó mutómmú kpéi. ⁹ Kè dè me ndò nhòm̀u ku o také metòntòmmè ke s̀nk̀nnè o yùti diyìè yíènni yiè wèè kuó o yùti kéwénk̀nnè omáá. ¹⁰ Diyìè nínni yiè kéwáá nsinónkpeé sidési yoo yekpètinónkperè kó yepàa nyèdèè kè dè duó nyikuú niùti metaummè tou bòri nùu. ¹¹ Kè ikuú niùtií féuté tèmáá meyei n c̀ém̀mè kpéi, kẹféuté tetetè kétuo nkédeè kóò dàà ikuú mewénk̀mè kpeyi, kóò wénk̀nnè ò tóónnè mè ocì ke s̀nte. De kó diyìè kòo wète kènaá nwèè cáá. ¹² Kòo wète kécánnè omáá mepammè késoó ntiyùti kéwáá ndipedabii dii m̀ke dibenni dimáá ke di nni nféuté meyei nhútímù kpéi, yewe yèè pèéte yè ténke í kaà nke yé ò sòò s̀nk̀nnè mè o yùti.

¹³ Nte wèè n cànnenè dinùu de kó ikuú yó ndòmmè, kè de kó yewe dèè dii m̀nni wèè kote metaummè tou, ¹⁴ kèntònè o wũ ò yó n féuté í dipedabii dii m̀ke dibenni dimáá ke kpa kuyènkù kè di nni nféuté kétuo, nnè dipeseri dii m̀ke dibenni dimáá ke kpa kuyènkù ke di nni nféuté meyei nc̀ém̀mè kpéi nnè dipedaà dii kpa kuyènkù metaummè kpéi. ¹⁵ Muyuo nsààmù bè àntenè mù mekùò nkó yekátindà demómbire nè muyuo mmùu í kòorenè mutie mùu muuti pèè mu kó tipèmpènti kè tí waare mekùò nnè muyuo, ò yó m pà mù nè menaa mbè s̀s̀ yóore mè. ¹⁶ Kòo dè tso demou metaummè tou borè, kè ikuú niùtií dè nni mbenke kẹféuté, meyei nc̀ém̀mè kó feèfè nè feè yóo t̀u nhò n cànnenè dii nùu kpéi. ¹⁷ Kòo dèè ò n féuté dipedaà metaummè kpéi nkè n duó mmuyuo mmùu í kòorenè mutie mùu muuti mu kó yekátindà demómbire, kè ikuú niùti n duó

nde kó dipānni ké di yòore menaà. ¹⁸ Kòò deè, wèè n cànnenè dinùù wèe kuó o yùti metaummè tou bòrinùù, kétúóté o yùti ò kuó ti kèwènnénè metaummè kó feǎfè kécóu. ¹⁹ Kè ikuó niùti túóté dipedaà kó kubakù kùù bènné kédeite muyuo mmùù íkòorenè mutie mùù muuti mu kó dikàtìndàà òmáà demómbire mieke nè mu kó kupémpènkù kumáà, ké dè duó nwèè n cànnenè dinùù ò kuó dii mōnni o yùti ke deè. ²⁰ Ikuó niùti mómмуò nwèè yóó dè benke mí ndi Yiè nKuyie nkédàò de kó ikuó, o kperè nde ke né mbúúti dicincinni kó kumaa ndi yòute kù ke m benke nè dikpèri bè cànné di. De mōnni wèè n cànnenè dinùù ò bo na kèwète kényà menaà.

²¹ Wèè cànnenè mí ndi Yiè nKuyie ndinùù o kó ikuó nyi memme nè ò dò nkékuò ìì wūš ò dó kékuó dii yie, kòò mǎke yepārè ke bo yíé, dè í yete, ò né dò nkédàòmu o korimù yie ò n cànnenè dii nùù kó ikuó beké dè.

Ikuó niùti ní bo pā mèè botí Kuyie nkó mesàà mbenitibè

²² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò: ²³ Náké Anòò nè o bí ke tú n yē mbè ní pā mesàà n kó benitibè Isidayeeriibe ke dò:

²⁴ Ti Yiè nKuyie ndi dòò mesàà nké ndi kǎnké!

²⁵ Ti Yiè nKuyie ndi wénté fenònsàáfè ké di pā diwèì!

²⁶ Ti Yiè nKuyie nwénténi di bíkè ke dí duó ndiwèì!

²⁷ Bè ní yóó me nyú n yètiri Isidayeeriibe ìnkè kè m bè dòò mesàà.

7

Bè do pā sù naasēi metaummè tou kó mutōmmú kpéi

¹ Mòyiisi deè dii mōnni metaummè tou kó mudòòrimù ké di còu mmekùò nké di cànné nè di nenti timòu nè diwūštōnni nè di kó tinenti timòu. Ò dè còu ndii mōnni mekùò nke dè cànné ke deè, ² de yie kè Isidayeeriibe céi kó bekótibè bèè baké be naàmùnti bèè do ni mukàmmù kó mutōmmú kè bèe pāmmú yepārè. ³ Kè bèe tóni be pārè metaummè tou ti Yiè nKuyie nyìkè, sinaasēi sikuó ke si dàati tiyàati nè inàake tepítè nè idéi, bekótibè bèdébè, tenaasàntè tēmáà, bá wè fenàáfè fēmáà. Kè bèe dè tóni demòu metaummè tou borè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ⁵ Còutè de be borè, ké dè duó mmetaummè tou mí ndi Yiè nKuyie n tōmmú kpéi. Á dè duó nDefiibe bá wè o tōmmú dòmmè.

⁶ Kè Mòyiisii túóté sinaasēi nè inàake ké dè duó nDefiibe ⁷ kéduó nKerisonni naàmùnti kòbe sinaasēi sidési nè inàake inàà kéntù mbe tōmmú dòmmè, ⁸ kéduó mMedadi naàmùnti kòbe sinaasēi sinàà nè inàake ìni kéntù mbe tōmmú dòmmè. Ikuó niùti Anòò bire Itamaa do bè ni kè bè pí mmù. ⁹ Bè í n duó nKeati kòbe bie mùmamù ke yé bembe do bukùmèmu ikuó nenti bè do dò nkéntu ti.

Bè pāmmú yèè pārè diwūštōnni kpéi

¹⁰ Bè do cànninko dii yie diwūštōnni Kuyie nkpéi kè Isidayeeriibe pāmmú yepārè diwūštōnni kó mucànnimù kpéi, ké yè tóni diwūštōnni borè. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Bá dii yie Isidayeeriibe kó bekótibè mieke òmáà ní tóni yepārè kè bèe cànnénè diwūštōnni Kuyie nkpéi.

¹²⁻⁸³ Mèmmè ké bè nkòrimmi bema bema be pārè.

Diyii ketiri yie Sudaa naàmùnkù kou, Nasò bire Amminadabu.

Didéri yie Isakaa naàmùnkù kou Suaa bire nNetanneyeddi.

Ditáánni yie Sabunò naàmùnkù kou Edonni bire Ediabu.

Dinaánni yie Dubenni naàmùnkù kou Sedeu bire Edisuu.

Dinumhuri yìè Simmeḗḗ naàmùnkù kou Sudisadaii bire Sedumieri.
 Dikúḗnni yìè Kadi naàmùnkù kou Deuyeedi bire Ediasafu.
 Diyiènni yìè Efadaimmu naàmùnkù kou Ammiudi bire Edisama.
 Diniínni yìè Manansee naàmùnkù kou Pedasuu bire Kammidiyeyeri.
 Diiyè wènni yìè Bensamee naàmùnkù kou Kideoni bire Abidanni.
 Diiyè pínni yìè Danni naàmùnkù kou Amisadaii bire Ayiesee.
 Diiyè tepíítè nè òmáá yìè Asee naàmùnkù kou Okadanni bire Pakiyeedi.
 Diiyè tepíítè nè didèrì yìè Nefutadii naàmùnkù kou Enanni bire Aída.
 Nte bá wè ò do tóni yèè pāre:

Timáti péiti kó kubuuku céékù do bo cidóò òmáá nè sámpóre nè timáti péiti kó dibuu dii yó mméinnè meyi kè di céékù mbo cidóò kó dikéè nè sámpó bè do kéété wèè cidóò nwe ti Yiè nKuyie ncfètè kpéi. Kè Muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò nkè mù piéké de kó yebó. Tidiiti kó dipānni ndi.

Fesəbòðəfè fè máá fèè céékù bo kàdàammù tekùtè kè tihúúnti piéké de mieke bè 55 tuə nti.

Dinaadaà òmáá nè dipedabii dii mōke dibenni òmáá bè 55 kuə di kétuo nnè dibòdaà meyi ncfémmè kperè.

Inààke idéi, yepedakè yènùmmù, yebòdakè yènùmmù nè yepedabe yènùmmù yèè mōke dibenni òmáá òmáá, bè 55 féuté yè ti Yiè nKuyie mmetaummè kpéi.

⁸⁴ Isidayeeribe kó bekótibè do pāmmù yèè pāre ke bo cánnénè diwūstānni Kuyie nkpéi, nte yè do wēnnè yeməu kémbomè: Timáti péiti kó tibuu tepíítè nè tidé nè yebó tepíítè nè yédéè yèè yó mméinnè meyi nnè isəbòðəke tepíítè nè idéi.

⁸⁵ Bá kùù buuku kó kucéékù do bo cidóò òmáá ndi nè sámpó, bá dii buu kè di koku mbó cidóò òmáá kó dikéè nè sámpó, timáti péiti kó yebó yenyé kè ye céékù wēnnè cidóòbè sipísidé nè bènàà. Bè kéété wèè cidóò nwe ti Yiè nKuyie ncfètè kpéi. ⁸⁶ Bá fèè səbòðəfè kó kucéékù do bo kàdàammù tekùtè, kè i mbo tepíítè nè idéi, kè de céékù wēnnè cidóò òmáá nè sámpó, kè tihúúnti bè tuə nti piéké i mieke. ⁸⁷ Ke né mbúúti yenaadakè tepíítè nè yédéè nè yepedakè tepíítè nè yédéè nè yepedabe tepíítè nè yédéè yèè mōke dibenni òmáá òmáá. Bè do yóò kuə yè kétuo kéwēnnénè tidiiti kó yepāre nè yebòdakè tepíítè nè yédéè bè yóò kuə yè meyi ncfémmè kpéi. ⁸⁸ Kè dèe wēnnè yenaadakè sipísidé nè yènàà, yepedakè sipísikuə, yebòdakè sipísikuə yepedabe sipísikuə yèè mōke dibenni òmáá òmáá. Bè yóò kuə yè metaummè kpéi. Bè do pā yèè pāre nye kè bè bo cánné diwūstānni Kuyie nkpéi.

⁸⁹ Məyiisi ta dii mōnni metaummè tou ke bo béinnè ti Yiè nKuyie kékéè ti Yiè nKuyie ntammè metaummè tou ìnkè beñkèmbàribè kó sitenkaanni sidési cuokè sù cōmmù metaummè tōu ikuə nenti ā de kó kupòkù ìnkè. Merème kòò nkù nàánnè.

8

Kuyie ncfètè kó defitirè yó ntuə mmèè boti

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi ke dā: ² Náké Anə ke tú, kòò yóò cōnné tefitíkèkètè, wèè dāò kè tē nwetí de ìikè, kè ifitù ìyiekè mmí de ìikè bíékè.

³ Kè Anə dāò ti Yiè nKuyie nti nàkémè Məyiisi, kécōnné tefitíkèkètè kè te fitù nwetí deyìikè bíékè. ⁴ De kó tefitíkèkètè bè do yie mmesəə mme kè tē uté, te tārì

nè te bàke nè dèè dò mmutepóó. Bè do tè dǎǎ kè tè ndǎnnè ti Yiè nKuyie ndo benke tǎnte Mǎyiisi.

Kuyie nnákémè bè yóó cǎnnémè Defiibe

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: ⁶ Tǎǎtè Isidayeeribe botí mieke Defiibe ké bè dǎǎ mewénkùmè kó ikuú. ⁷ Nte a yóó bè wénkunnè mèè boti: Á bè miétè ikuú kó menie kè bèe kuó be cǐti tímǎu kǎsú be yǎǎti kéwenke. ⁸ Kǎa dèè bèe tǎní dinaadapǎnni nè muyuo nsǎǎmù bè ǎntenè mù mekùǎ. Kǎa túótè dinaadapǎnni teri a yóó kuó di meyei nǎǎmmè kpéi. ⁹ Á duó nkè Defiibe kǎtení metaummè tou borè, kǎa tí nyIsidayeeribe bemǎu. ¹⁰ Kè Defiibe tǎǎnni dǐi mǎnni metaummè tou bǎri n yǐikè, á duó nkè Isidayeeribe bè nǎǎ nsinǎu. ¹¹ Kè Anǎǎ bè túótè Isidayeeribe borè, ké bè nni m benke bè ǎǎ dǎǎmè bè m pǎ dǐi pǎnni, kédeè kè bè né na kǎta n kó mutǎmmú. ¹² De kó difǎnkúǎ kè Defiibe nǎǎ mbe nǎu yenaadakè yǎ ǐnkè, kǎa féútè dimǎǎ meyei nǎǎmmè kpéi, kǎféútè diteri kǎtuǎ, kéǎǎǎ Defiibe mewénkùmè kó ikuú. ¹³ Kǎa cǎnné dǐi mǎnni Defiibe Anǎǎ nè o bí be ǐikè, fǎ mǎyiisi á bè nni mbenke di ǎǎ m benke mèè boti dipǎnni. ¹⁴ Mǎmmè a yóó dǎǎmè kǎcǎnné Defiibe Isidayeeribe cuokè kè bè ntú n kǎbe. ¹⁵ De mǎnni ndi Defiibe bo namè kǎketé n tǎmmú metaummè tou mieke.

Mǎmmè a yóó bè wénkunnemè nè mewénkùmè kó ikuú ké bè nni mbenke ké bè nni nduú. ¹⁶ Ke yé bè cǎǎmmèmu ke tú n kǎbe ke cǎutè Isidayeeribe bèè tu Mpo kó difǎtiri. ¹⁷ Isidayeeribe bèè tu Mpo mǐi bè te, kǎtúótè n kǎǎ dǐi yǐè bèè tu Mpo Esibiti mieke nè yǐenni, mǐi te bèè tu Mpo nè iwǎǎ pǎi ù bí iketiyl kè ì tu idaǎi, de yǐè ndi m bè tǎǎtémè. ¹⁸ Isidayeeribe bèè tu Mpo be kó difǎtiri ndi n túótè Defiibe, ¹⁹ ke bè duó nhAnǎǎ nè o bí, m bè nhǎ duǎmmu kè bè bo mpǐ mmetaummè tou mieke mutǎmmú Isidayeeribe kpéi. Bèe yó ndǎri mewénkùmè kó ikuú Isidayeeribe kè dǎe yie nkè bè tǎǎnné metaummè tou m bǎǎ bè poté.

²⁰ Mǎyiisi nè Anǎǎ nè Isidayeeribe sǎmbe kè bèe tǎnnè ti Yiè nKuyie ndo naké Mǎyiisi ke dǎ bèe dǎǎmè Defiibe, kè bèe me mbè dǎǎ. ²¹ Kè Defiibe wénkunnè bemǎǎ kǎsú be yǎǎti kè Anǎǎ bè duó nti Yiè nKuyie nkè bè dǎǎ de kó ikuú, kédeè ké bè dǎǎ mewénkùmè kpeyi, ké bè wénkunnè. ²² Mǎmmè kè Defiibe né na kǎketé be tǎmmú metaummè tou mieke. Anǎǎ nè o bí kè bè mbè ni ti Yiè nKuyie ndo ti nǎkémè Mǎyiisi Defiibe kpéi, kè bèe me ndǎǎ.

²³ Kè ti Yiè nKuyie nyǐé nǎké Mǎyiisi ke dǎ: ²⁴ Defiibe núi yó mmǎke yebie nsipǐsidé nè yǎnǎmmù ndi kǎa bè duó mmutǎmmú metaummè tou mieke. ²⁵ Kè wèè túǎke yebie nsipǐsinǎmmù wèe yóu mutǎmmú ke tǎnke bá mpǐ. ²⁶ Ò né bo na kǎntéennè o kǎbe mutǎmmú metaummè tou mieke, ò né tǎnke bá mmǎke o kǎmu ò weti mù. Defiibe tǎmmú kó ikuú yó mme ndǎ.

9

Kuyie nnákémè Isidayeeribe bè bo mbaǎmmè diyentébanii

¹ Isidayeeribe do bo be benni didéri mieke nke nè bè yèmè Esibiti otǎnkù ketiwè kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mǎyiisi Sinǎi kó dikpǎǎ mieke ke dǎ: ² Isidayeeribe dò nkémbaǎmmu diyentébanii n yé mbè ndi baǎ ndii mǎnni. ³ Otǎnkù yie nkó diyie tǎpǐtè nè dinaannì yie ndi dihuri, di yóó ketémè de kó dibanni. Dí ntú nde kó ikuú nè de kó itié n di nǎké ke yé ndè ndǎmmè.

⁴ Kè Mɔ̀yisii náké benitìbè ke dò: Baánnè diyentébbanni. ⁵ Kè bèè di baá nSinaii kó dikpáà mieke, otànkù ketiwè kó diyìè tɛpítè nè dinaanni yiè kó dihuri. Kè Isidayeeribe dɔ̀ dɔ̀ ti Yiè nKuyie nnáké ti Mɔ̀yisii timəu.

⁶ Kè benitìbè mabè ríbo ke í nna ke baá ndiyentébbanni bè kàáké mɛ̀è kpéí nhocú ke sɪ́nte kɛ́tɛ̀ de yiè kékote kɛ́yá Mɔ̀yisii nè Anɔ̀. ⁷ Ke dò: Ti kàáké mɛ̀è kpéí nhocú, ke sɪ́nte deè bo nte kè ti baá pà ti Yiè nKuyie nyɛ̀pārɛ̀ Isidayeeribe tɔ̀bè kɔ̀me diyentébbanni yièà? ⁸ Kè Mɔ̀yisii bè tɛ̀íné ke dò: Ncómminé dende kè n yà ti Yiè nKuyie mbo n náké ti di kpéí.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dò: ¹⁰ Náke Isidayeeribe ke tú n yɛ̀ ndíndi nè di yaábíó kòò mɔ̀u kàáké ocú ke sɪ́nte yoo ò bo kupòòkù dedétirè ò dò nkébaámmu diyentébbanni. ¹¹ Otànkù dɛ̀ri kó diyìè tɛpítè nè dinaanni kó dihuri ndi diyentébbanni, de yiè di níí cááké dipedabii kó imaa nnè pɛ̀è wèè í kɔ̀rɛ̀nè mutie mùu muuti, kè ì cááké nè tikũnfààti tiiti. ¹² Di níí baá di cááké késús nkè dɛ̀e wenté, di me mbáá kééte dikóũ mari. Dí ntũ ndiyentébbanni kó ikuú duó ke dómme. ¹³ Kòò mɔ̀u í sãũ nhomáá, ò me nyí kòte kupòòkù ke né yóu ò bo baámmè diyentébbanni kɛ̀pá mí ndi Yiè nKuyie ndipánni, de yiè mbèè ò dɛ̀ite o kɔ̀be cuokè, kòò sɛ̀nté diyentébbanni kó diyìè n dɔ̀u ndi, o yei mbo o yuu ìnkè nke. ¹⁴ Kòo pòò mɔ̀u bo di cuokè ke dó kébaá ndiyentébbanni, wèè tũnne diyentébbanni kó itié nnè de kó ikuú duó ke dómme. Diyentébbanni kó ikuú imáá ndí, wèè tu Isidayeerii o kpéí, nnè wèè tu opòò.

Diwetiri dàtínémè metaummè tou

¹⁵ Bè còrné dii yiè Kuyie ntou metaummè tou bo dii mieke kédeè kè diwetirii kɔ̀tení kè di dàtíné kuyuoku kéndò mmuháá nkè dè yàa wenté. ¹⁶ Kè dii sɔ̀oté ké mme ndò, ke níí ntũ kuyie mmònni diwetiri kéntú muháá nkeyènkè. ¹⁷ Kè diwetiri ité dii mònni Kuyie ntaummè tou ìnkè Isidayeeribe ité. Kè di kòte ke còmmú dè, bèè de mbáté. ¹⁸ Kè Isidayeeribe mme ndɔ̀ori, kè diwetiri ité bèè ité, kè di còmmú bèè báté, kè diwetiri me nyí ité bè baá ité ti Yiè nKuyie ndo ti mbè náké. ¹⁹ Kè diwetiri còmmú Kuyie ntou ìnkè ke yí yewe péu, Isidayeeribe múnke baá ité bè nde mbo ke pí ti Yiè nKuyie mbè náké ti. ²⁰ Kè dè me ndò ndiwetiri í mònte bè ríbo, kè ti Yiè nKuyie mme nyí bèè ité, bèè ité. ²¹ Di mònni mari diwetiri níí ncómminé Kuyie ntou ìnkè kuyuoku nè de bo wentémè, dikũnweñni kè di ité bèè ité, yoo di ncómminé ke dò keyènkè kɛ̀máá, kuyie nkùmáá, kè diwetiri ité dii mònni bèè ité. ²² Yoo di dɔ̀ yewe yédéè, yoo otànkù yoo dibenni, kè diwetiri còmmú Kuyie ntou ìnkè ke í ité Isidayeeribe nkari bè báté dè, bè baá ité. Kè di me nyíté dii mònni bèè ité. ²³ Isidayeeribe do ò nkè bè báté bè nkarimu, kè ti Yiè nKuyie nyí yí: Íténè. Bè baá ité. Kè kù me nyí: Íténè! Bèè ité. Bè do tũ nti Yiè nKuyie mbè náá ti nti nè Mɔ̀yisii núu mieke.

10

Kuyie nyèmmè bèè dɔ̀ yemátitáthe

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinné Mɔ̀yisii ke dò: ² Duó nkè bèè yie ntimátí péítí kédɔ̀ yemátitáthe yédéè, bè níí yóo ye nheé kè dí tíí, yoo bèè eé kè dí ité di báté dè. ³ Bè níí yóo ye nheé kè Isidayeeribe bɛ̀mɔ̀u tíí nha borè metaummè tou borinúu. ⁴ Kè bè níí eé ditátheuú dí máá Isidayeeribe kó bekótìbè nè sikkpáatibíi beè dò nkétíí nha borè. ⁵ Kè bè me nheé ke iinè bèè kàri metaummè tou diyìè yièni

kèè bíkèkè bèè íté kékété. ⁶ Kè bè yí ke eé ke iinè, kubakù cànku kòbèe íté kékété. ⁷ Kè di me ndò kítí nyIsidayeeriibe bəmou ndi, dí eé di báa iinè.

⁸ Anò bí ikuó niùbè beè yó nheu yetátehe, de yó ntú di kó ikuó nyi nè di yaábíó sáá.

⁹ Kè di me mbáátí ke bo do di dootitòbè bèè di fěũnko bèmbe mudòò, di eé ditáteheù kéiinè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí nwèè di te n yóó dentenímú di kpéi nké di deeténè di dootitòbè. ¹⁰ Kè di me nhänné tikpeiti nti yoo dibanni n kpéi nyoo otànkù pànwè kó dibanni, kè di yó n fié dii mǎnni iwũs kétuo nyoo metaummè kpeyi, dí eé ditáteheù kè n dentení di kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

BÈ ÌTEME DITĀRÌ SINAI KÈ TÙÒKENÈ MǪABU TENKÈ MǪANKU

Bè dò nkényiiti mǐè botí bē tīrè

¹¹ Isidayeeriibe do yè Esibiti kəmbo be benni déri otànkù déri kó diyie sipísidè kó diyie ndi, diwetiri ítemè Kuyie ntaummè tou metaummè tou bo dii mièke di ìnkè. ¹² Kè Isidayeeriibe íté Sinai kó dikpáá kédóótè bè dò nkékété mǐè botí. Kè diwetiri kote kécómú Padanni kpáá mièke. ¹³ Mǐè do tú kuce meketimè bè ítemè kǐntú ti Yiè nKuyie ndo ti náké mǐ Mǔyisi kòo ti mbè náké.

¹⁴⁻¹⁶ Sudaa kó ditǐnni kòbe nè Isakaa kperi kòbe nè Sabunoo kperi kòbe beè yó ntú beketibè kǐténè be kó mecannimè kè Amminadabu bire Nasōō nni Sudaa kòbe kó diháāpǎntǐnni. Kè Suda Netanneyeedi nni Isakaa kòbe kó diháāpǎntǐnni kè Edonni bire Ediabu nni Sabunoo kòbe kó diháāpǎntǐnni.

¹⁷ Kè bèe uutè metaummè tou kékpeú. Kerisonni bí nè Medadi kpeyi beè do te bè bo ndi tǔmè kè bèe tǔ kékété.

¹⁸⁻²⁰ Be kó difǎnkúò kè Dubenni kó ditǐnni kòbe nè Simmēōō kó ditǐnni nè Kadi kó ditǐnni kòbe kè bèe ntú bedéribè kékété nè be kó mecannimè kè Sedeeu bire Edisuu nni Dubenni kó diháāpǎntǐnni. Kè Sudisadaii bire Sedumieri nni Simmēōō kó diháāpǎntǐnni. Kè Deuyeedi bire Ediasifu nni Kadi kó diháāpǎntǐnni.

²¹ Be kó difǎnkúò kè Keati naàmunkù kòbe bèè tǔ Kuyie ntaummè tou kè bèe kété, Defiibe tǔbè do niitǐmú kécómé metaummè tou kè bè bo ntuàkòo.

²²⁻²⁴ Be kó difǎnkúò kè Efadaimmu kó ditǐnni kòbe nè Manansee kó ditǐnni kòbe nè Bensamee kó ditǐnni kòbe kè beè ntú betáámbe kékété nè be kó mecannimè kè Ammiudi bire Edisama nni Efadaimmu kó diháāpǎntǐnni kè Pedasuu bire Kammiyeyeri nni Manansee kòbe kó diháāpǎntǐnni kè Kideonii bire Abidanni nni Bensamee kòbe kó diháāpǎntǐnni

²⁵⁻²⁷ Be kó difǎnkúò kè Danni kòbe kó ditǐnni nè Asee kòbe kó ditǐnni nè Nefutadii kòbe kó ditǐnni kè beè yāā nfenafe fūō nè be kó mecannimè. Kè Amisadaii bire Ayesee nni Danni kó diháāpǎntǐnni kè Okadanni bire nni Asee kó diháāpǎntǐnni kè Enanni bire Aida nni Nefutadii kó diháāpǎntǐnni.

²⁸ Isidayeeriibe kó yetǐrè do iiti miè mboti nku be āāpǎnkare kè kerí.

Mǔyisi do waámmè wèè bo bè niitè kuce

²⁹ Mǐmǐe kè Mǔyisi náké o cǔkú Deuyeedi, Mandiyāā ei kou kó debire Obabu kè dǔ: Ti kǔri ti Yiè nKuyie nyē nkù yóó ti duō ndii ei ndi, yóo kè tí nneí, a yóó pétému mesàa ti Yiè nKuyie nyē nkù yóó ti duō mmè. ³⁰ Kè Obabuu ò tǐrǐné kè dǔ: N báa nei n kǔnti n cie nke n kòbe borè. ³¹ Kè Mǔyisi dǔ: Báa ti bǔntóo fǔō yé dikpáá mièke dèè dò nkébaté, fǔō dò nké tí niitè. ³² Kaa ti neinè kè ti Yiè nKuyie ntí dǔò dii mǎnni kù do yé nkù yóó ti dǔò mǐè sàa a í yóó mǎnté a kǔme.

³³ Mεμμε κὲ βὲε íté tí Yìè nKuyie ntàrì kέmmοκε yewe yètāāti mucèmmu κὲ Kuyie ntaummè τῶu ní βε ììkè, δε κό yewe yètāāti miεke κε βο yà βὲ βο báté δè. ³⁴ Bè do íté kuyie nku, κὲ Kuyie nkó diwetiri mbè dàātí. ³⁵ Kuyie ntaummè τῶu keté dìì m̀̀nnì κὲ M̀̀yìisii kuónko κε δò: Kuyie, nyíté kέcómμú! Kàa dootitòbèe cìtété, kàa níimbè ncokú a ììkè. ³⁶ Kè βὲ Ìñné dìì m̀̀nnì metaummè τῶu wèe p̀̀èkè κε δò: Tí Yìè nKuyie nwètení kέmbo a kòβε kuwuo ndiekú Isidayeeribe cuokè.

11

Isidayeeribe do tùutenèmè tí Yìè nKuyie

¹ Diyìè mari κὲ Isidayeeribeε tuute kέkpannè tí Yìè nKuyie nkè kùu δè kèè κὲ ku miεκεε βὲ peike κὲ kùu c̀̀ũnnì muháá nkè mùu cóúté βε kari kupikú kùmáá. ² Kè βὲε kuónnè M̀̀yìisii kòo bánté tí Yìè nKuyie nkè muháá nkú. ³ Kè βὲε yú debore κε δò Tabledaa (dèè tu kuhāātòntònkù), κε yé tí Yìè nKuyie ndo δε ncóummè βε kari.

Isidayeeribe do bekemè Kuyie nyimaa

⁴ Kè kuní p̀̀i m̀̀besĩntenitibè βèè do nεínè Isidayeeribe βὲ yèti dìì m̀̀nnì Esibiti, Isidayeeribe m̀̀mm̀m̀βε κὲ βὲε tuute kέnkpannè tí Yìè nKuyie nke tú: We mbo tí duó nyimaa nkè tí cááké? ⁵ Tí kpaá wúónnímu siyĩ tí do cáá nsi Esibiti fààrè nè yepéré nè yeyaá nwεetiye nè tikũnfāāti nè yedimasirè debotí debotí. ⁶ Tí δε mpáá diε nke k̀̀nnè dik̀̀nnì. M̀̀nnì máa máa baa nè nwe yewe yemau.

⁷ M̀̀nnì do ð ndònnè medibii mme κε péi. ⁸⁻⁹ Timaànti tii ð ð nwènné δε κό tidiiti kέyènnì keyènkè m̀̀nnì. Kè δè wenté βèe cìtétó kέkouínì, kέnaa nyoo βèe tí kέbénné, κὲ βὲ με ndó βèe dàò yepómpũs. Δε κό tidiiti naatí do ð ndònnè yekàtindà κό kunaatí nku.

M̀̀yìisii kuónnèmè Kuyie

¹⁰ Kè M̀̀yìisii keè Isidayeeribe tùutemè κε kpannè tí Yìè nKuyie mbá tèè c̀̀tètè τε touku b̀̀orinùu. Kè tí Yìè nKuyie mmiεke peike mediè nkè M̀̀yìisii yèmmèε caàrè, ¹¹ kòo kuónnè tí Yìè nKuyie nke δò: Kuyie mba nkpeí nte kàa yóu κὲ tí nni ntùòkení? Dè yĩme kàa n yetenè a κό mesàá, κε n tou nditau dìì nke tú nni nni βε nnitibè? ¹² M̀̀i í p̀̀uò nde κό kubotí, m̀̀i με nyí kù peité. Dè né yĩme kàa tu nni mbè ù̀̀kú kubíyàkú ð nhúúkúmè ku bire, κὲ βὲ tannè dihei a do yè nha yóo duó ndi βε yembè? ¹³ M bo pété δε imaa nkéduó nkubotí kuu? Bè n kuónnèmu κε tú m βè duó nyimaa nkè βèe cááké! ¹⁴ M báa na m máa kέto benitibè bie, δε κό ditau n céénèmu. ¹⁵ Kè δè yó nni ndò mmiè, a p̀̀anke n ku. Kuyie mbáá yóu κὲ n ténκεε yà meyei mmiè, n da báámmu.

¹⁶ Kè tí Yìè nKuyie nnáké M̀̀yìisii κε δò: Tí nyIsidayeeribe miεke bekotibaabè κὲ βὲ mbò sipísiyiekè. A yé κὲ βèè tu Isidayeeribe miεke bekótfè nè βèè baké, κὲ di katení metaummè tou f̀̀s̀̀ nnè βε kέcómμú. ¹⁷ N cutoomu κε βο da béinné, n yóo βè duó mmuyaá nha m̀̀ke mù botí nku, δε m̀̀nnì κὲ βè da teennè βε nnitibè κό ditau, kàa ténκε bá ndi tó amáá. ¹⁸ Á βὲ nàké κὲ βèe wénkũnne bemáá: Nanke di yóo cáákému imaa nke yé dìi n kuónnèmè mí ndi Yìè nKuyie nke tú: We mbo tí duó nyimaa nkè tí cááké? Tí do βο Esibiti κε yo nkunaatí nku! Nè δε kpéi mí ndi Yìè nKuyie n yóo di duómmu imaa nkè di cááké. ¹⁹ Dè í tú diyìè dìmáá miεke, yoo yèdéè yoo yènúmmù yoo tepíté yoo sipísidè di yó nyi càámmè. ²⁰ Di yó nyi cáá nkédeè otànkù nwe, di βο ciè nkékeè i nóu κέ í p̀̀è κε yé mí ndi Yìè nKuyie ndi bonèmmèmu κὲ di m b̀̀tinné κε kuò nke tú: Ba nte κὲ tí yènnì Esibiti.

²¹ Kè Mɔ̀yìisi dò: Benitìbè bèè m bonè ke dò nkéna kékote mudoò bè bo sikoupikausikuò ndi (600000) kaa tu a bo mbè duò nyimaa nke dò otànkàà! ²² Bá kè ti fié iwũs imou bèe cááké kénsannàà? Bá kè ti ũrí dàmèèri kó siyĩ simou bè bo cááké kénsannàà?

²³ Kè ti Yìè nKuyie nténné Mɔ̀yìisi ke dò: Mí ndi Yìè nKuyie n nòutè kùpúrìmaà? A yóó yamu kénsà kè n da náké ti bo dɔ̀ò yoo ti báá dɔ̀ò!

Kuyie ncũũnmé ku yaá bekotibaabè ìnkè

²⁴ Kè Mɔ̀yìisii yènni kénáké benitìbè ti Yìè nKuyie nhò náké ti, kèdee kétéfi nyIsidayeeri be mieke bekotibaabè sipísíyiekè kédúò nkè bèe cómmú kèfité metaummè tou. ²⁵ Kè ti Yìè nKuyie ncúténi diwetiri mieke kèbéinné Mɔ̀yìisi kédúò mmuyáá nhò màke mù boti bekotibaabè sipísíyiekè bembè. Kuyie nYaá mbe ta dii mǎnni kè bè nnáá nKuyie mpǎánáànti de kó dimǎnni dimáá mieke, bè me nyí sàké.

²⁶ Dè do sǎ mbekotibaabè sipísíyiekè bembè mieke bèdébè bèe kraani bè baté dè, kòò mǎu yètiri tu Edidadi kòò tǎu kperi tú Medadi, kè Kuyie nYaá ncúténi be ìnkè, bá bè í me nkǎtenimè metaummè tou, kè bèe keté kénnáá nKuyie mpǎánáànti. ²⁷ Kòò dapàà mmǎu coké kénáké Mɔ̀yìisi ke dò: Edidadi nè Medadi bè náá nKuyie mpǎánáànti.

²⁸ De mǎnni Nunni bire Sosuwee wèè do ñetinè Mɔ̀yìisi nè o bíkémbénti, kòò béi nke dò: Okóti paa mbe kè bè bá nnáá nKuyie mpǎánáànti.

²⁹ Kè Mɔ̀yìisii ò tǎnné ke dò: A yǐèkùmu n kpéináá? Mí n dǎ Kuyie nduómmu ku Yaá mbenitìbè bemou kè bè nnáá nku pǎánáànti.

³⁰ Menme Mɔ̀yìisi nè Isidayeeri kó bekótibè kè bèe kò mbè baté dè.

Kuyie mbè duómmè yepèpèrè

³¹ Kè ti Yìè nKuyie nduónni kuyaakperikù makù dàmèèri bíékè, kè kùu toni yepèpèrè kécóò mbe kari kè yèe fité tipíiti timou kédúò ntebaté mesáà, kémǎnné a bo cemmè diyie dimáá mieke, kéncóú ke iténè ketenkè ke mmǎnné métiri òmáá. ³² Kè benitìbè ntũũ nke kou, ke yáa nyié nke kou kè dè yáa wenténko. Wèè tu ò í kou kè dè sũ dè í ndònté cidóò sikou sikou kè bèe yè yenné kèfité be kari. ³³ Kè yè nkpaá ke ā be nò mieke bá bè mu nyí cááké ye kó imaa nkè ti Yìè nKuyie mmieke be peike kè kùu bè poté kuyǐku diekù. ³⁴ Kè bèe yú deborè ke dò Kibodoti-Ataafa, dèè tu kuní kó kufóti, ke yé bè do de nkũnnémè kuní do pí mbè kè bè ndó kécááké imaa.

³⁵ Bè de nyité kékote kèbáté Asedoti kékari.

12

Midiyammu nè Anɔ̀ò bè tũ̀tètemè

¹ Ke Midiyammu nnáánnè Anɔ̀ò ke kpa Mɔ̀yìisi tǎoté mèè kpéi Kuusi boti kóo nitipòkù. ² Kè bè nnáá nke tú: Ti Yìè nKuyie nnáánnè Mɔ̀yìisi máà ndi ke í ti náánnáà?

Kè ti Yìè nKuyie nkeè. ³ Mɔ̀yìisi do tú onitì wèè í màke wènwè tefenté bá sǎmpó, bá òmǎu í bo kutenkù mieke wèè ò dǎnnè. ⁴ Dende bàmbà kè ti Yìè nKuyie nnáké Mɔ̀yìisi nè Anɔ̀ò nè Midiyammu ke dò: Dí kotení dimou, di tǎati memme metaummè tou borè.

Kè bèe kǎte. ⁵ Kè ti Yìè nKuyie ncúténi diwetiri mieke kécómmú metaummè tou bǎrinùu ke yú Anɔ̀ò nè Midiyammu kè bèe kǎtoo bedé. ⁶ Kè ti Yìè nKuyie mbè béinnè ke dò: Kénténè n yóó di náké ti, kòò mǎu tu di mieke mpǎánáànti náàntò mí nKuyie n yóó ò benke m máá nè mebenkùmè mieke nke, kè nhò

nàánnè tidəuñtì mieke. ⁷ N kóo tǎnti Məyiisi kpere í me ndò, ò pī n nìtibè mesàà mmè. ⁸ Nè wenwe ti ǎ nnáá nke cóú ntitòbè mbe kè dè feío, n yí ò nàánnè yenáahhántiyè, nh ǎ ò bēnkemu m máá kòo yà n fēnkù. Dè dōmmè kè di í ò dé, wenwe n kóo tǎnti Məyiisi?

⁹ Mēñme ti Yiè nKuyie mmieke bè yèmè kè kùu íté. ¹⁰ Diwētiri kǎátè dii mǎnni metaummè tou ìnkè, kè bè nsó ntikǎnti pī mMidiyammu kòo kǎnti peike ke naá ntikǎnti kè Anǎ ò yà kénsó ntikǎnti tii ò pī. ¹¹ Kòo náké Məyiisi ke dǎ: Áú n yiè! N da báámmu báa yóu kè meyei nti dǎò mēe do ti yo ìnkè, ti dǎò tiyēinti nti, ti cààrēmu. ¹² N da báámmu a báa yóu kòo kǎnti dǎnté dǎnté bè peité wè diciri kpēti kǎmè.

¹³ Kè Məyiisii kuónnè Kuyie nke dǎ: N da báámmu wééeroo kóò miekùnnè.

¹⁴ Kè Kuyie nténné Məyiisi ke dǎ: Kòo cice weè do ntǔté o ìkè tinóntǔtùti, ifi naa bá nhò bo ke dǎ yewe yèyiekàà? Mēè botí nku di dōmmè kóò dēnnè di kó dikari, kè yewe yèyiekèe pēéte kòo wētení.

¹⁵ Mēñme kè bèe dēnnè Midiyammu be kari kénkémmú yewe yèyiekè bo pēétemè kòo wētení kè bè né na kēpēéte. ¹⁶ De kó difōnkúò kè bèe íté Asedoti kékote kébáté Padanni kó dikpáa.

13

Məyiisi tǎmmè benitibè kè bè bo paaté Kannahāa kó dihei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dǎ: ² Á deite Isidayeeribe botí mieke bekotibaabè, bá kùu botí mieke onití òmáá òmáá kè bè tǎ nkè bèe paaté Kannahāa kó dihei n yē n yóò di duó ndi.

³ Kè Məyiisii tǔnne ti Yiè nKuyie nhò náké tì dēnde Padanni kó dikpáa mieke, kédèi Isidayeeribe mieke bekotibaabè kétǎ. ⁴ Nte ò do tǎ mbè kó yeyète: Dubenni kó kubotí kou do tú Sakuu bire Sammua.

⁵ Kè Simmēǎ kó kubotí kou ntú Ǫari bire Safati.

⁶ Kè Sudaa kó kubotí kou ntú Yefundee bire Kadebu.

⁷ Kè Isakaa kó kubotí kou ntú Sosefu bire Ikadi.

⁸ Kè Efadaimmu kó kubotí kou ntú Nunni bire Osea.

⁹ Kè Bensamēe kó kubotí kou ntú Dafuu bire Paditi.

¹⁰ Kè Sabunǎ kó kubotí kou ntú Sodi bire Kadiyēedi.

¹¹ Kè Sosefu kó kubotí nè Manansee kǎku kè be kou ntú Susi bire Kadi.

¹² Kè Danni kó kubotí kou ntú Kemadi bire Amiyēedi.

¹³ Kè Asee kó kubotí kou ntú Mikayēeri bire Sefudi.

¹⁴ Kè Nefutadii kó kubotí kou ntú Fofisi bire Nabi.

¹⁵ Kè Kadi kó kubotí kou ntú Makii bire Ketuyēedi.

¹⁶ Benitibè Məyiisi do tǎ mbè kè bè bo paaté dihei be yète nye memmè. Kè Məyiisii yú Nunni bire Osea ke dǎ Sosuwee.

¹⁷ Kè Məyiisii bè tǎ nkè bè náké ke dǎ: Di kété kéta Kannahāa tenkè kubakú cǎnku bíkè, kēpēéte kédēke yetarè ìnkè kó yehékè, ¹⁸ kēpaaté dihei mesàà nkéyà di dōmmè nè benitibè bèè bo di mieke bè dōmmè, kè bè kpēñni yoo bè cǎñni kè bè sū yoo bè í sū. ¹⁹ Dí paaté be tenkè dōmmè, kè kè wenni yoo kè sī, nè bè bo yèè ekè dōmmè, kè iduotí yè fité yoo yè feío, ²⁰ kéyà kè ketenkè naati yoo kè see, kè titieti bo yoo ti kpa, yáúkùnnenè di kǎnti. Dí ntóni be tenkè kó yetebe.

Dè do sǎ ndetie mbè tu dè fñyí de be ketiyè bii dii mǎnni ndi.

²¹ Kè bèe kòte képaaté Kannahāā tenkè, kétúóté Sinni kpáà kéntò kétuokènè Deòbu Amati tenkè mànkú, ²² kékòte kéta dihei kubakù cànkú bíékè Ebuñò kó dibèrimberi, Anakii yaabí tidadieti, Aimanni nè Sesaii nè Tadimaii be kó dikari. Ebuñò kó dihei maá kè dè mmòke yebie nyèyiekè ndi kè bè né na kémaá Esibiti kperi bè tu di Taniisi. ²³ Kè bèe tuòke Esikòadi biriku kékòũ fínyí kó yebe teyùtè késeu nkudòu kébuutè benitibè bèdébè, nè yetebe teyè bè tu yè kèdènáti nè fikíè kó yebe. ²⁴ Kè bèe yú deborè ke dè Esikòadi biriku, dèè tu siyuu biriku, bè dè kòũ mèè kpéy yetebe kó siyuu.

Mòyiisi do tã mbè kè bè bo paaté dihei bè konní kóò nàké ti

²⁵ Yewe sipísínàà kó difònkúò bèè do kòte dihei paatímù kè bèe konní, ²⁶ kékòte kéyá Mòyiisi nè Anòo nè Isidayeeriibe sòmbè Padanni kó dikpáà Kadeesi kó kutempè mmieke kè bè nàké bè yáni tii kó dimàà, kè bè benkenè yetebe bè tóni yè de kó ketenkè. ²⁷ Kè bèe bè nàké ke dò: Ti kòtemu dihei a ti tã ndi tenkè mieke. Mómumu nwe menaamiè nnè mecekùò ndè pũðmmu. Nte ti tóni yèè tebe. ²⁸ Benitibè bèè bo de kó dihei mieke beè né kperni kè iduotí fité be ekè, kè ti yà ye mieke Anakii yaabí tidadieti. ²⁹ Amadesiibe beè bo kubakù cànkú bíékè kó kutempè, kè Itiibe nè Sebusiibe nè Amariibe kè bè bo yetàrè ìnkè, kè Kannahāā kòbe bo dàméèrì nè Suditèè de pèèmmè.

³⁰ De mòmni kè Kadebuu duò nkè benitibè bèè kpànnè Mòyiisi kè bè dè yúóó. Kòò dò: Tí kòtenè ti yóó bè namu kéfietè be tenkè.

³¹ Benitibè ò do nainè bè kè bembè dò: Tí báá na kédokènè de kó benitibè, bè kpernimu ke ti pèètè.

³² Kè bèe keté bè bo nšinkunkomè de kó ketenkè, kènnáá nyIsidayeeriibe ke tú: De kó ketenkè yo mbenitibè mbe! Tí yà bèè nitibè ke mieke bè tu tidadieti nti.

³³ Anakiibe beè kè bo, ti do bo be ìkè ke do nyecádúú nye, kè bè múnke mme nti wúó.

14

Isidayeeriibe yetemè Kuyie nkpeti

¹ Kè Isidayeeriibe kó ditinnii tiitè yedabùò nké nyié nke kuò nkeyènkè kemou, ² kènkpannè Mòyiisi nè Anòo ke náá nke tú: Kè ti do nku Esibiti nwe yoo dikpáà mieke dè ntòũ. ³ Ba nte kè ti Yiè nKuyie nti tóni dikpáà dii mmieke kè ti dootitòbè bo ti kuò kéhefí ti pobè nè ti bí? Kè ti wète Esibiti dè bá ntòũ?

⁴ Kè bè nnáá mbetòbè ke tú: Tí tãátènè wèè bo ntú ti kóo kpàati kèwète Esibiti.

⁵ Mòyiisi nè Anòo kè bèe do kèsinnòo Isidayeeriibe bemou ìkè. ⁶ Kè Nunnì bire Sosuwee nè Yefundee bire Kadebu bèè do kòte képaaté ketenkè kè bèe kèrì be yàati, ⁷ kénákè Isidayeeriibe bemou tinni ke dò: Ketenkè ti kòte ke yà kè, kè tu ketensàákè nke, dihei sààrì mómòmni. ⁸ Ti Yiè nKuyie nti kómmúmu ke yóó ti tannè de kó ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pũðnkè, kè kè nti duó. ⁹ Tí báá tuutenè Kuyie, ti báá yote de kó ketenkè kòbe. Tí yóó bè autému dimòmni dimáà mieke. Be bókè cokému! Tí Yiè nKuyie nti bonèmu, di bá mbè dé.

Kuyie mmieke peikemè Isidayeeriibe kè Mòyiisii kù bántè

¹⁰ Mèmmè kè Isidayeeriibe bemou tinni nnáá nkétú, bè bo búótí Mòyiisi nè Anòo yetàrè kékúo. Bè kpáà me nnáá nkè ti Yiè nKuyie nkó tikpetii cúténii metaummè tou ìnkè Isidayeeriibe bemou nuò mmieke. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinè Mòyiisi ke dò: Dè yó nkáákè de kè be nnitibè yóu bè bo nni nsenkumè? Dè yó nkáákè de kè bèe yie n kpèti? M me ndòòmu tidieti be cuokè. ¹² N yóó bè

banté mutenkũũ mmu kè bèe kú kédée pái pái kè n duó nkàa botíi sũũ nké bè pèēté, kékpenke ké bè pèēté.

13 Kè Mòyiisii náké ti Yiè nKuyie nke dò: Esibiti kòbe kèèmu fṣṣ dènnemè a nìtibè be ei mieke nè a kó muwērímú. 14 Dihei dii nkòbe kèèmu fṣ ti Yiè nKuyie nha bè bonèmè ke bè benkú amáà, kàa wetiri ṣ mbè diéké kuyie nké mbè mí keyènké. 15 Kàa bè kùò dimànni dimáà mieke, bèè do kèè bè nàámmè a kpéi mbè bo yí, 16 fṣ nti Yiè nKuyie nha yíèke a bo bè tannèmè mme ketenké a do yè nha yóò bè duó nké, deè te kàa bè kùò dikpáà mieke. 17 N Yiè nKuyie n da báámmu, benke a wērímú a béi nke yè ndè ndómmè. 18 A béimmu ke tú fṣ nti Yiè nKuyie nha mieke boo, kàa sàà ndeu, kè benitibè ṣ nda caàri ke yetírí a kpeti, kàa mmi a me nhó í nwúónko oyeyiwe ke ṣṣ kpetinné ibí i yembè yei nkpréi nnè be yaábí kó iyaábíó. 19 Ti Yiè nKuyie nha sémmè deumu, cṣé mbe kéndónnè a bè cṣénkomè nè bè yèmè Esibiti ke tùòkenni yíe. 20 Kè ti Yiè nKuyie ndò: A mè nni mbántèmè m bè cṣémmu. 21 Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! Kè n kpeti piéké kutenkú kumòu dè báá pá. 22 Bèè kó dimàà yà n kpeti nè n dṣṣ tì dieti Esibiti nè dikpáà mieke, nè memme ke cṣéké ke n yáú ke tùòke kuce tepíitè bá bè í yie n kpeti. 23 M parikèmu be kóò mòu báá yà dihei n do yè n yóò duó ndi be yembè, bèè n sènkèri, be kóò mòu báá di yà. 24 N kóò tónti Kadèbu yie kó meyèmmè me ncáámmè, kóò yie n kpeti tímòu, n yóò ò tannèmu de kó dihei ò kòte ke yà di, kòo yaábí di tieke. 25 Amadesiibe nè Kannahā kòbe mè mbomè kubiriku bíéké kó yehèké, di naa kónté kényè dikpáà kètünne kuce kùu yìèndè tipènti kóò dàmmèri.

Kuyie nyúómmè ku kòbe to

26 Kè ti Yiè nKuyie mbéinè Mòyiisii nè Anṣṣ ke dò: 27 Dè yó nkááké de kè kubotí yeiku kuù nyóu kù bo nni nkpannèmè ke yetírí n kpeti? N kèèmu bè tùùte ke náá ntí. 28 Náké be ke dò n tú: Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mú béi, n yóò di dṣṣ di náké tinti. 29 Di yóò kú dikpáà mieke nke díndi bè kàa mbè kó dimàà kétúóté bèè mòke yebie nsipisidé kèndeètinko. Díndi bèè kó dimàà tùùte, 30 di í tati ketenké n do béi nképariké ke dṣṣ n yóò di duó nké, kè de í tú Yefundee bire Kadèbu nè Nunki bire Sosuwee. 31 Di yaábí di do yè mbè yóò di kuo kèheí ì, n yóò ì ntanné ketenké di sènkèri kè, kè ì kè tieke. 32 Kè díndi bie di yóò kú dikpáà mieke nke. 33 Di n yete mèè kpéi nte kè di bí yó nháá ndikpáà mieke ke dṣṣ yebie nsipisínàà ke fṣũri ke baanè di bo kúmè dimòu kédée. 34 Yewe sipisínàà di do dṣṣ yè di kòte dii mōnni ke bo paatè ketenké, yè bo naá nyebie nsipisínàà. Dibenni dimáà diyie dimáà kpéi, di bo yà di yei nkó tiyeti kébanté di bo yetemè n kpeti dè mòke mùù cōntimu. 35 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi nke yóò tí dṣṣ, kubotí yeiku kuù nkòbe bèè wènnè ke yete n kpeti, bè yóò kú dikpáà dii mmieke nke, bá òmòu báá sú.

36 De kó benitibè Mòyiisii do tṣ mbè kè bèe kòte kèpaatè dihei kèwēteni késukú betòbè kè bèe tuute kénsínkunko de kó ketenké bè kòte ke yà kè. 37 Bèè do tùùte ke nnáá ntí ì wenni de kó ketenké kpéi ti Yiè nKuyie ndo bè potèmu kè bèe do ku ìkè kékú. 38 Nunki bire Sosuwee nè Yefundee bire Kadèbu bèè do kpáà ke í nku bèè do kòte kèpaatè ketenké be mieke.

Isidayeribe dèmmumè ke né sṣ ndè ɔte

39 Kè Mòyiisii kòte kénáké Isidayeribe bemòu ti Yiè nKuyie nhò náké tí kè bèe tiitè yedabùò. 40 Kè dèe wenté kè bèe pike cute kédèke ditári ìnkè kènnáante ke tú: Tí bantèmu ti cààrèmè, tí né bàátimú ke kòri ti Yiè nKuyie nti duó ndii

èì. ⁴¹ Kè Mòyiisi bè nàké ke dò: Dè dòmme kè di dós kèyete ti Yiè nKuyie nkpeti. Di í yóó na. ⁴² Báá katenè ti Yiè nKuyie nyí di bonè, di báá benné kékote kè di dootitòbè di kuò. ⁴³ Amadesiibe nè Kannahāā kòbe bèè bo di ìikè, bè yóó di fiému, di bütinnému ti Yiè nKuyie, kù ténke í di bonè.

⁴⁴ Kè Isidayeeriibe yete kékprénkunnè be to ke dò: Ti deètímu ditāri ìnkè kó kutempè. Kè Mòyiisi yie me nni nkpaá be kari nè Kuyie ntaummè t̄u. ⁴⁵ Mèmmè Amadesiibe nè Kannahāā kòbe cùténimè kèpoté Isidayeeriibe kè mbè bèti ke kòú kétuakenè Òdimaa.

15

Kuyie nnàkémè bè yó nkù pāā mmèè boti tiditi kó yepārè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeriibe ke dò n tú: Kè di ta dii mōnni ketenkè n yē n yóó di duós nkè kè dí mbo, ³ kè di yó n féuté feḏḏè kétuo nyoo metaummè kpéi, kòò mōu me nyó n féuté feḏḏè ò n cànnenè dii nùu kpéi, yoo ò baa dós kè m pā dipānni ndi, yoo dibanni mari kpéi, kòò yó n féuté feḏḏè difeḏ nfe, yoo fesāmḗpḗ, dipānni ndi dii kó kufḏḏku n naati, ⁴ wèè te feḏḏè wèè waá mmuyoo nsààmù cidóò bètāāti kè mù àntenè mekosààmè dítiri nè dikéè. ⁵ Kè dipèbii me nni ndi de yiè ndó kè n féutémmè kétuo nyoo metaummè kpéi, wèè waá mmēnāā ndítiri òmāā nè dikéè. ⁶ Kè dipedaā me nni ndi wèè waá mmuyoo nsààmù cidóò bèkuò kè mù àntenè mekosààmè dítiri bèdébè, ⁷ kèyōrenè menāā ndítiri bèdébè. Dipānni ndi dii kó kufḏḏku n naati. ⁸ Kè fenāāfè me nni nfe ò yó n féutémmè kétuo nyoo metaummè kpéi, yoo ò dós kè n féuté feḏḏè ò n cànnenè dii nùu kpéi. ⁹ Dinaadaā òmāā wèè waá mmuyoo ncidóò bèwēi, kēāntenè mekūò ndítiri bètāāti, ¹⁰ kèyōrenè difeḏ dítiri bètāāti. Dipānni ndi dii kó kufḏḏku n naati.

¹¹⁻¹² Bá kè ì sū ke mamè di yó mme ndōri bá fèè ḏfè ìnkè kéntū nfe kuò duós ke dōmmè, kè fenāāfè nfe yoo dipedaā yoo dipedabii yoo tebuatè. ¹³ Isidayeeriibe níí yóó me ndāò bè m pāā nyèè pāre ke tuò. Yepārè nye yèè kó kufḏḏku n naati. ¹⁴ Bepḏḏbè bèè bo di cuokè yoo bèè kó beyāāribè do kateni kè ndi bonè, be mièke kòò mōu dós kè m pā mí ndi Yiè nKuyie ndipānni kétuo ò yóó me ndāò. Dipānni ndi dii kó kufḏḏku n naati. ¹⁵ De kó ikuò yó mbomu dītīnni òmōu kpéi nsāā nè di yaābío opḏḏ kpéi nnè teheikēmbite kpéi. Teheikēmbite dōorimè opḏḏ yóó mme ndōri. ¹⁶ Ikuò imāā yó nni nyi medōārimè memāā, dīndi nè bepḏḏbè bèè di bonè.

Bè bo mpāāmmè Kuyie ntidipānti kóo pèè

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò: ¹⁸ Náké Isidayeeriibe ke dò n tú: Kè di ta dii mōnni ketenkè n di kōrinè kèè mièke. ¹⁹ Kè di dōò pèèbè ke bo cááké, dí deite mí ndi Yiè nKuyie n kperè. ²⁰⁻²¹ Kè di níí nāa mmuyoo ke dōò tipémpḗrti dí deite n koku, di ḏḏ deite mēè boti tidiketiti mièke n kpèti, di ti puoti dii mōnni kuyiè. Di yó mme ndōri sāā nè di yaābío.

Kè dè da kpeténè kàa càārè a dō nkéféuté fèè ḏfè

²²⁻²³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Kè dè dō ndè di kpeténè ke di yetenè n duós nyii kuò Mòyiisi kòò ì ndi tūo ì kó ìmai, kétúóté yie nnè di bo mbomè nè di yaābío, ²⁴ kè dè dō ndè kpeténè òmōu kè dītīnni òmōu í yé ke yetenè ikuò mai, di wēnné kēwāā ndinaadaā, kè di nni nféuté kēwēnnénè muyoo mmūu àntenè mekūò nnè menāā kétuo nyikuò yēmmè. Dipānni ndi dii kó kufḏḏku n naati,

dí waánnè dibodaà meyei ncfémme kperi. ²⁵ Kè ikuú nùtùti dɔ̀ò ditfnni diməu meyei ncfémme kó ikuú, kè n di cfé nke yé dè di kpeténèməmu. Kè dí tóni di diiti kó yepārè di yó m pā yè kətuo, kéfiénè meyei ncfémme kó iwūš ke yé dè di kpeténèməmu. ²⁶ De mōnni n yóo di cfémmu di yei ndindi Isidayeeribe nè bepòòbè bèè di bonè ke yé dè di kpeténəmu diməu.

²⁷ Kè dè me ndò ndé kpeténè oniti òmáà ndi kòò dɔ̀ò meyei nwèe waá ndibəseri dii mòke dibenni dimáá ké di nni nféúte o yei ncfémme kpeí. ²⁸ Kè ikuú nùtùti ò dɔ̀ò meyei nhútímù kó ikuú metaummè tou iikè kè nhò cfé, ²⁹ dindi Isidayeeribe kè di kòò mɔ̀u nwe yoo opòò wèè di bonè ikuú imáá yóo nni nyi ì tukúnè dè bo kpeténè wè, kòo yeténè ikuú.

³⁰ Kè wèè yie bo ncaari ke yé, kòò tu Isidayeereri nwe yoo ò tu opòò ò cààrè mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe. Dí ò dènnè di cuokè. ³¹ De kóo niti boti ò sènkəri mí ndi Yiè nKuyie n náànti nti ke caari n kuú, dí ò dèite di cuokè, o yei mbo o yuu ìnkè nke.

Wèè do yeténè teompùtè kó ikuú

³² Isidayeeribe do bo dii mōnni dikpáà mieke, diyie mari kè bèmabèe yà òmòu kòò kau ideí teompùtè yie ³³ kè bèe ò kòtenè Mōyiisi nè Anəo nè Isidayeeribe sɔ̀mbə borè, ³⁴ kéduú nkè bè nhò bàa ke yé ikuú mu ndo í nàkémè bè dò nkóò dɔ̀òmè. ³⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dɔ̀: De kóo niti dò nkékuəmu, Isidayeeribe diməu dí ò dènnè di kó dikari kòò buəti yetárè kékuə.

³⁶ Məmmè kè ditfnni diməu ò dènnè be kari ké nhò buəti yetárè kòò yàa kúnè, ti Yiè nKuyie ndo nàkémè Mōyiisi ke nyè ndè ndòmme.

Kuyie nyemmè ku nìtìbè nhàà iyaayúo mbe yààti

³⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dɔ̀: ³⁸ Á náké Isidayeeribe ke dɔ̀ n tú: Dindi nè di yaábíio di nhàà iyaayúo ndi yààti, kè di níí ya ntiyààti di ànné mupaàkómú mùu wūš tiəti tii dōnnè tibedencèti mu kó iyúo nti mánke. ³⁹ Di yààti níí nhā iyúo nkè di nyi yàu ke dennini n kuú mí ndi Yiè Kuyie nke tū nyi yēmmè, ke bá ndəəri di yēmmè dɔ̀ dè nè di nuə ndó dè, dè yàà bo nte kè dí m búttinné mí ndi Yiè nKuyie. ⁴⁰ Məmmè di bo ndennimè n tannò yeməu. Ke dəəri yè yēmmè kè dèe benke ke dò ndi cáá nke tú n kəbe. ⁴¹ Mí ndi Yiè nKuyie m mii di te ke di dènneni Esibiti kè di bo ntú n kəbe.

16

Kodee yetemè Kuyie nkpeti

¹ Defii mɔ̀u Keati naámùnkù kou wèè do peité Isaadi kè Isaadi peité Kodee. Kòo sukú Dubenni naámùnkù kəbe bètāāti, Ediabu bí Dətanni nè Abidammu nè Pedeti bire Onni. ² Nè Isidayeeribe sikəusidè nè sipisinùmmù (250), bèè do tú be boti mieke bekótìbè ke ni be tìrè kè be yètè fei. ³ Kè bèe cēēte Mōyiisi nè Anəo kè mbè kpānnè ke tú: Di terè tontémə Isidayeeribe boti kuməu tu Kuyie nkəbe mbe, kè kù bè bonè. Dè yīme kè di dɔ̀ kè nti bakè.

⁴ Mōyiisi kèè dii mōnni de kó tináànti kédo kəsinnəo ketenkè, ⁵ kénáké Kodee nè o kó ditfnni kəbe ke dɔ̀: Nanke dikūweñni ti Yiè nKuyie mbo benke wèè tu ku kou, kù tāātè wè koò cànné, kòò bo nkù təkunè, de yie nweè yó nkù təkunè. ⁶ Né nte di dò nkédəòmè: Fɔ̀ nKodee nè a kó ditfnni kəbe bəməu túóténè sisəəsékébúkúsi, ⁷ di naa si ànné muhāā nkéyəre tihúúnti mu ìnkè ti Yiè nKuyie

ntaummè tou ìkè, kè tí yà ti Yiè nKuyie nyóó tãátè wè, wèè tu ku kou kù càánè wè. Díndi Defiibe di kperè deè tonté.

⁸ Kè Mɔ̀yisii wète kénáké Kodee ke dò: Kénténè díndi Defiibe, ⁹ dè í di sànnè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù di tãátémè Isidayeeriibe botí miéke, ke di yu ke di dòò ku tɔ̀mbè kè di pí nku taummè tou miéke ku tɔ̀mmú nè Isidayeeriibe bɛmɔ̀u kó diyètìràà? ¹⁰ Kuyie nda yu f́ nKodee nè a kɔ̀be Defiibe bɛmɔ̀u kè di kù tòkénè kè di né tonté ke wanti kénáá nyikuó nyùbàà? ¹¹ F́ nnè a kó dit́nni kɔ̀be di kpànnè ti Yiè nKuyie nku. Anɔ̀ tu we kè di bo nhò seí?

¹² Kè Mɔ̀yisii tɔ̀ nkè bè bo yúní Ediabu kó íbí Datanni nè Abidammu kè bèè ò ténhè ke dò: Ti í kɔ̀roo? ¹³ A ti dènneni menaamiè nnè mecekùò* dè pũò ndè, ke ti kòtènni dikpáá tɛdɔ̀ntè tiè mmieke kè dè í da sànnè kàa wète ke dó kè nti kpaatìràà? ¹⁴ Ti yetemu! Bitì bitì a í ti niitè menaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndè, a me nyí ti duó nketenkè nè depaa nnè f́nyí kó detie. A ti wúo ntiyũ̀nti ntaà? Ti í kɔ̀roo!

¹⁵ Kè Mɔ̀yisii miéke còútè mediè nkòo náké ti Yiè nKuyie nke dò: A báá còuté be pãrè, n yí còuté be mɔ̀u kóo sãmmarímú, m me nyí yeténè òmòu.

Kuyie mpùtémè Kodee nè Anɔ̀

¹⁶ Mɛ̀mmè kè Mɔ̀yisii náké Kodee ke dò: Nanke f́ nnè a kó dit́nni kɔ̀be nè Anɔ̀, dí kɔ̀tèni kécómmú metaummè tou ìkè. ¹⁷ A kɔ̀be sikòusidè nè sipísìnmùmú (250), bá wè wèe túóté o sɔ̀sékébuute kèánnè tihúúnti kètóni ti Yiè nKuyie tou ìkè, f́ nKodee nè Anɔ̀ kè di múnke me ndò.

¹⁸ Kè Kodee tí nyIsidayeeriibe nè o kɔ̀be kè bèè yie mbá wè kòo túóté o sɔ̀sékébuute kèánnè muhãá, nkéyɔ̀re tihúúnti muhãá nyínkè kékote kécómmú metaummè tou bòrinù, Mɔ̀yisii nè Anɔ̀ kè bè múnke me ndò. ¹⁹ Kè Kodee tí nyIsidayeeriibe bɛmɔ̀u Mɔ̀yisii nè Anɔ̀ be ìkè metaummè tou bòrinù.

Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetì cútèni be ìnkè. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔ̀yisii nè Anɔ̀ ke dò: ²¹ Kenténè dimáá de kó benitìbè, n yóó bè kùòmu dimònni dimáá.

²² Mɔ̀yisii nè Anɔ̀ kè bèè do késínnóo ketenkè kékúonko ke dò: Áú Kuyie! F́ nwèè duó mmufòmmu dèè kó dimáá fòu, a miéke bo do kubotí kumɔ̀u onitì omáá kó mecaàrìmè kpéínáá?

²³ Kè ti Yiè nKuyie nyí kébéinnè Mɔ̀yisii ke dò: ²⁴ Á náké Isidayeeriibe botí kumɔ̀u ke dò: Bèè kenténè Kodee cìtè nè Datanni nè Abidammu be kpesi.

²⁵ Mɛ̀mmè kè Mɔ̀yisii íté kènkòri Datanni nè Abidammu be borè kè Isidayeeriibe kó bekótìbè ò tũ. ²⁶ Kòo náké dit́nni ke dò: Kenténè benitidannibè bie ncéí borè, di báá káákè dèmarè dèè tu be kperè di yàà bo kú be kó mecaàrìmè kpéí.

²⁷ Kè bèè íté ke dèténè Kodee cìtè.

Datanni nè Abidammu bèè do yènni kécómmú be touti bòrè nye nè be pobè nè be bí nè be yaábì. ²⁸ Kè Mɔ̀yisii béi nke dò: Di yóó banté die nde ke dò ti Yiè nKuyie nkuù n tɔ̀nni kè m pí nde kó mutɔ̀mmú mumɔ̀u kè dè í tú m mù píhè m máá kó muwèrímú. ²⁹ Kè de kó benitìbè ku mukũ̀ mbetòbè kɔ̀ mmù ke í ku kè dè càánnè betòbè kómmè ti Yiè nKuyie nkuù í n tɔ̀nni. ³⁰ Kè dè dò nti Yiè

* **16:13** menaamiè nnè mecekùò: Kuyie ndo dènneni Isidayeeriibe kè bè náké ke dò kù yóó bè duó mmènaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndii èi ndi. Bè beriné dii mònni dikpáá miéke kè tidiiti bè dòritè kè bè nkpannè Mɔ̀yisii ke wète ke náá nde kó ditanf̀tìri ke né buò Esibiti èi, bè yènni kè. Wéntè Mudennimù 3:8.

nKuyie mbo daò tidieti kperε marè, kε ketenkεε aate kémaánko de kó benitibè nè dèè kó dimàà tu be kperε kε bèε ta kudǎnkù befòubè, di bo banté ke dò nde kó benitibè càarè ti Yiè nKuyie nku.

³¹ Mɔyiisi kpaá ke me nnáá nkè ketenkεε yaté bè còmú dè, ³² kéaate ké bè maánko bεmbe nè be cǐi kǎbe nè Kodee nè o kó ditǐnni kǎbe nè be kperε demaù. ³³ Kε bèε ta kudǎnkù befòubè nè be kperε bè mǎke dè, kε ketenkεε metinne. Memme bè kpaakemè be kǎbe Isidayεeribe cuokè. ³⁴ Bèè kó dimàà dè bo kε bèε keè be dabùò kéncooti ke tú: Tí cokénè ketenkεε yàà bo ti maánko! ³⁵ Memme kε ti Yiè nKuyie ncũnni muháá nkè mùù cóútóo benitibè sikǎusidè nè sipísinnmù (250) bεmbe bèè do tuò nti húúnti.

17

Muháá ncútémè Kodee kó ditǐnni kǎbe

¹ Kε ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi ke dà: ² Náké Anǎo birε Edeasaa ikuó niùti ke tú n yē nwèε pǔtε sisǎsékébúkúsi kǐfũũ mmuháá. Ke yē bè si nni nduámtemu kε si tu n kpesi. ³ Bèè si tǎni kε bè ku ke yieti be yei. Dí si ma timátipenti kédari n wǔstǎnni kε dè ndò mmεbnkumè Isidayεeribe bεmǎu kpréi.

⁴ Kε ikuó niùti Edeasaa túóté disǎwũǔ kó sisǎsékébúkúsi de kó benitibè do tǎni si kε muháá nsi cóúté, kε bèε si ma timátipenti kédari diwǔstǎnni. ⁵ Bè do ma tii mátipenti kédari diwǔstǎnni tii do dennini Isidayεeribe òmǎu í dòmmè kǐntuò nti húúnti ti Yiè nKuyie nyiikè kε dè í tú Anǎo nè o yaabí, kε wèè mè dàò tii túǎkení Kodee nè o kǎbe tii yóó ò túǎkení ti Yiè nKuyie ndo me nti náké Mɔyiisi kòò tii mbè náké.

Isidayεeribe tùutemè

⁶ Kε dèè wenté kε Isidayεeribe ité be boti kumǎu kénkpannè Mɔyiisi nè Anǎo ke tú: Dii kùò ti Yiè nKuyie nkǎbe.

⁷ Bè cǐéte dii mǎnni Mɔyiisi nè Anǎo kéwǐéte metaummè tou bíékè kǐnsǎ diwetiri dátinné metaummè tou, kε bèε yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti. ⁸ Mɔyiisi nè Anǎo kε bèε kǎte metaummè tou iikè ⁹ kε ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi ke dà: ¹⁰ Yènnè de kó ditǐnni cuokè, n yóó bè kǎmǎu dimǎnni dimàà kε Mɔyiisi nè Anǎo kε bèε do kǐsǐnnǎo ketenkè. ¹¹ Kε Mɔyiisi náké Anǎo ke dà: Túóté tesǎsékébuute kédeite diwǔstǎnni Inké kó muháá nkéánné te miεke kétuw nti húúnti kécokóo ditǐnni borè, kédǎò meyei ncǐémmè kó ikuó ke yē ti Yiè nKuyie mmiεke cóútémè kε benitibè keté mukũ.

¹² Kε Anǎo túóté tesǎsékébuute nè muháá Mɔyiisi ti nhò náké ke yē ndè ndómmè, kécokóo ditǐnni cuokè, kǐnsǎ benitibè keté mukũ, kòo tuò nti húúnti kédǎò meyei ncǐémmè kó ikuó Isidayεeribe kpréi, ¹³ kǐncómúu becǐribè nè befòubè be cuokè kε ti Yiè nKuyie mbè poté kùu yǐnkuu cómmú. ¹⁴ Benitibè bèè do ku bè do bo tekǎupíitè nè sikǎupísinnà nè sikǎusiyiekè ndi (14700) ké né mbúúti bèè do ku Kodee kó mecaàrimè kpréi. ¹⁵ Kε Anǎo wǐtǎni Mɔyiisi borè metaummè tou bòrinùu, kε ti Yiè nKuyie mbè poté kùu yǐnkuu cómmú.

Anǎo kó kupàati yémè tifaàti

¹⁶ Kε ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi ke dà: ¹⁷ Á náké Isidayεeribe wuǎ ntepiitè nè idéi, bá kùu wuǎ nké ku kóo kpaàti da tǎni kupàati. A yóó ì cuó kε ì mbo tepitè nè idéi nyi, kàa wǎri bá kùu wuǎ nkóo kpaàti tǎni kùu pàati Inké de kó kuwuǎ nyétiri, ¹⁸ kéwǎri Defii kó kupàati Inké Anǎo kó diyétiri. Memme bá kùu

wuò nkóo kpààtì yó mmakemè kupààtì. ¹⁹ A yóò ì dáu mmetaummè tou mieke nke Kuyie ntaummè tóu ìikè, mí nnè f̄ nti 55 máá dè. ²⁰ Onìtì wèè kó kupààtì bo ye tifaàtì weñwe n tãátémè. De m̀nni kè m paa nyesáàmbè Isidayeeribe di sáá nyè.

²¹ Kè M̀yisii tì nàkè Isidayeeribe wuò ntepiútè nè ìdèi mieke bá kùu wuò nkè ku kóo kpààtì tóni kupààtì bè wuò ndò ndòmmè im̀ou kè ì wènné tepíútè nè ìdèi, kè Aǹo k̀ku nsoké i cuokè. ²² Kè M̀yisii i tannè metaummè tou mieke kè ì dáu ti Yiè nKuyie nyiikè metaummè tóu borè. ²³ Kè dèe wenté kè M̀yisii mbo tuakoo ke s̄ nhAǹo Defii kó kuwuò nkou kó kupààtì yè tifaàtì ke pòri ke peitè yèbe kè yè bi. ²⁴ Kè M̀yisii i kouté im̀ou ti Yiè nKuyie nyiikè kékotènè kèbenke Isidayeeribe kè bèè ì yà bəm̀ou, bá wè kòo túóté o k̀ku. ²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kénákè M̀yisii ke d̀: Dáu nhAǹo kó kupààtì ikuó tóu ìikè, kè kù ndò ndibenkèri de kó itookperí yembè kpéi. De m̀nni kè m paa nyesáàmbè bè di sáá nyè, kè yè t̀̀kení m borè kè bè ténke báá kú.

²⁶ Kè M̀yisii d̀d̀ ti Yiè nKuyie nhò nàkè tì.

Ikuó niùbè nè Defiibe d̀ò nkèmpí mmùù tómmù

²⁷ De m̀nni kè Isidayeeribe nàkè M̀yisii ke d̀: Ti yóó kúmu, ti kumu ke dèè. ²⁸ Kòò m̀u t̀̀nnè metaummè tou ò 55 kúmu, ti yóó me nhò nke yàa deèà?

18

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnákè Aǹo ke d̀: Kòò m̀u yeténè metaummè tou f̄ nnè a bí d̀i te meyetimè. Kòò m̀u cààrè ikuó tómmù d̀i te de kó mecaàrimè. ² A yú a cice naàm̀nkù k̀be Defiibe kè bè da wènnénè kè nda teénnè mutómmù. F̄ nnè a bí d̀i ní yóó ta metaummè tou kèpí nyikuó tómmù metaummè tóu ìikè. ³ Bèè yó nda teénnè metaummè tou dim̀ou kó mutómmù bè né báá t̀̀nnè ikuó nenti matì yoo diwũ̀st̀nni, kè dèe yie nkè di báá kú kè bè wènnénè. ⁴ Bèè yó nda wènnè ke da teennè metaummè tou kó mutómmù mum̀ou, wèè í tú Defii botí kou ò báá di wènnénè mutómmù. ⁵ F̄ nnè a bí d̀i te metaummè tou nè diwũ̀st̀nni de kó mutómmù kè dèe yie nkè m mieke báá do Isidayeeribe. ⁶ M̀i tãátè a k̀be Defiibe Isidayeeribe cuokè, bè tu n k̀be mbe kè m bè nda duó nkè bè bo mpí mmetaummè tou kó mutómmù. ⁷ F̄ nhAǹo nè a bí n duó ndí mbe ikuó kó mutómmù diwũ̀st̀nni ìnkè nè ikuó nenti kó kufáá nkuyààkù pi kù, n duó ndí mbe de kó mutómmù, wèè í tú Defii botí kou ke dè t̀̀nnè ò kumu.

Ikuó niùbè d̀ò nkènte dè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnákè Aǹo ke d̀: M̀i da duó nkàa bo ndake Isidayeeribe m pã nyèè pãrè kpéi, a ní yóó de ndeite dèè tu a kperè, n da còu mmekùd̀ mmèè kpéi nke da cànnè f̄ nnè a bí n tómmù kpéi, de kó ikuó yó mbomu sáà nè a yaábí. ⁹ Nte dèè yó ntú a kperè, bè m pã nyèè pãrè mieke, kémbúútí yèè yóo tu. Muyuo nkó yepãrè nè bè n fié ì wũ̀ meyei ncfèmmè kpéi nnè meyei nhütímù kpéi. Bè m pã nyèè pãrè kó dimàà tu a kpeye nye f̄ nnè a yaábí. ¹⁰ D̀i ní dè di dè tu n kperè nde, benitidaabè bèè bo di cèi bè bo na kè dè di. ¹¹ Nte deterè dèè ní yó ntú a kperè Isidayeeribe dèite dèè kó dimàà ke m pã ke dè nni nyòute, n dè nda duómmù f̄ nnè a yaábí initidaaì nè initipòì. Bèè kó dimàà bo a c̄tèè ke wenni bè bo na kè dè di. ¹² N di duómmu tidiketiti kó yepãrè sààyè Isidayeeribe m pã nyè: Mekùd̀ nnè menaa nnè tidiiti bè tu ti bèdèé. ¹³ Be eì kó tidiketiti bè m pã ntii kó dimàà, n ti n di duómmu bèè kó dimàà bo di cèi ke wenni bè bo

bàtè dè. Ò yó nsĩmmu kētuakèné kuyuoku. ⁸ Wèè tũò nfenààfè kòò sù o yààti, kèwuò. Ò yó nsĩmmu kētuakèné kuyuoku. ⁹ Onitì wèè í sãũ nhomáà kè wèè kouté mutápeí mbè tũò nfèè nààfè kòmu, kè mù fũtenè be kari kécóú ndibòri bè tãátè di de kpéí, kè mù mbo Isidayeeribe kpéí kè bè mmù dǎ̀drinè mawénkùmè kó menie. De kó ikuó yó ndonnè meyei ncfémmè kpeyi nyi. ¹⁰ Wèè kouté de kó fenààfè kó mutápeí nwèè sù o yààti ò yó nsĩmmu kētuakèné kuyuoku. De kó ikuó yó mbomu Isidayeeribe kpéí nnè bepòòbè bèè bè bonè.

Wèè sĩnte ò bo wénkũnne mèè botí omáà

¹¹ Kè wèè kááké ocíí, bá wèè cfi botí cénke ò sĩntemu, kénsĩ nke dǎ̀ yeve yeiyekè. ¹² Wèe wuonè mmewénkùmè kó menie diyie táánni nè diyiénni ke né na kéwenke. Kòò í wũò diyie táánni nè diyiénni ò báá wenke. ¹³ Wèè bo kááké ocíí ke í nwũonè mewénkùmè kó menie nhò sũnkũnko mí ndi Yiè nKuyie n cfè̀tè nte, de yei mbèè ò dènnè Isidayeeribe cuokè, ò sĩmmu ke yé ò í wũomè ikuó kó menie.

¹⁴ Nte nè ikuó tèi: Kòò mǎ̀u ku ditou mari mieke kè wèè ta di mieke ò sĩntemu wenwe nè bèè bo di mieke kénsĩ nke dǎ̀ yeve yeiyekè. ¹⁵ Tinenti tũ kó dimáà bo mbo de kó ditou mieke ke í poke ke bou teitei ti sĩntemu. ¹⁶ Kòò mǎ̀u kèrí dikpáà mieke ke kááké ocíí bè kũò wè yoo ò na òmǎ̀u kó yekṹs yoo kufǎ̀ti ò sĩntemu ke yó nsĩ nke dǎ̀ yeve yeiyekè. ¹⁷ Kòò niti sĩnte kè di yóò ò wénkũnne, dí waá nfenààwṹǎ̀fè fenfe bè kũò fè kó mutápeí nkéánné dibuu mieke kéánné menie. ¹⁸ Kè di dèè onitì wèè í sãũ nhomáà wèe waá isópũ kó kudǎ̀ú kèpòòtè de kó menie nkémíétè míétè de kó ditou nè tinenti nè benitibè bèè kó dimáà bo de kó ditou mieke nè wèè kááké bè kũò wè yoo ò na òmǎ̀u kó yekṹs yoo ò nà kufǎ̀ti. ¹⁹ Onitì wèè í sãũ nhomáà wèe yóò míétè menie nhonitì wèè sãũ nhomáà diyie táánni nè diyiénni. Diyiénni yei wèe sù o yààti, kèwuò kéwenke kuyuoku mǎ̀nni.

²⁰ Wèè bo sãũ nhomáà ke í ndó kèwénkũnne omáà bèè ò dènnè Isidayeeribe cuokè, ke yé ò sũnkũnne mí ndi Yiè nKuyie n cfè̀tè nte. Ò me nyi wũonè ikuó kó menie, nnè de kpéí nhò sĩmmu.

²¹ Dè yó ntũ ikuó nyi sǎ̀à, wèè bo míétè ikuó kó menie nwèè sù o yààti, kè wèè kááké de kó menie nhò sĩntemu kènto kētuakèné kuyuoku. ²² Wèè sãũ nhomáà kòò kááké dè, dè sĩntemu, kè wèè kááké dèè sĩ nhò sĩntemu kènto kētuakèné kuyuoku.

20

Isidayeeribe do mǎ̀níémè menie nSinni kó dikpáà mieke

¹ Dibenni tǎ̀nkũ ketiwè kè Isidayeeribe fĩnni tuòke Sinni kó dikpáà kèbátè Kadèesi kékari. Midiyammu de nku kè bèè ò kũnnè.

² Bè í mpèté menie nke bo yǎ̀ kè tíí nkénkpánnè Mǎ̀yiisi nè Anǎ̀ ke tú: ³ Kè ti Yiè nKuyie ndo nti wènnénè ti kǎ̀be bèè ku kèpoté, kè ti kú dè í ntũ̀ú? ⁴ Dè yĩme kè di tǎ̀ní tĩnti ti Yiè nKuyie nkǎ̀be ke kǎ̀tènni dikpáà dii mmieke kè ti bo kú tĩnti nè ti wṹ? ⁵ Ba nte kè di ti dènné Esibiti ke ti tǎ̀ní dibòri yeiri dii? Dè í dǎ̀ mbuotí dèmarè, detie mbè tu dè fikie dè í bo kè ti né báá buónè fĩnyí nè kèdènáti kperè, menie nketé ke í bo ke dǎ̀ nyà.

⁶ Mèmmè Mǎ̀yiisi nè Anǎ̀ bè itémè Isidayeeribe borè kékote metaummè tou borinũ̀ kèdo kèsĩnnǎ̀o ketenkè kè ti Yiè nKuyie mbè benke ku kpeti, ⁷ kèbéinnè Mǎ̀yiisi ke dǎ̀: ⁸ Túóté a pàati fǎ̀ nnè a kóo kóti Anǎ̀ kè di tíí nyIsidayeeribe, kè

bè mbo ke wúo nkàa béinnè dipèrì kè menie nyènnì, kàa duó nkè bèe yà bembè nè be wūō.

⁹ Kè Mòyiisii túóté o pààti metaummè tou mieke kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè. ¹⁰ Wenwe nè Anṓo kè bèe tí nyIsidayeeribe dipèrì borè, kòo bè nàké ke dò: Kénténè díndi itookperì yembè! Ti bo denneni menie ndipèrì dii mmieke nke kè di yàā?

¹¹ Mèmmè ò yòutemè o pààti képoté dipèrì mèdémè, kè menie nyènnì mediè. Isidayeeribe nè be wūō kè dèe yà.

Kuyie nkpannèmè Mòyiisi nè Anṓo bè yetè mèè kpéi

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi nè Anṓo ke dò: Di yèmmè í me nyiemmmè ke dò ndè bo dàd, di í me ndéúkùnnemè n yètìrì Isidayeeribe ìkè, di ténke í yóo tannè n nìtìbè ketenkè m bè duó nkè.

¹³ Dèè do te kè bèe yú de kó menie nke dò Mediba, dèè tu dikpànnì, ke yé Isidayeeribe do dè nwéñtémè ti Yiè nKuyie nkè kùu bè benke kù dòmme pái pái.

Edømmu kóo kpààti yetemè Isidayeeribe bo pèētémè o tenké

¹⁴ Kè bè mbo Kadeesi kè Mòyiisii dèite benitibè ké bè tō nke dò bèè kote kénáké Edømmu kóo kpààti ke dò: Tínti a tebiù tū tu a yému ti tamè meháárimè mieke.

¹⁵ Ti yembè bèè do kòte Esibiti kè ti nke bo kémante kè Esibiti kòbe ti fēū tínti nè ti yembè. ¹⁶ Kè ti kuonnè ti Yiè nKuyie nkè kùu keè ti dabònnì kédúonnì ku tōnnì kè di ti dènneni Esibiti. Kè ti tūòkení die nKadeesi dihei dii bo a tenké mànkú, ¹⁷ kàa bo yie, nyóu kè ti pèēté a ei mieke, ti í yeti depaa mmieke yoo finyil kó dètie mmieke, ti í yóo yà a kó sibií kó menie, ti yóo kété kuce diekù nku kèpèēténè a ei, ti í yóo dauté kupikù makù. ¹⁸ Kè Edømmu kóo kpààti bè tēñné ke dò: Di í yóo pèēté die nh ei. Kè di me nyete n yóo báátóomu ké di co ké ti doké.

¹⁹ Kè Isidayeeribe ò tēñné ke dò: Ti yóo kété kuce diekù màā ndi ke ti yà a ei kó menie tínti nè ti wūō ti bo da vietí. Dè í tū timati, ti yóo na a tenké màā ndi kèpèēté. ²⁰ Kè Edømmu kóo kpààti bè tēñné ke dò: Di í pēnké.

Kè Edomiiibe báatí nè behāāpònkperibè péu ké bè co. ²¹ Mèmmè Edømmu kóo kpààti yetemè Isidayeeribe bo pèētémè o ei, kè Isidayeeribe pèé nkupikù tekù.

Anṓo yóo kúmè

²² Kè Isidayeeribe íté Kadeesi kékote ditari bè tu di Òdi. ²³ Ti Yiè nKuyie nde mbéinnè Mòyiisi nè Anṓo Òdi tārì Edømmu temmànkú ke dò: ²⁴ Anṓo kūnti o yembè borè nde, ò í tati dihei n yē n yóo duó ndi Isidayeeribe ke yé di do yetemè n kpeti Mediba kó menie mborè. ²⁵ Túóté Anṓo nè o bire Edeasaa kè di deke Òdi tārì. ²⁶ Kàa dáté Anṓo yààti kédátinnè o bire Edeasaa. Anṓo yóo de nkú.

²⁷ Kè Mòyiisii dàd ti Yiè nKuyie nhò nàké ti Isidayeeribe bémou ìkè, kè bèe deke Òdi tārì. ²⁸ Kè Mòyiisii dáté Anṓo yààti kédátinnè o bire Edeasaa. Anṓo de nkú Òdi tārì ìnkè. Mòyiisi nè Edeasaa kè bèe cúténí. ²⁹ Isidayeeribe tinni dimou kè bèe yà Anṓo kumè kékómmú o kūū nke dò yewe sipísitāti.

21

Isidayeeribe namè Kannahāā tenké kòbe

¹ Mèmmè Kannahāā kóo kpààti Adadi wèè do bo Neku bu ò kèèmmè Isidayeeribe kèróomè Atadimmu kó kuce, kéiténí ké bè do kèpímmú be mieke bèmabè kédòd

tidaatì. ² Kè Isidayeeribee dǎunnè ti Yiè nKuyie ndinùù ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nkàa ti duò mbe nnitibè ti bo bè kùò páíí kèponte be eì kédéíté ti báá súò ndèmarè.

³ Kè ti Yiè nKuyie nkeè be báammì kèánné Kannahāa kǎbe be nou mieke, kè bèe bè kùò páíí kèponte be ekè kédéíté kè dè yu ke dǎ Ǫdimaa, dèè tu tidobontì.

Mǎyisii dǎàmè disǎwũò kó fèwǎàfè kécónné

⁴ Kè Isidayeeribee íté Ǫdi tǎri kètúnne kuce kùù yìèné dǎmèèrì tipèntì kou ke bo kónté ke báá yènnè Edǎmmu tenkè. ⁵ Bè kèté mèmme kénkááké kuce kè meminnímèe bè dǎnté. Kè bèe keté bè bo nkpǎnnèmè ti Yiè nKuyie nnè Mǎyisii ke tǎ: Ba nte kè di ti dènnenì Esibiti kè ti bo kú dikpǎà dii mmieke? Tidiiti sààti matì í bo, menie mme nyí bo, kè ti baà né yó nyo tisènnìndiiti tii nti yewe yemǎu.

⁶ Mèmme kè ti Yiè nKuyie nduǎnnì iwaaeyiyei kè ì mbè dǎmmù kè bèe kú kusùkù. ⁷ Bèè kpaà kè bèe náké Mǎyisii ke dǎ: Ti cààrèmu, ti tǔùtenèmè ti Yiè nKuyie nke da kpánnè. Nè de kpéí, nhá bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu dètinne de kó iwààke.

Kè Mǎyisii kuónnè ti Yiè nKuyie mbe kpéí. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyisii ke dǎ: Túóté disǎwũò kédǎnnè fèwǎàfè kè fè dǎnne kudǎu kécónné, kè fèwǎàfè níí dǎnté wè kòò fè bǔúté ò báá kú.

⁹ Mèmme kè Mǎyisii dǎò disǎwũò kó fèwǎàfè kécónné, kè fèwǎàfè níí dǎnté wè kòò fè bǔúté o báá kú.

Isidayeeribe do katimè ke sǎoti ke yàa tuàkenè Pisikaa tǎri.

¹⁰ Kè Isidayeeribee íté dèborè kékote kébáté Obǎti, ¹¹ kèíté dende kébáté Iyee-Abadimmu kpǎà kénwetí Mǎabu diyie yìèni kèè bíéké kó dikpǎà. ¹² Kè bèe íté dende kébáté kukó nSedeti kó mepèemmè. ¹³ Bè íté dende késénté kukó nhAdinǎ, kùù pũò nke pènkù dikpǎà ke kǎri Amǎriibe tenkè. De kó kukó kùu tu Mǎabu kǎbe nè Amǎriibe be tenkè mǎnku. ¹⁴ Deè kpéí nte kè ti wǎri ti Yiè nKuyie nkó mudòò pátiri* mieke ke tú...Waebu, Sufa tempè mmieke nè Adinǎ nè de kó ikó, ¹⁵ nè ikó nteì ì pũò nke taà Adinǎ dihei Adi pikù ì tu Mǎabu tenkè mǎnku. ¹⁶ Bè de nyitè kébáté bè tu dè tebinte, ti Yiè nKuyie ndo nàké dè Mǎyisii ke dǎ: Tíí nyIsidayeeribe kè m bè duò mmenie.

¹⁷ De mǎnni ndi Isidayeeribe dèntèmè fèyènfè ke dǎ:

Tí dentè kè menie nyènni tebinte.

¹⁸ Tebinte sikpǎàtibíí keú tè,

dihèi kó bekótibè tǔ tè

nè be pǎàti nè be dǎ.

Bè de nyitè kékote kébáté Matana, ¹⁹ kèíté dende kébáté Naadiedi, kèíté dèborè kékote Bamǎti. ²⁰ Bè íté Bamǎti nwe kékote Mǎabu kpǎà kénwetí Pisikaa tǎri, dii sǎi ntedǎnté kó dikpǎà.

Isidayeeribe domè Amǎriibe kóo kpǎàti Sionni

²¹ Mèmme kè Isidayeeribee deite yetǎrè kètǎ nkè bèe náké Amǎriibe kóo kpǎàti Sionni ke dǎ: ²² Ti dǎ kèpèèté a eì mieke nke, ti í yóò ta depaa mmieke yoo fínyí kó detie mmieke, ti í yóò yà menie nti yó mbóké kuce diekù nku, ti í yóò dauté ke yàa pèèténè.

²³ Okpǎàti Sionni me nyí nyie nkè Isidayeeribe bo pèèté o tempè, kòò iténè kemieke kètíí nho nitibè bèmou kè bèe kèténí kécó Isidayeeribe dikpǎà kè bè do mudòò Yaasi eì mieke. ²⁴ Kè Isidayeeribe bè cǎ yese kékua kéfiete be

* **21:14** mudòò pátiri: De kó dipátiri bè nàa ndii kpéí ndie ndi fetimu. Kè dè í tú die mbè í bǎi nkupikù tekù makù di kpéí.

tenkè, kétéúóté kukó nhAdinó kénto kétuòkenè Sabòki kòku késòoté kétuòkenè Amòriibe tenkè mànkú kùù do kpetí mesàà. ²⁵ Kè bèe fiete de kó yehékè yemòu, kétéie Amòriibe tenkè kemou kékari, kétaunnè Esibonni nè sihekési sù dè tókè. ²⁶ Esibonni do tú Amòriibe kpààti Sionni bo dii èi ndi. Sionni weè do pònte Mòabiibe kpààti ketiwè kéfiete o tenkè kemou kékote kéditénè kukó nhAdinó. ²⁷ Dèè te kè beyendèmbè diè nke tú:

Tí kòtenè Esibonni èi,
tí kòte kèwète ke di maá,
tí wète kè di cònné.

²⁸ Muháá mmuù yènní Esibonni,

Sionni èi mieke nke mù tífétémè
ke còuté Adi èi Mòabu tempè mmieke,
ke còutéénè Baadi kó yetòrè yèè bo kukó nhAdinó pèémè.

²⁹ Díndi Mòabu tenkè kòbe di bo yà
di fetimu díndi dibòò Kemòosi kòbe
di dapàmbè cokému

kè bè pírímú di sapùmbí ke kònnè
ke duó nhAmòriibe kpààti Sionni.

³⁰ Díndi Esibonni kòbe bè di táá ipie nyi,

ke di bèti ke tùòkenè Dibonni

kè di ekè dájuko

kétéúóténè Dofaa kénto kétuòkenè Medeba.

³¹ Kè Isidayeeribe ta Amòriibe tenkè. ³² Kè Mòyiisii tó nkè bèe paaté Yasèè èi kèdeè kè bèe di do, kèbeti Amòriibe bèè dè bo nè sihekési sù dè tókè si kòbe kéfiete be ekè kékari. ³³ Bè kàri menème kékété kèwetinné Basāā èi bíékè. Kè Basāā kóo kpààti Òkuu íténí nè o nitibè ke bo do Isidayeeribe mudoò Etedèii èi. ³⁴ Kè ti Yìè nkuyie nnáké Mòyiisi ke dò: A bá nhò yìèkù, n wè ndi duómmu kè di bo ò na wenwe nè o nitibè. Kàa ò dòò a dòmè Amòriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou.

³⁵ Mèmmè Isidayeeribe namè Òku kóò kùò wenwe nè o bí nè o nitibè bá òmòù í nyenté bá òmáà kè bèe tieke be tenkè.

ISIDAYEERIBE BOME MÒABU TENKE

22

Badaki yumè Badammu kòò bo banté kusínkù Isidayeeribe

¹ Kè Isidayeeribe ité dèborè kébáté Mòabu kó kubiriku kukó nSuditèè yáà kènwetí Sedikoo.

² Kè Mòabu kóo kpààti Sipòò bire Badakii yà Isidayeeribe dòò dè Amòriibe. ³ Kè kufòwáà mbè auté mediè wenwe nè o kòbe kè bèe yòte Isidayeeribe ke yé bè tumè kuwuò ndiekù nku. ⁴ Kòo tó nkè bèe náké Mandiyāā èi kó bekótibè ke dò: Ditínni dii nyóó déúútoomu dèè kó dimàà bo ti tenkè, fenàáfè òò déúútoomè memúpàmmè. Sipòò bire Badaki weè do tú okpààti Mòabu tenkè de mònni.

⁵ Menème kè Badaki deite yetòrè kètò nho èi kótírí Petòò dii bo kukó nhEfadati borè, kè yè bo náké Beòò bire Badammu ke dò: Kubotí makú kùù yènní Esibiti ke mónke pitírí kètenkè ke bàtè die nh èi mànkú ke n wetí. ⁶ De kó kubotí kpeñnimu ke m pèèté, n da báámmu kòtení kè bè banté kusínkù kè dè naati m bè na. N yému ke dò nkàa yí wèè yà meyei nhò òò mè yàmu. Kàa yí wèè yà mesàà nwèè mè yà. ⁷ Mòabu èi kó bekótibè nè Mandiyāā èi kòbe kè bèe kòte kèyá Badammu ke tònè ticuuti ke bo ò cu, kétuòkoo kóò náké bè tó tì timòu. ⁸ Kè Badammuu bè náké ke

dò: Duònè, kè dè wenté n di náké m beé nti Yiè nKuyie nkè kù n náké ti. Mémme kè Mɔabu eì kó bekótibèe yíè nho cīètè. ⁹ Kè Kuyie nkoteni kèbeke Badammu ke dò: Benitibè òmbè bo a cīètè? ¹⁰ Kè Badammuu kù tēnné ke dò: Sipɔɔ birɛ Badaki Mɔabu eì kóo kpààti weè bè tōnni ke tú: ¹¹ Kubotí makù kuù yènni Esibiti ke mánke pitírí ketenké, kòò tu kè m bo yie n katoò kè bè bonté kusínkù kè dè bo yie nwèe bè na kè bè bèti. ¹² Kè Kuyie nhò náké ke dò: A báá kote, a báá bè bonté kusínkù, mīi bè dòò mesàà.

¹³ Kè dèe wenté kè Badammuu bè náké ke dò: Kònnè di cie, ti Yiè nKuyie nyetemu ke tú m báá di neinè.

¹⁴ Kè Mɔabu eì kó bekótibèe íté kékò kénáké Badaki ke dò: Badammu yetemu ke tú ò báá ti neinni. ¹⁵ Kè Badakii yíe kētō nkutōnkù dérínkù kè kù nsūnè kuketikù ke tú benitidiebè ke pēēté beketibè. ¹⁶ Kè bèe tuokoo Badammu borè kòò náké ke dò: Sipɔɔ birɛ Badaki weè ti tōnni ke tú ò da báámmu a báá yete a bo katoomè o borè. ¹⁷ Ó tu ò yóò da déúkunnemu mediè nkédòò a ò náké tii kó dimàà, ò tu ò da báámmu a báá yete, á katoò kè bè nhò bonté kusínkù.

¹⁸ Kè Badammuu bè tēnné ke dò: Bá kè Badaki n duó nho cīètè kè timáti péiti tē piéké nè mesɔɔ nyí yóò na kédòò timati kè ti ndeu yoo ti nkénni képetenè ti Yiè nKuyie n tū nkù bo n náké ti. ¹⁹ Di né yíe ndie nkeyènkè kè n yà ti Yiè nKuyie nyóò yíe kè n náké ti.

²⁰ Kè Kuyie nkoteni keyènkè Badammu borè kòò náké ke dò: De kó benitibè me nkòtenimè ke bo da yú, íté kè bè neinè. A né yó ndòari n da náá nti máá ndi.

²¹ Kè dèe wenté kè Badammuu bou o sāmmarímú de kàri kéneinè Mɔabu eì kó bekótibè.

Sāmmarímú béinnèmè de yiè

²² Kè Badammuu keté kénneinè o kó betōmbè bèdébè, kè Kuyie mmieke ò yè mediè. Kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni ò dinté kéncómmú kuce. ²³ Kè sāmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntōnni còrímúmè kuce ke pikú mesebii kè sāmmarímú dauté kéta depaa mmieke kè Badammuu dè poté kè dèe bóò nkuce. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie ntōnni sòò nkékote kécómú finyi kó detie nkó kupaku makù kuce pèù dè kè bè maá ke pènné ku mpíkù nè kutekù. ²⁵ Kè sāmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntōnni kédauté kédinnénè kumarí kéhéüté Badammu naòcètè kumarí kòo wēte kè dè poté. ²⁶ Kè ti Yiè nKuyie ntōnni sòò nkékote kécómú kuce pèù dè meffè nyí borè ke dò nkónté kubakù yóú bíékè yoo kucànkù bíékè. ²⁷ Kè sāmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntōnni kéokoo, kè Badammu miekee yènni kòò dè poté kupààti. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè sāmmarímú na kébéi, nkébeké Badammu ke dò: N da cāke ba kàa m puoti kuce metāámmè? ²⁹ Kè Badammu dò: A yete n yè mmù mmu deè te, kè n do nto disie nè yie n do da kùòmu nè dijònni. ³⁰ Kè sāmmarímú ò tēnné ke dò: N tú a sāmmarímú mmu kàa n dèkù sàá, n da dòò miè mboti diyie maràà? Kòò dò: Ǿ.

³¹ De mōnni ndi ti Yiè nKuyie nkpetémè Badammu nuò nkòò yà ku tōnni kè di còrímú kuce ke pikú mesebii nkòò do kéninkù kēsīnnóò ketenké. ³² Kè ti Yiè nKuyie ntōnni ò beke ke dò: Ba nte kàa poté sāmmarímú ke tuòke kuce metāāti? Mīi da dinté ke bo da péité, ke yé a kérímè kuce yeiku nku. ³³ Sāmmarímú n yàmú ke kònté kuce metāāti kè meè òke nè yie n do da kùòmu kè sāmmarímú nfòu.

³⁴ Kè Badammuu náké ti Yiè nKuyie ntõnni ke dò: N cààrèmu n do í yé ke do nfóò n dinté kuce. Kè dè í da naati m bo kòtemè de kó kuce m bo wéte. ³⁵ Kè ti Yiè nKuyie ntõnni dò: Neiné be kè dí kote, a né yó nnáá nh ànné ti nti a nuù mieke.

Mèmmè kè Badammuu neiné Badaki tõnni bèè kpààtibè kè bèè kote.

Badaki comè Badammu

³⁶ Kè Badakii keè Badammu kèróomè kékéténi kóò co dihéi bè tu di Adimòabu dii tókèné kukò nhAdinò kùu tu be tenkè mànkú. ³⁷ Kòò beke Badammu ke dò: N tònko benitibè ke tú bè da yúni, dè yíme kàa í kòteni? Yáa a yèmmè do dò n yí yóò da déúkunnemu? ³⁸ Kè Badammuu ò tẽ́nínè ke dò: Bá nè mme nkòtenímè m bo náké ònti nè mmáa? Kuyie nhànné ti n nuù n yóò ti nda náké.

³⁹ Mèmmè Badammu neinèmmè Badaki kè bèè kò nKidiya-Usoo. ⁴⁰ Kè Badakii fié inààke nè ipe kèpámmú imaa Badammu nè bekótibè bèè do ò cíe.

Badammu pāmè Kuyie nkó mesàà nyIsidayeribe

⁴¹ Kè dèe wenté kè Badakii túóté Badammu kè bèè deke Bamoti-Baadi kó ditenni yetàrè borè, kòò na kèyà Isidayeribe kó dikéè.

23

¹ Kè Badammuu duò nkè Badaki maá yewũtòrè yèyiekè deborè, kéwaa nyenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè. ² Kè Badakii dòò Badammu ò náké ti, kè bèè féuté bá dii wũòtõnni ìnkè dinaadaa nè dipedaà. ³ Kòò deè kè Badammuu náké Badaki ke dò: Ncómúú die nha wũò a fié í ke túò nyi borè. Kè n kenté kèyà ti Yiè nKuyie bo m béinné ti, kè n wèteni ke da náké kù yè mmù. Ò me nyí kèdeke ditari yómmè. ⁴ Kè Kuyie nkòteni o borè kòò kù náké ke dò: M maá yewũtòrè yèyiekè ndi ke féuté bá dii ìnkè dinaadaa nè dipedaà ke túò.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nhò náké tinàanti ò bíi yóò náké ti Badaki, kédeè kòò náké ke dò: Wète kénáké Badaki ke dò muu. ⁶ Kè Badammuu wétoo Badaki borè o cómmú dè o wũò ò fié í ke túò nyi borè, wenwe nè Mòabu kó bekótibè bemòu.

⁷ Mèmmè Badammu dèntèmmè o onnifè ke dò:

Badaki duò nkè bè n yuni Aramu tenké
wenwe Mòabu kpààti ò duò nkè bè n yuni
diyie yiení kèè bíékè kó yetàrè ìnkè,

Ò tu n kòteni kóò bonté kusĩnkù nku Sakabu yaabí,

ke tú nhò cààrè Isidayeribe.

⁸ N né bo yíme kébonté kusĩnkù Kuyie nyi bonté bè kusĩnkù?
M bo yíme kè m miekee peike ti Yiè nKuyie mmieke í peike bè?

⁹ N wúónní Isidayeribe yetàrè ìnkè

m bè paaténí ditenni ìnkè nke

bè tu kubotí kùú càà nkù nku

bè í wènné ibotí teli.

¹⁰ We mbo na kè bè kàa?

Be yaabí dònne mubirimú mmu.

We mbo na kékàa nyIsidayeribe kó dikéè

kénáké bè màmmè?

N dó kéwènnénè de kó benitisààbè mbe kékú.

N dó n fómму mànkú ndònne be kòmму kòku nku.

¹¹ Kè Badakii náké Badammu ke dò: A n dòò ba? N da yúni kàa bo kòteni kébonté kusĩnkù n dootitabè, kàa né bè duò mesàànnà? ¹² Kè Badammuu ò tẽ́nínè ke dò: Ti Yiè nKuyie nhànné ti n nuù n dò nké ti mbéi.

Badammu yiè ke pāmè Isidayeeribe Kuyie nkó mesàà

¹³ Kè Badaki dò: Kòtení kè tí kòte kupíkù tekù, kàa bè yà bəmou, a do yà dikéé ndi, deborè a bo bè yàmú bəmou kè bè nni mbənté kusĩnkù.

¹⁴ Ò me nyí kóò kòtenè bèè paké dihei be kó dikari Pisikaa tãri yómmè, kémaá yewũstàrè yèyiekè kéféúté bá dii wũstònni ìnkè dinaadaa nè dipedaà kétuò.

¹⁵ Kè Badammuu náké Badaki ke dò: Ncómú díe a fié ì wũs borè kè n kòte ciè nkéyà tí Yiè nKuyie nyó n náké tí.

¹⁶ Kè tí Yiè nKuyie nkòtení Badammu borè kéánné tináaanti ò nùù mièke ke dò: Wètoo kóò náké ke dò muu. ¹⁷ Kè Badammu wètoo kénsó Badaki baa cómmú ò wũs ò fié ì ke tũò nyi borè, wenwe nè Məabu kó bekótibè bəmou. Kè Badakii ò beke dò: Tí Yiè nKuyie nda náké ànti?

¹⁸ Kè Badammuu dehtë feyènfè ke dò:

Badaki íté kékeè.

Fš nSipəo birè kénté kékeè.

¹⁹ Kuyie nyí tú oniti ke bo souté, kù me nyí do nhoniti dómme ke bo béi nkéceete, kù šš í nnáké timati kè tí í ntùòkení kù béi nti kù šš tí dššmu.

²⁰ Kuyie nkuù n náké ke tú m bè pā mesàà, kè m me mbè pā, n yí yóó ceete.

²¹ Kù í yà Isidayeeribe cààrè mù Kù í yà Sakəbu yaabi kó meyei mmamè, be Yiè nKuyie mbè bonèmu, kè bè kù sántí yekpààtisā.

²² Kuyie nkuù bè dènnení Esibiti ke bè duó mmupaanaàwèřímú.

²³ Denitinənkperè báá na kédoò dèmarè Sakəbu yaabi.

Tidièti kperè báá kááké Isidayeeribe.

Dèè te kè bè š mbenkú Isidayeeribe ke tú:

Nte Kuyie ndòò dè be kpéí.

²⁴ De kó kubotí šš íténi musĩmmú kšme mme

bè cóřímú diciriciri tēmè mme

kè bè í ninte ke pĩ nke càáké

ke yà meyi mbè šš í nduó.

²⁵ Kè Badaki dò: Kàa í yóó bè bənté kusĩnkù a yóu a bo mbè pāammè mesàà.

²⁶ Kè Badammuu ò tēñné ke dò: N do í da náké ke tú kè Kuyie nni nnáké tí, n dò nké tí nnákáà?

Badammu pāmè Isidayeeribe Kuyie nkó mesàà kuce metáammè

²⁷ Kè Badaki dò: Kòtení kè tí kòte kupíkù tekù kè dè naati Kuyie nyie nkàa bè nni mbənté kusĩnkù.

²⁸ Kè Badakii tə Badammu kè bèè deke Peəo tãri yómmè dii sīi ndikpáà. ²⁹ Kè Badammuu náké Badaki ke dò: Maá díe nyewũstàrè yèyiekè kéféúté bá dii wũstònni ìnkè dinaadaa nè dipedaà. ³⁰ Kè Badakii doò Badammu ò náké tí kéféúté bá dii wũstònni ìnkè dinaadaa nè dipedaà.

24

¹ Kè Badammuu banté tí Yiè nKuyie ndómè képā Isidayeeribe mesàà nkéyóu ke tēnke í nkòte ke bo wammú ò dò nkénáké tí kéwēete dikpáà bíkè, ² kéwénté

kéyà Isidayeeribe bàtémè ke kari be boti dò ndòmmè. Mèmmè Kuyie nYaa ncuténimè o ìnkè. ³ Kòo deñtè feyènfè ke dò:

Mí mBeəə bire Badammu m béimmu,
onìti wèè wùó ndisàri kpeti mǐ béi.

⁴ Mí nwèè yo Kuyie ntammè

mí nwèè ɔɔ nínkú kébántè Kuyie nkè kùu kpeté n nuə,
mí nwèè yàu muwérímú muməu yiè nkó mebenkùmè
nte n tú mù:

⁵ Díndi bèè tu Isidayeeribe di karè wennimu,

Díndi Sakəbu yaábí di ā tìl touti wennimu,

⁶ dè pitè ikó nkəme mme,

ke do nkupúú dōmmè kukó ntaké,

ke dōnnè detekperè ti Yiè nKuyie nfí ndè.

Ke sákénè sétiri kó detie ndèè bo kukó ntaké.

⁷ Ke dò mmenie nhəɔ píemmè kukó

kéyaaténí ketenkè kényòðri tidiiti.

Be kóo kprààti í wéi okprààti Akaki

be kó dikprààtiyuu kprénkúmu.

⁸ Kuyie mbè dēnnēní Esibiti ke bè duə mmupaanàəwérímú mmu

kè bè kòuti be dootitəbè

ke bè tāū ipie.

⁹ Bè ə nhoke yeçiricirè kəme mme

ke duə musimmù kəme.

We mbo dáátí kè bè íí?

Mesàə nni mbonè bèè bè dónè mesàə.

Bèè bè dónè meyei mmèe do be ìnkè.

¹⁰ Kè dèe yonke Badaki kòo potè o nòutè ketenkè kénáké Badammu ke dò: N do da yùní kàa bo bè bənté kusínkú nku, kàa né bè pā mesàə nkuce metāātaə?

¹¹ Di mmənni kò nha cie! N do tú m bo da déúkunnemu, a Yiè nKuyie mme ndè nda pàammu.

Badammu nàkémè Isidayeeribe yóo namè be dootitəbè

¹² Kè Badammuu ò tēñné ke dò: A do tōnni benitəbè kè n yí mbè nàkàà? ¹³ N do bè nàkémú kè n dò: Bá kè Badaki n duə ntimáti péiti nè mesəə ndèè piéké o cītè n yí yóo na kédəə timati nè m máá, tisīnti yoo tisàati. Kuyie nni nnaké ti nti n yóo dəəmə. ¹⁴ N kūntimu yie n kabə borè n né yóo da nàkémú Isidayeeribe yóo dəəmə a nitəbè ye we yèè kpaaní ye mieke.

¹⁵ Mèmmè ò dēntēmè feyènfè ke dò:

Mí mBeəə bire Badammu m béimmu,
mí nhoniti wèè wùó ndisàri kpeti mǐ béi.

¹⁶ Mí nwèè yo Kuyie ntammè,

mí nwèè yé Kuyie nkùu baké keñkè nè ketenkè kù dó kédəə ti,

mí nwèè ɔɔ nínkú kébántè Kuyie nkè kùu kpeté n nuə,

mí nwèè yàu muwérímú muməu yiè nkó mebenkùmè nte n tú mù:

¹⁷ N yàmu dèè kèrini dè né í yóo tuəkeni bəmbə

n dè wùənnimú dè né mu nyí tūəke.

Okpràati weè yètiní Isidayeeribe mieke,

tewātè matè teè yètiní Sakəbu yaábí mieke,

ke yó mpuoti Məabu kəbe tempáati nè te pàati
ke kōmmù Seti yaàbí yə.

18 Weè yóo tieke Edəmmu ei,
weè yóo fiete bə dootitəbè Seii ei kəbe ekè.
Isidayeeribe wērímú deumu.

19 Sakəbu yaàbire deè yóo baaté bə dootitəbè,
kékuə besəmbə bèè bo yenté kénkraá dihei.

Badammu nàkémè bə yóo pəntemè Isidayeeribe dootitəbè

20 De kó difənkúò kə Badammuu yà Amadesiibe kédenté o onnifé ke dò:
Amadesiibe beè tu beketibè ibotí mieke
ke né yóo dentenè bə bo bə pəntemè páii.

21 Kòo yà Keniibe ke dò:

Díndi Keniibe di bomu ke í yĭékù
di dōnnè tinəriyĭənti tii sĭéké ntinti tipèti mieke.

22 Nè memme muhāá mmuù né yóo cóúté di kó dihei Kainni
kə Asidii kəbe di pĭmmú ke kōnnè.

23 Kòo səté o onnifé ke dò:

Kuyie mbo íté ke cómmú dii mənni we mbo nkpaá bo?

24 Ketimmu itimu nè bātóòbè
ke bo fĕū Asuu ei kəbe nè Ebeé ei kəbe
bə mómməmbə bə me mmúnke í yóo cooté.

25 De kó difənkúò kə Badammuu íté kékò, kə Badakii múnke keté o kó kuce.

25

Isidayeeribe yetemè Kuyie nke fié iwūš yəbəkè

1 Memme kə Isidayeeribe rbo Sitimmu kéduó mbe máa mufōmmu yeimu
kéndəuti dəutinè Məabu ei kó benitipòbè. 2 Kə beè nitipòbè bə yūš nkétanné
mubəoféu mieke kə bəe wənné kédii tibəədiiti kéninku ke yé bāá. 3 Kə
Isidayeeribe fié iwūš dibəə Baadi-Pəə, kə ti Yié nKuyie mmieke bə cóúté. 4 Kə
kūu náké Məyiisi ke dò: Təní die nyIsidayeeribe kó bekótibè kə bə nūrné die n
yĭikè, kéwetinné diyie, kə dēe yie mmí ndi Yié nKuyie nké m mieke do.

5 Kə Məyiisii náké Isidayeeribe kó bekótibè ke dò: Di mieke bá wè wèe kuə o
kó benitibè bèè fié iwūš dibəə Baadi-Pəə.

6 Memme Məyiisi nè Isidayeeribe səmbə kə bə rbo metaummè tou bōrinūu ke
kuə. Bə nuə mmieke nke Isidayeeribe kóò məu tonimè Mandiyāəbe kóo nitipòku
məu. 7 Kə ikuó nùtì Pinasi Edeasaa bire, Anə kó deyaəbireé íté Isidayeeribe
cuokè kétúóté de kpānni, 8 kóò tūnnə o touku mieke kə bə tā dikpānni bə pəuti
bedé kékuə. De mənni Kuyie ndo poté kùu yĭiku Isidayeeribe kə kùu cómmú.

9 Kə me nsó mbenitibè kú sikoupiísidé nè sikoupiísinná (24000).

10 Memme kə ti Yié nKuyie mbéinnè Məyiisi ke dò: 11 Ikuó nùtì Pinasi
Edeasaa bire Anə yaəbire bōnkūnnemu m mieke ke yé Isidayeeribe n dòò dè ò
yonkemè. Deè te kə n yí kùu Isidayeeribe ke bə deè bá nè dè do me nni nyonkemè.
12 Nè de kpéi nnáké we ke tú m bo ò taunnè kə kunaatí mbo ti cuokè. 13 Wenwe
nè o yaàbí nè í kó iyaəbí bə bo ntú ikuó niubè sáá ke yé bə n dòò dè ò yonkemè,
kòò tūnte tii do bo mí nnè Isidayeeribe ti cuokè.

14 Isidayeeribe do wënnénè be kou wè nè Mandiyāā kóo nitipòkù kékua o yètiri do tú Simudi Saduu kó debire, ò do tú Simmeḥḥ kó kunaàmunkù kóo kóti mǎu nwe. 15 Kè Mandiyāābe kóo nitipòkù wenwe yètiri ntú Kosibi, kóo cice tú Mandiyāābe kó kubotí kóo kóti kòo yètiri tu Tisuu.

16 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dà: 17 Donè Mandiyāā ei kǎbe mudoò kè bè kùò. 18 Ke yé bè do di soutémè kè di fié iwūḥ dibḥḥ Baadi Peḥḥ tārī ĩnkè, kè ti Yiè nKuyie ndi poté, nè tii do dǎḥ kè bèe kuò Mandiyāā ei kǎbe kóo kóti kóò sapàà nKosibi.

26

Bè kàammè Isidayeeribe kuce medérímè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi nè ikuó niùti Edeasaa Anḥḥ bire ke dà: 2 Kaannè Isidayeeribe botí kumǎu be cǎi dǎ ndòmme kékéténè bèè mǎke yebie nsípísidé kéndètinko, bèè dǎ nkéna kékote mudoò.

3-4 Mǎyiisi nè Edeasaa ikuó niùti kè bèe dǎḥ ti Yiè nKuyie mbè nàkè tì kékaa mbèè mǎke yebie nsípísidé kénto ke deètinko. Bè do bè kàa mMǎabu biriku miéke nke kukó nSuditǎx také, Sedikoo ei ĩikè.

Nte Isidayeeribe bèè do yè Esibiti kó dihei: 5-6 Sakǎbu bè do yu wè ke dà Isidayeerī, o kóo po Dubenni weè peité Enǎki nè Paduu nè Etisidonni nè Kadimii. Kè Anǎkii pié Anǎkiibe. Kè Paduu pié Paduyiibe. Kè Etisidonni pié Etisidonniibe. Kè Kadimii pié Kadimiibe. 7 Dubenni kó tinaàmuntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikǎurípísínàà nè sikǎurípísitǎāti nè sikǎusiyiekè nè sipísitǎāti (43730).

8 Paduu bire marè do tú Ediabu. 9 Kè Ediabu kó ibí ntú Nemmuyeedi nè Datanni nè Abidammu. Datanni nè Abidammu beè do niitè Kodee kó kutǎnkù kǎbe bèè do yete be Yiè nKuyie nè Mǎyiisi nè Anḥḥ be kpeti. 10 Kè ketenkée aate ké bè maánko, bembè nè Kodee, kè muhǎā ncǎúté benitibè sikǎusidé nè sipísínùmmù (250), kè dè bo ndò ndibenkèrì. 11 Kè Kodee kó ibí ĩ nkpaá, inyí do í ku de yié.

12-13 Nte Simmeḥḥ naàmunkù, weè do peité Yemmuyeedi nè Yaminni nè Yakinni nè Sedaa nè Saudi. Kóo bire Yemmuyeedii pié Yemmuyeediibe, kè Yaminnii pié Yaminniibe, kè Yakinnii pié Yakinniibe, kè Sedaa pié Sedaabe, kè Saudii pié Saudiibe. 14 Simmeḥḥ kó tinaàmuntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikǎurípísidé nè sikǎurípísidé nè sikǎusidé (22200).

15-17 Nte Kadi kó kunaàmunkù, weè do peité Sefonni nè Akii nè Suni nè Osini nè Edi nè Adodi nè Adedii. Kóo bire Sefonni pié Sefonniibe, kè Akii pié Akiibe, kè Sunni pié Suniibe kè Osini pié Osiniibe, kè Edii pié Ediibe, kè Adodii pié Adodiibe. Kè Adedii pié Adediibe. 18 Kadi kó tinaàmuntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikǎurípísínàà nè sikǎusínùmmù (40500).

19 Sudaa weè do peité Ee nè Onanni kè bèe kú Kannahǎā kó dihei. 20 Kóo yíé képeité Sedaa nè Pedesi nè Seeda. Kè Sedaa pié Sedaabe, kè Pedesii pié Pedesiibe, kè Seeda pié Seedaabe. 21 Pedesi weè do yíé képeité Etisidonni nè Amudi. Kè Etisidonni pié Etisidonniibe, ke Amudii pié Amudiibe. 22 Sudaa kó tinaàmuntì nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikǎurípísiyiekè nè sikǎurípísikuò nè sikǎusínùmmù (76500).

²³⁻²⁴ Isakaa weè do peité Toda nè Puwa nè Yasubu nè Simmudonni. Kè Todaa pié Todaabe kè Puwa pié Puwaabe, kè Yasubuu pié Yasubuube, kè Simmudonni pié Simmudonniibe. ²⁵ Isakaa kó tinaàmùnti nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupírisikuò nè sikòupísìnàà nè sikòusitāāti (64300).

²⁶ Sabunoo weè do peité Sededi nè Edonni nè Yadeedi. Kè Sededi pié Sedediibe, kè Edonni pié Edonniibe, kè Yadeedi pié Yadeediibe. ²⁷ Sabunoo kó tinaàmùnti nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupírisikuò nè sikòusinùmmù (60500).

²⁸ Sosefu weè do peité Manansee nè Efadaimmu. ²⁹ Kè Manansee peité Makiidi, kè Makidii pié Makidiibe ke yí kèpeité Kadaadi kòo pié Kadaadiibe, ³⁰ kényí kèpeité Yesee nè Edeki. Kè Yesee pié Yeseebe, kè Edeki pié Edekiibe. ³¹ Asidiyeedi weè pié Asidiyeedibe, kè Sisemmu pié Sisemmuube, ³² Kè Semidaa pié Semidaabe, kè Efee pié Efeebe. ³³ Efee bire Sedofadi í mpeité initidabí kèpié initipobí maa. Nte i yèè: Mada nè Naa nè Okuda nè Midika nè Tidisaa. ³⁴ Manansee kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupírisìnùmmù nè sikòupísìdè nè sikòusiyiekè (52700).

³⁵ Kè Efadaimmu peité Sutedaa nè Bekee nè Taanni. Kè Sutedaa pié Sutedaabe, kè Bekee pié Bekeebe, kè Taannii pié Taanniibe, ³⁶ Kè Sutedaa yí kèpeité Edanni kòo pié Edanniibe. ³⁷ Efadaimmu kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupírisitāāti nè sikòupísìdè nè sikòusinùmmù (32500). Sosefu bí kó tinaàmùnti nti memme.

³⁸⁻³⁹ Kè Bensamee peité Bedaa nè Asebedi nè Ayidammu nè Sufammu nè Ufammu. Kè Bedaa pié Bedaabe, kè Asebedi pié Asebediibe, kè Ayidammu pié Ayidammuube, kè Sufammu pié Sufammuube, kè Ufammu pié Ufammuube. ⁴⁰ Kè Bedaa yí kèpeité Adidi nè Namanni. Kè Adidi pié Adidiibe, kè Namanni pié Namanniibe. ⁴¹ Bensamee kó tinaàmùnti nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupírisìnàà nè sikòupísìnùmmù nè sikòusikuò (45600).

⁴²⁻⁴³ Danni kó kunaàmùnkù do bo kùmáà ndi, kuù do tú Suamiibe Suammuu kó ibí, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupírisikuò nè sikòupísìnàà nè sikòusinàà (64400).

⁴⁴ Kè Asee peité Imuna nè Isefiu nè Bediya. Kè Imuna pié Imunaabe, kè Isifiu pié Isifiibe, kè Bediyaa pié Bediyaabe. ⁴⁵ Kè Bediyaa yí kèpeité Ebee nè Madikiyeedi. Kè Ebee pié Ebeebe, kè Madikiyeedi pié Madikiyeedibe. ⁴⁶ Kè Asee peité denitipobire ké dè yu ke dò: Sedaki. ⁴⁷ Asee kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupírisìnùmmù nè sikòupísitāāti nè sikòusinàà (53400).

⁴⁸⁻⁴⁹ Kè Nefutadii peité Yaseyeedi nè Kunni nè Yesee nè Sidemmu. Kè Yaseyeedii pié Yaseyeediibe, kè Kunni pié Kunniibe, kè Yesee pié Yeseebe, kè Sidemmu pié Sidemmuube. ⁵⁰ Nefutadii kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupírisìnàà nè sikòupísìnùmmù nè sikòusinàà (45400).

⁵¹ Isidayeeribe bemou kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupíkousikuò nè tekòupítè nè sikòusiyiekè nè sipísitāāti (601730).

Kuyie mbè nàkémè bè bo totimè ketenkè

⁵² Kè ti Yiè nKuyie nsòtè kébéinnè Mòyiisi ke dò: ⁵³ Tii naàmùnti nti di yóó totimè ketenkè kéntù mbè sù ke dò ndómmè. ⁵⁴ Kè bèè kó kunaàmùnkù ðeu be kó ketenkè ndeu, kè bèè kòku kèñni be kòke nkèñni, di bè toti bá wè o naàmùnkù mààmè. ⁵⁵ Di yóó tǎá tétè nwe kétoti ðe kó ketenkè, di níi yóó duó mbá wè o kó ketenkè dí kǎa nho naàmùnkù mièke benitibè kè bè mààmè mme. ⁵⁶ Tétè weè níi yóó benke di yóó duó nkùù naàmùnkù ðeu ketenkè kè kè mmamè, kèduó nkùù kèñni kè kè mmamè.

Bè kàammè Defii kó kuwuò nkòbe medérímè

⁵⁷ Kè bèè kaa nDefii kó kuwuò, nte bè do kù kǎa nkè kù ndò ndómmè. Kè Kerisonni kó kunaàmùnkù ntù Kerisonniibe, kè Keati kòku ntù Keatiibe, kè Medadi kòku ntù Medadiibe. ⁵⁸ Defii kó tinaàmùnti tètì do tú: Dibiniibe nè Ebedoniibe nè Madiibe nè Musiibe nè Kodeyiibe. Keati weè do peité Amudamu. ⁵⁹ Kè Amudamuu puoke Defii botí kóo sapàà mmòu, kòo yètiri tu Yokebeti bè do peité wè Esibiti kòò ò peiténè Anò nè Mòyiisi nè be tǎu Midiyammu. ⁶⁰ Kè Anò peité Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Idamaa. ⁶¹ Nadabu nè Abiu kè bèè tǎu nti Yiè nKuyie ntihúúnti nè muháá nsóntíke kòmu kékú. ⁶² Kè bèè kaa mbenitidaabè kétúóté ibi ìi màke otànkù òmáá kèntò ke deètinkò kè bè mbo sikòupísísidè nè sikòupísitǎati (23000). Bè do í bè wènnénè Isidayeeribe sòmbè kékaa, nke yé bè do í màkemè ketenkè Isidayeeribe mièke. ⁶³ Mòyiisi nè ikuú nùtì Edeasaa kè bèè kǎa Mòabu biriku Suditèè kó ntaké Sedikoo èi ìlkè. ⁶⁴ Mòyiisi nè ikuú nùtì Anò bè do kǎa mbè Sinaii kó dikpǎà mièke be kóò mǎu ténke do í kpǎà. ⁶⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù do béi nke dò: Bèmòu bè bo kú dikpǎà mièke, kè bè mènke kú bá òmòu í nsùó mbá òmáá, kè ðè í tú Yefundee birè Kadèbu nè Nunnì birè Sosuwee.

27

Benitipòbè dò nkènte ðè

¹ Sosèfu birè Manansee kó kunaàmùnkù kou mǎu bè tu wè Makiidi, weè do peité Kadaadi kòo me ntó peité Efeè kè Efeè peité Sedofadi kòo pié besapàmbè mǎá bèè yètè tu: Mada nè Nòa nè Okuda nè Midika nè Tidisaa. ² Kè bèè kòte kèyà Mòyiisi nè ikuú nùtì Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekótibè nè Isidayeeribe bèmòu metaummè tou borè, kè bè nàké ke dò: ³ Ti cice ku dikpǎà mièke nke, ò me ndo í kókè Kodee kó kutònkù mièke bèè do yete ti Yiè nKuyie nkpeti. Ò ku omáá kó meyi nkó mukúù mmu ò me nyí màke denitidabire. ⁴ Ti cice yètiri bo kpánnè o tebií naàmùnkù mièke ò í màke mèè kpéi nhonitidòùà? Dí ti duó nti kó ketenkè ti cice tebií kòke borè.

⁵ Kè Mòyiisii beè nKuyie, ⁶ Kè kùu ò tènnè ke dò: ⁷ Sedofadi kó besapàmbè naatimu duó mbè be kó ketenkè, be cice tebií kòke borè, beè yó nte be cice kó ketenkè. ⁸ Kǎa nàké Isidayeeribe ke tú: Kòo niti níi ku ke í màke denitidabire, kòò mǎke denitipobire ðeè yóó tieke o kperè. ⁹ Kòò me nyí màke denitipobire o tebií tieke o kperè. ¹⁰ Kòò í màke o tebií o cice kó sitebií tieke o kperè. ¹¹ Kòo cice me nyí màke o tebií o naàmùnkù kou wèè ò tǎkénè wèè ðè tieke. Isidayeeribe kperè bè mǎke ðe kó ikuú yó nni nyí, ti Yiè nKuyie ndo me nnàké Mòyiisi.

Sosuwee còutémè Mòyiisi mutómmú

¹² Kè ti Yiè nKuyie nsòtè kénáké Mòyiisi ke dò: Deke ditǎri Abadimmu ìnkè, ke wénté kèyà dihei n duó ndi Isidayeeribe. ¹³ Kǎa di yà ke ðèè a kùnti a yembè borè nde, a kóo kóti Anò kòme. ¹⁴ Ke yé di do í yiemmmè ke tǔnne n nùu Sinni kó

dikpráà miéke. Isidayeeribe do tùute dìi m̀onni ké nni nkprannè, kè di ndò nke bè duó mmèniè nkè bèè yà n cáámmè ke kpeñni, di me nyí mè d̀d̀.

Kù do buá dikprànni kó menie mme bè do bo dìi m̀onni Kadeesi Sinni kó dikpráà miéke.

¹⁵ Kè M̀oyiisii náké ti Yiè nKuyie nke d̀: ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nf̀ nwèè duó ndenennè dem̀ou mufòmmu, t̀at̀e oniti wèè yó mbaké a nitibè. ¹⁷ Oniti wèè yó mbè ni dem̀ou miéke, wèè níi yóó bè ònne ké bè tanné, kè ònne yie nkè Isidayeeribe bá ndò ntipièti t̀i kpa ocènti.

¹⁸ Kè ti Yiè Kuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀: Túóté Nunki bire Sosuwee, n kó Muyaá mbonè wè, kóò ǹó nsiǹou. ¹⁹ Kóò benke ikuó niùti Edeasaa nè Isidayeeribe bem̀ou kòò da c̀utè mutòmmù. ²⁰ Kaa ò yàatè a kó muwèrimù ké ònne yie nkè Isidayeeribe bem̀ou nyíè nho kpeti. ²¹ Wenwe o m̀ómmuò ò níi yóó kote ikuó niùti Edeasaa borè nde kòo m beé nnè ikuó nenti bè tu ti udimmu. Sosuwee o m̀ómmuò nnè Isidayeeribe sòmbè bè níi yóó ntù nwee kó dinùu. Kòò ỳ: Yènnè! Bèè yè. Kòò ỳ: Tannè! Bèè ta.

²² Kè M̀oyiisii d̀d̀ ti Yiè nKuyie nhò náké ti kékatenè Sosuwee ikuó niùti Edeasaa borè Isidayeeribe bem̀ou borè. ²³ Kóò ǹó nsiǹou, kóò duó mmutòmmù ti Yiè nKuyie ndo ò náké ke yè ndè ndòmmè.

28

Kuyie mbè nàkémè bè bo nkù feumè iwũò

DÈENNÌ: Bè bo nkù feu i yewe yem̀ou

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀oyiisi ke d̀: ² Náké Isidayeeribe ke tú n yè nkè dè níi t̀òðke bè bo n fié òwè iwũò kètuò bè ndake ke i nni nfíé kètuò dipànni ndi dìi kó kufòòku n naati.

³ Bá dìi yiè bè níi n féúté dipedabii dìi m̀òke dibenni òmáá ke kpa kuyènkù. Bá dìi yiè yèdèè. ⁴ Di níi n féúté dipedapànni òmáá dik̀unweñni, didèri kuyuoku dihuri. ⁵ Kè dí di wènnèné muyuo nsààmù cidòò bèt̀aati ké mu kòonèné mekòsààmè dítiri omáá nè dikéè kéante. ⁶ Di yó nyi nni nfeumu di do i nni nfeumu Sinaii t̀ari nè òm̀onni ke tuò, dipànni ndi dìi kó kufòòku n naati. ⁷ Dik̀unweñni kó dipedapànni níi yó nneinè menaà mme dítiri nè dikéè. Metaummè tou miéke nke di níi yóó me nni ncóummè. ⁸ Di níi féúté dipedapànni teri kuyuoku dihuri, ke yíénè yep̀arè di baa do m p̀a nyè dik̀unweñni kó dipedapànni ònkè, ke di nni ntuo, dipànni ndi dìi kó kufòòku n naati.

DÈENNÌ: Bè bo nfeu i t̀ompùtè yiè

⁹ T̀ompùtè yiè di níi n féúté yepedabe yèdèè, yèè m̀òke dibenni òmáá òmáá ke kpa kuyènkù, kéyíénè muyuo nsààmù cidòò bèkuò, ke mù àntenè mekòsààmè, ke yíénè menaà. ¹⁰ Bá t̀èè ompùtè yiè di níi yóó yíému de kó iwũò di do n feu i yewe yem̀ou i ònkè nè ònne kó menaà.

T̀ÁÁTI: Bè bo nfeu i otànkù yiè ketiri

¹¹ Otànkù yiè ketiri di níi n féúté yenaadake yèdèè kètuò, nnè dipedaà òmáá nè yepedapàà yèyiekè yèè m̀òke dibenni òmáá òmáá ke kpa kuyènkù. ¹² Ke níi p̀anè bá fèè òfè ònkè muyuo nsààmù mù òntennè mekùò, ncidòò bèwei bá dìi naadaa ònkè, cidòò bèkuò bá dìi pedaa ònkè. ¹³ Cidòò bèt̀aati bèt̀aati bá dìi pedapànni ònkè, kè dí dè t̀uò, yep̀arè nyè yèè kó kufòòku n naati. ¹⁴ Menaà ndítiri bèt̀aati bèt̀aati bá dìi naadaa ònkè, dítiri bédé bá dìi pedaa ònkè, dítiri òmáá òmáá

nè dikée bá dii pedapànni ìnkè. Bá wèè tànkù kó diyìè ketirì di níí yó n fié ìì wũs nyi nè de kó yepārè. ¹⁵ Di níí n féúté dibòdaà òmáà meyei ncíémme kpéí, kémbúúti di n feu ìì wũs ke tuò nyewe yemou nè de kó menaà di m pāa mmè.

NĀĀ: Bè bo nfeu ì diyentébanni yiè

¹⁶ Dibenni tànkù ketiwè diyìè tepíítè nè dinaanni di níí baá ndiyentébanni kédéúkùnnè mí ndi Yiè nKuyie n yetirì. ¹⁷ Diyìè tepíítè nè dinummuri yiè ndi, dibanni yóò ketémè kè di ncáá mpéè wèè í kòrèné mutie mùù muuti ke dò yewe yèyiekè. ¹⁸ Dibanni ketirì dii yiè di tíí nkésāntè mí ndi Yiè nKuyie di báá pí mmutómmú mamù de yiè. ¹⁹ De yiè di níí n féúté ì nwũs kétuo: Yenaadakè yèdéé, dipedaà òmáà yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. ²⁰ Di níí pānè bá fèè ðfè yuu ìnkè muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncidòò bèwèi bá dii naadaa ìnkè, cidòò bèkuò bá dii pedaa ìnkè, ²¹ cidòò bètāāti bètāāti bá dii pedapànni ìnkè. ²² Kè di n féúté dibòdaà meyei ncíémme kpéí, kè bè di dòò meyei ncíémme kó ikuó. ²³ Di níí yó n fié ìì wũs nyi kémbúúti di n feu ì yewe yemou ke tuò. ²⁴ Di yó mme nhò nke dò yewe yèyiekè, mudii mmu di níí yó m pā mù kétuo, mùù kufòku n naati. De kó dipānni cáānnè mu di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó menaà. ²⁵ Diyìè yiénni yiè di tíí nkésāntè mí ndi Yiè nKuyie, di báá pí mmutómmú mamù de yiè.

NŪMMŪ: Bè bo nfeu ì dididèibanni yiè

²⁶ Dididèibanni yiè, di yó m pā dii yiè tidipānti, de yiè di tíí nké n sante, di báá pí mmutómmú mamù. ²⁷ De yiè di n féúté yenaadakè yèdéé nè dipedaà nè yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà ké dè tūò, dipānni ndi dii kó kufòku n naati. ²⁸ Kè di waá mbá fèè ðfè yuu ìnkè muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncidòò bèwèi bá dii naadaa ìnkè, cidòò bèkuò bá dii pedaa ìnkè. ²⁹ Cidòò bètāāti bètāāti bá dii pedapànni ìnkè. ³⁰ Kè di kuonè dibòdaà kè bè di dòò meyei ncíémme kó ikuó. ³¹ Di yó n fié ìì wũs nyi ke né mbúúti di ò n fié ì nè tidiiti kó yepārè. De kó iwũs yó ntú ìì kpa inyì kuyènkù kényíenè de kó menaà.

29

KUO: Bè bo nfeu ì disānni kó dibanni yiè

¹ Dibenni tànkù yiénnè kó diyìè ketirì di níí tíí nké n sante de yiè, di báá pí mmutómmú mamù. Disānni kó dibanni ndi. ² De yiè di n féúté dinaadaa nè dipedaà nè yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù, ké dè tūò. ³ Di waá mbá fèè ðfè kpéí muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncidòò bèwèi dinaadaa ìnkè, cidòò bèkuò dipedaà ìnkè. ⁴ Cidòò bètāāti bètāāti bá dii pedapànni ìnkè. ⁵ Kè dí kuonè dibòdaà òmáà meyei ncíémme kpéí, kè bè di dòò meyei ncíémme kó ikuó. ⁶ De kó iwũs cáānnèmu di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè di m pāa mmùù dii nè de kó menaà. De kó dipānni níí yó ntú di tuò ndi ndi dii kó kufòku n naati.

YIEKE: Bè bo nfeu ì meyei nhūtùmmù kó diyìè dieri

⁷ Dibenni tànkù yiénnè kó diyìè pínni yiè di níí tíí nkéboú dinùù ké n sante. Di báá pí mmutómmú mamù. ⁸ De yiè di n féúté dinaadaa nè dipedaà nè yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà, ke kpa kuyènkù ké yè nni ntuo. Dipānni ndi dii kó kufòku n naati. ⁹ Dí waá mmuyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncidòò bèwèi dinaadaa ìnkè, cidòò bèkuò dipedaà ìnkè, ¹⁰ cidòò

bètāāti bētāāti bá dii pedapànni ìnkè, ¹¹ kékuaònè dibòdaà dimáà meyei nhūtímù kpréi kè bè di doò de kó ikuó, ke né mbúúti di n feúté di meyei nhūtímù kó diyie ìeri nè di n feu i yewe yemou ke tuò nnè de kó mudii nè de kó menaà.

NNI: Bè bo nfeu i titouti kó dibanni yiè

¹² Otànkù yiénwè kó diyie tepíitè nè dinummuri, di ní tí nké n sante, di báa pí mmutómú mamù. Di yó mbaà mmí ndi Yiè nKuyie n kó dibanni ndi ke dà yewe yèyiekè. ¹³ Diyie ketiri kè n feúté yenaadakè tepíitè nè yētāāti kétuo nnè yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiitè nè yènàà yèè mòke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù. Dipānni ndi dii kó kufōku n naati. ¹⁴ Kè di waá mmuyuo mmù àntenè mekùò ncidòò bèwei, bá dii naadapànni ìnkè. Cidòò bèkuò bá dii pedaa ìnkè. ¹⁵ Cidòò bētāāti bētāāti bá dii pedapànni ìnkè. ¹⁶ Kè di kuònè dibòdaà dimáà meyei ncémmè kpréi, kémbúúti di n feu i yewe yemou ke tuò nè de kó menaà.

¹⁷ Diyie déri yiè dí n feúté yenaadapàà ntepiitè nè yèdéè nè yepedakè nyèdéè nè yepedapàà ntepiitè nè yènàà yèè mòke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù. ¹⁸ Dí nōónnè tidiiti di òò nōó nké ti mmamè bá fèè òfè ìnkè, kéndōnnè di mōkemè de kó memantimè. ¹⁹ Dí kuònè dibòdaà meyei ncémmè kpréi, kémbúúti di n feu i yewe yemou kétuo nnè de kó tidiiti nè menaà.

²⁰ Diyie tāānni yiè kè dí n feúté yenaadakè tepíitè nè dimáà nè yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiitè nè yènàà yèè mòke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù.

²¹ Dí yiénè tidiiti nè de kó menaà, kè de mmānnè yenaadakè nè yepedapàà ndè māmè, kéndōnnè di mōkemè de kó memantimè. ²² Dí di kuònè dibòdaà meyei ncémmè kpréi kémbúúti di n feu i yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

²³ Diyie naanni yiè dí n feúté yenaadakè tepíitè nè yepedakè yèdéè, nè yepedapàà ntepiitè nè yènàà yèè mòke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù. ²⁴ Kè dí waānnè tidiiti nè menaà kè de mmānnè iwūō mamè, kéndōnnè di mōkemè de kó memantimè. ²⁵ Kè dí kuò dibòdaà meyei ncémmè kpréi, kémbúúti di n feu i yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

²⁶ Diyie nummuri yiè dí n feutè yenaadakè yèwei, yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiitè nè yènàà yèè mòke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù. ²⁷ Kè dí yiénè tidiiti nè menaà kè de mmānnè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè māmè, kéndōnnè di mōkemè de kó memantimè. ²⁸ Kè di kuònè dibòdaà meyei ncémmè kpréi, kémbúúti di n feu i yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

²⁹ Diyie kuōnni yiè kè dí n feutè yenaadakè yèni, yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiitè nè yènàà yèè mòke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù, ³⁰ kè yiénè tidiiti nè menaà kè de mmānnè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè māmè, kéndōnnè di mōkemè de kó memantimè. ³¹ Kè dí kuò dibòdaà meyei ncémmè kpréi, kémbúúti di n feu i yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

³² Diyie yiénni yiè kè dí n feutè yenaadakè yèyiekè, yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiitè nè yènàà yèè mòke dibenni dimáà dimáà ke kpa kuyènkù.

³³ Kè dí yiénè tidiiti nè menaà kè de mmānnè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè māmè, kéndōnnè di mōkemè de kó memantimè. ³⁴ Kè dí kuò dibòdaà dimáà meyei ncémmè kpréi, kémbúúti di n feu i yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

³⁵ Diyie nínni yó ntú dibanni denni dii yiè ndi di bá mpī mmutómú mamù de kó diyie. ³⁶ De yiè dí n feúté dinaadaà dimáà, yepedapàà nyèyiekè

yèè màke dibenni òmáà òmáà kétuo, dipānñi ndi òmáà kufōōku n naati. ³⁷ Kè dí yíénè tidiiti nè menáà kè dè mmanè dinaadaà nè yepedakè nè yepedapàà ndè māmè, kéndònnè di màkemè de kó memantímè. ³⁸ Dí kuo dibòdaà òmáà meyi ncfémmè kpéí, kémbúúti dí n feu i yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menáà.

³⁹ Kè de kó dimònni ní tùòke di yóó i nni nfíé kémbúúti dí n feu i di n cànnenè yèè nò kpéí nè di n feu i nè diwèlì nè di n feu i ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menáà nnè di n feu i metaummè kpéí.

30

1 Kè Mòyiisii náké Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàké ti timou.

Ikuú ò tukúnè a bo cànnèmè Kuyie ndinùù

2 Mèmmè kè Mòyiisi béinnè Isidayeeribe botí kó bekótíbè ké bè nàké ke dà: Ntènè ti Yiè nKuyie mbéi nti.

3 Kù tu kòo màù kù cànnenè dinùù ke pàrikè ke yu ku yètiri ke yè nhò yóó kù dòò mè, ò báá yóó ò bo mè dòò mè. Ò dò nké mè dòòmu memou.

4 Kè dè dò nhosapàà mmòù kpaá ā nè ò cice ke cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ke yè nhò yóó kù dòò mè, ⁵ kòo cice kèè ò cànnenèmè ti Yiè nKuyie ndinùù ke pàrikè. Kòo cice í ò nàké timati ò dò nké mè dòòmu memou ò yè nhò yóó dòò mè.

6 Kè dè me ndò nho cice ti kèè dii yìè kòò ti yete ò ténke báá dòò ò kù cànnenè dinùù ke pàrikè ke yè nhò yóó dòò mè, ti Yiè nKuyie nyóó ò cfémmu ke yé ò cice wèe yetemè.

7 Kè dè me ndò nhosapàà mmòù yenke, kòo nùù ò fiténè kòò cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ke pàrikè ke yunè ku yètiri, ⁸ kòo dòù ti kèè dii yìè ke í béi ntimati, de kó dinùù kpaá cammumu, kòò dò nkédòò ò pàrikè ke yè nhò yóó dòò mè. ⁹ Kè dè me ndò nho dòù ti kèè dii yìè kòò ti yete, ò nùù do ò fiténè kòò kù cànnenè dinùù képarikè ke yè nhò yóó dòò mè, de kó dinùù ténke í yóó nhò pī, ti Yiè nKuyie nhò cfémmu.

10 Kè dè me ntu okúpokù nwe yoo wèè yenke kòò dòù ò yete, kòò cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ò dò nké di dòòmu.

11 Kè dè me ntú ò dòù cféte nte ò cànnenèmè dinùù ti Yiè nKuyie nke pàrikè, ¹² kòò dòù ti kèè ke í ò béinnè timati ò me nyí yete ò dò nkédòòmu ò kù cànnenè dii nùù nè ò pàrikè ke yè nhò yóó dòò mè, bá kè ti tu ti. ¹³ Kè dè me ndò nho dòù ti kèè dii yìè kòò ti yete ke pàa nde kó dinùù nè ò pàrikè ke yè nhò yóó dòò mè, mè pàamu kè ti Yiè nKuyie nhò cfé. ¹⁴ Onitipòkù cànnenè yèè nò Kuyie nyemou nè ò pàrikè ke béi nke yè nhò yóó fēū mmèè botí omáà, ò dòù bo na ke ti pàa. ¹⁵ Kè dè me ndò nho dòù ti kèè ke cféke ke í ò béinnè timati, kè dè wenté ò yiemmu ò cànnenè ti ti Yiè nKuyie nyèè nò yemou, nè ò pàrikè ke béi nti timou, ke yé ò ti kèè dii yìè ò í ò nàkéme timati. ¹⁶ Kòò dòù me nyóó kè dè wenté kòò né ti pàa, wèe yóó to ò pokù kó mecaàrimè kó tiyeti.

17 Ikuú ti Yiè nKuyie nduú nyinyi Mòyiisi dèè tukúnè onitipòkù wèè yenke nè osapàà nwèè kpaá ā ò cice cféte.

31

Bè dokénèmè Mandiyāabe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ² Dokénè Mandiyāābe képeite bè dòò mèè yei nyIsidayeeribe. Kaa dèè a kùnti a yembè borè nde.

³ Mèmmè kè Mòyiisii náké Isidayeeribe ke dò: Bèmahèe báátí di mièke kékote kédò Mandiyāābe mudoò képeite ti Yiè nKuyie nkó dipèl. ⁴ Di tāātè Isidayeeribe wuò mmieke bá kù benitibè tekoupiítè píítè (1000) kè bèe kote mudoò.

⁵⁻⁶ Kè bèe deite Isidayeeribe wuò mmieke bá kù tekoupiítè píítè kè bèe wēnné bémou behāāpòmbè tekoupiítè nè sikoupiísidé (12000) kè Mòyiisi duò nkè bèe kote mudoò kòo bè neinnè Edeasaa bire Pinasi ikuò niùti, kòo nto ikuò nenti nè sikpàrihéú. ⁷ Kè bèe do Mandiyāābe mudoò ti Yiè nKuyie ndo ti náké Mòyiisi ke yē ndè ndómmè, kékua benitidaabè bémou, ⁸ kékua nè Mandiyāābe kó bekpààtibè benùmmù, Efi nè Dekemmu nè Tisuu nè Uuri nè Debaa ke féúténè Beo bire Badammu, ⁹ kèpímmù be pobè nè be bí kékònnè, kèpímmù be wūò imou kéhef be kperè demou, ¹⁰ kécóu mbe ekè nè be āpònkari, ¹¹ kééinè be kperè bè yà dè demou nè benitibè nè iwūò, ¹² kè dè toni demou be āpònkari Mòyiisi nè Edeasaa ikuò niùti nè Isidayeeribe sòmbe borè Mòabu biriku, kukó nSuditēè borè Sedikoo èi iikè.

¹³ Mòyiisi nè ikuò niùti Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekotibaabè kè bèe ité kéyeroo be āpònkari ke bo bè co. ¹⁴ Kè Mòyiisi mièkee peike behāāpòmbè iwēf yembè bèè ni behāāpòmbè tekoupiítè píítè nè tekòùtè kòùtè bèè kùntini mudoò. ¹⁵ Kòo bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di yóu benitipòbè ke í bè kùò? ¹⁶ Di yému ke dò mbeè nitipòbè do túnne Badammu kó itié nkénte kè Isidayeeribe caàrè ti Yiè nKuyie mmèdiè mPèo tārì kénte kè kùu bè poté. ¹⁷ Kuonè di mmònni initidabí imou nè benitipòbè bémou bèè yenke. ¹⁸ Di yóu isapùmbí ìi mu nyi yé onitidòu képuoke. ¹⁹ Díndi bèè kó dimàà kùò oniti yoo di kàáké ocùl, di nciénnè dihāāpònkari ke dò yewe yèyiekè, kè bè di dòò mawénkùmè kó ikuò diyie ditāánni nè diyiénni, díndi nè di pírímú bè. ²⁰ Kè di múнке wénkùnne di yààti nè di nenti tikònti kpeti nè tibòciti kpeti nè idef kpeti.

²¹ Mèmmè kè ikuò niùti Edeasaa náké behāāpòmbè iwēf yembè bèè do kòte mudoò ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie ndo náké ìi kuò Mòyiisi: ²² Mesoo nnè timáti péti nè disòwūò nè timáti nè mehierime nè dibierimínni, ²³ dèè kó dimàà í yóò cóútè di dè pūñné muhāá nkè dèe wenke. Dèè yóò cóútè di de mpòtè mawénkùmè kó menie mmáá. ²⁴ Diyie yiénni yiè kè di óu di yààti kéwenke, de mōnni di bo na kékò ndi bàtè dè.

Bè nú bo totí mèè botí bè éi dè

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ²⁶ Fó nnè Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekòtibè dí kaa mbè píímúnni bèè nitibè nè ìi wūò, ²⁷ kaa dè toté mèdémè, bèè kòte mudoò kè bè nte dikéè dimáà, kè betòbè bèè do kpaá kè bè nte diteri. ²⁸ Kaa deite bèè kòte mudoò be kperi mièke oniti òmáà benitibè sikousinùmmù (500) mièke kóò cànnè n kpéi, ke me nyí inààke nè sāmmarímú nè ipe nè sibóó. ²⁹ Kè di dè duò nyikuò niùti Edeasaa, dè tu mí ndi Yiè nKuyie n kperè nde. ³⁰ Isidayeeribe sòmbe bèè do kpaá be kó dikéè mièke, á deite benitibè sipísinùmmù mièke òmáà, ke me nyí inààke nè sāmmarímú nè ipe nè sibóó, kaa dè duò nDefiibe bèè pí n cītè mutómmù. ³¹ Mòyiisi nè Edeasaa ikuò niùti kè bèe dòò ti Yiè nKuyie nnáké ti Mòyiisi. ³² Bèè kòte mudoò bè éi dèè kó dimáà mièke dèè kpaá kè dè mbo sikoupiíkousikuò nè sikoupiísiyiekè nè sikoupiínùmmù (675000) ipe nè sibóó. ³³ Inààke sikoupiísiyiekè nè sikoupiísidé (72000). ³⁴ Sāmmarímú sikoupiísikuò nè tekoupiítè (61000). ³⁵ Isapùmbí ìi mu nyí duónè onitidòu kè ì

mbo sikòupírisitããti nè sikòupísidé (32000). ³⁶ Bè duó ndii kée bèè kòte mudoo ìpe nè sibóó kè dè mbo sikòupíkòusitããti nè sikòupírisitããti nè sikòupísiyiekè nè sikou sinùmmù (337500). ³⁷ Kè bèe deite de mieke sikòusikuó nè sipísiyiekè nè dènùmmù (675) be Yiè nKuyie nkpréí. ³⁸ Inàake sikòupírisitããti nè sikòupísiyiekè nè sipísiyiekè nè idéí be Yiè nKuyie nkpréí. ³⁹ Sãmmarímù sikòupírisitããti nè sikòusínùmmù (30500) kè bèe deite sipísiyiekè nè demáá be Yiè nKuyie nkpréí. ⁴⁰ Benitibè tekòupípiítè nè sikòupísiyiekè (16000) kè bèe deite sipísiyiekè nè bèdébè be Yiè nKuyie nkpréí. ⁴¹ Kè Mòyiisii duó nyikuó niùti Edeasaa dèè tu ti Yiè nKuyie nkpréí o Yiè nKuyie nhò nàké ke yè ndè ndòmmè. ⁴²⁻⁴³ Dikée teri dù kpaá Isidayeeribe kpréí kè di mmànnè bèè do kòte mudoo be kperi mamè, ìpe nè sibóó sikòupíkòusitããti nè sikòupírisitããti nè sikòupísiyiekè nè sikou sinùmmù (337500). ⁴⁴ Inàake sikòupírisitããti nè sikòupísiyiekè (36000). ⁴⁵ Sãmmarímù sikòupírisitããti nè sikòusínùmmù (30500). ⁴⁶ Benitibè tekòupípiítè nè sikòupísiyiekè (16000). ⁴⁷ Kè Mòyiisii deite benitibè sipísinùmmù mieke omáá omáá, iwũó memme, kédúó nDefiibe bèè pí Kuyie ncíètè tómmù ti Yiè nKuyie ndo ti nàké ke yè ndè ndòmmè.

Bè pà yèè pàrè Kuyie

⁴⁸ Bèè do ni mudoo ke baké behããpòmbè tekòupípiítè piítè, tekòutè kòutè kè bèe kòte kényà Mòyiisii kóó nàké ke dò: ⁴⁹ Ti kàa mbehããpòmbè ti baké bè ke só nhòmòú í kpa bá omáá. ⁵⁰ Deè te kè ti tóní ti Yiè nKuyie nyepãrè ke bo mao ti yei ncíémme, mesoo nkó tisati ti eí ti ti ti ntóní, yetootòre nè sineí nè mefímmè, nè demámánnè nè dèè ò ncáátí mefímmè.

⁵¹ Mòyiisii nè ikuó niùti Edeasaa kè bèe cuó mesoo nkó tisati bè tóní ti. ⁵² Behããpòmbè bèè baké yetíre bè do duó ntii nenti kó kucéékù do bo cidóó tekòutè nè sipísiyiekè (170). ⁵³ Kè behããpòmbè sãmpòbè bie tieke bá wè ò eí dè. ⁵⁴ Mòyiisii nè Edeasaa kè bèe tannè mesoo nkó tinenti behããpòmbè bèè baké yetíre tekòupípiítè nè tekòutè kòutè kè duó ntii metammè tou, kè dè bo yie nkè ti Yiè nKuyie mbáá yè nyIsidayeeribe kpréí.

32

Bè duómmè Dubenni nè Kadi naàmùnti kòbe ketenkè

¹ Dubenni nè Kadi be naàmùnkù kòbe do màke iwũó nyi kè ì sù mediè nkè bèè yà Yasee eí nè Kadaadi kperi ye tenkè bo yiènnè mè iwũó kó mucèmmu. ² Memme bè kòtemè kényà Mòyiisii nè Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekótíbe kè bè nàké ke dò: ³⁻⁴ Ti Yiè nKuyie nduo ntinti Isidayeeribe kè ti fiète yèè ekè yè yiènnè iwũó kó mucèmmu mmu, tinti a kó betòmbè ti me ntu iwũó kó becèmbè mbe, de kó yehèkè tu: Atadoti, Dibonni, Yasee nè Nimuda, Esibonni nè Edeyade nè Sebammù nè Nèbo nè Beonni.

⁵ Kè bèe deè ke dò: Mòyiisii, kàa bo yie nha ti duó nde kó ketenkè, di báá ti sée kukoó nSuditèè yáá.

⁶ Kè Mòyiisii bè ténne ke dò: Di tú ba? Di tebií bo nkòri mudoo kè di né nkpaá diennaá? ⁷ Dè yíme kè di dó kényárikùnne Isidayeeribe kònti bè bo tamè dihei ti Yiè nKuyie mbè duó ndi. ⁸ Ti bo dù mòmni Kadéesi-Bannea, kè n tó ndi cicebè kè bè bo paaté Kannahã eí kè bèe me ndoo. ⁹ M bè tó mmemme kè bèe kòte Esikòodi biriku kényà dihei kèwèteni kényárikùnne Isidayeeribe kònti bè bo tamè dihei ti Yiè nKuyie mbè duó ndi. ¹⁰ Memme kè ti Yiè nKuyie mmiekee peike kè kuu parikè ke dò: ¹¹ Benitibè bèè kó dimáá yènní Esibiti, kétúótè bèè màke

yebie nspisísidé kéndèètínko òmòu naàcètè báá ta dihei n do yē n yóó duó ndi be yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu, ke yé bè í yiemme ke n tūnne sei. ¹² Kè dè í tú Yefundee Kadebu Kenasi naàmùnkù kou nè Nunki bire Sosuwee, beè màá di tati, ke yé beè yiemme ke n tūnne sei. ¹³ Mèmmè ti Yiè nKuyie mmieke peikemè Isidayeeribe kè kùu duó nkè bè nháá ndikpáá mieke ke kèmmúnè de kó kutònkù kòbe bèè do dòò kù í dó dè bè bo kúmè kédeè. ¹⁴ Becaàribè kó kubotí díndi, dè yīme kè di dó késòoté di yembè tómmú ke tikii ti Yiè nKuyie mmieke kó muháá nyIsidayeeribe Ìnkè? ¹⁵ Kè di bütinné di Yiè nKuyie nkù bo yóu kè di nkpaá dikpáá dii mmieke kémònte, kè díi nè nte kè Isidayeeribe bemòu feti. ¹⁶ Kè de kó benitibè tóónkoo Mòyiisi borè kóò náké ke dò: Ti dó kéðòò ti wūò kó dibaakèri ndi kémaá yehèkè kè ti bí nhā. ¹⁷ Ti mómmòmbè kè ti túóté ti kpàrinenti kèniitè fenafe iikè, kékòte kètanné ti tebií de kó yehèkè, ti bí sám̀pól ii yó mbo die nyehèkè ti yóó màá yé kéfii nyiduotí kénsòrinè de kó ketenkè kòbe. ¹⁸ Kè Isidayeeribe bemòu í kàri bá wè o tenkè ti í wētini. ¹⁹ Kè di ti duó ndie nti kó ketenkè ti ténke í yó nwanti dí ti duó nketekè Suditèè kó nyáà teri, ke yé ti kòke bomè die ndiyáá diyie yèní kèè bíékè kpèri. ²⁰ Kè Mòyiisi dò: Kè di pí ndi béi ndii nùu, kè di túóté di kpàrinenti ke doké ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè. ²¹ Kè di bàátí ke sènté Suditèè di Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè ke baanè kù bo duómmè kè bèè na be dootitòbè kè bè bèti. ²² Kè ti Yiè nKuyie mbè duó ndii m̀nni be tenkè, de m̀nni di bo na kéwētèni di tenkè, Isidayeeribe báá di sei ndi Yiè nKuyie mme nténke báá di sei. ²³ Kè di me nyí dòò mèmme di yeténè ti Yiè nKuyie nku, de m̀nni di nyé ke dò ndi yei mbo di pí. ²⁴ Maanè tūnkè yehèkè kètanné di bí sám̀pól, kéðòò di wūò kó yebaakuyè, di né báá yè ndi béi ndii nùu. ²⁵ Kadi naàmùnkù nè Dubenni naàmùnkù kòbe kè bèè náké Mòyiisi ke dò: A kó betòmbè tínti ti yóó dòòmu f́ nti yiè nha ti náké ti. ²⁶ Ti bí nè ti pobè nè ti pe nè ti wūò dè yó mbo die ndè Kadaadi ekè mieke. ²⁷ A kó betòmbè tínti bèè bàátí tikpàrinenti ti kòrimu kè ti Yiè nKuyie nyóó ti niitè kè tí bè dokénè a yè ndè ndòmmè.

²⁸ Mèmmè kè Mòyiisi náké ikuó niùti Edeasaa nè Nunki bire Sosuwee nè Isidayeeribe kó bekótibè de kó benitibè kpéi nke dò: ²⁹ Kè Kadi naàmùnkù kòbe nè Dubenni kòku kòbe bèè baati tikpàrinenti kè bè di neinè késénté kukó nkè di Yiè nKuyie ndi niitè kè di doké, kè di tieke dii m̀nni di ekè, dí bè duó nKadaadi tenkè kè bèè tieke. ³⁰ Kè bè me nyí bàátí ke di neinè Kannahā kó ketenkè mieke nke di yóó bè duómmè ketenkè di kòke mieke.

³¹ Kadi naàmùnkù kòbe nè Dubenni naàmùnkù kòbe kè bè dò: Ti Yiè nKuyie nnàké tínti a kó betòmbè ti yóó tí dòòmu. ³² Ti yóó bàátímu ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè kékòte Kannahā, ti né dó ti tu, a tí duó nti kó ketenkè Suditèè kó nyáà dii ndi.

³³ Mèmmè kè Mòyiisi duó nKadaadi naàmùnkù kòbe nè Dubenni naàmùnkù kòbe nè Sosèfu bire Manansee botí kòbe dikéè, Amòriibe kpàati Sionni kó dikpàatiyuu nè Basāā kòbe kóo kpàati Oku kpèri nè yehèkè yèè bo be tenkè m̀nku nè yehèkè yèè dè tókè.

³⁴ Mèmmè kè Kadi naàmùnkù kòbe màá Dibonni nè Atadoti nè Adowee, ³⁵ nè Atadoti-Sofanni Yasee nè Yoboa ³⁶ nè Bèti-Nimuda nè Bèti-Adannii ke yé fii nyiduotí, kémaánè be wūò kó yetuo.

³⁷ Kè Dubenni naàmùnkù kòbèe wēte kémaá Esibonni Edeyade nè Kidiyataimmu ³⁸ nè Nebo nè Baadi-Neəo nè Sibema ké yè cèete yeyètè.

³⁹ Mènmè ké Manasee birè Makiidi naàmùnkù kòbèe do Kadaadi èi kèbèti Amòniibe bèè do dè bo. ⁴⁰ Kè Mòyiisi bè duó nde kó dihei kè bèe kari. ⁴¹ Kè Manasee birè terè bè tu dè Yaii kó kunaàmùnkù kòbèe túóté Amòriibe ekè depaa nkpeye ké yè yu ke dò: Yaii nhesi. ⁴² Kè Nòbaa kòbèe do Kenati nè yehèké yèè ò tòkèné ké yè yu o mómumu nko kó diyètìri ke dò Nòba.

33

Isidayeeribe yè Esibiti kénkatimè ke sòti kétuakenè kukò nSuditèè

¹ Nte Isidayeeribe do yeti Esibiti kédóótémè be aapàntìrè dò ndòmme, Mòyiisi nè Anəo kè bè mbè ni kè bèe kété kéyè yèè borè. ² Kè Ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi koo nwāu bè kàti dè ke sòti, nte ò do dè wāu mèè boti:

³ Dibenni tànkù ketiwè do nwe diyèè tēpítè nè dinummuri bè baámmè diyentébanni, kè dèe wenté kè Isidayeeribe ité Dammusesi èi kénkéri ke yeti kè Esibiti tenkè kòbe bè wùó nkè bè kéri. ⁴ Dè mōnni kè Esibiti kòbe kūrì beçiríbè, bèè tu Mpo ti Yiè nKuyie ndo potè bè ke bo benke Esibiti kòbe kù kpeñninèmè be kó yebòkè. ⁵ Kè Isidayeeribe ité Dammusesi kékote kébáté Sukoti, ⁶ kèité Sukoti kékote kébáté Etammu èi tedòntè kó dikpáa mànkù. ⁷ Bè ité Etammu èi ndi tedòntè kó dikpáa mànkù kékónté kéwēteni Pi-Aidoti, Baadi-Sefōō iikè, kébáté kénwetì Mikidodi. ⁸ Bè ité Mikidodi nwe késénté dāmèèri tipènti kou, kéta dikpáa tedòntè kperi, kémmòke mucèmmu yewe yētāāti Etammu kó dikpáa tedòntè kperi mièke, kékote kébáté bè tu dè Mada. ⁹ Bè ité Maara nwe kétuəke Edimmu sibii do borè tēpítè nè sidési nè depuonne sipisiyiekè, kébáté deborè. ¹⁰ Bè ité deñde kébáté tipènti koo dāmèèri pèèmmè, ¹¹ kèité tipènti koo dāmèèri pèèmmè kébáté Sinni kpáa mièke, ¹² kèité Sinni kpáa tedòntè kperi kébáté Dofikaa, ¹³ kèité Dofikaa kébáté Aduusi, ¹⁴ kèité Aduusi kébáté Defidimmu ke i mpètè deborè menie nke yā.

¹⁵ Bè ité Defidimmu nwe kébáté Sinaii kó dikpáa tedòntè kperi mièke. ¹⁶ Bè ité deñde kébáté Kibodoti-Ataafa ¹⁷ kèité Kibodoti-Ataafa kébáté Asedoti, ¹⁸ kèité Asedoti kébáté Ditima, ¹⁹ kèité Ditima kébáté Diməo Pèdesi, ²⁰ kèité Diməo Pèdesi kébáté Dibuna, ²¹ kèité Dibuna kébáté Disaa, ²² kèité Disaa kébáté Keedata. ²³ Bè ité Keedata nwe kébáté Sefèedi tārì. ²⁴ Sefèedi tārì ndi bè itémè kébáté Adada, ²⁵ kèité Adada kébáté Makidoti, ²⁶ kèité Makidoti kékote kébáté Taati, ²⁷ kèité Taati kébáté Tedaa, ²⁸ kèité Tedaa kébáté Mitika, ²⁹ kèité Mitika kékote kébáté Asiməna, ³⁰ kèité deñde kékote kébáté Məsedoti, ³¹ kèité Məsedoti kébáté Bendee-Yakanni, ³² kèité Bendee-Yakanni kébáté Ōdi-Kidikaadi, ³³ kèité Ōdi-Kidikaadi kébáté Yotibata, ³⁴ kèité Yotibata kébáté Abudonna, ³⁵ Bè ité deñde kébáté Esiyonni-Kebee, ³⁶ kèité Esiyonni-Kebee kébáté Sinni kpáa tedòntè kperi bè tu dè Kadeesi. ³⁷ Bè ité Kadeesi nwe kékote kébáté Ōdi tārì Edəmmu tenkè mànkù.

³⁸ Deñde ti Yiè nKuyie nduómme kè ikuó niùti Anəo deke Ōdi tārì Ìnkè, ò de nku, ke sá ndè məkè yebie nsipisínàà nè bè yèmè Esibiti, dibenni tànkù nummuwè do nwe diyèè ketiri. ³⁹ Deñde Ōdi tārì Ìnkè ò kumè, ke nyóó kú ke məkè yebie ntekòtè nè sipisidè nè yētāāti. ⁴⁰ De kó difñkòó ndi Kannahāi kòbe koo kpāati Adadi Nekefu èi kou kèèmé Isidayeeribe kéroómè.

⁴¹ Kè Isidayeeribe ité Ōdi tārì Ìnkè kékote kébáté Sadiməna, ⁴² kèité Sadiməna kékote kébáté Punəo, ⁴³ kèité Punəo kékote kébáté Obədi, ⁴⁴ kèité Obədi kébáté Iyee-Abadimmu, Məabu tenkè mànkù, ⁴⁵ kèité Iyee-Abadimmu kébáté

Dibonni-Kadi, ⁴⁶ kéíté Dibonni-Kadi kébáté Adimōnni-Dibadataimmu, ⁴⁷ kéíté Adimōnni-Dibadataimmu kébáté Abadimmu tāri ìnkè kénwetì Nèbo eì. ⁴⁸ Bè ité Abadimmu tāre nye kébáté Mōabu tenkè kó kubiriku, kukó nSuditēē také, kénwetì Sedikoo. ⁴⁹ Bè do bāté kénhérinè kukó nSuditēē nwe kétúóté Bèti-Yesimōti kénto kétuokènè Abēedi-Sitimmu eì Mōabu biriku.

Isidayeeribe dò nkétotí mèè botí ketenkè

⁵⁰ Dende Mōabu biriku Suditēē kó ntake Sedikoo ìkè ti Yiè nKuyie mbéinnēmè Mōyiisi ke dō: ⁵¹ Náké Isidayeeribe ke tú n yē nkè di sènté Suditēē ke ta Kannahāa tenkè, ⁵² dí beti de kó ketenkè kōbe bēmou, kēmpuò mbe tenkaani yētārè kpesi kébóké timátí kpesi, kēpuò mbe wūšōtārè kécake be tārè, ⁵³ kétieke dihei kēmbō. N di ndi duōmmu kè di dò nké ndi te. ⁵⁴ Di yóó tāū tété nwe kétotí di tenkè di naāmūnti dò ndōmmè, kè kùu naāmūnkù sū ku kó ketenkè ndeu, kè kùu kēñni ku kōke nkēñni, kè di tāū tété kè kùu naāmūnkù do dè, ku kó ketenkè ke ntú. Di yó ntú ndi wuo ndōmmè mme kétotí di tenkè. ⁵⁵ Kè di me nyí bèti Kannahāa kōbe bēmou, kè di yóu bēmabè beè yó ndo ntipoti kénkūū di nua, kéndò nyinaacēmpàati ìl cùóké sikāū ke kūū di pīiti ke di ēūtè dihei di bo dii miēke. ⁵⁶ De mōnni n do na mbè dōmè kè n né mè dōò dí mbe.

34

Kannahāa tenkè mánke

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dō: ² Náké Isidayeeribe ke tú n yē nkè di tūòke dii mōnni Kannahāa tenkè n di duó nkè kè di bo tieke, nte di tenkè mánke yóó díte dè.

³ Kubakù cānku bíékè di tenkè kó kumānku yóó díte tēdōntè kó dikpáa Sinni nwe kēmpēkénè Edōmmu kó kutempē. Kè diyìè yìèni kèè bíékè kó kumānku díte mukókúú nkóo dāmèèri. ⁴ Kù yóó fité kubakù cānku bíékè nke kékónté kédeke inaá nkó ditenni káyènnè Sinni, Kadēesi-Bannea kubakù cānku kétuoke Asaa-Adaa nè Asimōo, ⁵ kékote kédíté Esibiti kó kukó kénto kétuokènè dāmèèri Meditedandee.

⁶ Kè diyìè tāà kèè bíékè kó kumānku ntú Meditedandee kóo dāmèèri.

⁷ Kè kubakù yóu bíékè kó kumānku díte Meditedandee kóo dāmèèri kénto kétuokènè Ōdi kó ditāri, ⁸ kéíté Ōdi kó ditāri káyè Debo-Amati kénto kétuokènè Sedati, ⁹ kēpēēté kétuokènè Sifunōo, kēpēēté kékote Asaa-Ananni di kó kutemmānku kubakù yóu kōku yó nde kááké.

¹⁰ Diyìè yìèni kèè bíékè kó kumānku kunku di kù yènnè Asaa-Enanni kénto kétuokènè Sefammu. ¹¹ Kè kùu ité Sefammu káyènnè Dibuda Ainni diyìè yìèni kèè bíékè kénto kétuokènè ditenni yūnnímè Sennesadeti kóo dāmèèri diyìè yìèni kèè bíékè. ¹² De kó kumānku yó mme ndò kétuokènè Suditēē, kécááftínè mukókúú nkóo dāmèèri. Di kó ketenkè kó kumānku yó nde nkááké.

¹³ Merímme kè Mōyiisi náké Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ke dō: Nte ti Yiè nKuyie ndi duó nkèè tenkè dínidi iwuo nyìwei nè dikéè kè di tāá tété ké kè totí. ¹⁴⁻¹⁵ Kè Dubenni kó kuwuo nkōbe nè be cēī nè Kadi kó kuwuo nkōbe nè be cēī káyíénè Manansee kó kuwuo ndikéè, bēmbē cōutēmu be kó ketenkè kukó nSuditēē yáa diyìè yìèni kèè bíékè Sedikoo ìkè.

Bèè totí ketenkè be yètè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dō: ¹⁷ Nte benitibè bèè yóó di totí di tenkè be yètè: Edeasaa íkúú niùti káyíénè Nunki bire Sosuwee. ¹⁸ Dí deite bá kùu wuo

mmieke wèè tu okóti kòo di teennè ketenkè kó mutotímù. ¹⁹ Nte de kó benitibè yètè:

Sudaa kó kuwuo Yefundee birè Kadebu,

²⁰ Simmeḡḡ kó kuwuo, Ammiudi birè Semmuyeedi.

²¹ Bensamee kó kuwuo, Kisinoo birè Edidadi.

²² Danni bí kó kuwuo, Yokidi birè Bukii.

²³ Sosefu birè Manansee kó kuwuo, Efodi birè Anniyeedi.

²⁴ Sosefu birè terè Efadaimmu kó kuwuo, Sifutaa birè Kemmuyeedi.

²⁵ Sabunoo kó kuwuo, Padunaki birè Edisafaa.

²⁶ Isakaa kó kuwuo Asaa birè Pedayeedi,

²⁷ Asee kó kuwuo Sodomii birè Aiudi.

²⁸ Nefutadii kó kuwuo, Ammiudi birè Pedayeedi.

²⁹ Bembe ti Yiè nKuyie ntáatémè kè bè bo totí Kannahaa kó ketenkè.

35

Defii bí kó yehékè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi Məabu kó kubiriku mieke Suditēē také, Sedikoo iiké ke dā: ² Náké Isidayeeribe kè bèe duḡ nDefiibe ketenkè be kake mieke nè bè yóo ncēm̀m̀m̀ dè be wūḡ. ³ Kè bè mbo de kó yehékè mieke ke cēm̀m̀m̀ be wūḡ ye tenké. ⁴ Ketenkè kèè fité de kó yehékè bè yó ncēm̀m̀m̀ kenke be wūḡ, kētúóté dihei kó kuduoti borè, di kè benné kè kè mbo métiri sikousinumm̀m̀ (500). ⁵ Kè dí túóté kuduoti borè dikpáa diyie yieni kèè bíéké kè kè mbo métiri tekoupiité (1000), kébenné kubakú you bíéké kè kè mbo métiri tekoupiité (1000), kébenné diyie taà kèè bíéké kè kè mbo métiri tekoupiité (1000), kébenné kubakú you bíéké kè kè mbo métiri tekoupiité (1000). Kè dihei nsoké de cuoké. Bè yó mm̀ake kèè tenké nke be ei fitimè. ⁶ Dí duḡ nDefiibe yehékè yekuḡ disòri kpeye, kè dè kpeténè òm̀ou kòo kúo oniti wèe coké késori de kó yehékè mieke, kényiénè yehékè teyè sipisinàa nè yèdèè. ⁷ Yemou kè ye wənné kəmbo yehékè sipisinàa nè yeni ke né yiénè ketenkè bè yó ncēm̀m̀m̀ dè be wūḡ. ⁸ Isidayeeribe wuo mmieke bá kú kúo yaate ku eké bè kú duḡ nyè mieke kédúḡ nDefiibe, kè kúu m̀ake kè ye sū ku kpeye nsū, kè kúu m̀ake kè ye kéfni ku kpeye nkéfni. Bá kúu wuo nkúu yaate ku tenké kédúḡ nDefiibe bè kú duḡ nkè kè màmè.

Disòri kó yehékè yó ntúyè

⁹ Kè Ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dā: ¹⁰ Náké Isidayeeribe ke t́ n yē nkè di sènté dii m̀anni kukó nSuditēē ke bo ta Kannahaa tenké, ¹¹ di t́aaté yehékè yèè yó ntú di kó disòri, kè dè kpeténè òm̀ou kòo kúo oniti wèe coké kè di ta késori. ¹² De kó yehékè yó ntú di kó disòri ndi kè dèe yie nkè dè kpeténè òm̀ou kòo kúo oniti, wèe coké kéta kényenténè wèè dó képeite. Kè dè kpeténè òm̀ou kòo kúo oniti bè báá ò kúo ke mu nyí ò tóni ditfnni iiké kè di ò bekénè. ¹³ Di yóo bè duḡ nyèè eké mieke disòri kpeye yó mbo yekuḡ ndi. ¹⁴ Di t́aaté yètaati Suditēē kó nyáa, yètaati Kannahaa kó dihei. ¹⁵ De kó yehékè yekuḡ yenye yó ntú Isidayeeribe kó disòri ndi, nè bepòòbè bèè bo di cuoké. Kè dè kpeténè òm̀ou kòo kúo oniti, de yiè mbo na kécoké késori ye mieke dimari.

¹⁶ Kòò m̀ou poté otàù nè kunenkú makú timátí kaku, kòò kú, de yiè nthonitikòuti nwe, bèè ò kú. ¹⁷ Kòò me nhò b̀tè ditári ndi kòò kú dè yiè nthonitikòuti nwe, bèè ò kú. ¹⁸ Kè dè me ndò nhò ò poténè kudú nku kòò kú, de yiè nthonitikòuti nwe, bèè ò kú. ¹⁹ Wèè dò nképeite kòò ò m̀aánè dè wèè ò kú. ²⁰ Kòò m̀ou níí nhotú koò t̀ente kòò do yoo ò díi nkóò b̀tè demarè kòò ku,

21 yoo kòo miéke kèè me nhò péi kòò ò poté dinacekutiri kòò ku, onitikòùti nwe, wèè dò nképeite kòò ò maánè dè wèè ò kùò.

22 Kè dè me ndò ndè kpeténè òmòù kòò tènte òmòù kòò do ke ku, kè menfimmè í bo be cuokè, ò me nyí ò dii nkoò bôtè dèmarè, 23 kòò me ndooté ditári ndi kè di ò maánè kòò ku, ke do í tú o dootitòù, kòò do í ò dónè meyei, 24 kè dè dò mmemme ditinnii túnne ikuú ìi tukúnè wèè kùò nè wèè dó képeite kè bèe bekénè de yiè. 25 Kè ditinnii deeté wèè kùò wèè dò nképeite kòò báá ò kùò. Ditinnii ò téníne dihei ò do sari di, kòò nkè bo ke baanè ikuú niùti dièwè bè còu nwe mekùò nhò bo kúmè. 26 Kè dè me ndò nwèè kùò ò yènni dihei ò do sari di kó mutentáá. 27 Kè wèè dò nképeite kòò ò yà kòò í bo dihei ò do sari di kó mutentáá nkòò ò kùò ò í cààrè. 28 Kè dè me nkpeténè òmòù kòò kùò oniti ò dò nkémbo disàri kó dihei ndi ke baanè ikuú niùti dièwè bè cou nwè mekùò nhò bo kúmè kòò né wéte o ei.

29 Di yó ntù nyii kuó nè di yaábíó bá kè di borè.

30 Kè dè tùòkení ke dò mmemme wèè kùò oniti bè dò nké nyóó ò kùò kè benitibè péu beè yé mùù te, bè báá kuò òmòù kòò niti òmáá weè tu ò yé mùù te. 31 Òmòù báá kuò oniti kéndò ndi ò kùò kè dí còuté tikuuti kóò yóu, ò dò nkékuomu. 32 Di báá yie nkòò mòù dí yietí tikuuti kéyènni disàri kó dihei kékonni o ei, kè ikuú niùti dièwè mu nyí ku.

33 Di yóó kari dii ei di báá cóú mmenitiyíí, menitiyíí nsínkùnko dihei ndi, dèmarè í bo di bo dòò dè kè dèe wénkúnne dihei menitiyíí nsínkúnne di, kè dè í tú di bo kuómè wèè kùò. 34 Di báá sínkúnne dihei di yóó kari di, n yó mbo di, mí ndi Yiè nKuyie n yó mbomu díndi Isidayeeri be di cuokè.

36

Benitipòbè bèè tieke be yembè tenkè bè dò nkényenkú mèè boti

1 Kè Sosefu bire Mananse bire Makiidi kó debire Kadaadi naàmùnkù kòbe nè Isidayeeri be kó bekotibaabè nè be cèí kó bekótibèe kòte kéyà Mòyiisi kóò nàkè ke dò: 2 Ti Yiè nKuyie nda nàkèmu ke tú di táá tété kétotí ketenkè Isidayeeri be kó iwuò ke da nàkè ke tú: Á duò nti tebite Sedofadi kó ketenkè o sapàmbè. 3 Kè bè me nyenke Isidayeeri be wuò mmieke kutekù makù, ti kééte de kó ketenkè ke yíè bè yenke kùù wuò nkòke, de mánni ti kó ketenkè yóó yaatemu. 4 Kè meténnimè kó dibenni tùòke Kuyie nkó dibanni dièri, be kó ketenkèe naá mbè yenke kùù wuò nkòke ke ténke bá ntù be yembè kòke.

5 Memme kè Mòyiisii náké Isidayeeri be ti Yiè nKuyie nhò nàkè ti ke dò: Sosefu yaábí béi nke naatimu. 6 Nte Ti Yiè nKuyie nnàkè ti tii tukúnè Sedofadi kó besapàmbè bèè yenke bè dó wè, kè de yiè ncénke tú be kó kuwuo nkou. 7 Kè dèe yie nkè Isidayeeri be kó ketenkè bá ntaà iwuò nteì kòke miéke, Isidayeeri be bá kùù wuò kè kù nkari ku yembè tenkè. 8 Isidayeeri be wuò mmieke benitipòbè bèè yóó tieke be yembè tenkè bè nyenkú be kó tinaàmùnti miéke nke, kè dèe yie mbá wèè Isidayeeri kòò nte o yembè tenkè. 9 Mèè boti nku bá kùù naàmùnkù bo ntemè ku yembè tenkè.

10-11 Memme kè Tisododi kó besapàmbè Mada nè Tidisaa nè Okuda nè Midika nè Nòa kè bèe túnne ti Yiè nKuyie ndo nàkè ti Mòyiisi kéyenke be cice tebíi kó bedapàmbè. 12 Sosefu bire Mananse kó ibí nyi bè do yenkemè kè be cicebè tenkè nkpaá ke tú be naàmùnkù kòke.

¹³ Isidaye eribe bo dìl m̀ǹǹǹ M̀ab̀u biriku miẽke kukó nSuditẽẽ prée mmè ke wetí Sedikoo, dende ti Yiè nKuyie nduómme M̀aỳiisi i nkuó nè ye ntannè kòo dè mbè t̀u.

Ikuó kóntímù Di mpátírì tò tii náàntì

Mukéfímù kó dipátírì ti náá nylsidayeeribe tùòkémè mmè Kuyie mbè duó ndii èi. Kè Ikuó kóntímù kperi sòotè ke ti náá mMòyiisi nàkè tì Isidayeeribe. Mòyiisi do denni Isidayeeribe Kuyie mbè dómè mmè nè kù pì mmùù tómmù be kpéí.

Kù do bè dòdònmè metaummè ké mbè ni dikpáá mieke bè dò kéri dè, ké mbè kánkè be dootitòbè, ké mbè náá nku tannò, nè kù do bè dóúnnèmè dinùù.

Dè né í tú kù cénke do bè dènni mää ndi tii dòò, nè Kuyie nkuó ti die nke yà dè yepáte teyè miekení. Mòyiisi do náánnè dinitidaà ndi, nè keisòùkè, ke tú bèè kòtení ti Yiè nKuyie mborè kéwammú ké kù taunnè kunku Kuyie. Mòyiisi do ìkú tii ìnkè tii tu ò do bè náámmè ke tú: Díndi Isidayeeri n nìtibè kènténè Kuyie nkùù tu ti Yiè nKuyie nkù tu mù. Di dò nkéndómu ti Yiè nKuyie nkuù di te, dí nkù dó nè di yèmmè memòu nè di wèrímú mumòu (6:4-5, ti nàkémù Matie 22:37).

Ikuó kóntímù kó dipátírì náàntì kó dikùnni tu ikuó nyi. Bè do di yà Sedisadèmmu nwe Kuyie ncífètè mieke Sosiasi tu dii mǎnni okpààti. (Wénté 2 Bekpààtibè 22). Dè kó dipátírì náàntì bomu metaummè kòtímè kó yepáte teyè mieke nè metaummè pámme kpeye mayè mieke.

Bèè do kaà nde kó dipátírì dimònni nè tinti bèè di kàà nyíe, ndi ti denni ti tu: Onitì a bo mbomè kè dè da naati tú: A bo nyiémme Kuyie nhOdèetiwè opatiwè da náá nti a borime memòu mieke.

Di mpátírì náàntì duó ke dòmmè

1. Mòyiisi do nàkè tì meketimè kukó nSuditèè yáà ke bè dèntení Kuyie ndòò dè be kpéí 1:1-4:43
2. Mòyiisi nàkè tì medérímè:
Ò bè dèntemè Kuyie ntannò tepíítè 4:44-5:22
Itié nyitié Mòyiisi bè dènte ì 5:23-11:32
Ti Yiè nKuyie nkó ikuó 12-26
3. Isidayeeribe do dòmmè kètáátè mesàà nyoo meyei, bè bo yiemme Kuyie nkpeti yoo bèè ti yete 27:1-28:68
4. Mòyiisi nàkè tì mesómme 28:69-30:20
5. Mòyiisi bè caummè ke dèè ke ku 31-34

MÒYIISI DO NÀKÈ TÌ MEKETIMÈ KUKÓ NSUDITEÈ YÁÀ

¹ Di mpátírì tò tináàntì Mòyiisi do nàkè tì nti Isidayeeribe bemòu ke sò mbè bo kukó nSuditèè kó diyàà terì dikpáá tedàntè Adaba ke wetí Sufu, kè Padanni kpáà bo ku nìpikù. Tofèedi nè Dabanni nè Asedoti nè Disaabu kè yè bo kupíkù tekù.

² A bo ítemè Odèbu kékété Seii tàrè ìnkè kó kuce kénkori Kadèesi-Bannèa, dè màke mucèmmu yewe tepíítè nè dimáà ndi. ³ Dè do sò ndè màke yebie nisipísìnàà ndi nè Isidayeeribe yèmè Esibiti, dibenni tànkù tepíítè nè òmáà kó diyè ketirì. Dè yiè ndi Mòyiisi nàkémè Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàkè tì tímòu ke tú wèè ti mbè nàkè. ⁴ Dè do sò mMòyiisi namu Amòriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou, ke na Basāà kóo kpààti Òku Etedèii èi kou wèè do bo Asitadoti.

⁵ Bè do bo kukó nSuditèè yáà ndi Mòabu tenkè, dèndè Mòyiisi bè dèntemè Kuyie nkuó.

Kuyie nyēm̄m̄ Isidayeeribee íté kēsōōtē

⁶ Kē Mōȳiisii bē nākē ke dō: Ti do bo dii mōnni ditāri Odebu ñnkē kē ti Yiē nKuyie nkūu ti te kē kūu bēimmu ke tū: Di bo die nkē dē mōntemu, ⁷ ítēnē kékote Kannahā kōbe Amōriibe tārē nē yehēkē yēē dē tōkē, yēē bo kukó nSuditēē pēimmē nē tēdōntē Adaba yetārē ñnkē nē Nekefu nē dāmēēri pēimmē kó yehēkē, kēsōōtē kētuoke Dimaa tārē kēpēētē kētuoke kukó ndiekú Efadati. ⁸ Ntenē ketenkē ti Yiē nKuyie nkūu di te kú di duó nkē. Kōtenē kē kē tieke! Ke yē kūu do bēimmē kēparikē ke dō kú yóo ke duó ndi yembē Abarahammu nē Isaki nē Sakōbu bembē nē be yaábíó.

Mōȳiisi ānnēm̄ beniübē

⁹ De mōnni ndi, n di nākēm̄ kē n dō: M bāá na kē ndi ni m maa. ¹⁰ Ti Yiē nKuyie nkūu di te kú di dōōmu mesāá nkē di sūū, nte dindi yíe nke sūū nsiwāā dōmmē. ¹¹ N dōmu ti Yiē nKuyie ndi yembē do tū nkūu yóu kē di sūū nkēpēētē di mē mmāmē kuce tekōupítē (1000), kē kú di dōō mesāá nkéndōnnē kú bēimē. ¹² M bo yīme m maa kēntūnni di kpēti nē di kó iūūrii nē di kó mutuutimú. ¹³ Tāātēnē benitibē di kó iwuo mmieke bēē mōke meyēm̄mē ke cii kē m bē duó ntikōti. ¹⁴ Kē di yie nke dō m bēi nti wenni. ¹⁵ Mem̄me ñ tāātēm̄ di wuo mmieke bēē mōke meyēm̄mē ke cii kē bē baá nyetīrē nyetīrē. Bie ntekōupítē (1000) betōbē tekōūtē (100), betōbē sipísinūmmú, betōbē tepítē, ke né yíenē betōbē bēē ni di wuo. ¹⁶ De mōnni ndi n nākēm̄ bēē tu beniübē di cuokē kē n dō, kē be kōbe ní toni tināānti bēē bē kēntē, kē bē dō kē bē beē ntimatī bēē ti tūntē. Kōo niti nwe nē o kou, yoo oniti nē o kōo pōō bēē me nti tūntē. ¹⁷ Bē bá mbekú ke baāti, bē kēntē mēē boti osāmpūō bēē me nkēntē odiēwē, bē bá ndē òmōū be mieke ke yē bē bekūmē nē Kuyie nkó diyētīri ndi, kē timati me mpēētē be wērímú bēē ti toni m borē kē n ti kēē. ¹⁸ De mōnni kē n di nākēmu di dō nkéndōōrimē.

Isidayeeribē do yetēm̄ Kuyie nkpēti ke sō mbē duúmmē ketenkē Kuyie mbē duó nkē

¹⁹ Mem̄me kē ti íté Odebu tārī kēta fekpáfē tēdōntē kōfe di mē nkētēni fē, kēyēnnēnni Amōriibe tārē ñnkē kó kuce kéndōnnē ti Yiē nKuyie nkūu ti te kú do ti nti nnākēm̄, kē ti tuōkeni Kadēesi-Bannea. ²⁰ Kē n di nākē kē n dō: Ti tūōke Amōriibe tārī ndi ti Yiē nKuyie nkūu ti te, kú ti duó ndi, ²¹ ntenē ketenkē ti Yiē nKuyie nkūu di te kú di duó nkē, ke bo di iikē. Kōtenē kē kē cōutē kētiekē ti Yiē nKuyie ndi yembē do tū nkū me nyē. Di bá nyēkú kē di kōmbūāti nduo.

²² Kē dí kōtení m borē ke dō: Tí tō mbenitibē kē bēē kōte kēpaatē ketenkē kēwētēni kē ti nākē ice ti dō nkēketē i nē yehēkē ti dō nkēta yē. ²³ Kē m pēnsiri de kó tināānti kēdeite di wuo mmieke oniti òmāá òmāá kē bēē wēnnē benitibē tepítē nē bēdēbē kē m be tē. ²⁴ Kē bēē kētē kēdeke ditāri, kētuoke Esikōōdi biriku kē kú paatē, ²⁵ kékōū de kó ketenkē kó yetebe kēntōni kē ti benke, kē ti nākē ke dō: Ti Yiē nKuyie nkūu di te kú di duó ndii ēi tu disāāri ndi. ²⁶ Kē di me nyí nyie nke bo kōte, kēyete ti Yiē nKuyie nkūu di te kú di nākē ti. ²⁷ Kē dí tuute kēnnāá ndi touti mieke ke tū ti Yiē nKuyie nyí di dōmu deē te kē kú di dēnnēni Esibiti, ke bo di duó nhAmōriibe kē bē di kuō. ²⁸ Di kōnti de nyāriike kē di dō: Ti kōbe ti nākē ti tū yārikūnne ti kōnti, ti yóo tannē timāá ònti mieke? Bē tu de kó benitibē kpēñimē ke deu, ke ti pēētē. Kē tidadieti kē bo, kē be ekē deu iduoti ñ yē fitē kē i deke kékāá niwēti. Kē tidadieti Anakiiibe kē bo.

²⁹ De mōnni kē n di nākē kē n dō: Di kōnti bá nhau di bá mbē yēkú. ³⁰ Ti Yiē nKuyie nkūu di te kú di bonēmu ke yóo bē kpānnē di kpēi, kú kpānnē mēē boti Esibiti kōbe kē di dē yà nē di nuō. ³¹ Di yāmu di mómmōmbe kuú di tōmē dikpāá

tedòntè miéke di ce kuməu onìtì ò ntəmè o bire, kè di mè ntùðkenní dié. ³² Nè mənəmè di mè nyí yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpeti. ³³ Kunku kùù do di ni dikpráà miéke ke di benkú di dò nkémbátírí dè, ke níí ndi mí keyènkè kè di wúo nkuce kuyie mmònnì ke níí ndò ndiwetirì ke di ni.

³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkeè di tùute ke náá nti kè ku miékee yènnì kè kùu béi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu, ³⁵ kutànkù yeiku kuu nkəbe kó dimàà, òmòù báá yà ketensààkè n do béi nke dò n yóó duó nkè be yembè. ³⁶ Yefundee bire Kadəbu weè máá yóó kè yà, wenwe nè o yaàbí, bəm̀bè n yóó duómmè ketenkè ò ce nke paatè kè. Ke yé ò yiemmə ke tūnne n yè mmù weti weti.

³⁷ Dfi do te kè ti Yiè nKuyie mmiéke n yènnì kè kù dò bá mí m mómumu n yí tati de kó ketenkè, ³⁸ kè n kóo tšnti Sosuwee Nunni bire weè yóó kè ta, ke dò, nh ò yíè dikəmbùò, kè weè yóó di tanné dindi Isidayeeribe di tenkè, kè dí kè tieke.

³⁹ Di bí sàmpòì di do yè mbè yóó túóké ì, ì ì yé meyei nnè mesàà, ì yóó ta de kó ketenkè. Inyi n yóó kè duómmè, kè ì kè tieke. ⁴⁰ Dindi bie, wētenè kéwetinnè dikpráà tedòntè tipènti kóo dāmèèrì.

⁴¹ De m̀nnì ndi di nàkémè ke dò, di càke ti Yiè nKuyie nku, di yóó báátímu, bá wè o kpàrinenti kékote kè bè dokénè, di Yiè nKuyie nkùù di te kù tì ndi nàkè ke yè mmù. Kè dí báátí di kpàrinenti ke bo deke ditàri, kè di yèmmè dò ndè í yóú di bo túótémè ketenkè. ⁴² Kè ti Yiè nKuyie nni nnákè ke dò: Nákè be kè bè báá kote kèdo be dootitəbè, ke yé n yí bè bonəm̀. Bè báá benné kékote kè be dootitəbè be kùo. ⁴³ Kè n tì ndi nàkè bá di í nyie nke n kènté, kéyete ti Yiè nKuyie nkó dinùù, kékété nè di móməm̀be kó dikəmbùò kèndeèti ditàri ke bo bè dokénè. ⁴⁴ Kè Aməriibe bèè máá de kó ditàri kè bè me nyènnì kè di munné ice kōme, kè ndi beti Seii tārì ke kòuti kétuəkenè Òdimaa èi. ⁴⁵ Di ke nkonnì kékuənnè ti Yiè nKuyie, kè kù í nkèè di dabùò bá kù í ndake de kpeti. ⁴⁶ Mənəmè kè dí m̀bo Kadeesi kəm̀ante mediè.

2

¹ De kó difənkúò ndi ti itémè kékónté kètūnne dikpráà kó kuce kùù yìènè dāmèèrì tipènti kou, ti Yiè nKuyie nti nàkè ke yè ndè ñdóm̀mè. Mənəmè kè ti nfiiri Seii tārì ke dò yewe péu.

Isidayeeribe itémè Kadeesi kəntə kétuəkenè Adinə

² Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ³ Di firi di ntàri kè dè m̀ntəmu, kéténè kubakù yóu bíékè. ⁴ Nákè Isidayeeribe ke tú. Bè itimu ke bo pèèté Seii tenkè be kəbe Esayuu yaàbí tenkè m̀nku, bè yó mbè dému bè né dəò meyoəmmè. ⁵ Bè báá bè dokénè, n yí yóó be duó ndəmarè be tenkè miéke bá kè dè né mmànè tenaəcətè kó mepəkùmə, ke yé n duómmè Esayuu nwe Seii tārì kó ketenkè kè weè yó nke te. ⁶ Bè yóó dontəmu Esayuu kəbe borè tidiiti bè yóó di tì nè menie mbè yóó yà mè. ⁷ Ke yé mí mbe Yiè nKuyie m bè dəòm̀ me sàà mbe təmmù muməu miéke, yəbie nsiyisínàà ndi yíe mí mbe Yiè nKuyie m bè bonəm̀ fəkpáfè fiə mmiéke, dəmarè ì bè dònté.

⁸ Mənəmè ti itémè ti kəbe Esayuu yaàbí bèè bo Seii tārì be borè kəpèèté kəpèènnè kuce kùù yíe Edati nè Esiyonni-Kebeə tenkè, kètūnne dikpráà tedòntè Adaba kó kuce kùù yìènè Məabu. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnákè ke dò: Di báá do Məabu kəbe mudòò di báá bə wēnté, n yí yóó di duó ndəmarè be tenkè miéke. Dəti yaàbí nyi n duómmè Adi tenkè kè bè kè te.

¹⁰ Nè dim̀nnì Emiibe beè do dè bo, bè do tú kuwəu ndiekù kəbe mbe, benitidiebè kè dōnnè Anakiibe. ¹¹ Bè do bə kəōnnè Emiibe mbe nè Defaiibe. Kè

benìtibè yèmmè ndò nhAnakiibe tu Defaiibe mbe, kè Mṓabu kṓbe mbè yu ke tú Emiibe. ¹² Ɖriibe beè do bo Seii nè dimònni, kè Esayuu yaabí bè bèti ké bè kùṓ bəmou páíí kékari be tenkè. Isidayeeribe do me ndòḍ ketenkè ti Yiè nKuyie mbè duṣ nkè.

¹³ De mònni ndi ti Yiè nKuyie nti nàkémè ke dṓ: Íténè késénté kukò nSedeki, kè tí kù sènté. ¹⁴ Ti de nyité Kadeesi-Bannea ké nyóó tuṓke kukò nSededi ke bo sènté, kè dè ti túóté yebie nspisítàati nè yèni. Kè ti do iti Kadeesi-Bannea kè bèè dṓ nkéna kékote mudoḍ kè bèe kú bəmou kè ti mu nyí tùḍke Sedikoo. Ti Yiè nKuyie ndo yè ndè yó ndòmmè. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkuu do bè poté ku mómmanku kè bè dèè páíí bá bè kóḍ mṓu ténke í nkpaá be kó dikari.

¹⁶ Bèè dṓ nkéna kékote mudoḍ bè ku dii mònni bəmou kédeè, ¹⁷ kè ti Yiè nní mbéinnè ke dṓ: ¹⁸ Di mònni di yóó sèntému Mṓabu tenkè kéta Adi kṓke, ¹⁹ Amaniiibe tenkè di báá bè do mudoḍ di báá bè wènté n yí yóó di duṣ ndèmarè be tenkè mieke, n kè duṣ nƉoti yaabí nyí, beè kè te.

²⁰ Defaiibe cie do nke nè dimònni beè do dè bo, kè Amṓniibe bè yu ke tú Sānsumiibe, ²¹ bè do tú kuwuo ndiekù nku ke kpeñni ke de u ke dònne Anakiibe, kè AmṓniibeEe tuṓkeni kè ti Yiè nKuyie nduṣ nkè bèe bè bèti ké bè kùṓ páíí kékari be tenkè. ²² Kù do dṓmè Esayuu yaabí bèè do bo Seii, kè duṣ nkè bèe beti Ɖriibe kékari be tenkè, ke kpaá kè dè bo nè yíenní. ²³ Afiibe beè do bo Kasaa eì nè de kó sihekési, kè Kafutṓ eì kṓbe bè do tú bè Kafutodiibe kè bèe kṓteni ké bè kùṓ páíí kékari be tenkè.

²⁴ De kó difñkùḍ kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dṓ: Íténè késénté kukò nhAdinṓ, n di duṣmmu Amṓriibe kpààti Sionni Esibonni eì kou nè o tenkè. Donè we mudoḍ, ²⁵ kétúóté yíe nnè yewe yèè kpaani ibotí imṓu ì bo ketenkè Ìnkè kùmakù í yóó di dáátí. Bèè kó dimàà bo keè di kpéí kufṓwaa nkuu yóó bè auté kè bè nkpeutí.

Isidayeeribe fiètemè okpààti Sionni kó dikpààtiyuu

²⁶ Mèmmè kè tí mbo Kedemṓti kó dikpàà tedòntè kédeite benìtibè kètṓ nhEsibonni eì kóḍ kpààti Sionni borè, kè bè bo ò nàké ke dṓ: Nè diwèl ndi ti kéroómè. ²⁷ Ti dṓ kéna a tenkè nke kèpèēté, ti yó mṓkè kuce máà ndi ti í yóó dauté kubakù yóḍ yoo kucànkù. ²⁸ Ti yóḍ da donténemu tidiiti ti yóó di tí nti ké da donténè menie nkéyà. Ti yóḍ na a tenkè máà ndi kèpèēté. ²⁹ Esayuu yaabí ì bo Seii tenkè nè Mṓabiibe bèè bo Adi eì bè ti dṓmè, ti dṓ késénté Suditèè nwe kékote ketenkè ti Yiè nKuyie nkuu ti te kù ti duṣ nkè. ³⁰ Esibonni kóḍ kpààti Sionni me nyí nyie nke bo ti pā kuce kè tí pèēté o tenkè, ti Yiè nKuyie nkuu do kpènkùnne o to nè o yèmmè, kè dè bo yie nkè kùu bè ànnè ti nṓu mieke dè mè ndòmmè yíe. ³¹ Mèmmè ti Yiè nKuyie nni nnákémè ke dṓ: N da duṣmmu okpààti Sionni nè o tenkè. Do we mudoḍ kèfiete o tenkè. ³² Kòḍ kpààti Sionni íténè o nitibè ké ti do Yaasi eì. ³³ Kè ti Yiè nKuyie nhò ànnè ti nṓu mieke, kè ti bè poté wenwe nè o nitibè, ³⁴ kèfiete be ekè yemṓu kékuṓ benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, bá òmṓu í nyenté bá òmáá. ³⁵ Iwūṣ máà ndi nè tinenti ti do eimè de kó dihei mieke, ³⁶ kétúóté Adowee, dihei dii bo kukò nhAdinṓ kó mepèémmè nè dihei teri dii bo Adinṓ biriku mieke, kèntṓ kètuṓkenè Kadaadi tenkè, dihei mari í mbo ti yīèke di. Ti Yiè nKuyie nkuu do yè nti duṣ nyemṓu. ³⁷ Amṓniibe tenkè máà ndi ti do í káákémè nè kukò nSabṓki kó mepèémmè nè yetārè Ìnkè kó yehékè nè yebòrè teyè ti Yiè nKuyie ndo ti nàké ke dṓ ti báá kááké yè.

3

Bè fiètémè okpààti Ōku kó yehèkè

¹ Kè tí íté de borè kérépí nkuce kénkəri Basāā. Mèmmè Ōku Basāā kóo kpààti íténímè nè o ããpòmbè bémou ké tí do mudòò Etedeii èi. ² Kè tí Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: A báá ò yòte, n we nda duómму wenwe nè o nìtìbè nè o èi. A yóó ò dòò a dòòmè mme Amòriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou. ³ Mèmmè tí Yiè nKuyie nkùù tí te kù tí duómму Ōku Basāā kóo kpààti nè o nìtìbè ke tí bè potè kékúw bá òmòú í nyenté bá òmáá. ⁴ Kè tí tieke o ekè yemou, òmari í nkpaá kétú o kperi, de kó yehèkè do bo yemou sipísikùò ndi. Adikòbu kó kutempè Basāā tenké kemou okpààti Ōku kpààtiyuu òmou. ⁵ De kó yehèkè do tú yehèkè dièyè nye kè iduotí yè fité kè yebòrè kpetí ke páké imátidèi. Ke né mbúúti yehèkè pèyú iduotí í fité yè. ⁶ Kè tí yè pònte pááí kédéíté tí do yímè Sionni Amòriibe kpààti kékúw benitidaabè nè benitipòbè nè íbí, ⁷ kérépímmú iwūš nè dèè kó òmáá bo yehèkè mieke.

Bè totímè Kadaadi tenké

⁸ Mèmmè tí fiètémè Amòriibe kpààtìbè bedé kó yehèkè kukó nSuditèè kó diyáá, kétúóté kutekù bè yu kù ke tú Adinò kéntò kétuakèné Edimòò tãri. ⁹ Sidonni èi kòbe do yu Edimòò tãri ke tú Sidiyonni nwe, kè Amòriibe di yu ke tú Senii. ¹⁰ Kè tí fiète ditenni kó yehèkè yemou nè Kadaadi tempè nkumòu kpeye. Basāā omou kéntò kétuakèné Sadikaa èi nè Etedeii èi, okpààti Ōku kó yehèkè nye. ¹¹ Ōku Basāā kóo kpààti weè do yenté òmáá ke kpaá fòù Defaiibe boti mieke, kòo dòú ntú timáti kperi, kè di okùmè pènkù métiri mènàà, kè di pèkùmè bo mbo métiri mèdémè, kè di mbo Adaba Amòniibe eidìè.

¹² Mèmmè kè tí fiète de kó ketenkè kemou, kétúóté Adowee kukó nhAdino pèémè, kéntò kétuakèné Kadaadi tãri nè de kó yehèkè dikéè, kè tí yè dúò nDubenniibe nè Kadiibe, ¹³ kétúóté Kadaadi tenké kèè kpaá nè Basāā kóo kpààti Ōku kó dikpààtiyuu òmou. Adikòbu kó kutempè nkumou kè dè dúò mManansee kó kuwò ndikéè kòbe, bè múnke de nyu ke tú Defaiibe tenké. ¹⁴ Manansee bire Yaii weè do fiète Adikòbu tempè kumou, kékòte kédíté Kesuriibe nè Makatiibe be tenké mánku, kényú de kó yehèkè Basāā kpeye, o mómму nho kó diyètiri ke dš Yaii ekè, kè bè kpaá ke me nye yu nè yienni. ¹⁵ Kè n yè dúò nKadaadi tenké Makiidi yaábí, Manansee bire, ¹⁶ kétúóté Kadaadi èi kéntò kétuakèné kukó nhAdino kè n dè dúò Dubenniibe nè Kadiibe. Kè de kó kukó nni ntú be tenké mánku kubakù cãnkú bíékè kéntò kétuakèné kukó nSabaki Amòniibe tenké mánku. ¹⁷ Kè kuù ntú Adaba nè Suditèè dè mánke dè kéntò kétuakèné Kinnedeti ke mme ndò nkétuakèné Adaba kóò òmáá èi kéntò kétuakèné mukókúú nkóò òmáá èi pèémè nè Pisikaa tãri diyèye yièní kèè bíékè.

¹⁸ De mònni ndi m bè nàkémè kè n dò: Tí Yiè nKuyie nkùù di te kù tí duómму de kó ketenkè. Díndi bèè kó òmáá tu behããpòmbè di dò nkétúóté tikpàrinenti nti kèniitè di kòbe Isidayeeriibe tobè, kè dí sénté kukó nSuditèè. ¹⁹ Di pobè nè di bí nè di wūš deè yó nkpaá yehèkè n di dúò nyè mieke, n yèmu di wūš sùmè. ²⁰ Kè díndii kòte kèteenè dí kòbe, kémbaanè tí Yiè nKuyie nkùù di te bo bè duómму be kó yehèkè kukó nSuditèè yáá, diyèye taà kè, kè bè kãnne kè bè om̀p̀unne, kù di yímè. De mònni kè di nè wèteni bá wè o èi nh ò dúò ndi.

²¹ De mònni ndi n nàkémè Sosuwee kè n dò: A yãmu nè a nuò nti Yiè nKuyie nkùù di te kù dòòmè Amòriibe kpààtìbè bie mbedé, kù yóó me ndòò yekpààtiyoo yemou a yóó sénté kukó nkéta yèè mieke. ²² Di báá bè yòte tí Yiè nKuyie nkùù di te kuù yóó kpa ndi kpéi.

Moyiisi kuónnèmè Kuyie

²³ Dendè n kuónnèmè ti Yiè nKuyie nké kù sautenè ke dò: ²⁴ Áú! N Yiè nKuyie nḡḡ keté a bo benkemè mí nha kóo tónti a wērímú nè a kpeti. Keḡnkè nè ketenkè duómè òmòu í bo ke da ònnè wèè na ke dḡḡ a dḡori dè. ²⁵ N Yiè nKuyie, yóu kè n sénté kukó nSuditḡḡ kéyá ketensàákè nè yetāre sàayè, yèè kè bo, nè Dimaa kó ditāsàari. ²⁶ Dīi kpéí nke ti Yiè nKuyie mmieke do m peikemè bá kù í nkèè n kù kuónnè dii dabònni, ké n náké ke dò: Dè sànnèmu memme, ténke bá m béinnè dè kó tináaanti. ²⁷ Deke Pisikaa tāri yómme kéwénté diyie taà kè, nè di yiení kè, nè kubakú yóu nè kucānku diyie yiení kèè bíékè, kéwénté ké dè yà nè a nuò, a né í senti kukó nSuditḡḡ a mè nwùò nkù. ²⁸ Duó nyitié nSosuwee, yáukūnne o kḡnti, yíe we dikōmbùò, weè yóó bè niitè ké bè tanné ketenkè a mè nwùò nkè.

²⁹ Memme kè tí mbo Beti-Peòò biriku ìikè.

4*Moyiisi yèmmè Isidayeeribe ntù nKuyie nkuó*

¹ Kè Moyiisii yíe kébéí nke dò: Díndi Isidayeeribe kénténè ti Yiè nKuyie nkuó nè kù di tiè ntù, kéndḡori dè yèmmè, kè dèe yie nkè di nfòu kéta ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tū nkù di duó nkè kè di bo tieke. ² M mè ndi duó nyii tié ndi báa yaate imai í mieke, di me mbáa yíe imai. Di mpí nti Yiè nKuyie ntannò yemou kényiè nyè yè mmù, n yè ndí duó nkè yè òmmè. ³ Di yāmu nè di nuò nti Yiè nKuyie ndḡḡ dè Baadi-Peòò. Bèè kó dimáà do túnne dibòò Baadi, di Yiè nKuyie nkùu di te, kù do bè kùamu bəmou páíí. ⁴ Díndi bèè do dḡori ti Yiè nKuyie nkùu di te kù dḡ dè, dīi mè nkpaá fòu yíe.

⁵ N Yiè nKuyie nni nnákemé ku kuó nè ku tannò kè ñ dè ndi tūo, kè dè bo yie nkè di ta dii mōnni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, di ndḡori dè yèmmè.

⁶ Mpīnnè Kuyie nkuó nè ku tannò ke dḡori dè yèmmè. Merime di bo ntúmè bèè mǎke meyèmmè ke ciì ibotí tei ìikè. Kè bèe keè di náámmè Kuyie nkuó nè ku tannò kéyí: Kuwuò ndiekù kǎbe biè ntu bèè mǎke bēmbē meyèmmè ke ciì.

⁷ Kuwuò ndiekù ònku bo kè Kuyie mbè tǎkénè, ti Yiè nKuyie nti tǎkénè mèè boti? Bá kè ti kù kuónnè dii mōnni kù ḡḡ keemu. ⁸ Yáá kuwuò ndiekù ònku bo ke mǎke ikuó nè yetannò dèè tu timómmōnti ke ònnè m mè ndi duó nyii kuó nè yèè tannò yíe?

Moyiisi nàkémè Isidayeeribe Kuyie mbè benkemè kumáà Odebu tāri ìnkè

⁹ De mōnni ndi ti Yiè nKuyie nni nnákémè ke dò: Di né dḡ nkédḡḡ meyòmmè mme kényé dimáà kpéí, di báa yè n di nuò nyà dè kpéí, di báa yóu kè dèe yè di yèmmè mieke nè di bo mbomè. Dí dè náké di bí nè di yaábò. ¹⁰ Dentenni di do cómmú dii mōnni ditāri Odebu di Yiè nKuyie nkùu di te kù ìikè, kù do n nàkémú ke dò: Tíí n nitibè n dḡ ké bè béinnèmu kè dèe yie nkè bè nni ndé sáà nè bè bo mbomè, kétuo n kuó be bí. ¹¹ Kè n di náké kè di tínni kéncómmú ditāri pēri kè di còu mmuháá nkè mù dèkù keḡnkè. Kè dibìnni nè yewetisùò ke dè dáatí. ¹² Kè ti Yiè nKuyie nni ndi náánnè kè ku tammè yiení muhāá mmieke kè di nyo ku tammè máa bá di í yà ku ìikè. ¹³ Kè kù di benke ku taummè kéwāri ku tannò tepíitè titápíèti tidé ìnkè, ke yè ndí nyè tū nke dḡori yè yè mmù. ¹⁴ De mōnni ndi ti Yiè nKuyie nni nnákémè ke dò: N dí tié nku kuó nè ku tannò kè di ndè tū nke dḡori dè yèmmè ketenkè kù di duó nkè mieke.

Kuyie ncaummè Isidayeeribe mubòfèú kpéí

15 Di báá yè nti Yiè nKuyie ndo di náánnè dīi yìè ditāri Odèbu kè di yo ku tammè muháá mmieke, di do í yà ku ìkè. 16 Ndakenè mesàà! Di báá yie nkédòò sitenkaanì kè sì dōnnènè benitidaabè yoo benitipòbè kè dō: Kuyie me ndò. 17 Yoo dí sì dōnnènè fèḍḍe mafè, yoo kuwanwankù makù, yoo tenòtè, 18 yoo debambaannè marè, yoo siyī. 19 Di báá bóútè keḿkè kèyá diyìè nè otānkù yoo siwāā, dèè kó dimàà bo keḿkè, kè dèe yūs ndi yèmmè, kè dí nínkù kè dè bāntè. Ti Yiè nKuyie ndè yóunè ibotí tēl nyí. 20 Díndi bie ti Yiè nKuyie ndi dēnnení Esibiti muháá mmieke kè di bo ntú ku kàbe mbe di mè ndómmè yíe.

21 Dīi te kè ti Yiè nKuyie mmieke m peike kè kù bēi nke tú nyí senti kukó nSuditēē, m me n yí tati ketensààkè kù di duó nkè kè di bo kè tieke. 22 N yóó kù di nheì mieke nke n yí senti kukó nSuditēē, kè díndi yóó kù sénté kétieke ketensààkè. 23 Dòòndè meyoðmmè ke báá yè nti Yiè nKuyie ndi dōòndè mèè taummè. Di báá dōò tetenkaanìtè yoo dèmarè, ti Yiè nKuyie ndè yetému. 24 Ti Yiè nKuyie ntú muháá mmu ke tuò, kù dó kuù màà ndi te.

25 Kè di kàri dīi mōnni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke mōnte ke pié ibí, nè di yaábíò kè di do meyei mmieke, ke dōò sitenkaanì ke sì dōnnènè dèmarè, kè dè dō ndi yete ke dōò di Yiè nKuyie nyí dó dè kè dè kù yonke. 26 Keḿkè nè ketenkè dè wúómmu ntì ndi nàkémè yíe, kè di mè dōò, di yóó kúmu mecāā. Di bá nfòu kèmmōte ketenkè dí senti Suditēē ke bo ta kè. Ti Yiè nKuyie mbo di kuo páíí. 27 Di bo nkpaá sámḗpó kè ti Yiè nKuyie ndi cíe nkè dí taá ibotí tēl mieke. 28 De mōnni kè dí nínkù kébántè sitenkaanì benitibè cíkè sì ideí nè yetarè bá si í wúó si í mōke yeto ke ḥḥ keè, si me nhḥó í ndi, si ḥḥ í nkèè kunóú. 29 Di yó nke mbo kéwammú ti Yiè nKuyie, kè kù yà kè nsá kè di kù wammú nè di yèmmè memou nè di wērímú mumou. 30 N di nàkè tū kó dimàà bo di tuòkení dīi mōnni, kè dí ta meyeñcaarimè mieke de mōnni di bo wēte kētunnè di Yiè nKuyie nkéyie nkù yè mmù. 31 Ke yé ti Yiè nKuyie ndi kuðmmè mesémmè ke di dó, kù í yóó di bōntóo, kù í yóó di kuo ke di deè, kù í yóó yè mmetaummè kù dōòndè mè di yembè ke íkù me ìnkè.

Kuyie ntāātēmè Isidayeeribe ke bè dōò mesàà

32 Bekenè kè bè di náké! Nè ti Yiè nKuyie ndòòmmè oniti ketenkè ìnkè, keḿkè nè ketenkè dè mè nduómè dèmarè dōò diyìè marì ke mōnnè diennàà? Ómou mu nkèè tii mbotí diyìè maràà? 33 Kuwuo mmakù kàbe bo nkeè Kuyie ntammè muháá mmieke di mè mmè kèè mèè botí ke kpaá ke fòuà? 34 Di mu nyà dibòò marì dōòmmè tidietì nè mebenkùmè ke ànnè kukòmḗbodoróo ke dènnè kubotí makù kutekù mieke, ti Yiè nKuyie nkuù di te kù mè ndòòmmè Esibiti ke mà mèdiè nke di dènnenià? 35 Dímbè kù benkemè dende kó dimàà, kè dè bo yie nkè di banté ke dō nti Yiè nKuyie nkuù màá tu Kuyie nkè kutekù makù í bo. 36 Keḿkè nke kù di béinnènnimè ke bo di tié. Nke di benke muháá ndiemù ketenkè kè di keè ku tammè mu mieke. 37 Kù do dó mèè kpéí ndi yembè deè do te kè kù di tāātè díndi be yaábí, ke di dènnení Esibiti nè ku kó muwērímú, 38 ke bèti iwuo ndieyi di ìkè ìi deu ke di pēēté, ke kpeñni ke di pēēté ke bo di kanne be eì kè dí di tieke, dè mè ndómmè yíe. 39 Yīténè ti yíe, ànnè ti di yèmmè mieke, ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie nkeḿkè nè ketenkè duómè, ku kó difōnkúò kutekù makù í bo. 40 Mpñnè ku kuó nè ku tannò n di duó ndè yíe nkè dèe yie nkè di mbo kè dè di naatí díndi nè di bí, kè di fōmmu mōnte ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè kè di bo nkè te sáá ke mieke.

Disòri kó yehékè

⁴¹ Mèmmè kè Mòyiisii tãátè yehékè yètãati kukò nSuditèè kó diyàá diyìè yìèní kèè bíékè. ⁴² Kè de kó yehékè bo ntú disòri kpèye. Kè dè dò ndè kpeténè òmòu kòò kùò otòu, bè me ndo í make tímati, de yiè ncókè kéta de kó yehékè kó òmari mièke kédèetè o fòmму. ⁴³ Kè Dubenniibe nte Besèe ei dìi bo dikpàá ditenni ìnkè, kè Kadiibe nte Damòti Kadaadi tempè nkè Manansee te Kodanni Basãa tempè.

MÒYIISI NÀKÈ TÌ MÈDERÍMÈ KUKÓ NSUDITÈÈ YÁÁ

⁴⁴ Nte Mòyiisi do duó nyii kuó Isidayeeriibe. ⁴⁵ Ò do bè nàkému ti Yiè nKuyie nkúò nè ku tannò nè ku tié, ò do tì mbè nàkè bè yènni dìi mǎnni ndi Esibiti. ⁴⁶ Dè do sǎ mbè bo kukò nSuditèè kó diyàá ndi Bèti-Peoo biriku ìkè Amòriibe kpàati Sionni tenkè. Sionni do bo Esibonni nwe Mòyiisi nè Isidayeeriibe kè bèè ò pǎnte bè yènni dìi mǎnni Esibiti, ⁴⁷ kètieke o tenkè ke múnkèe fietenè Òku Basãa kóo kpàati kàke, Amòriibe kpàatìbè bedé bèè do bo kukò nSuditèè diyàá diyìè yìèní kèè bíékè. ⁴⁸ Kè be tenkè tùóté Adowee ei kukò nhAdino pèémmè kèntò kétuokènè Siyonni tãri bè tu di Edimoo, ⁴⁹ Kè kùu kote kédítè tedǎntè Adaba kó dikpàá kèntò kèséntè kukò nSuditèè, diyìè yìèní kèè bíékè, kèntò kétuokènè dàmèèri mukókúú nkou nè Pisikaa tãri pèri.

5*Kuyie ntannò tepítè**(Wéntè Mudennimù 20:1-17)*

¹ Kè Mòyiisii tí nyIsidayeeriibe bémou kè bè nàké ke dò: Díndi Isidayeeriibe kènténè Kuyie kuó nè ku tié n di náá ndè yie nké dè ànnè di yèmmè mièke kéndòori dè yè mmè. ² Ti Yiè nKuyie nti dǎnnèmu metaummè Odebu tãri. ³ Dè í tú nè tì yembè mbe ti Yiè nKuyie ndǎnnè de kó metaummè, nè tímbe bèè bo diè nyie nke kpàá fòu. ⁴ Ti Yiè nKuyie ndo di wetínnèmu ditãri Odebu ìnkè kè di béinnènni muháá mmièke, ⁵ De mǎnni kè n còrímmú díndi nè ti Yiè nKuyie ndi cuokè kè kù n náánnè kè n di náá nke yé di do í dàátímè muháá nkèdekoo ditãri ìnkè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

⁶ Fǎ nhoniti mí nha Yiè nKuyie mmí da te kè mí da dènneni Esibiti dihei a do tú di kudaakù,

⁷ Kuyie ntèkù makù í bo a dò nkéntù nkù kè dè í tú mí.

⁸ A báá dǎ tetenkaanitè kédonnènè dèè bo kèìnkè mièke yoo ketenkè ìnkè, yoo menie mmièke kpere. ⁹ A báá nínkú de ìkè kè dè bǎntè, mí tu Kuyie nkè mí máá da te, ke yóó kpetínnè wèè yete n kpeti nè o yaabí nè i kó ibí nè i kó iyaabí, ¹⁰ kéndòori mesàá nwèè n dǎ ke yíè n kpeti, nè o yaabíyúóó.

¹¹ A báá yú mí nha Yiè nKuyie n yètiri sǎntíke, ke yé n yí yóó yómè wèè yu n yètiri detetirè.

¹² A nyé teompùtè kó diyìè kpéi nkè di ncáá nke tú n kpèri, mí nha Yiè nKuyie n da nàké ke yè ndè ndòmmè. ¹³ A níí pí nha tǎmmú mumoo yewe yèkuá mièke.

¹⁴ Diyíènni tu mí nha Yiè nKuyie nkperi ndi. A níí báá pí mmutǎmmú mamú de yiè, bá a birè denitidaarè yoo denitipòbire bá a kóo tǎnti onitipòkú yoo onitidǎu bá a nàáfè yoo a sǎmmarímú yoo a wũò tel, yoo opòò wèè bo a cǎtè, bémou bèè ompè de yiè a ompumè. ¹⁵ A nyé ke dò nha mómmuo nha do bo Esibiti nwe ke tú kudaakù, mí nha Yiè nKuyie nkè m benke n wèrímmú ke da dènneni nè n kó muwèrímmú. Deè te kè n tu a nhompu teompùtè yiè.

16 A ndé a cice nè a yō. Mí nha Yiè nKuyie n tì n da nàkémè kè dèe yie nkàa fòmму okè ketenkè n da duó nkè mièke, kàa mbo kè dè da naati.

17 A báa ku oniti.

18 A báa duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dàù.

19 A báa yúúkú.

20 A báa souté kécaàrè otòu yètìrì.

21 A báa yaa nhotòu pokù, yoo o cǐtè, yoo o paa, nyoo o kóo tǎnti onitipòkù yoo onitidòu yoo o nààfè yoo o sǎmmarímú, dèè kó dimàa cénke tú o kperè.

22 Ti nnáahtì, ti Yiè nKuyie nkuù do ti ndi nàké di do tíkú dìi mǎnni ditàri Odebu ìnkè. Kù do náánnè metankperimè mme ditàri ìnkè, muháá ncuokè, kè kuyukú fì nnè yewetisùd, kù í yìè tìmati. Kù ti nwàri titápíèti ìnkè kè n duó nkè nti ndi nàké.

Mǎyiisi do náámmè Kuyie nkpeti Isidayeeribe

23 Dí kèè dìi mǎnni de kó metammè kè mè yìèni ditàri ìnkè dibìnni mièke, kè ditàri còu mmuháá, bèè baké di naàmùnti nè beheikènkótibè kè dí kǎtení m borè. 24 Kè dǎ: Ti Yiè nKuyie nti benkemu ku kpeti nè kù demè, kè ti béinnènni muháá mmieke, kè ti kèè ku tammè yíe nti yàmu ke dò nti Yiè nKuyie mbo na kébéinnè oniti kè wè nkpaá fòu. 25 Ba nkpeí nte kè ti bo yóu kè muháá ndiemù ti cǔtè kè ti kú? Kè ti sǎké ke yo de kó metammè muháá ndiemù yóó ti cǔtèmu kè ti kú. 26 Oniti mǎu mu nyí kèè ti kèè mè Kuyie ntammè kù ò béinnèmmè muháá mmieke ke kpaá fòu. 27 Fǎ mMǎyiisi, fǎǎ mǎa níi yóó kǎte kè ti Yiè nKuyie nda náké kàa wèteni kè ti náké kù yè mmù, ti yóó yiemmu kè ti dǎ. 28 Memme kè ti Yiè nKuyie nkeè di náá nti kè n náké ke dǎ: N kèèmu benitibè bembe da náá nti, ti wennimu. 29 Kè bè do n yie nkémǎke de kó meyèmmè botí sǎá, kè nni ndé ke dǎri n tannò yè mmù dè na nwennimu, kè bè dǎri memme bè bo mbo kè dè bè naati bembe nè be yaábíó sǎá. 30 Kǎte kè bè nàké ke dǎ: Kǎnnè di cǐí. 31 Kè fǎ nni nkpaá die m borè kè n da náké n tannò yemǎu nè n kuó nè n tié kǎa dè mbè náké demǎu kè bè ndǎri dè yè mmù ketenkè m bè duó nkè kè bè bo kè tieke ke mièke.

32 Nyénè tǔnké kéndǎri ti Yiè nKuyie ndi tǔ nkù yè ndi ndǎri dè demǎu, di báa dauté kucǎnku yoo kuyóu. 33 Dí ntǔ nkuce ti Yiè nKuyie ndi tǔ nkù di benke kù mesàa, kè dèe yie nkè dí nfòu kémbo dihéi kù di duó ndi kè dè naati, kè di fòmму mǎnte.

6

Ikuú imǎu kó dikǔnni

1 Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduó nyèè tannò nè ì tié nke yè n dè ndi tié, kè dèe yie nkè di ta dìi mǎnni dihéi kù yè nkù yóó di duó ndi kè di tieke, dí ndǎri dè yè mmù. 2 Memme di bo ndémè ti Yiè nKuyie ndi fòmму mumǎu mièke, kǎntǔ nku tannò yemǎu nè ku kuó n di tié ndè dǐndi nè di bí nè di yaábíó kè dèe yie nkè di fòmму okè. 3 Dǐndi Isidayeeribe kǎnténè, kéndake kéndǎri ku kuó yè mmù, kè di dǎri memme di bo mbo kè dè di naati kè dí sǔú nketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, menaamiè nnè mǎcekùd ndè pǔs nkè. Ti Yiè nKuyie ndi yembè do tǔ nku kù tu dìi mǎnni:

4 Kǎnténè dǐndi Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nkù tu kutenkù kumǎu yìè: 5 Oniti fǎ, a ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memǎu nè a wènni dimǎu nè a wèrimú

muməu. ⁶ Kuyie ntannò n di tiè nyè yíe ndí yè ànné di yèmmè mieke. ⁷ Dí ntí tiè ndí bí di borè tɛɛfètè nè di borè kupòòkù di yóo duś diì mǎnni nè di èntè diì mǎnni. ⁸ Dí ntí ù di nou teneite kǎme, ké ntí ìrì bè ò nyírímè kuítùòkù, ⁹ ké tí wàri di cǎi kó yesānkè nè yebòrè.

Isidayeeribe í dò nkéyè mbè Yiè nKuyie

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù bo di tanné diì mǎnni kù do nàkè di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu kǎikú ke dò kù yóo bè duś nkèè tenké nè yèè ekè sàayè di í maá yè, ¹¹ sicǎi borè ke píéké desààrè deməu botí, diì me nyí dè ànné, sibií borè diì me nyí sì keú, detie mbè tu dè ffinyí nè bè tu dè odiffè dè borè diì me nyí dè fiíkú, ¹² ke yóo sǎnté kényo ndi dómè. Dí ndake ke báa yè nti Yiè nKuyie nkùu di dènnení Esibiti mieke di do tú kè tidaati ku kpéi. ¹³ Dí yóo nku ndé ké nku mbáa nkumáa, di níí yóo parikè nè kuú kó diyètiri. ¹⁴ Di báa túnne ibotí tei ì di fité ì tú nyèè bókè. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbomu di cuokè kù dó kuú maá ndi te, dí ndake ke báa kù wǎnté kè ku miekèe dí yè kè kùu di kuò páíi ketenkè di bo kèè ìnkè. ¹⁶ Di báa yááké ti Yiè nKuyie ndi do kù yáákémè di do bo diì mǎnni Masa* Bè bo diì mǎnni ndi dikpáa mieke kè menie nde mbè dònté kè Kuyie nduś nkè Məyiisii poté dipèrì kè menie nyenní, kè ifei bè pí, mbè do yǐèkù mèè kpéi. (Mudennimù 17:7, Ikuś kóntímù 6:16, 9:22, Yesāa 95:8-9). ¹⁷ Dí ndake kǎntú nti Yiè nKuyie nkùu di te ku kó yetannò nè ku tié nnè ku kuś kù di duś ndè. ¹⁸ Dí ndəori dèè sié ti Yiè nKuyie ndó dè, kè dèe yie nkè dí mbo kè dè di naati, ketensàakè ti Yiè nKuyie ndo béi nkǎikú ke dò kù yóo duś nkè di yembè, ¹⁹ kǎbèi nke dò kuú yóo beti di dootitòbè.

²⁰ Kè di bí naa di beke ke yí: Ba nte kè ti Yiè nKuyie ndi duś ku tannò nè ku kuś nè ku tié? ²¹ Dí ì nàkè ke dò: Ti do bo Esibiti nwe ke tú Esibiti kóo kpàati kó tidaati kè ti Yiè nKuyie nti dènnení nè ku kó muwǎrimú. ²² Ti Yiè nKuyie ndo dòò tidièti kperè nde nè mebenkùmè diemè kécaàrè Esibiti kəbe nè be kóo kpàati nè o cǎfètè kəbe, ²³ ké ti denne ke ti taní die nketenkè kù do béi nkǎikú ke dò kù yóo duś nkè ti yembè. ²⁴ Memme ti Yiè nKuyie nti nàkémè ke dò, tí ndəori ku kuś yèmmè, ké nkù dé kè dèe yie nkè tí mbo kè dè ti naati, ke dò nti mè nfòu kè dè ti dòmmè yíe. ²⁵ Kè ti duś nti yèmmè ke tú nti Yiè nKuyie ntannò nè ku kuś dè yèmmè, memme ku yèmmè bo nti naatinèmè.

7

Isidayeeribe cǎámmè ke tú Kuyie nkəbe

¹ Kè Məyiisi béi nke dò: Kè ti Yiè nKuyie nkùu di te di tanné diì mǎnni ketenkè di yóo tieke kè ke bəti ibotí ì di sǔnè, ì tu Itiibe nè Kidikasiibe nè Aməriibe nè Kannahāa kəbe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. Ibotí inyí iyiekè ì di sǔnè ke di kpeñinè. ² Kè ti Yiè nKuyie mbè ndi duś diì mǎnni kè di bè na, dí bè kùo bəməu páíi ke báa súo nhòməu, di báa bè dǎdǎnè metaummè, di báa bè kuś mmesémmè. ³ Nè dè kó ibotí kəbe di bá mpuokú, di báa duś ndi kóo sapàa mməu be kóo dapàa nkè wèe puoke, di me mbáa túóté be kóo sapàa mməu kédus ndi kóo dapàa nkè wèe puoke. ⁴ Kè di dǎdǎ memme bè yóo déttinne di bí nyi Kuyie nkó kuce, kǎnté ke bèe fié iwúw yebókè, kè ti Yiè nKuyie mmiekèe di yé, kè kù di kuò bá dè báa ɔte. ⁵ Nte di dò nkè bè dǎdǎmè. Dí puo mbe wúòtòrè, kǎbókè be boòtárè, kéu be boò Asedaa kó itedei, kǎcúu mbe bókè. ⁶ Di cǎámmu ke tú ti Yiè

* 6:16 Masa: Dè kó diyètiri tú meyáámè mme nè mebennímè.

nKuyie nkòbe, ti Yiè nKuyie ntāāté dímbé ibotí tɛl miɛke, kè di bo ntú ku kòbe kù dɔ̀ bɛ̀, kɛtenkè keməu duómè.

Kuyie mp̄immè kù do dɔ̀unnè dìi nùù

⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndi taunnè kumàà ke di tāāté, dè í tú di sū mèè kpéí. Dì pètínke tú kubotí sámpókù ibotí tɛl iməu miɛke. ⁸ Kù né di dómú deè kpéí nte, nè kù dómè kemp̄í ndinùù kù do dɔ̀unnè di di yembè kébéi nkétkù, deè te kè kù benke ku w̄rímú ke di dènnè tidaatí miɛke, ke di deeté Esibiti kóo kpààti nɔu miɛke.

⁹ Di tū mbanté ke dò ndi Yiè nKuyie nkùù di te kuù tu Kuyie ke dɔ̀ori kù b́i nti kemp̄í mmetaummè kù di dɔ̀nnè mè ke dɔ̀ori mesàà mbèè kù dɔ̀, ke p̄i nku tannò nè be yaabíyúó. ¹⁰ Ke ɔ̀ ɔ̀ yū́ nwèè yete ku kpɛti o to, bá dè báá ɔ̀ote, wèè í kù dɔ̀ dè ɔ̀ ɔ̀ í ntúòke tɛp̄enkp̄enté kè wèè yà o yetimè kó tiyeti. ¹¹ Mp̄innè tūnké Kuyie ntannò nè ku kuó nè ku tié, n di duò ndé yíe nkéndɔ̀ori dè ȳe mmù.

¹² Kè di kemmu ku tié nke í p̄i nke dɔ̀ori í yèmmè. Memme di Yiè nKuyie nkùù di te kù bo mp̄immè kù di dɔ̀nnè mèè taummè kè ndi dɔ̀ori mesàà kù do béinnè di yembè ke tkù ke dɔ̀ kù yóó mbè dɔ̀ori mè. ¹³ Kù bo ndi dɔ̀ ke di dɔ̀ori mesàà nkè dí sūù, kè kù di duò nkupeitoo, kéduó nkè di paa nni mp̄éi, kè tidiiti mbo, kè finyí kó detie nnè odifié kó detie kè dè mp̄éi, kè di wū́ mp̄éi inààke nè ip̄e nè sibɔ̀ó di tenkè Kuyie ndo béi nkétkù ke dɔ̀ kù yóó duò nkèè tenkè di yembè ke miɛke. ¹⁴ Kù bo dɔ̀ di kó kubotí mesàà nkè dèe p̄étté ibotí tɛl. Di miɛke onitidàù mɔ̀u bá mbo wèè bo ȳíke ò bo pónnéme, tehāunte me mbá mbo. Di wū́ miɛke fɛmafɛ báá āù. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbo kei mmuommú mumɔ̀u di borè kù báá di bɔ̀nté muməmmú yeyimu kù do bɔ̀nté mù Esibiti kòbe di yé mùù kpéí, kù bo mù bɔ̀nté bèè kó dimàà di níi mbɛ ìnkè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu kè dí na ibotí tɛl kòbe, dí bè kùò dí báá kuó nhòmɔ̀u mesémmè, di me mbáá fié iwū́ be bɔ̀kè. Kè di dɔ̀ memme yè bo naá ndi kpéí ndidũntári ke di bɔ̀.

Kuyie nkankémè bèè tu ku kòbe

¹⁷ Kè dè yèmmè di bo ȳi nè di yèmmè miɛke de kó ibotí me nti sūnèmè ti bo ȳime kéfiete be tenkè? ¹⁸ Di báá bè ȳote, dí dentení ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do dɔ̀nnè Esibiti kóo kpààti nè o kòbe beməu. ¹⁹ Di yamu ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do bè yáákémè nè kù dɔ̀ tii dieti nè mèè benkùmè kó dimàà, ke di dènnè nè muw̄rímú Esibiti, kù yóó me nyí iwuə ndi mè ndé ì. ²⁰ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó nii nyecánkèdèèsùd nye di ìikè kè yè mbetì bèè yenté yenté ke wanti kəsəri. ²¹ Di bá mbè dé ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di bonèmu, kù kpeñnimu ke dùò tikəmbùòti. ²² De kó iwuə ndi yóó nyi kòu sámpókù sámpókù nwe kè ì dèè. Di báá na kè ì kùò dimənni dimáà, kè meè dake dep̄imp̄innè bo sūù ndi tenkè kè di cááké. ²³ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duómmu de kó iwuə kè di ì bɛti kè kufɔ̀wáá ndiekúu ì auté kè dí ì kùò iməu. ²⁴ Kù yóó ānnemu ì kó bekp̄àatibè di nɔu miɛke kè dí bè kùò kè be yètèe kp̄anné kutenkù miɛke. Be kóo mɔ̀u í yóó dáátí kécómmú di ìikè di yóó bè kùəmu páíi kè bè dèè. ²⁵ Dí cəsu mbe bɔ̀ntenkaani, di báá tùóté bè si dàri tii máti pétti nè mèè ɔ̀o, di báá dè tùóté kɛtieke, dè í yóó di dɔ̀ mesàà, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù dè wúò nyisəke nyi. ²⁶ Di báá tanné de kó sibəntenkaani di c̄éi miɛke, di mómməmbɛ di yàà bo si naánnè kè bè di kuə, bè yóó si p̄uə mmèè botí. Dí nsi wúò nyisəke kperɛ dèè dò nkɛpuə.

8

Kuyie ntiémme Isidayeεribe dikpáa tedontè mieke

¹ Dí mpĩ nyetannò m me ndi duò nyè yíe nkéndòari yè yèmmè kè dèe yie nkè dí nfòù kèsúù nkétieke ketenkè, ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke dò kù yóó duò nkè di yembè. ² Di báá yè nti Yiè nKuyie nkùù di te kù duò nkè di ce mmùù cèmmu yebie nsipísìnàà dikpáa mieke, kè kù di tanné meháárimè mieke, ke di kékùnnè ke di yàáké ke bo yà di yèmmè dòmmè, kè nsà di bo mpĩ nku tannò yoo di bo yè yete. ³ Kuù yóó kè di ta meháárimè mieke kè dikònni di pĩ nkè kù di duò mmudii bè tu mù mánni, di do í yé mù dínidi nè di yembè, kè dè bo yie nkè dí banté ke dò nhoniti í fòunè mudii máa òke, kòò fòunè tii yìenì tinti ti Yiè nKuyie nnùù mieke. ⁴ Yèè bie nsipísìnàà mieke di yàati í kèri di naàcèi me nyí mùúti. ⁵ Banténè ke dò nti Yiè nKuyie nkùù di te kù di tié nhoniti òò tiémme mme o birè. ⁶ Dí nyíé ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kuó kéntū nku kó kuce ké nkù dé.

Bè bo ndakemè kè mesoùmme báá bè na

⁷ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di tannému ketensààkè ikò mborè nè sibii nè yenébòrè, kè menie nyienì itáfuò nnè yetàrè ìnkè. ⁸ De kó ketenkè tidiiti bè tu ti bedèè nè titeti bè tu ti ódisi nè detie mbè tu dè finyi nè deterè bè tu dè fikie nè deterè bè tu dè kèdènááfè, kè odifè kó detie mbo kè mecekùò mbo. ⁹ De kó ketenkè mieke di yóó nyo ndi dómè mme dèmarè í yóó di dónté, bè í yó ndi beu tidiiti. De kó ketenkè kó yetàrè màke timáti nti, kè yetàrè màke disòowùò. ¹⁰ Kè di di ke sànnè dí ndòù nti Yiè nKuyie nkùù di te nè mutòmmú dihei sàari kù di duò ndi kpéi.

¹¹ Dí ndake ke báá yè nti Yiè nKuyie nkùù di te, kényóu di bo ntümmè ku tannò nè ku kuó nè ku tié n di duò ndè yíe, ¹² kè di di ke sànnè ke maá sicèsààsi ke ā, ¹³ ke m̀òòte iwùò péu idieyi nè isám̀p̀ó, ke m̀òòte timáti péiti nè mesò, ke kparikè, demou kè dé bo. ¹⁴ Dí d̀òò meyoòmmè ke báá m̀òòte tefenté keyé nti Yiè nKuyie nkùù di te kùù di dènnení Esibiti di do tú dè tidaati, ¹⁵ ke duò nkè di cè nefekpáfè fie mmieke, iwaayeyi bo dè nè inaá, kè sinéyèi di pĩ nkè menie nyí mbo, kè kùu dènnení menie nkupèrikù mieke. ¹⁶ Ke di duò mmudii di yembè do í yé mù bè tu mù mánni kè di di. Kù yóó kè di ta meháárimè kè kù bo di yáákému ke di kékùnnè kédeè ke né di d̀òò mesàà. ¹⁷ Dí ndake ke báá yie nkè di yèmmè ndò di kó muwèrimú mmu nè di kó mutòmmú mmu di pètémè de kó tikpàti. ¹⁸ Di báá yè nti Yiè nKuyie nképéi, kuù di pàmè muwèrimú kè di pèténè de kó tikpàti, kù mè d̀òò kè di bo banté kù pĩmmè mme metaummè kù do béi nkéikú ke d̀òò kù bo d̀òònmè di yembè, dè mè ndòmmè yíe.

¹⁹ Kè di yè nti Yiè nKuyie nkùù di te ke tünne yebòkè ke yè fié iwùò, ke k̀nk̀k̀ yè ìkè ke yè báá ndi yóó kúmu. N di caummu yíe. ²⁰ Timòmm̀ònti nti kè di í yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpèti di yóó kúmu kédeè ibotí t̀ei kù k̀ò̀t̀i ì di ìkè i k̀m̀e.

9

Isidayeεribe í t̀ò̀unè ibotí t̀ei

¹ Isidayeεribe, kènténè kékeè! Di yóó séntému yíe nkukó nSuditèè kékòte kèbeti ibotí ìl̀ deu ke kpeñni ke di pèèté kétieke yehèkè dieyè yèè kó iduotí okù ke káá ntiwetí. ² Di yóó namu Anakiibe bèè kpeñni ke tú tidadieti kè bè ò nnáá mbe kpéi nke di yo kè bè tu Anakiibaa? We mbo dáati kécómmú be ìkè? ³ Dí

nyé yíe nke dò nti Yiè nKuyie nkùù di te kuù ni di ìlèkè ke dò mmuháá nke cóú ndemá. Kù yóó kuámu de kó iwúo nyimá, kuù yóó duó nkè bè di bótúte kè di mbè bèti, kè bè kùò kédèe bá dè báá áote, ti Yiè nKuyie nti ndi nákému.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te bè bèti di ìlèkè di bá mpòti ke tú di wenni mè kpéi nte kè ti Yiè nKuyie ndi tannè de kó ketenkè, de kó ibotí òrimè kpéi nte kè kù ì bèti. ⁵ Dè í tú di wetí mèè kpéi nyoo di yèmmè wenni mèè kpéi nte kè di yóó tieke de kó ketenkè, de kó ibotí kó tidònniti tii kpéi nte kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù yóó bè bèti, kù dó mèè kpéi nkédáò kù do dájunnè dii nùù di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakóbu. ⁶ Nyénè túnké ke dò nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù di duó nde kó ketenkè dè í tú di wetí mèè kpéi nte kù di duómme de kó ketensáàkè, dii pètínke tú ku botí kùù to kpeñi.

Isidayeeribe do dòòmè fesomátinààfè kénkònkù ke fè báá

⁷ Dindi Isidayeeribe di báá yè ndi do íinkomè ti Yiè nKuyie nkuù di te ku mièke dikpáà tedóntè cuokè, kétúóté di yè dii yiè Esibiti kéntó kétuòkenèni yíe nti me mborè, di í yie nKuyie nkpeti.

⁸ Odebu tãri di do íimmu ti Yiè nKuyie mmieke mediè nkè kù ndó kè di kuo dimá páí. ⁹ N do dèke dii mònni ditãri kè ti Yiè nKuyie mbo n duó ntitãpièti ku taummè kuó wãri tii ìnkè, kè nni mbo ditãri ìnkè ke dà yewe sipísínàà, deyènnè sipísínàà kè í yo m me nyí yò. ¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nwãri titãpièti tidéti ìnkè ku tannò kù do di náké yè di tíkú dii mònni ditãri pèri ke kù di náánnènni kè di yo ku tammè muháá mmieke.

¹¹ Yewe sipísínàà nè deyènnè sipísínàà kó difònkúò kè kù n duó nku taummè kuó kó titãpièti tidé, ¹² kè n náké ke dà: Íté kécútè mecãã nha nitibè a dèmmeni bè Esibiti bè n càkemu, bè yóumu dende bàmbà n kó kuce n do bè benke kù ke dòò fesomátinààfè. ¹³ Ti Yiè nKuyie de nni nnáké ke dà: N yàmu de kó benitibè ke sò mbe to yèè kpeñi. ¹⁴ Yóu kè m bè kùò bémá páí kè be yètirii kpránnè kutenkù mièke kè n da dàò kuuwò nkperikù kùù yó nsù kèpèètè kuu.

¹⁵ Mèmmè kè n cútèni ditãri dii cóú mmuháá ndi ìnkè, ke tó Kuyie ntaummè kuó wãri tii tãpièti ìnkè, n nou sidé. ¹⁶ Kè nni nyóó tuokeni ke sò ndi bùtinné dende bàmbà nti Yiè nKuyie nkùù di te ke ma fesomátinààfè ke yóu kuce ti Yiè nKuyie ndi benke kù. ¹⁷ De mònni kè m pí ntitãpièti n nou sidé kè ti bòtè ketenkè di ìlèkè, kè tii pònte pònte.

Moyiisi kuónnèmè Kuyie nyIsidayeeribe dòò fèè sòmátinààfè kpéi

¹⁸ Kè n doroo ketenkè ti Yiè nKuyie nyiikè, kèwète ke dà yewe sipísínàà, deyènnè sipísínàà n yí yo, m me nyí yò, meyei ndi dòò mè kpéi. Di cààrèmu deè te kè ti Yiè nKuyie mmieke di yè mediè. ¹⁹ N do yíèkù ti Yiè nKuyie mmieke nke, ku mièke keè do cóútè kè kù ndó kè di kuó páí, kè n kù bàntè kè kuu yie nkèwète kécóuté m báammu de mònni. ²⁰ Kè ku mièke peike Anó mediè nkè kù ndó kóò kùò, kè n kù kuónnè o kpéi, ²¹ kétúótè fesomátinààfè di bùtinné Kuyie nke dòò fè, kè fè cóú nkè fèe cóútè, kè n fè pùò nkè fè nà nkè fèe náá mmuyuo nkè m mù útóo kukó nkùù bonni ditãri ìnkè ku mièke.

²² Kè ti mbo Tabedaa* nè Masa† nè Kibodoti-Ataafa‡ kè di to í ti Yiè nKuyie mmieke. ²³ Kè ti mbo Kadèesi-Bannea kè ti Yiè nKuyie ndi tó nke dà: Kotenè kéfiete dihei kù di duó ndi, kè di í nyie nke dò nti Yiè nKuyie nkùù di te kù béi

* 9:22 Tabedaa: Wénté Mukétímù 11:3.
Kibodoti-Ataafa: Wénté Mukétímù 11:34.

† 9:22 Masa: Wénté Mudennimù 17:1-7.

‡ 9:22

nti bo daà, bá di í nyie nkù di nàké tì. ²⁴ Nè m baa di yémè mme, di í yie ndiyiè mari ti Yiè nKuyie nkpèti.

²⁵ Ti Yiè nKuyie ndo tãátè ke bo di kuomu páíí, merùme kè n do ke nínkú ku ìkè kénínkú ke dò yewe sipísínàà, deyènnè sipísínàà, ²⁶ ke báá nti Yiè nKuyie nke tú: Ti Yiè nKuyie báá kuò kubotí kuù nkù tu a koku nku a te kù. Nè a kó tikpeti mièke nke a bè deetémè nè a kó muwērímú mmu a bè dènnenímè Esibiti. ²⁷ Dentení a kó betōmbè Abarahammu nè Isaki nè Sakōbu be kpéí, a bá ndake kubotí kuu nkó itookperí kpéí nnè be kó tidōnniti nè bè dōòri mèè yéi. ²⁸ Kàa dōò mēmmē, a ti dēnnēni dūi èi kōbe bo yī f̄s nti Yiè nKuyie nha í na ke bo ti tanné dihei a do yē nha yóó ti duó ndi. Bè bo yī a ti níímmu deè kpéí nte kàa ti dēnnēni ke bo ti kuò dikpáá tēdōntè mièke. ²⁹ N Yiè nKuyie mbè tu a kōbe mbe, f̄sò bè te, a be deetè nè a kó tikpeti nti nè a kó muwērímú.

10

Kuyie mbè c̄fēm̄mè f̄esōmátínààf̄e kó meyei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dō: Cíéké titápièti tidéti kè ti ndò tiketiti, kàa dekeni ditāri ìnkè, á nwaà nyidei kédōò ditou. ² N yóó wāri tináahti tìi sòò bo tìnti tiketiti a pōnte tì ìnkè, kàa tì dōú nditou mièke. ³ Kè n daò ditou nè detekperè kó ideí kécíéké titápièti tidéti kè ti ndōnnè tiketiti ke nti tō tidè kēdekēnè ditāri ìnkè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nwāri de kó titápièti ìnkè kù do wāri tìi náahti tiketiti ìnkè kè tì nni nduó. Ku tannò tēpiítè kù do di náá nyé ditāri ìnkè kè muháá ncóú nkè di tiku ditāri pēri. ⁵ Kè n wēte kécútēni ditāri ke dōú nde kó titápièti ditou n dōò di mièke kè tì de mbo. Ti Yiè nKuyie ndo n nàké ke yē ndè ndōmmè.

⁶ Kè Isidayēeribee íté Bendee Yakanni kó sibii borè kékote Musedaa. Anō de nku kè bēe ò kunnè, kōo bire Edeasaa sōatè kēntú iku5 niuti. ⁷ Kè bēe íté deborè kékote Kudikodaa, kēítè dende kékote Yotibata ikó mborè péu. ⁸ Deñde ti Yiè nKuyie ncānnémè Defii kó kuwuò nkōbe kè bè bo ntou ku taummè tou kēmbu ku c̄fētè ke pī nku tōmmú ke níí yú ti Yiè nKuyie nyētiri kēpā benitibè mesàà. Bè me ndōari nè yienni. ⁹ Deè te kè Defii kó kuwuò nkōbe í mōke ketenkè be kōbe dōmmè be kperè tú bè bo mp̄immè Kuyie ntōmmú, ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nākémè.

¹⁰ Kè m baa mbo ditāri ìnkè n do ke bo mèè botí meketimè mōnni ke dò yewe sipísínàà, deyènnè sipísínàà kè ti Yiè nKuyie nyíé kécōuté m báammu kényóu, ke í ndi kuò. ¹¹ Kè kù n nàké ke dō: Íté kécútè kēniitè n nitibè kè bè tanné ketenkè m bēi nke ikú ke yē n yóó duó nkè be yembè.

Kuyie nduómmè ku kōbe iku5 ù tu bè bo nkù dōmè

¹² Díndi Isidayēeribee ti Yiè nKuyie nkù di te kù dó dí daò ba? Ti Yiè nKuyie ndó tì tu: Onitì f̄s nha bo nkù démè, ke tū nku kó kuce, kè nkù dó ke pī nku tōmmú nè a yēmmè mēmou nè a wēnni dimou, ¹³ kēmp̄i nku kuò nè ku tannò n di duó ndè yie, kēmbu kè dè da naati. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuò baké kēñkè nè tiwetì, ke te ketenkè nè deè kó dimàà bo ketenkè ìnkè. ¹⁵ Kuò dōke di yembè ke bè taunnè kumáà ke tãátè díndi be yaabí ibotí imou mièke de mè ndōmmè yie. ¹⁶ Ceetenè di yēmmè kédúú ndimáà ti Yiè nKuyie nke ténke báá kpénkūnne di to. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nkuò tu Kuyie nke baké demou ke tú bekpāatibè kóo kpāati

kù ðeumu ke kpeñni ke duò tikòmbùàti kù í baàti òmòu kù í cóú ticuuti. ¹⁸ Kuù kommu iciribí nè bekúpòbè ke dó bepòòbè, ke bè duò ntidiiti nè tiyààti. ¹⁹ Dí ndó bepòòbè ke yé di do túmè bepòòbè mbe Esibiti tenkè mieke.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nku di yóó ndémè ke pī nku tómmú ke kù taunè, di níí yóó parikènè kunku. ²¹ Dí nkù sánti kuù di te, kuù dòò di cuokè tidieti tii duò tikòmbùàti kè di ti yà nè di nuò. ²² Di yembè do tati Esibiti ke bo sipísiyiekè ndi, kè ti Yiè nKuyie nkùu di te kè kù duò nkè di sũú nsiwãã òmmè tiwetì.

11

Bè ðentemè Isidayeeribe Kuyie ndòò dè be kpéí

¹ Dí ndó ti Yiè nKuyie nkùu di te kè nkù tū nke dɔori ku kuó nè ku tié nnè ku tannò dè yé mmù yewe yemou. ² Di mómmámbe di yàmu nè di nuò ti Yiè nKuyie nkùu di te kù ðeumè ke kpeñni nè kù pī mmùú tómmú Esibiti tenkè, dè í tú di bí. ³ Di yàmu yebenkiyè kù dòò yè Esibiti kó ketenkè mieke nè ku dòò dè Esibiti kóo kpààti nè o kòbe. ⁴ Ke yà kù dòò dè Esibiti kó dihããpòntūnni dii do di beti nè be sèí nè be kpàrinaasèí, ke yà kù duómme kè ðáméèri tipènti kou kó menie mbè dátinnè, ke bè pònténè, ke bè kùò kè dè dèè. ⁵ Di yému kù dòò dè di kpéí ndikpáà ðeanté mieke kè di na ke tũòkenèní diè. ⁶ Di í biinnè kù dòò dè Dubenni botí kou Ediabu kó ibí idé Datanni nè Abidammu, ketenkè ðatemè ke bè maanko Isidayeeribe bemou nuò mmieke, bembè nè be cèí kòbe nè be touti nè benitibè bèè kó ðimàà do tū mbe fònkúò. ⁷ Di yàmu nè di nuò nti Yiè nKuyie mpī mmùú tómmú diemù. ⁸ Dí mpī nku tannò m me ndi duó nyè yie nyemou, memme di bo mmòkemè dikòmbùò kékote kécouté ketenkè di kòri ke bo ta kè. ⁹ Kè di dòò memme di bo mbo kémante ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke yé nkù bo duó nkè di yembè nè be yaábíò, mecekúò nnè menaamiè ndè pũò nkè.

Kuyie ndàke kèè tenkè kpéí kè ò ndómmè

¹⁰ Di tati kèè tenkè kè í ðonnè Esibiti ðómmè, kè di níí bo buatí kupaku, kédammú kukò nkéyũònni menie nkényòòri, bè ò nyóòri mèè botí kukũmpaku. ¹¹ Di kori ke bo ta kèè tenkè tu yetàre nè tibiti kó ketenkè nke kè fetaafe niu, ¹² ti Yiè nKuyie nkùu di te kù ðakemu ðe kó ketenkè kpéí, ku nònfè í iiti ðe kó ketenkè ìnkè, dibenni bo ketémè nè di bo ðeèmè.

¹³ Bá wè kòò yie nke tū n di duó nyèè tannò yíe ke dó Kuyie nke pī nku tómmú nè o yèmmè memou nè o wènni ðimou. ¹⁴ Kù bo ndi duò nfetaafè fe mònni feìnkèmbòntaafè kènto ke tuòkenè fetadentifè, kè di paa nní mpeí ðetie mbè tu dè fínyí nè bè tu dè fikíè kè dè mpeí, ke menaà mpámmeè buoté nè mekúò. ¹⁵ Kù bo ndènnimuni timúti di paa nkè di wũò nyo nkè di nyo nke sànnè.

¹⁶ De mònni di né ndake ke báá bútinnè ku kó kuce, ke báá tũnne yebòkè kénkònkù ye ìikè. ¹⁷ Kè di dòò memme ti Yiè nKuyie mmieke bo di yè kè kùu kpetinnè iwetibori bá fetaafe ténke bá nni, tidiiti ténke bá mpeí, bá di báá òote di bo kúmè ketensààkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè mieke. ¹⁸ Dí ànnè Kuyie nnáànti di yèmmè mieke kè tii ta di wèrè, di ntì ũ di nòu tenèite kòme kè ntì ìrí bè ò nyírímè kuítùòkù. ¹⁹ Dí nti tiè ndi bí di borè tecfètè, nè di borè kupòòkù di yóó duó dii mònni nè di ènte dii mònni. ²⁰ Dí ti wàri di cèí kó yesànkè nè yebòrè, nè dihei kó dibòri. ²¹ Kè di dòò memme díndi nè di bí di bo nfòu kémante ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú kényè nkù yóó duó nkè di yembè kè dí nkè te sàà.

²² Kè di pī nweti weti yetannò kù di duó nyè ke dɔori yè yé mmù ke dó ti Yiè nKuyie nkùu di te ke tū nku kó kuce ke kù taunnè ðimáà. ²³ De mònni kù bo nni

ke beti iwuṣ ndieyi imou ìi kpeñni ke di pēētē, kè di tieke i ekè kékari, ²⁴ di naacētē bo na kèè tenkè kó dimàà yo ntú di kòke nke, kétúóté dikpáà tédòntè kperi kubakù cànku bíkè kékote kédíté Dimaa tãri kubakù yóu bíkè kèntò kétuake kukó ndiekù Efadati diyie yiñí kèè bíkè, kèntò kétuake damèèrì Mēditedandee diyie taà kèè bíkè. ²⁵ Di naacētē bo na kèè tenkè kó dimàà òmou báá dáátí kè di baao. Kuyie mbo duṣ nkè bè ndi dé kè be kōmbùṣti ndi duṣ Kuyie nti ndi nàkè ke yē ndè yó ndòmme.

²⁶ N di pāmu yie nkuce, tāāténè mesàà nyoo meyei, ²⁷ Kè di yie ti Yiè nKuyie nkùu di te ku tannò kù di duṣ nyè yie, kù bo di pā mesàà. ²⁸ Kè di me nyè yete ke bütinné ku kó kuce ke tūnne yebòkè di do í yé yé, di bo yà meyei.

²⁹ Kè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di tanné dii mōnni ketenkè di yóo tieke kè, dí deke ditãri Karisimmu kēpīkē ku kó mesàà, kēdeke ditãri Ebaadi kēpīkē meyei. ³⁰ De kó yetārè bo kukó nSuditēē yáà ndi diyie taà kèè bíkè. De kó kuce ku yienè Kannahāā kòbe kó ketenkè, tédòntè kó dikpáà Adaba bo kukó nSuditēē kó kubiriku nku, ke tókénè kutieku sààku Mōdee* ke wetí Kidikaadi. ³¹ Di yóo séntému kukó nSuditēē kékote kéta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duṣ nkè kè kè fiète kékari. ³² Dí ndake kéndòari Kuyie nkuṣ imou nè ku tannò yemou n di duṣ ndè yie ndè yé mmù.

TI YIE NKUYIE NKÓ IKUṢ

12

¹ Ntenè ti Yiè nKuyie nkuṣ nè itié ndi yó ndake dèè kpéi, kéndòari de yē mmù di fōmmu mumou mieke, ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tū nkù di duṣ nkè kè di bo kari.

Isidayeribe dòmmè kēmbáá Kuyie dibòri dimáà

² Dí puṣ nyewūṣtārè nè yetārè di yóo beti ìi wuṣ nkòbe do feu yè yetārè nè sitáà de ìnkè nè detie nyo. ³ Di puṣ mbe wūṣtārè kébókè be bōṣtārè kécóu mbe bōṣ Asedaa kó kutedou, kēpuṣ nsitenkaanii kè bè ténke bá nnáá nsi kpéi de kó dibòri. ⁴ Dí báá teké de kó ibotí báá mmèè botí i kó yebòkè kè mmè mbáá nti Yiè nKuyie nkùu di te. ⁵ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kè kù tāāté dii kari di botí mieke ke bo nde bo, kè di bo nde yu ku yètirí dí nkòri deborè ke kù báá. ⁶ Dí ní de nkù fié iwūṣ kétuṣ kè kù fiénè metaummè kpeyi, ke de nkù duṣ ndi mòke de kó depííndè nè di pārè diwèi kpeye, yoo di kù cānnenè dii nùu kpéi nnè di wūṣ dieyi nè isámpóí kó iketiyl. ⁷ Dí ní yóo de nkari ti Yiè nKuyie nkùu di te ku ìkè díndi nè di cēi kòbe kè dí wēnné kédí de kó mudii kényānkunè diwèi, ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duṣ ndè. Di Yiè nKuyie nkùu di te kù di dōò mèè sàà mmè.

⁸ De mōnni di ténke í yóo ndòari ti mè ndòòrimè yie, bá wè kòò dòòri o yèmmè dò ndèè wenni. ⁹ Di mu nyí tūòke ketenkè di Yiè nKuyie nkùu di te kù di duṣ nkè kè di bo kè tieke kékari kéompè. ¹⁰ Di yóo séntému kukó nSuditēē kékari ketenkè di Yiè nKuyie nkùu di te kù di duṣ nkè kè kè tieke. Di yóo kè kárimu kè kù di om̄pūnne kè di deēténè di dootitòbè bèè di fité, kè dí mbo kè dè di naati.

¹¹ De mōnni di Yiè nKuyie nkùu di te kù bo tāāté dii kari kù yó mborè, ku yètirí yó nyu dè, di yó nde nkù duṣ n di nàkè dèè kó dimàà dèè tu: Iwūṣ di yóo nkù feu i ke tūò nnè metaummè kpeyi nè di kperè di mòke de kó depííndè nè di yèmmè kó yepārè, nè di kù cānnenè yèè nò kpeye. ¹² Kè dí nyānku di Yiè nKuyie

* **11:30** Mōdee: Araba do de mberínè. De kó mutie bo Kuyie ndo benke dè nde kumáà Abarahammu kè wèè maá diwūṣtānni Kuyie deborè.

nkùù di te ku ìkè dínḁi nè di bí initidaaì nè initipòì, betṣmbè benitidaabè nè benitipòbè kéwènnénè Defiibe bèè di bonè ke yé bè í məkemè ketenkè di cuokè.

¹³ Dí ndake ke báá sánté ké nkù feu iwūṣ ke tuṵ mbá kè di nìnte diì bòrì. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie ndi benke diì karì di kó iwuṵ mmieke, deñde di yóó nkù feumè iwūṣ ke tuṵ n di nàké ke yē ndè ndòmmè. ¹⁵ Kè wèè níí dṵ diì m̀nni ò bo na kékuṵ iwūṣ kécááké ti Yiè nKuyie nkùù di te kù ò pà ké dè màmè. Bá kè di bo kùù pikù, yebòrè yemṵ, wèè sí nnè wèè í sí, mbè níí bo na kécááké de kó imaa ndi ṣṣ yímè iorimaa, dè í m̀ke mebatimè. ¹⁶ Di né níí báá cááké meyī, di níí mè útóo ketenkè di ṣṣ yímè menie.

¹⁷ Di me nníí bá mbo di cēí mieke ke yo ndi diiti kó depíndè, di yàate dè, di naà mpámmè nè mekùṵ nnè di wūṣ pié ì bí idaai kó iketiýi nè di wūṣ di kù feu í di kù cànnenè yèè nò kpéí nnè di p̀rè diwèì kpeye nè di do nképà yè. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tāátè diì karì di níí yóó de nkari ké dè di dínḁi nè di bí initidaai nè initipòì nè di kó betṣmbè benitidaabè nè benitipòbè, kéwènnénè Defiibe bèè di bonè. Menime di yó ndərimè kényānku Kuyie nkùù di te kù di duṵ ndè kpéí. ¹⁹ Dí doṵ meyoḁmmè nè di bo mbomè di báá dootóo Defiibe.

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te duṵ ndi m̀nni kè di tenké deuke kù di nàké ke yē ndè yó ndòmmè. Kè kuníí di pí nkè di dṵ kécááké imaa ndi bo na kécááké di dṵ mèè botí. ²¹ Kè dè me ndò ndi déténnè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tāátè diì karì kè di bo nyu ku yètirì, di bo na kédeite di wūṣ kù di duṵ nyi mieke kékuṵ kécááké di dómè, n di nàké ke yē ndè ndòmmè. Di bo na kémbò di cēí ké ì cááké di dṵ mèè botí. ²² Di bo na ke níí í cááké bè cáámmè iorimaa, mebatimè bá mbo wèè sí nnè wèè í sí, ndi bo na kéwènnè ké ì cááké. ²³ Di né ndake ke báá cááké meyī, nke yé mufòmmu bomè meyī mmieke nke. ²⁴ Di báá cááké imaa nkéwènnénè meyī, ndi níí mè còunko ketenkè menie nkōme. ²⁵ Di bá ncáá mmeyī nkè dèè yie nkè di mbo kè dè di naati, dínḁi nè di bí nè di yaábíò ke yé di dərimè ti Yiè nKuyie ndṵ dènde.

²⁶ Di cànnè ì wūṣ ti Yiè nKuyie nképéí nke yóó kù nyi fié nè di kù cànnenè diì nùù kpéí, di níí dè tóní dikarì kù tāátè di. ²⁷ Kè di níí feuté feṣṣè ti Yiè nKuyie nke bo tuṵ ndí tuṵ nfe maa nnè fe yī, kè di me nkù feuté feṣṣè metaummè kofe nfe dí tuṵ mmeyī ndiwūṣtònni, kédeè kécááké imaa.

²⁸ Kénténè itié n di náá nyi nkétūnnè ì yēmmè, menime di bo mbomè kè dè di naati, dínḁi nè di bí nè di yaábíò sáà, ke yé di dərimè Kuyie ndi tū nkù dṵ dènde.

Məyiisi caummè Isidayeeriibe ibotí tēi kó yebàké kpéí

²⁹ Ti Yiè nKuyie ndi tū nkù bo kuṵ diì m̀nni ibotí tēi kè di ta be tenké. Kè di fiète diì m̀nni be tenké ke kàri, ³⁰ di báá díttinnè dimáá ké bè teeténè, dí ndake kè be bokè báá di pí, di báá yè fié iwūṣ, di bá nwanti kéyítéè bè do feu mèè botí iwūṣ be bokè ké yé tūnnè. ³¹ Di báá tūnnè de kó ibotí báá mmèè botí i bokè ké mmè báa ti Yiè nKuyie nkùù di te, ke yé ti Yiè nKuyie ndè wùómmè isòke nyi. Bè tūnnèmu be bí initidaai nè initipòì be bokè.

13

¹ Dí ndake kéntū n di nàké tí, di báá yíé tímatì, di me mbáá yaate tímatì.

Kuyie nyóó potémè Isidayeeriibe bèè bo fié iwūṣ yebàké

² Kè dè dṵ nhòmṵ buoté di cuokè ke náá Kuyie mpāñáañti, yoo ò yàu mebenkùmè, kòò di nàké ke yē ndèmarè cànnè bo doṵ. ³ Kòò tu dí fié iwūṣ yebàké di do í yé yè, bá kòò do di nàké ke yē ndèè bo doṵ, kè dè dṵ, ⁴ di báá

yie nkékénté de kóo niti wèè tu ò nàa Kuyie mpāānāānti ke tú ò yàu Kuyie nkò mebenkùmè. Ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù di yáú ke bo yà ke nsà kè di kù dós nè di yèmmè memòu. ⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù di te, di yó nkù ntù ké ñ kù dé, kèmpí nku tannò kényíé nku kpèti, ké nkù báá nké nkù taunè, ⁶ de kóo niti wèè tu ò nàa Kuyie pāā nāānti yoo wèè tu ò yàu Kuyie nkò mebenkùmè ke di sukíí kè di bo yete Kuyie nkpèti, Kuyie nkùù di dènnení Esibiti ke di dèeténè mudaatòmmú. Kè wèè dós ké di dètinne kuçe ti Yiè nKuyie ndi benke kù, dí ò kùò kédeite meyei ndi cuokè.

⁷ Kè dè me ndò nha yāfūð kou mōu nwe yoo a bire denitidaarè yoo denitiporè yoo a pokù yoo a népo saù mōu, kòò katení a borè disòri ke da sukíí, ⁸ ke tú, dí fié iwūš yebòkè di do í yé yè fš nnè a yembè, iwuò nyii di fité medétimè yoo metóšmmè í kó yebòkè, di tenké kemòu mièke. ⁹ A báá yie nho kpèti, a báá ò kènté, a báá ò kuš mmesémmè, a báá ò kpáké a báá sonne o yei. ¹⁰ A dò nkóò kùòmu, fšš mómumu ndò nkéketé kóò bòtè ditári, kè betòbè né na kóò bùstí yetárè. ¹¹ Ò mǎnnè kébústí yetárè nye kékuò, ke yé ò da sukíímè kàa bo yóu ti Yiè nKuyie nkùù di te ké kù dètènè, kunku kùù da dènnení Esibiti tenké di do tú dè tidaati. ¹² De mǎnni Isidayeeribe bemòu yóó ti kèemu kémòote kufšwaá nke ténke báá dǎð meyei.

¹³ Kè dè me ndò ndiyiè mari bo kè di kèè ketenké ti Yiè nKuyie ndi duò nkè mièke, ¹⁴ besinténitibè sukíí dè dihei mari mièke bèmabè kè bè bo fié iwūš yekòbè di do í yé yè. ¹⁵ Dí wammú kèbíéké mesàà, ke nsà kè dè mènke dǎð mebotí, kè di sò nde kó meyei mbotí mènke dǎðmu di cuokè, ¹⁶ dí kuò de kó dihei kòbe nè be wūš demòu di báá sús ndèmarè. ¹⁷ Dí tí ntinenti tii kó dimàà bo de kó dihei mièke kécóú ndihei mièke benitibè kàri dè kèwènnénè dihei kécóu mí ndi Yiè nKuyie n kpéi, kè de kó dihei naà ntidobonti, bá òmòu ténke báá di maá. ¹⁸ Dí báá túóté dèmarè bá dèmaà de kó dihei mièke de dò nkécóšmmu, kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè ku mièke do, kè kù di kuš mmesémmè, kèduò nkè di sūù nkù do nàké di yembè ke dǎ dè yó ndómme. ¹⁹ Kè nsà kè di yie nti Yiè nKuyie ndi tū nkù kó dinùù, ke tū nku tannò n di duò nyè yíe, ke dǎri ti Yiè nKuyie ndó dè kunku di tū nkù.

14

Kuyie nyí dómè ku kòbe ndǎri ikúkuó

¹ Ti Yiè nKuyie nkuù di te kè di tú ku bí. Di bá nduòku yoo dí nkuò di tii di kari dii mǎnni mukūš. ² Di tú ti Yiè nKuyie nkòbe mbe ti Yiè nKuyie nkùù di te, ke di tǎatè iwuò nyimòu ìi bo ketenké ñnké í mièke kè di bo ntú kù te bè.

Isidayeeribe dò nkényo nyii wūš nè tii wanwanti nè bè dò nkénci dè

³ Kè ti Yiè nKuyie nyí di ci dè di báá dè di. ⁴ Ntenè iwūš di bo nyo nyi: Inààke nè ipe nè sibòš. ⁵ Tehontè yeyiè mpéu kpète nè tehontè péitè nè tehontè tèè dǎnnè fèperifè ke né mòke yeyiè nyèè yàati nè fèsèfè nè tetábuòtè nè tebuòtè nè fèwaurifè. ⁶ Tiwanwanti nè iwūš dèè mòke yekpèètè yèè yàati ke dukii di bo na ké ndè yo. ⁷ Di báá di yóyó nè tehontè nè disetiri dè dukiimu dè me nyí mòke yekpèètè di dè cimú, ⁸ dèfšnkùrè, dè mòkemú yekpèètè dè me nyí dukii, di bá ndè yo ndemòu di dè cimú. Kè dè me nku di báá dè kááké.

⁹ Ntenè menie mmieke kpere di bo nyo ndè, siyíi sii kó dimàà mòke icietí nè yeyiékè. ¹⁰ Di bá nyo nsii í mòke icietí nè yeyiékè di sè cimú.

¹¹ Di kó ikuš í ci sinò sii kó dimàà di nsi yo. ¹² Di báá di kumancònkù nè kutámancònkù nè dà mèèri kó fetúúfè. ¹³ Ditúsù nè kutúbotí kumòu di

bá ndè yo. ¹⁴ Fεtúúfè nè kukākābotí kuməu. ¹⁵ Fεcònfè diéfè nè yeondo kó kubotí kuməu. ¹⁶ Fεcònfè diéfè nè dionduò nè tiyààkompéiti kó kubotí kuməu nè kucírímbotí kuməu. ¹⁷ Dikonnéyou nè yeondo kó kubotí kuməu nè fekonkpànfè. ¹⁸ Kutenkatikádáákù nè kukunaakù nè dikùntíbari nè kudéikù.

¹⁹ Tipumpùti di bá nti yo ndi dè cimu. ²⁰ Di kó ikuó í ci sù nɔɔ kó dimàà di nsi yo.

²¹ Kè feǎfè kú di báá fè di, dí fè duó nhopòò wèè di bonè kè wèè di, yoo dí fè nhò fiténè. Di tú kubotí kùù cǎá nkù nku, kè ti Yiè nKuyie ndi te. Di níú báá bénné dibòbii nè di yō miè.

Ti bo nduòmmè Kuyie depíndè

²²⁻²³ Bá dii benni di níú deite di paa nkperε deməu dèè tu depíndè, tidiiti nè menaà mpàmmè nè mekùò, di níú dè toní nè iwūš ketiyi inààke nè ipe nè sibóó, kè dè kàtenè dibòri kù tāātè di, kè dè di ku iikè, kè dèe yie nkè dí ndé ti Yiè nKuyie nkùù di te sǎà. ²⁴ Kè de yèmmè a cǎtè bo ndétirinè ti Yiè nKuyie nkùù da te kù tāātè dii bòri, kè ku yetiri bo ndè yu kè ti Yiè nKuyie nkùù da te kè kù da dǎò mesàà nkè dè sū, ²⁵ á túóté dèè tu depíndè kè dè fité kénto idíiti de kó dibòri ti Yiè nKuyie nkùù da te kù tāātè dii bòri de kpéi. ²⁶ Deboré kédonté a dó dèè kó dimàà inààke, ipe nè sibóò nè menaà nnè kunadaakù kè dè di, ti Yiè nKuyie nkùù da te ku iikè, kè diwèi nda bo fǎ nnè a cǎtè kǎbe. ²⁷ Di báá yè nDefiibe bèè di bonè be kpéi, ke yé bè í mǎkemè ketenkè.

²⁸ Kè yebie nyètǎati níú pǎtè, dí denneni depíndè di dèite dèè kó dimàà kè dè cou ndiheì. ²⁹ Defiibe bèè di bonè ke í mǎke be kó ketenkè nè bepòòbè nè iciribi nè bekúpobè kè bèe pété kédí kénsannè. Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di dǎò mesàà ndi pí muù tǎmmú muməu mieke.

15

Kuyie nduó nyii kú Isidayεeribe be bàà nyínkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Isidayεeribe ke dǎ: Yebie nyèyiekè yèyiekè kó difǎnkúò di níú yóu di kǎbe be bàà mbè di mǎkenè yè. ² Ntenè di yóó tǎnne mèè botí de kó ikuó: Kòò mǎu pènte o kou tǎu idíiti wèè ì nhò yóunè de kó dibànni. Òmǎu báá pǎnnè muwērímú o kou tǎu ke dǎ wèè ò yietí o bànni, ke yé Kuyie nkùù dǎúmmè de kó dinùù. ³ Di bo na ke níú duó nkè opòò di yietí kè dè me ntu di kou nwe dí ò yóu.

⁴⁻⁵ Kè nsà kè di kémmú weti weti ti Yiè nKuyie nyé mmù, ke tū nkù di duó nyii kú kè n yì ndi náá nyie, ocǎri keté kè bá mbo di kó ketenkè, ti Yiè nKuyie nkùù di te kú yóó di dǎòmu mesàà nkù di duó kèè tenké kè di yóó kè kàri kè kè tieke ke mieke. ⁶ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kú yóó di dǎòmu mesàà, kù ti ndi nàkè ke yè nkù yóó di dǎòmè. Dí í yó mpenni idíiti ibotí tei, ibotí tei péu ì yó ndi penni. Di bo mbaké yeboté kusùkù yè me mbá ndi baké.

⁷ Kè di kou mǎu bo ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kú di duó nkè kó diheì mari ke tú ocǎri di báá ò yetenè di diiti, di nɔu me mbá nhò tǎñè. ⁸ Dí ò cǎnne di nɔu kóò pènte dèè ò dǎnni. ⁹ Ke né nyé kè meyèmmè yeime báá di ta kè di dǎ dibenni yiénni dii yètiní kè di dǎ nkè bè yóunè yèbàà mbè di mǎkenè yè. Dí báá yóu kè meyèmmè yeime di ta kè di yóu di bo cǎnnemè tenòtè di kou tǎu ke í nhò duó ndèmarè. Kè di dǎò memme kòò di kuónnè ti Yiè nKuyie ndí yóó to de kó meyei. ¹⁰ Dí ò pǎ de kó idíiti nè meyèmmè memàà nè diwèi, memme di Yiè nKuyie nkùù di te kú yóó di dǎòmè mesàà ndi tǎmmú muməu mieke, ke di

de kpéí, kè dè wenté di wɛtɛ kɛ kò ndi touti borè. ⁸ Dí nɔ́áá mpéè wèè í kɔ̀orɛnɛ mutie mùù muuti ke dɔ̀ yewe yɛkuò, diyìè yìènni dibanni denni dii yìè kè di tí nkésàntɛ ti Yìè nKuyie kùù di te. Di báá pī mmutōmmú mamù de yìè.

Isidayɛribe dò nkɛmbaàmmè dididèi banni

⁹ Di níí kaà nyewe yèyiekè mɛfitúmè kuce màyiekè, kétúóté di ketírí dii m̀nni mudidèi. ¹⁰ Dí mbaà ndididèi banni ke sánti ti Yìè nKuyie kùù di te kè kù pãmmú diwèi kó yɛpàrè kè dè mmànnè kù di dɔ̀ mɛsàà nkè mè màmmè. ¹¹ Kè dí dè tɔ̀ní kù tãáté dii bòri de kpéí kè bè dè yu ku yètiri. Diwèi ndi bo mɛdiè d́ndi nè di bí inítidaaì nè inítipòì nè di kó betōmbè benítidaabè nè benítipòbè, nè Defiibe nè bɛp̀òòbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpòbè. ¹² Dí ndenniní di dō tùmè Esibiti kó ketenkè tidaati. Mpínnè de kó ikuú.

Titouti kó dibanni

¹³ Kè di puoti dii m̀nni di diiti ke deè, ke kùsti f́nyí kó yɛbe menaà, dí baà ntitouti kó dibanni ke dɔ̀ yewe yèyiekè. ¹⁴ Kè diwèi ndi bo d́ndi nè di bí inítidaaì nè inítipòì nè di kó betōmbè benítidaabè nè benítipòbè nè Defiibe nè bɛp̀òòbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpòbè. ¹⁵ Di níí yóó kɔ̀tɛ di Yìè nKuyie kùù di te kù tãáté dii bòri ndi kɛbaá nde kó dibanni ke dɔ̀ yewe yèyiekè kénsánti ti Yìè nKuyie nkùù di te ke yé kù di dɔ̀mè mɛsàà nkè di diiti pɛité kè di kpɛrɛ demou yie nkè diwèi ndi bo mɛdiè.

¹⁶ Dibanni benítidaabè níí kɔ̀tɛ ti Yìè nKuyie nkùù di te kù tãáté dii bòri kuce mètãati kɛbaá mpéèbè bèè í kɔ̀orɛnɛ mutie mùù muuti be kó dibanni nè dididèi banni nè titouti kpɛri, òmòu báá kɔ̀tɛ ti Yìè nKuyie mborè o nɔ̀u sitetiri. ¹⁷ Bá wè o níí pã kè dè mmànnè ti Yìè nKuyie nkùù ò te kù ò dɔ̀ mɛsàà nkè mè màmmè.

Tibeéni kó ikuú

¹⁸ Di tãáté benìùbè diebè nè besãmpòbè yehekè ti Yìè nKuyie nkùù di te di duò nyè yemou miɛke, di botí tūmmè itòbè, kè be mbekùnè benítibè ke tū ntimóm̃m̃nti. ¹⁹ Bè báá yeténè tibeéni ti dò nkéndóm̃m̃, di bá mbaati benítibè, di mɛ mbá nɔ̀ú ticuuti ke yé ticuuti tii ò yéikunnemè mɛcìi nyembè kè bè báá yà timóm̃m̃nti. ²⁰ Dí mbekú ke tū ntimóm̃m̃nti, kè dèe yie nkè dí nfòu kém̃ntɛ kɛta ketenkè ti Yìè nKuyie kùù di te kù di duò nkè kékari.

Kuyie nyí dɔ̀ be nkù feu ù wū

²¹ Di báá cónné kutedóu diwūst̃nni di maá di ti Yìè nKuyie nkùù di te ku kpéi di také. ²² Di mɛ mbáá f́fí nditári mari ti Yìè nKuyie nyí dɔ̀ dè.

17

¹ Di báá féúté fenààfè yoo fɛpièfè ti Yìè nKuyie nkùù di te kè dè nhã kuyènkù makù, ke yé kù dè wùóm̃mè isòke nyi ti Yìè nKuyie nkùù di te.

² Kòò m̀u bo yehekè ti Yìè nKuyie nkùù di te kù di duò nyè miɛke, onítidòu yoo onítipòkù ke dɔ̀ri dèè í wenni ti Yìè nKuyie nkùù di te, ke caàri kù di d̀d̀nè mèè taummè, ³ ke kōnkù ke báá nyebokè nè diyìè nè otànkù nè siwãã ti Yìè nKuyie nyete dè. ⁴ Kè bè ti ndi naké, yoo di cénke ti kèemu, dí tūnne de kó tináaanti kó ice kɛfíé kɛyà ti f̀t̀t̀ri kó dikūnni. Kè di yà kè ti mènke d̀d̀mu Isidayɛribe cuokè, ⁵ kòò nitidòu nwe yoo onítipòkù, dí ò dènnɛ dihei kó dibòri kòò bùstí yetárè kékua.

⁶ Onìtì òmáá wèè báá béi nhò yàmè òmòu kè dí ò kùò, bèdébè yoo bètāāti kè bèè béi ndí ò kùò. ⁷ Bèè ò yà bèè dò nkéniitè kóò bātè yetárè, kè benitìbè sòmbe né na kóò bùstí yetárè kékùò, kè dèe yie nkè dí deite meyei ndi cuokè.

Isidayeeribe dò nke níi beké dii màà tináànti tii yóú

⁸ Kè dè dò mbè kùò òmòu nwe, yoo bè puotí òmòu nwe koò kàute yoo yekparè kpeti mati tii tūòkeni kè dè di yóunè di bo ti bekémè dihei kó dibòri, dí ti tóni ti Yiè nKuyie kùu di te ku cīètè kù tāātè dii bōri de kpéi. ⁹ Dí kote késónké ikuú niùbè Defiibe nè obeénti, bèè pí nde kó yewe mutómmú, kè bè beé nkè bèe di náké di dò nkédòòmè. ¹⁰ Kè dí tūnne bè di duó ndii nuù, dendè di Yiè nKuyie nkùu di te kù tāātè dii bōri de kpéi nkédòò bè yè ndí dòòmè. ¹¹ Bè yóó di duó ndii nuù nè bè yóó di náké tii náànti dí ndè tū nweiti weti kè báá súò ndemàrè, dí tūnne bè yè ndí dòò tii kó dimáà. ¹² Kè wèè m̀òtè tefentè kè bùtinné ti Yiè nKuyie nkuú niùti wèè pí nku tómmú nè obeénti bè ò náké tì. Dí ò kùò nkédèite meyei nyIsidayeeribe cuokè. ¹³ Kè Isidayeeribe boti kumòu tí kèè kédèpe ti Yiè nKuyie ke ténke báá m̀òtè de kó tefentè.

Isidayeeribe bo ntú nyii kúò kè kanninko mbekpààtibè

¹⁴ Kè di ta dii m̀ònni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke kàri ke dèè ke d́ di bo tāātémè okpààti kè wè ndi baké ibotí tēi ì di fité ì d̀òòrimè. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di benke wè, di we mpí ntikpàti di báá pí nhòòmòu wèè ì tú di kó kubotí kou. ¹⁶ De kóò kpààti né bá ntú wèè m̀òke sikpàrisēi mediè nhò me mbáá t̄ mbenitìbè Esibiti kè bè bo waá nsisēi ke yé ti Yiè nKuyie yetemè ke tú di báá na Esibiti kó mutantá. ¹⁷ Ò me mbá ntú wèè m̀òke benitipòbè péu bè yàà bo ò détinne Kuyie, ò me mbá mmòke timáti péiti nè mesòò mpéu.

¹⁸ Kè de kóò kpààti tuóté dii m̀ònni tikpàti ikuú niùbè nè Defiibe duó nkè bèè wāri ikuú pátiri teri kóò duó. ¹⁹ Kè de kó dipátiri nduó o borè kè wè ndi kàà nyewe yemòu o fòmmu mumòu mieke. Kè dèe yie nkè wè ndé ti Yiè nKuyie kùu ò te, kénitū nde kó ikuú ò náà nke yè ndè d̀òmmè, nè de kó itié nyimòu. ²⁰ Kòò d̀òòri memme tefentè báá ò ta kòò yèmmè ndò nhò p̀èzè ò kòbe kè wèè bùtinné ikuú mai, memme okpààti yó nsókémè Isidayeeribe cuokè wenwe nè o yaàbíò.

18

Ikuú niùbè bo nte dè

¹ Ikuú niùbè Defiibe nè Defii kó kuwò nkumòu, bè ì yó mmòke ketenkè Isidayeeribe kòme, Isidayeeribe pāā ndè ti Yiè nKuyie ndeè yó ntú be kó mudii.

² Bè ì yó mmòke ketenkè Isidayeeribe cuokè, bè yó mpí nti Yiè nKuyie ntómmú mmu ke de nyo, ke yé kù do ti mbè nákémmè.

³ Nte ikuú niùbè dò nke níi nte dè Isidayeeribe feu ì wūš Kuyie nyi mieke. Kè fenàáfè nfe yoo fepièfè bèe duó nyikuú niùbè kubakù nè muyèi nè tinauti. ⁴ Dí mbè duó ntidiipànti kó yepàrè nè menaà mpàmmè nè mekùò nnè di peciti di kéi tì m̀eketimè. ⁵ Ke yé ti Yiè nKuyie nkùu di te kuú tāātémè Defii nè o bí ibotí imòu mieke kè bè bo pí nku tómmú.

⁶ Defiibe bèè bo di tenkè yehékè yemòu be mieke, kòò mòu d́ kékòateni ti Yiè nKuyie nkùu di te kù tāātè dii bōri, ⁷ ò baà nkè pí nti Yiè nKuyie nkùu di te ku tómmú o kòbe Defiibe t̀òbè bèè bo Kuyie ncīètè mieke bè pírmè. ⁸ Be dii níi yó mmàmù ke né yíénè ò yóò fité ò kperè kèpété dè.

Bèè sou nke tú bè náà nKuyie mpāānānti nè bèè m̀enke ti náà

9 Kè di ta diì m̀n̄n̄n̄ ti Yiè nKuyie nkùù di te, kù yóó di duó nkèè tenkè di báá teké de kó ketenke yembè kètũnne be kó isòke bè d̀d̀r̀i ì. 10 Di mièke òm̀òu báá kuò o bire denitidaarè yoo denitipòrè kétuo, òm̀òu me mbáá k̀te tipāāti. Beyuwúòmbè me mbá mbo, yoo bèè s̀outinè yebokè, yoo benitinòmbè. 11 Òm̀òu báá bonté kusĩnkù ot̀òu, òm̀òu me mbá mbekù yetenkòrè, òm̀òu me mbá mboorì tinùbootì. 12 Kè wèè d̀d̀ de kó isòke kó kubotì ò naá nyisòke nyiè nwe, ìi te kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó beti ibotì t̀eì di ìikè. 13 Duónnè dim̀āa ti Yiè nKuyie nkùù di te páíi.

14 Ke yé ibotì di yóó beti ì kòrimè tipāāti nti ke boorì tinùbootì, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù me nyí yie ndi bo ndè d̀d̀rimè. 15 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duómmu wèè yó nnáa ku pāānāahti kòo nni ndònnè mí mM̀oyiisi, de yiè nyóó yènni di botì mièke nke, kè dí nyiè nhò di náa nti. 16 Di do ti mbekè ti Yiè nKuyie nkùù di te di do t̀íkú diì yiè ditāri Odebu ke d̀ò dí í d̀ó kè nyo ti Yiè nKuyie nkùù di te ku tammè di móm̄m̄mbè, di me nyí d̀ó kénwúó nfehāadeēnfè di yāa bo kú. 17 Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀ò: Bè béi nti wennimu, 18 m bo bè duónko wèè yó nnáa m pāānāahti, kè wè nda d̀onnè, ò yètinì bè botì mièke nke kè m bo ò duó n náahti kè wè nti mbè náa n yè ndè ndòmmè. 19 Kòò m̀òu í yie n yè wèè yó nnáa m pāānāahti ò naké ti, m̀i móm̄muo nyóó yúš nho to. 20 Kòò m̀òu tu ò náa m pāānāahti, ke náa n yí yè nwèe náké ti, yoo ò náa nti bəənáahti de yiè dí ò kùò.

21 Kè dè yèmmè di bo ntoti di yèmmè ke tú: Yé ti níi bo yīmè kébanté ti Yiè nKuyie nyí béinnè wè? 22 Wèè náa m pāānāahti nè n kó diyètiri kòò naké ke yè mm̄i nKuyie n tú timati yóó d̀ò, kòò béi nti í d̀ò, mí ndi Yiè nKuyie m̀i í ti béi, de yiè nnáké tefentè kpèti nti. Di báá ò depe.

19

Disòri kó yehèkè

1 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo kuò yebotè yè ké di duó mbe ekè kè di kari kénhā be c̀eì. 2-3 Dí toté ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duó nkèè tenkè itempè nyitāāti, k̀tāāté bá kùù tempè dihei dim̀āa kéd̀ò ice kékətenè, kòò m̀òu kùò oniti wèè coké kéta di mièke kəsəri.

4 Kè dè fiténè wè kòò māānè o kou t̀òu kè bè do í m̀ake timati de yiè mbo na kékòké kéta de kó yehèkè kó dimari. 5 Kè dè d̀ò nhòm̀òu ta dikpāa ke d̀ó kékòũ ideí ke neínè o népo ke k̄ũ mutie, kè tepĩtè feutè ke māānè o népo kòò ku, de yiè mbo na kékòké kékəte kəsəri de kó yehèkè kó dimari kédəetè om̀ā. 6 Bè kùò wèè kou kòò mièke yonke kòò ò b̀eti ke d̀ó k̀epte. Kè de kó dihei d̀étiri ò yāa bo ò n̄inte kuce kékua, ò me ndo í d̀ò nkékua, ke yé ò do í ò m̀akenè m̀è timati. 7 Deè kpéi nte kè n di duó ndinùù kè di bo t̀āāté disòri kó yehèkè yètàāti.

8-9 Kè di yie nke tũ nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó yetannò n di duó nyè yie, ke kù d̀ó, ke yie nku kpèti kù yóó yí k̀ep̀ekũnnemu di tenkè, kù do béi nkéikú kényè nkù yóó duó nkè di yembè. Di yíe k̀tāāté disòri kó yehèkè yètàāti. 10 Mem̀me di yó ndəorimè kè bè báá kuò òm̀òu wèè í càarè m̀umam̀u.

11 Kè dè me ndò nhòm̀òu níi nho kou kòò dii nke dinté kòò poté. Kòò ku kè de yiè ncoké ke s̀ri de kó yehèkè kó dimari, 12 o eì kó bekótibèe t̀š nkè bèè ò p̄i nkéduš nwèè d̀ó k̀epte kòò ò kùò. 13 Di báá ò kuò mmesém̀m̀è, di yó mme nhò nkéyenténè be bo nkòum̀è bèè í càari m̀umam̀u Isidayeribe cuokè, kè di d̀əori mem̀me di bo mbo kè dè di naati.

Isidayeeriibe tenkè mànke

14 Kè di kàri dii mǎnni di Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nkèè tenkè kè di bo kè tieke di báá tuo ndi pénnè kó yetárè di yembè dóu nyè, yèè benkú be tenkè mànku.

Iku5 ù tukúnè wèè tu ò yà dèmarè

15 Kòo niti òmáa wèè tu ò yè dèè dǎò, deè bá nsǎnnè kè dí kuó òmǎu. Benitibè bèdébè yoo bètǎati bèè dò nkényé de kó tináañti kè tí bèi.

16 Kòò mǎu tóu nho kou tǎu timati kòò í tí yé, 17 bedé bèè tí tǎ ti Yiè nKuyie ncǐtèè iku5 niùbè nè bebeémbè bèè pí mmutómmú de kó yewe kè bèè tí beké.

18 Bebeémbèè tí wèríní mesàa, kè bè yà wèè tu ò yé kòò sóummu ke toummu o kou tináañti, 19 dí ò dǎò ò do dó kéǎǎmè o kou tǎu. Di yó mme nhǎ nkédeite meyei ndi cuoké. 20 Kè betǎbèè tí kèè kémmǎte kufǎwáa nke bá ndǎori meyei ndi cuoké. 21 Kè wèè mè dǎò di báá ò kuó mmesémmè kè wèè kùo oniti bèè ò kùo, kè wèè kpèté o kou nǎnfè bèè kpèté o kǎfe, kè wèè feuté o kou nǎnni bèè feuté o kperi, kè wèè kèété o kou nǎutè bèè kèété o kpete, kòò mǎu kèété o kou naacèté bèè kèété o kpete.

20*Bèè í dò nkéna kékte mudoò*

1 Di bàati dii mǎnni ke kǎri ke bo dokénè di dootitòbè, ke yà be kpàriséí nè be kpàrinaaséí nè kuniti kè kù sù ke di péǎté di bá ndé. Ti Yiè nKuyie nkùu di te, kùu di dènnení Esibiti kù di bonèmu. 2 Kè di duúnne dii mǎnni di dootitòbè ke tǔnni dimáa ke bo bè do mudoò, iku5 niùbèè niité kécómmú ditǎnni ìkè, 3 kébéi nke dǎ: Kémminè Isidayeeriibe àpǎmbè, yie ndè tǔke di bo dokénè dènde di dootitòbè di báá yie nkè di kǎmbùàti nduò, di bá ndé, di bá mbè yǐkù di báá bè yà kékpèute. 4 Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di néinèmu ke bo dokénè di dootitòbè kè di deeté.

5 Kè behǎapòmbè iwéí yembèè beke behǎapòmbè ke dǎ: Di miéke òmǎu bomu wèè máa tǎcǐtèè ke í tè taà? De yie níkò nho cǐtèè ò yàa bo kú mudoò miéke kòò tǎu mǎu tè ta. 6 Òmǎu bomu di miéke wèè botǎnné mutie bè tumu fǎnyí ke mu nyí tǎu mu beà? De yie nwète ò yàa bo kú kòò mǎu mu tǎu. 7 Òmǎu bomu di miéke wèè mǎke dipocènni ke mu nyí di tǔótáa? De yie nwète ò yà bo kú kòò mǎu di tǔóté. 8 Kè behǎapònkótibèè béi nke dǎ: Kòò mǎu bo di miéke ke í à dikǎmbùò wèè kò nho cǐtèè ò yàa bo tonne betǎbè kufǎwáa. 9 Behǎapònkótibèè náké dii mǎnni benitibè ke deè, kè bèè tǔóté bèè ní yetǎre kénii nde ìkè.

10 Kè di tǔke dihei marí ke bo bè do mudoò, di pǎnke bá mbè dǎnnè dikpǎnni, dí mbè wantinè kunaatí. 11 Kè bè yie nke di kpete yecákè, benitibè bèè kó dimáa bo de miéke, dí bè tǔóté kè bè dǎò tidaati kè bè pínné muheikéntómmú. 12 Kè bè yete kunaatí ke dó ké di dokénè, de mǎnni di né pi be ei. 13 Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù yóo di duómmu de kó dihei kè dí kuó benitidaabè bemǎu nè disié, 14 kǎtǔóté benitipòbè nè ibí nè ináake nè ipe nè sibǎó, kéheí be kperi bè mǎke dè. Di dootitòbè kperi nde dí dè tieke, ti Yiè nKuyie nkùu di te kuú dè ndi duó. 15 Di yó mme ndǎori yehekè yèè di détirinè yèè í tú di yóo kari dii ei kpeye. 16 Di Yiè nKuyie ndi duó nyèè ekè de kó ibotí kpeye di báá yóo dèmarè ye miéke kè dè nfòu. 17 Dí bè kùo páí Itiibe nè Amòriibe nè Kannahǎa kǎbe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, tí Yiè nKuyie ndi náké ke yè ndi me ndǎò. 18 Kè di í dǎò memme kè di bè teeté ke tǔnne be kó isǎke kperi di bo yeténè di Yiè nKuyie.

¹⁹ Kè di do dihei mari ke di pi kè dè m̀ante di báá k̄sũ detie, dí nyo nde be ke báá dè k̄sũ, detie nyí tú benitibè kè di bo ndè dokunè. ²⁰ Di bo na kék̄sũ detie ndi yé kè dèè í peí yebè bè yo nyè, kèonnè dihei dii di dokunè di kó iduotí kèmbaanè di bo domè.

21

Òm̀ou bo kùmè kè bè í nyè wèè ò kùo de kó ikuó

¹ Kè di ta dii m̀anni ti Yiè nKuyie nkùu di te kù yóó di duó nkèè tenkè ke kè k̀ari, kè dè dò ndi yà kè bè kùo òm̀ou, kòò duó dikpáá, di me nyí yé wèè ò kùo, ² Ketenkè kó bekótibè nè bebeémbè bèe kote kéberí mefiè mmèè soké ocíi nè dè kó yehèkè de cuokè. ³ Kè bè yà dihei dii ò t̀akènè, de kó dihei kó bekótibèe waá ndinaaseri bè í p̄rínè di mutõmmú dii í buute kunaadòdòridòu, ⁴ kè di k̀atenè kukó nkùu í kũũ ku také, bè í kùutí dè, bè me nyí buotí m̀mamù, kè dè pité di f̀nńí kékùo.

⁵ De m̀anni kè Defii yaabí ikuó niùbèe kote debore, ti Yiè nKuyie nkùu di te kuú bè t̀aátè, kè bè níí bo yú ku yetiri kèp̄a benitibè mesàà. Bèe kote kèyà bè ò kòute kè dè m̀amè kénáké obeénti m̀annè tii yeti.

⁶ Dihei kó bekótibè bèè t̀akènè ocíi duó dè, kè bèe niiti fenààfè bè kùo fè ìnkè kukó, ⁷ kèbéí nke d̀: Dè í tú tii ò kùo, ti me nyí yà wèè ò kùo. ⁸ Ke béí nke d̀: Ti Yiè nKuyie nti c̄fè ntínti a kó benitibè Isidayeeri, a báá yie nkòo niti wèè í càarè m̀mamù kòo ti b̀antè meyei ntínti Isidayeeri a deetè bè.

⁹ Ti Yiè nKuyie mme ndó. Di yóó mme d̀ari ke báá t̀o bè kùo wè kòò í càke m̀mamù o kó ice.

Isidayeeri bo mpuokùmè bè p̄i mbè mudoò mièke

¹⁰ Kè di do di dootitabè kè ti Yiè nKuyie mbè ànnè di nou mièke kè di bè p̄rímú. ¹¹ Di mièke kòò m̀ou yà di p̄rímú tii daati mièke, onitipòkù m̀ou kòo yèmmè ò ta, ò bo na kòò t̀utóté, ¹² kòò tanné o c̄fètè mièke, kòo nitipòkùu kuó o yùti kékéké o nónkùótí, ¹³ kèdeite tidaayàtí ò do ā ti, kèceete titeti, kénkuò nho cice nè o ȳ be kũũ nke d̀ ot̀ankù, kòò né na kòò duónè. ¹⁴ Kè dè boní kòo ténke í ò d̀, wèè ò yóu, kè wèe kote ò d̀ kè, ò báá ò fité kèc̄outè idíití ò me mbáá ò d̀ò kudaakù ke yé wè ò puokemè kè bè wènnè didòu.

Mpo dò nkènte dè

¹⁵ Kòo niti m̀ou po benitipòbè bèdébè ke d̀ òm̀ou kè dè p̄èetè ot̀ou kè bè ò m̀akenè íbì, ò d̀ wè mesàà nkè wee kó debire í tú Mpo, ¹⁶ ò bo mbè toti dii m̀anni bè dò nkènte dè, ò báá duó nhò d̀ wèè nitipòkù kó debire dèè í tú Mpo, wèè tu Mpo ò na nte dè, kèyóu ò bo dè duómmè ò í d̀ wè kó debire dèè tu Mpo. ¹⁷ Ò dò nkényém̄u kédus nhonitipòkù ò í d̀ wè kó debire dèè tu Mpo, Mpo kperè, kè dè duó nkè dè mm̀annè ò duó ndè ò d̀ wè, ò duó ndè ò kó debire kuce m̀èdè. Ke yé ò í d̀ wèè nitipòkù kó debire deè tumè ò kó debiketirè ke dò nkétieke Mpo kperè.

Debire dèè yete ditoo

¹⁸ Kòò m̀ou m̀ake debire kè de to kpeñni kè dè í yíe nde cice nè de ȳ be kpeti, kè bè dè tiè nkè dè í d̀ kèkèè bè yè mm̀u, ¹⁹ de cice nè de ȳ bèe dè p̄i nkèk̄atenè dihei kó dibòri, dihei kó bekótibè k̀ari dè ke bekù, ²⁰ kè bè nàkè ke d̀: Ntenè ti bire, de to yeè kpeñni dè í yie nti kpeti, dè í ti d̀ ke yetiri ti kpeti, ke tú kudikétontikù

ke tú kunaàgàkémúonkù. ²¹ Kòò èi kòbe bémouu ò bùótí yetárè kékúo kédèite meyei ndi cuokè, kè Isidayeeribe bémou ti kèè kémòote kufōwáá.

Bè nùnné wè kòò kù

²² Kè dè dò nhòmou dò meyei mmèè dò mbèè ò kùò, kè bè ò nùnné, ²³ di báá yie nkè wè nyié mmutie ìnkè de yie, dí ò kùnné de yie ke yé bè nùnné wè ò nte kè Kuyie ndòò meyei mme dihei bè ò nùnné dii mieke. Dí nyé ke báá sīnkūnne ketenkè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nkè kè di bo kè kàri.

22

A kou kperè bo fetimè kàa dè pèté

¹ Kàa yà a kou òfè, fenàáfè yoo fepièfè kè dè cènti a báá dè yóu kè dèe feti, a dè tóni kédúú nde yie. ² Kè de yie mme ndiétiri, yoo a í ò yé, á dè tóni a cīètè kè dè mbo ke kémúnè wèè dè te ò bo mbéketenímè kè dè tùóté. ³ Di yóó me nyí bá kè di yà musāmmarímú mmu, yoo diyaàbòri, yoo dēmarè cēnke dèè feti, kàa dè yà a bá mbúútóo de kpéi.

⁴ Kè di yà di kou mōu kó musāmmarímú, yoo o nàáfè, kè dè duó kuce, di báá yóu kè de yie nní nhàri omáá, dí ò teennè kè dè íi.

Deterè deterè péu Kuyie nyete dè

⁵ Onitipòkù mōu báá ānné onitidòu kó tiyààti, onitidòu mōu me mbáá ānné onitipòkù kó tiyààti. Kè wèè dè dòò ti Yiè nKuyie nkùu di te kù ò wùó, nyisake nyiè nwe.

⁶ Kàa kèri kuce ke yà tinōriyènti mutie, yoo ketenkè kè tenòtè òke te bí a báá tē tùóté nè te bí. ⁷ Á yóu tenòtè kè tēe íté, kàa dèite te bí, kè dèe yie nkè dè nda naati kàa nfòu kémònte.

⁸ Kàa maá tecēpantè á okūnne iduotí, kè dèe yie nkòò mōu báá donní kékú, kàa tuotí ice.

⁹ Di bá mbuotí idibotí idéi fīnyī kó depaa mmieke, kè di mè dòò dè bo ntú dèè cānné Kuyie nkpéi. ¹⁰ Di bá mbuummu kunaàdòdòridòu fenàáfè nè musāmmarímú, ¹¹ di bá nhāà tiyààti tii kòkèné mupaàkonkperimù nè tipeciti ke dùòke.

¹² Dí nhāà di yaàbòrè mánke iyaàyúú nyinàà.

Iku5 ù tukúnè benitipòbè

¹³ Kòò mōu tùóté onitipòkù kè bè duó, kè dè boní kòò ténke í ò dó, ¹⁴ ke sīnkūnne o yètiri ke yī: N tùóté de kóo nitipòkù kè ti wēnné didòu, kè n sṣ̀ nhò díé nke yīétému onitidòu. ¹⁵ Osapàà ncice nè o yṣ̀, bèe tùóté dèè benkú ke dò mbè kóo sapàà nyí yé onitidòu, kékòtenè beheikènkótibè kàri dè, ke bekú kè bè benke, ¹⁶ kòò cicee náké bekótibè ke dò: N duómmu we nnitidòu n kóo sapàà, kòò puoke ke ténke í ò dó, ¹⁷ ke tú n kóo sapàà nfōmmu í wenni, ke tú o yà n kóo sapàà nduónè mē onitidòu. Ntenè dèè benkú n kóo sapàà nyí yīétémè onitidòu. Bè yóó me nyí kēpīnte kuyààkù bè duó kùu ìnkè meketimè kè kù tēi meyī bekótibè iikè.

¹⁸ Kè bekótibèe pī nde kóo nitidòu kóo puotí, ¹⁹ kédúú nkòò yietí osapàà ncice medítibii ntekòutè (100), ke fṣ̀ò nhò sīnkūnne Isidayeeribe kóo sapàà nwèè í yé onitidòu o yètiri, kédeè kè nhò po ke ténke báá ò yete nè bè bo mbomè.

²⁰ Kè dè me ndò mbè nàà nti tu timómònti, kè bè í yà mùu benkú de kóo sapàà ndo í yémè onitidòu, ²¹ bèè ò dènnè o cice cīètè bōri, kè de kó dihei kòbe ò

bùstí yetárè kékúo. Ke yé ò dǎdǎmè Isidayeeribe ci dè, ke duónè onitidòu ke kpaá bo o cice cǐtè. Di yó mme nhǒ nkédeite meyei nyIsidayeeribe cuokè.

²² Kè dè me ndò ndi yà onitidòu mǎu kòo duónè onitipòkù wèè ye, bédé dí bè kùo. Kè meyei ndeite Isidayeeribe cuokè.

²³ Kè dihei mari mieke me nni nke di yàmè onitidòu mǎu màánè dè osapàà nwèè màke didacènni kòo ò duónè, ²⁴ dí bè dènnè dihei bòrinùu, ke bè bùstí yetárè kékúo. Kè de kóo sapàà nkú ke yé bè ò pǐmmè bá ò í kuó nkè bè bo ò teennè, kè onitidòu kú ke yé ò pǐmmè o kou tǎu pokù kédúónè. Di yóo mme nhǒ nkédeite meyei nyIsidayeeribe cuokè. ²⁵ Kè dikpáá mieke me nni nke onitidòu mǎu màánèmè osapàà mmǎu kòo màke didacènni, kòo ò pí nke duónè, bèe kuó onitidòu omáá. ²⁶ Di báá kuó desapùmbire, dè í dǎdǎ meyei mmèè dò ndí dè kùo. Dè dǎnnè oniti bo dinté mèmme o kou tǎu kóò poté kékúo. ²⁷ Ke yé bè màámè dikpáá ndi òmǎu do í kè bo, kòo sapàà mbo kuó nkè wèè ò deaté.

²⁸ Kè dè me ntu onitidòu mǎu wèè màánè osapàà nwèè í yé onitidòu, ke í màke o dacènni kòò pí ke duónè, kòò mǎu bè yà, ²⁹ de ye nyietí osapàà ncice medítíbbi sipísìnùmmù kóò tùóté képuoke, ke yé ò wè pǐmmè ke duónè, ò báá ò yóu nè ò bo mbomè.

23

1 Òmǎu báá duónè o cice pokù mǎu. A báá fiete dèè tu a cice kperè.

Benitibè bèè í kǎké Kuyie nkǎbe mieke

² Kè bè fǐnte onitidòu mǎu, yoo bè kèeté o takoncǐ, ò bá nkǎké ti Yiè nKuyie nkǎbe mieke.

³ Kè Isidayeeri mǎu tùóté onitipòkù wèè í tú be kó kubotí kou, kè bè peitè debire. De kó debire bá nkǎké ti Yiè nKuyie nkǎbe cuokè nè be yaábíó kétuokèné kutǎnkù tepítè kǎku.

⁴ Amǎniibe nè Mǎabiibe bè í yóo kǎore diyie mari ti Yiè nKuyie nkǎbe mieke bá nè be yaábíó, titǎnti tepítè bè báá kǎore ti Yiè nKuyie nkǎbe mieke. ⁵ Ke yé bè do í di conèmè menie nnè mudii di do yè dii mǎnni Esibiti kénhǎ kuce. Bè do pètínke yúní Beǎ bire Badammu nwe Peǎ èi kou Mesopotamii tenkè kóò cu kòo bo di bǎnté kusǐnkù. ⁶ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù me nyí kǎnté Badammu kpeti, kòò bo di bǎnté kusǐnkù. Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù do pètínke ceete de kó meyei nkè mǎe naá mmesàà mme, kù di yári mèè kpéí. ⁷ Nè di bo mbomè di bá nwanti de kó ibotí idé bo mǎotemè mesàà nyoo bè bo mbomè kè dè bè naati.

⁸ Di báá wénté fenǎnsǐnfè Edǎmiibe, bè tu di kǎbe mbe. Di me mmúnke báá wénté fenǎnsǐnfè Esibiti kǎbe ke yé di do bonímè beè kó dihei. ⁹ Be yaábí kó kutǎnkù tǎánkù bo na kékǎore ti Yiè nKuyie nkǎbe mieke.

Desǐnnè í dòmmè kénkǎké dihǎpǎnkari

¹⁰ Kè di yeti dii mǎnni ke kori ke bo dokénè di dootitǎbè, dí ndake dèè bo sǐnkùnnè dihǎpǎnkari de kpéí. ¹¹ Kè dè dò ndi mieke, kòo ǎpǎnti mǎu dúo keyènkè ke yà tiduǎnti, kòo tanie nyè, ò sǐntemu. Wèè ye dihǎpǎnkari ke báá konní kè diyie kpáá. ¹² Kè kuyuoku yuoté wèè wuo. Kè diyie ntatoo kè wèè konní dihǎpǎnkari.

¹³ Di mmǎke dibòri dii cié, ke nke ntaà ke yǎ. ¹⁴ Bá wèè ǎpǎnti mmǎke tekǎbùtè, kòò ta ke ni ke deè, wèè dátinné. ¹⁵ Kè yé ti Yiè nKuyie mbomè dihǎpǎnkari ke yóo ndi kǎnké, kǎánné di dootitǎbè di nou mieke.

Dihāp̀̀nkari yó ntù dii cǎǎ ndindi ke wenni. Kè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù báá yà dèmarè kè dèe ku pī nyisíe kè kù di búttinné.

Kudaakù bo cokémè

¹⁶ Kè kudaakù makù cokénè ku yiè nke sàri di kó dihei, di báá kù dènnè kè kù tǎnné ku yiè. ¹⁷ De yiè nni nkari di cuokè dihei mari ò dó dii b̀̀r̀̀, di bá nhò diimmu mesémme.

Isidayeeribe í dòmmè kénsāūrí bemaá

¹⁸ Isidayeeribe mieke onitipòkù m̀̀u báá naá nwèè dauti dautinè benitidaabè, onitidòu m̀̀u me mmúnke báá ndauti dautinè benitipòbè. ¹⁹ Di báá yie nkè de kó benitibè kòò m̀̀u tóni Kuyie ncǎ̀tè mieke de kó idíttí ke bo deitenè dinù ò dóunnè di Kuyie, ke yé ti Yiè nKuyie nkù di te kù dè wùómmè isòke nyi.

A bo pentemè a kou dèmarè kéndó kécõnte

²⁰ Kàa pènte a kou t̀̀u idíttí yoo tidiiti a bá nwanti ticõnti. ²¹ Di bo na kéncaù ticõnti bep̀̀bè borè kémbúttí di kabe. Di yóó ta dii m̀̀nni ketenkè kékari di ntù nde kó iku5 kè dèe yie nkè di Yiè ndi d̀̀d̀ mesàà ndi tómmú mumou mieke.

Isidayeeribe bo ndaummunèmè Kuyie ndinùu

²² Kòò m̀̀u d̀̀unnè Kuyie ndinùu ke yè nhò bo d̀̀d̀ tmatì, ò báá ɔte, kòò ɔte ò càkemu kè Kuyie nyóó ti nhò beké. ²³ Kè di í d̀̀ummu nè yènò Kuyie dè í tú meyei. ²⁴ Di né nyé kè wèè d̀̀unnè Kuyie ndinùu, wèè di d̀̀d̀ kètũnne weti weti ò di d̀̀unnè ti Yiè nKuyie ke yè nhò yóó d̀̀d̀mè. Ke yé nè a yèmmè mme a kù d̀̀unnèmè dinùu.

Iku5 ù tukúnè Isidayeeribe bo ntõùmè yetebe

²⁵ Kàa ta a kou t̀̀u kó kupaku mieke a bo na kètõũ finyĩ kó yebe kécááké kénsànnè a d̀̀d̀ mèè botí, a né báá súó nkétó kékõnnè. ²⁶ Menime kàa pènké a kou t̀̀u kó kupaku mieke a bo na kèuntè nè a nòutè tidiiti kécááké, a né báá túóté disie kékéi.

24

Onitì bo betimè o pokù

¹ Kòò m̀̀u túóté onitipòkù, kè dè boni kòò ténke í ò d̀̀, ò yà mèè kpéi ndèmarè de kòò nitipòkù Ìnkè, ke í dè pènsirì, wèè wāri dipátiri meyatimè kpèri kòò duó nkòò b̀̀ti o cǎ̀tè. ² Kòò kò nhò bo na kéwaá nhonitidòu t̀̀u kéyenke. ³ Kè de kóò nitidòu me ntó í ò d̀̀, wèè wāri meyatimè kó dipátiri* kòò duó nkòò b̀̀ti. Kè dè me ndò nhò kumu, ⁴ onitidòu wèè do ò túóté meketimè ò í m̀̀ke kuce ke bo wète kòò túóté képuoke ke yé wèè ò b̀̀timè, kòò yenke onitidòu t̀̀u ke s̃nte. Dende d̀̀ nyisake nyi ti Yiè nKuyie nyiikè. Di í d̀̀ nkètũnne de kó meborime botí, ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkèè tenkè mieke kè di yóó kè k̀̀ari.

Wèè bo túóté o pokù bàmbà nkó iku5

⁵ Kòò m̀̀u túóté o pokù bàmbà di báá ò k̀̀tenè tihāp̀̀nti nè muwērímú yoo di nhò duó mmutõmmú mamù, di ò yóu kè wè mbonè o pokù kè bè yo ndiwèi ke d̀̀ dibenni dimàà.

A bo pentemè otòu a kpere

* 24:3 Meyatimè kó dipátiri: Wénté Matie 5:31 nè 19:7 nè Mariki 10:4.

⁶ Kàa kou mǎu pènte a kperε marε ke bo da yietí, a báa túóté ò nàà yoo o nàntɛmbiku ke yé deε temè kòò fòù.

Òmǎu báa pī nhotǎu kéfíté

⁷ Òmǎu báa yúúúkú o kou tǎu kóò dǎò kudaakú yoo wèè ò fité, kòò mǎu mè dǎò de yie mbèε ò kùò, di yó mme nhǎ kédεite meyei ndi cuoké.

Ikuú ìi tukúnè mumǎmmú mùù dǎnnè tikǎnti mù bo pī nwé

⁸ Dí mpī nyitié n nàké ì, ikuú nùbè Defiibe kè bè ì ndi nàké, ìi tukúnè mumǎmmú mùù dǎnnè tikǎnti. ⁹ Dí denteni ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do dǎò dè Midiyammu † di do yè dii mǎnni Esibiti.

Ikuú ìi tukúnè a bo pentemè a kou tǎu dèmaré

¹⁰ Kàa pènte a kou tǎu, a báa kote kéta o cǐtè kétúóté dèmaré o kperε a ò pènte dè kpéí, ¹¹ Kàa kǎto a mbo ditowaà, kè weè túóté ò dǎò nké da duó ndé, kè da duó. ¹² Kè de yie mme ntu ocǐri a báa yie nkòò da duó ndéε yie nha cǐtè. ¹³ A dè nhò tǎnné kè diyie mu nyi ta, kòo yaàbòri ndi ò daati di, a di nhò duó nké wèè dáátí, kémǎo ti Yiè nKuyie nkó mesàà nha kpéí, kè ti Yiè nKuyie nkùù di te banté a dǎòmè dèè wenni.

Di bá nsoù mbεcǐribè ke bè yo

¹⁴ Di báa di wèè tu osénniwè, ke tú ocǐri o tǎmmú kó idíiti kè nsà kè di kou nwe yoo opǎò ke né bo di kó dihei mieke. ¹⁵ Di ò yietí o kperε kè diyie mu nyi ta, ke yé ò tumè ocǐri nwe di bá nhǎotí di bo ò duómmè o kperε, kè meε ðake ò bo kuónnè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kùu dí toú nde kó meyei.

Bá wè ò dò nkényé ti

¹⁶ Di í dò nkékuò ðεbire cice yoo de yǎ ðεbire yei nkpréí. Di í dò nkékuò ðεbire de cice yei nkpréí, nyoo de yǎ kǎme. Bá wè ò dò nkékuò o mǎmmuò nho yei nkpréí nke.

Isidayεribe bo mbekùmè tibeénti kè dè mà

¹⁷ Di bá mbekúnè siyáàbisí ke sou mbepǎòbè bèè di bonè nè iciribí, di báa fietε okúpokú kó tiyàati ò túóté di kperε dè kpéí. ¹⁸ Di denteni di do túmè tidaati Esibiti kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di deεté, deε kpéí nte kè n tu dí ntū nku tié.

¹⁹ Kè di ðei dii mǎnni di diiti ke ìnté ntimatí kupaku mieke, di báa wéte kè ti túóté, dí ti yóu bepǎòbè nè iciribí nè bekúpobè kpéí nké dèε yie nké ti Yiè nKuyie nkùù di te, kè kù di ðǎò mesàà di kperε di ðǎori dè demǎu mieke. ²⁰ Kè di ní tǎu dii mǎnni odifíé kó yebe, di báa ðéri yèε kpaá, dí yè yóu bepǎòbè nè iciribí nè bekúpobè kpéí. ²¹ Kè di tǎu fínyí kó yebe, di báa ðéri yèε kpaá, di yè yóu bepǎòbè nè iciribí nè bekúpobè kpéí. ²² Di báa yè ndi do túmè tidaati Esibiti, deε kpéí nte kè n di duó nde kó ikuú, kè di bo nyi tū.

25

Tibeénti kó ikuú duó ke dòmmè

¹ Kè bèmabè kpa nke kǎtení, di bè bekénè kédεite wèè í naati, kényúǎ nho to. ² Kè dè me ntu wèè í naati dè dò mbèε ò puotímu, obeénti duó nké bèε ò tǎu nkεtenkè kóò puoti, bè ò bekénè ke yà kòò càke kè dè màmmè. ³ Di báa puotí òmǎu

† 24:9 Midiyammu: Wénté Mukétímù 12:10.

kè dèe p̄ēētē tiyēīti sipísìnàà, ke yé kè di sàké koò puoti di yàà bo ò díi nyifei di ìkè.

Fenààfē kó medonnimè

⁴Di báá táú nfenààfē nùù fē puoti dìi m̀nni tidiiti.

Okúpokù wèè í m̀ke debire

⁵Kè dè dò nteçìtè matè kó bedapàmbè bo kè be kóò m̀u ku ke í m̀kenè o pokù debire, de kóo nitipòkù báá yè kéyenke dikpáà, o danàà nhò t̀oté képuoke. ⁶Kòò p̄eitè dèè bíketiree sòotè de cice yètirì kè dèe yie nkòo cice yètirì nkpaá bo Isidayeeribe cuokè.

⁷Kè de kóo nitidòu yete ò bo t̀otémè o ponàà nképuoke, de kóo nitipòkùu kate Isidayeeribe kó bekótibè borè dihei kó dibòri, kè bè nàké ke d̀: N danàà nyetemu ò bo n t̀otémè kòo kou yètirì nkpaá Isidayeeribe cuokè. ⁸Kè dihei kó bekótibè ò yu kóò beke, kòò baà yete ke tú, ò í d̀ kèt̀oté o ponàà nképuoke. ⁹De kóo nitipòkùu ò t̀onnè kèütè o nèt̀iti késute o ìkè tinònt̀iti kébèi nke d̀: Bè s̄ yí mie mme wèè yete ò bo maámè o kou çìtè. ¹⁰Kè bèè yú de kó teçìtè ke d̀: Tenhütçìtè.

Dèè í dò nkédàò dikpànni mieke

¹¹Kè benitidaabè bedè kpa, mbe mieke kòò m̀u kóo pokù cokénì ke bo pate ke d̀ kédèetè o d̀u bè na wè, ke p̄i nho d̀u kpanitidènt̀u takuò, ¹²di báá kuú nde kóo nitipòkù mesémmè, dí kèétè o nùtè.

Kàa d̀ò kupotaá á nt̀u ntímómm̀nti

¹³Di bá nc̄sti di yòrè timátì t̀i dakù cidòò ìnkè kè t̀imatì n c̀èè kè titetì yau. ¹⁴Di bá mbeúnè di potantì yebò sàm̀pòyè nè yediye yè kè ye díti mà. ¹⁵Di c̀ómm̀unè t̀i máti cidòò ti nt̀u t̀i c̀èèkù mà, kè di beúnè yèè b̀ nt̀u yèè mà, kè dèe yie nkè di ǹfòu kèmantè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duò nkèè tenkè ìnkè. ¹⁶Kè di d̀ori memme ke sóu nditòbè dè tu isòke nyi di Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè.

Amadesiibe nè Isidayeeribe bè dokùmu s̀áà

¹⁷Dentenni Amadesiibe do di d̀ò dè kuce di yènnì dìi m̀nni Esibiti. ¹⁸Bè do oke kuce nku ke dimm̀u di kòbe bèè òu ke t̀iti di f̀nkùò, ke bè kòù, bá bè í dé Kuyie. ¹⁹Bàmbà mmie nti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóò di deeténemu di dootitòbè kè di kanne bàmm̀u ketenkè kù yè nkù yóò di duò nkè mieke. Dí ku Amadesiibe botí kum̀u páíí, kutenkù duómè. Di báá ti yè.

26

Ti dò nkènduòmmu Kuyie ntidiketiti nè dèè tu depúndè

¹Kè di ta dìi m̀nni ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duò nkèè tenkè kè di kè çoutè ke k̀ari. ²Kè di kùútì, di deite di diketiti kéannè temámbòòtè mieke kèt̀oni dibòri ti Yiè nKuyie nkùù di te kù t̀atè di kè bè dè yu ku yètirì. ³Dí kote kèyà ikuú nùtì wèè p̄i mmutòmm̀u de m̀nni kébèi nke d̀: M béimmu yí nha Yiè nKuyie nkùù da te ku ìkè ke tú, n t̀ùòkemu kù do béi nkèikù ke d̀ kù yóò duò nkèè tenkè ti yembè. ⁴Kè ikuú nùtì çoutè a t̀oni dè, ke dè ìnné ti Yiè nKuyie nwùòt̀nni ìkè. ⁵Kàa béi nti Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè ke d̀: N cice do tú Aramu botí kou nwe, ke tú ocièntì, kèt̀uòke Esibiti, kè benitibè sàm̀pò ò nefinè. Kòo kari, kè ti botí s̀ùù nkèkpenke. ⁶Kè Esibiti kòbe ti díi mmesémmè kè ti f̀èù kè ti d̀ò tidaatì. ⁷Dè me nyí kè ti kuónnè ti Yiè nKuyie nti yembè do t̀u nkù, kè kùu keè ti dabùò, nkèyà ti bo mèè sémmè mieke, nè bè ti f̀èùkomè. ⁸Kè ti Yiè nKuyie nti dènneni

Esibiti ke benkú ku wērímú, ke dǎǎ tidiēti nè mebenkùmè mǎè duò tikǎmbùǎti. ⁹Ti Yiè nKuyie nkuù te kè ti tǔǎke kù ti duò ndiù ei menaamiè nnè mecekùǎ ndè pǔǎ ndè. ¹⁰Dèè kpéi nte kè m pǎni ti Yiè nKuyie nkùù n te tidipǎnti, kù ti duò nkèè tenkè kpeti.

Kǎa dèè memme á dè Írnné a Yiè nKuyie nkùù da te ku ìikè, kékǎnke kè kù bǎntè. ¹¹Dè mǎnni kè diwèi nda bo ti Yiè nKuyie nkùù da te kù da dǎǎ mèè sǎǎ nkpéi fí nnè a cǎtè kǎbe nè Defiibe nè bepǎǎbè bèè bo di kó ketenkè mieke.

Isidayeeribe dò nke ní duó ndè dibenni táǎnni Kuyie

¹²Dibenni táǎnni kè di dèite di diiti ke dèè, dí ti berí kèdeite depíindè ke duó nDefiibe, nè bepǎǎbè nè iciribí nè bekúpobè bèè di bonè, kè bèè pété kédí kénsǎnnè. ¹³Memme bá wè bo nákéme ti Yiè nKuyie nkùù di te ke dǎ: N duómumu dèè dò nkéduó nDefiibe nè bepǎǎbè nè iciribí nè bekúpobè, ke túnne a dǎú ndinùù ke yè ndè ní ndómme, n yí yè ndèmarè, n yí yóu dèmarè. ¹⁴N do kari dii mǎnni mukúù, n yí di de kó dèmarè, m me ndo í dèite dèmarè n sí ndiù mǎnni, yoo m pǎ de kó dèmarè ocí. N Yiè nKuyie nkùù n te, n túnne mu a kpeti tímou, nè a tannǎ a n duó ndè. ¹⁵A cǎsǎátè bo kǎnkè nke, wénténi kédǎǎ a nitibè Isidayeeribe mesǎǎ nnè ketenkè a ti duó nkè, a do béimmu kǎikú ke dǎ, a yóo duó nti yembè ketenkè menaamiè nnè mecekùǎ ndè pǔǎ nkè.

Kuyie ntǎátémè Isidayeeribe

¹⁶Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù duómumu yíe nyIsidayeeribe dinùù ke tú: Bá wè ò ntú ku kuó nè ku tié nkéndǎori dè yè mmù nè o yèmmè memou nè o wènni dimou. ¹⁷Di duó nkè di Yiè nKuyie béimmu yíe nke íkú ke yè nkú yóo ntú di Yiè nKuyie nkùù di te, ke nsǎ kè di tǔ nku kó kuce nè ku kuó, nè ku tannǎ nè ku tié nke dǎori dè yè mmù. ¹⁸Ti Yiè nKuyie nduó nkè di béimmu yíe ke íkú ke yè ndí yó ntú ku kǎbe ke kù di te, kè di tǔ nku tannǎ yemou kù di náké ke yè ndè ndómme. ¹⁹Di Yiè nKuyie nkùù di te kù dǎ dí mbaké yebotè yemou kù dǎǎ yè, kè nyè kpeñinè, kè di yètiri nyè feínè, kè di sǎnni nyè deunè. Kè dí ntú kubotí kùù cǎǎ, nti Yiè nKuyie nkùù di te, kù ti ndi náké.

ISIDAYEERIBE BAÀMME METAUMME KÓ DIBANNI

27

Kuyie nyèmmè Isidayeeribe fí nyetǎrè ditǎri Ebaadi

¹Kè Mǎyiisi duó ndinùù Isidayeeribe ke dǎ: Dí ntú n di duó nyiù kuó yíe nyimou. ²Kè di sènté dii mǎnni kukó nSuditèè ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè, dí túóté yetǎrè dieyè kè yè fíi, nkè yè mǎ mmumòmumu péimú, ³kéwǎri yè ínkè ikuú ndi tié nyi imou, kè di pǎtè kúkó nSuditèè ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do béi nkéikú ke dǎ kù yóo duó nkè di yembè menaamiè nnè mecekùǎ ndè pǔǎ nkè, ⁴kè di sènté kúkó nSuditèè dí fíi nyetǎrè n di náǎ nyèè kpéi nyie Ebaadi tǎri ínkè, kè yè mǎ mmumòmumu péimú. ⁵Dí dè maǎ diwǔǎtǎnni ti Yiè nKuyie nkùù di te nè yetǎrè di í ciéké yè nè timátí kó kunenkú makú. ⁶Yetǎrè di bo maǎnè yè diwǔǎtǎnni ti Yiè nKuyie nkùù di te, di báǎ yè ciéké. Dè kó diwǔǎtǎnni ínkè nke di yóo fiémè ti Yiè nKuyie nkùù di te iwǔǎ kétuǎ. ⁷Dí kù fié iwǔǎ metaumme kpeyi di yóo dè nyi di, ti Yiè nKuyie nkùù di te ku ìikè nè diwèi. ⁸Dí wǎri yetǎrè yenyè ínkè Kuyie nkuó náǎnti tímou, kè dè nfei mesǎǎ.

⁹ Mèrìme Mòyiisi nè iku5 nìùbè nè Defiibe kè bèe náké Isidayeeribe bémou ke dà: Cíékénè, kèmmúnè! Yíe ndi naá nti Yiè nKuyie nkòbe mbe. ¹⁰ Yiennè tũnkè kù di náá nti yíe nkétũnne ku tannò nè ku kuó kù di náá ndè yíe.

¹¹ De kó diyìe ndi Mòyiisi duómmè Isidayeeribe dinùù ke dà: ¹² Kè di sènté dii mǎnni kukó nSuditèè: Ntenè bèè yóó deke ditàri Karisimmu kèpā mmesàà nyIsidayeeribe: Simmeòò nè Defii nè Sudaa nè Isakaa nè Sosefu nè Bensamee naàmùnti kòbe. ¹³ De mǎnni kè Dubenni nè Kadi nè Asee nè Sabunòò nè Danni nè Nefutadii bèè naàmùnti kòbe yóó deke ditàri Ebaadi ìnkè kèmbuò nkusiñkù.

Meyei ntepiùtè

¹⁴ Dende Defiibe yóó pìèkémè Isidayeeribe bémou ìikè ke dà:

¹⁵ Wèè bo waá dibòò mari yoo wèè bo yie ntimáti kéuté kè dèe naá ntetenkaanité, kòo tè sǎnnè, dè dò nyisòke nyi di Yiè nKuyie nkùù di te ku ìikè. Kè wèè dè dǎd de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò.

¹⁶ Kè wèè í dake o cice nè o yò be kpéi de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò.

¹⁷ Kè wèè fũù nho cèpèetitùù kó mupérímù mǎnku kó ditári de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò.

¹⁸ Kè wèè fétinne kuyũònkù, de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò.

¹⁹ Kè wèè beké siyáábisi kó tibeénti okúpokù ìnkè, yoo deciribire, yoo opòò, de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò!

²⁰ Kè wèè duónè o cice pokù, de yiè mbo yà! Ke yè ò fietemè o cice kpere nde. Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndo!

²¹ Kè wèè duónè fèòfè mafè, de yiè mbo yà! Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò.

²² Kè wèè duónè o tǎũ yoo o yò yanti kou nwe yoo kè bè wè mbe yò ke cáá mbe cice, de yiè mbo yà! Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò!

²³ Kè wèè duónè o pokù yò de yiè mbo yà. Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò!

²⁴ Kè wèè poté o kou tǎu koò kǎute, de yiè mbo yà! Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò!

²⁵ Wèè cǎutè ticuuti ke kùò wèè í càarè mùmamù, de yiè mbo yà! Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndò!

²⁶ Kè wèè í tũnne ikuó ì nyèmmè, de yiè mbo yà! Kè Isidayeeribe bémouu cóuté ke dà: Dè mme ndo!

28

Kuyie ntumè kù yóó dǎd Isidayeeribe mesàà

¹ Kè di kènté ti Yiè nKuyie nkùù di te ku tannò n di tiè nyè yíe nke yè yie nke dǎari yè yè mmù. De mǎnni ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo duó nkè di botí kpenke kèpèètè ibotí imǎu ì bo ketenkè ìnkè. ² Kè nsà kè di yie nke kènté kù tu mù, nte kù yóó di dǎd mèè sàà:

³ Kù yóó dǎdmu mesàà mbèè bo dihei mieke nè bèè bo depaa. ⁴ Kè di pié kèsũũ nkè di diiti mpeí mesàà, di nàake nè di pièti kè dèe sũũ. ⁵ Kè di níi kǎũ di diiti kèpíe ndi mèmmeí, bá muyuo mbáa kuoté di konkuye mieke. ⁶ Di níi yó nyeti kè ku sàà ndi bonèmu kè di nkũntini kè mè di bonè.

⁷ Kè di dootitòbè me ndi do dii mǎnni ti Yiè nKuyie nkùù di te kù duó nkè dí bè na. Kè bè do kǎriní ke kèriní kuce kùmáà bèe coké kétũnne ice ìyiekè. ⁸ Kù bo

di dɔ̀d mɛsàà kɛtɛnkɛ kù di duò nkɛ miɛkɛ. Kɛ di buɔ mpíéké tidiiti, kɛ di dɔ̀ri dɛ kó dimàà nyíé.

⁹ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di dɔ̀d kubotí kùù cǎǎ nkùnku ku kpéí kɛ nsà kɛ di yie nku tannò kɛ tũ nkù yɛ ndi ntũ nyii cɛ, kù ti mbéi nkɛ íkú. ¹⁰ Mɛmmɛ ibotí ii kó dimàà bo kɛtɛnkɛ Ìnkɛ imɔu ì yóó yàmè ti Yiè nKuyie ndi cǎǎnmémɛ ku kpéí nkɛ ndi dé. ¹¹ Di Yiè nKuyie nyóó di dɔ̀dumu mɛsàà kù do béi nkéíku kɛ dɔ̀ kù yóó duò nkɛ̀ tenkɛ di yɛmbè kɛ miɛkɛ, kɛ dí pié késũũ kɛ di wũs sũũ nkɛ di diiti mpeí. ¹² Ti Yiè nKuyie nyóó kpetému yewetibòrè kédus nkɛ fetaafe ñniù fe mǎnni kɛ kù di dɔ̀d mɛsàà, di dɔ̀ri dɛ demɔu kɛ dɛ nyié, dí yó mmòkɛ kɛ penni ibotí tɛi. Di báá mǎnté kɛ ì di pente. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkuù yóó di níi nyibotí imɔu ìikɛ di báá tũnne dɛ fǎnkúò, dí yó nni ibotí imɔu bá dii mǎnni, kɛ nsà kɛ di yie n di tiè nku tannò yè yie. ¹⁴ Di báá yóu di bo mpímmè n di tiè nti yie, kɛ ti bùtínné kéffé iwũs yebokè.

Kuyie ntumè kè Isidayeribe yete ku kpeti kuu bè poté

¹⁵ Kɛ di yie nkɛ kénté dɛ kó itii, di yóó yà mèè sàà mme ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó dinùù, m mɛ ndi tiè ndi yie. Kɛ di mɛ nyete kɛ í tũnne ku tannò nè ku kuó ¹⁶ kù bo cǎs bèè bo dihei nè bèè bo depaa. ¹⁷ Tidiiti báá ta di mǎmméi miɛkɛ, muyuo mme mbáá buoté di konkuye miɛkɛ. ¹⁸ Kù bo di mǎntɛ kupeitóo di diiti mɛ mbá mpeí di naàkɛ nè di pièti nè di bɔs dɛ báá sũũ. ¹⁹ Di níi yóó yènè kusĩnkù nku kéwɛtɛnni kusĩnkù.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó di potému kɛ dɛɛ di di, kù yóó cǎsɔmu di dɔ̀rimè mɛmɔu, kɛ di kù kédeé bá dɛ báá ɔtɛ di dɔ̀ri mèè kpéí nkɛ kù bùtínné. ²¹ Kù bo di bǎntɛ mutenkũũ ndi yóó ta kékari kɛ̀ tenkɛ miɛkɛ, kɛ mù di deè. ²² Kù bo di bǎntɛ tikũɔnti nè timiétí, nè mumǎmmú yɛimu, kɛ fetaafe yietí kɛ fetũ̀rífɛe pĩ ntidiiiti depaa nkɛ tii kpéí. Dɛ yó mme ndi ɔ nkɛ di yàa deènè. ²³ Tiwɛti bo kpenkɛ disɔ̀wũ̀d kǎmɛ kɛ kɛtɛnkɛ kpenkɛ timátí tɛmè. ²⁴ Fetaafe na nniùmè kutáayukú kuù né ndáátí, dɛ yó mme ndi dò nkɛ di yàa kù kédeènè. ²⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu kɛ di dootitabè ndi nɔ, kɛ di kɔ̀ri mudoò kɛ kéri kuce kumáa bè di na kɛ dí coké kɛtũnne ice iyiekè, kutenkù kó yekpàatiyɔ yemɔu bo yà tii di tũ̀kɛnɛ kɛ yɛ kǎmbùditi do. ²⁶ Di bo nkɔ tinòti nè tikpasĩnti kɛ dɛ di yo mbá òmòu í dɛ bǎnnè.

²⁷ Ti Yiè nKuyie nyóó di bǎntɛ yenúútɛ nyɛ kù do bǎntɛ yè Esibiti kɔbe, di fɛ̀ bo nyièni, mekpàà bo di pĩ nnè yemɔu nsĩnyè kɛ dɛ bá ndò nkétaa nkémieté. ²⁸ Kù bo di bǎntɛ kuwáátóo nè tinɔnyũ̀nti nè tifentiti. ²⁹ Kɛ di nháǎntɛ kuyie ncuoké tiyũ̀nti kǎmɛ. Di kperɛ marè bá nyié bè yó ndi fɛ̀ũnkomu kɛ fekú di kperɛ, kɛ di sou nkɛ yo ndi kperɛ bá òmòu í di teennè.

³⁰ Di níi bo tǎátɛ besapàmbè kɛ ndó képuoke kɛ betɔ̀bè beè bè duónè. Di níi bo maá sicéí kɛ báá si ta, kébuotí di paa ndɛtie mbè tu dɛ fɛ̀nyí kɛ báá tɔ̀u dɛ be. ³¹ Bè bo nkòu di naàkɛ di ìikɛ kɛ di í ì yo, bè níi bo deite di sǎmmarímú di ìikɛ kɛ dɛ deè. Di dootitabè bo kpaake di pe nè di bɔs bá òmòu báa di teennè. ³² Ibotí tɛi bo dei di nitidabí nè di nitipobí kékònnè, kɛ di níi ntũ̀ nkébuó kuce, kɛ di nuò nhou kékpéí, bá di báa na kédò timati. ³³ Di níi bo kúútí kɛ ibotí tɛi ii feke dɛ kó tidiiti nè di paa nkó yetebe, kɛ dɛ di. Bè bo ndi fɛ̀ũnko kɛ di naù sǎá. ³⁴ Di bo yà bè di diimmu mèè sɛrĩmè, kɛ mè nte kɛ di wááté.

³⁵ Ti Yiè nKuyie mbo di bǎntɛ yemɔu nsĩnyè, kɛ yɛe pĩ ndi núu nnè di kpèrè nè di yo nè di taàkoo bá yè bá ndò nkémieté.

³⁶ Ti Yiè nKuyie mbo du5 nkè bè di p̄m̄mú d̄indi nè di yembè nè di kóo kpààti kékònnè dihèi di í yé di, kè di mbáá sibɔatenkaani bè d̄ònnè s̄i ideí nè yetárè. ³⁷ Ti Yiè nKuyie mbo di du5 nyì botí mièke, dè bo ì di nè t̄i yóo di tuàkení, ì bo ndi s̄áá nkè di daú.

³⁸ Di níi bo buotí péu kédèite s̄ampó, ke yé fecofe yóo dè càakoómè. ³⁹ Di níi bo buotí finyī kó detie di me mbáá t̄òte de kó dibii kè n né báa buónè di bo yàmè de naà, ke yé yebiè yóo dè càakóómè. ⁴⁰ Di yó mmakemu detie mbè tu dè odifíè di me mbáa pe nde kó mekùò, ke yé de be de yuommè. ⁴¹ Di bo pié ibí initidaaì nè initipòì ì me mbá ntú di kpeyi, ke yé di dootitabè yóo ì p̄m̄múme kékònnè. ⁴² Yecádúò mbo cáákoo di tie nnè di tebiiti.

⁴³ Bepòòbè bèè di bonè bè bo ndeeti, kè di cuti. ⁴⁴ Di bo kpaake di kperè kè bè ndi penni di me mbáa péte dèmarè kè bè pènte. Bè bo ntú diyuu kè di tú kuyóu.

⁴⁵ De kó meyei mmemou yóo di tuàkenímu, mè dotimu di ìnkè ke bo ndi kòu ke yàa di deenè, ke yé di í yiemme ke t̄unne ti Yiè nKuyie ntannò nè ku kuó, kù di du5 ndè. ⁴⁶ Di yóo de nya kèbanté Kuyie nyēiti ntimè d̄indi nè di yaábío.

⁴⁷ Kè di í yie nkè p̄i nti Yiè nKuyie nkùu di te ku t̄ommú nè diwèi nè kuyèhnaatí di tu5 ndii m̄ònni, ⁴⁸ ti Yiè nKuyie mbo di ànnè di dootitabè nou mièke kè di mp̄i mbe t̄ommú nè dikònni nè sinéyēi bá di ténke báa péte dèmarè, kè kù di dii mmesémmè kè dí mme yo ke yàa kú kèdeènè. ⁴⁹ Kù bo ìnni kutemmanku kó ibotí, di í yo ì kó tináahti kè ì di do fecirife 55 p̄i mmèè botí fē d̄ó dè. ⁵⁰ Bè yó ntú benitiyonkubè mbe bè í yó ndé bekótibè, bè me n yí yóo ku5 nyibi mesémmè. ⁵¹ Bèè yó nyo ndi wū5 nè di diiti bè í yóo di sú5 ndèmarè, tidiiti yoo menapammè mekùò nyoo di naabiti, yoo di pebí, yoo di b̄obí bèè yó ndè yo nkè di k̄onnè dikònni ke yàa deenè. ⁵² Bè bo pi di ekè yemou ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di du5 nyè di tenkè kemou mièke kè di maá iduotí kperiyi ke yé fii nkè di yèmmè yè naatinè, bè bo ndi pi kè de kó iduotí yàa duónè. ⁵³ Di dootitabè bo di tannè mesémmè nè meyeñcaarimè diemè mièke, kè di ku5 di bí ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di du5 nyi initidaaì nè initipòì kécááké. ⁵⁴ De m̄ònni oniti wèè tu onitisàu ke yòò nhò bo nwúo o yōfū5 kabè nè o pokù ò dounè wè nè o bí fenòns̄infè. ⁵⁵ Ke yé ò yóo kuómè o bí kéndó kécááké, ke í ndó k̄etoténè de kó imaa nho pokù nè o bí s̄onyi ì kpaá, ke yé di dootitabè yóo di diimmè mesémmè, kè di tannè meyeñcaarimè mièke kè dèmarè ténke í kpaá di tenkè kemou mièke. ⁵⁶ Oniti wèè do 5 ntú onitipoyònnwè ke m̄ake diwèi, wèè do í daati ke naù ketenkè mekperimè, ò bo nwúo nde m̄ònni o dou nè o bí fenòns̄infè. ⁵⁷ De m̄ònni de kóo nitipòkù bo peiténí d̄ebire kékónté kè dè kùo kécááké disòri nè de neititòu, ke yé di dootitabè yóo di diimmè mesémmè kè di tannè meyeñcaarimè mièke bá dèmarè ténke bá nkpaá, di tenkè kemou mièke.

⁵⁸ Kè di í dàate ke t̄unne ti Yiè nKuyie nku5 nè ku tannò dèè w̄ari dipátiri dii mmieke ke m̄òte ti Yiè nKuyie nkùu di te ku kó kufōwaá kunku kùu yètiri féi ke duò tikònbuòti. ⁵⁹ Kè meè d̄ake kù bo di potè tiyēiti tibotí tibotí, kè di bonté mumòns̄immú mùu í deu nè yemuo ns̄inyè yèè í mierí. ⁶⁰ Kù bo di bonté tiyēiti kù do bonté ti Esibiti kabè ke dí tì yà kénkpeutí. ⁶¹ Tiyēiti nè mumòmmú mubotí mubotí mùu í w̄ari di mpátiri mièke, ti Yiè nKuyie mbo mù ndi bonté kè di nkò nkè yàa deenè. ⁶² Benitibè s̄ampórè di mièke bèè yó nkpaá, d̄indi bèè né do s̄u siwāā dòmmè tiwetì, ke yé di í yiemme ti Yiè nKuyie nkùu di te ku kpeti.

⁶³ Dè do kù naatimè kè kù di dṵṵ mesàà, dè me nkù naati kè kù yóó di deè ke di deite ketenkè kù di duṵ nkè kè di yóó kari ke mièke. ⁶⁴ Kù bo di cíe nkè di taá ibotí tɛi kó mutentáá mmieke kɛ́fié i kó yebàkè iwūṵ, sitenkaani idéi kpesi nè yetàrè kpesi dín-di nè di yembè di do í yé dè. ⁶⁵ Bá di bá mmàke de kó ibotí mièke teomputè, di me mbá mmàke difṵtṵ, ti Yiè nKuyie nyóó di ànné iyíèke nyi kè di yèmmè caàrè, kè dè di di. ⁶⁶ Mukū mbo ndi kɛ́tiri kè di nyíèkù di bo kúmè kè di kṵmbùṵti duṵ keyènkè nè kuyie. ⁶⁷ Di nuṵ mbo yà dè, dè bo nte kè di kṵmbùṵti nduṵ kè dè wenté di ntú: Dèe mṵnné kényuoté, kè dèe yuoté kè di ntú dèe mṵnné kéwènté. ⁶⁸ De mṵnni ti Yiè nKuyie mbo di tanné tesántè tètè cènti menie nyínkè kè tè di sée kè di ténne Esibiti ketenkè di do bo kè kù di nàkè ke dṵ: Di ténke báá yà dè kó ketenkè, di yó nke nfitinè dimáa di dootitabè kè bè di dṵri tidaati kè di pí mbe tṵmmú, bá òmṵu bá mbo wèè bo di donté.

MŪYIISI NÀKÈ TÌ MESŪMME

⁶⁹ Nte metaummè kó tináahti ti Yiè nKuyie ndo nàkè tì Mṵyisi, kòo bo mè dṵṵnè Isidayeeribe Mṵabu kó dihei mièke, kémbúúti kù do bè dṵṵnè mè Odebu tãri Ìnkè.

29

Kuyie ndṵṵ tì Isidayeeribe kpéi

¹ Tinti kó difṵnkúò kè Mṵyisi tí nyIsidayeeribe bəmṵu kè bè nàkè ke dṵ: Di yámu di mṵmṵmbe ti Yiè nKuyie ndṵṵ dè Esibiti kó ketenkè kemṵu kṵbe nè be kóo kpààti nè o kó betūmbè bəmṵu. ² Di yámu kù bè yáákémè nè yebenkùyè nè kù dṵṵ tì dieti. ³ Nè yíenni ti Yiè nKuyie mme nyí di pā meyèmmè di bo banténè mè, kù me nyí di duṵ nyinuṵ ndi bo yānè ì, kù me nyí di duṵ nyeto di bo keènè yè. ⁴ Merṵme ò béimmè ke dṵ: Kù do di dèmmṵmu Esibiti kè di í dikpáa tedontè mièke yebie nsipisínàà, di yààti mè nyí kɛ́ri, di neṵti me nyí ndèè. ⁵ Dè do í békú di bo pūnnémè pṛṛ kécááké, yoo di bo kuṵtimè menáa mbè tumè difṛṛ kɛ́yà, yoo metṛmè mèè muṵ. Ti Yiè nKuyie nkuu do dè ndi duṵ nkè di bo banté kù tumè ti Yiè nKuyie nkùu di te. ⁶ Ti tṵòkɛ́ni dṵi mṵnni di mbṵri, kè Esibonni kóo kpààti Sionni nè Basāa kóo kpààti Ōku, kè bèe yènni ke ti do mudòò kè tí bè na. ⁷ Ti de nfiète be èi kédúṵ Dubenniibe be kó ketenkè nè Kadiibe nè Manansee kó kuwuṵ nkṵbe dikéè. ⁸ Dèe kpéi nte kè di dṵ nkéndake kémpí tináahti ti Yiè nKuyie ndi taunnè ke di nàkè tì kè di bo ndṵri ti yèmmè. Merṵme di dṵri dèè kó dimáa demṵu dè bo nyíémmè.

Isidayeeribe dòmmè kéndake Kuyie mbè dṵṵnè mèè taummè kpéi

⁹ Dín-di Isidayeeribe dimṵu yíe nkó diyíè di cómmú di Yiè nKuyie nyíikè nke nè di wuṵ nkó bekótíbe nè di naamṵnti kó bekótíbe nè di kó behāāpàmbè iwṛí yembè, ¹⁰ nè di bí nè di pobè nè bepṵṵbè bèè bo di kó dikari ke di kṵu idéi ke di do mmenie. ¹¹ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di dṵṵnèmu metaummè bāmbà, kè di yie nku taummè kó ikuṵ. ¹² Kù di taunnè ke dṵ dí ntú ku kṵbe mbe. Kù ti ndi nàkè ke yṛ mmù, kù dṵṵnnè di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakṵbu dinùu ke Ìkú ke yṛ mmù. ¹³ Dṵi mǵá dṵke kù dṵṵnè mè de kó metaummè ke béi nke Ìkú, ¹⁴ nè bèè cómmú die ti Yiè nKuyie nyíikè, kè kù bè wúò nè bèè í dè bo yíe, kù bè dṵṵnèmu metaummè.

¹⁵ Di mṵmṵmbe di yému ti do bo Esibiti kó dihei ke dòmmè, nè di kṛtè mèè boti ibotí tɛi kṵbe ke tṵòkɛ́ni die. ¹⁶ Di yámu be kó isàke bè dṵṵri ì nè be bṵotenkaani, idéi kpesi nè yetàrè kpesi nè timáti péfti kpesi nè mesṵo nkpesi. ¹⁷ Tūnké di mièke

òmòù bá mbo onitidùù yoo onitipòkù yoo kuwuo makù, yoo kunaàmùnkù makù kou wèè bo yete ti Yiè nKuyie nyie nkétũnne de kó ibotí kàbe, òmòù di mièke báá naá nfeikénfè tiife. ¹⁸ Di mièke òmòù báá keè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù béi ntí kékù kénsántí omáà nè o yèmmè mièke ke tũ: Bá kè n dɔari n dɔ dè m bo pété diwèi, bá kè n taunè òmòù mubòófèù mièke, de kpèti í bo. ¹⁹ De yiè, ti Yiè nKuyie mbáá yie nkòò cífè. Dè kù yóumu kè kù mièke ò còú, meyei nkù nàké mèè kpéi mèè ò doti, kè kù bo deite o yètiri ketenkè ìnkè. ²⁰ Kù bo ò cànnénè Isidayeeribe kó iwuo ntei kù bè dònè metaummè ke nàké mèè yei nkpréi nkè mè wàri di mpátiri mièke kè mèè ò do.

Ti Yiè nKuyie mpotémè Isidayeeribe

²¹ De mɔnni kubotí kùù bo sɔoté di bí nè bepòbè bèè bo ítení yehèkè détiyè kétanní di kó dihei bè bo yà di Yiè ndi bɔnté mùù mòmúù nè kù di puoti tii yéiti kébéi nke dɔ: ²² Be kó dihei muhápòpòo nnè mukókúú nnè muháá ndeè di còútò, dèmarè í dò mbótinnè, dèmarè í pèi, bá timùti í yiè. De kó dihei naánnè Sodammu nwe nè Komoo nè Adima nè Seboimmu. Ti Yiè nKuyie mmieke do yè yè, kè kùu yè còú. ²³ Ibotí tei bo mbékú ke tũ: Yé dè dòmmè kè Kuyie ndòò mie mbotí de kó ketenkè? Dè dòmmè kè ku mièke di còútè mie? ²⁴ Kè bèè bè tènè ke dɔ, bè tôte mèè kpéi nke Kuyie mbè dònè mèè taummè kunku be yembè do tũ nkù. Kù bè dènnení dii mɔnni Esibiti. ²⁵ Kè bè tũnne yebòkè bè do í yé yè ke kònkù ke yè báá. Be Yiè nKuyie mme ndo í yie mbè bo yè tũnnemè. ²⁶ Dèè te kè kù mièke còútè de kó dihei, kè kù duò nkè meyei nkù nàké mèè kpéi, kè mè wàri di mpátiri mièke kè mè bè do. ²⁷ Nè kemieke nke ti Yiè nKuyie mbè dèimè be tenkè mièke, ke bè yóu ke bè yèetoo ketenkè tekè, bè mè mbo kè yie.

²⁸ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù yé dèè sòri ke ti benke ikuó ti bo nyé ì tinti nè ti yaábíó sáá, kèntũ nyi yè mmù.

30

Isidayeeribe yóó wète kètũnnemè Kuyie

¹ Kè Mɔyisii sɔoté kébéi nke dɔ: N ti ndi nàkému kè n tu kè di yie ti Yiè nKuyie nkpeti dí yà mesàà, kè di ti yete dí yà meyei. Kè di baá cífèkè ke yete ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpèti, kù yóó di yeetoomu ibotí tei mièke kè dí nkè bo kètoti di yèmmè tii di tũðkení ti ìnkè. ² De mɔnni kè di wètení ti Yiè nKuyie nkùù di te ku borè dindi nè di bí nè di yaábí kékénté ku kpèti nè di yèmmè memòu, bá wè nè o yèmmè memòu m mè ndi tiè ntí yie. ³ De mɔnni kù bo di kuó mmesemmè kéwète kèfítí mbèè do ciété ke bè kpènnení. ⁴ Bá kè bè di to ke kòtenè ketenkè mànkù. Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo kè ndi tíf nké di túóté, ⁵ kèkpènnení di yembè tentáá nkè di kari ké mù tieke kè kù di dɔò mesàà kè di sũũ nképèté di yembè do màmè. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nku mòmmonkuu wénkũnne di yèmmè dindi nè di yaábí kè dèe yie nkè dí kù dake nè di yèmmè memòu bá wè nè o wènni dimòu kè dèe yie nkè di nfòù. ⁷ Meyei n di nàké mèè kpéi nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kùu mè bɔnté di dootibòbè bèè di ní nke di fèũnko. ⁸ De mɔnni kè dindi nè wète ke yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpèti ke tũnne ku tannò n di tiè nyé yie. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di dɔò diwèi di tòmúù mumòu mièke, kè mù nkéri séi, kè di pié péu kè di wũ pié mediè nkè di kùútí, di deite mesàà. Dè do kù naatimè kè kù ndòari di yembè diwèi, dè bo wète ké me nkù narike kè kù di dɔò mesàà. ¹⁰ Di bo yà de kó mesàà ke nsà kè di wètení ti Yiè nKuyie nkùù di te

ku borè nè di yèmmè meməu, ke tūnne ku tannò nè ku kuó dèè wàri di mpátiri mieke, ke kù dó nè di yèmmè meməu bá wè nè o wènni.

Kuyie nnaànti í dò nkéyēke a bo ti bantémè

¹¹ M me ndi tiè nyèè tannò yie nyè í yóu, di báá yēke di bo yè tūnnemè. ¹² De kó yetannò í bo tiweti kè di né bo yī: We mbo deke keŋkè ké yè waanni ké ti náké ke tí yè tūnne. ¹³ Yè me nyi bo dāmèèri diyáa teri kè di bo n tú: We mbo sénté dāmèèri kékote ké yè waanni ké ti náké, kè ti yè kèè ké yè tūnne. ¹⁴ Dè í dò mmemme. Kuyie ntannò di bonèmu, ke bo di nò mieke nè di yèmmè mieke. Ndəərinè yè yèmmè.

Isidayeeribe dōmmè kétāātē mufōmmu kó kuce

¹⁵ Díndi Isidayeeribe n dōu mmufōmmu mmu nè mesàa, mukūū nnè meyei ndi ìkè. ¹⁶ Deè te kè n di náa nyie nke tú dí ndó ti Yiè nKuyie nkuù di te kèntū nku kó kuce nè ku tannò nè ku kuó nè ku tié, memme di bo nfòumè kēsūū, nkè ti Yiè nKuyie nkuù di te kè kù di dōd mesàa di yóo ta kèè tenkè mieke kékari. ¹⁷ Kè di me mbūtinné ti Yiè nKuyie nke yete ku kpeti ke tūnne yebokè ke kōnkù ke yè báa, ¹⁸ n di náammu yie nke n tu, di kóo mōu í yó nkpaá ke bo bá omáa, di we báa yī yedèè di yóo sénté kukó nSuditēē kékari kèè tenkè mieke.

¹⁹ Keŋkè nè ketenke dè kèèmu n ti ndi nákéme, ke wúo n dōummè mufōmmu nè mesàa, mukūū nnè meyei ndi ìkè. Tāātēnè mufōmmu kè dèe yie nkè dí nfòu kémante díndi nè di yaabí. ²⁰ Bá wè kòò ndó ti Yiè nKuyie nkuù o te kényiye nku kpeti ké kù taunè omáa. Kù bo nte kòò nfòu kémante wenwe nè o yaabí ketenke ti Yiè nKuyie ndo dāunnè dinùu di yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakabu kéikú ke dō kù yóo bè duó nkè mieke.

MƏYIISI CAUMME ISIDAYEERIBE NE Ò KUME

31

Kuyie ntāātēmè Sosuwee kòò bo cōuté Məyiisi

¹ Kè Məyiisii kōtení kébéinnè Isidayeeribe beməu ké bè náké ke dō: ² Yie n tū̀ke yebie ntekòutè nè sipísidé (120) ndi, n ténke báa na kəmbo n kó difítiri ké ndi ni. Ti Yiè nKuyie nni nnákému ke tú, n yí yóo sénté kukó nSuditēē. ³ Ti Yiè nKuyie nkuù yó nni di ìkè ke pōnti yehékè kè di kati, kè Sosuwee ndi ni. Ti Yiè nKuyie nkuù ti náké. ⁴ Kù dōd mēè botí Aməriibe kpàatibè Sionni nè Ōku, ke pōnte be ekè ke bè kù. Kù yóo me nyi de kó ibotí, ⁵ ti Yiè nKuyie nyóo bè ānnému di nou mieke kè dí bè dōd n di náké ke yè ndi yīmè. ⁶ Tēinnè kémote dikōmbùd di bá nkpeuti be ìkè, di kōmbùditi bá mbè duó, ti Yiè nKuyie ndi bonèmu, kù í yóo di yóu bití, kù í yóo di bōntóo.

⁷ Memme kè Məyiisii yú Sosuwee Isidayeeribe beməu ìkè kóò náké ke dō tēi nkémote dikōmbùd! Fṣṣ yóo tannè Isidayeeribe dihei ti Yiè nKuyie ndo dāunnè be yembè dinùu kéikú ke dō kù yóo bè duó ndi kè bèe kari. Fṣṣ yóo di mbè totí. ⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù yó nni a ìkè kù í yóo da yóu, kù í yóo da bōntóo, a bá n yīkù kaa kōmbùditi nduó.

Kuyie nkuó pátiri Isidayeeribe dò nke níi kaa ndi yebie nyèyiekè yèyiekè

⁹ Memme kè Məyiisii wāri Kuyie nkuó pátiri dii, nkè di duó nDefii bí ikuó niùbè ì do tou Kuyie ntaummè tou nè Isidayeeribe kó bekótibè. ¹⁰ Kòo bè duó ndinùu ké bè náké ke dō: Yebie nyèyiekè yèyiekè di dōu nyè ke níi bo yóu bèè di bannè be bàà. Di mbaa ntitouti kó dibanni. ¹¹ Kè Isidayeeribe beməu kōtení

dii m̀n̄nni ti Yiè nKuyie nyiikè kù tããtè dii b̀r̀ri, dí kaa nde kó iku5 Isidayeeribe bem̄ou iikè kè bèe ì kèè. ¹² Dí tí mbenitibè bem̄ou benitidaabè nè benitipòbè nè ibí nè bepòòbè bèè bo di ekè. Kè bèe ti kèè káyíétè bè bo ndémè ti Yiè nKuyie, kètũnne de kó iku5 im̄ou kéndòari ì yè mmù. ¹³ Kè bè bí ì ì yé dèmarè, kè ì ti kèè káyíétè ì bo ndémè ti Yiè nKuyie yewe yem̄ou di yó nfòu yè, di yóó sénté kukó nSuditèè kéta dii èi kékari.

Isidayeeribe yetèmè Kuyie

¹⁴ Mèm̄me kè ti yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi ke dà: Nte yewe a yóó kú yè ke duunnì, yúnì Sosuwee kè di kote metaummè tou borè kè nh ò du5 ndinù.

Mèm̄me M̄oyiisi nè Sosuwee bè kòtemè kéta metaummè tou mieke. ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncútènnì diwetiri ke cómmù metaummè tou b̀r̀rinù, ¹⁶ kénáké M̄oyiisi ke dà: A kũnti a yembè kũ ñkè nke, a yóó kú kè Isidayeeribe n yóumu kètũnne ibotí tɛi bè tati kèè tenkè kobe kó yebakè, bè yó m butínnèmu, kètòte m bè d̀d̀nè mèè taummè. ¹⁷ De yiè ndi m mieke yóó bè yèmè kè m bè b̀t̀t̀innè kè bè yóu, kè meyei ndiemè nè meyeñcaàrimè diemè kè dèe bè do. Kè bèe ku5 nde yiè ke dà: Ti Yiè nKuyie nti yóu mèè kpéi nte kè meyei nti do. ¹⁸ De yiè mí nKuyie nkè n né ðake bè b̀t̀t̀innè bè d̀d̀ mèè yei nkpeí nke tũnne yebakè. ¹⁹ Wãri fe nyènfè kè fè benke Isidayeeribe kè bè nfè diè, fèe yó ntú n kóo pútíwè mí nnè Isididayeeribe. ²⁰ N yóó bè tannèmu ketenkè n do béi nkéikú ke dà n yóó du5 nkè be yembè menaamiè nnè mecekulò ndè pũð nkè. Kè bèe di kénsannè kéãnnè tikòdòtì. De kó dif̀nkúò kè n yóu kètũnne yebakè kénk̀nk̀k̀u ke yè bàá, kè m b̀t̀t̀innè kètòte metaummè m bè d̀d̀nè mè. ²¹ Meyei ndiemè nè meyeñcaàrimè dè bo bè do dii m̀n̄nni de kó feyènfè fèe yo ntú n kóo pútíwè, ke yé be yaabí yó nfè dièmmèmu sáá. M p̀n̄nke yému be yèmmè kè bè mu nyí ta ketenkè n do béi nkéikú ke dà, n yóó bè du5 nkè.

²² Mèm̄me kè M̄oyiisii wãri de kó feyènfè de kó diyèi kè fè benke Isidayeeribe.

²³ Kè ti Yiè nKuyie ndu5 ndinù Nunni bire Sosuwee ke dà: Tèf nkémòote dikòm̀b̀ù! Fòð yóó tannè Isidayeeribe ketenkè n do béi nkéikú ke dà, n yóó bè du5 nkè. M mómmu5 n yó nda bonèmu.

²⁴ Kè M̄oyiisii wãri de kó iku5 im̄ou dipátiri mieke. ²⁵ Ò wãri dii m̀n̄nni iku5 kédeè kénáké Defilbe bèè tou ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke dà: ²⁶ Ntonè de kó dipátiri kè di d̀u5 nti Yiè nKuyie ntaummè tou borè, dii yó ntú di kó bepútibè. ²⁷ Mí m̄M̄oyiisi n yému di to kpeñnimè kè di yetírí ti Yiè nKuyie nkpeti, n kpaá ke fòumu ke bo di cuokè, kè dè d̀ò mmiè nkè n né bo kú kè dè ndòmmè? ²⁸ Tíinnènni dim̄ou m borè di botí kó bekótibè nè behããp̀r̀nkótibè kè m béi nti nnããnti kè tii ta di to, keñkè nè ketenkè kè dè nwúó. ²⁹ N yému n yóó kúmè kè di ðake meyei mmudòrimù kébútinnè n di benke kùu ce. Kè meyei ndi do yewe yèè kpaanì ye mieke, ke yé di d̀d̀mè dèè ì wenni ti Yiè nKuyie nyiikè, ke ì nkù mieke nè medòrimè yeime.

M̄oyiisi kó feyènfè

³⁰ Mèm̄me kè M̄oyiisii dentè fe nyènfè fem̄ou Isidayeeribe bem̄ou iikè.

32

¹ Keñkè kéntè n yóó béim̄mu, ketenkè keè n yóó béi nyèè tannò.

² N tié mpité fetaafè òò cóúnnímè mme,
n náàntì dàtínnému timaàntì kōme,
fetaáfèfè ò nniúmè memúpàmmè,
yenesìmbàkè ò nduòmè timúti ìnkè.

³ N yóó pīéké ti Yiè nKuyie nyètiri ndi,
nsāntínè Kuyie nti tū nkù.

⁴ Kuù tu dipèrì ke ti kānké,
ku kó ice tú isàayi nyi,
kù tu Kuyie nku timómmònti yiè,
kù òò í nyeté, kù dò nsei nwe ke wetí.

⁵ Díndi kubotí yeiku, benitiyonkubè,
di í mànnè kéntú Kuyie mbí.
Di cààrèmu, ke sīnte.

⁶ Kubotí kuù yei nke í màke mēyèmmè,
di dò nké me nyí ti Yiè nKuyie nnaà?
Di cice nwe wèè di dòò ke di te,
di tú ku kòbè mbe.

⁷ Dentenní yewe yèè pēžéte ye kpéí,
Totínè di yèmmè yebie nyèè pēžéte nè dimànni ye kpéí.
Bekénè di cicebè kè bè dí náké,
bekénè bekótibè bè yó tì ndi tuommu.

⁸ Kuyie nkùù baké kēfinkè nè ketenkè kuù totí ibotí,
kuù cíe mbenitibè ketenkè ìnkè,
kuù bè kèké itemmànke ke tū nyIsidayeeriibe kó iwuo mamè,

⁹ ke yé Kuyie nkperè tùmè ku nìtibè,
Sakòbu yaábí ii tu kù te dè.

¹⁰ Kù do bè yà tedòntè kó dikpáà ndi,
kè tikpasīnti bè fité ke kuù,
kè kù mbè kānké ke dake bē kpéí,
kù dake mēè botí ku nōnnitè kpéí.

¹¹ Fecīrife ò nheintemè fe bí yīénti ìnkè,
ke ì bebíínè mupùrìmù,
ke pīnte fe fèti,
kè fe bire marè doti fēe de còuténè fe fièti.

¹² Ti Yiè nKuyie kuù do bè ni kumáà,
dibòò marì do í kù nēínè.

¹³ Kuù do bè tanné yetārè kó dihei,
kuù do bè piúnè depaa nkó tidiiti,
kuù do bè duò nyitāfuò nkó ticièti
nè detie mbè tu dè odifé kè dè yìè yetārè kó ketenkè ìnkè,
dèè pēí kè bè dii mmekùò.

¹⁴ Kè bè nyò nyipe nè inààke de kó memiè,
ke cáá yepèbe nè yepedakè nè yebòdakè dèè ā mekùò,
ke yonnè tidisààti, ke yōnnè finyi kó menaà.

¹⁵ Yesudummu de ndi kède nképoké,

ò de ncēēke kēānné tikàdòtòti,
 kéyete Kuyie nkùù ò dòò,
 kòo kù sènkèrì kunku kùù tu o kó dipèrì,
 koò kānké, koò deeri.
¹⁶ Isidayeeriibe do fié iwūō nyi ibotí tēi kó yebakè,
 kè dēe yonke Kuyie.
 Bè do dòò isàke kperere nde kényi nku mieke,
¹⁷ kénfeu iwūō yebakè
 be yembè do í yé yè ke yóu Kuyie,
 kéntū nyebakè yèè tanní bàmbà,
 be yembè do í dake yèè kpeti.

¹⁸ Isidayeeriibe senkèrìmu dipèrì dii bè te, ke bè kānké,
 Isidayeeriibe yèmmu Kuyie nkùù bè ānné.

¹⁹ Ti Yiè Kuyie de nyà, ke dè sènkèrì,
 kè ku mieke yènní be bí initidaaì nè initipòì
 bè kù cààrè mèè kprí.

²⁰ Kè kùu béi nke dā: M bo bè bùtínné,
 kè bēe yà tii yóó bè tūòkení.

Bè tu feyanfè yeife nfe,

bè í dò nkéntá.

²¹ Bè n yóumu ke tūnne yebakè,

kè dè n yóu.

Bè tūnne sitenkaani nsi detetirè kpesi,
 ke íi m mieke.

M múnke yóó bè yóumu,

mbo túóté ibotí ìì í tú imai

kè dè mbè yóu.

M bo íi mbe mieke nè ibotí ìì í cii.

²² M mieke kó muhāā mmuū bè còuté,

kè mu kó fehāādeēnfè tūòke kudònkù,

ke còuté ketenkè nè ke kperere demou,

ke còuté ke tūòke yetārè kó yepūke.

²³ M bo bè ùté meyei,

m bo kúóté n doò be ìnkè,

²⁴ bè bo cītenè dikònni,

timíétì nè mumònsimmù dè bo mbè kòù,

m bo dúò nkè tikpasīnti mbè càá,

kè iwāàke bè dāmmù.

²⁵ Mudoò bo tanní be ei kénkòu be bí,

kè kufōwāá nhauté bèè bo sicēī,

bedapàmbè nè besapàmbè kè bè nkō,

yebíkēmpīētè nè bedakótibè bè báá yenté.

²⁶ N do dó ké bè deèmu,

bá òmòu bá ndennini be kprí.

²⁷ Kè n do í yīèkù be dootitabè bo n fuommè ke tú:

Tūi bè kùò, dè í tú be Yiè nKuyie nkùù bè kùò.

²⁸ Ke yé bè tumè kubotí nku kùù í yé kù dòòri ti,

βεμου, òμου í cii.

²⁹ Kè bè do ntú benitibè bèè cii,
bè na n totí tii nti be yèmmè,
bè na ntotí be yèmmè ke tú:
Yé ti yóó dentenè ti?

³⁰ Bè na mbékú βεμάά ke tú:
Onití omáá bo yíme kéβeti benitibè tekoupiítè (1000),
dè dòmmè kè benitibè bèdébè
bèti benitibè tekoupiítè (10000).
Kuyie nkùù tu ti kó dipèrì kuú í ti fitáá?
Ti Yiè nKuyie nkuú í ti ànné ti dootitòbè nou miékaá?

³¹ Be kó yebokè í dònnè ti kó dipèrì dii ti kánkè,
be mómmòmbe bè ti yému.

³² Bè tiimu ke dònnè Sodammu kabè
βεμβε nè Κομοο kabè be pókù nku,
bè dònnè finyí wèè peité wènwè yèbe kè yè tii ke dò mmedòmmè.

³³ Kè be naà ntii ke dò mmewaàdòmmè,
ke kòù ke dò mmedautidòmmè.

³⁴ N dè yému ke dè pí,
n dè cū́mu n yòrì miéke.

³⁵ N yóó bè fókému,
ké bè yietí meyei mbè dòò mè,
be dorimù tùòkenímu,
meyei mbo bè do dii yiè auténímu ke dèè,
be mànkù í kpaá diétiri,

³⁶ Ti Yiè nKuyie nyóó bekénèmu ku nitibè,
mesémmè me nyóó kù pinnèmu ku tómbè.
Kù bo yà dii mōnni kè be baà mbèitè,
bekperibè nè beçiribè βεμου kè bè duò.

³⁷ De mōnni kù bo béi nke dò:
Yé di bokè borè?

Yé di kó dipèrì dii di kánkè?

³⁸ Yebokè yèè do yo ndi wūā di feu ì kó mekùò nyè bo de?

Yé yebokè yèè do yò ndi naà nyè kòte ke?

Yèe íté ké di deeté,

yèe di káá nkè di pété disòrì.

³⁹ Di yàmu mí m máà mí tumè Kuyie,
n kó difōnkúò Kuyie mmakù ténke í bo,
mí te kòo niti fòù, kè mí ǝ ò kùò,
mí ǝ koute kè mí taà,
òmòù í bo m bo pí nkè wèe fietè.

⁴⁰ M bomu nsáá,
nh ǝ nkè n yòute n nòutè ke béi nti, m béimmu.

⁴¹ Nh ǝ nkè n sū́té n kpàriseú,
kè n nòutè pí ntimómmōnti,
nh ǝ í nyóu m bo peitemè n dootitòbè,

n yóo yietímu bèè n nìi mbè mànnè tìi yeti.

⁴² N yóo nii m pie mm̄nitiyī mme, n kp̄ariseú bo cááké inítim̄a, m pie mbo muoti tidaati kó meyiī, kè n kp̄ariseú kéké n dootitòbè kó bekp̄àtìbè yo.

⁴³ Yebotè, piet̄enè Kuyie nkòbe, ke yé kuù pèitemè ku dootitòbè ku nìtìbè kó dipèi, kuù poté ku dootitòbè ke pèite, ke dèite meyei nku kòbe eì ke bè cīé.

⁴⁴ M̄em̄me M̄oyiisi nè Sosuwee Nunni bire bè k̄atemè kénáké de kó feyènfè kó yetannò Isidayeeribe kè yèe ta be to.

⁴⁵ M̄oyiisi nàké d̄ii m̄onn̄i Isidayeeribe de kó tináānti kèdeè, ⁴⁶ k̄eyíé ke d̄ò: Iku5 kó tináānti n di nàké tì yie dí nti p̄ī kè tì nàké di bí, kè ì nti tū nke d̄òori tì yē mm̄. ⁴⁷ Ke yé de kó tináānti í túmè c̄énkoo kpeti, tì tu di f̄õmmu mmu, tìi yó nte kè di f̄õmmu kó yewee oke dihei di yóo sénté kukó nSudit̄ēē k̄eta d̄ii mièke kékari.

Kuyie nnàkémè M̄oyiisi ò yóo kúmè

⁴⁸ De kó diyìè ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè mí M̄oyiisi ke d̄ò: ⁴⁹ Dekení dit̄ari Abadim̄mu yómmè bè tu di Nebo kè di bo M̄oabu eì ke wetí Sedikoo, k̄ewénté dihei Kannah̄ā n duó ndi Isidayeeribe. ⁵⁰ A deètiní d̄ii t̄ari ìnkè a yóo de nkú kékò nha yembè borè, a kóo kóti An̄o kumè Òdi t̄ari ìnkè ke kò nho yembè borè. ⁵¹ Ke yé An̄o nè f̄ó ndi do í yiem̄mè ke t̄unne n nùu Isidayeeribe cuokè Mediba kó dinèbòri Kad̄esi borè, Sinni kó dikp̄àà ted̄ontè mièke, ke yé di do í benke Isidayeeribe n cáám̄mè ke kpeñni. ⁵² A yóo yàmu dihei n yóo duó ndi Isidayeeribe a me nyí d̄i tati.

33

M̄oyiisi m̄oam̄è Kuyie mme s̄àà Isidayeeribe wuò ntepītè nè id̄ei kp̄éi

¹ Nte Kuyie nkóo t̄ont̄i M̄oyiisi do yóo kú kè kù m̄o m̄è s̄àà nyIsidayeeribe kp̄éi:

² Kòo b̄éi nke d̄ò: Tì Yiè nKuyie nyit̄ení Sinaii t̄ari ndi. De ìnkè nke kù it̄énimè Seii t̄ari diyìè k̄õme,

ke mīit̄ení dit̄ari Padanni ìnkè, kù it̄ení Mediba Kad̄esi nwe, kè ku n̄òutè youte t̄o ku kuó kó muh̄ā.

³ Kuyie nha d̄õmu a nìtìbè Isidayeeribe, ke k̄anké bèè kó dim̄àà tu a kòbe, bèè k̄õnkù a ìikè ke k̄émmù a tié.

⁴ Mí m̄M̄oyiisi m bè duómmu iku5. De kó iku5 tú Sak̄abu yaabí kó dit̄nn̄i kpeyi nyi.

⁵ Kuù do tú Yesudummu kòbe kóo kp̄ààtì. Isidayeeribe wuò nkó bekótìbè do s̄s̄ t̄ímmè, nè Isidayeeribe kó iwuò nyim̄o.

⁶ Kè Mɔ̀yisii yíé kébéi nke dò:

Dubenni kó kuwuɔ nni mbo sáà ke báa kú.
A kó feyanfèe sũũ.

⁷ Nte ò do náké ti Sudaa kó kuwuɔ nkòbe:

Ti Yiè nKuyie nkénté Sudaa kòbe kó didabònni
ké bè tḗnnéni be kòbe borè.
Kè bèe fietè hemáà.
Á bè deeténè be dootitòbè.

⁸ Kòo náké Defii kó kuwuɔ nkòbe ke dò:

Ti Yiè nKuyie nha bè duó nyikuo nenti
bè tu ti tumimmu nè udimmu,
bè yie mmèè kpéi nha yē mmù.
A do bè yáákému Masa,
ké bè kpànnè Mediba kó menie mborè.

⁹ Bembè Defiibe bè benkemu bè da dómè

kè dè pḗtè be cicebè nè be yòbè,
nè be yòfũò kòbe nè be bí.

Bè yiemmu a nùù ke pī mmetaummè a bè dònnè mè.

¹⁰ Ke tiè nha tannò Sakòbu yaabí,

ke benkú a tié nylsidayeeriibe,
ke bè tũò ntihúúnti kàa yo ti fòòku.

Kè bè da feu iwũò ke tuó nha wũòtònni ìnkè.

¹¹ Áú ti Yiè! Yíé be muwērimù.

Dòò mesàà mbe tómmú bè pī mmù

fḗte be dootitòbè ka.

Á báa yie nkè beníimbèe wēte kēíté.

¹² Kòo béi mBensamee kó kuwuɔ nkpréi nke dò:

Be kó kuwuɔ ntú ti Yiè nKuyie ndó kù nku mediè,
bè bo Kuyie mborè ndè béu.

Kuù dàke be kpéi mbá dii mònni,

ke bè buku.

¹³ Kòo náké Sosefu kó kuwuɔ nkpréi nke dò:

Ti Yiè nKuyie mpā mesàà ndi tenkè,
kùu cū̀nni kḗnkè kó menie ndi tenkè,
kè sibií nhā menie.

¹⁴ Diyie ní nááté kè tidiiti kóté,

bá wèè tǎnkú tidibiti ní bo mbo.

¹⁵ Tidisààti ànné yetārè ìnkè,

o tenkè mboo sáà.

¹⁶ Desààrèe buoté dihèi mieke,
Kuyie nkùù do náánnè mí mMɔ̀yisii difāpèù mieke
ku kó mesàà n cù́téní Sosefu kó kuwuɔ nyínkè,
wenwe wèè do baké o kòbe.

¹⁷ Sosefu yètiri ndeu,

ò kpénnimu ke dōnnè dinaadaà,
kòo yiè ndōnnè fepaanaáfè kpeye,
nè de kó yeyiè nye ò yóó nkūmmùmè ibotí imòu
kén̄tò kētuòkenè itemmànke imòu.

Diyènni òmáà tu Efadaimmu kó kunìiti,
kè dìteri tu Manansee kó kunìiti.

18 Kè Mòyiisii béi Sabunᵃᵃ nè Isakaa be kó iwuᵃ nkpéí nke dᵃ:
Sabunᵃᵃ kó kuwuᵃ nkᵃbe diwèi ndi bonè,
kupotaá ndi pí nkù.

Díndi Isakaa kó kuwuᵃ nkᵃbe dè ndi naati di touti mieke.

19 Dí yú di pèetitᵃbè ditásààri ìnkè,
kè di fié Kuyie nyiwūᵃ, ku kúᵃ yèmmè.
Di bo mpieti di kó tikpàti dàméèri mieke,
ke yau mesàà mmèè bo mubirímú mieke.

20 Kòᵃ náké Kadi kó kuwuᵃ nkᵃbe kpéí nke dᵃ:

Kuyie nyètiri ndeu
kunku kùù duᵃ nKadi wuᵃ nkutempè ndiekù,
kòᵃ òke kuciriciriýòkù kᵃme,
ke wāké ke bo nété kubakù nè diyuuᵃ.

21 Weè tāáté ketenkè mieke dikàri sààri
diì do dᵃ nkéntú okpàti kperi,
weè baaté Isidayeeribe
ke túnne ku nuù kù náké di Isidayeeribe kpéí.

22 Kòᵃ náké Danni kó kuwuᵃ nkᵃbe kpéí ke dᵃ:
Danni kó kuwuᵃ nkᵃbe ònnè diciriciri pànni ndi,
ke putíní Basāā kpàà mieke.

23 Kòᵃ náké Nefutadii kó kuwuᵃ nkᵃbe kpéí nke dᵃ:

Nefutadii kó kuwuᵃ nkᵃbe cie diwèi ndi,
ti Yiè nKuyie nkuù bè dᵃᵃ mesàà,
kè be tenkè deuke,
kétúóté dàméèri Kadidee diyie taà kèè bíékè,
kèntᵃ kètuᵃkenè kubakù cànkù bíékè.

24 Kòᵃ náké Asee kó kuwuᵃ nkᵃbe kpéí nke dᵃ:

Mesàà nni mbonè Asee kó kuwuᵃ nkᵃbe,
kè dèe pèèté be kᵃbe,
kè bè ntú diwèi yembè be kᵃbe cuokè,
mekùᵃ mbo mpiéléké be eì,
kè bè ncenti me mieke.

25 Kè be eì kpetí yemáticàkè nè disᵃᵃwūᵃᵃ kpeye,
ke bè mmᵃke muwèrimú nè be kũũnko.

26 Yesudummu kᵃbe òmᵃᵃ í bo wèè ònnè Kuyie ndi tũ nkù,
nè ku kó tikpeti nti kù dèkenímè ku sántè ke ìnkè,
ke pènké yewetè nè tiwetì ke kᵃriní ke bo di teennè.

27 Kuyie mbomu sáà ke tú di kó disòri,
ku nùtè yuomu di ìnkè nè òmᵃᵃnᵃ,
kuù ᵃᵃ beti di dootitᵃbè
kuù ᵃᵃ béi nke dᵃ: Kuᵃnè be páíí.

28 Kuù te díndi Isidayeeribe kè di kari bá òmati í di kᵃonnè,
kuù càñné díndi Sakᵃbu yaàbí nè ibotí tēi,

kuù te kè fetaafè di pã nkubooku tidiiti bè tu ti bèdèè kè ti bo.
Kè menaà mpàmmè bo.

²⁹ Díndi Isidayeeribe mbonè kè dè di naati,
kubotí makù í bo kuù di dònne
di tú Kuyie ndeeté bèmbè,
kuù tu di kó kudapikù ke di kánké,
ku kó kukpàriseú kuù ò nte kè di na di dootitòbè.
Di dootitòbè kàrinímu ke yó ndi cíí,
dí mbè nàù.

34

Moyiisi kó mukũũ

¹ Kè Moyiisi deke Nebo tãri Pisikaa tãri yómmè diì weti Sedikoo. Kè ti Yiè nKuyie nhò benke ketenkè kemou, Kadaadi tenkè kèntò kètuokenè Danni kòke. ² Nefutadii kó ketenkè kemou nè Efadaimmu kòke nè Mananse kòke nè Suda kòke tenkè kemou kèntò kètuokenè òmèèri Meditedandee. ³ Nè Nekebu tenkè kètanè kúkò nSuditèè kó kubiriku tipuonti kó dihei, kèntò kètuokenè Tisoadi. ⁴ Ti Yiè nKuyie nde nhò nàké ke dò: Ke ntenkè nke n do dounnemè dinùù Abarahammu nè Isaki nè Sakabu ke dò n yóó duó nkè be yaàbí, n kè nda benkemu kàa kè yànè a nuò. A me nyí yóó ke ta.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkóo tónti Moyiisi de nku Mòabu kó ketenkè mièke ti Yiè nKuyie yè nde ndómmè. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò kũnné Mòabu kó kubiriku, Beti Peòò ìkè. Òmòù í yé Moyiisi kó kufòti borè nè yíenní.

⁷ Moyiisi do yóó kú ke mòke yebie ntekòtè nè sipisidé ndi (120), ké nyóó kú kòo nuò nkpaá wúó nkòò kpeñni. ⁸ Kè Isidayeeribe nkuò mMoyiisi kũũ mMòabu biriku mièke ke dò yewe sipisitãti. De kó yewe mièke nke bè kómmúmè o kũũ.

⁹ Moyiisi do ndómmu o nòu Sosuwee Nunki bire ìnkè kè ti Yiè nKuyie nhò pã meyèmmè. Mènmè kè Isidayeeribe nyíé nho kpeti ke tũ nti Yiè nKuyie ndo nàké ti Moyiisi.

¹⁰ Kuyie mpããnaanti náantò mòù ténke í buoté Isidayeeribe cuokè, ke dònne Moyiisi. Wèè do ò nwúó Kuyie nyìkè ke kù náannè. ¹¹ Weñwe Kuyie ndo tómmè Esibiti kòo dòò tidieti okpàati ìkè nè o tũmbè nè o kòbe. ¹² Moyiisi do dòdmu tidieti tii ãà kukòmbòdoróo Isidayeeribe ìkè.

Sосуwee Di mpátírì tò tìi náàntì

De kó dipátírì tò tìi náàntì tu: Mòyiisi do ku kè Sosuwee weè sọté kéniiyé Isidayeeribe, kè bèè doké kéfiete Kannahā kó ketenkè Kuyie mbè duó nkè. Kuyie nkuù do dòò tidieti bè dokùnè dii mǎnni Kannahā kòbe kè bèè bè na.

Yetanyo yediye yèè bo de kó dipátírì mieke yeè tú: Bè sèntémè Suditèè. Bè dokènèmè Aii èi kòbe. Bè tǎamè tété kètótì ketenkè Kuyie mbè duó nkè. Kuyie nwète ke èntenè metaummè kù dǎdǎnèmè ku nìtìbè. Sosuwee bè tǐimmè ke dǎ: Bèè tǎátè bè dó kètũnne wè, bemou kè bè dǎ bè dó kètũnne Kuyie nku.

Di mpátírì náàntì duó ke dòmmè

1. Bè bàátímè ke bo ta dihei Kuyie mbè duó ndi 1-5
2. Bè dokémè ke fiète dihei 6-12
3. Isidayeeribe kó iwuo ntotémè ketenkè 13-22
4. Sosuwee náàntì sǎnti nè o kũ 23-24

Sosuwee nimè Isidayeeribe

¹ Mòyiisi ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti do ku, kè ti Yiè nKuyie nnáké o kóo tǎnti Nunni birè Sosuwee ke dǎ: ² Mòyiisi n kóo tǎnti kumu, íté nè n nìtìbè kè di sènté kukó nSuditèè kéta dihei n duó ndi Isidayeeribe. ³ Di naàcètè bo na kèè tenkè n kè ndi duómmu, kéndǎnnè n tì nàkémè Mòyiisi. ⁴ Di kó ketenkè yóo keté dikpáà mǎnku nku kètúóténè ditàri Dimaa, kédítè kukó ndiekù Efadati Itiibe kó ketenkè kemou, kètuoakenè dǎmèèri diewè Meditedandee diyìè taà kèè bíékè.

⁵ Omòu í yóo da dáátì a fòmmu mumou, n yó nda bonèmu n do bonè mèè boti Mòyiisi. N yí yóo da búttinné, n yí yóo da dootóo. ⁶ Cómму kétéi nkéyáúkũnne a kǎnti, fǎò yóo tannè be nntìbè dihei n do ye n yóo duó ndi be yembè, kè bèè di tieke. ⁷ Fǎ ncénkeè cómmu kétéi, nkéntù n kóo tǎnti Mòyiisi da duó nyii kuó, a báá wèète a bakù cǎnku yoo kuyouú. Memme a tǎmmú mumou bo nkérímè de ìkè. ⁸ Ikuú pátírì dii mbáá déténè a nuù, á ndi kàa kuyie nnè keyènkè ke tũ nti wǎri ke yeimmè. Memme a tǎmmú mumou bo nkérímè de ìkè kàa dǎdǎri dè nyíè. ⁹ N da nàkèmu ke tũ cómmu kétéi nkéyáúkũnne a kǎnti, a bá nyièkù kàa kǎmbùtì duó. Mí nha Yiè nKuyie n yó nda bonèmu a tǎmmú mumou mieke.

Sosuwee duómmè kè bè bo sènté Suditèè

¹⁰ Kè Sosuwee náké Isidayeeribe kó bekótìbè ke dǎ: ¹¹ Cennè kénáké benitìbè kè bèè báátì, kéwáá ntidiiti. Yewe yèttáti mieke di yóo sèntému Suditèè kéta dihei di Yiè nKuyie nkuù di te kù di duó ndi. ¹² Kè Sosuwee náké Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kòbe dikéè ke dǎ: ¹³ Dentenèni ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti Mòyiisi do di nàkè tì ke dǎ: Di Yiè nKuyie ndi duómmu di kó ketenkè Suditèè yáa diyìè yìèni kèè bíékè, ke di ompũnne. ¹⁴ Di pobè nè di bí de yó nkpaá die nde Mòyiisi di duó nkèè tenkè, kè di báátì kénèinè di tebiì kè dí sènté kukó nkè dí bè teennè dikpǎnni, ¹⁵ kèmbaànè ti Yiè nKuyie mbo bè duómmè be kó ketenkè kù di duó mmèè boti di kake, kédeè kè di wètení kékari di kake ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti Mòyiisi do di duó nkè kukó nSuditèè kó diyáa diyìè yìèni kèè bíékè.

¹⁶ Kè bèè dǎ: Ti yíemmu a ti nàkè tì timou, kàa yí tì kote kèè bíékè tì kote. ¹⁷ Ti yó nyiemmu a kpèti ti do yíè mmèè boti Mòyiisi kpèti ti Yiè nKuyie nní nda

bonè kù do bonèmè Mòyiisi. ¹⁸ Kòò mǎu yete a kpeti bèè ò kùò. Cómúú kétéí nkéyáúkúnne a kǎnti.

2

Sосуwee tǎmmè benitibè bèdébè kè bè bo paaté Sedikoo

¹ Kè Nunnì bire Sосуwee tǎ mbenitibè bèdébè kè bè bo kote kébánnè képaaté dihei. Kè bèè íté Sitimmu kékote Sedikoo kébáté onitipòkù mǎu wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè o cǐtè kè bè ò tu Dahabu, ke bo yí. ² Kè bèè náké Sedikoo kóo kpààti ke dǎ: Isidayeribe mabè tanní die nkeyènkè ke bo paaté dihei. ³ Kóo kpààti tǎ mbenitibè Dahabu borè ke dǎ: Benitibè bèè kǎtení a cǐtè, bè kǎtení ke bo paaté dihei ndi. Dennení be!

⁴ Kè Dahabuu sǎnne de kó benitibè bedé ke dǎ: Bè kǎtenímu yie n cǐtè m me nyí yé bè yènní kè. ⁵ Bè yè dè urike dii mǎnni ndi kè bè kpetí yecákè, n yí yé bè kǎte kèè bíékè. Tǔnnenè be di yóó bè nintemu.

⁶ Ke yé kòò bè dèe ntimùmmùnti nti, ke bè sǎnne titǎnti mati mieke ò dǎò ti. ⁷ Kóo kpààti tǎnni bèè yè, kè bèè kpetínnè dihei kó dibòri, kè bèè bè tǔnne kéyè Suditèé tipèti borè diyèri. ⁸ Kè de kó benitibè nsori timùmmùnti Ìnkè, bè mu nyí nduó kè Dahabuu de koo be borè, ⁹ kè bè náké ke dǎ: N yému ke tú ti Yiè nKuyie ndi duó ndi nhei. Benitibè bemǎu kèè di kpéi nkè kufǎwáá nkuù bè autè kè bè kǎnti au. ¹⁰ Ti kèèmu di yènní Esibiti kè di Yiè nKuyie ndǎò dè, ke kèéte tipènti kóo dǎmèèri kè dè kpéi kè di sènté, ke kèè di kùòmè Amòriibe kó bekpààtibè bedé Sionni nè ǉku kukó Suditèé kó diyáá ke bè pǎnte. ¹¹ Ti dè kèèmu kè ti kǎmbùòti duò, òmǎu ténke í mǎke dikǎmbùò ke bo di baao. Di Yiè nKuyie ndi tǔ nkù kuù baké kèfinkè nè ketenkè. ¹² N di báammu ke tú di yú Kuyie nyètiri ke dǎ di yó n dǎò mesàà n di dǎò mè, kè m benke de kó mecannimè. ¹³ Dí béi nweti weti ke dǎ di yóó yóu n cice nè n yǎ nè n yǎfùò kǎbe nè be cǐí kǎbe benitidaabè nè benitipòbè.

¹⁴ Kè de kó benitibè dǎ: Ti bo kúmè bo ntǎu kè fǎò sàà í ti dáa. Kè ti Yiè nKuyie nti duó ndihei ti yóó da dǎòmu mesàà.

Dahabu sǎnne m Sосуwee tǎ mbè

¹⁵ Kè Dahabuu bè cǔunnè kuhǎu tǎbòtè. O cǐtè do cómúú dihei kó kuduoti Ìnkè nke. ¹⁶ Kóo bè náké ke dǎ: Kǎtenè ditǎri bíékè kǎnsori ke dǎ yewe yètàati. Kè bèè wètení kè di né na kékété, kè di kèté di yàà bo bè conè.

¹⁷ Kè de kó benitibè dǎ: Nte a yóó dǎòmè, kè tí na ké da dǎò ti yu Kuyie nyètiri ke béi nti. ¹⁸ Kè ti tatiní dii mǎnni dihei á núnne mupààkonwǎs ntebòtè a ti cǔu ntè. Kǎa dèè á tíi nha kǎbe bemǎu a cǐtè mieke. A cice nè a yǎ, a yǎfùò kǎbe nè a cǐtè kǎbe benitidaabè nè benitipòbè. ¹⁹ Kǎa cǐtè kou mǎu yè, kè ti ò kùò dè tu o kó meyei mme, kè ti me nkùò òmǎu a cǐtè mieke dè tu tíi kó meyei. ²⁰ Kǎa me nti dáa, ti ténke báá da dǎò ti yu Kuyie nyètiri ke béi nti. ²¹ Kòò dǎ: N yiemmu di béi nti.

Kè bèè ò cau nkéité, kóo pǎnke núnne mupààkonwǎs ntebòtè. ²² Kè de kó benitibè kate kǎnsori ditǎri Ìnkè ke dǎ yewe yètàati, bèè do bè tǔnne kè bèè bè wammú kémónté kèwètení. ²³ Kè de kó benitibè bedéé cúténí ditǎri, késénté kukó nSuditèé, kèwète Nunnì bire Sосуwee borè kóò náké dèè dǎò. ²⁴ Ke dǎ: Ti Yiè nKuyie mmènke ti duómmu de kó ketenkè, bè ti yà ke be kǎnti aumu bemǎu.

3

Isidayeeribe sèntémè kukó Suditèè

1 Memme Sosuwee nè Isidayeeribe kè bèe íté Sitimmu dikünweñni sèi kébáté Suditèè kényií nke baanè bè bo sèntémè. 2 Yewe yetāati kó difānkúò kè Isidayeeribe kó bekótibèe ce mbe kari dimou, 3 kénáké benitibè ke dò: Kè di yà kè ikuó niùbè Defilbe tùóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke kètè, dí tünne. 4 Dii yó nni kè di tū nke yé di í yémè kuce. Di bá ndi tákénè, dí di bə mmeffè nkè mè mbo cidòmétiri òmáá.

5 Kè Sosuwee náké benitibè ke dò: Dí wénkünne dimáá, ti Yiè nKuyie nnaa yóó dò tidietí kperè nde di cuokè.

6 Díndi ikuó niùbè, túóténè Kuyie ntaummè tou kényiitè, kè bèe di tùóté kényiitè. 7 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: M bo da déúkünne yíe nyIsidayeeribe bemou iikè kè bèe banté n da bonèmè n do bonè mèè botí Məyiisi. 8 Kè kuu yíe ke dò: Náké ikuó niùbè bèè tó Kuyie ntaummè tou, kè bè ta dii mōnni Suditèè bè ncómmú menie mmieke.

9 Kè Sosuwee yú benitibè ke dò: Tóónnènní kékeè ti Yiè nKuyie nyē mmú, 10 kénáké benitibè ke dò: Nè die mmieke nke di yóó bantémè ti Yiè nKuyie ndi bonèmè, ke yóó beti Kannahāa kəbe nè Itiibe nè Efiibe nè Pedisiibe nè Kidikasiibe, Aməriibe nè Sebusiibe. 11 Kuyie nkuu te ikuó niùbè ketenkè kemou, bèè tó ku taummè tou beè yóó niitè kéta Suditèè mieke. 12 Tāāténè Isidayeeribe botí tepíitè nè idéi mieke oniti òmáá òmáá. 13 Ikuó niùbè bèè tó ti Yiè nKuyie nkuu baké ketenkè nè kéñkè ku taummè tou, bè bo nyóó na dii mōnni kukó nSuditèè kó menie nkè mè pānke kèétému, mèè do pūò nde fūò kè mè mpēnkú, kè mèè do pūònni kè mèe cómmú só kèpénné.

14 Kè benitibèe íté ke bo sènté Suditèè, ikuó niùbè bèè tó Kuyie ntaummè tou kè bèe niitè de iikè. 15 Dè do tú mudidèi mōnni ndi, ke só nSuditèè ta menie nke píe, ikuó niùbè bèè tó Kuyie ntaummè tou kè bèe na menie. 16 Kè mèe cómmú kukó nyuu dedétirè Atāa Saditāa bíékè kè metēmèe pānté kényunnè dāmèèrì mukókúú nkou bíékè tedōnté Adabu kó dikpáá, kè Isidayeeribe na dekperè késénté kénwetí Sedikoo. 17 Kè ikuó niùbè ncómmú kukó ncuokè ke tó Kuyie ntaummè tou, kè Isidayeeribe bemou yaa sènténè diyáá terì.

4

Bè fíi nyèè tārè Suditèè mieke ke bo ndennini

1 Isidayeeribe sènté dii mōnni Suditèè kédeé, kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: 2 Tāāténè Isidayeeribe botí tepíitè nè idéi mieke oniti òmáá òmáá. 3 Kè bèe ta kukó ncuokè ikuó niùbè cómmú dè, kéwaa nyetárè tepíitè nè yèdèè kèntó kédóú ndi yóó yíe ndè.

4 Kè Sosuwee yú benitibè tepíitè nè bèdébè bè tāāté bè Isidayeeribe botí mieke ké bè náké ke dò: 5 Tannè kukó nSuditèè cuokè bè cómmúnè dè ti Yiè nKuyie ntaummè tou, bá wè kòo buuté ditári, Isidayeeribe botí māmè. 6 Kè yè rúbo, kè di bí di beke diyíè marì ke tú: Yetárè yie ñtu ba? Di dò: 7 Ti do senti Suditèè nwe nè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè menie ncómmú, de kó yetárè yó mbomu sáá ke dennini Isidayeeribe Kuyie ndòò tìi dieti.

8 Kè Isidayeeribe dòò Sosuwee bè náké tì, kéwaa nyetárè tepíitè nè yèdèè be botí māmè kèntú nti Yiè nKuyie nnákémè Sosuwee kè bè nyè tó kédóú mbè yóó

yié ndè. ⁹ Kè Sosuwee fíí nyetárè tɛyè tɛpíítè nè yèdéè, ikuó niùbè do to ti Yié nKuyie ntaummè tɔu ke cómmúnè dè, kè yè kpáá dè bo nè yiénní.

¹⁰ Ikuó niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bè ncómmú kukó ncuokè, kè ti Yié nKuyie ndo duó nkè Sosuwee bè náké ti timɔu dád. Sosuwee do túnne Mɔyiisi ò náké ti nti timɔu. Mémme kè benitibè bɛmɔuu sénté kukó mmecāā.

¹¹ Bè sénté dii mɔnni bɛmɔu ke deè kè ikuó niùbèe niité be ìikè nè ti Yié nKuyie ntaummè tɔu. ¹² Kè Dubɛnniibe nè Kadiibe nè Mannasee kɔbe dikéè kè bèe niité fekpàrinafè ìikè kéntū Mɔyiisi do bè nákémmè. ¹³ Kè bɛhāāpɔmbè sikɔupípisinàà (40000) bèè do baati tikpàrintenti mudoò kpɛti. Kè bèe sénté kukó nSuditɛɛ kénwetí kubiriku kè ti Yié nKuyie mbè bonè. ¹⁴ Dɛ kó diyie kè ti Yié nKuyie ndéúkúnne Sosuwee Isidayɛɛribe bɛmɔu ìikè, kè bèe ò yàtè kè nhò dé o fõmmu numɔu mièke bè do dé mèè botí Mɔyiisi.

¹⁵ Kè ti Yié nKuyie nnáké Sosuwee ke dɔ: ¹⁶ Duó ndinùù ikuó niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bèe yè Suditɛɛ.

¹⁷ Kòo bè duó ndinùù. ¹⁸ Ikuó niùbè bèè tɔ ti Yié nKuyie ntaummè tɔu bè yènní dii mɔnni kèna dikonnébènni, kè menie nwɛtɛ kɛpɔntè mè do dõmmè kè kukó nSuditɛɛ pié. ¹⁹ Bè do sénté kukó nSuditɛɛ otànkú ketiwè yié pínni ndi, kébátè Kidikaadi Sedikoo fɔnkúò.

²⁰ Kè Sosuwee fíí nKidikaadi yetárè tɛpíítè nè yèdéè bè do tùóté yè kukó nSuditɛɛ mièke. ²¹ Ó deè memme kénáké Isidayɛɛribe ke dɔ: Kè di bí di beke diyie marí ke tú ba nkó yetárè nye? ²² Dí ì náké ke dɔ: Ti do senti kukó nSuditɛɛ nwe kè menie ncómmú kè tí na dekpɛrè késénté. ²³ Ti Yié nKuyie nkuu do cònné kukó nSuditɛɛ kó menie nkè dɛe kpɛí kè tí sénté, kù do dòò mèè botí tipènti kóo dà mèèrì kè tí sénté. ²⁴ Kù dòò memme kè benitibè bɛmɔu bo banté kù kpɛñnimè mme, kè tí nkù dé sáà.

5

Amɔriibe kèèmmè Isidayɛɛribe kpéí nkè kufɔwáá mbè pí

¹ Kè Amɔriibe kpààtibè bèè bo Suditɛɛ diyie tɔà kèè bíékè nè Kannahāā kɔbe bèè bo dà mèèrì také, kè bèe keé ti Yié nKuyie ncònnémè kukó nSuditɛɛ kó menie, kè Isidayɛɛribe sénté, kè kufɔwáá mbè auté, bè í ndáátí ke bo baao Isidayɛɛribe.

Bè cām̀m̀m̀m̀ Isidayɛɛribe bè pié bè kuce mièke

² Kè ti Yié nKuyie nnáké Sosuwee ke dɔ: Dòò metántènsiè nkécām̀m̀m̀ Isidayɛɛribe bè pié bè kuce mièke.

³ Kòo dòò metántènsiè nké bè cām̀m̀m̀m̀ dicántétári ìnkè. ⁴ Nte deè do te kè Sosuwee cām̀m̀m̀m̀ benitidaabè bè do yetini Esibiti kè bèè kó dimàà ndò nkéna kékɔte mudoò, bè do ku dikpáá cuokè nke. ⁵ Bè do yetini Esibiti kè bèè bo bè do cām̀m̀m̀m̀, bè do pié bè kuce bèè do í cām̀m̀m̀. ⁶ Isidayɛɛribe do yènní Esibiti kèmmòke yebie nsipísinàà ndi dikpáá, bè do yetini kè bèè dò mbè bo na kékɔte dikpànni kè bèe kú, bè yete mèè kpéí ti Yié nKuyie nkɛti, kè kù dò bè í tati kù do yè nkù yóó duó ndii èi be yembè, menaamiè nnè mecekùò ndè pūš ndè. ⁷ Be bí ìi do còuté be fɔtè, kè Sosuwee bè cām̀m̀m̀m̀ ke yé bè mu ndo í cām̀m̀m̀m̀. ⁸ Ó bè cām̀m̀m̀m̀ kédeè kè bè mbo be karè nye ke yàa miéténè. ⁹ Kè ti Yié nKuyie nhò náké ke dɔ: N dèite yie ndi fei nyi, di yènnènni í Esibiti.

Deè te kè bèe yu dɛ kó dibòri ke tú Kidikaadi nè yiénní.

Bè baám̀m̀m̀m̀ diyéntébanni Kannahāā

¹⁰ De m̀̀nni k̀̀ Isidayeeribe nkari Kidikaadi k̀̀baa ndiyentebanni otanku yiè epítè nè dinaanni yiè kuyuoku, Sedikoo eì kó kubiriku. ¹¹ K̀̀ bèe di de yiè dihei kó tidiiti, k̀̀cááké p̀̀è wèè í k̀̀orenè mutie mùu muuti nè tidiiti tii cie. ¹² K̀̀ d̀̀e wenté k̀̀ mánni t̀̀nke í mbo, k̀̀ bè nyo nKannahā kó mudii.

Sosuwee yamè wèè baké Kuyie nhāp̀̀nnafe

¹³ Diyiè mari k̀̀ Sosuwee m̀̀bo Sedikoo také k̀̀yà onitì màu kòò t̀̀ masebii nke cómmú, k̀̀ Sosuwee ò beke ke d̀̀: A tú ti kouaà k̀̀ ti dootitòu? ¹⁴ Kòò d̀̀: N tú wèè baké ẁ̀nwe ti Yiè nKuyie nhāp̀̀nnafe, m bo ke tuòk̀̀nìmu. K̀̀ Sosuwee nínkóo ò ìk̀̀ ke d̀̀: N yiè, a d̀̀ k̀̀ n náké ònti?

¹⁵ Wèè baké ti Yiè nKuyie nhāp̀̀nnafe kòò d̀̀: Dèite a neùtì, a cómmú dibòri sàari ndi.

K̀̀ Sosuwee t̀̀ dèite.

6

Isidayeeribe p̀̀ntemè Sedikoo

¹ Sedikoo eì do kpeti táu nwe ke páké Isidayeeribe kpéi, òm̀̀ú í taà òm̀̀ú me nyí yiè. ² K̀̀ ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke d̀̀: N da duómmu Sedikoo eì nè di kóo kpààti nè ò ā̀p̀̀mbè kperibè. ³ F́́ nnè a ā̀p̀̀mbè di níú fité Sedikoo eì kuce m̀̀máa diyiè mieke ke d̀̀ yewe yèkuò. ⁴ K̀̀ ikuò niùbè bèyiekè ntò yetàtehe yèyiekè ke ni ti Yiè nKuyie ntaummè t̀̀u ìk̀̀, diyiè yiènni yiè k̀̀nheu k̀̀ di fité dihei kuce mèyiekè. ⁵ K̀̀ ditàteheù kuò ndii m̀̀nni dí uu dim̀̀u Sedikoo eì duoti yóo domu bá wè kòo wetínné ò ìk̀̀.

⁶ K̀̀ Nunni bire Sosuwee yú ikuò niùbè bèyiekè ke d̀̀: Túótènè ti Yiè nKuyie ntaummè t̀̀u, k̀̀ ikuò niùbè t̀̀bè bèyiekè ntò yetàtehe yèyiekè ke ni.

⁷ K̀̀ behāp̀̀mbè nni ti Yiè nKuyie ntaummè t̀̀u ìk̀̀ k̀̀ dí fité dihei.

⁸ K̀̀ ikuò niùbè bèyiekèe túóté yetàtehe yèyiekè, k̀̀niitè ti Yiè nKuyie ntaummè t̀̀u ìk̀̀ k̀̀nheu. ⁹ K̀̀ behāp̀̀mbè mabè nni ikuò niùbè bèè eu yetàtehe, k̀̀ ti Yiè nKuyie ntaummè t̀̀u bè t̀̀u, k̀̀ behāp̀̀mbè t̀̀bè t̀̀nni, k̀̀ yetàtehe kuò. ¹⁰ Sosuwee do bè nàk̀̀mu ke tú bè báá wekii bè ndò nyúó ke k̀̀mmú ò bo ỳ̀m̀: Uunè! K̀̀ bè né uu. ¹¹ K̀̀ bèe fité dihei kuce m̀̀máa diyiè mari máa mieke nè ti Yiè nKuyie ntaummè t̀̀u, k̀̀kò mbè baté d̀̀ k̀̀duó.

¹² K̀̀ d̀̀e wenté dik̀̀nweñni sèi, k̀̀ Sosuwee duò nkè ikuò niùbèe t̀̀ ti Yiè nKuyie ntaummè t̀̀u. ¹³ K̀̀ behāp̀̀mbè mabè nni ikuò niùbè bèè eu yetàtehe be ìk̀̀, k̀̀ ti Yiè nKuyie ntaummè t̀̀u bè t̀̀u, k̀̀ behāp̀̀mbè t̀̀bè t̀̀nni, k̀̀ yetàtehe kuò. ¹⁴ Diyiè didèri yiè, k̀̀ bè t̀̀o fité dihei kuce m̀̀máa, k̀̀ mme nhò nke d̀̀ yewe yèkuò. ¹⁵ Diyiènni yiè k̀̀yè dik̀̀nweñni sèi k̀̀fité dihei ke d̀̀ kuce mèyiekè. De kó diyiè dimáa ndi bè fitémè kuce mèyiekè. ¹⁶ K̀̀ bè nfti kuce meyiémmè, k̀̀ ikuò niùbè eu yetàtehe, k̀̀ Sosuwee náké benitibè ke d̀̀: Uunè! Ti Yiè nKuyie ndi duómmu dihei, ¹⁷ dí di k̀̀o páii k̀̀ di eì d̀̀ ntú ti Yiè nKuyie nkperè. Dí yóo Dahabu onitipòkù wèè d̀̀uti d̀̀utinè benitidaabè omáa nè bèè bo ò c̀̀tè, ò sòò s̀̀nne mèè kpéi nti t̀̀nni bè k̀̀ bè bo paatè dihei. ¹⁸ Dònnè meyoómmè di báa yúúkuò d̀̀marè, k̀̀ di tuóté d̀̀marè di yóò ànnè meyoó mme Isidayeeribe k̀̀ bèe bè k̀̀u. ¹⁹ Mesòò nnè timáti p̀̀titi, disəwũð nè timáti d̀̀ yóò ntú ti Yiè nKuyie nkperè nde, k̀̀ dí d̀̀ ànnè ku c̀̀tè mèke.

²⁰ K̀̀ bèe eé yetàtehe, k̀̀ bèe uu k̀̀ kuduotí do, k̀̀ Isidayeeribe ta dihei bá wè kòo wetínné ò ìk̀̀. ²¹ K̀̀ bèe kuò benitibè bəm̀̀u benitidaabè nè benitipòbè, ibi nè bekótibè, ináake nè ipe nè sámmarím̀̀bè.

Sosuwee yómè Dahabu

22 Kè Sosuwee náké benitibè bedébé bè dọ t̄s mbè ke dọ: Tannè Dahabu onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè c̄fètè kóo dènnenì nè o c̄fètè kòbe bem̄ou kèntũ ndi sòò ò nàké tì.

23 Kè bèe ta kédennenì Dahabu nè o yembè nè o yǒfũḍ kòbe bem̄ou, nè o kòbe bem̄ou. Kè bèe bè kànnè bè bàtè dè kètóonnè bemáá, kéndake be kpéí. 24 Bè me nyí kécóu ndihèi nè dèè kó dimàà bo di mièke, kétúótè m̄es̄so nnè timátì péitì, dis̄ōwũḍ nè timátì kètanne ti Yiè nKuyie n̄c̄fètè. 25 Kè Sosuwee yóu Dahabu onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè o kòbe kè bè nfòu, ò s̄on̄ne m̄èè kpéí n̄ho t̄s mbè kè bè paatè diheì. Dahabu kó kufuku kpaá bomu Isidayeeribe cuokè nè yíennì.

26 De m̄annì ndi Sosuwee béimmè kényú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dọ: Wèè bo ndó kémaá diheì dii, nhò bo ya!

Ò bo ndi pũũku kòo bíketirèe kú, kòo ndi kpeti yecàkè kòo bíyāātèe kú.

27 Kuyie ndo bon̄mu Sosuwee kòo yètiri faitè be tenkè kem̄ou mièke.

7

Akāā d̄òdmè meyei nkè bèe ò kùo

1 Kè Isidayeeribe d̄ò meyei ndiemè, kétúótè ti Yiè nKuyie nyè mbè báá túótè dè, kè ki mièkee bè peike. Sadaa naàmũnkù kou Sedaa bire Sabudii wèè do peitè Kadimii, kòo peitè Akāā. Akāā wèè do yúũkù.

2 Kè Sosuwee t̄s mbenitibè kè bè bo paatè Aii èi, diheì dii bo Beteedi diyie yìenì kèè bíékè, ke tókèné Beti-Afenni, kè bèe kote kè di paatè. 3 Bè w̄ètenì m̄em̄me kóò nàké ke dọ: De kó diheì í d̄eu a báá f̄éũ mbenitibè bem̄ou. Sik̄oup̄isidé (2000) yoo sik̄oup̄isitāāti (3000) yó ns̄ann̄mu.

4 Bèè do kote, bè bo ntùòke sik̄oup̄isitāāti (3000). Kè Aii kòbee bè na kèbeti. 5 Bè kùo bèè nitibè bo ntùòke sip̄isitāāti nè bèkuò, kè bèe bè bèti kédenne diheì kó dibòrì Sebadimmu kè bè c̄ũũnko, kè kufōwáá mbè autè kè d̄ee bè kpéí.

6 Sosuwee nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe k̄erì be yaàti, k̄epũ mmutāá mbe yó k̄ennínkù ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou ìikè nè kuyuokoo. 7 Kè Sosuwee béi nke dọ: Áú, n Yiè nKuyie! Dè ȳime k̄aa ti séennì kukó nkè Am̄oriibe yóó ti kuo? Ti na nkpaanì kukó nSudit̄ē kó diyāá. 8 Kuyie nha báá ȳi n da cààrè, m bo ȳi ba? T̄inti Isidayeeribe ti dootit̄òbè ti namu. 9 Kannahāā kòbe nè yehèkè teyè kòbe yóó ti k̄èemu kè ti dintè k̄ekuò, k̄aa né ȳime k̄ébenke a yetidierì?

10 Kè ti Yiè nKuyie nnákè Sosuwee ke dọ: Íté! Dè ȳime k̄aa niñkù ke s̄i? 11 D̄indi Isidayeeribe di d̄ò meyei m̄me ke yete n di nàké tì, ke yũũkù n do ȳe ndi báá yũũkù dè, ke dè s̄on̄ne di nenti mièke. 12 Di t̄énke í yóó na di dootit̄òbè, di dootit̄òbè yó ndi bet̄imu ke di k̄ou. N t̄énke í yó ndi bonè, kè di í d̄enne n ȳe ndi báá túótè dè di cuokè. 13 Íté k̄éwénk̄unne benitibè! Náké be kè bèe wénk̄unne bemáá kè ti naa máá. A bè nàké ke dọ: Mí ndi Yiè nKuyie nd̄indi Isidayeeribe di tũ nkù m̄i tu n ȳe ndi báá túótè dè, d̄e bo di cuokè, kè di í d̄e d̄enne di báá na k̄ébaao di dootit̄òbè. 14 Nanke dik̄ũnw̄en̄ni, á tí nyiw̄uo nyiw̄uo k̄et̄āũ t̄étè kè m benke kùu w̄uo nk̄u bate tinaàm̄untì, kè m benke kùu naàm̄ũnkù k̄u bate sic̄éí, kè m benke t̄èè c̄fètè t̄èe bate benitibè. 15 Kè m benke wèè niti bèe ò cóu nnè o k̄p̄ere dem̄ou, ò yete m̄èè kpéí n nàké tì ke d̄ò meyei ndiemè Isidayeeribe mièke.

¹⁶ Dikūnweñni sèi kè Sosuwee tí nyIsidayeeribe kó iwuə nyiməu. Kè Kuyie mbenke Sudaə kó kuwuə. ¹⁷ Kòo bè bàte be naàmùnti, kè Kuyie mbenke Sedaa kaku, kòo bè bàte be cēi, kè Kuyie mbenke Sabudi kpete. ¹⁸ Kòo bè bàte oniti oniti, kè Kuyie mbenke Akāā. Akāā cice do tú Kadimii, kè Kadimii cice tú Sabudi, kè Sabudi cice tú Sedaa. Sudaə kó kuwuə kəbe mbe. ¹⁹ Kè Sosuwee ò náké ke dō: Banté ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkū deumè ké n náké deməu, a báá n sənne demarè.

²⁰ Kè Akāā dō: Eē, mī dōd meyei ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkū iikè. Nte n dōd dē: ²¹ N yà ti dootitabè nenti miēke nke Mesopotamii kəbe kó diyaabòri sààri marì nè medítibii nsikəusidé (200) nè disəwənni cidòd kó dikèé, ke dē yaa nke tūtóté, di bo dē yà n tou miēke, kè dē kūrì kè idítí ni.

²² Kè Sosuwee tō mbenitibè kè bèe kote o dieku kénsó ndè me ndò nkè idítí ni. ²³ Kè bèe dē küté o dieku kétani Sosuwee nè Isidayeeribe beməu borè, kè bèe dē còu ti Yiè nKuyie nyiikè. ²⁴ Sosuwee nè Isidayeeribe beməu kè bèe tútóté Akāā nè idítí nè diyaabòri nè disəwənni nè o bí, inítidaaì nè inítipòì nè o nàake nè o sāmmarimúbè nè o pe nè o bəó nè o touku nè ò məkè dèè kó dimàà, kékətenè kubiriku bè tu kù Dikənkəðnni biriku. ²⁵ Kè Sosuwee náké Akāā ke dō: Fḏḏ te kè meyei nti tūəkení, ti Yiè nKuyie mbo da dōd meyei nyie.

Menmə kè Isidayeeribe buótí Akāā yetárè kékua, ké me ndəò o kəbe beməu nè o kpere deməu, ²⁶ kétíi ndəborè ditántənkou dieri kè di kpaá bo nè yiənní, dèe te kè bèe yu dəborè ke tú dikənkəðnni biriku.

Menmə ti Yiè nKuyie mmiēke domè.

8

Bè pəntemè Aii

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dō: A bá nyiēkū, a kəmbùàti bá nduò, tútóté a āəpəmbè beməu kè dí kote képi Aii, n we nda duómumu nè o kóo kpààti nè o nitibè nè o ei nè o tenkè. ² Á pənte Aii nè o kóo kpààti a pənte mēè botí Sedikoo nè o kou, kè dí ei be kpere nè be wūš. A duó nkè behāəpəmbèe bè dèké diyè yièni kèè bíékè.

³ Kè Sosuwee báátí nè o āəpəmbè ke bo pi Aii, kétāātè bekpərinuəmbə sikəupísitāāti (30000) kénii nkeyənkè, ⁴ kè bè náké ke dō: Kətenè kénhoke dihei fənkúò, di báá dēténè dihei. Dí nwáké, kè dē fuute dí yənní. ⁵ Mí nnè n kəbe kè ti taroo dihei, kè bè yənní ke bo ti dokénè tí coké ti sòò yimè. ⁶ Bè yóò ti betimu kè tí bè dēténè dihei kè be yəmmè ndò nti coké ti sòò yimè. ⁷ Də mənni kè dí yənní kəpənte dihei. Ti Yiè nKuyie ndi ndi duómumu. ⁸ Kè di ta dihei dí dí cūu nkédəò ti Yiè Kuyie nyəmmè kəntú n di náké ti.

⁹ Kè bekpərinuəmbəe kote Sosuwee bè benke dē, kénhoke Aii nè Beteedi de cuokè diyè yièni kèè bíékè, kè Sosuwee nkpaánè besəmbə keyənkè.

¹⁰ Kè dēe wenté kè Sosuwee wénni o nitibè kétānké Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe niité fenafe. ¹¹ Kè bekpərinuəmbəe ò neiné kè bèe kote Aii kétóonko kəbáté Aii bakù cənkú bíékè kè kubiriku makú rísoké nè Aii be cuokè. ¹² Kè Sosuwee tútóté benitibè bè bo ntúəke sikəupisinummú (5000) kè bè òo ndiyè yièni kèè bíékè Beteedi nè Aii de cuokè. ¹³ Kè ditənni dieri mbo dihei bakù cənkú bíékè, kè dieri bo diyè yièni kèè bíékè, kè Sosuwee yie mbo kubiriku de kó keyənkè. ¹⁴ Kè Aii kóo kpààti yà Isidayeeribe, kəbáátí mecāā nnè o āəpəmbè ke bo bè dokénè ò sòò bè doké ndè Suditēē biriku, ke wetí tedənté Adaba kó dikpáá. Bá bè í yé ke dō mbəmabè òke diyè yièni kèè bíékè. ¹⁵ Sosuwee nè o kəbe kè bèe dōd kéndò mbè

coké k ewetinn  dikp   dieri b  k . ¹⁶ K  b e p i nk  benitib e it  dihei dim u, k  b  t nne k d t n  dihei. ¹⁷ K  b e y  b m u k t nne Isiday eribe, b   m u   nkpa  Aii ke ba  dihei. ¹⁸ K  ti Yi  nKuyie nn k  Sosuwee ke d : Youte a kp nni Aii b  k , n da du mmu de k  dihei.

K  Sosuwee yie. ¹⁹   y ute dii m nni o n ut  k  Isiday eribe b e do sari k  b e yenni meca  nk ta dihei k  di do, k  di c u ndende b mb .

²⁰⁻²¹ K  Aii k be w  te k y  kuyuk  dat nn m  be ei, k m nt  b  bo cok  k cuo nk   b  k . Sosuwee n  o k be b   do cok  k  b e y  b   do sari diyie y ni k   b  k  b  y nnim  ke c u ndihei, k w  te k dok n  b   b  b ti. ²² B   c u ndihei k  b e yenni k  b e c tinn  Aii k be de cuok ,  m u   nyent . K  b e b  k u b m u, ²³ k p  nhAii k o kp  ti k k ten  Sosuwee bor .

²⁴ Isiday eribe k u dii m nni b   b  t nne dikp   mieke k de  k w ten  dihei k k u bes mbe b m u. ²⁵ Aii k be, benitidaab  n  benitip b  b  k u b  do bo tek upir it  n  sik upisid  ndi (12000). ²⁶ K  Sosuwee nyuo o kp nni Aii b  k  k  b  y a kuon  benitibè b m u k de . ²⁷ Sosuwee n  o k be k  b e ei be kperi n  be w s k ndonn  ti Yi  nKuyie nti nh  nak m . ²⁸ K  Sosuwee c u nhAii k o c ut  f ku f ku k n   ntidobonti b  d mar    d  bo n  yienni, ²⁹ k n nn  Aii k o kp  ti mutie k o nsake n  kuyuokoo. Diyie tati dii m nni k  Sosuwee du  nk  b e   c  nni k d u ndihei m nku dib ri, k t i ndit nt nkou o  nk  k  di kp   bo n  yienni.

Sosuwee kaammè Kuyie nku  im u Isiday eribe

³⁰ K  Sosuwee ma  ti Yi  nKuyie nyIsiday eribe t  nk  diw st nni dit ri b  tu di Ebaadi di  nk . ³¹   di ma n  yet r  y     ci k  y ny . Tim ti mat    ka k  y  k ndonn  M yiisi ti Yi  nKuyie t nti do ti nak m  Isiday eribe, k  ti w ri o ku  p t ri mieke, k o k  fi  iw s k tu  nkéfié metaumm  kpeyi. ³² K o w ri M yiisi k  iku  yet r   nk  Isiday eribe b m u  k . ³³ Isiday eribe n  be k  b k tib  n  bep tiw  b  n  bebaatib  k  b e c mm  k fit  metaumm  tou k nwt  iku  ni b  Defiibe b   di to. Isiday eribe s mbe n  bep  b , k  b  c mm  bie nKarisimmu t ri  nk  bet b  Ebaadi kperi  nk , k ndonn  ti Yi  nKuyie nk o t nti M yiisi do y  mb  n  d m  k p  Kuyie nk  mes   nyIsiday eribe. ³⁴ K  Sosuwee ka  nyiku  im u, k kaann  Kuyie ny  nk  b  d   d  k u b  d   mes   nn  k  y  nk  b  d   d  k u b  d   meyi, t i k  dim   w ri iku  p t ri mieke, ³⁵ k ka  nKuyie ntann  yem u k  do du  ny  M yiisi, benitibè b m u  k  n  benitip b  n  ibi n  bep  b . B      ns s ndimari.

9

Sosuwee do taunnèmè Kaba s k be

¹ K  b kp  tib  b   bo kuk  nSudit   diyie y ni k   b  k : Yet r   nk  k be n  kubiriku k be n  b   bo d m  ri p emm  k tuaken  Dim a. Itiibe n  Am riibe n  Kannah  k be n  Pedisibe n  Efiibe n  Sebusiibe k  b e ke  b  p nt m  Aii, ² k w nn  b m u ke bo kp nn  Sosuwee n  o k be Isiday eribe.

³ K  Kaba s k be ke  Sosuwee p nt m  Sedikoo n  Aii, ⁴ k sout  k nd  mb  bonni ded tir  ke to mudii, ke bou tiy ti t i k ri be s mmarim b , ke to men   nk  tid uti k ti, t i k ri k  b  y . ⁵ Ke d  ti tiya citi ke  nn  tineuti t i k ri k  b  y , ke to p  b  b   kpe  ke w ri. ⁶ K  b e tu koo Kidikaadi k y  Sosuwee n  o k be ke d : Ti boni ded tir  nde ke d  n  d ndi t  tau.

⁷ Kè Isidayeeribe bè tḗnè ke dò: We nyé kè di í ã die nde detóónnè. Ti bo yíme ké di taunnè.

⁸ Kè bèè náké Sosuwee ke dò: Ti tú a kó betómbè mbe. Kè Sosuwee dò: Di tú ãmbe? Di bonní de?

⁹ Kè bèè dò: A kó betómbè tínti ti bonní dihei détirí ndi, ke kèè a Yiè nKuyie nha tū nkù kpéí nnè kù dòò tū dieti Esibiti. ¹⁰ Nè kù dòò dè Aməriibe kó bekpààtibè bedé kukó nSuditēē kó diyàà. Sionni, Esibonni kóo kpààti nè Oku Basāā kou, wèè do bo Asitadoti. ¹¹ Ti eì kó bekótibè ti nàkému ke tú: Túótéñè mudii kékote ké bè co, kēmpī mbe tómmú kè dí dàò metaummè. ¹² Ntenè pēè, ti sòò yóó kéténi kòò kpaá tonnimu, bāmbà mmie nke kpei ke pūūti ke wērí. ¹³ Ti sòò yóó túóté menaá nkó tidouti kè ti pàannimu, di mmònni ke kēri, tineuti nè tiyààti kè dè kēri kuce okù mèè kpéí.

¹⁴ Kè Isidayeeribe kó bekótibèè còuté be dii bá bè í beé ti Yiè nKuyie. ¹⁵ Kè Sosuwee bè dāñnè metaummè, kè bèè narike, kòò dò bè í yóó bè kùò. Kè Isidayeeribe kó bekótibèè yie nke yú ti Yiè nKuyie nyètiri.

¹⁶ Yewe yētāati kó difōnkúò bè taummè ke dèè, kè Isidayeeribe keè bè bomè dēnde nde detóónnè. ¹⁷ Kè bè mmòke yewe yētāati mucēmmu kētúake de kó benitibè cie: Kabaāñ nè Kefidaa nè Bedoti nè Kidiya-Yeadiammu. ¹⁸ Bè í mbè kùò, ke yé Isidayeeribe kó bekótibè do bè taunnèmè kényú ti Yiè nKuyie nyètiri, kè be kabè Isidayeeribe mbè kpānnè. ¹⁹ Kè bekótibè bemou dò: Tū bè taunnè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri, ti báá na ké bè kùò, ²⁰ ti yóó bè yóumu kè bè nfòu ke yé ti béimmè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri, ti yàà bo í nti Yiè nKuyie mmieke. Ntenè ti yóó bè dāòmè. ²¹ Ti yóó bè yóumu kè bè nfòu ke ti do mmenie nke ti kau ideí.

Bekótibè ti mbéi. ²² Kè Sosuwee yú Kabaāñ nitibè ké bè beke ke dò: Dè yíme kè di ti souté ke yē ndi cie díetiri ke né bo ti také? ²³ Di yó ntú tidaati nti sáá, ke kōū Kuyie ncīētè kó ideí ké ndo mmenie.

²⁴ Kè Kabaāñ nitibèè tḗnnè Sosuwee ke dò: Ti kèè di Yiè nKuyie nduómmè mmē ku kóo tánti Mōyiisi ke ntenkè ke tú dí nkòu bèè kó dimàà dè bo, kè kufōwáá nti pī nkè ti yīēkù di bo ti kuómè, deè te kè ti dòò mēmmē. ²⁵ Ti bo a nou mieke nke a pénsirimè, mèè da wenni dāò mē.

²⁶ Nte Sosuwee do yete bè bo bè kùómè kédòò ti. ²⁷ De yiè kè Sosuwee duó nkè bè nkau ideí ke do mmenie nylsidayeeribe nè ti Yiè nKuyie nwūstōnni kpéí nkù dó bèè di maá dè. De kó benitibè kpaá pīmmu de kó mutómmú nè yienni.

10

Isidayeeribe namè Aməriibe

¹ Kè Adoni-Sedeki Sedisadēmmu kóo kpààti keè Sosuwee pòntemè Aii nè o kóo kpààti ke bè kùò páíí ò do dāòmè Sedikoo nè o kóo kpààti, kékeè Kabaāñ kabè taunnèmè Isidayeeribe ke bo be cuokè. ² Kè kufōwáá mbè auté, ke yé yekpààtihekè mieke Kabaāñ do túmè dihei dieri ndi ke pēētē Aii, kè bekōmbòtiebe máá di bo. ³ Kè Adoni-Sedeki Sedisadēmmu kóo kpààti tō nkè bèè náké Oammu Ebunoo kpààti, nè Pidammu Yadimuti kpààti, nè Yafia Dakiisi kpààti nè Debii Ekunoo kpààti ke dò: ⁴ Kōtēnni kè n teennè kè ti kpānnè Kabaāñ kabè ke yé bè taunnèmè Sosuwee nè o kabè Isidayeeribe.

⁵ Mēmmē kè Aməriibe kó bekpààtibè bènūmmū wēnnénè Sedisadēmmu kou nè Ebunoo kou nè Yadimuti kou nè Dakiisi kou nè Ekunoo kou, kētúóté be āpòntīrē kēpi Kabaāñ kabè mudoò. ⁶ Kè Kabaāñ kabèè tō nSosuwee borè

Kidikaadi kè bèè ò nàké ke dò: Kòtèni kédèetè a kó betòmbè, báa yete Amòriibe kó bekpààtibè bèè bo yetàrè Ìnkè beè wènnè ke bo ti dokènè.

⁷ Kè Sosuwee pànkèe íté Kidikaadi nè behāāpòmbè nè bekpàrìnuòmbè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: A bá nyìèkù m bè nda duómму a yóó bè namu bəmou páíí, òmòu báá da na.

⁹ Sosuwee nè o kòbe kè bèè íté Kidikaadi kényiè nke kéri keyènkè kemou képi Amòriibe bá bè í yé. ¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Amòriibe bítínné kécokè kè Isidayeeribe na Amòriibe, kè bè auté Kabaḡḡ, kè bè bèti Bèti-Onḡḡ tārì, kè mbè kòùti kétuakènè Asekaa nè Makedaa. ¹¹ Kè Amòriibe còkè kèncuti Bèti Onḡḡ kè ti Yiè nKuyie ncūñní yemátàrè dièyè kè yèe bè kùò kè bè nsū kèpèèè Isidayeeribe kùò bè nè yese.

¹² Ti Yiè nKuyie nduó ndii yiè Amòriibe Isidayeeribe kè bè nkpa nkè Sosuwee béi nyIsidayeeribe bəmou ìkè ke dò: Fḡ ndiyiè, cómmú Kabaḡḡ Ìnkè, fḡ nhotànkù kaa cómmú Ayanḡḡ biriku! ¹³ Kè diyièe cómmú, kòo tànkùu cómmú, kè Isidayeeribe yaa nanè be dootitòbè. Ti wàrimu Owenniwe pátírì* mièke ke tú: Kè diyiè ncómmú tiwèti cuokè ke dò diyiè difòùri ke í ta. ¹⁴ Kè de kó diyiè í òkè ti Yiè nKuyie nyí yie ndiyiè mari onìti kpeti memme kó kubotí. Ti Yiè nKuyie nku mómwənkə kùò do kpa nyIsidayeeribe kpéí.

¹⁵ Sosuwee nè o kòbe Isidayeeribe bəmou kè bèè wète be kàri dè Kidikaadi.

Bekpààtibè bènùmmù do sòrimè Makedaa tādènkù

¹⁶ Kè Amòriibe kpààtibè bènùmmù còkè kèsòri Makedaa tādènkù. ¹⁷ Kè bèè náké Sosuwee ke dò: Ti yamu bekpààtibè bènùmmù kè bè còkè ke sòri Makedaa tādènkù. ¹⁸ Kè Sosuwee náké bènìtibè ke dò: Biennè yetádièyè kékpetínné dibòri kémbaa. ¹⁹ Nkpaá betìnè di dootitòbè, kè bè dinté, di báa yie nkè bèè kò nti Yiè nKuyie mbè ndi duómму.

²⁰ Sosuwee nè o kòbe Isidayeeribe kè bèè kùò Amòriibe kéndó kè bè dèè, kè bəmabèè na kèyenté kétaa be ekè iduotí fité yè. ²¹ Kè Isidayeeribe wète Makedaa bè bètè dè, òmòu ténke í ndáátí ke bè béinnè tìmatí.

²² Kè Sosuwee dò: Kpeténè kutādènkù kédennèní bekpààtibè bènùmmù bəmbe. ²³ Kè bèè kpeté kè bè dènnèní, Sedisadèmmu kóo kpààti nè Ebunḡḡ kou nè Yadimuti kou nè Dakiiisi kou, nè Ekunḡḡ kou, kè bè duó nSosuwee. ²⁴ Kòo yú Isidayeeribe bəmou kénáké bèè do ò nèinè ke ni mudoò ke dò: Kòtènní kèna be fḡníí. Kè bèè í na, kè Sosuwee dò: ²⁵ Di bá nyìèkù kè di kòmbùòti duò, tēñnè kèyáákunnè di kònti, ti Yiè nKuyie nyóó dḡḡ miè mme di dootitòbè bəmou. ²⁶ De kó difònkùò kè bè kùò, késaa ndetie ndènùmmù. Kè bè nsake nè kuyuokoo.

²⁷ Diyìè tati dii mǎnni kè Sosuwee duó nkè bèè bè cūñní kétannè kutādènkù bè do sòri kùò mièke, kèíínné yetàrè dièyè kè yè kpaa bo nè yiènní.

Sosuwee namè kubakù cànkù kó yehèkè

²⁸ De kó diyiè dimáà mièke kè Sosuwee pi Makedaa kó dihei kékùò okpààti nè bènìtibè bəmou ò í nsùò nhòmòu, kédḡḡ okpààti ò do dḡḡmè Sedikoo kou.

²⁹ Sosuwee nè o kòbe Isidayeeribe kè bèè íté Makedaa kékòte kèpi Dibunaa èi kòbe. ³⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nde kó dihei kè bèè kùò okpààti nè bènìtibè bəmou, bè í nsùò nhòmòu, kédḡḡ okpààti bè do dḡḡmè Sedikoo kou.

* **10:13** Owenniwe pátírì: Iyie nkó dipátírì dikótírì mari ndi ke feti bàmbà. Bè múnke béimmu di kpéí 2 Samuuyeri 1:18.

³¹ Sosuwee nè o kòbe Isidayeeribe kè bèe íté Dibunaa kékote kébáté Dakiisi èi také ké di pi. ³² Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nde kó dihei kòbe kè bèe bè na diyie dèrì kékua benitibè bemou bè dòòmè Dibunaa. Bè í nsúó nhòmou. ³³ Kè Odammu Kesee kpààtìi báátí kétéennè Dakiisi, kè Sosuwee ò kua nè o kòbe bemou, ò í nsúó nhòmou.

³⁴ Sosuwee nè o kòbe kè bèe íté Dakiisi kébáté Ekunoo èi také ké bè pi ké bè dokénè, ³⁵ ké bè na kékua benitibè bemou de yiè bè dòò mèè botí Dakiisi èi kòbe.

³⁶ Sosuwee nè o kòbe kè bèe íté Ekunoo kékote Eburnoo èi ké bè pi ké bè dokénè, ³⁷ ké bè na kékua okpààtì nè o nitibè, képi yehékè yèè dè tákè kékua benitibè bemou, ò í nsúó nhòmou, ò dòò mèè botí Ekunoo èi kòbe.

³⁸ Sosuwee nè o kòbe kè bèe kónté kéwetinné Debii èi kòbe, ké bè pi, ké bè dokénè, ³⁹ ké bè na kékua okpààtì képuo nyehékè yèè dè tókè ò í nsúó nhòmou, kédòò Dibii kpààtì ò dòò mèè botí Eburnoo kou nè Dibunaa kou.

⁴⁰ Kè Sosuwee na yehékè yemou: Yetārè ìnkè kó bekpààtibè nè kubakù cànkú kòbe nè kubiriku kòbe nè diyie yièní kèè bíékè kòbe. Ò í nsúó nhòmou. Kéndònnè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù do bè nàkémè. ⁴¹ Kè Sosuwee na Kadeesi-Banna kénto kétuakenè Kasaa diyie yièní kèè bíékè kubakù cànkú, kèna Kasenni kó kutempè kénto nkétuakenè Kabaṣṣo diyie yièní kèè bíékè kubakù yóu. ⁴² Kè Sosuwee na bekpààtibè bemou nè be ekè kuce mèmáà. Ti Yiè nKuyie nkuu do kra nku kò benitibè Isidayeeribe kpànni. ⁴³ De kó difònkúò Sosuwee nè o kòbe bemou kè bèe wète be karí Kidikaadi.

11

Bè dokémè Medommu bíi také

¹ Kè Yabinni Asoo kpààtìi keè Sosuwee namè yehékè kètṣ nkè bèe náké Yobabu Matṣṣ kpààtì nè Simmudonni kou nè Akisafi kou, ² kètṣ nkè bèe náké tedòntè Adaba tārè fiè nkó bekpààtibè kubakù yóu kòbe nè Suditēē biriku kòbe nè bèè tókénè Kinnadoti* kóo dàméèrì, nè yehékè yèè soké ditārì nè dàméèrì de cuokè kétuakenè Doo kó kutempè diyie yièní kèè bíékè. ³ Kòo taunnè Kannahāā kòbe diyie yièní kèè bíékè kòbe nè bèè bo yetārè ìnkè, nè Amōriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe bèè bo yetārè ìnkè nè Efiiibe bèè bo Edimoo tārì peémme Misipaa kó kutempè mmièke. ⁴ Kè bèe báátí nè behāāpòmbè kénsū mesàà nke mánne dàméèrì nùò kó mubirimú nè sisēī péu nè sinaasēī. ⁵ Kè bèe wènnè bemou kébáté Medommu sibií borè ke bo dokénè Isidayeeribe.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: A báá bè yàte, dè naa yó nkááké mie nkè n duó nkè bèe kúmu bemou Isidayeeribe ìlkè. Káa kéké be sēī duoti kécóu mbe naasēī.

⁷ Sosuwee nè o āāpòmbè kè bèe bè do ké bè dèété dende bàm̀bà mMedommu sibií borè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nduo nkè Isidayeeribe bè na ké bè bèti kubakù yóu bíékè kétuakenè dihei bè tu di Sidonni diewè, kétuakenè Misidefoti Misifoo Mayimmu diyie yièní kèè bíékè, kétuakenè Misipee biriku diyie yièní kèè bíékè, ké bè kua bemou bè í nsúó nhòmou. ⁹ Kè Sosuwee dòò ti Yiè nKuyie nhò nàké ti kékéké be sēī duoti kécóu mbe naasēī.

Sosuwee namè Asoo

¹⁰ Kè Sosuwee nwētini képi Asoo èi kékua di kóo kpààtì. Asoo do tú kubakù yóu kó bekpààtibè kó dihei dièrì ndi. ¹¹ Kòo kua benitibè bemou nè dèè kó dimàà wéí, ò í nsúó nhòmou, kécóu ndihei. ¹² Kè bèe na bekpààtibè bèè wènnè, ké

* 11:2 Kinnadoti: De kó tedòntè bo Sennesadeti kó menie mborè.

bè kùò bémou nè benitibè kéndònnè Mɔyiisi ti Yiè nKuyie tǎnti do ti nàkémè. ¹³ Isidayeeribe do í cǔu nyetǎrè ìnkè kó dihei mari, Asǎo màà ndi Sosuwe do cǔummè. ¹⁴ Kè Isidayeeribe kùò benitibè bémou bè í nsùò nhòmǔ, kéheí be kperè demou nè be wúǔ. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàké ti ku kóo tǎnti Mɔyiisi ò do ti nnàké Sosuwee kè Sosuwee ti dǎò timǔ ò í nsùò ntimati.

Sosuwee namè yehékè yemǔ

¹⁶ Memme Sosuwee namè yehékè yemǔ: Yetǎrè ìnkè kperè Nekefu kperè nè Kosenni kperè dikpǎá tedǎntè Adabaa biriku kperè nè Sefedaa, nè kubakù you kó yetǎrè nè de kó kubiriku kperè. ¹⁷ Kè bèè na bekpǎàtibè bèè bo ditǎri dǔi í à timúti, ke tókénè Seii, kétuǎke Badikaadi kubiriku, Dimaa nè Edimǎo tǎri, ké bè kùò bémou páíí. ¹⁸ Sosuwee do dokénè bekpǎàtibè kè dèe mǎntemu. ¹⁹ Bémabè do í ò taunnè kè dè í tú Efiibe Kabaǎǔ ei kǎbe. Kè Isidayeeribe kùò yehékè sǎnye kǎbe bémou, kétieke be ekè. ²⁰ Ti Yiè nKuyie nkuù do kpénkúnne be to, kè bè ndónè Isidayeeribe dikpǎnni. Kè Isidayeeribe mbè kǔù. Ti Yiè nKuyie nkuù do ti nàké ku kóo tǎnti Mɔyiisi.

²¹ De kó dimònni dimáá kè Sosuwee dokénè Anakiibe bèè do bo yetǎrè kó yehékè nè Ebunǎo nè Debií nè Anabu nè Sudaa nè Isidayeeribe kó yetǎrè yemǔ kǎbe kékuǎ de kó benitibè, képuǎ mbe ekè páí páí. ²² Anakiibe ténke í nkpaá Isidayeeribe ei, bè do kpaá bo Kasaa nwe nè Kati nè Asidati. ²³ Kè Sosuwee tieke ketenké kemǔ kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mɔyiisi, kè Sosuwee kè toti be botí dòmmè, kè dikpǎnni deè kè dèe bonke.

12

Isidayeeribe na bèè kpǎàtibè kó yeyètè

¹ Nte Isidayeeribe do na yèè ekè kó bekpǎàtibè kétieke be ekè Suditèè diyie yìni kèè bíékè, kétuóté kukó nhAdinǎ nkétuǎkenè Edimǎo tǎri nè Adaba biriku. ² Oketiwe tu Sionni Amǎriibe kóo kpǎàti wèè do bo Esibonni ke te Adowee kétuǎkenè Adinǎ biriku kó dikéè nè Kadaadi kó dikéè kétuǎkenè kukó nSabǎki nè Amǎriibe be mǎnku. ³ Weè do te nè Suditèè biriku diyie yìni kèè bíékè Sennesadeti kóo dǎmèèri kétuǎke dǎmèèri mukókúǎ nku, Beti-Yesimǎti také, nè kubakù cǎnku Pisikaa tǎri kó yehékè. ⁴ Odèri do tú: Oku Defaiibe botí kóo sǎnwe, wèè do bátè Basǎa, ke à Asetadoti nè Etedeií. ⁵ Weè do baké Edimǎo tǎri, ke baké Sadikaa nè Basǎa omǔ, kétuǎke Kesuriibe nè Makatiibe be mǎnku, nè Kadaadi kó dikéè kétuǎke Sionni Esibonni kpǎàti mǎnku. ⁶ Mɔyiisi ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti nè Isidayeeribe bè do namu de kó bekpǎàtibè kè Mɔyiisi dǔò nde kó ketenké Dubenniibe nè Kadiibe nè Mananee botí kǎbe kó dikéè.

⁷ Sosuwee nè Isidayeeribe kè bèè na bekpǎàtibè bèè bo Suditèè diyie yìni kèè bíékè. Bèè do te Badikaadi nè Dimaa kó kubiriku kénǔ kétuǎkenè ditǎri dǔi í à timúti kubakù cǎnku bíékè, ke tókénè Seii diyie yìni kèè bíékè. Kè Sosuwee toti de kó ketenké Isidayeeribe be botí dòmmè. ⁸ De kó yehékè yèè do tú yetǎrè kó kutempè nnè kubiriku nè Suditèè kó kubiriku nè ditǎri pèri nè dikpǎá bíékè kperí nè Nekefu kperí. Itiibe, nè Amǎriibe, Kannahǎa kǎbe Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, beè do te de kó yehékè. ⁹ Nte Sosuwee na yèè ekè kó bekpǎàtibè kó yehékè yètè: Sedikoo kou nè Aii kou dǔi tókénè Beteedi, ¹⁰ nè Sedisadammu kou nè Ebunǎo kou ¹¹ nè Yadimuti kou nè Dakiisi kou ¹² nè Ekuǎo kou nè Kesee kou ¹³ nè Debií kou nè Kedee kou ¹⁴ nè Odimaa kou nè Adadi kou ¹⁵ nè Dibunaa kou nè Adudammu kou ¹⁶ nè Makedaa kou nè Beteedi kou ¹⁷ nè Tapua kou nè Efee kou ¹⁸ nè Afeki kou nè Sanǎo kou ¹⁹ nè Manǎo nè Asǎo ²⁰ nè Simminǎo Menǎo kou nè Akisafi kou ²¹ nè Tanaki kou nè Mekidoo kou ²² nè

Kedesi kou nê Yokindeammu kou nê Kadimɛedi kou ²³ nê Doo dàmèèrì také kou nê Koimmu dîi bo Kidikaadi kó kutempê mmiêke. ²⁴ Nê Tidisaa kou. Bɛmou bɛ bo bekpaàtibɛ sipísitàati nê òmáa ndi.

13

Isidayɛeribe totí mɛ̀̀ botí ketenkè

¹ Kê Sosuwee kóté kè ti Yiè nKuyie nhò nàkè ke dò: A kótému mediè nkè yehékè kpaá sù a dò nkétieke yè. ² Fidisitɛɛbe nê Kesuriibe kó itempê. ³ Kannahā kɔbe kó ketenkè kèè keté kukò nSiòori nê Esibiti kɔbe dè mànkú, kétuakè Ekunoo kubakù you. Fidisitɛɛbe kó bekpaàtibɛ benùmmù borè, kè be ekè diɛyè tu: Kasaa nê Asidoti nê Asikanoo nê Kati nê Ekunoo nê Afiiibe kó ketenkè, ⁴ kétúóté kubakù cànkú bíékè Kannahā kɔbe kó ketenkè kemou, kétúóté Aada Sidonniibe kó ketenkè kétuakè Afeki, nê Amòriibe de mànkú. ⁵ Kebaadi kó ketenkè nê Dimaa diyie yìèni kèè bíékè, kétúóté Badikaadi Edimoo tãri pèri, kétuakè Debo Amati. ⁶ Nê ditãri kó yehékè yèè bo Dimaa nê Misifoo-Mayimmu de cuokè, Sidonniibe bɛmou ā yè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N yó nni ke bɛ bɛtímu kè di tū. Kaa totí Isidayɛeribe de kó yehékè kéndònne n ti ndi nàkémè.

⁷ Totí de kó ketenkè Isidayɛeribe ibotí iwèi nê Manansee botí kɔbe kó dikèè.

Bè totímè Suditɛɛ diyie yìèni kèè bíékè kó yehékè

⁸ Manansee botí kɔbe kó dikèè nê Dubenniibe nê Kadiibe bɛ do be duómму be kó ketenkè Suditɛɛ yáa diyie yìèni kèè bíékè. Mòyiisi ti Yiè nKuyie nkóo tónti weè do kè mbè totí. ⁹ Be tenkè mànkú do tú Adowee, kubakù cànkú bíékè, káyènnè kukò nhAdinoo nê dihei dîi soké de kó kubiriku de cuokè, bɛè do te nê Medebaa Dibonni tãdànkú. ¹⁰ Nê Amòriibe kpaàti diɛwè Sionni kó yehékè. Weè do baké Esibonni kétuakè Amòniibe de mànkú. ¹¹ Bɛè do te nê Kadaadi kó dihei nê Kesuriibe kó kutempê nnè Maakaa nê Edimoo tãri nê Basāa omou, kétuakè Sadikaa. ¹² Ke tenè okpaàti Oku Defaiibe botí kou sɔnwe kó ketenkè weè do baké Asetadoti nê Etedei Basāa tempê mmiêke. Mòyiisi weè do bɛ na kécouté be tenkè. ¹³ Isidayɛeribe mɛ nyí mbèti Kesuriibe nê Makatiibe, kè bɛ kpaá bo be cuokè nê yìenni.

¹⁴ Defiiibe bɛè máa do í mɔke ketenkè bɛ do pāa nyèè pãrè ti Yiè nKuyie nyèè do tú be kperè kéndònne ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nàkémè.

Bè totímè Dubenniibe be tenkè

¹⁵ Ntenè Mòyiisi duómму Dubenniibe be kó ketenkè be botí dòmmè. ¹⁶ Be tenkè mànkú do tú Adowee kubakù cànkú bíékè káyènnè kukò nhAdinoo nê dihei dîi soké de kó kubiriku de cuokè bɛè do te nê Medebaa tãdànkú kó ketenkè. ¹⁷ Nê Esibonni nê yehékè yemou yèè bo kutãdànkú: Dibonni nê Bamati-Baadi nê Betibadimeōō ¹⁸ nê Yaasi nê Ketimoti nê Mefaa ¹⁹ nê Kidiyataimmu nê Simbema nê Sedesaa dîi baké kubiriku ²⁰ nê Beti-Pɛoo nê Disikaa tãri pèri nê Beti-Yesimoti ²¹ nê kutãdànkú kó yehékè yemou. Amòriibe kpaàti Sionni weè do baké Esibonni o kó yehékè bomu de miêke. Mòyiisi weè do na Sionni nê Mandiyāa kpaàti, kè bɛ ndò nho kó tidaati ke bo o tenkè: Efii nê Dekemmu nê Tisuu nê Uuri nê Debaa. ²² Opāū Badammu Bɛoo bire do kókému Isidayɛeribe kúo bɛ miêke. ²³ Suditɛɛ weè do tú Dubenniibe tenkè mànkú de ilkè bíékè. Bè do bɛ totí yèè ekè be botí dòmmè yèè kó yeyètè tu ti yàni yè.

Bè totímè Kadiibe be tenkè

²⁴ Ntenè Mòyiisi duómму Kadiibe be kó ketenkè be botí dòmmè. ²⁵ Yɛasɛɛ nê Kadaadi kó ketenkè kemou nê Amòniibe kó ketenkè dikèè kétuakè Adowee

èi dìi tàkénè Dabaa, ²⁶ kétúóté Esibonni kénto kétuoKenè Damati-Misipee nè Betonimmu kénto kétuoKenè Maanaimmu kénto kétuoKenè Debii tenkè mànkú. ²⁷ Nè Suditèè kó kubiriku nè Beti-Adammu nè Beti Nimuda nè Sukotí nè Safṣṣ nè Sionni nè Esibonni kpààti do baké yèè ekè. De kó yehékè do bo Suditèè diyìè yìèni kèè bíékè nke, ke tú be mànkú kétuoKenè Kinnèdeti kóo dà mèèrì kubakú yóu. ²⁸ Bè do totí yèè ekè nye Kadiibe be botí dòmmè.

Bè totímè Manansee kòbe kó dikéè be tenké

²⁹ Ntenè Mòyiisi duómme yehékè Manansee botí kòbe kó dikéè be botí dòmmè. ³⁰ Be mànkú do tú Maanaimmu kubakú cànkú, kétúóté Basāa Ōku kpààti tenké kemou, nè yehékè sipísikuò yèè bo Yaii tempè mmièke, ³¹ kétúóté Kadaadi èi kó dikéè nè Asetadoti nè Etedèii nè Ōku Basāa kpààti ekè dièyè do tú yè, kèduò nde kó ketenké kemou Manansee yaàbire Makii bí dikéè.

³² Mòyiisi do bo Məabu biriku nku Sedikoo diyìè yìèni kèè bíékè kè bè totí de kó ketenké. ³³ Mòyiisi do í duò nDefiibe ketenké, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tū nkú kuù do tú be kó ticōnti kéndōnnè kù do ti mbè nàkémè.

14

Bè totímè Kannahā kó ketenké

¹ Nte bè do duò nkèè tenké Isidayeeriibe Kannahā kó ketenké mièke kè ikuò nùiti Edeasaa nè Nunni birè Sosuwee nè Isidayeeriibe botí kó bekótìbè, kè bèè kè mbè totí. ² Kè bèè tāū tété ibotí iwei nè dikéè kó ketenké, kéntū nti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mòyiisi kóo bè nàké. ³ Mòyiisi do duómму ibotí idéi nè dikéè i kó ketenké Suditèè diyìè yìèni kèè bíékè ò me nyí nduò nDefiibe. ⁴ Bè do bè duò nyehékè máa ndi bè bo mborè nè be wūṣ bo ncenti dè nè be kperè bo mborè. Sosefu bí do toté tinaámùnti tidéti nti. Manansee kòku nè Efadaimmu kòku. ⁵ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tū nkú kuù do tú nàké Mòyiisi kóo bè totí ketenké.

Bè duómme Kadebu o kó ketenké

⁶ Diyè mari kè Sudaà botí kòbeè kōtení Sosuwee borè Kidikaadi kè Kadebu Yefundee birè Kenaasi naàmùnkú kouu béinnè Sosuwee ke dò: A kpáá yé ti do bo Kadèesi-Banna kè ti Yiè nKuyie nnàké ti Mòyiisi ku kóo niti a kpéi nnè n kpéináá? ⁷ N do mòke yebie nsipísinàà ndi kè ti mbo Kadèesi-Banna kè Mòyiisi ti Yiè nKuyie ntōnti n tō nkè n kōte képaatè dihei kèwētení kóò nàké weti weti. ⁸ N kòbe bèè do n neinè kè bèè yárikúnne benitìbè kōnti, kè mí n yie ti Yiè nKuyie nkpeti. ⁹ Kè Mòyiisii béi nkéyú Kuyie nyètiri ke dò: M bo tieke n naacètè na dìi èi nè n yaábíò sàà, n yíè mmèè kpéi nti Yiè nKuyie nkpeti. ¹⁰ Dè mòke yíè nyebie nsipísinàà nè yènúmmù ndi nè ti Yiè nKuyie mbéinnèmmè de kó tináantí Mòyiisi Isidayeeriibe bo dìi mǎnni dikpáá cuokè. Kè ti Yiè nKuyie nni nto kè n kpáá fòù nè yìenní, ke tūðke yebie sipísini nè yènúmmù. ¹¹ N kpáá mǎkemu muwērímú ke dōnnè Mòyiisi do yó n tō nkè n dòmmè, ke bo na kédoké, kéna kèpí mmutōmmú mumou. ¹² N duò nyetārè kó kutempè, Anakiibe borè yehékè dièyè, iduotí fité yè. Ti Yiè nKuyie yó nni mbonèmu kè m bè bèti kéndōnnè kù béimmè.

¹³ Kè Sosuwee pā Kuyie nkó mesàà Yefundee birè Kadebu kóò duò nhEbunəə. ¹⁴ Kè Yefundee birè Kadebu Kenaasi naàmùnkú kouu tieke Ebunəə, ke kpáá kòò te nè yìenní ò yíè mmèè kpéi nti Yiè nKuyie nyè mmù weti weti. ¹⁵ Bè do yu Ebunəə nè dimōnni ke tú Kidiya-Adiba nwe, Adiba do tú oniti dièwè nwe Anakiibe mièke.

Mèmmè kè dikpànni deè kè dèè bonke.

15

Bè duómme Sudaa o kó ketenkè

¹ Bè do tãã tété kédúó nkèè tenkè Sudaa kòbe do keté diyìè yìèní kèè bíékè nke kubakù cànku kétuàke Edómmu mànku, Tisínni kó dikpáá kénwetí Kadéesi. ² Kè kubakù cànku kó kumànkú keté ketenkè kèè cùò dàméèri mukókúú nkou borè kénwetí Nèkefu. ³ Kèè yè Akadabimmu tenni ke yè Tisínni, ke yè Kadéesi-Bannèa bakù cànku, ke kòhité ke yè Etisidonni ke tùòke Adaa, ke kòhité ke nwetí Kadikaa, ⁴ ke pèèté ke tùòke Asímòò, ke ta Esibiti kó kukó, nke pèèté ke ta Meditedandee, nte Sudaa tenkè mànku kubakù cànku bíékè.

⁵ Diyìè yìèní kèè bíékè kó kumànkú do keté dàméèri mukókúú nkou nwe kèntò kétuàkenè Suditèè ò ta dè.

Dènde kubakù cànku bíékè kó kumànkú ketémè, ⁶ kétuàke Bèti Okadaa nè Bèti Adabaa bakù youú, kèpèèté kétuàke Dubenni birè Bohāā tãri. ⁷ Kuú yè kubiriku bè tu kù Dikònkòðnni biriku ke tùòke Debii, ke kòhité kubakù youú bíékè ke yè Kidikaadi, ke wetínné Adumimmu ditenni, dii bo kukó mbakù cànku, ke pèèté ke yè Ā-Semesi bíí, ke tùòke Ā-Dokedi, ⁸ ke yè Inómmu biriku, ke yè Sebusiibe tãri pèri nkubakù cànku Sedisadémmu borè. Kuú pèèté ke yè ditãri Ìnkè Inómmu biriku diyìè yìèní kèè bíékè, ke tùòke Defaimmu biriku mànku kubakù youú, ⁹ ke pèèté ke yè Nefutoa bíí, ke tùòke yehékè yèè bo Efunòò tãrè, ke cuó mBadaa bè tu wè Kidiya-Yeadimmu. ¹⁰ Bè mànku do yè Badaa diyìè yìèní kèè bíékè nke kénwetí Seii tãri, kèpèèté kèyè ditãri detie nkperi bè tu di Kesanòò kubakù youú kècuté Bèti-Semesi kèpèèté Timuna, ¹¹ kèpèèté kèyè Ekuunòò kubakù youú, kékónté kèyè Sikaanòò, kèpèèté Badaa tãri, kèyè Yabunneyeri kékáá mMeditedandee kóò dàméèri.

¹² Dè ìkè bíékè kó kumànkú do tú dàméèri Meditedandee kou nwe.

Sudaa botí kòbe tenkè mànku nku.

¹³ Kè bèè wété Sudaa botí kòbe tenkè kédúó nKadèbu kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Sosuwee. Bè do ò duó nKidiya-Adiba nwe, Adiba do tú Anakiibe yààri nwe. Kè bè yu de kó dihèi di mmònni ke tú Ebuunòò. ¹⁴ Kè Kadèbuu bèti Anakiibe botí itããti Sesaii kòku nè Aimanii kòku nè Tadimaii kòku, ¹⁵ kèíté Ebuunòò kèpi Debii. Bè do yu Debii nè dimònni ke tú Kidiya-Sefèe nwe. ¹⁶ Kè Kadèbu dò: Wèè bo na Kidiya-Sefèe m bo ò duó n kóò sapàà nhAkisaa kòò puoke. ¹⁷ Kè Otinniyèedi Kadèbu yòfùò kou Kenasi birèe di pònte, kè Kadèbuu ò duó nho kóò sapàà. ¹⁸ Ò tùòkoo dii mònni Otinniyèedi cìtèè kóò nàké ke dò: Wèè mào o cice Kadèbu ketenkè. Kòò cúténi o sámmarímú Ìnkè kòò cice Kadèbuu ò beke ke dò: A yè mba? ¹⁹ Kòò dò: N da báammú, n yè nha m pã sibií nsi a n duó nkèè tenkè kubakù cànku kè i màke menie.

Kè Kadèbuu ò duó nde Ìnkè kó sibií nè de fùò kpesi.

²⁰ Bè duó nkèè tenkè Sudaa botí kòbe.

²¹ Yehékè yèè bo kubakù cànku Edómmu bè duó nyè Sudaa Nèkefu mièke tú: Kabuseyèedi nè Edèe nè Yakuu ²² nè Kina nè Dimóna nè Adadaa ²³ nè Kedesi nè Asòò nè Itina ²⁴ nè Sifi nè Tedémmu nè Beadoti ²⁵ nè Asòò-Adata nè Kedyoti-Esinòò dii tú Asòò ²⁶ nè Amammu nè Semaa nè Mòdada ²⁷ nè Asaa-Kadaa nè Esibonni nè Bèti-Padeti ²⁸ nè Asaa-Suadi nè Beerisebaa nè yehékè teyè yèè dè tókè ²⁹ nè Badaa nè Iyimmu nè Atisemmu ³⁰ nè Editodadi nè Kesidi nè Ódimaa ³¹ nè Sikidaki nè Madimanaa nè Sannaa ³² nè Debaoti nè Sidimmu nè Ainni nè Dimòò, kè dèe wènné yehékè sipísidè nè yèwei nè sihekesí sii dè tókè.

³³ Kubiriku kó yeyètè tu: Esitaadi nè Sodaa nè Asena ³⁴ nè Sanɔaa nè Ā-Kanimmu nè Tapua nè Enammu ³⁵ nè Yadimuti nè Adudammu nè Sokoo nè Asekaa ³⁶ nè Sadaimmu nè Aditaimmu nè Kededaa nè Kedeotaimmu, kè dèe wènné yehékè tepíítè nè yènáà nè sihekésí sù dè tǎké. ³⁷ Senaa nè Adasaa nè Mikidadi-Kadi ³⁸ nè Dideanni Misipee nè Yokiteyɛɛdi ³⁹ nè Dakiisi nè Bosikati nè Ekunɔɔ ⁴⁰ nè Kabonni nè Damasu nè Kitidiisi ⁴¹ nè Kededoti nè Bèti-Dakɔɔ nè Damaasi nè Makedaa. Kè dèe wènné yehékè tepíítè nè yekuɔ nè sihekésí sù dè tǎké. ⁴² Dibunaa nè Etee nè Asáá ⁴³ nè Ifita nè Asena nè Nesibu ⁴⁴ nè Keidaa nè Akisibu nè Madesaa. Kè dèe wènné yehékè yèwei nè sihekésí sù dè tǎké. ⁴⁵ Nè Ekunɔɔ, nè o cēkarè nè sihekésí sù dè tǎké, ⁴⁶ kétúóté Asidoti nè yehékè yèè ò tǎkè nè ke soké Ekunɔɔ nè Meditedandee kóo dāmèèrì dè cuokè. ⁴⁷ Asidoti nè Kasaa dè kó yecēkarè nè sihekésí sù dè tǎké kétuàke Esibiti kó kúkó nnè dāmèèrì Meditedandee kou.

⁴⁸ Yetārè kó yehékè tu Samii nè Yatiidi nè Sokoo ⁴⁹ nè Danna nè Kidiya-Sanna, bè do di nyu ke tú Debii. ⁵⁰ Nè Anabu nè Esitemmɔa nè Animmu ⁵¹ nè Kosenni nè Onɔɔ nè Kido. Kè dèe wènné yehékè tepíítè nè dimáà nè sihekésí sù dè tǎké. ⁵² Adabu nè Dumaa nè Esehāā ⁵³ nè Yanummu nè Bèti-Tapuaa nè Afeki ⁵⁴ nè Ummuta nè Kidiya-Adiba bè do yu di ke tú Ebuɔɔ nè Siyɔɔ, kè dèe wènné yehékè yèwei nè sihekésí sù dè tǎké. ⁵⁵ Maɔɔ nè Kadimeedi nè Sifi nè Yuta ⁵⁶ nè Sisedeeri Yokindeammu nè Sanɔaa ⁵⁷ nè Kayɛɛ nè Kibea nè Timuna, kè dèe wènné yehékè tepíítè nè sihekésí sù dè tǎké. ⁵⁸ Adudi nè Bèti-Sudi nè Kedɔɔri ⁵⁹ nè Madati nè Bèti-Anoti nè Editekonnì. Kè dèe wènné yehékè yekuɔ nè sihekésí sù dè tǎké. ⁶⁰ Kidiya-Baadi, bè do yu di Kidiya-Yeaimmu nè Dabaa, kè dèe wènné yehékè yèdèé nè sihekésí sù dè tǎké.

⁶¹ Dikpáà kó yehékè: Bèti-Adaba nè Midinni nè Sekaka, ⁶² Nibesāā mukókúú nkó dihei nè Ā-Kedii. Kè dèe wènné yehékè yekuɔ nè sihekésí sù dè tǎké.

⁶³ Sudaa botí kɔbe do í na kèbeti Sebusiibe bèè do bo Sedisadammu, kè bè kpaá bo be cuokè nè yíennì.

16

Bè duóm̄mè Efadayimmu kɔbe be kó ketenkè

¹ Bè do tǎá tétè kèduú nkèè tenkè Sosefu yaábì ke mànkú do tú: Suditɛɛ kubakù cǎnku diyè yènnì kèè bíkè Sedikoo také meniè nyiènnì dè ke taà dihei kè kumànkú pèètè Sedikoo kèta dikpáà Beteedi tǎri tempè, ² kèpèètè kènweti Duusi, kèyènnè Atadoti, Adikiibe cie, ³ kèpèètè kécútè dè ìkè Yafedetiibe cie, kèsínnè Bèti-Onɔɔ nè Kesee, kékáá mMeditandee. ⁴ Sosefu yaábì Manansee nè Efadaimmu be kó ketenkè nke.

⁵ Efadaimmu botí kɔbe tenkè mànkú tú: Atadoti-Adaa kubakù cǎnku diyè yènnì kèè bíkè, kétuàke Bèti-Onɔɔ yuu. ⁶ Kuú pèètè ke tǔàke Meditedandee kubakù yóu bíkè, ke yè Mikimbetaa také diyè yènnì kèè bíkè, ke wetínnè Taanati-Sidoo ke pèètè ke kòte Yanandoa, ⁷ Ke pèètè ke kòte Atadoti nè Naada, ke yè Sedikoo ke tǔàke Suditɛɛ. ⁸ Kuú ité Mikimbetaa ìkè Tapua, ke tǔàke Kana kó kúkó nke ta Meditedandee. Efadaimmu botí kɔbe tenkè nke. ⁹ Kè bèè bè yíè yehékè nè sihekésí sù bo Manansee botí kɔbe tenkè mièke. Yè mànkú do ditè kúkó nku kè kumànkú tekú ntú dāmèèrì Meditedandee kou. ¹⁰ Bè í mbèti Kannahāā kɔbe bèè bo Kesee, Efadaimmu botí kɔbe cuokè kè bè kpaá bo nè yíennì, ke pí muheikèntóm̄m̄.

17

Bè duómmè Manansee kòbè tábè bε kó ketenkè

¹ Bè do duómmu Manansee Sosofu kóo po kòbè bε kó ketenkè. Bè do niité kédúmmu Makii okpàriteu, Manansee kóo po Kadaadi cice. Bè do bè duó nKadaadi nwe nè Basāā, Suditēē diyìè yìèní kèè bíékè. ² Bè do duómmu Manansee botí kòbè tábè bε kó ketenkè. Bè do tú Abiesee nè Edeki nè Dasiidiyēedi nè Sisemmu nè Efee nè Semidaa nè Manansee Sosofu biré botí kòbè.

³ Manansee biré do tú Makiidi, kè Makiidi kpere ntú Kadaadi, kè Kadaadi kpere ntú Efee, kè Efee kpere ntú Sodofadi. Sodofadi do pié initipobí máa ndi. Nte i yetè: Mada nè Nōa nè Okuda nè Midikaa nè Tidisaa. ⁴ Kè bèe kòte késónté Edeasaa, ikuý niùti nè Nunni biré Sosuwee, nè Isidayeeribe kó bekótibè ke dà: Ti Yiè nKuyie ndo nakému Mōyiisi ke dà wè ti duó nti kó ketenkè ò duómmè ti botí kòbè benitidaabè.

Kè bèe bè duó mbe kó ketenkè kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nakému Mōyiisi. ⁵ Kè bèe duó Manansee botí kòbè yehékè tepítè kényièné Kadaadi nè Basāā yèè bo Suditēē diyìè yìèní kèè bíékè. ⁶ Bè do í duó mManansee botí kòbè benitidaabè máa ndi ketenkè, bè do duónnèmu benitipòbè. Kadaadi do tú Manansee yaábí tenké nke.

⁷ Manansee kó kumàнку do keté Asee nwe kētuoke Mikimbetaa Sisemmu diyìè yìèní kèè bíékè, kétúóté Mikimbetaa kētuoke Tapua kubakù cāнку bíékè, ⁸ De kó kutempē ndo tú Manansee botí kòbè kòku nku, kè bè né duó nTapua dihei dii bo bε tenké mánku Efadaimiibe. ⁹ Kè bε tenké mánkuu pēēté kētuoke Kana kó kukó. Yehékè yèè do bo kukó mbakù cāнку bíékè do tú Efadaimiibe kpere nye, kè yè mbo Manansee kòbè kó ketenkè mieke, kè ye mánku ndrínè kukó nkékte keta dāmēèri. ¹⁰ Kè Efadaimiibe nte kubakù cāнку kè Manansee kòbè te kuyóu, kè dāmēèri Meditedandee tú bε mánku diyìè yìèní kèè bíékè kòku. Kè Asee botí kòbè te kuyóu diyìè taà kèè bíékè. Kè Isakaa te kucāнку diyìè yìèní kèè bíékè. ¹¹ Kè bèe duó nylsakaa nè Asee kó yehékè moyè Manansee yèè tú: Beti-Seanni, Ibedeammu nè Dōo nè Ā-Ndōo nè Tanaki nè Mekidoo nè sihekési sīi dè táké. Dōo kó kutempē nku. ¹² Manansee kòbè me nyí nna kébeti Kannahāā kòbè bèè do bo de kó yehékè kè bè nkpaá dè bo. ¹³ Kè Isidayeeribe kpenke, bè me nyí nna kébeti Kannahāā kòbè ke né bè pīíné muheikèntōmmú.

¹⁴ Kè Sosofu botí kòbèe kòte Sosuwee borè kóò beke ke dà: Ti Yiè nKuyie nti dōò mesàà nkè ti sū mediè, dè yīme kaa ti duó nkutempē nkumáá?

¹⁵ Kè Sosuwee bè tēnnè ke dà: Kè di sūū nke Efadaimmu tāri í di sànnè, kōtenè Pedisiibe nè Defaiibe kó dikpāá kékúúti.

¹⁶ Kè Sosofu botí kòbèe ò tēnnè ke dà: Ditāri í ti sànnè, Kannahāā kòbè bèè bo kubiriku bè mākemu sikpārisēi timāti kpesi nè Beti-Seanni kòbè nè sihekési kòbè nè Sisedeedi biriku kòbè.

¹⁷ Kè Sosuwee náké Sosofu yaábí Efadaimmu nè Manansee botí kòbè dikéè bèè bo diyìè taà kèè bíékè ke dà: Di sūmu ke kpeñni di í dō nkémmōke kutempē nkumáá. ¹⁸ Di yóò tiekemu yetārè ñnkè kó titúúti kè ti kúúti, bá Kannahāā kòbè me nkpeñnimè ke mōke sikpārisēi timāti kpesi, di yóò bè namu kè bè bèti.

18

Bè tāāmè tété kédúo nyibotí ù kpáá i kó ketenkè

¹ Kè Isidayeeribe na ibotí kédeé kētíi nSidoo kécónnè ti Yiè nKuyie ntaummè tou. ² Kè ibotí iyiekè nkpaá Isidayeeribe mieke ù mu nyí pètè í tenké. ³ Kè

Sosuwee dà: Dè yó nkááké de kè dí tieke ti Yiè nKuyie ndi yèmbè tū nkù di duó nkèè tenkè? ⁴ Tãáténè di botí mieke benitibè bètàãti, bètàãti, kè m bè tó nkè bèe paatè yehèké kèyà be karè kèwētēni kè n náké. ⁵ Bè yóó yè toté kuce m̀yèiekè ndi. Kè Sudaa kòbe nkpaá be tenkè kubakù c̀nku, kè Sosefu kòbe mbo kuyóu. ⁶ Kè dí yè wàri yè dòmmè yeyiekè ke dèè dí kòtení kè n náké, kè n yè tãū tété ti Yiè nKuyie nyiikè. ⁷ Defii wuo nkòbe í yó mmàke kètenkè, bè yó mpí ti Yiè nKuyie ntómmú mmu. Kadiiibe nè Dubenniibe nè Manansee botí kòbe dikéè, M̀yiyisi Kuyie nkóo tónti bè duómmu be tenkè Suditèè diyiè yìèni kèè bíékè.

⁸ Kè bè tãátè bèè nitibè nkòri kè Sosuwee bè nàké ke dà: Kòtenè kèpaatè dihei weti weti kèwētēni kè n náké di dòmmè. Kè n tãū tété ti Yiè nKuyie nyiikè die nSidoo kè di totí kètenkè.

⁹ Kè bèe kote kéce nyehèké yemou kèyè wàri yeyiekè kèwētēni Sidoo Sosuwee borè. ¹⁰ Kè Sosuwee tãū tété ti Yiè nKuyie nyiikè kètotí Isidayeeriibe yehèké.

Bè duómmè Bensamee kòbe be tenkè

¹¹ Kè bèe tãū tété kèketé kèduó mBensamee botí kòbe be tenkè kè bè nsoké Sudaa botí kòbe nè Sosefu botí kòbe be cuokè. ¹² Kè kumànkoo íté Suditèè bakù you bíékè kètuòke Sedikoo bakù you, kèyènnè yetàrè diyiè taà kèè bíékè, kèpèētè kètuòke Beti-Afenni kpáá. ¹³ Kè bèe pèētè de borè kètuòke Duusi kubakù c̀nku bíékè bè yu dè ke tú Betèedi, kènsoké kètuòke Atadóoi-Adaa ditàri ìnkè Beti-Onoo fũò kubakù c̀nku. ¹⁴ Kè kumànkoo kónté ditàri ìikè kèwetínnè kubakù c̀nku, kètuòke Kidiya-Baadi bè tu dè Kidiya-Yeadimmu, Sudaa botí kòbe tenkè. De ìikè kó kumànkoo do de nkááké.

¹⁵ Kè kubakù c̀nku bíékè kó kumànkoo kuu íté Kidiya-Yeadimmu kèwetínnè Kasèè kètuòke Nefutoa sibií borè, ¹⁶ kèpèētè kècúté Inømmu biriku tãri p̀eri. Defaimmu biriku kubakù you bíékè, kèpèētè Sebusiibe tãrè kècúté kètuòke Ì-Dokedi, ¹⁷ kékónté kèwetínnè kubakù you Ì-Semesi, kètuòke Kedidoti Adumimmu tenni ìikè, kèpèētè kècúté kètuòke Dubenni bire Bohãã tãri. ¹⁸ Kè kùu pèētè kèdeke ditàri kècúté Suditèè biriku, ¹⁹ kèpèētè kékote Beti-Okadaa tãri bakù you, kèpèētè kètuòke dà mèèri mukókúú nkou bakù you Suditèè ò ta dè. Kubakù c̀nku bíékè kó kumànkoo nku. ²⁰ Kukó nSuditèè kuú do tú kumànkoo diyiè yìèni kèè bíékè.

Bensamee kòbe tenkè m̀nku do de ntú.

²¹ Bensamee kòbe ekè do tú: Sedikoo, Beti-Okadaa, Emeki nè Kesisi. ²² Beti-Adaba nè Semadaimmu nè Betèedi. ²³ Afimmu nè Padaa nè Odidaa ²⁴ nè Kefaa-Amonai nè Ofinii nè Kebaa kè dèe wènnè yehèké tepíítè nè yèdèè nè sihekési sii dè tóké. ²⁵ Kabaõõ nè Damaa nè Bedoti ²⁶ nè Misipee nè Kefidaa nè Mõsaa ²⁷ nè Dekemmu nè Idipeyèedi nè Tadadaa ²⁸ nè Sedaa nè Edefu nè Sebusiibe kó dihei, bè yu di ke tú Sedisademmu nè Kibea nè Kidiya. Kè dèe wènnè yehèké tepíítè nè yènàà nè sihekési sii dè tóké.

Bensamee kòbe kó kètenkè nke memme.

19

Bè duómmè Simmeõõ kòbe be tenkè

¹ Kè bèe tãū tété medérimè kèduó nSimmeõõ kòbe kètenkè kè kè mbo Sudaa kòbe kòke cuokè. ² Yee ekè tu Bèerisebaa kpèye nè Sebaa nè Mòdadaa ³ nè Asaa-Suadi nè Bada nè Esemmu ⁴ nè Editodadi nè Betudi nè Ìdimaa ⁵ nè Sikidaki nè Beti-Madikaboti nè Asa-Susa ⁶ nè Beti nè Debaoti nè Saduwã. Kè dèe wènnè yehèké tepíítè nè yètããti nè sihekési sii dè tóké, ⁷ nè Ainni nè Ì-Dimõnni nè Etee

nè Asāā. Kè dèe wēnnè yehèkè yènàà nè sihekési sù dè tǎkè, ⁸ kētuakènè Badati-Bēedi nè Damati-Nēkefu. Simmēṣṣ kǎbè tenkè nke. ⁹ Simmēṣṣ kǎbè tenkè do soké Sudaa kǎbè kǎkè cuokè nke, ke yē Sudaa kǎbè tenkè do bè deummu mediè.

Bè duómme Sabunoo kǎbè ketenkè

¹⁰ Kè bèe tāū tété metāámmè kédúo nSabunoo kǎbè ketenkè, kè kèè keté diyìè yìèni kèè bíékè kētuake Sadidi. ¹¹ Kè kùu pēēté kécúo ndiyìè taà kèè bíékè kētuake Madeyada, kēpēēté kētuake Dabibeseti, kēpēēté kéta kukó nYokindeammu ìkè, ¹² kèíté Sadidi kécúo ndiyìè yìèni kèè bíékè, kētuake Kisidoti-Taboo temmànkú káyènnè Dabedati kédèkè Yafia, ¹³ kèíté dēborè ke baa nco diyìè yìèni kèè bíékè, kētuake Kati-Efēe nè Eti-Kasēē, kētuake Dimoo kù de nkónté kēwetinné Neaa. ¹⁴ Kè kumànkúu íté dēborè kētuake kukó nAnatṣṣ bakù cǎnkú, kéta Ifita-Edi kondaa. ¹⁵ Kè de kó yehèkèe yìèné Kataa nè Naadadi nè Simmudonni nè Ideadaa nè Betideemmu. Kè yēe wēnnè yehèkè tepííté nè yèdèè, nè sihekési sù dè tǎkè. ¹⁶ Bè do duó nkèè tenkè nke Sabunoo kǎbè nè be ekè nè sihekési.

Bè duómme Isakaa kǎbè ketenkè

¹⁷ Kè bèe tāū tété menaámmè kédúo nyIsakaa kǎbè ketenkè. ¹⁸ Bè tenkè do tú: Sisedēedi, nè Kesudoti nè Sunemmu ¹⁹ nè Afadayimmu nè Siyonni nè Annaadati ²⁰ nè Dabiti nè Kisiyṣṣ nè Ebesi ²¹ nè Demeti nè Ā-Kanimmu nè Ā-Adaa nè Beti-Pasesi. ²² Kè be mǎnkúu tuoke Taboo nè Kasaimmu nè Beti-Semesi kéta Suditēē. Kè dèe wēnnè yehèkè tepííté nè yèkuò nè sihekési sù dè tǎkè. ²³ Isakaa kǎbè tenkè nke nè be ekè.

Bè duómme Asee kǎbè ketenkè

²⁴ Kè bèe tāū tété menumummè kédúo nhAsee kǎbè ketenkè. ²⁵ Kè be tenkè ntú Edikati nè Adii nè Betenni nè Akisafi ²⁶ nè Adamedeki nè Amadi nè Misadi. Kè de mǎnkú de ìkè kǎkú ntú Kadimēedi tǎri kéntú nSiṣṣ-Dibunaa kó kukó. ²⁷ Kè diyìè yìèni kèè bíékè kó kumànkúu kónté Beti-Dakṣṣ, kētuake Sabunoo tenkè nè Ifita-Edi biriku, kēpēēté kubakù you bíékè kētuake Beti-Emeki, nè Neyēedi kēsṣṣoté káyè Kabuudí. ²⁸ Ebudonni nè Deobu nè Ammoo nè Kana kētuake Sidonni diheidiè. ²⁹ Kè kùu kónté káyè Damaa kētuake Tiiti dihei iduotí fité di, kēwetinné Osaá káyè Maadabu nè Akisibu kéta dāmēeri Meditedandee. ³⁰ Kè yēe yìèné Uma nè Afeki nè Deobu. Kè dèe wēnnè yehèkè tepííté nè yèdèè nè sihekési sù dè tǎkè. ³¹ Bè do duó nkèè tenkè nke Asee kǎbè nè be ekè.

Bè duómme Nefutadii kǎbè ketenkè

³² Kè bèe tāū tété mekuómme kédúo nNefutadii kǎbè ketenkè. ³³ Kè kubakù cǎnkú kó kumànkúu íté Edefu nè Sanaimmu tǎri káyè Adami-Nēkebu nè Yabunneyeri, kētuake Dakummu kéta Suditēē. ³⁴ Kè de ìkè bíékè kó kumànkú ntú Asinoti-Taboo, kētuake Okoku, kēmpékénè Sabunoo tempē nkubakù cǎnkú kè Asee kǎkú mbo de ìkè, kè diyìè yìèni kèè bíékè kó kumànkú ntú Suditēē. ³⁵ Yehèkè dieyè iduotí fité yè tu Sidimmu nè See nè Ammati nè Dakati nè Kinnedeti ³⁶ nè Adama nè Damaa nè Asoo ³⁷ nè Kedesi nè Ideii nè Ā-Asoo ³⁸ nè Inoo nè Mikidadi-Edi nè Odemmu nè Beti-Anati nè Beti-Semesi. Kè dèe wēnnè yehèkè dieyè tepííté nè yèwei nè sihekési sù dè tǎkè. ³⁹ Bè do duó nkèè tenkè nke Nefutadii kǎbè nè ke ekè.

Bè do duómme Danni kǎbè ketenkè

⁴⁰ Kè bèe tāū tété meyiémme kédúo nDanni kǎbè ketenkè. ⁴¹ Be tenkè tu Sodaa nè Esetaadi nè Idi-Semesi ⁴² nè Sadabinni nè Ayanoo nè Itida ⁴³ nè Edonni nè Timuna nè Ekinoo ⁴⁴ nè Editekee nè Kibetṣṣ nè Badati ⁴⁵ nè Yeudi nè Bendee-Bedaki nè Kati-Dimoo ⁴⁶ nè Yadiikṣṣ kó kukó nnè Dakṣṣ nè Yafa kó kutempē.

47 Kè Danni kòbèe paà be tenkè kékote kédokénè Desemmu kòbe ké bè kùò páíí, kékari. Kè bèe yú Desemmu ke dò: Danni be yààri yètirì. 48 Bè do duò nyèè ekè dièyè nè sùì ekésí Danni kòbe.

Bè do duómmè Sosuwee ketenkè

49 Isidayeeribe totí diì mǎnni ketenkè kédeè kédúò Nunni bire nSosuwee o kòke bè cuokè. 50 Bè do dǎò ti Yiè nKuyie ndo béi nti nti, kóò duò nhò dǎò diì èi: Timinati-Sedaa Efadaimmu tǎri ìnkè kòò wète ké dè maá dihei kémbo.

51 Ikuò niùti Edeasaa nè Nunni bire nSosuwee nè Isidayeeribe kò bekótìbè bè do tǎù tétè nwe Sidoo ti Yiè nKuyie nyìikè ku tou borè, kètotí benitìbè ketenkè kédeè.

20

Bè tǎatémè yesòrè kó yehèkè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: 2 Náké Isidayeeribe kè bèe tǎatè yesòrè kó yehèkè n do nàkè Mǎyiisi yèè kpéi nkòò di náké. 3 Kòò mǎù nǎutè ò yeténè kòò kùò oniti, wèe coké kéta de kó yehèkè kó dimari, kéyenténè wèè dǎò képeite. 4 Wèè nǎutè ò yeténè kòò tǎòkoo de kó dihei wèe cómmú dibòri kénáké behèikènkótìbè dèè dǎò, kè bèe ò cǎutè kóò benke ò yó mborè be cuokè. 5 Kòò kùò wèè kou ò bèti ke bo peite bè báá wè nhò duò, ke yé o nǎutè tǎè ò yetémme, bè do í mǎke timati. 6 Wè mbo de kó dihei kè difinni yáa ò bekénè, kòò mbo kè ikuò niùti dièwè wèè pí mmutǎmmú de kó dimǎnni kòò ku. De mǎnni ndi ò bo namè kéwète o èi ò do coké ndi, kémbo o cǎètè.

7 Kè bèe tǎatè Kedesi Kadidee mièke nè Nefutadii tǎri nè Sisemmu Efadaimmu tǎri, nè Kidiya-Adiba bè tu di Ebunǎo Sudaa tǎri. 8 Kè bèe tǎatè Suditèè yáa Sedikoo diyèè yìèni kèè bíkè: Besèe Dubenni kòbe tǎdǎnkú dikpáà, Damǎo Kadaadi mièke Kadi kòbe tenkè nè Kodanni Basǎa mièke Mananse kòbe tenkè. 9 Yehèkè yie nyè bè do tǎnkémè Isidayeeribe kpéi nnè bepòòbè bèè bo be cuokè be kpéi. Kòò mǎù nǎutè ò kpeténè kòò kùò oniti wèe coké kéta kéyenténè wèè dǎò képeite. Bè báá ò kùò kè difinni í ò bekénè.

21

Bè duómmè yehèkè Defiibe

1 Kè Defiibe kote kǎyá ikuò niùti dièwè Edeasaa nè Nunni bire Sosuwee nè Isidayeeribe kò bekótìbè, 2 kóò náké Sidoo Kannahǎa èi ke dò: Ti Yiè nKuyie ndo nákè Mǎyiisi ke dò: Dí ti duò nyehèkè ti yó mborè nè ti yó ncǎmmú dè ti wǎù.

3 Kè Isidayeeribe tǎatè be tenkè mièke yehèkè mayè nè bè yó ncǎmmú dè be wǎù ké bè duò nkéndonnè ti Yiè nKuyie nti béimmè.

4 Kè bèe tǎù tétè Keatiibe Defiibe mièke, kè Anǎo kòbèe pétè yehèkè tepíitè nè yetǎati yèè bo Sudaa nè Simmeǎǎ nè Bensamee be tenkè mièke. 5 Kè bèe tǎù tétè kè Keatiibe pétè be tenkè Efadaimmu nè Danni nè Mananse kòbe dikéè be tenkè mièke, diyèè taà kèè bíkè. 6 Kè bèe tǎù tétè kè Kerisonni kòbèe pétè yehèkè tepíitè nè yetǎati yèè bo Basǎa Isakaa nè Asee nè Nefutadii nè Mananse kòbe dikéè be tenkè mièke. 7 Kè Medadi kòbèe pétè yehèkè tepíitè nè yédéè yèè bo: Dubenni, nè Kadi nè Sabunǎo be tenkè mièke. 8 Isidayeeribe do tǎù tétè kédúò nyèè ekè nye Defiibe nè be wǎù yó ncenti dè, kéndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nákémè Mǎyiisi kòò bè náké.

9 Nte bè duò nyèè ekè Sudaa kòbe nè Simmeǎǎ kòbe ye kó yeyètè: 10 Bè do tǎù tétè Anǎo boti kè Keatiibe Defi yaabí iì pétè ketenkè meketimè. 11 Kè bèe bè duò Kidiya-Adiba bè tu di Ebunǎo Sudaa tǎri nè be wǎù yó ncenti dè. Adiba tu

Anakiibe yààri nwe. ¹² Kè Yefundee bire Kadebu nte dihei dieri kó depaa nnè de kó yehèkè. ¹³ Kè bèe duó nyikuó niùti Anoo kòbe Eburnoo èi kè di ntú di sàrè kó dihei Dibunaa, ¹⁴ Nè Yatiidi nè Esitemaa ¹⁵ nè Onoo nè Debii ¹⁶ nè Ainni nè Yuta nè Beti-Semesi, kè dèe wènné yehèkè dieyè yèwei nè be wūó yó ncenti dè, kè yè bo Sudaa nè Simmeōō tenkè mieke. ¹⁷ Bensamee kó ketenkè mieke, kè bèe bè duó nKabaō nè Kebaa ¹⁸ nè Anatoti nè Adimanni, kè dèe wènné yehèkè dieyè yènàà nè be wūó yó ncenti dè. ¹⁹ Kè Anoo kòbe ikuó niùbè ekè dieyèe wènné yemou tepítè nè yètāāti nè be wūó yó ncenti dè.

²⁰ Kè bèe tāū tété kè Keatiibe tobèe pété yehèkè Efadaimmu tenkè mieke. ²¹ Kè bèe bè duó nSisemmu nè Kesee ditāri ìnkè kó yehèkè, kè yè ntú yesòrè kpèye. ²² Kibusaimmu nè Beti-Onoo, kè dèe wènné yehèkè dieyè yènàà nè be wūó yó ncenti dè. ²³ Danni kó ketenkè mieke, kè bèe bè duó nyehèkè dieyè yènàà nè be wūó yó ncenti dè: Editekee nè Kibetōō, ²⁴ Ayanoo nè Kati-Dimoo. ²⁵ Manansee kòbe dikèè kó ketenkè mieke kè bèe pété yehèkè dieyè yèdèé: Tanaki nè Ibedeammu nè be wūó yó ncenti dè. ²⁶ Kè dèe wènné demou yehèkè dieyè tepítè nè be wūó yó ncenti dè. ²⁷ Kè bèe duó nKerisonniibe yehèkè dieyè yèdèé nè be wūó yó ncenti dè, Manansee kòbe dikèè kòbe tenkè mieke nke bè do yè mbè duómè yèè tu: Kodanni wèè bo Basāā mieke kòo ntú disòri kó dihei nè Besetedaa. ²⁸ Isakaa kó ketenkè mieke, kè bèe bè duó nyehèkè yènàà nè be wūó yó ncenti dè, yèè tu: Kisiyōō nè Dabedati ²⁹ nè Yadimuti nè Ā-Kanimmu. ³⁰ Asee kó ketenkè mieke kè bèe be duó nyehèkè yènàà nè be wūó yó ncenti dè yèè tu: Misadi nè Abudonni ³¹ nè Edikaki nè Deōbu. ³² Nefutadii kó ketenkè mieke kè bèe pété yehèkè dieyè yètāāti yèè tu Kedesi dii bo Kadidee kó kutempè mmieke nè Amōti-Doo nè Katanni kè yè ntú yesòrè kpèye nè be wūó yó ncenti dè. ³³ Kè Kerisonniibe kó yehèkè dieyè yemou wènné tepítè nè yètāāti nè be wūó yó ncenti dè.

³⁴ Kè Defii kòbe sòmbe, Medadii kòbe kè bèe bè duó nyehèkè yènàà nè be wūó yó ncenti dè Sabunoo tenkè mieke yèè tu: Yokindeammu nè Kaditaa ³⁵ nè Dimuna nè Naadadi. ³⁶ Dubenni kó ketenkè mieke kèè bo Suditèè diyie yèni kèè bíkè ke weti Sedikoo, kè bèe bè duó nyehèkè yènàà nè be wūó yó ncenti dè yèè tu: Besee èi dii bo tedantè ke tú disòri kó dihei nè Yaasi èi, ³⁷ nè Kedemōti nè Mefaa. ³⁸ Kati kó ketenkè mieke kè bèe bè duó yehèkè dieyè yènàà nè be wūó yó ncenti dè yèè tu: Damōti dii bo Kadaadi tempè nke tú disòri kó dihei nè Maanaimmu ³⁹ nè Esibonni nè Yasee. ⁴⁰ Bè tāū tété kéduó Medadi kòbe yèè ekè wènné yemou tepítè nè yèdèé ndi.

⁴¹ Bè duó nyèè ekè Defiibe be kòbe cuokè do bo yemou sipísìnàà nè yèni ndi, nè be wūó yó ncenti dè. ⁴² Bá dii èi do məkemu iwūó yó ncenti dè.

⁴³ Kè ti Yiè nKuyie nduó nylsidayeribe kù do yè nkù yóó duó nkèè tenkè be yembè. Kè bèe kari kəmbo. ⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbè òmpùnne kéndònnè kù do nàkémè be yembè kè bèe na be dootitabè bemou kénkari bè dómè, bá òmou í mbè daati ⁴⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàké tinti Isidayeeriibe kè ti dòò timou bá timati í nsùó.

22

Kukó nSuditèè kó diyàà kòbe wètenímè be tenkè

¹ Kè Sosuwee yú Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kòbe dikèè, ² kè bè nàké ke dà: Di yiemmu Mōyiisi ti Yiè nKuyie ntōnti di nàké ti, ke yie n kpèti timou ke dòò n yè mmù. ³ Di í yóu di kòbe diyie marì nè yienni ke tūnne di Yiè nKuyie ndi nàké ti. ⁴ Di mmònni ti Yiè nKuyie nhòmputumu di kòbe kéndònnè kù do bè nàkémè, kònnè di ekè ti Yiè nKuyie ndo nàké ku tōnti Mōyiisi kòo di duó nyè

Suditɛɛ yáà. ⁵ Mpínnè ti Yiè Kuyie ntannò mesàà nnè ku kuò, ku tǎnti Mɔyiisi do di nàké ti. Ndónè ti Yiè nKuyie nkéntũ nku kó kuce, ke yíé nku kpeti, ke kù taunè, ke pí nku tǎmmú nè di yèmmè mɛmɔu nè di wɛrímú mumɔu.

⁶ Kè Sosuwee bè pã Kuyie nkó mesàà nkéduò nkè bèe kũũ mbɛ cɛí. ⁷ Mɔyiisi do duómmu Manansee kɔbe dikéè be kó ketenkè Basãa miɛke. Kè Sosuwee duó mManansee kɔbe dikéè sɔnni be tenké be tebíi cuokè, Suditɛɛ de ìkè bíkè. Kè Sosuwee bè pã Kuyie nkó mesàà nkéduò nkè bè bo kò. Kòo bè nàké ke dò: ⁸ Di éímu di dootitabè kè dè sũ: Iwũs péu, nè mesɔɔ nè timátí péítí nè mɛbierime nè timátí nè tiyáàti. Túóténè de kékònnè nè di tebíi kè di totí.

Bè maámè diwũstǎnni Suditɛɛ také

⁹ Kè Dubɛnniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè ité kɛyóu Isidayɛeribe tabè Sidoo Kannahãa kɛwɛte Kadaadi. Ti Yiè nKuyie ndo nàké ku tǎnti Mɔyiisi kòo bè duó nkèè tenké. ¹⁰ Bè tũòke dii mǎnni Suditɛɛ ke kpaá bo Kannahãa tempɛ nkémaá diwũstǎnni dieri mari Suditɛɛ také. ¹¹ Kè Isidayɛeribe tabèe keè bè tumè Dubɛnniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè maá diwũstǎnni kukó nSuditɛɛ be kó diyáa Kannahãa tempɛ mmieke.

¹² Isidayɛeribe tabè ti kèè mɛmmɛ kɛtíi nSidoo ke bo bè dokénè. ¹³ Kè bèe tǎ mPinaasi ikuò niùti Edeasaa bire, Kadaadi Dubɛnniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè borè. ¹⁴ Kè Isidayɛeribe kó bekótibè tepítte ò cíe, oniti òmáa òmáa bá kùu wuò mmieke. Bá wè ò do tú wèè baké wɛnwɛ o wuò. ¹⁵ Kè bèe kɔte Kadaadi Dubɛnniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè borè kè bè nàké ke dò: ¹⁶ Isidayɛeribe tǎnni dimɔu tu: Dè yíme kè di cààrè ti Yiè nKuyie nyIsidayɛeribe tũ nkù ke yete ku kpeti yíe nke kù bütínné ke maá dimáa diwũstǎnni. ¹⁷ Ti do cààrémè ti Yiè nKuyie mPɛɔ kè Kuyie mpoté kù nìbè, kè de kó mucǎntimu kpaá bo nè yíenni, dè í sǎnnàa? ¹⁸ Dè dòmmɛ kè di bütínné Kuyie nyíe nke yete ku kpeti? Ku miɛke naa yóo peike Isidayɛeribe bɛmɔu ndi. ¹⁹ Kè di yèmmè dò ti Yiè nKuyie nyí pɛnsiri di kó ketenkè, kǎtɛnni ti kɔke miɛke, ti Yiè nKuyie ntou borè kɛwáa nkɛtenké. Di báa bütínné ti Yiè nKuyie nké ti yatenè, kémaá diwũstǎnni teri kè nti ɛɛnnè. ²⁰ Akãa Sedaa yaábire dǎò dii mǎnni mɛyɛi nke tũóté ti Yiè nKuyie ndo yɛ mbè báa túóté dè. Di yému ke dò nku miɛke do peike Isidayɛeribe bɛmɔu ndi, wèè do í ku omáa ò cààrémè kpeí.

²¹ Kè Dubɛnniibe nè Kadiibe nè Manansee kɔbe dikéè tɛnné Isidayɛeribe tǎnni bè ke dò: ²² Ti Yiè nKuyie nkùu baké demɔu, kù yému mùu te kè ti dǎò miɛ nkè Isidayɛeribe yóo ti yíté, kè ti kù bütínnému ke kù cààrè kù ti kuò yíe. ²³ Kè ti yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti ke maá timáa diwũstǎnni ke bo nkòu iwũs ke tuò nke pãa ntidiiti, ke kòu iwũs metaummè kpeyi, ti Yiè nKuyie nti poté. ²⁴ Ti me dǎò ke yé ti yìèkùmè di bí naa bo nàké mɛmmɛ ti kpeyi diyíè mari ke dò: ǎmmɛ wɛnnímè bo díndi nè ti Yiè nKuyie nyIsidayɛeribe tũ nkù di cuokè? ²⁵ Ti Yiè nKuyie nhǎnnému Suditɛɛ kòò tu kumǎnku, di í kɔké ti Yiè nKuyie nkó mutǎmmú mamù miɛke. Dè bo na kɛnte kè ti bíi yóu ti Yiè nKuyie. ²⁶ Deè te kè ti maá diwũstǎnni, ti í di maá ke bo nfeu iwũs ti Yiè nKuyie nyoo ti nkù pãa ntidiiti. ²⁷ Ti di maá kè di bo benke ti taumè mme nè díndi, ke dò ntínti nè dínni nè ti yaábíò ti mɔke kuce ke bo mbáa nti Yiè nKuyie, nke nkù feu iwũs ke tuò nku wũstǎnni ìnkè, ke kù feu metaummè kpeyi. De mǎnni di bí báa na kénáké ti kpeyi ke dǎò í mɔke kuce ke bo nkóké ti Yiè nKuyie nkɔbe miɛke. ²⁸ Ti yèmmè dò nkè bè naa ti béi nti borè yoo ti yaábí bo dè, ti dǎò: Nte ti cìcèbè maá dii wũstǎnni ti Yiè nKuyie. Bè í di maá ke bo nkòu iwũs Kuyie nke tuò nyoo bè nkù pãa ntidiiti, bè di maá kè di bo benke ti taumè mme nè díndi. ²⁹ Ti í di maá

ke bo yete ti Yiè nKuyie nke kù bùtínné yíe, ti í dî maá ke bo nkòu iwũs ke tuò nke kù pãa ntiidiiti, yoo ke kù feu iwũs. Ti í dós kénfeu iwũs kupikù tekù makù ke yóu ku wũstònni dii bo ku cìtètè.

³⁰ Kè ikuú nùtì Pinasi nè Isidayeeribe kó bekótíbè nè bèè baké iwuo nkè bèè keè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manasee kòbe dikéè béi nti kè dèe bè narike. ³¹ Kè Edeasaa bire Pinasi ikuú nùtìi béi nke dò: Ti banté di mmònni ke dò nti Yiè nKuyie mbo ti cuokè ke yé di í kù càarèmmè ke kù mieke bo peike Isidayeeribe.

³² Kè Edeasaa bire Pinasi ikuú nùtì nè Isidayeeribe kó bekótíbè kè bèe cau nDubenniibe nè Kadiibe kéíté Kadaadi kékò nKannahā Isidayeeribe borè kè bè nàké. ³³ Kè Isidayeeribe keè bè nàké ti késānté ti Yiè nKuyie nke ténke í mbáátì ke bo dokénè Dubenniibe nè Kadiibe. ³⁴ Kè Dubenniibe nè Kadiibe dā: Diwũstònni dii ndii benkú kedò nti Yiè nKuyie ntu Kuyie nké di yu ke dō Dibenkèri.

23

Sosuwee yàúkunnemè benitibè kǎnti mesomme

¹ Kè ti Yiè nKuyie nteennè Isidayeeribe kè bè deeténè be dootitòbè kè dèe mōnte mediè nkè Sosuwee kóté mediè, ² kényú Isidayeeribe kó bekótíbè nè bekpààtibè nè bebeémbè nè bebaatibè, kè bè nàké ke dō: N kòtému mediè. ³ Di yàmù ti Yiè nKuyie ndòò dè ibotí imòu, kù kpa ndii kó dikpànni. ⁴ Di yàmù n tãumè tété n na bè kó ketenkè nè m mu nyí na be kòke, kèè tu Suditèè diyie yèni kèè bíékè nè Meditedandee de ìkè bíékè, ke kè ndi totí di botí dòmme. ⁵ Ti Yiè nKuyie nkuu yóó bè bèti kumómmonku, kè bèe coké kédété, kè dí tieke be tenké, kéndonnè kù béimmè. ⁶ Ntèñè kéndòori Mòyiisi di duó nyii kuó yèmmè imòu, di báá ì dèténè. ⁷ Di báá kòarèné ibotí ìi kpáá di mieke, di bá nfeu be bókè, di bá nyè pàrikunè, di bá nninku ye ìkè ke yé báá. ⁸ Dí ntaunè ti Yiè nKuyie, di kù taunèmmè nè yíenní. ⁹ Ti Yiè nKuyie nkuu bèti ibotí dieyi ìi kpeñni, bá òmòu í na ke di bàao nè yíenní. ¹⁰ Di mieke oniti òmáá dō ò mbeti benitibè tekupítè nte (1000), ti Yiè nKuyie nkuu kpa ndi kpéi, kéndonnè kù béimmè. ¹¹ Ndakenè dimáá kpéi nke ndó ti Yiè nKuyie. ¹² Kè di me nkù bùtínné ke taunè ibotí ìi kpáá di cuokè ke puoke be kó besapàmbè, kè bè puoke di kòbe, kè di taunè ditòbè. ¹³ Di nyé ke dō nti Yiè nKuyie nyí yó nsóké ke beti di dootitòbè. Bè yó ndò ndi kpéi mmudìtimù mmu nè ntímáti dindíinti, kéndò nyedá ke di puoti, ke dō nyipo ke kũu di nuu, kè dí kù kpáá dihei sàari ti Yiè nKuyie ndi duó ndi. ¹⁴ M mōnni dii tũðke kè m pènké, denennè demòu pènkumè. Di nyé nè di yèmmè memòu ke dō nti Yiè nKuyie ndo nàké ti, timati í sùò, timu ti dòmmu. ¹⁵ Kù dòò mèè boti ku náasàati kù béi nti kù yóó me ndòò kù di cau nti kpéi ke dí beti ke di kù dihei sàari kù di duó ndi mieke. ¹⁶ Kè nsà kè di yete ku kpèti, ke niñkú yebókè ìkè ke yé fié iwũs, ti Yiè nKuyie mmieke yóó peikemu kè kù di kuò bàmbà ndihei sàari kù di duó ndi mieke.

24

Isidayeeribe tãátémè ke bo ntù nti Yiè nKuyie

¹ Kè Sosuwee yú Isidayeeribe kó iwuo nyimòu nè bekótíbè nè bekpààtibè nè bebeémbè nè bebaatibè, kè bèe kote Sisemmu ti Yiè nKuyie ncìtètè. ² Kòo bè nàké ke dō: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù tu: Di yembè dō bo kukó ndiekù Efadati yáá ndi ke feu yebókè, ke káá nTedaā Abarahammu nè Naōō be cice kó dimònni. ³ Kè kùu denneni Abarahammu kukó nyáá kó dihei, kédúò nkòo ce

nKannahāā om̄ou, kè kùu ò duó nyIsaki ke dò: O boti bo sũũ. ⁴ Kè kùu duó nyIsaki Sakòbu nè Esayuu, kékanne Esayuu Seii tãri, Sakòbu nè o bí kè bèe kote Esibiti. ⁵ Kè dè mboní kè kùu tǝnní M̄oyiisi nè An̄oo, kédad̄o Esibiti kòbe meyei nkédenne di kòbe. ⁶ Kè kùu dennení di yembè Esibiti, kè bèe tuoke dàméèrì, kè Esibiti kòbee bè tǝnne nè sinaasēi nè si deèbè, kè bè ninte tipènti kóo dàméèrì. ⁷ Kè bèe kuó nkéyú ti Yiè nKuyie nkè kùu anné dibiiñni bembè nè Esibiti kòbe be cuokè, kédúo nkè Esibiti kòbee pǝnté dàméèrì. Di yámu kù bè dǝmè. Dè kó difǝnkúò kè di yembè mbo dikpáà mieke kémante. ⁸ Kè kù di kǝtenè Am̄oriibe tenkè kè bè di dokénè, kè kùu duó nkè dí bè na, kè kùu bè kùo di nuó mmieke, kè di tieke be tenkè. ⁹ Kè M̄oabu kpàati Badaki Sip̄oo biree íté ke bo di dokénè kèyú Badammu Beoo biree kòo bo di bǝnté kusĩnkú. ¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyete kédúo nkòo di dǝò mesàà, kè kù di deeténè Badaki. ¹¹ Kè di sénténi Suditēē kétuoke Sedikoo. Kè Sedikoo kòbe nè Am̄oriibe nè Pedisiibe nè Kannahāā kòbe nè Itiibe nè Kidikasiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, kè bèe íté ke bo di dokénè, kè kùu duó nkè dí bè na. ¹² Kù do ní nyecánkèndèèsúo nye di iikè, kè yèe beti Am̄oriibe kpàatibe bedé. Di í bè kùo nè di pie nyoo di se. ¹³ Kè kù di duó nketenkè di í kúúti kè ke fèútè, yehèkè di í maá yè, detie nf̄inyĩ nè odifé di í fiúkú dè, kè di cáá nde be.

¹⁴ Di mmǝnni ndénè ti Yiè nKuyie kèmp̄i nku tǝmmú nè di yèmmè mem̄ou kè dè wenni, kèyóu di yembè do feu yèè bókè kukò nhEfadati yáà nè Esibiti mieke, kèmp̄i ti Yiè nKuyie ntǝmmú. ¹⁵ Kè di me nyí dó kèp̄i ti Yiè nKuyie ntǝmmú, tǝaténè yíe ndi dó dè. Kè di dó di yembè do feu yèè bókè nye kukò nhEfadati yáà yoo Am̄oriibe di me mbo bèè cuokè be kpeye. Mí nnè n c̄tèè ti bo ntũ ti Yiè nKuyie.

¹⁶ Kè benitibè dò: Tínti báá yóu ti Yiè nKuyie nkéfié yebokè. ¹⁷ Ke yé ti Yiè nKuyie nkuu ti dennénimè Esibiti tínti nè ti yembè ti do p̄i nkè mudaatǝmmú, ke ti tǝ kuce ke ti kǝnkè ke dǝò tidieti kè ti p̄ēténí ibotí. ¹⁸ Kuù bèti ibotí im̄ou ti nuó mmieke, ke bèti Am̄oriibe ti mè mbo bèè mieke. Ti yó ntũ nti Yiè nKuyie nku.

¹⁹ Kè Sosuwee dò: Di báá na kèp̄i nti Yiè nKuyie ntǝmmú, kù í m̄oke meyei, kù dó kuù máà ndi te. Kè di kù b̄utinné ke dǝò meyei nkù í yóo di yóu. ²⁰ Kè di kù yóu ke fié yebokè kù yóo di dǝò meyei mme ke ti kuò, bá kù me ndi dǝmè mesàà. ²¹ Kè bèe náké Sosuwee ke dò: Biti! Ti yó ntũ nti Yiè nKuyie nku.

²² Kè Sosuwee dò: Díi béi nnè di mómm̄ombe ke tú di yó ntũ nti Yiè nKuyie. Kè bè dò: Èè, tũ béi! ²³ Kè Sosuwee dò: Dennenè yebokè di cuokè, kédúo ndi yèmmè ti Yiè nKuyie.

²⁴ Kè bè dò: Ti yó ntũ nti Yiè nKuyie nku ke yíe nkuu kp̄eti.

²⁵ Kè Sosuwee taunnè benitibè ti Yiè nKuyie nde yiè Sisemmu, kè bè duó nyikuó kè bè nàké bè yó ndǝorimè, ²⁶ kè ti w̄ari Kuyie nkuó pátiri mieke, kèfií nditári mutie diemù také, mùu còm̄mú dibòri sààri ti Yiè nKuyie nkperi. ²⁷ Kòo bè nàké ke dò: Ditári dii, dii tu dibenkèri, ke yé di kèèmè ti Yiè nKuyie nti nàké ti. Di yó ndi nyau ke dennini ke báá yeténè ti Yiè nKuyie.

²⁸ Dè m̄onni kè Sosuwee duó nkè bèe kũũ mbe c̄éi.

Sosuwee kúimè

²⁹ Dè kó difǝnkúò kè Nunki biree Sosuwee ti Yiè nKuyie ntǝnti nyóo kù ke make yehie ntekkòutè nè tepíftè (110). ³⁰ Kè bèe ò kunné bè do ò duó nkèè tenkè Efadaimmu tãre, Kaasi tãri bílékè. ³¹ Kè Isidayeeribe ntũ nti Yiè nKuyie nSosuwee kpáà fòu dii m̄onni, kòo kù kè bekótibè tǝbè bèè yà ti Yiè nKuyie ndò mèè sàà nyIsidayeeribe kè bè nkpáà fòu kè bè kù tu.

³² Isidayεεribε do tɔmu Sosefu kũḏ kέ γε kũnnέ Sisemmu, Sakɔbu do dontέ kέε tenkè nè Amɔɔ bí medítibii ntekòùtè (100), kè bèε duó ndε kó ketenkè Sosefu bí. Amɔɔ weè keté Sisemmu.

³³ Kè Edeasaa Amɔɔ birεε kú kè bèε ò kũnnέ o birε Pinasi tātè ìnkè. Bè do ò duó ndε kó ketenkè Efadaimmu tãrì ìnkè nke.

Bebaatíbè Di mpátírì tò tii náàntì

De kó dipátírì ti náá mbēbaatíbè tepíítè nè bédébè nè onitipòkù omáá Kuyie ndo tánkí bè kè bè bo ndeeri Isidayeeribe nè be dootitabè. Bemou memme be kóò mǎú í nna ké bè niitè Sosuwee do bè nimè. De kó bebaatíbè kó mefiè mmieke kè Isidayeeribe nyetírì Kuyie nkpeti ke tũũ Kannahāā tenkè kǎbe kó yebǎkè, kè Kuyie nníí bè potè, kè bēe ceete kéwētení Kuyie mborè, kè kũu bè cfé nkéwēte kè bè cǎrínè be fǎtírì.

De kó dipátírì náàntì náá nke kǎnnì mēè botí, bá wēè baatíwè nè o kó meborime do dǎmmè.

Dipátírì náàntì dúò ke dǎmmè

1. Isidayeeribe tamè Kannahāā kǎntǎ kǎtuakénè Sosuwee kó mukũú 1:1-2:10
2. Kuyie ndo ānnémè bebaatíbè kè bēe deetè Isidayeeribe 2:11-16:31
3. Dikǎnkǎǎnnì dii do tanní Isidayeeribe cuokè 17-21

Isidayeeribe kǎrimè Kuyie ndo yē nkũ yóò bè dúò ndii èi

¹ Sosuwee ku dii mǎnnì kè Isidayeeribe beke ti Yiè nKuyie nke bo yà be mieke bèè yóò keté kékǎte kédokénè Kannahāā kǎbe. ² Kè ti Yiè nKuyie mbè tǎrínè ke dǎ: Sudaa botí kǎbe beè dǎ nkéketé kékǎte. M bè dúǎmmu dihei.

³ Kè Sudaa botí kǎbe náké Simmeǎǎ Sudaa kóo kótí yaǎbí ke dǎ: Kǎtenní kè tí wēnnè kédokénè Kannahāā kǎbe, kéfiète dihei bè ti dúò ndi. Kè ti deè ti múnkke di neiné kè tí fiète di kperi.

Kè Simmeǎǎ botí kǎbe íté kéwēnnénè Sudaa botí kǎbe. ⁴ Kè bēe kǎte ké bè do, kè ti Yiè nKuyie mbè teennè kè bēe na Kannahāā kǎbe nè Pedisiibe, kékũu benitibè tekǎupíítè (1000) Beseki borè, ⁵ kè bēe yà de kó dihei kóo kpǎàti Adoni-Beseki kóò dokénè kǎna Kannahāā kǎbe nè Pedisiibe. ⁶ Kóo coké kè bēe ò bèti, kóò ninte kǎpí nkékéké o nǎmbidakè o nou kpeye nè o naǎcǎi kpeye. ⁷ Kè Adoni-Besekii béi nke dǎ: Bekpǎàtibè sipisìyiekè ti do kéké bèè kó yenǎmbidakè be nou kpeye nè be naǎcǎi kpeye, kè bè níí nkou icabiri n yo nkè ìi duò. Kuyie nde nni nyeti yie.

Kè bēe ò kǎnnè Sedisademmu, ò de nku.

⁸ Kè Sudaa botí kǎbe do Sedisademmu mudoò kǎcǎ benitibè yese kékũu, kékǎcũ ndihei. ⁹ De kó difǎnkúò kékǎte kédó Kannahāā kǎbe bèè bo Nkefu nè bèè bo yetǎrè ìnkè nè bèè bo kubiriku kó yehakè. ¹⁰ Bè be ndèè kédó Ebunǎo kǎbe bè do yu dii èi nè dimǎnnì ke tú Kidiya-Adiba, kékũu Sesaii nè Aimanni nè Tadiimaii be naǎmũnti kǎbe. ¹¹ Kè bēe deè be mbe, kǎsǎo nkédó Debii kǎbe, bè do yu de nè dimǎnnì ke tú Kidiya-Sefe. ¹² Kè Kadēbuu béi nke dǎ: Kè wēè dokénè Kidiya-Sefe kǎbe ke bè na ke fiète be èi m bo ò dúò n kóo sapàà nhAkisaa, kóo puoke. ¹³ Kè Kadēbuu nantè Kenasi bire Otinniyee di bè dokénè ké bè na, kéfiète dihei, kè Kadēbuu ò dúò nho kóo sapàà nkòo puoke. ¹⁴ De kóo nitipòkù tǎkoo dii mǎnnì Otinniyee di borè, kóò nǎkè ke dǎ wēè mǎo o cice Kadēbu kupaku. Kè bēe tuǎke Kadēbu borè kóo cúténì o sǎmmarímú kénínkóo o ìikè kóo ò beke kǎ dǎ: A dǎ ba? ¹⁵ Kóò dǎ: N kuó mmesémme kè m pǎ ketenkè menie mbo kè, ke yé menie nyí bomè Nkefu kó ketenkè a n dúò nkè.

Kè Kadēbuu ò dúò nketenkè kēè mǎke inéce idaatíyìl nè icũmpuyi.

16 De mǎnni kè Mǎyiisi cǎkù kó iyaǎbí Keniibe íténi Sedikoo ɛi, bè tu di depuonne ɛi, ke neínè Sudaa boti kǎbe kè bèe kǎte Sudaa tenkè, kubiriku kǎbe Adadi bakù cǎnku diyìe yìeni kèè bíékè, kénwènnè Amadesiibe ke bo.

17 Sudaa nè o kǎbe kè bèe íté kèwènnèné o kóo kóti Simmèǎǎ, nè o kǎbe kè bèe kpǎnnè Kannahǎa kǎbe bèè bo Sefaa, ké bè na kékua, kèpǎnte be ɛi kédéíté, ké di yu ke dǎ Didobonni. 18 De kó difǎnkúó kè Sudaa naǎmǎnkú kǎbe yíe kéfiete Kasaa ɛi, Asikanǎo kperi nè Ekunǎo kperi, nè ye tenkè. 19 Kè ti Yiè nKuyie nní mbè bonè kè bèe bè na, kéfiete yetǎrè ìnkè kó yehékè, bè me nyí nna kéfiete kubiriku kpɛye, bembè do mǎke sinaasèi timátí kpesi nsi. 20 Bè do tǔnne ti Yiè nKuyie ndo nǎké tí nti Mǎyiisi, kédúo nKadebu Ebunǎo tempè nkóo beti Anakiibe kó iwua nyitǎati ì do dè bo, kékari. 21 Bensamèe kǎbe í nna kèbeti Sebusiibe bèè do bo Sedisadammu kè bè wè nke bo nè yíenni.

22 Kè Sosefu bí Efadaimmu nè Manansee yaǎbí nkǎri ke bo do Betèedi, kè ti Yiè nKuyie nní mbè bonè. 23 Kè bèe tǎ mbenitibè kè bè bo paatè dihei. De mǎnni bè do di yu ke tú Duusi nwe. 24 Kè bèe tuakoo kénǎsǎ nhonití mǎu yènní kè bèe ò nǎké ke dǎ: Tí benke ti bo yímè kéta dihei, kè tí da yóu.

25 Kè de kóo nitì bè benke. Memǎme Efadaimmu nè Manansee be yaǎbí kùomè de kó dihei kǎbe, kényóu de kóo nitì nè o kǎbe. 26 Kóo kǎte Etiibe tenkè kémaa dihei, ké di yu ke dǎ Duusi, kè di kpaá tǎ de kó diyètiri nè yíenni.

27 Manansee kǎbe í nna kèbeti Beti-Seanni kǎbe, nè Tanaki kǎbe, nè Dǎo kǎbe, nè Ibèdammu kǎbe, nè Mekidoo kǎbe, nè de kó yehékè. Kè Kannahǎa kǎbe nkpaá bo de kó kutempè mmieke. 28 Bá nè Isidayeriibe kpenke dii mǎnni bè í nna kè bè bèti, ke né bè pǎnnè muheikèntǎmmú.

29 Efadaimmu boti kǎbe í nna kèbeti Kannahǎa kǎbe bèè do bo Kesee. Kè bè nwè nke bo.

30 Sabunǎo kǎbe í nna kèbeti Kannahǎa kǎbe, bèè do bo Ketinǎo nè Naaadi kè bè nwè nke bo, kè bèe bè pǎnnè muheikèntǎmmú.

31 Asee boti kǎbe í nna kèbeti Akoo nè Sidonni, nè Adabu, nè Akisibu nè Ediba nè Afeki, nè Deǎbu de kǎbe. 32 Memǎme kè Asee kǎbe wènnèné Kannahǎa kǎbe bèè do dè bo kè bè nwènkoo. Bè í na mèè kpéi nke bè bèti.

33 Nefutadii kǎbe í nna kèbeti Kannahǎa kǎbe bèè do bo Beti-Semèsi nè Beti-Anati kè bè nwè nke bo kè bèe bè pǎnnè muheikèntǎmmú.

34 Kè Amǎriibe beti Danni boti kǎbe, ké bè dèe nyetǎrè kó itempè, mbè í nyie nkè bè bo cuténi kubiriku. 35 Memǎme kè Amǎriibe nkpaá bo Adi-Edesi nè Ayanǎo nè Sadibimmu. Kè dè mboní kè Efadaimmu nè Manansee kǎbe be tieke kè bè pǎnnè muheikèntǎmmú. 36 Amǎriibe tenkè mǎnke do tǔoté Akadabimmu kèntǎ kényènnè Seda kèpèètè kèndeèti ditenni bè tu di inaá nkó ditenni.

2

Kuyie nkpannèmè ku nitibè

1 Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni íténi Kidikaadi kètuakèni Bokimmu kénákè Isidayeriibe ke dǎ: Kuyie ntu, kuù di dènneni Esibiti, ke di toní ke tannè dihei kù do béi nképarikè ke dǎ kú yóo duó ndi di yembè, kébéi nke dǎ kú í yóo tǎte metaummè mèè bo dǎndi nè ku di cuokè. 2 Di me mmúnke í dǎ nkémǎotenè de kó dihei kǎbe metaummè, dí puo mbe bǎowǎtǎrè. Di me nyí nyie nku kpeti! Dè dǎomme kè di me ndǎǎ? 3 Kù né di náámmu di mmǎnni ke tú, kú ténke í yóo beti Kannahǎa kǎbe, bè yóo naá ndidíntǎri ndi di kpéi nkè be bǎkè naá ntimátí dǎndínti ke di bo, kè di fíe be bǎkè.

4 Ti Yiè nKuyie ntõnni bè nàké dii mǎnni de kó tináaṅti kédeè, kè bèe tiitè yedabùò mbemou kénkuò. 5 Kè bèe yú deborè ke dǎ Bokimmu (dèè tu didabònkõnni), ké dè fié ti Yiè nKuyie nyiwũ.

Sosuwee kumè

6 Kè Sosuwee cau mbenitibè kè bèe cíté kékũũ mbá wè ketenkè bè ò duò nkè ké nkè te. 7 Sosuwee kpaá fòu dii mǎnni kè bè ntũ nti Yiè nKuyie. Kòo kú kè bè nkpaá ke kú tũ mbekótibè kpaá fòu dii mǎnni, bèè do yà tidieti ti Yiè nKuyie ndǎò ò Isidayeeribe cuokè. 8 Kè ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti Sosuwee Nunni bire nyóó kú ke mǎke yebie ntekàùtè nè tepítè (110), 9 kékú kè bèe ò kũnné Timunati-Edesi, bè do totí kóò duò nkèè tenkè Efadaimmu tempè nyetārè Ìnkè, Kaasi tārì kubakú cǎnku bíékè. 10 Kè bekótibè bembe kó kutǎnkũu kú, kè kutǎnkũ pǎnkũu yènni, bè ténke í nyé ti Yiè nKuyie kényè ntidiati kú do dǎò ti Isidayeeribe cuokè.

Isidayeeribe do yetemè Kuyie

11 De mǎnni kè Isidayeeribe dǎò ti Yiè nKuyie nyí dǎò dè, kékete kénfeu yebókè bè tu yè Baadibe, 12 kényete ti Yiè nKuyie mbe yembè do tũ nkũ, kũu bè dènneni Esibiti, kékíe yebókè, benitibè bè bo kèè tenkè kǎbe do feu yè, kènninku ye ìikè ke ìinko ti Yiè nKuyie mmieke. 13 Bè do kú yóumu kénfeu Baadibe nè Asitaditeebe. 14 Kè ti Yiè nKuyie mmieke bè peike kè kũu deite ku nùtè be Ìnkè, kè befèèbè nkòrini ke fekú be kperè kè be dootitòbè bè na. Bá bè ní í nna ke bè bàao. 15 Mudòò bè kǎri mùù kó dimàà, kè ti Yiè nKuyie ndeite ku nùtè be Ìnkè kéndònnè kú tì mbè nàkéme ke pàrikè. Kè bèe ta meyencaàrimè diemè mieke. 16 Memme kè ti Yiè nKuyie mbè duò mbebaatibè, kè bèe bè deeténè be dootitòbè, bèè fèkú be kperè. 17 Isidayeeribe me nyí nyie mbebaatibè kpeti, kénsókè ke feu yebókè ke ninku ye ìikè, kèbútinnè dende bàmbà mbe yembè do tũ nkũu ce, bè ténke í nyie ti Yiè nKuyie nkuò be yembè do í yiemme. 18 Kè ti Yiè nKuyie mbè duónni dii mǎnni obaatiwè kú nhò bonè ò fòmmu mumòu mieke, ke deerínè Isidayeeribe be dootitòbè. Mesemme do ǎǎ í nyóu mè bo pimmè ti Yiè nKuyie mbe dootitòbè bè fèũko dii mǎnni kè bè kuò. 19 Kè de kóo baatiwè ku dii mǎnni bèe wète kéta meyei mmudòòrimù, kè dèe pèté be yembè kperè do dòmmè, kénfeu yebókè ke ninku ye ìikè ke yè bàá. Bè í nyóu bè bo ndòòrimè meyei mbe yembè do dǎori mè.

Kuyie ndo yàákemè Isidayeeribe

20 De mǎnni kè ti Yiè nKuyie mmieke peike Isidayeeribe, kè kũu béi nke dǎò: Kubotí kuu ñkǎbe mè ncákemè metaummè n do yè mbe yembè n yé mèè kpeí, ke yete n kpeti. 21 Di mǎnni n ténke í yóó yóu kè bèe beti kubotí bá kumáá ibotí tǎ Sosuwee do kpaá ke í bèti ì kékú. 22 Nè de kó benitibè borime be cuokè ti Yiè nKuyie ndo kè bè yàákemu kényà kè bè bo yete ku kpeti yoo bè bo ti yie mbe yembè do ti yiemme.

23 Dèè do te kè ti Yiè nKuyie nyóu kè ibotí Sosuwee mu ndo í bèti ì kékú kè ì ríbo be cuokè. Kú ì mbè bèti mecā.

3

1 Nte ti Yiè nKuyie ndo yóu kè ì botí ríbo Isidayeeribe cuokè, kè kú bo bè yàákè, bembe kutǎnkũ pǎnkũ kǎbe bèè do í kǎké mudòò bè ta dii mǎnni Kannahā kédoké mù. 2 Kú do dǎ kutǎnkũ pǎnkũ kǎbe bèè mu nyí kǎte dikpǎnni bèè di bebímu. 3 Fidisitèebe kó yekpàatiyo yenùmmù kǎbe mbe kú do yóumè bèè tu Kannahā kǎbe bemou nè Sidoniibe nè Efibe bèè bo Dimaa kó yetārè

ḱnkè kḗtúótḗ Baadi-Edimḗo tāri kḗtuḗkenḗ Deboo-Amati. ⁴ Kù do dḗ kḗ bè yáákḗmu, kḗyà ke nsà kḗ bè bo yie nkù do duḡ nkḗ Mḗyisii duḡ nyii kuḡ be yembḗ. ⁵ Memme kḗ Isidayeeribe mbonḗ Kannahā kabḗ nḗ Etiibe nḗ Amoriibe nḗ Pedisiibe nḗ Ifiibe nḗ Sebusiibe. ⁶ Kḗ Isidayeeribe tḗókḗ be kó besapambḗ kḗpuoke, kḗ bè duḡ mbe kó besapambḗ kḗ bèe puoke, kḗ bèe fié iwūḡ be bḗkḗ.

KUYIE MBE DUḶNNÍME BĒBAATIḅE

Otinnyeedi

⁷ Kḗ Isidayeeribe dḗḡ ti Yiḗ nKuyie nyí dḗ dḗ kḗ kù yóu, kḗnfeu iwūḡ yebḗkḗ ke báá nsibḗoḱenkaani bè tu si Baadi nḗ Asedaa. ⁸ Kḗ ti Yiḗ nKuyie mmieke be peike kḗ kùu bè yóu, kḗ Mesopotamii kóo kpàati Kusāa-Disataimmu be na kḗ mbḗ bakḗ yebie nyeni. ⁹ Kḗ bèe kuḡnnḗ ti Yiḗ nKuyie kḗ kùu bè duḡnní Kadebu nantḗ Kenasi bire Otinnyeedi kòḡ bo bè deḗtḗ. ¹⁰ Kḗ Kuyie nYáá nní nhḗ bonḗ, kóo mbakḗ Isidayeeribe, kḗkḗte kédokḗnḗ Kusāa-Disataimmu, kḗ ti Yiḗ nKuyie nduḡ nkḗo ò na. ¹¹ Kḗ be ei nḗbo meomḗpḗmḗ mieke ke dḗ nyebie nsipísinaḗ. Kḗ Kenasi bire Otinnyeedii kú.

Eudi

¹² Kḗ Isidayeeribe wḗte kédḗḡ ti Yiḗ nKuyie nyí dḗ dḗ kḗ kùu duḡ nkḗ Mḗabu kóo kpàati Ekunḗo bo bè dokḗnḗ. ¹³ Kḗo wḗnnḗnḗ Amḗniibe kou nḗ Amadesii kou kḗ bèe do Isidayeeribe mudḗo kḗ bè na, kḗfiḗte Sedikoo. ¹⁴ Kḗo mbḗ bakḗ ke dḗ yebie nḗpíitḗ nḗ yḗni. ¹⁵ De kó difḗnkúḡ kḗ bèe kuḡnnḗ ti Yiḗ nKuyie nkḗ kùu bḗ duḡnní Keda bire Eudi kòḡ bo bè deḗtḗ. Bensameḗ botí kou do nwe kòḡ tu dicānkuri.

Kḗ Isidayeeribe ò duḡ ndāmpḗḡ díití kòḡ bo kḗte ke ì duḡ mḗabu kóo kpàati Ekunḗo. ¹⁶ Kḗ Eudii duḡ nkḗ bèe ò má disie menatimḗ mèdḗmḗ kperi, kḗ di okḗmḗ mmānnḗ mḗtiri kó dikḗé, kḗo di yi o kpḗntḗnkpenkḗ youku, ke dáatí o yāatí. ¹⁷ Memme ò kḗtemḗ kḗduḡ nyidíití okpàati Ekunḗo. Ekunḗo do tú oniticeḗwḗ nwe. ¹⁸ Wḗ ò duḡ ndii mḗnni dāmpḗḡ díití kḗdeḗ, kḗwḗte kḗcie mbḗḗ do tḗni de kó idíití. ¹⁹ Bḗ tḗḡke dii mḗnni Kidikaadi, sitenkaani yḗtārḗ kpesi borḗ, kḗo bè yóu deborḗ kḗwḗtení okpàati borḗ kḗḡ nākḗ ke dḗ: Okpàati m mḗke timati nti tidḗ kpeti ke bo da nākḗ.

Kḗo kpàati duḡ nkḗo tḗmbḗe yḗ kḗ bè nkpaá bedḗ ²⁰ ke kari muyaá nkḗ kudieku kùu do tú omāa kḗku. Kḗ Eudi béinnḗ okpàati ke dḗ: N tḗni tii náaḱti ti Yiḗ nKuyie nkuu ti nni nduḡnní a kpḗí.

Kḗo kpàati itḗni o kàri. ²¹ Kḗ Eudii pí ndisiḗ nḗ teḗānkutḗ kḗkpatḗ kḗkūḡ o pḗunie. ²² Kḗ dii taroo dimḗu nḗ di bḗo kḗ mekḗḡ ndi dátinnḗ, kḗ Euu yóu kḗ di nkpaá okpàati pḗuti mieke. ²³ Ò yī memme kḗdeḗ kḗyḗ difḗnkúḡ kḗkpetinnḗ kḗpáá nkḗdeite tekpetintḗ kḗitḗ. ²⁴ Kḗo kpàati tḗmbḗe tuḗkení kḗyà dibḗri kpetimḗ ke pákḗ, kḗ be yḗmmḗ ndo nhokpàati bo nyḗnkúmu de mieke. ²⁵ Kḗ bè nḗommú kḗbaa okpàati bo kpetḗmḗ bá ò í kpetiri, kḗ deḗ bè di, kḗ bèe túótḗ tekpetintḗ kḗkpetḗ kḗnsḗ nhḗ ku ke duḡ ke cāanko. ²⁶ Bḗ do cómmú dii mḗnni ke ba okpàati bo kpetḗmḗ, kḗ Eudi cokḗmu ke pḗḗtḗ yḗtārḗ kó sitenkaani ke ta Seidaa tempḗ. ²⁷⁻²⁸ Ò tḗḡkoo dii mḗnni deborḗ kḗheḗ ditḗteheḡ Efadaimmu tempḗ yḗtārḗ ḱnkḗ kḗ Isidayeeribe tii nkḗo bè nākḗ ke dḗ: Ti Yiḗ nKuyie ndi duḡmmu di dootitḗbḗ Mḗabiibe, n tūnnḗnḗ!

Ò yī memme kḗniitḗ kḗ bèe ò tūnne kḗ bèe do Mḗabiibe kukó nSuditḗḗ tḗpure, kḗ bè pí mbemḗu bá òmḗu í séntḗ. ²⁹ De yie kḗ bèe kuḡ Mḗabiibe yedakperḗ nḗ yekḗmbḗ yembḗ tekḗupíitḗ (10000) be kḗḡ mḗu í kpaá bá òmāa wḗḗ fḗu. ³⁰ De

mànni kè Mòabiibe hóútè Isidayeeriibe kè dihei móbo meòm̀p̀ùmè mièke ke dà yebie nsipísini.

Sānkaa

³¹ De kó dif̀nkúò kè Anati bire Sānkaa còutè Eudi, kékua Fidisitēēbe sikòusikuò (600) nè tekāūtè bè 55 kũũ t̀è inààke ìi dùò ke múnke deētè Isidayeeriibe.

4

Deboraa nè Baaraki be kó tináànti

¹ Eudi ku dii mànni kè Isidayeeriibe wēte kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. ² Kè kùu bè duò nKannahā kóo kpààti Yamēe Asòò eì kou. Wèè baké Yabinni āp̀p̀mbè kòo yè̀t̀iri tu Sisedaa kòò bo Adoseti-Koimmu. ³ Okpààti Yabinni do m̀ake sinaasēi timáti k̀resi sikòusiwei (900) ndi, kénfēũnko Isidayeeriibe ke dà yebie nsipísidè kè bèe kuònnè ti Yiè nKuyie.

⁴ De mànni dè do s̀s̀ nDeboraa Dapidoti pokù wèè nàà nKuyie mpāānāànti kè wèè baké Isidayeeriibe. ⁵ Ò do bo mupuommu mamù yuu ndi Damaa nè Betēedi de saku, Efadaimmu t̀ari ìnkè. Isidayeeriibe do de nkaròo koò bekù be k̀peti. Kè dè mboni kè bèe yú de kó mupuommu ke dà Debora puommu. ⁶ Kè Debora yú diyìè mari Kedesi eì kou Abinnommu bire Baaraki, Nefutadii boti kou, kòò nàké ke dà: Ti yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù da nàá kè tú a p̀im̀m̀u behāp̀p̀mbè Nefutadii nè Sabunoo boti mièke kè bè móbo tekoupiítè (1000) kàa bè kòtenè Taboo t̀ari. ⁷ Kù tu kuù yóò duò nkè Sisedaa wèè baké Yamēe āp̀p̀mbè kòò iténi nè o naasēi nè o āp̀p̀mbè kè bè di do mudoo kè kùu duò nkè dí bè na.

⁸ Kè Baarakii tēnnè Debora ke dà: Kàa bo n neinè ñ kote, kàa me mbá n neinè n yí k̀ari. ⁹ Kè Debora dà: M bo da neinè, a me ntēnke í yóò p̀té disānni mari de kó mudoo mièke, ke yé nè onitipòkù borè nde ti Yiè nKuyie nyóò duóm̀mè kè di na Sisedaa.

Memme kè Debora neinè Baaraki kè bèe kote Kedesi. ¹⁰ Kòò tíi nNefutadii nè Sabunoo boti kòbe kè benitibè tekoupiítè (1000) ò neinè kè Debora múnke ò neinè. ¹¹ Ke s̀s̀ nhoniti m̀ou bo Kedesi borè Keniibe boti kou kòo yè̀t̀iri tu Ebe. Ò do yātenemu Keniibe tobè Obabu M̀ayiisi còkù yaabí, kékote kécónnè o touku kéntókénè Sadanimmu t̀ari.

¹² Memme kè Sisedaa keè Abinnommu bire Baaraki bomè Taboo t̀ari, ¹³ kətíi nho naasēi sikòusiwei (900) nè o nitibè Adoseti-Koimmu borè, kè bèe nei kékote Kisso kó mborè. ¹⁴ De mànni kè Debora nàké Baaraki ke dà: Báátí kékote! Ti Yiè nKuyie nyóò da duóm̀mu yíe nSisedaa, ti Yiè nKuyie nkuù da ni ku móm̀m̀nku.

Kè Baarakii neinè o nitibè tekoupiítè (10000) kè bèe cútè Taboo t̀ari, ¹⁵ kédò be dootitòbè kè ti Yiè nKuyie nduò nkè bèe na Sisedaa nè o kòbe nè be naasēi, kè bèe bútinne kécoké, kè Sisedaa cúténi o naasāntè kécoké o naacèi. ¹⁶ Kè Baaraki mbeti o dootitòbè nè be naasēi kētuakenè Adoseti Koimmu, kè bèe kuò Sisedaa kòbe bemou, bá om̀ou í nsú.

¹⁷ Kè Sisedaa ñcooti ke k̀ari Keniibe kou m̀ou, bè tu wè Ebe, o pokù Yaeri c̀t̀ètè, ke yé Ebedi c̀t̀ètè nè okpààti Yamēe Asòò eì kou bè do naatimèmu. ¹⁸ Kè Yaerii yenni kóò co kébèi nke dà: Ohāp̀p̀nkóti tanní die! Tanní ke bá nyíèkù.

Kòò taroo o tou mièke kòò ò dàtinnè kuyàakù. ¹⁹ Kòò nàké onitipòkù ke dà: M pā menie nkè n yā.

Kòo pootè menaamiè nkò kudəukù kòò duó nkòo yà, kòo wēte kòò dàtínnè kuyààkù. ²⁰ Kòo náké onitipòkù ke d̀: Nkari dibòrì, kòò m̀u k̀tení ke da beke ke tú: Òm̀u k̀tení dienaà? A d̀: Ǿ.

²¹ Sisedaa me ncəmmè ke òu kòo yè nkéduó kòo nuó ncə̀̀ke. Kòo nitipòkùu túóté dimàatòòrì nè ditou kó febaafe, kébánnè kétóónko o boré kè fè baaké o yuu kéðannenko ketenkè kòo kú. ²² Kè Baarakí ntúnní Sisedaa kētuokení, kè Yaerrii yènní kòò náké ke d̀: Katení kè n dá benke onítì a wanti wè.

Kòo taroo ditou miəke ke ś nhò baaké Sisedaa yuu febaafe ke dànnenè ketenkè kòò duó ke ku.

²³ De yiè ndi Kuyie nduómmè kè Isidayeeribe auté Yaməe Kannahā kóo kpààti. ²⁴ Kè Isidayeeribe beti weti weti Kannahā kóo kpààti Yaməe kóò fənnè kóò nìnte kékuə.

5

Deboraa nè Baaraki bè dèntèmə feyənfe

¹ De yiè Deboraà nè Abinnəammu bire Baaraki kè bèe dentè fe nyənfe:

² Isidayeeribe bá wè wākəmu mudòò kpéí,
bè duómmu bəmáà páíí mudòò kpéí!
Sāntenè ti Yiè nKuyie!

³ Díndi bekpààtibè, díndi bèè baké,
kənténè mesàà!

N yóó dentèmu kəsānte ti Yiè nKuyie.

N yóó déúkúnne ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù nku.

⁴ Ti Yiè nKuyie nha yèni dìi m̀nni Edəmmu,
ke cúténí Seii tārì,
de m̀nni ndi ketenkè aámè,
kè yewetèe cóúnni menie,
kè fetaafe diefèe cúténí tiweti.

⁵ Kè yetā̀̀e sā̀̀tè,

Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù
kuù do bè benke kumáà Sinaii, kù t̀̀kenimè.

⁶ Anati bire Sānkaa do bo dìi m̀nni,
nè Yayeri kó dim̀nni,
kè beciəmbè ténke í nkeri dihei kó ice,
bè do kónnìmu.

⁷ Okpààti ténke do í bo dihei,
wèè baké Isidayeeribe ò ténke do í bo,
kénkəmmúnè mí nDeboraa m bo buotémè,
kənaá nyIsidayeeribe yō.

⁸ Isidayeeribe do ǿ nkè bè fié iwūǿ yebəkè,
mudòò muù p̀̀nke ité.

De m̀nni kè Isidayeeribe bo sikəupísìnàà (4000)
a báá yà dikpā̀̀ni yoo disiè̀ be cuokè.

⁹ N yèmmè naatinè bèè baké bè mbe Isidayeeribe tī̀̀rè,
nè bèè duó mbəmáà mudòò kpéí.
Sāntenè ti Yiè nKuyie!

¹⁰ Díndi bèè dèke sāmmarímúbè péibè,
díndi bèè kàri tiyà̀̀ti ìnkè,

nè dínđi bèè kéri íce miéke piétenè ku!

11 Bèè do mménie nke niinko be wũs,

bè sántímu ti Yiè nKuyie,

kù do dđđ mèè sàà nyÍsidayeeribe kè bè tieke dihei.

12 Deboraa, ente, ente!

Íté, íté! Dentè fekpariyènfè.

Abinnaammu bire Baaraki íté kéro a daati kékònnè.

13 Bèè kpaá kè bèè túnne bekperíbè

kè ti Yiè nKuyie nkòbe tí m borè nè dikòm̀bùđ ke bo kote mudoò.

14 Kè Efadaïmmu kó bekperíbè bo kubiriku,

a kó difònkúò Bensamee weè da tũnko ke wènnè o kòbe.

Makiidi botí kòbe beè tu bekpaàtibè

kè Sabunoo kòbe tó fekpaàtipàtifè.

15 Kè Isakaa kpaàtibè neinè Deboraa,

kè besòmbèe neinè Baaraki,

ke bè túnne kè bè kòte kubiriku.

Dubenni botí kòbe bie í nyà bè bo tãátè tì.

16 Dè dómme kè di kpaá di naacènhòđ ke kèmmú iwũs kuòmmè?

Dubenni botí kòbe do í yà be bo tãátè tì.

17 Kadaadi tempè nkòbe bèè bo kukó nSuditèè diyie yìèní kèè bíékè bembe í nampè.

Danni kòbe í cùténí be bàtòòbè ìnkè.

Aseè kòbe í íté bàtòò commu dè,

bè de mbo.

18 Sabunoo kòbe nè Nefutadii kòbe beè yie nke cĩnne be bo kè kòte mudoò.

19 Kannahã kó bekpaàtibè domu Tannaki ei kòbe mudoò,

bè me nyí na kéheí dèmarè yoo bèè péte idíítí.

20 Kè siwãá be wènnénè kèmbò tiwetí miéke ke kpannènní Sisedaa.

21 Kukó nKisò kó menékperimè meè pònténè ti dootitòbè

ke bè kàuté.

Tí kéténe ke bá nyĩèkù.

22 Mèmmè sisèí potémè yetàrà ketenkè,

kè si kpèètèe kè dammú.

23 Ti Yiè nKuyie ntònni béimmu ke tú:

Mèdosi ei bo yà!

Bèè bo be kó dihei miéke bè bo yà!

Ke yé bè í wènném̀mè yekòm̀bò yembè dikpànni.

Bè í tee nti Yiè nKuyie.

24 Benitipòbè miéke mesàà nní mbonè Keniibe botí kou Ebeeri pokú Yaeri.

Benitipòbè bèè bo titouti miéke,

be miéke mesàà nní mbonè de kóo nitipòkù.

25 Sisedaa we mmoo meniè,

nkòò ò pà menaamiè nfekpààtibòòfè miéke,

kòò ànnè menaamiè mboome kođ duó.

26 De kó difònkúò te nnòutè febaafe,

tetetè dimàatóòrì,

kébaaké Sisedaa tempáákù ke dùute o yuu.

27 Kòò doroo ke duós ke cãänko ketenkè,
ò de ndo kékú.

28 Kòo yō nsíékéní tebòtè,
kuyààkù fiè nke nkuò nke tú:
Ba nkpréí nte kòo sãntè ɔotini?
Dè dòmme kè be sēí í konní mecāā?

29 Kòo pobè bèè cii kè bè nnáá nho yō ke tú:

30 Bè bo mbè pàntemu ke eí ke totí tinèntí,
bè bo ntotí besapàmbè òmòu mòu yoo bèdébè débè.
Bè bo nduós nSisedaa tiyààti tii tò nke kpè,
diyaàbòrì dii kpè nke kònté mèdémè
bè yóó di nduós nwèè na.

31 Sisedaa ku mèè botí,
Ti Yiè nKuyie nha yóu kàa dootitòbèè me nkú,
nè bè di naati kè bè mmietí
ke dònne diyie ò nyetini ke dòmme.

Mèmmè kè dihei nbo meompùmè mieke ke dò yebie nsipisínàà.

6

Mandiyāābe fēūmmè Isidayeeribe

1 Kè Isidayeeribe yíé kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kè kùu duós nkè Mandiyāābe mbè fēūnko ke dò yebie nyèyiekè. 2 Kè bè mbè fēūnko mediè nkè bè cokù ke dekù yetàrè ke taà titàdènti nè itafuò mmieke. 3 Kè bè kùutí ke dèè Mandiyāābe nè Amadesiibe nè diyie yìenì kèè bíékè kòbe bèe kotení kè bè do. 4 Bè do ɔ̄ báté be tenkè kécake be paa nde kētuakenè Kasaa kèpimmú be wūō: Inààke nè ipe nè sãmmarímúbè bá bè báá bè sùó mmùmamù. 5 Bè do ɔ̄ íténì nè be wūō nyí kèntonè be touti kó tiyààti kénsū ke dò nfecofe ò ndòmme bá bè bá ndò nkéna kékaa nkédeè, kè bè báté dii eí bèè di pònte. 6 Kè Mandiyāābeè dii nyIsidayeeribe mesémme mediè nkè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie.

7 Isidayeeribe kuónnè dii mǎnni ti Yiè nKuyie nke tú kùu bè deeténè Mandiyāābe. 8 Kè kùu tǎnni ku pānāāantì náāntò mòu kòo bè béinnè ke dò: Ti Yiè nKuyie ndi tū nkù tu kuù di dènnení Esibiti di do tú dè tidaati. 9 Kè kuù di deeténè Esibiti kòbe nè bèè kó dimàà do di fēūnko, ke bè bèti ke di duós ndiheì. 10 Ke di nàkè ke tú: Dí nyé ke báá fié Amodiibe di bo bèè cuokè be kó yebòkè. Di me nyí yie nku kpèti.

Kuyie nyèmmè Sedeōō deeté Isidayeeribe

11 Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni kotení Ofadaa eì kénkari Abiesee botí kou mòu bè tu wè Soasi paku mutie mamù yuu, kè de yiè nkóo dapàà nSedeōō puoti o diiti kupèrikù makù fiè, bè do ɔ̄ ūtí dè yetebe, kèsorinè Mandiyāābe. 12 Kòò nyóó daatení káyà ti Yiè nKuyie ntǎnni kè dii ò béinnè ke dò: Ti Yiè nKuyie nda bommu f̄ nhokpariteu!

13 Kè Sedeōō di tēnné ke dò: N yie! N da báammu, kè ti Yiè nKuyie nti bonè, ba nkpréí nte kè meháárimè mie nti tuòkùní, tidietí ti yembè do ti náá ntii kpéí nti kòte ke? Bè do ti náámmu ti Yiè nKuyie mbè dènnemè Esibiti. Ti Yiè nKuyie nti dootóomu, deè te kè Mandiyāābe ti na.

14 Kè ti Yiè nKuyie nwēēte o bíékè kòò nàkè ke dò: Kote nè muwēřímú a mọke mù kédēetē Isidayēeribe Mandiyāābe nọu miēke. Míi da tūš. 15 Kè Sedešš dì tēñné ke dò: N Yiè n da báammu, n kó kunaàmùnkù kuù tu ku sàmpòkù Manansee naàmùnti miēke, kè míi wēte ke tú teyāātē, m bo yīme kédēetē Isidayēeribe.

16 Kè ti Yiè nKuyie nhò tēñné ke dò: N yó nda bonèmu kàa poté Mandiyāābe kè dè ndo nha poté onìti òmàà.

17 Kè Sedešš dò: N Yiè nKuyie nkàa m bonèmu m bènke kè m banté ke dò nfšš n nàánnè. 18 Nkpáá diē nkè n wētenèní dipànni n dš ke da pā di.

Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yó nkpaámu kàa wētenèní. 19 Kè Sedešš kote ke pī ndibòseri, kékua kébénne, kéwaa mmuyuo ncidòòbè sipísitāati, kédòò pēē ò í nkòorenè mutie mùu muuti, kétúóté imaa nkéánné temšmmuyáátē miēke, kéánné mekūmmè dibuu, kété kékotenè mutie yuu kédúš nKuyie ntšnni. 20 Kè dii ò nàkè ke dò: Kote kédáa nyimaa ndipèri dii nyīnkè, kényore mekūmmè i īnkè.

Kè Sedešš me ndòš. 21 Kè ti Yiè nKuyie ntšnni youte kupàati di do tš kù kékááké imaa nnè pēē, kè muháá nyenní dipèri kè dè còútē. Kè Sedešš mšntóo ti Yiè nKuyie ntšnni. 22 De mšnni ndi Sedešš bantémè ke dò nti Yiè nKuyie ntšnni ndi, kékúšnkò ke dò: Áú! Ti Yiè Kuyie mmeyei mbá n tuòkení m mè nyámè a tšnni dò?

23 Kè ti Yiè nKuyie ndò: A bá nyīkù! A kšmbùšti bá nduo, a í yóó kú.

24 Kè Sedešš maá diwūštšnni dēborē ti Yiè nKuyie nké di yu ke dò: Ti Yiè nKuyie ndei iyīkè. De kó diwūštšnni kpaá bomu Ofidaa Abiesee ei miēke.

Sedešš pšntemè dibòš Baadi wūštšnni

25 De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedešš ke dò: Túóté a cice kó dinaadaa dii mọke yebie nyèyiekè, kēpšnte a cice bòš Baadi wūštšnni kékšš kutewuó nkùù còmmú di také. 26 Kàa dèè á m maá n kperi de kó ditenni īnkè, kétúóté kutewuó nha kšš kù kó idēi kētšnnē, kè n kuò fenàáfè kétuo.

27 Kè Sedešš waá mbetšmbè tēpīttè bèè yóó ò teennè mutšmmú ti Yiè nKuyie nyē nwèe pī mmù. Kè bèè mù pī nkēyènkè ke yé ò do démè o cīttè kšbe nè dihei kšbe. 28 Kè dèe wenté kè dihei kšbee yà Baadi wūštšnni pšntemè kè kutewuó nkšš, kè bèè maá diwūštšnni tēri de īnkè, ke kùò fenàáfè ke tšò ndi īnkè. 29 Kè bèè mbékú békú betšbè wèè dòš me kó kubotí.

Kè bèè bèè nàkè ke dò: Sedešš nwe. 30 Kè bèè náké Soasi Sedešš cice ke dò: Ti dšš nha kóo dapàà nké tí ò kùò, ò pùò mmèè kpéi mBaadi wūštšnni ke kšš o tewuó.

31 Kè Soasi bèè tēñné ke dò: Dīi bo kpa mBaadi kpànnàa? Dīi bo peite o pèlà? Kè wèè kpa mBaadi kpànni dè báá ò wenté. Kè Baadi cénke tú Baadi nwe wèè yóó kpa nho kpànni, bèè pšnte wèè kó diwūštšnni.

32 De yiè ndi bèè yumè Sedešš ke dò Yedubaadi (dèè tu Baadii peite). Bèè do ò yu de kó diyètiri o cice do béi ntš nàànti kpéi nke ke dò: Baadii kpa nho kpànni bèè pšnte wèè wūštšnni.

Sedešš bekemè Kuyie mmēbenkùmmè

33 Kè Mandiyāābe nè Amadesiibe nè diyie yìèní kèè bíékè kšbe kè bèè tíí nkésenté Suditēē kēbáté Sisedēedi biriku. 34 Kè ti Yiè nKuyie nYáa mpíe nSedešš kòò kšnnè ditātēheù kényú Abiesee naàmùnkù kšbe kè bèè bo ò neinè, 35 kétš

nkè bèe náké Manansee kàbe kè bèe katení, kòo t̄s mbetabè Asee nè Sabunoo nè Nefutadii naàmùnti mieke, kè benitibèe yenni ké bè wènnénè.

³⁶ Kè Sedeṣṣ náké ti Yiè nKuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nkè f̄s̄ b̄eí nke tú a yóo deeté Isidayeribe nè n nùtè, ³⁷ n yóo yenné m peciti nti kuyié, kè de wenniní kè tii máá bùúté, kè kuyie waánni m banté ke dò nha mènke dó ké bè deeté nè m̄i kó tenùtè, kéndonnè a ti béimmè.

³⁸ Kè de wenté kè Sedeṣṣ kote kéns̄ ndè me ndòò, kòo kouté tipeciti kéníúté menie mmèè màntè kè mèe yè képié ndibuu. ³⁹ Kòo náké ti Yiè nKuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nha mieke bá m peike, kuce mesomme mme n yóo yí ké da bekemè, n yóo w̄ete ke yí yennému tipeciti, di mm̄nni n dó ketenkè keè bùúté kè ti f̄waánni.

⁴⁰ Kè ti Yiè nKuyie ndòò kè Sedeṣṣ kù beke tì, kè de nwenniní kè ketenkè bùúté ke fité kè tipeciti máá waánni.

7

Sedeṣṣ kòtemè mudoo nè benitibè sikousitāati

¹ Kè de nkpaá uu kè Sedeṣṣ, bè tu wè Yedubaadi, kòo báátínè o āāp̄ombè bem̄u kébáté Adodi binte borè, kè Mandiyāābe me ntó báté kubakù c̄anku bíékè M̄odee tāri bíékè kubiriku mieke.

² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeṣṣ ke dò: A nitibè s̄unè m bo duóm̄mè kè dí na Mandiyāābe, kè n duó nkè di bè na, Isidayeribe bo na kēsānte bemáá ke dò beè bè na nè be kó muw̄erimú, kécuté disānni di na ntú n kperi. ³ Á náké a nitibè ke tú n yè nkè kufwāá mbo wè, kòo k̄mbùùti duò, wèe kò nho c̄ētè.

Kè Sedeṣṣ tì b̄eí nkè benitibè sikoupiisidè nè sikousidè (22000) w̄ete, kè bè nkpaá tekoupiipitè (10000). ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeṣṣ ke dò a nitibè kpaá s̄umu, tannè be kukó nkè m bè nda bate, ké da náké bèè yóo da neinè nè bèè yó nkpaá.

⁵ Kè Sedeṣṣ bè tanné kukó nkè ti Yiè nKuyie nhò náké ke dò: Bèè bo nkei menie nnè be nou ke ȳ nhá bè b̄ate, kébate bèè bo nínkú kēsinnè kényōnnè be nò.

⁶ Kè benitibè sikousitāati (300) beè nkeinè be nou ke ȳ, kè besomb̄ee nínkú kényōnnè be nò. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeṣṣ ke dò: Bèè nínkú ke yōnnè be nò bèe k̄ũ mbe c̄ēi, sikou sitāati (300) bèè kèinè be nou ke ȳ, f̄ nne bè d̄i yóo kote mudoo kè n dí deeté kéduó nkè dí na Mandiyāābe.

⁸ Kè Sedeṣṣ duó nkè bèe cuó be diiti nè be t̄atehe, kòo duó nkè bèe k̄ũ mbe c̄ēi, kòo nkpaánè benitibè sikousitāati (300).

Kè Mandiyāābe me mbáté de f̄ũ kubiriku ke kari.

Kuyie mbenke mè Sedeṣṣ ò yóo namè o dootitabè

⁹ De kó keyenkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeṣṣ ke dò: Íté kékote kédo Mandiyāābe m bè nda duóm̄mu. ¹⁰ K̄aa me nyí dáátí ke bo kote ké bè do, á neinè a k̄oo t̄nti Pudaá kè di kote. ¹¹ K̄aa keè bè n̄a nti de bíékè, de m̄nni kém̄ote dik̄ombùò, ke né kote ké bè do.

Kè Sedeṣṣ neinè o k̄oo t̄nti kè bèe kote Mandiyāābe kari dii t̄kéní. ¹² Kè Mandiyāābe nè Amadesiibe nè diyie yièni kèè bíékè kàbe kè bè pité kubiriku ke s̄u ke mànnè f̄ecofe bá yòyòbè í d̄o nkéna kék̄aa nkédeè, ke mènke s̄u ke d̄onnè d̄am̄èri nùù kó mubirimú. ¹³ Bè t̄ùkoo dii m̄nni kēs̄s̄ nhòm̄ou náá nho népo tid̄uñti ke tú: N duó tid̄uñti nti kè de d̄o mp̄èè m̄ou birimúni dit̄ari ìnkè, ke b̄oté kutouku makù kè kù do ke k̄oté k̄onté.

¹⁴ Kòò nḗpoo ò nàké ke dò: Isidayeeribe kou Soasi birɛ Sedeṣṣ kó disiyè ndi, Kuyie nti ànné o nou miéke nke tḗnti nè ti kó ditḗnni dimou.

¹⁵ Kè Sedeṣṣ keè tidouhṗi nè ti bḗnkú mù, kénínkú késḗnnóo ketenkè, kédounnè ti Yiè nKuyie mmutōmmú, kédeè kéwḗtení Isidayeeribe bàtè dè, képiḗké ke dò: Báátínè ti Yiè nKuyie ndi duómmu Mandiyāābe.

Kuyie nkḗammè Sedeṣṣ kpéí

¹⁶ Dè kó dimōnni kòo toté bḗnitibè sikousitāāti (300) sinsi yetḗrè yetāāti, képií mbá wè ditāteheù nè defitḗrè nè de dúù, ¹⁷ kédeè ké bè nàké ke dò: Dí nni nwúo nkè n tūòke bḗ karì ke dōòmè, dí me ndòò. ¹⁸ Mí nnè n kó ditḗnni kè ti eé dii mōnni yetātehe dí múnke eé kéfité bḗ karì, kémpīḗkù ke tú: Ti Yiè nKuyie nnè Sedeṣṣ bḗè na.

¹⁹ Sedeṣṣ nè o nitibè kè bè ntuòkòo Mandiyāābe karì kè keyènkè dó kétoté ke cuokè, kè bè bo ke ceeri bèè bàa bḗ karì. Kè bèè eé yetātehe képōnte bḗ fitídó.

²⁰ Kè yetḗrè teyè yèdéè me ndòò kénto bḗ fitiyi nè sinou cànkusi, ke tō yetātehe siyóú, ke piḗkù ke tú: Ti Yiè nKuyie nnè Sedeṣṣ bḗè na!

²¹ Bá wè kòo cómmú o kó mḗfiè, kè bèè cḗtinnḗ bḗ karì, kè bè nkuò nde miéke ke cokú. ²² Kè bḗnitibè sikousitāāti (300) ncómmú ke eu yetātehe kè ti Yiè nKuyie nduò nkè Mandiyāābe nkou betòbè bḗ karì dimou miéke. Kè dè nyóó dentenè bèè kḗpá kè bèè coké kétuoke Beti-Ita kénwetí Sededaa ke yāa tuokenè Abedi-Meodaa èi dii tōkénè Tabaa.

²³ Kè bèè yú Isidayeeribe sōmbe Nefutadii naāmùnkù kòbe nè Asee kaku nè Manansee kaku kè bèè kōtení kébeti Mandiyāābe. ²⁴ Kè Sedeṣṣ tṣ nkè bèè náké Efadaimmu tāri kòbe ke dò: Cúténèní mecāā nkéniitè kébaa menie ntepure kétúóté Suditḗḗ kétuokenè Beti-Badaa.

Memme kè Efadaimmu kòbe bḗmou kote kébaa kukó nSuditḗḗ kétuokenè Beti-Badaa, ²⁵ képií mMandiyāābe kpààtibè bèdé Odebu nè Sebu kékuo Odebu tāri také kékuo Sebu dinàà bè tú di Sebu nàa di také, késōtè kémbeti Mandiyāābe, kétōnni Odebu nè Sebu bḗ yò késénténèní Suditḗḗ, ké yè duó nSedeṣṣ.

8

Efadaimmu kòbe yèmmè cààrḗmè

¹ Dè mōnni kè Efadaimmu kòbeè beke Sedeṣṣ ke dò: Dè yīme kàa í ti yu kè ti bo da teennè mudoò, ke kōte amáà ke dokénè Mandiyāābe?

Kè bè nhò kpānnè mediè. ² Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dò: N dōò dè báá na kétuoke di kḗrḗ. Dīndi Efadaimmu kòbe di dōò dè pḗḗtemu ti dōò dè tḗnti Abiesee naāmùnkù kòbe. ³ Kuyie nhānné dii nou miéke Mandiyāābe kpààtibè Odebu nè Sebu kè di bè pi, n né dōò ba ke dè pḗḗtè memme.

Sedeṣṣ ti mbéí nkè Efadaimmu kòbe miéke do.

Sedeṣṣ domè Suditḗḗ diyiyè yìèni kèè bíkèké kòbe

⁴ Sedeṣṣ nè o nitibè sikousitāāti (300) kè bèè tuoke Suditḗḗ, kóò sèrité ke sá mbè òu, ke me mbaa nsóké ke beti bḗ dootitòbè, ⁵ kétuoke Sukoti èi kè Sedeṣṣ náké de kó dihei kòbe ke dò: Pānè n nitibè mudii bè òumu, m beti Mandiyāābe kpààtibè mbe, Seba nè Sadimuna.

⁶ Kè dihei kó bekótibèè ò tḗnné ke dò: Ti di pā mudii ba nkḗí? A namu Seba nè Sadimuna ke dèèà? ⁷ Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dò: Ti Yiè nKuyie mbo n duó ndii mōnni Seba nè Sadimuna m bo di puotínè dikpáà kó tipoti, ké dí yóri ipo.

⁸ Kè Sedeṣṣ íté deborè kékote Penniyēedi, ké bè mōò ò baa do mōò mḗè boti Sukoti èi kòbe, kè bèè ò tḗnné betòbè baa do ò tḗnné ti. ⁹ Kè Sedeṣṣ bè náké ke dò: Kè n na n dootitòbè ke kūntiní n yóò pōntemu dihei kó ditou kḗri dii.

¹⁰ Seba nè Sadimuna bè do bo Kaadikḅodi nwe, nè behāāpḅombè tekoupiḅítè nè sikoupiḅinḅummù (15000), ke yé bè do kùomè diyè yèni kèè bíékè kó behāāpḅombè tekoupiḅikḅùtè nè sikoupiḅisidé (120000) kè beè nsúo. ¹¹ Kè Sedeḅḅ túnne benaacḅmbe kerī fèè cìèfè fèè yèni Nḅoba nè Yokoa diyè yèni kèè bíékè, kédò o dootitḅè ke sḅ mbe yèmmè dḅ mbè sḅri kòò mḅu í yóo bè yà. ¹² Mandiyāā kpààtibè bedé Seba nè Sadimuna kè bèè coké. Kè Sedeḅḅ be bèti kḅpī nkè bèè na behāāpḅombè bemḅu kḅ bè auté.

¹³ Kè Sedeḅḅ nkḅntiní mudòò kḅyènni Edesi tenni, ¹⁴ kḅpī nSukoti kóo dapàà mmḅu kóò beke kòò ò wàri bekpààtibè nè behaikḅnkótibè yètè kè bè mbo sipisiyiekè nè bèyiekè. ¹⁵ De kó difḅnkúò kè Sedeḅḅ kḅte kḅyà Sukoti èi kḅbe kḅ bè beke ke dḅ: Di kpāā yé di sòò n sḅāmmè ke tú n namu Seba nè Sadimuna ke dèè, ke tú n nitibè ḅu kè di bè pā mudia? M me ndi tḅnīmu Seba nè Sadimuna.

¹⁶ Mḅmmè ò tḅotḅmè dikpāā kó tipoti nè ipo kḅpuotinè Sukoti èi kó bekótibè, ¹⁷ kédèè kḅpḅnte Penniyēdi èi kó ditou kperī, kḅkḅu de kó diheī kḅbe.

¹⁸ De kó difḅnkúò kè Sedeḅḅ beké Seba nè Sadimuna ke dḅ: Di do kḅu bèè nitibè Tabḅḅ bè do dḅmmè? Kè bèè ò tḅnné ke dḅ: Bè do da dḅmmḅu ke dḅ nyikpààtibí.

¹⁹ Kè Sedeḅḅ bè tḅnné ke dḅ: N tebií nsi ti yḅ ḅmāā, kédèè kḅbí nkè dḅ: Ti Yiè nKuyie mbomu kè m pàrikè nè ku yètirī ke tú kè di do mbè yóu kè bè nfòu n na bá ndi kḅu.

²⁰ Ò béi mḅmmè kédèè kḅpḅi nḅo kóo po Yetee ke dḅ: A pī mba? Kuḅ bè!

Odapàà mme nyí ndàátí ò do kpāā bemmu. Kè deè nte kòo yḅte. ²¹ Seba nè Sadimuna kè bèè náké Sedeḅḅ ke dḅ: Ti kuḅ a mḅmmu, bá wè nè o kó dikḅmbḅù ndi.

Kè Sedeḅḅ íté kḅ bè kḅu kḅtḅoté be yòyóbè do dúúkú tìi sātī.

Sedeḅḅ yetemè tikpàti

²² Kè Isidayēribēe náké Sedeḅḅ ke dḅ: Fḅḅ yó nti baké, a kó difḅnkúò kàa biree sḅoté kḅ nti baké, kàa yaḅbiree sḅoté kḅ nti baké. Fḅḅ ti deetḅnè Mandiyāābe. ²³ Kè Sedeḅḅ bè tḅnné ke dḅ: N yí yó ndi baké, m biree me nyí yó ndi baké ti Yiè nKuyie nkḅu yó ndi baké.

²⁴ De kó difḅnkúò kḅ bè nàké ke dḅ: N yóo di mḅḅ dḅmarè nde, bá wè di mieke ò m pā mumámāá ntinenti di éiní tìi mieke.

Isimayēribē do mḅke desḅmámánnè nde. Be kó meborime do mme. ²⁵ Kè bèè yienko ke dḅ: Ti bo dḅ nda pā. Kè bèè pité kuyààkḅ ketenkè kéndèi bè èi ntii nenti mieke mumámāá mḅmāá mḅmāá, ke dḅnko ku ḅnkè. ²⁶ Desḅmámánnè bè ò pāmmḅ dḅ, de kó kucḅḅkḅ do bo cidḅḅbè sipisidé ndi, kè bèè yí kóo pāmmḅ yetootḅre nè tiyaāsāati tiwḅḅti, Mandiyāābe kpààtibè do daati ti nè tsāti yòyóbè do duuku tì. ²⁷ Kè Sedeḅḅ tḅoté de kó mesḅḅ nkḅdḅḅnè tetenkaanitè kḅ tḅ cḅnné Ofidaa o èi mieke, kè Isidayēribē mbāá nde kó tetenkaanitè kḅ tḅe naā ndidūntāri Sedeḅḅ nè o cḅḅtè kḅbe kpḅí.

²⁸ Mḅmmè Isidayēribē namè Mandiyāābe, kḅ bè bo mbá bè tḅnke í nna ke ité, kè Isidayēribē èi mbo meḅmpḅmè mieke ke dḅ yeḅie nsiḅisinaā, Sedeḅḅ fḅmmu mmḅu mieke.

²⁹ De kó difḅnkúò kè Soasi biree Yedubaadi kò nkḅmbo o cḅḅtè. ³⁰ Sedeḅḅ do mḅke initidabí sipisiyiekè ndi ò peitḅmè, o pobè do í sénní. ³¹ Kóo pocḅnni dīi bo Sisemmu kḅ dīi ò peitḅ denitidabiree kóo dḅ yu ke dḅ: Abimedeḅki. ³² Soasi biree Sedeḅḅ do kḅtḅmḅ mediè nkḅ meborime nhò naati kòò yāa kḅnè, kè bèè ò kḅnnè o cice Soasi fḅti, Ofidaa Abiesee tempḅ mmieke.

Isidayeeribe wète ke domè

³³ Sedeṣṣ ku dii mànni kè Isidayeeribe wète kífíe yebakè Baadibe kétúóté dibòḍ Baadi Bediti kédòḍ be kó kuyie. ³⁴ Isidayeeribe ténke í ndennini ti Yiè nkuyie nkprí kùù do bè deeténè be dootitabè bèè bè fité. ³⁵ Bè ténke í ndake Yedubaadi Sedeṣṣ cǐtè kpéi, ò do bè dòḍ mèè sàà ndo dò mbè ndakemu te kpéi.

9*Bè pǐmmè Abimedeki tikpàti Sisemmu*

¹ Kè Yedubaadi bire Abimedekii kote Sisemmu o mannìkù kénáké o yḵ tábè kó kunaàmunkù kumḵu ke dḵ: ² Bekénè Sisemmu ei kó bekótíbè ke dḵ: Bè dḵ Yedubaadi bí sipísiyiekè bo mbè bakémáà, kè bè dḵ onitì òmáà bo mbè bakémè? Bè né báá yè n tumè be cǐtè kou nwe!

³ Kè bèè kote ké ti naké Sisemmu ei kó bekótíbè kè bèè tǎáté Abimedeki ò tu mèè kpéi mbe kou. ⁴ Kè bèè deite Baadi-Bediti kó idífti mieke medítibii nsipísiyiekè kóò duḵ, nkòò túóté de kó idífti kéyietí benitititibè nè becièmbè kè bèè ò neinè.

⁵ Kè bèè kote Ofidaa o cice Yedubaadi cǐtè, kékũ o bí sipísiyiekè dimḵnni dimáà mieke, kòo sámpròu Yotammu weè máà na késori kéyenté. ⁶ Sisemmu ei kó bekótíbè nè dihèi kòbe nè Bèti-Midoo kòbe kè bèè tíí nkékote Sisemmu kó mutie borè ditàri còmmù dè, bè de mpí nhAbimedeki tikpàti.

Yotammu kó dináaḵhantiri

⁷ Yotammu ti kèè dii mànni kédeke Karisimmu tǎri, kǐpǐkè nè o wǐrímũ mumḵu ke dḵ: Sisemmu ei kòbe, n kǐnténè kè Kuyie ndí kǐnté!

⁸ Detie ndeè do yè ndè dḵ okpàti, kénáké odifíè ke dḵ: Á nti baké. ⁹ Kè odifíè dè tǎǐné ke dḵ: M bo yóu m bo mpéimè yebe kè bè diinè mekùḵ yebakè nè benitibè dè dómè, kékote kǐntú m baké detiennaà? ¹⁰ Kè detie nnáké fikè ke dḵ: Fḵ nni nti baké! ¹¹ Kè fikíè dè tǎǐné ke dḵ: M bo yóu m bo mpéimè yebe yèè wèèti kékote kǐntú m baké detiennaà? ¹² Kè dèe sòoté kénáké fínyĩ ke dḵ: Fḵ ntũ nni nti baké.

¹³ Kè fínyĩ dè tǎǐné ke dḵ: M bo yóu m bo mpéimè yebe menaà kpeye yebakè nè benitibè dè dómè, kékote kǐntú m baké detiennaà? ¹⁴ Kè detie nyóu kǐwǐnnè kénáké tipoti ke dḵ: Fḵ nni nti baké! ¹⁵ Kè tipotii dè tǎǐné ke dḵ: Kè di mènke dómũ m bo ntúmè di kóo kpàati kǐtenèni kéndíéké n kó medéè. Kè di me nyete muhǎá mbo yǐnni m mieke ké di cḵu nkétaunnè detie ndierè ditàri Dimaa kperè.

¹⁶ Kè Yotammu nsóké o náaḵti kǐbéi nke dḵ: Díndi tá? Di yèmmè í di bekùnè di pǐmmè Abimedeki tikpàtáà? Di dòḍ dè Yedubaadi cǐtè dè wennimáà? Ò di dòḍ mèè sàà ndi me nhò yietáà? ¹⁷ N cice do cǐnne o buu ndi kékpa ndi kpéi nke di deetè nè Mandiyǎabe. ¹⁸ Kè di né ité yie nke dokùnè o cǐtè ke kũ o bí sipísiyiekè dimḵnni dimáà ke pí nho pocǐmbire Abimedeki tikpàti ò tu mèè kpéi ndi kou. ¹⁹ Kè di yèmmè í di bekunnè di dòḍ dè Yedubaadi nè o cǐtè de kpéi ndí yà Abimedeki kó mesàà nkòo yà di kḵme. ²⁰ Kè mèè dḵke Abimedekii tuo nSisemmu ei kòbe nè Bèti-Midoo kòbe muhǎá nkè bè múnkee ò tũu mmuhǎá.

²¹ De kó difḵnkúò kè Yotammũ coké kékote kǐnsori Bedaa, ò do dé o tebite Abimedeki nwe.

Sisemmu kòbe yetemè Abimedeki kpeti

²² Merḵme kè Abimedeki mbaké Isidayeeribe ke dḵ yebie nyètàati. ²³ De kó difḵnkúò kè Kuyie nduḵnni meyèmmè mèè bo nte kè Sisemmu ei kó bekótíbè nè Abimedeki kè bèè sǐnte, merḵme kè bèè yete Abimedeki kpeti. ²⁴ Yedubaadi

bí sipísiyiekè Abimedeeki do kùò ì kó kusínkù kuù ò tùàkení wenwe nè Sisemmu èi kòbe. Kè yé bèè do ò teennèmè kòò bè kùò. ²⁵ Mèmmè kè Sisemmu èi kòbe sòri kéhoo mbenitibè ditàri fnké kè bè ndimmù bèè pènkù deborè ke fekù be kperè kè Abimedeekii tì kèè.

²⁶ Diyìè mari kè Ebeedi bire Kaadi tuòkení Sisemmu ke neínè o tebíí. Kè Sisemmu èi kòbe bemou ò duò mbe yèmmè, ²⁷ kénkūòti be paa, kètōū fīnyī kó yebe, bè dōòrinè yè menaà, ke yè nūù kédòò dibanni, kékòte be kó dibòò tou kényo nke yò nke sáá nhAbimedeeki. ²⁸ De mōnni kè Ebeedi bire Kaadi bè beke ke dō: Abimedeeki tu we kè weè bo mbaké Sisemmu kè ti ò bùò? Yedubaadi bire nè o āāpònkòti Sebuudi bèè dō nkémbúò, Amōò èi kòbe bèè te Sisemmu, ti bo nhò bùò ba nkpeí? ²⁹ Kè Ebeeri bire Kaarii sòtè ke dō: Kè Sisemmu èi kòbe do bo yie nké n túnne n na mbò nhAbimedeeki, n na nhò nàké ke dō: F́ó nnè a āāpòmbè báátínè kè tì kpa!

³⁰ Sebuudi weè do tú de kó dihei kóò kùmandáà, kékèè Ebeedi bire Kaadi nàá nti kè dèè ò yonke. ³¹ Kòò tō mbenitibè disòri kè bèè náké Abimedeeki Ebeedi bire Kaadi tuòkenímè ke sukii benitibè kè bè bo ò bo. ³² Kòò yíè kòò nuù dō nè de kpéi nwèè íté keyènkè nè o kó benitibè kékòte dikpáà kénhoke. ³³ Kè bèè pike yè dikūnweñni sèl kédò dihei, kè bè yènni ke bo ò dokénè wèè bè dōò ò dómè.

³⁴ Mèmmè Abimedeeki nè o kòbe kè bèè íté keyènkè kétoté yetfirè yènáà, kékòte kénhoke ke tókénè Sisemmu. ³⁵ Ebeedi bire Kaadi yènni dii mōnni nè o kòbe, ke cómmō dihei kó dibòri, Abimedeeki nè o kòbe kè bèè ootení. ³⁶ Kaadi yà dii mōnni ditfñni kénáké Sebuudi ke dō: Dihāāpòntfñni mari dii cutiní ditàri kè Sebuudii ò tèñné ke dō: Ditàri fènkù nku a wúómmè ke tú benitibè.

³⁷ Kè Kaadi nyetfíroo ke tú, benitibè mbe kè bè cutiní ditàri kè betòbè kèriní Mubōotie mbíékè.

³⁸ Kè Sebuudii ò tèñné ke dō: F́óò baa do náá nke tú Abimedeeki tu we kè weè bo nti bakáà? A do sènkèri wè weè tuòkení nè o nitibè. Kòte kóò dokénè.

³⁹ Mèmmè kè Kaadi báátí kéniiité Sisemmu èi kòbe kè bè bo dokénè Abimedeeki. ⁴⁰ Kè Abimedeeki mbe bèti kè bèè coké kòò mbè kòuti ke bií káá ndiheí kó dibòri. ⁴¹ Mèmmè kòò mbo Aduma kè Sebuudi bèti Kaadi nè o kòbe bá bè í nna kémbo Sisemmu.

⁴² Kè dèè wenté kè Sisemmu èi kòbe yè ke bo dokénè Abimedeeki. ⁴³ Kòò ti kèè kétuóté o nitibè kè bè toté yetfirè yètàāti kè bèè kòte kénhoke, kè bè nyetfíní dihei kè bèè bè poté. ⁴⁴ Abimedeeki nè o kòbe kè bèè càrike kébba dihei kó dibòri kè yetfirè teyè yèdèè yèè kpaà, kè yenyè me ntó puoti dikpáà kòbe ke kòò. ⁴⁵ Kè Abimedeeki ntūù kénkuuri dihei kè di pònte páúí kékua di nitibè, kédèè kè di yaá mukókúú.

⁴⁶ Mikidadi Sisemmu èi kòbe tì kèè dii mōnni kékòte kéta dibòò E-di-Bediti tādènkù. ⁴⁷ Kè bèè náké Abimedeeki Mikidadi-Sisemmu èi kòbe tūmmè deborè. ⁴⁸ Kòò tuóté o píētè kédèke Sadimōò tārí, kékōū kudōú kèbuutè, kénáké o nitibè ke dō: Dōñè n dōòmè. ⁴⁹ Bá wè kòò kōū kudōú kèbuutè kóò túnne kè bèè kòte kè í cōú mbè bo kùù tādènkù kécóú nkè dèè cóté bèè bo de mièke. Bè bo ntùòke tekoupiítè (1000), benitidaabè nè benitipòbè.

Abimedeeki kumè

⁵⁰ De kó difònkùò kè Abimedeekii kòte kédò Tebesi èi kòbe kè bè na kè di fiète. ⁵¹ Ditou kperi mari dii do bo de kó dihei cuokè, ke mummu kè bèè di kpetinnè kédèke kudànkù, benitibè bemou, beheikènkótíbé nè benitidaabè nè benitipòbè. ⁵² Kè Abimedeekii kòtoo ke bo bè pi, kètóònkò ditou kó dibòri borè ke bo di còu. ⁵³ Dende onitipòkù mōù bonténímè dinàà kébóté o yuu kèpònte. ⁵⁴ Mèmmè

dà Sefutee, kòo ntú okparíteu mediè. ² Kè Kadaadi pokù múnkee ò peiténè ibí kè ì kóténí kébeti Sefutee, kóò nàké ke dà: A báá ti wènnénè kétieke ti cice kperè ti í wè nti yò.

³ Mèmmè kè Sefutee íté kédéténè o tebíí kékote kэмbo Tobu tempè. Kè itookperí yembèe ò sònkóo kè bèe wènné kénkòri dikpànni.

⁴ Kè dèe yíe kémònto sámpò kè Amòniibe do Isidayeeribe mudòò. ⁵ Mudòò íté dii mònni kè Kadaadi èi kó bekótíbbè kote Tobu tempè nSefutee wammù, ⁶ kóò yá, kóò nàké ke dà: Kóténí kèniitè ti kó behāāpòmbè kè tí na kédokénè Amòniibe. ⁷ Kè Sefutee bè tènné ke dà: Dè í tú dii do n yete kè m beti n cice cfiètàà? Dè yíme kè di ta mesémmè mièke ke cokéní m bíékè?

⁸ Kè bèe ò tènné ke dà: Ti kàtení a borè ke dó a kòtoo kè tí wènné kédokénè Amòniibe mbe kàa ntú ti kóo kpààti kémbaké Kadaadi omòu.

⁹ Kè Sefutee dà: Kè n di neinè mudòò kè ti Yiè nKuyie nyie nkè m bè na, mí yó ntú di kòo kpààti.

¹⁰ Kè Kadaadi kó bekótíbbè ò nàké ke dà: Ti Yiè nKuyie nti wúómmu, tii béi nke tú ti bo dàò a béi nti timòu.

¹¹ Kè Sefutee neinè Kadaadi èi kó bekótíbbè, kè bèe ò tùóté kòo mbaké behāāpòmbè, kè bèe kote Misipaa kè Sefutee wète kébéi ti Yiè nKuyie nyiikè ò do nàké ti bekótíbbè.

Sefutee nàké ti Amòniibe kpààti

¹² Kè Sefutee tō nkè bèe nàké Amòniibe kpààti ke dà: Sefutee tu, ònti bo di cuokè fí nnè we kàa bààti ke ọò ò do mudòò?

¹³ Kè Amòniibe kpààti bè tènné ke dà: Isidayeeribe yènní dii mònni Esibiti, de mònni ndi bè fiètemè n tenké, kétúóté Adino biriku kétuòkenè kukó nSabaki kétuòkenè Suditèè biriku. Wè tí duò nti tenké meyoðmmè.

¹⁴ Kè Sefutee wète kètō mbetòbè Amòniibe kpààti borè. ¹⁵ Kè bè bo ò nàké ke tú: Isidayeeribe do í fiète Mòabiibe nè Amòniibe tenké makè. ¹⁶ Bè yènní dii mònni Esibiti keta dikpàà ndi dibiri mièke, kétuòke dàmmèri tipènti kou, kèpèètè kékote Kadeesi. ¹⁷ Bè do de mbo kètō nkè bèe nàké Edòmmu kóo kpààti kóò bo bè pà kuce kè bèe pèètè o èi mièke, kòo yete kè bèe sòoté kémò Mòabu kou kuce kòo múnkee yete, kè bèe yóu kэмbo Kadeesi. ¹⁸ Bè de nyitè kékété dikpàà, kémpekénè Edòmmu nè Mòabu ekè, kétuòke Mòabu èi diyie yìèni kèè bíékè, kébáté kukó nhAdino yáà bè í nta dihei. Adino weè do tú Mòabiibe tenké mànkú. ¹⁹ Bè de mbo kètō nkè bèe nàké Sionni Amòdiibe kpààti Esibonni èi kou ke dà: Isidayeeribe tu a bè pà kuce kè bèe pèètè a èi mièke, kékote bè kòri kè. ²⁰ Bá Sionni í nhò tá, kéyete kətíí nho āāpòmbè Yaasi èi kébáàti kèdo Isidayeeribe mudòò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tú nkù, kuù duò nkè bèe na Sionni nè ò nitìbbè, kéfiète o tenké kemòu, ²² kétúóté Amòniibe tenké kemòu kékete Adino kubiriku kétuòkenè kukó nYaabòku, kétúóté dibiri kó dikpàà kétuòkenè Suditèè. ²³ Ti Yiè nKuyie ntinti Isidayeeribe tú nkù, kuù duò nkè ti fiète Amòdiibe tenké kè fí nnè dó kè kè còutáà? ²⁴ A kó dibòò Kemòosi da duómmu ketenké kàa kè te. Ti Yiè nKuyie nti duò nkè, ti kòke nke, kè ti do nkè nkè te. ²⁵ A yèmmè do nha kpeñinèmmu Sipòò bire Badaki Mòabu èi kóo kpààtàà? Ó í wammù nè Isidayeeribe dikpànni, ò í bè dokénè. ²⁶ Nè Isidayeeribe bomè Esibonni èi nè di pèémmè nè Adowee èi nè di pèémmè nè Adimòò pèémmè kpeye de màke yebie nsikòusitāāti ndi (300), de yíme kè di í còuté de kó ketenké nè yìènní? ²⁷ N yí da cààrè mùmamù, fíð n wènté ke n dónè dikpànni. Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti pútè yie ntinti Isidayeeribe nè dindi Amòniibe.

28 Kè Amǎniibe kpààtì yete Sefutee nàkè tì.

Sefutee dǎunnèmè Kuyie ndinùù

29 Dè mǎnnì kè ti Yiè nKuyie nYaá ncuténi Sefutee Ìnkè, kòo íté kécce nKadaadi tempè nyimòu, nè Manansee kpɛyì kɛpɛɛtè kékote Misipee késòótè Amǎniibe tenkè, 30 kédǎunnè ti Yiè nKuyie ndinùù ke dò: Ti Yiè nKuyie nkàa duó nkè n na Amǎniibe, 31 m bo nkūntinì kè wèè niitè káyènnì oketiwè n cǐɛtè kè n co, m bo wèè nda pǎ, ke wèè nda kuò kétuá.

32 Mèmmè Sefutee tamè Amǎniibe tenkè kè bè do, kè ti Yiè nKuyie nduó nkòo bè na. 33 Kè kùu ò teennè kòo bè potè kéfiete yehékè sipísidè kétúótè Adowee, dihei dii tǎkèné Miditi kénto kétuakèné Abedi-Kedamimmu kè bè autè mediè, kè Amǎniibe bǎútè Isidayeeriibe.

34 Mudoò dèè dii mǎnnì kè Sefutee nkūntinì o cǐɛtè Misipaa, kòo kóo sapàà nweè yènnì kóò co ke bie ndibàrì ke auti. Ò do we mmàke omáà. 35 Sefutee ò yàni dii mǎnnì kékɛtè o yàtì kékúónko ke dò: M bire a cààrè n yèmmè mme ke n kǎute, n dǎunnè ti Yiè nKuyie nku dinùù, n ténke í yóó na kè di kpàtè.

36 Kòo kóo sapàà nhò tǎnnè ke dò: Kàa dǎunnè ti Yiè nKuyie ndinùù n dǎnnè a di nkù dǎunnè ke yè mmù ke yé kuù da teennèmè kàa na a dootitabè Amǎniibe, 37 kényí kèbéi nke dò: A né m pǎ mǎffè mbetǎàbè bèdébè kè n deke ditàri Ìnkè nè n dúàbè kékómmú n yóó kúmè ke í yǐtè onitidàù.

38 Kè Sefutee ò pǎ kuce kòo deke ditàri nè o dúàbè, ke dò betǎàbè bèdébè, ke kuò nhò yóó kúmè ke í yǐtè onitidàù. 39 Betǎàbè bèdébè dèè dii mǎnnì kòo wɛtèni o cice borè kòo ò dǎnnè ò dǎunnè dii nùù ti Yiè nKuyie. Mèmmè ò kumè ke mu nyí yǐtè onitidàù. Kè dè naá nyIsidayeeriibe kó ikuú. 40 Bá dii benni kè benitipòbè òò kòtè kékómmú Kadaadi kou, Sefutee bire kpéi nke dò yewe yènáà.

12

Efadaimmu kòbe kpànnèmè Sefutee

1 Diyiè mari kè Efadaimmu kòbe tí nkéni, késéntè kukó nkékote Safòò, kénákè Sefutee ke dò: Dè dómme kàa kòtè ke dokèné Amǎniibe bá a í ti yu kè ti bo da teennè? Ti yóó cóummu a cǐɛtè kè da wènnèné.

2 Kè Sefutee bè tǎnnè ke dò: Mí nnè n nìtìbè ti do mòòtèné Amǎniibe tináànti kè n di yúmu, di me nyí nkòtèni ke bo n deetè. 3 M bantè dii mǎnnì di í kòrinímè ke bo n teennè, de mǎnnì ndi ncǐnnèmè m buu ke kòtè ke bè do, kè ti Yiè nKuyie mme mbè ànnè n nɔu mieke. Dè yǐmè kè di bàátí yíe nke bo n kpànnè?

4 Mèmmè Sefutee tímmè Kadaadi kòbe bɛmɔu kè bèè do Efadaimmu kòbe mudoò kè bè na. Efadaimmu kòbe bèè do nàkè bèmbè Kadaadi kòbe ke dò: Di tú Efadaimmu kòbe mbe ke coké ke kòtè ke bo Manansee kòbe cuokè. 5 Dè kó difǎnkúò kè Kadaadi kòbeè dintè Efadaimmu kòbe kémbaa kukó nSuditɛɛ tɛpɛrè kè wèè cootinì ke dó késéntè bèè ò beke ke dò: A tú Efadaimmu kou nweà?

Kòò yí: Áà. 6 Bè dò wèè béi nke dò: Sibodɛɛ. Kòò yí: Cibodɛɛ. Ke í na ke béi nde kó ditannùù weti weti bèè ò pǐ nkéféútè kukó nSuditɛɛ borè. Kè bèè kuò Efadaimmu kòbe sikòupísìnàà nè sikòupísidè (42000) de mǎnnì.

7 Kè Sefutee Kadaadi botí kou mbaké Isidayeeriibe ke dò yebie nyèkùà, kékú kè bèè ò kunnè o èi Kadaadi bè ò peitè di.

Bè nàkémè Ibusāà nè Enəə nè Abunəə be kpéi

⁸ Sefutee kó difɔ̀nkúò kè Ibusāā Betideemmu kou weè ò cɔ̀uté, kémbaké Isidayeeribe, ⁹ képeité inítidabí sipísitāāti, inítipobí sipísitāāti, kéduò nho sapàmbè ibotí tɛ̀i kè li puoke, kòo túóté ibotí tɛ̀i kó besapàmbè képuò nho bí, kémbaké Isidayeeribe ke dà yebie nyèyiekè, ¹⁰ kékú kè bèè ò kǔnné Betideemmu.

¹¹ Ibusāā kó difɔ̀nkúò kè Edonni Sabunəo botí kouu baaté Isidayeeribe ké mbè baké ke dà yebie ntepiítè, ¹² kékú kè bèè ò kǔnné Ayanəo Sabunəo tempè mmieke.

¹³ O kó difɔ̀nkúò kè Idɛ̀edi bire Abudonni Pidatɔ̀ɔ̀ èi kouu ò cɔ̀uté kémbaké Isidayeeribe, ¹⁴ képeité inítidabí sipísinàà o yaabí sipísitāāti kè bè ndekú sāmmarímúbè sipísìyiekè kòo mbaké Isidayeeribe ke dà yebie nyèni, ¹⁵ kékú kè bèè ò kǔnné Pidatɔ̀ɔ̀ Efadaimmu tempè mmieke Amadesiibe tārì.

13

Bè peitémè Sānsɔ̀

¹ De mǎnni kè Isidayeeribe tó dàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, nè de kpeí nkè kùu bè ànné Fidisitéɛ̀be nou mieke yebie nsipísinàà.

² Ke śś nhoniti mǎu bo Sodaa èi mieke, Danni naàmùnkù, kòo yè̀tìrì tu Mandoa. Bá o pokú í mǎke debire. ³ Diiyè mari kè ti Yiè nKuyie ntǎnni kǎtení de kóo nitipòkù borè kóò nàké ke dà: N yému ke dò nha tú tɛ̀hǎunte ke í mǎke debire. Nè memme a yóó púómmu képeité denitidabire, ⁴ kétúóté yie nnè yewe yè̀è kpaaní a bá nyɔ̀ ndiféè̀ nè menaà nsomme mèè muò, a bá nyo ntidiiti ikuó yete tì. ⁵ A yóó púómmu képeité denitidabire, kuponkù báá kááké de yuu, a yó ndè peini kè dè pǎnke tú ti Yiè nKuyie nkperè nde, weè yóó keté ò bo deetémè Isidayeeribe Fidisitéɛ̀be nou mieke.

⁶ Kòo nitipòkùu ta kénáké o dàu ke dà: Ti Yiè nKuyie nkóo niti mǎu weè kǎtení m borè ke donnè ti Yiè nKuyie ntǎnni kè nh ò yà kè n kǎmbùàti dò n yí na koò beké ò yè̀nni dè ò me nyí n nàké o yè̀tìrì. ⁷ Ò n nàké ke tú m bo púó nképeité denitidabire, ke tú kétúóté yie nnè yewe yè̀è kpaaní mbá nyɔ̀ ndiféè̀̀ nè menaà mmèè muò, m me mbá nyo nyikuó yete tìi diiti. Ke tú n yóó peité dèè bire n yó ndè peini kè dè pǎnke tú ti Yiè nKuyie nkperè nde, kè kù ndè te de fǒmmu muməu.

⁸ De mǎnni kè Mandoa bántè ti Yiè nKuyie nke dà: N Yiè nKuyie nyóu kòo niti a tǎnni wèe wètení ke ti nàké ti dò nkédəòmè debire ti yóó peité dè kpeí.

⁹ Memme kè ti Yiè nKuyie ndəò Mandoa kù mǎó tì, kè ku kó ditǎnni wètení onitipòkù borè kénsó nhò bo kupaku bá o dàu í dè bo. ¹⁰ Kòo coké mecāā nkénáké o dàu ke dà: Oniti wèè sòò kǎtení m borè ò wètenímu.

¹¹ Kè Mandoa pǎnke neinè o pòkù kè bèè kǎte de kóo niti borè kòo ò beke ke dà: Fǔ̀ sòò bèinnè we nnitipòkàà? Kòò dà: Éè, mí nwe.

¹² Kè Mandoa dè: A béi nti bo dàò dii mǎnni ti dò nkédəò òmmè de kó debire kpeí? Ti bo tǔnne ònyi kuó?

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nkó ditǎnni dà: N yè nhonitipòkùu yóu dèè kó dimàà wèe dè yóu. ¹⁴ Ò bá nyo ndəmarè bè dǎ̀nnè dè mutie bè tu mù fɛ̀nyí mu be, ò me mbá nyɔ̀ mmu kó menaà mbè tu mè diféè̀̀ yoo menaà mmèè kó dimàà muò. Ò bá nyo ntidiiti ikuó yete tì, ò ntǔ n kuó mesàà.

¹⁵ Kè Mandoa nàké ti Yiè nKuyie nkó ditǎnni ke dà: Nkpaá kè n da dàò kupə̀òkù ke da kuó dibəbii.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni ò nàké ke dò: Bá kè n kpaá kàa n dòò kupòòkù n yí yóó di, kàa dó a bo na ké dè pā ti Yiè nKuyie nkétuo.

Mandoa í mbanté ke dò ti Yiè nKuyie ntōnni ndi, ¹⁷ kóò beke ke dò: A yètiri tu ba? Kè dèe yie nkè ti na ke da sante a béi nti bo dòò dii mōnni.

¹⁸ Kòò dò: Dè dōmme kàa bèkú n yètiri? Di tu diyetidieri ndi.

¹⁹ Kè Mandoa ò kùò dibòbii nè dipānni teri, ké dè tōni kédáá nkupèrikù ìnkè, ké dè pā ti Yiè nKuyie nkùù dòòri tidieti, ké dè tūò, wenwe nè ò pòkù kè bè ncómú ke wúó, ²⁰ nkè fehāādeēnfè dèkù keīnkè, kè bèe yà ti Yiè nKuyie ntōnni itémè ke deèti keīnkè fehāādeēnfè mieke, kénínkù késīnnòò ketenkè. ²¹ Kè Mandoa banté ti Yiè nKuyie ntōnni ndimè, di me nténke í nwētēni be borè. ²² Kè Mandoa náké ò pòkù ke dò: Ti me nyāmè ti Yiè nKuyie nti yóó kúmu, dè í mōke kperè.

²³ Kòò pòkù ò tēñné ke dò: Kè ti Yiè nKuyie ndo ndó ke ti kuò kù na bá ncouté ti pānni, kù me nna bá nti benke ti me nyà dè, kù me nna bá nti nàké kù me nti nàké ti.

²⁴ Memme kè Mandoa pòkù peité debire ké dè yu ke dò: Sānsō. Kòò kóté kè ti Yiè nKuyie nkó mesàà nní nhò bonè. ²⁵ Kòò ríbo Danni kòbe kó dikari Sodaa nè Esitaodi de cuokè. Ti Yiè nKuyie nYáá de ncútēni ò ìnkè, kòò keté ò tōmmú.

14

Sānsō dōmè kētúóté Fidisitēēbe kóo sapàà

¹ Diyie mari kè Sānsō kote Timuna kéyà Fidisitēēbe kóo sapàà mmòù, ² kékonní kénáké ò cice nè ò yō ke dò: N yà Fidisitēēbe cie nke osapàà mmòù kòò dó. Kōtenè kòò yà, n dó kòò puokemu.

³ Kòò yembè ò tēñné ke dò: A í pètè osapàà nti naàmùnkù yoo ti botí mieke ke bo kote Fidisitēēbe itayéi yembè cie nke kéwaá nhonitipòkàà?

Kè Sānsō dò: N we mpénsiri, kōtenè kòò yà kè ñh ò tūóté.

⁴ O yembè do í yé ke dò ti Yiè nKuyie nkuù ò ānné de kó meyèmmè ke bo na kénintēnè Fidisitēēbe. De mōnni Fidisitēēbe beè do baké Isidayēribe.

⁵ Kè Sānsō nkōri Timuna ke neinè ò cice nè ò yō kēmbērínè fīnyī kó depaa mmarè, kè diciriciri itēni kénhūntí kòò wetí. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nYáá ncútēni ò ìnkè kòò di nètè nètè debōbire tēmè, ò me nyí nnàké ò cice nè ò yō, ⁷ kékote kémáánè Fidisitēēbe kóo sapàà nkóò pēnsiri medié. ⁸ Kè dèe yíe sámpó kòò nwētīnī Timuna ke bo tūóté ò pòkù, kénkéri kédauté ke bo yà ò sòò kùò dii cīrīcīrī, kénsó nyice taà de kó kuciriciriciríkù kè ticièti ā mekùò. ⁹ Kòò dei ticièti kénkéri kécáante ke bíi pā ò cice nè ò yō kè bèe cááké, ò me nyí mbè nàké ò dèimè de kó ticièti kuciriciriciríkù mieke nke.

Sānsō dòò wèè pètēmpè Fidisitēēbe

¹⁰ Memme kè Sānsō cicee tuōke Sānsō pocēnni cētè, kè Sānsō ānné dibanni ke bo tūóté ò pocēnni, kéndōnnè bedapāmbè bēmou do mōkemè de kó memantimè. ¹¹ Kè Fidisitēēbe tāātè bedapāmbè sipísitāāti kè bè bo ò cie ndibanni. ¹² Kè Sānsō bè nàké ke dò: N yóó di dòò pètēmpè nwe, dibanni kó yewe yèyiekè yie mmieke, ké di n nàké ò tu mù, n di dúò nsiyaábòò sipísitāāti nè dibanni kó yeyaábòrè sipísitāāti. ¹³ Kè di me nyíēke dí yó n dúò nsiyaábòò sipísitāāti nè dibanni kó yeyabòrè sipísitāāti. Kè bè dò: Petirè! Ti da kémumú.

¹⁴ Kè Sānsō dò: Wèè cáá nho mieke nke bè cáá ndè yènnimè. Kè denatirè yènni dekperè mieke.

Kè yewe yàa tuòkenè yètããti bá bè mu nyí pètè de kóo pètèmpè tu mù. ¹⁵ Diiyè naanni yiè kè bèe náké Sãnsõõ pokù ke dò: Yetoo kàa dàù ti náké pètèmpè tu mù. Kàa me nyete ti da còu nfó nnè a c̄fètè. Di ti yu ke bo feke ti kperè ndeà?

¹⁶ Kè Sãnsõõ pokù nkonti kóò s̄r̄nké kóò náké ke dò: A í n dó bá sãmpòrè, a n nímmu, dè dõmmè kàa dðò pètèmpè m boti kòbe bá a í n náké ò tu mù! Kè Sãnsõõ dð: N ketè ke í ò náké n cice nè n yõ ke bo ò náké f̄ nweà?

¹⁷ Kè Sãnsõõ pokù baa nkuò ndibanni kó yewe yèyiekè mieke, diyiè s̄nni yiè kè Sãnsõõ ò náké pètèmpè tu mù, kè yé ò do ò òunèmè. Kòo nitipòkù pànkèe kote kénáké o kòbe pètèmpè tu mù. ¹⁸ Diiyè yiénni yiè kè diyiè nkpaá ke mu nyí ta kè bè tũkení, kénáké Sãnsõõ ke dð: Ba nténke naati ke p̄f̄tè mecekùò? Ba nténke kpeñi ke p̄f̄tè diciriciri? Kè Sãnsõõ dð: Kè di do í dũnè n naaseri, di na bá mbantè de kóo pètèmpè tu mù.

¹⁹ De m̄nni kè ti Yiè nKuyie nYáá ncúténí Sãnsõõ ìnkè, kòo kote Asikanõõ kékua benitibè sipisitaãti, kétúóté be yaabòrè kédúú mbèè banté pètèmpè tu mù, kè bèe dðò tibanyaãti. De kó difõnkúò kè Sãnsõõ íté nè kemieke kékó nho cice borè. ²⁰ Kè bèe túóté o pokù kédúú nhodapàà nwèè do ni dibanni kó ikuú.

15

Sãnsõõ kpannèmè Fidisitèbè

¹ Kè dèe yíeo sãmpó mudidèi m̄nni kè Sãnsõõ kote ke bo yà o pokù, ke tònè dibòseri ke bo bè p̄, ke dð ò bo ta o pokù dieku nkòo còkù yete. ² Ke dð: Nyèmmè do dò nha ténke í ò dómu, koò tuóté ke duú nhodapàà nwèè sòò ni dibanni kó ikuú. O nantè me nhò wenninèmu, te ntúóté.

³ Kè Sãnsõõ dð: Di m̄nni kè n dðò Fidisitèbè meyei nhòmòu ténke bá nsei.

⁴ Mèmmè o òtémè kékote kèp̄i nyiánkè sikòusitaãti (300), ke ní wènnè idèi kó iyéi kécinnè kèwènnè kébuonnè timùti. ⁵ Ke me nyí imòu kèdeè kécóu mmuháá nkéfiinko kè ìi ta depaa nkè tidiiti cúté, tii kéf ke cóu nè tii kpaá cómmú, ketaunnè detie mbè tu dè finyi nè odifè kécúúté. ⁶ Kè Fidisitèbè beke wèè dðò memme, kè bè dð: Sãnsõõ nwe. O còkù Timuna èi kou weè ò yetenè o pokù, koò duú nhodapàà nwèè sòò ni dibanni kó ikuú.

De m̄nni kè Fidisitèbè kote kécóu nde kóo nitipòkù nè o cice. ⁷ Kè Sãnsõõ bè náké ke dð: Di mè ndòò dè, kè n yi pèite de kó dipèi, m báá onpè!

⁸ Mèmmè o bè potémè ké be na, ké bè autè mediè. De kó difõnkúò kékote kémbo Etammu tādènkù.

Sãnsõõ kùòmè benitibè nè sãmmarímú kó muyèi

⁹ De m̄nni kè Fidisitèbè kotení kébáté Sudaa tenkè kèpitè kètuòkenè Deii.

¹⁰ Kè Sudaa kòbè bè beke ke dð: Dè dõmmè kè di kòtení ke bo ti kpannè? Kè Fidisitèbè dð: Ti kòtení ke bo p̄i nSãnsõõ nwe kóò dðò ò ti dðòmè.

¹¹ Kè Sudaa kòbe sikòupisitaãtii (3000) kote Etammu tādènkù Sãnsõõ borè, kóò náké ke dð: A í yé ke dò nFidisitèbè beè ti bakáà? A ti dðò ba memme náke? Kòo bè náké ke dð: Bè n dðòmè, m me mbè dðò.

¹² Kè bèe ò náké ke dð: Ti kòtení ke bo da boumu kékote ké bè duú. Kè Sãnsõõ dð: Parikènè ke dð di í yó n kuò di mómòmbe.

¹³ Kè bè dð: Áa ti í yó da kuò, ti dó ke dá boumu kékote ké bè duú.

Mèmmè bè ò boumè iwèi panyi idèi kóò dènnení kutādènkù mieke. ¹⁴ Bè tũkení dii m̄nni Deii kè Fidisitèbè kotení kóò co ke iúti. Kè ti Yiè nKuyie nYáá cúténí o ìnkè kè iwèi bè do ò bou ìi naá mmutapéi nkéyote. ¹⁵ Kòo

yà sãmmarímú bè kùò wè bàmbà nho kó muyèlì kètúóté kékuaṅè benitibè tekoupiítè (1000). ¹⁶ Ò me ndèè kébéi nke d̀̀:

Nè sãmmarímú kó muyèlì mmu n kùṅṅè m̀̀ benitibè tekoupiítè (1000).

Nè sãmmarímú kó muyèlì mmu m̀̀ bè m̀̀ǹ̀ǹ̀ m̀̀ǹ̀ǹ̀m̀̀.

¹⁷ De kó dif̀̀nkúò kédootóo musãmmarínyèlì mm̀̀d̀̀étim̀̀. Kè bèe yú d̀̀borè ke d̀̀ Damati-Deii (d̀̀è tu Muyèlì kó ditari). ¹⁸ Ke s̀̀ nsinéyèí ò potè mediè nkòò kuṅṅè ti Yiè nKuyie nke d̀̀: Áú! Ti Yiè nKuyie nf̀̀s̀̀ duó nkè n na n dootit̀̀b̀̀, ke bè autè kè sinéyèí nè bo ẁ̀te kè m̀̀ bo nkè itayéí yembè n naà?

¹⁹ De m̀̀ǹ̀ni kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Deii t̀̀ari yatè kè menie nyenní kè Sãns̀̀s̀̀ p̀̀tè ḱ́yá, ḱ́p̀̀tè muẁ̀rímú. Meǹ̀me kè bèe yú de kó t̀̀ebinte ke d̀̀: Áã-Koodee, kè t̀̀ kpáá bo nè yíenní.

²⁰ Kè Sãns̀̀s̀̀ mbaké Isidayeribe dokunè dii m̀̀ǹ̀ni Fidisit̀̀è̀̀be ke d̀̀ yebie nsipísidé.

16

Sãns̀̀s̀̀ kpetém̀̀ Kasaa kó dicàù

¹ Diyie mari kè Sãns̀̀s̀̀ kote Kasaa ḱ́yá onitipòkù m̀̀u wèè d̀̀uti d̀̀utinè benitidaabè ḱ́ta o borè. ² Kè dihei yembèe keè Sãns̀̀s̀̀ dè bomè ḱ́c̀̀c̀̀e dihei kényiè nke baa dibòri, ke náa nke tú: Dè bo wenté kòo nyetini kè ti ò kùò. ³ Sãns̀̀s̀̀ me nyí nde wenté, keyènkè toté dii m̀̀ǹ̀ni ke cuokè, kòo ítè ḱ́p̀̀ ndiheì b̀̀ri kó dicàù ḱ́ẁ̀nǹ̀ǹ̀ di d̀̀i ḱ́e uutè, ḱ́ebuutè, ḱ́edekenè ditari dii bo Ebunoo ei iikè ḱ́c̀̀ónnè.

Dadidaa fitém̀̀ Sãns̀̀s̀̀

⁴ Kè Sãns̀̀s̀̀ d̀̀ke onitipòkù m̀̀u kòo ỳ̀tiri tu Dadidaa kòò bo Sodeki biriku.

⁵ Kè Fidisit̀̀è̀̀be kpààtibè bènùmmùu kote ḱ́yá Dadidaa kòò nàkè ke d̀̀: Yetoo kè Sãns̀̀s̀̀ da nàkè ò p̀̀tè dè muẁ̀rímú diem̀̀ ò me mm̀̀ke mù, nè ti bo ỳ̀imè kòò na, kòò bou, kòò ỳ̀akè, ti bo da duó mbá wè medítibii tekoupiipítè nè tekòutè (10100).

⁶ Kè Dadidaa beke Sãns̀̀s̀̀ ke d̀̀: N nàkè a ẁ̀rímú bonni dè ke cáá. Bè bo da boune ba kè mùu yè?

⁷ Kè Sãns̀̀s̀̀ d̀̀: Kè bè m̀̀ boune itanwèi sũ̀yì ìì mu nyí kpeí, n ẁ̀rímú yèmu memme, kè n naánnè benitibè t̀̀bè.

⁸ Kè Fidisit̀̀è̀̀be kpààtibè waanni itanwèi sũ̀i ìì mu nyí kpeí, ḱ́duó nDadidaa kòò ì nhò boune. ⁹ Ò yóó me nyí ḱ́s̀̀onne benitibè m̀̀be o c̀̀tè mieke, ḱ́deè ḱ́kuónko ke d̀̀: Sãns̀̀s̀̀ a dootit̀̀b̀̀ Fidisit̀̀è̀̀be t̀̀̀keni!

Kòo t̀̀te itanwèi kè dè ndò mmuháá nh̀̀s̀̀ c̀̀útém̀̀ kuhõ. Bè í nna ḱ́yí̀tè o ẁ̀rímú bonni dè.

¹⁰ Kè Dadidaa yí kóò nàkè ke d̀̀: A n daúmu ke n sou, n nàkè di mm̀̀ǹ̀ni bè bo da boune mù. ¹¹ Kòò ò nàkè ke d̀̀: Kè bè m̀̀ boune iwèi p̀̀anyi, bè mu nyí p̀̀iñnè ì mutómmú mamù, de m̀̀ǹ̀ni n ẁ̀rímú yóó yèmu kè n naánnè benitibè t̀̀bè.

¹² Kè Dadidaa wáa nyiwèi p̀̀anyi, kóò boune, ḱ́deè ḱ́kuónko ke d̀̀: Sãns̀̀s̀̀ a dootit̀̀b̀̀ Fidisit̀̀è̀̀be t̀̀̀keni.

Ke s̀̀ mbenitibè tó s̀̀ri o c̀̀tè mieke, kè Sãns̀̀s̀̀ t̀̀te iwèi ìì do ò bou o baà nkè dè ndò mmupàakommú.

¹³ Kè Dadidaa d̀̀: A s̀̀ké ke n daúmu ke n sounnáa? Di mm̀̀ǹ̀ni n nàkè weti weti bè bo da boune mu.

Kè Sãns̀̀s̀̀ d̀̀: Kàa bou n ỳ̀ti iyùp̀̀áti iyiekè ke taunnè kuyaadùd̀̀ou ke baaké. De m̀̀ǹ̀ni n ẁ̀rímú yóó yèmu kè n naánnè benitibè t̀̀bè.

14 Kè Dadidaa dàò kè Sànsṣṣ yè nkéduṣ, kòo boú o yùtì iyùpāātí iyiekè kétaunnè kuyaàdùdòú kébaaké, kédeè kékuónko ke dà: Sànsṣṣ a dootitabè tùðkení!

Kè Sànsṣṣ ente kéhuuténè iyùpāātí kuyaàdùdòú.

15 Kè Dadidaa dà: A bo yíme kéntú a n dṣ ke ténke né í n tã. Kuce metáámmè mmè mie nkàa n daú ke n soú, mbá a í yie nke n nàké a wērímú bonní dè.

16 Kè baa ntì kòrìni yewe yemṣu Sànsṣṣ borè koò kòonnè, kòo ò òunè, kè dèe ò bi. 17 Kòo ò nàké ke dà: N tú ti Yiè nKuyie nkou nwe nè bè m peítémè kuponkú í kàáké n yuu, kè bè nkuò n wērímú yóó yèmu kè n naánnè benitibè tóbè.

18 De mǎnni kè Dadidaa banté wè ò nàkémmè o yèmmè kpeti nti, kété nkè bèe nàké Fidisitēēbe kpààtibè ke dà: Dadidaa tu di kotoo kè Sànsṣṣ ò nàkému o yèmmè kpeti.

Kè bèe kote ké bè nàké kè bè nkoroò ke tanè idíití bè do yè mbè yóó ò duṣ nyì.

19 Memme Dadidaa dàmmè kè Sànsṣṣ yè nkéduṣ o kperè ñnkè, kòo duṣ nkòo nitì mṣu kēí o yùpāātí iyiekè. De mǎnni kòo keté ò bo citemè, kòo wērímú yè. 20 Kè Dadidaa kuónko ke dà: Sànsṣṣ a dootitabè Fidisitēēbe tùðkení!

Kòo entení kòo yèmmè ndò nhò bo na képiurè ò ṣṣ yíme. Bá ò í nyé ke dò ti Yiè nKuyie ndéite ku wērímú o ñnkè. 21 Memme kè Fidisitēēbe ò pī nkékpéké o nuṣ nkóò kòonnè Kasaa. Kòò boúnè disṣwūṣ kó mefimme mǎdémè, kòo mbo dikpetintou mieke, ke fiinko dinàà. 22 Kè dèe mǎntoo kòo yùtìi wēte kékété ti bo yènnímè.

Sànsṣṣ pèitemè o dootitabè mesomme ke ku

23 Diyiè mari kè Fidisitēēbe kpààtibèe tíi nke bo fié be boò Dakṣṣ kè dè ñdò ndibanni dierì, kè bè ndiè nke tú:

Ti kó dibṣṣ Dakṣṣ wèe ti deeténè ti dootitṣṣ Sànsṣṣ,
ke duṣ nkè ti ò pī.

24 Kè nwúó mbe boò ke di sánti ke tú:

Ti kó dibṣṣ ti deeténè ti dootitṣṣ,
wèe do ti puṣ nke ti kòu.

25 Bè me mbomè dibanni mieke nke kè dè bè naati, nè de kpéi nkè bè dṣ bèe toní Sànsṣṣ, kòo yàa ndṣri mudaá nkperè. Kè bèe kote dikpetintou, kéténi Sànsṣṣ, kétuakení kè bèe ò tannè bè bo dii tou mieke, yesānkè borè. Kòò ndṣri mudaá nkperè be ñnkè. 26 Kè Sànsṣṣ nàké dedapumbire dèe ò dèri ke dà: N kotenè ditou kó yesānkè borè kè n yè kàáké, n dṣ kédírímu.

27 Benitibè beè do píéké de kó ditou mieke, benitidaabè nè benitipòbè, kè Fidisitēēbe kpààtibè bemṣu de bo. Benitibè beè katení muwéimú, kè bè bo kudānkú. Bè bo ntùðke sikṣupisitāātí (3000), benitidaabè nè benitipòbè.

28 Deñde Sànsṣṣ kuónnemè Ti Yiè nKuyie nke dà: Ti Yiè nKuyie n da báammu a bá m bṣnko, wēte kè n duṣ mmuwērímú dimṣnni dimáá, kè m peite n dootitabè Fidisitēēbe bè kpéké mēe kpéi n nuṣ.

29 Sànsṣṣ me nyí kédeè kébauté yesānkè yèdé de cuokè kpeye yèe tṣ ditou, kè yè didóo kékṣtinnè dii nho bakú yóú, diterì kucānku, 30 kébéi nke dà: Kè n kunè Fidisitēēbe dè n sǎnnè.

Ò me nyí kékufii nè o wērímú mumṣu yesānkè kè ditou do kéyāke Fidisitēēbe kpààtibè nè benitibè beè kó dimàà dè bo. Ò wēnnè nè bèe nitibè ke ku, kè bè nsú kékéēté ò do kùò bè ò kpaá fòu dii mǎnni.

31 O tebíí nè ò naámunkú kabè bemṣu kè bèe katení kóò tùóté kékò nkékunnè o cice Mandoa fṣti, Sodaa nè Esetaadi de cuokè.

Sànsṣṣ do baké Isidayeeribe ke dà yebie nsipisidé ndi.

17

Mikaa dòmè sitenkaanii ke nsi báá

¹ Onítì mǎu weè do bo Efadaimmu tempè nditārì Ìnkè, kòo yètìrì tu Mikaa.
² Diyiè marì kòo náké o yǎ ke dà: N yǎ a kpaá yé bè sòò da yùúkùmè medítìbii tekoupirípítè nè tepíítè (1010) kàa ntú de yiè mbo yà, yáa ba? Mú do ì tùóté n kpaá ì tǎmu.

De mǎnni kòo yǎ dà: M bire ti Yiè nKuyie ndá dàò mesàà.

³ Kòo ò tēñné o díítì kòo yǎ dà: N do pǎ de kó díítì ti Yiè nKuyie nku ke ì dǎu nha kpéi nke bo da dàò tetenkaanitè. Bè yóó ì yìèmmu kéuté kè ì naà ntetenkaanitè, n yì nda duómumu, nto i.

⁴ Mémme ò wètémè kè ì tēñné o yǎ kòo deite medítìbii nsikousidè (200) kéduó nhomáátì, kòo ò dàòné tetenkaanitè kè tè dàri timátì, kè tè cònné Mikaa cīètè.

⁵ Ke sǎ nweè Mikaa màke ò kàrì dè ke báá nti Yiè nKuyie nnè sitenkaanii kényíé kédaò tetenkaanitè tetè nè sitenkaanii sǎmpòsi, kétúóté o bire kédaò ikuó niùtì.

⁶ De kó dimǎnni Isidayeeriibe do í màke okpààti, bá wè kòo ndǎri ò dómè.

⁷ De mǎnni dè do sǎ nDefiibe botì kóo dapàà mǎu weè bo Betideemmu Sudaa kǎbe cie ke tú opòò be cuokè. ⁸ Kòo íté deborè kénwanti dikarì kupikù tekù, kénkéri kétuòke Mikaa cīètè Efadaimmu tempè nyetārè Ìnkè. ⁹ Kè Mikaa ò beke ke dà: A yènní de? Kòò dà: N tú Defii wuǎ nkou nwe, ke ìténí Betideemmu Sudaa tempè. N wanti m bo mborè nde.

¹⁰ Kè Mikaa ò náké ke dà: Mbo m borè kénáá n cīètè kó ikuó niùtì kè n níí da duó ndibenni kǔú mmedítìbii ntepiítè, kè nda duǎnnè tiyààti nè tidiiti dè da békú mèè botì.

Kè Defiibe botì kou taroo, ¹¹ kényie nkémbo Mikaa cīètè, kòo ò dàò o bire. ¹² Kóò dàò ikuó niùtì, kòo mbo o cīètè. ¹³ Kè Mikaa dà: Di mǎnni n yému ke dò nti Yiè nKuyie mbo n dàò mesàà nDefii wuǎ nkou mè nnaámme n cīètè ikuó niùtì.

18

Danniibe wantimè be kó ketenkè

¹ De mǎnni Isidayeeriibe do í màke okpààti. Mémme kè Danni botì kǎbe nwanti be kó ketenkè, bè bo mborè. Bè mu ndo í màke ketenkè Isidayeeriibe cuokè. ² Kè bèe tǎáté be botì mièke yekǎmbǎ yembè bènnùmmù, kétó nSodaa nè Esitaodi ke dà, bèe kǎte képaaté dihei kè di yíété. Kè bèe kété kétuòke Efadaimmu tempè nditārì Ìnkè, kébáté Mikaa cīètè borè ke bo yié. ³ Bè me ntókénèmè Mikaa cīètè, kè bèe keè Defii wuǎ nkou tammè kè mè banté, kétóónko kóò beke ke dà: We nda tǎní die? A pí mba die? A kó mucóntimu tu ómmu deborè?

⁴ Kòo bè tēñné ke dà: Mikaa weè yè nní mbo o borè ke tú ikuó niùtì, kòò n yieti. ⁵ Kè bè dà: Tù mbeé nti Yiè nKuyie nkéyá kè kuce ti kéri kù bo ntú kusàkù.

⁶ Kòò dà: Kǎtenè ke bá nyíèkù ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu.

⁷ Kè de kó benitìbè bènnùmmù pēēté kétuòke Daiisi kénsó bèè dè bo bè tuómumu Sidoniibe tǎmè, ke kari bá timati í bè kǎónné. Bè í yīèkù dèmarè, òmǎu í bè fēũnko, bè me nyí tókénè Sidoniibe. Òmǎu do í bè baké. ⁸ Kè de kó benitìbèe wētèni Sodaa nè Esitaodi kǎbe borè kè bèe bè beke ke dà: Dè dǎnníme? ⁹ Kè bè dà: Tí kǎtenè kè bè do, ti kǎte ke yǎmu dihei ke sǎ ndi wenni mediè. Bá nkarinè detetirè,

bá nhəotínè! Tí kətenè ké bè do kéfietə dihei. ¹⁰ Kə ti tuòkoo di bo yà di nìtibè tuómme, bá be èi í sénni dè bèkú dèè kó dimàà onitì dèmarè í kpa de kó dihei.

¹¹ Məmme kə Danniibe báátí Sodaa nè Esetaodi kəmbo benitibè sikəusikuḃ (600), ¹² kəkəte kəbátə Kidiya-Yeadimmu Sodaa tenkè, deè te kə bè yu de kó dibòri ke tú: Danni kəbe kari, ke me ndè yu nè yíenni, kə dè bo Kidiya-Yeadimmu èi iikè. ¹³ Bè de nyitè kəkəte Efadaimmu tempè nditāri ĩnkè kətuəke Mikaa cĭtè. ¹⁴ Benitibè bènūmmú bèè do kəte kəpaatè Daiisi èi, kə bèe náké be tebiĭ ke dā: Tetenkaanitè nè sisāmpòsi nè tetetè tēè dāri timátì deè bo die nteĭtè matè mieke. Dĭi né yé di dò nkédəòmè.

¹⁵ Bè me nyí kédeè, kəta Mikaa cĭtè kédəu nDefii wəə nkou. ¹⁶ De mənni kə Danni botí kəbe sikəusikuḃ (600) bèè do báátí kə bè còmú dibòri. ¹⁷ Kə bèe ò dəu nkédeè kəpēētè kédeke kudānkú kəta kudieku kətúótə tetenkaanitè nè sisāmpòsi nè tetetè tēè dāri timátì. De mənni kə benitibè sikəusikuḃ (600) bo dibòri kə ikuḃ niùti bo be borè. ¹⁸ Kə ikuḃ niùti yà bè tamè o cĭtè ke tuótə tetenkaanitè nè sisāmpòsi nè tetetè tēè dāri timátì, kòo bè beke ke dā: Di dəori ba dende? ¹⁹ Kə bè dā: Cĭkéké kĕyĭ a nūū cĕū, kə tí tūnne kənaa nti botí kuḃ niùti. A bo ntúmè Isidayeeribe botí makú kuḃ niùti, dè í tšūnè a bo ntúmè teĭtè tēmáà kouā?

²⁰ Kə diwēli pĭ nyikuḃ niùti, kòo tuótə tetenkaanitè nè sisāmpòsi nè tetetè tēè dāri timátì, kəkəorenko ditĭnni.

²¹ Məmme kə bèe pēētè kəsəotə be ce kénii nyibí nè iwūš nè tinenti. ²² Mikaa nè o cĕpēetitəbè kə bè nyóó bè yà kə bè dētè kə bè mbè bèti. ²³ Kə Danni botí kəbe keè bə péikomè kĕwĕtēni kĕyā Mikaa kóo beke ke dā: Dè dōmmə? Ba nkó yeūdihure nyé?

²⁴ Kòo bè tēnné ke dā: Di tuótə n tenkaanitè nè sisāmpòsi nè tēè dāri timátì ke kérinè ke wētə ke m békú dè dōmmàà?

²⁵ Kə Danni botí kəbe dā: Yí kĕyĭ fĭēū, kàa bo yà ti yóo da dāò dè! Kàa í yé a kú fĭ nnè a cĭtè kəbe.

²⁶ Məmme kə Danni botí kəbe nsəkə be ce kə Mikaa banté bè ò kpeñinèmmu kĕyóo kékò.

Danniibe pəntemè Daiisi ke maá be èi nè Kuyie ntaummè tou

²⁷ Məmme Danni botí kəbe tomè Mikaa nenti nè wèè do tú o kó ikuḃ niùti kəpēēténè, kəkəte kédə Daiisi èi kékú di nìtibè bèè do kari ke tuḃ nke í yĭkú, kédeè kécú ndihei. ²⁸ Bá òmòu í mbè deetè ke yé bè do í tókénèmmè Sidonni, òmòu me ndo í bè baké. Bè do bo Beti-Deəbu biriku nku. Kə Danni botí kəbe bè pənte kəmaá be èi, ²⁹ kə di yu ke dā: Danni. Be yàari wèè do te de kó diyētiri, Sakəbu bire marè kó diyētiri do ndi. ³⁰ Kə Danniibe fĭi ntetenkaanitè kə Məyĭisi bire Kedisimmu bire Yonnataā ntú ikuḃ niùti kəsəoténè be kó ibiə kətuəkenè be dootitəbè bè pĭnmú dii mənni ke kōnnè. ³¹ Bè do fĭimmu Mikaa do dāò tēè tenkaanitè kə ntè məkə Kuyie ntaummè tou do bo yeè mərə Sidoo.

19

Bensamee botí kəbe do dāò ù səkə

¹ De mənni Isidayeeribe do í məkə okpàti, kòo niti mōu mbo Efadaimmu tempè nditāri ĩnkè kó dihei, dii dētirinè yeteyè. Ò do tú Defiibe botí kou nwe ke dè bo, kətúótə o pocēnni mari Betideemmu Sodaa botí mieke. ² Nè di kə bèe kpa, kə dii ò yóo kékò ndi cice cĭtè kəmbo ke dā betāàbè bènàà. ³ Kòo dōu ité

kétǔnne ke bo ò bámmú kè bèè kò, kǎtúóté sǎmmarímúbè bèdébè kòo kóo tǎnti ò nǎinè kè bèè tuakoo, kòo pocǎnni ò tanné di cǐcǐ cǐtǎtè, kòo ò cǎutè nè diwèi, ⁴kéduús nkòo mbo o cǐtǎtè mieke, ke dà yewe yètǎāti. Nè o kóo tǎnti kè bè nyo nke yò nke dǎu. ⁵Di yiè naanni yiè kè bèè íté dikǔnweñni ke dà, bè bo kò nkòo cǎkúu yete ke dà: Karinè kǎdi kǎpǎtè muwǎrímú ke né na kékǎtè.

⁶Kè bèè karoo kè bèè wǎnné kǎdi kǎyǎ, kǎdeè, kòo dapǎà ncǎkúu ò nǎké ke dà: Túóté mǎfiè kǎyíé kǎyie ndie nkǎa yǎmmǎe cǎtè.

⁷Kòo ndó kékò nkòo cǎkú yetoo kòo yóu ke yíé kǎyíé. ⁸Di yiè nummuri yiè kè dè nkpaá uu dikǔnweñni sǎi kòo báátí ke bo kò nkòo cǎkúu yete ke dà: Kari kǎdi, kuyuoku ke né kǎtè.

Mǎmmǎe kòo kari kè bèè wǎnné kǎdi. ⁹Bè di dii mǎnni ke deè kòo ndó kǎtúóté o pokú nè o tǎnti kè bèè kò, kòo cǎkú ò nǎké ke dà: Di yiè die nke deè kè dè biiri, túóté mǎfiè nkéduús die nkǎa yǎmmǎe cǎtè, kè dè nkpaá uu kǎa kò.

¹⁰De mǎnni odapǎà mǎmǎe ntǎnke í nyie nke bo nkpaá, kǎtúóté o pokú nè o sǎmmarímúbè bèdǎ, kǎbóu tǎnǎnti de ñnkè, kǎnkǎrí kǎtúake Sebusii, dihei bè tu di di mǎnni Sedisadǎmmu. ¹¹Bè tǔakoo dii mǎnni dihei ke sǎ ndiyiè deè, kòo kóo tǎnti ò nǎké ke dà: Tí kǎte Sebusiibe cǐe kǎyíé. ¹²Kòo yete ke dà: Tí báá kǎte dihei marí Isidayǎeribe í bo di. Tí pǎǎtè kékǎte Kibeaa.

¹³Tí yetoo kǎtúake Kibeaa yoo Damaa, yǎe ekè kó dimari ndi ti dò nkǎyíémmǎe.

¹⁴Kè bèè sǎoté be ce, kè di yiè nyóó ta kè bè tǔakoo Kibeaa, Bensamǎe botí kǎbe cǐe. ¹⁵Bè tǔakoo dii mǎnni dihei kǎta ke bo yíé nKibeaa kǎbáté, kǎnkari yaarè, òmǎu mǎe nyí mbè yu kè bè bo ta o cǐtǎtè.

¹⁶Kè bè nsǎ nhodakóti mǎu kǔntini kupaku, o cǐe do bo Efadaimmu tempǎ nditǎri ñnkè nke, kòo kǎteni ke bo Kibeaa Bensamǎe kǎbe cǐe. ¹⁷Kòo yà opǎò kòo kǎri yaarè, kòo ò beke ke dà: A yǎnni de? A kǎri ke?

¹⁸Kòo ò tǎnné ke dà: Tí bonni Betideǎmmu nwe Sudaa botí kǎbe cǐe, ke kǔnti Efadaimmu ditǎri ñnkè, dihei dii í tǎkǎnǎe yeteyè. N do kǎte Betideǎmmu nwe, ke kǔntini òmǎu mǎe nyí n yu kè m bo yíé nho cǐtǎtè. ¹⁹M mǎe ntǎmu timúti n sǎmmarímúbè kpéi nke mǎke pǎǎè nè menaà mmí nnè m pokú nè n kóo tǎnti ti kpéi, dǎmarè í ti dǎnni.

²⁰Kòo dakóti dà: Diwèi nda bonè, mǎi yóo da duús ndè da békú dè, a báa yíé nyaarè.

²¹Ò yí mǎmmǎe, kóo tanné o cǐtǎtè kǎduús ntímúti sǎmmarímúbè kǎdeè kè bèè sú be naacǎi, kǎdi kǎyǎ.

²²Bè kpaá mǎe nyo nnè diwèi, kè dihei kó itookperí yembèe kǎteni, kǎcǎtǎte tǎcǎtǎtè, kǎbǎntǎ dicǎu, kǎnǎké odakóti tǎcǎtǎtè yiè nke dà: Dǎnni oniti wèè ta a cǐtǎtè, ti dǎ kóo duónǎmu.

²³Kòo dakóti yǎnni kǎe bè nǎké ke dà: N kǎbe báa dǎðnè mǎyǎi mǎmmǎe kó kubotí. Báa dǎðnè isǎke inyi, nkóo pǎò nwe. ²⁴M mǎke osapǎà mbá ò mu nyí yé onitidǎu, m bo wè ndi duús nkè dí dǎðnè di dǎmǎe. Di báa dǎðnè oniti yiè nyisǎke kperǎe.

²⁵De kó benitibè í ndó kǎkeè. Mǎmmǎe kè Defii wuo nkouu dǎnni o pokú, kè bèè ò pǎnnè muwǎrímú, kǎnyíé nkoò duónè kǎyǎnkè kǎmǎu, kóo fǎnkoo kukǔnwentóo. ²⁶Dikǔnweñni kòo nitipókúu kǎte odakóti cǐtǎtè o dǎu bo tǎe mieke kǎdoroo kǎndúús kè di yiè yǎa yǎnnènni. ²⁷Dè wenté dii mǎnni kòo dǎu

yennì ke bo sɔtɛ o ce, kɛnsɔ̀ nɔhɔ̀ pokù duò dibòrì ke cããnko, kòo nɔu dakɛ dibòrì. ²⁸ Kòò dɔ̀: Ítɛ kɛ̀ tì pɛ̀ɛ̀tɛ̀!

Kòo nduò kɛ́cɛ́kɛ́ kòo ò tùótɛ̀ dicírì kɛ̀daá nɔhɔ̀ sãmmarímú Ìnkɛ̀, kɛ́pɛ̀ɛ̀tɛ̀ kékò nɔhɔ̀ cie. ²⁹ Ò tùòkɛ̀ dìì m̀nnì o cie, kɛ̀tùótɛ̀ disìè kékéétè ocìì yekéké̀ tɛ̀pítɛ̀ nè yèdèé, kédúò nyÌsidayɛɛ̀ribɛ̀ botí bá kù dikéé̀ dìmáá. ³⁰ Bèè kó dìmáá dɛ̀ yà kɛ̀ bè nnaá nkè tù: Tì mu nyí yà dìè mbotí tì mɛ̀ nyí dɛ̀ kèè nè Isidayɛɛ̀ribɛ̀ yènnímè Esibiti. Dɛ̀ kó tínaáhtì dò nti tì wèntému kɛ̀yà tì bo yímè.

20

Isidayɛɛ̀ribɛ̀ dokénèmè Bensamɛ̀ botí kɔ̀bɛ̀ kɛ̀ bo pɛ̀itɛ̀

¹ Kè Isidayɛɛ̀ribɛ̀ wɛ̀nné bɛ̀mɔ̀ kɛ̀tí m̀Mìsipaa tì Yìè nKuyiè nyìkè̀ kɛ̀tùótɛ̀ Danni tenkè̀ kɛ̀tuokɛ̀nɛ̀ Bɛ̀risɛ̀baa, kɛ̀tuokɛ̀nɛ̀ Kadaadi kòkoo. ² Kè tì Yìè nKuyiè nkó bɛ̀nìtìbè Isidayɛɛ̀ribɛ̀ botí imɔ̀ nè bɛ̀ kó bɛ̀kótìbè kɛ̀ bèè tì ndit̀nnì, kɛ̀mbo sikɔ̀upíkò̀sìnàà (400000) bèè nɔ̀ mmudoò. ³ Kè Bensamɛ̀ botí kɔ̀bɛ̀ kɛ̀ Isidayɛɛ̀ribɛ̀ tímmè Mìsipaa.

Kè Isidayɛɛ̀ribɛ̀ bɛ̀kɛ̀ kɛ̀ dɔ̀: Tì náké̀ dɛ̀ kó mɛ̀yɛ̀i m̀pɛ̀itɛ̀ mèè botí?

⁴ Defiibè wuò kou bè kùò wèè pokù, kòo bè tɛ̀nné kɛ̀ dɔ̀: N sòò tùòkɛ̀nɛ̀ Bensamɛ̀ tempɛ̀ nku Kibea, mí nnè m̀ pokù kɛ̀ tì ndó kɛ̀yíè. ⁵ Kè Kibea èi kɔ̀bɛ̀ kɔ̀tɛ̀nì kɛ̀cɛ̀ɛ̀tɛ̀ m̀ bo tɛ̀è cɛ̀tɛ̀ keyènkè̀ kéndó kɛ̀ n kuò, kédúònè m̀ pokù muwèrímú kɛ̀ tonté kóò kùò. ⁶ Kè m̀ mɛ̀ nhò tùótɛ̀ kɛ̀ kéké̀, kɛ̀ totí Isidayɛɛ̀ribɛ̀ tenkè̀ duò kɛ̀ mamè. Kɛ̀ yé̀ bè d̀d̀mè mɛ̀yɛ̀i ndiemè m̀mɛ̀ isòkɛ̀ Isidayɛɛ̀ribɛ̀ cuokè. ⁷ Dìndì Isidayɛɛ̀ribɛ̀ dɛ̀ tímmù dìè ndimɔ̀. Nákenè̀ kɛ̀yà dɛ̀ bo yímè.

⁸ Kè bèè wɛ̀nné bɛ̀mɔ̀ kɛ̀ dɔ̀: Tì kóò m̀òú í k̀nti kɛ̀ bo ta o fii yoo o cɛ̀tɛ̀. ⁹ Tì yóò do Kibea kɔ̀bɛ̀ mudòò m̀mu. Tí tã̀nnè tétè. ¹⁰ Isidayɛɛ̀ribɛ̀ botí imɔ̀ miekè kɛ̀ bɛ̀nìtìbè bo tɛ̀kò̀tɛ̀ (100) tí dɛ̀itɛ̀ tɛ̀pítɛ̀, kɛ̀ bè mɛ̀ mbo tɛ̀kò̀pítɛ̀ (1000) tí dɛ̀itɛ̀ tɛ̀kò̀tɛ̀, kɛ̀ bè bo tɛ̀kò̀pírítɛ̀ (10000) tí dɛ̀itɛ̀ tɛ̀kò̀pítɛ̀ (1000), bèè yó̀ nwaánnì tídiitì kɛ̀ duò mbèè kòrì kɛ̀ bo do Kibea kɛ̀pɛ̀itɛ̀ Bensamɛ̀ botí kɔ̀bɛ̀ d̀d̀ ì sòkɛ̀ Isidayɛɛ̀ribɛ̀ cuokè.

¹¹ Kè Isidayɛɛ̀ribɛ̀ wɛ̀nné dìnùù dìmáá kɛ̀ bo kɔ̀tɛ̀ kédò Kibea. ¹² Kè Isidayɛɛ̀ribɛ̀ botí imɔ̀ kɔ̀bɛ̀ tɔ̀ nkè̀ bèè náké̀ Bensamɛ̀ botí kɔ̀bɛ̀ kɛ̀ dɔ̀: Yé̀ dɛ̀ yímè kɛ̀ dì d̀d̀ isòkɛ̀ ì mbotí dɛ̀ cuokè? ¹³ Tí duónnè Kibea èi kó itokpɛ̀rì yembè, kɛ̀ tì bè kùò, kédɛ̀itɛ̀ mɛ̀yɛ̀i nyÌsidayɛɛ̀ribɛ̀ cuokè.

Bensamɛ̀ botí kɔ̀bɛ̀ mɛ̀ nyí nyiè nkè kènté̀ bɛ̀ tebìì Isidayɛɛ̀ribɛ̀ náá nti, ¹⁴ kɛ̀wɛ̀nné bɛ̀ èkè̀ yɛ̀mɔ̀ kɛ̀tí nKibea, kɛ̀ bo dokénè̀ Isidayɛɛ̀ribɛ̀. ¹⁵ Dɛ̀ yìè kɛ̀wáá m̀bɛ̀hã̀pòmbè sikɔ̀upírísídè nè sikɔ̀upísikùò (26000) bɛ̀ èkè̀ tɛ̀yè̀ kɔ̀bɛ̀ kɛ̀m̀búútì Kibea èi kɔ̀bɛ̀, bèè nɔ̀ mmudoò mɛ̀sàà nkè̀ bɛ̀mɛ̀ mbo sikɔ̀usiyiekè̀ (700). ¹⁶ Dɛ̀ kó bɛ̀hã̀pòmbè bɛ̀mɔ̀ kɛ̀ yɛ̀cã̀nkuyè̀ mbo sikɔ̀usiyiekè̀ (700) kɛ̀ nɔ̀ mmudoò mɛ̀sàà. Bá kè kuyùrikù bo kumáá kòò dooté̀ dìtá̀rì ò báá kù nàò. ¹⁷ Isidayɛɛ̀ribɛ̀ kó dìt̀nnì kè̀ bɛ̀mɛ̀ mɛ̀ mbo bɛ̀hã̀pòmbè sikɔ̀upíkò̀sìnàà (400000) bèè na mudòò kɛ̀ dɛ̀è.

¹⁸ Kè Isidayɛɛ̀ribɛ̀ kɔ̀tɛ̀ Bɛ̀tɛ̀dì kɛ̀ bo beé̀ nti Yìè nKuyiè nkɛ̀yà bè botí miekè kùù dò nkè̀niitè̀ kɛ̀ bèè kɔ̀tɛ̀ kédokɛ̀nɛ̀ Bensamɛ̀ botí kɔ̀bɛ̀. Kè tì Yìè nKuyiè ndò: Sudaá botí kɔ̀bɛ̀ bèè dò nkè̀niitè̀. ¹⁹ Kè Isidayɛɛ̀ribɛ̀ báátì dik̀nnwènnì sè̀l kékòtɛ̀ kɛ̀bátè̀ Kibea také. ²⁰ Mɛ̀m̀mɛ̀ bè pè̀nnémè Bensamɛ̀ botí kɔ̀bɛ̀ kudookòtì Kibea borè. ²¹ Kè Bensamɛ̀ botí kɔ̀bɛ̀ yennì kɛ̀pótè̀ Isidayɛɛ̀ribɛ̀, kékùò sikɔ̀upírísídè nè sikò̀u sidè̀ dɛ̀ yìè (2200). ²²⁻²³ Kè Isidayɛɛ̀ribɛ̀ kɔ̀tɛ̀ tì Yìè nKuyiè nyìkè̀, kènkùò nnè kuyuokoo kɛ̀ kù bɛ̀kù kɛ̀ bo yà kɛ̀ bè bo wɛ̀tɛ̀

keyíyè dokénè be tebií Bensamée botí kòbe. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Eè bèe kòte. Kè bèe wète kètúóté tikònyauti kèpénné kudookòti bè baa wee kù pèrínè dè, ²⁴⁻²⁵ kèwète kèdo Bensamée botí kòbe mudò, kè Bensamée botí kòbe yenni kèpoté Isidayeeribe kékua behāāpòmbè tekoupirípítè nè sikoupirísini (18000). ²⁶ De mǎnni kè Isidayeeribe beməu kote Beteedi kénkari ti Yiè nKuyie nyiikè ke kuò nke bou dinúu nè kuyuokoo, ke kòu ti Yiè nKuyie nyiwūò ke tuò, ke ku kòu itè metaummè kpeyi. ²⁷⁻²⁸ De kó dimǎnni dè do sǎ ti Yiè nKuyie ntaummè tou de mbo kè Anoo biré Edeasaa kó debire Pinasi weè di bàa kè Isidayeeribe beé ti Yiè nKuyie nke bo yà bè bo wète kédokénè be tebií Bensamée botí kòbe yoo be bo yóu. Kè ti Yiè nKuyie mbè nàkè ke dà: Kòtenè nanke n yóó duó nkè di bè namu.

²⁹ Menime kè Isidayeeribe oo mbehāāpòmbè Kibea kèfité. ³⁰ Diyie táánni kè Isidayeeribe do Bensamée botí kòbe mudò, bè baa sǎ máá dè Kibea ei iikè. ³¹ Kè Bensamée botí kòbe yenni kéndokùnè Isidayeeribe, kédéténè dihei, ke tó keté bè bo mbè kòumè bè baa sǎ yimè yewe teyè, kékua benitibè sipísitáati Beteedi nè Kibea de kó ice ìnkè. ³² Kè be yèmmè ndò mbè to namu Isidayeeribe, bè sǎ bè na mèè botí. Ke yé ba? Kè bè dǎ kè bè yūōmmu kédéténè, kè bè tanné Kibea kpáa mieke. ³³ Menime kè Isidayeeribe tīrèe wènné kémáá Baadi-Tamaa bèè do oke dihei také kè bèe ootení Kibea biriku bíékè. ³⁴ De mǎnni kè Isidayeeribe kó behāāpòmbè bèè na mmudò mesàa nkè bèe tuòkení Kibea borè, ke bo tekoupirípítè (10000), kè mudò binté, Bensamée botí kòbe me nyí ndake ke dò ndè yóó bè di. ³⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbè ānnè Isidayeeribe nou mieke, kè bèe kua de yiè behāāpòmbè sikoupirísidè nè sikoupirínùmmù nè tekòutè (250100). ³⁶ De mǎnni kè Bensamée botí kòbe hanté bè bè namèmu.

Kè Isidayeeribe bè yóu, ke yé bè támè be kòbe bè do òo mbè Kibea také. ³⁷ Bèè do oke kè bèe ootení mecāā nkédo dihei kékua benitibè beməu. ³⁸ Bè me ndo nàkèmu nè Isidayeeribe tabè ke tú bè bo yà kuyukú nku dihei kèbanté bè di domè. ³⁹ Bensamée botí kòbe yà dii mǎnni Isidayeeribe bótirimè, kékua benitibè sipísitáati kè be yèmmè ndò mbè tó bè namu yewe teyè kǎme. ⁴⁰ De mǎnni ndi kuyukú finnéme dihei, kè Bensamée botí kòbe wèète kénsǎ mbe ei Kibea dii pī mmuháá nkè kuyukú fī. ⁴¹ Menime kè Isidayeeribe wèète kécuo mBensamée botí kòbe, kè kufōwáa mbè auté, ke yé bè yàmè meyi mmèè bè do. ⁴² Kè bèe coké Isidayeeribe kèwetinné dikpáa, kè bè mbè bēti, bèè iténí dihei bíékè kè bè nkéríní, kè bèe bè soó nde cuokè kè mbè puoti ke kòu. ⁴³ Kè Isidayeeribe cēète Bensamée botí kòbe kè bè fènné kè mbè kòuti, ke yàa tuòkenè Kibea diyie yìèní kèè bíékè bá bè í mbè yóu kè bè bo wei. ⁴⁴ Menime kè bèe kua Bensamée botí kó behāāpòmbè yekòmbò yembè máá tekoupirípítè nè sikoupirísini (18000). ⁴⁵ Kè besombèe coké kénwetí ditāri Dimoo, kè bèe ninte sikoupirínùmmù (5000) kékua, késòté kèmbeti besombè kétuokenè Kidommu keyíyè kékua sikoupirísidè (2000). ⁴⁶ Bensamée botí kòbe kó behāāpòmbè bè kua bè de yiè, beməu bè do bo sikoupirísidè nè sikoupirínùmmù ndí (25000) yekòmbò yembè máá. ⁴⁷ Bèè do coké kénwetí ditāri Dimoo be mieke kè sikousikuò (600) na kèyenté, kétuoke di borè kè ndè bo ke dà betāābè bēnāā. ⁴⁸ Kè Isidayeeribe wèète Bensamée botí kòbe bèè kpáa de bíékè kè mbè tū mbè bo yèè ekè mieke ke kòu, ke kòunè be wūō, ke cóunko yehékè be tempè nkuməu mieke.

21

¹ Isidayeeribe do tí ndii m̀n̄n̄ni Misipaa képarikèmu ke dà, be mieke òm̄ou báá duś n̄ho koo sapàà m̄Bensamee botí kou koo puoke. ² De m̀n̄n̄ni kè Isidayeeribee kote Beteedi, kèntũũ nke kari ti Yiè n̄Kuyie nyiikè nè kuyuokoo, ke kuò n̄tin̄n̄nieti. ³ Ke náá nke tú: Ti Yiè n̄Kuyie mba nkprí nte Isidayeeribe botí mieke kè kumakù kpánné?

⁴ Kè dè nkpaá uu kè Isidayeeribeé íté kémaaá diwũstònni ti Yiè n̄Kuyie nkprí, kè kù fié iwũs kétuo, kè n̄kù feu itei metaummè kpeyi, ⁵ kébeke betòbè ke dà: Ti botí mieke kumakù bo kũu sòò í bo ti tiku dè Misipaa?

Ke yé bè sòò nàkémèmu ke dà: Kè wèè í kòtení de kó metíimmè bèè ò kũu. ⁶ Kè mesém̄mèè bè pĩ mbe tebiì Bensamee botí kòbe kpéí nkè bè nnáá nke tú: Isidayeeribe botí makù dèèmu memmaa? ⁷ Ti bo yĩme náke bèè na ke yenté mudoo mieke kè bèè pété be pobè? Ti sòò parikèmu ti Yiè n̄Kuyie nyiikè ke dà: Ti koo m̄ou báá duś n̄ho koo sapàà mbe koo m̄ou koo puoke.

⁸ Kè bèè bíéké betòbè ke bo yá be botí mieke kè kumakù bo mbo kũu sòò í kòké bè tí ndè Misipaa ti Yiè n̄Kuyie nyiikè, kénsó n̄Kadaadi temp̄e mmieke Yabesi eì kòbe sòò í bo de kó metíimmè. ⁹ Kè bèè bate bèè sòò kòtení, ke í nyá Kadaadi temp̄e n̄Yabesi eì kou m̄ou. ¹⁰ Bèè sòò bo de kó metíimmè kè bèè deite yekòmbò yembè, kè bè mbo tekoupiitè nè sikousidè (12000), kè bèè bè t̄õ nde kó dihei kè bè nàké ke dà: Kòtenè Kadaadi tenkè n̄Yabesi eì kékua ò n̄itibè nè benitipòbè nè ibí. ¹¹ Díkuò benitidaabè nè benitipòbè bèè yíťé benitidaabè késús m̄besapàmbè bèè mu nyí yíťé benitidaabè.

¹² Kè bèè pété Kadaadi tenkè Yabesi eì mieke besapàmbè sikousinàà (400) bèè mu nyí yíťé benitidaabè. Ke bè kòtenní Sidoo Kannahã, bè borè.

¹³ De kó difónkúò bèè sòò bo bè tí ndè, kè bèè t̄õ mbenitibè Bensamee botí kòbe bèè sòò kóké késari ditari Dimoo bè borè, ke bo bè wammúnè metaummè. ¹⁴ Kè Bensamee botí kòbe w̄te kékonní mecãã nkè bèè bè duś m̄besapàmbè, bè kũu Yabesi eì kòbe ke sùò mbè. Bè me nyí mbè cètine.

¹⁵ Kè mesém̄mèè pĩ nyIsidayeeribe Bensamee botí kòbe kpéí nke yé ti Yiè n̄Kuyie ndo duóm̄mè kè de kó kubotí f̄t̄ur̄i feité Isidayeeribe botí mieke. ¹⁶ Kè Isidayeeribe t̄inní kó bekótibè dà: Benitipòbè ténke í bo Bensamee botí mieke. Ti bo pété de benitipòbè kèduś mbèè yenté mudoo mieke? ¹⁷ Bensamee botí mieke bèè yenté be fuku ò nkésòtèmu. Kè dèè yie nkè de kó kubotí báá kú Isidayeeribe botí mieke. ¹⁸ Ti me nyí yóó na kè bè duś n̄ti kó besapàmbè kè bèè puoke. Ti sòò parikè mèè kpéí nke dà: Ti mieke kè wèè bè duś n̄ho koo sapàà n̄ti Yiè n̄Kuyie nhò c̄s̄s̄.

¹⁹ Kè bè dà: Ti Yiè n̄Kuyie mbanni ò m̄me mbomè bá dii benni Sidoo Beteedi bakù you kuce kũu kòrinè Beteedi nè Sisemmu ku kó diyie yiení kèè bíéké Debona bakù cànku. ²⁰ Mem̄me kè bèè tié m̄Bensamee botí kòbe ke dà: Kòtenè kénsori finyi kó depaa mmieke, ²¹ kénwéí, kè Sidoo eì kó besapàmbè yènní dii m̀n̄n̄ni ke kori tihauti di íténí, bá wè koo pĩ n̄hosapàà nhòmáá kè di kònnè képuoke. ²² Be cicebè yoo be tabè kè bè ti s̄óńkènní dikpànni, ti bo bè nàké ke dà: Bè di kuò m̄mesém̄mè ke yé ti í namè ke pèténí besapàmbè Yabesi eì kè bè di cètine. Bèè me nyí yóó di duś mbe kó besapàmbè ke bo nyièkù bè bo yĩme bè yeténè dinùù bè do d̄óunnè di ti Yiè n̄Kuyie.

²³ Mem̄me kè Bensamee botí kòbe t̄unne bè bè duś nyii tié Sidoo kó besapàmbè yènní dii m̀n̄n̄ni ke bo kote tihauti, kè bèè p̄immú besapàmbè dè bè

bèkú mɛ̀ɛ̀ botí kékònnè kémaá be eì kénkari. ²⁴ Kè Isidayeeriibe sɔmbɛɛ cíété, bá wè kòo kɔte o botí kɔbe borè, nè o naàmùnkù kɔbe. Bá wè kòo mbo o tenké.

²⁵ De kó dimònni Isidayeeriibe do í mɔke okràati, bá wè kòo ndɔari ò dómè.

ODUTI

Di mpátírì tò tùi náàntì

Oduti kó dipátírì ti náá ntùì do dḍò tì nti Bēbaatíbè do baké diì mḍnni Isidayēēribē.

Dikḍnni marì diì do tanní Isidayēēribē tenkè kòo nìtì mḍu bo Betideēmmu ēì, Sudaa tenkè miēke, kòo yètìrì tu Edimēdekì kòò mḍke inìtidabí idé, kòo íté wenwe nè o pokù Naomii nè be bí idé kékote Mḍabu ēì, ketenkè naati dè kékari. Kòo nitidabí idé puoke Mḍabu ēì kó benitipòbè Ɔrìpa nè Oduti.

Oduti kó dipátírì dḍó ké ti náké de kóo nitipopḍḍ Oduti wèè í tú Isidayēēribē botí kou ò tamè mmè Kuyie kḍbe miēke. De kpéí nkè de kó dipátírì ti náá nḍOduti do tḍnni mmèè botí o dḍu cīētè nè ò do tḍ mmè Kuyie nyIsidayēēribē tḍ nkḍ, wenwe wèè í tú Isidayēēribē botí kou.

Dì náámmu Kuyie nhḍḍ yietí mēè botí onitì wèè dḍḍrimè wenni ò pī mmùu tḍmmù kpéí. Di tí náámmu Oduti nè o cḍkù Naomii bè ta mēè sémmè miēke. Kè Kuyie nné bè dḍḍ mesàà ndiemè. Dèè benkù ò do taunnè mē benitibè ke dḍari Kuyie ndḍ dè.

Okpàati Dafiti yààrì tu wèè kó debire, wenwe Mḍabu ēì kòò nitipòkù wèè te Dafiti yààribè, Odeētíwè Yesu yènni bèè kó kufuku miēke. (Matie 1:5).

Di mpátírì náàntì dúḍ ke dḍmmè

1. Dè wḍškémè kè Oduti yàa neinè o cḍkù kékonní Betideēmmu tì 1
2. Oduti kḍtémè kupaku ke bo dérí tidiiti 2
3. Dè wḍškémè kè Boasi yàa puokenè Oduti 3-4

Edimēdekì nè o pokù bè kḍtémè Mḍabu

¹ Bēbaatíbè baké diì mḍnni Isidayēēribē tenkè kè dikḍnni dierì marì tanní dihei, kòo nìtì mḍu ité Betideēmmu ēì Sudaa tenkè nè o pokù nè o nitidabí idéí kékote kēmbō Mḍabu kḍbe tenkè. ² De kóo nìtì yètìrì do tú Edimēdekì (dèè tu Kuyie mbaké), kòo pokù kperi tú Naomii (dèè tu Diwèì yìè), kòo bire marè kó diyètìrì tú Madonni (dèè tu Ocīrì) kè detèrè kperi tú Kidionni (dèè tu Mumḍmmú). Bè do tú Efadata naàmùnkù kḍbe mbe. Bè do iténí Betideēmmu ēì ndi Sudaa tenkè kékote kēmbō Mḍabu tenkè deḍaa. ³ Kè Edimēdekii kú kè Naomii nkpaá nè o nitidabí idé. ⁴ Kòo bí puoke Mḍabu ēì kó besapāmbè. Kòo mḍu yètìrì ntú Ɔdìpa, kòo tḍu kperi tú Oduti. Kè bè ndè mḍke yēbie nteḍítè. ⁵ Madonni nè Kidionni kè bèe kú kè be yḍ nkpaá omáa ke pàa o dḍu nè o bí.

Oduti neinè mē Naomii kè bèe kò mBetideēmmu

⁶ Merámē kè Naomii keè ti Yiè nKuyie ndḍḍmè o kḍbe mesàà nkè tidiiti buoté kēíté Mḍabu kēbáátí kénkūnti ke neinè o cḍḍbè bedé. ⁷ Kè bèe kēté kēmbērínè kuce. ⁸ Kè Naomii náké o cḍḍbè bedé ke dḍ: Bá wè wèe kò nḍo cīētè o yḍ borè, kè ti Yiè nKuyie ndi dḍḍ mesàà nkéndḍnnè di mē dḍḍmè bèè ku, nè mí m mḍmmu. ⁹ Ti Yiè nKuyie ndi teennè kè di péte di daabè kéompè. Kòo bè kḍunnè kè bèe kuḍ. ¹⁰ Kè bè dḍ: Bitì, ti yó nda neinèmu a cie.

¹¹ Kè Naomii dḍ: M bí, kḍnnè. Ba nte kè di dḍó ké nni nneinè? N yí kpaá ke dḍ m bo peitè ibí kè ì di puoke. ¹² M bí, Wētēnè, N kḍtému mediè, n yí kpaá ke dḍ nkéyenke onitidḍu, Bá kè n tu m bo yenke yìe nképié ibí, ¹³ di bo na kēmbaa kè ìi kótáa? Di báa yenke otḍu mḍuàa? N sémmè di pēētému. Ti Yiè nKuyie nkḍpānnè mí nwe.

14 Kòo còòbèe kuò mbedé kè Ɖɔɔɔpa kòúnnè o còkù kòò cau nkéwète, kè Oduiti nhò kpaánè. 15 Kè Naomii dà: Nte a dúò ke wète o kòbe nè o bokè de borè, múnkèe wète.

16 Kè Oduiti dà: Bá ntú n da yóu kéwète, a tati dè n de ntati, a kòbe yó ntú n kòbe mbe, Kuyie nha tũ nkù n yó nku ntũ. 17 A yóó kú dè, n yóó de nkú kè bè n kúnné. Kè n yí dè dòò ti Yiè nKuyie nní mpoté. Mukũũ mmuú máà bo ti yate mí nnè f̃.

18 Kè Naomii yà ò yetoomè ke bo nhò neínè ke dà yúóó.

19 Kè bè ñneí bedé kétuòke Betideemmu, kéntatoo dihei, kè dèe di benitibè. Kè benitipòbè ntú: Naomii nweà? 20 Kòo dà: Di bá nni nyu ke tú: Naomii, di nni nyu ke tú: Meyèncàarimè. Ke yé muwèrimú muməu yiè nni ndiimmè mesémmè. 21 N do iti ke təmu, ke konní n nou sinummù. Bá nni nyunè ke tú Naomii, ti Yiè nKuyie mmuwèrimú muməu yiè nni mbütinnému ke n tanné mesémmè mieke. 22 Menime Naomii nè o còkù Oduiti Məabu ei kou bè itémè Məabu kétuòke Betideemmu, dididèi ketírí dii mōnni.

2

Oduiti dèemmè tidiiti Boasi paku

1 Naomii dàu Edimeɔeki naamũnkù kou məu wèe do bo ke məke o kperè kòo yètirí feí, kè bè ò tu Boasi. 2 Diyiè mari kè Oduiti náké Naomii ke dà: N dá kékətè òməu paku nku, kòo yie n dèrí tidiiti. Kè Naomii dà: Kóté m bire.

3 Kòo kəté kupaku makù kè betòmbè nni kòò tũ nke déente. O yuu yó nnaati dè ke s̃ nku paku tú Boasi kaku nku.

4 Kè Boasii íte Betideemmu kékətóo kédəu mbetòmbè ke dà: Ti Yiè nKuyie nni ndi bonè. Kè bèe ò tēnné ke dà: Kù da dòò mesàà.

5 Kè Boasii beke wèe bàa betòmbè ke dà: We ntu onitipòkù yie?

6 Kòò dà: Naomii neínèní wènwè Məabu, 7 ò məəmu dinùu ke bo dèrí, nè dikũnwèrni ndi ò dèemmè, ò yí còké sámpó nwe.

8 Kè Boasii náké Oduiti ke dà: N kóo sapàà nha báá kəte òməu paku, r̃bo die nnè n nitipotòmbè ke déé. 9 N nákému betòmbè ke tú bè báá da béinnè, kè sinéyèí da p̃í nhá kəte kəyà bè dòní mèè nie.

10 Kè Oduiti nínkú Boasi ìkè kòò náké ke dà: Dè ỹime kàa n dàò mesàà nke m pènsiri, mí nwèè tu opòò?

11 Kè Boasi dà: Bè ñ nàkému a dòòmè a còkù nè a dàu kumè nè a yóumè a cice nè a ỹ nè a ei ke kàtení ke bonè kubotí tekù, a do í yé kù. 12 Ti Yiè nKuyie nda yietí mesàà nha dàò mè. Ti Yiè nKuyie tínti nyIsidayeeriibe tũ nkù da dàò mesàà nkè mè ndeu, kè n da kánkè.

13 Kè Oduiti dà: N yiè a nni ndəəri mesàà nha n dòòmè ke náríkũnne n yèmmè, ke n náánè diwèi ke dò nha kó betòmbè m me nyí bè tũòke.

14 Bè yóó di dii mōnni kè Boasii náké Oduiti ke dà: Kətení kédi, pòtè a p̃éé tikũnti. Kòo ò duò ntiditi bè p̃ũnné ti, kòò càáké kénsànnè késús. 15 Ò wète dii mōnni ke bo dèrí kè Boasii náké betòmbè ke dà: Yóunè we kòo ndéé, di báá ò kəkénè. 16 Di yóu kè tidiiti nduò kòò dèé, di báá ò kpanné.

17 Kè Oduiti ntũ nke déé nkétuòkenè kuyuoou, képuotí képie nteyààtè, 18 kətò kékònnè kébenke o còkù, kòò duònnè tidiiti ò do di késús ntí. 19 Kòo còkù ò beke ke dà: A dèrì we mpaku yie? A p̃í nde mutòmmú? Ti Yiè nKuyie ndòò mesàà nwèè da còutè.

Kè Oduṭii ò nàké dèè dḡḡ, ke dḡ ò dèrì wèè paku o yètìrì tu Boasi. ²⁰ Kè Naomii dḡ: M banté ke dḡ nti Yiè nKuyie nkuu ti dḡḡ mesàà nkù do me dḡḡmè bèè ku, kùu dḡḡ mesàà nde kóo niti. Ke yíé b́í nke dḡ: Boasi tu tinaámùnkù kòbe kóḡ mḡu nwe wèè dḡ nkéndake ti kpéí.

²¹ Kè Oduṭi dḡ: Ò béimmu ke tú nní mbonè o tḡmbè ke déé nke bè yàa deènè mudidèi.

²² Kè Naomii dḡ: Mbonè Boasi tḡmbè, a báá kòte kupaku tekù makù, bè yàa bo da kpannè.

²³ Kè Oduṭi nkūḡṭinè Boasi nitipotḡmbè ke déé nke yàa deènè tidiiti ketiti nè tidèrìti, ke baà bonè o còkù.

3

Naomii tiémè Oduṭi

¹ Diyiè marì kè Naomii nàké Oduṭi ke dḡ: M bire, n waà ndè bo yímè mme kàa rúbo kè dè da naati. ² Di muǹnni a bantému ke dḡ mBoasi a nièè wèè kó benitipotḡmbè ke déé nḡo paku ò tu ti naámùnkù kou nwe, ò puoti yíé nkó keyènkè nke o yíé. ³ Wuò ḱyḡḡre amáà tḡdààrì kédáátí a yaàsààti kékote o yíé, a né báá yie nkòḡ da yà ke mu nyí di ke yà. ⁴ Kòḡ yóḡ duḡ a nhò paké, kòḡ duḡ kàa kḡṭoo kédáa nḡo yààkù kédúḡ o naàcèi také kòḡ banté a dḡmè wèè daate a kpéí. Ò bo da nàké a dḡ nkédḡḡ dè. ⁵ Kè Oduṭi dḡ: N yóḡ dḡḡmu a n nàké tì timḡu.

⁶ Kè Oduṭii íté kékote kuyíé kédḡḡ o còkù ò nàké tì weti weti. ⁷ Kè Boasii di ḱyà kòḡ yèmmèe cáte kòḡ kote kéndúḡ o diiti còḡ dè. Kè Oduṭii bánné kékḡṭoo kédáa nkuyààkù o naàcèi také kéndúḡ. ⁸ Keyènkè cuokè kè Boasii entení ḱyà onitipòkù duḡmè o naàcèi také kè dèe ò di. ⁹ Kòḡ dḡ: Wenninwe?

Kè Oduṭi dḡ: Mí nhOduṭi nwe a kóo tḡnti, daate n kpéí, fḡḡ tu ti naámùnkù kou wèè tḡké, ke dḡ nké n tieke.

¹⁰ Kè Boasi dḡ: N kóo sapàà ti Yiè nKuyie nda dḡḡ mesàà, a dḡḡ dè bàmbà ndè pèḡému a dḡḡ ndè a còkù, demḡu deè benkù a dḡmè ti naámùnkù, a í wammú bedapàmbè bèè m̀àke be kperè yoo idawaá. ¹¹ N kóo sapàà mbá nyíèkù, n yóḡ dḡḡmu a dḡ tì. Benitibè bemḡu yému a tḡmè onitiposààwè. ¹² Mḡmmḡ nwe n dḡmmè ke da tḡóté, òmḡu né bomu wèè da tḡkénè ke m pèḡé. ¹³ Nduḡ die nkè dèe wenté kè tì yà. Kòḡ dḡ ḱé da tḡóté, wè da tḡóté, kòḡ me nyí dḡ, m béimmu ke yu ti Yiè nKuyie nyètìrì ke tú, m bo da tḡóté.

¹⁴ Kè Oduṭi nduḡ kè dèe wenté kòḡ yè kè dè kraá uu. Boasi do í dḡ bè nyé ò kḡtenímè kuyíé. ¹⁵ Kòḡ dḡ: N duḡnní a yààkù.

Kè Oduṭii ò duḡ, kòḡ cḡḡ tidiiti cidóòbè tepíftè nè bènùmmù kóḡ tóu. ¹⁶ Kòḡ kò ndiheì o còkù Naomii borè, kòḡ ò beke ke dḡ: M bire ènti dḡḡ?

Kè Oduṭii ò nàké de kóo niti ò dḡḡ dèè kó dimàà. ¹⁷ Ke dḡ: Ò m pà tidiiti cidóòbè tepíftè nè bènùmmù ke tú m báá wèrení n nḡonùmmù a borè.

¹⁸ Kè Naomii dḡ: M bire nkari béu ḱyà de kó tináànti yóḡ kú dè. Boasi yóḡ tḡntemu de kó tináànti yíé.

4

Boasi sḡṭémè Edimedeki fuku

¹ Memme kè Boasii kòte kénkari diheì b̀rì bè k̀rì dè ke tḡnni tihèikènnáànti. Wèè do dḡ nkéndake Oduṭi nè o còkù Naomii be kpéí kòḡ mpènké, kè Boasi dḡ: N kou kḡtení kékari die!

Kòo kari. ² Kè Boasii yú beheikènkótìbè tepíítè ke d̀̀: Karinè die, kè bèè kari. ³ Kè Boasii náké wèè d̀̀ nkéndake be kpéí ke d̀̀: Naomii wèè konní M̀̀abu weè fiiti ti tebite Edimedeki bàtè. ⁴ Kè n né yè m bo da náké k̀̀a t̀̀ donté bèè k̀̀ari die nnè beheikènkótìbè be ìkè. K̀̀a me nyí yóó t̀̀ donté a n náké k̀̀è nni nyé, ke yé a k̀̀o dif̀̀nkúò mí baatém̀̀mè.

Kòò d̀̀: Kè n na m bo t̀̀ donté.

⁵ Kè Boasi d̀̀: K̀̀a donté tebàtè, á túóté Oduṭi Moabu kou okúpokù, k̀̀ésòoté wèè ku o c̀̀f̀̀tè.

⁶ Kòò d̀̀: M báá na ké d̀̀è donté n yàà bo paà wèè bo túóté n k̀̀p̀̀e. Donté n na ndonté d̀̀, n yí yóó na.

⁷ Nè dim̀̀nni Isidayeeribe do ò nkè bèè donté d̀̀marè yoo bèè c̀̀èè, òm̀̀òu wèè òò deite o neukù k̀̀éduò nhot̀̀, d̀̀è benkù tináànti t̀̀ntemè. ⁸ Wèè do d̀̀ nkédonté tebàtè k̀̀o náké Boasi ke d̀̀: Donté, k̀̀édeite o neukù k̀̀ó duò. ⁹ Kè Boasii náké beheikènkótìbè nè bèè k̀̀o dim̀̀a d̀̀ bo ke d̀̀: Di yàmu yíe n dontém̀̀mè Naomii, Edimedeki, Madonni nè Kidionni be k̀̀p̀̀e dem̀̀, ¹⁰ k̀̀étúóténè Oduṭi M̀̀abu kou Madonni wèè ku o pokù k̀̀ésòoté ocí c̀̀f̀̀tè, k̀̀o yètirì báá feti o k̀̀be cuokè nè o eì.

¹¹ Bèè d̀̀ bo nè beheikènkótìbè kè bèè d̀̀: Ti yàmu! Ti Yiè nKuyie ndòò mesàà a yóó túóté wèè nitipòkù k̀̀o ndònnè Daseedi nè Dea bèè do d̀̀mmè bèè maá Isidayeerì c̀̀f̀̀tè. Á k̀̀penke Efadata tenkè mièke k̀̀a yètirì feité Betideemmu.

¹² Ti Yiè nKuyie nyóò kè de k̀̀o nitipòkù da pié ibí péu, k̀̀a c̀̀f̀̀tèe naánnè Sudaa nè Tamaa be bire di yààri Pèdesi k̀̀p̀̀e do d̀̀mmè.

Boasi túótémè Oduṭi ke puoke

¹³ De m̀̀nni ndi Boasii túótémè Oduṭi, kè ti Yiè nKuyie nhò d̀̀ò mesàà nkòo púó nkèpeité denitidabire. ¹⁴ Kè benitipòbè nnáá Naomii ke tú: Ti s̀̀ántí ti Yiè nKuyie nku yóumè k̀̀a p̀̀tè deyaàbire d̀̀è bo da píí. De yètirì deuke Isidayeeribe mièke. ¹⁵ Deè yó nte a ònni, k̀̀é nda t̀̀ a k̀̀óti mièke. A c̀̀k̀ù wèè d̀̀ nda peité ò da d̀̀mu. Ò p̀̀ètému ininitidabí òyiekè.

¹⁶ Kè Naomii c̀̀uté debire k̀̀ntòu kè d̀̀ yò. ¹⁷ Kòo c̀̀p̀̀eetitòbè d̀̀: Bè peité Naomii denitidabire, kè d̀̀ yú ke d̀̀ Obedi. Kè Obedii peité Sese kè Sese peité Dafiti.

Dafiti kò kufuku

¹⁸ Pèdesi wèè peité Etisidonni. ¹⁹ Kè Etisidonnii peité Adamu, kè Adamu peité Amminadabu. ²⁰ Kè Amminadabuu peité Nasòò, kè Nasòò peité Sadima. ²¹ Kè Sadimaa peité Boasi, kè Boasii peité Obedi. ²² Kè Obedii peité Sese, kè Sese peité Dafiti.

Sammuyeri pátiri ketiri Di mpátiri tɔ̀ t̀i nàànti

De kó dipátiri ti náá nSammuyeri kpéi nke, wèè do tú Kuyie ndo tāātè bèè baatibè Isidayeribe miéke be kóo sɔnwè. Weè do tũnni dihei kó tináànti, ke tú Kuyie mpānāànti náàntò kè weè tu ikuò niùti Kuyie ncīètè. Kè dè mboní kè Isidayeribe ténke í ndó bebaatibè beè mbè baké, kéndó kéwáá nhokpààti wèè yó mbè baké ibotí t̀i kōme.

Kè Kuyie mbè duò nhokpààti ketiwè wèè tu Sauri. Sauri me nyí nhòate ò bo d̀d̀mè Kuyie nyí ndó dè kè kùu ò dootóo kètāātè Dafiti. Memme kè Sauri nkékú kè Dafiti d̀èkú.

De kó dipátiri ti náá nti tu: Kuyie nkuù máá tu ku k̀be kóo kpààti. Nè de kpéi nkù báá na k̀p̀innè mutōmmú wèè í kù duò nhomáà.

Di mpátiri náànti duò ke d̀ommè

1. Sammuyeri kó tináànti o bíkembénti nè o tōmmú ò do ni m̀è boti Isidayeribe 1-8
2. Sauri náá mmèè boti okpààti nè Kuyie nho dootóomè 9-15
3. Dafiti kó tináànti nè o do ɔ̀ yenténèmè Sauri nè Sauri kó mukũũ 16-31

Anni m̀omè Kuyie ndebire

¹ Oniti m̀ou wèè do bo Damaa èi, Efadaimmu tempè nyetärè Ìnkè k̀ku, kòo yètiri tu Edikanaa. Ò do tú Efadaimmu kó kuwɔ̀ nku nwe. Sufu wèè do peité Tou, kè Touu peité Ediu, kè Ediuu peité Yedokammu kòo né peité Edikanaa. ² Kòo m̀po benitipòbè b̀d̀é b̀è, kòo m̀ou yètiri ntú Anni, kòo t̀u kperi tu Peninna. Kè Peninna mm̀ke ibí bá Anni yie í m̀ke.

³ Bá dii benni kè Edikanaa ní íté Damaa, k̀k̀ate Sidoo ti Yiè nKuyie ncīètè ke bo nínkú kè kù b̀anté kunku Mpakèdaa kè kù fié iwũs. Dè do s̀o nhEdii bí idé ɔ̀finii nè Findee beè tu ti Yiè nKuyie nkuò niùbè. ⁴ Kè Edikanaa ní féútè o ɔ̀fè ti Yiè nKuyie nképā kumaa nkù máá Peninna nè o bí, ⁵ k̀épā Anni yie ò pā Peninna kè dè m̀amè kuce m̀d̀émè. Ò do we ndó mediè mbá ti Yiè nKuyie nyí me nhò pāmè ibí. ⁶ Kè Peninna Anni yanti nhò c̀i ke caàri o yèmmè, koò aà ifei ò í m̀ke m̀è kpéi nyibí. ⁷ Bá dii benni kè b̀è k̀te ti Yiè nKuyie ncīètè ke bo fié iwũs ti Yiè nKuyie, Peninna nwanti ke bo caàrè Anni yèmmè, kè d̀è nyóu Anni kòo nkuò nkéyete mudii. ⁸ Kòo d̀ou Edikana ò b̀anté ke d̀o: Anni dè d̀omme k̀aa kuò nke yete mudii, k̀aa yèmmè caàrè? A me nni nte kè dè í p̀ètè inítidabí tepítàà?

⁹ Kè Anni íté bè di dii m̀nni ke d̀è k̀eta ti Yiè nKuyie ncīètè, ke s̀s ti Yiè nKuyie nkuò niùti Edii k̀ari ti Yiè nKuyie ncīètè b̀ori. ¹⁰ Kè Anni yèmmè caàrè, kòo kuò nkè ntiǹnni yie kòo báá nti Yiè nKuyie nke tú: ¹¹ N Yiè nKuyie nf̀s̀ Mpakèdaa, n kuò mm̀esèmmè, n wénté feǹnsàáfè mí nha kóo t̀nti s̀ampòu kè m̀ pā denítidabire, k̀aa dè nni mpā, m bo dè n da duò nkè dè mpí nha tōmmú s̀áá bá kuponkù báá k̀ááké de yuu. ¹² Kè Anni mbáá ti Yiè nKuyie nkè d̀è m̀ante kè Edii ò wùó nke wùó nho biè mmáa yeè nampúmè. ¹³ Ò me nyí yo ò náá nke tú mù, ò baa do báá nti Yiè nKuyie nnè o yèmmè mme, kè Edii yèmmè ndò nhò muò mm̀naà mme, ¹⁴ kòo nàkè ke d̀o: Dè yó nk̀ááké de k̀aa naà m̀ontè? Die

ndòke a yóó dennemè a naà. ¹⁵ Kè Annii ò tèǹné ke dò: Okóti, n yí muó mmenaa, meyeñcaàrimè meè ò deuté, kè ò kuònnè ti Yiè nKuyie. ¹⁶ Bá n wénté mufòmmu yeimu yiè, iyentotí nè meyeñcaàrimè deè ò deuté, deè te kè m báa nti Yiè nKuyie nkè dè mǎnte.

¹⁷ Kè Edii ò tèǹné ke dò: Kote ke bá nyièkù, kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù da pā a kù mǎo dè. ¹⁸ Kè Annii ò tèǹné ke dò: N wénté fenònsááfè mí nha kóo tǎnti.

De mǎnni kè Anni yèmmèe cáté, kòo kò nkédi.

¹⁹ Kè deè wenté Edikanaa nè o cǐtè kòbe kè bèe piké cute kénínkú kébántè ti Yiè nKuyie nkédeè kékò nDamaa.

Bè peitè mè Sammuyeri kóò duó ti Yiè nKuyie

Edikana nè o pokù Anni kè bèe duó, kè ti Yiè nKuyie nduó nhAnni ò kù mǎo dè. ²⁰ Kòo púo nképeitè denitidabire, kè dè yu ke dò Sammuyeri (dèè tu Kuyie nkèè).

²¹ Mèmme kè dibenni teri mboni, kè Edikanaa nwèti Sidoo nè o cǐtè kòbe ke bo féuté feǒfè ti Yiè nKuyie, kéféuténe ò kù cànnenè dii nuò kofe. ²² Anni í nneínè o dòu, kóò nàké ke dò: N dó debire deè cáté kè nni nkòri kè ndè neínè kè dè duó ti Yiè nKuyie nSidoo kè dè nke mbo sáà. ²³ Kè Edikanaa ò tèǹné ke dò: Kàa me ndó dè wenni, nkpaá die nkè debire yàa cátènè. Ti Yiè nKuyie ndò kù béi nti.

Mèmme kè Anni nkpaá kè debire yàa cátènè.

²⁴ Debire cáté dii mǎnni kénkpaá kēñi, kòo dè kàtenè ti Yiè nKuyie ncǐtè Sidoo, wenwe nè o dòu, kè bè òtò dinaadaa* yebie nyètàati kperi nè muyuo nnè nè menaa nkudòkù. ²⁵ Kòo féuté fenááfè ti Yiè nKuyie, kédeè kékòtenè debire Edii borè. ²⁶ Kè Anni béinnè Edii ke dò: N yiè nha bomu, denteni onitipòkù wèe yàa còrmú die nha òkè ke báa nho Yiè nKuyie, mí yàa nwe. ²⁷ Nte debire n yàa sènni dè kè ndè mǎu n Yiè nKuyie kù dè nni mpāmu. ²⁸ N yóó dè nkù duómmu kè kù ndè te de fòmmu mumòu.

Kè bèe nínkú ti Yiè nKuyie nyièkè ke sǐnnóo.

2

Anni sǎntè mè ti Yiè nKuyie

¹ Kè Annii sǎnte ti Yiè nKuyie nke dò:

Ti Yiè nKuyie nkuu te kè m pètè diwèi,
kuu m pā dikòmbùò kè m bo ndaù n dootitabè,
kuu ò teennè deè te kè n yèmmè naati.

² Ti Yiè Kuyie nkuu máa kpa meyei,
kuu máa tu dipèri dii n kǎnké,
òmòu tòu í kù dònnè ke kpa meyei.

³ Di bá nsũũnko sipòo kó tináahti,
tisĩnténáahti ténke bá nyièni di nò mièke,

Ti Yiè nKuyie nyému demòu,
kù yóó bekéne benitibè be doòrimè dòmmè mme.

⁴ Kuu keku bekpàritiebe tǎnnè,
bèè do cǐnni kè bè kpenke.

⁵ Bèè do yo nke diè nkè bè wanti bè bo di mù ke mǎnté.

* **1:24** dinaadaa: Yèpáte mayè mieke bè wàri yènaadake yètàati, yeteyè ke wàri dinaadaa dimáa dii moke yebie nyètàati.

Bèè do fɛ̀ŭrìnè dikònni kè bè òmpu.
Kè tɛhāunte peité kuce mèyiekè,
wèè do pɛ́ kòò naá ntehāunte.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̄ kuo kè kuù fòùkùnne,
kuù ɔ̄ tannè oniti kudɔ̀nkù kè kuù ò dènneni kudɔ̀nkù.

⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̄ dɔ̀ oniti fedawanfè kè kuù ò kparikùnne,
kuù ɔ̄ kékùnne oniti kè kuù ò déúkùnne.

⁸ Kuù ɔ̄ í nhociri mutáá mmieke,
kédenne osénniwè mesémmè mieke,
ké bè wēnnénè benitidiebè kè bè nkari,
ké bè duó ndikpáatikári.

Ti Yiè nKuyie nkuù te ketenkè,
kuù ánnè yɛsānkè yèè kè tɔ.

⁹ Kuù dake bèè kù dé be fōmmu kpéí,
kè benitiyɛibe kɔ̀ ndibiinni mieke

ke yé oniti ɔ̄ í nnamè nè omáá kó muwɛ́rimú.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó pɔ̀ntemu ku dootitɔ̀bè,
fetaafè bo bè pɛɛ,

Ti Yiè nKuyie nkuù yóó bekénè kutenkù kumɔ̀,
kéduó nku kóo kpàati kù tãátè wè muwɛ́rimú,
kédéúkùnne kù tãátè wè.

¹¹ Mémme Edikanaa nè o kɔ̀be kè bèè kò nho cie Damaa, kè debire nkpaánè
Kuyie nkuù niùti Edii ke pɛ́ nti Yiè nKuyie ntómmú.

Edii bí kó mɛborime

¹² Edii bí borime í nwenni, ì do í dake ti Yiè nKuyie nkpeti, ¹³ bá nè bè do me
ntúmè ikuó niùbè. Nte bè do dɔ̀ori mèè botí: Bè do ɔ̀ nkòò mɔ̀u fèuté fɛ̀ɔ̀fè ti Yiè
nKuyie nke kpaá bérí, be kóo tɔ̀ntii tuɔ̀kení ke tɔ̀ tematikũmpete yenii nyètàati
kpɛte, ¹⁴ kémbaunte sinakesí nè sikũmboó nè sidóu nè tikàdàabuuti mieke. Kòò
ninte dèè kó dimàà be kpɛɛ nde. Bè do me ndɔ̀ori Isidayɛeribe bɛmɔ̀u bèè kóroo
Sidoo.

¹⁵ Bá kè bè mu nyí tũo mmekùò nyikuó niùti tɔ̀ntii kɔ̀tení, kénáké wèè fèuté
fɛ̀ɔ̀fè ke dɔ̀: Ikuó niùti tu a ò pā imaa nhò yóó pũnné ì, ò í yóó cɔ̀uté ibirí, ò dɔ̀
ibénni nyi. ¹⁶ Kòò yí: N dò nkétuɔ̀ mmekùò mme kédeè kaa túóté a dɔ̀ ì. Otɔ̀nti
dɔ̀: Bàmbà nwe a dò nké n duó mmè, kaa yete n yi fiète. ¹⁷ Kè Edii bí ndɔ̀ori ti
Yiè nKuyie nyí dɔ̀ dè, bá bè í nwúó mbè kù pā nyèè pàré ke dò nyè tu ku kpɛye.

Sammuyɛeri bomè Sidoo

¹⁸ Kè Sammuyɛeri mbo Sidoo ke daati dikɔ̀utɛyaàbòri ke pɛ́ ti Yiè nKuyie
ntómmú. ¹⁹ Bá dii benni o yɔ̀ nè o cice kè bè kàri Sidoo ke bo fié iwũɔ̀ ti Yiè
nKuyie, nho yɔ̀ ò duòke diyaàbòri kénɔ̀. ²⁰ Kè Edii ní pā Edikanaa nè o pokù ti
Yiè nKuyie nkó mesàà nke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nyóu kòo nitipòkù yie nyí képié
ibí, kè ì ìtinnè ò me nkù pā dè kó difɔ̀tiri. Kòo deè kè bèè kò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie
ndòò mesàà nhAnni kòo yí képié initidabí itãati nè initipobí idéi.

Kè ti Yiè nKuyie nní mbonè Sammuyɛeri kòò kòtíri.

Edii do kpannè mè o bí

²² De mōnni Kuyie nkuù niùti Edii do kòtému mediè nkékeè o bí dɔ̀ori dè
Isidayɛeribe cuokè nè bè dɔ̀utinè mè benitipòbè bèè do ɔ̀ ntíkù ti Yiè nKuyie

ncîètè bòrì nùu. ²³ Kòò bè beke ke dà: Di dɔ̀ri ba mbotí nku? Benìtibè bemou náammu di borime í wennimè. ²⁴ M bí yóunè dende! Benìtibè náá nti di kpéí nti í wenni. ²⁵ Kòò niti yeténè oniti ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̀s bè pùtè. Kòò né yeténè ti Yiè nKuyie nwe mbo ò pùtè?

Bè me nketè ke í ndake be cice bè náá nti. Ti Yiè nKuyie nkuù do dɔ̀ ké bè kùò.

²⁶ Kè Sammuyeri baa kótírí, ti Yiè nKuyie nnè benìtibè kè bè ò dɔ̀.

Kuyie nnàkémè Edii kù yóó ò dɔ̀ dè wenwe nè ò bí

²⁷ Diyìè mari kè Kuyie mpāānāanti náantò mōu kotení Edii borè kóò naké ke dà: A yēmu a yembè do bo dii mōnni Esibiti ke tú tidaati, kè ti Yiè nKuyie mbè benkemè kumáá, ²⁸ kētāātè Isidayeribe bemou mieke a yààri Anò kòò ntú ikuú niùti, ke daati dikoutéyàbòri, ke tóu iwūš bè kù feu í ke tuò ndiwūštōnni ñkè ke tuōnnè tihúúnti, ke kù náánnè ke kù dɔ̀, kè bè níú kù fèútè fèšfè bè bo mmòke be kó kumaa. ²⁹ Ba nkpéí nnè te kè di caàri kù yē mbè nkù feu ì wūš nè yepārè kù yē mbè nkù pāā nyè ku cîètè mieke? Dè yīme kè di tãnkíí imaa nsààyi, Isidayeribe kù feu ì wūš mieke nè bè kù pāā nyèè pārè, ke cūš di kōnti? Dè dōmmè kàa yàri a bí nyi ke kù pēšté? ³⁰ Nè de kpéí, ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù tu kù do dōūnnè dinūu a naāmunkù kabe ke dɔ̀ bè bo ntú ikuú niùbè sáá. Di mmōnni mē tēnke kù yetemu ke tú wèè kù déúkūnne kù ɔ̀s we ndéúkūnne, kè wèè kù sènkèrì kù múnke o sènkèrì. ³¹ Dè tūòke ke dèemu kù bo duómme kàa kabe nkō mmunantékūū, okóti tēnke í yó mbo a cîètè. Kè kùu dɔ̀ mesàà nyIsidayeribe. ³² Otòu mōu bo cōuté ku cîètè. A cîètè mieke okóti me mbá ndè kpaá. ³³ Kù né yóó súš nhòmōu nwe a yaábí mieke kòò ntókéne ku wūštōnni, ke wúó nhò na mborè kè dè ò yóu ke caàri o yèmmè, kè besombe nkō mmunantékūū.

³⁴ A bí idé Ofinii nè Findee bè yóó kù diyìè òmáá ndi kàa banté kù béi nti yóó dɔ̀mè. ³⁵ De kó difōnkúò kè kùu tāātè ikuú niùti kòò mpí nku tōmmú kè dè wenni ke dɔ̀ri kù dómè. Kè kùu duó nkòo yaábí ntú ikuú niùbè sáá, kémbo okpààti kù yóó tāātè wè borè. ³⁶ A kabe bèè bo yenté, kè bèè kotení kénninku o borè ke bo pété dárè yoo mudii sám̀pó, kè nhò báá nke tú: Ti duó mbá mùu tōmmú ti Yiè nKuyie ncîètè mieke kè ti pété kédinè.

3

¹ Kè Sammuyeri mbo Edii borè ke pí nti Yiè nKuyie ntōmmú.

Kuyie nyumè Sammuyeri

De mōnni ti Yiè nKuyie ndo í náánnè benìtibè mecāā mmecāā nyoo nè mēbenkūmè mieke.

² Keyènkè makè kòò kòti Edii nduó o dɔ̀u. Ò do kòtému kòò nuò nténke í nnaati. ³ Kè Sammuyeri nduó ti Yiè nKuyie ncîètè ku taummè tōu také, ke só nku cîètè fitirè mu nyí ku. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò yu ke dà: Sammuyeri! Sammuyeri! Kòò dà: Nte mí. ⁵ Kòò cokóo Edii borè ke dà: N kōtenímu. Kè Edii dà: N yí da yu, kote kédúó. Kòò wēte kédúó. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kényú Sammuyeri kuce medérímè, kòò kōtoo Edii borè ke dà: N kōtenímu, n kèè a n yumè mme ke kōtení. Kè Edii dà: M bire n yí da yu, kote kédúó.

⁷ Sammuyeri mu ndo í yé ke dɔ̀ nti Yiè nKuyie nkuù ò yu, kù mu ndo í ò béinnè diyìè mari.

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kényú Sammuyeri metáámme, kòò íté kékotoo Edii borè ke dò: N kèè a n yumè mme ke kòtení.

Kè Edii banté ti Yiè nKuyie nkuù ò yumè, ⁹ kòò nàké ke dò: Wète kédúó, kè bè wète ke da ya a dò: N yiè, b́ei nkàa kóo t́nti kèímúmu.

Kè Sammuyerii wète kédúó.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nwètení kécómmú o borè kényíé kóò yu ke dò: Sammuyeri! Sammuyeri! Kòò dò: B́ei nkàa kóo t́nti kèímúmu.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: N yóó poté Edii ćètè nte kuyèiku makú, kè Isidayeribe ti kèè kè dèe kpéété be to. ¹² De kó dimònni ndi n yóó dòòmè Edii ćètè, n nàké ke yè n yóó tè dòòmè bá m b́áá ínté timati. ¹³ M béimmu ke tú: M bo poté Edii ćètè sáá nè o bí d́ori mèè yei nkpréi nke caári n yètiri kòò yé ke ćéké.

¹⁴ Mí nKuyie m béimmu ke tú demarè í bo dèè bo ùtè Edii ćètè yei mbá kè bè nfié iwūó ke m pámú yepàrè.

¹⁵ Kè Sammuyeri nduó, kè dèe wenté kòo kpeté ti Yiè nKuyie nćètè kó yebòrè. Ò í ndáátí ke bo nàké Edii ti Yiè nKuyie nhò nàké tí. ¹⁶ Kè Edii yú Sammuyeri kóò nàké ke dò: Sammuyeri n kóo dapàá! Kòò dò: Nte mí. ¹⁷ Kè Edii d́á: Tí Yiè nKuyie nda nàké ònti? Bá n sònne timati bá timáá, káa n sònne timati ti Yiè nKuyie nda poté.

¹⁸ Kè Sammuyerii ò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké tí timou bá ò í nsúó ntímati, kè Edii d́á: Kuù tu ti Yiè nKuyie, nkúu d́óò kú dómè.

¹⁹ Kè Sammuyerii kóté kè ti Yiè nKuyie nní nhò bonè. Kù ò náá ntii náahti kó dimáá kòò náá mbenitibè timati í nduo ketenkè. ²⁰ Memme Isidayeribe kó ketenkè kemou, kétúóté Danni kó kutempè nkétuakenè Beerisebaa, kè bèe banté ke dò nSammuyeri mènke tú ti Yiè nKuyie mpānānāhti náahtò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nsòtè kémbenkú kumáá Sammuyeri Sídoó, kòo nnáá nku náahti.

4

¹ Memme kè Sammuyeri ntuonko Isidayeribe bemou ti Yiè nKuyie nnáá ntí.

Isidayeribe dootitòbè t̀uótémè ti Yiè nKuyie ntaummè t̀ou

Diye marí kè Isidayeribe dinté Fidisitèèbe mudoò kébáté Ebenni-Esee, kè Fidisitèèbe báté Afeki. ² Kè mudoò binté mediè nkè Fidisitèèbe auté Isidayeribe, kékúu benitibè sikoupsínàá (4000) de kó mudoò mièke. ³ Bèè yenté kè bèe coké kékonní bè do báté dè, kè Isidayeribe kó bekótibè dò: Ba nkpréi nte kè Fidisitèèbe ti auté miè mbotí? Tí kòtenè Sídoó kétúóténí ti Yiè nKuyie ntaummè t̀ou, kè dì mbo ti borè kè ti deeténè ti dootitòbè.

⁴ Kè bèè t̀ó nkè bèe t̀uóténí ti Yiè nKuyie ntaummè t̀ou, ti Yiè nKuyie Mpakedaa kari dè beínkèmbàribè bèdébè sàku. Kè Edii bí idé Ófinii nè Findee kè bè dè bo. ⁵ Bè t̀uòkenè dìl m̀nni ti Yiè nKuyie ntaummè t̀ou Isidayeribe kari, kè Isidayeribe iite kè ketenkèe sántè.

⁶ Kè Fidisitèèbe keè bè iitemè Isidayeribe kari ke dò: Ba nte kè bè iifí Ebedeebe kari?

Bè kèè dìl m̀nni ke dò ti Yiè nKuyie ntaummè t̀ou t̀uòkení be borè, ⁷ kè kuf̀swáá mpí nFidisitèèbe kè bè nnáá nke tú: Tí Yiè nKuyie nkuù t̀uòkení be kari, ti pákemu! Kù do í bè bonè, bàmbà nke t̀uòkení. ⁸ Dè ti dimu, we nyóó ti deeténè Kuyie nkperikù kùu do poté Esibiti kòbe tiyèiti tibotí tibotí dikpáá cuokè. ⁹ Fidisitèèbe yetenko kè ti bè bàao nè dikòm̀bùò, kè meè dake ti yóó náá

mbe kó tidaati nti kéndonnè bè do túmè ti kó tidaati. Íténè kè ti bè bàao nè muwērímú.

¹⁰ Merimme Fidisitēēbe nè Isidayeribe bè tamè betabè mudoò kè bèe na Isidayeribe, kè bèe coké kékūū mbe cēī, kè bèe bè auté mediè nkékuo benitibè sikaupísisitāati (30000), ¹¹ kétútóte ti Yiè nKuyie ntaummè tou. Edii bí idé Ōfinii nè Findee kè bèe kú.

Edii kumè

¹² Kè Bensamee naàmunkù kou mǎou kēri o yàati, kēpū nho yuu mutáá nkékoké kētuoke Sidoo de kó diyìè dimáà miēke. ¹³ Kè sǎ nké Edii kàri o kàri ìnkè kuce nùu ke paké ke yé o kǎmbùàti duòmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kpéi. Kè de kóo nitii náké tii bè tǔdkeni kè benitibè bēmǎou kuónko. ¹⁴ Kè Edii keè yedabùò nkébeke mùu dǎari, kè weè nitii cokóo mecāā nkóò náké dè dǎòmè. ¹⁵ Dè do sǎ nhEdii mǎke yebie nsipísiwei nè yèni ndi, bá ò ténke í wúo mbá sǎmpǎ. ¹⁶ Kè de kóo nitii ò náké ke dǎ: M boni mudoò borè nde yie nke cokéni. Kè Edii dǎ: N kóo dapáà ndè dǎnnime? ¹⁷ Kòò dǎ: Ti dootitabè ti bētumu ke ti auté, dēè né dǎke yóu dēè tu a bí idé Ōfinii nè Findee bè kumè, kè bè tǔtóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou.

¹⁸ Dè kóo nitii yu dii mǎnni ti Yiè nKuyie ntaummè tou kó diyètiri, ke sǎ nhEdii kàri o kàri ìnkè, kédonní diyányànni ti Yiè nKuyie ntaummè tou borè ke kēété o fǎnii kékú. Ò do kòtému mesàà nkéncēè. Ò do baké Isidayeribe ke dǎ yebie nsipísinnà ndi.

¹⁹ Edii cǎkù, o bire Findee pokù do púómmu ke duúnnè ò bo peitémè. Ò kèè dii mǎnni Fidisitēēbe tǔtótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou, kòo cǎkù nè o dǎu kè bè kú kè kuyonkuu ò auté kòo kúu képeité, ²⁰ kemmaunè mukúū, bèè ò teénnè kè bè dǎ: Bá nyìkù! A peité denitidabire nde. Ò í mbè tǎnné tìmatì. Ò keté ke í ndake be terè kpéi. ²¹ Kòò béi nke dǎ: Ti Yiè nKuyie nténke í bonè Isidayeribe, ké yú o bire ke dǎ Ikaòdi.

Dè kó diyètiri do tukúnè bè tǔtóté mēmme ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè o cǎkù Edii kó mukúū nnè o dǎu kǎmu. ²² Kòò béi nke dǎ: Isidayeribe pǎamu muwērímú ke yé be dootitabè tǔtótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou.

5

Fidisitēēbe kǎnnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou

¹ Kè Fidisitēēbe tǔtóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou Ebeni-Esee kékǎnnè Asidodi. ² Kè bii di tǎnnè be boò Dakǎò tou kǎnnè di také. ³ Kè dēè wenté kè Asidodi kabee ente kǎnsǎ nDakǎò do ke duú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìnkè kè bèe íi mbe boò kécǎnnè di do borè. ⁴ Di wentíri kè bè nsǎ nDakǎò tó do ke duú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìnkè, di yuu nè di nǎu kè dè bǎkè ke cóu de kó kudieku bǎri. ⁵ Dēè te nè yíenni kè de kó bebǎoyembè nè Asidodi ei kabee bèè taà de kó kudieku kè bè í nǎu ku bǎri.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbenke ku wērímú Asidodi kabee, ké bè poté fǎkúukúurè kè be kǎmbùàti do, bembè nè yehékè yèè bè tǎkénè ye kabee. ⁷ Bè yà dii mǎnni tii bè tǔdkeni, kékúú nke dǎ: Ti í dǎ ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tǔ nkú taummè tou mbo ti cie, kù ti potému, tǎnti nè ti boò Dakǎò.

⁸ Kè bèe yú Fidisitēēbe kpààtibè bēmǎou ké bè beke ke dǎ: Ti yóo yīme Kuyie nyIsidayeribe tǔ nkú taummè tou? Kè bè dǎ: Tǎnè di kékǎtenè Kati kó dihei.

Kè bèe di tò kékatenè Kati èi. ⁹ Bè di tùòkenko dii mǎnni Kati, kè ti Yiè nKuyie mpoté de kó dihei kòbe bemou, ibí nè bekótibè kè fǎkúúkúurèe bè pī nkè be kǎmbùàtìi do. ¹⁰ Kè bèe di tò késóonnè Ekinǎo. Ekinǎo kòbe di yà dii mǎnni kékúonko ke dà: Bè toní Kuyie nyIsidayeribe tū nkù taummè tou ke bo ti kuo timou.

¹¹ Kè múnkee yú Fidisitèèbe kpààtibè ké bè nàké ke dà: Kpènnèné Kuyie nyIsidayeribe tū nkù taummè tou, kè meè òke ti yóó kú timou ndi.

Kufōwáá nkuu do auté benitibè dihei mièke, ke yé ti Yiè nKuyie ndo bè potémè. ¹² Bèè kpaá ke í ku kè bèe muòke fǎkúúkúurè, kénkuonnè kuyonku, kè yedabùò ndèkù kèfínkè.

6

Fidisitèèbe kpènnémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou Isidayeribe cie

¹ Kè ti Yiè nKuyie ntaummè tou mbo Fidisitèèbe cie, ke dà betààbè bèyiekè.

² Kè Fidisitèèbe yú be kó bebóoyembè nè be pǎàbè ké bè beke ke dà: Ti yóó yīme be Yiè nKuyie ntaummè tou? Ti nákénè ti bo yīmè ké di kpènnè di yènni dè.

³ Kè bèe bè nàké ke dà: Kè di dó kékpènnè Kuyie nyIsidayeribe tū nkù taummè tou, di báá di kpènnè detetirè, di pǎ demarè Kuyie nyIsidayeribe tū nkù di yei nhútímù kpéí, de mǎnni ndi di yóó mietémè kébanté mùu do te kè Kuyie nni ndi puoti. ⁴ Kè Fidisitèèbe beke ke dà: Ba mbotí nku ti dò nképámè Kuyie nkéféóó?

Bebóoyembè nè bepǎàbè kè bè dà: Dí kù pǎ yesóowèrè kè yé mmǎnnè Fidisitèèbe kpààtibè mǎmè kè dí má mesóo nkè dè ndò nyiti kémbo dènnùmmù ke yé meyei mmemáá meè di tùòkení díndi nè di kó bekpààtibè. ⁵ Dóòné yenúútè yèè do di yiè ye kó mebenkùmè nè iti ìi do caàri di paa nyi kó mebenkùmè kébanté Kuyie nyIsidayeribe tū nkù deumè. Kè dè naati kuu yóu kù bo ndi dàarimè meyei nnè di bokè nè di èi. ⁶ Di báá kpénkùnne di to Esibiti kóo kpààti nè o kòbe bè do dàòmè, di yému kù do bè dàòmè kè bè yàa yóunè Isidayeribe kè bèe yè.

⁷ Dóòné tenaasántè pǎntè, kéyá inaani idéi ìi tò tibiiti, ìi mu nyi buuté kudóu, kè ìi dete tenaasántè, kè dí pítinnè i biiti tefçètè. ⁸ Kè di túóté be Yiè nKuyie ntaummè tou kéánnè tenaasántè mièke kéwáá nditou mari kéínnè képéénnè be Yiè nKuyie ntaummè tou, di yóó ánnè dii mièke di pǎ mèè sóo be Yiè nKuyie nke fǎó. Kè di dèè memme dí yóu kè tenaasántèe kété. ⁹ Kè di yà kè i kètè Isidayeribe cie kó kuce ke wetí Beti-Semesi dí banté ke dò nKuyie nkuu do di dàari de kó meyei. Kè i me nkètè kupíkù makù dí banté ke do nkuu í mè ndi dàò kè dè baa di tùòkenímu.

¹⁰ Kè bèe dàò bè bè nàké tì timou, kéwáá nyinaani idéi ìi tò tibiiti ké i buú nkudóu kè ìi dete tenaasántè, kè bèe pítinnè i biiti tefçètè, ¹¹ kétannè ditou mesóo nkò iti á di nè yesóowèrè, yèè benkú fǎkúúkúurè dèè do bè pī.

¹² Kè inààke pǎnkee kété Beti-Semesi kó kuce kèmmunti bá i í wékii i fǎnkúò bíké yoo kubakù yóo yóo kucǎnku kè Fidisitèèbe kpààtibè ntè tū nkétuòkenè Beti-Semesi temmǎnku. ¹³ Kè de kó dihei kòbe bo kubiriku ke kǎu be diiti, kéyá ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè diwèi bè pī mmediè. ¹⁴ Tenaasántè tùòkoo dii mǎnni Sosuwee paku kecómóó kupèrikù diekù makù také bèè dè bo kè bèe kéké tenaasántè kó ideí ke fié ti Yiè nKuyie nyinààke ìi do tè dèri kétuá.

¹⁵ Kè Defilibe cūu ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè ditou mesóo nneñti do á di kédóu ndemou kupèrikù ínkè. De kó diyie kè Beti-Semesi kòbee fié iwūó nKuyie nkétuá nkékúo itei, metaummè kpéí. ¹⁶ Fidisitèèbe kpààtibè dè yà dii mǎnni demou kékò nde kó diyie.

¹⁷ Nte bè do totí mèè botí Fidisitēēbe do pā yèè sɔwɔwèrè ti Yiè nKuyie nke bo fɔ́. Kè bèe duó nhAsid̄ari dimáá, Asikanɔ́ dimáá, Kati dimáá, Ekinɔ́ dimáá. ¹⁸ Kè bè má dè mesɔ́ nkè dè dō nyiti kè dè nsū ke mǎnnè Fidisitēēbe kpààtibè ekè mǎmè, yediyè iduotí fité yè nè yesám̄póyè, Fidisitēēbe kpààtibè benùmmù baké yè. De kó kupèrikù bè do Ìnné kùù ìnkè ti Yiè nKuyie ntaummè tou Sosuwee Beti-Semesi kou paku, kù kpáá ke homu nè yienni.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie mpoté Beti-Semesi kɔbe, kè benitibèe kú sipisiyiekè, bè wènté mèè kpéi nku taummè tou, kè besɔmbe yèmmèe caàrè Kuyie mbè poté mèè kpéi nkuyēīku diekù.

²⁰ Kè bè dō: Òmòù í yó nkpaá fòù, ti bo cuó nke kédéténè ti Yiè nKuyie nkùù nkpa meyei nku taummè tóu?

²¹ Kè bèe t̄ nkè bèe náké Kidiya-Yeadimmu ei kɔbe ke dō: Fidisitēēbe kpēnnénimu ti Yiè nKuyie ntaummè tou, kɔtenni ké di túóté kékònnè di cie.

7

Isidayeeribe do wètenimè Kuyie mborè kè kùu bè deetè

¹ Kè Kidiya-Yeadimmu kɔbee kɔte kétúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou kékònnè kètannè Abinnadabu ciētè ditári ìnkè kētāātè o bire Edeasaa kòo ntè bàa.

² Bè kpēnnè ti Yiè nKuyie ntaummè tou Kidiya-Yeadimmu kè dèe mǎnte mesàà nkémmòke yebie nsipisidè. Kè Isidayeeribe wète kékúónnè ti Yiè nKuyie nkè kù wammù. ³ Kè Sammuyeerii bè náké ke dō: Kè di mènke dó nè di yèmmè memòu ndi kéwètení ti Yiè nKuyie mborè, dooténko dibòò Asitaditee nè yeteyè yemòu kó kubotí, kétaunnè dimáá ti Yiè nKuyie nkémpí nkuù máà tómmù kè kù di deeténè Fidisitēēbe.

⁴ Kè Isidayeeribe útóo yebòkè yemòu Baadibe nè Asitaditeebe kéntū ti Yiè nKuyie mmáa. ⁵ De mǎnni kè Sammuyeerii dō, Isidayeeribe bémou tí mMisipaa, kòo bántè ti Yiè nKuyie mbe kpéi.

⁶ Kè Isidayeeribe tí Misipaa kéyènté menie nkécóúnko ti Yiè nKuyie nyiikè, kéboú dinùù kédáa mbe yei nke dō: Ti yeténèmu ti Yiè nKuyie. Deñde Misipaa Sammuyeerii bekénèmmè Isidayeeribe.

⁷ Kè Fidisitēēbee keè Isidayeeribe tímmè Misipaa, kébáátí yekpàatiyo yènnùmmù ke bo dokénè Isidayeeribe, kè bèe ti kèè kè kufɔwáá mbè pī. ⁸ Kè bèe náké Sammuyeerii ke dō: Báá ti bǎntóo bántè ti Yiè nKuyie nkè kù ti deeténè Fidisitēēbe.

⁹ Kè Sammuyeerii túóté dipedabii dii kpáá yáá nkè di fèúté ti Yiè nKuyie nkétuo, kè kù bántè Isidayeeribe kpéi nkè kùu cǔuté o báammu. ¹⁰ Sammuyeerii kpáá tuó nfeè pièfè kè Fidisitēēbe kèrini ke bo bè dokénè. Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè fetaafe mpéú mediè nkè kufɔwáá mpī Fidisitēēbe kè bèe coké, kè Isidayeeribe bè na. ¹¹ Kè bèe ité Misipaa kè bè bèti kétuòkenè Beti-Kaa kè bè kùu. ¹² Kè Sammuyeerii túóté ditári kéfii mMisipaa nè Senni de cuokè kè di yu ke dō: Meteèmmè-tári, kébéi nke dō: Ti Yiè nKuyie nti teennènni ke káá ndie nde.

¹³ Kè Fidisitēēbee yote Isidayeeribe, bè ténke í ndáátí kètanni be tenkè mieke, kè ti Yiè nKuyie nni mbenkú ku wèrimú Fidisitēēbe Sammuyeerii fòmmu mumòu mieke. ¹⁴ Kè Fidisitēēbee ténne Isidayeeribe be ekè bè do fèke ye, yèè soké Ekinɔ́ nè Kati de cuokè, kè Isidayeeribe wète kètieke be tenkè. Amòriibe nè Isidayeeribe kè bèe narike.

15 Kɛ Sammuyɛeri ntú Isidayɛeribe koo beénti o fõmmu mumou mieke. 16 Bá dii benni ke ní fité Beteedi nè Kidikaadi nè Misipaa kó yehékè kékèkéné Isidayɛeribe. 17 Kòò deè wèe kò nho cīètè Damaa kèmbekùnè Isidayɛeribe. Ò do de mmaá ti Yiè nKuyie ndiwūstõnni.

8

Isidayɛeribe bekémè okpààti

1-2 Sammuyɛeri kòtè dii m̀nni kètúóté o bí idé, o koo po Sowɛeri nè Abiya, kè bè kànnè Bɛerisebaa kè bè bo mbekùnè Isidayɛeribe. 3 Bè me nyí nt̀unne wenwe be cice o kó meborime kéndó idiítí ke còú ticuuti ke caari tibeénti. 4 Kè Isidayɛeribe kó bekótibèe tí nkékote kèyá Sammuyɛeri Damaa, 5 kòò náké ke dà: A kòtému, a bí me nyí tũ nha borime, á ti pĩ nhokpààti kòo nti bekùnè ibotí tɛi kperɛ dõmmè.

6 Dè í nnarike Sammuyɛeri bè ò bekémè okpààti, kòo ti beé ti Yiè nKuyie. 7 Kè kùu ò t̀ɛ́nné ke dà: Yie mbè da beke ti. Dè í tú f̄́ nwe bè yetemè, bè yete mí nwe, ke t̀ɛ́nké í dós nni mbè baké. 8 Nè m bè dènnemè Esibiti nè yíenní bè n yetírímu ke feu yebakè, bè n d̀òmmè bè me nda d̀òori. 9 Nè de kpéi nyie bè da beke ti, ke nè bè cau nweti weti kè bè náké okpààti wèe yó mbè baké ò yó mbè d̀òòrimè.

Bekpààtibè yó nd̀òòrimè

10 Kè Sammuyɛerii náké bèè ò beke okpààti ti Yiè nKuyie nhò náké ti ke dà: 11 Nte okpààti wèe yó ndi baké ò yó ndi d̀òòrimè: Ò bo t̀ánké di mieke bedapàmbè kè bè nniù o kpàrinaasɛ́, kèt̀ánké besàndèèbè bèè ní yó nni o kpàrinaasàntè ìkè. 12 Kòo baá mbetòbè benitibè tekoupiítè (1000), kèbaá mbetòbè benitibè sipísínùmmù, kè bè nhò kuuti ke kòú o diiti, koo maátí tikpàrinènti nè sinaasɛ́ kó tinènti. 13 Ò bo túóké di kó besapàmbè kè bè nhò d̀òòri tũdààrí, kòò beri, kòò pũú p̄́ɛ. 14 Weè ní yó nte di paa nsààrè nè f̄́nyí kó detie nsààrè nè odifíé kperɛ sààrè kénduò nde be mbehãpàmbè. 15 Kè di kòú tidiiti yoo di t̄́ú f̄́nyí kó yebe, wèe benné kédeite depíinnè kédúo nho kpààticīètè kó bekótibè nè o ãp̀òmbè. 16 Ò ní bo t̀ánké di t̄́ombè mieke benitidaabè nè benitipòbè nè di mieke yedakperè nè yesap̀unkperè kétaunnè di sãmmarímúbè kè bè mpĩ nho t̄́ommú. 17 Kàa wũs bo tepíítè wèe deite f̄́máà, ipe nè sibós demou. Nè díndi di mómmòmbè kè dí ntú o kó tidaati. 18 Dè m̀nni kè di kuõnnè ti Yiè nKuyie ndi t̄́áté wèe kpààti kpéi, nkù me mbáá di t̀ɛ́nné.

19 Kè Isidayɛeribe ye Sammuyɛeri bè náké ti ke dà: Ti baa d́omu okpààti. 20 Ti dós kéndõnnè ibotí tɛi nyi, kèmmàke okpààti kòo nti bekùnè kènni ti kó f̄́kpàrinaafe.

21 Kè Sammuyɛerii keè Isidayɛeribe náké ti timou kè ti beé nti Yiè nKuyie.

22 Kè kùu ò t̀ɛ́nné ke dà: Duò mbe bè da békú dè, pĩ mbe okpààti.

Dè kó difõnkúò kè Sammuyɛerii náké Isidayɛeribe ke dà: Bá wèe wèe kò nho cīètè.

9

Sauri wantimè o cice sãmmarímúbè

1-2 Oniti m̀ou wèe do bo Bensamee kó dihel ke tú Bensamee kó kuwu kou, kòo yetiri tu Afiya kòo peitè Bekoda, kòo peitè Sedo, kòo peitè Abiyɛedi, kòo peitè Kiisi, kòo mmàke o kperɛ kè bè ò dé, kòo peitè o bire kè dè yu ke dà: Sauri, kè dè

ntú odasáati, òmòu do í wenni Isidayeribe miεke ke tùàke Sauri, kòo mpēnkù benitibè bεmou meokùmè.

³ Diyie mari kè Kiisi sāmmarímúbèe feti kòo náké o bire Sauri ke dò: Túóté otānti òmáa kè dí kote kέwammù sāmmarímúbè. ⁴ Sauri nè o tōnti kè bèe kote kέketénè Efadaimmu tārè, kédeé kéta Sadisaa tempē mbè me nyí nyà mùmamù, kέpēté kéta Sadimmu kòku kémónté kéta Bensameε kòku bè me mbaa í nyà mùmamù. ⁵ Bè tùàke dii mōnni Sufu tempē nkè Saurii náké o tōnti ke dò: Ti kò nteçtētè n cice yàa bo ti mónté kέyè nsāmmarímúbè kpéi kényiékù tū kpéi.

⁶ Kòo tōnti ò tēnné ke dò: Dihèi dii mè mbo ti iikè Kuyie nkóo niti mōu weè kè bo, kòo yètiri fei, kòo béi nti tii doò, yóu kè tí kote kóò yà, kè dè yèmmè ò ti náké ti bo kote kèè bíékè muwammù. ⁷ Kè Sauri dò: Kè ti né kori ti bo ntò ba kóò pā? Nte pēté í kpaá ti yòrè miεke. Ti me nyí mōke detèrè marè ke bo ò pā. ⁸ Kòo tōnti ò tēnné ke dò: M mōkemu fedífè die nti bo fè nhò duó nkòò ti benke ti bo cuó nkè.

⁹⁻¹¹ Kè Saurii ò tēnné ke dò: Dè wenni, tí kote. Kè bèe kété kénkōri dihei Kuyie nkóo niti bo di, kéconè besapāmbè kè bè tati kukó mmudúò kè bèe bè beke ke dò: Oyuwúònti bo dienaà? (Dè mōnni Isidayeribe do ò nkè bè dó kέbeé ntimatì ti Yiè nKuyie mbè do ò yí: Ti kotenè oyuwúònti borè. Ti yu wè yíe nKuyie mpāa náañti náañtò, be do we ntú oyuwúònti.)

¹² Kè besapāmbèe bè náké ke dò: Ò bo ke tuàkùnimu, ò kòtenì ti cie nke yíe nke yé yíe ntumè diyie ndi benitibè òò fié di iwūò ditōnni ìnkè. Cārikenè mecāa. ¹³ Di yóò ò yāmu, di bo ntati dihei kòò mu nyí tùàke ditōnni bè yóò di dè. Òmòu í yóò di kòò mu nyí tùàkoo. Weè òò mō ti Yiè nKuyie nkó mesāa mbè kù fié ì wūò ìnkè kè benitibè né na kédì. Kotenè mie mbāmbà ndi yóò ò yāmu.

Sauri màànmè Sammuyeri

¹⁴ Kè bèe sòoté be ce, bè tatoo dii mōnni dihei ke sò nSammuyeri yènni ke kori ditōnni borè kè bè conè.

¹⁵ Ke me nsó ti Yiè nKuyie nwee náké Sammuyeri ke dò: ¹⁶ Dè naa bo nkáákè mie nkè n duó nkàa máánè oniti mōu Bensameε kó kuwuò kou, a ò pí ntikpāti kòo mbaké n kó benitibè Isidayeribe, kè bè deténè Fidisitēēbe, bè n kuònnèmu kè n yà be sémmè. ¹⁷ Sammuyeri yà dii mōnni Sauri kè ti Yiè nKuyie nhò náké ke dò: Nte oniti n wee da náa nwèè kpéi, weè yó mbaké n nitibè Isidayeribe.

¹⁸ Kè Saurii tóonko Sammuyeri borè dihei kó dibòri borè kóò beke ke dò: N da báammu n náké oyuwúònti borè? ¹⁹ Kè Sammuyerii ò tēnné ke dò: Míi tú a wanti wè ti kote ditōnni borè, yíe nti yóò wēnné kédimu, nanke dikūnwēni kè n da náké tii da tò, kàa kò. ²⁰ Sāmmarímúbè bèè feti kè dè mōke yíe nyewè yētāati, a bá nyiékù, bè bè yāmu. Dèmarè né bomu dèè pēté memme, Isidayeribe bùò fó nwe nè a cētè.

²¹ Kè Sauri dò: Mí nwèè tu Bensameε kó kuwuò kunaàmùnkù sámprókù kou, kè n cētè tu tesāmpótè. Dè yíme kàa n náánnè de kó tináañti?

²² Mēmme kè Sammuyerii túóté Sauri nè o kóo tōnti kè bèe ta kucadiitidieku, kòo bè kàanne yekotikārè nè betòbè ò yu bè sipisitāati. ²³ Kòo deè kénákè ocabénniwè ke dò: Túóténi kumaa n do da duó nkù kàa cánné. ²⁴ Kòo kote kétúóténi dikpèri nè kudiiku kéinné Sauri iikè, kè Sammuyerii náké Sauri ke

dà: Nte kumaa nti da sùó nkù yíe nkó diyìè kpéí, túóté ku kè dí cááké f́ nnè n yu bè.

Memme kè Saurii wënnènè Sammuyeri kè bèe di de yiè. ²⁵ Kè bèe deè kéíté ditànni borè kékonni dihei. Bè kàri dii mànni kudànkù, Sammuyeri nè Sauri kè bè nnáá.

Sammuyeri p̄m̄mè Sauri tikpàti

²⁶ Memme kè dèe wenté Sauri nè o kóo tǎnti kè bèe piké ente. Diyìè yènni dii mànni kè Sammuyeri yú Sauri kudànkù ìnkè ke dà: Kété! N dó ké da ciemmu.

Memme kè bèe nɛi kékété. ²⁷ Bè tùòke dii mànni dihei mànkù kè Sammuyeri náké Sauri ke dà: Duó nkàa kóo tǎntii niité.

Kòo tǎntii niité kè Sammuyeri dà: F́ nni nkpaá diè nkè n da tuo ti Yiè nKuyie nni n náké ti.

10

¹ Memme kè Sammuyeri túóté mekùd nnè tedéntè kécóu nSauri yuu kóo ǎri kébéi nke dà: Ti Yiè nKuyie nkuu da tǎáté yíe nkàa bo nkpaátiri ku nitibè ké bè deeténè be dootitòbè bèè bè fité. Nte dèè yóó benke ti Yiè nKuyie nda tǎátémè kàa bo nkpaátiri ku kàbe. ² A yóó ítóo yíe m borè, a bo mberiné Sedisaa kéconè benitibè bèdébè Dasèedi f́ti borè, Bensamee ei mànkù, kè bè da náké ke dà: Bè yàmu a cice sǎmmarímùbè a do waà mbè. A cice ténke í buò be kpeti ò né yìèkù f́ nwe ke mǎnté ò bo yímè ké da yà. ³ Kàa p̄ēté dende kétuòke bè tu dè Tabòtie borè, benitibè bètǎāti bo dè nda conè ke kǎri ti Yiè nKuyie nɛt̄tè Betèedi. Kòò mòu tǎ yebòbe yètǎāti, kòò dèri tǎ p̄ēbè bètǎāti, kòò tǎánwè tǎ menàà nnè kudòukù. ⁴ Kè bè da dǎu nke da p̄ p̄ēbè bèdébè a cǔuté. ⁵ Kàa dèe a p̄ēté Kibea Kuyie ntátè Fidisitèbe āp̄òmbè kǎri. Kàa tǎónnènko dii mànni dihei a bo conè Kuyie mp̄ānǎahti náambè mabè dit̄nni kè bè cutini dit̄nni bíéké, bèè ni kè bè bie ntikùtidùuti nè yebàrè ke eu sihéu nè it̄ari, kè mep̄āyèmmè bè bo kè bè diè nke au. ⁶ De mànni ti Yiè nKuyie nYáá mbo da ta kàa yèmmèe dontenè be kǔme kàa ceete ké bè naánnè. ⁷ Kè dende kó dimàà dǎd dii mànni á dǎò a wúó nti, ti Yiè nKuyie nda bommu. ⁸ A niité kékote Kídikaadi, n yóó t̄nnòomu kéfíe iwūó ti Yiè nKuyie nyii bo tuo nnè metaummè kpeyi, a nni mbaa yewe yèyiekè mieke, n yóó k̄toomu ke da náké a dǎ nkédǎò dè.

⁹ Sauri ité dii mànni Sammuyeri borè kè ti Yiè nKuyie nceete o yèmmè. Sammuyeri do náké t̄ii kó dimàà kè t̄ii dǎò de yiè. ¹⁰ Ò tùòke dii mànni Kibea, kè Kuyie mp̄ānǎahti náambè mabè péuu k̄tení kóò co, kè Kuyie nYáá nhò ta, kòò bè naánnè kéta Kuyie mp̄ānǎahti náammù. ¹¹ Bèè do ò yé nè dimànni kè bèe yà ò náammè Kuyie mp̄ānǎahti nè Kuyie mp̄ānǎahti náambè, kémbékù betòbè ke tú: Ǫnti tùòkeni K̄isi bire, Sauri múnke naámmu Kuyie mp̄ānǎahti náantòà? ¹² Kè de kó dihei kou mòu béi nke dà? Be kóo niùti né tú we? Deñde dinǎahántiri dii nyènnimè dii tú: Sauri múnke naámmu Kuyie mp̄ānǎahti náantòà?

¹³ Sauri yèmmè t̄ènnéni dii mànni kòò kote dit̄nni bo kè. ¹⁴ Kòò cice sǎmp̄òu ò beke ke dà: Di kòte ke f́ nnè a kóo tǎnti? Kè Sauri dà: Ti kòte sǎmmarímùbè wammù mmu, ke mǎnté ke yóu ke kòte Sammuyeri borè tip̄āti. ¹⁵ Kòò cice dà: N náké Sammuyeri di náké ti. ¹⁶ Kè Sauri dà: Ò ti náké ke tú bè yàmu sǎmmarímùbè.

Ò me nyí nhò náké t̄imatì t̄ii tukúnè tikpàti.

Sauri naámmè okpàti

¹⁷ Kê Sammuyeerii tí nyIsidayeeribe bemou Misipaa ti Yiè nKuyie mborè, ¹⁸ ké bè nàké ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie ntinti Isidayeeribe ti tū nkù béi nti: Ti Yiè nKuyie ntú kuù di dènne Esibiti ke di deeténè Esibiti kobe nè di dootitabè bèè do di fèũnko. ¹⁹ Yíe nkó diyie kè di kù yete kunku kuù di deeténè mēfēũtimè nè meyeñcaàrimè, ke yē n di pī nhokpààti! Kòtenní tũnké kētí ti Yiè nKuyie nyiikè di wuò ndòmmè nè di naàmùnti dòmmè.

²⁰ Memme kè Sammuyeerii tí nyIsidayeeribe be wuò ndòmmè kētāũ tété. Kè ti Yiè nKuyie ntāātē Bensamēe kó kuwu. ²¹ Kòo mbè yu be naàmùnti dòmmè kè ti Yiè nKuyie ntāātē Matidi kòku, kè bè mbè bàati oniti omáá omáá kè Kuyie n tāātē Sauri Kiisi bire. Kè bèè ò wammú kémónté. ²² Kè bèè yóu kēwēte kēbēke ti Yiè nKuyie nke dò: De kóo niti baa kòtenímu dienaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Nte we ke sori tinenti miēke.

²³ Kè bèè kote kóò tūóténi, kécónné benitibè cuokè, kòo mbè òkùnè bemou.

²⁴ Kè Sammuyeerii nàké benitibè ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie ntāātē wè, ò i mànnè òmòu Isidayeeribe miēke.

Bemou kè bèè pīéké ke dò: Okpààti mbo sáà. ²⁵ Kè Sammuyeerii né bè nàké bè dò nkéndòrimè okpààti, kè ti wàri dipátiri miēke, kédóu nti Yiè nKuyie nciētē miēke, kēdeē kécíe nyIsidayeeribe bemou kè bèè kũũ mbe cēl. ²⁶ Kè Sauri múnkēe kò nho ciētē Kibea ke neínè benitibè mómmòmbe ti Yiè nKuyie nkàáké bèè yèmmè. ²⁷ Nè memme kè itookperí yembè mbo bèè tu: Oniti yiè mbo yíme kè ti deeté? Bè do ò senkèrimu há bembè í nhò pā yepārè. Sauri me nyí mbéi ntimati.

11

Sauri namè Aməriibe

¹ Kè Naasi Amədiiibe kpààti kòtení kēpi Yabesi ei kobe ke bo bè dokénè Kadaadi tempē mmieke, kè Yabesi ei kobe ò nàké ke dò: Tí dàònè metaummè, ti yó nyíemmu a kpeti. ² Kè Naasi Aməriibe kpààti bè nàké ke dò: N yiemmu ke bo di dàònè metaummè, n né dò nkékpéké di nuò nyoyi nyi kéänné ifei Isidayeeribe bemou.

³ Kè Yabesi ei kó bekótibè dò: Tí pā yewe yēyiekè kè ti tō mbenitibè kè bèè ce nyIsidayeeribe tenkè kemou kè bè nàké. Kòo mòu í bo wèè bo ti teennè ti né da duú ntimáa.

⁴ Kè bèè tō nkè bèè kote Kibea Sauri ei kénáké benitibè tii tùàkení, kè bèè tiitè bemou yedabùò. ⁵ Ke sò nde mōnni Sauri kũntinni o nàake kupaku kēbeké mùu te kè benitibè bemou kuò, kè bèè ò nàké Yabesi kobe bè nàké ti. ⁶ Sauri ti kèè dii mōnni kè Kuyie nYaá nhò piè nkè dèe ò yonke mediè, ⁷ kòo pī nyinàake idéi kékua, kékéké, kédúu mbenitibè kè bèè cennè Isidayeeribe tenkè kemou, ke náa nkétú wèè bo yete ke í nneínè Sammuyeerii nè Sauri mudoò, bè yóò dàò miè mbotí nku o nàake.

Kè ti Yiè nKuyie ndonné be kōmbùstì kè bèè tíi nkéndò nhoniti òmáa. ⁸ Kè Saurii bè kaa mBeseki kè bè mbo sikoupikáùsitāati (30000), Sudaa kobe sikoupiáipísitāati (30000). ⁹ Kè bèè nàké bè tōnni bè ke dò: Kòtenè kénáké Yabesi kobe ke dò: Nanke diyie bo nyóò cónné yeyo kè di pétē medeetímè. Kè yetārèe kote kénáké Yabesi kobe kè diwèlì bè pī. ¹⁰ Kè bèè nàké Aməriibe ke dò: Nanke ti yóò di duómumu timáa kè dí ti dàònè di dómè.

¹¹ Kè dèe wenté kè Saurii toté Isidayeeribe yetīrè yetāati, kè bèè pike cute keta Aməriibe kari kè bè poté, kè diyie nyóò cónné yeyo kè bè bè auté, bèè yenté kè

bɛɛ cɛtɛ bɛmáá bɛmáá. ¹² Kɛ Isidayɛeribɛɛ náké Sammuyɛeri kɛ dɔ: Ɔmbɛ do tú: Sauri bá ntú ti kóo kpààti? Ti benkenɛ bɛ kɛ tí bɛ kùu.

¹³ Kɛ Saurii yete kɛ dɔ: Yíe nwe ti Yiè nKuyie ndɛɛtémè Isidayɛeribe, ti í yóo kuu òmòu.

¹⁴ Dɛ kó difɔnkúò kɛ Sammuyɛerii náké Isidayɛeribe kɛ dɔ: Tí kɛtenɛ Kidikaadi kédɔò kɛfíi nSauri kpàti.

¹⁵ Kɛ Isidayɛeribe bɛmòuu kɛte Kidikaadi ti Yiè nKuyie taummè tou borè kédɔò kékanne Sauri tikpàti kɛfíe iwūš ti Yiè nKuyie mmetaummè kpɛyi. Sauri nè Isidayɛeribe bɛmòu kɛ bɛ nyanku.

12

Sammuyɛeri caummè Isidayɛeribe

¹ Kɛ Sammuyɛerii náké Isidayɛeribe bɛmòu kɛ dɔ: N dàòmù di m beke ti kɛ di pɛ nhokpàati. ² Di mmònni wɛɛ yó ndi ni. Mí nkòtému kɛ n yùti pɛike, kɛ n kó bɛdapàmbɛ di bonɛ. N di niitɛ nè m bíkɛmbɛnti nti kɛ tùàkenni yíe. ³ N cómmú yíe ti Yiè nKuyie nyiikè nke nè okpàati kù tãátɛ wɛ ìikè, kɛ di m mɔkenɛ ti, dí ti náké. Kɛ ñ cɔutɛ òmòu nááfɛ yoo o sãmmarímú, kɛ n ciitɛ òmòu kɛ di o kpɛɛ, yoo n fɛũ nhòmòu, kɛ m mɛ ncɔutɛ òmòu kó idíítí nyi kòo kòóné, kɛ ñ dɛ dɔò m bo dɛ ndi yietí.

⁴ Kɛ Isidayɛeribɛɛ ò tɛ́íné kɛ dɔ: Ɔò, a í ciitɛ òmòu kɛ di o kpɛɛ, a mɛ nyí fɛũ nhòmòu, a í cɔutɛ òmòu kó ticuuti.

⁵ Kɛ Sammuyɛerii béi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nnè okpàati bɛ yàmù di í yàmɛ n kó mɛyɛi mmamɛ. Kɛ bɛ dɔ: Ɛɛ, kù yàmù.

⁶ Kɛ Sammuyɛerii yíe kɛbéi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nyàmù kunku kùu do tãátɛ Mòyiisi nè Anɔò kɛ bɛɛ denne di yɛmbɛ Esibiti. ⁷ Di mmònni tínnnɛnní ti Yiè nKuyie mborè kɛ n di benke kù di dɔò mɛè sàà ndíndi nè di yɛmbɛ. ⁸ Sakɔbu do kɛte Esibiti kɛ bɛ nɛũnkò di yɛmbɛ kɛ bɛɛ kuɔnnɛ ti Yiè nKuyie, kɛ kùu bɛ duɔnní Mòyiisi nè Anɔò, kɛ bɛɛ bɛ denne kɛ bɛ kɛtenɛ di mɛ mbo dii èi. ⁹ Kɛ dɛ mboni kɛ di yɛmbɛ yɛ nti Yiè nKuyie, nè dɛ kpɛí nkɛ ti Yiè nKuyie nduú nkɛ Sisedaa Asɔò Fidisitɛ́ɛbe kóo āāp̀ǹk̀ótí nè Mɔabu kóo kpàati kɛ bɛɛ bɛ kpàanne kɛ bɛ na. ¹⁰ Kɛ di yɛmbɛ tó kuɔnnɛ ti Yiè nKuyie nkɛbéi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie, ti cààrɛmu, ti da yóu mɛè kpɛí nke tũ nyɛbokè Baadibɛ nè Asitaditeebɛ, ti dɛɛtɛnɛ ti dootitòbɛ kɛ tí mpɛ nha tòmú. ¹¹ Mɛmmɛ kɛ ti Yiè nKuyie nduanní Sedešš nè Edanni nè Sefuteɛ nè mí nSammuyɛeri, kɛ tí di dɛɛtɛnɛ di dootitòbɛ bɛè do di fitɛ, kɛ di na kɛ bonɛ diwɛl di nheɪ miɛke. ¹² Di yà dii mɔnni Naasi, Amòriibe kpàati kòò kɛríní kɛ bo di dòkɛnɛ kɛ dɔ di dɔ okpàati kɛ yɛ nti Yiè nKuyie ntumɛ di kóo kpàati. ¹³ Di mmònni ntenɛ okpàati di tãátɛ wɛ, díi yɛ ndi ò dɔ kɛ ti Yiè nKuyie mɛɛ nwɛ ndi duó. ¹⁴ Kɛ di dé ti Yiè nKuyie nke pɛ nku tòmú, kɛ yíe nku kpɛti, kɛ í yete timati, mɛmmɛ díndi nè di kóo kpàati di bo ntaunɛmɛ ti Yiè nKuyie. ¹⁵ Kɛ di mɛ nyí yie nku kpɛti kɛ di yete ku kuó, kù bo di benke ku wɛrímú kù do mù benke mɛè botí di yɛmbɛ. ¹⁶ Nkpáánɛ diɛ nkɛyá tidietí ti Yiè nKuyie nyóò dɔò ti. ¹⁷ Dɛ í dò ndididèi ndi ti bomáà? N yó mbáámmu ti Yiè nKuyie nkɛ fetaaɛɛ kpɛri kɛni, kɛ dí bantɛ di càkɛmɛ mediè, di yɛmmɛ di dɔ okpàati.

¹⁸ Kɛ Sammuyɛeri mbáá nti Yiè nKuyie nkɛ fetaaɛɛ kpɛri kɛni dɛ kó diyie, kɛ Isidayɛeribɛɛ yote ti Yiè nKuyie nnè Sammuyɛeri. ¹⁹ Kɛ bɛɛ náké Sammuyɛeri kɛ dɔ: Bántɛ a Yiè nKuyie nha tũ nkù ti kpɛí nkɛ ti báá kù, kɛ yɛ ti yei nyí sénnímɛ, kɛ ti wɛtɛ kɛ yíe kɛ cààrɛ kɛ yɛ nti dɔ okpàati. ²⁰ Kɛ Sammuyɛerii bɛ náké kɛ dɔ:

Di càarèmu yie mēdiē, di ténke né báa yie nkébutinné ti Yiē nKuyie, mpfinnē ku tōmmú nē di yēmmē memōu. ²¹ Di yóo kù butinné kēntū nyebokē nye yēē í yóo na ke di teennē yoo yē di deetē, yē tu detetirē nde. ²² Ti Yiē nKuyie ntu Kuyie nku, kù í yóo di yóo ke yē kuù dómē ke di dōō ku kabē. ²³ Mí mmómму nyí yóo yie nkéyeténē ti Yiē nKuyie nkéyóu m bo nsokémē ke di benkú ku ce sààkù. ²⁴ Dí ndé ti Yiē nKuyie kēmpī nku tōmmú mesàà nnē di yēmmē memōu, di yàmēmu kù dōō tì dieti di cuokē. ²⁵ Kē di me ndōōri meyei ndi bo kú dīndi nē di kóo kpààti.

13

Bē dómē kédokénē Fidisitēēbe kē Sauri yeténē Kuyie

¹ Sauri do yóo di tikpàti ke mæke yebie... * kēdi tikpàti kēmbakē Isidayeeribe ke dō yebie nyédēē, ² kētāātē Isidayeeribe cuokē behāāpōmbē sikōupisītāati (3000), kē sikōupisídē (2000) nhō bonē Mikimasi Betēēdi tāri ĩnkē, kē tekōupítē (1000) tetē mbonē o bire Sonnatāā Kibea Bensamēē kó kutempē mmieke. Kē Saurii kpēnnē Isidayeeribe tobē bá wē o cītē.

³⁻⁴ Diyie mari kē Sonnatāā do mudoō Fidisitēēbe kóo kumāndāā wēē bo Kibea kóo kù. Kē Fidisitēēbe ti kēē kē be mieke ncóu nylsidayeeribe kē Saurii kōnnē ditātēheū ke dō Isidayeeribe bēmōu ti kēē. Kē bēē keē Sauri kōmē Fidisitēēbe kóo kumāndāā. Kē behāāpōmbē bēmōu tīi nSauri borē Kidikaadi. ⁵ Kē Fidisitēēbe múnkeē bááti ke bo dokénē Isidayeeribe, kēmmokē sikpārinasēī sikōupisītāati (3000) nē sisēī sikōupisikuō (6000) nē si dēēbē, kē behāāpōmbē nsū ke mǎnnē dāmēēri kó mubirímú, kēbátē Mikimasi Beti-Afenni diyie yie kēē bíékē. ⁶ Isidayeeribe yà dii mōnni dē bē pakémēmu kēncokù ke taā titādēnti nē yēfōtē mieke nē yepērē fiē nnē yebēmbiē nkó ifāti ke yē bē do bē ēūtēmē. ⁷ Kē bēmabē sei Suditēē ke bo sōri Kadi nē Kadaadi be kó kutempē mmieke.

Kē Sauri baā bo Kidikaadi kōo āāpōmbē bēmōu kpeutí nē kufōwaā. ⁸ Kē bē mbaa Sammuyeerii ke dō yewe yēyiekē, kōō bē bennē dii mōnni ndó kēpētē, kōo mu nyi tūōkení Kidikaadi, kē tihāāpōnti ketē kēncíeri ke yóu Sauri. ⁹ Kē Sauri dō: Tōnēni iwūš kē n fiē Kuyie nkétuō nkéfiēnē metaummē kpeyi. Mēmme ò ò fiēmē Kuyie. ¹⁰ Ò tūō ndii mōnni de kó iwūš kēdeē kē Sammuyeerii tuōkení kē Saurii yēnni kóo co ke bo ò dōu. ¹¹ Kē Sammuyeerii ò beke ke dō: A dōō ba? Kē Sauri dō: N yà Isidayeeribe n yóumē mme ke ciēri, a mómму nha me nyí tūōkení a m bennē dii mōnni, kē Fidisitēēbe tikú Mikimasi. ¹² Kē n yīkù Fidisitēēbe yàā bo kōtenimē kē ti do Kidikaadi bá ti mu nyi beē ti Yiē nKuyie, deē te kē n yóu ke fiē m mómму nKuyie nyiwūš ke tūō. ¹³ Kē Sammuyeerii ò náké ke dō: A dōō deyeinkpēē nde bá a í pí nti Yiē nKuyie nda náké dii nūu, kàa do tūnne ti Yiē nKuyie nda náké dii nūu, a cītē teē na ntú tekpàātīcītē sàā Isidayeeribe cuokē. ¹⁴ Di mmōnni a kpàti ténke í yóo mōnte, ti Yiē nKuyie ntāātēmu ku yēmmē kóo niti kōō bo ntú ku niti bē kóo kpààti a í tūnne mēē kpéi nti Yiē nKuyie nda náké ti.

¹⁵ Kē Sammuyeerii itē Kidikaadi kēkōte Kibea Bensamēē kó kutempē. Kē Saurii kaā mbenitibē ò kpaānē bē kē bē mbo sikōusikuō (600) ke bo kōte kēmáútēnē be dootitabē Kibea Bensamēē tempē mmieke. ¹⁶ Sauri nē o bire

* **13:1** yebie...: Bē wāri Sammuyeerii kó dipátiri kē wēē di cēī, kōō nyóo di cēī nke sá nSauri bie nkó fewarifē útēmu, ò yí nna ke bantē mesàà nke né yóu kēsoo nde kó mefiē.

Sonnatāā nè benitibè bèè do ò kpaánè kè bè mbo Kibea Bensamεε tempē nkè Fidisitēēbe bàtè ke bo Mikimasi. ¹⁷ Kè Fidisitēēbe kó behāāpòmbèe toté yetīrè yētāātì kè diketirì kété kénwetì Ɔfidaa Suadi eì bíékè. ¹⁸ Kè didéeri wetinné Beti-Ono kè ditāānni mbo ditāri ĩnkè ke wetì be tenkè mǎnku bè tu dè Yekoute kó kubiriku dikpāā bíékè.

¹⁹ Bemáábè do í bo Isidayeeribe eì dimou miεke ke yé Fidisitēēbe do yetemè ke dā: Di báá yie nkè Isidayeeribe mmáátí yese nè yekpāā. ²⁰ Kè Isidayeeribe nkōrì Fidisitēēbe borè nde ke netírì be naakā nè be tūkusi nè be pēé. ²¹ Kè bè níi ndò nkéyietì idíití mai ke né na kéneté be tōnnenti: Yenaakā nè sipéé nè sitūkusi nè sikāū. ²² Mudoò kó diyiè kè bèe mónté tikpārinenti, Sauri nè Sonnatāā kè bèe nkpaá mǎke yese nè yekpāā.

²³ Kè Fidisitēēbe kó dihāāpòntīnni marì kote kébáté Mikimasi tāri.

14

Sonnatāā namè Fidisitēēbe

¹ Diyiè marì kè Sonnatāā náké o kóo tǎnti wèè tǎo k pārinenti ke dā: Kōtení kè tí kote Fidisitēēbe kó behāāpòmbè karì dīl mè mbo cie ndi borè.

Ò me nyí nnáké o cice Sauri. ² Dè do sǎ nSauri bo Kibea nwe ke kari mutie bè tú mu kédénadiè mùu bo Mikinoo mu yuu nè behāāpòmbè sikousikuò (600). ³ Kè Aiya Aitubu bire, Ikabodi tebite, Edii Kuyie nkuó niùtì wèè do bo Sidoo o bire Findee kó debire deè do bo ke tǎo ikuó nenti. Isidayeeribe do í yé Sonnatāā kōte kè.

⁴ Kè Sonnatāā ndó képi Fidisitēēbe, kékété yetārè mayè cuokè, kè òmarì yetīrì tu Boseε, kè diterì kperi tú Sendee. ⁵ Kè òmarì bo kubakù cǎnku ke wetì Mikimasi kè diterì bo kuyóu ke wetì Kebaa. ⁶ Kè Sonnatāā náké o kóo tǎnti ke dā: Tí kote Fidisitēēbe itayéi yembè borè káyà ti Yiè nKuyie mbo bè nti duó, kù í yīékú demarè, kè kù dǎ tì bè na, ti yóó bè namu bá ti í mè nsúmè. ⁷ Kòo kóo tǎnti ò tēnnè ke dā: Dǎo a yémmè da pā tì, m bo a fǎnkúò ndi, n da tūmmu. ⁸ Kè Sonnatāā ò náké ke dā: Tí yóó kōtemu kè bè benke timáá. ⁹ Kè bè ti náké ke tú: Ncómúnè, kè ti di sǎnkóol! Tí ncómmú. ¹⁰ Kè bè me nyí: Dekenèni! Tí dekoó, deè yóó benke ti Yiè nKuyie mbè nti duómmè.

¹¹ Kè bèe kote kébenke bemáá Fidisitēēbe kè bè dā: Ntenè Ebedeebe ke yièni yefǎtè miεke bè do sǎri dè. ¹² Kè bèe yú Sonnatāā nè o kóo tǎnti kè bè náké ke dā: Dekenni kè tí di benke.

Kè Sonnatāā náké o kóo tǎnti ke dā: A ntū n fǎnkúò kè tí deke, ti Yiè nKuyie mbè duómmu Isidayeeribe.

¹³ Kè Sonnatāā ndeètò ke ĩkú nè o naàcèi nè o nǎu, kòo kóo tǎnti ò tū, kè Sonnatāā mbè puoti kè bè duó, kòo kóo tǎnti bè dèu. ¹⁴ Sonnatāā nè o kóo tǎnti kè bèe kuó benitibè sipísidè tepēkpèntè sǎmpótè miεke. ¹⁵ Kè kufōwáá mpī nFidisitēēbe bemou nè behāāpòmbè bèe kpaá dikarì nè bèe kōte dikpānni, kè ketenkè nhau kè dèe kpeí benitibè mediè nkè be kǎnti nhau.

¹⁶ Sauri kó behāāpòmbè bèe paké kè bè mbo Kibea kéwénté káyà Fidisitēēbe ciétémè tipīiti timou. ¹⁷ Kè Saurii náké behāāpòmbè ke dā: Kaannè benitibè káyà bèe kpa ti cuokè.

Kè bèe kaa nkémónté Sonnatāā nè o kóo tǎnti. ¹⁸ Kè Saurii náké ikuó niùtì Aiya ke dā: Tǎni ti Yiè nKuyie ntaummè tǎu.

Dè do sǎ ti Yiè nKuyie ntaummè tǎu bo Isidayeeribe kari ndi.

¹⁹ Kè Saurii nkpaá ke náánnè ikuó nùtì, kè kutoweku dake déúku Fidisitèèbe kari, kè Sauri náké Aiyaa ke dò: Báá benné kébeé ntìmatì ti Yiè nKuyie.

²⁰ Kòò tíi nho ãpàmbè kè bèe kote mudoo kénsó mbè dootitòbè kpà mbemáá ke ànti kè kunòroo dáátí mediè. ²¹ Isidayeeribe bèè do wènnénè Fidisitèèbe kénkòri dikpànni, kè bèe kónté kéwènnénè Sauri nè Sonnatāa be tīnni.

²² Isidayeeribe sòmbè bèè do sori Efadaimmu tārì ìnkè kè bèe keè Fidisitèèbe cokémè kéiténì ké bè bèti kékua. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nduo nkè Isidayeeribe bè na de kò diyie ké mbè bèti késénténè Beti-Afenni.

Isidayeeribe deestémè Sonnatāa

²⁴ De kó diyie kè Isidayeeribe fèútè mediè nke yé Sauri do béimmè ke dò: Wèè bo déuté dèmarè kè diyie mu nyi ta, kòò mu nyi na o dootitòbè ke pèite, de yie mbo yà! Nè de kpéi nhòmòu í ndi dèmarè de yie. ²⁵ Kè bèe tuòke dikpáa mari kè mcekùò mpiélékè ke counè ketenkè. ²⁶ Kè behāpàmbèe ta de kò dikpáa kèyá mcekùò nhòmòu me nyi ndáátí kékáákè ke yé bè démè Sauri béi ndii nùu. ²⁷ Sonnatāa me nyi nyé ke dò nho cice béi ndinùu mari kèyá ticièti, kékūū kupàati yómme kédéuté kòò ìkèe wenke. ²⁸ Kè kuhāpànkù makūu ò náké ke dò: A cice béi nke tú kè wèè di dèmarè yie nhò bo yà. Dèe te kè muwèrimú dōnté benitibè.

²⁹ Kè Sonnatāa dò: N cice kóonnè benitibè mbe, wénté ndéútémè mcekùò nkè n yikè wenke, ³⁰ kéndò nkè benitibè né do ndi bè éi dè bè na nnamu be dootitòbè kè dè pèèté dè mè ndòmmè.

³¹ De kó diyie kè Isidayeeribe mbeti Fidisitèèbe ke kòu, ké bè bèti Mikimasi kètuokenè Ayanò kéou mediè nkécīrime. ³² Kè bèe pīmmú bè na bè kó ipe nè be nààke, ké nyi feu ke cáá ndende meyi ncòú dè. ³³ Kè bèe náké Sauri ke dò: Isidayeeribe dò meyi mme ke feu iwūò ke cáá mbè ì fié dè, meyi ncòú dè, kè Saurii kúonko ke dò: Di cààrèmu! Biennèni ditāri mari die. ³⁴ Kè bèe kote kénáké benitibè ke dò: Bá wè wèe tóni o nààfè yoo o pièfè deborè kékua kékáákè, kè di bá nyi cáá nyi yī ncòú dè kéyeténè ti Yiè nKuyie.

De kó kuyuoku kè bá wèe tóni o òfè ké fè fèútè deborè. ³⁵ Memme Sauri maámè ti Yiè nKuyie ndiwūòtānni ketiri kébéi nke dò: ³⁶ Ti sòoté ke nyènkè kémpuò Fidisitèèbe kè bè kùu páúí kéheí be kpere, bá ti báá súò nhòmòu. Kè tihāpànti dò: Dòò a dómè.

Kè ikuó nùtì dò: Ti keténè kébeé ti Yiè nKuyie.

³⁷ Kè Saurii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nti kote kédokénè Fidisitèèbaa? A bo duó nkè ti bè naà?

Ti Yiè nKuyie me nyi nhò tènnè timati de yie. ³⁸ Kè Saurii tíi nyIsidayeeribe kó bekótibè ke dò: Wénténè kèyá meyi mmèè dòò yie. ³⁹ Ti Yiè nKuyie mbomu ke deeri Isidayeeribe, m béi nti yóò dòòmu. Wèè te de kó meyi nhò yóò kúmu bá ké m bire Sonnatāa nwe.

Ditīnni mieke òmòu í nhò tènnè timati. ⁴⁰ Kè Saurii náké Isidayeeribe ke dò: Di cómmú kupíkù kumáá, mí nnè m bire Sonnatāa kè ti cómmú kutekù. Kè ditīnni náké Sauri ke dò: Dòò a dómè.

⁴¹ Kè Sauri dò: N Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù dè dòmmè kàa í n tènnè yie ntìmatì? Kè mecaarimè bo mí n nè m bire Sonnatāa tū ìnkè yoo a nitibè Isidayeeribe ìnkè, kè ti bo nyipāādífti ìi benke.

Memme kè bèè bo nyipāādífti kè ìi benke Sauri nè Sonnatāa. Kè behāpàmbèe yè. ⁴² Kè Sauri dò: Tāūnè tété mí nnè m bire Sonnatāa ti ìnkè, kè bèe tāū kòò do Sonnatāa ìnkè. ⁴³ De mōnni kè Sauri dò: N náké a dòò mù.

Kè Sonnatāā dā: N kááké m pààti yómme mme mecekùd nke dèuté. N yiemmu ke bo kú. ⁴⁴ Kè Saurii béi nke dā: Kuyie nni mpoté kè nsá kè Sonnatāā í ku.

⁴⁵ Kè tihāāpònti dā: Sonnatāā báá kú, weè te kè Isidayeribe auté be dootitòbè. Ti Yiè nKuyie mbomu! Dende báá dā, ti báá yie nkòo yùrikù bá kùmáá do ketenkè. Nè Kuyie nkó meteèmmè mme ò pīrmè mutòmmú yíe.

Menme kè tihāāpòntii deeté Sonnatāā bá ò í nku de kó mukūū. ⁴⁶ Menme kè Saurii yóu Fidisitēēbe mubetimù kè bèe kūū mbe cēí.

Bè nàké ti Sauri kpàti ìnkè

⁴⁷ Sauri naá ndii mōnni Isidayeribe kóo kpàati kè pànkèe dokénè ò dootitòbè bèè ò fité: Mōabiibe nè Amōdiibe nè Edomiiibe nè Tisoba kó dikpàatiyuu nè Fidisitēēbe. Kòò cuò nkèè bíékè wée na. ⁴⁸ Weè do dokénè dikōmbùd Amadesiibe bembè bèè do fekù Isidayeribe kperè kòò bè na, kédèeté Isidayeribe.

⁴⁹ Sauri kó ibi do tú Sonnatāā nè Isefii nè Madikisina nè inipobí idèl, kè deketirè ntú Medabu kè dedérè tu Mikaadi. ⁵⁰ Kòò pokù yètiri tu Ainōammu, Aimasí birè. Wèè baké behāāpòmbè kòò yètiri ntú Abunee, kòò cice kperi tú Nee, Sauri tebite kó debire. ⁵¹ Kiisi Sauri cice nè Nee nè Abunee cice, be cice do tú Abiyedi.

⁵² Sauri kpàti timòu mièke ò do dokùnè Fidisitēēbe mbe kè dè tōnni, kòò yà oniti wèè mòke dikōmbùd yoo ò kperni wèè ò pī ntihāāpònti.

15

Sauri yetemè Kuyie nkpeti

¹ Kè Sammuyerii nàké Sauri ke dā: Ti Yiè nKuyie ndo tōnni mí nwe kè n da pī ntipàti kàa bo mbaké Isidayeribe, kènté kù yè n da nàké ti: ² Ti Yiè nKuyie Mpakedaa tu kù yóo potému Amadesiibe kéfóó mbè do dintémè Isidayeribe bè yènni dii mōnni Esibiti kè bè poté. ³ Kòte kè bè dokénè kè bè kùò bemou páá! A báá kuò nhòmòu mesémmè, á kuò dèè kó dimàà wéi, benitidaabè nè benitipòbè, ibi nè ibibénni, inàake nè ipe nè yòyòbè nè sāmmarímúbè.

⁴ Kè Saurii tíi mbehāāpòmbè Tedaammu, kè bè kaa nkè bè mbo sikōupíkòupísidé (200000). Sudaá kòbe tekōupípiíté (10000). ⁵ Kè bèe tuoke Amadesiibe ei ke déké kénhoke kudúókù ⁶ Kè Saurii nàké Keniibe ke dā: Yènnè Amadesiibe cuokè kédété. N yí dō kè di wènné kunasāá ke yé di do dōmmè Isidayeribe mesàà mbè yènni dii mōnni Esibiti. Menme kè Keniibe ye Amadesiibe cuokè. ⁷ Kè Saurii poté Amadesiibe, kètúóté Afidaa kètúokenè Suudi Esibiti tenké diyie yièni kèè bíékè, ⁸ kékua benitibè bemou késús mbè kóo kpàati Akaki kóò pī nhofòuwè. ⁹ Sauri nè ò āāpòmbè kè bèe yóu Akaki nè iwūō ì kó dimàà tu isàayi: Inàake nè ipe. Iwūō ì kó dimàà cénke tu isàayi, kékua dèè tu desintékpere, dèè í dō nkédòñè mùmamù.

¹⁰ Menme kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sammuyeri ke dā: ¹¹ N dèmmumu dè yīmè kè n tāté Sauri kòò bo ntú Isidayeribe kóo kpàati. Nte we ke m bùtinné, ò í yie nke tūnne nh ò nàké ti.

Kè Sammuyeri yèmmèe caarè kòo nyie nke kuōnnè ti Yiè nKuyie.

¹² Kè dèe wenté dikūnweñni sèl kòo kote ke bo yà Sauri, kè bèè ò nàké ke dā: Sauri kòte Kadimeedi ke bo maá dicōncōnni kéndennini ò namè Amadesiibe, ke dèè ke pēēté ke kòte Kidikaadi. ¹³ Kè Sammuyeri ntúokoo Sauri borè, kòò ò nàké ke dā: Ti Yiè nKuyie nda dāò mesàà, n dōmmu kù n nàké ti timòu. ¹⁴ Kè

Sammuyɛerii ò beke ke dò: M me n yo yèè pedabùò nnè inààke kpɛye, yè bonni de? ¹⁵ Kè Saurii ò tɛ́nné ke dò: Tihā̀p̀ònti tii soó nhAmadesiibe wũs sà̀ayi ke ì tóni, ke ti bo fié ti Yiè nKuyie nha tũ nkù. Desənnè kó dimàà ti dè kùòmú páíí. ¹⁶ Kè Sammuyɛeri dò: Dè sà̀nnèmu mɛmmɛ. N yóò da náké ti Yiè nKuyie nni nnáké tinti keyènkè. Kè Sauri dò: Bèi.

¹⁷ Kè Sammuyɛeri dò: A do cɛ̀è ndii m̀ðnni amáà kè ti Yiè nKuyie nkuù da tãáté, di mm̀ðnni kàa baké Isidayɛeribe. ¹⁸ Kuù da t̄ nke tú: A kòte kédokénè Amadesiibe dè kó benitiyɛibe, kè bè kuò páíí ke báá súò ndɛmarè. ¹⁹ Dè yĩme kàa í yie nkù da náké tì, ke éi be kpɛɛ ke d̀òò kù í d̀ó dè? ²⁰ Kè Sauri dò: N yiem̀m̀mu kù n náké tì ke kùò Amadesiibe bɛm̀ou, ke súò mbɛ kóo kpààti Akaki máà ndi koò tóni die. ²¹ Kè n kó behā̀p̀òmbè soó nyiwũs sà̀ayi ke ì tóni die nKidikaadi kè ti bo ì fié ti Yiè nKuyie nha tũ nkù.

²² Kè Sammuyɛerii ò tɛ́nné ke dò: Ti Yiè nKuyie ndó di bo nkù feumè mme iwũs ke p̄ɛ̀tè di bo nyiémmè ku náahtàà? Kàa yie nti Yiè nKuyie mbéi nti deè kù naati ke p̄ɛ̀tè a bo kù fiémè iwũs mekùò nkɛyí. ²³ A bo yetemè ti Yiè nKuyie nkpeti dè í cáánnè a bo p̄áámè, itookperí me nyí cáánnè a bo fiémè yebòkè. A mè nyetemè ti Yiè nKuyie nkpeti, kù múnke da yetemu yie. A ténke í yó ntú ku n̄ibè kóo kpààti. ²⁴ Kè Saurii kuónko ke dò: N cààrèmu! N yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti ke yete a kó itié. N yòte tihā̀p̀ònti nti ke d̀òò tì yè mmù. ²⁵ Di mm̀ðnni n da báammú! N cààrèmu, n̄c̄é n yei, nkéw̄ɛtení kè ti kòte kè m bántè ti Yiè nKuyie. ²⁶ Kè Sammuyɛeri dò: Mí nnè f̄́ nti báá n̄é, a yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti kè kù me nda yete, a ténke í yó ntú Isidayɛeribe kóo kpààti.

²⁷ Kè Sammuyɛerii búttíné ke bo íté, kè Saurii pí nho yaàbòri kè dii k̄tè. ²⁸ Kè Sammuyɛerii ò náké ke dò: Ti Yiè nKuyie mmúnke k̄tèmu a kpàti yie ny-Isidayɛeribe cuokè, ke ti duò nhotòu m̀ou wèè wenni ke da p̄ɛ̀tè. ²⁹ Isidayɛeribe kó muw̄érímú tú ti Yiè nKuyie nku, kù í sou nkù í tú oniti ke bo béi nkéw̄ɛte k̄c̄eete. ³⁰ Kè Saurii yíe k̄béi nke dò: N cààrèmu, a n c̄é nké n déúkunnè beh̄eik̄n̄kótibè nè Isidayɛeribe bɛm̀ou ìikè k̄éw̄ɛtení kè m bántè ti Yiè nKuyie.

³¹ Kè Sammuyɛerii w̄ɛtení kóò t̄nnè kè bèe kòte kè Saurii bántè ti Yiè nKuyie.

³² Kè Sammuyɛeri dò: Tóni die nhAkaki Amadesiibe kpààti n yìikè. Kè Akaki nkéríní kòo yèmmè naati, nè o yèmmè mieke kòò tu mukũú nkó kunóú d̄tèmu di mm̀ðnni. ³³ Kè Sammuyɛeri né ò náké ke dò:

A siè dii te kè tibýòti pàà ti bí,

a kóo ȳò múnke yóò p̄áamu o birɛ.

Deñde Sammuyɛeri ò kùòmè Kidikaadi ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìikè.

³⁴ De kó dif̄nkùò kè Sammuyɛerii kò nDamaa, kè Saurii kò nKíbea. ³⁵ Kè Sammuyɛeri yèmmè caàrè medié nSauri kpéi nkòò yàa kúnè ò ténke í ò yà. Kè ti Yiè nKuyie nyèmmè múnke caàrè kù tãáté mèè kpéi Sauri kòò bo ntú Isidayɛeribe kpààti.

16

Bè p̄ĩmmè Dafiti tikpàti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sammuyɛeri ke dò: Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nkuðmmè Sauri kpéi? Nh ò dootóomu, ò ténke í yó ntú Isidayɛeribe kpààti, ité k̄tútóté a naayènni, kè di cṹ mekùò nkékòte Seseɛ cie Betideemmu. O bí mieke nke n tãátémè okpààti n yèmmè kou. ² Kè Sammuyɛeri dò: Yé mbo yĩmè? Kè

n kòte Sauri yóo keemu ké n kuò. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Íté kén̄to fɛnàáfè, kàa tũ̀ðkoo a dò: N kòten̄i ke bo féúté feòfè nfe ti Yiè nKuyie. ³ A yú Seseè kòò nda neinè, m̄i yóo da benke a dò nkédòòmè, kàa p̄i n da benke wè tikpàti.

⁴ Kè Sammuyɛerii dòò ti Yiè nKuyie nhò nàké ti kékote Betideemmu, kètuokoo kè dihei kó bekótibèè ò yà, kè dèe bè di kè be kònti nhau, kè bèe koteni kòò co ke dò: Kusààkù bakaà? ⁵ Kòo bè t̄n̄nè ke dò: N kòten̄i ke bo féúté feòfè nfe ti Yiè nKuyie. Wénkũnne dimàà kè ti nei kéféúté feòfè.

Kè Sammuyɛerii duò nkè Seseè nè o bí kè bèe wénkũnne bemaà, kòò neinè kè bè bo fié iwũs. ⁶ Bè tũ̀ðkoo dii m̀nni kè Sammuyɛerii yà Ediabu, nè o yèmmè mièke ke dò: Nte ti Yiè nKuyie ntààtè wè mènke. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Bá nwúò nho dòmmè nè o okùmè, nyí we ntààtè, n yí wúò mbenitibè wùò ndè, benitibè wèi tikònti nti kè mí nwéi meyèmmè.

⁸ Kè Seseè yúní Abinnadabu, kòo tuòkení, kè Sammuyɛeri dò: Ti Yiè nKuyie nyí t̄àtè yie.

⁹ Kè Seseè yúní Samaa, kè Sammuyɛeri dò: Ti Yiè nKuyie nyí t̄àtè yie.

¹⁰ Kè Seseè nyuní o bí kètuòkenè iyiekè, ti Yiè nKuyie nyí ntààtè be kóò m̀u.

¹¹ Kè Sammuyɛerii beke Seseè ke dò: Bèdapàmbè bemaou ndaà? Kòò dò: Osàm̄p̄óu wèe kpaan̄i ke c̄em̄m̀u ipe. Kè Sammuyɛerii dò: T̄s nkè bèe ò yuní, kòò í tũ̀ðkení ti í yóo di ikuò dii.

¹² Kè Seseè t̄s nkè bèe ò yuní. Ò do tú onitiwũ̀wè nwe kòo ìikè wenni, kòo yèmmè duò càt̄ire. Kè ti Yiè nKuyie nnákè Sammuyɛeri ke dò: Weñwe, p̄i nwe tikpàti. ¹³ Kè Sammuyɛerii íté kètuóté o naayènni kécóu mmekùò nDafiti yuu ìnkè, o tebií ìikè, kè ti Yiè nKuyie nYaá ncútén̄i de kó diyie Dafiti ìnkè kè nhò bonè.

De kó difònkúò kè Sammuyɛerii kò nho cie Damaa.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkó muyaá nyítè Sauri ìnkè, kè kùu ò duònni meyèmmè yeime kè mè nhò kóonnè. ¹⁵ Kòo t̄ombèè ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuu da duònni meyèmmè yeime kè mè da kóonnè. ¹⁶ Ti yiè nkàa ti p̄a dinùu t̄inti a kó bet̄ombè ti yóo waámmu oniti wèè nò nke bie nkukùtidùkù, kè meyèmmè yeime Kuyie nduònni mè níí da íté dii m̀nni wèe bente kukùtidùkù kè dè da t̄ũ̀ke.

¹⁷ Kè Sauri dò: Yànè oniti wèè nò nke bie nkukùtidùkù mesàà nkòò koteni.

¹⁸ Kòo kóo t̄ònti m̀ouu béi nke dò: N yèmu oniti m̀ou, Seseè Betideemmu ei kou kó debire kòò nò nke bie nkukùtidùkù mesàà, oniti m̀ómmu nwe kòò tu onitidòu ke náánnè mecii, kè tu odasáátì kè ti Yiè nKuyie nhò bonè.

¹⁹ Kè Saurii t̄s nkè bèe nàké Seseè ke dò: Sauri tu a ò duònkoo a bire Dafiti wèe c̄em̄m̀u ipe. ²⁰ Kè Seseè waá mp̄èè nè menaa nkécũ̀s kudòukù mièke, kèp̄i ntebuatè kè dè tou nsammarimú, kè Dafiti bii bo dè duò nSauri. ²¹ Kè Dafitii tuòke Sauri c̄ètè kèmp̄i nho t̄ómmú, kè Saurii ò pénsiri, kóò t̄àtè kòò ntou o kp̄arinenti. ²² Kè Saurii t̄s nkè bèe nàké Seseè ke dò: Sauri tu ò dó Dafiti mbo o c̄ètè nte ke p̄i nho t̄ómmú ke yé wè ò pénsirimè mediè.

²³ Kè dèe yie nkè meyèmmè yeime Kuyie nduònnimè níí ò itè, Dafitii túótè kukùtidùkù kèbente kè dèe t̄ũ̀ke Sauri, kòo yèmmèe bonke kè meyèmmè yeime itè.

17

Dafiti kpannèmè Kodiyati

¹ Kè Fidisitèèbeé tí mbe kó behāāp̄òmbè mudoò kp̄éi nSokoo Sudaá temp̄è mmieke, kékari Efeesi-Damimmu, Sokoo nè Asekaa de cuokè. ² Sauri nè

Isidayeeribe kè bembè múnkee báté kubiriku bè tu kù Tedementi biriku kèmbaati ke bo dokénè Fidisitēēbe. ³ Fidisitēēbe nè Isidayeeribe kè bè ndeke yetarè ke weti betòbè, kè kubiriku soké be cuokè.

⁴ Kòo niti mǎu yìenì Fidisitēēbe kó behāāpǎmbè mieke Kati naāmùnkù kou, kòo yetiri tu Kodiyati, o okùmè bo ntùòke mètiri mētāāti nè sǎntimētiri sipísidè nè mènùmmù. ⁵ Kòò òké disǎwùḡ kó dipiì kè disǎwùḡ kó kupenku pi o cīncīnni kè ku cēékù bo cidóò sipísikuḡ. ⁶ Kòò kǎnké o tààke disǎwùḡ kó kupenku, ke báátì disǎwùḡ kó dikpǎrisiè. ⁷ Kòò kpǎnni kó kudǎú mǎnnè kucuudǎú kè mekpǎmbii nkó kucēékù bo cidóò bèyiekè. Wèè tǎ o dǎpikù kòò nì o iikè. ⁸ Kòò cǎmmù kèpīéké ke dǎ: Di benné ke yènnímu ke bo ti dokénè, n tì Fidisitēē nwe kè dīndi tǎ Sauri kó tidaati. Tāāténè di mieke onitì òmǎá kòò kǎtenì kè tì kpa! ⁹ Kòò n na tì naá ndi kó tidaati, kè m me nhò na dí naá nti kó tidaati kèmpì nti tǎmmù. ¹⁰ N yí di wúò nfenǎnfè kè di yete, dí dèitenì di mieke onitì òmǎá kè tì kpa.

¹¹ Kè Sauri nè Isidayeeribe kè bèe keè de kóo niti nàámmè, kè kufǎwǎá mbè auté.

¹² Dafiti cice do tú Sese Efadataa kó dihèi kou nwe ke bo Betideemmu Sudaá tempè mmieke ke mǎke ibí iyiekè. Sauri kó dimǎnni do sǎ nhò kòtému mediè. ¹³⁻¹⁴ Kòò bí ikóti itāāti nièné Sauri dikpǎnni, be kóo po Ediabu nè Abinnadabu nè Samaa. Dafiti weè do tú teyāātè. ¹⁵ Kè Dafiti ní mbo Sauri cǎtètè ke kǎūnni o cice cǎtètè Betideemmu ke cēmmù o pe.

¹⁶ Kè weè Fidisitēē nyiitini dikūnweñni nè kuyuoku ke dǎ yewe sipísinàà.

¹⁷ De kó yewe mieke nke Sesee nàkémè o bire Dafiti ke dǎ: Túóté tidiiti tii nnè kuyòrikù ti cie nti nè pēēbè bie ntepiútè, kékòte kédúo nha kó bekótíbè bè bátè dè. ¹⁸ Á ntonè yenaakāà ntepiútè tie kènto ke biì dúo nwèè bè baké. Kàa dǎu nha kó bekótíbè ke wētini bè da duǎnni dèmarè dèè benkú be kǎnti naatimè. ¹⁹ Bembè nè Sauri nè Isidayeeribe tǎbè, bè bo kubiriku bè tu kù Tedimentì biriku nku ke dokùnè Fidisitēēbe.

²⁰ Dikūnweñni sèi kè Dafitii pike cute kébanne ipe onitì mǎu kétúóté ò dǎ nkènto dè, kékété, kéndǎnnè o cice do ò nàké dii nù. Ò tǎòkoo dii mǎnni bè bátè dè, ke sǎ mbè dǎ kébootè be dootitǎbè kéuu dikpǎnni kó fehúúfè. ²¹ Fidisitēēbe nè Isidayeeribe kè bèe wetinné betòbè. ²² Kè Dafitii dǎúnko o nenti o nembàri borè kékòte mudoò borè kéndǎu nho kó bekótíbè. ²³ Bè kpáá ke me nnáá nkè Kodiyati Fidisitēē, Kati naāmùnkù kouu iténi o āāpǎmbè iikè kèwete kébéi ò baa ḡ nnáá nti, kè Dafitii keè. ²⁴ Kè Isidayeeribe ò yǎni kè kufǎwǎá mbè auté kè bè ncokù, ²⁵ ke nnáá nke tú: De kòo niti dǎ ke ti wèntému, dèè te kòò iitini miè mbotì, kòò mǎu na koò kǎò okpǎati bo ò pǎ tikpàti péu kóò dúo nho kóo sapàà nkòo puoke, kédǎò de yiè ncǎtètè mesàà nyIsidayeeribe cuokè.

²⁶ Kè Dafitii beke behāāpǎmbè bèè ò tǎkénè ke dǎ: Kòò mǎu kǎò Fidisitēē yie nke dènnè Isidayeeribe ifèi bè bo ò yietì ba? O yèmmè dǎ nhò tu we de kóo Fidisitēē, kutayóú yiè, kòo bo nsáá Kuyie nkòbe.

²⁷ Kè bèè ò tēnné kóò nàké bè baa do yè mbè yóò yietì dè wèè bo na de kóo niti. ²⁸ Kòò kóo kóti Ediabuu keè bè nàámmè, kòò mieke peike kòò dǎ: We nyè nha kǎtenì die! A yóunè we ipe dikpáá mieke? N da yému a i yo ditòò, N yému

a yèmmè dòmmè. A kòtèní ke bo yà dikpànni ndi. ²⁹ Kè Dafitii ò tɛ̀nínè ke dò: N dṵṵ ba dèè tu deyeire? N na bá mbekaà?

³⁰ Kè Dafitii íté oniti wenwe borè kékòtè kékèkè otòu maù kòò baa ò tɛ̀nínè betòbè do ò náké ti nti.

³¹ Kè benitibè bemouu keè de kó tináànti, dende bàm̀bà nkè tii tuòke Sauri kòò duṵ nkè bèè yúni Dafiti. ³² Kè Dafitii ò náké ke dò: Okpàati, a yèmmè báa caàrèné de kóo Fidisitɛ̀ɛ. A kóo tṵnti, mí, m bo kòtè kóò kpànnè. ³³ Kè Sauri dò: A báa na kékpànnè de kóo niti, a kpaá bemmu, wenwe me ntu okpàri nwe nè ò bíkémbénti. ³⁴ Kè Dafiti dò: Mí nha kóo tṵnti n tú opecènti nwe n cice cīɛ̀tè, ke ò ncēm̀m̀m̀u ipe, kè diciriciri kòtèní yoo mupĩmpĩmm̀u mam̀u ke bo pĩ m pièfè mafè, ³⁵ N fè pàtè ké dè bèti, kéfiète m pièfè, kè dè wèɛ̀tèní m bíkè, m pĩ de fṵnĩ ké dè potè kékua. ³⁶ N kòu mèè boti yeciricirè nè depĩmpĩnnè, n yóo me ndòṵ Fidisitɛ̀ɛ yie nwenwe kutayóu yie nke yé ò sàám̀m̀m̀e Kuyie nkòbe. ³⁷ Ti Yiè nKuyie nkùu n deeténè diciriciri nè mupĩmpĩmm̀u kù yó n deeténèmu Fidisitɛ̀ɛ yie. Kè Sauri dò: Kòtè kè ti Yiè nKuyie nda teennè.

³⁸ Mèmmè Saurii duóm̀m̀m̀e Dafiti o kpàrinenti kóò òò ndisòwũṵ kó dipii kóò dàtinnè dicĩncĩnkònni. ³⁹ Kè Dafiti túóté Sauri siè kébáátí dicĩncĩnkònni ìnkè, ò í nna ke bo cente ke yé ò do í dè manténèmè, kénáké Sauri ke dò: N yī̀kemu! Kè bèè dè datè. ⁴⁰ Kòò túóté mutántènditim̀u kèta kukó mpéem̀m̀m̀e kètáātè yetárè yènum̀m̀u kécúṵ ò yòri mièke kèpikú ò tántènditim̀u kékéte kénwetí Kodiyati. ⁴¹ Kè Kodiyati múnke mm̀ó nke tṵóntèné Dafiti, wèè tṵ ò dṵpikú kòò ni ò ìkè. ⁴² Kòò wènté Dafiti kóò senkèri. Dafiti do tú dedapũmbire nde ke wũṵ kòò ìkè wenni. ⁴³ Kè Kodiyatii náké Dafiti ke dò: A n wúo ntemòtè nte ke tṵ kupàati ke kèrini m boràà? Kè Kodoyatii parikè kèyú Fidisitɛ̀ɛbe kó yebòkè yem̀ou yètè kè dò: A bo ya! ⁴⁴ Kòtèní kè n duṵ nha maa ndèĩnkè kó tinṵti nè tikpasĩnti. ⁴⁵ Kè Dafiti dò: Fṵ nkèrini m borè nè disie ndi nè kukpànseu nè dikpànni, mí mme nkéroo a borè nè ti Yiè nKuyie nyètiri ndi, Mpakèdaa Isidayeeriibe tũ nwè, a sáá nwè. ⁴⁶ Ti Yiè nKuyie nda ànnè n nùtè nte yie, kè m bo da kuò kékéétè a yuu. Yie ntinṵti nè tikpasĩnti deè yóo pétè Fidisitɛ̀ɛbe kó behààpòmbè kécò. Kè kutenkú kumòu kòbèe banté Isidayeeriibe tũmmè Kuyie. ⁴⁷ Kè Isidayeeriibe banté ke dò ti Yiè nKuyie nyí deerínè disie yoo dikpànni, ti Yiè nKuyie nkuu baké dikpànni ke di ànnè ti nòu mièke yie.

⁴⁸ Kodiyati kètè dii m̀nni kèwetinnè Dafiti, kè Dafitii cokóo mecāā nho ìkè ke bo ò dokènè, ⁴⁹ kèdeite ditári dimáà ò yòri mièke kèànnè ò tántènditim̀u kèdootè kébótè Kodiyati tĩnni kè ditárii taroo, kòò do ò nùu ìnkè.

⁵⁰ Mèmmè Dafiti namè Fidisitɛ̀ɛ nè ditántèndititári kóò kùò bá ò í tṵ disie.

⁵¹ Kè Dafitii cokóo Kodiyati duṵ dè kékpatè Kodiyati siè kóò feúténè. Kè Fidisitɛ̀ɛbe yà be kóo kperì kumè kékoké. ⁵² Isidayeeriibe nè Sudaa kòbe kè bèè yà Fidisitɛ̀ɛbe cokém̀è, kèuu fèkpàrihúufè, kè bè bèti kètuòkenè Kati ei nè Ekinòò de ekè. Kè Fidisitɛ̀ɛbe kó beciribè nnenkóo Sadaimmu kó kuce kètuòkenè Kati nè Ekinòò.

⁵³ Isidayeeriibe do be bèti kè dè fuutĩmu, kè bèè yóu kèwètení kèhéi tinènti Fidisitɛ̀ɛbe kó dikari. ⁵⁴ Kè Dafitii túóté Kodiyati yuu kékònnè Sedisademmu kètúótè kudadieku kpàrinenti kètanne ò touku mièke.

⁵⁵ Dafiti do kòri dii m̀ǹnni ke bo kpànnè Kodiyati kè Saurii ò yàmù kébeke Abunee wèè baké behāp̀r̀mbè ke d̀: We nte odap̀à̀ nyie? Kè Abunee ò t̀́́ǹnè ke d̀: Okp̀à̀ti, n yí yé wèè ò te. ⁵⁶ Kòo kp̀à̀ti d̀: Beké k̀ỳà̀ wèè te de kóo dap̀à̀.

⁵⁷ Dafiti k̀̀̀ dii m̀ǹnni Kodiyati k̀̀̀deè, k̀̀̀ǹẁt̀iǹi, k̀̀̀ Abunee ò k̀̀̀t̀eǹ Sauri borè, k̀̀ Dafiti kp̀à̀ t̀ Kodiyati yuu. ⁵⁸ Kè Saurii ò beke ke d̀: N kóo dap̀à̀ nha tú we nkó debire? Kè Dafiti d̀: N tú a kóo t̀ǹti Sese wèè bo Betideemmu o bire nde.

18

Dafiti nè Sonnatāā b̀̀ dapem̀̀

¹ Dafiti ǹ̀k̀eǹ Sauri dii m̀ǹnni k̀̀deè k̀̀ Sonnatāā ẁ̀ǹǹi p̀̀ǹǹ Dafiti kperi, kòo yèmmèe ò ta, kòo ò d̀ke k̀̀nd̀onnè ò d̀m̀e omáá. ² Nè de kó diyie Sauri t̀ǹke í nyie nkè Dafitii ẁ̀te o c̀t̀è o cice borè. ³ De m̀ǹnni k̀̀ Sonnatāā taunnè Dafiti ke yé wè ò d̀m̀e ke d̀onnè ò d̀m̀e omáá. ⁴ Kè Sonnatāā dáté o yaàb̀ori k̀̀duò nDafiti, kòo duònnè o ā̀p̀nyà̀ti nè o siè nè o t̀amm̀ nè o naak̀nni.

⁵ Tip̀iti tim̀ou k̀̀ Sauri b̀̀ t̀ nkè b̀́k̀e mudoo Dafitii na k̀̀ Saurii ò baá nkòo mbaké behāp̀r̀mbè k̀̀ benitibè b̀m̀ou ò d̀ nè behāp̀r̀mbè iwēi yembè.

Sauri mieke do yonkem̀̀ Dafiti b̀̀ ò s̀ante m̀̀ kp̀́

⁶ Dafiti do k̀̀ dii m̀ǹnni Kodiyati k̀̀konni k̀̀ benitipòbè yehèkè yem̀ou kabee yènni k̀̀co Sauri, k̀̀ndiè nke au ke bie nyebàrè nè debémbènnè terè. ⁷ Kè benitipòbè diè nke cóu mbetòbè ke tú:

Sauri k̀̀̀ sik̀up̀i,

k̀̀ Dafiti k̀̀̀ sik̀up̀ip̀i.

⁸ Kè Sauri mieke peike mediè, ò í mp̀ens̀ri de kó tináànti ke d̀: Bè me nhò duò nsik̀up̀ip̀i ke n duò sik̀up̀i, d̀ kp̀àá s̀m̀p̀ nwe k̀̀ bèè ò duò ntikp̀ati. ⁹ Nè de kó diyie ndi Saurii ẁ̀nt̀ém̀ Dafiti feǹns̀nf̀.

¹⁰ Kè d̀e wenté k̀̀ meyèmmè yeime Kuyie ntōnni m̀̀e p̀i nSauri, kòo ité k̀̀nharì o c̀t̀è mieke ke pikú o kp̀ànni, k̀̀ Dafiti tó nhò bie nkukùt̀d̀k̀ ò ò mbie mmèè boti, ¹¹ kòo youte o kp̀ànni, nè o yèmmè mieke ke d̀: M bo t̀ Dafiti k̀̀dannè femarife, k̀̀ Dafitii yenténè dikp̀ànni kuce mèdémè. ¹² Kè Saurii ò ỳte ke yé ti Yiè nKuyie ndo ò yóumè k̀̀mbonè Dafiti. ¹³ Kòo túóté Dafiti k̀̀nií mbehāp̀r̀mbè tek̀up̀it̀e ke bo ò d̀t̀innè omáá. M̀m̀me k̀̀ Dafiti nni behāp̀r̀mbè k̀̀ b̀ nkòri mudoo. ¹⁴ Mudoo ò k̀̀ri mùu kó dimáà k̀̀ weè nò nke yé ti Yiè nKuyie nho bonèmè. ¹⁵ Sauri yà dii m̀ǹnni Dafiti ǹm̀m̀e o dootitòbè kóo depe mediè. ¹⁶ Isidayeeribe bie b̀m̀ou nè Sudaá kabè k̀̀ b̀ ndó Dafiti ke yé weè b̀ nimè mudoo mieke.

Dafiti puokem̀̀ Mikaadi Sauri kóo sap̀à̀

¹⁷ De kó dif̀nk̀ú ò k̀̀ Saurii náke Dafiti ke d̀: Nte n kóo sap̀à̀ m̀Medabu, n wè nda duòmmu k̀̀a bo puoke, mp̀i n t̀m̀m̀ nè dik̀m̀b̀ù k̀̀k̀k̀pa nti Yiè nKuyie nkó dikp̀ànni. Ò do í d̀ kóo k̀̀o o m̀m̀mu nke né ndó Fidisit̀̀̀be bèè ò k̀̀. ¹⁸ Kè Dafiti d̀: N yí tú òm̀ou, ti naàm̀nk̀ú í tú k̀̀makù, ti ẁou nyí tú k̀̀makù Isidayeeribe mieke, k̀̀ m̀i bo puoke okp̀àti kóo sap̀à̀nàà?

¹⁹ Dè t̀̀ke dii m̀ǹnni Medabu bo yenkem̀̀ Dafiti k̀̀ Saurii ò duò nhAdidiedi Abeti M̀odaá ei kou.

²⁰ Kè Sauri kóo sap̀à̀ ntòu Mikaadii d̀ke Dafiti k̀̀ bèè t̀ náke Sauri, k̀̀ d̀e o narike. ²¹ Nè o yèmmè mieke kòo d̀: M bo wè nhò duò kóo dii nkè Fidisit̀̀̀be ò

nĩnte. Kuce medérímmè mme Sauri nàkémè Dafiti ke dò wèe puoke o kóo sapàà. ²² Kè Saurii nàké o kó betũmbè ke dò: Nákénè Dafiti didé borè ke dò: Okpààti tu ò da dõmu, tĩnti o kó betũmbè kè ti múńke da dó, yie nképuoke o kóo sapàà.

²³ Kòo kpààti tũmbèe ti nàké Dafiti, kòò dò: Di yèmmè dò ndè tu diwántiri ndi a bo puokemè okpààti kóo sapàànàà? Nte mí nke í mọke mùmamù m me nyí tú òmòù.

²⁴ Kòo kpààti tũmbèe wètoo kénáké okpààti Sauri Dafiti yè mmù. ²⁵ Kòò dò: Kòtenè kóò nàké ke tú: N yí wanti ò n yietí tipocònti, n dó wèe kuò Fidisitèèbe mbe képeite kètóni be tayéi tekòutè (100).

Sauri do dó Fidisitèèbe bèè nĩnte Dafiti. ²⁶ Kòo kpààti tũmbèe kote ké ti nàké Dafiti, kòò ti yie. Bá de kó diyie mu nyí tũòke, ²⁷ kè Dafiti nè o kọbe kè bèe kote kékũ Fidisitèèbe sikousidè (200), kètóni be tayéi kédũs nhokpààti, kòò ì kàa. De m̀nni kòò ò dúş nho kóo sapàà nkòo puoke.

²⁸ Kè Saurii bantè ke dò ti Yiè nKuyie nkuù bonè Dafiti kè Míkadi o kóo sapàà nhò dó. ²⁹ Kè Sauri dọke yote Dafiti, ké nhò nìi mmèdiè.

³⁰ Fidisitèèbe kpààtibè doké mùù doò kó dimàà nè Isidayeeribe kè wèè nno mmudoò kèpèèté Sauri kó behààpòmbè iwèi yembè. Kòo yètirii feitè mediè.

19

Sonnatāà kòrnémè Dafiti

¹ Diyie mari kè Saurii nàké o kóo dapàà nSonnatāà nè o kó betũmbè ò dómè kékũ Dafiti. Sonnatāà né do me ndómè Dafiti mediè nkòò ò nàké ke dò: ² N cice Sauri dş ke da kuşmu, á ndake nanke dikũnweñni, a báa yie nkòò da yà, á nsori. ³ Kè nh ò neinè ke tí kote a sori kèè bíékè, kè ñh ò béinnè a kpéi, kéyà ò yóó yĩmè, kè n da nàké.

⁴ Kè dèe wenté kè Sonnatāà nsánti Dafiti o cice Sauri borè, kòò nàa nke tú: Fş nhokpààti a báa dşò meyei mmamè Dafiti, ò í da dşò meyei mmamè, ò pèinke dşori dè tu a kó mesàa mme. ⁵ Weè kàáté mukũ nke kuò Fidisitèè kè ti Yiè nKuyie ndúò nkè Isidayeeribe bè na, kàa dè yà kè dè da narike. Ba nkpeí nte kàa bo dşò meyei nkékuò onitisàù? Ba nte kàa sşnté ke dó kékũ Dafiti detetirè?

⁶ Kè Saurii yie nSonnatāà kpeti kèbéi nkéyú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dò: M báa kuò Dafiti.

⁷ Kè Sonnatāà kote kéyà Dafiti kóò nàké bè nàké tii kó dimàà, kóò tò kékpeñnèni teçètè, kòo wète késòoté o tşmmú ò ş mmù pĩ mmèè boti.

Míkadi dèetémè Dafiti

⁸ Kè bèe wète késòoté mudòò kè Dafitii auté o dootitòbè kè bèe coké.

⁹ Diyie mari kè meyèmmè yeime Kuyie ntşnni mèe pĩ nSauri o cšètè mieke ke sş nhò tş o kpānni kè Dafiti ò bie nkukùtidukù. ¹⁰ Kè Saurii tāũ dikpānni ke bo wènnèné Dafiti kumarí kédannò, kè Dafitii yenté kè dikpānni tā kumarí kénfũũkù kè Dafitii yè kécoké de kó keyènkè késori. ¹¹ Kè Saurii tş mbenitibè de kó keyènkè kè bè mbaa Dafiti cšètè ke bo ò kuò dikũnweñni, kè Dafiti pokù Míkadii ò nàké ke dò: Kàa í coké ke sşri keyènkè kie mbè naa yóó pike da kuşmu.

¹² O yí memme kóò cũũ nfenèti, kòo coké kèdèetè o fõmmu. ¹³ Kè Míkadii túótè tetenkaanitè kédòù nDafiti dşù ñnkè kédátinnè kubòkñnkù te yuu ké tè dátinnè kuyàakù. ¹⁴ Sauri tş mbè kè bè bo pĩ nDafiti bè tũòkoo dii m̀nni kòo pokùu bè nàké ke dò: O kònti í naati.

¹⁵ Kè Saurii yí kè bè tş nke dò: Kòtenko kóò tũótèni o dşù ñnkè kè nh ò kù.

¹⁶ Kɛ̀ bɛ̀ ntù̀koo ke ś́ ntetenkaanìtè tɛ̀ duò o dóù ìnkè kè kubòkònkù dàátí te yuu. ¹⁷ Kɛ̀ Saurii beke Mikaadi ke dò: Dè yíme kàa n souté memme botí ke yóu kè n dootitù̀ coké. Kè Mikaadi dò: Weè yí nh ò yóu, kè n yí ò yóu ò bo n kuò.

Sauri tǔnnemè Dafiti Nayoti

¹⁸ Memme Dafiti namè kécoké kékote Damaa Sammuyɛeri borè, kóò nàkè Sauri ò dǎò dèè kó dimàà. Kè bɛ̀ kote kɛ̀mbo Nayoti Damaa tempɛ̀ mmieke. ¹⁹ Kè bɛ̀ nàkè Sauri ke dò: Dafiti bo Nayoti Damaa tempɛ̀ mmieke. ²⁰ Kè Saurii tǔ nkè bè bo ò pǐnǐ. Bè tǔ̀koo dii mǎnni kɛ̀yà Kuyie mpǎ̀nǎ̀nǎ̀nti nǎ̀am̀bè nè be kóo kóti Sammuyɛeri kè bè nnáa nKuyie mpǎ̀nǎ̀nǎ̀nti kè Kuyie nYáa mbè pǐ nkè bɛ̀ ta Kuyie mpǎ̀nǎ̀nǎ̀nti nǎ̀am̀mù. ²¹ Kè Saurii ti kèè kɛ̀yí kɛ̀tǔ mbetòbè kè Kuyie nYáa mbè pǐ nkè bɛ̀ ta nKuyie mpǎ̀nǎ̀nǎ̀nti nǎ̀am̀mù, kòò yí kɛ̀tǔ mbetòbè meè mǎà. ²² Kòò yóu kɛ̀pǐ nkuce o mómumu nkékote Damaa kɛ̀tuòkoo tɛ̀binte dietè tɛ̀ bo Seku kèbeke ke dò: Sammuyɛeri nè Dafiti bè bore? Kè bè dò: Bè bo Nayoti nwe Damaa èi také.

²³ Kòò kété kɛ̀mberinè kuce cuokè kè Kuyie nYáa nhò pǐ nkòò sǎ̀tɛ̀ kɛ̀nnǎ̀ntoo Kuyie mpǎ̀nǎ̀nǎ̀nti kɛ̀tuòkɛ̀nè Nayoti Damaa také. ²⁴ Kè múnkɛ̀ dáté o yà̀tì kɛ̀nnǎ̀ nKuyie mpǎ̀nǎ̀nǎ̀nti Sammuyɛeri ìikè, kédò kénduò kɛ̀tenkè o tetiri kuyie nkumu nè kɛ̀yènkè kemu. Dè te kè bè nǎà nde kó dikotinù̀ ke tí: Sauri múnkè kòkèmu Kuyie mpǎ̀nǎ̀nǎ̀nti nǎ̀am̀bè miekǎà?

20

Sonnatǎa teemè Dafiti

¹ Diyiè mari kè Dafitii ítè Nayoti Damaa také kékote Sauri birɛ̀ Sonnatǎa borè kóò beke ke dò: N càarè ba? N dǎò òmmɛ̀ yei nha cice kòo dó kè n kuò? ² Kè Sonnatǎa dò: Dende báa dǎò, a í yóo kú, n cice sǎ́ í ndǎò dɛ̀marè ke í n náké, ba nte kòò bo n sǎ̀nne tii? Dè í bo! ³ Kè Dafitii béi nke dò: Nè ti Yiè nKuyie nkó diyètiri m bɛ̀immu ke tú a cice yèmmè tì homu, ò né yému ke dò nti dǎpú, dè te kòò í dǎ kɛ̀yóu kàa tì keè, a yèmmè yàà bo càarè. N da nǎà ntimómmon̄nti nti nè mukú nti tóké ke dò fɛ̀n̄nfɛ̀ nè diónni ndi. ⁴ Kè Sonnatǎa náké Dafiti ke dò: Kàa dó n dǎò dè n yóo dè dǎomu. ⁵ Kè Dafiti dò: Nanke tú otǎnkù pǎnwè nwe n dò nkémbomu okpǎ̀tì cǐtè kè tí wɛ̀nnè kédi. A né m pǎ dinù̀ kè n ta dikpǎ̀ kɛ̀nsori, nanke nè diyè tɛ̀ri kuyuoku. ⁶ A cice yó m mǎntému, kòò beke, a ò nàkè ke tú n yǎ̀tè fǐ nwe kuce ke kòte Betideemu n cie, ke bo wɛ̀nnénè n cǐtè kòbe kè tí fié iwù̀ dibenni kó mukú nkɛ̀yí. ⁷ Kòò yí dè wenni, tímati í bo. Kòò mieke me mpɛ̀ke, a banté ke dò nhò n dónè mukú mmu. ⁸ Benke a n dómè mí nha kóo tǎnti, ke yé a n dǎ̀n̄n̄mè metaummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri. Kè m me ncàarèmu a n kuò a mómumu nha bá n duò nha cice.

⁹ Kè Sonnatǎa kuónko ke dò: Kuyie mbáa dè tǎn! Kè n kèè kè n cice dó kè da dǎò meyei m báa da sǎ̀nne, mí béi. ¹⁰ Kè Dafitii beke Sonnatǎa ke dò: Kàa béi nkàa cice bàani we mbo n náké? ¹¹ Kè Sonnatǎa náké Dafiti ke dò: Kòtɛ̀ni kè tí kote dikpǎ̀.

Kè bɛ̀ nei bɛ̀dè kékote. ¹² Kè Sonnatǎa náké Dafiti ke dò: Nè Kuyie ny-Isidayɛeribe tǔ nkù yètiri, nanke yoo diyè tɛ̀ri dè bo nkǎ̀ákè mie nkè n yáákè n cice kɛ̀yà o yèmmè dòmmè. Kè tímati í bo fǐ nnè we di cuokè a báa keè tímati. ¹³ Kè n cice me ndó kè da dǎò meyei, kè n yí da nàkè ti Yiè nKuyie nni mpotè mediè. N yóo da pǎmu kuce kàa ítè, a bá nyǐ̀kù, ti Yiè nKuyie nni nda bonè kù do bonèmmè n cice. ¹⁴ Kè ñ kpǎ̀ fòu a nyè ti Yiè nKuyie nda dǎò mèè sǎà nkɛ̀pí

nkè n dàà mesàà nkè m báá kú. ¹⁵ De kó difōnkúò á nsóké ke dōori n yaábì mesàà nkè ti Yiè nKuyie nduó nkàa nkòu a dootitòbè omáá omáá ketenkè ìnkè.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkàa na a dootitòbè bēmou, a báá tôte metaummè mèè bo ti cuokè mí nnè f̄s̄, kàa mè tôte ti Yiè nKuyie nda poté. ¹⁷ Kè Sonnatāā duó nkè Dafitii béi nkéyú Kuyie nyètiri kēbenke wè ò dómè ke yé wenwe Sonnatāā ò dómè Dafiti nè o yèmmè mēmou ndi.

¹⁸ Kè Sonnatāā ò nàké ke dà: Nanke tú otānkú pānwè kó dibanni ndi. A fiè nnaa yóo nfeímu kè bè da mōnté. ¹⁹ Nanke diyiè teri bè yóo da mōntému, a kōtení a sòò sòri dè diyiè teri kēncómú ditāri Esedì také. ²⁰ N naa yóo tāūmu ipie nyitaati ii nde bíkè kéfietí n dós dè, ²¹ kēt̄s̄ n kóo tōnti odapàà nkòò nyóó ì tūóténí, kè nh ò nàké ke yī: Ipie nyí da dētirinè, wētēni diè nké ì tūóté! Á banté ke dò ntīmati í bo kēwētēni. Tí Yiè nKuyie mbomu mí béi. ²² Kè mme nnàké n kóo tōnti ke yī: Ipie nyí tóké dende, ì bo de ìikè nke, á dēté, ti Yiè nKuyie ndó á ítému. ²³ Metaummè ti dōòmè mí nnè f̄s̄, ti Yiè nKuyie nti wúómmu ke yó nyé me kpéí nsáà.

²⁴ Kè Dafiti nsōri dikpàà.

Kòo tānkú pānwèe yènní kè bèè ānné dibanni kòo kpààti kari ke bo di dibanni, ²⁵ kēnkari o kàri ke díri kumari, kè behāāpōmbè kóo kóti Abunee kàri o také, kè Sonnatāā kàri o ìikè, kè Dafiti kó mēfiè nfeí. ²⁶ Sauri í mbéi ntīmati de yiè kòo yèmmè ndò nkè dè yèmmè ò bo nsāu omáà ndi, kè deè te kòò í kōtení. ²⁷ Otānkú yiè déri kòo kpààti wēte kēyà Dafiti kàri feimè kēbeke Sonnatāā ke dà: Dè yīme kè Dafiti wee í kōtení ke wētē ke í kōtení yíe?

²⁸ Kè Sonnatāā dà: Dafiti n yāūtému ke tú nh ò pā kuce kòò dós kēkote Betideemmu nwe, ke yetoo, ²⁹ ò m mōomu ke tú nh ò yóu kòo kote kè bè mōke ikuó nyi be cīētè, kòo kóo kóti yē nwèe kōtoo. Nte deè te kè Dafiti í na ke kōtení okpààti banni.

³⁰ Kòo kpààti Sauri miēkeē peike Sonnatāā kòo ò sàà nke dà: Temōtè kó debire f̄s̄! N yému ke dò nha tūóté Seseē kó debire nde ke dàà a népo! A fei ìnkè nke nè a yō kpeyi. ³¹ A nyé ke dò nkè de kóo niti kpaá fòu a í yóo na kédì tikpàti, t̄s̄ nkè bèe we nni mpīnní, ò dò nkékuomu. ³² Kè Sonnatāā tēnné o cice Sauri ke dà: Ba nkpeí nte kòò dò nkékú? Ò càarè ba?

³³ Kè Sauri youte o kpānni ke bo ò tā, kè Sonnatāā banté o cice baa dómèmu kēkuo Dafiti. ³⁴ Kòo miēkeē peike kòo íté, bá ò tēnke í ndi tibandiiti, diyiè déri kpeiti. Kòo yèmmèe càarè mediè nho cice sāmúmumè Dafiti.

³⁵ Kè deè wenté kè Sonnatāā yè kēkote bè wee benné dè betòbè wenwe nè Dafiti ke neínè dedapūmbire, ³⁶ kè dè nàké ke dà: Coké kētūóténí ipie n yóo tāū ì.

Kòo dapàà ncoké kè Sonnatāā tāū kupie nkè kúu ò sēté. ³⁷ Odapàà tūòke dii mōnni kupie mborè kè Sonnatāā pīkè ke dà: Kupie nyí pēētè dendaà? ³⁸ Coké mecāā mbá cómmú!

Kòo dapàà ntūóté kupie nkéwētēni. ³⁹ Odapàà nyí nyé tīmati, Sonnatāā nè Dafiti kè bembē me nyé.

⁴⁰ Kè Sonnatāā duó nho duokè nè o tāmúu odapàà nke dà: Kpēnné de tecīētè.

⁴¹ Kòo dapàà nkò nkè Dafitii yènní ò do sōri dè ditāri píkú, kubakú cànkú bíkè, kénínkú kēsīnnōō Sonnatāā ìikè kuce mētāāti, kè bèe kóunnè betòbè kēkuó mmediè.

42 Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dò: Kòte kè dè nnaati, a báá yè nti dòò mèè taummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri, kù yému de kó metaummè kpéi nkè mè yó mbo sáà nè ti yaábíó.

21

1 Mèmmè kè Dafitii íté kè Sonnatāā kò.

Dafiti kòtemè Nòbu èi

2 Kè Dafitii kòte Nòbu ikuó niùti Aimmèdeki borè. Kè Aimmèdekii ò yà kécokóo ò borè nè iyèkè kóò beke ke dò: Dè dòmmè kàa bo amáá bá òmòú í da neínè?

3 Kè Dafiti dò: Okpààti weè n duó mmutómmú ke yè m báá yie nkòò mòu nyé ò yè n dòò dè. Deè te kè n yí n kó betómbè nni mbaa dibòri mari. 4 A mòke mudii mamàà? M pā pèèbè bènùmmú yoo detèrè marè a mòke dè. 5 Kè ikuó niùti dò: N yí mòke pèèbè sántike kòbe, bèè bo, bè bè pā Kuyie nku, m bo na ké bè n da duó nké nsá kàa yé ke dò nha kòbe í duónè benitipòbè.

6 Kè Dafitii ténné ikuó niùti ke dò: Ti ã nkè ti kòri mudòò bè ti baamu benitipòbè, yie nkó kuce tu cénkoo kòku nku yie, ke né cáá nke yé bè to tii kpàrinenti bè ti wénkunnemè ikuó yèmmè. Bá kè de kó kuce do í tú kusààkù kù yóò wenkemu bè to tii kpàrinenti kpéi.

7 De mònni kè ikuó niùti ò duó mpèèbè bè do pā bè Kuyie, kè bè ndaké tábùri ti Yiè nKuyie ncíètè mièke, kè bèè bè daaténí kéceète bepàmbè.

8 Ke sá nSauri kóò niti mòu dè bo ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke ke dòori Kuyie nkuó, kòò yètiri tu Doweki, kòò tu Edomiibe botí kou, weè do baké Sauri kó bepecèmbè.

9 Kè Dafitii yíé kébeke Aimmèdeki ke dò: A í mòke dikpànni mari yoo disieà? Okpààti m pèi mmecāā mmecāā mme n yí na ke tùótè n siè yoo kukpàrinenkù tekù makù. 10 Kè ikuó niùti dò: Kodiyati a kùò wè kubiriku bè tu kù Tedimentì biriku ò kó disieè dii bo, ke duó ikuó nenti fònkúò, ke pūš kuyààkù, kàa dá a bo di ntúóté, diteri mari í bo. Kè Dafiti dò: Duonní di, n yí yóò péte òmari dii pèète dii.

Dafiti kòtemè Fidisitèèbe èi

11 De kó diyie kè Dafitii sòoté kécokù Sauri kètuakenè Kati kóò kpààti Akiisi cie. 12 Kè Akiisi tómbèè ò beke ke dò: Dè í dò nDafiti nwe Isidayeeribe kpààti benitipòbè sòò diè nke sántí wè ke tú:

Sauri kùò sikòupí,

kè Dafiti kùò sikòupípa?

13 Kè de kó tináànti pí nDafiti kè kufòwaá nhò auté Akiisi Kati kóò kpààti ìkè.

14 Kòò dòò omáá wèè yèmmè í naati kénnáante náante ke kúú kúú dicàù kó ideí ìnkè kè tinóntòùti yie ke òri ò deènfè. 15 Kè Akiisii náké ò kó betómbè ke dò: Di yàmu oniti yie nyèmmè í naatimè, dè yíme kè di ò kòtènni m borè? 16 M mònté tiwáátiti nti kè di n tóni yie mbotí kòò bo ndòori dewáátékperè n yìkàà? Yie mbotí báá ta n cìètè!

22

Dafiti ketèmmè muceé

1 Kè Dafitii íté Kati kékòte kénsòri Adudammú kó kutàdènkù. Ò kó bekótibè nè ò kòbe bémou bè ti kèè dii mònni kékòtoo kóò sònké. 2 Bèè kó dimàà bo mesémè

mieke nè ye bàà nyembè nè dè í naati bè, kè bèe wènné bemou kémbò sikòusìnàà (400) kè weè bè baké.

³ Kè Dafitii íté ðeborè kékòte Misipaa Mòabu tenkè mieke kénáké Mòabu kpààti ke dò: Yóu n cice nè n yò kè bèe kòtení kémbo a borè ke baanè m bo bantémè Kuyie nni ndónè tì.

⁴ Kòo bè niitè Mòabu kóo kpààti cîètè, kè bè ndè bo kòò sòri.

⁵ Diyie mari kè Kuyie mpāānaanti náahtò Kadii náké Dafiti ke dò: Bá nsòri ðende, kò nha cîètè Sudaa tenké.

Kè Dafiti íté kékòte Edeti kó dikpàà.

Sauri kùòmè Kuyie nkuó niùbè Nòbu kó dihei

⁶ Kè Saurii mbo Kibeaa ke kari tetàtè Ìnkè mutie mamù déé nke pikú o kpānni kòò kó ðetōmbè ðemou ò muri kòò keè bè yàmè Dafiti nè o kòbe. ⁷ Kè Saurii béi nke dò: Kénténè díndi Bensamēe wuò nkòbe! Seseē kó ðebire bo di duó ðepaa nnè fínyí kó ðepaanaà? Di yèmmè bá ndò nhò yóó duó ndimbe kè di mbaké o tenkarè, kòo di baati iwēī? Mpúti! ⁸ Dè ðømmē kè di dó kè m bo ndimou? Bá di mōu í n náá nkóo dapàà nnè Dafiti bè taummè. Dè ðømmē kè di mōu í dààte n kpéi nke bo n náké m birē wènnénēmè ðe kóo niti kè bè bo m bo, yáa ðè í me ndò nyie?

⁹ Dè mōnni kè Doweki Edomiibe botí kou ðe bo, ke béi nke dò: N sòò yàmou diyie mari Seseē birē kè ðè kàtoo Nòbu Aimmèðeki Aitubu birē borè. ¹⁰ Kòo beé nKuyie nho kpéi nkóò pā tidiiti, kóò duó nKodiyati, Fidisitēē kou kó disie.

¹¹ Kè Saurii tō nkè bèe pīnni ikuó niùti, Aimmèðeki Nòbu kou nè o naàmùnkú kòbe bèè tu ikuó niùbè, ke bè kòtēnni ðemou okpààti borè. ¹² Kè Saurii náké Aimmèðeki ke dò: Fí nhAitubu birē, kénté kékeè. Kòò dò: Okpààti, nte mí. ¹³ Kè Sauri dò: Ba nkpeí nte kè di dó kè m bo nfí nnè Seseē birē, kàa ò duó ntidiiti, kòò duó ndikpānni, ke beé nKuyie nho kpéi nkóò bo m bo? Mèè ðakaà?

¹⁴ Kè Aimmèðekii ò tēnnè ke dò: Òmōu bomu a tōmbè mieke weè tu onitisàù ke ðōnnè Dafitaa? Ò tu a còkú nwe ke weè baké bèè ða baa ðemou kè bè ò sánti a cîètè. ¹⁵ Dè yiè ðake ñ ketémè m bo beémme Kuyie nho kpéi. N yí dó ke ða bo. Okpààti bá n tou ntimati, mí nyoo n cîètè kou mōu, n do í yé ke ðò ntimati bo di cuokè, bá sám-pó. ¹⁶ Kòo kpààti dò: Fí nhAimmèðeki a yóó kúmu, fí nnè a cîètè temou.

¹⁷ Kòo náké behāāpòmbè bèè ò bàa ke dò: Kuonè Kuyie nkuó niùbè ðemou, bè me nwènnēmè Dafiti nwe kòò teennè. Bè do yémou Dafiti cootimèmu, bè me nyí n náké.

Behāāpòmbè mieke òmōu í ndàátí ke bo kááké ikuó niùbè kè bè kùu. ¹⁸ Kòo kpààti náké Doweki Edomiibe botí kou ke dò: Kuò be! A báa bè yóu.

Kè Dowekii be wetinné kékuò ikuó niùbè sipísini nè bènnùmmù kè bè ā ikuó yáti. ¹⁹ Kè Saurii kuò ikuó niùbè Nòbu ei mieke, benitidaabè nè benitipòbè nè íbí nè íbíbénni, inààke nè sāmmarímúbè, ipe nè sibóó kè ðè fèútè demou páii. ²⁰ Kè Aimmèðeki Aitubu birē kó ðebire Abiataa weè máa yenté kéçoké kēsónkóo Dafiti, ²¹ kóò náké Sauri kùòmè ikuó niùbè ðemou. ²² Kè Dafitii náké Abiataa ke dò: N sòò yémou Edomiibe botí kou Doweki ðè bomè ke yóó náké Sauri. Míi te kè bè kùu a kòbe ðemou. ²³ Mbo ðie m borè a bá nyièkù, ti dootitòu omáà ndi Sauri weè dó kè ti kuò mí nnè fí. M borè ðemarè í yóó ða ðòò.

23

Dafiti dsetémè Keidaa èi kòbe

¹ Diyìè mari kòò mòu náké Dafiti ke dò: Fidisitēēbe do Keidaa ke èi be diiti.

² Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie, n dò nkékote ké bè dokénáá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kote kédokènè be kéfiete Keidaa.

³ Bèè nēinè Dafiti kè bèè ò náké ke dò: Ti bo die nSudaa èi kè kufōwáá nti bo, ti bo dáátí Fidisitēēbe mbaà?

⁴ Kòò yíé kébeé nti Yiè nKuyie nkè kù dò: Kote kè n yóó bè nda duómmu kàa bè na.

⁵ Dafiti nè o kòbe kè bèè kote Keidaa kéta Fidisitēēbe mudoò kéfiete be wūá, ké be aute mediè nkédētē Keidaa èi kòbe.

⁶ Aimmēdeki birē Abiataa do yóó coké dìi mōnni ke bo kote Dafiti borè kētōmu ikuú nenti bè òò beénnè tí Kuyie.

⁷ Kè Saurii keè Dafiti tamè Keidaa kébéi nke dò: Kuyie nwe nni nduómmu, ò pī nhomáá ndi, ò mè nyiémme ke ta dihei dìi kó yebòrè kpeti ke páké.

⁸ Kè Saurii báátí nè bēhāpōmbè ke bo kote kēpi Dafiti nè o kòbe Keidaa èi miēke. ⁹ Kè Dafitii keè Sauri báátímè ke bo ò pī kénáké ikuú niùti Abiataa ke dò: Tōní ikuú nenti kè m beénnè Kuyie. ¹⁰ Kòò beé nKuyie nke dò: N Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, n kèè kè bè tú Sauri báátí ke bo pī Keidaa èi ke di pōnte nè n kpi. ¹¹ Kòò kōtení, dihei yembè bo m pī nkóò duónnàá? Ò bo kōtení kéndōnnè n yo kè bè náámmàá? N Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù n da báammu á n náké. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Eē ò kōrinímu. ¹² Kè Dafiti dò: Kòò kōtení, dihei yembè bo m pī nkóò duónnàá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Eē, bè yóó da pīmmu kóò duú.

¹³ De mōnni kè Dafitii íté nè o kòbe, bè bo ntùòke sikousikuò (600) kè bèè íté kéta dikpáá kè Saurii keè Dafiti íté mè kényóú ò ténke í mpi dihei.

¹⁴ Kè Dafiti mbo Sifi kpáá yetārè ìnkè, kè Sauri nhò wanti yewe yemou duómè, Kuyie mme nyí nwè nhò duó. ¹⁵ Kè Dafiti nyé Sauri ò waámmè ke bo ò kùo kēmbō Odisaa Sifi kpáá miēke.

¹⁶ Diyìè mari kè Sonnatāā, Sauri kóo dapàà nkōto Dafiti borè Odisaa kényáúkūnne o kōnti ke dò, ò ntēi Kuyie mbíékè. ¹⁷ Kóò náké ke dò: Bá nyíékù n cice Sauri í yóó da ninte, fōó yóó naá nyIsidayeeribe kpààti, kè nni ntú wèè da tū, n cice ti yēmu o mómmu.

¹⁸ Kè bèè yú ti Yiè nKuyie nyētiri kētau, kè Sonnatāā kò nho cīètè kè Dafiti nkpaá Odisaa.

Sauri bètimè Dafiti

¹⁹ Mēmme kè Sifi èi kòbe kote Sauri borè Kibea kóò náké ke dò: Dafiti sōri ti cie nke yetārè ìnkè Odisaa borè Akidaa tārè, kubiriku kubakú cānku bíékè.

²⁰ Okpààti, kàa dó ke bo ò pī nha kōtení, tū yóó ò pī nke da duó. ²¹ Kè Sauri dò: Tí Yiè nKuyie ndi dōò mesàà ndíndi bèè n kuú mmesémme. ²² Kōtenè kényíé kēwénni mesàà, kényà ò borè weti weti nè wèè ò yà, bè n náá nkétú ò ciimu mediè. ²³ Di yà o sōrè yemou ò bo na kēsari yè, kēwēténí kè n náké weti weti kè tí nneí kékote, kòò bo dihei ndi tí fié Sudaa boti kumou miēke kóò yà.

²⁴ De kó difōnkúò kè Sifi èi kòbe è íté Sauri borè kēniitè kékó mbe cie. De mōnni Dafiti nè o kòbe kè bè bo Maōó kó dikpáá kubiriku kubakú cānku diyie yiéni kèè bíékè. ²⁵ Sauri nè o āāpōmbè kè bèè kè kōte o wammù kè bèè náké Dafiti kòo deke Maōó kpáá tārì kēsari. Kè Saurii keè kè kè tūnne o wammù. ²⁶ Sauri nè o kòbe kè bè mbo ditāri píkú kuu, Dafiti nè o kòbe kè bè bo kutèkù, kè Dafiti ndó mecāā

nke bo yenténè Sauri. Sauri nè o kɔbe kè bè ò duunnè ke dèè ke dɔ kóò cèète kèpí.
²⁷ Kòò maùu tuakení kénáké Sauri ke dò: Kɔte mecāā nFidisitēēbe beè do dihei.

²⁸ Kè Saurii kunnóo Dafiti kó mubètímù kécuó nFidisitēēbe. Deè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Dipatetāri.

24

Dafiti yetemè ò bo kuomè Sauri

¹ Kè Dafitii íté deborè kékate kémbò Ānkedii yetārè ĩnkè. ² Kè Saurii beti Fidisitēēbe kédeè kékonní kè bèè ò nàké ke dò: Dafiti bo Ānkedii kó dikpáá. ³ Kòò tāátè Isidayeeribe mieke benitidaabè mómmombe kè bè mbo sikoupísitāāti (3000) kè bèè kɔte Dafiti nè o kɔbe be wammù ke śs mbè bo ditāri bè tu di Sitābóó kó ditāri ĩkè. ⁴ Kè bèè tuake dibòri mari bè tu di Dipebaakèri kuce nùu kè kutādènkù makù dè bo, kè Saurii ta ku mieke ke bo yénke ke śs nDafiti nè o kɔbe kè bè bo kutādènkù fūš. ⁵ Kè Dafiti kɔbeè ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nda nàké dii yiè kpéi dii tuòke, kù do yē nkù yóó da duó ndi a dootitòu kàa ò dònè a dómè.

Kè Dafiti íté meyoðmmè kékééte Sauri yaàbòri fūš, ⁶ ò di kèéte memme kédeè kòò kām̀bùòtìi do mediè nhò kèéte mèè kpéi nSauri yaàbòri. ⁷ Kòò náké o kɔbe ke dò: Ti Yiè nKuyie mbáá yie kè n daá n nòutè n yiè nyĩnkè! Ti Yiè nKuyie nkuu ò tāátè kòò tu okpààti.

⁸ Dafiti béi memme kèpéítè o kɔbe bá bè í ndàò meyei mmamè Sauri.

Kè Saurii yè kutādènkù késɔtè o ce. ⁹ De kó difānkúò kè Dafitii yènni kutādènkù mieke kèpíèké ke dò: N yiè nhokpààti!

Kè Saurii wēeteni kè Dafitii nínkú késĩnnóó, ¹⁰ kénáké Sauri ke dò: Dè yĩme kàa yie mbèè tu n wanti a kó meyei mbe kpeti? ¹¹ A yàmu yie nnè a nuò ti Yiè nKuyie nda pĩrĩmè ke n duó, bè do n tiémmu kutādènkù mieke ke tú n da kuò kè n da coo nke tú m báá daá n nòutè a ĩnkè ke yé ti Yiè nKuyie nkuu da tāátémè kàa tu okpààti. ¹² Okpààti wénté n kèéteémè a yaàbòri ke pikú, m me nkèéteémè a yaàbòri máa ke í da kùò, a yàmu n yí dómè ké da kuò yoo n da dòò meyei, n yí da cààrè dèmarè, f́šò n wanti ke bo n kuò. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkuu bo ti púté mí nnè f́š nkuu bo kpa n kpànni, m báá daá n nòutè a ĩnkè. ¹⁴ Dikotinùu mari tu: Kuyonku bonní benitiyonkubè borè nde. Mí mme báá daá n nòutè a ĩnkè. ¹⁵ Isidayeeribe kpààti wanti we? Weninwe a betimè mí ndemócìrè, mí nfenacékòfàà? ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkuu bo ti púté, kuu bo ti wénté, kù n kónné kè m pate nè f́š!

¹⁷ Dafiti béi ndii m̀n̄nni kédeè kè Sauri dò: M bire Dafiti f́šò n nàánáá? Kékuò mmediè, ¹⁸ kénáké Dafiti ke dò: A tú onitisàù nwe ke m pèétè, a n wantinè mesàà mme kè n da wantinè meyei. ¹⁹ A m benkemu yie nha n dónèmè mesàà, ti Yiè nKuyie nni nhànnèmu a nòutè mieke yie, a me nyí n kuò. ²⁰ Omòu šš í nyà o dootitòu kóò yóò kòò íté. Ti yiè nKuyie nda yietì mesàà nha n dòò mè yie. ²¹ N yému ke dò nf́šò yóò di Isidayeeribe kpàti, f́šò yóò ti tieke. ²² Di mm̀n̄nni béi nkéyú nti Yiè nKuyie nyètìri ke dò, a í yóò kuò n cìètè kɔbe nè n yaábí n kũũ nkó difānkúò kè n yètìri kpánnè.

²³ Kè Dafitii parikè nè ti Yiè nKuyie nyètìri, kédeè kè Saurii kò. Dafiti nè o kɔbe kè bèè wēte bè do sori dè ditāri ĩnkè.

25

Nabaadi yetemè o bo teennèmè Dafiti

¹ Kè Sammuyeerii kú kè Isidayeeribe bemou tí nkòò kammú kédeè kòò kunnè o cie Damaa. Kè bèe deè kè Dafitii ta Panaa kó dikpáa.

² Kè Maã ò miéke kóo niti mǎu dè bo ke mǎke o kperè mediè: Ipe sikoupiisitaãti (3000) nè sibò tekoupiitè (1000) ke sǎ nhò bo Kadimeedi o peciti kǎi kó dibanni. ³ De kóo niti yetiri do tú Nabaadi, koo poku kperi tú Abikayeedi kòò cii ke tú oposáati, koo dǎu yie yóu bá ò í yo ditoò ke tú Kadebu naámunkú kou.

⁴ Kè Dafitii keè ò bomè Kadimeedi o peciti kǎi, ⁵ kǎtǎ mbedapambè tepítè kè bè nǎké ke dǎ: Kǎtenè Kadimeedi kè di yǎ Nabaadi dí wè nni ndǎu. ⁶ Di ò dǎu nke dǎ: Dibenni ntú disàari o kpéi. O kperè demou kè dǎe yie nnè o cǎtè temou dèè kó dimàa tu o kperè. ⁷ Di ò nǎké ke dǎ: Dafiti tu ò kèè o peciti kǎibè bomè o cǎtè. O pecǎmbe do ti bonè dii mǎnni Kadimeedi, ti do í bè dǎdǎ meyei mmamè, be kperè marè do í feti. ⁸ Beke be kè bè bo da nǎké, ti da báammu ke tú a ti cǎutè tinti a kó betǎmbè kè ti pǎ a mǎke dè ti kpéi nnè o kpéi. Ti kǎtení dibanni ndi a cǎtè.

⁹ Kè Dafiti tǎmbèe kǎte kénáké Nabaadi Dafiti yǎ mmù, kédeè kè nhò kǎmmú. ¹⁰ Kè Nabaadii bè tǎnnè ke dǎ: Dafiti Sese biraà? We mme ntú? Tidaati í sénni yie ntií iiti ti yembè borè. ¹¹ Kè n né bo túóté n kóo pǎè nè n kó menie nnè n kó imaa n waá ndè n tǎmbè kpéi nkéduò mbèmbè n yí yǎ bèe yènni dàa?

¹² Kè Dafiti tǎmbèe wǎtení o borè kóò nǎké Nabaadi bè nǎké tí timǎu. ¹³ Kè Dafitii nǎké o tǎmbè ke dǎ: Bá wè wèe báati o siè.

Kè bèe báati, kòò múnke túóté o kperi, kè benitibè sikousinàa (400) báati kóò neinè kè sikousidé (200) nkpaá ke baa tinenti.

Abikayeedi teemmè Dafiti

¹⁴ Kè Nabaadi kó betǎmbè kóò mǎu kǎte kénáké Abikayeedi Nabaadi poku ke dǎ: Dafiti bo dikpáa ndi ke tǎnni benitibè kè bè dǎu nti cice kòò bè bàao. ¹⁵ De kó benitibè me ndo ti dǎdǎ mesàa mme ti do bè bonè dii mǎnni dikpáa, bè í ti dǎdǎ meyei mmamè. Ti kperè marè me nyí feti. ¹⁶ Keyènkè nè kuyie mbè do ò ndò nti kó kuduotí nku kè nti kǎnké sǎa, ti do bè bonè yèè mǎrè ke cǎmmú ti pe. ¹⁷ Dǎdǎ a yóo namè, ti yǎmu ke dǎ mmeyei nyóo tuǎkení ti cice nè o cǎtè temou. Ò me nyóumu bá ò í yo ditoò, ti í yóo dáati kóò nǎké timati.

¹⁸ Kè Abikayeedii coké mecǎa nkétúóténi pǎè sikousidé (200), menaa nkó tidouti tidéti, ipe inummù ò bènnè, tidiiti tii cie nkuyòrikú, finyi kó yebe yekperè, siyuu tekòutè (100), fikié kó yebe kó yekátindá sikousidé (200), kè dè tou nsǎmmarimú. ¹⁹ Kòò nǎké o tǎmbè ke dǎ: Niiténè kè n yó ndi tǎmmu.

Bá ò í n nǎké timati o dǎu Nabaadi. ²⁰ Kòò deke o sǎmmarimú kénkéri ditari fũ, Dafiti nè o kǎbe kè bè kéri koo wetini, koo bè conè.

²¹ Ke sǎ nDafiti náa nhomáa ke tú: Detetirè nde n sòò bàamè oniti yie nkó iwũ dikpáa miéke bá fǎmafè í nfetaa? Nh ò dǎdǎ mèè sàa nhò me nni nyietí meyei. ²² Kè dè naa yóo wenté koo niti kpaá bá omáa Nabaadi cǎtè miéke ke fòu Kuyie nni mpoté mediè.

²³ Abikayeedi yàni dii mǎnni Dafiti kécúténi mecǎa nho sǎmmarimú ònkè kédó Dafiti ònkè kénínkú késinnò o ònkè, ²⁴ ke béi nke dǎ: N yie mmú te meyei! N yie, yóu mí nha kóo tǎnti kè n da béinnè, kéntè n náahti. ²⁵ A bá ndake Nabaadi

kpɛti, kuyɛ̀nkù nku, kéndònnè o yètìrì tumè Nabaadi, o yuu í bo. N yiè mí nha kóo tǎnti n do í yé a tǎnnímè benitibè ti borè. ²⁶ Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, ti Yiè nKuyie nyí yóu kàa kùò oniti ke pèite a dootitabè nè bèè kó dimàà dó a kó meyei nnè Nabaadi bè nwɛ nkunasáá kùmáà. ²⁷ N yiè cǔuté yepārè n da tǎní yè kè dí totí fǔ nnè a tǔmbè. ²⁸ N da báammu a n cǔé n yei, n yému ke dò nti Yiè nKuyie nyóó da duó ntikpàti fǔ nnè a cǔètè ke yé a krammè kuú kpànni nè mewetímme. Òmòu í yóó yà a kó meyei nha fòmmu mumòu miéke. ²⁹ Kòò mǔu ité ke da bɛti ke bo da kuò, a Yiè nKuyie nyó nkánkèmu a fòmmu sǎá kè mmù sǎri ku borè, kédootóo medétimè a dootitabè fòmmu bè sǎ dootóo mèè botí ditári nè mutántènditímù. ³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nda dǎò dii mǎnni mesàà nkù yé nkù yóó da dǎò mè, kàa di Isidayeribe kpàti. ³¹ Kuyie mbáá yóu kè timati nda kǎónnè a yèmmè miéke, yoo dè nsó nha kùò òmòu ke bo peite. N yiè, kè ti Yiè nKuyie nda dǎò dii yiè mesàà nha yé n kpéi.

³² Kè Dafitii tǎnné Abikayeedi ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tǔ nkù yètìrì ndeu, kuú da ínni kàa n conè. ³³ M múnke da dǎummu nè mutǎmmú fǔ nwèè pètè meyèmmè sǎàmè ke m pèitè n na nkùòmè benitibè ke pèite! ³⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tǔ nkù homu, kuú m bàa, kè n yí da dǎò meyei. Kàa do í kǎtení mecǎá nké n co, diyie na nyóó yènni kòò mǔu í kpaá bá òmáà Nabaadi cǔètè ke fòu.

³⁵ Kòò cǔuté Abikayeedi do pǎni yèè pǎrè kóò nǎké ke dǎ: Kò nke dè nnaati n kèèmu a báammì ke í cǔuté nè diwèl.

Nabaadi kumè kè Dafiti puoke Abikayeedi

³⁶ Abikayeedi tǔòke dii mǎnni o cǔètè kénsó nNabaadi dǎòri dibanni dieri mǎmmǎnni dikpàatibanni. Kè diwèl ò bo mediè nkòò yà menaà nke muó nhò í nhò nǎké timati. ³⁷ Kòò mbaa kòò naà mmǎnté dikúnweini kòò né ò nǎké. Nabaadi kèè dii mǎnni dè kó tináantì kè dǎe ò kpeí mediè mbá ò í nna ke nampe. ³⁸ Kè dè mmòke yewe tepítè kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòò kú.

³⁹ Dafiti kèè dii mǎnni Nabaadi kumè késante Kuyie nke dǎ: ti Yiè nKuyie n da sánti fǔ nwèè ti pàte mí nnè Nabaadi wèè do n sǎá. Fǔ nwèè m pèitè kè n yí ò dǎò meyei, fǔò duó nkòò yei ndo o yuu Ìnkè.

Kè Dafitii deè kǔtǔ mbenitibè kè bè bo nǎké Abikayeedi ke dǎ ò dǎ kòò puoke.

⁴⁰ Kè bèe tǔòke o cie Kadimeedi kóò nǎké ke dǎ: Dafiti weè ti tǎnni ke tú á kǎotò kòò da puoke.

⁴¹ Kè Abikayeedii nínkú késínnóò bɛ ìkè kè bè nǎké ke dǎ: Mí nho kóo tǎnti n yiemmu ke bo naá nho daakù kénhou o tǔmbè naàcèi.

⁴² Kòò ité mecǎá nkédeke o sǎmmarímú kòò kó benitipotǔmbè bènùmmùu ò cie. Mèmmè kè Dafitii ò puoke.

⁴³ Ke sǔ nDafiti po Ainǎammu Sisedeedi kou, bedé kè bèe naá nho pobè.

⁴⁴ Dafiti pokù ketiwè Mikaadi Sauri kóo sapàà, Saudi do ò duó mPadití nwe Dakaisi biré Kadimmu kou.

26

Dafiti coommè kuce medérímè Sauri

¹ Mèmmè kè Sifi èi kǎbɛe kǎte káyà Sauri Kibea kóò nǎké ke dǎ: Dafiti bo Akidaa tǎri Ìnkè kubiriku také.

² Kè Saurii báátí kénéinè behāāpòmbè kperibè sikoupsitàāi (3000), kè bèe kote Sifi kpáá Dafiti wammù. ³ Kè bii báté Adidaa tārì ìnkè kuce také. Kè Dafiti mbo dikpáá kékeè Sauri kèróomè ke bo ò bèti, ⁴ kè Dafitii tō mbenitibè kè bèe paaté kébanté Sauri kèróomè weti weti. ⁵ Kòo kote bè báté dè képaaté Sauri nè Abunee Nee bire behāāpòmbè kóo kóti bè dāu dè, kè Sauri dāu de cuokè kè benitibè ò cèète.

⁶ Aimmèdeki Itiibe botí kou nè Abikaii Dafiti tū Seduya bire Soabu nantè kè bè neinè Dafiti kòo bè beke ke dō: Di miéke we mbo n neinè kè tí kote Sauri kari? Kè Abikaii dō: M bo da neinè kè tí kote.

⁷ Kè bèe nei kékote Sauri kari keyènkè kè Sauri duó de cuokè, kòo kpānni cùóké o yuu také Abunee nè ditīnni kè bè duó koó fité.

⁸ Kè Abikaii náké Dafiti ke dō: Kuyie nkuu da duó nyie nha dootitōu yóu kè n kote kētúóté o kpānni kóó tā kédannèné ketenkè kuce mēmáà sànnèmu m báá yíe medérímè. ⁹ Kè Dafiti dō: Yóu we, báá ò kùò, ti Yiè nKuyie nyí yóó yóu wèè kùò okpàati kù tātátè wè. ¹⁰ N da náámmu ti Yiè nKuyie mbomu, kuú yē o mōnni ò yóó kúmu, o kōmu yoo wèe kú dikpānni mari miéke. ¹¹ Ti Yiè nKuyie mbáá yóu kè n kuú okpàati kù tātátè wè, yóu kè tí túóté o kpānni dii cùóké o yuu také nè menie nkó didénni dii duó o také demáá kéitè.

¹² Kè Dafitii túóté Sauri kpānni o yuu také nè menie òdènni kéiténè, òmòu í nhènte, òmòu í mbè yà, òmòu í ndake dèè dōòri. Ti Yiè nKuyie nkuu do bè bōnté munòndòmmú cèèmmù. ¹³ Kè Dafitii íté kèsénté kubiriku kédeke kénccómmú ditāri ìnkè medétimè, ¹⁴ képiéké Sauri tīnni bíéké kényú Abunee Nee bire. Kè Abunee ò tēñné ke dō: Weninwe wèè wèkíi memme ke kóónnè okpàati? ¹⁵ Kè Dafitii o tēñné ke dō: Dè í do nṣò tu onitidùà? Isidayeeriwe miéke we nda dōnnè? Dè yīme kàa í baa a yíe nhokpàati mesàà? Òmòu wèè kōtení ke bo ò kùò. ¹⁶ A dōò dè í wenni, ti Yiè nKuyie mbomu di dō nkékúmu dimòu di í baa mēè kpéi mmesàà ndi yíe nhokpàati ti Yiè nKuyie ntāátè wè. Wénté okpàati yuu také o kpānni nè o dénni dè bore?

¹⁷ Kè Saurii banté Dafiti tammè ke dō: Fṣò n nàánàà? Kè Dafiti dō: Míinwe okpàati.

¹⁸ Kòo béi nke dō: Okpàati, dè yīme kàa m bèti? N da cààrè ba? ¹⁹ Okpàati n da báammu kénté n dó ké da náké tí. Kè ti Yiè nKuyie nkuu yē nha nni m beti kuú cōuté m pānni kébónkúnne ku miéke, kè benitibè me nni mbe ti Yiè nKuyie mbè cṣò. Bè m bétimu yie ndihèi ti Yiè nKuyie nduó ndi ku kobe, ke bo duó nkè n fié yebokè. ²⁰ N yí dó kékú dikpáá kéndétirìnè n Yiè nKuyie. Okpàati dè dōmmè kàa m bèti opaawàà nhō mbetimè tenahéitè yetārè ìnkè mí nfenacékòfè.

²¹ Kè Sauri dō: Wētení m bire n ténke í yóó da dōò meyei, a mè nni ncoommè ke nyènkè. N dōò ke dō nwèè yèmmè í naati wènwè. N yetému mediè.

²² Kè Dafiti dō: Okpàati nte a kpānni die, a tōmbè kóó mōu bo na kékōtení ké di túóté. ²³ Ti Yiè nKuyie nyietí bá wè o dōòrimè nè o sàà. Ti Yiè nKuyie nda ānnèmu n nòutè miéke yíe kè n yete m bo da daámmè tenòutè ke yé ti Yiè nKuyie nkuu da tātátè. ²⁴ N wénté mèè botí a fōmmu demarè dierè, ti Yiè nKuyie mme nwénté n kōmu ké nni ndeerí nè meyei memòu.

²⁵ Kè Saurii béi nke dō: Kuyie nda dōò mesàà m bire Dafiti kàa dōò dè dèe yie. Ò béi memme kédeè kè Dafiti sōoté o cō, kè Sauri kò nho cṣètè.

¹ Kê Dafiti ntótí o yèmmè ke tú bá nè ò dī yìè Sauri yó n nintemu, n yí m̀ke m bo yíme kè n yí cokému ke kote Fidisitèèbe cie koò yenténè, kòò n yóu mubètímu Isidayeribe tenkè. ² Mèmmè kè Dafitii íté nè o k̀be sikousikuò (600) kékote Maaki birè Akiisi Kati kpààti borè. ³ Ke bíí b́até k̀mbo Kati Akiisi borè bá wè nè o c̀tètè k̀be, Dafiti nè o pobè bédè Ainnòammu Sisedeedi èi kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi kou wèè ku o pokù. ⁴ Kè Saurii keè Dafiti bo m̀ Kati k̀yóu, ò ténke í nhò bèti.

⁵ Diyìè mari kè Dafitii náké Akiisi ke d̀: Okpààti k̀a yiemmu ke n c̀utè m p̀a ketenkè t̀hèitè matè kè nní mbo, ba nte kè ti bo nwè nke bo dikpààtihei mièke.

⁶ De kó diyìè kè Akiisii ò duò nSikidaa èi. Deè te kè de kó dihei naá nSudaa kpààtibè kperi nè yíenni.

⁷ Kè Dafiti mbo Fidisitèèbe tenkè ke d̀ dibenni òimáà nè betààbè bènàà. ⁸ Ke bo Sikidaa ke dokùnè bèè do bo de kó ketenkè, k̀p̀ante Kesuriibe nè Kidisiibe yoo Amadesiibe bèè do dè bo nè òimònni Suudi bíékè ke bíí tuòkenè Esibiti èi. ⁹ Kè Dafiti nkòu benitibè bəmou, benitidaabè nè benitipòbè bá ò í nsùò nhòmòu k̀hèi iwùw s̀amp̀ò nè idieyi, s̀ammarmùbè nè yòyóbè nè tiyàati. Kòo konni wèè kote Akiisi borè. ¹⁰ Kè Akiisi ò beke ke yí a p̀ante òmbe yíè? Ò d̀: Sudaa èi kubakù yóu, kòo me ndò ò d̀: Yedamediiibe yoo ò d̀: Keniibe èi kubakù yóu. ¹¹ Dafiti do s̀ í nkonnènni Kati òmòu ofòuwè, onitidòu yoo onitipòkù bè yàà bo náké Akiisi tìmatì ke d̀: Nte Dafiti d̀òòmè. Dafiti borime do me ndò nhò bo òimònni Fidisitèèbe tenkè. ¹² Kè Akiisi nhò tá mediè nkéntú nè o yèmmè mièke Dafiti k̀be Isidayeribe ténke bá nhò d̀, ò bo ntú o kóo t̀nti s̀àà.

28

¹ Diyìè mari kè Fidisitèèbe wènnè dihā̀p̀ònt̀nni òimáà ke bo dokénè Isidayeribe, kè Akiisii náké Dafiti ke d̀: F́ nnè a k̀be di bo n neinè mudoò.

² Kè Dafiti d̀: Okpààti n yiemmu, a mómumu nha bo yà m bo d̀ò dè. Kè Akiisi d̀: Dè wenni f́ò yó ntú n kóo bàri s̀àà.

Sauri yumè onitipòkù wèè bouri kunùbokù

³ Dè do s̀ nSammuyeri kumu, kè Isidayeribe bəmou k̀ari o k̀ù nke dèè koò k̀unnè Damaa. Kè Saurii kuò bèè bouri tinùbooti Isidayeribe mièke.

⁴ Diyìè mari kè Fidisitèèbe tí m̀bèhā̀p̀ònt̀nni k̀b́atè Sunemmu, kè Saurii tíi nho k̀be kè bèè kari Kidiboa. ⁵ Kè Saurii yà Fidisitèèbe ā̀p̀ònt̀nni kè kufòwáà nhò autè kòo k̀m̀b̀ùòti nduò. ⁶ Kòo beé nti Yìè nKuyie, kù me nyí nhò t̀h̀né bá nè tidòuntì mièke yoo bá nè idííti kó mubòmumu yoo kùu duò nkè ku p̀ā̀nā̀aanti náā̀ntò m̀ò ò béinnè. ⁷ Kè Saurii náké o ā̀p̀òmbè ke d̀: Waā̀nnènni onitipòkù wèè bouri kunùbokù kè n kote kòò m p̀ā̀. Kè bèè ò náké ke d̀: Òmòu bo Ā̀-Ndoo.

⁸ Kè Saurii ceete tiyàati k̀eneinè o t̀mbè bédébè, kè bèè kote Ā̀-Ndoo, k̀etuokoo keyènkè kòo náké onitipòkù ke d̀: N d̀ a n yú ocíi m̀ò nwe kè nh ò beke tìmatì, kè n da náké ke yí a yú wè, a we nyú. ⁹ Kòo nitipòkù ò t̀h̀né ke d̀: A yému a mómumu nSauri k̀òmè benitibè bèè yu b̀círìbè Isidayeribe tenkè mièke, yáa a d̀ kè n díimmu kè n kuò? ¹⁰ Kè Saurii ò t̀h̀né ke d̀: Ti Yìè nKuyie mbomu, m̀i béi nke tú a bá nyíèkù tìmatì. ¹¹ Kòo nitipòkù d̀: N d̀ò nkè da yú we? Kòò d̀: Ā̀ a n yú Sammuyeri.

¹² Onitipòkù yàni d̀i m̀ònni Sammuyeri k̀ekuònkò ke d̀: Dè yíme k̀a n soutè? F́ nSauri. ¹³ Kè Sauri d̀: Bá nyíèkù, f́ c̀énke n náké a yà mù. Kòò

dò: N yà kukúkáyántikù makù nku kè kù yènní ketenkè mièke. ¹⁴ Kè Sauri dò: Ò dòmmè? Kòo nitipòkù dò: N yà odakóti nwe kòò dàátí kuyaàbòrikù.

Kè Saurii banté Sammuyeerì nwe mè, kénínkú késínnò o ìikè. ¹⁵ Kè Sammuyeerì náké Sauri ke dò: A n kòonnè ba nkprí, ke duó nkè bè n yuní? Kè Sauri dò: Dè n dimu mediè, Fidisitèèbe bèè ò do mudoo, kè Kuyie nni ndèténè, kù í duó nkè ku pānāaanti náambè kóo mōu bo m béinnè yoo kù m béinnè tidouñti, kè n né da yūnī kàa bo n náké n dò nkédòòmè. ¹⁶ Kè Sammuyeerì dò: A né m bekù ke yē mba, kè nsà kè ti Yiè nKuyie nda bùtínnè ke naá nha dootitòu. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie ndòò kù sòò n nàké ti nti, kè n da náké ke tú kù cōuté tikpāti a borè ke duó nDafiti. ¹⁸ A í yie nkù yē mmù ke bo kuò Amadesiibe bēmou, deè te kè ti Yiè nKuyie nda dòò memme yíe. ¹⁹ Fó nnè a nitibè di bo Fidisitèèbe nōu mièke nke, nanke fí nnè a bí di bo konní m borè kudōnkù, kè Fidisitèèbe na Isidayeeribe kó dihāpōntfīnī.

²⁰ Sauri kèè tī náaanti kè kufōwāá nhò auté kòò do. Ò tēnke do í mōke muwērímú ke yē ò do tūūmmè ke yàà yíènnè ò í di mūmamú. ²¹ Kòo nitipòkùu kōtení o borè kéyá kufōwāá nhò autémè kòò nàké ke dà: Mí nha kóo tōnti n yiemmu ke cīnne m buu ke dòò a m beke tì. ²² Múnkee kénté mí nha kóo tōnti n dó ke da náké tì, yóu kè n da waanní mudii sánpó kàa di kéréte muwērímú kéná kékéte kuce.

²³ Kè Saurii yete ke dò ò báá di, o tōmbè nè onitipòkù kè bèè yetoo, kòo mbo kéyie nkéité ketenkè kékari dikàri ìnkè. ²⁴ Kòo nitipòkùu coké mecāā nkékuo dinaadabii ò do dùnne di kéwāá mmuyuo nkéante kékake yekātindà, ²⁵ kéduó nSauri nè o tōmbè kè bèè cááké kédeè, kékò nde kó keyènkè.

29

Fidisitèèbe bètimè Dafiti

¹ Kè Fidisitèèbe tí mbehāpòmbè bēmou kénkari Afeki kè Sauri kàri Sisedeedi ke tókèni tēbinte. ² Kè Fidisitèèbe kpààtibè mabè ni yetīrè sikōupí kpeye kè betòbè nì sikou kpeye. Dafiti nè o kòbe bèè cīenko okpààti Akiisi kè bè tūnní. ³ Kè Fidisitèèbe āpòmbèe beke ke dò: Ebedeèbe bie nkpeti dòmmè? Kè Akiisii bè tēnnè ke dò: Dafiti nwe Isidayeeribe kpààti Sauri kóo tōnti, nè ti bomè yēbie mbo ntùòke yèdéè, m me nyí yà meyei mmamè ò dòò mè.

⁴ Kè Fidisitèèbe āpòmbè iwēī yembè mièkee peike Akiisi kè bè dò: Beti de kóo niti kòò kōte kēmba a ò duó ndii ei mièke, ò báá ti neinè dikpànni, ò yàà bo kónté kénáá nti dootitòu. Ò yóo yīme nè o yiè nkè bèè wēte kénarike? Dè í tú ò kùò dii mōnni ndi ti kó benitibàà? ⁵ Di báá yè nweè Dafiti nwemè benitipòbè sòò cèètemè kéndiè nke au ke tú:

Sauri kùò sikōupí,
kè Dafiti kùò sikōupí.

⁶ Kè Akiisii yú Dafiti ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu, a dōòrimè meè sié kè n da pénsiri ke dó a na nni nneinè dikpànni ke yé nè a tūòkení dii yiè m borè m mu nyí yà a kó meyei mmamè. Fidisitèèbe kpààtitūmbè me nyí da dó. ⁷ Nè de kpéi nkò nkè dè nnaati, kàa báá í mbe mièke.

⁸ Kè Dafitii ò beke ke dò: N cāke ba okpààti? Nè n kōtenimè a borè nda dòò ba? Deè te kàa tu m báá da neinè kè tí kōte kékpannè a dootitòbè. ⁹ Kè Akiisi dò: N yēmu ke dò nha í cāke dēmarè, mí nkprí nha dò nKuyie ntōnni ndi kè n da

dó. Fidisitēēbe kpààtītūmbè bèe yete ke tú a báá bè neinè dikpànnì. ¹⁰ Nanke dikūnweñní sèì dí báátí fǒ nnè a kòbe bèè da ciénní, kè diyìè yènní dí kété.

¹¹ Kè Dafitii báátí dikūnweñní sèì nè o kòbe kékété kénkūnti Fidisitēēbe eì, kè Fidisitēēbe biè karì Sisedeedi.

30

Dafiti dokénèmè Amadesiibe

¹ Diyìè táànni yìè Dafiti nè o kòbe kè bèe tuòkoo Sikidaa Sudaa tempē ndiyiè yìèní kèè bíékè, kénsó nhAmadesiibe bè do ke pònte dihei ke dèité ke cóu, ² ke pīrnmú benitipòbè nè ibí nè bèè tú bèè mòke be kperè nè bèè tu becribè bè do í kuó nhòmòu mesémmè bè do bè pīrnmú máá ndí kèpēēténè. ³ Dafiti nè o kòbe kè bè ntùòkoo ke sǒ mbè pònte dihei ke pīrnmú be pobè nè be bí initidaai nè initipòì. ⁴ Dafiti nè o kòbe kè bèe tiité didabònni kénkuò nkécīrime. ⁵ Bè múnke do pīrnnèmu Dafiti pobè bedé Ainòammu Sisedeedi kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi kou kóo kúpokù.

⁶ Kè Dafiti kòbe bè pīrnmú bèè kó ibí initidaai nè initipòì kè be mièkeè ò peike, kè bè ndó kóò bústí yetárè kékua, kòo kòm̀bùàti nduò mediè nkè ti Yiè nKuyie nhò duó ndikòmbùò.

⁷ Kòo náké ikuó niùti Abiataa Aimmèdeki birè ke dò: Tǒní ikuó nenti bè òò beénnè ti Kuyie.

Kè Abiataa ti nhò duó. ⁸ Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nkè n tūnne de kó benitibè bèè me nti pònte m bè nintaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Tūnne be kaa yóò bè nintemu kédeetè a kòbe.

⁹ Kè Dafitii pí nkuce nè o kòbe sikousikuó (600) kétuake kukó mBesò. ¹⁰ Kè benitibè sikousidé (200) òu ke í na ke bo sénté kukó ké nkraá kè Dafitii sòoté nè besòmbè sikousinàà (400). ¹¹ Kè behāpòmbèe yà Esibiti kóo dapàà mmòu dikpáà mièke, kóò tǒní Dafiti borè, kè bèe ò duó mpéè nè fīnyī kó yebe nè menie ¹² nè fīnyī kó yebe kperè siyòò sidési, kòo cááké káyà kèpété muwērímú. Ò do í di dèmarè iyie nyitāati, deyènnè dètāati. ¹³ Kè Dafitii ò beke ke dò: A tú ònkubotí kou? A bonní de? Kòò dò: N tú Esibiti kou nwe, Amadesiibe botí kou mǒu kó kudaakù, ke muòke kòò n dootóo, dè mòke yíe nyewè yetāati. ¹⁴ Tíi sòò pònte Sudaa tempē ndiyiè yìèní kèè bíékè Kedeitiibe nè Kadebu botí kòbe kécúu nSikidaa kó dihei. ¹⁵ Kè Dafiti dò: A bo yie nké n niité de kó benitibè boràà?

Kè de kóo niiti ò tērné ke dò: Kaa béi nke yu Kuyie nyètirì ke yī a í yó n kuò, a me mbá n duó n yìè, n da niité be borè.

Dafiti kùòmè Amadesiibe

¹⁶ Mèmmè kè weè niiti niité Dafiti Amadesiibe borè kè bè ntuòkoo ke sǒ mbè pitè de kó kutempē nkumòu mièke ke ànnè dibanni nè bè éiní dè Fidisitēēbe cie nè Sudaa cie ke yo nke yò. ¹⁷ Kè Dafitii bè potè weti weti kè bè autè de kó diyìè kèntò kétuakèni diwentirì terì kó kuyuoku, òmòu í nna ke cootè kè dè í tú bedapàmbè bèè do dèke yòyóbè kécoké. ¹⁸ Kè Dafitii fietè Amadesiibe do eí dè kó dimàà kéfieténè ò pobè bedé. ¹⁹ Bè í mmònté be kóò mǒu, ibí nè bekótibè, initidabí nè initipobí, bè mu ndo í nampè bè eí dè kó dèmarè. Kè Dafitii dè tǒní dema. ²⁰ Kè Dafiti tǒmbèe kpaakenè Amadesiibe kó iwùò iyòonyi nè idieyi kè nyi cēmmù ke tú: Nte Dafiti eí dè.

²¹ Kè Dafitii wēte o kòbe sikousidé (400) bèè do òu ke kpaá kukó mBesò borè, kè bèe kòtení kóò co nè o kòbe bèè do ò neinè, kè Dafitii tóonko kè bè òu. ²² Kè

behããpòmbè bèè do ò neínè be miéke kè benitiyonkuba nè itookperí yembè kè bè dò: Bè do í mè nti neinèmè ti báá bè pã ti eíní dè kó dèmarè, tí bè duó mbe pobè nè be bí máá kè bèe íté.

²³ Kè Dafiti dò: N kòbe báá dàònè memme ti Yiè nKuyie nti duó ndè, kuú ti kãnké ke ti deeténè ti dootitòbè bèè pànte Sikidaa. ²⁴ Òmòu í yóó yie ndi kpèti. Wèè kòte dikpànni nè wèè bàa tinenti bè yóó bè totí kè dè mmámu, bè yóó wènné kètotímu.

²⁵ Nè de yiè ndi Dafiti duómmè de kó ikuú Isidayeeribe kè ì kpaá bo nè yíenní.

²⁶ Kè bèe konní Sikidaa kè Dafitii deite bè eí dè be dootitòbè cie kèpã o népobè Sudaa botí kó bekótibè ke dò: Ntonè ti dèite ti eí dèè miéke nke ke di pã. ²⁷ Kòo pãnè Betèedi eí kó bekótibè nè Damoti eí kòbe bèè bo Nekefu tempè nnè Yatiidi eí kòbe. ²⁸ Nè Adoee eí kòbe nè Sifemoti eí kòbe nè Esitimoo eí kòbe, ²⁹ nè Dakadii eí kòbe nè Yedamediibe nè Keniibe, ³⁰ nè Odimaa eí kòbe nè Boo-Asãã eí kòbe nè Ataki eí kòbe, ³¹ kèpã Ebuoo eí kòbe kèpãmmùnè yehekè yemou kòbe bè do kètè yèè miéke.

31

Bè kùòmè Sauri

¹ Kè Fidisitèèbe do Isidayeeribe mudoò Kidiboa tãri kè bèe coké, kè bèe kuò besükübè. ² Kè Fidisitèèbe fènné Sauri kèna, kèkuò o bí Sonnatãã nè Abinnadabu nè Madikisua. ³ Memme kè betãntãübèe yà Sauri kè mudoò fuute kè bèè ò kòute. ⁴ Kòo náké wèè tó o kpàrinenti kè dò: Túóté a kpànni ké n kuò, n yí dó Fidisitèèbe itayéí yembè n kuò kè nni ndaú.

Wèè tó o kpàrinenti kòo yote kéyete, kè Saurii túóté o kpànni kèfíí nkédo di ìnkè. ⁵ Wèè tó o kpàrinenti ò yà diì mōnni o yiè nkúmè, ke fíí nho kó dikpànni kèdo di ìnkè ke múnke kú.

⁶ Memme kè Sauri nè o bí itããti nè wèè tóu o kpàrinenti nè o ããpòmbè bè kumè be mōu diyìè dimáa.

⁷ Isidayeeribe bèè kó dimáa bo kubiriku kè bèe yà Isidayeeribe ããpòmbè cokémè kè mudoò kōnnè Sauri nè o bí, kèíté kécoké kèyóu be ekè, kè Fidisitèèbee kōtení kékari.

⁸ Kè dèe wenté kè Fidisitèèbee kōtení ke bo fie becírìbè kèyà Sauri nè o bí itããti kè bè ku ke duó Kidiboa tãri ìnkè. ⁹ Kè bèe kéété Sauri yuu kètúóté o kpàrinenti kèfíténè be ekè yemou nè be bokè kó yetuo miéke ke náante bè bè namè. ¹⁰ De kò difònkúò kédóu nho kpàrinenti be bōò bè tu di Asitaditee kó ditou miéke, kètúóté Sauri kédanne Beti-Seã kó kuduotí kèbaaké.

¹¹ Kè Yabesi nè Kadaadi eí kòbee keè Fidisitèèbe dōò dè Sauri. ¹² Kè benitidaabè yekòmbò yembèe íté kèpí nkuce kényiè nke kéri keyènkè kemou kètuake Beti-Seã kèbaatè Sauri nè o bí kékōnnè Yabesi kè bè cóu, ¹³ kékouté be kúð kékūnnè mutie mamú yuu bè tu mù Esèdi Yabesi eí miéke, kèbou dinùú yewe yèyiekè.

Sammuueeri pátiri didéri Di mpátiri tɔ̀ t̀i náànti

Bè yu de kó dipátiri ke tú Sammuueeri pátiri déri ndi, ke yé ye náànti tũmmè titàbè mbe nè diketiri kpeti, ke náá nDafiti do tàmè tikpàti. Ó do tũmè Sudaa kàbe kóo kpààti. De kó difɔ̀nkúò kébaaté Isidayeeribe beməu be wuə ntepiítè nè idéi.

Sammuueeri pátiri déri dii ti náá nDafiti dokénèmè o dootitabè o c̄t̄t̄e kàbe nè ditowaa kàbe, kè dè bo yie nkòo fíi nho kpàti kédéúkũnne o kpàatiyuu. De kó dipátiri dii ti náá nDafiti do tũmè oniti wèè tá Kuyie, wèè do na k̄yũs̄ mbenitibè yèmmè o Ìnkè kè bè nhò d̄s̄. Dii pátiri ti náá nDafiti do tũmè okpààti diewè ke kpeñni. Di me mmúnke í yóu di bo nákémmè meyei nhò d̄d̄mè.

Kuyie ndo p̄nsiri Dafiti dèè Ìnkè deè tu ò do bantémè o caàrimè kéməo Kuyie mmec̄t̄t̄emmè. Kè Isidayeeribe beməu p̄nsiri Dafiti d̄d̄ dè nè ò bè deeténèmè be dootitabè do bè f̄ũnko dii m̄nni.

Kuyie nné do ò d̄uunn̄emu dinùu ke d̄o o kó kunaàm̀nk̀k̀ mièke okpààti í yóo pàà o kó difɔ̀nkúò.

Kuyie nt̄nni Od̄eetiwè Yesu o kó kunaàm̀nk̀k̀ mièke nke, deè te metaummè p̄ammè kó dipátiri mièke kupík̀ mak̀ kè bè yu Yesu ke tú: Dafiti kó debire (Matie mukàmmu 20:29-34, 21:9).

Di mpátiri náànti dúò ke d̄ommè

1. Kétúóté Saudi kũũ nkétuàkeni Dafiti kpàti kó diketiri 1-4
2. Bè p̄ĩmmè Dafiti tikpàti kòo bo mbaké Isidayeeri beməu, k̄nto k̄etuàkeni Abusad̄ommu yetemè o kpeti 5-14
3. Abusad̄ommu yetemè Dafiti kpeti k̄nto k̄etuàke bè kaàmmè Isidayeeribe 15-24

Dafiti k̄èmmè Sauri kũũ

¹ Dafiti do p̄nte Amadesiibe k̄ekonni Sikidaa ke s̄o nSauri kumu, kòo báté k̄emməke ye we yèd̄é. ² Ditāānni yìè kòo dapàa mməu tuàkeni ke bonni Sauri āāp̄onkari kòo yàati k̄eri kòo p̄u nho yuu mutāā, k̄etuàkeni Dafiti borè k̄eninkú k̄es̄inn̄s̄ o ìk̄è. ³ Kè Dafiti ò beke ke d̄o: A bonni de? Kòò d̄o: N cok̄eni Isidayeeribe āāp̄onkari ndi. ⁴ Kè Dafiti d̄o: N náké dè d̄onnimè de bík̄è. Kòò d̄o: Isidayeeribe kó behāāp̄ombè cok̄ému kè bè k̄uò bes̄ük̄ubè, ke k̄uonè Sauri nè o bire Sonnatā. ⁵ Kè Dafiti d̄o: A ȳime ke yé Sauri nè o bire Sonnatā bè kumè? ⁶ Kè de kóo dapàa nd̄o: Dè do s̄o m bo Kidilboa t̄ari ndi, kè Sauri ìk̄u o kp̄anni Ìnkè kòo dootitabè ò c̄t̄t̄e ke deke s̄ikp̄aris̄ēf̄ nè sis̄ēf̄. ⁷ Kòo w̄ēte k̄é n yà, k̄é n yú k̄é n d̄o: Okpààti, nte mí! ⁸ Kòo m beke n tú wè, k̄é nh ò nàk̄e ke d̄o: N tú Amadesii nwe. ⁹ Kòò d̄n n k̄otoo kóò k̄uò ke yé kuyonku do ò aut̄emè kòo wemmu né kp̄aa. ¹⁰ Kè nn̄i nwúò nhò ȳīk̄emè ke í yóo foute k̄ék̄otoo kóò k̄uò k̄etúóté dikp̄àtip̄i nè ò neite ke d̄è nda t̄n̄i f̄s̄ n yìè.

¹¹ Kè Dafiti k̄t̄e o yàati kòo k̄abe múnke k̄eri be kpeti. ¹² Kè bè nkuò mmukũũ ndikũnweñni nè kuyookoo ke bou dinùu Sauri nè o bire Sonnatā kp̄ei nnè Isidayeeribe beməu, ti Yìè nKuyie nkó benitibè bèè ku dikp̄anni mièke be kp̄ei. ¹³ Kè Dafiti beke de kóo dapàa nke d̄o: A tú we? Kòò d̄o: N cice tú Amadesii

nwe ke konni die ndi nheì miẽke ke m peitẽ. ¹⁴ Kẽ Dafiti d̀: Bá a né í ỳte a bo kuomè okpààti Kuyie ntàátè wèà?

¹⁵ Kẽ Dafitii yú o t̀mbè k̀ò m̀u ke d̀: A báá ò ỳu, kuw we!

K̀ò t̀ntii potè Amadesiibe botí kou wenwe k̀kuo. ¹⁶ Kẽ Dafitii béi nke d̀: A k̀u amáá ndi ke ỳ f̀ò̀ b̀im̀mè nè a nùu ke tú f̀ò̀̀ k̀u okpààti ti Yiè nKuyie ntàátè wè.

Dafiti kuom̀mè Saudi k̀u

¹⁷ Kẽ Dafitii dentè Sauri nè o bire Sonnatã be k̀u nk̀ f̀eyeǹf̀, ¹⁸ k̀duò nkè b̀e f̀e benke Sudaà eì k̀be. Bè f̀e ntú Mutãmm̀ k̀ f̀eyeǹf̀ kè f̀e ẁri Owenniwe* pátiri miẽke. F̀e tu:

¹⁹ Isidayeriibe yé dè d̀mmè kè di k̀ sinitidabíi ku ditãri ìnkè?
Ba nte kè bekpàritiebe yeyè̀tè dieyè yembè duò sitãã ìnkè?

²⁰ Di báá yie nkè Kati eì k̀be keè ti!
Di báá yie nkè ti yè̀ Asikanã k̀ ice miẽke
Fidisitè̀be k̀ besapambè yàà bo ti bantè kè diwèi bè autè.
Itayéi yembè k̀ besapambè yàà bo nti nyànkunè.

²¹ Fetaafè t̀enke báá dúótè Kidiboa tãri,
dì t̀enke báá mantè
depaà ndè̀ bo di p̀ri dè t̀enke báá peitè.
Bè de nsãu bekpàrinuombe diebè dopiiti.

²² Sauri k̀ tidopiiti nè o siè dè do ã ì ndò nkèwaare mekùò.
Dè do ã mpùò nho dootitòbè ỳi mmè nè be k̀ù nhòri òri.
Sonnatã tãmm̀ múnke do í m̀ke botire biti bitì.
Sauri k̀ disie do ã ì nkonní dekperè biti bitì!

²³ Sauri nè Sonnatã bè do naatimu ke d̀ betòbè,
k̀ntau be f̀ommu miẽke nè be k̀u mmiẽkoo,
ke tohni ke d̀ nyiciri,
kè be k̀mbò deu yeciricire kpeye d̀mmè.

²⁴ Isidayeriibe k̀ benitipòbè k̀mmúnè Sauri kpéi,
Wèè do di daati tiyaawũ̀ti mupà̀k̀nkperim̀u kpeti
ke caati meãã nkò tisãti tim̀u boti di yàati ìnkè.

²⁵ Dè ỳime kè bekpàritiebe ku mudoò miẽke?
Ba nte kè Sonnatã ku ditãri ìnkè?

²⁶ N tebite Sonnatã n kèè a k̀u nkè n yèmmè cààrè mmèdiè mmè,
m mènke do da d̀mu.
N do da d̀ kè dè p̀étèmu m bo ndómè onitipòkù.

²⁷ Ba nte kè be kpàritiebe ku?
Ba nte kè bekpàritiebe nenti me nyèinko dikpàá?

* **1:18** Owenniwe pátiri: Wéntè Sosuwe 10:13 nè bè wénkúnne ti deborè.

2

Sudaa kɔbe p̄r̄m̄m̄ Dafiti tikp̄ati Ebunɔɔ

¹ Mɛr̄m̄m̄ kɛ Dafitii beɛ nti Yiɛ nKuyie nke dɔ: N dɔ nkɛkɔtɛ Sudaa kɔbe ekɛ kɔ dimar̄a? Kɛ ti Yiɛ nKuyie ndɔ: Ɛɛ. Kòò dɔ: Ɔndi? Kɛ kù dɔ: Ebunɔɔ.

² Kɛ Dafitii neinɛ ò pɔbɛ bedɛ Ainɔammu Sisedɛedi ɛi kou nɛ Abikayɛedi Nabaadi Kadimɛedi ɛi kou do po wɛ ke kù, kòò ò t̄uótɛ. ³ Dafiti kɔbe nɛ be ɛf̄i kɔbe kɛ bɛ múnkɛ ò neinɛ kɛ bɛɛ kɔtɛ kɛmbo Ebunɔɔ ɛi nɛ yɛɛ di t̄akɛnɛ. ⁴ Kɛ Sudaa kɔbɛɛ k̄otoo Ebunɔɔ kɛp̄i nDafiti tikp̄ati kòò còú mmɛkùò nkòò bo mbɛ bakɛ.

Kɛ bɛɛ náké Yabesi Kadasii tenkɛ kɔbe sòò k̄unnɛmɛ Sauri. ⁵ Kòò t̄ɔ nkɛ bɛɛ bɛ náké ke dɔ: Ti Yiɛ nKuyie ndi dɔò mɛsàà ndi k̄unnɛ mɛɛ kpɛi nhokp̄aati Sauri ke bɛnkɛ di ò dómɛ. ⁶ Ti Yiɛ nKuyie ndi yietí mɛsàà ndi dɔò mɛ, m móm̄muɔ m múnkɛ yóó mɛ ndi dɔòmu, di mɛ dɔò mɛɛ botí. ⁷ Di mm̄nni yáúkunnɛ di k̄nti, ntúnɛ yek̄m̄bɛ yembɛ, okp̄aati Sauri kumu, mí nwe Sudaa naàm̀nkù kɔbe còummɛ mekùò ke m p̄i ntikp̄ati kɛ m bo mbɛ bakɛ.

Bɛ p̄r̄m̄m̄ Isiboseti tikp̄ati

⁸ Diyìɛ mari kɛ Nɛɛ birɛ Abunɛɛ Sauri āp̄òmbɛ kóò kòti tɔ Sauri birɛ Isiboseti kɛkɔtɛnɛ Maanaimmu, ⁹ kóò p̄i ntikp̄ati kòò bo mbakɛ Kadaadi nɛ Aɛɛ nɛ Sisedɛedi nɛ Efadaimmu nɛ Bensamɛɛ Isidayɛeribɛ tenkɛ kem̄u. ¹⁰ Isiboseti do m̄kɛ yɛbie nsip̄isn̄a ndi ke di tikp̄ati, kɛmbakɛ Isidayɛeribɛ ke dɔ yɛbie nyɛdɛɛ. Sudaa kó kunaàm̀nkù kɔbe bɛɛ m̄áà do t̄u nDafiti. ¹¹ Dafiti do bakɛ Sudaa kɔbe m̄áà ndi ke bo Ebunɔɔ ke dɔ yɛbie nyɛyiekɛ nɛ bet̄ā̀bɛ̀ bɛkuɔ.

Sudaa kɔbe nɛ Isidayɛeribɛ bɛ kparammɛ Kabaɔɔ

¹² Nɛɛ birɛ Abunɛɛ nɛ Sauri birɛ Isiboseti āp̄òmbɛ bɛɛ ò bàà kɛ bɛɛ ítɛ Maanaimmu kɛnwɛtí Kabaɔɔ. ¹³ Kɛ Seduya birɛ Soabu nɛ Dafiti āp̄òmbɛ bɛɛ ò bàà kɛ bɛ múnkɛ p̄i nkucɛ kɛ de kó yet̄r̄ɛ m̄áà Kabaɔɔ binku kɛbátɛ bie ku mp̄ikù betɔbɛ kutɛkù. ¹⁴ Kɛ Abunɛɛ náké Soabu ke dɔ: Yóu kɛ behā̀p̄òmbɛɛ yáákɛ betɔbɛ bɛdɛbɛ dɛbɛ ti iikɛ. Kɛ Soabu dɔ: Dɛ wenni, bɛɛ kpa.

¹⁵ Kɛ behā̀p̄òmbɛɛ ítɛ kɛcóm̄m̄ú kɛ bɛɛ kaa mBensamɛɛ naàm̀nkù kou Isiboseti kɔbe kɛ bɛ mbo tep̄itɛ nɛ bɛdɛbɛ, kɛ Dafiti kɔbe mbo tep̄itɛ nɛ bɛdɛbɛ. ¹⁶ Kɛ behā̀p̄òmbɛɛ p̄i mbɛtɔbɛ, bá wɛ kòò k̄úú ò nɛpo pikù disiyɛ, kɛ bɛɛ dúò bɛm̄u dim̄nni dim̄áà miɛkɛ kɛ bɛɛ yú deborɛ ke dɔ Kabaɔɔ (dɛɛ tu Yɛɛ kó dikp̄aà).

¹⁷ Kɛ mudoò bintɛ de yiɛ kɛ Dafiti kó behā̀p̄òmbɛɛ na Abunɛɛ kɔbe. ¹⁸ Kɛ Seduya bí it̄ā̀ti de kákɛ Soabu nɛ Abikaii nɛ Asayɛedi. Asayɛedi do cā̀a muɛɛ m̄mu ke dɔ ntehontɛ. ¹⁹ Kòò beti Abunɛɛ kòò f̄ennɛ f̄ɛnf̄ɛ. ²⁰ Kɛ Abunɛɛ wɛɛtɛ kòò bɛkɛ ke dɔ: Asayɛedi f̄ɛ nweá? Kòò dɔ: Ɛɛ, mí nwe. ²¹ Kɛ Abunɛɛ ò náké ke dɔ: Wɛɛtɛ a bakù yóu yoo kuc̄anku kɛbeti behā̀p̄òmbɛ kòò m̄u kɛfietɛ ò nenti.

Asayɛedi mɛ nyí nyie nke yóu ò bo nhò bɛtimɛ. ²² Kɛ Abunɛɛ yí ke dɔ: Asayɛedi bá nni mbeti, báá dúò nkɛ n da kuɔ bá nɛ a kóò kóti Soabu ti nuɔ mbáá m̄áà.

²³ Asayɛedi mɛ nyí nyie nke bo ò yóu mubɛtimù. Mɛr̄m̄m̄ kɛ Abunɛɛ ò t̄a dikp̄ā̀nni ò p̄outi kɛ dii yèroo ò f̄n̄kúò kòò do kékú. Bɛɛ kó dim̄áà keriní kɛ bɛ ncommu ò dúú dɛ.

²⁴ Soabu nɛ Abikaii kɛ bɛ mɛ ntó f̄ennɛ Abunɛɛ f̄ɛnf̄ɛ. Kɛ diyìɛ nyóó ta kɛ bɛ berinɛ Kibea Amma Kiyaa donf̄úò kucɛ kùú yiɛnɛ Kabaɔɔ kp̄áà biékɛ ku borɛ.

²⁵ Kɛ Abunɛɛ Bensamɛɛ boti kou āp̄òmbɛ nhò kɛr̄i ditari f̄nkɛ. ²⁶ Kɛ Abunɛɛ yú

Soabu ke dɔ: Ti yó nsóké ke kòumu titòbè nè yeseà? A í yé ke dò ndè bo ti dentenè meyeinaà? A baà ba? Náké a nitìbè kè bèe yóu bè bo nkòumè be tebíí. ²⁷ Kè Soabu dɔ: Kuyie mbomu, kàa do í búi n kòbe na nsóké ke di betimu bá wè o tebite nè nankoo dikünweñni.

²⁸ Kè Soabuu eé ditàteheù kòo āāpāmbèe künñé bè bo mbetimè Isidayeeribe kè dikpānni deè. ²⁹ Abunee nè o kòbe kè bè nyié nke kéri keyènkè kemau Suditēē kó kubiriku, késénté kukò nképēēté Bitinō kétuòke Maanaimmu. ³⁰ Soabu yóu dii mǎnni ò bo mbetimè Abunee kətíí nho āāpāmbè kémónté Dafiti kó behāāpāmbè mieke tepíitè nè bèwei kényínè Asayeedi. ³¹ Kè Dafiti kó behāāpāmbè me nkùō Bensamēe botí kó behāāpāmbè nè Abunee kòbe sikousitāāti nè sipísikuò (360). ³² Kè bèe túóté Asayeedi kénto ke bií künñé o cice fōti Betideemmu. Soabu nè o kòbe kè bèe sòoté kényiye nke kéri kétuòkoo Ebuñō kukünwentóo kè diyie yètiní.

3

¹ Menime kè dikpānni mbo Sauri kòbe nè Dafiti kòbe cuokè kémante, kè Dafiti nsóké ke kpénkú kè Sauri kòbe citiri.

*Dafiti peité ì bí Ebuñō i yètè
(Wénté 1 Bekpàatibè tōmmú 3:1-4)*

² Dafiti do pié íbí péu nwe Ebuñō. O kóo po do tú Amunō o pokù Ainōammu Sisēēdi èi kou peité wè. ³ Kòo déri ntú Kidiabu Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi kou o peité wè. Kòo tāānwè ntú Abusadōmmu Tamai Kesuu kpāati kóo sapàà mMaaka o peité wè. ⁴ Kòo naanwè ntú Adonniya Akiti bire. Kòo nummuwè ntú Sefatia Abitadi bire. ⁵ Kòo kuónwè ntú Itedeammu Ekidaa bire. Dafiti pié ì bí nyi Ebuñō.

Abunee nè Iboseti bè pètemè

⁶ Sauri kòbe nè Dafiti kòbe be kpānni mieke kè Abunee yètiri mmónké feiri Sauri tñnni mieke. ⁷ Sauri do mōke o pocēnni mari ndi kè di yètiri ntú Disipaa Aya kóo sapàà. Diyie mari kè Isibosetii beké Abunee ke dɔ: Dè yime kàa duónè n cice pocēnni?

⁸ Kè Abunee keè de kó tināanti kè dēe ò yonke mediè, kòo búi nke dɔ: N tú Sudaa kòbe kó tematè ntaà? M benkemu n dómè Sauri cīētè nè o tebíí nè o népobè kpesi ke bè taunè nè yienni ke da kānké bá a í do Dafiti n̄u mieke, kàa né dó kè n kpānnè yie, we n̄nitipókù kpéínáá? ⁹ Kuyie nní ndòò kù dómè kè nsà kè n yí dòò Dafiti Kuyie nyē nkù yóó ò dòò dè. ¹⁰ Kù béimmu ke tú kù bo fiete tikpāti Sauri borè kè tì duó nDafiti, kòo mbaké Isidayeeribe bēmou nè Sudaa kòbe be tenké duó ke mamè. Danni tenké kénto kétuòke Bēerisebaa.

¹¹ Isiboseti í ndàátí ke tēñné Abunee tīmati ò wè dé mèè kpéí.

Abunee taunnèmè Dafiti

¹² Menime kè Abunee tō nkè bèe náke Dafiti ke dɔ: Ti yému fōò temè dihei, yóu mí nnè fō nkè ti tau nkè n da teennè kényūñni Isidayeeribe bēmou a borè.

¹³ Kè Dafiti dɔ: N yiemmu kè ti bo tau, n né da békú tīmati mǎā ndi, kàa kōriní a nneínní m pokù Mikaadi Sauri kóo sapàà. Kàa í neínní wenwe a báá kōtení.

¹⁴ De kó difōnkúò kè Dafiti tō nkè bèe náke Isiboseti ke dɔ: Dafiti tu a tēñnōo o pokù Mikaadi ò do yietí Fidisitēēbe kó itayéí tekòutè (100) képuoke wè. ¹⁵ Kè Isibosetii tō nkè bèe túóténi Mikaadi o dōu Paditiyedi Daiisi bire borè. ¹⁶ Kè Paditiyedi nhò tū nke kōnti kétuòkenè Baudimmu. Dende Abunee ò nakémè ke dɔ wèe wēte. Kòo wēte.

17 Ké Abunee tí nyIsidayeeribe kó bekótibè ké bè beke ke dò: Dè mǎnte di dómè Dafiti bo naámmè di kóo kpààti yáa ba? 18 De mǎnni dii tùòke ti Yiè nKuyie ndo béimmu ke tú nè Dafiti borè nde kù yóó deetémè ku nitibè Isidayeeribe Fidisitèbè n̄u mieke, nè be bedootitabè b̄m̄ou.

19 Ke múнке nákéne Bensamee boti kobe kédeè kénk̄ori Ebunəo ke bo náké Dafiti ò tǔntemè tináànti Bensamee boti kobe nè Isidayeeribe s̄ombe borè. 20 Kòo tuəkoo Dafiti borè ke neinè benitibè sipísidè ké Dafitii be dòò kupòòkù. 21 Ké Abunee náké Dafiti ke dò: Okpààti n yóó kómmu k̄etii nyIsidayeeribe b̄m̄ou a borè, ké dí taunnè ditabè. De mǎnni k̄aa mbè baké a dó mèè boti.

Mem̄me Dafiti caummè Abunee kòo kò nnè diwèi.

Soabu kùomè Abunee

22 O kò mem̄me Dafiti āp̄ombè nè Soabu ké bè nk̄untiní mudoò ke éi tinenti péu kénsó nhAbunee ité, ke yé Dafiti do ò yóumu kòo ité nè diwèi. 23 Soabu t̄ùòkení dii mǎnni nè dihāp̄ant̄inni ké bèè ò náké ke dò: Nee biré Abunee k̄òtení diè nhokpààti borè, kòo kpààti ò yóu kòò kònnè diwèi. 24 Ké Soabuu ta okpààti borè kóò beke ke dò: A dòò ba m̄boti nku! Abunee weè k̄òtení a borè k̄aa ò yóu kòò kònnàà? 25 A yému Nee biré Abunee mesàà, ò k̄òtení ke bo da soutému, ò dó ké da paatému.

26 Soabu yènni dii mǎnni okpààti borè kéduó nkè bèè t̄ūnne Abunee, bá okpààti í yé. Ké bèè ò n̄inte Siida kó tebinte borè, kóò w̄etenni. 27 Abunee t̄ùòkení dii mǎnni Ebunəo ké Soabuu ò yu k̄étannè dihéi kóò dibòri b̄edé borè kéndò nhò dó kóò náké timati disòri, ò de nhò k̄ūi disie ò p̄outi kékuo, képeite ò do kùomè ò nantè Asayeedi.

28 Dafiti k̄èè dii mǎnni Abunee k̄ūi nk̄ékúonko ke dò: Ti Yiè nKuyie nyému ke dò mmí nnè n nitibè tí í te ké bè kùo Nee biré Abunee. 29 Wèè k̄ankiri Soabu nè ò c̄t̄ètè, ò c̄t̄ètè mieke bè bo mmuəkú yefòtè nè tikònti, ké b̄ec̄iribè mbo ké betabè nk̄ò ndikpànni mieke, ké dikònni mbo ò c̄t̄ètè.

30 Mem̄me Soabu nè ò nantè Abikaii bè kùomè Abunee ò do kùo mèè kp̄éi mbe nantè Asayeedi dikpànni dii do ànné Kabaōō di mieke.

31 Kòo kpààti Dafitii náké Soabu nè bèè ò neínè ke dò: K̄erínè di yààti kédáátí tifòòt̄ònti ké tí k̄outé Abunee.

Dafiti ò mómmuə nkòo nt̄u n̄ho deenkù f̄onkúò. 32 Ké bèè k̄ūnné Abunee Ebunəo, kòo kpààti Dafitii kuó n̄ho f̄oti ìnkè ké dit̄inni dim̄ou múнкеe kuó. 33 De kó dif̄onkúò kòo kpààti kuó ndikúdadònni dii nhAbunee kp̄éi nke dò:

Abunee a do í dò nkékú onitis̄int̄iwè k̄ome.

34 Bè do í bou a n̄u,

a naàc̄ei do í táu mef̄imme.

Ké be né da kùo bè kòu mèè boti benitiyeibe.

Bèè kó dimàà dè bo ké bèè yíé kékuó. 35 Ké bèè tóónni okpààti Dafiti borè ke bo ò duó mmudii kòo parikè ke dò: Ké n di bá s̄amp̄ó ké diyie kp̄áá fei Kuyie nni ndòè kù dómè.

36 Ké benitibè b̄m̄ouu ti k̄èè ké tí p̄énsirì. Bè do ò p̄énsir̄imu ò dòòri t̄ii kó dimàà. 37 Ké Sudaa kobe b̄m̄ou nè Isidayeeribe b̄m̄ou ké bèè bantè de yié Dafiti weè ì duómmè dinùù ké bè kùo Nee biré Abunee. 38 Ké Dafitii náké ò t̄umbè ke dò: Yie ndi nyé ke dò nhoniti diewè iw̄éi yié nwèè ku yie nyIsidayeeribe cuokè.

³⁹ Bá mí nnè n kó tikpàti m mu nyí pèté de kó muwērímú mùù bo doònè benitibè biè mmè ndòò dè Seduya kó ibí, ti Yiè nKuyie nkuù bo i yietí meyei nyí dòò mè.

4

Bè kùòmè Isiboseti

¹ Kè Isiboseti Sauri birè ke Abunee kumè kè dèe ò kpei kè Isidayeribe bemou kòmbùtiti do.

² Ke sò nwee Isiboseti màke benitibè bèdèbè bèè baké yehāāpòntfirè. Kòò mōu yètiri tu Baana kòò tōu kperi tú Dekabu Dimō Bedōti eì kou, Bensamēe botí kou bí dō nyi. ³ Be yembè do de ncoké kékò nKitaimmu, kè be yaabí kraá ke dè bo nè yíenní. ⁴ Ke sò nSonnatā Sauri birè terè ku ke yóu debirè marè kè de yètiri tu Mefiboseti kè dè tu kuhòkù. Dè do màke yebie nyènnùmmù ndi bè bè nàké dii mōnni Sauri nè Sonnatā kùù nSisededi kè de yuàri ncooti ke dó mecāā nkè dèe fité kédò kēnāā nkuhòkù.

⁵ Dimō Bedōti eì kou kó ìbí Dekabu nè Baana kè bèe kote Isiboseti cīētè kénutòkoo kuyie ncuokè ke sò nhò duó ke om̄pu. ⁶⁻⁷ Kè bèe ta o cīētè kéndò mbè ò tōo tidiiiti ke sò Isiboseti duó kè bèe ò poté ò pouti kóò kùò kēdeè kēféúté o yuu kécoké kényènnè kényiè nke kéri Suditē biriku kó kuce, ⁸ kētuake Eburnō kēduó nhokpàti Dafiti Isiboseti yuu ke dō: Okpàti nte a dootitōu Sauri wèè do dó a kùù nho birè Isiboseti yuu. Ti Yiè nKuyie mpèitemu yí nha pèi Sauri ìnkè nè o yaabí. ⁹ Kè Dafitii bè tēnné ke dō: Ti Yiè nKuyie nkuù n deetè nè mehāārimè memōu, kù bomu. ¹⁰ Wèè do n nàké Sauri kùù nho yèmmè do dō nhò n nāā ntināānsāāti ntí, kè n duó nkè bèe ò pī nkékuo Sikidaa. O kùù mmuù do tú tināānsāāti ò yē nhò tōnī ti kó ticuuti. ¹¹ Bèè né kùò onitisàù wèè í bè dōò dèmarè o dōù ìnkè tá? M bo di kuó kēfós mmeyi ndi dōò mè, di ténke bá nkpaá ketenkè ìnkè.

¹² Ò béi mem̄me kéréi nho āāpòmbè kè bèe bè pī nkékuo ke kéké be nou nè be naacēi kénúnnè Eburnō kó kubinku také, kētúóté Isiboseti yuu kékūnnè Abunee fōti Eburnō.

5

Bè do pīmmè Dafiti tikpàti kòò mbaké Isidayeribe bemou

(Wénté 1 Bekpàatibè tōmmú 11:1-3)

¹ Kè Isidayeri wuō nyimōu kōbe tii nDafiti borè Eburnō kóò nàké ke dō: Ti tú a botí kōbe mbe, meyiī mmemāā. ² Sauri do tō dii mōnni tikpàti kè fšó niù Isidayeribe mudoò, ti Yiè nKuyie nda nàkému nè dimōnni ke tu fšó yó mbaké ku nitibè Isidayeribe ke tú be kóo kpàati.

³ Kè Isidayeribe kó bekótibè bemōu kote Dafiti borè Eburnō. Kè Dafitii bè dōònnè metaummè ti Yiè nKuyie nyiikè, kè bèe ò cóu mmekùò kóò pī ntikpàti.

⁴ Dè do sò nhò màke yebie nsipisitāāti ndi, kè di tikpàti ke dō yebie nsipisínàà.

⁵ Ò do màke yebie nyèyiekè ndi nè betāābè bèkuò ke bo Eburnō ke kpàatiri Sudaa kōbe. De kó difōnkúò ke dō Sedisademma yebie nsipisitāāti nè yētāāti ke kpàatiri Isidayeribe bemōu nè Sudaa kōbe.

Dafiti tiekemè Sedisademma

(Wénté 1 Bekpàatibè tōmmú 11:4-9. 14:1-2)

⁶ Sebusiibe beè do ã Sedisademmu kè Dafiti nè o kòbe kè bèe báátí ke bo bè pànte kè bèe ò nàké ke dò: Tiyũdnti nè yekpĩe ndeè yóó da baao.

Nè de kó tináaanti mieke bè do dó ke dò Dafiti í tatimu be ei. ⁷ Nè memme kè Dafiti nçééké kéfiete dihei kperi Siyõs kè dè mboní kè bèe di yú ke dò Dafiti ei.

⁸ De yiè ndi Dafiti béimmè ke dò: Kè wèè dó kékpannè Sebusiibe wèe tãõ ndikondaa ké bè tũòke. De kó yekpĩe nnè tiyũdnti n yí dè dó fenõnfè. Deè te kè bè do ã nnáa nke tú yekpĩe nè tiyũdnti bè í taà Kuyie nçéètè.

⁹ Kè Dafitii kari dihei kperi ké di yu ke dò: Dafiti ei kperi. Ke yí kémaa iduotí kékété bè do Ítinné kùu tãdèikù borè kètannenko de mieke.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie Mpackedaa mbonè Dafiti kòo yètiri feirí.

¹¹ Kè Idammu Tiiri kóo kpààtì tònne benitibè tidabeekpeti Dafiti borè kóo duõnnè bedabeesũòbè nè betácíèbè kè bè bo ò maá tekpààtìcètè. ¹² Kè Dafitii banté ke dò nti Yiè nKuyie kuù ò duó ntikpàti, kè kuù ti déúkunnè ku nìtibè Isidayeeribe kpéí.

Dafiti peité ù bí Sedisademmu i yètè
(Wénté 1 Bekpààtibè tómmú 3:5-9, 14:3-7)

¹³ Kè Dafitii íté Ebunao kékò nSedisademmu kétuóké benitipòbè tòbè nè yepocíè nkè bèe ò pié initidabí nè initipobí. ¹⁴ Nte ibí ò pié ì Sedisademmu i yètè: Sammua nè Sobabu nè Nataã nè Sado mao, ¹⁵ nè Ibadí nè Edisua nè Nefeki nè Yafiya, ¹⁶ nè Edisamaa nè Ediada nè Edifedee.

Dafiti namè Fidisitèèbe
(Wénté 1 Bekpààtibè tómmú 14:8-16)

¹⁷ Kè Fidisitèèbe keè Isidayeeribe cóummè mekùò nDafiti koò pí ntikpàti kòo bo mbè baké kè Fidisitèèbe bemau íté ke bo o pí, kè Dafitii tì kèè kéta kutãdènkú kèsóri. ¹⁸ Kè Fidisitèèbe ke tũoko kèpitè Defaiibe biriku mieke. ¹⁹ Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie n dò nkéote kékpannè Fidisitèèbaa? A bo bè ànnè n nou miekaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kote n yóó bè ànnèmu a nou mieke.

²⁰ Kè Dafitii kote Baadi-Pedasimmu kéna Fidisitèèbe kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkpètè n dootitòbè menie nhõõ kpètè mèè boti kukpéroo.

Deè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Bekpètí bè yiè. ²¹ Kè Fidisitèèbeè coké káyóu be bókè, Dafiti nè o kòbe kè bèe yè tũóté.

²² Kè Fidisitèèbeè wète kébáátí kuce medérímè ke bo dokénè Isidayeeribe, ke tó bátè Defaiibe biriku kèpitè. ²³ Kè Dafiti tó beé nti Yiè nKuyie nkè kù dò: A báá bè wetinné, tũnne be fõnkúò a bo bè ninte detedierè tũúkù borè. ²⁴ Kaa kèè dii mõnni kunampoo detie nyómmè á tonkunnè amáá mii tũòkoo ke bo potè Fidisitèèbe aãpòmbè.

²⁵ Kè Dafitii dõò ti Yiè nKuyie nhò nàké ti kèpotè Fidisitèèbe ké bè bèti Kebaa kétuokenè Kesee borè.

6

Dafiti dómè kékpenné Kuyie ntaummè tãu Sedisademmu
(Wénté 1 Bekpààtibè tómmú 13:4-14)

5:8 +Dè benkú ke dò nde kó benitibè do tú Dafiti dootitòbè mbe, deè te kè Dafiti bè dõnneè ikúu niùbè páfiri náa mbèè kòme. (Ikúu niùbè páfiri 21:17-23).

¹ Kɛ Dafiti tó tii nyIsidayɛeribe kó behããpànkperibè bɛmou kɛ bè mbo sikoupiísitããti (30000). ² Kɛ bèe nɛinɛ Dafiti kɛ bèe kɔtɛ Baada-Sudaa tempɛ mmiekɛ kòò bo túóténi Kuyie ntaummè tɔu. Diì borè nde bè do ɔ̃ yúmè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa yètiri, Kuyie ntɔrɛ yèdɛɛ bè tu yɛ bèfɛnkɛmbàribè yɛ fɛnti ìnkè. ³⁻⁴ De kó ditɔu do bo Abinnadabu c̣ɛtɛ nte ditári ìnkè. Kɛ bèe di daá ntenaasãntɛ pãntɛ ìnkè, kɛ Abinnadabu bí Usaa nè Aiyò kɛ bè nte nɛinɛ kɛ Usaa bo tɛ píkù kɛ Aiyò tɛ dèri kɛ bè kèri. ⁵ Dafiti nè Isidayɛeribe bɛmou kɛ bè yãnkɔ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìnkè, kɛ bie ntikùtìdùùtì tìbotí tìbotí, nè yebàrè kɛ sáári yecírɛ. ⁶ Bè tùòkɛ diì mɔnni Nakɔ̃ yíe borè, kɛ inààkɛ ndò kɛbo nKuyie ntaummè tɔu, kɛ Usaa youtɛ o nòutɛ kɛ bo di còútɛ, ⁷ kɛ ti Yiè nKuyie mmiekɛ ɔ̃ pɛikɛ kɛ kùu ɔ̃ potɛ dɛndɛ bãmbà o yetimè kpéi, kòò kú Kuyie ntaummè tɔu borè.

⁸ Kɛ dɛe yonkɛ Dafiti ti Yiè nKuyie mpotɛ mɛè kpéi nhUsaa. Kòò yú dɛborè kɛ dɔ. Pedesi-Usaa, kɛ dɛ kó diyètiri kpaá bo nè yíenni. ⁹ Kɛ Dafitii yɔtɛ ti Yiè nKuyie nde yiè kɛ dɔ: M báá dáátí kɛ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔuu ta n c̣ɛtɛ.

¹⁰ Mɛmɛ kòò yetɛ bè bo di tannémè o c̣ɛtɛ kédúú nkɛ bèe di tanné Obedi-Edɔmmu Kati kó dihei kou c̣ɛtɛ. ¹¹ Kɛ di mbo o c̣ɛtɛ kɛ dɔ betããbè bɛtããti, kɛ ti Yiè nKuyie nhò dɔ̀ mɛsàà nwenwɛ nè o c̣ɛtɛ tɛmou.

*Kuyie ntaummè tɔu tùòkɛmè Sedisadɛmmu
(Wéntɛ 1 Bɛkpàatibè tɔmmú 15:25-16:3)*

¹² Kɛ bèe náké Dafiti kɛ dɔ ti Yiè nKuyie ndò̀ Obedi-Edɔmmu mɛsàà nkòò kperɛ dɛmou kèri séi, Kuyie ntaummè tɔu bo mɛè kpéi nho c̣ɛtɛ, kɛ Dafitii kɔtɛ Obedi-Edɔmmu c̣iɛ kɛ bè bo di túótɛ kékonnènni o c̣iɛ kɛ bè ndi tɔ kɛ dɛ dò ndibanni mɛdiɛ. ¹³ Bèè tɔ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kɛ bè dɔ yɛnacɛnà yɛkuò kɛ Dafitii féútɛ dinaadapànni nè dipɛdaa dɛè ã mɛkùò, ¹⁴ kɛdɛ kénhau nè o wɛrímú mumou kɛ déúkùnkò ti Yiè nKuyie nyètiri kɛ dáátí ikuú yaabòri. ¹⁵ Kɛ bè ntóni ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kɛ íútí nè diwèi kɛ eu siheú kɛ kũntini Sedisadɛmmu.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu tùòkɛni diì mɔnni Dafiti c̣ɛtɛ, kɛ Sauri kóo sapàà mMikaadi síékéni tɛbòtɛ kɛyà Dafiti aumɛ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìnkè, kóò sɛnkèri. ¹⁷ Kɛ bèe tannɛ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ditou Dafiti do di máa di, kɛfɛnnɛ dɛ cuokɛ di do dò nkényítkú dɛ, kɛfíe iwũs ti Yiè nKuyie nkétuo kɛfíe itei mɛtaummè kpɛyi. ¹⁸ 0 fié diì mɔnni iwũs kɛdɛ nkéyú ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛeribe báá nkù yètiri kɛ bè pã mɛsàà, ¹⁹ kɛdɛ kɛtoti Isidayɛeribe bɛmou tidiiti benitidaabè nè benitipòbè, kédúú mbá wè pɛè nè dikátindàa bè dɔ̀ndɛ di ditebii bè tu di dátí nè diteri bè dɔ̀ndɛ di fínyí kó yɛbɛ kperɛ. Dɛ kó difɔ̀nkúò bá wè kòò kò nho c̣ɛtɛ.

²⁰ Mɛmɛ Dafiti tamè o c̣ɛtɛ kɛ bo dɔu nho kɔbɛ, kɛ Mikaadii yènni kóò cɔ kɛ dɔ: Isidayɛeribe kpàati waá nhomáa disãnni yíe nkɛ fei nho kãnti tidaati benitidaabè nè benitipòbè ìnkè, dɛnitisíntɛkperɛ tɛmɛ.

²¹ Kɛ Dafiti dɔ: N dɔ̀ mɛmɛ kɛ déúkùnkò ti Yiè nKuyie nyètiri ndi, kunku kùu yóu a c̣iɛ nè a c̣ɛtɛ tɛmou kɛ n tãátɛ kɛ n tú Isidayɛeribe kpàati, n yóo dɔkɛ benkemu n wèi ku ìnkè. ²² N yóo yíe kɛ dɔkɛ kékùnnɛmu m máa ku ìnkè, kɛc̣ɛ m máa, mɛmɛ betãmbè a náá mbèe kpéi nè yó n déúkùnmɛ.

²³ Sauri kóo sapàà mMikaadi í mpeítɛ kɛ yàa kúnɛ.

7

*Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò Natāā nàké tì Dafiti
(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 17:1-15)*

¹ Kè Dafiti mbo o cīfētè kè ti Yiè nKuyie nkei nho dootitabè bèè ò fité kóò òmpùnnè. ² Diyìè marì kòò nàké Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò Natāā ke dò: Mí nh ā tēcīfētè idēi kperí kpete kè Kuyie ntaummè tou né bo ditou dii dāòñè tiyààti di miēke. A yèmmè dòmmè? ³ Kè Natāā ò nàké ke dò: Okpààti kàa yèmmè dòmmè, dāò mē, ti Yiè nKuyie nda bonèmu.

⁴ Dē kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnàké Natāā ke dò: ⁵ Kòtē kénáké n kóo tōnti Dafiti ke dā weē í yó m maá tēcīfētè n yó mbo tēè miēke. ⁶ M mu nyí buoté tēcīfētè matē miēke nè n dēnne dii yiè Isidayeeribe Esibiti miēke nè yienni, n do bè neínè ke bo koutoku miēke nke. ⁷ Nè m bonè dii daà Isidayeeribe be cēmmu miēke m bá mbke oniti mōu ke tú wè m maá tēcīfētè nè idēi kperí.

⁸ Á nàké n kóo tōnti Dafiti ke dā: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa mī tu ò do cēmmú ipe nyi kè nh ò tāāté kòò naá nyIsidayeeribe kóo kpààti. ⁹ Kè nni nhò bonè ò kàri yèè borè, kēkuo o dootitabè bēmou, ke déúkùnnè o yètiri kè di mààtenè kutenkú kó benitidiebè kpeye. ¹⁰ N yóò duómmu n nitibè Isidayeeribe dikari bè yó mborè ke í yīkù tīmatì. Kubotí yeiku tekù makù kòbe ténke báá na ké mbè fēũnko bè do bè fēũnko mēè botí, ¹¹ nh ànné dii mōnni bēbaatibè kè bè nni n nitibè Isidayeeribe. Di mmōnni n fūũmmu a dootitabè ke da òmpùnnè, n né da náámmu ke tú mí ndi Yiè nKuyie m bo da duó ntecīfētè. ¹² Kàa yiè tūòke dii mōnni kàa kò nha yembè kũũ nkè m bo tāāté a bí a peitè í miēke òmòu kēfíi nho kpàti. ¹³ Weē yó m maá tēcīfētè, mí mmómmu nkè n fíi nho kpàti teii, kè tí mbo yemàrè yemou. ¹⁴ M bo ntú o cice kòò tu m bire, kòò dāò dēè í wenni nh ò poté oniti sō poté mēè botí o bire. ¹⁵ N né í yóò deite n kó mesàà nho ìnkè kéndōnnè m mè dēitemè Sauri ìnkè, nh ò yóu dii mōnni ke da tūóté. ¹⁶ Tikpàti yó mbomu a cīfētè sáà kàa yaabí ntì sàké.

¹⁷ Kè Natāā kòtē kénáké Dafiti Kuyie nhò nàké tì nè kù ò benke tì timou.

*Dafiti bàámmè Kuyie
(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 17:16-27)*

¹⁸ Kè Dafitii kòtē ti Yiè nKuyie ntaummè tou ké kù bánté ke dò: N Yiè nKuyie, n tú we! N cīfētè tu ònte kàa n dāò mesàà nha mè nni dāò mè. ¹⁹ Bá dè né mu nyí da sànnè kàa sàké ke náá ndè yó mboní kàa dāò dè mí nha kóo tōnti n cīfētè ke ti nni nnáá mmí nhoniti. ²⁰ Ti Yiè nKuyie, m bo yí ke dò ba ténke, a n yémèmu mí nha kóo tōnti. ²¹ A n dómu deē te kàa n nàké dē yó mboní kàa n dāò tì ke ti nni mbenke mí nha kóo tōnti. ²² Ti Yiè nKuyie nha deumu òmòu í da mànnè, ti kèèmu nè ti to bè náámmè ke tú, kè dè í tú fí nhòmòu í da dōnnè. ²³ Kubotí makù mē nyí bo kùù dōnnè Isidayeeribe, a kōtení ke deēté bè Esibiti kòbe nou miēke nè be kó yebòkè, ke bè dāò a bí, ke fei mbe yètiri, ke pí mmutōmmú diemù a bè duó ndiì èi miēke, ke mù duò tikōmbùòti. ²⁴ Kàa tāāté Isidayeeribe kè bè bo ntú a kòbe sáà kàa bè te. ²⁵ Ti Yiè nKuyie nha béi ntii kó dimàà mí nha kóo tōnti n kpéi nnè n cīfētè kpéi, m pí nti kédāò kéndōnnè a béimmè. ²⁶ A sānni ñdeu sáà kè benitibè ntú ti Yiè nKuyie Mpakēdaa Isidayeeribe bàà nkù kuù tu Kuyie. Mí nha kóo tōnti kè n cīfētè mbo sáà. ²⁷ Fí nKuyie Mpakēdaa Isidayeeribe bàà nkù, fíò béi nnè a nùu ke tú a bo n duó nyibí kè ìi sōoté n kpàti, deē te kè n dáátí ke da

béinnè miè mbotí mí nha kóo tǒntí. ²⁸ Á tú Kuyie nku, kàa béi ntí tìi dǒò, fǒò béi nke tú a bo n dǒò mesàà. ²⁹ A dǒò n cǐètè mesàà, kè n yaábí ii ntú bekpààtibè sǎà, tí Yìè nKuyie nkéndònnè a béimmè a kó mesàà nni mbonè n cǐètè sǎà.

8

Dafiti namè ibotí tǐi

(Wénté 1 Bekpààtibè tǒmmú 18:1-13)

¹ Kè Dafitii na Fidisitǐèbe kè bèè ò bǒúté, ke ténke í mmǎke muwǐrímú mamù de kó kutempǐ mmieke. ² Ke múnkee na Moabiibe, kè mbè tǎũnko ketenkè, ke ní benné kuhǒù mǐdǐmè kékua kébenné mǐmǎá kǐfǐ, nkè Moabiibe naá nDafiti kó betǒmbè kè nhò yieti dǎmpòò. ³ Kòo yí kéná Adadesee Deabu bire Tisoba kpààti ke sǒ nhò dǒ kécǒuté Efadati kó kutempǐ. ⁴ Kè Dafitii pǐ mbesǎndèèbè tekǒupítè nè sikǒusiyiekè (1700) kǐpǐ mbeháǎpǒmbè sikǒupísidé (20000) kékéké sikpǎrisǐ sù dǐrì sinaasǐ si duǒti, késús nhòmǎà sikpǎrisǐ nè de kó sinaasǐ tekǒútè (100). ⁵ Kè Sidii kǎbe bèè bo Damaasi kè bèè íténí kǐtee nhAdadesee Tisoba kóo kpààti kǎbe, kè Dafitii kua Sidii kǎbe sikǒupísidé nè sikǒupísidé (22000), ⁶ kǐtieke Sidii kó ketenkè kékanne kùmǎndáàbè Damaasi èi kè Sidii kǎbe nhò yieti dǎmpòò. Kè ti Yìè nKuyie nhò duǒ mmuǐrímú kòo nnǒ nho dootitǎbè ò kǎri kèè bíékè mudoò. ⁷ Kè Dafitii fiete Adadesee ǎpǒmbè sǒǎdǎpǐiti kékònnè Sedisademma, ⁸ kǐtúóté disǒwǔǒ mediè ndii do bo Betaa nè Bedotai Adadesee kó yehekè mieke.

⁹ Kè Amati èi kóo kpààti Touu keè Dafiti namè Adadesee ǎpǒmbè ¹⁰ kǐtǒnní o bire Yodammu kòò bo dǒu nDafiti kóò sǎnte ò kǐtemè mudoò ke na Adadesee. Tou dootitǒù múnke do tú weè Adadesee. Kè Yodammu nkéri ke tǒ disǒwǔǒ nè mesǒ nnè timátí pǐtí bè dǒòrinè tì idíítí de kó tinentí kédúo nDafiti. ¹¹⁻¹² Kòo dè duǒ nti Yìè nKuyie nhò do duǒ mmèè botí deketirè ò do na Sidii kǎbe nè Mǎabiibe nè Amǎniibe nè Fidisitǐèbe kǐhéi dè, ke né yíénè ò do na Adadesee kǐéi dè. ¹³ Merǎme Dafiti yǐtǐri deukemè.

Ò na dǐi mǎnní Sidii kǎbe kékonní kénamu Edomiibe kubiriku bè tu kù Kukókǐbiriku ku mieke kǎbe kékua benitǐbè tekǒupítè nè sikǒupísini (18000), ¹⁴ kǐtieke Edǎmmu kékanne kùmǎndáàbè kè ti Yìè nKuyie nhò duǒ mmuǐrímú, kòò kǐte kùu pikù weè na.

Dafiti kó betǒmbè

(Wénté 1 Bekpààtibè tǒmmú 18:14-17)

¹⁵ Kè Dafiti mbaké Isidayeeribe bǐmǒu, kǐmbekùnè benitǐbè bǐmǒu kè dè wenni. ¹⁶ Kè Soabu Seduya bire mbaké behǎpǒmbè kè Aidudi bire Yosafati ntú weè tǒ dihèi kó yepáte. ¹⁷ Kè Aitubu bire Sadǒki nè Abiataa bire Aimmedekei kè bè ntú ikuǒ niùbè. Kè Seduyaa tu opátíwǎàti. ¹⁸ Kè Yoyada bire Bennaya mbaké Kedetiibe nè Pedesiibe bèè bàa tekpààticǐètè. Kè Dafiti bí nhò tũnko.

9

Dafiti cǒutémè Mǐfiboseti o cǐètè mieke

¹ Diyìè marí kè Dafitii beke ke dǒ: Òmǒù í kpáá fòù Sauri naàmǔnkù mieke kè nh ò dǒò mesàà nnè Sonnatǎa kpǐnǎà?

² Ke sǒ nSauri mǎke otǒnti mǒù kòo yǐtǐri tu Sibaa kòo kǐtení Dafiti borè kòo ò beke ke dǒ: Fǒ nwe Sibaa? Kòò dǒ: Èè, mǐnwe a kóo tǒntí. ³ Kòo kpààti Dafiti dǒ: Sauri naàmǔnkù mieke òmǒù í kpáá fòù kè nh ò dǒò mesàà nKuyie nkǐnǎà?

Kòò tǎnti dǎ: Sonnatǎā bire kpaámu ke tu kuhòukù. ⁴ Kòò kpaàti dǎ: Ò borè? Kòò tǎnti dǎ: Ò bo Doo-Dabaa nwe Makiiri Amiyēedi bire cǐtè.

⁵ Kè Dafitii tǎ nhòmòu kè bèe kǎte Makiiri cǐtè kètóni Mefiboseti. ⁶ Sauri kóo dapàà Sonnatǎā bire, ò tùòkeni dii mǎnni okpàati Dafiti borè kéninkù késinnóò o ìikè kòo ò beke ke dǎ: Fǎǎ tu Mefibosetaa? Kòò dǎ: Èē, mínwe a kóo tǎnti. ⁷ Kòò kpaàti Dafiti dǎ: A bá nyièkù n yóo da dàòmú mesàà nha cice Sonnatǎā kpéi, n yóo da ténne mu a yààkù Sauri tenkè kemou kàa nyo m borè yewe yemou.

⁸ Kè Mefibosetii nínkù késinnóò ke dǎ: Okpàati, dè dòmmè kàa dàke n kpéi mmí ndemǎcírè?

⁹ Kòò kpaàti dúò nkè bèe yúni Sibaa Sauri kóo tǎnti kòo ò nàké ke dǎ: Sauri kperè demou nè o cǐtè kǎbe kperè, n dè dúò nho yaábire Mefiboseti nwe. ¹⁰ Fǎ nnè a bí dii yóo nhò kuuti, ke touni ò bo nyo mmù. Mefiboseti yóo nyo m borè nde sǎà.

Sibaa do mǎke inítidabí tǎpítè nè inummù ndi, betǎmbè sipísidé. ¹¹ Kòò nàké okpàati Dafiti ke dǎ: N yóo dàòmú a n nàké tui kó dimàà. Menme kè Mefiboseti nyo nhokpàati Dafiti borè ke dònnè o bí.

¹² Mefiboseti do mǎke dedapùmbire dèmàà ndi kè de yètiri tu Mikaa, kè Sibaa cǐtè kǎbe bemou tu Mefiboseti kó betǎmbè. ¹³ Kè Mefiboseti mbo Sedisademmu kénkǎri ke yo nhokpàati Dafiti borè. Ò do tú kuhòukù nku.

10

Amóniibe feikunnemè Dafiti tǔmbè (Wénté 1 Bekpàatibè tǔmmú 19:1-5)

¹ Kè dè mmǎke yewe mayè kè Amóniibe kóo kpaàti kú, kòo bire Anunnii cǎute tikpàti. ² Kè Dafiti dǎ: M bo dàò Naasi bire Anunni mesàà nho cice do me nni ndòò mè. Memme kè Dafitii tǎ nho tǔmbè kè bè bo dǎu nhAnunni nè o cice kó mukúú. O tǔmbè tùòkoo dii mǎnni Amóniibe cie, ³ kè Amóniibe kpaàti tǔmbè ò nàké ke dǎ: A yemmè dò nDafiti tǎnni o tǔmbè kè bè bo da dǎu nha cice kúú máà ndi yáa ba? Ò bè tǎnni kè bè bo paatè dihei ndi kèwēteni kè di pǎnte.

⁴ De mǎnni kè Anunnii dúò nkè bèe bè pí, kékuó bè deembii dikéè, kékéké be yaábòrè kébennénè be fǎ, kédeè kòo bè bèti. ⁵ Kè bèe nàké okpàati Dafiti, kòo tǎ mbenitibè kè bèe bè co ke yé ifei do bè kùòmè. Kè Dafitii bè nàké ke dǎ, bè nkpaá Sedikoo kè be deembii yénni kè bè né na kékonní.

Isidayeeribe kpannemè Amóniibe nè Sidii kǎbe (Wénté 1 Bekpàatibè tǔmmú 19:6-19)

⁶ Kè Amóniibe banté bè wǎntémè Dafiti kényietí Sidii kó behǎāpǎmbè Beti-Deǎbu nè Tisoba kǎbe sikǎupísidé (20000), okpàati Maaka kǎbe tekǎupítè (1000), Tobu kǎbe tekǎupísítè nè sikǎupísidé (12000). ⁷ Dafiti ti kèè dii mǎnni kètǎ nSoabu nè behǎāpǎmbè bèè yé dikpànni weti weti. ⁸ Kè Amóniibe yíé kǎpénné be kó kudookǎti dihei kó dibòri borè, kè Sidii kǎbe nè Tisoba kǎbe nè Beti-Deǎbu kǎbe nè Tobu kǎbe nè Maaka kǎbe kè bembe rǎbo kupíkù tekù dikpáà mièke. ⁹ Kè Soabuu yà ò dòmmè kébootè o dootitǎbè tipítii tidéti nti, bie nho fǎnkúò betǎbè o ìikè. Kòò tǎatè behǎāpǎmbè sǎbè Isidayeeribe cuokè kè bèe wetinné Sidii kǎbe. ¹⁰ Kòò túóté behǎāpǎmbè sǎmbe kéduó nho nanté Abikaii, kè bèe wetinné Amóniibe. ¹¹ Kòò ò nàké ke dǎ: Kàa sǎ nkè Sidii kǎbe dǎ kè n na a koteni kè n teennè, kè Amóniibe bèe me ndó ke da na n kǎtoo kè da teennè.

12 Yáúkùnnè a kòntì, kè tí kpànnè dikòmbùdò kédèetè ti nìtìbè nè Kuyie nti báá nku èi. Kuyie ndòò kù dómè.

13 Soabu nè o ãàpòmbè kè bèe kété ke bo dokénè Sidii kòbe kè bèe coké.

14 Amòniibe yà dii mònni Sidii kòbe cokémè ke múnkee coké Abikaii kékò mbe èi. Kè Soabuu yóu Amòniibe mubètìmù kékò nSedisadèmmu.

15 Kè Sidii kòbee yà Isidayeeriibe bè namè ke tí mbehāpòmbè bémou. 16 Kè Adadesèe tō nkè bèe náké Sidii kòbe bèè bo kukó nhEfadati yáá, kè bèe tuòkení Edammu, kè Sobaki wèè baké Adadesèe ãàpòmbè kòò bè ni. 17 Kè Dafitii ti kèè kétéí nyIsidayeeriibe ãàpòmbè késénté Suditèè kétuòke Edammu, kè Sidii kòbee ò pènné kudoòkòti kè bèe ta mudoò. 18 Dafiti nè o kòbe kè bèe bè na kékúo sinaasèí sikòusiyiekè (700), sisèí sikòupírisinàà (40000) nè sì deèbè kékòute be kóo kòti Sobaki kòo kù deborè.

19 Adadesèe kó behāpòmbè bémou sò ndii mònni Isidayeeriibe bè na kényóu kè bè narikenè, kèmpí mbe tómmú. Sidii kòbe ténke í ndáátí ke bo teennè Amòniibe mudoò.

11

Dafiti duónèmè Batisèbaa

1 Dibenni pànni bè sò keté dii mònni mudoò, kòo kpààti Dafitii tō nSoabu wèè baké Isidayeeriibe ãàpòmbè, nè behāpòmbè kè bè bo dokénè Amòniibe kè bè pànte kèpi be eidiè Dabaa. Wenwe Dafiti kè wenwe nkpaá Sedisadèmmu.

2 Kuyuoku makù ke sò nhò òmpè kèiténí kèdeke kudànkù kèncènti tekpààtìcètè ìnkè kényà onitipòkù mòu kòò wùd ke wenni mediè. 3 Kè Dafitii bíékè ke bo yà wèè nitipòkù nwe, kè bèe ò náké ke dò: Batisèbaa Udii Itiibe botí kou pokù nwe Ediammu kóo sapàà. 4 Kòo tō nkè bèe ò yuní, kòo kàtení o cètè ke sò nho yónti deè kòò wènkùnnè òmáá bàmbà, kòo ò duónè kèdeè kòo kò.

5 Kè de kóo nitipòkù púò nkétō nkè bèe náké Dafiti ò pùòmmè.

6 Kè Dafiti pànnèe duó ntináànti behāpòmbè kóo kòti Soabu ke dò: Duó nkè Itiibe botí kou Udii konní.

Kè Soabu duó nkòo konní. 7 Kè Udii tuòkení okpààti Dafiti borè, kòo ò beke Soabu kònnàatì dòmme nè behāpòmbè kòku nè mudoò cènti mèè botí. 8 Ò ò beke memme kèdeè kóò náké ke dò: Kò nha cètè kèòmpe sámòp.

Kè Udii íté okpààti cètè, kòo ò pā dipānni kèduónko. 9 Udii me nyí nkò nho cètè, kékòte kèduó mbehāpòmbè bèè bàa okpààti cètè be borè ditowaà. 10 Dafiti ti kèè dii mònni, kèbeke Udii ke dò: A bonní kupòòkù dètíkù nku de dòmme kàa í kò nha cètè? 11 Kè Udii ò ténné ke dò: Okpààti, Kuyie ntaummè tau nè Isidayeeriibe nè Sudaà kòbe kó behāpòmbè bá mbo titouti mièke, ti kóo kòti Soabu nè iwēi yembè bá mbo dikpáà mièke kè mí nnè bo n cètè ke yo nke yò nke dounè m pokù, okpààti nè a yètiri kpéi n yetemu m báá dò de kó kubotí, mí béi! 12 Kòo kpààti Dafiti dò: Dè wenni nkpaá die nyíe nkè de wenté n né duó nkàa wètè.

Kè Udii nkpaá Sedisadèmmu kè de yàa wenténè. 13 Kè Dafitii ò yu kè bèe wènnè kèdi kényà menaà nkòo ò duó mmènaà nkòo yà kèmuó, nè memme kuyuoku mònni kè Udii kòte kèwènnénè behāpòmbè bèè bàa okpààti cètè kèduó ò í nkò nho cètè.

14 Kè dèe wenté kè Dafitii wāri dipátiri Soabu ké di duós nhUdii. 15 Kè di tù: Niinnè Udii fekparinafe ìkè mudoò c'èè dè k'ewēte difōnkúò kóò yóu de ìkè òmáà kè dèe yie nkè di dootitòbèe ò kòute kòo kú.

Udii Batisebaa dòu kumè

16 Soabu wèè paké dihei ke yé be dootitòbè kperibè bo dii bòri, kòo túóté Udii kénii nde ìkè. 17 Kè dihei kobee yènni kédò Soabu, kékua Isidayeeribe mieke benitibè kékuanè Dafiti kó behāpòmbè kékua Udii Itiibe boti kou. 18 Kè Soabuu t̄s nkè bè bo náké Dafiti dè wūōkémè mudoò mieke, 19 kénáké ò t̄s nwè ke d̄ò: Kàa náké okpààti dè wūōkémè mudoò mieke ke dèe, 20 ke s̄s nkòo mieke peike kòò tu dè yīme kè di t̄sōnnè dihei, di í yé ke d̄ò mbè bo na kémbo kuduotí Ìnkè kētāunáà? 21 We ndo kùò Abimeḏeki Yedubaadi bire Tebesi ei kou? Onitipòkù weè do bonténi kupèrikù kuduotí Ìnkè kè kùu donní kóò yàke kékua, dè dòmmè kè di t̄sōnnè kuduotí mediè? Kè nsà kòo kpààti da béinnè me kóo boti á ò náké ke d̄ò: A kóo t̄snti Udii Itiibe boti kou kumu múnke mudoò mieke.

22 Kè dit̄snnii kété kékò nkénáké Dafiti Soabu ò náké ti tim̄ou. 23 Ke d̄ò bèè bàà dihei bè kpeñimu ke ti p̄ēḏé. Beè yènni ke ti dinté dikpàà kè ti yetoo ke bè bèti ke t̄uòkenè dihei kó dibòri borè. 24 Dendè detānnè yembè còm̄m̄m̄e kuduotí Ìnkè ke ti t̄āūni ke kùò behāpòmbè mabè kè a kóo t̄snti Udii Itiibe boti kou kòkè be mieke.

25 Kòo kpààti t̄ennè dit̄snni ke d̄ò: Wēte káyáukunne Soabu k̄nti ke d̄ò, o yèmmè báá caarè nè dèè d̄òò de kpéi. Mudoò mieke benitibè í yóó paà mukūū, wèe yetoo kèpante de kó dihei.

26 Batisebaa kèè dii m̄nni o dòu kumè kékommú o kūū. 27 Mukūū nkó yewe p̄ēḏé dii m̄nni kè Dafitii t̄s nkè bèe ò yuni kòò ò puoke kòo peité denitidabire. Dè í nnarike ti Yiè nKuyie nnè Dafiti d̄òò dè kpéi.

12

Dafiti duónèè Batisebaa kè Kuyie nhò kpannè

1 Kè ti Yiè nKuyie nt̄s nku pānāaanti náahtò Natāā Dafiti borè, kè Natāā tuokoo kóò náké ke d̄ò: Benitibè beè do bo bèḏébè dihei mari, kòo m̄ou m̄ake o kperε kòò t̄ou tu oc̄iri. 2 Kè tikpàti yiè mm̄òke iwūš péu. 3 Kòo c̄iri m̄òke fepièfè fēmáà ò dontémè ke fē piú kè fē wēñnè o bí ke bo, ke kótiri ke yo nhò yo mm̄u dii, ke yò nhò yò mm̄èe nie, ke dou o borè ke d̄ò nho bire. 4 Diyiè mari kè op̄òò né tuokeni okpààti wenwe c̄fētè kòo yóu ò bo p̄immè o wūš mieke fēmafè ke né kote kētúóté oc̄iri wenwe kó fepièfè fēmáà kékua kébénne op̄òò.

5 Kè dèe yonke Dafiti mediè okpààti wenwe d̄òò dè kpéi nkòo náké Natāā ke d̄ò: Nè Kuyie, wèè d̄òò memme de yiè ndò nkékúmu. 6 Nè ò í kuó mm̄è kpéi nhoc̄iri wenwe mesém̄m̄e, ò bo yietí oc̄iri fepièfè ò túóté fē ipe ináà. 7 Kè Natāā né ò náké ke d̄ò: F̄ó nwe de kóo niti. Né nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̄u nkú tu mù: Kù tu kuú da p̄i ntikpàti kàa baké Isidayeeribe kè kù da deeténè Sauri. 8 Ke duós nkàa na Sauri nè o c̄fētè kè kù túóté o pobè ke da duós, ke duós nkàa baké Isidayeeribe nè Sudaa kobe, kè dè í da sannè kù na nda yému. 9 Ba nkpié nnè te kàa sènkèri ku nù, ke d̄òò kù í d̄ó dè, ke d̄òò dè bo yiennèè kè Am̄oniibeε ke yó Udii, kè bè ò kùò kàa túóté o pokù ke puoke? 10 Di mm̄nni mudoò í yóó fūtenè a c̄fētè, a me nkú sènkèrimè ke túóté Udii Itiibe boti kou pokù ke puoke. 11 Kénté kékeè ti Yiè nKuyie ntu mù. Kù tu kù bo duós nkè meyei nda tuokeni, mè yóò yènni a c̄fētè mómm̄onte nte. Kù bo túóté a può mmieke kéduós nha tebíi

kè sîi bè duónè kuyie ncuokè. ¹² A dṵṵ dè disòrì, kunku bo dè dṵṵ kuyie ncuokè kupiiti miêke Isidayeeribe βεμου iikè.

¹³ Kè Dafiti dṵ: N cààrèmu. Kè Natāā dṵ: Ti Yiè nKuyie mmúnke da cīēmmu a í yóó kú. ¹⁴ Dè miêke náke a cààrèmu ti Yiè nKuyie, nè de kpéi nha bire bè peiténè dè bàmbà ndè yóó kúmu.

¹⁵ Natāā ò náké memme kédeè kékò nho cīētè.

Batisebaa bire kumè

Kè ti Yiè nKuyie mpoté Udii pokù Batisebaa peitè dèè bire Dafiti kè dèè muòke kè dè ncēē mediè. ¹⁶ Kè Dafitii bántè ti Yiè nKuyie nde kó debire kpéi nkéboú dinùù, ke ntũũnko kékonní kuyuoku kényiè nke duó ketenkè. ¹⁷ Kòo kó betōmbè kótibèè ò bāntè ke dṵ wèe ité. Kòo yete, ò keté ke í nyie nke bo bè wēnnénè kédí. ¹⁸ Kè debire mmòke yewe yēyiekè nè de muòkemè kékú. Kè Dafiti tōmbè ñyīēkú bè bo ti nhò nákémmè kēnnáa mbe máa ke wéú ke tú: Debire sòò kpaá ke fòumu kè tí nhò náánnè ò í nti kēmmú, ti bo yīme ke dáátí kóò náké debire kumè ò yàa bo dṵ omáa meyi. ¹⁹ Kè Dafitii yà bè náá nnáámmè bemáa ke wéú kēbanté tii tūàkení kè bè beke ke dṵ: M bire kumáa? Kè bè dṵ: Εξ, dè kumu.

²⁰ Dè mōnni kè Dafitii ité ketenkè kēwuò, kēānnè tūdāàrí, kéceete tiyààti, kéta ti Yiè nKuyie ncīētè kēbanté Kuyie. Ó konní dii mōnni ò cīētè kēduó nkè bèè ò waá mmudii kòo di. ²¹ Kòo kó betōmbèè ò beke ke dṵ: Okpàati a dṵori ba mbotí nku? A bire sòò kpaá fòu kàa bou dinùù kénkuò, kè dè né ku kàa ité ke yonnaa? ²² Kòo dṵ: M bire sòò kpaá fòu kè m bou dinùù kénkuònnè Kuyie nku ke tú kè dè naati kú n kuó mmesémme kè dè báá kú. ²³ Dè né me nkumèmu ke dèè n né bo mboú dinùù ba nkpéi? N yí kpaá bo na kè dè fòukūnne, mfi sàa bo dè sōñkóò dè í wētiní m borè.

Bè peitémè Sodomṵ

²⁴ Kè Dafitii kote kēbámmu ò pokù Batisebaa ò bore kũũ nkpéi, kóò duónè kòo peitè denitidabire kòo dè yu ke dṵ Sodomṵ, kè ti Yiè nKuyie nní ndè dṵ, ²⁵ kētṵ nku pānāahti náahti Natāā kòo náké Dafiti Kuyie ndómè de kó debire, kè dè yú ke dṵ Yedidia, dèè benkú ke tú Kuyie ndṵ wè.

Dafiti pōntemè Adaba

(Wénté 1 Bekpàatibè tōmmú 20:1-3)

²⁶ Dè mōnni kè behāpōmbè kóo kóti Soabu do Adaba Amōniibe ei dieri kēfiete okpàati kó dicēkarì, ²⁷ kētṵ nkè bèè náké Dafiti ke dṵ: Soabu tu ò pōntemu Adabaa ke fiète menie mbo dii eikarì. ²⁸ Kàa túóté behāpōmbè kè di kōtoo kēpante dihei kàa di fiète ò í ndṵ wèe di túóté ò mómumuò nkè di ntṵ wèe kó diyētiri. ²⁹ Kè Dafitii túóté behāpōmbè sōmbe kè bèè kote kédò dihei kè di pōnte kòo di tieke. ³⁰ Kè bèè túóté be kóo kpàati òké dii sōpiti, kè di cēēkú tūàke cidóòbè bèkuò, kè di dàri ditāsàari dii donku kpeñni kè di óó nDafiti kēéinè tinenti teti péu. ³¹ Kè Dafitii pīmmú benitibè kékōnnè kè bè píñné muheikēntōmmú, kè bè nsōũ tidabēti, ke céú yetárè. Ke kōũ ideí, ke piiku yedombie ke múnke mè dṵ Amōniibe ekè teyè. Dè kó difōnkúò Dafiti nè ò āpōmbè kè bèè kò nSedisademmu.

1 Dafiti kóo dapàà nhAbusadǎmmu do mǎke o tāũ mǎu nwe, oposáátí mesàà, kóo yètirì tu Tamaa. Dafiti kóo dapàà ntǎu mǎu bè tu wè Amunǎo. Kóo ðake ðe kóo sapàà mmediè. 2 Ke mènke e ò ðake kè ðe tonté kóò ðòò mumǎmmú. Ò í nyà ò bo yímè kóò ninte ke yé ò mu ndo í yífétémè onitidǎu. 3 Kè Amunǎo né mǎke o népo mǎu Dafiti kóo kóti Simèa bire, kóo yètirì tu Yonnadabu kòò ciì mediè, 4 kébeke Amunǎo ke ðà: Ba nkpréi nte fí nhokpààti bire kàa ìikè ò nsǎu yekúnwerè yemǎu? A bá n náké mùu teà? Kè Amunǎo ðà: N tebite Abusadǎmmu tāũ Tamaa nwe n ðómè. 5 Kè Yonnadabuu ò náké ke ðà: Ðòò kéndò nha mǎ nkénduǎ a ðóu ìnkè kàa cice kǎtení ke bo da síéké á ò náké ke ðà: Duǎ nkè n tāũ Tamaa kǎtení kè n yènté. Wèe kǎtení kémbéri ðie m borè, kòò ðèè wèe tǎní o mǎmmuǎ nkè n duǎ nkè n ði.

6 Kè Amunǎo ðòò kéndò nhò mǎ, kóo cicee kǎtení ke bo ò síéké, kóo ò náké ke ðà: Duǎ nkè n tāũ Tamaa kǎtení kè n kake yekàtindà yèðé kè n duǎ nkè n cááké.

7 Kè Dafitii tǎ nkè bèe náké Tamaa ke ðà: Kǎte kébénnè a tāũ Amunǎo kòò ði.

8 Kè Tamaa kǎte kénssò nhò duǎ o ðóu ìnkè, kóo ãnte ticooti kénkaati kè Amunǎo wúó. 9 Kóo yè tuóté kéfnnè Amunǎo ìikè, kóo yete ke ðà bèe denne benitibè bémǎu, kè bèe yie nkéyè. 10 De mǎnni kóo náké Tamaa ke ðà: Tǎní ðe kó yekàtindà n ðóu borè, fíó yóó yè nni nduǎ nha mǎmmuǎ nkè n cááké. Kè Tamaa yè tuóté kékǎtenko ò duǎ ðe. 11 Ò yè nhò yòutoo ðii mǎnni kòò bo cááké, kóo ò pí nke ðà: Kǎtení n tāũ kè tí duǎ. 12 Kè Tamaa yete kékuǎnko ke ðà: Bá m pínnè muwèrimú Isidayeeri bè í ðǎori memme, bá n ðǎonè isǎke inyi botí. 13 M bo cuǎnnè ke ðe kó ifeí, fí nha mǎmmuǎ mbè yóó da wénté onitiyeiwe nwe Isidayeeri bè cuokè. Béinnè okpààti ò í yóó yete a bo m puokemè.

14 Amunǎo í nyie nke bo kénté, kóò pínnè muwèrimú kéduǎnè. 15 De kó ðifǎnkúò ò ténke í ndǎ kóò yà fenǎnfè kóò sènkèri kè ðe pèètè ò do ò ðǎ mèè botí kóò ò bèti ke ðà: Yè! 16 Kóo yete ke ðà: Kàa m bèti ðe kó meyei mbo ðeu képèèté meketimè a n ðòò mè.

Amunǎo me nyí nkènté, 17 képéi nho kóo tǎnti ke ðà: Denne we nsapàà nkéketinnè ðicǎu képáá. 18 Kóo tǎntii ò ðenne kéketinnè képáá.

Tamaa do dáátí ðisapúnnyaàbòri sààri ndi, ðe mǎnni kó bekpààtisapàmbè mu ndo òò í nyé onitidǎu kéndáátí yè. 19 Kóo pũ nhomáà mutápei nkékèri o yaàbòri kémpí o ìikè ke kéri ke kǎnti. 20 Kóo tāũ Abusadǎmmu ò beke ke ðà: Amunǎo ða ðuǎnèmaà? Cíféké a tāũ nwe a bá ndake ðe kpeti.

Ke tuóté ðe kó ðiyiè kè Tamaa ríbo o tāũ Abusadǎmmu cífètè, bá òmǎu í ndake o kpeti. 21 Kóo kpààti Dafitii keè ðèè ðòò kè ðe e ò yonke mediè nhò me nyí mbéi ntǎmatí, ke yé Amunǎo do túmè Mpo nwe kóo ò ðǎ mediè. 22 Kè Abusadǎmmu mièke rúpéi Amunǎo ò càke mèè kpéi nho tāũ, bá ò ténke í nhò náánnè.

Abusadǎmmu ðuǎmmè kè bèe kuw Amunǎo

23 Kè ðe mmǎke yebie nyèðéè kè bè nkéi Abusadǎmmu pe citi Baa-Aso Efadaimmu tenké mǎnku, kóo yú okpààti dapàmbè bémǎu mudii, 24 kékǎte okpààti cífètè kóò náké ke ðà: N cice n da báámmu, n yikú m peciti kéi mmu, ke ðó fí nnè a túmbè ði kǎtení ðe kó ðibanni. 25 Kóo kpààti ðà: M bire kè ti kòte tímǎu ðitǎu yàà bo da cèfèke, tí báa na kékǎte tímǎu.

Kè Abusadǎmmu nyetíròò, kóo kpààti yete kébeke Kuyie nkó mesàà mmáà o ìnkè bá wenwe í nkòte o mǎmmuǎ. 26 Kè Abusadǎmmu ðà: Kàa í kǎri a mǎmmuǎ nyóu kè ní tebite Amunǎo n neinè, kóo kpààti ðà: Ò da neinè ba nkpréi?

²⁷ Kè Abusadømmu baa nyetíróo kòo kpààti mbo kényóo kòo kó bedapàmbèè ò neinè kékote.

²⁸ Kè Abusadømmu náké o kò betòmbè ke dò: Dí íwéí kè Amunəə muó ndii mànni menaa nkòo ìikè kəore, kè m péi nke yí poténè we, di ò kùə ke bá nyīkù, mí me nyē. Di kəmbùəti bá nduò, dəəne dinitidaa.

²⁹ Kòo tòmbeè dəə ò bē náké ti kékua Amunəə, kòo kpààti dapàmbè səmbəe cíté bá wè kòo deke o sántè kékoké.

³⁰ Kè bē nkpaá ke mu nyí tùəkoò kè Dafiti ti kèè kè bē tu: Abusadømmu kùə okpààti dapàmbè bəmou bá òmòu í kpaá bá omáa. ³¹ Kòo kpààti yèmmèe caàrè kòo kēté o yaàbòri, kédoroò ketenkè, kòo kó betùmbè múnke kəri be kpeye ké nhò murí. ³² Kè Dafiti kóo kóti biré Yonnadabuu béi nke dò: Okpààti a yèmmè bá ndò nha kó bedapàmbè ku bəmou, Amunəə máa ndi bē kùəmə, nè ò càke dii yiè ndi Tamaa de kó meyèmmè tamè Abusadømmu. ³³ Tù mbá ntoti a yèmmè ke tú a kó bedapàmbè bəmou ndi bē kùəmə, Amunəə máa ndi bē kùəmə. ³⁴ Kè Abusadømmuu coké.

Odapàa nwèè paké dihei kòo yà ditūnni mari cootinimè Odonnaimmu təri pəri, kékote kénáké okpààti ke dò: N yà benitibè mabè mbe kè bē cootini Odonnaimmu təri pəri.

³⁵ Kè Yonnadabuu náké okpààti ke dò: A bí ii kèriní. N da náké tinti.

³⁶ Yonnadabu kpaá me nnáa nkòo kpààti dapàmbèe tuəkəni, kètiitè yedabùò, okpààti nè o tùmbe kè bē múnke tiitè yedabùò.

³⁷⁻³⁸ Kè Abusadømmu yie coké kékote Tamai Ammiudi Kesuu kpààti cie ké nke mbo ke də yebie nyetáati, de kó yemàrè kè Dafiti kuə nho biré Amunəə kúú.

³⁹ Kè bèè ò bəntè Amunəə kúú nkpréi mbá o miəke ténke í mpéi Abusadømmu.

14

Abusadømmu wètenimè Sedisadømmu

¹ Kè Seduyaa biré Soabuu banté Dafiti yèmmè bomè Abusadømmu bíékè, ² kətə nkè bēe yúni onitipòkù məu Tekoa ei, kòo ciì mediè, kòo ò náké ke dò: Dəə kè dè ndò nha tə tiyóəti, a báa yəore amáa tudaàri, dəə kéndò nha tə tiyóəti kè dè mante, ³ kékote kénya okpààti kóo náké n yóo me nda náké ti.

Məmmè kè Soabuu ò náké ò dò nke bíi náké ti. ⁴ Kòo nitipòkùu kote kénya okpààti kénínkú késinné o ìikè, kóo náké ke dò: N dó a n teennèmu. ⁵ Kòo kpààti ò beke ke dò: A dó ba? Kòo dò: Okpààti n tú okúpokù nwe, n dəu wèe ku, ⁶ kè sò m məke ibi ídèi, kè í né kpa nkupaku bá òmòu í dè bo ke bo ò pàte, kè dèməa kùə dèterè. ⁷ Kè n dəu naàmùnkù kəbe né ité ke bo ò kùə, ke tú m bē duş nhonitikəuti, kè bēè ò kùə képeite ò kùəmə o nantè. Bè dó kékuəmu osənwə n kpaá wúo nwe kè n dəu kó kufukuú kpánnè.

⁸ Kòo kpààti dò: Kò nha cītè, n yóo yàmu a kpeti. ⁹ Kòo nitipòkù dò: Okpààti, kè timati tùəkeni, de kó tináahti ìnkè, mí nnè n cītè kəbe ti bo ti tə, ti í yó ntú a kpeti yoo a kpààtiyuu kpeti. ¹⁰ Kòo kpààti dò: Kòo məu da kpánnè, a wè nni ntəni ò ténke báa dè yíe nè ò bo mbomè. ¹¹ Kòo nitipòkùu yíe kébéi nke dò: Okpààti, béi nkéyú Kuyie nha báa nkù yètiri, wèè dó képeite kòo báa kuə m biré sənnè. Kòo kpààti dò: Kuyie mbomu kè n yú ku yètiri ke béi nke tú a biré kó kuyùrikù makù í doti ketenkè bá kùməa.

¹² Kòo nitipòkù dò: Okpààti yóo kè n yíe ke da béinnè timati. Kòo dò: Béi.

¹³ Kòo nitipòkù dò: A dəə dè í yóo dəə Kuyie nkəbe mesàa, kéndonnè a bo ke

náámmè, nè a náànti mieke a benke ke dò nha cààrèmu, a í yóumè kè bè bèti wè bo wēténí. ¹⁴ Timəu ti yóó kúmu. Ti dònne mekùd mme, kè mekùd ncóu nkouté í bo, meè botí nku Kuyie nyí yóó fòùkúnne wèè ku. Okpààti, Kuyie nné í dɔ̀ bè bèti we bo yeinkoomè. ¹⁵ Benitibè beè donné n kǎmbùd̀ti deè te kè n kàtení ke da yà, ke tú kè dè bo yie n yiè nhokpààti á dɔ̀ mí nha kóo tǎnti sǎmp̀sú n da beke ti. ¹⁶ Okpààti n yému ke dò nha yó n deeténè wèè dɔ̀ ke ti ku mí nnè m bire kè ti kperɛɛ deè dihei Kuyie nduó ndi ku kó benitibè di mieke. ¹⁷ Nè n yèmmè mieke n do yému ke dò nfɔ̀ nhokpààti a bo náríkúnne n yèmmè, ke yé a í cáánnèmmè Kuyie ntǎnni! A yému mesàà nnè meyei. Ti Yiè nKuyie nha tú nkú nda bonè.

¹⁸ Kòo kpààti náké onitipòkù ke dɔ̀: N yóó da beke timati nti, kè m me nti nda beke a bá n sɔ̀nne. Kòo nitipòkù dɔ̀: Okpààti béi. ¹⁹ Kòo kpààti ò beke ke dɔ̀: Soabu nùtè í kàkè de miekaà? Kòo nitipòkù dɔ̀: Okpààti a bomu! Weti weti nwe a béimmè, a kóo tǎnti Soabu wèè n náké n dò nkénáké ti timəu. ²⁰ Ò me dɔ̀ ke bo pente tináànti nti mètēmè, kè n yiè mme nci ke dònne ti Yiè nKuyie ntǎnni ke yé deməu deè dɔ̀ri ketenke ìnkè.

²¹ Kòo kpààti kote kénáké Soabu ke dɔ̀: N yiemmu ke bo dɔ̀ a m beke ti, kote kényúni odapàà nhAbusadəmmu kè di konni.

²² Kè Soabuu nínkú okpààti ìkè késɛnnɔ̀ ketenke kóò dəunnè mutəmmú ke dɔ̀: Okpààti n yému ke dò m pètè a kó mesàà, a mè nyiemmmè ke dɔ̀ mí nha kóo tǎnti n da beke ti.

²³ Kè Soabuu íté kǎpí nkuce kékote Kesuu kətóni Abusadəmmu, kè bèe konni Sedisadəmmu. ²⁴ Kòo kpààti béi nke dɔ̀: Wèè kò nho cǐtè n yí dɔ̀ kóò yà.

Menmè ke Abusadəmmu kò mbá ò í yà okpààti.

Dafiti nè Abusadəmmu bè wētè ke taummè

²⁵ Isidayɛɛribe mieke òmò do í bo wèè wenni ke dònne Abusadəmmu, kétúóté o naàcèi kédekenè o yuu demarè do í bo a bo yí deè yeté. Deè do te kè bè nhò sǎntí. ²⁶ Bá dii benni kó mukũ nkòò ní kǎi o yùti, ke yé ti ɔ̀ ɛ̀kɛkɛmè mediè nkòò ní ti kǎi kécɔ̀nnè okpààti kó tebiètè kè ti mbo cidóò bédébè. ²⁷ Abusadəmmu do mǎkè ìnitidabí itǎati ndi denitipobire demáà, kè de yètiri tú Tamaa kè de wenni mediè.

²⁸ Kè Abusadəmmu mbo Sedisadəmmu ke dɔ̀ yebie nyèdèè bá ò í kote okpààti cǐtè. ²⁹ Diyie mari kòo yú Soabu ke bo ò tɔ̀ nhokpààti borè kè Soabuu yete ke í nkàtení. Kòò yíe kətɔ̀nko otəu kè Soabu baə yete, ò í nkàtení. ³⁰ De mǎnni kè Abusadəmmu náké o kó betɔ̀mbè ke dɔ̀: Kupaku kùu me mbo n kaku borè dí kù cəu. Kòo kó betɔ̀mbèe dɔ̀ ò bè nàké ti. ³¹ Kè Soabuu kote deende bamba nhAbusadəmmu borè kóò beke ke dɔ̀: Dè yíme kàa kó betɔ̀mbè cəu m paku? ³² Kè Abusadəmmu dɔ̀: N da yumu kàa yete, n do dɔ̀ ke da tɔ̀ nhokpààti borè nde kàa ò beke ke tú, n yé mba nte kè n yìténí Kesuu? Kè n do nkpaani dè na ntəu. Di mǎnni n dɔ̀ kékətemu okpààti borè, kè n cààrèmu kòò bo n kuə wè n kuə.

³³ Kè Soabuu kote kénáké okpààti Abusadəmmu ò náké ti timəu. Kòo kpààti duó nkè bèe ò yùni kòo cokéní kéninkóo o ìkè kòo ò kəunnè.

¹ Kè Abusadømmuu waá ntekpàrinaasántè nè benitibè sipísìnùmmù kè bè nni o ìkè ke cokù. ² Ke ní pike cute dikūnweñni sèi kénkari kuce nùù kùù kàrinè dihei kó dibòri, kòò mòu màke timati ke kàri ke bo beé nhokpààti, Abusadømmuu ò yu kébeké ò yènní dè, kòò í: Okpààti dapàà m bonní Isidayeeribe botí mieke nke. ³ Abusadømmuu dò: Dè wenni, fíḡḡ naati òmòu me nyí yóò da keèné a teti okpààti borè.

⁴ Kòò dèè mèmme ò dò: Kè mfi né do ntú obeénti di nhèi, bèè kàriní tibeénti n na mbè bekùnè weti weti nwe.

⁵ Kè de yiè nkòteni ke bo nínkú o ìkè wèè ò fínní kóò kóunnè.

⁶ Mèmme Abusadømmuu do dǎorimè bèè kó dimàà kàriní tibeénti okpààti borè, ke yūḡ nyIsidayeeribe bəmòu yèmmè o bíékè.

⁷ Yebie nyènáà kó difōnkúò kè Abusadømmuu náké okpààti ke dò okpààti m pā kuce kè n kote Ebunḡo kédḡḡ ti Yiè nKuyie nkó ikuḡ, n do kù dǎunnè dinùù ndi ⁸ n do bo dii mǎnni Kesuu Sidii tempē mmieke kédǎunnè Kuyie nku dinùù ke dò kè kù yie nke n kpènnéni Sedisadømmu m bo kù fié iwūḡ Ebunḡo. ⁹ Kòò kpààti dò: Kote kè dè nnaati.

Mèmme kè Abusadømmuu kote Ebunḡo. ¹⁰ Ò ke mbo kètḡ nho kó benitibè disòri Isidayeeribe bəmòu borè kè bèè bè náké ke dò: Kè di kèè dii mǎnni ditàteheù kuómme, dimòu di píékè ke dò: Abusadømmuu naá nhokpààti Ebunḡo. ¹¹ Benitibè sikǎupísidè (2000) bèè do ò neiné Sedisadømmu kékote Ebunḡo bè me ndo í yé ke dò nhò dó kédḡḡ timati.

¹² Bè feu dii mǎnni Kuyie nyiwūḡ, kè Abusadømmuu tḡ nkè bèè yúni Aitofeedi wèè do ḡ nduḡ nyitié nDafiti, kòò bo Kido o ei mieke. Kè Abusadømmu kó benitibè mmó nke sūñko, kòò bo bǎmmè okpààti kó meyèmmè mmó nke déúkú o mieke.

Dafiti yèmmè Sedisadømmu

¹³ Dè mǎnni kè bèè náké Dafiti ke dò: Isidayeeribe bəmòu tūnne Abusadømmu nwe. ¹⁴ Kè Dafiti pānkèe náké o kó betūmbè bèè ò bonè Sedisadømmu ke dò: Tí cokèné, Abusadømmu yàà bo ti kuḡ, tí càrike kòò yàà bo ti sǎnké kè meyei mpeité dihei kòò kuḡ kubotí kumòu. ¹⁵ Kòò tūmbèè ò tǎnné ke dò: Kàa tāātè ti ti bo a fōnkúò ndi.

¹⁶ Bè mǎnni okpààti nè o kǎbe kè bèè íté tekpààticfètè nè sinaàcèi, kòò yóu o pocfè ntepífè máà kè yè mbaa o cfètè.

¹⁷ Okpààti nè o kǎbe bè yènní dii mǎnni dihei kécómmù tecfètè sante také, ¹⁸ kòò kó betūmbè rǎpēnkù. Kèdetiibe nè Pedesiibe kè bè rǎpēnkù nè Itaii nè Kati kó behāāpǎmbè sikǎusikuḡ (600) bèè do tūnne Dafiti kè bèè dǎóté kǎmpēnkù o ìkè. ¹⁹ Kòò náké Itaii Kati ei kó behāāpǎmbè kóo kóti ke dò: Dè yīme kàa dǎo kè nti neiné? Wète dihei kǎmbonè okpààti pānwè, a tú opǎḡ nwe ke kòteni ke ompu die. ²⁰ A tūḡkení ti cie dè í mǎnte pānke báá ti neiné, m me nkété ke í yé n kàri kè. Neiné a kǎbe kè dí wète dihei kè Kuyie nni ndi bonè kè di dǎḡ mesàà.

²¹ Kè Itaii ò tǎnné ke dò: Okpààti, ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, a yó mborè n yó nde mbo, kè mukūḡ mmu tí kú, kè mufòmму mmu tí nfòu. ²² Kè Dafiti dò: Dè wenni niitè, kòò niitè nè behāāpǎmbè nè be cǎi kǎbe nè be bí. ²³ Kè benitibè bəmòu tiitè yedabùò nkǎmpēnkù Dafiti ìkè. O mómмуo nkòò sénté kukó nSetinḡo, kòò kǎbe nhò tū nkè bè kèri kuce kùù dirínè dikpàà. ²⁴ Kè ikuḡ niùti Sadaki dè bo nè Defiibe bèè tǎ Kuyie ntaummè tǎu, kè bèè di dǎu nyikuḡ niùti

Abiataa borè kémbaanè benitibè bo yèmè dihei bəmou. ²⁵ Kè bèe pɛɛtè kédeè, kòo kpààti náké Sadaki ke dò: Kpɛnné Kuyie ntaummè tɔu dihei, kè Kuyie nni ndònè mesàà nkù yóo duómmu kè n wɛtɛni kɛyà ku cɛtè nè ku taummè tɔu.

²⁶ Kè kù mɛ ndó ké m mɔntɛ ku kó mesàà nkùu dɔò kù dómè.

²⁷ Kòo yíé náké ikuó niùti Sadaki ke dò: Wɛtɛ dihei nè a bire Ayimasi nè Abiataa nè o bire Yonnatāā kè dè nnaati. ²⁸ Mí n yó mbo kukó nSuditɛɛ pɛémme mme ke yaa keènè di kpɛti dómme.

²⁹ Mɛmmɛ Sadaki nè Abiataa kè bèe kpɛnné Kuyie ntaummè tɔu Sedisadɛmmu ké nke mbo.

Dafiti tómmè Usaii kòò bo paatɛ Abusadɔmmu

³⁰ Kè Dafiti ndeeti Odifíe tãri ke konti, ke dáátí o yuu kuyààkù, ke kéri menacɛbii, bèè ò neínè kè bè múnke dáátí be yo tiyààti ke konti. ³¹ Kè bèe náké Dafiti Aitofɛedi kókémè bèè dó kòò bo mbe mieke, ke wɛnné Abusadɔmmu. Kè Dafitii kuónko ke dò: Ti Yié nKuyie, n da báámmu! Yóu kè Aitofɛedi kó itié nnaa nyisintɛkpeyi. ³² Dafiti tùòke dii mònni ditãri yómmè, bè bàá ndé Kuyie, kɛyàni Usaii Adikɛɛ eì kou wèè do ò nhò duò nyitié nkòò kèrini o iiké, kòo yaàbòri kèri kè mutáá ndáátí o yuu. ³³ Kè Dafitii ò náké ke dò: A bá n tũnne a yó ntú ditou ndi n kpéi. ³⁴ Wɛtɛ dihei kénáké Abusadɔmmu ke dò: Okpààti n dó kɛmpɛ nha tómmú mmu, n do ò mpɛ nha cice kómu mmu. De mònni a bo na ké n teennè kédítinné Aitofɛedi tié. ³⁵ Kàa ntókénè ikuó niùbè Sadaki nè Abiataa, bè ke mbo, kàa kèè tii kó dimàà okpààti cɛtè a bè náké. ³⁶ Sadaki bire Ayimasi nè Abiataa bire Yonataā bè ke mbo, a yó mbe ntùònni kè bè n náà nha yo tii kó dimàà.

³⁷ Usaii wèè do ò nduò nDafiti itié nkòò ntùòkoo Sedisadɛmmu ke mánne Abusadɔmmu tùòkoomè.

16

Dafiti dàòmè mesàà nSibaa

¹ Dafiti pɛɛtè dii mònni ditãri yómmè sámɔpò kè Mɛfiboseti kóo tónti Sibaa tuòkoo ke kpaake sãmmarímúbè bèdébè kè bè tɔ pɛɛbè sikòusidè (200), fínyí kó yɛbe kperè siyùu ntekòutè (100) yɛsũyè tekòutè (100) nè menaà nkudòukù kumáá. ² Kòo kpààti Dafitii ò beke ke dò: A dó ké dè dàònè ba? Kè Sibaa ò tɛnnè ke dò: Okpààti a cɛtè kɔbe bo ndekù sãmmarímúbè, kàa āpòmbèe cááké pɛɛbè nè yɛtɛbe, bèè ce ndikpàà mieke ke òu kè bèe yā menaà.

³ Kòo kpààti dò: Mɛfiboseti a yié nSauri yaàbire bore? Kè Sibaa dò: Ò kpaá Sedisadɛmmu nwe kòo yèmmè dò ndi mmònni Isidayɛribe bo ò duò nho yààkù kpàti. ⁴ Kòo kpààti dò: M bo da duò mMɛfiboseti kperɛ demou kè Sibaa nínkóo okpààti iiké ke dò: Okpààti fɛ nnè mutómmú a nsóké ké nni nkù mmesémmè.

Simeii nòsɔrìmè Dafiti

⁵ Dafiti tùòke dii mònni Baudimmu eì kè Sauri naàmùnkù kou mòu Keda bire, kòo yètiri tu Simeii, kòo yènni kémbuò nDafiti kusínkù. ⁶ Koò bɔmmu yɛtãrè kòò uuti mutáá, bá nè Dafiti kò betùmbè nè behāpòmbè do mɛ nhò murímè. ⁷ Kòo nhò sàá nke píɛkù ke tú: Fũtɛ, fũtɛ dɛsinnè fɛ nhonitikòuti! ⁸ Ti Yié nKuyie nda kpetinné a kùò mɛè kpéi nke Sauri cɛtè a yúúkúmu Sauri kpàti dɛɛ te kè ti Yié nKuyie nti duò nha bire Abusadɔmmu, kàa ta meháárimè mieke a tú onitikòuti nwe.

⁹ Kè Seduyaa bire Abikaii náké okpààti ke dò: Democíre die mbá ntũũ nke da sáá, yóu kè n kote ké de feúté. ¹⁰ Kòo kpààti Dafiti dò: Di báá ti ta fí nnè a kóo kóti Soabu kòo n sáá ti Yiè nKuyie nkuu yè nhò nni nsáá nhòmòu báá na kóo bà. ¹¹ Kè Dafitii náké o tũmbè nè Abikaii ke dò: Mí m bire mómmønne m peité de dó ké n kuò, kè Bensamee botí kou weè né bo n yóuà? Yóunè we kòo nni nsáá, ti Yiè nKuyie nkuu yè nhò nni nsáá. ¹² Kè de yèmmè ti Yiè nKuyie mbo wénté n sémmè kédúú nkè meyei nhò n dónè mèe naá mmesàà.

¹³ Dafiti nè o kòbe kè bè nsóké be ce kè Simèii bè dirínè ditári pèri ke bè bømmu kusínkú ke tú bè bo yà, ke bè bømmu yetárè ke bè uuti mutáá. ¹⁴ Dafiti nè o kòbe kè bèe ntuokoo kukó nSuditèè pèèmmè, ke òu mmucèmmu kékaroo kénhompu deborè.

Usaii kòtemè Abusadømmu borè

¹⁵ De mðnni Abusadømmu nè Isidayeeribe kè bèe kò nSedisadømmu kè Aitofeedi mbè neínè. ¹⁶ Usaii Adikiti ei kou weè do ò nduò nDafiti itié nhò tũkoo dii mðnni Abusadømmu borè ke dò: Okpààti míbo sáá!

¹⁷ Kè Abusadømmu ò beke ke dò: Nè a népo Dafiti di népoti deèmu dendaà? Dè dòmmè kàa í neínè a népo. ¹⁸ Kè Usaii ò ténhè ke dò: Ti Yiè nKuyie nnè Isidayeeribe bemòu tãátè wè n we ndó n yó nwe mbonè. ¹⁹ Kàa wète ke tú n népo bire, n yí sònté ke tú mbá wè, n do pí mmèè botí a cice tømmu n yó mme mpí nha kòmu.

Abusadømmu dúónè Dəfiti pocĩ

²⁰ Kè Abusadømmu náké Aitofeedi ke dò: Nákenè keyà ti dò nkédòmmè.

²¹ Kè Aitofeedi pánkè ò ténhè ke dò: Kote kédúónè a cice pocĩ nhò yóu yè kè yè bàa tekpààticĩtè. Isidayeeribe yóo ti kèèmu kébanté a cice da yĩkèmmè kàa kòbe kòntii yauke.

²² Kè bèe cónnè kutouku tiyààti kòku Abusadømmu kpààticĩtè kudánkú, kòo ta kéndòunè o cice pocĩ nyIsidayeeribe bemòu iikè.

²³ De kó dimðnni Aitofeedi do ò nkòò béi nti bèe ti yienkomu kéndò nKuyie nkuu ti béi, Dafiti nè Abusadømmu bè do ti yíèmmu bemòu.

17

Abusadømmu yiemme itié nyeiyi

¹ Kè Aitofeedii náké Abusadømmu ke dò: M pā kuce kè n tãátè benitibè tekòúipíítè nè sikòupísidé (12000), kè tí kote Dafiti wømmu ke nyènkè. ² Ti yóo ò nintemu ò bo òu dii mðnni kòo wérímúu deè, kè tí bè cùte bèe kó dimàà ò neínè kè bèe coké kè tí ò kùò omáà. ³ N yóo me nyí kéténnéní Isidayeeribe bemòu a borè. Kàa ninte a do waà nwè ke deè, benitibè bemòu yóo wètení a borè nde kèpétè meòmputè.

⁴ Abusadømmu nè Isidayeeribe kó bekótibè bemòu kè bèe pénsiri de kó tináañti. ⁵ Nè mèmme kè Abusadømmu dúú nkè bèe yúni Usaii Adikiti ei kou kòò múnkè ò beke ke bo yà wenwe kó meyèmmè dòmmè.

⁶ Kòo tuokoo kè Abusadømmu ò náké Aitofeedi ò náké ti timòu kédeè kóò beke ke dò: Ti dò nkédòò ò béi ntàa kè tí yóu? Ti náké fí nkó meyèmmè dòmmè.

⁷ Kè Usaii náké Abusadɔmmu ke dɔ: Aitofɛedi me nduɔ nyii tié nyie nyi í tú isààyi. ⁸ A yému a cice nè o nitiɓè bè dòmme, bè tu bekparinuɔmbe mbe be kpeti yóumu, ke dɔ ndiciriciri dii bire feti dikpáá. Ketíke a cice wèè yé dikpànni dòmme, ò í yóó yie nkéwɛnnénè benitiɓè keyènkè kédúú. ⁹ Kè dè yèmmè nè mie nhò sàri kutādènkù makù nku yoo kupikù tekù, kè bè keté ti kɔbe mukù benitiɓè yóó ti kèemu ke dɔ: Abusadɔmmu kɔbe yī́kè. ¹⁰ De mǎnni bá bèè mǎke yekòmbò yeciricirè kǎme be kǎnti yóó yárikemu, ke yé Isidayɛeribe bɛmɔu yémèmu ke dɔ nha cice tú okparinuanti kòo kó behāāpòmbè tu yekòmbò yembè. ¹¹ Nte n yóó da náké ti: Túóté Isidayɛeribe tenké kemɔu mieke behāāpòmbè kè bè nsù ke mannè dāmɛéri nùù kó mubirímú, kàa bè neinè a mómmuɔ nkè dí kɔte ke bè kpànnè. ¹² Ti yóó nintemu Dafiti bá kòò dɔ wèè sàri kè tí ò do timaanti ɔɔ domè ketenké, wenwe nè o kɔbe bá òmɔu báá cooté. ¹³ Kòò sàri dihei mari mieke behāāpòmbè bo waá nyiwǎi kè ti di dète kétanné kukó mmieke bá ti báá súú nditári mari.

¹⁴ Abusadɔmmu nè Isidayɛeribe kè bèè pénsiri Usaaii kó itii nke béi nke dɔ: Usaii kó itii nwenninè Aitofɛedi kpeyi.

Aitofɛedi kó itii nyii do tú isààyi kè ti Yié nKuyie nkuu ndó ì báá di, kè dè bo yie nkè kùu tanné Abusadɔmmu meyi mmieke.

Dafiti sèntémè Suditɛɛ

¹⁵ Kè Usaii yī memme kénáké ikuɔ nùti Sadaki nè Abiataa Aitofɛedi duɔ nyii tié Abusadɔmmu nè Isidayɛeribe kó bekótiɓè, kè wenwe né yé mmù. ¹⁶ Ò dèè memme ké bè náké ke dɔ: Kɔtenè mecāā nkénáké Dafiti kòò báá duɔ Suditɛɛ kó kubiriku borè, wèè yetoo ké kù sènté bè yáa bo bè kùu wenwe nè o kɔbe.

¹⁷ Abiataa bire Yonatāā nè Sadaki bire Ayimasi kè bè bo Ā-Dokedi kè bèè tǎnko onitipòkù mǔu kòò bo bè náké, kè bèè kɔte ke ti náké Dafiti. Bè do í dɔ nkéta dihei bè yáa bo bè yà. ¹⁸ Nè memme kòo dapàà mmǔu bè yà kékote kénáké Abusadɔmmu, kè bèè coké mecāā nkéta oniti mǔu cīɛtè Baudimmu èi, kè tebinte matè bo de yié ncīɛtè kè bèè ta te mieke késari. ¹⁹ Kè tecīɛtè kóo nitipòkùu túóté diyaakǎnni kèpitè deīnkè kèyennè tidiiti bá bè í mbanté ke dɔ mbenitiɓè bo de mieke. ²⁰ Kè Abusadɔmmu tǔrèe tuokoo de kóo nitipòkù cīɛtè kóò beke ke dɔ: Yé Ayimasi nè Yonatāā bè borè? Kòo nitipòkù dɔ: Bè pǔɛtè ke ta menie.

Kè bèè bè wammú kémónté kékò nSedisademmú. ²¹ Bè ité dii mǎnni, Ayimasi nè Yonatāā kè bèè yènni tebinte mieke, kékote kénáké okpàati Dafiti Aitofɛedi náké ti benitiɓè, kédeè kóò náké ke dɔ, bèè coké mecāā nkésenté Suditɛɛ.

²² Dafiti nè o kɔbe bɛmɔu kè bèè ité páii késenté kukó nSuditɛɛ, kè dè nyóó wenté bá òmɔu í kpaá wèè í sènté.

²³ Kè Aitofɛedii banté bè í dǎòmè ò bè náké ti, kébou o nenti o sǎmmarímú kékò nho èi kénáké o kɔbe o kpeti, kédeè kénúnné omáà, kè bèè ò kǔnné o cice kó kufiti.

Dafiti kòtemè Maanaimmu

²⁴ Abusadɔmmu nè o kɔbe Isidayɛeribe kè bè mǔpǎnké Suditɛɛ ke sǎ nDafiti tǔòke Maanaimmu. ²⁵ Abusadɔmmu do tǎāté Amasa nwe kòò mbaké o āāpòmbè, wèè do cǔtè Soabu fǔtiri. Amasa cice do tú Itira nwe, kè bè ò tu Isidayɛeri, kòo puoke Abikayɛedi. Abikayɛedi cice tu Naasi, kòo kóo kóti tu Seduya tǎu Soabu yǎ.

²⁶ Abusadɔmmu nè Isidayɛeribe kè bèè báté Kadaadi èi.

27-29 Dafiti tùòke dii mōnni Maanaïmmu kè bèe ò tso yedúú nè tipeçiti kó tiyàati nè yebo nè tidiiti nè muyuo nnè tidiiti tii cie nnè itū nè itū bè tu i Soyaa nè mecekùò nnè yenaakāā. Nè be yemmè mieke ke tú de kó benitibè bo nhòunè dikōnni nè sinéyēī. Bèè do dè mbè tso beè yètè tú: Sobii Naasi bire Adaba Amōniibe eì dieri kou, nè Makiiri Amiyēedi bire Dodabaa eì kou nè Badisidaii Dokedimu eì kou kòò bonní Kadaadi tempē mmieke.

18

Bè namè Abusadōmmu nè o kabe

¹ Kè Dafitii kaà mbenitibè bèè ò bonè, kētāātè bèè yó mbè baké, yie nsikōupii otou sikou, ² kētótè behāāpōmbè yetirè yētāati kéduó ndimáá Soabu kéduó nditeri Seduya bire Abikaii Soabu nantè kéduó nditeri Itaii Kadi kou, kédeè ké bè nàké ke dō: N dō ké ndi neinēmu m mōmmu. ³ Kè behāāpōmbè dō: A í dō nké nti neinè, bá kè tinti coké ti dootitabè í yó mbōti ti kpeti, bá kè bè ti kùò dikéè, be kpeti í ti bonè. Fí mme mmānnè behāāpōmbè tekōupípitè (10000) nte amáá. A dō nkēnkpaá dihei ndi, kè dè dōmmè a ti teennè. ⁴ Kòo kpààti dō: Dè wenni m bo dōò di dōmè.

Memme kòò nkpaá dihei kó dibòri borè kè behāāpōmbè daku ináú be tōnti be tōnti dōmmè, bie nsikōupii betōbè sikou. ⁵ Kòo kpààti náké Soabu nè Abikaii nè Itaii ke dō: N di báámmu, di báá koute m bire Abusadōmmu dō! Kè behāāpōmbè bemouu keè ò ti náámmè bèè baké.

⁶ Kè Dafiti kó behāāpōmbèe báátí ke bo kote kédokénè Abusadōmmu kabe, képénnè kudookoti Efadaïmmu kó kutúúkù. ⁷ Kè Dafiti kó behāāpōmbèe na Abusadōmmu kabe ké bè autè mediè mmōmmōmme de yiè, kè benitibèe duó ketenke sikōupípidè (20000). ⁸ Kè mudoò pitè de kó kutempē mmieke, bèè ku kutúúkù mieke kè bè rísūnè bè kùò bè mudoò mieke.

Soabu kùòmè Abusadōmmu

⁹ Kè Abusadōmmu nyóó daate kè Dafiti kó behāāpōmbè ò dùti kòo sántèe dauté kutúúkù tidabiti mieke, kòò yuu sake tidabiti kè tesántèe pēētè kòo nsake dende ke núú. ¹⁰ Kè Dafiti kó behāāpōmbè kóò māu ò yà kékote kénáké Soabu ke dō: N yà Abusadōmmu kòò sīkéké mutie mamù. ¹¹ Kè Soabu dō: A me nhò yà kè dè yīme, a pánke na nhò potémè ke kùò! N na nda cu medítibii ntepitè nte nè fenaàkōnfè.

¹² Kè kuhāāpōnkùu ò tēnné ke dō: Bá kàa n duó medítibii ntekpupítè (1000) m báá yie nkékoute okpààti kóo dapàà. Ti do yomu timou ò di náámmè fí nnè Abikaii nè Itaii ke tú: N di báámmu di báá kááké m bire Abusadōmmu. ¹³ Kè n do nhò kùò bá ke souté ke tú n yí kèè, okpààti yó m bantému, bá fí nha mōmmu nha ténke bá n kómé.

¹⁴ Kè Soabu dō: N díiti ba mmáa a borè!

Kè Soabuu túótè ikpāmboké itāati kékote ké ì kũú o pikù o dinni berí ndè, ke sò nhò kpaá fòu ke sīkéké titieti mieke. ¹⁵ Kè Soabu āpōmbè tepítè bèè tso o kparinenti kè bèe munnéni kóò dèè.

¹⁶ Kè Soabuu eé ditāteheú, kéduó nkè bèe yóu mudoò ke yóu bè bo mbetimè Abusadōmmu kó behāāpōmbè. ¹⁷ Kè bèe túótè Abusadōmmu kédootoo difōtiri mari mieke kutúúkù cuokè, kóò yāā nyetārè kè dèe naá nditānténkou. De mōnni kè Abusadōmmu āpōmbè cokù bemáa bemáa ke kũú mbe cēī.

¹⁸ Abusadɔmmu do kpaa fɔ̀u ke cɔ̀nnɛ ditari mari ndi dibɔ̀ri mari bɛ tu di okpaati ko kubiriku, ke ndi commu ke naa nke tu o i mɔ̀ke debire deɛ bo soote o yetiri, ke yu de ko ditari o yetiri. Deɛ te ko cɔ̀nnɛ de ko ditari dii bo nte ke bɛ ndennini o kpei nke di yu o yetiri, ke bɛ kpaa me ndi yu ne yienni, ke tu Abusadɔmmu tari.

Bɛ nakemɛ Dafiti o bire kɔ̀u

¹⁹ Ke Sadaki bire Ayimasi nake Soabu ke da: Yu ke n cokɛ kenake okpaati Kuyie nhɔ kɔ̀nnɛme koɔ patɛnɛ o dootitabɛ. ²⁰ Ke Soabuu yete ke da: A yoo o nakɛ ti ye nti i yoo o narike. Yu a bo o nakɛ titeti mati diyie mari, o bire kɔ̀u mmu ye.

²¹ Ke Soabuu nake o ko kudaaku Etiopii ei kou ke da: Kote kenake okpaati a ya de!

Ke kudaaku ninkoo o ikɛ keɛde kekete. ²² Ke Ayimasi baa nyetiroo ke tu: M baa do kekotemu, yoo ke n tunne Etiopii kou, ba ke de bo ndomme, de mme ndo. Ke Soabu da: Ba nte kaa do kekote? M bire o i yoo da duɔ nticuuti mati de kpei.

²³ Ke Ayimasi da: Ke de bo ndomme n do kekotemu. Ke Soabu da: Kote!

Ke Ayimasi cokɛ keye Suditeɛ biriku kedienne Etiopii kou.

²⁴ Ke so nDafiti bo diheɔ ko dibori ne ditowaɔ kperi de cuoke koɔ bari kari kuduoti inkɛ ke pake medetimɛ. Ke nyoo daate keya oniti mo omaa koɔ cootini. ²⁵ Koɔ pɛke kenake okpaati, koɔ da: Koɔ bo omaa o to tinansaaɔti nti.

Ke de ye mmo nke totoneni. ²⁶ Koɔ bari ya otou mo koɔ kɛrini koɔ bei nke da: Nte otou mo ke cootini ke bo omaa. Koɔ kpaaɔti da: O munke to tinansaaɔti nti.

²⁷ Koɔ bari ye ke da: M bantemu oketiwe ko muceɛ, Sadaki bire Ayimasi nwe. Koɔ kpaaɔti da: Onitisawɛ nwe, o bo toni tinansaaɔti nti.

²⁸ Ke Ayimasi tawkeni kenake okpaati ke da: Demou de wennimu kedo kɛninku kɛnnɛɔ okpaati ikɛ, ke da: Ti Yiɛ nKuyie nha tu nku yetiri ndeu! Kuɔ duɔ nkaa na beɛ do do a kou. ²⁹ Koɔ kpaaɔti da: Odapaa nhAbusadɔmmu kɛnti naataa?

Ke Ayimasi da: Soabu do yoo ti to ndii monni mi nne a koɔ tonti tou ke n yomu kunɔ̀roo, m me nne i ye muu doɔri. ³⁰ Koɔ kpaaɔti da: Ite, a ne baa dete.

Ke Ayimasi fute kɛnkɛmmu. ³¹ Ke Etiopii kou tawkeni ke da: Okpaati n da toni tinansaaɔti nti. Ti Yiɛ nKuyie n da kɔ̀nnɛmu ye nke da deɛtenɛ a dootitabɛ.

³² Koɔ kpaaɔti da: Ke n koɔ dapaa nhAbusadɔmmu kɛnti naataa? Ke Etiopii kou da: Beɛ ko dimaa donɛ n ye nhokpaati meyei ndɛɛ be doɔ be doɔme de koɔ dapaa.

19

Dafiti kuɔmmɛ o bire Abusadɔmmu kpei

¹ De monni koɔ kpaaɔti yɛmmɛɛ caare medie nkoo ta kudieku kuɔ bo diheɔ ko kuduoti dibori inkɛ kɛnkɛri ke kɔ̀nti ke tu: Au yoo! Au yoo! M bire Abusadɔmmu. M bire Abusadɔmmu! Ke mi do nku de ntou. Au yoo! M bire Abusadɔmmu. M bire!

² Ke beɛ nake Soabu ke da: Dafiti kuɔmu Abusadɔmmu kpei nke i do keketeke.

³ Diweɔ di do be bo be namɛ be dootitabɛ, ke di ne naa ndidabonni Isidayeɛribe bemou kpei nde ye, ke ye benitibe bemou do keemɛ okpaati yɛmmɛ caareme o bire Abusadɔmmu kpei. ⁴ Ke Isidayeɛribe konni de ye disori kendonne be

dootitabè bè na, kè bè kũntinní nè ifei, ⁵ kòo kpààti kánkè o ìkè kuyààkù, ke ti didabònni ke tú: Áú yoo! M birɛ Abusadõmmu. M birɛ!

⁶ Kè Soabuu kote kɛyà okpààti o dieku miɛke kòo nàkè ke dò: A ãã a ããpòmbè mbe ifei, bembɛ bèè deɛtɛ a ònni, nè a bí nè a kó besapàmbè nè a pobè nè a pocìè nde kpeye. ⁷ A dɔ bèè da ní mbem̀bè ke ní mbèè da dɔ, a benkemu yíe nke dò nha kpeti í bonè bèè baké a ããpòmbè nè a kó betòmbè. M bantému yíe nke dò mbá kè ti do nku timòu kè Abusadõmmu nkpaá deè na nda naati. ⁸ N da náámmu, cìéké kékote kɛyáúkũnne behããpòmbè kònti, kàa í kàte òmòu ténke í yóo nda bonè, bemòu bè bo cìété ke nyènkè. Kè de nè òke da yonkenè kèpɛɛtè de mè ndòmmè kèpɛɛtè a yà mèè yei nnè bè da peitémè.

⁹ Kòo kpààti íté kékote dihei kó dibòri kénkari kè bèè nàkè benitibè ke dò: Okpààti kàri dihei kó dibòri. Kè bè ñkoròo o borè.

Bè duómme kè Dafitii wētení

De m̀nni kè ś Abusadõmmu ããpòmbèè coké kékũú mbe ćí. ¹⁰ Isidayeeribe kó ibotí imòu miɛke kè benitibèè keté kénséí mbetabè ke tú: Okpààti Dafiti wèè do ti deɛténè ti dootitabè ke ti fiète Fidisitɛɛbe nou miɛke, weè coké Abusadõmmu ke yè dihei. ¹¹ Nte weè Abusadõmmu ti do pī nwè tikpàti ke ku mudò miɛke. Ti ténke baa ba? Ti duónnè kòo kpààti Dafitii konní.

¹² Kè Dafitii ke Isidayeeribe nàa nti, kètò nke bèè nàkè ikus̀ niùbè Sadaki nè Abiataa kè bè bo beké Sudaa naàm̀nkù kó bekótibè ke dò: Dè yĩmè, kè d̄i yó ntú besombɛ bèè tu bèè yuní okpààti? ¹³ Di tú n tebí nsi kè ti wè nti yò miè. Dè yĩme kè d̄i yó ntú bedentibè bèè dɔ n wētímù? ¹⁴ Kòo yíe ke dò: Kè di deè di kote kénáké Amasa ke dò n yè nhò tu n tebite nte, kè ti wè nti yò miè, kòò í còutè Soabu f̄t̄iri ke baké behããpòmbè, Kuyie nní mpoté.

¹⁵ Kè Sudaa kòbe ye nDafiti bè nàkè tì kèwènnè bemòu dinùù òmáá ke dò: Okpààti wētení die nnè a tòmbè bemòu.

Dafiti coommè Simeii

¹⁶ M̀nme kòo kpààti íté kénkũnti, kè nyóo tuòkoo Suditɛɛ, ke ś nSudaa kòbe kòtení Kidikaadi ke bo ò co kóò teennè kòo sénté. ¹⁷ Kè Simeii Keda birɛ Bensameɛ botí kou, wèè bonní Baudimmu, kòo íté meɛcāá nké bè neínè kénkòri kè bo co kpààti. ¹⁸ Ke neínè Bensameɛ kòbe tekòupíítè (1000) nè Sibaa wèè do pī nSauri c̄t̄ètè mutòmmù nè o bí tepíítè nè ìnùmmù nè o tòmbè sipísidè kè bè bo kote meɛcāá nSuditɛɛ kèco kpààti. ¹⁹ Bè sée ndii m̀nni o c̄t̄ètè kòbe nè kudabekù kédáò ò dómè.

Okpààti senti d̄i m̀nni kè Sebaa birɛ Simeii nínkóo o ìkè, ²⁰ kòo nàkè ke dò: N yiè nhokpààti, a bá n ténne n yei. Báa dentení a kóo t̄nti do da d̄ò mèè yei nha iti d̄i m̀nni Sedisademmu, okpààti bá nti ã a miɛke. ²¹ Okpààti n yému ke dò n do da càarè, ke me n niitènní yíe nylsidayeeribe sombe ke bo da co.

²² Kè Abikaii Seduya birɛ nàkè okpààti ke dò: Deè bá nte kè ti yóu ti bo kuòmè Simeii wèè do buò nkus̀inkù okpààti ti Yiè nKuyie nt̄áátè wè.

²³ Kè Dafitii nàkè Abikaii nè o tebite Soabu ke dò: Di kpeti tú ba de miɛke Seduya bí d̄indí? Dè dòmmè kè di dɔ tí nenni, n yí dɔ n còu d̄i yiè tikpàti bèè ku Isidayeeribe kóo m̀u, we nyí yé yíe nke dò mm̄i tu Isidayeeribe kóo kpààti?

²⁴ Kòo kpààti nàkè Simeii ke dò: Bè í yóo da ku, m̄i béi.

Mefiboseti wēte ke taunnèmè okpààti

²⁵ De kó dimònni kè Sauri yaàbire Mefiboseti múнке kote ke bo co okpààti, kétúóté okpààti ité dii yiè Sedisademmu kétuakenè de yiè, ò do í kuó o deɛnfè, ò me ndo í òúté o naàcèi yoo o yààti kòo kpààti yàa koñnènni kukòñnaatí. ²⁶ Ò tùàkoo dii mònni okpààti borè kòo ò beke ke dà: Mefiboseti de sòò yíme kàa í nni neinè? ²⁷ Kòò dà: Okpààti n kóo tǒnti weè sòò n souté, n sòò nàámmu ke tú: N yí mè nnom̄mè mucem̄mu yóu kè m bou sámmarímú kédeke kénéinè okpààti. ²⁸ Kòo kòtoo kécake n yetiri a borè, n yiè nhokpààti a í cáánnè Kuyie ntǒnni, dàò a dómè. ²⁹ N yààri Sauri cǐtè kòbe bem̄ou do dò nha bè kùòm̄u nè mem̄me kàa n dàò mesàà nke n wènnènnè bèè dò nkényo nha borè. N ténke bo da beke ba? ³⁰ Kòo kpààti dà: Dè wenni a nàké kè dè sànnèm̄u, n tǎátém̄u ke tú f̄s nnè Sibaa d̄i yóo toté Sauri tenkè. ³¹ Kè Mefiboseti dà: Sibaa bo na kétúóté dem̄ou. N yiè nha cénke mè nkonnim̄è nè kukòñnaatí.

Dafiti cumè Badisidaii

³² Kadaadi temp̄e Edokedim̄mu èi kou Badisidaii múнке do cím̄mu okpààti késée nSuditèè ke né na kékpénté. ³³ Odakóti do nwe mesàà nke m̄ake yebie nsipísini, ke m̄ake o kperè mediè. Okpààti do bo dii mònni Maanaim̄mu kòo nhò p̄i nkè dè wennimu. ³⁴ Kòo kpààti ò nàké ke dà: Á n neinè kè ti kò nSedisadem̄mu kè nní ndake a kpéi. ³⁵ Kè Badisidaii náké okpààti ke dà: M bie nkpaá yède kè m bo benné ke da neinè Sedisadem̄mu? ³⁶ Yebie nsipísini kóo niti ténke kpaá yé dèè naati nè dèè seèà? M bo na kénsánti tidiiti n yo ntì nè menàà n yóm̄màà? N ténke í yo bedèmbè benitidaabè nè benitipòbè kó metammè. Okpààti m báá benné kényóu kàa nni nto. ³⁷ A kóo tǒnti mí, n dó ke da cie nkésée nkukò nku, n yí m̄annè tikuuti tii nketíke. ³⁸ Yóu mí nha kóo tǒnti kè n wète kékú n kòbe borè, kè bè n kùnné kéréénè n cice nè n yò. Né nte a kóo tǒnti Kimmamm̄u, yóu kè weè da neinè, kàa we ndàò a pénsirim̄è. ³⁹ Kòo kpààti dà: Kimmamm̄u tū n kotení kè ti kò nkè nh ò dàò a dómè. Kàa dó tii kó dimàà m bo tì nda dàò.

⁴⁰ Kè dit̄fnni dim̄ouu sénté kukò nkédeè, kòo kpààti sénté kékóunnè Badisidaii kóò p̄a Kuyie nkó mesàà, kòò wète kékò nho cie.

Sudaa kòbe nè Isidayeeri be bè pètemè

⁴¹ Kòo kpààti kote Kidikaadi ke neinè Kimmamm̄u, kè Sudaa kòbe bem̄ou nè Isidayeeri be dikéè ò neinè. ⁴² Kè bèè ò beke ke dà: Dè yíme kè Sudaa kòbe bèè m̄áa da sée nkukò, tim̄ou kè ti né do da cínko?

⁴³ Kè Sudaa kòbe è bè t̄ènné ke dà: Ti tú mèm̄me kubotí kùm̄áà kòbe, dè di yonke ba nkpeí? Okpààti weè ti piúà? Yáà ò ti cumu dem̄arè?

⁴⁴ Kè Isidayeeri be p̄iéké ke dà: Ti temu okpààti ke di p̄èté kuce tepííté. Bá kòò tu di botí kou t̄i ò te. Di í dò nke ti senkèri mem̄me. Kè dè tu m̄umam̄u t̄i sòò niitè kénnaá nke tú: T̄ènnèni okpààti.

Kè Sudaa kòbe kó metammè baa yete kénkpeñnè Isidayeeri be kóm̄e.

20

Sebaa yetemè Dafiti kp̄eti

¹ Kè s̄ò nhonitidoniwè m̄ou bo Kidikaadi, Bensamee botí kou Bikidi birè kòò yetiri tu Sebaa, kòò eé dit̄ateheù kèp̄iéké ke dà:

Ti kp̄eti í bonè Dafiti,
ti í kòké Seseè birè kp̄eti!

Isidayeeribe bá wè wèe kò nho c̄f̄ètè.

² Kè Isidayeeribe bəmouu yóu Dafiti kētūnne Bikidi bire Sebaa, kè Sudaa kəbe bēè mād nkpaá nè be kóo kpààti kóò neinè Suditēē borè kè bēe kò nSedisademmu.

³ Okpààti Dafiti tùkè dii mōnni o c̄f̄ètè kédúo nkè bēe yúni o poc̄ē ntepiítè ò do yóu yè kéíté. Kòo yè tannè tec̄f̄ètè bè bàa tè, ké nyè duò ntidiiiti, ò me nyí nyè duónè, kè yè mbo bekúpobè kōme kè bè nyè kpeti kè yè yàa kúnè.

Soabu kuwè Amasa

⁴ Kòo kpààti Dafiti náké Amasa ke dò: Tíi nSudaa kó behāāpōmbè yewe yètāati mieke kè n di yà die.

⁵ Kè Amasa kote kédòò okpààti ò náké ti, ò me nyí nkonní, kòo kpààti Dafiti ò dáu nyèè we yàa p̄ēté. ⁶ Kòo kpààti Dafiti náké Abikaii ke dò: Bikidi bire Sebaa bo ti dòò mèè yei mbo p̄ēté Abusadammu kōme. Túóté nkó tihāāpōnti kè di ò tūnne kòò mu nyí d̄t̄é, kòo yàa bo ta dihei kperi marì kēsari kè tí ò mōnté.

⁷ Soabu kəbe nè Kedetiibe nè Pediisibe yekōmbò yembè kè bēe yēnni kētūnne Abikaii kè bēe ité Sedisademmu kēmbeti Bikidi bire Sebaa. ⁸ Kè bēe kété kēmberinè Kabaāō kó kupèrikù borè, kè Amasa katení be borè ke sō nSoabu dàati tihāāpōnyàati ke yinè ò naakōnfè o siè, kékēténí kè dii kpaté kédò. ⁹ Kòo dāu nhAmasa ke dò: A kpeñnāa n népo? Képi nho deēnfè nè ò nòutè youte kéndò nhò yóo ò kōunnè. ¹⁰ Bá Amasa í ndake Soabu tūótémè ò siè nè ò nòutè cānkutè kè di nhò kũũ ò pōunie mmieke kè tinauti cōunní kòo doroo kékú bá bè í nhò yé kuyēku.

Bè namè Sebaa

Soabu nè ò nantè Abikaii kè bēe sōtè kēmbeti Sebaa. ¹¹ Kè Soabu kó kuhāāpōnkù makù nkpaá oc̄i borè ke náa nke tú bēè kó dimàa tu Soabu kəbe nè Dafiti kəbe bè ntū nSoabu.

¹² Kè sō nhoc̄i kpaá duò kuce cuokè ke mùd̄ti meyī. Kè benitibè bēè keriní kè bē ncommu ke wéi, kè kuhāāpōnkù dè yà, kóò f̄utè kētannè dikpāa kupaku makù mieke kóò dātinnè diyaābōri. ¹³ De mōnni kè tihāāpōnti nkeriní ke pēnkù ke tūũ nSoabu kè bè bèti Bikidi bire Sebaa.

¹⁴ Kè Soabuu p̄ēté Isidayeeribe kó yehékè yemou kētuake Abedi-Beti-Maaka kè yehékè yèè dè tāké ye kəbe bəmouu iténí kóò tūnne. ¹⁵ Soabu nè ò kəbe kè bēe cētinne Sebaa ta dii eì, kédammú mutāā nkēōnnè dihei kó kuduotí ketikù kēta kēndammú kudéríkù ke bo bō.

¹⁶ Kè de kó dihei kóo nitipòkù mōu dè bo ke cii mediè nke péinní ke dò: Kémunnè! Nákenè Soabu kòo katení, kè m mōke timati nti ke dó kóò béinnè.

¹⁷ Kè Soabuu tōōnní kòo nitipòkù dò: F̄s Soabu nweà? Kòò dò: Eē, mínwe. Kòo nitipòkù dò: Okpààti n dó ke da náké timati nti, kénté! Kè Soabu dò: Béi!

¹⁸ Kòo nitipòkù dò: Nè ti bomè kè dè dōmmè ti s̄s̄ yí ti bo beé nhAbēedi nwe kè tināānti deē. ¹⁹ Ti kó dihei í wantinè òmōu tināānti Isidayeeribe bēè dè bo bè í dó des̄intékperε kàa né dó kēpōnte de kó dihei dimōuà? Dì tú Isidayeeribe ekè diyè kó dimari ndi. Ba nkpeí nte kàa dó kēpōnte ti Yiè nkuyie nkəbe eì? ²⁰ Kè Soabu dò: Nè Kuyie, n yí dó kēpōnte dihei yoo n di cāārè. ²¹ N wanti oniti òmāa ndi wèè yēnni yetārè ìnkè kó kutempē mmieke, Efadaimmu boti kou Bikidi bire Sebaa wèè dó kēbō nhokpààti. N duōnnè we omāa kè n yóu dihei. Kòo nitipòkù dò: Dè wenni ti bo dooténí o yuu kuduotí.

²² Kòò nitipòkùu wētoò kénáké o kòbe itié nsààyi, kè bèe féúté Sebaa kédooténì Soabu o yuu kuduotí. Kòò eé ditàtèheù kè behāāpòmbèe yóu dihei kéíté kékūū mbe cēí. Soabu mómmuò nkòò wēte okpàati borè Sedisademmu.

Dafiti kó betūmbè yètè

²³ Soabu weè do baké Isidayeeribe kó behāāpòmbè bèmòu, kè Yoyadaa bire Bennaya baké Kedetiibe nè Pedesiibe. ²⁴ Kè Adodammu baké benuntōmbè bè pīñné bè mutōmmú. Kè Aidudi bire Yosafati ntú wèè tò dihei kó yepáte. ²⁵ Kè Sewaa tu opátíwāāti, Sadōki nè Abiataa kè bè tu ikuó niùbè. ²⁶ Kè Yaii yaábire Idaa múнке tú ikuó niùti ke bonè Dafiti.

21

Kabaoniibe nè Sauri yaábì be kó tināānti

¹ Dafiti kó tikpàti mieke kè dikònni marìi tanní ke dò yebie nyètāāti. Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nkè kùu ò tēñné ke dò: Dè di tūðkení, Sauri nè o cētètè bè tu mēè kpéi nke benitikòùbè ke kùu Kabaoniibe.

² Kè okpàati Dafitii yú Kabaoniibe ke bo bè nàké. Bè do í tú Isidayeeribe, Amōriibe bèè do sùs bèmbè, kè Isidayeeribe dò bè í yóó bè kùu. Nè memme kè Sauri ndó ké bè kùu ò dó mēè kpéi nkénkānké Isidayeeribe nè Sudaa kòbe meyei.

³ Kè Dafitii beke Kabaoniibe ke dò: N do nkédòò ba di kpéi? M bo yíme meyei mmèè di do kè mēè nóóté di ìnkè, kè di pā ti Yiè nKuyie nkòbe mesáá?

⁴ Kè Kabaoniibe ò tēñné ke dò: Ti kó dipèl tìnti nè Sauri cētètè í yóó yietí nè idíití yoo nè mesò nyòo ti kuo Isidayeeribe mieke òmòu. Kè Dafiti dò: N nákénè dò tí, kè n yóó tí dòmu.

⁵ Kè bè dò: Sauri do dó ke tí deèmu bá ti kou mòu bá nkpaá Isidayeeribe tenké mieke. ⁶ Ti duónnè benitibè beyiekè Sauri yaábì mieke kè ti bè nùnné okpàati ti Yiè nKuyie ntāātè wè èi, Kibea, kè Kuyie nyà. Kòò kpàati dò n yóó bè ndi duómmu.

⁷ Kè Dafitii coo nSauri bire Sonnatāā bire Mefiboseti ò do dōunnè mēè kpéi nho népo Sonnatāā dinùu ke yú ti Yiè nKuyie nyètiri. ⁸ Ke duó nkè bèe yúni Adimōnni nè Mefiboseti Disipaa Aya kóo sapàà mbí idé ò do peiténè í Sauri, nè Sauri kóo sapàà mmòu kó initidabí inùmmu ò do peiténè í Badisidaii bire Adidiēdi Abedi-Meodaa èi kou. ⁹ Kòò bè duó nKabaoniibe kè bèe hē nùnné kè bèe kú bèmòu beyiekè ti Yiè nKuyie nyiikè. Bè do yóó bè kùu ke sò mbè ketirí mudidèi mmu.

¹⁰ Kè Disipaa Aya kóo sapàà ntúóté kufòòtònkù képitè dipèri ìnkè ke nde mbo, kétúóté mudidèi ketirí dii mōnni kétuakenè fetaafe bo domè ke bè ni. Kòò níi ntúū nke bè bàa tinòti kényiè nke bè bàa tikpasinti.

¹¹ Menme kè bèe náké Dafiti Disipaa Sauri pocēnni Aya bire dòò dè. ¹² Kòò kote Kadaadi tempē Yabesi èi kòbe borè kécouté Sauri nè Sonnatāā be kūò. Ke yé Fidisitēēbe do na dii mōnni Sauri Kídiboa èi ké bè kùumu wenwe nè Sonnatāā Beti-Seā tentēmbii késaa nkè Yabesi èi kòbee sori ké bè túóté. ¹³ Kè Dafitii túóté Yabesi èi Sauri nè Sonnatāā be kūò, kētíi mbetòbè bè múнке kùu bè ke saa mbe kpeye, ¹⁴ kòò bè wēnné kékūnné Sauri cice Kiisi fōti Sedaa èi Bensamee tempē mieke.

Bè dòò dii mōnni okpàati yē mmù kédeè kè ti Yiè nKuyie mmiekee do.

*Isidayeeribe wētè kédokénèmmè Fidisitēēbe
(1 Bekpàatibè tōmmú 20:4-8)*

¹⁵ Kè mudoò wēte kéǎnné Isidayeeribe nè Fidisitēēbe be cuokè. Dafiti nè o kòbe kè bè ndokùnè Fidisitēēbe kòo òu. ¹⁶ Kè Benodi Adafaa yaàbire nnáá nke tú ò bo kuà Dafiti, ke báátí disie pànni kòo kpāmbii ntú disòowūḍ kè me cēékù bo cidóò bètāati. ¹⁷ Kè Abikaii Seduya biree teennè Dafiti képoté Fidisitēē kékuo. De mǎnni kè behāāpòmbèe yete ke dò: Dafiti bá mbè niènnè mudoò, weè tu Isidayeeribe kó femūnfè bè me nyí dó fe kó muháá nkú.

¹⁸ Kè dèe yíe kè mudoò tēmùu wēte kéǎnné Isidayeeribe nè Fidisitēēbe be cuokè Kòbu tempē. Muù miéke nke Sibekaii Usaa eì kou kùamè Safu Adaa yaàbire terè. ¹⁹ Kè mudoò tēmùu wēte ke yíe ãnnè Kòbu tempē mmieke bakè kè Yadi Betideemmu tempē kou bire Edananni kuà Kodiyati tǎu mǎu Kati eì kou, kòo kpānni kó kudǎu cēékù mǎnnè kuyaàdùòdǎu. ²⁰ Kè mudoò tēmùu wēte kéǎnnè Kati, Isidayeeribe dootitǎbè miéke kè kuhāāpònkù makù mbo ke nò ndikpānni mediè. Ke mǎke inómbí ikùò o nǎu nè o naàcèi, imou kè ìl wēnnè sipísidé nè inàà. Adafaa kó deyaàbire marè tó nde. ²¹ Kòò nsáá nyIsidayeeribe, kè Dafiti tǎu Samma bire Yonnatāā ò kùò.

²² Dafiti nè o āāpòmbè kè bèe kuà Fidisitēēbe kó behāāpòmbè bènnà, bemou Adafaa naàmùnkù kòbe do mbe.

22

Dafiti dèntèmè ke sante Kuyie

(Wénté Yēsāā 18)

¹ Dafiti do dèntè fe nyènfè ti Yiè nKuyie nhò deeténè dii mǎnni ndi o dootitǎbè, òkè Sauri.

² Kòò dò: Ti Yiè nKuyie nkuù tu n kó dipèrì dii n kǎnké, n kó tecēkpetè n sǎri tēè miéke, n deetiwè.

³ Kuù n te, n sǎri kuù borè, kuù tu n kó kupèrikù kùù n kǎnké, kuù tu n kó kudǎpikù, kuù tu okperì wèè n deerí, kuù tu n kó tecēkpetè n sǎri tēè miéke, kuù tu n deetiwè wèè n deeténè beyeibe,

⁴ Nh ǎǎ yí ti Yiè nKuyie nyètirì ndeu nwe, kè kù n deeténè n dootitǎbè.

⁵ Mukūū ndo n cēētemu menie nkǎme, kédonnè n kǎmbùòti menéyime kǎme.

⁶ Kudǎnkù kó iwēi ìl do n cēēte, kè mukūū nkó ticùòti nduó n yìlkè.

⁷ Dè do n di kè n yú ti Yiè nKuyie nku ké ku nkuónnè, kè kùu kèè n tammè ku cīētè miéke kè m báamli tuòkoo ku borè.

⁸ De mǎnni kè ku miékee peike, kè ketenkèe aá, késántè, kè keīnkè kó dipūū aá késántè.

⁹ Kè kuyukù nyièní Kuyie nwūḍ, kè fehāādeēnfè yièní ku nùu nè ihāāpémperí.

¹⁰ Kè kùu kpéú ntiwetì kécúténí, kéncutiní ke na yewetisùò.

¹¹ Ke deke oīnkèmbàri, ke puù, kémputi kuyaakù miéke.

12 Kè dibìnnì kù fité,
kè yewetè dieyè kù cèète

kè dè sòu ke dò ndibinni cūmpuri.

13 Kè kuwenniku diekù yìlèní ku ìkè
Kè ihāāpém̀péri yìè.

14 Kè ti Yiè nKuyie mpèù metammè,
Kuyie nkùù baké keñkè nè ketenkè kè kù pèù metammè

15 Kè fetaafe nwéí tipítì timou kè bè sòri
kè Kuyie ntāū ku pie ntipítì timou kè bè cíe.

16 Kè kùu pee kè dāmèeri fūḍ̀ feité,
kè kùu wei kè ketenkè miēke feité.

17 Kè kùu youtení ku nòutè keñkè,
ké n yūḥ̀ mmenie mmieke kédenneni.

18 Kuù n deerínè n dootitòbè,
nè n sīmbè bèè wērímú pēētè n kōmu.

19 N do bo mesémmè miēke nke kè bè n cèète.
Kè ti Yiè nKuyie mme nní nni mbonè.

20 Ke n dēnneni difòtìri miēke,
ke nh òmpùnne kù n dó mèè kpéí.

21 Ti Yiè nKuyie nni nyietí n dōori mēmmè dèè sié
N wennimu kè kù n yietí mesàà.

22 N tūmmu ti Yiè nKuyie nkó kuce,
n yí yete ku kpeti matì.

23 N yí yete ku kuó maì,
m me n yí yete ku tannùù mari.

24 N dōorimu kù dómè.
N dakemu n yàà bo yeté mèè kpéí.

25 Ti Yiè nKuyie nni nyietí n wetí kè dè mamè mme,
n wennimu kè kù n yietí mesàà.

26 Ti Yiè nKuyie nwèè da dōori dèè wenni, a we ndōori dèè wenni.
Wèè tu onìti mómmu a we ndōori timómmonti.

27 Kè wèè dò mpáíí, á ɔ̄ ɔ̄ ò benkemu amáà paíí.

Kòò tu onìti ciìnti a nyé a bo ò yīmè.

28 Fḥḥ̀ deerí besénnibè
fḥḥ̀ ɔ̄ wénté sifeí yembè ke bèè kēke

29 N Yiè nfḥḥ̀ tu n fitírè,
fḥḥ̀ m mí dibìnnì miēke.

30 Fḥḥ̀ te kè n do n dootitòbè.
Fḥḥ̀ te kè n sènté kuduotí.

31 Kuyie nkó kuce dò mpáíí nwe,
kè ku náantì tu timómmonti,
kè kù dò nkudòpikù ke kānkù bèè sòri ku borè.

32 We ntu Kuyie nkè dè í tú fḥ nti Yiè.

We ntu ti kó dipèrì dìi ti kānkè kè dè í tú fḥ nKuyie.

33 Kuyie nkuù tu n kó tecēkpetè,

kuù wènkùngo n ce.

³⁴ Kuù kpénkùngo n tààke tɛhontɛ kpɛyi kɔmɛ.

Kuù te kɛ n còmmú ditenni ìnkɛ.

³⁵ Kuù m bɛnkú dikpànni,

kɛ n teénnɛ kɛ n nɔ nke yũɔ ndisɔwũɔ kó mutámmù.

³⁶ N Yìè nha nɔ̀tɛ youte tɛɛ n tɔ,

kɛ n kánkɛ kudɔpikù kɔmɛ, kɛ n dɛɛrí,

nh ɔ̀ɔ da yú kàa yiemmu kɛ n kpénkùnnɛ.

³⁷ Fɔ̀ɔ̀ te kɛ n kèrí mɛcǎǎ,

bá n tààke í seítí.

³⁸ M bèti n dootitɔ̀bè mbe kɛ bè nìnte,

kɛ n yí bè kùɔ bɛmɔu m báá wɛ̀tɛ.

³⁹ M bè kèéte kèéte mu kɛ bè còú,

kɛ m bè nàù bè báá na kèítɛ, m bè namu.

⁴⁰ Kuù n duò mmukpàriwèrímu,

kɛ tɛ kɛ n dootitɔ̀bè m bɔ̀útɛ.

⁴¹ Fɔ̀ɔ̀ te kɛ n dootitɔ̀bè bùtínnɛ kɛ coké,

kɛ nh autɛ n sɔ̀mbè kɛ bè kòù.

⁴² Kè bè kuò mbá òmòù í bè teénnɛ,

kè bè kuànnɛ tí Yìè nKuyie mbá kù í bè còú.

⁴³ M bè nàntɛmu kɛ bè naá nkutǎayukú,

kè m bè nàù kuce kó tisǎsǎ̀tì kɔmɛ.

⁴⁴ Kuù n dɛɛtɛnɛ m botí kɔbe bèè yete n kpeti,

kɛ n níi nyibotí ìlkɛ,

kè kubotí n yí yé kù naá n kó tidaatì.

⁴⁵ Kè bɛpɔ̀ɔ̀bè n sǎntí,

kè m béi mmémáà bɛɛ yie n kpeti,

⁴⁶ Bè cǐtɛmu kɛ kpeutí,

kɛ yièní bɛ sòrè miɛkɛ.

⁴⁷ N Yìè nKuyie mbomu, kuù tu n kó dipèrì,

ndéúkùnkɔnɛ ku yètìrì, kuù tu n dɛɛtíwè.

⁴⁸ Kuyie nkuù m pèiri,

kɛ tɛ kè ibotí m bɔ̀útɛ.

⁴⁹ Kuù n dɛɛrínɛ n dootitɔ̀bè,

kɛ tɛ kɛ n nɔ n dootitɔ̀bè,

kɛ n dɛɛrínɛ bɛnitìyonkubɛ.

⁵⁰ Dɛɛ kpéi nte kɛ n yó nkù sǎntí ibotí cuokè,

kéndiè nke déúkùngo ku yètìrì.

⁵¹ Kuù dɛɛrí ku kóo kpà̀tì kù tǎ̀tɛ wè,

koò dò̀rì mɛsà̀,

kuù dò̀rì mɛsà̀ nDafiti nè o yaàbío sǎ̀.

23

Dafiti kó tináàntì sɔ̀nti

¹ Kéttɛnɛ Isaii birɛ Dafiti kó tináàntì sɔ̀nti,

keènnɛ dɛ kóo nitidièwè náàntì,

wèè tu okpà̀tì Kuyie nSakɔbu do tũ nkù tǎ̀tɛ wè,

Isidayɛriɛ kóò dèntì bè dó wè.

² Ti Yiè nKuyie nYaa muu nàa m mieke,
Kuyie nkuu àà ku náaànti n nùu mieke.

³ Kuyie nyIsidayeeribe tū nkù béimmu,
Kuyie nkùu kánké Isidayeeribe kuu béi nke tú
wèè baké benitibè nè Kuyie nkó kufōwaá.
Wèè kó tikpàti wenni.

⁴ Ò dò ndiwennécànni kó kuwenniku nku,
dikūnwēnni dii caànni di kó kuwenniku.
Fetaafè òò ni kédeè kè kùu wennikuu mííté,
kè tifāàtìi yènni.

⁵ Mí nDafiti n cīètè kperè mē ndò,
kè kù n dònè metaummè mèè yó mbo sáà
ke dóu nyikuó ìi yó mme nkánké,
kuu te kè n nò ndemou,
kuu yó n deeté kéndòori n yèmmè dó dè.

⁶ Bèè borimè í wenni bè dònè tipotì nti,
kè bè bè píenko,
bè mē nyí bè pīinnè sinou kperí.

⁷ Wèè dó ké ti pī nhò ò ntò temátidùòtè nte,
yoo kukpāndóu.

Kòò deè wèè ti cóu mpànke.

*Dafiti kó behāāpòmbè yekōmbò yembè
(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 11:10-47)*

⁸ Nte Dafiti āāpòmbè yekōmbò yembè kó yeyètè: Oketiwè kperi tú Isebaadi Akimōniibe kou, wèè do baké behāāpòmbè kó diñni. Wèè do kùò benitibè sikousini (800) dimònni dimáa.

⁹ O kó difōnkúò kè Aoa bire Dodo kó debire Edeasaa nhò pòkoo. Yekōmbò yembè bètāāti kóò maù nwe wèè do neinè Dafiti Fidisitēēbe bè dintémè kè Isidayeeribe bóti. ¹⁰ Kè Edasaa ncómmú kébaao Fidisitēēbe ke pikú o siè kòò nùtè yàa tāté kòò sonnè ké ndi pikú. Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe na be dootitòbè mediè ndè yiè. Kè behāāpòmbè tòbèe wētēni ké m bè tū nke eiti máa.

¹¹ O kó difōnkúò kè Adaa kou Akee bire Samaa mbè pòkoo. Fidisitēēbe do tíi ndiì mōnni Deii itū mai kó kupaku borè kè Isidayeeribe coké. ¹² Kè Samaa cómmú kébaao, kè ti Yiè nKuyie nduó nkòò poté Fidisitēēbe kékoo. Kè Isidayeeribe bè na mediè.

¹³ Diyie mari mudidèi mōnni kè benitibè bètāātii yènni behāāpònsāndèèbè ònni mieke, kékote kényà Dafiti Adudammu tādènkù mieke, ke yé Fidisitēēbe do bātémè Defaii biriku. ¹⁴ Kè Dafiti nbo o sàri, kè Fidisitēēbe bo Betideemmu. ¹⁵ Kè Dafitii dake Betideemmu kó menie, ke dò: We mbo kote Betideemmu tebinte tēè bo dihei bōri ke n dōnni kè n yā?

¹⁶ Kè behāāpòmbè yekōmbò yembè bètāātii ité kékēté Fidisitēēbe cuokè bè kàri dè, kékote Betideemmu kó tebinte kédōnni menie nkékotenni kóò duó, ò mē nyí nyie nké mē yā, ké mē pā Kuyie nkécóúnko ketenke ¹⁷ ke dò: N Yiè nKuyie, m báa yā de kó menie, mè dònè benitibè bèè duó mbe fōmmu ke kōte ke donni de kó menie mbe kó meyī mme.

Ò í nyie nké mè yà.

Behāāpòmbè yekòmbò yembè bètāāti beè do pī nde kó mutòmmú.

¹⁸ Kè Seduyaa birɛ Abikaii, Soabu nantɛ mbaké behāāpòmbè sipísitāāti tīnni. Weè do kùònɛ ò kpānni ò dootitòbè sikòusitāāti (300). Mémme kòo yètìrì feítè behāāpòmbè sipísitāāti mièke. ¹⁹ Kòo naá nhodiewè be cuokè, ké bè baatè, ò me nné í nna kémaatenè bètāāti tīnni kòbe bembè.

²⁰ Yoyadaa birɛ Bennaya Kabuseedi èi kou, ohāāpònkperi mǎu kó debirɛ, kòò kra nkéna ò dootitòbè mediè. Weè do kùò Adiyeeði bí idé Mǎabu èi kòbe. Weè do ta yeçiricirè fǎtìrì nè muséé nkékuò diciricirì. ²¹ Weè múnke do kùò Esibiti kòbe kóo nitikperi mǎu, ke sǎ nkòò tò dikpānni kòo kǎtenko kupàati ké di fiète kòò kùònɛ. ²² Bennaya do kra ndii kpānni kèpétè diyètìrì sipísitāāti kòbe tīnni mièke. ²³ Kòo yètìrì feítè mediè nsiipísitāāti kòbe tīnni mièke, ò me nyí nna ke tũ̀ke bètāāti tīnni kòbe. Kè Dafitii ò tǎātè kòò mbaké tihāāpònti tii ò baa.

²⁴ Sipísitāāti tīnni kòbe do tú: Asayeeði Soabu nantɛ nè Dodo Betideemmu èi kou birɛ Edananni. ²⁵ Nè Samaa nè Edikaa Adodi èi kòbe. ²⁶ Edesi Pedeti èi kou Ikési birɛ Idaa Tekoa èi kou. ²⁷ Abiesee Anatǎti èi kou nè Mɛbunnaii Usaa èi kou. ²⁸ Sadimǎo Aoa èi kou nè Madaii Netofaa èi kou. ²⁹ Baana birɛ Edebu Netofaa èi kou tóke nè Dibaii birɛ Itaii Kibea èi kou, Bensamee tempè mièke. ³⁰ Nè Bennaya Pídatǎ èi kou nè Itaii Kaasi èi kou. ³¹ Nè Abi-Adinǎo Bèti-Adaba èi kou nè Asimafeti Baudimmu èi kou. ³² Ediaba Sadimǎo èi kou, Yasenni bí kó ðemǎrè, kè de yètìrì tu Yonnatǎ. ³³ Samaa Adaa èi kou nè Sadadi birɛ Aiyammu Adaa èi kou. ³⁴ Nè Edifedee Akasibaii birɛ Maaka èi kou nè Aitofeeði Kido èi kou birɛ Ediyammu. ³⁵ Esidaii Kadimēdi èi kou nè Padii Adabu èi kou, ³⁶ nè Natǎ birɛ Ikadi Tisoba èi kou nè Bani Kadi naàmùnkù kou. ³⁷ Sedeki Amòniibe boti kou nè Nadaii Bedoti èi kou wèè do tǎu Seduya birɛ Soabu kpàrinenti, ³⁸ nè Idaa Yetee naàmùnkù kou nè Kaarebu, tɛ̀ è cǐtè temǎa kou. ³⁹ Nè Udii Itiibe boti kou, kè bèè wènné bémou sipísitāāti nè bèyiekè.

24

*Dafiti kàammè Isidayeeribe kè ti Yiè nKuyie mmieke bè peike
(Wéntè 1 Bekpàatibè tómmu 21:1-6)*

¹ Diyè mari kè ti Yiè nKuyie mmiekee yènni Isidayeeribe, kè kùu nampe Dafiti yèmmè kòò ðǎð ðèè yóò bè tǎni meyei, kòò ðǎ bèè kaa nyIsidayeeribe nè Sudaa kòbe. ² Kòo náké behāāpòmbè kóo kótì Soabu wèè ò bonè ke ðò: Ce nyIsidayeeribe tenkè kemǎu kékaa mbenitidaabè n dó kényé bè mǎmè mme.

³ Kè Soabuu ò tǎrínè ke ðò: Okpàati n dómu ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeribee sũ̀ nképèētè miè nkuce tekòutè (100), kàa bè yà nè a nǎnfè. Dè né ðomme kàa dó kèpī nde kó mutòmmú boti?

⁴ Kòo kpàati baa mpī nho béi nti Soabu nè behāāpòmbè iwēi yembè tǎbè. Kè bèè yóu kéðǎð okpàati yèmmè, kéítè ò cǐtè kékote benitibè kàammú, ⁵ késéntè Suditēē kékete Adowee èi ðii bo Kadi kó kubiriku cuokè, kédeè kékote Yasee. ⁶ Kè bèè ta Kadaadi kèpèētè kékote Itiibe èi Kadeesi nè Tǎa-Yaani nè ðe kó sihekési nè Sitǎ, ⁷ kèpèētè kékote Tiiri kó dihei kperi kuduoti fitè ði, Itiibe nè Kannahā kòbe do te ye, kèpèētè kétuoke Beerisebaa Sudaa tempè nkubakù cǎnku bíékè. ⁸ Bè ðèè ðii mǎnni be tenkè kemǎu kéwète Sedisademmu ke sǎ ndè mǎke betǎ̀abè bèwei nè yewe sipísidè nè bè ketémè mukàammú. ⁹ Kè Soabuu náké okpàati bè

kàa nyIsidayeeribe kó behāāpàmbè kè bè mààmè sikoupiókùsini (800000), Sudaà kòbè sikoupiókùsinùmmù (500000).

*Kuyie mpotémè Dafiti ò kàa mmèè kpéì mbenitibè
(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmù 21:7-17)*

¹⁰ Kè Dafitii banté ò cààrèmè kòo kōmbùòtiti do, kòo náké ti Yiè nKuyie nke dā: N Yiè nKuyie n cààrèmu mediè n kàammè benitibè. M bantému n cààrèmè, n dōò tiyèinti nti, á n cīé. ¹¹ Ò yī memme kénhennini dikūnweñni ke sō ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pāānāānti náāntò Kadi wèè do ò bonè ke tú: ¹² Kòte kénáké Dafiti ke dā: N tú nh ò duò ntiyēiti titāāti ndi, ke tú wèè tāāté ò dō kù kè n kù nhò poté. ¹³ Kè Kadii kòte kēyā Dafiti kóò náké Kuyie nhò náké ti ke dā: Kàa dō dikōnni bo tannimè a eì ke dō yēbie nyēyiekè á tāāté. Kàa me ndó a dootitōbè bo nda betimè betāābè bètāāti mieke, á tāāté. Kàa me ndó mukūū mbo tannimè mme kè benitibè nkō nke dō yewe yētāāti, á tāāté. Toti a yèmmè ké n náké n dō nkénáké ti wèè n tōnni.

¹⁴ Kè Dafitii náké Kadi ke dō: N yèmmè meè cààrè mediè. Kè ti do ti Yiè nKuyie nnāùtè mieke dè tōūmu, ke yé kù sémmè deumè. M báá do n nititōu nou mieke.

¹⁵ Memme kè ti Yiè nKuyie nduonní mumōmmù mùù kòu Isidayeeribe cuokè. De kó dikūnweñni kētuokenè kù dōú ndii mōnni Isidayeeribe tenkè kemou mieke kè benitibèe kù sikoupiósiyiekè (70000) de yiè. ¹⁶ Kuyie ntōnni yōute dii mōnni di nōùtè Sedisademmu ìnkè ke bo bè poté kuyēiku, kè ti Yiè nKuyie n náké ku tōnni ke dā: Dè sànnèmu memme, a tēnke báá poté.

Ke sō ndi berinè Sebusiibe kou mōu bè tu wè Adafunaa o kó kuyié borè. ¹⁷ Kè Dafitii yā ti Yiè nKuyie ntōnni kōumè kēkuōnnè Kuyie nke dā: N cààrèmu. Mii yeté! Benitibè bie nyí cààrè mūmamū, mí nnè n cīētè tū dō nha ti poté.

*Dafiti maámè diwūstōnni Kuyie nkpéì
(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmù 21:18-26)*

¹⁸ De kó diyie dimáá mieke kè Kadii kòte kēyā Dafiti kóò náké ke dā: Deke Adafunaa yié borè kēmaá diwūstōnni ti Yiè nKuyie.

¹⁹ Kè Dafiti kòte kéndōnnè ti Yiè nKuyie nti nákémmè ku pāānāānti náāntò Kati kòò ò náké. ²⁰ Kè Adafunaa sīnnéni kēyā okpàāti Dafiti kòo kērōo, kòo cokéni kénínkú kēsinnōo o ìikè. ²¹ Kòò beke ke dā: Okpàāti dè dōmmè kàa kōriní m borè? Kè Dafiti dā: N dō a n fiténè a yié nku kè m maá ti Yiè nKuyie ndiwūstōnni kè dēe yie nke kù poté kù yēiku Isidayeeribe kè kùu deè. ²² Kè Adafunaa dā: Okpàāti túóté a dō dēè kó dimáá kēpā Kuyie. Nte inàake, túóté i kēféúté, túóté tenaasāntè kó ideí kētuōnnè. ²³ Okpàāti, n da pāmu demou, ke tú a Yiè nKuyie ncouté a pānni, ké da dōò mesāà.

²⁴ Kòo kpàāti Dafitii ò tēñné ke dā: Yóu kè n dè donté ke da yietí, n yí dō kēpā n Yiè nKuyie ndèmarè n yí fēúté dèè kpéì.

Memme kè Dafitii donté kuyié nè inàake medítibii nsipísìnùmmù, ²⁵ kēmaá diwūstōnni deborè kēfíé ti Yiè nKuyie nyiwūō kētuō kēfíéne metaummè kpēyi. De mōnni kè ti Yiè nKuyie mbè wénté fenōnsāáfè, kè kuyēiku kù do bè poté kùu deè.

Bekpààtìbè pátírì ketírì Di mpátírì tɔ tìi náàntì

Meketimè m̀ǹnni Bekpààtìbè pátírì ketírì nè di d̀r̀i de kó yepáte yedé do ẁe ndimari máá ndi. Bekpààtìbè pátírì ketírì ti náá nSadoməw kó tikpàti kpéi nke nè betəbè bèè ò t̀nnenì be kpeti, Sadoməw kó tikpàti kpeti t̀i nè dake fei nè ò maámè Kuyie ncìt̀t̀ nè tekpààticìt̀t̀. O f̀m̀mu kó kumànku, kòo né ẁete kéta mubəwəf̀èù, nè muf̀m̀mu yeimu mieke, k̀t̀t̀ókè benitipòbè k̀ d̀e tonté.

M̀m̀me k̀ Kuyie nyóu k̀ be kpààtiyuu toté iwuw nyii do bo kubakù youú bík̀k̀ è ì t̀nke í nyie nke bo mbúw Sadoməw bire, k̀wəwá mbe kóo kpààti. M̀m̀me k̀ d̀e d̀wò yekpààtiyò yàte yèd̀d̀, Sudaa kəbe kó dikpààtiyuu nè Isidayeeribe kperi k̀ yè ní nnaati di m̀m̀nni diteri k̀s̀nt̀e.

D̀i pátírì ti náá nhokpàati d̀m̀m̀ kéndé Kuyie. Wèè kpààti dé Kuyie nweè 5 ntɔ dihei k̀ d̀e naati. Kàa bo yetemè Kuyie nkéfié yebəkè k̀ d̀e touni dihei kó mucaarimù. Kuyie ndo duənnímu ku pāānāānti náāmbè péu k̀ b̀ bo ndenni bekpààtìbè ku náānti, wèè né do dake nfeí mbe mieke weè tu Edii 17-19:21

Di mpátírì náānti duó ke d̀m̀m̀

1. Dafiti kó yewe sonye kó tināānti 1:1-2:12
2. Sadoməw kó tikpàti 2:13-11:43
3. Yekpààtiyò totémè Odoboammu nè Sodoboammu be kó dimənni 12:1-14:31
4. Sudaa kəbe kó dikpààtiyuu nè Isidayeeribe kperi ye kó tināānti k̀nt̀ k̀t̀wəkənè Akabu kó dimənni 15:1-16:28
5. Akabu kó tikpàti 16:29-22:40
6. Sosafati nè Sodammu nè Asadia 22:41-54

Adonniya d̀m̀ k̀c̀ut̀ tikpàti

¹ De m̀ǹnni ke s̀ nhokpàati Dafiti k̀t̀e ke m̀nke k̀t̀e, bá k̀ b̀ è ò dàtinné tiyààti ò báá keè kuyiinkù. ² Kòo kó betəmbèè ò nàkè ke d̀: Okpàati yóu k̀ tí da wáa nhosapàa nkòo nda pí mmutəmmú k̀ntú a pokù k̀ dí nwè nke dou kòo nda d̀i muséé.

³⁻⁴ M̀m̀me k̀ b̀e ité Isidayeeribe tenkè keməu mieke osapàa nsàwè wammù, k̀pété Sunemmu eitè mieke osapàa, kòo m̀nke wenni mediè, nkòo yètiri tu Abisaki, k̀ b̀e ò k̀tenni kóo duw nhokpàati kòo mpí nho təmmú. Ò me nyi nhò duónè.

⁵⁻⁶ Abusadəmmu do ku k̀ Adonniyaa Akiti do peiténè wè Dafiti. K̀ wèe naá Mpo, k̀ntú odasááti, o cice do í ò bənnè timati, kòo mpəti ò tùmè okpàati kóo dapàa nkénnáa nke tú: Mú yóo náa nhokpàati. Kòo wáa ntenaasāntè nè te d̀èbè nè behāāpəmbè sipisínūmmú, ⁷ k̀d̀akənè Seduya bire Soabu nè ikuw niuti Abiataa k̀ b̀e è t̀nne. ⁸ Ikuw niuti Sadəki nè Yoyada bire Bennaya nè Natāā ti Yìe nKuyie mpāānāānti náāntò nè Simmèi k̀yíénè Dei nè Dafiti kó behāāpəmbè bəmbe í nyie nkòo t̀nne.

Natāā nè Batisebaa b̀ k̀r̀inémè Sadoməw

⁹ D̀iyiè mari k̀ Adonniyaa ānné dibanni diyaāhóútari borè, Ā-Dokedi binte také, k̀fíé ipe nè inàake nè iwūš ì ā məkùò, k̀yúu ò tebíi nè Sudaa tempè nkó bekótìbè bèè do pí nhokpàati Dafiti təmmú. ¹⁰ Ò me nyi nyu ti Yìe nKuyie

mpāānāānti náāntò Natāā nè Bennaya nè behāāpòmbè yekōmbò yèmbè nè o tebite Sadomāō.

¹¹ De mōnni kè Natāā kote kényà Batisēbaa Sadomāō yō, kōò nàké ke dō: A kèè Akiti birē Adonniya dōòrimè ke dō nhò tu okpààti, bá n yiè nhokpààti me nyí ti yéà? ¹² N yóó da duò nyitié nyi, kàa yie nke i tūnne a deetè amáà nè a kóo dapàà nSadomāō. ¹³ Kote kényà okpààti Dafiti kōò nàké ke dō: Okpààti a do n nàkémú ke dō n kóo dapàà nweè yóó naá nhokpààti a kó difōnkúò kékari a kpààtikàri, dè né yīme kè Adonniya weè naá nhokpààti?

¹⁴ A yó nkpaá kōò náānnè kè n kotoomu m mómumu nkéyíé kónné a nuù.

¹⁵ Mēmmē kè Batisēbaa kote okpààti borè, ò do me nkòtēmēmu, kénsó nho bo kudieku kè Abisaki Sunēmu kou de bo ke pí nho tōmmú. ¹⁶ Kè Batisēbaa nínkú kēsīnnō okpààti iikè, kōo kpààti ò beke ke dō: A yē mba? ¹⁷ Kōò dō: Okpààti a do béimmu kényú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dō, n kóo dapàà nweè yóó naá nhokpààti a kó difōnkúò, kékari a kpààtikàri. ¹⁸ N né bo ke yo kè bè tu Adonniya weè naá nhokpààti bá a í yé. ¹⁹ Ó ānné dibanni ndi ke kùo inààke péu nè iwūō ì ã mekùò nnè ipe, ke yu a kó bedapàmbè bēmou nè ikuó niùti Abiataa nè behāāpòmbè kóo kóti Soabu, ò me nyí yu a kóo dapàà nSadomāō. ²⁰ Okpààti, Isidayēribe bēmou da kēmmúmu a bo bè nàkémè weè yóó sōoté a kpàti. ²¹ Kè mèè dake a bo kú dii mōnni bè bo ti wénté beyeibe mí nnè m birē.

²² Kè Batisēbaa nkpaá me nnáānnè okpààti, kè Natāā tuakoo. ²³ Kè bèè nàké okpààti ke dō: Natāā kōtení. Kè Natāā taroo kénínkú kēsīnnō okpààti iikè, ²⁴ kōò beke ke dō: Okpààti, fšō yē nhAdonniyaa naá nhokpààti kékari a kpààtikaràà? ²⁵ Ó kōtemu yie nDokēdi binte borè, ke ānné dibanni diēri, ke kùo inààke péu nè yēnaadabe yèè ã mekùò nnè ipe, ke yu a kó bedapàmbè bēmou nè behāāpòmbè kó bekótibè nè ikuó niùti Abiataa. Bēmou kè bè wē nke yo nke yò mmenaa nke píēkú ke tú: Okpààti Adonniya mbo sáá! ²⁶ Ó me nyí yu ikuó niùti Sadōki nè Yeoyada birē Bennaya, bá a birē Sadomāō nè mí m mómumu. ²⁷ Okpààti fšō yie nke tāāté weè yóó sōoté a kpàti, bá a í ti nàké tinti a kó betōmbàà?

Dafiti tāātémè weè yóó sōoté o kpàti

²⁸ De mōnni kōo kpààti Dafiti duò nkè bèè yúni Batisēbaa kōo wētení kécómōō okpààti iikè. ²⁹ Kōo kpààti bí nke dō: Ti Yiè nKuyie mbomu! M béimmu ke yu ku yètiri, kuò do n deetè m bo dii mōnni mehárímè mieke. ³⁰ M béimmu ke tú n yóó dōōmu yie n da dōūnnè dii nuù, ke tú a birē Sadomāō bo sōoté n kpàti kékari n kpààtikàri.

³¹ Kè Batisēbaa nínkóo kēsīnnō okpààti iikè kébēi nke dō: Okpààti, mbo sáá!

³² De kó difōnkúò kōo kpààti Dafitii duò nkè bèè yúni ikuó niùti Sadōki nè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò Natāā, nè Yeoyadaa birē Bennaya kè bèè tuakeni. ³³ Kōo bè nàké ke dō: Túóténè nh āāpòmbè bèè n kpaánè kè dí kote kédee m birē Sadomāō sāmmarímú kóo kōtennè Kiyōō. ³⁴ Kè ikuó niùti Sadōki nè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò Natāā, kè bèè ò cóú mmekùò nkóò cānné, kōò ntú Isidayēribe kóo kpààti. Kè bèè deè dí eé ditāteheù kéhuu ke dō: Okpààti Sadomāō mbo sáá! ³⁵ De kó difōnkúò kè di ò tūnne kékonní dihe, kōo kari n kpààtikàri, weè yóó sōoté n kpàti, n we ntāāté kōo bo mbaké Isidayēribe bēmou nè Sudaa kōbe.

³⁶ Kè Bennaya tēnné okpààti ke dō: Okpààti, dè wennimu mediè, ti Yiè nKuyie nha tú nkú kuù bí nnè a kó dinùù mieke. ³⁷ Kù do da bonè mèè botí, kù mme mbonè okpààti Sadomāō, kédéúkūnne o kpàti kè tii pēēté fš n yiè nDafiti a kpeti.

*Bè p̄r̄m̄m̄e Sadom̄o tikp̄ati**(Wénté 1 Bekpààtibè t̄ommú 29:21-25)*

³⁸ Kè ikuó niùti Sad̄aki nè ti Yiè nKuyie mp̄ānāaḡti náaḡtò Natāā nè Yeyoyada bire Bennaya nè Kedetiibe nè Pedesiibe, kè bèe kate Sadom̄o borè, kòò dèe nhokp̄àati kòò s̄ammarimú, kòò k̄atenè Kiyōs. ³⁹ Kè ikuó niùti Sad̄aki ta ti Yiè nKuyie ntou k̄étúóté dinaḡyènni ke di cūš mekùò, kè mè còu nSadom̄o yuu ìnkè, kòò c̄āñné kòò bo ntú okp̄àati. Ò dèè mem̄me kè bèe eé dit̄ateheù k̄ehuu ke d̄ò: Okp̄àati, Sadom̄o m̄bo s̄āā! ⁴⁰ D̄e kó dif̄nkuò kè bèe ò túnne kè bèe w̄etení dihei. Kè benit̄ibè eu it̄arí kè diw̄èi bè bo mediè nkè bè ùu kè ketenkè s̄anti.

Adonniya ȳiekemè ò do d̄ó kédòò ti

⁴¹ D̄e m̄nn̄ni ke s̄s̄ nhAdonniya nè ò do yu bè kè bè di ke dèè, k̄ekekè kutoweku, kè Soabuu banté dit̄ateheù dab̄onni ke d̄ò: Ba nkó kutoweku dáátí dihei?

⁴² Ò kp̄aá me nn̄áá nkè ikuó niùti Abiataa bire Yonnatāā t̄ùòkení, kè Adonniya d̄ò: A tú onit̄i m̄ommuo nwe, tanni! N ȳemu ke d̄ò nha ti t̄oní tināaḡs̄ààti nti. ⁴³ Kòò d̄ò: Áá, m p̄et̄inke d̄ó ke da náké okp̄àati Dafiti t̄āāt̄em̄e m̄me Sadom̄o kòò bo s̄oté ò kp̄ati. ⁴⁴ Ò duš nkè ikuó niùti Sad̄aki nè ti Yiè nKuyie mp̄ānāaḡti náaḡtò Natāā nè Yeyoyada bire Bennaya nè Kedetiibe nè Pedesiibe nè okp̄àati kó tihāap̄ònti kè bèe dee nSadom̄o wenwe okp̄àati ò kòò s̄ammarimú kòò cíe Kiyōs binte borè. ⁴⁵ Kiyōs binte borè kè ikuó niùti Sad̄aki nè ti Yiè nKuyie mp̄ānāaḡti náaḡtò Natāā kè bè ò còu m̄mekùò nkoò p̄i ntikp̄ati. Ke dèè kè benit̄ibè hem̄ou ò cienni nè diw̄èi, di do yo d̄e kó kutoweku. ⁴⁶ Kòò t̄ùòkení, ke dáátí ke k̄ari dikp̄àatik̄ari. ⁴⁷ Kòò kp̄àati t̄umbè k̄atení ke s̄anti okp̄àati Dafiti ke tú: Ti Yiè nKuyie nha t̄u nk̄u déúk̄unne Sadom̄o kp̄ati kè t̄i p̄eēt̄e a k̄peti do d̄omm̄e, kè nti c̄ēēnè. Bè ȳi mem̄me kòò kp̄àati s̄inn̄so ò d̄ó ìnkè, ⁴⁸ k̄éb̄éi nke d̄ò, ò s̄anti ò Yiè nKuyie nyIsidaȳeribe t̄u nk̄u k̄uù ò duš nwèè yóó s̄oté ò kp̄ati, kòò yà nè ò n̄n̄f̄è d̄è d̄òòm̄e.

⁴⁹ Kè Adonniya k̄obee t̄i k̄èè kè be k̄ont̄i aá, kè bèe cítéte hem̄áá hem̄áá bá wè ò kó kupikù. ⁵⁰ Kè kuf̄ōwaā nhauté Adonniya kòò coké Sadom̄o k̄ek̄ote diw̄ūšt̄onni borè, k̄éncóm̄m̄ú k̄ép̄i ndi bakè. ⁵¹ Kè bèe náké Sadom̄o ke d̄ò: Adonniya coké f̄s̄ nwe ke k̄ote ke cómm̄u ke p̄i ndiw̄ūšt̄onni kó yebakè, ke náá nk̄étú ò í iti k̄aa í parikè ke tú a í yóó ò k̄uò.

⁵² Kè Sadom̄o bè t̄ēñné ke d̄ò: Kòò d̄ōri kè d̄è wenni m b̄áá ò k̄ááké, kòò me nyí d̄ōri kè d̄è síé ò d̄ò nk̄ékúmu.

⁵³ Mem̄me kè Sadom̄o t̄s̄ nkè bèe yúni Adonniya diw̄ūšt̄onni borè, kòò k̄atení ke nínk̄oo okp̄àati Sadom̄o ìikè. Kòò ò náké ke d̄ò: Kò nha c̄īēt̄e.

2*Dafiti dušm̄m̄e ò tié ns̄onyi Sadom̄o*

¹ Dafiti banté dii m̄nn̄ni ò dušm̄m̄e mukūù nk̄éduš nyitié ns̄onyi ò bire Sadom̄o, ² kòò náké ke d̄ò: N t̄ōñnè m bo túnne mem̄me ti yembè kó kuce. Túóté tik̄ōnyauti a k̄ot̄emu. ³ Á nd̄ōri ti Yiè nKuyie nha t̄u nk̄u d̄óm̄e, á nt̄u nk̄u kó kuce, k̄ént̄u nk̄u kuš nè ku tannò, k̄ént̄u nk̄u béi nti nè ku kuš ìi w̄ari M̄oyiisi páte mieke. Mem̄me a d̄ōri d̄è dem̄ou bo nyiém̄m̄e. ⁴ Mem̄me ti Yiè nKuyie m̄bo d̄òm̄e k̄u do n náké ti ke d̄ò: K̄aa yaabí d̄ōri n d̄óm̄e ke t̄u n kó kuce nè timóm̄m̄ont̄i ke n túnne be ȳem̄m̄e mem̄ou, a c̄īēt̄e b̄áá paà okp̄àati.

⁵ De kó difɔ̀nkúò a báá yè nYeduya bire Soabu n dòò dè, weè kùò Isidayeeribe kó behā̀pòmbè iwēī yembè bèdè, Nee bire Abunee nè Yetee bire Amasa. Bè do kari bàmmùù nwe bá mudòò í bo, kòò bè kùò. De kó meḍò̀rimè dònne ò teí meyī̀ mme n neùti nè n naàkò̀nfè. De kó meyei mbo o yuu ìnkè nke. ⁶ Dòò mecii nha báá ò yóò kòò kóté kékú. ⁷ Á nyè Badisidaii bí nKadaadi ei kòbe kpéi. N do cokù a kóò kóti Abusadammu kè bèè kateni ké n teennè. Nè de kpéi nhá bè dòò mesàà. ⁸ A mú̀nke báá yè mBensamee boti kou Kedaa bire Simeii kpéi mBaudimmu ei kou. N do cooti dii m̀nni ke kòri Maannaimmu kè weè ní nni mbòmmù kusìnkù ke tú m bo yà! Ke n wète kénkùntini kòò kateni Suditèè ké n co. N de nhò d̀unnè dinùù ti Yiè nKuyie nyiikè ke d̀ò: M báá ò kùò. ⁹ A tú mecii nyiè nwe a bá nhò wùò nhosà̀wè bá ò me nkòtémè, a nyè a bo yī̀mè kóò dèite.

Dafiti kumè kè Sodomò nsòkénè o kpàti
(Wénté 1 Bekpààtibè tómmú 29:26-28)

¹⁰ Kè Dafitii kú kè bèè ò kùnnè o ei Sedisadammu. ¹¹ Ò do baké Isidayeeribe ke d̀ò yebie nsipisìnàà ndi. Ò do bo Ebunò ke d̀ò yebie nyèyiekè ndi kəmbo Sedisadammu ke d̀ò yebie nsipisitàati nè yètáati. ¹² Mèmmè kè Sodomò sòtè o cice Dafiti kó tikpàti, kòò kpàti d̀euke mediè.

Sodomò kùòmè Adonniya

¹³ De m̀nni kè Adonniyaa, Dafiti pokù Akiti do ò peiténè wèe kòte kèyà Batisebaa Sodomò yò, kòò ò beke ke d̀ò: A kòtènni kusà̀akù nku bakaa? Kòò ò t̀ènnè ke d̀ò: Èè, ¹⁴ kèdeè ke d̀ò: M m̀ake tìmatì nti ke bo da náké. Kòò d̀ò: Béi!

¹⁵ Kè Adonniya d̀ò: A yèmu a mómumu, mmù do dòmmè kèdi tikpàti. Isidayeeribe bəmòu do baa mù bo naámmè okpàati. Dè me nyi yie nke mè d̀òò. Kè n tebite Sodomò weè ti di, ti Yiè nKuyie nkuu me nyè. ¹⁶ N d̀ò a n d̀òò tìmatì nti, a báá yete! Kè Batisebaa d̀ò: Béi! ¹⁷ Kè Adonniya d̀ò: N da báámmu, m̀ò okpàati Sodomò kòò n duò nhAbisaki Sunemmu ei kou kè m puoke, n yèmmè dò nhò báá wè nda yetenè. ¹⁸ Kè Batisebaa d̀ò: Dè wenni, m bo kòte kèyà okpàati, kóò béinnè a kpéi.

¹⁹ Mèmmè kòò kòte kèyà Sodomò ke bo ò béinnè Adonniya kpéi. Kòò kpàati Sodomò ite o kàri ìnkè kékétèni o bíékè kéninkù késinnò kèwète kékari, kèduò nkè bèè d̀òu ndikpàtikàri teri o bakù yóu, kòò yòò kari kóò pèènnè, ²⁰ kóò náké ke d̀ò: N d̀ò ke da m̀ò tìmatì nti sà̀mpòrè a báá yete d̀ò! Kòò kpàati ò t̀ènnè ke d̀ò: N yò m̀ò a d̀ò dè n yí yóò dè nda yetenè. ²¹ Kòò yò d̀ò: Ti báá duò nhAbisaki Sunemmu kou Adonniya kòò puokaa?

²² Kè Sodomò ò t̀ènnè ke d̀ò: Dè yī̀me kàa tu n duò nhAbisaki Sunemmu kou Adonniya kòò puoke? A p̀anke na nyi nh ò duò ntikpàti, weè me ntúmè M̀po. Duò nkè nh ò duò ntikpàti wenwe nè o kòbe nè ikuò niùti Abiataa nè behā̀pòmbè kóò kóti Soabu.

²³ Kè Sodomò parikè nè ti Yiè nKuyie nyètiri ke d̀ò: Adonniya me ndáati ke beke ti, kè n yí ò kùò ti Yiè nKuyie nni mpoté! ²⁴ Nè ti Yiè nKuyie nkùù n kànnè n cice Dafiti kó dikpàtikàri, ke fií n kpàti, ke béi nke yī̀: Tikpàti bo mbo n c̀tètè sáà. M pàrikèmu nè ku yètiri ke tú Adonniya bo kú yíe, ²⁵ kètò nYeoyada bire Bennaya kòò ò kùò. Mèmmè Adonniya kumè.

Sodomò bètìmè Abiataa Sedisadammu

²⁶ Kòo kpààti Sodomò náké ikuò niùti Abiataa ke dò: Ítè die nkékò nAnatoti a cie. A dò nkékuomu. M me nyí dó ke da kuò ke yé fṣṣ do tɔumè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu n cice Dafiti kó dimònni, kè di wènné ke ta meháárimè mieke.

²⁷ Mèmmè Sodomò ò bètimè bá ò ténke í ntú ikuò niùti. Dè mònni kè dèe dòò ti Yiè nKuyie ndo náké ti Sídoo eí ke dò ti yóò tuòkení Edii cīṣṣ.

Sodomò kùòmè Soabu

²⁸ Kè Soabuu keè tìi tùòkení Adonniya nè Abiataa kécoké kéta ti Yiè nKuyie ntaummè tou kéncomú kèpí ndiwṣṣònni bàkè. Soabu do kómumú Adonniya nè dimònni, ò me ndo í kómú Abusadammu. ²⁹ Kè bèe náké okpàati Sodomò ke dò: Soabu coké ke kòte ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke cómmú kèpí ndiwṣṣònni bàkè. Kè Sodomò tṣ nYeoyada biré Bennaya ke dò: Kòte kóò kùò.

³⁰ Kè Bennaya kòte kénáké Soabu ke dò: Okpàati tu a yènni dende, kòo yete ke dò: N yí yeti! N dó kékú die nde.

Kè Bennaya wète kénáké okpàati Soabu náké tì. ³¹ Kòo kpàati dò: Dè wenni, kuò we deborè kéndònnè ò béi ntì, kóò kùnné. Kòò kùò bèè nitisààbè báá ti bonté kukúṣínkù, mí nnè n cice cīṣṣ. ³² Nee biré Abunee Isidayeēribè āpòmbè kóo kóti nè Amasa Sudaā āpòmbè kóo kóti. Bè do tú benitisààbè mbè koò pēṣṣ, kòo bè kùò disòri bá n cice í yé. Dè kó meyei mbo do o yuu ínkè. ³³ Bèe ò bonté kusínkù wenwe nè o cīṣṣ kòboo sáá. Kè ti Yiè nKuyie nkó mesàà nní mbonè Dafiti nè o yaábìo ìi yó nsóké o kpàti sáá.

³⁴ Mèmmè kè Yeoyada biré Bennaya kòte kóò kùò kè bèe o kùnné o cīṣṣ. O cīṣṣ do bo dikpáa ndi. ³⁵ Dè mònni kòo kpàatii túóté Bennaya kécónné Soabu fṣṣtìri kòò mbaké behāpòmbè, kétúóté Sadaki kécónné Abiataa fṣṣtìri kòò ntú ikuò niùti.

Sodomò kùòmè Simeii

³⁶ Kè Sodomò duò nkè bèe yúni Simeii, kòo ò náké ke dò: Máá a cīṣṣ Sedisadammu kèmbò, a báá yè kèntú a bo kòte dèmarè. ³⁷ Kàa yè diyie mari ke señtè kukò nSetinò a nyé ke dò nha kumu, dè me mbá ntú n kpeti, nè a yuu ndi. ³⁸ Kè Simeii dò: Dè wenni okpàati, n yóò dòòmu a béi ntì. Mèmmè kè Simeii mbo Sedisadammu kémònte. ³⁹ Yebie nyèṣṣtì kó difṣnkúò kòo kó tidaati matì tidétii coké, kékòte Maaka biré Akiisi Kati kóo kpàati borè. Kè bèe náké Simeii ke dò: A daati bo Kati nwe. ⁴⁰ Kòo deke o sámmarímú kékòte Kati, kécòutè o daati Akiisi borè, kèwète kékònnè Sedisadammu. ⁴¹ Kè bèe náké okpàati Sodomò ke dò: Simeii kòte Kati ke wète ke kò nSedisadammu. ⁴² Kòo duò nkè bèe ò yúni kòo ò náké ke dò: N sòò duò nkàa parikè ti Yiè nKuyie nyiikè ke dò: A í yèti dihei, kè n da náké ke dò: Kàa yè bá ke kòte kupíkù makù, a kumu. Kàa dò: Èè, a kèmm. ⁴³ Dè yíme kàa né í pī nha dòunnè dii nùti ti Yiè nKuyie? Dè dòmmè kàa yete n sòò da náké dii nùti? ⁴⁴ Kòo yíe kénáké Simeii ke dò: A mómmuò nha yému, a yèmmè da náámmu meyei nha dòò mè n cice Dafiti, mèè do a yuu ínkè, ⁴⁵ ti Yiè nKuyie mme nyó nni ndòorimu mesàà nkè Dafiti kpàti nfíkiú sáá.

⁴⁶ Mèmmè okpàati duómme kè Yeoyada biré Bennaya denne Simeii kóò kùò. Dè mònni kè Sodomò kpàti né dàke fíkiú.

3

¹ Kòo kpààti Sodoməo puoke Esibiti kóo kpààti kóo sapàà, nnè okpààti kè bèe məote metaummè, kè Sodoməo konnènni o poku Dafiti ei Sedisadəmmu, kémbaanè ò bo maámmè o kó tekpàaticètè nè ti Yiè nKuyie nkpete, kémaanè kuduoti kékítè Sedisadəmmu.

² De kó dimənni bè do feu iwūš ti Yiè nKuyie nyetārè ìnkè nke yetārè borè. Ke yé bè mu ndo í maámè tecfètè ti Yiè nKuyie nkpete. ³ Kè Sodoməo ndó ti Yiè nKuyie nkéntū nho cice Dafiti do nàké ti, ke né nkpaá feu iwūš ti Yiè nKuyie nyetārè ìnkè kó yetārè ke tuənnè tihúúnti.

Sodoməo məəmè ti Yiè nKuyie mmeciì
(Wénté 2 Bekpàatìbè təmmú 1:2-13)

⁴ Diyiè mari kòo kpààti Sodoməo kəte Kabašš ke bo fié iwūš ti Yiè nKuyie. Diwūšənni didieri do ke mbo kòo fié iwūš ti Yiè nKuyie ntekəupíttè (1000) kétuə nde ìnkè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nkəteni Kabašš Sodoməo borè keyènkè. Kóò béinnè tidəuñti mieke ke dò: M məó a dó dè kè n dè nda pà.

⁶ Kè Sodoməo dò: N Yiè nKuyie, a dəđmu a kóo tənti n cice Dafiti mesàà nke yé ò do tūmmè a kó kuce nè timómmənti, ke dəəri dèè wenni kòo borime síé. Kàa ò dəđ mesàà nke duó nkòo bí kó dəmarè kəri yie nho kpàatikəri ìnkè. ⁷ Ti Yiè nKuyie nfšš n dəđ okpààti kè ñ səoté n cice Dafiti kpàti. M me nkpaá tú odapàà nwe, n yí yé m bo niitè mèè boti benitibè. ⁸ Nte mí nke dò nkéniitè a nitibè a tāāté bè kè bè sū, ke í dò nkékaa nkédeé. ⁹ N Yiè nKuyie duó mí nha kóo tənti mecii kè n na kəniitè a nitibè, kəna kémbaati meyei nnè mesàà, kè dè í dò mmemme we mbo na kəniitè a nitibè, kunitisúku kuu.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mpənsiri Sodoməo kù məó ti, ¹¹ kóò nàké ke dò: A í me mməmə a fəmmu bo məntemè, a me nyí məó tikpàti yoo a dootitəbè bo kúmè, ke m məó mecii, ke bo na kémbekùnè n nitibè, ¹² n yóo da duómmu a m məó dè, meyèmmè nè mecii nhəməu mu nyí dè məđte, òməu me nyí kpaá ke bo dè məđte. ¹³ M bo da pānè a í m məó dè, n yóo da duómmu tikpàti mediè nkàa yètiri ncéè, képéētè bekpàatìbè bəməu. ¹⁴ Kàa tū n kó kuce ke dəəri n kuó nè n tannò dè yəmmè, a cice Dafiti do dəmmè, m bo duó nkàa fəmmuu okè.

¹⁵ Kè Sodoməo enteni kənsó nti Yiè nKuyie nhò béinnè tidəuñti nti. Kòo konni Sedisadəmmu, kékəte ti Yiè nKuyie ntaummè təu borè, kékfié iwūš Kuyie nkétuə nké kù fié metaummè kpeyi, kéyú o tūmbè ké bè ənné dibanni.

Sodoməo bekémè mecii nkó tibeénti

¹⁶ Diyiè mari kè benitipòbè mabè bèdébè bèè dəuti dəutinè benitidaabè kəteni okpàati Sodoməo borè. ¹⁷ Kòo ketiwè dò: Okpàati n da báammu kənté kékéè n dó ké da nàké ti. Mí nnè onitipòku yie ntí bo tecfètè tidé, kè m peité m bire. ¹⁸ Kè dè məke yewe yətaati kòo peité o kperè. Ti me mbo tecfètè tidé ndi, otəu məu í dè bo. ¹⁹ Keyènkè mənni kòo duó ke yàke o bire kè dè ku. ²⁰ Kòò ité kè n kpaá duó, kòò tūóté m bire ke dəú nho kó didóu ke tūóténi o kperè dèè ku ke dəu m borè. ²¹ Kè nh ènteni dikūnweñni ke bo yáá m bire, ke sš ndè ku. Kè dè wenke kè n dè wənté mesàà nke sš n kperè dəke.

²² Kòo nitipòku təu dò: Ò sòummu mī kperè fòu, o kperè deé ku.

Kòò təu dò: Biti! N kperè deé fòu, a kperè deé ku.

Kè bè ñnèi okpàati Sodoməo iikè. ²³ De mənni kòo kpàati Sodoməo dò: Yie nhšš mè nyimè: Mī kperè fòu kàa kperè deé ku. Kòò təu dò: Mī kperè fòu, kàa kperè

dèè ku. Ti yóó yàmu. ²⁴ Túóténní disìè! Kè bèè dì tùóténi. ²⁵ Kòò d̀̀: Yaténè òòbìrè d̀̀è f̀̀òu! Kéduò nwe nnitipòkù diyari otàù d̀̀teri.

²⁶ Kè mesém̀̀m̀̀e pí ndebìrè d̀̀è f̀̀òu de yò kòò d̀̀: Okpààti n da báámmu! Báá kuonè òòbìrè, duónnè we de kè d̀̀ nf̀̀òu. Kòò nitipòkù t̀̀u yie tú: Yaténè de kè tí paà tidé.

²⁷ De m̀̀nni kòò kpààti d̀̀: Báá kuonè òòbìrè, duónnè de onitipòkù ketiwè de yò we ntú.

²⁸ Kè Isidayeeri bẽm̀̀u keè Sodom̀̀o beké m̀̀è boti de kó tibeénti, kóò depe, kébanté ti Yìè nKuyie nkuù ò duóm̀̀m̀̀e mecii nkòò beké de kó tibeénti.

4

Bèè tu bekótibè Sodom̀̀o kpàti miẽkẽ

¹ Kòò kpààti Sodom̀̀o mbaké Isidayeeri bẽm̀̀u. ² Nte bèè do ni o kpàti miẽkẽ bẽ yètè: Sadaki birẽ Asadia, weè do tú ikuò niùti. ³ Kè Sisaá bí Ediodefu nè Aiya, kè bè ntú bẽpátuwáábè. Kè Aidudi birẽ Yoyafati ntú dikpààtitònni. ⁴ Kè Yeyoyada birẽ Bennaya mbaké behããpòmbè. Sadaki nè Abiataa kè bè ntú ikuò niùbè. ⁵ Kè Natãã birẽ Asadia mbaké kùmàndáábè. Kè Natãã birẽ terè Sabudi ntú ikuò niùti, okpààti népo, wèè ò duò nyitié. ⁶ Kè Aisaa mbaké okpààti c̀̀f̀̀ètè miẽkẽ. Kè Abuda birẽ Adonnidammu baké muheikèntóm̀̀m̀̀u.

⁷ Sodom̀̀o do m̀̀akẽ kùmàndáábè tepíítè nè bèdébè ndi o kpààtiyuu miẽkẽ, kè bèè nte bè bo nduóm̀̀m̀̀e tidiiti okpààti nè o c̀̀f̀̀ètè tem̀̀u, bá wèè kùmàndáá kòò ní nte otánkù òmáá dibenni miẽkẽ ò bo nduóm̀̀m̀̀e okpààti nè o c̀̀f̀̀ètè kòbè tidiiti.

⁸ Nte de kóò kùmàndáábè yètè: Uuri birẽ d̀̀è do te Efadaimmu tempè nyetãrè ñnkè. ⁹ Kè Dekeri birẽ nte Makaa tempè nè Sadibimmu kòku nè Beti-Semesi kòku nè Edonni Beti-Ananni kòku. ¹⁰ Kè Eseti birẽ nte Adiboti Sokoo tempè nnè Efèe kó ketenkè kem̀̀u. ¹¹ Kè Abinnadabu birẽ nte Doo tempè nyetãrè kòku, képuokẽ Sodom̀̀o birẽ Tafati. ¹² Kè Aidudi birẽ Baana nte Tanaki èi nè Mekiidoo kperì nè Beti-Seanni kó kutempè nkum̀̀u kùù t̀̀kénè Saditanni Sisedeedi bakù c̀̀nkũ kètuakè nè Abedi-Meodaa nè Yokindeammu. ¹³ Kè Kebee birẽ nte Damoti èi dii bo Kadaadi tempè nnè Yaii Manansee birẽ kó sihekési, kè weè nte Adikòbu Basãã tempè, nde kó kutempè ndo m̀̀akẽ yehèkè sipísikuù ndi kè iduotí yè fité kè yecàkè kpetí ke páké nè disòowũ̀̀ kó imátideí. ¹⁴ Kè Ido birẽ Ainnadabu nte Maannaimmu tempè. ¹⁵ Kè Ayimasi nte Nefutadii tempè. Ò múnkè do po Sodom̀̀o kóò sapàà nwe, kòò yètiri tu Basimati. ¹⁶ Kè Usaii birẽ Baana nte Asee tempè nnè Beadoti èi. ¹⁷ Kè Paduyaa Yosafati birẽ nte Isakaa tempè. ¹⁸ Kè Edaa birẽ Simeii nte Bensamee tempè. ¹⁹ Kè Uudi birẽ Kebee nte Kadaadi tempè nnè Amãriibe kpààti Sionni èi nè Basãã kòbè kpààti Òku kperì. Kè kùmàndáá diewè mbo òmáá wèè baké de kó yehèkè tepíítè nè yédéè.

²⁰ Sudaã kòbè nè Isidayeeri bẽ d̀̀ do sũ ke dòǹ̀nè dà mèéèrì niù kó mubirimú mmu ke m̀̀akẽ ke yo nke yò nkè d̀̀ bè naati.

5

¹ Sodom̀̀o weè do baké kukó ndiekú Efadati kó yekpààtiyò yem̀̀u kènto kètuakè nè Fidisitèbè tenkè Esibiti kó kutempè mmánku. Kè de kó yekpààtiyò yem̀̀u ò b̀̀úté, ké nhò yietì dàmpòò.

² Kè bèè ndò nké nhò duò mbá dii yiè muyuo mmùù nàa nke í yòkè mesàà ncidóòbè sikòupísìwèi (9000), mùù yòkè mesàà ncidóòbè tekòupííftè nè

sikòupísini (18000), ³ yenaadakè bè soó nyé ke yè duò ntidisààti tɛpíítè, cénkoo kɛɛɛ sipísidé, ipe tekùtè (100). Bè í kàannè iwūō tɛi, siwɛi iwaurii nè ipɛrɪ nè sikóò bè soó nsi ke si duò ntidisààti.

⁴ Sadoməw wɛɛ do baké diyìè yìèní kè, kubakù cànkù bíèkè kó kutempɛ nkumou kétúóté Tifisaa kɛtuəkɛnɛ Kasaa, kè de kó bekpàatibè bɛmou ò bʉútɛ. Mudoo í mbo bè cuokè wenwe nè yehɛkè yèè ò tákɛnɛ, kè bè mbo kè dè bè naati.

⁵ Sadoməw kpàti bie mmiɛke Suda kəbɛ nè Isidayɛɛribɛ kè bè mbo bá bè í yìèkù bè tenkè kemou miɛke. Bá wè kòo fiiku o tie mbè tu dè fɪnyɪ nè fikíè.

⁶ Sadoməw do məkɛ sisɛɪ nè si dèèbè tekoupiíítè nè sikòupísidé ndi (12000) nè yetuo sisɛɪ sikòupísinàà bo na ke ta yè (4000).

⁷ Kùmàndàábè bè tãatè bè kè bè bo nhò duò ntidiiti bá wè otànkù òmáà òmáà dibenni miɛke, kè bè ndakɛ kè nti nhò duò mbá dɛmarɛ í nhò dónni, wenwe nè o népobè, ⁸ kè nhò touni sisɛɪ kó tidiiti nè timúti o sɛɪ kpéi nnè ináàkɛ ìi dùò, kè bè ndè touni bá wè o kó mɛfiè nnè dè dò nkémamè.

Ti Yiè nKuyie ndo duómɛ̀mè Sadoməw mɛcii

⁹ Ti Yiè nKuyie ndo duò nSadoməw mɛ̀mè yèmmè nè mɛcii nde do í sénni, kòo nyé kè dè sū ke dònɛ̀nè dàméèrì kó mubirímú. ¹⁰ Sadoməw cii ndo pɛ̀ɛ̀tɛ̀mu diyìè yìèní kèè bíèkè kəbɛ kó mɛcii nyembè nè Esibiti kəbɛ bɛmou kɔmɛ. ¹¹ Ò do pɛ̀nkumu benitibè bɛmou mɛcii, nkɛmpɛ̀nkunè Etãá mómumu nhEdaasi èi kou, kɛmpɛ̀nkú mɛcii mMaodii kó ibi, Emaa nè Kadikoodi nè Dadidaa. Nè de kpéi nkòo yètiri feitè yehɛkè yemou miɛke yèè bè fitè. ¹² Kòo ànnè yekotinò sikòupísitãti (3000) iyie tekoupiítè nè inummú (1005). ¹³ Kòo náké detie nkɛ́i, kétúóté detie ndiɛɛ́ɛ́ Dimaa kɛɛɛ, kɛtaunnè tifapèùti tii yie imari ìnkè, kénákè tiwanwanti itáàkɛ ìnàà kpɛti kpéi nè sinoo nè debambaànnè nè siyí. ¹⁴ Kè benitibè nyiitini ibotí imou miɛke ke kòrini ke bo keè mɛcii nkó tináahti Sadoməw náá nti. Kè bekpàatibè bɛmou keè o kpéi kɛntũ̀nni benitibè kè bè kòrini ke yo o náahti.

Sadoməw bàátimè ti Yiè nKuyie nɛ̀ɛ̀tè marimú

(Wénté 2 Bekpàatibè tòmú 2:2-15)

¹⁵ Idammu Tiiri kóo kpàati do ò ndápúnèmu Dafiti. Ò kèè dii mònɛ̀nɛ̀nè bè pírúmmè Sadoməw tikpàti kòo bo sooté o cice Dafiti kpàti kɛ̀dɛ̀itɛ̀ benitibè kɛ̀tɔ̀ nkè bè bo ò dɔ̀u nSadoməw. ¹⁶ Kè Sadoməw múnkɛɛ tɔ̀ nkè bè bo ò nàkè ke dò:

¹⁷ A yému ke dò n cice Dafiti do í na nè o dootitabè kémaa ti Yiè nKuyie nɛ̀ɛ̀tè. Kè kú mɛ nduú nkòò bè na. ¹⁸ Di mmònni ti Yiè nKuyie mme nni nhòmpummu, dɛmarɛ ténkɛ í n kóonnè. ¹⁹ N yèmmè dò ndi mmònni m maámu ti Yiè nKuyie nɛ̀ɛ̀tè bè yó nkù baa ntèè miɛke kéndonnè kù do ti nàkémè n cice Dafiti ke dò: A birɛ dèè bo sooté a kpàti dɛɛ yó m maá tɛ̀ɛ̀tè. ²⁰ N da báámmu duú nkàa kó betòmbè n kóu Dimaa tãri kó detekpɛ̀ɛ̀. N yóó duónkomu n kó betòmbè kè bèɛ teènnè a kəbɛ, kàa yí n yietí ìdè a tòmbè, m bè yietí. A yému ke dò mbɛmabè í bo n cice bèè nò mmutekúú ke dònɛ̀nè a kəbɛ Sidonniibɛ.

²¹ Kè Idammuu keè de kó tináahti kè dèe o narikɛ, kòo sãntɛ ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu kunku kùu duò nDafiti dɛbirɛ dèè cii, kè dè baké kuboti kudiekú Isidayɛɛribɛ. ²² De kó difònkúò kɛ̀tɔ̀ nkè bèɛ náké Sadoməw ke dɔ̀: Okpàati tu ò kèèmu a yɛ̀ mmù, ke tú ò bo da pã detekpɛ̀ɛ̀ nè bè tu dè sɛ̀tiri a dɔ̀ dè mmamè. ²³ O tòmbè yóó dè cū̀nkumu ditãri Dimaa kékɛtenè dàméèrì, kè dè bou kɛtannè dàméèrì, kè dèe tuəkɛ a dɔ̀ dè kè bèɛ dè cū̀ kàa dè tuóté. Ò dɔ̀ tii yeti tú: A bo nhò duómɛ̀mè tidiiti kòo piúnè o cɛ̀tè.

²⁴ Mēm̄m̄e kè Idammuu duó nSadom̄o detekperè nè bè tu dè sipèrési, ò dò dè mmàmè. ²⁵ Kè Sadom̄o me nni nhò duó ntidiiti bá dii benni tónni sikəupísikuò (6000), detie mbè tu dè odifìe de kó mekosàamè dítiribè sikəupísini (8000). Sadom̄o do de nhò duó mbá dii benni.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nduo nSadom̄o mecii nkéndonnè kù do ti nhò nàkémè. Kè bè nnaati wenwe nè Idammu kéédòñè betòbè metaummè.

Sadom̄o do p̄inné bèè nitibè muheikéntōmmú
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 1:18. 2:1, 16-17)

²⁷ Kè Sadom̄o p̄inné Isidayeribe sikəupísitāāti (30000) muheikéntōmmú, ²⁸ kè mbè duònkò ditāri Dimaa bá wèè tǎnkù benitibè tekəupííitè (10000). Bá dii t̄inni kè di ní dǎ otǎnkù òmáá ditāri Dimaa, bèdébè tec̄fētè. Adonidammu weè do bè baké bè p̄i ndè muheikéntōmmú. ²⁹ Bèè te mutòu kè bembè mbo sikəupísisyiekè (70000). Bèè p̄ùò nyetārè ditāri ìnkè kè bembè mbo sikəupísini (80000). ³⁰ Kè né mbúúti bè do tǎātè bè, kè bè mpokoo bèè baké betōmbè, bembè do bo sikəupísitāāti nè sikəusitāāti ndi (3300). ³¹ Kòo kpààtii duó nkè bè ndei yetásàayè yèè kpeñni kè yè ncáá nke de, bè bo p̄ūtténè yè ti Yiè nKuyie nc̄fētè. ³² Mēm̄m̄e Sadom̄o kó betōmbè nè Idammu kòbe nè Bibudo ei kòbe, bèè yē yetārè tōmmú, kè bè ndòari yetārè nè ideí ke dè t̄inni ti Yiè nKuyie nc̄fētè marimù kpéi.

6

Sadom̄o maámè ti Yiè nKuyie nc̄fētè
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 3:1-14)

¹ Okpàati Sadom̄o do yóo keté ti Yiè nKuyie nc̄fētè mumarimù, kè dè mòke yebie nsikousinà nè sipísini ndi nè bè yèmè Esibiti o kpàti benni naanni, otǎnkù odéri bè do tú wè Sifi*.

² Sadom̄o do maá ti Yiè nKuyie ntèè c̄fētè okùmè do bo mètiri sipísitāāti ndi, mepèkùmè mètiri tepíitè, mecómmè mètiri tepíitè nè mènūmmù. ³ Kòo maá kukpánkpánkù bè ǝ ta kù ke nè tuake kudieku diekù, Kuyie nc̄fētè kòku. Kè de kó kukpánkpánkù okùmè mbo mètiri tepíitè, kudieku okùmè bíékè mètiri mènūmmù, kudieku pèkùmè bíékè, mètiri mènūmmù. ⁴ Kòo keú sibòo kéānnè simátidii, ⁵ kémaá ditou mari kékpeénnè kudieku diekù nè de fūǝ kòku ké kù m̄unne mètāāti. ⁶ Kè kudieku de fūǝ kòku mmòke mepèkùmè mètiri mètémè nè dikéè, kè de cuokè kòku mòke mètiri mètāāti nè dikéè, kutāānkù mètiri mètāāti nè dikéè. Ke yé ti Yiè nKuyie nc̄fētè kó imarí c̄éè ndo í mamè imou de fūǝ nè de ìnkè. Femarife mafè do í mǎnnè fetefè mec̄éè nnè de kpéi mbè kpeé nkùù dieku ku kó tip̄imp̄inti í nkáá nKuyie nc̄fētè kó imarí. ⁷ Bè do dǎò yetārè páíí nwe, kédeè ke né na kékete mumarimù, bè maá dii m̄onni dihenk̄eri yoo tet̄t̄ūtè kó kunampoo í mbo, yoo timáti kó kutōnnenkù tekù makù. ⁸ Ditou dii kpeké defūǝ kó kudieku kó dibòri do bo Kuyie nc̄fētè bakù cǎnku nku. Kè yedetisakè bo ku mieke yèè dèkùnè kudéríkù, ke p̄ēētè ke t̄ùòke kutāānkù. ⁹ Bè maá dii m̄onni kédeè, kè Sadom̄o tē m̄unne nè detekperè kó imundeí nè de kó tidabec̄ti. ¹⁰ Bè do maá dii tou kékpeénnè ti Yiè nKuyie nc̄fētè ké di m̄ummu kēsóò ntidiati,

* 6:1 Sifi: Bè do kaà mmèè boti betāābè nè ti kaammè yie ndé í wè, be kóo tǎnkù sifi beriné t̄inti kó betāābè onaanwè nè onummuwè de cuokè nke (din̄s̄t̄s̄ri nè tip̄òd̄uti de cuokè).

bá kùù dieku kè ku cómmè mbo métìrì mèdémè nè dikée, kè bèè tì mùnne nè detekperè kó imundeí, kétaunnè ti Yié nKuyie nciētè.

11 Kè ti Yié nKuyie mbéinnè Sodomò ke dà: 12 A mè nni mmaámè teciētè, kàa tū n kuó ke dàrì n da nàké tì ke dake ke yíe n tannò yemou, m bo da dàò n do nàké tì a cice Dafiti a kpéí. 13 M bo mbo n kòbe Isidayeεribe cuokè, m báá bè yóu.

Bè sàrimè ti Yié nKuyie nciētè te mieke

14 Sodomò maá dìi m̀nni ti Yié nKuyie nciētè kédeè, 15 kécónnè detekperè kó tidabèeti kè deè ntú kumarí, de mieke ketenkè kètuoκenè tim̀mm̀nti, kédeè kéneè ndetekperè bè tu dè sip̀résì de kó tidabèeti ketenkè, 16 kédínnè detekperè kó tidabèeti de mieke kó kufáá nkè ku okùmè mbo métìrì tepítè kè bèè kù dàri tidaabèeti de f̀ù̀ nè de ìnkè. De kó kufáá nku bè do túmè ikuó nenti dieku. 17 Bè do totè kutempièti kédeè, kè kùù dieku nkpaá ku okùmè do bo métìrì sipísidé ndi. 18 Kè bèè kù dàri tidabèeti, kékerí tifènti ti ìnkè, kè tì ndònnè yeyaa nnè ye p̀ó, tì do dàri kufáá nkumou ndi bá kumarí í nfeí. 19 Kè bèè dàò kètũntè kufáá nkè kù ẁnk̀k̀nnè kètannè ti Yié nKuyie ntaummè tou. 20-21 De kó kufáá mp̀k̀k̀mè do bo métìrì tepítè nte, meokùmè mèè máá, mecómmè mèè máá, kè bèè kù dàri mesò nsàámè, kédàò diwũòt̀nni nè detekperè kó ideí, kè dì dàri mesò nsàámè, kédàò isòwẽí ke núnnè ikuó nenti dieku kó dibòri. 22 M̀m̀mè bè do dàrimè ti Yié nKuyie nciētè temou mesò, temou pái pái nè diwũòt̀nni dìi bo kufáá mbòri.

23 De kó dif̀nk̀k̀úó kécíéké odifíè, dikpáá kou kó ideí sitenkaani, kè si ndò mbeìnkèmbàribè, kè si okùmè mbo métìrì m̀ǹm̀m̀. 24 Kè tetekitè f̀ièti okùmè mbo bá kù métìrì mèdémè nè dikée, kè ì ẁnnè ì mbo métìrì m̀ǹm̀m̀. 25 Kè tetetè kó if̀ièti okùmè m̀ǹke m̀mè m̀m̀, meokùmè m̀m̀áá mep̀k̀k̀mè m̀m̀áá. 26 Sidé kè si okùmè mma ke bo métìrì m̀ǹm̀m̀. 27 Kòò si tannè kufáá nkécónnè de cuokè kè tiè nkó kufièti nkáá nkummarí, kè tetetè kòku nkáá nkutèkù kè ì kàtèni ke máá de cuokè 28 kòò si dàri mesò.

29 Ti Yié nKuyie nciētè kó tidieti tidé mieke, kédàò tifènti kè de kó tifènti ndònnè tipuonti nè mutepóó mm̀ùù tite. 30 Kòò dari mesò nfacàrìfè ti Yié nKuyie nciētè dieti tidé, kuketikù nè kufáá.

31 Kè bèè dàò dicàù dìi kpetírì mèdémè ke bo kpetínnè ti Yié nKuyie ntaummè tou bo kùù dieku, kè dì d̀ò̀nè detie mbè tu dè odifíè dikpáá kou kó tidabèeti, kédàò tidabèeti tìi p̀ínnè dicàù kè tì p̀k̀k̀mè m̀m̀annè bè bo yarímè kudieku kó kumarí m̀ǹm̀m̀ diyari dimáá kó mecéè. 32 Kè bèè cíéké tifènti yecàkè yèdé kó tidabèeti ìnkè, kè tì ndònnè beìnkèmbàribè nè tipuonti nè mutepóó mm̀ùù tite, kédeè kòò dè dàri mesò. 33 Ke m̀ǹk̀k̀e dari kudieku kó dicàù nè ì deí máá. Kè dì kó tidabèeti tìi dì p̀ínnè, kè tinti kó mep̀k̀k̀mè m̀m̀annè bè bo yarímè kudieku kó kumarí m̀ǹnàà diyari dimáá kó mecéè. 34 Kè de kó yecàkè ntú ideí bè tu ì sip̀résì ì kó tidabèeti, kè bèè yè d̀ò̀ kè yè ntau nyèdéè yèdéè bá kùù píku, kè yè p̀ínnè yecaubè kè yè nyè fiinko. 35 Kè bèè cíéké de kó yecàkè ìnkè tifènti kè tì ndònnè beìnkèmbàribè nè tipuonti nè mutepóó mm̀ùù tite. Kòò dè dàri mesò.

36 De kó dif̀nk̀k̀úó kémaá kuduotí káfii nKuyie nciētè, kè kù maánè yetárè dieyè, kè yè ndóké inaù itàati ke sòké sòké yetòbè ìnkè, kédeè kécónnè detekperè kó tidabèeti ye ìnkè.

³⁷ Sodomɔ kpàti benni dinaanni mieke do nke, otànkù bè tu wè Sifí† o mieke, bè pũütémè ti Yiè nKuyie ncíètè. ³⁸ O kpàti benni tepíítè nè dimáá mieke, de kó dibenni otànkù onííwè bè tu wè Buudi, ké tè dèè temou páíí ti Yiè nKuyie ndo bè nàké ke dò tè ndómmè.

Bè do tè maá ke dò yebie nyèyiekè ndi.

7

Sodomɔ maámè okpàati cìètè

¹ Kè Sodomɔ maá tekpàaticíètè, ké ntè maá ke dò yebie ntepiítè nè yètáati ke né na ké tè dèè temou páíí, ²⁻³ kémaá kudieku ké ku okùmè mbo métiri sipísínùmmù, mepèkùmè métiri sipísídè nè mènùmmù, mecómmè métiri tepíítè nè mènùmmù. Ò do cónné Dimaa kó detekperè kó yesàh̀kè nye ké yè dós nyinaú ìnàà, kèpánnè de kó yesàh̀kè ìnkè detekperè kó imundéi sipísínàà nè ìnùmmù, bá kùù cuó tepíítè nè ìnùmmù. Ìi do plínè timùmmùnti. Dèè do te kè bèe kù yu ke dò: Dimaa túúkù. ⁴ Kè sibòo mbo tipíiti timou icuú ìtáati ìtáati ke wetí sitabè. ⁵ De kó sibòo kó tidabèeti tii yè plínè kè ti okùmè mma tipíiti tidé, kè ti tónké bá dii càù kè di wetí diteri yèdèé yèdèé kuce mètàati.

⁶ De kó difònkúò kécónné kudieku tekú yesàh̀kè kémunne, kè ku okùmè mbo métiri sipísídè nè mènùmmù, mepèkùmè métiri tepíítè nè mènùmmù, kòo keuté dibòri dieri kéánnè kuhànhànkù ké kù còúténè yesàh̀kè.

⁷ Kòo ànnè dikpàatikàri kó kudieku ò yó nkari dè ke bekù, kécónné Dimaa kó detekperè kó tidabèeti kédinnè kumari, kèketé ketenkè kètuòkè nè timùmmùnti.

⁸ Sodomɔ o mómmuò nhò yó nhà tèè cìètè tentè do cáá ntemáà borè nde, tè do í wènnè kubeéndieku. Sì né do maá kéndòmmu sidé.

De kó difònkúò kòo maá o pokù Esibiti kóo kpàati kóo sapàà nho kpete kè tè mme ndò.

⁹ De kó sicéí simou bè sì maánè yetásààyè nye yediye, bè ciéké yè, ke yè kèké ke ènne ye pũiti tidé. Kè bèe ye mpũüténè, ke ye ndeènè, ké ye mmaánè kuduotí kùù fité tecíètè. ¹⁰ Dipũú mómmònni dii, bè do di pũüténè yetásààyè nye yediye, yèè okùmè bo métiri mènàà yoo mènùmmù. ¹¹ Kè bèe deè késóò nyetásààyè, bè benné yè kè yè mà, kédeè kécónné ye ìnkè Dimaa kó detekperè kó yesàh̀kè. ¹² Kuduotí kùù fité tecíètè ku kó yetárè do bo icuú nyitáati ndi, ke sàké yetabè ìnkè. Nè Dimaa kó detekperè kó tidabèeti, kucuó nkumáà. Kéndònnè kuduotí ti Yiè nKuyie ncíètè kòku nè de kó kuhànhànkù.

Bè do dúú mmùù tómmú Idammu (Wénté 2 Bekpàatìbè tómmú 2:12-13)

¹³⁻¹⁴ Onítì m̀òu wèè do bo Tiiri, kòo yètiri tu Idammu, kòo cice tú de kó dihei kou, kòo yó tú Nefutadii kó kuwuò nkou ke tú okúpokù. Kòo ciì ke na nke máátì demou nè disòawũ̀. Kòo kpàati Sodomɔ dúú nkè bèè ò yúni, kòo dúú nkòò bo dàò disòawũ̀ kó tinènti timou.

Bè d̀òmmè disòawũ̀ kó yesàh̀kè (Wénté 2 Bekpàatìbè tómmú 3:15-17)

† 6:37 Sifí: Wénté 6:1 nè tii wèikúnne defũ̀ò de kóo t̀nkù kpéi. 6:38 +Buudi: Bè do kaà mmèè boti be kó betààbè nè ti kaammè dè í wè, bè kóo t̀nkù Buudi berínè ti kó betààbè opííwè nè tepíítè nè oketiwè de cuokè nke (tipeènti nè diyoséè de cuokè).

15 Mεmmε ò yiemme disoowũ ð kεuté kε dεε naá nyesańkε yedεé, kε ðimari kó meokumε mbo mεtiri mεwei kε di cεékú bo mεtiri mεkuð. 16 Koo doð kεuté kε dεε naá disoowũ kó yeteitiyε yedεyε kε yε ðo nyesańkε yómmε, kε dε kó yeteitiyε okumε mbo mεtiri mεdεmε nε dikée bá di. 17 Dε kó difańkúo koo doð disoowũ kó mεfimme kε mε sεu mmetεmε, bá ðii teitiri ĩńkε mεyiekε mεyiekε. 18 Koo sεu nde kó yeteitiyε disoowũ icuá idéi kεfitε kε dε ndonnε yetebe bε tu yε kεδεnati. 19 Koo yíε sáó nde kó yeteitiyε yómmε yeteyε kε yε ndonnε mutepóo mbε tu mù ðísi kε ye okumε mbo mεtiri mεdεmε. 20 Dε kó yeteitiyε mεfimme sεu yεε ĩńkε, kεδdo kε dε ndo nyebiε nkεfitε. Kε bεε yε kpε ndisoowũ kεfitε kε dε ndo nyetebe bε tu yε kεδεnati, kεmbo sikousidε bá kuu cuó ĩńkε. 21 Koo deε kε yε cónnε ti Yiε nKuyie ncεtε kó kuhahńankú ĩikε, ðii nkubakú yóu ðiteri kucanku, kεyú kuyóu kperi kε dó: Ti Yiε nKuyie nkpenkunko, kεyú kucanku kperi kε dó: Ti Yiε nKuyie ntu muwεrimú.

22 Koo sáó ðii teitiri ĩńkε yeteitiyε teyε kε yε ndo mmutepóo. Mεmmε bε dεemε yesańkε kó mutómmú.

*Bε dòomε disoowũ kó kunankú
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 4:2-5)*

23 Kε Idammuu doðnε disoowũ kunkú pεkúkú makú, kε ku pεkumε mbo mεtiri mεnnummú, mεcómme mεtiri mεdεmε nε dikée. Kaa bo kú bennε kεfitε dε mbo mεtiri tepítε nε mεnnummú. 24 Kε bεε kpε nde kó kunankú biε nkεfitε, kε dε ndo nyeyaa, kεmbo bá wεε mεtiri mieke sipisidε, mεtiri bε tepítε nε bεnnummú bεmbe mieke, dε kó kunankú nε dε kó yeyaa mbε do dε wεnnε kεuté nε ðii soowũ máa ndi. 25 Koo di ndoñnε ináake tepítε nε idéi, kε ĩ cónnε kε itaati nweti kubakú yóu bíkε, kε itaati weti diyie yłeni kεε bíkε kε itaati weti kubakú cńku, kε itaati weti diyie taá kεε bíkε, kε ĩ fó bíkε máa dε cuokε. Kε bεε cónnε dε kó kunankú ĩ ĩńkε. 26 Kε ku biε ncεékú mǎnnε tenòutε kó mεpεkumε, kε yaa nkε dó mmutepóo. Kε bε antε ku biε nfebòofε kpεyε kóme, kaa kú piε mmenie, mε mbo ðitiribε sikoupirisini (80000).

Bε dònnεmε disoowũ sikiparinaasē ĩ nε si bo

27 Koo doðnε disoowũ sinaasē tepítε, bá tε kε tε mmake meokumε mεtiri mεdεmε. Kε mεpεkumε mme mma, mεcómme mεtiri omáa nε dikée. 28 Bε do si doð kεmunnenε disoowũ ndi, kεtónnε ipaati. 29 Kε bεε dε kpε ndisoowũ kε dε ndo nyeciricirε nε ináake nε bε ĩńkεmbaribε. Dε kó denennε ðetaati ðende bá dε kε dε fũ ð mmake ðitari, kε bεε si catinnε tisati dε ĩńkε nε dε fũ. 30 Bá tεε naasantε kε tε mmake yecεētiyε yεnaa nε yebakε yεε pĩnnε imanke inaa bε dònnε yε disoowũ, kumátidóu pĩnnε yεε cεētiyε kε dε wε nke utε ke tú disoowũ máa. 31 Kε cónnε ðεmarε tε mieke kε dε ntńnke ke tε ðonnε, ke tε sεntε mεtiri kó dikée, kε bεε cirime dε nuu bε níi bo na mεε kpéi nkéto ðεε ðo nciriciri kε ði pεkumε mbo sántimεtiri sipisiyiekε nε mεnnummú kε bεε dε kerí. 32 Kε dε kó yecεētiyε yεnaa mbo tenaasantε fũ. Kumátidóu kuu yε pĩnnε kε kú taunε tenaasantε, kε tε cεētiyε cómmε mbo bá ði sántimεtiri sipisiyiekε nε mεnnummú. 33 Bε do yε doð kε yε ndonnε tekparinaasantε kpεyε ɔ ndómmε mme, kε dε nwε nde kó ticεētiti nε dε kó idabí nε dε kó yedó idabí tũs yε kε dε wε nke utε disoowũ máa. 34 Yebakε yεnaa imanke kpεyε ke dε wεnnεnε tenaasantε ke utε disoowũ ðimáa. 35 Kε kukakú makú mbo bá tεε naasantε biε, kε ku cómmε bo sántimεtiri sipisidε nε

mènùmmù ke fité. Kè tè mòke yebàkè kè yè wē nke uté disòwũḍ mǎá. ³⁶ Kè bèe dǎḍ tidabeesi tipíiti kpeti, nè yebàkè ìnkè tifènti kè ti ndònnè be ìnkèmbàribè, nè yeciricirè, nè tipuonti, ke me nyí kécátíncátínné tisàti kéfíté. ³⁷ De kó sinaasēi tepíítè bè do si dǎḍ kè si ndòmmu, bá tè kè tè nwē nke uténè disòwũḍ mǎá, ke mà simou ke dò nsimou.

³⁸ Kè bèe deè kédǎḍ disòwũḍ kó inanké tepíítè, bá kù kè ku cómmè mbo métiiri mèdémè bè bo na kéánnè bá kùu miéke dítiribè tekoupiítè nè sikousikuḍ (1600). Kòo cǎnnè de kó inanké sinaasēi ìnkè bá tè kùmǎá. ³⁹ Ò deè menime kéçónné sikipàrinaasēi sinùmmù ti Yiè nKuyie ncíètè bakù you, sinùmmù tòu kucǎnku, diyie yìenì kèè bíékè kéínnè kunankú diekù ti Yiè nKuyie ncíètè diyie yìenì kèè bíékè, kètóónnè ti Yiè nKuyie ncíètè.

*Bè bàtemè tinenti bè yó mpīinnè ti mutōmmú ti Yiè nKuyie ncíètè
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 4:7-5:1)*

⁴⁰ Idammu dǎḍ dii mǎnni yenaabo, nè tikāpenti, nè yeba bè yó mméinè yè meyiī. Menime ò deèmè Sodomḍ do yē nwèe dǎḍ tii nenti ti Yiè nKuyie ncíètè kpeí. Tii tú:

⁴¹ Yemátisǎnhè yèdéé

nè yeteitiyè yèdéé bè yó seu nyèè yómmè mesòfimme yeteitiyè ìnkè.

⁴² Nè bè do dǎḍ dè kè dè ndò nyetebe bè tú yè kèdénátibè kémmo sikousinàà, kè bèe dè cátínnè mesòfimme seu dè icuḍ idèi kéfíté.

⁴³ Sinaasēi tepíítè nè de kó yeba yèè cǎmmú si ìnkè tepíítè.

⁴⁴ Kunankú diekù nè disòwũḍ kó inààke tepíítè nè idéi, kù cǎmmú ì ìnkè.

⁴⁵ Bè yó nkounè tii nenti mutápei nnè tikāpenti nè yeba bè yó mméinè yè meyiī. De kó tinenti timou Sodomḍ do yē nwèe dǎḍ ti, ò do ti dǎḍnè disòwũḍ ndi kè ti anté mesàà. ⁴⁶ Suditēē kó kubiriku miéke nke bè do yie mmè disòwũḍ, ké dè má Sukoti eì nè Saditanni kperi de cuokè. ⁴⁷ Kè bèe deè kè Sodomḍ ti tannè ti Yiè nKuyie ncíètè. Ti do sū mediè mme, bá bè í nna ke bo bate disòwũḍ bè ti dǎḍnè di kó kucéékù.

⁴⁸ Kè Sodomḍ dǎḍnè mesò nsààmè tinenti teti bè yó mpīinnè ti ti Yiè nKuyie ncíètè miéke mutōmmú. Tii tú:

Dihúúntònni,

nè tàburi bè yó ndakù wèè ìnkè péèbè bè pāā mbè ti Yiè nKuyie.

⁴⁹ Sifitíkèkè tepíítè siì do ìkú ke weti ikuḍ nenti kó kudieku,

sinùmmù kubakù you,

sinùmmù kubakù cǎnku.

Bè do si dǎḍnè mesò nsààmè mme nè si tòkè yèè dò mmutepóó

nè sibúkúsi bè yóó ànnè siì miéke ifitíwēi

nè de kó ihaaké,

demou mesò nsààmè mǎá.

⁵⁰ Nè yenaabo nè siseú,

nè yeba bè yó mméinè yè meyiī,

nè ibòòke nè tikàdàabuuti bè yó ntuḍ ntii miéke tihúúnti,

kè dè ntú mesò nsààmè.

Timáti tii pīinnè yecàkè yèè kpeti ikuḍ nenti kó kudieku nè ikuḍ dieku kpeye.

Demou kè dè ntú mesò.

⁵¹ Okpààti Sodomṓ dèè dìi m̀ǹnni ti Yiè nKuyie nciḗtè kó mutṓmmú, k̀t̀ǹi o cice Dafiti do c̀ánnè dè Kuyie nkpeí: Timátí p̀eítí nè mesṓ nnè tinenti teti tibotí tibotí, ké dè tanné ti Yiè nKuyie nciḗtè kó tinenti do dò k̀m̀bo k̀ù dièku.

8

*Bè tannémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ku c̀iḗtè mieke
(Wénté 2 Bekpààtibè tṓmmú 5:2-6:2)*

¹ Kè Sodomṓ tíi nyIsidayeeribe kó bekótibè nè bèè baké iwuṓ nnè tinaàm̀nti ké bè bo kote Dafiti ei bè tu dì Siyṓṓ k̀t̀úóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tou.

² Kè Isidayeeribe bemṓu tínni okpààti Sodomṓ borè. De kó dibenni t̀nk̀k̀ oyiéwè do nwe bè tu wè Etanimmu*, ké bè m̀ke dibanni. ³⁻⁴ Isidayeeribe kó bekótibè bemṓu tíi ndii m̀ǹnni ke dèè, ké ikuṓ niùbèe túóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou k̀t̀o, k̀t̀úóténè ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè tik̀outénenti t̀i bo di mieke. ⁵ Okpààti Sodomṓ nè Isidayeeribe ké bèè tíi nKuyie ntaummè tou borè k̀fífi inàake nè ipe ké dè nsù ke í dò nk̀ena k̀kaa nk̀edèe.

⁶ Kè ikuṓ niùbèe di tanné ti Yiè nKuyie nciḗtè mieke k̀ínnè di kó kufáá mbè tú k̀u ikuṓ nenti dieku, bè d̀d̀ t̀i f̀nti ke donnèè beḗnk̀em̀baribè ti fièti dèè. ⁷ Bè do ti d̀d̀ tidé ké ti fièti nyuo ke k̀nké ti Yiè nKuyie ntaummè tou ndi nè di p̀àti. ⁸⁻⁹ De kó ipàati do deumu, k̀a ta ti Yiè nKuyie nciḗtè kudieku diek̀u, a nyi ẁúo, nk̀aa me mbo ditowaà a bá nyi ẁúo. Titápièti tidéti máa t̀i do bo ti Yiè nKuyie ntaummè tou mieke, k̀u do bè d̀nnè Esibiti k̀duṓ ntí M̀oyiisi, k̀u bè t̀aunnè dìi m̀ǹnni kumáa ditári Odebu ké ti kpaá bo nè yiénni.

¹⁰ Ikuṓ niùbèe ỳnni dìi m̀ǹnni ti Yiè nKuyie nciḗtè ké diwetiri t̀e píe. ¹¹ Bá bè í nna k̀sṓtè be tṓmmú. Ti Yiè nKuyie nkó tikpeti t̀i do píe nku c̀iḗtè. ¹² De m̀ǹnni ké Sodomṓ béi nke d̀: Ti Yiè nKuyie nha d̀ k̀m̀bo diwetisùri mieke nke. ¹³ Kè n né da maá tekpààtic̀iḗtè a yó mbo t̀e sáa!

*Sodomṓ nàké ti benitibè
(Wénté 2 Bekpààtibè tṓmmú 6:3-11)*

¹⁴ K̀o kpàati Sodomṓ ẁéḗte Isidayeeribe t̀nni c̀m̀m̀ú dè k̀m̀ṓ ti Yiè nKuyie nkó mesáa mbe kpéi, kédeè ke d̀: ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu t̀nti Isidayeeribe ti t̀ nk̀u, kuṓ d̀d̀ nè ku ẁerímú k̀u do nàké t̀i n cice Dafiti ke d̀: ¹⁶ Nè ñ d̀nnè dìi yiè n nitibè Isidayeeribe Esibiti, n yí t̀áatè diyie mari Isidayeeribe ekè mieke dimari, ke tú bè m maá tec̀iḗtè n yó mbo t̀è mieke. N t̀áatè Dafiti nwe k̀o bo mbaké n nitibè Isidayeeribe. ¹⁷ Kè n cice Dafiti ỳmmè ò p̀a k̀éndò nwèe maá tec̀iḗtè ti Yiè nKuyie ntinti Isidayeeribe t̀u nk̀u. ¹⁸ Kè k̀u ò nàké ke d̀: A ỳmmè mè nda p̀amè ke d̀ nhá m maá tec̀iḗtè dè wennimu. ¹⁹ Dè né í tú f̀ṓṓ yóó t̀e nni mmaá, a yóó p̀eitè dèè bire dèè yóó t̀e nni mmaá. ²⁰ K̀u ti ndd̀ ke duṓ nkè n sṓtè n cice Dafiti kpàti, ke k̀ari o kpàatik̀ari, ke baké Isidayeeribe, k̀éndonnè k̀u do ti nhò nàkémè. M maá te nciḗtè nè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀u nk̀u kó diyètiri kpéi nke, ²¹ ke ànné kudieku ditou ti Yiè nKuyie ndo t̀aunnè kumáa Isidayeeribe k̀u bè d̀nnè dìi m̀ǹnni Esibiti ké bè duṓ nyi kuṓ ã dìi mieke.

*Sodomṓ bántèmè ti Yiè nKuyie nku c̀iḗtè kpetimú yie
(Wénté 2 Bekpààtibè tṓmmú 6:12-40)*

* **8:2** Etanimmu: Bè do kaà mmèè boti be kó betààbè nè ti kaammè yie ndè í wè, be kóo t̀nk̀k̀ Etanimmu berinè ti kó betààbè oweinwè nè opinwe de cuokè nke (kupṓṓṓk̀ù nè tipeenti de cuokè).

22 Kè Sodomṵ cṵmmú diwūṵtṵnnì ìikè nè Isidayeeriḃe bemoṵ ìikè, kényoute o nou keĩnkè bíékè kébántè ti Yiè nKuyie nke dṵ: 23 Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriḃe tū nkū, otṵ mṵ í bo ke da dṵnnè bá keĩnkè mieke bá ketenkè ìnkè. Fṵ nwèè pĩ mmetaummè a dṵnnèmè a tṵmbè ke dṵori mesàà mbèè da tū nnè be yèmmè memṵ. 24 A dṵṵmu a kṵo tṵntì n cice Dafiti a do ò nàké ti. A ti ndṵṵ yie nnè a wērimú. 25 Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriḃe tū nkū a báá yè nha do nàké ti a kṵo tṵntì n cice Dafiti ke dṵ: Kṵo bí yie nke tū nha kṵ kuce ò kù tū mmèè botí, ì yṵ nsoké o kpàti kémbaké a nìtibè Isidayeeriḃe. 26 Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriḃe tū nkū, dṵṵ di mmṵnnì a do nàké ti a kṵo tṵntì n cice Dafiti.

27 Kè Sodomṵ soṵtè kébéi nke dṵ: Ti Yiè nKuyie mmènke bo na kémbonè benitìbè ketenkàà? Keĩnkè kie ḃe ke í na ke tṵ ti Yiè nKuyie nkè m mè mmaá tèè cīṵtè tèè bo na ké kù tṵà? 28 Ti Yiè nKuyie nkénté kékeè mí nha kṵo tṵntì n da báammè yie! 29 A nṵnfè báá ũṵ nkeyènkè nè kuyie nte ncīṵtè ìnkè, a béi nke tú a yètiri yṵ mbo tèè mieke. Kénté a kṵo tṵntì yṵó da bántè ìì báammì te mieke. 30 Ti Yiè nKuyie, n kénté mí nnè a nìtibè Isidayeeriḃe, kè ti da bàntè te ncīṵtè mieke, á mboní keĩnkè kékeè ké ti cīṵ.

31 Kṵo nìti cààrè otṵ, kè de yiè nyī wèè parìkè, kṵò kṵtení a cīṵtè ke parìkè a wūṵtṵnnì ìikè, 32 ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè kékeè, ké bè pùtè, kéketinnè osīnwè kéḃetè wèè naati.

33 Kàa nìtibè Isidayeeriḃe da yeténè, kè be dootitṵbè bè na, kè bè wèṵṵtení a cīṵtè bíékè ke da mṵ mecfēmmè, ke da sante, ke da bàntè. 34 Ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè kékeè kécfē nha nìtibè Isidayeeriḃe, kéwēte ké bè kpēnnénì dihei a do duṵ ndi be yembè.

35 Kè bè me mbo da yeténèmu, kàa kpetinnè iwetibori kè fetafè ténke í nniu, kè bè bantè bè yetémè a bè poté mèè kpéi, ke kṵtení te ncīṵtè mieke ke da bàntè ke da sante. 36 Ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè, kécfē nha kṵo tṵntì nè a nìtibè Isidayeeriḃe, ké bè benke kuce saàkù bè dṵ nkétūnne kù, kényore menie nketenkè a duṵ nkè a kṵbe kè bè kè te.

37 Kè dikṵnnì dii me ntanní dihei yoo mutenkū, kè tidiiti tii me nfaū ndepaa nyoo kè fetūḃrifè feè me ntì pĩ. Kè yecádúṵ nyèè me ntanní yoo fecofè. Kè Isidayeeriḃe dootitṵbè bèè me mbo bè pi be ei ké mbè fēũnko. Kè meyei mmamè tanní yoo mumṵmmú bá mù. 38 Kàa nìtibè Isidayeeriḃe yèmmè cààrè be yei nkpéi, kè bè wèè wèṵṵtení a cīṵtè bíékè ke da bàntè, bá kṵò da mṵ mù, yoo ò da bàntè timati kpéi. 39 Ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè a kari, kékeè, kécfē, nkéteennè, kéḃṵ bá wè o borime dṵmmè, ke yé a yémèmu o yèmmè. Fṵṵ máá yé benitìbè bemoṵ yèmmè. 40 Nḃṵori memme kè ḃèe yie nkè Isidayeeriḃe nda dé be fṵmmu mumṵ, bè yṵ nfṵu mù dihei a duṵ ndi be yembè di mieke.

41-42 Benitìbè yṵó keèmu a yetidiari nè a kpeñnìme ke pĩ mmutṵmmú nè muwērimú. Bá opṵṵ wèè í tú Isidayeeri, kṵò itení dedétirè ke kṵtení a cīṵtè nè a yètiri kpéi nke da báá. 43 Ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè kékeè kéḃṵ o yē mmù. Memme kutenkù kumṵ kṵbe bo bantémè, ke da depe a nìtibè Isidayeeriḃe da dé mèè botí. Kè bèè bantè ke dṵ n da máá tèè cīṵtè mènke tú a kpete.

44 Kàa duṵ nkàa kṵbe dokénè be dootitṵbè, kè bè bo a be tṵ nkè ke wèṵṵtení a ei a tāātè di, n da máá di tecīṵtè di bíékè ke da bàntè, 45 Ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè kékeè be báammì ké bè teennè.

⁴⁶ Kè Isidayeeribe bèè me nda yeténè, ke yé òmòu í bomè wèè bo yí ò báá yeté. Kè dè dò mbè da yeténè, kàa mieke bè peike, kàa yóu kè be dootitabè bè pírímú ke kònnè dedétiré yoo de tóónnè, ke bè dòò tidaati, ⁴⁷ kè bè kè bo ke totí be yèmmè ke da bántè ke tú: Tí do kpénkúnne ti to, ti yetému, ti cààrèmu. ⁴⁸ Kè bè kè bo ke da mào macíemmè nè be yèmmè memou ke wèèteni dihèi a duó ndi be yembè di bíékè, a tããtè di, n da maá di teciètè, kè bè da báá, ⁴⁹ ti Yiè nKuyie nha mboní keínkè kékeè be báammii kè bè teennè. ⁵⁰ Á bè cíè mbè da yeténèmè, nè be yetemè a kpeti, á duó nkè bè dootitabèe bè kuó mmesémmè. ⁵¹ Bè tú a kòbe mbe, kàa bè te, ke bè dènne Esibiti meháárimè mieke.

⁵² A nònfè báá íté mí nha kóo tónti nè a nìtibè Isidayeeribe ti ìnkè. Nyo ti báammii, ti yóo nkuò nke da báá nyi. ⁵³ Ti Yiè nKuyie nfóò ti tããtè ibotí teli mieke kè ti bo ntú a kòbe, kéndònnè a do ti nàkémè a kóo tónti Mòyiisi, a dènne dii mánni ti yembè Esibiti.

Sadomào mào mè ti Yiè nKuyie nke tú kùu bè dòò mesàà

⁵⁴ Sadomào kuónnè dii mánni ti Yiè nKuyie nke kù sautenè, kédeè kéité ò do nínkú dè diwúòtónni ìkè ke yoo o nau keínkè bíékè, ⁵⁵ kécómmú kémào ti Yiè nKuyie nkó mesàà nyIsidayeeribe bemou ìnkè ke dò: ⁵⁶ N sãntímu ti Yiè nKuyie nkúú òmpúnne ku nìtibè Isidayeeribe kéndònnè kù do ti nàkémè ku kóo tónti Mòyiisi. Timòu ti ò dèmu timati í sùó. ⁵⁷ Ti Yiè nKuyie nha nti bonè a do bonè mèè botí ti yembè, a báá ti bantóo! A báá ti yóu! ⁵⁸ Yúònní ti yèmmè a bíékè, kè ti ndòori a dómè, kéntú nha kuó nè a tannò a duó nyè ti yembè. ⁵⁹ Ti Yiè nKuyie nha báá yè n da báá nyii báammii, yóu kè ì mbo a yèmmè keyènkè nè kuyie, kè dèe yie nkàa nteénnè a nìtibè Isidayeeribe nè mí nha kóo tónti yewe yemou. ⁶⁰ Menime ibotí imou bo bantémè ke dò nfó nti Yiè nKuyie nfóò tu Kuyie, kòò mào í bo ke da dònnè. ⁶¹ Díndi Isidayeeribe kè di duó ndi yèmmè memou ti Yiè nKuyie kényié nku kuó nè ku tannò, kéndònnè dè mè ndòmmè yie.

Bè do fié ì wúò ti Yiè nKuyie nku ncíètè kpetímú yìè (Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 7:4-10)

⁶² Okpàati Sadomào hàntè memme ti Yiè nKuyie nkédeè, wenwe nè Isidayeeribe bemou kè bèe fié ti Yiè nKuyie nyiwúò. ⁶³ Bè kpetíri dii yìè ti Yiè nKuyie ncíètè kè Sadomào fié ti Yiè nKuyie nyiwúò metaumme kpèyi. Yenaadakè sikòupírisidè nè sikòupísidè (22000) ipe tekòupíkòutè nè sikòupírisidè (120000). ⁶⁴ Disòwúò kó diwúòtónni í nsànnè, kè Sadomào duó nkè bèe túóté ti Yiè nKuyie ncíètè kó kudànkù, ké de ntúò nyiwúò ì dò nkétuo nnè yepàré yèè tú tidiiti nè bè fié ì wúò metaumme kpèyi kó mekúò mmekúò nkperè.

⁶⁵ Sadomào nè Isidayeeribe bè do tikuó diínni dièrì ndi, ke baà nde kó dibanni. Benìtibè do itèni Debo-Amati nwe kèntò kétuòkenè Esibiti kó kukó nkè bè mbaà nde kó dibanni ke dò yewe yèyiekè. ⁶⁶ Diyè niínni yìè kòo kpààti cau mbenitibè, kè bèe kotení kémào Kuyie nkó mesàà nho ìnkè bá wè kòo kò nho cíètè. Kè diwèlì mbè bo ti Yiè nKuyie ndòòmè mesàà nku kóo tónti Dafiti nè ku nìtibè Isidayeeribe.

9

Ti Yiè nKuyie nyiè ke benkemè kumàà Sadomào (Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 7:11-22)

1 Sodoməə maá dìi m̀ǹnni ti Yiè nKuyie ncĭĕtè nè tekpààticĭĕtè kédeè nè ò d̀ò dèè kó dimàà. 2 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kóò bènke kumáá kù do o bènke m̀èè botí kumáá Kabaāš, 3 kóò nàkè ke d̀ò: N kèèmu a m báammè ke n kuənnè. N cāñnèmu tēcĭĕtè a m maá tē n yó mbomu tē mieke, n yèmmè nè n nuə ndè í yóó íté tē ĩnkè bitil! 4 F́ n̄ha m̀m̀muə n̄ha cĕnke ntũ n kó kuce nè a yèmmè meməu, kàa d̀òri dèè sié, ke d̀òri n da nàkè tì timəu, ke tũ n kuə nè n tannò a cice Dafiti do d̀ommè. 5 A kpàti yó mbomu sáà kénd̀onnè n do tì nàkémè a cice Dafiti ke d̀ò o bí ìi yó nsəkè o kpàti sáà kémbaké Isidayeeribe. 6 F́ n̄nè a bí kè di mē nni mbùtĩnné, kè di í pĩ n tannò nè n kuə n di duə ndè, kè di kòte ke n̄nkũ yebəkè ĩlkè ke yè fié. 7 De m̀ǹnni m bo di beti d̄indi Isidayeeribe ketenkè n di duə nkè mieke, kédootóo tēcĭĕtè a m maá tē, kè di wámp̀unne, kè ibotí tēi di daá, 8 de m̀ǹnni bèè bo mpēnkũ tēcĕdietè tie mborè, dè bo bè di, kè bè mbékũ mùu kpéi nte kè n d̀òò mebotí de kó dihei nè de kó tēcĭĕtè tēè do deu ke wenni. 9 Kè bèè bè tēñnè ke d̀ò: Bè dootóo bē Yiè nKuyie nku, kùu do dēnne bē yembè Esibiti ke ninku ke feu iwũ yebəkè ke pĩ nyē tōmmũ. Deè te kè kù yóu kè de kó meyei mmeməu bè t̀ùkēni.

Sodoməə pĩ mmũu tōmmũ
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmũ 8:1-18)

10-11 Idammu Tiiri kóo kpàati weè do duə nSodoməə detekperè nè bè tu dè sipèrési nè mesəə nhò d̀ò m̀èè botí, kòò yàa maánè ti Yiè nKuyie ncĭĕtè nè tekpààticĭĕtè yebie nsipísidè mieke. Sodoməə dèè dìi m̀ǹnni mumarimũ kēpā Idammu yehékè sipísidè, yèè bo Kadidee kó kutempē mmieke. 12 Kè Idammu íté Tiiri kékote kénya de kó yehékè, ò me nyí nyé pēnsiri, 13 kébéi nke d̀ò: N nēpo Sodoməə, a mē nni mpā yèè ekè í tú yēmayè. Kè bèè yè yu ke d̀ò Kabudi ekè. Nè yíenni kè bè yè yu ke tú Kabudi ekè. 14 Kè Idammu pā Sodoməə mesəə ntōnni bētaāti nè dikéè.

15 Nte okpàati Sodoməə do p̄ĩnné m̀èè botí benitibè muheikèntōmmũ kè bèè maá ti Yiè nKuyie ncĭĕtè, nè tekpààticĭĕtè, nè kudànkũ bè do tú kù Mídoə, nè Sedisademmu kó iduotí, nè Asəə nè Mēkidoə nè Kesēe kó yehékè. 16 Esibiti kóo kpàati weè do bè do kēpante Kesēe, kécóu ndihēi kékũo Kannahā kəbe bèè do dè bo, kēpā de kó dihei o kóo sapàà nhò yēti dìi m̀ǹnni o d̀òu Sodoməə. 17 Deè te kè Sodoməə do w̄ētē kēmaá Kesēe eì kēw̄ētē kēmaánè Beti-Onəə ekè defũš kpeye. 18 Nè Badati kperi, nè Tamaa kperi yèè bo be tenkè tempē nte d̀ontè kəku. 19 Nè yehékè o diiti do ā yè nè o kpārĩnaasēi do bo yè nè o sēi. Kóo maánè ò d̀ò dèè kó dimàà Sedisademmu, nè ditāri Dimaa, o tenkè keməu mieke cĕnke. 20 Benitibè mabè beè do kpaá be tenkè mieke bèè í tú Isidayeeribe: Aməriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. 21 De kó ibotí do kpaá be cuokè ke yé Isidayeeribe do í namè kè bè kũə bəməu. Sodoməə do be mp̄ĩnné muheikèntōmmũ, kè bè kpaá ke mù pĩ n̄nè yíenni. 22 Kè Sodoməə soó nyIsidayeeribe kè be ndəð behāāpəmbè nè tihāāpənti tii ò bàa, iwēi yembè nè bèè t̄u behāāpəmbè bèè dèkũ s̄ikpārĩnaasēi be kpārĩnenti nè bèè bè baké. 23 Kè kumàndààbēe waa mbèè yó mbaké muheikèntōmmũ kè bè mbo sikəus̄inũmmũ nè sipís̄inũmmũ (550) kè beè nni dit̄ñni dìi p̄ĩ mmutōmmũ.

24 Esibiti kóo kpàati kóo sapàà nyíté dìi yìé Dafiti eì kéta Sodoməə maá tēè cĭĕtè, de m̀ǹnni ndi Sodoməə maámè kudànkũ bè tu kù Mídoə.

25 Kè Sodoməə nífié iwũš ti Yiè nKuyie kuce mētāati dibenni mieke. Ke nífié ìi nkétuə nkéfié itei metaummè kpeyi kēmp̄i nti Yiè nKuyie ncĭĕtè kè dè wenni.

26 Okpààti Sadomə do dɔ̀dɔ̀mu bàtòòbè, kè bè mbo Esiyonni-Kebɛ Edotì borè, tipèntì kóo dàmèèrì takè Edəmmu tenkè. 27 Kè Idammuu duó nSadomə bənìtibè bèè nò mmèniè mmesàà nke pì ndàmèèrì mièke mutəm̀m̀m̀ kè bèè neinè Sadomə kó betə̀mbè. 28 Kè bèè kote Ofii èi kéwáá mmesəwò ntónnìbè tɛpítè nè bédébè kètò kédúwò nSadomə.

10

Sebaa kóo nitipokpààti kàtemè ke ɔ̀u nSadomə
(Wénté 2 Bekpààtibè təm̀m̀ 9:1-12)

1 Mèmmè kè Sebaa tenkè kóo nitipokpààti keè Sadomə cii nkprí nkèkote ke bo ò yááké nè yenáàhãntíyè, 2 kétuəkoo Sedisadəmmu ke neinè betə̀mbè péu nè yòyóbè kè bè ntə mesəwò mpéu nè yetásàayè yèè donku ɔ̀u, kétuəke Sadomə borè kóo biéké tináàntì ò tónì tì péu. 3 Kè Sadomə ò ténínè tì timəu ò tónnì tì, ke í nyíèke timatì. 4 Kóo nitipokpààti keè Sadomə náàntì meciì nkpeti, kényànè tekpààticìtè ò maá tè, 5 nè tidiiti ò yo nti, nè ò tũmbè à sù cèí nè ò tə̀mbè pì mmèè botì mutəm̀m̀m̀, nè bè à tì yààti, nè bèè ò duó mmènaà, kényànè bè feu ì wũ ò tì Yiè nKuyie ke tuò nkè dɛɛ ò di mɛdiè nkóò kpeí.

6 Kóo náké okpààti ke ɔ̀: N do kpaaní n cie kè bè n nàkémú a kprí nnè a ciimè. Kè ñ tũ̀kɛní ke mènke s̄ ndè me ndo. 7 M mu ndo í yie, nkè n do í mè ntũ̀kɛní ke yà nè n nãnfè. N yámu a cii ndɛumè nè a məkè dè nè a yetidieri, ke s̄ mbè do n náké tì í tũ̀kɛ n yà dè kó dikéè. 8 A kəbe nè a tə̀mbè bèè da bonè s̄á ke kém̀m̀m̀ a náàntì tì bè duó diwèì ndi. 9 A Yiè nKuyie nyètiri ndeu, kùu da dɔ̀dɔ̀ mesàà nke da dɔ̀dɔ̀ okpààti kàa baké Isidayɛeribe. Kù dómú Isidayɛeribe s̄á dɛɛ te kè kù da tãáté kàa bo mbè bekùnè kè dɛ wenni.

10 Mèmmè kè Sebaa kóo nitipokpààti pã Sadomə mesəwò mmè bo ntũ̀kɛ tónnìbè bètãati nè dikéè, nè tũ̀dààrì kè dè í mməkè dè màmè, nè yetásàayè yèè donku ɔ̀u. Dɛ kó difɔ̀nkúò tũ̀dààrì ténke í tũ̀kɛní mɛbotì Isidayɛeribe tenkè.

11 Okpààti Idammú kóo bàtòòbè bèè do kote Ofii èi kètónì mesəwò, bè múnke do tónimú idéí péu bè tú ì sãntádi nè yetásàayè yèè donku ɔ̀u. 12 Kóo kpààti Sadomə túóté ì dɛí kédòònè tì Yiè nKuyie nc̄tè kó yesãnkè tekpààticìtè, nè tikutidũ̀tì nè tibómbonti bɛyendèmbè kprí. Nè dɛ kó diyìè idéí bè tu ì sãntádi ì ténke í tũ̀kɛní Isidayɛeribe tenkè mɛ kó kubotì.

13 Dɛ kó difɔ̀nkúò kóo kpààti Sadomə pãmmú Sebaa kóo nitipokpààti ò yè nhò dɔ̀ dèè kó dimàà, kédeè kóo pãmmú yepãrè òmòu tə̀u í yóò na kɛpá yè, kè dè í tú wenwe Sadomə. Dɛ kó difɔ̀nkúò kóo kò nho cie nè ò tə̀mbè.

Sadomə do məkè tì kpàti
(Wénté 2 Bekpààtibè təm̀m̀ 1:14-17. 9:13-28)

14 Mesəwò mmèè do s̄ tũ̀kɛní Sadomə borè dibenni dimàà mièke mɛ c̄éékù do s̄ mbo tónnì sipísidé ndi. 15 Ke né yínè bɛpotambè diebè nè besãnpòbè do s̄ nyeti ì diitì bɛ potanti kprí nnè Adabii kó bekpààtibè do s̄ cuó wèè dãmpóò kóo duó.

16 Kóo kpààti Sadomə dɔ̀dɔ̀ tidə̀piti dieti sikəusidé (200) kè tì ntú mesəwò mmáà bè yièmmè ke uté, bá kùu də̀pikù kó mesəwò nc̄éékù do bo cidóò bèkuò ndi. 17 Tidə̀piti sãmpóti sikəusitãati (300) bè dɔ̀dɔ̀nè tì mesəwò mmáà, bá kùu də̀pikù

mesoò ncidóò òmáà nè dikéé. Kè bèe deè ké tí tanné kudieku bè tu kù Dimaa kó kutúúkù.

¹⁸ De kó difònkúò kédòò nè dikpààtikàri yepápanii nké dì dàri mesoò nsààmè. ¹⁹ Kè dì mmàke yedètisàké yèkuò kòò níí yó nkari ke díri dè ndò ncíríí, ke màke o baà nníí yó nyíúkú dè kè bèe cíké yecírííré kó tífenti tídèti, kécónné kuu nho bakú you kutekù kucàñku. ²⁰ Kè yeteyè ndóké diwūstònni dètisàké ke cútóo, ku mpíkú yèkuò kutekù yèkuò, kè tíi wènné tepíítè nè tídèti. Bè í dòò me kó kubotí dikpààtiyuu teri mari mieke.

²¹ Okpààti Sodomoo kó ibòòke do tú mesoò mmáà ndi kè yebò yèè bo teciētè bè tu tè Dimaa kó kutúúkù, kè yè ntú mesoò nsààmè. Dèmarè do í tú timáti péfíti kpère, ke yé Sodomoo kó dimònni bè dàke do í wúo ntimáti péfíti dèmarè sààrè. ²² Ò do mòkemu bàtòòbè péu kè bè nièné okpàati Idammu kàbe kè bè kàri dèdétirè, ke níí dà yebie nyètààti kénwētini ke tò mesoò nsààmè nè timáti péfíti, nè yepápanii, nnè iwaà nnè sínòò sààsi.

²³ Okpààti Sodomoo do pènkmuu bekpààtibè sòmbe mecii nnè tikpàti. ²⁴ Ti Yiè nKuyie nkuu mènke do ò duò mmecii mmèdiè, nnè de kpéi nké benitìbè nyiitini tipíiti timòu ke kàriní o borè, ke kemmu mecii nKuyie nhò duómè. ²⁵ Mèmmè kè bè nhò touni yebie yemòu duómè tinenti mesoò nkpeti, nè timáti péfíti kpèti, nè tiyaàsàati nè tikpàrintenti, nè tihúúnti nè sisèí, nè sisèí tesì masì, sisèí deke sàmmarímúbè kè dè peitè si.

²⁶ Kè Sodomoo tíi nsikpàrinaasèí nè sisèí kè dè mbo sikpàrinaasèí tekoupiítè nè sikousinàà (1400) besàndèèbè tekoupiíítè nè sikoupiísidé (12000) kòo deite símasì kè sì mbo o borè. Kòo totí sitesì yehāpànkare teyè. ²⁷ Nè Sodomoo kpéi nké timáti péfíti mbo Sedisademmu ke sū ke dònnè yetàrè, kè detekperè nsū ke mannè detie mbè tu dè sikomoo, dèè yìè dàméèri Meditedandee pèémè. ²⁸ Sodomoo kó sisèí do bonni Esibiti nè Sidisii nwe, o kó bepótambè do ke nkàri ke sì nhò donni. ²⁹ Bè do fiiti de kó sikpàrinaasèí tèmáà medítibii nsikousikuò ndi (600), tesàntè tèmáà medítibii ntekòùtè nè sipísìnùmmù (150). Bepótambè bèè do sì tòu ke múnke fiitine Itiibe kpààtibè nè Sidii kàbe.

11

Sodomoo yeténèmè ti Yiè nKuyie (Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 11:18-12:1)

¹ Kòo kpààti Sodomoo yíè kètúóké benitipòbè tabè péu bèè í tú Isidayeeribe, kémbúúti Esibiti kóo kpààti kóo sapàà. Nte ò do túóké ìl botí kàbe: Mòabiibe nè Amòniibe nè Edòmiibe nè Sidoniibe nè Itiibe. ² Ti Yiè nKuyie mme ndo nàkèmu Isidayeeribe ke dò bè báá túóté de kó ibotí mieke benitipòbè. Kù do bè nàkèmu weti weti ke dà: Di báá ta be mieke, bè me mbáá ta di mieke. Kè meè dake bè bo di yūs nké di fiíè be hòkè. Bá nè memme kè Sodomoo be dake ké bè tàunnè. ³ Kòo mmàke o pobè sikousiyiekè (700) bèè tu bekpààtibè kó besapàmbè o pocíè nsikousitáati (300), kètünne be yèmmè. ⁴ Ò kóté dii mōnni kè bèe yūs nho yèmmè kóò tannè mubòofèù mieke. Ò ténke í ntú nti Yiè nKuyie nhò cice Dafiti do kù tū mmèè botí. ⁵ Kòo fié Sidoniibe bōò Asitaditee nè Amòniibe kó dibòò yeiri Midikòmmu, ⁶ kédòò ti Yiè nKuyie nyí dō dè, ò ténke í nkù tū nsei o cice Dafiti do kù tūmmè. ⁷ Yèè mārè mieke nke Sodomoo maámè ditònni Sedisademmu iikè de kó ditàri ìnkè Mòabiibe kó dibòò yeiri Kemòosi kpéi, ke múnke maánè ditònni Amòniibe kó dibòò yeiri Midikòmmu kpéi. ⁸ Ò do me ndòò ke maá o pobè bèè í tú Isidayeeribe yetòrè kè bè ntúò ntilhúúnti ke feu

iwũs. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie mmiekεε peike Sadomæ ò kù bùtinnémè kunku ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù, kunku kùù ò benke kumáà kucε mèdémè, ¹⁰ kóò nàké weti weti ke dð ò báá tũnne yebàkè. Sadomæ me nyí nyie nke tũnne ti Yiè nKuyie nhò nàké tì. ¹¹ Kè kùu ò nàké ke dð: A í mè nyiemmé ke pĩ mmetaummè n da dðnhè mè, a me nyí yie nyitiè n da duó nyi, n yóó cøutému a kpàti kéduó nha tómbè kóò mæ. ¹² A cice Dafiti kpéi nte kè n yí yóó mè dð kàa kpáa fòu, n yóó ti cøuté a bire nõu mieke nke. ¹³ N yí yóó cøuté tikpàti timæu, n yóó súómmu kubotí kùmáà a cice Dafiti kpéi nnè Sedisadεmmu dihei n tãátè di kpéi.

Sadomæ dootitòbè

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Sadomæ mæte o dùntòu Edømiibe kó tekpàaticìtè kou, kòo yètiri tu Adadi.

¹⁵ Dafiti do pònte dii mònni Edømmu, ohããpònkóti Soabu nè behããpòmbè kè bèε kote ke bo kũnné becírìbè, memme bè kùomè Edømmu ei kó benitidaabè bεmæu. ¹⁶ Bè do kè bo ke dð betããbè bèkuò ndi ke bè kòù ke yàa bè deènhè bεmæu páí. ¹⁷ De mònni ndi Adadi do cokémè kénεinè Edømiibe mabè bèè do tú o cice kó betómbè, kè bèε kote Esibiti, de mònni kòo kpáá tú dedapũmbire. ¹⁸ Bè do itè Mandiyãã nwe kétuake Padanni kétúóté de kó dihei kòbe mabè kè bèε nei kétuake Esibiti kóo kpààti borè. Kòo duó nhAdadi teçìtè kè nhò piú kóò pã ketenkè. ¹⁹ Kè de kóo kpààti pènsiri Adadi mediè nkóò duó nho pokù Tapenesi nantè kòo puoke. ²⁰ Kòo kpààti pokù Tapenesi nantèε peité Adadi denitidabire kòo dè yu ke dð Kennubati. Kè Tapenesi ndè piú okpààti cìtè, kè dè ñwéñné okpààti bí ke bo.

²¹ Adadi kèè dii mònni ke dð nDafiti ku kè ohããpònkóti Soabu múnke ku, kòo nàké okpààti ke dð: Yóu kè n kò n tenkè.

²² Kòo kpààti dð: Ba nda dònté n cìtè kàa dó kékó? Kòò dð: Dèmarè í n dònté, m baá dó kékòmmu.

²³ De kó difònkúò kè ti Yiè nKuyie nyíé kéduó nkè Desø Ediada bireε naá nSadomæ dootitòu. Desø do tú Tisoba ei kóo kpààti Adadesεε kó kudaakù nku kécoké, ²⁴ kéwáá nho kó dihããpòntĩnni kè Dafiti mbè kòu kòo kote Damaasi kémbò ke yàa kè naánnè okpààti. ²⁵ Ò do dokùnèmu Isidayεeribe Sadomæ fõmmu mumæu mieke.

Sedoboammu yetemè okpààti Sadomæ kpeti

(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 9:29-31)

²⁶ Sedoboammu do tú Nεbati bire nde Efadaimmu naàmũnkù kou, Sededa ei kou. Kòo yò ntú okùpokù, kòo yètiri tu Seduya. Sedoboammu do tú Sadomæ kóo tónti nwe, kèyete o kpeti. ²⁷ Nte dè wũókémè kòo yàa yetenè Sadomæ kpeti: Okpààti Sadomæ do máá dii mònni kudànkù bè tu kù Midoo kénfiεti o cice Dafiti ei kuduotí kó iyie. ²⁸ Kè Sedoboammu ntú wèè kpeñni kòo kònti naati kòo nò mmutómmú ke mù pĩ nkè dè wenni. Kè Sadomæ ò pènsiri kóò tãátè kòo mbaké Efadaimmu nè Manansee be naàmũnti kòbe bèè pĩ mmutómmú. ²⁹ Diyie mari kè Sedoboammu yè Sedisadεmmu mucèmmu, kè Kuyie mpããnaãnti náãntò Aiya Sidoo ei kou ò conè dikpáá bedé borè, ke sš nhAiya dáátí diyaabòri pãnni mari. ³⁰ Kòo di dátè kékété yekétiyè tepíítè nè yèdéé, ³¹ kénáké Sedoboammu ke dð: Túóté yεyaabòkétiyè tepíítè, ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù tu, kù yóó fietemu dikpààtiyuu Sadomæ borè, kè da baá nyibotí tepíítè. ³² Tí Yiè nKuyie ntu ku yóó súó nkubotí kùmáà ndi ku kóo tónti Dafiti kpéi nnè

Sedisademma dihei kù tããtè di ibotí imou mieke di kpéí. ³³ Bè kù bùtínnè mèè kpéí nke fié yebakè Sidoniibe bòò Asitaditee nè Mòabiibe kperi Kemòosi nè Amaniibe kperi Midikammu, bá bè í túnne ku kó kuce, bè í dɔori dèè sié, bè í tū nku kuó nè ku tannò be cice Dafiti do yè tūmmè. ³⁴ Dè né í tū kù yóó fietenè Sadomò nwe tikpàti, ò yó nkpaá ke tí tōmu o fōmmu mumou mieke ku kóo tōnti Dafiti kù tããtè wè, kòò yíé nku kuó nè ku tannò o kpéí. ³⁵ O bire nde kù yóó fietenèmè tikpàti kédúú nf̄s nSedoboammu ibotí tɛpíítè kàa mbaké. ³⁶ Kù yóó yóumu kubotí kùmáá kòò nkù baké, kè ku kóo tōnti Dafiti fuku báá paá okpàati wèè bō mbo Sedisademma ku èi kù tããtè di ke bo mbo.

³⁷ F̄s nSedoboammu kù yóó da duómmu tikpàti a dó mèè botí kàa mbaké Isidayeeribe. ³⁸ Kàa yie nkù da náá ntí timou, ke tū nku kó kuce ke dɔori dèè sié, ke dɔori ku kuó yemmè, ke tū nkù tannò ku kóo tōnti Dafiti do dōmmè. Kù yó nda bonèmu kàa yaabí ntú bekpààtibè sãã Dafiti kó iyaabí dōmmè, kè kù da duó nyIsidayeeribe, kàa mbè baké, ³⁹ kè kùu yáúkunne Dafiti yaabí kpàti, dè né í yó ntú sãã.

⁴⁰ Mèmmè kè Sadomò nwanti ke bo kuò Sedoboammu, kòò coké kékate Esibiti, kèmbò be kóo kpàati Sisaki borè kè Sadomò yàa kúnè.

⁴¹ Sadomò tōmmú tēmù nè o ciì ndè wàrimu o tōmmú pátiri mieke. ⁴² Sadomò do bo Sedisademma nwe ke baké Isidayeeribe bémou ke dà yebie nisipínàà, ⁴³ kékú kè bèè ò kúnne o cice Dafiti èi, kòò bire Odoboammuu sòtè o kpàti.

12

Bè tūmmè Sisemma (Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 10:1-15)

¹ Kè Odoboammuu kote Sisemma kè Isidayeeribe tíí nke bo ò pī ntikpàti. ² Dè do s̄s nNebati bire Sedoboammu kpaaní Esibiti nwe ò do cokénè okpàati Sadomò nwe ké kè kote. Ò do ke mbo kékeè bè tūmmè kékonní. ³ Kè bèè ò yu kòò kotení Isidayeeribe tíí ndè kè bèè wènnè kénáké Odoboammu ke dò: ⁴ A cice do ti f̄ũ mudaatōmmú mmu kè mù ti kèite a mù ntí yaate kè ti mp̄í nha tōmmú. ⁵ Kè Odoboammuu bè tēnné ke dò: Cíéténè, yewe yètàati kó dif̄nkuò kēwēténí. Kè bèè cíété. ⁶ Kòò tíí mbekótibè bèè do bonè o cice Sadomò ké bè beke ke dò: Di yemmè dò n tēnné ònti be nnitibè.

⁷ Kè bekotíbèè ò nàké ke dò: Kàa yie nke dòò amàà be kóo tōnti ke bè nàannè tináansàati, bè yó mp̄immu a tōmmú sãã.

⁸ Okpàati m̄e nyí nyie mbekótibè ò duó nyii tié, kébeke bedapàmbè, o kó kutōnkù kòbe bèè ò bonè ke dò: ⁹ Be nnitibè tu m bè yàate ditou n cice bè tóu ndi c̄éékù, di yemmè dò m bè nàké ònti?

¹⁰ Kè bedapàmbè o kó kutōnkù kòbeè ò tēnné ke dò: Benitibè bèè tu a cice bè tóu ndii t̄ou c̄éé, ke tú á bè yàate di c̄éékù, nàké be ke dò a nómbyāāre c̄éénèmu a cice ka. ¹¹ Kàa cice do bè tóu ndii t̄ou c̄éé, a kperi bo p̄ēté memme. A cice do bè tiennè idá nyi, kè f̄s mbo mbè tiennè yedá yèè ā timáti ye yómmè.

¹² Diiyè tãánni yié, Sedoboammu nè benitibè kè bèè wēténí Odoboammu borè, ò sòò bè nàké ke yemmè. ¹³ Kòò sènkèri bekotíbè do ò duó nyii tié nkébaao benitibè nè metankperimè, ¹⁴ kētunne o kó kutōnkù kòbe ò tié ntí ntí, kébéi nke

dà: N cice do di tou nditau cɛ́ɛri kè n kperi bo pɛ́ɛtè memme, n cice do di tiènnè idá nyi, kè mí m bo di tiènnè yedá yèè á timátí ye yómmè.

¹⁵ Memme okpààti yetemè benitibè ò beke ti. Ti Yiè nKuyie nkuù do dòò memme dè bo yiemme kè kù do nàké ti Nebati bire Sedoboammu nè ku kóo tánti Aiya Sidoo kou nuù mieke kè tii dàò.

Dikpààtiyuu totémè

(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 10:16-11:4)

¹⁶ Isidayeeribe sò ndii mǎnni okpààti í yie mbe kpeti kóò nàké ke dà:

Ti kpeti tú nè ba Dafiti Seseè bire?

Ti múú mba tínti nè we?

Tínti Isidayeeribe tí kǎnnè,

kè Dafiti bire mbaké de cɛ́tè.

Memme kè bèe cɛ́tè kékúú. ¹⁷ De mǎnni kè Odoboammu nkpaá baké Sudaa tempè nkobe máá, ¹⁸ kɛ́tɔ́ nhAdodammu wèè baké muheikéntómmú Isidayeeribe borè, kè bèe ò bùótí bémou yetárè kékua. Kè Odoboammu nsó ndè fuute, kòo deke o naasántè mecáá nkécoké kékote Sedisademmu. ¹⁹ Memme Isidayeeribe yatenèmè Dafiti cɛ́tè nè yiénní.

²⁰ Isidayeeribe kèè dii mǎnni Sedoboammu konnime, kɛ́tíi nkéts nkè bèe ò yúni. Kòo tuakení kè bèe ò p̄ntikpàti. Kè Sudaa naámunkù kobe máá beè nkpaá t̄u nDafiti cɛ́tè kóo kpààti.

²¹ Memme Odoboammu tũ̀okemè Sedisademmu kɛ́tíi nSudaa wuò nkobe nè Bensamee wuò nkobe kó behaápòmbè bèè nò mmudoo, kè bè mbo tekoupiókùtè nè sikoupiúsini (180000) kè bèe kote ke bo p̄onte Isidayeeribe kó dikpààtiyuu kòò mbè baké wenwe Sodomoo kó debire. ²² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku kóo niti Semmaya ke dà: ²³ Náké Sudaa kobe kóo kpààti Sodomoo bire Odoboammu nè o kobe nè Bensamee wuò nkobe nè besombè ke dà: ²⁴ N tú di báá kote kékpannè di tebií Isidayeeribe. Bá wè, wèe kò nho cɛ́tè, mú yè ndèè dòò dèe dàò.

Kòo ti mbè nàké kè bèe ti kèè ke ti yie mbá wè kòo kòo nho cɛ́tè.

²⁵ Memme kè Sedoboammu maá kuduotí kɛ́fii nSisemmu Efadaimmu t̄ari kó dihei kémbo. O de nyité kékote kémaá kuduotí kɛ́fii mPennyeedi.

Sedoboammu dàòmè meyei

²⁶ Kè Sedoboammuu totí o yèmmè ke dà: Kè dè sàké mie mbotí n kpààtiyuu w̄eti ke bo tũ̀nne Dafiti cɛ́tè kobe mbe. ²⁷ Kè benitibè kpaá k̄ari Sedisademmu ti Yiè nKuyie ncɛ́tè iwṹ féu, be yèmmè bo w̄ete kɛ́tũ̀nne Odoboammu Sudaa kobe kóo kpààti kè bè n kuò. ²⁸ Ò totí dii mǎnni o yèmmè kédòò isònnàake idéi, kénáké Isidayeeribe ke dà: Di sũ̀u nSedisademmu nwe mukòtimù. Di mmǎnni ntenè kuyie nkùù ti dènneni Esibiti.

²⁹ Ò me nyí kécónné fesònnàáfè mafè Beteedi, fetefè Danni tenké. ³⁰ Memme ò tannémè Isidayeeribe meyei mmieke kè bèe t̄o fesònnàáfè tefè kéndenti ké fè kòtenè Danni ei.

³¹ Kòo máá yewũ̀òt̄rè yetárè Ìnkè kédei be cuoké ikuò niùbè, bè ténke í ntú Defii botí kobe. ³² Memme Sedoboammu dàòmè dibanni otánkù niinwè yiè tepítè nè dinummurì Sudaa kobe do baá mmèè botí, kédèke o mómumu ndiwũ̀òt̄nni Ìnkè kɛ́fíe iwṹ isònnàake ò do dòò ì, kéwaá nyikuò niùbè kékanne Beteedi ò maá yèè wũ̀òt̄rè kpéi. ³³ Ò do dèke ò maá dii wũ̀òt̄nni Beteedi di Ìnkè

otànkù niínwè ò do tããtè wè kó diyie tepíítè nè dinummuri ndi. De yiè ndi ò duómmè kè Isidayeεriβεε ànnè dibanni, kòo deke ke bo tuò nyepàrè.

13

Ti Yiè nKuyie nkpànnèmè Sedoboammu Betεedi

¹ Kè ti Yiè Kuyie ntónni ku kóo niti mǎu, kòo íté Sudaa tenkè kétuake Betεedi, ke sǎ nSedoboammu bo ke tuò nyepàrè diwūstǎnni ìnkè. ² Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè ku kóo tǎntii béinnè diwūstǎnni ke dà: Fǒ ndiwūstǎnni, keè ti Yiè nKuyie ntu mù. Ti Yiè nKuyie ntu bè yóo peité dεbire marè ndε Dafiti naàmùnkù miεke kè dè yu ke dà: Sosiasi, kè dε kó dεbireε da fié ikuá niùbè bèè tǔd nyiwūá à ìnkè, kétuò nyenitikūá à ìnkè.

³ Kòo deè ke dà: Nte di bo banté dè ke dò nti Yiè nKuyie nkuù béi. Diwūstǎnni bo yaté kè mekùò nkó mutapéi mmùù còu di ìnkè kè mùu nunté.

⁴ Kòo kpàatii keè ò kpànnèmè diwūstǎnni ke pīεkù kóò fieti fenómbifε ke dà: Pīnnè we!

Kè dε kó tenòtèε kpeío ò ténke í nna kè tē ténéní. ⁵ Kè diwūstǎnni yaté, kè mutapéi nnunté kù tì nàkémè ku kóo niti kòo tì béi. ⁶ Kòo kpàatii náké Kuyie nkóo niti ke dà: N da báámmu bántè ti Yiè nKuyie nha tǔ nkù kè n nòtèε wēte kéténné.

Kè Kuyie nkóo niti bántè ti Yiè nKuyie nkè tēε wēte kénaa ntè do dòmmè. ⁷ Kòo kpàatii náké Kuyie nkóo niti ke dà: Kǎténí kè tì kò n cītè kàa di kè n da cú.

⁸ Kè Kuyie nkóo nitii náké okpàati ke dà: Bá kàa bo n duó nha kpàti kó dikéé n yí kǎri a cītè ke bo di yoo n yà dεmarè die. ⁹ Ti Yiè nKuyie nni n nàkémù ke tǔ m báá di dεmarè, m me mbáá yà, m me mbáá wēte kētūnne n kēténí kùu ce kékò.

¹⁰ Ó me nyī kētūnne kuce tekù, ò ténke í ntūnne ò kòténí kù Betεedi.

Kuyie mpāānāahti náahtò yetemè ku kpeti

¹¹ De do sǎ nti Yiè nKuyie mpāānāahti náahtò mǎu weè bo Betεedi ke tǔ odakóti, kòo bí kǎtε kóò náké Kuyie nkóo niti dǎd dε Betεedi nè ò náké tii náahti okpàati, ke tì náké timǎu bε cice. ¹² Kòo beke ke dà: Ò kètè ònkuce?

Kè bèε ò benke Kuyie nkóo niti wèè yènni Sudaa tenkè ò tūnne kùu ce. ¹³ Kòo náké o bí ke dà: Bouñè n sāmmarímú kàri.

Kè bèε di bou kòo deke, ¹⁴ kētūnne Kuyie nkóo niti, kòò nintε ke sǎ nhò diéké mutie diemù mamù kó mǎdèè. Kòo ò beke ke dà: Fǒǒ tu Kuyie nkóo niti wèè yènni Sudaa tenkàà? Kòò dà: Eε, mí nwe.

¹⁵ Kè Kuyie mpāānāahti náahtò dà: Kǎténí kè tì kò nkàa di. ¹⁶ Kè Kuyie nkóo niti dà: N yí yóo da neinè kè tì kò nkè ò di dεmarè yoo n yà die. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nni nnàkémù ke tǔ m báá di dεmarè die m me mbáá yà, m me mbáá wēte kētūnne ò kēténí kùu ce kékò.

¹⁸ Kòo népoò ò téné ke dà: M múnke tǔ Kuyie mpāānāahti náahtò nwe ke da dònnè. Ti Yiè nKuyie nkuù tǎnni ku tǎnni kè di ò nàkè ke tǔ n da yúní kè tì kò nkàa di kényà.

Ke yé kòò soummu! ¹⁹ Merème kè Kuyie nkóo nitii ò neinè kè bèε kò nke bo di kényà.

Kuyie nkpànnèmè ku pāānāahti náahtò

²⁰ Bè kàri dìi m̀ǹnni ke yo nkè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pãānãānti náāntò, wèè me ntũnne koò ỳǹnì, ²¹ kòo náké Kuyie nkóo niti ke d̀: ti Yiè nKuyie ntu a mè nyetemè ku náānti, bá a í tũnne kù do da náké ti. ²² Ke wētení ke di ke ỳ, kù do yē nha báá di d̀, a me mbáá ỳ. A yóo náá nhokpadauti nwe. Bè í yóo da kũnné a yembè f̀ti.

²³ Bè di dìi m̀ǹnni ke ỳ ke deè, kè Kuyie mpãānãānti náāntò wèè do ò tēñnéní kòo bou o népo sãmmarímú kàri, ²⁴ kòo deke kénkũnti. Kè diciriciri ò dinté kuce kékuo kédóũnko, kòo nduo kè sãmmarímú cómmú kè diciriciri cómmú. ²⁵ Kè becepembè mpēnkù koò ỳa kòo duò kè diciriciri cómmú, kè bèe kote ke ti náké Kuyie mpãānãānti náāntò wenwe kó dihei. ²⁶ Ti Yiè nKuyie mpãānãānti náāntò wèè do ò tēñnéní, ò ti kèè dìi m̀ǹnni kébéi nke d̀: Kuyie nkóo niti wèè yete kù do ò náké ti, kè kù duónni diciriciri kè di ò kùo, kéndõnnè kù do ti nhò nákémmè.

²⁷ Ò béi memme kédeè ke d̀ o bí bou o sãmmarímú kàri.

Kè ìi di bou, ²⁸ kòo kote kénsó nti Yiè nKuyie nkóo niti duò ke cãānko kuce mieke, diciriciri nè sãmmarímú kè d̀ cómmú, bá diciriciri í ò cááké, di me nyí kũo sãmmarímú. ²⁹ Kòo ò tũóté kedaá nsãmmarímú ìnkè kékõnnè ke bo ò sié, kòo kũnné. ³⁰ Wè ò sié dìi m̀ǹnni kédeè kòo kũnné kuf̀ti ò do keú kù o mómumuo nho kpéí, kè nhò kũri ke sáuti ke tú: Áú! Ti népo kumu.

³¹ Bè ò kũnné dìi m̀ǹnni kédeè kè ti Yiè nKuyie mpãānãānti náāntò náké o bí ke d̀: Kè ñ kù dii yie dí n kũnné di me nkũnné kũu f̀ti Kuyie nkóo niti kè n dou nkéfénnè o kũò. ³² Ti Yiè nKuyie nhò duò nti náānti kòo ti béi nti yóo dõmu, ò náké ti Betēdi kó diwũstõnni kpéi nne yèè bo Sammarii tempē nye kpéí.

³³ Nè memme Sedoboammu í ncèète, kòo baā nsóké ke waā nyikuó niùbè, kè wèè d̀ wèè ò d̀d̀ ikuó niùti, kòo nfeu iwũs yewũstõrè yèè bo yetõrè ìnkè. ³⁴ De kó meborime meè do tanné Sedoboammu c̀f̀tè temou meyei mmieke, kènte kè bèe tè kũo páfí kè te yetiriri kpánné.

14

Kuyie mpãānãānti náāntò Aiya nákémmè Sedoboammu bire yóo kúmè

¹ Kè Sedoboammu bire Abiya muəke. ² Kòo náké o pokù ke d̀: Ítè kékote Sidoo ti Yiè nKuyie mpãānãānti náāntò Aiya borè. Wèè do n náké ke d̀ n yóo di tikpàti. Á ceete amáà kòo báá bantè a tùmè m pokù. ³ Nto pēèbè tepíitè, nè yekàtindà, nè mecekũò ndidènni, kékote kòo ỳ kòo da náké tii yóo tuəkeni debire.

⁴ Kòo pokũu d̀ ò ò náké ti, kéité kénkõri Sidoo Aiya c̀f̀tè. Aiya do kòtému ke ténke í nkpaá wúo. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie mme ndie nkóo náké ke tú: Sedoboammu bire deè m nkòo pokù kòriní a borè ke bo pãá, kòo tũəkení á ò náké ke d̀ muu, ò í yóo ndó á ò bantè.

⁶ Aiya kèè dìi m̀ǹnni o nacèna dibòri kébéi nke d̀: Tanni f̀ nSedoboammu pokù. Dè dòmmè kàa í d̀ bè da bantè? N yóo da náké tii náānti c̀èèmu. ⁷ Kote kénáké Sedoboammu ke d̀: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkũ tu kuú ò d̀ite Isidayeeribe mieke koò d̀d̀ okpàati. ⁸ Kuú fiète Dafiti kó tikpàti ke ti nhò duò, ò me nyí yie nke tũ nku kóo tõnti Dafiti yèmmè, ò do tũmmu ku tannè yemou, ke kù tũnnè o yèmmè memou ke dõri kù dómé máa. ⁹ Kè wenwe me ndõri meyei nkè dè pēètè bèè ò niiténè ke di tikpàti, ke d̀d̀ yebokè, ke maá sitenkaanli, kényi nti Yiè nKuyie mmieke ke kù bũtinné. ¹⁰ Deè te kè kù yóo yóu kè meyei

ndo o c̄fētè. Kù tu kù yóo kuomu o fuku kó benitidaabè, bekótìbè nè ibí bemou, tidaati nè bèè í tú tidaati kékáuté o c̄fētè bè 55 káuté m̄è botí tiyontí nè kuhaa. **11** Sedoboammu c̄fētè kabe bèè bo kú dihei simóo sií yóo bè càáké, kè bèè ku dikpáá tinòtìi bè cò. Ti Yiè nKuyie nkuù béi.

12 Onitipòkù f̄s nyítè kékò. A naac̄ètè bo na dii m̄onni dihei kó dibòri debire yóo kú dii m̄onni. **13** Kè Isidayeeribe bemou kammú de kũú nké dè kũnné, deñde demáá Sedoboammu c̄fētè mieke bè yóo kũnnémè. Deè mieke nke demáá ti Yiè nKuyie nylsidayeeribe tú nkù yamè meborime kù p̄nsiri m̄è. **14** Ti Yiè nKuyie nyóo waámmu okpàati Isidayeeribe mieke, wèè yóo ku Sedoboammu c̄fētè temou. Dè yóo daamu bàmbà. **15** Ti Yiè nKuyie nyóo potému Isidayeeribe kè bèè sántè tipènti 55 sántèmè menie mmieke, kuyaakù nampe dii m̄onni. Kè kuu bè bèti ku eí sàari kù duó ndi be yembè, kè bè cie nké bèè sénté kukó nyáà bè fiúkú m̄èè kpr̄éi ndibòó Asedaa kó itedeí ke íi nku mieke. **16** Ti Yiè nKuyie mbo dootóo Isidayeeribe Sedoboammu d̄ò m̄èè yei nkp̄éi nke te kè be múnke d̄ò meyei.

17 Kè Sedoboammu pokùu íté kénkũnti kétuake Tidisaa, ò nà dii m̄onni o c̄fētè kó dibòri kè debiree kú. **18** Kè bèè dè kũnné kè Isidayeeribe bemou kammú de kũú nkéndon̄nè ti Yiè nKuyie ndo ti nakémè ku p̄ānāantì náantò Aiya kòo ti béi.

19 Sedoboammu p̄i mmùu tōmmú temù, ò doké m̄èè botí nè ò di m̄èè botí tikpàti dè w̄arimu Isidayeeribe kpàatìbè d̄òrimè pátiri mieke. **20** Sedoboammu do tu okpàati ke dà yebie nsipisidè nè yèdèé ndi kékú kòo bire Nadabuu s̄oté o kpàti.

*Odoboammu naámmè Sudaa kabe kóo kpàati
(Wéntè 2 Bekpàatìbè tōmmú 12:1-16)*

21 De m̄onni ke s̄s nSadam̄o bire Odoboammu tu Sudaa kabe kóo kpàati. Ò do yóo di tikpàti ke make yebie nsipisinaà nè dimáá ndi, k̄nto tikpàti ke dà yebie ntep̄ítè nè ȳeyiekè, k̄mbo Sedisademmu ti Yiè nKuyie ntāātè dii eí Isidayeeribe botí imou mieke kè ku yet̄iri bo ndi bo. O ȳs yet̄iri do tú Naama kòo tu Am̄oniibe botí kou. **22** Kè Odoboammu d̄ò ti Yiè nKuyie nyí d̄s d̄è, k̄yíi nku mieke kè d̄e p̄ētè o yembè kper̄e do d̄ommè. **23** Bembe bèè do maá yet̄òrè ke fiúkú yet̄àrè nè dibòó Asedaa kó itedeí yet̄àrè yemou ñnkè nè detie ndemou také. **24** Kòo tonté kédòñè titouti k̄etannè benitipòbè bè yó nk̄ori ke d̄ounè bè be kó ibòokuú ȳemmè. Bè do tekíi ibotí ti Yiè nKuyie ndo duó nké bèè beti í kó is̄ake nyi.

25 Mem̄me Odoboammu kpàti benni nummuri mieke Sisaki Esibiti kóo kpàati domè Sedisademmu kè bè p̄onte, **26** k̄túóté ti Yiè nKuyie nc̄fētè kó tinènti, nè tekpàatic̄fētè k̄peti timou páii, k̄túóténè tis̄òd̄ap̄iiti Sadom̄o do d̄ò tì. **27** Kòo kpàati Odoboammuu d̄ò dis̄òwũò kó tid̄ap̄iiti k̄f̄s̄ nde kó dif̄t̄iri, kè tì duó ntihāp̄ontì t̄ii bà tekpàatic̄fētè kó dibòri. **28** Kòo kpàati níi nk̄ori ti Yiè nKuyie nc̄fētè kè bè tì t̄o, kòo kò mbèè tì k̄tenè tihāp̄ontì t̄ii bà tekpàatic̄fētè tì kó kudieku.

29 Odoboammu d̄òrimè t̄emè ò d̄ò d̄èè kó dimáá, dè w̄arimu Sudaa kpàatìbè d̄òrimè pátiri mieke. **30** Odoboammu nè Sedoboammu bè do dokumu s̄áá. **31** Kè Odoboammuu kú kè bèè ò kũnné o cie Dafiti eí, o ȳs yet̄iri do tú Naama Am̄oniibe eí kou, kòo bire Abiyammuu s̄oté o kpàti.

15

Abiyammu tumè Sudaa kòbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tǝmmú 13:1-3, 22-23)

¹ Nɛbati birɛ Sedoboammu kpàti benni tɛpíitɛ nè diniínni miɛke nke Abiyammu naámmɛ Sudaa kòbe kóo kpààti, ² kɛntɔ tikpàti ke dɔ yɛbie nyɛtǎati ke bo Sedisadɛmmu. Abusadɛmmu kóo sapàa mMaaka wɛɛ do ò peitɛ. ³ Kóo tǔnnɛ o cice do dɔdɔ mèè yɛi mbá ò í nduú nho yèmmɛ mɛmɔu ti Yiè nKuyie nho yààri Dafiti kǝmɛ. ⁴ Nɛ Dafiti kpɛí nkɛ ti Yiè nKuyie nyóu kòo yaàbire baa sɔotɛ tikpàti kóo fuku báá paà tikpàti, nè Sedisadɛmmu bo ntúmɛ bɛ kó diheidiɛ. ⁵ Dafiti do dɔari ti Yiè nKuyie ndó mɛmmɛ, ò do í yóu ti Yiè nKuyie nhò nàké yɛɛ nè kó dɛmarì mudòarimù, kɛ dɛ í tú Udii Itiibe botí kou kpɛti.

⁶ Odoboammu fǝmmu mumɔu miɛke ò do dokùnɛmu Sedoboammu.

⁷ Abiyammu dɔarimɛ tɛmɛ ò dɔdɔ dɛɛ kó dimàa dɛ wàrimu Sudaa kpààtibɛ dɔarimɛ pátiri miɛke. Abiyammu nè Sedoboammu bɛ do dokùmu o fǝmmu mumɔu miɛke. ⁸ Dɛ kó difɛnkúò kɛ Abiyammuu kú kɛ bɛɛ ò kǔnnɛ Dafiti ɛi, kóo birɛ Asaa sɔotɛ o kpàti.

Asaa tumè Sudaa kòbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tǝmmú 14:1-2. 15:16-19. 16:1-6,11-14)

⁹ Isidayɛɛribe kpààti Sedoboammu kpàti benni sipísidɛ kpɛri miɛke nke Asaa naámmɛ Sudaa kòbe kóo kpààti, ¹⁰ kɛntɔ tikpàti ke dɔ yɛbie nsiipísinàa nè dimáa ke bo Sedisadɛmmu. O yǝ kóo yǝ yɛtiri do tú Maaka Abusadɛmmu kóo sapàa. ¹¹ Kɛ Asaa ndɔari ti Yiè nKuyie ndómɛ kéndònɛ ò yààri Dafiti, ¹² kédennɛ o ɛi benitipòbɛ bɛɛ dɔuti dɔutinɛ benitidaabɛ bɛ kó ibòokuú yèmmɛ, kédɛitɛ sibòotenkaanii o yembɛ do dɔdɔ sɛ, ¹³ kédennɛnɛ ketíke o yǝ kóti tinitipokpàti, ke yǝ ò do ciékémɛ isòke kó tɛbòotenkaanitɛ bɛ tu tɛ Asitaditee, kɛ Asaa tɛ kǔú kɛbò nkɛ tɛ cǔu nSetinɔ biriku miɛke. ¹⁴ Kɛ yetàrɛ baa nè nkpaá, bá nè mɛmmɛ kɛ Asaa duú nho yèmmɛ mɛmɔu ti Yiè nKuyie nho fǝmmu mumɔu miɛke. ¹⁵ Kóo tannɛ ti Yiè nKuyie nɛtɛtɛ miɛke o cice ku pǎ yɛɛ pǎrɛ nè o mómmuò nhò kù pǎ yɛ, yɛɛ tu timátì pɛítì nè mɛsɔ nnɛ tinenti.

¹⁶ Mudoò muù do bo Asaa nè Basaa bɛ cuokɛ bɛ fǝmmu mumɔu miɛke. ¹⁷ Kɛ Basaa Isidayɛɛribe kpààti do Sudaa kòbe mudoò, kɛmaá kuduotí kɛfitɛ Damaa ke bo pénnɛ kuce Asaa Sudaa kòbe kóo kpààti. ¹⁸ Mɛmmɛ kɛ Asaa túótɛ timátì pɛítì timɔu nè mɛsɔ mmɛmɔu ndɛɛ do kpaá ti Yiè nKuyie nɛtɛtɛ nè tekpààticɛtɛ kɛ dɛ touú nho kó betǝmbɛ, kɛ bɛ bo kɔtɛ Damaasi kɛ dɛ duú nTabidimɔo birɛ Esiyǝo birɛ Benni-Adadi, Sidii kóo kpààti, kóo nàké ke dɔ, ¹⁹ wɛɛ yóu kɛ bɛɛ mɔotɛ metaummɛ bɛ nnɛ wɛ, bɛ yembɛ do mè mǝke mèè botí, dɛɛ tɛ kòò ò pǎ dɛ kó dipǎnni ke tú wɛɛ tɛtɛnɛ Basaa Isidayɛɛribe kpààti metaummɛ, kóo tɛnke báá ò do mudoò. ²⁰ Kɛ Benni-Adadii yie nhokpààti Asaa ò nàké tì, kédɛitɛ bɛɛ ni okpààti ãpǝmbɛ kɛtǝ nkɛ bɛɛ kɔtɛ kɛpɔntɛ Isidayɛɛribe ɛkɛ, Iyǝɔ ɛi nè Danni kpɛri nè Abɛdi-Beti-Maaka kpɛri nè Kinnɛdoti kó kutempɛ nkumɔu, kɛpɔntɛnɛ Nɛfutadii ɛi dimɔu. ²¹ Basaa tì kɛɛ dii mǝnni kékǔnnɛ kuduotí marimù Damaa kɛwɛtɛ Tidisaa. ²² Kóo kpààti Asaa tíf nSudaa kòbe bɛmɔu páíi, ò í nsúò nhòmɔu, kɛ bɛɛ túótɛ yetàrɛ yemɔu nè idɛí Basaa do maánɛ dɛ kuduotí kɛfii Damaa ɛi, kɛmaánɛ kuduotí Kebaa ɛi Bensamɛɛ tempɛ mmiɛke nè Misipaa kpɛri.

²³ Asaa dɔ̀d̀rìmè tēmè, o kōmbùù, nè ò d̀d̀ d̀è kó dimàà, dè wàrimu Sudaa kpààtibè dɔ̀d̀rìmè pátíri mièke. Asaa kòtè dìi m̀ǹnni ḱemuòke sinaacèi. ²⁴ Ò do ku kè bèè ò k̀nnè o yà̀ri Dafiti ei ndi, kòo bire Sosafatii wèè sɔ̀tè o kpàti.

Nadabu naámmè Isidayeeribe kpàati

²⁵ Sedoboammu bire Nadabu do naá nyIsidayeeribe kpàati Asaa Sudaa kòbe kóo kpàati kpàti benni d̀r̀nni ndi, ḱntɔ̀ tikpàti ke d̀ yebie nyèdèè, ²⁶ kédòò ti Yiè nKuyie nyí d̀ d̀, ḱt̀nnè o cice do d̀d̀ mèè yei nkétanné Isidayeeribe meyei mmieke. ²⁷ Kè Isakaa naàm̀nk̀ k̀ou Aiya bire Basaa ndó kébò nNadabu ke s̀ nyIsidayeeribe pi Kibetɔ̀ Fidisitèèbe ei, bè de nhò k̀. ²⁸ Basaa do k̀o Nadabu Asaa Sudaa kòbe kóo kpàati kpàti benni t̀ánni ndi, ḱfiète tikpàti. ²⁹ Ò cɔ̀tè dìi m̀ǹnni tikpàti ḱkuò Sedoboammu c̀tè tɔ̀m̀u pái, ò í nsùò nhòm̀u, kéndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti béimmè Sidoo ei mièke nè ku p̀ánnáànti náàntò Aiya ǹu mièke. ³⁰ Sedoboammu do d̀d̀ mèè yei nkétanné Isidayeeribe bem̀u meyei mmieke mè do í nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀ nk̀ mièke, mè do te kè tii bè t̀d̀kèni.

³¹ Nadabu dɔ̀d̀rìmè tēmè ò d̀d̀ mèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀d̀rìmè pátíri mièke.

³² Asaa do dok̀nèmu Isidayeeribe kpàati Basaa s̀á.

Basaa naámmè Isidayeeribe kpàati

³³ Sudaa kòbe kpàati Asaa kpàti benni t̀ánni ndi Aiya bire Basaa naámmè Isidayeeribe kóo kpàati ḱmbo Tidisaa ke d̀ yebie nspísidè nè yènàà, ³⁴ kédòò ti Yiè nKuyie nyí d̀ d̀, ò do t̀nnè o cice Sedoboammu kó meyei mme ò do d̀d̀ mè ḱtanné Isidayeeribe meyei mmieke.

16

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Ananni bire Seuu ke d̀ wèè náké Basaa ke d̀: ² Mí ndi Yiè nKuyie mm̀ ò k̀tèni mutáá mmieke koò d̀d̀ okpàati, kòo baké n nitibè Isidayeeribe, ke t̀nnè Sedoboammu kó meborime, ke tannè n nitibè Isidayeeribe meyei mmieke ke í mmieke. ³ N yóo káútèmu o c̀tè kè t̀e dontenè Nebati bire Sedoboammu kpete. ⁴ Á ò nàkè ke t̀ n yè nho c̀tè k̀ou wèè bo kú dihèi simò s̀i yóo ò c̀áké, kè wèè ku dikpáà tiǹti ò c̀.

⁵ Basaa dɔ̀d̀rìmè tēmè ò d̀d̀ d̀è kó dimàà nè ò dokè mùu doò. Dem̀u dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀d̀rìmè pátíri mièke. ⁶ Kè Basaa kú kè bèè ò k̀nnè Tidisaa. Kòo bire Edaa sɔ̀tè o kpàti.

⁷ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè Ananni bire ku p̀ánnáànti náàntò Seuu béinnè Basaa nè o c̀tè ò d̀d̀ mèè kpéi mmeyei ke í nti Yiè nKuyie mmieke nSedoboammu do d̀d̀mè, nè ò k̀mè Sedoboammu c̀tè tɔ̀m̀u.

Edaa tumè Isidayeeribe kpàati

⁸ Asaa Sudaa kòbe kóo kpàati kpàti benni sipísidè nè dikuónni mièke nke Basaa bire Edaa naámmè Isidayeeribe kpàati ḱmbo Tidisaa ke d̀ yebie nyèdèè. ⁹⁻¹⁰ Kòo kóo ā̀p̀nk̀t̀i Simmidì wèè do baké okpàrinaasèi dikèè kòo ndó kóo b̀. Asaa Sudaa kóo kpàati benni sipísidè nè diyienni mièke do nke. Diyiè mari kè Edaa mbo Tidisaa wèè baké tekpàatic̀tè o c̀tè mièke ḱyà menàà nkémuó. Kè Simmidii taroo kóò potè ḱkuò ḱcɔ̀tè tikpàti. ¹¹ Ò na dìi m̀ǹnni ḱkari dikpàatikari ḱkuò Basaa c̀tè tɔ̀m̀u pái ò í nsùò nhonitidòu m̀u o c̀tè

mieke yoo o cēdētè kou, yoo òmòu wèè taunè Basaa. ¹² Kè Simmidii kuò Basaa cīfētè temou kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Basaa kpéi nnè ku pānāaànti nāaàntò Seuu nùu mieke. ¹³ Dende kó dimàà dè ò tùòkéní o yei kpéi nke nè o bire Edaa kōme ò do dòò mè kétannè Isidayeeribe meyei mmieke kényí nti Yiè nKuyie mmieke nè be kó mubòoféù.

¹⁴ Edaa dàòrimè tēmè ò dòò dèè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dàòrimè pátiri mieke* ndè í tú Bekpààtibè tōmmú pátiri ketiri yoo didéri, bè nàa nyèmayè kpéi nke kè de kó yerpáte í bo nkòké Kuyie nnāaànti pátiri mieke.

Simmidi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹⁵ Sudaa kòbe kóo kpààti Asaa kpàti benni sipísidé nè diyiénni mieke nkè Simmidi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti, kènto tikpàti ke dà yewe yèyiekè. Dè do sù mbè pi Kibetṣṣ nwe Fidisitēēbe èi. ¹⁶ Behāāpòmbè kèè dii mōnni be kari ke dò nSimmidi bō nhokpààti koò kùò. De kó diyie dimàà mieke kè Isidayeeribe pī nhohāāpònkóti Omidi tikpàti dende dihāāpònkari. ¹⁷ De mōnni Omidi nè o āāpòmbè kè bèè íté be do kari dè kèpi Kibetṣṣ kékote kédò Tidisaa. ¹⁸ Simmidi sù ndii mōnni behāāpòmbè do dihei kòo kote keta tekpààticīfētè ò kó kudieku kécóu nkè tēè ò wēnnēnē kécóuté kòo kú. ¹⁹ Dende ò tùòkéní o yei nképí nke, ò dòò mè ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ke túnne o cice Sedoboammu kó meyei nhò do dòò mè kétannè Isidayeeribe meyei mieke.

²⁰ Simmidi dàòrimè tēmè, ò bōmmè okpààti, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dàòrimè pátiri mieke.

²¹ De mōnni kè Isidayeeribe toté kè diwétiri túnne Kinati bire Tibinni ké we mpí ntikpàti. Kè diwétiri teri nkpaá tū nhOmidi. ²² Omidi kó ditfnni dii do na Tibinni kpèri kè Tibinnii kú kè Omidii naá nhokpààti.

Omidi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²³ Sudaa kòbe kóo kpààti Asaa kpàti benni sipísitāāti nè dimàà mieke nke Omidi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kémbo Tidisaa ke dà yebie nyèkuò. Ò do tō tikpàti ke dà yebie ntepiitè nè yédéè ndi. ²⁴ De kó difānkúò kédonté Simmedi borè Sammarii tāri mēditībii nsikoupsikuò (6000) kémaá dihei de kó ditāri ínkè, kè di yú ò di donténè wè kó diyétiri ke dà Sammarii. ²⁵ Kè Omidii dàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè kēpēēté bèè ò niiténè ke di tikpàti. ²⁶ Ò do túnne Nebati bire Sedoboammu kó meborime mme, ò do dòò mèè yei nkétannè Isidayeeribe meyei mieke kényí nti Yiè nKuyie mmieke nè be kó mubòoféù.

²⁷ Omidi dàòrimè tēmè nè ò doké mùu doò dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dàòrimè pátiri mieke. ²⁸ Kòo kú kè bèè ò kūnnè Sammarii kòo bire Akabuu sōoté o kpàti.

Akabu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²⁹ Sudaa kòbe kóo kpààti Asaa kpàti benni sipísitāāti nè diniínni ndi, Omidi bire Akabu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti, kènto tikpàti ke dà yebie nsipísidé nè yédéé, ke bo Sammarii. ³⁰ Kòo bire Akabuu dàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè kè dèè pēēté bèè ò niiténè ke di tikpàti. ³¹ Ò tūnnemè Sedoboammu borime kè dende ntú mpúti, kòo kote kētúóté Sidoniibe kpààti Itibaadi kóo sapàà nSesabeeidi képuoke kénínkú dibòò Baadi iiké kè di fié iwūò, ³² kémaá dibòò Baadi ditou Sammarii kémaá de kó ditou mieke diwūòtōnni, ³³ kéfíínnè ndibòò Asedaa kó

* **16:14** ...kpààtibè dàòrimè pátiri: Bè nàa ndii pátiri kpéi die

kutedóú kényá ti Yiè nKuyie mmieke kè dèe pēētē Isidayeribe kpàatibè sɔmbe bèè ò niiténè ke di tikpàti.

³⁴ Dè kó yemòrè mieke nke Iyedi Betēedi kou wētē ke maámè Sedikoo kó kuduotí kè nkù pūūku kè o kóo po Abidammuu kú, kòo nkpeti yecákè kòo bíyáātē Sikubuu kú, ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémú Nunní bire Sosuwee.

17

NKuyie mpāānāānti náāntò Edii nàkémè kutayietí kpéí

¹ Kè Edii, Tisibii eì kou, Kadaadi tempē nkouu náké okpààti Akabu ke dā: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù bomu kè n tu ku kóo tōnti. Timaānti í yóó mantè, fetaafe me nyí yóó ni, kè mū sàà í béi nke tú fēe ni.

Edii bomè Kediti kó tekóntè

² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii ke dā: ³ Ítè kékote diyie yìenì kèè bíékè kukó nSuditēē kénsori Keditii kó tekóntè mieke tēè bo Suditēē yáa diyie yìenì kèè bíékè. ⁴ A yó nte nyò nkè n duò nkè yekākā nda duò mmudii.

⁵ Kòo dāò ti Yiè nKuyie nhò náké ti kèitè kékote kémbo Keditii kó tekóntè mieke Suditēē diyie yìenì kèè bíékè. ⁶ Kè yekākā níí ò duò mudii nè imaa ndikūnweñní nè kuyuo ku.

Edii kàtemè Sadeputaa okúpokù cītētē

⁷ Kè dè mboní kè tekóntè kó menie nkūū ke yé fetaafe ténke do í niùmè. ⁸ De mōnni kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dā: ⁹ Ítè kékote Sitāō tempē nSadeputaa eì kémbo, n nàkémú okúpokù mōu deborè, kòò bo nda duò nkāa yo.

¹⁰ Menime kòo íté kēpí nSadeputaa kó kuce, kētuokoo dihei kó dibòri kénya okúpokù mōu kòò kau ídeí. Kòo o yu ke dā: M pā menie nkè n yā.

¹¹ Kòo nitipòkù nkōri ke bo yēnténí kòo wētē kòò yu ke dā: Á m pāní mudii. ¹² Kòo nitipòkù ò tēñné ke dā: Ti Yiè nKuyie nha tū nkù yēmu n yí mākemè mudii mamù mùò bèñné, muyuo mmuú kpaa teconkute mieke ke mōnnè a bo pikúmè dinacekutiri, mekùò nsāmpó dikodénni mieke. M mè nkau idabí ke yóó dè ndāò, nè m bire kè ti di kédèe kémbaa mukūū. ¹³ Kè Edii ò tēñné ke dā: A bá nyiékù, kote kédāò a dō kédāòmè, kàa dāò á keté kékake dikātindāà sām̀pó kékotenní kè n duò nke né na kékake f́ nnè a bire di kperi. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù béimmu ke tú: Muyuo nyí yóó deè teconkute mieke, mekùò mme nyí yóó deè dikodénni mieke, kè kù yāa duónnènní fetaafe.

¹⁵ Kòo kote kédāò Edii ò náké ti, kè bè nyo mbemou wenwe nè o bire nè Edii. ¹⁶ Muyuo nyí ndèè teconkute mieke, mekùò mme nyí ndèè dikodénni mieke, ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Edii kòo ti béi.

Edii fòukūnnemè okúpokù bire

¹⁷ Kè okúpokù Edii bo wèè cītētē, kòo biree muoke kè de ncéè mediè nkè dèe kú. ¹⁸ Kòo náké Edii ke dā: Ti kpeti dōmme mí nnè f́ nti Yiè nKuyie nkóo niti? A kōtení n cītētē ke bo dente n yei mme ti Yiè nKuyie nkékuo m biraà?

¹⁹ Kè Edii dā: N duōnní a bire.

Kòo dè cōuté onitipòkù nōu mieke kédekenè kudànkù kudieku nhò ā dè, kè dè dóu nho dóu ìnkè, ²⁰ kébántè ti Yiè nKuyie nke dā: Ti Yiè nKuyie n tū nkù, a dō kédāòmu meyei nhonitipòkù yie nke kùò o bire, wenwe wèè n cōuté o cītētè miékaà?

²¹ Kè Edii nhokù de bire ìnkè ke dò kuce mètàāti ke báá nti Yiè nKuyie nke tú: Ti Yiè nKuyie n tū nkù, n da báámmu yóu kè de bire wēnni wēteni de mieke.

²² Kè ti Yiè nKuyie ncoutè Edii báammii, kè de bire wēnni wēteni de mieke kè dèe foute. ²³ Kòo dè cùtēnni kédúú nde yó ke dà: A bire fòumu!

²⁴ Koò nitipòkùu ò nàké ke dò: Di mmònni m bantému ke dò nha tú Kuyie nkóo niti, ke náá ntimómmon̄ti ti Yiè nKuyie nda duò nti.

18

Edii nàkémè fetaafè yóo wēte kénimè

¹ Kè dèe mōnte kémōke yebie nyētāati kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii ke dò: Kote kébenke amáá Akabu, n yóo duò nkè fetaafèe nimu.

² Kè Edii nkōri ke bo benke omáá Akabu.

De do s̄ ndikōnni deukemu Sammarii. ³ Nè de kpéi nke Akabuu yú Abudiasi wèè baké tekpàaticfētè. Abudiasi do tú wèè dé wenwe ti Yiè nKuyie. ⁴ Sesabēedi do kòu dii mōnni ti Yiè Kuyie mpāānāaṅti náam̄bè kè weè sōnne Kuyie mpāānāaṅti náam̄bè tekòutè (100) kè bè toté yefirè yèdèé, dii nsipisínūmmù, diteri mēmmē kè bè sōnne titādenti tidéti mieke, kè mbè duò mmudii nè menie. ⁵ Kè Akabuu ò yu kòò nàké ke dò: Ti ce ndihèi dimou sibií borè nè ikò mborè, kénya ti bo pétè timúti kédúú nsisēi nè sāmmarímúbè, kè dèe yie nkè ti báá kuw iwūš.

⁶ Kè bèe toté dihèi yewétiyè bè yóo ce nyè. Kè Akabuu kété o kó kuce, kè Abudiasi keté o kó kupikù. ⁷ Ò kètóo mēmmē kéconè Edii kòò banté kéninkú kēsinnòo ò ìkè ke dò: Okóti Edii, f̄s̄ nweà? ⁸ Kòo ò tēñné ke dò: Mí nwe! Kote kénáké okpàati ke tú n kéroomu. ⁹ Kè Abudiasi kuónko ke dò: N da càke ba okóti kàa yó n fité kè Akabu m p̄i nkékuo? ¹⁰ Nè ti Yiè nKuyie nti tū nkù, dihèi marì í bo okpàati í t̄s̄ ndi benitibè kè bè bo da wammú, kè dihèi marì kòbe yoo dikpàatiyuu marì yí a í dè bo, bèe duò nkè bèe parikè ke dò bè í da yà. ¹¹ A né mè ntu n kote kòò nàké a kéroomè. ¹² Kè n yitè kè ti Yiè nKuyie nYáá nda tūtóté bá n yí yé mù da kòtenè kè, kòo kpàati kòteni ke da mōnté ò yóo n kuomu. M me ndému ti Yiè nKuyie nnè m bíkémbénti. ¹³ Okóti bè í da nàké Sesabēedi do kòu Kuyie mpāānāaṅti náam̄bè kè n dōraa? Mii do sōnne Kuyie mpāānāaṅti náam̄bè tekòutè (100) kè bè toté yefirè yèdèé, kè bè sōnne titādenti tidéti mieke, kuu nsipisínūmmù kutekù sipisínūmmù, kè mbè duò mmudii nè menie. ¹⁴ A né mè ntu n kote kòò nàké a kéroomè, n yóo kote kòo n kuomu.

¹⁵ Kè Edii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa bomu kè n tu ku kóo tōnti. N korimu yie nke bo benke m máá Akabu.

Edii nè Akabu bè màutémè

¹⁶ Mēmmē kè Abudiasi kote kéconè Akabu ke ti nhò nàké, kè Akabuu kote Edii borè. ¹⁷ Ò yà dii mōnni Edii kòò nàké ke dò: N da yāmu! F̄s̄ nwèè te kè meyiéi ndo Isidayēeribe.

¹⁸ Kè Edii ò tēñné ke dò: Mii í te kè meyiéi ndo Isidayēeribe, f̄s̄ nnè a cīètè kòbe dū te, ke yé di yetemè ti Yiè nKuyie, kàa feu iwūš yebòkè Baadibe. ¹⁹ A né kote kénáké Isidayēeribe bēmou kè di kōteni m borè Kadimeedi tāri ìnkè, kénneinēni Baadi kó bepāābè sikousinàà nè sipisínūmmù (450), nè Asedaa kòbe sikousinàà (400) bèè yo nSesabēedi borè.

Bè fiémè iwūš Kadimeedi

²⁰ Kè Akabuu tí nyIsidayeeribe bemou nè Baadi kó bepāābè Kadimeedi tāri ìnkè. ²¹ Kè Edii kotoo be borè ke béi nke dò: Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaatimè tipítì tidétì? Kè ti Yiè nKuyie nkuu tu, tūnnenè ku! Kè Baadi weè me ntu, tūnnenè we!

Bá bè í nhò tēñné tìmatì. ²² Kè Edii baa nkpaá soké o náañti kébèi nke dò: Mí nwèè nàa nti Yiè nKuyie mpāānāañti n kpaá m maa ndi, dindi Baadi kó bepāābè kè di bo sikousinàà nè sipísìnmù (450). ²³ Ti duonnè yenaadakè yèdéè, kè di ò deite di kperi dimáà, kè dí di kùò kékéké kèdaá nyideí ìnkè, di mè mbáá ànnè muháá. Kè n kùò n kperi kékéké kèdaá nyideí ìnkè m mè mbáá ànnè muháá. ²⁴ Kè dí yú di kó dibòò Baadi kè n yú ti Yiè nKuyie. Kè Baadi duōnní muháá nweè tu. Kè ti Yiè nKuyie nkuu me nduōnní muháá nkuu tu.

Kè bèe yie mbemou ke dò: Dè wenni. ²⁵ Kè Edii náké Baadi kó bepāābè ke dò: Keténè kētāātè di kó dinaadaà ke yé dí sūmè, dí yú Baadi, di me mbáá ànnè muháá.

²⁶ Kè bèe túóté dinaadaà kékùò kédòò kèdeè, kényu be bòò Baadi ke tú: Baadi keè ti da yumè! Kè bè nyu dikūnwēñi kè diyie yàa cónnénè yeyo. Bè í nkèè tìmatì yoo bèe yà metēñnímè mamè, kè bè nhau ke ninku diwūstōnni ìnkè. ²⁷ Diyie cómmú dii mōnni yeyo kè Edii ndó kè bè daá ke dò: Yúnè mediè! Baadi me ntúmè nKuyie nku, ò bo ntoti o yēmmè mme, yoo o òtùtè í fíí, bá ò mbo kupòòkù, yoo ò yè nke duá, yúnè we mediè nkòo ente!

²⁸ Kè bèe wekii mediè nkényóúnè bemáá yese nè yekpāā nkè meyiñ nyiè, kéndōnnè bè do makemè de kó memantimè. ²⁹ Diyie tūntè dii mōnni kè bèe íté ihúu kè kutoweku ndáátì ke yà tuòkenè kuyuoku bè 55 fíí dii mōnni iwūš, bè me nyí nkèè tìmatì yoo metēñnímè mamè yoo bèe yà mecannimè mamè.

³⁰ De mōnni kè Edii bè náké ke dò: Tóónnènni m borè! Kè bèe tóónni bemou o borè, kòo wēte kētūntè ti Yiè nKuyie nkó diwūstōnni dii do pōnte, ³¹ kèdeè kētúóté yetárè tepítè nè yèdéè kè yè mbo Sakabu bí do mamè. Ti Yiè nKuyie ndo náké wè ke dò: Di mōnni bè yó nda yu ke tú Isidayeeri nwe. ³² Memme Edii maámè diwūstōnni nè yetárè ti Yiè nKuyie nkpeí, kékéú difōtìri kéfíté, kàa bo dè cūš menie mmè mbo dítiri sipísitāāti. ³³ Kòo daá nyideí kékùò o nààfè, kékéké kénóó nyi ìnkè. ³⁴ Ke dò: Píennè menie nsicee sinàà kè bèe si píe. Kòo dò: Cóunnè ideí nè fenààfè de ìnkè. Kè bèe cóú. Kòo dò: Yíénè kuce medérímè.

Kè bèe yíé. Kòo dò: Yíénè kuce metāāmmè.

Kè bèe yíé. ³⁵ Kè menie mpōnté diwūstōnni, kèpíé ndifōtìri bè keú di ke fité.

³⁶ Dè tuòke dii mōnni bè 55 fíí dè kuyuoku iwūš kè Edii Kuyie mpāānāañti náañtò tóónko be borè kébèi nke dò: Ti Yiè nKuyie nhAbarahamu nè Isaki nè Sakabu bè do tū nkù, dàò yíe nkè benitibèe bantè a túmè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, kè ñ tu a kóo tōnti, kè fíòò n náké kè ñ dàò m mè ndòòmè.

³⁷ Ti Yiè nKuyie ndòò n yēmmè, dàò n yēmmè! Kè benitibèe bantè fíòò tumè ti Yiè nKuyie nke ceeri benitibè yēmmè, kè mè wīētini a bíéké.

³⁸ Kè ti Yiè nKuyie ncūñni muháá nkè mùu cóuté fenààfè nè ideí kēsūstoo menie mmèè bo difōtìri mièke. ³⁹ Kè benitibè bemou yà dèè dàò kèdo kēsinnóo ketenkè kébèi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuu tu Kuyie! Ti Yiè nKuyie nkuu tu Kuyie! ⁴⁰ Kè Edii béi nke dò: Pínnènni dibòò Baadi kó bepāābè, di báá yie nkòò mōu coké bá òmáá.

Kè bèe bè píñni kòo bè kōtenè Kisōó kó mborè kè bè fíé.

Fetaafè wète ke nimè

⁴¹ Mèmmè kè Edii náké Akabu ke dò: Kòte kédì kényà, n kèèmu fetaafè kuðmmè.

⁴² Kè Akabu nkòri ke bo di kényà. Kè Edii íté kèdeke Kadimeedi tārì yómmè kénsī nkòo yuu soké o núú nsàku. ⁴³ Kòo náké o kóo tñnti ke dò: Íté kèdekeo kèwénté dàmèèri bíékè.

Kòo dekeo kèwénté ke dò: N yí yà dèmarè bá sámprò.

Kè Edii ò náké ke dò: Nwīèti ke dò kuce mèyiekè. ⁴⁴ Kuce meyiémmè mònñi kòo tñnti wēteni kóò náké ke dò: Nyàmu diwetiri dàmèèri bíékè kè di mánne tenòutè kó mepèkùmè. Kè Edii dò: Dekoo kénáké Akabu kòo cáttinné o sēī tenaasāntè kécútè fetaafè yàà bo ò pī.

⁴⁵ Kè dè nyóó yíé kè yewetèe ānné, kè kènkèe soute, kè kuyaakùu fuute kè fetaafèe ni mediè. Kè Akabuu deke o naasāntè kénkūnti Sisedeedi. ⁴⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkó muwērímúu cúténì Edii ìnkè, kòo bou o naakōnfè kécoké kéniiitèné Akabu kétuaké Sisedeedi.

19*Edii cokémè kékote Odebu tārì*

¹ Kè Akabuu náké Sesabeeedi Edii dòò dèè kó dimàà, nè ò fiémè Baadi pāābè bēmou. ² Mèmmè kè Sesabeeedii tñ nkè bèe náké Edii ke dò: Sesabeeedi tu kè dè naa kááké mie nkòò í da kùo a kùo mèè boti Baadi pāābè o bokèe ò dòò yè dāmè! ³ Kè Edii ti kèè kè kufōwāá nhò pī nkòò coké. Ò tùðke dii mònñi Bèerisebaa Sudaa tempè mmieke ke de nyóo o kóo tñnti, ⁴ kéntūū ke centi dikpáá mieke kétuakoo mutie mamù také kèkaroo kèbèke Kuyie mmukūū nke dò: Dè ò tontému! N Yiè nKuyie túóté n wēñnì, n yí wenni ke pēēté n yembè.

⁵ Mèmmè kòo duó, kè munòndòmmúu ò pī kòo yè nkéduó. Kè ti Yiè nKuyie ntñnni marii kotení kóò hàutè ke dò: Íté kédì!

⁶ Kòo íté kèwénté kénsó nkupèmpènkù duó o yuu do bo kùu pikù, kè menie nyīkù nè didènni, kòo kù tùóté kécááké, kényà menie nkéwète kèduó. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ntñnni wēteni kuce medérímè kóò hàutè ke dò: Íté kédì! A ce kpaá dètirimu mediè.

⁸ Kòo íté kédì kényà, kè de kó tidiiti ò duó mmuwērímúu kòo ncenti ke dò iyie nsipísìnàà, deyènnè sipísìnàà ke yàa tuokenè ti Yiè nKuyie ntārì Odebu.

Ti Yiè nKuyie mbenkemè kumàà Edii

⁹ Kè Edii tuokoo Odebu tārì kéta kutādènkù ke bo yíé nkè ti Yiè nKuyie nhò bèinnè ke dò: Edii a dó ba diè?

¹⁰ Kòo kù tēñné ke dò: N kōnti yaumu fí nti Yiè nKuyie Mpakedaa a kprí nkè dè ò yóu Isidayeeriibe dootóomè a bè dònè mèè taummè, ke pùo nha wūōtārè, ke kùo a pāānāahtì náamèbè kè n kpaá m máà kè bè dó ké n kuó. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Yènni kécómmú ditārì ìnkè n yīikè, n yóó pēētému.

Mèmmè kuyaakù diekù iténímè kénfuuti ti Yiè nKuyie nyīikè kè yetārè yaú, kè yepèrè pùò. Ti Yiè nKuyie me nyí bo de mieke. De kó difōnkúò kè ketenkèe áá, Kuyie mme nyí mbo de mieke. ¹² De kó difōnkúò kè muháá ncóúté, ti Yiè nKuyie me nyí mbo mu mieke. De kó difōnkúò kè muyaá nyòómmú mamùu tuókení. ¹³ Edii mù kèè dii mònñi kékáá nho yaabòri o òkè, kényènni kécómmú kutādènkù bòrì, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dò: Edii a dó ba diè?

¹⁴ Kòo kù tēñné ke dò: N kōnti yaumu fí nti Yiè nKuyie Mpakedaa a kprí nkè dè ò yóu Isidayeeriibe dootóomè a bè dònè mèè taummè, ke pùo nha wūōtārè, ke kùo a pāānāahtì náamèbè kè ò kpaá m máà, kè bè dó ké n kuó.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Wète kètúnne kuce kùu yìèné dikpáa ke kòri Damaasi. Kàa tùòkoo a pī nhAsayeedi tikpàti kòò mbaké Sidii. ¹⁶ Kàa cóu mmekùò nNimmusi bire Seuú kòò pī nti kpàti kòò mbaké Isidayeeribe. Kàa pī nSafati Abèdi-Meodaa kou bire Edisee, kòò còuté a fàtiri kéntú m pānāaanti náaantò. ¹⁷ Kè wèè yenténè Asayeedi siè Seuú ò kùò, kè wèè yenténè Seuú kperi Edisee ò kùò. ¹⁸ N soómmu Isidayeeribe miéke benitibè sikòupisiyieké (7000) bèè í nìnkú dibòò Baadi tenkaanitè ùkè ke tè òu nke tè waare.

Edii tātémè Edisee kòò bo sooté o tōmmú

¹⁹ Kè Edii kote kénya Satati bire Edisee késó nhò dùònè inààke idéi dei titónti tepíítè nè tidéti kòò tò kutónkú tepíítè nè kudérikú kpéyi, kè Edii dáté o yaabòri kè di dootóo o ìnkè. ²⁰ Kè Edisee yóu o nààke kécoké tūnne Edii, kòò nàké ke dò: Yóu kè n kote kécau n cice nè n yó kéwēteni ke da tūnne. Kè Edii ò tēhné ke dò: Kote ke né nyé n da dòò dè.

²¹ Kè Edisee kote kētúóté inààke ò do duònè ì, kè í feúté ti Yiè nKuyie nkétúóté kudóu ì do bukú kù kētóttinne kè í bèhné, kéduó nho kòbe kè bèe cááké. Kòò ité kētúnne Edii kéntú o kóò tónti.

20

Sidii kóo kpàati pimè Sammarii

¹ Kè Sidii kóo kpàati Benni-Adadii tíi mbehāāpòmbè bəmou, kè bekpàatibè sipísitāati nè bédébè nhò bonè nè sisēi nè sikpàrinaasēi kè bèe kote képi Sammarii kóo do. ² Kòò tō nkè bèe náké Akabu Isidayeeribe kóo kpàati dihéi miéke ke dò: ³ Benni-Adadi tu wèè te a máti péiti nè a soò, nè a pobè nè a nitidabí sàayí. ⁴ Kè Isidayeeribe kóo kpàati ò tēhné ke dò: Okpàati n yiemmu a béi nti, fòò n te nè n kperε demou. ⁵ Kè bè do tōnni bèe yíe wēteni Isidayeeribe kóo kpàati borè kóò nàké ke dò: Benni-Adadi tu, ò do yē nhá ò duó nha máti péiti nti nè a soò nnè a pobè nè a bí. ⁶ Dè naa bo nkááké mié nkòò tōnni o tōmbè kè bèe ta a cītèè nè a tōmbè kpesi, kékuti, kētúóté a yèmmè naatinè dè.

⁷ Kè Isidayeeribe kóo kpàati tíi nho eì kó bekótibè, kè bè nàké ke dò: Banténè ke dò nhonití yie nni ndónè meyei mme, ò m beke m pobè nè m bí, timáti péiti nè meso m me nyí yete.

⁸ Kòò eì kó bekótibè ò nàké ke dò: Nti bùúti! A báa ti yie.

⁹ Kòò náké Benni-Adadi kó yetōrè ke dò: Kōtenè kénáké okpàati ke tú: N yē nhò m beke ti meketimè m bo ti dòò, tii nti m báa na kè ti dòò.

Kè bèe kote kè ti nhò nàké. ¹⁰ Menime kè Benni Adadii tō nkè bèe ò nàké ke dò: Benni-Adadi tu: Kòò pōnte Sammarii, kòò taa nsannè bèè ò neinè bè bo pikúme bá wè dinacekutiri o bókè ò dǎò yè dómè. ¹¹ Kè Isidayeeribe kóo kpàati bè nàké ke dò: Kōtenè kóò nàké ke dò: Bè 55 í nkóti ke euti.

¹² Benni-Adadi tí kèè dii mōnni ke sǎ mbè kàri be touti ke yō mmenaa nwenwe nè bekpàatibè bèè do ò bonè. Kòò péi nho āāpòmbè ke dò: Bá wè wèe kote o cónni! Menime kè bèe cómmú kéwetinné dihéi.

Isidayeeribe namè Benni-Adadi

¹³ Menime kè Kuyie mpānāaanti náaantò mōu kōtení Isidayeeribe kóo kpàati Akabu borè, kóò nàké ke dò: A wúó nkunitisūkú kuu naa? Ti Yiè nKuyie ntu kù bè nda duómmu kè dè bo yie kàa banté ke do nkú tú ti Yiè nKuyie.

¹⁴ Kè Akabu dò: Nè we mborè nde kù yóò bè nti duómmè? Kè Kuyie mpānāaanti náaantò dò: Ti Yiè nKuyie ntu bèè baké itempē nnè be kó

behāāpòmbè borè nde. Kè Akabu dò: We nyóó keté mudoò? Kè Kuyie mpāānāānti náāntò dò: F́ nwe.

¹⁵ Kè Akabuu kaa mbèè baké itempè nnè be kó behāāpòmbè kè bè mbo sikousidé nè sipísitāāti nè bédébé (232). De kó difñkúò kékāa mbehāāpòmbè nè Isidayeeribe bemou kè bè mbo sikoupiislyiekè (7000). ¹⁶ Kè bèe yènni ke bo bè do, ke ś ndiyie còmmú yeyo, kòo kpààti Benni-Adadi nè o kòbe bekpààtibè sipísitāāti nè bédébé bèè do ò bonè kè bè kàri be touti mieke ke yó mmenāā nke muò. ¹⁷ Bèè ni itempè nnè be kó behāāpòmbè bèè do nìitè kényènni. Kè bèe t́ nkè bèe náké Benni-Adadi ke dò: Benitibè yènni Sammarii. ¹⁸ Kòo dò: Kè bè yènni ke d́ ti narikemu dí bè pī ndi báá bè kùo, kè bè me ndó mudoò mmu di bè pī ndi báá be kùo.

¹⁹ Bèè baké itempè mbe kó besāmpòbè, bèè do keté kényènni kè behāāpòmbè sòmbè mbè tū. ²⁰ Bá wè kòo poté o dootitòu kè bèe coké kè Isidayeeribe bè bèti, kè be kóo kpààti Benni-Adadii deke o sántè kécoké. ²¹ Kè Isidayeeribe kóo kpààti yènni kétúóté sisèi nè sikpàrinaasèi kéauté Sidii kóo kpààti mediè.

Akabu wète ke namè Sidii kóo kpààti

²² Mèmmè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò kàtemè Isidayeeribe kóo kpààti borè kóò nàké ke dò: A kònti báá yārike, daate kényà a yóò dòòmè, dibenni yó nftini kè Sidii kóo kpààti wète ké da domu.

²³ Kè Sidii kòbe náké be kóo kpààti ke dò: Akabu nè o kòbe be Yiè nKuyie ntu yetārè kòku nku, deè te kè bè ti na, ti bè do kubiriku ti yóò bè namu. ²⁴ Nte a dò nkédòòmè: A denne bekpààtibè kétúóté bèè ni itempè nkécónnè be f́tè, ²⁵ kèpīmmú behāāpòmbè kè bè nsū ke mǎnnè a do mǎke bè, nè sisèi nè sikpàrinaasèi kè tí bè do kubiriku ti yóò bè namu.

Kòo yie mbe kpeti. ²⁶ Mèmmè kè dibenni nftini kè Benni-Adadii tíi nSidii kòbe, kè bèe kòte Afeki ke bo do Isidayeeribe mudoò. ²⁷ Kè Isidayeeribe tíi mbe tóbè kéwáa ntidiiti kénkari ke bo dokénè Sidii kòbe, kétuakoo kébátè be iikè, kénkari ke mǎnnè tibocènti sámpóti tidéti. Kè Sidii kòbe pitè ketenkè kemou. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò náké Isidayeeribe kóo kpààti ke dò: ti Yiè nKuyie ntu Sidii kòbe mè mbéimmè ke yè nkù tu yetārè kòku nku kè ku í bo kubiriku, kù ānnè de kó difñni dimou a nou mieke nke. Kè dè bo yie nkàa banté ke do nkù tu ti Yiè nKuyie. ²⁹ Kè bè nkari ke weti betòbè ke dò yewe yèyiekè. De kó difñkúò kè mudoò keté kè Isidayeeribe kuo Sidii kó behāāpòmbè, tekoupiakòupítè (100000) diyie dimáá. ³⁰ Kè besòmbè bèè do kpáá fòu kè bèe coké kéta Afeki èi kè kuduotíi donní ké bè yàke.

Akabu coommè Sidii kòbe kóo kpààti

Bè do bo sikoupiisidè nè sikoupiislyiekè (27000) ndi. Dè do ś mBenni-Adadi cokému ke ta dihei tecfètè matè ke sari kufáá mmieke. ³¹ Kòo kòbeè ò nàké ke dò: Tí kèè kè bè tu Isidayeeribe kó bekpààtibè mǎke benitibè kó mesémmè mme. Ti yóò yi tifòòtánti nti kémpí nti yo kékòte kóò yà, kè dè naati ò da yóu kàa nfòu.

³² Mèmmè kè bèe yi tifòòtánti, kémpí mbe yo, kékòte Isidayeeribe kóo kpààti borè kóò nàké ke dò: A kóo tǎnti Benni-Adadi weè tu á yóu kòo nfòu. Kòo bè tènnè ke dò: Ò kpáá fòumáá? Ò tu n tebite nte.

³³ Kè bèe banté o yèmmè képoo nhò yīmù ke dò: Benni-Adadi tu a tebite nte. Kè Akabu dò: Kòtenè kóò yuni! Kè Benni-Adadii tuakèni kòo ò dèe nho kpàrinaasántè Inké. ³⁴ Kè Benni-Adadii ò nàké ke dò: M bo da ténnè n cice do

fiètenè yèè ekè a cice, kàa dàò yekààtè Damaasi kéndònnè n cice dàòmè Sammarii. Kè Akabu dà: N yóo da fīnkomu, ti né dò nkédàò metaummè mme.

Meñme Akabu ò dàònnèmè metaummè kóò fīnko.

Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò mōu nākémè Akabu ò dàò dè í wennimè

³⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké ku pāānāaṅti náam̀bè mièke òmòu ke dà wèe náké otòu kòò ò poté. Kòò ò nāké ke dà: Ti Yiè nKuyie ntu á m poté! Kòò népoo yete, ò í nhò poté. ³⁶ Kòò ò nāké ke dà: A í mè nyiem̀mè ti Yiè nKuyie nda náké ti, diciriciri bo da ku.

Kòò ítóo kéconè diciriciri kè dii ò pī nkéku. ³⁷ Kè ti Yiè nKuyie mpāānāaṅti náaṅtòo kote káyà otòu ke dà: M poté! Kòò ò poté kóò kòute. ³⁸ Kòò kote kémbaa okpàati kuce. Ò do boú kuyàakù nku o ìikè, dè í ndò nhokpàati bo na kóò banté.

³⁹ Kòò kpàati mpēnké, kòò kuónko ke dà: Okpàati! Mí nha kóo t̄nti n do bo mudoò mièke nke, kòò mōu yēnni fēkpārīnāfē mièke ke to onitì ke wè nni nduó nke yē nni nhò bàa, kè ñ yóo kòò coké, mí nwe bè yóo kuómè, kè meè òke n yietì meditibi nsikupisitāti (3000). ⁴⁰ Okpàati mí nha kóo t̄nti n nùtè í nfeí, kòò coké. Kòò kpàati dà: A bekénè amáa ndi.

⁴¹ Kòò deite kuyàakù kùu do boú o ìikè. Kè Isidayēribe kóo kpàati banté ti Yiè nKuyie mpāānāaṅti náam̀bè kóò mōu nwe mè. ⁴² Kòò náké okpàati ke dà: Ti Yiè nKuyie ntu, a mè nyóumè onitì kù do yē mbèe kuò wè. F̄s̄ó yóo cómmú o f̄t̄iri, kàa nitibèe cómmú o kobe f̄t̄iri.

⁴³ Kè Isidayēribe kóo kpàati ìikèe soute, kòò kò nho cie Sammarii nè kemieke.

21

Naboti yetemè ò bo duóm̀mè o paku Akabu

¹ Nte tii do dàò de kó dif̄nkúò: Sisedēedi ei kou mōu wèe do bo kòò yètiri tu Naboti, kòò paku tókénè Sammarii kóo kpàati Akabu c̄t̄ètè. ² Diyiè mari kè Akabuu ò nāké ke dà: N duó nha paku kè n dàò mupérímú kù me ntókénèmè n c̄t̄ètè, m bo da duó nkupaku tekù kùu kù p̄ēt̄é, kàa me ndó n kù donté.

³ Kè Nabotii náké Akabu ke dà: Ti Yiè nKuyie mbáá yie nkè n da duó n yembè tenké ti Yiè nKuyie mbè duó nkè.

⁴ Meñme kè Akabu ìikè soute kòò íté nè kemieke Naboti ò nāké tii náaṅti kpéi nke tú ò í yóo ò duó nho yembè kó ketenkè ti Yiè nKuyie mbè duó nkè. Nè de kpéi nkòò nduó ke c̄mmu o ìikè o d̄s̄u ìnkè káyete mudii. ⁵ Kòò pokù Sesabēdii o beke ke dà: A yēmmè càārèné ba? Dè dòmmè kàa yete mudii? ⁶ Kòò ò t̄ēnné ke dà: M béinnè Naboti nwe Sisedēedi ei kou ke tú ò n fiténè o paku, kòò me ndó nhò cèete kutekù. Kòò yete ke tú ò í yó n duó nho paku.

⁷ Kòò pokù dà: Kè f̄s̄ó baa tú Isidayēribe kóo kpàat̄àà? Íté kédì! Cátinne a yēmmè, mí n yóo kù nda duóm̀mu.

⁸ Meñme kè Sesabēdii wāri yepáte nè okpàati yètiri kékú okpàati kó mecannimè, ké yè duó ndihèi kó bekótibè nè muwērímú yembè bèè bo Naboti bo dii ei. ⁹ Ò do wāri ti de kó yepáte mièke tii tu: Dóunnè menùboúmmè kó diyiè, kè di t̄uòke di kanne Naboti de ìikè, ¹⁰ kékanne benitiyonkubè o ìikè bèè yóo yí ò s̄áá nti Yiè nKuyie nku nè okpàati, kè dí ò dènnè ditowaà kóò bùst̄i yetárè kékua.

¹¹ Kè Naboti ei kó bekótibè nè muwērímú yembè kè bèe dàò Sesabēdi bè wāri yèè páte yē mmù. ¹² Kè bèe d̄uú mmenùboúmmè kó diyiè kè dii t̄uòke kè bèe kanne Naboti dit̄inni ìikè. ¹³ Kè benitiyonkubè bedébéè kari kóò wetinné ke béi nke dà: Naboti s̄áá nti Yiè nKuyie nku nè okpàati.

Memme kè bèe ò dènnè dihei kòò bùótí yetárè kékua. ¹⁴ Kè bèe deè kètṣ nkè bèe náké Sesabeedi ke dò: Ti bùótímu Naboti yetárè ke kùò. ¹⁵ Sesabeedi kèè dii mònni Naboti kumè kénáké Akabu ke dò: Íté kétúóté Naboti Sisedeedi kou paku ò do yè nhò í yóò da fiténè kù. Ò kumu, ò ténke í kpaá fòu.

¹⁶ Kè Akabuu ti kèè kèíté kékote Naboti Sisedeedi kou paku borè ke bo kù tùóté kètieke.

Kuyie nkpannèmè Akabu nè Sesabeedi

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii Tisibiti ei kou ke dò: ¹⁸ Íté kékote Sammarii kényà Isidayeeribe kóò kpààti Akabu, kòò bo Naboti paku mieke, ò kàte ke bo kù tùótému kètieke. ¹⁹ Kòte kóò náké ke dò: N tú ò kùò oniti ke deè ke tóu ò paku yáaba? Nè de kpáí mmí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú simóò dié dè Naboti yíi nsi yóò de ndié ò kómè. Kè Edii kote kényà Akabu.

²⁰ Kè Akabu dò: Edii n dootitòu à wètè ke m pírmaà? Kè Edii dò: Eè, n da pírímu kényé a dðòmè ti Yiè nKuyie nyí dó dè ke sònnè. ²¹ Kuyie ntu kù yóò duò nkè meyei mmeè dá tuòkení, kù yóò káútému a kó kubotí. A cìtèè mieke òmòu í yó nkpaá, onitidòu yoo kudaakù yoo wèè te omáà. ²² Kù yóò dòò a cìtèè kù dðò mèmme Nebati bire Sedoboammu kpete nè Aiyá bire Basaa ke yé a tannémè Isidayeeribe meyei mmieke ke í ti Yiè nKuyie mmieke. ²³ Kè ti Yiè nKuyie n náké tii yóò tuòkení Sesabeedi ke dò: Simóò sù yóò cááké Sesabeedi kupaku bè tú ku Sisedeedi ku mieke. ²⁴ Akabu cìtèè kou wèè bo ku dihei mieke simóò sù yóò ò cááké, kè wèè kù dikpáà tinòtì ò cò.

²⁵ Òmòu í bo wèè duò nhomáà meyei ndòòrimù Akabu tēmè ke dòori ti Yiè nKuyie nyí dó dè ke sòri. O pokù Sesabeedi weè do òò duò nkòò mè dðò. ²⁶ Kòò dòò isòke dihei ò fiémè yebòkè Amòriibe do dòòrimè, kè ti Yiè nKuyie mbè bèti ke kànnè Isidayeeribe.

Akabu bantémè o yei nke cèète

²⁷ Memme kè Akabuu keè de kó tináànti kékēté o yaòbòri kédááti kufòòtònkù máà, kéboú dinùù, kéndòunè de kó kufòòtònkù, kòò ité wèè banné kénkérí meyoòmmè. ²⁸ Memme kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii Tisibiti ei kou ke dò: ²⁹ A yà Akabu kékùnnemè omáà n yìikàà? Ò me n kékùnnemè omáà n yìikè, n ténke báá yóò kè meyei ntuòkení ò kó dimònni, ò bire kó dimònni ndi n yóò yóumè kè meyei ntuòkení ò cìtèè.

22

Mudoò wètè ke ànnémè Sidii kòbe nè Isidayeeribe be cuokè (Wénté 2 Bekpààtibè tòmú 18:1-3)

¹ Kè dè dò yebie nyètáàti bá mudoò í bo Sidii kòbe nè Isidayeeribe be cuokè. ² Dibenni táànni mieke kè Suda kòbe kóò kpààti Sosafatii kòte kényà Isidayeeribe kóò kpààti. ³ Kè Isidayeeribe kóò kpààti náké ò kó behāāpòmbè ke dò: Di yému ke dò ntú te Damoti ei dii bo Kadaadi tempè. Ti pí mba? Ti bo kòtemè ké di fiètenè Sidii kòbe kóò kpààti. ⁴ Kè bèe beke Sosafati ke dò: A bo n neinè kè tí kòte Damoti ei Kadaadi tempè ndikpànnà? Kè Sosafatii ò tēñné ke dò: Ti yóò neimu, ti dò nhoniti omáà ndi n nìtibè nè a kòbe, n kó sisēī nè a kpesi.

Kuyie mpāānāànti náambè soutémè Akabu (Wénté 2 Bekpààtibè tòmú 18:4-11)

⁵ De m̀ǹnni k̀e Sosafatii ǹak̀e Isidayeeribe k̀oo kp̀àati ke d̀o: N da baámmu keté kébeé nti Yiè nKuyie nkéyà.

⁶ K̀e Isidayeeribe k̀oo kp̀àatii tí nti Yiè nKuyie mp̀àaǹàànti náam̀b̀e k̀e bè mbo sikousinàà (400), k̀oo bè beke ke d̀o: Ñ kote k̀edo Damoti dihei dii bo Kadaadi temp̀e mmudoòà, yàà n yóu? K̀e bèe ò tènné ke d̀o: Kote k̀e ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému a n̄u miéke.

⁷ K̀e Sosafatii beke ke d̀o: Ti Yiè nKuyie mp̀àaǹàànti náam̀tò m̀ou í kpaá ti bo na k̀ekote wèè borè kébeé nKuyie nti d̀o tàà? ⁸ K̀e Isidayeeribe k̀oo kp̀àati tènné Sosafati ke d̀o: Kuyie nk̀oo n̄ti kpaámu ti bo na k̀ekote wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti d̀o ti, m me nyí d̀o o kpeti nh 55 í nhò beé n̄timati kòò n ǹak̀e tisàati, ò 5 n ǹak̀e tiyeyiti nti. Imida bire Misee nwe.

K̀e Sosafati d̀o: Okp̀àati bá nnáá m̄m̄m̄m̄e.

⁹ K̀oo kp̀àatii yú bè f̄nt̄e wè kòò tu tekp̀àatic̄t̄è k̀oo k̀óti k̀óò ǹak̀e ke d̀o: Kote mec̄àà nkéyúni Imida bire Misee.

¹⁰ Isidayeeribe k̀oo kp̀àati nè Sudaà k̀obe kou k̀e be nkari b̀ed̀e be kp̀àatikàrè ìnk̀e k̀edáátí yekp̀àatiyaàborè dieyè, ke kari Sammarii eì k̀o dibòri borè ditíinkari, k̀e Kuyie mp̀àaǹàànti náam̀b̀e b̄em̄ou náa mbe p̀àaǹàànti be ìik̀e. ¹¹ K̀e Kenaana bire Sedesia duó nk̀e bè ò má timáti mati k̀e ti d̀o nyeyiè, k̀oo béi nke d̀o: Ti Yiè nKuyie ntu nè yè nyiè nye a yó nkũmmùm̀e Sidii k̀obe ke yàa bè d̀èènè.

¹² Ti Yiè nKuyie mp̀àaǹàànti náam̀b̀e b̄em̄ou k̀e bè ti nnáá nke tú: Kote Damoti eì dii bo Kadaadi temp̀e, a yóó di namu, ti Yiè nKuyie nyóó di ànnému a n̄u miéke.

Kuyie mp̀àaǹàànti náam̀tò Misee ǹak̀em̀e Akabu ò yóó ȳ̀k̄em̀e

¹³ M̄m̄m̄e bè t̄s nwè k̀oo bo yúni Misee k̀oo kote k̀óò ǹak̀e ke d̀o: Ti Yiè nKuyie mp̀àaǹàànti náam̀b̀e b̄em̄ou bè w̄e ndinùu ndi ke náa n̄timati máà okp̀àati, a t̄nn̄e be kpeti k̀óò ǹak̀e wèè yóó namè.

¹⁴ K̀e Misee ò tènné ke d̀o: Ti Yiè nKuyie mbomu, k̀e k̀u n ǹak̀e ti n yóó ti mbéi!

¹⁵ Ò t̀uòke dii m̀ǹnni okp̀àati borè k̀oo ò beke ke d̀o: Misee, ñ kote k̀edo Damoti eì dii bo Kadaadi temp̀e mmudoòà, yàà n yóu? K̀oo d̀o: Kote a yóó bè namu, ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému a n̄u miéke.

¹⁶ K̀oo kp̀àatii ò ǹak̀e ke d̀o: Nè yíe ndòke nda baámm̀e ke tú á n ǹak̀e timómm̄nti ti Yiè nKuyie nda ǹak̀e ti.

¹⁷ De m̀ǹnni ndi Misee béimm̀e ke d̀o: N yàmu Isidayeeribe b̄em̄ou ciétém̀e yetarè ìnk̀e ke d̀onnè tip̄lèti t̄i kpa oc̄enti. K̀e ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀o bè ténke í m̀ake wèè bè ni, bá wè wèe k̀o n̄ho c̄t̄è nè kunaati.

¹⁸ K̀e Isidayeeribe k̀oo kp̀àatii ǹak̀e Sosafati ke d̀o: N do í da ǹak̀e k̀e n d̀o ò 55 í n̄ni mp̀áá timati k̀e ti ntú tisàati n kp̀eínáà? Ò 5 n ǹak̀e ti tim̄ou baà 5 ntú tiyeyiti nti.

¹⁹ K̀e Misee sooté o náam̀ti k̀ebéi nke d̀o: Okp̀àati k̀enté k̀ekeè ti Yiè nKuyie ntu mù: N yàmu ti Yiè nKuyie nk̀e k̀u k̀ari ku kp̀àatikari k̀e k̀eink̀e k̀o bekperib̀e còim̄m̀ú, biè n̄ho bakù you betòb̀e kuc̄anku. ²⁰ K̀e ti Yiè nKuyie nd̀o: We mbo kote k̀esouté Akabu k̀oo kote k̀edo Damoti eì dii bo Kadaadi temp̀e nk̀e bèe ò na? K̀e yie nd̀o muu nk̀oo t̀u d̀ mutem̀u. ²¹ De m̀ǹnni k̀e bèe kperib̀e k̀óò m̀ou còim̄m̀ú ti Yiè nKuyie nyiik̀e k̀ebéi nke d̀o: Mí m bo kote k̀oo souté. K̀e ti Yiè nKuyie nhò beke ke d̀o: A yóó ȳim̄e? ²² K̀oo d̀o: M bo naà m̄meyáabisiyèmm̀e k̀éta a p̀àaǹàànti náam̀b̀e b̄em̄ou n̄o miéke. K̀e ti Yiè nKuyie nd̀o: A yóó namu, kote k̀oo souté, kote k̀edoò m̄m̄m̄e. ²³ Ti Yiè nKuyie nkuu ànnè meyáabisiyèmm̀e ku p̀àaǹàànti náam̀b̀e nò miéke bèè bo a borè, k̀u t̄u ndò ke da d̀oò meyèi m̀m̀e.

²⁴ Dε m̀ǹnni k̀ε Kenaana birε Sedesia t̀s̀onko Miseen borε k̀od̀ b̀εntε ke d̀: Ɔnke b́ékε nk̀ε ti Yiε nKuyie nk̀o muaa nyemε m borε ke da b́εinnε?

²⁵ K̀ε Miseen d̀: A ỳod̀ d̀ε ỳamu a bo ntati dii yiε sićέi ke s̀ot̄i ke wanti a bo s̀ari d̀ε.

²⁶ K̀ε Isidayεeribe k̀oo kp̀aati d̀: Ṕinnε Miseen, k̀edúo nhAmo ẁὲd̀ do tú dε k̀o dihei k̀od̀ k̀um̀andaà nε okp̀aati k̀oo dapaà nSoasi, ²⁷ k̀ε b̀ε nákε ke d̀: Okp̀aati tu di kpetinnε dε k̀oo niti k̀ε nh̀o dùd̀ mp̀ὲὲ s̀am̀p̀o nε menie nkémbaanε ò bo ẁεtennimε nε kuk̀ōhnaati.

²⁸ K̀ε Miseen d̀: K̀aa ẁεtenni kuk̀ōhnaati nε m̀i k̀o dinùu d̀ake, ti Yiε nKuyie mb́εimmε k̀edeε ke d̀: D́indi benitibε dimoú ḱent́enε n tú mù.

*Akabu kumε Damoti ei Kadaadi tempε mmieke
(Ẃentε 2 Bekp̀aati b́ε t̄mmú 18:28-34)*

²⁹ Mεm̄me Isidayεeribe k̀oo kp̀aati nε Sudaa k̀obe kou k̀ε b̀εε k̄ote k̀edo Damoti ei Kadaadi tempε mmieke mudoò. ³⁰ K̀ε Isidayεeribe k̀oo kp̀aati náké Sosafati ke d̀: N ỳod̀ ceete m máa ndi ḱeta mudoò mieke, k̀ε f́s̀ nni nh̄a a kp̀aatiỳaati.

Mem̄me Isidayεeribe k̀oo kp̀aati c̀ὲetεmε omáa ḱeta mudoò mieke. ³¹ D̀ε do s̀s̀ nSidii k̀oo kp̀aati nákému o k̀o behāāp̀ombε b̀εε ni b̀εε deke o kparinaaśi ke ýi b̀ε bá nwanti behāāp̀ombε s̀am̀p̀obε yoo iw̄i yembε, b̀ε nwanti Isidayεeribe k̀oo kp̀aati máa ndi. ³² B̀εε ni sikp̀arinaaśi k̀o bed̀ὲb̀ε k̀ε b̀εε ỳa Sosafati ḱenýε ke tú Isidayεeribe k̀oo kp̀aati nwe, ḱékét̄o o b́ékε, k̀oo kušnnε ti Yiε nKuyie k̀ε k̀ùo ò teennε. ³³ B̀εε ni sikp̀arinaaśi k̀o bed̀ὲb̀ε k̀ε b̀εε banté ke d̀ nyIsidayεeribe k̀oo kp̀aati d̀ake k̀oo ỳo k̀εp̄εt̄ε.

³⁴ K̀oo niti m̀u nto mutammú ḱet̄u ćenkoo ḱemáanε Isidayεeribe k̀oo kp̀aati, k̀ε kupie nta dićinćink̀nni m̀anku di tuutenε d̀ε ibaati. K̀oo náké ẁὲd̀ε piú o kparisantε ke d̀: T̄unte tesantε k̀ε tí ye fekparinafe mieke, b̀ε n k̀utemu.

³⁵ K̀ε mudoò binté dε yiε k̀oo kp̀aati mbo o s̄antε mieke k̀ε b̀ε ò ṕi nkécómmúnε ke weti Sidii k̀o behāāp̀ombε. K̀ε meyíi nyiε. K̀ε d̀ε nyóo ýi kuyuoku k̀oo kú. ³⁶ Diyie tati dii m̀ǹnni k̀ε b̀εε ṕékε dihāāp̀onkari ke d̀: Bá ẁε w̄εe k̀o nho cie, o ei, ³⁷ okp̀aati kumu.

Mem̄me k̀ε b̀εε ò k̀otenε Sammarii ḱékūnnε, ³⁸ ḱék̄otenε o kparisantε kubinkenkenkú makú Sammarii ei menie ns̄u d̀ε ke t̄ε ó, k̀ε simoó dié dε k̀o meyíi nk̀ε benitipòbε b̀εε d̄outi d̄outinε benitidaabε k̀ε b̀εε wuó, ḱendōnnε ti Yiε nKuyie ndo ti b́εimmε.

³⁹ Akabu borime t̄mε ò d̀d̀ mèε k̀o dimaà, ò do maá t̄ὲ c̄īt̄ε k̀ε t̄ε d̀ari yep̀apan̄i nnε yehεk̀ε ò maá ȳὲ k̀o dimaà, d̀ε w̄arimu Isidayεeribe kp̀aati b́ε d̄arimε p̄at̄iri mieke. ⁴⁰ Akabu do ku k̀oo birε Aasia w̄ε s̄ot̄ε o kp̀ati.

*Sosafati tumε Sudaa k̀obe k̀oo kp̀aati
(Ẃentε 2 Bekp̀aati b́ε t̄mmú 20:31-21:1)*

⁴¹ Asaa birε Sosafati do naá nSudaa k̀obe k̀oo kp̀aati Akabu Isidayεeribe k̀oo kp̀aati kp̄ati benni naanni mieke nke. ⁴² Sosafati do m̄ake yebie nsipisitaati nε ỳenūmmú ndi ḱedi tikp̄ati, ḱembo Sedisademmu ke d̀ yebie nsipisidε nε ỳenūmmú. Sidii k̀oo sap̄a Asuba w̄ε do ò peitε. ⁴³ K̀oo t̄ūnne ò cice Asaa k̀o meborime weti weti ḱend̄ori ti Yiε nKuyie ndó d̀ε. ⁴⁴ Yet̄r̄ε yεε máa do kp̄a k̀ε benitibε feu iw̄s̄ ke tuōnnε tihúunt̄i. ⁴⁵ Sosafati nε Isidayεeribe k̀oo kp̀aati k̀ε b̀εε narike.

⁴⁶ Sosafati kó meborime tēmè, ò do mọke dii kōmbùd nè ò doké mùù doò. Dè wàrimu Sudaa kpààtibè dọ̀rìmè pátírì miẹke. ⁴⁷ Benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè bèè do sùó nho cice Asaa kó dimònni, kòo bè dènne o èi. ⁴⁸ Okpààti do í bo Edammu. ⁴⁹ Kè Sosafatii dọ̀d bātóòbè diébè tẹ́pítè Esiyonni-Kebe kè bè bo nkàrì Ofii ke waànní meso. De kóo bātóòbè me nyí nna ke bo kate, kè bèe puo Esiyonni-Kebe. ⁵⁰ De m̀nni kè Akabu birẹ Aasia náké Sosafati ke dọ̀: Yóu kè n kó bẹtāmbèe neinè a kobe kóo bātóòbè, kè Sosafatii yete. ⁵¹ Mēmme kè Sosafatii kú kè bèe ò kūnné o yà̀rì Dafiti èi. Kè Yodammuu sọ̀tè o kpà̀ti.

Aasia tumè Isidayeri kóo kpà̀ti

⁵² Kè Akabu birẹ Aasia naá nyIsidayeri kóo kpà̀ti kẹ́mbo Sammarii. Sudaa kobe kóo kpà̀ti Sosafati kpà̀ti benni tẹ́pítè nè diyiénni ndi ò do naámmè okpà̀ti, kénto tikpà̀ti ke dọ̀ yebie nyèdèè, ⁵³ kédọ̀d ti Yiè nKuyie nyí dọ̀ dè kètūnne o cice nè o yó bè do tū nkùu ce nè Nebati birẹ Sedeboammu do tū nkù kètanné Isidayeri meyei mmiẹke. ⁵⁴ Ò do fié iwū̄s nyi dibọ̀d Baadi kéninku di ìkè kẹ́yí nti Yiè nKuyie nyIsidayeri tū nkù miẹke, o cice do dọ̀dè.

Bekpààtìbè pátírì dèrì Di mpátírì tɔ tùi náàntì

Bekpààtìbè pátírì dèrì sɔɔtɛ diketiri kó tináàntì nti. Ke ti náá nSudaa kɔbe nè Isidayeeri kɔbe de kó bekpààtìbè sɔmbe kó tináàntì.

De kó dipátírì kó diwétírì ketiri ti náá nylsidayeribe kó bekpààtìbè do butínnémè mme Kuyie nkè kùu pɔnte be kó dikpààtìyuu. Asidii kóo kpààtì weè do bè do mudoo ké bè na kèpímmú benitìbè mabè kékònnè o cie.

De kó dipátírì ketiri mieke nke bè nàkémè Edisee pí mmùu tómmú. Edisee do tó Kuyie mpāānāāntì náāntò nwe wèè do sɔɔtɛ Edii fɔtìri.

De kó dipátírì kó diwétírì diketiri mukammú 18-25 ti náá nSudaa kó dikpààtìyuu do kraámè dimáá kémɔnte mediè nkétuoke yebie ntekòutè nè sipísitāāti (130) kè Babidōnni kóo kpààtì Nebukannesaa yàà bè donè mudoo kéfiete Sedisademmu ei, kèpɔnte Kuyie ncìtètè, kèpímmú benitìbè mabè kékònnè Babidōnni.

Di mpátírì náàntì dúú ke dòmmè

1. Edii tómmú kó kumānku 1-2

2. Edisee kó mutómmú kénto kétuokenè Isidayeeri kó dikpààtìyuu pòntemè 3-17

4. Sudaa kpààtìyuu kó tináàntì kétúóté Esekiasi tòmè tikpàtì kénto kétuokenè be dootitòbè bè pímmúmè ke kònnè 18-25

Okpààtì Aasia beémme dibò Baadi-Sebuudi

1 Okpààtì Akabu kùú nkó difōnkúò kè Mɔabu kɔbe yetemu Isidayeeri be kpɛtì.

2 Diyiè mari kòo kpààtì Aasia ríbo Sammarii okpààtì cìtètè kudānkù Ìnkè kédōnní kékoute mediè nkétò nyetòrè ké yè nàké ke dò: Kòtenè Ekunɔ kébeé ndibò Baadi-Sebuudi kèyà kè m bo mièté. ³ Kè ti Yiè nKuyie ntōnní ku tōnní mari kè dii náké Edii Tisibiti ei kou ke dò: Ítè kékote kéconè Sammarii kóo kpààtì kó yetòrè ké yè beke ke dò: Kuyie nyí bomu Isidayeeri tenkè kòo dúú nkè di kòte Ekunɔ ke bo beé mbe bɔò Baadi-Sebuudaa? ⁴ Nè de kpéi nti Yiè nKuyie ntu nh ò nàké ke tú ò mè nduú dii dōú ò ténke í iti, ò yóó kúmu.

Edii ti mbè nàké kèpɛtè. ⁵ Kòo kpààtì Aasia do tō mbèe wētoo o borè kòo bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di wēténí? ⁶ Kè bèè ò ténné ke dò: Onitì mɔú weè ti conè ke tú tí wēténí ke da beke ke tú, ti Yiè nKuyie nyí bomu Isidayeeri tenkè kàa dúú nkè ti kòte Ekunɔ ke beé mbe bɔò Baadi-Sebuudaa? Ò tu nè de kpéi nha mè nduú dii dōú a í yóó íté, a yóó kúmu.

⁷ Kòo bè beke ke dò: Onitì wèè di conè ke di nàké de kó tináàntì ò dòmmè?

⁸ Kè bèè ò ténné ke dò: Onitì nwe ke dáátí diyaábòri bè dùòkénè di yòyó kó ticiti ke bou fenaakōnfè o ka.

Kòo kpààtì dò: Edii nwe Tisibiti ei kou.

Aasia dómè kèpí nhEdii

⁹ Kòo kpààtìi deite kuhāpònkù nè behāpòmbè sipísinummú kè bèè dekoò Edii kàri dè ditàri Ìnkè kòo nàké ke dò: Kuyie nkóo niti, okpààtì tu a cúténí!

10 Kè Edii bè tèǹné ke dò: Kè mènke nwe n tùmè Kuyie nkóo nìti, muhǎá ncúténi keǹkè ke da còuté fǐ nnè a kǎbe.

Kè muhǎá ncúténi kóò còuté wenwe nè o kǎbe. 11 Kòo kpààtii yíe kètōnko kuhǎāpònkù tekù nè behǎāpòmbè tǎbè sipísìnùmmù kè bèe dekoo kóò nǎké ke dò: Kuyie nkóo nìti, okpààti tu a cúténi.

12 Kòo bè tèǹné ke dò: Kè mènke nwe n tùmè Kuyie nkóo nìti muhǎá ncúténi keǹkè ké da còuté fǐ nnè a kǎbe!

Kè muhǎá ncúténi kóò còuté wenwe nè o kǎbe. 13 Kòo kpààtii Aasia yíe kètōnko kuhǎāpònkù tǎānkù nè behǎāpòmbè tǎbè sipísìnùmmù. Kè bèe tuǎkoo Edii borè kénínkóo o ìikè kuhǎāpònkù kùù bè ni kè kùu ò bàntè ke dò: Kuyie nkóo nìti, donté ti wǎǎ, mmí nnè be nnitìbè sipísìnùmmù ti tú a kó betǎmbè mbe, a báá ti kuǎ, 14 kéndònnè muhǎá ncúténimè ke còuté titōnti ketiti tidéti nè ti kó benìùbè bémǎu. Di mmònni donté nh ònni ke bá n kuǎ!

15 De mǎnni kè ti Yiè nKuyie ntōnni nǎké Edii ke dò: Neinè we kè dí cúté, a bá nhò yǐkù.

Kè Edii íte kóò neinè kè bèe cúté, kékote okpààti borè. 16 Kè Edii ò nǎké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a mè nkòtemè Ekunǎo ke beé mbe baǎ Baadi-Sebuudi, nè de kpéi nha ténke í iti a mè nduǎ dǐi dóù ìnkè. A yóó kúmu.

17 Kè Aasia mènke kú ti Yiè nKuyie nti nǎkémè Edii, kòò ti béi. Ò ku memme kòo tebite Yodammu sǎoté tikpàti ke yé Aasia do í mǎkemè debire. Dè do sǎ nSosafati bire Yodammu tǎu Sudaǎ kǎbe kóo kpààti bo o kpàti benni déri ndi.

18 Aasia dǎǎrìmè tēmè nè o tōmmù dè wǎrimu Isidayεeribe kpààtibè dǎǎrìmè pátiri mieke.

2

Kuyie ntùótémè Edii

1 Nte dè do wǎǎkémè ti Yiè Kuyie ndó kétúóté dǐi mǎnni Edii nè tefòdóntè kédekenè keǹkè.

Edii nè Edisee bè do iti Kidikaadi nwe, 2 kè Edii nǎké Edisee ke dò: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni ntǎ mBeteedi nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kǎa bo, n yí yóó da yóu!

Memme kè bèe nei kékote Beteedi. 3 Ti Yiè nKuyie mpǎānǎanti nǎāmbè tǎbè bèè tikú Beteedi kè bèe yènni kéco Edisee kóò beke ke dò: A yé ke dò nKuyie nyóó túóté yíe nha cice kédekenè keǹkǎà? Kòo bè tèǹné ke dò: N yému, yǐnè yúóó.

4 Kè Edii yíe kénáké Edisee ke dò: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni ntǎ nSedikoo nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kǎa bo, n yí yóó da yóu! Kè bèe nei kékote Sedikoo. 5 Ti Yiè nKuyie mpǎānǎanti nǎāmbè tǎbè bèè bo Sedikoo kè bèe yènni kéco Edisee kóò beke ke dò: A í yé ke dò nti Yiè nKuyie mbo túóté yíe nha cice kédekenè keǹkǎà? Kòo bè tèǹné ke dò: N yému, yǐnè yúóó.

6 Kè Edii ò nǎké ke dò: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni ntǎ nSuditεε nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kǎa bo, n yí yóó da yóu.

Kè bèe sǎoté kénnei bedé. 7 Kè Kuyie mpǎānǎanti nǎāmbè tǎbè sipísìnùmmù kòtení kéncommù medétimè, Edii nè Edisee kè bè bo kukó nSuditεε také. 8 Kè Edii dáté o yaǎbòri ké dǐi kpéù nképoté Suditεε kó mmenie nkè mèe kééte kécómmù tipítì tidé kè bèe na dekperè késénté.

⁹ Bè sèntóo dii m̀ǹnni k̀e Edii beke Edisee ke d̀o: A d̀o ba? K̀e n d̀e nda d̀o d̀e Kuyie nnè na k̀e n t̀úóté k̀édekènè k̀eĩnk̀e?

K̀e Edisee d̀o: N d̀o k̀épété Kuyie nYaá mm̀ùu da bonè m̀ummu kuce mèdémè.
¹⁰ K̀e Edii d̀o: A m̀ békú d̀e yóumu, k̀aa ñ ẁúo n yiti dii m̀ǹnni ke deèti k̀eĩnk̀e a bo d̀e p̀èté, k̀e m̀eè d̀oke a báá d̀e p̀èté.

¹¹ Bè ǹeí m̀emme ke náante k̀e nyóo daateni k̀éyá tekp̀arisántè matè k̀e t̀e c̀òu mmuháá nk̀e sisèí s̀ì t̀e d̀eri k̀e s̀ì c̀òu mmuháá. K̀e s̀ì tuakeni b̀e borè k̀écómm̀o b̀e cuokè, k̀e fef̀òd̀nf̀eè t̀úóté Edii ǹe tekp̀arisántè k̀édekènè k̀eĩnk̀e. ¹² K̀e Edisee nd̀e ẁúo nk̀ekuónko ke d̀o: N cice! N cice! Isidayeeri b̀e kp̀arisèí ǹe si d̀èèb̀e tu f̀í nwe.

Ò m̀e nyí k̀òo m̀òntóo ke p̀í nho yaábòri k̀ékèté yek̀étiyè yèdèè, ¹³ k̀étúóté Edii yaábòri ò b̀onténi di k̀éẁete k̀éncómm̀u k̀ukò nSuditéè b̀enni, ¹⁴ ke t̀o Edii yaábòri ò t̀úóté di, k̀é di potè menie nke d̀o: Ti Yiè nKuyie nhEdii t̀u nk̀u borè? K̀éyí k̀épotè menie k̀e m̀e k̀éété, k̀òo sénté. ¹⁵ K̀e Kuyie mp̀ānāaanti náamb̀e t̀ob̀e bembè b̀èè do t̀íkú mèdétimè, k̀e b̀èè ò yá k̀ébéi nke d̀o: Kuyie nYaá mm̀ùu do bonè Edii, muu bonè Edisee, k̀ékétóo k̀òo conè k̀énínk̀ú k̀ésínnòo ò ìk̀e. ¹⁶ K̀òo nàk̀e ke d̀o: T̀inti a k̀ó betòmb̀è ti mièke yek̀āǹb̀è yemb̀e bomu sipísínùmm̀u, duó nk̀e b̀èè k̀ote k̀éwamm̀u a cice k̀éyá ti Yiè nKuyie nYaá mbá nhò t̀úóté ke k̀ote ke dootóo ditāri mari ìnk̀e yoo kubiriku mak̀u mièke.

K̀e Edisee yete ke d̀o: Báá t̀ōnnè òm̀òu. ¹⁷ K̀e b̀èè yetoo ke baa nhò k̀óonnè k̀òo mbo ke d̀o: T̀ōnnè be! K̀e b̀èè t̀ō m̀benitib̀e sipísínùmm̀u, k̀e b̀èè k̀ote k̀énwaa nhEdii ke d̀a yewe yètàāti bá b̀è í nhò yá, ¹⁸ k̀éẁetení Edisee borè Sedikoo, k̀òo b̀è nàk̀e ke d̀o: N do di nàk̀emu k̀e n d̀o di báá k̀ote!

Edisee ẁer̀k̀unnemè Sedikoo k̀ó menie

¹⁹ K̀e Sedikoo èi k̀òbèe nák̀e Edisee ke d̀o: Okóti, a ẁúómmu a m̀ómmu nti èi wennimè, menie nnè í wenni d̀emarè í p̀eí ti tenk̀e mièke. ²⁰ K̀òo b̀è nàk̀e ke d̀o: Waánnènni dib̀úpànni, k̀éānnè muk̀ók̀úú nk̀e n duó.

K̀e b̀èè d̀e nhò duó. ²¹ K̀òo k̀ote dinéb̀ori k̀éānnè muk̀ók̀úú ndi mièke k̀ébéi nke d̀o: Ti Yiè nKuyie ntu k̀u ẁer̀k̀unnemu m̀e nniè, mmè t̀ēnk̀e í yó ntouni muk̀úú nyoo d̀emarè í mp̀eí di tenk̀e mièke.

²² M̀em̀me k̀e menie nwenke k̀éndònnè Edisee béimmè, ke kp̀aá wenni ǹe yínni.

Ib́i daámè Edisee k̀òo ì b̀onté kus̀ink̀u

²³ K̀e Edisee íté d̀e borè k̀éndeèti Betèedi, d̀e k̀ó dihè do bo ditenni ndi. Ò k̀èri dii m̀ǹnni ke deèti Betèedi k̀e idap̀umbí yènni Betèedi k̀e nhò s̀áá nke t̀ú: Dekení a yuk̀úštíkù! Dekení a yuk̀úštíkù!

²⁴ K̀e Edisee ẁēēte k̀e nyí ẁúo nk̀e ì b̀onté kus̀ink̀u ǹe ti Yiè nKuyie nyètiri k̀e dep̀imp̀innè yènni d̀èdèrè k̀ép̀imm̀u ìi dap̀umbí sipísínàà ǹe idèí k̀étòte t̀òte.

²⁵ Ò d̀e nyitè k̀édeke Kadimèedi t̀āri, k̀éíté d̀ende k̀éẁete Sammarii.

3

Yodammu náammè Isidayeeri b̀e k̀òo kp̀àati

¹ Sosafati Sudaa k̀òbè k̀òo kp̀àati kp̀ati benni tepíitè ǹe diniínni mièke nke Akabu bire Yodammu náammè Isidayeeri b̀e k̀òo kp̀àati, k̀émbo Sammarii ke baké Isidayeeri b̀e ke d̀o yebie ntepiitè ǹe yèdèè. ² K̀e Yodammuu d̀o d̀e ti Yiè nKuyie nyí d̀o d̀e, o yèi nnè í nt̀uòke o cice ǹe o ỳs̀ b̀è do d̀òd̀ mè. Wèè do p̀ùò ndibòò Baadi k̀ó diẁúštònni o cice do maá di. ³ Ke né nk̀p̀aá taunè meyei nNabati bire Sedoboammu do tannè Isidayeeri b̀e mèè mièke. Ò do í mè yóu.

Isidayeeribe do domè Mɔabu kɔbe mudoò

⁴ De mɔnni kɛ Mɔabu koo kpààti Mesa tu opecenti, ke níí ndò nkéduó mbá dii benni Isidayeeribe koo kpààti ipeni tekoupiókòutè (100000), nè yepedakè yèè citi òkù tekoupiókòutè (100000). ⁵ Kè Akabuu kú koo yete Isidayeeribe kpeti. ⁶ De yiè koo kpààti Yodammuu yènní Sammarii kékkaa nyIsidayeeribe bemou, ⁷ kètó nkè bèè náké Sudaa kɔbe koo kpààti ke dɔ: Okpààti Yodammuu tu Mɔabu koo kpààti weè yete o kpeti, kòò tu kaa bo yie nhá kotoo kè di ò dokèné. Kè Sudaa kɔbe koo kpààti bè tèínnè ke dɔ: N kəroomu, mí nnè we ti tú oniti òmáá ndi. N nitibè tu o kɔbe mbe kè n sɛí tú o kpesi. ⁸ Kè Yodammuu yí kòò beke ke dɔ: ʒnkuce nku ti yóó kétéme? Kòò dɔ: Edəmmu kó kuce kùù yiè dikpáá.

⁹ Mémme kè bèè wènnè Isidayeeribe koo kpààti nè Sudaa kɔbe kou nè Edəmmu kou kékété, ke dɔ kuce yewe yèyiekè kè menie ndónté behāāpəmbè nè iwūš ìì tɔ be nenti. ¹⁰ De mɔnni kè Isidayeeribe koo kpààti kuónko ke dɔ: Ti pàkəmu! Ti Yiè nKuyie nkuu ti tíí ntínti be nkpààtibè titāāti ke bo ti ānné Mɔabu kɔbe nɔu miəkə.

¹¹ Kè Sudaa kɔbe koo kpààti dɔ: Ti Yiè nKuyie m pāānāānti náāntò mɔu í bo die nke dɔ ntí kɔte o borè koo beé nKuyie nti kpéínáá? Kè Isidayeeribe koo kpààti koo tɔnti mɔu dɔ: Safati birɛ Edisee bomu die nwèè do āā Edii menie nkòò niiti. ¹² Kè Sudaa kɔbe koo kpààti dɔ, ò yóó ti nákému ti Yiè nKuyie nti dɔnè ti.

Mémme kè bèè nei betāāti, Isidayeeribe koo kpààti nè Sudaa kɔbe kou nè Edəmmu kou kékəte kɛyà Edisee. ¹³ Kè Edisee náké Isidayeeribe koo kpààti ke dɔ: Kè n kpeti né da dōnnè mɛ? Kɔte kɛyà ti Yiè nKuyie mpāānāānti nāāmɔ a cice nè a yō be kɔbe, kè Isidayeeribe koo kpààti dɔ: Dè í tú ti Yiè nKuyie nkuu ti tíí ndie ntínti be nkpààtibè titāāti ke bo ti ānné mMɔabu kɔbe nɔu miəkāá?

¹⁴ Kè Edisee ò tèínnè ke dɔ: Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa, n tú kùù koo tɔnti, kè dè í tú ku kpéí nnè Sudaa kɔbe koo kpààti Sosafati kpéí, n na bá ndake a kpeti, n keté ke na bá nda wèíte bá sámpó. ¹⁵ Koo deè ke dɔ: Waānnènni wèè bie nkukùtidükù.

Kè bèè ò waanní, koo bente, kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténi Edisee ìnkè. ¹⁶ Koo béi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie ntu dí dammú yefōtè yefōtè dikonda a dii mmiəkə. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú: Di í yóó keè kuyaakù, di mɛ nyí yóó yà fetaafe nè memme kè menie nnè píe ndikonda a dimɔu, kè di yà dín di nè di āāpəmbè nè di wūš ìì tɔ di nenti. ¹⁸ Dende keté ke né tú desámpórè nde ti Yiè nKuyie mborè, kù yóó ānnému Mɔabu kɔbe di nɔu miəkə. ¹⁹ Kè di puo mbe ekè dieyè nè iduotí fité yè, kékəwí dɛtie ndemɔu bè yo ndèè be, kékínnè be nébòrè yemou, kɛpíe mbe paa ndemou yetárè kè dèe cake.

²⁰ Kè dèe wenté dikūnwèrni bè šš fíe dii mɔnni iwūš Kuyie. Kè menie nyènni Edəmmu bíékè, kɛpíe mbe tenkè kemou.

²¹ Ke sɔ mMɔabu èi kɔbe kèè bekpààtibè bètāāti bāátimè ke yóó bèè do mudoò, kè bèè tí mbèè kó dimáà dò nkéna kékəte mudoò kè bèè kɔte kéoke be temmānku. ²² Dè wenté dii mɔnni kè diyie yènni, kè diwennécānni tiitè menie nyínkè kè Mɔabu kɔbe yà menie nkó kuwūškù, kè kù ndò mmeyī. ²³ Kè bèè dɔ: Meyī mme, beè kpààtibè beè kònté ke kùò bemáá, tí kətenè kékéí be kperɛ.

²⁴ Bè tūākení dii mɔnni Isidayeeribe kari, kè bèè ootení kè bèè do tiyēiti, kè bèè coké kéta be tenkè, kè bèè bèè dinté kè bèè bèitè bēitè, ²⁵ kəpuo mbe ekè kédooté

dooté bá wè ditári be paa nsààrè miéke ké dè píe nyetáàrè, kékítinné sibií simòu kékòũ detie mbè yo ndèè kó yebe.

Kè dè nkpaá Kiidi-Adeseti ei máá ndi, kè detántènditirè yembèe di cèète ké di bùótí yetáàrè kèpuá. ²⁶ De mòmni kè Mòabu kóo kpààtii yà dè ò fuutenèmè kétútótè behààpòmbè yesebábátè yembè sikausiyièkè (700) ke bo kèté benitibè kékòte Edømmu kóo kpààti borè kényièke. ²⁷ Ò yīèke memme kényóu kétútótè o kóo po wèè na nsòotè o kpàti, kóò feúté dihei kó kuduotí ìnkè kétuo, kè dèe yonke Isidayeeribe, kè bèè ò yóu kékò.

4

Edisee dòò tii dieti okúpokù kpéi

¹ Diiyè mari kè Kuyie mpāānāānti náāmbè miéke kóò mòu kóo pokuu kote kényà Edisee kóò bàntè ke dò: A yému a kóo tōnti n dàu wèè ku, ò do túmè ti Yīè nKuyie nkóo niti nwe. Ò ku kè ti banteu wèè kòtení ke dó kétútótè m bí idé kédòò o daatì.

² Kè Edisee dò: M bo na kédòò ba a kpéi? Kédeè ke dò: Kàa màke mù tēcētè a n náké. Kòo nitipòkù ò tēnné ke dò: A kóo tōnti mí, n yí màke dēmarè, kè dè í tú mekùò, mèè kpāá sām̀pòrè tēdèntè miéke. ³ Kè Edisee ò nàké ke dò: Kòte a cēpēetitòbè borè kēpente yematidiè mpéu a bo na kēpétè kè yè mmamè. ⁴ Kàa dèè dí ta kudieku f̀s̀ nnè a bí, kàa kpetinné dibòri, kénhuti mekùò mmemme yēdiè nkè dii ní píe nhá di kei nkéinné.

⁵ Kòo nitipòkùu ítóo kékò nkéta o dieku wenwe nè o nitidabí kékpetinné dicàù, kòo bí nhò duò nyēdiè nkòò uti mekùò. ⁶ Yēdiè mpíe ndii mòmni kédeè kóo náké o birè marè ke dò: N duōnni didēnni!

Kòo birè dò: Didēnni í kpāá. De mòmni ndi mekùò ncòm̀m̀m̀m̀. ⁷ Kòo kòte ké ti náké Kuyie nkóo niti Edisee. Kòo dò: Kòte kékfitè de kó mekùò nkéyietí a bànni! Kè ìi sùò ndi nyo nf̀s̀ nnè a bí.

Edisee nàkémè Sunemmu kóo nitipòkù ò yóò pèitémè

⁸ Kè Edisee mpēnké diiyè mari Sunemmu ei, kòo nitipòkù mòu dè bo ke màke o kperè mesàà nkéyú Edisee ke dò wèè di, kétútótè de kó diiyè nè yewe tēyè yèè kpāani kè Edisee níi de mbáté kēdi.

⁹ Diiyè mari kòo nitipòkùu náké o dàu ke dò: N yému ke dò nKuyie nkóo nitisàù wèè bàtíri ti cētè, ¹⁰ yóu kè tí ò ànné kudieku kóò dàú mmuteĩ nè dikàri nè tábùri nè fitirè, kòò níi pēnké wèè de mbáté.

¹¹ Memme diiyè mari kè Edisee mpēnké de borè kēbáté kēta kudieku kénduò, ¹² kénáké o kóo tōnti Keasii ke dò: N yúní te ncētè kóo nitipòkù. Kòo o yúní, kòo kòtení kécóm̀m̀m̀ o ìikè. ¹³ Kè Edisee duò nkòo kóo tōntii náké onitipòkù ke dò: A dòò dè ti kpéi ndè deumu, a dó ti dòò ba a kpéi? A dó tí náké okpààti yoo ohāāpònkótí a kpéināá? Kòo nitipòkùu tēnné ke dò: M bo n kòbe cuokè kè dè n naatimu.

¹⁴ Kè Edisee náké Keasii ke dò: Ti né bo dòò ba o kpéi? Kè Keasii dò: Ò í màke debire, kòo dàu me nkòtè. ¹⁵ Kè Edisee dò: Yúní we! Kòo ò yúní. Kòo cómm̀m̀m̀ o dieku bòri, ¹⁶ kè Edisee dò: Dè yàa bo nkááké mié nkàa ùúkú denitidabire nde.

Kòo nitipòkù dò: Áá okótí, Kuyie nkóo niti a bá n souté, mí nha kóo tōnti dò!

¹⁷ Memme kòo nitipòkùu púò nképeitè denitidabire Edisee baa do ò bennénè dii mòmni.

Edisee fòukùnmè mè ò debire

¹⁸ Kè debiree kóté. Diyiè mari kékōté de cice nè betōmbè bè dèi dè tidiiti. ¹⁹ Bè de mbo kè debire kuśnko ke dō: N yuu dii yóu! N yuu dii yóu!

Kè de cicee náké otōnti ke dō: Túóté debire kékatenè de yō borè.

²⁰ Kòo dè túóté kékote kédúu nde yō, kòo ndè ùkú kè diyiè nyóó cónné yeyo kè dèe kú. ²¹ Kòo dè dèe nkudánkú kétanné Kuyie nkóo niti dieku kédúú nho dósú ìnkè káyènni kékpetinnè, ²² kényú o dōu ke dō: N duś nhotōnti maú nè sāmmarímú n dós kécokóo Kuyie nkóo niti borè nde kéwētení.

²³ Kòo ò beke ke dō dè dōmmè? Kàa kàri o borè yíe? Otánkú pànwè dake yíe, dè me nyí tú teompútè. Kòo dō: Dèmarè í dō.

²⁴ Kòo duś nkè bèe bou o sāmmarímú dikàri, kòo náké otōnti ke dō: Kété! A báa cómmú kuce! Kè míi sàà í yí á cómmú.

²⁵ Mèmmè ò kètémè kékote Kuyie nkóo niti borè Kadimèedi tāri ìnkè. Kénkpáa diētiri kè Kuyie nkóo niti ò yàní kénáké o kóo tōnti Keasi ke dō: Sunèmmu kóo nitipòkú wenwe kérini. ²⁶ Cokóo kóo co, kóo beke ke dō: Kunaatí nku bakaà? A dōu kpeñnàà? A birè kpeñnàà?

Kòo nitipòkúu ò tēñné ke dō: Dèmarè í dō. ²⁷ Kòo nitipòkúu tuakoo Kuyie nkóo niti borè kénínkóo kēpī nho naacèi, kè Keasi ndó kóo bèti. Kè ti Yiè nKuyie nkóo niti ò náké ke dō: Yóu we! Ò bo meyeñcaàrimè mièke nke. Ti Yiè nKuyie mme nyí n náké o yèmmè cààrènnè ti.

²⁸ Kòo nitipòkú dō: Okóti n sòò da mōmou debiraà? N sòò ti n da náké kè n tú a bá n souté mí nha kóo tōnti.

²⁹ Mèmmè kè Edisee náké Keasii ke dō: Báatí kétúóté m pàati kékété, kàa kèri ke conè òmàa a báa ò dōu. Kòo maú me nda dōu nha báa yíe. Kàa tùdoko a nós m pàati debire ìkè.

³⁰ Kè debire yō dō: Kuyie mbomu kàa bo, n yí yóo wēte ke í da neínè.

Mèmmè kè Edisee ò neínè. ³¹ Ke sós nKeasii ò niiténè ke nós nkupàati debire ìnkè bá tìmati í dōò. Debire í béi ndè mme nyí nampè. Kòo wētení kécó Edisee kóò náké ke dō: Debire í èntè.

³² Kè Edisee tuakoo, kéta o dieku ke sós ndebire duś o dósú ìnkè ke ku. ³³ Kòo taroo kékpetinnè kè bè mbo bedé de mièke, wenwe nè debire, kòo bántè ti Yiè nKuyie. ³⁴ Ke níi oke debire ìnkè kétuú nho nuú de kperi, o nuu nde kpeyi, ke nós nho nou de kpesi ìnkè, kénhoke debire ìnkè kè dèe wēte kètonkè. ³⁵ Kè Edisee cúténi kudieku kécente, cente, kéwēte kédeke kéoke debire ìnkè ke dō kuce mēyiekè kè dèe cīè nkéwénténi. ³⁶ Kè Edisee yú Keasii ke dō: Yúni wēe nitipòkú!

Kè Keasi ò yúni. Kòo kotoo Edisee borè. Kè Edisee dō: Túóté a birè.

³⁷ Kòo taroo kénínkóo Edisee ìkè kēsinnós, kédeè kétúóté o birè kényè.

Edisee do nàrikùnmè tikūnti tūi tūi

³⁸ Kè Edisee wēte Kidikaadi, dè do sós ndikònni dii bo dihei. Kè Kuyie mpāānāānti náam̀bè tōbè kōtení ke bo o borè, kòo náké o kóo tōnti ke dō: Saa ntekūmbotè diētè kè ti bénnè tikūnti kēsori.

³⁹ Kè be kou maúu yè kéta dikpáa mukūnwammú kégà dikpáa kó yeyaa mmayè bá ò í nyè bantè kè yè tōú kécūs o yaàyàri kékonnènni kécó kèuté tekūmbotè. ⁴⁰ Bè ànné dii mōnni kè bè bo di kè bèe sote kékúonko ke dō: Kuyie nkóo niti mukūtū mmuú a de mièke bá dè í ò nkédi. ⁴¹ Kè Edisee dō: Wáānnènni muyuo. Kè bèe mù waānni. Kòo ànné tekūmbotè ke dō: Ànnénè kè bèe duś.

Kè bèe ànné ké bè duó mbá tì ténke í dò mmèmamè.

Edisee píimè benìtibè tekòùtè

⁴² Diyì mari kòo nìtì mǎu yènní Baadi-Sadisa eì ke tǎnì pèḗbè bè dǎdǎnè bè tidipàntì kè bè bo sipísídé, ke tǎnè tidipàntì teyààtè kékòtení ké dè duó nKuyie nkóo nìtì Edisee kòò dǎ: Totínè kè bèe di. ⁴³ Kòo kóo tǎntì dǎ: M bo dè totí àmmè botí benìtibè tekòùtè (100)? Kè Edisee dǎ: Totí be kè bèe di, ti Yiè nKuyie nni nnákèmu ke tú bè yóò di kè dèe súó.

⁴⁴ Mèmmè kòo bè totí kè bèe di ke dèe súó nkéndǎnnè ti Yiè nKuyie ntì nhò nàkémè.

5

Naamaa miètémè

¹ Naamaa do tú Sidii kǎbe kóo āāpǎnkóti nwe kè be kóo kpààti ò tá mediè, ke yé nè weè borè nde ti Yiè nKuyie ndo duómme kè bèe na be dootitǎbè kè weè nni fehāāpǎnnafe, ke né mǎ ntikǎntì. ² Dè do sǎ nSidii kǎbe bèe kǎte ke pǎnte Isidayeeribe ke pǎnní desapǔmbire marè ke konnì ke dè duó nNaamaa pokù, kè dè ò pǐ mmutǔmmú. ³ Diyì mari kè desapǔmbiree náké Naamaa pokù ke dǎ: Kè n yiè ndo bo na kètuake Sammarii Kuyie mpāānāāntì nāāntò borè ò na nhò miékunnemu.

⁴ Kè Naamaa kǎte ké ti nàké okpààti ke dǎ: Nte Isidayeeribe kó desapǔmbire yè mmú. ⁵ Kè Sidii kóo kpààti dǎ: Báátì! N yóò wārimu dipátiri Isidayeeribe kóo kpààti ké da duó nkàa bíí ò duó.

Kè Naamaa túóté timátì pèítì cidóòbè sikǎusitāāti (300) mesǎo ncidóòbè sipísikuò, tiyààti meānnimè tepíitè, ⁶ kètuakoo kéduó nyIsidayeeribe kóo kpààti dipátiri kè di tu: Mfi duónko n kóo tǎntì Naamaa dipátiri ke tú á ò miékunne o kǎntì. ⁷ Isidayeeribe kóo kpààti kàa ndii mǎnni dipátiri kékèté o yààti kékúsnko ke dǎ: N tú Kuyie nku, ke nǎ nke kǎu ke nǎ nke fòùkúnkoà? Dè dǎmmè kòò n duǎnni oniti ke tú nh ò miékunne? Banténè ke dò nhò n wantinè dikpǎnni ndi.

⁸ Kuyie mpāānāāntì nāāntò Edisee kèè dii mǎnni okpààti kètémè o yààti kèts nkè bèe ò nàké ke dǎ: Ba nképí nte kàa kèrì a yààti? Yóu kòo kǎtení m borè kèbanté Kuyie mpāānāāntì nāāntò homè Isidayeeribe tenké.

⁹ Kè Naamaa tuakoo nè o sèfì nè o naasāntè kécómmó Kuyie mpāānāāntì nāāntò Edisee cǐtè bǎri nùu. ¹⁰ Kè Edisee tǎnni kè bèe ò nàké ke dǎ: Ò yè nha ta kukó nSuditèè kénduò ke kuri ke dǎ kuce mèyiekè, a yóò miètému kàa kǎntii wenke!

¹¹ Kè Naamaa mièke peike kòò nkérì ke kpanti ke tú: N yèmmè do dò nhò yóò yènnímu o mǎmmuò nkécómmú kèbantè o Yiè nKuyie nke n kááké o nòutè ké m miékunne. ¹² Damaasi kó ikó nhAbana nè Padipaa ì í pètè Isidayeeribe kondakésíá? Kè n do nyi ta kéwuò mbáá wenkaà?

Ò me nyí kékónténè o naasāntè nè kemieke ke bo kò. ¹³ Kòo kó betǎmbèe cokóo kòò nàké ke dǎ: Okóti! Kè Kuyie mpāānāāntì nāāntò do nda beke dèmarè dèe yóu a na bá ndè dǎdǎ? Ba nnè te kàa báa dǎ ò da nàké ti ke tú a wuò kémiété?

¹⁴ Mèmmè kòo ta kukó nSuditèè, Edisee ò nàkémè kénduò ke kuri, ke dǎ kuce mèyiekè, kòo kǎntii wète kéwenke kénáānnè debíbennè kpeti, kòo wenke. ¹⁵ De mǎnni kè Naamaa wètení Kuyie mpāānāāntì nāāntò borè wenwe nè o tǔmbè, kétaroo kécómmó Edisee ìkè kòò nàké ke dǎ: M bantému di mmǎnni ke dò

nkɛtenkè kemou miɛke Kuyie nyí bo dɛmarɛ kè dè í tú Isidayɛɛribɛ tenkè. Mí nha kóo tǎnti n da báámmu, ɔuté dipǎnni dii.

¹⁶ Kè Edisee dò: M pàrikèmu ke tú: Ti Yiè nKuyie mbomu kè n tú ku kóo tǎnti, n yí yóo ɔuté dɛmarɛ.

Kè Naamaa yetoo, kòo yete. ¹⁷ Kè Naamaa dò: Kàa yetemu m pǎrè á yóu kè bè m pǎ a tenkè kó mutáá mmùu bo nsànnè sinaasɛi sidési ke yé mí nha kóo tǎnti n ténke í yóo féútémè fɛ̀fɛ kɛtuɔ nyoo metaummè kpɛyi dibòò mari kè dè í tú ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribɛ tú nkù. ¹⁸ N né kù bèkú tí tii tu: Kè n kònkò, kè nh èi kóo kpààti kàri ke bo ffé iwũs dibòò Dimɔ, kòò ñ nɛinè kè n nírkú dibòò Dimɔ ìkè ti Yiè nKuyie nhá n cɛ́.

¹⁹ Kè Edisee dò: Kote kè dè nnaati. Kòo ítóo kédétè sámpó.

Naamaa kó muməmmú cǎntémè Keasi

²⁰ Kè Edisee kóo tǎnti Keasii totí o yèmmè ke dò: N cice Edisee mɛ nyetémè Naamaa Sidii tenkè kou kó yɛpǎrè, ti Yiè nKuyie mbomu, m bo coké kóò nintɛ kɛyà ò bo m pǎ dɛmarɛ. ²¹ Ò mɛ nyí kécoké kémbɛti Naamaa, kè Naamaa ò yàní kécútè mɛcǎa nho naasǎntè ìnkè kékétóo kóò co ke dò: Kusàákù bakaà? ²² Kè Keasii dò: Dɛmarɛ í dòmmè. N cice wɛè n tǎnni ke tú n da náké ke tú Kuyie mpǎānǎānti náam̀bè tǎbè bɛè bo ke tuòkùni bèdébè ke bonni Efadaimmu tǎri, kóò tu kàa bo yie nhá ò duónko timátí pɛítí cidóòbè sipísitǎati nɛ tiyààti mɛānnimè mèdémè, kòo bè duó. ²³ Kè Naamaa dò: Nto timátí pɛítí cidóòbè sipísikuà, kényetíróo kè tí cūš siyákəsi sidési kɛbóu kóò duónnè tiyààti mɛānnimè mèdémè kédúò nkè bɛdapambè bèdébèe dè tɔ kóò ciɛnnè. ²⁴ Bè tũòke dii mǎnni Ofedi èi kè Keasii dè ɔuté demou kɛtannè tɛcɛ̀tè kédèe kè bè cau nkè bɛè íté.

²⁵ O mómumuò nkòo kote o yiè nhEdisee borè, kòo ò beke ke dò: Keasii a bonni dɛ? Kòò dò: Mí nha kóo tǎnti n yí kàtemè dɛmarɛ.

²⁶ Kè Edisee né ò náké ke dò: N wɛnni do dè bomu oniti mǎu cùténí dè tenasǎntè ke da co. A í dò nkécɔuté di mǎnni ndi tiyààti, kè n né báá buónè a bo ɔuté mɛ idíítí kédonnè odífè kó depaa nnè fínyí kpɛrɛ nɛ iwũs nɛ bɛtǎmbè benitidaabè nɛ benitipòbè. ²⁷ Naamaa kó muməmmú yóo cǎnté f́ nwe nɛ a yaábíò sǎá.

Kè Keasii nyètì Edisee borè kè tikònti ò pǐ nkoò kǎntii peike kɛnaánnè tikónti.

6

Tɛpɛ̀tè domè dibinni

¹ Kuyie mpǎānǎānti náam̀bè tǎbè bèè bonè Edisee, kè bɛè ò náké diyie mari ke dò: Mɛfíè nténke í tí sànnè a borè. ² Yóu kè tí kote Suditɛ kékǎũ bá wè kudǎu kédǎò titouti kɛmbo. Kòo dò: Kɛtenè!

³ Kè bɛ kóò mǎu dò: A bá ntí nɛinè tǎnti a kó bɛtǎmbàà? Kòo dò: Èɛ, n kǎrimu.

⁴ Kè bɛè nɛi kɛtuɔke Suditɛ kénkǎũ idɛí. ⁵ Kè bɛ kóò mǎu nkǎũ, kòo pǐtɛtɛ feuté kédoroò dibinni miɛke, kòo kuónko ke dò: Áú yoo n yiè! Dè n dimu. M mɛ ntè yǎuténímu.

⁶ Kè Kuyie mpǎānǎānti náam̀tòò ò beke ke dò: Yé tɛ do dè?

Kòo ò bɛnke tɛ do dè, kòo kɛtɛ kudǎu kédootóo dɛ borè, kè tɛɛ nóónní. ⁷ Kòo náké dɛ yiè nke dò: Dɛitení tɛ!

Kòo youtoo o nòutè kè tɛ dɛitení.

Edisee dɔummè Kuyie nkè kiuu bonté Sidii kɛbɛ tiyũnti

⁸ Sidii kɔbe koo kpààti nè Isidayeeribe kou kè bè mmɔke mudoò, kè Sidii kɔbe koo kpààti tí mbehāāpɔmbè iwēi yembè ké bè nàké ke dɔ: Kè di kètè dí bátè die nnè die. ⁹ Kè Kuyie mpāānāānti nāāntò Edii náké Isidayeeribe koo kpààti ke dɔ: Á ndake, ke báá kètè ku mpíkù Sidii kɔbe bèè kè bo.

¹⁰ Kòò níí ò nàké kòò deite benitibè kètō nhEdisee ò benné dii bòri.

Weè do ɔ̄ ò nàké kòò yenté, dè í tú kuce mēmáà yoo mēdémè. ¹¹ Kè dèe di Sidii kɔbe koo kpààti, kòò yú ò āāpɔmbè iwēi yembè, ké bè beke ke dɔ: N nákénè dí miéke wèè kòmmú Isidayeeribe koo kpààti! Kòò nāá nti kpeti.

¹² Kòò tɔmbè kòò mɔ̀ dɔ: Okpààti, tínti a kó betɔmbè ti kòò mɔ̀ dɔke, Isidayeeribe kou, Kuyie mpāānāānti nāāntò Edisee weè dáanko Isidayeeribe koo kpààti a nāá nti a dieku kufáá mmieke.

¹³ Kè Sidii kɔbe koo kpààti dɔ: Kɔtenè kényà ò borè, kè n tō nkè bèè ò pīñní.

Kè bèè ò nàké ke dɔ: Ò bo Dotāā nwe. ¹⁴ Kòò tō mbehāāpɔmbè péu nè sisēi nè sikipàrinaasēi kè bèè tuokoo keyènkè kécētinne dihei.

¹⁵ Kè dèe wenté kè Kuyie mpāānāānti nāāntò koo tōntii yènní sèi kénsó mbehāāpɔmbè cēēte dihei nè sisēi nè sikipàrinaasēi, kòò náké Edisee ke dɔ: Áú n yiè! Yé ti yóó yīmè? ¹⁶ Kòò ò tēñné ke dɔ: A bá nyīkù, bèè ti bonè bè sūmu ke pēēté bèè bè bonè.

¹⁷ Edisee me nyī kébántè ti Yiè nKuyie nke dɔ: Kuyie nkpeté o nuò nkòo yà.

Kè Kuyie nyi kpeté, kòò yà sisēi nè sikipàrinaasēi kè dè piéké ditāri ke bè fité kécóu mmuháá.

¹⁸ Sidii kɔbe tóónní dii mōnni Edisee borè kòò bántè Kuyie nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nfente be.

Kè Kuyie mbè fènte kéndōnnè ò béimmè. ¹⁹ Dè mōnni kè Edisee bè nàké ke dɔ: Di yeté kuce nku, dè í tú dihei di dó di, n tūnnenè kè n dí benke oniti di wāá nwè.

Mēmè ò bè kōtenèmè Sammarii. ²⁰ Bè ta dii mōnni Sammarii kè Edisee bántè ti Yiè nKuyie nke dɔ: Ti Yiè nKuyie ntēnnè be be yèmmè.

Kè Kuyie mme mbè tēñné, ke bè nsó mbè bo Sammarii èi.

²¹ Kè Isidayeeribe koo kpààti bè yà kébeke Edisee ke dɔ: n cice, m bè kùàà? ²² Kè Edisee dɔ: Báá bè kùò, bè ɔ̄ í nkùò bè pīmmú bè mudoò mieke, duó mbe kè bèè di, kàa bè duó mmenie nkè bèè yà kékò mbe yiè mborè.

²³ Kòò kpààti duó nkè bèè benné tidiiti kè bèè di kényà kèdeè kòò bè yóu kè bèè kò nSidii be koo kpààti borè. Bè ténke í nwēteni Isidayeeribe tenké.

Dikōnni tannímè Sammarii

²⁴ Kè Sidii koo kpààti Benni-Adadii tíi nho āāpɔmbè bəmou kè bèè kote képi Sammarii èi, ²⁵ ké ndi pi weti weti kè dikōnni dierii tanní kè bè nfiiti disāmmarinyuu mēdítibii nsipísidé. Ke níi benné dibuu sām̀p̀r̀i yèdimàsè kòò mbo mēdítibii mmènùmmù.

²⁶ Diyie mari kè Isidayeeribe koo kpààti mpēnkè kuduotí ñnkè kòò nitipòkù mōu ò yà kékuónko ke dɔ: Áú! Okpààti n deeté!

²⁷ Kòò kpààti ò tēñné ke dɔ: Kè ti Yiè nKuyie nyi da deeté, mī báá na ké da deeté! Tidiiti í kpaá, yetebe me nyi kpaá.

²⁸ Kòò ò beke ke dɔ: Ba nda kóónnè?

Kòò dǎ: Onitipòkù yie nweè sòò yē ntí cááké m biré ke naa cááké o kperé. ²⁹ Kè ti bènné n kperé ke cááké, kè dè wenté kè n yē nwèe duwónnì o kperé kè tí cááké, kòò dè sǎnné.

³⁰ Okpààti tí kèè diì mǎnnì kékèté o yààti kéndáátí kufòòtǎnkù, ke centi kuduotí ìnkè kè bèè ò yà, kòò dáátí kufòòtǎnkù. ³¹ Memme ò béimmè ke dǎ: Kè diyìe yóó ta yíe nkè Safati biré Edisee kpaánè o yuu Kuyie nni ndǎò kù dǎmè.

Edisee do nàkémè dikònni yóó deèmè

³² Dè do sǎ nhEdisee kàri o cǐtè nte nè dihei kó bekótíbè. Kòo kpààti tǎnko o kóo tǎnti mǎu Edisee borè kòò nkpaá ke í tùòkoo kè Edisee nàkè dihei kó bekótíbè ke dǎ: Di yénàà? Weè nitikòuti weè tǎnnì ke tú bè n féúté. N wákénè! Kòò tùòkení di kpetinné dibòri, di báá yie nkòò tanní. N yo kè dè dò nhokpààti kó kunampoo kérínímu de yiè nfǎnkúó.

³³ Ò kpaá ke me nnáá nkòo kpààti tuòkení o borè kébéi nke dǎ: Ti Yiè nKuyie nkuu te kè meyi mmie nkó dimàà tí tùòkení. N ténke né kù dǎ ba nkpréí?

7

¹ Kè Edisee dǎ: Kénténè kékèè tí Yiè nKuyie nni nnáké tí: Ti Yiè nKuyie ntu dè naa bo mmè nkááké kè bè do mmuyuo ncidóòbè tepíítè nè bèdébè medítibii mmémáà ndi dihei kó dibòri. Kè medibii ncidóòbè sipísidé nè bèdébè do mmedítibii mmémáà múnke.

² Kòo kpààti kóo tǎnti wèè tou o kparinenti, kòo beke Kuyie mpāānāānti nāāntò ke dǎ: Bá kè tí Yiè nKuyie nkpeté yewetibòrè a mè nnáké tí bo na kédòòà? Kè Edisee dǎ: A yóó dè yāmu nè a nuò nha me mbáá dè di.

Sidii kǎbe cokémè ke yóu be āāpǎnkari

³ Dè do sǎ mbenitibè mabè beè mǎ ntikònti bènàà, ke bo dihei kó dibòri, kè bèè náké bemáà ke dǎ: Ba nte kè tí yó mbo die nke yàà kúnè? ⁴ Kè tí tú tí bo ta dihei dikònni dii kè bo, kè tí me nkàri die nti baa yóó kúmu. Yóunè kè tí kote Sidii kǎbe kó dihāāpǎnkari kè bè tí yóu tí nfòu, kè bè me nti kùò dè nsànnè.

⁵ Memme kè bèè íté dihuri kentuòkoo Sidii kǎbe āāpǎnkari mǎnku ke sǎ nhòmǎu í dè bo.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuu do duó nkè bèè keè kunampoo makù, kè dè ndò nsisēi nè sikpārīnaasēi nè behāāpǎmbè péu de kòku. Kè bèè náké bemáà ke dǎ: Isidayeeribe kóo kpààti weè yietí Itiibe kpààtibè nè Esibiti kǎbe kè bè bo tí dokénè. ⁷ Kè bèè íté dihuri kécoké kényóu be touti nè be sēi nè be sāmmarímúbè kè dè mpíítí. Bè cénke do íté kécoké máà ndi ke bo deeté be fōmmu. Bè do yóu be āāpǎnkari kè di mme ndò.

⁸ Memme kè bèè nitibèe tuòkoo be āāpǎnkari mǎnku kéta kutouku makù kédi kényà, kéta mesǎ nnè timátí péítí nè mesǎ nnè tiyààti kékote késǎnné. Bè sǎnné memme kèwēténí kéta kutouku tekù kété bè yà dèè kó dimàà kékote késǎnné.

Sidii kǎbe itémè ke yóu Sammarii kè dikònni yè

⁹ Benitibè bèè me mmǎ ntikònti kè bèè náké bemáà ke dǎ: Ti dǎori dè í wenni, yíe ntu tināānsààti kó diyìe ndi, kè tí cǐkénè de kó tināānti kè dè yàà wenténè Kuyie mbo tí poté. Yóunè kè tí kote kè tí nàkè kpààti.

10 Mεμμε bè kàtemè dihei kényú wèè bàa dibòri kóò nàké ke dà: Ti kàte Sidii kàbe kó dihāāpònkari ti í yà òmòu, oniti kó kunampoo keté ke í bo, sisēī nè sāmmarimú dēē bo ke píítí kē titouti duóo detetirè.

11 Bèè bàa dibòri kē bèē pīēkē, kē bèē ti nàké okpààti o cīētè mieke.

12 Kòo kpààti íté keyènkè kénáké behāāpòmbè iwēī yembè ke dà: N di náammu Sidii kàbe yému ke dò ndikònni ti bo, ke dōò ke dò mbè ité ke kòte ke sari, kē ti bo yeroo kē bè ti pīmmú kéta ti èi.

13 Kòo kpààti tōmbè kóo mōu dà: Sisēī sīi kpaā dihei si mieke ti deite sinūmmú kētōnnè benitibè kē bèē kote kényà. Bá kē si kpaā tūi tūākeni benitibè tūi yóó si tūākeni.

14 Kē bèē túóté sikpārīnaasēī sidēsī nè si dèèbè bèdébè kē bè tō nke dà: Tūnneñē Sidii kó behāāpòmbè kényà. 15 Kē bè ntū mbe nacēnà kētuākenē Suditēē tiyāàti nè tinenti Sidii kàbe cooti ke buònko dē, kē dē nenkoo kuce. Kē bè do tō mbēē wētenī kē ti nàké okpààti.

16 Kē benitibēē yē kékote kéheí dēē bo Sidii kàbe kó dihāāpònkari kénfiiti muyoo ncidòòbè tepítè nè bèdébè medítibii mmēmáá. Medibii ncidòòbè sipísidé nè bēnàà medítibii mmēmáá múnke, kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nàkémè.

17 Dē do ś nhokpààti duó nkòo kó ditōnni dii tōu o kpārinenti kē di kàte ke baa dibòri ndi. Bē dē ndi nàu kékua kéndōnnè Kuyie mpāānāānti náāntò do nàké ti okpààti ò do kàtenī dii mōnni o borè.

18 Kòo ò nàké ti ke dà: Dē naa bo mmè nkāāké, kē bè do mmuyoo ncidòòbè tepítè nè bèdébè medítibii mmēmáá ndi dihei kó dibòri, kē medibii ncidòòbè sipísidé nè bēnàà do mmédítibii mmēmáá múnke. 19 Wèè do beke Kuyie mpāānāānti náāntò ke dà: Bá kē ti Yiè nKuyie nkpeté yewetibòrè a mè nnàké ti bo na kédāà? Kòo ò nàké ke dà: A yóó dē yāmu nè a nuā nha me mbáá dē di.

20 Tūi do tūākeni kē bèē ò nàu dihei kó dibòri borè kòo kú.

8

Okpààti duómmè kē bèē tēnné Sunemmu kóo nitipòkù o kperè

1 Dimōnni mari mieke kē Edisee náké Sunemmu kóo nitipòkù ò do fòukúnne wèè bire ke dà: Íté f́ō nnè a cīētè kàbe kékote dihei teri mari a dó di kēmbò, ti Yiè nKuyie nkuu yūni dikònni kē di kōriní dihei ke bo mbo ke dà yebie nyēyiekè.

2 Kòo nitipòkù dà Kuyie mpāānāānti náāntò ò nàké ti, kēitè wenwe nè o cīētè kàbe, kékote kēmbò Fidisitēēbe tenkè ke dà yebie nyēyiekè. 3 Yebie nyēyiekè kó difōnkúò kē de kóò nitipòkù konni kékote ke bo yà okpààti, kóò beé nho cīētè nè o paku kpeti.

4 Ke ś nhokpààti náānnè Kuyie mpāānāānti náāntò Edisee kóo tōnti Keasii kóò beke ke tú: N náké Edisee dōò tūi dieti timōu. 5 Kē Keasii nhò náā nhEdisee do fòukúnne debire. Dē mōnni ndi onitipòkù ò do fòukúnne wèè bire ò tūākoomè ke bo beé nhokpààti o cīētè nè o paku kpeti. Kē Keasii dà: Okpààti nte dē kóo nitipòkù nè o bire Edisee do fòukúnne dē.

6 Kòo kpààti beke onitipòkù, kòo ò nàké dē wūšékémè. Kòo kpààti ò neínnè tekpààticīētè kóo kóti ke dà: Kòte kédúò nkē bèē ò tēnné o kperè nè bè dēite dēē kó dimàà o paku mieke nè ò itémè nè yíennī.

Edisee nàkémè Asayēdi yóó náammè okpààti

7 Kè Edisee kòte Damaasi ke sɔ́ nSidii kóo kpààti Benni-Adadi mɔ̀ nkè bèè ò nàkè ke dɔ̀: Kuyie mpāānāānti nāāntò kòtení ti cie. 8 Kòo kpààtii náké Asayeedi ke dɔ̀: Túóté yepārè kékòte kɛyà Kuyie mpāānāānti nāāntò kòo beé ntí Yiè nKuyie nkɛyà kè nsà kè m bo miété.

9 Kòo kòte kékpréé nDamaasi kperɛ demɔ̀u dèè kó dimàà tu desààrè kétóú nyòyòbè sipísínàà kékòtenè Kuyie mpāānāānti nāāntò borè kécómmó o iikè ke dɔ̀: A kóo dapàà mBenni-Adadi Sidii kòbe kóo kpààti weè n tōnni ke tú: N da beke kè nsà kòò bo miété mumɔ̀mmú ò mè mmɔ̀ mmù.

10 Kè Edisee dɔ̀: Kòte kóò nàkè ke tú ò yóó miété, ti Yiè nKuyie nné n nàkémú ke tú ò yóó kú.

11 Ò me nyí ke dɔ̀ só kénwúó nfù! Kè tinɔ̀nnietii yènní. 12 Kè Asayeedi dɔ̀: Ba nte okótì kàa kuɔ́?

Kè Edisee dɔ̀: N yà meyi nha yóó dɔ̀ò mèmme Isidayeeribe. A yóó cóummè be ekè iduotì fité yè, kékífé be kó bekpàrtièbe ke nau ibíbénni, képuoti beɔ̀pɔ̀pɔ̀mɔ̀bè. 13 Kè Asayeedi dɔ̀: Yé n tú wè mí nha kóo tōnti? Mí ndemɔ̀círè ke bo pī mmutōmmú diemù mummu? Kè Edisee dɔ̀: Ti Yiè nKuyie ntí nni nnàkémú ke tú: A yóó naá nSidii kòbe kóo kpààti.

14 Mèmme kè Asayeedii íté Edisee borè kékò nho kóo kpààti Benni-Adadi borè. Kòo ò beke ke dɔ̀: Edisee da nàkè ònti? Kòo ò tēhné ke dɔ̀: Ò tu a yóó miétému.

15 Kè dèe wenté kè Asayeedii túóté kuyààkù kèpòtè menie nkénós nhomuanti iikè kóo kú. Kòo cɔ̀uté tikpàti.

*Yodammu naámmè Sudaa kòbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 21:2-20)*

16 Akabu bire Yodammu Isidayeeribe kóo kpààti kpàti benni nummuri ndi Sosafati bire Yodammu naámmè Sudaa kòbe kóo kpààti. 17 Ò do yóó di tikpàti ke mòke yebie nsipísitāāti nè yèdèé ndi, kénɔ̀ tikpàti kémbo Sedisadammu ke dɔ̀ yebie nyèni, 18 kétúnne Isidayeeribe kpààtibè kó ice, Akabu cīfètè kòbe do dɔ̀dɔ̀mè. Ke yé ò do puokemè Akabu kóo sapàà nwe kédɔ̀ò ti Yiè nKuyie nyí dɔ̀ dè. 19 Bá nè mèmme ti Yiè nKuyie nyí ndó kékua Sudaa kó kubotì ku kóo tōnti Dafiti kpéi. Kù do béimmu ke dɔ̀: O cīfètè báá paà okpààti dimònni mari.

20 Yodammu kpàti mièke nke Edōmmu kòbe yetemè Sudaa kòbe bo mbè bakémè, kèwaá mbè kóo kpààti. 21 Kè Yodammuu íté nè sikipàrinaasēī simɔ̀u nè si dèèbè kékòte Sarii. Kè bèè íté keyènkè wenwe nè bèè baké sikipàrinaasēī kèpoté Edōmmu kòbe bèè do bè cèti. Kè Sudaa kòbe kó behāāpòmbè sòmbè bie coké kékūū mbè cēī. 22 Mèmme Edōmmu kòbe fiètè mè bəmāá Sudaa kòbe nɔ̀u mièke nè yíenni.

Dii mōnni dimáá mièke nke, Dibunaa ei kòbe múnke yetemè Sudaa kòbe kóo kpààti kpeti.

23 Yodammu tōmmú sōmmu ò dɔ̀ò dèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dɔ̀òrimè pátiri mièke. 24 Kòo kú kè bèè ò kūnné Dafiti ei o yembè fīti. Kòo bire Aasia sɔ̀oté o kpàti.

*Aasia naámmè Sudaa kòbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 22:1-6)*

²⁵ Akabu birɛ Yodammu Isidayɛɛribe kóo kpààti kpàti benni tepíútè nè didéri ndi Sudaà kàbe kóo kpààti Yodammu birɛ Aasia naámmè okpààti. ²⁶ Ò do yóo di tikpàti ke màke yebie nsipísidè nè yèdéè ndi, kɛntò tikpàti ke dɔ dibenni ke bo Sedisadɛmmu. O yá yètiri do tú Atadii Omidi Isidayɛɛribe kóo kpààti kóo sapàà. ²⁷ Kè Aasia tǔnnɛ Akabu cǐtètè kàbe kó meborime kédòò ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè, Akabu cǐtètè kàbe baa do dɔò dè, ke yé ò do tǔótémè be kóo sapàà nwe képuoke.

²⁸ Mɛmmè Aasia neinèmè Akabu birɛ Yodammu kè bèe kɔte Damɔti Kadaadi tempɛ nke bo dokénè Sidii kàbe kóo kpààti Asayɛedi, kè Sidii kàbeɛ kɔute Yodammu. ²⁹ Kòo wɛtení Sisedɛedi ke bo taà nhomáà Sidii kàbe ò kɔute yèè muò mbè kpà ndii mǎnni wenwe nè Sidii kàbe kóo kpààti Asayɛedi. Ò de mbo kè Yodammu birɛ Aasia Sudaà kàbe kóo kpààti kɔte Sisedɛedi ke bo ò dɔu nwenwe nè kuyonku.

9

Bè pǎrmè Yeu tikpàti

¹ Diiyè mari kè Kuyie mpǎánáànti náàntò Edisee yú Kuyie mpǎánáànti náàmbè tǔbè mieke odapàà mmòu kóò nàké ke dɔ: Báátí kétúóté tedéntè nè mekùò nkékote Damɔti Kadaadi tempɛ. ² Kàa tǔòkoo á yá Nimmusi birɛ Sosafati birɛ Yeu, kóò yu kékenténè o kàbe, kè dí ta kudieku dimáà borè. ³ Kàa cóu nho yuu mekùò nkóò nàké ke dɔ: Ti Yiè nKuyie ntu ku da tǎátému kàa yó ntú Isidayɛɛribe kóo kpààti, kàa dèè á yè kécoké, á báá dè ɔte.

⁴ Kè weè dapàà nkɔte Damɔti Kadaadi tempɛ, ⁵ kétuòkoo ke sǎ mbehǎǎpǎnkótibè wɛ nke kari dibòri dimáà. Kòo dɔ: Okóti m màke tǔmatì nti ke bo da nàké, kè Yeuu o beke ke dɔ: A dɔ káyà we ti mieke? Kòò dɔ: Okóti fǐ nwe n dɔ káyàmè.

⁶ Kè Yeuu íté kéta kudieku, kòo dapàà nhò cóu mmekùò nho yuu kóò nàké ke dɔ: Ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribe tǔ nkù tu kuù da tǎáté kàa bo ntú ku nìtibè Isidayɛɛribe kóo kpààti. ⁷ Fǔò yóo poté Akabu a kóo kpààti cǐtètè kéréite ku kó betǔmbè nè ku pǎánáànti náàmbè Sesabɛedi kùò bè. ⁸ Kù tu kù yóo kuomu Akabu cǐtètè benitidaabè bɛmòu, tidaati nè bèè í tú tidaati, ⁹ kédòò Akabu cǐtètè kù do dǔòmè Nebati birɛ Sedoboammu kpete nè Aiya birɛ Basaa kpete. ¹⁰ Kè Sesabɛedi yie, simóò siì yóò ò cááké kupaku bè tu kù Sisedɛedi ku mieke, òmòu í yóò ò kǔnné.

Ò ti nhò nàké kékpeté dicàù káyè kécoké.

¹¹ Kè Yeuu yènni behǎǎpǎmbè tǔbè borè, kè bèe ò beke ke dɔ: Kusààkù bakaà? De kó kuwáátikù da yè mba? Kòo bè tǔnné ke dɔ: Di yému de kóo niti boti bo na kénáké ti. ¹² Kè bèe yete ke dɔ: A sóummu, tí nàké ò yè mmù! Kè Yeu dɔ: Ò n nàké ke yè mmuu mmu nè muu nke n cóu mmekùò nke tú ti Yiè nKuyie nni ntǎáté kè m bo ntú Isidayɛɛribe kóo kpààti.

¹³ Bá wè kòo pǎnkee túóté o yaàbòri kédòú ndikpààtikàri ìnkè kè Yeuu kari, kè bèe éé ditǎteheù kǎpǎkè ke dɔ: Yeu weè tu okpààti!

Yeu fiètémè tikpàti Yodammu borè

¹⁴ Mɛmmè Nimmusi birɛ Sosafati birɛ Yeu còmúmè ke bo bo nhokpààti Yodammu. Dè do sǎ nYodammu nè Isidayɛɛribe bɛmòu bè bo Damɔti nwe Kadaadi tempɛ nke baa dihei, Sidii kàbe kóo kpààti Asayɛedi kprí, ¹⁵ kè

Yodammu yie kote Sisedeedi ke bo taà nho muo mbè ò kòute yè bè kpà ndii m̀n̄ni wenwe nè Sidii kobe koo kpàati Asayeedi.

De m̀n̄ni ndi Yeu bè nàkémè ke d̀: Kè di yiemmu ke n kómmú, òm̀ou báá yè dihei kékòtenè de kó tinaànti Sisedeedi ei.

¹⁶ Ò me nyí kèdeè kèdeke o kparinaasantè kékote Sisedeedi Yodammu mo nke duó dè, kè Aasia kòte ke bo ò d̀ou. ¹⁷ Wèè bàa Sisedeedi ei koo m̀bo didènni Ìnkè, Yeu nè o t̄nni kè bè nkéroo, koo p̄ìkè ke d̀: N wúo ndit̄nni mari ndi kè di kèríní, kè Yodammu d̀: T̄o n̄honiti nè tesantè koo bè co, kè bè beke kèyà kè bè kèríní kusààkù.

¹⁸ Koo tuokoo Yeu borè ke d̀: Okpàati tu n da beke kèyà kàa kèrínínè kusààkù? Kè Yeu d̀: Kàa kp̄eti né tú ba de mièke? Wète n f̄n̄kúò!

Wèè bàa dihei koo p̄ìkè ke d̀: Dit̄nni t̄uòkoomu be borè, di me nyí wètení.

¹⁹ Koo kpàati yí kèt̄o ndit̄nni teri kè dii tuokoo ke d̀: Okpàati we n t̄nni ke tú n da beke kèyà kàa kèroo nè kusààkù. Koo d̀: A kp̄eti nè tú ba de mièke? Wète n f̄n̄kúò!

²⁰ Wèè bàa dibòri, koo p̄ìkè ke d̀: Dit̄nni t̄uòkemu, di me nyí wètení. De yiè nceè ndonnè Nimmusi yaàbire Yeu k̄omu mmu. Ò fimmúnímu!

²¹ Kè Yodammu d̀: Pítinné sis̄f̄ n naasantè! Kè bèe pítinné, wenwe Yodammu Isidayeeribe koo kpàati nè Aasia Suda kobe kou, kè bèe kote kèco Yeu Naboti Sisedeedi kou paku mièke.

Bè kùomè Yodammu

²² Yodammu yà dii m̀n̄ni Yeu, koo beke ke d̀: Kunaatí bakàà? Koo ò t̄énné ke d̀: Kunaatí bo ȳime kèmbò kàa ȳo Sesabeedi bùtinné Kuyie nke feu yebòkè ke d̄ori munitinònt̄ommù.

²³ Yodammu ti nkèè kénáké Aasia ke d̀: Bè ti fitému! Kékónténè o kparinaasantè ke bo coké.

²⁴ Kè s̄ n̄Yeu sèu nkupie nkét̄aũ két̄a Yodammu c̄nc̄nni, kè kupie nta kèp̄i nho dinni, koo do ò kparinaasantè mièke. ²⁵ Kè Yeuu náké Bidikaa wèè to o kp̄arinenti ke d̀: Deitenè we, kédootoo Naboti Sisedeedi kou paku mièke! Dentení ti do t̄u ndii m̀n̄ni o cice Akabu kè ti Yiè nKuyie nnáké ti o kp̄éi. ²⁶ Kù do ò náké ti ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n yamu a kùomè Naboti nè o bí, n yóo de nda f̄s̄ nde mómm̄onne de kó kupaku mièke. Mí nKuyie mm̄u béi! Deite we t̄unké, kédootoo de kó kupaku mièke kéndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti béimmè.

Bè kùomè Okosia Suda kobe koo kpàati

(Wénté 2 Bekpààtibè t̄ommú 22:7-9)

²⁷ Suda kobe koo kpàati Aasia dè yà dii m̀n̄ni kècoké kèt̄unne Beti-Akã kó kuce kè Yeuu ò bèti ke d̀: Poténè we! Kè bèe ò poté koo kòute o kparinaasantè mièke, Kuudi tenni Ìnkè dii t̄kéné Ibedeammu ei, koo coké kékote Mekidoo ei, ò de nku, ²⁸ koo kó bet̄ombèè ò t̄uóté kékòtenè Sedisadammu koo k̄unné o yembè f̄ti Dafiti ei mièke.

²⁹ Akabu bire Yodammu kp̄ati benni tepíté nè òm̀á mièke do nke Aasia naámè Suda kobe koo kpàati.

Bè kùomè Sesabeedi

³⁰ De kó dif̄nkúò kè Yeuu kote Sisedeedi kè Sesabeedi ti kèè kéānné còdòò kèsari o yùti kénsiékéní o dieku kó tebòtè. ³¹ Yeu na dii m̀n̄ni dihei kó dibòri koo d̀: Kusààkù bakàà? F̄s̄ nnè Simmidi wèè kùo o koo kpàati di pòkù nku.

³² Kè Yeuu bóúté tebòtè bíkè kèp̄i nke d̀: We nt̄u n kou? We nni nkómmú!

Kè benitìbè bèdébè yoo betāātii síékéní, ke tú bè fõmmu bè kè tu tekpààticfètè kó bekótìbè. ³³ Kè Yeu dō: Tentenèní we!

Kè bèè ò tēntení, kòo donní kòo yīi nseri kuduotí kè bèè na o ìnkè nè tēnaasāntè.

³⁴ Kè bèè pēēté kéta tekpààticfètè kédí káyà, kòo náké o kabè ke dō: Túóténè dè kóo nitipòkù isòke yìè nkékūnné bá nè mēmmè ò tu okpààti kóo sapàà nwe.

³⁵ Kè bèè kote ke bo ò tūóté kékūnné, kēsōnté kuyukōú nè sinaacèi nè sinou máá. ³⁶ Kè bèè wētení kè tì nàké Yeu. Kòò dō: Tì Yìè nkuyie ndo nàké tì nè ku pāānāahtì náahtò Edii Tisibiti eì kou nùù mieke, tìi dād. Ò do béimmu ke dō simōó sīi yóó cááké Sesabēedi kupaku bè tu kù Sisedēedi paku ku mieke. ³⁷ Kòò náá ntikùti Sisedēedi paku mieke, òmòù tēnke keté ke báá yie nke dō Sesabēedi nwe.

10

Bè kùòmè Akabu cīètè kabè bēmou

¹ Dè do sō nhAkabu bí ìi bo Sammarii sipísyiekè, kè Yeuu wāri dipátíri kédúónko Sammarii kóo kùmandáà nè dihei kó bekótìbè nè Akabu bí inyì bo bèè cēī, kè bè nàké ke dō: ² Dīi mè mbonè mè di kóo kpààti bí, kè di yà dii mōnni di mpátíri di mākemu sisēī nè sikpārīnaasēī nè dihei kuduotí fité di nè tikpārīnenti. ³ Dī yà di kóo kpààti bí mieke dēè mānnè tikpàti kè tì ndè pī nkè dí kpa ndi cice kpààtiyuu kpéi.

⁴ Kè bèè yà dipátíri kè kufōwáá mbè auté kè bè dō: Bekpààtibè bèdébè í na ke cōmmú o ìikè kè tī bo naá? ⁵ Wèè baké tekpààticfètè nè dihei kó bekótìbè nè kùmandáà nè Akabu bí bonè bè, kè bèè tēnné Yeu dipátíri ke dō: Tì tú a kó betōmbè mbe, á tì nàké tì tì yóó tì ndōó, tì í yóó wáá nhokpààti mōù, dōó a dōmè.

⁶ Kè Yeuu wēte kēwāri dipátíri terí kè bè nàké ke dō: Kè di tū nni nwēnnèmu ke bo nyíè n kpēti, dè naa nkááké mie nkè di tūòkení Sisedēedi nè di kóo kpààti bí yó.

Be kóo kpààti bí do bo sipísyiekè ndi kè dihei kó bekótìbè í tō.

⁷ Bè kàa ndi mōnni dipátíri kēpīmmú be kóo kpààti bí sipísyiekè kēfíé kēānnè í yó yemómmùyákè kè yè nhò duónko Sisedēedi eì.

⁸ Kè ditōnni tuakoo kénáké Yeu ke dō: N tōnīmu okpààti bí yó. Kòo dō: Cóúnè ye yecúó yèdèè dihei bòri kè dèe wenté. ⁹ Kè dèe wenté kòo yènni kécómmóó benitìbè bēmou ìikè kébéi nke dō: Díndi me nwennimèmu kè mú dōri ke bo n kóo kpààti Yodammu kòò kùá! We nné kùò benitìbè biè? ¹⁰ Banténè tūnkè ke dō nti Yìè nkuyie nhō í mbéi nkè ku nùù do ketenkè. Kù do nàké tì nè ku pāānāahtì náahtò Edii nùù mieke, tìi dād.

¹¹ Mēmmè ò kùòmè Akabu cīètè kabè bèè do kpaá Sisedēedi eì mieke ke tú benitidièbè, o cīètè kabè kó dimáà nè bèè tú ikuó niùbè, òmòù í nsúó nwèè tu Akabu cīètè kou.

Bè kùòmè Sudaà tenké kó sikpààtibí

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 22:8)

¹² Kè Yeuu íté dēborè kékò nkēnkōri Sammarii kékété kēmberínè Beti-Ekedi dinaacēnhòò. ¹³ O dè nyà Aasia Sudaà kabè kóo kpààti tēbii kè bè beke ke dō: Dì tū āmbè? Kè bè dō: Tì tú Aasia tēbii nsi tì kari ke bo dōu nhokpààti Akabu bí nyi nè onitipokpààti Sesabēedi kpēyi. ¹⁴ Kòò péi nkè bèè bè pīmmú kòo bè fié Beti-Ekedi tēbinte borè bēmou.

Bè do bo benìtibè sipísìnàà nè bèdébè ndi. Ò í nsùs nhòmòu.

Yeu nè Yonnadabu bè màutéme

¹⁵ Kè Yeuu íté debore kéconè Dekabu biré Yonnadabu kóò beke ke dò: A yèmmè n naatinè n kòme da naatinè màà? Kè Yonnadabu dò: N yèmmè da naatinèmu. Kòo dò: Kàa yèmmè n naatinèmu, youtení a nùtè!

Kè Yonnadabuu youtoo kòo ò dèenko o kparìnaasāntè mieke, ¹⁶ kóò nàké ke dò: Yóu kè tí nei kàa yà m mọke tìi kōnyauti ti Yiè nKuyie nkpeí.

Memme kè bèe nei. ¹⁷ Bè tùòke dii mōnni Sammarii képoté Akabu cīètè kọbe kè bè dèè, kéndonndè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku pāānāānti nāāntò Edii kòo ti béi.

Bè kùomè dibòò Baadi yembè ke pùò mbè kó dibòò tou

¹⁸ Kè Yeuu tíi nyIsidayeeriibe bémou kè bè nàké ke dò: Akabu do fié dibòò Baadi sām̀p̀ nwe, kè m bo di fié kè dèe pēētè memme. ¹⁹ N yūhni dibòò Baadi kó bēpāābè bémou nè bèè kó dimàà di tū. N yóó ānné dibanni dieri ndi, òmòu bá nkpa, kè wèè kpa bèe ò kùo.

Ò do dōorinè mecii mme ke bo kuò Baadi kọbe bémou. ²⁰ Kòo béi nke dò: Ikúnè dibòò Baadi kó muféù kó diyie. Kè bèe ikú. ²¹ Kòo tō nkè bèe nàké dihei dimou bèè kó dimàà tū ndibòò Baadi, kè bèe kōtení, bá òmòu í nkpa. Kè bèe ta Baadi kó kudieku kēpíe nféi féi. ²² Kè Yeuu nàké wèè ni dibanni kó ikuó ke dò: Denneni dibòò Baadi kó tiyāàti kédúo mbenitibè. Kòo ti dēnneni kè bè duó. ²³ Yeu nè Nakabu biré Yonnadabu kè bèe ta Baadi kó kudieku kénáké Baadi kọbe ke dò: Wénténè kényà kè Baadi kọbe bèe màà bo die nkè ti Yiè nKuyie nkou mōu bá ndè kóké.

²⁴ Memme bè tamè ke bo fié dibòò Baadi iwūš kétuó.

Dè do ś nYeu òo mbenitibè mbè sipísini ke bè nàké ke tú: Kè wèè yóu kòo mōu yenté nè omáá ndi! Bè yóó we nkúo de yiè nkó difōtiri. ²⁵ Bè fié dii mōnni iwūš kétuó nkè Yeuu nàké bēhāāp̀ombè nè bèè bè bāa ke dò: Tannēnni kè bè poté kékúo, di báá yóu kòò mōu yè.

Kè bèe ta kè bè kùo kédokóo ditowāà kéta dibòò Baadi kó kudieku di borè, ²⁶ kéuuté kutedóu kùù dè bo kécóu, ²⁷ kēp̀ontè dibòò Baadi tenkaanitè kēp̀ontè de kó dibòò tou, kédòò de borè ditáp̀ùò kè di kpaá bo nè yíenni.

Yeuu do bakémè Isidayeeriibe

²⁸ Memme Yeu dēnnemè dibòò Baadi Isidayeeriibe tenkè mieke. ²⁹ Ke né taunndè Nēbati biré Sedoboammou do tanné Isidayeeriibe mēè yei mieke. Isōmátināàke ìi do bo Betēdi ei nè Danni kperi.

³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Yeu ke dò: A dòò mēè kpeí nkè m pēnsiri, kàa dòò Akabu cīètè n do dó kè tē dōòmè, a yaābì nè a yaābìyúóó bo ntú bekpààtibè.

³¹ Yeu me nyí ndààte ke bo tūnne ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tū nkù nè o yèmmè memou. Ò í nyóu mmeysi nSedoboammou do tanné Isidayeeriibe mēè mieke.

³² De mōnni kè ti Yiè nKuyie nketé kù bo yaatemè Isidayeeriibe tenkè, kédúo nkè Asayēdii bè poté kédenne be tenkè kemou mieke. ³³ Memme bè pāāmè Suditēē diyie yìèní kēè bíkè kó kutempē nnè Adinō-Adowēē bakù cānku Kadaadi kó yehékè nè Basāā kpeye nè Dubenni nè Kati nè Manansee botí kọbe bo yè.

³⁴ Yeu kó meḍòrìmè tēmè ò dḍò dèè kó dimàà nè dikḍm̀b̀ùḍò ò do m̀okè dì, dè wàrimu Isidayeεribe kpàatìbè ḍòr̀r̀m̀è pátiri mieke. ³⁵ Kòo kú kè bèè ò k̀unnè Sammarii kòo bire Yoakasi sḍoté ò kpàti. ³⁶ Ò do tḍ tikpàti ke dḍò yeḍie nsipísidè nè ỳèni ndi ke bo Sammarii.

11

Atadii dimè tikpàti

(Wénté 2 Bekpàatìbè tḍmmú 22:10-12)

¹ Aasia yḵ Atadii kèè d̀i m̀nni ò kumè kéité kécómmú ke bo kuḵ Sudaa kpàatìc̀f̀ètè k̀obe bəmou. ² Mēmme Yodammu kóo sapàà nYeoseba Aasia tãũ t̀otémè ò tãũ Aasia bire Soasi ikpàatìbí tei bè do dḍò kékúo ì mieke kékote kòḍ s̀onnè Kuyie nc̀f̀ètè kó kufáá mmakù yeḍúḍ borè wenwe nè ò yuḍri. Bá Atadii í nhò ǹntè kékúo. ³ Kè Soasi nsori ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè mieke ke dḍò yeḍie nyèkuḍ, de m̀nni kè Atadii weè ntú okpàati Isidayeεribe tenkè mieke.

Bè p̀r̀m̀è Soasi tikpàti

(Wénté 2 Bekpàatìbè tḍmmú 23:1-21)

⁴ Soasi kpàti benni yiénni mieke nke ikuḵ niùti Yeoyadaa tḍmmè kè bèè ỳnì Asii kò behāāp̀ombè iwēi yembè nè tihāāp̀ontì t̀i b̀aa tekpàatìc̀f̀ètè. Kè bèè k̀tení ò borè ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè. Kòo bè d̀ḍ̀nè metaummè kè bè benke okpàati bire, ⁵ kè bè nàké ke dḍò: Ntenè di yóo ỳm̀è: Díndi bèè b̀aa teom̀p̀ùtè yiè. Dí toté behāāp̀ombè yet̀r̀è yètàati, dit̀nni d̀i te mubàrimù teom̀p̀ùtè yiè, bè mbaa okpàati c̀f̀ètè. ⁶ Kè dit̀nni d̀eri mbaa dibòri bè tu di dipũ kó dibòri, kè dit̀nni tã̀nni mbo kuhāāp̀onkù kùù b̀aa okpàatìc̀f̀ètè ku c̀f̀ètè f̀onkúḍ, kè di nc̀ú ditòbè. ⁷ Yet̀r̀è ketiyè yeḍéé yeè cuti mutḍmmú teom̀p̀ùtè yiè kè ye mbaa ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè okpàati kpéi. ⁸ Kè dí c̀ēēte okpàati, bá wè kòḍ mpikú ò kpàrinenti, kè wèè ta kukòriku mieke di ò kùḵ, kè di mmurí okpàati bá kòo kòri kùù pikù, dí nhò ǹinè.

⁹ Kè bèè baké benitìbè tekḍùtè (100) kòùtè kè bèè ḍòḍ ikuḵ niùti Yeoyadaa bèè nàké tì, bá wè kòo tíi nho kó benitìbè bèè dèèti mubàrimù teom̀p̀ùtè yiè, nè bèè cuti, kè bèè k̀tení ikuḵ niùti Yeoyadaa borè. ¹⁰ Kè ikuḵ niùti duḵ mbehāāp̀ombè bèè baké benitìbè tekḍùtè kòùtè Dafiti kó tikpàrinenti, yekpāā nnè tidòp̀iiti dèè do bo ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè mieke. ¹¹ Kè bèè mpikú tikpàrinenti ke cómmú Kuyie nc̀f̀ètè bakù you nè kucānku, ke fitè Kuyie nc̀f̀ètè nè diwũḍt̀onni. ¹² De m̀nni kè Yeoyadaa denneni okpàati bire kè dè ìnnè f̀esḍoyitòḍḍáfè, kè dè duḵ nKuyie ntannò pátiri, kè dè c̀òḍ mmekùḍ nkè bèè mpīèkù ke tú: Soasi weè tu okpàati!

¹³ Kè Atadii keè dit̀nni úumè kécokóo ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè benitìbè tikú dè. ¹⁴ Ò t̀uḍkoo kénsó nhokpàati cómmú diwũḍt̀onni ìnkè, kénd̀onnè bèè ḍ mmokemè de kó memantímè. Kè díhèi kó bekótìbè nè bèè eu sihéú kè bèè ò murí ke eu sihéú, kè benitìbè bəmou yèmmè naati. Kè Atadii kètè ò yàati kékúonko ke dḍò: Bè m̀bommu! Bè m̀bommu!

¹⁵ Kè ikuḵ niùti Yeoyadaa nàké behāāp̀ombè iwēi yembè ke dḍò: Dennènè we dit̀nni mieke, kòo moḵ ò t̀i ndí ò kùḵ. Ikuḵ niùti do í dḍò bèè ò kùḵ ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè mieke.

¹⁶ Bèè ò p̀i mbè ò t̀uḍkenè d̀i m̀nni tekpàatìc̀f̀ètè kó dibòri bè tu di sisēi kó dibòri kè dè nhò kùḵ.

¹⁷ Memme Yeoyada duómme kè benitibèe dounnè ti Yiè nKuyie ndinùù ke bo ntú ku kòbe. De kó difonkúò ke múkkee dounnè okpàati dinùù. ¹⁸ Kè bèe wènnè bemou kékote dibòò Baadi cîètè, kè tè pònte, képuonnè yewūstòrè nè sitenkaanii páíí, kékuanè o baoyiè mMatáa Baadi wūstòrè také. Kè ikuó niùti Yeoyada waá mbèè yó mbaa ti Yiè nKuyie ncîètè.

¹⁹ Kè Yeoyada tíi mbehāpòmbè bèè baké benitibè tekòutè kòutè nè dihei teri Asii kó tihāpànti tii bàa okpàati ti Yiè nKuyie ncîètè, kóò yènnè dibòri bèè bàa tekpàaticîètè bè bàa di, kóò tannè tekpàaticîètè kòo nkari dikpàatikàri. ²⁰ Kè benitibè bemou bo diwèi mieke.

Bè do kúò dii mōnni Atadii bá kunampoo ténke í mbo dihei mieke.

12

Soasi do túmè Suda kòbe kóo kpàati
(Wénté 2 Bekpàatibè tōmmú 24:1-3)

¹ Soasi do yóò di tikpàti ke mōke yebie nyèyiekè ndi. ² Yeu kpàti benni diyiénni mieke nke ò do naámmè okpàati kéntò tikpàti ke dò yebie nsipísínàà ke bo Sedisademmu. O yó yètiri do tú Sibia nwe Beerisebaa ei kou. ³ Kè Soasi ndòori Kuyie ndó dè o fōmmu mumou mieke, ke yé ikuó niùti Yeoyada do ò tièmmè mesàà. ⁴ Nè memme bè í nyóu yewūstòrè mufèù, kè benitibè nkpaá feu iwūš yetòrè kó yewūstòrè ìnkè, ke tuò ntihúúnti.

Soasi tūntemè Kuyie ncîètè
(Wénté 2 Bekpàatibè tōmmú 24:4-14)

⁵ Diyie mari kè Soasii náke ikuó niùti Yeoyada ke dò: Idiítí ìi tu Kuyie nkpeyi, kè benitibè ì touni Kuyie ncîètè nè bè bèkú ì bá wè yuu ìnkè nè yepàrè. ⁶ Di níí ì còutè ikuó niùti bá wè ò yé bèè nitibè, kè dí túóté de kó idiítí kètūntenè Kuyie ncîètè dèè càke.

⁷ Soasi do bo o kpàti benni sipísidé nè ditaánni ndi, bá ikuó niùbè mu nyí tūnte Kuyie ncîètè. ⁸ Memme kè Soasii yú ikuó niùti Yeoyada nè ikuó niùbè tóbè kè bè beke ke dò: Ba nkpeí nte kè di í tūnte Kuyie ncîètè? Di tū mbá nsáké ke cóú idiítí benitibè borè. Di níí ì duó nKuyie ncîètè tūntimú kpéi.

⁹ Kè ikuó niùbèe yie nhò béi nti bá bè ténke í ncóú idiítí benitibè borè. Bèè ténke í nte ti Yiè nKuyie ncîètè kó mutūntimú.

¹⁰ Kè ikuó niùti Yeoyada waá ntetoute kè tè dùute te pòkù kè tè Ìnné a bo ntatoomè Kuyie ncîètè kubakù yóu diwūstōnni také. Bèè bàa ti Yiè nKuyie ncîètè kè bè ncóú Kuyie ncîètè kó idiítí ke āà te mieke. ¹¹ Kè bè sò nyi sūù nhokpàati kóo pátiwāàti nè ikuó niùti diewè bèe kote kè í kàa, ¹² kè bè kàa nke dèè bèe ì duó mbèè ni mumarimù nè bèè yóo pí nde kó mutōmmú, kè bèe yietí betabeesūðbè nè betōmbè, ¹³ nè bemarkè nè betácìèbè, kè bèe doinnè ideí nè yetaokuyè bè yóò doñè yè ti Yiè nKuyie ncîètè. Dèè kó dimàà dō nkétūnte ti Yiè nKuyie ncîètè mieke.

¹⁴ Bè me nyí ndòònè ti Yiè nKuyie ncîètè kó tinenti timáti péiti yoo mesò. Yebo nè yese, nè yebo bè yó mméínè yè meyií nnè sihéú. Kunenkù tekù makù do í dòònè timáti péiti yoo mesò mbè cuó dè Kuyie ncîètè kpéi. ¹⁵ Bè do sò duó nde kó idiítí bèè ni bèmbè mumarimù, kè bèe ì túóté kètūntenè Kuyie ncîètè. ¹⁶ Bè duó mbè de kó idiítí kè bè bo nyietí betōmbè. Bè do sò í mbeke be kóò mōu ke

dà wèe náké ò p̄línè m̀èè botí idíítí mutòm̀m̀ú. Ké yé bè do ì p̄línè m̀èè kè dè wennimu mesáá.

¹⁷ Bè duò nyí meyei nc̄ém̀m̀è kpéí nnè meyei nh̄útím̀ù kpéí, bè do í ì duò nkuyie nc̄è̀t̀è t̄úntím̀ù kpéí, ì do tú ikuò niùbè kpeyi nyi.

Soasi kó tikpàti kó kumàнку

(Wénté 2 Bekpààtibè tòm̀m̀ú 24:23-27)

¹⁸ Dè kó dimà̀nnì ndi Asayeedi Sidii kóo kpààti domè Kati kòbe mudòò ké bè na, kэм̀baati ké bo do Sedisademmu. ¹⁹ Kè Soasi Sudaa kòbe kóo kpààti túóté dèè tu Kuyie nkperè. O yembè Sosafati nè Yodammu nè Aasia Sudaa kpààtibè do cà̀nnè dè Kuyie nkperè nnè o mómmuò nhò do cà̀nnè dè, nè mesáá mmèè kó dimà̀à do bo Kuyie nc̄è̀t̀è kó ditou mieke, ké dè duónko Sidii kóo kpààti Asayeedii, kòo yóu Sedisademmu kéíté ò ténke í mbè do mudòò.

²⁰ Soasi d̄ò̀rím̀è s̄omme ò d̄ò̀ dèè kó dimà̀à dè w̄àrimu Sudaa kpààtibè d̄ò̀rím̀è pátíri mieke. ²¹ Kòo kó betũmbèe yete o kpeti kédake ké bo ò bo. Mèmmè kòo nk̄ori Sida eì kè bèè ò poté Beti-Mídoò borè. ²² Simmea bire Sosakaa nè Somèe bire Sosabati beè do ò poté kékuo, kè bèè ò kũnnè o yembè f̄ti Dafiti eì. Kòo bire Amasia s̄oaté o kpàti.

13

Yoakasi naám̀m̀è Isidayeeribe kóo kpàati

¹ Aasia bire Soasi Sudaa kòbe kóo kpàati kpàti benni sipísidè nè ditáánni ndi Yeu bire Yoakasi naám̀m̀è Isidayeeribe kóo kpàati, kén̄to tikpàti ké d̄ò yebie ntepiíté nè yéyieké ké bo Sammarii. ² Kòo nd̄ò̀ri ti Yiè nkuyie nyí d̄ò dè k̄étũnne Nèbati bire Sedoboammu borime, ò do tannè Isidayeeribe m̀èè mieke, ò í mmè yóu. ³ Mèmmè ti Yiè nkuyie mmieke bè yè m̀è kè k̄uù bè tannè Asayeedi Sidii kòbe kóo kpàati nè o bire Benni-Adadi be nou mieke be f̄ommu mum̄ou.

⁴ Dè kó dif̄n̄k̄uò kè Yoakasii bántè ti Yiè nkuyie nkè k̄uù yie nkébónkũnne ku mieke ké yé k̄u do yàmè Sidii kòbe kóo kpàati bè f̄éũnkomè. ⁵ Kè ti Yiè nkuyie mbè duò nwèè bo bè fiètè Sidii kóo kpàati nou mieke kè Isidayeeribe s̄oaté kénh̄a be touti mieke bè baa ò ndòm̀m̀è. ⁶ Bè me nyi nyóu meyei nSedoboammu do tannè Isidayeeribe m̀èè mieke. Kè kutedóu Akabu do f̄í nk̄u nkpaá f̄í k̄u Sammarii eì mieke.

⁷ Yoakasi do kpaánè bes̄andèèbè sipísinũmm̀ù ndi, sikp̄àrinaas̄eí tepíítè, beh̄ãp̄ãmbè tekoupiíté (10000) Sidii kóo kpàati weè do bè na ké bè auté ké mbè n̄au mutáá nk̄õm̀e.

⁸ Yoakasi d̄ò̀rím̀è s̄omme ò d̄ò̀ dèè kó dimà̀à, nè dik̄õmb̄ù ò do m̄ake di dè w̄àrimu Isidayeeribe kpààtibè d̄ò̀rím̀è pátíri mieke. ⁹ Kòo kú kè bèè ò kũnnè Sammarii o yembè f̄ti, kòo bire Soasi s̄oaté o kpàti.

Soasi naám̀m̀è Isidayeeribe kóo kpàati

¹⁰ Sudaa kòbe kóo kpàati Soasi kpàti benni sipísitãati nè diyieni ndi Yoakasi bire Soasi naám̀m̀è Isidayeeribe kóo kpàati kén̄to tikpàti ké d̄ò yebie ntepiíté nè yékuò ké bo Sammarii, ¹¹ kéd̄ò̀ ti Yiè nkuyie nyí d̄ò dè, ò í nyóu meyei nNèbati bire Sedoboammu do tannè Isidayeeribe m̀èè mieke, ké mmè s̄oké.

¹² Soasi d̄ò̀rím̀è s̄omme ò d̄ò̀ dèè kó dimà̀à, nè dik̄õmb̄ù ò do m̄ake di nè ò do dokénè m̀èè botí Sudaa kòbe kóo kpàati Amasia dè w̄àrimu Isidayeeribe

kpààtìbè dǎ̀d̀rìmè pátírì miéke. ¹³ Kòò kú kè bèè ò kǔnné Sammarii Isidayeeribe kpààtìbè f̄tì. Kè Sedoboammuu cǔutè tikpàtì.

Edisee kumè

¹⁴ Kè Edisee muàke kèduúnnè mukũũ nkè Soasi Isidayeeribe kóo kpààtì kǎtoò o borè kénkuò nke tú: Áú n cice! Áú n cice! Isidayeeribe kparisẽ̀ nè si dèèbè tu f̄́ nwe.

¹⁵ Kè Edisee ò nàké ke dǎ̀: Kǎte kèwaanní mutám̀m̀m̀ nè ipie.

Kòò kǎte kè dè waanní. ¹⁶ Kè Edisee dǎ̀: Sèu nkupie nkòò kù sèu. Kè Edisee nǎ́o nho nòu o kpesi Ìnkè, ¹⁷ kóò nàké ke dǎ̀: Kpetè tebòtè diyie yìèní kèè bíékè.

Kòò tè kpeté. Kè Edisee dǎ̀: Tǎũ!

Kòò tǎũ. Kè Edisee dǎ̀: Kupie nkuu nkuu benkú ti Yiè nKuyie nyóó duóm̀m̀ kàa na Sidii kǎbe kè bè poté Afeki kékua bəm̀əu páíf.

¹⁸ Kè Edisee deè ke dǎ̀: Tùóté a pie!

Kòò ì tùóté. Kòò dǎ̀: Poté ketenkè!

Kòò kè poté ke dǎ̀ kuce mètààti kényóu. ¹⁹ Kè Kuyie mpǎānǎānti náāntò Edisee miéke ò p̄́ike. Kòò dǎ̀: A na nkè poté kuce mènũmm̀ ndi yoo mèkuò. A na nnamu Sidii kǎbe kè bè kùò kèdeè páíf. Di mm̀d̀nni a né yóó bè na kuce mètààti màā ndi.

²⁰ Kè Edisee kú kè bèè ò kǔnné. Dè do s̄́ m̀Mǎabu kǎbe beè do s̄́ dǎ́óté bá d̀i benni kè bè do mudoò kèfèke be kperè. ²¹ Kè bəm̀abèè tǎ ocũ kékote ke bo kǔnné, kè bèè bè yàni kèdootóo ocũ Edisee f̄tì miéke. Kòò cũ kàáké Edisee kũ̀ kèyántè kèítè kécómm̀.

Isidayeeribe namè Asayeedi

²² Isidayeeribe kóo kpààtì Yoakasi kpàtì timəu miéke kè Asayeedi Sidii kóo kpààtì mbè f̄́ũnko mediè. ²³ Kè ti Yiè nKuyie mm̄e mbè kuò mmesém̀m̀ kè bè d̀d̀ mesàà nkéw̄ẽ̀t̄eni be bíékè metaumm̀ kù do d̀d̀nèm̀ be yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakǎbu m̄e kperí. Kù í ndó kè bè dèè, kù mu ndo í bè dootóo.

²⁴ Kè Sidii kǎbe kóo kpààtì Asayeedii kú kòò kóo dapàà m̀Benni-Adadi sǎoté o kpàtì. ²⁵ Mèn̄m̄e Yoakasi bire Soasii w̄ète kécóútè m̄m̀ Asayeedi bire Benni-Adadi borè yehèkè Asayeedi do bè p̄̀ntè kèfèke yè o cice Yoakasi borè, kè Soasii w̄ète kè bè na kuce mètààti kécǔutè Isidayeeribe ekè.

14

Amasia náammè Sudaa kǎbe kóo kpààtì

(Wéntè 2 Bekpààtìbè t̄mm̀ú 25:1-4, 11-12, 17-28. 26:1-2)

¹ Isidayeeribe kóo kpààtì Yoakasi bire Soasi kpàtì benni d̄̀rì miéke nke Soasi bire Amasia náammè Sudaa kǎbe kóo kpààtì. ² Ò do yóó di tikpàtì ke m̄ake yebie nsipísidè nè yènũmm̀ ndi, kén̄t̄o tikpàtì ke dǎ̀ yebie nsipísidè nè yèwei ke bo Sedisad̄mm̀. Kòò ȳ́ yè̀t̄iri tu Yeoyadanni Sedisad̄mm̀ eì kou. ³ Kòò ndǎ̀ri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò né í ntũ̀àke o yà̀ri Dafiti, ò do tũ̀ nho cice Soasi borime mm̄e weti weti. ⁴ Kè yeb̄̄wũ̀st̄r̀è né nkprá bo kè benìtìbè nfeu iwũ̀ ke tuò ntihúuntì ye Ìnkè.

⁵ O kpàtì fiúkú d̀i m̀d̀nni kèdeè kòò kuò bekperìbè bèè do kùò o cice wèè do tú be kóo kpààtì. ⁶ Ò m̄e nyí nkùò bèè do kùò o cice be bí, kéndònnè tì w̄àrim̀ tì Yiè nKuyie nkuò pátírì M̄oyiisi w̄àri d̀i miéke. Kuyie ndo béimm̀ di miéke ke

dà: Bè báá kuò debire cice debire yei nkpréi, bè me mbáá kuò debire de cice yei nkpréi. Bá wè ò dò nkékú o yei nkpréi nke. ⁷ Weè Amasia do potè Edõmmu kòbe kubiriku bè tu kù kukókèbiriku ku mièke, kékúò bènìtibè tækupírípítè (10000). Mudoò tēmù mamù mièke kòo fietè Sedaa èi ké dì yu ke dà: Yoketedi, kè de kò diyètiri kpaá bo nè yíenní.

⁸ Memme Amasia tōmmè kè bèe náké Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi Yeu yaàbire ke dà: Amasia tu a kòtoo kè dí yáákè ditòbè. ⁹ Kè Sudaa kòbe kóo kpààti Soasii bè tēñné ke dà: Ditāri Dimaa kó tipotì tii do náké diyìe mari Dimaa kó detedierè ke dà dèe ti duò nde kóo sapàà nkè tii puó nti kóo dapàà. Kè mupĩmpĩmmù yènní Dimaa ké ti na kéũtiroo. ¹⁰ Ò bèi mmemme kédeè ke dà: N yēmu a namè Edõmmu kòbe mbe kè deè kó tefentè da bo. Né mbo a cīètè ke sánti amáà, báá dánté mudoò mùù yóo da dàò meyei nkénte kè bè da na f̄s̄ nnè Sudaa kòbe bemou.

¹¹ Amasia me nyi nyie. De mōnni kè Isidayeeribe kóo kpààti Soasi báátí kè bèe yáákè betòbè Beti-Semesi Sudaa kòbe tenkè mièke. ¹² Kè Isidayeeribe na Sudaa kòbe, ke bèe ciété kékũù mbe cēi. ¹³ Kè Isidayeeribe pĩ nSoasi bire Amasia Aasia yaàbire Sudaa kòbe kóo kpààti. Bè do ò pĩ mBeti-Semesi nwe kóò kōnnè o cie Sedisademmu, kēpōnte Sedisademmu èi kó kuduotí, ku okùmè bo ntũàke mētiri sikōusidè (200), kētúóté Efadaimmu kó dibòri kēnto kētuòkenè kuduotí kēntimè kó dibòri. ¹⁴ Kè bèe túóté ti Yiè nKuyie ncīètè kó meso mmemou nè timátí péf̄ti nè tinenti tii kó dimàà bo te mièke nè dèè bo tēkpààticīètè, kētúóténè bè p̄ĩr̄m̄ù bè mudoò mièke kēwēte kékōnnè Sammarii.

¹⁵ Soasi kó medòr̄imè sōmme ò dàò dèè kó dimàà, nè dikōmbùò ò do mōke di nè ò dokènè mèè botí Amasia Sudaa kòbe kóo kpààti, de wārimu Isidayeeribe kpààtibè dōr̄imè pátiri mièke. ¹⁶ Kòo kú kè bèe ò kūnnè Sammarii Isidayeeribe kpààtibè f̄sti. Kòo bire Sedoboammuu sōtè o kpàti.

¹⁷ Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi ku dii mōnni kédeè kè Sudaa kòbe kóo kpààti Soasi bire Amasia nkpaá f̄õumu ke dà yebie ntepítè nè yèñũmmù. ¹⁸ Amasia dōr̄imè sōmme wārimu Sudaa kpààtibè dōr̄imè pátiri mièke.

¹⁹ Kè bèe dake ke bo ò b̄o nkòò pi Sedisademmu, kòo cokè kékote Dakiiisì kè bèe tōnko benìtibè kè bèe kè nhò kùò. ²⁰ Kè bèe ò túóténè sisēf̄ kékōnnènní Sedisademmu, kóò kūnnè o yembè f̄sti Dafiti èi mièke. ²¹ Kè Sudaa kòbe túóté Asadia kédúò nkòo sōtè o cice kpàti, de do s̄s̄ nhò mōke yebie ntepítè nè yèkuò ndi. ²² Weè do wēte kémaá Edati èi ké dì tēñné Sudaa kòbe o cice kũù nkó dif̄nkúò.

Sedoboammu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²³ Sudaa kòbe kóo kpààti Soasi bire Amasia kpàti benni tepítè nè dinummuri ndi Soasi bire Sedoboammu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kēnto tikpàti ke dà yebie nsip̄is̄inàà nè dimáà ke bo Sammarii, ²⁴ kédòò ti Yiè nKuyie nyí d̄ó d̄e, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tannè Isidayeeribe mèè mièke. ²⁵ Weè do wēte kécouté Isidayeeribe tenkè kētúóté Amati kēnto kētuòkenè Adaba. Kéndōnnè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù do tì nákémè nè ku p̄ānāaht̄i nāaht̄o Amitaii bire Sonaasi Kati-Ef̄e èi kou nùù mièke. ²⁶ Ti Yiè nKuyie ndo yà Isidayeeribe yo mmèè sémmè deummè mme. Onit̄i tēnke do í

kpáá bá omáà Isidayeeribe tenkè wèè bo bè teennè. ²⁷ Ti Yiè nKuyie ndo í dò Isidayeeribe bo kúmè kédeè kè be yètiri kpánné ketenkè Ìnkè, deè do te kè kùu dúò nkè Soasi bire Sedoboammu bè deéé.

²⁸ Sedoboammu daàrimè sòmme ò dàò deè kó dimàà, nè dikòmbùò ò do mọke di nè ò doké mèè botí ke wète ke fiète Damaasi nè Amati eké ke ye tēíné Isidayeeribe, de wàrimu Isidayeeribe kpàatibè daàrimè pátiri mieke. ²⁹ Kòo kú kè bèè ò kùnné Sammarii Isidayeeribe kpàatibè fōti, kòo bire Sakarii sọté o kpàti.

15

Asadia naámmè Sudaa kọbe kóo kpàati (Wénté 2 Bekpàatibè tómmú 26:3-4, 21-23)

¹ Isidayeeribe kóo kpàati Sedoboammu kpàti benni sipísidé nè diyíènni mieke nke Amasia bire Asadia naámmè Sudaa kọbe kóo kpàati. ² Ò do yóo di tikpàti ke mọke yebie ntepiítè nè yèkuò ndi kéntò tikpàti ke dà yebie nsipísinnúmmú nè yèdéé ke bo Sedisadèmmu. O yò yètiri do tú: Yekodiyauu nwe Sedisadèmmu eì kou. ³ Kòo ndòori ti Yiè nKuyie ndó de ò cice Amasia do daàrimè. ⁴ Kè yetòrè né nkpaá bo kè benitibè feu iwūò ke tuò nti húúnti ye Ìnkè.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo muọke tikònti kè bèè ò cànné kòo mbo omáà borè kòo bire Yotammu weè mbaké tekpàaticfētè ke ni benitibè, kòo mme ndò nke yàa kúnè.

⁶ Asadia daàrimè sòmme ò dàò deè kó dimàà de wàrimu Sudaa kpàatibè daàrimè pátiri mieke. ⁷ Kòo kú kè bèè ò kùnné o yembè fōti Dafiti eì mieke. Kòo bire Yotammuu sọté tikpàti.

Sakarii naámmè Isidayeeribe kóo kpàati

⁸ Sudaa kọbe kóo kpàati Asadia kpàti benni sipísitāati nè diniínni mieke nke Sedoboammu bire Sakarii naámmè Isidayeeribe kóo kpàati kéntò tikpàti ke dà betāābè bèkuò ke bo Sammarii. ⁹ Kòo ndòori ti Yiè nKuyie nyí dá de ò yembè do daàrimè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mieke. ¹⁰ Kè Yabesi bire Sadummuu cómmú ke bo ò bo. Mèmmé kóo ò poté Ibedèmmu eì kékuò, kéfiete tikpàti.

¹¹ Sakarii kó tináaanti sònti wàrimu Isidayeeribe kpàatibè daàrimè pátiri mieke.

¹² Ti Yiè nKuyie ndo náké tí nti Yeu ke dà: A yaábí nè a yaábíyúó bo nkàri Isidayeeribe kpàatikàri Ìnkè.

Sadummu naámmè Isidayeeribe kóo kpàati

¹³ Sudaa kọbe kóo kpàati Osiasi kpàti benni sipísitāati nè diweínni mieke nke Yabesi bire Sadummu naámmè Isidayeeribe kóo kpàati kéro tikpàti ke dà otànkú òmáa ke bo Sammarii. ¹⁴ Mèmmé Kadi bire Mennaèmmu itémè Tidisaa kékote kéta Sammarii képoté okpàati kékuò kéfiete tikpàti.

¹⁵ Sadummu kó tináaanti sònti ò bo mmèè botí okpàati de wàrimu Isidayeeribe kpàatibè daàrimè pátiri mieke.

¹⁶ Mèmmé Mennaèmmu domè Tapua eì képoté bèè kó dimàà bo di mieke nè di tempè nyiməu kọbe kétaunné Tifisa képuotí bepəupómpómbè bèè kó dimàà de bo. De kó dihei kọbe í yiemme koò kpeté yebòrè.

Mennaèmmu naámmè Isidayeeribe kóo kpàati

17 Sudaa kàbe kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísitããti nè diwéinnì mieke nke Kadi bire Mennaemmu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kénto tikpàti ke dà yebie ntepiítè ke bo Sammarii. 18 Kòo dàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ò í nyóu meyi Nebati bire nSedoboammu do tannè Isidayeeribe mèè mieke.

19 Weè kó dimònni ndi Asidii kóo kpààti Pudi bè domè kè Mennaemmuu ò duó ntimátì péfítì tónni sipísitããti kòò bo ò teennè kékpenkúnne o kpàti. 20 Mennaemmu do cuó de kó timátì péfítì Isidayeeribe kó bekotibaabè borè nde bá wè yuu ìnkè medítibii nsipísínùmmù ké dè wènnè kédúó nhAsidii kóo kpààti kòò bè yóu kèwète.

21 Mennaemmu dàòrimè sòmme ò dàò dèè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dàòrimè pátiri mieke. 22 Kè Mennaemmuu ku, kòo bire Pekayaa sòoté o kpàti.

Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

23 Sudaa kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísínùmmù kperi mieke nke Mennaemmu bire Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kénto tikpàti ke dà yebie nyèdéè ke bo Sammarii. 24 Kòo dàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè ò í nyóu meyi nNebati bire Sedoboammu do tannè Isidayeeribe mèè mieke. 25 Menùme Demadia bire Pekaa wèè tau o kpàrinenti, kòo cómmù ke bo ò bo, kòo mbo Sammarii tekpàaticfètè kó kudieku makù, kòo ò poté kékua, kékua nè Adikabu nè Adiyee, kénéinè Kadaadi èi kàbe sipísínùmmù, ò me nhò kùo kéfiete tikpàti.

26 Pekayaa borime sòmme wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dàòrimè pátiri mieke.

Pekaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

27 Sudaa kàbe kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísínùmmù nè didérinnì mieke nke Demadia bire, Pekaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kénto tikpàti ke dà yebie nsipísidè ke bo Sammarii. 28 Kòo dàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ò í nyóu meyi Nebati bire Sedoboammu do tannè Isidayeeribe mèè mieke.

29 Isidayeeribe kóo kpààti Pekaa kpàti mieke nke Tekadati-Fadasaa Asidii kóo kpààti bè domè kéfiete Nefutadii tenkè kemau: Iyòò nè Abedi-Beti-Maaka nè Yannna nè Kedesi nè Asoo nè yehèkè dieyè Kadaadi nè Kadidee, kèpímmù benitibè kékònnè Asidii. 30 Kè Edaa bire Osee cómmù ke bo bo nDemadia bire Pekaa kóò poté kékua, kéfiete tikpàti.

31 Pekaa dàòrimè sòmme ò dàò dèè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dàòrimè pátiri mieke.

Yotammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè tómmù 27:1-3,7-9)

32 Isidayeeribe kpààti Demadia kpàti benni déri mieke nke Osiasi bire Yotammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààti. 33 Ò do yóo di tikpàti ke màke yebie nsipísidè nè yènúmmù ndi, kénto tikpàti ke dà yebie ntepiítè nè yèkuò ke bo Sedisademmu. O yò do tú Sadaki kóo sapàà nwe kòo yètiri tu Yedusaa. 34 Kòo dàò ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do túnne o cice Osiasi borime mme weti weti. 35 Kè yetàrè né nkpaá bo, kè benitibè feu iwūō ke tuò ntihiúuntì ye borè.

Weè do keuté ti Yiè nKuyie ncéfètè kóo dibòri bè tu di Dibòri dièri.

36 Yotammu dàòrimè sòmme, ò dàò dèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dàòrimè pátiri mieke. 37 De kóo yemòrè mieke nke ti Yiè nKuyie nduómme kè Sidii kóo kpààti Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo

kpààti kè bè bo dokénè Sudaa kàbe. ³⁸ Kè Yotammuu kú kè bèè ò kǔnné o yembè fōti Dafiti èi mièke. Kòo bire Aasii sòoté o kpàti.

16

Aasi naámmè Sudaa kàbe kóo kpàati
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 28:1-27)

¹ Demadia bire Pekaa kpàti benni tepíitè nè diyíènni mièke nke Yotammuu bire Aasi naámmè Sudaa kàbe kóo kpàati. ² Aasi do yóó di tikpàti ke m̀ake yebie nsiipísidè ndi kèntò tikpàti ke dà yebie ntepiítè nè yèkuò ke bo Sedisademmu, bá ò í ndòori ti Yiè nKuyie ndó dè, ò í ntúnne o yàari Dafiti kó meborime. ³ Ò do túnne Isidayeeribe kpààtibè borime mme kéféúténè ketike o bire kétuò, ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ì kè bè kànnè, ì do d̀ori ì sòke botí. ⁴ Kòo nkòu iwũò ke tuò ntihúúnti yetàrè ìnkè nè detie nyò.

⁵ Memme Sidii kóo kpàati Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpàati bè domè Sedisademmu èi kè di pi, bè me nyí ndi na. ⁶ Dii m̀nni dimáa mièke nke Sidii kóo kpàati t̀r̀nèmmè Edómmu kàbe be èi Edaa, kèbeti Sudaa kàbe di mièke, kè Edómmu kàbeè di ta ke bo nè yíènni.

⁷ De m̀nni kè Aasii t̀ò nkè bèè náke Asidii kóo kpàati Tekadati-Fadasaa ke dà Sidii kóo kpàati nè Isidayeeribe kou bèè do mí nha bire, a kóo t̀nti, kè n tu á k̀ení kè n deetè. ⁸ Ò me nyí kétúóté timáti péiti nè mesò nnè dèè bo ti Yiè nKuyie ncíètè kó ditòu mièke nè dèè bo tekpàaticíètè mièke kédúónko Asidii kóo kpàati ke dà wè ò pãmu. ⁹ Kè Asidii kóo kpàati yie nkékatè kédó Damaasi èi kè di pònte kèpímmú di nitibè kékònnè Kiidi, kékua okpàati Desinni.

¹⁰ De kó difònkúò kòo kpàati Aasii kote Damaasi ke bo yà Asidii kóo kpàati Tekadati-Fadasaa. Memme ò yàmè diwũòtònni dii bo Damaasi kèwàri di dòmmè weti weti, kédúónko ikuò niùti Udii wèè bo Sedisademmu. ¹¹ Kòo maá diwũòtònni kè di ndò nhokpàati Aasi ò duanní itié nDamaasi ke yè nwè di maá kè di ndòmmè, kè di maá kèdeè bá okpàati Aasi mu nyí kònkò. ¹² Kòo íté Damaasi kékònkò kèyà diwũòtònni kèdeke di ìnkè, ¹³ kéféúté o òfè kétuò nkétuònnè tihúúnti nè muyuo nke cóu mmenà mbè tu mè diféè mu ìnkè kémíété diwũòtònni iwũò ò fié ì metaummè kpèyi i kó meyií, ¹⁴ kétúóté disòowũò kó diwũòtònni dii bo ti Yiè nKuyie ncíètè ìikè kékote kè di còriné diwũòtònni pànni bakù yóu bíkè, ¹⁵ kèdeè kénáké ikuò niùti Udii ke dà: Diwũòtònni dièri ìnkè nke a yó ntuómmè di feu ì wũò dikünweñni nè kuyuoku, okpàati kó iwũò nè o kó yepàrè nè kubotí kó iwũò nè ku kó yepàrè, muyuo nkpeye nè diféè bè ò yòre wè yepàrè ìnkè. A níi yóó di mmíété iwũò di kù feu ì kó meyií, kè disòowũò kó diwũòtònni dii, múi yó nyé di kpèti.

¹⁶ Kè ikuò niùti Udii d̀ò okpàati Aasi ò náke tì timòu. ¹⁷ De kó difònkúò kòo kpàati Aasii kéké sinaasèi bè do d̀ò siì kó tifènti Kuyie ncíètè kpéi si kó yetàrè kèdei yebò yèè còmmú si ìnkè, kécònté disòowũò kó kunankú diekù isòomátinàake kòku, kè kù ìnné ketenkè bè cè kè nè yetàrè, ¹⁸ kèpònte diwũòtònni Kuyie ncíètè okpàati do d̀unko dè o kpàatikàri kèkpetínnè okpàati kó dibòri.

¹⁹ Aasi d̀òrímè sòmmè ò d̀ò mèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè d̀òrímè pátiri mièke. ²⁰ Kòo kú kè bèè ò kǔnné o yembè fōti Dafiti èi mièke, kòo bire Esekiasii sòoté o kpàti.

17

Osee naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹ Sudaa kóo kpààti Aasi kpàti benni tepíítè nè didéri mieke nke Edaa bire Osee naámmè Isidayeeribe kóo kpààti, kén̄to tikpàti ke dò yebie nyèw̄ei ke bo Sammarii, ² kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè ò né í ntùòke Isidayeeribe kpàatibè bèè ò niiténè ke di tikpàti. ³ De m̀nn̄ni kè Asidii kóo kpààti Sadimanasaa koteni kédò Osee kòò na, kòò ò bùúté ké nhò yieti dàmpòd. ⁴ Kè Asidii kóo kpààtii banté Osee dammùmè o cīē nyi, ò s̄́ ndii m̀nn̄ni Osee t̄́ mbenitibè Saii eì Esibiti kóo kpààti borè. Ò me nyí yieti de benni Asidii kóo kpààti dàmpòd ò ò nhò yieti mèè botí yebie nteyè. Mem̄me Asidii kóo kpààti duóm̄mè kè bèe pí nhOsee kébòu mefimmè kékpetinnè. ⁵ Kè Asidii kabee íté kèpíté ketenkè kemou, kékote kèpi Sammarii eì kè ndi pi ke dò yebie nyètāati. ⁶ Osee kpàti benni weín̄ni mieke nke Asidii kóo kpààti namè Sammarii kèp̄imm̄u benitibè kékonnè Asidii kè bè kànnè Adaa eì nè Abòò kó mpéém̄mè Kosāā temp̄ē nnè Medii ekè.

Dèè te kè Isidayeeribe kpàatiyuu p̄onte

⁷ Isidayeeribe yete mèè kpéí mbe Yiè nKuyie nkùu bè dènn̄ení Esibiti mieke ke dòò meyei ndeè te kè tii mbè tùòkení. Kuyie ndo bè fiètenè Esibiti kóo kpààti nwe kè bè dènnè kè bèe kù yóu kèfíí yebòkè. ⁸ Bè do t̄́nn̄e ibotí ti Yiè nKuyie ndo b̄ati í kè bè kànnè i borime mme, ⁹ kéndòori ti Yiè nKuyie nyè mbè báá d̄òd dè kémaá yetàrè yehèkè yem̄ou mieke kétuóté bèè bàa dihei be kó yetuo kén̄to kétuakènè yehèkè diyèé iduotí fité yè, ¹⁰ kèfííkú yetárè, kèfííkú itedeí sitáá simou ìnkè nè yeteyo yem̄ou. ¹¹ Kè bè nfeu iwūš yetàrè ibotí ti Yiè nKuyie ndo b̄ati í kè bè kànnè, í do d̄òòrimè, kédòò dèè í wenni kè ti Yiè nKuyie miekee bè yè. ¹² Bè do feu yebòkè nye ti Yiè nKuyie mme ndo bè nàkém̄u ke dò bè báá d̄òd de kó kubotí.

¹³ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè ku p̄ānāānti náam̄bè bè caummu weti weti bem̄be Isidayeeribe nè Sudaa kabè kè bè náké ke dò: Ceetenè kényóu di yei nkét̄̄nn̄e n tannò nè n tié nnè n kuó n duó nkè m p̄ānāānti náam̄bè bem̄ou duó ndé di yembè.

¹⁴ Bè me nyi nyie, kè bèe kprénkunn̄e be to kè dèe p̄ēsté be yembè do kprénkunn̄e mèè botí be kpeye, kè bèe yete ti Yiè nKuyie nkpeti. ¹⁵ Bè dootóo ti Yiè nKuyie nkuó nyi nè metaum̄mè kù do d̄òd̄nè mè be yembè nè kù do bè nàké yèè tannò, ke t̄́nn̄e detetirè kperè, ke naá mbe móm̄m̄ombe detetirè. Bè t̄́nn̄e ibotí t̄́i kó meborime mme Kuyie ndo yè mbè báá t̄́nn̄e mè. ¹⁶ Bè do dootóomu ti Yiè nKuyie ntannò páíí, kédòò isòom̄atinnàake idéí kèfíí nkutedòú kènn̄inku ke d̄ou ndiyiè nè otànkù nè siwāā ke feu iwūš dibòò Baadi. ¹⁷ Ke tuò mbe bí initidaai nè initipòl ke p̄ūl ke d̄ori munitinònt̄̄mm̄ú, kédòò mbemáá meyei ndòòrim̄u mieke, kè ti Yiè nKuyie mmiekee bè yè. ¹⁸ Ke mèn̄kkee bè yè mediiè nkè kùu bè kei nku borè kè dè nkpaá Sudaa botí kabè máá ndi.

¹⁹ Weè Sudaa kabè mún̄ke í nt̄́nn̄e ti Yiè nKuyie ntannò, kèt̄́nn̄e Isidayeeribe do m̄ake mèè mantimè be kó dikpàatiyuu mieke. ²⁰ Nè de kpéí nkè ti Yiè nKuyie ndootóo Isidayeeribe bem̄ou kè bè ànnè ifei, kédòò nkè ibotí t̄́i bè na kén̄fekú be kperè, kè kùu bè kei nku ìkè.

²¹ Ti Yiè nKuyie nkuò do bè toté kédèite Isidayeeribe kécānn̄enè Dafiti kó t̄́c̄t̄́t̄́t̄́t̄́, kè Isidayeeribe p̄í nNabati bire Sedoboammu tikpàti, kòo fét̄́nn̄e Isidayeeribe kè bè tannè meyei ndiemè mieke. ²² Kè Isidayeeribe ntū nSedoboammu do d̄òd̄ mèè yei, bè í mmè yóu. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nYaá mbè keinnè

ku borè kéndònnè kù do tì nàkémè nè ku pāānāāntì náāmbè nò miēke. Mēmme kù bè ciēmme ku tenkè ìnkè kè bèe kote Asidii ke ke mbo nè yíenní.

Kuyie ndènnemè Isidayēeribe kè ibotí tēi kari be tenkè

²⁴ Kè Asidii kóo kpààtíi duós nkè Babidónni kòbe nè Kutaa kòbe nè Awa kòbe nè Amati kòbe nè Sefawayimmu kòbe kè bèe kotení kémbo Sammarii kó yehékè miēke kéfietē Isidayēeribe ekè bè do bo yè Sammarii kémbo. ²⁵ Bè kàri dii mōnni de kó yehékè miēke ke í ntū nti Yiè nKuyie nkè kúu duós nkè yecirícirè mbè pīi. ²⁶ Kè bèe tō nkè bèe náké Asidii kóo kpààti ke dō: A tō bèè nìtibè ke kànnē Sammarii bè í yé bè bàāmmè Kuyie deē te kè kù duōnní yecirícirè kè yè bè pīi. ²⁷ De mōnni kè Asidii kóo kpààtíi duós ndinùu ke dō: Túóténè m pīmmúni bèè nìtibè Sammarii be miēke Kuyie nkuós niùti mōu kóò tēñnòó kóo nkè bo ké bè benke bè bàāmmè Kuyie. ²⁸ Mēmme kè bèe deite ti Yiè nKuyie nkuós niùbè miēke òmōu kédúonko kòo mbo Betēedi ke bè benkú bè bàāmmè Kuyie.

²⁹ Bá kùu botí kù do dōò tēbōōtenkaanìtè nte kēfíi nyetuo bè do maá yè Sammarii kó yetòrè ye miēke. Bá kùu botí kù do me ndòò ku ei kù bo dii miēke. ³⁰ Kè Babidónni kòbe mmòke be kpete kè tē tú Sukōti-Bennōti, kè Kuta ei kòbe kpete ntú Nedikadi, kè Amati ei kòbe kpete tú Asimati. ³¹ Kè Awa ei kòbe kpesi tú Nibasi nè Taditaki, kè Sefawayimmu ei kòbe kpesi ntú Adadamadeki nè Annammedeki, kè bè si kòu ibí ke tuò. ³² Kè bè ntū mbake ti Yiè nKuyie nke né waá mbè botí miēke ikuós niùbè bèè yó mbo bè maá yèè tuo ke pī mmubōōtōmmú nè be kpéi. ³³ Kè bè ntū nti Yiè nKuyie nke feunè be bókè bè do yè feu mèè botí be cie bè do boni kè, kè bè bè tōni.

³⁴ Nè yíenní bè kpáá tú mmeè mantímè, bè í tū nti Yiè nKuyie nséi bè me nyí tū mbè kó ikuós, bè me nyí tū nti Yiè nKuyie nkuós kù do duós nyí Sakabu bí, kù do yu ì ke dō Isidayēeribe. ³⁵ Ti Yiè nKuyie ndo bè dōōnnè metaummè mme ké bè náké ku nùu ke dō: Di bá mmòke yebókè, di bá nninku ye ìkkè, di bá nyè dōu ndi me mbá nyè feu iwūó. ³⁶ Di dō nkémbáá mmí ndi Yiè nKuyie nku, mí nwèè di dènnēni Esibiti nè muwērimú. Di dō nkéndé mīi máà ndi, ke nni ntū nke n feu iwūó. ³⁷ Dí mpī n di náké tì nè n tié, nnè n tannò nè n kuós ké ndè tū nsáà, di báá fié yebókè. ³⁸ Di báá yè mmetaummè n di dōōnnè mè, kēfíi yebókè. ³⁹ Di ntū mmí ndi Yiè nKuyie m máà ndi kè nní ndi dēerí nè di dootitòbè.

⁴⁰ Bè me nyí nyie nkè bè baa nkpaá ke tū mbè do mòke mèè mantímè nè dimōnni. ⁴¹ Mēmme kè bè ntū nti Yiè nKuyie nke feunè yebókè, kè be bíi me nsōōtè nè be yaábíó. Ke me ndōōri nè yíenní.

18

*Esekiasi náāmmè Sudaa kòbe kóo kpààti
(Wéntè 2 Bekpààtibè tōmmú 29:1-2. 31:1)*

¹ Isidayēeribe kpààti Edaa bire Osee kpàti benni tāānni miēke nke Aasi bire Esekiasi náāmmè Sudaa kòbe kóo kpààti. ² Ò do yóó di tikpàti ke mòke yebie nsipísidè nè yèñummú ndi, kénntò tikpàti ke dō yebie nsipísidè nè yèwei ke bo Sedisademmu. Sakarii bire Abi weè do tú o yó. ³ Kòo ndōōri ti Yiè nKuyie ndó dè o yāri Dafiti do dōōrimè sósó. ⁴ Weè do pūo nyetòrè kēpūo nsitenkaanli kékōū Asedaa kutedōú kébókè fesoōmátíwàáfè Mōyiisi do dōò fè, Isidayēeribe do kpáá ke fè tūōmmu ntihúuntí kētuokenní de mōnni, kè bè fè yu ke tú fesoōmátíwàáfè. ⁵ Esekiasi do dōmú mediè ti Yiè nKuyie nyIsidayēeribe tū nkù kēpēētè Sudaa

kpàatibè sòmbè, bèè ò niiténè nè bèè ò tūnní. ⁶ Kòo ntaunè ti Yiè nKuyie nweti weti, ò í nkù yaténè kéntū nKuyie ntannò kù do duó nyè Mòyiisi. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nni nhò bonè kòò ðòori dè ðemou yie. Kòo yete Asidii kóo kpàati kpeti ke ténke í nhò búò. ⁸ Weè do poté Fidisitéèbe kéfietè be tenkè kétúóté bèè baa dihei be kó yetuo kénto kétuokenè yehékè iduotí fité yè.

Sidii kóo kpàati Sadimanasaá pimè Sammarii

⁹ Sudaa kòbe kóo kpàati Esekiasi kpàti benni naanni mieke nke Isidayeeriibe kóo kpàati Edaa birè Osee kó tikpàti benni yiénni mieke dò nke, Asidii kóo kpàati Sadimanasaá domè Sammarii eí kè di pí. ¹⁰ Kè dè mmàke yebie nyetàati kòo di na ke sò nhEsekiasi bo o kpàti benni kuónni, kè Isidayeeriibe kóo kpàati Osee bo o kpàti benni weínni. De benni ndi bè pòntemè Sammarii. ¹¹ Memme Asidii kóo kpàati pírmumè Isidayeeriibe kékònnè Asidii kè bè kànnè Adaa, Abòò kó mpéemmè Kosāá tempè nnè Medii ekè. ¹² Bè do í yie mmèè kpéi nke ti Yiè nKuyie nnáahti, kétóte metaummè kù do náké tii kó dimàà ku kóo tónti Mòyiisi bè do í kènté tìmatí, bè me nyí nyie nke dòò tìmatí.

Asidii kóo kpàati Sànsedibu domè Sudaa kòbe tenkè

(Wénté Esaii 36:1 nè 2 Bekpàatibè tómmú 32:1)

¹³ Sudaa kòbe kóo kpàati Esekiasi kpàti benni tepítè nè dinaanni mieke nke Asidii kóo kpàati Sànsedibu domè Sudaa ekè iduotí fité yè kè yè fiète.

¹⁴ De mōnni kè Sudaa kòbe kóo kpàatii tō mbenitibè Dakiisi eí kè bèè náké Asidii kóo kpàati ke dā: Okpàati tu ò cààremu a ò yóu ke ténke báá ò dokénè, kàa ò beke tì, ò yóó tì dāòm.

Kè Asidi kóo kpàati dā, wèè ò duó ntimáti péfíti cidóòbè sikòupisíwei (9000), mesò ncidóòbè sikòusíwei (900). ¹⁵ Kè Esekiasii túóté timáti péfíti tii do bo ti Yiè nKuyie ncíètè kó ditou mieke nè tekpàaticíètè mieke timou. ¹⁶ Kòo pònte ti Yiè nKuyie ncíètè kó yecàkè kédate mesò nwenwe Esekiasi o mómmuò nhò do dànnemè tidabesiti tii pínnè yecàkè. Kòo dè duó ndemou Asidii kóo kpàati.

Wèè ni Senakedibe āāpòmbè náké ti

(Wénté Esaii 36:2-22 nè 2 Bekpàatibè tómmú 32:9-16)

¹⁷ Kè Asidii kóo kpàati mbo Dakiisi kédèite wèè baké o kó fehāāpònnafe nè wèè baké tekpàaticíètè, nè wèè baa wenwe okpàati o mómmuò, nè behāāpòmbè péu, kè bè tōnko Sedisademmu okpàati Esekiasi borè. Kè bèè tuokoo kébátè kèntákénè diyaahsútári kó kuce, menie mpūò nkūù néce ke taà dihei kubiriko.

¹⁸ Bè de mbo ke dā bè dā kèyā okpàati kè Idikiya birè Ediakimmu wèè kōti tekpàaticíètè mieke kè weè né yènni nè Sebuna opátíwāàti nè Asafu birè Soaa wèè tou dihei kó yepáte. ¹⁹ Wèè baké fehāāpònnafe kòo bè náké ke dā: Nákéne okpàati Esekiasi ke dā okpàati diwè Asidii kóo kpàati tu ti da beke ke dā: A tá ba ke kari? ²⁰ Yáá a yèmmè dò ntínáahti detetirè kpeti tú itié nyi nè dikòmbùò a kpéi nkàa bo ò dòkénè? Yáá a yèmmè naatinè we, kàa dáátí ke yete wenwe Asidii kóo kpàati kpeti? ²¹ Ò tu ò yému ke dò nha yèmmè naatinè Esibiti nwe a né í yé ke dò nhEsibiti dò ndipènni dii pònte dindi, kè wèè di pí ndii ò kòute. Esibiti kóo kpàati me ndòori bèè ò duó mbe yèmmè.

²² Kè dè yèmmè di bo yí di yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tū nkù dè né í tú kuù kó yetòrè nyè nè yewūstòrè Esekiasi pūommè o mómmuò nke náké Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe ke tú bè nfeu be wūš diwūstònni dii bo Sedisademmu máá? ²³ Kàa yèmmè dò nnè n cice Asidii kóo kpàati di má, a dā

fíēŭ! Kòo da duó nsisēfí sikòupísíde (2000) kè nsà kàa bo péte bèè bo si dèke!
²⁴ A í yóo na kébaao n kóo kpààti kó betōmbè miēke bá omáá bá ketíke wèè tu osámpóu be miēke. Kàa yèmmè né naatinè Esibiti yóo da duómmè sisēfí nè si dèèbè!
²⁵ Di yèmmè dò nhò kàtení nè omáá ndi ke bo pante di nheí bá di Yiè nKuyie nyí dààà? Kuú ò nàké ke tú ò dò nké di pante.

²⁶ Ye mōnni Idikiya bire Ediakimmu nè Sebuna nè Soaa, kè bèe nàké wèè ni Asidii kó fehāāpōnnafe ke dò: Ti da báámmu nti náánnè Aramu eí kōbe kó tináaanti, bèè bo kuduotí ñnkè kè bè bá nyo.

²⁷ Wèè baké Asidii kó behāāpōmbè kóo dò: N kóo kpààti í n tōnní kè m bo ti nàké fí nnè a kóo kpààti dí máá. Ó pētinke n tōnní kè m bo ti nàké benitibè mbe bèè bo kuduotí ñnkè, díndi nè bè, di yóo di di mínti keyà di yēnkúmè.

²⁸ Mēmme wèè ni Asidii kó fehāāpōnnafe ò cōmmúmè kēpīēkè nè Sudaa kōbe kó tináaanti ke dò: Kénténè Asidii kóo kpààti diēwè tu mù: ²⁹ Ó tu Esekiasi báá benné kè ndi sou nhò í yóo na ké di fiēte o nou miēke. ³⁰ Esekiasi bá ndi sou nke tú di duó ndi yèmmè di Yiè nKuyie nkè kú yóo di deēté. Bá Asidii kōbe báá pante diheí. ³¹ Asidii kóo kpààti tu dí báá yie nhEsekiasi kpēti, di taunnè wenwe Asidii kóo kpààti, kè dēe yie nkè di nyo mbá wè o paku kó tidiiti ke cáá fínyí nè fikíè de be ke yō mbá wè o binte nie, ³² ke kémúnè ò bo tuōkenímè ké di túóté kékōnnè kékānne diheí díi dōnnè di kpēri, kè tidiiti nè detie mbè tu dè fínyí nè bè tu dè odifíè bè díi dèè be mekōsààmè kè dè bo, kè mecekùd mmúnke bo di miēke, kè dí mbo deborè ke báá kú diē ndetitirè. Di báá kēnté Esekiasi di náá nti ke tú Kuyie nyóo di deēté. Ó di fétinkomu. ³³ Yehékè teyè kó yebokè na ke bè deēté kè Asidii kóo kpààti í bè pīnnáá? ³⁴ Amati nè Adipadi kó yebokè bore? Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa de kpēye bore? Yè deēté Sammarii kōbe kòò í bè naà? ³⁵ Ūndi eí kó dibòò na ke deēté di kó ketenke kòò kè yóu kè di Yiè nKuyie nné bo na kēdeēté Sedisademmu?

³⁶ Kè bè ndò nkáré bá òmòu í mbè tēñné tìmatì. Ke yé okpààti Esekiasi do bè nàkémè ke tú bè báá ò tēñné tìmatì. ³⁷ Kè Ikidiya bire Ediakimmu wèè kòti tekpààtiçfētè nè opátíwāàti Sebuna nè Asafu bire Soaa wèè tou diheí kó yepáte kè bèe kēri be yàati kēwētoo Esekiasi borè, kóò nàké wèè baké Asidii kó fehāāpōnnafe ò bè nàké ti.

19

Esekiasi beémme Kuyie mpāānāanti náaantò Esaii o kpēti *(Wénté Esaii 37:1-7)*

¹ Okpààti Esekiasi ti kèè díi mōnni kòo yèmmèe caàrè kòo kēri o yàati ke dááti kufòòtñnkù kēntati ti Yiè nKuyie nciētè, ² kētō nhEdiakimmu wèè kòti tekpààtiçfētè nè o pátíwāàti Sebuna nè ikuó niùbè bèè tu bekótibè ke dò bè ndááti tífòòtñnti kékote Amoti bire Esaii Kuyie mpāānāanti náaantò borè. ³ Kóò nàké ke dò: Okpààti Esekiasi tu tí da nàké ke dò: Yie nkó diyie tu meyeñcaarimè kpēri ndi, ti pàkémú, Kuyie nkuu ti poté ke ti di ifei. Ti kpere dōnnè kupēitēyonku ǝǝ íté mēmme onitipòkù kè muwērimú né ò dōnté ò bo nōrimè kè debiree yènní. ⁴ Kè dè naati ti Yiè nKuyie nha tí nkù bo nkeè Asidii kóo kpààti tōnní wèè ni o āāpōmbè, kòo kú sāmúmú mèé botí ke bo ò poté yesāāmbè ò kú sāmúmú yèè kpéí. A né kú bāñtè ku kōbe bèe kpaá be kpéí.

⁵ Kòo kpààti Esekiasi kó yetōrèe tuōkoo Esaii borè. ⁶ Kòo yè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu dí nàké okpààti Esekiasi ke dò o kōmbùòti bá nduò ò kèè tii náaanti

nè yesáàmbè Asidii kóo kpààti tǒnni kè bè kù sàrmú yè kpéí. ⁷ Ti Yiè nKuyie ntu kuù mómm̄nku yóó ò ànnè meyèmmè mèè bo nte kóo keè tináànti mati kékò nho cie kè kùu dúò nkè bèè kè nhò kùu.

Asidii kóo kpààti wàri dìi pátiri ke bo donnè Sedisademma kabè kǎmbùàti
(Wénté Esaii 37:8-13 nè 2 Bekpààtibè tǒmmú 32:17)

⁸ Mèmmè wèè ni Asidii kó behāpòmbè ò kèèmmè Asidii kóo kpààti itémè Dakiisi ke kòte ke do Dibuna mudòò, kòo ke nhò sǎntóo. ⁹ Asidii kóo kpààti do kèè Etiopii kóo kpààti Tiidakaa kàriní mèmme ke bo ò do mudòò. Kòo yíè tǎ nke dǎ bèè náké Esekiasi ke dǎ: ¹⁰ Asidii kóo kpààti tu ti da náké ke dǎ: Kuyie nha dúò nkù a yèmmè kù báá da souté kaa yèmmè ndò nhò í yóó pǎnte Sedisademma. ¹¹ A mómmu nha kèèmu wenwe Asidii kóo kpààti ò dǎò dè yehekè teyè, ò yè kùòmè yemou páíí, kè fǎ nyèmmè né dǎò nkù bo da coonnaà? ¹² Kosāā nè Anaa kperi nè Desefu kperi nè Edennibe bèè do bo Tedaasa de kó ibotí yembè ò kùu ì i bǎkè na ke ì deetáá? ¹³ Amati nè Adipadi nè Dayii nè Sefadifaimmu nè Enaa nè Ifa ye kpààtibè bo de?

Esekiasi bántèmmè Kuyie
(Wénté Esaii 37:14-20)

¹⁴ Kè Esekiasii cǎutè dipátiri yetǎrè nou mieke kékaa nkédeè kéta ti Yiè nKuyie ncǎtè kè dǎ pǎnte ti Yiè nKuyie nyìkè, ¹⁵ kè kù bántè ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù, fǎ nwèè kàri a taummè tǎu beǎnkembàribè fènti ìnkè, fǎò bákè yekpààtiyo yemou yèè bo ketenkè. Fǎ nwèè dǎò ketenkè nè keǎnkè. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie n da báámmu kǎntè kékèè! Sǎnnéni kényà! A bomu fǎ nti Yiè nKuyie, kèè Sennakedibu da sǎámmè. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie! Mómmu nwe nhAsidii kó bekpààtibè deèmmè ibotí tǎi kó yehekè yemou. ¹⁸ Ke cóu mbe bǎostenkaani, benitibè bèè sǎ dǎò, sǎ í da dǎonnè fǎ nKuyie. Sǎ tu ideí nyi nè yetárè. ¹⁹ Ti Yiè nKuyie nha ti deeténè Sennakedibu kè dèe yie nkè ketenkè kó yekpààtiyo yemou banté fǎò tumè ti Yiè nKuyie nhamáá.

Esaii nákémmè Esekiasi ò bǎntè Kuyie nkè kù ò tǎnné ti
(Wénté Esaii 37:21-35)

²⁰ Mèmmè Amati bire Esaii tǒmmè ke bèè náké Esekiasi ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù tu kù kèèmu a kù kuónnèmmè Asidii kóo kpààti Sennakedibu kpéí. ²¹ Nte kù n náké ti ò kpéí: Mí ndi Yiè nKuyie mmú tu: Siyǎò kó desapùmbire da sǎnkèrimu, ke da daú ke da cokù, kè Sedisademma kó desapùmbire da cǎú.

²² Wenninwe a sǎrmúmmè?
Wenninwe a ommúmmè?
Wenninwe a sèémmè fǎnǎnfè?
Kuyie nyIsidayeeribe tǔ nkùà?

²³ A baa tǒnni a tǎrè kè yè sǎrmú mí ndi Yiè nKuyie nkuà?

Ke náké kè tǔ a naasǎi kpeñni mèè kpéí nte kaa dèke Dimaa tǎri yóommè, ke ta Dimaa túúkù cuokè ke kǎú detekperè nè bè tu dè sǎpèrèsi. Ke túòkenè ditǎri yóntényóommè detie nsúdaà?

²⁴ Ke béi nke tǔ a kéúmu sibií betòbè cie, ke yǎ betòbè tenkè kó menie,

ke na a naacètè memáá ke Itínne Esibiti kó ikó nyì tukúnè kukó ndiekù Niirià?

²⁵ A né í yé ke dò mmí nKuyie mmù pí nde kó mutōmmú.

Nè dimònni kótírì miéke nke
n tãátémè ke yé n dò nkédòòmè,
ke yóo mè dòò di mmònni.

Mí do da tãáté,
kàa bo puo nyehékè iduotí fité yè ké yè dèitè.

²⁶ Kè de kó yehékè kòbe dónté muwērímú,
kè dèe bè kpéi kè bèe di ifei,
késááténè timùtì,

bè í yó ncáánnè memúyòmmè,

bè yóo dòntenè tiyoyienti nti,

nè timùtì tìl 55 yè tecádopòtè Ìnkè ke kpéio bá ti mònni í tùòke.

²⁷ A kpéti matí í bo tìl m biininè, mí nKuyie.

Kàa kàri n yému,

kàa yèti n yému,

kàa me ntati n yému,

kàa miéke m peike n yému.

²⁸ A n yè mèè kpéi nkemieke,

kè tepótè da deuté,

dèe te kè n yóo tōnnè a ònni mumámáá

kéánnè a nuù tisándánti,

ké da dete képoonnnè a nacefòtè kékpènnè a cie.

²⁹ F5 nhEsekiasi, nte dèe yó ntú mēbenkùmè: Di mbenni di yóo di tidiiti tìl ãnkè tìnti, dibenni teri kédì tididenti, dibenni tãánni kébuotí kékōũ, kéffíku detie mbè tu dè fínyì kētōũ de be. ³⁰ De mònni Sudaa kòbe bèè bo nkpaá, be cīē mbo ta ketenkè kè be bakēe peité yēbe. ³¹ Sedisademmu nwe bèè bo yenté bè yètinímè Siyōō tãri ndi bè yètinímè ti Yiè nKuyie Mpakēdaa ti dó mèè kpéi nkè dè deu te, kòò yóo mè dòò. ³² Kè tìl tukúnè Asidii kóo kpààti, nte ti Yiè nKuyie nnaké tì o kpéi. Kù tu ò í tati di nheì, ò báá di tãũ ipie, ò me mbáá di do nè tidòpìiti, yoo wèe ònnè di duoti mutáá nkéna kéta. ³³ Mí ndi Yiè nKuyie mbéimmu ke tú ò í tati di nheì. Ò wèti ke bo poo nhò kèténí kùù ce nku kékònnè. ³⁴ N yó nkánkemu di nheì ké di dèetè n yètirì kpéi nnè n kóo tōnti Dafiti kpéi.

Sennakedibu yēkemè dikpànni ke kò

(Wénté Esaii 37:36-38 nè 2 Bekpàatìbè tōmmú 32:21-22)

³⁵ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni kōtení Asidii kòbe kó dihāpònkari, kékuo benitibè tekòupípiitè nè sikòupísini (18000). Kè dèe wenté kè bè nsó mbecírìbè beè máá duó duó. ³⁶ De mònni kè Asidii kóo kpààti Sennakedibuu uuté o āpònkari kéitè kékò nkémbo Ninifu. ³⁷ Mèmmè ò tamè diyie mari o bōò Nisidōki tou kénínkú di ìlkè, kòo bí Adadamadeki nè Sadetisee, kè bèe ò kōũ disie kékuo kécoké kékote Adadati ei, kòo bire Eda-Adonni sōoté o kpàti.

20

Esekiasi muòkemè kè Kuyie nhò miékunnè

(Wénté Esaii 38:1-8 nè 2 Bekpàatìbè tōmmú 32:24)

¹ De kó dimònni ndi Esekiasii muòkemè kéduúnnè mukũũ nkè Kuyie mpāānāānti náāntò Amoti biré Esaii kòte o borè, kóò nàkè ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú a tũnte a cĭtètè kpèti, a í yóó foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasii tũnte o ìlkè kécuó nkumari, kékuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: ³ Áú! Ti Yiè nKuyie. N da báámmu, n kuó mmesémmè. A yému n da tũmmè nè n yèmmè memou ke dōori a dómè.

Ò me nyī kékuó.

⁴ Kè Esaii nkpaá ke mu nyī yè tekpààticĭtètè kó kudànkù, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dò: ⁵ Wĕtè kénákè n nitibè kóo kpààti Esekiasii ke tú: N yē mmí ndi Yiè nKuyie nho yààri Dafiti do tũ nkù, n kèèmu ò n kuónnèmè ke yà o ònñietì, ke yóó ò miékũnne diyìè tǎánni yìè, kòo ta n cĭtètè mièke. ⁶ M bo ò yìè yebie ntepítè nè yènúmmù, kóò deetè wenwe nè di nhei, kè Asidii kóo kpààti báá dì na. N yó nkánkèmu di nhei n yètiri kpéi nnè n kóo tǎnti Dafiti kpéi.

⁷ Kè Esaii dà, bèe nante fikìè kó yebe kéwaare okpààti mō ndè, kòo miètè.

⁸ Dè do sǎ nhEsekiasii bekemu Esaii ò yóó yà mù kébanté ke dò ti Yiè nKuyie nyóó ò miékũnne diyìè tǎánni yìè kòo wĕte keta ku cĭtètè.

⁹ Kè Esaii dò: Nte a yóó yà dè kébanté ke dò nti Yiè nKuyie nyóó dōò kù bēi ntì, medéè mbo tote yedetisàkè tepítè tēmè. A dǎ mèè ketè de ìlkàa kè de fōnkúò? ¹⁰ Kè Esekiasii dò: Dè í yóònè medéè mmè bo kétémmè de ìlkè, n dǎ mèè botí difōnkúò ndi.

¹¹ Mēmme Esaii bàntēmè ti Yiè nKuyie nkè medéè mbotirè kétuòke yedetisàkè tepítè.

Esekiasii cǎutémè Babidōnni kó yeheikèntǎrè

(Wénté Esaii 39)

¹² De kó yemòrè mièke nke Babidōnni kóo kpààti Badadanni biré Medodaki-Badanni tōnnènnimè benitibè yepārè kè bè bo dōu nhEsekiasii o muòke mèè kpéi.

¹³ Kè Esekiasii bè cǎutè kè bè benke o kpàti sōri kùù dieku nè timátì péitì nè mesōo nnè tihúúnti tibotí tibotí nè mekòsààmè, kè bè benkenè o kparinenti sōri dè. Ò kó yesòrè yemou cénke, dēmarè í nsúò nhò í bè benke dè tekpààticĭtètè mièke, yoo o mómumuo nho cĭtètè.

¹⁴ Dè yī memme kè Kuyie mpāānāānti náāntò Esaii kòtoo o cĭtètè kóò beke ke dò: Benitibè bèè kàteni a cĭtètè bè yē mba? Bè yènni de? Kè Esekiasii dò: Bè bonni dihei dētiri ndi Babidōnni. ¹⁵ Kè Esaii dò: Bè yà ba a kpààticĭtètè mièke? Kè Esekiasii dò: Dēmarè í sùò n yí bè benke dè n sòrè yemou mièke.

¹⁶ De mōnni kè Esaii dò: Kéntè ti Yiè nKuyie ntu n da nákè tì. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie ntu: Dè kpaanĩmu kè bè bo tóútè dèè kó dimàà bo a kpààticĭtètè mièke kékōnnè Babidōnni, kétuótè a yembè do kou dè, kèntò kétuòkenèni yíe ndēmarè í yó nkpaá. ¹⁸ A mómumuo nha bí a peitè ì bè bo ì pīrĩmú kékōnnè Babidōnni, kè bè fōmmu kè bè pīrĩnè tekpààticĭtètè mièke mutōmmù.

¹⁹ Kè Esekiasii dò: Ti Yiè nKuyie nduó nkàa n náá ntì wennimu. Nè o yèmmè mièke ke né tú: Kè kunaatí cénke bo n kó dimònni kè timatì í n kóónnè.

²⁰ Esekiasii dōòrimè sōmmè, ò dōò dèè kó dimàà, ò do mòke dii kōmbùò nè ò maá mèè botí kubinku dihei kékéú kukondóú kékpēnnēní meniē ndihei, dende kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dōòrimè pátiri mièke. ²¹ Kòo kú kòo biré Manansee sōotè o kpàti.

21

Manansee naámmè Sudaa kàbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpàatìbè tǝmmú 33:1-10,18-20)

¹ Manansee do yóo di tikpàti ke màke yebie ntepiítè nè yèdéè ndi kénto tikpàti ke dò yebie nsipísínúmmù nè yènúmmù ke bo Sedisadèmmu, o yò yètirì do tú Efisiba nwe. ² Kòo dàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. Ò do túnne ibotí kù do bèti ì ké bè kànnè ì do dàari ì sàke nyí, ³ kéwète kémaá o cice Esekiasi do pùò nyèè wūšòtǝrè, yetǝrè borè kémaá dibòò Baadi yetǝrè kéciéké Asedaa tedóú kékíí, kénningu ke dáu ndiyiè nè otánkù nè siwǝá Isidayeeribe kóo kpààti Akabu do dǝòmè. ⁴ Kòo maá yebòowūšòtǝrè ti Yiè nKuyie ncǝtè mieke Sedisadèmmu, kù do bè nàké ke dò kù dó ku yetirì mborè. ⁵ Kòo maá ti Yiè nKuyie nkó tidànti tidé mieke yewūšòtǝrè, diyiè nè otánkù nè siwǝá de kpéí, ⁶ kékuo o bire kétuo, kénkorì tipǝàti ke náánnè yebòkè, ke waá mbenitinòmbè bèè yu beciríbè, nè bèè bourí tinùbootì kéndàari medòòrimè péu ti Yiè nKuyie nyí dó dè kè ku mieke o yè. ⁷ Kòo tanné tebòotenkaanité Asedaa Kuyie ncǝtè mieke. Ti Yiè nKuyie ndo nàkému ku kóo tǝnti Dafiti nè o bire Sodomò ke dò Isidayeeribe tenké mieke kù tǝatè ke dó ku yetirì mbo Sedisadèmmu nwe nè ku cǝtè mieke. ⁸ Kè dè bo yie nkè ku nitibè Isidayeeribe ténke bá nhǝá ntipiiti timòu kédéténè ketenkè kù duó nkè be yembè, kè bè cénke dàari kù bè nàké tì timòu ku kuó imòu ku kóo tǝnti Mòyiisi bè wàri ì. ⁹ Sudaa kàbe me nyí nyie ti Yiè nKuyie nkpeti kè Manansee bè fétiinne kè bèè dàò meyei nképeéti ibotí Kuyie ndo kù ì ké bè kànnè ì do dàòrimè.

¹⁰ Memè kè ti Yiè nKuyie nní mbè nnáánnè kè ku pǝánàànti náaribè tùònkò. ¹¹ Sudaa kàbe kóo kpààti Manansee me ndòòrimè isàke kperè, kédòò meyei nke dè pèéte Amòriibe bèè do dè bo nè dimònni bè do dàòrimè, weè tanné Sudaa kàbe bemòu mubòofèu mieke. ¹² Nte ti Yiè nKuyie nylsidayeribe tū nkù tu mù: Kù tu kù yóo duónnì mèè yei nSedisadèmmu nè Sudaa kàbe tenké, bèè kó dimàà bo tì kèè tì bo kpééte be to. ¹³ Kù tu kù bennénè Sammarii kùú šù kù yóo ku mbennénè Sedisadèmmu. Kù anténè fèè nuafè Akabu cǝtè, kù yóo fe nhanténè Sedisadèmmu, kóò eitè bè šò eitè mèè boti dibuu kékónténè di ìnkè. ¹⁴ Ku nitibè bèè bo nkpaá, kù bo bè útóo. Kù bo duó nkè be dootitòbè mbè pǝí nke fekù be kperè. ¹⁵ Ke yé nè be yembè yèmè Esibiti bè baa dàari kù ì dó dè nde kényíinko ku mieke nè yiénni.

¹⁶ Sudaa kàbe kóo kpààti Manansee do kùonèmu benitibè péu bèè í càke mùmamù, kè be yǝí mpíe nSedisadèmmu eì. Ke né yíénè meyei nhò tanné Sudaa kàbe mèè mieke, kè bè ndàari ti Yiè nKuyie nyí dó dè.

¹⁷ Manansee kó medòòrimè sòmme ò dàò dèè kó dimàà nè ò dàò mèè yei ndemòu dè wàrimu Sudaa kpàatìbè dàòrimè pátiri mieke. ¹⁸ Kòo kù kè bèè ò kǝnnè okpàati cǝtè kó mupérímù bè tú mù Usaa mu mieke. Kòo bire Amòò sòotè o kpàti.

Amòò naámmè Sudaa kàbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpàatìbè tǝmmú 33:21-25)

¹⁹ Amòò do yóo di tikpàti ke màke yebie nsipísidé nè yèdéè ndi, kénto tikpàti ke dò yebie nyèdéé ke bo Sedisadèmmu. Kòo yò yètirì tu: Mesudemeti Adusi bire, Yotiba eì kou. ²⁰ Kòò dàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè o cice Manansee baa do dàòmè memómmòmme, ²¹ kétúnne o cice borime weti weti kénfeu yebòkè o cice

do feu yè ke ninku ye ìikè, ²² kédootóo ti Yiè nKuyie nho yembè do tū nkù, ò í ntúnne ku kó kuce.

²³ Mémme kòo tūmbèe cómmú ke bo ò bə nkòò kùò o cìtè mieke. ²⁴ Kè dihei kó benitibèe bè poté kékua, kédúú nkòo bire Sosiasii sòoté o kpàti.

²⁵ Aməo dəərìmè səmmè ò dđò dèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dəərìmè pátiri mieke. ²⁶ Kòo kú kè bèe ò kúnne o cice fōti mieke Usaa pèrimù. Kòo bire Sosiasii sòoté tikpàti.

22

Sosiasi naammè Sudaa kəbe kóo kpàati

(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:1-2)

¹ Sosiasi do yóó di tikpàti ke məkə yebie nyèni ndi kéntə tikpàti ke dđ yebie nsipísitáati nè dimàà, ke bo Sedisadəmmu kòo yə yètiri tu Sedida Adaya bire Bosikati èi kou. ² Kòo ndəəri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do túnne o yàari Dafiti borime mme weti weti, ò í nyóu məmamè.

Sosiasi pètémè Kuyie nkuó pátiri ku cìtè mieke

(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:8-18)

³ Sosiasi do bo o kpàti benni tepítè nè diniinni mieke nke kətə nho kóo pátiwáati Safāa Asadia bire, Mesudammu yaabire, ke dđ bèe kote ti Yiè nKuyie ncìtè, ⁴ kénáké ikuó niùti diwè Idikiya kòo ya timàti péiti bè tóni ti ti Yiè nKuyie ncìtè kpéi, mbèè tè bàa kè bè ti cuó ti màmè, ⁵ ké ti tuóté kédúú mbèè baké ti Yiè nKuyie ncìtè tūntimù kó mutómmú, kè bèe yietí bèè pī mmutómmú ku cìtè mieke ke tūnni dèè cəke. ⁶ Bedabeesūðbè, nè bèè ni mumarimù, nè bəmaribè, ke donnè ideí nè yetádieyè kétūntenè Kuyie ncìtè. ⁷ Kè bè bə duó mbè bá mbékú ke tú bəe náké bè ti pīrínè mèè botí mutómmú, ke yé bə pīrímè kè dè wennnimu.

⁸ Kè ikuó niùti diwè Idikiya náké opátiwáati Safāa ò pètémè ti Yiè nKuyie nkuó pátiri ku cìtè mieke, ké di nhò duó nkòo kaà. ⁹ Ó kaà mmemme kédeè kékote kénáké okpàati ke dđ: Tinti a kó betəmbè ti tuótəmu timàti péiti ke duó mbèè ni ti Yiè nKuyie ncìtè kó mutómmú.

¹⁰ Kòo náké okpàati ke dđ: Ikuó niùti Idikiya weè n duó ndipátiri mari, ké di nhò kaà.

Osiasi beémme onitipòkù wèè náa nKuyie mpāānaaanti

(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:19-28)

¹¹ Okpàati kèe memme Kuyie nkuó bə ò kàa nyi kékəté o yàati, ¹² kénáké ikuó niùti Idikiya nè Safāa bire Ayikammu nè Misee bire Akibəo nè opátiwáati Safāa nè okpàati kóo tūnti Asaya ke dđ: ¹³ Kətenè kébeé nti Yiè nKuyie n kpéi nnè benitibè kpéi, Sudaa botí kuməu kpéi nkéyà dipátiri bè mè mpètè di tò ti! Ti Yiè nKuyie mmieke ti yè mediè mmè ti yembè í yie mmèè kpéi nke tūnne dipátiri dii ntə ti, bè í yie nke dđò di yə mmù.

¹⁴ Mémme ikuó niùti Idikiya nè Ayikammu nè Akibəo nè Safāa nè Asaya bè kətemè onitipòkù Udida borè wèè náa nKuyie mpāānaaanti. Kòo dəu yètiri tu Sadummu Tikifa bire, Adasi yaabire kòò bàa ikuó yàati. Də kóo nitipòkù do bo Sedisadəmmu nwe, dicəkarí bè tu di: Dihei pànni kè bèe ò nàké bè tò ti.

¹⁵ Kòo bè tēhné ke dđ: Kətenè kénáké onití wèè di tōnni m borè ke dđ: Ti Yiè nKuyie ntu ¹⁶ Sudaa kəbe kóo kpàati kàa ndii pátiri náa mmèè yei nképí mè yóó

bótè Sedisademmu nwe nè o nitibè. ¹⁷ Bè kù bəntóo mɛ̀ɛ̀ kpéí nke tuò nti húúnti yebəkè kè be dɔ̀dɔ̀rimè íinko ku miɛke. Deɛ te kè ku miɛke yè di nhei, ke í yóó bonke. ¹⁸ Dí náké Sudaa kəbe kóo kpààti wèè di tənni kè di bo beé nti Yiè nKuyie nyIsidayeeri bɛ̀ tū nkù ke tú ò kèè tii náanti yóó dɔ̀dɔ̀mu. ¹⁹ Ò né mè nti kèè m kòo yèmmè cààrè, kòo kékúnne omáa. Kù náké ti di nhei kpéí nnè di yembè kpéí. Mɛyɛi ndiemè mɛ̀ yóó bè tùðkení kè be tenkèe naá Kuyie ncɔ̀ɔ̀ kè. Ò mè nkɛ̀rimè o yààti ke kəmmú ku iikè kù tu kù kèèmu. ²⁰ Nè de kpéí nkù tu kù bo ò òmpúnne o yembè borè bəmmù, o nɔ̀nfè báa yà mɛyɛi nkù yóó bənténimè Sedisademmu. Memme kè bɛ̀e kote ke ti nhò náké.

23

Okpààti Sosiasi kaammè benitibè Kuyie nkuú pátiri (Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:29-32)

¹ Kòo kpààti tíi nSudaa naámunkù kó bekótibè, nè Sedisademmu ei kəbe, ² kékote ti Yiè nKuyie ncɛ̀tè ke neínè Sudaa ei kəbe nè Sedisademmu ei kəbe bəmou, ikuú niùbè nè ti Yiè nKuyie mpáanánahti náambè nè benitidiebè nè cénkoo kəbe, benitibè bəmou. Kòo bè káa nyikuú pátiri bè pètè di ti Yiè nKuyie ncɛ̀tè miɛke dimou. ³ Kòò nkpaá cómmú diwúštənni ínkè, kédóunnè ti Yiè nKuyie ndinùú dii tu bè ntú be Yiè nKuyie kényie nku tannò nè ku kuú nè ku tié nè be yèmmè memou, kéndəəri tii kó dimáa wári ikuú pátiri miɛke ti yè mmù. Kè benitibè bəmou dɔ̀: Ti yiemmu ke bo ntaunnè Kuyie.

Bè wète ke tūntemè Kuyie mbáammú Sudaa tenkè (Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:3-5)

⁴ Kòo kpààti náké ikuú niùti diwèw Idikiya nè bèè ò tūnko nè bèè báa ti Yiè nKuyie ncɛ̀tè ke dɔ̀ bɛ̀e denne tinenti bè do pínne ti dibòð Baadi nè Asedaa nè diyie nè otánkù nè siwáa de tómmú ti Yiè nKuyie ncɛ̀tè miɛke. Kè bèè dè denne Sedisademmu ké dè tūo nSetinəo biriku, kéto de tápeí nkékətenè Beteedi. ⁵ Kè bèè beti bèè do ni íbəokú Sudaa kpààtibè do ánnè bè kè bè ntúò nti húúnti yetərə yèè bo Sudaa tempɛ̀ mmiɛke nè yehəkè yèè təkénè Sedisademmu nè bèè do tuò ndibòð Baadi nè otánkù nè siwáa simou boti tihúúnti. ⁶ Kè bèè uuté Asedaa tedou ti Yiè nKuyie ncɛ̀tè miɛke, kédenne Sedisademmu, kékətenè Setinəo kubiriku ké kù tuò nkè kúu naá mmutápeí nkè bèè mù úto ifəti miɛke. ⁷ Kè bèè puo nyetuo bè do maá yè kətannè benitipòbè bè do soó mbè kénkəri ke bè dounè bè kó ikuú yèmmè. Nè benitipòbè do ɔ̀ɔ̀ nkári dè ke duókù tiyáati bè ɔ̀ nhá ti ke dounnè tɛ̀bəotenkaanitè Asedaa.

⁸ Kè Soasii duó nkè bèè yúni ikuú niùbè Sudaa tenkè kemou miɛke kè bèè sɛ̀nkúnne yetərə bè do tuò nyèè ínkè tihúúnti kékəté Kebaa kənto kətuəkenè Berisebaa yèè bo dibòri bè do tú di dihei yiè nSosuwee kó dibòri borè. Kè bèè puo nyeteyè yèè bo a bo ntatoomè dihei kó dibòri kubakú cənkú. ⁹ Ikuú niùbè bèè do tuò nti húúnti yebəowúštərə ínkè bè í ndò mbè bo na kékote ti Yiè nKuyie nkó diwúštənni borè Sedisademmu. Bè né bo na kəwənnénè be kəbe tobè kécááké pɛ̀ɛ̀ wèè í kəwənenè mutie mù muuti.

¹⁰ Kè bèè sɛ̀nkúnne ditənni dii bo Benni-Inəmmu Biriku bè tu di Tofeti, bè do ɔ̀ ntuò ndii ínkè íbì, kòo məu ténke báa tuə ndenitidabire yoo denitipobire dibòð Mədəki. ¹¹ Kè bèè kuə sisɛ̀í Sudaa kpààtibè do duó nsi kè bè bo ndəunnè diyie kè si mbo ti Yiè nKuyie ncɛ̀tè kó dibòri také, ke təkénè tekpàaticɛ̀tè kó kóti

Medanni-Medeke cîètè. O cîètè do tókénè bè do maá kùu dieku nku kékpeénnè Kuyie ncîètè, kétuo nnè sinaasēī bè do pā sī kè bè bo ndəúnnè diyìè. ¹² Kòo puo nyebəwūstòrè Sudaa kpààtibè do maá yè Aasi kó kudánkù ìnkè nè Manansee do maá yè ti Yiè nKuyie ncîètè kó dedànnè dedé mièke, kòo yè pònte kédéité kékútoó yè tǎá nSetinəo biriku mièke. ¹³ Kòo çake yebəwūstòrè Sodoməo do maá yè Sedisadəmmu kó yetàrè odiffè tǎri bakù cǎnku Sidoniibe bəoyeiri Asitaditee kpéi nnè Məabiibe bəoyeiri Keməasi kpéi nnè Aməniibe bəoyeiri Midikəmmu kpéi nkòo yè sīnkünne yeməu, ¹⁴ képuo nyebəstàrè bè do fiúkú yè kúu itedéi kətəni bəcírìbè kǔš kékipe ndè do bo yèè borè.

*Isidayeeribe wète ke tūntemè mubáammu
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:6-7)*

¹⁵ Kè Sosiasii puo nNebati bire Sedoboammu do maá dii wūstònni Beteedi kó ditənni borè kətannè Isidayeeribe meyei mmieke. Kòo di puo kécúu nditənni nè kutedəú, deməu kè dèe naá mmutǎá.

¹⁶ Məmme ò wəntémè kénya ifəti ìi do bo deborè ditǎri ìnkè kətə nkè bèè küténi be kǔš kòo yè cəu ndiwūstənni ìnkè, kè di sīnkünne kéndənnè ti Yiè nKuyie ndo ti nəkémè ku pǎānǎahti náahtò kòo ti béi, Sedoboammu dèke dii mənni diwūstənni ìnkè dibanni yiè. Ó de mbo kéwénté kénya Kuyie mpǎānǎahti náahtò wèè do nàkè de kó tipǎānǎahti o fəti. ¹⁷ Kè Sosiasii beke ke dò: Difstǎri dii we nkó kufəti kperi ndi?

Kè dihei yembèè ò téné ke dò: Kuyie mpǎānǎahti náahtò wèè do iténi Sudaa tenkè kékəteni kénáké a me mbo ke dəri ti yie, nho fətiǎri ndi.

¹⁸ Kè Sosiasii dò: Yəunè de kó kufəti, di báa kù kǎáké! Məmme kè bèe yóu o kǔš òmòu í nyè küté, kényəunè múnke Kuyie mpǎānǎahti náahtò wèè do yənni Sammarii tenkè o kpeye.

¹⁹ Kè Sosiasii múnke puo nyebəstuo bè do maá yè Sammarii ekè mièke Isidayeeribe kpààtibè do maá yè kékí ti Yiè nKuyie mmieke. Kòo yè puo mpáíí ò puo mmèè botí Beteedi kpeye. ²⁰ Kòo pǐmmú bebəoyembè bèè dè bo kè bè fié be bəwūstòrè ìnkè, kécúunnè yenitikǔš de kó yewūstòrè ìnkè.

Ó me nyí kédèè kəwəte Sedisadəmmu.

*Sosiasii duómme kè bèe baa ndiyentəbanni
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 35:1, 18-19)*

²¹ De kó difənkúò kòo kpààti Sosiasii náké benitibè ke dò: Baánnè diyentəbanni kédéúkúnne ti Yiè nKuyie nyətəri, kəntū ntii wǎri ku kuó pátiri mièke. ²² Nè bebaatibè kó dimənni, kəntə kétuəkənni bekpààtibè kó dimənni Isidayeeribe nè Sudaa kəbe, bè do í baà ndiyentəbanni mebotí. ²³ Okpààti Sosiasii kpààti benni tərípítè nè diniínni ndi bè wète kəbaámme diyentəbanni mebotí Sedisadəmmu ke bo déúkúnne ti Yiè nKuyie nyətəri.

*Sosiasii kpààti mǎnku
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 35:20-27. 36:1)*

²⁴ Kè Sosiasii paa mpáíí Sudaa tenkè keməu mièke nè Sedisadəmmu òmòu mièke bèè yu bəcírìbè nè bèè bouri tinùbooti, nè bèè fiúkú bəcírìbè, nè sibəotenkaani, nè isəke ìi kó dimàà do dəri Sudaa tenkè, nè Sedisadəmmu

omou miεke. Sosiasi do tūnne ikuú nùtì Idikiya do pètè ti Yiè nKuyie nkuú pátiri dì ku cīètè miεke di yē mmù mmu, kékáútè dende kó dimàà páíí.

²⁵ Bekpààtibè bèè do ò niiténè kédi tikpàti nè bèè ò tūnnenì òmòu do í bo wèè ò dōnnè, weè duó nhomáá Kuyie nnè o yèmmè memou nè o wērímú mumou, kéndāri ti Yiè nKuyie ndo duó nyìi kuú Mōyiisi kòò ì wāri ì yē mmù.

²⁶ Bá nè mēmmè kè Kuyie mmieke nkpaá péi Sudaa kabe be koo kpàati Manansee, weè do cààrè ti Yiè nKuyie nkè ku miεke bè yē bá kè í nyie nke bo do. ²⁷ Memè kè ti Yiè nKuyie mbè nàkè ke dā: M bo kei nSudaa kabe m borè, n kei mmè boti Isidayeribe. N yóò dootóomu Sedisademmu dihei n tãátè di, nè n cīètè n do béi nke dā n yètiri yó mbo tèè miεke.

²⁸ Sosiasi dā̀rimè sōmmè ò dā̀ dèè kó dimàà de wārimu Sudaa kpààtibè dā̀rimè pátiri miεke. ²⁹ O kó tikpàti miεke nke Esibiti koo kpàati Nekoo kōrimè ke bo tee nhAsidii koo kpàati mudoò kukó nhEfadati borè. Kè Sosiasii ò dinté, kè Nekoo ò kùò Mekidoo kó mudoò ketimú miεke. ³⁰ Kòò kó betōmbèè ò tūótè nè tekparinaasāntè Mekidoo kékōnnè Sedisademmu, kóò kūnnè Sudaa kpààtibè fāti miεke. Kè dihei yembèe pī nYoakasi tikpàti, kóò cōú mmekùò nkòò sōoté o cice Sosiasi kpàti.

Yoakasi naammè Sudaa kabe koo kpàati
(Wéntè 2 Bekpààtibè tōmmú 36:2-4)

³¹ Yoakasi do yóò di tikpàti ke mōke yebie nsipísidè nè yètāati ndi kēntō tikpàti ke dā betāābè bètāati ke bo Sedisademmu. O yā yètiri do tú Amitadi Yedimeyau bire, Dibuna ei kou. ³² Kòò dā̀ ti Yiè nKuyie nyí dō dè o yembè do dā̀ mèè boti weti weti. ³³ Memè Esibiti koo kpàati Nekoo ò pīrmè kékpetimné Dibuda Amati tenkè miεke bá ò ténke í ntú Sedisademmu koo kpàati. Kòò duó nkè bè nhò yietì dāmpòò bá dii benni timáti péiti cidóòbè sikōupísitāati (3000), mesō ncidóòbè sikōusitāati (300).

³⁴ Kè weè kpàati Esibiti kouu tūótè Sosiasi bire Ediakimmu ke duó nkòò sōoté o cice kpàti, kòò ò cèète diyètiri kóò yú ke dā: Sosakimmu, kētúótè Yoakasi kékōnnè Esibiti kòò ke nkú. ³⁵ Kè Sosakimmuu kééte o nìtibè bá wè o wērímú mamè ò bo duómmè timáti péiti, nè mesō nkè dè nsānnè Esibiti koo kpàati beke dè. Kè bè níí dè nhò duó nkòò dè duó nhokpàati Nekoo.

Sosakimmu naammè Sudaa kabe koo kpàati
(Wéntè 2 Bekpààtibè tōmmú 36:5-8)

³⁶ Sosakimmu do yóò di tikpàti ke mōke yebie nsipísidè nè yènūmmù ndi, kēntō tikpàti ke dā yebie tepítè nè dimáà ke bo Sedisademmu, kòò yā yètiri tu: Sebida Pedaya bire Dumaa ei kou. ³⁷ Kòò dā̀ ti Yiè nKuyie nyí dō dè o yembè do dā̀ mèè boti weti weti.

24

¹ Sosakimmu kpàti miεke nke Babidōnni koo kpàati Nebukannesaa ò domè kóò na, kòò ò hòútè kè nhò bùs ke dā yebie nyètāati kēwēte kéyete o kpēti. ² Memè kè ti Yiè nKuyie nduó nkè befèèbè Babidōnni kabe nè Asidii kabe nè Maabu kabe nè Amaniibe, kè bèè do Sudaa kó dikpàatiyuu ke bo ò dèè páíí kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku kó betōmbè ke pāānāanti náantbè kè bèè ti béi. ³ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè dende kó dimàà bè tū̀ðkení ke bo bè kei nku borè nde, Manansee kó meyei nkpeí nnè ò dā̀ dèè kó dimàà, ⁴ nè ò do kùò

bèè nìtibè kè be yīi ncóú nképíe nSedisadεmmu bá bè í cààrè mùmamù, meè do te kè ti Yiè nKuyie nyete kù bo bè cǐémme.

⁵ Sosakimmu dǎòrimè sǎmme ò do dǎò dèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dǎòrimè pátiri miεke. ⁶ Kòo kú kè bèè ò kùnné o yembè fǎti. Kòo bire Sosakinni sǎoté o kpàti.

⁷ Esibiti kóo kpààti ténke í nyè o èi ke yé Babidǎnni kóo kpààti do fiètémè o tenké ò do te kè kétúóté Esibiti kó kúkò nkétuakènè kúkò nhEfadati.

*Bè pǐrǐmúmè Sudaa kǎbe ke kǎnnè Babidǎnni
(Wénté 2 Bekpààtibè tǎmmú 36:9-10)*

⁸ Sosakinni do yóo di tikpàti ke mǎke yebie ntepíitè nè yèni ndi, kénǎo tikpàti ke dǎ betǎàbè betǎàti ke bo Sedisadεmmu. Kòo yǎ yètiri tu Neusitaa Edinatǎa bire Sedisadεmmu èi kou. ⁹ Kòo dǎò ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè. Ò do tǔnne o yembè borime mme weti weti.

¹⁰ De mǎnni ndi Babidǎnni kóo kpààti Nebukannesaa domè Sedisadεmmu kóo pi. ¹¹ Kè Nebukannesaa o mǎmmu nkǎtèní kédò dihei o āāpǎmbè pi di. ¹² Merime Sosakinni Sudaa kǎbe kóo kpààti yènnimè kékǎte kóo duǎ nhomáà kénèinè o yǎ nè o kó betǔmbè nè bè fǐmmu bè kè tu tekpààticǐètè kó bekótibè. Kè Babidǎnni kóo kpààti bè pǐrǐmú kédǎò tidaati. O kpàti benni diniinni miεke do nke ò bè pǐrǐmúmè.

¹³ Merime ò tǎmè ti Yiè nKuyie ncǐètè kó tinenti timǎu tìl do bo te miεke nè tekpààticǐètè miεke kpeti. Kè bèè puǎ mmesǎo nkó tinenti timǎu Isidayεribè kóo kpààti Sadomǎo do dǎò ti ti Yiè nKuyie ncǐètè kpéi, nkù do ti nǎké ke yēmme. ¹⁴ Kòo pǐmmú okpààti kó betǔmbè nè bèè tu benitidiebè, kè bè mbo tekǎupíitè (10000), kǎpǐmmúnè bemáábè nè bèè dǎòri yεcǎukpétinyè, kè cénkoo kǎbe bèè nkpaá dihei. ¹⁵ Kòo tǎ Sosakinni nè o yǎ nè o pobè nè iwǎi yembè nè bè fǐmmu bè kè bè tu tekpààticǐètè kó bekótibè, kè bè kǎnnè Babidǎnni. ¹⁶ Bèè kó dimàà nǎ mmudoò kè bè mbo sikǎupísyiekè (7000) bemáábè nè bèè dǎòri yεcǎukpétinyè kè bembe mbo tekǎupíitè (1000), kǎpǐmmú behāāpǎmbè yekǎmbò yembè kékǎnnè Babidǎnni.

¹⁷ Kè Babidǎnni kóo kpààti túóté Sosakinni yǎ tǎū Matanniya kédǎò okpààti kòo sǎoté Sosakinni kpàti. Kòo ò cèète diyètiri kóo yu ke dǎ: Sedesia.

*Sedesia náammè Sudaa kǎbe kóo kpààti
(Wénté Sedemii 52:1-3 nè 2 Bekpààtibè tǎmmú 36:11-12)*

¹⁸ Sedesia do yóo di tikpàti ke mǎke yebie nsipísidé nè dimáà ndi kénǎo tikpàti ke dǎ yebie ntepíitè nè dimáà ke bo Sedisadεmmu. Kòo yǎ yètiri tu Amitadi Sedemii bire Dibuna èi kou. ¹⁹ Kòo dǎò ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè, ò do tǔnne Sosakimmu borime mme weti weti.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nkuù miεke do yé Sedisadεmmu nè Sudaa kǎbe kè dende kó dimàà bè tǔàkèní, kè Kuyie mbè kei nku borè.

Kè dè mboní kè Sedesia yete Babidǎnni kóo kpààti kpeti.

25

*Babidǎnni kóo kpààti pimè Sedisadεmmu
(Wénté Sedemii 39:1-7. 52:3-11)*

¹ Sedesia kpàti benni diwéinni miεke do nke otǎnkù pǐnwe miεke diyie pǐnni Nebukannesaa Babidǎnni kóo kpààti domè Sedisadεmmu mudoò nè o

āpàpàntìnni diməu kécēēte Sedisadəmmu ɛi kérépənnè kudookəti ké ndi pi. ² Kè dèe tuəke Sedesia kpàti benni tepíítè nè dimáá.

³ Dibenni tánkù naanwè diyie wéínni ke ś ndikònni deuke bá benitìbè ténke í péú mudii. ⁴ Kè bèe duute kuduotí keyènkè, kòo kpàati yè nè o āpàmbè kətúnne Adaba kó kuce, dibòri ɔku iduotí idé saku, kùu tákèné okpàati périmù. Kè Babidənni kəbɛɛ fité dihei. ⁵ Kè Babidənni kəbɛɛ beti okpàati kóo ninte Sedikoo biriku kòo āpàmbèe cíté kóó yóu. ⁶ Kè bèe ò pī nkékətenè Dibuna Babidənni kóo kpàati borè kóó naké be d́ kóó d̀d̀mè. ⁷ Kè Babidənni kóo kpàati fié okpàati Sedesia bí o nuə mmieke, kédoké Sedesia nuə nkòò bóu timáti kékònnè Babidənni.

*Bè wète ke pīmmùmè Sedisadəmmu kəbe ke kònnè Babidənni
(Wénté Sedemii 39:8-10. 52:12-30 nè 2 Bekpàatìbè tómmù 36:17-21)*

⁸ Babidənni kóo kpàati Nebukannesaa kpàti benni tepíítè nè diwéínni mieke nke Nebusadadanni tihāpànti tii bàa okpàati ti kóo kóti wèè tū nhokpàati, ò t̀d̀kənìmè Sedisadəmmu, ⁹ kédúú nkè bèe c̀úu nti Yiè nKuyie nciētè nè tehāpànciētè nè Sedisadəmmu kó sicéí siməu, ke c̀sunne benitidièbè kó sicéí siməu. ¹⁰ Kè Babidənni kó behāpàmbè bèè cíenni tihāpànti tii bàa okpàati ti kóo kóti kè tii puə nkuduotí kùu fité Sedisadəmmu.

¹¹ Kè Nebusadadanni wèè baké tihāpànti tii bàa okpàati, kòo pīmmù bèè nitìbè do kraá dihei nè bèè do yè kóo t̀nnè nè benitìbè t̀bè péu kékònnè o cie. ¹² Ke s̀ús mbetenkútìbè máá bèè bo nkuuti nè bèè bo nhò fiiku detie mbè tu dè finyí.

¹³ Kè Babidənni kó behāpàmbèe bóké disəwṹ kó yesā̀nkè ti Yiè nKuyie nciētè kpeye nè ye kó yeteitiyè nè disəwṹ́ kó kunankú diekù kùu bo ti Yiè nKuyie nciētè kèto disəwṹ́ kékònnè Babidənni. ¹⁴ Kòo túóténè yesə̀bò bè do ̀ nkounè yè mutápeí nnè de kó tikāpentì nè de kó yese nè de kó ihaaké nè sibúkúsi. Dèè kó dimáá c̀enke tú disəwṹ́ kó tinenti bè do pīnnè ti ti Yiè nKuyie cíētè mieke mutómmù. ¹⁵ Kuhāpànkù kùu baké tii bàa okpàati kè kùu túóté sisə̀búkúsi nè yebo bè do méunè yè meyí ndèè kó dimáá c̀enke tú mesə̀ nkperè nè timáti péfiti kperè.

¹⁶ Sadomə do d̀d̀nè dii sə̀wṹ́ ti Yiè nKuyie nciētè kó tinenti ti c̀éékù do í məkè kù māmè. Yesā̀nkè dieyè yédé nè kunankú diekù nè tenaasā̀ntè t̀è kù to nè yeçétiyè. ¹⁷ De kó yesā̀nkè yédé, dimáá kó meokùmè do bo métiri bèwei ndi, bá di kè di məkè diteitiri di yómmè kè di okùmè bo métiri mèdémè nè dikée. Bá dii teitiri ínke kè bè kpè mmesə̀ nke fité kè dè d̀ nyetebe bè tu yè kèdenáti. Deməu kè dè wē nke tú disəwṹ́ máá, ke me ndò nyedé.

¹⁸ Kè de kó kuhāpànkùu pī nyikuó nìuti diewè Sedaya nè Sofonii wèè ò pòkoo, nè betòbè bètāati bèè bàa ti Yiè nKuyie nciētè, kè bè kpetínnè. ¹⁹ Kè kùu pīnnè bè f̀nte wè kòo tu tekpàatíciētè kóo kóti nè betòbè mabè bènùmmù bèè wéínnè okpàati ke bo dihei mieke. Nè wèè baké behāpàmbè o kóo pátíwāati, wèè pīi mbehāpàmbè nè dihei kó benitìbè t̀bè mabè sipísikuú. ²⁰ Nebusadadanni wèè baké Babidənni kó tihāpànti wèè do bè pīmmù kékònnè Dibuda ɛi Babidənni kóo kpàati borè. ²¹ Kòo kè mbè kùu Dibuda ɛi Amati tenkè.

Memme Sudaa kɔbe yèmè be tenkè.

*Kedaya naámmè kùmàndáà Sudaa tenkè
(Wénté Sedemii 40:7-41:18)*

²² Kè Nebukannesaa túóté Ayikammu yaábire Kedadia Safanni bire kédòò kùmàndáà kòò bo mbaké benitibè ò pīrīmú ke sùò mbè Sudaa tenkè mieke. ²³ Kè behāāpòmbè iwēī yembè mabè nè be kó tihāāpònti kè bèe keè Babidònni kóo kpààti dḏòmè Kedadia kùmàndáà kékote o borè Misipaa. Nte de yembè yètè: Isimayēeri nè Netanniya bire nè Soananni Kadaya bire nè Kedadia Tanneumeti bire Netofaa eì kou nè Yasanniyau Maaka bire, bèè do mbe nè be kó behāāpòmbè.

²⁴ Kè Kedadia be dḏúnnè dinùù ke dḏ: Di bá nyīkù Babidònni kɔbe kè di kḏmbùàti bè duò, mbonè dihei mieke ke pī mBabidònni kóo kpààti tḏmmú, di yó mbomu kè dè di naati timati í yóò di kḏkénè.

²⁵ Memme otānkù oyiénwè mieke Isimayēeri Netanniya bire nè Edisamaa wèè do tú tekpààticīètè kou, kényínè betòbè mabè tepítè, kè bèe kote kèpoté Kedadia kékuo, kéwēnnénè Sudaa kɔbe nè Babidònni kɔbe bèè do o bonè Misipaa. ²⁶ Memme benitibè bemou yḏtemè Babidònni kɔbe, kétúóté besāmpòbè nè bediebè nè bèè baké behāāpòmbè kè bèe coké bemou kékote Esibiti.

*Babidònni kóo kpààti dḏòmè Sosakinni mesàà
(Wénté Sedemii 52:31-34)*

²⁷ Bè me mpī nSudaa kóo kpààti Sosakinni kékònnè Babidònni, kè dè mmòke yebie nsipísitāāti nè yèyiekè, otānkù tepítè nè odéríwè, diyie sipísidé nè diyiénni yiè kè Babidònni kóo kpààti Efdi-Medodakii di tikpàti, kóò kuó mmesémmè kóò kpeté kóò dènnè dikpetintou, ²⁸ kóò nàké tināānsāāti, kóò ní nkoò mbaké bekpààtibè tḏbè nè bèè do wē nke bo Babidònni. ²⁹ Kòò duò nkè Sosakinnii dáté tikpetínyààti, kényo nwenwe Babidònni kóo kpààti borè o fḏmmu mumou mieke. ³⁰ Kòò kpààti wèè nyé o kpéi nsāā, yewe yemou duómè, o fḏmmu mumou mieke.

Bekpààtìbè tõmmú pátìri ketìri Di mpátìri tò tii náànti

Bekpààtìbè tõmmú pátìri ketìri nè didèrì yè wète ke kònté tii nàké tìnti Sammuyèeri pátìri ketìri nè didèrì ye mièke nè bekpààtìbè pátìri diketìri nè didèrì ye mièke. Bekpààtìbè tõmmú páte yedé mièke ke né nàké kè dè ntukúnè Isidayèeribe nè Kuyie mbè kó metaummè.

Dè kó yepáte yèè ti benkú ke dò mbá nè meyei mmèè do Isidayèeri kó dikpààtiyuu nè Sudaa kperi, Kuyie nyí yè ndinùù kù do bè dǒunnè di, ke dǒori kù bo yímè ké bè dǎetè bembè ku nitìbè bèè bo Sudaa tenkè. Dè kó kuce kuù tu Dafiti nè Sadomǎo nè Sosafati nè Esekiasi nè Sosiasi nè betòbè betòbè bèè do dǒori Kuyie ndómè. Bè kó medǎorimè mèè benkú Kuyie nkuù dómè kédǎò kù do dǒunnè dii nùù ku nitìbè

Dii pátìri ti benkú Kuyie nkuó tõmmú ketémè ku cǎètè nè bè kànnemè ikuó niùbè nè Defiibe. Dè kó dipátìri dii ti náá nDafiti weè do yàmè bè dǒmmè kémaá Kuyie ncǎètè, weè dǎu nyikuó tõmmú. Kè Sadomǎo weè né maá Kuyie ncǎètè.

Di mpátìri náànti duó ke dǒmmè

1. Isidayèeribe kó iwuo 1-9
2. Sauri kó mukũũ 10
3. Dafiti kó tikpáti 11-29

ISIDAYÈERIBE KÓ IWUO NDUO KE DÒMMÈ

Adamu kèntǎ kètuakenè Esayuu kó iyaàbí

¹ Adamu weè do peité Seti kè Setii peité Enósi. ² Kè Enósi peité Kenaa, kè Kenaa peité Matadeyèedi, kè Matadeyèedii peité Yederi. ³ Kè Yederii peité Enóki, kè Enókii peité Matusadèmmu, kè Matusadèmmuu peité Demèki, ⁴ kè Demèkii peité Nǎwee kè Nǎwee peité ibi itáati: Semmu nè Kammu nè Safeti.

⁵ Kè Safetii peité Komèe nè Makòku nè Madaii nè Safǎá nè Tubaadi nè Meseki nè Tidaasi. ⁶ Kè Komèe peité Asekènaasi nè Difati nè Tokadima. ⁷ Kè Safǎá peité Edisaa nè Tadisaa nè Kitimmu nè Dodanimmu.

⁸ Kè Kammu peité Kuusi nè Misidaimmu nè Puti nè Kannahǎa. ⁹ Kè Kuusi peité Sebaa nè Afidaa nè Sabuta nè Dakima nè Sabutekaa. Kè Dakima kó ibi ntú: Saba nè Dedanni. ¹⁰ Kè Kuusi yíe képeité Nè mudodi, weè do tú okpàrite ketiwè kètenkè ìnkè. ¹¹ Misidaimmu, weè do tú Dudimmu kǎbe nè Ananimmu kǎbe nè Deabu kǎbe nè Nafutuyimmu kǎbe, bè yaàrì. ¹² Patidoosi nè Kasiduimmu nè Kafutǎo, bèè do tú Fidisitèèbè yaàribè. ¹³ Kè Kannahǎa peité o kóo po Posidonni nè Eti. ¹⁴ Kannahǎa weè do tú Sebusiibe nè Amǎriibe nè Kidikasiibe ¹⁵ nè Efiibe nè Adikiibe nè Sidoniibe, ¹⁶ nè Adifadiibe nè Semadiibe nè Amatiibe bè yaàrì.

¹⁷ Kè Semmu kó ibi ntú Edammu nè Asuu nè Adipakisadi nè Dudi nè Aramu nè Uusi nè Udi nè Ketee nè Mesèki. ¹⁸ Kè Adipakisadii peité Sedaa, kè Sedaa peité Ebee. ¹⁹ Kè Ebee peité ibi idéi. O kóo po yètìri do tú Meyatimè. Nè bè kó tinaànti Pedeki, ke yé dè kó dimǎnni ndi benitìbè yàtèmè. Kóo nantè yètìri ntú Yokitanni. ²⁰ Kè Yokitannii peité Adimǎdadi nè Sedefu nè Asadimafeti nè Yedaki, ²¹ nè Adodammu nè Usadi nè Diida, ²² nè Ebaadi nè Abimmayèedi nè Sebaa, ²³ nè Ofidi nè Afidaa nè Yobabu. Yokitanni bí nyi memmè.

²⁴ Kè Semmuu peité Adipakisadi, kè Adipakisadii peité Seda. ²⁵ Kè Sedaa peité Ebeedi, kè Ebeedii peité Pedeki, kè Pedekii peité Deu. ²⁶ Kè Deuu peité Seduku, kè Sedukuu peité Naoo, kè Naoo peité Teda, ²⁷ kè Teda peité Abarammu. Kè dè mboni kè Kuyie nhò yu ke dè Abarahammu.

²⁸ Kè Abarahammu peité Isaki nè Isimayeri. ²⁹ Nte Abarahammu yaabi yètè. Kè Isimayeri peité Nebayoti o kóo po, nè Kedaa nè Adeberi nè Mibisammu, ³⁰ nè Misemaa nè Duma nè Masa nè Adadi nè Temaa, ³¹ nè Yetudi nè Nafisi nè Kedimaa. Isimayeri bí nyi memme.

³² Kè Ketudaa, Abarahammu do yìe kétuótè wèè nitipòkù kòo ò peité Simidanni nè Yokisanni nè Medanni nè Mandiyāā nè Isebaki nè Suaa. Kè Yokisannii peité Sebaa nè Dedanni. ³³ Kè Mandiyāā peité Efaa nè Efee nè Enəki nè Abidaa nè Edidaa, Ketudaa bí nyi nè o yaabi.

³⁴ Kè Abarahammu bire Isakii peité Esayuu nè Isidayeri. ³⁵ Kè Esayuu peité Edifasi nè Deuyedi nè Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa, ³⁶ kè Edifasii peité Temaa nè Omaadi nè Sefi nè Katammu nè Kenasi nè Timuna nè Amadeki. ³⁷ Kè Deuyedii peité Naati nè Seda nè Samaa nè Misaa. ³⁸ Kè Seii kó ibi ntú: Dotanni nè Sobadi nè Sibeōō nè Ana nè Disōō nè Esee nè Disāā. ³⁹ Kè Dotāā peité Ōdi nè Omammu. Kè Dotāā tāū yètiri ntú Timuna, ⁴⁰ kè Sobadi peité Adiyanni Manati nè Ebaadi Sefi nè Onammu kè Sibeōō peité Aya nè Ana. ⁴¹ Kè Ana peité Disōō. Kè Disōō peité Amidanni nè Esibanni nè Itidanni nè Kedanni. ⁴² Kè Esee peité Bideanni nè Safāā nè Yakāā, kè Disāā peité Usi nè Adanni.

Edømmu ei kó bekpààtibè

(Wénté Tenketé 36:31-43)

⁴³⁻⁵⁰ Nte bekpààtibè bèè do di tikpàti Edømmu ei kéféi mbetəbè kè Isidayeribe mu nyi məke okpàti. Dinabaa ei kou Beoo bire Bedaa weè do baké Edømmu kékú kè Bosedaa ei kou Sedaa bire Yobabuu cəuté tikpàti, kékú, kè Temanni ei kou Usammu túótè tikpàti, kékú kè Afiti ei kou Bedadi bire Adadii di tikpàti, weè do dokénè Mandiyāā ei kəbe Məabu ei, ké bè na. Ō ku dii mənni kè Masedekaa ei kou Sammudaa di tikpàti kékú. Kè Sauri weè do bo Deobati ei kó kukó mborè kòo di tikpàti. Ō ku dii mənni kè Akiboo bire Baadi-Ananni sətətikpàti. Ō ku dii mənni kè Pauu ei kou Adadi cəuté tikpàti kémpo Masabu bire Matededi kó dəbire Metebeyedi.

⁵¹ Okpàti Adadii ku dii mənni kè Edømmu naàmunkù kó bekótibè beè mbaké. Nte be yètè: Timuna nè Adifa nè Yeteti ⁵² nè Odibamaa nè Edaa nè Pinoo ⁵³ nè Kenasi nè Temaa nè Mibisaa ⁵⁴ nè Makidiyedi nè Idammu beè do tú Edømmu naàmunti kó bekótibè ke baké.

2

Sakəbu bire Sudaa yaabi

¹ Nte Sakəbu bè do yu wè ke tú Isidayeri o bí yètè: Dubenni nè Simmeōō nè Defi nè Sudaa nè Isakaa nè Sabunoo, ² nè Danni nè Sosefu nè Bensamee nè Nefutadii nè Kati nè Asee.

³ Kè Sudaa puoke Kannahāā ei kóo sapàa Suaa, kòo ò peité initidabi itāāti: Ee nè Onanni nè Seda. Edi weè do tú Mpo, kédoō ti Yìe nKuyie nyi dó dè kè kuu ò kúo. ⁴ Kè dè mboni kè Sudaa kóo dapàa mpokù Tamaa ò peité initidabi tei idéi, kè bè mbè yu ke tú Pedesi nè Seda. O bí iməu kè ii wənné kémpo initidabi inømmu.

5 Kè Pedesi kó ibí ntú Etisidonni nè Amudi. 6 Kè Sedaa peité Simudi nè Etanni nè Emanni nè Kadikòadi nè Dada kè bè mbo initidabí ìnùmmù. 7 Kè Kadimii peité Akaa* weè do te kè Kuyie mmiekèe do Isidayeeriè, ke yé ò do sònnemè Kuyie nyè mbè báá túóté dè kétieke. 8 Kè Etannii peité Asadia, 9 kè Etisidonnii peité Yedameyedi nè Dammu nè Kadebu, kòo yètirì terì ntú Kedubaii.

10 Kè Dammu peité Aminnadabu kè Aminnadabu peité Nasõõ weè do tú Sudaa naàmùnkù kóo kóti. 11 Kè Nasõõ peité Sadima kè Sadima peité Boasi, 12 kè Boasii peité Obedi, kè Obedii peité Sese, 13 kè Sese peité ibí iyiekè. Kòo kóo po ntú Ediabu kòo nante Abinnadabu kè Aminnadabuu nante Simmea, 14 kè Samaa nante Netanneyedi, kè Netanneyedii nante Dadaii. 15 Kòò me ntó nante Osemmu, kòo nante Dafiti, 16 kè be tábè ntú Seduya nè Abikayedi, kè Seduyaa peité Abikaii nè Soabu nè Asayedi kè bèe wènné bètàati. 17 Kè Abikayedii peité denitidabire kè bèe dè yu ke dò Amasa o cice do tú Yetee Isimayeri wuò kou.

18 Kè Esidonni birè Kadebu pokù Asuba peité ibí ìnàà kè denitipobire yètirì ntú Yediyoti nè initidabí itàati Yesee nè Sobabu nè Adidonni. 19 Asuba ku dù m̀nni kè Kadebuu puoke Efadati kè Efadatii peité Uuri. 20 Kè Uuri peité Udi kè Udii peité Besadedi.

21 Etisidonni m̀ke dù m̀nni yebie nsipisikuò, képuoke Kadaadi cice Makidi kóo sapàà nkòo ò peité Sekubu. 22 Kè Sekubuu peité Yaii weè do tieke yehékè sipísidé nè yètàati Kadaadi tempè mmieke. 23 Kesuu èi nè Adamu èi kè ye kpààtibèe fiète Yaii kétieke yehékè nè Kenati eidiè, nè yehékè yèè yè t̀kèkè nè yemou kè yèe wènné yehékè sipísikuò. Bèè do bo ye mieke bemou bè do tú Kadaadi cice Makiidi yaàbí nyi. 24 Etisidonni weè do po Abiya kékù kè Kadebuu duónè o pokù t̀u Efadata kòo ò peité denitidabire, kè bèe dè yu ke dò Asuu, weè do keté Tekoa èi.

25 Kè Etisidonni kóo po Yedameyedi pié ibí péu kè Dammu ntú o kóo po kénante Buna, kè Buna nante Odeni, kè Odenii nante Osemmu, kè Osemmuu nante Aiya. 26 Kè Yedameyedi puoke onitipòkù t̀u Atada kòo ò peité Onammu. 27 Kè Yedameyedi kóo po peité Masasi nè Yaminni nè Ekee. 28 Kè Onammuu peité Sammai nè Yada. Kè Sammai peité Nadabu nè Abisuu. 29 Kè Abisuu puoke Abiyaii kòo ò peité Abanni nè M̀didi. 30 Kè Nadabuu peité Sededi nè Apayimuu, kè Sededii kú bá ò í m̀òtè debire. 31 Kè Apayimuu peité Iseii, kè Iseii peité Sesāā, kè Sesāā peité Adaii. 32 Kè Sammai nante Yada peité Yetee nè Sonnatāā, kè Yetee kú bá ò í m̀òtè debire. 33 Kè Sonnatāā peité Pedeti nè Sasa. Yedameyedi yaàbí nyi memme.

34 Sesāā í mpeité initidabí, képeité initipobí màà, kém̀m̀ke o t̀nti Esibiti èi kou m̀u kè bè ò yu ke tú Yada, 35 kòo ò duò nho kóo sapàà mm̀u kòo ò puoke kòo peité denitidabire, kè bèe dè yu ke dò Ataii. 36 Kè Ataii peité Natāā, kè Natāā peité Sabadi. 37 Kè Sabadi peité Efadadi, kè Efadadii peité Obedi. 38 Kè Obedii peité Yeu, kè Yeuu peité Asadia. 39 Kè Asadia peité Edesi, kè Edesii peité Edasaa. 40 Kè Edasaa peité Sisimaii, kè Sisimaii peité Sadummu. 41 Kè Sadummu peité Yekammia, kè Yekammia peité Edisamaa.

42 Kè Kadebuu peité o kóo po Mesa kòo nante Yedameyedi, kè Mesaa peité Sifi nè Madesa, kè Madesaa peité Ebuñò. 43 Kè Ebuñò peité Kodaa nè Tapua nè Dekemmu nè Sema. 44 Kè Sema peité Daammu, kè Daammuu peité Yodikammu, kè Dekemmu peité Sammai. 45 Kè Sammai peité Maõõ, kè Maõõ peité Beti-Sudi. 46 Kè Kadebuu puoke onitipòkù t̀u kè bè ò yu ke tú Efaa, kòo ò

* 2:7 Akaa: Sosuwee pátri mieke bè we nyu ke tú Akāā.

peité Anaa nè Mōsa nè Kasesi. Kè Adaa peité denitidabire ké dè yu ke dō Kasesi.
⁴⁷ Kè Yadaai peité Dekemmu nè Yotammu nè Kesāā nè Pedeti nè Efaa nè Saafu.
⁴⁸ Kè Kadebu yíe képuoke onitipòkù tǎu, kòo yètirì tu Maaka, kòo peité Sebēē nè Tidana. ⁴⁹ Kè dè m boni kòo yíe képeité Saafu, kè Safuu peité Madimana nè Sefaa, kè Sefaa peité Makibena, kè Makibenaa peité Kibea. Bè kó di fǎnkúò kè Kadebu yíe képeité denitipobire ké dè yu ke dō Akisaa.

⁵⁰ Nte Kadebu yaàbí kó yeyètè: O pokù Efadata kóo po do tú Uuri, kòo nante Sobadi, weè do keté Kidiya-Yeadiammu kó dihei, be yǎfũò bè do bo bètǎati ndi.

⁵¹ Sadima weè do keté Betideemmu ei. Kè Adefuu keté Beti Kedēē ei. ⁵² Kè Sobadii keté Kidiya-Yeadiammu ei. Kè Sobadi yaàbí mbo Adowēē nè Menuwǎti kǎbe ei kó dikéè. ⁵³ Bèè kó tinaàmuntì do tú Iditiibe nè Putibe nè Sumatiibe nè Misedaiibe bèè do bo Sodaa ei nè Esitaodi kperi ye mieke.

⁵⁴ Sadima yaàbí do tú Betideemmu ei kǎbe nè Netofaa ei kǎbe nè Adidoti-Beti-Yoabu ei kǎbe nè Manaati ei kǎbe kó dikéè nè Sodaa ei kǎbe, ⁵⁵ kéyíénè bèè yé yé pátè be kó tinaàmuntì. Bèè do tú Yabesi ei kǎbe bèè do tú Tidatiibe nè Simatiibe nè Sukatiibe nè bè tu bè Keniibe Amati kó kuwǎ nkǎbe, bèè pié Dekabiibe.

3

Dafiti bí kó yeyètè

¹ Nte Dafiti kó initidabí ò peité ì Ebunǎo i kó yeyètè: Amunǎo weè do tú Mpo, kòo yǎ tú Ainǎammu Sisedēēdi ei kou. Kòo dèrì ntú Danniyēēdi, kòo yǎ tú Abikayēēdi, Kadimēēdi ei kou. ² Kòo tǎánwè ntú Abusadǎmmu Kesuu ei kóo kpǎati Tadimaii kóo sapàà Maaka ò peité wè. Kè onaanwè ntú Adonniya, kòo yǎ yètirì tu Akiti. ³ Kòo nummuwè ntú Sefatia, kòo yǎ yètirì tu Abitadi. Kòo kuǎnwè ntú Itediammu, kòo yǎ tú Ekidaa. ⁴ Dafiti tǎ dii mǎnni tikpàti kémbo Ebunǎo yebie nyèyiekè nè dikéè. Dii mǎnni ndi ò piémè de kó initidabí ikuò. De kó difǎnkúò kè Dafiti ntǎ tikpàti kékǎte Sedisademmu ke dǎ yebie sipísitǎati nè yètǎati. ⁵ Ò de mbo, kòo pokù Batisēbaa Amiyēēdi kóo sapàà nhò peité initidabí inàà: Simaa nè Sobabu nè Natǎā nè Sadomǎo. ⁶⁻⁸ Kè Dafitii yíe képeité ibí tǎi ìwei: Ibaa nè Edisua nè Edifedee nè Noka nè Nefeki nè Yafia nè Edisamaa nè Ediada nè Edifedee. Kè be tǎu ntú Tamaa, ⁹ ké né mbúúti initidabí o pobè tǎbè ò pié ì.

¹⁰ Nte Sadomǎo bí nè o yaàbí: Weè do peité Odoboammu kè Odoboammu peité Abiya, kè Abiyaa peité Asaa, kè Asaa peité Sosafati. ¹¹ Kè Sosafatii peité Yodammu kè Yodammu peité Aasia, kè Aasiaa peité Soasi, ¹² kè Soasii peité Amasia, kè Amasiaa peité Asadia, kè Asadiaa peité Yotammu. ¹³ Kè Yotammu peité Aasi, kè Aasii peité Esekiasii, kè Esekiasii peité Manansee, kè Manansee peité Amǎo, ¹⁴ kè Amǎo peité Sosiasi. ¹⁵ Kè Sosiasi kóo po ntú Yoananni, kòo nante Sosakimmu, kè Sosakimmu nante Sedesiasi, kè Sedesiasii nante Sadummu, ¹⁶ kè Sosakimmu peité Yekonniasi nè Sedesiasi.

¹⁷ Yekonniasi bè do pí n wè kékǎnnè Babidǎnni o kó ibí do tú Seditieri ¹⁸ nè Madikidammu nè Pedaya nè Sennasaa nè Yekammia nè Osama nè Nedabia. ¹⁹ Kè Pedaya kó ibí ntú Sodobabēēdi nè Simmeii, kè Sodobabēēdi peité ibí idéi: Mesudammu nè Ananniya nè denitipobire Sedomiti, ²⁰ kéyíénè initidabí inummù Asuba nè Oedi nè Bedekia nè Asadia nè Yusuba Esedi.

²¹ Kè Ananniya peité ibí idéi: Pedatia nè Yesoya, kè Yesayaa peité Defaya, kè Defayaa peité Adinanni, kè Adinannii peité Abudiasii, kè Abudiasii peité Sekanniya. ²² Kè Sekanniya peité ibí ikuò: Semmaya nè Atuusi nè Ikadi nè Badia nè Neadia nè Safati. ²³ Kè Neadia peité ibí itǎati Edioyennaii nè Isikia nè

Asidikammu. ²⁴ Edioyennaii do peité inítidabí iyiekè ndi. Odafia nè Ediasibu nè Pedaya nè Akubu nè Yoananni nè Dedaya nè Ananni.

4

Sudaa bí nè o yaabí

¹ Sudaa peité ì bí do tú; Pedesi nè Etisibonni nè Kadimii nè Uuri nè Sobadi. ² Kè Sobadii peité Deayaa kè Deayaa peité Yaati kè Yaatii peité Aummai nè Daadu bèè do tú Sodaa naàmùnkù kòbe kó beyààribè.

³⁻⁴ Efadata kóo po do tú Uuri, weè keté Betideemmu èi kèpié inítidabí: Etammu nè Sisedeedi nè Isema nè Idibasi nè denitipobire Asedepponni, kèyíé kèpeité Pennuyeedi wèè keté Kedoori èi, kèyíé kèpeité Esee wèè keté Usaa èi.

⁵ Asuu weè keté Tekoa èi kèmpo benitipòbè bèdèbè Edaa nè Naada. ⁶ Kè Naada peité inítidabí inàà Ausammu nè Efee kè Efee nante Teminni kè Teminnii nante Aasitadi. Naadaa kò ibi nyi memme. ⁷ Kè Edaa peité ibi itàati Sedeti nè Soaa nè Etina.

⁸ Kè Kōtīi peité Anubi nè Sobeba weè do tú Adummu Adadeyēēdi bire naàmùnkù kòbe yààri.

⁹ Yabesi do tú oniti nwe bè bùs wè kè dè pēētē o tebií. O yō do ò peí kēfēūtē mediē mme kè deē nte kò ò yu kè dō Yabesi.

¹⁰ Weè do bàn̄tē Kuyie nke d̄: Kuyie nyIsidayēēribe tū nkù á m pā mesàà, n yíe m m̄ake dē, nni nkānkē meyei nnē mefēūtīmē mem̄ou. Kè Kuyie nhò duò nhò kù m̄o dē. ¹¹ Suaa kóo kōtī Kedubu weè peité Meii, kè Meii peité Esit̄s̄. ¹² Kè Esit̄s̄ mbo Beti-Dafaa kèpeité Paseāā nè Teina kòo keté Naasi èi kè be yaabí mbo Dekaa èi.

¹³ Kè Kenaai peité Otinniyēēdi nè Sedaya. Kè Otinniyēēdi peité Atati nè Meon̄taii. ¹⁴ Kè Meon̄taii peité Ofidaa, kè Sedayaa peité Yoabu weè do tú beyāntibē yààri, bèè do bo kubiriku bè tu kù beyāntibē biriku.

¹⁵ Kè Yefundee bire Kadēbuu peité inítidabí itàati: Idu nè Edaa nè Naammu. Kè Edaa peité Kenasi.

¹⁶ Kè Yadeyēēdii peité Sifi nè Sifaa nè Idiyaa nè Asadeyēēdi.

¹⁷⁻¹⁸ Kè Esida peité Yetēē nè Medēdi nè Efee nè Yan̄o, kè Medēdii puoke Esibiti kóo kp̄ātī kóo sap̄à Bitiya, kóo peité Midiyammu nè Sammai nè Iseba wèè keté Esitem̄aa èi. Kè Medēdii yíe kèpuoke Sudaa kó kuw̄u k̄ou, kóo ò peité Yedēdi nè Ebeē nè Yekutiyeēdi. Kè Yedēdii keté Ked̄o èi, kè Ebeē keté Sokoo èi, kè Yekutiyeēdii keté Sandoyaa èi.

¹⁹ Kè Odiya puoke Naammu tāū. Weè kó iyaabí do tú Kadimiibe nè Makatiibe, kè Kadimiibe mbo Keidaa èi kè Makatiibe bo Esitem̄aa èi.

²⁰ Kè Sim̄o peité Amun̄o nè Dinna nè Benni-Anaa nè Tin̄o. Kè Iseii naàmùnkù kòbe nt̄u Soeti nè o bire.

²¹⁻²² Kè Sudaa bire Sedaa peité Ee nè Dada nè Yokimmu nè Soasi nè Sadafi, kè Edii keté Dekaa èi, kè Dada keté Madesa èi kèyíénè beyàd̄ùb̄b̄ bèè do duòkù tiyaākpeti be kó tinaàmùnti bèè do bo Iseti Asebeaa èi. Kè Yokimmu kòbe m̄bo Koseba. Soasi nè Sadafi kè bèe puoke M̄abiibe kè mu nyi konni Deemmu. De kó tin̄aant̄i tu t̄i d̄ò t̄inti nè dim̄nn̄i. ²³ Bè do tú beyaamaribè m̄be k̄embo Netaimmu èi nè Kedēdaa èi okp̄āti borè koò maà tiyaati.

Simmeṣṣ kó ibí

²⁴ Kè Simmeṣṣ peité Nemmuyeēdi nè Yaminni nè Yadibu nè Seda nè Sauri. ²⁵ Kè Saurii peité Sadummu, kè Sadummu peité Mibisammu, kè Mibisammuu peité Misemaa. ²⁶ Kè Misemaa peité Amuyēēdi kè Amuyēēdii peité Sakuu kè

Sakuu peité Simmeii. ²⁷ Kè Simmeii peité inítidabí tɛpítè nè ìkuò inítipobí ìkuò. O tebíí í mpeité kè dè nsú deè te kè Simmeṣṣ kó kuwuò nyí nsú ke mànnè Sudaa kaku mamè.

²⁸⁻³² Dafiti mu nyí ɔutè dìi mǝnni tikpàti kè Simmeṣṣ kó kuwuò nkǝbe bo yèè ekè tu yiè nè sii ekesi kènto kètuokènè Dafiti ɔutè dìi mǝnni tikpàti: Bɛerisebaa nè Mɔdada nè Asaa-Suadi nè Bidaa nè Esemmu nè Todadi nè Betuyeedi nè Ɔdimaa nè Sikidaki nè Beti-Madikaboti nè Atisaa-Susimmu nè Betibidii nè Sadaimmu nè Etammu nè Ainni nè Dimṣṣ nè Tokenni nè Aṣṣā. ³³ Nè sihekési sii yè tǝkénè, kètuokènè Badati yehèkè bè do bo yènɛ. Bè ɛí kó yeyètè bomu dihekèmpátiri mieke.

³⁴⁻³⁸ Nte Simmeṣṣ kó kuwuò nkó tinaàmuntì kó bekótìbè: Amasia bí do tú Mesobabu nè Yammidèki nè Yosaa. Asiadi weè do peité Sedaya, kè Sedayaa peité Yosibia, kòo né peité Yeu nè Sowɛeri. Semmaya weè do peité Simidi kè Simidii peité Yedayaa kè Yedayaa peité Anṣṣ, kè Anṣṣ peité Sifei, kè Sifei kó ibí ntú Sisa nè Bennaya nè Yesimiyeedi nè Adiyedi nè Asayaa nè Yekoaya nè Yakoba nè Edioyennaii. Bè kó kuwuò ndo sũ mmediè mme. ³⁹ Kè bèe ɛíétè kètuoke Kedṣṣ tenkè mǝnku diyèi yìèní kèè bíékè kó kubiriku ke wanti bè bo nɛmmù dè be wũ, ⁴⁰ kèpétè dinaacènni sàari kè di ndeu mesàà mbá òmòu í mbè kóonnè. Kammu yaabí do de mbo nè dimǝnni. ⁴¹ Sudaa kóo kpàati Esekiasi tɔ dìi mǝnni tikpàti, de mǝnni ndi bekpàatìbè ti bo ke yu bèè yètè bè domè de kó kutempè, kèpuò ntítouti nè yefe Kammu yaabí do borè, kèkuò benitìbè bèè do dè bo be mṣu kèdeè kékari dèborè ke kpaa ke dè bo nè yìènni. Ke yé dinaacènni sàari dè bomè bè bo nɛmmù dè be pe.

⁴² Kè Simmeṣṣ kó kunaàmunkù kǝbe mabè sikousinummù (500) kɔte Edṣmmu tempè nyetārè kòku, kè Iseii bí inàà mbè ni beè tu: Pedatia nè Adia nè Defaya nè Úsiyeedi. ⁴³ Kè bèe kuò Amadesiibe, bèè do yentè kénkpaa ke dè bo kèdeè kékari. Kè be yaabí kpaa dè bo nè yìènni.

5

Dubenni kó kuwuò

¹ Dubenni weè do tú Sakǝbu kóo po ke né duǝnè o cice pokù mǝu, kè deè nte kòo paà Mpo dò nkétieke dè. Kè bèe dè duṣ nSosefu kó ibí, bá ò ténke í nɔmmù o fṣtìri. ² Kè Sudaa kó kuwuò nkpenke kèpèétè o tebíi kpɛyi. Weè kó kuwuò mmieke nke okpàati do yènnimè kèmbakè Isidayeeribe. Kè Sosefu bí ii baa né nte Mpo ṣ nte dè. ³ Kè Sakǝbu kóo po Dubennii peité inítidabí inàà. Enǝki nè Paduu nè Etisibonni nè Kadimii.

⁴ Kè Sowɛerii peité Semmaya kè Semmayaa peité Kǝku kè Kǝkuu peité Simeii, ⁵ kè Simeii peité Misee kè Misee Deaya kè Deaya peité Baadi, ⁶ kè Baadii peité Beedaa. Beedaa do tú Dubenni kó kuwuò nkóo kpàati nwe. Kè Asidii èi kóo kpàati Tikidaa Fadasaa ò pí nkékònnè Asidii tenkè.

⁷ Nte Beedaa tebíi naàmuntì mieke bèè do tú beniùbè bè do bè kàà nkè bè ntũmmè betòbè. Yeiyeedi weè do tú oketiwe. Kè Sakarii ntú odèri. ⁸ Be kó difǝnkúò kè Bedaa ntũnni. Ò do tú Sowɛeri naàmunkù kou nwe, Sema yaabire. Kòo cice tú Asaai.

Bèè kó tinaàmuntì kǝbe do bo ketenkè kèè bo Adowee tempè nkubakù cǝnku bíékè kènto kètuokènè Nebo tǝri nè Baadi-Neṣṣ èi kubakù yóu bíékè. ⁹ Be kó ketenkè do keté diyèi yìèní kèè bíékè kó dikpáa ndi kènto kédíténè kukó nhEfadati ke yé bè do mǝkemè iwũṣ péu Kadaadi èi. ¹⁰ Sauri do tú dìi mǝnni

okpaàti kè bèe dokénè Akidiibe kè bè na kéfietè be ei Kadaadi tempè diyie yìèni kèè bíékè.

Kadi kó kufuku do dúò kè dò mmèè boti

¹¹ Kè Kadi yaabí mbo Basāa kó kubiriku kénto kétuakèné Sadikaa diyie yìèni kèè bíékè ke bè èrìné. ¹² Kè Sowèeri kó kunaàmunkù kuù mbaké tisònti kè bè mbo Basāa, kè Safāa kòku mbè pòkoo kényiénè Yanaii kòku nè Safati kòku. ¹³ Be kó difònkúò kè tinaàmuntì teti ríbo tiyiekè Mikayèeri kòku nè Mesudammu kòku nè Sebaa kòku nè Yodaii kòku nè Meyakāā kòku nè Sebaa kòku nè Siyaa kòku nè Ebee kòku. ¹⁴ Be kó kunaàmunkù kó beyàarìbè do tú Abiyai nè Uuri nè Yadoaa nè Kadaadi nè Mikayèeri nè Yesisaii nè Yado nè Buusi. ¹⁵ Kunni yaabire Abidayeedi bire Aii weè do bè baké, ¹⁶ kémbo Kadaadi tempè Basāa tenké ke né yìèné yehékè yèè dè tókèné, kè be naacènni ntú Sadonni kó kubiriku kénto kétuakèné be tenké mánku.

¹⁷ Kè bèe wāri bè yètè dihéi kó yepáte mieke Yotammu tu dii mōnni Sudaa kòbe kóo kpààti nè Sedoboammu tu dii mōnni Isidayeeribe kóo kpààti.

¹⁸ Dubènni nè Kadi nè Manansee naàmunkù kòbe kó dikéè teri bè do mōke behāapòmbè sikoupiisínàà nè sikoupiisínàà nè sikousiyiekè nè sipísikuò (44760) bè do tú bèè nò mbèmbè mudoò mesàà ke tóu tidòpìiti nè yekpàrise nè detānnè. ¹⁹ Kè bèe dokénè Akidiibe nè Ayetuu boti kòbe nè Nafisi boti kòbe nè Nadabu boti. ²⁰ De kó mudoò mieke kè bèe banté ke dò nKuyie mbo tee, kè kù bānté kè kù mōo meteèmmè. Kè kùu bè teennè kè bèe na Akidiibe nè bèè bè kòrímú, ²¹ kèpímú be wūò ìi tu: Yòyòbè sikoupiisínùmmù (50000) ipe nè sibòò sikoupiikòpísidè nè sikoupiisínùmmù (250000) nè sāmmarímú sikoupiisidè (2000) kèpímùnè benitìbè tekoupiikòutè kékònnè (100000). ²² Kè bèe kuò be dootitòbè péu ke yé de kó mudoò do túmè Kuyie nkōmu mmu, kédèè kékari be tenké kémbo kè Asidii kóo kpààti yaa bè pírmúnè kékònnè o ei.

Manansee kó kuwu ndikéè teri kòbe

²³ Kè Manansee kó kuwuò ndikéè sōnni kote kékari Basāa tenké, kénto kétuakèné Baadi-Edimōò nè Senii nè Edimōò tārè. Kè be wuò nsūū. ²⁴ Nte bèè do ni be cēi be yètè: Efee nè Iseii nè Ediyeedi nè Asidiyeedi nè Idimmeya nè Odafia nè Yadiyeedi. Bemau bè do tú bèè yètè fei bēmbè, yekōmbò yembè.

²⁵ Dubènni kó kuwuò nnè Kadi kòku nè Manansee kòku dikéè, kè bèe yete Kuyie mbe yembè do tú nkù, kè kù bütinné kéfíe iwūò yebòkè ibotí tēi do feu yé, kè Kuyie nyi kùò kè bè kànnè. ²⁶ Menñme kè Kuyie nyIsidayeeribe tú nkùu íi nhAsidii kpààtibè Pudi nè Tekidati-Fadasaa be mieke, kè bèe bè do mudoò kè bè na kè bè pírmú kékònnè Adaa ei nè Abōò kperi nè Ada ye tenké. Kè bè mpékénè Kosāa kó kukó nke kpaa dè bo nè yienní.

Defii kó kufuku dúò ke dòmmè

²⁷ Defii kó ibi ìi tu: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ²⁸ Kè Keatii peité Amidammu nè Yesea nè Ebunōò nè Usiyeedi. ²⁹ Kè Amidammu peité Anōò nè Moyiisi nè be tāū Midiyammu. Kè Anōò peité Nadabu nè Abiu nè Edasaa nè Itamaa. ³⁰ Kè Edasaa peité Pinasi kè Pinasii peité Abisua. ³¹ Kè Abisua peité Buki kè Bukii peité Usi, ³² kè Usii peité Sedaya kè Sedayaa peité Medayoti. ³³ Kè Medayotii peité Amadia kè Amadia peité Aitubu. ³⁴ Kè Aitubuu peité Sadōki kè Sadōkii peité Aimasi ³⁵ kè Aimasii peité Asadia kè Asadiaa peité Yoananni ³⁶ kè Yoanannii peité Asadia weè do tú ikuò niùti Kuyie nciētè mieke Sadomōò do maá tē Sedisadammu. ³⁷ Kè Asadia peité Amadia kè Amadiaa peité Aitubu ³⁸ kè Aitubuu peité Sadōki kè Sadōkii peité Sadummu ³⁹ kè Sadummu peité

Idikiya kè Idikiyaa peité Asadia ⁴⁰ kè Asadiaa peité Sedaya kè Sedayaa peité Yosadaki. ⁴¹ Kuyie ndo duó ndii mǝnni kè okpààti Nɛbukannɛsaa pí nSudaa kǝbɛ nɛ Sedisadɛmmu kǝbɛ kè we nwǝnnɛnɛ Yosadaki kékǝnnɛ Babidǝnni.

6

Defii kó kuwɔ nkǝbɛ tǝbɛ

¹ Defii kó ibi do tú: Kerisonni nɛ Keati nɛ Medadi. ² Kè Kerisonni kó ibi ntú Dibini nɛ Simmeii. ³ Kè Keati kpeyi tú: Amudamu nɛ Isaadi nɛ Abunǝ nɛ Usiyɛedi. ⁴ Kè Medadi kpeyi ntú Madi nɛ Musii. Bɛɛ do tú Defii kó kuwɔ nkó tinaàmuntí kó beyààribɛ.

⁵ Nte Kerisonni kó kunaàmunkú do duó kɛ dòmmɛ: Kerisonni wɛɛ do peité Dibini, kè Dibinii peité Yaati, kè Yaatii peité Simma, ⁶ kè Simma peité Yoa kè Yoa peité Ido kè Idoo peité Seda, nɛ Yeatidaii.

⁷ Nte Keati kó kunaàmunkú duó kɛ dòmmɛ: Keati wɛɛ do peité Aminnadabu kè Aminnadabuu peité Kodee kè Kodee peité Aitubu. ⁸ Kè Aitubuu peité Edikanaa kè Edikanaa peité Abiyasafu, kè Abiyasafuu peité Aimsi, ⁹ kè Aimsii peité Taati kè Taatii peité Udiyɛedi kè Udiyɛedii peité Osiasi, kè Osiasii peité Sauri.

¹⁰ Edikanaa do peité initidabí idêi ndi, Amasaii nɛ Aimoti. ¹¹ Kè Aimotii peité Edikanaa, kè Edikanaa peité Safaii, kè Safaii peité Naati ¹² kè Naatii peité Sammuyɛeri, ¹³ kè Sammuyɛerii peité o kóo po Sowɛeri nɛ o nantɛ Abia.

¹⁴ Nte Medadi kó kunaàmunkú duó kɛ dòmmɛ: Medadi wɛɛ do peité Madi, kè Madii peité Dibini, kè Dibinii peité Simmeii, kè Simmeii peité Usaa, ¹⁵ kè Usaa peité Sima kè Simaa peité Akiya, kè Akiyaa peité Asaya.

¹⁶ Bɛ tannɛ dii mǝnni Kuyie ntaummɛ tɔu ku cǝtɛtɛ miɛkɛ, kè Dafiti duó nkɛ Defii yaábii ìi nte mudɛmmú. ¹⁷ Sadomǝ mu ndo í maá Kuyie ncǝtɛtɛ Sedisadɛmmu kè bɛɛ te mudɛmmú Kuyie ntaummɛ tɔu ìikɛ ikuó yɛ ndɛ ndòmmɛ.

¹⁸ Nte bɛɛ do te mudɛmmú nɛ bɛ bío: Keati naàmunkú miɛkɛ Sammuyɛeri yaábire Emanni Sowɛeri bire. ¹⁹⁻²³ Nte o kó kuwɔ ndo duó kɛ dòmmɛ: Sakǝbu wɛɛ peité Defii kè Defii peité Keati kè Keatii peité Isaadi, kè Isaadi peité Kodee kè Kodee peité Ebiyasafu kè Ebiyasafuu peité Asii kè Asii peité Taati kè Taatii peité Sefanniya kè Sefanniyaa peité Asadia kè Asadiaa peité Sowɛeri kè Sowɛerii peité Edikanaa kè Edikanaa peité Amasaii kè Amasaii peité Maati kè Maatii peité Edikanaa kè Edikanaa peité Sufu kè Sufuu peité Toaa kè Toaa peité Pedyɛedi kè Pedyɛedii peité Yeodammú kè Yeodammuu peité Edikanaa kè Edikanaa peité Sammuyɛeri.

²⁴ Kè Emanni tebite Asafu ncómmú o bakú yóu kɛ ni didɛntǝnni tɛri, ò do tú Simmeaa yaábire Bedikia bire ndɛ. ²⁵⁻²⁸ Nte o kó kuwɔ ndo duó kè dòmmɛ: Defii wɛɛ do peité Kerisonni, kè Kerisonni peité Yaati kè Yaatii peité Simmeii kè Simmeii peité Sima kè Simaa peité Etāā kè Etāā peité Adaya kè Adayaa peité Seda kè Seda peité Etinii kè Etinii peité Madikia kè Madikia peité Basiya kè Basiyaa peité Mikayɛeri kè Mikayɛerii peité Sima kè Simaa peité Bedikia kè Bedikia peité Asafu. Kè Defii wɛɛ ntú bɛ yaàri.

²⁹⁻³² Kè Emanni nɛ Asafu bɛ tebite Etāā cómmú o bakú cǝnku kɛ ni didɛntǝnni tɛri. Ó do tú Abudi yaábire Kisi bire ndɛ. Nte o kó kuwɔ ndo duó kɛ dòmmɛ: Defii wɛɛ do peité Medadii kè Medadii peité Muusi kè Muusii peité Madi kè Madii peité Semmeedi kè Semmeedii peité Bani kè Banii peité Amisi kè Amisii peité Idikiya kè Idikiya peité Amasia kè Amasiaa peité Asabia kè Asabiaa peité Maduki kè Madukii peité Abudi kè Abudii peité Kiisi, kè Kiisi peité Etanni.

³³ Kè Defii kó kuwuo nkàbe mpí mmutòmmú tēmù mumou Kuyie nciētè miēke.

³⁴ Anoo nè o bí beè do te bè bo mbenkúmè Kuyie nyiwūō benitibè kù pāa nyi, ke ì tūō ndiwūōtānni ìnkè, ke tuō ntihúúnti dihúúntānni ìnkè. Beè do te bè bo mpímmè mutòmmú mumou mùu tu Kuyie nciētè kōmu. Beè do te bè bo ndōrimè meyei nciēmè kó ikuō Isidayeeribe Kuyie ndo ti nàkè ku kóo tānti Maysiisi ke yē ndemou dè dō nkéndōmmè. ³⁵ Nte Anoo yaabi: Anoo weè do peitè Edasaa kè Edasaa peitè Pinasi kè Pinasii peitè Abisua. ³⁶ Kè Abisuaa peitè Buki kè Bukii peitè Usi kè Usii peitè Sedaya, ³⁷ kè Sedayaa peitè Medayoti. Kè Medayotii peitè Amadia kè Amadia peitè Aitubu, ³⁸ Kè Aitubuu peitè Sadaki kè Sadakii peitè Aimasi.

Bè do duō nyèè ekè Defii yaabi

³⁹ Nte bè do totí mèè hotí yehékè Anoo yaabi: Bè do tāū tété kè Keati kó kunaàmùnkù kàbe beè ntú beketibè kécoutè be kó ketenkè. ⁴⁰ Yèè ekè do tú Ebunoo èi Sudaa tempè mmieke nè be wūō yó ncenti dè, ⁴¹ kédúō ndepaa nnè de kó sihekési Yefundee birè Kadebu. ⁴²⁻⁴⁵ Kè bèè duō nyikuō nùti Anoo yaabi Ebunoo disàrì kó yehékè. Ebunoo nè Dibunaa nè Yatiidi nè Esitemmoo nè Idenni nè Debii nè Asāā nè Beti-Semesi. Kè Bensamee kó kutempè nkpeye ntú Kebaa nè Adimeti nè Anatoti, kè de kó yehékèe wēnnè tepíitè nè yētāāti nè bè wūō yó ncenti dè.

⁴⁶ Kè bèè tāū tété kédúō nKeati kó kunaàmùnkù kàbe tábè be kó yehékè Efadaimmu tempè mmieke, nè Danni kó kutempè mmieke, nè Manansee kó kuwuo ndikéè kùu bo diyie yìenì kè ku miēke. ⁴⁷ Kè bèè duō nKedisō kó kunaàmùnkù kàbe be kó yehékè tepíitè nè yētāāti Isakaa nè Asee nè Nefutadii nè Manansee kó kuwuo itempè mmieke ìi bo Basāā tenkè miēke. ⁴⁸ Kè bèè tāū tété kédúō Medadi kó kunaàmùnkù kàbe be kó yehékè tepíitè nè yèdèè, Dubenni nè Kadi nè Sabunoo be tenkè miēke. ⁴⁹ Isidayeeribe do duō nde kó yehékè Defiibe, kè bè duōnnèmu be wūō yó ncenti dè. ⁵⁰ Yehékè ti nàkè yèè kpéi yè do bo Sudaa nè Simmèōō nè Bensamee be kó itempè mmieke nke, bè do tāū tété nwe ké yè mbè duō.

⁵¹⁻⁵⁵ Nte disàrì kó yehékè bè do duō nyè Keati kó kunaàmùnkù kàbe Efadaimmu tempè mmieke nè Sisemmu tārè koku miēke, yèè tu: Kesee nè Yokimeammu nè Beti-Onoo nè Ayanoo nè Kati-Dimoo ké bè duōnnè Manansee kó kuwuo ndikéè teri, dii bo diyie taà kèè bíékè de kó yehékè yèè tu: Anee nè Bideammu, bè do yè mbè duō, ké bè duōnnèmu be wūō yó ncenti dè.

⁵⁶⁻⁶¹ Nte bè do duō nyèè ekè Kerisonni kó kunaàmùnkù kàbe, Manansee kó kuwuo ndikéè dii bo diyie yìenì kèè bíékè kó kutempè mmieke Konaa èi nè Asitadoti yèè bo Basāā tenkè miēke. Isakaa kó kutempè mmieke kè bè duōnnè Kedesi nè Dabedati nè Damoti nè Anemmelii. Asee tempè mmieke kè bè duō Masadi nè Abudonni nè Ukoki nè Deabu. Nefutadii tempè mmieke kè bè duō Kedesi èi dii bo Kadidee nè Amoo nè Kidiyataimmu. Bè do yè mbè duō nkè bè duōnnèmu be wūō yó ncenti dè.

⁶²⁻⁶⁶ Nte bè do duō nyèè ekè Medadi kó kunaàmùnkù kàbe, Sabunoo kó kutempè mmieke, de kó yehékè tu yie: Dimmōōō nè Taboo, kè bè duō nDubenni kó kutempè nkùu bo kukó nSuditeēē diyie yìenì kèè bíékè kè tákénè Sedikoo de kó yehékè yèè tu: Dikpáá kó dihei Besee Yaasi nè Kedemoti nè Metaati. Kadi tempè mmieke kè bè duō Damoti èi dii bo Kadaadi tenkè miēke nè Madaimmu nè Esibonni nè Yasee, kéānnè bá dii èi nè be wūō yó ncenti dè.

7

Isakaa kó kuwuo ndo dúk ke dòmme

¹ Kè Isakaa kó ibí mbo inàà: Toda nè Pua nè Yasubu nè Simmudonni. ² Kè Toda kpəyi ntú: Usi nè Defaya nè Yediyeedi nè Yammai nè Ibusammu nè Sammuyeri, bèè do tú bekótibè Toda naàmùnkù miəke, ke tú yekòmbò yembè. Okpàati Dafiti baké dii mǎnni bè do bo sikòupísisidé nè sikòupísidé nè sikòusikuò ndi (22600). ³ Kè Usii kpəyi ntú Isidaya ke Isidayaa peité Mikayeri nè Abudiasi nè Soweedi nè Isiya bemou memme bè do tú bèè kòti bèmbè be cǐ miəke. ⁴ Be kó tinaàmùnti miəke kè benitidaabè bèè dlo nkéna kékote mudoo kè bè mbo sikòupísisitáati nè sikòupísiikuò (36000), ke yé bè do məkemè benitipòbè péu kè bèè bè plé ibi. ⁵ Kè bèè kaa nyIsakaa kó kunaàmùnkù miəke bèè no mmudoo ke tú yekòmbò yembè kè bè mbo sikòupísiini nè sikòupísiyekè (87000).

Bensamee kó kuwuo ndo dúk ke dòmme

⁶ Kè Bensamee kó ibí mbo itáati Bedaa nè Bekee nè Yediyayeedi. ⁷ Kè Bedaa peité inùmmù Etisibonni nè Uusi nè Usiyeedi nè Yedimoti nè Idi, bè do tú yekòmbò yembè mbe ke baké be naàmùnti, bemou kè bè mbo sikòupísisidé nè sikòupísidé nè sipísitáati nè bènàà (22034). ⁸ Kè Bekee peité Semidaa nè Yoasi nè Ediesee nè Ediyennai nè Omudi nè Yedemoti nè Abiya nè Anatoti nè Ademeti. Bekee kó ibí nyi memme. ⁹ Kè bèè kaa mbe kó tinaàmùnti kòbe kè bè mbo benitibè sikòupísisidé nè sikòusidé (20200) bèè no mmudoo ke tú yekòmbò yembè. ¹⁰ Yediyayeedi weè do peité Bideanni kè Bideanni bí ntú Seusi nè Bensamee nè Eudi nè Kennanaa nè Setāā nè Tadisisi nè Aisayaa. ¹¹ Yediyayeedi yaabi nyi memme. Bá wè koò nkóti o naàmùnkù miəke, kè bèè bè kaa nkè bè mbo tekòupípiitè nè sikòupísiyekè nè sikòusidé (17200). Bèè no mmudoo ke tú yekòmbò yembè.

¹² Idi weè do peité Supimmu nè Upimmu, Kè Aee peité Usimmu.

¹³ Kè Nefutadii bí ntú Yasiyeedi nè Kunni nè Yesee nè Sadummu. Bè do tú Bidaa yaabi nyi.

Manansee kó kuwuo nduo ke dòmme

¹⁴ Manansee pocǎnni ò do tütótè di Asidii kòbe miəke weè do ò peité Asidiyeedi nè Makiidi, kè Makiidii peité Kadaadi, ¹⁵ kè Makiidi waá nhonitipòkù képuó Supimmu kéwaá nhotòu képuó Upimmu, kémməke o tāū məu koo yètiri tu Maaka. Makiidi bire terè do tú Sedofadi, kè Sedofadii pié initipobí máá. ¹⁶ Kè Makiidii puoke Maaka koo ò peité denitidabire ké dè yu ke dǎ Pedesi, kéyí képeité deterè ké dè yu ke dǎ Sedesi kè Sedesii peité Udammu nè Dekemmu, ¹⁷ kè Udammuu peité Bedanni.

Kadaadi naàmùnkù kòbe mbe memme. Kadaadi do tú Makiidi bire nde Manansee yaabire.

¹⁸ Kè Kadaadi tāū Amodeketii peité Isehoo di nè Abiesee nè Mada. ¹⁹ Kè Semidaa bí ntú: Ayanni nè Sisemmu nè Dikii nè Anniayammu.

Efadaimmu kó kuwuo nduo ke dòmme

²⁰ Kè Efadaimmu peité Suteda kè Suteda peité Bededi kè Bededii peité Taati kè Taatii peité Edeyada kè Edeyada peité Taati. ²¹ Kè Taatii peité Sabadi nè Suteda. Kè Efadaimmu bí tei idé Esee nè Edeyadi kè bè ndó kéfiets Kadi èi kòbe kó iwūš kè bèè bè kùo. ²² Kè bè cice Efadaimmu nkuò mbe kǔū nke dǎ yewe péu, koo tebii ò bǎntè. ²³ De kó difǎnkúò koo duónè o pokù koo púo nképeité denitidabire ké dè yu ke dǎ: Bediya, ke yé meyeñcaarimè do bomè o

c̄t̄èt̄. ²⁴ Kòo yí k̄épeít̄ denitipobire k̄é d̄é yu k̄é d̄ò: Seeda, deè do maá B̄eti-On̄o tenni ìnk̄é n̄é B̄eti-On̄o biriku n̄é diheì b̄é tu dì Usenni Seeda. ²⁵ K̄é Beda peít̄ Defaa kòò peít̄ Desefu k̄é Desefuu peít̄ Teda k̄é Teda peít̄ Taammu, ²⁶ k̄é Teannii peít̄ Daedanni k̄é Daedannii peít̄ Ammiudi k̄é Ammiudii peít̄ Edisama, ²⁷ k̄é Edisama peít̄ Nunni k̄é Nunnii peít̄ Sosuwee.

²⁸ B̄èè do te Beteeði eì n̄é b̄é w̄ū yó ncenti d̄é, Nadaa diyie yìenì k̄èè bíék̄é, k̄énte Kesee eì n̄é Sisemmu eì n̄é b̄é w̄ū yó ncenti d̄é diyie taà k̄èè bíék̄é k̄énto k̄étuak̄en̄é Aya eì n̄é b̄é w̄ū yó ncenti d̄é.

²⁹ Manansee kó ibí ì do te B̄eti-Seanni eì n̄é Taanaki k̄peri n̄é Mekidoo eì n̄é D̄odia n̄é b̄é w̄ū yó ncenti d̄é.

De kó yehék̄é Isidayeeri bire Sosefu yaábí ì do yè ā.

Asee kó kufuku dúò k̄é d̄ømm̄é

³⁰ K̄é Asee peít̄ Imuna n̄é Isifa n̄é Isifi n̄é Bediya n̄é b̄é t̄āū Seda. ³¹ K̄é Bediya peít̄ Eb̄ee n̄é Madikiyeeði, weè do peít̄ Bidisaiti, ³² k̄é Eb̄ee peít̄ Yafideti n̄é Somee n̄é Otammu n̄é b̄é t̄āū Suaa. ³³ K̄é Yafideti peít̄ Pasaki n̄é Bimadi n̄é Asefati. Yafiti peít̄ b̄embe. ³⁴ Semee weè do peít̄ Doka n̄é Ububa n̄é Aramu, ³⁵ Edemmu weè do peít̄ Sofaa n̄é Imuna n̄é Sedesi n̄é Amadi. ³⁶ K̄é Sofaa peít̄ Suaa n̄é Adinefee n̄é Suadi n̄é Bedi n̄é Imida, ³⁷ n̄é Besee n̄é Udi n̄é Samaa n̄é Sidisa n̄é Itidanni n̄é Beeda. ³⁸ K̄é Itidannii peít̄ Yefundee n̄é Pisipa n̄é Ada.

³⁹ K̄é Udaa peít̄ Ada n̄é Anniyeeði n̄é Disia.

⁴⁰ B̄em̄ou mem̄me b̄è do tú Asee yaábí nyi mem̄me. B̄èè do tú b̄é c̄éí kó bekótib̄é, k̄é tú bekp̄ar̄inuomb̄e n̄é yek̄m̄b̄ yemb̄é. K̄é b̄èe kaa Asee naàm̄unk̄ú k̄obe b̄èè n̄o mmudoò k̄é b̄è mbo sik̄oupiisid̄é n̄é sik̄oupiisikuð (26000).

8

Bensamee kó kuwuo nkobe b̄èè do bo Sedisademmu

¹ Nte Bensamee peít̄ ibí in̄umm̄ k̄é ì ntumm̄é it̄òb̄é: ² Bedaa n̄é Asebeeði n̄é Aada n̄é N̄oo n̄é Dafa. ³ K̄é Bedaa peít̄ Adari n̄é Keda n̄é Ayiudi ⁴ n̄é Abisuaa n̄é Naama n̄é Aoa, ⁵ n̄é Keda n̄é Sefammu n̄é Udammu.

⁶⁻⁷ K̄é Eudii peít̄ Naamaa n̄é Aiya n̄é Keda. B̄èè do tú b̄é c̄éí kó bekótib̄é k̄embo K̄ebaa k̄é b̄èe b̄è b̄èti k̄é b̄èe k̄ote k̄embo Mannaati eì. Uaa cice Keda n̄é Ahiudi b̄èè do b̄è niit̄e de kó diheì.

⁸⁻⁹ K̄é Sadaimmu beti o pob̄é bed̄é Usimmu n̄é Baada. Be kó dif̄n̄k̄úò kòo r̄m̄bo M̄oabu temp̄é nk̄éyí k̄étuót̄ Odesi, kòo peít̄ in̄itidabí iyiek̄é: Yobabu n̄é Sibia n̄é Mesa n̄é Madikammu ¹⁰ n̄é Yesusi n̄é Sakia n̄é Midima, b̄èè do kótí b̄é c̄éí mieke. ¹¹ O pok̄ú Usimmu weè do peít̄ Abitubu n̄é Edipadi. ¹² K̄é Edipadii peít̄ Eb̄ee n̄é Misesemmu n̄é Semmeedi. Weè do maá On̄o n̄é D̄odi ek̄é n̄é sihek̄esi s̄i d̄é t̄òk̄é.

¹³ Bediya n̄é Semma b̄èè do tú Ayan̄o eì k̄obe c̄éí kó bekótib̄é. B̄èè do b̄èti Kadi eì k̄obe. ¹⁴⁻¹⁶ K̄é Bediya kó ibí ntú: Aiyo n̄é Saasaki n̄é Yedem̄oti n̄é Adadi n̄é Edee n̄é Makayeeði n̄é Isepa n̄é Yoa.

¹⁷⁻¹⁸ K̄é Edipadi kó ibí ntú: Sebadia n̄é Mesudammu n̄é Isikia n̄é Eb̄ee n̄é Isimedia n̄é Isidia n̄é Yobabu.

¹⁹⁻²¹ K̄é Simmeii kó ibí ntú: Yakimmu n̄é Sikidi n̄é Sabudi n̄é Edienaii n̄é Sidetai n̄é Ediyeeeri n̄é Adaya n̄é Bedaya n̄é Simmuda.

²²⁻²⁵ K̄é Sasaki kó ibí ntú: Isep̄ā n̄é Eb̄ee n̄é Ediyeeeri n̄é Abudonni n̄é Sikidi n̄é Ananni n̄é Ananniya n̄é Edammu n̄é Anetotia n̄é Ifidea n̄é Pennuyeeði.

²⁶⁻²⁷ K̄é Yedoammu kó ibí ntú: Samesedaii n̄é Seadia n̄é Atadii n̄é Yadesia n̄é Edia n̄é Sikidi.

²⁸ Bèè do tú bèè kòtì bə naàmùntì duó ke dòmmè kémbò Sedisadəmmu.

²⁹ Kabaṣṣ weè do keté Kabaṣṣ eì kémbò di miéke kòo pokù yètìrì tu Maaka.

³⁰ Kòo bisapo tu Abudonni kòo nei ntú Tisuu nè Kiisi nè Baadi nè Nadabu, ³¹ nè Kedəəri nè Aiyo nè Kesee, ³² kè Mitidotii peité Simma kè bè mbo Sedisadəmmu nè bə tebíi.

Sauri yaábí

(Wénté 9:39-44)

³³ Nee weè do peité Kiisi kè Kiisii peité Sauri kè Saurii peité Sonnatāā nè Madikisua nè Abinnadabu nè Esibadi. ³⁴ Kè Sonnatāā peité Medibaadi, kè Medibaadi peité Miseen. ³⁵ Kè Miseen peité Pitṣṣ nè Medeki nè Tadea. ³⁶ Kè Aasii peité Yoada kè Yoadaa peité Ademeti nè Asimafeti nè Simidi, kè Simidii peité Mṣa. ³⁷ Kè Mṣaa peité Binnea, kè Binneaa peité Defayaa kè Defayaa peité Edasaa kè Edasaa peité Aseedi. ³⁸ Kè Aseedii peité initidabí ikuṣ: Asidikammu nè Bokedu nè Isimayeeeri nè Seadia nè Abudiasi nè Annani. Bəmou Aseedi bí nyi memme. ³⁹ Kè Aseedi mməke o tebite kè te yètìrì tu Esekí, kòo peité o kóo po Udammu nè o nei Yeusi nè Edifedee. ⁴⁰ Kè Udammu kó ibí ntú yekṣmbṣ yembè betántāubè, kè bə mməke initidabí péu nè bə yaábí bəmou kè bə mbo tekṣùtè nè sipísínùmmú (150).

Bəmou Bensamee kó kuwuṣ nkəbe mbe memme.

9

Isidayeeribe bèè do niité kékonní Sedisadəmmu

¹ Kè bée kaa nyIsidayeeribe bə wuṣ ntú nyitəbè ke dòmmè kéwāri bə yètè, Isidayeeribe kpàatìbè nè Sudaa kəbe bə páte miéke. De mōnni ndi bə pířmúmè Sudaa kəbe kékōnnè Babidonni, bə yete mēè kpéi nKuyie nkpeti. ² Isidayeeribe nè ikuṣ niùbè nè Defiibe nè bèè do teənnè Defiibe Kuyie nciētè kó mutōmmú, bəè do tú beketibè kéniiité kékonní kékari bə ekè.

³ Sudaa kəbe mabè nè Bensamee kəbe mabè nè Efadaimmu kəbe mabè nè Manansee kəbe mabè kè bée kəteni kékari Sedisadəmmu.

⁴ Sudaa kó kuwuṣ mmieke Utaii weè do ni Pədəsi kó kunaàmùnkù. Nte o yààribè kó kufuku do duó ke dòmmè: Sudaa weè peité Pədəsi kè Pədəsii peité Bani kè Banii peité Immuri kè Immurii peité Omudi kè Omudi peité Ammiudi kè Ammiudii né peité Utaii. ⁵ Sedoniibe kó kunaàmùnkù miéke bə kóo po Asayaa weè do bè ni nè o bí. ⁶ Sedaa kó kunaàmùnkù miéke kè Yeuyeedi mbè ni. Sudaa kó kuwuṣ nkumou kè bée wēnnè kémbò sikousikuṣ nè sipísíwei (690).

⁷ Saduu weè do ni Bensamee kó kuwuṣ. Nte o yààribè kó kufuku do duó ke dòmmè: Asennuyaa weè do peité Odafia kè Odafiaa peité Mesudammu kè Mesudammu né peité Saduu. ⁸ Yedoammu biré Ibinniyaa weè do ni o kó teciētè, kè Uusi biré Edanni nni o kpete. Mikidi weè peité Uusi kòo peité Edaa kòo nni bə ciētè. Ibinneyaa weè do peité Deuyeedi, kòo peité Sefatia, kè Sefatiaa peité Mesudammu kòo nni bə kó teciētè. ⁹ De kó benitibè do tú bèè kòtì bəmbe bə cēi. Bəmbe nè bə tebíi bəmou kè bée wēnnè kémbò sikousiwei nè sipísínùmmú nè bēkuṣ (956).

¹⁰ Nte ikuṣ niùbè miéke bèè do konni bə yètè: Yedaa nè Yoyadibu nè Yakinni.

¹¹ Asadiaa weè do kótì Kuyie nciētè kó mutōmmú. Nte o yààribè do tūnnemè betəbè: Aitubu weè do peité Medayoti kè Medayotii peité Sadəki kè Sadakii peité Mesudammu kè Mesudammuu peité Idikiya kè Idikiyaa né peité weè Asadia.

¹² Kòo təu ntú Adaya nte o yààribè do tūnnemè betəbè: Madikiyaa weè peité Pasuu kè Pasuu peité Yedoammu kòo né peité weè Adaya. Kòo təu ntú Masaii,

nte o yààribè do túnne mè betòbè: Imee weè do peité Mesidomiti kè Mesidomiti peité Mesudammu kè Mesudammuu peité Yaseda kè Yasedaa peité Adiyeeeri kè Adiyeeeri né peité weè Masaii. ¹³ Nè ikuó niùbè bèè kòtí be kó sicéí kè bè mbo benitibè tekupíítè nè sikousiyiekè nè sipísikuò (1760) bemòu bè do tú bediébè mbe Kuyie ncíètè tómmú mieke.

¹⁴ Defiibe kó kuwuò mmieke Semmaya weè do ni Medadi kó kunaàmùnkù. Nte o yààribè do túnne mè betòbè: Medadi weè do peité Asabia, kòo peité Asidikammu, kòo peité Asubu, kè Asubuu né peité weè Semmaya, ¹⁵ Asafu kó kunaàmùnkù mieke Bakibakaa weè do ni. Asafu weè do peité Sikidi kè Sikidii peité Mísee kè Mísee peité Matanniya kè Matanniyaa peité Kadaadi kè Kadaadii peité Edesi kòò né peité weè Bakibakaa. ¹⁶ Yedutunni kó kunaàmùnkù Abudiasi weè do kù ni. Kè Yedutunnii peité Kadaadi kè Kadaadii peité Semmaya kè Semmayaa né peité weè Obudiasi. Edikanaa weè do peité Asaa kè Asaa né peité weè Bedekia. Kè bè mbo Netofaa ei kó kutempè mmieke.

¹⁷ Nte yebòrè kó bebàribè kó yeyètè: Sadummu nè Akubu nè Tadimòò nè Aimanni ke né yíènè be tebíi, kè Sadummu ntú be kóo kòtí. ¹⁸ Nè yíenni beè bàà okpààtí kó yebòrè diyie yíèní kèè bíékè kpeye. Beè do tú bèè bàà Defiibe kari kó yebòrè. ¹⁹ Abiyasafu yaàbire Sadummu Kodee bire nè o tebíi beè do bàà Kuyie ncíètè kó dibòrì nè dimònni be cicebè beè do tú bèè bàà Kuyie ncíètè kó dibòrì. ²⁰ Edasaa bire Pinasi nè dimònni weè do tú be kóo niùtí kè ti Yiè nKuyie nni nhò bonè. ²¹ Kè Mesedemia bire Sakarii mbaa metaummè tou kó dibòrì.

²² Bè do bè tãátè be ekè mieke nke kè bè bo mbaa yebòrè bè do bè kàa mbemòu kè bè mbo sikousidè nè tepíítè nè bèdébè (212). Dafiti nè Kuyie mpããnáànti náàntò Sammuyeeeri beè do bè duò nde kó mutómmú. ²³ Bembe nè be bí beè do te bè bo mbaàmè ti Yiè nKuyie ncíètè kó yebòrè beè do baànè metaummè tou nè dimònni.

²⁴ Bebàribè do ò mbo tipíiti tinàa ndi. Diyie yíèní kèè bíékè nè di taà kèè bíékè nè kubakù you nè kucànkù. ²⁵ Kè be tebíi sù kpaa be ekè kè si níi katení be borè ke dò yewe yèyiekè. ²⁶ Bèè do kòtí yebòrè bàrimù bè do bo bènàa ndi ke níi ndè bo sãã. Defiibe beè do te bè bo mbaàmè Kuyie ncíètè, nè tidieti ku cíètè kpàti borè. ²⁷ Bè do wenti Kuyie ncíètè píiti nti, beè do te bè bo ntè baàmè ke tè kpetírí bá dñi künweñni.

²⁸ Bè mabè be mieke beè do te bè bo ndakemè Kuyie ncíètè nenti kpéi. Ke níi nyóó ti dènnení kè ti kàa, ke nyóó ti tanné kè ti kàa. ²⁹ Kè bèè tãátè betòbè mabè be mieke kè bè ndake ikuó nenti kpéi nnè muyuo nsààmù nè menaa nnè mekùò nnè tihúúnti nè metenie nfòòme. ³⁰ Ikuó niùbè bí ìi do te ì bo ndaarimè metenie nfòòme.

³¹ Defiibe mieke Kodee naàmùnkù kou Sadummu bísapo Matitaa weè do te ò bo nkaatimè yekàtùndà bè pãã nyè Kuyie. ³² Keati naàmùnkù kòbe mabè beè do te bè bo mpũũmè pèèbè bè pãã mbè Kuyie mbá tèè om̀pùtè.

³³ Defiibe beè do tú bedèmbè ke kòtí be céí kè bè nhã Kuyie ncíètè kó tidieti, bè do í pí mmutómmú tēmù mamù, be kó mutómmú do tú mudèmmù máa ndi kuyie nnè keyènkè.

³⁴ Bèè do tú bèè kòtí be céí mieke be yààribè wuò ntũmmè itòbè, kè bè mbo Sedisadammu.

*Bè bàtemè Sauri yààribè
(Wénté Mukàmmù 8:29-38)*

³⁵ Yeiyeeɗi weè do keté Kabaɗɗ eɪ kémbó di miéke kòo pokú yètiri ntú Maaka. ³⁶ Kè be bísapo yètiri ntú Abudonni nè Tisuu nè Kiisi nè Baadi nè Nee nè Nadabu, ³⁷ nè Kedoo nè Aiyó nè Sakarii nè Mikidoti. ³⁸ Kè Mikidoti peité Simmammu kè bè mbo Sedisademma nè be tebií.

³⁹ Nee weè do peité Kiisi, kè Kiisi peité Sauri. Kè Saurii peité Sonnatāā nè Madikisuaa nè Abinnadabu nè Esibadi. ⁴⁰ Kè Sonnatāā peité Medibaadi, kè Medibaadi peité Miseen. ⁴¹ Kè Miseen peité Pitɗɗ nè Medeki nè Tadea. ⁴² Kè Aasii peité Yada, kè Yadaa peité Ademeti nè Asimafeti nè Simidi kè Simidii peité Mōsa. ⁴³ Kè Mōsaa peité Binnea kè Binneaa peité Defayaa kè Defayaa peité Edeyasaa kè Edeyasaa peité Aseedi. ⁴⁴ Kè Aseedii peité initidabí ikuú: Asidikammu nè Bokedu nè Isimayeeɗi nè Seadia nè Abudiasii nè Annani.

DAFITI, ISIDAYEERIBE KPÀÀTÌ KÓ TINÁǺTÌ

10

Sauri kó mukūl

(Wénté 1 Sammuyeeɗi 31:1-13)

¹ Fidisitēēbe beè do do Isidayeeribe mudoò, kè Isidayeeribe kó behāpòmbè ncokú kè bè bè puoti ditāri Kidiboa ke kòu. ² Bè me nyí kécētinne Sauri nè o bí kékuo o bí: Sonnatāā nè Abinnadabu nè Madikisuaa. ³ Kè mudoò fuute kè betāntāūbēe koute Sauri. ⁴ Kè Saurii náké wèè tó o kparinenti ke dò: Kpate a kparisiè ké n kuo n yí dó itayéí yembè n kuo ké nni ndaú.

Wèè tó o kparinenti kòo yote ke í nyie. Kè Sauri cóó nho kparisiè kédo di ìnkè. ⁵ Wèè tó o kparinenti kòo yá ò kumè ke múнке cóó nho kperi kédo di ìnkè kékú.

⁶ Mēmme Sauri nè o bí itāāti bè kumè, be cītè be mōu. ⁷ Kè Isidayeeribe beè kó dimàa do bo kubiriku kè beè yá Isidayeeribe cokumè, kè mudoò kōnnè Sauri nè o bí, ke yóu be eké kécoké, kè Fidisitēēbe kōtení ke yè kàri.

⁸ Mēmme kè dēe wenté kè Fidisitēēbe kote kénkutiri beciríbè kéya Sauri nè o bí kè bè ku ke duó Kidiboa tāri ìnkè. ⁹ Kè beè kuti Sauri kékééte o yuu kéwēnnēnè o kparinenti kétúóté kékōnnè, ké tì pīkéké Fidisitēēbe eɪ dimōu kénáké benitibè nè yebòkè bè namè Isidayeeribe. ¹⁰ Kè beè túóté Sauri kparinenti kētannè be kó tebāccītē, kétúóté o yukḏū kénúnné be kó dibòò bè tu di Dakḏḏ di kó ditou miéke.

¹¹ Yabesi eɪ kabe bēmōu beè bo Kadaadi tempē mmieke bè kèè dii mōnni Fidisitēēbe dḏḏ dè Sauri demōu, ¹² kè benitidaabè yekōmbò yembè bēmōu ité kékote kétúóté Sauri nè o bí kè bè kōnnè Yabesi eɪ kékūnnè be kūḏ Yabesi eɪ kó mutie bè yu mù ke tú tedeménti mu také.

¹³ Sauri do yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti kè deè nte kòo kú. Ò do í yie nkétunne ti Yiè nKuyie nkpeti, ò do búttinné ku kuás nyi kémbourí tinùbooti, ¹⁴ kéyete ò bo mbekumè ti Yiè nKuyie. Kè ti Yiè nKuyie nyóu kòo kú kè kúu duó ntikpàti Sese biré Dafiti.

11

Bè pīrmè Dafiti tikpàti

(Wénté 2 Sammuyeeɗi 5:1-3)

¹ Kè Isidayeeribe bēmōu tíí nDafiti borè Ebunoo kóò náké ke dò: Nte tínti ti tú a botí kabe mbe kè ti wē mmeyī mmemáa. ² Nè dimōnniní Sauri do tú dii mōnni okpàati kè fḏḏ niú Isidayeeribe mudoò. Ti Yiè nKuyie nda nákému fḏḏ yó mbakémè ku nitibè Isidayeeribe, fḏḏ yó ntúmè bè kóo kpàati.

³ Mèmmè kè Isidayeeribe kó bekótibè beməu kəte késónké Dafiti Ebuñə. Kòo bè dònè metaummè ti Yiè nKuyie nyìkè Ebuñə. Kè bèe ò còu mmekùd nkóò pī nti kpàti kòò bo mbakè Isidayeeribe ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Sammuyeri kényè ndè ndòmmè.

Dafiti tiekemè Sedisademmu
(Wénté 2 Sammuyeri 5:6-10)

⁴ Dafiti nè o kəbe Isidayeeribe beməu, kè bèe báátì ke bo do Sebusiibe bèè do bo Sedisademmu. ⁵ Kè Sebusiibe bèè bo de kó dihei mieke kè bèe nàké Dafiti ke dò: A í tatiní di nhei!

Nè memme kè Dafiti fiete dihei kperi iduotí fité di Siyṣṣ. Kè bèe dè yu ke dò Dafiti èi Siyṣṣ. ⁶ Dafiti do béimmu ke dò: wèè bo niité képoté Sebusiibe wèè yóó niité behāāpòmbè kè Seduyaa bire Soabuu niité képoté Sebusiibe kèniité behāāpòmbè.

⁷ Kè Dafiti mbo de kó dihei kperi iduotí fité di. Deè te kè bè di yu ke tú Dafiti èi. ⁸ Kòo maá iduotí kéfité kutādèikù bè Ìtinné kù, kè kù yu ke dò Mídoò kè Soabuu tũte dihei sanni.

⁹ Mèmmè kè Dafiti yètirì nfeirì, kè ti Yiè nKuyie Mpakadaa ní nhò bonè.

Dafiti kó behāāpòmbè yekòmbò yembè
(Wénté 2 Sammuyeri 23:8-39)

¹⁰ Nte behāāpòmbè yekòmbò yembè bèè do bonè Dafiti o kpàti timəu mieke, bèè do wènnénè Isidayeeribe səmbə kè bèe pī nDafiti tikpàti kèntù mbe Yiè nKuyie mbè nàké ti. ¹¹ Nte de kó behāāpòmbè yètè: Yasobeammu, Akiməniibe botí kou məu kó debire wèè do kótí yekòmbò yembè bètāāti fínni, wèè do èi nho kpānni kékua benitibè sikəusitāāti (300) dimənni dimáá.

¹² O kó difənkúò kè Edeasaa Dodo Ahoa èi kou kó debire nhò tũnko, ò do kəkè yekòmbò yembè bètāāti fínni mieke nke. ¹³ Ò do bonèmu Dafiti Pasi-Damimmu Fidisitēbe do tí ndii mənni ke bo dokénè Isidayeeribe, kè Isidayeeribe kó behāāpòmbè cəkè, ke s̄n ntidiiitì bè tú ti ódisi ti kó kupaku dè bo. ¹⁴ Edasaa nè o kəbe kè bèe cómmú kè kù fiète képoté Fidisitēbe, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe bè na kè bè auté mediè.

¹⁵ Mèmmè kè benitibè bètāāti bembe bèè ni benitibè sipísitāāti, kè bèe kətení ke bo yà Dafiti dipèri dii bo Adudammu tādènkù borè. De kó dimənni kè Fidisitēbe bātè Defaimmu biriku ke kari. ¹⁶ Kè Dafiti mbo tecəkpetè mieke ke sori, kè Fidisitēbe kó dikari mari bo Betideemmu. ¹⁷ Kè Betideemmu èi bōri kò tɛbinte niè nkò kudókùu pī nDafiti, kòo saute ke dò: We mbo ndónni Betideemmu èi bōri kò tɛbinte niè kè n yà?

¹⁸ Ò yī memme kè bekpàrinuəmbe bètāāti bembe kəté Fidisitēbe kó dihāāpònkari kəkəte kédóni menie Betideemmu ké mè təní kóò duó nkòo yete ò bo yāmè, ké me pā ti Yiè nKuyie ké mè còúnko ku iikè. ¹⁹ Ke béi nke dò: Ti Yiè nKuyie mbáá yie nkè n yà de kó menie, mè n dò mmeɣī mme ke yé de kó benitibè cīnnemè be bə nye, ke kàáté mukúú nke kəte ke mè dónni. Kòo yete ò bo mè yāmè. De kó bekpàrinuəmbe bètāāti beè do pī nde kó mutømmú.

²⁰ Soabu tebite Abikaii wèè do ni benitibè sipísitāāti, kékuañè o kpānni be dootitəbè sikəusitāāti (300), kòo yètirì feitè benitibè sipísitāāti sinsi mieke. ²¹ Kè bèe ò dèúkunnè kè dèe pèēté sipísitāāti sinsi, o yètirì me nyí nfeitè ke tũkə beketibè bètāāti kpeye, kòo bè baaté.

²² Yoyada dikõmbùà yìè nweè do peité Bennaya, o yààri do tú Kabuseyεedi εi kou nwe, kòò mbaké benitibè péu, weè Bennaya do kùà Mòabu εi kó bekpàrinuømbe bèdè, weè do kùà Mòabu εi kó kubinku kó diciriciri muséè diemù kó diyìè. ²³ Weè do wète kékuà Esibiti kou mòu kòò okùmè bo métiri bèdè nè dikée, kòò tò dikpànni kè dikpàndóú mannè kupààkondùdòú, kè Bennaya fiète o kpànni kòò kùànè. ²⁴ Nte Yodayada bire Bennaya dàò dè, kòò yètiri feité bekpàrinuømbe sipisitàati bembè mieke. ²⁵ Ó do tú wèè yètiri fei wènwè benitibè sipisitàati bembè mieke, ò me nnè í ntùðke bètààti bembè, kòò kpààti Dafitii duò nkè wè mbaké behāāpòmbè bèè bàà wenwe okpààti.

²⁶ Behāāpòmbè yekõmbò yembè tòbè do tú: Asaedi Soabu nantè nè Edananni Dodo Bεtideεmmu εi kou kó debire. ²⁷ Nè Samoti Adodi εi kou nè Edesi Padonni εi kou. ²⁸ Nè Idaa Ekési Tekoa εi kou kó debire, nè Abiesεε Anatoti εi kou. ²⁹ Nè Sibekaii Usaa εi kou, nè Idaii Ahoa εi kou. ³⁰ Nè Madaii Netofaa εi kou, nè Ededi Netofaa εi kou Baana kó debire. ³¹ Nè Itaii Dibaii Kibea εi kou kó debire Bensameε kó kutempē nkou, nè Bennaya Pidatonni εi kou, ³² nè Kasi εi kó ikó mpémmè kou Udaii nè Abiyεedi nè Betii Adaba εi kou, ³³ nè Baodimmu εi kou Asimafeti nè Sadibonni εi kou Ediaba. ³⁴ Kisõõ εi kou Aεemmu kó ibi tú: Sakee bire Sonnatā Adadii εi kou ³⁵ nè Adadii εi kou Sakaa bire Aiyammu nè Udii bire Edifadi, ³⁶ nè Mkedda εi kou Efee nè Padonni εi kou Aiya ³⁷ nè Kadimeedi εi kou Esido nè Esebaii bire Naadaii. ³⁸ Natāā tebite Sowεeri nè Akiditi boti kou Mikaadi. ³⁹ Nè Amõniibe boti kou Sedeki, nè Bedoti εi kou Nadaii wèè do t̄ou Seduya bire Soabu kpàrinenti. ⁴⁰ Nè Yetee c̄t̄è kou Idaa nè Kaarebu be c̄t̄è t̄emāā ndi, ⁴¹ Itiibe kó kunaàmunkù Udii Adaii bire Sabadi, ⁴² nè Dubenni kó kuwà nkou Sisa bire Adinna weè do neinè behāāpòmbè sipisitàati. ⁴³ Nè Maaka bire Annani nè Metenni εi kou Sosafati. ⁴⁴ Nè Asetado εi kou Usia nè Adowεε εi kou Otammu bí Samma nè Yeyεedi, ⁴⁵ nè Semudii bire Yediayεedi nè o tebite Tisi εi kou Yoa. ⁴⁶ Nè Mataa εi kou Ediedi nè Edinammu bí Yedibaii nè Sosafia nè Mòabu εi kou Itima, ⁴⁷ kéyíènè Tisoba εi kòbe Ediyεeri, nè Obedi nè Yasiedi.

12

Benitibè ketibè bèè do wènnènè Dafiti

¹ Nte bèè do kàte kéwènnènè Dafiti ke s̄ò nhò bo Sikida ke s̄ari Kiisi bire Sauri kpéi, de yembè do tú yekõmbò yembè mbe, bekpàrinuømbe, beè do òò ò teennè mudòò. ² Ke nò nke t̄āū kucānku nè kuyou, ke si dokùnè detánténditirè.

Bensameε naàmunkù kou Sauri tebii nsi, s̄ii yètè tu yie: ³ Kibea εi kou Simaa bí, Soasi nè o tebite Ayesεε wèè do ni be kó kunaàmunkù nè Asimafeti bí Yesiedi nè Pedeti nè Anatoti εi kòbe Bedakaa nè Yeuu. ⁴ Isimayaa Kabaõõ εi kou, ohāāpònkperi weè do ni behāāpòmbè sipisitàati, ⁵ nè Kededaa εi kòbe Sedemii nè Yayεedi nè Yoanna nè Yosabadi, ⁶ nè Adufu εi kòbe Edusaii nè Yedimoti nè Beadia nè Semmadia nè Sefatia, ⁷ nè Koda naàmunkù kòbe Edikanaa nè Isia nè Asadeedi nè Yoesεε nè Yasobeammu ⁸ nè Kedoo εi kòbe Sedoammu bí Yoeda nè Sebadia.

⁹ Be kó difõnkùò kè Kadi kó kuwà nkòbeε t̄unnòò kéwènnènè Dafiti ò s̄ori dè dikpáà mieke. Yekõmbò yembè do mbe bekpàrinuømbe bá wè kòò nò nke kèi kudòpikù, ke nò nke t̄āū yekpāà nke mòke yeciricirè kó yekõmbò ke cāā nsiwei cāāmè yetārè ìnkè. ¹⁰ Bè do bo tepitè nè òmāā ndi, Esee weè do tú oketiwè kè Abudiasi ntú odéríwè, kè Ediabu ntú otāánwè, ¹¹ kè Masemmana ntú onaanwè kè Sedemii ntú onummuwè, ¹² kè Ataii ntú okuónwè kè Ediyεeri

ntú oyiénwè, ¹³kè Yoana ntú oniínwè, kè Edisabadi ntú owéinwè, ¹⁴kè Immeyau ntú opiínwè, kè Makemanaii ntú tepíítè nè oketiwè. ¹⁵Kadi kó kuwuò nkòbe mabè do mbe, bèè baké yehāāpòntfīrè be mieke, wèè tu osámpóú kòo wērímú mmànnè behāāpòmbè tekòùtè (100) kōmu, kòo dièwè kōmu m̀annè tekoupiítè (1000) kōmu. ¹⁶Beè do sènté kukó nSuditēē dibenni kóo t̀ankù ketiwè mieke, ke s̀ò menie mpie ke yènnè yekonnébiè kébeti bèè maá ku také diyie yìèni kèè bíékè nè di taà kèè bíékè.

¹⁷Bensamee kó kuwuò nkòbe mabè nè Sudaa kó kuwuò nkòbe mabè kè bèè wènné kékote késónké Dafiti ò s̀ori dè. ¹⁸Kè Dafitii íténi kè bè co kébéi nke d̀: Kè di k̀tení m borè nè kunaatí nku ke bo n teennè n yóo yíemmu kè ti yèmmèe wènné, kè di me nk̀tení ke bo n soutému kè n fiténè n dootitòbè, m me nyí cààrè m̀mamò, ti Yìè nKuyie nti yembè do t̀u nk̀ti t̀ wúómmu ke bo ti p̀té. ¹⁹Kè ti Yìè nKuyie nYaá nta Amasaii wèè do ni benit̀bè sipísitāāti kòò béi nke d̀: T̀i da wènnèmu.

F̀s̀ nDafiti Sese biré ti da kómmúmu kunaatí nda bonè kémbonè bèè da teénnè. A kóo teènti tu ti Yìè nKuyie nku.

Kè Dafitii yie nké bè còuté, kè bè nwéinnè bèè baké yehāāpòntfīrè.

²⁰Menime kè Manasee kó kuwuò nkòbee kote Dafiti borè ke s̀ò nhò k̀te Fidisitēēbe dokù ndè Sauri ke bo bè wènnénè. Ò me nyí mbè wènnénè ke yé Fidisitēēbe kó bekpààtibè do nákémè be maá kòò bèti ke d̀ ò yàa bo kónté kéwènnénè ò yìè nSauri kè bè k̀ò. ²¹Menime Dafiti íténi kénwéti Sikidaa kè Manasee kó kuwuò nkòbe bèmbè nhò néinè. Beè yèté tu: Adinaa nè Yosabadi nè Yediyayeyeri nè Mikayeedi, nè Yosabadi, nè Ediu nè Sidetai. Bè do t̀u bèè ni bèmbè Manasee kó kuwuò nkòbe bá wè tekoupiítè (1000). ²²Kè bè nteénnè Dafiti ke baké dihāāpòntfīnni, ke yé bè do t̀umè bèmou bekparinuòmbè mbe, kòo bè baá mbehāāpòmbè. ²³Bá d̀ii yìè kè Dafitii mpieti bèteembè kòo kó dihāāpòntfīnni déúkú ke kpeñni.

Behāāpòmbè bèè do p̀i nDafiti tikp̀ati

²⁴Nte behāāpòmbè bèè do bàatí késónké Dafiti Ebuñò ke bo ò cēí nSauri kp̀ati ti Yìè nKuyie ndo yé ndè ndómmè.

²⁵Sudaa kó kuwuò mmieke behāāpòmbè bèè do t̀o tidòpiti nè yekp̀aà bè do bo sikoupsikuò nè sikousini ndi (6800). ²⁶Simmeōō kó kuwuò mmieke kè bekparinuòmbè m̀bo sikoupsiyiekè nè tekòùtè (7100). ²⁷Defii kó kuwuò mmieke kè sinitidabí m̀bo sikoupsinàà nè sikousikuò (4600), ²⁸kéyíénè Yoyada wèè do baké Anò yaabí nè ò kòbe kè bè m̀bo sikoupsitāāti nè sikousiyiekè (3700), ²⁹nè odapàà nSadaki okparinuònti nè ò c̀tèté kó behāāpònkóft̀bè sipísidè nè bèdèbè. ³⁰Bensamee kó kuwuò nkòbe Sauri tebií sikoupsitāāti (3000) sii do wènné ke yé besúkùbè be mieke do kpaá t̀ummè Sauri f̀onkùò ndi. ³¹Efadaimmu kó kuwuò mmieke bekparinuòmbè bèè yèté do fei be naámuntí mieke kè bè m̀bo sikoupiísidè nè sikousini (20800). ³²Kè Manasee wuò nkó dikéè mieke kè bèè t̀aātè tekoupiítè nè sikoupsini (18000) kè bè bo kote képiéké Dafiti tumè okp̀aati. ³³Isakaa kó kuwuò mmieke kè bekparinuòmbè m̀bo sikousidè (200) kémbaké be tebií bè do t̀u bèè yé bèmbè Isidayeyiribe d̀ò nkédòò t̀i nè bè d̀ò nké t̀i d̀ò d̀ii m̀nni. ³⁴Sabunò kó kuwuò mmieke kè behāāpòmbè m̀bo sikoupiísinùmmù (50000) ke yé mudoò, ke wāké mudoò kpéi nke m̀ke tikparinenti timou ke dokùnè be yèmmè memou. ³⁵Nefutadii kó kunaàmunkù

mieke kè behāāpànkótibè r̄mbo tekoupiítè (1000) nè behāāpàmbè sikoupiísitāāti nè sikoupiísiyiekè (37000) ke báátí tidəpiiti nè yekpāā. ³⁶ Danni kó kuwuo mmieke kè behāāpàmbè bèè wāké mudoò kpéi, kè bè r̄mbo sikoupiísidè nè sikoupiísini nè sikòusikuò (28600). ³⁷ Asee kó kuwuo mmieke kè behāāpàmbè r̄mbo sikoupiísināā (40000) bèè nò mmudoò ke wāké mudoò kpéi ³⁸ nè iwuo ntei iì bo kuko nSuditēē yāā diyiè yìèni kèè biékè Dubenni kəbe nè Kadi kəku nè Manasee kəku dikéè teri, kè bè r̄mbo tekoupiíkòutè nè sikoupiísidè (120000) ke məke tikpàrinenti timou.

³⁹ Behāāpàmbè ti mè nnàké bèè kpéi bəmou bèè do wāké bəmbe mudoò kpéi nkédóótè nè meyèmmè memāā kékəte Ebunəó kəpī nDafiti tikpāti. Bəsəmbə bəmou kè bèè bè wənnənè meyèmmè kè bèè pī ntikpāti Dafiti. ⁴⁰ Kè bè nké bo ke dō yewe yētāāti ke wənnè Dafiti ke yo nke yō. Bè tebií sii do bè bəriné mudii. ⁴¹ Kè bè pəetitəbèè bè yìè tidiiti, kétúóté Isakaa kó kutempē nè Sabunəó kəntə kətuəkenè Nefutadii kəku. Kè bè ntoummu sāmmarímú nè yòyóbè nè yəsāmmarinnarè nè inààke, tidiiti tibotí tibotí, muyuo nnè yekàtindā bè dōnè yè fikíè kó yebe nè ffinyí kó yebe kperè nè menaā nnè mekùd nnè inààke nè ipé pəu. Dè do tú dibanni diəri ndi Isidayeeribe bəmou kpéi.

13

Dafiti dómè kékonnènní Kuyie ntaummè təu (Wénté 2 Samuuyeri 6:1-11)

¹ Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe kó benìubè bèè ni benìtibè bie nsikoupi, bətəbè sikou nè behāāpàmbè iwēi yəmbè. ² Kòo bè nàké ke dā: Kè di wénté kè dè wenni, kè dè bonní tí Yiè nKuyie mborè, tí tō nké ti tebií sii kpaā Isidayeeribe tempē nyiməu nè ikuò niubè nè Defiibe bèè bo Isidayeeribe ekè kè bèè kəteni ti borè. ³ Kè tí kəte kətóni tí Yiè nKuyie nti tū nkù taummè təu, ke yé tí do í dakemè di kpéi Sauri kó dimònni.

⁴ Kè ditīnni diməuu tí yie nke yé di wúómmè kè dè wennimu ke dō nkédəó. ⁵ Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe bəmou, kétúóté bəmbe nè Esibiti kəbe be temmānku kəntə kətuəkenè Debo-Amati kè bè bo kəte Kidiya-Yeadimmu kətóni tí Yiè nKuyie ntaummè təu. ⁶ Dafiti nè Isidayeeribe bəmou kè bèè tíí Badaa eì Kidiya-Yeadimmu dii bo Sudaa tempē kè bè bo túóténí tí Yiè nKuyie ntaummè təu. Kuyie ntərə yédéé bè tu yè bənkəmbəribè ye fənti còmú dii t̄nkè tí Yiè nKuyie mborè. ⁷ Məmmə bè túótémè tí Yiè nKuyie ntaummè təu Abinnadabu c̄fētè kè di ānnè tenaasāntè pāntè mieke Usaa nè Aiyə kè bè nderi inààke iì di tə. ⁸ Dafiti nè Isidayeeribe bəmou kè bè nyānku tí Yiè nKuyie nyiikè nè be wərimú məmou ke diè nke bie ntibómbonti nè tikùtiduuti nè yebərə nè tikəpenti nè yətətehe. ⁹ Bè tūəke dii mōnni Kidonni yíè borè kè inààke ndó kəbo tí Yiè nKuyie ntaummè təu kè Usaa youte o nùtè ke bo di còuté, ¹⁰ kè tí Yiè nKuyie mmieke ò còuté, kè kuu ò potè ò youte mēè kpéi nho nùtè ke kááké metaummè təu. Kè Usaa kú dende tí Yiè nKuyie nyiikè.

¹¹ Kè dèe yonke Dafiti tí Yiè nKuyie mpotémè Usaa kòo yú dəborè ke dā: Pedesi-Usaa kè bè kpaā mē ndé yu nè yíenní. ¹² Də yìè kè Dafitii yəte tí Yiè nKuyie nke béi nke dā: M bo dáátí kè tí Yiè nKuyie ntaummè təuu ta n c̄fētāā?

12:41 +yəsāmmarinnarè: Dèè naā ndènde sāmmarímú dè mē nyí tú sāmmarímú, sisēi nè sāmmarímú dè wənné ke peitè dende, kè dè cénke bo de cuokè dè mē nyí tú sāmmarímú yoo tesantè.

¹³ Mëmme kè Dafiti í nyie nke bo kònnè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu o cie, kéduò nkè bèè di kòtenè Kati èi kou Obèdi-Edømmu cīètè. ¹⁴ Kè di rúbo o cīètè ke dà betāābè bètāāti, kè ti Yiè nKuyie nhò dòò mesàà nnè o cīètè temou nè ò màke dè demou.

14

Dafiti kàrimè Sedisademmu
(Wénté 3:5-9 nè 2 Sammuyeri 5:11-16)

¹ Kè Tiiri kóo kpààti Idammuu tǒnnè benitibè detekperè kó idéi nè bedabesũðbè nè betácièbè kè bè bo maá Dafiti tekpààticīètè. ² Mëmme kè Dafitii banté ti Yiè nKuyie nkuu ò duómmè tikpàti kòò baké Isidayeriibe kè kù dèúkũnko o kpàti kù dó màè kpéi nyIsidayeriibe.

³ Kè Dafiti rúbo Sedisademmu kéwète képuoke benitipòbè tǒbè kè bèè ò pié initidabí nè initipobí. ⁴ Nte bè do pié ìì bí Sedisademmu í yètè: Sammuà nè Sobabu nè Natāā nè Sadomǎo, ⁵ nè Ibaa nè Ediiisua nè Edipedeti ⁶ nè Nǎkaa nè Nefeki nè Safia, ⁷ nè Edisamaa nè Beediyada nè Edifedee.

Dafiti namè Fidisitēēbe
(Wénté 2 Sammuyeri 5:17-25)

⁸ Kè Fidisitēēbe keè Isidayeriibe còúmmè mekùò Dafiti, koò pī ntikpàti kòò bo mbè baké bemou. Kè Fidisitēēbe ité bemou kénwanti Dafiti ke bo ò pī nkè Dafitii tì kèè kébááti kéyèroo kè bè co. ⁹ Kè Fidisitēēbe tuǎkoo képité Defaimmu biriku mièke. ¹⁰ Kè Dafiti beé nti Yiè nKuyie nke dà: Kè í kòte ke dokénè Fidisitēēbe á bè ànnè n nou mièkaà? Kè ti Yiè nKuyie nhò tēínè ke dà: Kote! N yóò bè ànnému a nou mièke.

¹¹ Kè Dafitii kote kè bè do Baadi-Pedasimmu kèna Fidisitēēbe kébéi nke dà: Nè n nòùtè nte Kuyie mpètémè n dootitǒbè menie nhǎǎ kpétè màè botí kukpéeroo.

Dèè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Baadi-Pedasimmu. ¹² Kè Fidisitēēbe còké kébuónko bè bókè, kè Dafitii duó nkè bèè yè cǎu.

¹³ Kè dèè yíe kè Fidisitēēbe íténí képité Defaiibe biriku. ¹⁴ Kè Dafiti wète kébeé ti Yiè nKuyie nkè kùu ò nàkè ke dà: A báá bè do be fǎnkúò bíkè, á kǎnté medétimè kè bè dinté, detie mbè tu dè mukokudiè dé kó kubiriku pèémmè.

¹⁵ Kàa kèè dìì mǎnni kunampoo makú detie nyómmè á kétóo kè bè do, ke yé de mǎnni ndi n kèróómè ke bo do Fidisitēēbe àpǎmbè kè bè poté.

¹⁶ Kè Dafitii dàò ti Yiè nKuyie nhò nàkè tì, kè bèè poté Fidisitēēbe kó behǎpǎmbè, kè bè bèti Kabaǎǎ kèntó kètuǎkenè Kesee. ¹⁷ De mǎnni kè Dafiti yètirii feité dihei dimou mièke, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè ibotí teli ò yòte.

15

Dafiti báátimè ke bo kote kètúóté Kuyie ntaummè tɔu

¹ Kè Dafitii maá sicēi dihei bè tu di Dafiti èi, kédeè kètúnte ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu yó nyíkkú dè kédǎò ditou. ² Kè Dafitii béi nkè dà: Kè dè í tú Defiibe ti í do nkéna kètúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, ke yé ti Yiè nKuyie mbe ntáátémè kè bè bo ndi tɔu, ke pī ndi kó mutǎmmú sǎá.

³ Kè Dafitii tí nyIsidayeriibe bemou Sedisademmu mièke, kè bè bo kote kékonnènni ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kè di tanné kéínnè kudieku ò tǔntè kù di kpéi. ⁴ Kòo tíì nhAnǎo yaabí ikuò niùbè nè Defiibe bemou, ⁵ kè Udiyedi mbaké Keati kó kunaàmũnkú nè o tebíi kè bèè wènnè kémbo tekòùtè nè sipísidè (120).

6 Kè Asaya mbaké Mɛdadi kòku nè o tebií kè bè mbo sikòusidé nè sipísidé (220).
 7 Kè Sowɛeri mbaké Kerisonni kó kunaàmùnkù nè o tebií kè bè mbo tekòutè nè sipísitáati (130).
 8 Kè Semmaya mbaké Edisafāa kó kunaàmùnkù nè o tebií kè bè mbo sikòusidé (200).
 9 Kè Ediyɛeri mbaké Ebuɔɔ kó kunaàmùnkù nè o tebií kè bè mbo sipísini.
 10 Kè Amminadabu mbaké Usayɛedi kó kunaàmùnkù miɛke nè o tebií kè bè mbo tekòutè nè tepíitè nè bédébè (112).
 11 Kè Dafitii yú ikuó niùbè Sadaki nè Abiataa kényúnè Defiibe bèkuá, Udiɛdi nè Asaya nè Sowɛeri Semmaya Ediyɛeri Amminadabu.
 12 Kòò dò: Dii tu bèè baké Defiibe naàmùnti, dɔ̀nè dimáá mɛwénkùmè kó ikuó, d́ndi nè di tebií kékote kétúóténí ti Yiè nKuyie tinti nyIsidayɛeribe tũ nkũ taummè tou ké di tanné n tũntè dii bòri di kpéí.
 13 Ti do yóó di tóni meketimè m̀nɔ̀ni kè di í bo, kè deé nte kè ti Yiè nKuyie nti poté, ti í tũnne m̀èè kpéí nku kuó yè nde ndòmmè.

14 De m̀nɔ̀ni kè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèè dɔ̀ bɛmáá mɛwénkùmè kó ikuó ke bo túóténí ti Yiè nKuyie nyIsidayɛeribe tũ nkũ taummè tou.
 15 Defiibe bèè do di tounè ipàati ke ní ndi bukú ti Yiè nKuyie ndo náké Mɔ̀yiisi ke yè nde ndòmmè.
 16 Kè Dafitii náké Defiibe kó benìùbè kè d̀ò bèè tãátè be tebií miɛke bedèmbè bèè nò nke bie ntikùtidùùti nè tibòmbonti nè tikápenti. Kè bè ndiè nke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri nè diwèi.
 17 Kè Defiibe tãátè Sowɛeri bire Emanni nè Bedekia bire Asafu, kétãátè Mɛdadi kó kunaàmùnkù miɛke Kusaya bire Edanni.
 18 Ke né yíénè bè tebií s̀ii do bè teénnè mutòmmú ke baànè yebòrè Sakarii nè Bennii nè Yaasɛdi nè Semidamoti nè Yeiyeedi nè Unni nè Ediabu nè Bennaya nè Maseya nè Matitia nè Edifedeu nè Mikineya nè Obedi Edòmmu nè Yeiyeedi.
 19 Be miɛke Emanni nè Asafu nè Etanni bèè do nò nke bie ntikápenti disòwũ̀d̀ kpɛti tii kuó mmɛdiè.
 20 Sakarii nè Asiyɛedi nè Semidamoti nè Yeyɛedi nè Unni nè Ediabu nè Maseya nè Bennaya kè bè mbie ntikùtidùùti metammè daamè kpɛti.
 21 Kè Matitia nè Edifedeu nè Mikineya nè Obedi Edòmmu nè Yeiyeedi nè Asiasa bèè do bie ntikùtidùùti iwèi ini kpɛti, bèè do niù iyie.
 22 Defiibe kó bekòtibè miɛke Kenannia wèè do ni bèè tou metammè tou, ò yè m̀èè kpéí de kó mutòmmú.
 23-24 Bedekia nè Edikanaa nè Obedi-Edòmmu nè Sesia bèè do te yebòrè kó mubàrimù kè bèè mbaa metammè tou. Ikuó niùbè Sebanniya nè Sosafati nè Netanneyɛedi nè Amasai nè Sakarii nè Bennaya nè Ediesɛe bèè do eu sihéu ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè.

Kuyie ntaummè tou konnìmè Sedisadɛmmu
 (Wéntè 2 Samuɛeri 6:12-19)

25 Dafiti nè Isidayɛeribe kó bekòtibè nè bèè ni behããpòmbè tekòupíitè (1000) kè bèè ité kékote ke bo túóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tou Obedi Edòmmu c̀fètè ké ndi kũntinní kè dè d̀ò ndibanni mɛdiè.
 26 Kè bèè fíé yenaadakè yèyiekè nè yepadakè yèyiekè kè dè bo yie nkè ti Yiè nKuyie nteennè Defiibe bèè tou ti Yiè nKuyie ntaummè tou.
 27 Dafiti do níi mmupààkonkperímú kó diyaabòri ndi kénóò ntekoutéyaabòtè péitè, bè dùàkenè tɛ mupààkommú sàámú. Kè Defiibe bèè do tou ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè Kannia wèè do bè ni de kó mutòmmú miɛke kè bè dàátí yèè yaabòrè botí.
 28 Kè Isidayɛeribe bɛmou ntoní ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke iúti nè diwèi ke eu ditátèheù nè sihããpònheù ke bie nyebàrè nè tikápenti nè tikùtidùùti nè tibòmbonti.

29 Ti Yiè nKuyie ntaummè tou tũ̀kɛní dii m̀nɔ̀ni Dafiti ei kè Sauri kóo sapàà Mikaadi nsíékɛní tebòtè kényà okpàati Dafiti aumè ke puu. Kòo sɛnkèri Dafiti.

16

¹ Kè bèe tuakenè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ké di tanné ditou Dafiti do dòò di, ké di Ínné de cuokè kè Dafitii fié ti Yiè nKuyie nyiwūō kétuo kéfié itei metaummè kpeyi. ² Ò dèè dii mōnni kémāō ti Yiè nKuyie nkó mesàà Isidayeeriibe Ìnkè, ³ kédeé ké bè totí tidiiti, benitidaabè nè benitipòbè, kéduó mbá wè pēē nè dikātindāā bè dōōnè di yetebe bè tu yè dāti, nè dikātindāā bè dōò nè di finyi kó yetebè kperè.

Defiibe dièmmè ke sánti ti Yiè nKuyie

(Wénté Yesāā 105:1-15 nè 76 nè 106:1, 47-48)

⁴ Bè dèè memme kè Dafitii cōnnè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìikè Defiibe, kè bè bo nkù dōnti ke kù sánti, ke déúkunko ku yètiri, kunku ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tū nkù. ⁵ Asafu weè do bè baké kè Sakarii ò pòkoo, kényièné Yasiēdi nè Semidamōti nè Yeiyēdi nè Matitia nè Ediabū nè Bennaya nè Ōbedi Edōmmu nè Yeiyēdi, kè bè mbie ntibóbomboti nè tikūtīdūūti, kè Asafu bie ntikāpentī. ⁶ Kè ikúó niùbè Bennaya nè Yayēdi kè bè eu sihāāpōnheú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìikè bá bè í ompu. ⁷ De kó diyè do tú diketiri ndi Dafiti duómme kè Asafu nè o kōbe kè bè bo sante ti Yiè nKuyie.

Bè dèntèmmè feyēnfè

⁸ Déúkūnnè ti Yiè nKuyie nyètiri, ndontinè ku.

Nákénè ibotí miēke tidietī kù dōò tì.

⁹ Ndiènnè ke kù sánti

mbiennè debémbénnè ku kpéi.

Totínè di yèmmè tidietī kù dōò tì kpéi.

¹⁰ Mpōtīnè ku, kunku kù kpa meyei,

kè diwèi ndi bo díndi bèè wanti ti Yiè nKuyie.

¹¹ Wēte kéwammúnè ti Yiè nKuyie nè ku wērīmu nè ku kpeti,

nwantinè di bo nkù tōkénèmmè sáá.

¹² Dentenèni tidietī kù dōò tì

nè ku tōmmú cāncāmmu,

Dentenèni tibeénti kù nàké tì kpéi.

¹³ Díndi ku kóo tōnti Isidayeeri kó feyanfè

díndi Sakōbu yaábí kù tāāté ì.

¹⁴ Kuú tu ti Yiè nKuyie,

kuú bekūnè ketenkè kemou.

¹⁵ Di báá yè nku taummè kpéi.

Di báá yè ku tannò kù dōu nyè yó mbomu sáá nè ti bo mbomè.

¹⁶ Báá yènnè metaummè

kù do dōōnèmmè Abarahāmmu

nyènnè kù dōūnnè dii nūū Isaki.

¹⁷ Kù tāāté ke yóó dōò tì Sakōbu,

kù dōò mèè taummè nè Isidayeeriibe

mè í yóó deè.

¹⁸ Kù béimmu ke tú:

n yóó da duómmu Kannahāā kó ketenkè.

N duómmu de kó ketenkè fō nnè a yaábí.

19 Bá nè di í me nsūmè, ke í tú bèmabè,
ke tú bepòòbè.

20 Di do ɔ̄ɔ ta ku mbotí kényè kéta kutèkù nku,
kéta di nkpààtiyuu kécánté diterì.

21 Kuyie mme nyí yóu kè bè di fě̀tí
kù do puotìmu bekpààtibè di kpéí.

22 Ke tú bè báá kááké ku nìtìbè kù tããtè bè
ku pããnáãntì náãmbè mbe bè báá bè càãrè.

23 Ketenkè kemou kabe,
ndiennè ti Yiè nKuyie nkpéí.
Mpĩkùnè yewe duómè tìnáãnsààtì
ku deetímè kpeti.

24 Nákénè yebotè ku kó tikpeti kpéí,
nákénè ibotí tidietì kù dòò tì.

25 Ke yé ti Yiè nKuyie ndeumè,
ke dò nti nkù sãntí,
kuu pèēté yebokè yemou ke dò nti nkù dé.

26 Yebotè tũ nyebokè nye,
ti Yiè nKuyie nkuu dòò keĩnkè.
27 Tikpeti nè kuwenniku diekù dè bo ku borè nde.
Muwērímú nè diwèi dè bo kuu borè.

28 Kutenkù kumou kabe,
ńsãntínè ti Yiè nKuyie,
ndontínè ku,
ku kpeti nè ku wērímú de kpéí.

29 Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.
Tònèní yepãrè kékotenèní ku borè.
Kõnkenè ku iikè,
ké nkù sãntí kù dò mpáí pái nwe.

30 Kutenkù kumou kabe, ńkpeutínè!
Ketenkè fiikúmu ke í nampú.

31 Keĩnkè kabe diwèi ndi bo,
ketenkè kabe, nyãnkunè!
Nákénè yebotè mieke ti Yiè nKuyie nkuu bakémè.

32 Dàméèrì nè dèè bo o mieke, nyõstinè!
Dikpáà nè dèè kó dimàà bo di mieke, nyãnkunè!

33 Titúúti kó detie nyiútínè ti Yiè nKuyie nkpéí.
Kù kèrínímu ke yóó bekénè ketenkè kemou.

34 Nsãntínè ti Yiè nKuyie,
kù wennimu, kè ku sémmè bo sãã.
Di kù kuónnè ke dò:

35 Tì deeté!
Fóò tú ti Yiè nKuyie nkùu ti deerí,
ti fietè yebotè nou mieke,
ti tí nkè tí ndéúkunko a yetisààrì,
kè tí nda pòtìnè ke da sãntí.

36 Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù
ku yètìrì deumu nsãã.

Kè Isidayeeribe bəmouu cósúté ke dò: Dè mme ndò ti Yiè Kuyie nyètìrì ndeu!

³⁷ Kè Dafiti yóu Asafu nè o tebiì kè bè nkpaá ti Yiè nKuyie ntaummè tou borè ke bo mpí mmutòmmú bè dò nké mmù pĩmmè bá dii yiè. ³⁸ Kè Yedutunni bire Obedi Edammu nè Osaá nè be tebiì sipísiikuò nè bèni kè bè mbaá yebòrè.

³⁹ Kè Dafitii duò nyikuò niùti Sadaki nè o tebiì ikuò niùbè tòbè kè bè bo mpí Kuyie ntaummè tou dii bo Kabaàs kó ditònni di kó mutòmmú. ⁴⁰ Kè bè nfeu iwūš ti Yiè nKuyie nke tuò ndiwūštònni ìnkè, bá dii künweñni nè kuyuoku, kéntū nyikuò ti Yiè nKuyie nduò nyi Isidayeeribe, ⁴¹ kényiénè Emanni nè Yedutunni nè besòmbe bè do yu bèè yètè kè bè tãáté kè bè bo nsánti ti Yiè nKuyie ke yé kù sémmè deumè sáá. ⁴² Emanni nè Yedutunni bèè do eu sihããpònhèu ke biennè tikápenti ke biennè ti Yiè nKuyie nkó iyie nkó debémbènnè kè Yedutunni bí baa dibòrì.

⁴³ Dende kó difònkúò kè bèè kũũ mbe cèí. Kè Dafitii kò nho cǐtèè ke bo pā o kòbe mesàá.

17

Kuyie ndòunnèmè dinùù Dafiti nè o yaabi
(Wénté 2 Sammuyeerì 7:1-17)

¹ Kè Dafiti mbo o cǐtèè kénáké Kuyie mpããnaànti náãntò Natãã ke dò: Nte mí nke ã detekperè kó teçǐtèè, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkúú ditou bè dòòndè di tiyààti. ² Kè Natãã ò tēñné ke dò: A yèmmè dò nhá dòò tìi kó dimàà, dòò tìi, Kuyie nda bonèmu.

³ De kó keyènkè kè Kuyie nnáké Natãã ke dò: ⁴ Kote kénáké n kóo tónti Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, weè í yó m maá teçǐtèè n yó nhã tē. ⁵ Nè n dènneni dii yiè Isidayeeribe Esibiti eì mieke n yí ta teçǐtèè matè mieke nè yíenni. N do bè neínè, ke ã metammè tou ndi. ⁶ Nè m bonè dii daá Isidayeeribe be cèmmu mieke ke bè duò mbebaatibè, m bá mbeke Isidayeeribe kóo niùti mōu, ke tú ò m maá teçǐtèè nè detekperè kó ideí?

⁷ Á kote kénáké n kóo tónti Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mú tu ò do cèmmu ipe nyi kè nh ò tãáté kòò naá nyIsidayeeribe kóo kpààti. ⁸ Kè nni nhò niènnè ò kòrì yèè bòrè yemou, kè mú kùò o dootitabè bèè do ò weti bəmou. Ke dèúkunnè o yètìrì kè di màatenè ketenkè kó bekpààtibè kpeye. ⁹ N yóo duómmu n niùtibè Isidayeeribe dikarì kè bè kànnè kè bè ndè bo ke í yìkùkù, kè iboti yeiyi kó benitibè ténke báá bè fèù, bè do bè fèũnko mèè boti. ¹⁰ N kànnè dii mōnni bebaatibè kè bè mbe baké. N yóo duómmu kóo dootitabèè ò bòúté. M béimmu ke tú n yóo ò duómmu teçǐtèè. ¹¹ Ò we bo tuòke dii mōnni, kóo kò nho yembè kũũ nkè, o kó difònkúò m bo tãáté o hí o peité í mieke o bire marè kè dèe soatè o kpàti kè n ti fií. ¹² Deè yó m maá teçǐtèè kè n fií nde kpàatikarì, kè di mbo sáá. ¹³ Kè nni ntú de cice kè dè tu m bire, n yí yóo nóté n kó mesàá nde ìnkè n do mè nóté mèè boti okpààti wèè ò niiténè ke di tikpàti. ¹⁴ Deè yó mbaké n niùtibè sáá nè n kpàatiyuu kè de kpàti mbo sáá.

¹⁵ Menìme Natãã nàkémè Dafiti Kuyie nhò benke ti timou.

Dafiti bántèmè Kuyie
(Wénté 2 Sammuyeerì 7:18-29)

¹⁶ Kè Dafitii kote Kuyie ntaummè tou borè kéta kè kù bántè ke dò: Áú n Yiè nKuyie, n tú we? N cǐtèè tu ònte, kàa n dòò mesàá a mè nni ndòò mè, ¹⁷ ke wúó

nkè dè í sànnè kàa nàà ndè yó mboní kàa dǎǎ dè mí nha kóo tǎnti n cǎtǎtè. N Yiè nKuyie a n wènté kè dè dò n tú onitidièwè mǎu nwe. ¹⁸ Mí nDafiti n ténke nè bo da béinnè ònti? A n yémèmu mí nha kóo tǎnti ke baa né dǎ kè n déúkúnne. ¹⁹ Ti Yiè nKuyie! A n dǎ mǎè kpéí nte kàa pǐ nde kó mutǎndiemù ke bo benke a deumè ke í mǎke kumànkú. ²⁰ Ti Yiè nKuyie! Òmǎu í bo wèè da dǎnnè. Bè ti nàkèmu a dǎǎ dèè kó dimàà, òmǎu í bo wèè da dǎnnè. ²¹ Kubotí makú í bo ketenke kie nyínkè kùu dǎnnè a nitibè Isidayeeribe a kǎteni ke deeté bè Esibiti ke bè dǎǎ a nitibè ke ni kè beti ibotí tǎl. A yètiri bo deuke mǎè kpéí nkè bè da yǎte deè te kàa pǐ nde kó mutǎndiemù. ²² A tǎáté a nitibè Isidayeeribe kè bè bo ntú a nitibè mbe sǎǎ. Fǎ nti Yiè nKuyie nkàa bè te. ²³ Ti Yiè nKuyie, a béi ntí mí nha kóo tǎnti n kpéí nnè a dǎúnnè dii núu n cǎtǎtè kpéí ndi pǐ nsǎǎ kè dí dǎǎ, a béi nke yè ndè ndǎmmè. ²⁴ Á nti pǐ nkè dèe yie nkàa yètiri ndeu, kè benitibè béi nke dǎ: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè te Isidayeeribe, kàa fíí mmí nha kóo tǎnti Dafiti n cǎtǎtè. ²⁵ Ke yé fǎ nha mǎmmuǎ fǎǎ béi nke tú a bo n duǎ ntecǎtǎtè bèè yóo sǎǎtè n kpàti, kè deè te kè n dǎátí ke da báá. ²⁶ Áú! Ti Yiè nKuyie fǎǎ tu Kuyie, ke béi mmesàà a yó n dǎǎ mè mí nha kóo tǎnti. ²⁷ A dǎmu kédǎǎ a kóo tǎnti cǎtǎtè mesàà kè dèe yie nkòo cǎtǎtè nsǎkè tikpàti sǎǎ. Ke yé ti Yiè nKuyie nha ò nkàa pǎ dè mesàà mè ò mbomu sǎǎ.

18

Dafiti namè be pǎetitǎbè (Wénté 2 Samuueeri 8:1-14)

¹ Kè Dafitii na Fidisitǎèbe kéfiete Kadi kó dihei nè yehékè yèè bè tǎkènè. Kè Fidisitǎèbe ò bǎúté. ² Kòo nanè Mǎabu èi kǎbe kè bèè ò bǎúté kè nhò yieti dǎmpòò. ³ Kòo yé kèna Tisoba èi dii bo Amati tempǎ mbiékè di kóo kpàati Adadesèe ke sǎ nhò dǎ kébaaté kukó nhEfadati pǎèmmè kǎbe. ⁴ Kè Dafitii fiete sikpàrinnaasǎi tekǎupíité (1000) nè behǎāpǎnsǎndèèbè sikǎupísiyiekè (7000) nè behǎāpǎmbè bèè cǎnti nè be naàcǎi sikǎupísísidé (20000) kékéké sikpàrisǎi duǎti késús nhomǎà tekǎutè (100). ⁵ Kè Sidii kǎbe bèè bo Damaasi kè bèè kǎteni kétéè Tisoba kóo kpàati Adadesèe kè Dafitii kuǎ benitibè sikǎupísísidé nè sikǎupísidé (22000), ⁶ kékanne kùmàndǎàbè de kó kutempǎ mmieke kè bèè ò bǎúté kè nhò yieti dǎmpòò. Kè ti Yiè nKuyie nduǎ nDafiti muwǎrimú, bá kòò kǎte kèè bíékè wèe na. ⁷ Kòo fiete Adadesèe āpǎmbè dǎpiti mesǎ nkpeti kékǎnnè Sedisadèmmu, ⁸ kéhéi disǎwùǎ mediè Adadesèe kó yehékè yèdǎyè Tibati nè Kǎnni ye mieke. Kè dè mboní kè Sadomǎ tǎúté de kó disǎwùǎ kédǎǎnè kunankú nè yesǎnkè nè ti Yiè nKuyie ncǎtǎtè kó tinenti.

⁹ Kè Amati kóo kpàati Touu keè Dafiti namè Tisoba èi kóo kpàati Adadesèe āpǎmbè bǎmǎu, ¹⁰ kǎtǎ nho birè Adodammu okpàati Dafiti borè kòò bo ò dǎu nkóò sǎntenè ò namè Adadesèe, kóo pǎ nè mesǎ nkó tinenti nè timátí péiti kpeti nè disǎwùǎ kpeti. Ke yé Tou dootitǎu ò túmè Adadesèe. ¹¹ Kòo kpàati Dafiti de pǎ ti Yiè nKuyie nnè timátí péiti nè mesǎ nhò ò de èi dè ibotí tǎl mieke, Edǎmmu èi nè Mǎabu èi nè Amǎniibe èi nè Fidisitǎèbe èi nè Amadeki kperti.

¹² Kè Seduia birè Abikaii do Edomiibe kékúo benitibè tekǎupíité nè sikǎupísini (18000) kubiriku bè tu kù mukǎkús nkó kubiriku mieke, ¹³ kékanne kùmàndǎàbè Edǎmmu kó kutempǎ nkumǎu mieke, kè Edǎmmu kǎbe bǎmǎu

naá nDafiti kó betǒmbè, kè ti Yiè nKuyie nhò duó muwērímú bá kòò kǎtè kè mudoò wèe na.

*Okpààti Dafiti tǒmbè kó yeyètè
(Wénté 2 Sammuyeri 8:15-18)*

¹⁴ Kè Dafiti mbaké Isidayeriibe bemou, ke bè dǎdri dèè wenni ke bè bekùnè kè dè wenni. ¹⁵ Seduya bire Soabu weè do baké behāpǒmbè, kè Aidudi bire Yosafati tu wèè tǎ dihei kó yepáte. ¹⁶ Kè Aitubu bire Sadaki nè Abiataa bire Abimedeki kè bè tu ikuó niùbè, kè Safesaa tu opátiwāāti. ¹⁷ Kè Yoyada bire Bennaya baké Kedetiibe nè Pedesiibe bèè bàa tekpààticfètè kè Dafiti bí o tũnko.

19

*Bè diimmè Dafiti kó betũmbè ifei
(Wénté 2 Sammuyeri 10:1-5)*

¹ Dende kó difǎnkúò kè Amōniibe kóo kpààti Naasii kú kòo birèe sǎoté o kpàti. ² Kè Dafiti dà: M bo dàò Naasi bire Anunni mesàà, ke yé o cice do n dǎòmè mesàà. Memme ò tǒmmè benitibè kè bè bo ò dǎu nho cice kũũ kóò bǎntè. Kè betǒmbèe tuakoo Amōniibe ei Anunni borè ke bo ò bǎntè. ³ Kè Amōniibe kóo kpààti tũmbèe náké Anunni ke dà: A yèmmè dǎ nDafiti dǎ kédéúkũnne a cice yetiri ndi ke tǒnni kè bè bo da bántàà? Ò í bè tǒnni kè bè bo paatè dihei ndi kèwētēni kè di pǎntàà?

⁴ Kè Anunni duó nkè bèe pī nDafiti tǒmbè kékúò be deembli kékéké be yaabòrè kébennénè be fǎ ke né bè bèti. ⁵ Kè ifeii bè auté mediè nkè Dafitii keè tii tuǎkēni o tǒmbè kētǎ mbenitibè kè bèe bè co, kè bè náké ke dà: Dafiti yē ndi nkpaáo Sedikoo ke kèmmùnè di deembli bo yènnimè kè di né na kékonní.

*Dafiti kpānnèmè Amōniibe nè Asidii ei kǎbe
(Wénté 2 Sammuyeri 10:6-19)*

⁶ Kè Amōniibe banté bè wēntēmè Dafiti, kè Anunni nè o kǎbe Amōniibe kè bèe yietii meditibii tekupipítè (10000) Sidii ei kǎbe bèè bo Mesopotamii, nè Maaka kǎbe nè Tisoba kǎbe kè bè bo bè duǎnni behāpǒmbè nè behāpǒnsǎndèèbè nè sikiparinasēī. ⁷ Kè bèe túóté sikiparinasēī sikipipísitāāti nè sikipísidé (32000) nè okpààti Maaka nè o kǎbe kè bèe kǎtení kǎbáté Medebaa iiké. Kè Amōniibe yènni be eké kè bèe wēnné ke bo do Dafiti nè o kǎbe mudoò.

⁸ Kè Dafiti ti kèè kédúǎnko o āpǎnkóti Soabu nè behāpǒmbè bemou bèè nǎ mmudoò. ⁹ Kè Amōniibe yènni kǎpénné kudoókoti dihei kó dibōrinuù kè bekpààtibè bèè do kǎtení ke bo bè tee kè bembè nwoke dikpáá mieke. ¹⁰ Kè Soabu yà ò yóó bootēmè o dootitǎbè tipítii tidéti bie nho iiké, betǎbè o fǎnkúò, kētāāté Isidayeriibe āpǎmbè mieke bèè nǎ mmudoò kè bèe wetinné Sidii kǎbe. ¹¹ Kè Soabuu túóté behāpǒmbè sǎmbè kédúú nho tebite Abikaii kè wenwe nè betǎbè kè bèe wetinné Amōniibe. ¹² Kòo náké Abikaii ke dà: Kǎa yà kè Sidii kǎbe bo n na, á kǎtení kè n teennè. Kè Amōniibe beè me ndó kè da na, n kǎtoo kè da teennè. ¹³ Yáúkũnne a kǎnti kè ti dokénè dikǎmbùò kédèetè ti nitibè nè ti Yiè nKuyie nti tũ nkú kó yehékè. Kũu dàò kú dǎmè.

¹⁴ Soabu nè o kó dihāpǎntfīnni kè bèe kété ke bo dokénè Sidii kó behāpǒmbè kè bèe coké. ¹⁵ Amōniibe yà dii mǎnni Sidii kǎbe cokémè, kécoké Soabu tebite Abikaii kékò mbe ei. Kè Soabuu kò nSedisademma.

¹⁶ Kè Sidii kòbèe yà Isidayeeribe bè namè, kètò nkè bèe ìnni be kòbe bèè bo kukó nhEfadati kó diyàà. Kè Adadesèe kóo ããpànkóti Sofaki mbè ni. ¹⁷ Kè bèe ti náké Dafiti kòò tí nyIsidayeeribe bəmou késénté Suditèè kétuòke kécómmú kè bè wetínné kè bè do mudòò. ¹⁸ Dafiti nè o kó behããpòmbè kè bèe bè na kè bèe cokè kè Dafiti nè o kòbe kè bèe kuò bèè dèke sikpàrinaasèi sikòupísiyiekè (7000) nè bèè cènti sinaacèi sikòupísiínàà (40000) kékua nè ohããpànkóti Sofaki wèè do bè ni.

¹⁹ Kè bekpààtibè bèè do teénnè Adadesèe kè bèe yà Isidayeeribe bè namè kè bèe yie Dafiti kpeti kémpí nho tømmú bá Sidii kòbe ténke í nyie nke teennè mudòò Amòniibe.

20

Dafiti còutémè Dabaa èi

(Wénté 2 Sammuyèeri 11:1. 12:26-31)

¹ Kè dibenni teri yènni, bekpààtibè òò keté dii mōnni mudòò, kè Soabuu niité dihããpòntfínni dièri, kè bèe do Amòniibe tempè nkè bè pònte, képi Dabaa èi.

De mōnni kè Dafiti wenwe bo Sedisadèmmu, kè Soabuu poté Dabaa èi kòbe kè bè pònte. ² Kè Dafitii túóté be kóo kpààti òké dii sòpìi, kè di cèékù tùòke cidóòbè sipísitããti kè di dàri ditásààri dii donku kpeñni ke di òkù, kèhèinè tinènti teti péu kékonnènni. ³ Kòo pīmmúnè benitibè bèè do bo dihe kékōnnè kè bè pīñné tidaati kó mutōmmú, kè bè nsóú tidabèeti, ke duò, ke kōũ ideí, ke me nyí Amòniibe ekè kòbe tòbè. Mèmmè Dafiti kōmmè Sedisadèmmu nè o ããpòmbè bəmou.

Dafiti dokénèmè Fidisitèèbe

(Wénté 2 Sammuyèeri 21:18-22)

⁴ De kó mudòò kó difònkúò kè mudòò tēmùu ànné Kesèedi èi Isidayeeribe nè Fidisitèèbe be cuokè, muò mièke nke Sibekaii Usaa èi kou kùamè Defaii botí kou mōu Sipaii. Kè Fidisitèèbe bóúté Isidayeeribe. ⁵ Kè mudòò tēmùu wète kèànnèné Fidisitèèbe baka. Kè Yaii bire Edananni kuò Dami Kadi èi kou, Kodiyati nantè, kòo kpānni kó kudóú cèékù mǎnnè kuyààdùdòú. ⁶ Kè mudòò tēmùu yí kèànné Kadi, kòo niti mōu dè bo ke okù mediè, ke mōke inómbí ikúò ikúò o naacèi nè o nou kè ì wènné sipísidè nè inàà. Ò do tú Adafaa naàmùnkù kou nwe. ⁷ Kòo sáá nyIsidayeeribe kè Dafiti tebite Simma bire Yonnatāā ò kùu.

⁸ De kó benitibè do tú Kadi èi kou Adafaa naàmùnkù kòbe mbe, Dafiti nè o ããpòmbè kè bèe bè kùu.

21

Dafiti do kàammè Isidayeeribe

(Wénté 2 Sammuyèeri 24:1-9)

¹ Kè díbòò ndó kédòò Isidayeeribe meyei, kénampè Dafiti yèmmè kòo bo kaa nyIsidayeeribe. ² Kè Dafitii náké Soabu nè o tumbè ke dò: Kòtenè kékaa nyIsidayeeribe kétúóté Bèrisebaa èi kèntò kétuòkenè Danni kperi. Kè di dèè di n náké kè nní nyé bè màmè.

³ Kòo ò tēñné ke dò: N dōmu ti Yiè nKuyie nduó nkè ku nitibèe sūũ nképèēté miè nkuce tekòútè (100). N yie nhokpàati, bəmou bè í tú a kó betōmbàà? Dè dōmmè kàa dó kè bè kàa? Ba nte kàa dó kètanné Isidayeeribe meyei mmieke?

⁴ Kòo kpààti baa mpí nho béi ntí, kè Soabuu ité kéce nyIsidayeeribe tenké kemou, kèwèteni Sedisadèmmu, ⁵ kénáké Dafiti ò kàa mbenitibè kè bè màmè.

Kè Isidayeeribe kó behããpòmbè bemou mbo tekoupiókòupítè nè tekoupiókòutè (110000). Kè Sudaà kòbe mbo sikoupiókòusinàà nè sikoupiópísiyiekè (470000).

⁶ Soabu í nkàannè Defii kó kuwuo nkòbe, nè Bensamee kòku kòbe ke yé ò do wúómme okpààti béi ndiù nùu isòke nyi.

Kuyie mpotémè Isidayeeribe Dafiti caàrimè kpéi
(Wénté 2 Sammuyeerì 24.10-17)

⁷ Mèmmè kè dèe yonke Kuyie nkè kùu poté Isidayeeribe. ⁸ Kè Dafitii kù kuónnè ke dò: N caàrè mediè mme m bantému n dòòmè tiyèintì nti, n cífè nde kó mecaàrimè.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pããnaãnti náãntò wèè do bonè Dafiti ke dò: ¹⁰ Kòte kénáké Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú nh ò duò ntiyènti nti títããti ké tú wèe tããté ò dó kù, kè n kù nhò poté.

¹¹ Kè Kadii kòte kénáké Dafiti ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu: ¹² Kàa dó dikònni dii bo tannimè yebie nyètàãti, á tããté, kàa me ndó di dootitòbè beè bo di namè ké ndi kòu ke dò betããbè bètàãti á tããté, kàa me ndó ti Yiè nKuyie mbo di potémè mme yewe yètàãti kè benitibè nkò dihei, kè ti Yiè nKuyie ntònni duónni mutenkũũ nyIsidayeeribe tempè nkumou mieke, á tããté. Toti a yèmmè ké n náké n yóó náké tí wèè n tónni.

¹³ Kè Dafitii ténné Kadi ke dò: N yèmmè caàrè mediè mme, kè ti do ti Yiè nKuyie nnòutè mieke dè ntòũmu, ke yé kù sémmè deumè. N yí dó kèdo n nititòu nou mieke.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nduónni mutenkũũ nyIsidayeeribe. Kè benitibèe kú sikoupiópísiyiekè (70000). ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie ntó nku tónni marì kè di bo pònte Sedisademmu. Ti Yiè nKuyie nyà dii mònni ku tónni kòumè benitibè kè mesémmèe kù pĩ, nkè kù dò: Dè sànnèmu mèmme ténke báá poté.

Ke sò ndi berinè Sebusiibe boti kou mào bè tu wè Odinanni o kó kuyiè borè. ¹⁶ Kè Dafitii wénté kèyà ti Yiè nKuyie ntónni èintemè ke pikú mesebii nke weti Sedisademmu. Ke sò Dafiti nè Isidayeeribe kó bekótibè bè dàáti tífòtònti ke bo benke be yeñcaàrimè kèdo kénínkòo ketenkè. ¹⁷ Kè Dafitii kuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: Míi duò nkè bè kàa mbenitibè, míi caàrè, míi dòò dèè í wenni, benitibè í caàrè mùmamù! N Yiè nKuyie nkùu n te poté mí nwe nè n cífètè, báá poté kuyèiku makú a nitibè.

Dafiti maámè diwũtònni Kuyie nkpeí
(Wénté 2 Sammuyeerì 24:18-25)

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie ntónni náké Kadi ke dò: Náké Dafiti kòo deke Yebusiibe boti kou Odinanni yiè borè ké m maá diwũtònni.

¹⁹ Kè Dafitii túnne ti Yiè nKuyie nnáké ti Kadi kòò tí nhò náké. ²⁰ Kè Odinanni mpuoti ò diiti bè tu ti bèdèé kéwèéte kèyàni Kuyie ntónni, kòo dapùmbí inàà ùi do ò bonè, kè ùi sòri. ²¹ Dafiti duunní dii mònni Odinanni borè, kè Odinannii wénté kòò yà kèyènni o yiè mieke kénínkú Dafiti ùikè késínnòo ketenkè. ²² Kè Dafitii náké Odinanni ke dò: N dó á n duò a yiè nku kè m maá diwũtònni ti Yiè nKuyie nkpeí, á kù nni nfiténè kudonku dò nkémamàmè, kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie mpoté kùu yèiku Isidayeeribe kè kùu deè. ²³ Kè Odinannii ò ténné ke dò: N yiè nhokpàati tuóté ku kèdòòne a dómè. Nte inààke n yí nda duómmu nè tenaasántè kó idéi kàa bo féúté inààke kétuónnè, ke da duónnè bèdèé kàa bo kù pã, n dè nda duómmu demou.

24 Kòo kpààtìi náké Odinanni ke dò: Biti n dǝ ké kù dontému kudonku dò nkémámè, n yí dǝ kǝpǝ n Yiè nKuyie dèè tu a kperè, dǝmarè n yí fǝútè dèè kpéi.

25 Mǝmmè kǝ Dafitii donté kuyié nè inààke, mǝsǝ mmédítibii nsikǝusikuò (600), 26 kémaà deborè diwūòtǝnni, kékuò iwūò nkétuò nkéfiénè metaummè kpéyi, kéyú ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkécūūnni muháà ndiwūòtǝnni ìnkè ké mùu cǝútè ò fǝútè ì wūò. 27 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku tǝnni kǝ dii nǝnne disìè.

28 Dafiti yà ti Yiè nKuyie nhò tǝnnémè ò kù mǝo ti Sebusiibe botí kou Odinanni yíè mièke, ké ndè nkù feu iwūò. 29 Mǝyiisi do dǝò ti Yiè nKuyie ntou di dikpáà mièke nè diwūòtǝnni, kǝ dǝ bomu Kabaòò èi kó ditǝnni borè. 30 Dafiti mǝ nyí ndaàtí ke bo kǝ kǝtè kǝbántè Kuyie, ò do depè ti Yiè nKuyie ntǝnni tǝ dii siè ndi.

22

1 Kè Dafitii béi nke dǝ: Ti Yiè nKuyie ncǝtǝtè yó mbo diè nde, diè nde Isidayeeribe kó diwūòtǝnni yó mbomè.

Dafiti bàatímè kǝ bo maà ti Yiè nKuyie ncǝtǝtè

2 Kè Dafitii duò nkè bèè tí mbepòbè bèè bo Isidayeeribe tenkè mièke, kòo tǝnké bèè bo cíéké yetàré kòo maà Kuyie ncǝtǝtè. 3 Kè Dafiti waà ntimátii mediè, bè yóo dǝòndè ti sikǝū kǝbaaké yecàkè, nè sinei, bá disǝowūò í ndò nkékaa nkédeè, 4 nè detekperè kó ideí bá í í ndò nkéna kékaa nkédeè, ke yé Sidoniibe nè Tiiri èi kǝbe bè ò tǝnimè detekperè kó ideí mediè. 5 Mǝmmè kǝ Dafitii béi nke dǝ: M bire Sodomǝo kpáà bennémú de kó mutǝmmú weè mǝ ndò nkémaà ti Yiè nKuyie ntcǝtǝtè kǝ tǝ ndeu ke wenni kǝ bèè fei nte yètiri kǝ dii féitè dihèi dimou. M bo ò waà ntinenti. Mǝmmè kǝ Dafitii waà ntinenti mediè nké né na kékú.

Dafiti duómme Sodomǝo Kuyie ncǝtǝtè marimú

6 Kè Dafitii yú o bire Sodomǝo kóò náké kòò bo maà ti Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe tú nkù tǝcǝtǝtè. 7 Kè Dafiti dǝ: M bire n do dǝmu m mǝmmú nkémaà ti Yiè nKuyie nkùu n te tǝcǝtǝtè. 8 Kè kù né n náké ke tú n doké mediè, ke cǝu mmenitiyí nkè mè sū, m báa kù maà tǝcǝtǝtè bè yó nkǝri dǝ ke kù báa, n cǝu mmèè kpéi mmenitiyí mmèdiè. 9 Kù né n nákému ke tú m peité dèè bire yó mbaké dii mǝnni mudòò í yó mbo, nè de dootitòbè dǝ yóo narikemu. Bè bo ndè yu ke tú Sodomǝo. Diyètiri dii tu mǝomǝpùmè. Kè kùu duò nyIsidayeeribe mǝomǝpùmè de kpàti timou mièke, 10 dǝè yóo kù maà tǝcǝtǝtè kǝntú ku bire kǝ kù tu de cǝcǝ. Kè kùu fíi nde kpàatikàri, kǝ dǝ mbaké Isidayeeribe sǝà. 11 Mǝmmè kǝ Dafitii béi nke dǝ: M bire ti Yiè nKuyie nni nda bonè, kàa na ké kù maà tǝcǝtǝtè. Kù dǝu ndinùu a kpéi ke yé mmè. 12 Kù da duò mmècii nkàa nnò nke baàti mǝsàà nè meyei, kù bo da duò ndii mǝnni kàa mbaké Isidayeeribe kǝntú nku kuò kunku kùu da te. 13 Kàa tū nku kuò nè ku tié nkù duò ndè Mǝyiisi Isidayeeribe kpéi, a tǝmmú mumou bo nyié! Cómму kǝtǝfí nkémǝote dikǝmbùò. Bá nyíèkù, kufǝwaà mbá nda bo. 14 N yetoomu ke waà mǝsǝo ntǝnni sikǝupísitǝati (3000) ntimátii péiti, tǝnni sikǝupísitǝati (30000), ke yiénè disǝowūò nè timátii, bá dǝ í dò nkékaa nkédeè, ke waánnè ideí nè yetàré ti Yiè nKuyie ncǝtǝtè marimú kpéi, kàa né yóo wǝtè kéyíè. 15 A mǝkemu betǝmbè péu: Betácièbè nè bǝmaribè nè bedabeesùòbè nè beyántibè, bǝmou kǝ bè yé mutǝmmú mumou. 16 Mǝsǝo

nnè timátì péítì nè timátì, dè í dò nkékaa nkédeè. Íté kéketé mutõmmú. Ti Yiè nKuyie nní nda bonè!

¹⁷ Memme kè Dafitii duò ndinùù Isidayeeribe kó bekótìbè bemou ke dò: Dí teennè m bire Sadomoo. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di bonèmu. Kuù di duò mmeom̀pùmè tipíiti timou, kuù ànnè bèè bo dihei dii mmieke n nòutè mieke, kè bè bòutè ti Yiè nKuyie nnè ku nitibè. ¹⁹ Duónnè dimáá ti Yiè nKuyie nnè di yèmmè memou kunku kùù di te. Ítènè ké kù maá tecfètè, kètóni ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè ku kuó nenti kéínné tecfètè di maá tè ku kpéi nte mieke.

23

Bè kàammè Defiibe ke bè duò mbè tõmmú

¹ Dafiti kòtè dii m̀nnni mesàà, ké nyóó kú kéduò nho bire Sadomoo tikpàti kòò bo sooté kémbaké Isidayeeribe. ² Kòò tí nyIsidayeeribe kó bekótìbè nè íkuò niùbè Defiibe.

³ Kè bèè kaa nDefiibe bèè m̀ke yebie nsipísitáati kèndeètinko, kè bè mbo benitibè sikoupiísitáati nè sikoupiísini (38000). ⁴ Kè Dafiti dò bèè tãátè benitibè sikoupiísidé nè sikoupiínàà (24000) bèè bo nni mutõmmú mùù bo ndo nkédòò ti Yiè nKuyie ncfètè mieke, kètãátè benitibè sikoupiísikuù (6000) bèè tu beheikèmpátìwãábè nè bebeémbè, kètãátè bèè bo mbaà yebòrè kè bè mbo sikoupiínàà (4000), ⁵ kètãátè bèè yó ndiè nke bie ntikùtiduùti nè debémbénnè Dafiti do d̀ò dè kè bè bo nsántínè ti Yiè nKuyie, kè bè mbo sikoupiínàà (4000). ⁶ Kè Dafitii totí Defii bí i naàm̀nti duò ke dòmmè. Kerisonni kòbe be kòku. Keadi kòbe be kòku. Medadi kòbe be kòku.

⁷ Kè Kerisonni peité ibí idéi, Daedanni nè Simmeii. ⁸ Kè Daedannii peité ibí itãati, Yeyeedi nè Setammu nè Soweerì. Kè Yeyeedii mbè kòtí. ⁹ Kè Simmeii peité ibí itãati Sedomoti nè Asiyeedi nè Adaa bèè do baké Daedanni kó sicéí. ¹⁰ Kòò bí tei mbo inàà, Yaati nè Sisa nè Yeusi nè Bediya. ¹¹ Yaati weè do bè kòtí, kè Sisaa nhò pòkoo, Yeusi nè Bediya bè í mmàke ibí péu, kè bèè bè kàa nkéwènné tecfètè tèmáà.

¹² Kè Keati kó ibí mbo inàà, Amudamu nè Isaadi nè Eburnoo nè Usiyeedi. ¹³ Kè Amudamuu peité Anoo nè M̀oyiisi. Kè bèè cánnè Anoo nè o bí ti Yiè nKuyie ncfètè kó mutõmmú kpéi n sãã. Bèè do dò kèntuù ntihúuntì ti Yiè nKuyie, ke pí nku tõmmú, ke ní yú Kuyie nyètiri kèpã benitibè mesàà. ¹⁴ M̀oyiisi do tú Kuyie nkóò niti nwe, kòò bí nwènné Defii kó kuwu. ¹⁵ Kè M̀oyiisi bí ntú Kerisonni nè Ediesee. ¹⁶ Kè Kerisonni peité Sebuyeedi kòò nkótí o naàm̀nkù. ¹⁷ Kè Ediesee peité Deabia omáà, kòò nkótí o naàm̀nkù Ediesee do í peité kè dè nsù. Kòò bire Deabia né peité kè dè nsù mediè. ¹⁸ Kè Isaadi peité Sedomiti kòò ntú okóti o naàm̀nkù mieke. ¹⁹ Kè Eburnoo peité Yediyau kòò nkótí o naàm̀nkù. Kòò nei ntú: Amadia nè Yasiaedi nè Yekamammu. ²⁰ Kè Usiyeedii peité Mìsee kòò nkótí o naàm̀nkù mieke, kè Isia nhò pòkoo.

²¹ Kè Medadii peité ibí idéi: Madi nè Muusi. Kè Madii peité Edeasaa nè Kiisi. ²² Kè Edeasaa kú bá ò í mmàke initidabí. Ò do peité initipobí máà ndi, kòò nanè Kiisi kó ibí ì puoke. ²³ Kè Muusii peité Madi nè Edee nè Yedemoti bètãati.

²⁴ Bèè do tú Defii yaábí kénkótí be naàm̀nti mieke. Kè bèè bè kaa mbè m̀ke dii m̀nnni yebie nsipísidé kèndeètinko ké bè duò ti Yiè nKuyie ncfètè kó

mutòmmú. ²⁵ Dafiti do béimmu ke dà: Ti Yiè nKuyie nduómmu meom̄pùmè ku nitìbè Isidayeeriibe, ku mómm̄nku ke yó mbo Sedisademmu sáà. ²⁶ Defiibe ténke í yó ntou metaummè tou nè ikuó nenti. ²⁷ Dafiti weè do yè mbè ní wāri Defiibe bè màke dii m̄nni yebie n̄sipísidé kéndèètinko ké bè duó mmutòmmú Kuyie n̄c̄t̄è mèke. ²⁸ Beè do te bè bo nteénm̄è ikuó niùbè, An̄o bí ti Yiè nKuyie n̄c̄t̄è kó mutòmmú, kéndake te danti nè te dieti de kp̄í. Beè do te bè bo nd̄orimè ikuó nenti, m̄wénkumè kó ikuó. Beè do te Kuyie n̄c̄t̄è kó mutòmmú. ²⁹ Beè d̄ò nkéndake bè p̄āā ndè Kuyie nde kp̄í, p̄ēē bè p̄āā nwè Kuyie nnè muyuo ns̄ām̄m̄u bè p̄āā mm̄u Kuyie nnè yek̄at̄ind̄a yēē í k̄or̄enè mutie mùu muuti, nè yek̄at̄ind̄a nè tip̄ēmp̄ēnti, k̄ēmb̄eù bè p̄āā ndè Kuyie, de c̄ēék̄u nè de ok̄um̄. ³⁰ Bè do d̄ò nkénsant̄imu ti Yiè nKuyie mb̄a dii k̄unweñni nè kuyuo, ³¹ k̄entuó nyiw̄ūs bè feu ì ti Yiè nKuyie, sion̄p̄usi kó yewe nè bet̄āāb̄è kó yewe ketiyè nè Kuyie nkó yebaa, k̄entū mbè d̄ou nyikuó ke k̄éétè m̄è ff̄è mm̄è duó ke mam̄. ³² Beè do te bè bo ndakem̄ ti Yiè nKuyie ntaummè tou kp̄í, nè ikuó nenti bo k̄uù f̄āā. Kè bè ntū mb̄e tebií An̄o bí bè n̄ā n̄ti ke p̄í ti Yiè nKuyie n̄c̄t̄è tòmmú.

24

Ikuó niùbè kó yet̄r̄è

¹ Nte An̄o bí kó yet̄r̄è: An̄o weè peité Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa. ² Nadabu nè Abiu kè bèe niit̄enè be cice k̄ékú, bá bè í m̄d̄ote initidabí. Edeasaa nè Itamaa kè bèe soot̄é be tòmmú bè do p̄í mm̄u ti Yiè nKuyie n̄c̄t̄è mèke. ³ Edeasaa yaábire Sad̄oki nè Itamaa yaábire Aimmedeki beè do teennè Dafiti kè bèe bè totí yet̄r̄è kè bè duó mb̄e tòmmú. ⁴ Kè Edeasaa kó iyaábí ns̄u k̄ép̄ēt̄é Itamaa kp̄eyi kè deè nte kè bèe toté Edeasaa kó iyaábí kó yet̄r̄è tep̄iít̄è nè ȳekuò, bá dii f̄inni kè di m̄m̄ake wèè di baké, k̄étoé Itamaa kó iyaábí kó yet̄r̄è ȳeni bá dii f̄inni kè di m̄m̄ake wèè di baké. ⁵ Kè bèe t̄āā t̄ét̄é kè bè totí ke yé Edeasaa kó iyaábí kó yet̄r̄è do makem̄mu bèè k̄oti ikuó tòmmú nè bèè k̄oti Kuyie n̄c̄t̄è k̄ōmu. Kè Itamaa kó iyaábí kó yet̄r̄è m̄ m̄ake ye k̄ōbe.

⁶ Defii kó kuwuò nkou Netanneyed̄i bire Semmaya op̄at̄iw̄āat̄i weè do w̄āū be yèt̄é, k̄é nyè w̄āū k̄o kp̄at̄i Dafiti nè o t̄umb̄è kè bè bo nè ikuó niùbè Sad̄oki nè Abiataa bire Aimmedeki nè ikuó niùbè Defiibe kó sic̄t̄í kó bek̄ót̄ibè. Kè bè ní t̄āū t̄ét̄é Edeasaa kó yet̄r̄è kuce m̄ed̄em̄ Itamaa kó yet̄r̄è kuce m̄em̄āā. ⁷ Kè bèe t̄āū meketim̄, kè t̄ét̄é do Yoyadibu ñnkè, kè bèe t̄āū med̄ér̄imm̄, kè d̄èe do Yedaya ñnkè. ⁸ Kè bèe t̄āū met̄āāmm̄, kè t̄ét̄é do Adimmu ñnkè, kè bèe t̄āū menaamm̄, kè d̄èe do Seodimmu ñnkè. ⁹ Kè bèe t̄āū menumm̄, kè d̄èe do Madikiyaa ñnkè, kè mekuómm̄e do M̄inyaminni ñnkè. ¹⁰ Kè bèe t̄āū meyiémm̄, kè d̄èe do Akikoti ñnkè, kè bèe t̄āū meniímm̄, kè d̄èe do Abiya ñnkè. ¹¹ Kè bèe t̄āū mewéímm̄, kè d̄èe do Yesuwa ñnkè, kè bèe t̄āū mep̄ímm̄, kè d̄èe do Sekanniya ñnkè. ¹² Kè bèe t̄āū tep̄iít̄è nè m̄em̄āā, kè d̄èe do Ediasibu ñnkè, kè bèe t̄āū tep̄iít̄è nè med̄ér̄imm̄, kè d̄èe do Yakimmu ñnkè. ¹³ Kè bèe t̄āū tep̄iít̄è nè met̄āāmm̄, kè d̄èe do Upa ñnkè, kè bèe t̄āū tep̄iít̄è nè menaamm̄, kè d̄èe do Yesebabu ñnkè, ¹⁴ kè bèe t̄āū tep̄iít̄è nè menumm̄, kè t̄ét̄é do Bidikaa ñnkè, kè bèe t̄āū tep̄iít̄è nè mekuómm̄, kè d̄èe do Im̄e ñnkè. ¹⁵ Kè bèe t̄āū tep̄iít̄è nè meyiémm̄, kè d̄èe do Esii ñnkè, kè bèe t̄āū tep̄iít̄è nè meniímm̄, kè d̄èe do Apitiseti ñnkè. ¹⁶ Kè bèe t̄āū tep̄iít̄è nè mewéímm̄, kè d̄èe do Petayaa ñnkè, kè bèe t̄āū sip̄ísidé k̄ōme, kè d̄èe do Esekieri ñnkè. ¹⁷ Kè bèe

tāū sipísidè nè mèmàà, kè dèe do Yakinni ìnkè, kè bèe tāū sipísidè nè mēdérímmè, kè dèe do Kamudi ìnkè. ¹⁸ Kè bèe tāū sipísidè nè metáámmè, kè dèe do Dedaya ìnkè, kè bèe tāū sipísidè nè menaammè, kè dèe do Maasia ìnkè.

¹⁹ Mēmme kè bèe tūnne ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tū nkù do duó nyii tié mbe yàari Anò, kè bèe totí yetīrè kè bèe duó mbe tømmú ti Yiè nKuyie nciētè miēke.

Defiibe tabè kó yeyètè

²⁰ Defiibe sòmbe bèe do kpaá be miēke bèe do ni beè yètè tu: Amudamu kó kunaàmùnkù kè Subayeedi nkótí.

Kè Yedia kótí Subayeedi kòku miēke. ²¹ Kè Isia kótí Deabia kó kunaàmùnkù miēke. ²² Kè Sedomoti kótí Isia kó kunaàmùnkù kè Yaati kótí Sedomoti kó kunaàmùnkù. ²³ Ebunò naàmùnkù miēke kè Yediyo nkótí kè Amadia ò pòkoo kè Yasēdi ntú otáánwè kè Yekamammu tu onaanwè. ²⁴ Usiyēdi kó kunaàmùnkù miēke kè Mísee mbaké. O kó ibí miēke kè Samiidi mbaké. ²⁵ Kè Sakarii baké Mísee tebite Yesiya kó kunaàmùnkù. ²⁶ Kè Mēdadi bí ntú: Madi nè Musi nè Yaasiyau, kè bèe nkótí o kó kunaàmùnkù miēke. ²⁷ Kè Mēdadi bire Yaasiyau bí ntú: Soammu nè Yakudi nè Ibidi kè bèe nkótí o kó kunaàmùnkù. ²⁸ Madi kó kunaàmùnkù miēke kè Edeasaa kótí. Ò í mpeitè initidabí. ²⁹ Kiisi naàmùnkù miēke kè Yedameyēdi mbaké. ³⁰ Kè Muusi bí ntú: Madi nè Edēe nè Yedemoti kè bèe mbaké be kó kunaàmùnkù.

Defiibe bí naàmùnti kó bekótibè mbe. ³¹ Kè bèe bèe tāū tété bèe dòòmè be tebí Anò yaábí, kè mbe tāū kòo kpààti Dafiti dè bo, nè ikuó niùbè Sadaki nè Aimmēdēki nè ikuó niùbè cēí kó bekótibè nè bèe baké ti Yiè nKuyie nciētè tømmú. Bèe dòòmè Mpo kó tecīētè kè bèe mē ndò teyāātè kpete.

25

Kuyie nciētè kó bedèmbè kó yetīrè

¹ Dafiti nè bèe baké Kuyie nciētè tømmú kè bèe cánné Asafu nè Emanni nè Yedutunni be naàmùnti kòbe, kè bèe bo ndonti Kuyie nke náá kù bèe benke ti, kémbie ntikùtidùùti nè tibómbonti nè tikāpentí.

² Nte benitibè bèe do tāātè bèe de kó mutømmú kpéi mbe yètè, beè tu Asafu kó ibí: Sakuu nè Sosefu nè Netanniya nè Asadeda. Bèe do tū bedèmbè, kè be cice bèe ni ke donti Kuyie nke náá nkù ò benke ti ke tū Dafiti kó itié.

³ Kè Yedutunni kó ibí ntú: Kedadia nè Sedi nè Yesayaa nè Semeii nè Asabia nè Matitia bekuò. Bèe do tū bedèmbè kè be cice Yedutunni bèe ni ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyētiri ke kù donti ke náá nkù ò benke ti, ke bie nkukùtidükù.

⁴ Emanni kó initidabí do tū: Bukiyau nè Matanniya nè Usēdi nè Sebuyēdi nè Yedimoti nè Amanniya nè Ananni nè Ediatāa nè Kidaditi nè Dommameti nè Esee nè Yosebekasa nè Madoti nè Otií nè Maasioti. ⁵ Emanni bí nyi mēmme weè do náá nhokpààti Kuyie nhò benke ti, ke bo déúkunko ku yētiri kunku kùù ò duó nyinitidabí tepíitè nè inàà nè initipobí itāāti.

⁶ Bemou beè do tū bedèmbè ti Yiè nKuyie nciētè miēke, ke bie ntikùtidùùti nè tibómbonti nè tikāpentí, kè be cice bèe ni. Kè bèe mpí nhokpààti tømmú, Asafu nè Yedutunni nè Emanni kè bèe baké. ⁷ Bemou bèe do tū bèe nò mbèmbè mudèmmù mesàà ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyētiri, bembè nè be tebíi kè bèe mbo sikousidè nè sipísini nè bèni (288).

⁸ Kè bèe tāū tété ke bo ya bèe dò nkēmpī mmèè botí mutømmú, bá bèe í mbaāti bedēnkótibè nè bepàmbè.

⁹ Nte bè do tãũ tété kédei bèè kótíbè, kè bè bo nni be yètè: Kè bèè tãũ tété Asafu kó kunaàmùnkú kè dèe do Sosefu ìnkè, kè bèè yí kètãũ kè tétée do Kedadia ìnkè, wenwe nè o tebií nè be bí kè bèè wènné tepíítè nè bèdébè.

¹⁰ Kè bèè tãũ metáámmè kè dèe do Sakuu ìnkè, wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹¹ Kè bèè tãũ menaammè kè tétée do Isidi ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹² Kè bèè tãũ menummè kè tétée do Netanniya ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹³ Kè bèè tãũ mekuómmè kè dèe do Bukiyau ìnkè, wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁴ Kè bèè tãũ meyiémmè kè tétée do Yesadeda ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁵ Kè bèè tãũ meniímmè kè tétée do Yesaya ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁶ Kè bèè tãũ mewéímmè kè tétée do Matanniya ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁷ Kè bèè tãũ mepíímmè kè tétée do Simmeii ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁸ Kè bèè tãũ tepíítè nè mèmáà kè tétée do Asadæedi ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

¹⁹ Kè bèè tãũ tepíítè nè medérímmè kè tétée do Asabia ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁰ Kè bèè tãũ tepíítè nè metáámmè kè tétée do Subayæedi ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²¹ Kè bèè tãũ tepíítè nè menaammè kè tétée do Matitia ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²² Kè bèè tãũ tepíítè nè menummè kè tétée do Yedemoti ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²³ Kè bèè tãũ tepíítè nè mekuómmè kè tétée do Ananniya ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁴ Kè bèè tãũ tepíítè nè meyiémmè kè tétée do Yosebekasaa ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁵ Kè bèè tãũ tepíítè nè meniímmè kè tétée do Ananni ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁶ Kè bèè tãũ tepíítè nè mewéímmè kè tétée do Madoti ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁷ Kè bèè tãũ sipísídé kóme kè tétée do Ediataa ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁸ Kè bèè tãũ sipísídé nè mèmáà kè tétée do Otii ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

²⁹ Kè bèè tãũ sipísídé nè medérímmè kè tétée do Kidaditi ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

³⁰ Kè bèè tãũ sipísídé nè metáámmè kè tétée do Maasioti ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

³¹ Kè bèè tãũ sipísídé nè menaammè kè tétée do Dommameti Esee ìnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

26

Bèè do baà Kuyie nçfètè kó yebòrè

¹ Bèè do baà Kuyie nçfètè kó yebòrè bè do bè totému yetfirè, Asafu bire Kodee kó debire Mesedemia kó ibí ìì do baké Kodee kó kunaàmùnkù. ² Kè Sakarii ntú oketiwè kè Yesayeedi ntú odériwè kè Sebadi tu otáánwè kè Yatinniyeedi tu onaanwè. ³ Kè Edammu tu onummuwè kè Yeoaanani tu okuónwè kè Ediyoyennai tu oyiénwè.

⁴⁻⁵ Kè Kuyie ndòò mesàà Obedi-Edømmu kòò peité initidabí ìni. Semmaya nè o neí, Yoa nè Sakaa nè Netanneyeedi nè Amiyeedi nè Isakaa nè Peudetaii.

⁶ Kè Obedi-Edømmu kóo po Semmaya kó ibí mbaké be naàmùnti ke yé bè tumè yekòmò yembè mbe. ⁷ Bèè yetè tu Otinni nè Defayeedi nè Obeti nè Edisabadi nè o neí, sù yetè do feí mesàà Ediu nè Semmasia. ⁸ Obedi Edømmu kó ibí nyi memme. Bè do tú yekòmò yembè mbe kè be kónti yaunè be tømmú. Bemou kè bè mbo sipísikuà nè bèdébè.

⁹ Kè Mesedemia bí nè o tebí kè bè mbo benitìbè tepítè nè bèni, ke tú yekòmò yembè.

¹⁰ Kè Medadi kó kunaàmùnkù kou Osa mmàke ibí inà Simidi weè do tú Mpo. O cice weè do ò duò nde kó difótiri, weè do í tú Mpo. ¹¹ Kè Idikiya nhò pòkoo kè Tebadiya tu otáánwè kè Sakarii tu onaanwè. Osa kó kunaàmùnkù kòbe do tú o bí nyi, nè o tebí kè bèe wènné kèmbò tepítè nè bètáati.

¹² Bèè do ni bèè bàà yebòrè be kó yetfirè kòbe, bemou bè do wèmmu ke pí mbe tømmú ti Yiè nKuyie nçfètè mieke, be tebí kóme. ¹³ Bè do tãù tété nwe ke bo yà bá tée cìtè tè do nkèmbaà diì bòri, bè tãù tecèdiè kè dè dòmmè bèe tãù tesámipótè kè dè mme ndò.

¹⁴ Kè bèe tãù tété ke bo yà tée cìtè kòbe yó mbaà diyè yèni kèè bíékè kó dibòri, kè tété do Sedemmiya ìnkè, kè bèe yí kètãù tété ke bo yà bèè yó mbaà kubakù you bíékè kó dibòri, kè tété do o bire Sakarii ìnkè, Sakarii do tú wèè cii wènwè ke nò nke tiè. ¹⁵ Kè bèe tãù tété ke bo yà bèè yó mbaà kubakù cànku bíékè kó dibòri, kè tété do Obedi-Edømmu ìnkè, kóo bí nte ì bo mbaàmè tidiiti kó tidièti. ¹⁶ Kè bèe tãù tété ke bo yà bèè yó mbaà diyè taà kèè bíékè kó dibòri nè dibòri bè tu di Sadiketi, kè di pèkénè ditenni kó kuce. Kè tété do Supimmu nè Osa be ìnkè kè bèe yè mbè toté.

Bá diì tñni kè di mbaà ke wetí diteri. ¹⁷ Kè Defiibe ní mbaà diyè taà kèè bíékè kó dibòri bèkuà bèkuà ke feimmu betòbè, bá diì yìe kè bènàà ní mbaà kubakù you bíékè kó dibòri ke feimmu betòbè. Kè bènàà ní mbaà kubakù cànku bíékè kó dibòri bènàà bènàà ke feimmu betòbè bá diì yìe. Kè bèdébè bèdébè mbaà tidiiti ã tii dieti kó yebòrè ke feimmu betòbè. ¹⁸ Bè maá kùu dieku ke kpeénnè Kuyie nçfètè te ìkè, Defiibe beè do tè bàà, bènàà kuce bíékè, bèdébè te mieke.

¹⁹ Kodee nè Medadi be kó tinaàmùnti kòbe kó yetfirè nye yèè do baà yebòrè.

Defiibe tòbè do pí mmùù tømmú

²⁰ Kè be tebí Defiibe tòbè kó mutømmú ntú bè bo mbaàmè Kuyie nçfètè kó tikpàti nè ikuó nenti.

²¹ Kè Kerisonni kó kunaàmùnkù kou Daedanni bire Yeyeedi weè mbaké be kó sicéi. ²² Yeyeedi nè Setammu nè be tebite Sowèeri beè kó ibí do te ì bo mbaàmè Kuyie nçfètè kó tikpàti. ²³ Amudamu nè Isaa nè Ebunoo nè Usiyeedi be yaábí múnke do pí mmuù tømmú. ²⁴ Mòyiisi bire Kerisonni kó debire Sebayeedi weè

do baké bèè bàà Kuyie nciètè kpàti. ²⁵ Kè Mɔ̀yisi bire terè Ediesee peité Deabia kè Deabiaa peité Yesaya kè Yesayaa peité Yodammu kè Yodammuu peité Sikidi, kè Sikidii peité Sedomoti. ²⁶ Sedomoti nè o tebií beè do te bè bo ndakemè okpàati Dafiti nè sicéí kó bekótibè nè kùmandàábè bèè baké behāāpòmbè sikoupi nè sikou nè behāāpònkótibè tòbè bè do cànné dè Kuyie nkpéí. ²⁷ Bè do dokému ké dè eí ké dè duó ti Yiè nKuyie kè bè bo ntúnninè ku ciètè. ²⁸ Kuyie mpāānāānti náāntò Sammuyeerí nè Kiisi bire Sauri nè Nee bire Abunee nè Seduya bire Soabu bè do cànné dè Kuyie nkpéí. Sedomii nè o tebií beè do dè bàà demou memme.

²⁹ Iseyari yaábire Kenania nè o bí, kè bè tømmú ntú bè bo nwāūmè dihei kó yepáte ke bekú benitibè bè touni tí.

³⁰ Ebunoo bire Asabia nè o tebií tekoupiítè nè sikousiyiekè (1700) bemou bè do tú yekòmbò yembè mbe, kè be tømmú ntú bè bo ndakemè ti Yiè nKuyie ntømmú kpéí nnè okpàati kómu kpéí, nyIsidayeeribe tempè Suditèè diyie taà kèè bíékè.

³¹ Kè Yedeya weè mbaké Ebunoo kó kunaàmunkú, Dafiti kpàti benni sipísínàà kperi mieke kè bèe fié be naàmunkú mieke kénsó nyekòmbò yembè beè bo Yasee eí dii bo Kadaadi tempè. ³² Yediya tebií do nsi kè bè ntú yekòmbò yembè ke kóti be céí, kè bè mbo sikoupiísidé nè sikousiyiekè (2700) kè okpàati Dafitii bè baá nkè bè mbaké Dubenni kòbe nè Kadi kòbe nè Manansee kó kuwuo ndikèè kòbe, ke dake ti Yiè nKuyie ntømmú kpéí nè okpàati kómu kpéí.

27

Bè bàatimè behāāpòntirè bèè yó mpī nhokpàati tømmú

¹ Kè bèe bate Isidayeeribe bè māmè. Bè céí kó bekótibè nè behāāpònkótibè bèè baké behāāpòmbè sikoupi nè sikou nè bepátíwāābè kè bè bo mpī nhokpàati tømmú kè be kó mutømmú ntú bè bo nnimè yetirè yèè bo mpī mmutømmú. Bá dii tñni otànkú kè me nhō ndibenni dimou ke feimmu betòbè. Bá dii tñni kè benitibè mbo sikoupiísidé nè sikoupiísínàà (24000).

² Kè Sabudiyee di bire Yasobeammu nni ditñni ketiri dii do te otànkú ketiwè, kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísínàà (24000).

³ Ò do tú Pedesi naàmunkú kou nwe kémbaké behāāpònkótibè otànkú ketiwè kòbe.

⁴ Kè Ahoa eí kou Dodaii kó ditñni ntú otànkú dérinwè kòbe kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísínàà (24000) kè Mikudoti nhò pòkoo.

⁵ Kè dihāāpòntñni tãñni ntú otànkú tãñwè kòbe, kè ikuó niuti diewè Yoyada bire Bennaya mbaké de kó benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísínàà (24000).

⁶ De kóo Bennaya do tú okpàrinuanti nwe bekpàrinuambe sipísitãati tñni mieke. Koo bire Amisabadi bo o kó ditñni mieke.

⁷ Kè dihāāpòntñni naanni ntú otànkú naanwè kòbe kè Soabu nantè Asayeedi nè o bire Sebadia mbè baké, kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísínàà (24000).

⁸ Kè dihāāpòntñni nummuri ntú otànkú nummuwè kperi kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísínàà (24000) kè Isidaa naàmunkú kou Samuti mbè baké.

⁹ Kè dihāāpòntñni kuóñni ntú otākuóñwè kperi kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísínàà (24000) kè Tekoa eí kou Ikési bire Idaa mbè baké.

¹⁰ Kè dihāāpòntñni yiénni ntú otāyiéñwè kperi, kè bè mbo benitibè sikoupiísidé nè sikoupiísínàà (24000), kè Efadaimmu kó kuwuo nkou Edesi wèè bo Padonni eí kòò mbè baké.

11 Kè dihāāpòntīnni nínni ntú otāāniínwè kperi kè bè mbo benìtibè sikòupírisidè nè sikòupísínàà (24000). Kè Sedaa naàmùnkù kou Sebekaii wèè bo Usaa èi kòò mbè baké.

12 Kè dihāāpòntīnni wéínni ntú otāāwéinwè kperi kè bè mbo benìtibè sikòupírisidè nè sikòupísínàà (24000). Kè Bensamee kó kuwuò nkou Abiesee wèè bo Annatoti èi kòò mbè baké.

13 Kè dihāāpòntīnni pínni ntú otāāpíínwè kperi kè bè mbo benìtibè sikòupírisidè nè sikòupísínàà (24000). Kè Sedaa naàmùnkù kou Madaii Netofaa èi kou mbè baké.

14 Kè dihāāpòntīnni tepíítè nè òmáà ntú otānkù tepíítè nè omáà kperi kè bè mbo benìtibè sikòupírisidè nè sikòupísínàà (24000). Kè Efadaimmu kó kuwuò nkou Bennaya Pidatonni èi kou mbè baké.

15 Kè dihāāpòntīnni tepíítè nè didèrì ntú otānkù tepíítè nè odéírwè kperi, kè bè mbo benìtibè sikòupírisidè nè sikòupísínàà (24000). Kè Otinniyeedi naàmùnkù kou Netofaa èi kou Edidaai mbè baké.

Bè bàtemè Isidayeeribe wuo nkó bekótíbè

16 Nte bèè do baké Isidayeeribe wuo:

Sikidi biré Ediesee wèè do baké Dubenni kó kuwuò, kè Maaka biré Sefatia baké Simmeōō kòku.

17 Kè Kemmuyeedi biré Asabia baké Defiibe kó kuwuò, kè Sadoki baké Anoo kòku.

18 Kè Dafiti tebite Ediuu mbaké Sudaa kó kuwuò, kè Mikayeri biré Omidi baké Isakaa kó kuwuò.

19 Sabunoo kó kunaàmùnkù kòbe, kè Abudiasi biré Semmaya mbaké, Nefutadii kó kunaàmùnkù, kè Asidiyeedi biré Yedemoti mbè baké.

20 Efadaimmu kó kunaàmùnkù,

kè Asadia biré Osea mbè baké,

kè Pedaya biré Soweeeri mbaké Manansee kó kuwuò ndikéè kòbe bèè bo diyie taà kèè bíékè.

21 Kè Manansee kó kuwuò ndikéè kòbe bèè bo Kadaadi diyie yièni kèè bíékè,

kè Sakarii biré Ido mbè baké Bensamee kó kuwuò nkòbe,

kè Abunee biré Yasiedi mbè baké.

22 Danni kó kuwuò nkòbe, kè Yedoammu biré Asadeedi mbè baké. Bèè do tú bèè baké Isidayeeribe kó iwuo.

23 Dafiti do í kàa mbedapàmbè bèè mòke yebie nsipísidè kèntò kécutinko, ke yé ti Yiè nKuyie ndo nàkémè ke dā, kù yóó duó nkè Isidayeeribe sūū nsiwāā dōmmè kēīnkè. 24 Sedua biré Soabu do ketému be kàmmù, ò me nyí mpūš, ke yé ti Yiè nKuyie mmièke do yèmè Isidayeeribe de kó mukàmmù kpéí, deè te kè bè í wāri bè māmè okpàati Dafiti dōòrimè pátiri mièke.

Bèè do dake tekpàaticfètè kó tinenti kpéí

25 Adiyeedi biré Asimafeti wèè do te ò bo ndakemè tikpàti tii bo tekpàaticfètè mièke tì kpéí.

Kè Osiasi biré te dè bo ndakemè dihei dimou, yehèkè dieyè nè yesàmpóyè, nè yehāāpònkare kó yebuò kpéí.

26 Kè Kedubu biré Esidi te ò bo ndakemè bèè tu betenkútibè be èi mièke be kpéí.

27 Kè Simeii Damaa èi kou nte ò bo ndakemè fínyí kó depaa nkpeí.

Kè Sabudi nte ò bo ndakemè menaà mbè kùòtìmè nè ffinyĩ kó yebe me kó tidieti kpéí.

²⁸ Kè Baadi-Ananni Beti-Kedeedi eì kou te ò bo ndakemè odifè kó detie nnè detie mbè tu dè sikomòò kè dè yìè Meditedandee kó kubiriku dè kpéí.

Kè Yoasi te ò bo ndakemè mekùò nkó tidieti kpéí. ²⁹ Kè Sitadayii Sadonni eì kou ndake bèè cǝmmú inààke Sadonni be kpéí.

Kè Adidayii bire Safati nte ò bo ndakemè iwūō cǝmbe bèè bo kubiriku bíékè be kpéí.

³⁰ Kè Isimayeeribe botí kou Obidi nte ò bo ndakemè yòyóbè kpéí.

Kè Yedia Medonoti eì kou nte ò bo ndakemè sǝmarímúbè kpéí.

³¹ Kè Yasisi Akiditi eì kou nte ò bo ndakemè ipe nè sibòsè dè kpéí.

Bembe kó dimàà do tú bèè dàke bèmbe okpàati Dafiti kperè kpéí.

Bèè do ǝrí okpàati Dafiti

³² Kè Sonnatāā Dafiti yō tāū, oniti meciì mpiéké wè mesàà nkòò yé meciì, kòò ntú wèè duò nhokpàati itié. Kè Yeyeedi Akimōnniibe botí kou mǝu kó debire te ò bo nduómme okpàati bí itié. ³³ Kè Aitofeedi ntú wèè múnke duò nhokpàati itié, nke Usaii Adikiti eì kou ntú okpàati népo. ³⁴ Aitofeedi kó difōnkúò, kè Bennaya bire Yoyadaa bè cǝutè wenwe nè Abiataa. Kè Soabu wèè ntú wèè baké behāāpǝmbè okpàati kǝbe.

28

Dafiti duómme itié nSadomǝ kòò bo maá Kuyie nǝtǝtǝ

¹ Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe kó bekótìbè bǝmǝ Sedisademmu. Bèè baké be wuǝ nnè bèè baké bèè bàà okpàati be kó yetìrè nè bèè baké behāāpǝmbè sikǝupípi nè sikǝu nè bèè bàà ò kpàti ò mǝke ti. Nè bèè dàke wenwe okpàati nè ò bí be wūō kpéí nè bè fōmmu bè kè bè tu tekpàaticǝtǝ kó bekótìbè nè bekpǝrĩnuǝmbe nè benitímōmmǝmbe. ² Kòò kpàati ité kécómму kébéi nke dǝ: n tebii nè n nitìbè kǝmmúnè n tú mù: N yǝmmè meè n duò nke dǝ m maá ti Yiè nKuyie nǝcǝtǝtǝ ku taummè tǝu yó mborè, nè kunku ti Yiè nKuyie nti tū nkù naǝcǝtǝ yó nna dè, kè nni mbaati ke bo tǝ maá. ³ Kè Kuyie nnè n nǝké ke tú m báá kù maá ǝcǝtǝtǝ ku yetìri yó nyu dè, ke yé n dokémè ke cǝu mmenitiyĩ. ⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù ku n tāātè n cice cǝtǝtǝ mieke kè m bo ntú Isidayeeribe kó kpàati sǝā. Kuu do tāātè Sudaa kó kuwuǝ kè kù bo mbè ni, Sudaa kó kuwuǝ mmieke ke tāātè n cice cǝtǝtǝ, n cice cǝtǝtǝ mieke ke n tāātè kè m bo mbaké Isidayeeribe. ⁵ Ti Yiè nKuyie nni nduǝ nyibí péu nwe, dè kó ibí mieke ke tāātè m bire Sadomǝ kòò bo kari dikpàatikari kǝmbaké Isidayeeribe bèè tu Kuyie nkó dikpàatiyuu. ⁶ Kù n nǝkǝmu ke tú m bire Sadomǝ wèè yóó kù maá ǝcǝtǝtǝ nè te dǝnti, ke yé kù we ntāātémè kòò tu ku bire, kè kù tu ò cice. ⁷ Kù bo fii nho kpàti kè ti mbo sǝā, kè nsǝ kòò tū nku tié nnè ku tannò ò dè tǝmmè yíe. ⁸ Ti cómmú Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nkó benitìbè iikè nke kè Kuyie nti tū nkù bo ke ti kǝmmú. Tǝnnenè weti weti ti Yiè nKuyie nti tū nkù kuǝ imǝu, kè dǝe yie nkè di tieke dihèi sǝari kè di bí ndi sǝké sǝā.

⁹ Fǝ m bire Sadomǝ nyé Kuyie nha cice tū nkù, kǝmpfi nku tǝmmú nè meyǝmmè mǝmǝá, kè kù duǝ nha yǝmmè mǝmǝu. Ke yé ti Yiè nKuyie kuu wǝimè benitìbè mieke dǝmmè nè be dǝ kédǝò ti nè be yentoti imǝu. Kǝa kù wanti kù bo da benke kumǝá, kǝa me nkù bǝtinné kù da dootóo sǝā. ¹⁰ A nyé ke dǝ nti

Yiè nKuyie nkuu da tãátè kàa bo kù maá teçtètè kù yó nte tè. Yáúkùnnè a kònti kèpí mmütòmmú.

Dafiti benkemè Sodomə̀̀ ò yóo maá Kuyie nçtètè kè tè ndòmmè

¹¹ Kè Dafitii benke o bire Sodomə̀̀ ò yóo maá Kuyie nçtètè kè tè ndòmmè. De fũ̀̀d kó kukpánkpránkù nè tidieti, nè ku çtètè kó tikpàti yó mborè, nè tidieti tìl mùmmu nè de mieke kpeti, nè metaummè tɔu yó mborè. ¹² Kòo ò nàkénè o yèmmè do dò nwèè maá ti Yiè nKuyie nçtètè kè tè ndòmmè, ti Yiè nKuyie nçtètè kó kucuudànkù nè tidieti tìl tè fité, nè ku çtètè kpàti yó mborè, nè tinenti bè kù pãa nti yó mborè. ¹³ Kòo ò benke ikuó niùbè nè Defiibe be tĩrè yó ndòmmè nè bè yó mpí mmùù tómmú ti Yiè nKuyie nçtètè mieke. Nè tinenti timə̀̀u tìl dò nkémpínnè ti Yiè nKuyie nçtètè tómmú. ¹⁴ Kòo ò nàkè bá kùù nenkù ò dò nkébennè mesə̀̀ nké mè mmamè koo kù dɔ̀̀nè, kóo nàkè ò dò nkébennè timáti péiti kè ti mmamè koo kù dɔ̀̀nè tinenti, kóo nàkè bá kùù nenkù ku tómmú yó ntú mù. ¹⁵ Ke me ndò̀̀nè sisoofitíkèkèè nè sì kó isoofití, ke me ndò̀̀ timáti péiti kó sifitíkèkèè nè sì kó ifití, kéntú mbá kùù nenkù dò nkémpínnè mùù tómmú. ¹⁶ Kòo ò nàkénè mesə̀̀ nkoo táburi bè yó ndakù wè pèé bè pãa nwè Kuyie nkó mesə̀̀ nkó kucéékù yó mmamè, nè timáti péiti kó táburi kó timáti kó kucéékù yó mmamè. ¹⁷ Kòo ò nàkénè simátipee yenii nkpesi nè yebo nè ibòòke, demə̀̀u kè dè ntú mesə̀̀ nsàamè máa, nè mesə̀̀ nkó ibòòke nè timáti péiti kpeyi, bá dè nè de céékù yó mmamè. ¹⁸ Kòo ò nàkénè bè yó maá dihuúntə̀̀nni kè di ndòmmè, nè mesə̀̀ nsàamè mèè yóo dè dɔ̀̀nè me céékù dò nkémmamè. Nè tenaasántè dò nkéndòmmè, nè mesə̀̀ mmèè yóo dɔ̀̀nè beĩnkə̀̀mbàribè bèè fièti díéké ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu me céékù dò nkémmamè. ¹⁹ Kè Dafiti béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuu wàri n do nkémaa ku çtètè kè tè ndòmmè nè n dò nképi mmùù tómmú, ke m benke kè n dè yíté.

²⁰ Kè Dafitii náké o bire Sodomə̀̀ ke dò: Tèĩ nkéyáúkùnnè a kònti, ke pí mmütòmmú. A bá ndé, kufə̀̀waá bá nda bo ke yé n Yiè nKuyie n tũ̀̀ nkù yó nda bonèmè. Kù í yóo da yóu, kù báa da bútiinnè nè ti Yiè nKuyie nçtètè kó mutòmmú bo deèmè. ²¹ Sodomə̀̀ a bá ndé ikuó niùbè nè Defiibe bè bomu be kó mutòmmú kpéi, benitìbè bèè duó mbe máa de kó mutòmmú kpéi, ke yé be tómmú, bè da bonèmu. Isidayeeriibe kó bekótìbè nè Isidayeeriibe bemə̀̀u bè yó ntúmmu a bè nàa nti.

29

Isidayeeriibe pãmmù̀̀mè be yèmmè kó yepārè Kuyie nçtètè kó mumarimù̀̀ kpéi

¹ Kòo kpàati Dafitii náké diĩnni dimə̀̀u ke dò: M bire Sodomə̀̀ nwe ti Yiè nKuyie ntaátémè kòo né kpaá bennè de kó mutòmmú. De kó mutòmmú me ndeumu ke yé de kó teçtètè í túmè oniti kpete, ti Yiè nKuyie nkpete nte. ² Nè n wèrímu mumə̀̀u ndi m bàátimè Kuyie nçtètè kó mumarimù̀̀ kpéi, ke waá mmesə̀̀ ndèè dò nkédò̀̀nè mesə̀̀ nde kpéi timáti péiti dèè dò nkédò̀̀nè timáti péiti de kpéi, disə̀̀wũ̀̀ dèè dò nkédò̀̀nè disə̀̀wũ̀̀ de kpéi, timáti dèè dò nkédò̀̀nè timáti de kpéi, ideí dèè dò nkédò̀̀nè ideí de kpéi, yetásàayè dèè dò nkédò̀̀nè yetásàayè de kpéi nè yeteyè yèè yóo dari imarí nè yetásò̀̀yè nè meò̀̀rimè mebotí mebotí kpeye yèè donku kpeini nè yetárè yèè dò ndoii péu. ³ N dó mèè kpéi nti Yiè nKuyie nçtètèe maá, m bo duó mmesə̀̀ nnè timáti péiti, m mómmu

m màke dè Kuyie n tũ nkù c̄fètè kpéi, ké né yíénè n waá dè ku c̄fètè marimú kpéi. ⁴ M bo duó mmesoo mmèè yènní Ofii tempē nkè me céékú mbo tónni tekòutè (100), timáti péiti bè pũhñè ti kè ti wénkúnne tónni sikòusidé (200) kè bè bo dari Kuyie nc̄fètè. ⁵ N duómmu mesoo nnè timáti péiti kè beyántibè bo doónè mesoo ndèè dò nkédòònhè mesoo, timáti péiti dèè dò nkédòònhè timáti péiti. Dindi, di miéke we nyèmmè ò pā ke dò nwèe pā o yèmmè dómè yíe.

⁶ Kè Isidayeeribe boti kó bekótibè nè be c̄fí kó bekótibè nè bèè pī nhokpàati tømmú nè bèè baké behāāpòmbè sikoupi nè sikou kè bèe pā be yèmmè kó yepārè. ⁷ Kuyie nc̄fètè kó mutømmú kpéi mesoo ntónni tekòutè nè sipisiyiekè (170) nè mesoo nkò meditibii ntekoupiúitè (1000), timáti péiti tónni sikòusitāati (300) nè disoo wũd̄ tónni sikòusikuá (600), timáti tónni sikòupisitāati (3000). ⁸ Kè di túóté dèè kó dimàà tu yetásààyè ké dè duó nKerisōō kunaàmunkù kou Yeyeedi, kòò yè ānnè ti Yiè nKuyie nc̄fètè kó tikpàti borè. ⁹ Kè diwèi mbo Isidayeeribe bəmou be yèmmè kó yepārè bè pā yè kpéi, ke yé bè do yè pāmè nè be yèmmè mēmou ndi be Yiè nKuyie nc̄fètè kpéi. Kè diwèi dieri pī nhokpàati Dafiti.

Dafiti sântemè Kuyie

¹⁰ Kè Dafitii sante ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe bəmou ìikè, ke dò: A yetìri ðeumu s̄àà, f̄s̄ nti Yiè nKuyie nSakòbu do tũ nkù. ¹¹ F̄s̄ nti Yiè nKuyie nha ðeumu ke kpeñni ke wenni mediè nke bo s̄àà nke tú tikpeti timou yiè, ke yé dèè kó dimàà bo keñkè nè ketenkè f̄s̄ dè temè. ¹² Tikpàti nè tikpeti bonni a borè nde, f̄s̄ baké ðemou, f̄s̄ kpeñni, ke màke muwērímú, f̄s̄ s̄ d̄éúkúnne a d̄s̄ wè kénte koò kpenke. ¹³ Deè kpéi nte f̄s̄ nKuyie nti tũ nkù kè ti da s̄ánti, ke d̄éúkúnko a yetidièri. ¹⁴ N yí tú òmòu, n kòbe me nyí tú bəmabè, dè í tú nè ti mómmombe kó muwērímú mmu ti da pāammè ti yèmmè kó yepārè, ðemou dè bonni a borè nde ti da pāā ndè tu a nõu kperè nde. ¹⁵ Ke yé ti tú mè bepòòbè mbe a ìikè, ti yóó p̄ēētēmu ti yembè yīmè, ti we die nketenkè ìnkè yè p̄enkù medéè ndómmè mme. Ti báá na k̄yíé ti f̄õmmu kó yewe. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nti tũ nkù ti tímmu dèè kó dimàà dò nkémaanè a c̄fètè ti yó nd̄éúkúnko t̄èè miéke a yetisàari ðemou dè tu a nõutè kperè nde, f̄s̄ dè te. ¹⁷ Áú! Ti Yiè nKuyie n tũ nkù n ȳmu ke dò nha wúo nhoniti yèmmè, a d̄s̄ wèè yèmmè wenni wénwe, m me nda pānè meyenwennime mme yepārè yie nkò dimàà, kàa wúo nha nitibè bèè bo die mbè da pāmè be yèmmè kó yepārè nè diwèi. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie ti yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu bè do tũ nkù, yóu kàa nitibè mmàke de kó iyentotí boti k̄embo a bíékè s̄àà. ¹⁹ Duó m bire Sodomoo meyèmmè mēmáà kòò t̄ünne a tannò, nè a tié nnè a kuó. Kè d̄eè yie nkòò maá a c̄fètè n waá ntinenti t̄èè kpéi.

²⁰ Kè Dafitii béinnè dit̄f̄nni ke dò: D̄éúkúnne ti Yiè nKuyie nyèt̄iri.

Kè dit̄f̄nni ðimou d̄éúkúnne ti Yiè nKuyie mbe yembè do tũ nkù, ke s̄innóó k̄ékónke ti Yiè nKuyie nyìikè nè okpàati ìikè.

Sodomoo ðimè tikpàti

²¹ Kè d̄eè wenté kè bèè fié ti Yiè nKuyie nyiwũ ìi yóó tuó: Nyenaadakè tekoupiúitè (1000), yepedakè tekoupiúitè (1000), nè metaummè kpeyi tekoupiúitè (1000) nè menáà mbè yóó yooe mè k̄étuo, k̄éfiénè iwũ t̄eì péu, Isidayeeribe bəmou yóó di ì. ²² De yie kè bèe di k̄yá ti Yiè nKuyie nyìikè, kè diwèi dieri mbè bo. Kè bèe w̄te k̄épiékè Dafiti bire Sodomoo wèè tumè okpàati, kòò còu mmekùd̄, nkòò bo mbaké. Ke me ndòò Sadòki kòò bo ntú ikuá niuti. ²³ Kè

Sadomᵋᵋ sᵋᵋtᵋ́ o cice Dafiti kpààtikàrì tì Yìè nKuyie nhò duᵋ́ ndì, kè tikpàtì ò yie nkè Isidayᵋᵋribè bᵋmᵋu nyíe nhò yᵋ́ mmù. ²⁴ Kè behāāpòmbè iwēī yembè nè yekᵋᵋnᵋbᵋ yembè, nè okpààtì Dafiti bí tēi imᵋu kè bᵋ́ mbuᵋ́ Sadomᵋᵋ. ²⁵ Kè tì Yìè nKuyie ndéúᵋkùnnᵋ Sadomᵋᵋ Isidayᵋᵋribè bᵋmᵋu ìkè. Kòo kpàtì dᵋukᵋ kᵋpᵋᵋᵋtᵋ́ bᵋ́ ò niitᵋ́nᵋ kᵋ di tikpàtì.

²⁶ Sᵋᵋsee bire Dafiti do baké Isidayᵋᵋribè bᵋmᵋu ndi. ²⁷ Ò do bᵋ́ baké yᵋᵋbie nsipísìnàà ndì, kᵋmbo Ebunᵋᵋ kᵋ dᵋ́ yᵋᵋbie nyᵋyiekè, Sedisadᵋmmu yᵋᵋbie nsipísitāāti nè yᵋ́tāāti. ²⁸ Dafiti do mᵋkᵋmu tikpàtì kòo yᵋ́tìrì feí, kòo kótᵋ́ mᵋsàà nkᵋ́tᵋᵋkᵋ o mᵋnnì kᵋkúnè kᵋnaatí, kòo bire Sadomᵋᵋ sᵋᵋtᵋ́ o kpàtì.

²⁹ Okpààtì Dafiti tōmmú ò mù ketémè nè ò mù dᵋ̀èᵋmᵋ́ dᵋ́ wārimu Kuyie mpāānāāntì náāntò Sammuyᵋᵋri pátìrì miᵋᵋᵋ nè Kuyie mpāānāāntì náānᵋbᵋ Natāā nè Kadi bᵋ kᵋyᵋᵋ* miᵋᵋᵋ. ³⁰ Dᵋ́ kó yᵋᵋpátᵋ́ yᵋ́ nāá nhò do tᵋ́ mᵋ́ᵋ botí tikpàtì nè o wᵋ́rímú do dᵋu mᵋ́ᵋ botí nè tìi do ò tūᵋkení, nè tìi do tūᵋkení Isidayᵋᵋribè, nè yᵋᵋhekᵋ tᵋyᵋ́ kó yᵋᵋpààtìyᵋ́ yᵋᵋmᵋu miᵋᵋᵋ.

* **29:29** Natāā nè Kadi bᵋ kó yᵋᵋpátᵋ́: Bᵋ́ nāá mᵋᵋ kó yᵋᵋpátᵋ́ yᵋ́ kᵋpᵋ́ die nyᵋ́ fetimu. Bᵋ́ nāá mbᵋ́ᵋ kᵋpᵋ́ 1, 2 Sammuyᵋᵋri kó yᵋᵋpátᵋ́ miᵋᵋᵋ.

Bekpààtìbè tōmmú pátírì dérí Di mpátírì tō tìi náàntì

Bekpààtìbè tōmmú pátírì dérí toté yewétiyè yèdèè ndi. Sodomṓó kó tikpàtì, nè o kó kuwṓó nkòbe bèè sṓoté ke di tikpàtì, kémbaké Sudaa kó dikpààtiyuu ke yàa tuàkenè Nebukannesaa bè domè kèpante Sedisademmú kè bè pírímú kékònnè Babidanni. De kó dipátírì dii múnke ti náá nyIsidayeeribe kó yekpààtiyṓ totémè yèdèè: Isidayeerì kperi nè Sudaa kperi.

Di mpátírì náàntì duó ke dòmmè

1. Sodomṓó kó tikpàtì nè bè nàkémè ke wènkúnne bè maámè Kuyie ncfètè nè bè tè kpetémè 1-9
2. Sudaa kó dipààtiyuu kó tináantì Odoboammu do tùmè okpààtì kèntò kétuàkenè Nebukannesaa pòntemè Sedisademmú ke bè pírímú kékònnè 10-36

ISIDAYEERIBE KPÀÀTÌ SADOWṓÓ KÓ TINÁÁNTÌ

¹ Kè Dafiti birè Sodomṓó kpàtì nfííkú kè ti Yiè nKuyie nní nhò bonè kéfei nhò yètirii.

*Sodomṓó mṓómè Kuyie mmeciì
(Wénté 1 Bekpààtìbè pátírì 3:4-15)*

² Kè Sodomṓó tíi nyIsidayeeribe bémou behāāpònkótìbè bèè baké behāāpòmbè sikòupì nè sikou nè bebeémbè nè Isidayeeribe kó bekótìbè, bèè baké be cèí. ³ Kè Sodomṓó bè neinè bémou kè bèè kote ditònni dii bo Kabasṓ di borè, ke yé Kuyie ntaummè tou ti Yiè nKuyie nkóo tòntì Mòyiisi do dṓò di dikpàà mieke di do ke mbomè.

⁴ Kuyie ntaummè tṓu me ndo í dè bo, Dafiti do di tùótému Kidiya-Yeadiammu kékònnè Sedisademmú kè di tanné ò do dṓò kùu dieku metaummè tṓu kpéí.

⁵ Disṓowũṓ kó diwũṓtònni Udi birè Besadedi Uuri yaàbirè do dṓò di do ke mbo ti Yiè nKuyie ncfètè ìkè.

Sodomṓó nè Isidayeeribe bè do kòrì dii borè ke bekú ti Yiè nKuyie mbe kpeti.

⁶ Sodomṓó do ke nkòte kífíe iwũṓ ti Yiè nKuyie ntekòupítè (1000) disṓowũṓ kó diwũṓtònni ìnkè kétuṓ Kuyie ncfètè ìkè ku taummè tou borè. ⁷ De kó keyènkè nke Kuyie nkòtenímè kénáké Sodomṓó ke dṓ: Mṓó a dó kè n da pà dè.

⁸ Kè Sodomṓó ténnè Kuyie nke dṓ: Fṓṓ dṓò n cice Dafiti mesàà, ke duó nkè n sṓoté o kpàtì, ⁹ ti Yiè nKuyie nha nàkè tì n cice Dafiti tii dṓò ke yé a m baámme kubotí diekú kùu sù ke mánne mubirímú. ¹⁰ Á n duó mme yèmmè nè meciì, kè dèe yie nkè n niitè de kó kubotí diekú. We mbo na kémbaké a nìtibè kubotí diekú kuu.

¹¹ Kè Kuyie nténnè Sodomṓó ke dṓ: A í me nni mmṓómè tikpàtì yoo a bo mmòkèké a kperè, yoo kuyètifeitóo, yoo a níimbè bo kúmè, a me nyí m mṓó a bo nfòumè kémante, ke né mṓó me yèmmè mme nè meciì ke bo na kémbaké kubotí n da baá nkú. Tii mè mbomè a yèmmè mieke, ¹² n da duómme me yèmmè nè meciì nke yóó da yé tikpàtì nè a bo mmòkèké a kperè, nè kuyètifeitóo. Bekpààtìbè bèè da niiténè ke di tikpàtì òmòu í pètè de botí. Bèè me nkpaani ke bo di tikpàtì òmòu í yóó dè mṓòte kè da tuòke.

¹³ Kè Sadoməwó íté Kabašš metaummè tou borè nè ditònni borè kékkonni Sedisademmu kémbaké Isidayeeribe.

Sadoməwó wērímú nè o kpàti

(Wénté 1 Bekpààtibè 10:26-29 nè 2 Bekpààtibè tømmú 9:25-28)

¹⁴ Mènnme ò tíimmè okpàrinaasēi nè sikipàrisēi. Ò do məkə sikipàrinaasēi tekoupiítè nè sikousinàà ndi (1400) sikipàrisēi nè si dèèbè tekoupiíítè nè sikoupsidé (12000) ké dè duš nyehààpònkare kó yehəkè kè sitesì nkpaá o borè Sedisademmu. ¹⁵ Weè do te kè timáti péiti nè mesəwó nkè dèe buoté Sedisademmu kémmànnè yetàrè, kè detekperè nsū ke mánne detie mbè tu dè sikòmód, kè dè yìè dàméèri Meditedandee pèémme. ¹⁶ Sadoməwó kó bepótambè do kəri Esibiti nwe nè Sidisii ke donni o kó sisēi. ¹⁷ Bè do fiiti dè kó sikipàrinaasēi tèmáà medítibii nsikousikuò ndi (600), tesàntè tèmáà medítibii ntekòùtè nè sipísintømmú (150). Bepótambè beè do sì tou ke múnke fiitinè Itiibe kpààtibè nè Sidii kabè.

Sadoməwó bàátimè ke bo maá Kuyie nteçtè

(Wénté 1 Bekpààtibè 5:15-32 nè 7:13-14)

¹⁸ Kè Sadoməwó duš nkè bè bo maá ti Yiè nKuyie nteçtè nè tekpààtiçtè ò yóó nhā tē.

2

¹ Kè Sadoməwó kaa mbènitibè sikoupiísiiyekè (70000), kè bè bo ntəu tinenti, kékaa mbèè yó ncéu yetàrè yetàrè ìnkè, kè bè mbo bènitiibè sikoupiísini (80000), kékaa mbèè yó mbè bàà kè bè mbo sikoupiísitáati nè sikousikuò (3600).

² Kè Sadoməwó tš nkè bèè náké Tiiri kóo kpàati Udammú kè dò: A do naatinèmu n cice Dafiti ké nhò duònni detekperè kó ideí kòò bo maá teçtè ò yó nhā tē. ³ Nte mí nke maá ti Yiè nKuyie nteçtè, Kuyie n tū nkù. Teçtè kù te tē. Bè yó nkù tūò ndè tihúúnti nè bè níi yóó neé ndè pèèbè bè kù pāā mbè sáà, kéntuò nyiwūš bè kù feu ì, dikúnweñni nè kuyuoku nè siom̀p̀usi siməu nè betààpàmbè nè ti Yiè nKuyie nkó yebaa, Isidayeeribe do dò nkéndəərimè sáà. ⁴ N yóó maá teçèdiètè nte, ke yé Kuyie nti tū nkù kuù deumè ke pèètè yebəkè. ⁵ We mbo na kémaá Kuyie nteçtè? Keìnkè kenke deu, kè í na ke kù tə. Yé n tū wè ke bo na ké kù maá teçtè? N cénke dó kéánnè bè yó nkù tūò ndè nde tihúúnti fšati. ⁶ Á n duš nhoniti wèè yē mesəwó nnè timáti péiti nè disəwūš nè timáti dè kó mutšmmú, ke yénè mupàakonwūšmù nè mùù dò mmeyīi nnè mùù dò mmebèrimè dè kó mutšmmú, ke nə mmuyántimù kòo pīinnè mutšmmú n cice Dafiti n duš mbèè yántibè, kè bè bo nni mbonè Sudaa tenkè nè Sedisademmu. ⁷ Á n duš nditəri Dimaa kó detekperè nè deterè bè tu dè sipèrəsi nè bè tu dè sàntádi, n yému a kó betšmbè nəmmè ke kšū Dimaa kó detie, m bo bè neínnè n kó betšmbè. ⁸ Kè bè n kšūni ideí mediè ke yé n yóó maámè teçèdiètè nte teçsààtè. ⁹ N yóó dušmmu mudii bèè yó nkšū ideí, m bo bè duš ntidiiti bè tu ti bèdèé tšnni sikoupiísikuò (6000), nè tidiiti teti bè tu ti ódisi tšnni sikoupiísikuò (6000), nè menaà ndítiribè sikoupiúsini (80000), nè mekúù ndítiri nsikoupiúsini (80000).

¹⁰ Kè Tiiri kóo kpàati Udammú wəri dipátiri kóò tšínè ke dò: Ti Yiè nKuyie ndó mèè kpéi nku nitibè deè te kè kù da dšò be kóo kpàati. ¹¹ Kòo yíé kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu kunku Isidayeeribe tū nkù kuù dšò keìnkè nè ketenkè kunku kùù duš nhokpàati Dafiti debire Sadoməwó, dèè məkə meyèmmè,

ke yé de yèmmè ke cii ke yóó maá ti Yiè nKuyie nteçfètè nè tekpààticfètè dè yó nhà tè. ¹² N yóó da duónkomu onìti wèè yé o tømmú ke cii kòo yetìri tu Udammu-Abi. ¹³ Kòo yó tú Danni boti kou, kòo cice tú Tiiri ei kou. Kòo nò mmesòo nnè timáti péiti nè disòowũ òo nè timáti nè yetárè nè ideí de kó mutømmú, ke nò nke duókù mupààkonwũsmù nè mùù dò mmeberimè nè tiyàati kpeti kó mupààkómmú nè mùù dò mmeýĩ nke nò mmuyántimù bá kè bè yé nwèe dàò kùù nenkù wèe kù dòò. Ò bo pinnè a kó betómbè bèè nò mbe tømmú nè a cice okpàati Dafiti kòbe. ¹⁴ Fó n yiè nkàa bo duónni a tómbè tidiiti bè tu ti bèdée nè ódisi nè mekùò nnè menaà a béi ndèè kpéi, ¹⁵ ti yóó dekemu ditári Dimaa ké da kãúni detie nha dó dèè kó dimàà ké dè bóú ké dè tanné dàmeèri kè dèe tuake Safaa ei, kàa dè tuóté kékònnè Sedisademmu.

¹⁶ Kè Sadomòo kaa mbeppòbè bèè bo Isidayeribe ei o cice Dafiti do kàa mbè, kè bè mbo benitibè tekoupiókùtè nè sikoupiósinømmù nè sikoupiósitãati nè sikousikuá (153600). ¹⁷ Kòo deite benitibè sikoupiósiyiekè (70000) kè bè bo ntou tinenti, sikoupiósiini (80000) bèè bo ncéú yetárè yetárè ìnkè, betòbè sikoupiósitãati nè sikousikuá (3600) bèè bo mbaa betómbè.

3

Sadomòo maámè Kuyie nçfètè (Wénté 1 Bekpààtibè 6:1-38)

¹ Kè Sadomòo keté ti Yiè nKuyie nçfètè kó mumarimù Sedisademmu Mòdiyaa tãri ìnkè. Ti Yiè nKuyie ndo benke dè kumáà o cice Dafiti Sebusiibe boti kou Odinanni yié mieke kòo dè tũnte. ² O kpàti benni naanni mieke kóo tãàdèri mieke do nke ò ketémè Kuyie nçfètè mumarimù.

³ Nte Sadomòo do maá Kuyie nçfètè kè tè ndómmè: Ò do benné te bè do beúmè mme de mønni kè meokùmè ríbo métiri sipisitãati kè mepèkùmè ríbo métiri tepíitè. ⁴ Kòo maá kukpánkpánkù kè ku okùmè mmànnè teçfètè dietè kãme métiri tepíitè, mecómmè métiri sipisikuá kédari ku mieke mesòo nsààmè. ⁵ Kòo dari kudieku diekù detekperè kó tidabæti, kòo ti dari mesòo nsààmè, kè ti kerí kè dè ndò ntipuonti nè mefimme. ⁶ Kòo kù dari yetásàayè, kè te sòo nní ntú Padifaimmu kó ketenkè kó mesòo. ⁷ Kòo dari mesòo nyesãnkè nè yebòrè nè yecakè, kékeri beìnkembàribè kó tifènti de kó imarí ìnkè.

⁸ Kòo maá ikuá nenti dieku kè ku okùmè mmànnè teçfètè kó mepèkùmè métiri tepíitè, kè ku pèkùmè mbo métiri tepíitè. Kòo kù dari mesòo nsààmè kè me cèékù ríbo tónni sipisidè. ⁹ Kè sikãú kó mesòo ncéékù mbo cidóò dikèè. Kòo dari mesòo nkudánkù kó tidieti.

¹⁰ Kòo dàò beìnkembàribè kó tifènti tidéti kè ti dari mesòo nké ti cònnè ikuó dieku, ikuó nenti kó kufáá. ¹¹ Kè de kó beìnkembàribè bedé kó ifièti kó meokùmè mbo métiri tepíitè, kè oketiwè kó kufièti kumáà kó meokùmè ríbo métiri mèdémè nè dikéè ke káa kumarí, kè kutekù kó meokùmè ríbo métiri mèdémè nè dikéè ke káa nhodèri kòku. ¹² Kè odèri kòku ketikù kó meokùmè me mma ke káa nhoketiwè kòku, kè kudéríkù me mma ke káa kumarí. ¹³ Kè de kó beìnkembàribè bedé ncómmù ke pĩnte be fèti kè ti okùmè bo métiri tepíitè kè bè wetí Kuyie nçfètè mieke. ¹⁴ Kòo dàò kuyààkù kùù bo kpetinnè dibòri nè mupààkonkperimù mùù dò mmeberimè nè muwũømmù nè mùù dò mmeýĩ, ke kpè nké dè dò mbeìnkembàribè.

Sadomao dàmè disoawũ ò kó yesānkè nè diwũõtanni
(Wénté 1 Bekpààtibè 7:15-22)

¹⁵ Kè disoawũ ò kó yesānkè ncómmú Kuyie nciētè ìlkè kè ye okùmè r̄mbo métiri tepíitè nè mènùmmú kédòò yeteitiyè de kó yesānkè ìnkè, kè ye okùmè r̄mbo métiri mǎdémè nè dikéè. ¹⁶ Kòo dàò kè dè ndò mmeḗfimme kéfii nde kó yeteitiyè yómmè, kédòò kè dè ndò nyetebe bè tu yè kèdènáti, kè yè mbo tekòutè (100) kè bèe yè càtinné mēfimme yeteitiyè yómmè. ¹⁷ Kòo deè kécónné Kuyie nciētè ìlkè yesānkè, dii nkubakú yóú, diteri kucānku, kényú kuyóú kperi ke dà: Yakinni (dèè tu Kuyie nfiu) ke yú kucānku kperi ke dà: Boasi (dèè tu Kuyie ntú muwērímú yíè).

4

¹ Kòo maá disoawũ ò kó diwũõtanni kè di okùmè r̄mbo métiri tepíitè, mepēkùmè métiri tepíitè mecómmè métiri mènùmmú.

Sadomao dàmè disoawũ ò kó kunankú nè yenaabo
(Wénté 1 Bekpààtibè 7:23-26)

² Kòo deè kédòò disoawũ ò kó kunankú kè ku pēkùmè r̄mbo métiri mènùmmú, kè ku cómmè r̄mbo métiri mǎdémè nè dikéè, kàa kù benné ke fitè dè r̄mbo métiri tepíitè nè mènùmmú. ³ Kòo dàò disoawũ ò kè dè ndò nyinààke kēwēnnénè kunankú biè nkéuté, kè dè nwē nyicus nyidéi, kè i mbo kucus nkumáa mieke inààke sipísinàa, kè dè ntú disoawũ maá. ⁴ Kè di ndòònè inààke tepíitè nè idéi kè ì ncómmú kè itāati weti kubakú yóú bíékè, kè itāati weti diyie taà kèè bíékè, kè itāati weti kubakú cānku bíékè, kè itāati weti diyie yìèni kèè bíékè kè i f̄s maá de cuokè, kè kunankú cōmmú i ìnkè. ⁵ Kè ku kōnti kó mecēè mmānnè tenòutè kó mepēkùmè, ke yaa nke dò mmutepóó nkè bèe anté ku biè nfeḗḗbòòfè kpeye kōme, kàa kù benné menie mmè mbo dítiribè tekoupiokùtè nè sikouípísidé (120000).

⁶ Kòo dàò disoawũ ò kó yenaabo tepíitè, kéínné yènùmmú Kuyie nciētè bakú yóú, kéínné yènùmmú te bakú cānku, kè bè bo nwuò ke òunè iwũò bè feu i Kuyie nke tuò, kè ikuò niùbè bembe nwuò disoawũ ò kó kunankú mieke.

Bè bàtemè tinenti tii kó dimàa tu timáti
(Wénté 1 Bekpààtibè 7:40-51)

⁷ Kòo dàò mesao nkó sifitikèkèè tepíitè, tì wàri ke yē nsì ndómmè, kè si ìnné Kuyie nciētè mieke kubakú yóú sinùmmú, kucānku sinùmmú.

⁸ Kòo dàò tábùdibè tepíitè kécónné Kuyie nciētè mieke bènùmmú kubakú yóú, bènùmmú kubakú cānku.

Kòo dàò yesoabo tekòutè (100) bè yóó mméinè yè meyī, ⁹ kédòò ikuò niùbè kó kucuudānkú nè kucuudānkú diekú kéánnè yecàkè kè yè dàri disoawũ.

¹⁰ Bè do ìnné kunankú diekú Kuyie nciētè kubakú cānku diyie yìèni kèè bíékè nke.

¹¹ Kè Udammuu yíe kédòò yenaabo bè yó nhuti dè mutápei nne tikāpenti nè yebo yèè yó mméinè meyī. Memmè ò deèmmè mutómmú okpàati Sadomao do yē nwèe dàò mù Kuyie nciētè kpéi. ¹² Kòo dàò disoawũ ò kó yesānkè yèdèè, kédòò yeteitiyè ye ìnkè, bè yóó seunnè yè mesoafimme. ¹³ Nè bè do dàò dè kè dè ndóonnè yetebe bè tu yè kèdènáti kè yè mbo sikousinàa (400). Kè bèe dè càtinné mesoafimme bá dii teitiri ìnkè icuò idéi kéfítè. ¹⁴ Kòo dàò yenaabo kéínné tenaasántè mieke, ¹⁵ kédòò disoawũ ò kó kunankú diekú kè kù cōnné disoawũ

kó inààke tepíítè nè ídél ìnkè. ¹⁶ Kòo dàò yenaabo nè tikāpentì nè simátìpèé yèniì nkpesì nè tinèntì səntì okpààti Sadoməə do duó nkè Udammu-Abi ti dǎ̀nè disəwū́ǎ̀ ndi ti Yiè nKuyie ncíètè kpéí nké ti anté mesáà. ¹⁷ Sudítèé kó kubiriku mièke nkè bè do yièmmè disəwū́ǎ̀ ké dè uté Sukoti ei nè Sededatəə kpəri ye cuokè. ¹⁸ Sadoməə do dàò dè kó tinèntì kè ti nsū mediè mme bá bè í ndò nkéna kébate disəwū́ǎ̀ bè ti dǎ̀nè di di cèékù māmè.

¹⁹ Kè Sadoməə yíe kédəə Kuyie ncíètè kó tinèntì timəu nè mesəə nkó diwū́ǎ̀tənni nè tábùdibè bè yó nnenkù bèè ìnkè pèé bè pāā nwè Kuyie. ²⁰ Ò do dǎ̀mmu sifitíkèkèe nè si kó ifití bè yó ntuǎ̀nnè si ikuó nenti bo kùu dieku ìkè, ikuó yè ndè ndǎ̀mmè nè mesəə nsààmè. ²¹ Nè si tòkè yèè dǎ̀ mmutepóó nè sifitíbúúsi nè ihaaké, deməu ò do dè dǎ̀nè mesəə nsààmè mme. ²² Kédəə yese kédəə yebə bè yó mméíne yè meyiì nè sibúúsi, bè yóó nwaǎ̀nnè si muháá, deməu ò do dè dǎ̀nè mesəə nsààmè mme Kuyie ncíètè kó yecàkè nè te mièke kpereye ikuó nenti ā kùu fáá nè Kuyie ncíètè kó kudieku diekù kpəri, deməu ò do dè dǎ̀nè mesəə mme.

5

¹ Sadoməə dèè diì mǎ̀nni ti Yiè nKuyie ncíètè kó mumarimù, kətəni o cice Dafiti do cǎ̀nné dè Kuyie nkpeí: Timátì nè mesəə nnè tinèntì teti tibotí tibotí, kətənné Kuyie cíètè kó tikpàti dǎ̀ nkémbo kùu dieku.

Bè koutémè Kuyie ncíètè ke tanné Kuyie ntaummè təu
(Wénté 1 Bekpààtibè 8:1-13)

² Kè Sadoməə tíi nSedisademməu Isidayeeribe kó bekótibè nè be wuə nkó bekótibè nè be naàmùnti kó bekótibè kè bè bo kote Dafiti ei Siyǎ̀ kətúóténi Kuyie ntaummè təu. ³ Kè Isidayeeribe kó benitidaabè bəməu tíi nhokpààti Sadoməə borè, dibenni tǎ̀nkù yíénwè dǎ̀ nwe kè bè mǎ̀ke dibanni. ⁴ Isidayeeribe kó bekótibè tíi ndiì mǎ̀nni kédèe, kè Defiibe tútóté Kuyie ntaummè təu, ⁵ kékpeéte metaummə təu kó tinèntì kətúóténè ikuó nenti tii kó dimàà do ā di mièke. Ikuó niùbè nè Defiibe bèè do dè təu. ⁶ Kòo kpààti Sadoməə nè Isidayeeribe bəməu kè bèe tíi mmetaummə təu ìkè kèfíe ipe nè inààke kè dè nsū bá dè í ndò nkékaa nkédeè.

⁷ Kè ikuó niùbèe tǎ̀ni ti Yiè nKuyie ntaummè təu ké di tanné Kuyie ncíètè mièke ké di ìnné ikuó nenti kó kufáá m bè dǎ̀ tii fènti ke dǎ̀nnenè beìnkèmbàribè ti fiètí dèé. ⁸ Kè dè kó beìnkèmbàribè fènti ncómmú ke yuo be fiètí ke kǎ̀nké Kuyie ntaummè təu nè di kó ipààti. ⁹ Dè kó ipààti do dèumu kàa tatoo Kuyie ncíètè kudieku diekù a nyi wùó, kàa me mbo ditowaà a bá nyi wùó. Metaummə təu kpaá dè bomu nè yíenni. ¹⁰ Titápièti tídè tii do ā ti Yiè nKuyie ntaummè təu mièke kù do bè dènnè diì mǎ̀nni Esibiti kè bè dǎ̀nè metaummə Odebu tǎ̀ri kédúó ntì Məyiisi.

¹¹ Kè ikuó niùbèe yènni Kuyie ncíètè ikuó nenti ā kùu fáá kédəə mewénkùmmè kó ikuó bá bè í mbaati bè tūmmè betəbè, ¹² ikuó niùbè bèè kó dimàà tu bedèmbè kè bè ndè bo bəməu. Asafu nè Emanni nè Yedutunni nè be bí nè be kəbe, bè do ā tyaáakpeti nti ke tǎ̀ tikāpentì nè tibóbontì nè tikútídúuti ke cómmú diwū́ǎ̀tənni diyie yíeni kèè bíkè ké né yíenè ikuó niùbè tǎ̀bè bèè no nke eu siheú kè bè mbo tekǎ̀tè nè sipísídé (120). ¹³ Bèè do eu siheú nè bèè diè nkè bè nsánti ti Yiè nKuyie nke déúkunko ku yètiri nè metammè mèmáà. Kè siheú tammè yìè nè tikāpentì nè debémbènnè terè. Kè bè sánti ti Yiè nKuyie ke tú: Déúkúnnenè ti Yiè nKuyie,

kù nitimu, kè ku sàà mbo sáà. Kè diwetirì píe nti Yìè nKuyie ncìtètè. ¹⁴ Bá ikuò nùbè í nna ke sòoté be tòmú ke yé diwetirì nè ti Yìè nKuyie nkó tikpeti dè píemmè ku cìtètè mièke.

6

¹ Kè Sodomò béi nke dò:

Ti Yìè nKuyie nha tãátému ke dó kэмbo diwetiri mièke,

² kè mí nné da maá tekpààtìcìtètè,

tecìtètè a yó mbo tèè mièke sáà!

Sodomò nàké ti bè kauri dù yìè Kuyie ncìtètè

(1 Bekpààtìbè 8:14-21)

³ Okpààti yí memme kéwéète Isidayeeribe tinnì còmú dè kэмbo Kuyie nkó mesàa nylsidayeeribe bemou kpéi, ⁴ kébéi nke dò: Ti Yìè nKuyie nyètiri ndeu kunku tinti Isidayeeribe ti tũ nkù. Kuù dòò nè ku wérímú kù do nàké ti n cìce Dafiti ke dò: ⁵ Nè n dènnení dù yìè n nìtìbè Isidayeeribe Esibiti n yí tãátè Isidayeeribe wuò mmieke dihei mari ke yé mbè m maá tecìtètè, m me nyí tãátè onitì mòu ke yé nwè mbaké n nìtìbè Isidayeeribe. ⁶ N nè tãátè Sedisademmu nwe ke yé mbè m maá tecìtètè. Ke da tãátè f́ nDafiti kàa bo mbaké n nìtìbè Isidayeeribe. ⁷ Kè Sodomò sòoté o náànti ke béi nke dò: Kè n cìce Dafiti yèmmèe o pã, kòo ndó kémaá ti Yìè nKuyie ntecìtètè, kunku tinti Isidayeeribe ti tũ nkù. ⁸ Kè ti Yìè nKuyie nhò nàké ke dò: A toti iyentoti sàayi nyi a bo m maámè tecìtètè, m pénsirímu. ⁹ Dè né í tú f́ò yóó tè nni mmaá. A bire a peitè dè deè yóó m maá tecìtètè. ¹⁰ Ti Yìè nKuyie ndòòmu kù do béi nti kè n sòoté n cìce Dafiti kpàti, ke kàri o kpàatikàri ke baké Isidayeeribe, ti Yìè nKuyie ndo ti nàké ke yé ndè ndòmme, kè n kù maá tecìtètè kunku ti Yìè nKuyie tinti Isidayeeribe ti tũ nkù kè ti bo nkù bàá. ¹¹ N tannému ku cìtètè metaummè t̃ou titápìtì kù do dòònè metaummè Isidayeeribe, kéwāri t̃i ìnkè ku kuó.

Sodomò bàntèmè Kuyie nku cìtètè kpetímú kpéi

(Wénté 1 Bekpààtìbè 8:22-53)

¹² Kòo kpààti Sodomò cómú ti Yìè nKuyie nwùòtònni ìkè nè Isidayeeribe bemou ìkè kéyoute o nou ke bo bántè Kuyie. ¹³ Sodomò do maá disòwùò kó diwùòtònni mari ndi Kuyie ncìtètè dánkù cuokè, kè di okùmè mbo mètiri mède mè nè dikéè mepèkùmè mènùmmú mecómme mètããti. Ò do dèke dii ìnkè kénínkú Isidayeeribe bemou ìkè kéyoute o nou ke ìnkè bíékè. ¹⁴ Ke dò: Ti Yìè nKuyie tinti Isidayeeribe ti tũ nkù kè dè í tú f́, òmòu í bo, ke ìnkè mièke yoo ketenkè ìnkè ke da dònne f́ nwèè p̃i mmetaummè a dòònè mè a tòmbe, ke bè dòòri mesàa, bembe a kó betòmbe bèè da tũ nné be yèmmè memou. ¹⁵ A do nàké ti a kóo t̃nti n cìce Dafiti a ti ndòò yíe. ¹⁶ Ti Yìè nKuyie tinti Isidayeeribe ti tũ nkù a bàá yé nha do nàké dù nùu a kóo t̃nti n cìce Dafiti kéyí, kòo bí yie nke da t̃nne ò da tũ mmèè boti ke yíe nha kuó, beè yó nsókè o kpàti kémbaké a nìtìbè Isidayeeribe ke p̃i nha tòmú, o cìtètè báa paà okpààti. ¹⁷ Ti Yìè nKuyie tinti Isidayeeribe ti tũ nkù dòò a nàké dù nùu a kóo t̃nti Dafiti.

¹⁸ Kuyie mmènke bo na kэмbonè benìtìbè ketenkè ìnkàà? Kè ìnkè de u ke í m̀ake kè mà m̀e ke í na ke bo t̃o Kuyie, kè decèbire m maá dè deè bo na ké kù t̃àà?

¹⁹ N Yìè nKuyie nkémú mí nha kóo t̃nti n da báámmè, keè mí nha kóo t̃nti n

da kuǎnnè tì, kǎnté n dabònnì nè m báammì n da báá nyì. ²⁰ A nǎnfè báá ùnnè kuyie nnè keyènkè de kó tecfètè ìnkè, a béi nke yè nha yètiri yó mborè, kǎnté mí nha kóo tǎnti da báá nyì báammì te mieke. ²¹ Kǎnté meyoǎmmè yedabùò n da kuǎnnè yè nè a nìtìbè Isidayeeribe ti da báámmè de kó tecfètè kpéí. Á mboní keǐnkè kékeè ké ti cfé.

²² Kuyie, kè dè dò nhòmǎu cààrè o kou tǎu, kè bè yí wèe parikè kòò kǎtení a kó tecfètè a wūǎtǎnnì borè, ²³ fǎ nKuyie, á mboní keǐnkè kékeè ké bè pùtè, bembè a kó betǎmbè, kédúò nkè ocaàriwè caàrimèe do o yuu ìnkè, kàa deetè wèe naati o naatí kpéí.

²⁴ Kè dè me ndò nha nìtìbè Isidayeeribe da yeténè kè be dootitòbè bè na, kè bè banté bè yetémè ke wèèteni a bíékè ke da sǎnte, ke da bàntè, ke da kuǎnnè a cfètè mieke, ²⁵ fǎ nKuyie nha mboní keǐnkè kékeè, kè bè cfé mbe caàrimè bembè a nìtìbè Isidayeeribe, kǎwǎte ké bè tǎnnéní ketenkè a do dúò nkè be yembè nè bembè.

²⁶ Kè dè dò mbè da yeténè kàa kpetínnè iwetibori, kè fetaafe ténke í niu, kè bè banté be yetímè kpéí ntemè kàa bè poté, kè bè wèèteni a cfètè bíékè ke da bàntè ke déúkúnne a yètiri, ²⁷ fǎ nKuyie ná mboní keǐnkè kékeè ké bè cfé bembè a nìtìbè Isidayeeribe, kè bè benke kuce bè dò nkétúnne kù, kédúònnì fetaafe a ei, dihei a dúò ndi a kó benitìbè, kè bè di te.

²⁸ Kè dikònnì tanní dii mǎnnì dihei yoo mutenkũũ, yoo tidiitì tii me nfaũ ndepaa, yoo fetũàrifè feè me nti pī yoo yecádúú nyèe me ntanní yoo fecofe, kè be dootitòbè beè me mbo bè pi be ei, kè meyei mmamè meè me ntanní yoo mumǎmmú mamù, ²⁹ kè bè da bàntè mùù báammu, kè bè da kuǎnnè dii dabònnì, kòò niti omáá ndi yoo a nìtìbè Isidayeeribe bǎmǎu, kè meyeñcaàrimè mamè meè bè sǎnkè, yoo kuyonku makù kè bè yòutení be nǎu te ncfètè bíékè ke da kuǎnnè, ³⁰ fǎ nKuyie ná mboní keǐnkè a cfètè mieke kékeè ké bè cfé, kédòò bá wè ò dǎòrimè dòmmè, ke yé fǎ nyémèmu be yèmmè dòmmè. Fǎó máá yé benitìbè yèmmè dòmmè. ³¹ Kè dèe yie nkè Isidayeeribe nda dé kǎntũ nha kó kuce be fǎmmu mǎmǎu bè yó mbomè ketenkè a dúò nkè ti yembè.

³² Kè dè dò nhopǎò mǎu wèe í tú Isidayeerì kòò kèe a yètiri deumè, kàa kperñi ke pī mmutǎmmú nè muwērímú, ke iténí dedétirè ke kǎtení a cfètè ke da bàntè, ³³ fǎ nKuyie ná boní keǐnkè kékeè kédòò de kóo pǎò yè mmù. Memme kutenkù kǎbe bo da bantémè ké nda dé a nìtìbè Isidayeeribe da dé mèe botí, bè bo banté ke dò ntecfètè n da maá tè tu a kpete nte.

³⁴ Kàa nìtìbè kàri mudòò ke bo dokénè be dootitòbè, a bè tǎ nkèè bíékè, kè bè wèèteni a bíékè a tǎatè dii ei kè n di n da maá tecfètè, ke da bàntè, ³⁵ Kuyie, á m boní keǐnkè kékeè be báammii nè bè da kuǎnnè yèè dabùò nkédòò bè yè mmù.

³⁶ Kàa nìtìbè Isidayeeribe beè me nda cààrè ke yé òmǎu í bomè wèe bo yí ò báá caàrè. Kàa mieke bè peike kàa dúò nkè bè dootitòbè bè na ke bè pírñmu ke kǎnnè dihei dètiri yoo di tǎónni. ³⁷ Kè bè kè bo de kó dihei bè tu di tidaati ke toti be yèmmè ke banté be caàrimè, ke da kuǎnnè ke yí: Ti tú beyeibe mbe, ti í tũ ntimǎmmǎnti, ti cakemu. ³⁸ Kè bè wèteni a borè nè be yèmmè memǎu, ke da dúò mbemáá de kó dihei bè bè pírñmu ke kǎnnè dii mieke ke dǎò tidaati. Kè bè wèèteni be kó dihei bíékè ke da bàntè, dihei a dúò ndi be yembè, dihei a tǎatè di

kè n da maá teçfètè dì mièke. ³⁹ Kuyie, á mboní keĩnkè kékeè be báammí nè be dabùò nké bè deetè ké bè cífè mbe caàrimè bembè a nìtibè bèè da cààrè.

⁴⁰ Kuyie n tũ nkú a nònfè báá ùnnè ti Ìnkè, kénté, kékeè n da kuònnè ti die.

⁴¹ Ti Yiè nKuyie nkøtení a cífètè nè a taummè tau a kpeti borè, kédúú nyíkuú niùbè muwèrímú bè bo nti náánnè mù a kó medeetímè kpeti, kè diwèi mbo bèè tu a kòbe kè bè nyānku.

⁴² Ti Yiè nKuyie mbáá bontóo okpààti a càñné wè, dentení mesàà nha dðð mè a kóo tōnti me kpéí.

7

*Bè do fié ù wĩs Kuyie nku cífètè kpetímú yié
(Wénté 1 Bekpààtibè 8:62-66)*

¹ Sodomóo bàñtè dìi mōnni Kuyie nkédeè, kè muháá ncúténí keĩnkè kécóuté iwũs bè kú fié ì, ke bo tuò nnè metaummè kpeyi. Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti píe nku cífètè. ² Bá ikuú niùbè í nna ke bo ta ti Yiè nKuyie ncífètè, ke yé ti Yiè nKuyie nkó tikpeti do píemmè te mièke. ³ Memme Isidayeribe bemou yamè muháá ncúténimè kè ti Yiè nkó tikpeti pñti ti Yiè nKuyie ncífètè Ìnkè kè bèe kōnke bè ce dè ke dāri titāpíèti, kēsīnnóo kè be ìlkèe kááké ketenkè, kè bèe sante ti Yiè nKuyie nku sàà nkpeí, ke yé kù bè dómèmu nsàà.

⁴ Okpààti Sodomóo nè Isidayeribe bemou kè bèe fié iwũs ti Yiè nKuyie, ⁵ kéfié inàake sikoupirísidè nè sikoupirísidè (22000) nè ipe tekoupiókùtè nè sikoupirísidè (120000). Memme okpààti Sodomóo nè Isidayeribe bemou bè kpetémè Kuyie ncífètè. ⁶ Kè ikuú niùbèe kari be tōmmú be tōmmú, kè Defiibe mbie ndebémbénnè ti Yiè nKuyie kpéi okpààti Dafiti do dðð dè kè bè bo ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nke yé ku sàà nyí makemè kumānku. Kè bè ndiè nDafiti do bè keuté fèè yènfè, kè ikuú niùbè cōmúmú be ìlkè ke eu siheú. Kè Isidayeribe bemou íté kécómúmú.

⁷ Kè Sodomóo duó nké bèe cànnè ti Yiè nKuyie ncífètè kó kucuudānkú kéfié iwũs kétuú, kétuōnnè iwũs bè fié ì metaummè kpéi nyi kó mekùò. Ke yé disoawũs kó diwũstōnni okpààti Sodomóo do dðð dì do í sànnèmè bè bo tuōmmè iwũs bè fié ì Kuyie nnè bè bo tuōmmè tidiiti kó yepārè nè iwũs kó mekùò.

⁸ Sodomóo nè Isidayeribe bemou kè bèe báá nKuyie ncífètè kpetímú kó dibanni ke dð yewe yèyiekè, kétuótè Debo-Amati kènto kétuōkenè Esibiti kó kukó mpeémme kòbe kè bèe køtení bemou kè bè ntíkú ditñni dieri. ⁹ Diyiè niñni yiè, kè bèe tí nkékóuté diwũstōnni, ke yé bè do báammè diwũstōnni kó dibanni kémmòke yewe yèyiekè ndi. Kè bèe sooté kémbaà nke dð yewe yèyiekè. ¹⁰ Otānkú yiéñwè kó diyiè sipísidè nè ditāñni yiè, kè Sodomóo duó nké Isidayeribe kò mbe cie nè diwèi kè bè yèmmè nnaatinè mesàà nti Yiè nKuyie ndðð mè Dafiti nè Sodomóo nè bembè ku nìtibè Isidayeribe.

*Ti Yiè nKuyie mbenke dè Sodomóo
(Wénté 1 Bekpààtibè 9:1-9 nè 2 Bekpààtibè tōmmú 1:7-12)*

¹¹ Sodomóo deèmmè ti Yiè nKuyie ncífètè nè tekpààticífètè ké si dðð o yèmmè do dð wèe si dðmmè. ¹² Kè ti Yiè nKuyie nkøtení o borè keyènkè kóò náké ke dð: N kéemú a báammí. Ke tātè de kó teçfètè kè di bo ndè nni nfeu iwũs. ¹³ Kè dè dð ndiyiè mari bo kè n kpetinnè iwetibori kè fetaafe tēnke í niu, yoo n duó nké fecofe fèè tanní dihei ke di càke, yoo m bonté n nìtibè mutenkūú, ¹⁴ kè bembè kubotí n dðð kù, bembè n nìtibè kè bè m bōúté, ke n wammú ke m bàñtè, ke

bùtínné ice yeiyi bè tū nyi. Nní mboní keñkè kékeé be báammí, ké bè cífé mbe yei, kətúnte dèè càke be ei mieke, ¹⁵ kətúóté yíe nnè yewe yèè kpaaní n wúómmu ke kəmmú bè yó m bántè ìi báammí de kó təcífètè mieke. ¹⁶ N tātətu de kó təcífètè ke tè cǎnnè kè n yètiri bo nyu te mieke sáà. N nǎnfè nè n yèmmè dè yóó mbomu te ìnkè yewe yeməu. ¹⁷ Fǎ nSadoməo nkàa n tū, a cice Dafiti do n tū mmèè botí ke dəori n yē nha ndəori dèè kó dimàà ke pī n kuó nè n tié. ¹⁸ N yóó fíimmu a kpààtikàri n do dəúnnè a cice Dafiti dinùù ké nyè ndè yóó ndəmmè, ke béi ke dò: O cífètè í yóó paà okpààti wèè bo mbaké Isidayeeribe. ¹⁹ Kè di me nni nyete ke bùtínné n kuó nè n tié n di duó ndè ke tūnne yebokè ke kǎnkù ye ìikè. ²⁰ De mǎnni m bo di deite dindi Isidayeeribe ketenkè n di duó nkè ìnkè, kédootóo təcífètè n tātə tē kè di bo ndè yu n yètiri. M bo di wámpùnne kè bè n di daú ibotí iməu mieke. ²¹ De mǎnni bèè bo m pēnkù de kó təcífètè borè dè bo bè di. Kè bè mbékú mùu te kè ti Yiè nKuyie ndòò mie nde kó dihei nè de kó təcífètè tēè kó diyètiri do fei. ²² Kè bèè bè tēǎnnè ke dò, bè bùtínné be Yiè nKuyie nku bè yembè do tū nkù kuù bè dènnení Esibiti. Bè taunnè mèè kpéi nke yebokè, ke kǎnkù ye ìikè ke pī n ye təmmú, deè te kè Kuyie mbè bənté de kó meyei mmeməu.

8

Sadoməo tūntemè o kpààtiyuu (1 Bekpààtibè 9:10-28)

¹ Yebie nsipísidè mieke nke Sadoməo maámè ti Yiè nKuyie ncífètè nè o mómmuə nho kpete. ² Kòo wēte kémaànè Udammu do ò pā yèè ekè kédúó nkè Isidayeeribe nyè bo.

³ Kè Sadoməo kote kédó Amati ei dii bo Tisoba ei bíkè di kəbe ké di fiète, ⁴ kémaá Tadiməo ei kó dikpáa mieke nè Amati tenké kó yehékè yeməu. Ó do ye maá ye ke bo ànnè tidiiti nti. ⁵ Kòo maá Beti-Onəo ei ditenni ìnkè nè Beti-Onəo de fūò bíkè ké ye fii nyiduotí, kékpetínnè yecàkè kəpáa nyimátidí. ⁶ Kòo maànè Badati ei nè yehékè yeməu kéánnè tidiiti ye mieke nè sikipàriinaasēi nè sisēi dè do bo yèè mieke kémaá nè ò dó dèè kó dimàà Sedisademmu nè ditāri Dimaa nè o tenké keməu ò cénke baké kèè kó dimàà.

⁷ Benitibè mabè beè do kpaá be tenké mieke bèè í tú Isidayeeribe: Itiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. ⁸ De kó ibotí kó ibí ìi do kpaá be cuokè, ke yé Isidayeeribe do í bè kùamè. Sadoməo do bè pīǎnnè muheikəntəmmú mmu. Kè bè kpaá mù pī nnè yienni. ⁹ Kè Sadoməo soó nyIsidayeeribe ke í mbè pīǎnnè mudaatəmmú, ké bè ndòò behāāpəmbè, ké bèè ntú behāāpəmbè iwēi yembè, kémbaké behāāpəmbè bèè tū tikpàriinenti, kémbaké bèè āāpəmbè dèkù sikipàriinaasēi. ¹⁰ Okpààti Sadoməo do be ntāātè kè bè mbaké o nitibè, bè do bo sipísidè nè sipísinummú ndi (250).

¹¹ Kè Sadoməo duó nkòo pokù Esibiti kóo kpààti kóo sapàa nyíténí Dafiti ei kékote kéta tekpààticífètè okpààti maá tē o kpéi. Okpààti do béimmu ke dò o pokù í dò nkémbo Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti kpààticífètè. Ke yé bè do de ntannémè ti Yiè nKuyie ntaummè tū. Nè de kpéi nkè tē cǎá.

¹² Kè Sadoməo fíé iwūš ti Yiè nKuyie nkétuo ndiwūštənni ò do kù dòò di, kunku Kuyie ku cífètè kpánkpánkù ìikè. ¹³ Ó do tūnne Məyiisi do yē mbè nfeu mèè botí nku ti Yiè nKuyie nyiwūš ke tuò mbá dii yiè, nè sionpəsi kpeyi nnè betāāpəmbè kó yebaa nkpeyi nnè Kuyie kó yebaa ndieyè bè do baà nyè bá dii

benni, kuce mètàãti pèèbè bèè í kòarènè mutie mùù muuti de kó dibanni nè diyentébanni nè titouti kperi. ¹⁴ Kè Sadomáw tũnne o cice Dafiti do yè nwèe dádòmè, kékãnnè ikuús niùbè be kó mutãmmú, kédúú nDefiibe be kãmu, kè bè bo ndiè ke sãntí ti Yiè nKuyie ke teénnè ikuús niùbè be tõmmú bè dò nkémpí mmù bá dii yiè. Kòo totí yebòrè kó bebàribè be bòrè be bòrè, be tírè dò ndómmè, Kuyie nkóo nití Dafiti do ò náké kényè ndè ndómmè. ¹⁵ Kòo ntú nhokpààti Dafiti duó ndii nùù ikuús niùbè nè Defiibe kpéí mbè dò nkémpí mmù tõmmú Kuyie ncíètè kpàti bo tii dieti mièke.

¹⁶ Mèmmè Sadomáw tõmmú mumáw dádòmè séi, kètúóté ò pũútè dii yiè ti Yiè nKuyie ncíètè, kèntò kètuakèné ò tè dèèmé. Mèmmè kè ti Yiè nKuyie ncíètè dèèmé páíí.

¹⁷ Kè Sadomáw kòte Esiyonni Kèbèe nè Edati bíkèkè dàméèrì pèémmè Edómmu tenkè mièke. ¹⁸ Kè Udammuu duónko bàtóòbè nè ò kó betõmbè bèè yè dàméèrì mesàà, kè bèe nèinè Sadomáw kó betõmbè kè bèe kòte Ofii èi kèto mesáw ntónnibè tepíítè nè bètàãti, kékòte kè dè duó nhokpààti Sadomáw.

9

Onitipokpààti Sebaa èi kou kòtemè ke dou nSadomáw (Wénté 1 Bekpààtibè 10:1-13)

¹ Kè Sabaa èi kóo nitipokpààti keè Sadomáw yètirì dèumè kéndó kóò yàáké nè yenáãnhántiyè, kékòte Sedisadammu kénneiné ò kó betõmbè péu nè yòyóbè kè bè ntò metenie nfõmè nè mesáw mpéu nè yetásàáyè yèè donku kpeñní. Kè bèe tuakoo Sadomáw borè, kòo ò náké o yèmmè tò tii kó dimàà. ² Kè Sadomáw ò tèrínè ò ò biéké tii kó dimàà timáw, ò í n yíèke timati ò bo ò tèrínémè. ³ Kè Sebaa èi kóo nitipokpààti yà Sadomáw ciimè nè ò maá tèè kpààticíètè, ⁴ kèyànè tidiiti ò yo nti nè ò kó betõmbè taà siì cèí nè bèè ò duó mmenaà mbè pí mmèè botí mutãmmú nè bè ã tii yààti, kèyànè bè feu ìi wũó ti Yiè nKuyie ncíètè mièke kè dèè ò di mmedie nké ò kpéí. ⁵ Kòo náké Sadomáw ke dò: N do bo nh èi ke yo bè náammè a kpéí nnè a ciimè, kè n tũàkení ke mènke só ndè me ndò. ⁶ M mu ndo í yie, m me n tũàkenímè ke yà dè nè n ònñfè. N yàmú ke só mbè do n náké tí í tũàke n yà dè kó dikéè, n yà kàa ciì mpèètèmu bè n náké tí. ⁷ Dè rínaati a kó benitibè! Dè rínaati a tõmbè, bembè bèè da bonè sáà ke kèmmú a ciì nkó tináãnti. ⁸ Ti Yiè nKuyie nha tũ nkú yètirì ndeu, kunku kùú da dó ke da kãnnè dikpààtikàri kàa bo ntú okpààti, kunku ti Yiè nKuyie, kù dó mèè kpéí nke Isidayeèrìbe, ke dó bè mbo sáà, dèè te kè kù duó n kàa bo mbè baké ke bè bekùnè kè dè wenni.

⁹ Mèmmè kè Sabaa èi kóo nitipokpààti pã Sadomáw mesáw ntónnibè bètàãti nè dikéè, nè metenie nfõmè péu nè yetásàáyè yèè donku kpeñní. Bá metenie nfõmè mamè ténke í buoté ke mànnè onitipòkú Sebaa èi kóo kpààti do pãmè okpààti Sadomáw.

¹⁰ Okpààti Udammu kó betõmbè nè Sadomáw kòbe bèè do kòte Ofii èi kètóní mesáw nè detekperè kó idèí nè yetásàáyè yèè donku kpeñní. ¹¹ Kòo kpààti Sadomáw túóté de kó idèí kédáw yedètisákè ti Yiè nKuyie ncíètè nè ò kpète, kè í ndòòné tibómbonti nè tikútidiùùti bédèmbè kpéí. Bè í yà de kó kubotí nè bè bomè Sudaá tenké.

¹² Kòo kpààti Sadomáw pã Sebaa èi kóo nitipokpààti ò ò maw dèè kó dimàà, kóò pã kè dèè pèètè ò ò tóní dè. Kòo wète o èi wenwe nè ò kó betõmbè.

Bè bàtemè Sodomǝ kpàti
(Wénté 1 Bekpààtibè 10:14-29)

13 Mesǝ mmèè do ò nuàkùní Sodomǝ borè dibenni dimàà mièke, me cǝékù do ò mbo tǝnni sipísidé ndi, 14 kè nè mbúúti bepótandiebè nè besámǝpòbè bè ò yieti mèè sǝ mbè potanti kpéi nè Adabii eì kó bekpààtibè do ò yieti wèè dǝmpóò nè dihei kó kumàndààbè do ò tǝuni mèè sǝ nnè timáti péiti.

15 Kǝo kpàati Sodomǝ dǝò mesǝo nkó tidǝpiiti dieti sikǝusidé (200) kè ti ntú mesǝo mmáà bè yièmmè ke uté bá kùù sǝdǝpikù kè ku kó kucǝékù mbo cidǝòbè bèkuò. 16 Kǝo dǝònè tisǝdǝpiiti tisámǝpóti sikǝusitǝati (300) mesǝo mmáà, bá kùù sǝdǝpikù kè ku kó kucǝékù mbo cidǝóò bètǝati, kédeè kè ti tanné tǝcǝtè * bè tu tè Dimaa túúkù.

17 Kǝo kpàati dǝò dikpàatikàri dièri nè yepápanii nké di dàri mesǝo nsààmè. 18 Kè dè kó dikpàatikàri mmǝke yedētisákè yèkuò nè o naàcǝi yó nna dè kè dè ntú mesǝo, ke mǝke ò níi yó nkari kǝo baà nyíkù dè. Kǝo dǝò yeciricirè yèdèè kè yè cǝnné dikàri píiti tidé dii nkubakù yóu dìteri kùcǝnku. 19 Kǝo dǝò detere kè dè ndò nyeciricirè kémbo tǝpítè nè dèdéré kǝo dè cǝnné dikpàatikàri kó yedētisákè ñnkè, dèkuò kubakù yóu, dèkuò kucǝnku. Bè í dǝò me botí dikpàatiyuu mari mièke.

20 Kǝo kpàati Sodomǝ kó ibòòke imǝu ntú mesǝo mmáà, kè tinènti tii kó dimàà bo tǝcǝtè bè tu tè Dimaa túúkù kè ti ntú mesǝo nsààmè kpeti, dǝmarè do ò dǝònè timáti péiti ke yé okpàati Sodomǝ kó dimònni bè do ò wúómmè ntimáti péiti dǝmarè dièrè. 21 Ke yé okpàati do mǝkemè bàtòòbè kè Udammu kó betǝmbè mbè kǝrinè Tadisisi. Yèbie nyètǝati mièke ke níi nkùntini koò tǝni mesǝo nnè timáti péiti nè yepápanii nnè iwaa kpeye nè tinòti yefùrè yedièye kpeti.

22 Kǝo kpàati Sodomǝ kpenke kǝpǝtè kùtenkù kó bekpààtibè bǝmǝu kè mbè ciinè. 23 Kè kùtenkù kumǝu kó bekpààtibè nwanti ke bo yà Sodomǝ kékémúú tináahti Kuyie nhò duò mmǝcii nkòo náà nti. 24 Bá dii benni kè bè ò tǝuni yepǝrè: Timáti péiti kó tinènti nè mesǝo nkpeti, nè tiyààti nè tikpàrinènti, nè túdààribè nè sisǝi nè yesámmarinǝarè.

25 Sodomǝ do mǝke sisǝi kó yetuo sikǝupísinàà (4000) ndi si bo ntaà dè nè sikipàrinǝasǝi. Besǝndèèbè tekǝupírípítè nè sikǝusidé (12000), kè bè kǝnne nè bǝ sǝi yehékè yehǝpǝnkarè, nè o borè Sedisadǝmmu. 26 Kè Sodomǝ mbaké bekpààtibè bǝmǝu, kédítè kúkò ndiekù Efadati kǝntǝ kǝtuǝkenè Fidisitǝèbe kó dihei, kǝtúóténè Esibiti kó kumànkù. 27 Sodomǝ wèè do te kè timáti péiti nsù Sedisadǝmmu ke dǝnnè yetárè dòmmè o mièke nè detekperè, ke pǝtè dǝpùò ndòmmè Mǝditedandee kóo dǝmèèri pǝémè. 28 Sodomǝ kó sisǝi bè do si tǝni Esibiti nwe nè yehékè tǝyè yemǝu.

Sodomǝ kumè
(Wénté 1 Bekpààtibè 11:41-43)

29 Sodomǝ tǝmmú sǝmmu nè ò mù ketémè kǝntǝ kǝtuǝkenè kumànkù dè wǝrimu Kuyie mpǝánáahti náahtò Natǝa tǝmmú pátiri mièke. Ke wǝri Kuyie mpǝánáahti náahtò Aiyá Sidoo eì kou kperi mièke. Ke wǝri Kuyie mpǝánáahti náahtò Yedo yà mèè benkùmè Nebati bire Sedoboammu ñnkè mè wǝri dii pátiri mièke. 30 Sodomǝ do bo Sedisadǝmmu nwe kǝmbaké Isidayeeribe bǝmǝu ke

* 9:16 tǝcǝtè bè tu tè Dimaa túúkù: Bè do tè yu Dimaa túúkù ke yé bè do tè dǝònèntè ditǝri Dimaa kó detekperè kó idéi nyi péù. (1 Bekpààtibè 7:2).

dà yebie nspisínàà, ³¹ kékò nho yembè kũũ nkè kè bèè ò kũnné o cice Dafiti èi, kòo bire Odoboammu sòoté o kpàti.

SUDAA KPAÀTÌBÈ KÓ TINÁÁNTÌ

10

Sisemmu èi kòbe tíimmè ke totí dikpààtiyuu

(Wénté 1 Bekpààtibè 12:1-15)

¹ Kè Odoboammu kòte Sisemmu èi Isidayeeribe do tíkú dè bəmou ke bo ò pī ntikpàti. ² Dè do sò Nebati bire Sedoboammu bo Esibiti nwe, ò do cokénè okpààti Sadoməo nwe kè kè kòte, ò ke m bo kékeè bè tíimmè kékonní. ³ Kè bèè tō nkè bèè ò yūnì kòo neinè Isidayeeribe bəmou kè bèè kote kégà Odoboammu kòò nàkè ke dā: ⁴ A cice do ti pīnné mudaatømmú mmu kè mù ti kèite, a mù nti yaate kè ti mpī nha tømmú, ⁵ kòo bè nàké ke dā: Yewe yetāati kó difənkúò di wētení kè n yā.

Kè bèè ciété. ⁶ Dè me nyī kòo kpààti Odoboammu tí mbekótibè bèè do pīnné mutømmú o cice Sadoməo ò kpaá fòu dii mōnni kè bè beke ke dā: Di yèmmè dō n ténne ònti be nnitibè?

⁷ Kè bekótibè dā: Kàa bè pī mmesàà, ke dōori bè dō dè ke bè náànnè kè dè wenni bè yó mpīmmu a tømmú sáà.

⁸ Okpààti Odoboammu me nyī nyie mbekótibè ò duó nyii tié, kébeke bedapāmbè o kó kutənkú kòbe bèè ò bonè ke dā: ⁹ Benitibè tu m bè yàate mudaatømmú n cice bè pīnné mù, kè mù bè kèite, di yèmmè dō m bè nàké ònti?

¹⁰ Kè bèè ò tēnné ke dā: Benitibè bèè tu a cice bè tou ndii tōu cēè, ke tú a bè yàate di cēékú, nàké be ke dā: A nōmbí yāārè cēēnēmu a cice ka. ¹¹ Kàa cice do bè tou dii tōu cēè a kpəri bo pēēté memme, a cice do bè tiènnè idá nyi, kè fō mbo mbè tiènnè yedá yèè ā timátí ye yómmè.

¹² Diiyè tāānni yiè Sedoboammu nè benitibè kè bèè wētení Odoboammu borè, ò sòò bè nàké kényē mmù. ¹³ Kè wèe sēnkəri bekótibè ò duó nyii tié nkébaa benitibè nè metankperimè, ¹⁴ kētūnne o kó kutənkú kòbe ò tié nyii tié nkébéi nke dā: N cice do di tou nditōu cēéri, kè n kpəri bo pēēté memme, n cice do di tiènnè idá nyi, kè mí m bo ndi tiènnè yedá yèè ā timátí ye yómmè.

Isidayeeribe kpààtiyuu totémè kè Odoboammu mbaké Sudaa kòbe

(Wénté 1 Bekpààtibè 12:16-25)

¹⁵ Merime kòo kpààti yete benitibè ò beke ti. Ti Yiè nKuyie nkuù do dāò memme, kè dè bo yie nkè kù do nàké tii dāò. Kù do tii nàké ku pānāānti náāntò Aiya nwe Nebati bire Sedoboammu kpéi.

¹⁶ Isidayeeribe sō ndii mōnni okpààti í yie mbe kpəti kóò nàké ke dā:

Ti kpəti túnè ba Dafiti Seseè bire kó tecētè,

tí wē mba tínti nè we?

Tínti Isidayeeribe,

tí kōnnè kè Dafiti bire mbaké de ciété.

Merime kè bèè ciété kékũũ. ¹⁷ De mōnni kè Odoboammu mbaké Sudaa tempē nkòbe máà, ¹⁸ kētō nhAdodammu wèè baké bèè pī mmuheikəntømmú Isidayeeribe borè, kè bèè ò bùstí yetárè kékua. Kè Odoboammu yà dè fuutemè kédeke o kpərinaasāntè mecāā nkécoké kékote Sedisadammu. ¹⁹ Merime Isidayeeribe yātenēmè Dafiti ciété nè yienni.

11

Kuyie ndo nakè tì ku pāánaàntì náàntò Semmayaa kòo tì béi

¹ Kè Odoboammu tuòke Sedisadammu kétéi nSudaa nè Bensamee de kò behāāpāmbè bèè nò mmudoò, kè bè mbo tekoupiòkòutè nè sikoupiòpísini (180000) kè bè bo kote képonte Isidayeeribe kó dikpàatiyuu, kè de kó yekpàatiyoo wēte kēwēnné. ² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku kóo niti Semmaya ke dò: ³ Náké Sadomāo bire Odoboammu Sudaa kòbe kóo kpàati nè Isidayeeribe bemou bèè bo Sudaa nè Bensamee de tempē mmieke ke tú: ⁴ N yē mbè báá kote kédokénè be kòbe. Bá wè wèè kò nho ciētè. Mfi yē ndèè dàò dèe dàò.

Kè bèè tì kèè ké tì yie nkéyóu bè bo dokénèmmè Sedoboammu.

Odoboammu fimmè yehèkè mayè iduotí

⁵ Kè Odoboammuu mbo Sedisadammu kémaá yehèkè Sudaa tempē mmieke ké yè fii nyiduotí. ⁶ Kòo maá Betideammu èi nè Etammu èi nè Tekoaa èi ⁷ nè Beti-Sudi èi nè Sokoo èi nè Adudammu èi ⁸ nè Kati èi nè Madesaa èi nè Sifi èi ⁹ nè Adodaïmmu èi nè Dakisi èi nè Asekaa èi ¹⁰ nè Sodaa èi nè Ayanāo èi nè Ebunāo èi. De kó yehèkè yèè tu Odoboammu do maá yè, kémaá iduotí ké yè fii Sudaa nè Bensamee be tempē mmieke. ¹¹ Kòo dàò ké yè tūntè kè yèe kpenke, kòo kanne kumàndáàbè ye mieke kéánné tidiiti nè mekúò nnè menaà nye mieke, ¹² kéánné tidipiiti nè yekpāā bá dūi èi, memme kè de kó yehèkè kpenke mesàà, Sudaa kòbe nè Bensamee kòbe kè bè mbo o fōnkúò.

Ikuú niùbè nè Defiibe be wēnnénèmmè okpàati

¹³ Ikuú niùbè nè Defiibe bèè do ciété Isidayeeri èi dimou mieke kè bèè konni kóò wēnnénè. ¹⁴ Ke yé Sedoboammu nè o bí bè do yetemè ikuú niùbè bo mpímmè bè Yiè nKuyie nkuú tømmú. Kè bèè yóu be cēi nè be kperè kékote Sudaa tempē nSedisadammu èi. ¹⁵ Sedoboammu do waá nho mómmuō nho kó ikuú niùbè mbe kè bè bo nfeu iwūò yetòrè Ìnkè nè sitenkaani ò dàò si ke si dōnnè nè yebòdakè nè tinaabiiti. ¹⁶ Isidayeeribe kó iwuō nyimou mieke bèè do dó kētūnne ti Yiè nKuyie nnè be yèmmè memou kè bèè tūnne Defiibe kétuòke Sedisadammu kéfié iwūò ti Yiè nKuyie mbe yààribè do tū nkú. ¹⁷ Kè bèè yí Sudaa kpàatiyuu muwērimú, kè Sadomāo bire Odoboammu kpàti kpenke yebie nyètāati mieke, ke yé bèè do tūmmè Dafiti nè o bire Sadomāo be kó kuce yebie nyètāati ndi.

Odoboammu kó kunaàmùnkù

¹⁸ Odoboammuu do puoke Maadati nwe, Yedimoti kóo sapàà. Yedimoti cice do tú Dafiti kòo yā tú Abiyaidi. Abiyaidi cice do tú Ediabu, kè Ediabu cice tú Sese. ¹⁹ Kè Madati bí ntú Yesusi nè Semmadia nè Saammu. ²⁰ Maadati kó difōnkúò kè Odoboammuu puoke Abusadammu kóo sapàà mMaaka kè wèe peitè Abiya nè Ataii nè Sisaa nè Sedomiti. ²¹ Kè Odoboammuu ndó Abusadammu kóo sapàà mMaaka kè dèe pēēté o pobè tóbè nè o pocē nyemou. Ó do puoke benitipòbè tepítè nè bèni ndi kémmòke yepocitè nsipisikuò, képeitè initidabí sipísidè nè ìni nè initipobí sipísikuò. ²² Kè Odoboammuu tātāe Maaka bire Abiya kòò bo mbaké o kòbe ke yé ò do dómè wèe naá nhokpàati. ²³ Kè Odoboammuu péte mecii nkécie nho bí imou Sudaa nè Bensamee be tempē nkó yehèkè yemou bè fii nyè iduotí, ké mbè duò ntidiiti mesàà, kéwaá mbenitipòbè péu ké bè puó.

12

Okpààti Sisaki domè Sudaa kàbe mudòò (Wénté 1 Bekpààtibè 14:25-28)

¹ Odoboammu kpàti fiíkú dii mǎnni kòo kpenke, káyóu ò bo ntǔmmè ti Yiè nKuyie nkó ikuó, kè Isidayeeribe bémou ò tǔnne kè ì yóu. ² Okpàti benni nummuri mièke kè Esibiti kóo kpààti Sisakii do Sedisademmu mudòò ke yé bè do yetemè ti Yiè nKuyie. ³ Sisaki do tǎ sikparinaaséfi tekòupíitè nè sikousidé (1200) ndi nè siséfi nè si deèbè sikòupíisikuó (60000) nè behāāpòmbè péu bèè bonni Esibiti nè Dibii kàbe nè Suki kàbe nè Etiopii kàbe ⁴ kòò fiete Sudaa èkè iduotí fité yé kénto kétuàkenè Sedisademmu. ⁵ Sisaki tǎnní dii mǎnni Odoboammu nè Sudaa èi kó bekótibè kè bèè coké kékote Sedisademmu kè Kuyie mpāānāānti náāntò Semmayaa kòoto okpààti Odoboammu nè o kó betǔmbè borè kè bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú di kù bantóomu deè te kè kù yóu kè di ta okpààti Sisaki kó sinou mièke.

⁶ Isidayeeribe kó bekótibè nè okpààti kè bèè yie mbe caàrimè kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nha naatimu.

⁷ Ti Yiè nKuyie yà dii mǎnni bè bantémè be caàrimè kénáké Semmayaa ke dò: Bè mè mbantémè be caàrimè n yí yóó bè kùu, de bo nyóó yí sám-pó kè m bè deetému, m mièke í yóó bè yé Sedisademmu èi kè n duú nkè Sisakii bè kùu. ⁸ Sisaki né yóó bè namu, kè bèè ò bǎúté kébanté bè bo mpǐmmè n kó mutǔmmú nè bè bo mpǐmmè yekpààtiyo teye kǎmu de caā ndè.

⁹ Memme Esibiti kóo kpààti Sisaki domè Sedisademmu mudòò kóò pònte, kétúóté ti Yiè nKuyie ncǐtè kó tikpàti nè tekpààticǐtè kpeti timou, kétúóténè tisòodopiiiti Sadomao do dǎd ti. ¹⁰ Kòo kpààti Odoboammuu dǎd disòowúǎ kó tidopiiiti kǐfǎs ntisòodopiiiti kó difǎtiri kè ti bǎnne tihāāpǎnti tii bàà tekpààticǐtè kó dibòri. ¹¹ Kòo kpààti níi nkari ti Yiè nKuyie ncǐtè kè bè ti tǎ, kòò kò mbèè ti kǎtenè tihāāpǎnti tii bàà tekpààticǐtè ti kó kudieku.

¹² Okpààti Odoboammu do kékǔnne mèè kpéi nhomáà ti Yiè nKuyie nyiikè deè do te kè ti Yiè nKuyie nyóu bá kù mièke í nhò do. Demou deè do í cǎke Sudaa tenkè mièke.

Odoboammu kpàti tǔkémè ti mǎnku (Wénté 1 Bekpààtibè 14:21-24,29-31)

¹³ Kòo kpààti Odoboammu ntǎ tikpàti ke bo Sedisademmu kòo kpààtiyuu fiíkú mesáà. Odoboammu do yóó di tikpàti ke mǎke yebie nsipísínàà nè dimáà ndi, kǎnto tikpàti ke dǎ yebie ntepiítè nè yèyiekè ke bo Sedisademmu, ti Yiè nKuyie ntǎtè dii èi Isidayeeribe wuò nyimou mièke kè bè bo ndi yu ku yètiri. O yǎ do tú Amǎniibe botí kou nwe kòo yètiri tu Nama. ¹⁴ Odoboammu í n duú nhomáà ke bo banté ti Yiè nKuyie ndó dè. Kè deè nte kè wèè dǎd deè í wenni.

¹⁵ Odoboammu dǎòrimè memou ò ketémè nè o dèntemè dè wǎrimu Kuyie mpāānāānti náāntò Semmayaa tǔmmú pátiri mièke nè Kuyie mpāānāānti náāntò Yedo tǔmmú pátiri mièke. Odoboammu nè Sedoboammu bè do dokumu sǎà. ¹⁶ Kè Odoboammuu kò nho yembè kǔū nkè, kè bèè o kǔnné Dafiti èi kòo bire Abiya sǎoté o kpàti.

13

Abiya do tǎmè tikpàti (Wénté 1 Bekpààtibè 15:1-8)

¹ Sedoboammu kpàtì benni tepítè nè diniínni mièke nke Abiya naámmè Sudaa kòbe kóo kpààtì, ² kéntò tikpàtì kè dò yebie nyètāāti ke bo Sedisadæmmu. Ó yò yètirì do tú Mikaya nwe, Kibea ei kou Udiyedi weè do ò peitè.

Abiya nè Sedoboammu bè do dokùmu sáá. ³ Kè Abiya íté ke bo dokénè Sedoboammu kénneínè bekpàrinuømbe yekòmbò yembè sikòupíkòùsinàà (400000) kè Sedoboammuu báátì nè o kòbe yekòmbò yembè kè bè mbo sikòupíkòùsini (800000) ke bo ò dokénè. ⁴ Kè Abiya deke kénçómmú Efadaimmu tàrì yómmè bè tu dè Semadaimmu, kèpīèkè ke dò: Sedoboammu nè dínđi Isidayeeribe dimòu kémmúnè! ⁵ Di nyé ke dò nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tú nkù kuù duò ntikpàtì Dafiti nè o bí, kù ò dònè mèè taummè í yóó tōte. Kù do ò nàkémú ke tú wenwe nè o bí beè yó mbaké Isidayeeribe sáá. ⁶ Bá nè memme kè Dafiti bire Sadomòo kóo tōnti Sedoboammu Nebati biree yete o yiè nkpeti ké nhò dokùnè. ⁷ Odoboammu do kpaá ke bemmu kè meyèmmè nhò dónni kè benitiyonkubè nè besínténitibè, kè beè tíi nho borè kóo na. ⁸ Di mmònni di dó kédokénè ti Yiè nKuyie nkó dikpààtiyuu ndi kù tāātè di ke di duò mmí nDafiti bire. Di sūmu mediè ke to sibòotenkaanli mesòo nkpesi sīi dònne tinaabiiti Sedoboammu do dòò sī kè sī tu di kó kuyie. ⁹ Dīi bèti ti Yiè nKuyie nkuú niùbè Anò yaàbí nè Defiibe ke ànnè di kó ikuú niùbè ibotì tei kōme. Kè wèè cénke kòtènni dinaadaa nè yepedakè yèyiekè ke tú ò dó kèntú ikuú niùti dí ò dòò ikuú niùti nè dimàà bá Kuyie nyí ò yī ikuú niùti. ¹⁰ Tinti bie tú nti Yiè nKuyie nku, ti í kù bùtinné Anò yaàbí ìi tu ikuú niùbè, kè Defiibe pí mbe tōmmú, ¹¹ ke feu ti Yiè nKuyie nyiwūš ti kpéi dikūnweñni nè kuyuoku ke tuò, ke tuònnè tihúúnti fšōti ke dakù pēē táburi sààwè ìnkè. Ke tuòmmu tesòofitíkèkèté bá kuù yuoku. Tinti tūmmu ti Yiè nKuyie kù ti te ku kuó, kè dínđi kù bùtinné. ¹² Kuyie nti bonèmu ke ti ni kè ikuú niùbè bo ke to sikpàrìheú ke bo eé mediè nkè ti di dokénè. Isidayeeribe di báá dokénè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tú nkù. Di í yóó na.

¹³ Kè Sedoboammuu duò nkè behāāpòmbèe kónté kè bè dinté be fōnkúò bíékè. Memme kè behāāpòmbè mabè mbo be ìikè, betòbè be fōnkúò. ¹⁴ Sudaa kòbe wēēte dii mōnni kèyá bè bè cētinnèmmè kékuònnè ti Yiè nKuyie, kè ikuú niùbèe eé sikpàrìheú. ¹⁵ Kè Sudaa kòbee uu kénhúú kè ti Yiè nKuyie ndokénè Sedoboammu nè Isidayeeribe bemòu, Abiya nè Sudaa kòbe be ìikè. ¹⁶ Kè Isidayeeribee koké, kè ti Yiè nKuyie mbè ànnè Sudaa kòbe nou mièke. ¹⁷ Kè beè bè na mediè nkékuò bekpàrinuømbe sikòupíkòùsinūmmú (500000). ¹⁸ Kè Isidayeeribee di ifei de yiè mediè nkè Sudaa kòbee bè auté ke yé bè do ìkúmè ti Yiè nKuyie nyínkè nke be yembè do tú nkù. ¹⁹ Kè Abiya beti Sedoboammu kéfiète Beteedi ei nè Yesanna ei nè Efunòo ei, nè yehékè yèè yè tòkénè.

²⁰ Abiya kó tikpàtì mièke Sedoboammu í mmòke muwērímú, de kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo kú. ²¹ Kè Abiya kpàtìi fiíkú kè wèe puoke benitipòbè tepítè nè bènàà képeitè initidabí sipísídè nè ìdèi initipobí tepítè nè ikuò.

²² Abiya dòò dèè kó dimàà dè wārimu Kuyie mpāñāānti náāntò Yedo pátiri mièke. ²³ De kó difōnkúò kè Abiya kò nho yembè kūi nkè kè bèè ò kūnnè Dafiti ei, kòo bire Asaa sòtè o kpàtì.

*Asaa do tømè tikpàtì
(Wénté 1 Bekpààtibè 15:9-11)*

Asaa tɔ̀ dìì m̀ǹǹǹi tikpàtì k̀è dihèi bo meom̀p̀ùm̀è mièke nke ke d̀ò yebie ntepiítè.

14

¹ K̀è Asaa nd̀òrì d̀èè wenni ke síe o Yìè nKuyie nyìk̀è, ² k̀épuò nyibotí t̀èi k̀ó yeb̀òwùò̀t̀òr̀è k̀édíe yetòr̀è, k̀épuò nyeb̀òt̀àr̀è b̀è do f̀iikú ỳè, k̀éu itedeí. ³ K̀òo náké Sudaa k̀òbe ke d̀ò b̀èe ẁète k̀éwammú ti Yìè nKuyie m̀be yembè do t̀ù nkù, k̀énd̀òrì ku kuò ǹè ku tannò ỳè mmù. ⁴ K̀è ẁèe deite yetòr̀è yemou ỳèè do bo Sudaa ek̀è mièke k̀épuò ndib̀òt̀àrì* b̀è do tuò ndi tihúúnti. De m̀ǹǹǹi k̀è meom̀p̀ùm̀è mbo dihèi dimou mièke. ⁵ De k̀ó dif̀ònkúò k̀òo maá yehèk̀è Sudaa tenk̀è kemou mièke, k̀é ỳè fii nyiduotí. K̀è b̀è mbo diwèi mièke bá òm̀òu í b̀è dokùnè de k̀ó yebie mmieke, ti Yìè nKuyie nkuu do b̀è duò mmèom̀p̀ùm̀è, ⁶ k̀è Asaa náké Sudaa k̀òbe k̀è d̀ò: Ti maánè yehèk̀è k̀é ỳè fii nyiduotí, k̀éànnè yedèr̀è k̀ékpetinnè yecàk̀è k̀épáa nyimátideí. Dihèi kpáa bomu ti ǹou mièke, ke ỳè ti ẁète ke wammúm̀è ti Yìè nKuyie nku, k̀è k̀ù ti duò mmèom̀p̀ùm̀è dihèi dimou.

Memme k̀è b̀èe maá dihèi b̀è dómè.

⁷ Asaa k̀ó beh̀àp̀òmbè Sudaa k̀ó kuwuò nkòbe do bo sik̀òupík̀ò̀sitàati ndi (300000) ke t̀ò tid̀òp̀iiti dieti ǹè yekpáà, k̀è Bensamèe k̀òbe mbo sik̀òupík̀ò̀sitàe ǹè sik̀òupírísini (280000) ke t̀ò tid̀òp̀iiti tisám̀p̀ótì ǹè detànnè. Bemou k̀è b̀è tu bekpàrinuòmbè yekòmbò yembè. ⁸ De k̀ó dif̀ònkúò k̀è Etiopii eì kou Sedaa ité ǹè beh̀àp̀òmbè sik̀òupík̀ò̀pì ke bo b̀è dokénè k̀éntò sik̀òpàrinuòmbè sik̀òusitàati (300) k̀è b̀èe tuòkoo b̀è tu de Madesaa. ⁹ K̀è Asaa ité ke bo b̀è dokénè k̀è b̀è wetinnè Sefataa biriku mièke Madesaa. ¹⁰ K̀è Asaa kuònnè o Yìè nKuyie nke d̀ò n Yìè f̀s̀ò máà ò̀ò na kédèetè oc̀rì k̀è f̀s̀ò deeri okperi, ti teennè ti Yìè nKuyie ti ìk̀ù f̀s̀ò ìnk̀è. Ǹè a k̀ó diyètìrì ndi ti k̀òtenimè ke bo dokénè de k̀ó ditfnni dieri. Ti Yìè nKuyie nf̀s̀ò ti te a báa yóu k̀òo nìti wèè da na.

¹¹ De m̀ǹǹǹi k̀è ti Yìè nKuyie nteennè Asaa ǹè o k̀òbe k̀è b̀èe na Etiopii eì k̀òbe k̀è b̀èe cokè. ¹² K̀è b̀èe b̀è bèti k̀étuòkenè Kedaari k̀è b̀è k̀ùò bemou bá òm̀òu í nyentè ti Yìè nKuyie nkòbe b̀èe do b̀è autè k̀éèi be k̀pèrè mediè, ¹³ k̀épotè yehèk̀è ỳèè t̀òkénè Kedaari eì ỳè k̀òbe. Be k̀pèrè b̀è do mòke d̀è do s̀umu mediè nkè b̀èe d̀è eí. Ti Yìè nKuyie nkuu do b̀è ànnè kufòwáa nkè b̀èe b̀è autè, ¹⁴ k̀éta beòcèmbè k̀ó yekarè k̀ékpaake ipe péu ǹè yòyòbè k̀ékònnè Sedisademmu.

15

Asaa p̀ùòmmè sib̀òatenkaanii (Ẁéntè 1 Bekpààtibè 15:12-15)

¹ K̀è Kuyie nYaá ncuténi Odedi bire Asadia ìnk̀è. ² K̀òo ité k̀ékòte k̀éconè Asaa k̀òò náké ke d̀ò: F̀s̀ò nhAsaa ǹè Sudaa k̀òbe ǹè Bensamèe k̀òbe, k̀ém̀m̀únè! Ti Yìè nKuyie ndi bonè di k̀ù bonè dìì m̀ǹǹǹi ndi, k̀è di k̀ù wammú, di yóò k̀ù yàmou, k̀è di me nkù bùtinnè, k̀ù di bùtinnè. ³ Isidayeribe d̀è m̀ntè di í t̀ùmmè Kuyie, di me nyí mòke ikuò niùti wèè di tiè, bá di í mòke Kuyie nkuó. ⁴ Ke ta mesèmmè mièke, ke ẁète ke wammú di Yìè nKuyie nyIsidayeribe do t̀ù nkù, k̀è k̀ùu yóu k̀è di k̀ù yà. ⁵ De k̀ó yemòr̀è mièke òm̀òu do ò̀ò í nyè k̀ékonni ǹè kusàakù, ke ỳè yekpàrè yèè do bomè dihèi dimou mièke. ⁶ K̀è ibotí ndokùnè

* **14:4** dib̀òt̀àrì: Dib̀òt̀àrì ndi b̀è do f̀im̀m̀è k̀è ndi t̀uò ntihúúnti ke báa ndiyiè.

itei kè yehekè dokùnè yeteyè Kuyie nkuù do di bǝnté mesémme mebotí mebotí.

⁷ Díndi nfiúkúnè, di kǝnti báá yárike ke yé di tǝmmú yeti yó mbomèmu.

⁸ Asaa kèè dìi mǝnni de kó tináaanti nè Kuyie mpǝánáaanti náaantò Odedi do ò nàkè tì, kè dèe yáukúnne o kǝnti, kò deite sibǝntenkaani simǝu Sudaa tempè mmieke, nè Bensamee koku mieke nè ò do fiète yèè ekè Efadaimmu tǝri ye mieke kétunte ti Yiè nKuyie nwǝstǝnni dìi bo ti Yiè nKuyie nciètè bǝri iikè.

⁹ Isidayeeribe kó iwuo nkǝbe kusükü Efadaimmu koku kǝbe nè Manansee koku kǝbe nè Simmeǝǝ koku kǝbe bè do yàmè ti Yiè nKuyie nhò bonèmè kékonní o kpààtiyuu. Memme kòo kpààti bè yu bembè nè Sudaa kó kuwuo nkǝbe nè Bensamee koku kǝbe.

¹⁰ Kè bèe tíi nSedisademmu o kpàti benni tepítè nè dinummuri otáàtáánwe mieke.

¹¹ De kó diyìè kè bèe fié ti Yiè nKuyie nyiwǝs bè do eí i be dootitǝbè cie kékonnènni ináàke sikǝusiyeikè (700) ipe sikǝupisiyeikè (7000).

¹² Kè bèe dóunnè ti Yiè nKuyie ndinùù be yembè do tǝ nkú ke dǝ bè yó nkú tǝ nnè be yèmmè memǝu ndi, nè be wèrimú mumǝu.

¹³ Kè wèè í tǝ nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǝ nkú, kè debire nde yoo okóti, kòo nitipòkú nwe yoo onitidǝu bèe ò kúo.

¹⁴ Kè bèe dóunnè ti Yiè nKuyie ndinùù kényíú ke eu siheú nè yetátehe nè sipǝmpǝǝ.

¹⁵ Kè diwèli pí Sudaa kǝbe bemǝu kè bè nyǝnkunè bè dóunnè dìi nùù ti Yiè nKuyie ndi kpéi, ke yé bè do kú dóunnèmè dinùù nè be yèmmè memǝu ndi, kè kú wammú kè kúu yóu kè bèe kú yá, kè kúu bè duǝ mmèonǝpǝmè diheì dimǝu mieke.

¹⁶ Kòo kpàati Asaa denne o yǝ kóti tinitipokpàti mieke ke yé ò do ciékémè isǝke kó tebǝntenkaanité bè tu tè Asadaa, kè Asaa tè bǝ nképǝnte kécúu Setinǝ biriku mieke.

¹⁷ Kè yetǝrè baa né nkpaá bo, nè memme kè Asaa duǝ nho yèmmè memǝu ti Yiè nKuyie nho fǝmmu mumǝu mieke.

¹⁸ Kòo tannè ti Yiè nKuyie nciètè mieke o cice ku pǝ yèè pǝrè, nè o mǝmmuǝ ò kú pǝ yè, yèè tu timáti péiti nè mesǝo nnè tinenti.

¹⁹ Bá mudoò ténke í nhǝnnè kéntò kètuǝkenè Asaa kpàti benni sipísitáati nè dinummuri.

16

Asaa do dokùnèmè Isidayeeribe kóo kpàati

(Wénté 1 Bekpààtibè 15:16-22)

¹ Okpàati Asaa kpàti benni sipísitáati nè dikuǝnni mieke kè Isidayeeribe kóo kpàati Basaa domè Sudaa kǝbe mudoò, kémaá kuduotí kèfité Damaa eì ke bo pénné kuce Asaa Sudaa kǝbe kóo kpàati.

² Memme kè Asaa túóté timáti péiti nè mesǝo ndèè do bo ti Yiè nKuyie nciètè nè tekpàaticíètè ké dè duǝ Sidii kóo kpàati Benni-Adadi wèè do bo Damaasi eì kóò nàké ke dǝ,

³ wèè yóu kè bèe mǝote metaummè bembè nè we, be yembè do mè mǝke mèè botí. Kè deé te kòo ò pǝ de kó dipǝnni ke tú wèè tǝte wenwe nè Basaa Isidayeeribe kpàati metaummè, kòo ténke báá ò do mudoò.

⁴ Kè Benni Adadii yie nhokpàati Asaa ò nàké tì, kédèite bèè ni o ãǝpǝmbè ké bè tǝ nkè bèe kǝte kèpǝnte Isidayeeribe ekè: Iyǝǝ eì nè Danni kperi, nè Abedi-Maimmu eì nè Nefutadii ekè bè do sǝri dè tidiiti.

⁵ Basaa ti kèè dìi mǝnni kékúnnè kuduotí marimú Damaa eì nè mutǝmmú tǝmú ò do pí mmú.

⁶ Kòo kpàati Asaa íi nSudaa kǝbe bemǝu, kè bèe kǝte kétúóté Basaa do maànè yèè tǝrè Damaa eì kó kuduotí nè de kó ideí, kòo kǝte kémaánè Kebaa eì nè Misipaa eì.

Asa kpetinnémè Ananni

⁷ De kó dimònni kè Kuyie mpāānāaḡti náaḡtò Ananni kòte Sudaa kóo kpààti Asaa borè kóò nàké ke dò: A mè nyóumè a bo wammúmè meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè, ke kòte ke mè wanti Sidii kóo kpààti borè, nè de kpéi Sidii kó behāāpòmbè yèmu a nou mieke. ⁸ Etiopii nè Dibii de kó behāāpòmbè do sūmu ke pēēté memme nè sikipàrinaasēī nè si dēèbè péu, nè memme kè ti Yiè nKuyie mbè ànné a nòutè mieke, a wammú mèè kpéi meteèmmè ku borè. ⁹ Ti Yiè nKuyie nwùómmu kutenkù kumòu kòbe ke teénnè bèè kù duò mbemáà nè be yèmmè memòu. A dòò deyēinkperere nde deē te, kētúóté yíe nnè yewe yèè kpaani ye mieke kè di yó mbo mudoò mieke sáà.

¹⁰ Kè Asaa mieke peike Kuyie mpāānāaḡti náaḡtò, kòò ò kpetinné. O mieke do peike mediè mmómòmomme mme ò nàké tii kpéi. De mōnni ndi Asaa ketémè kénfēũnko benitibè.

*Asa kpàti mǎnku**(Wénté 1 Bekpààtibè 15:23-24)*

¹¹ Asaa doòrimè, ò ketémè nè ò dèntemè dè wàrimu Sudaa kòbe nè Isidayeyiribe kó bekpààtibè pátè* mieke. ¹² Asaa do muòkemu o naacèi kè dè ncéè o kpàti benni sipísitāāti nè diwéinnì mieke, bá nè o mōmmú mieke ò í nwammú meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè, kékòte beddòtòribè borè. ¹³ Kè Asaa kò nho yembè kũũ nkè o kpàti benni sipísinàà nè dimáà benni. ¹⁴ Kè bèè ò kũnné kufziti ò do keú kù Dafiti èi ku mieke, kóò dóú ntihúúnti tibotí tibotí kó didòu kóò pe mme kùò mmèè bo nte kóò báá pāāke mecāā, kédeè kétuò ntihúúnti teti péu o kpéi.

17*Sosafati tòmè tikpàti*

¹ Kè Asaa bire Sosafatii sòoté o kpàti, kētēī nkébaa Isidayeyiribe. ² Kòò kanne behāāpòmbè Sudaa ekè iduotí fité yè yemòu mieke nè kùmandāábè, Sudaa tenkè mieke nè Efadaimmu ekè o cice Asaa do fiète yè. ³ Kè ti Yiè nKuyie nni mbonè Sosafati ke yé ò do kù tūnnemè o cice do còutè tikpàti bàmbà nké nkù tū mèè botí nku, bá ò í ntù nyebòkè Baadibe. ⁴ Sosafati do wanti ke bo ntù ti Yiè nKuyie nku, o cice do tū nkù nè ku kuó, ò do í yie nke bo tūnne Isidayeyiribe kó medòòrimè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nfíi nho kpàti, kè Sudaa kòbe bemòu nhò pāā nyepàré, memme kòò mòte tikpàti mediè kòò yètirii feitè. ⁶ O do duò nti Yiè nKuyie nku o yèmmè kè nkù tū nkédíé Sudaa tenkè kó yetàrè nè de kó itedeí.

⁷ O kpàti benni tāānni kòò tō nho kó betūmbè mabè kè bè bo duò nSudaa ekè kòbe itié bèè yètè tu: Benni-Adadi nè Obadia nè Sakarii nè Netanneedi nè Miseen. ⁸ Kè bèè neinnè Defiibe bèwei: Semmaya nè Netanniya nè Sebadia nè Asayeedi nè Semidamòti nè Sonnatāā nè Adonniya nè Tobiya nè Tobu-Adonniya ke né yíénè ikuó niùbè bedé Edisama nè Yodammu. ⁹ Kè bè ntò ti Yiè nKuyie nkuó pátíri kéce nSudaa tenkè kó yehèké yemòu ké di tié mbenitibè.

Sosafati kpenkemè

¹⁰ Kè yekpààtiyo yèè kó dimàà fité Sudaa tenkè kè yèe yote ti Yiè nKuyie, bá yè ténke í ndokùnè Sosafati. ¹¹ Kè Fidisitèbee pāmmú yepàré Sosafati kóò yietinè

* **16:11** bekpààtibè pátè: Bè náá mbekpààtibè pátè yèè kpéi ndie nyè cāānnèmu 1 Bekpààtibè nè 2 Bekpààtibè yèè bo Kuyie mpátíri mieke.

dàmpóò, kè Adabubè bèè bè bonè kè bèè bè pāmmú yepedakè sikəupísiyiekè nè sikəusiyeikè (7700) yəbɔdakè meè máá.

¹² Mēmme kè Sosafatii nsókè ke kpénkú kémaá Sudaa tenkè mieke yehékè kè yè fii nyiduotí, kémaánè yehékè tidiiti yó mbo yè. ¹³ Kòo mmòke detəndierè Sudaa tenkè nè behāāpənkperíbè yekəmbə yembè bèè nɔ mmudodò, kè bè mbo Sedisadəmmu. ¹⁴ De kó behāāpəmbè bè do bè kàa mbe cēī tū mmè mme sitəbè, Sudaa kó behāāpəmbè iwēī yembè sikəupíkə̀̀sitàāti (300000) kòo āāpənkóti Adinaa mbè baké. ¹⁵ Kè ohāāpənkóti Yoananni nhò pòkoo, ke baké behāāpəmbè sikəupíkə̀̀sídè nè sikəupípiisini (280000) ¹⁶ Sikidi birè Amasia ohāāpənkóti wèè do dúš nhomáá nè o mómumu nke bo pí nti Yiè nKuyie nkó mutəmmú kòo nhò pòkoo ke baké behāāpəmbè yekəmbə yembè bèè nɔ mmudodò. Kè bè mbo sikəupíkə̀̀sídè (200000) ¹⁷ Bensaməe kó kuwuə mmieke kè dikəmbùò yìè Ediaa wèè nɔ mmudodò kòo mbaké behāāpəmbè sikəupíkə̀̀sídè (200000) bèè nɔ nke tāū detannè ke nɔ nke kèi ntidəpiiti. ¹⁸ Kè Yosabadi nhò tūnko nè behāāpəmbè teakupíkə̀̀tè nè sikəupípiisini (18000) bèè bàátí mudodò kpéi. ¹⁹ Bèè do pí nhokpàati təmmú, ke né mbúúti ò kànnè bè Sudaa tenkè keməu kó yehékè iduotí fité yè.

18

Sosafati taunnèmè Akabu

(Wénté 1 Bekpààtibè 22:1-4)

¹ Kè Sosafatii mɔte tikpàti mediè kòo yètiri feité kòo kòò dapàà mpuoke Akabu kòo sapàà, kè bèè tau. ² Kè dèè yí yebie mmayè kòo kpàati Sosafati nè o kəbe kè bèè kəte Sammarii ke bo dəu nyIsidayeeribe kòo kpàati Akabu, kè Akabu ò dəð kupəðkú wenwe nè o kəbe bèè ò neinè, kè bè kúo ipe nè inààke mediè, kédeè kénáké Sosafati ke dò: Tí kəte kédó Daməti èi dii bo Kadaadi tempè mmieke di kəbe kè di fiètè. ³ Wenwe Akabu Isidayeeribe kòo kpàati kè wèè beké Sudaa kəbe kòo kpàati Sosafati ke dò: A dó ké n neinè kè tí kəte kédó Daməti èi dii bo Kadaadi tempè mmieke mudodà?

Kè Sosafatii ò tēñné ke dò: Mí nnè fí nti wēñmu, n kó benitibè nè a kəbe ti korimu ke bo bè dokènè.

Bèè sòu nke tú bè nàa nKuyie mpāānāahti

(Wénté 1 Bekpààtibè 22:5-12)

⁴ Kè Sosafatii náké Isidayeeribe kòo kpàati ke dò: Beé nti Yiè nKuyie nkè tí yà kú yóò ti náké ti.

⁵ Kè Isidayeeribe kòo kpàati tí Kuyie mpāānāahti náam̀̀bè sikəusìnàà (400) ké bè beke ke dò: Ti kəte ké do Daməti èi dii bo Kadaadi tempè mmieke mudodà yáa tí yóu? Kè bèè ò tēñné ke dò: Kəte, Kuyie nyóò bè āñnəmu a nəu mieke.

⁶ Kè Sosafati dò: Ti Yiè nKuyie mpāānāahti náahtò m̀̀u í kpaá ke bo die nti bo na kəkəte wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti dó tàà? ⁷ Kè Isidayeeribe kòo kpàati tēnné Sosafati ke dò: Kuyie mpāānāahti náahtò m̀̀u kpaámu, ti bo kəte wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti m̀̀ke ti. Nè we ti me nyí naati, nh 55 ò beé kòò í nni nnáké tisàati matí. Ò 5 n náké tiyeyiti nti, Imida birè Misee nwe.

Kè Sosafati dò: Okpàati bá nnáá mməmmə botí.

⁸ Kè Isidayeeribe kòo āāpənti yú bè fōnte wè kòò pí ntekpàaticifētè mieke mutəmmú kòò náké ke dò: Kəte mecāā nkéyúni Imida birè Misee.

⁹ Kè Isidayeeribe kóo kpààti nè Sudaa kòbe kou kè bèe dáátí be kpààtiyààti kénkari bá wè o kpààtikàri ìnkè. Sammarii eì kó dibòri nùù ditúinkari, kè Kuyie mpàánáànti náam̀bè náá m̀be pàánáànti. ¹⁰ Kè Kennanaa birɛ Sidekia duò nke bè ò má timátí kè dè dò nyeyìè, kòo b́eì nke dà: Kuyie ntu nè de kó yeyìè nyɛ a yóó nkùmmùmè Sidii kòbe kè bè dèè.

¹¹ Kè Kuyie mpàánáànti náam̀bè t̀bè baa nnáá ntií máà, ke tú kòte kèdo Damòti eì dii bo Kadaadi tempɛ, ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému a ñu mieke kaa bè na.

*Kuyie mpàánáànti náam̀tò Misee nàkémè Akabu yóó yìkémè
(Wénté 1 Bekpààtibè 22:13-28)*

¹² M̀m̀me kè bè t̀s nwè koò bo yúní Misee, kòo náké Misee ke dà: Kuyie mpàánáànti náam̀bè bəmou wɛ ndinùù dimáà ndi ke náá nhokpààti timati máà, á t̀nnɛ be kpeti kóó nàkè weè yóó namè.

¹³ Kè Misee ò nàkè ke dà: Ti Yiè nKuyie mbomu, Kuyie n t̀u nkù n nàkè t̀i, n yóó ti mbéi.

¹⁴ Kòo tuakɛni dii m̀nni okpààti borè, kòo kpààti ò beke ke dà: Misee, tí kòte kèdo Damòti eì dii bo Kadaadi tempɛ mmieke mudoòà? Kòò dà: Kòtenè di yóó bè namu ti Yiè nKuyie nyóó di duóm̀mu de kó diheì.

¹⁵ Kòo kpààti ò nàkè ke dà: Nè yíe ndòke n da báámmè, kè n tú á n náké timóm̀m̀nti ti Yiè nKuyie nda nàkè t̀i.

¹⁶ De m̀nni ndi Misee ò nàkémè ke dà: N yàm̀u Isidayeeribe cìétémè yetārè ìnkè, ke dònne tipìèti t̀i í m̀ake wèè t̀i cēm̀m̀ú. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú,

bè t̀enke í m̀ake wèè bè ni,

bá wè wèe kò nho cìètè nè kunaatí.

¹⁷ Kè Isidayeeribe kóo kpààtií náké Sosafati ke dà: N do da nàkém̀u kè n dà, ò 55 í nni nnàkè timati kè t̀i ntú tisààti, ò 5 nnáké t̀i timou t̀i 5 ntú tiyèiti nti.

¹⁸ Kè Misee yíe kóó nàkè ke dà: Okpààti kénté ti Yiè nKuyie ntú mù, n yàm̀u ti Yiè nKuyie nkè kù kàri ku kpààtikàri ìnkè, kè kènkè kó bekperibè còrím̀ú, biɛ nkubakù yoù bət̀òbè kucà̀nku, ¹⁹ kè ti Yiè nKuyie ndà: We mbo kòte késouté Akabu kòo kòte kèdo Damòti eì dii bo Kadaadi tempɛ nkè bèe ò na? Kè yie ndò muu nkòo t̀òú d̀ mutēm̀ú. ²⁰ De m̀nni kè beè kperibè kóo m̀ouu cóm̀m̀ú ti Yiè nKuyie nyìkè ke b́eì nke dà: Mí m bo kòte kóó souté. Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke dà: A yóó yíme? ²¹ Kòo dà: m bo naá meyáabisiyèmmè kéta a pàánáànti náam̀bè bəmou nò mieke. Kè ti Yiè nKuyie nhò t̀èr̀nè ke dà: Kòte kè bè souté, a yóó namu, kòte kè me dà. ²² Ti Yiè nKuyie nkuu ànnè meyáabisiyèmmè ku pàánáànti náam̀bè nò mieke. Kù t̀u ndó kè da dà meyei m̀me.

²³ De m̀nni kè Kennanaa birɛ Sidekia t̀ónko Misee borè kóó bènte ke dà: Ɔnke bíékè nke ti Yiè nKuyie nkó Muyaá nyèmè m borè ke da béinnè.

²⁴ Kè Misee dà: A bo dè yà a bo ntati dii yiè sicéí ke yeti ke wanti a bo sari dè.

²⁵ Kè Isidayeeribe kóo kpààti dà: Pínnè Misee kékòte kóó duò nwèè baké diheì, Amò nè okpààti birɛ Soasi, ²⁶ kè bè nàkè ke dà: Okpààti tu a kpetinnè de kóo nti kè nhò duò mpéè sàm̀pò nè menie nsàm̀pò kémbaanè m bo wètenènimè kukòhnaatí.

²⁷ Kè Misee dà: Kaa wètenèni kukòhnaatí nè m̀i kó dinùù d̀ake Kuyie mbéimmè. Kòo deè kèb́eì nke dà: Díndi benitibè dimou keènè n yím̀ú!

*Bè kùòmè Akabu mudoò mièke
(Wénté 1 Bekpààtibè 22:29-40)*

²⁸ Mèmmè Isidayeribe kóo kpààti nè Sudaa kòbe kou kè bèe kòte kédò Damòti èi dii bo Kadaadi tempè mmieke mudoò. ²⁹ Kè Isidayeribe kóo kpààti náké Sudaa kòbe kóo kpààti Sosafati ke dò: N yóo ceete m máa ndi kéta mudoò mièke kè fǝ nni nhà a kpààtiyààti.

Mèmmè Isidayeribe kóo kpààti cèetèmè omáá kéta mudoò mièke. ³⁰ De mǝnni ke sǝ nSidii kòbe kóo kpààti nákému o kó behāāpǝmbè bèè ni bèè deke o kpààriinasǝi ke yǝ, bè bá nwanti behāāpǝmbè sǝmpǝbè yoo iwǝi yembè. Bè nwanti Isidayeribe kóo kpààti máa ndi.

³¹ De mǝnni kè bèè ni sikpààriinasǝi kóo bedèèbè kè bèe yà Sosafati kényé kétú Akabu nwe kécoké kécetinne ke bo ò kùò, kè Sosafatii kuǝnnè ti Yiè nKuyie kè kùu ò teennè kédúú nkè bèe wǝte. ³² Mèmmè bèè ni sikpààriinasǝi kóo bedèèbè bè bantémè Isidayeribe kóo kpààti dákemè kóo yóo kérépǝté.

³³ Ke sǝ nhoniti mǝu dè bo ke tǝ mutǝmmú kétǝu cǝnkoo kémáánnè Isidayeribe kóo kpààti kè kupie nta dicǝncǝnkǝnni nanku di tuuténè dè ibaatí, kòo náké wèè tǝnni tekpààriinasǝntè ke dò: Tǝntè tenaasǝntè kè ti ye mudoò mièke, bè n kǝutemu.

³⁴ Kè mudoò hinté de kóo diyie mediè, kè Isidayeribe kóo kpààti ncómmú o naasǝntè mièke kè bè ò pí kè bè wetí Sidii kóo behāāpǝmbè kè dè nyóo tuoke kuyuoku kòò ku.

19

Sosafati kǝnnemè bekótibè Sudaa tenkè

¹ Kè Sudaa kòbe kóo kpààti kòo nho cie Sedisademmu nè kukǝnnaatí. ² Kè Ananni bire Yeu Kuyie mpǝānǝānti náāntò ò co kóò beke ke dò: Dè dǝmmè kǝa teennè onitiyeiwe? A dǝ tí Yiè nKuyie ndootitǝbè mbèa? A dǝò dè deè te kè ti Yiè nKuyie mmieke yóo da do. ³ Desǝàrè né bomu a dǝò dè ke yǝ a cóummè itedéi ìi do bo dihei, ke dúo nha yèmmè ke tǝnnè Kuyie.

⁴ Kè Sosafati mbo Sedisademmu kǝwǝte kǝité kǝce ndiheì kétúóté Bèerisebaa kǝntò kétuakèné Efadaimmu tǝri, ke bo tǝnnéni benitibè ti Yiè nKuyie mborè, kunku be yembè do tǝ nkù. ⁵ Kòo kǝnne bekótibè Sudaa tempè nkó yehékè iduotí fité ye yemou, bá dii èi nè di kóo bekótibè, ⁶ kè bè náké ke dò: Dí n dake kǝmpǝi ndi tǝmmú mesàà nke bá mbekú benitibè dǝmè, dí mbekú ti Yiè nKuyie ndǝmè, kù yóo ndi bonèmu de kóo mutǝmmú mièke. ⁷ Dí ndé ti Yiè nKuyie nkéndake di pí mmù tǝmmú kǝí, ke yǝ ti Yiè nKuyie nkunku ti tǝ nkù borè siyǝábisi í bomè, ku borè mebatimè í bo, kù í cǝu tǝuuti.

⁸ Bá né Sedisademmu mièkoo, kè Sosafatii kǝnne ikuú niùbè nè Defiibe, nè Isidayeribe cǝi kóo bekótibè, kè bè bo mbekùnè Sedisademmu èi kòbe ke tǝ ti Yiè nKuyie nyè mmù, ke tǝnni be kpeti. ⁹ Kòo bè dúo ndinùú ke dò: Mèmmè di yóo ndǝarimè kéndé ti Yiè nKuyie, ke tǝ nkù ye mmù nè meyèmmè mǝmáa. ¹⁰ Bá dii mǝnni kè di kòbe bèè bo yehékè kè bè níí tǝni tǝmatí, kòò mǝu wèè kùò oniti yoo ò yeténè ikuú, yoo Kuyie ntannùú mari, yoo ikuú tei mai, dí ti wǝnté, kè mbè tiè nkè dè nwenni, kè deè ye nkè bè báa yeténè ti Yiè nKuyie nkè ku mièke báa di do díndi nè di kòbe. Kè di me ndǝari di báa yeténè Kuyie. ¹¹ Nte ikuú niùti dièwè Amadia wèè yóo ndi baké ti Yiè nKuyie nkóo mutǝmmú mumǝu mièke, kè Isimayeri bire Sebadia mbaké Sudaa ke teennè mí nhokpààti. Kè Defiibe bie yóo

ndi bonèmu ke pī nyepáate kó mutòmmú. Íténè ke pī mmutòmmú nè dikòmbùò ti Yiè nKuyie nyó mbonèmu wèè dòòri dèè wenni.

20

Sosafati namè Mòabiibe nè Amòniibe

¹ Kè Mòabu kòbe nè Amòniibe kè bè nkòri ke bo do Sosafati mudoò kè Meuniibe bè cie. ² Kè bèe kòte kè ti nàké okpàati Sosafati ke dò: Behāāpòmbè mabè bèè íténí ke sū mesàà nke yóò da do mudoò, bè íténí Edòmmu eì ndi dàmèèrì mukókúú nkou kó diyàà ke bo Asasònni Tamaa dihei bè tu di Ānkedi.

³ Mèmmè kè Sosafatii depe kètāātè ke bo beé nti Yiè nKuyie, kéduò nkè Sudaa tempè nkumòu kòbeè bou dinùù. ⁴ Kè Sudaa kó kuwuò nkòbeè íténí Sudaa ekè yemòu kétéí nke bo kuónnè ti Yiè nKuyie. ⁵ Kè Sosafatii cómmú Sudaa eì kòbe nè Sedisadèmmu eì kòbe be ìikè, ti Yiè nKuyie ncīētè ìikè kénwetí te dānkù pānkù, ⁶ kébāntè ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nti yembè do tū nkù dè í tú fṣṣ baké kēīnkè, ke baké yebotè yemou kó yekpàatiyòò? Fṣṣ mòke muwērímú ke kpeñni, òmòu báá na ké da dokénè. ⁷ Fṣṣ tu Kuyie nti tū nkù, fṣṣ bèti bèè do maá di nhei ke kànnè a nìtibè Isidayeeribe bè yènnímè Esibiti. Bembe Abarahammu a dó wè yaábí sàà. ⁸ Kè bè di kàri ke da maá tēcīētè a yètiri yó nyu dè, ke béi nke yī: ⁹ Kè dè dò mmeyei mmamè ti tùàkení, kè dè dò mbè ti do mudoò mmu, yoo a yūs ti to nye, yoo mutenkūū mmu tanní, yoo dikònni, ti yóò kòte kécómmú tē cīētè borè, ke yé a yètiri de nyumè, ké da kuónnè meyeñcaarimè mèè ti tùàkení me kpéi, kàa keè ti dabùò nkè tí deetè. ¹⁰ Wénté Amò eì kòbe nè Mòabu eì kòbe nè Edòmmu eì kòbe, ke ti do mudoò, ti yembè do yènni dii mònni Esibiti kó dihei kàa duò nkè bèè bè pèé nke í mbè pònte. ¹¹ Né nte de kó benitibè bè ti duò ntii cuuti tú bè bo ti betimè ketenke a ti duò nkè kè ti kè te. ¹² Fṣ nKuyie nti tū nkù potè be, ti í mòke muwērímú mamú de kó kuniiti ìikè, kù kērínímú ke bo ti do mudoò ti í yé ti bo dòò ti, ti búò fṣ nwe.

¹³ Mèmmè kè Sudaa kòbe bémou ncómmú ti Yiè nKuyie nyiikè, bémou nè benitipòbè nè ibí.

Ti Yiè nKuyie nduómme kè Sudaa kòbe be na

¹⁴ Kè bè ntíkú, kè ti Yiè nKuyie nYáá cúténí Defiibe botí kou mòu Asafu yaabire Yayeedi ìnkè. Asafu weè do peitè Matanniya, kè wèe peitè Yeyeedi, kè Yeyeedi peitè Bennaya, kòo peitè Sakarii, kè Sakarii né peitè Yasiēdi. ¹⁵ Kè Yasiēdi pīēké mediè nke dò: Kénténè mesàà dimou, dindi Sudaa kòbe nè Sedisadèmmu kòbe, nè fṣ ndòke okpàati Sosafati! Nte ti Yiè nKuyie ndi náá nti: Di báá depe, kè kufṣwáá nni ndi bo de kó kuhāāpònniiti ìikè. Ke yé de kó mudoò í tú di kòmu, mù tu Kuyie nkòmu mmu. ¹⁶ Nanke dí íté kè bè do, nte be ke deētini Atisiti kó ditenni, di naa yóò bè búóténè kukó nwetí ndè nde Yeduyeedi kó dikpàà. ¹⁷ Di í yóò bè dokénè, kè di tùòkoo, di cómmú kénwúó nti Yiè nKuyie nyóò di deetè mèè botí. Sudaa kòbe nè Sedisadèmmu kòbe bá ndénè kè di kǎnti nhou. Nanke di yèroo kè bè búóténè ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu.

¹⁸ Kè Sosafatii kònke kēsīnnòò ketenke, kè Sedisadèmmu kòbe nè Sudaa kòbe bémou kè bèe kònke kēsīnnòò ketenke ti Yiè nKuyie nyiikè kè kù sante. ¹⁹ Kè Defiibe, Keati nè Kodee wuò kòbeè íté kēsāntè ti Yiè nKuyie nnè metammè kperimè kunku Isidayeeribe tū nkù.

²⁰ Kè dèe wenté kè bè nyeti Tekoa dikpáá bíékè, kè Sosafatii íté kécómmú kébéi nke dò: Kénténè n tú mù díndi Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe, nyí kúnè ti Yiè nKuyie nyí nkè kunku di tú nkù, memme di bo namè kè bè bàao, ínté ìnè kéntá Kuyie pàánáànti náámbe di náá nti. Memme di bo bè namè.

²¹ Sosafati nè o èi kòbe kè bèe wènnè kétéí nkétānké bedèmbè, kè bèe dáátí tiyáàti bè cànnè ti mudèmmú kpéí, kòo bè níi mbèhāāpòmbè ìikè kè bè ndiè nke sánti ti Yiè nKuyie nke tú: Ndiennè ke sánti ti Yiè nke yé ku sàa ndemumè sáá.

²² Bè keté dii mōnni ke diè nke déúúkūnko ti Yiè nKuyie nnè yēsāā nkè kùu dúo nkè Amōniibe nè Mōabiibe nè Edōmiibe bèè do itení kéndó kédó Sudaa èi kòbe mudoò, kè bè í nkèè betòbè tu mù, kéta betòbè mukòu. ²³ Kè Amōniibe nè Mōabiibe kè bèe do Edōmiibe kè bè dèè, bè dèè dii mōnni Edōmiibe kéta bēmáá mukòu. ²⁴ Sudaa kòbe tùòke dii mōnni ditenni dii sīī ndikpáá ke wenté kényà bécírìbè kè bè còu còu ketenké bá òmòu í kpaá. ²⁵ Sosafati nè o kòbe kè bèe kòte kékuti bécírìbè kényà tinensààti nè be kperè desààrè kè dè nsū mesàà, kè bèe dè kòu mediè bá bè í nna kè dè kōnnè demou kè ndè èi ke dò yewe yētāāti ke yé dè do sūmèmu mediè.

²⁶ Diyiè naanni yiè kè bèe tíi kubiriku makú kéndéúúkūnko ti Yiè nKuyie, kè dèe nte kè bèe kù yu ke dò Mesàā nkó kubiriku, ke kpaá ke me nkù yu nè yínni.

²⁷ Kè bèe deè kè Sosafatii niitè Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe bēmou kè bèe kò nSedisademmu nè diwèì, ke yé ti Yiè nKuyie nkuu do bè dōòmè diwèì kè bèe na be dootitòbè. ²⁸ Kè bè mbie ntibómbonti nè tikùtidùùti ke eutinè sipòmpòó ke kūnti Sedisademmu kētuakenè ti Yiè nKuyie ncīētè.

²⁹ Kè yehékè yemou kó yekpààtiyòo keè ti Yiè nKuyie nkuu dokénèmè Isidayeeribe dootitòbè kè kù depè. ³⁰ Kè Sosafati ntò tikpàti kè dè dò mbàmmùu, kè Kuyie nhò tú nkùu ò dúo mmeom̀p̀umè dihei dimou.

Sosafati kpàti tùòkemè ti m̀anku

(Wénté 1 Bekpààtibè 22:41-51)

³¹ Sosafati do yóo di tikpàti ke m̀ake yebie nsipísitāāti nè yènnūmmù ndi, kém̀baké Sudaa kòbe ke dò yebie nsipísidè nè yènnūmmù. O yò do tú Sidii kóo sapàà nhAsuba. ³² Kòò ntù nho cice Asaa kó kuce, kéndòori ti Yiè nKuyie ndó dè.

³³ Bá nè memme kè yetòrè nkpaá bo, benitibè mu ndo í dúo mbēmáá Kuyie mbe yembè do tú nkù. ³⁴ Sosafati tømmú sōmmu ò mù ketémè nè ò mù p̀òntémè dè wàrimu Ananni bire Yeu tømmú pátúri mieke, ke bo Isidayeeribe kpààtibè pátúri mieke.

³⁵ Dèndè kó dif̀nkúò kè Sudaa kóo kpàati Sosafatii taunnè Isidayeeribe kóo kpàati Asia wèè d̀òrimè do í wenni. ³⁶ Ò do ò taunnè kè bè bo d̀òò b̀atòòbè mbe kè bè nkòri Tadisisi. Bè do bè d̀òò Esiyonni Kebee èi ndi. ³⁷ Memme kè Madesaa Kebee èi kou Dodafau bire Ediesee náké Sosafati Kuyie mp̀ānāānti ke d̀ò: A taunnèmè Asia kpéi nte kè ti Yiè nKuyie nyóó cake a tømmú.

Memme kè b̀atòòbè péitè péitè ke ténke í nna ke kòte Tadisisi.

21

¹ Kè Sosafatii kò nho yembè kũũ ndè, kè bèe ò kũnnè o yembè f̀ōti Dafiti èi. Kòo bire Yodammuu sòotè tikpàti.

Yodammu tumè Sudaa kòbe kóo kpàati

(Wénté 2 Bekpààtibè 8:16-24)

² Yodammu do m̀ake o neí nsi, be cice òmáá bèe yètè tu: Asadia nè Yeyeedi nè Sakarii nè Asadiyau nè Mikayeri nè Sefatia bēmou bè do tú Isidayeeribe kóo

kpààti Sosafati bí nyi. ³ Be cice do bè pãmmú yepãrè dieyè nye, timátì pèítì nè mesoò nè tinenkpeti ké bè duónnè yehèké iduotí fité yè Sudaa tempè mmieke kédúò nYodammu tikpàti ò tu mèè kpéi Mpo.

⁴ Yodammu kàri dìi m̀ǹǹni o cice kpààtikàri kòo kpàti fiíkú, de m̀ǹǹni ndi ò kùòmè o yõfùò kòbe bemou bá nè Isidayeeribe kó bekótìbè mabè. ⁵ Yodammu do yóò di tikpàti ke m̀k̀e yebie nsipísitããti nè yèdéè ndi kèntò tikpàti kèmbò Sedisadèmmu ke dà yebie nyèni, ⁶ kètũnne Isidayeeribe kó bekpààtibè kó ice Akabu cìètè kòbe do d̀d̀m̀. Ke yé ò do puokemè Akabu kóo sapàà nwe, kédòò ti Yìè nKuyie nyí d̀s̀ d̀. ⁷ Kè ti Yìè nKuyie mme nyí ndò kékua Dafiti cìètè kù do ò d̀d̀ǹ nè mèè taummè kpéi, ke yé kù do ò nàkémè ke dà wenwe nè o bí okpààti báa pàà be cìètè dim̀ǹni mari.

⁸ Yodammu kpàti mièke nke Edømmu èi kòbe yetemè Sudaa kòbe bo mbè bakémè, kèwaa mbè kóo kpààti. ⁹ Kè Yodammuu íté nè o kó behããp̀nkótìbè nè sikipàrinaasèi kè bèe kote keyènkè kèdo mudoo Edomiibe, bèè do bè cèti nè bèè baké bèè dèke sikipàrinaasèi. ¹⁰ De kó dim̀ǹni ndi Edømmu èi kòbe fiètemè bemàà Sudaa kòbe nõu mièke nè yíenní.

De kó dim̀ǹni dim̀àà mièke do nke Dibuna èi kòbe yetemè Sudaa èi kòbe kóo kpààti Yodammu kpeti ò do bùtinné mèè kpéi nke ti Yìè nKuyie o yembè do tũ nkù. ¹¹ Kè Yodammu dàò yetòrè Sudaa tãrè Ìnkè ke yúò nSedisadèmmu kòbe nè Sudaa kòbe kè bèe bùtinné Kuyie nke nfeu yebokè* ke cánní.

¹² Kè Kuyie mpããnaãnti náãntò Edii wãri dipátiri kèbéi nke dà: Ti Yìè nKuyie nha cice Dafiti do tũ nkù tu: A í tũnne mèè kpéi nke a cice Sosafati kó kuce, o cice Asaa Sudaa kóo kpààti kòku, ¹³ ke tũnne Isidayeeribe kpààtibè kó kuce ke tanné Sudaa kòbe nè Sedisadèmmu kòbe mubãtõmmú mièke, Akabu cìètè kòbe do d̀d̀m̀. F́ nYodammu kàa kùò a yõfùò kòbe, bèè tu benitìbè ke da pèètè. ¹⁴ Nte ti Yìè nKuyie nyóò potému kuyèiku diekù a kòbe, a bí nè a pobè nè a kperè demou. ¹⁵ F́ nke yóò da bantè kemieke kó mumõncéémú, kè mù nyéúti yewe yemou, kènte kàa nautii yènní.

¹⁶ Mèmmè kè ti Yìè nKuyie nduò nkè Fidisitèèbe nè Adabube nè Etiopii èi kòbe kè bèe do Yodammu mudoo, ¹⁷ kèdo Sudaa èi kèhef be kperè nè dèè kó dim̀àà bo tekpààticìètè kèp̃mmú o bí nè o pobè, kòo bíyããtè Yoakasi weè máa nkpaá.

¹⁸ Kè ti Yìè nhò potè kemieke kó mumõmmú kè mù í ndò nkémieté. ¹⁹ Kè de kó mumõmmú nyéúti yewe yemou. Dibenni dèri kó mukúũ nkè de kó mumõmmú nte kòo nautii yènní kòo fèútè mediè nkékú, bá o kòbe í nhò tũò ntihiúuntí bè do d̀d̀m̀ nè o cicebè.

²⁰ O do yóò di tikpàti ke m̀k̀e yebie nsipísitããti nè yèdéè ndi, kèdi tikpàti kèmbò Sedisadèmmu kékú bá be yèmmè í ncààrè, kè bèe ò kũnné Dafiti èi, bè me nyí nhò kũnné bè kùri dè bekpààtibè tobè.

22

Asia tòmè tikpàti

(Wénté 1 Bekpààtibè 8:25-29. 9:27-29)

¹ Kè Sedisadèmmu kòbeè duò nkè o bíyããtè Asia sòtè tikpàti ke yé Adabube do bè domè kékua o bí ikotí imou. Mèmmè kè Sudaa kóo kpààti Yodammu bíyããtè Asia ntò tikpàti. ² Yoakasi do yóò di tikpàti ke m̀k̀e yebie nsipísinàà

* **21:11** feu yebokè: Bè do dekù sitáá Ìnkè nke ke dàori yetòrè ke feu iwüò.

nè yèdèè ndi, kédì tikpàti kέmbo Sedisadεmmu ke dò dibenni dìmáà. Omidi kóo sapàà nhAtadii weè do tú o yǝ. ³ Kóo yǝ nhò tiè nyitié nyeiyi, kóo tǝnne Akabu cǝtè kǝbe kó ice, ⁴ kédǝò dèè í wenni ti Yiè nKuyie nyiiké Akabu cǝtè kǝbe do dǝòmè, ke yǝ o cice kǝũ nkó difǝnkúò bè do ò tiémmè itié nyeiyi kè ì ò fétinne. ⁵ Ò do tǝnne bèè kó itié nkéneinè Isidayεeribe kóo kpààti Akabu bire Yodammú, kè bè bo dokénè Sidii kóo kpààti Asayεedi Damǝti εi dii bo Kadaadi tempǝ mmieke. Kè Sidii kǝβεε kǝute Yodammú. ⁶ Kóo wǝte Sisedεedi ke bo taa nyekǝutiyè Sidii kǝbe ò kǝute yè Damaa ò do dokúnè dii mǝnni Sidii kóo kpààti Asayεedi, ò ke mbo kè Sudaa kóo kpààti Yodammú bire Aasia kǝte Sisedεedi ke bo dǝu nhAkabu bire Yodammú nè kuyonku.

⁷ Kuyie nkuù do dǝ kέkuǝ Aasia kέduǝ nkè wèe kǝte ke bo dǝu nYodammú. Ò tǝòke dii mǝnni Yodammú borè kóo ò neiné kέkǝte ke bo co Nimmusi bire Yeu. Ti Yiè nKuyie nkuù do tǝatè Yeu kóo bo ntú okpààti kέkuǝ Akabu cǝtè kέ tè dèe.

⁸ Kè Yeuu dǝò Kuyie nyè nwèe dǝò ti Akabu cǝtè, kέpǝ nSudaa εi kǝbe kó bekótibè nè Aasia kó ibi ì do pǝ nhokpààti tǝmmú kέ bè kǝ. ⁹ Kè bèe wammú Aasia kóò pǝ nhò do sǝri dè Sammarii kóò tǝní Yeu borè, kóò kǝ. Bè ò kǝ memme kóò kǝnnému bǝke, ke yǝ bè do náammè ke tú Sosafati wèe do tǝ ti Yiè nKuyie nnè o yèmmè memou, o bire nde.

Aasia cǝtè tεmou òmou ténke í nkpaǝ wèe bo na kédì tikpàti.

Atadii fiètemè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 11:1-3)

¹⁰ Aasia yǝ Atadii kèè dii mǝnni Aasia kumè kέité kέcǝmmú ke bo kǝ Sudaa kpààticǝtè kǝbe bεmou. ¹¹ Kè Sudaa kǝbe kóo kpààti Yodammú kóo sapàà nYeoseba túóté o tǝũ Aasia bire Soasi ikpààtibí tǝl bè do dǝ kέkuǝ i mieke, kέ dè sǝnne Kuyie ncǝtè kó kudieku makú yedúǝ borè wenwe nè o yuǝri bá Atadii í ndè nǝnte ke kǝ. Yeoseba do tú ikuǝ nùti Yoyadaa pokú nwe. ¹² Kè Soasii nsǝri bε borè Kuyie ncǝtè mieke yebie nyèkuǝ kè Atadii tu dihei kóo kpààti.

23

Bè cǝummè mekúò nSoasi kóò pǝ ntikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 11:4-20)

¹ Dibenni yiénni mieke, kè ikuǝ nùti Yoyada túóté metǝātímè nè dikǝmbùò kédǝǝnè metaummè behǝǝpǝnkótibè bèè baké behǝǝpǝmbè sikou bèè tu: Yeodammú bire Asadia nè Yoananni bire Isimayεeri nè Obedi bire Asadia nè Adaya bire Maseya nè Sikidi bire Edisafati. ² Kè bèe ce nSudaa tenké kemou kέtí nDefiibe bèè bo Sudaa tenké kó yehékè yemou, nè Isidayεeribe cǝí kó bekótibè kè bèe kǝte Sedisadεmmu. ³ Kè ditǝnni dimou tǝ nkédǝǝnè okpààti metaummè Kuyie ncǝtè mieke, kè ikuǝ nùti Yoyada bè nǝké ke dǝ: Nte okpààti bire dèè yóó nǝá nhokpààti ti Yiè nKuyie ndo ti nǝké Dafiti ke yǝ ndè ndǝmmè. ⁴ Nte di yóó yǝmè ikuǝ niùbè nè Defiibe bèè te mutǝmmú tεompùtè yiè, dí bè toté yetǝrè yètǝāti, kè ditǝnni ketiri mbaa nyebòrè. ⁵ Kè ditǝnni dideri mbaa tekpààticǝtè kè ditǝānni mbaa dibòri bè tu di dipǝũ kó dibòri, kè benitibè bεmou mbo ti Yiè nKuyie ncǝtè dǝnkú mieke. ⁶ Òmou báa ta ti Yiè nKuyie ncǝtè mieke kè dè í tú ikuǝ niùbè nè Defiibe bèè ni Kuyie ncǝtè mieke mutǝmmú, ke yǝ bè bè cǝnnémèmu dε kó mutǝmmú kpéi. Kè benitibè mbo ti Yiè nKuyie ncǝtè dǝnkú.

⁷ Kè Defiibe cēētē okpààti bá wè kòo mpikú o kparìnenkù, kòo mǎu tanní tēcētē miēke bēē ò kùò. Kòo kpààti yèti dí nhò nēinè kòò kùntiní di nhò nēinè.

⁸ Kè Defiibe bēmǎu nē Sudaa kǎbe bēmǎu kè bē ndǎari ikuú niùti Yoyada bē nàkè ke yē mmù. Bá wè kòo tíi nho kó benitibè bēè te mutõmmú de kó teomputè yiè nē bēè dò nkéompè de kó teomputè yiè. Ke yē ikuú niùti Yoyada do dómè bē mpī mmutõmmú de kó diyìe. ⁹ Kè ikuú niùti Yoyada duó mbēè baké behāāpǎmbè sikǎu yekpāā nne tidǎpiti dieti nē tisǎmpóti okpààti Dafiti do te dè kè dè duó nKuyie ncētē. ¹⁰ Kè bēē bē cónné kétúóté Kuyie ncētē bakù you kénto kétuakè nē te bakù cǎnku, kédíténè diwūstǎnni nē Kuyie ncētē de saku, bá wè kè wè mpikú o kparìnenti, kè bē cēti okpààti. ¹¹ Kè bēē kǎtēnní okpààti birē kè dè òò ndikpààtipii kè dè duó nKuyie ntannò pátiri, kè bēē dè kǎnne tikpàti kè ikuú niùti Yoyada nē ò bí kè bēē dè còu mmekùò nkè bē mpīkù ke tú Yoasi wēè tu okpààti.

¹² Memme kè Atadii keè ditǎnni uúmè ke cokù ke sǎntí okpààti. ¹³ Kòò kǎtoo be borè ti Yiè nKuyie ncētē miēke kénwúó, kégà okpààti kòò còmmú dibòri borè diwūstǎnni ìnkè. Kè behāāpǎnkótibè nē bēè tǎ sipǎmpǎó kè bē ò muri, kè diwèi bo dihei yembè bēmǎu, kè bē eu sipǎmpǎó, kè bedembè diè nyesāā nkó iyie ke bie ndebémbénnè. Kè Atadii kēté o yààti kébéi nke dǎ: Bè m bõmmu! Bè m bõmmu!

¹⁴ Memme kè ikuú niùti Yoyada deite behāāpǎnkótibè bēè baké behāāpǎmbè sikǎu, kè bē nàkè ke dǎ: Dennēnē we ditǎnni miēke! Kòò mǎu ò tū ndí ò kùò. Ke yē ikuú niùti do béimmè ke dǎ bē bǎá ò kùò ti Yiè nKuyie ncētē miēke.

¹⁵ Kè bēē ò pí nkè nhò dèri kétuake tekpààticētē borè, dibòri bē tu di sisēi kó dibòri, kè dè nhò kùò.

¹⁶ Memme Yoyada dǎdǎnnè mètaummè benitibè bēmǎu nē okpààti kè dè bo yie nkè bē ntú ti Yiè nKuyie nkǎbe. ¹⁷ Kè benitibè bēmǎu kǎte dibǎò Baadi cētē, kè tē pùò, képuǎnnè yewūstǎrè nē sitenkaanni kékuañè obǎoyiè mMatāā yewūstǎrè také. ¹⁸ Kè ikuú niùti Yoyada duó nkè ikuú niùbè nē Defiibe kè bē mbàa ti Yiè nKuyie ncētē. Dafiti do bē totimè yēfīrè ti Yiè nKuyie ncētē miēke kè bē bo nfeu ti Yiè nKuyie nyiwūš ke tuò. Mǎyisi do wǎri de kó ikuú ke yē ndè ndõmmè. Kè bē ndè dǎdǎri nē diwèi ke diè nDafiti do keú ìl yie. ¹⁹ Ke duó nkè bē mbaa nti Yiè nKuyie ncētē kó yebòrè. Bēè sǎū mbemáá nē mēborime mamè kè be kóò mǎu bǎá ta.

²⁰ Kè Yoyada tíi behāāpǎnkótibè bēè baké behāāpǎmbè sikǎu nē dihei kó bekótibè bēè baké nē dihei yembè bēmǎu. Kòo túóté okpààti ti Yiè nKuyie ncētē miēke, kóò tannè tekpààticētē kó dibòri dieri kóò kǎnne dikpààtikàri. ²¹ Dihei yembè bēmǎu kè diwèi mbè bo, kè dihei nkari bǎmmù.

Bè do kùò Atadii nē disiyè ndi.

24

*Soasi dimè tikpàti ke tũntē Kuyie ncētē
(Wénté 2 Bekpààtibè 12:1-17)*

¹ Soasi do yóó di tikpàti ke mǎke yēbie nyēyiekè ndi, kénto tikpàti ke dǎ yēbie nspisínàà ke bo Sedisademmu o yǎ do tú Bēerisebaa èi kou nwe, kòo yētiri tu Sibia. ² Kè Soasii ndǎari ti Yiè nKuyie ndó dè ikuú niùti Yoyada fõmmu mumǎu miēke. ³ Kè Yoyada ò puó mbenitipòbè bédébè kòo pié initidabí nē initipobí.

⁴ De kó difǝnkúò kè Soasii duó nho yèmmè ke bo tǔntè ti Yiè nKuyie ncfètè. ⁵ Kòo tí nyikuó niùbè nè Defiibe ké bè nàkè ke dǎ: Kǝtenè Sudaa ekè kécusní idíítí Isidayeeribe bəmou borè. Bá dii benni Kuyie ncfètè tǔntimù kpéí. Dǎnè ti mecāā.

Bá Defiibe í nti dǎò mecāā. ⁶ Kòo kpààti yú ikuó niùti diewè Yoyada kóò beke ke dǎ: Tí Yiè nKuyie nkóo tǔnti Mǝyiisi do yè nDefiibe níí cuó wèè dǎmpóò Sudaa kǝbe kó yehekè nè Sedisademmu Kuyie ncfètè kpéí. Dè dǔmmè kè bè í ò cuó? ⁷ Onitipoyeiwe Atadii nè ò bí beè càke Kuyie ncfètè ke tǔoté ti Yiè nKuyie ncfètè kó tinenti bè cǎñné ti ke ti pǎñné dibǎò Baadi kó mutǝmmú.

⁸ Memme kòo kpààti dǎ bèè dǎò tetoute ké tè Ìnné ti Yiè nKuyie ncfètè bǔri ditowàà bíékè, ⁹ kǎpǎkè Sudaa ekè nè Sedisademmu bè dǔmmè kǎntouni ti Yiè nKuyie nkóo tǔnti Mǝyiisi do béi ndikpàà mieke kényè nyIsidayeeribe dǎ nkényieti ì díítí. ¹⁰ Kè diwèi pǎ mbekótibè bəmou nè benitibè bəmou kè bè ntouni idíítí ke ãǎ de kó tetoute mieke kè tè yà piennè. ¹¹ Defiibe yà dii mǎnni tetoute cǎkeme ké tè tǔoté kékǝte ké tè duó mbèè pǎñné okpààti mutǝmmú, kè okpààti kó opátíwààti nè ikuó niùti diewè kou kè bèè tè tǔoté kéuté idíítí kǎwǎteni ké tè Ìnné te do Ìkú dè. Bè do me dǎori yewe yemou kécusó idíítí mediè. ¹² Kòo kpààti nè ikuó niùti Yoyada kè bèè ì tǔoté kédus mbèè ni ti Yiè nKuyie ncfètè kó mutǝmmú kè bè nyieti betácíèbè nè bedabeesúǎbè nè bèè pǎ ntimáti kó mutǝmmú nè disǎwúǎ kǎmu, kè bè bo tǔntenè ti Yiè nKuyie ncfètè. ¹³ Kè betǔmbè mpǎ mmutǝmmú ke tǔnni Kuyie ncfètè kè dè kǎrí séí. Memme bè tǔntemè ti Yiè nKuyie ncfètè kè tèe kpenke mesàà.

¹⁴ Bè dèè dii mǎnni kǎtǎo okpààti Yoyada timáti péiti sǎnti kè bèè ti dǎnè ti Yiè nKuyie ncfètè kó tinenti bè yó mpǎñné ti mutǝmmú, ke feu iwǔǎ ke tuǎ, ibǎòke nè mesǎo nkó tinenti teti nè timáti péiti kpeti kè bè nfeu ti Yiè nKuyie ncfètè mieke iwǔǎ sǎǎ ke tuǎ, Yoyada fǔmmu mumou mieke.

Soasi yetemè Kuyie

¹⁵ Kè Yoyada kóté kǎtuǎke ò we kékú, ké nyóó kú ke mǎke yebie ntekǔtè nè sipísitǎati (130). ¹⁶ Kè bèè ò kǔnnè bè kǔri dè bekpààtibè Dafiti eì kó ífǎti. Ke yé ò dǎrimè Isidayeeribe mesàà, ke dǎori Kuyie ndǎ dè ke dake ku cǎtè kpéí.

¹⁷ Yoyada kǔú nkó difǝnkúó, kè Sudaa tempè nkó bekótibèe kǎte kédou nhokpààti kékǎnke ò ìikè kóò déúkunnè kè wèpè yie mbe kpeti. ¹⁸ Memme bè bǔtinnémè ti Yiè nKuyie ncfètè be yembè do tǔ nkú kédǎò sibǎotenkaani kǎffíkú itedéí. Kè ti Yiè nKuyie mmiekee do Sudaa tempè nnè Sedisademmu de kó mecǎarimè kpéí. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntǎ nku pǎñnáani náamè kè bèè bè nàké kè bè bo wǎteni ku borè bá bè í mbè kǎnté. ²⁰ Memme kè Kuyie nYáá ncúténi ikuó niùti Yoyada bire Sakarii Ìnkè, kòo cómmú benitibè ìikè kǎbéi nke dǎ: Kuyie ntú dè dǔmmè kè di yete ku tannò di í yóó yà mesàà mmamè di me nkú yetemè kú di yetemu.

²¹ Memme kè bèè dake ò kpéí nkó kpààti duó nkè bèè ò bǔstí yetárè ti Yiè nKuyie ncfètè towàà kékua. ²² Okpààti Soasi do í kpáa yé Yoyada do ò dǎò mèè sàà kékua ò bire Sakarii kòo nyóó kú, kǎbéi nke dǎ: Tí Yiè nKuyie nni nwúó nké ti púté.

Soasi kpàti kó kumǎnku
(Wénté 2 Bekpààtibè 12:18-22)

²³ Kè dibenni teri nyetini kè Sidii kó behāāpòmbèe kotení kédò Soasi Sudaa kpààtiyuu nè Sedisademmu ei kékuo yehékè kó beheikènkótibè beməu kéheí be kperε, kè dè duó nDamaasi ei kóo kpààti deməu. ²⁴ Sidii kó behāāpòmbè me nyi nkòtoo ke sū, kè Sudaa kəbe beè nsū ke í sénní kè tí Yìè nKuyie mbè ànné Sidii kó behāāpòmbè nəu mieke, ke yé bè do kù bütinnémè kunku be yembè do tū nkù. Tí Yìè nKuyie nkuù do duó nkè Sidii kó behāāpòmbèe bè poté ke bo yūś mbe to, ²⁵ kékəute okpààti mesàà nkè wè nduó ke mə nkè bēε pēēté kóo yóu, kóo kó be tōmbèe dake o kpéi ò kùo mēε kpéi ikúo niùti Yoyada bire, kè bēε ò kùo o dōú ñnkè, kè bēε ò kūnné Dafiti ei bè né do í ò kūnné bekpààtibè kó ifōti. ²⁶ Nte bēε do dake o kpéi: Aməniibe botí kóo nitipòkù Simmeati bire Sabadi nè Məabiibe botí kóo nitipòkù Simudi bire Yoyabadi.

²⁷ O bí yètè nè o tømmú diemù ò pī mmù nè ò tūntemè Kuyie ncfētè dè wàrimu bekpààtibè daòrimè pátiri mieke.

25

Amasia tòmè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 14:1-7)

¹ Amasia do yóo di tikpàti ke məke yebie nsipísidé nè yènnùmmù ndi kénto tikpàti ke dō yebie nsipísidé nè yèwéi, ke bo Sedisademmu. Kè o yō ntú Sedisademmu kou kòo yètiri tu Yoadanni. ² Kòo ndòòri tí Yìè nKuyie ndó dè, ke né í nkù duó nho yèmmè meməu.

³ O kpàti fiikú dii mənni ke dèe, kòo kuə o tōmbè bēε do kùo o cice. ⁴ Ò me nyi nkùə be bí, ò do tūnne tí Yìè nKuyie nduó nyii kuó nyi Məyiisi kòò ì wàri ke tú: Dəbire cice báá kú o bire caàrimè kpéi, dəbire me mbáá kú de cice caàrimè kpéi. Bá wè ò dō nkékú o caàrimè kpéi nke.

⁵ Memme kè Amasia tíí nSudaa kəbe nè Bensameε kəbe be naàmùnti duó ke dòmmè, kétānkè bēε bo mbaké behāāpòmbè sikəupí nè sikəu. Kè bēε kaa mbenitidaabè bēε məke yebie nsipísidé kèndeētinko, ke nə nke tāū yekpāā, ke nə nke kéí ntidəpiiti, kè bè mbo benitibè sikəupíkəusitāāti (300000). ⁶ Kòo duó timāti péiti tónni bētāāti kó kudonku Isidayεεribe kpààtiyuu kè bēε ò duó mbēhāāpòmbè yekōmbò yembè kè bè mbo tekəupíkōtè (100000). ⁷ Kè Kuyie nkóo niti məu né kətení kóo nàké ke dō: Okpààti! A báa neiné Isidayεεribe kó behāāpòmbè mabè bembe Efadaimmu kəbe, tí Yìè nKuyie nyi bè bonè. ⁸ Kàa bè neiné bá kàa nù ndokénè dikōmbùò a dootitəbè yóo da namu, ke yé Kuyie nkuù məkemè muwērímú, kè kuù ò nte kàa na, kuù me nhō nte kàa do.

⁹ Kè Amasia beke Kuyie nkóo niti ke dō: Kè n né yietí tii máti péiti tónni bētāāti Isidayεεribe kó dihāāpòntinní tá? Kè Kuyie nkóo niti ò tēnné ke dō: Tí Yìè nKuyie mbo na ké da duó nkè dēε pēēté memme.

¹⁰ Memme kè Amasia yate Efadaimmu kó kuwuə nkəbe ke dō, bēε kò, kè be miekeε cóuté Sudaa kəbe mediε, nkè bēε kōnné kemieke.

¹¹ Kè Amasia túóté dikōmbùò, kétúóté o āāpòmbè kè bēε kəte kubiriku bè tu kù mukókúú nkó kubiriku. Dende ò kúamè Edəmmu ei kó behāāpòmbè tekəupírípítè (10000). ¹² Kè Sudaa kəbe kó behāāpòmbèe pīmmú behāāpòmbè tōbè kè bè dēkenè ditāri yómmè kè bè tēntení kè bēε duoní kékú beməu.

¹³ Behāāpòmbè tōbè Amasia do yete ke dō bēε bá nneí mudòó kè bè kpēnné, kè bēε kəte kədo Sudaa kəbe kó yehékè, kétúóté Sammari, kénto kētuəkenè Beti-Onə. Kè bēε bè kùə kētuəke benitibè sikəupísitāāti (3000), kéheí be kperε péu, bá dè í mməke dè māmè.

*Isidayeeribe kpààti Soasi namè Amasia
(Wénté 2 Bekpààtibè 14:8-14)*

¹⁴ Mémme kè Amasiaa na Edomiibe kénkūntiní ke to be bəətenkaani kè si fí nkénkōnkū ke si bàà, ke si tùd tihúúnti. ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mmiekee yè Amasia kè kuu tōnko ku pānāaanti nāahtò kòo ò nàkè ke dà: Dè yīme kàa tūnne yebàkè yèè í na ke deetè ye kòbe n nàùtè mieke?

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáa nkòo kpààti ò bàao, kòò beke ke dà: A túmu wèè duú mmí nhokpààti itiénáà! Yí káré, kè meè ðake a bo couté tiyēiti.

Mémme kè Kuyie mpānāaanti nāahtò cīéké ke né béi n ke dà: N yému Kuyie n kuú tāātémè ke bo da kuò deè te a dè dōòmè ke í kènté n tié.

¹⁷ Kè bèe tié nSudaa kóo kpààti Amasia kòo tō nkè bèe náké Yeu bire Yoakasi bire Soasi Isidayeeribe kóo kpààti ke dà: Amasia tú á kotoo kè di búóté. ¹⁸ Kè Isidayeeribe kóo kpààti Soasii tēnné Sudaa kóo kpààti Amasia ke dà: Dimaa kó tipotí tì do nàké diyìè marì Dimaa kó detedierè ke dà dèe ti duú nde kóo sapáà nkè tì puó nti kóo dapáà, kè Dimaa kó mupīmpīmmù né yēnní kè tì na kè ūtiroo.

¹⁹ A na Edəmmu kòbe mbe, kè deè kó tefenté da bo. Né mbo a cīètè ke sānti amáà, dè dōomme kàa yóó dánté mudoò mùù yó nte kè bè da kuò fī nnè Sudaa kòbe.

²⁰ Amasia me nyí nkènté ke yé ò do bütinnémè Kuyie nku kētūnne Edəmmu kòbe kó yebàkè, kè kù ndó kòo dootitabèe ò kùu wenwe nè o āpòmbè. ²¹ Dè mōnni kè Isidayeeribe kóo kpààti Soasii báátí kè bèe búóté Beti-Semesi Sudaa kòbe kó kutempē mmieke. ²² Kè Isidayeeribe poté Sudaa kòbe kè bè na bá wè kè wèe coké kékò nho cīètè. ²³ Kè Isidayeeribe kóo kpààti Soasii pī Yoakasi yaábire Soasi bire Amasia Sudaa kòbe kóo kpààti Beti-Semesi èi kékōnnè Sedisadəmmu kēponte kuduotí kè ku okùmè bo mētiri sikəusidè (200), kētúóté Efadaimmu kó dibòri kèntò kētuakenè kuduotí kentímè kó dibòri. ²⁴ Kòo túóté mesəə nnè timátí péití nè tinentí tì kó dimáà bo Kuyie ncīètè mieke nè Obedi-Edəmmu kpeti nè tekpààticīètè kpeti, kētúóténè bè pīrímú bè mudoò mieke kékōnnè Sammarii.

*Amasia kpàti kó kumànkú
(Wénté 2 Bekpààtibè 14:15-20)*

²⁵ Kè Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi kú kè Sudaa kòbe kóo kpààti Amasia nkpaá fòu ke dà yebie ntepiítè nè yènúmmù. ²⁶ Amasia dōòrimè sòmme ò ketémè nè ò pōntémè dè wārimu Sudaa kpààtibè nè Isidayeeribe kpààtibè be dōòrimè páte mieke. ²⁷ Amasi do yete dii mōnni ndi ti Yiè nKuyie mbè dàkemè o kpréi Sedisadəmmu, kòo coké kékote Dakiiisí kè bèe kè nhò tūnne kóò kùu. ²⁸ Kè bèe ò túóténè sisēf kékōnnè Sedisadəmmu kóò kūnné o yembè fōti Sudaa tempē mmieke Dafiti èi.

26

*Osiasi səotémè o cice kpàti
(Wénté 2 Bekpààtibè 14:21-22. 15:1-3)*

¹ Kè Sudaa kòbe beməuu túóté Osiasi keduú nkè wèe səoté o cice kpàti, ò do yóó səoté o cice Amasia kpàti ke məke yebie ntepiítè nè yekuú ndi. ² Wee do wète kémaá Edati èi kè di tēnné Sudaa kòbe o cice kūū nkó difōnkúò.

³ Osiasi do yóó di tikpàti ke məke yebie ntepiítè nè yekuú ndi kèntò tikpàti ke dà yebie nisipisínúmmù nè yèdèè, ke bo Sedisadəmmu. O yə do tú Sedisadəmmu

èi kou nwe kòo yètìrì tu Yekodia. ⁴ Kòo ndòori ti Yiè nKuyie ndó dè o cice Amasia do dòorimè só.

Osiasi dòòrimè Kuyie ndómè nè o kù yetènimè

⁵ Kòo duó nhomáa kètúnne Kuyie, ku pāānāānti náāntò Sakarii fòmmu kó yewe yemou miēke. Kuyie mpāānāānti náānto Sakarii weè do ò tiè nkòo mmàke ti Yiè nKuyie nkó kufōwāā. Ò dòòri dìi mǎnni Kuyie ndó dè, kè kùu duó nkòo dòòri dè nyiē.

⁶ Kòo kote kédokénè Fidisitēēbe kèpante Kadi èi kó kuduotì nè Yabunee kòku nè Asidoti kòku, kémaā yehékè Asidoti tempē mmieke nè Fidisitēēbe cuokè. ⁷ Kè Kuyie nhò teennè kòo dokénè Fidisitēēbe nè Adabubè bèè do bo Kudibaadi èi nè Meuniibe. ⁸ Kè Amōniibe nhò yieti be kóò dāmpòò, kòo yètìrì feité kè Esibiti èi kòobe kèè o kpéi.

Ke yé ò do kpenkemè mediè mme. ⁹ Kòo maā yedèrè Sedisademmu èi kó dibòri bè tu di mēkentimè nè bè tu di kubiriku kperi nè dibòri kuduotì kentimè kperi, kè yēe kpenke. ¹⁰ Kòo maā yedèrè dikpāā miēke kédammúnè sibií péu. Ke yé ò do mōkemè iwūō nyi mediè nkubiriku miēke nè kutāfuō mmieke, kēmmōke betenkútibè Kadimēeri kó yetārè ìnkè nè bèè fiiku fīnyī kó detie nke yé ò dómè mutenkútímù.

¹¹ Osiasi do mōke behāāpōmbè mbe kè bè nō mmudoò, kòo kpààti kóo pátíwāātì Yeiyēedi nè Maseya weè dāke dihei kó tināānti kpéi nkè bèe bè kàā nkétoṭé yetīrè. Kòo kpààti kóo tūnti Ananniya mbè ni. ¹² Sicēī kó bekótibè bèè do ni de kó bekpārīnuōmbe yekōmbò yembè ke bo benitibè sikōupísidè nè sikōusikuō (2600). ¹³ Kè bè mbaké behāāpōmbè yekōmbò yembè bèè kpeñi ke bo na kéteennè okpààti kòo dokénè o dootitabè kè bè mbo sikōupíkōsūtāāti nè sikōupísīyiekè nè sikōusinūmmù (307500). ¹⁴ Kòo kpààti Osiasii bè duó tikpārinenti, tidōpiiti nè yekpāā nnè mudoò kó yepikè nè yecīncīnkōrè nè detānnè nè yetāntēndititārè. ¹⁵ Kè Osiasii duó nkè mecii nyembèe ò má Sedisademmu dèè bo ntāūnè ipie nke bōmmùnè yetārè dieyè. Kòo dè cōinné yedèrè nè iduotì kentimè. Ò me nyī kòo yètìrì feité. Kuyie nkuu do ò teennè kòo kpenke.

¹⁶ Ò né kpenke dìi mǎnni kè tefentēe ò ta tēè yóò ò bō. Kòo dōò dèè í wenni ti Yiè nKuyie nhò tū nkù, kéta ku cīètè miēke kétuō ntihúúnti dihúúntōnni ìnkè. ¹⁷ Kè ikuó niùti Asadia ò tūnnō ke neinè ti Yiè nKuyie nkuó niùbè, yekōmbò yembè sipísini. ¹⁸ Kè bèe kpānnè okpààti Osiasi ke dō: Osiasi! Fōó í te a bo ntuōmmè tihúúnti ti Yiè nKuyie, ikuó niùti Anōó bí nyi bè cāñnēmè kè bè bo ntuō tihúúnti ti Yiè nKuyie, ku cīètè miēke. Yè ti Yiè nKuyie ncīètè! A caāri ti Yiè nKuyie nku. Dè í yóò da dōò mesāā.

¹⁹ Osiasi kpāā dè ncómμú diwūōtōnni borè ke to tēbuute bè tūōnnè tē tihúúnti, kòo miēke peike ikuó niùbè, kè bèe yā tikānti yēnnimè o tīnni. ²⁰ Kè ikuó niùti diēwè Asadia nè ikuó niùbè bemou kè bè nhò dō nfū! Bè yā dìi mǎnni tikānti tì ò pīmmè o tīnni, kóò dēnne mecāā nditowāā, o mómμuō kòo ndó mecāā ke bo yè, ke yé ti Yiè nKuyie nkuu do ò potémè.

*Osiasi kpàti kó kumānku
(Wénté 2 Bekpààtibè 15:5-7)*

²¹ Kòo kpààti Osiasii naá ndikònni, kè bèè ò càánè tɛɛfɛtɛ, bè ɔ̄ ɔ̄mè dikònni, kòo mmè ndò nke yàa kúnè, ke yé bè do ò bètimè ti Yiè nKuyie nɛfɛtɛ. O birɛ Yotammu weè do baké tɛkpààticɛtɛ, ke baké dihɛi. ²² Amɔti birɛ Esaii wàrimu Osiasi dɔ̀rìmè sɔ̀mmè, ò ketémè nè ò pɔ̀ntémè. ²³ Kòo kò nho yembè kũũ nkè, kè bèè ò kũnnè be kũri dè bekpààtibè, bè né í nhò kũnnè o yembè kó ifɔti ke yé ò do tùmè dikònni. Kòo birɛ Yotammu sɔ̀tɛ tikpàti.

27

Yotammu tɔ̀mè tikpàti (2 Bekpààtibè 15:32-38)

¹ Yotammu do yóo di tikpàti ke mɔ̀ke yebie nsipísidè nè yènùmmù ndi, kɛ̀ntɔ̀ tikpàti ke dɔ̀ yebie ntepiítè nè yèkuɔ̀, ke bo Sedisadəmmu. O yɔ̀ do tú Sadəki kóo sapaà nwe kóo yétiri tu Yedusa. ² Kè Yotammuu ndɔ̀ri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tũnne o cice Osiasi borimɛ mmè weti weti. Ò né do í ta ti Yiè nKuyie nɛfɛtɛ ke bo tuɔ̀ nti húúnti. Nè mɛmmè kè benitibè né nkpaà bo mɛdɔ̀rìmè yɛime mieke.

³ Weè do maá ti Yiè nKuyie nɛfɛtɛ kó dibòri dieri, kétũntɛ kuduotí kó yebòrè péu Sedisadəmmu èi kó dicɛkari bè tu di Ofɛdi. ⁴ Kòo maá yehɛkè Sudaa tãrè ìnkè, kémaá sicɛkperí nè yedèrè titúúti mieke.

⁵ Weè do dokénè Aməniibe kè bè na. Dɛ kó dibenni kè Aməniibeɛ nhò yieti dɔ̀mpóo timáti péfíti tónni bètáati nè tidiiti bè tu ti bédéé tónni sikɔ̀upísitáati (3000) nè tidiiti bè tu ti ɔ̀disi tónni sikɔ̀upísitáati (3000), kè mmè nhò yieti ke dɔ̀ yebie nyɛtáati. ⁶ Mɛmmè kè Yotammuu kpenke, ke yé ò do tũnnɛmè ti Yiè nKuyie nkó kuce nku.

⁷ Yotammu dɔ̀rìmè sɔ̀mmè ò dokémè nɛ ò dɔ̀ dè deməu dè wàrimu Isidayɛribe nè Sudaa kpààtibè páte mieke. ⁸ O do yóo di tikpàti ke mɔ̀ke yebie nsipísidè nè yènùmmù ndi, kɛ̀ntɔ̀ tikpàti ke dɔ̀ yebie ntepiítè nè yèkuɔ̀ ke bo Sedisadəmmu. ⁹ Kè Yotammuu kò nho yembè kũũ nkè, kè bèè ò kũnnè Dafiti èi o yembè fɔti. Kòo birɛ Aasii sɔ̀tɛ tikpàti.

28

Aasi naammè Sudaa kɔ̀be kóo kpààti (Wénté 2 Bekpààtibè 16:1-6)

¹ Aasi do yóo di tikpàti ke mɔ̀ke yebie nsipísidè ndi, kɛ̀ntɔ̀ tikpàti ke dɔ̀ yebie ntepiítè nè yèkuɔ̀ ke bo Sedisadəmmu, ò í ndɔ̀ri ti Yiè nKuyie ndómè ke dònne o yàari Dafiti do dòmmè. ² Ò do tũnne Isidayɛribe kpààtibè kó mɛdɔ̀rìmè mmè kɛ̀ntɔ̀ kédɔ̀ timáti kó sibɔ̀ɔtenkaanii Baadibe, ³ kɛ̀ntɔ̀ nti húúnti Benni-Ìnəmmu biriku mieke, kéfiénè o bí kɛ̀tuɔ̀, ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti í kékanne Isidayɛribe, ì do dɔ̀ri ìi sɔ̀ke. ⁴ Kòo nkòu iwũs ke tuɔ̀ nti húúnti yetòrè nè yetārè ìnkè nè detie nyɔ̀.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nduɔ̀ nkè Sidii kóo kpààti ò do mudoò kóo na, kɛ̀pímmù benitibè péu kékonnè Damaasi èi kédúɔ̀ nkè Isidayɛribe kó bekpààtibèe be do mudoò kè bè na mediè. ⁶ Kè Demadia birɛ Pekaa kuo Sudaa kó benitibè yekɔ̀mbò yembè tɛkɔ̀upikòtè nè sikɔ̀upísidè (120000) diyie dimáa kè yé be do bùtinnémè ti Yiè nKuyie be yembè do tũ nkù. ⁷ Kè Efadaimmu kó kuwuo nkou okpàrinuɔ̀nti Sikidi kuo okpàati Asidikammu birɛ Maseya weè kòti tɛkpààticɛtɛ nè okpàati kóo tũnti Edikanaa. ⁸ Kè Isidayɛribeɛ pímmù be tebíi

miéke benitipòbè nè benitidaabè nè isapùmbí bəmou kè bè mbo sikəupíkàùsidé (200000) kéhéinè be kperé péu kékònnè Sammarii.

⁹ Kòo mbè kùntinko ke sò nti Yìè nKuyie mpāānāaṅti náaṅtò mǎu dè bo kòo yetiri tu Odedi kòo yèroo kéco behāāpòmbè bèè kùntiní Sammarii ké bè nàké ke dò: Ntənè ti Yìè nKuyie di yembè do tū nkù miéke ke còuté Sudaa kòbe kè kù bè ànnè di nǎu miéke kè di bè kòu mukòu yeimu kè dè kpekii ke tùðke kéfinkè. ¹⁰ Di me ndómè kédòò Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe tidaati benitidaabè nè benitipòbè, di í dǎò ti Yìè nKuyie nku meyei nnaà? ¹¹ N kəntənè kéfii ndi pīmmú bèè nìtibè di tebiì cuokè ke dǎò tidaati, ke yé ti Yìè nKuyie mmieke yóó di còutéme.

¹² Memme kè Efadaimmu naāmùnkù kó bekótíbè Yoananni bire Asadia nè Mesidemoti bire Bedekia nè Sadummu bire Yeikia nè Adidaii bire Amasa. Kè bèè íté kékpannè behāāpòmbè bèè kùntiní, ¹³ kè bè nàké ke dò: Di báá tanni die nnè de kó tidaati ke yé di yóó duómme kè tí cake ti Yìè nKuyie nku. Di dǎ kényé meyei mme ti yeténemè ti Yìè nKuyie mme ìnkè. Ti die nke cākemu ti Yìè nKuyie mmediè. Kè ti Yìè nKuyie mmieke do tínti Isidayeeribe ti ìnkè.

¹⁴ Kè de kó behāāpòmbèè fīinko de kó tidaati kényounè be éi dè bekótíbè nè difīnni dimǎu iikè. ¹⁵ Kè bè tāātè bèè nìtibèe cǎuté de kó tidaati kè ti bañtè kətúóté be kperé bè éiní dè, kédeite tiyààti kényii mbèè feío, kè bè ànnè tineùti, kè bè duó mmudii nè menie nkè bèè di kényà. Kè bèè bè taa nyekautiyè, kətúóté bèè kó dimàà cīte kédee nsāmmarimúbè kè bè tǎ Sedikoo tipuonti kó dihei, be tebiì borè ke né na kéwēte Sammarii.

*Aasi mǎomè Asidii kó kpààti meteèmmè
(Wénté 2 Bekpààtibè 16:7-20)*

¹⁶ De kó dimǎnni ndi okpààti Aasi tǎommè kè bè bo mǎo meteèmmè Asidii kó kpààti. ¹⁷ Edomiibe beè do wētəní kédoo Sudaa kòbe kè bè na kè bè pīmmú kékònnè. ¹⁸ Kè Fidisitēēbe pi Sudaa tempè nkó yehékè yèè bo kubiriku miéke nè kubakú cǎnkú bíékè kpeye, kéfiete Beti-Semesi nè Ayanǎo nè Kededoti kényiénè Soko nè Timuna nè Kimmuso nè yehékè yèè dè tǎkè kékari. ¹⁹ Ke yé ti Yìè nKuyie nkuu do kékunnemè Sudaa kòbe. Isidayeeribe kó kpààti Aasi kpéi, weè do te kè Sudaa kòbeè ta dikǎnkǎnni miéke kédòò ti Yìè nKuyie nyí dǎ dè. O mómumu nhò do í yie nti Yìè nKuyie nkpeti bitì bitì.

²⁰ Kè Asidii kó kpààti Tekidati Fadasaa kǎtení, ò na nhò teennèmè kòo né ò do mudoò képi dihei ò me nyí nhò na. ²¹ Aasi do tǎóté Kuyie ncīētè kperé nè dihei kó bekótíbè kperé kè dè pā Asidii kó kpààti bá dè me nyí nhò teennè. ²² Kòo kpààti Aasi baa mbo meyeñcaàrimè miéke ke sǎké ke yetiri ti Yìè nKuyie nkpeti. ²³ Kòo tǎóté Damaasi éi kó yebókè yèè do ò poté, kénnáá nke tú: Yè mè nteennèmè Asidii kó kpààti n yó nye nfeu kè yè n teennè. Ke yé kòò waá nhomáá ndi mudorimú nè Isidayeeribe bəmou kǎmu. ²⁴ Kè Asaii tí nKuyie ncīētè kó tinenti kè ti pǎo nkéketinné Kuyie ncīētè kó yebòrè, kémaá yewūòtǎrè Sedisademmu éi dimǎu miéke, ²⁵ kéháá yetǎrè Sudaa tempè nkó yehékè yemou miéke kè bè ntuò nyebókè tihúúnti. Memme ò ìimmè ti Yìè nKuyie mmieke.

²⁶ Aasi dǎòrimè sǎomme nè ò pí mmúu tǎommú, ò ketémè nè ò pǎntémè dè wǎrimu Sudaa nè Isidayeeribe kpààtibè páte miéke. ²⁷ Kè Aasi kò nho yembè kǎu nkè, kè bèè ò kǎnné Sedisademmu éi. Bè í nhò kǎnné Isidayeeribe kpààtibè kó ìfōti. Kòo bire Esekiasii sǎoté tikpàti.

29

*Esekiasi sòotémè tikpàti ke wènkùnne Kuyie ncfètè
(Wénté 2 Bekpàatibè 18:1-4)*

¹ Esekiasi do yóó dí tikpàti ke mọke yebie nsipísídé nè yènùmmù ndi, kénto tikpàti ke dà yebie nsipísídé nè yèwei ke bo Sedisademmu. Sakarii bire Abi weè do tú o yá. ² Kòo ndàari ti Yiè nKuyie ndó dè o yàari Dafiti do dàarimè sò.

³ O kpàti benni ketiri otààkètiwè kè wèe kpeté ti Yiè nKuyie ncfètè kó yebòrè, ké yè dàò, ⁴ kéduó nkè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe kateni ke tíi nKuyie ncfètè kó kupíkú diyie yìenì kèè biékè. ⁵ Kòo bè nàké ke dò: Kénténè n tú mù dín-di Defiibe! Dònnè dimáà mewnùmè kó ikuó nè ti Yiè nKuyie ncfètè, di yembè do tú nkù, kédeite meydò. ⁶ Ke yé ti yembè do dòmè ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ké kù càke kunku Kuyie nti tú nkù, ké kù bùtinnè ke í ndake ku taummè tou kpréi, ké kù yóu. ⁷ Kè bèe tonté kèkpetinnè kukpánpánpá kù yebòrè kékuo ifiti, bá bè ténke í ntuò ntihiúnti Kuyie mbembe Isidayeeribe tú nkù, bè me nyí ntuò nyiwúó ti Yiè nKuyie ncfètè miéke. ⁸ Kè deé nte kè ti Yiè nKuyie mmieke cóúté Sudaá tempè nè Sedisademmu de kọbe, kè be kperere nduo tikòmbùòti, ké kùu bè yóu kè bèe ta mesémmè miéke, kè bè mbè daú, di mè nwúó nkè dè dómme. ⁹ Nè de kpréi nke bè kùomè ti yembè ke pímmú ti bí, initidaai nè initipòl nè ti pobè ke dàò tidaati. ¹⁰ Bàmbà n dó ketaunnè m máà ti Yiè nKuyie nku, tínti Isidayeeribe ti tú nkù, ké ku miéke ti bonke. ¹¹ N kọbe báá ònnè dimáà ti Yiè nKuyie, kù tãátè dímbè, ké dí bo nkù tú nke pí nku tømmú ke tú ku tómbè ke kù túò ntihiúnti.

¹² Memme kè Defiibe Keati kó kunaàmunkù kọbee kateni beé tu: Maati bire Amasii nè Asadia Yoedi bire. Kè Medadi kó kunaàmunkù kọbe ntú: Kiisi Afidi bire nè Asadiyau Yeadeedi bire. Kè Kerisonni kó kunaàmunkù kọbe ntú: Yoa Simma bire nè Edenni Yoa bire. ¹³ Kè Edisafáá kó kunaàmunkù kọbe ntú Simmidi nè Yeyeedi, kè Asafu kọku kọbe ntú Sakarii nè Matanniya. ¹⁴ Kè Emanni kọku kọbe ntú Yeiyeedi nè Semmeii. Kè Yedutunni kọku kọbe ntú Semmaya nè Usiyeedi. ¹⁵ Kè bèe tíi mbe naàmùnti kọbe, kè bèe dàò bemáà mewnùmè kó ikuó, kédeé, kètùnne okpàati kó dinùù nè ti Yiè nKuyie nnàké tí, kékote kédaò ti Yiè nKuyie ncfètè mewnùmè kó ikuó. ¹⁶ Kè ikuó niùbèe ta ti Yiè nKuyie ncfètè miéke ke bo tè wènkùnne kétúóté tinenti tìl kó dimáà bo te miéke ke sí nkédenne ti Yiè nKuyie ncfètè dánkù, kè Defiibe ti tó kédenne dihei mànkú kéútóo Setinoo kó kubontémbònkù miéke. ¹⁷ Bè do keté bè bo dàòmè ti Yiè nKuyie ncfètè mewnùmè kó ikuó dibenni tãnkú ketiwè kó diyie ketiri ndi. Diyie niínni yie keta kukpánpánpá kè dà yewe yèni. Bè do dàò ti Yiè nKuyie ncfètè temou mewnùmè kó ikuó ke dà yewe tepítè nè yekuó ndi kédeè.

¹⁸ De kó difònkúó kékote okpàati Esekiasi borè kóò nàké ke dò: Ti dòmmu mewnùmè kó ikuó ti Yiè nKuyie ncfètè temou, diwúòtònni nè di kó tinenti timou, tábùri bè pãá nwèè pèè Kuyie ndakù wèè ìnkè nè de kó tinenti timou. ¹⁹ Ti tũntemu Aasi do tú dii mòmni okpàati kéyete Kuyie nkécake tìl nenti kó dimáà, ke tí dàò mewnùmè kó ikuó ke tí tóni ti Yiè nKuyie nwúòtònni ìlkè.

Bè wète ke ketémè mubáammu Kuyie n cfètè

²⁰ Kòo kpàati Esekiasii íté dikũnweñni sèi kétíi ndiheì kó bekótibè kè bèe kote ti Yiè nKuyie ncfètè. ²¹ Kè bèe tóni yenaadakè yèyiekè, yepedakè yèyiekè, yepedabe yèyiekè, yebòdakè yèyiekè, kè bè bo í feúté Kuyie nkémoo meyei ncfémmè, okpàati cfètè nè Kuyie ncfètè nè Sudaá tempè nkọbe kpréi. Kè wèe

náké ikuú niùbè Anoo bí ke dà, bèè dè fèuté ti Yiè nKuyie nkó diwũõtänni ìnkè. ²² Ké ikuú niùbèè fèuté inààke kécéè mmeyi nkécóú ndiwũõtänni, kéfèuté yepedakè nè yepedabe kécóú mmeyi ndiwũõtänni ìnkè. ²³ De kó difõnkúò kètóni yebadakè bè yóó fèuté yè Kuyie nkémáa meyei ncíémme okpààti nè ditñni bè ìkè, kè bèè nós mbe nou ye ìnkè. ²⁴ Ké ikuú niùbèè yè fèuté kécóú mmeyi ndiwũõtänni ìnkè kémáa Kuyie mbemou be kó meyei ncíémme, ke yé okpààti weè do duómme kè bè bo dàò meyei ncíémme kó ikuú, kékíe iwũò kétuo nyIsidayeeribe bemou kpéi.

²⁵ Kòo cónnè Defilbe ti Yiè nKuyie ncíètè mièke kè bè ntò tikùtidùùti nè tibómbonti nè tikápenti, kèntù nKuyie mpāānāānti nāāntò Kadi okpààti kou nè Kuyie mpāānāānti nāāntò Natāā bè do ti náké Dafiti kényè mmu, ke yé ti Yiè nKuyie nkuú do duómme de kó dinùú ku pāānāānti nāāmbè kè bèè ti náké. ²⁶ Ké Defilbe mbo be kó mēfiè nke bie ndebémbénnè Dafiti do duó nkè bèè dōò dē, kè ikuú niùbè ntò sihéú. ²⁷ Ké Esekiasi dà bèè fié iwũò kétuo ndiwũõtänni ìnkè. Bè keté dii mōnni de kó mutõmmú kè bedèmbè ndiè nke sánti ti Yiè nKuyie, kè bè eu sihéú ke bie nnè debémbénnè Isidayeeribe kó kpààti Dafiti do duó nkè bèè dàò dē. ²⁸ Ké ditñni dimou nkōnke ke diè nke eu sihéú kè iwũò yàa cóúténè kédèè. ²⁹ Bè tūò ndii mōnni iwũò kédèè kè bèè kó dimàà neínè okpààti kè bèè sīnnè kékōnke. ³⁰ Okpààti nè o kó betũmbè kè bèè náké Defilbe ke dà, bè nsánti ti Yiè nKuyie nke tū nDafiti nè Kuyie mpāānāānti nāāmbè bè do bè náké ti kēsīnnóò kékōnke kēsánti Kuyie nnè diwèi.

³¹ Ké Esekiasii bè náké ke dà: Di cáámmu ti Yiè nKuyie nkpréi, tōnni iwũò ké ì fié ti Yiè nKuyie ké kù fiénè yesāā nkpeyi.

Ké ditñni dimou ntouni iwũò nè disāni kpéyi. Bèè niti kè bèè fié be kpéyi kétuo. ³² Ditñni dimou tóni ìi wũò kó dimàà kè bèè ì kùò kétuo, kè inààke mbo sipisiyiekè, yepedakè tekòutè (100) yepedabe sikousidé (200), demou kè bèè dè tūò nti Yiè nKuyie. ³³ Kè bèè fié inààke sikousikúò (600), ipe nè sibóò sikoupsitāāti (3000). ³⁴ Ikuú niùbè me nyi nsú ke bo na ke féri iwũò imou kè be tebií Defilbe bè teennè kè bèè deè de kó mutõmmú kénkémùnè ikuú niùbè tóbè bo dàòmè bemáa mewénkùmè kó ikuú. Ke yé Defilbe do duómme bemáa kè dèè pēētè ikuú niùbè kè bèè bè dàò mewénkùmè kó ikuú, kè bè nsūnè ikuú niùbè. ³⁵ Ke yé iwũò bè do yóó tuo nyi do sūmè nè mekúò mbè do yóó tuómme kpéi nè menaà mbè òò yōōremè yepārè ìnkè kétuo.

Memme bè do wète kékētémè ti Yiè nKuyie ncíètè kó mutõmmú. ³⁶ Esekiasi nè benitibè bemou kè bè yèmmè nnaati nè Kuyie ndòò dè be kpéi. Ke yé bè do dè dàòmè kè dè ndò mmecāā mme.

30

Esekiasi yumè Isidayeeribe bemou kè bè baá ndiyentébanni

¹ Ké Esekiasii tō mbenitibè Isidayeeribe wuo nkumou mièke nè Sudaa koku kumou mièke, kēwārinè yepáte Efadaimmu kó kuwuò nnè Mananse koku kè bè bo kōtēni Kuyie ncíètè Sedisademmu kè bèè baá ndiyentébanni ti Yiè nKuyie nkpréi kunku Kuyie nyIsidayeeribe tū nkú. ² Okpààti nè o kó betũmbè nè benitibè bemou, bè do tíi nSedisademmu nwe, kénáké bè bo baámmè ndiyentébanni dibenni kóo tāādéri. ³ Bè do í na ke bo di baá ndi kó dimōnni, ke yé ikuú niùbè do í dàòmè bemáa mewénkùmè kó ikuú kēsū. Benitibè me ndo í tíi nSedisademmu. ⁴ Okpààti nè ditñni dimou kè bèè pēnsiri de kó tināānti,

⁵ Kétááté ké tí nàkè Isidayeeri wuò nkumòu kètúóté Bearerisebaa kéntò kétuòkenè Danni kè bè bo kòtení Sedisademmu kè bèe baá ndiyentébanni tí Yìè nKuyie nkpeí kunku Isidayeeri bè tū nkù ke yé bè ténke do í dì baámme ke sū tí wàri ke yé ndè ndòmmè. ⁶ Kè yetòrèe kòtenè okpàati nè ò tǔmbè bè bè duò nyèè páte Isidayeeri tenkè kumòu mieke nè Sudaa kòke kemòu mieke kéntū nhokpàati bè nàkè dìi nù, kè bè nàkè ke dò, dínidi Isidayeeri bèè yenté Asidii kóo kpàati nòu mieke wètènni tí Yìè nKuyie ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu bè do tū nkù borè kè kù di còuté. ⁷ Di bá ndònnè di yembè nè di kòbe bèè do yete tí Yìè nKuyie nkpeti, kunku Kuyie mbe yembè do tū nkù. Kè kùu duò nkè bèe bè kùò kédeè kéndò ndi me ndè wùómmè. ⁸ Di baá kpénkúnne di to di yembè do dòòmè. Duónnè dimàà tí Yìè nKuyie kékòtení ku cǐtè mieke, kù cànnè tè sàá kǐpí nku tømmú, kunku Kuyie ndi tū nkù, kè dèe yie nkè ku mieke kèè di còú nkè kèe do. ⁹ Kè nsà kè di wètèni tí Yìè nKuyie mborè, bèè do pǐrmmú di tebíi nè di bí, bè bo bè kuò mmesémme kè bè yóu kè bèe konní di nheì, ke yé tí Yìè nKuyie kunku di yembè do tū nkù, kuò òò kuò mesémme kédòò mesàà, kè di wètèni ku borè kù í yóó di yete.

¹⁰ Mèmmè kè yetòrè níí ta di nheì kécánté diterì, ke me nyí Efadaimmu tempè nkumòu nè Manansee kòku kumòu. Kè bè mme ndò kétuòkenè Sabunòò kòku, kè bè mbè daú ke bè sàá. ¹¹ Nè mèmme kè Asee kòbe mabè nè Manansee kó kuwuò nkòbe mabè nè Sabunòò kó kuwuò nkòbe mabè kè bèe banté be caàrimè kékòtení Sedisademmu. ¹² Kè Kuyie nnampe Sudaa kòbe yèmmè kè bèe wènnè meyèmmè mèmáá kényíè nhokpàati nè ò tǔmbè bè yé mmù, tí Yìè nKuyie nyè ndè ndòmmè.

Esekiasi baámme diyentébanni

¹³ Mèmmè kè benitìbè péu tíi nSedisademmu dibenni kóo tǎnkù dèrì kébaá mpèè wèè í kòòrenè mutie mùu muuti dè kó dibanni. Kuniiti kuù do tíi mmediè. ¹⁴ Kè bèe può nyewùòtòrè nè yehúúntòrè yèè bo Sedisademmu kè yè útòo Setinòò kó kubontémbònkù. ¹⁵ Kè bèe fié diyentébanni kó iwùò dibenni kóo tǎnkù dèrì mieke diyie tepítè nè dinaanni. Ikuò niùbè nè Defiibe sòò me ndimè ifei, kè bèe dòò bemaá mewénkùmè kó ikuò, kètóni iwùò tí Yìè nKuyie ncǐtè mieke kétuò. ¹⁶ Kè bèe kari bè dò nkékari yèè kàrè kéntū nyikuò Kuyie nkóo niti Məyiisi do dǎu nyi, kécəu Defiibe borè meyi nke méi diwùòtònni. ¹⁷ De kó kuniiti mieke benitìbè péu do bomu bèè í dòò bemaá mewénkùmè kó ikuò, ke bo fié iwùò tí Yìè nKuyie, kè Defiibe bèe còuté be kó yefòtè kǐfié iwùò tí Yìè nKuyie. ¹⁸ Ke yé benitìbè dikéè dieri do í dòòmè bemaá mewénkùmè kó ikuò: Efadaimmu kòbe nè Manansee kòbe nè Isakaa kòbe nè Sabunòò kòbe bèè do í dòò bemaá mewénkùmè kó ikuò, kédì diyentébanni kó mudii, ke í tǔnne ikuò yèmmè. Dèè do te kè Esekiasii banté Kuyie mbe kpéi nke dò: Tí Yìè nKuyie nfí nwèè sà, cǐé mbe. ¹⁹ Bembe bèè kó dimàà duò mbe yèmmè ke wanti fí nti Yìè nKuyie, Kuyie nti yembè do tū nkù, ke né í dòò bemaá mewénkùmè kó ikuò. ²⁰ Kè tí Yìè nKuyie ncòuté Esekiasi kù banté ke yé mmù, kè bè cǐé nke í mbè poté. ²¹ Mèmmè kè Isidayeeri bèè bo Sedisademmu kè bè mbaá mpèè wèè í kòòrenè mutie mùu muuti de kó dibanni nè diwèi dieri kè dò yewe yèyiekè. Bá dìi yie kè Defiibe nè ikuò niùbè kè bè nsánti tí Yìè nKuyie nnè be wèrímú mumòu kè biennè debémbènnè ke déúkunko tí Yìè nKuyie. ²² Kè Esekiasii sante Defiibe bəmòu bè pǐrmmè tí Yìè nKuyie ntømmú nè meyèmmè mèmáá. Kè bè nyo

ndibanni kó iwũs ke dà yewe yèyiekè kǎfiénè metaummè kpeyi, kéndéúkunko ti Yiè nKuyie nkunku be yembè do tũ nkũ. ²³ Kè ditĩnni dimõu wǎnnè dinũũ kè bèe yíe kǎbaá ndibanni ke dà yewe yèyiekè nè diwèi. ²⁴ Kè okpàati Esekiasi duò nyenaadakè tekoupiítè (1000) ditĩnni kǎfí, yepedakè sikoupiislyiekè (7000) kòo kó betũmbèe duò nyenaadakè tekoupiíítè (1000) ipe tekoupiíítè (10000), kè ikuò niùbè péuu dàò bemáa mewénkũmè kó ikuò. ²⁵ Kè diwèi pĩ nSudaa kòbe bemõu nè ikuò niùbè bemõu nè Defiibe nè bèe kó dimàà iitĩni Isidayeeribe tenkè ke kòtení nè bepààbè bèe kòtení ke bo Sudaa tenkè kè bè nyānkunè diwèi. ²⁶ Kè diwèi dieri mbo Sedisademmu, de kó diwèi botí í buoté diyie mari kǎtúóté Isidayeeribe kóo kpàati Dafiti birè Sadomõ kó dimõnni kǎnto kǎtuakenni de yie. ²⁷ Ikuò niùbè nè Defiibe kè bèe pā benitibè Kuyie nkó mesàa, kè Kuyie nkeè be tammè nè be báammu kǎnkè.

31

Esekiasi tũntemè Kuyie nǎfètè kó mutǎmmú

¹ Dibanni dèè dii mǎnni, kè Isidayeeribe bèe kó dimàà dè bo kè bèe kote Sudaa ekè, kǎpuo nyebõatǎrè, kǎkéké itedeí kǎdíe yetàrè, kǎpuo nyewũõtàrè Sudaa tempǎ nkumõu mièke nè Bensamæe kòku nè Efadaimmu kòku nè Manansee kòku, kǎdeè kè Isidayeeribe bemõu kũũ mbe ekè bá wè o cǎfètè.

² Kè Esekiasii kanne ikuò niùbè nè Defiibe be tǎrè be tǎrè bá wè o tǎmmú tú mù. Ikuò niùbè nè Defiibe beè do te bè bo nfeumè iwũs ke tuò nè bè bo nfeumè metaummè kpeyi. Nè bè bo ndièmmè ke sǎntí ti Yiè nKuyie nnè bè bo mbaamè ti Yiè nKuyie nǎfètè. ³ Kè okpàatii deite o kperè kǎduò nkè bè bo wǎānnè iwũs bè yó nfeu í ke tuò dikũnwǎnĩ kpeyi nè kuyuoku kpeyi nè sionpũsì kó yewe kpeyi, nè betǎàpàmbè nè yebaa nde kpeyi. Ti Yiè nKuyie nkuò wǎri ke yē ndè ndõmmè.

⁴ Kòo náké Sedisademmu ei kòbe ke dà, bèe duò nyikuò niùbè nè Defiibe be kperè kè dǎe yie nkè bè ntũ nti Yiè nKuyie nkuò yemmè weti weti. ⁵ Bè kèè dii mǎnni de kó tináañti kè Isidayeeribe pā mediè mbe paa nkó tidiiti: Tidiiti bè tu ti bédèè nè menáa nnè mekũò nè mecekũò ke yíenè desõnne desõnne nè bè õõ berí be diiti timõu kè dèè ntũ depíndè kè bèe dè dèite demõu kè dè nsũ mesàa. ⁶ Nè Isidayeeribe bèe bo Sudaa tempǎ nkó yehèkè kè bèe kaa mbe wũs kǎdeí iì tu ipínyì kǎtóni, inààke nè ipe. Nè yepǎrè bè cǎñné yè ti Yiè nKuyie nkǎfí, kè dè còu nyecúò nyecúò. ⁷ Bè do keté bè bo ncoumè yecúò otǎatǎānwè nwe kǎdeè oyiéñwè. ⁸ Okpàati nè o tũmbè kè bèe kòtení kǎyà de kó yecúò kǎnsǎntí ti Yiè nKuyie nnè ku nitibè.

⁹ Kè Esekiasii beké ikuò niùbè nè Defiibe de kó yecúò kpèti. ¹⁰ Kè ikuò niùti diewè Sadaki cǎfètè kou Asadia ò tǎñné ke dà: Nè bè keté dii mǎnni ke touni yepǎrè ti Yiè nKuyie nǎfètè mièke ti yommu ke sǎnnè kè dè sũs nke sũ, dǎe kó yecúò mè ntu yie. Ke yé ti Yiè nKuyie mpāmè mesàa nku nitibè.

¹¹ Kè Esekiasi dà, bèe tũntè ti Yiè nKuyie nǎfètè mièke tidièti, kè bèe ti tũntè. ¹² Kè bèe túóté bè pā dè Kuyie nnè bè berí be diiti kè dèè kó dimàà tu depíndè kè bè dè dèite nè yepǎrè bè cǎñné yè Kuyie nkǎfí. Kè Defii botí kou Konanniya nni de kó mutǎmmú kòo yǎfũò kou Simmeii nhò tũnko. ¹³ Kè Defiibe tepíítè mbè tũnko ke tũ bèè dǎke tidiiti kǎfí. Bèe yètè tu: Yeyeedi nè Asasiau nè Naati nè Asayeedi nè Yedemoti nè Yosabadi nè Ediyeedi nè Isimayaa nè Maati nè Bennaya bemõu kè bè ntũ Konanniya nè o tebite be kó dinũũ nè okpàati Esekiasi nè

ikuó nùtì dièwè Asasiau wèè baké Kuyie nǝfètè be kó dinùù. ¹⁴ Kè Defii wuo nkou Immuna bire Kodee wèè bàa diyìè yìèní kèè bíékè kó dibòri, kòo nte ò bo ndakemè yepārè bè pāa nyè Kuyie nnè be yèmmè, ke toti nè bè dèi dè ti Yiè nKuyie nkpríè nè dèè cǝa nke tú ikuó niùbè máa kperè. ¹⁵ Edenni nè Minyaminni nè Yesua nè Semmaya nè Amadia nè Sekanniya kè bè nhò tũnko. De kó benitìbè bèè do te bè bo ntotimè tidiiti be kòbe ikuó niùbè kó yehékè mieke. Bekótìbè nè ibí be tǝnti be tǝnti. ¹⁶ Dè í tú bèè yètè wǎri kétúóté bèè màke yebie nyètǝati kèndeètinko máa ndi bè do totimè tidiiti, bè do totinèmu betòbè bèè kòriní bá dǝi yìè ti Yiè nKuyie nǝfètè ke pǝi mbe tǝmmú be tǝnti be tǝnti. ¹⁷ Bè do kàa nyikuó niùbè be cǝi be cǝi nsi kèwǎri be yètè kékàa nDefiibe bè màke dǝi mǝnni yebie nsipísidè kèndeètinko bè pǝmpǝimmè be tǝmmú nè be tǝrè. ¹⁸ Bè do bè kàa nnè be cǝi kòbe mbe benitipòbè nè ibí initidaaì nè initipòì nè bèè bè bonè ke yé bè do tǝmè ikuó niùbè cǝi kòbe mbe. ¹⁹ Bè do tǝtǝtèmu benitìbè kè bè ò ntoti tidiiti ikuó niùbè Anǝ bí bèè bo dikpǝa kó yehékè nè Defiibe bèè yètè wǎri.

²⁰ Nte Esekiasi dǝò dè Sudaa tenkè kemou mieke, ò do dǝò dèè wenni dènde ke síé ke tú timǝmmǝnti ti Yiè nKuyie nyìlkè. ²¹ Ó do pǝi mmù tǝmmú kó dimàa Kuyie nǝfètè mieke, ò do mù pǝi nke bo wète kéente Kuyie nkuó nyi nè ku tannò, kè ndé dǝòri ke tú nKuyie nnè o yèmmè memou, kòò dǝòri dèè kó dimàa demou kè dè nyíé.

32

Sennakedibu domè Sudaa kó dikpàatiyuu kòbe mudòò (Wénté 2 Bekpàatìbè 18:13. Esaii 36:1)

¹ Esekiasi dǝò mù tǝmmú sǝàmù ke benke ò dómè Kuyie mmu kó difǝnkúò kè Asidii kóo kpàati Sennakedibuu kǝtení kédò Sudaa tempè, nkèpi yehékè iduotí fité yè, kéndó kè yè fiète. ² Esekiasi yà dǝi mǝnni Sennakedibu kèrinímè ke dó kédò Sedisadèmmu mudòò. ³ Kòò tíi nho āpǝnǝkótìbè nè yekǝmbò yembè kéndó bèè ìtí sibií sii bo dihei mǝnku. Kè bèè yie nho kpeti. ⁴ Kè benitìbèè tíi nditǝnni kèyǝtí sibií simou nè dinébòri* dǝi pǝò mbe kó kutempè, kè ndi ìtí ke náa nke tú Asidii kòbe báa kǝtení kèyà mennésükùmè.

⁵ Memme kè Esekiasii itènè dikǝmbùò kè bèè wète kèmaá kuduotí bè pǝnte kù kèfinko, kè kùu maatenè yedèrè, kè bèè maá kutèkù ditowaà kèfií, kètũnte kudǝnkù bè tu kù Midoo Dafiti èi, kèma yekpǝa nnè tidǝpiiti dieti. ⁶ Kè okpàati tǝtǝtè behāpǝnǝkótìbè bèè yóò niitè benitìbè.

Kè bèè tíi nho borè dihei kó dibòri borè, bè ǝǝ tíi ndé kòò mbè tiè nke tú: ⁷ Tǝinnè di bá ndé Asidii kóo kpàati nè ditǝnni dǝi ò nèinè kè kufǝwaà ndi bo, wèè ti bonè weè kperini ke bè pèèté. ⁸ Wenwe benitìbè bèè ò nèinè nè be kó muwèrimú. Tínti ti Yiè nKuyie nkuu ti nèinè kunku Kuyie nti tũ nkù, kuú yóò ti dèsté kédoké ti kó mudòò.

Memme kè benitìbè nyíku Sudaa kóo kpàati Esekiasii bèi nti ìnkè.

Sennakedibu tǝ nkè bè nàkè ti Sudaa kòbe (Wénté 2 Bekpàatìbè 18:17-37. Esaii 36:2-22)

⁹ De kó di fǝnkúò kè Asidii kóo kpàati Sennakedibuu pi Dakiisi nè o āpǝmbè bémou kètò nho kó behāpǝmbè Sedisadèmmu Sudaa kóo kpàati Esekiasii borè nè benitìbè bèè do ò bonè, kè bè bo bè nàkè kè í: ¹⁰ Asidii kóo kpàati Sennakedibu

* **32:4** dinébòri: Bè náa ndii nébòri kpéi, Kiyǝò kó kukò nku, kùu pǝò nke kǝri Setinoo biriku, kè Esekiasii kù dinté kè kù tannè ketenkè kè kùu pòutoo dihei mieke.

tú: Di tá ònwe ke kari Sedisademmu, dihei ò di ã o nùtè mieke? ¹¹ Esekiasi di soummu ke náá nke tú di Yiè nKuyie ndi tú nkù bo di deeté Asidii kóo kpààti nòu mieke, ke duò nkè sínéyēi nè dikònni kè dè yóó di kuò. ¹² Dè í tú de kó Esekiasi weè dié yetòrè ke pùò nyewũòtòrè Sudaa tempē nke náké Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe ke tú diwũòtònni òmáà ndi bè dò nkénkònkù dii ìikè ke di ntùò nti húúntáà? ¹³ Di í yē wenwe o mómumu nnè o yembè bè dòò dè yehékè tēyè kòbaà? De kó yehékè kó yebòkè na ke bè deeté be nòu miekaà? ¹⁴ O yembè kùò yèè ekè ke deè páíí, òndi kó yebòkè na ke deeté ye kòbe be nòu mieke, kè di né yē ndi kó Kuyie ndi tú nkù bo na ké di deeté o nùtè mieke? ¹⁵ Esekiasi báá di ciitè ké di soute di bá nhò tū, kubotí makù yoo dikpààtiyuu mari kó dibòó í na ke deeté di kòbe o nòu mieke nè ò yembè kpesi mieke. Kuyie ndi tú nkù báá na ké di deeté o nòu mieke múne.

¹⁶ Kè Sennakedibu kó betòmbè nnáá nke sáá nti Yiè nKuyie nè ku kóo tónti Esekiasi.

*Bè wàrimè dipátiri ke sàmmú ti Yiè nKuyie
(Wénté 2 Bekpààtibè 19:14-19. Esaii 37:14-20)*

¹⁷ Kè Sennakedibuu wàri dipátiri késámmú ti Yiè nKuyie kunku Isidayeεribe tū nkù, kóo béi nke dò: Yehékè tēyè kó yebòkè í na ke deeté ye kòbe n nòu mieke, kè Esekiasi kó Kuyie nkuu bo na kédeeté ku nìtibè n nòu miekaà?

¹⁸ Mémme kè Sennakedibu kó betòmbè ti píékè nè Ebedeebe kó tináànti ke bo donné Sedisademmu kòbe bèè bo kuduotí fnké be kòmbùòtí ké bè ànné kufòwáá nkè dēe yie nkè bèe na kéfietè dihei. ¹⁹ Sennakedibu kó betòmbè do náá nKuyie nyIsidayeεribe tū nkù kpéí, ke kù dòninnkonè sibòatenkaanii ibotí tēi dòò sì nsi.

*Bè kùòmè Sennakedibu àpòmbè kòò coké
(Wénté 2 Bekpààtibè 19:15, 35-37 nè Esaii 37:15,36-38)*

²⁰ Mémme okpààti Esekiasi nè Amòti bire Kuyie mpàánáànti náàntò Esaii bè hàntèmè Kuyie nde kpéí kè kù kuónnè. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie ntónni ku tónni Sennakedibu kó diháàpònkari mieke kè dii kuò beháàpòmbè yekòmbò yembè nè iwēí yembè bèè baké, kóo kpààti íté nè ifei kè kò nho èi, kéntati o hòò cētè mieke kóo bíi ò kùò.

²² Mémme ti Yiè nKuyie ndeeté mē Esekiasi nè Sedisademmu èi kòbe Asidii kóo kpààti nòu mieke nè be dootitòbè sòmbè, kè bèe onpènè de kó ibotí ìi bè fité. ²³ Kè benitibè péuu pāmmú yepārè ti Yiè nKuyie nSedisademmu, kèpāmmúnè yepārè Esekiasi wenwe Sudaa tenké kòbe kóo kpààti, kè ibotí tēi ò dēúkkune.

*Esekiasi kó tikpàti mánku
(Wénté 2 Bekpààtibè 20:1-21 nè Esaii 38:1-8,39)*

²⁴ De kó yewe mieke kè Esekiasii muòke kéduúnnè mukúú kébántè ti Yiè nKuyie kè kùò dòò tidietí. ²⁵ Kè Esekiasi í mbanté mesàà nKuyie nhò dòòmè kéánnè tefentè, kè ti Yiè nKuyie mmiéke ò do nè Sudaa tenké nè Sedisademmu. ²⁶ Bá nè Esekiasi me nhámè tefentè kòo kékúnne omáà wenwe nè Sedisademmu èi kòbe, kè ti Yiè nKuyie mmiéke í mbè do o fómumu mumòu mieke.

²⁷ Kè Esekiasii mòote tikpàti mediè, kóo yètirií feitè, kè wè mmòke tikpàti kémaá sicéí kéánnè tímátí péítí nè mesò nnè yetásàayè yèè donku kpeñni nè túdààribè nè tidòpiti nè tinensàati tibotí tibotí. ²⁸ Kòo maá ò yóó nháà dè tidietí bè tu ti bèdèè nè mekùò, nnè bè yóò ntanninko dè o wũò ibotí ibotí. ²⁹ Kòo maá yehékè kémòote iwũò mediè nyisámpólí nè idieyi. Kuyie nkuu do ò duò ntikpàti mediè.

³⁰ Wenwe Esekiasi weè do kǔnné Kiyōō kó kukó nkó menie nké mè tanné defūō kè mēe yēroo Dafiti eì diyìè taà kèè bíékè.

Esekiasi tømmú mumou do yíemmu. ³¹ Deè kpéi ndo te kè Babidōnni eì kó bekpààtibèe tōnni be kó yeheikéntōrè be borè, kè bè bo dake yíēté tidieti tii dōō ò eì, kè Kuyie nhò yóu ke bo yà tii bo o yèmmè mieke.

³² Esekiasi daōrimè sōmme nè ò pī mmùu tømmú Kuyie nkpeí ndè wàrimu Kuyie benke ti ku pāānāanti náantò Amoti bire Esaii kòò ti wàri de kó dipátiri mieke nè Sudaa kpààtibè nè Isidayeeri kabe be páte mieke. ³³ Kòo kò nho yembè kũũ nké kè bèè ò kǔnné Dafiti bí fōti kó ditenni. Kè Sudaa kabee ò kouté kòò bire Manansee sōtè tikpàti.

33

Manansee sōtēmè tikpàti (Wénté 2 Bekpààtibè 21:1-18)

¹ Manansee do yóo di tikpàti ke mæke yebie ntepiítè nè yèdéè ndi, kémmo Sedisademmu ke to tikpàti yebie nspísínømmù nè yenømmù, ² kédoō Kuyie nyí dó dè, kètúmne ibotí tēi do daōri ìi sòke kperè kè ti Yiè nKuyie nyi bèti ke bè kǎnne bembè Isidayeeri. ³ Kòo wēte kémaá o cice Esekiasi do pūo nyèè baōwūōtōrè kémaá dibōō Baadi kó diwūōtōnni kéciéké itedeí kéfii nkénkōnkù ke báá ndiyiè nè otānkù nè siwāā. ⁴ Kòo maá yewūōtōrè ti Yiè nKuyie nciētè mieke Sedisademmu. Ti Yiè nKuyie ndo bè nàkému ke dā, kù dō bè nkù báā nSedisademmu nwe sáā. ⁵ Kòo maá yeè wūōtōrè ti Yiè nKuyie nciētè danti tidé mieke diyìè nè otānkù nè siwāā de kpéi, ⁶ kékuo o bire kétu Inømmu biriku mieke kénnaánnè yeboké, ke korì tipāāti, ke pīnne muhōūtømmú, kéwaá mbenitinòmbè bèè yu beciríbè nè bèè boorí tinùbootì, kéndōarinè medaōrimè yeime ke íinko ti Yiè nKuyie mmieke. ⁷ Kòo tanné tebaōtenkaanitè ò do dōō tē Kuyie nciētè mieke. Kuyie ndo nàkému ku kóo tōnti Dafiti nè o bire Sadoṃō ke dā, Isidayeeri be tenké mieke kù tāāté ke dō ku yētiri nyu Sedisademmu nwe ku cīētè mieke sáā. ⁸ Kù do béimmu ke dā, kè Isidayeeri be tū nku tannò nè ku kuó nè ku tié nkù duó ndè be yembè ke nàké Mōyiisi kòo dè wàri, kù báā bè dēnne dihei kù duó ndi be yembè. ⁹ Kè Manansee nte kè Isidayeeri be feti, kécake ti Yiè nKuyie nké dēe pēēté ibotí tēi kù do kùo ì ké bè kǎnne ì do daōrimè.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni nhò náánnè wenwe Manansee, nè o kabe kè bè ì nkù kēmú. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nduó nké bèè baké Asidii kóo kpààti kó behāāpòmbè kè bèe kote kēpī mManansee kētōnné o yèi kuyīmpie nkóò bou disaōwūō kó mefimme kēto, kékōnnè Babidōnni. ¹² Ò ta dii mōnni mesémmè mieke kékuōnnè ti Yiè nKuyie nkémō meciēmme, kékékūnne omáá kunku Kuyie nhò yembè do tū nkù iiké. ¹³ Kòo bánté ti Yiè nKuyie nké mesémmèe kù pī, kè kùu kēmmú o dabōnni kóo tēnnéni Sedisademmu o kpààtiyuu mieke, kè Manansee banté ti Yiè nKuyie mmènke tùmè Kuyie nku.

¹⁴ De kó difōnkúo kóo maá kuduotí Dafiti eì mieke diyìè taà kè, Kiyōō kó kubiriku bíékè, kēntó kétuōkenè bè tú dè siyīi kó dibòri, kémaá kēfii nhOfedi tãri kè dēe oké mediè, kóo kanne behāāpōnkótibè Sudaa tenké kó yeheké iduotí fité yè mieke. ¹⁵ Kòo denne ibotí tēi kó yeboké ti Yiè nKuyie nciētè mieke nè tetenkaanitè, ké dè dēnne dihei mǎnku kéútóo, képuo nyebaōwūōtōrè yèè bo ti Yiè nKuyie nciētè tēè bo Sedisademmu ditãri ínké. ¹⁶ Kòo maá ti Yiè nKuyie nkó diwūōtōnni kēfié iwūō metaummè kpeyi nnè yesáā nkpeyi, kéduó nké Sudaa

købe ntú nti Yiè nKuyie nkunku Isidayeeribe tū nkù. ¹⁷ Bá nè memme kè benítibè nkpaá feu yetòrè, ke baa né báá nti Yiè nKuyie.

¹⁸ Manansee dàòrimè sòmme nè ò bàntèmè Kuyie, nnè ku pānāānti náāntò ò náké tì ti Yiè nKuyie nkprí, bembe Isidayeeribe bè tū nkù dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dàòrimè pátíri mièke. ¹⁹ Ò bàntèmè Kuyie nnè kù còutèmè o báammu nè ò càkemè Kuyie nnè ò kù yetèmè nè ò áāmè yetòrè ke fiíkú itedeí nè ò dððmè sibòøtenkaani, ò dðð dè ke né bo na kébanté ò càkemè Kuyie ndè wàrimu Esaii tømmú pátíri mièke. ²⁰ Manansee kò ndii mǎnni o yembè kũũ nkè kè bèè ò kũnné o cǐètè pérímù mièke kòo bire Amə sòoté tikpàti.

Amə tòmè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 21:19-26)

²¹ Amə do yóó di tikpàti ke mǎke yebie nsipísidè nè yèdéè ndi, kénto tikpàti ke bo Sedisademmu ke dà yebie nyèdéè, ²² kédòò ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè o cice Manansee do dððmè, kéfié yebòkè o cice do dðð yè ké nyè báá. ²³ Ò me nyí mbanté o caàrimè o cice do bantèmè o kǎme, ò do càkemu kèpèètè o cice.

²⁴ Kòo kó betǎmbèè dake o kpéi kóò kùò tekpààticǐètè mièke. ²⁵ Kè dihei yembèè kuə bèè kó dimàà do dake kékuə okpààti Amə kédúú nkòo bire Sosiasii sòoté tikpàti.

34

Sosiasii tòmè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 22:1-2. 23:4-20)

¹ Sosiasii do yóó di tikpàti ke mǎke yebie nyèni ndi kémbo Sedisademmu ke to tikpàti ke dà yebie nsipísitáati nè dimàà, ² kétũnne o yàari Dafiti kó meborime weti weti.

³ O kpàti benni niĩnni o do kpaá tú odapàà nwe kèwammú Kuyie nho yàari Dafiti do tū nkù. O kpàti benni tepítè nè didèri mièke, kékete ò bo puəmmè yebəwũstòrè Sudaa tenkè nè Sedisademmu, kédíé yetòrè, kébuó nyitedeí, kébókè sibòøtenkaani nè bè yìè ntimáti ke uté si. ⁴ Kòo dúú nkè bè mpua ndibòò Baadi kó yewũstòrè kòo wùò, kè bèe puə ntihúúnti kó yetòrè yèè do bo de kó yewũstòrè ìnkè, kèpíé itedeí nè sibòøtenkaani bè yìè ntimáti ke uté si, ké dè puə nkè dèe naá mmutáá, kè bèe dè útóo bèè do si feu bè kũri ì fǎti ìnkè. ⁵ Kòo tuə mbe bəoyembè kó yekũð, be bəowũstòrè ìnkè. Memme Sosiasii wènkũnnemè Sudaa tenkè nè Sedisademmu.

⁶ Manansee kó yehékè nè Efadaimmu kpəye nè Simmeəð kpəye kénto kétuəkenè Nefutadii kpəye nè be pèetitòbè kpəyoo. ⁷ Kòo puə nyebəwũstòrè kèpíé itedeí kəpuə nnè sibòøtenkaani kè dèe naá mmuyuo, kòo puə nyebəwũstòrè bè tũò nyèè ìnkè tihúúnti Isidayeeribe ekè yeməu mièke kèwète kékó nSedisademmu.

Ikuú niúti diewè yàmè Kuyie nkuú pátíri

(Wénté 2 Bekpààtibè 22:3-10)

⁸ Kè Sosiasii mbo o kpàti benni tepítè nè diniĩnni mièke. Ò wènkũnne dii mǎnni dihei nè ti Yiè nKuyie ncǐètè ke dèè kètǎ Asadia bire Safāā Maseya eì kóo kpàati nè okpàati kóo pátíwáati Yoakasi bire Yoa kè bè bo kote kétũnte ti Yiè nKuyie ncǐètè. ⁹ Kè bèe kote kéyà ikuú niúti diewè Idikiya, ké nhò tǎo Manansee kó kuwə nkøbe, nè Efadaimmu kòku købe nè Isidayeeribe sòmbe Sudaa tenkè

kemou kabè nè Bensamεε kó kuwuo nkabè nè Sedisademmu εi kabè bè do tóni ìi díítí Kuyie ncfètè. Defiibe bèè bàa Kuyie ncfètè kó yebòrè kè bèè ì cuó. ¹⁰ Kè bèè ì duó mbèè ni bèè pí nKuyie ncfètè tømmú, kè bè bo dàònè ti Yiè nKuyie ncfètè kè tè tũntε. ¹¹ Kè bèè ì duó mbèè yé ìdeí kó mutømmú nè bemaribè kè bè bo donténè yetárè bè ciéké yè nè imundeí kéíinnè tidieti Sudaa kpààtibè do càke ti. ¹² Kè de kó benitibè mènke mpí mmutømmú kè de wenni mesàà, kè Defiibe bí Yaati nè Abudiasi nè Sakarii nè Mesudammu ìi do bè ni. Kè Defiibe tóbè bèè nò nke bie ndebémbènnè ke nònnè mudèmmú. ¹³ Kè bè mbaké bèè tou tinenti, ke bakénè betómbè bemou bá wè nè o tømmú. Kè Defiibe tóbè tu bepátíwāàbè ke baanè Kuyie ncfètè tómbè nè yebòrè.

¹⁴ Bè dèi dìi mǎnni ìdíítí bè do dóu nyi ti Yiè nKuyie ncfètè mieke, kè ikuó niùti Idikiya yà ti Yiè nKuyie nkuó pátíri, kù do duó nyi Mòyiisi kòo ì wàri. ¹⁵ Kè Idikiya náké opátíwāàti Safāā ke dò: M pètè ikuó pátíri ti Yiè nKuyie ncfètè, kè di nhò duó. ¹⁶ Kè Safāā di tao okpààti, kóò náké nè mutømmú kpeti ke dò: Tínti a kó betómbè ti pírmu mutømmú a do yè ntí dàò mù. ¹⁷ Ti tùótému ti Yiè nKuyie ncfètè kó ìdíítí imou ke duó mbèè baké mutømmú nè betómbè.

¹⁸ Kè opátíwāàti Safāā yíé kénáké okpààti ke dò: Ikuó niùti diewè Idikiya wèè n duó ndipátíri, kè di kàà nhokpààti ìikè.

Sosiasì beémè Udida
(Wénté 2 Bekpààtibè 22:11-20a)

¹⁹ Okpààti kèè mèmme Kuyie nkuó bè ò kàa nyi kékétè o yàati, ²⁰ kényú Idikiya nè Safāā Ayikammu nè Mikee bire Abudonni nè opátíwāàti Safāā nè okpààti kóo tũnti Asayaa, kè bè náké ke dò: ²¹ Kòtenè kébéé nti Yiè nKuyie n kpéi nè Isidayεeribe sǎmbe kpéi nnè Sudaa kabè kpéi ndipátíri bè pètè di tǎ tii náaanti ìnkè. Ke yé ti Yiè nKuyie mmieke ti domè mediè mme, ti yembè í yiemme ke tũnne ti Yiè nKuyie yè mmù, tii wàri dipátíri mieke tímou.

²² Idikiya nè okpààti tǎatè bè kè bèè kǎte onitipòkù Udida borè wèè nàà nKuyie mpāānāaanti. Ò do tú Asidaa bire Tokiyati bire Sadummu pokù nwe, wèè do baa ikuó yàati. De kó Kuyie mpāānāaanti náaantò do bo Sedisademmu nwe, dicékari bè tu di dihei panni, kè bèè ò náké bè tǎ ti. ²³ Kòo bè tēnnè ke dò: Kòtenè kénáké oniti wèè di tǎnni m borè ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nku tu: ²⁴ Bè kàa ndii pátíri Sudaa kabè kóo kpààti di nàa mmèè yei nkpeí kù yóo mè bǎnté Sedisademmu εi ndi nè di kabè. ²⁵ Bè mè nkù mbǎntóomè ke tuó tihúúnti yebakè bè dàò yè ke ìinko ku mieke, nè medǎðrimè yeime ku mieke bè yèmu ke í yóo bè bonke. ²⁶ Sudaa kabè kóo kpààti wèè di tǎnni kè di bo beé nti Yiè nKuyie, dí ò náké ke tú, ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nku tu ò kèèmu kù ò náké ti. ²⁷ Ò mè nkèèmè kù náké ti Sedisademmu kpéi kè de kááké o yèmmè, kóò kékũnne omáà kunku ti Yiè nKuyie nku ìikè, ke kēri o yàati ke kǎmmú tinǎnniēti. Kunku ku mǎmmǎnku kù kèèmu o dabǎnni kunku ti Yiè nKuyie nkuù béi. ²⁸ Ò yóo kǎmmu bǎmmùu o yembè kũú nkè, kè bèè ò kũnnè o yembè fǎti o nǎnfé í yóo yà meyei nkù yóo bǎntémè Sedisademmu εi nè di nitibè.

Sosiasì wéte ke tũntemè nè Kuyie mbe kó metaummè
(Wénté 2 Bekpààtibè 22:20b-23:3)

Ikuó niùti diewè Idikiya nè okpààti do ò neínè bè kè bèè wéte kénáké okpààti Kuyie mpāānāaanti náaantò bè náké ti, ²⁹ kóo kpààti tǎ nkè bèè náké Sudaa tenké kabè nè Sedisademmu εi kabè ke dà bèè tíí. ³⁰ Bè tíí ndii mǎnni kóo kǎte ti Yiè

nKuyie ncîètè ke neinè Sudaa eì kòbe nè Sedisademmu eì kòbe nè ikuú niùbè nè Defiibe nè Isidayeeribe bemou bekótibè nè ibí kòo bè kàa nti Yiè Kuyie nkuú nè ku taummè pátiri bè pètè di ti Yiè nKuyie ncîètè mieke. ³¹ Okpààti de ncómmú o cónni kébéi ndinùú dii tu bè ntú mbe Yiè nKuyie, ke yie nku tannò, nè ku kuó, nè ku tié nè be yèmmè memou, nè be wèrímú mumou. Kè dèe yie nkè bèe na kéndòari ku kuó nè ku taummè pátiri dii ntò ti yè mmú. ³² Kòo kpààtii duó nkè bèè kó dimàà bo Sedisademmu eì nè Bensamee tempè nkòbe kè bèe tünne Kuyie mbè dònè mèè taummè kunku be yembè do tū nkú. ³³ Kè Sosiasii paa mmubòtømmú Isidayeeribe ekè yemou mieke, kéduú nkè bèè kó dimàà bo Isidayeeribe tenkè kè bè mpí nti Yiè nKuyie ntømmú kunku Kuyie mbè tū nkú, o fòmmu mumou mieke, bá bè í nyete be Yiè nKuyie be yembè do tū nkú.

35

Sosiasii baámmè ndiyentébanni

(Wénté 2 Bekpààtibè 23:21-23)

¹ Kè Sosiasii baá ndiyentébanni Sedisademmu ti Yiè nKuyie nkpréi nkéfié dibanni kó iwūó dibenni kóo tánkú ketiwè kó diyie tepítè nè dinaanni. ² Kòo wète kékanne ikuú niùbè be tømmú, kényáúkunnè be kònti kè bè mpí nti Yiè nKuyie ncîètè kó mutømmú, ³ kénákénè Defiibe bembe bèè cáá nti Yiè nKuyie ntømmú kpéi, ke te bè bo tiémmè benitibè ke dò: Tannénè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ku cîètè Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti bire Sodomoo do maá tè, di ténke í yóó ndi tou. Pínnè ti Yiè nKuyie ntømmú kunku di tū nkú nè ku nitibè Isidayeeribe. ⁴ Báátínè kéntú ndi naámuntí duó ke dòmmè nè di tîrè di pí mpímmè mutømmú kéntú nyIsidayeeribe kóo kpààti Dafiti wári ì tié nyè mmú, kóo bire Sodomoo ì íkú. ⁵ Mbonè Kuyie ncîètè mieke di céí tūmmè sitòbè, kénteennè di kòbe Isidayeeribe be naámuntí tūmmè titòbè. ⁶ Dfi yóó fié diyentébanni kó iwūó, dònè dimàà mewénkumè kó ikuú kéteennè di kòbe kè bèe tünne ti Yiè nKuyie nnakè ti Mòyiisi kòò ti wári.

⁷ Kè Sosiasii duó nyiwūó nyIsidayeeribe bèè kó dimàà dè bo be kpéi yepebe nè yebòbe sikòupísitáati (3000) nè inààke sikòupísitáati (3000), kè bè bo fié diyentébanni. De kó iwūó do tú o kpeyi nyi wenwe okpààti. ⁸ Kòo kpààti kó betúmbèe duónnè be yèmmè iwūó, kè bè bo fié dibanni benitibè kpéi, nè Defiibe nè ikuú niùbè Idikiya nè Sakarii nè Yeyeedi bèè kòti Kuyie ncîètè kè bèe duó nyiwūó ikuú niùbè kpéi, yepedabe nè yebòbe sikòupísidè nè sikòusikuú (2600) nè inààke sikòusitáati (300) kè bè bo fié diyentébanni. ⁹ Kè Defiibe kó bekótibè Konanniya nè o kòbe Semmaya nè Netanneyeedi nè Asabia nè Yeiyeedi nè Yosabadi kè bèe duó nDefiibe yepedabe nè yebòdabe sikòupísinømmú (5000) nè yenaadakè sikòusinømmú (500). ¹⁰ Nte bè do tünne mèè botí dibanni ikuú niùbè do pímmu be tømmú kè Defiibe pí mbe kòmu, kè bè ntú nhokpààti dóu ndii nùú. ¹¹ Kè bè nfeu diyentébanni kó iwūó kè ikuú niùbè cóu meyíi nDefiibe borè ke cou diwūóstónni ìnkè. Kè Defiibe bie féú iwūó bè fié í. ¹² Ke cánninko dèè dò nkétuò nKuyie, kéduú nDefiibe bè dò nkénte dè, kè me nyí nè inààke, kéntú mMòyiisi kó ikuú duó ke dòmmè. ¹³ Kè bèe tünne be kó ikuú kèpūnnè diyentébanni kó ipe, kébénne iwūó tēi bè cánnè í Kuyie nkpréi nè sikúmbóo nè tikàdàabuuti nè sidóu, kédeè kè dè totí benitibè mecāā nkè bèe di, ¹⁴ kédeè kébénne be kpeyi nè ikuú niùbè kpeyi, ke yé ikuú niùti Anoo bí do pímmè

mutømmú nè keyènkòo ke feu iwũõ ke tuò, ke tuònnè mekùò. Deè kpéi ndo te kè ikuò niùbèe bénnè dèè tu be kperè nè bembè ikuò niùbè kperè. ¹⁵ Asafu yaàbí bèè tu bedèmbè kè bè mpí mbe tømmú ke tú nDafiti nè Asafu nè Emanni nè Yedutunni Kuyie mpāānāānti náāntò okpààti kou bè do dōú ndii nuù. Kè yebòrè kó bebaribè mbaa bá dii bòri. Bá bè í nyóu be tømmú, ke yé be kòbe Defiibe do bérímè dèè tu be kperè. ¹⁶ Mèè botí nku bè tũntemè ti Yiè nKuyie nkò mutømmú mumòu de yiè kébaá ndiyentébanni, kèntú nhokpààti Sosiasi kó dinuù, kéfíí iwũõ kétuò nti Yiè nKuyie nWũõtònni ìnkè.

¹⁷ Isidayeeribe bèè kó dimàà do bo ndiyentébanni, kè bèe yíe kébaá mpééèbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti be kó dibanni ke dò yewe yeyieke. ¹⁸ Bè í baá ndiyentébanni mari me kó kubotí kètúóté Kuyie mpāānāānti náāntò Sammuyeri kó dimònni kèntò kétuakenni Sosiasi kó dimònni. Isidayeeribe kpààtibè òmòu í baá ndiyentébanni kè di dònne Sosiasi baá ndi. Ikuò niùbè nè Defiibe nè Sedisademmu eì kòbe bè do bomu de kó dibanni. ¹⁹ De kó diyantébanni bè do di baá nhokpààti Sosiasi kpàti benni tepíítè nè diniúnni mièke nke.

Sosiasi kpàti tũòkemè ti mànkú
(Wénté 2 Bekpààtibè 23:28-30)

²⁰ Sosiasi tũntè dii mònni ti Yiè nKuyie ncìètè kédeè, kè Esibiti kóo kpààti Neko íténí nè ò āāpòmbè ke bo do mudòò Kadikemiisi eì kòbe kukó nhEfadati borè, kè Sosiasii yèroo kéndó kóò bùsténè. ²¹ Kè Nekoo tō nkè bèe ò nàkè ke dò n kpeti da dònne, fš nSudaa kòbe kóo kpààti? Dè í tú ò kòtení yíe nke bo dokènè fš nwe, ò kòtení ke bo dokènè tecìètè n dokùnè tè nte, kè Kuyie nnè tú n doò mecāā, baá dinté Kuyie nkuu m bonè kè meè òkè kú yàà bo da kuò. ²² Bá nè memme Sosiasi me nyí nyie nke bo yóu, kéceete omáá kékòte ke bo ò dokènè. Bá ò í nkènté Neko náānti Kuyie nhò nàkè tí kòò tí nàá, kékòte kédò mudòò Neko Mekidoo biriku mièke. ²³ Kè detānnè yembèe ò tā kòò nàké ò kó betōmbè ke dò, bèe ò tũóté kè bè ò kòtèmu.

²⁴ Kòò tōmbèe ò dèite ò kparinaasāntè mièke kéānnè ò kparinaasāntè tetè mièke, kóò tō Sedisademmu kóò kú kè bèe ò kũnnè ò yembè fšti. Kè Sudaa tenkè kòbe bémòu nè Sedisademmu eì kòbe bémòu kè bèe kari ò kũũ.

²⁵ Bè yí memme kè Sedemii kuò ndikúdabònni Sosiasi kpéi, kè benitidadèmbè nè benitipodèmbè kè bèe béi nSosiasi kpéi, kè dè sonnè nke yí Isidayeeribe kó ikuò. De kó dikúdabònni wàrimu Sedemii kúdabùò mpátiri mièke.

²⁶⁻²⁷ Sosiasi dōòrímè sòmme ò ketémè nè ò pāntémè nè ò pīmmè mutømmú Kuyie nkpeí, ke tú nKuyie nkuò duò ke dòmmè, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè nè Sudaa kòbe be* pátè mièke.

36

Yoakasi tòmè tikpàti Sudaa tenkè
(Wénté 2 Bekpààtibè 23:30-24:17)

¹ Dè dōò memme kè dihei yembèe tũóté Sosiasi bire Yoakasi, kédúò nkòò tũóté ò cice fštiri kèntú okpààti Sedisademmu. ² Yoakasi do yóó di tikpàti ke mòke yebie nsipísidè nè yètāāti ndi, kèntò tikpàti ke dò betāābè bètāāti ke bo Sedisademmu. ³ Kè Esibiti kóo kpààti Neko ò pī nkédúò nkè Sedisademmu eì kòbe nè Sudaa tenkè kòbe nhò yieti dāmpòò, nè timáti péiti cidòò sikòupísitāāti

* 35:26-27 Wénté 16:11 nè tii wènkũnnè.

(3000), nè mesəo ncidóo sipísitàāti. ⁴ Kè Esibiti kóo kpààti títóte Yoakasi nantè Ediakimmu kéduo nkòo bo ntú Sudaa tenkè nè Sedisadəmmu ei de kóo kpààti. Kè bèe ceete o yètiri ké nhò yu ke tú Sosakimmu. Kè Neko kònnè o kóo kóti Yoakasi Esibiti.

⁵ Sosakimmu do yóo di tikpàti ke məke yebie nsipísidé nè yènùmmù ndi kənto tikpàti ke də yebie ntepiítè nè dimáa kédoo ti Yiè nKuyie nho tú nkù í dó dè. ⁶ Kè Babidənni kóo kpààti Nebukannesaa ò do mudoo kóo pí nképítinnè disəwũd kó mēfimme kékònnè Babidənni, ⁷ kəntənnè ti Yiè nKuyie ncīètè kó tinənti, ké kó nké ti tanné o kó təbəocīètè miəke.

⁸ Sosakimmu dəərimè səmmə, isəke kperə ò də də, nè tii ò tūəkeni dè wərimu Isidayəeribe kpààtibè nè Sudaa kəbe be páte* miəke. O bire Sosakinni weə do səətə tikpàti.

⁹ Sosakinni do yóo di tikpàti ke məke yebie ntepiítè nè yəni ndi, kəntə tikpàti betāābè bətāāti nè yewe tepiítè ke bo Sedisadəmmu, kédoo ti Yiè nKuyie nyí dó dè. ¹⁰ Dibenni panni yətini dii mənni kóo kpààti Nebukannesaa ò pí nkékònnè, kəntənnè ti Yiè nKuyie ncīètè kó tinənkpeti. Kòo títóte o cice nantè Sedesiasi kə weə ntú okpààti Sudaa tenkè nè Sedisadəmmu.

Sedesiasi tumè okpààti Sedisadəmmu

(Wénté 2 Bekpààtibè 24:18-25:21 nè Sedemii 39:1-10, 52:1-27)

¹¹ Sedesiasi do yóo di tikpàti ke məke yebie nsipísidé nè dimáa ndi kənto tikpàti ke də yebie ntepiítè nè dimáa ke bo Sedisadəmmu. ¹² Kòo doo ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kunku ò tú nkù, ò í nkékùnnə omáa Kuyie mpāānāānti nāāntə Sedemii iiké, wenwe ti Yiè nKuyie ndo nāānnè wə kòo ò nāā. ¹³ Kòo yete okpààti Nebukannesaa kpeti. Nebukannesaa do duo nkòo ò dəúnnəmu dinùu ké yú Kuyie nyətiri, ke bo nyíe nho kpeti. Bá nè məmmə kóo kprənkùnnə o to kéyete ti Yiè nKuyie kunku Isidayəeribe tú nkù. ¹⁴ Ikuo niubè kó bekótibè nè benitibè kə bèe sũú mbè bo nyetírímè ti Yiè nKuyie nkpeti, kətùnnə ibotí tei dəəri iì səke kperə, kécake ti Yiè nKuyie ncīètè bè do cānné tē Sedisadəmmu. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbe yəmbè do tú nkù do dómu kédeətə ku nitibè nè ku cīètè, kəntūənni ku tōrè sāā kə yə bè caú. ¹⁶ Kè Isidayəeribe ndaú ku pāānāānti nāāmbè, ke bè sənku ke bè sāā, nké ti Yiè nKuyie mmiəke yāa bè cəúténè, bá bè í mməke bè bo yīmè ké kə cònné. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nduo nké Babidənni kóo kpààti bè do mudoo kékuo bekpārīnuəmbə nè bebəmbè nè isapūmbí nè bekótibè nè sidakóo, ké mbè kəutinə Kuyie ncīètè miəkoo, bá ò í nsuə nhòməu. Kuyie nkuu do bè nhò duo mbəməu. ¹⁸ Kòo kpààti Nebukannesaa éi Kuyie ncīètè kó tinənti tidieti nè tisəmpóti nè ku cīètè kó tikpàti, nè okpààti kpeti nè o tūmbè kpeti, deməu ké dè kònnè Babidənni. ¹⁹ Kòo cəu nKuyie ncīètè képuo Sedisadəmmu kó kuduotí kécəu ntekpààticīètè nè bekperibè kpesi, kécake dihei kó tinənsāati timəu, ²⁰ kəpīmmú bèe do yenté yenté kékònnè Babidənni ké mē nyīnə okpààti nè o bí, kə bè ntú tidaati kə Pəresi kó dikpààtiyuu yāa cəuténè tikpàti. ²¹ Məmmə ti Yiè nKuyie ndo nāké ti ku pāānāānti nāāntə Sedemii ti dəəmə. Kú do ò nāké ke də: Be ei dii yóo dəúngo yebie nsipísiyieké miəke, kəfəsó nsiompūsí kó yebie mbè na mbāa nyè.

Okpààti Siduusi duómme dinùu kə Sifube bo kò nkémaa Kuyie ncīètè

* 36:8 Wénté 16:11 nè tii wènkùnnə.

²² Peresi kóo kpààtì Siduusi kpàtì benni ketiri miεke nke kè Kuyie nni ndó kédòò kù do nàké tì ku pãánaàntì náaantò Sedemii, kòo tì wàri. Mεmme Kuyie mbenkemè okpààtì Siduusi ò dò nkédòò tì, kòo tì wàri kè bèε dari yεpáte o ει diməu kέpĩéké ke dò: ²³ Ti Yiè nKuyie nkùù bo keĩnkè kùù n duó nyεkpààtiyo yeməu kutenkù kè n yè baké, kuù n nàké ke tú n kù maá teçĩètè Sedisademmu Sudaa tenkè miεke. Díndi bèè kó dimàà tu Kuyie nkəbe kù ndi bonè kè di kò Sedisademmu Sudaa tenkè ké kù maá teçĩètè.

Esitadasi Di mpátiri tɔ̀ tìi náàntì

Esitadasi nè Neemii de kó yepáte yedé ti náá nSifube bè do pírnímú bè kékònnè Babidònni kè bèe konní be ei Sedisademmu, be kó tináahti nti.

Tìi wàri de kó yepáte yedé ye mieke tìi dòò tìnti yebie ntekòutè mieke. Esitadasi kó dipátiri ti náá mPeresi tenké kóo kpààti Siduusi pāmè mme kuce meketimè Sifube kè bè konní Sedisademmu. Bè do konní kékete kémaá diwūōtònni ndi bè do feu dè iwūō Kuyie, de kó difōnkúò yebie mmayè kè bèe maá Kuyie ncīētè Dadiyuusi tu dii mōnni okpààti (5:1-2). Asee nè Sakarii bè tu dii mōnni ndi Kuyie mpāānāahti náānbè. Kè dendee pēētè kè Peresi tenké kóo kpààti Aditakisēsii tō Esitadasi wèè do tú ikuó niùti nè i wāàti Sedisademmu, kòo yáukūnne benitibè kōnti Kuyie mbáámmù biékè.

Di mpátiri náahti duó ke dōmmè

1. Okpààti duómmè dinùù Sifube kè bè bo kò nkémaá Kuyie ncīētè 1
2. Sifube bèè kò nKuyie ncīētè kó mumarimù 2
3. Bè íimmè Kuyie mbáámmù 3
4. Be dootitòbè kó tináahti kēntò kētuokenè bè baámmè diyentébanni 4-6
5. Esitadasi pí mmùù tōmmù 7-10

Okpààti Siduusi duómmè dinùù kè Sifube bo kò nkémaá Kuyie ncīētè

¹ Peresi tenké kóo kpààti Siduusi kpàti benni ketiri mieke kè ti Yiè nKuyie nni ndó kédòò kù do nàké ti ku pāānāahti náāntò Sedemii kòò ti wàri. Mēmme ti Yiè nKuyie mbenkemè okpààti Siduusi ò dò nkédòò ti kòò ti wàri, kēpīéké ke dō: ² Ti Yiè nKuyie nkùù bo kēīnkè kuù n duó nyekpààtiyò yemou kutenkù kè n yè baké. Kuù n nàké ke tú n kù maá tēcīētè Sedisademmu Sudaa tenké mieke. ³ Dīndi bèè kó dimàà tu ku kòbe kù ndi bonè kè di kote Sedisademmu Sudaa tenké kè kù maá tēcīētè. Kuyie nylsidayēribe tū nkù bo Sedisademmu nwe. ⁴ Isidayēribe bo yèè kàrè kòbee yíé timátì péitì nè mesòò nè tinentì nè iwūō kè bè pānè yepārè be yèmmè kpēye ti Yiè nKuyie ncīētè marimù kpéi nSedisademmu.

⁵ Mēmme Sudaa wuò nkòbe kó bekótibè nè Bensamēe kòbe nè ikuó niùbè nè De-fiibe Kuyie nnappe bèe kó meyèmmè kè bèe ité kébáátì ke bo kò nSedisademmu kémaá ti Yiè nKuyie ncīētè. ⁶ Kè be pēetitòbèe bè teennè mesàà nké bè pāmmù timátì péitì nè mesòò nnè tinentì nè iwūō nè tinentì teti tìi donku yóù, bè ì nkàannè ketike bèè dó kēpā nè be yèmmè be kó yepārè.

⁷ De kó difōnkúò kòo kpààti Siduusii duó nkè bèe denneni ti Yiè nKuyie ncīētè kó tinentì okpààti Nebukannesaa do tūóté ti kētannè o bòcīētè. ⁸ Kòo duó nkè odítisōnniwè Mitidedati ti dēnneni kékāa nké tì duó nSudaa kòbe kóo kpààti Sebasaa. ⁹ Nte bè do kaa nde kó tinentì kè tì mmāmè: Mesòò nyebò sipísitāātì, timátì péitì yebò tekoupiítè (1000), yese sipísidé nè yèwēi. ¹⁰ Isòòbòòke sipísitāātì, timátì péitì ibòòke isàayi tekoupiítè (1000), itei ìi kó kuwenniku í i mǎnnè sikousinàà nè tepíitè (410) nè tìteti tekoupiítè (1000). ¹¹ Kè bèe ti bâte tisōnenti nè timátì péitì kpeti kè tì mbo sikousinūmmù nè sikousinàà (5400), kè Sebasaa ndè tō demou bè iti dii mōnni ke kūnti Sedisademmu.

2

Sifube bèè do kò nSedisademmu bèè do mamè

1 Nte Isidayeeribe do ité Babidōnni okpààti Nεbukannesaa do pīmmú bèè kè bè ntú tidaati o cie, kéíté kékonni Sedisademmu Sudaa tenké bá wè kòo kari o ei.

2 Nte bèè do bè ni be yètè: Sodobabēedi nè Sosuwee nè Nεemii nè Sedayaa nè Ededayaa nè Maadosee nè Bidisanni nè Misipaadi nè Bikibaii nè Deummu nè Baana.

Beè naàmùnti tu tii:

3 Padosi kó kunaàmùnkù kàbe do bo sikòupísídé nè tekòùtè nè sipísìyiekè nè bèdébè mbe (2172).

4 Kè Sefatia naàmùnkù ríbo sikòusitāāti nè sipísìyiekè nè bèdébè (372).

5 Kè Adaa naàmùnkù kàbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísìyiekè nè bènùmmù (775).

6 Kè Pasati-Mòabu naàmùnkù kàbe ríbo sikòupísídé nè sikòusini nè tepíítè nè bèdébè (2812), Sosuwee nè Soabu be yaábí nyi.

7 Kè Edammu naàmùnkù kàbe ríbo tekòupíítè nè sikòusidè nè bènàà (1254).

8 Kè Satuu naàmùnkù kàbe ríbo sikòusiwei nè sipísìnàà nè bènùmmù (945).

9 Kè Sakaii naàmùnkù kàbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísikuò (760).

10 Kè Bani naàmùnkù kàbe ríbo sikòusikuò nè sipísìnàà nè bèdébè (642).

11 Kè Bebaii naàmùnkù kàbe ríbo sikòusikuò nè sipísidè nè bètāāti (623).

12 Kè Asikadi naàmùnkù kàbe ríbo tekòupíítè nè sikòusidè nè sipísidè nè bèdébè (1222).

13 Kè Adonnikammu naàmùnkù kàbe ríbo sikòusikuò nè sipísikuò nè bèkuò (666).

14 Kè Bikibaii naàmùnkù kàbe ríbo sikòupísídé nè sipísìnùmmù nè bèkuò (256).

15 Kè Adinni naàmùnkù kàbe ríbo sikòusìnàà nè sipísìnùmmù nè bènàà (454).

16 Kè Atee naàmùnkù kàbe Esekiasi yaábí ríbo sipísìwei nè bèni.

17 Kè Besaii naàmùnkù kàbe ríbo sikòusitāāti nè sipísidè nè bètāāti (323).

18 Kè Yoda naàmùnkù kàbe ríbo tekòùtè nè tepíítè nè bèdébè (112).

19 Kè Asummu naàmùnkù kàbe ríbo sikòusidè nè sipísidè nè bètāāti (223).

20 Kè Kibaa naàmùnkù kàbe ríbo sipísìwei nè bènùmmù.

21 Kè Betideemmu kó teheitè kàbe ríbo tekòùtè nè sipísidè nè bètāāti (123).

22 Kè Netofaa kó teheitè kàbe ríbo sipísìnùmmù nè bèkuò.

23 Kè Anatati kó teheitè kàbe ríbo tekòùtè nè sipísidè nè bèni (128).

24 Kè Asimafeti kó teheitè kàbe ríbo sipísìnàà nè bèdébè.

25 Kè Kidiati-Yeadimmu nè Kefidaa nè Bedoti de kó yehekè kàbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísìnàà nè bètāāti (743).

26 Damaa nè Kebaa kè de kó yehekè kàbe ríbo sikòusikuò nè sipísidè nè òmáà (621).

27 Kè Mikimasi ei kàbe ríbo tekòùtè nè sipísidè nè bèdébè (122).

28 Betēēdi nè Aii kè de kó yehekè kàbe ríbo sikòusidè nè sipísidè nè bètāāti (223).

29 Kè Nεbo kó teheitè kàbe ríbo sipísìnùmmù nè bèdébè.

30 Kè Makibisi ei kàbe ríbo tekòùtè nè sipísìnùmmù nè bèkuò (156).

31 Kè Edammu tōu kó kunaàmùnkù kàbe ríbo tekòupíítè nè sikòusidè nè sipísìnùmmù nè bènàà (1254).

32 Kè Adimmu naàmùnkù kàbe ríbo sikòusitāāti nè sipísidè (320).

33 Dōdi ei nè Adidi nè Onōo kè de kàbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísidè nè bènùmmù (725).

34 Kè Sedikoo ei kàbe ríbo sikòusitāāti nè sipísìnàà nè bènùmmù (345).

35 Kè Sennaa ei kàbe ríbo sikòupísitāāti nè sikòusikuò nè sipísitāāti (3630).

36 Kè ikuú niùbè Yedaya naàmùnkù kòbè Sosuwee yaàbí rúbo sikòusiwei nè sipísìyiekè nè bètāāti (973).

37 Kè Imee naàmùnkù kòbè rúbo tekòupítè nè sipísìnùmmù nè bèdébè (1052).

38 Kè Pasuu naàmùnkù kòbè rúbo tekòupítè nè sikòusidè nè sipísìnàà nè bèyiekè (1247).

39 Kè Adimmu naàmùnkù kòbè rúbo tekòupítè nè tepítè nè bèyiekè (1017).

40 Defiibe nè Sosuwee nè Kadimiēdi Odafia kè be yaàbí rúbo sipísìyiekè nè bènàà.

41 Kè Asafu naàmùnkù kòbè rúbo tekòutè nè sipísidè nè bèni (128) bèè do tú bedèmbè Kuyie nçētè miēke.

42 Sadummu nè Atee nè Tadiməo nè Akubu nè Atita nè Sobaii bèè kó ibi do tú bèè baa Kuyie nçētè kó yebòrè kè bè rúbo tekòutè nè sipísitāāti nè bèwei (139).

43 Tisisa nè Asufa nè Tabəoti bèè kó tinaàmùnti kòbè do pī mmutōnyəəmmù Kuyie nçētè miēke, 44 nè Kedosi nè Siyaa nè Padonni be naàmùnti kòbè, 45 Debannaa nè Akaba nè Akubu be naàmùnti kòbè, 46 Akaabu nè Sammudaii nè Annani be naàmùnti kòbè, 47 Kidedi nè Kasaa nè Edaya be naàmùnti kòbè, 48 Edetisinni nè Nekoda nè Kasammu be naàmùnti kòbè, 49 Usaa nè Pasiyaa nè Besaii be naàmùnti kòbè, 50 Asina nè Meunimmu nè Nefusimmu be naàmùnti kòbè, 51 Bakibuku nè Akufa nè Aduuri be naàmùnti kòbè, 52 Basiduti nè Meyida nè Adisa, 53 Badikosi nè Sisedaa nè Tamasi be naàmùnti kòbè, 54 Nesiasii nè Atifa be naàmùnti kòbè.

55 Sadoməo kó betəmbè kó tinaàmùnti kòbè do tú: Sotaii nè Sofedeti nè Peduda be naàmùnti kòbè, 56 Yaada nè Dadikonni nè Kidedi be naàmùnti kòbè, 57 Sefatia nè Atidi nè Pokedeti-Asebaimmu nè Ami be naàmùnti kòbè.

58 Beməu kè bèè wēnné kémbò sikòusitāāti nè sipísìwei nè bèdébè (392).

59 Bèè do itè Babidənni kékò nSedisadəmmu ke í nna kénáké weti weti kébenke bè tumè Isidayeribe. Bèè do bonni bè mbè Tedi-Medaa nè Tedi-Adisaa nè Kedubu nè Adanni nè Imee. 60 Dedaya nè Tobiya nè Nekoda be naàmùnti kòbè mbe kè bè rúbo sikòusikuú nè sipísìnùmmù nè bèdébè (652).

61 Ikuú niùbè miēke kè bèmabè rúbo: Obayaa nè Akikoti nè Badisidaii be naàmùnti kòbè. Badisidaii do túóté onitipòkù mōu nwe kòò tu Kadaadi ei kou, kòò túóté de kó diyètiri. 62 Kè bèè wammú o boti kó diyètiri kémónté, kè bè baa ikuú tōmmú. 63 Kè kumàndāà bè baa ke dà bè báa di bè pā muu dii Kuyie kénkémmúnè ikuú niùti bo beémme Kuyie nnè ikuú nenti bè tu ti udimmu nè tumimmu.

64 Beməu kè bèè wēnné kémbò sikòupísìnàà nè sikòupísidè nè sikòusitāāti nè sipísikuú (42360), 65 ke né mbúúti tidaati nè benitipotəmbè kè bembè rúbo sikòupísìyiekè nè sikòusitāāti nè sipísitāāti nè bèyiekè, (7337) kè benitidadəmbè nè benitipodəmbè, kè bembè rúbo sikòusidè (200). 66 Kè sisēf rúbo sikòusiyiekè nè sipísitāāti nè sikuú (736), sāmmarímù nè sisēf dè wēnné ke pēitē si kè si rúbo sikòusidè nè sipísìnàà nè sinùmmù (245). 67 Kè yòyòbè rúbo sikòusìnàà nè sipísitāāti nè bènùmmù (435) kè sāmmarímúbè rúbo sikòupísikuú nè sikòusiyiekè nè sipísidè (6720).

⁶⁸ Bè tùòkε diì m̀ǹnni Sedisademmu ti Yiè nKuyie ncf̀t̀t̀ε kó dihei kè be c̀f̀i kó bekótibè mab̀εε pāmmú be yemmè kó yepārè kè bè bo ẁt̀ε kémaánè Kuyie ncf̀t̀t̀ε te f̀t̀tiri. ⁶⁹ Kè bèε pā be ẁrímú m̀m̀m̀ kè de kó yepārè r̀bo yes̀ẁẁrè sikoupiúsikuò nè tekoupiúte (61000), medítibii sikoupiúsinnummú (5000), yekoutéyaabòrè tekòutè (100).

⁷⁰ Ikuò niùbè nè Defiibe nè betòbè bèè tu bedèmbè nè bèè bàa Kuyie ncf̀t̀t̀ε kó yebòrè nè bèè tu betòmbè te mieke, kè bèε kari yehèkè bè bè duò nyè kè Isidayeeribe sòmbεε kari be ekè bè do te yè nè dim̀ǹni.

3

Sosuwee nè Sodobabεedi bè ẁt̀ε ke íimmè Kuyie mbáámmú

¹ Dibenni t̀nk̀k̀ yiénwè mieke ke s̀s̀ nyIsidayeeribe k̀ri be ekè ke dèè. Kè bèε ẁnnè dinùù dimáá k̀t̀ii nSedisademmu. ² Kè Yotisadaki bire Sosuwee nè o tebíi ikuò niùbè t̀b̀ε nè Sodobabεedi Seditieri bire nè o tebíi kè bèε íte kémaá diwũòt̀ǹni Kuyie nyIsidayeeribe tũ nk̀ kpéi nke bo kù fié iwũò kù do duò nyii kuò ku kóo t̀nt̀i M̀ỳiisi kóo i ẁari i yè ndè ndòm̀m̀. ³ Bá nè bè do me ndémè dihei yembè kè bèε ẁt̀ε kémaá ti Yiè nKuyie ndiwũòt̀ǹni di do bo diì f̀t̀tiri kéfié iwũò, dik̀wǹẁr̀ni kpeyi nè kuyuoku kpeyi. ⁴ De kó dif̀ǹk̀úò kébaá ntítouti kó dibanni ti ẁari ke yemmè kéfié Kuyie nyiwũò bè do dò nké i fiémè, dibanni kó yewe mieke bá diì yiè nè di kó iwũò i dò nkém̀m̀m̀, ⁵ kéfié bè s̀ fié i bá diì yiè k̀tuò, kéfiénè ot̀nk̀k̀ p̀nẁε kó dibanni kpeyi nè ti Yiè nKuyie nkó yebaa nteyè kpeyi. Ke né mbúúti be yemmè kó yepārè bè do kù pāmmú yè. ⁶ Ot̀nk̀k̀ yiénwè kó diyie ketiri kè bèε keté bè bo nfeumè ti Yiè nKuyie nyiwũò ke tuò mbá bè mu nyí d̀ú ti Yiè nKuyie ncf̀t̀t̀ε kó dipũ.

⁷ Kè bèε yietí idífti betáciébè nè bedayaabè, kéduò ntidiiti nè menaà nnè mekùò nSít̀s̀ nè Tiiri εi k̀be kè bè bo k̀t̀ε Dimaa kéwaá ndetekperè kó ideí ké dè tannéni d̀m̀éeri, kè d̀εε cuté Safaa εi. P̀resi kóo kp̀ati Siduusi weè do bè duò ndinùù kè bèε mè d̀d̀. ⁸ Dibenni dér̀ǹni do ndi nè bè t̀òk̀emè Sedisademmu Kuyie ncf̀t̀t̀ε borè ot̀nk̀k̀ odéri mieke. Kè Sedobabεedi Seditieri bire nè Sosuwee Yotisadaki bire nè be tebíi nè ikuò niùbè nè Defiibe nè Isidayeeribe sòmbε bèè do konní Sedisademmu, kè bèε keté mutòmmú. Bè do t̀at̀ε Defiibe mieke nke bedap̀mb̀ε bèè m̀ke yebie nsipisidé sidé k̀nt̀ε ke deètinko, kè bè nni ti Yiè nKuyie ncf̀t̀t̀ε kó mutòmmú. ⁹ Meǹm̀ε Sosuwee nè o bí nè o tebíi Kadimiedi nè o bí nè Odaya kó ibi, kè bèε ẁnnè dinùù dimáá k̀nni Kuyie ncf̀t̀t̀ε kó betòmbè kè Enadadi naàm̀nk̀k̀ k̀be Defiibe mbè teénnè.

¹⁰ Bemaribè d̀ú ndii m̀ǹni ti Yiè nKuyie ncf̀t̀t̀ε kó dipũ kè ikuò niùbèε dáati ikuò ỳati k̀ǹheu sihéú, kè Defiibe Asafu naàm̀nk̀k̀ k̀beε túóté tik̀penti ke bo s̀nt̀nè ti Yiè nKuyie, Dafiti Isidayeeribe kóo kp̀ati do ti ẁari ke yè ndè ndòm̀m̀. ¹¹ Kè bè ndiè ke s̀nt̀i ti Yiè nKuyie nke kù d̀únnè mutòmmú kè betòbè c̀ú nke tú kù wennimu ke dó Isidayeeribe s̀á. Kè benitibè bεm̀u ỳuti ke s̀nt̀i ti Yiè nKuyie mbè d̀ú mm̀ε kpéi ku cf̀t̀t̀ε kó dipũ.

¹² Kè ikuò niùbè kusũk̀ nè Defiibe kusũk̀ bèè kòtè ke do yà Kuyie ncf̀t̀t̀ε ketitè, kè bεmbε nti yedabùò mbè d̀unko diì m̀ǹni ti Yiè nKuyie ncf̀t̀t̀ε kó dipũ, kè betòbè bie ỳuti. ¹³ Bè í nna ke bàtε iyútii nè yedabùò, dè do yiè ke défiri medii mme.

4

Sifube dootitabè do dómè kécónné mutõmmú

¹ Kè Sudaa kòbe nè Bensamée kòbe kè be dootitabèe keè bèè konní Babidõnni bè maámè ti Yiè nKuyie nylsidayeribe tũ nkũ cĕĕtè, ² kékítè kékote kényà Sodobabēedi nè Sosuwee nè behēikēnkótibè mabè ké bè nàkè ke dò: Tí dò ke di wēnnēnēmu kè ti maá Kuyie nĕĕtè, ti tũmmu di kó Kuyie. Nè Asidii kóo kpààti Edi-Adonni ti tónimè die nti kũ feumu iwũũ.

³ Sodobabēedi nè Sosuwee nè Isidayēeribe kó bekótibè kè bèè bè nàkè ke dò: Dè báa yie nkè tí wēnné tĩnti nè dĩndi kémaa ti Yiè nKuyie nti tũ nkũ tēĕĕtè. Tĩ dò nkè tē maá timáa. Peresi kóo kpààti Siduusi weè ti duò ndinũ.

⁴ Kè dihei kòbe ité kécómmú ke bo yárikũnne Sudaa kòbe kònti ké bè ànnè kufõwáa nkè bèè yóu mumarimũ. ⁵ Kè bèè yietí Peresi kóo kpààti tōmbè kè bè bo cónné nKuyie nĕĕtè marimũ kó mutõmmú. Kè bè mme nhõ Siduusi kpàti timõ mieke kētannēnko Dariyuusi kpeti mieke.

Bè nàkémè okpààti Aditakisesi Sifube kpéi

⁶ Okpààti Siduusi kpàti ketírí dii mōnni ndi Sifube dootitabè wàrimè dipátiri kéwátí Sudaa tenkè kòbe nè bèè bo Sedisadēmmu.

⁷ Aditakisesi tu dii mōnni Peresi kóo kpààti, kè Bisidammu nè Mitidedati nè Tabēedi nè be tōntitabè mabè, kè bèè ò wàri dipátiri nè Aramu ei kòbe kó tináaanti.

⁸ Kè Deummu kùmandáa nè opátíwāàti Simisaii kè bè múnke wāri dipátiri okpààti Aditakisesi bèè bo Sedisadēmmu be kpéi nke dò:

⁹ Mí nkùmandáa Deummu nè opátíwāàti nè titōntitabè bèè bo Dinni ei nè Afadisataki nè Tadipedi nè Afadasi nè Edesi nè Babidõnni nè Susi nè Dena nè Edammu de kó yehekè kòbe, ¹⁰ nè ibotí tēi okpààti diewè Asinnapaa do pĩrũmúní bè ké bè kànnē Sammarii nè kukó nhEfadati yáa kó yehekè tēyè.

¹¹ Nte bè do wàri dii pátiri keduò nhokpààti Aditakisesi ke tú: Tĩnti a kó betōmbè nè bèè bo kukó nyáa nè betobè, tũ da wàri di mpátiri, ¹² ke dó ké da náké kētú Sifube bèè iténi a cie ke konní Sedisadēmmu bè wēte ke maámu dihei dii do yete a kpeti, dihei nyenkuri, bè íinkomu iduotí ke dammũ ke bo dáu ndipũũ.

¹³ Okpààti, á nyé ke dò nkè bè wēte ke di maá ke íi ndi duotí di nitibè ténke í yóo nyietí dāmpóo yoo dihei kó idíití yoo tipotanti kpeyi de mōnni a nyé ke dò nha ei cĕtemu.

¹⁴ Deè te tĩnti bèè tu a kpààtiyuu kòbe ke da mōkenè metaummè dē í ti naati bè bo da sēnkèrimè, deè te kè ti dó ké ti nda náké. ¹⁵ Kàa fié dihei kó yepáte de kó benitibè kó tináaanti kényà de kó dihei do yetemu bekpààtibè kpeti kēndõari bè í dó dè, bè baa yetírĩmu bekpààtibè nè bè bomè, deè do te kè bèè pante be ei.

¹⁶ Tĩ da náámmu ke tú kàa yóu kè bè wēte ke maá dihei ke íi nyiduotí a ténke í yóo mmòke ketenkè kukó nyáa.

Okpààti Aditakisesi bè tēnnémè dipátiri

¹⁷ Menmme kòo kpààti wāri ké bè tēnnè ke dò: Mí nhokpààti mĩ wāri di mpátiri kùmandáa Deummu nè opátíwāàti Simesaii, nè betōntitabè bèè bo Sammarii nè betobè bèè bo kukó nyáa mĩ di ðaunko.

¹⁸ Dipátiri di n duónni di, bè di nni nkámmu ke n cĕi. ¹⁹ Kè n duò nkè bè fié yepáte ke sũ nde kó dihei nè di bomè di í yíe mbekpààtibè kpeti, ke àa yekparè bá dii mōnni ke yetírí bekpààtibè. ²⁰ Bekpààtidiebè do buotému Sedisadēmmu kémbaké kukó nyáa kó yehekè kè bè mbè yietí dāmpóo nè iheikēndíití nè tipotanti kpeyi. ²¹ Nè de kpéi duónnè ké bèè cónné mutõmmú ke báa sootè

mumarimù kénkémùnè m bo wēte kédúsmmè dinùù. ²² Dí ndake ke báá wánnè de kó tináañti kè meè ðake de kó mecaarimè bo nsòké ke déúú kè dè ti yonkenè tinti bekpààtibè.

²³ Bè kàa ndii mǎnni okpààti Aditakisési wàri dìi pátiri kùmàndáa Deummu ìkè nè opátíwáàti Simesaii nè betǎntitòbè kè bèe íte mecaā kékòte Sedisademmu Sifube borè ke neinè behāpǎmbè kécónnè mutǎmmú nè muwērímú. ²⁴ Mem̄me Kuyie ncǐtèè marimù kó mutǎmmú cǎmúmè Sedisademmu, kécómmú kè dè yàa tuòkenè Peresi kóo kpààti Dadiyuusi kpàti benni dèri.

5

Bè wēte késòotémè Kuyie ncǐtèè kó mumarimù

¹ Kè Kuyie mpāānāañti náam̄bè Ido bire Sakarii nè Asee, kè bè mbè nàa nKuyie mpāānāañti Sifube bèè bo Sudaa tenkè nè Sedisademmu. Kè bè bè nàa nKuyie nyIsidayeεribe tū nkù kùù bè baké kù bè nàké tì. ² Mem̄me Sodobabèedi Seditieri bire nè Sosuwee Yotisadaki bire kè bèe íte kǎpǐ nKuyie ncǐtèè mumarimù Sedisademmu miεke, kè Kuyie mpāānāañti náam̄bè bè bonè ke bè teénnè.

³ De mǎnni kè kukó nyáa kóo kùmàndáa Tatennaii nè Sedaa-Bosinaii nè betǎntitòbè, kè bèe kote kèbeke Sifube ke dǎ: We ndi duó ndinùù kè di maá Kuyie ncǐtèè ke ínko iduotí? ⁴ Di yètè tu ba díndi bèè maá dihei ke ínko iduotí?

⁵ Kè Kuyie mme nni m̄bonè Sifube kó bekótibè bá bè í cǎnnè be tǎmmú, kè bè nsòké mutǎmmú kékémùnè bè bo duómmè okpààti Dariyuusi yepáte kòo bè tǎnnè o kperi de kó tináañti ìnkè.

Sifube dootitòbè wàri dìi pátiri ke duó nDariyuusi

⁶ Nte dipátiri kukó nyáa kóo kùmàndáa Tatennaii nè Sedaa-Bosinaii nè betǎntitòbè bè do duó ndii pátiri Dariyuusi. ⁷ Nte bè do di wàri mèè botí: Okpààti diwè Dariyuusi ti da ðunkomu, m̄bo kè dè naati.

⁸ Okpààti ti dǎ kè da náké ke tú: Ti kǎtemu Sudaa kǎbe kó dikari Kuyie ncǐtèè borè ke sǎ mbè maá Kuyie ncǐtèè nè yetárè ke commu yesānkè imarí cuokè ke pǐ mmutǎmmú mesàa nkè mù kèri. ⁹ Kè ti beke bèè ni mutǎmmú, wèè bè duó ndinùù kè bè maá Kuyie ncǐtèè ke ínko dihei kó iduotí? ¹⁰ Kè ti bè biéké be yètè ke yè wàri ke bo yè nda duó. ¹¹ Kè bè ti tǎnnè ke tú, bè tu Kuyie nkùù baké ke ìnkè nè ketenkè ku kǎbe mbe, kè be kóo kpààti diwè m̄u wèè do maá Kuyie ncǐtèè nè dimǎnni. ¹² Kè be yembèe càarè Kuyie nkùù bo ke ìnkè kè ku miεkee bè yè, kè kùu duó nkè Kandee kǎbe kóo kpààti Nebukannesaa wèè bo Babidanni kòo bè pǎnte ke taunnè Kuyie ncǐtèè kè bè kǎnnè Babidanni kè bè ntú tidaati. ¹³ Mem̄me okpààti Siduusi kpàti benni ketiri miεke kòo duó ndinùù ke dǎ bèe wēte kè tè maá. ¹⁴ Kòo tǔoté Kuyie ncǐtèè nenti mesǎ nnè timátí péiti okpààti Nebukannesaa do tǔoté ti Kuyie ncǐtèè miεke Sedisademmu kékónnè Babidanni kétanne tebǎcǐtèè, kòo ti duó Sesibasaa wèè tu be kóo kùmàndáa. ¹⁵ Kòo ò náké ke tú wèè tǔoté de kó tinenti kékòtenè Sedisademmu Kuyie ncǐtèè borè kèwète kè tè maá te fǐtiri. ¹⁶ Mem̄me kè Sesibasaa kote ke pǔtè Kuyie ncǐtèè Sedisademmu kè bè kpaá ke tè maá, bá tè í dèè. ¹⁷ Okpààti kàa bo yie mbèe fié Babidanni kóo kpààti kó yepáte kǎyà kè nsà kòo kpààti Siduusi mènke do duó ndinùù ke dǎ bèe wēte kémaá Kuyie ncǐtèè Sedisademmu. Kè bè dèè okpààti, á ti náké a yèmmè ðómmè de kó tináañti ìnkè.

6

Okpààti Dariyuusi bè tǝ́nné tì

¹ Mǝ́mmǝ kòo kpààti Dariyuusii dúo nké bèe fié Babidǝnni èi kó tinenti nè yepáte yèè tǝ dihei kó tináaànti dúo dúo sù cǝ́i mieke, ² kǝ́ya kupátikǝnkù makù Medii kó kutempǝ Ekibatanni èi kó tǝcǝkpetè matè mieke, kè kù citi ke wàri ke tǝ: Nte tǝi dǝ.

³ Okpààti Siduusi kpàti benni ketiri mieke kòo dúo ndinùu ke dǝ: Bèe wǝte kémaá Kuyie ncǝ̀tè Sedisadǝmmu te fǝ́tiri te pǝ́u borè, kè bè nfeu Kuyie nyiwùo te mieke, bèe tǝ maá kè te cómmè rǝbo métiribè sipísitǝáti, mǝpǝkùmmè mǝe máa.

⁴ Bèe cónné titápiéti icuú itǝáti tidabǝeti kucuú kùmaá, okpààti kó ditǝu kó idǝfíi ìi yó nyieti te marimù kó idǝfíi. ⁵ Kè dǝe tukúné Kuyie ncǝ̀tè kó tinenti, mǝsǝ nkpeti nè timáti péfíi kpeti okpààti Nebukannesaa do tǝni tǝ Sedisadǝmmu kékonnné Babidǝnni bèe tǝ tǝ́nné Sedisadǝmmu Kuyie ncǝ̀tè bá kùu nenkù ku fǝ́tiri.

⁶ De kó difǝnkúo kè okpààti Dariyuusii wàri dipátiri kukó nyáa kóo kùmandáa Tatennai nè Setaa-Bosinnai nè betǝntitǝbè kè bè náké ke dǝ: Di bá mbè kǝónnè. ⁷ Yóunè Sifube kóo kùmandáabè nè Sifube kó bekótibè kè bè mpǝ mbe tǝmmú kémaá Kuyie ncǝ̀tè te fǝ́tiri. ⁸ Nte di yó mpǝ mmè boti mumarimù kó mutǝmmú: Dǝndi kukó nyáa kǝbe di kó dihei kó ditǝu di yieti dǝmpǝdò kè ìi taá, di yó nyi nyieti betǝmbè ke báa kǝnté. ⁹ Kè di ndake kǝnduú nyikuú niùbè dè bè bèkú dè bá dii yiè. Yǝnaadapàa nnè yǝpedakè nè yǝpedabe bè yó nfeu dè Kuyie nkùu baké kéfǝnkè nè ketenkè ke tuú, kè nkù pǝánnè tidiiti nè mukókuú nnè mǝnaà nnè mekùo. ¹⁰ Kè di nfeu Kuyie nkùu baké kéfǝnkè nè ketenkè iwùo ke tuú, ku dǝke dǝ yèè pǝrè kufǝkǝu kǝpǝyè kè nkù báánnè okpààti kpéi, wenwe nè o bí kè bè nfòu. ¹¹ Kè wèe yete de kó dinùu bèe dǝite o cǝ̀tè kó kudǝu kóo tǝnné kòo cǝ̀tèe naá nditǝpùo. ¹² Kòo kpààti mǝu yoo kubotí makù yete n dǝu ndii nùu, ke di pǝ́ennè ke pǝnte Kuyie ncǝ̀tè Sedisadǝmmu bè yu dè ku yètiri, Kuyie nku mámmǝnku kuú yóo ò poté. Mí nhokpààti Dariyuusi míi dǝu nde kó dinùu ke di dǝ nké dǝo weti weti.

¹³ Mǝ́mmǝ kè kukó nyáa kóo kùmandáa Tatennai nè Setaa-Bosinnai nè betǝntitǝbè kè bèe tǝnnè okpààti Dariyuusi dǝu ndii nùu weti weti.

Bè do kǝtǝ́mǝ Kuyie ncǝ̀tè pǝntè

¹⁴ Kè Sifube kó bekótibè biè nsǝké be tǝmmú kǝntù Kuyie mpǝánaaànti náamǝbè Ido bire Sakarii nè Asee bè do bè náké tǝ, kédeé Kuyie nyIsidayǝeribe tǝ nkù cǝ̀tè mumarimù kù do bè náké ke yǝ ndè ndǝmmè. Nè Pǝresi tenkè kó bekpààtibè Siduusi nè Dariyuusi nè Aditakisési bè do bè dúo ndii nùu. ¹⁵ Kè bèe dǝe Kuyie ncǝ̀tè mumarimù okpààti Dariyuusi kpàti benni dikuónni, otǝnkù bè tu wè Adari * o yiè tǝánni. ¹⁶ Isidayǝeribe nè ikuú niùbè nè Defiibe sǝmbe nè betǝbè bèe do itè Babidǝnni kékonni Sedisadǝmmu, kè bèe ánnè dibanni, kǝnyǝnkunè diwèi bè maámǝ Kuyie ncǝ̀tè ke dǝe. ¹⁷ Kè bèe fié ku cǝ̀tè kǝtǝ́mǝ kpéi yǝnaadakè tekǝutè (100) yǝpedakè sikǝusidé, (200) yǝpedabe sikǝusinàa (400), kǝyínnè yǝbǝdakè tepíitè nè yǝdǝé Isidayǝeribe bá kùu wuú kó mǝyèi ncǝ̀tǝmmè kpéi. ¹⁸ Kòo kanne ikuú niùbè be tǝnti be tǝnti nè Defiibe sǝmbe bè

* **6:15** Adari: Bè do kǝa mmè boti bè kó betǝábè nè tǝ kaammè yie ndè í wè. Be kóo tǝnkù Adadi beriné tǝ kó betǝábè odéri nè tǝánnwè de cuokè nke (dǝwannè nè tibǝnti de cuokè).

dò nkémpí mmèè botí Kuyie nciètè mieke mutōmmú Sedisadēmmu. Kè bè ntù nti wàri Mòyiisi páte mieke ke yē ndè ndòmmè.

Bè baámme diyentébanni

¹⁹ Dibenni pànni kóo tánkù ketiwè kó diyie tepítè nè dinaanni bèè kó dimàa do konní Sedisadēmmu kè bèe baá ndiyentébanni. ²⁰ Ikuó niùbè nè be tebí Defiibe kè bèe wēnné kédòò mēwénkùmè kó ikuó kēwénkūnne bēmaá kēfié diyentébanni kó iwūš bèè konní Babidōnni bē kpéí nnè bēmómōmōmbe bē kpéí, ²¹ kè bèe wēnné kēdi diyentébanni kó mudii nè bèè do tú tidaati Babidōnni ke konní, nè bèè do kpaá dihei kēyatēnè bēmaá yehēkè tēyè kōbe dōori mēè yēi, kēwammú ti Yìè nKuyie nyIsidayēeribe tū nkù. ²² Kè bèe sōoté kēmbaà mpéèbè bèè í kōorēnè mutie mùu muuti bē kó dibanni ke nyānkunè diwèl kè dō yewe yēyiekè. Ke yé ti Yìè nKuyie ndo bē dōòmè mesàà nkékááké Asidii kóo kpàati yēmmè kòo bo bē teennè Kuyie bēmbē Isidayēeribe bē tū nkù cīètè marimù.

7

Ikuó niùti Esitadasi kó tináañti

¹⁻⁶ Pēresi kóo kpàati Aditakisēsi kó tikpàti mieke nke oniti bè tu wè Esitadasi ò konnīmè Babidōnni. Ò do tú ikuó niùti diēwè Anō kó kufuku kou mōu nwe. Wēè peitè Pinasi kè Pinasi peitè Abisuaa kōo peitè Bukii kè Bukii peitè Uusii kōò me ntó peitè Sedaya kè Sedayaa peitè Mēdayoti kè Mēdayotii peitè Aitubu kè Aitubuu peitè Sadōki, kōo peitè Sadummu, kè Sadummu peitè Idikiya, kè Idikiya peitè Asadia, kè Asadiaa peitè Sedaya, kōo peitè Esitadasi. Bè do bē pīrāmú kékōnnè Babidōnni, kè wēe wēte kékōnni Sedisadēmmu. Esitadasi do tú wēè yé wēnwe Kuyie nyIsidayēeribe tū nkù kuó, kù do duó nyi Mòyiisi. Kè Kuyie nní nhò bonè kēduó nkè Pēresi kóo kpàati ò duó nwè ò beké dēè kó dimàa. ⁷ Dè do tú okpàati Aditakisēsi kpàti benni yiēnni ndi Isidayēeribe mieke, kè ikuó niùbè mabè nè Defiibe nè bedēmbè nè bèè bàa yebòrè nè bèè tu betōmbè Kuyie nciètè mieke bē tūðkenīmè Sedisadēmmu. ⁸ Dii benni yiēnni kóo tánkù nummuwè mieke nkè Esitadasi konnīmè Sedisadēmmu. ⁹ Ò do itè Babidōnni dibenni tánkù ketiwè kó diyie ketiri ndi, kè Kuyie nní nhò bonè kōo tuake Sedisadēmmu nè kusààkù otánkù nummuwè kó diyie ketiri. ¹⁰ Esitadasi do duó nho yēmmè mme kénkaa ti Yìè nKuyie nkuó pátiri ke dōori i yēmmè, kētié nyIsidayēeribe Kuyie nkuó nè ku tannò.

Okpàati Aditakisēsi do duómme mutōmmú Esitadasi

¹¹ Nte okpàati Aditakisēsi do duó ndii pátiri Esitadasi wèè do tú ikuó niùti, ke wāu Kuyie nkuó nè ku tannò ke dè tiè nyIsidayēeribe. ¹² Kè de kó dipátiri wàri ke tú: Mí nhokpàati diēwè Aditakisēsi mū wàri dipátiri ke da dou nfō nhEsitadasi Kuyie nkùù baké kēfñkè nè ketenkè ku kuó niùti wèè i wāu.

¹³ N duómme dinùu ke tú bèè kó dimàa bo n kó dikpàatiyuu mieke ke tú Isidayēeribe, ikuó niùbè yoo Defiibe ke dó kékò nSedisadēmmu bē bo na ké da neinè. ¹⁴ Mí nhokpàati nè nh eì kó betūmbè bèyiekè tí wēnné ke da duónko Sudaa kōbe tenkè Sedisadēmmu, kàa bo yà kè nsà kè bē tū nKuyie nha tū nkù kuó pátiri a to dī yēmmè. ¹⁵ Kàa bo ntō mí nhokpàati nè n kó betūmbè ti yēmmè kó yepārè mesōo nnè timáti péiti ti pā dē Kuyie, kùù cīètè bo Sedisadēmmu, Isidayēeribe tū nkù. ¹⁶ A múnkēe cuónè Babidōnni kó kutempē nkōbe ikuó niùbè nè cénkoo kōbe duó nyèè pārè kè yè bo kò nSedisadēmmu nKuyie nciètè kpéí,

yèè tu timáti péítì nê mesòò. ¹⁷ Nê de kó timáti péítì nti, a bii yóó doónmê yenaadakê nê yepedakê nê yepedapàà nnê tidiiti nê menaà dèè òò kòorenê, kàa dè tũò ndiwũstõnni Ìnkê Kuyie ncîètê miêke Sedisademmu. ¹⁸ Timáti péítì nê mesòò ndèè bo nkpaá dí dè dòònè di dómè f̄s nnè a tebíi kéntũ nKuyie di tũ nkũ dómè. ¹⁹ Kuyie ncîètê nenti bè da duó nti ku cîètê tõmmú kpéí, ntò ti ké kũ duó nku cîètê Sedisademmu. ²⁰ Kê ðemare kpaá ke dò nkéðò Kuyie ncîètê kpéí a baá okpààti kó didítítou miêke ké dè dòò. ²¹ Mí nhokpààti Aditakisési m mómumu, mmũ duó ndinũu kukó nyàá kó sidíticēī simou ke tú kè ikuó niũti Esitadasi Kuyie nkũu baké keĩnkê ku kuó wããti di beke dèè kó dimàà dí dè nhò duó nke baá òte. ²² Dí ò duó ntímáti péítì cidòòbè sikòupísitããti (3000) tidiiti cidòòbè sikòupísitããti (3000), menaà nyedíè nsikòupísínàà (4000), mmekũò nyedíè nsikòupísitããti (3000), di pã mukókúú ndi dó dè mmamè. ²³ Kuyie nkũu baké keĩnkê nê ketenkê kũ béi ndii nũu ku kó benitibè dò nké di dòòmu nê tikõnyauti, kè dèè yie nké ku miêke baá ti do, mí nnè m bí nê n kpààtiyuu. ²⁴ Nte dinũu teri n di duó ndi: Ikuó niũbè nê Defiibe nê bedembè nê bèè bàa yebòrè di bá mbè cou ðampòò nê iheikèndíítì nê tipotanti kpeyi, bèè kó dimàà p̄i mmutõmmú Kuyie ncîètê.

²⁵ F̄s nha mómumu Esitadasi, nê Kuyie nda duó mmèè cii mmieke á ànnè Kuyie nkuó wããbè nê bebeémbè bèè yó mbekũnè kukó nyàá kó benitibè bemou. Bèè kó dimàà yé Kuyie nkuó kè bèmabè í ì yé dí ì mbè tié. ²⁶ Kê wèè yete ke í tũnne Kuyie nha tũ nkũ kó ikuó yoo mí nhokpààti kpeyi, bèè yũá nho to, kòò dò nkékuomu, bèè ò kũò. Kè bè bo ò ðenne o kòbe cuokè bèè ò ðenne, kòò bo yietímu wèè yietí, kè bè me mbo ò kpetínémú bèè ò kpetíné.

Esitadasi sãntemê Kuyie

²⁷ Kê Esitadasii sãnte ti Yiè nKuyie nke ðò: Ti Yiè nKuyie n yembè do tũ nkũ yètiri ñdeu. Kuũ ànnè okpààti meyèmmè ò bo déúkũnnemè ku cîètê tèè bo Sedisademmu. ²⁸ Kuũ duó nkòo kpààti nê bèè tu o kó betũmbè nê bèè tu bekperibè o kpààtiyuu miêke kè bè n dòò mesàà. Mí m mómumu nkè m múnkeé túóté tikõnyauti, ke yé ti Yiè nKuyie nni mbonèmè. Merĩme kè n t̄í nyIsidayeeribe kó bekótibè kè bè n neinè kékonní.

8

Bèè do neinè Esitadasi kékò nSedisademmu

¹ Kê Esitadasii béi nke ðò: Nte t̄i naàmũnti kòbe do n neinè n yitè dii m̀nni ke nkũnti Sedisademmu okpààti Aditakisési kó dimònni. ² Bèè tu:

Kedisõmmu Findee naàmũnkou

nê Etamaa naàmũnkou,

Danniyèeri nê Atuusi Dafiti naàmũnkũ kou,

³ nê Sekanniya nê Padosi naàmũnkũ kòbe nê Sakarii kòku kè bè r̄bo bemou benitidaabè tekòutè nê sipísínũmmũ (150), ⁴ nê Pasati-Mòabu naàmũnkũ kòbe nê Ediyoyennaii naàmũnkũ kòbe nê Sakarii naàmũnkũ kòbe kè bè r̄bo benitidaabè sikòusidé (200).

⁵ Sekanniya Yasiyèedi naàmũnkũ kou Satuu yaábí kè bè r̄bo bemou sikòusitããti (300).

⁶ Adinni naàmũnkũ kòbe, Ebeedi Sonnatãa yaábí, kè bè r̄bo benitidaabè sipísínũmmũ.

7 Edammu naàmùnkù kòbe Yesayaa Atadii yaàbí kè bè rúbo benitidaabè sipísíyiekè.

8 Sefatia naàmùnkù kòbe Sebadia Mikayeedi yaàbí kè bè rúbo benitidaabè sipísídé.

9 Soabu naàmùnkù kòbe Abudiasi Yeyeedi yaàbí kè bè rúbo benitidaabè sikausidé nè tepíítè nè bèni (218).

10 Yedomiti naàmùnkù kòbe Yosifia yaàbí kè bè rúbo benitidaabè tekòùtè nè sipísikuò (160).

11 Bebaii naàmùnkù kòbe Bebaii yaàbí kè bè rúbo beməu benitidaabè sipísídé nè bèni.

12 Asikadi naàmùnkù kou Akatanni yaàbí kè bè rúbo benitidaabè tekòùtè nè tepíítè (110).

13 Adonnikammu naàmùnkù kòbe bètàāti bèè do tú besám̄pòbè Edifedee nè Yeyeedi nè Semmaya kè bè rúbo benitidaabè sipísikuò.

14 Bikibaii naàmùnkù kou Utaii nè Sabudi yaàbí kè bè rúbo beməu benitidaabè sipísíyiekè.

Esitadasi nè o kòbe bè bàátimè ke bo wēteni Sedisademmu

15 Memme kè n tí mbenitibè kukó nkùù pūō nke kəri Aafa ei ku borè kè ti ndè bo ke dō yewe yētāāti, kè n wēi benitibè nè ikuó niùbè bá n yí nyà Defii wuò nkòbe. 16 Memme kè n tō nkè bēe yúni bekótibè Ediesee nè Adiyēeri nè Semmaya nè Edunatanni nè Natāā nè Sakarii nè Mesudammu kényénè Yoyadibu nè Edinatāā tōu, bedé bēè do tiè nKuyie nkuó. 17 Kè m bè tō Kasifia kóo kpàati Ido borè nè o tebií ke dō bēe bè nàké kè bēe duōnni betōmbè bèè bo ti teennè mutōmmú Kuyie nti tū nkù cīētè mieke. 18 Kè Kuyie nní nti bonè, kòo ti duōnni Sedebia, oniti wēè mōke meyēmmè. Ó do tú Madi bí kó dēmarè nde Defii bire, Sakabu yaabire nè o bí nè o tebií kè bè rúbo benitidaabè tepíítè nè bèni. 19 Kè bēe yiénè Asabia nè o nantè Yesaya Medidaa bire nè o yaàbí, kè bè rúbo benitidaabè sipísídé. 20 Dafiti nè bekpàatibè tōbè bè do tāāté bè kè bè rúbo benitibè sikausidé nè sipísídé (220) kè bēe bè duó nDefiibe, kè bè bo mbè teennè mutōmmú Kuyie ncfētè mieke kè bēe wāri be yētè.

21 Deñde Aafa kó kukó mborè n doúmmè menùboúmmè kó dikàtiri kè ti bo bou ndinùù kékékùnnè timáá Kuyie nyiikè, kè ti cēmmu nnaati kè tí tuòkenè diwèi, tínti nè ti cēi kòbe nè ti kperè. 22 Ifei ii do m bonè m bo bekemè okpàati behāāpnsāndēèbè kè bè ti cie, kè nti kánkè ti dootitōbè. Ti do die nkénákému okpàati ke dō: Kuyie nhō mbonèmu bèè kù waà, kè bèè kù yete ku mieke diekèe do be ìnkè. 23 Memme kè tí bou dinùù kékúōnnè Kuyie, kè kùu cōuté ti báammii kè tí teennè.

24 De kó difōnkùò kè n tāāté ikuó niùbè mieke bekótibè tepíítè nè bedébé kényénè Sedebia nè Asabia nè be tebií mieke benitibè tepíítè. 25 Dēnde be iikè m bennémè timáti péiti nè mesōō nnè tinenti okpàati nè o tūmbè nè o ei kó bekótibè nè Isidayeeribe bèè dè bo bè do pāmmú yēè pāre Kuyie ncfētè kpéi. 26 Kè dè rúbo timáti péiti tōnni sipísídé, timáti péiti kó tinenti sàati tōnnibè bètàāti mesōō ntōnni bètàāti. 27 Yesōōbō sipísídé kè yè donku mǎnnè medítibii ntekoupiité (1000) nè disōwūō kó ibòðke idéi kè i wenni ke miēti ke dōnnè mesōō nsāāmè kè i donku kpeñni. 28 Kè m bè nàké ke dō: Bè di cāñné mēè botí kè dí tú ti Yìè nKuyie nkòbe ke pī nku tōmmú, tinenti bè múnke ti cāñnému kè tí tu ti Yìè nKuyie nkpeti, kè bè tí pīñné Kuyie ndi yembè do tū nkù tōmmú. 29 Dí nti tō mesāā nké tí tūòkenè Sedisademmu kè tí benné ikuó niùbè diebè nè Defiibe nè

Isidayeeribe kó bekótíbè ìlèkè, kè tì dǎw nSedisademmu ti Yìè nKuyie nti tū nkù cǐtètè mièke.

³⁰ Mènime ikuǎ niùbè nè Defiibe kè bèè túóté de kó timátì péítì nè mesǎo nnè tinentì bè bennè tì kè nti tǎ kétuakènè Sedisademmu Kuyie nti tū nkù cǐtètè.

Bè kètémè nè bè tǔòkémè Sedisademmu

³¹ Dibenni tǎnkù ketiwè kó diyìè tepíítè nè didèrì yìè ndi ti do ìtémè Aafa kó kukó mborè kénkòrì Sedisademmu. Kè Kuyie nní nti bonè kuce kè nti kǎnkè ti dootitòbè nè beyóóbè bo ti dintémè kuce, ³² kè ti tǔakèní Sedisademmu ke dǎ yewe yètǎati ke ompu. ³³ Diyìè naannì yìè kè tì bennè timátì péítì nè mesǎo nnè tinentì Kuyie ncǐtètè mièke, kè tì dè duǎ nyikuǎ niùtì Odiá bire Mèdimòti, kè Pinasi bire Edeasaa ò bonè, Defiibe wuǎ nkòbe Sosuwee bire Yosabati nè Binnuui bire Nǎadia kè bè bè bonè. ³⁴ Kè tì dè kǎa ndemou, kè dè bennè kè dè cǐékù mma kù do mamè.

³⁵ Bèè kó dimàà ìtè Babidǎnni ke konní Sedisademmu kè bèè fíé iwūǎ ti Yìè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù kétuǎ, yenaadakè sipísidè nè yèdèé Isidayeeribe wuǎ nyimou kpéí, yepedakè sipísìwei nè yèkuǎ (96), yepedapàà nsipísìyiekè nè yèyiekè (77), yebòdakè tepíítè nè yèdèé meyei ncǐfèmmè kpéí, demou kè bèè dè tǔǎ. ³⁶ Kè bèè deè kè n náké beheikènkótìbè nè kukó nyáá kóò kùmandáàbè kè bè bo ndake kè n teennè Isidayeeribe bèè pí nKuyie ncǐtètè kó mutǎmmù.

9

Isidayeeribe do tǔòkémè benitipòbè bèè í tū nKuyie

¹ Kè Isidayeeribe kó bekpààtibèe kǎtení m borè kè n náké ke dǎ: Isidayeeribe bémou ikuǎ niùbè nè Defiibe bèè í yàtènè bémáà ibotì tǎi, bè teeté Kannahǎǎ kòbe mbe nè Itiibe nè Pèdisiibe nè Sebusiibe nè Amòniibe nè Mǎabiibe nè Esibiti kòbe nè Amòriibe bè dǎòrì mèè yei mme. ² Bembè nè be bí bè tǔókè ibotì tǎi kó besapàmbè mbe ke puoke, bembè bèè tu Kuyie nkòbe ke kòkèné bèè í tǔ Kuyie nkòbe. Bekpààtibè nè silkpààtibí bèè tu beketibè ke ta de kó medǎòrimè yeime mièke.

³ N kèè diì mǎnni de kó tináaanti kékèrì n yààti kǎfòri n yùtì nè n deǎnfè, kénkari kè n yèmmè cààrè. ⁴ Kè kufòwaá nhautè benitibè mabè Kuyie ny-Isidayeeribe tū nkù yàà bo bè potémè kè bè ntíkú m borè, kè nní nkari dikúnweñni kè dèè tuakènè bè ǎǎ fíé diì mǎnni kuyuoku kó iwūǎ.

Esitadasi báammè Kuyie nyIsidayeeribe bémou kpéí

⁵ Dè tǔòke diì mǎnni bè bo fíé dè kuyuoku kó iwūǎ kè n yíténì n do kari dè nè meyeñcààrimè ke baa dáátì tiyaakètítì kédoroo kénínkú káyoute n nǎu n Yìè Kuyie mbíékè kè kù bántè ke dǎ: ⁶ N Yìè nKuyie, ifei ì m bo n yí dáátì ke bo mbúǎ a bíékè ti cààrimè mèè ðeuke ke sènté ti ya, kè ti yei nyotí ke káá ntiweti. ⁷ Nè ti yembè kó dimǎnni nè yíennì ti cààrimè í sènní deè te kè ti dootitòbè ti na tǎnti nè ti kó bekpààtibè nè ti kó ikuǎ niùbè, ke ti kǎu kè ti naá ntidaatì kè bè fèkù ti kperè kè ti na ifei mièke, dè mè mbo ke ti dǎmmè yíe. ⁸ Kè dè í tǔ di mǎnni ti Yìè nKuyie a me nti kúommè mesèmmè ke duǎ nkè bèmabè yenté, kàa ti kǎnne a càànnè diì bòrì ti kpéí ndimǎnni sǎmpòrì mièke kè ti yèmmè càtè kàa ti omhpunne. ⁹ Bá nè ti me ntúmè tidaatì, ti Yìè nKuyie nha í ti dootóo, fǎǎ duǎ nkè ti mǎke metaummè sààmè nè Peresi kóo kpààti, kòò ti pǎ kuce kè ti bo íi nha cǐtètè tèè do, kémǎote ti bo mborè Sedisademmu Sudaa tenkè mièke.

10 Ti Yiè nKuyie nkè tii nti tùòkèní ti bo yí ba? Ti yete màè kpéí nke a nùù 11 a do nàké di a pāānāānti náāmbè kè bèè di wāri, dii tu: Dihei di tati di ke bo di tieke, di tu dihei meyei mbo di ndi, benitibè bèè di bo beè dōori isòke dihei dimou mieke. 12 Nè de kpéí di báá bèe duó ndi kó besapàmbè kè bèe puoke, di me mbáá túóké be kó besapàmbè képuó ndi bí. Di bá nwanti de kó ibotí kó kuyènaatí makù bitì, yoo be kó mmesàà mmamè! Memme di bo kpenkemè kényo ndèè tu desààrè de kó dihei mieke, kè di bí sòtè kényo de kó dihei kó desààrè sàà. 13 Ti yei nnè ti yetimè deè sũũ ndèè te kè tii nti tùòkèní, nè memme ti Yiè nKuyie mbá a í yũs nti to a do dò nké ye yũsmmè, ke ti sùs mbe nntibè. 14 Ti ténke báá yie nkécaàrè a tannò ketaunnè timáá beheòféúbè kéntóú be kó besapàmbè ke puokú a mieke yàà bo ti ye kàa ti kuò páíí bá a báá súú nhòmou. 15 A wetímu f̄s nti Yiè nKuyie tinti Isidayeeribe ti tũ nkú, deè te kè ti kpaá yie nke bo a iikè. Ti bantému ti caàrimè, ti kóo mōu do í mǎnnè kénkpaá ke fōu.

10

Sifube bètimè bèe do tùóké bèè nitipòbè ibotí teli mieke

1 Kè Esitadasi nnínkú Kuyie nc̄ētè iikè ke kuò nke kù báá nke dáanko be yei, kè Isidayeeribe còmúmú o borè dit̄nni péu benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, ke kuò ntinònnieti. 2 Memme Edammu bire Yeyeedi kó debire Sekanniya nákémmè Esitadasi ke dō: Kuyie, ti caàrèmu ti tùókémè benitipòbè ibotí teli ì bo di nhei mieke i cuokè ke puoke, nè memme kuce kpaá bomu tinti Isidayeeribe ti kpéí. 3 Ti dò nkétúótè metāátimè mme Kuyie nyiikè kèbeti ti cuokè ibotí teli kó benitipòbè ti tùóké bèè nè be bí kèntú nhokóti Esitadasi nè bèè mòke Kuyie nti tũ nkú kó kufwaaá mbè bo ti duó ndii nùu. Ti yó ntũ Kuyie nkuó yemmè mme. 4 Á íté kécómumú! F̄s̄ de de kó mutōmmú a bá nyièkù ti bo a f̄nkuò ndi, p̄i mmutōmmú.

5 Kè Esitadasii íté kécómumú kéduó nkè ikuó niùbèè parikè. Kè Defiibeè parikè kè Isidayeeribe bemou parikè ke dō, bèe yóó dōmú Sekanniya do béi nti. 6 Kè Esitadasi íté Kuyie nc̄ētè borè, kékote keta Ediasibu bire Yoananni dieku kényiè mbá ò í ndi, ò me nyí nyà menie, koo yemmè caàrè meyei nho kobe bèè yentè ke konni bèe dōò mè kpéí.

7 Kè bèe p̄ièké Sudaa tenkè mieke nè Sedisademmu Sifube bèè kó dimàà konni be kpéí nke dō, bèe tí nSedisademmu. 8 Bekpàatibè nè beheikènkótibè kè bèe taaté ke tú: Kè yewe yetāati p̄ētè kè wèè í kōtení metímmè bèe ò dènne Isidayeeribe mieke kétúótè o kperè.

9 De mōnni kè Sudaa kobe bemou nè Bensamèe kobe kè bèe tí nSedisademmu yewe yetāati yenye mieke otānkú oweinwè kó diyie sipisidé, kè benitibè bemou ntíkú Kuyie nc̄ētè ke kpeuti nè de kó tināānti kpéí nè fetaafē niumè. 10 Kè ikuó niùti Esitadasii íté kè bèe nàké ke dō: Di caàrèmu di tùótè dè ibotí teli kó benitipòbè kè de kó meyei nyiè metēmè ìnkè. 11 Di mmōnni banténè di caàrimè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkú iikè, kédōò kù dómè kényatenè dimáá ibotí teli kobe bèè bo di nhei mieke kèbeti í kó benitipòbè di tùóké bèe.

12 Benitibè bemou bèè do tíkú kè bèe p̄ièké ke dō: Ti dò nkédōmú a béi nti. 13 Ti né sūmu kè de wète ke tú diyōò, ti báá na kémbò ditowaa, de me nyí tú diyie dimáá kó mutōmmú yoo yedéé, ti í sénni tinti bèè bo de kó meyei mmieke. 14 Ti kó bekpàatibè mbo die nnè ti kó yeyètè, bèè kó dimàà tùóké benitipòbè ibotí teli

mieke kè bè nkòrìni di bè kèéte yèè we, kénneínè be ekè kó bekótìbè nè bebeémbè, kè ti nkémùnè Kuyie ndo ti yè kèè mieke de kó meyei nkpréi nkè bo bonkemè.

¹⁵ Kè Asayeedi bire Yonnatanni nè Tikifa bire Yasia kè beè máa yete de kó tináànti, kè Mesudammu nè Sabetai Defii wuo nkou kè bèè bè kònné. ¹⁶ Bá ná memme kè Isidayeeribee dɔɔ bè do tāātè tì kè ikuu nùtì Esitadasii tāātè sicéí kó bekótìbè bá tèè cīētè kēwāri be yètè, kè bèè kari otànkù púnwè kó diyìè ketirì ke bo yà de kó tináànti. ¹⁷ Dibenni tēri kóo tǎnkù ketiwè kó diyìè ketirì do ndi bè dèemè bèè do tùóké ibotí tēi kó benitipòbè de kó tináànti.

Bè bàtemè bèè do tùóké ibotí tēi kó benitipòbè

¹⁸ Ikuu niùbè mieke nte bèè do tùóké ibotí tēi kó benitipòbè be yètè: Sosuwee naàmùnkù mieke Yotisadaki yaàbí nè be tebií, Maseya nè Ediesee nè Yadibu nè Kedadia. ¹⁹ Kè bèè béi benitibè beməu iikè ke dɔ, bè bo beti be pobè, kēféútè dipedaà meyei nhūtímù kpéi. ²⁰ Imee naàmùnkù kòbe Ananni nè Sebadia ²¹ Adimmu naàmùnkù kòbe Maseya nè Ediya nè Semmaya nè Yeyeedi nè Usiya ²² Pasuu naàmùnkù kòbe Ediyoyennaii nè Maseya nè Isimayeerì nè Natannayeedi nè Yosabadi nè Edasaa.

²³ Defii naàmùnkù kòbe: Yosabadi nè Simmeii nè Kedaya kè betəbè ò yu ke tú Kedita yoo Petayaa nè Yeuda nè Ediesee.

²⁴ Kè bedèmbè kó kutōnkù kou r̄bo weè tu Ediasibu, bèè bàa Kuyie ncīētè, kè be kó kutōnkù kòbe r̄bo beè yètè tu: Sadummu nè Tedemmu nè Uudi.

²⁵ Isidayeeribe sombe mieke nte bèè do tùóké ibotí tēi kó benitipòbè Padosi naàmùnkù kòbe Adammia nè Isiya Madikia Minyaminni nè Edeasaa Madikia tōu nè Bennaya.

²⁶ Edammu naàmùnkù kòbe: Matanniya nè Sekanniya nè Yeyeedi nè Abudi nè Yedemoti nè Edii.

²⁷ Satuu naàmùnkù kòbe: Ediyoyennaii nè Ediasibu nè Matanniya nè Yedemoti nè Sabadi nè Asisa.

²⁸ Behaii naàmùnkù kòbe Yeoananni nè Ananniya nè Babaii nè Atidaii.

²⁹ Bani naàmùnkù kòbe Mesudammu nè Maduki nè Adaya nè Yasubu nè Seadi nè Yedemoti.

³⁰ Pasati-Məabu naàmùnkù kòbe Adina nè Kedadi nè Bennaya nè Maseya nè Matanniya nè Besadedi Binnuii Manansee.

³¹ Adimmu naàmùnkù kou Ediesee nè Isia nè Madia nè Semmaya nè Simmeōō,

³² nè Bensamee nè Maduki tōu nè Semmadia.

³³ Asummu naàmùnkù kòbe, Matennaii nè Matata nè Sabati. Edifedee nè Yedemmaii nè Manansee nè Simmeii.

³⁴ Bani naàmùnkù kòbe, Madaii Amudamu nè Uyeedi,

³⁵ nè Bennaya Bedeiya nè Keduui.

³⁶ Wanniya nè Medimoti nè Ediasibu,

³⁷ nè Matanniya nè Matennaii nè Yasaii,

³⁸ nè Banni nè Binnuii nè Simmeii,

³⁹ nè Sedemia nè Natanni nè Adaya.

⁴⁰ Makinadebaili nè Sasaii nè Sadaii.

⁴¹ Asadēedi nè Sedemia nè Semmadia.

⁴² Sadummu nè Amadia nè Sosefu.

⁴³ Nebo naàmùnkù kòbe, Yeiyeedi nè Matitia nè Sabadi nè Sebina nè Yadaai nè Yoyeedi nè Bennaya.

⁴⁴ Bembe kó dimàa tu bèè do tùóké bembè ibotí tēi kó benitipòbè. Kè bèmabè kòbee bè piénè ibí.

Neemii Di mpátiri tɔ̀ tii náànti

Neemii kó dipátiri ti náá nNeemii kpréi nke, wèè do tú okpààti Aditakisési kòo tǎnti diewè. Kòo kɔ̀be mabèe kò nSedisademmu kèwèteni kòo nàkè Sedisademmu ei domè kè dè dò mmesémmè kòo ti kèè kòo yèmmèe cààrè mediè. Mèmmè kòo mɔ̀ kuce okpààti ke bo kò nkéyà Sedisademmu do mèè boti, ke bo wète kémaá iduotí kémaánè dihei.

Neemii kǎnyauti kpréi ndo te kè kuduotii maá kédeè, dè do ò yóunèmu mediè, ke yé be dootitabè do bomèmu ke dó képaá mmutǔmmú, kòo ndake be kpréi nke yáúkùnkò betǔmbè kǎnti, kè kuduotí kó mumarimùu deè yewè sipísínùmmù nè yèdèè mieke.

Neemii do dó kètùntemu kuduotí kupànkù ò maá kù kó dibanni, kébenke bè dò nkémpí mmèè botí Kuyie ncìtè nè bèè pī nte mieke mutǔmmú, nè bè bo ndakemè teomputè yie kpréi.

Di mpátiri náànti duó ke dòmmè

1. Okpààti Aditakisési pāmè Neemii kuce kòo bo kò nképààrè Sedisademmu 1:1-2;10
2. Bè wète ke maámè Sedisademmu kó iduotí 2:11-7:72
3. Esitadasi kàammè Kuyie nkuó pátiri kè Sifube banté bè yeténèmè Kuyie 8-10
4. Neemii do pī mmùù tǔmmú temù 11-13

Bè nàkémè Neemii Sedisademmu kpeti dòmmè

¹ Okpààti Aditakisési kpàti benni sipísidé kperi mieke nke, otànkù bè tu wè Kiside* o mieke, ke sǒ mmí Akadia birè Neemii kè m bo diheidiè Susi mieke. ² Kè n tebite Ananni íténí Sedisademmu Sudaá tenké kékotení ke neínè benitibè mabè, kè m bè beke sifube bèè do tú tidaati ke kònkò be kpeti dòmmè, nè Sedisademmu kpeti dòmmè. ³ Kè bè n tǎnné ke dò: Tidaati tii kònkò ke bo Sudaá tempè mmieke bè bo mesémmè diemè mieke nke nè ifei dieyi. Sedisademmu kó iduotí pǎnte pǎntemu, kè yecàkè yèè do kpeti dihei kó yebòrè kè yè còuté.

Neemii kuónnèmè Kuyie nSifube kpréi

⁴ N kèè dii mǎnni de kó tináànti kénkari ke kuò, ke dò yewe péu kè n yèmmè cààrè mediè nkè m boú dinùù kénkuónnè Kuyie nkunku kùù bo kéfinkè ke tú: ⁵ Áú! N Yie nKuyie nfǒ nwèè bo kéfinkè, fǒ nwèè deu kè ti da dé, fǒ nwèè pī mmetaummè a dǔdǔnèmè a kɔ̀be, ke kuò mmesémmè bèè da dó ke pī nha tannò, ⁶ wèèteni m bíkè, kénké kékeè n da kuónnè dii dabònni, n da báámmu keyènkè nè kuyie a kó betǔmbè Isidayeeriibe kpréi, ti bantému meyei ntínti Isidayeeriibe ti dǔdǔ mè. Mí nnè n yembè ti cààrèmu. ⁷ Ti da cààrèmu mediè, ti í tǔnnemè a tannò nè a tié nnè a kuó a duó ndè a kóo tǎnti Mǎyiisi. ⁸ Kuyie ndentení a do nàkè dii nùù a kóo tǎnti Mǎyiisi dii tu: Kè ti yete a kpeti a bo ti cie nkè tí ta ibotí tei mieke. ⁹ Kè ti me nwèèteni a borè ke tǔnne a tannò ke dǎori yè yèmmè, bá kè dè sǒ nti ciété ke bo itemmànke, a bo wète kè ti tii ndibòri a tǎatè di ke dó a yètiri ndè yu. ¹⁰ Ti Yie nKuyie nti tú a tǔmbè mbe, a nitibè, fǒò ti deeté nè a kó tikpeti nè a wèrímu

* **1:1** Kiside: Bè do kaammè betáábè nè ti bè kaammè dè í wè. Be kóo tǎnkù Kiside beriné ti kó betáábè tepítè nè oketiwè nè tepítè nè odéri de cuokè nkè (diyoséè nè mewaanaa nde cuokè).

diemù. ¹¹ Áú! N Yìè nKuyie, kénté mí nha kóo tǒntí, n da báámmè, a kó betǒmbè tobè bèè da dé, bè da báámmè, daò n da móú tí, yóu kòo kpààti n kénté.

De mǎnni mú do tú wèè yaurí okpààti menaà nkòò yǎ.

2

Bè pāmè Neemii kuce kòò bo kò nSedisademmu

¹ Okpààti Aditakisési kpàti benni sipísidé kperi mieke bake, otǎnkù bè tu wè Nisāā* o mieke, ke sǎ ndè tu n kó mǎfiè mme m bo duómme okpààti menaà. Kè n túóté menaà ké mmè yaurí okpààti, kè n yèmmè cààrè, mè mu nyí cààrè diyè marí o iikè. ² Kòo kpààti m beké ke dà: A yèmmè cààrè nè ba? A kǒnti ba naatimaà? Yáa timati tí da kǒnnè?

Kè n kǒmbùòtí do mediè. ³ Kè nhò nakè ke dà: Okpààti ríbo sáà! N yèmmè bo yíme ke báá cààrè dihei n yembè kūrí di pǎnte dii mǎnni kè yecàkè yèè kpetí dihei kó iduotí kè yè cǒúté? ⁴ Kòo kpààti m beké ke dà: A yèmmè dǒmmè?

Nè n yèmmè mieke kè m bánté Kuyie nkunku kùu bo keǐnkè, ⁵ kǎbéinnè okpààti ke dà: Okpààti kàa bo yie nkè n daò diwèi, mí nha kóo tǒntí, m pā kuce kè n kǎte Sudaà tenkè n yembè kūrí dii èi kéwète ké di maá.

⁶ Kòo kpààti m beké ke dà: A dó kǎmǎnte kè dè mmamè? A bo wètení òmmǎnni?

Ke sǎ nhonitipokpààti kàri kòò pèkénè, kè nh ò nakè m bo wètení dii mǎnni, kè dè nhò sǎnnè, kòò yie nke dà: Kǎte. ⁷ Kè n yíé ke dà: Okpààti kàa bo yie nhá n duó nyepáte yèè bo nte kè kukó nyáà kóo kùmàndáábè n yóu kè m pǎtè kétuoke Sudaà tenkè, ⁸ kè n duónnè dipátíri teri m bo duó ndi Asafu wèè bàa fǒ nhokpààti a tie nkòo n duó nyidei kè n daòné yecàkè, yèè bo kpetínnè tecèkpetè tèè tǒkénè Kuyie ncǐtè nè dihei kó kuduotí nè n cǐtè n yó mbo tè.

Kòo kpààti yie nke yè nni nduó nke yé Kuyie ndo m bonèmè kè n daòri mesàa. ⁹ Memme kè n tuoke kukó nyáà kóo kùmàndáábè borè ké bè duó nyepáte. Okpààti do duó nkè behāpǎmbè iwēi yembè nè besǎndéèbè kè bèè n cíe. ¹⁰ Odoniibe botí kou Sāmbadaà nè Tobiya wèè do ò pòkoo ke baké Amǎo èi, kè bèè keè òmǎu kǎtenímè ke bo tǔnte Isidayeeriibe kpeti, kè dèè bè yonke mediè.

Neemii cemmè Sedisademmu ke pààrè iduotí

¹¹ Kè n tuoke Sedisademmu kǎmmǎke yewe yètàāti, ¹² bá m mu nyí nakè òmǎu Kuyie nyè n daò tí Sedisademmu, kǎité keyènkè kédeke nsāmmarímú kè benitibè mabè n cíe, feǎfè mafè do í ti nǎinnè kè dè í tú n do deke wèè sāmmarímú. ¹³ Memme n yitémè keyènkè kéye kubiriku bíékè kó dibòri ke kété kénwetí musímmù binte nè dibòri bè tu di tikùti kó dibòri, kénwéite mesàa Sedisademmu kó iduotí kǎnsó nyi dùute duute kè yecàkè cùs. ¹⁴ Kè n kété kǎpǎtè tebinte kó dibòri kénwetí okpààti kó kubinku, kè n dèke wèè sāmmarímú ténke í mpètè mǎfiè nke bo pǎtè. ¹⁵ Kè n yóu kǎtǔnne dikondaà kǎbǎu, keyènkè kǎmáa bake, ke wéite kuduotí mesàa kékǎte kǎtǔnne kubiriku kó dibòri kékonní.

¹⁶ Bèè baké dihei be kóò mǎu do í yé n kǎte kè nè m pī mmù. M me mmu n do í nakè timati Sifube nè ikuó niùbè nè beheikènkótóbè nè bekótóbè sǎmbe, òmǎu do í yé n kǎte kè. ¹⁷ De mǎnni ndi m bè nakémè ke dà: Wénténè tí bo mèè

* **2:1** Nisāā: Bè do kaammè betáábè nè tí be kaammè dè í wè. Be kóo tǎnkù Nisāā berínè tí kó betáábè otáánwè nè onaanwè de cuokè nke (tibénti nè dinǎstǎri de cuokè).

sémmè miéke, Sedisademmu domu ke naá ntidobonti, kòo bòrè kò yecàkè cùò. Kàtenèni kè ti maá Sedisademmu kó iduotí ke ténke bá mbo ifei miéke.

¹⁸ Mémme m bè nàkémè Kuyie ndo m bonèmè ke n dòò mesàà, nè okpààti do m béinnè mèè botí. Kè bè dò: Íténè kè tí maá dihei!

Kè tí íténè tikònyauti ke bo pí mmutòmmú. ¹⁹ Mènnme Sãmbadaa Odoniibe botí kou nè Tobiya wèè do ò pòkoo ke baké Amoo ei, nè Adabube botí kou Kesemmu, bè tí sènkèrimè kè nti daú ke náá nke tú: Di dòòri ba dende, di dó kèyete okpààti kpeti ntaà?

²⁰ Kè m bè ténne ke dò: Kuyie nkunku kùù bo kèinkè kù yóó ti teennèmu, tínti ku kó betòmbè, ti itimu ke bo maá dihei. Di í màke kètenkè Sedisademmu miéke, di í màke kuce, òmòù í yé di kpeí Sedisademmu miéke.

3

Sifube wète ke maámè Sedisademmu kó kuduotí

¹ Kè ikuú niùti diewè Ediasibu nè o tebíi ikuú niùbè tóbè kè bèe maá bè tu dè ipe kó dibòri, kè di kouté, kécónné dicàù kó ideí, kèdeè kétüntè kuduotí kèntò kétuàkenè ditou bè tu di tekòutè. Kè bèe sòoté kétuàkenè ditou teri bè tu di Ananèdi, kèdeè kè kù kouté. ² Be kó difònkúò kè Sedikoo kòbe sòoté, be kó difònkúò kè Immuri bire Sakuu sòoté. ³ Be kó difònkúò kè Asennaa bíi maá bè tu dè siyí kó dibòri kécónné ticádòotí kéánnè yecàkè kó ideí nè de kó yekpetínyè.

⁴ Be kó difònkúò kè Akikoti bire Udiya bire Medemotii sòoté. O kó difònkúò kè Mesesabèeri bire Bedekia bire Mesudammuu sòoté. O kó difònkúò kè Baana bire Sakòbuu sòoté. ⁵ Bembè kó difònkúò kè Tekoaa ei kòbe sòoté. Kè be kó bekótibè í ntúnne bèè bè ní mutòmmú bè bè náá nti, kèyete mutòmmú.

⁶ Be kó difònkúò kè Paseyaa bire Yoyada nè Besodia bire Mesudammu kè bèe sòoté kédòò dicàù ketiri, kèdeè kécónné dicàù kó ideí nè de kó ipààti nè yekpetínyè. ⁷ Be kó difònkúò kè Kabaòò ei kou Medatia nè Medonniibe botí kou Yadonni kè bèe sòoté nè Kabaòò ei kòbe nè Misepaa ei kòbe. Kukó nyáà diyìè taà kèè bíkè kóo kùmandáà kòbe do mbe. ⁸ Be kó difònkúò kè Adaya bire Osiyèri wèè do tú mesoo nkóo mááti kòò sòoté. O kó difònkúò kèfeí Ananniya wèè do tú tihúnti kóo dàriwè. Bè do dèè be tómmú Sedisademmu duotí pèkè dii bòri ndi.

⁹ Be kó difònkúò kè Uuri bire Edefayaa sòoté, wèè do baké Sedisademmu ei kó dikèè. ¹⁰ Kè wenwee feí Adumafu bire Yedayaa, kòo sòoté kénwetí o c̄fètè ìkè, kèfeí Asabunniya bire Atuusi. ¹¹ Bembè kó difònkúò Adimmu bire Madikia nè Pasati-Mòabu bire Asubu kè bèe sòoté kétuàkenè yep̄p̄p̄nnétuo kó mekentímè.

¹² Kè bèe deè kèfeí Adoesi bire Sadummu wèè do baké Sedisademmu kó dihei kó dikèè teri wenwe nè o nitipobí. ¹³ Anunni nè Sandoaa ei kòbe kè bembè me ntó sòoté kubirikou kó dibòri bíkè bèè do kù maá kécónné yecàkè kó ideí nè de kó ipààti nè yekpetínyè, kénsòké kétuàkenè bè tu dè tikùtí kó dibòri. ¹⁴ Bè de nkáà nkè Edekabu bire Madikia sòoté, wèè do baké Beti-Kedemmu kó dihei, wèè do kù maá kécónné yecàkè kó ideí ipààti nè yekpetínyè.

¹⁵ Be kó difònkúò kè Kòdi-Osee bire Sadummu wèè do baké Misipaa kó dihei, kòo sòoté kémaá dibòri bè tu di tebinte kó dibòri kè di píi nkécónné yecàkè kó ideí nè ipààti nè yekpetínyè, kémaánè Sidoe kó kubirikou okpààti kó mupérímú také kèntò kétuàkenè yedetisàkè yèè kòrinè Dafiti ei. ¹⁶ Ò de ndòù nkè Asibuku bire Neemiaa túótè, wèè do baké Beti-Tisuu ei dikèè kèntò kétuàkenè Dafiti kó kufòti borè, kèntò kétuàkenè kubinku bè do keú kù kèpèèté kétuàkenè bèè bàà okpààti be kó tefètè. ¹⁷ Be kó difònkúò kè Defiibe wuò nkou Bani bire Deummu nè o kòbe kè bèe sòoté kédòú, kè Asabia wèè do baké Keidaa kó dihei dikèè

kòo sɔɔtɛ ɔ eì kó mefiè. ¹⁸ Kè wenwee dɔú, nkè Enadadi bire Binnuii tebitee sɔɔtɛ. Weè do baké Keidaa kó dihei teri dikéè. ¹⁹ Kè wenwee fei Yesuaa bire Asee wèè do baké Misipaa, kòo sɔɔtɛ kénwetí ditenni bè dòdri dè tikparinenti, kénto kétuakenè iduotí maá dè. ²⁰ O kó difɔnkúò kè Sabuyii Baduki biree sɔɔtɛ nè tikɔnyauti kétúóté iduotí maá dè kénto kétuakenè ikuú niùti dièwè Ediasibu c̄t̄è b̄orinù. ²¹ Bè kó difɔnkúò kéféi Akikoti bire Udiya kó debire Medemoti, kòo túóté Ediasibu c̄t̄è b̄orinù kénto kétuakenè te mánku.

²² O kó difɔnkúò kè ikuú niùbè bèè yènni yehékè yèè tókénè Sedisademmu kè bèè sɔɔtɛ. ²³ Kè bembée dɔú nkè Bensamee nè Asubu kè bèè sɔɔtɛ be c̄t̄è iikè. Bè kó difɔnkúò kè Ananniya bire Maseya kó debire Asadia sɔɔtɛ ɔ c̄t̄è iikè.

²⁴ Kè bembée fei Enadadi bire Binnuii, kòo túóté Asadia c̄t̄è pikú tekú kénto kétuakenè iduotí maá dè nè i kentimè. ²⁵ Kè bembée fei Usaii bire Padadi, kòo túóté kuduotí kentimè kétuake okpàati c̄t̄è kó ditou dieri dii benké ke tókénè dikpetintou kó ditowaá. Kè wenwee fei mPadosi bire Pedayaa ²⁶ nè bèè teénnè Kuyie nc̄t̄è t̄ambè bèè ñ Oferi eì, kè bèè túóté dibòri bè tu di menie nkó dibòri dii bo diyie yèni kèè bíékè kénto kétuakenè ditou dii benké. ²⁷ Kè Tekoaa eì kabee sɔɔtɛ ditou dieri dii benké di iikè, kénto kétuakenè Oferi duotí.

²⁸ Kè ikuú niùbè sɔɔtɛ sis̄i kó dibòri kó mefiè, bá wè kòo nwetí ɔ c̄t̄è. ²⁹ Bè kó difɔnkúò kè Imee bire Sadaki me ntó sɔɔtɛ kénwetí ɔ c̄t̄è, kéféi nSekanniya bire Semmaya wèè do tú diyie yèni kèè bíékè kó dibòri koo bari, kòo tó sɔɔtɛ.

³⁰ Kè wenwee deè kéféi Sedemia bire Ananniya nè Tisadafu bire dèè do tú dekuónnè nè Anunni, kè Bedekia bire Mesudammou sɔɔtɛ kénwetí ɔ c̄t̄è. ³¹ Kè wenwee deè kéféi Madikia, wèè do máati mesoo nkó tinenti, kòo túóté bèè teé mbèè p̄i nKuyie nc̄t̄è mieke mutámmú nè bepotambè be c̄t̄è kó mefiè mmèè wetí dibòri bè tu di Mifikadi, kénto kétuakenè ditou dieri dii bo mekentimè. ³² Bèè tu tisáonenti kó bemáábè nè bepotambè kè bèè túóté dikéè sanni kénto kétuakenè bè tu dè ipe kó dibòri.

Sambadaa nè Tobiya bè dómè képa nkuduotí kó mumarimù

³³ Memme Sambadaa kèemè ti maámè kuduotí koo miekee peike kécóuté mediè kòò ti senkèri tinti Sifube, ³⁴ kènnáá nho kabee nè Sammarii kó beháapòmbè ke tú: De kó bes̄inténitibè dòdri ba? Ti yóu kè bè nsóké ke p̄i nde kó mutámmú ké mù dèèà? Diyie dimáá kó mutámmú dake. Yetárè yèè die nke c̄t̄é, bè bo na kéwete kéyíi nde kó tidobontí kéfíí nKuyie nyiwūšà?

³⁵ Dè do s̄s̄ nTobiya Amóniibe botí kou weè bo Sambadaa borè, kébéi nke dà: Yóunè kè bèè maá! Kè tekpamotè dèke de kó kuduotí kùu maánè yetárè kù dotimu.

³⁶ De m̀nni kè m bántè Kuyie nke dà: Ti Yiè nKuyie nwénté bè ti senkèrimè, yóu kè yesáambè bè ti sáá nyèe do be yò ìnkè, yóu kè bèè bè p̄imú kékónnè dihei teri kè bèè naá ntidaati kedi ifei. ³⁷ Báá bè c̄t̄è, báá ütè be yei, bè ti cààremu tinti bèè maá kuduotí.

³⁸ Memme kè ti maá kuduotí ké kù t̄unte kéfité kè meokùmè meè maá nkpaá k̄mmú. Benitibè do p̄i mmutámmú nè be yèmmè memou ndi.

4

¹ Sambadaa nè Tobiya nè Adabube nè Amóniibe nè Asidodiibe bè kèè dii m̀nni ti maámè kuduotí ke Ìt̄i yef̄t̄è ke fité, kè be miekee peike mediè. ² Kè bèè

wënnè bëmou ke bo kətení kédó Sedisadëmmu kóò càkè. ³ Kè tí kuónnè Kuyie nkéwáá mbèè bo mbaa dihei kuyie nnè keyènkè, kè bè báá tanní. ⁴ Kè Sudaa kabè náá nke tú:

Betōmbè òumu!

Dèè pùò nkè dè dèu,

ti báá na kémaá kuduotí kédèe.

⁵ Kè ti dootitabè biè náá nke tú: Bè í yó ndake ti kpéí nkè, tí bè do ké bè kùò kè mutōmmú paà.

Nëemii duómme betōmbè tikpàrinenti

⁶ Sifube bèè bo ti dootitabè ekè fitímè kè bè nkəríní kuce m̀péu ke ti náá nke tú: Bè kərínímu tipítí timou ke bo ti do. ⁷ Mèmmè kè nh oo nhoo mbenitibè kuduotí fōnkúò yefōtè mieke kè bè túnne be naàmùnti dò ndòmme, kè bè ntò be se nè be kpāà nnè be tännè. ⁸ Kè n yà kufōwáá mbè bomè kéité kēpīéké kénáké dihei kó bekótibè nè bebeémbè nè besōmbe ke dò: Di bá mbè yīékù, dentenèní Kuyie ndi tū nkù kpeñnimè kè bè kù dé, kpannè di tebií kpéí nnè di bí kpéí, inítidaai nè inítipòl nè di pobè nè di cēí.

⁹ Mèmmè kè ti dootitabè keè ti kèèmmè be kpéí, kēbanté Kuyie ncākemè be dó kédòò ti. Dè m̀ǹnni kè tí wētè kuduotí borè bá wè kòò sətóte o tōmmú. ¹⁰ Kè tí túóté dè kó diyèè nè yewe yèè kpaani, kè betōmbè dikèè dii nní mpí mmutōmmú, kè dikèè teri tò yekpāà nnè tidopiti nè detännè ke dáátí yemátiyaabòrè, kè bekpààtibè còmú Sudaa kabè fōnkúò. ¹¹ Kè bemarkibè mmaà, bèè bè duò ntítáti kè bè mpínnè mutōmmú sínou sīmasi masi kè sitesi tò tikpàrinenti. ¹² Kè bemarkibè mmaà ke yi yese, kè ditáteheù yiè ncòmú m píkù. ¹³ Kè n náké bekótibè nè bebeémbè nè benitibè sōmbe ke dò: Mutōmmú deumu kuduotí í sénni kè ti dò nti bíékè ti bíékè òmou í tākénè otou. ¹⁴ Kè di bo kùù píkù ke kèè ditáteheù kuómme, dí tí nkékətení ti borè, Kuyie nti tū nkù yóò kpāmmu ti kpéí.

¹⁵ Mèmmè kè ti níí mpí mmutōmmú kukūwentóò nè keyènkè, ti mieke kè dikèè níí ntò yekpāà. ¹⁶ Kè n náké bèè ni mutōmmú ke dò: Bá wè nè o kó ditinní bè níí nyié nSedisadëmmu mieke ke níí nti baa keyènkè, kè dè wenté bè mpí mmutōmmú. ¹⁷ Mí nnè n tebií nè n kó betōmbè nè ti bārìbè bèè ti nēinè, òmou í ndèi o yààti, bá wè kòò mpíkù kukpàrinenkù o nòtè youte.

5

Nëemii yetemè Sifube bo wētè kēnfēũnkómè be tebií

¹ Diyèè mari kè Sifube mabè, benitidaabè nè benitipòbèe ité kénséi mbe tebií mēdiè. ² Kè bè náá nke tú: Tínti nè ti bí ti sūmu inítidaai nè inítipòl dí ti duò ntidiiti kè tí nyo nke fòùnè. ³ Kè betòbè tu: Dikòmni òò tanní kè ti duò ndepaa nde nè ti kó titebiiti nè ti cēí kè bè bo ti duò ntidiiti. ⁴ Kè betòbè tu ti ò ndò nkéyietí okpààti dāmpòò kēpentemu kè bè yietí ti paa nnè fīnyī kó detie. ⁵ Ti mē ntu meyīl mmēmāà kabè mbe, be bí í pēēté ti kpēyi, nè mēmmè kè ti dò nkéduó nti bí inítidaai nè inítipòl kè ìi náá mbe kó tidaati. Ti bí inítipòl maì naámmu be kó tidaati kēpī mbe tōmmú. Ti í mōke ti bo yīmè, ti paa nnè fīnyī kó detie, betòbè beè dè tieke.

⁶ N kèè dii m̀ǹnni dè kó tináahti kè dè n yonke mediè. ⁷ Kè meyèmmè mamè n tanní kéndò n kpannè dihei kó bekótibè nè bebeémbè, kè bè náké ke tú dè dòmmè kè di diinko di tebií mesémmè. Mèmmè n yumè metímmè diemè, ⁸ kè bè beke

ke dò: Ti wēte ke do nti tebiñ bè do fiítí sí betòbè cie, kè sí tu tidaati, kè di né wēte kè sí fiiti di miēkaà?

Kè bè ndò nkáré, òmòù í mpètè kébéí. ⁹ Kè m bè nàké ke dò: Di d̄oari dè í wenni, di dò nkéndemu Kuyie nkè d̄e yie nkè ti báá ànnè timáá ifei ibotí t̄e ìikè, ìi tu ti dootitòbè. ¹⁰ Mí m mómumu n̄nè n tebiñ n̄nè n kó betũmbè ti múnke do p̄ntemu benitibè idíítí n̄nè tidiiti, ti d̄e mbè p̄a, ti báá bè beke d̄e kó yebàa. ¹¹ Di do cuó bèè kó d̄epaa mbè di bannè mèè kp̄éí, dí d̄e mbè t̄éñné yíe nyíe. Be paa n̄nè be f̄inyí kó d̄etie n̄nè odif̄iè k̄p̄ere n̄ be c̄éí n̄ be diiti n̄ menaàbém̄mè n̄ mekùò di do bè p̄ente d̄e n̄ di do d̄ó k̄e c̄õnte d̄e. ¹² Kè bèe yie mbem̄ou ke dò: Ti yóò d̄òumu a ti nàké ti, ti bo bè t̄éñné ti do cuó d̄e bá ti t̄énke báá bè beke d̄emarè.

M̄em̄me kè n t̄í nyikuó niùbè k̄eduoó nkè bèe parikè benitibè ìikè ke dò bè bo d̄òò bè béí ntí. ¹³ D̄e kó dif̄n̄kúò kè n kp̄áát̄e n yaáyòri kébéí nke dò: Kè wèè í d̄òò ò béí ntí Kuyie nyóò ò kp̄áát̄e m̄e botí kòò d̄enne o c̄f̄èè kòo paà o k̄p̄ere dem̄ou ke t̄énke bá mm̄oke d̄emarè. Dif̄nni dim̄ou kè di dò: D̄e m̄me ndò.

Kè bèe s̄ante Kuyie nkè benitibèe d̄òò bè béí ntí.

¹⁴ N̄nè n naám̄mè Sifube kóo kùm̄andáa Sudaa tenkè okp̄ààti Aditakisiesi kp̄ati benni sip̄isid̄e k̄p̄eri miēke k̄ent̄o k̄etuokenni yebie nsip̄isit̄aati d̄e m̄òke yíe nyebie ntepīit̄e n̄ yed̄èè mí n̄nè n k̄obe ti í beke bè d̄ò nk̄éyietí d̄e kùm̄andáa. ¹⁵ Bèè n niit̄énè ke naá nkùm̄andáabè be do f̄éũnk̄omu benitibè ke békú idíítí n̄ menaà nke c̄ou d̄ampòò medítibii nsip̄isinàa s̄inàa bá dii yie, kè kùm̄andáa kó betũmbè múnke n̄f̄éũnko benitibè. Mí m̄me nyí d̄òò d̄ende kó dim̄àa n d̄e mèè kp̄éí nKuyie. ¹⁶ M p̄et̄inke do p̄ĩmmu m mómumu mm̄ut̄õmmú ke maà kuduotí, n k̄obe bem̄ou bèè m bonè kè bè múnke p̄ĩ mm̄ut̄õmmú. N yí dont̄e òmòù kó kupaku kudonku s̄am̄p̄òkù n tú mèè kp̄éí kùm̄andáa. ¹⁷ Sifube kó bekótibè n̄ bebeémbè bèè do yo n kó mudii bè do bo tekòut̄e n̄ sip̄isinũmmú (150) ndi ke né mbúútí bèè do iit̄iní ibotí t̄e ìi ti tókénè í miēke ke kor̄iní. ¹⁸ Bá dii yie n do s̄õ dont̄énè n kó idíítí nyi fenààf̄e n̄ yepedakè mekùò nk̄p̄eye yekuó ke né yíénè sikoó. Yewe tep̄iit̄e menaà nyenaad̄o yenaad̄o. Bá n̄ mem̄me n yí bè beke ke tú bè nni nyietí be d̄ò nk̄e n yietí d̄e kùm̄andáa ke yé kuduotí kó mumarimù do túmè mut̄õmmú c̄éém̄u m̄mu dihei yembè kp̄éí.

¹⁹ Áú Kuyie! M p̄ĩ mm̄uò t̄õmmú benitibè bie nk̄p̄éí mm̄u d̄eumu, a báá yè n kp̄éí.

6

Bè maámè kuduotí k̄ed̄e

¹ Bè nàké dii m̄õnni S̄ambadaa n̄ Tobiya n̄ Kesem̄mu Adabube botí kou n̄ ti dootitòbè ti maámè kuduotí ke d̄èè kè m̄ef̄iè mm̄amè í kp̄áa. D̄e do s̄ó m mu nyí c̄õnnè yec̄akè kó id̄eí. ² S̄ambadaa n̄ Kesem̄mu kè bèe t̄õnní kè bè n nàké ke d̄ò n k̄otoo kè tí máá Kefedim̄mu On̄o biriku k̄enáké. N̄nè be ȳem̄mè miēke ke né d̄ó k̄e n d̄ò meyei. ³ Kè n t̄õnkoo kè bèe bè nàké ke dò: M p̄ĩ mm̄uò t̄õmmú í tú mus̄am̄p̄òm̄u, m báa na k̄e mù k̄ũnnè k̄ék̄otoo k̄e bè yà, k̄e n yit̄e, mut̄õmmú yóò cómm̄umu. ⁴ Kuce m̄enàa bè n duonnimè dip̄át̄iri kè di t̄o tin̄aant̄i timáa. Kè m múnke mbè t̄éñn̄inko met̄énnimè m̄em̄áa. ⁵ Kuce m̄enũmmú S̄ambadaa t̄õnn̄ennimè o kóo t̄õnt̄i dip̄át̄iri kè di feí, ⁶ ke w̄ari ke tú yehekè yem̄ou k̄obe náam̄mu kè Kesem̄mu náa nke tú: F̄ó n̄nè Sifube s̄ombe di d̄ó k̄eb̄o nhokp̄àati

nwe, kè deè te kàa maá kuduotí ke bo naá nSedisademmu kóo kpààti, ⁷ kè kanne ikuó niùbè bèe yóo píèké Sedisademmu miéke a túmè Sudaa kòbe kóo kpààti. Okpààti yóo ti kèèmu. Deè te kè n tu á kòtení kè ti náké. ⁸ Kè nh ò tèínné ke dā: A me nnáké ti òmòu weè í ti béi, fṣṣ̄ yèmmè mè dò nkè fṣṣ̄ ti keuté ke náá. ⁹ Bè dó kédonné ti kṣm̀b̀ù̀à̀ti nti ke náá nke tú: Be kṣnti bo yárike kè mutṣmmúu cómmú.

N Yiè nKuyie nhá n kpénk̀nnè n tṣmmú miéke.

¹⁰ Diyie mari kè n kòte Dedaya bire Semmaya borè Mēetabēedi yaàbire, ke yé ò do í namè kékòtení m borè. Kòo n náké ke dā: Tí ta Kuyie ncṣṣ̄tè miéke, kékpetínné yebòrè, a dootitabè beè kàriní ke nyènkè ke bo da pí nkékuo. ¹¹ Kè nh ò tèínné ke dā: Míi kó kubotí í cokù, n keté ke í dò nkéta Kuyie ncṣṣ̄tè kénkpáa ke fòu. N yí tati.

¹² N do bantému ke dò nhò nnáa ntii náaanti í bonní Kuyie mborè, ò ti nàa nTobiya nè Sāmbadaa bè ò yietí mèè kpéi nke. ¹³ Ò béi mmemme kè kufṣwaá nkuu bo m pí nkè n dā ò yèmmè kéyeténé Kuyie, kòo na kēsīnk̀nnè n yētiri ké nh ānné ifei. ¹⁴ Kuyie nha báa yè Tobiya nè Sāmbadaa bè n dā ò dē, a múnke í yè Nōdadia onitipòkù wèè náa nha pāānāanti nè betabè bèè náa nha pāānāanti bè do dōmè kédonné n kṣm̀b̀ù̀à̀ti.

¹⁵ Kuduotí kó mumarimù do deè dibenni t̀nk̀k̀ù̀ bè tu wè Edudi* kó diyie sipisidé nè dinummuri ndi. Ti do maá kēmməke yewe sipisínūmmú nè yédèé ndi. ¹⁶ Ti dootitabè nè yehekè yèè ti fité ye kòbe kèè dii m̀nni ti maámè kuduotí ke deè kè deè bè di kè bè ti yote, kēbanté Kuyie nkuu ti niitémè de kó mutṣmmú.

¹⁷ De kó mefiè mmieke Sudaa ei kó bekótibè nè Tobiya kè bè wāù betabè yepáte mecāā mmecāā. ¹⁸ Kè Sudaa kòbe péu nhò m̀kenè metaummè ke yé ò do túmè Sifube botí kou Adaa bire Sikanniya còkù nwe. Kòo bire Yoananni po Bedekia bire Mesudammu kóo sapàā. ¹⁹ Kè bè nhò sánti n yiikè ke t̄u n náaanti koò náa. Memme kè Tobiya wāriní yepáte ke bo yárik̀nnè n kṣnti.

7

Bè kànnemè bebàribè dihei kpéi

¹ Kuduotí maá dii m̀nni kédèè kè n cónné yebòrè kó ideí nè yecàkè kédèè, bèe yó mbaa yebòrè nè beyendèmbè nè Defiibe kè bèe keté be tṣmmú. ² Kè n túóté n tebite Ananni kébaa nSedisademmu kétúóté Ananniya behāāpòmbè kóo kótí kòo mbaké tecēkpetè. Ò do tú oniti wèè d̀̀̀ri wēnwē ò béi nti ke dé Kuyie nkè dè pēṣṣ̄tè besōmbe péu. ³ Kè m bè náké ke dā: Sedisademmu kó yebòrè níi báa kpeté kè diyie í t̀nk̀k̀ù̀, kuyuoku ké nyè kpetí. Bèè báa yebòrè kè bè bo ke cómmú be karè bè karè. Kè m bè náké ke dā bèe maá didènni bèè yó mbaa dihei be kpéi, bá wè o kó dikari mbo o cṣṣ̄tè iikè. ⁴ Sedisademmu ei do pēk̀̀mu ke deū, benitibè né í nsū di miéke, sicṣ̄ mu ndo í maá kédèè.

Bè kàammè Sifube bèè bo Sedisademmu

* **6:15** Edudi: Bè do kaammè betààbè nè ti bè kaammè dè í wē. Be kóo t̀nk̀k̀ù̀ Edudi berinè tí kó betààbè oníinwè nè oweinwè de cuokè nke (diyoffi nè kupṣṣ̄k̀̀k̀ de cuokè).

⁵ Kè Kuyie nni mbéinnè kè n tí ndiheì kó bekótìbè nè bebeémbè nè benìtibè sòmbè. Kè n duò nkè b̄e kaa mbenìtibè kè n wénté b̄e do niité kékonní Sedisadèmmu b̄e yètè wári d̄ii pátiri mièke k̄yá yeyètè yèè mè ntún̄ni.

⁶ Nte okpàati Nebukannesaa kó dim̄nni b̄e do p̄r̄nm̄ b̄e kékonnè Babid̄onni, kè kus̄ũkũ w̄tè kékò nSedisadèmmu Suda a tenkè, bá wè k̄o kari o eì. ⁷ Bèè do neínè Sodobabèedi kékonní b̄e yètè tu yie: Sosuwee nè Neemii nè Asadia nè Adammia nè Naamanni nè M̄odokaii nè Bidisanni nè Mispedeti nè Bikibaii nè Neummu nè Baana. Nte b̄e naàm̄nti d̄ò ndòm̄mè.

⁸ Kè Padeosi naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄up̄isidé nè tek̄òutè nè sip̄is̄iyiekè nè bèdébè (2172).

⁹ Kè Sefatia naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usit̄aati nè sip̄is̄iyiekè nè bèdébè (372).

¹⁰ Kè Adaa naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usikuò nè sip̄is̄in̄umm̄ nè bèdébè (652).

¹¹ Kè Sosuwee nè Yoabu b̄e yaàbire Pasati-M̄oabu kó kunaàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄up̄isidé nè sik̄usini nè tep̄ítè nè bèni (2818).

¹² Kè Edammu naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo tek̄òup̄ítè nè sik̄usidé nè sip̄is̄in̄umm̄ nè bèn̄à (10254).

¹³ Kè Satuu naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usini nè sip̄is̄in̄à nè bèn̄umm̄ (845).

¹⁴ Kè Sakaii naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usiyiekè nè sip̄isikuò (760).

¹⁵ Kè Binnuii naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usikuò nè sip̄is̄in̄à nè bèni (648).

¹⁶ Kè Bebaii naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usikuò nè sip̄isidé nè bèni (628).

¹⁷ Kè Asikadi naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄up̄isidé nè sip̄is̄it̄aati nè sip̄isidé nè bèdébè (2322).

¹⁸ Kè Adonnikammu naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usikuò nè sip̄isikuò nè bèyiekè (667).

¹⁹ Bikibaii naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄up̄isidé nè sip̄isikuò nè bèyiekè (267).

²⁰ Kè Adinni naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usikuò nè sip̄is̄in̄umm̄ nè bèn̄umm̄ (655).

²¹ Kè Esekiasi yaàbire Atee naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sip̄is̄iwei nè bèni.

²² Kè Asummu naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usit̄aati nè sip̄isidé nè bèni (328).

²³ Kè Besaii naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usit̄aati nè sip̄isidé nè bèn̄à (324).

²⁴ Kè Adifi naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo tek̄òutè nè tep̄ítè nè bèdébè (112).

²⁵ Kè Kabašš eì k̄obe r̄mbo sip̄is̄iwei nè bèn̄umm̄ (95).

²⁶ Kè Betideemmu nè Netofaa kè de kó yehèkè k̄obe r̄mbo tek̄òutè nè sip̄isini nè bèni (188).

²⁷ Anatoti eì k̄obe r̄mbo tek̄òutè nè sip̄isidé nè bèni (128).

²⁸ Kè Beti-Asimmafeti eì k̄obe r̄mbo sip̄is̄in̄à nè bèdébè.

²⁹ Kè Kidiya-Yeadimmu nè Kefidaa nè Bedoti kè de ekè k̄obe r̄mbo sik̄usiyiekè nè sip̄is̄in̄à nè bèt̄aati (743).

³⁰ Kè Damaa nè Kebaa ke de ekè k̄obe r̄mbo sik̄usikuò nè sip̄isidé nè òm̄à (621).

³¹ Kè Mikimasi eì k̄obe r̄mbo tek̄òutè nè sip̄isidé nè bèdébè (122).

³² Kè Beteedi nè Aii kè de ekè k̄obe r̄mbo tek̄òutè nè sip̄isidé nè bèt̄aati (123).

³³ Kè Nebo kó diheì teri k̄obe r̄mbo sip̄is̄in̄umm̄ nè bèdébè.

³⁴ Kè Edammu t̄òu kó kunaàm̄nkũ k̄obe r̄mbo tek̄òup̄ítè nè sik̄usidé nè sip̄is̄in̄umm̄ nè bèn̄à (1254).

³⁵ Kè Adimmu naàm̄nkũ k̄obe r̄mbo sik̄usit̄aati nè sip̄isidé (320).

³⁶ Kè Sedikoo eì k̄obe r̄mbo sik̄usit̄aati nè sip̄is̄in̄à nè bèn̄umm̄ (345).

³⁷ Dodi nè Adidi nè Ono ekè k̄obe r̄mbo sik̄usiyiekè nè sip̄isidé nè òm̄à (721).

³⁸ Kè Senaa eì k̄obe r̄mbo sik̄up̄is̄it̄aati nè sik̄us̄iwei nè sip̄is̄it̄aati (3930).

39 Kɛ ikuó niùtì Sosuwee yaàbire Yedaya naàmùnkù kɔbe mbo sikòusiwei nè sipisiyiekè nè bètããti (973).

40 Imee naàmùnkù kɔbe mbo tekòupíítè nè sikòusinùmmù nè bèdébè (1052).

41 Kɛ Pasuu naàmùnkù kɔbe mbo tekòupíítè nè sikòusidé nè sipisinàà nè bèyiekè (1247).

42 Kɛ Abimmu naàmùnkù kɔbe mbo tekòupíítè nè tepíítè nè bèyiekè (1017).

43 Kɛ Defiibe kó kunaàmùnkù kɔbe ntú bie: Odefaa yaábí Sosuwee nè Kadimiédi be naàmùnkù sipisiyiekè nè bènàà.

44 Kuyie nɛfètè kó bedèmbè mieke Asafu naàmùnkù kɔbe tekòutè nè sipisinàà nè bèni (148).

45 Bèè bàa yebòrè be mieke Sadummu nè Atee nè Tadimoo nè Akubu nè Atita nè Sobaii be naàmùnti kɔbe tekòutè nè sipisitããti nè bèni (138).

46 Kɛ Kuyie nɛfètè tɔmbè kó ditínni kɔbe ntú bie: Tisisa nè Asufa nè Tabaoti 47 nè Kedosi nè Siya nè Padonni 48 nè Debaana nè Akaba nè Sadimaii 49 Annani nè Kidédi nè Kasaa 50 nè Edeyaa nè Edesinni nè Nekodaa 51 nè Kasammu nè Usaa nè Paseyaa 52 nè Besaii nè Mɛunimmu nè Nefusesimmu 53 Bakibuku nè Akufa nè Aduuri 54 nè Batisidouti nè Meidaa nè Adisa 55 nè Badikosi nè Sisedaa nè Tema, 56 nè Netisia nè Atifa.

57 Sadomoo kó betɔmbè naàmùnti kɔbe do tú bie: Sotaii nè Sofedeti nè Pedida, 58 Yaada nè Dadikonni nè Kidédi, 59 Sefatia nè Atidi nè Pokedeti-Asebaimmu nè Amoo.

60 Bèè do tú Kuyie nɛfètè kó betɔmbè nè Sadomoo kó betɔmbè yaábí kè bèè wɛnné kɛmbo sikòusitããti nè sipisiwei nè bèdébè (392).

61 Bèè do ité Babidonni kékonní Sedisademmu ke í nna kénáké be yaàribè yètè kɛbenke bè tumè Isidayeeribe bèè do tú: Tedi-Medaa nè Tedi-Adisaa nè Kedubu-Adonni nè Imee ekè kɔbe. 62 Bemou kè bèè wɛnné kɛmbo sikòusikuò nè sipisinàà nè bèdébè (642). Dedaya nè Tobiya nè Nekoda be yaábí nyi memme.

63 Ikuó niùbè mieke kè bèmabè mbo ke tú: Obayaa nè Akikoti nè Badisidaii be naàmùnti kɔbe. Badisidaii do tùótè Badisidaii Kadaadi ei kou kóo sapàà nwe kè bèè ò yu o yètiri. 64 Koo wammú o boti kɔbe pátiri mieke o yètiri kémónté kè bèè bè dɛnne ikuó tómmú mieke. 65 Kè kùmándáà bè náké ke dò: Bè báá di bè pā mùù dii Kuyie kénkémùnè ikuó niùtì bo beémme Kuyie nnè ikuó nenti bè tu ti udimmu nè tumimmu.

66 Isidayeeribe bèè ité Babidonni ke konní Sedisademmu bè do bo sikòupíisinàà nè sikòupísidé nè sikòusitããti nè sipísikuò ndi (42360). 67 Kè bèè neínè betɔmbè benitidaabè nè benitipòbè sikòupíisiyiekè nè sikòusitããti nè sipisitããti nè bèyiekè (7337). Bedèmbè benitidaabè nè benitipòbè kè bè mbo sikòusidé nè sipisinàà nè bènùmmù (245), 68 ke mokenè yòyòbè sikòusinàà nè sipisitããti nè bènùmmù (435). Sãmmarímù sikòupísikuò nè sikòusiyiekè nè sipísidé (6720). 69 Kè dihei kó bekótibè mabèè pãmmù yepãrè kè bè bo maánè Kuyie nɛfètè. Kè kùmándáà pā yeeowèrè tekòupíítè (1000). Yebò bè bo mméinè yè meyĩ nsipisinùmmù yekòutéyaabòrè sikòusinùmmù nè sipisitããti (530) kè bè bo mpínnè Kuyie nɛfètè mieke ikuó tómmú. 70 Beheikénkótibè do pãmmù yèè

pārè mieke kè mesəw nni mbo yesəwèrè sikoupiṣidè (20000) nè timáti péti cidóòbè tekoupiṣitè nè tekòutè (1100). ⁷¹ Kè Isidayeeriḃe sɔmbe pā yesəwèrè sikoupiṣidè (20000), timáti péti cidóòbè tekoupiṣitè (1000) nè yekoutéyaabòrè sipisikuò nè yèyiekè ikuò niùbè kpéí.

⁷² Ikuò niùbè nè Defiibe nè bèè bàa yebòrè nè bedèmbè nè Isidayeeriḃe mieke bèmabè bèè pī mmutōmmú Kuyie nciṣètè mieke nè Isidayeeriḃe sɔmbe kè bèè kari be ekè be ekè.

8

Esitadasi do kàammè Kuyie nkuò benitibè iikè

Dibenni tǎnkú yiénwè mieke kè Isidayeeriḃe íténi be ekè bè do bo yèè mieke. ¹ Kè Isidayeeriḃe wēnné dinùù kéténi mbè tu dii bòri menie nkó dibòri, kénáké ikuò wǎáti Esitadasi ke dǎ wèè túóténi Kuyie nkuò pátiri kù do duó nkè Məyiisii wári di. ² Menime kè ikuò niùti Esitadasii túóténi Kuyie nkuò pátiri kè benitibèe tí, mbenitidaabè nè benitipòbè nè bèè kó dimàà mòke meyèmmè ke bo na kékeè, otǎnkú yiénwè kó diyie ketiri do ndi. ³ Dende dibòri bè tu di menie nkó dibòri ò kàammè Kuyie nkuò pátiri kè ndi kàà ndikúnweñni kè diyie yàa cónnéne yeyə, kòo di kàà mbenitidaabè nè benitipòbè nè bèè kó dimàà dò nkéna kékeè. Beməu kè bè kémmú.

⁴ Bè do dǎò diwǔstònni ndi nè ideí kè Esitadasi ndeke di ìnkè. Matitia nè Semma nè Annaya nè Udii nè Idikiya nè Maseya kè bè còmú o bakú yóu. Pedaya nè Mikayedi nè Madikia nè Asummu nè Asibadana nè Sekadii nè Mesudammu kè bè bo kucǎnku. ⁵ Kè Esitadasii pǎnte dipátiri benitibè beməu iike, kè bèè di yà ke yé ò do còmú de iitirè nde. Ò di pǎnte dii mǎnni kè bèè íté kécómú. ⁶ Kè Esitadasii sǎnte Kuyie nkperikú kè benitibè beməu cóútè ke dǎ: Dè mme ndò. Kédo kéninkú késinnó ketenke, ⁷ kéténi kécómú Defiibe bèè do tú ikuò niùbè, kè bè mbè tié Kuyie nkuò bè kàa nyi ìnkè, beè Defiibe yètè do tú: Sosuwee nè Bani nè Sedebia nè Yaminni nè Akubu nè Sabetaii nè Odia nè Maseya nè Keitaa nè Asadia nè Yosabadi nè Annani nè Pedayaa. ⁸ Kè Esitadasi nkaa nKuyie nkuò pátiri kè dè feí ke ti wènkúnko, ke náá mbenitibè ti tu mù, kè bè kémmú.

⁹ Kè benitibè beməu ti kèè nkétiitè yedabùò. Menime kùmandáà Neemii nè ikuò niùti Esitadasi nè Defiibe bèè do duó nyitié mbenitibè kè bèè náke benitibè ke dǎ: Bá nkuònnè, yie nkó diyie tu Kuyie nkperi ndi.

¹⁰ Kətenè kédi tidiiti sàati kéyà menaà nsààmè, kòò mǎu bo di cuokè ke í mǎke, dí ò toténè. Yie nkó diyie tu Kuyie nkperi ndi, di yèmmè báa cààrè, yóunè kè Kuyie ndi duó ndii wèi ntú di kó muwérímú.

¹¹ Kè Defiibe mbáa mbenitibè ke tú: Cíékénè, yie nkó diyie tu Kuyie nkperi ndi, báa yóunè kè di yèmmè cààrè.

¹² Menime kè benitibèe kote kédi kéyà menaà kápámmú be kǎbe tidiiti kè diwèi mbè bo mediè nke yé bè do kéèmmu bè bè nàké ti.

Bè do baammè titouti kó dibanni

¹³ Otǎnkú yiè déri yiè, beheikènkótibè nè ikuò niùbè nè Defiibe kè bèè tí nyikuò wǎáti Esitadasi borè kénwéi Kuyie nkuò pátiri ò bè kàa ndi kó tináañti.

¹⁴ Kè bèè yà ikuò pátiri Kuyie ndo duó nkè Məyiisii wári di mieke ti wárimè ke tú Isidayeeriḃe dǎ nkémbo titouti mieke nke otǎnkú yiénwè kó dibanni mieke.

¹⁵ Memme be yamè ke dò bè dò nképīéké yehéké yemou mieke nè Sedisademmu. Memme kè bèe pīéké ke dò: Dekenè ditāri kékōūnī odifiè dikpāā kou kó tifāāti nè detie mbè tu dè mūrī de kó tifāāti nè tipuonti nè tifāpèùti, kédòònè ti wārimè.

¹⁶ Bè pīéké memme kè Isidayeeribe yè kēwaañnī tifāāti, bá wè kōo dōò kutouku o cīētè dānkū nè o pérīmū mieke nè Kuyie ncīētè pérīmū mieke, nè bè tu dīi bōri menie nkó dibōri borè, nè dibōri bè tu di Efadaimmu kperī di borè.

¹⁷ Isidayeeribe bèè do tú tidaati Babidanni ke konnī Sedisademmu kè bèe dōò titouti bemou kēmbō, ke yānkūnne diwèi mesāā, ke yē nè Nunnī birē Sosuwee kó dimōñnī kēntō kētuokennī de yiè bè do í dōòmè mebōtī. ¹⁸ Kè bè nkaa nKuyie nkuú pátīri yewe yemou, kētúóté dibanni yiè ketiri kēntō kētuokenè disōñnī. Kè dibanni mmōke yewe yēyiekè kè diniñnī ntú dibanni denni dīi yiè, kè bèe ānnè metíimmè diemè ikuú yēmmè.

9

Bè kuōnnèmè Kuyie nké kù nàkè bè caàrimè

¹ Memme de kōo tānkū omāā mieke bake diyie sipisidè nè dinaanni yiè kè Isidayeeribe tí mbemou ke bo bou dinùu kédāáti tifōtānti kēpū mbe yō mutāā.

² Kè Isidayeeribe kó kubotī kōbee banté be caàrimè kécāñnēnè ibotī tēi kōbe kēñnāā nKuyie mbe caàrimè nè be yembè kōme. ³ Kè bèe íté kécómmū, kè bèe kaa nKuyie nkuú pátīri kēmmōke tewebiētè mēfitimè mētāāti, kédèè kè bèe sōoté kēñnāā nKuyie mbe caàrimè, ke dò tewebiētè mēfitimè mētāāti ke ninku ke kù báā.

⁴ Kè Sosuwee nè Bani nè Kadimiedi nè Sebanniya nè Bunni nè Sedebia nè Banni nè Kenanni kè bèe deke diwūōtōñnī ñnkè ke bōuté keñkè, ke banté Kuyie nnè metammè kperimè. ⁵ Kè Defiibe Sosuwee nè Kadimiedi nè Bani nè Asabunniya nè Sedebia nè Odiā nè Sebanniya nè Petayaa kè bèe béi nke dò: Ítēnè kécómmū kēsāntē ti Yiè nKuyie nkuú te disāñnī sāā.

Esitadasí bántèmè Kuyie

Kè Esitadasii bánté Kuyie nke dò:

Kuyie nfōō yètiri de u ke dò ntí nda sánti,
fōō yètiri pēēté yesāā nyemou,
fōō te disāñnī.

⁶ Fōō nhamāā fōō tu ti Yiè,
fōō dōò keñkè nè dèè kó dimāā bo keñkè mieke,
fōō dōò ketenkè nè dèè kó dimāā bo ketenkè mieke,
dāmēēri nè dèè kó dimāā bo o mieke.
Fōō te demou ke dē fōu,
keñkè kó bekperibè* ninku fōō ñikè ke da báā.

⁷ Ti Yiè nKuyie, fōō tāāté Abaraammu
koò dēnne Uudi Kandeé kó ketenkè koò yu ke yī Abarahammu.

⁸ Kè pénsiri o yēmmè,
koò dōònè metaummè ke béi nke yī,
a bo ò duó nKannahā kó ketenkè,
Itiibe nè Amōriibe nè Pedisiibe nè

* ^{9:6} keñkè kó bekperibè: Bè náa mbèè kpéi die, ti í yé bèè kperibè boti nku. Mōñnī mari dè bo na kēntū Kuyie ntōrē yoo diyie yoo otānkū nè siwāā.

Sebusiibe nè Kidikasiibe bè bo kè,
kòo tieke wenwe nè o yaábí.
Ke dòò a béi nti ke yé a wetímèmu.

⁹ Ke yà ti yembè fěūrìmè Esibiti
kékeè be dabuò ntipènti kóo dàméèrì pèémme.

¹⁰ Ke dòò mmèbenkùmè péu nè tidieti,
ke benke Esibiti kóo kpààtì
nè o kó betòmbè nè o eì kòbe bemou,
ke yé a do yàmè bè fěũnkómè ti yembè nè kemieke,
ke bè deeté ke dèúkùnne a yètiri
kè di kpaá ke deu nè yíenní.

¹¹ Ke kèété dàméèrì nie mbe nuò mmièke
kè bè nà dekperè késénté,
kàa diu mbèè do bè bètiní menie mmièke
ditári ãã do mèè botí dibinni.

¹² Ke ní mbè ni kuyie nnè diwetiri
ké mbè ni keyènkè nè muhãá nkó diwetiri
ké mbè mí kè bè wùó mbè kèrì dè.

¹³ Kàa cùténí Sinaii tãri ìnkè kè bè béinnè,
ké bè duó nha tié nnè a kuó
ì tu timómmanti kpeyi,
nè a cìrìmù nè a tannò sààgè.

¹⁴ Kàa bè nàké a kó diyie kpéí
dii tu teomputè yiè
ké bè duó nha tannò nè a kuó nè a tié
kàa kóo tónti Məyiisi ti mbè tùo.

¹⁵ Kè dikònnii bè pí
kàa cũnní mudil keĩnkè kè bèe di.
Kè sinéyēīl bè pí
kàa duó nkè menie nyènni dipèrì kè bèe yà
kàa bè nàké ke tú,
bèe kote kètúóté dihei a do béi nké parikè
ke dò a yóó duó ndi be yembè
kè bèe tieke.

¹⁶ Kè tefentè né deuté ti yembè,
kè bèe kpénkùnne be to kéyete a kpeti
bá bè í ntũnne a tannò.

¹⁷ Kè bèe yè ntidièti a do dòò ti be cuokè
kékpénkùnne be to kéyete a kpeti,
kétãáté ke bo wète Esibiti
bè do borè ke pí mmudaatómmú.
Fó nKuyie nha me ntú wèè cǐenke wè nwe,
ke dɔari mesàa nke kuò mmesémmè,
kàa mieke boo,
nè dè kpéí nha í mbè bantóo.

¹⁸ Bá nè bè me ndòòmè fesoamátínààfè kénnaá nke tú:
Ntenè Kuyie nkùù ti dènnení Esibiti.
Bè do da yeténèmu kénnaá nke tú:

Ntɛnɛ Kuyie nkùù ti dɛnnɛní Esibiti.

Bɛ do da yetɛnɛmu mɛdiɛ.

¹⁹ Nɛ a kó mesémmɛ diɛmɛ kpréí,

nha í mbɛ yóu kɛ bɛ nháá ndikpráa mieke,
kɛ diwɛtirí baa níí mbɛ ni kuyie nnɛ keyɛnkɛ
ké mbɛ mí kɛ bɛ kɛrí.

²⁰ Kàa bɛ dúó nha kó muyaá

kɛ bɛ bo na kémbaàtìnɛ dɛɛ wenni,
kàa cūūnní mudii kɛɪnkɛ kɛ bɛɛ di.

Kàa bɛ dúó mmenie nkɛ bɛɛ yá.

²¹ Kàa mbɛ tɔ dikpráa mieke

ke dɔ yɛbie nsipísínàà
bá bɛ í mmòh̄tɛ mùmamù bɛ yààtì í nkɛrí,
bɛ naàcɛi mɛ nyí mmùúítí.

²² Kàa dúó nke bɛɛ na ibotí nɛ yekprààtiyo

nɛ yehɛkɛ yɛɛ bɛ fité

nɛ Esiməw kóo kprààtì Sionni tenkɛ

nɛ Basāā kóo kprààtì Ōku kəke.

²³ Kàa dúó nkɛ bɛ yaàbíi sūū

kémaatenɛ siwāā dōmmɛ kɛɪnkɛ,

kàa bɛ tanné dihɛi a do bɛi nképarikɛ

ke dɔ a yóó dúó ndi bɛ yembɛ kɛ bɛɛ di tieke.

²⁴ Kɛ bɛ bíi di ta ké di tieke,

kàa dúó nkɛ bɛɛ do bo de kó ketenkɛ

kɛ bɛɛ bɛ b̄ùúté,

kédúó nkɛ bɛɛ na Kannahāā kəbe

nɛ bɛ kó bekprààtibɛ nɛ bɛɛ bo bɛ tenkɛ mieke.

Kɛ bɛ mbɛ d̄òri bɛ bɛ d̄ó mmɛ,

²⁵ kéfietɛ yehɛkɛ iduotí fité yɛ

kɛ yɛ tenkɛ naati,

kétieke sicéí kɛ s̄i piéké tinenti

nɛ sibií bɛ keú si,

kɛ f̄inyí kó detie nnɛ fikíɛ kperɛ

nɛ titebiiti timəu botí kó detie,

kɛ bɛ nyo nke sànnɛ kédunne

kétuo nha bɛ d̄òd̄ mɛɛ sàà nkpréí.

²⁶ Nɛ memmɛ kɛ bɛ too kpenke

kɛ bɛɛ yetɛ a kprɛti kédootóo a tié

ke i b̄ùtinné,

kékuw bɛɛ náá nha pāānāānti

bɛɛ do bɛ tiɛ nke tú bɛɛ wɛtení a borɛ.

Bɛ do da yetɛnɛmu mɛdiɛ.

²⁷ Mem̄mɛ kàa deite a n̄òutɛ bɛ ïnkɛ

kɛ bɛ dootitəbɛɛ bɛ do mudòò,

kɛ bɛɛ ta meyeñcaàrimɛ mieke ke da kuónnɛ,

kàa n̄bo kɛɪnkɛ kékeɛ bɛ dabùò.

Nɛ a kó mesémmɛ mieke kɛ bɛ dúó mbɛɛ bo bɛ deetɛnɛ bɛ dootitəbɛ.

²⁸ Bɛ ta dii m̄ònni meom̄p̄umɛ mieke

kéwɛtɛ kɛta meyei mmudòòrimù,

kàa nóóté a nòùtè be Ìnkè
 kè be dootitòbèè bè na ké mbè fěũnko.
 Kè bè da kuónnè kàa ríboní kěfínkè kékèè,
 ké bè deeté kuce mēpéu nè a kó mesémmè kprí.
 29 Kàa bè tié nke dò bèè wētení a borè,
 kè tefentèè bè deuté kè bè í nyie nke kènté a tié
 kèyēténè a tannò,
 bè bo ntū nyè kénfòù,
 kè bèè kpréknúnne be to,
 bè í nyie nke kènté a kpeti.

30 Kàa mbè m̀àkenè meminnímè yebie mpéu mieke,
 kédúò nha kó muyaá mbèè náá nha pānāaànti
 kè bè mbè tiè, bè mè nyí nkènté,
 mēmmè kàa duó nkè yehékè tēyè kabee bè na.

31 Nè a kó mesémmè kprí nha í mbè kùò bēməu,
 a í mbè dootóo,
 ke yé a túmè Kuyie nku ke dōori mesàà,
 ke m̀àke oniti kó mesémmè.

32 Áú! Tí Yìè nKuyie nha deumu ke kpeńni,
 ke duò tikōmbùòti.
 F5 nwèè pī mmetaummè a ti d̀òònè mè,
 a b́áá c̀è mmeháárimè ti ta mè,
 tínti nè ti kó bekrààtibè
 nè bèè baké ti kó yehékè,
 nè ikuó niùbè nè ti yembè,
 ti kó kubotí kuməu,
 kétúóté Asidii kó bekrààtibè ti do dii yiè kèntò kētuəkenní yíe.

33 Tí ti t̀ù̀àkení timəu ti mieke a naatimu,
 a d̀ò̀ò d̀è wennimu,
 tí c̀ààrè.

34 Tí kó bekrààtibè nè bèè ti baké
 nè ikuó niùbè nè ti yembè bè í yie nha tié,
 bè í t̀ũ̀nne a kuó nè a tannò.

35 Bá nè a mē mbè duómmè diheì
 kè bè di te ke di baké,
 kàa bè d̀ò̀ò mesàà mme botí mme botí de kó ketendiekè,
 ketennatikè, bè í nyie nke da t̀ũ̀nne,
 bè í nyóu medəərimè yēime.

36 Nte tínti yíe nke tú tidaati
 diheì a do duó ndi ti yembè,
 ke d̀ò̀ò bè ríbo ke yo ntidiiti kè d̀è be naati.
 Tí ní náá ntidaati yíe nde kó diheì mieke.

37 Bekrààtibè a duó nkè bèè ti na
 ti yei ñkprí beè né yo nde kó tidiiti,
 ke ti d̀ṑorinè bè d̀ómè tínti nè ti wũ̀ò,
 kè ti bo meyeñcàárimè diemè mieke.

10

Isidayeeribe do t́áátémè ke bo ntū nKuyie nkuó

1 Nĕ dĕè kó dimàà ti tùòkení de kpéí, kĕ ti wĕnnĕ kédóunnĕ Kuyie ndinùù kĕwāri dipátiri kĕ ti kó bekpààtibĕ nĕ Defiibe nĕ ikuús niùbĕ kĕ bèe ìkú be nou.

2 Nte bèè do ìkú be nou be yètè: Akadia bire Nĕemii wĕè do tú kùmandáà nĕ Sidikia. 3 Sedaya nĕ Aasadia Idimmeya. 4 Pasuu nĕ Amadia nĕ Madikia 5 Atuusi nĕ Sebanniya nĕ Maduki 6 Adimmu nĕ Mĕdemoti nĕ Abudiasi 7 Danniyeeri nĕ Kinnetonni nĕ Baduki 8 Mĕsudammu nĕ Abiya nĕ Minyaminni 9 Masia nĕ Bidikaii Semmaya.

Ikuús niùbĕ kó kutōnkù kōbe mbe, 10 kĕféi nDefiibe kó kutōnkù kōbe Asanniya bire Sosuwee, Enadadi bí mieke kĕ Binnuii yĕnni nĕ Kamiēdi, 11 nĕ be tebite Sebanniya nĕ Odiya nĕ Kedita nĕ Pedaya nĕ Annani, 12 nĕ Miseen nĕ Deabu nĕ Asabia 13 nĕ Sakudi nĕ Sedebia nĕ Sebanniya 14 nĕ Odiya nĕ Bani nĕ Beninu.

15 Bekpààtibĕ kó kutōnkù mieke Padeosi nĕ Pasati-Moabu, nĕ Edammu nĕ Satuu nĕ Banni, 16 nĕ Bunni nĕ Asikadi nĕ Bebaii, 17 nĕ Adonniya nĕ Bikibaii nĕ Adinni, 18 nĕ Atee nĕ Esekiasi nĕ Asuu, 19 nĕ Odiya nĕ Asumma nĕ Besaii, 20 nĕ Adifi nĕ Anatoti nĕ Nebaii, 21 nĕ Makipiasi nĕ Mĕsudammu nĕ Esii, 22 nĕ Mĕsesabeeri nĕ Sadaki nĕ Yaduo, 23 nĕ Pedatia nĕ Annani nĕ Ananniya, 24 nĕ Osea nĕ Ananniya nĕ Asubu, 25 nĕ Adosesi nĕ Pidisa nĕ Sobeki, 26 nĕ Deummu nĕ Asabuna nĕ Maseya, 27 nĕ Aiya nĕ Annani nĕ Anaa, 28 nĕ Maduki nĕ Adimmu nĕ Baana.

29 Tinti Isidayeeri be ke né yíenĕ ikuús niùbĕ sōmbe nĕ Defiibe nĕ bèè baa yebòrĕ nĕ bedĕmbĕ nĕ bèè pī nKuyie nĕfĕtĕ mieke mutōmmú nĕ bèè kó dimàà do yatenĕ iboti tĕi kĕntū nKuyie nkuús nĕ be pobĕ nĕ be bí initidaa nĕ initipoi bèè kó dimàà dō nkĕ na kĕkeĕ. 30 Mĕmme ti kōbe bèè tu bekotibĕ kĕ bèe bĕ wĕnnĕnĕ kédóunnĕ Kuyie ndinùù kĕbéi nkĕparikĕ ke dō: Ti bo ntū nku kuús nĕ kù do duós nyi ku kóo tōnti Mōyiisi kōo ì wāri kéndōori ku tié nnĕ ku kuús nĕ ku tannò de yĕmmĕ.

31 Kĕ bèe yíe kĕbéi nke dō: Ti í yóo duós nti bí di nhei kōbe kĕ bèe puoke yoo ti túókĕ be kó besapāmbĕ kĕpuó nti bí. 32 Kĕ dihei yembĕ me ntōni be potanti teompūtĕ yie ke fiiti yoo dibanni mari yie ti báa ti dontĕ. Dibenni yienni kĕsoó mmukútím, kĕ bèè ti mōkenĕ yebāa nti yĕ mbĕ pā. 33 Kĕ ti túótĕ metāátimĕ timómmōmbe ke bo nduò mmedítibii mmēmáa bá dii benni Kuyie ntōmmú kpéí. 34 Kĕ bè bo ndonnĕ pĕēbĕ bĕ pāa mbĕ Kuyie mbá dii yie nĕ de kó tidiiti nĕ bĕ kù feu ì wūs yewe yemou ke cōunko nĕ bĕ kù feu ì siompūsi kó yewe nĕ yebaa nkó yewe nĕ otāāpānwĕ kó dibanni nĕ yebaa nteyĕ nĕ dĕè kó dimàà tu Kuyie nkperĕ nĕ bĕ bo nkōu ì wūs meyei nĕfĕmmĕ kpéí Kuyie nĕfĕtĕ mieke kó mutōmmú mumou. 35 Tinti ikuús niùbĕ nĕ Defiibe nĕ kuboti kumou kĕ tí tāá tĕtĕ ke bo yà ti yó nwaānni mĕē boti ideí bĕ yó ntuōnnĕ ì iwūs diwūstōnni ìnkĕ bá dii benni, bá tĕē cĕtĕ nĕ te kó mĕfiĕ ti wāri Kuyie nkuús pátiri mieke ke yĕ ndĕ ndōmmĕ. 36 Kĕ ti náké ke dō: Ti dō nkĕntōuni Kuyie nĕfĕtĕ mieke ti paa nkó tidiiti ketiti, detie ndemou kó yetebe ketiyĕ bá dii benni, 37 nĕ ti bí ì tu Mpo nĕ ti wūs ketiyi. Ti wārimou Kuyie nkuús pátiri mieke ke tú ti ntōni iwūs dieyi nĕ isāmpói de kó ibi ketiyi Kuyie nĕfĕtĕ mieke, ikuús niùbĕ bèè pī mmutōmmú Kuyie nĕfĕtĕ mieke be kpéí. 38 Kĕ bè dō nkĕnduús mmuyuo nsāāmú nĕ yetebe sāayĕ nĕ menaa mpāmmĕ nĕ mekùd ke dĕ duós nyikuús niùbĕ Kuyie nĕfĕtĕ mieke. Kĕ ti níi kùúti ke dĕite tidiiti ti túótĕ dĕè tu depiinnĕ kĕduós nDefiibe, ti ekĕ yemou ti yó mme ndōori. 39 Kĕ ikuús niùbĕ Anoo bí mieke kōd mōu níi nneínĕ Defiibe bĕ yóo cuós dii mōnni bĕ kùúti ke dĕite tii diiti kó depiinnĕ, kĕ Defiibe dei de kó

depiinnè kó depiinnè ké dè tanné Kuyie nciētè kó tidiiti kó kudieku. ⁴⁰ Teē cīētè mieke nke Isidayeeribe nē Defiibe nōōri dè be diiti kó depiinnè ĩnkè de bomè dèè tu: Tidiiti nē menaà nē mekùò nē tinenti tii piīnè Kuyie nciētè mutōmmú ikuò niùbè nē bèè baa yebòrè nē bedèmbè bè piīnè ti mutōmmú.

Memme ti do dōòmè kè dè bo yie nkè ti báá dootóo Kuyie nciētè.

11

Bè do kàammè Sifube bèè wēte kékonni Sedisademmu

¹ Sifube kó bekpàatibè bèè do bo Sedisademmu. Sifube sɔmbe bèè do bo yehèkè teyè kè bèè tǎá tété benitibè tepiiṭe ĩnkè kédeite oniti omáà omáà kòo kote kɛmbo Sedisademmu Kuyie nhei kè besɔmbe nkpaá be ekè. ² Memme kè benitibèe mǎo Kuyie nkó mesáà mbenitibè bèè dúò mbemáà ke bo kote kɛmbo Sedisademmu be kpéí.

³ Isidayeeribe sɔmbe nē ikuò niùbè nē Defiibe nē Kuyie nciētè tǔmbè nē Sadomǎo tǔmbè yaábí, kè bè ríbo be ekè bá wè o tenkè. Nte bèè do baké baké yehèkarè ke bo Sedisademmu be yètè: ⁴ Sudaa wuǎ nkòbe mabè nē Bensamee kòbe mabè bè do bomu Sedisademmu.

Sudaa wuǎ nkòbe do tú: Madadeyeddi kòo peité Sefatia, kè Sefatia peité Amadia kè Amadiaa peité Sakarii kòo peité Osia kè Osiaa peité Ataya beè do tú Pedesi naàmùnkù kòbe. ⁵ Sidonni weè peité Sakarii, kè Sakarii peité Yoyadibu kè Yoyadibuu peité Adaya kè Adayaa peité Asayaa kè Asayaa me ntó peité Kòdi-Osee kè Kòdi-Osee peité Baduki kòo peité Maseya. ⁶ Pedesi yaábí mieke beè do bo Sedisademmu ke bo benitidaabè sikousinàà nē sipísikuǎ nē bèni (468) bèè tu yekòmbò yembè.

⁷ Esaii weè do peité Itiyeddi kè Itiyedii peité Maseya kè Maseyaa peité Kodaya kè Kodayaa peité Pedaya kè Pedayaa me ntó peité Yoeri kòo peité Mesudammu. Bensamee wuǎ nkòbe mbe beè do bo Sedisademmu, ⁸ kényínè Kabibaii nē Sadaii kè bèe wènnè bəmǎo kɛmbo sikousiwei nē sipísidè nē bèni (928). ⁹ Sikidi bire Sowèeri weè do baké de kó ditfnni kè Sennuyaa bire Sudaa ò pòkoo.

¹⁰ Ikuò niùbè mieke kè Yoyadibu bire Yedaya ríbo nē Yakinni. ¹¹ Ikuò niùti diewè Asitubu weè do peité Medayoti, kòo peité Sadaki, kòo peité Mesudammu kòo peité Idikiya kòo peité Sedayaa. ¹² Kè bèe yínè be naàmùnti kòbe bèè do pí nKuyie nciētè mutōmmú, kè bèe wènnè sikousini nē sipísidè nē bèdébè (822). Madikia weè do peité Pesuu kè Peseuu peité Sakarii kè Sakarii peité Amutisi kè Amutisii peité Pedayaa kè Pedayaa peité Yedokammu, kòo peité Adaya. ¹³ Kè bèe yínè sicéí kó bekótibè sikousidè nē sipísinàà nē bèdébè (242) nē Amasaii beè do tú o boti kòbe: Imee weè do peité Misidemoti kòo peité Asaii kè Asaii peité Asadeddi. ¹⁴ Nè behǎápòmbè yekòmbuò yembè bèè do tú o boti kòbe Sabidieri weè do baké de kó ditfnni, ò do tú Akedodimmu bire nde.

¹⁵ Bunni weè do peité Asabia kè Asabiaa peité Asidikammu, kòo peité Asubu, kè Asubuu peité Semmaya Defiibe boti kòbe mbe. ¹⁶ Nè Defiibe kó bekótibè bèè do baké Kuyie nciētè towaà kó mutōmmú Sabetaii nē Yosabadi ¹⁷ Asafu weè do peité Sabudii, kè Sabudii peité Misee, kè Misee peité Matanniya beè do ǎǎ niiti Kuyie nsǎa nkó iyie kè betòbè nē cóúté. Kè Bakibukia ntú odéri Matanniya tebíi mieke teè ò pòkoo, kényínè Abuda. Yedutunni weè do peité Kadari, kè Kadari peité Sammua kè Sammua né peité Abuda. ¹⁸ Defiibe bèè do bo Sedisademmu bè do bo sikousidè nē sipísini nē bènàà ndi (284).

19 Dε kó difōnkúò bèè bàà yebòrè kè bè ntú Akubu nè o naàmùnkù kòbε bèè do 5 r̄bo yebòrè kè bè r̄bo tekòutè nè sipisiyiekè nè bedébé (172).

20 Defiibe sòmbe nè ikuó niùbè nè Isidayeeribe sòmbe kè bè r̄bo Sudaa kòbε kó yehékè tɛyè miεkε bá wè o εi. 21 Bèè do tú Kuyie nĕfētè kó betòmbè bèè do bo Sedisadεmmu kó dicĕkari bè tu di Oferi, Tisia nè Kisipa kè bèè mbè ni.

22 Asafu wèè do peité Misee, kòo peité Matanniya kè Matanniya peité Asabia, kè Asabiaa peité Bani kòo peité Usii, kòò nni Defiibe Sedisadεmmu miεkε, Asafu kó kunaàmùnkù kòbε mbe, bèè do ni bèè tu bedèmbè kó ditīnni Kuyie nĕfētè miεkε. 23 Bèè yó mbie ndebémbénnè, okpàati do wārimu be yètè kényé ò yó mbè toti mèè boti mutòmú bá dii yìè.

24 Sedaa naàmùnkù kou Mesesabεeri bire Petayaa Sudaa wuò nkou wèè do náànnè be kó diyètiri Pedezi kóo kpàati borè.

Sifube tóbè bèè do í bo Sedisadεmmu

25 Sudaa wuò nkòbε mabè bèè do bo Kidiya-Adiba nè o kó sihekési kè betòbè r̄bo Dibonni nè o kó sihekési kè betòbè bo Yekabusedi nè o kó sihekési. 26 Kè betòbè bo Yesuwa nè Mòdada nè Beti-Padeti 27 nè Asaa-Suadi nè Bεerisebaa nè ye kó sihekési. 28 Nè Sikidaki nè Mekonna nè dε kó sihekési 29 nè Á-Dimòò nè Tisodea nè Yadimuti 30 Sandoaa nè Adudammu dε kó sihekési nè Dqkiisi nè o kó sihekési nè Asekaa nè o kó sihekési bèè do bo Bεerisebaa bakú cānku nku kéntò kétuakénè Inòmму kó kubiriku kubakú yóu bíékè.

31 Bensameε wuò nkòbε do bo Kebaa nè Mikimasi nè Aya nè Betεeri dε kó sihekési nsi, 32 Annatoti nè Nòbu nè Ananniya 33 Asòò nè Damaa Kitaimmu 34 Adidi nè Siboyimmu nè Nεbadadi 35 Dòdi nè Anòò nè bèè do tú dè beyántibè kó kubiriku.

36 Kè Defiibe mabè r̄bo Sudaa kòbε nè Bensameε kòbε cuokè.

12

Bèè bàtēmè ikuó niùbè nè Defiibe

1 Nte ikuó niùbè nè Defiibe bèè do nĕinè Sodobabεeri Seditieri bire nè Sosuwee kékò Sedisadεmmu Sedayaa nè Sedemii nè Esidadasi 2 nè Amadia nè Maduki nè Atuusi, 3 nè Sekanniya nè Edeummu nè Mεdemoti. 4 Ido nè Kinnεtoii nè Abiya. 5 Minyaminni nè Maadia nè Bidikaa, 6 nè Semmaya nè Yoyadibu nè Yedaya. 7 Saduu nè Amòki nè Idikiya Yedaya bèè do tú bèè ní ikuó niùbè bεmbe nè be tebíi Sosuwee kó dimònni. 8 Defiibe miεkε Sosuwee nè Binnuii nè Kadimiedi nè Sedebia nè Sudaa nè Matanniya nè o tebíi bèè do niù iyie nKuyie nĕfētè miεkε. 9 Kè be tebíi Bakibukia nè Unni kè bè r̄bo be iikè ke pī mbe kó mutòmú.

Ikuó niùbè diebè kó yeyètè

10 Sosuwee wèè do peité Yoyakimmu kè Yoyakimmu peité Ediasibu kè Ediasibu peité Yoyada. 11 Kè Yoyadaa peité Yonnatanni kè Yonnatannii peité Yada.

12 Yoyakimmu kó dimònni kè ikuó niùbè bèè baké tinaàmùnti bèè tu bie: Sedaya wèè do baké Mεdaya kó kunaàmùnkù kè Ananniya mbaké Sedemii kòku. 13 Kè Mesudammu mbaké Esitadasi kòku, kè Yoananni Amadia kòku. 14 Kè Sonnatāa mbaké Mēduii kòku, kè Sosefu mbaké Sebanniya kòku. 15 Kè Adina mbaké Adimmu kòku, kè Edikaii mbaké Mεdayoti kòku. 16 Kè Sakarii mbaké Ido kòku, kè Mesudammu mbaké Kinnεtonni kòku. 17 Kè Sikidi mbaké Abiya kòku, kòò tòu mōù mbaké Minyaminni kòku, kè Pidotayii mbaké Mòadia kòku. 18 Kè Sammuyaa mbaké Bidikaa kòku, kè Sonnatāa mbaké Semmaya

kòku. ¹⁹ Kè Matennaii mbaké Yoyadibu kòku, kè Usii mbaké Yedaya kòku. ²⁰ Kè Kadaii mbaké Sadaii kòku, kè Ebee mbaké Amòki kòku. ²¹ Kè Asabia mbaké Idiikiya kòku kè Netanneyeedi mbaké Yedaya kòku.

²² Ikuú niùbè diebè Ediasibu nè Yoyada nè Yosannani nè Yadua be kó dimònni kè bè wāũmu Defiibe kó bekótibè yètè kénto kétuòkenni Dariyuusi Peresi tenkè kóo kpààti diewè kó dimònni.

²³ Defii wuò nkòbe bèè baké bèè do wāũmu be yètè okpààti dàòrimè pátiri mieke kénto Ediasibu bire Yosannani kó dimònni.

²⁴ Bèè do baké Defii wuò nkòbe bèè do tú Asabia nè Sedebia nè Sosuwee nè Kadimièdi bire nè be tebií sù do ò mbo be iikè ke diè Kuyie nkóo niti Dafiti kó iyie, bá wè o kó mēfiè ndòmme kè bè ndiè nke sánti Kuyie.

²⁵ Matanniya nè Bakibukia nè Abudiasi nè Mesudammu nè Tadiməə nè Akubu bèè do tú bèè bàa yebòrè kó yetuo tinenti do ò nhà yèè mieke. ²⁶ Bè do pfi mbe tšmmú Sosuwee bire Yoyakimmu, Yotisadaki yaábire kó dimònni ndi. Nemii weè do tú kùmandàà kè Esitadasi tu ikuú niùti nè ikuú wāàti de kó dimònni.

Bè baámmè kuduotí kó dibanni

²⁷ Ti maá dìi mōnni Sedisadammu kó kuduotí kédèè, kéce nDefiibe ekési siməu mieke, kè bè naké kè bèè tí nSedisadammu kè tí ànnè dibanni kéndiè nyiyiè nke bie nyebàrè nè tikùtiduùti nè tibómbonti, ke déúkunko Kuyie nyètiri.

²⁸⁻²⁹ Beyendèmbè bèè do maá kēfité Sedisadammu nè ditenni Nefotaa kētúóté Bēti-Kidikaadi kēnto kētúokenè Kēbaa nè Asimafeti, kè bèè tínni Sedisadammu.

³⁰ Kè ikuú niùbè nè Defiibe kè bèè wénkúnne bəmáà kēwénkúnne Isidayeēribe bəməu, kēwénkúnne kuduotí nè yebòrè.

³¹ Kè n tāātē Sudaa wuò mmieke bekótibè kédúo nkè bèè deke kuduotí ìnkè kè n toté yedentfirè dieyè yèdèè, kè diketirii kété kubakú you kénwetí bè tu dè Tikùti kó dibòri.

³² Kè Osea mbè tũnko nè Sudaa wuò nkó bekótibè dikéè,

³³ Asadia nè Esitadasi nè Mesudammu, ³⁴ nè Sudaa nè Bensamee nè Sedemii nè Semmaya. ³⁵ Ikuú niùbè mieke, kè Sonnatāa bire Sakarii ntó teheutè, weè yaàribè tu: Semmaya nè Matanniya nè Miseen nè Sakuu nè Asafu.

³⁶ Kè bèè yíénè be tebií Semmaya nè Asadēedi nè Midadaii nè Kidadaii nè Mahaii nè Natanneyeedi nè Sudaa nè Ananni. Kè bèè ntó debémbénnè nè sihéú Kuyie nkóo tšnti Dafiti do dàò dè. Ikuú wāàti Esitadasi weè do ni de kó ditšnni.

³⁷ Bè tũòke dìi mōnni dibòri bè tu di tēbinte kó dibòri, kēyóu kuduotí kētũnne yedētisakè yèè kàrinè Dafiti kó dicēkari dìi sīi ntekpààticīētè, kēpēētè kētúoke dibòri menie nkperi diyie yìèni kèè bíkè.

³⁸ Kè didentšnni dērii kété kubakú cānku bíkè, m mómumu nkè nni mbè tũ. Kè Sudaa wuò nkó bekótibè dikéè sōnni n neinè, kè tí tuòke fepēēpūnnétofe kó dibòri kuduotí pēkè dè,

³⁹ kēsōoté kētúoke Efadaimmu kó dibòri nè Yesanna kperi, nè bè tu di siyīi kperi, kēsōoté kētúokenè Ananēedi kó didènni nè bè tu di tekòutè kó didènni, kēpēētè kētúoke ipe kó dibòri ke káá mbēbàribè kó dibòri.

⁴⁰ Kè yedentfirè yèdèè tuòke Kuyie ncīētè kéta, kè m múnke bè neinè nè bebeémbè kó ditšnni kòbe mabè bèè do n neinè.

⁴¹ Kè ikuú niùbè Ediakimmu nè Maaseya nè Minyaminni nè Miseen nè Ediyoyennaii nè Sakarii nè Ananniya kè bè eu sihéú.

⁴² Kè Maseya nè Semmaya nè Edeasaa nè Usii nè Yoannani nè Madikia nè Edammu nè Esee kè bè diè, kè Sisidasia bè ni.

⁴³ De yiè kè tí fié iwũs péu Kuyie nkémbo diwèi mieke. Kuyie nkuú do tí duú diwèi de yiè, benitipòbè nè ibí kè bè nyānku Sedisadammu, bèè bo mēdētímè kè bè nyo bè iūtímè.

Ikuú niùbè nè Defiibe bè dò nkénte dè

⁴⁴ De yiè kè bèe tãátè benitibè kè bè bo mbaa tidieti kécóu tidiiti bè pãã nti Kuyie nnè tidiketiti nè depíinnè bèe bo depaa ke kuuti bè dò nke níí duó ndè ikuú niùbè nè Defiibe kpéí. Benitibè do pènsirímu Defiibe nè ikuú niùbè bè pí mmùú tómmú. ⁴⁵ Kè bè mpí nKuyie ntómmú ke dõari mewénkùmè kó ikuú benitibè, bembè nè beyendèmbè nè bèè baa yebòrè bè do tú nKuyie nkóo tónti Dafiti nè o bire Sodomoo bè do dóú ndii nùú ndi, ⁴⁶ kètúóté Dafiti nè Asafu be kó dimònni bèè niù iyie mbè do bomu ke níí nni beyendèmbè kè bè dèúkunko Kuyie nyètiri ke kù sántí. ⁴⁷ Sodobabèeri kó dimònni nè Nèemii kperi Isidayeeribe bemou do duómmu bè dò nkéduó ndè bedèmbè nè bèè baa yebòrè bá dii yiè, kédei dèè tu Kuyie nkperè kéduó nDefiibe kè bèe dei ikuú niùbè Anoo yaábí kperè kè bè duó.

13

Nèemii do wète kètüntemè Kuyie ntómmú

¹ Mèmmè bè kàammè Mòyiisi wàri ìi kuó kéyà tí wàrimè ke tú Amòniibe nè Mòabiibe bè bá nkókè Kuyie nkòbe kó ditínni bitì nè bè bo mbomè. ² Ke yé bè do í comè Isidayeeribe kè bè pã mudii nè menie, bèe Mòabiibe bèe do yieti Badammu, kòo bonté kusínkú Isidayeeribe kè tí Yiè nKuyie nceete de kó kusínkú kè kùu naá mmesà. ³ Bè kàa ndii mònni Kuyie nkuú pátiri kè Isidayeeribe dènne be cuokè bèè kó dimàà í tú Sifube weti weti.

⁴ Dè do sò nyikuú niùti nhEdiasibu weè baké Kuyie ncíètè kó tidieti. Ò né do me ntaunnèmè Tobiya ⁵ kòo ò duó nkudieku makù bè do àà kù yepàrè bè pãã nyè Kuyie nnè ku cìètè kó tinènti nè depíinnè bè do sò nóté dè kéduó nKuyie, tidiiti nè menàà mpàmmè nè mekùd bè do dò nke níí duó ndè Defiibe nè beyendèmbè nè bèè baa yebòrè nè dèè do tú ikuú niùbè kperè.

⁶ De kó dimònni dè do sò mmí nNèemii n yí bo Sedisadèmmu ke yé okpààti Aditakisesi kpàti benni sipísitããti nè yèdéé mieke n do kòtemè o borè Babidónni kè tí dà yewe sámpró kòo m pã kuce kè n wètení Sedisadèmmu. ⁷ Mèmmè n yàmè meyei Ediasibu do dòòmè kéduó nTobiya Kuyie ncíètè kó kudieku makù. ⁸ Kè dè n yonke mediè, kè n denne Tobiya kó tinènti timou de kó kudieku mieke, ⁹ kéduó nkè bèe kù dòò mewénkùmè kó ikuú. Kè n tóni Kuyie ncíètè nenti nè yepàrè bè kù pãã nyè nè tihúúnti kéwète kètanné ku mieke.

¹⁰ Kè n keè bè ténke í duómmè Defiibe bè do dò nké mbè duó ndè, bembè nè bedèmbè kè bè ciété ke kùstí be paa nke yóu Kuyie ntómmú. ¹¹ Kè n kpànnè bebeémbè mùú kpéí nte kè bè yóu kè Kuyie ncíètè kó mutómmú do, kédeè kétí nDefiibe kéduó nkè bèe sòtè be tómmú. ¹² Mèmmè kè Sudaa kòbe bemouu ndèi be kperè bè mòke de kó depííndè ke àà Kuyie nkò yebu. ¹³ Kè n tãátè ikuú niùti Sedemia nè ikuú wãáti Tisadóki nè Pedaya Defii wuo nkou, kè Matanniya bire Sakua kó debire Annani nhò teénnè, bè do bè yému kè be dõarimè síé, kè m bè duó mmutómmú kè bèe nte bè bo ntotimè tidiiti be tebíí.

¹⁴ Áú! N Yiè nKuyie nha báá yè n kpéí nè m pí mmùú tómmú sààmú a cìètè mu kpéí nnè n tũnnèmè a kuó.

¹⁵ De kó yewe mieke baka kè n yà benitibè Sudaa èi mieke kè bè nàù fínyí kó yebe diyetitúò mieke teomputè yiè kè betòbè tou tidiiti ke deenko be

sāmmarímúbè nè menaà mpàmmè nè fīnyī kó yebè nè fikìè kpeye nè tinenti teti péu ke kũunnè Sedisademmu, kè m bè cau nke dò bè bá nfiiti be potanti teompùtè yiè. ¹⁶ Kè Tiiri èi kàbe bèè bo Sedisademmu kè bè touni siyī nè tipotanti tibotí tibotí ke fiitinè Sudaa kàbe Sedisademmu mièke teompùtè yiè. ¹⁷ Kè n kpànnè Sudaa kó bekótìbè kè bè nàkè ke dò: Di dōri ba mbotí nku ke sīnkũnko teompùtè kó diyiè? ¹⁸ Dè í dò ndi yembè do me ndòò, kè Kuyie nduo nkè meyi nti do, tinti nè ti èià? Di sīnkũnko dii mōnni teompùtè kó diyiè di dōke ínko Kuyie mmieke nke Isidayeeriibe Ìnkè. ¹⁹ De mōnni ndi n duómme kè bè níi kpetínnè Sedisademmu kó yebòrè kuyuoku kè dèe wenté teompùtè, kémbaanè teompùtè bo pēētémè kè bè né yè kpeté, kè n deite n kàbe mabè kébanne kè bè nàkè ke dò bè báá yie nkè tipotanti matii tanní dihei teompùtè yiè. ²⁰ Kuce mēmáà ndi yoo mēdémè n yàmè bepotambè dēnnemè be potanti kékénnè kuduotí fīnkúò. ²¹ Kè m bè kpànnè ke dò: Dè dōmmè kè di kēñné kuduotí? Kè di dè yíè n yóò di pīmmu. De kó diyiè nè yewe yèè kpàaní òmòu ténke í nyènnè tipotanti teompùtè yiè. ²² Mēmme n nàkémè Defiibe ke dò bèe dōò bēmáà mēwénkùmè kó ikuó kékote kémbaa yebòrè kè dèe yie nkè bè báá sīnkũnne teompùtè kó diyiè.

Nè de kpéí, áú! Kuyie nha nyé n kpéí, fí nwèè tu osàù, á n kuó mmesémmè.

²³ Mēmme n yàmè Sifube mabè túókémè Asidodiibe nè Amōniibe nè Mōabiibe mièke benitipòbè. ²⁴ Kè bèmabè nàá nhAsidotiibe kó tináaanti kè betòbè nàá ntiteti, bá bè ténke í nàá nSifube kó tináaanti. ²⁵ Kè m bè kpànnè mediè kè bè bōnté kusīnkù, képuotí besūkùbè kéfōri be yùti, kédúò nkè bèe parikè kényú Kuyie nyètiri ke dò: Ti í yóò bè duó nti kó besapàmbè kè bèe puó mbe bí, ti me nyí yóò túókè be kó besapàmbè képuó nti bí yoo tí bè puoke ti mómmōmbe. ²⁶ Kè m bè nàkè de kó meborime mēè bōmmè Sadomō wèè do tú Isidayeeriibe kóo kpààti, ibotí tēi imòu mièke okpààti mòu do í bo wèè ò mōnnè tikpàti Kuyie ndo ò dōmu kóò dōò okpààti kóo mbaké Isidayeeriibe bēmou. Nè mēmme kè benitibè ibotí tēi kàbeè ò tēnte kòo yeténè Kuyie. ²⁷ Kè m bè kpànnè ke dò: Ti ténke í dó kékèè kè di dōri meyi ndiemè miè mbotí ke tóu ibotí tēi kó benitipòbè ke caari Kuyie nyètiri.

²⁸ Dè do s' ikuó niùti dièwè Ediasibu biré Yoyada po Sāmbadaa Odoniibe botí kou kóo sapàà nwe, kè nh ò bèti m borè.

²⁹ Kuyie nha nyé de kó benitibè kpéí bèè do càke a yètiri nè a tōmmú, kētōte metaummè a do dōònèmmè ikuó niùbè nè Defiibe.

³⁰ Mēmme m bè dōòmè mēwénkùmè kó ikuó kēwēte kékanne ikuó niùbè nè Defiibe bá wè o tōmmú. ³¹ Kè n wēte kédou mmefiè ti yóò ntouni mēè botí ideí Kuyie ncīètè nè tidipanti.

Kuyie a nyé n kpéí kè n dōò mesàà.

Esitɛ Di mpátiri tɔ̀ tìi náàtì

De kó dipátiri ti náá ntii do dɔ̀ tì nti Perisi kó ketenkè be kó dihei bè tu di Susi di miɛke Sifube do kè tu dii m̀nni tidaati. Oniti m̀u be tu wè Amaa kòò í ndó Sifube kénwanti ò bo yímè kè bèe kua Sifube bèè kè bo.

Sifube kóò sapàà mm̀u bè tu wè Esitɛ kòò ke náá nhokpàati pokù, wèè do tì náké okpàati kénkè kè bè í nkùo Sifube bèè do bo be eì miɛke. Nè Kuyie nkó meteèmmè kè bèe kua Amaa kè Sifube cooté.

Di mpátiri náàtì dúò ke dòm̀mè

1. Bè tãátémè Esitɛ kòò bo náá nhokpàati pokù 1:1-2:20
2. Esitɛ coommè Sifube 2:21-7:10
3. Sifube pèitemè be dootitòbè 8-10

Okpàati Asuyeduusi ànnémè dibanni

¹ Asuyeduusi tu dii m̀nni okpàati ke baké Endi nè Etiopii itempè ntekòutè nè sipísidé nè iyèkè (127), ² ke kari diheidiè Susi miɛke nke. ³ O kpàti benni tããnni kòò ànné dibanni, kényú benitidiebè nè m̀nínísibè nè iwéi yembè Perisi nè Medii kòbe nè kùmandáábè, ⁴ kédenneni tikpàatinenti nè tinenti teti tii mièti, kè de kó dibannii m̀nte kèmmòke betàábè bèkuò. ⁵ De kó difónkúò kòò yú diheidiè Susi kòbe bem̀u, bekperibè nè becírìbè, kéànné dibanni o c̀fètè towaà kè di mmòke yewe yèyiekè. ⁶ Kòò núnne tiyaápéti nè tii dò nnúúsí nè tiwùòti, kécátinné demámánnè mesò nkperè, kédúú nkè bèe pítinné yetákpèrè kó yesànkè, kédenneni mesò nnè timátí péfíti kó yedúú kédúú mbe ce dè ke dàri yetápiè nè yewùayè nè yesòyè. ⁷ Bè do yòhne ìi hòòke menaà nyi do tú mesò nkpeyi nyi ke cáá nyibotí ibotí, kè menaà nsù kè bè toti benitibè bem̀u. ⁸ Bá wè kòò nyè nhò dómè, ke yé okpàati do nákémmè o tómbè ke dò bè nduò mbá wè ò dómè. ⁹ Kòò nitipokpàati Fasitii me ntó àà benitipòbè dibanni okpàati Asuyeduusi c̀fètè.

Okpàati pokù Fasitii yetemè o dòu kpeti

¹⁰ Diyie yiènni yiè kòò kpàatii yà menaà nkòò yèmmèe caté, kòò yú bè fòmmu bè kè bè pí ntekpàatic̀fètè miɛke mutòmmú, bèè tu: M̀eumaa nè Bisitaa nè Adibona nè Bikitaa nè Akakitaa nè Setaa nè Kadikasi. ¹¹ Ke dò bèe kòte kényúni onitipokpàati Fasitii kòò nhókè dikpàatipii kékotení kébenke o wenniku benitibè nè benitidiebè ke yé ò wennimè mediè. ¹² Kòò kpàati tómbèe kòte kénáké Fasitii kòò yete ke í nkòte, kòò kpàati miɛke peike mediè. ¹³ Kòò yú mecii nyembè bèè yé ikuò nè tibeénti kè bèe tíi nho borè. ¹⁴ Bèè tu Kasena nè Setaa nè Adimata nè Tasisi nè Medesi nè Maaseonaa nè Memukāā beyiekè bè do tú Perisi nè Medii kòbe mbe, beè do baké dihei ìikè ke tũ nhokpàati. ¹⁵ Kòò kpàati bè beke ke dò: Ti dò nkédáò ba onitipokpàati Fasitii wèè yete n tó nkè bè ò náké tì?

¹⁶ Kè Memukāā náké okpàati nè m̀nínísibè ke dò: Onitipokpàati í ànné okpàati máà ndi ifei, wè ì ànnému m̀nínísibè nè benitibè bem̀u, itempè nyimou. ¹⁷ Benitipòbè bem̀u yóò keèmu okpàati yumè onitipokpàati Fasitii kòò yete ke múnke nyetírí be daabè kpeti, ke tú okpàati do yu o pokù kòò yetemu. ¹⁸ Perisi

nɛ Mɛdii kòdò mìnífisibè pòbè yóó tì kèèmu kɛ́túóté de kó mɛborimɛ kényetírì bɛ daabè kpɛtì, kɛ fínko bɛ miɛkɛ. ¹⁹ Okpààtì, kàa bo yie nha wári yɛpáte kédenne Fasitii kéwaá nhotòu wèè ò pɛ́ɛtè, kòo cɔuté ò fɛ̀tìrì kè de kó tináàntì wári Fɛrisi nɛ Mɛdii kuó pátìrì miɛkɛ bá òmòu báá na kè tì cèètɛ. ²⁰ A tenkè diɛkè kemòu kòbɛ bo kèè dìi m̀ǹǹǹi a d̀d̀d̀ tì bá wèè nitipòkù bo nyíé nho d̀ùù kpɛtì, bá kòò dɛu yoo ò kɛ́ǹǹi.

²¹ Kè dɛ kó tináàntì narikɛ okpààtì nɛ mìnífisibè kè bɛè yie Memukáa kpɛtì. ²² Kòo wári yɛpáte itɛmpɛ nyimòu bá kùù botì, ku wárii dòmmè nɛ ku náàntì kɛ d̀, bá wèè nitidòu mbaké ò c̀ɛ̀t̀ɛ̀ kɛ tɛ náa nho botì náàntì.

2

Esitɛɛ naámmè onitipokpààtì

¹ Kè dɛɛ m̀ntɛ kòo kpààtì miɛkɛɛ do, kòo dentení Fasitii do d̀d̀d̀ dɛ nɛ bɛ do ò náké tì. ² Kòo kpààtì t̀m̀b̀ɛ̀ d̀: Tí waánnè okpààtì besapàmbè bɛè wenni kɛ mu nyí yé benitidaabè. ³ Okpààtì á dei benitibè a tempɛ nyimòu, kè bɛè táátɛ besapàmbè bɛè wenni kè bɛ tanné tenitipoc̀ɛ̀t̀ɛ̀ diheidiè Susi, kè Ekeɛ ndakɛ bɛ kpéí nke bɛ duó ndèè bo wénk̀ǹǹǹǹ bɛ k̀nt̀ǹt̀i. Ekeɛ do tú bɛ f̀nt̀ɛ̀ wɛ̀ǹwɛ̀ kòò p̀i ntekpààtìc̀ɛ̀t̀ɛ̀ miɛkɛ mutòmmú kɛ baa benitipòbè. ⁴ Kè bɛ d̀: Okpààtì, a bo p̀ns̀r̀i wèè sapàa mbe miɛkɛ kòo cɔuté onitipokpààtì Fasitii f̀t̀ìr̀i.

Kòo kpààtìi yie ndɛ kó tináàntì.

⁵ Kɛ s̀s̀ nSifu mòu bo Susi diheidiè kòo yè̀t̀ìr̀i tu Maadosee Yaii birɛ, Simmɛii nɛ Kiisi bɛ yaábìrɛ Bensamɛɛ wuò nkou. ⁶ Nɛbukannɛsaa do na Sedisadɛmmu kɛp̀m̀m̀ú b̀m̀b̀ɛ̀ kékònnè. Bè do p̀i m̀m̀m̀m̀ Yekonniiya Sudaá kóo kpààtì. ⁷ Kɛ s̀s̀ nhEsitɛɛ yɛmbè ku kè bɛ tebitɛ Maadosee ò t̀úótɛ kɛ bonè. Esitɛɛ do wenni mediè mɛ.

⁸ Bè duó ndii m̀ǹǹǹi tináàntì kè bɛ ntòunì besapàmbè Susi diheidiè, kè Esitɛɛ nkòké de miɛkɛ kè bɛè bɛ duó nhEkeɛ wèè bàa benitipòbè, kòo ndakɛ bɛ kpéí. ⁹ Kòo p̀ns̀r̀i Esitɛɛ mɛsàa nkòò duó ndèè bo wénk̀ǹǹǹǹ ò k̀nt̀ǹt̀i, kè nhò duó mmudii, kɛtáátɛ benitipotòmbè bèyiekè tekpààtìc̀ɛ̀t̀ɛ̀ kòò duó, kòò tanné tenitipoc̀ɛ̀t̀ɛ̀ sàatè. ¹⁰ Esitɛɛ do í náké ò tumè Sifu kɛ yé Maadosee do ò tiémmè kɛ d̀ ò báá náké. ¹¹ Yɛwɛ yemòu kè Maadosee ní nfirì tenitipoc̀ɛ̀t̀ɛ̀ kɛ bo yà Esitɛɛ k̀ǹǹǹǹǹ nɛ bɛ ò d̀d̀d̀rimè.

¹² Dɛ kó besapàmbè do m̀kɛ dibenni ndi kɛ wuò kɛ panti. Bè do keté kè bɛ duó mmíirì kó mekùd m̀m̀m̀ bɛtáábè bèkuò kpéí, kè bɛ yìè t̀d̀d̀d̀d̀r̀i nɛ dɛtɛrè dèè wénk̀ǹk̀ǹo tik̀nt̀i, bá wèè sapàa nkòò ndò nkékòtɛ okpààtì Asuyeduusi borè, ¹³ kè wèè sapàa nkòrì bɛè ò duó nhò d̀s̀ k̀nt̀ɛ̀ dèè kó dimàa. ¹⁴ Bè do s̀s̀ kòtɛ kuyuuoku nku okpààtì borè, kè dɛɛ wenté kè bɛè bɛ k̀ntɛnè tenitipoc̀ɛ̀t̀ɛ̀ tɛtɛ Sasikaasi bàa dɛ okpààtì poc̀ɛ̀. Sasikaasi do tú bɛ f̀nt̀ɛ̀ wè nwe kòò p̀i ntekpààtìc̀ɛ̀t̀ɛ̀ miɛkɛ mutòmmú kɛ baa okpààtì poc̀ɛ̀. Òmòu s̀s̀ í nwètɛ okpààtì borè kè dɛ í tú okpààtì wèè ò d̀s̀ kòò yu.

¹⁵ Dè t̀úòkɛ dìi yìè Maadosee tebitɛ Abikaii do ku kòo t̀úótɛ dèè birɛ Esitɛɛ bo kòtɛmè okpààtì borè, bá wenwɛ í mbekɛ dɛmarè kè dɛ í tú Ekeɛ do yè nhò ntò dè. Kè benitibè bɛmòu p̀ns̀r̀i Esitɛɛ. ¹⁶ Kè bɛè ò t̀úótɛ kékòtɛnè okpààtì Asuyeduusi borè tekpààtìc̀ɛ̀t̀ɛ̀ ò kpàtì benni yìènni, dibenni kóo t̀ǹk̀ǹ p̀íǹwè,

bè tu wèè tǎnkù Kisideu* betààbè tɛpíítè nè odérì nè otààkètiwè de cuokè nke (mɛwaaɲàà nnè tǎàpò de cuokè). ¹⁷ Kòo kpààtìi pɛnsìrì Esitɛ, kè nhò dó kè dè pɛ̀ɛ̀tè benitipòbè tǎbè nè besapàmbè, kòo ò òó ndìkpààtìpìi kòo cǎutè Fasitii fǎtìrì. ¹⁸ Kòo kpààtìi ànné dibanni Esitɛ kpéi nkéyú benitidiebè nè miníisibè képaà ndǎmpòò o tempè nyimǎu, kèpǎmmú yepàrè nè diwèi.

¹⁹ Kè bèè wɛ̀tè kɛ̀tíi mbesapàmbè kuce mɛdérímè kè Maadosee mpí mmutǎmmú tɛkpààtìcǐtè. ²⁰ Esitɛ do í nǎkè ò bonní dè nè o botí kéndònnè Maadosee do ò nǎkémè, kòo tì yie nkéndò nhò kpaá ke bo o cǐtè.

Bè do dómè kékuo okpààtì kè Maadosee bè dǎa

²¹ Diyie mari kè Maadosee mpí nho tǎmmú tɛkpààtìcǐtè kè Bikitǎà nè Tɛdeki bɛdè kè bè tu bè fǎmmu bè kè bè pì ntekpààtìcǐtè mieke mutǎmmú ke baa tɛkpààtìcǐtè bòrè, kè be mieke pɛike okpààtì kè bè ndó kód kùo. ²² Kè Maadosee tì kèè kénákè Esitɛ, kè Esitɛ tì nǎkè okpààtì nè Maadosee kó diyètìrì. ²³ Kè bèè fié tinǎànti ke nsó nti tu timǎmmǎnti, kè bèè bè pì mbɛdè, kécós nyidèi, kèwǎri de kó tinǎànti diheikèmpátìrì mieke okpààtì iikè.

3

Amanni dómè kékuo Sifube

¹ Kòo kpààtì Asuyeduusi déúkùnnɛ Amanni Amɛdata birɛ, Akaki yaàbire, kòo ní ndeyìikè kòo mbaké miníisibè bɛmǎu. ² Kè tɛkpààtìcǐtè tǎmbè bɛmǎu nninku ke dǎuo Amanni iikè, kè Maadosee wèè mǎa yete. ³ Kè betǎmbè tǎbèè ò beke ke dò: Dè dòmmè kǎa yete okpààtì duó ndii nùù? ⁴ Kè bè mbékú Maadosee yɛwɛ yemǎu. Kòò dò: N tú Sifu nwe, kè bèè tì nǎkè Amanni ke bo yà Maadosee bo nkpaá sǎkè. ⁵ Kè Amanni yà Maadosee yetemè ke í ninku ke dǎuo o iikè, kòo mieke pɛike. ⁶ Kè bèè ò nǎkè Maadosee tùmè Sifu, kòo nsó ndè í sannè ò bo wè nkuwè omǎà, kéndó kékuo Sifube bɛmǎu bèè bo okpààtì Asuyeduusi tenkè. ⁷ Okpààtì Asuyeduusi kpàtì benni tɛpíítè nè didéri, otǎnkù ketiwè, bè tu wèè tǎnkù Nisǎa*. Kè Amanni bǎ nyipǎàdíití ke bo yà wèè tǎnkù nwe nè dii yie ndi ò yóó pǐmmè o tǎmmú, kè idiítí do dibenni tǎnkù tɛpíítè nè odéríwè, bè tu wèè tǎnkù Adari†

Amanni dómè bèè kuo Sifube bɛmǎu

⁸ Kè Amanni nǎkè Asuyeduusi ke dò: Kubotí makù kuù bo a èi kó itempè nyimǎu kè ku borime cǎá, mè í dònnè ibotí tɛi kǎmɛ, kù í yie nyìkpààtikuó. Okpààtì bǎá sǎnté kényóu kè dè mbè dò mbǎmmù. ⁹ Okpààtì kǎa tì pɛnsìrì wǎri dipátìrì kè bèè bè kùo. N yóó duómmu idiítí cidóòbè sikǎupíkǎusitǎàtì (30000) kè miníisibèè ì tanné dikpààtìtǎu.

¹⁰ Kòo kpààtìi ùtè o mǎmǎá nkéduó nhAmanni Amɛdata birɛ Akaki yaàbire Sifube dootitǎu. ¹¹ Kòo kpààtìi dǎ: Bá n duó nyidíití, n da duómmu de kó benitibè, dǎò bè a dómè.

¹² Kè Amanni nǎkè kè bèè wǎri yepáte kéduó nhokpààtì tǎmbè nè kùmǎndǎàbè bèè baké itempè, nnè ibotí kó bekpààtìbè, kèwǎri bá kùu botí

* **2:16** Kisideu: Bè do kaa mmèè botí be kó betààbè nè tì kaammè yíe ndè í wè. Be kóo tǎnkù Kisideu berinè tì kó * **3:7** Nisǎa: Bè do kaa mmèè botí be kó betààbè nè tì kaammè yíe ndè í wè, be kóo tǎnkù Nisǎa berinè tì kó betààbè otǎánwè nè onaanwè de cuokè nke (tibénti nè dinǎtǎrì de cuokè). † **3:7** Adari: Be kóo tǎnkù Adari berinè tì kó betààbè odérì nè otǎánwè de cuokè nke (dewannè nè tibénti de cuokè).

nɛ ku nɔ́aànti nɛ ku wárii, bè nɔ́á nti bè eì miɛke, kɛdeɛ ke ìkú be nɔ́u nɛ okpààti yètiri ke ìkú o cannimɛ, kɛduó mbɛɛ baké itempɛ nyimɔ́u nɛ ibotí kó bɛkpààtibɛ. ¹³ Kɛ bèɛ tɔ nyetɔ̀rɛ kɛ yɛe kotenɛ yɛpáte itempɛ nyimɔ́u kɛ bè bo kuɔ Sifube bɛmɔ́u páíí, ibí nɛ bɛkótífbɛ nɛ benitipòbɛ diyie dimàà, dibenni tɔ̀nkú tɛpítɛ nɛ odéríwɛ diyie tɛpítɛ nɛ ditáánni ndi bè yóó bè kuómɛ kɛhɛí be kpɛɛ. ¹⁴ Kɛ bèɛ cɔ̀utɛ dipátiri bá kùu tempɛ nképíɛkɛ kɛ bè bo nyɛ̀ dɛ kó diyie kɛbáátí. ¹⁵ Kɛ yɛtɔ̀rɛ itɛ mecáà nképítɛ tináaànti diheidiɛ Susi miɛke, kòo kpààti nɛ Amanni kɛ bɛmbɛ kari ke yò, nkɛ diheì dimɔ́u yɛmmɛ cààrɛ.

4

Sifube yèmmɛ cààrɛmɛ kɛ bèɛ boù dinùu

¹ Maadosee ti kɛ̀ɛ̀ dii mɔ̀nni kékɛ̀tɛ o yaàbòri kɛ̀dàátí kufɔ̀ɔ̀tɔ̀nkú kɛ̀pũ mmutápeí nkénkuɔ̀ mmediɛ nke firi diheì, ² ke bii tuòke tekpààticfɛ̀tɛ kɛ̀ncómmú ditowaà ke yɛ̀ bè ɔ̀ɔ̀ í ndáátimɛ meyeñcààrimɛ kó tiyààti kɛ̀ta tekpààticfɛ̀tɛ. ³ De kó tináaànti do tuòke ìi tempɛ, nkɛ Sifubeɛ ti kɛ̀ɛ̀ be yèmmɛ do cààrɛmu kɛ̀ bè mboù yɛ̀nd ke dáátí tifɔ̀ɔ̀tɔ̀nti kɛ̀pũ mmutápeí.

⁴ Kòo nitipokpààti Esitɛɛ nitipotɔ̀mbɛ nɛ bè fɔ̀mmu bè kɛ̀ pí nho tɔ̀mmú tekpààticfɛ̀tɛ miɛke kɛ̀ bèɛ ti nhò nàkɛ̀ kɛ̀ dɛɛ caàrɛ o yèmmɛ mediɛ. Kòo waà ntiyààti kɛ̀duónko kɛ̀ Maadosee bo dáátí kɛ̀yóu kufɔ̀ɔ̀tɔ̀nkú, kòo yetɛ. ⁵ Kɛ̀ Esitɛɛ yu Ataki bè fɔ̀ntɛ wɛ̀ kòo pí ntekpààticfɛ̀tɛ miɛke mutɔ̀mmú, kòo kpààti wɛ̀ nhò duó nkòo bo mpí nho tɔ̀mmú, kòó tɔ̀ nke dɔ̀ wɛ̀e beke Maadosee kɛ̀yà dɛ̀ dɔ̀mmɛ nɛ mùu te. ⁶ Kɛ̀ Atakii yeroo kɛ̀yà Maadosee tekpààticfɛ̀tɛ towà. ⁷ Kɛ̀ Maadosee ò nàkɛ̀ demɔ́u nɛ Amanni yɛ̀ nhò bo tannɛ ìi díítí dikpààtitɔ́u kɛ̀nsà kɛ̀ bè kùu Sifube bɛmɔ́u. ⁸ Kɛ̀ Maadosee duó nhAtaki dipátiri bè wári di Susi ke bo kuɔ Sifube kó dimàà, ke dɔ̀ wɛ̀e di duó nhEsitɛɛ kóò nàkɛ̀ dɛ̀ dɔ̀mmɛ. Kòo kɔ̀tɛ kɛ̀bántɛ okpààti o botí kòbɛ kpéí. ⁹ Kɛ̀ Atakii wɛ̀tɛ kɛ̀nákɛ̀ Esitɛɛ Maadosee ò nàkɛ̀ tí. ¹⁰ Kɛ̀ Esitɛɛ dɔ̀: Wɛ̀tɔo kɛ̀nákɛ̀ Maadosee ke dɔ̀: ¹¹ Benitibɛ bɛmɔ́u nɛ okpààti tɔ̀mbɛ nɛ bèɛ kó dimàà bo o tempɛ nyimɔ́u bè yɛ̀mu ikuó tùmɛ òmòu báá ta okpààti cɛ̀tɛ̀ kòò í ò yu, kɛ̀ wɛ̀e ta bèɛ ò kùu, okpààti bo youtɛ wɛ̀ kupààti mesɔ̀ nkòku wɛ̀e máá bo nfòu. Dɛ̀ m̀kɛ̀ yie nhotànkú nwe okpààti n yumɛ. ¹² Kɛ̀ bèɛ nàkɛ̀ Maadosee Esitɛɛ yɛ̀ mmù. ¹³ Kɛ̀ Maadosee tɛ̀nnɔ́o tináaànti ke dɔ̀: A yèmmɛ bá ndò nha bo cooté amàà a bo mèè kpéí nhokpààti cɛ̀tɛ̀. ¹⁴ Kàa cɛ̀kɛ̀ ke í béi, nSifube yóó pɛ̀tɛ̀mu meteèmmɛ kupikú tekú kɛ̀cooté, kàa kú fɔ̀ nnɛ a cɛ̀tɛ̀. Kɛ̀ dɛ̀ yèmmɛ meháárimɛ miɛ nkpéí nke a naámmɛ okpààtipokú. ¹⁵ Kɛ̀ Esitɛɛ tɛ̀nnɔ́o Maadosee ke dɔ̀: ¹⁶ Kɔ̀tɛ kɛ̀tíí nSifube bɛmɔ́u bèɛ bo Susi kɛ̀ dí boù dinùu n kpéí nyɛ̀we yɛ̀táàti, keyɛ̀nkɛ̀ nɛ kuyie, di báá di mucie, di báá yà manie. M múnke yóó boùmu nɛ n nitipotɔ̀mbɛ. Bá nɛ ikuó me mbomɛ n yóó kɔ̀temu okpààti borɛ, kɛ̀ m bo kú, n kú. ¹⁷ Kɛ̀ Maadosee kɔ̀tɛ kɛ̀dɔ̀ Esitɛɛ ò nàkɛ̀ tí.

5

Esitɛɛ kòtemɛ okpààti borɛ

¹ Bè boù memme dinùu kɛ̀deɛ, diyie tãánni yiɛ̀ kɛ̀ Esitɛɛ dáátí tikpààtipoyààti kɛ̀taroo tekpààticfɛ̀tɛ kudànkú, kɛ̀cóm̄mú kɛ̀wetínnɛ okpààti kàri kùu dieku bòri ke ś nhokpààti kàri o kpààtikàri ke wetí dibòri. ² Kòo kpààti yà onitipokpààti Esitɛɛ kòò còmmú kudànkú, kòo yie nkòò youtɛ kukpààtipààti

mesaa nkaku, kɛ Esitɛ taroo kɛkɛkɛ ku yommɛ. ³ Koo kpɛtɛti ɔ beke ke dɔ: Esitɛ, a dɔ ba kɛ n dɛ nda duɔ, mbɔ n kpɛti kɔ dikɛ! ⁴ Kɛ Esitɛ dɔ: Okpɛtɛti n da ɔnnɛ dibanni ndi. Kaa bo yie nɛ Amanni dɛ kɛtenɛ yie n cɛtɛ kɛdi.

⁵ Koo kpɛtɛti tɔ nke dɔ: Bɛɛ nɛkɛ Amanni koo kɛtenɛ mecɛɛ nɛ bɛɛ kɛte bedɛ Esitɛ bɛ yu dii banni. ⁶ Bɛ di dii mɔnni kɛdeɛ koo kpɛtɛti beke Esitɛ ke dɔ: A dɔ ba kɛ n dɛ nda duɔ? Bɔ n kpɛti kɔ dikɛ m bo da duɔ. ⁷ Kɛ Esitɛ dɔ: Okpɛtɛti n dɔ tɛ tu: ⁸ Kaa yie nke bo n dɔɔ mesaa nha naa wɛtenɛ nɛ Amanni kɛ dɛ di n cɛtɛ kɛ n da nɛkɛ n dɔ ti.

Amanni cɛkɛmɛ kuduu ke bo cɔɔ mMaadosee

⁹ Mɛnɛmɛ ke Amanni nyetini Esitɛ cɛtɛ kɛ diwɛi ɔ bo koo yɛmmɛ naati mediɛ nkoo yɔ Maadosee koo kari tekpɛtɛtɛtɛ towaɔ, wɛ i nyitɛ ke cɔmmu, ɔ mɛ nyi benke fedediɛfɛ mafɛ, kɛ Amanni miɛkɛ ɔ cɔtɛ mesaa. ¹⁰ Koo minnɛ kɛkɔ nkɛtɛi nho nɛposaaɔbɛ nɛ ɔ poku Sedesi. ¹¹ Koo bɛ kammɛ ɔ kpɛti mamɛ nɛ ɔ bi nɛ okpɛtɛti ɔ taaɛmɛ ke niɛ mbɛtɔmbɛ nɛ miniisibɛ bɛmɔu iikɛ tikpɛti miɛkɛ. ¹² Kɛ dɔ: Mɛ nwe onitipokpɛtɛti Esitɛ yumɛ nɛ okpɛtɛti kɛ ti wɛnnɛ ke di ɔ cɛtɛ, koo wɛtɛ ke n yu nanke nɛ okpɛtɛti kɛ ti kɔri. ¹³ Dɛndɛ kɔ dimaa i n naati kɛ nsɔ kɛ Maadosee Sifu kpɛɛ ke pi ntekpɛtɛtɛtɛ mutɔmmu.

¹⁴ Koo poku Sedesi nɛ ɔ nɛpɔbɛ bɛmɔuu ɔ nɛkɛ ke dɔ: Cɛkɛ kuduu kɛ ku okumɛ mbo mɛtiribɛ sipisiɛdɛ nɛ bɛnummu, kaa yɛ dikunwɛni ke nɛkɛ okpɛtɛti kɛ dɛ cɔɔ mMaadosee ku iinkɛ, kaa na kɛkɛte dibanni nɛ diwɛi.

Kɛ dɛ kɔ tinaaɛtɛti narikɛ Amanni.

6

Bɛ dɛukummɛ Maadosee ke kɛkunnɛ Amanni

¹ Dɛ yie kɛ inuɔ nyete okpɛtɛti Asuyeduusi dɛ kɔ keyɛnkɛ, koo duɔ nkɛ bɛɛ tɔtɛni diheikɛmpɛtɛri bɛ wau dii miɛkɛ tii kɔ dimaa dɔɔri. Koo duɔ nkɛ bɛɛ di kaa nho iikɛ. ² Kɛ bɛɛ kaa Bikitana nɛ Tedeki bɛɛ do tu bɛ fɔmmu bɛ kɛ bɛ pi ntekpɛtɛtɛtɛtɛ miɛkɛ mutɔmmu, ke baa tekpɛtɛtɛtɛtɛ bɔrɛ kɛndɔ kɛkuɔ okpɛtɛti kɛ Maadosee bɛ dɛɛ nkɛ bɛɛ wari ti. ³ Koo kpɛtɛti dɔ: Kɛ bɛ nɛ ɔ dɔɔ ɔmmɛ saa nke dɛukunnɛ ɔ yetiri dɛ kpɛi? Kɛ bɛ dɔ: Bɛ i ɔ dɔɔ mɔmamu.

⁴ Koo kpɛtɛti dɔ: We mbo kudanku? Dɛ dɔ sɔ nAmanni wɛɛ taroo ke bo nɛkɛ okpɛtɛti kɛ bɛɛ cɔɔ mMaadosee ɔ cɛkɛ kuu dɔu. ⁵ Koo kpɛtɛti tɔmbɛ dɔ: Amanni nwe. Koo kpɛtɛti dɔ wɛɛ tanni.

⁶ Kɛ Amanni taroo koo kpɛtɛti ɔ beke ke dɔ: Bɛ ɔɔ dɔɔ ba oniti okpɛtɛti dɔ kɛdɛukunnɛ wɛ nɛ ɔ yɛmmɛ mɛmɔu? Kɛ Amanni dɔ nɛ ɔ yɛmmɛ miɛkɛ okpɛtɛti yoo dɛukunnɛ wɛ kɛ dɛ i tu mi! ⁷ Kɛ dɔ: Koo kpɛtɛti dɔ kɛdɛukunnɛ oniti ⁸ wɛɛ ɔ datinnɛ dikpɛtɛtiyaabɔri ɔ daati di, koo dɛɛ ntesantɛ ɔ dɛku tɛ, koo ɔɔ ndikpɛtɛpi, ⁹ kɛduɔ nkɛ miniisi mɔuu datinnɛ dɛ yie tikpɛtɛtiyaati, koo dɛɛ ntesantɛ koo fitɛnɛ dihei, kɛmpɛkɛ ku tu: Koo kpɛtɛti dɔ kɛdɛukunnɛ oniti ɔ ɔɔ ɔ dɔɔ miɛ mme.

¹⁰ Koo kpɛtɛti nɛkɛ Amanni ke dɔ: Mecɛɛ nkɛtɔtɔtɛ diyaabɔri nɛ tesantɛ kɛ mɛ dɔɔ Sifu Maadosee wɛɛ bo tekpɛtɛtɛtɛtɛ towaɔ, a baɔ sɔɔ ntimati a bɛi nti.

¹¹ Kɛ Amanni tɔtɛtɛ diyaabɔri kɛdatinnɛ Maadosee koo dɛɛ ntesantɛ kɛnfirinɛ dihei ke tu: Koo kpɛtɛti dɔ kɛdɛukunnɛ oniti ɔ ɔɔ ɔ dɔɔ miɛ mme. ¹² Dɛ kɔ difɔnkɛ kɛ Maadosee koo ntekpɛtɛtɛtɛtɛ, kɛ Amanni nkunti mecɛɛ ke kankɛ kuyaaaku ɔ iikɛ nɛ ifei, ¹³ kɛnɛkɛ ɔ poku Sedesi nɛ ɔ nɛpɔbɛ dɛɛ dɔɔ. Kɛ bɛ dɔ:

De kòò Maadosee a di wèè ìikè ifei ò tu Sifu nwe, a í yóò ná kédòò tìmatì, a dake yóó yíé kédìmu ifei.

¹⁴ Bè kpaá ke me nnáá nkè bè fõmmu bè kè bè pĩ ntekpààtìcìètè mièke mutõmmú kè bèe tuakoo kòò tùóté mecāā nkékātenè Esitɛɛ ciɛ, wenwe nè okpààti kè bè bo di Esitɛɛ bè bènné mùù dìi.

7

Bè còõmmè Amanni kudáú

¹ Okpààti nè Amanni kè bèe kote Esitɛɛ ciɛ mudìi. ² Diyìé dèrì kè bèe di kèdeé kòò kpààti dò: Onitipokpààti Esitɛɛ a dó ba? Bá n kpàti kó dikéé m bo tì nda dú.

³ Kè Esitɛɛ dò: Okpààti kàa bo yie nha yóò kè nní nfòù mí nnè n kàbe. ⁴ Bè ti fitému mí nnè n kàbe ke yóó ti fié. Kè bè do nti fité ke ti bo ntú ntidaati n na bá mbéi nkébenné ké nda kòõnnè fõ nhokpààti.

⁵ Kòò kpààti Asuyeduusi dò: Wenninwe wèè totí meyèmmè memme, de yiè mboré?

⁶ Kè Esitɛɛ dò: Ti kpantidèntòù, ti dootitòù tu Amanni nwe onitiyonkuwe.

Kè kufõwaa nhauté Amanni okpààti nè o pokù be ìikè. ⁷ Kòò kpààti mièke peike, kòò íté dende bàmbà nkéyè tekpààtìcìètè towaà, kè Amanni nkpaá ke báá nhEsitɛɛ kòò bo yóò kòò nfòù. ⁸ Kòò kpààti nwētini bè do yo ndè, kénsó nhAmanni do Esitɛɛ dúò dìi dóù ìnkè. Kòò kpààti kuónko ke dò: De kóò nìtì dó kèpí m pokù nwe kèduónè n nònfè mièke n cìètè!

Ò kpaá ke me nnáá nkòò tõmbèè bou Amanni ìikè kuyààkù. ⁹ Be mièke kè Adibona dò: Okpààti Amanni ciéké kudáú nku ke bo cós mMaadosee wèè do da deetè, kè ku okùmè bo mètìribè sipísidé nè mènùmmù. Kòò kpààti dò: Còõnnè Amanni ku ìnkè.

¹⁰ Kè bèe cós nhAmanni kudáú ò do ciéké kù, kòò kpààti mièke do.

8

Okpààti duõmmè dinùù Sifube

¹ De kó diyìé ndi okpààti Asuyeduusi duõmmè Esitɛɛ Amanni Sifube dootitòù kperɛ demou, kè Esitɛɛ náké okpààti Maadosee tumè o cìètè kou, kòò dúò nkè bèe ò yùní. ² Kòò kpààti tùóté mumámáá nhò do dúò mmù Amanni kèduó mMaadosee kè Esitɛɛ ò dúò nhAmanni cìètè kòò mbaké. ³ Kè Esitɛɛ wēte okpààti borè kèdo kénínkù o ìikè ké nhò bàà nke tú, wèe yete Amanni Akaki yaàbire yè mbèe dàò mèè yei nSifube. ⁴ Kòò kpààti youte o pààti mesò nkòku, kè Esitɛɛ íté kécómmú ⁵ ke dò: Okpààti kàa pènsiri ke bo n dàò mesàà nke n dó, a wàri yepáte kèpaa nhAmanni Memedata bire Akaki yaàbire do wàri ti ke bo kuò Sifube a tempè nyimou mièke. ⁶ M bo yíme ke nwúónko kè bèe kuò n kàbe? M bo yíme kénwúò mbè kòù dè n kàbe?

⁷ Kòò kpààti Asuyeduusii náké Esitɛɛ nè Sifu Maadosee ke dò: N duõmmu Esitɛɛ Amanni cìètè kè bè ò còò nkudáú ò do dó mèè kpéi nkékuò Sifube. ⁸ Di bo na kèwàri nè n kó diyètìri di dó tì, tìi yóó teennè Sifube, kèíkú n cannimè. Ke yé tìi wàri ke ìkú n cannimè nè n kó diyètìri tì 53 í ncèètè mè.

⁹ De kó diyìè otààtáánwè, otànkù bè tu we Sifāā*, diyìè sipísidé nè ditāánni kè bèe tíí nhokpààti pátíwāābè kè Maadosee náké kè bèe wāri yepáte kéduó nSifube nè okpààti tūmbè, nè mìnísìbè nè kùmàndáábè bèè bo itempè ntekòutè nè sipísidé nè iyiekè (127) miéke, kétúóté Èndi kētuokènè Etiopii, kéwāri bá kùù botí nè ku náànti nè ku wārii, kéwāri Sifube nè be náànti. ¹⁰ Bè do yè wāri nè okpààti yètiri ndi kéikú o cannimè, ké yè duó mbesàndèèbè kè bèe deke sisēī sii cāā kékote ké yè totí, ¹¹ ke wāri yepáte miéke ke tú: Okpààti duómmu dinùù Sifube bèè bo o ekè yemou ke tú bèe tíí nkédeetè be fōmmu, ò bè pāmu dinùù ke tú bèe fié itempè nyimou kabè bèè bo ndó ké bè dokénè, bè bo na kékuo benitipòbè nè ibí kéléi be kpere. ¹² Okpààti Asuyeduusi do bè duó ndii nùù do dò nkédòò diyìè dimáà ndi, dibenni tǎnkù tepíítè nè odéri diyìè tepíítè nè ditāánni. ¹³ De kó yepáte do mǎke muwērímú mmu bè yè duó nyii tempè mmieke, ke náá mbenitibè bemou ke tú kè dè yìè tǎkèni Sifube báátí kédokénè bèè dó ké bè kùù. ¹⁴ Okpààti bè duó ndii mǎnni dinùù, kè besàndèèbè deke sisēī cāasi kécoké mecāā nképité tináànti diheidiè Susi.

¹⁵ Kè Maadosee yenni tekpààticfètè ke dáátí dikpààtiyaàbòri dii ā mewūò nnè mepèi, kénós ndiyāàbòkperi dii wūs ke péi. Kè dèe narike Susi kabè kè bè mpièkú ke péú. ¹⁶ Kè dèe narike Sifube, kè diwèi mbè bo bè bè dèúkunnemè. ¹⁷ Okpààti duó ndii nùù tǎkè dii mǎnni yehékè kè dèe narike Sifube kè diwèi mbè bo kè bè àà yebaa nke yo ntidiiti, kè kufōwāā nhautè benitibè, kè besūkùbèe naá nSifube.

9

Sifube namè be dootitòbè

¹ Dibenni tǎnkù tepíítè nè odéri diyìè tepíítè nè ditāánni, okpààti dou ndii nùù do dò nkédòò dii yìè, Sifube dootitòbè yèmmè do dò mbeè yóó bè na, kè Sifube beè né wète ké bè na. ² Okpààti Asuyeduusi tempè nyimou miéke kè Sifube tíí nkébaao bèè bè dónè meyei, nhòmou ñ ndáátí kécómmú be iikè, ke yè kufōwāā ndo bè autémè. ³ Kòo kpààti tūmbè nè kùmàndáábè bèè baké itempè, mìnísìbè nè okpààti tǎmbè kè bèe kónné Sifube bè dé mèè kpéi mMaadosee. ⁴ Menke Maadosee do deukemu tekpààticfètè miéke, kòo yètiri feité itempè nyimou kòò ndéúkú.

⁵ Kè Sifube dǎò be dootitòbè bè dómè, ké bè kùonè yese kè benitibèe kú kénsù mēdiè. ⁶ Sifube do kùò Susi diheidiè miéke benitibè sikousinùmmú (500) ndi. ⁷⁻¹⁰ Kè bèe kùò Amanni Amedata bire Sifube dootitòu bí tepíítè: Padisannedata nè Dadifōò nè Asipata nè Podata nè Adaya nè Adidata nè Padimasetà nè Adisaii nè Adidadia nè Fayesata. Bè me nyí nheí dèmarè.

¹¹ De yìè mómmōnni kè bèe náké okpààti bè kùò benitibè kè bè māmè Susi diheidiè miéke. ¹² Kòo kpààti náké Esíte ke dǎ: Sifube kùò Susi diheidiè miéke benitibè sikousinùmmú (500) ndi nè Amanni bí tepíítè, bè né bo nkùò bède itempè nteì miéke? Kāa kpāá dǎ timati n náké kè n ti dǎò, a dǎ ònti? N yóó ti dǎmmu.

¹³ Kè Esíte dǎ: Okpààti kàa bo yie nha duó ndinùù Sifube kè bè naa yíè dǎò bè dǎòmè yíè nSusi kó diheí kécós nhAmanni bí tepíítè idéi ñnkè.

* **8:9** Sifāā: Bè do kaa mmèè botí betāābè ti í me nkaa nyie. Wénté 3:7. Be kóo tǎnkù Sifāā berinè ti kó betāābè onummuwè nè okuónwe de cuokè nke (tipǎòdùti nè diyodòri de cuokè).

14 Kòo kpààtì yie nkè bèe pité de kó tináàntì dihei kécós nhAmanni bí tepíítè ideí ìnkè. 15 Kè Sifube bèè bo Susi kè bèe tí ndibenni tǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni, kékua benitibè sikòusitǎati (300), bè mè nyí nheí òmàrè.

16 Sifube bèè bo itempè nteí kè bèe tí nkébaaò be dootitòbè kédèetè be fòmmu, kékua benitibè sikòupísìyiekè nè sikòupísìnùmmù (75000), bè me nyí nheí òmàrè. 17 De do dǎò dibenni tǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè ditǎànni yìè ndi. Diyìè tepíítè nè dinaanni yìè kè bèe yóu kèánné dibanni kényānku nè diwèì. 18 Sifube bèè bo Susi bembè do kpa ntepiítè nè ditǎànni nè dinaanni ndi, kèòmipè nè dinummuri, kèánné dibanni kényānku nè diwèì. 19 Kè Sifube bèè bo yehekè sǎmpòyè kè bembèe baá ndibenni tǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni kèpǎmmù betòbè yepǎrè.

Sifube ààmè dibanni ke denniní bè namè be dootitòbè

20 Kè Maadosee wǎri de kó tináàntì yepáte kédúò nSifube bèè bo Asuyeduusi tempè nyimòu, ì tǎkè nè ì dètiri. 21 Kè dǎ bè ní ànné dibanni bá dìì benni otǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni nè dinummuri. 22 De kó yewe nye Sifube namè be dootitòbè, kè meyeñcaàrimèe naá ndiwèì, kè meyei nnaá mmesàà mbè do dǎ nkémbaàmmu kéndenniní de kó yewe kpéí nke pǎa mbetòbè yepǎrè, ke pǎa nnè beçirìbè yepǎrè. 23 Kè Sifube yie mMaadosee béi ntì, kè de kó dibannii naá mbe kó ikuá.

24 Kè yé Amanni Amédàta bire Akaki yaàbire do dómè kékua Sifube kèbo nyipǎadiítì ke bo yà dìì yìè ndi ò yóò bè kùòmè. 25 Kè Esitɛɛ kote kényà okpǎàtì, kòo yie nkéwǎri ke dǎ: Bèe kuò Amanni wèè dǎ kékua Sifube. Memme bè cǎómmè Amanni nè o bí ideí. 26 Deè te kè bè yu de kó dibanni ke tú mudítìbòmmù.

Kè Sifube yie mMaadosee béi ntì ke yé bè yàmè bemómmòmbè dèè dǎò. 27 Kè bèe dǎu nde kó ikuá be kpéí nnè be yaábí kpéí nnè bèè yóò naá nSifube be kpéí nkè bè bo mbaà nde kó yewe yedé bá dìì benni kéndonnè Maadosee béimmè. 28 De kó dibanni dǎ nkémbomu sǎà, bá tèè cìtètè, bá kùu tempè mbá dìì ei, bè mbaà mmudítìbòmmù banni ke denniní de kó yewe, bè baá yè yè mbè baá yè yóu.

29 Kòo nitipokpǎàtì Esitɛɛ nè Sifu Maadosee, kè bèe yíe kèwǎri yepáte ke yíe kécéékùnne mudítìbòmmù banni. 30 Kè bèe wǎri yepáte Sifube bèè bo Asuyeduusi tempè nyimòu mieke ke dǎ diwèì mbè bo nè kunaatí. 31 Kè bèe bè nǎkè ke dǎ bè mbaà mmudítìbòmmù banni de kó yewe. Onitipokpǎàtì Esitɛɛ nè Maadosee bèè do dǎu nde kó ikuá kè i mbo be kpéí nnè be yaábí, ke dǎnnè menùbòummè nè yedabùò nkpeyi. 32 Kè Esitɛɛ yíe kécéékùnne mudítìbòmmù banni, kè bèe wǎri de kó tináàntì dipátiri mieke.

10

Maadosee òukemè

1 Kòo kpààtì Asuyeduusi duó nkòò tenkè kemòu kòbe mpí mmutòmmù nè muwèrímù nè òmàrè také kòboo. 2 Okpǎàtì wèrímù diemù nè o kǎnbòtòmmù nè ò dèe mmèè botí Maadosee, ti wǎrimu Mediibe nè Perisiibe kpààtibè doòrìmè pátè mieke. 3 Maadosee weè do tú nhokpǎàtì Asuyeduusi o tenkè mieke, ke tú onitidiwèè, kòò kòbe ò dé kòò dǎ, kòò wanti be kó mesàà nke dǎ bè bo mbomè kè dè naati.

Isòbu Di mpátiri tò tui náànti

Isòbu do tú onitisàawè nwe ke dé Kuyie nke yennínè omáá meyei, mbá ò í mmàke a bo ò sei ntii ìnkè. Kè Kuyie nhò dḡḡ mmesàà nkòò mḡke dèè kó dimàà dḡḡ nho niti ndè dḡ, kòò né dè mḡntóo demḡu dimḡnni dimáá, o kpàti timḡu nè o bí nè o kḡnnaatḡo. De kó mefḡūtímè diemè mieke Isòbu bo nkpaá ke tḡ nKuyie naà? Weti, Isòbu í wḡe o fḡnkúò.

Nè memme kḡo népobè mabèe kḡenì ke bo ò dḡu nke né dḡke yíe kḡeaaḡè o yèmmè. Bembe yèmmè do dḡ nyIsòbu yetému deè te kòò fḡūri. Kè Isòbuu bè bḡao nè muwḡrímú kuce mḡpḡu mieke, ke dḡ ò í càke mùmamù.

Kè Ediu ntú onaanwè be mieke kḡbèi nke dḡ: Kuyie nhḡḡ duḡnni oniti mefḡūtímè kḡndḡ kòò tiémmu.

Kè dè nyóó dente kè Kuyie nnè bḡi nke dḡ: Isòbu máá weè náá nku kpḡi nkè dè wenni, kòò tḡnné o kḡpḡe dèè kó dimàà càke demḡu kḡnḡḡ nkè dè mmḡnnè dḡḡ do feti.

Di mpátiri náànti dúḡ ke dòmmè

1. Dibḡḡ bḡntémè mefḡūtímè Isòbu 1-2
2. Isòbu népobè náànti 3-31
3. Ediu náké tì Isòbu 32-37
4. Kuyie mbḡi ntii 38-41
5. Isòbu dáammè o yetímè 42:1-6
6. Kuyie ntḡḡnnémè Isòbu ò do fetinne dḡ 42:7-17

Dibḡḡ bennémè Isòbu meketimè

¹ Uusi èi mieke nke oniti mḡu do bomè kḡo yètirì tu Isòbu kè de kḡo niti ntú wèè dḡḡri Kuyie ndómè, ke weti, ke dé Kuyie, ke yennínè omáá meyei. ² Kḡo pḡitè inítidabí iyiekè inítipobí itḡāti, ³ kḡemmḡke ipe sikḡupísíyiekè (7000), yḡyḡbè sikḡupísitḡāti (3000), inaādḡdḡriyi idéi idéi sikḡusinḡmmù (500), sḡmmarímúbè sikḡusinḡmmù (500) bá o tḡmbè í ndḡ nkaà nkḡeḡe. O yètirì do feímu ke pḡnkú benitibè bemḡu, diyie yienì kḡè bíékè kḡbe kpḡe.

⁴ Kḡo kó bedapḡmbè nhḡā yebaa nke firì betḡbè cḡi, ke ní yúnì be tābè betḡāti kḡè bèe wḡnné kḡdi dibanni. ⁵ Kè bè baá nhḡmḡu cḡḡḡ kè dibanni dḡè, Isòbuu dúḡ nkè bèe tínni kḡo bè dḡḡ mewḡnkḡmè kó ikuḡ, kè bè nyiè nkè dḡe wentḡ kḡo pike yè dikḡnweḡnni sèi kḡféútḡ bá wèè yuu ìnkè feḡfḡ kḡtuḡ, ke náá nke tú kè dḡ yèmmè m bí bo ndḡḡ meyei nyoo bè sḡā nKuyie nnè be yèmmè mieke. Isòbu do me ndḡri sḡā.

⁶ Kè diyie mari né mbo kè Kuyie ntḡḡè ntíkú ti Yiè nKuyie mborè, kè dibḡḡ múnkeè kḡtoo be cuokè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndi beke ke dḡ: A boni de? Kè di ò tḡnné ke dḡ: N firinì ketenkè nke ke ceḡti ceḡti. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie ndi náké ke dḡ: A yé n kḡo tḡnti Isòbu kpḡínáá? Òmḡu í bo ketenkè ìnkè koḡ dḡnnè, ke dḡri n dḡmè, ke weti, ke dé mí nKuyie, ke yennínè omáá meyei. ⁹ Kè dibḡḡ tḡnné ti Yiè nKuyie nke dḡ: Isòbu sḡntḡ ke da démaà? ¹⁰ Dè í tú a ò kḡnkḡmu, we nè o cḡḡḡ nè o kḡpḡe demḡu? Kḡa kó mesàà nhḡ bonè kòò dḡḡri dḡè kó dimàà yie nkḡo

pìètè pèí kérienko ketenkè kemouà? ¹¹ Mu nyoute a nòùtè kénampɛ o kperɛ, n yému ke dò nhò bo da cɔ̃ kè dè nfeío.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké dibòò ke dò: O kperɛ kó dimàà n dè nda duómmu, a né báá ò kàáké o mómmu.

Memme kè dibòò íté ti Yiè nKuyie mborè.

¹³ Diyiè mari ke s̃ nyIsɔbu kó bedapàmbè nè o kó besapàmbè bè bo o kóo po c̃fètè ke yo ndibanni. ¹⁴ Kè ditõnni mari tuàkeni Isɔbu borè ke dò: Inààke do duòmu kè s̃ammarímúbè cènti i borè ke diiti, ¹⁵ kè Sabaa ei kɔbe kòtení ke ti do ke fié a tōmbè ke fiète inààke, kè m̃i máá yenté ke kòtení ke bo da náké.

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáá nkòo tòu tūàkeni ke dò: Fetaafè fèè pɛɛ, kè fɛ kó muháá ncùténí kèĩnkè ke còúté ipe nè i c̃ɛmbe ke bè kùò, kè m̃i máá yenté ke kòtení ke bo ti nda náké.

¹⁷ O nùù í do ketenkè kòo tòu tūàkeni ke dò: Kandee ei kɔbe beè kòtení titõnti títãati ke ti do ke fèke ti yòyòbè, ke fié betōmbè kè m̃i máá yenté ke kòtení ke bo da náké.

¹⁸ Ò kpaá ke me nnáá nkòo tòu tūàkeni ke dò: A kó bedapàmbè nè a kó besapàmbè beè tikú be kóo po c̃fètè ke yo ndibanni, ¹⁹ kè kuyaakù makù ìténí dikpáá tɛdantè bíkè, ke s̃antè tɛc̃fètè kentímè menàà, kè tɛ do ke bè yàke kè bè kú, kè m̃i yenté m máá ke kòtení ke bo da náké.

²⁰ De m̃onni kè Isɔbuu íténí, kékèté o yaàbòrì kékúo o yùti kédoroo ketenkè kénínkú kés̃f̃nnoò, ²¹ kébéi nke dò:

N yènní n ỹ p̃outi ntetiri ndi,

ke yó nkūnti n tetiri,

n Yiè nKuyie nkuù ñ duò nkè kuù w̃ète ke còuté,

ku yètiri ndeu.

²² Demou de miéke Isɔbu í nyeté, ò í nnáké ti Yiè nKuyie tiyeyiti mati.

2

Dibòò bennémè Isɔbu kuce mɛdérímè

¹ Diyiè mari kè Kuyie ntōrè tó tíí nti Yiè nKuyie mborè, kè dibòò múnkɛɛ k̃otoo be cuokè ke cómmu ti Yiè nKuyie nyiikè. ² Kè ti Yiè nKuyie ndi beke ke dò: A boni de? Kè dibòò kù t̃énné ke d̃: N firíní ketenkè nke ke ceñti ceñti. ³ Kè ti Yiè nKuyie mbeke dibòò ke dò: A ỹ n kóo t̃õnti Isɔbu kpéináá? Omou í bo ketenkè ñnkè wèè ò d̃onnè, ò d̃d̃rimu n d̃ómè ke n dé mí nKuyie, ke yennínè omáà meyeyi. Ò fiíkúmu ke wetí kàa ñ t̃èmmu ke dó nh ò d̃d̃ meyeyi ndetetirè. ⁴ Kè dibòò d̃: Oniti k̃õnti tu o k̃õnti nti, oniti m̃àke dè demou ò bo dè duómmu o f̃õmmu kpéi. ⁵ Youte a nòùtè kénampɛ o k̃õnti, n yému ke dò nhò bo da cɔ̃ kè dè nfeío.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké dibòò ke dò: N wè nda duómmu, a né báá kááké o f̃õmmu.

⁷ Kè dibòò íté ti Yiè nKuyie mborè, kékote kéúté Isɔbu yemuò nyonkuyɛ, kétútóté o naacèi k̃énto k̃étuàkenè o yuu ñnkòo. ⁸ Kè Isɔbuu waá nditántenyáà, kénkp̃éũnè omáà ke kari mutapéi mmieke.

⁹ Kòo pokùu ò nàké ke dɔ̀: A kpaá wetímaà? Cɔ̀s Kuyie nkékú. ¹⁰ Kè Isɔbuu ò tɛ̀nné ke dɔ̀: Dè dòmme kàa nàa nke dò nwèè yèmmè í bo? Ti còú Kuyie mborè mesàà nke báá còuté meyeinaà?

Demou de miéke Isɔbu nùù í nhò yeténè.

Isɔbu népobè bètãati kãtemè o dɔ̀umu

¹¹ Kè Isɔbu népobè bètãatii keè meyei mmèè ò tù̀ðkení kèité bá wè o èi ke bo ò dɔ̀u. Edifasi Temmaa èi kou do nwe nè Bididaa Suaa èi kou, nè Sofaa Naama èi kou kè bèe wènné kékote ke bo ò toténè meyeiñcaàrimè kóò bànténè o sémmè miéke. ¹² Kè bè nkpaá díetiri kèwénté kóò yà, bè í nna kóò banté kètiitè yedabùò kékèrì be yaàbòrè kèpuo mbe máá mutãã, ¹³ kèkaroo ketenkè o borè kénkari ke dɔ̀ yewe yèyiekè deyènnè deyiekè bá be kóò maù í nna kèaate o nùù kèbéi ntĩmatì, ke yé bè yamè kuyonku ò deuté mèè botì.

ISɔBU NÈ O NÈPOBÈ BÈ NÀÁMMÈ

3

Isɔbu demmè mufòmму

(3-31)

¹ Kè Isɔbuu cɔ̀s o peitèyiè, ² kèbéi nke dɔ̀:

³ Bè m peité dii yìè, de kó diyìè dii feti,
nè keyènkè kèè yì bè còuté denitidabire pòuti kèè feti!

⁴ De kó diyìè ntú dibìnnì kperi,
Kuyie nha borè kèfinkè,
a bá ndake de kó diyìè kpeti,
a báá míité di finkè a wenniku!

⁵ Kudònkùu dì dàtínné ku kó dibìnnì,
yewetisùò mbo di finkè
kè kupàkù ndi dàátí kè kufɔ̀waa ndi bo!

⁶ De kó keyènkè kupàkù diekùu kè dàtínné,
bè báá kaa nde kó keyènkè dibenni kó yewe miéke,
de kó keyènkè bá nkaké betããbè kó yewe miéke!

⁷ De kó keyènkèè naá ntehãunte,
bè báá keè diwèi kó teyítè de kó keyènkè!

⁸ De kó keyènkè bèe kè fietí benitinòmbè
kè bèe kè bonté kusfinkù!
Bèe kè fietí bewaadaábè, kè bèe kè maánko!

⁹ Siwãã sii sɔ̀ yènnì diúríkèpànnì sii soute,
kè kè mbaa kuwenniku kémónté,
kè báá yà diyìè yètiní dè!

¹⁰ Ke yé de kó keyènkè í kpetínnémè n yò pòuti,
kè í ò fũ̀nnè mesémme díemè!

¹¹ Ba nte kè n yí ku n yò pòuti miéke?
Ba nte kè nyí ku n yènnì dii m̀nnì?

¹² Ba nte kè bè n ceé n yetiní dii m̀nnì?
Dè dòmme kè bè n yãá ndi miè?

¹³ Nè yíe n na nduómu béu,

nè miε n do duómu ke ompu.

14 Ke na nwēínè bekpààtibè nè bèè baké kutenkù,
bèè maà sikpààticéí kè si naá nyedobuò.

15 N na mbonè sikpààtibíí nsi,
sìi do mæke mesəo,
sìi do piεku timátì péfítì si céí.

16 Yoo bè pànke na nni ncùù kè m bá mbo,
n na nke nsəroo ibí ìì í yà diyìè ì kōmε.

17 De bíékè beyeibe í kè dǎ̀rì be tōmmú,
bèè wērímú dèè bè ɔ̀ɔ̀ kè nhom̀pè.

18 Tikpetíntì ke nhompu,
bè ténke í kè yo wèè bè bàa o kó fεpífè.

19 De bíékè bè í baàti bèè tu bediebè nè bèè tu besám̀póbè,
tidaati yembè ténke í ti baké.

20 Ba nte kè Kuyie nhǎ̀ɔ̀ dennení wèè yó nfé̀uri?

Ba nte kè Kuyie nhǎ̀ɔ̀ duó mmufòmму wèè yo nyo mmesém̀mè?

21 Wèè ɔ̀ mbaa mukũũ mbá mù í tuǎ̀kùní,
wèè ɔ̀ nyáá mmukũũ mbè yáámmè tikpàti.

22 Kòò bo nsǎ̀ nhò kè bo diwèì bo ò kùo,
kòò do mpètè kufǎ̀ti dè na nhò naati,

23 wèè í wúó nhò kèrì dè
kè Kuyie nhò peri tipítì timəu

24 Mí nkó mudii né tú fekũũfè,
kè n nǎ̀nniεti pũ̀ɔ̀ mmεniε ntēmè.

25 N cokù ti tii n tuǎ̀kùní,
n dé ti tii né m bonè.

26 Kari só í bo, mεom̀pùmè í bo,
diwèì í bo,
meháárimè máá meè né m bonè.

4

Edifasi nàké ti Isəbu

1 Kè Edifasi Temaα eì kou nyóó béinnè Isəbu kòo nùù dò:

2 Kè ti sàà yē nti bo da béinnè dè mè nda bimè dè báá da yonkaà?

Ti me nyí yóó na kéncíéké

3 Fǎ̀ nwèè do duò mbenitibè itié,
fǎ̀ nwèè do teémè bèè baà mbèitè ke bè kpénkùngo,

4 fǎ̀ nwèè náàntì do íinko bèè do,
fǎ̀ nwèè do kpénkùngo bèè kǎ̀ntì bèitè.

5 Di mmǎ̀nni kàa kó dimǎ̀nni tùòke kàa yèmmè cààrè.
Kuyēiku kuù da do ke da auté.

6 A baa yē nha dé Kuyie nku ke fũ̀kú kuù ìnkàà?

A mè nwetímèmu ke ìkú kuù ìnkè a bá nkù bùóá?

7 Totí a yèmmè, a yà diyìè mari wèè í mæke meyei nkòò fé̀uràà?
Yáà a yá benitisààbè kǎ̀ ndè?

8 Mí nyé ke do mbèè kuuti meyei
ke buoti mesémmè betòbè kpéí beè mè kōũ.
9 Kuyie nhōō fuute muyaá kè beè kú
ku ònni kó muyaá nhōō be nneinè.
10 Dicirícirí kó fekontifè nè dimanni kó feũntifè
Kuyie nkuú ò nte kè ðe cíféké.
Kuú bàkífí yecirícirípàà nkó yenù.
11 Dicirícirí òò mótému ði bo pí ndè kécááké kékú,
kè yeciríciribeé cíté.

12 Tináànti mati tii bàhné ke yè nkāāroo
kè n kèè ti kó kunampoo.
13 Keyènkè mōnni ndi iyèhtotí òò tuòkenímè oniti kè tidoũntii ò sònké.
Benitibè nuò ncéèkè ðii mōnni,
14 ðe mōnni ndi kufōwáá nni mpĩmè kè n kpeute,
kè n kũò bóté bóté.
15 Kè muyaá mmamù pēētóo n yìikè
kè n kōnti yè nyúdùdù.
16 Kòò mōu ðe bo m me nyí na koò banté.
Kè n né nwúó nho fènkú n yìikè kékeè feyífé kè fè tu:
17 Oniti bo na ke ðò ò wenni Kuyie n yìikàà?
Oniti bo na kénáké wèè ò ðòò ke ðò ò do nséià?
18 Kuyie nkunku í tã ku kó betōmbè
ku tōrè yie tú ku tōrè ke í kpa meyei!
Kè nii benitibè beè né bo nwennaà?
19 Bembè beè taà titáti mieke, ke ã mutáá mmieke
bè òò yète bè temiétè kōme.
20 Bèè òò yènni dikūnweñni kè ðe nyóó yí kuyuoku kè bè í kpaá
bèè òò kú kè bè keté ke bá ndake.
21 Bèè òũ òò tōte kè beè do,
ke kú bá mecii nyí bè sànnè.

5

1 Tũ n kuó kè nsà kòò mōu bo da teennè!
Kuyie ntōnni òndi ndi a yóó kuónnèmé?
2 Kunaupíé kuú kòu kuyèinkú,
kè tiyantiti kòu kudienkú.
3 N yàmu kuyèinkú kperε yíé ndè,
kè ðe nyóó yíé kè ku cífètè naá ntidobonti.
4 Kè ku bí ðéténè mēdeetímè
kè bè nyí bekùnè bá òmòu í ì kòmmú.
5 Kè bekòmbè beè ði ku ðiiti,
bè bo kēté tipoti kó kuperí keta ké ti tùóté.
Bèè yáà ntikpáti beè tùóté kú mōke ðe.
6 Meyei nyí yièní mutáá mmieke,
meféũtímè me nyí boni ketenkè.
7 Oniti bo ke bo féũtému,

ihāāpēm̀pérí ʒ̄ʒ̄ t̄f̄t̄ém̀è k̀épuu.

⁸ K̀è n do nda tú, n na nkuónnè Kuyie nku,
n na nku nàkè m̀ m̀akè tì.

⁹ K̀ù d̀òòrì d̀è d̀eumu d̀è í d̀ò nna k̀ébanté,
ku diètì í d̀ò nkaa nkédeè.

¹⁰ Kuù ʒ̄ʒ̄ c̀ũũnnì f̀etaaf̀è k̀etenkè Ìnkè,
kuù duònnì meniè ndepaa mmieke,

¹¹ kuù ʒ̄ʒ̄ dee mbèè do bo d̀e f̀ũò
kuù ʒ̄ʒ̄ d̀eeté b̀èè kuò.

¹² Kuù ʒ̄ʒ̄ cakè mecii nyembè do d̀ó kédòò tì
kédúò nkè b̀èè ỳĩ̀èkè b̀è d̀ó kédòò tì.

¹³ Kuù duò nkè mecii nyembè cii mbè p̄ĩ,
kè b̀e tié mmecii nkpeyi ỳiè detetirè.

¹⁴ K̀è d̀è b̀è d̀ò ndibiinnì kuyie ncuokè,

kè b̀è áá nkuyie ncuokè k̀e d̀ò ndè tu k̀eyènkè.

¹⁵ Kuyie nkuu m̀e nh̄ʒ̄ʒ̄ d̀eetému osénnìwè,
kè nhò k̀ānké disìè d̀ii ỳièní b̀e nò mieke.

Kóò fiète bekperibè n̄ou mieke.

¹⁶ Oc̄ĩrì ỳiè m̀akemu ò Ìkú t̄i Ìnkè.

Oyèiwe ỳiè nuù báá táúté.

¹⁷ D̀è nnaati t̄ũnké Kuyie nyṹò nwèè to,

Isòbu a báá senkèrì muwèrimú mum̄ou ỳiè nda tié ntì.

¹⁸ K̀e ỳé kuù ʒ̄ʒ̄ k̀outem̀è k̀è kuù taa,

kuù ʒ̄ʒ̄ poté k̀è kuù mièk̀ũnnè.

¹⁹ K̀ù ỳó nda d̀eerímu nè meyei,
meyei mmamè báá da ninte.

²⁰ K̀è dikònnì tanní k̀ù da d̀eeté bá a báá k̀ú,
kè mudoò m̀e ntanní k̀ù da d̀eeténè kukpàriseú,

²¹ K̀ù ỳóò nda k̀ānkému tináānyeiti t̄i puoti didáù k̀ōm̀e,
kè beyeibe di do, a bá nỳĩ̀èk̀ù.

²² K̀è mudoò tanní yoo dikònnì f̀s̄ nní ndaú,

kè dep̄ĩmp̄ĩnnè tanní kuf̄s̄waá mbá nda bo.

²³ B̀è b̄omm̀ù ỳèè t̄árè a paku mieke ỳè bá ncaari a diiti,
dep̄ĩmp̄ĩnnè m̀e mbá nda k̀óónnè.

²⁴ Kunaatí ỳó mbomu a c̄f̄ètè mieke,

kàa siéké a naabaakèrì a ʒ̀f̀è mafè bá nkpa.

²⁵ A yaàbí ỳóò s̄ũũmmu,

a yoo ỳèmu yepàà k̀è ỳèe siku k̀énsũ k̀e d̀ò ntimúti d̀òmmè.

²⁶ A ỳóò ntati a f̀sti k̀e sànnèmu a we.

Tidiiti ʒ̄ʒ̄ tuòkem̀è tì mònnì k̀ébi k̀è b̀èè tì d̀èite.

²⁷ Ti ỳà t̄inti memme, t̄i tu timómm̄onti nti,
nti p̄ĩ mmesàà k̀è tì da duò nyitié.

6

1 Kê Isobuu béi nke dò:

2 Ke dò nke bè do bàte n kó meháarimè,
kê bè bo henné n sémmè tebiètè

3 Me céeékù bo pēēté dàméerì nùù kó mubirímú kó kucéékù,
deè te kè n nàà nke í yé n yé mmù.

4 Kuyie mmuwērímú muməu yiè nkó ipie nyii ñ tùòti
kè ì dàmmè ta m miéke.

Dekōmbòdorikperε Kuyie nduònní dè deməu duò n yīnkè nke behāāpòmbè
kōme.

5 Sāmmarímú bo nwúó ntimúsùtìti o ìkè kénccómmú ke kuònnàà?

Yàà fənààfè bo nwúó ntimútìti kénccómmú ke kuò nnè dikònnàà?

6 We mbo na kédì deεεεε deè í ā mukókúó?

Kunaatí bomu mekoyennətime mepéimè miékaà?

7 N do 55 í ndó kédéútè dè,

deè né tú n kó mudii kè n dè pè mmèdiè.

8 Kê Kuyie ndo bo yie nkédəò n kù beke tì,

kè kù do yie nkédəò mbaa tì.

9 Kê Kuyie ndo bo yie nké n yēte,

kù na nyòute ku nòutè ké n deè.

10 Dè na nni mbàñtè,

diwèi na nni nkùà bá nè n fēūtìimè í me ndeumè,

kè m mu n yí yete Kuyie nkùù dò mpáíí ku náañti.

11 N wērímú tú 5mmu kè m bo nsóké ke baa?

N yó nsóké ke baa ba m me nkumèmu ke deè?

12 N kpeñni ditári kōme mmaà?

Yàà n kònti kpeñnimu disəwūđ kōme?

13 N kó meεemmè kperε naá mpútì nweà?

N ténke í məke dipīnkèrì maràà?

14 Wèè fēūrì ò dò nho népobè nhò dómu,

bá kòò ténke í dé muwērímú muməu yiè nwe.

15 N népobè n yóumu dikondaá kó menie nh55 yīmè,

kukó nkùù kó menie nyí kari me kōme.

16 Fetaafè 55 ni diyòđ kè menésīmmè meè kù ta

kè mupàā mboomu ndáátí.

17 Kê kuyiinkù yènní kùu kũũ,

kè diyie nááté kùu kpeío deende bàmbà.

18 Kê bekātìpotambèε yóu be ce ké ndè daurí ke kù tũ,

ke deèti dikpáá tedəntè ke yàa fetinè.

19 Temaá eì kó bepotambè do ì mbúó

Sebaa eì kó bepotambè do ìkú ì ìnkè.

20 Kè be yèmmè cààrè nè ikó mbè do tá ì,

bè tùòkoo dii mōnni bè í yà bè do dó dè, kè deè bè di.

21 Di kperε me ndo nnè mí,

di yà tì n tùàkení kè di kɔmbùòtì tì do,
kè kufɔwaaá ndi pī.

²² N di mɔɔmu kè n tu di m pā dèmaràà?

N yē mmu di nóté dèmarè di kpàti mièke ké m pāà?

²³ N yē mmu di n deeténè n dootitòbàà?

N yīmu dí n fiète beyeibe nou mièkaà?

²⁴ N wénkùnne ti, n yóó yīmu nyúóó,
n náakénè m bēi nti ke yeté.

²⁵ Tináahtì tì tu timómmonnti tì í kòuri
di n wátiri ì wátii tukúnè ba?

²⁶ Di n wátiri ònti ìnkè?

Di wúó n náahtì kè tì dò nkuyaakù nku mí nhosénniwèà?

²⁷ Di í yóó yete di bo táámè tété deciribire kpéí,
di í yīkè di bo fitémè di népo.

²⁸ Wēētenèní m bíékè di mmònni
m bo na kénáké siyáábisi di ìlkáà?

²⁹ Yóunè di bo nni mbekùnèmè,
dòòné dèè wetí,
míi kpaá ke tú onati.

³⁰ Siyáábisi bomu n nùù mièkaà?
Yáà n nóndenfé í baàti tiyeyiti?

7

Isɔbu seimmè Kuyie

¹ Oniti kó mufòmmu dònnè kuhāāpònkù kɔmu mmu ketenkè ìnkè,
ke dònnè wèè pí mmutoñyonkumu.

² Ke do nkudaakù ò nyemè Kuyie ke yáa mmédéè,
otònti ò mbaa mèè boti tiyeyi.

³ Mí nkperè n yau dè betāābè bəmou deè tu meyeñcaàrimè,
m baa né wenti ke wuommu nè kuyonku deyènnè demou.

⁴ Nh ò nyóó duó ke tú dèè càrike kéwentému
kè ò duó dè nni nkòónnè kè dè yàa wenténko.

⁵ Yebiè yeè ta n kònti kè ò dàátí yemònkpèrè,
ke puòti kè memótímè yìè.

⁶ N we firi ke pēētému teyaàdùòdabeesè,
yè pēnkému n ténke í baa mùmamù.

⁷ Kuyie nha yému ke dò n fòmmu tú kuyaakù nku,
n yí kpaá ke bo yà metuò mmamè.

⁸ Fí nwèè nònfè bo n yīnkè a ténke í yó n yà,
a bo nyóó wénté ketenkè ke bá n yà.

⁹ Diwetiri òò yentémè kédeè,
wèè ta kudònkù o kperè me ndò, ò í wētini.

¹⁰ Ò ténke í wētini o cīètè,
o cīètè ténke báá ò yà bitì.

¹¹ Deè te kè n yí yóó yóu m bo nnáámmè

m bo meyeñcaàrìmè miεke nke, ke yó nnáá,
n yó nsáútínèmu n kó mesémmè n yo mmè.

¹² N túmu òàméèràà?

Yàà n túmu òàméèrì kó musĩmmù?

kàa wáá mbebarìbè ke m bannè?

¹³ Nh ò nyóó duó kètú m bo onpèmu,

kè n dóúu yaate n sáútii.

¹⁴ De m̀ǹnni kàa né n duonni tidòuntì tii nh ãà kufòwáá,

Mebenkùmè mèè donniko n kãm̀b̀ù̀tì.

¹⁵ Kuyie nkàa p̀aǹke do n yĩèo dè nni ntõũ,

kè n do ku dè ntõũnè tikóútì tikóútì tii.

¹⁶ N c̀t̀irimu n yí yó nfòù kémante

n yóu, ke yé n f̀ommu dònneè mè kuyaakú nku.

¹⁷ Onitì tu we ke dò nhá ndake o kpéi?

Kàa yèmmè mbo o ìnkè?

¹⁸ Kàa ò sèù yekũnwerè yemau,

koò yàù yemàrè yemau.

¹⁹ Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nni ntàmè fenònfè?

A bá n yóu kè m maá n nóntõútàà?

²⁰ Bá kè n cààrèmu dè bo da d̀ò ba f̀ó nwèè paké benitibè?

Dè d̀omme kàa yèitì timau duò n yĩnkè?

Ba nte kàa nh òunè?

²¹ Ba nte kàa báá minné ké n c̀f̀é n yei?

N yóó ta ketenkè nke kàa n wammú kémónté.

8

Suaa èi kou Bididaa béi nti

¹ Kè Bididaa Suaa èi kou béi nke dò:

² Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nnáámmè tii mbotí?

Om̀ǹnni ndi a náaǹti yóó yóumè ti bo nyièní mè kuyaakperíkú kòme?

³ Kuyie mbo na kédì onitì muwèrímaà?

Muwèrímu mumau yiè mbo d̀ò dèè í síàà?

⁴ A nyé ke dò nha bí d̀ò̀ meyei mme,

dèè te kè kù bè yietí be yei mmànne tii yeti.

⁵ Kè f̀ó nkó fenònfè bo ku bíékè,

kàa kù bàá kunku muwèrímu mumau yiè,

⁶ Kàa tu onitisàù ke wetí,
de m̀ǹnni kù yóó ndakemu a kpéi,

ké da c̀onné a f̀t̀iri só.

⁷ A borime meketimè yó ntú mesám̀p̀ómè mme.

Medérimè yóó mè deuténèmu mediè.

⁸ Beke bèè do bo nè dim̀ǹnni kè bè da náké,

kénté mesàà nkè bè da náké be yembè do yé dè.

⁹ Ke yé ti túmè wenke kòbe mbe ti í yé dèmarè.

Onitì f̀ommu dònneè medéè mme ke p̀eǹké ketenkè ìnkè.

10 Bembɛ bo na ke da náké,
 bè yóó da tiémmu tii bo be yèmmè mieke, bè yē tì.
 11 Tipènti yìèmu mɛniɛ nyí boràà?
 Yáà titàùti yìèmu kubooku kpa dè?
 12 Tì ɔ ndò nsùòò nwe nè mupóó mbè tì kɔũ dìi m̀nni,
 kè mɛniɛ mme ndèè tì kpeíomu kè titietì teti nkpaá ke sũ.

13 Onitì wèè í yé Kuyie nhò kperɛ ɔ mme ndò,
 oyeiwe íkú dèè ìnkè ɔɔ mɛ ndentɛnè.
 14 Ò do baa dè dèumu,
 kòò do íkú tii ìnkèɛ cìtɛ tinátì dòmmè.
 15 Kòò ní pĩ nho cìtètè kè tɛɛ sãntè,
 kòò pĩ nkumarí kùu do.

16 Ò dònnè mutie mmu mùu sèmmè sũ,
 kè mù kòtírí bá kè kuyie ncòú,
 mu pàà nní nsenti kèpitè mù cómmú dè.
 17 Kè mucíɛ nta késɛu nyetárè,
 kéta kéfũúkú yetárè mieke.
 18 Kè bè mù uutè dende bàmbà
 mu f̀stiri mù ǹnni ke d̀ò: N yí da yé bitì.
 19 Mù do f̀òu ke yo ndli wèi de nkááké,
 kè mutèmu ye mù do cómmú kèè tenkè ìnkè.

20 Kuyie nhɔɔ í ndootóo wèè weti bitì,
 kù mɛ nhɔɔ í nyóu kè wèè d̀̀d̀ri mɛyɛi nkòò kperɛ nyíé.
 21 A wētì ke bo daámu bàmbà,
 feentifè yètinímu a nùù mieke.
 22 Bèè da ní nyifei yóó bè pĩ́mmu
 beyeibe kó sicéí í yó nkpaá bo.

9

Isobu t̀̀r̀nè tì Bididaa

1 Kè Isobuu b́i nke d̀ò:
 2 Mómumu, n yému ke d̀ò ndè mɛ ndò.
 Onitì bo yíme ke d̀ò ò wenni Kuyie nyiikè?
 3 Kòò d̀ó késenninè Kuyie
 kè kù ò beke yetannò tekoupítè (1000),
 ò báá na kè kù t̀̀r̀nè bá ditannùù dimáá.
 4 Kuyie nciimu ke wéte ke kpeñni,
 we mbo na kécómmú kè kù bàao ḱyè detetirè?
 5 Kuù ɔɔ tuo nyetárè,
 bá yè bá nyé kuù mieke yènnimè kè kù nampe.
 6 Kuù ɔɔ sãntè ketenkè tàri,
 kè ke sãnkèɛ mɛèrè.
 7 Kuù ɔɔ péi ndiyiè kè dì báá yènní,
 kuù cànnè siwãã.

8 Kuù pité tiwetì ku màá,
kuù cènti dàméèri kó menie nyínkè.

9 Kuù dḡḡ mukorimu nè mu dàkè
kuù ànné siwáá sibotí sibotí.

10 Kù dḡḡri dè deumu dè í dḡ nkéna kébanté,
ku dièti í dḡ nkaà nkédeè.

11 Kè kù pēnké n yìikè nyí yóó kù yà,
kè kù n diánénè mbáá kù yà.

12 Kè kù pī nke kérínè we mbo fiete?
Yáa we mbo kù beke kètú: A dḡḡri ba?

13 Kè ku mièke peike wèè bo kè cōrínè ò í bo,
bá dàméèri kó musímmù mù báá na kè kù bàào.

14 Mí nné bo kù tēíné ànti?
M bo kù sei nhānti ínkè?

15 Bá kè n naati n yí mǎke m bo kù tēíné tí,
m petínke bo kù mǎo mǎcǐémmè mme kunku n kóo beénti.

16 Bá kè n kù yu kè kù yie n yí yóó n tá,
ke dḡ nkù kèè n tammè.

17 Kuù m puoti kuyaakperíkù kǎme,
ke n sārì tiyēīti sáà detetirè kpéí.

18 Kù ǎǎ í nni nyóu kè n wei,
kù n díí nke n díí mmesémmè mme.

19 Kè dè tu muwērímú mmu kuù kpeínì,
kè dè tu tibeénti nti we mbo dáátí kè kù yu tibeénti?

20 Bá kè n kpeti keté ke nù nnaati kù bo tí sīnkùmmè,
kè n dḡḡri kù dḡ mè kù bo yī n tú oyeiwe.

21 N dḡḡri kù dómàà? M báá na kényé.
N demmu mufōmmu.

22 Demou demáà ndí mí n kpéí deé te kè n tu,
kù kàùmè osààwè kù me nkòu oyeiwe.

23 Kè kuyēīku makù donní ke kòu benitisààbè,
Kuyie nhā ndaumu.

24 Kuù duó nhoyeiwe ketenkè kòò kè baké,
kuù kǎá mbebeémbè ìikè,
kè dè í tú kunku we nni we náké?

25 N kó yewe cārike ke pēētóomu wèè nḡ mmuceé nho kǎme,
yè cārike ke pēētému bá n yí di diwèl mari.

26 Yè nùsté kudabekù yauku ǎǎ yīmè mme menie nyínkè,
fēcírife ǎǎ domè dekoribire.

27 Nh ǎǎ yī m bo yèmmu n kó isáútii,
ke cátinne n yèmmè, kémǎote diwèl,

28 Ke né nkpaá ke yīèkù n kó mǎfēūtímè,
ke yé n yémèmu ke dḡ nkù í yó nni nwúo nhosààwè.

29 Míi baá yó ntú oyeiwe,
m bo benné kénhòu ba nkpeí náke detetirè?

30 Bá kè n dó n wuə̀nè safũ̀nnè,
kénitenè medii nkóo ciékúrè.

31 Kùu wēte kè n tanné tisāsāati miεke,
kè n yà̀ati m pè.

32 Kù í tú oniti kè m bo kù tḕnné tináahti,
yoo ti kote tibeéenti mí nnè ku.

33 Kòo pà̀ati mṑu do mbo ti cuokè,
ò na ntí pùtè mí nnè Kuyie.

34 Kuyie nfũ̀u nku dù̀ò n yĩnkè,
Kù bá nsəkè ke donnĩnko ñ kṑmbù̀òti.

35 N na nkù nàánnè ke í yĩ̀kù,
ò mṑu me nyí bo m bo mmáà ndi.

10

Isəbu sáútii səkémè

1 N demmu mufōmmu,
deè te kè n yóó nkù sèí,
n náánnè meyeñcaarĩmè mme.

2 N yóó nákému Kuyie nke dō:
kù bá nni ntounko tináahti,
kù n náké kù n sèí ntii ñnkè.

3 Kuyie nha n fēũnko kè dè da naatimaà?
A sènkèri mí nha dṑò wè nè a nou kè dè wennimaà,
dè wenni ke dṑ nhá dṑò beyeibe dṑ kédṑò táà?

4 A mōke oniti kó inuə̀ nyaà?
A wúó nhoniti ti wúómmè mmaà?

5 A we kùpúri oniti kpεye kōme mmaà?
A bie ndōnnè oniti kpεye dōmmè mmaà?

6 Kàa wanti n kó meyetímè,
ke feinte n kó meyeinaà?

7 A yému ke tú n yí cààrè mùmamù.
Òmṑu né me nyí bomè wèè bo n fietε a nou miεke.

8 F́ó̀ò m piíté ke n dṑò n kṑnti timṑu,
ke né bo n kuə̀ pái páiá?

9 Dentení ke dṑ nha m piíté tiyaati tēmè mme,
a dṑ kéwēte kè n tanné mutáá mmaà?

10 A nh uté kè nni ndò mmenaamiè mme,
kàa n kánté dinaakānni kōme.

11 Ke n datĩnné tikṑnti nè memambii,
ke nh ānné yekũ̀ò ke n deti icíē.

12 Ke n dṑò diwèi ke m pā mufōmmu,
a dakemu n kpéi ndeè te kè n fò̀u.

13 Né nte tii sòri a yèmmè miεke.

N yému tii bo a yèmmè tii tú:

14 A bo nni mpakémè kè n cààrè a m pĩ,
kè n yeté a bá nni nwúónko.

15 Kè n cààrè, n tùòti ice nyi,
bá kè n yí cààrè m b́aá na kééu n yuu,
n né di ífei nyi ke sànnè n diu n sémmè miéke nke.

16 Kè n yē m bo íí n yuu á n fènné dicíríçíri kōme,
n yínkè nke a benkúmè a kpeti ke m puoti.

17 Tii nníi nyitóo kè titeti tùòkení,
kàa miéke ðake n yiè ke yéúti,
yehāpòntírè yeè né n duò ke séi.

18 Ba nné te kàa n dènnení n yò puoti miéke?

N na nku bá òmòu mu n yí n yà.

19 Kè ðè na ndò n keté ke í buoté kute nkù,
kè n na nyetini n yò puoti kè bè m pēnkénè kufōti.

20 N we ténke í kpaá ke sū,
n yóu kè m múnkèe wei sām̀pó.

21 Kè né na kékò mbè kũũ nkè ke í wīētini,
dibiinni kó dihei ðè dò nkè bi,

22 ðe kó dihei ðè ðò wenté kémbìmu,
ðe bíékè dibiinni ðii kè bo,
ðèmarè í kè dò nséi,
kuyie ncuokè ðè ðò ndò nkeyènkè nke.

11

Sofaa nàkè tì Isɔbu

1 Kè Sofaa Naamaa èi kou béi nke ðò:

2 A náahti sũmmu ke dò ntí da ténne.
Oniti wèè nò ntináahti weè ð nnaataà?

3 A kó kutoweku kuù bo paa mbenitibè tináahtàà?

A bo ndaú benitibè kè bè cīékàà?

4 A yīme ke tú a náahti tu timómmanti,
kàa dò mpái pái Kuyie nyìikè?

5 Kè nsà kè Kuyie ndo bo béi,

kè kù do ààte ku nùu ke da béinnè,

6 kè kù do nkù da benke ku ciì nkó disòri,
mè pēētému oniti kó mecii.

A na mbanté kù ðò b́útinnémè a yei nkusũkù.

7 A bo na káyà Kuyie nkó mecũmpume mamàà?

A bo na kébanté muwērímú mumòu yiè ndòmmè weti wetaà?

8 Kuyie ncii ndeumu ke pēēté tiwetì,
ke cũmpúri ke pēēté kudonkù,

a bo na kébanté ònti ðe miéke?

9 Ku okùmè pēētému ketenkè,
kè ku pèkùmè pēēté dàméèri.

10 Kè Kuyie mpí nhòmòu koò kòrinè tibeénti,
kè kù ò kpetinnè,

we mbò ò fiète?

11 Kù yému benitibè bèè tu besòumbè,

kù ʒ̄ í nwammú kè dèe ku bi kè kù né na kényà meyei.

¹² Onitì tibəti dōnté wè í kpaá ke bo ciité,
disammarinnanni dikpaá kperi kó debire í kpaá ke bo naánnè fεεʒ̄fē.

¹³ Kè f̄ʒ̄ nyie kàa do ncuó nKuyie mbíékè nke,
kàa do nyòute a nou ku bíékè ké kù kuónnè,

¹⁴ kékei mmeyei mmèè bo a nou mieke,
kè meyetímè bá mbo a c̄fētè.

¹⁵ Dε mōnni a bo nkérí kényíeo ke wenni páíí,
kénfííkú tei tei ke í yīèkù.

¹⁶ A keté ke ténke báá dentení meyei nha yà mè kpéí,
A níí bo dentení kè dè ndò mmenie nh̄ʒ̄ pōntémè dèè yúú.

¹⁷ Kè mufōmmu da wenkoo diyie ʒ̄ ncómú yeʒ̄ ke dōmmè,
kè dibíinnì naánko diwennéçanni.

¹⁸ Dε mōnni a bo mbo ke í yīèkù,

ke yé a məkemè a baá dè,
dèmarè bá nda kōónnè,

kàa níí nduó ke í yīèkù.

¹⁹ Kàa níí nduó ke cāānko bá òmou bá nda kōónnè,
benitibè bemou bo ndó kàa bè d̄d̄ mesàá.

²⁰ Kè beyeibe bie nuó nkpeí kè bè wanti disàri,
bè báá péte bè bo sari dè,
tì bè baá tì tu mukū.

12

Isobu tēh̄né tì Sofaa

¹ Kè Isobuu béi nke dō:

² Di yèmmè né dō ndú tō mecii mmemou,
kè di ku dii mōnni mecii ndèemu.

³ M mómumu m múnke məkemu mecii,
ke di dōnnè n yí di dōnté,

dí náá ntì benitibè bemou tì yému.

⁴ Bè tu onitì népobè ò daú ke yé mí nwe,
mí nwèè do ʒ̄ yú Kuyie kè kù n cóuté,
mí nwèè do tú onitisààwè ke wetí,
benitibè né daú mí nwe.

⁵ Bèè bo kè dè bè naati beè ʒ̄ ndaú meyei ns̄h̄kè wè,
wèè bèté ke doti bè we ntemmù.

⁶ Beyeibe homu kè dè bè naati,
bembe bèè wèh̄ni Kuyie nke ínko ku mieke,
kè be wèrímú tú be kó kuyie.

⁷ Beke tiwanwanti kè tì da náké,
kè tinòtì dá yí mecii.

⁸ Kàa beke ketenkè kè yóo da duómumu itié,
kè dàméèrì kó siyī tì nda náké.

⁹ Demou memme,
ònde í yé Kuyie nkuù dè d̄d̄mè demou.

10 Kuù te tiwanwanti timou fòumè,
nè fenitiyanfè femou kó yewèrè.

11 Ditoò bààtimè tináahti,
dinùù me mbaàti mudii.

12 Bekótibè beè mòke meyèmmè,
wèè fòu ke mònte wèè cii.

13 Kuyie nkuù né tú kùù mòke meyèmmè kè kuù kpeñni,
kuù duò nyitié nkè kuù cii.

14 Kù ò nkè kù pònte bè báá na kémaá,
kè kù kpetínné òmou wèè bo ò kpeté ó í bo.

15 Kuù ò cónné menie nkè dèe kpeío,
kè kuù mè fii nkè ketenkèe peio.

16 Kuù mòke muwèrímu ke nò ndemou doòrimù,
wèè feti nè wèè fétinne otou bè bo bemou kuù nòutè mieke.

17 Kuù ò beñnè okpààti kó betùmbè yèmmè,
kè kuù fènni bebeémbè.

18 Kuù ò cùù mbekpààtibè,
Kè kuù bè òúú ntidaati kó iwèi.

19 Kuù duò nkè ikuó niùbè naà ntidaati,
kuù buò mbekpààtibè bèè kpàti fiíki.

20 Kuù ò nte kè bèè do nò ntináahti kè bèè tí yīēke,
bekótibè bèè do mòke meyèmmè kuù ò me dèite.

21 Kuù ò nte kè bèè senkèri sikpààtibí,
kuù pùò mbekperibè wèrímu.

22 Kuù ò dennení dibiinnì kperε kuwenniku,
dèè do bo dèè dò mbi kè dèe yenni menáà.

23 Kuù ò déúkunnε dikpààtiyuu kédeé ké di pònte,
kuù ò duó nkè yebotèe súú nképité

kè kùu duó nkè bèè yè pīímú.

24 Kuù ò fente bekpààtibè,

kéduó nkè be nháá ndikpáá tedòntè kuce í borè.

25 Kè bè nháá ndibiinnì mieke ke báá yà kuce,
ke sónté kénháá ntinaàyàkémuónti kóme.

13

Isabu tēñné tì Sofaa tì sàké

1 Tinti timou n ti yámu nè n nònfè,
n ti kèèmu tímu nè n toò ke ti banté.

2 Di yé tì n ti yému múnke,
dí í m pēēté.

3 Muwèrímu mumou yiè nwe mí n náánnèmmè,
n yóó beé nKuyie nku n kpeti.

4 Díndi bie di súú nsiyáábisi nsi,
di tú betàmbè bèè ciinte bèmbè benitibè.

5 Kè di pètinke do dò nkáre ke í béi ntimatì,
benitibè na ndi wúó mmecii nyembè mbe.

6 N tati tináambeénti nti, kénténè ti,

kénténè mesàà ntù yetìní n nùù mieke.

⁷ Di yèmmè dò ndi bo cómmú Kuyie nfónkúò nè siyáàbisáà?

Di bo nkù kòímmú ke náá nke sóunnáà?

⁸ Di ku nkòímmú memmaaà?

Di náá nkuù kpéínnáà?

⁹ Kè kù di wènté kù bo nsé ndi wennaà?

Di bo na ké kù souté kéndò ndinititòùà?

¹⁰ Kè di kù kòímmú disòrì,

kù í yóó yóu kù bo di potémè.

¹¹ Kuyie nkpetì í duò di kòm̀bùòtàà?

Kufōwaá nyí kù ndi bonàà?

¹² Di tũũ nke náá ntì dò mutápeí mmu n yìikè,

di n ténnìnko tì dò ntiyaamatì nti.

¹³ Cĕkénè bàmbà! Yóunè kè m béi!

Kè tì bo n tuòkení tì n tuòkení!

¹⁴ N cīnnè m buu ndi,

kè n fōmmu bo n nouténtennì ĩnkè.

¹⁵ Bá kè kù bo n kuò, n yó nku mbeké,

n yóó kù benkemu n yí cààrèmè dèmarè.

¹⁶ De è pètinke yó ntù n kó mecootímè,

ke yé onitiyèiwe í yóó dáátímè kécómmú Kuyie ndiekù ìikè.

¹⁷ Kénténè n náàntì mesàà,

kè n tì ndi wénkūnne kè tì ta di to.

¹⁸ M baati tibeéntì nti,

m me nyému ke dò mmũ yó nnaati.

¹⁹ Kè kù dó ké n senninè,

n yóó yō yúóó nwe di mmònnì kékú.

²⁰ Kuyie, n dó á n dàò dè, dè bo dèdèrè nde,

kè n na kécómmú a ìikè.

²¹ Bá nsóké ke m puotì,

bá nsóké ke donnìnko n kòm̀bùòtì.

²² De kó difónkúò a né bo na kébéi kè n da ténné,

yoo m béi nkàa n cóúté.

²³ N caàrímè bo mede nè n yetímè?

N náké n càke mù nè n yeté dè?

²⁴ Ba nte kàa m bùtínné

ke n wúó nha dootitòù?

²⁵ A yó nni mbetimu mí nkufòkpèrikàà?

A bo nni nfèmmú mí nkumukperikàà?

²⁶ Dè yīme kàa wàri tì n kpéi nkè tì tu titiiti máà,

ke n tounko m bíkémbéntì kó meyei?

²⁷ Dè dōmme kàa táu n naàcèi

ke pakíi n cemmu

ke kaq n naàcèfòtè?

²⁸ N kòntì pààkemu,

iyaabiè 33 cáákémè kuyààkù.

14

Onitì í tú òmòù

- 1 Onitì yie nhonitì peité wè,
o we í sū ke né tú pèmpè nkpeye.
- 2 Onitì dònnè mutepóó nhṣṣ tite mèmme ke mótóo bàmbà,
medéè nhṣṣ yennímè bá mè báá ɔɔte.
- 3 De kóo nitì botí nku a bo mpakíímàà?
A bo nwe nyu tibeénti kè di bekù wenwe nè fǒnnáà?
- 4 We mbo na kédennení dèè tu desààrè desǎnnè mieke?
De yie nyí bo bá omáá.
- 5 A me nkààmèmu o we ke yé o tààbè bo bèdè,
a ò kèétèmu kumàнку ò í yóó na késénté kù.
- 6 Yí a nǎnfè kámii kóó yóu kòo wei,
kè dèe yie nkòo yà diwèi otǎnti ɔɔ yà di ò ɔuté dìi yie o yeti.
- 7 Mutie kpeɛɛ wète ke wenninèmu onitì,
kàa mù kǒũ mùu puku,
mù báá paà yepàà mbo yènnímè.
- 8 Bá kè mu cǐe nkòté ketenkè mieke,
bá kè mu kũnni dò ndi ku mutáá mmieke,
- 9 kè mù kèè meniè nkó kubooku mùu wète késentè,
kè mu bakɛɛ siku ditepànni kǒme.
- 10 Kè onitì yie me nku ò báá nampe,
kòo wemmu kũnté a báá yà ò cuó nkè.
- 11 Dàméèrì ɔɔ kũùmè,
ikó nhṣṣ kpeímè kèpáá.
- 12 Onitì kpeɛɛ me ndò nkòò ku ò kumu, íté í bo,
nè ketenkè bo deèmè ò báá ente o nǎndǎmmú mieke.
- 13 Kuyie nkàa do bo yie nhá n sǎnne kudǎnkù,
kè nní nsori kàa mieke yàa deènè,
kàa n kèéte òmònni, a yóó dentení di n kpéi.
- 14 Kòo nitì níi do nku kéfoute,
n na mmimmu nh áarimè mieke
ke kèmmú n kó mǎfiè mbo deèmè kàa nh om̀p̀unne.
- 15 De m̀nni kàa yú kè n yie,
a bo nyáá ndiì m̀nni a bo n yàmè mí nha dó wè.
- 16 Di mmònni a mè nkàammè n nacèfòtè,
de m̀nni kpaanímu kàa ténke í yó mpakíí n yei.
- 17 De m̀nni kàa cūs n yei nkuyàrikù kédootóo,
memme a yóó ùtémè n caàrimè.
- 18 Yetàrè mómmànye yóó duómu képuo,
kè dipèrìi tote dicónni.
- 19 Meniè nhṣṣ pǎntémè kékoké dipèrì,
meniè nhṣṣ mpũḍ nke tǎumè mutáá,
mèè botí nku onitì na mbaa dè dèumè.

20 Fɔ̀ɔ̀ ɔ̀ ɔ̀ ɔ̀ kòtɛ kòo do sáà ke báá íté,
kàa cààrè o ìikè kòò pɛɛ.

21 Bá kè bè sántí o bí ò bá nyé,
kè bè me nyi sènkèrì ò báá yà.

22 Ò fɛ̀urì omáà kó mɛfɛ̀útímè mme,
ò kuò nhomáà kó didabònnì ndi.

15

Edifasi nàkémè Isɔbu kuce mɛdérímè

1 Kè Edifasi Temaà eì kouu yíé kébéinnè Isɔbu ke dò:

2 Mɛcìi nyiè nhɔ̀ɔ̀ sántému kápīētoo tináaàtàà?

Ò ɔ̀ sánté kébéinkomu detetiràà?

3 Ke sánté kénnaá ndetetirè kó tináaàti ke wanti bèè ò duò nkunaatáà?
Yɛtannò yèè í yóó ò teennè tìmatàà?

4 A í dé Kuyie,

A paànkò bɛnitibè mbe be yèmmè bo mbomè Kuyie mbiékè.

5 A náaàti bɛnkúmu a tùmè oyeiwe,

kàa né tì cíí,

6 a nùù dii náá nha cààrèmmè, dè í tú mfi me nyé,

a náaàti tii da bekùnè.

7 Ti yààrì ketiwè bá ntú f́ nwe?

A do yó mbo kè yetārè mu nyí bo yáába?

8 A bá nkòkémú Kuyie nkó dikotitínni miéke?

A bá nde mpèténí mɛcìi?

9 A yé ònti kè ti í tì yé?

A banté ònti kè ti báá na ké tì banté?

10 Ti miéke tiyupéití yembè bomu nè bɛdakótibè,
bèè bie nsūnè a cice kpeye.

11 Yáà a yèmmè dò nha pɛ̀ɛtému Kuyie mmè nda duò nyii tié nyié,

Ti me nda náá nyi nè yetannò yònyè?

12 A miéke peike nè ba?

Dè dòmme kàa ti wetiri inuo?

13 Ke tùùtɛnè Kuyie,

ke náá mmie mbotí?

14 Oniti tu we ke bo nwenni páíí,

Oniti peité wè bo yíme kénwetí?

15 Kuyie nkunku í tá ku tɔ̀rè,

keɪnkè í ku wenni ke sànnè,

16 kòo niti nàké wèè càke ke í dò nkétóónnè,

wèè dòòrì meyei mbè yèmmè menie weè né bo nwennaà?

17 N yó nda duò nyitié nyi, á ì kènté,

n yóó da náké n yà dè nde.

18 Mɛcìi nyembè bèè tì nàké,

bè tì cɔutè be yembè borè kè tì dòmmè bè me ntì nàké.

¹⁹ Bèè do te dihei bemáà,
opòò mǎu mu ndo í kɔɔre be mieke.

²⁰ De kó itié nyii tu:

Oyeyiwe ɔ̄ ɔ̄ í mmàke meom̄p̄umè o fòm̄mu mumǎu mieke,
o kó yewe ò yóó dǎd̄ yè ɔ̄ ntú yeyeyiye nyɛ.

²¹ Ò ɔ̄ nyo tì ɔ̄ ntú kufɔ̄wǎá nkpeti nti sǎá,
ò ɔ̄ nkari ke í yīk̄k̄ù ké nyóó daatení k̄o k̄òuti ò dèéte,
²² Ò ténke ɔ̄ ɔ̄ í ntá ke dò nhò bo na kéyenténè dibiiñni,
mudoò muu ɔ̄ nhò k̄étirì sǎá.

²³ Ò ɔ̄ nháá nke wanti mudii mmu,
ò ȳmu ke dò mmu k̄ũũ mmuù ò bà.

²⁴ Meyen̄caarimè nè meháárimè kè dè duò o k̄òm̄bùòti,
ke buríní o k̄p̄éi okpààti ɔ̄ ɔ̄ báátimè kéndoti dihei.

²⁵ Ke yé ò dán̄nimè Kuyie nku,
ò dàátí ke w̄n̄té muw̄érímú mumǎu yiè nwe.

²⁶ Ò bunnó ke bo k̄ũnte Kuyie nku,
ke k̄áá nhomáà tidòp̄iiti ticééti.

²⁷ K̄o òkè pléké,
k̄o ka ērí mekùò.

²⁸ K̄o yó nkati yehékè bè p̄ònti yè,
sic̄ēi s̄i í dò nkénhā, s̄i k̄òri ke bo naá ntidobonti.

²⁹ De yiè mbotí ténke báá kparikè,
o kp̄àti báá m̄ante,
o m̄òòti báá s̄ũũ nképitè kutenkù.

³⁰ De yiè nhò báá na kéyenténè muk̄ũũ nkó dibiiñni,
muháá mbo c̄óuté o bí,
kè Kuyie nnùù kó kuyaakùu ò neinè.

³¹ Ò tá tì tu detetirè nde,
ò soū nhomáà ndi,
dè í yóó ò teennè timati,
o c̄òntimu tu detetirè nde.

³² Dè yóó d̄òdmu k̄o we mú nyí dèè,
bá o b̄ake báá puku.

³³ K̄o yote f̄inyí kó yebe bényè k̄ōme,
odif̄iè kó mup̄órimù k̄ōme.

³⁴ De kó feyanfè ɔ̄ ɔ̄ naá nteh̄ũnte nte,
ben̄itibè bèè c̄óu ticuuti muháá mmuù ɔ̄ ɔ̄ c̄óuté be c̄éi.

³⁵ Ò p̄úò ndeyeyiye nde, ke peité meyei,
ò p̄úò mmesòummè kó dibii ndi.

1 Kè Isaïuu béi nke dè:

2 N kèè ke kèèmu di náá ntì kuce mèpéu,
di tú bebáàmbè yeibe mbe dimou memme.

3 De kó tináànti detetirè kpèti bo mæte kumànkàà?
Yáà ònti da yonke kàa n téninko mié?

4 M múнке na nnamu kénnáá ndi náámmè,
kè di do mbo n kó difòtìrì,
n na nnáá m mè ndómè ke éuròo.

5 N na nyáúkùnnè di kònti nè n náànti.
N sáútii na n di teennèmu.

6 Kè n náá kuyonku kùu m bo kù í yóó yaate,
kè m me nciéke kù baá í iti.

7 Nte Kuyie nke deu n wèrímú,
bèè kó dimàà do nh òrì òmòu ténke í kpaá ke fòu.

8 N kùònti tii náké n kpéi,
n cïtoomu kè dè benkú n tùmè oyeiwe.

9 Kuyie mmieke kèè ò tã ke tũ,
kù m bètìmu ke cáá nku bènnì.
Kù tu n dootitòu nwe ke n tã fenònfè.

10 Bè ààte tinùùti nti ke n wetí,
ke m bemmù, ke n sáá,
ke mbeti ke nfèmmú.

11 Kuyie nkuù m pí nke duó mbedapùnyeiwe,
kuù nhänné beyonkubè nou mieke.

12 N do bo diwèi mieke nke kè kù m pònte,
kè kù pí n fòní ke bo nke m pèité péité,
ku pie nwetí mí nwe.

13 Ku pie nyii tu níéé ké n kónnì,
ke n tã ke tùòti n ceumbè bá mesémmè í kù bo.
Kè n nauti yènni ke cóú ketenkè.

14 Ke n kòurì ke n kòurì yemu,
ke n fèmmú okpàrinuònti kòmè.

15 N dáátí kufòòtònkù nku sáá,
kè Kuyie nni nna kè n sänni dèè kè n duó mutáá mmieke.

16 N kòmму ke kòmмуmu kè n nuò nwūsté,
kè n nòmpòòti cèéke kè n yìkè kòorenè mukũũ.

17 N nou í teí menitiyĩ,
m báámmu dò mpáíí nwe.

18 Fò nketenkè a báá dátinné n yĩ,
dèmarè báá pénné n dabònnì.

19 Wèè náá n kpéi nhò bo keĩnkè nke,
wèè kpa n kpéi nhò bo tiwetì nti.

- 20 N népobè n daúmu,
n kuò nke búó Kuyie nku.
21 Wèè nàá n kpéí, wèè ti púté mí nnè ku,
bè ɔ́ pútémè onìti nè o népo.
22 Kε yé n we tǎómmè κε bo deèmu,
kè n tū nkuce bè kerì kù κε í wīētinií.

17

Bè yetemè Isəbu koò bəntóo

- 1 Kè Isəbuu ɔ́oté kébéi nke dò:
N wemmu ténke í yiè séi,
n we yeè kùpe,
kufɔ́ti kuù m bàa.
2 Mudaá nyembè beè n fité,
n yí nǎ nkedəunè be kó yésáàmbè.
3 Kuyie, nyietí a yé n càke mù ké n fīnko,
kè dè í tú fǎ nhòmǎu í bo wèè bo m pate.
4 Fǎǎ bè mǎnte meyèmmè kè bè í banté,
a báá yóu kè bè n na.
5 Bè yàà bo dǎdǎ dínáaǎhǎntírì mari tu dè:
A yu a népobè kè di yo ndi éi dè,
káa bí aunè dikònni.
6 N kperε naá nfeònnifè nfe,
kè bè náaǎte n kpéi nkutenkù,
bè sùu n yìikè nke tinóntǔùti.
7 N nuǎ nténke í wúónnè mesémmè,
n tùoti ì cǐtiroo medéè ndèumè.
8 Benitìbè bèè wetí bè n yà kè dè bè dimu,
onitisàù ɔ́ n yà kòo miεke keè yènní bèè í dé Kuyie.
9 Wèè wetí ò fikú teii nwe ò kerì kuù ce miεke,
wèè wenni kòò yèúti omáá muwērímú.
10 Díndi biε kè di dǎ di nwīētinií,
n yí kpaá κε bo yà di miεke wèè mòke meyèmmè.
11 N we pēnkému,
kè n do dǎ kédǎdǎ ti kūńtè dende,
n yèmmè do naatinè dè mediè nkè dè pàà.
12 Kè dè biite n népobè ɔ́ dǎ dè wentému,
kè dè urike bè dǎ dikūnweńni.
13 N ténke baá ba?
Kudǎnkù kuù tu n cǐètè,
m pité n dǎu dibiiñni miεke nke.
14 N nàkému n fǎti κε yí kuù tu n cice,
ke nàké yebiè κε yí yeè tu n yǎ nè n tǎū.
15 N do baá dè kǎte κε?
We ndè wúó nténke?
16 N do baá dè demǎu nè mí ti tati kufɔ́ti nku,

Mí nnè dende ti cuti ketenkè nke.

18

Bididaa nàkémè Isòbu kuce medérímè

¹ Kè Suaa eì kou Bididaa nyóó béi nkòo nùù dà:

² Dè yóó nkááké de,
kè di kũnté tináaàntì sǒntíke kpeti?
N náánnè ke yé di yē mmù,
ke ti nnáá.

³ Ba nte kè bè ti wúó ntiyèintì?
Dè dòmme kè di ti wúó ntidièntì?

⁴ Fǒ nwèè kǒnnè kemieke,
fǒǒ kpéi bo nte kè benitibèe deè kutenkàà?
A kpéi bo nte kè yetārèe fūtaà?

⁵ Oyeiwe kó femĩnfè yóó kúmu,
o dekè kó muháá nyóó kúmu.

⁶ Kuhāawenniku í yóó nkpaá o fii mieke,
o mĩnfè yóó kúmu.

⁷ Kòo nkérí ke tú sĩmmú sĩmmú,
ò toti ke bo dǎǎ tì tìi yóó ò bǎ.

⁸ O naàcèi sii ta ticùòtì mieke,
o naàcèi sii ta kuhǒũ kó dideè mieke.

⁹ Timáti tii pí nho naçenkénnì,
ticùòtì kó yedekè yeè ò pí.

¹⁰ Bè ò bǎ nkuhǒũ nku,
ticùòtì tii díí o ce.

¹¹ Kukǎmbǎdorí kpeti tii né kéríní tipfítì timǎu,
koò femmú fēnfē.

¹² Wenwe wèè do kpeínì kè dikònnì ò cĩrikũnne,
mesémmè meè kàrì o také.

¹³ Mumǎmmú muù cááke cááke o kǎntì,
mukũũ nkóo po weè di o tùòtì.

¹⁴ Koò dènnè o cĩtèè ò do tá tè mieke,
koò fũrí koò kǎrinè kukǎmbǎdoró kóo kpààtì borè.

¹⁵ O fii, betǎbè beè yóó dì ta,
bè yóó dì cǒu mmuháá* mmu.

¹⁶ O cĩē nkpeímu de mieke,
kòo fààtì mǎtírì o ìnkè.

¹⁷ Òmǎu ténke í dennínì o kpéi nkutenkù,
o yètìrì ténke í yu dihei.

* **18:15** muháá: Muháá mbè náá mmùù kpéi mmù benkú bè 55 cǒu mmù mmu kéwénkũnne teçtèè kédeite kusĩnkù wèè do keté ké tè ta ò do tǎnì kù kóo tǎu mǎu tè ta.

18 Bè ò tɛntoo dibiiɛnɛ miɛke nke,
koò dɛnne kuteɛnkù.

19 O kó kuwuɔ mmiɛke dɛbire í bo,
dɛyaàbire í bo,
o cɛ̀tɛ̀tɛ̀ òmòu í kpaá fòù.

20 Tii ò tùðkení tii donné diyie yiení kèè bíékè kɔbe kɔmbùàti,
ke ànné kufòwaá ndiyie taà kèè bíékè kɔbe.

21 Oyeiwe kperɛ ò mme ndò,
wèè í yé Kuyie nhò ɔ̀ ɛ̀ tí ndentɛ̀nɛ̀.

19

Isɔbu tɛ̀nɛ̀nɛ̀ tì Bididaa

1 Kè Isɔbuu béi nke dò:

2 Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrìmè n yèmmè?
Kè di náànti ò kòuri?

3 Kuce mɛ̀pɛ̀u ndi mie ndi n sáámmè,
di mè nni nfɛ̀ũnko kè ifei í di boà?

4 Bá kè ò yetému,
de kó mɛ̀yetímè tu n kɔme mme.

5 Kè di mɛ̀nke dó ké n namu
ké n toú ntináànti ké n díi nyifei.

6 Banténè ke dò Kuyie nkuu n toú ntináànti
kuu ò tanné ku kó ticùòti miɛke.

7 Nte mí nke kuò nke tú bè m puoti òmòu me nyí n cóú,
kè ò kuò mbá òmòu í m paàti.

8 Kuu m pìi nkuce bá n yí yà m bo kété dè,
kuu yè ndè m biitoo kè m bá nwúó nkuce.

9 Kuu dèite n sãnni,
kuu òóté n kpààtìpìi.

10 Kù m bɔmmù tipítì timòu kè n kperɛ dèè,
kù dèite n tákùmè do íkú dèè ìnkè dènde bè ɔ̀ ɛ̀ uutémè mutie.

11 Ku miɛke kèè m peike,
kè kù n wènté ku dootitòu.

12 Ku àãpòmbè beè kèríní ditínni ke n wetí,
ke keuté kuce ke tùðkení m borè,
ke bàté ke n fité.

13 Kè n fũũnnè n kɔbe,
kè n népobè bɛmòu ciété ke n yóu.

14 N tebíi n dootóomu,
kè n natitòbè n yè.

15 Bèè ò taànè, nè n kó betòmbè benitidaabè nè benitipòbè bè n wúó nhopòò nwe,
ke n wúó nhokpákparì.

16 Kè n yu n kóo tɛ̀nti ò ncíéké,
kè dè mbékú nhò bàrímú m mómmuɔ.

17 M pokù ténke í dó n kpəti,
kè n kəbe móm̄m̄m̄be m pè.

18 Kè ibí bénni n senku,
kè n yíté kè còm̄m̄ú ì nni ndaú.

19 Kè ñ naá nyisié bèè do n tá be ìkè,
nè bè tì do naati beè kònté kè n dokùnè.

20 N kóm̄m̄è nè m maa nkè dè d̄aroo n kũò,
tinink̄óùti tii máà kpaá.

21 N kuónnè mesémmè bé!
Díndi n népobè n kuónnè mesémmè!

Kuyie nkuù n̄ùtè m̄ poté.

22 Yé dè yímè kè di m beti Kuyie nni mbetimè?

Di me nni nf̄éù nkè dè í di s̄annàà?

23 Kè n do bo na k̄ewāri n náānti,
n na ntí w̄ari dipátiri miéke.

24 N na ntúóté dicíè kè k̄erí dipèrì ìnkè,
kè ti w̄arinè mm̄ebierime kè tì mbo s̄aà dipèrì ìnkè.

25 N né ȳému kè dò n kóo donti f̄òù,
weè t̄e dinùù s̄onni ketenkè ìnkè.

26 N k̄ontì tii m̄bo p̄āake dii m̄onni,
n yóo ȳamu Kuyie mm̄óm̄m̄onku nè n n̄onf̄è.

27 N yóo kù ȳamu kum̄óm̄m̄onku nè n n̄onf̄è,
n yóo kù ȳamu f̄è, dè í tú ot̄òu m̄òu,
nè n ȳem̄mè mem̄òu ndi m baamè de kó dim̄onni kè dè nh ɔ̄tí.

28 De m̄onni di bo ȳí:

Ba nte kè ti do ò bèti?
De m̄onni di yóo ȳamu n do naatimè.

29 N ȳému kè dò nKuyie nyóó di bekénè,
nè de kp̄éí, ndénè kukp̄ariseú,

kè yé Kuyie nȳé̄iti deumèmu.

20

Sofaa nàkémè Isəbu kə yē nhoyeiwe ɔ̄ɔ yà tii c̄ōnti

¹ Kè Sofaa Naama eì kouu béi nke dò:

² N ȳentotí ìi te kè n dó k̄ébéí,
n ȳīkè mem̄innímè mme deè te kè n dó k̄ébéí.

³ A nàké tì n yonkemu,
kè n yóo da t̄énnè nè macii.

⁴ A ȳému kè dò nnè ti bomè,
nè Kuyie nk̄annemè on̄tì ketenkè ìnkè,

⁵ oyeiwe kó kuyè̄nnaatí ɔ̄ɔ í mm̄ante,
os̄īnwè kó diw̄èi ɔ̄ mma s̄am̄pó nwe.

6 Bá kòò òkè ke tùòke keḿnkè,
bá kòò yuu káá nyewetè.

7 Ó yóó pēētēmu timúti kōme kè dēe deè,
bēè do ò yé kè bè mbékú ke tú yé ò kòte kè.

8 Ó yóó pēētēmu tidòuntì òò yīmè bá a bá nyé ti kòte kè,
Ó yóó yentēmu bè òò yà dè nè tidòuntì keyènkè de kōme.

9 Fēnònfē fēè do ò wùó nfē ténke báá yà,
o kàri ténke báá ò kōū fēnònfē.

10 Bēcīribè bo pi o bí,
kè ìi bè tēñné ò do fēke bēè kperè.

11 O kònti do píéké muwērímú mmu odacīè nkōme,
ke né yóó ò wēñné kéta kudònkù.

12 Kè meyei mmeè me nnaati o nùù,
kòò mè sònnè o nòndenfē fūò.

13 Kòò mè u ke í dó ké mè tūtété,
ke mè dànnè o dandaakù sáá, kè mè dàri.

14 Mē yóó taroo o pauti miēke kéceetēmu,
mè yóó naá mmedautidòmmè mme o miēke.

15 Ó mammú tìi kpàti ò bo ti tó,
Kuyie mbo dúò nkòò wēte ké ti fūténí.

16 Ó yò ndè dò mmedautidòmmè mme,
mē yóó ò kù.

17 Ó ténke báá yà mecekùò pūò ndè kukó nkōme,
nè menaamiè mpūò ndè ke dò nkukó.

18 Ó òu ke cōnte dè ò báá dè di,
ò dòò kupotáá nkēcōnte dè í yó ntú o kperè,
ò báá di de kó diwèi mari.

19 Ke yé ò sènkèrìmè bēcīribè,
ke bè sènninko, ke yùukú tēcītè ò í maá tē.

20 Ó do maánko demau ndi ke í diè,
kòò yaa ndè ò báá dè yóu.

21 Ó do ò nkòò yà dè, wèe maánkomu,
dè te kòò wèi í yóó mōte.

22 Ó yó mbo metuò mmiēke nke, kè mesémmè ò do,
meyei nkó tiyēiti timəu doti wèe ìnkè.

23 Ó yóó ndakēnè o pitiri ndi,
kè Kuyie nkó kemiēke do o ìnkè,
kè cutiní o ìnkè fetaafe kōme mme,
ke yóó naá nho kó mudii.

24 Kòò na kéyenténè timáti kó tikpàriseuti,
disòowūò kó ipie nho tùti.

25 Bá kòò fũúté kupie nkùù ta o Ìnkè,
kè bè dèite mepembii mmèè ta o dinni,
kè kukòmbòdoróò ò kùò.

26 Dibìnni dièrì dii duó o kpéí ke bo ò do,
muháá nhòmòù í tòtinnè mù muù yóó ò còúté,
kécóúténè dèè kpaá ke bo o cìtèè mièke.

27 KeÌnkè dáammu o caàrìmè,
kè ketenkè nàké o kpéí,

28 Kuyie mmièke bo ò yè dii yìè o kpàtì bo yenté yenté,
tì bo pǎnté menie ntēmè.

29 Kuyie mbàanè tì oyeiwe tinti memme.
Ò yóó tieke dènde,
Kuyie nde nhò bàanè.

21

Isobu tēhémè Sofaa koò nàké beyeibe kperε yíemmè

¹ Kè Isobuu béi nke dè:

² Kénténè kékéè,

kè di kèè n tú mù dèè yó m bántè.

³ Mmòkenè meminnímè ké m pǎ mēfiè kè m béi,
kè m béi nke dèè di bo na kéndáú.

⁴ Benitibè mbe n náammè n kpetáá?

Meminnímè mè nni ndòátémè n naatimu.

⁵ Wēētēnèni m bíékè kè dè di di,
kè di mpī ndi nò.

⁶ Nh ǝ wénté tii n tùòkení kè dè n kòkénèmu,
bá m báá na kǎpī m máà.

⁷ Ba nte kè beyeibe kpaá ke fòù,

ba nte kè bè kòtírí ke wītí ke bēnkú?

⁸ Kè be yaábí ǝ kóténí kè bè nwē nke bo,
kè be kó yepàà mbitírí be nuò mmièke?

⁹ Kè be kperε kéréí séi bá idebii í bè bo,
bá Kuyie nkó didùò í bè puoti?

¹⁰ Bá dinaadatanni í bo be naadakè mièke,
kè ini puo nke péi bá í í cuunko?

¹¹ Kè be bí puti yēnaàpàà nkǝme,
ke yānku siweí kǝme?

¹² Kè bè diè nke bie ntikùtidùùti,
nè tikāpenti ke eu itārí ke yānku?

¹³ Kè bè ǝ mbo metuò mmièke kè be we yàa deènè,
kè bèè taroo kudònkù dende bàmbà,
bá dè í tùòke fēndnfē kóo kámíí.

¹⁴ Bembe bèè nàa nKuyie nke tú:
fūte ti borè, ti í wanti kényīté a kó ice.

15 We ntu muwērímú mumou yìè nkè ti bo nhò tū?

Ti yóó nhò bàà kécõnte ba?

16 De kó benitibè yèmmè dò mbè bo na kētuó nnè bemáà ndi,

Mí nyie n yí yóó yie mbeyeiibe kó itié.

17 Kuyie mmieke duò beyeiibe mbe sáà?

Kù í bè nyieti be yei sáà?

Beè múnfè kō nsáà?

18 Beè naà ntímúti sáà kè kuyaakùu bè tóúà?

Beè ɔ̄ yí timúti sáà kè tefódóntèe bè túótáà?

19 Díndi me ntúmè Kuyie nhɔ̄ poté beè kó ibí,

kù do dò nke be mpoté be móm̄m̄omb̄e kè b̄e banté.

20 Oyeyiwe o móm̄muo nwee do dò nkédi mesémmè,

weè dò nkékeè Kuyie mmuwērímú mumou yìè nkó kemieke o kònti.

21 Oyeyiwe kp̄eti í bonè dè naa yó ndóm̄mè o c̄t̄èt̄e,

o t̄ààbè bo tuòke dii m̄n̄n̄ni be m̄anku.

22 Yáà dè né dò ntí ti tiémmu Kuyie nkè kùu ti ȳt̄èt̄e?

Kunku kùu baké ku t̄ɔ̄r̄è k̄ēĩnk̄e.

23 Bèmaabè ɔ̄ ntúmu benitisaàbè kekú,

kè kari b̄ammùu kè dè bè naati kè bè yàa kúnè.

24 Kè be kpeyo píéké mekùd,

kè be kũð píéké m̄efemme.

25 Kè betòbè m̄bo meyeñcaàrimè mieke ke yàa kúnè,

bá bè í ȳt̄èt̄e diwèi diyie mari.

26 Bemou náke memme bè ɔ̄ duó mutáá mmieke nke,

kè yebièe bè caáké bemou.

27 N ȳému di yèmmè páíí,

n ȳému di n wúónnè tì.

28 Di tú dii m̄n̄n̄ni:

Yé weè kp̄àati c̄t̄èt̄e k̄òte kè?

Yé benitiyeyibe do bo dii fii cuó nkè?

29 Di í békú becep̄embàà?

Yáà bè di náá nkè di í banté bè tu mù?

30 Kè meyei ntùòkení oyeyiwe ɔ̄ yentému,

Kuyie mmieke kó tiyē̄ti ɔ̄ í nhò poté.

31 We nnè yóó ò sei nke dò ò daàrimè í wenni?

We nyóó ò yietí o yei?

32 Kòo ku bè ɔ̄ ò tanné dedònnè nde,

kè bè ò kũnnè bè mbaa o f̄t̄i.

33 Bè do ò murímu ke k̄arinè mukũnnímù,

kè benitibè péu ni o ìikè.

Kè kudònkù t̄áá nní nyau o ìnkè,

34 Tũnké di m báá nyìi báammìi tú detetirè nde,

di n t̄enninko t̄i kó dimàà siyáàbisí nsi.

22

Edifasi béimmè ke tú Isòbu mènke tú oyeyiwe

1 Kè Edifasi Temaa èi kou béi nke dò:

2 Kòo nìti wenni dè bo dɔ̀ò ba Kuyie?

Wèè cii ò cii omáá kpéí nke.

3 Kàa wenni dè bo dɔ̀ò ba Kuyie nkunku muwērímú muməu yiè?

Kàa dǎ̀rri Kuyie ndómè kù bo cǎ̀nte ba de mièke?

4 A wenni kè Kuyie nné da potáá?

A wetí kè kù né nda bekúnàà?

5 A yei mmeè deuté deè te,

a caàrimè meè tonté.

6 A do ɔ̀s sǎ̀nté kéhéimu a kou kperé bá ò í da mǎkenè timatì,

a do ɔ̀s fiete onitì yààti kòò còrínó mebiì mme.

7 A do í pǎā mmenie nsinéyēí bo wè,

a do í pǎā mmudiì dikònni bo wè.

8 A nǔ̀tè tēè do pikú muyuo nkàa baké dihéi,

a deu mèè kpéí ndo te kàa tieke ketenkè.

9 A do betòò bekúpobè be nɔ̀u sinùmmù ndi,

ke fǎ̀ũnko iciribí.

10 Deè te kè bè da díí tipítì timəu timatì,

kè kufɔ̀waaá nda do ke da dǎ̀tè.

11 Kè dè da udikoo bá a tǎ̀nke í wúó,

kè dibìnni da dàtinné menie nkǎme.

12 Dè í tú Kuyie mbo kéĩnkè nke yewetè mièkaà?

Wénté a bo yà siwǎǎ dǎ̀tiri ke dòmmè.

13 Kàa né tú Kuyie mbáá na kéyà dǎ̀è dǎ̀rri,

ke tú kù bo na kémboní dibìnni yewetè mièke ke ti bekénàà?

14 Ke tú yewetè kù kǎnké kù báa na ké ti yà,

kè kù nǎ̀nké tiwetì ìnkè nke ke firi.

15 A tũ ndó kénkraá tũ nkuce kótí nku,

meyei nyembè do tũ nkàà?

16 Bè pǎ̀tǎ̀tǎ̀mu bá bè mǎ̀nni mu nyí tǎ̀òke,

menie nhǎ̀s pǎ̀nténè mèè botí tecǎ̀tǎ̀tǎ̀ pũũ.

17 Bembe bèè do náá nKuyie nke tú: Fũte ti borè,

fǎ̀ mmuwērímú muməu yiè nha bo na ké ti dǎ̀ò ba?

18 Kuù mǎ̀mmǎ̀nku me ndo bè dǎ̀ò mesàà nkè mè mpíéké be cǎ̀tǎ̀ mièke,

Mí nyí yóó yie mbeyeibe kó itié.

19 Bèè wetí bè yà beyeibe cǎ̀ú tì yǎ̀iti kè dè bè narikemu,

kè dè pǎ̀ mmudaá nwèè tu onitisàù.

20 Ti dootitǎ̀bè bèè do ti kpannè bè kraá boà?

Muháá mmuù cǎ̀úté be kpàti.

21 Wête kétaunnè amáà Kuyie nkè dí nariké,
a bo yà a wête ke pètémè metuò.

22 Yie nkécòuté itié nkù da duó nyì,
kéánnè ku náahtì a yèmmè miéke.

23 Kàa wèteni muwērímú muməu yiè mborè,
ò yóó wête ké da ímmu,
ké nsà kàa déttinnè a cîètè meyei.

24 Útóó a səə mmutáá mmiéke Ofi kó mesəə nsààmè,
dootóo me kukó nkó yetárè miéke,

25 kè muwērímú muməu yiè nní ntú a kó mesəə,
kéntú timáti péiti kó yecúó a kpéí.

26 Kàa mpieti a kó diwèi Kuyie mmuwērímú muməu yiè mbo dè,
kàa tūnte a ìikè ké nkù bùó.

27 Kàa ní kù bāntè kè kùu keè,
kàa dòó a kù cànnenè yèè nò yeməu.

28 De mmònni kàa tātátè tì a bo yà ti yiemmə,
kàa cə ntú kuwenniku kəku.

29 De mònni kè wèè sīríné á nte kòo íi nho yuu,
ke yé Kuyie ndeérímè wèè nùò nsīi nwè nwe.

30 Kù yóó deetému ocaàriwè,
A nɔu í sī mmèè kpéí.

23

Isabu yèmmè dòmmè Kuyie nyí ò dónè tináahtì

1 Kè Isabuu béi nke dò:

2 N wête ke tùùtenè Kuyie nku ke dó kényí kébéi,
n yíkú n nùú kè n dabònni báá yènni ke yīēkemu.

3 Kè ñ do nyé m bo kù yà dè,
kè n do bo na kékòte ku cîètè,

4 N na nkù beé n kpeti,

N na nkù tiúté nh u ti,

5 N na nkèè kù bo n ténne tì,
kébanté kù m məkənè tì.

6 Ku sàà na nni mbààomaà?
Jò, kù yó n kéntému meyoðmmè.

7 Kè nní nkù náánnè ke tú oniti wèè weti,
de mònni kunku n kóo beènti yó n fīinkomu sàà.

8 Kè n kòte diyie yièni kèè bíékè kù í kè bo,
kè ñ kòte diyie taà kè m bá kù yà.

9 Kù sàà né bo mpi mmùmamù mmu kubakù youú bíékè nkaà? Jò,
yáà kù sàri kucànkù bíékàà? N yí na ke kù yà.

10 Kù me nyému n tū nkùú cə,

kè ku ò n yàáké n yetìmu páíí meṣṣ nsààmè kōme.

¹¹ N naàcètè tū nku nacèṣṣtè nye,
n tū nku kó kuce nku weti weti n yí dauté.

¹² Ku tannò nye n tūmmè,
n dṣarimu ku náànti yèmmè kè dè pṣṣtè n yèmmè dó ti.

¹³ Kè kuù tāāté tìmatì òmòù í bo wèè bo kù pàà?

Kù dó tì, kù ṣṣ tì ndò.

¹⁴ Kù yóó dṣṣmu kù tāāté ke bo dṣṣ tì n kpéí
kù wùò nke bo dṣṣ tì n kpéí tì sūmu.

¹⁵ Dèè te kè n kṣmbùòtì duò ku ìkè,
kè ò totì n yèmmè kufṣwaá nhṣṣ kù nni mpīnnèmu.

¹⁶ Kuyie nkuù dèite n kṣmbùò,
muwṣrímú mumòu yìè nweè donné n kṣmbùòtì.

¹⁷ Bá nè Kuyie mme nni ndàtínnémè dibìnni n yí cṣṣkè.
Keyensòkè kù n dàtínné kè keè í te.

24

Isobu náànti sàkémè: Kuyie nhṣṣ yóumè kè beyeibe ndṣari bè dó ti

¹ Ba nte kè muwṣrímú mumòu yìè nyí tāāté obeénti kó yewe?

Ba nte bèè kù yé kè bè í yau kù yóó bè pùtè yèè we?

² Nte benìtìbè ke tuònko betòbè pénnè kó yetārè,
ke yuuku iwūṣ ke duò mmucṣmmu.

³ Ke ṣṣ fietè iciribí kó musāmmarímú,
ke ṣṣ eí dibànni okúpokù náàṣṣ.

⁴ Nè be kpéí nkò cīrì ṣṣ yóu kuce kédauté dikpáà

kè dihèi kó becīribè tu sṣṣ sṣṣ.

⁵ Kè bè sàáténè yesāmmarīnnarè yèè bo tédòntè,
ke ṣṣ pike yè kécíété dikpáà tédòntè kénwanti mudii ke bo duò mbe bí.

⁶ Bèè taà dikpáà ke déénte tidiiti,

kè beè tṣṣ benitiyonkubè kó yetebe bè tu yè fīnyī be yàké yè.

⁷ Bèè ṣ nduó keyènkè detetirè bá bè í dáátí tiyààti,

bè í mṣke tiyààti ke bo káá mmuséé.

⁸ Kè yetārè ìnkè kó fetaaṣṣ bè niu,

kè bè bùúté ke mṣnté bè bo díéké dè ke kpṣnké yeperè borè.

⁹ Bè fèkù bekúpobè bí nyi,

kòo cīrì í na ke yietí o bànni bèè fietè o yaàbòrì dimáà ò do mṣke dì.

¹⁰ Kè becīribè cènti be tetirì bè fèke mèè kpéí mbe yaàbòrè,
ke tau tidiiti kó yebuo nè dikònni.

¹¹ Kè beè dii odifíè kó yebe mekùò,

ke bè duò nkè bè niu fīnyī kó yebe kè sinéyṣí né bè kòu.

¹² Bèè duúnnè mukūṣ mbeè kó yedabùò ndáátí dihèi mieke,

bè bè kòùtemu kè bè kuò nke békú meteèmmè,

Kuyie mme nyí yo be dabùò.

13 Benitiyeibe í n̄nne kuwenniku,

dεε te kè bè í beí Kuyie nkó kuce
bè ɔ̄s í ñkété kuce kuwenniku koku.

14 Dè ɔ̄ nkpaá ke uumu kòo nitiyeiwe ènte,
kékuo oc̄rì n̄e osénniwè.

Kè dè biite wèe naá n̄hoyúókù.

15 Wèè d̄outi d̄outinè benitipobè ò ɔ̄ mbaa dihuri m̄n̄n̄n̄i ndi,
kénnaá nkétú òm̄òu í yóó n̄ yàmè dòo!

Kòo yèti wèe k̄áá n̄ho ìkè.

16 Kè dè biite bè n̄può yecákè,

kè dè wenté bèe taá ticùùti,

bembe ɔ̄s í nyà kuwenniku.

17 Kè dè biite dè né wentému be borè,

bè mantén̄mu keyènkè,

bè ténke í kè m̄akenè kuf̄ɔ̄waá.

18 Oyeiwe ɔ̄s p̄nté m̄ec̄áá m̄me kuf̄áàkperikù k̄ɔ̄me,

kòo tenkéè naá n̄Kuyie nc̄ɔ̄s kè,

ò ténke báá k̄óté képaarè f̄inyí kó detie.

19 Kutayietí n̄e kuyiinkù dè ɔ̄s s̄ũtoomè timaànti,

kud̄ankù yóó m̄e ndi beyeibe.

20 Kè be ȳɔ̄bèe bè yè,

kè bèe naá nyebiè kó mudii s̄ààmù,

kè benitibè bá ndenniní be kpéí.

Oyeiwe ɔ̄s do mutie k̄ɔ̄me m̄me,

o d̄òr̄imè yeime kó tiyeti nti m̄emme.

21 Bè do fekù sih̄ãũnsi k̄p̄ere nde,

bá bè í d̄òr̄i mesàà m̄bekúpobè.

22 Kuyie n̄n̄e ku kó muw̄ér̄imú kuù ɔ̄s yóu kòo yeiwe kó yeewe s̄ũ.

Kuù ɔ̄s bè íi mbè ténke do í yé dii m̄n̄n̄n̄i ke dò mbè bo nfòu.

23 Kuù ɔ̄s duó nkè bè mbo bá ke í ȳèkù,

ku n̄n̄fè ɔ̄s í nyitè bè k̄erí kuù ce ìnkè.

24 Bè níí d̄eukoo dende b̄àmbà nkàa bè m̄àntóo,

kè bèe donní dende b̄àmbà kékú bet̄obè k̄ɔ̄me,

ke mótóo bè ɔ̄s senté tidiiti kè tii ȳimè.

25 N n̄áké tim̄óm̄m̄anti nti,

we mbo ȳí n̄ n̄áké siȳáàbisí,

we mbo ȳí n̄ n̄áké ti tu detetirè k̄peti?

25

Bididaa n̄áké ti Isobu kuce met̄áámmè

1 Kè Bididaa Suaa èi kouu beí nke d̄ò:

2 Kuyie nkpeñ̄nimu ke duò tik̄òm̄bùòti,

kuù baké ke ìnkè k̄obe,

ke bè duó nkè bè bo kè dè bè naati.

3 Ku kó beh̄ãp̄òmbè we mbo na ké bè k̄aa,

ku kó kuwenniku né í mí be we ìnkè?

⁴ Onìtì bo yíme ke dò ò wetí Kuyie nyìkè,
Onìtì peité wè bo yíme ke dò ò kpa meyei?

⁵ Otánkù yie me ntú otánkù ke í mí ku ìkè,
kè siwāā tu siwāā kè kù í sì wùò nsisàasi.

⁶ Kòo nìtì peité wè wèè né tú dibèù,
onìtì nwèè tu tɛɛutè weè né bo nwennaà?

26

Isəbu tērné tì Bididaa

¹ Kè Isəbuu ò tērné koo nùu dò:

² Ɔmmè tɛmmè ténke né mme a teémmè ocīrì?
A teénnè òmmè wèè baà nhòu?

³ A mè nnammèmu ke tiè nwèè í moke meyèmmè,
benke we a ciimè nè a náàh̀tì mièke.

⁴ We nni nwe a náánnè̀mè̀ de kó tináàh̀tì?
Ɔmmè yèmmè mme mèè náánnì a mièke?

Kuyie mbakémè kutenkù

⁵ Bèdombè kòntì aumu be eì bè borè menie nfùò.

⁶ Kuyie mborè kudonkù feímu,
mukùù nkó dihei í kù sòrinè.

⁷ Kuyie nkuù pité tiwetì kè tì nùu mmemme kubakù you bíkè,
kè kuù nùnnò ketenkè detetirè.

⁸ Kuù pòù nfetaafè yewetè mièke,
menie mme nyí yònte yewetè kè yè kèté.

⁹ Kuù ɔ̀ pité tiwetì kékáá nku kpààtikàrì, kè yewetè di dàtinnè.

¹⁰ Kuù kèété dàméèrì ò yó nfiri dè,
kuù kèété dibìnnì nè kuwenniku dè mànke dè.

¹¹ Kè Kuyie mpéi nkeìnkè,
dè kè dimu kè ke sànkèè sàntè.

¹² Ku wḗrímú muù te kè dàméèrì sànti,
nè ku ciimè kù namè dàméèrì kó musimmù.

¹³ Ku nùu kó muyaá mmuù kàútóo tiwetì kè tì wenke.
Nè ku nùtè nte kù yèite yeitemè fəwaàyeife.

¹⁴ Ku tōmmú kù pī mmù kó tekéè̀tè nte memme,
ti yo ku tōmmú kù pī mmù kó tináàh̀tì sámpò nwe,
kè mù né bo péè metammè mediè
we mbo dáátì kékeè de kó metammè?

27

Isəbu sətémè o náàh̀tì

¹ Kè Isəbuu səté kèmbekù o kpɛti ke béi nke dò:

² Kuyie mbomu kuù yete kù bo n kónnè̀mè̀,
kunku muwḗrímú mumou yiè kuù m píe mmeyeñcaàrìmè.

³ Kè n kpaá weí,

kè ku kó muyaá nkpaá ke yiè nh ònni.

4 N yí kpaá ke bo náké tiyeiti matì,
tìmatì báá yènnì n nuù tì tu siyáàbisì kpeti.

5 N yí kpaá ke bo di duó nkunaatì,
nè m bo kúmè n yí yóó nenni n wetímè.

6 N yóó nnáámmu n wetímè,
n yí wēti n fōnkùò.

N yèmmè í m bekùné tìmatì ìnkè.

7 N dootitòu dèe ò dòò dè ò dòòmè beyeibe,
tì òò tuàkení wèè cààrè tì tuàkení n dootitòu.

8 Ǻnti bo nkpaá onitiyeiwe baa tì?

Kuyie nkèétè dìi mōnni o fōmmu kó feyĩ̀fè?

9 Kè meyeñcaàrimè ò tuòkení dìi mōnni,
kòò kuò nke yu Kuyie nkù bo ò kèntáà?

10 Dè bo nhò naatinè Kuyie mmuwērimú mumou yièndà?

Ò bo nkù yu yemàrè yemou?

11 N yóó di benkemu Kuyie nkó tikpeti màmè,
n yí yóó di sōnne muwērimú mumou yiè ndó kédòò tì.

12 Di mómmòmbè di dè yàmù,

n né í yé mùù te kè di kpaá ke náá ndetètìrè kpeti.

Beyeibè kperè yíémmu ke me nyí yóó mǻnte

13 Nte Kuyie mbàanè tì oyeiwe,
muwērimú mumou yiè mbàanè tì oyeiwe tìi tú:

14 Kòò pié ibí kè ò sũũ mudoò muù òò ò kōnnè,
o yaábí òò ò ndi kēsānnè.

15 Bèè yenté yenté kè mutenkũũ mbè kùò,
bè pobè keté ke báá kari bè kũũ.

16 Kòò mǻ̀te idíítí kè ò sũũ mmutáá ndòmè ketenkè,
kè tiyààti còú còú títáti kōmè.

17 Wèe dè tikú kécóú nhosàù wèe yóó tì dàátí,
oniti wèe weti wèe yóó tieke dè kó idíítí.

18 Ò maá tèè cītètè í tú tekpetè,
tè dōnnè difi ndi bè òò dòò di kémbaanè kupaku.

19 Ò yóó kú ke tú okpààti nwe,
bè me nyí yóó tì nhò wēnnénè kékũnnè
bá kòò èntè ò báá yà dēmarè.

20 Kufōwaá nkuù ò do koò dātínnè menie nhòò dātínnèmmè kukó,
kufōwaá nkuù ò tùótè tefòdóntè kōmè keyènkè.

21 Kè diyìè yìèní kèè bíèkè kó kuyaakù ò tó kédéténè,
kòò uutè o cōnni

22 Kè Kuyie nho tāũ ipie mbá mesémmè í kù bo,
kòò cokù ke bo yenténè Kuyie nkó tenòutè.

23 Kè bè ò wũ̀stì mudaá,

ke wúó nho cǎtèè ke ti ifontii.

28

Meciì nkó disàri

1 Timáti péíti kó yebòrè bomu bè ti waà ndè,
kè mesò nkó yekàrè bo kè bè mè dèi ke ou,

2 ke dammù timáti ketenkè,
ke ãã pũnné yetárè kédèite disòwũð.

3 Bemátiwambè ãã míité muháá mmu kéta ketenkè sùùkè,
kéwammù kéfié ketenkè fũð,
yetárè yèè bo ke miékoo desòurè.

4 Bè ãã dammù yefòtè ke cútóomu dedétirè òmòu í yóó na kétuàke dè,
ké nkè núu nke détirinè benitibè.

5 Ketenkè tidiiti yèní kèè ìnkè,

ke miéke né kùti ke kùtiṃu ke dò mmuháá nke còuté.

6 Kèè tenké miéke kó yetárè miéke yetásààyè bè tu yè safii yè bomu.
Ketenké miéke kó mutáá mmu bè dèimè mesò.

7 Dè kó kuce fetúúfè í kù yé,
ditúsùu í yà dè kó kuce.

8 Mukpasímmù mùu tá mumáà mù í tũnne dè kó kuce.
Diciríçiri mari mu nyí kèté dè kó kuce.

9 Onìti yie me nhõõ nampemu dipèri,
kékpéi nditári kétuàke di fiúkú dè,

10 kékéú yepèrè yefòtè kécútóo,
dèè kó dimáà tu desààrè onìti nònfè dè yàmu.

11 Weè ãã kpénné menie kédenneni dèè do sori.

12 Yé onìti bo pété dè meyèmmè?

Meciì nkó dikàri bore?

13 Onìti í yé me donku mààmè,
mè keté ke í bo kutenkù kuù mmieke.

14 Difòtiri cūmpuri tú: Mè í bo m borè,
Kè dàméèri tu: Mè í bo m borè.

15 Bè í mè cèkii nè mesò nsààmè,
yoo a cõnné timáti péíti cidòò ké mè cèètenè.

16 Bá mesò nsààmè Ofi ei kōme báa na ké mè ènnenè
ditásàari bè tu di onikisi yoo bè tu di safii di báa yè bennénè.

17 Mesò nyoo timáti péíti í mè tũðke,
bá mesò nsààmè kó febòðfè bá nsànnè ké mè cèètenè.

18 Kè ñ ténke né báa buónè bè dòðrinè dè medèi mbè tu dè kòdái,
nè ditásàari bè tu di kidisitári,
kàa mòke meciì dè pèètému medèi.

19 Etiopii kó yetásààyè bè tu yè tòpási yè báa na ké mè tũðke,
mesò nsààmè mómmòmme í mè tũðke.

20 Bè pieti ònke bíékè meyèmmè náke?

Mecii ncīètè bore?

²¹ Dè borè oniti yie mbáá na ké dè yà, bá tenòtè tēè pùti dēĩnkè tē báá mè màánè.

²² Difòtiri cūmpuri nè kudonkù dè nàá nke tú: Ti kèemu nè ti to bè nàammè me kpéi.

²³ Kuyie nkuù máá yé me cīètè kó kuce, kuù máá yà mè ā dè.

²⁴ Ke yé kuù wùómmè nè ketenkè mánkoo, kè kuù paké dèè kó dimàà bo ketenkè ìnkè.

²⁵ Kunku kùù benné kuyaakù ke yé ku kó kucéékù mààmè, ke yé dàamèèrì kó mecūmpume mamè.

²⁶ Kuù kèétè fetaafe ikuó fè yó ntù nyi, ke keuté kuce fetaafe yó mmí nke yiè dè.

²⁷ Mèmmè kù yàmè mecii kè mè wenni, ke yà me wenniku mamè ke mè paaté.

²⁸ De mǎnni kénáké oniti ke dǎ: A bo ndémè Kuyie ndèè tu meyèmmè, a bo nyennínèmmè amáà meyei ndèè tu mecii.

29

Isɔbu dèmmumè yewe yèè pēētè ye kpéi

¹ Kè Isɔbuu sɔoté kémbekù o kpèti ke tú:

² We mbo wēte kéténnéni betààbè bèè pēētè? Kuyie ndo m baa yèè mǎrè bo yīme kēwēténí?

³ Kuyie nfitírè deè do ɔɔ nyuo n yuu ìnkè, kuù do ɔ nni mmí keyènkè kè n kèrì.

⁴ N do bo dii mǎnni n yiè kè dè dōmmè, Kuyie ndo kǎnké dii mǎnni n cīètè.

⁵ Muwērímú mumou yiè ndo m bonè dii mǎnni, kè n kó bedapàmbè m murímu.

⁶ N do bonti metuò mmiéke nke, kè odifíè kó mekùò mpiéké n tuò.

⁷ N do ɔ nkè n yè ke kàte beheikènkótibè kàri dè, ke waá ndikàri ke kàri.

⁸ Kè bedapàmbè n yà bè ɔɔ nfū̀tímu, kè bedakótibèe íte be kàrè kécómmú.

⁹ Kè beheikènkótibè kǔnné bè do náá nti képi be nò.

¹⁰ Kè bekpààtibè kó metammè dǎo yúóó, kè be nǎndié ndari.

¹¹ Bèè kèmmú n náànti bè do ɔ nni nsántímu, bèè n yàù kè bè náá n yetisààrì.

¹² Osénniwè do ɔ nkòo kuónkoo nhò deetému, decribire dèè í mǎke oteènti kè n dè teennè.

¹³ Bèè do ɔ nyóó kú bè do ɔ m pǎmu mesàà, n do náríkunkomu bekúpobè yèmmè.

14 N do dáátí mēwetímmè mme diyààbòrì kōmē,
 ke dáátí mēdòrìmè sààmè tiyààtì kōmē,
 kè mēè tu kuyaàbomboúnkù m bou kù n yuu.

15 Míi do ɔ ntú tiyū̀ntì kó inuə,
 ke tú tih̀ùtì kó itààke.

16 Ke tú bēsén̄nibè kóo cìcē.
 Kòo p̀d̀d̀ m̀ake t̄imatì n ti w̄én̄nì tì d̀ò nkéndòm̄mè.

17 Míi do ɔ̄ k̄ééte b̄eȳibe kó muyèi,
 k̄éf̄iete ò p̄i ndè ke aaké.

18 N do tú n yóó kú n c̄f̄ètè nte,
 k̄é nyóó kú k̄è n we s̄ũũ mmubirímú d̀òm̄mè.

19 N c̄f̄ē n do ta k̄étuəke menie mme,
 k̄è n f̄ààtì níi mantè keyèn̄kè.

20 Bè do ɔ̄ nni ns̄ántímu s̄áà,
 N w̄érímú do í deu.

21 N do ɔ̄ nkè n n̄áá mbè nkém̄múmu n tú mù,
 k̄è n yóó b̄éi, bè d̀ào yúóó nwe,
 k̄én̄kém̄mú n tú mù.

22 N do ɔ̄ nkè m b̄éi nhòm̄u b̄á n t̄én̄né,
 K̄è n n̄áàntì mbè taà.

23 Bè do ɔ̄ nni mb̄aa ti baamè mme fetaafe,
 bè ɔ̄ mb̄aa m̄èè boti fetaketifè.

24 Bè do ɔ̄ yà n w̄èi k̄è d̄ēe bè ð̄imu,
 bè mē nyí nna ke bo s̄ouk̀unne n ỳìk̄è.

25 Míi do ɔ̄ t̄āāté k̄é bè n̄einè,
 k̄é múi mbaké,
 k̄é mbo b̄e t̄inn̄i miēke ke tú b̄e kóo kp̄ààtì,
 ke b̄áá mb̄èè ȳèmmè cààrè.

30

Isəbu w̄ènt̄ém̄è ò do d̀òm̄mè, ke né d̀òm̄mè di mm̀nn̄i

1 Di mm̀nn̄i ibi ìi né n daú,
 inyì ìi cìcèbè do í sannè m bo bè n̄éinn̄è m̄è sim̄ó s̄i c̄èmmù n w̄ũ.

2 Bè keté ke do yóó n d̀ò ba?
 B̄e w̄érímú í yó mbo k̄ém̄ante.

3 M̄esémmè nè dik̀onn̄i d̄eè bè poté k̄è bè m̄òté,
 ke áá nted̄ontè ke wanti bè bo mankoo mù
 ted̄onkpetè ìnkè d̄em̄arè í d̄e bo.

4 Ke k̄ēti sif̄akesi sitekesí yə, ke cáante,
 k̄è itec̄ī ntú b̄e kó mudii.

5 Bè do bè b̄ètimu,
 ke níi mb̄è b̄èti ke úú ke d̀ò mb̄è tu b̄eyóóbè.

6 Bè do f̀òu yekondake miēke nke,
 tit̄ād̄èntì miēke nè ȳep̄èrè fiè.

7 Bè do ɔ̄ nhoke tif̄ap̄èùti miēke nke ke kuə,
 ke k̄ūrì k̄ūrì tif̄àtì miēke.

8 Bembε bὲ̀ do t́ú isĩntébí kὲ bὲ yètè í bo,
bὲ do puotì bὲ kὲ bὲ b̀̀ti dihei.

9 Bám̀bà mbèε né n diè,
m̀́i né naá mbε kó feonnifε.

10 Bὲ m p̀̀mmu kὲ m b̀̀tĩnné,
kὲ í yĩ̀kὲ bὲ bo n suumè n yĩ̀kὲ tinóntõũti.

11 Kuyie nkuù t̀̀tε n tãmmù kὲ n díí nyifεi,
kὲ bὲ dèkù n yĩ̀nkὲ kὲ í yĩ̀kù.

12 Bὲ ité ditĩnni ndi kὲ còmmú kὲ m buò nyiwēi kὲ bo m b̀̀,
bὲ keù ice nyi kὲ kə̀riní m borè kὲ bo n d̀̀ò mɛyεi.

13 Bὲ peri n cὲ nku,
bὲ wanti kὲ bo n kuomu,
bὲ keté kὲ í d̀̀ò òm̀̀u bὲ teennè.

14 Bὲ t̀̀ntε kuduotí nku, kὲ uríní yedombire ìnkὲ mεcãã,
kὲ kə̀rinè m borè.

15 Kufõwaá nkuù nh auté kὲ kàútóo n sãnni kuyaakù õõ yĩ̀mè,
kὲ n wèi p̀̀ētóo diwetiri kōmε.

16 Di mm̀̀nni n f̀̀mmu muù paare,
meháarimè kó yewe yὲ n s̀̀ńké.

17 Keyènkὲ m̀̀nni kuyonku kuù õõ nni ncáá nke taà n kũ̀,
kὲ n ðammù bá nyí m̀̀kὲ mεom̀̀p̀̀mè.

18 Kuyie mpĩ n yaábòri ndi nè muwērímú kὲ t̀̀tε,
kὲ dὲ c̀̀tĩnné n f̀̀ńí.

19 Kuù m b̀̀ ntisāsãati miεkὲ,
kὲ n sãáténè mutáá nnè mutápeí.

20 Kuyie, n kuðnnè f̀̀ nwe, a mε nyí kέmmú,
n cómmú a ìkὲ nke, kàa bùútoó n kpéi.

21 A tiikení n kpéi nke,
a m puotìnè a wērímú mumou ndi.

22 A n t̀̀óténè kuyaakù nku kὲ t̀̀ kὲ kə̀rinè,
kὲ kuyaakù m puotì kὲ n kóommu.

23 N yému kὲ d̀̀o nha n kũ̀tinè mukũũ mborè nde,
timou kó ðimúnnémáũ.

24 N do í f̀̀ũnko bεcĩribè,
bεcĩribè do õõ í nkuð nkὲ m bùútoó.

25 Bὲ̀ do bo meháarimè miεkὲ n do bὲ kuðmmu mesémmè,
mesémmè do m bonèmu bεsénribè.

26 N do yé kὲ t́ú n yóó yà mesàà mme,
kὲ né yà mɛyεi,

n do yé kὲ t́ú kuwenniku kuù kə̀riní,
kὲ né yà dὲ m biitoomè.

27 N nauti tii kònni kὲ kónni,
mεf̀̀ũtımè kó yewe yὲ n s̀̀ńké.

28 M bonè meyeñcaàrìmè mme, diwèl í bo,
kè n kó tináañti tu didabònni benitibè cuokè.
29 Kè n dabònni te kè n naánnè yekpamaà,
kè neitinè icuo.

30 Kè n kōmmè sòute ke pekí,
kè n kũò binè kukōntonnikù.
31 N kùtidùkù naá mmukũũ nkòku nku,
kè n tārife naá ndidabònni kòfe.

31

Isəbu nàkémè ò í cààrèmè mùmamù

- 1 N do dāunnè dinùu ndi n nuò nke dō:
M báá wénté osapàà nkóò yaá.
2 Kuyie nna nni nduó mba keñkè?
Muwērímú muməu yiè nna nni mbaanè ba dèè tu n kó tiyeti?
3 Beyeibe beè ãṣ yà meyei,
kè becaàribè kó ticōnti tú mefēūtímè.
4 Kuyie nsàà í wúó n kéri kùu cèà?
Kù í kaa n nacēfōtāà?
- 5 Kè n do nfòu siyáàbisí mièke nke,
kè n do kéri mesoummè kó kuce nku,
6 Kuyie nhá m benné a kó tēbiètè,
a yóò yàmú n yí məkemè meyei mmamè.
7 Kè n naacètè do nyóu kuce sààkù,
kè n yèmmè do ntũnne n nuò ndómè,
kè mutōnyeyimu mamù do nsāũ n nəu,
8 Kè dè do dō mme mme otəu məu kōũ m buotí dè,
bèe u n fiúkú dè.
- 9 Kòo nitipòkù məu do yũs n yèmmè,
kè n do nhòke n népotəu bəri ke baa o pokù,
10 Kè n do ndòò mē mme, m pokù mómmuə nnaá mbetəbè kó kudaakù,
bá wè kòò nhò dəərinè ò dómè.
- 11 Ke yé dè túmè meyei ndiemè mme,
bá wèè beénti kòo yé ke dō mmè mànnè dikpetíntou.
12 De kó meyei nna ndò mmuháá nké n cóúté kékua,
ké cóúténè n kperε m məke dè deməu páíí.
- 13 Kè n kóo tōnti məu níí do nyĩ nh ò dòò
n dō nkóò dòò ti kè n ti nhò yetenè,
14 Kè n do ndòò mebotí kè Kuyie nni nsei n yĩmε?
Kè kù tì nni mbekε n kù tēñné ònti?
15 Ke yé Kuyie nkuù máá ti dòòmè mí nnè be,
bá wè ti yəbè pəuti mièke,
kuù ti piíté ti yəbè pəuti mièke.
- 16 Kòo cĩri níí do ndó dəmarè kè nh ò mən̄te,
kòo kúpokù níí do nkuə nkè m bùútóo,

17 Kè n do 55 nyo n diiti m máà ke báá pã ðeciribirè!

18 Nè m bíkémbénti mièke m pètinke tú iciribí cice nwee,
nè n yènnímè n yõ pouti nti ke pãnke ntú bekúpobè kóo teènti.

19 Kè n do 55 yà osènniwè weè kpa tiyààti,
ocíri wèè í mæke kuyààkù ke daati,

20 kòò í nni ndaunnè mutõmmú,
kè n yí nhò dàtínné kuyààkù ke tònkunnè o kènti.

21 Kè n nòutè do yau iciribí ìnkè,
n yé mèè kpéi nke dò bebeémbè yó n kónné,

22 Kè n do dðò mebotí m bakùu tõe kù tuuténè dè m baayuu,
kékééte n kpãcentuku borè.

23 N dému Kuyie nkó tibeénti,
M báá dáátí kécómmú Kuyie nkperíkù ìikè.

24 Kè n do tùóté n yèmmè kéduó mmesò,
Kè n yèmmè do mbo mesò nsààmè ìnkè,

25 Kè n do mpòti m mækemè tikpàti mèdiè,
Kè n do nfũũ n yèmmè n nòutè waá ndè ìnkè.

26 Kè n do nyà diyie kó menàà,
kè n do nyà otànkù péimè ke kéri kè dè wenni.

27 Kè dè do nyũs n yèmmè
kè nni ndò m bo nínkú ké dè ðou.

28 Kè n do dðò mebotí,
meyei ntó mme mèè mànnè dikpetíntou.
Ke yé m bùtínnémè Kuyie nku kunku kùu bo kéìnkè.

29 Kè meyei ndo sðnké n dootitòu kè n yèmmè nnaati,
kè diwèi níi do n kuò meyei mmèè ò tùðkení me kpéi.

30 M me nhõs í nyie nke pã n nùu mæfiè nkè di bo ò bonté kusìnkù,
ke dð wèè kú.

31 Bèè do taà n cìtè be mièke we ndo 55 yĩ ò í diè nyimaa?

32 Opðò do 55 í nyie nditowaà,
m bòri do kpeté kénfeímu bepòðbè kpéi.

33 Kè n do nsari n yei benitibè tøbè dððrimè,
kè m mè wènnìnko m mièke.

34 N yòte mèè kpéi mbenitibè,
ke yìèkù n kòbe bo n senkèrimè,
nè ðe kpéi kè nni mmuti táú táú ke cìéké,

35 We nsàà bo yie nké n kénté,
n yíkúmu n nòutè ke dèè,
muwèrimú mumòu yiè nweè yó n ténné dipátiri n dootitòu wàri di ke n wátiri.

36 N yó ndi bukúmu,
N yóó di dðò dikpààtipiè ndi kéóké.

37 N yóó ò benkemu n nacèfòtè yemòu,

N yó nkéí o borè ke yíeo tekpààtìbite kōme mme.

³⁸ Kè n do nfiètè ketenkè n kuuti kè,
kè n do nkè còuténè ke yembè,

³⁹ Kè n níí do ndi de kó ketenkè peitè tì diiti ke í ti donté,
ke yóu kè ke yembèe kúnè dikònnì.

⁴⁰ Kè n dòò mebotí, kèe peitè tisāmpotì,
kèe ye tipotì kényóu kè bo peitémè tidiiti.

Isobu náaṅtì m̀anku nku memme.

32

Ediu kó tináaṅtì

¹ Edifasi nè Bididaa nè Sofaa kè bèe yóu ke ténke í náánnè Isobu, ke yē ò do wúómmè omáa wèè wetí wènwè. ² Dammu naám̀unk̀u kou Buusi weè do peitè Badakeedi kòo peitè Ediu. Weè Ediu mieke do peike Isobu mediè ò yēmmè ò tú wèè wetí kè Kuyie nné ò nííté. ³ Kòo mieke yènnè ò népobè betāāti bè í yà mèè kpeí mbè yóó tēnné tì Isobu. Dèè benkú Isobu naatimè kè Kuyie nyí naati. ⁴ Ediu do kpaá cífékému ke mu nyí béinnè Isobu ke yé ò népobè betāāti do ò kótínèmè. ⁵ Ò yà dii m̀nni ke tú ò népobè betāāti nò ténke í t̀auri kòo mieke peike mediè.

Ediu nakémè dèè te kòo d̀ó kébéi

⁶ Kè Buusi naám̀unk̀u kou Badakeedi bire Ediu béi nke dò:
N tú debire nde kè díndi tú bedakótibè,
dèè te kè n yòte bá n yí dàátí ke bo di benke n kó meyítímè.

⁷ N yēmmè do dò ndi me ntúmè bekótibè, díi yé di bo béi ntí
ke yē ndi bie mme nsūūmmè díi m̀oke mecii.

⁸ Ke yé ba kè muyaá mm̀ùu bonè onitì muu ò ciinko,
muwērímú mum̀ou yiè nweè mù nhò duó.

⁹ N kòtè weè í tú n yé dèè wenni,
a bo nyémè dèè sié í boní tikóti borè.

¹⁰ Dèè te kè n tu dí kénté kè m̀ béi,
kébenke n kó meyítímè.

¹¹ N yēmmè do dò ndi yóó náké tìmatì ntí,
n do di kémmúmu ke bo keè di yóó yí mù,
kè n yà di bo náké tì ò náaṅtì Ìnkè.

¹² N do di kémmúmu mesàà nke s̀s̀ ndi kòò m̀ù ò í na ke sei nyIsobu,
ke s̀s̀ nhò nàà nkè di í tēnǹnko.

¹³ Di yēmmè bá ndò ndi tú mecii nyembè,
Kuyie nkuu yóó ò na tináaṅtì dè í tú onitì.

¹⁴ Isobu do í náánnè mí nwe,
n yóó ò tḗnè tì yó ncáánnèmu di kpeti.

¹⁵ Dè di dimu di í yà di bo ò tḗnè tì,
yetannò yèè di dònté.

¹⁶ N do di kémmúmu di me nyí náá,

di me nyí n tén̄n̄n̄n̄ko tìmatì.

¹⁷ Dè tùòke n kó dimònnì ndi kè m bo béi,
n dó kébenke n kó meyítímè mme.

¹⁸ M m̄ake tináahtì péu ndi,

dè nh ɔtímu ke n cókíí m bo béimmè

¹⁹ Dè fannimu mmieke menaà mmèè bi me kōme,
bè cūsmè kudɔukù kè kù dó képotè.

²⁰ N dō nkébéi mmu kéréte muyaá nkéwei,
n yóó béimmu kéténné Isɔbu tináahtì.

²¹ N yí yóó ɔɔte òmòu,
m me nyí yóó duò nhòmòu kunaatí.

²² N keté ke í nò nke duò nkunaatí,
kè m mè dḍò wèè n te ò yóó n túótému bàmbà.

33

Edu béimmè ke tú Kuyie nhḍ caummu oniti

¹ Fḍ nyIsɔbu kénté kékeè n dó ké béi nti:

Keè n dó ke dá náké tì timòu.

² Nh ààtemu n nùu ke dèè,
kè n nòndenfè nampú n nùu mieke.

³ Nè meyèmmè memáà ndi n yó nnáámmè,
N dó kénáké n yé dè nde weti weti.

⁴ Kuyie nkó muyaá mmuù n dḍò,
muwèrimú mumòu yiè nkó muyaá mmuù te kè n fòu.

⁵ Kàa bo na ké n kpénné tináahtì,
a báatí kénwáké kè ti máúté.

⁶ Mí nnè fḍ nKuyie mborè ti mamu òmòu í pḗtè otòu,
bè ti dḍònnè mutáá mmu tidé.

⁷ A tú mbá nni nyíèkù kàa bùàti duò,
N yí yóó da benke tikpeti.

⁸ A béi nti n tì kèèmu,
a tannò yènní ke tamu n to.

⁹ Kàa tu a wennimu Kuyie nyìkè ke í m̄ake meyetímè,
ke dō mpáí páí ke í m̄ake meyei mmamè.

¹⁰ Kuyie nkuu me nyàmu kù da sei ntii ìnkè,
ke da wúó nku dootitòu.

¹¹ Ke tàú nha naàcèi timátì,
ke paké a nacéfḍtè yemòu a kéri yè.

¹² Isɔbu mí m bo da náké kè ò dō a cààrèmu deborè,
a í naati Kuyie ndeumu, oniti í dō nké kù nènninè.

¹³ Dè dōmme kàg kù séí?
We mbo na kéténné kù bèkú tì timòu?

¹⁴ Kuyie nhḍ béimu me mborime mieke yoo nè metḗmè mieke kè ti me mbá
ndake.

¹⁵ Kù ḍḍ béimu nè tidòuntì keyènkè,

bənìtibè duó diì mǎnni kè be nuo ncīēke, kè bè yè nke duó.

16 De mǎnni ndi kù ɔ̄ bənke mē bənìtibè kù dó ké bè bənke tì, ké bè cau mmesomme.

17 Kù ɔ̄ ndó képaannè onìti nwe mutǎmmú yeimu, képatenè onitukperì tefentè tēè na nhò pī.

18 Kù ɔ̄ ndó kóò deeténè kufōti nku, kènte kè wēe yenténè mukūū nkó feciēfē.

19 Kuyie nhɔ̄ bǎnté mǎnni mari onìti mēfēūtímè, kóò dǎú ndidú ke bo yǔ́ nho to nye.

Kè kuyonku ncáá nho kǎnti tímou,

20 kènte kè wēe pē mmudii mumou, ò do nǎnnè tì diiti ténke bá nhò naati.

21 Kòo kǎntii móté kaa wēnté a báá yà tì kòte kè.

Kòo kǔ́ yèè do sǎri kè yeè feité.

22 O naàcètè tēè nà kufōti bènni, kòò duúnnè kudǎnkù.

23 Kè dè naati Kuyie ntǎnni mari diì nǎá nti kpéi Kuyie mborè di bo yènni Kuyie ntǎrè tekǎupítè (1000) miēke diì nǎá mbènìtibè bè dò nkéndǎri mē.

24 Kè mesémme pī nKuyie nkè kù dǎ: Deeténè we kòò báá ta kufōti. Kè ku tǎnni dǎ m pètému tidonti o kpéi.

25 De mǎnni kòo wēte kéhēnké késūūkè kénáá nhobiè, kénáá nhò do cēnti ke dōmmè.

26 De mǎnni kòò kuǎnnè Kuyie nkùu ò kènté, kòò nkǎri ku cīētè nè diwèl ke yé kù yóó tūntemè o kpeti.

27 Kòo ndiè nke nǎá mbènìtibè bəmou ke tú: N cààrèmu ke yeténè ikuó kù me nyí n yietí n yei.

28 Kù n dontému bá n wēnni í tati kudǎnkù, kè n kpaá fòu ke wúó nkuwenniku.

29 Kuyie mpī mmuù tǎmmú onìti kpéi, ke kónni kuce mēdémè mētǎati dè bèkú mē.

30 Kè dè bo yie nkè kùu ò dènneni kufōti, kòo wēte kényà befòubè wúó nkùu wenniku.

31 Isəbu kènté kékeè n tú mù, yí só kè m bēi.

32 Kaa mǎke tímati ke bo bēi nhá bēi, n dǎmu ke da duó nkunaatí.

33 Kaa me nyí mǎke tímati á nni nkémú, a yí só kè n dá bənke mecii.

34

Ediu sǎkémè ke sei nyIsəbu

1 Kè Ediu baa nsǎké o náantì ke bēi nke dǎ:

2 Díndi mæcìi nyembè keènè n túmu,
díndi bèè mðke meyèmmè kénténè n náahti.

3 Ditoò bààtimè tináahti,
dínùù me mbaàti mudii kó kunaatí.

4 Yóunè kè ti bate dèè sié,
yóunè kè ti wammú dèè wenni.

5 Isabu me ntu wenwe wennimu,
kè Kuyie nkuù dó kóò nihtë.

6 Ò tu bá nè ò me ndòðrimè dèè sié, Kuyie nhò wùò nsiyáàbisí yiè nwe.
Koò poté koò kòute ò me nyí cààrè mùmamù.

7 We mbo dèmarè ke dònñè Isabu?
Wèè náà nhò dómè ke í yîèkù?

8 Wenwe wèè dápúnè meyi ndòðribè?
Ke neitinè benitiyonkubè?

9 Ke náá nke tú ò bo ntaunnèmè Kuyie ndè tu detetirè nde,
dè í mðke mucóntimu mamù.

10 Díndi bèè mðke meyèmmè kénténè n tú mù:
Kuyie nyí tú kùù dðri,
muwèrimú mumòu yiè nyí tú wèè dòðrimè í sié.

11 Kù yietì benitibè be dòðrimè dòmme mme,
kù bè fòku be dòðrimè dòmme mme.

12 Kuyie nyí tú kùù dðri bìti,
muwèrimú mumòu yiè ntù ntimómmoni nti.

13 Òmòu weè í yè nKuyie nni mbaké kutenkù,
òmòu weè í kù bàñne kutenkù.

14 Kè dè dò nKuyie ndo ðake ku máà kréí nke,
kè kù dèite ku yaá nnè ku wemmu.

15 Dèè kó dimàà wei dè na nkumu dimònni dimàà,
oniti na nwètemu mutáá mmieke.

16 Isabu kàa mðke meyèmmè kénté n tú mù,
keè n náahti.

17 Wèè í tū ntimómmoni ò bo na kébaatáà?
A bo na kései nwèè wetí ke tú ò kperàà?

18 Kuù máà ò náké okpààti ke dò ò tu oyeiwe,
kénáké sikpààtibí ke dò si tu benitikòbè.

19 Kuyie nkunku í kommu sikpààtibí,
kù ò ò nwúò nhokpààti kè dè pèètè fedawanfè,
ke yé kuù bè dòòmè bemòu.

20 Bè ò kùmu dimònni dimàà keyènkè cuokè,
Kuyie nkuù ò bè poté ké bè mèèrè kè bèe kù.
Kù ò ò í mpoté okperi nè muwèrimú ke né ò kùò.

21 Kuyie nwúómumu benitibè bemòu dòðrimè,
kù yému bè kèrì ò ce imòu.

22 Dibìnni dièrì mari í bo yoo keyensòùkè
meyei ndòðribè bo sòri dè.

23 Dè í békú Kuyie nkù bo wénnímè onìtì kè dèe mɔnte,
kè kù né na kóò bekénè.

24 Kuyie nhɔɔ í mpaatè bekperíbè ke né na ké bè pònte,
kékannɛ betòbè be fòtè.

25 Kù yému be tɔmmú mumɔu ke yóó bè kpéi,
ké bè pònte keyènkè kemáa.

26 Kù bè puotì benitiyèibe kɔme mme,
kupiiti ìikè.

27 Bè kù bùtinné mèè kpéi nke ke ténke í dó ké nkù tū,
bè í yie nke bo banté ku kó itié mmaì.

28 Bèè duó nkè beçiríbè dabùò ndèkù ku borè,
kù kèemu besémibè kuðmmè.

29 Kè kù dò nkáré we mbo kù sei?
Kè kù sɔnne kumáa we mbo kù yà?

Kù me ndákemu yebotè nè benitibè de kpéi.

30 Kuyie nyí dó beniticiùmè bo mbakémè
bè yàa bo naá ndidúntári kébo nkubotí.

31 Kè dè dò nde yiè mbo náké Kuyie nke dò:
n yiemmu n yetimè n ténke báa dɔò meyei.

32 N caàrè dè kè mu nyí yé,
a dè nni mbenke n ténke báa dè yié.

33 A yèmmè dò nkuò ò potáa?
A í mè nyiemme kù tãáté tì,
fòò mè nyémè kù dò nkéðò tì,
a tū nnáké tì.

34 Bèè màke meyèmmè bè yóó béimmu,
mecii nyembè bèè n kèrmú bè bo yí:

35 Isɔbu í yé ò tu mù,
o náaṅtì í màke tì co kèè bíékè.

36 Isɔbu náaṅtì me ndònnè beyeibe kpeti nti.
Mebennímè nsóké koò tùòkùní.

37 Ò sòkému ke ðake caàri ke kéré,
ò í yie nke bo banté o caàrimè,
ke sũũnko tináaṅtì ke sáá nKuyie.

35

Isɔbu í màke tináaṅsààtì matì ò bo béi nti

1 Kè Ediu baa nsóké o náaṅtì ke béi nke dò:

2 A yèmmè dò nha naatimu nyáa ba
a tú dii mɔnni a wenni Kuyie nyìkè?

3 A náá ndii mɔnni ke tú kàa dòòri meyei nKuyie nkpeti í bo?
Kàa yóu meyei nkù báa cɔnte mùmamù?

4 Mí m bo tì nda ténné,
n yóó tì ndi wènnému fɔ nnè a népòbè.

⁵ Bóúté kẹ̀fínkẹ̀ kẹ̀yà,
wénté tiweti kẹ̀yà ti da díetirinèmè.
⁶ Kàa d̀̀d̀r̀i m̀eyei ndè kàá mba Kuyie?
Kàa caàrìmè d́s m̀e sũũ ndè bo kù d̀̀d̀ ba?
⁷ Kàa wetí dè duò mba Kuyie?
Kù bo còutè ba a ǹòùtè mièkè?
⁸ Kàa d̀̀r̀i a caàri a nititòu nwe wèè da d̀̀nnè,
kàa wetí dè teénnè a nititòu nwe.

⁹ Kè b̀enitiyiibe sũũ mbè ò mbè kuònnèmu,
kè b̀edièbè d̀̀r̀i b̀è ò mbè kuònnèmu ke békú metèèmmè.
¹⁰ Òm̀òu me mbáá yí: Yé Kuyie nkùu n d̀̀d̀ kù borè?
Kunku kùu ti duò nyiyie nkèyènkè.
¹¹ Kunku kùu ti duò mmecii nkè mè p̀èèté tiwanwanti k̀sme,
kunku kùu ti ànnè meyèmmè kè mè p̀èèté sinoo mòke mè.

¹² Bè né kuòmmu, kù me nyí bè c̀òú,
b̀enitiyiibe kó sifeí kpéí.
¹³ Bè kuò ndetètìrè ndè Kuyie mbáá bè k̀h̀nté,
muwèrímú mumòu yiè nyí dake b̀e kpèti.

¹⁴ A mè nyèmmè a í kù wùómmu,
kù ýèmu a kpèti á nkù k̀m̀mú.
¹⁵ A me nyèmmè ku mièkè òò í mpèike onìti,
kù keté ke í dake onìti kó m̀ecaàrìmè kpéí.

¹⁶ Isɔbu a s̀òh̀tè ke náánkomu,
a yeimmu deè te kàa sũũnko tináahtì.

36

Ediu nákéme Kuyie ntièmmè b̀enitibè

¹ Kè Ediu baa nsókè o náahtì ke béi nke d̀̀:

² Isɔbu nkpaá kèmmú kè n ti nda wénkùnne,
tináahtì kpaá bomu Kuyie ndó n da náké tì.
³ N yíètímè yóó tuòke dè í t̀òké,
n d́s kédúus nwèè n d̀̀d̀ wènwe kunaatí.
⁴ N náá ntimómm̀anti nti n yí sou,
meyíètímè móm̀m̀omme yiè nweè t̀ù̀kèní.

⁵ Kuyie nkpeñ̀nìmu kù í yetírí òm̀òu,
kè kù b́èi ntì tintì.
⁶ Kù òò í nyóu oyèiwe kòo nfòu,
kuù ò nkómmú osénnìwè.
⁷ Kù òò í ndétinnè ku ǹn̄fè bèè wetí b̀e Ìnkè,
kuù bè kànnìnko yekpààtikàrè, kè bè yè kàri sáà,
kè tefentè né bè p̄í.
⁸ Kè b̀è b̀è t̀àú mmefìmmè,
kè b̀è ààri mediè.
⁹ Kù bè benkú b̀e caàrìmè mme,

nè bè yetírímè ku kpeti ke àà sifeí.

10 Kù bè caúmmu ke tú bèe kénté ku tié,
ke bè nàá nke tú bèe yóu meyei mmudòòrìmù.

11 Kè bè kènté ke yie nku kpeti,

bèe deè be we nè diwèì,
kèntúò nkédeènè be bie.

12 Kè bè me nyí yie nke kènté mudoò mùù bè doti,
kè bè bo kú bè í banté mèè kpéí.

13 Benitiyeibe bie mieke ò mpéímu Kuyie,
bè me nhò í nkù kuónnè kù bè poté dii mònni.

14 De yembè òò kú be bénti nti,
bè ò ndòuti dòutinè betòbè mbe kékūnté be fòmmu.

15 Kuyie nhòò yóu kè meféúítímèe tuòkení ku kòbe
kè kù bo bè duò nyitié nyi,

kù òò yóu kè bèe féúté ke bo kù kèntému.

16 Kù dó ke da denne mesémmè mieke nke,
ke da tanné metuò mmieke,
kàa nyo ndesààrè.

17 Kàa yèmmè me ndònnè beyeibe kòme,
tibeénti doti a ìnkè nke.

18 Kemieke báá da souté kàa sáá nKuyie,
ticuuti bá nte kàa dauté.

19 A dabònni dii í yó nte kàa yè mesémmè mieke,
bá kàa dó a kuónnè a wèrímú mumòu.

20 A bá mbaa keyènkè bo tuòkenímè kécíe mbenitibè.

21 A ndake ke báá yie nkétūnne meyei nkó kuce,
ke yé deè temè kàa ta mesémmè mieke.

Kuyie mbakémè demou

22 Kuyie ndeumu ke kpeñni,
we mbo na kéduò nyitié nkù duò nyi?

23 We nkù benkú kù dò nkédoòmè?
Ke bo na ke kù nàké ke dò: A yetému?

24 Benitibè bemou ku nsánti ku tōmmú kpéí,
fó mmúnke, a nyé ké nkù sánti.

25 Benitibè bemou mù yàmu,
medétimè mme bè mù wùónnìmè.

26 Kuyie ndeumu ke mènke deu,
ku bie nyí dò nkaa nkédeè.

27 Kuù òò yūó mmenie nkédee nkeìnkè,
kè dèe doò yewetè kè fetaafeè ni.

28 Kè yewetèe fè cūñní,
kè fè nniu benitibè bemou ìnkè.

29 We mbo na kébanté yewetè cèntimè?

We nyé fetaafe dabònni dòmmè tiwetì mieke?

30 Kuyie kuù òò míté kuwenniku tiwetì mieke,

kè dàméèrì ndo nsàũ.

³¹ Kù piú yebotè nè fetaafe nfe,
ke yè duò ntidiiti mediè.

³² Kù pikù fetapièfè nfe ku nòutè mieke,
ke fè bømmù kù fè dónè wè.

³³ Fetaafe dabònni dù òò benke Kuyie ntóònnimè,
ke iwũ mómòmònyi nyé kù duunnimè.

37

¹ De kó fetadiefe donné n kòm̀b̀ù̀t̀i nti,
kè n dinni au ke dó kètòte.

² Kénténè, di bo keè Kuyie mpéúmè metammè,
di bo keè fepièfè fèè yìèní Kuyie nnù.

³ De kó fepièfè cèntemu ke fité tiweti timou,
ke t̀ù̀ð̀ke itemm̀anke imou mieke.

⁴ Kè ti kèè Kuyie ntammè ù̀t̀imè,
ke péu metankperimè,

kè itapie dàátí tipítí timou.

⁵ Kuyie nhòò pèe mmetankperimè mme,
kè mutòndiemùu dòò,
ku tòm̀m̀ú ti báá na ké mù banté.

⁶ Kuù òò péi nfetaafe m̀át̀à̀r̀è ke dò: Donè ketenkè,
kénáké fetaafe ke dò: Ni mekperimè.

⁷ Kè benitibè tòm̀m̀úu cómmù,
kè òò yie nkè benitibèe banté ku tòm̀m̀ú.

⁸ Kè tiwanwanti taá ti sòrè keduo
titádènti mieke.

⁹ Kuù òò òònni kuyaakperikù kubakù c̀ànku bíékè,
kédúò nkè muséé nyènni kubakù you bíékè.

¹⁰ Kuyie nkuù òò fuute kè menie mpííté ditári kòme,
kékpenke kénaánnè timáti.

¹¹ Kuù òò píe mmenie nyewetè kédúò nkè yèe cíté kém̀m̀í ntipítí timou.

¹² Ke keroo ke wíètiní ke d̀ò̀ò̀ri kù dómè
kù yè nyè nhòmmè kutenkù kumou mieke.

¹³ Kù òò yè tòǹǹi m̀ò̀ǹǹi mari ke bo yṹ mbenitibè to nye,
yoo kùu bè dòò mesàà.

¹⁴ Isɔbu kénté kékeè!

Yí só kéwénté Kuyie ndòòri tì dieti.

¹⁵ A yé Kuyie nni yewetè mèè botáá?

A yé kù òò yíme kè yewetèe mítáá?

¹⁶ A yé yewetè nùú mèè botí keĩnkàá?

Meciì ndiemè yiè nweè mè dòò.

¹⁷ Kubakù c̀ànku kó kuyaakù òò cómmù, kè ketenkèe tonkè,
kè f̀s̀ nwèè kó tiyààti tòǹk̀è kè kuyiinkù da pí.

Yáà a benné diyìè dī bo yènní dīì bòrì?

¹³ Fṣṣò ṣṣ duó nkè dèe wenkení kutemmànkú
kè kpéété beyeibe bε sòràà?

¹⁴ Fṣṣò ṣ nte kè ketenkè wūṣkùu feité
kéceete meḍrìmè tibanyààti kṣmaà?

¹⁵ Kè beyeibe paà bε kó kuwenniku
kubakù kùu do yoo kè kùu kèétàà?

¹⁶ A ta dàméèrì kè tùòkè o fūṣ dε miεke
kè cè nkè ta dàméèrì bintuotàà?

¹⁷ Bè mu nda benke mukūū nheì kó yebòràà?

A mu nyà kudənkù kó yεcàkàà?

¹⁸ A na kè yé kutenkù duó kè mamàà?

Kàa dε yé a n náké kè n yà.

¹⁹ Ɔnkuce kərinè kuwenniku εi?

Dibiinni cie kó kuce bore?

²⁰ Kè bè tu a dè yùní a bo yà dε cīṣṣàà?

A bo banté dε εi kó kuceà?

²¹ A dò nké ndè yému,

kè yé a do bomèmu dε mōnni,

kàa we sūū nkε í dò nkékaa nkédeè.

²² A tùòkè mupāā mboomu kó diheìà?

A yà fetaafè mātārè kó dikàri yè boràà?

²³ A yé n dè ḍòò kè dɔu ndè meyei nkó diyìè kpéínáà?

N dè dɔú ndè mudoò nè yekpàrè dε kpéínáà?

²⁴ A yé kuwenniku ṣṣ yènní dè kēpité kutenkàà?

Diyìè yìèni kèè bíékè, kuyaaakù iitini dè kè fuu kutenkàà?

²⁵ We nkpeté fetaafè yεnébòrè?

Kè we nhānné kuce fetapíṣṣe tū nkù?

²⁶ We nhṣṣ duó nkè fèè ni ketenkè òmòu í bo kè?

We nhṣ nte kè fèè ni fekpáfè òmòu í ā dè?

²⁷ We nhṣṣ yī fèe cūūnni menie dikpàà,

tedontè dàméèrì í borè

kénte kè timusūūti yènní?

²⁸ Fetaafè màke fε cicaà?

We nné peí timaànti?

²⁹ We mpùò nkε peité fetaafè mātārè?

Mupāā nkóò yṣ tū we?

³⁰ Muséé nhṣṣ pí mmenie nkè mèè kpenkemu kè naá nditári,

kè menie nyīnkèe naá nkupèrikù.

³¹ Siwāā kó tenúntè sī nūú ntè tu ònte?

A bo na kēpité kuhṣṣ kùu sī piitáà?

³² Fṣṣò ṣṣ denneni kutennakù tiwetàà?

Fṣṣò dēnneni mukorimu nè mudàkàà?

³³ A yé ikuó ìi bo kēīnkàà?

Fṣṣ te kè ì pī nyi tōmmú ketenkàà?

³⁴ Kàa béi a tammèe tuòke tiwetì,
kè menie ncúténì ke da dátinnáà?

³⁵ Kàa péi fetapíèfè fèe keà?

Kàa fè yu fèe yie nke dò nte mínáà?

³⁶ We nhṣṣ náké kucáduonku kukó ntamè menie?
We nhṣṣ náké kukodaaku dè wentémè?

³⁷ We mbo na nè o kó meciì nkékaa nyewetè?

We mbo na kébíinnì kéṙnkè kó sicèe?

³⁸ Kutāāyukú ṣṣ yīme kēwēte kēnaá nketenkè?
Yedombie nhṣṣ yīme kēwēte kétau?

Kuyie nkuù baké dèè wéi demau

³⁹ Fṣṣ ṣṣ duó nkuçiriciriyōkù kù bo dimàà?

Fṣṣ piú iciriciribíà?

⁴⁰ Ì ṣ nkpaá oke diì mōnnì titādèntì,
ì kpaá sari diì mōnnì yefāpiè mieke.

⁴¹ We nhṣṣ waá ndikākābii mudii?
Di bí ṣ n kuònnè diì mōnnì mí nKuyie
ke áá nke mōnté mudii?

39

¹ A yé sitābṣṣ péi diì mōnnàà?

Siyṣṣ ṣ nkuònnè kupéitéyonku kàa yéá?

² Si ṣṣ púó kémmōke betāàbè bède?

A yé si peité mōnnàà?

³ Si ṣ nkūū diì mōnnì ke bo peité si bí,
kéom̄pèné kupéitéyonku.

⁴ Siì bí ṣṣ kóté kékpenke kéité mucèmmu,
ke dété ke ténke báa wētení diyie marì bìtì si yṣbè borè.

⁵ We mpitè dikpáà kó musāmmarímú ke fīnko?

We ntòte disāmmarinnanni kó kuhṣṣ?

⁶ Mii di duó ndikpáà tedontè kè di bo mbo,
di kó diari tu metīè nkó ketenkè.

⁷ Di kpeti í bonè dihei kó kutoweku,
ocēnti í kpaá ke bo di péi.

⁸ Di firi yetārè ṙnkè nke ke waà mmudii,
di dṣ dè tu timusūti.

⁹ Fehāātināáfè bo yie nkàa fè pīñnè mutōmmáà?
Fè bo yie nkéwenté dinaadieà?

¹⁰ A bo pítinné fehāātināáfè kuhṣṣ kè dṣ fèe duaà?
Fè bo nṣeri dikāà ke da tū nke duṣ ipēnaà?

¹¹ A bo yī fè wērímú deṣ kè n fè táà?
A bo yie nké fè duṣ nha tōmmáà?

¹² A bo ntá ke dṣ nfè bo kṣte kēwētenáà?
A bo fè tou ntidiiti ke dṣ fèe ti kpēnnáà?

13 Fecònfè fètì pīntimù í yòù,
kè fè fètì mòke ticitì yòòntì mesàà.

14 Fè né ɔ nkè fè dóú nfe yiè mmubirímú mieke fè p̄eētému,
kè yè nduó dende mubirímú tonnìimù mieke.

15 Fè keté ke bá nyé ke dò nhoniti bo na ké yè nà,
yoo kuwanwankù makùu yè p̄òmmu.

16 Fè ɔɔ í ndake fè bí kpéí,
dè keté ke bá ndò nfeè ì te.
Fè ɔɔ í nyīèkù fè bo ɔumè detetirè.

17 Mí nKuyie n yí fè p̄a mecii,
n yí fè duó meyèmmè.

18 Kè fè me nyité ke coké,
fè bá mboti o s̄andèèti nè o s̄antè be kpeti.

19 F̄ɔ̄ duó ntes̄antè muwērímú
ke d̄atinné te f̄oní dibùà?

20 F̄ɔ̄ te kè tè ɔɔ puu dicádónnì k̄ɔmaà?

F̄ɔ̄ te kè te dabònnì yiè ke duó tik̄ɔmbùòt̄àà?

21 Tè ɔɔ poté yetàre kubiriku kè diwèi ntè bomu te wērímú kpéí,
kè tè nwetóo te dootit̄òbè kó dit̄innì.

22 Tè í yé bè tu dè kuf̄ɔwaa, te bùòti í duó,
tè ɔɔ í nyà kukp̄ariseú kébotire.

23 Kè didoò kuó nte Ìnkè,
kè mekp̄ambii nkó kupié tu níéé.

24 Kè tè p̄utìnè muwērímú ke f̄immú mecāā,
kè dit̄at̄eheù kuó ntè báá na k̄écómmú.

25 Kè dit̄at̄eheù kuó ntè d̄ò: Toò!
Kénkp̄aá ke díetiri kékeè mudoò kó kunóú,
nè beh̄āp̄ònkperibè péikomè nè mudoò kó kutoweku.

26 F̄ɔ̄ kó mecii nh̄o nte kè fetúúf̄e p̄inte fè fètì
kécuó nkubakù c̄anku bíékè ke bo yè tifètì p̄antàà?

27 F̄ɔ̄ ɔɔ duó ndinùu kè f̄e eitàà?

F̄ɔ̄ ɔ nte kè f̄e deke yetàre yómmè ke ceé nfe ȳíéntàà?

28 Fè ā yep̄è Ìnkè nke, fè wentí yep̄è yómmè mme,
yep̄è yómmè mè tu fè kó t̄ec̄kpetè.

29 Fè ɔ nke mboní képaatè fè dii,
fè ɔ mboní dedétirè nde k̄éyà fè bo di mù.

30 Fetúúf̄e bí ȳò mme ȳi mme,
decirè borè fè ɔ ndé mbo.

40

1 Kè ti Yiè nKuyie nyíé k̄ébéinnè Isobu ke d̄ò:

2 F̄́ nwèè d̄ó mí muwērímú mum̄ou yiè nnè f̄́ ntí nenni a mòke ònti ke bo béi?
F̄́ nwèè séi m mí nKuyie nh̄ònti bo a bo n t̄énné tí?

3 Kè Isobu t̄énné ti Yiè nKuyie nke d̄ò:

4 Mí nwèè í tùàke dèmarè, m bo ténne ònti?
N yóu ke pí n nùù ndi.

5 M béimu kuce mèmáà n ténke báá kónté,
m báá yíé kèbéi kuce medérímè.

Kuyie nyíe ke bənté dii tancīnni Isəbu

6 Kè ti Yié nKuyie nyíe kényúni Isəbu kuyaaakù mieke kòò nàké ke dò:

7 Pí nhamáà oniti fò,
n yóo da beke tináànti nti kàa n ténne.

8 A dós n kó tibeéntii cake páíi nweà?
A dós múi ntú osīnwè kàa tu onatàà?

9 A nɔyɔnni mǎnnɛmu mí nKuyie nkperaa?
A bo na képee metammè n kōmaa?

10 Tikpeti nè disānni deè múnke tú a kó tisātàà?
Diyetidiəri nè kuwenniku deè múnke tú a kó diyaàbòràà?

11 A mieke tū mpɛike benitibè mediè,
wénté be fenansīnfè mèmáà kè bèe kèkè.

12 Wénté sifei yembè kè bèe sīnné,
ponte benitiyonkubè dimònni dimáà.

13 Wənné be beməu ké bè dátinné mutáá,
tanné be difòtiri mieke dibīinnì.

14 De mōnni kè n né da sante,
a namè ke dòò de kó mutōmmú.

Dikondènni kó medonnimè

15 Wénté dikondènni, múi di dòò n da dòò mè,
kè di yo ntimúti fenààfè kōme.

16 A né wénté muwērímú di mōke mù,
kéyà di poukōrè tēi mēè botí.

17 Kè di yóu kpeñni sétiri kó kudəú dōmmè,
kè di kpèrè mambii mpiri ke piri.

18 Kè di kūò dōnnè disəwūò kó imátideí,
kè di cīntii dò nyimátikpāntii.

19 Mí nKuyie n dōò de deməu mieke, m mènke né di ndòò,
mí nwèè di dòò múi di duú ndisiè.

20 Yetārè ìnkè nke di waammè di diiti
tiwanwanti santi timəu kpèiti dè.

21 Di dəu tifapèùti mieke nke, kukó nkó tipènti mieke,
dèè dò nkupúú menie mborè.

22 Di ɔ ndiéké tifapèùti déé mme,
kè kukó nkó tipùònti di fité.

23 Bá kè kukó ndó kùu ta képié, di í yīèkù,
kè menie mpūò nke puoti di nùù di mbúútóo.

24 We mbo dáátí kè di wetínko kè di pí,
kékeuté di yèi?

Femùòfè kó medonnimè

25 Bè pīmmu femùòfè kuyīmpiennàà?

Dekòkòrè bo kũũ fe nónđenkàà?

26 A bo tōnné fekòtifè femùòfè yèìà?

Dekòkòrè bo duute fe baàà?

27 Fèè bo da bámmàà?

Fèè bo nda náánnè diyòònnàà?

28 Fèè bo da dǎúnnè dinùù mari kè dǎ:

M bo ntú a kóo tǎnti n fòmму mumǎu mièkaà?

29 A bo nfè kpèitinè bè kpèitinèmè tenòtǎà?

A bo fè pìtínné kàa bí inítipòì nfè kpèitinàà?

30 Bèyīmpīmbè bo fè dǎu nkénfiitǎà?

Bèpotambè bo fè posiri kéfítǎà?

31 Mèpembii mbo fũũkú fe kǎnkǎà?

Mèkpǎmbii mbo ta fe yuuà?

32 Nǎó nha nǎutè fe ìnkè kéndò nha fè dónè dikpǎnni,

kàa borè yíè nè a bo mbomè!

41

1 We nyèmmè bo ò pǎ kòò dǎ ò bo fè na?

A bo fè yámè máà sǎnnèmu kè kufǎwǎá n da autè kàa do.

2 We mbo yí o kǎmbùò dèu kè fè wènté?

We nné bo dáátí kè m baao mí nKuyie?

3 We nni mpènte o kperè kè ò dǎ nkóò yietí?

Dèè kó dimàà bo ketenkè ìnkè mǎi dè te.

4 N yóó wète kébéi nfemùòfè fenfe kpéi nke,

M mu nné í nǎkè fe tǎòti kó muwèrimú kpéi,

fè kǎnti pǎitè ke wennimu.

5 We mbo dáté fe yaàbòrì dè ìkè bíékè?

We mbo ta fe yèi saku?

6 We mbo kpeté fe nùù kó dicàù?

Fenimbǎbǎre fiikú dè dè duò tikǎmbùòti nti.

7 Kè tidǎpǎiti kó inǎu dǎkè fe ìnkè,

ke tau ke dǎ mbè ti wènné ke utè.

8 Bá kù kè kù kǎá nkutekù,

muyǎá nyí pènkù ti cuokè.

9 Kè ti wè nke taunè titòbè,

ke pǎ ntitòbè teii bá ke í dǎ nkéna kèyate.

10 Kè fè cǎe mmuhǎá ntǎété,

kè fè wènténí dè ndò ndiyiè bo ke yetini,

11 Kè muhǎá mmínní fe nùù mièke,

kè ihǎapèmpèri yièni.

12 Kè kuyukú yièni fe wũò,

ke dǎ ntekũmbotè ǎǎ fǎnte kè kùù yukú ñyiè.

13 Kè fè wei yekũò ncóúté,

kè muháá nyènní fɛ nùù miɛkɛ.

¹⁴ Kè muwɛ́rímú bo fɛ fòní miɛkɛ,
kè wèè fɛ yà kufɔwáá nhò auté.

¹⁵ Kè fɛ kòntì wɛ́nnè titòbè teii,
kɛ kpénì bá kɛ í dò nkénampɛ.

¹⁶ Fɛ́ í dé dɛmarè,
dɛmarè báá na kɛ fɛ yòkùnnɛ.

¹⁷ Kè fɛ íténí kufɔwáá mpí nyɛdakpɛrɛ,
kɛ yè auté kè yè ncokù kɛ sɔrì.

¹⁸ Kukpàrìsɛú í fɛ fūūku,
dikpànnì nè disìè mɛè máà ndi.

¹⁹ Fɛ borè tímátì dònne tímútì nti,
fɛ borè disəwūð nè kudəú kùù dūrí dè í cáá.

²⁰ Fɛ́ í cokù kupie,
yɛditifántárɛ dò ntimútì nti fɛ borè.

²¹ Didùrì í duò fɛ kòmbùòtì,
kè dikpànnì fūntɛ fɛ ɔ ndi daúmu.

²² Fɛ pəuti cùáké sikāū nsi mɛyómme kɛsi,
kè fɛ kèté dè ndò mbè dɔtenè ðinaakāā.

²³ Kè fɛ do dibinni di fántɛmu tɛkūmbotè kɔmɛ,
kè kubinku nku kùu kutirè kéndò mbè tūə ntihúúntì.

²⁴ Kè fɛ pɛɛtè dè dèè dəúnko kuhāawenniku,
kè difòtìrì cūmpuri dontenè tiyùpéitì.

²⁵ Kɛtenkè ìnkè òmòu í fɛ baké,
bè fɛ dɔò nè fɛ kòmbùò ndi.

²⁶ Bá dèè dɛu fɛ ɔ nwetòomu,
fɛè baké tiwanwantì timəu dikpàá miɛkɛ.

42

Isɔbu bantɛmè ò í tùmè òmòu

¹ Kè Isɔbuu tɛnné ti Yiè nKuyie nkɛ dò:

² M bantɛmu kɛ dò nha nɔ ndɛməu,
n yɛmu tímátì í bomè a yīékú tì.

³ A naatimu a béimmè kɛ tú:
Wenninwe dɛ yiè nwèè da sei?
Dɛ yiè nyí bantɛmu,

n do náá ntì pɛɛtè tinti n wɛ́rímú, bá n yí yé.

⁴ A do n náámmu kɛ tú n da kɛnté,
kàa mòkɛ tímátì kɛ bo m beke, kè n tì nda tɛnné.

⁵ Bè do n nàkému a kpéi,
di mmònnì ndi n né da yàmè nè n nònfè.

⁶ Dɛè tɛ kè n yie n caàrìmè kɛ dèmmu,
kè n yèmmè caàrè kè n kàri mutáá nnè mutapéi ndɛ ìnkè.

TI YIE NKUYIE NWEŦE KE ÍIMME ISɔBU

⁷ Ti Yiè nKuyie nnàkénè Isəbu diì m̀ǹnni kédèè, k̀b̀éinnè Edifasi Temaa èi kou ke d̀: M mieke di yèmu f̀s̀ nnè a ǹpobè bedé, di í nàkè n k̀péi k̀è d̀è siè n k̀óo t̀nt̀ti Isəbu d̀̀̀m̀è. ⁸ Di mm̀ǹnni, di waá nyenaadakè ỳyiekè nè yepedakè ỳyiekè, ke s̀ǹkénè n k̀óo t̀nt̀ti Isəbu k̀é yè nni nféútè k̀étuə. N k̀óo t̀nt̀ti Isəbu n d̀ó wè bo m bántè di k̀péi, bá m báá di d̀̀̀d̀ n do d̀ò nké di d̀̀̀m̀è. Di í nàkè n k̀péti k̀è d̀è siè n k̀óo t̀nt̀ti Isəbu d̀̀̀m̀è.

⁹ M̀em̀me k̀è Edifasi Temaa èi kou nè Bididaa Suaa èi kou nè Sofaa Naamaa èi kou bè k̀̀temè kéd̀̀̀d̀̀ ti Yiè nKuyie mbè nàkè ti. K̀è ti Yiè nKuyie ncútè Isəbu b̀aammu.

¹⁰ Isəbu b̀ántè m̀em̀me Kuyie nkè k̀̀u ẁete k̀óo c̀̀nnè o f̀̀t̀iri, k̀óo t̀̀nnè o k̀p̀ati k̀è d̀èe ǹó nkuce m̀édémè d̀émè. ¹¹ Isəbu tebií siməu nè o t̀̀bè nè o ǹpobè bèè do ò ỳé nè dim̀ǹnni k̀è bè nk̀rini k̀óo d̀́. K̀è bè nwè nke yo nho c̀̀tè k̀è bè ò totirínè o s̀emmè k̀óo b̀áa m̀eyei Kuyie nhò b̀ntè m̀è k̀péi. K̀è bè nhò p̀a mbá wè m̀édítibi m̀em̀aà nè m̀esəə nkó mumámáa.

¹² K̀è ti Yiè nKuyie nd̀̀ Isəbu m̀esàà nho we yəsonye mieke, k̀è d̀èe p̀ééte ò d̀èeni yè. K̀óo m̀əte ipe tekəupíríítè nè sikəupísínàà (14000), ỳg̀ỳbè sikəupísikuə (6000), iǹáke idéi idéi tekəupíríítè (1000), s̀ammárímúbè tekəupíríítè (10000). ¹³ Ke m̀únke m̀əte ibí benítidaabè b̀yiekè, benítipòbè b̀t̀āāti, ¹⁴ k̀óo yú denítipobire deketirè ke d̀: Yemima (d̀è tu tenónkpete), ke yú dedérè ke d̀: Kesia (d̀è tu k̀ánnédi k̀ó mupóó), ke yú detāānnè ke d̀: Kedenni-Apuki (d̀è tu tenanfāte). ¹⁵ Be k̀ó ketenkè keməu mieke onítipókú m̀əu do í wenni ke t̀̀̀ke Isəbu k̀ó besapàmbè k̀è be cicee bè ẁennè bembè nè be t̀̀bè k̀è bè totè bè d̀ò nkétieke d̀è.

¹⁶ De k̀ó dif̀nkúo k̀è Isəbuu s̀əte k̀énfòu ke d̀ò yebie ntekòutè nè sipísínàà (140), keyà o bí nè o yaábí, nè o yaábí k̀ó ibí, ¹⁷ k̀é nyóó kú ke k̀òtè m̀esàà nke t̀̀̀ke o yiè.

Yesāã Di mpátírì tó tù náàntì

Bè yu de kó dipátírì ke tú Yesāã nke yé iyie nyi bè do 5 ndièmmè mubáammu mièke ke sántí Kuyie nyoo bèe kù mɔɔ meteèmmè. Bá fèè yènfè kó diketírì kè bè 55 keté kèwāri fe kùnni kénákè fè diè mmèè botí.

De kó dipátírì tú dipátírì ndi benitibè dó di mediè Bibidi kó yepáte yemou mièke. Ke yé de kó iyie ntumè ìi káa nyinyi benitibè yèmmè, kè dè ntukúnè mubáammu yoo Kuyie nkó disānni yoo isáútii, yoo meyei nkó mudáammù nè a bo ndémè Kuyie nyoo a bo mbomè meháárimè mièke kè dè me ndò nha kémmú Kuyie nkó meteèmmè mme yoo a yèmmè cààrè, kè Kuyie nda bàntè yoo kù da cīè nkè dè da naati, yoo nè kù di kó metaummè bíékè. Nè de kó yesāã mmieke nke ti 55 bantémè Kuyie nti tókénèmè ke fòu, ke tú kùu do mpáíí, kè kù dókùmè ðeu ti ìnkè, kè kù dòòri kù béi nti.

Di mpátírì náàntì dúó ke dòmmè

1. Yesāã nyèè dèùkùnkò Kuyie nyètírì: 8 nè 19 nè 33 nè 100 nè 103-105 nè 111 nè 113 nè 114 nè 117 nè 135 nè 136 nè 145-149
2. Yesāã nyèè benkú Kuyie nkuu tumè okpààti: 47 nè 93 nè 96-99
3. Yèè tu bè báammè Kuyie nhokpààti kpéí 2 nè 18 nè 20 nè 21 nè 45 nè 72 nè 89 nè 101 nè 110 nè 144
4. Yesāã nyèè tu Kuyie ncīètè tarimù kpèye: 15 nè 24
5. Yèè tu bè bo nkàri Kuyie ncīètè dibanni ke dentù yè: 84 nè 91 nè 121 nè 122
6. Yèè tu bè do 5 ndiè nyè Siy55 ke sántí dicèkari Kuyie ntāātè di Sedisademmu ke bo maá ku cīètè: 46 nè 48 nè 76 nè 87 nè 132
7. Yèè tu Kuyie ndo 55 náké tí ikuú niùti mɔu yoo Kuyie mpāānāàntì náàntò mɔu yoo kù bè cau ntìmatì ìnkè yoo kù yè mbèe dɔò tìmatì: 14 nè 50 nè 53 nè 75 nè 81 nè 95
8. Yèè tu itíi nKuyie nkòbe kpéí: 37 nè 49 nè 73 nè 78 nè 112 nè 127 nè 133 nè ke né yíénè Yesāã 1 nè 119
9. Kuyie nkòbe bèè bo meyeñcaàrimè mièke ke báá nKuyie nke kù mɔu meteèmmè. Bè do 5 ndiè nyè: 12 nè 44 nè 58 nè 60 nè 74 nè 79 nè 80 nè 83 nè 85 nè 90 nè 94 nè 106 nè 108 nè 123 nè 126 nè 137
10. Yèè tu mēfēūtímè mebotí mebotí bo sántémè onití kòò kuónnè Kuyie nké kù mɔu meteèmmè. De kó yesāã mbotí yèè sū: 5-7 nè 13 nè 17 nè 22 nè 25 nè 26 nè 28 nè 31 nè 35 nè 38 nè 39 nè 41-43 nè 51 nè 54 nè 57 nè 59 nè 61 nè 63 nè 64 nè 69-71 nè 86 nè 88 nè 102 nè 109 nè 120 nè 130 nè 140-143
11. Yesāã mmómmanye, kè dè yèmmè Kuyie nda ðeeté mèè kpéí ntìmatì mièke, yoo kù da cīèmmè a yèi: 9-10 nè 30 nè 32 nè 34 nè 40:1-12 nè 92 nè 107 nè 116 nè 118
12. Yèè benkú Kuyie nkou bo mmòkemè diwèi o yèmmè mièke nè kù ò òmpùnñemè: 3 nè 4 nè 11 nè 16 nè 23 nè 62 nè 131 nè 139

Kè dè dò mmemme ti bo namu yíe nkétúótè de kó iyie nkó tináàntì kéndéúkùnkonè Kuyie nyètírì kèáá nè ti kó metammè kéntù mbe ì nti náké kè ì dòmmè.

YESĀĀ MPÁTÍRÌ DIKETIRÌ

1

*Diwèl móm̄m̄n̄ni kó tináānti
(Yesāa 1-41)*

- 1 Dè nnaati wèè í tū mbenitiyonkubε tié,
wèè í tūū mbenitiyeibe kó kuce,
wèè í katìnè bèè daú Kuyie.
2 Wenwe dó Kuyie ntié nyi,
ke ì āā o yèmmè miéke kuyie nnè keyènkè.
3 De yiè ndònnè mutie mmu bè buatí mù kukò ntaké,
kè mù pèí yebe ye m̄nn̄ni,
bá mu fāātì í kpeì,
de yiè ndòri dè demou ð nyíemmu
4 Benitiyonkubε kperε í me ndò,
bè dònnè tiyontì nti kuyaakù tò tì.
5 Dεε te kè bè í yóó na kécóm̄m̄ Kuyie mbeénti yiè,
bè me nyi yó nkaké Kuyie nkabe t̄nn̄ni.
6 Kuyie nyé̄mu bèè wetí be kó kuce,
kè beyeibe bie tū mmefé̄timè kòku.

2

Kuyie ntāāté wèè kpà̀tì kó tináānti

- 1 Ba nte kè ibotì miéke còú?
Ba nte kè yebotè dàkii meyei nkpéí ndetetirè?
2 Kè kutenkù yembè baati dikpà̀nn̄i,
kè s̄kpà̀tibìl̄ wènnè ke bo kpà̀nnè Kuyie nnè kù tāāté wè,
ke náá nke tú:
3 Tí t̄t̄e bè ti p̄t̄innè ìl̄ wēī,
kép̄ité bè ti dùú m̄èè f̄imme kédootóo.
4 Wèè kàri kēnkè kòò bè daú,
ti Yiè nKuyie mbè ti mudaá mmu.
5 Ke bè nàánnè kemieke.
Nè kemieyonkuke ke bè āā kufōwaá nke tú:
6 M̄i p̄i n kóo kpà̀tì,
ditāsà̀ari Siyōō ìnkè.
7 N yó nnáámmu Kuyie nyē nkù yóó d̄d̄ d̄ε kpéí.
Kù ñ nàkému ke yī:
A tú m̄ bire nde yíe,
kè n tú a cice,
8 ke tú n kù m̄o yebotè yemou kè kùu yè nni nduó nkè n yè tieke,
kén̄tenè itemm̄ankoo,
9 kéc̄em̄m̄ yebotè n̄ kumát̄ipà̀tì,
ké nyè p̄ùò n̄tiyaamatì kōme.
10 Díndi bekpà̀tibè, ñc̄inè,
ketenkè kó bebeémbè, ñyiènnè itié.
11 Mp̄innè Kuyie ntōmmú ke kù dé,
nyè̄nè kù kpeñ̄nimè kè di k̄m̄b̄ùòt̄i nkù duò.

¹² Kè di nkù déúkùnkò
ku miéke yàà bo di peike mèè kpéí
kè di feti di tū nkùù ce miéke,
ku miéke í yóó òòte kè bo peikemè.

Dè nnaati bèè sàri ku borè.

3

Medeetímè boní Kuyie mborè nde

¹ Dafiti do cokùnè o bire Abusadømmu, kéndiè nfèè yènfè.

² N Yiè nKuyie n dùòntòbè sūmu,
bèè n wanti bèè í sénní.

³ Bèè í sénní bèè náante n kpéí,

bèè tu fí nKuyie nha í yó n deeté

⁴ N Yiè nKuyie nfóò tu n kó kudòpikù,
a deumè kpéí nte kè dè n naati.

⁵ Kè n kuónko ke yu n Yiè nKuyie,
kù òò yiemmu ku tāsààri ìnkè.

⁶ N duómu ke yè nke duó, ke èntè,
ke yé n Yiè nKuyie nni ncúómè.

⁷ N yí yīèkù benitibè sikou sikou,
bèè n cètinè tipūiti timəu.

⁸ N Yiè nKuyie,
íté kécómmú ké n deeté,
fóò bèmmù n dootitòbè,
ke bókíí benitiyonkubè nìi.

⁹ N Yiè nfóò deerí,
a sàà nni mbonè a nitibè.

4

Kuyie ndeerímè bè sòhité ke wátiri wè

¹ Dafiti yènfè bè diè nfè nke biennè tibómbonti.

² Fí nKuyie nfóò n kòrmú,
n kuònnè fí nwe, n teennè!
N yèmmè do cààrè kè fíòò n deeté,
n kuó mmesémmè kékénté m báammii.

³ Díndi benitibè,
dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrimè n yètiri?
Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ndómè detetirè kperè
ke wanti siyáàbisí?

⁴ Banténè Kuyie nkuu n dòòmè mesàà,
kè n kù yu kù n tee.

⁵ Kè di miéke peike di báá dòò meyei,
totínè keyènkè di yèmmè di duó dè,

kébónkùnne di miεke.

⁶ Fiénè Kuyie nyiwũs kù dó ì,
ké kù duó ndimáà.

⁷ Besũkùbè nàámmu ke tú:
We mbo ti duó ndiwèi?

Ti Yiè nKuyie ntí miútè a wenniku.

⁸ A né n duó ndiì wèi pèéte mu tidiiti nè menaà
ndè ò mpiéké kè bè mòke di.

⁹ Nh òs duó keyè nkéduó nè diwèi ndi,
ke yé n Yiè Kuyie nfòò n kánkémè.

5

Kuyie ncouté wèè kó ibáammù

¹ Bèdèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè ke eunè itārí.

² N Yiè nKuyie nkénté n náahtì,
keè n dabònni.

³ N kóo kpáati, fí nKuyie fòò n te,
keè n da yumè, fí nwe m báámmè.

⁴ N Yiè nKuyie ndikũnweñni a òs keèmu n tammè,
nh òs pike mbúó fí nwe ke da kémnú.

⁵ Kuyie nha í dó meyei,
a òs í ncouté oyeiwe.

⁶ Bèè yete yeto bè í yóo da tóónnè,
a í dó bèè dòdri betòbè meyei.

⁷ A kòumu siyáábisi yembè,
nè bèè cou menitiyíi nè becùmbè,
ti Yiè nKuyie mbè dò nha borè isòke nyi.

⁸ Mí nyie a n dòò mèè sàà ndeumu,
kè n tati a cīètè.

N da dému,
ke yó nnínkú a cēsààtè miεke.

⁹ N Yiè nKuyie nha tú timómmonti yiè nwe,
nni ncèmmú bèè n díinte be kpéi,
tũnte kuce a dó n tũnne kù.

¹⁰ Bè í mòke timómmonti,
bè dó meyei mme,
kè be náahtì dò nkufōti kùù fei,
bè tu besòumbè mbe,
ke ò nnáá nke kpeti ke né dó meyei.

¹¹ Kuyie nwénté be beyeibe,
kè bè dó kédòò tii bè buó,
be yei nsũmmu,
beti be,
bè yete a kpeti nti.

¹² Kè bèè bie sori a borè,

kè diwèi mbè bo,
 kè bè nyānku sàà nè diwèi,
 kàa mbè kānké,
 bè da dōmu, yóu kè bè nyānkunè diwèi.
 13 Fó nKuyie nfóò dòòri mesàà mbesààbè,
 kàa sàà mbè kānké kudəpikù kōme.

6

Bè báammè Kuyie nkε dó meteəmmè

¹ Bədèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfi ke biennè kubómbonku iwēi ini koku.

² Kuyie nha bá m poté nè kemieke,
 a bá n tiénnè kumiεpié.
³ N Yiè nKuyie, n kuó mmesémmè, n cītemu,
 n Yiè nKuyie, m miékūnne n kũó í pī nyetəbè.
⁴ N yí yé m bo tìi miεke.
 N Yiè nKuyie də yó nkááké de kàa n teennè?
⁵ Áú n Yiè nKuyie, bónkūnne a miεke ké n deeté!
 N coo nha sàà nkpréi.
⁶ Bεcírìbè da yèmmu,
 we mbo da sānte kudənkù?
⁷ N kuəmmu ke cītiroo,
 bá kèè yènkè nh ə nkuəmmu kè n dóúu búúté,
 n dóú dii sàākenè tinənniēti.
⁸ Mesémmè meè te kè n nuə ncīte,
 n dùəntəbè beè sū kè n nuə nhəu.
⁹ Fūtenè m borè, díndi bèè dòòri meyei,
 ti Yiè nKuyie nkèèmu n dabònni.
¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkèèmu n sáútìi,
 ke cəuté m báammii.
¹¹ N dootitəbè kufəwáa nkuù bè pī nkè bè di ifei,
 kè be kənti au,
 kè bè cokù mecāā nnè ifei ke wēti.

7

Dafiti dsmè Kuyie nhò kònné

¹ Feyènfi Dafiti dèntè fi Kuyie. Kuusi, Bensameε wuə nkou kpéi.

² N Yiè nKuyie n səri fíò borè,
 n deeténè bèè n fēūnko,
 m pate.
³ Bè yàà bo n nété diciriciri kōme,
 diciriciri əə pīmmè kénété bá òməu báá fiēte.
⁴ N Yiè nKuyie, kè m mènke dòò bè n wátiri ti
 kè m mènke cāārè,

⁵ Kè n fṵ mmeɣei n wèè n dḍḍ meɣei,

kè nh éi n dùḍntḍbè kperε detetirè,

⁶ n dùḍntḍbè nni mbeti ké n ninte,

ké n yēere, ké n kuḍ,

kékūnné n yètiri mutáá mmiεke.

⁷ N Yiè nKuyie nyité kécómmú,

kāa miεkeε bè yè,

baaḍ n dùḍntḍbè bèè miεke n cóú,

n kónné fṵ nwèè te tibeénti.

⁸ Ibotí imḍuu tíi nha borè,

kāa mbo kēinkè ke i baké.

⁹ Kuyie nfṵ nwèè bekùnè ibotí,

n kónné n naatí kpéi,

n yí cààrè dēmarè.

¹⁰ Cónné benitiyεibe caàrimè,

kékpréncūnnε besààbè,

fṵ nwèè yé benitibè yèmmè,

nè bε yentotí,

a tú Kuyie nku ke wenni.

¹¹ Kuyie nkuù tu n kó kudḍpikù,

kuù dεeri besààbè.

¹² Kuyie nkuù bekùnè timómmḍnti,

ke né yóú sáà.

¹³ Kòo nitiyεiwe í cèète ò sḍṵ o siè ndi,
ke deenko o tāmṵ.

¹⁴ Ò màátí tūi kpràrinenti yóó we nkuḍ,

ò sḍṵ ùi pie nyóó we ntā.

¹⁵ Ò kuḍ mmeɣei nkó tipḍuti nti,

ò pùó mmesoummè mme,

ke yóó peité siyáàbisí.

¹⁶ Ò keù difṵtiri ndi ke di cūmpunko,

ò ḍoti ò keù dùi fṵtiri miεke nke.

¹⁷ Ò dḍḍ mèè yei ndoti o yuu ìnkè nke,

ò yóú kùu yonku doti o tñni ìnkè nke.

¹⁸ N yó nsántímu n Yiè nKuyie,

kù tumè timómmḍnti yiè,

n yó ndièmmu ke bie ntibómbonti,

ke déúkunko Kuyie nkùu baké kēinkè nè ketenkè ku yètiri.

8

Kuyie nkpeñnimè ke dḍḍ oniti kòò deu

¹ Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yēnfε ke biennè kubómbonku.

² Ti Yiè nKuyie nha yètiri feímu

ketenkè kemḍu miεke.

A yètìrì ðeumu ke sènté tiwetì,
n yó nda sántímu.

³ Ibí nè ibíbénní bo ndiè nke da santí,
ìí kó yènò peri a dùntòbè dièbè,
a dootitòbè dièbè í pieti tináaṅti.

⁴ Kè n wùò nkeṅkè a nòu kó mutómmú,
otáńkù nè siwáá a dǎò dè,

⁵ m báá yà onìti tu wè kàa yé o kpéí,
n yí yà onìti yie ntu wè kàa dàke o kpéí.

⁶ Kuyie nha ò dǎò kòò sàke ònnè fǎ nwe,
kàa ò duó ntikpetì nè diyetìdièrì.

⁷ Koò duó nha dǎò dèè kó dimàà kòò dè baké,
kàa ò baá ndemou.

⁸ Tipièti nè inààke nè tikpasĩntòo,

⁹ nè sínòò nè siyĩ
nè dèè kó dimàà bo menie mmieke.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nha yètìrì feĩmu
ketenkè kemou mieke.

9

Kuyie ndeerímè beçiribè nè bè fěũnko bè

¹ Bèdèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè ke biennè debémbénnè metammè
daamè kperè.

² N Yiè nKuyie n yó nda sántí nè n yèmmè memou ndi,
kèṅṅáá nha kó tidietì.

³ Fǎò te kè nh aunè diwèì,
ke diènnè debémbénnè ke da sántí,
fǎ nKuyie nha bakému ketenkè nè keṅkè.

⁴ N dootitòbè bótiṛi be fǎnkó nye,
ke duò ke kǎ nha ìkè.

⁵ Fǎò n kómú ke kpa n kpéí,
ke kari a kpààtikàrì ke bekùnè timómmṅnti.

⁶ A puotìmu bèè í da báá,
ke kǎu benitiyeibe,

ke ũũti be yètè paíí sǎà.

⁷ Fǎò kùò ti dootitòbè ke bè dèè,
ke pùò mbe ekè páí páí,
kè ti yè mbe kpéí.

⁸ Kuyie nkpaàtirìmu sǎà,
ke fií nku kpààtikàrì tibeénti kpéí.

⁹ Kuù baké kuteńkù nè timómmṅnti,
ke bekùnè ibotí kè dè sié.

¹⁰ N Yiè nKuyie nfǎò tu bè fěũnko wè kó disàri,

Bè sòri fṣṣ borè meyeñcaàrìmè m̀ǹǹǹ.

¹¹ Bèè da yé bè da duómmu bemáà,
ke yé fṣ nKuyie nha í yóumè bèè da waà.

¹² Ndiènnè kédéúkùnkò ti Yiè nKuyie,
kuù kàri ku kpààtikàri ñnkè Siyṣṣ,
mpīēkùnè Kuyie ndàḍ mèè d̀d̀r̀r̀m̀è diemè ibotí miēke.

¹³ Kuù bekùnè benitik̀d̀b̀è,
ke yé beçīribè kpéí,
kù í yé mbèè kuḍ mbe kpéí.

¹⁴ N Yiè nKuyie, n kuó mmesémmè,
wénté n níimbè n diinko mèè sémmè,
fṣṣ n deerínè mukũũ.

¹⁵ Kè nní ndiènnè diwèì
ke da sántí Siyṣṣ kòbe ñnni miēke,
a n deetémè.

¹⁶ Yebotè duò yè keú yèè fṣtè miēke nke,
kè yè dii tii cùòti yè pī.

¹⁷ Kuyie mbenkúmu kù tu kù,
ke d̀d̀r̀r̀m̀è timómm̀nti,
kòo yeiwe dii tii máti ò pī.

¹⁸ Benitiyeibe tati kud̀ǹk̀ǹ nku,
nè yebotè yemou yèè yé nKuyie.

¹⁹ Kuyie nyí yóo yé mbecīribè kpéí,
ocīri í yó nkémmú d̀em̀ar̀è kémónté kè d̀èè deè.

²⁰ Kuyie nyíté kécómmú,
báá yóu kòo niti weè na,
bekénè yebotè.

²¹ N Yiè nKuyie nhánnè yé kufṣwaá,
kè yèe banté yé tumè benitibè mbe.

10

¹ Dè yīme n Yiè nKuyie nkàa dété?
Dè d̀m̀m̀m̀e kàa sòri meyeñcaàrìmè m̀ǹǹǹ?

² Benitid̀ǹǹibè m̀d̀ke sipṣṣ nsi,
ke fṣũnko beçīribè,
kè be d̀d̀r̀r̀m̀è bè pī.

³ Dè ð nnaatimu onitiyeiwe ò d́ kédḍò ti kpéí,
kòò fiète otòu kperε dè nhò naati,
kòò sãà nKuyie.

⁴ Onitiyeiwe ð nnáánnè tepòtè nte ke tú:
Kuyie nyí kpeti òm̀òu,
kù keté ké í bo.
Tii bo o yèmmè sãà.

⁵ Ò d̀d̀r̀r̀m̀è dè yíémmu sãà,

ò í banní Kuyie mbeénti,
 ò aúmmu o dootitòbè bεμου.
 6 Kòò náá nho yèmmè miεke ke tú:
 N yí doti bìti,
 meyei nyí yó n yà bìti bìti!

7 Kòò nùù màke tináaḡsinti,
 siyáábisi nè meciummé,
 kòò náaḡti tu tiyeiti ò í náá ntimómḡnti.

8 Ò ɔ̄ oke dihei také nke,
 kékuo wèè í cààrè mùmamù disòri
 ke ɔ̄ ntũũ nke paké oc̄iri.

9 Ò ɔ̄ nhoke kutúúkù nku,
 medétimè diciriciri kōme,
 ke paké oc̄iri,
 kóò kpààke kétanné ticùòti miεke.

10 Ò ɔ̄ kúkúmu, kébake,
 kéyāke oc̄iri.

11 Kòò yèmmè dò nKuyie nyè nho kpeti,
 ke dò nkù í dake o kpeti ìnkè,
 ke dò nkù í wúó nhò dḡdri dè.

12 Kuyie, nyíte kécómḡmú,
 Kuyie, nyoute a nòutè!
 Báá yè mbeç̄iribè kpéí.

13 Dè yīme kòo yeiwe da daú,
 ke tú a í yóò ò kpetínné?

14 A wúómḡmu oc̄iri ààrimè ke fèùri,
 fḡḡ ò kómḡmú,
 Oc̄iri duó nfḡ nwe omáà,
 fḡḡ dake deciribire kpéí.

15 Pònte oyeyiwe wērimú,
 yietí we o yei,
 deite we a ìlkè.

16 Tí Yiè nKuyie nfḡḡ tu okpààti sáà,
 bèè í da yé bè í yó nkpaá a èi.

17 A kemmumu beç̄iribè dó ti,
 ke nárikùngo be yèmmè,
 ke yo bè tu mù.

18 Ke kommu iciribí nè bè fèũnko wè,
 kè dè bo yie nkòo niti bá ndḡarinè otòu muwērimú.

11

Kuyie nwúómḡmè benitibè bεμου

¹ Beḡembè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè.

Kuyie mborè n de nsòri,
 di bo yīme ke dà nní ncokù yetārè miεke tenòtè kōme?

² Beyeibe fī mbe tānnè nde,
bè sèunko be pie nyi,
ke sori dibilnì mièke ke bo tā wèè yèmmè wenni.

³ Kè dihei cààrè,
onitisàù bo dɔɔ ba?

⁴ Kuyie mbo ku cēsààtè mièke nke,
ku kpààtikàrì bo kèĩnkè nke,
kù wùómmu benitìbè beməu,
ke yé be yèmmè mièke dòmme.

⁵ Kuyie nyému osààwè nè oyeyiwe be yèmmè,
kù í dɔ oyonkuwe.

⁶ Kuyie nyóó cūũnnì yehāākūō nyè nè mehāākpèrìmè benitiyeyibe ìnkè,
be kó tiyeti de ntú.

⁷ Ti Yiè nKuyie ntu timómmənti yiè nwe,
ke dɔ wèè dɔ̀rì timómmənti,
bèè pī ntimómmənti bèè yóó kù yà.

12

Beyeibe sūũmmè

¹ Bèdèmbè kóo kóti dìèmmè Dafiti yènfè ke biennè kukùtidùkù iwēĩ ini koku.

² Ti Yiè nKuyie nti deeté,
benitisààbè deèmu,
timómmənti yembè í kpaá.

³ Bá wè ò wátìrì otə̀u nwe,
koò kpènti kòo yèmmè né bo mèdémè.

⁴ Kuyie nkuə benitikpèntibè,
nè bèè nàánnè sifeí.

⁵ Bèè tu:
Ti nò yeè tu ti kó muwērímú,
ti nò nke náámmu,
we mbo na ké ti baaté.

⁶ Kè Kuyie ndò:
Mí nKuyie m bo íté kécómmú,
bè fēũnko bèè sénnibè kpéi
nè beçĩribè bèè kuə,
m bo deeté bè sènkèrì bè.

⁷ Kuyie nnáàh̀ti d̀o mpáí nwe
ke d̀o mmesəə mbè pṹnné mè fehāātəfə,
kè mè wenke mesáá.

⁸ F́s̀ nti Yiè Kuyie,
f́s̀s̀ yó nti kánké benitìbè biè mbotí.

⁹ Bá kè de kó benitìbè bo tipítì timəu,
bá kè beyeyibe sũũ nkutenkù.

13

Onitì dómè Kuyie nhò deeté kè dè ò sɔ́tí

¹ Be dèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè.

² Kuyie nde yó nkááké de kàa dentení n kpéí?

Dè yó nkááké de kàa yóu kè n da yà?

³ Dè yó nkááké de kè iyēke nè meyeñcaarimè yewe yemou kōme kè dèe deè m miēke?

Dè yó nkááké de kè n na n dootitòbè?

⁴ N yiè nKuyie nwéntení kékeè n tú mù, kè n yíé muwērímú, n yàà bo kú.

⁵ Kè n dootitòbè báá yī bè n na, dè yàà bo narike n dootitòbè n yīēkemè.

⁶ N yému a tùmè mesàà nyiè, kè n yèmmè naati a n deētémè.

N Yiè nKuyie, n yó ndiè nke da sántímu, a n dòò mèè sàà nkprí.

14

Onitiyiwe kó mēborime

¹ Be dèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè.

Tiyèintì tii 55 yī Kuyie nyí bo!

Bè càkemu, bè dòòri isòke kperè nde, òmòù í bo be miēke wèè dòòri mesàà.

² Ti Yiè nKuyie mboni kēinkè nke kè wúó mbenitibè, kè bo yà wèè m̀ke meyèmmè kè kù waà.

³ Bemou bè fetimu kè càke, òmòù í bo wèè dòòri mesàà mbá omáà.

⁴ Kuyie mbéimu kè tú: De kó benitibè sàà í yé dèmaràà? Kè sou n nitibè kè bè yo mbá bè í dake n kpetaà?

⁵ Kufōwáá n yóó bè autému kè bè nkpeuti, kè yé Kuyie nkommumè besààbè.

⁶ Di paankonè beçribè mbe be kperè kè ifei yóó di pí, kè yé ti Yiè nKuyie nkuu tumè be kó disòri.

⁷ Medēetímèe yènni Siyōō kēdeetē Isidayēeribe! Kuyie mbo wēte kētēnnéní dii m̀nni ku nitibè, dè bo narike Sakabu kòbe, Isidayēeribe bo nyānku.

15

Kuyie ndó ku kòbe ndommè

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nha yóó còuté we a c̀fètè miēke?

We n yó mbo a tāsààri ìnkè?

² Wèè borime wenni wènwè kòò tū ntimóm̀m̀nti,

ke náá mmómumu ntii boní o yèmmè.

³ Wèè í wátiri betòbè, wèè í caàri o kou,
wèè í sáá nho cēpetitòu.

⁴ Wèè yetíri Kuyie nyete bè, ke còú bèè kù dé,
kòò bēi ndii nùú bá kè di ò yóú wèè di dòò.

⁵ Wèè í penni o dííí ke dó mucóntimu,
wèè òò í ncòuté ticuuti kécààrè wèè naati.

Wèè dòòri memme demarè báá ò nampè.

16

Kuyie ndeeté wè kó diwèi

¹ Dafiti yènfè.

Áú Kuyie! Nni nkānké,

fóò tu n kó disòri.

² N Yiè nKuyie nfóò m baké,

m péú fóò máà borè diwèi.

³ Besààbè bèè bo dihei mieke
bèè tu benitimómòmbe n dé bè.

⁴ Bèè kàri yebakè borè,

m báá kote bè feu dè be kó iwūō,

m báá fié be kó iwūō,

n keté ke báá aate kényú be bakè kó yeyètè.

⁵ N Yiè nKuyie nfóò tu n kperè demou,

fóò n duò n dó dè,

n kpeti timou bo a nou mieke nke.

⁶ A n duó ndè n naatimu,

dè tu desààrè nde n kpéí

ke n duò ndiwèi.

⁷ N sántímu Kuyie nkùu n tiè,

bá keyènkè n yèmmè ò n dentemmu de kó itié.

⁸ M buó n Yiè nKuyie nku sáà,

kù m bonèmu, m báá kpeute.

⁹ Dèè te kè n yèmmè naati,

kè n diènnè diwèi.

¹⁰ Ke yé ke dò mbá kè n ku,

m bá nkpaá kufóti mieke,

ke yé a í yóó yóumè a kou kòò pāāke.

¹¹ A m benkemu mufòmму kó kuce,

ke yo nni mbonè ke n duò ndiwèi.

17

Wèè í cààrè mùmamù ò mòmè Kuyie mmeteèmmè

¹ Dafiti kó ibáammii.

N Yiè nKuyie, keè n da móú tí, kè n kónné,

keè n dabònni kékeè m báammù, siyàábisí í bo m miéke.

² Fṣṣ yó m bekénè,

fṣṣ yó m púté n naatimu.

³ A yému n yèmmè, a n séúmu keyènkè,

kàa n fie a í yóó yà tìmatì,

tù bo n yèmmè tù yìèní n nùù.

⁴ A náaṅtì tù n ni,

ke n yennínè mmàà beyeibe kó ice.

⁵ N tūmmu weti weti a ce,

n tààke í kpeutí.

⁶ Kuyie n da yumu ké yé a yó n ténnémè,

kénté m bíékè kékeè n da náá ntí.

⁷ Benke a sàà n diemè fṣ nwèè deeri bèè wanti disòri a borè,

ke bè fèkù be dootitòbè nou miéke.

⁸⁻⁹ N ni nkānké kunṁpòkù ò nkānkémè tenṁnnitè,

benitiyeibe bèè n fèũko be kpéí,

a nni ndíéké a kó medéé.

N dootitòbè yonkuba bèè n fité be kpéí.

¹⁰ Bè í mōke mesémmè,

bè náánnè sipṁ nsi.

¹¹ Bè tū n naacèi nsi,

ke n fité ke wanti ké m bo nketenké.

¹² Bè dōnnè diciriciri ndi dii dó képi nkè dè di otí,

musĩmmù mùù òke difāpèù ke díí.

¹³ Kuyie mbáátí ké bè kpannè,

ké bè bo nketenké,

youte a siè ké n deeténè benitiyonkuba.

¹⁴ A bè kùṁhè a kparisiè, ké bè dèè páíí,

bè bá nkpaá befòùbè miéke,

nii mbe menétiime a sùó mmè be kpéí,

kè be bíí yà kénsànnè késúó mbe yaàbí.

¹⁵ Mí n wetímu ke yóó da yà,

m bo ente dii mōnni n yóó da yàmu kénsànnè.

18

Dafiti dèntèmè ke sante Kuyie

(Wénté 2 Samuýeeri 22.1-51)

¹ Bedèmbè dièmmè Dafiti Kuyie ntṁnti yènfè. Ò do dèntè de kó feyènfè Kuyie nhò deeté dii mōnni ndi nè o dootitòbè bemaù nè Sauri.

² Kòò béi nké dṁ:

N Yiè nKuyie n da dómu,

fṣṣ tu n kó muwērimú.

³ N Yiè nKuyie fṣṣ n te n sari fṣṣ borè,

fṣṣ tu n kó kupèrikù kùù n kānké,

f5ò tu n kó kudəpikù,
 f5ò tu okperi wèè n deerí,
 f5ò tu n kó tecēkpetè n sari tēè mieke,
 f5ò tu n deeríwè wèè n deerénè beyeibe,
 4 Kuyie nyètiri ndeu,
 n ku n yu kè kù n deerénè n dootitabè.
 5 Mukũ ndo m boumu ké n fité,
 menie mmèè pũò nke kòu kè mèè donné n kōmbùòti.
 6 Kudənkù kó iwēī ìi do n cēēte,
 kè mukũ nkó ticùòti nduo n yìkè.
 7 Dè do n di kè n yú Kuyie nku,
 ké ku nkuónnè,
 kè kùu keè n tammè ku cīētè mieke,
 kè m báammii tuakoo ku borè.

8 Kè ketenkèe aá,
 kè yetārèe sántè kéaá,
 ku mieke peike mèè kpéi.
 9 Kè kuyukú nyiēní Kuyie nwũò,
 nkè fehāadeēnfè yìēní ku nùu nè ihāāpēmperí.
 10 Kè kùu bíi ntiwetì kécútēní,
 kēncutiní ke na yewetisùò.
 11 Ke deke oīnkèmbàri, ke puù,
 kēmpùti kuyaakù mieke.
 12 Kè yewetisùò kù fité,
 kè yewetè dieyè kù cēēte,
 kè dè sòu ke dò ndibinni cūmpuri.
 13 Kè kuwenniku diekù yìēní ku ìikè
 Kè yewetè pēnkù nè yemátārè nè ihāāpēmperí.
 14 Kè ti Yiè nKuyie mpéú keīnkè fetaafe kōme,
 kè bè yo Kuyie nkùu baké keīnkè nè ketenkè ku tammè.
 Kè fetaafe mátārè duóní,
 kè muháá ncóú.
 15 Kè fetaafe nwéi tipùti timəu,
 kè Kuyie ntāu ku pié ntipùti timəu.
 16 Kè kùu pee kè dāmēeri fũò feité,
 kè kùu wei kè ketenkè mieke feité.
 17 Kè kùu youtēní ku nòutè keīnkè,
 ke n yũó mmēnie mmieke kédennēní.
 18 Kuù n deerínè n dootitabè,
 nè n sīmbè bèè wērimú pēēté n kōmu.
 19 N do bo mesémmè mieke nke kè bè n cēēte,
 kè Kuyie mme nni nni mbonè.
 20 Ke n dēnnēní difòtìri mieke,
 ke nh òmpūnne kù n dó mèè kpéi.
 21 Kuyie nni nyietí n dōori mēmmē dèè sié.

N wennimu kè kù n yietí mesàà.

²² N tūmmu Kuyie nkó kuce,
n yí yete ku kpɛti matì.

²³ N yí yete ku kuó maì,
m me n yí yeté ku tannùu mari.

²⁴ N dɔɔrimu kù dómè.
N dakemu nyàà bo yeté mɛ̀è kpéí.

²⁵ Kuyie nni nyietí n wetí kè dè mà̀mè mme,
n wennimu kè kù n yietí mesàà.

²⁶ Kuyie, nwèè dɔ̀ɔri dè̀è wenni,
a we ndɔ̀ɔri dè̀è wenni.

Wèè tu onìti mómmuɔ a we ndɔ̀ɔri timómmɔnti.

²⁷ Wèè dò mpáíí, a ɔ̀ɔ ò benkemu amáà páíí.

Kòò tu oyeiwe a nyé a bo ò yímè.

²⁸ Fɔ̀ɔ̀ dɛ̀ɛrí besénnibè
kɛ kékùnkò sifeí yembè.

²⁹ N Yiè nKuyie nfɔ̀ɔ̀ cɔ̀unko n fitírè,
fɔ̀ɔ̀ m mí dibìnnì miɛke.

³⁰ Kuyie nfɔ̀ɔ̀ te kè n do n dootitɔ̀bè.

Fɔ̀ɔ̀ te kè n sènté be duotí.

³¹ Kuyie nkó kuce do mpáíí nwe,
kè ku náahtì tu timómmɔnti,
kè kù dò nkudɔ̀pikù kɛ kánkù bèè sòri ku borè.

³² Kuyie nkuù tu ti yié,
Kuyie mbo kumáà ndì,
kuù máà tu dipèri dìi ti kánké.

³³ Kuyie nkuù n duó mmuwɛ̀rímú,
kuù wèríkùnkò n ce.

³⁴ Kuù te kè n tààke cãã tehonté kpɛyi kɔ̀me.

Kuù te kè n còrímmú ditenni ìnkè.

³⁵ Kuù m benkú dikpànnì,
kɛ n teénnè kè n nɔ̀ nke yũɔ̀ mmutámmù.

³⁶ N Yiè nKuyie nha nòùtè youte teè n tɔ̀,
kɛ n kánké kudɔ̀pikù kɔ̀me, kɛ n dɛ̀ɛrí,
nh ɔ̀ɔ da yú kàa yiemmu kè n kpénkùnnɛ.

³⁷ Fɔ̀ɔ̀ te kè n kèrí mɛ̀cãã,
bá n tààke í seítí.

³⁸ M bèti n dootitɔ̀bè mbe kɛ bè nìnte,
kè n yí bè kùò bɛmɔ̀u m báá wɛ̀te.

³⁹ M bè kèéte kèéte mu kè bè còù kè m bè nàù,
bè báá na kèíté, m bè namu.

⁴⁰ Kuù n duó mmukpàriwɛ̀rímú,
kɛ te kè n dootitɔ̀bè m hòúté.

⁴¹ Fɔ̀ɔ̀ te kè n dootitɔ̀bè bùtínné kɛ coké,
kè nh auté n sɛ̀mbè kɛ bè kòù.

⁴² Kè bè kuò mbá òmòù í bè teénnè,
kè bè da kuònnè fɔ̀ nKuyie mbá a í bè còù.

43 M bè nàntemù kè bè naá nkutāāyukú, kuyaakù tò kù kè m bè nàù kuce kó tisāsāāti kōmε.

44 Kuù n deēténè m botí kòβε bèè yete n kpεti, ke n ní nyibotí ìkè, kè kubotí n yí yé kù naá n kó tidaati.

45 Kè βεpòòbè n sántí, kè m béì mmémáá bèε yie n kpεti.

46 Kè bè cīte ke kpεutí, ke yìèní βε sòrè miεke.

47 N Yìè nKuyie mbomu kuù tu n kó dipèrì. Ndéúkùnkonnè ku yètìrì, kuù tu n deētíwè.

48 Kuyie nkuù m pèìrì, ke te kè ibotí m bòúté.

49 Kuù n deεrínè n dootitòbè, ke te kè n nò n kpantídèntòbè, kuù n deεrínè βenitiyonkubε.

50 Deε kpéì nte kè n yó nkù sántí ibotí cuokè, ke diè nke déúkùnko ku yètìrì.

51 Kuù deεrì ku kóo kpààti, koò dòòrì mεsàà wenwe kù tāāté wè, wenwe Dafiti nè o yaábíó sáā.

19

Kuyie ndòò dè deè βenkú kù deumè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

2 Keīnkè βenkúmu Kuyie ndεumè,

kè tiweti βenkú kù pí mmùù tōmmú.

3 Bá diù yìè kè di nàá nditerì kù deumè, bá kèè yènkè kè kè nàá nketekè kù deumè.

4 Dè í tú nè tináañti, dè í tú nè yetannò, òmòù í yo de tammè.

5 Kè de náañti né pité kutenkù kumòu, kè bè tì kèè itemmànke imòu.

Kuyie ndòò diyìè cīètè keīnkè nke.

6 Kè di ð nyetìní ke do nwèè tùóté o pokù bàmbà, ke dò ndikòmbùò yìè nwèè kèrì o ce kè dè ò naati.

7 Kè di ð yènní ku ntemmànku kénkérì kéta kutèkù, dèmarè í yennínè di ìnkù.

8 Kuyie nkuó dò mpáíí nwe ke duò mmufòmmu, ku tannò tu yemómmonye nyε, ke ciínko βešīntíbè.

9 Kuyie ndó dè wennimu ke náríkùnko meyèmmè, ku tannò dò mpáíí nwe ke náríkùnko inuo.

10 A bo ndémè Kuyie ndè wennimu,

dε kó fεdédíéfè ð mbo sáā nwe.

Kù tāāté tì wennimu ke tú tímómmon̄ti.

11 Tì wenninèmu mɛsɔɔ,
kɛ pɛ̀nkù mɛsɔɔ nsààmè kuwenniku.
Tì wèè̀tinèmu mɛcekùò,
kɛ pɛ̀nkù mɛcekòbém̀mè kunaatí.

12 A dè tiennè mí nwe a kóo tǒntì,
Wèè̀ yíé nha kpɛti ò péúmu mucǒntimu diemù.
13 We nyé o yetímè? N cǐé n yí yé mèè̀ yéi,
14 Nkǎnké mí nha kóo tǒntì kè tefentè bá m pǐ,
kè nní nwenni kɛ báá dɔ̀dɔ̀ mɛyèi ndiemè.

15 Áú Kuyie! Cɔ̀utè n náàntì nè diwè̀l,
kécɔ̀utè tì bo n yèmmè.
N Yìè nKuyie nfɔ̀ɔ̀ tu n kó dipè̀rì, n kóo donti.

20

1 Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

2 Kàa bo mɛyè̀ncaà̀rì mè mièkɛ ti Yìè nKuyie nda teennè,
kunku Kuyie nSakòbu do tū nkù nda kǎnké.

3 Kù mbo ku cǐè̀tè Sedisadɛmmu kɛ da teennè,
kù mboní Siyɔ̀ tǎri kɛ da cúó.

4 Kù báá yè nha pǎ̀rè kpéi,
kùu cɔ̀utè iwū̀ɔ̀ a kù feu ì kɛ tuò.

5 Kù da duó nha yèmmè dɔ̀ dè dɛmɔ̀u,
kétúnne a dɔ̀ kédɔ̀ò tì timɔ̀u.

6 Kè ti nyíúnè diwè̀l kù da teennèmè kàa na,
kè ti còhnné mɛnakùmè kó mɛcannimè nè ti Yìè nKuyie nkó diyètìrì.
Tì Yìè nKuyie ndɔ̀ò a kù mɔ̀ɔ̀ dè dɛmɔ̀u.

7 N yému kɛ dò nti Yìè nKuyie ndɛɛrì okpà̀tì kù tǎátè wè,
kɛ boní ku cǐè̀tè kɛ̀nkè koò teenní,
koò dɛɛrínè ku wè̀rímú diemù.

8 Bè̀mabè tǎ bɛ kpà̀risé̀l nsi,
kè bɛtòbè tǎ bɛ sè̀l.
Tínti mɛ nyu ti Yìè nKuyie nyètìrì ndi.

9 Kè bè bótìrì kɛ duò,
kè tínti bɛ còmmú teii,
tì í nampú.

10 Kuyie nteennè okpà̀tì,
kè tì da yu á keè.

21

1 Bè dièmmè Dafiti yènfè.

2 Tì Yìè nKuyie ndè naatimu okpà̀tì a mǎkɛ mèè̀ kpéi mmuwè̀rímú,
a ò teennèmù kè dɛ kó diwè̀l dièrì ò bo.

3 A ò duómmu o yèmmè dɔ̀ dè,
a í ò yetenè ò da mɔ̀ɔ̀ dè.

4 A ʕ̣̣̣ ʔ conè mesàà mme,
kòò ʔó mmesəə nsààmè kó dipiì
5 ʔ da məə mufòṃmu mmu kàa mù nhò duó,
koò yìe yewe kòo fòṃmu ʔkè mediè.
6 F̣̣̣ ʔ ḍeeṭé kòo yèṭiṛi ḍeuke,
f̣̣̣ ʔ ḍèúḳũṇne koò duó ndiʕ̣̣̣nṇi.
7 Koò ḍạ̀ṛi mesàà ndiemè ṣạ̄,
kòo duó ndiwèi a borè.
8 Okpààti duó nhomáà ndi Kuyie,
nè Kuyie nkùù baké ḳẹf̣nḳè nè ḳẹtenḳè
ku kó mesàà nḳp̣éi nke ʔ fiikụ́ṃè teii.

9 Okpààti, a yóó ninṭemu a dootiṭə̀ḅè,
a yóó p̣ĩmmú ḅèè da níi.
10 A yóó feiṭení ḍiì yìe ḳé ḅè tanné f̣eḥạ̄ə̣tofe mịeke nke,
ti Yiè nKuyie mbo ḅè maanko nè keṃịeke ḳè ḅèe cóúṭé.
11 A yóó kuə̣mu ḅe kó feyanf̣è,
ḅe yaabi nè ḅe botóo ketenḳè ìnḳè.
12 Ḅè ḍó ke dá ḍə̣ḍ meyei mme,
ḅè ẉēnṇé ke bo da caḳemu,
ḅè me nyi yóó na.
13 A yóó duó nḳè ḅèe bụ́ṭinṇé ḳẹ́coḳẹ́mu,
ḳàa mḅè tạ̄ũ ipie.

14 Ti Yiè nKuyie mbenke a ẉēṛíṃú dieṃú,
ti diè nke déúḳũṇko f̣̣̣ yèṭiṛi a ẉēṛíṃú kp̣éi.

22

Kuyie nḍẹ ỵĩṃe ḳàa n yóu?

1 Beḍə̀mḅè kóo kọ́ṭi diemṃè Dafiti ỵə̀nf̣è ḅè diè nf̣è nè metandaaṃè.

2 Áú Kuyie! Áú Kuyie!
Dè ỵĩṃe ḳàa n yóu?
Kè n kuò nke kuò mḅá a í n ḍeeri?
3 Kuyie, nh ʕ̣̣̣ ntụ̃ũ nke kuə̣mmu ḳàa ḍò nyúó,
kè nṇi nyiè nke kuò mḅá n yí ompu.

4 Kè f̣̣̣ né tú wèè ḍò mp̣áí,
ke kari a kp̣ạ̀atiḳàri ḳè Isidaỵẹribe da ṣánṭi.
5 Ti ỵemḅè do duó nf̣ó nwe ḅeṃáá,
ḅè do bụ́ṣ f̣̣̣ nwe ḳàa ḅè ḍeeri.
6 Ḅè do ʕ̣̣̣ kuə̣nṇè f̣̣̣ nwe ḳàa ḅè ḍeeṭé.
Ḅè do ikú f̣̣̣ ìnḳè ḳàa ḅè ḍə̀nṇinko ifei.

7 Ṃj̣ n naá ndiḅeù ndi!
N ṭenḳe í tú oniṭi,
beṇiṭiḅè ḅeṃə̣u ṣáá mṃi nwe,
kuboṭi kuṃə̣u ṣenḳèṛi mí nwe.
8 Beṇiṭiḅè ḅeṃə̣u n ỵə̣u ke daúmu,
ke c̣óũ ḳẹ́hẹ́unko ḅe yo.

⁹ Ke náá n kpéi nke tú:

Ò yē nhò duó nhomáá ndi Kuyie,
kuù tũntē o kpeti,
ò yē nkù ò dómu,
kù tũ nhò deetē.

¹⁰ N Yiē nKuyie nfóò n dènnení n yō pouti mieke,
fóò n duó nho miè.

¹¹ Bè m peité ke n duó fō nwe,
nè m peiténímè, Kuyie nfóò ò te.

¹² Meyeñcaarimè meè ò tókénè, a bá n déténe,
òmòù í bo wèè bo n tee.

¹³ Yenaadakè péu yeè ò fité,
Basāā naadakè yeè n cētine.

¹⁴ Yè àtè tinùùti nti ke bo m pī,
ke dò ndiciriciri dii pī nke konti.

¹⁵ N wērímú muu sūōtoō menie mbè còúmmè ketenkè me kōme,
kè n kũò bókíí,
kè n kōmbùòti yiète mekùò nkōme.

¹⁶ N níí kuù kpéi tiyaakpeti kōme,
kè n nónndenfè dàri n dáandaakù.
A n dōú nkufōti bènni ndi.

¹⁷ Simóó sù n cèète ke bo n cááké,
benítiyelbe beè n díí ke bo m pī,
ke dùùte n naàcèi nè n nou.

¹⁸ N yòkè mediè mme kè n kũò feité.
N dootitobè n wúómmu ke m paké,

¹⁹ ke totí n yààti,
ke tãũ tété n yaàbòri.

²⁰ Fó nKuyie, nha bá n déténe,
fóò tu n wērímú,
cokéní mecāā ké n teennè.

²¹ N deeténe dikpàrisiè,
ké n deeténe yemòni.

²² N deeténe diciriciri nùù,
ké n deeténe yepaanaadayiè.

A n teemmu,

²³ m bo nnáá nha kpéi n kobe cuokè,
m bo nda sántí ditínni cuokè.

²⁴ Díndi bèè dé Kuyie, nsántine kù,
díndi Sakabu yaábí dimou, ndéúkunkonè ku yètiri.
Díndi Isidayeri yaábí dimou, nkpeutine ku iikè.

²⁵ Kù 55 í n wúónko mesémmè yiè nho sémmè mieke,
kù í ò yetírí,
kù 55 í nhò bùtinné,
kòò kù kuónnè kù 55 kéntému.

²⁶ M bo nda sántí ditínni dierì cuokè,
kédòò bèè da dé be cuokè m b́éi nti.
²⁷ Bécírìbè yóó dimu kénsànnè,
bèè waà nKuyie nkè bè nkù sántí,
kénfòu kémònte.

²⁸ Itemmànkε iməu kəbe yóó dentenəmu Kuyie nkpréi,
bè wētínímu ku borè,
íbotí iməu kəbe yóó nínkúmu ku ìkè.

²⁹ Kε yé ti Yiè nKuyie nkuù tumè okpààti,
kuù baké íbotí iməu.

³⁰ Bèè duò ketenkè miεke bεməu bè yóó kónkεmu ku ìkè,
bèè kó dímaà tati kudənkù bè bo nínkú ku ìkè.

Mí n fòu Kuyie nkpréi nkε,

³¹ kè n yaàbí yó nkù ntù,

kénáké ku kpréi mbé bí,

³² kè ìi náké bε yaàbí kù dòò dè
kε dεεté ku kəbe.

23

Kuyie nkuù tu n cēnti

¹ Dafiti yənfè.

Kuyie nkuù tu n cēnti kè n tú ku kó fepièfè
n yí yóó mónté dēmarè.

² Kuù nh om̀p̀nko timusũ̀ti borè,
kε n korinè menie nyíúkú dè só.

³ Kuù n kpénk̀nko,
kε m benkú kucε sààkù,
ku yétiri dεu m̀èè kpréi.

⁴ Kè n kèrí dibìnni dierì miεke
m bá nyíékú dēmarè kε yé kù m bonèmè,
kε tə kunaacēndù̀kù kε m baànè,
kε tə kunaacēmpà̀ati
dèè n duò ndikòmbù̀ò.

⁵ Kù n duò mmudii mmu,
n dootitə̀bè ìkè,
a nconè diwèi ndi kε wà̀ari mekòfə̀dɔ̀mε n yuu,
kε píenko m bòòfè kè dè cou.

⁶ Diwèi nè mesàà dè yó nni mbonèmu yewe yeməu,
kè nní mbo a c̀t̀ètè n fòmmu muməu.

24

Kuyie ntatimè ku c̀t̀ètè

¹ Dafiti yənfè.

Kuyie nkuù te ketenkè nè dèè bo kε miεke,
kuù te kutenkù nè bèè bo ku miεke.

² Kuyie nkuù fií nketenkè dām̀éeri ìnkè,
kuù kè fií nyikó nyínkè.

³ We mbo na kédeke Kuyie ntāri?
 We mbo na kéta ku cēsààtè miéke?
⁴ Wèè n̄ou wenni kòo yèmmè dò mpáíí,
 wèè í duó n̄ho yèmmè yebòkè,
 wèè òò í mpariku ke né sou.
⁵ Wèè yóó péte Kuyie nkó mesàà,
 Kuyie n̄ho deetiwè yóó wè kònnému.
⁶ Bèè wanti Kuyie mbe kperε yó mme ndò,
 bèè wanti Kuyie nSakòbu do tū nkù.

⁷ Di yíé kéokùnnε yebòrè,
 okùnnεnè yebòrè yèè bo nè dimònnì,
 kòo kpààtì diεwèε ta.

⁸ We ntu de kóo kpààtì diεwè?
 Kuyie nku, kù kpeñn̄imu,
 kuù tu okòmbòteu.

⁹ Yíé kéokùnnε yebòrè,
 okùnnε yebòrè yèè do bonè dimònnì,
 kòo kpààtì diεwèε ta.

¹⁰ We ntu de kóo kpààtì diεwè?
 Kuyie M̄pakeɗaa nwe,
 kuù tu okpààtì diεwè.

25

N Yiè nKuyie m benke a ce ké n c̄f̄é n yei

¹ Dafiti yènf̄ε.

N Yiè nKuyie m búó f̄ó nwe.

² N Yiè nKuyie n duó nf̄ó nwe m m̄àà,
 A báá yóu kè n di ifei,
 n dootitòbè bá n na kényānku.

³ Bèè da duó mbemáà ifei í bè p̄íí,
 ì yóó p̄í mbèè da yete bèmbε.

⁴ N Yiè nKuyie, m benke a ce,
 n niité ice a d̄ó nní ntū nyì.

⁵ M benke timóm̄m̄anti kó kuce ké n tié,
 f̄óò tu Kuyie nke n deeri.

N yīkú f̄óò ìnkè γεwe γεm̄ou.

⁶ Ti Yiè nKuyie nha báá yè, nha ti kuòm̄mè mesém̄mè
 ke ti d̄òori mesàà nsáà.

A sémmè nè a sàà ndè bomu nsáà.

⁷ Bá ndenniní n do d̄òori mèè yei,
 nè n yetémè n krasá be ndiì mònnì,
 a sà mèè kpéí bá n yè.

A niti mèè kpéí nyé n kpéí.

⁸ Kuyie nwennimè ke d̄òori dèè wenni,
 deè te kè kù benkú onitiyeiwe ò dò nkét̄unne kùù ce.

⁹ Ke kerinè bèè kékùnkò bemaà timómmon̄nti mièke,
ke bè benkú ku kó kuce.

¹⁰ Kuyie nkó itié nwen̄nimu, ke tú imómmon̄nyi,
bèè kù taunnè ke tū nku kuó be kpéí.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nnè a kó diyètiri kpéí,
n cīè n yei, mè deumu.

¹² Kòo n̄tì dé ti Yiè nKuyie,
kù òò ò benkem̄mu kuce ò dò nkétāāté kù.

¹³ De yiè nhāō di diwèi ndi,
kòo b̄í tieke diheì.

¹⁴ Kuyie mbenkúmu ku kó disòri kpeti bèè kù dé,
ke bè benkú ku taunnè tié.

¹⁵ M buó Kuyie nku s̄ā,
kuu yó m píté ticuàti t̄i m p̄i.

¹⁶ Wénté ní m biékè ké n kuó mmesémmè,
n kpa n kou nwe ke sénni.

¹⁷ Kukōmbòdorí kuù m bo,
n denne kukōmbòdorí mièke.

¹⁸ Wénté n sémmè nè n fēūtímè,
ké n cīè n yei mmem̄ou.

¹⁹ Wénté n dootitòbè sūmè,
be mièke keè ò cōú.

²⁰ Nni nkānké ké n deeté,
kè m bá n̄s̄ori a boṛè kédi ifei.

²¹ M búó f̄s̄ nwe, f̄s̄ yó n teennè,
kè nni ndò mpáíi ke wenni.

²² Áú, Kuyie! Deeté Isidayeeriibe
nè be ààrimè mem̄ou.

26

Dafiti tumè Kuyie nhò kònnè

¹ Dafiti yènfè.

Ti Yiè nKuyie n kónné,
n tūmmu a kuó,
n ȳkú f̄s̄ ò ònkè nè n yèmmè mem̄ou,
n yí yóó namp̄e.

² Ti Yiè nKuyie, n wénté,
n yááké, feité n yèmmè.

³ M búó f̄s̄ nwe ke bàa a kó mesàà,
n kéri a kó timómmon̄nti mièke nke.

⁴ N yí katinè siyáábisi yembè,
n yí neitinè meyèmmè mèdémè yembè.

⁵ N yí dó bèè dòòri meyei mbe kó dit̄inni,
n yí katinè benit̄iyonkubè.

⁶ N Yiè nKuyie n yóó nite n nou nsi kébenke n wennimè,
n firí a wūst̄on̄ni ndi,

⁷ ke da s̄antí,

ke náa nha kó mesàà mmeṃṃu.

⁸ N Yiè nKuyie, n dómu ké mbo a cĕtè, a wĕrímú bo tĕè miēke.

⁹ Bá n wĕnnénè beyeibe kékuo,

bá n wĕnnénè benitikòùbè.

¹⁰ Be nou tú sisĩnsi nsi,

bè bè duò nticuuti nti ke dó bèe bè kònné.

¹¹ N tũmmu a kuó,

n kuó mmesémmè ké n deeté.

¹² N kéri kuce sàákù nku.

M bo nsántí n Yiè nKuyie nku nìtìbè tikú dè.

27

Ti Yiè nKuyie nkánkémè wèè sòri ku borè

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nkuù m mí ke n deeri, n yí yĕkù òmòu.

N Yiè nKuyie nkuù kánké n fòmmu, n yí dé òmòu.

² Kè benitiyeibe n tònnè,

ke dó ké n cááké tikpasĩnti kōme.

N dootitòbè bèè n wanti,

bèè yóó bété kéduó ketenkè.

³ Bá kè fekparinafe n dinté, kufōwaá mbá m pí,

kè n dootitòbè dó ké n dokénè,

m baa nyĕkú a ĩnkè nke.

⁴ N dó dēmarè máà ndi mediè nke dè mòú ti Yiè nKuyie:

M bo mbomè ku cĕtè miēke sáà,

ke wúó nku sáà,

ke dake ku cĕtè kpéi.

⁵ Deñde kù yóó nni nkánkémè meyei ndiyiè yeiri yiè,

kè nni nsòri ku cĕtè,

kè kù n dee nku pèri ĩnkè,

meysi nyí yó n ninte dè.

⁶ N sĕĩmmu n dootitòbè bèè n fité,

n yóó fiému yesāā nkó iwūš ku cĕtè kéndiè,

kédéúkunko ku yètiri.

⁷ Áú n Yiè nKuyie! N kuó mmesémmè ké n teennè,

n kuònnè fō nwe, n kénté.

⁸ N dēntení a béi nti nti ke tú: N wammúnè!

N Yiè nKuyie, n da waammu.

⁹ Bá m búttinné, a miēke bá m peike,

fō nwèè n deeri bá m bantóo.

Bá n yóu fō n Yiè nKuyie,

fō ñ deeri.

¹⁰ N cice nè n yō kè bè n dootóo,

fō nyó n coutému.

¹¹ N Yiè nKuyie, m benke a ce,

n dootitòbè bèè bo,

n niité kuce sààkù.

¹² Báá yóu kè n dootitòbè n dòò bè dómè,
bè sǒńté ke n wátìrimu,
bè dó meyei ndòòrimù mmu sáá.

¹³ Dè na nñi ndòmme
kè n do í yé ke dò m bo yà a kó mesàa ketenkè kie ìnkè?

¹⁴ A mbúó Kuyie, kpénkùnnè amáà,
yáúkùnnè a kǎntì, mbúó Kuyie.

28

Wèè tǒnnè mukūī nhò bàammè Kuyie

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie n kuǒnnè fǒ nwe,
fǒò tu dipèrì dii n kǎnké,
bá n cǐéké kè n kuò nkàa cǐéké,
n tati kudǒnkù nku.

² Kénté m báammii n da báa nyì.
Keè n da yumè ke tú a n tee.
N yuo n nǒu nsi a cēsàatè bíékè ke da báa.

³ Bá n wēnnénè beyonkubè nè bèè dǒòri meyei,
bèè ǒ nnáa mbè kǒbe diwèi kó tináantì,
kè meyei nnè píéké be miéke.

⁴ Dòò be be tǒmmú dǒmmè, be yei ndòmme,
yietí be be yei mbè dǒò mè betòbè.
Duó nkè bè dǒò mèè yei ndo be yǒ ìnkè.

⁵ Ti Yiè nKuyie mbè í dake a teèmmè kpéi
nè a pí mmùù tǒmmú,
ti Yiè nKuyie nha bè bo nke báa bè íi.

⁶ Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu,
kù kèèmmè m báammii.

⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù n kǎnké,
kuù tu n kó kudǒpikù,
n ku n duó mmáa,
kuù ñ teénnè kè n yèmmè naati,
n yó ndiè ke ku nsántì.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù kǎnké ku kǒbe,
kuù tu tēcēkpetè ke dēerí kù tāātè wè.

⁹ Ti Yiè nKuyie ndeeté a kǒbe, fǒò bè te,
dòò be mesàa, a ntú be kóo cēnti, ntò be sáá.

29

Kuyie mpèúmè ku tammè

¹ Dafiti yènfè.

Díndi kéínkè kòbè déúkùnkònè Kuyie nyètìrì,
sàntenè ku, kù òu mèè kpéí nke mọke muwērímú.

² Déúkùnnè ti Yìè nKuyie nyètìrì,
nínkúnè ku ùkè ku cēsàtè mieke.

³ Ti Yìè nKuyie nkpeń̀nìmu, kuù te kè fetaafe pèù,
kè kù pèù metammè menie n yínkè,
kuù baké menédiemè.

⁴ Ti Yìè nKuyie nkuù pìèkù nè muwērímú,
ti Yìè nKuyie nkuù pèù metammè kperímè.

⁵ Ti Yìè nKuyie nkuù pèù kè detekperè duò.
Ti Yìè nKuyie nkuù kékí Dimaa kó detekperè.

⁶ Kuù duò nkè Dimaa kó yetārè yà̀nku kunaabiiku kọme,
kè Edimọ̀ tārì yà̀nku dipaanaabii kọme.

⁷ Ti Yìè nKuyie nkuù pèù kè fehāadeēnfè yìè.

⁸ Kuyie nkuù pèù metammè kè dikpáà sánti,
kuù duò nkè Kadeesi kpáà sánti.

⁹ Kuyie nkuù pèù metammè kè detie nsánti,
kuù pèù kè tifaàti yòrì dikpáà.

Ku cīètè mieke bəmou kè bè tu ku yètìrì ñdeu.

¹⁰ Ti Yìè nKuyie nkuù do baké fetadiēfè mọ̀nni,
kuù tu okpààti sáà.

¹¹ Ti Yìè nKuyie nduò nha kòbè muwērímú,
pā̀ bẹ̀ mesàà, ké̀ bè̀ duò ndiwèlì.

30

Kuyie nfò̀ùkùnnemè Dafiti kò̀ò kù sánti

¹ Dafiti yènfè̀ bè̀ do kpetírì Kuyie ncīètè̀ ke diè̀ nfè̀.

² N da sánti n Yìè nKuyie nha n òenne mèè kpéí ndifò̀tìrì mieke,
a í yóu kè n dootitò̀bè n na ke yà̀nku.

³ N Yìè nKuyie n kuónnè̀ f́́ nwe,
kàa m̄ miekùnnè.

⁴ Kuyie nfò̀ò n òennení kudonkù
n do dommú kufòti nku kàa n fò̀ùnkùnnè.

⁵ Díndi bèè̀ tū̀ nKuyie,
ńdiènnè̀ ke déúkùnko ku yètìrì,
nsántínè̀ ku, kù sà mèè̀ kpéí.

⁶ Ku mieke í ọ̀tí kè bo bonkemè,
ku sà̀ mbo sáà ndi,
yeđabùò nhō mbo kuyuoku nku,
kè dikũnweń̀nì ntú diwèlì.

⁷ N yèmmè do ò̀ò n fííkúmu,

kè dèmarè í yó n nampɛ.

⁸ N Yiè nKuyie nè a kó mesàà nkpréí,
fṣṣò do n kpénkùnne ditári kōme,
di mmònni ke m bùtinné kè n yèmmè cààrè.

⁹ Kuyie n kuònnè fṣ nwe,

m báá nfṣ nwe

¹⁰ Kàa n kùò á cōnte ba?

Kàa n tanné kufṣti a bo cōnte ba?

Becírìbè bo na kénkraá ke da sántàà?

Bè bo na kénkraá kénáá nha kó timómmòntàà?

¹¹ Kuyie nha n kénté kè n kuó mmesémmè,

Kuyie nhá n teennè.

¹² Fṣṣò dèite n yeñcaàrìmè ke n duó ndiwèi,

Fṣṣò n dáté kufṣòtònkù ke n dátinné tibanyààti.

¹³ N yóó ndéúkùnkomu a yètìrì nè n yèmmè memou,

n yí yóó yóu m bo nda sántímè.

N yó nda sántímu sáà.

31

Kuyie nkānkémè Dafiti

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² N Yiè nKuyie n sòrì fṣṣò borè,

báá yóu kè n di ifei bitì,

a sàmu n deeté!

³ Kénté m bíékè, n deeté mecāā,

Fṣṣò yó ntù n kó dipèrì kperì, tecēkpetè tèè n deerì.

⁴ Fṣṣò tu n kó dipèrì, n kó tecēkpetè.

A nni nni ke n cēmú,

a yètìrì bo deuke mèè kpéí

⁵ Fṣṣò yó n denne bè n dii ntù cùtì,

ke yé fṣṣò n kānkémè.

⁶ N Yiè nKuyie nh ānné m mǎà a nou mièke nke,

a tú Kuyie nku timómmònti yiè, fṣṣò n deeté.

⁷ A í dṣ beḃṣféúbè,

n duó nfṣ nwe m mǎà.

⁸ N yóó nyānku nè diwèi ndi a sàà nkpréí,

a yāmè n sémmè ke banté n yeñcaàrìmè.

⁹ A í yóu kè n do n dootitṣbè nou mièke,

a n deétemu kè n kèrì ke í yīèkù.

¹⁰ N kuó mmesémmè meyeñcaàrìmè meè n deuté

n kònti tii bèitè kè n yèmmè yè,

kè n nuò nhòrítè.

¹¹ N yóó kú meyeñcaàrìmè mièke nke,

n yóó deè m bie iyentotí mièke nke.

Meyei n dɔ̀dò mè meɛ̀ dè̀ite n wḗrímú,
n wḗrímú sɔ̀mmu muù dè̀e.

12 N kprantídèntòbè̀ bèe te kè m pɛ̀etìtòbè̀ n sà̀a
n dootìtòbè̀ bèe te bè̀e n yé̀ kè bè̀ n yòte,
bè̀e n yàu kè bè̀ n yòte ke cokú
n naá kúkũmbocíríkù nku.

13 Bè̀ n yé̀ nhocũ̀ kɔ̀me mme,
n naá nkukũntaacíríkù nku.

14 N yo bè̀ náántemè̀ mme n kpé́i kè kufɔ̀waá nni nhaté,
bè̀ wḗnnè̀ bɛ̀mɔ̀u ndi ke n dónè̀ meyei,
bè̀ dàkemu ke bo n kuɔ̀.

15 N Yiè̀ nKuyie, n duó nfɔ̀ nwe m máá,
fɔ̀ɔ̀ tu Kuyie ke n te.

16 N kpeti timɔ̀u á fɔ̀ɔ̀ nou miɛke,
n deɛ́ténè̀ n kprantídèntòbè̀ nè̀ bè̀e ñ fě̀ũnko.

17 N cɔ̀uténè̀ díwè̀i mí nha kóo tɔ̀nti,
nè̀ a sà̀a nkpé́i n deɛ́tè.

18 N Yiè̀ nKuyie m báá da yú kédì ifei,
benitiyeibe bèe dò nké̀ ì di ke dò yúó kékú.

19 Duó nké̀ bè̀e náá nsiyáábìsì osà̀awè̀ kpé́i kè bè̀ dò yúóó,
sipɔ̀ yembè̀ nè̀ mesenkùmè̀ yembè̀ nè̀ sifei yembè̀ kè bè̀e cíféké.

20 A sà̀a nde u mediè̀ mme,
benitìbè̀ bɛ̀mɔ̀u wúómmu a ðɔ̀rimè̀ bè̀e da dé,
bè̀ yé̀mu a áá dè̀ bè̀e sà̀ri a borè̀.

21 A bè̀ sà̀ri a borè̀ nde ke bè̀ kánké̀ beyeibe kó mediímmè̀,
kè bè̀ bo a cífètè̀, ke dètirinè̀ iwátii.

22 N Yiè̀ nKuyie nnè̀ mutɔ̀mmú a n dò̀dòmè̀ mesà̀a,
mí n dootìtòbè̀ do cě̀tè̀e wè̀ bè̀ ɔ̀ɔ̀ pi mè̀e botì dihei.

23 Dè̀ do n dímu kè n yè̀mmè̀ ndo n da dèténè̀,
kàa me nkèè̀ n kuòmmè̀ ke da yu.

24 Ndónè̀ ti Yiè̀ nKuyie, díndi ku kó besà̀abè̀,
ti Yiè̀ nKuyie nkánké̀mu bè̀e kù tũ,
ke fě̀ũnko mediè̀ nsifei yembè̀.

25 Kpé̀nkũnne dímaá ke yáúkũnne di kònti,
díndi bè̀e bùs ti Yiè̀ nKuyie.

32

Kuyie ncíè̀ nwè̀ mòkemè díwè̀i

¹ Dafiti yè̀nfè̀.

Dè̀ nnaati Kuyie ncíè̀ nwè̀ o yetímè̀,
kù ùtè̀ wè̀ o yei.

² Dè̀ nnaati ti yiè̀ nKuyie nténkè í kaànnè̀ wè̀e kó meyei,
dè̀ nnaati wè̀e yè̀mmè̀ wenni.

³ N do í dáa dìi mònni n yei nkè̀ n wḗrímú muù dè̀e,

kè n nǎí ntũũ nke mítiri.

⁴ Ke yé a do m puotimè kuyie nnè keyènkè,
kè n wérímú dèè kè m móté mupaakèntie kōme.

⁵ M me nda dáammu n yei,
n yí sònnè n yetímè,
m béimmu ke tú n cààrè, ke da dáa n yei,
nkàa mè nni nhūtè.

⁶ Dèè te kè besààbè dò nké nda báá ndimònni sààri.
Bá kè meyei tũòkeni fetaafe diefe kōme mè báá bè ñintè.

⁷ Fòò tu n kó disàri ke ò nni nkānké meháárimè mōnni,
M bo ndiè nke da sántí a n kānké mēè kpéí.

⁸ Kè Kuyie ndò:

N yóó da tiémmu ke da benke kuce a dò nkétünne kù,
m bo nda duò nyitié kè nda wúó nsáá.

⁹ Báá yei ntesántè nè sámmarímú de kōme,
bè áà dè tisānkéndánti nè iwēí kè dè bo yie mbe kpeti.

¹⁰ Oyeiwe ò nfēūrìmu mediè,
kè Kuyie nyári wèè kù duò nhomáá.

¹¹ Díndi besààbè nyānkunè Kuyie nkó kuce miéke, diwèì ndi bo.
Díndi bèè yèmmè wenni mpīèkùnè diwèì.

33

Ti bo ndièmmè ke sántí Kuyie

¹ Díndi besààbè dí mpīèkùnè diwèì,
ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètiri.
Díndi bèè yèmmè wenni di kó diwèì ndi di bo nkù sántímè.

² Sāntenè Kuyie nè debémbénnè iwēí kperè,
sāntenè ku nè kubómbonku iwēí tepítè koku.

³ Dentènè feyempānfè, mbiènnè debémbénnè, pietènè ku.

⁴ Kuyie nnáànti tu timómmon̄ti nti,
kè kù dòòri dè tu demómmon̄ne.

⁵ Kù dó timómmon̄ti nti nè dèè wenni,
kè ku sàà mpiééké ketenkè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù béi nké keĩnkè dòò,
kuù duó nké siwáá ānné.

⁷ Kuyie nkuù tíí ndāméèrì kó menie,
ke mè ānné dēmarè máá.

⁸ Kutenkù kumou kobe, ndénè ti Yiè nKuyie,
nké benitibè bemouu kù yòte.

⁹ Kù òò béimmu kè dèe dòò,
kè kù béi nti tí dòòmu bāmbà.

¹⁰ Kuyie nkuù òò paa nyibotí dó kédoò tí,
kuù òò cààrè benitibè dó tí.

¹¹ Kuyie nkuu dó tí ò mbomu sáá,
kè ku yèmmè dó tí mbo sáá.

12 Dè nnaati kubotí ti Yiè nKuyie mbaké kù.
Dè nnaati ti Yiè nKuyie ntāāté bè ke bè te.

13 Ti Yiè nKuyie mbo keĩnkè nke ke wúónnì benitìbè bemou.

14 Kù kàri ku kàri ndi ke wúó nkutenkù kòbe bemou.

15 Kuù bè dòò meyèmmè bemou,
kù yému bè dòòri dè demou.

16 Fehāāpònnafè diefè feè í deerí okpààti,
muwērímú mudiemù muù í deerí dikōmbùò yìè.

17 Kàa yèmmè dò ntesāntè bo da deeté a sou nha maa ndi,
te wērímú diemù í dennìnko oniti meyei.

18 Ti Yiè nKuyie nkuù me ndàke bèè kù dé be kpéi,
bèè bàa ku kó mesàà.

19 Ke bo bè deeténè mukūũ,
kè dikōnni tanni bè nfòu.

20 Tinti buó Kuyie nku kuù ti teénnè,
kuù tu ti kó kudōpikù.

21 Ti yèmmè naatinè kuñku,
Kuyie nsàmu, ti ku nduó ntimáà.

22 Ti Yiè nKuyie nha sàà nní nti bonè, ti búó fí nwe.

34

Kuyie ndènnemè Dafiti iyè̀̀ke

1 Dafiti do dòò omáà kuyeinkù okpààti Abimedeki iikè,
kòo ò bèti kédeè kòo dèntè fèè yènfè nfe.

2 N yó nsántímu n Yiè nKuyie nsáà,
ku sànni báá deè n nuù mieke.

3 N yèmmè naatinèmu n Yiè nKuyie,
díndi besīntìbè nkémmúnè n kù sántímè kényānku.

4 Dì n wènnénè kè tí nsánti ti Yiè nKuyie,
tí nwē nkédéú̀̀kunko ku yètiri.

5 N yu Kuyie nku kè kù yie,
ke n deeténè n kó kukōmbòdoroo.

6 Kàa bòúté Kuyie, nha yèmmè meè 33 cáté,
bá ifei ténke bá nda bo.

7 Kòo sénniwè kuó nti Yiè nKuyie nhōō keèmu,
kòò deeténè meháárimè memou

8 Kuyie ntōnni dii bàa bèè dé ti Yiè nKuyie
ke bè deerí.

9 Yáákénè kégà Kuyie nwennimè,
dè nnaati wèè kù duó nhomáà.

10 Díndi Kuyie nkó besààbè, nkù déné,
bèè kù dé dèmarè í bè dōnni.

11 Yeciricirè mōnnìmu yè dó dè kè dikōnni yè pīi,
dèmarè í dōnni wèè búó Kuyie.

¹² M bí, kətenəní kə n kénté,
 kə n di benke di bo ndé mɛ̀ɛ̀ botí Kuyie.
¹³ Kòò mǎ̀ù dɔ́ mufòm̄mu,
 ke bo nfòù kə̀ dè naati,
¹⁴ o nónɔ̀ndɛ̀nfɛ̀ bá nnáá ntínáanyeiiti,
 ò bá nsounte.
¹⁵ Wɛ̀e dɛ̀tɛ̀nɛ̀ mɛ̀yɛ̀i,
 kéndɔ̀ori mɛ̀sàà,
 kénwaà nkunaatí ke kù bɛ̀tì.
¹⁶ Ti Yiè nKuyie nwúóm̄mu bɛ̀sààbɛ̀,
 ke yo be dabùò.
¹⁷ Ti Yiè nKuyie nkprànnɛ̀mu bɛ̀yɛ̀ibe,
 ke bo bɛ̀ dèè kɛtenkè ìnkè kə̀ bɛ̀e yè̀ mbe kprí.
¹⁸ Kə̀ bɛ̀sààbɛ̀ kuónnè ti Yiè nKuyie,
 kù ɔ̀ keèmu kə̀ bɛ̀ dɛ̀tɛ̀nɛ̀ mɛ̀háárìmè mɛ̀m̄ou.
¹⁹ Ti Yiè nKuyie mbonèmu bɛ̀è yè̀mmè cààrè,
 ke dɛ̀erí dè di bɛ̀.
²⁰ Mɛ̀háárìmè péu tuòkùnìmu osààwè,
 kə̀ ti Yiè nKuyie mme nhò dɛ̀erìnè mɛ̀ mɛ̀m̄ou.
²¹ Ke dake o tùòti im̄ou kprí,
 kə̀ bɛ̀ báá kɛ́éte o kóũ mari.
²² Mɛ̀yɛ̀i mmeè kòù oyɛ̀iwe,
 Kuyie nyóó kpretínnèmu bɛ̀è ní mbèè d̀̀̀̀ri dèè wenni.
²³ Kuyie nkuù dɛ̀erí ku t̄ombè,
 kù í yóó kpretínnè bɛ̀è s̀̀̀ri ku borè.

35

Kuyie nkòrmúmè octrì

¹ Dafiti yè̀nfè.

Kuyie nhá kprànnè bɛ̀è ñ kprànnè,
 kɛ̀dɔ̀kɛ̀nɛ̀ bɛ̀è n dokùnè.
² Ítè kɛ̀túóté kudòpìkù kusám̀pókù nè kudiekù.
 Cóm̄mú kə̀ n dɛ̀etè.
³ Youte a kprànni nè a cáúkù,
 kɛ̀baao bɛ̀è n f̄ũ̀nko.
 N náké f̄s̄̀ tumè n dɛ̀etíwè.
⁴ Bèè dɔ́ kə̀ n kuò ifeii bɛ̀ p̄̀ nkè bɛ̀e k̄̀k̄e,
 bɛ̀è n dónè mɛ̀yɛ̀i, ifeii bɛ̀ p̄̀ kə̀ bɛ̀e bóti be f̄̀nkúò,
⁵ kɛ̀naá ntiyontì kuyaakù tò tì.
 Kuyie nt̄̀nni bɛ̀ bɛ̀tì.
⁶ Be cɛɛ naá ndibìnni kɛ̀anke,
 kə̀ Kuyie nt̄̀nni mbè bɛ̀tì.
⁷ Bè s̄̀nté ke n dii ticù̀̀ti nti,
 ke n keù dif̄̀t̄̀rì kə̀ m bo do kékú.
⁸ Mɛ̀háárìmè bɛ̀ dè̀éte,
 bɛ̀e ta bɛ̀ díi nt̄̀i cù̀̀ti mieke,
 kédò bɛ̀ keù dii f̄̀t̄̀rì.

9 Kè diwèl ní nni mbo,
kè nni nyānku,
Kuyie nni nteenemè kpéí.

10 N náánnè n yèmmè memou ndi,
ke tú òmòu í da dònne f́ nKuyie,
f́ò ò deeténè ocírì wèè ò kpeñnìnè,
ke deerí osénniwè nè bèè fèkù o kperε.

11 Bè nàá mbè í yà tì nti,
Bè m̀ bèkù nyí yé tì nti.

12 Kè n dòòri mesàà nkè bè n dòòri meyei,
kè m bo m máà.

13 N dootitòbè ò mmò nkè n dáátí kufòtònkù nku,
kébenke n yeñcaàrìmè

kéboú dinùù kékékù nne m máà kénsí,
kémmbáá nKuyie nsáà,

14 kéndò n népo yoo n tebite, kè n yìkè ñsòù,
kè n yèmmèε caàrè kéndò n yò ku.

15 Kè n do dùì m̀nni bè né tí kè nni ndaú,
kéwēnné kè nni ndòòri meyei,

kè bepòòbè n yí yé bè nni nnáá ntiyeiti.

16 Bèè í dé Kuyie nnè bèè daú benitibè
kè bè wēnné ke n daú mediè,
ke maà nyebiè n kpéí.

17 N Yiè nKuyie nha yó nni nwúónkomaà?
N deeténè be kó kuyonku,
bè tu yecírìcírè nye.

18 M bo nda sántí dit́nni cuokè,
ké nda sántí kubotí òkù cuokè.

19 N dootitòbè bá nyānku n kpéí,
bèè śnté ke n ní bè bá nni nhūūnnè inuò.

20 Bè í náá ndiwèl kó tináaàtì bitì!
Bè dàkii ke bo d̀ò meyei mme dihei kó benitisààbè.

21 Ke aari tinùùtì ke tú: Àà ti da yàmu!

22 N Yiè nKuyie nha wúómmu dèè d̀òòri,
bá ncíéké, bá n détnè.

23 Kuyie nyité kè n kónné!

N Yiè nKuyie nhente kékpa n kpànni.

24 N Yiè nKuyie nha wennimu,
n kónné kè bè bá nni ndaú.

25 Bá yóu kè n dootitòbè d̀ò:

Tóò! Tí do me ndó,
tí ò maankomu.

26 Bèè do n dónè meyei nke yānku,
ifeii bè pī nkè dèε bè di,

ì pī mbèè yèmmè do d̀ò mbè m pèēté,
kè bèε kèkè kè ifeii bè pī.

27 Bèè yé nyí dòòmè meyei,
 be yèmmè ñnaati,
 kè bè mbonè kunaati
 kénnáá nsáà ke tú:
 Déúkunnè Kuyie nyètiri kùù dó ku tónti kó mesàà.

28 Mí mmómmu m bo nnáá nha wennimè,
 m bo nda sánti sãã.

36

Ti Yiè nKuyie mborè nde mufòmmu bomè

¹ Bèdèmbè kóo kóti dièmmè ti Yiè nKuyie nkóo tónti Dafiti yènfè.

² Oyeiwe náá ntì tìi n yóù,
 ò tu dè ò bo ndé ba nkpeí Kuyie?

³ Ò tá omáà ndi,
 ò í dó kébanté o yei nké mè yete.

⁴ Ò mòke siyáàbisí nsi ke sou,
 ò í dó kébanté mesàà ntúmè.

⁵ Kòò duò wè ntotí o yèmmè meyei nkpeti máá,
 ke tū nkuce yeiku,
 ò í yóu meyei.

⁶ Ti Yiè nKuyie nha sàà mmànnè tiweti nti,
 a dǎorimu a béi nti kè dè fei tiweti kóme.

⁷ A wetí kè dè dèumu ke mǎnnè a tǎrè,
 kǎa beénti cūmpúri difòtiri kóme.
 Kuyie nkuù teennè benitibè nè tikpasinti.

⁸ Kuyie nha sàà nwenni mediè mme.
 Benitibè diéké a fieti déè mme.

⁹ Bè yo nha cǎtè sàà mmè ke sǎnnè,
 kǎa bè ñiniko a sàà nkó kukó.

¹⁰ Fǎò tu mufòmmu kǎnni,
 fǎò ti duò nkuwenniku.

¹¹ A sàà nní mbonè bèè da yé,
 kǎa nkómmú bèè yèmmè wenni.

¹² Báá yie nké tepòtè yiè nni nnintè,
 báá yóu kòo yeiwe nni mbeti.

¹³ Bèè dǎòri déè í wenni bè duòmu,
 bè domu bè í yóo na kéíté.

37

Ti bo mbúómè Kuyie

¹ Dafiti yènfè.

A mieke bá mpéi beyeibe,
 a bá nyáá mbèè dǎòri meyei.

² Bè yóo kpeímu mecǎá ntimúti kóme,
 kémóté tifaati kóme.

³ Duó nhamáà Kuyie nkéndòori dèè wenni,
mbonè kunaatí dihei kù da duó ndì.

⁴ A yèmmè nnaatinè a Yiè nKuyie,
kù bo da duó nha yèmmè dós dè.

⁵ Duó nhamáà a Yiè nKuyie,
ké nkù bùs,

kè kùu pī mmutōmmú,

⁶ kéfei nha borime sààmè kuwenniku kōme,
kéfei nha kó timōmmōnti diyìè ò ncómmú yeyo ke dōmmè.

⁷ Ndò nyúóó Kuyie nyìkè ke kù kèrímú,
a miéke bá mpéi wèè kperere yíé,
a miéke bá mpéi wèè dḡḡ meyei nhò tāāté ke bo dḡḡ mè.

⁸ Yóu kunaupíé,
yóu kemietonnikè,
a miéke bá ncóú,
dè ce mmeyei mme.

⁹ Kuyie nyóó deitemu bèè dḡḡri meyei,
kè bèè kù duó mbemáà kè bèè tieke dihei.

¹⁰ Dè kpaá sámpó nwe kè beyeiβεε deé,
kàa wammú bè do borè a báá yà òmòu.

¹¹ Bèè yèmmè boó kè bèè tieke dihei,
kémbonè kunaatí nè diwèi mómmōnni.

¹² Onitiyeiwe wèè wantinè osàù meyei,
ke méiri o ndùtè.

¹³ Kè ti Yiè nné ò wùó nke daú,
ke yé o yiè duunnímè.

¹⁴ Benitiyeiβε beè kpàte be kpàrise,
ke deenko be tānnè,
ke bo dokénè ocīri nè osénnìwè,
kékuo bèè borime wenni.

¹⁵ Be se yóó kónté kékūū be dire nye,
kè be tānnèe kéké.

¹⁶ Desámpórè wèè wetí ò mḡke dè wenni ke pēētému beyeiβε péu kó tikpàti,

¹⁷ Ke yé Kuyie nyóó pōntemè beyeiβε wērímú,
kénḡḡ besàábè.

¹⁸ Kuyie nyému bèè yíé nku kuó be we màmmè,
kù yóó bè duó ndè yó ntú be kperere nde sáà.

¹⁹ Kè dimōnni yeiri tūḡkení ifei báá bè pī,
bá kè dikōnni bo bè nyo nke sànnè.

²⁰ Beyeiβε yóó kúmu,
kè Kuyie ndootitòbèe pēēté mutepóó nkōme kénáá nkuyukú.

²¹ Oyeiwe ḡḡ pente ke báá tēnnè,

kòo sààwè yie màke mesémmé ke páã.

22 Kuyie ndòò bè mesàà mbeè yóó tieke dihèi,
kè kùu bɛti kù cɔ̄ɔ̀ bɛ̀.

23 Kè Kuyie mpénsiri onitì borime,
kuù ɔ̄ duó nkòò nkérfi ke í yī̀kù.

24 Kòò do ò bá nduó,
Kuyie nkuù ɔ̄ pi nho nùtè káyfi.

25 Nè m bemmè ke yàa kóténè,
n yí yà Kuyie mbəntóo dè osàù,
yoo ò yaàbí mmúste dè mudii.

26 Osàù màke mesémmé mme sáá,
ke penni o kperɛ bɛtɔ̀bɛ̀,
kòo yaàbí péú de kó mesàà.

27 Yóo meyeyi nkéndəəri mesàà,
a yaàbí bo mbo sáà dihèi.

28 Kuyie ndó timómmənti nti,
kù í buəngo bèè kù tũ.

Kù bè bàamu sáá,
kù yóó deite benitiyeibe yaàbí nyi.

29 Kè bɛsààbɛ̀ɛ tieke dihèi,
ké ndi bo sáá.

30 Osàù nàa mmeciì nkó tináànti nti,
t̄i yī̀nì o nùù kè t̄i wenni.

31 Ò dó Kuyie nkuó nyi,
ke yennínè omáa meyeyi.

32 Oyeyiwe ɔ̄ ndíimu osàù,
ke dó kòò kù.

33 Ti Yiè nKuyie nhə́ɔ́ í nyóo kòo sàù ta oyeyiwe nəu miɛke,
kè bɛ̀ ò bekùnè kù báa yóo kè bɛ̀ ɔ̄ kpetínne.

34 Mbúó Kuyie nke tũ nku kó kuce,
kù bo da déúk̄unnɛ k̄aa tieke dihèi,
kéyà kù dèitemè benitiyeibe.

35 N yàmu onitiyeiwe m̀d̄d̄tè dè muwērímú,
ke s̄ntè mutie s̄ũũm̄ k̄ɔ̀mɛ,

36 kèp̄ɛt̄oo ò ténke í ndè kpaa,
kè nh̄ ò wammú n yí ò yà.

37 Nwúó nwèè tũ Kuyie nkuó nè osàù,
de kóo niti botí ɔ̄ dentɛnè mesàà mme.

38 Ti Yiè nKuyie nyóó kuəmu benitiyeibe,
be wuə nyí yó nkpaá.

39 Ti Yiè nKuyie nkuù deeri bɛsààbɛ̀,
ke bè kánké meháarimè m̄nni.

40 Kuyie nkuù bè teénnè, ke bè deeri,
ke bè kánkè benitiyeibe ke bè deeri,
ke yé bè sòrimè kuù borè.

38

Omuanti wèè banté o yei nhò bàámmè Kuyie

¹ Dafiti yènfè bè diè nfè ke denniní Kuyie nkpéí.

² Ti Yiè nKuyie nha bá n fěũnnè kemieke,
bá m puotínè kunaupíé.

³ A pié nduò n yínkè nke,
kàa nacèkuute duò n yínkè.

⁴ N kònti mieke ténke í pĩ,
a mieke n cóú mmèè kpéí.

N kũò yeè bòké n yei nkpéí.

⁵ N yei mmèè deuke ke m pèééé,
mè n yòntemu ditòu cěéèrì kòme.

⁶ M muò nyèè ànné imañcírí,
yè pààkemu n yeinti kpéí.

⁷ Kuyonku kuù ñ na ke m pūtinné mediè,
kè n yèmmè cààri yewe yemòu.

⁸ N kònti tii còú,
dèmarè ténke í pĩ n kònti mieke.

⁹ N yí màke muwèrímú,
n kònti kèééé kéééému,
n yèmmè mèè cààrè kè n kuò nke mítìrì.

¹⁰ Kuyie nha yému n dó dè,
a wúómmu n dabònnì.

¹¹ N kòmbùòtì tii duò,
kè n wèrímú dèè,
n nuò nténke í wúó.

¹² N népobè nè n neitinè bè n kentému,
n kabè n yentému nh áàrìimè kpéí.

¹³ Bèè n dónè mukũũ mbè n dii timátì nti,
bèè n dónè meyei nkè bè n sáá,
bè ò ntũũ nke náante n kpéí nke.

¹⁴ Mí n náá ndiònnì ndi, n ténke í yo,
n náá nwèè nòndènfè dàri wènwè n yí náá ntimatì.

¹⁵ N dò ndiònnì ndi,
n yí ténininko timatì.

¹⁶ N Yiè nKuyie m búó fě nwe,
Kuyie nfěò n te,

fṣṣ̄ yóó n teennè.

¹⁷ Báá yóu kè bè nni nyānkunè,
n dṣ̄ kédó diì mǎnni, báá yóu kè bè n na.

¹⁸ N tṣ́ónnè m bo domè mme,
mefṣ́ūtímè í iiti m borè.

¹⁹ N yiemmu n caàrìmè,
kè n yèi nni nkṣ́ónnè.

²⁰ N dootitobè kṣ́nti naatimu kè bè kpeñni,
bèè n nií ndetèfirè bè sūmu.

²¹ M bè dṣ́ṣ́ri mesàà mme kè bè n tṣ́nṣ́ninko meyei,
ke n kpānnè n dṣ́ṣ́ri mèè kpéi mmesàà.

²² N Yiè nKuyie mbá n dootóo,
bá n déténnè, Kuyie nfṣ́ṣ́ ò te.

²³ Kṣ́ṣ́ení mēcāā nké n teennè,
fṣ́ n Yiè nKuyie n kṣ́ṣ́o dēetiwè.

39

Wèè fṣ́ūrì ò bàammè Kuyie

¹ Bēdēmbè kṣ́o kṣ́ti diēmme Dafiti yēnfē Yedutunni kpéi.

² N yèmmè do dò n yó ndakemu n dṣ́ṣ́rìmè kpéi,
ke báá bēi ntīmāti kéyeté,
kémmuti táu oyeiwe ìkè.

³ Mēmmē kè nni ndò nyúóó ke dò nkáré ke í mmṣ́ke diwèi,
kè n fṣ́ūtímè né dṣ́ke deuke.

⁴ Kè dè n cṣ́ú m miēke,
kè iyentotíi n tṣ́ṣ́ nke dò mmuhāá,
kè n dentēnè m bo héimmè.

⁵ N Yiè nKuyie n náké n fṣ́mmu mamè,
n náké n we kpaá yèdè,
kè m banté n yí kpeñnimè.

⁶ A n duṣ́ mmùù fṣ́mmu mǎnnè tenṣ́ùtè pṣ́kùmè mme,
n we í tṣ́ṣ́ke dēmarè a ìkè,
a borè onitì dò mmuyaá mmu.

⁷ Onitì dṣ́nnè mēdṣ́é mme ke firì,
ò àrìmu ke dò mmuyaá
ke waà ntikpàti ò mē nyí yé wèè yóó tì tieke.

⁸ N Yiè nKuyie, n kém mú we?

Fṣ́ nwe m búómè.

⁹ N dēeténè n yèi,
báá yóu kè tiyēintì nni ndaú.

¹⁰ M muti táu nwe,
n yí náá nkéyè dè bonímè fṣ́ṣ́ borè.

¹¹ N yóu tiyēitì,
a m puoti kè n duòmu.

12 A ñ mpuoti onìti koò tiè nho yei nkpréi nke,
ke dò nyibié ke caàri ò dó dè mediè.
Onìti dò mmuyaá mmu.

13 N Yiè nKuyie nkénté m báammìi nè n sáútiì,
m bá nkuò nkáa cǐéké,
n tú opòò nwe a borè ke yóó pǎété n yembè kǎme.

14 N yóu kè nh om̀pè kè n yèmmèe narike
kè n né na kékpaaké.

40

Dafiti dómè b̀e banté Kuyie nhò d̀ò d̀è

¹ Bè dièmmè Dafiti yènfè.

2 M bàúté Kuyie nku kè kù cuonní m bíékè
ke kèè n dabònni,

3 ke n dènnèní difòtìrì n na nku diì miéke,
ke n fũúté disáũ miéke,
ke n cònné dipèrì Ìnkè,
ke kpénkùnnè n tààke,

4 ke ànné n nùù feyempànfè,
ku sãnni kǎfe,
besũkùbè bo kù yà ké kù depe,
ké kù duó mbemáà.

5 Dè nnaati wèè duó nhomáà Kuyie,
wèè í tũ nsipòò yembè,
nè siyààbisí yembè.

6 N Yiè nKuyie nha pǐ mmùù tǎnsààmù ti kpéi mmù sũmu,
a dó kédàò tì ti kpéi ntì sũmu,
òmòù í da mànnè a tǎmmú sũmu,
m báá na kénáké mù màmè.

7 A dó dè í tú bè bo nda feu mè iwũò yoo yepā̀rè,
n tì bantému,
a í dó bè nda feu iwũò ke tuò nyewũòtò̀rè Ìnkè,
yoo bè da feu ì meyei ncǐèmmè kpéi.

8 De m̀ònni ndi n yímè: Nte mí,
tì wàri n kpéi nyikuó pátìri miéke ke yèmmè.

9 Kuyie n dó káyie nha kpeti nti,
a kuó bomu n yèmmè miéke.

10 N nàkému ditǐnni cuokè a sàà,
n yí muti n nùù, n Yiè nKuyie nha ti yému.

11 N yí sòrì mesàà nha n d̀òò mè,
n náámmu ditǐnni dierì miéke a tú mè n deetiwè ke wenni,
n yí sòrì a sàà nnè a kó timómmònti

12 Kuyie nha yó n kuómmu mesémmè,
a sàà nnè a kó timómmònti deè m bàà sáà.

13 Meyei mmèè n t̀ùòkùní tipfìti timòu mè í m̀òke mè màmè,

n yei mmèè n tũ m mè òunèmu,
mè sũnèmu n yùti,
n kōmbùò yèmu.

¹⁴ Kuyie nyàà n deeté!
N teennè mecāā.

¹⁵ Bèè n dónè mukũũ bəmou ifeii bè pĩ nke bèè sīnnè,
bèè n dónè meyei mbèè bóti nè ifei.

¹⁶ Dèe di bèè n ti mudaá,
ifeii bè pĩ.

¹⁷ Dè nnaati bèè waà nKuyie,
kè diwèi mbè bo.
Bèè dó medeetimè,

bè ntú sàà: Kuyie nkuù de.

¹⁸ N tú ocĩri nwe, osénniwè,
N Yiè nKuyie nné yèmu n kpéi,
Kuyie nfòò tu n kóo teenti,
n deetiwè, báá òatení!

41

Bè fèũnko wè bàámmè Kuyie

¹ Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè.

² Dè nnaati wèè dàke beçiribè kpéi,
kè meháárimè ò tũòkení Kuyie nhō ò dènnemu.

³ Ti Yiè nKuyie nhō nhò kánkèmu kòo ífòu,
kédi kunaati ketenkè mièke,
kù òò í nyóu kòo dootitòbèè ò na.

⁴ Kòò mō nke duó Kuyie nhō nhò bàamu,
ke yáúkũnko o kònti o muòndóu ìnkè.

⁵ Mí nhō yĩ: N Yiè nKuyie n kuó mmesémmè
ké m mièkũnne n da yeténèmu.

⁶ N dootitòbè náámmu n kpéi nke tú:

Ò yóó kú òmmònni?

O yètirì yóó kpánnè òmmònni?

⁷ Be mièke kòò mōu kòtení ke n yà,
ò nni nwátiri,
kétò siyáábisi kéyènnè képité.

⁸ N dootitòbè òò tímmu kénwéú n kpéi,
bè náante n kó meyei mme.

⁹ Bè tu dèe ò tũòkení dè í tú desààrè,
bè tu n domu ke ténke í yóó íté.

¹⁰ Kè n népo mómmuò n tá wè,
nè wè ti wè nke yo, wèè kònté ke n cuùti.

¹¹ N Yiè nKuyie n kuó mmesémmè,
n yí nkè m bè fòò mbè n dòò dè.

¹² N yóó banté a n kómmùmè,

n dootitabè n yĩ̀ke dìi m̀nni ndi.

¹³ A yó nni ntò n yíé mmèè kpéi nke a kuó,
kè nni mbo a borè sáà.

¹⁴ N Yiè nKuyie nylsidayεeribe dɔ́ú nkù,
a yètiri ñdeu kè tí nda sántí sáà f́ nnè mutómú a pĩ mmù,
ke yó mmù pĩ nsáà,
kè dè mme ndò. Ami.

YESÁÁ MPÁTÍRI DIDERÌ

42

Bè pĩ nwè ke kònnè ò yáámmè Kuyie nctètè
(Yesáá 42-72)

¹ Bédèmbè kóo kóti dièmmè Kodee bí yènfè.

² Áú Kuyie!

Teyúótè yáá mmèè botí meniε,
memme n wēnni da yáámmè.

³ Kuyie nha bomu kè n da yáá
sinéyēĩ bo wè yáá mmè meniε.

N tati èmmònni a cītètè miεke, a borè?

⁴ Keyènkè nè Kuyie n nonnieti tii tu n kó mudii,
kè bè m bekú sáà ke tú:
Kuyie nha tũ nkù bore?

⁵ Nh ɔ́ dentení n do ɔ́ nneínè dìi m̀nni kunitisũkù,
ke bo fenafe ìkè,

kè ti kəri Kuyie nctètè dibanni,
ke diènnè diwèi Kuyie nkó yesáá ke n yèmmè meè cààrè.

⁶ N yèmmè bo cààrè ba n kpéi

nkè nní nsáúti?
N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsántí,
kunku kùù tu Kuyie n deεtíwè.

⁷ N yèmmè meè cààrè nè tii n tũòkùní,

kè n dèntení a kpéi
m bo kè Suditēē nè Edimoo tārì,
nè Mítisea kperi ye borè.

⁸ F́sò duó nkè ikó nhuuti,
kè me nniε nní nyeti kè metēmè tũòkùní,
kè yenéffnfrè n dátinné ké n diu páíí.

⁹ Ti Yiè nKuyie nhá n doò mesàà nkuyie mmònni,

kè nní ndiè nkeyènkè a kó yesáá,
ke da báá, f́ nKuyie nkùù te kè n fòù.

¹⁰ N náá nKuyie nku, kunku kùù tu dipèrì dii n kánké.

Dè yĩme kàa n yè?

Ba nte kè n fòùnè meyeñcààrimè?

Dè dòmme kè n dootitòbè n na?

¹¹ N dootitòbè bèè á ke n sáá,
kè n kũò kééte kééte,
bè m békúmu sáá ke tú:
Kuyie nha tũ nkù bore?

¹² N yèmmè bo caàrè ba nkprí nkè nní nsáúítí?
N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsántí,
kunku kùù tu Kuyie n deetiwè.

43

¹ Áú! Kuyie nha n kónné,
cómму n fòtìrì kékpannè bèè kpa onitì kó mesémmè,
siyáábìsì yembè nè besòumbè.

² Kuyie nfòò tu wèè n kánké,
dè yíme kàa n yóu?
Ba nte kè n fòunè meyeñcaàrimè?

Dè dòmme kè n dootitòbè n na?
³ Duó nkè kuwenniku nè timómmanti kè dè n niitè,
ké n kotenè a tāsààri,
a cfètè borè.

⁴ Kè n tóónnè a wũòtònni,
kè n da tóónnè fí nha mómmuò nwèè tu n wèi,
kétuóté n kùtidùkù kényanku,
ke da sántí fí nKuyie.

⁵ N yèmmè bo caàrè ba nkprí kè nní nsáúítí?
N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsántí,
kunku kùù tu n deetiwè.

44

Kuyie ndootómè ku kòbe

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí yènfè.

² Ti kèèmu nè ti to,
ti yembè ti nàkému a do dòò dè
dimònni kótìrì mieke.

³ Fòò bèti ibotí ke kàanne ti kòku,
ke poté ibotí kè bè kàri ke pité.

⁴ Dè í tú nè be kpàrise nye be tiekemè dihei,
dè í tú nè be wèrímú mmu bè namè,
nè a nɔyɔnkperì ndi be namè
ke yé a do bè kòrímúmè
a bè dó mèè kpéí.

⁵ N Yiè nKuyie, nfòò tu nkóo kpààti,
fòò ɔò duó nkàa kòbee na.

⁶ Fòò te kè ti bèti ti dootitòbè
nè a kó diyètìrì ndi ti naumè bèè ti dokùnè

⁷ n yí tá n tämmù mmu,

n sjiè diì í dεεrí.

⁸ Fṣṣ̄ ti dεεrínè ti dootitabè,
kε feikunko bèè í ti dó.

⁹ Ti Yiè nKuyie nti potìnè a yètiri ndi yewe yemou,
kε da sántí sáá.

¹⁰ Nè mεmmε kàa ti yete

kε ti ànné ifei,

a ténkε í niènè ti kó behāāpòmbè dikpànnì.

¹¹ Fṣṣ̄ duó nkè ti cokù ti dootitabè,
kè bèè ti ní nkè bè εí ti kperε bè dómè.

¹² Fṣṣ̄ bè nti duó nyiwūṣ bè kòù ì kōmε,
kε ti cénko kè ti taà yehékè teyè.

¹³ A fiiti a nìtìbè mβε detetirè
a bè fiiti fààrè fààrè nwe.

¹⁴ Kε yóu kè ti cēpεεtitabè ti senku,
kè bèè ti tókénè kè bè ti daú.

¹⁵ Fṣṣ̄ duó nkè ibotí ti diè,
bè ti daúmu kε éurò.

¹⁶⁻¹⁷ Nh ṣ nkè n kèè n kprantídèntabè tammè ifei ì ṣ mpī
kè m pi n yìlkè,

nh ṣ nkè n yà n dootitabè bèè ti sáá nke ti wénni
kε dó kέpεite nh ṣ senkèrì mmáà ndi.

¹⁸ Dendε kó dimàà ti tùðkùmmu ti mε nyí da yè,
ti í yete a taummè.

¹⁹ Ti í wète ti fñnkó,
ti í yóu kuce a ti benkú kù.

²⁰ Kàa né ti kùṣ sɪkpaṃṣṣ̄ miεke,
kè mukūū nkó dibìnni ti dàtínné.

²¹ Kè ti do nda yè, fṣ̄ nKuyie,
kè ti do ntūnne yebókè,

²² a na nyému,

kε yé a yémè oniti yèmmè dòmmè.

²³ Fṣṣ̄ kpéí nke kè bè ti dó mukòù yewe yemou,
ti do ntūpièti tì bo tinti mukòù kpéí.

²⁴ N Yiè nKuyie, ente! Ba nte kàa duó? Ente!

Báa ti bəntóo sáá.

²⁵ Dè yíme kàa ti sərìnè?

Kε yè mbè ti yommè nè muwērímú mmu kε ti fṣ̄unko,

²⁶ kè ti yèmmè cààrè kè ti duó mutáá mmieke,

kε cāānko ketenkè.

²⁷ Íté kε ti dεεté! Nè a sàà nkpéí nti coo.

45

Okpàati potúòmù yènfè

¹ Bedèmbè kóo kótí dièmmè Kodee bí yènfè nè tibómbonti. Fεcanyènfè.

² Tináànsààti tìi doorí n nùù.
N dó kékeuté feyènfè nfe okpààti kpéí,
n yóó dèntè feyensàáfè nfe
opátíwààti sààwè òò duókémè o pátíri.

³ A wenni ke pēētē benitibè bəmou ndi,
kàa náànti naati.
Deē te kē Kuyie nda dōò mesàà nsāà.

⁴ Okpàrìteu túóté a siè
deē tu a sànni nè a yetidièri.

⁵ Túóté a tām̀m̀m̀ kékété
deke a sàntè,
kpa ntímóm̀m̀nti kpéí,
kónné beçiribè.
Kónné bèè naati.

A wērimú muù yó nte kàa na dikpànni dieri.

⁶ Nè a penyóm̀m̀m̀ mme a yóó buóm̀m̀m̀ ibotí,
okpààti, a yóó me nkuonè a dootitabè.

⁷ Dikpààtikàri Kuyie nda duó ndi yó mbomu sàà,
a baké nè tímóm̀m̀nti nti.

⁸ A dó tímóm̀m̀nti nti, a í dó meyei,
deē te kē Kuyie nha Yiè nda tããtè a kòbe mièke
ke waare a yuu mekùò,
ke da dōò diwèi.

⁹ A yààti ā tudààribè bè tu bè mírì nè adòwéè nè kási
be kó kufòòku nku,

kàa cīètè sàri yepápàniì nkó tisàti kē bè bie
debémbénnè a cīètè kē de da naati.

¹⁰ Bekpààtisapàmbè beè òò dá co,
onitipokpààti ò ncóm̀m̀m̀ a pikù nku ke sàri
mesòò nsààm̀m̀ kó tisàti.

¹¹ N kóo sapàà, nkénté mesàà nkékeè!

A ténke bá ntoti a yèmmè a botí kòbe nè a cīètè kòbe kpéí.

¹² Okpààti da dó mediè mme a wenniku kpéí,
ò tu a yiè nwe, nnínkú o ìikè.

¹³ Tiiri èi kòbe bedítíkpaàtibè yóó da wammú nè
yepārè nye.

¹⁴ Okpààtisapàà mbo tekpààticīètè nte ke wenni
ke dáátí tiyaàsààti tìi dùòkenè musòòpààkóm̀m̀m̀.

¹⁵ Kè tì kpè nke kpè mmeòrìimè mebotí mebotí,
kè bè ò tatinè okpààti borè kòo dúòbè ò urí.

¹⁶ Kè bè mbè urí ke yānku nè diwèi kètannènko
okpààti cīètè.

¹⁷ A bí ìi yóó sòoté a yembè kpàti,
kàa ì baá nkè ì mbaké kutenkù kumou.

¹⁸ N yó nnáammu a kpéí nyidapuntei imou,
kè benitibè bəmou nda sántí sàà.

46

Kuyie nti bonèmè

¹ Bedèmbè kóo kóti dièmmè Kodee bí yènfè ke biennè debémbénnè metammè mēdaamè kpere.

² Kuyie nkuù tu ti kó disòri mómmònni,
kuù ti duò mmuwèrimú,
kuù ti teénnè meyeñcaàrimè mònni.

³ Deè te kè tí í yīkù, bá kè ketenkè au,
kè yetārè duò dāmèèri miēke.

⁴ Bá kè menie nkpa nke kóonko ke puoti yetārè
kè yè sánti.

⁵ Kukó nkuù pūð nKuyie nhei,
ke duò ndiwèi Kuyie kùu baké keīnkè nè ketenkè ku èi sààri miēke.

⁶ Kuyie mbomu de kó dihei miēke,
kè di yó nfiíkú teii, kuù di teénnè dikūnweñni sèi.

⁷ Ibotí ìi kuò nkè yekpààtiyo sánti,
kè Kuyie mpéú metammè kè ketenkè pùð.

⁸ Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa wèè baké demou,
wè ti bonèmu,
Kuyie nSakòbu do tū nkù tu ti kó tēēkpetè nte.

⁹ Kōtenèni kēyà ti Yiè nKuyie ndòò dē,
kù càkemè kute nkù.

¹⁰ Kuyie nkuù còmmú dikpànni kute nkù kumou duómè,
ke kékíí detānnè nè yekpāā, ke còunko sikpàrisēf.

¹¹ Ke náá nke tú: Yīnè só kēbanté mīi
túmè Kuyie nke baké ibotí nè kute nkù.

¹² Kuyie nkùu baké demou kù ti bonèmu,
Kuyie nSakòbu do tū nkù tu ti kó tēēkpetè nte.

47

Ti bo déúkunkomè Kuyie nhokpàati diewè

¹ Bedèmbè kóo kóti dièmmè Kodee bí kó didèntīnni kó feyènfè.

² Ibotí imou, mpéúnè di nou,
ñdiènnè diwèi ke sánti Kuyie.

³ Ti Yiè nKuyie nkùu baké keīnkè nè ketenkè kù duò tikōmbùòti nti,
kuù tu ketenkè kemou kóo kpààti diewè.

⁴ Kuyie nkuù duò nkè ti na ti dootitòbè
kuù te kè ti nò nyebotè.

⁵ Kuù ti tāātè ti yóo tieke dè tīnti ku kòbe,
ti yèmmè naatinèmu ti yóo tieke dè,
tīnti Sakòbu yaàbí kù dó bè.

⁶ Kuyie ndèèti Siyōō nwe kè bè kù sánti,
ke eu ditāteheù kè kù kèri.

⁷ Nsántínè Kuyie! Nsántínè ku!

Nsāntínè ti kóo kpààti! Nsāntínè we!

⁸ Kuyie nkuù tu ketenkè kemou kóo kpààti, ñdiènnè ke kù sánti.

⁹ Kuyie nkuù baké yebotè, ke kari ku kpàatikàri sààri.

¹⁰ Kutenkù kó ikpààtibí, wēnnènemu Kuyie Abarahammu do tū nkù kòbe, Kuyie nkuù te bekpààtibè bèè baké kutenkù, kuù te kutenkù kó bekpààtibè, kuù baké demou.

48

Okpàati diewè èi kó tináanti

¹ Feyènfè Kodee bí kó didèntínni diè nfè.

² Ti Yiè nKuyie ndeumu, Kuyie nkuù dò mbè nkù sánti ku èi, ku tāsààri ñnkè.

³ Siyṓṓ tãri kubakù you bíkè okpàati diewè èi. Dí wennimu kè dè naati kutenkù kumou di kpréi

⁴ Kuyie mbomu ku kpàaticîètè mièke Siyṓṓ, Kuyie nkuù tu ti kó tēcēkpetè.

⁵ Bēkpààtibè beè wēnnè ke dāke, bè bāátimu ke ho kpānnè Siyṓṓ.

⁶ Ke yà Siyṓṓ kè dè bè pī nkufōwaá, kè be yòte ke coké.

⁷ Kè be kǎnti áá dende bāmbà, nkupéitéyonku ṓṓ pī nhonitipòkù kòò nkpeutímè.

⁸ Ke dò ndiyiè yìèní kèè bíkè kó kuyakù kuù pùò Tadisisi kóo bàtóòbè dièbè.

⁹ Ti kèè dè ti de nyà. Kuyie Mpaakedaa èi, Kuyie nheì, kuù di kprénkùnnè sáà.

¹⁰ Kuyie nti wēte ke yaumu a sàà nha cīètè mièke.

¹¹ Kuyie nha yètiri pitémè kutenkù, a sǎnni tūòkemmu itemmànke, káa bekù ke dè síé.

¹² Siyṓṓ tãri kòbe, nyānkunè! Kè dè nnaati Sudaa ekè kòbe Kuyie mbeénti kpréi.

¹³ Fiténè Siyṓṓ èi

kaannè o dèrè māmè.

¹⁴ Ke wénté o duotí kégà o cēkperí, kèna kénáké di yaàbí,

¹⁵ ke dò: Kuyie nkuù ti te ke yó nti ni nè ti kũũnko.

49

Onìti báa na kédonté mufòmmu

¹ Bedèmbè kóo kóti dièmmè Kodee bí kó ditínni diè nfèè yènfè.

2 Díndi benítìbè, kénténè,
 kutenkù kuməu kəbe keènè:
 3 Bésámpóbè nè benítidiébè, bekprààtibè nè idawaá kèènè.
 4 N yóó b́ei mmeciì nkó tináaàntì nti,
 n totí tì n yèmmè miéke tisààtì nti.
 5 N yóó totí n yèmmè mme yekotinò ìnkè
 kéndiè nke náá nyè tu mù ke biennè n kùtidùkù.

6 Ba nte kè m bo nyíèkù meyei nni ntùòkení dìi m̀nnì?
 Benítiyeibe n cèète dìi m̀nnì ke bo n caàrè?
 7 Bè tá be kperè nde,
 bè p̀tìnè be kpàti nti.

8 Onìti báá na kédonté otòu f̀m̀mu,
 yoo wèe yietí Kuyie nho mámmuə nho donti.

9 Onìti f̀m̀mu donku yóumu,
 a keté ke báá na.

10 Om̀u báá na kénfòu sáà,
 om̀u í yóó yenténè kuf̀sti.

11 Ti yaumu meciì nyembè k̀mmè,
 tiyèlntì nè tidìèntì kè bè múnke k̀,
 kè betəbè t̀ou be kperè.

12 Kè be f̀sti naá mbe c̀í sáà kpesi.
 Be yèmmè do dò mbe c̀í yó mbomu sáà
 bè yó mbo siì miéke sáà,
 bembè bèè do duò mbe tenkè be yètè.

13 Bá k̀o niti yètìrì feí ò báá na kénfòu sáà,
 ò d̀nnè feǝfe nfe ke í m̀nnì.

14 Nte bèè tá bemaá bè yóó denténè tì,
 bèè d́ kénkém̀m̀ú bè náá nti be kperè yó mme ndò.

15 Bè bè kpàake tipìèti k̀mme mme ke k̀rinè dibìnnì,
 kè mukũ mbè c̀mm̀ú kè bè tati kuf̀sti,
 be wenniku yóó deèmu kè bè mbo kudənkù.

16 Kuyie nné yóó n deeténèmu mukũ
 nke yé kù yó n túótémè.

17 Kòò m̀u kpàti dèúkù a bá ndake.
 Kòò kperè sũũnko a bá ndake.

18 Ò í yóó kù kénneínè o kperè,
 o kpàti í yó nhò tũ nkuf̀tì miéke.

19 Ò do f̀u kè dè ò naatimu,
 kòò sántì omáa o kperè yíémè.

20 Ò yóó s̀nkóo o yembè mbe kudənkù,
 bè ténke í yóó yà kuwenniku bìtì.

21 Wèè m̀ke tikpàti ke í c̀i,
 ò yóó kù feǝfe k̀mme mme.

50

Kuyie nyóó bekénèmè ku kòbe

¹ Asafu kó feyènḡfè bè diè nḡfè.

Ti Yiè nKuyie nnáámmu,
kunku Kuyie nkù yumu kutenkù kumòu kòbe,
diyìe yièní kè nè di taà kè.

² Sìyṵṵ èi sààrì mómmònni,
Kuyie nde mbo nè ku kpeti.

³ Kuyie nkòrinímu,
kù í yó ndò nyúó.

Kù yó nkéríní kè muháá mmuù ni ke tuà,
kù yó nkéríní ke neínè kuyaaakperíkù nku.

⁴ Kuyie nyumu keĩnkè ke yu tiweti nè ketenkè,
kè dè bo mbo kù bekù ndè ku kòbe.

⁵ Kuù tu: Tíínnènní díndi n kòbe bèè yìé n kpeti,
díndi bèè fèuté fèḡfè ke n taunnè.

⁶ Keĩnkè náámmu Kuyie nwennimè,
kuù tu obeénti.

⁷ Isidayeeribe kénténè, n dós ke di béínnèmu,
N kó benitibè n náánnè dí mbe ke di seí,
mí nKuyie ndi tũ nkù.

⁸ N yí di seí nyiwũṵ di n feu ì kpeí,
di ì nni nfeumu sáá.

⁹ N yí yóó pí nyenaadakè di cèí mièke,
yoo yebòdakè di bətuoo mièke.

¹⁰ Mũ te ikpawũṵ iməu,
yētārè ĩnkè kó siweí ticēnti ticēnti,
mũ sì te.

¹¹ N yēmu tinḡti timəu,
tikpasĩnti timəu tu n kpeti nti.

¹² Kè dikònni do m bo m báá di náké,
mũ te kutenkù kuməu nè dèè bo ku mièke.

¹³ N cáámmu yenaadakè kó imaa nnaà?
N yòmmu yebòdakè kó meyĩ nnàà?

¹⁴ Di bo nni mpāámmè yepārè,
pētĩnke nni nsāntinèmu mí nKuyie ndi tũ nkù,
ndəərinè mí nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè di yē ndi yó n dṵṵ tì.

¹⁵ Kè dè di di diè yìé dí n yú kè n di deeté,
kè di nni nsāntí.

¹⁶ Kuyie mme nnáámmu oyeiwe ke tú:

Bá nnáánnè a nùù n kuós,
bá nnáánnè a nùù n tannò.

¹⁷ Fṵ nwèè sēnku n tié,
ke dokoo n kpeti.

¹⁸ Kàa yà oyúókù dè nda naatinè we,

kòo nitipowantì me nni nwe dí nneí.

¹⁹ Kàa nùù tò tináaayiiti,
kàa nónđenfè nannè fè bo ciitémè otàù.

²⁰ Kàa náante a kou kpeí,
ke sīnkunko a yōfūō kou yètiri.

²¹ Nte a dōò tì kàa yèmmè dò nni nctéké,
ke yé ke tú n dōnnè fō nwe,
n né yóò da benkemu a dōò mèè yei memou.

²² Díndi bèè m bùtinné keènè tii,
ke meè dake m bo kēté kēté oniti bá òmòù báá ò pàte.

²³ Wèè n sánti ò na nni nfeumè iwūō wèè n dèúkunko,
wèè dake o borime kpeí n we mbenkú n túmè Kuyie nke deeri.

51

Dafiti báammè Kuyie nho yei nctémmè kpeí

¹ Bèdembè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè. ² Dafiti duónè Batisèbaa kè Natāā wèè nàà nKuyie mpānāānti kote kóò yà koò dentè fè.

³ Áú Kuyie! N kuó mmesémmè a sàà nkpeí,
a sémmè deumu, ūtè n yei.

⁴ Nh sútè páíí ké n wénkūnne n yei.

⁵ M bantému n cààrèmmè,
n wúómmu n yei n sáá.

⁶ N yeténè fō nwe amáà,
ke dōò a í dō dè,
deè te kàa yó nni nkpannè ke naati,
òmòù báá sei nha beénti.

⁷ N tú meyei nyiè nwe nè bè m peinímè,
nè meyei mme n yō m pūōnnímè.

⁸ A dō dè oniti yèmmè mieke deè tu:

Ò bo ntūmmè timómmonti.
N duó mmeciì n yèmmè mieke.

⁹ N wénkūnne nè Ìsòpù kó tifaātì ke n wenke páíí,
nh sútè ke n wenke kēnaánnè kupààkónkù.

¹⁰ Náríkūnne n yèmmè, n duó ndiwèì,
kè n yèmmèe caté, mí nha poté wè ke n nantoo.

¹¹ Ūtè n yei mememou,
bútinné n cààrìmmè.

¹² Áú Kuyie! Nh ānné meyenwennime,
tūnte n yèmmè kè mè mbo a bíékè.

¹³ Kuyie mbá m bontóo,
báá deite a kó Muyaánsààmù m mieke.

¹⁴ Wète ké n duó mmedeetímè kó diwèì kè nní nda dó,
n duó mme yèmmè m bo nyiènnèmmè a kpeti.

15 N yóó benkemu a ce bèè yete a kpeti,
kè beyeibe wētēnī a borè.

16 Áú Kuyie! Kuyie n deetíwè,
n nòùtè tē yeté.
N deeté kè nní mpīēkù a n deetémè.

17 N Yìè nKuyie nhaa n nùù,
kè n na ké da sānte.

18 A í dó iwūō bè da feu ì,
a í yíé mbè da feu ì ke tuò,
n na nyì nda fiému,

19 Kuyie nha dó yēè pāre tu idebìi nyi,
onitì wèè banté o caàrimè.

Áú Kuyie nha í yetírì idebìi mómmōnyi.

20 Benke a sāmè kédòò Siyōō mesàà,
kēwēte kémaá Sedisademmu duotí.

21 De mōnni ndi a yóó dākemè iwūō a yē mbè nda feu ì
nè bè yó nda tuò nyì.

De mōnni ndi ti yóó namè kēfíé yenaadakè a wūōtōnni ìnkè.

52

Tikpàti yeiti yìè nyóó dentenè tí

1 Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yēnfè. 2 Doweki Edomiibe kou do nàkè Sauri Dafiti tamè Aimmēdeki cīētè kòò dentè fè.

3 Dè dōmme fī nwèè kpeñni meyei ndòòrimù mieke kàa pòtìnè meyei?
Ke ò ntūū nke toti mukòù máà kpéí?

4 A mōke mesòummè mme,
kàa nùù naati kuponkù kōme,
kàa tú oniticiinti.

5 A dó meyei mme ke yóu mesàà,
ke dó siyáàbisí ke yóu timómmōnti.

6 A nōnnè tináañti tìi kó dimàà kòurì tinti,
ke mōke meciimmè.

7 Kuyie mbo da bō nsáà,
kù bo da uuté a cīētè mieke ké da denne,
ké da deite befòùbè mieke ketenkè kie nyīnkè.

8 Bèè borime wenni kè bè da yà ke kufōwaa mbè pī,
kè bè nda daú ke tú:

9 Ntenè onitì wèè do í yíé nKuyie mbo nhò kānkémè,
kòo yèmmè ñnaatinè o kpàti,
ò do soutému kēkpenke.

10 Mí m bo Kuyie ncīētè nte ke dò mmutie mùù sènti,
ke búú Kuyie nkó mesàà nsáà.

11 N yó nsántí fī nwe sáà a dòò dè kpéí,

n yó mbúó fí nwe ke yé a sàà mbonèmè bèè da dó.

53

Kuyie nyí boà?

(Wénté 14)

¹ Bèdèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè ke eu fetarife.

² Kuyieinkù kuù òò yí nè ku yèmmè mieke Kuyie nyí bo.

Bè càkemu ke dǎari isàke kperε,

be mieke òmòù í dǎari dèè wenni.

³ Kuyie mbo keɪnkè nke ke wúónní benitibè,

ke bo yà kòò mǎu bo wèè mǎke meyèmmè ke kù wanti.

⁴ Bεmǎu bè dèténè Kuyie nku,

bεmǎu bè càkemu,

òmòù í dǎari mεsǎa mbá omáà.

⁵ Bèè dǎari meyei mbetǎbè bè í yé dèmarè,

bè sou n kǎbe mbe ke yo,

bè í n yu mí nKuyie.

⁶ Nte be kè kufǎwǎa mbè auté detetirè,

Kuyie nyóó díému a dootitǎbè kǔǔ,

kǎa bè ànné ifei,

ke yé Kuyie mbè bǎntóomèmu.

⁷ We nyóó yènní Siyǎǎ kédεεté Isidayεεribe?

Kuyie mbo fietení dii mǎnni ku kǎbe bèè tu tidaati,

dè bo narike Sakǎbu kǎbe,

Isidayεεribe bo nyǎnku.

54

Wèè fǎuri ò báammè Kuyie

¹ Bèdèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè ke bie ntibómbonti iwǎi kpeti. ² Sifiǎbe do nàké Sauri ke dǎ Dafiti sǎri be cie kè Dafitii dentè fè.

³ Áú Kuyie! N deεté a yètiri kprí,

n kónné kébenke a wérímú.

⁴ Kuyie nkénté m báammii,

keè n yé mmù.

⁵ Bεpǎǎbè beè ité ke n dokùnè,

kè benitiyonkubε dǎ kè n kuǎ,

bè í bǎti Kuyie nkpeti.

⁶ Kuyie nyó n teennèmu,

n Yiè nKuyie nyó nni nkprénkùnkoomu.

⁷ Meyei ndo n dootitǎbè ònkè,

fǎ ntimómmǎnti yiè, kuǎ be páíí.

⁸ M bo da pǎ dipǎnni nè n yèmmè mεmǎu,

n Yiè nKuyie m bo ndéúkùnkò a yètiri, a wennimu.

⁹ A n deeténè meyeñcaàrimè memou ndi,
kè n yà n dootitòbè domè.

55

Wèè népo ò fité ò sàútímè

¹ Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè ke bie ntibómbonti iwěĩ kpeti.

² Áú Kuyie! Kénté m báammii,
báa yete n sáútii.

³ Dóúnní a toò m bíékè ké n ténné,
nh arimu tipíiti timou nè meyeñcaàrimè ke mítiri

⁴ n dootitòu tammè kpréi nè oyeiwe wèè ò fěũnko,
bè n dónè meyei mme,
ke n wátiri nè kemieke.

⁵ Kufōwáá nkuu m bo ke n kònti au,
Mukũũ nkó kufōwáá nkuu n do.

⁶ Iyĩèke nè kukòmbòdoróo deè m pí,
kufōwáá nkuu nh auté, kè n kònti au.

⁷ Kè n yĩ, we mbo m pá ifièti,
kè m puu tenónkpete kōme kēsori.

⁸ N na mpùu ke dèté,
n na nkòte kēmbò dikpáà.

⁹ N na ndòò mecāā nke pèté disòri,
ke yenténè kuyaakù kperikù.

¹⁰ N Yiè nKuyie, cake n dootitòbè dó kédòò ti,
duò nkè be náànti báa máá.

Ke yé n wúómmè dihei mieke bè kpàmmè ke puoti betòbè.

¹¹ Bè firi dihei duotí ñnkè nke keyènkè nè kuyie.
Meyei nnè mesémmè deè máá piéké dihei.

¹² Munitikòu muu píe ndiheì,
siyáábisi nè mesómmè dè í deu yecēkarè mieke.

¹³ Kè n kpantidèntòu wèè do n sáá ndè bá nni nyóò,
kè n dootitòu wèè do n kpannè nna nhò sòrinèmu.

¹⁴ Fó n kó kutònkù kou f�ò me nni nwe,
nè wè ti yé titòbè kpeti ke neiti.

¹⁵ Tii do naati mesàà,
ke niè nè ditĩnni ke kòri Kuyie ncĩètè.

¹⁶ Mukũũ mbè dèété kè bèe ta kudònkù befòùbè,
ke yé kuyonku bè neínèmmè tipíiti timou.

¹⁷ Mí nyóó yú Kuyie nku,
kè kù n deeté.

¹⁸ N kuòmmu ke sáutí dikũnweñni nè kuyie nnè kuyuoku,
kè kù kèè n dabònni.

¹⁹ Kuu yó n deeté kè n yè sũsũ,

bá bèè n kpànnè bè me nsūmè.

²⁰ Kuyie nyóó keèmu n dabònnì ké bè kékùnmè,
kuù tu okpààti sáà.

De kó benitibè í yóó ceete,
bè í dé Kuyie.

²¹ De kóo niticiintò cààri o népobè mbe,
ke tǎū metaummè.

²² O náànti wèèti mecekùd nkōme mme,
kòo yèmmè né dó dikpànnì.
O náànti yǎd nke pèètému mekùd,
ke né dò mmesekontibii.

²³ Duó nti Yiè nKuyie nha yentotí kè kù nda tǎ,
kù í yóó yóu kè dèè di osàù bitì!

²⁴ Fǎ nKuyie nha yóó tanné de kó benitibè kufǎti mieke nke,
bembè benitikòubè, besòumbè,
bè í yóó tuǎke be we kó dikéè,
mí mme nda duó mmu mmáà.

56

Bè fèũnko wè ò duómmè omáà Kuyie

¹ Bèdèmbè kóo kóti dièmmè feyènfè Fidisitèèbe do pǐ nDafiti Kati kó dihei
kòo dentè fè. Bè fè diènnè mèè tammè dònnè dikpetinónkperi kó didabònnì
ndi, dii yìèni dedétirè.

² Áú! Kuyie n kuó mmesémmè,
bè m bètǐmu,
ke n dimmù ke n dokùnè ye we yemǎu.

³ N kpantídèntòbè m bètǐ ye we yemǎu ndi,
bè sūmu bèè n dimmù ke n dokùnè tefentè.

⁴ Kufǎwáá nhǎǎ m pǐ,
kè n duó fǎ nwe mmáà.

⁵ N sǎntǐmu Kuyie nku náànti kpéi,
n ku nduó mmáà
n yí yǐèkù dèmarè,
benitibè bo na ké n dǎd ba?

⁶ Ye we yemǎu be náànti ò kóónnèmu,
bè n wantinè meyei mme.

⁷ Bè dàkiimu ke m pakíí,
bè tǔ n naàcèi nsi ke dó ké n kuǎ.
⁸ Bè bo dǎd meyei mmie nkéna ke da yenténàà?
Kuyie, mbǎ mbe nè kemieke.

⁹ A yému nh arì mèè botí,
ceé n nǎnnièti a dǎukù mieke,
a ti wǎrimu a pátíri mieke.

¹⁰ Kè n da yu n dootitòbè ǎǎ cokému,

Kuyie, n yému a n kómmúmè.

¹¹ Kuyie n da sántímu a béi nti kpéí,
n Yiè nKuyie n da sántímu a náànti kpéí.

¹² N da duó mmàà ndi n yí yîèkù timati,
benìtìbè bo na ké n dàò ba?

¹³ Kuyie ndò nkédòòmu n yē n yóó da dòò tì,
n yóó da fié disānni kó iwūš nyi.

¹⁴ Fṣṣò n deeté nè mukūũ,
fṣṣò n teennè kè n naàcēi í bétè,
kè dè bo yie nkè nni nkéri a ìikè,
ke wúó mmenáà.

57

Dafiti yumè Kuyie nhoĩnkènkpàti
(Yenāaĩkékè 8-12, wénté Yesã 108:2-6)

¹ Bèdèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yēnfè ò do cokùnè Sauri titādènti mièke
kédentè fè. Bè do fè diènnè metammè mèè tu mè mme báá kuò.

² Áú Kuyie, n deeté, yàa n deeté!

N sori a fièti déè mme,
ke kèmmú mefēũtímè bo deèmè.

³ Kuyie n da yumu fṣ wèè baké keĩnkè nè ketenkè,
fṣṣò te kè n kpèti timou yíé.

⁴ A yó mboní keĩnkè nke ké n deeté,
kéfèikùnnè wèè m bèti,
ké m benke a sàà nnè a kó timómmon̄nti.

⁵ N soké yeciricirè cuokè nke,
n duó benìtìcáàmbè cuokè nke,
Be nù ndò nyekpāā nye nè ipie,
kè be nónidié ndò tikpāriseuti.

⁶ Kuyie nha yètiri ñdeu keĩnkè,
benke a kpèti ketenkè kemou mièke.

⁷ Bè n dii ticuàtì nti,
bè àa nkuhōũ deè ndi ke bo n dúú,
bè keù difṣtiri ndi n yìkè.
Bèè do bémómmon̄mbe di mièke.

⁸ Kuyie, m bùòti ténke í duò, n ténke í yîèkù,
m bo ndiè nke da sántí.

⁹ N wēnni, ente,
n kùtidùkù nè m bómbonku, entenè,
n yóó entemu dikūnweñni sèl kédentè.

¹⁰ N Yiè nKuyie n yó nda sántímu benìtìbè cuokè,
kéndiè nke déúkunko a yètiri ibotí cuokè.

¹¹ Ke yé a sàà ndeumè ke tuòkù tiwetì,
kàa mómmon̄nti tuòkù yewetè.

12 Áú Kuyie! A yètìrì ndeü keĩnkè,
benke a kpeti ketenkè kemou mieke.

58

Kuyie mbomè kutenkù ke bekù

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè nè metammè mèè tu: Á báá kuó.

² Bekpààtibè di bekù bake weti weti nweà?

Bè bekùnè miè mme benitìbàà?

³ Di dɔ̀ari dèè í wenni ke yému,
dí píe mmeysi ndihèi.

⁴ Oyeiwe tú oyeiwe nwe nè o yó pouti mieke,
kè siyáàbìsí yìè nfeti nè bè ò pèinímè.

⁵ Bè mòke medautidòmmè mme,

ke dɔ̀ari ke dò ndiwaàhònni,

⁶ dii í yo owaàpĩnti tammè,
ke í yo oteteu dièwè náahti.

⁷ Kuyie, mbóké be nìi,

bóké yeciriciriniù mbè mòke yè.

⁸ Kè bèe pèētóo menie nhò pònté mmèè boti,

kè bè ntáũ be pie mbá i báá dòò dèmarè.

⁹ Bèe naánnè tidatikonkonti,

tìi furi kè ti amme ðeu,

bè ndò mbè peité wè ociri kòò í yà diyè.

¹⁰ Be po yó nkpaá ke mu nyí yè tifaãti,

kè tefòdóntèe i tuótèmu,

kè dè ś nyi sũ tèe i tuóte.

¹¹ Osàù bo yà Kuyie mpèitemè kè dèe ò narike mediè,

kòo sú o naàcèi be yĩ mmièke.

¹² Kè benitibèe dè yà ke dò:

Kuyie mmènke yietimu osàù,

bè bo yĩ Kuyie mmènke bomu ketenkè ke bekù.

59

Dafiti báammè Kuyie nke tú kù nhò kánkè

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè. Sauri do tó nkè bè mbaa Dafiti cìtèè
ke bo ò kùò kòo dentè fè. Bè do fè diènnè metammè mèè tu mè mme báá kuó.

² Kuyie n deeténè n kpantidèntòbè,

báá yie nkè n dootitòbè n ninte.

³ N deeténè bèè n dónè meyei,

n deeténè benitikòùbè.

⁴ Benitidònnibè beè dàke ke n wanti,

bè d́ kè n kuomu.

N Yìè nKuyie m me nyí cààrè,

n yí dòò meyei mmamè.

5 N yí cààrè mùmamù kè bè cokùní kè baatíní kè bo n kuò.

Íté kè n teennè,
wénté káyà.

6 Ti Yiè nKuyie Mpaƙeɗaa Isidayeeriɓe tū nkù,
cóm̄mú kékpannè yebotè,
a báá cīē nde kó benitiyonkubè bèè í d̄ɔ̄ri bè nàá ntí.

7 Bè ɔ̄ɔ wētení kuyuoku nku,
kénhóú simɔ́ k̄ɔ̄me kè firì dihei.

8 Tináanyeiti tii piéké be nò miéke,
kè be nónɗié ndò mmesekontibii,
be yèmmè dò nhòmòu í yóó keemu bè nàá ntí.

9 F̄s̄ n Yiè nKuyie nkàa né bè daú,
a daúmu yebotè yem̄ɔu.

10 M búó f̄s̄ nwe, f̄s̄ nwèè n k̄anké,
f̄s̄ nKuyie nf̄s̄s̄ tu n wērimú.

11 F̄s̄ nKuyie n tū nkù a s̄amu kè f̄s̄s̄ yó n niité,
f̄s̄s̄ yó nte kè n na n dootit̄ɔ̀bè.

12 Báá kuò yebotè meɗcāā,
benitibè yàà bo yè nha namè,
nè a kó muwērimú duó nkè bè ncooti kè doti.
Kuyie nf̄s̄s̄ tu ti kó kud̄ɔ̄pikù

13 Bè ɔ̄ɔ béi nke dá yetén̄emu,
be p̄ɔ̀ bè t̄ūti,
bè buò nkus̄nkù nku kè sou.

14 Kuò be nè kemieke,
kuò be kè bè ténke bá mbo,
d̄ɔ̀ kè benitibèe banté f̄s̄ nKuyie nf̄s̄s̄ bakémè Sak̄ɔ̀bu yaàbí,
kè baké kutenkù kum̄ɔu.

15 Bè ɔ̄ɔ wētení kuyuoku nku,
kénhóú simɔ́ k̄ɔ̄me kè firì dihei.

16 Kè firì kè wanti bè bo di mù,
kè bè di kè auté bè nkpa.

17 Mí m bo ndiè nke da s̄ántí a kpeñnimè,
kém̄p̄iékù a s̄àà ndik̄unweñni,
F̄s̄s̄ tu n kó tec̄k̄petè
nh ɔ̄ɔ s̄ori f̄s̄s̄ borè meyeñc̄aàrimè yiè.

18 F̄s̄s̄ n k̄anké,
m bo ndiè nke déúkunko a yètiri,
f̄s̄s̄ tu n wērimú f̄s̄ nKuyie nkùu n d̄ɔ̀ri mes̄àà.

60

*Bè namè Kuyie nkòbe kè bè kù yu
(Dinàankéè 7-14 de kó tinàantì bomu 108:14)*

¹ Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè itié nkòfe nè kukùtidùkù, ² ke dennini ò do kpànnèmè Sidii ei kòbe Mesopotamii ei kòbe nè Sobaa ei kòbe. Kè bè nkùntiní kè Soabuu kpànnè Edomiibe kubiriku bè tu kù mukókúú nkó kubiriku, kèna benitibè tekòupíríútè nè sikòupísidé (12000).

³ Kuyie nha ti bəntóomu ke pànte ti āpàntínnì.
Bá nè a miéke me nyènnímè wēte ke ti cónné ti fòtírì.

⁴ Fòò sàntè ketenkè kè kè pàá,
wēte kémáú nde kó iyie,
kè sàntimu.

⁵ Fòò duó nkàa nitibè yà meháárimè diemè,
fòò ti nii mmenàà mmèè firí keyìkè.

⁶ Fòò duó nha sààbè mecannimè kè bè yenténè bèè tāū ipie.

⁷ Kè dè bo yie nkàa deeté tínti a dó bè,
yàa ti deeté nè a wērimú còutè ti báammu.

⁸ Kuyie mbéimmu ku cēsààtè miéke ke tú
kuù yóó bè na!

Ke totí Sisemmu ei,
kéberí Sukoti biriku.

⁹ Kuù te Kadaadi nè Manansee be kó itempè,
kè Efadaimmu kòku tú ku pìl,
kè Sudaa kòku tú ku kpààtìpààti.

¹⁰ Mòabu tú tenaate nte kù wuònnè tè,
kè kù bəmmù ku neùkù Edammu ke bo benke kù ò temè,
Fidisitēēbe yèmmè dò mbè bo kù namaà?

¹¹ We nyó n kətenè diheikperì?
We mbo n kətenè Edəmmu?

¹² Kè dè í tú fò nkuyie nkùù ti dootóo,
fò nwèè ténke do í nièné ti kó yehāpàntīrè mudoò.

¹³ Kətení ke ti teennè ti dootitəbè,
oniti kó meteəmmè í tú dèmarè.

¹⁴ Kuyie nkuù yó nte kè ti pí mmutəndiəmu,
kuù yó nte kè ti na ti dootitəbè ké mbè cùùti.

61

Dafiti dómè Kuyie nni nhò kánkè

¹ Bedèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè ke biennè tibóbonti iwēi kpeti.

² Kuyie nkénté n dabònnì,
keè m báammii.

³ M bo kutemmanku nku,
kè n yèmmè cààrè kè n da kuònnè,
n dee kupèrikù n yīēke kù.

4 Fṣṣ̄ tu n kó disàrì,
didènnì kperì ti dootitòbè í yóó nintè dì.

5 N dó kэмbo a cīētè miēke nke,
kénsòrì a fiētì miēke sáà.

6 Kuyie nfṣṣ̄ kèè n da náá nti,
ke dúó nha kòbe bèè da dé be kó ketenke sààkè.

7 Yíe okpààti mufòmmu,
kòò nfòù yēbie nyēbie.

8 Kòò nda taunnè, á nhò bonè kòò mbaké sáà,
kàa sàà nnè tímómmṁnti nhò bàa.

9 M bo ndiè nke déúkunko a yètìrì sáà,
bá dii yìè kéndòrì n yē n yóó da dòò tì.

62

Kuyie mborè n de mmòke diwèi

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè Yedutunni diè nfè.

2 Kuyie mborè máà ndi m mòkemè diwèi,
kuù n deeri.

3 Kuù tu dipèrì dii n kánkè,
tecekpètè tèè n deeri,
kè kù m bonè m báá cīte.

4 Ɔmmṁnni ndi di yóó yóumè di bo ntkúmè,
di bo domè onìti kòò pònte kumarì kuù ku kómè?
Kóò yèète kuduotì kuù bí nku kómè?

5 Di mènke dakiimu ke bo bo nhokpààti,
ke nṁnnè siyáàbisì,
ke ɔ nsāntínè di nò di yèmmè miēke ke né buò nkusínkù.

6 Kuyie mborè máà ndi n yóó na kèpétémè diwèi,
ke yé n ku mbúómè.

7 Kuù tu dipèrì dii n kánkè,
tecekpètè tèè n deeri,
kè n kù bonè m bá cīte.

8 Kuyie nkuù n deeri,
kuù tu n kó disānni,
kuù tu dipèrì dii n kánkè,
kuù tu n sòrì.

9 Díndi Isidayeeri be mbúónè ku sáà,
ke kù náá ndi yèmmè kpeti,
kuù tu ti kó disàrì.

10 Onìti dò nkuyaa kù nku,
benitibè mènke tú siyáàbisì yembè mbe,
kàa bè wènné kécsnné cidóò bè bo nyau ke pèēté muyaá.

11 Di bá ndó kényo mbetòbè nè muwērímú,
bá ndónè mufèè kperε,
kàa kpàti deúkú a báá tì dúó nha yèmmè.

12 Dè í tú kuce mèmáà ndi Kuyie mbéímmè.
 N kèèmu kù tumè kuù te muwērímú.
 13 N Yìè nKuyie nha sàmu,
 ke yé fṣṣò yietimè bá wè o tǎmmú mannè tìi yeti.

63

Kuyie m bo nda dómè pṣṣétému mufòmму

¹ Dafiti yènfè ò dèntè fè o cooti dii mǎnni ke bo Sudaà kpàà mièke.

² Kuyie, nfṣṣò tu Kuyie n da waàmmu,
 n da yáámmu ke dò ntedǎntè tḗè kpeí tḗ ǎ ndómè menie.

³ N dó ké nda wúómmu a cīṣṣètè mièke,
 kényà a wērímú nè a deumè.

⁴ A n dómè pṣṣétému m bo n fòùmè,
 n yó nda sǎntímu sǎà.

⁵ N yó nda sǎntímu n fòmму mumou mièke,
 ke da báá nke yu a yètìrì.

⁶ Fṣṣò te kè n sànnè ke dò n di mekùò nkperè,
 kè dè n naati kè n diè nke da sǎntí.

⁷ Kè n duó nh ǎ nyé fṣṣò kpeí,
 ke totí n yèmmè a bíékè keyènkè kemou.

⁸ Fṣṣò n teénnè,
 ke n kǎnké a fiṣṣṣi,
 kè dè n naati kè n diè nke da sǎntí.

⁹ N da pí n nou sidé ndi,
 kàa nòutè youte n cúó.

¹⁰ Bèè dó ké n kuò,
 bèe taá kudǎnkù.

¹¹ Duó nkè mudoò bè kùò,
 kè sikkamóò bè cááké.

¹² Kè Kuyie nnárikúnne okpààti yèmmè.
 Bèe cànnenè betòbè yenò nè Kuyie nkó diyètìrì,
 bè yó nsǎntímu bemáà.
 Siyáábisi yembè bie kó yenò me mbáá táúté.

64

Dafiti báámmè Kuyie nke tú kùu ò deeténè beyeibe

¹ Bèdèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yènfè.

² Áú Kuyie! N kuònnè fṣṣò nwe,
 kénté n dabònni,
 a nni nkǎnké n dootitòbè,
 n kṣṣmbùòti duò bè.

³ N deeté nè benitiyeibe dakii ke bo n dàò tì,
 a n deétinne yedǎnnèfirè yèè dàkii n kpeí.

⁴ Be nónidi nyii dò nyesekonte bè sūóté yè,

kè bε náànti kòùrì ipendònni kòmε.

⁵ Bεε ãã déké benitisààbè ké mbè tãũ,
bè ò mbè tãũ disòrì ndi ke í yĩèkù.

⁶ Bè yàúkunko betabè kònti nti ke bo ndòori meyei,
ke dakii ke bo sòri ke díi ntimátì,
ke náá nke tú: Òmòù í yóó ti yà.

⁷ Bè dàkii ke dó meyei mmáá ndi,
ke náá nke tú bè bǎátí kè dè wennimu.
Oniti yèmmè cūmpúrimu,
a báá na kényé dèè bo o miεke.

⁸ Kuyie mme mbè tãũ ku pie nyi dende bàmbà,
kè ì bè tùòti kè bè duò.

⁹ Bε nò yeε bè tùòti,
bèè bè yàù bè bo ndaú kéhéùròo.

¹⁰ Kè kufòwaá mpí mbenitibè,
kè bè nnáá nKuyie ndòò dè,
kébanté kù pī mmèè boti mutómmú.

¹¹ Wèè wetí we nyānku o Yiè nKuyie nkpéí,
kénsòrì ku borè.
Bèè yèmmè wenni kè bè nyānku ku kpéí.

65

Kuyie nkuù mànnè ti nkù sǎntí

¹ Bεdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kuyie nha εì Siyãã miεke fǔò dò mbenitibè bεmòu nda sǎntí,
bá wè kòo ndòori ò da dǎunnè dìi nùù.

³ Fǔ nwèè yo benitibè báammì,
benitibè bεmòu kòrìní a borè ndε.

⁴ Ti yei mmèè ti deuté,
fǔò ti cǐēnko ti caàrimè.

⁵ Dè nnaati a tǎáté bè kè bè bo mbo a cǐétè,
tíi yó nte desààrè dèè bo a cēsààtè miεke,
kè dè nti sǎnnè.

⁶ Fǔ nKuyie nti dεetíwè,
fǔ ntimómmònti yiè,

fǔò cóù ti báammu ke dòori tidiεti kè titenti timòu kòbe da búú
nè ketenkè kèè soké dàméèrì cuokòo.

⁷ Fǔò kó muwērímú te kè yetārè fiúkú.
A wērímú muù tu a kpàrinenkù.

⁸ Fǔò commu dàméèrì nè o néfǐnfǐrè,
ke commu kutenkù kó kunampoo.

⁹ Kutenkù kumòu yà a dòori tíi diεti nti ke da yòte,
kè diyiyè yiè kèè bíékè nè dì taà kèè bíékè kòbe íú mεdiè.

¹⁰ Fǔò dòòri ketenkè mesàà ke kè duò nfetaafè,
kè dè boo kè tidiiti péí,
Kuyie nha binte í kũũ,

fɔ̀ɔ̀ duò mbenìtìbè tidiiti,
ke tũnni ketenkè.

¹¹ Ke yò̀rì ipē,
ke può nyedombie,
ke duò nkè fetaafe niù,
ke duò nkè tidiiti yiè.

¹² Ke d̀ò̀ mesà̀ ndibenni dim̀ou,
kaa pḕtè kèè bíékè tidiiti mpíéké.

¹³ Kè timúti yè̀ tḕd̀ontè,
nè yetārè ìnk̀o kè dè yè̀ naati.

¹⁴ Kè iwũ̀ piéké dinaacēnhò̀,
kè tidiiti dàátí kubiriku,
dem̀ou kè dè ỳ̀nku ke íú.

66

Kuyie nkùù d̄erí ku yè̀tìrì ndeu

¹ Bḕdḕmbè kóo kóti diè nfè̀ yè̀nfè̀.

Kutenkù kum̀ou k̀̀be nsā̀tínè Kuyie nke p̄̀ék̀u.

² Ndiḕnnè diwè̀ ke dé̀úk̀unko ku yè̀tìrì,
Nsā̀tínè ku iyie mmieke ku kpeti kpé́.

³ Ná́kè̀nè Kuyie nke d̀ò̀:

A tṑmmú d̄umu ke m̀enke d̄eu,
nè a w̄erímú diem̀u kpé́ nke
a dootitabè k̀ék̀unkoomè b̄emá̀.

⁴ Kutenkù kum̀ou k̀̀be nínkú a ì̀kè,
kéndiè nke dé̀úk̀unko a yè̀tìrì.

⁵ K̄etenèni k̄éyà Kuyie mp̄́ mm̀ù tṑndiem̀u,
kù kpèr̀n̄imu kù p̄́ mm̀ù tṑmmú benìtìbè cuokè.

⁶ Kuù do k̄è̀tè̀tè̀ d̄am̄è̀rì kó menie,
kè ti yembè̀e na dekperè k̄éséntè
kuù duò nkè menie nkũ̀ kukó nkè ti s̄è̀ntè,
kè dè ti naati ku kpé́.

⁷ Kuù baké̀ nè muw̄erímú kutenkù kum̀ou s̄á̀,
ke paké̀ ibotí im̀ou,
kù í yóo yóu b̄è̀ yete ku kpeti kè b̄è̀ nké́ri ke yíéo.

⁸ Ibotí, d̄ounè Kuyie mmutṑmmú,
mp̄̀ék̀unè ke kù s̄ántí.

⁹ Kuù ti duò mmufò̀mmu,
ke í yóu kè ti duò.

¹⁰ Kuyie nha ti w̄è̀ntè̀mu ke ti yàáké,
bè s̄̄ p̄̀nnè mè̀ botí timáti pé̀tì,

¹¹ kè̀ tì tannè ticù̀d̀tì mieke,
kè̀ tì tóu nyetuò c̄é̀yè̀,

¹² ke duò nkè benìtìbè nnà̀u ti ìnkè nè sisḗ,
kè̀ ti ta muh̄á̀ nke ta menie,

kàa me nti dènnení kè ti di diwèlì.

¹³ N tati a cīḗtè miēke nke ke bo da fié iwūḗ,
ke dá dḗḗ n yē n yóó da dḗḗ ti,

¹⁴ n do béi nti n yēncāàrimè mḗnni.

¹⁵ N yóó da kuḗ iwūḗ mekùḗ nkpeyi nyi,
yepedakè nè yēnaadakè nè yebḗdakè,
kécúu nkè kuyukúu dekoḗ a bo kè.

¹⁶ Díndi bèè dé Kuyie kḗtenèní dimḗu,
kékénté kè n di náké kù n dḗḗ dè.

¹⁷ N ku kuónnèmu ke pánke ku sānte.

¹⁸ Kè n do nyáá meyei mmamè n yèmmè miēke,
n Yiè nKuyie nna bá nni nkènté.

¹⁹ Kù me nni nkèntému
kù kèèmu m báammii.

²⁰ Kuyie nnè mutōmmú,
kù í yete m báammu,
kù i m mḗnte ku kó mesàà.

67

Benitibè bəmou dommè kənsāntí Kuyie

¹ Bədèmbè kóo kótì diè nfèè yènfè ke bie ntibóbonti iwēī kpɛti.

² Kuyie nti kuḗ mmesémmè,
ti dḗḗ mesàà,

a ti wénté fənənsààfè.

³ Kè dēe yie nkè kutenkù kumḗu kḗbe banté a ce,
kè yebotèe yīḗtè a deerimè.

⁴ Kè benitibè bəmou nda sāntí fḗ nKuyie,
kè yebotè yemḗu ndéúkunkoo a yètiri.

⁵ Dè nnaati ibotí kè ì da sāntí,
fḗḗ bekùnè yebotè kè dè sié,
ke ni ibotí ketenkè ìnkè.

⁶ Benitibè bəmou nda sāntí fḗ nKuyie,
kè yebotè yemḗu ndéúkunkoo a yètiri.

⁷ Ti Yiè nKuyie nha ti dḗḗmu mesàà,
kè ketenkè pèí tidiiti.

⁸ Kuyie nkuù ti dḗḗri mesàà,
itemmànke imḗu kḗbe dí kù depe.

68

Kuyie nnamè

¹ Bədèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kuyie nyitè ke còmmúmu,
kè ku dootitḗbè cīrì,
kè ku sīmbè cokù ku ìkè.

³ Kuyukú yènní mèè botí a me mbè cīenke,

titankũ̀nti yìeri mèè botí muháá mmiéke,
benitiyéibe kpere me ndò nKuyie nyìikè.

⁴ Bèè dò̀ari dèè síé, bembé diwèi dii bè bo
kè bè yà̀nku Kuyie nyìikè!
Diwèi dii bè kèite kè bè ti ientii.

⁵ Ndiènnè ke déú̀kũ̀koo Kuyie nyètìrì,
tũ̀ntenè kuce wèè kèríní yewetè miéke nè o sã̀ntè o kpéí,
weè yètìrì tu: Ti Yiè.
Nyã̀nkunè o ìikè.

⁶ Weè tu isénnìmbí cice,
weè kpà mbekú̀pobè kpànni,
weè tu Kuyie nke bo o cèsà̀tè miéke.

⁷ Kuyie nkuù duò nsicéí bèè kpa be kòbe,
kuù dènnìnko tikpetínti ke ti duò ndiwèi,
bèè yete Kuyie nkpeti beè máá ò mbo tɛ̀dɔ̀nkpetè.

⁸ Kuyie nha do ni dii m̀nni a kòbe,
a do kéri dii m̀nni dikpá̀a cuokè,

⁹ ketenkè do sã̀ntimu,
kè menie ncuutiní f́ nKuyie nha ìikè,
f́ nKuyie nkùù do kàtení Sinaii tã̀rì kèbenke amáà a kòbe,
Kuyie nyIsidayeribe tũ̀ nkù.

¹⁰ Kuyie nfó̀ò cũ̀nní fetasà̀dè,
fó̀ò bó̀nkũ̀nne a tenkè kèè do cíte.

¹¹ Dende a nìtibè bomè,
Ti Yiè nKuyie nfó̀ò dè mbè kã̀nne a sàà nkpeí,
fó̀ò tũ̀nte de kó dikà̀ri besénnibè kpéí.

¹² Ti Yiè nKuyie nkuù duò ndinùù ku náànti kpéí,
bèè ti pitíri kè be tĩnni sũ.

¹³ Ti dootitòbè bekpà̀atibè nè be kó behã̀p̀mbè bè u yetà̀rè nye,
kè benitipòbè éi dèè bo be céí ke totí.

¹⁴ Di yó mbo di karè nyeà?
Dikpetínònkperi fièti dàri mesò mpeímè mme,
kè di citi dàri mesò nwũ̀mè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie Mpakɛ̀daa yóó cíe ndiù m̀nni bekpà̀atibè,
kè mupã̀ mboomu muù dáátí ditã̀ri Sadimò.

¹⁶ F́ nKuyie nkó ditã̀ri,
f́ mBasã̀ tã̀ri,
f́ nditã̀ri dii yómmè sũ,
f́ mBasã̀ tã̀ri.

¹⁷ Yetã̀rè yèè yómmè sũ,
ba nte kè dè di yóu Kuyie ntã̀atè dii tã̀ri kpéí,
kù bomu di ìnkè ke yó mbo sã̀à,
kù yó ndè bomu sã̀à.

18 Kuyie nkparìsēf bo sikoupi sikoupi nsi,
kù do si nkòtenèní Sinaii ditāsààri.

19 A dèkè kènkè nke,
kè nēinēní tidaati,
kè benitibè da pāmú yepārè,
bá bèè do yetírí a kpeti kè bè da bòuté,
kè dò nké mbo a borè f́ nti Yiè nKuyie.

20 Ti nsántí Kuyie nyewe yemou,
kuù dàkè ti kprí,
kuù tu ti deetiwè.

21 Kuyie nkuù tu ti deetiwè,
kuù yé kù bo yīmè kè tí deeténè mukũ.

22 Kuyie mmènke yó pòntemu ku dootitabè yo,
kèpònte onitikòuti yuu nè tiyùti.

23 Kuyie mbéimmu kè tú kù bo cūñní a dootitabè bèè bo Basāā tārì,
kédennēní bèè bo dàméèrì fũ.

24 Kè dè bo yie nkāa naàcèi mbonti be yī,
kāa kó simó bè pètè kécááké.

25 Kuyie nha 35 kpa nkéna kénkūntiní,
kè benitibè wúómmu a kparinafe a cēsààtè mieke,
f́ nKuyie nkùù n te,
f́ n kóo kpràti.

26 Kè bedèmbè ni deyìkè kè besapàmbè soké decuokè kè bie nsibéí,
bèè bie ntikùtidùùti kè bè tū.

27 Nsántínè Kuyie nditñni cuokè,
nsántínè ti Yiè nKuyie ndíndi Isidayēeri yaábí.

28 Bensamēē tebíyāātè teè di ni,
kè Sudaā kó bekpààtibè nè be kó yetírè
nè Sabunoo kabè nè Nefutadii kabè kè bè tūnní.

29 Kuyie nkùù di te díndi Isidayēeribe kuù yē ndí nkpeñní.
Kuyie ndòò kéfíi nha dòò dè ti kprí.

30 A bo a cētè nte,
kè baké Sedisademmu,
kè bekpààtibè da pāā nyepārè.

31 Kpānnè musímmù tipènti kōmu,
kèkpānnè yebotè yèè dōnnè yenaadakè nè tinaabiiti,
kè dēe nínkú a ìkè kè nda pāā ntimáti pèiti.
Cíe nyebotè yèè nōnnè yekpārè.

32 Benitidiebè yìèní Esibiti nwe,
kè Etiopii kabè cokoo Kuyie mborè kè yuo be nou.

33 Ketenkè kó bekpààtibè, ndiènnè kè sántí Kuyie,
ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètiri.

34 Wèè cutiní kènkè kèè bo nè dimònni nè o sántè,
wèè péu metankperímè.

35 Banténè Kuyie nkpeñnimè,
kuù kpràtiri Isidayēeribe,

ku wērímú bo yewetè miéke nke.

³⁶ Kuyie mbenkúmu kù kpeñnímè ku cēsààtè miéke,
Kuyie nyIsidayeeriibe tū nkù kuù duò nku kòbe muwērímú,
kuù te kè bè nò.
Ku yètìrì ndeu.

69

Dafiti yumè Kuyie nkè kù bo ò teennè

¹ Bèdèmbè kóo kótì dìèmmè Dafiti yènfè ke bie ntibómbonti.

² Áú Kuyie n deeté!

N ta menie mme ke tùòke n fñní.

³ N fííkú disáũ ndi,
n yí pètè dekperè ke na,
n ta decũmpure nde,
fenéwuonfe feè n tò.

⁴ N kòmmú ke òumu kè n níi kpeí,
m bòútè ke bòútè Kuyie nkù n te kũnku kè n nuò nyete.

⁵ Bèè n níi nke dó ké n kuò bè sũmu ke pèètè n yùti,
bè n dòò be dootitòu nwe detetìrè,
bè kpeñní ke m pèètèmu ke yó n kuò,
ke duò nkè n yietí n yí yùúkú dè.

⁶ Kuyie nha yému n yeinti,
n caàrìmè í sòri a ìlkè.

⁷ Kuyie Mpaekèdaa, a báa yóu kè mfi nte,
kè bèè da búó kè bèè di ifei.
Fó nKuyie ntinti Isidayeeriibe ti tū nkù,
a báa yóu kè mfi nte kè bèè da wàa nkè bèè di ifei.

⁸ Fòò kpéí nke bè n sáámmè,
n yo nyifei fòò kpéí.

⁹ N naá nhopòò nwe n kòbe cuokè,
n yò fũò kòbe ténke í n yé.

¹⁰ Ke yé n dómè a cètè mediè nkè dè n tùò,
bè da sáá nyèè sáámbè duò n yuu ìnkè nke.

¹¹ M bou dinùu ndi ke kuò,
nè de kpéí nkè bè n daú.

¹² N dàátí kufòòtònkù nku,
kè bè náante n kpéí ke n daú,

¹³ Bè kàtìnè mí nwe yeteyò,
mfi naá nfenaayààyènfè.

¹⁴ Mí nyie n kuònnè fò nwe n Yiè nKuyie,
dè tùòkemu a bo n tee ndè.
Áú Kuyie! A sàà ndeumu, n kénté,
n yému nweti weti ke dò nha yó n deeté.

¹⁵ Nh uutè disáũ, kè n ténke bá nfũúkú

n dennení dibinni,

n deeténè bèè ñ nñí.

¹⁶ Báá yóu kè meníe nni mpōnténè,

báá yóu kè n do kudúókù,

báá yóu kè tebinte n yāke!

¹⁷ Kuyie nha n kénté ke yé a sàmèmu ke dōori mesàà,

wēēteni m bíékè a sémmè de u mēè kpéí.

¹⁸ Bá m bútinné mí nha kóo tōnti,

nh áarimu, cārikení.

¹⁹ Kōteni kédonté nh ōnni,

n deeténè n dootitòbè.

²⁰ A wúómmu bè n sàámmè,

ke yé n yo nyii fei ke kēke,

n dootitòbè í da sōrinè.

²¹ Yesáámbè yeè kōuri n yèmmè kè m ma,

n wanti wèè bo n kuó nwè nwe mesémmè bá sámpó ke mōhté,

wèè bo m bánté ò í bo.

²² Bè āā mutie mùù kòu mùmму n dii miēke,

kè sínéyēi m pī nkè bè n duó mmenéyāā mmèè kōkénè detiire.

²³ Be bandiitii naá ntimáti ké bè tūàti,

kè be kpàtii naá nkuyaú.

²⁴ Be nuō nhūū nkè bè ténke bá nwúó,

pūtinné be sáā kè bèe naá nsihùù yembè.

²⁵ A miēke be peike kàa bè poté,

a miēke diēkèe do be ñnkè ké bè cōuté.

²⁶ Kè be cēkàrè naá ntidobonti,

òmou bá nkpaá be cēi miēke.

²⁷ Bè bèti a poté bèmbè,

ke náante a kōute bè kó mefēūtímè.

²⁸ Yietí be be yei mmemou,

bá bè báá yà a kó mesàà mbiti.

²⁹ Ūté be yètè mufòmmu pátiri miēke,

Bá mbè wúonko ke dò mbè í cààrè mùmamù.

³⁰ Áú Kuyie, n tú osènniwè nwe ke fēūri,

n deeté ké nni nkānké.

³¹ M bo ndiè nke sánti Kuyie,

m bo ndéúkunko ku yētiri nè yesāā.

³² Ti Yiè nKuyie nde ndó ke pēēté dinaadaa,

ke pēēté fenàáfè nè yeiyè nnè yekpèètè.

³³ Kuyie nha n deetémè deè narike besīntibè.

Díndi bèè wanti Kuyie di fòmmu okè.

³⁴ Kuyie nyomu besénnibè dabùò,

kù í buōnko ku kōbe bè bè kpetí dii mōnni.

³⁵ Ketenkè nè keñkè, ñsántínè Kuyie,

dāméeri nè deè kó dimàa nampú o miēke, ñsántínè ku.

³⁶ Kuyie nyóó deetému Siyōō kémaá Sudaā ekè,

kè ku kōbe wēte ké yè tieke kénhā.

³⁷ Kè ku kəbe yaàbí dì sɔɔté,
bèè dó Kuyie nkè bèe pété kəmbo.

70

Dafiti dómè Kuyie nhò tee mmecāā

(Wénté Yesaa 40:14-18)

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yèn fè ke denniní Kuyie nkpéí.

² Kuyie, nyà n deeté!

Cārikení ké n tee.

³ Bèè n dónè mukūū ifeii bè pī nkè bèe sīnné,
bèè n dónè meyei bèe di ifei kéwēte be fōnkó.

⁴ Bèè n daú ke tú wūḍḍ,
ifeii bè pī nkè bèe bóti.

⁵ Bèè da waà ndè mbè naati kè bè nyānku,

diwèi mbo bèè dó fō nhOdεεtíwè,

bè nnáá nsáá ke tú a yètìrì ndεu.

⁶ N tú osénniwè nwe, ocīrì,

Kuyie mmónnéní ké n tee.

Fḥḥ tu n teenti n deεtíwè.

N Yìè nKuyie mbáá sɔte!

71

Okótì báammè Kuyie

¹ N Yìè nKuyie n waà nfḥḥ borè disòrì,

báá yóu kè n di ifei bìtì!

² A wetí mèè kpéí, n deeté ké n coo,

n kénté ké n deεté.

³ A ntú n kó dipèrì n sɔrì dìi borè.

A yīmu a yó nni ndεerí,

fḥḥ tu dipèrì dìi n kānké,

fḥḥ tu n cēkpetè.

⁴ Kuyie nkùu n te n deεténè beyeibe,

ké n fietenè bekòùbè nè beyonkubε nou mieke.

⁵ N Yìè nKuyie m búó fō nwe,

n yé fḥḥ kpéí nè m bεmmè.

⁶ Nè bè m peiténímè m buó fō nwe,

fḥḥ n dènnení n yō poutì mieke,

kè n da sántí sáá.

⁷ Besükùbè ḥḥ n yà kè dèè bè dimu,

kàa né tú n kó disòrì kperì.

⁸ A sānni mbo n nùu mieke,

kè nni ndéúkunko a yètìrì sáá.

⁹ Kè n kòté, a bá m bontóo,

kè n wērímú dèè a bá n yóu.

¹⁰ N dootitòbè náante n kpéí nke,

bèè m pakíí bè dākiiimu n kpéí.

¹¹ Kε tú: Kuyie nhò dootóomu,
betinè we, pinnè we,
òmòù í yóó ò deeté.

¹² Kuyie mbá n détenè,
mónnéní mecāā ké n teennè.

¹³ Ifei nè meyei ndèe do bèè n wátìrì,
bèè n dónè meyei mbèe bè sènkèrì kè bèe di ifei.

¹⁴ Mí m búó fí nwe sáá,
ke yó nda sántí sáá,

ke baa da sántí ke da sántí.

¹⁵ N ní bo ntũũ nke náá nha tímè tímómmṁnti yiè,
ke náá nha deerímè,
kàa sàà nsũ ke í dò nkaà nkédeè.

¹⁶ N Yiè nKuyie m bo pí mmutāndiemù nè a kó muwērímú,
kénnáá nha kó tímómmṁnti kpéí mmáá.

¹⁷ Kuyie nha n tièmmu nè m bíbéntì,
nè yiènní ke n náá nha dieti.

¹⁸ Nè m bo kotémè kè n yùtì peike,
áú Kuyie nha bá m bontóo
n dó kénákému di mmònni kabe a wērímú,
kénáké bèè kpaaní a kpehñimè.

¹⁹ Kuyie nha mómmṁnti deumu ke tuòkù keñkè,
fíò dòò dedierè demou,
we nda mǎnnè?

²⁰ Fíò duò nkè n yà meháárìmè nè mesémmè,
kàa yó n fòukùnnè, ké n dennení kudònkù.

²¹ A yóó wète ké m bántèmu,
kéndéúkùnnè.

²² N yó nda sántínè kubómbonku nku,
a tú mèè kpéí ntimómmṁnti yiè nfí nKuyie.
M bo ndéúkùnkoo a yètìrì nè kukùtidùkù,
fí nKuyie nyIsidayeεribe tũ nkù a sàmu.

²³ M bo ndiè nke da sántí
kéndéúkùnkoo a yètìrì a n deeté mèè kpéí.

²⁴ N ní yó ntũũ nke náámmu a kó tímómmṁnti kpéí,
ifei pímmu bèè n dónè meyei nkè bè síñné.

72

Bè bàámmè Kuyie nkè kù bo dòò okpààti mesàà

¹ Bè dièmmè Sadoṁṁ yènfè.

Kuyie nyóu kòo kpààti mbekù a bekù mèè botí,
duò nkòo kpààti bire nni nè tímómmṁnti a kōme.

² Kòo mbekùnè a nitìbè kè dè wenni,
kèntũnni besénnibè kpeti.

³ O kó tikpàti mieke kè benitibèe pété yetārè kó mesàà,
kè sitáá bè dòò tímómmṁnti.

4 Kòo kpààtì mbekùnè beçĩrìbè kè dè wenni,
ke deerí besénnìbè, ke kòu bèè bè fěũko.

5 Kè bè nhò dé sáà diyìè bo mèè botí,
ké nhò cokù sáà otànkù bo mèè botí.

6 Kòò ndò nfetaafè ò nniùmè kunépekù,
diwetìrì òò cúténi mèè botí ketenkè.

7 Kè timómmənti ndéúkú o kpàtì mənni,
kè mesàà nni mbo otànkù bo mèè botí sáà.

8 Kòo mbaké we ndàméèrì nè otòu,
kukó ndiekù nè itemmàнке iməu.

9 Dìkpàà kəbe yóó nínkúmu o ìlkè,
kòo dootitəbèe múúkú mutáá.

10 Tadisisi kó bekpààtibè,
nè dàméèrì cuoké tenké kəbe bo ò pāmmú yepāre,
Sabaa nè Sebaa kpààtibè kè bèe ò pāmmú yepāre.

11 Bekpààtibè beməu yóó nínkúmu o ìlkè,
kè yebotè yeməu mpí nho tōmmú.

12 Weè yóó deeté ocĩrì,
kékuş nhosénniwè mesémmè, wèè í məke wèè bo ò teennè.

13 Weè yóó kuş nhocĩrì nè wèè kpa o kperε mesémmè,
ké bè deeté.

14 Weè yóó bè deeté nè mefěũtímè nè benitiyonkubε,
ke yé ò wùómmè be fōmmu demarè dièrè.

15 Kòo kpààtì mbo kè bè nhò pāa mmesəə nSebaa kəme,
ke ní ntũũ nke báa nKuyie nho kpéi kè kùu ò dđò mesàà.

16 Kè tidiiiti mbo dihei ke sũ,
kè yetārè ìnkè nyuu ntidiiti Dimaa tie nkó yebe kəme,
kè benitibèe pité dihei timúti kəme.

17 De kóo kpààtì yètìrì mbo sáà,
kémbo sáà diyìè bo mèè botí,
kè benitibè nyu o yètìrì ke pāa mbetəbè mesàà,
kè yebotè ntú: Dè nnaati okpààti.

18 Ti Yiè nKuyie nyIsidayεεribe tũ nkù,
kuu dəəri tidietì kumáa,
ku yètìrì ndeu.

19 Ku yètìrì ndeu sáà,
kè ku kpetì píe nketenkè keməu,
kè dè mme ndò. Ami!

20 Isaii bire Dafiti báammij mànku nku.

YESÁÁ MPÁTÍRÌ DITÁÑNÌ

73

*Be yeibe kperε ò ndò ndè yiémmu
(Yesaa 73-89)*

¹ Asafu yènfè.

Kuyie mmènke wennimu Isidayeribe borè,
ke wenni bèè yèmmè wenni be borè.

² Bá nè memme kè nní ndó kéyeté,
dè do kpáá sám̀pó nwe kè n do.

³ Ke yé n do yà dìi m̀nni sipòo yembè kperè yíemmè ké m bè yáámmu.

⁴ Dèmarè í bè kòónnè, nè be kũũnko,
bè kpènkúmu, ke àà mekùò.

⁵ Bè í yé mefèútímè mamè,
betòbè beè áàrì, bembè í áàrì.

⁶ Kè be feí tú be dèi mbè dùúkú mè,
kè kuyonku tú be yaàbòrè bè dàátí yè.

⁷ Kè be ìkè píe nticákpréúti nè mekùò,
bè totí be yèmmè bè í m̀annè tí nti.

⁸ Ke m̀oke mudaá nnè tináányeiti,
ke àà kufòwaá, ke m̀oke sifeí.

⁹ Ke sáá nkeĩnkè,
bè í sokù òmòu ketenkè ìnkè.

¹⁰ Dèè te kè benitibè bè tũ mbá nè Kuyie nkòboo,
ke yò mbe náànti menie nkòme.

¹¹ Ke náá nke tú:
Kuyie mbo yĩme ké nti yé?

Ke tú: Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kù í yé dèmarè.

¹² Dè kó benitiyeibe dèmarè í bè kòónnè,
beè kpàti dèúkú.

¹³ N tũ nnè wènk̀unne n yèmmè detetirè ndèà?
N nite n nou ke benke n yí cààrèmmè dèmarè fààrè nweà?

¹⁴ Kè bè ò ntũũ nke m puoti,
ke n kòmmù bá dìi kũnweñni.

¹⁵ Kè n do tú m bo nnáá mbè náá mmèè botí,
n na nsouté a kòbe yaàbí nyí.

¹⁶ N totí n yèmmè ke bo banté de kó tináànti,
kè ti bantím̀u n yonkenèmu.

¹⁷ N ta dìi yie ndi Kuyie nciètè,
m bantém̀è tii bè bàa.

¹⁸ A mènke bè cònné dèè anni dènde,
ke bo bè tènte kè bèè do difòtìri mieke.

¹⁹ Dènde bàmbà nkè be kperèe deè,
kè be kperèe m̀ote kukòmbòdoróo.

²⁰ Tí Yìè nKuyie nkáa ité a tómmù be kperèe yóó dèèmu,
tidòuntì òò pèètè mèè botí a ènte dìi m̀nni.

²¹ Meyèncààrimè do nh auté dìi m̀nni,
kè dè n yonke ké n ta mediè mme.

²² N yí nciì, n yí banní dèmarè,
n do dò nfeòfè nfe a ìkè.

23 Nè mεmme ké nda bonè sáà,
kàa m pí nha nùtè youte.
24 Fṣṣó yó n niité a tãátè tì n kpéí nti miεke,
ké n tanné a kpeti miεke.
25 M mǎke we keĩnkè, kè dè í tú fṣ?
N yí dó detèrè marè ketenkè ìnkè, kè dè í tú fṣ!
26 N kònti nè n yèmmè dè bo na kédeè,
Kuyie nfṣṣò né yó ntú n yĩkú wèè ìnkè sáà.
27 Bèè da yóu bè yóó duómu kékú,
kàa kuò bèè dootóo a bè dòòndè mèè taummè.
28 N kó mesàà tu m bo nda tókénèmè,
n kó disrì tu fṣ n Yiè nKuyie,
kè dè bo yie nkè nní nnáà nha tómmú mumou a dòòmu.

74

Kuyie ncĕtè còutémè kè bè kuònnè Kuyie

¹ Asafu yènfè.

Áú Kuyie! Dè yĩme kàa ti dootóo sáà?
Dè dòmmè kàa miεke ti còú ntinti a pe?
2 Dentení a kòbe kpéí, a donté bè nè dimònni,
bè tu a kòbe mbe kàa bè tɔ,
dentení Siyṣṣò tãri kpéí a do ã dè.
3 Kɔte kéyà bè càari dè sáà dè deumè
ti dootitòbè càkemu demou a cēsààtè.
4 A dootitòbè tamu a cēsààtè ke íútí,
ke cònné be kó mecannimè a kōmè do borè.
5 Bè pùò nha cĕtè otekòuti ṣṣ kōúmè mme detie ndikpáà,
kéyòkii o pĕtè.
6 Bè tɔ sipéé nsi nè mààtòòbè
ke può nha cĕtè kó tisàti.
7 Ke còu nha cĕtè ke tɔ pùò,
ke sĭnkùnne a cĕtè bè yu dè a yètiri.
8 Bè do náá mbemáà ndi ke tú:
Ti yóó bè puotímu,
kécòu nyè bòrè yemou dihei miεke bè bàá ndè Kuyie.
9 Yebenkùyè mayè ténke í bo,
ti ténke í mǎke bèè náà nKuyie mpānāaṣṣtì,
òmou í yé dè yó nkááké dè.
10 Áú Kuyie! Dè yó nkááké de kàa níimbèe yóu bè bo nyĩnkomè a miεke?
Dè yó nkááké de kàa dootitòbè da yóu mudaá?
11 Dè dòmmè kàa wènkè a baà?
Dè yĩme kàa méi a nou?
Youtení a nùtè ké bè kùò paíí.
12 Kuyie nkuù tu n kóo kpààti nè ti bomè,
kuù dɛɛrì beṣitibè ketenkè ìnkè.
13 Kuyie, nfṣṣò yaté dà mèéerì nè a wèrímú,

fṣṣò pònte musĩmmù yò menie mmiεke.

14 Fṣṣò pònte musĩmmù bè tu mù Defiatāa mu yò,
ke mù duó ndàméèrì kó yekũre.

15 Fṣṣò ànné sibií nè ikó,
ke duó nké ikó nyii í kũú kè ì kpei.

16 Fṣṣò te kuyie nnè keyènkè,
fṣṣò dḍò otànkù nè diyìè.

17 Fṣṣò ànné itemmànke imòu,
fṣṣò dḍò dipaà nè diyḍḍ.

18 N Yiè nKuyie nha nyé a dootitòbè da sáámmè,
kè kubotí kùú yei nké kù càari a yètìrì.

19 Báá yóu kè desĩnnèe pí nha kòbe bèè dò nsinónkpeé,
báá yè nha kó beçĩribè kpéí mbiti bitì.

20 A báá yè nha taummè kpéí,
ti píemmu dihei kó yesòrè miεke,
kè bè ti fṣṣũnkoo deborè.

21 Báá yóu kè bè fṣṣũnko wèe di ifei,
ocĩrì nè osénniwè bè ndéúkũnko a yètìrì.

22 Kuyie nyíté kécómmú kébenke a tú wè,
dentení yesáàmbè kubotí yeiku da sáá nyè sáà.

23 A báá yè nha dootitòbè kó fehúùfè kpéí,
kutoweku a kprantídèntòbè wèkíí kù kè kù dèúkú sáà.

75

Kuyie nkuú tu obeénti diewè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Asafu yènfè nè metammè mèè tu: Báá kuò.

² Kuyie nti déúkũnko fṣṣ nwe,
a yètìrì í yiè ti nò miεke,
ti náámmu a dḍò mùù tḍndiemù.

³ Kè Kuyie mbéi nke dḍò:
Mí nKuyie, kè m mḍnnì tùàke,
n yó mbekù kè dè siému.

⁴ Ketenkè sàntimu nè ke nìtibè,
mí nKuyie mii fií nketenkè sànkè.

⁵ N nàkému sipòo yembè ke tú bè bá mmòke sipòo,
ke nàké beyeiεbe ke tú bèe yóu sifeí.

⁶ Ke bá nhéũnko be yò,
bè bá nnáá ntipocémmúnáaàntì.

⁷ Dè í bonní diyìè yìèní kèè bíékè yoo diyìè taà kèè bíékè,
dè me nyí bonní dikpáá yoo yetārè ìnkè.

⁸ Dè bonní Kuyie mborè ndè,
kùú bekùné benitibè
kuú ḍḍ kékũnne yie nkédéúkũnne otòu.

⁹ Ti Yiè nKuyie mpikú febòòfè nfe,

nè ku miεke kó menàà nkperímè kù kònñémè,
kè yóó mè yauté benitidənnibè bəməu,
kè bèè mè yà kékúótóo nè defũđ kperε.

¹⁰ Mí nyó mpĩékùmu sáà ku yètìrì,
n yó ndièmmu ke sántí Kuyie Sakəbu do tū nkù.

¹¹ N yóó deitemu beyeibe feí,
bèè wetí kè bè ndεukú.

76

Kuyie kuù nò nkù dootitabè

¹ Bεdεmbè kóo kóti dièmmè Asafu yεnfε bè diè nfε ke biennè tibóbonti iwεĩ kpeti.

² Kuyie nyètìrì feímu Sudaa kəbe cuokè,
ku yètìrì deumu bεmbε Isidayεeribe boré.

³ Ku cīèè bo Sadεmmu nwe
kù ā Siyōō nwe.

⁴ Deñde Kuyie nkèkémè betāntāūbè pie,
be dəpīitì nè bè kpàrise, be kpàrinentì timəu.

⁵ A nàà ndεumu nè a wenniku,
a deumu ke pēēté yetārè yèè do bonè dimənni.

⁶ Yekəmbə yεmbè yè nke duómu kè bè bè éí,
bekpàrtiebe nɔu bèitəmu.

⁷ Kuyie nSakəbu do tū nkù kuù péi,
sikpàrinaasēĩ nè behāpənsəndèèbè kè bè yè nke duó.

⁸ Kuyie nha duó tikəmbùəti nti,
kàa miεke peike dii yie we mbo dáátí kécómmú a ìiké?

⁹ Kuyie nha bo kēĩnkè nke ke náánni a tāāté ti,
kè kufōwáá mpĩ ketenkè kəbe kè bè yē nyúóó!

¹⁰ A ité dii mənni ke bo bekénè kutenkù,
kédeεté bèè kékùnnε bεmáà.

¹¹ Bá benitibè kó kemieke kè deúkunkomu a yètìrì,
bèè bo cooté a miεke bo peike dii yie bè bo ānné dibanni a kpéi.

¹² Dí dōúnné di Yiè nKuyie nyenò ké yè dđò,
dĩndi bèè kù təkénè, pāmmúnè ku yepàré, kù duó tikəmbùəti nti.

¹³ Kuù kékíí sikpààtibí kó muwemmu,
kutenkù kó bekpààtibè í kù daati.

77

Wèè ta meyeñcaàrìmè ke denniní Kuyie nkpréi

¹ Bεdεmbè kóo kóti Yedutunni tñnni dièmmè Asafu yεnfε.

² N kuəmmu ke yu Kuyie,
n yu Kuyie nku kè kù yo n dabònni.

³ N ta meyeñcaàrìmè miεke nke ke waà n Yiè nKuyie,
nh ə nyié nke yuo nnəu nsi kù bíékè bá mbáá əu,

ke yetírí bè bo m bántèmè.

⁴ Nh ò nkè n dèntení Kuyie nkprí nni nkuòmmu,
kè n sie n yèmmè mè òò caàrèmu.

⁵ Nè a kprí n nònfè òò í nhũ,
dè n kòónnèmu n yí nò nke náá.

⁶ N kpaá yé dè do dòmmè mme,
n kpaá ke denniní nyebie yèè pèéte yènye.

⁷ N do ò ndiè nyii yie nyii ò nyié nke bo n yèmmè,
kè n wentí ke totí n yèmmè,
ke siemu ke bo ti banté.

⁸ N Yiè nKuyie, a ti dootóomu kè dè dèèà?
A báá wète kédentení ti kprínnáà?

⁹ A sàà ndèemu sàà?
A nàké ti í kpaá bo doò dibenni maràà?

¹⁰ Kuyie nha ténke í mōke mesémmàà?
Kemiēke keè te kàa í ti kuò mesémmàà?

¹¹ Kè m béi ke dò:
Dèè n yòù dèè tu

Kuyie nkùù baké keñkè nè ketenkè ku nòùtè ténke í bomè n yínkè.

¹² N Yiè nKuyie n yí yóó yè nha pī mùù tōmmú,
m mómmuò n kpaá wúómmu tidietì a do doò ti.

¹³ N totimu n yèmmè mutōmmú mumou a do pī mmù ìnkè,
n siemumu mutōndiemù a do doò mù kprí.

¹⁴ Kuyie nha kó kuce sàmu.

Kuyie, kè dè í tú f̄ nkutekù makù í bo ke da mànnè.

¹⁵ Kuyie, f̄òò dòòri tidietì,
f̄òò benke a w̄rímú yebotè.

¹⁶ Nè a w̄rímú mmu a deetémè a nìtibè,
Sakòbu yaàbí nè Sosefu kpeyi.

¹⁷ Kuyie, meniē ndo yà f̄ nwe,
mè do da yàmu kéfāntè,
kè dàméèrì f̄ùò kó meniē nkutirè.

¹⁸ Kè yewetèe cóúnní meniē,
nkè itapíe nyièní,
kè itapíe ntú níéé tip̄itì timou.

¹⁹ Kè fetāafè mpéú kè kuyaakù f̄i,
kè fetāafè m̄i kè dèe wenke ketenkè kemou,
kè ketenkèe aá kēsāntè.

²⁰ A kó kuce do yè dàméèrì mieke nke,
a do kéri meniē ncuokè nke,
òmou do í yaú a nacèf̄òtè.

²¹ A do duò nkè M̄oyiisi nè Anò kè beè nni a nìtibè,
oniti ò ncèmmúmè o pe.

78

Kuyie ndòò dè Isidayēeribe dè í dò nkéyè

¹ Asafu yènfè.

Díndi n nìtìbè kénténè n tié.

Kénténè mesàà nkékeè n tú mù.

² N dó ke di onnimu,

m bo di náké nè yenáanhántiyè dèè do dòò nè dimònnì.

³ Ti kèè ti ke ti yé,

ti yembè ti tũo ntì.

⁴ Ti báá tì sònnè ti bí,

ti yóó ti tũòmmu ti yaábí,

Ti Yiè nKuyie nkó disànni nè ku kó muwērímú,

nè tidièti kù dòò tì.

⁵ Kuù dǎúnnè Sakǎbu yaábí ku tié,

kuù duó nku kuó Isidayeeribe,

ke náké ti yembè ke tú bèè ti tié mbe bí.

⁶ Kè dèè yie nkè kutǎnkù kuù tũnní kè kù nti yé,

ibí bè bo pié ì kè ìi tì tũo nyi kó ibí.

⁷ Kè dèè yie nkè bè mbús Kuyie,

ke báá yè nku tǎmmú,

bè ntũ nku tannò.

⁸ Ke bá ndònnè be yembè kè be to nkpeñni,

kè bè nyetírí Kuyie nkpeti, kéntú bèè yèmmè í fiíkú,

bèè í tũ Kuyie nséi.

⁹ Efadaimmu kǎbe tú betǎnnuǎmbe mbe,

ke kũnné mudoò ke bùtinné ke coké.

¹⁰ Bè í yie nke pí mmetaummè Kuyie mbè dòònnè mè,

bè í yie nke tũnnè ku kuó.

¹¹ Ke yè mmutǎndièmù kù do dòò mù,

bè do yà tìi dièti kó dimàà.

¹² Kuyie ndo dòòmu tidièti be yembè nuǎ mmièke,

Esibiti tenkè Soǎǎ tempè mièke.

¹³ Kuù do kèéte dàméèrì kè bèè sénté,

kè menie ncómmú kéndò nkuduotí.

¹⁴ Kè kù níi mbè ni nè diwetirì kuyie,

keyènkè kè di mbè mí muhǎá.

¹⁵ Kè kũu denneni menie ndipèrì mièke,

kè mèè pǎnté mediè nkè bèè yà.

¹⁶ Kuù do yatè dipèrì dikpáá cuokè kè menie ncóúnní mediè,

kuù do denneni menie nkè mèè puó sikondakesí nè ikó ndieyi kǎme.

¹⁷ Nè memme kè bè nsókè ke caàri Kuyie,

ke yetírí Kuyie nkũu baké keĩnkè nè ketenkè ku kpèti tedonkpètè ìnkè.

¹⁸ Nè be yèmmè mièke kè bè ìinko Kuyie mmièke,

ke kù bèkú tidiiti bè dó tì.

¹⁹ Kè bè n wátiri Kuyie nke tú:

Kuyie mbo na ké ti duó ndikpáá dii mmièke mudii kè ti dià?

²⁰ Nte kù potémè dipèrì kè menie nni mpuunni ke pũs nyikó kǎme,

kù bo na ke ti duó mmudii nè imaannaá?

²¹ Kè ti Yiè nKuyie ti kèè kè ku mièke peike Sakǎbu yaábí,

kéfǎnte mediè kétuǎ nyIsidayeeribe.

22 Bè í yie mmèè kpéí nku kpeti,

bè í támè ke dò nkù bo bè deetè.

23 Memme kù péimmè yewetè,

kékpeté yewetibòrè,

24 kécūñní mánni,

keĩnkè kó mudii mmu kù do bè duonnímè.

25 Bembè benitibè kè bèè di benitidièbè kó mudii,

kè kù mbè duò mudii bè dó mèè botí.

26 Kè Kuyie nduò nkè diyie yìenì kèè bíékè kó kuyaakùu fuute,

nè ku kó tikpeti mieke kè kùu duò nkè kubakù cànku kó kuyaakùu fuute.

27 Kè kùu cūñní imaa mbe cuokè kè ì nsū ke dò mmubirímú,

kétoní yepééréè kè yè nsū dàméèrì kó mubirímú dòmmè.

28 Kè Kuyie nduò nkè yè nduò be kari

ke ncóú cóú kéfitè be touti.

29 Kè bèè di bè dómè kénsánnè,

kè kùu bè duò mbe yèmmè kó mudii.

30 Kè bè nkpaá ke mu nyí mù de,

kè de kó tidiiti nkpaá bo be nò mieke,

31 Kè Kuyie mmiekee be yè,

kè kùu kuò yedakperè,

nè bedapàmbè Isidayeribe cuokè.

32 Bá nè memme kè bè nsókè ke caari,

bè í nyie nkéntá Kuyie ndòò tìi dieti.

33 Memme kè Kuyie mbè fùute muyaá nkè bèè kú,

kè meyei mbè do ke kũnté be fòmmu.

34 Kè Kuyie mbè poté dii mònni bèè kù wammú,

kéwéētèní ku bíékè, kécokéni ku borè,

35 kédentèní Kuyie nkuu do túmè be kó dipèrì,

kunku kùu bakè keĩnkè nè ketenkè kuu tumè be kóo donti.

36 Kè né nku cií,

ke kù nàá nsiyáàbisí maa.

37 Be yèmmè do í fííkú ku ìnkè,

bè í mpí nkù bè dòònè mèè taummè.

38 Nè ku sémmè diemè kpéí nkè kù mbè cíèmmu,

bá kù í mbè kuò kédeè,

kuce mèpèu ké mbè mòkenè meminnímè

bá kù í nyóu kè ku miekee bè yè mediè.

39 Kù do yému bè tumè benitibè mbe,

ke do mmuyaá ke yóo pèēté kè dèè deè.

40 Kè bèè yete ku kpeti kuce mèpèu dikpàà mieke,

kémpéikunko ku mieke kuce mèpèu tedonkpetè ìnkè.

41 Kè bè nsókè ke beú Kuyie,

ke íinko ku mieke kunku kùu bè te bembè Isidayeribe.

42 Bè í ndennini Kuyie nwèrímú kpéí,

bè í nkpaá yé kù bè deetè dii yìè nè be dootitòbè.

43 Bè í kpaá yé kuu do dòòmè tidietì Esibiti,

nè kù do dòò mèè benkùmè Soāā tempè.

44 Bè í kpaá yé kù do cèètemè ikó nkó menie kè mènè naà mmeyĩ,
kè Esibiti kòbèe me yĩèke muyàà.

45 Kù do duómme kè sikonsapoo yènní kè mbè òmmù,
kè yecèdakèe píe nke cake dihei.

46 Kè fecofee cááké be diiti,
kè yecádúú ndéútoó be òtì kó mucóntimu.

47 Kè fetaafe mátárèe cake be tie mbè tu dè ffinyĩ,
kè fetadièfee kuò detie mbè tu dè Sikòmòó.

48 Kè fetaafe mátárèe kuò be wũs,
kè fetapièfee kuò be naacènti.

49 Kè ku miekee bè peike mesàà,
kéfante kè bè tũò nkè dè nyòu mediè,
kè kùu bè duónnì ku tōrè yèè kòu kucènkù.

50 Ku mieke do bè yèmu kétonté,
bá kù í mbè coo,

kè bè bonté mutenkũ nyeyimu,

51 képoté bèè kó dimàà tu Mpo bəmou Esibiti,

bèè kó dimàà do tú beketibè Kammu* kó kuwuò mmieke.

52 Kè kùu denne ku nìtibè onitì ò dennemè o pe,
kè mbè cèmmú onitì ò ncèmmúmè o wũs dikpáà mieke.

53 Kè kù mbè cèmmú bèú bá bè í nyĩèkù,
kè menie mpònténè be dootitòbè.

54 Kè kùu bè tanné be eì kù càáné dì be kpéí,
ku tāsààrì kù fiète dì nè ku wèrímú.

55 Kè kùu beti yeboté yèè do dè bo,
kéberí ketenkè kè bè totí,

kè Isidayeeribe tieke be cèĩ kémbò.

56 Nè memme kè bè nyĩnko Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè ku mieke,
kéyete ku kpeti,

bè í ndake ku kuó kpeti.

57 Kè bèe déténe Kuyie mbe yembè kōme,

ké nkù sou ke í ndò nhá na ké mbè tá,
mutāmmù mùù í fī mmesàà mu kōme.

58 Kè bè nfeu yetòrè ke ínkoo Kuyie mmieke,
ke feu yebòkè kè dè kù yóu.

59 Kè Kuyie ndè yà kè kù miekee peike,
kè kùu pè nyIsidayeeribe páíí.

60 Kè deè nte kè kùu íté ku kàrì Sidoo,
dì tou kù do bo dì benitibè cuokè.

61 Kè kùu yóu kè ibotí tēi kōnnè ku taummè tōu,
dii benkú ku dieti nè ku wèrímú

kè dī ta be dootitòbè nōu mieke.

62 Kè kùu yóu kè bè nkòu ku nìtibè,
ku mieke keè do yè ku kó benitibè kù te bè.

63 Kè muhāá ncóuté bedacèmbè,
kè beporicèmbèe paà be daabè.

* **78:51** Kammu: Kammu tu Nōwee kó ibí kó dèmarè ndè, ò do bonté dè kusĩnkù, o naà mmònté dīi mōnni.

64 Kè ikuṣ niùbèe kú mudoò miēke,
bá bekúpobè í nkuó.

65 Kè ti Yiè nKuyie nyíté kéndò nkù do yè nke duó,
okpàrinuṣanti òṣ yà menàà nkémuṣ kè mèè íimmè o kònti.

66 Kè bè ncooti kè kù tū nke poti,
kè bèe dì ifei sáà.

67 Kè kùu dootóo Sosefu kó tecìtèè,
kéyete kù bo tãátémè Efadaimmu kó kuwuṣ.

68 Kè né tãáté Sudaa kó kuwuṣ,
Siyṓṣ tãri kù dó dì.

69 Kù de nfiú nku cītèè kè te okùmè mmànnè yetādieyè,
kéndò nketenkè dòmmè ke fiíkú sáà.

70 Kuù tãáté ku kóo tōnti Dafiti,
koò òtèni mupecēmmu miēke.

71 Ò do cēmmú ipe nyi kè kùu ò òtèni,
koò bo ncēmmú ku nitibè Sakṓbu yaabí,
nè Isidayeeribe kù te bè.

72 Kè Dafiti mbè cēmmú nè meyèmmè memṓu,
ké mbè ni kè dè dò nsí.

79

Ti deeté ti ta mesémmè miēke nke

¹ Asafu kó feyènfè.

Áú Kuyie! Yebotè yeè do a nitibè tenkè.

Kè sãũ nha cēsààtè,
ke pònte Sedisademmu koò naá tidobonti.

² Kè kùu a kó betōmbè ke dṓunko kè timancònti bè cò,
a kṓbe naá ntikpasīnti kó mudii mmu.

³ Kè be yī ncòu ke pònté meniē nkōme ke fité Sedisademmu,
kè bè duó bá òmṓu í bo wèè bo bè kūnné.

⁴ Kè ti peetitòbè ti sáà,
bèè ti fité kè bè ti sènkèri ke ti daú.

⁵ Ti Yiè nKuyie, dè yó nkááké de kàa miēke do?
Dè yó nda yóumu ke da cóú nsáà muháá nkōmáà?

⁶ Yóu kàa miēke do ibotí tēi ìí da yé,
nè yekpààtiyo yèè í yu a yètiri.

⁷ Kè yé beè pòntémè Sakṓbu yaabí,
ke cāke Isidayeeribe tenkè.

⁸ Bútinné ti yei mmekótímè,
nè a mākemè menitisémmè wēētēni mecāā nti bíékè,
ti naá mbesénnibè mbe.

⁹ Yàà ti deeté fṓ nKuyie nti deetiwè,
a yetisààri báa cāke mèè kpéi,

ūté ti yei nké ti deeté kédéúkūnne a yètiri.

¹⁰ Báa yóu kè bèè í tū nfó nKuyie nkè bèe yí:

Yé Kuyie mbè tũ nkù bo dè?

Dòò kè bèe banté a pèitemè a kó betõmbè bè kùò bè,
kè tí dè yà nè ti nuò.

¹¹ Keè tikpetínti kó yedabùò,
a kpeñnìmu, nkānké bè dónè bè mukũũ.

¹² Ti Yiè nKuyie nti pɛɛtitòbè da sãámú yèè sããm̀bè,
a yè mbè f̄ò nkuce mèyiekè.

¹³ Tínti a nìtibè, tínti a kó kupecēnku a cēm̀m̀m̀ kù,
ti sãntí f̄ò nwe
ti yó nda sãntímu nè ti bo mbomè.

80

Kuyie ntíimmè Isidayɛɛribe be ei

¹ Bèdèmbè kóo kótí Asafu dentínni diè nfèè yènfè ke bie nkubómbonku.

² Isidayɛɛribe kóo cēnti, kénté kékéè,
f̄ò nwèè kpàake Sosɛfu yaábí kupecēnku kōme,
f̄ò nwèè baké beĩnkèmbàribè, benke a kpetì!

³ Benke a wērímu Efadaimmu nè Bensamɛɛ nè Manansee be wuò mmiɛke,
kɔtení kè ti deɛté!

⁴ Duó nkè tí wētení,
ti wénté fenɔnsàáfè kè ti deɛté.

⁵ Ti Yiè nKuyie f̄ò Mpakɛdaa,
de yó nkááké de kàa miɛkeɛ bonke?
Ti bo nda báa nkàa miɛkeɛ ti péià?

⁶ A kòbe nɔnniɛti tii náa mbe dii,
be nɔnniɛti tii piɛku yɛòbe kè be yò.

⁷ Ti pɛɛtitòbè né kpa ntíi kpéi,
ti dootitòbè ti daúmu.

⁸ Kuyie nf̄ò Mpakɛdaa duó nke tí wētení,
ti wénté fenɔnsàáfè kè ti deɛté.

⁹ A ti uténi Esibiti nwe finyĩ kó mutie kōme
ke bèti yebotè ke mù fií.

¹⁰ Ke píe mmu také kè mu cīè nta ketenkè,
kè mù wùò nke pité ketenkè.

¹¹ Kè mu déè ndátínné yetārè,
kè mu bake yè ke pēɛté sétiri kó detie ndierè.

¹² Kè mu bake wùò nke tùòke dàméèri,
kè ibake pànyì yè ke tùòke kukó nhEfadati.

¹³ Dè yíme kàa kēté kuperí kè beɛpèmbè t̄òu mu be?

¹⁴ Kè dikpáà kó sidoó cáá mmu fããti,
kè tikpasĩnti mù kēi.

¹⁵ F̄ò nKuyie Mpakɛdaa wēɛtení,
mboní keĩnkè kéwénténi káyà tii mù tùòkení,
kè mù deɛté.

16 Fṣò mù fíí nnè a nòùtè.
A nkānké a birè dèè tu mutie a fíí nmù,
ke mù kpénkùnnè.

17 N Yiè nKuyie mbè kṵũmu a tie ke mù còu.
Bèè mù còu wénté be fenṵnsĩnfè kè bèe kú.
18 A wēřĩmú mbo okpààti wèè bo a bakú yóu o ìnkè,
onìti a kpénkùnnè wè a mómumu.
19 Ti ténke báá da détenè,
a ti fòùkùnnè kè tí nda sántí.
20 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa duó nkè tí wētení,
ti wénté fenṵnsààfè ke ti deeté.

81

Isidayeeri be dōmmè kéyie nKuyie nkpeti

1 Bedèmbè kóo kótì Asafu yènfè bè diè nfè ke biennè kukùtìdùkù.

2 Diwèi ndi bo kè di nyúúti Kuyie nkpréi nkuù tu ti kó muwēřĩmú,
pietenè Kuyie nSakabu do tũ nkù.
3 Bentenè debémbénnè kédentè,
bentenè yebàrè nè tikùtìdùùti nè tibóbonti.
4 Yiènnè yetáthe otāpānwè kó dibanni,
kòò còrmú dedānnè ìnkè dí nheu, ti kó dibanni ndi.
5 Dè tu ikuó nyi tínti Isidayeeri be ti kpéi,
dínùù ndi Kuyie nSakabu do tũ nkù dǎú ndi.
6 Metaummè mme kù dḍònnè Sosefu yaábí,
bè yènní dii mōnni ke bo dokénè Esibiti.

Bè de nkèè tináaṅti bè mu nyí kèè ti diyie mari tũ tu:

7 N da toutému dítou cēēri,
kaa nòùtè fĩnko dimámumuyáá.
8 Kaa ta meyeṅcaarimè mieke ke n kuónnè kè n da deeté,
ke da béinnènní fetapíèfè mieke,
ke da yááké tebinte bè tu tē Mediba te borè.
9 Díndi n nitibè kenténè kè n di cau,
díndi Isidayeeri be kè di do bo n kénté!
10 Dibò na bá mbo di kóo mǎu cēètè,
di kóo mǎu na bá nninku deterè marè ìkè ke dè bàá.
11 Mũ tu di Yiè nKuyie,
mũ di dènnèní Esibiti,
aatenè di nò kè n yè píe.

12 N nitibè me n yí n kènté,
Isidayeeri be í dó n kpéti.
13 Kè m me mbè yóu kè bè kèri be tookperí kó kuce,
ke tũ mbe mómmbè bè dómè.
14 Díndi n nitibè Isidayeeri be,
kè di do bo n kénté,
kè Isidayeeri be do ntũ n kó kuce.
15 N na nfèikùnnemu be dootitòbè bàmbà,
n na nhānnemu tenòùtè be dùntòbè.

¹⁶ Bèè nìí nKuyie mbè na nnìnkúmu ku ìkè kè kù bàntè,
kè Isidayeeribe kó diwèl mbo sáà.
¹⁷ Mí mbè Yiè nKuyie nna mbè piúnèmu tidisààti,
kè bèè di mecekùò nkénsànnè.

82

Kuyie nyóó bekénèmè bebeényibe

¹ Asafu kó fèyènfè.

Kuyie nyítè ke còmúmu ku kó ditínni cuokè,
ke bekùnè bèè tu bebeémbè.

² Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrimè tibeénti,
nè di bo nkómmúmè beyeibe?

³ Di ntú nyikúó yèmmè kénduò beçiribè nè iciribì bè dò nkénte dè,
di mbekùnè besénnibè nè beçiribè dè bèkúmè.

⁴ Ndeerínnè besénibè nè beçiribè,
fietenè be beyeibe nou mieke.

⁵ Di í yé demarè, di í cii,
di kéri dibìnni mieke nke,
kè ketenkè kó dipũ dimou sàntè.

⁶ M béimmu ke tú: Di tú keĩnkè kòbe mbè,
ke tú di mōu Kuyie nkùù bakè keĩnkè nè ketenkè ku kó ibi.

⁷ Di yóó kú benitibè kōme mme,
di yóó duómu dimou sikpààtibì kōme.

⁸ Ti Yiè nKuyie nyítè kébekénè kutenkù,
ke yé fòò temè yebotè yemou.

83

Bè fèũnkómè Kuyie nkòbe kè bè bàá nKuyie

¹ Bè dièmmè Asafu yènfè.

² Áú Kuyie! Bá nduó káré,
bá ndò nyúó! Bá mbúútóo.

³ A dootitabè beè buri,
a níimbè beè baati a kpéi.

⁴ Bè dàkiimu a nitibè kpéi,
bè wanti kédó a kòbe a kánkè bèmbe mudod.

⁵ Bè náámmu ke tú:
tí katenè kékua be kó kuwu nkumou,
kè Isidayeeribe kó diyètiri kpánné.

⁶ Bè dàkemu ke wènnè dinùù,
bè dònè betòbè metaummè ke bo dokénè fò nwe.

⁷ Edomiibe nè Isimayeeribe,
Mabiiibe nè Akadiibe.

⁸ Kebadiibe nè Amadiibe nè Amadesiibe,
Fidisitèèbe nè Tiiri èi kòbe.

9 B́a Asidii k̀obe b̀e w̄enńemu,
b̀e d́o k̀eteenǹe D̀oti yaab́i nýi.

10 D̀oò b_e a do d̀òòm̀e Mandiyāā eì k̀obe,
Sisedaa ǹe Yabinni a b̀e d̀òòm̀e kukó nKisōō.

11 Ad̀odi binte b̀e do de nku b̄em̄ou,
k̀enaá ntikùti ketenk̀e.

12 B_e ḱo sikp̀aàtibíi d̀oò si a do d̀òòm̀e Odebu ǹe Sebu,
k̀e b_e ḱo bekp̀aàtibè kper_e ndònǹe Seba ǹe Sadimmuna
b_e kper_e do d̀omm̀e.

13 B̄emb_e b̀èè n̄aá nke tú:
Tí fieteǹe Kuyie nkó ketenk̀e k̀étieke,

14 Kuyie n tũ nkù,
a yóu k̀e tef̀òdónt̀e b̀e t̀uóté,
kuyaak̀uu b̀e t̀o tif̀okp̀eti t̄em̀e.

15 Ćúuté b_e muhāā nhōō ćúuté m̀èè botí kutúúukù,
déútóo b_e fehāādeñf̀e òò déútóom̀e dit̄ari.

16 B̄eti b_e ǹe kuyaak̀ù ǹe fetaafe,
donné b_e k̄mb̀ùòti ǹe kuyaakperik̀ù.

17 Ānné b_e ifei,
k̀e d̀eè yie nk̀e b̀e da wammú f́o nti Yiè nKuyie.

18 Yóu k̀e b̀èè di ifei,
k̀e b_e k̄mb̀ùòti nduò s̄aá,
yóu k̀e d̀eè b̀e di,
k̀e b̀èè kú.

19 K̀e b̀èè banté ke do nf̀òò m̄aá yètiri tu ti Yiè nKuyie,
k̀e f̀òò baké ketenk̀e ǹe k̄ink̀e.

84

N yáámmu Kuyie nc̄ètè

1 Bed̀emb̀e ḱoo ḱotí dièmm̀e Kodee bí ḱo feyènf̀e b̀e diè nf̀e ke bienǹe
kubómbonku.

2 N Yiè nKuyie Mpakedaa n d́omu a c̄ètè m̀ediè.

3 N yáámmu a c̄ètè d̀ankù mutarimù k̀e d̀e nh ̀otí,
m búo f́o nwe k̀e diwèi m bo k̀e ñ yíu.

4 In̄oribí cekù tiȳènti a c̄ètè nte,
sikp̀àncéndéi d̀ounko siyiè nke p̄ũ si bí a w̄ōst̀arè borè nde.
F́o nti Yiè nKuyie Mpakedaa,
Kuyie nf̀òò tu nkóo kp̀aàti.

5 B̀èè bo a c̄ètè d̀e b̀e naatimu k̀e b̀e da s̄ánti s̄aá.

6 D̀e nnaati b̀èè ìkú Kuyie nȳink̀e,
ice im̄ou t̄unt̄emu b_e kp̀eí

7 K̀e b̀e p̄enk̀e ted̀ont̀e kpetè ìnk̀e,
menie mbuoté,
k̀e fēnk̀em̄b̀ontaafeè ni k̀ebónk̀unn̄e ketenk̀e.

8 K̀e b̀e nk̀erí k̀e b_e w̄erímú yéúti,
k̀e b̀èè tuòkeǹe Siyōō Kuyie mborè.

⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa kɛnté m báammì,
fɔ́ nKuyie nSakɔbu do tũ nkù n keènè.

¹⁰ Áú Kuyie! Fɔ́ tu ti kó kudɔpikù,
wénténí káyà a tãáté wè ke càáné.

¹¹ Kè n yí a cĭètè mièke diyìè òimáà,
dè pĕētému m bo yĩmè yewe tekɔupíítè (1000) kupíkù tekù.
Kè n còmúmú fɔ́ Kuyie nkùù n te a cĭètè bòrì,
dè wenninému m bo mbomè beyeibe cĭètè.

¹² Ti Yiè nKuyie ntu ti kó kuwenniku nku,
ti kó kudɔpikù,
Kuyie mpāāmu mesàà nnè tikpeti,
kù ɔ́ í mmànte diwèlì bĕĕ borime wenni.

¹³ Dè nnaati wèè da duó nho máà,
fɔ́ nti Yiè nKuyie Mpakɛdaa.

85

Kuyie nyĩmè diwèlì bo mbonè bĕĕ kù dɔ́

¹ Bɛdĕmbè kóo kóti dièmmè Kodee bí kó fɛyĕnfĕ.

² Ti Yiè nKuyie nha benkemu a dómè a tenkè,
ke kpĕnnéní Sakɔbu yaábí ìlì do tú tidaati.

³ A dĕlitemu a nìtìbè kó meyei,
a ũtému be yei mmemou.

⁴ A bónkùnnumu a mièke,
a mièke domu.

⁵ Kuyie nfɔ́ nti dɛɛtíwè ti tĕnnéní,
bónkùnne a mièke kĕè ti peike.

⁶ A mièke bo nhā ke ti cɔ́ú nsáà?
A mièke bo mbo ti ìnkè nè ti yaábíòà?

⁷ Fɔ́ í yóó wĕte ke ti fòùkùnnàà?
Tínti a nìtìbè ke ti pĕtĕ a kó diwèlìà?

⁸ Ti Yiè nKuyie nti benke a ti dómè,
ke ti dɛɛtĕ.

⁹ N yó nkémmúmu n Yiè nKuyie nyó n náké tí,
ké yĕ kù nàkémè ku kɔbe ke tú bè bo mbo diwèlì mièke
bè né nyĕ ke báá wĕte kĕta deyĕinkperɛ mudɔ̀rìmù.

¹⁰ Kù dɛɛrìmu bĕĕ kù dé sáà,
ku kó tikpeti yóó wĕte kĕbuotému ti tenkè.

¹¹ Mɛdɔ̀rìmè sààmè nè tímóm̄m̄nti dè wĕténímu,
dĕè wenni nè diwèlì kĕ dĕ buotĕ.

¹² Tímóm̄m̄nti kó kuye yièní kĕtenkè nke,
dĕè wenni kĕ dĕ cuutiní dĕfĕnkĕ.

¹³ Ti Yiè nKuyie nyóó ti dúmmu metuà,
kĕ tidiitii peitĕ kĕtenkè.

14 Timóm̄m̄onti yó nnimu ku ìkè,
ke kerì kè ku tū.

86

Nh ò mbo meyeñcaàrìmè mièke kékuónnè f̄ nwe

¹ Dafiti bañtèmè Kuyie.

N Yiè nKuyie n kénté kécouté m báamm̄i,
n tú oc̄r̄i nwe, osénniwè.

² N tú wèè dòòri wènwè a dómè, a nni nkānké,
mí nha kóo t̄nti, n deeté,
n ȳkú f̄s̄ ìnkè f̄ nwèè n te.

³ N Yiè nKuyie nhá n kuó mmesémmè,
n tūū nke kuónnè f̄ nwe.

⁴ Náríkùnne n yèmmè mí nha kóo t̄nti,
n Yiè nKuyie m búó f̄ nwe.

⁵ N Yiè nKuyie nha sàmu ke c̄émmu,
ke kuó mmesémmè mediè mbèè da kuónnè.

⁶ N Yiè nKuyie nkénté m báammu,
kénté n dabònni n da kuónnè ò.

⁷ Kè meyeñcaàrìmè n s̄óké nh òs̄ kuónnè f̄ nwe, kàa n keènè.

⁸ Dibòò mari í da dònnè,
f̄ nti Yiè nKuyie,
òm̄p̄u báa na kédòò a d̄ori dè.

⁹ F̄s̄ d̄òò yebotè yem̄u,
yè k̄rinímu ke bo nínkú f̄ nti Yiè nKuyie nha ìkè,
kédéúkùnne a yètiri.

¹⁰ Ke yé a deumè ke d̄ori tidieti,
f̄s̄ m̄áa tu Kuyie.

¹¹ N Yiè nKuyie m benke a ce kè nni ntū nha kó timóm̄m̄onti,
yòkùnne n yèmmè kè nní da dé.

¹² N Yiè nKuyie n yó nda s̄ántímu nè n yèmmè mem̄u,
n yó ndéúkunkomu a yètiri s̄áa.

¹³ Ke yé a s̄àa ndeumè n ȳnkè,
kàa deeté n w̄enni kè n denneni kud̄onkù.

¹⁴ Kuyie, sip̄òò yembè beè n dinté,
benitiyonkubè beè m munné ke bo n kuò bá bè í dake a kpr̄í.

¹⁵ F̄s̄ nti Yiè nKuyie nha sàmu ke m̄ake on̄tì kó msesémmè.
Kàa mièke boò kàa d̄s̄ on̄tì mediè,
ke tú timóm̄m̄onti yìè.

¹⁶ W̄ēētēnī m bíkè kè n kuó msesémmè,
duó mm̄i nha kóo t̄nti muw̄er̄ím̄ú,
n deeté mí nha kóo nitipot̄nti bir̄e.

¹⁷ Dòò tidieti n kpr̄í t̄i benkú a n dómè,
kè n dootit̄òbèe yà kè ifei bè p̄i,
N Yiè nKuyie n teennè ke náríkùnne n yèmmè.

87

Siyāṣ nwe iwuo nyimau yóo yènnímè

¹ Kodee bí kó fèyènfè.

Ti Yiè nKuyie mpūūté Sedisademma ditāsààrì ìnkè nke.

² Siyāṣ èi ndi ti Yiè nKuyie ndómè,
kè dè pēēté yehékè teyè yemau Sakabu yaábí bo yè.

³ F́ nKuyie nkó dihéi,
bè da sāntí kè dè deumu a yetìri kpéi.

⁴ Kè Kuyie ndò: N yóo kaammu bèè n yé,
kékaannè Esibiti kabe nè Babidanni kabe
nè Fidisii èi kabe nè Tiiri èi kabe nè Etiopii èi kabe
ke dò bè peité die.

⁵ Siyāṣ èi dii yóo naá nyebotè yemau kperi,
Kuyie nkuù baké kènkè nè ketenkè kuù yóo di maá.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù yóo kaa nyebotè,
kéwāri ku pátiri miéke ke dò:
bè bè peité Sedisademma nwe.

⁷ Behaubè nè bedèmbè kè bè ndiè ke da sāntí ke tú
be kperè demau bonní a borè nde.

88

N duúnnè mukūū mmu

¹ Bedèmbè kóo kótí Kodee dentīnni dièmmè Emanni Esidaiti botí kou keuté
fèè sáútiyènfè ke eunè fetārifè.

² N Yiè nKuyie n deētíwè, nh ̄ ntūū nke yu f́ nwe,
kè dè biète nní nda kuònnè.

³ Keè m báammii,
kénté n dabònni.

⁴ Dè bi n wēnni ndi,
n duúnnè kudonkù nku.

⁵ Bè n wènté ocū nwe,
n wērímú í kpaá.

⁶ Nè bèè duó kudonkù tū wē ndidóu,
n sàáténè ocū nwe wèè bo kudonkù,
a yè nwèè kpéi,
a nòutè dēténè wè.

⁷ A n dootóo difòtìrì cūmpuri ndi,
dibiūnni dierì miéke kudonkù.

⁸ A miéke kemau keè do n yīnkè ke n yònte,
a yēīti timau sārì n yīnkè nke.

⁹ Kàa n détinne n kabe kè n naá nyisíé be kpéi
n kpetímu, n yí mōke m bo yè dè.

¹⁰ N ta mefēūtímè mme ke kōmmú kè n nuò ntiike.

N Yiè nKuyie n kuònnè f̄s̄ nwe γεwe γεμου,
n yuo n nou f̄s̄ b̄íékè.

¹¹ Bεcíríbè κρεί nκε a d̄ōrimè tidietàà?

Bεδ̄ambìùbè bo ente ke da sāntaà?

¹² Bèè bo dif̄t̄irì miεke bè nàa nha kó mesàà nkpeínàà?

Yáà bèè duó kud̄ankù bè bo náké a túmè timómm̄anti yiè?

¹³ Bèè bo dibìim̄ni miεke bè bo banté a kó tidietàà?

Wèè ta kud̄ambìùkù ò bo na kébanté a wetímàà?

¹⁴ N Yiè nKuyie m búó f̄s̄ nwe ke da kuònnè,
bá dii k̄unweñni kè m báammu t̄ùòkemu a borè.

¹⁵ Dè ȳime n Yiè nKuyie nkàa n yete,
ba nte kàa í dó n da yà.

¹⁶ N tú osénniwè nwe nè m bεmmè,
n yí d̄étir̄inè mukūū,

a donné n k̄ōmb̄ùòti nti,

n ténke í yé m bo t̄i miεke.

¹⁷ A miεke keè n còúté ke n t̄ùò,
a yē̄iti t̄i n s̄ũ n kè n ȳíεke tináānti.

¹⁸ Yεwe γεμου a yē̄iti t̄i n fité ke n d̄at̄inné menie nk̄ōme,
ke n d̄at̄inné m mou dim̄ōnni dim̄à.

¹⁹ Kàa n d̄étinne n népobè nè n neitit̄obè,
kè n k̄obe kó dim̄à n d̄éténè.

89

Kuyie ndo d̄ōunnè dii nuù Dafiti di bore?

¹ Bè dièmmè Etāa Esidaiibe botí kou kó feyēnfē.

² N Yiè nKuyie n yó ndièmmu ke náa nha n d̄òò mèè sàà.
N yóó nákému tidap̄ùt̄ōnti t̄i t̄ūnni a d̄ōrimè timómm̄anti.

³ A béim̄mu ke tú a kó t̄in̄iti bomu s̄áà,
kàa kó timómm̄anti f̄ííkú tiweti d̄ōmmè.

⁴ Kàa d̄òònè metaummè a t̄āaté wè,

a kóo t̄ōnti Dafiti,
koò d̄ōunnè din̄ùù ke t̄i

⁵ a yóó f̄íí n̄ho kó kuwu ns̄áà,

kè tikp̄ati mbo weè kó t̄εc̄iētè nè ti bo mbomè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkēinkè k̄obe da sānt̄imu a dieti κρεί,

a k̄obe t̄íku ke sānti f̄s̄ nwe,
a d̄ōri mèè κρεί nha béi nti.

⁷ Ōm̄ou í bo kēinkè miεke wèè m̄annè ti Yiè nKuyie,
kēinkè k̄obe miεke ōm̄ou í da d̄ōnnè.

⁸ Kuyie nha t̄ōrè k̄arimè ye dé f̄s̄ nwe,
bèè da ōr̄i bè í da daati.

⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa, we nkpeñni ke da d̄ōnnè,
ti Yiè nKuyie nha kpeñnimu kè timómm̄anti da fité.

¹⁰ F̄s̄s̄ baké d̄amé̄eri koò ikù,
kè yené̄f̄in̄fir̄è pūuni f̄s̄s̄ ̄s̄ ye b̄ónk̄unne.

11 Fṣṣ̄ do nànte Esibiti kóò ùtire kékua,
fṣṣ̄ do cíe nha dootitòbè nè a kó muwērímú.

12 Fṣṣ̄ te keĩnkè kè fṣṣ̄ te ketenkè,
ketenkè nè ke kpàtì timòu fṣṣ̄ dè fíí.

13 Kubakù cànkù kó kutempē nè kubakù yóò kòku fṣṣ̄ dè dòò.
Bèè bo Tabòò tārì nè bèè bo Edimòò kpèri bèè dèùkùnko fṣṣ̄ yètìrì.

14 Fṣṣ̄ kó kubakù kpèhni kàa nòùtè mòke muwērímú,
kàa nò ndemòu.

15 A beéntì wennimu ke síe kè tìl te kàa kpàtì fííku.
A ní a eì ke dì dòòri mesàà mme nè timómmonntì.

16 Dè nnaati kubotí kùù da íútí fṣ̄ nti Yìè nKuyie.
Bèè bo nkéerí a kó kuwenniku mieke.

17 Nè a kpéi nke bèè yānkunè mē diwèi yewe yemòu,
a wetí mèè kpéi nte kè bèè sántí be mǎá.

18 Fṣṣ̄ te kè be yètè feí kè bèè mòkè muwērímú,
a kó mesàà mmeè bèè yèútí muwērímú.

19 Tì Yìè nKuyie nfṣṣ̄ te wèè tu tì kó kudòpikù,
wèè te Isidayeeribe weè te tì kóò kpàtì.

20 A do benkemu amáà a nìtìbè kè bèè béinnè ke dò:
Míi duó n kó metee mmè okpàrinuòntì,
míi dèite n nìtìbè mieke odapàà koò dèùkùnne.

21 N yàmù Dafiti n kóò tṣ̄ntì,
koò còù mme kùd nkoò càhné.

22 N yó nhò pírímmu nè n nòùtè,
míi ò kàanne tikpàtì

ke yó nhò duó mmuwērímú

23 O dootitòbè báá ò do kóò dèété,
onitiyeiwe báá ò díí nyifei.

24 Míi yó nni o ìikè ke kòùtì o dùàntòbè,
ke poti bèè ò níí.

25 N kó timómmonntì nè n sàà dè yóò nhò bonèmu,
nè n kpéi nkòò wērímú ndéùkú.

26 M bo duó nkòò mbaké Meditedandee kóò dà mēèrì,
kèntò kédítè nè kúkò nhEfadati.

27 O bo nni nyu ke tú o cice,
Kuyie nkùù ò te, o kó dipèrì dìi ò deerí.

28 Kè nh ò dòò n kóò po,
kòò m̀pēnkù bekpààtibè bēmòu bèè bo ketenkè ìnkè.

29 Kè n kó mesàà nní nhò bonè sǎá,
míi nnè we tì kó metaummè báá kǔnté.

30 O cíētè báá paà okpààtì,
keĩnkè bo mèè botí sǎá o kpàtì yó mme mbo.

31 Kòò bí me ndootóo n kuó,
ke ténke í tũ n tié,

32 Kè bèè cààri n kuó,
ke í tũ n tannò.

33 M bèè ànné kudòú bèè yete mèè kpéi n kpèti,

kè bèe cuó be caàrimè kó tiyēĩti.

34 N né báá bè yetenè n kó mesàà,
m báá yóu m bo bè d̀̀òmè m b́́i nti.

35 M báá cake m bè d̀̀ònè mèè taummè,
m báá náké n nùù kékpatè.

36 M béimmu ke pàrikè nè n yetisààri,
m bo souté Dafitaa? M báá dè d̀̀ò bitì.

37 O wuò nyó nsakému sáà,
kòo fuku mbo sáà diyìè d̀̀ommè.

38 Otànkù bo mèè botí tiweti sáà kè ti ò wùó,
o kpàti yó mme ndò.

39 Kuyie nha né ò yetemu koò dootóà?
Koò yè kemieke wenwe okpààti a tãátè wèà?

40 Ke sènkèri f́́ nnè a kóo t̀̀nti di kó metaummè,
ke bo nhokpààti pii ketenkè kè di sãù.

41 Ke buó nyiduotí ìi fitè o c̀̀ètè,
ke pùò nho c̀̀kperi kè si naà ntidobontì.

42 Kè becepèmbè p̀̀enkù ke tóu bè d́́ó dè,
kòo p̀̀etitòbè ò daú.

43 Ke duó kòo dù̀̀ntòbè ò na,
kòo dootitòbè yà̀̀ku.

44 F́́ò kùò okpàrisiè kó menatimè,
bá a í ò teennè mudoò mieke.

45 F́́ò fiètè fekpààtipàtifè o nou mieke,
ke bo nhokpààtikàri ketenkè.

46 Ke yààte o dapànti kó yewe,
koò dii nyifei mediè.

47 N Yiè nKuyie, dè yó nkááké de kàa yóu a bo nti s̀̀rinèmè?
A mieke bo nhã ke ti cúú muháá nkõmaà?

48 A yému ke dò n f̀̀ommu í detóo,
a d̀̀ò oniti dimònni sãmpòri kpéi nke.

49 Oniti m̀̀ou bo wèè bo nf̀̀ou ke báá kúà?
Yàà we mbo na ḱ́eyenténè o wènni kudònkù?

50 N Yiè nKuyie mmesàà nha do doorimè kòte ke?
A do náké Dafiti ke d̀̀ò a yó nhò d̀̀òri dè bore?

51 Kuyie nha yému bè ti diinko ìi fei tinti a kó betòmbè.
A yému ke dò n t̀̀yebotè péu ndi.

52 Bèè í da d́́ó bè ti sáámmu,
ke sáá nha kóo kpààti a cànné wè tip̀̀iti tim̀̀ou.

53 N Yiè nKuyie nha yètirì ndeu sáà.
Kè dè mme ndò. Amí.

YESÃ Ñ MPÁTÍRI DINAANNÌ

90

*Oniti p̀̀enkùmu kè Kuyie nkuu í p̀̀enkù
(Yesã 90-106)*

¹ Mɔyiyi Kuyie nkoo niti kù bántèmè.

Kòò dà: Ti Yiè nKuyie nnè meketimè m̀nnni f̀s̀ò baa tú ti kó dis̀r̀i.

² Yetàrè do í bo dii m̀nnni,

ketenkè mu ndo í d̀òò kàa bomu s̀àà ke tú Kuyie.

³ F̀s̀ò t̀ènninko benitibè ketenkè bè ỳnni k̀èè mieke.

F̀s̀ò s̀s̀ bè naké ke d̀ò: Benitibè d̀indi ẁetenè ketenkè.

⁴ A borè, yebie ntekupítè (1000) d̀ò ndiyiè dimáà ndi, keyènkè k̀èè bo ke wennó, teyenkènkéétè.

⁵ A s̀s̀ yè p̀èmmu tidòuntì t̀èmè,

t̀ì s̀s̀ p̀ètòo dikũnweñni de kó yebie nyí cáánnè timúti.

⁶ Timúti s̀s̀ kótému dikũnweñni ke p̀óri,

kuyuoku kémóté kékpeí.

⁷ A mieke k̀èè ti yè k̀è ti ẁerímú d̀èè,

a mieke k̀èè donninko ti k̀ònb̀òti.

⁸ A ẁúómmu ti caàrímè,

a kó kuwenniku mímu ti kó yes̀r̀è yemou.

⁹ A mieke k̀èè ti yè kàa yàari ti we,

kòo niti s̀ nyóó wei m̀emáà kòo f̀ómmu p̀ànkè deè.

¹⁰ Ti f̀ómmu kó yewe í p̀ènkù yebie nsipísìyiekè,

bekperibè beè t̀ùòkù yebie nsipísini,

de kó yewe mieke yes̀k̀yè tu mutómmú k̀peye nye nè tihòuti nè mesémmè, mufómmu p̀ènkému k̀è ti k̀erí mukũũ mbíékè.

¹¹ We nyé a mieke kó kuyonku mamè ke na ké nda dé?

We mbo na k̀yíléte a mieke cóú nke mamè?

¹² Ti benke ti we m̀amè,

kè ti na kémòote meyèmmè.

¹³ Ti Yiè nKuyie, d̀è yó nkááké de kàa ẁetení ti bíékè?

Ti kuó mmesémmè t̀inti a kó betómbè.

¹⁴ Cũñni a kó mesàa mmedie pike dikũnweñni,

kè ti nyānku nè diwèi ti f̀ómmu mumou mieke.

¹⁵ Ti duó ndiwèi k̀è di mmannè a ti dii mmèè sémmè.

Ti duó nkuyènaati k̀è kù mmannè a ti dii nyèè bie nyifei.

¹⁶ Yóu t̀inti a kó betómbè k̀è ti yà a kó tidiati,

kè ti yaabí yà a k̀peñnimè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nhá ti d̀òò mesàa.

Duó nkè ti tómmú ti d̀òori mù nyié,

èè yóu k̀è ti tómmú ti p̀i mmù nyié.

91

Kuyie nti k̀ankémè

¹ F̀s̀ò nwèè ã Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku kó dis̀r̀i mieke ke díéké muẁerímú mumou yiè nkó medéè,

² F̀s̀ò kù yu ke tú: N kó dis̀r̀i n kó tec̀kpetè.

Kuyie nkùù n te n duó nkù mmáa.

³ Kuù da deeri nè ticùòti bè da dii ntì,
nè mutenkũũ mmùu na nda tũòkení.

⁴ Kuù da oke ku fièti kó medéé.

Kuù kó tifèti mieke nke a sòrimè.

Ku kó timómmònti tii da kánkè dikātepiì nè dimátíyaabòri de kōme.

⁵ Bá kè keyènkè biìte kufōwaa mbá nda bo a í yó nyĩèkù ipie nyii duòní kuyie
ncuokè.

⁶ Yoo mutenkũũ mmùu cènti keyènkè,

nè muməmmú mùu cánni ke kòu kuyie ncuokè.

⁷ Kè benitibè do tekoupiítè (1000) a píku,

a bakù yóu tekoupiítè (10000) dèmarè báa da kááké.

⁸ Nwúo nkéyà nè a nuu,

A yóo yàmu Kuyie nyóó yietímè beyeibe.

⁹ Ti Yiè Kuyie nkuù tu a kó disòri.

Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè kuù da kánkè.

¹⁰ Meyei mbáa da tuəke,

kuyēĩku makù báa tóónnì a cīètè.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu dinùu ku tōrè,

kè yè nda baa bá kaa kòri kè,

¹² ké nda ceúnè ku n̄u,

bá a naacètè báa bété ditári mari.

¹³ A bo nnaùti yeciricirè nè yedaute,

kéncenti yekpamaà nnè iwààke ìnkè.

¹⁴ Kè Kuyie mbéi nke dò:

A me nni cáatímè n yóo da deetému,

a me nni mbàntémè n yó nda kánkému.

¹⁵ Kaa níi n yú kè n yie,

m bo nda bonè meyeñcaàrimè mieke,

m bo da deeté ké da déúkùnnè.

¹⁶ M bo duó nkáa mbo kémònte,

kè dè nda naati,

kè n da benke mii tumè a deetiwè.

92

Beyeibe yóo yàmu meyi kè besàabèe yà mesàa

¹ Bè diè nfèè yènfè teom̀pùtè yiè.

² Dè wennimu ti bo nsāntímè ti Yiè nKuyie,

ke diè nke déúkùnkò ku yètirì kuù baké keĩnkè nè ketenkè.

³ Dè wennimu ti bo nnáámmè ku kó mesàa nkpeí dikũnweĩni m̀nnni,
kè dè biìte tí mpĩèkù kù d̀òrimè kù béi ntì,

⁴ ke mbie ntikùtidùùtì nè tibóbontì,

ke bie ndebémbénnè terè iwēĩ kperè.

⁵ N Yiè nKuyie nha pĩ mmùu tōmmú diwèi mu nni bonè,

a d̀òri dè deè n naati kè n yii.

⁶ N Yiè nKuyie nha tōmmú deumu,

kàa yentotí cūmpùrì.

⁷ Kuyèinkù báa na ké dè banté,

kudiènkù báa na ké dè yíḗtè.

⁸ Beyeibe ò nkótírí timúti kōme mme,
kè meyei ndòòribè bitírí,

kè mukūū nsáà né bè bàa kumàнку.

⁹ N Yiè nKuyie fò mme mbo keĩnkè nke sáà.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nte a dootitòbè ke kō,
meyei ndòòribè beməu cíerĩmu.

¹¹ Fòò n duó mmupaaanàwērímú,
ke n waare mekapammè.

¹² N wúómmu n dootitòbè dōari dè bá n yí yíèkù,
ke yo bèè n dónè meyei be kó ihúu kè dè í n kóónnè.

¹³ Wèè dōòri Kuyie ndómè ò dōnnè mupuommu mmu mùù ò nsenti,
ke dōnnè Dimaa kó detedierè bè tu dè sétiri dèè kótírí medìè,

¹⁴ dèè fiúkú Kuyie nciḗtè mièke,
ke sèñtè ke yènni te dánkù.

¹⁵ De kó detie nhō mpeĩmu bá kè dè kòtè,
dè nkpaá píéké mesèmmè ke bitírí.

¹⁶ Deè benkú o Yiè nKuyie nwetímè,
ke tú o kó dipèri,
meyei nyí bo ku borè.

93

Kuyie nkuù tu okpààti

¹ Kuyie nkuù tu okpààti, tikpàti tii tu ku kó diyaabòri,
kè muwērímú tú ku naàkñfè.
Deè te kè ketenkè fiúkú bèù bá ke í nampú.

² Ti Yiè nKuyie, a kpàti í mæke tì keté dè tì me nyí mæke kumàнку.
A bo nè dimònni ndi ke yó mbo sáà.

³ Ti Yiè nKuyie nyikó mpiemmu ke uuti,
kè yenéfinfirè iiti,
kè kutoweku dáátí.

⁴ A me ndeumu ke pēētè menie nkó kunòodoo,
ke pēētè dāmèèri kó yenéfinfirè.
Ti Yiè nKuyie nha bomu nkeĩnkè ke pēētè dende kó dimàà.

⁵ Ti Yiè nKuyie nha kuó tú imómmanyi nyi,
a ciḗtè sàmu ke yóó nsà sáà.

94

Kuyie nkuù yóó peite bè dōòri dè ku kabe

¹ Áú ti Yiè nKuyie! Fòò òò peite,
fò nwèè te mupeitimù benke a kpeti.

² Kuyie nfó nwèè yóó bekénè kutenkù,
íté kéyietí sipəo yembè bè mánne tii yeti.

³ Ti Yiè nKuyie, dè yó nkááké de?

Yé dè yó nkááké dè kè bēyēibe yóu tiyānkùtì.

4 Bè náante betòbè kpéi nke,
ke pēīti pēīti,
ke náante sipòò kó tináañti,
ke tú meyi ndòòribè.

5 Ti Yiè nKuyie mbè fēūnko a nìtìbè mbe,
bè diinko a kàbe mbe mesémmè.

6 Bè kòu bekúpobè mbe nè bēpòòbè.
Ke feu iciribí.

7 Ke náá nke tú: Ti Yiè nKuyie nyí wúó,
ti Yiè nKuyie nSakòbu do tū nkù í dake.

8 Díndi tiyēntì dòònè meyoòmmè.

Tidiēntì díndi dè yó nkááké de kè di mòote meyèmmè?

9 Kuyie nkùù ānné onìti yeto, kù bo yīēke kù bo keēmàà?
Kunku kùù ānné onìti inuò kù bo yīēke kù bo yàmàà?

10 Kunku kùù tiè nyēbotè kù báá na ké bè potàà?
Kuù í duò mbenìtìbè mecìnnàà?

11 Ti Yiè nKuyie nyēmu onìti kó iyēntotí,
kù yēmu ì tumè kuyaakù.

12 Dè nnaati onìti ti Yiè nKuyie ntié nwè,
kù cìkùnko wè nè ku kuú.

13 Deè yó nhò kānké diyìe yēiri yìe,
ke baanè bè bo keúmè oyeiwe fōtì.

14 Ke yé ti Yiè nKuyie nhō í ndootóomè ku kó benìtìbè,
kù í yóó yóu ku te bè.

15 Obeéntì sààwè yóó còutému tibeéntì.
Bèè yèmmè wenni kè bè nhò tū.

16 We mbo n kónné kè tí dokénè bēyēibe?

We mbo n teennè kè tí kpānnè meyi ndòòribè?

17 Kè ti Yiè nKuyie ndo í n teennè
nè yíe n do bo kudòmbiùkù nku.

18 Kè n naàcètè dó késeite.

Ti Yiè nKuyie nkó mesàà mmeè òò n cóuté.

19 Kè iyēntotí n sūūnnè,
a òò m bántēmu ke náríkūnne n yèmmè.

20 A bo wēnnénè bebeémbè bèè tu benitìkòùbè,
bembe bèè fēūnko benìtìbè nè ikuó kó diyètìràà?

21 Bembè bèè òò dake ke bo kuò onitisàù,
kè dè ò cààrè, bá ò í cààràà?

22 N Yiè nKuyie nkuù me ntú n kó tecēkpetè.
Kuyie nkuù tu dipèri dii n kānké.

23 Kù yóó duó nkè be yei ndo be yo ìnkè nke.
Bè yonku kpéi nte kè kù yóó bè kùò páíí.

Ti Yiè nKuyie nkuù ti te,
kuù yóó bè kùò kédeè.

95

Tí kotenè Kuyie nçètè nè diwèi

¹ Ti kotenè kénsántí ti Yiè nKuyie, diwèi nti bonè ti Yiè nKuyie nkè ti nyíúti, kuù tu ti kó dipèri dii ti deeri.

² Ti kotenè ku cìètè ke kù sántè, kémpíéti ke bie ndebémbénnè nè diwèi.

³ Ti Yiè nKuyie ndeumu, kù tu okpààti diwè nwe ke kpeñnìnè yebokè yemou.

⁴ Kuù baké ketenkè nè ke cūmpume, yetārè nè ye yómmè.

⁵ Kuù dàò dāméri kè kuù ò te. Kuù piíté ketenkè nè ku nou.

⁶ Tí tannè ku cìètè kénínkú késínnè kékōnke, ti Yiè nKuyie nkùù ti dàò ku ìikè.

⁷ Kuù ti te kè ti tú ku nìtìbè kù cēmú bè, tipìètì kù kpàake ti nè ku nòùtè.

Kè Kuyie ndi béinnè yíe

⁸ di baá kpénkūnne di to, di yembè do dàòrimè Mediba.

Bè do dàò dè diyìe mari Masa kó dikpàà mieke.

⁹ Di yembè do kù bennému,

bè do de nkù yááké bá nè bè do me nyàmè kù pī mùù tōmmú.

¹⁰ Yebie nsipísìnàà mieke kè kùu bè pè,

ke béi nke dō ku mbotí yèmmè meè kù dèténè bá bè í yie ku kpeti.

¹¹ Mēmme kè ku mieke bè peike kè kùu béi nképarikè ke yí bè í tati ku èi meonpòmè kperi.

96

*Dentènè feyempanfè Kuyie nkpeí**(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 16:23-33)*

¹ Dentènè ti Yiè nKuyie nkpeí nfezempanfè, kutenkù kumou kabè dentènè ti Yiè nKuyie nkpeí.

² Ndiènnè ti Yiè nKuyie nkpeí, ndéúkunkonè ku yetìri. Nnàánnè yewe yemou tináansààti ku deetímè kpeti.

³ Nákénè ibotí tei ku kó tikpeti kpéí.

Nákénè yebotè yemou ku tōndiemù kpéí.

⁴ Ti Yiè nKuyie ndeumu ke mànnè disānni.

Kuù duò tikōmbùòti ke pēētè yebokè yemou.

⁵ Yebotè mōke yèè bokè tu siyáábìsì kpeye nye.

Ti Yiè nKuyie nkuu me ndàò keñkè.

⁶ Kuwenniku diekù nè tikpàti deè bo ku borè.

Tikpeti nè tidietì deè piéké ku cìètè mieke.

⁷ Kutenkù kumou kabè nsántí ti Yiè nKuyie.

Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie ku kpeti nè ku wērímú de kpéí.

⁸ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìri.

Di ní ntò yepàrè kètannè ku c̄f̄ètè dānkù.

⁹ Di ní ndò mpáíí ke nínkú ti Yiè nKuyie nyiikè, kutenkù kumòu kòbe, nkpeutínè ku iikè.

¹⁰ Nákénè ibotí tèi mieke tí Yiè nKuyie nkuù tumè okpààti. Kè dèe yie nkè kutenkù nfííkú só ke bá nkpeutí. Ti Yiè nKuyie nkuù bekùnè yebotè kè dè wenni.

¹¹ Keĩnkè á nyānku, ketenkè, diwèi nda bo.

Dāmèrì nè dèè kó dimàà bo a mieke yōtènè.

¹² Dikpàà nè dèè kó dimàà bo a mieke nhaunè.

Titúútí kó detie mpoténè tipíètí

¹³ ti Yiè nKuyie nyiikè, kù kèrínímu, kù bonímu ke bo bekénè kutenkù, kù yóó bekénè kutenkù kè dè nwennimu, kébekénè yebotè nè timóm̄m̄nti.

97

Kuyie mbakémè kutenkù kumòu

¹ Ti Yiè nKuyie nkuù tu okpààti, ketenkè kemòu kòbe nyānkunè, yehèkè dètiyè kòbe nhaunè.

² Diwètiri nè dibiiñni deè kù fité, kù baké kè dè wennimu kè ku beénti síé.

³ Muhāā mmuù ni ku iikè ke kéri, ke tontí ku dùòntòbè bèè kù fité.

⁴ Kuù duó nkè fetafafè mií nkutenkù, kè kutenkù kòbe dè yàu ke kpeutí.

⁵ Yetārè yièrimu ti Yiè nKuyie nyiikè mekùò nkòme, kunku tí Yiè nKuyie nkùù baké kutenkù kumòu ku iikè.

⁶ Keĩnkè náammu Kuyie ntumè timóm̄m̄nti yiè, kè yebotè yà ku kó tikpetí.

⁷ Beòòféúbè bemou ifei bo bè pí.

Bèè pòtínè yebòkè nè sitenkaanli. Díndi yebòkè dimòu nínkúnè ti Yiè nKuyie nyiikè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nha dòò tí, Siyōò kòbe tí kèèmu kè diwèi bè bo, kè Sudaà kòbe tí kèè ke yānku.

⁹ Ketenkè kemou duómè, ti Yiè nKuyie nf̄ōò baké keĩnkè nè ketenkè kemou, a p̄ēt̄ému yebòkè yemou.

¹⁰ Díndi bèè dó ti Yiè nKuyie, nníinnè meyei.

Kuù kánkè ku kòbe, ke bè deerínè beyeibe.

¹¹ Bèè dòòri timóm̄m̄nti kuwenniku kuù ò mbè mí. Bèè yèmmè wenni bè ò mmòkemu ndiwèi.

¹² Díndi bèè dòòri timóm̄m̄nti nyānkunè, nsántínè ku ke déúkunko ku yètiri, kù do mpáíí nwe.

98

*Pietenè ti Yiè nKuyie*¹ Feyènfe.

Dentènè ti Yiè nKuyie feyempànfe, kù dòò tì dieti kpéi.

Nè ku wèrímú diemù mmu kù deérímè.

² Ti Yiè nKuyie mbenkemu kutenkù kù deérímè.

Kuù benke yebotè kù dòòrimè timómmoni.

³ Kù í yè mmesàà kù do yè nkù yóó dàòmè Isidayeeribe, kù pĩmmu kù béi ntì.

Itemmànke imou kòbe yàmu,

Kuyie nkùù ti te kù ti deetémè.

⁴ Kutenkù kumou kòbe pietenè ti Yiè nKuyie, ndiènnè ke íú.

⁵ Mbiennè kukùtidukù ke déúkunko ti Yiè nKuyie, kémbie ntibómbonti ke diè.

⁶ Ndéúkunkonè ku nè sihéú, nè yetàtehe.

Pietenè ti Yiè nKuyie nkuù tu okpààti.

⁷ Fó ndàméèri yòòtè nè a mòke dè demou.

Ketenkè nè dèè kó dimàà bo a mièke nyànkunè.

⁸ Díndi ikó, mpoténè tipíétì.

Díndi yetārè kè di wènnè kéiite.

⁹ Ti Yiè nKuyie nkèrínímu ke yóó bekénè kutenkù.

Kuù yóó bekénè kutenkù kè dè nweni.

Kuù yóó bekénè yebotè séi.

99

Ti Yiè nKuyie ti kóo kpààti dò mpáíí nwe

¹ Ti Yiè nKuyie nkuù tu okpààti kè yebotè kònti au.

Kù kàri ku kpààtikàri befnkèmbàribè cuokè nke,

kè ketenkè sànti.

² Ti Yiè nKuyie nyètiri deumu Siyòò èi mièke.

Kù deumu kè kuù baké yebotè yemou.

³ Nsántínè ti Yiè nKuyie, ku yètiri deumu,

ke duò tikòmbùàti kù dò mpáíí nwe.

⁴ A kpeñnímu ke tú okpààti wèè dós tibeénti sààti,

ti Yiè nKuyie nfòò ti benke kuce kùù sié.

Fòò benke timómmoni Sakòbu yaabí cuokè.

⁵ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètiri.

Nínkúnè ku kpààtikàri ìlkè kékònke, kù dò mpáíí nwe.

⁶ Məyiisi nè Anoo bè do tú Kuyie nkuó nùbè mbe,

kè Sammuyeri ntú wèè bàà nKuyie.

Beè do ɔɔ yú Kuyie nkè kùu yie.

⁷ Kù do bè nàánnènní diwetiri mièke nke.

Kè bè nyié nku tannò ke pí nku kuó kù bè duó nyi.

8 Ti Yiè nKuyie, bè do ò nda náánnè kàa bè còúmmu,
fó nKuyie nke bè cǐémmu be yei.
Kè bè cààrè a né yūs mbe to.

9 Ndéúkùnkònè ti Yiè nKuyie nyètiri.
Nínkúnè ku tāsààrì Ìnkè.
Ti Yiè nKuyie ndò mpáí nwe.

100

Ti ní ta Kuyie nǐtè nè yesāa

¹ Disānni kó feyènfè.

Ketenké kemou kobe pietenè ti Yiè nKuyie.

² Mpínnè ti Yiè nKuyie ntómú nè diwèi.

Katenení ku borè kéndiènnè diwèi.

³ Banténè ke dò nKuyie nkuu tu ti Yiè.

Kuu ti dòò kè ti tú ku kobe,
ku nitibè, ku pièti kù cēmmú ti.

⁴ Kè di ní tati ku cǐtè di nkù sántí.

Kè di ta te ònkù di ndéúkùnkò ku yètiri,
ké nkù dòúnnè mutómú, ke déúkùnkò ku yètiri.

⁵ Ti Yiè nKuyie nnitimu kè ku sàa mbo sáá.

Kuu dòòri timómmoni nè kù baa bomè sáá.

101

Okpàati yèmmè ò yóó ntū ntimómmoni

¹ Dafiti kó feyènfè.

N yó ndièmmu Kuyie nkó mesàa nnè ku beénti,
n yó ndéúkùnkò fós yètiri nè n kó iyie.

² N yó nkéri bèè dó mewetímmè bè bo kùu ce mièke nke.

Dè yó nkááké de kàa katení m borè?

N yó ntú nkuce wenniku nku n yèmmè kòku, n kobe cuokè.

³ M báa yie nkénwúó ndèmarè yeire,
n yí dó bèè í tū ntimómmoni be kó mufòmму,
be borime í n yūs.

⁴ Meyèmmè yeimee fūte m borè,
beyibe m báa bè tònnè.

⁵ Bèè wátiri betòbè disòri m bo bè dèite,
bèè màke sifei nè sipoo yembè n yí yóó bè wènnénè.

⁶ Bèè dòòri timómmoni n yó mbè yému,
nè be tū yó nwè nke bo,
wèè tū nkuce sàakù wèè yó ntú n kóo tǎnti.

⁷ Wèè ciinte betòbè de yiè nyí màke dikàri m borè.
Wèè màke siyáabisí de yiè mbáa cómmú n yìikè.

⁸ Bá diì künweñni n ní yóó deitemu beyeibe ti kó ketenkè miéke,
n yó deitemu bèè dónè betabè meyei n Yiè nKuyie nkó dihei miéke.

102

Osénniwè bàammè Kuyie

¹ Osénniwè yèmmè cààrèmmè kòò bàà nKuyie nke kù benkú o sémmè.

² N Yiè nKuyie, kénté m báammì,
yóu kè n dabònni tuoke a borè.

³ Bá m búínné, meyeñcaàrimè yiè,
kénténi m bíékè, n da kuònnèmu yíe,
còuté m báammì báá òòte.

⁴ N kó yewe yeè yenni kuyukú kòme,
n kũò yeè còuté yehāākũò ntēmè.

⁵ N yèmmè mèè sàáténè timúkpeti,
n ténke í yé mudii kpeti.

⁶ N kòmmú ke kòmmúmu,
n kònti kpeímu ke dàri n kũò.

⁷ N sàáténè kuyīnwuokù kùù bo kùнку dikpàà,
n dònnè diònduò diì bo dìndi tidobontì miéke.

⁸ Nh ò n yíé nkéwúómmu ke kuò,
n cúókému tɛnòtè ò ncúókémè ditou Ìnkè.

⁹ N yeibe n sàántemu yewe yemou,
n níimbè ò mbuò nkusīnkù ke beúnè mí nwe.

¹⁰⁻¹¹ A miéke keè n ye ke n còuté
kè mutápeí nnaá n kó mudii.

A miéke keè n yonke
kè n nònnièti taà n yò ndè

ke yé a n dootómè

¹² N we yeè pēnké medéè ntēmè,
n kpeí timúti kòme mme.

¹³ N Yiè nKuyie nha kpaatirìmu sàà,
benitibè yó nyé f̄s̄ò kpeí nsàà.

¹⁴ A itimu ke bo kuò mmesémmè Siyōō èi kòbe,
a do nàké diì mònni kpeí di tuòkemu
kunáá mbo da p̄innè dè Siyōō kòbe.

¹⁵ A kó betòmbè tínti ti dómu Siyōō bá nè ò me ndomè,
mesémmè wè nti bonèmu bá nè ò me nnaámmè tidobontì.

¹⁶ Yebotè yóó bantému ti Yiè nKuyie nkó diyètìrì,
kutenkù kó bekpààtibè bemou yóó yàmu ku kpeti.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nyóó wēte kémaámu Siyōō èi,
kù yóó benkemu ku kpeti o miéke.

¹⁸ Kù yomu osénniwè kó mubáammu,
kù í senku o báammì.

¹⁹ Bèe ti wāri kutònkù kùù kpaanì ku kpeí,
kè bè yóó pié bèe sante ti Yiè nKuyie.

²⁰ Kù boní keīnkè nke ku cēsààtè ke wúónní,

ti Yiè nKuyie nke mbo ke wúónní ketenkè.

²¹ Ke bo keè tikpetínti kó isáútti,

kédeeté bèè duunnè mukũũ,

²² ke bèè náké Siyṣṣ èi mieke ti Yiè nKuyie nkpréí,

ké nkù sántí Sedisademmu èi mieke,

²³ yebotè bo tí ndì m̀ǹǹǹ,

yekpààtiyò bo wēnné kébántè ti Yiè nKuyie.

²⁴ M berínè kuce cuokè nke kè kù dèite n wērímú,
ke kùp̀nnè n we.

²⁵ Áú Kuyie! N da báámmu, bá n toote,

ke yé f̄́ homèmu sáà yebie nyebie.

²⁶ F̄́ṣṣ d̀d̀ ketenkè nè dim̀ǹǹǹ,
tiwetì tu a ǹùtè kó mut̄mmú mmu.

²⁷ Dende yóó p̄ēt̄emu, kè f̄́ nní mbo,

dè yóó kót̄emu kuyààkù t̄m̀.

A yóó dè kp̄́umu kuyààkù k̄m̀, kè dèe ceete.

²⁸ F̄́ nyie me mbaa yó ndò nha d̀nti nti,

a we í deu.

²⁹ A kó bet̄mbè bí yóó m̄ot̄emu dik̀r̀i,

kè be yaabí nf̄́íkú tei a ìkè.

103

Dafiti s̄antemè Kuyie

¹ Dafitii kó feyènf̄́.

N s̄antímu n Yiè nKuyie nè n yèmmè mem̄u,
n wēnni d̄éúk̀nk̄omu ku yetisààr̀i.

² N s̄antímu n Yiè nKuyie nnè n yèmmè mem̄u,
m báa yè mmesàà nkù n d̀d̀ mè kó mèmamè.

³ Kuù n c̄ēnko n caàr̀imè mem̄u,
kuù m miék̀nko m m̄mmú m̄m̄u.

⁴ Kuù n d̄enn̄e dif̄t̄ir̀i mieke,
kuù c̀óunn̄i ku kó mesàà n ȳn̄kè, ke n kuò mmesémmè.

⁵ Ke m píe ndiwèi n f̀m̄mu kó yewe yem̄u mieke,
ke w̄t̄e ke m b̄enk̀nn̄e kè m p̀ùù f̄c̄ir̄ife ḡmmè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù bekù kè dè wenni,
kuù ṣṣ kónné bè ò wè nè muwērímú kóò duò nhò d̀ nkénte dè.

⁷ Kuù benke M̄oyiisi ku kó ice
kè Isidaȳeribe yà ku dieti.

⁸ Kuyie nsémmè deumu, kè kù d̀d̀ri mesàà,
ku mieke í c̄ā k̄p̄éíkú, kù nitimu mediè.

⁹ Kù ṣṣ í nh̄a ke kpa nsáà,
ku mieke ṣṣ í nh̄a ke péi.

¹⁰ Kù í ti yietì ti caàr̀imè m̄amè,
kù í ti f̄oku ti yei mm̄amè.

¹¹ Tiwetì yòut̄enè mèè botí ketenkè,

Kuyie nkó mesàà mme ndeu bèè kù dé be kpéí.

¹² Diiyé yièni kè dè détirinè mè di taà kè,
ti Yiè nKuyie nhòò me nti détinne ti caàrimè.

¹³ Oniti ò ndó mèè botí o bí,
ti Yiè nKuyie mme ndó bèè kù dé.

¹⁴ Kuyie nyému kù ti piúténè mù,
kù yému ke dò nti tú mutáá.

¹⁵ Oniti fòmmu dònne timúti nti,
mù òò pórímu timúti tēmè.

¹⁶ Kè kuyaakùu fuutení kè mu kperεε deè,
a ténke báá banté mù do borè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nkó mesàà nhò mbonèmu bèè kù dé sáá,
kù ò mbè dòòrimu dèè sié bembε nè be yaàbíó.

¹⁸ De kó mesàà mbomu bèè pí nku taummè,
ke yé ku kuó kpéí nke dōori ì yēmme be kpéí.

¹⁹ Ti Yiè nKuyie ñfí nku kpààtikàri tiwetì nti,
ke baké demou dèè bo.

²⁰ Díndi Kuyie ntòrè nsántínè ku,
díndi bèè tu muwērímú yembè ke yíé nku kpeti,
kè kù òò béi nkè di yie nkù yē mmù.

²¹ Diiyé nè otànkù nè siwāá, nsántínè ti Yiè nKuyie Mpakedaa,
díndi bèè pí nku tōmmú ke yíé nku kpeti.

²² Díndi kù dòò dè, nsántínè ku,
kuù baké tipítì timou.

N wēnni, á nsántí a Yiè nKuyie.

104

Ti bo nsántímè ti Yiè nKuyie nkùù dòò demou

¹ N wēnni á nsántí a Yiè nKuyie.

N Yiè nKuyie ndeumu mediè,
kuù te tikpetì nè disānni.

² Kù dàátí kuwenniku nku diyaàbòri kōme,
kuù pité tiwetì bè òò pitémè kuyàakù.

³ Kuù fií nku cīètè yewetè ñnkè,
kè yewetè tu ku sántè,
kè ku fètì tu kuyàakù.

⁴ Kuyaakù kuù tu ti Yiè nKuyie ntòrè,
kè fehāādeñfè tu ku kó betōmbè.

⁵ Kuyie n kuù fií nketenkè kó dipūū,
kè kè fiíkú sáà yebie nyebie.

⁶ Kè kù kè dàtinnè menédiemè kuyàakù kōme,
kè mè dàtínko yetārè.

⁷ Kè kùu péi nkè mēe coké,
kè kùu pεε mmetammè bá mē í wuóké.

⁸ Kè mēe pōntení yetārè kécúténí dibiri,

kékote kù mē benke òù bòrì.

9 Kuù mē kèété kumànkù mē yó nkááké dè,
kè báá wētení kédátinné ketenkè.

10 Kuù niù sibií kó menie nkè mē taà ikò,
nke pūò nke tūù nyitāfuò.

11 Kè tiwanwanti timòu yè,
kè dikpáá kó musāmmarímú* mē kòùnè sinéyēí.

12 Kè sinòò cekù si yīēnti òborè,
ke karì òetie nyīnkè ke kuò.

13 Kuyie mbo ku cīētè nte keīnkè,
ke yòrì yetārè, kuù te kè ketenkè sànnè menie.

14 Kuù te kè timúti yèní kè iwūò bo nyo,
kè tidiiti bo mpéi kè benitibè pieti ke yo.

15 Ketenkè nke menaà nyiènimè ke cātinko oniti yèmmè,
ò òò òe mpéte mekùò nkéwaare o òikè kè kè mmieti,
ò òe mpéti tidiiti ke yo nke mōke muwērímú.

16 Kè ti Yiè nKuyie nkó òetie nsànnè menie,
Dimaa kó òetie mbè tū òe sètiri kù fiúkú òe.

17 Sinòò òe ncekù si yīēnti,
icuo nde ncekù i yīēnti ke wentí.

18 Kè sitābòò bo yetārè òeyè īnkè,
kè yēsete taà yepèrè fiè.

19 Kuyie nkuù òò otānkù kòò bo m baàti yemòrè,
kè òiyè yé òi òò ta òù mònni.

20 Kuù òò yúni òibiinni kè òe yī keyènkè
kè tikpasīnti timòu ité mucèmmu.

21 Yeciricirè kó yepàà nhò mbeti ke bo pī,
ke konti ke móú Kuyie nku mudii.

22 Kè òiyè yètiní yè òiété ketaá ye òènti mieke.

23 Kè benitibè me ntó yènni kékūòti òe tōnnè,
kènkémmúnè kuyuoku.

24 N Yiè nKuyie nha pī mmutōmmú òiemù mmu,
a òò òe kó òimàà a òe òònnè meciì mme,
òe piéké ketenkè fòò òe òò.

25 Nte òaméèri ke òuò ke í sènni
tiwanwanti tibotí tibotí tidièti nè tisànòpòti kè òe piéké o mieke.
Bá ti í òò nkékaa nkédeè.

26 Kè bàtóòbè cènti o mieke tipūti timòu,
òaméèri kó musīmmù† a òòmmù kè mù bo nkpeiti o mieke.

* **104:11** dikpáá kó musāmmarímú: Tehontè matè nte kè tè òònnè sāmmarímú ke né bo dikpáá, òe kó siweí í bo kunitisòkù ke òò nti nyé si yète. † **104:26** òaméèri kó musīmmù: òimònni kòòe yèmmè òò òò nfewàáfè mafè feè bo òaméèri mieke yoo femùòfè mafè yoo òibòò òimòmmònni fèwàáfè òiefè, Kuyie nyóò kuo fè yemòrè sonye. (Wénté Mudámmu 12:3,9).

27 Tiwanwanti timou bùs fí nwe,
 kaa ho nti duò mmudii dè dò há nti duò ndii mòmni.
 28 Fṣṣ ṣṣ yaaténí kè tì kou,
 fṣṣ ṣṣ yanne a nùtè kè tì di kénsànnè.
 29 Á tì bùtínné kè tì ta kukṓmbòdoróo miéke,
 deíte ti wemmu kè tì kú kéwēte mutáá mmiéke.
 30 Kaa ti duónko a kó muyaá nti fòutemu,
 ketenkè bo wēte kénáa nkepànkè.

31 N Yiè nKuyie nha kpeti mbo sáá,
 dè nda naatinè a tōmmú a pí mmù.
 32 Kaa wènté ketenkè kè sàntèmu
 kaa kááké yetārè yè còuté muháá mmu.

33 N fōmmu mumou n yó ndièmmu ke sánti n Yiè nKuyie.
 Kè n kpaá wéi n yó ndéúkunkomu ku yètiri.
 34 Kuu yie nkécouté n kó yesāā,
 mí n yie nYiè nKuyie nkuu n duó ndiwèi.
 35 Beyeibe kó dimàà òmòu bá nkpaá ketenkè ìnkè.
 Benitidōnnibèe deè páíi ketenkè.

N sántímu n Yiè nKuyie nnè n yèmmè memou.
 Sāntenè ti Yiè nKuyie!

105

*Ò denténimè Kuyie mbè dṓṓ dè
 (Yenáànkékè 1-15 Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 16:8-22)*

1 Nsāntínè ti Yiè nKuyie,
 píékénè ku yètiri.
 Nákénè yebotè mutōndiemù kú pí mmù.
 2 Ndiènnè ke kú sánti nè debémbénnè,
 nnáánnè ku dieti kú dṓṓ tì.
 3 Mpotínè ku yètiri, kú dò mpáíi nwe,
 di yèmmè nnaati dindi bèè wanti ti Yiè nKuyie.
 4 Wammúnè ti Yiè nKuyie nnè ku wērímú,
 nwantinè kú bo ndi bonèmmè sáá.
 5-6 Dindi ku kóo tōnti Abarahammu kó kuwuò nkabe
 di báa yè nku dṓṓ tì dieti kpéi.
 Dindi Sakòbu yaàbí kú tāáté bè
 di báa yè mmutōndiemù kú dṓṓ mù nè kú nàkè tì.

7 Kuu tu ti Yiè nKuyie,
 kuù baké ketenkè kemou.
 8 Kú í yīè mbiti ku taummè kpéi,
 ku nuù kú béi ndi tidapùntōnti tekoupiítè (1000) kpéi.
 9 Kú í yè nkù dṓṓnè mèè taummè Abarahammu,
 kú me nyí yè nkù dṓṓnnè dii nuù Isaki ke pàrikè.
 10 Kú nàkè dii nuù Sakòbu di duómu,

kù dònè mèt taummè Isidayeri mē bomu nsāā.

11 Kù do ò nàké dì ke dò:
N yóó da duómmu Kannahāa tenkè.
Dì kperè nde n di duó ndè.

12 Bè do í sū, bè do í tú bēmabè
ke tú bēpòbè de kó kētenkè.

13 Kè bè nkérí ke pēnkute yebotè yebotè,
ke tati yekpààtiyo yekpààtiyo.

14 Kù do í yie nkòò mōu bè fēū,
kéncaú mbekpààtibè be kprí.

15 Ke náá nke tú:
Di báá kááké n cāñné bè.
Di báá dō mèyēi mbèè náá m pānāahti.

16 Kè kùu tannéní dikònni be tenkè miēke,
kè bēe mōnté mudii.

17 Kè kù né níi nhoniti,
Sosefu bè do fité wè kòò ntú kudaakù.

18 Kè bēe táú nho naacēi mēfimme,
kòó dùú ntimáti,

19 kémbaanè Kuyie ndo ò nàké ti bo dōmè,
kè Kuyie mbenke ò í cààrè mè.

20 Kòo kpààti duó nkè bēe ò pité,
wenwe wèè baké yebotè weè ò fīi.

21 Kòo kpààti ò baá nkòò mbaké o cīētè temou,
kémbakénè okpààti te dè demou.

22 Kè dè bo yie kòò niitè bēè tū nhokpààti,
wenwe Sosefu ò bè dónè mè
kétuo mmeciù ndihèi kó bekótibè.

23 Isidayeri mē nkò nhEsibiti,
Sakōbu mē nkàri Kammu tenkè.

24 Kuyie nde nduó nkè be wuō nsūū.
Bè de nkpenke kēpēté be dùòntòbè.

25 Kè Kuyie nceete Esibiti kōbe kó meyèmmè,
kè bè nnúi nku nitibè,
kéndó ké bè bō nnè mecii.

26 Kè Kuyie ntōnni ku kóo tōnti Mōyiisi,
nè Anō kù do tāātè wè.

27 Kè Kuyie nduó nkè bēe dō mèbenkùmè Esibiti
nè ku kó muwērímú.

Kammu ei ndi bè do dōmè tidietì.

28 Kè kùu duōnni dibiiñni kè dēe biite,
bè mōu í nna kēyete ku náahti.

29 Kè Kuyie nceete menie nkè mèe náá mmeyīi,
kè siyīi kú.

30 Kè yecedakēe piē mbe tenkè kemou,
nè sikpààticēī miēkoo.

31 Kè kùu bēi nkè isēīi piē ndihèi nè tidōndōnti.

32 Fetaafè na nniumè kè fetaafè mātārè yeè né cùténí

kè muháá ncóútè be tenkè kemou,
³³ kécake detie mbè tu dè finyĩ nè bè tu dè fikíè,
 kèmarí detie ndemou be tenkè mieke.
³⁴ Kè kùu bèi nkè fecofee tanní,
 nè sibèii péu péu.
³⁵ Kè dèe déútóo tímúti tímou ketenkè,
 kèaaroo dèe kó dimàà yìení ketenkè.
³⁶ Kè kùu poté bèè tu Mpo bemou Esibiti tenkè,
 bè pié bè be dacēnti mieke.
³⁷ Kè kù kòbe nyeti ke to tímáti péíti nè mesoo,
 kè bèe kété kényè bá òmòu kònti í nyārike.
³⁸ Kè dèe narike Esibiti kòbe bè yèmè,
 ke yé kufōwaa ndo bè autémè mediè.

³⁹ Kè Kuyie nduōnni diwetiri kè di níi mbè diéké,
 ke níi mbè mí keyènkè.
⁴⁰ Kè bèe mao Kuyie nyimaa nkè kùu bè duó nyepèpèrè
 nè kèfinkè kó mudii kè bèe di kénšannè.
⁴¹ Kè Kuyie nyatè dipèrì, kè menie nyènni kèmpūš,
 kèpōnté tēdōnté kó dikpàà kukó nkōme.

⁴² Kù do kpaa yé ku nùu sààrì,
 kù dōunnè di ndi ku kóo tōnti Abarahammu.
⁴³ Kuu dēnnè ku nitibè kù tāātè bè nè diwèi,
 kè bè nkéri ke íútí.
⁴⁴ Kè kùu bè duó nyebotè tenkè,
 kè bèe tieke yebotè òuti kperè.
⁴⁵ Kè dè bo yie nkè bè ntū nku tié,
 ke yíe nku kuó yē mmù.
 Nsāntínè ti Yìè nKuyie!

106

*Isidayeeribe í dōmè Kuyie nkè Kuyie mbè dō
 (Dināānkéè 1, 47-48 wénté 1 Bekpàatibè tōmmú 16:34-36)*

¹ Nsāntínè ti Yìè nKuyie!

Déúkūnnè ti Yìè nKuyie, kù nitimu,
 kè ku kó mesàà mbo sáà.
² We mbo na kénáké mutōndiemù kù pī mmù?
 We mbo na ké kù sāntè kédeè ku sānni?

³ Kunaatí mbonè bèè dōòri dèè wenni,
 bèè tū ntimómmōnti sáà.

⁴ N Yìè nKuyie nhá nyé n kpéi,
 fō nwèè dōòri a nitibè mesàà,
 yàa tí deetè fō nwèè tu odeeťiwè.
⁵ Kè dèe yie nkè m pété mesàà, a dōorimè a tāātè bè,
 kényānku kubotí kùu tu a kōku kù yānkumè,
 kè n wēnnénè a kòbe kè tí mpōti.

6 Ti càkemu ti yembè càkemè, ti yetému,
tíi te mecaàrimè.

7 Ti yembè do í banté tidietì a dòò ti Esibiti,
bè do í kpaá ke yé mesàà nha do bè dòòrimè péu, péu,
kéyete a kpeti dàméèrì tipèntì kou borè.

8 Kàa baa bè deeté a yètìrì kpéí,
kè benitibè bo banté a kpeñnimè.

9 Fṣṣò do péi ndáméèrì tipèntì kou, kòo kũũ,
kè bè ñkèrí meniè ndo borè ke dò mbè kèrì tedòntè.

10 Kè fṣṣò bè deeté nè bèè do bè nìí
ké bè pàtenè be dootitòbè.

11 Kè meniè ndátinné be dùòntòbè
bá òmòu í nyenté bá omáà.

12 Kè bèe yie nha náàntì, kéndiè nke da sántì.

13 Kè dè nyóó yíé kè bè yènko a pī mmùù tōmmù,
bè í nkènté ke bo yà a yóó dàò tí.

14 Bè bo dùì mòmni dikpáà miéke,
kéketé bè bo nyáámmè bè í mòke dè,
kéketé bè bo nyíinkomè fṣ nKuyie nha miéke
dikpáà tedòntè miéke.

15 Kàa bè duó mbè da beké dè,
kè bèe dè di kéré.

16 Be kari miéke kè bèe íté kénhèènnè Mòyiisi nè Anòò a càñné wè.

17 Kè ketenkèe aate kémaánkoo Datanni,
kè mutáá ndátinné Abidammu kó ditñni.

18 Kè muháá ncóúté de kó kutònkù kòbe,
kè fehààdeñfèe déútóo de kó benitiyiebe.

19 Odebu tārì bè de nyie ntimáti kéuté kè dè ndò nkunaabiiku.
Kè bè nninku ke báá ntimáti bè yie ntì ke uté,

20 kétúóté Kuyie nkùù tu be kó disānni
kédonnè nè fènáàfè kó kufènkù dèè càà ntimúti,

21 kéyènko Kuyie nkpéí,
kunku kùù tu be deétiwè.

Kuù dòò tidietì Esibiti èi miéke.

22 Kuù do dòò tidietì Kammu tenkè miéke.
Kuù do pī mmutòndiemù dàméèrì tipèntì kou miéke.

23 Kè Kuyie nni ndó ké bè kùò bəmòu páíí,
kè ku kóo tōntì Mòyiisi kù tāāté wè,
weè né cōmmù Kuyie nnè benitibè be cuokè,
ké bè pàte kébónkùnne ku miéke bá kù í mbè kùò.

24 Kè bèe senkèrì dihei sààrì,
bè í nyie nke dò nKuyie mbè nàkè tí bo dàò.

25 Kè bè nséi nKuyie mbe touti miéke,
bè í nkènté be Yiè nKuyie ntammè.

26 Kè kùu youte ku nòutè képarikè ke dà
kù bo bè kùò dikpáà miéke,

27 Kécíe mbe wuò nyimou kè ìi ta ibotí tɛi tenkè,
kékú ibotí ìi í yé Kuyie nyi cuokè.

28 Kè bèe taunnè dibòò Baadi Peòò èì,
kécááké iwūò bè fié ì becíribè.

29 Kè be doòrimèe yonke Kuyie,
kè kùu bè poté kuyēīku makù.

30 Kè Pinasi íté kécómmú,
képoté bèe cààrè, kè Kuyie nkó kuyēīkuu cómmú.

31 Kè Kuyie mpènsiri o tómmú kè bè nnáá mmu kpéi nyebie nyebie.

32 Mediba kó tebinte borè kè bèe íi nKuyie mmieke,
deè tóni Məyiisi meyei.

33 Ke yé bè do suuremè o mieke kòo náké bá ò í ntotí o yèmmè.

34 Bè í nkùò ibotí tɛi,
ti Yiè nKuyie ndo yé mbèe ì kùòmè.

35 Kè bèe kəorənè ibotí tɛi,
kétúnne ì kó medəòrimè,

36 kékífi iwūò ibotí tɛi kó yebəkè,
kè yèe bè bə.

37 Kè bè nfeu be bí initidabí nè initipobí yebəkè,

38 kénkəù benitibè bèè í cààrè dèmarè,
ke feu be bí initidabí nè initipobí,
bè do ì feu Kannahā kó yebəkè nye,
késāū nketenkè nè menitiyī.

39 Kè be doòrimèe bè sīnkúnne,
kè bèe yete Kuyie nkénfeu yebəkè ke cánni.

40 Kè Kuyie mmiekee bè yé mediè mbembe ku nitibè,
kè kùu bè pè mbembe kù do te bè,

41 Kè kùu yóu kè bèe ta ibotí tɛi nou mieke,
bèè bè nūi nkè bèe bè baqté ké mbè fēūnko.

42 Kè be dootitəbè mbè fēūnko,
kè bèe bè bəúté.

43 Kè Kuyie nni mbè deeri kuce mèpéu,
kè bè né nyetiri ku tié, ke kpénkunko be to,
ke dake tati meyei mmieke.

44 Kè kùu yà be sémmè kékeè be dabònni,

45 kédenteni kù do bè dòònè mèè taummè kpéi,
ku sémmè deu mèè kpéi, kè kùu bè kuó mmesémmè.

46 Kè kùu duó nkè bèè do bè pīnmú,
kè bèe bè kuó mmesémmè.

47 Ti Yiè nKuyie nha ti deeté,
ti denneni ibotí tɛi mieke ké ti tí,
kè ti ndéúkunko a yetisààri,
kè ti nda pətinè ke da sāntí.

48 Ti Yiè nKuyie ntinti Isidayeribe tū nkù, a yètiri ndeu,
a yètiri do deumu ke yó ndeu sáà,

benitibè bεmou, yiennè ke dò:
Dè mme ndò! Nsāntínè ti Yiè nKuyie.

YESĀĀ MPÁTÍRI DINUMMURI

(Yesāa 107-150)

107

Kuyie ndeeté bè kù sántímè

¹ Ndéúkunkonè ti Yiè Kuyie nkù nìtimu,
ku sàà mbomu nsāā.

² Dindi ti Yiè nKuyie ndeeté bè, nsāntínè ku,
dindi kù fiète bè di dootitòbè nou mieke.
Ndéúkunkonè ku.

³ Dindi kù dēnnení bè yehékè yemou mieke kè di tíí.
Diyiè yièní kè nè di taà kè,
kubakù youú nè kucānku kòbe nsāntínè ku.

⁴ Bè do áámmu dikpáà mieke ketempéikè,
bá dihéi í bo ke dò nkékari,

⁵ kè sinéyēī bè poté nè dikònnì,
kè bèe duúnnè mukūū,

⁶ kéta mesémmè mieke kékuónnè be Yiè nKuyie,
kè kùu bè deeténè meyeñcaàrimè.

⁷ Kè bè niité kuce kùu sié,
kè bè bo kò ndihéi kékari,

⁸ kéndéúkunko ti Yiè nKuyie nku sàà nkprí,
kù dòò tìi dieti ke bo deeté benitibè ti kpéí.

⁹ Kuú duó nsinéyēī do bo bè kè bè yà,
ke duó ndikònnì do bo bè kè bè di ke sànnè.

¹⁰ Bεmbe bèè do ā dikpetíntou mieke dibiiñnì,
ke bo mesémmè mieke ke táú mεfimme.

¹¹ Ke yé bè do yetemè Kuyie nkpréti,
késenkèrì Kuyie nkùu baké keñkè nè ketenkè ku kó itié.

¹² Kè kùu bè tanné meháárimè mieke kè bèe kéke,
kénduò bá òmòu í bè ímmu.

¹³ Kè bèe ta mesémmè kékuónnè be Yiè nKuyie,
kè kùu bè dēnne meyeñcaàrimè mieke.

¹⁴ Kè kùu bè dēnnení dikpetíntou mieke dibiiñnì,
kékéété tidaatí kó iwēī.

¹⁵ Kè bè ndéúkunko ti Yiè nKuyie nku sàà nkprí,
kù dòò tìi dieti ke bo deeté benitibè ti kpéí.

¹⁶ Ke yé kuú kéétémmè disoowūð kó yecakè,
ke bóké imatideí ìi do páké.

¹⁷ Bè tu tiyeintì nti ke tú benitikòùbè,
nè be kó mecaàrimè ke tanné bεmáà mesémmè.

¹⁸ Ke pè ntidiiti timou,
ke duúnnè kufōti.

¹⁹ Ke ta mesémmè mieke ke kuónnè be Yiè nKuyie,
kè kùu bè deeténè meyeñcaàrimè,

20 kédúwǎnní ku náànti kè tìi bè miékùnnè,
kè bè deeténè kufǒti.

21 Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
kù dǒò tìi dieti ke bo deeté benitibè ti kpéí.

22 Kè bèe kù pǎmmú yesāa nkó yepàrè,
kémpīēkùnè diwèi ke náá nku dǒò dè.

23 Bè do centinè bàtóòbè mbe dàmeèrì miēke,
ke pī mbe tǒmmú dàmeèrì miēke.

24 Bè yǎmu ti Yiè nKuyie mpī mmùù tǒmmú,
kù dǒò tìi dieti menie mmieke.

25 Kù do béi nku nùù mèmáà ndi,
kè kuyaakù diekùu íténí kényíinkò yenéffīrè,

26 kè bàtóòbè nyiiti ke dekù defnkè,

ke cuuti ketenkè fūǒ,
ke bè duò mmeyeñcaàrimè.

27 Kè bè ìlkèe fité kè bè nháá nke dò mbè muó mmenaà.
Kè be cii mmeməuu deè.

28 Kè bèe ta mesémmè miēke kékuóonnè ti Yiè nKuyie,
kè kùu bè dènnè meyeñcaàrimè miēke,

29 kécónné kuyaakperikù só,
kè yenéffīrè dò béù.

30 Kè dèe bè narike kuyaakù kperikù còrímúmè,
kè ti Yiè nKuyie mbè sée mbè dó dii bòri.

31 Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí.
Tidietì kù dǒò tì ke deeté benitibè ti kpéí.

32 Nsántínè Kuyie kubotí kuməu tīnni miēke,
ké nkù sánti bekotibaabè tíi ndè.

33 Kuyie nkuù ǎǎ ceete ikó ndieyi kè dèe naá ntedənkpetè,
kédúó nkè sibií kó ketenkèe naá nketenkè kèè dònté menie.

34 Kuù do duó nkè ketensààkèe naá mmetīē nkó ketenkè,
benitibè bèè kè bo be kó kuyonku kpéí.

35 Kè kù me ndó kùu ceete tedənkpetè kè menie nyènní,
kè menie ndo í bo dèè naá nsibií.

36 Kè kùu dè kǎnne dikòmni do bo bè,
kè dèe naá ndiheì kè benitibè mbo,

37 kékúúti depaa nkéffíkú detie mbè tu dè fīnyī,
kè dèe pié mmediè.

38 Kè kùu bè dǒò mesàà nkè bèe pié késūù,
kù í nyóu kè be wūǒ yaate.

39 Mesémmè nè meháárimè,
dèè do bè yàate kékékùnnè.

40 Kè ti Yiè nKuyie nsenkèri sikpààtibíí,
kédúó nkè bè nháá nfekpáfè miēke kuce í borè.

41 Kuù deeté becīribè mesémmè miēke,
ke duó nkè be wuǒ nsūù nyiwūǒ dǒmmè.

42 Bèè dǒòri dèè sié kè bèe dè yà kè dèe bè narike,

beyeiɓe biε kó yεnò í ntàúté.

⁴³ Wèè mòke meyèmmè wèe daate de kpéi,
wèe banté ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkù dòò mè.

108

N dó kénampemu kéente dikūnweñni ndi

(Yenāaṅkéké 2-6 Wénté Yesāa 57:8-12. Yenāaṅkéké 7-14 wénté Yesāa 60:7-14)

¹ Dafiti yēnfè ò dèntè fē.

² N kōmbùòtì í nampú,

Kuyie n yó n dièmmu ke da sāntí.

Ke biennè debémbénnè dèè tu n kó disānni.

³ N kùtidùùtì nè m bóm̄bonti, entenè!

N dó kéente dikūnweñni ndi.

⁴ N Yiè nKuyie nyó nda sāntímu benitibè cuokè,
kéndéúkunko a yètiri ibotí cuokè.

⁵ Ke yé a sàà mp̄ēētómè tiweti,
kàa kó timóm̄m̄nti sènté yewetè.

⁶ Kuyie nhá ṅdeu keṅkè
kàa kpeti ṅbo ketenkè kem̄ou ṅnkè.

⁷ A ti deetè t̄inti a dó bè mediè.
Kénté m báammu, yàa ti pate nè a w̄erímú.

⁸ Kuyie mbéim̄mu ku cēsààtè miεke,
ke tú kù yóò bè namu, kétotí Sisem̄mu eì,
kéberí Suk̄oti biriku kétotí,

⁹ kénte Kadaadi eì nè Manansee kperi.

Kè Efadaim̄mu ntú ku p̄i,
kè Suda a tu ku kó kukp̄ààtip̄ààti.

¹⁰ M̄abu tu tenaate nte, kù w̄ùònè t̄è,
kù namu Edóm̄mu koò b̄onté kuneükù dèè benkú kù bè temè,
ke péú Fidisit̄ēēbe mekp̄aritam̄mè.

¹¹ We mbo n k̄atenè diheikperi?

We mbo n tap̄né Edóm̄mu tenkè?

¹² Kè dè í tú f̄s̄ nKuyie nkùù do ti dootóo,
bá a t̄énke í nièné ti kó behā̄p̄òmbè mudòò.

¹³ K̄atení ké tí teennè, tí patenè ti dootit̄abè.

Ke yé onití kó meteèmmè í t̄úmè m̄em̄amè.

¹⁴ Kuyie nyó nti bon̄emu kè ti p̄i mmut̄andiem̄u.
Kuù yóò nàu ti dùònt̄abè.

109

Bè sei nwè m̄om̄mè Kuyie mm̄eteèmmè

¹ Beðèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yēnfē.

Kuyie n sāntí f̄s̄ nwe, bá n̄c̄éékóo,

² ke yé beyeiɓe, besoumbè náántemè n kpéi,

bè nàá ntì tu siyáàbìsí nsi.

³ Μενίμμè kó tináàntì tii n fité,
bè n kpànnè detetirè nde.

⁴ Mí me mbè dómu kè n kó ticuuti né tú iwátii,
n né kuànnè Kuyie nku be kpéí.

⁵ M bè dòòri mesàa mme, kè bè n yietì meyei,
m bè dómu kè bè n cu meníμμè.

⁶ Bè nàámmu n kpéí nke tú:

Duónnè we onitíyèiwe,

kòo dùòntòu wèè bo ò wátí kòo mbo o bakù yóú.

⁷ Kè bèè ò bekénè kégà o caàrimè,

Kòo kó mubáammuu náa mmuyeyimu.

⁸ Kòo kó yewee kùpe,

kòo tòu mǎu cǎuté o fǎtìri,

⁹ kòo bí náa nyiciribí,

kòo pokùu náa nhokúpokù.

¹⁰ Kòo bí náa mbeçièmbè, kémúóte,
kéyè i dobontì kényǎūti.

¹¹ Kòo bantiebee tieke ò màke dè demou,
kè bepdòbèe eí o òuti kperε.

¹² Òmǎu ténke bá nhò dòòri mesàa,
òmǎu me mbáa kuò nho bí mmesémmè, ò ku ke yóu ì.

¹³ Kòo yaàbí kú ke deè, kòo kó kuwuò nkpanné,
o yètiri bá nkpaá bo.

¹⁴ N Yìè nKuyie nha báa yè nho yembè kó meyei nkpéí,
o yǎ kó mecaàrimè báa íté a ìkè.

¹⁵ N Yìè nKuyie nhá nyé be yei nkpéí,
kè bè bá ndenniní be kpéí ketenkè ìnkè.

¹⁶ De kóo niti í mǎòte mèè kpéí mmesémmè,
ke fǎu nhocǐri, kòo kùò mesémmè mieke.

¹⁷ Ò me ndómè kusǐnkù nku kùu do o ìnkè,
ò í me ndómèmu mesàa, mèe ò déténe.

¹⁸ Kè kusǐnkùu ò dàtinnè diyaàbòri kǎme,
kéta o mieke menie nkǎme,

kétuǎke o kǎò mekùò nhǎmmè.

¹⁹ Kusǐnkùu náa nho kó diyaàbòri kénaa nfenaakǎnfè,
kòò nkù yì sǎà.

²⁰ Kuyie nhá yóu kè dè mme ndò mbèè náante n kpéí.

Bèè kó dimàà náante n kó meyei dèe me mbè dǎò.

²¹ Fǎ n Yìè nKuyie, fǎ nwèè n te,

a bá m bǎntóo a kó diyètiri kpéí.

A sàà ndeumu, yàa n deeté.

²² N tú osénniwè nwe, ocǐri.

Dè cààrè n yèmmè mme.

²³ N kéri ke pēnkému medéè ntēmè,

bè m bētīmu dicádónni kǎme.

²⁴ M bou ke bou dinùu ndi kè n núu nhòòte,
m mǎnte mmàà ndi mudii ke cǐte.

25 N naá nyisié kperε ndε be ìkè,
kè bè n yàu ke dáankoo be yò.

26 N Yiè nKuyie nfɔ̀ɔ̀ n te, yàa n teennè,
nè a kó mesàà nkpéi yàa n deeté.

27 Dòò kè bèε banté a kó muwērímú mmumè,
kébanté ke dò n Yiè nKuyie nfɔ̀ɔ̀ mè dòò.

28 Bεmbe m bəmmù kusĩnkù nku,
kè f̄́ nni n dɔ̀ori mesàà.
Kè bè ité ke còmmù bèε yóó di ifei,
mí nha kóo t̄́nti kè nni mbo diwèl miεke.

29 Mesenkùmεε dátinnè n níimbè,
kè bèε dáátí ifei diyaàbòrì k̄́mε.

30 N yó nsántí n Yiè nKuyie nnè metankperímè mme,
bá nè dit̄́nni miεkoo n yó ndéúkunkomu ku yètiri.

31 Ke yé kuù kómmumè oc̄ri,
ke bo ò pàtenè bèè ò bekùnè.

110

Kuyie ntááté wè kòò tu ikuó niùti ke tú okpààti

¹ Dafiti yēnfè.

N Yiè nKuyie n nàkému n Yiè nke yī
we nkàri o bakù youú,
ke kέmmúnè kù bo ò duómme o dootitòbè,
kòo bè cùùti.

² Kuyie nda duómму fekpààtipàtifè Siyɔ̀ɔ̀,
mbaké a dootitòbè.

³ A kpàrinuəmbε da duómму be máà,
a ɔ̀ nyóó tí nha āāpòmbè kè bèε kotenímu nè tikònyauti a cēsààtè,
kàa dapànti kó muwērímúu wētení a borè
tikūwentémaànti k̄́mε.

⁴ Ti Yiè nKuyie m béimmu ke ìkú,
kù í yóó kpatε ku nù.

Kù yī a tú ikuó niùti nwe sáà,
ke dōnnè Mesisedeki.

⁵ Ti Yiè nKuyie, n kómμú f̄́ nwe,
kù miεke bo ité ðiì yiè,
kù bo ùtire bekpààtibè.

⁶ Kuyie nyóó bekénèmu yεbotè,
kè beciríbè máà píε ndiheì.
Kù kóo kpààti yóó ùtiremu ketendiekè kóo kpààti.

⁷ Ò yó nkéri kέyà kukó nku,
kéwεte kέpété muwērímú ò yóó nanè mù o dootitòbè. *

* **110:7** fr 110:7 De kó tináànti bo na kέmbenku be hāāpòmbè bèè do yà kukó nképété muwērímú Sedeɔ̀ kó dimànni, yoo ti Yiè nYesu wèè na o dootitòbè nè Kuyie nkó meteəmmè, ke kéri ke yíéo.

111

Bè sãntímè Kuyie nkù dòò dè kpéí

¹ Nsãntínè Kuyie, kù bomu nsáà!

N yó nsãntímu n Yìè nKuyie nnè n yèmmè meməu
bèè tũ ntímómmənti bε cuokè, ku tĩnni tikù dè.

² Ti Yìè nKuyie ntómmú deumu,

bèè mù dó kè bè wanti ké mù yĩtété.

³ Ku tómmú deumu ke wenni,

kù dòòri tímómmənti nti sáà.

⁴ Kù dó tí nyému kù pí mmùù tøndiemù kpéí,
ti Yìè nKuyie nsàmu ke məke onìti kó mesémmè.

⁵ Ke duò mmudii bèè kù dé,

kù í yĩè nkù bè dóunnè dii nùù kpéí bìti.

⁶ Kù benke mu ku nìtibè kù pí mmùù tøndiemù,
ke bè duò nyibotí tèi kó yehékè kè bè tieke.

⁷ Kù dòòri dèè kó dimàà tu tímómmənti nti ke síé,
ku tannò í ceerì.

⁸ Yè fiúkúmu sáà, yè í yóó ceete,

yè tu tímómmənti nti ke síé.

⁹ Kuù donté ku nìtibè,

ke bè dòònè metaummè kè mè bo sáà.

Kù dò mpáí nwe, ke duò tikəmbùòti.

¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndèè tu məciì nkó diketirì,
bèè dòòri memme bè məke meyèmmè mme.

Kuyie nha sãnni bomu nsáà.

112

Wèè wetí ò ɔ nkarimè ke í yĩèkù

¹ Nsãntínè ti Yìè nKuyie!

Dè nnaati onìti wèè dé Kuyie,

dè nnaati wèè pieti diwèi ku tannò mieke.

² Kuyie mbo doò mesàà nwèè wetí o kó feyanfè,
o kó kuwuə mbo nkpehni bε tenkè mieke.

³ Mesàà nè tikpàti dè yó mbomu de yiè nciètè,

Kuyie nhò wùó nwèè wetí wènwε sáà.

⁴ Kè dè biitoo wèè wetí Kuyie nkuù ɔ ɔ miié,

wèè sà ke məke onìti kó mesémmè,

Kuyie nkuù ɔ nhò mí.

⁵ Dè nnaati onìti wèè pènni betobè o kperε nè diwèi,

ke tũ nyikuó duó ke dómme,

ke tũnni o kpeti.

⁶ De yiè nhó í ndo bìti.

Bè ɔ nyému wèè wetí o kpéí nsáà

⁷ De yiè nkòo kèè tiyeiti matì ò ɔ ɔ í nyĩèkù,

dè ɔ ɔ í nhò nampe ke yé ò duómmè omáà Kuyie nku.

⁸ O kəmbùòti í duò, ò í yĩèkù demarè,

kòò wetí o dootitabè, ò ò nyému weè yóó namè.

⁹ O nòutè yàammu kòò pāā mbeçiribè,
Kuyie nhò wùó nwèè wetí wènwè sáá,
o wèrimú nè o kpeti kè dè dèúkú.

¹⁰ Kòo yeiwe ò wùó nkè dè ò yóú,
kòò càá nho nìi ke çitiri,
oyeiwe dó dè òò yè detetirè nde.

113

Ti dòmmè kénsántí ti Yiè nKuyie

¹ Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Díndi ti Yiè nKuyie nkó betōmbè, ñsántínè ku,
ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètiri.

² Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu

kétúóté yíe nnè ti bo mbomdo sáá.

³ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètiri,
diyie bo yènnímè nè di yaa bo tamè.

⁴ Ti Yiè nKuyie nkuu baké yebotè yemou,
kè ku kpeti dèke ke sènté tiwetí.

⁵ We ndōnnè ti Yiè nKuyie nti tū nkù?

Ku kpàatikàri bo keĩnkè nke.

⁶ Kè ku òò sīnnè kéwéntení,
keĩnkè nè ketenkè.

⁷ Kuu òò ñinní osènnìwè mutáá mmièke,
kuu òò kūténí ocĩri ditápùò mièke,

⁸ kóò wènnénè sikpàatibíi kékanne,
kè wèè wènnénè o èi kó bekótíbè.

⁹ Kuu òò pā teçtētè wèè do tú tehāunte,
kòò naá nhobiyō kémbonè diwèi.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

114

Isidayeeriè sèntémè dàméèri tipènti kou

¹ Isidayeeriè yè dii mōnni Esibiti,
Sakōbu yaábí yè dii mōnni bekpákpàribè tenké.

² Kè Sudaá wuō nni ntú ku kōbe mbe,
kè Isidayeeriè tu kù te bè.

³ Kè dàméèrii bè yà kécoké.

Kè Suditēē kó menie mbótí.

⁴ Kè yetārè mpuu yepedakè kōme,
kè sitáá puu yebōdakè kōme.

⁵ Dàméèri a cokùnè ba?

Fō ñSuditēē dè dòmmè kàa nie mbótí?

⁶ Díndi yetārè dè dòmmè kè di puu yepedakè kōme?

Sitáá ba nte kè di puu yebōdakè tēmè?

7 Ketenkè a kònti nhau ti Yiè nKuyie nyìkè,

kunku Sakɔbu do tũ nkù

8 Kuù ɔ̄ ceete dipèri borè kè dèe naá ndibinni,

kutáá duó dè kè dèe naá nkukó.

115

Kuyie nkuù máa dò tí nkù sántí

1 Ti Yiè nKuyie dè í tú tũ te disánni,

fó̄ te disánni, déúkùnnè a yètiri

a sà mèè kpéí nke dɔ̄ri timóm̄m̄nti.

2 Ba nte kè yebotè bo mbékú ke tú:

Yé Kuyie mbè tũ nkù borè?

3 Kuyie nti tũ nkù bomu keĩnkè,

ke dɔ̄ri ku dó dè demou.

4 Be bokè tu timáti péiti nti nè mesɔ,

bèè yè dɔ̄dò nè be nou.

5 Yè mɔkemu yenò yè me nyí nɔ nke náá,

ke mɔke inuɔ, nyè me nyí wúó.

6 Ke mɔke yeto, yè me nyí yo,

ke mɔke yewũɔ, nyè me nhɔ̄ í nkèè kunú.

7 Ke ā sinɔ, yè me nyí nɔ nke pĩ,

ke mɔke sinaàcèi, yè me nyí nɔ nke ceñti,

metammè í yièní ye ní mièke.

8 Bèè dɔ̄ri de kó sitenkaañi, bèe si naánnè,

bèè kó dimáá si duó mbemáá, bèe si naánnè.

9 Díndi Isidayeeribe kó kuwuɔ, duónnè dimáá di Yiè nKuyie,

nkuù tu di kó teènti, di kó kudɔ̄pikù.

10 Díndi Anɔ kó kuwuɔ nkɔbe duónnè ndimáá di Yiè nKuyie,

nkuù tu di kó teènti, di kó kudɔ̄pikù.

11 Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie duónnè ku dimáá,

kuù tu di kó oteènti, di kó kudɔ̄pikù.

12 Ti Yiè nKuyie nyí yè nti kpéí, kù yóó ti dɔ̄m̄u mesàá,

kù yóó dɔ̄m̄u mesàá nyIsidayeeribe kó kuwuɔ,

kédɔ̄dò mesàá nhAnɔ kó kuwuɔ.

13 Ti Yiè nKuyie nyóó dɔ̄m̄u mesàá mbèè kù dé,

bésám̄póbè nè bedièbè bemou.

14 Ti Yiè nKuyie nduó nkè di sũ,

díndi nè di bí.

15 Ti Yiè nKuyie nkuù dɔ̄dò keĩnkè nè ketenkè,

kù di dɔ̄dò mesàá.

16 Keĩnkè ti Yiè nKuyie nkuù kè te,

ke duó nketenkè tínti benitibè.

17 Ti Yiè nKuyie ndè í tú becírìbè bèè yó nda sántí,

Bedambè bèè í yó nda sántí.

18 Tínti bie me nyó nsántímu ti Yiè nKuyie,

di mmònni nè tí bo mbomò.

Nsāntínè ti Yìè nKuyie!

116

Kuyie ndeetènè wè mukūū nkòò kù sántí

1 N dómu n Yìè nKuyie,

ke yé kù yomè nkó yedabùò nnè m báammì.

2 Kù n kèmmúmu, kè ku to bo m bíékè,

n yó nkù yumu sáà nè m bo mbomè.

3 Mukūū mmuù do m pítinné mu kó iwēī,

kè kudǎnkù kó ticùditi m pī,

kè meyeñcaàrimè n na,

kè n ta kukǎmbòdoróo miéke.

4 Ke kuónkoo kéyú n Yìè nKuyie nke yí:

N Yìè nKuyie nyàa n deeté.

5 Ti Yìè nKuyie nwetímu, ke mǎke mesémmè,

Kuyie nti tū nkù kuǎmmu oniti mesémmè.

6 N Yìè nKuyie nkuù kǎnkù besíntíbè,

n do cítemu kè kù n deeté.

7 N wète ke pètému meompùmè,

N Yìè nKuyie nkuù n dǎò mesàà.

8 Kuù n deetènè mukūū, ke útè n ònnieti,

ke pī n naàcèi, bá n yí do.

9 N Yìè nKuyie nkuù yó nni nwúó nkè n kéri,

ketenkè ìnkè befòubè borè.

10 N yèmmè do í nǎóté n Yìè nKuyie nyínkè.

Bá nè m mè n tamè mesémmè miéke.

11 N do ta meyeñcaàrimè miéke nke,

ke náá nke tú benitibè bemou tú siyáàbisí yembè mbe.

12 M bo na kéyietí ba Kuyie kù n dǎò mèè sàà mmemou?

13 N Yìè nKuyie nni ndeetému,

kè n yó nyuo medeetímè kó febòòfè* ke kù sántí.

14 N yó ndǎorimu n dǎunnè yèè nò Kuyie

n kǎbe bemou ìkè.

15 Ti Yìè nKuyie nkǎbe kó mukūū nku dò ndèmarè dierè nde.

16 N Yìè nKuyie n tú a kóo tǎnti nwe,

kè n yǎ tú a kóo tǎnti,

káa m pité iwēī.

17 N yóó da fíému iwūš disǎnni kpeyi,

kè n yu fí n Yìè nKuyie a yètìrì.

18 N yó ndǎorimu n dǎunnè yèè nò n Yìè nKuyie,

ku kǎbe bemou ìkè.

* **116:13** febòòfè: De kó febòòfè benkú menaà bè do ǎǎ pǎ dīi pǎnni Kuyie, nkéyǎre mèè naà mme di ìnkè, de kó dipǎnni do 5 ntú disǎnni kó dipǎnni ndi. Ke benkú diyentébanri kó mudii be do 5 nyo mmú ke denniní Kuyie mbè deetímè Esibiti. Pǎri de ntú ti 5ǎ sǎnte Kuyie nkéyá fèè bòòfè. (Wénté 1 Kòdenti 10:16).

19 Ti Yiè nKuyie nciètè dánkù miεke,
nè Sedisadεmmu εì miεke.

Nsāntínè ti Yiè Kuyie!

117

Ti m̄ou ti dòmmè kénsántí ti Yiè nKuyie

1 Díndi yebotè nsāntínè ti Yiè nKuyie,
díndi ibotí im̄ou ndéúkunkonè ku yètiri.

2 Ku sàà mbomu sáà,
kù t̄o timómm̄onti nti sáà.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

118

Ti bo nsāntímè ti Yiè nKuyie nku dòò dè kpéí

1 Nsāntínè ti Yiè nKuyie nkù n̄itimu,
kù sàà mbomu sáà.

2 Isidayeribe kó kuwuò nkè di d̄ò:
Ku sàà mbomu sáà.

3 Díndi An̄o kó kuwuò nkè di ȳí:
Ku sàà mbomu nsáà

4 Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie nkè di d̄ò:
Ku sàà mbomu nsáà.

5 M bo meyeñcaàrimè miεke nke ke kuónnè ti Yiè nKuyie,
kè kù kèè ke cátinne n yèmmè.

6 N Yiè nKuyie nni nkómmúmu,
n yí dé dèmarè.

On̄iti bo na ké n dòò ba?

7 N Yiè nKuyie nni mbonèmu ke n teénnè,
dèè te kè n wùó n níimbè duòmè.

8 A bo ns̄orimè ti Yiè nKuyie mborè,
dè wenninèmu a bo mbuómè on̄iti.

9 A bo n s̄orimè ti Yiè nKuyie mborè,
dè wenninèmu a bo mbuómè sikpààtibí.

10 Iwuò ntei k̄obe do n cèètemu,
kè n yú n Yiè nKuyie nyètiri ké bè bié.

11 Bè do n cèètemu ké nh̄ éũté,
kè n yú n Yiè nKuyie nyètiri ké bè bié.

12 Bè do n cèètemu ké m munné ice k̄ome,
kékú d̄ende bàmbà tipoti kó muháá ntēmè,

n yú n Yiè nKuyie nyètiri ndi ke bè bié.

13 Bè do n t̄entoomu kéndó ké m b̄o,
kè n Yiè nKuyie mme nni nteennè.

14 N Yiè nKuyie nkuù tu n w̄erímú,
n diè nke ku nsántí, kuù tu ndeetiwè.

15 Ti yo bèè dǎ̀ri timómmǎnti bè namè mme ke íúni be touti
ke yé Kuyie mpírmè ku tómmú nè ku wērímú.

16 Ti Yiè nKuyie nnǎmmu demǎu,
ku pí nku tómmú nè muwērímú mmu.

17 N yí yóó kú, n yó nfòumu,
ke náá nKuyie mpí mmùu tómmú.

18 N Yiè nKuyie nyúómmu n to,
kù me n yí yóu kè m bo kú.

19 N kpeténè yebòrè bèè tū ntimómmǎnti bè taà yè,
kè n ta késǎnte n Yiè nKuyie.

20 Kè bè dǎ̀: Nte ti Yiè nKuyie ncǐètè kó dibòri.
Bèè tū ntimómmǎnti bè dí ntaà.

21 N yó nda déúkùnkomu nYiè nKuyie
nke yé a kèèmè n dabònni ke n deeté.

22 Bèè maà bè dootóo dìi tári,
dìi naá ndípūú kó ditári mómmǎnni.

23 Ti Yiè nKuyie nkuu pí nde kó mutómmú,
kè mù tu tidíeti kǎmu, kè ti mu ya.

24 Ti Yiè nKuyie nkó diyìe tu dìi,
kè ti dò nkéyǎnku nè diwèi.

25 Áú, ti Yiè nKuyie! Nyáa tí deeté!

Áú Ti Yiè nKuyie nhá ti pá muwērímú kè ti na.

26 Mesàa nní mbonè wèè kèríní nè ti Yiè nKuyie nkó diyètìri,
ti bo Kuyie ncǐètè nte, ke kù mòú mesàa ndi kpéi.

27 Ti Yiè nKuyie ntú Kuyie nku,
kuu ti mí ku kó kuwenniku, ti dóóténè dibanni kǎntǎ tipuonti,
kétuake ku wúótònni bàkè borè.

28 A tú Kuyie nku ke n te, n yó nda déúkùnkomu.

Kuyie fǎ nwèè n te n yó nda sǎntímu.

29 Ndéúkùnkonè ti Yiè nKuyie, kù nìtimu.

Ku sàà mbomu nsáà.

119

Kuyie nkuó túmè isàayi

1 Dè nnaati bèè borime wenni,
bèè tū nti Yiè nKuyie nkó ikuó.

2 Dè nnaati bèè yie nke tū nku tié,
bèè kù wanti nè be yèmmè memǎu.

3 Dè nnaati bèè í dǎ̀ri meyei,
bèè tū nku kó kuce.

4 Ti Yiè nKuyie nkuu duó nku kuó.
Kè ti bo nyi tū nweti weti.

5 N dó kǎntūmmu a kó kuce weti weti,
kéndǎ̀ri a kuó yè mmù.

6 Kè dǎ̀e yie nkè n ní báá wénté a tannò kè ifei m pí.

7 N yó nda sántímu nè meyèmmè mèmáà.

N yó nháàmú a tannò n yèmmè miéke.

8 N yó ndə̀rimu a tié nyèmmè.

A bá m bə̀ntóo yúú.

9 O híé mbo yímè kòo borime nwenni?

Ò bo ndə̀ri a náànti yèmmè mme.

10 N da waàmmu nè n yèmmè memə̀u,

a báa yóu kè n dé́ténè a tannò.

11 N sər̀rimu a náànti n yèmmè miéke,

kè dè bo yie nkè m báa da yeténè.

12 N Yiè Kuyie nha yè̀tiri deumu,

m benke a tié.

13 Nè n nùù ndi mbaàtìmè a tannò.

14 M bo ntùmmè a tannò dè n naatimu,

ke dònne m bo mməkemè tikpàti mediè.

15 N totímu n yèmmè a tié nyí̀nkè ke wéí a kó ice.

16 Dè n naatimu m bo ntùmmè a kuó,

n yí yóó yè nha náànti.

17 Dòò mí nha kóo tǒnti mesàà.

Kè nni nfòu ke də̀ri a náànti yèmmè.

18 Wéí n nuə̀ nkè n na káyà,

a kuó wennimu mediè.

19 N tú opòò nwe ketenkè ínkè,

bá n sənne a tannò.

20 N dómu nè n yèmmè memə̀u

kényé a tannò sáà.

21 A kpə̀nnèmu sifeí yembè, kusí̀nkù do bè,

bèe dé́ténè a tannò.

22 N yā̀ate ye_sā̀ambè nè mesenkùmè,

ke yè m pír̀mèmu a tannò.

23 Bá kè sikpààtibí tíf nke náá n kpéí,

mí n tú a kóo tǒnti nwe, ke tũ nha kuó yè mmù.

24 A tié nni nnaatimu

ìi n tiè.

25 N duó mutáá mmiéke nke,

n fòúkùnne kéndò nha béímmè.

26 N da bātemu n kó ice imə̀u, kaa kèè.

Á m benke a tié.

27 M benke a kó kuce kó yetannò,

kè n na kətóti n yèmmè a kó mesàà nyí̀nkè.

28 Meyeñcaàrimè mèe n deuté kè n kuó,

n yí nkéndò nha náànti béímmè.

29 A n dé́tinnè siyáabisí kó kuce.

N dǒò mesàà nkè n na kətũnne a kó ikuó.

30 N tā̀átèmu timómmə̀nti kó kuce.

N tũ nha tannò nye.

31 N Yiè nKuyie n tũ nha tié nyi.

A báa yie nkè n di ifei.

32 M beti a kó yetannò nye,
ke yé a cáttinnemè n yèmmè.

33 N Yiè nKuyie n tié nha kuó,
kè dèe yie nkè nni nyi tũ nkétuòkenè kumàнку.

34 M pā meciì nkè n tũmne a kuó
ké nyi plĩnè n yèmmè memou.

35 A nni nni a tannò kó kuce mieke,
n wèl bo kùù mieke.

36 Yũñní n yèmmè a tié bíékè,
kè mè bá ndó mucóntimu.

37 Bentè n nǎnfè kè fè bá nwúó ndèè tu detetirè,
duó nkè nni ntũ nha kó kuce.

38 Dòò mí nha kóo tǎnti a béi nti bèè da dé be kpéí.

39 A m péité munitidaá, m mu nyièkù,
a tannò yeè tu yesààye.

40 N dómu kéntũ nha tannò,
yóu kè nni nfòu a kó timómmonti mieke.

41 N Yiè nKuyie nhá n dàò a kó mesàà,
n deeté kéndò nha béimmè.

42 Kè dèe yie nkè n ní na kéténné tináànti bèè n sáá,
ke yé n yĩkúmè a náànti ìnkè nke.

43 Á báá déite timómmonti n nuù mieke yúó,
m baa a tǎátè tinti.

44 N yóó mpĩmmu a kuó,
n yi yóó yóu a kuó nè m bo mbomè.

45 Yóu kè nni mbonè kuyèhnaatí,
ke yé n tũmmè a tannò.

46 N yó nnáámmu a tié bekpààtibè ìikè,
ifei í yó nyi nni mbonè.

47 Dè ò nni nnaatinèmu a tannò,
n yè dómu.

48 N yuo n nou nsi ke bo cǎuté a tannò,
n yè dómu, nh ààmú a kuó n yèmmè mieke.

49 Dentení a nàké tii náànti,
mí nha kóo tǎnti n ti mbaa.

50 Nh ò mbo meyeñcaàrimè mieke, kè dèe m bántè deè tu:
A náànti n duòmmè mufòmmu.

51 Sipòò yembè n daúmu,
m me nyi yeténè a kuó.

52 Nh ò dentení a tǎátè tì nti,
n Yiè nKuyie nkè dèe nárikũmne n yèmmè.

53 M mieke yènnímu benitiyonkubè,
bè dootóomu a kuó.

54 A tié nyii tu n kó feyènfè,
ketenkè kie m bo kè kupòòkù nku.

55 N Yiè nKuyie, keyènkè nh ò í nyè nha kpéí.
N tũmmu a kuó.

56 N kpɛti n te tì tu
m bo tũnnɛmɛ a tannɔ.

57 N Yiɛ nKuyie nkpɛti tú tì n ti mbéi.

Tì tu: M bo ntũmmɛ a náahtì.

58 Nɛ n yèmmɛ mɛmɔu ndi n da kuɔnnɛmɛ,
n kuó mmɛsɛmmɛ kɛndɔnnɛ a béi mme.

59 N wɛnnímu n tũ nyii cɛ.

Kɛ wɛtɛní kɛ bo tũnnɛ a tié.

60 N tɛnkɛ í yóó ɔɔtɛ, n dɔ mɛfɛi mme,
kɛ bo tũnnɛ a tannɔ.

61 Benitiyonkubɛ bɛɛ n dií nticùtì kɛ tì m pí.

M mɛ nyí yɛ nha kuó.

62 Kɛyɛnkɛ cuokɛ nh ɔɔ entɛmu kɛ nda sãntí.

A tããtɛ tì siɛ mɛɛ kpéi.

63 N naatinɛmu bɛɛ kó dimàà da dé.

Bɛɛ kó dimàà tũ nha tannɔ.

64 N Yiɛ nKuyie nha sàà mmeɛ piékɛ kutenkù
n tié nha kuó.

65 N Yiɛ nKuyie nha do tì béimmu,

kɛ mɛ nni ndòò mɛsàà m mí nha kóo tɔntì.

66 M bɛnkɛ mɛsàà nnɛ m bo mbaàtimɛ dɛɛ wenni nɛ mɛciì.

Kɛ yɛ n yĩkúmɛ a tannɔ ìnkɛ nke.

67 N do í kɛkɛ dii mɔnni kɛ da dɛtirinɛmu,

di mmɔnni m mɛ mpĩĩmu a náahtì.

68 A nitimu kɛ dɔɔri mɛsàà,

n tié nha kuó.

69 Sípɔɔ yɛmbɛ bɛɛ n sɪnkùnnɛ nɛ bɛ kó siyáábisi,

mí m mɛ mpĩĩmu a tannɔ nɛ n yèmmɛ mɛmɔu.

70 Bɛ ankɛmu timati í bɛ taà,

dɛ mɛ nni naatimu nɛ a kuó.

71 Bɛ n dií nyifei kɛ dɛ n dɔò mɛsàà mme,

kɛ n yĩɛtɛ a kuó.

72 Mí m borɛ ikuó ì yènní a nùù ì pɛɛtɛmu yɛsɔwɛrɛ,

sikɔupí sikɔupí yoo timati péitì kpɛyɛ.

73 A nɔu siì n dɔò kɛ siì n kpɛnkùnnɛ,

m pã mɛciì, kɛ n na kɛyĩɛtɛ a kuó.

74 Bɛɛ da dé, bɛ n wùò nkɛ dɛ bɛ naatimu.

Kɛ yɛ n kɛmmúmɛmu a náahtì.

75 N Yiɛ nKuyie n yɛmu kɛ dò nha tããtɛ tì wenni,

a n kɛkùnnɛ kɛ naatimu.

76 A sãmu m bãntɛ!

A tì nakɛmu mí nha kóo tɔntì.

77 A ñ kuó mmɛsɛmmɛ kɛ nni nfòu.

Kɛ yɛ n naatinɛmɛ a kó ikuó.

78 Ifɛi ì bo pí sípɔɔ yɛmbɛ bɛɛ n fɛũnko detɛtirɛ,

mí n wɛɛ pí nha tannɔ.

79 Bɛɛ da dé, bɛɛ kɔtɛní m borɛ.

Kɛ dɛɛ yie nkɛ bɛɛ bantɛ a tié.

80 N dómu nè n yèmmè meməu kédəð a kuó,
kè dɛɛ yie nkè ifei bá m pĩ nha ìkè.

81 Dè nh ɔtĩmu a bo n deetémè,
n kémmúmu a bo dɔðmè a béi ntĩ.

82 N kémmú a béi ntĩ bo dɔðmè mme, kè dɛ nh ɔu,
kè m bèkú mmáá ke tú: Ɔmmənni ndi a yó m bántémè?

83 N dɔnnè kudəukù bè nùrínó kùnkù muhāāfōrímú ìnkè,
m me nyí yè nha kó itié.

84 Mí nha kóo tǎnti n we kraá yèdɛ?

A yóo bekénè ðnyie bèè n fěũnko?

85 Sipəə yembè n keu yefɔtè nyɛ.

Ke búútóo a kuó kpeti.

86 A tannò tu yemómmonyɛ nyɛ,

bè n fěũnko detetirè ndɛ, yàa n deeté.

87 Dè do kraá sánpó nwe kè bè n deite ketenkè ìnkè,
nè memme m me nyí bùtinné a tannò.

88 A sàmu, n foukùnnɛ,

kè dɛɛ yie nkè nni mpĩ nha tié.

89 N Yìè nKuyie, a náànti bomu nsáà,
tì fiíkú ke ìnkè nkɛ.

90 A tú timómmonanti yie nwe nè a bomè!

Fɔ̀ð fíi nketenkè kè kè fiíkú.

91 A héimmu deməu kè dɛ buoté ke bo nè yíenní,
ke yé deməu dè pĩrímè a tǎmmú mmu.

92 Kè dè do í n naatinè a kuó,
nè yie n do kumu n sémmè mieke.

93 N yí yóo yè nha tannò bìti!

Ke yé a n duòmè mufòmmu nè yèè borè ndɛ.

94 N tú a kou nwe, n deeté,

ke yé n tǔmmèmu a tannò.

95 Beyeibe n díimu ke bo n kuə,

mí mme n kèrímú a tié nyí.

96 Deməu bá dèè dðð ke wenni dè mðkemu kumànkù,
a tannò yie mè nyí mðke kumànkù.

97 N dómu a kuó mediè,
yewe yeməu nh ɔ ntoti n yèmmè ì ìnkè.

98 A kó yetannò n ciikùnnemu.

Kè n ciì ke pɛɛtè n dootitəbè.

Ke yé yè bomè n yèmmè mieke nkɛ sáà.

99 N ciimu ke pɛɛtè bèè n tiè,

ke yé n totimè n yèmmè a tié nyínkè.

100 N yèmmè deunèmu beheikènkótí bè kōmɛ,

ke yé m pĩmmèmu a tannò.

101 N yennínèmu meyei nkó icɛ iməu,

kè dè bo yie nkè nni mpĩ nha náànti.

102 N yí bùtínné a tannò,
ke yé fṣò yè nni ntiémmè.

103 A náaṅti wèètimu n nùù miéke,
ke pḗḗté mæcekùò.

104 A kó yetannò yeè te kè n ciité,
Deè te kè n yí dó iyáabisíce.

105 A náaṅti tu defitiré nde dèè m mí,
Tii n duò nkuwenniku n kó kuce miéke.

106 M béi ndii nùù n yó ndi píṛṛmu.

Dii tu m bo tūmmè a tannò yeè tu timómmṅnti.

107 N di ifei nyi mædié,
n Yiè nKuyie nha n fòùkùnnè a náaṅti yèmmè.

108 N Yiè nKuyie ncouté n sãã,
ké n tié nha tannò.

109 M bo mukũũ nnè mufòmmu de saku nku,
m me nyí yè nha kuó.

110 Beyeiḃe n dii ticùòti nti,
m me nyí dèténè a tannò.

111 A tié nyii tu n kperε n te dè,
n yèmmè i nnaatiné.

112 N duómmu n yèmmè ke dṳori a kuó yèmmè,
ke yó mmè dṳori sãã n fòmmu mumṳu.

113 N yí dó yenò yèdèé yembè,
n dó a kuó nyi.

114 Fṣò tu n kó disòri, n kó kudṳpikù,
n kémmú a yó n náké ti nti.

115 Díndi benitiyeiḃe fūtenè m borè.

Kè dèe yie nkè nní ntù n Yiè nKuyie ntannò.

116 A nni mpī nha béi nke yé mmù.

Kè dèe yie nkè nní fòù.

A báá yóu kè nní nda kémmú kédí ifei.

117 Fṣò yó ntú nkó dipíṛṛni kè n na kécooté.

Kè dèe yie nkè nní ndake a kuó kpéi.

118 A dootóomu bèè kó dimàà bùtínné a kuó.

Ke yé be kó mutómmú mumṳu túmè siyáabisí kṳmu mmu.

119 A útóomu beyeiḃe kó dimàà tiyontí kṳme.

Deè te kè n dó a tié.

120 N wúó nha kuó kè n kṅnti aumu,

kè n kṳmbùòti duòné a tããté ti.

121 N dṳorimu dèè sié,

ke tũ ntimómmṅnti,

báá yóu kè n do bèè n fḗũnko be nṳu miéke.

122 Dṳúnnè mí nha kóo tṅnti dinùù ke yí:

A yó nní ndṳori mesàà.

Báá yóu kè sipṳṳ yembè nni nfḗũnko.

123 M bóú nha kó mædetímé ke ḳumu,

n kémmú timómmṅnti a náké tii kpéi kè dè m bimu.

124 Dɔɔ mí nha kóo tǒnti mesàà, a nitimu,
m benke kè n yíéte a kuó.

125 N tú a kóo tǒnti nwe,
m pā mecii nkè m banté a tié.

126 N Yiè nKuyie ndè tùàkemu a bo pī ndè a tǒmmú.
Benitibè cààrimu a kuó.

127 N dómu a tannò kè dè pēēté mesɔɔ.
Ke pēēté mesɔɔ nsààmè.

128 A tannò yeməu n yè wúó nkè yè wennimu,
n yí dó deyààbisíkperè nde.

129 A tié ntú isààyi nyi.

Deè kpéi nte kè n yí àà n yèmmè miéke.

130 Kàa wèéte a náànti ke benke oniti dè ɔɔ ò duó nkuwenniku nku.
Tii duó mmecii mbesintibè.

131 Nh onné n ní nku ke bo maánko a tannò,
n dó mèè kpéi nha tannò kè dè nh ɔɔti.

132 Wēēténí m bíékè kè n kuó mmesémmè,
kéndònnè a dɔərimè bèè da dó.

133 N teennè kè nní nyíkú a náànti ìnkè.
A báá yóu kè meyei mmamè n na.

134 A n deēténè bèè n fěũnko
kè n na kěntũ nha tannò.

135 Wénténí mí nha kóo tǒnti fenənsààfè,
ké n tié nha kó ikuó.

136 N nɔnniəti tii pũɔ,
benitibè í tũ mmèè kpéi a kuó.

137 N Yiè nKuyie nha wetímu,
kàa beénti dò nséi.

138 A wāri a tié kè ì wennimu,
ke tú timómmənti máá.

139 N wúó n dootitəbè yèmmè a náànti,
kè dè n yóumu.

140 N yàákému a náànti, ti mènke tú timómmənti nti.

Mí nha kóo tǒnti kè n ti dó.

141 N kũɔnniimu kè bè n sènkèri.

M me nyí yè nha tannò.

142 Timómmənti a dɔú nti bomu nsáà,
kàa kuó tú timómmənti.

143 Meyeñcààrimè nè kukəmbòdoróo deè n tùàkení.

Dèè n naati deè né tú a tannò.

144 A tié ndò nséi nwe sáá.

M pā mecii kè dèe yie nkè nní nfòu.

145 N Yiè nKuyie n da yu nè n yèmmè meməu ndi.

Yie nkè n teennè kè nní ntũ nha kuó.

146 N da kuənnəmu ke tú á n deéte,

kè nní ntũ nha tié.

147 Dè ɔ nkpaá ke í wenté,

kè n kuənnè fǔ nwe.

N kémnú a yó n náké tì nti.

148 Dè ò n kpaá uú kè n nànfè siéké a náànti nti.

Kè nh àà a tié n yèmmè mieke.

149 N Yiè nKuyie, nkénté n dabònni,
a sà mèè kpéi, n fòùkùnnè kéndò nha tãáté tì.

150 Bèè n fěũnko bè n tòntenĩmu,
de kó isòke yembè dèténèmu a kó ikuó.

151 Fò n Yiè nKuyie nha n tókénèmu,
a tannò yemòu tú tímómmònti nti.

152 N yému nè dimònni a tié,
fòò ì nàké kè ì bo sáà.

153 Wénté n yo mmèè sémmè,
ké n deeté ke yé n yí yèmmè a kuó.

154 N kónné ké n deeté
n fòùkùnnè kéndò nha béimmè.

155 Beyeibe í yóó cooté,
ke yé bè í wantimè ke bo tũnne a kuó.

156 Áú n Yiè nKuyie! A sémmè deumu.
N dó kéntũ nha tannò nye.

157 N dùntòbè bèè n fěũnko bè í sénni
m me nyi bũtinné a tié.

158 N yàmú benitibè fiiti mèè botí betòbè,
kè dè m pí nyisíé.

De yembè í tũ nha kó ikuó.

159 N Yiè nKuyie n wénté n dómu a tannò.

A sàmú n fòùkùnnè.

160 A náànti kó dikùnni tu tímómmònti nti.
A tannò tu yemómmònye nye ke bo sáà.

161 Sikpààtibí n fěũnko detetirè nde,
m bùòti me nduò a náànti mǎà ndi.

162 A náànti n duò ndiwèi ndi
kè di dònne wèè doké ke eí o kperi ò ndommè.

163 N yí dó siyáábisi, si n dò nyisíé nyi.
N dó a kuó nyi.

164 Diyie dimáà mieke kuce mèyiekè ndi,
nh òò da sántemè.

A tannò tu yemómmònye nye.

165 Diwèi dieri bo bèè dó a kó ikuó be kpéi nke.
Medítimmè mamè í bo be kpéi.

166 N Yiè nKuyie n kémnú a bo n deetémè mme,
ke yé n dǎorimè a tannò yèmmè.

167 N tũmmu a tié nnè n yèmmè.

N yí dómu medìè.

168 N tũmmu a tannò nè a tié.

N ce imòu a ì wùómmu.

169 N Yiè nKuyie nyóu kè n dabònni tuòko a borè.

N duó mmecii kéndò nha ti béimmè.

¹⁷⁰ Yóu kè m báammii tuokoo a borè,
n deeté kéndò nha ti béimmè.

¹⁷¹ A sãnni báá yè n nuù mièke.

Ke yé a m benkemèmu a kuó.

¹⁷² M báá yóu m bo n dièmmè a n dounnè dii nuù

ke yé a tannò yemou túmè yèè sié yè nye.

¹⁷³ A nùtè nni nteénnè.

Ke yé n tãátémè a kó yetannò nye.

¹⁷⁴ N Yiè nKuyie, n yáámu a bo n deetémmè,
n yèmmè naatinèmu a kó ikuó.

¹⁷⁵ N dó nni nfòumu ke da sãntí.

Yóu kàa tãáté ti nni ncuó.

¹⁷⁶ Nh ãtiremu ke dõnnè fepièfè fèè feti.

N wammú mí nha kóo tõnti,

ke yé n yí yèmmè a tannò.

120

Oniti bè wátí wè kó mubáammu

¹ Bè ã nkõri Kuyie ncifètè ke denti fèè yènfè.

N ta meyeñcaàrimè ke kuónnè n Yiè nKuyie nku,
kè kù cõtè n dabõnni.

² N Yiè nKuyie nha n deeténnè siyáabisí yembè.

Fũũ mbesoumbè.

³ Díndi bèè ã mpariku ke né sou.

Di dò mbè di yĩme?

Di dò mbè dí daò ba?

⁴ Mepenyómmè bè sũóté mè nè yehããkũõ nyèè còú mmuhãã
deè yó ntú di kó tiyeti.

⁵ N kóó kémbo bekpákpàribè cuokè dè í n dàò mesàà,

n kóó kénhãnè bèè í yé Kuyie dè n cààrèmu.

⁶ N karinè bèè í dó kunaatí kè dè mõntemu.

⁷ Mí n dó kunaatí nku,

kè n né náá mbè nni nwantinè mudoò.

121

Ti Yiè nKuyie ntúmè Isidayeeribe kóo bàri

¹ Bè ã nkõri Kuyie ncifètè ke denti fèè yènfè.

M búy yetārè bíékè nke

meteèmmè yóó ke nyenní.

² N Yiè nKuyie nkuú tu n kóo teènti,

kunku kùú dàò kèĩnkè nè ketenkè.

³ Kuyie mbáá yóu díndi Isidayeeribe kè di naàcèii seite,
wèè di baà munõndõmmú í ò pĩ.

⁴ Isidayeeribe kóo bàri munõndõmmú í ò pĩ,

ò 55 í nyè nkéduó.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù tu di kóo bàrì ke di díéké ku kó medèè, kù bomu di bakú youú.

⁶ Diyìè báá di kàkénè kuyie mmònnì, yoo otànkù keyènkè mònnì.

⁷ Ti Yiè nKuyie nyó ndi kànkému meyei meməu. Kù yó nkànkému di fòmму.

⁸ Kè di yeti, ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu, kè di kùntíní kù ndi bonè, kétúóté yíe nnè di bo mbomòo sáá.

122

Kunaatí mbonè Sedisademmu

¹ Dafiti yènfè bè 5 ndiè nfè ke kəri Kuyie ncíètè.

Kè bè ñ nàké ke yí:

Ti kəte ti Yiè nKuyie ncíètè.

Dè 5 nni naatimu.

² Sedisademmu ti cómmú a bòrì ndi.

³ A maá ke wennimu kè kuduotí kperíkù da fité.

⁴ Iwuò nde nkaríní,

ti Yiè nKuyie nkó iwuo,

ke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nkù bè nàké ke yē mbè ndəorimè.

⁵ Dafiti yaàbí kó yekpàatikàrè bo fšš mièke, bè de nkari ke bekù.

⁶ Ti mšú ti Kuyie ntii tu

kunaatí bo mbonèmè fš nSedisademmu,

bèè da dš kè bè nkari bàmmù.

⁷ Kunaatí mbo Sedisademmu mièke,

kè bè nkari sicéí kè timatì í bè kəónnè.

⁸ N kəbe nè n népobè kpéí nte,

kè n tú kunaatí mbo a mièke.

⁹ Ti Yiè nKuyie n tú nkù kó təcíètè tèè bo a mièke tēè kpéí n te kè n dš diwèl mbo a mièke.

123

Bè sènkəri bè kuònnèmè Kuyie

¹ Bè 5 nkəri Kuyie ncíètè ke dentì fèè yènfè.

M búó fšš bíékè,

fš nwèè kəri a kpàatikàrì keĩnkè.

² Tidaatì 5 mbúó mèè botí ti yembè,

kunitipodaakù 5 mbúó mèè botí ku yìè,

mèè botí nku ti búómè ti Yiè nKuyie,

kunku ti tū nkù,

kè kù bo ti kuó mmesémè.

³ Tí kuó mmesémè ti Yiè nKuyie!

Ti kuó mmesémme!
 Mesenkùmè mèè ti bi.
 4 Sipoo yembè kó mudaá nti bimu,
 sifei yembè ti cè ndiyuu ndi mediè.

124

Isidayeribe sântimè Kuyie nkù bè deetémè

¹ Dafiti yènfè bè ò ndenti fè ke kòri Kuyie ncìtètè.

Kè ti Yiè nKuyie ndo í ti bonè...
 Isidayeribe, nnáánnè ti ke tú:
 2 Kè ti Yiè nKuyie ndo í ti bonè,
 benitibè do ité dii mòmni ti kpéi.
 3 Bè na nti maankomu ti fòùbè,
 be miéke mè ndo ti còuté mèè botí.
 4 Menie mmeè na nti pònténè,
 ti na ndiu fenéwuonfe nfe.
 5 Yénéfñfirè yeè na nti dátinné,
 yénéfñfirè dieyè yeè na mpèëté ti ñnkè.

6 Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu,
 kunku kùù í yóu kè bè ti di.
 7 Kuù te kè ti na ke yenté,
 tenòtè òò yenténè mèè botí ticùòti,
 kuù tòtè ticùòti kè ti na ke yenté.
 8 Ti kó meteèmmè boní ti Yiè nKuyie mborè nde,
 kunku kùù dòò ketenkè nè keñkè.

125

Kuyie mbonèmè bèè ìkú ku ñnkè

¹ Bè ò ndenti fèè yènfè ke kòri Kuyie ncìtètè.

Bèè ìkú Kuyie nyñnkè bè dònnè Siyòò tãri ndi
 dii fiikú ke í nampú,
 dii fiikúmu sáà.
 2 Yetãrè fité mèè botí Sedisademmu,
 ti Yiè nKuyie mme nfité ku nitibè di mmòmni nè sáào.
 3 Okpáati yeiwe báa kari bèè wetí be tenké biti,
 bèè wetí bè yàà bo òke meyei mmudòòrimù.
 4 Ti Yiè nKuyie ndòò mesàà mbèè dòòri dèè wenni,
 bèè yèmmè wenni.
 5 Bèè tũ nyice yeiyi ti Yiè nKuyie nhá bè bèti,
 kéwènnénè bèyeibe.

Kè kunaatí mbonè Isidayeribe.

126

Wèè kãti ke konti diwèl ò nhò bomè dididèl mòmni

¹ Bè ò ndenti fèè yènfè ke kòri Kuyie ncîètè.

Ti Yiè nKuyie nwète ke tḗnnéni dìi m̀nni Siyòò
bè do p̄́mmù bè,
dè do ti dò ntidànti nti.

² Kè mudaá nti kuò kè ti nyíúti,
kè ibotí tei náá nke tú:

Be Yiè nKuyie nkuù p̄́ mmutòndiemù be kpéi.

³ Ti Yiè nKuyie nkuù p̄́ mmutòndiemù ti kpéi,
kè ti bo diwèi mieke.

⁴ Ti Yiè nKuyie nhá wète kéténnéni bè do p̄́mmù bè,
menie nhòò ta mèè botí kukó nkùò do kũù.

⁵ Wèè buotí nè tinonnieti,
ò ò nti dèi ke dièmmu nè diwèi.

⁶ Wèè kòti ke bo buotí tidibotí ke kònti,
ò òò nti dèi kèntò kè diwèi dìi ò bo
kòò iúti ke kũnti.

127

Kuyie nkuù maà tḗcîètè

¹ Sodomòó kó feyènfè, bè ò ndiè nfè ke kòri Kuyie ncîètè.

Kè ti Yiè nKuyie nyí maá tḗcîètè,
kè bèè tḗ maá bè òù detetirè nde.

Kè ti Yiè nKuyie nyí baà dihei,
kè wèè di bàà ò di bàà detetirè nde.

² Di bo na ke níi pike ente mecáá nkékòté,
ke báá cārike kékonní,

ke níi káté di t̄́i nke na kèpété kédi,
Kuyie nkuu me nduò nkù dó wè o dóù ndi.

³ Ibí tú mesàà mme ti Yiè nKuyie nhòò dàòmè tḗcîètè,
ibí tú mucòntimu mmu ti Yiè nKuyie ndi duò mmù.

⁴ Ipie nhò ndommè okpàrinuònti nòu mieke,
oniti peite ìi bí o dacènti m̀nni i ò mme nhò dò.

⁵ Dè nnaati oniti wèè píe nyipie nho doò,
de yiè nhò bo bootenè dìi m̀nni o dootitòbè dihei kó dibòri nùù
dè bá ò di.

128

Bèè wetí bè yóó yà mèè sàà

¹ Bè ò ndenti fèè yènfè ke kòri Kuyie ncîètè.

Dè nnaati oniti wèè dé Kuyie,
wèè t̄́i nku kó kuce.

² De yiè nyó nyommu o òùti kó mucòntimu,
ò tu diwèi yiè nwe,
o kpeɛ demou yó nyíemmu.

³ De yiè mpokù bo mpeí,
fínyí tie mùù peí mesàà mmu kōme,
o bí ní bo nhò murí odifè tie nkōme,
ò yo ndè.

⁴ Oniti wèè dé ti Yiè nKuyie,
kù ɔ̄ ɔ̄ dɔ̀ dɔ̀ mesàà mmeè botí.

⁵ Kuyie nhá mboní a cīètè,
Siyɔ̄ɔ̄ tārì kóò dɔ̀ dɔ̀ mesàà,
kóò yà Sedisademmu yóò yà mèè sàà
o fōmmu mumou miēke.

⁶ Kòò yà o yaábí.

Kunaatí mbonè Isidayeeriβe.

129

Beyeiβe cākemu kè dè deu

¹ Bè ɔ̄ ndenti fèè yēnfè ke kɔ̄ri Kuyie ncīètè.

N dootitɔ̀bè n do ke n domu mudoò nè m bemmè.
Isidayeeriβe nnáánnè ti.

² Bè n do ke n domu mudoò nè m bemmè,
bè me nyí n na.

³ Ke dirí ke dirí n yīnkè,
kè dè dò mbè deí kupaku ipē nhokù.

⁴ Ti Yiè nKuyie nwetímu,
kuù tôte beyeiβe kó iwēí ìi do m bou.

⁵ Bèè kó dimàà í dɔ̀ Siyɔ̄ɔ̄ eì,
ifei bè pī nkè bēe bútinné kécké.

⁶ Bè dōnnè timúti tìi ɔ̄ yēnní tinti kudànkù ĩnkè,
bè ɔ̄ nkpaá ke í uuté tì kè tì kpeío.

⁷ Tì me mbáá píe nwèè tì uuté o nùtè,
tì me mbáá tuòke ò bo tì boumè dibou.

⁸ Becepēmbè báá moɔ ti Yiè nKuyie nkó mesàà ndi kpéí.

Bè báá yī:

Ti tú ti Yiè nKuyie ndi dɔ̀ dɔ̀ mesàà.

130

Me yeñcaàrìmè kó feyēnfè

¹ Bè ɔ̄ ndenti fèè yēnfè ke kɔ̄ri Kuyie ncīètè.

Me yeñcaàrìmè mèè m bi,
kè n da yu f̄s n Yiè nKuyie.

² N Yiè nKuyie, keè n tammè,
bíinní a toò kékeè ibáammii n da báa nyi.

³ Ti Yiè nKuyie nkàa tu a bo wénté ti yeí,
we mbo nkpaá bo?

⁴ A me ntu mecīemmè yiè nwe,

ke dò nti nda dé.

⁵ M buó n Yiè nKuyie nku,
n kémú kù yó n náké ti nti.

⁶ N wēnni yáa nYiè nKuyie
kè dè pēētēmu oheikèmbàrì ò nyáámmè dikūnwēñi.
Dè pēētēmu oheibàrì yáámmè dē bo wentémè.

⁷ Isidayeeriḅe, mbúónè ti Yiè nKuyie,

ke yé mesàà mbomè kuù borè,
medeetímè mebotí mebotí bo kuù borè.

⁸ Kuù yóó deeté Isidayeeriḅe be yei mmemou mieke.

131

Wèè dèntè ò kékūnnemè omáa debire kōme

¹ Dafiti yènfè bè ò ndenti fè ke kōri Kuyie nciētè.

N Yiè nKuyie, n yí mōke tefentè,

n yí tú tepòtè yiè,

n yí beti dedierè,

n yí wanti dèè m pēēté.

² N dò mbéu nwe, ke dò nsó,

debire dèè yáa nke sannè dè ò ndòmmè de yō kpèrè ñnkè,
n yèmmè dōnnè debire kōme dōmmè mme.

³ Isidayeeriḅe, nyīkúnè di Yiè nKuyie nyīnkè,

kétúóté di mmònni nè sááo.

132

Ti Yiè nKuyie nciētè bomè Siyōō Dafiti ei

¹ Bè ò ndenti fèè yènfè ke kōri Kuyie nciētè.

N Yiè nKuyie ndentení Dafiti kpéí,

a báa yè ntiḥùtì ò òu ti.

² Kuyie nSakōbu do tū nkù kpeñìmu,

Dafiti do kù dōúnnèmu dinùù,
képarikè kényú ku yètiri ke dò:

³ M báa ta n cīētè mieke bitì,
m báa duó n dōú ñnkè kéom̄pè.

⁴ M báa yie nkè n nuò nhũũ,
m báa yie nkè munòndòmmú m pī.

⁵ Kè n yí pètè n Yiè nKuyie ndikàri,

kè n yí pètè teciētè,

Kuyie nkùù kpeñì,

Sakōbu do tū nkù kpéí.

⁶ Ti do kèèmu Kuyie ntaummè tōu bomè Efadata,

kè ti di yà Yaari kó depaa mmieke.

7 Ti tannè ti Yiè nKuyie nçfètè
kénínkú késínnóo ku ìikè.

8 Ti Yiè nKuyie nkoteni

a çfètè nè a taummè tou a wērímú borè,
kékoteni a çfètè kéompè.

9 A kuó niùbè ndaati a kó timómmon̄ti,
bèè wetí kè bè nyānkunè diwèi.

10 Nè a kóo tōnti Dafiti a dó wè kpéi,
a báá dootóo a tãátè wè.

11 Ti Yiè nKuyie ndóunnè dii nùu Dafiti,
di í yóó deite,

di bomu nsáà, dii tu:

A bí a peité ì mieke i kóò mōu
weè yóó kari a kpààtikàri.

12 Kè nsà kàa bí pī mmetaummè m bè dōñnèmè,
ke tū n kuó m bè duó nyi,
bekpààtibè yó nyièní beè mieke,
bembe nè be yaábíó sáà kénkari a kpààtikàri.

13 Ti Yiè nKuyie nkuu tãátè Siyōō,
kuu dó kédòò ku çfètè.

14 Ku kó diompuri ndi,
ku kó diari ndi,
kuu dó ké ndè bo.

15 Kù yóó dōomu Siyōō eì kōbe mesàà

kè bè mmōke tidiiti mediè,
kù yóó duóm̄mu o kó beçiribè mudii bè dó mè.

16 Ikuó niùbè bo ntú bèè tou medeetímè kó tináahti,
bèè wetí kè bè nyānkunè diwèi.

17 Kù yóó yíemu okpààti Dafiti muwērímú,
kù bo ò duó nwèè yóó sooté o kpàti wenwe kù tãátè wè.

18 O dootitòbè kù bo bè dií nyifèi,
kè wenwe kó dipii* mmìèti o tñni.

133

Mewēnnímè sààmè

¹ Dafiti yēnfè bè òō ndenti fè ke kōri Kuyie nçfètè.

Dè wennimu, ke naati Kuyie nkōbe bo nwēm̄mè ke bo.

² Dè dō mbè òō cóu mmēm̄me ikuó kó mekùò nyikuó niùti yuu,
kè mèè òri o deēnfè,
ikuó niùti Anō deēnfè,
kéōri o yaábòri mánke.

³ Ke dō nhEdimōo tārì òō mantèmè,
képōntè kécúténni Siyōō tārì Ìnkè

deè borè nde Kuyie nduóm̄mè ku kó mesàà nku kōbe nè mufòmmu sáà.

* **132:18 fr 132:18 dipii:** De kó dipii bè náa ndii kpéi die, ikuó niùti weè dō ò ndi òké, yoo okpààti, yoo okòti wèè ni Kuyie nkuó.

134*Kuyie ntōmbè nsāntínè Kuyie*

¹ Bè do ɔ ndenti fèè yènfè ke kɔri Kuyie ncfètè.

Díndi Kuyie ntōmbè diməu sántenè ku,
díndi bèè bo ti Yiè nKuyie ncfètè
ke pī nku tōmmú keyènkè.

² Youtenè di nɔu Kuyie ncfètè bíékè késante ti Yiè nKuyie.

³ Ti Yiè nKuyie nní mboní Siyɔɔ tãri ké di dɔ̀̀dò mesàà,
kunku kù̀̀dò kèf̀̀nkè nè ketenkè.

135*Disānni kó feyènfè*

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Déúk̀̀unne ku yètiri.

Díndi ti Yiè nKuyie ntōmbè, nsāntínè ku.

² Díndi bèè bo ku cfètè mièke nɛ́ díndi bèè bo te danti.

³ Nsāntínè ti Yiè nKuyie nke yé kù wennimè,
déúk̀̀unne ku yètiri ke yé kù ti dónè̀̀mè mesàà.

⁴ Ke yé kuù tãātémè Sakɔbu yaábí,
bembè Isidayeeribe kè bè tu ku kɔbe.

⁵ N yému ti Yiè nKuyie ndeumè,
ti Yiè nKuyie nkpeñninèmu yebəkè yeməu.

⁶ Ti Yiè nKuyie ndó kédɔ̀̀dɔ̀̀ de,
kù̀̀dè d̀̀̀d̀̀r̀̀imu kèf̀̀nkè mièke nɛ́ ketenkè ñnkè,
d̀̀̀m̀̀é̀̀r̀̀i mièke nɛ́ decũmpure deməu mièkoo.

⁷ Kuù ɔ̀̀ ñinní yewetè itemm̀̀anke,
kuù ɔ̀̀ duó nkè fetaafe kperi kém̀̀m̀̀í ke niù,
kuù ɔ̀̀ kpeté kuyaakù.

⁸ Kuù do kù̀̀ Esibiti kɔbe bèè tu Mpo nè iwũs ketiyi.

⁹ Kè kù̀̀ d̀̀̀d̀̀d̀̀ mebenkùmè nè tidietì Esibiti eì mièke,
ke bo benke Esibiti kóo kpà̀̀tì nè o tōmbè,

¹⁰ kuù potè yebotè péu,
kuù kù̀̀ b̀̀k̀̀p̀̀à̀̀t̀̀ibè kperibè.

¹¹ Siyɔɔ Amər̄iibe kpà̀̀tì, nè Ōku Basāa tenkè kóo kpà̀̀tì
nè Kannahāa kó b̀̀k̀̀p̀̀à̀̀t̀̀ibè bəməu.

¹² Ke duó nkè ku n̄itibèe tieke be tenkè,
ké nkè te bembè Isidayeeribe.

¹³ Ti Yiè nKuyie nyètiri feimu sãà,
ti báá yè nha kpéi nè ti yaábí.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nyóó kónnè́m̀̀ú ku n̄itibè,
kù̀̀ yóó kuómmu ku n̄itibè mesémmè.

¹⁵ Yebotè kó yebəkè tu timáti péf̄ti nè mesɔ̀̀,

benitibè dòò dèndè nè be nou.

¹⁶ Yè m̀̀kemu yenò yè me nyí nò nke náá,
ke m̀̀ke inuò nyè me nyí wúó.

¹⁷ Yè m̀̀kemu yeto, yè me nyí yo,
yè í m̀̀ke muwemmu.

¹⁸ Bèè d̀̀òri de kó yebòkè bèè yè naánnè,
bèè kó dimàà yè duó mbemáá bèè yè naánnè.

¹⁹ Díndi Isidayeeribe sántenè ti Yiè nKuyie.

Díndi ikuò niùbè Anò kó kuwuò nkòbe, nsántínè ti Yiè nKuyie.

²⁰ Díndi Defii kó kuwuò nkòbe, nsántínè ti Yiè nKuyie,

Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie, nsántínè ku.

²¹ Nsántínè ti Yiè nKuyie nkùù bo Siyãã, kunku kùù ã Sedisademmu.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

136

Disãnni kó feyènfè

¹ Nsántínè ti Yiè nKuyie, kù nitimu,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

² Nsántínè Kuyie nkù k̀̀pènnìnèmu yebòkè yemou,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

³ Nsántínè ti Yiè nKuyie nkuù baké demou,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

⁴ Kuù máà d̀̀òri tidietì,
kù sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

⁵ Kuù d̀̀òò kèĩnkè nè ku kó meciì,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

⁶ Kuù pité ketenkè menie nyĩnkè,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

⁷ Kuù d̀̀òò diyie nè otànkù nè siwãã.
Ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

⁸ Kuù d̀̀òò diyie kè dì bo mmí kuyie,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

⁹ Kuù d̀̀òò otànkù nè siwãã kè dè bo mmí keyènkè,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

¹⁰ Kunku kùù kùò Esibiti tenkè kòbe bèè tu Mpo,
kù sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

¹¹ Ke dènnè Isidayeeribe Esibiti eì kòbe cuokè,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

¹² Nè ku wèrímú diemú mmu kù bè dènnemè,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

¹³ Kuù do toté tipènti kóo dàméèrì mèdémè,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

¹⁴ Ke duó nkè Isidayeeribe nà o mieke ke sèrítè,
ku sàà nyí m̀̀ke kumànkù.

¹⁵ Kuù diu Esibiti kóo kpààti nè o ãp̀̀mbè tipènti kóo dàméèrì,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

¹⁶ Kuù do ni ku nìtìbè bẹ̀ kẹ̀rí dẹ̀ dikpà̀a mieke,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

¹⁷ Kuù do kò̀tì bẹ̀kpà̀tìbẹ̀ diebẹ̀,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

¹⁸ Kuù do kùò bẹ̀kpà̀tìkperìbẹ̀,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

¹⁹ Amọ̀riibe kpà̀tì Siyò̀,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

²⁰ Basā̀ tenkè kóo kpà̀tì Oku,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

²¹ Kẹ̀ bẹ̀e tieke be tenkè,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

²² Ku kó bẹ̀tombè Isidayeeriibe bẹ̀ do tieke be tenkè,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

²³ Ti bo dii m̀nni mesémmè mieke kù í yìè nti kpéí.

Ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

²⁴ Kuù ti deeténè ti dù̀ntòbè,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

²⁵ Kuù duò nfenitiyanfè femou mudii,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

²⁶ Nsántínè Kuyie nkù bakému demou,

ku sàà nyí mọ̀ke kumà̀nku.

137

Bẹ̀ p̄ĩm̀m̀ú bẹ̀ ke d̀d̀ tidaati bẹ̀ diè nfèè yènfè

¹ Ti do kari Babidə̀nni kó kukó nnù̀ ndi,
ti do de nkari kédenténí Siyò̀ èi kpéí kénkuò.

² Ti do nù̀nné nù̀nné ti kó tikùtìdù̀tì kukó nkó titietì nti.

³ Bèè ti p̄ĩm̀m̀úni bembè bèè ti f̄ũ̀nko bẹ̀ de nti békú ke tú
ti bẹ̀ dèntè diwèi kó feyènfè,

Siyò̀ èi kó feyènfè.

⁴ Ti né bo yĩme kédentè ti Yiè nKuyie nkó feyènfè betòbè cie.

⁵ Sedisademmu kè n da yè,

n nò̀tè youte fãũ.

⁶ N nò̀ndenfèe dari, kè nsà kè n da yè.

Fèe dari kè nsà kè dè í n naatinè f̄s̄ nSedisademmu ke p̄ẽ̀tè desonne demou.

⁷ N Yiè nKuyie nha báa yè nhEdə̀mmu èi kòbe do d̀d̀ dè,

bè p̀ntè dii yiè Sedisademmu bẹ̀ do p̄ĩkù ke tú:

P̀ntenè we kédéítè páíi nè dipũ̀o.

⁸ Bèè yóò p̀nte Babidə̀nni èi kòbe, kunaatí mbè bonè.

Bèè yóò di f̄s̄ mmeyei ndi ti d̀d̀ mè.

⁹ Dè nnaati bèè bo p̄ĩm̀m̀ú Babidə̀nni èi kó ibíbénní

ke i fãũtè fãũtè dipèri Ìnkè!

138

Disānni kó fɛyɛnfɛ

¹ Bè dièmmè Dafiti yɛnfɛ.

N Yiè nKuyie n da déúkùnkomu nè n yèmmè meməu,
n yó ndièmmu ke da sántí a tɔrɛ ìikè.

² N nínkúmu a cɛsáàtɛ ke déúkùnko a yètiri,
a sà mɛɛ kprí nè a túmè timóm̄m̄onti yiè,

ke yé a ti daúnne dìi nùù pɛɛtémè ti yèmmè do dò náa bo ti daòmè.

³ N da yu dìi yiè kàa yiemmu,
ke yáúkùnne n kǎnti ke n kprénkùnne.

⁴ N Yiè nKuyie, yebotè yeməu kó bekrààtibè yó ndéúkùnko fɛ nwe,
bè bo keè dìi m̄nni a nùù.

⁵ Bè yó ndièmmu ti Yiè nKuyie mp̄i mùù tòm̄m̄ú,
ke yé ti Yiè nKuyie nkpeti deum̄em̄u.

⁶ Ti Yiè nKuyie mborè í tóké,
kè kù wùónnì bes̄intibè,
kù wùóm̄mu s̄ipɔə yembè bá kè bè borè.

⁷ Bá kè m bo mbo meyeñcaàrimè mièke,
f̄s̄ò yó nkānké n fòm̄mu,
kè n dootitabè mièke n yènní,
f̄s̄ò yóò bè còíné ké n deetè nè a w̄ɛrím̄ú.

⁸ N Yiè nKuyie nyóó p̄ǎmmu kù keté mùù tòm̄m̄ú,
n Yiè nKuyie nha sàa mbomu s̄áà,
báa k̄unné a tòm̄m̄ú.

139

N Yiè nKuyie nha yému n kpeti timəu

¹ Bèdèmbè kóo kóti dièmmè Dafiti yɛnfɛ.

N Yiè nKuyie nha n wúómu ke n yé.

² Kè n kàri a yému, kè ñ yitè a yému,
n yentotí ɔ nkpaá díetiri kàa ì yému.

³ Kè m bo kupàòkù a yému, kè n duó a yému,
a í biinnì nè n kó kuce makù.

⁴ Tináahtì ɔɔ í nyènní n nùù,
n Yiè nKuyie nkàa p̄anke ti yému timəu.

⁵ A bomu n f̄nkúò, ke bo n yìikè,
kè m bo a n̄ùtè mièke.

⁶ A n yé kè dè tontému,
m báa na kébanté a n yé kè dè mààmè,
dè pɛɛtému n cìi.

⁷ M bo kɔtɛ ke ke da déténè?
M bo coké kécuó nke kàa í nni nyà?

⁸ Kè n dèke keñkè a kè bomu,

kè n ta kudənkù a kè bomu.

⁹ Bá kè m pùu ke kòte diyè yìèní kè,
bá kè n sènté dàmèèrì yáa a kè bomu.

¹⁰ A nòùtè teè baa yó nni nni,
kàa nòùtè youte m pī.

¹¹ Kè n yī dī mmònni dibìnni né ò dàtínnému
dibìnni dii n fité dii naánko kuwenniku.

¹² A borè dibìnni í tú dibìnni,
a borè ke yènkè dò nkuyie nku,
a borè dibìnni né kuwenniku de máa ndi.

¹³ Fṣṣ n dṣṣ,
fṣṣ m píté n yṣ pouti mieke.

¹⁴ N da sántímu, a n dṣṣ kè m mènke wennimu mediè,
a tōmmú deumu kè n ti yé mesàa.

¹⁵ N kũṣṣ do í da biinninè,
a do n daari dii mōnni disàrì,
a do m píté dii mōnni n yṣ pouti mieke.

¹⁶ N do ketíri n yṣ pouti mieke, kàa n wùómu,
ke wàri a pátiri mieke ye we a n duó nyè,
bá dìmarì mu nyí keté.

¹⁷ Kuyie nha yentotí í dò n yì ninte,
ì mènke deumu.

¹⁸ Kè n tú m bo ì kàa m báá deè,
ì sūnèmu mubirímú,
bá dii yìè nh ṣṣ entení ke nsó m bonè fṣ nwe.

¹⁹ Áú Kuyie! Kàa bo yie nhá kuṣ beyeibe,
kè de bo yie nha détinne benitikòùbè.

²⁰ Bè yu a yètìrì nè siyáábìsí nsi,
bè to a yètìrì detetirè nde bembè a dùòntòbè.

²¹ Tì Yìè nKuyie mbèè da ní, n yí bè dṣ,
bèè í dṣ a kpeti bè n dò nyisíè nyi.

²² M mènke bè nìmmu tímómmonti,
bè tu n dootitòbè mbe.

²³ Kuyie! Á n wénté nè n yèmmè miékoo,
á n yááké kéya n yentotí dōmmè.

²⁴ N wénté mesàa kè m bá ntú nkuce yeiku makù,
kàa n niité kuce kùù í ceeri ku mieke.

140

Dafiti túmè Kuyie nhò deeténè beyeibe

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² N Yìè nKuyie nhá n deeténè beyeibe,
á nni nkānké benitiyonkubè.

³ Bè ṣ ntoti be yèmmè ke bo dṣṣ meyei mme,

ye we yemou bɛ dānɲi yekpārɛ nyɛ.

⁴ Bɛ pɛrímú bɛ nɔndiɛ nyi iwààkɛ kɔmɛ,
kɛ bɛ náaɲti dò mmɛwaàdɔmmɛ.

⁵ N Yiɛ nKuyie nhá nni nkānké benitiyeibe,
á nni mbaa benitiyonkubɛ,
bɛɛ wanti kékotɛ n tààkɛ.

⁶ Sipɔɔ yembɛ n díi kufāku nku,
bɛ piiti iwɛi nyi n kó kucɛ,
bɛ dóú nticùòti nti n kéri kùu cɛ,
bɛ n díi timáti nti.

⁷ N Yiɛ nKuyie n da nàkɛmu kɛ tú
fɔ̀ò tu Kuyie n tũ nkù,
n Yiɛ nKuyie nkéntɛ m báammɲi.

⁸ N Yiɛ nKuyie nha kpeɲɲimu, kɛ n dɛɛrɪ,
fɔ̀ò ð nkānké n yuu mudoò miekɛ.

⁹ N Yiɛ nKuyie nha báa yie koo nitiyonkuwe wanti kɛ bo dɔ̀ò tii dɔ̀ò,
báa yóu kòò n díɲntɛ kɛ bo dɔ̀ò tii dɔ̀ò,
a báa yóu kòò n sɛɛ nfenɲnfɛ.

¹⁰ Yóu kɛ bɛɛ n cɛ̀ɛtɛ, kɛ bɛ yei ndo bɛ yɔ̀ ìnkɛ.

¹¹ Cóu mbe yɔ̀ yehāākū̀s, yeetoo bɛ muhā́á mmiekɛ,
tannɛ bɛ kudúókù kɛ bɛ tɛ́nkɛ báa yɛnni.

¹² Iwátii yembɛ báa náa mbɛmabɛ diheɪ miekɛ,
meyei mmeɛ yó mbɛti benitiyonkubɛ kɛ bɛ fɛ́mmú.

¹³ N yɛmu kɛ do nti Yiɛ nKuyie nyóó kónné besénnibɛ bɛ naati dii mɔ̀nni,
kédúó bɛcɪrɪbɛ bɛ dò nkéntɛ dɛ.

¹⁴ Bɛɛ wetí bɛ yó ndéúkunkomu a yètiri,
bɛɛ dò̀rɪ dɛɛ sɛ́ kɛ bɛ nda bonɛ.

141

N Yiɛ nKuyie m píe mbeyibe

¹ Dafiti kó fɛyɛnfɛ.

N Yiɛ nKuyie n da yumu, cārikení kɛ n teennɛ,
kéntɛ kékɛɛ n da kuɔ̀nnɛmɛ.

² Yóu kɛ m báammuu tuɔ̀koo a borɛ,
kéndò nti húuntɪ fɔ̀òti,
cɔ̀utɛ m báammɲi kɛ ì ndò nkuyuoku kó dipānni.

³ N Yiɛ nKuyie nhá ndò n nùu kóo bàri,
mbaa n nùu dibòri kɔmɛ.

⁴ Báa yóu kɛ n duó n yɛmmɛ deyɛirɛ,
báa yóu kɛ n tũnne benitiyonkubɛ kó mɛdɔ̀òrɪmɛ,
kédɔ̀ò meyei, báa yóu kɛ n di bɛ kó tibandiiti.

⁵ Wɛɛ wetí kòò bo m potɛ ò n dómu,
kɛ Kuyie nkóo niti n tiɛ ndɛ dò nhò yó̀rɪ tudaàrí nwe n yuu,
m báa ò yetɛnɛ n yuu,
m báa yóu m bo m báammɛ Kuyie nke tú kuu cónné beyeibe yei.

6 Bè bo ntemmùní dìi m̀ònnì bε kó bebaatíbè yεtárè ìnkè,
bè bo banté a náànti do naatimè.

7 Bè ̄ nduò ketenkè kè kè yaúmè,
kudònkù yóo me nhaate,
kè bε kũò̄ yèè yaá yaá kè yèe taá kudònkù.

8 N Yìè nKuyie m búó f̄́ nwe,
n s̄ori f̄́ò̄ borè a báa yóu kè n kú.

9 A nni nkānké bè n dii t̄i cùòti,
n dētinne meyei ndòòribè kó yed̄intárè.

10 Yóu kè beyeibeε duó bè dii t̄i cùòti mieke
kè mí n yenté.

142

Wèè kuònnè mesémè ke yu Kuyie

¹ Dafiti dèntè f̄́è yènfè ò bo dii m̀ònnì kutādènkù mieke.

2 N kuòmmu ke yu n Yìè nKuyie,
n kù kuònnèmu ke kù s̄étí.

3 N kù s̄àútínèmu
ke kù náá n yeñcaàrimè.

4 N w̄rímú ̄ nkè mù dèè, f̄́ò̄ ̄ n yé kuce n yóo t̄unne kù,
bè n dii ticùòti nti kuce n k̄erí kùù mieke.

5 Wénté m bakù yóu bíékè k̄éyà,
ò̄mòù í dake n kp̄éí,
n t̄énke í m̄ake m bo s̄ori dè,
ò̄mòù í b̄oti n fòmmu kp̄eti.

6 N Yìè nKuyie n kuònnè f̄́ nwe,
kè n tú f̄́ò̄ tu n kó disòrì,
n kp̄ere demòu tú f̄́ nwe ketenkè kiè nȳinkè.

7 Kénté k̄ékeè n dabònnì,
n di mesémè mme, n d̄eeténe bèè n f̄́ũnko,
bè kp̄ènnìmu ke m p̄è̄t̄é.

8 Á n denne dikpetíntou mieke,
kè nní ndéúkunko a yètirì,
bèè wetí bè yó nh ònnèmu,
bè bo yà dii m̀ònnì mesàà nha n d̄òò mè.

143

Osémìwè kuònnè mè Kuyie

¹ Dafiti yènfè.

N Yìè nKuyie nkénté m báammì,
a tú timóm̄m̄nti yiè nwe,
ke d̄ò̄ri a b̄éi nti,
kénté k̄ékeè n s̄àútii,
c̄outé m báammì.

² B́áá bekénè mí nh́a kóo tǒntì,
ke yé òmòù í bomè wèè bo yí ò í m̀ake meyetímè.

³ N dootitòù weè m b̀eti,
ò m b̀ammu ke naù,
ò n tanné dibìnnì mièke nke,
kè n s̀aáténè bèè duó kudònkù nè dimònnì.

⁴ Dè m bimu n ténke í nò nke nampú.

⁵ N kpaá ke yému yewe yèè p̀èèté ye kpréí,
n kpaá siemmumu mutòmmú a do d̀òri mù ìnkè,
ke totí n yèmmè a d̀òò dè ìnkè.

⁶ N yuo n ǹou nsi ke da b́áá,
n d̀onnè ketenkè kèe d̀ónté kènkè meniè.

⁷ N Yiè nKuyie ncárike kécòuté m b́aammì,
dè m bimu a b́áá m búttinné,
kè meè òake m bo naánnè bèè duó kudònkù.

⁸ B́a diì k̀unweh̀nì a n náké a kó mesàà,
ke yé n yíkúmè f̀s̀ò ìnkè,
m benke kuce n do nkétũnne kù,
n duó nf̀s̀ nwe mmáà.

⁹ N Yiè nKuyie nh́a n deeténè n dootitòbè,
n s̀ori f̀s̀ò borè.

¹⁰ M benke kè n na kéndòòri a dó dè,
kéyé f̀s̀ nKuyie nf̀s̀ò n temè,
a kó Muyaánsààmù n niitè kuce kùù èri.

¹¹ N Yiè nKuyie, déúkũnne a yètìrì, n f̀òukũnne,
a tú tímómmònti yiè nwe,
n denne meyeñcaàrìmè mièke.

¹² A n dó mèè kpréí, á kuò n dootitòbè,
a b́áá súó n dùòntòbè kóò m̀òù,
ke yé n túmè a kóo tǒntì nwe.

144

Kuyie nte bè bomè diwèl mièke

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nyètìrì ndeù,
kuù tu dipèrì diì n k̀anké,
kuù kprénkũnko m baà mmudoò kpréí,
ke kprénkũnko n ǹou dikpànnì kpréí.

² Kuù n d̀òòri mesàà nkè kuù tu n kó tecèkpetè,
n c̀edietè, n deetíwè, n kó kudòpikù, n s̀ori dè,
kuù te kè ibotí m búó.

³ N Yiè nKuyie, we ntu onitì ke dò nh́a ndake o kpréí?
Onitì yie ntu we ke dò nh́a nyé o kpréí.

⁴ Onitì d̀onnè muyaá mmu,
kóo we p̀enké medéè nkòme.

⁵ N Yiè nKuyie nkpréú ntiweti kécúténí,
kékááké yetārè kè yèè còuté.

⁶ Duonni itaríe kè ì cié n dùòntòbè,
tāū a pie nkè bèe cífé.

⁷ Youtení a ndùtè deñkè kè n deeté,
ké n denneni kubinku mieke,
ké n deeténe bekpákpàribè.

⁸ Bèè náante siyáàbìsí,
bèè òò mpariku ke né sou.

⁹ Kuyie n yóo da dentè feyempànfè nfe,
kémbiennè kukùtidùkù iwéí tepíítè kòku.

¹⁰ Fó nwèè ò nte kè bekpààtibèe na,
fó nwèè deeri mí nha kóo tónti Dafiti.

¹¹ N deeté, n fiete bekpákpàribè nòu mieke,
bè náante siyáàbìsí nsi.
Bè ò mparikumu ke né sou.

¹² Ti bí initidaaì ndònnè detie ndèè yè ke kótírí,
kè ti nitipobí nwenni kedònnè sikpààticéí kó yesànkè,
bè kèrí yè tifènti.

¹³ Kè ti buò mpíemmu tidiiti,
kè ti wūó péí ti paa mmieke ke sūūmmu sikoupi sikoupi.

¹⁴ Ti nààke ì tou tinenti kè ì sūū,
kè ti dootitòbè bá ntaà ke ì pīi n ke kūūnnè,
yedabùò nténke bá mbo ti ekè mieke.

¹⁵ Dè nnaati kuwuò nkùù bo pété de kó mesàà,
dè nnaati kuwuò nti Yiè nKuyie nte kù.

145

Kuyie nkpatì bomè sàà

¹ Disānni kó feyènfè Dafiti dèntè fè.

N yó nsāntímu Kuyie nkùù n te,
kuù tu n kóo kpààti,

n yó ndéúkunkomu ku yètìrì sàà.

² Bá dùì yìè n yó nkù sāntímu,
kédéúkunko ku yètìrì sàà nè m bo mbomè.

³ Ti Yiè nKuyie ndeumu medìè ke mǎnnè disānni,
kù deumu ke í mǎke kumǎnku.

⁴ Benitibè yemòrè yemou kòbe sāntímu a tōndiemù,
ke yó nnáá nha tōmmú deumè.

⁵ N yó nnáámmú a yetidieri nè a kpeti nè a sānni,
n yó nnáámmú benitibè a tōndiemù kpéí.

⁶ Benitibè yó nnáámmú a kpeñnimè ke duò tikòm̀b̀ù̀à̀ti,
kè mí nní nnáá nha deumè.

⁷ Bè yó ndeninímu à sàà ndeumè,
ke pīèkù a túmè timóm̀m̀ò̀nti yìè.

8 Ti Yiè nKuyie mmòke onìti kó mesémmè mme ke sà,
ku mieke í cāā ke péikú kè kù ti dó mediè.

9 Ti Yiè nKuyie nnitimu timou ti kpéi,
kù dómu mediè kù dòò dè demou.

10 Ti Yiè nKuyie nha dòò dèè kó dimàà yó nda sántímu,
bèè dǎòri a dó dè kè bè ndéúkùko a yètiri.

11 Bè yó nnáámmú a kpàti deumè,
kénnáá mutǎndiemù a dòò mù kpéi.

12 Kè dèe yie nkè benitibèe banté a pí mmùù tǎndiemù,
a kpeñnimè mediè nke baké.

13 A kpaatirimu yemòrè yemou,
fǎò yó mbaké yemòrè yemou.

14 Ti Yiè nKuyie nhǎ ncúómu bèè duò,
ke teénnè becfribè.

15 Benitibè bemou bùó fǎ nwe,
káa bo mbè duò mmudii dikónni bè bo dii mǎnni.

16 Fǎò ǎ yanne a nǎutè,
bèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè kè bèe di kénsànnè.

17 Ti Yiè nKuyie nkó ice imou wetímu,
kè ku tǎmmú mumou tú mesàà nkǎmu.

18 Bèè yu ti Yiè nKuyie nkù ǎ mbè tǎkénèmu,
kù í yóu bèè kù yunè timómmǎnti.

19 Kù ǎ dǎómu bèè kù dé bè dó ti,
kù ǎ keému be dabùò kè bè deeté.

20 Ti Yiè nKuyie nhǎ mbaámu bèè kù dó,
kékuò benitiyonkubè bemou.

21 N Yiè nKuyie nsǎnni í yóó deè n nùù mieke,
dèè kó dimàà weí dè nsánti Kuyie nkùù dò mpáí páí sǎá.

146

Kuyie nkǎnkémè becfribè

1 Nsántinè ti Yiè nKuyie!

N yó nsántímu n Yiè nKuyie.

2 N yó nsántímu n Yiè nKuyie n fǎmmu mumou,
n fǎmmu mumou n yó ndièmmu ke kù sánti.

3 Di báá duó ndimáà kutenkù kó bekpààtibè,
benitibè mbe bè báá na ké di deeté.

4 Kòò niti wemmu kùñtè, ò ta ketenkè nke,
kòò do wúó ntii deè de yie.

5 Dè nnaati onìti wèè ñkú Kuyie nSakǎbu do tǎ nkù ñnkè,
wèè kèmmú ti Yiè nKuyie nhò tǎ nkù.

6 Kuù dòò keñnkè nè ketenkè,
dǎmèèri nè dèè kó dimàà bo o mieke
kuù pí ntimómmǎnti sǎá.

7 Kuù ǎ kónné ocñri ò naati dii mǎnni,

kuù duò mmudii dikònni bo bè,
ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̄ píté tidaati iwɛ̄i.

8 Ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̄ wéí nwèè tu kuyũ̀̀̀nkù,
kuù ɔ̄ teennè bɛ̄c̄iribè,
ti Yiè ndómu bèè tũ̀̀̀ ntimóm̄m̄nti.

9 Ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̄ nkánkè bɛ̄pò̀̀̀bè,
kuù kommu iciribí nè bekú̀̀̀pobè,
kuù ɔ̄ duò nkè benitiyonkubè dó kédò̀̀̀ tii yete.

10 Ti Yiè nKuyie mbakému sá̄̀̀̀,
Siȳ̄̄ ɛ̀̀̀̀̀ kɔ̀̀̀̀ bɛ̄ Kuyie ndi tũ̀̀̀ nkù yó mbakému sá̄̄̀̀̀.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

147

Santènè Kuyie ku t̄̀̀̀ndièmù kpéi

1 Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Dè wennimu ti bo nsántínè ti Yiè nKuyie,
dè naatimu ti bo nkù dè̀̀̀̀kùnkómè, kuù mànnè disā̀̀̀ni.

2 Ti Yiè nKuyie nkuù wè̀̀̀̀tè ke í nSedisad̄emmu,
ke tii nyIsidaȳ̄̄eribe bèè do cié̄̀̀̀tè.

3 Kuù ɔ̄ miékùnnè wèè yèmmè kò̀̀̀̀tè,
ke ɔ̀̀̀̀ ɔ̀̀̀̀ bɛ̄ mu.

4 Kuù k̄̄̄a nsiw̄̄̄a k̄̄̄inkè ke yé si mà̀̀̀̀mè,
ke yu bá t̄̀̀̀̀ nè t̄̀̀̀̀t̄̀̀̀̀rì.

5 Ti Yiè nKuyie nd̄̄̄eumu m̄̄̄diè nke kpē̄̄ni,
ku cii nyí m̄̄̄ke m̄̄̄ mà̀̀̀̀nku.

6 Ti Yiè nKuyie nkuù ɔ̄ ncú̀̀̀́ oc̄̄̄rì kó̀̀̀̀ í,
kuù ɔ̄ kot̄̄̄e oȳ̄̄iwe tà̀̀̀̀ke kò̀̀̀̀ do.

7 Dent̄̄̄ènè ȳ̄̄sā̄̄ nkó iyie ti Yiè nKuyie nkpē̄̄i,
ndiènnè ku, ke biennè debémbénnè iwɛ̄̄̄i kper̄̄̄e.

8 Kuù ɔ̄ denn̄̄̄ni yewet̄̄̄è k̄̄̄inkè,
kuù ɔ̄ duò nkè fet̄̄̄aaf̄̄̄e kper̄̄̄i k̄̄̄eni,
kuù ɔ̄ duò nkè timusũ̀̀̀̀t̄̄̄i yè yet̄̄̄arè.

9 Kuù duò nyiwũ̀̀̀̀ ɔ̄ nè tiwanwant̄̄̄i mudii,
kuù yé yekák̄̄̄bɛ̄ bo di mù dikònni yè bo dii mà̀̀̀̀nni.

10 Kuyie nkpeti í bonè tes̄̄̄ántè t̄̀̀̀̀̀ nè na mmuceé,
kù í dake wèè t̄̄̄ánt̄̄̄a nnaati o kpeti.

11 Ti Yiè nKuyie nyèmmè naatinè bèè kù dé bè̄̄̄mbɛ̄,
bèè k̄̄̄ém̄̀̀̀́ k̄̄̄é yé ke do nkù bo bè d̄̄̄ò m̄̄̄sà̀̀̀̀.

12 Díndi Sedisad̄emmu kɔ̀̀̀̀ bɛ̄ dé̀̀̀̀kùnnè ti Yiè nKuyie nyè̀̀̀̀t̄̀̀̀̀rì,
díndi Siȳ̄̄ ɛ̀̀̀̀̀̀ kɔ̀̀̀̀ bɛ̄ nsántínè Kuyie ndi tũ̀̀̀ nkù.

13 Ke yé ku kp̄̄̄énkùnnemè dihei kó yem̄̄̄atic̄̄̄akè,
ke d̄̄̄ò m̄̄̄sà̀̀̀̀ ndi nit̄̄̄ibè.

14 Kuù duò nkè di kó kutemp̄̄̄ nkɔ̀̀̀ bɛ̄ kari kè dè bè naati,
ke bè duò ntidiiti s̄̄̄àti kè bè yo nke s̄̄̄annè.

¹⁵ Kuù ɔ̄ pɛ́i nkutenkù,
kè kù bɛ́i nti báá wuaké.

¹⁶ Kuù ɔ̄ duó nkè mupáa mboomu nduò ketenkè tikónti tēmè,
kɛ́yaatɛ ketenkè mutápeí nkɔ̄me.

¹⁷ Kuù ɔ̄ duó nkè fetaafé mátárè nwéú ke duóní,
kè dɛ̀e bonke kè muséé nhauté benitibè.

¹⁸ Kè kù bɛ́i nku nùù dɛ̀e yiete,
kè kù fùùte dɛ̀e naá mmenie.

¹⁹ Kuù náké ku náahti Sakabu yaabí,
kuù duó nku kuó nè ku tannò Isidayeeribe.

²⁰ Kù í d̀ò mebotí kubotí tekù makù cuokè,
kubotí makù kɔ̀be í yé ku tannò.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

148

Kɛ́ɪnkè kɔ̀be nè ketenkè kɔ̀be dommè kɛ́nsántí Kuyie

¹ Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Díndi kɛ́ɪnkè kɔ̀be nsántínè ti Yiè Kuyie,
díndi bèè bo kɛ́ɪnkè, nkù sántínè.

² Kuyie ntòrè yemou, nsántínè ku,
Díndi ku ããpòmbè, nsántínè ku.

³ F́ ɔ̄ ndiyiè nè f́ nhotànkù kè dí nkù sántí,
díndi siwáa s̀il kó dimàa mí, nsántínè ku.

⁴ Díndi tiwetì ìnkè kɔ̀be, nsántínè Kuyie,
tiwetì ìnkè kó menie, nsántínè ku.

⁵ Dɛ̀e kó dimàa bo dɛ̀e nsántí ti Yiè nKuyie,
ke yé kuù béimmè ku nùù mèmáa kè dè buoté.

⁶ Kè kù dɛ̀e ànné kè dè bo s̀áa,
kè kù dɛ̀e kèété ikuò ì í yóó ceete.

⁷ Dɛ̀e kó dimàa bo ketenkè ìnkè, nsántínè ti Yiè nKuyie,
Dàméèrì, nè desìnnè dɛ̀e bo de miéke, nsántínè ku.

⁸ Muháa nè fetaafé mátárè, mupáa mboomu nè mutonnimù nè kuyaakperikù,
díndi bèè yie nku náahti nsántínè ku.

⁹ Díndi yetàrè nè díndi sitáa,
nè detie ndèè pɛ́i nè detie mbè tu dè nsétìrì, nsántínè ku.

¹⁰ Iwùò imou nè tiwanwanti,
debambaannè nè tinòti demou, nsántínè ku,

¹¹ Díndi bekpàatibè nè ibotí imou,
díndi s̀ikpàatibìí nè benitibè bɛ̀mou,

¹² bɛ̀dapàmbè nè bɛ̀sapàmbè,
bɛ̀dakótibè nè ibí nsántínè ku!

¹³ Dimou di nsántí ti Yiè nKuyie,
ke yé kuù máa yètìrì feímè,

kuù tu dɛ́ɪnkè nè ketenkè kóo kpàati.

¹⁴ Kuù wète ke duó nku kɔ̀be muwèrímu,
bèè yie nku kpeti kè bè bè sántí,

be mbe Isidayeeribe bèè kù tòkénè be kpéí.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

149

Kuyie nkobe kó diwèi

¹ Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Dentènè feyempànfè di Yiè nKuyie nkpéí,
díndi bèè dòòri Kuyie ndómè kè di tii, nsántínè ti Yiè nKuyie.

² Isidayeeribe diwèi ndi bonè wèè di dòò,
Siyōō eí kabe, nyānkunè di kóo kpààti kpéí.

³ Nhaunè ke sántí ti Yiè nKuyie,
ndiènnè ke kù sántí ke biennè yebàrè nè tibómbonti,

⁴ ke yé ti Yiè nKuyie mpietimè ku kó diwèi ku kabe cuokè nke,
kè besīntībè kó tisati tu mædetimè.

⁵ Díndi bèè dòòri Kuyie ndómè nyānkunè diwèi,
ke déúkunko ku yètiri, kényíúti nè di dúú ìnkòo.

⁶ Kuyie nsānni mbo di no mieke,
kè di nou mpikú kuseú menatimè mèdémè kaku.

⁷ Dí peite yebotè yè di dòò dè,
dí ānné ibotí tiyēīti kéfóó,

⁸ kēpīmmú ye kó bekpààtibè kè bè bou mēfimme,
kétáú mbe kpààtitūmbè timáti.

⁹ Dí bè bekénè tì wàri ke yēmmè,
bèè dòòri Kuyie ndómè be kó disānni ndi memme.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

150

Nsántínè Kuyie nnè debébénnè

¹ Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Nsántínè ti Yiè nKuyie nku cēsààtè mieke,
Nsántínè ku keīnkè ku kpeti borè.

² Nsántínè ku ku tōndiemù kpéí,
nsántínè ku ke yé ku kpeti deumè ke í mōke kumànku.

³ Nsántínè ku nè yetātehe,
nsántínè ku nè tibómbonti nè tikùtidùùti.

⁴ Nsántínè ku ke bie nyebàrè ke au,
nsántínè ku nè tikùtidùùti nè sihéú.

⁵ Nsántínè ku nè tikāpentí tii tammè kpeñni,
nsántínè ku nè tikāpentí tii tammè yè mediè.

⁶ Dèè kó dimàà wéi dè nsántí ti Yiè nKuyie.
Nsántínè ti Yiè nKuyie!

Yekotinò Di mpátiri tɔ̀ tùi náànti

Yekotinò kó dipátiri tu yekotinò nye yewè yemou kpeye bè wènné wènnémè. De kó dipátiri kó ditanyuu dieri tu: Mecii nkó diketiri tu a bo ndémè Kuyie, de kó dipátiri í duò nKuyie nkó itié mmáà, di duòmму itié nha bo yímè kàa fòmму nweni, kàa nyé a fòu mèè botí.

Yekotinò péu bomu de kó dipátiri mieke yèè nàa nteciètè kó mufòmму kpéi, nè a bo mpímme mutómму, a bo mbomè a èi kè dè da naati, a bo mpímme a máà, ke náá nha bo kékùnnemè amáà, a bo nnómme ke mi, ke bá nsenku beciṛibè nè a bo ndómè a kou tòu.

Di mpátiri náànti duò ke dòmmè

1. Bè sāntemè mecii 1-9
2. Sadomə kó yekotinò 10-29
3. Akuu nè Demmuyeri bè nàké tùi náànti 30
4. Yekotinò sonye 31

Di mpátiri kó tináànti yuu

¹ Isidayeribe kóo kpààti Sadomə, Dafiti bire kó yekotinò.

² De kó yekotinò teénnè oniti nwe koò duò mmeborime sààmè, koò ciinko, koò teénnè kòò banní tináànkutintí. ³ Yekotinò tiè nhoniti nwe ke tūnni o borime, kè mè wènkú ke séri, ⁴ ke duò mbèè í dake tidàati, ke duò mbebémbè meyiētímè. ⁵ Wèè ciì wèè kémmú ke dake ciitè, wèè màke meyèmmè kòò na kénni omáà. ⁶ Kè dèè ò teennè kòo na kébanté yekotinò cūmpuyè nè yenáànkutinyè mecii nkpeye.

⁷ A bo ndémè Kuyie ndèè tu mecii nkó diketiri. Bèè í dó itié nè mecii mbè tu tiyèinti nti.

Ti bo ndakemè bedapùnyei be kpéi

⁸ M bire, nyo a cice da náá nti kényié nha yó tié. ⁹ Deè yó ndò nkusārikú feítòdáfè kōme a yuu ñnkè, kéndò mmedèi nha fñní. ¹⁰ M bire bèè borime í wenni kè bè dó ke da yúú nha báa yie. ¹¹ Kè bè da náké ke tú: Kōtení kè ti dinté benitibè kékuo, kédíí mbèè í ti dò meyei nkékuo, ¹² kè bè pírmú befòubè kékuo mukúú nhōs yímè, ¹³ kétéúókè be kperè desààrè debotí debotí kápíe nti cèí, ¹⁴ kàa nkókè ti mieke, kè ti wè ndidítitəu dimáà. ¹⁵ M bire, a báa bè neinè, a báa tūnne be kó ice. ¹⁶ Bè bèti meyei mme ke ò ndó mecāa ke bo kuò benitibè. ¹⁷ Tenàtè òs í nwúó mbè díí ndè ticuàti kédó ti mieke. ¹⁸ Bembe né dii ticuàti nti bemómme, kè ti yóó bè pí. ¹⁹ Deè yóó tuàkení beyóóbè, bèè yuuku, muyóó muú yóó bè kōnnè.

Mecii nnáa nti benitibè

²⁰ Mecii mmeè náa ndiheí mieke, ke píèkú yaárè mieke, ²¹ ke bo yecemákè ke yu benitibè, ke cómmú diheí mánku ke píèkú, ²² ke tú: Tifāūtítí, dè yó nkááké de kè dí ciitè? Sipə yembè, dè yó nkááké de kè dí yóu benitibè mudaá? Tiyèinti, dè yó nkááké de kè dí ciitè? ²³ Kénténè n tié kéceete kè n di duò nkó muyaá kè di keè n náànti. ²⁴ N di yumu bá di í yie, kè n dó kè di teennè kè dí í dake. ²⁵ Di yetemu n tié nyiməu, ke sènkèri n di náa nti. ²⁶ Nè de kpéi meyei mbo di tuàkení dii mōnni m múnke yó ndi daumu, kè kufəwáá nní ndi bo kè n daú. ²⁷ Meyei nyóó

di tuoke ndii mōnni kuyaakù kōme, kè meháárimè di túóté tefòdónté tēmè, kè kufòwáá ndi pfi nkè di yèmmèe caàrè. ²⁸ Dè mōnni kè di nni nyu kè ò cīéké, kè di n wammú kémónté, ²⁹ ke yé di í yiemme ke bo yīété dèè wenni, di me nyí dé Kuyie. ³⁰ Di yete n tié nyi, ke sènkèri n náaanti tímou. ³¹ Di yóó yàmu di borime cōntimu kèpè n di tié. ³² Wèè yete mecii ntifaùtífi tii òò ò kùò, kè kuyèinkù kùù yèmmè dò ndèmarè í kù dónni kè kùu feti. ³³ Wèè me nyie n kpèti, ò bo mbonè diwèi, ò í yó nyīèkù meyei.

2

Mecii mmèè ò nkānké oniti kè meyei mbáá ò ninte

- ¹ M birè mpí nda tiè nti,
a báá yè n yè nha ndòari dè,
- ² kénté mesàà mecii nkó tináaanti,
kéduó nha yèmmè kè ti banté.
- ³ Yú mecii nnè meyèmmè kè dè nda teénnè.
- ⁴ Wammú de bè waàmmè idíífi,
ké ndè bèti tikpàti kōme.
- ⁵ De mōnni ndi a yóó depemè Kuyie nkéna kè kù yīété,
- ⁶ ke yé Kuyie nkuù duòmmè mecii,
kuù ò nte kòo nitii ciité kèbanté dèmarè.
- ⁷ Kuù dòòri mesàà mbèè borime wenni,
ke kānké bèè dòòri kù dómè.
- ⁸ Kuù kānké bèè dòòrimè wenni,
ke baa bèè kù duó mbemáá.
- ⁹ Kàa kèrímú n kpèti a bo banté kuce sààkù
kéna kédòò dèè sié.
- ¹⁰ De mōnni ndi a bo nciiimè,
kàa cii nda duó ndiwèi.
- ¹¹ Kè mecii nni nda kānké,
kè meyèmmè da baa.
- ¹² Deè yó nte kàa báá dòò meyei,
deè yó nda kānké siyáàbisí yembè,
- ¹³ nè bèè yóu kuce sààkù ke tū ndibiinni kòku,
- ¹⁴ bèè kpèitinè meyei,
kè dè bè naatinè meyei,
- ¹⁵ kè bè tū nyice ò í wenni.
- ¹⁶ Memme a bo namè kéyenténè onitipòkù
wèè dauti dautinè benitidaabè o nūnaati,
- ¹⁷ wèè yete o dòu,
ke bùtinné ò dóunnè dìi nùù Kuyie.
- ¹⁸ Wèè tū nho cīètè kó kuce
ò kòri mukūū mborè nde.
- ¹⁹ Wèè kòte o borè ò òò í nwèteni,
ò ténke òò í mpètè mufòmmu kó kuce.
- ²⁰ Tāatè benitisaàbè kó kuce,
kèntù mbèè borime wenni be dòòrimè.
- ²¹ Ke yé bèè borime wenni,
bèè yó mbo dihei mieke.
- ²² Bè nè yóó dennemu benitiyonkubè dihei mieke,

bè yóó ðeitemu bèè borime í wenni.

3

Ti bo nciièmè ke dé Kuyie

¹ M bire a báá yè n da tiè nti, mpí n yè nhá ndòori tí. ² N tié nyii yó nte kàa fòmmuu okè, kàa nyo ndiwèi. ³ Ndòori mesàà kéntü tímómmənti, a báá yóu kè ðè da déténe, ndè dùukú a fòní kè ðè wàri a yèmmè mieke. ⁴ Kàa dòòri memme Kuyie nnè benitièbè ðè bo nda dó. ⁵ Bá nyíku a cii nyínkè, duó nhamáà Kuyie nku. ⁶ Yóu kè kuù nda ni a dàòrimè meməu mieke, kénte kàa dòòri ðè nyíé. ⁷ A yèmmè bá ndò nha cii, ndé Kuyie nke yóu meyei. ⁸ Deé yó ntú a kònti kó mutie, ké da duó kukònaati. ⁹ Túóté a màke ðè kédeúkummené Kuyie nyètiri, duó nku a diiti ketiti sààti. ¹⁰ Memme tidiiti bo pímmè a buo, kè menaà mpíe nha cèe kéncou. ¹¹ M bire kè Kuyie nyúó nha toò a báá yete, kè kù da kpannè, a kòmbùàti báá do. ¹² Ke yé Kuyie nhóó yúómmè kù dó wè toò ndi, wèè dó o bire ò óó yúómmè ðe toò.

Mecii nduòmè diwèi

¹³ Dè nnaati wèè pètè mecii nnè wèè mòòte meyèmmè. ¹⁴ De kó mucóntimu ðeumu ke pèéte idiíti nè mesəə nde kómu. ¹⁵ Mecii nwennimu ke pèéte medèi, ðèmarè í bo ðèè pèéte mecii. ¹⁶ Mèè teénne oniti kòo fòmmu mənni, koò duó ntikpàti nè disanni. ¹⁷ Mèè ò benkú kuce sààkù, kòò kèri ke í yíèkù. ¹⁸ Mèè duó mmufòmmu nè diwèi bèè mè pikú sáà. ¹⁹ Nè mecii mme Kuyie ndòòmè ketenkè, nè meyèmmè mme kù ànnémè kéínkè. ²⁰ Nè mecii mme kù duómmè kè menie nyièni ketenkè kè fetaafe niù.

Kuyie nkánkémè wèè cii

²¹ M bire, ntaunne mecii nnè meyèmmè, báá yóu kè ðè da déténe. ²² Mèè yóó da duó mufòmmu kéntü a kó kusàrikù. ²³ Memme a bo nkérimè a ce ke í yíèkù, bá a báá bété. ²⁴ Memme a níi bo nduómè a yèmmè dómè ke í yíèkù kè ðè nda naati. ²⁵ A bá ndé ðèmarè bo da détéme, nè benitiyeibe bo da pímmè. ²⁶ Ke yé Kuyie nyó nda kánkémèmu ke ðè meyei mmèè da díí.

Kuyie ndòòrimè mesàà nwèè dó o kou

²⁷ Kòo məù dó ndèmarè, kàa màke a báá yete a bo ò duómmè. ²⁸ A báá náké a kou ke dò: Kò nke naa wèteni. Kàa màke q ò duó ndende bàmbà. ²⁹ Kàa kou da tá, a bá nwanti kóò dòò meyei. ³⁰ A báá sònté kékpannè òməù kòò í da cààrè mùmamù. ³¹ Bá ndó benitiyeibe kèntü mbe borime. ³² Ke yé Kuyie nyí dómè bèè dòòri meyei, kù naatinè besààbè mbe. ³³ Kuyie ncààrimu benitiyeibe cèí, ke dòori mesàà mbèè dòòri kù dómè be kpesi. ³⁴ Kuyie nsènkumu bèè kù sènkù, ke dòori mesàà mbèè kékunko bemaá. ³⁵ Kuyie nyóó sàntemu mecii nyembè kéféikunne tiyèinti.

4

Mecii ndeummè ðeməu

¹ M bí kénténè ði cice tié mmesàà nkéməote mecii. ² N ði duó nyitié sààyi nyi, ði nyi pí. ³ M múнке do tú ðebire ke yíémmu n cice náàhti kè n yó n dó mediè. ⁴ Kè n cice n tiè nke tú: M pí n da náá nti ke tū n tié kénfòu, ⁵ kéməote mecii nnè meyèmmè, a báá yè n da náá nti, a me mbáá tí yóu. ⁶ A báá yóu mecii mmeè yóó

da teennè! Ndó me kè mè nda kánké. ⁷ A bo mmòkémè mecii ndeè pèèté demou. Demou miéke a dò nkéwammú mecii mme. ⁸ Ndó mecii nkè mè da déúkùnnè, orí me kè mè ntú a kó disänni. ⁹ Mèè yó ntú a sàrikù sààkù, ke dò ndipii sààri.

A bo kentémè benitiyeibe kó meborime

¹⁰ M bire, kénté n da náá nti ké nti pí nkàa fòmmu okè. ¹¹ N da benkú a bo yíme mme kèpété mecii, ke da benkú kuce sààkù. ¹² Memme a bo nkérímè bá demarè báá da dítinne, kéncokù ke báá bété. ¹³ A báá yete itié, nyi pí, nyii tu a fòmmu. ¹⁴ Báá túnne benitiyeibe borime, báá túnne bèè dòdri meyei mbe kó kuce. ¹⁵ Báá túnne be ce, yóu ku, yenté ku kékónté. ¹⁶ Kè benitiyeibe í dòò meyei mbè òò í nna kédúò, kè bè í bo nhòmòu bè ò nyié nkéwúómму. ¹⁷ Be dii tu meyei, kè be naà ntu kuyonku.

¹⁸ Besààbè kó meborime dònnè kukùnwentóo nku, ke ò nwenkú kè diyie yàa yennènni. ¹⁹ Kè beyeibe bie kòmè dònnè dibiiñni, bè í wúó mbè yóó bété dè.

Ti bo ntaunè mè mesàà

²⁰ M bire kénté n náànti kéyie n tié. ²¹ A báá í yè, ànné í a yèmmè miéke. ²² Ìi tu bèè í yie mbe fòmmu, ìi bè duò nkukòñnaatí. ²³ Nduke a toti ti a yèmmè, deè pèèté demou, ke yé a yèmmè mèè temè a fòmmu. ²⁴ A bá nnáante siyáabisí ke sounte. ²⁵ Nwúó nha ìikè weti weti, ke bá nsí. ²⁶ Totí a yèmmè a yóó túnne kùù ce kpeí, kàa borime memou nweni. ²⁷ Báá wèète kucànku yoo kuyou, détinne amáá meyei.

5

Ti bo ndakemè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè be kpeí

¹ M bire, kénté n ciì, kètúnne n yèmmè. ² Memme n tié mbo da teemmè kàa nyé a náá nti. ³ Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o náànti wèèti mecekùò kòmè mme, ke yòò nke dò mmekùò. ⁴ Ke né ò nyóó dentenè ke tii ke dò mmedómme, ke kòuri ke dò ndisiè menatimè mèdémè kperi. ⁵ O ce korinè mukúũ mmu, ke taànè kudònkù. ⁶ Ó í tũ mmufòmmu kó kuce, ò fetimu bá ò í yé. ⁷ M bire kénté n náànti, báá yete n tié, ⁸ kénté o ce, báá na o cìèè, ⁹ a yàà bo fétinne a sänni, onitiyonkuwe yàà bo cake a fòmmu. ¹⁰ Kè bepòòbè báá dí a kperè, kàa fèüté ke pètè dèe naá nhotòu kperè. ¹¹ Kàa dentenè didabònni a fòmmu càke dii mònni, ¹² kéntú: Dè yíme kè n yete itié, ke yete bè ò nàkè tí, ¹³ ke í kènté bèè m bakè be kpeti? Ke yete bèè ò tié mbe kpeti? ¹⁴ Nte mí nke kàáté meyei bo n tuòkenimè n kòbe cuokè nè benitibè cuokè.

A bo ndómè a pokù

¹⁵ A pokù dònnè tebinte sààtè nte, òyò nte kó menie. ¹⁶ Báá yóu kè mè mpùò nyicekòtí nè kupiiti, ¹⁷ m mmè te amáá, báá mè toténè bepòòbè. ¹⁸ Diwèi nda bonè a pokù a tãàtè wè, kàa nhò pí mmesàà. ¹⁹ A pokù wenni ke dò ntehonè nte, kàa níi kàáké o kònti dè da narike. Diwèi nwe nda bonè sáá. ²⁰ Ba mbo nte kàa ndó onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kénkáá nho me? ²¹ Kuyie nwúómму bá wè o dòòrimè, ke yé ò tũ nkùù ce. ²² Ocaàrìwè yei mmeè ò píi. Mè ò píi ncéũ nwe timátí kòmè. ²³ Wèè í nò nke píi nhomáá, ò buò nhomáá ndi, koò yeinti ò kòu.

6

A báá còutémè otòu bànni

1 M bire, kàa bèi nke yí a bo yietí a kou bànnì ke poté a nùtè ketenkè, 2 kàa fité a nùu ke tanné amáá tináàntì miéke. 3 Kàa mè dḗḗ fḗḗ tieke dibànnì. Kòte kóó bàntè mecāā nkòò da yóu. 4 Bá ntú a bo onḗpè, báá yóu kè inuḗ nda pí. 5 Denne amáá teyúótè ḗḗ yenténèḗ opaawaá, tenḗtè ḗḗ yenténèḗ ticuàtì.

Ti bá ntúmè betḗnnédíéḗ

6 Fḗ nhotḗnnékóti, kòte sikēū borè kéyà sì dḗḗrimè képété mecii. 7 Sikēū í mḗke wèè sì bàa, sì í mḗke wèè sì benkú mutḗmmú, sì í mḗke okpààti, 8 ke né ḗḗ waá nsi diiti dididèi mànnì ke bo nyo. 9 Fḗ nhotḗnnédékóti a yó nduó kéíté ḗmmònnì? A yóó ente ḗmmònnì? 10 A yóó yí m bo duó sámpó nwe kéūū nsámpó, kéomḗpè sámpó. 11 A bo n yóó daate kè tidawantì da íkú, kè mesémmè da pí nhoyúókú kḗme.

Osoùntì kó meborime

12 Wèè cèntì ke poti siyáábisi ò tu osḗnténitì nwe. 13 Ke ḗ nkāmí inuḗ nke náánnè o naàcèi ke fieti inómbí, 14 ke dḗ mēyēi nke mè wanti sáá, ke ce nyekpàrè. 15 Deè te kè mēyēi nhḗḗ ò do dimònnì dimáá, kóó poté bá ò báá na kéyenté bitì!

Kuyie nyí dḗ dē

16-19 Denennè bo dēkuò ndi Kuyie nyí dḗ dē, dēyiekè ndi ketíke kù í dḗ kéyà dē fenònfē, deè tu:

Teròtè,

siyáábisi,

a bo sḗntémè kékuḗ onitì,

iyentotí yeiyi,

wèè cāā mēyēi mmudòrìmù,

a bo nsóummè ke náá nha í yà dē,

nè a bo ncemmè yekpàrè a tebíi cuokè.

Ti bo ndakemè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kpéi

20 M bire, nyo a cice da náá ntì, báá yete a yḗ tié. 21 Ánné í a yèmmè miéke, ké nyi dùúkú a fḗnii kusārikú kḗme. 22 Ìi yó nda ni a cèmmu, ké nda baá a duó dē, kàa èntè ì nda náánnè. 23 A cice nè a yḗ, be tié ndò nfitirè nde, ke tú kuwenniku, bè da kpānnè ke da benkú mufḗmmu ce nku. 24 Ìi yó nda kānké onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otòu pokù nūnaatì. 25 A bá nyáá nde kóo nitipòkù botì o wenniku kpéi, báá yie nkòò da souté nè o nuḗ. 26 Onitipòkù wèè dḗu í bo kòò dauti dautinè benitidaabè o borè a kperè ḗḗ yè sámpó nwe, wèè mḗke o dḗu kòò tḗkénè ò bo nintémè a fḗmmu. 27 Òmḗu bo ānné muhāá nho yaayòrè miéke kóo yààti báá cḗutáá? 28 Onitì bo na kénkérì muhāá miéke ke báá cḗutáá? 29 Mèè botì nku a báá na kékááké a kou pokù kè bè da yóu. 30 Bè ḗḗ í ncḗé nwèè yùúkú ke bo kuḗ dikònnì dḗmmè. 31 Kè bè ò yà ò ḗḗ yietí kuce mēyiekè ndi, kéduó nho kperè demḗu ò mḗke dē o cḗètè. 32 Wèè me nduóñè otòu pokù ò tu kuyèinkù nku, ke cààrè o fḗmmu. 33 Bè ḗḗ ò puotímu kóo fèikūnne bá dē kó ifei báá deè. 34 Dè ḗḗ yonke o dḗu nwe kòo miéke peike kòò mpeiri bá mmesémmè báá ò pí. 35 Ò ḗḗ í ndó tiyeti mati, bá kè di dḗ dí ò cu kè dē nsù ò báá yie.

7

Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè ciitémè odapàà

¹ M birɛ nyo n náànti, kényíe n tié, ² ndɔɔri nda náá nti kénfòu. Nɔakɛ n tié ñkpéi nha nɔnnitè kɔmɛ, ³ ké nti pikú tei tei, ké tì wàri a yèmmè miɛkɛ. ⁴ Ndó mecii kɛ dò nha tãũ, kéntaunè meyèmmè kɛ dò nha népo. ⁵ Mɛɛ yó nda kánkè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otàù pòkù kó kunùnaatí.

⁶ Diyie mari kè nní mbo n cîètè, kɛ siéké fenéti, ⁷ kɛyà idapùmbi, ìì í yé dɛmarè, i miɛkɛ kè dɛmarè tu kuyèinkù. ⁸ Kè dè ncènti diheì benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kó dikàri, kétünne òmòu cîètè kó kuce. ⁹ Kɛ sɔ́ ndɛ dò ndiúríkèpànni, kɛ yuotóo kɛ bo kɛ biiri. ¹⁰ Kòo íténi kóo co kɛ bo ò ciitè kɛ sàri onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kɔmɛ. ¹¹ Kòo nànfè tònni, kòo kánti yàùti, bá ò í kari o cîètè, ¹² kɛ firì diheì, yaárèbè nè sicɛkaa simɔu, kɛ wanti benitidaabè. ¹³ Kòo pī nde kóo dapàà, kóo ɔrí bá ò í dé, ¹⁴ kɛ dɔ: N sòò béi ndinùu mari ndi Kuyie nyiikè kɛ di dèite yie. ¹⁵ Dèè te kè n yènní a wammù kɛ mɛ nda yà. ¹⁶ M pitému n dóù ìnkè tiyààti kɛ di sàri Esibiti kó tiyaáyónti, ¹⁷ kɛ di yɔɔɛ tudaàribè bebótí bebótí. ¹⁸ Kɔtení kè tí nyiè nke yo nkunaatí kɛ dɔɔri ti dómè kè dèɛ wenténè. ¹⁹ N dàu itému kɛ kàtɛ kupòòkù dɛdétirè. ²⁰ Ò tɔmu kudaukù nè idiítí ò í yóo konní kòo tãnkù pànwè í yènní. ²¹ Kòo ò kpɛntè kpɛntè nè kunùnaatí. ²²⁻²³ Dɛndɛ kòo ò tünne, kéndò mbè kàrinè fèè nááfè mukòu, kɛ dò mbè botú kuwáátikù kɛ bo puotí, kɛ kù tã kɛ ta ku dinni, kɛ dò ntenòtè ò ntaimè nticùàti kɛ dó mɛcãã. Bá ò í yé kɛ tú dè yóo künté o fòmmu.

²⁴ M birɛ kénté n náànti, kényie n yɛ mmù. ²⁵ A báá yóu kàa yèmmèɛ kɔtɛ dɛ kóo nitipòkù botí bíékè kòò da souté, báá tünne o cɛ. ²⁶ Ò buó mbenitibè péu ndi kɛ kùò benitikpèribè. ²⁷ O cîètè tu mukũ nkó kuce nku kùu kàrinè kudankù.

8

Mecii nyumè benitibè

¹ Mecii mɛɛ yu, di í yoà?

Meyèmmè pīèkù kè di baa yoà?

² Mè bo ditenni ìnkè nke, kɛ còmmù icɛyàti,

³ benitibè pēnkù dè yɛbòrinò kɛ náá nke tú:

⁴ Díndi benitibè, n yu dí mbe, n náánnè dí mbe.

⁵ Díndi tidlènti wammúnè mecii, díndi tiyèinti mɔɔtenè meyèmmè.

⁶ Kénténè n yóo di náké tì, n yóo di náké weti weti nwe.

⁷ N náá ntimóm̄m̄nti nti, tiyèiti í yièní n nùu.

⁸ N náá ntínáaḥsààti nti, n yí sou m mɛ nyí cií.

⁹ Wèè cii wèè yóo tì banté.

Wèè yé dɛmarè kòo banté tì tumè timóm̄m̄nti.

¹⁰ Ndónè n tié nkè dèɛ pēɛtè idiítí.

Ndónè mecii kè dèɛ pēɛtè mɛsɔɔ nsààmè.

¹¹ Mecii mpēɛtému mɛdèì, kusàrikù makù í mè tũðkɛ.

Mecii nnáammè mè tu wè

12 Mí mmecii n neitinè meyèmmè mme,
kè n yóo dàò dè n totí n yèmmè.

13 A bo ndémè Kuyie deè tu a yete meyei.

N yí naatinè sifeí yembè, sipòò yembè
bèè borime í wenni nè bèè sounte.

14 Mú òò tié nhoniti kòo ciité.

Mú tu mecii nke duò mmuwèrímu.

15 Mú te kè bekpààtidiebè baké,

kè bebeéndiebè bekù kè dè wenni.

16 Mú te kè bekpààtibè nè beheikènkótibè nè
ketenkè ìnkè kó bebeémbè bemòu kè bè baké.

17 Bèè n dó, m be ndó,

bèè n waà, mbeè n yàu.

18 Mú te tikpàti nè disànni,
tikpàti tui í deu nè meborime sààmè.

19 M pàrè wennimu ke pèèté mesòò nsààmè,

kè n còntimu pèèté idíítí.

20 N kéré timómanti kó kuce nku benitisààbè tū nkù,

21 ke dōori mesàà mbèè n dó,

ke bè duò ntikpàti.

22 Kuyie nni ndòò kè dè m̀ntemu,

kù niité kédòò mí nwe ke né dàò desonne.

23 M bomu sáà,

kutenkù mu nyí dàò kè m bomu.

24 N yó mbo kè dàméèribè nè sibií kè dè mu nyí bo.

25 Yetàrè nè sitáà dè yóo dàò kè m bomu.

26 N do bomu ke sò nKuyie mmu nyí dàò ketenkè nè keínkè,

kù yóo dàò denennè sámpórè ketirè kè m bomu.

27 Kù yóo dàò keínkè ké bo ànné tiwetì mànkù kè m bomu.

28 Kè kùu ànné yewetè nè sibií

kè meniè nni nyièní nè muwèrímu.

29 N do bomu kè kùu kééte dàméèrì mànkù ke d̀:

Menie mbá mpēnkù, kéànné ketenkè.

30 N do bomu nè ku kè ti pí mmutómú yewe yemòu,

ké n kù duò ndiwèi,

ke yānku sáà ku ìikè,

31 kényānku ketenkè kù dàò kè ìnkè,

kè dè n naatinè benitibè.

Dè bo nnaatimè wèè yie mmecii nkpeti

32 Di mm̀nni m bí, keèné n náànti.

Dè nnaati wèè yie n tié.

33 Di háá yete n tié,

còuténè í kéciité.

34 Dè nnaati bèè kèmmú n tié,

kè ò ncómmú m hòrìnuù ke tũntí n c̀ièté sáà.

35 Wèè m̀ pèté ò pèté mufòmmu mmu,

ke pèté Kuyie nkó mesàà.

36 Wèè n cààrè ò cààrè omáà ndi,

wèè n sènkèrì kòò dó mukùú.

9

Meciù yumè tiyeinti

¹ Mecii mmaá me cîètè nte ke còriné yesànhè yèyiekè, ² ke kùò iwūò, ke kùòti menaà nke còriné tábùri, ³ ke t̄s mbenitipotòmbè dihei, kè bè còrímú dèè ikú ke yu, ⁴ ke t̄ú: Díndi tiyeinti k̄atenni die. Ke náá ntidiènti ke t̄ú: ⁵ K̄atenni k̄édi n diiti, k̄éyà n naà n kùòti mè. ⁶ Yóunè tiyeinti k̄éfòute. T̄unnenè mecii nkó kuce.

Meciù nyiè nè tepòtè yiè be kó tináahti

⁷ Kàa tié ntepòtè yiè nhò dá senkèrimu, kàa tié nhonitiyonkuwe ò da sámmú. ⁸ Báá tié ntepòtè yiè, ò yàà bo da s̄intenè, tié nwèè cii kòò nda d̄s. ⁹ Kàa tié nwèè cii ò d̄òke s̄s ciitému, kàa tié nhonitisààwè dèè ò yiè mecii. ¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndeè tu mecii nkó diketiri, kàa d̄òri Kuyie ndómè a m̄òte meyèmmè. ¹¹ Kè mecii béi nke d̄ò: Mí mmeciù m bo okùnne a fòmmu kó yewe kè yèe s̄ũ. ¹² Kàa cii dè tu a kó mesàà mme, kàa tu tepòtè yiè nha pétè de kó tiyeti amáà.

Tiyeinti yumè benitibè

¹³ Tiyeinti dònnè onitipòkù nwe wèè wéketè ke yei nke í yé dèmarè, ¹⁴ ke kari o cîètè bòri, dihei ikú dè. ¹⁵ Ke yu bèè bòkù kuce ke p̄nkù, ke t̄ú: ¹⁶ Díndi tiyeinti k̄atenni die, ke náá ntidiènti ke t̄ú: ¹⁷ Menie mmèè yùúkú mè wèèt̄imu, kè musòrikèdii naati. ¹⁸ Bè me nyí yé ke t̄ú bè k̄òri mukũ mborè nde, kè de kóo nitipòkù yu bè kè bè tati kudankù.

10

Yekotinò yèè tukúnè oniti kó mufòmmu

¹ Sadom̄ò kotinò. Debire dèè cii dè náríkunko de cice yèmmè mme, dèè yei nkè dè càari de yò k̄òme.

² Meyei nkó tikpàti í m̄òke mucòntimu, meborime sààmè kpeti tii duò mmufòmmu.

³ Kuyie nh̄ó í nyóu kè dikònni p̄i nwèè borime wenni, kù me nh̄ó í nduò nhonitiyeiwe ò d̄ò dè.

⁴ Wèè p̄i mmutòmmú nè tikònnéyāāti ò naà nfedawanfè nfe, kè wèè p̄i nnè tikònyauti kòò kp̄àrikù.

⁵ Wèè s̄òri tidiiti dididèi m̄ònni ò ciimu, wèè duò dididèi m̄ònni kòò yo nyifei.

⁶ Bèè borime wenni bè pieti mesàà mme, kè benitiyibe s̄òri be yonku be náahti mieke.

⁷ Bè s̄s í nyè nwèè borime wenni o kp̄éi, bè s̄s yè nhoyonkuwe nwe nè o yètirò.

⁸ Wèè cii wèè yiè ntináahti, wèè náante tiyeinnáahti kòò fieti.

⁹ Wèè d̄òrimè wenni ò s̄ nk̄éri ke í ȳièkù, wèè k̄òme í wenni kè bè ò yàu.

¹⁰ Wèè s̄òri ke k̄ámii inuò ò f̄ũnko betòbè mbe, wèè náá tiyeinnáahti kòò fieti.

¹¹ Bèè borime wenni bè náahti duò mmufòmmu mmu, kè benitiyonkubè s̄òri be yonku be náahti mieke.

¹² Wèè nií mbetòbè ò ce nyekp̄arè nye, kàa d̄s otòu a báá yà o yei.

¹³ Bè s̄s banté mecii nyiè nho náahti mieke nke, kè tiȳēti bo kuyèinkù kp̄éi.

¹⁴ Mecii nyembè yèútí bemáá ndi mecii, kè bèè yei nkè be náahti bè buò mmecāā.

¹⁵ Tikpàti yiè nkpàti ò k̄anké kuduotí k̄òme mme, kòò c̄r̄i sémme ò kòu.

16 Wèè borimɛ wenni o kó mucóntimu tú mufòmму, kòo nitiyonkuwe yeti tú mɛyɛi.

17 Wèè yíé nyitié nhò kèrí mufòmму cɛ nku, wèè yete itié nkòò fieti.

18 Wèè sàrí mepómme ò tu siyáàbisí yìè nwe, wèè wátìrì betàbè kòò tu kuyèinkù.

19 Kàa nùù tònnì a òò yetému, wèè pī nho nùù ò ciimu.

20 Wèè borimɛ wenni o náàntì dònne mesàà nsààmè mme, onitiyonkuwe toti mèè yèmmè í tú dèmarè.

21 Wèè borimɛ wenni o náàntì teénnèmu benitìbè péu, kè kuyèinkù kò nku yèintì kpéí.

22 Kuyie ndòò wè mesàà nweè kpere yíé, wèè dòòrinè muwèrímú ò í yéúfí dèmarè.

23 Kuyèinkù borè mɛyɛi nyí tú dèmarè, dè ò nkù dò ntikpèitì nti, wèè mòke mɛyèmmè kè wenwe nònnè mɛcìl.

24 Onitiyonkuwe í dós dè, dèè ò tùòkùnì, kè wèè borimɛ wenni kòò pieti ò dós dè.

25 Kè kuyaaakù tùòkení kù òò neinèmu onitiyonkuwe, wèè borimɛ wenni kòo nffíkù dipūù kòmɛ.

26 Dèmmùrè yàríkú mèè botí yèniì, kuyukú tii mèè botí inuò, wèè duò nhotònnédíéti mutómму dè ò mme nhò dò.

27 Wèè dé Kuyie nho bie nhòò yíému, kòo nitiyonkuwe kpɛyɛ yaate.

28 Onitisàù bàà dè, dèè ò duò ndiwèi, onitiyonkuwe bàà dè í ò duò dèmarè.

29 Kuyie nhò nkànkému wèè dòòrimè sié, wèè kòmɛ í sié kòò duò.

30 Dèmarè bàá nampe wèè borimɛ wenni, benitiyonkubɛ mɛ nyí yó nkpaá dihéi.

31 Wèè borimɛ wenni ò náànnè mɛcìl mme, kè siyáàbisí yembè dò mbèè kéké bɛ nòndié.

32 Wèè borimɛ wenni o náàntì teénnèmu, kòo nitiyonkuwe kpɛti kòuri.

11

1 Kuyie nyí dós siyáàbisí potampeé, kù dós sùù beú sinsi weti weti.

2 Bè òò í ndake tepòtè yìè nkɛti, wèè í mòke tepòtè ò ciimu.

3 Wèè yèmmè wenni o yèmmè mèè ò nhò ni, kè mɛdòòrimè yèime yìè ndòòrimè ò kòù.

4 Idíítì í yóó da teénnè Kuyie mbeéntì yìè, wèè borimɛ wenni wèè yóó cooté.

5 Onitisàù dòòrimè mèè píenko o cɛ kòo nitiyeiwe yèi nhò buò.

6 Onitisàù dòòrimè sààmè mèè ò dɛerí, kòo nitiyeiwe yèi nho pī.

7 Onitiyeiwe òò kù kòò do bàà dɛɛ yèimmu kèwènnè ò kpàtì ò do tá tì.

8 Wèè borimɛ wenni ò òò yenténèmu mɛyɛi, nkòo nitiyeiwee do mɛ mièke.

9 Bèè í dé Kuyie mbɛ náàntì kòòumu, bèè dé Kuyie nkè bɛ cii mbè dɛerí.

10 Kòo nitisàù bo kè dè naati, dè ò nnaatimu o èi kàbɛ, kòo nitiyeiwe ku o èi kàbɛ nyànkù.

11 Benitisààbè náàntì tii dèùkùnko bɛ èi, kè benitiyèibɛ kpɛti di buò.

12 Wèè nàà ntinàanyèiti otàù ò í cii, wèè cii ò ò nti ncíékému.

13 Wèè wátìrì betàbè ò dáanko disòri kpɛti nti, wèè cii ò ò nti sòrimu.

14 Kubotí kùù kpa bekótìbè kù kòmму, kùù kó bekótìbè sù kuù ò nfoù.

15 Kàa béi nke tú a bo yietí opòò kó dibànnì, a bo demmu, kàa cíéké dè bo nda naati.

16 Onitiposàù nwe bè nsántímè, wèè dós mutómму wèè kpàriku.

17 Kàa d̀̀̀̀rri mesàà a mè d̀̀̀̀ amáà ndi, kàa d̀̀̀̀rri meyei, a caàri amáà ndi.

18 Onitiyeiwe kó mucóntimu tú siyáàbìsì kōmu mmu, wèè borime wenni kòo kōmu tú mumóm̄mm̄mmu.

19 Wèè d̀̀̀̀rri mesàà nhò yó nfòumu, wèè d̀̀̀̀rri meyei kòo kú.

20 Kuyie nyí d́́ wèè ciinte, kù d́́ wèè d̀̀̀̀rri wènwe timóm̄mm̄nti.

21 Bè yóo kpetinnému benitiyeibe, kécoo mbesààbè b̄em̄u.

22 Onitipòkù wèè wenni ke í cii ò d̀̀̀nnè mumámáà mes̄o kōmu mmu bè t̄nnè mù def̄nkùrè ònni.

23 Onitisàù wanti mesàà máà ndi, kòo nitiyeiwe ce nhomáà kemieke.

24 Wèè p̄ā mm̄ediè nweè kp̄ariku, wèè n̄ùtè pikú kòò c̄tiri.

25 Wèè p̄ā mm̄ediè bè we mp̄ā mm̄ediè, wèè p̄ā mb̄etòbè menie bè yóo we p̄ā menie.

26 Bè s̄āmmu wèè s̀̀rri tidiiti, ke yári wèè tì fiiti.

27 Wèè d̀̀̀̀rri mesàà mbè we ndó, kè meyei ntuòkùnì wèè d̀̀̀̀rri meyei.

28 Wèè duó nhomáà o kp̄ati ò bo do, wèè borime wenni kòò mb̄itirí.

29 Wèè àà dik̄nk̄ònni o c̄f̄tè ò í c̄ntí d̄em̄arè, kuyèinkù naà mm̄eci nyiè nkó kudaakù nku.

30 Onitisàù d̀̀̀̀rimè duó mm̄uf̄om̄mu mmu. Wèè cii kòò n̄o nke yūōnni b̄etòbè o bíkè.

31 Wèè borime wenni ò m̄k̄emu mucóntimu ketenke ìnkè, onitiyonkuwe nè wèè d̀̀̀̀rri meyei nkè bè m̄ke b̄e kōmu mediè.

12

1 Wèè d́́ kéciité wèè yie nyitié, kuyèinkù kuú í kemmu itié.

2 Kuyie nh̄s̄ p̄nsiri wèè d̀̀̀̀rimè wenni wènwe, k̄ebekénè wèè yèmmè í wenni.

3 Òm̄u ò ò í nfiú nhomáà nè kuyonku, wèè d̀̀̀̀rri Kuyie ndómè wèè ò nfiú.

4 Onitiposàù duó n̄ho d̄u nwe kuyènn̄aatí, kòo yeiwe do mm̄um̄mm̄ú mùù càà n̄ho d̄u.

5 Benitisààbè kó meyèmmè tu mesààmè mme, kè beyeibe kōme tú mèè ò ndó kéciité.

6 Beyeibe náànti tu didiínt̄arì ndi dii kòù, kè besààbè k̄peti tú t̄i d̄erí b̄etòbè nè mukùù.

7 Kè benitiyeibe do b̄e k̄p̄ere marè ò ò í nk̄p̄áà, besààbè c̄f̄i siì ò nfiú teii.

8 Bè s̄ánti wèè cii wènwe, ke s̄áà nkuyèinkù.

9 A bo mm̄akemè ot̄nti òmáà dè t̄ōnè a bo d̄éúk̄unn̄emè amáà ke m̄ánté mudii.

10 Onitisàù ò ndak̄emu o wūò k̄p̄éí, kòo yeiwe mieke ò c̄u.

11 Wèè kuuti kupaku wèè m̄òke tidiiti, wèè firí detetirè ò í cii.

12 Benitiyeibe d́́ mucóntimu yeimu mmu, benitisààbè b̄eè ò c̄nte.

13 Onitiyeiwe náànti ò p̄i mmu, kòo sàù ò yè bá t̄i mieke.

14 Oniti p̄ieti mesàà n̄ho náànti mieke nke, bè p̄ieti mèè botí mucóntimu mut̄ōmm̄ú mieke.

15 Kuyèinkù yèmmè ò ndo nkù d̀̀̀̀rri dè wennimu, wèè cii kòò yíé nyitié.

16 Kuyèinkù kuú mieke c̄ú mm̄ec̄ā, wèè cii kòò s̀̀rri ò mieke.

17 Wèè náà ntimóm̄mm̄nti wèè t̄ūnni tináànti, wèè náà nsiyáàbìsì kòò t̄i càari.

18 Wèè nùù yau o náànti kò̀̀r̄im̄ disie kōme, wèè cii kòò náànti mièkùnko.

19 Timóm̄mm̄nti ò mbomu s̄áà, kè siyáàbìsì p̄enkù mec̄ā.

20 Bèè wanti meyei mbè tu beniticiimbè mbe, bèè tiè nyitié nsà̀̀yì kè bè p̄ieti diwèi.

- 21 Meyei mmamè í tuòkùní benitisààbè, mè tuòkùní beyeiibe mbe.
 22 Kuyie nyí dó siyáábisi yembè, kù dó timóm̄m̄anti yembè mbe.
 23 Wèè cii ò í pòti o cii, kuyèinkù kuù benkú ku yeinti.
 24 Wèè dó mutóm̄m̄u wèè naà nhokpààti, kòo tòn̄nédiéti naà nkudaakù.
 25 Iyentotí yòku onitì nwe kè tináaḥsààti ò kpénkunko.
 26 Onitisàù benkú o kou kuce sàakù nku, kòo nitiyeiwe ò fétinko.
 27 Otòn̄nédiéti í cáá nyiorimaa, dèè wenni onitì kpéí deè tu mutóm̄m̄u.
 28 Wèè yíè nkuyie nkpeti ò kèrí mufòm̄mu kó kuce nku, de kó kuce í korinè mukũũ mborè.

13

- 1 Dèbire dèè cii deè yíè nde cice tié, dèè màke tefentè dè í yíè nhòm̄ou kpèti.
 2 Onitisàù náaḥti ò péi mesàà mme, kòo yeiwe ò nwanti kédòò meyei.
 3 Wèè yé ò náá nke tú mù wèè kánkè o fòm̄mu, wèè í yé ò náá nke tú mù kòò cààri o kòm̄u.
 4 Otòn̄nédiéti í péú ò dó dè, wèè dó mutóm̄m̄u wèè dè pieti.
 5 Onitisàù í dó siyáábisi, kòo nitiyeiwe caàri ke àà omáá ifei.
 6 Wèè dòòri mesàà mme ò nhò kánkèmu, kòo nitiyeiwe yei nhò fétinko.
 7 Bèḡmabè ò ndòòri ke dò mbè kpààtiri bá bè né í màke dèmarè, kè betòbè ndòòri ke dò mbè tu beçiribè kè né màke demòu.
 8 Tikpàti yíè nhò yietí mòm̄ni mari kédèetè o fòm̄mu, oc̄iri yie í yíèkù timati.
 9 Onitisàù dòn̄nè fitirè dèè còú dènde, kòo yeiwe dòn̄nè fitirè dèè ku.
 10 Tepòtè yíè nce nyekpàè nye, wèè cii kòò yíè nyitié.
 11 Bè waá ntii kpàti péu dimòm̄ni dimáá ti dèu mecāā mme, bè waà nti sám̄p̄ó sám̄p̄ó tii dèúkù.
 12 Kàa kèrím̄m̄u dèmarè ke mòm̄ntè dè cààri meyèm̄mè mme, kàa dó dèmarè ke dè pètè, dè duò mufòm̄mu mmu.
 13 Wèè yete itié nhò bo yà de kó tiyeti, wèè yete ikuó kòò yà de kó muc̄ntimu.
 14 Mecii nyiè nkó itié nyii duò mmufòm̄mu, ke deeri onitì nè dèè na nhò tóni mukũũ.
 15 Bè demu mecii nyiè, kòo nitiyeiwe borime yòu.
 16 Mecii nyiè nhò totí o yèmmè mme kédòò timati, kè kuyèinkù benkú ku yeinti.
 17 Ditòm̄ni yeiri waà meyei mme, kè ditòm̄ni sààri ti tòm̄ni.
 18 Wèè yete itié nhò yóó naà nfedawanfè nfe kè bèè ò sènkèri, wèè yie nyitié kè bèè ò sante.
 19 Kòo niti dó dèmarè ke dè pètè dè ò nhò naatimu. Benitiyeibe bie í dó kèyóu meyei.
 20 Wèè neitinè mecii nyembè ò òò ciitému, wèè neitinè tiyeinti kòo naà nkuyèinkù.
 21 Meyei ntù mbenitiyeibe mbe, kè mesàà ntu besààbè kó muc̄ntimu.
 22 Mesàà nyiè mbí ò sòotè o kpere nde, kòo nitiyeiwe kpere naà mbesààbè kpere.
 23 Beçiribè paa mpèimu mesàà, kè benitibè kò mbè í wenni mèè kpéí.
 24 Wèè í puoti o bire, ò í dè dó, wèè dè dó wèè dè tiè.
 25 Onitisàù í mòm̄ni ò yo mmù, onitiyeiwe wèè mòm̄ni ò yo mmù.

14

- 1 Onitipòkù wèè cii wèè maà o cīètè, wèè yei nkòò tè pùònnè o nou.

2 Wèè borimε wenni weè dé Kuyie, wèè borimε í wenni kòò kù sènku.

3 Kuyèinkù ò nnáá tefenté kó tináañti nti, kè mecii nyiè nkpeti ò kánkù.

4 Ináàke ìi dùò ì í borè, mùmamù ò ò í nhā yebuò, inaakperi borè tidiiti de mbo.

5 Timóm̃m̃anti yiè nnáá nhò yà dènde, kè siyáábisi yiè nnáá nhò í yà dè.

6 Tεpàtè yiè nhò wammú mecii nke mótému, wèè màke meyèmmè kòò péte mecii nfààrè.

7 Kenté kuyèinkù a í yóó péte mecii nkpeti matì ku borè.

8 Wèè cii weè yé ò dòòri mè, kè kuyèinkù yeinti tu kù bo nsóumè.

9 Kè kuyèinkù dòò meyi ndè ò ò í nkù dò mmèmamè, wèè borimε wenni weè pieti Kuyie nkó mesàà.

10 Oniti weè ò nyé ò yeñcaàrimè dòmmè nè ò wèi, otòù báá na kényé dè ò dòmmè.

11 Benitiyeibe cèí yóó duómu kè besààbè kpesi ndéúkù.

12 Mònni mari oniti yèmmè ò ndò nho borimε wennimu kè mè né ò kòrinè mukùù.

13 Oniti bo na késonne ò yeñcaàrimè kèndaú, kè mudaá nni nyóó deè kè meyeñcaàrimè feité.

14 Wèè borimε í wenni ò yóó yàmu de kó tiyeti, wèè kōme wenni kòò yeti ntù tisààti.

15 Wèè í dake weè yiè mbè naá nti tímou, wèè dake kòò ò totí ò yèmmè.

16 Wèè cii weè dé meyi nke mè kenní, kuyèinkù í yīèkù dèmarè ke màke tefenté.

17 Wèè mièke cāā ke péíkù ò dòòri deyèinkpèrè nde. Kè bè sènku wèè yèmmè í wenni.

18 Bèè í totí be yèmmè be còntimu tu tiyeinti, bèè totí be yèmmè kè be kōmu tú bè bo yītémè dèmarè.

19 Benitiyeibe yóó nínkúmu besààbè ìikè. Kè benitidonnibè ndari bèè wetí be kó yebòrè ke dó kéta.

20 Kpankpèrè í màke ò népo, tikpàti yiè nyie népobè í sénní.

21 Wèè sènkèri ò kou ò dòò meyi mme, de nnaati mesémmè bonè wè be cīrībè.

22 Bèè wanti meyi mbè fietimu, bèè wanti mesàà nkè bè dòòri dèè wenni ke síé.

23 Mutóm̃m̃ú mumou màkemu mucóntimu, kàa me mpoti dinùù máá dikònni da pí.

24 Mecii nyèmbè còntimu tu tikpàti kè tiyeinti yó ntù tiyeinti sáà.

25 Timóm̃m̃anti yiè nnáá nho yà dènde ke deeri benitibè, kè siyáábisi yiè nnáá nhò í yà dè.

26 Wèè dé Kuyie nhò í yīèkù timati, kè kù kánkè ò bí.

27 A bo ndémè Kuyie ndèè duò mmufòm̃mu, ke deeri oniti nè dèè na nhò tóni mukùù.

28 Kòò kpàati nitibè sù ò ò ndeumu, kè bè kēke ò kpàti ò.

29 Wèè mièke í cākè ke péíkù weè cii, wèè kōke péíkù mecāā nkòò bēnkù ò tumè kuyèinkù.

30 Kuyèinnaatí tú kukòhnaatí nku, kè mepóm̃mè tu mumóm̃m̃ú mùù càá ntikònti.

31 Wèè sènkèri ocīri ò sènkèri Kuyie nku kùù ò dòò, wèè màkenè ocīri mesémmè kòò dèúkunko ku yètiri.

32 Onitiyeiwe yei mmeè ò buò, onitisaù í yīèkù timati bá mukùù.

33 Meyèmmè yiè weè màke mecii, kuyèinkù báá na ké mè banté.

34 Kubotí kùù tò timóm̄m̄nti kuù dèúkú, kè meyei nhāā kubotí ifei.

35 Okpààti sánti betòmbè bèe cii bèmbè, kòo mieke cóu mbèè ò āā ifei.

15

1 A bo ténnémè otòù tináánnati dè bónkùngo kemieke nke, kè tináanyeiti kè ìnko.

2 Meciì nyiè nnáahti naatimu, kè kuyeìnkù náante ntiyeìnnáahti.

3 Kuyie nwùómmu tipíiti timòu, kè wúó mbeyeibe nè besààbè.

4 Tináahti duò mufòm̄mu mmu, kè tináanyeiti kòuri meyèmmè.

5 Kuyeìnkù kuù sèngu ku cice tié, wèè dàke kòò ì yié.

6 Tikpàti dieti bo onitisàù cǐtè mieke nke kòo nitiyeiwee kó mucóntimu tú meyeìncààrimè.

7 Meciì nyembè ntùòngo meciì mme, tiyeìnti kperè í me ndò.

8 Kuyie nyí dó benitiyeibe pàrè, kù cóu besààbè kó mubáamm̄mu mmu.

9 Kuyie nyí dó benitiyeibe borime bìti, kù dó bèè wanti bèmbè dèè wenni.

10 Fenasááfè bo wèè yóu kuce o kpéi nke, wèè yete itié nhò yóó kúmu.

11 Kuyie nyému kudònkù dòmmè, kù né bá nyé oniti yèmmè mmaà?

12 Tepòtè yiè nyí dó bèè ò kpànnè, ò í kòri meciì nyembè borè.

13 Kuyeìnaati caánni keyiikè nke, kàa yèmmè cààrè kèe yáti káyáti.

14 Wèè m̀àke meyèmmè wèè wanti meciì nkéyíétè dèmarè, dè ò nnaati kuyeìnkù ku yeinti mieke nke.

15 Yewe yem̄u tu mefǔtímè mme osénniwè borè, kè tú dibanni sáà wèè yèmmè naati o borè.

16 Kàa kpa a kperè kè dé Kuyie ndè tǔnè a bo ndè m̀àkemè kè bonè iyíèke.

17 Kàa yo ntikũnfáàti kè bonè diwèi dè tǔnè a bo nyommè inaam̄a mekùò nkpeyi kè bonè yekpàrè.

18 Kemieke yiè nce nyekpàrè nye, wèè pǐi nhomáà kòo yè bónkùngo.

19 Otónnédiéti ce ò ndááti tipoti nti, kòo nitisàù kòku wenni.

20 Debire dèè cii dè náríkùngo de yembè yèmmè mme, kè dèe yei nkè dè bè sèngu.

21 Kè kuyeìnkù dǎdri deyeìnkperè dè ò nkù naatimu, wèè toti o yèmmè kòò dǎdri dèè wenni.

22 Kòo niti í békú betòbè meciì o kperè báa yie, kè benitibè péu ò duò nyitié nwèe na kè dè d̀ò.

23 Kòo niti nò nke ténnìngo tináahti dè wennimu, kè naati ò bo béimmè tináahti tii wenni dè d̀ò nwèe ti béi ndii m̀ònni.

24 Oniti wèè cii ò tũ nde ìnkè kó kuce nku mufòm̄mu kòku, kè búúti kùù cuuti kudònkù.

25 Kuyie nhōò pòntemu tepòtè yiè ncǐtè, kénkánkè okúpokù kó tebàtè.

26 Kuyie nyí dó meyèmmè yeime, tináahtsààti nti kù dómè.

27 Wèè dó idiíti mediè nhò buò nho cǐtè nte, wèè í dó ticuuti kòò ò nfòù kèmm̄te.

28 Onitisàù òò toti o yèmmè mme kè né na kébéi, kòo nitiyeiwee sóntè kèpǐétoò tisǐnténáahti.

29 Kuyie nyí dó benitiyeibe, kù kèmmù besààbè kó mubáamm̄mu mmu.

30 Fenasááfè náríkùngo meyèmmè mme, kè tináahtsààti yèúti muwèrimù.

31 Bè kpànnè wè ò ònni kpéi nkòò kèmmù ò bo meciì nyembè kó fenafe mieke nke.

32 Wèè yete itié nwè í dó ò ònni, wèè kemmu itié nkòò pieti meciì.

33 A bo ndémè Kuyie ndè duò mmeciù mme, kàa dó kédεuke, kékùñne amáá.

16

Kuyie mpĩñmè mutòmú onìtì borime mieke

1 Onìtì ɔ́ náké ò yóó dɔ́ tìnti kè Kuyie nkuù né yé tìi yóó dɔ́.

2 Onìtì yèmmè ɔ́ ndò nho dɔ̀rìmè meməu wennimu, Kuyie nkuù né yé bá wè o yèmmè.

3 A dó kédɔ́ tì, duò nti Kuyie nha bo yà tì dòmè.

4 Kuyie ndò bá dè ke yému kù dè dò mù kpréí, bá onitiyèiwe kù ò dò diyiè yèiri kpréí nke.

5 Kuyie nyí dó sifeí yembè kù yóó bè kpetínnèmu.

6 Mesàà nnè timòmmon̄tì deè tũnni meyei, kàa dé Kuyie nha ɔ́ yóumu meyei.

7 Kè Kuyie mpénsirì onìtì borime bá o dootitòbè bè ɔ́ ò narikenèmu.

8 Kàa dɔ̀rì deè wenni ke pètè sám̄pò dè tũnè a bo dòmè deè í wenni kèpétè mediè.

9 Onìtì ɔ́ nwúómmu ò yóó dɔ́ tì kè Kuyie nkuù né nte kòò tì dò.

Bekpàatibè borime dòmmè

10 Okpàatì bekùnè Kuyie nkó muwèrímú mmu ò ɔ́ í nyetè o beénti mieke.

11 Kuyie ndó tí mbeú kè dè wennimu, kuù ànné tebiètè tì bo mbeú mèè botí.

12 Okpàatì í dó bèè dɔ̀rìmè í wenni, wèè dɔ̀rì deè wenni wèè kpàtì ɔ́ nfiíkú.

13 Okpàatì dó wèè nàa wèñwe weti weti, ke dó wèè nàa ntímòmmon̄tì.

14 Kòo kpàatì mieke peike ò bo na kékuo onìtì, mecii nyiè nweè bo na kébónkùnne okpàatì mieke.

15 Okpàatì wèl duò mmufòm̄mu mmu, kòò dɔ̀rì mèè sàà ndò nfetaboofe.

Onìtì fòm̄mu mieke deè tu desààrè

16 A bo mməkemè meyèmmè dè tũnè a bo mməkemè mesəə, kàa bo nciimè tũnè a bo mməkemè idííftí.

17 Benitisààbè yennínèmu meyei nkó kuce, wèè dàke o borime kpréí nhò dó o fòm̄mu mmu.

18 Tεpòtè tεè ɔ́ niitè kèpĩ nhonitì kóo càke, tefentè tεè ɔ́ niitè ke pĩ nhonitì kòo do.

19 A bo nwènnémè benitisààbè ke kpa a kperε dè tũnè a bo wènnénèmmè sifeí yembè kè dí totí bè éí dè.

20 Kàa totí a yèmmè mesàà nke dò dèmarè a bo yà diwèi, wèè duò nhomáá Kuyie ndè bo nhò naatì.

21 Wèè nàa ntínáañtì tìi wenni bè we ntú mecii nyiè, wèè nàa ntínáannatì bè yèi nweè kpeti.

22 Bèè màke mecii mè bè duò mmufòm̄mu mmu, kè kuyeinkù yeinti kù kòù.

23 Mecii nyiè nhò totí o yèmmè mme ke béi nkè bè me nyiè nho náañtì.

24 Tináañnatì dònnè mecekùò mme ke weeti dinùù, ke duò nkukòñnaatì.

25 Onìtì yèmmè ɔ́ ndò nho borime wennimu kè mè né ò kòrinè mukũù.

26 Dikònni dii ɔ́ nte kòo nitì pĩ mmutòmú, ke yé ò dómè kédi.

27 Onitiyèiwe wàà mmeyei mme kòo náañtì tùò mmuháá nkòmε.

28 Onitiyèiwe wàà nyekpàrè nye, kòo náantòutì tũù tinépoti.

29 Onitiyonkuwe ciù mbenitibè mbe ke bè tanninko meyei nkó kuce.

30 Wèè ũù nke maá nho bènni ke dó kédɔ́ meyei, nhò mè dòm̄mu ke deè.

³¹ Tiyùpèitì tu kusàrikù sààkù nku, ke yé mufòmму okùmù tumè benitisààbè kó mucónntimu mmu.

³² Onitidòù mómumu ntú wèè nò nke ìkù o mieke, wèè nò nke pīī nhomàà ò pēētēmu wèè 55 kpa nkéna.

³³ Onitì 5 ntaū tétè ke bo yà nanke kpèti nti, demou dèè né dōori dè bonnī Kuyie mborè nde.

17

¹ Kàa yo ntikūnfāātì ke bonè diwèi dè tōūnè a bo nhāmè imaa mpiéké tètè cīètè ke bonè yekpàrè.

² Otāntì wèè cii ò 55 baatēmu tēcīètè bire dèè yete ditoò, kēwēnnénè de tebií kè bèè toté de cice kperè.

³ Bè 55 yááké mesəə nnè timátì pèitì muháá mmiēke nke, Kuyie nkuu me nyàù onitì yèmmè mme.

⁴ Onitì wèè dó meyei nhò kemmu inóndie nyeiyi yembè mbe, kè siyáàbisi yìè nkenti siyáàbisi.

⁵ Wèè daú ocīrì ò daú Kuyie nku kùù ò dōò, kè meyei ntùòkení otàù kàa ò daú a báá móté de kó tiyeti.

⁶ Bekótibè kó diwèi tu be yaàbí, kè ibí kperi tú i cice.

⁷ Kuyèinkù í yíènnè mē tináànsààti, siyáàbisi yìè nyí me nyíènnè ò bo mbakémè.

⁸ Bè mabè yèmmè dò nticuuti dōori mesàà nke 5 nte kè bè dó tii dōò.

⁹ Kè bè da dōò meyei nkàa mè yè dí nnaati, kàa mè mmè dēnniní sáá dí nsí.

¹⁰ Kàa kpannè wèè cii dè bo ò teennè kēpēētè a bo puotímè kuyèinkù dinasāū kuce tekòùtè (100).

¹¹ Onitiyeiwe 5 ndó mecaàrimè mme ò me nyóó mánèmu ditōnni yeiri.

¹² Kàa conè kumuntūnkù kùù mōnté ku bí dè tōūnè a bo conè mē kuyèinkù nè ku yeitì.

¹³ Bè 55 dōò wè mesàà nkòo dōò meyei, meyei nyí iiti o cīètè.

¹⁴ Kàa keté dikpànni a kpètè kukpéroo nku, yí yúóó ke dikpànni mu nyí keté.

¹⁵ Kuyie nyí dó onitì caàrè kàa ò kōhné, kù me nyí dó wè nnaati kàa dō ò caàrè.

¹⁶ Kuyèinkù yóó dōònè ba idíítì, kù bo ò donténè mecii mmaà? Kù í mōke de kó meyèmmè.

¹⁷ Onitì a népo 5 nda dómu bá dii mōnni, kàa kou da teennè diyie yeiri.

¹⁸ Kuyèinkù kuù 55 béi nképoté ku nùtè ketenkè ke dà kù bo yietí otàù kó dibànni.

¹⁹ Wèè nōnnè yekpàrè ò dó meyei mme, wèè tā omáà ò dotimu.

²⁰ Oniticiinti báá yà diwèi, kè meyei mpīī fenóndenyeyife yìè.

²¹ Wèè pèitè kuyèinkù ò 5 mbonè meyeñcaàrimè mme, kuyèinkù cice í mōke diwèi mari.

²² Kuyèñnaati tú mutie mmu, kè meyeñcaàrimè yòku onitì.

²³ Onitiyeiwe 55 cōuté ticuuti disòri ndi, kécake tibeénti.

²⁴ Mecii nyiè nhò nwúó mmecii nkperè nde, kè kuyèinkù wùò ndedétirè kù í yòò ninte dè.

²⁵ Kuyèinkù cice 5 mbonè meyeñcaàrimè mme, kè ku yō bonè iyìèke.

²⁶ Dè í wenni a bo duómme kè wèè í caàrè kōò yietí, dè me nyí wenni a bo puotímè bekótibè be sàà nkpeí.

²⁷ Wèè í náante náante sōntíke ò mōke meyèmmè mme, wèè mieke í péikú ò ciimu.

28 Bá kuyèinkù kè kù cǐéké bè ò nyé ke tú kù ciumu, wèè pī nho nùù ò ciumu.

18

1 Τενουτῆϊτὲ γιῆ nhṣ ncáá nhomáá ndi, kè bè ò tié nho miéke peike.

2 Kuyèinkù í wanti mecii, kù ò ndó kébenke ku yèmmè dòmmè mme.

3 Káa yóù bè ò da senkèrimu, káa dṑṑ dèè í wenni a di ifei.

4 Onìti náaṅti cūmpúrimu ke dōnnè dāméèri, ke dò ndinébòri ke pūṑ nke duò mmecii.

5 Dè í wenni a bo kónnémè wèè cààrè, kétou n wèè í cààrè tináaṅti.

6 Kuyèinkù náaṅti waá nyekparè nye, ke ce nyenacèkuute.

7 Kuyèinkù nùù dii kù buò nkè ku náaṅti kù pī timáti kōme.

8 Onáantouti náaṅti ò ndò mmucekóyuo mmu, ke wèeti ke cuutoo tipouti miéke.

9 Wèè í pī nho tōmmú ò í cáánnè wèè mù cààri.

10 Kuyie nyètiri kpeñni ke dò nkuduotí kperikù nku, bèè borime wenni bè ò sori kuù borè ke bá nyíékù.

11 Tikpàti yìè nkpàti tii tu o kó disòri, o yèmmè dò ntii ò kánké kuduotí kōme.

12 Τεράτὲ τεῖ ò ò níiténí kécaàrè onìti, wèè kékūnne omáá kòo deuke.

13 Wèè ò ò ténne tináaṅti ke mu nyí ti kèè mesàà nhò yeimmu ke àà omáá ifei.

14 Káa mṑ nkáa yèmmè caánni dè ò da teennèmu, káa yèmmè me ncààrè ba mbo na ké mè cáttinne?

15 Mecii nyiè nhṣ nwanti ke yíétèmu, wèè mṑke meyèmmè kòò kemmu itii.

16 Ticuutí ò kpeté onìti nwe kuce, kòo na kétuake benitidièbè borè.

17 Wèè níitè ke beé nho kpeti wèè ò ndò nhò naati, yóù kòo dootitòu tuàkení káa yà.

18 Kè di tãù tété dè bo na kèpaà ndikpànni, kèpate bekperibè.

19 Bè cààrè wè ò nkpeñnimu kèpèèté diheikperi, kè yekparè kpeñni ke pèèté dimátikpetinni.

20 Nè onìti náaṅti miéke nke ò pietimè mudii, o nùù dii te kòò yo.

21 Onìti náaṅti bo nte kòò nfòu yoo ti nte kòò kú, wèè nōnnè tináaṅti ò yóó yàmu de kó mucōntimu.

22 Wèè pètè onitipòkù ò pètè diwèi ndi. Kuyie nkuù ò dṑṑ mesàà.

23 Ocīri ò nnáa nke báammu kè tikpàti yìè nni nnáa nkè dè kpeñni.

24 Kòo niti népobè sū dè bo na kèntú o kó meyei. A népo mómmu ò né pèètèmu a tebite.

19

1 Káa cīnni káa borime wenni dè tōūnè a bo ntúmè kuyèinkù ke náante siyáabisí.

2 Káa í yé dèmarè dè í wenni, káa dṑ kédṑṑ dèmarè mecāā nha ò dṑṑ meyei mme.

3 Onìti yeṅti tii ò nte kòo cààrè o borime, kòo miéke ncóu nkuyie.

4 Tikpàti yìè nnépobè ò nsūnkomu, kòo cīri népobè ò yàtenè.

5 Bè ò ò ònyóu wèè sóu nke náá nwè í yà dè, siyáabisí yìè mme nyí yóó yenténè tiyēti.

6 Bè ò nkpentimu wèè niti o iikè, kè benitibè bəmou népo tu wèè pāā.

7 Ocīri tebií ò yetèmu, kòo népobè ò sīntenè, kòò dṑ ké bè béinnè ò báa bè yà.

8 Káa totí a yèmmè a dṑ amáá ndi, wèè mṑke mecii nkòò péú diwèi.

9 Bè 55 í nyóu wèè nàá nwè í yà dè, wèè nàá nsiyáábìsì ò fétínko omáá ndi.

10 Kuyèinkù í mannèmè kù bo mməkemè desààrè, kudaakù í me mmannè kù bo mbakémè bekpààtibè.

11 Wèè cii weè nò nke ìku o mièke, ò bo yèmmè bè ò dòò mèè yei, deè 5 ntú o kó diyètiri.

12 Okpààti naupíe dònne dicirìcìrì kó feùntífè nfe, kòo sàà mboo ke dònne tinémaànti.

13 Debire dèè yei ndè cààri de cice yèmmè mme, onitipòkù wèè màke yekparè kòò dònne dinésĩmbàù dii dòú sáá.

14 Debire 55 tieke de cice cìètè nte nè o kperè, Kuyie nkuu me nh55 da pà onitipòkù wèè cii.

15 Titōnnédíèti màke munòndəmmú mmu, kè tikōnnéyāāti yìè nkōnnè dikōnni.

16 Wèè yie nyikuó ò 5 nfòumu, wèè í dake o borime kpéi nkòò kō.

17 Wèè pāā mbecīribè ò pènni Kuyie nku, kè kù naa yóó dè nhò tēñné.

18 Ntiè nha bire a kraá màke dii mōnni mēfiè, a né báá dè kùò nè kemieke.

19 Kemieke diekè yìè nh55 pētēmu de kó tiyeti, kòò cààrè ò dò nkéyietímu, kàa ò yóu ò naa yóó dè yíēmu.

20 Kénté itié, cəutè i kéciitè.

21 Oniti 5 nyēmu o yèmmè mièke ò yóó dəò ti, Kuyie ndó ti tii né 55 dòò.

22 Wèè borime wenni bè we ndó, a bo ntúmè ocīrì dè t5ūnè a bo ntúmè oyáábìsikóti.

23 Kàa dé Kuyie nha pété mufòmmu kédi kunaatí bá meyei mmamè báá da tuəkení.

24 Otōnnédíèti 55 baá dicabuu mièke nke, ò né báá na kéānnè mucìè o nùù.

25 Poté tepòtè yìè, kuyèinkù yóó ciitēmu, kpānnè wèè màke meyèmmè kòò ciitè.

26 Wèè cààri o cice ke beti o y5, ò tu debiyeire nde dèè āā ifei.

27 M bire, kàa í kémμú bè da náá ntì a yete mecii nkó itié nyi.

28 Siyáábìsì yìè nh55 soutēmu kénáké wè í yà dè kécaàrè tibeénti, kè meyei nnaatí benitiyēibe.

29 Bè 55 fēūmmu sipəə yembè, képuotí tiyèinti.

20

1 Menàà ncií benitibè mbe, kè menakperimè cààri oniti, wèè naá nkunaayāàkù wè í cii.

2 Kòo kpààti mièke peike ò 55 í ncáānnè dicirìcìrì dii ūntí, wèè péikūnne okpààti mièke ò dó kékūnté o fōmmu mmu.

3 Kàa í kpanti dè tu diyètiri ndi, wèè mièke péikú mecāā nhò tu kuyèinkù nku.

4 Otōnnédíèti wèè í kuuti diy55, ditenwaà ò bo ndó kékūñ kémónté.

5 Oniti yèmmè dò ntebinte tēè cūmpúri tēnte, mecii nyiè weè bo na ké mè fei.

6 Bè nāāmmu benitibè péu kó tiniti kpéi, dè me nyóumu a bo pētémè oniti mómμu.

7 Kòo niti borime wenni, kòò dōòri dèè wenni ke ku, o bí 55 di diwèi ndi.

8 Kòo kpààti kàri dikpààtikàri ke bo beké ò pānke 55 bantēmu oyeiwe.

9 We mbo na ke dò ò wènkūnne o yèmmè ke ténke í màke meyei?

10 A bo mməkemè sipotampeé sidési kè sì càā nkàa yé a sì beú dii mōnni Kuyie nyí mè dó.

- 11 Kè debire borime yó nwenni bè pàanke ɔ̄ɔ mè yàmu de daòrìmè mièke.
 12 Yeto yèè yonè, nè inuò nyii wùònnè Kuyie nkuù dè dòò dedé.
 13 Wèè nònnè inuò nhò naà nfedawanfè nfe, wèè ènni mecāā nweè yo nke sànnè.
 14 Odonti ɔ̄ ntú dè í wenni, dè í wenni nwe, kè né ítóo késànte omáà.
 15 Mesɔ̄ nnè medèi ndè sùmu péu, mecii nkó tináànti tii né wenni ke pèēté demou.
 16 Kàa í yé wèè da mōkenè dibànni kòo tɔ̀u yē nhò bo di yietí, cɔ̀uté o yaàbòri kè dì nduó a borè a í ò yé mèè kpéí.
 17 Muyáàbisídiì ɔ̄ nnaatimu, ke né dente ke naá nyitáá a nùù mièke.
 18 Wèè kèmmú itié nweè nò nke daòri dèmarè, kàa yóó kote dikpànni baati mesàà.
 19 Wèè wátiri betòbè ò dáanko disòri kpeti nti, kenté wèè nùù yau.
 20 Wèè sáá nho cice nè o yó o fòmmu bo ndònnè wèè fitirè ku keyensùkè.
 21 Kàa waà ntikpàti mecāā mmecāā dikétémònni tì ɔ̄ɔ í ndèntenè mesàà.
 22 Bá ndó ke fóó mmeysi mbè da dòò mè, búúté Kuyie nkè kù da deté.
 23 Kuyie nyí dó sipotampeé sidési teyáàbisipotampete í wenni.
 24 Kuyie nkuù ni oniti naàcèi yeti dè, oniti bo na kényé ò kòri kàà?
 25 Dè tu meysi mme a bo sánté kèbéinkoomè Kuyie nyiikè ke dà a bo kù dòò dèmarè, kàa yóó daúnnè dinùù Kuyie, totí a yèmmè.
 26 Okpààti wèè cii ò ɔ̄ɔ batemu bèè daòri meysi nké bè kpetinné bá mesémmè bá mbè nhò bonè.
 27 Oniti yèmmè meè dò nfitirè Kuyie nhò duó ndè kè dè bo nhò mí.
 28 Okpààti wèè tu onitisàù ke daòri timómmonti wèè kpàti fífikú.
 29 Muwèrimú muù tu odapàà nkó kusàrikù, kè tiyupéití tu odakóti koku.
 30 Onitiyonkuwe kó mutie tú tiyēiti, kè kupààti taà nhoniti yèmmè.

21

Mecii nyiè bo nfòu mèè boti

- 1 Okpààti yèmmè dònnè menie mme ke pũ̀dè Kuyie mmè dónè kèè bíékè.
 2 Oniti yèmmè ɔ̄ ndò nho daòrìmè wennimu Kuyie, kuù né yé bá wè o yèmmè.
 3 A bo ndaòrimè dèè wenni ke síé, Kuyie nde ndó, kè dè pèēté a bo kù fiémè iwũ̀.
 4 Tepòtè nè tefentè deè feinko benitiyiibe kó meysi.
 5 Wèè pí mmutómmú nè tikònyauti wèè pieti tikpàti, wèè dó mecāā nkòò naà nfedawanfè.
 6 Wèè waà ntikpàti nè siyáàbisí dè í mōke mucóntimu dè kòrinè mukũ̀ mmu.
 7 Onitiyiwe yei mmeè ɔ̄ɔ ò kùò ke yé ò yetemè ò bo daòmè dèè sié.
 8 Onitiyiwe tũ̀ nkùù ce í wenni, kòo nitisàù borime wenni.
 9 A bo mbomè difii ke kpènkè dè tã̀nè a bo nhànèmè onitipòkù yekpàrè yiè.
 10 Onitiyiwe dó meysi mme nè o yèmmè memou ò ɔ̄ɔ í ncé mbá o népo.
 11 Kàa puotí tepòtè yiè nkuyèinkù ɔ̄ɔ ciitèmu, wèè mōke meyèmmè kòò yèútí mecii nnè itié mbè ò duó nyi mièke.
 12 Kuyie ndó dèè wenni dènde, kù wùómmu dèè daòri benitiyiibe céí, ke bè tanninko meysi mmièke.
 13 Kòo cĩri kuò nkàa cĩéké, a múнке naa bo nkuò nkè bè cĩékému.
 14 Disòri kó dipànni bónkunko kemieke, kè dipànni dii bànnè ke cùs diyòri kè di kòu kemieke diékè.

15 Onitisàù ò ndòari ikuó yēmmè kè dè ò naatimu, ke dò nkuyonku onitiyeiwe borè.

16 Onitì wèè yóu mecii nkó kuce ò bo ñeinè becírìbè bàmbà.

17 Wèè dó kutenkù kó diwèi ò báa mōte o kperε, wèè dó menaà nnè imaa nhò báá kpariké.

18 Benitiyeibe bèè í mōke bè tū ndè bè bo yà meyei, besàabè í yóó yà mè.

19 A bo nhāmè tedòntè ñnkè dè tōūnè a bo nhānèmè onitipòkù yekpàrè yiè nwèè miεke péikú mecāā.

20 Mecii nyiè nweè mōke tikpàti nè desàarè o cīētè, kè kuyeinkù dè càari demou.

21 Wèè dòòri dèè sié ke niti ò ò nfòù kémòntemu kè bè ò dòòri mesàà nkoò dé.

22 Mecii nyiè mbo na képi diheikperì bè bàà di, kèpònte be yèmmè do dò ndèè bè kānké.

23 Wèè yé ò nàà nke túmu wèè yennínè meyei.

24 Wèè mōke tepòtè nè tefentè ò ò ndaù betòbè mbe kòo kperε demou tu tefentè kperε.

25 Otōnnédíéti ò ndè yáámmu demou ke yàà kúnè, ke yé o nòutè í dómè ke pí mmutōmmú.

26 Wenwe ò ndè dómu demou, kòo nitisàù yie níí pā ke báá súó ndèmarè omáá.

27 Kuyie nyí dó benitiyeibe kó yepārè, bè yé pāānnè meyèmmè yeime mme.

28 Wèè sou nke náá nhò í yà dè ò í yóó nhā ke bo. Wèè kèrímú tináañti wèè mōke ò nàà nti sáá.

29 Onitiyeiwe ò ntá omáá ndi kòo nitisàù tūnni o fōmmu mesàà.

30 Onitì í mōke mecii mmamè yoo meyèmmè mamè yoo iyentotí mai Kuyie mborè.

31 Bè daati tesāntè yekōnke dikpānni kpéi nke, Kuyie nkuu né ò nte kàa na a dootitòù.

22

1 Kuyetifeitóo tōūnèmu tikpàti, kè benitìbè da dó dè pēētè mesōo nnè idíífi.

2 Okpààti nè ocīri dè wēmumu, Kuyie nkuu bè dōò bédé.

3 Wèè dàke ò òò yaní meyei nkésòrimu. Wèè í dake kòo nkéroo kè mèè ò pí.

4 Wèè kékūnne omáa o kó mucòntimu tú ò bo ndémè Kuyie, ke mōke o kperε, ke mōke diyètiri nè mufōmmu.

5 Ipo nè timáti deè dii onitiyeiwe kó kuce miεke, wèè dó o fōmmu ò báá kù tūnnè.

6 Benke debire kuce sààkù dè kpaá be ndii mōnni, dè bo kóté dè báá kù yóu.

7 Tikpàti yiè nhō mbakému ocīri kè dibānni yiè nnaà nho banteu kó kudaakù.

8 Wèè buótí dèè í wenni ò òò kōū meyei mme, ò wērímú ò do dōari mmù meyei nkè mùu deè.

9 Wèè niti ò yàù mesàà mme ke yé ò totírínèmè becírìbè o kperε.

10 Bèti tefentè yiè nkè yekpàrè nè kutoweku nè mesenkùmè kè dèè deè.

11 Wèè dó timōmmònti ke mōke tináañsààti wèè dàpúnè okpààti.

12 Kuyie nkānkému mecii nyembè, ke yetírì benitiyeibe náañti.

13 Otōnnédíéti òò yí dicírìcírì dii bo kuce, kòò yèroo di bo ò pí.

14 Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè náañti dò ndifōtirì cūmpuri ndi, Kuyie nyete wèè òò do di miεke.

15 Debire ò mmōke mēwáátéyèmmè mme, kunasáá kuù òò mè dèite.

16 Wèè fēūnko ocīri wè ò kparìkùnkòmu, wèè pāā nhokpààti ò cīrìkùnko omáa ndi.

Mecii nkó tináahti

¹⁷ Kénté mesàà nkékeè mecii nyiè nkó tináahti. Daate n da náá nti kpéi kè n da tuo mmecii. ¹⁸ A mè ãnnè a yèmmè kè dè nda naati kàa mmè yē sáà. ¹⁹ N dó a yié nha Yiè nKuyie nku, deè te kè n yóó tì nda tié nyiè. ²⁰ N da wàri itié nsipisitaati ndi nè yetannà a dò nkétotí dèè ìnkè a yèmmè kébanté timóm̄m̄nti. ²¹ Kè bè da tō nkàa wèteni á náké timóm̄m̄nti.

²² A báa yà ocìri cīnnimè kéfiete o kperε, a báa fēū nhosénniwè tibeénti borè. ²³ Kuyie nkuù yóó kpà mbe kpéi nkékuò bèè fèkε be kperε.

²⁴ A bá nnaatinè kemieke yiè, a báa neinè onitiyonkuwe, ²⁵ a yàà bo bè teeté kéta tìmatì mieke.

²⁶ A báa béi nképoté a nòutè ketenkè ke dà a bo yietí otòu kó dibànni. ²⁷ Kàa yī memme ke í na ke yietí bè bo fietε a dóu.

²⁸ A báa tuo nha yembè dóu ndii tári be bátè mànkú.

²⁹ Kòo niti yé o tōmmú mesàà bekpàatibè beè ò ò tùóté ò ò ò í ntú sántíke kou.

23

¹ Kàa wēñnè onitidièwè kè di yo, á dōò meyoðmmè nè dèè ìkú a ìkè. ² Bá kàa pitiri deu, di ke kūnnè. ³ Bá nyáá mmudii wennimè kényīkε a bo minnémè, kè de yèmmè bè dó ke da díimu.

⁴ Bá mbeti tikpàti, keté ke bá ntoti a yèmmè de bíkè. ⁵ A bo nkpaá ke mu nyi yà idítí kè í pēētému. Idítí do nyi ā ifièti nyi ke puù ke dētíri kēinkè fetúúfè kōme.

⁶ A báa wēnnènè meyèmmè yeime yiè nkè di di o dii, bá ndake o diiti wenniku kpéi. ⁷ Ò yó ndòari ke dò nhò da dómu ke tú: Di kényà, ke né da dónè meyei. ⁸ A bo dentenè a bo tì tómè, kàa do náá ntii náaħnati yei detetirè.

⁹ Báa náké kuyèinkù a kó tináaħsàati kù í yóó tì pēnsiri.

¹⁰ A báa tuo tēbàtè mànkú kó ditári, báa ta deciribirε kpete mieke. ¹¹ Wèè kpà mbe kpéi nhò kpeñimú, wèè yóó da kpannè be kpéi.

¹² Duó nha yèmmè bè da tié nyii tié, kékénté mesàà kè bè da tuo mecii.

¹³ Báa yóu a bo puotimè a bire, kunasáá í yóó dè kùò. ¹⁴ Kunasáá pètinke yóó dè deēténè mukúú mmu.

Oniti tiémmè o bire

¹⁵ M bire, kàa cii dè yó nni nnaatimu. ¹⁶ Dè bo n narike mediè mmóm̄m̄m̄mme kè nsà kàa naá timóm̄m̄nti.

¹⁷ A báa teeté benitiyeibe, ndé Kuyie nsáà. ¹⁸ Memme dè bo nda naatimè a borime mieke, kàa yà a dó dè demòu.

¹⁹ M bire, kénté n yē mmù kéciité, kētūnne kuce kusààkù. ²⁰ Bá nneitinè bēnaayààbè nè bēmancáàmbè. ²¹ Bēnaayààbè nè bēmancáàmbè bè taà tidawanti mieke nke, kè tikòncéētí yiè ndaati tiyaaciti.

²² Nkémmú a cice kpeti ke yé wèè da temè. Báa senkèri a yō ò kòtè mèè kpéi. ²³ Wammú timóm̄m̄nti nè meyèmmè nè itié nè mecii, kàa dè mòòte, a bá ndè càari. ²⁴ Kòo niti peité onitisàù dè ò nhò naatimu. Wèè peité mecii nyiè koò nyànkunè diwèi. ²⁵ Duó nde kó kuyèħnaati a cice nè a yō duó mbe de kó diwèi.

²⁶ M bire, n duó nha yèmmè kèntū n dóm̄m̄ nè diwèi. ²⁷ Nyé ke dò nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otòu pokù, bè dònnè difōtiri cūmpuri ndi, tēbinte tēè pēū, ²⁸ ke ò ndii benitibè benitikòùbè kōme ke càke benitibè péu fōmmu.

Kunaà yàkémúsnkú ò ndòmme

²⁹ Mesémme yiè ntu we? We ntu idebli yiè? We nkpànti sáà? We mbeeti o kpeti benitibè? We ncóu tiyèiti detetirè? We nwùò tinonwùsti? ³⁰ Wèè òò í nyitè wènwè menaà mborè, wèè nonnè menaà nkperimè. ³¹ A báá yóu kè menaà nkó kuwùskú da soutè mè mietimè febòòfè mièke. Mè yó ntati a níí kè wèetimu, ³² kè né taroo kè da dántè fèwààfè kóme, didautiri kóme. ³³ Kàa nuò nkòòre, kàa yèmmèe kòkè nè a náànti. ³⁴ Kàa ndò nha duò dàmmèèrì Ìnkè nò kari bàtòò kó kòdóu Ìnkè kè dè sànti kè da kòònkò. ³⁵ Fòò ò nnáá nke tú: Bè m puotí kè n kòute bá dè í n yonke, n keté kè í dake, kè nh èntè diì mòmni m bo wète kèyà.

24*Mecii nyiè nè onitiyiwe*

¹ Báá teeté benitiyiwe, bá mbè naitinè. ² Bè dó kéndòori meyei mme kè náá mmeè kpeti máá.

³ Nè mecii mme bè maàmè teçtètè, mecii mmeè ò nte kè tè nkpeñni. ⁴ Nè mecii mme bè òò píemmè yebuò tìkpàti tisààti tii wenni.

⁵ Wèè cii weè mòke muwèrimú, wèè cii weè kpeti dèúkú. ⁶ Wèè bàátí mesàà nweè òò na mudoo, wèè mòke bèè ò duò nyitié nkè bè sù wèè nò ndikpànni.

⁷ Mecii nkó tináànti pèètému kuyèinkú wèrimú, deè te kè bè tíí nke náá nkú ncíéké.

⁸ Wèè wanti meyei nsáà bè we ntu meyei ncice. ⁹ Kuyèinkú yentotí tú iyeyi nyi, bè í dó kèyá tepòtè yiè fenònfè.

¹⁰ Kè mehàárimè tùòkení kàa bonke a do í kpeñni.

¹¹ Deeté bè dó kèkuò bè, bè dèri bè kè kòrinè mukòu, deeté be. ¹² Kàa yí a do í yé, Kuyie nkuu wúómmu, kunku yému a yèmmè, kù da wúómmu, kuù bekùnè bá wè o tòmú dòmme.

¹³ M bire, nyo mmècekùò, mè teénnèmu kè naati. ¹⁴ Nyé kè dò mmecii nwennimu a fòmmu kpéi kàa mè pètè meborime bá nda yóunè, kàa yà a dó dè.

¹⁵ Báá dàò onitiyiwe kóme kèpònte onitisàù cìtètè ò bo tè. ¹⁶ Onitisàù bo na kèdo kuce mèyiekè kè baa nyiitimu, kòo nitiyiwe ta mehàárimè mièke dè dèèmu.

¹⁷ Kàa dootitòu do dè báá da narike, kòò bètè, diwèi báá da pí, ¹⁸ Kuyie nyàà borè yà kè dèe kù yonke bá kù ténke báá ò dòò meyei.

¹⁹ Bá nhèènnè benitiyiwe, báá teeté meyei ndòòribè. ²⁰ Benitiyiwe í baa dèmarè deyìkè, be fòmmu yóò kúmu fitirè kóme.

²¹ M bire, ndé Kuyie nnè okpààti, báá taunnè bèè dó kéceete demou. ²² Meyei nyóò bè tùòkenímu bàmbà, òmòu me nyí yé be yèiti yó mmamè.

Mecii nyiè dò nkénnáá nti

²³ Nte mecii nkó tináànti teti, dè í wenni a bo mbekùmè kè mòke mebatimè. ²⁴ Kòo beénti mòu kòínnè oyeiwe, ibotí nè benitibè de mièke ò nhò péimu. ²⁵ Kàa kpànnè oyeiwe dè wennimu, ò òò pètè mesàà mme kédí diwèi.

²⁶ Kàa tèínné otòu timómmonti, deè benkú a ò dómè.

²⁷ Bá ntu a bo maá teçtètè kè í tũntè a tòmú ditowàà kómu, kè í kùutí kupaku.

²⁸ Báá sònté kénnáá a kou kpéi ndetetirè, a dó kènaá nsiyáàbisí yiè nweà?

²⁹ Báá yí ò n dòò miè nkè m bo ò fòò, m bo ò tèínnè ò n dòò tí.

Otònnédíèti borime

30 M pēēté diyie mari otōnnédíéti mōu paku, kuyeiñkù makù paku, 31 tisāmpoti nè timúsinti kè dè dàátí kupaku, kuduotí kùù fité o paku kè kù do. 32 Kè nni ndè wùó nkétotí n yèmmè kè dè m benke mecii mmamè: 33 Kàa tu m bo duó sámpò, m bo ũũnko sámpò, kéompe sámpò, 34 a bo nyóó daate kè tidawanti da ikú, kè dikōnni da déété oyúókù kōme.

25

1 Nte Sodomō kotinò teyè Sudaa kóo kpààti Esekiasi kàbe wàri yè.

Yekotinò yebotí yebotí

2 Dè tu Kuyie nkó disānni ndi kù bo sōnnemè dèmarè ke tú bekpààtibè kperi bè bo wénnimè dèmarè mesàà.

3 Ti í yé mèè boti kéñkè youtimè māmè, nè ketenkè cūmpume mamè ti í me nyé bekpààtibè yèmmè.

4 Ūté mesōo meýḡḡ nkè mèe wenke, wèè dōòri tisāti kòo na ke mè dōònè dèmarè sààrè. 5 Deite onitiyeiwe okpààti také kè timómmōntii kpénkūnne o kpàti.

6 Bá ndéúkūnko amáà okpààti ìikè, bá mbeúnè amáà benitidièbè. 7 Bè bo da deemmè deè tōūnè bè bo da kékummè onitidièwè ìikè.

8 Bá ncāā a bo yúmè tibeéenti kè dè yèmmè a yu wè bo beé nho kpeti kàa sīnte.

9 Kàa mākèné a kou timati a ò yà kè dí ti tūnte, a né báá náké otòu kó disōri kpeti, 10 ò yàà bo ti kèèmé ke da sámmú kàa mōnté dè yīmè kè ti yènni a nùu.

11 Tináànti tii béi nke wenni ti dōonnè kusārikù sààkù nku, bè dāri kù mesōo nne timáti péiti.

12 Mecii nyiè mbéi ntii náànti dōonnè mubierimámáá mmu nè mesōōfimme wèè ti yie nho borè.

13 Menébuo ndōmmè kuyiñkù mōnni ke kpénkūnko oniti, ditōnni sààri me ndò nwèè di tō nho borè.

14 Wèè pèèri o kperè ò dōonnè kuyaakù nku nè tiweticíti tii í yóó ni.

15 Wèè mōke meminnimè ò bo na kéceete okpààti yèmmè kè tináàntati taà oniti nè o kūḡo.

16 Kàa yà mecekùò ndi kébenné, kàa tonté a yàà bo mè t́. 17 Bá ncāā a cēpetitòu cīētè ò yàà bo da pè nke da sīntenè.

18 Oniti wèè náà nhotòu kó meyei nhò dōonnè didùri ndi nè disie nè dipencòu.

19 Kàa yèmmè naatinè onitiyeiwe, meháárimè yiè, dè ò nda dōonnè a cáánnè dininni dii keuté dindi, ke cōmmúnè kutàaku kùù kpeuti.

20 Kàa diè mmeyencaàrimè yiè ndè dōonnè a dàtè o yaàbòri ndi muséé mmōnni, ke ānnè o mōnne metekāā.

21 Kè dikōnni bo a dootitòu, duó nwe kòo di, kè sinéyēi ò bo, duó nwe kòo yà.

22 Kàa dōòri memme a cou yehāākūḡ nyè o yuu ñnkè, kè Kuyie nyóó dè nda yietí.

23 Kubakù you kó kuyaakù touni fetaafe nfe, kè siyáábisi ce nkemieke.

24 A bo mbomè difii ke kpénkè dè tōūnèmu a bo nhānnè onitipòkù yekparè yiè.

25 Tináànsààti tii yènni dedétirè ti dōonnè menébuo mme ke bónkūnko kuní.

26 Onitisàù wèè yóu kè beyeiè ò souté ò dōonnè tēbinte nte yoo dinébòri dii kó menie ncāke.

27 Dè í wenni a bo dimè mecekùò mmediè, yoo a bo ndómè disānni mediè.

28 Oniti wèè í pii nho mieke ò dōonnè dihei dii í baa dindi dimáà.

26

Ti bo nfòunè mèè botí nè tiyeinti

¹ Kè di duò nkuyeinkù diyetidieri, dè dònne muséé mmu kuyiinkù mònni ke dò fetaafe dididèl mònni.

² Inaribí puti mèè botí nè sikipàncéndéi, mèè botí nku meyei mmèè í mæke mè tukú nè mù mè í pīmmè òmòu.

³ Didáú bo tesántè kpéi nke kè tisammánti bo sãmmarímú kpéi, kè tedabæetè bo kuyeinkù ñnkè kpéi.

⁴ A báá ténne kuyeinkù tiyeinnáaanti, a yàà bo kù naánnè. ⁵ Ténne kuyeinkù dè dò nha kù ténne tí ku yèmmè yàà bo ndò nkù ciì.

⁶ Wèè tó nkuyeinkù nè tináaanti, ò kéké o tààke nyi ke waà nhomáà kunaupíe.

⁷ Kuhòukù tààke dòmmè ke kpa muwērímú, kuyeinkù kó dikotinùù me ndò.

⁸ Kàa sãnte kuyeinkù dè dònne a bou ditári ndi mutántènditimù.

⁹ Kupo 55 kũũ kunaáyákemuónkù kè dè ndòmmè, dikotinùù me ndò kuyeinkù nùù miæke.

¹⁰ Okpàati wèè sònté ke tóu tiyeinti mutómú, ò càari benitibè bæmou ndi.

¹¹ Temòtè 55 tó mèè botí kéwæte kédì, kuyeinkù me nkónni deyèinkpæe.

¹² Kàa yà òmòu kòo yèmmè dò nhò ciì, a nyé ke tú kuyeinkù kòmè ò tōñnèmu.

Otōnnédiéti borime tēmè

¹³ Otōnnédiéti wèè 55 yí kè n yè diciriciri bo m pī nkuce, kumuntũnkù kuù bo kuce.

¹⁴ Dicàù firi di máti ñnkè nke, kòo tōnnédiéti pènni o dóu ñnkè.

¹⁵ Otōnnédiéti 55 wéíté mucie kè dèe ò yonkemu ò bo mù kãtemmè o nùù.

¹⁶ Otōnnédiéti yèmmè dò nhò ciimu ke pèètè meciì nyembè bæyiekè bèè ténniko tináaanti kè dè wenni.

Yekotinò yebotí yebotí

¹⁷ Kàa ta dikpànni diì í tú a kpæri, dè dònne temòtè bo mpènkémè mme kàa pī nte yóú.

¹⁸ Kuwáátíkù kuù bæmmù yehããtĩre, ke tãũ ipie nke kòu. ¹⁹ Onitì wèè souté otòu ke dèè ke tú ò do wántí, o kpæe me ndò.

²⁰ Kè ideí dèè muháá nh55 kúmu, kè benáaantòubè dèè yekpàrè dèèmu.

²¹ Wèè ce nyekpàrè ò dònne yekũ5 nyèè còú nyènye muháá, ideí ì còú mmuháá.

²² Onáaantòuti náaanti dònne mucèkòyuo mmu, ke wæeti ke cuutoo tipòuti miæke.

²³ Tináaantati nè meyèmmè yeime, donnè mesòo sīmmè mme bè dàrimè tiyaamati ñnkè.

²⁴ Wèè mæke mepómme ò 55 mè sònne o miæke nke kénnáá nsiyáábisi. ²⁵ Kòò nàá ntináaansàati a báá yie, ke yé tii bo o yèmmè miæke tí í wennimè. ²⁶ Ò 55 namu késønne o pómme, kè dè né mboní kè benitibè bæmou banté o yonku.

²⁷ Wèè keù difòtiri wèè duò di miæke, kè ditári yàkù wèè di bienko.

²⁸ Kàa nàá nhotòu kpéi ndetitire a ò niĩmmu, wèè mæke meyèmmè mèdémè ò buòmму.

27

¹ A yèmmè bá nnaatinè nanke, a í yé tii yóó tuòkení yie.

² Yóu kè betòbè bèè da sãnte, bá nsãntí amáà. Opòò weè da sãnte dè bá ntu a mómumu.

³ Ditári cèèmu kè mubirimú cèè, kè kuyènkù naupíe cèè ke pèèté memme.

⁴ Kuyonku sǐmmu ke kunaupíe yóu, we nné bo dáátí kécómumu mepómme ìiké?

⁵ Kòo niti da kpannè a ìiké, dè tǔñnè ò bo nda dómè kè dè sòri.

⁶ Kàa népo da kpannè dè tu a kó mesàa mme, kàa dootitòu da ɔri dè tu a kó meyei mme.

⁷ Wèè di ke sànnè nweè nàu mecekùò, dikònni bo wè bá dèè tii dè ɔ nhò naatimu.

⁸ Wèè yè o ei ke centi cènti ò dònne tenòtè nte tèè dèténè te yǐènti.

⁹ Mekòpempemmè nè tùdààrí dè naati meyèmmè mme kè kunéponaatí pèèté a bo ntámè amáà.

¹⁰ A báa yóu a népobè, a me mbáa yóu a cice népobè, kè meháárimè da tùòke a báa kote a tebite borè, a cèpèetitòu tǔñnèmu a tebite tèè dètiri.

¹¹ M bire, ncii kénáríkunko n yèmmè, ke n níí na kéténné bèè n sèngu tináahti.

¹² Mecii nyiè nhǔò yàni meyei nkésorimu kè kuyènkù nkéroo kè mèe kù pí.

¹³ Kàa í yé wèè da mokenè dibànni kòo tòu yé nhò bo di yietí, còuté o yaàbòri kè di nduo a borè a í ò yé mèè kpéí.

¹⁴ Kàa ðou nha kou mekperimè dikũnweñni, de kó mudòummu ɔ ndò ndisáànni ndi o kpéí.

¹⁵ Onitipòkù yekparè yie dònne fetaafe ɔɔ ni kè yèè nésĩmbakè ndóu yènye sáà.

¹⁶ Wèè bo na kèpikú kuyaakù yoo mekùò mmèè yie, weè bo na kèpí nde kóo nitipòkù.

¹⁷ Timátí sǔmmè titeti, mèè botí nku oniti tũnnimè otòu yèmmè.

¹⁸ Wèè píenko mutie weè càa mmu be. Wèè yàri wèè ò baké mutómumu kòò pieti mesáa.

¹⁹ A ɔɔ síkéke menie nkéyà mèè botí a ìiké, otòu ɔɔ me nyà a yèmmè kè dèè ò teennè.

²⁰ Kudònkù í diè mmèè botí beciribè, oniti í me ndiè nhò dó dè.

²¹ Bè yáunè muháa mmu meso nnè timátí péti, bè ɔɔ banté oniti dòmmè nè bè nàa nti nti o kpéí.

²² Kàa ti kuyènkù ditùò medibii kóme a báa na ke kù yàtenè ku yeinti.

²³ Ndake a wũò kpéí nkè ò taà. ²⁴ Oniti ɔɔ í mmòkemè o kperè sáa, tikpàti ɔɔ í mme nsóké sáa. ²⁵ Kè timútí dèè kè tipànti mu nyí yènní, kèí yetàrè ìnkè kpeti kénkémmúnè tipànti bo yènnimè. ²⁶ Bè ɔɔ kèí tipeciti kèduòkenè tiyààti nti, ke fítè yeòòdakè kèdonne depaa. ²⁷ A bòmìe nyó nda sànnèmu, kàa piínè a cǐtèè nè a tǔmbè.

28

¹ Wèè dòò meyei nhò ɔ ncokumu bá òmòu í ò bèti, wèè í dòò dèmarè kòò mòke dikòmbùò diciriciri kóme.

² Kè dihei í wè ndinùu bekpààtibè bèè ɔɔ sũu, kòo kpààti cii ke yé dèmarè weè kpàti ɔɔ mònte.

³ Ekpààtidawanfè fèè fèũnko beciribè fè dònne fetaafe nfe fèè sũu nke kùo tidiiti.

⁴ Bèè yete Kuyie nkuò be sãntí benitiyeibe mbe, bèè ò yíé nkè bè mieke pèí benitiyeibe.

⁵ Benitiyeibe í yé dèè ci bèè dó Kuyie mbeè dè yé demòu.

6 Kàa kpa a kperε, kàa borimε wenni dè t̄ōñè a bo mmækemè tikpàti kè mè s̄l.
7 Wèè yie nKuyie nkó ikuó ò tu debísààrè ndε, wèè neitinè bèè borimε í wenni kòò ãã o cice ifei.

8 Wèè pènni idífti kè bè bo nhò yieti ke n̄nku, wèè niti ke pāā beçrìbè, weè s̄s tieke de yiè nkó tikpàti.

9 Wèè í d̄s kékèè Kuyie nkuó, Kuyie nh̄s̄ í nkèè de yiè nkó mubáammu.

10 Wèè fétinko benitisààbè ò bo do ò keú dii f̄t̄iri mieke. Benitisààbè bie me mpèù mesàà mme.

11 Wèè m̄ke o kperε o yemmè ò ndò nhò ciimu, oc̄r̄i wèè cii kòò né ò daú.

12 Kòo nitisàù baatè dè ò nnaatimu benitibè, kòo yeiwe baatè bè nsot̄i.

13 Wèè s̄r̄i o yei nhò í yau mesàà mmamè, wèè mè dáa nke mè yóu, Kuyie nwe c̄ñko.

14 Dè nnaati wèè dé ò bo d̄d̄mè meyei, wèè to kpeñni weè duò meyei mmieke.

15 Onitiyonkuwe wèè baké beçrìbè ò d̄onnè dicir̄icir̄i ndi dii pèù, kumunt̄inkù kùù d̄s k̄p̄i.

16 Kukpàatiyeinkù f̄ñ̄ko benitibè mbe, wèè í d̄s t̄icuuti kòo kp̄ati m̄nni.

17 Wèè kùò onit̄i weè ò ncooti ke bií tannè kuf̄oti bá bè í ò c̄on̄né.

18 Wèè borimε wenni weè coorí, wèè t̄u nyice idéi kòò duò.

19 Wèè kuuti ketenkè weè yo nke s̄annè, wèè s̄ñ̄té ke bo kòò ns̄annè tidawanti.

20 Onitisàù weè pieti mesàà, wèè d̄s kékparikè mec̄c̄ā kè meyei nhò t̄ùòkù.

21 Dè í wenni a bo mbaatimè benitibè nè memme kòo niti s̄s na kéd̄ò meyei mudii s̄amp̄ómù kp̄éi.

22 Wèè d̄s kékparikè mec̄c̄ā nweè ò mbeñi tikpàti bá ò í yé ke d̄ò ntidawanti bo ò do.

23 Wèè nàké onit̄i o caàrimè bè s̄s dente ke we ns̄ante k̄ep̄ēt̄é wèè ò kp̄enti.

24 Wèè yùúkù o cice nè o ȳs ke t̄u d̄é í t̄u meyei, nhò í cáánnè onitik̄ùt̄i.

25 Onit̄i wèè d̄s dem̄ou ò ce nyekp̄arè nyε, wèè d̄s Kuyie nkòò m̄ke dem̄ou.

26 Wèè tá omáà ò tu kuyeinkù nku, wèè cii kòò coorí.

27 Wèè pāā mbeçrìbè wè í m̄nni dem̄arè, wèè n̄òt̄é t̄éi kòò yàu meyei.

28 Kòo nit̄iyeiwe baatè, benitibè ò ns̄orimu, kòò ku besààbèe s̄ñ̄.

29

1 Bè tié nwè kòò yete, ò bo do mec̄c̄ā bá bè báá na kòò t̄aa.

2 Kè benitisààbè s̄u dè ò nnaatimu kubot̄i, kòo yeiwe baatè dè mbè yóu.

3 Wèè cii dè ò nnaatimu o cice, wèè k̄r̄i benitipòbè bèè d̄outi d̄outinè benitidaabè borè kòò cààri o kperε.

4 Okp̄àati wèè bekù weti weti weè kp̄ati ò nfiíkù, weè c̄ou t̄icuuti kòò t̄i buò.

5 Wèè kp̄enti o kou ò dii omáà ndi tim̄ati.

6 Benitiyeibe yei ndò ntim̄ati nti ke bè p̄i, kè besààbè ȳanku nè diwèi.

7 Onitisàù yému oc̄r̄i kp̄éi, oyeiwe yei me nyí m̄ke de kó meyèmmè.

8 Sip̄oo yembè bèè k̄on̄ninko benitibè, kè besààbè bónkunko kunaup̄ié.

9 Kè mec̄ii nyiè mm̄akenè kuyeinkù tim̄ati, kòo mieke peike yoo ò daú bè í yóò narike.

10 Benitik̄ùbè n̄im̄mu onitisàù, kè besààbè ò d̄s.

11 Kuyeinkù kuù feinko ku yèmmè, kè mec̄ii nyiè nyíkù omáà.

12 Kòo kp̄àati yiè nsiyáábisi o t̄umbè s̄s naá mbeyeibe mbe.

¹³ Oyeyiwe nè osènniwè bè wē ndè bo dèmàà ndi, Kuyie nkuu kpetírí bá wè kó inu.

¹⁴ Okpààti wèè bekùnè bēcīrìbè kè dè wenni o kpàti ò nfiíkúmu sáà.

¹⁵ Kunasáà nè itié ndèè duò mmeciì, bè yóu dèè biré kè dè dòòri dè dómè dè àà de yò nwe ifei.

¹⁶ Kè beyeibe sùù mmeyei mmèè ò sùù, bè né yóó duómu, kè besààbè nwúó.

¹⁷ Tié nha biré kè dè da om̀p̀unnè ke nárik̀unnè a yèmmè.

¹⁸ Kè Kuyie mpānāaanti náambè í bo kubotí ò ò nyé kù co kè, dè nnaati wèè yíé nKuyie nkuó.

¹⁹ Bè í tiè nkudaakù nè tināaanti, kù yóó keèmu kù me mbáa yie.

²⁰ Kàa yà wèè nàa nke í yé ò tu mù, a nyé ke tú kuyèinkù kōme ò tōūnèmu.

²¹ Kàa cùu nhotōnti nè o bíkēmbēnti o yèmmè ò ndò nhò tu tēcīētē biré ndè.

²² Kemieke yíè nce nyekpārè nye kōo nitiyonkuwe dōori meyei péu.

²³ Tēpōtē kék̀unkomu te yíè, wèè kék̀unko omāà kòò pieti diyētiri.

²⁴ Wèè wēīnè oyúókù ò càari omāà ndi, ò yému meyei mmèè ò bàa, ò né í dó kè mè dāa.

²⁵ Kàa yòte onitì dè tu didiñtári ndi, wèè duó nhomāa Kuyie, kù we nkānké.

²⁶ Bá wè ò ò ndó kēnnaatinè wèè ò baké wēnwē, Kuyie nkuu né bekùnè bá wè.

²⁷ Benitiyeibe nímmu besààbè kè besààbè níí mbeyeibe.

30

Akuu kó tināaanti

¹ Akuu Sakee biré nàké tìi náaanti Itiyēedi nè Ukaadi.

² N tú kuyèinkù nku ke pēētē benitìbè bēmōu, n yí mōke meniticii.

³ N yí mōke mecii n né mōkemu mecii mmèè bo nte kè n yīētē Kuyie.

⁴ We ndèke keīnkè ke wētēní?

We mpikú kuyaaakù nè o nòutè?

We mpōū mmenie nnè kuyàakù?

We nhānné itemmānke?

De yíè nyētiri tu ba?

O biré kperi tú ba? N náké ti.

⁵ Kuyie nnàké tì timōu tu timōmmōnti nti, kuù kānké bèè bo ku bo dè kudōpikù kōme. ⁶ Báa yíè timati ku náaanti mieke, kù yàà bo da kpetinné kēbenke a tūmè siyāābisí yíè.

⁷ Kuyie, n da móú dēmarè dēdérè nde n fōmmu mieke, báa dè nni nyetenè. ⁸ N dētinnè siyāābisí, nè meciiimmè, a báa yóu kè n dōke naá nfedawanfè yoo n dōke kparikè, nni nduò m bo nyo mù ke fōūnè. ⁹ Kè n dōke kparikè n yàà bo da yete ke dō: We ntu Kuyie? Kè mme n dōke naá nfedawanfè n yàà bo yúúúú kēcāke a yētiri.

¹⁰ Bá nwátiri otōnti wèè ò duó mmutōmmú ò iikè ò yàà bo da bōnté kusīnkù kàa to meyei.

¹¹ Bèmbàbè bomu ke sáà mbe cicebè bá bè í náa mbe yōbè kò mesàà.

¹² Bèmbàbè bomu kè be yèmmè dō mbè wenni kè bè nè ā meyōō.

¹³ Kè betōbè bo ke senku benitìbè ke bè séenko inu.

¹⁴ Bèmbàbè bomu kè be nìi ndò ntiseuti, kè be yèi ndò nyese, ke kòu besénnibè, ke deu bēcīrìbè.

Dèè yóu mubantímù

15 Bèmarè bomu ke ò ntú: M pā, m pā. Bè dònne inacákpei nyi ke yāá mbetòbè yī, dèmarè bo dètāāti ndi dèè òò í nsànnè, kè de naannè bo dèè í diè.

16 Kudònkù nè tēhāunte,
nè ketenkè kèè í diè mmenie,
nè muhāá mmùù còú nke í diè.

17 Kòo niti sáá nho cice, ke sènkèrì o yò, yebankete yeè yóó doké o nuò, kè itúúkè ò càáké.

18 Dèmarè bo dètāāti ndi dèè pēsté n cii, dènàà ndi ketíke n yí na ke banté dè:

19 Fētúúfè kó kuce kēīnkè,
fēwààfē kòku ditári īnkè,
bātóó ce dāmēērì mieke,
dèè yūò nhonitidòù ospàà mbíékè.

20 Nte onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o borime dòmmè, ò òò di kèdeè kèúté o nùù ndi ke dò ò í dòò meyei mmamè.

21 Dèmarè bo dètāāti ndi benitibè kōmbùòti duò dè ke dò nketenkè òò aámè, dè bo dènàà ndi ketíke ketenkè yīkù dè.

22 Kudaakù bo naammè okpààti
nè kuyèinkù kùù yo nke sànnè,

23 nè tepodòntè bo nyeímè
nè kunitipodaakù bo còutémè océpokù fòtìrì.

24 Desīntékpere bo titònti tinàà ndi ketenkè īnkè, dèè kēīnì kè de cii nné deu.

25 Sikēū sīi kpa muwērimú, ke né òò wáá nsi diiti kudisēīkù mōnnì.

26 Nè yeyī yèè kpa muwērimú ke né keù ye fōti yetārè mieke.

27 Nè fēcofē fèè í mōke okpààti ke òò yè yetīrè yetīrè.

28 Nè yemōnke a bo na kēpī nyè nè a nùtè kè yè né ā sikpààticēī mieke.

29 Denennè bo dètāāti ndi, dènàà ndi ketíke dèè cèmmu wenni.

30 Diciriciri dikpáà kóo kpààti dīi í dé òmòù,

31 nè tekpàrisāntè,
nè dībòdāà,
nè okpààti wèè neínè o āāpòmbè.

32 Kàa mōke teyeinfenté nte ke fontí, ke banté, pī nha nùù. 33 Kàa poké menaamiè menaankùò meè òò yènnì, kàa poté diōnni meyī meè òò yènnì, kàa mieke yènnì a òò cé nyekpàrè nye.

31

Bè tíemmè Demmuyēeri

1 Okpààti Demmuyēeri yò ò tié nyì tié.

2 A tú m bire nde, m bire mómmōnne, kénté n tié. 3 Báá yóu kè benitipòbèè di a wērimú, báá tūnne bèè fētinko bekpààtibè be kó kuce. 4 Demmuyēeri, bekpààtibè nè bèè baké bè í dò nké nyò mmenāà kperimè. 5 Bè yàà bo muò nkéyè nyikuò ke fēū mbesénnibè. 6 Di níú duò mmenāà kperimè wèè yóó kú, kédúú mmenāà nwèè yèmmè cààrè, 7 kòo yà kényè nho dawanti nè o yeñcaàrimè. 8 Á nteénnè bèè í nò ntināahti nè bè bontóo bè. 9 Mbekù weti weti ke kommu besénnibè nè becīribè.

Onitiposàù kó tināahti

10 Wèè pèté onitiposàù ò pètému, de kóo nitipòkù wennimu ke pēsté medèi.

11 O dōù ò nhò tāmú kòò dòòri be kperè kè bè cōntí.

12 Ò í dōòri o dōù meyei ò ò dòòri mesàà mme o fōmmu mumòu mieke.

13 Ke waà tipààkónti ke pĩ mmutōmmú nè diwèi.

14 De kóo nitipòkù dònne bàtòò kupotaá nkou nwe ke waànní o diiti dedétirè.

15 Ò ɔ̄ ente kè dè kpaá uumu kòo bénné kédúo nho cīètè kòbe, kédúo mbeṭōmbè mutōmmú.

16 De kóo nitipòkù weè ɔ̄ totí o yèmmè kédonténè o díítí ketenkè kéfííkú detie ndèè pèí.

17 Ò ɔ̄ mpĩ mmutōmmú nè tikōnyauti nti ò ɔ̄ í nkari ke mmeí o nɔu.

18 Ò ɔ̄ nwúó nho tōmmú kérímè mme kòo fitírè ní nyié nkécsú.

19 Tεpààkonditè í yiè o nɔu mieke, kòò dùòkù mupààkómmú.

20 Ke teénnè besénnibè, ke niti ke pāā mbeçīribè.

21 Ò í yīèkù musée, ke yé ò cīètè kòbe bεmɔu mòkemè tiyaàdándátínti.

22 Kòò dùòkù tiyaàcécéti, ke daati tiyaàkpeti wūṣti tìi dò ndéú déú.

23 Kè bè dé o dɔ̀u dihei mieke kòò kòké bekótibè kó ditīnni.

24 Kòò dùòkù tiyààti ke fiiti, ke fiitinè inaakūṣ mbeṭopotambè.

25 Ke kpeñni kè bè ò sántí, ò í yīèkù nanke.

26 Ke náá mmeçii nkó tináahti, ke tiènnè diwèi.

27 Ke dake o cīètè kpéí, ò í dé mutōmmú.

28 Kòo bí ò sántí kòo dɔ̀u ò dèúkunko.

29 Kòò sántí ke tú: Benitiposààbè bomu kàa né bè pèèté bεmɔu.

30 Diwèi pēnkùmu kè kuwenniku deu, onitipòkù weè dé Kuyie mbè we nsāntí.

31 Yietínè we o tōmmú ké nhò sántí dihei dimɔu o tōmmú kpéí.

Meborime wéiti wãri dù pátiri Di mpátiri tɔ̀ tii náànti

Meborime wéiti do tú mæcii nyiè nwe kéntú bèè ta Isidayæeribe kó mæcii nkóo dákòsri be kòò mǎu. Ke wéi meborime ke náá nhò yà tì meborime ìnkè, kòò b́í nke tú meborime í ḱerí tì do mè wùònnèmè.

Ò í mǎke yènd yèdèè, ò tu oniti wèè d́ó wè nwe Kuyie nke cii ke békú omáà tináànti péu kè dè ntukúnè meborime dòmmè. Kè tì d́ó kékeè o pátiri tɔ̀ tì tì dò nkétúóté tì mǎá kécónnè o f́t́iri ndi ò do bo mèè borime mièke, nè o do tú wè. Sifube kó meborime mièke wèè weti Kuyie we nyietì, ke ò kpetínné oyèiwe, kè meborime wéiti wénté kénsó ndè í me ndò nsǎà. Deè te kòò náá nho pátiri mièke kuce mǎpéu ke tú: Meborime yóumu mè í dò nkébanté.

Di mpátiri náànti dúò ke dòmmè

1. Meborime wéiti wéntémè ke śó mmeborime í dò nkébanté 1.1-4:16
2. Meborime wéiti wéntémè ke śó mmeborime í cáánnè a bo mbètímè kuyaakù 4:17-10:20

Meborime wéiti náànti kó dikòù 11:1-2:16

Meborime í dò nke banté

¹ Dafiti birè meborime wéiti Sedisademmu kóo kpààti nàké tì meborime ìnkè.

² Mí mmeborime wéiti kè m b́éi nke d́ó: Meborime yóumu mè í dò nkébanté bá sám̀pó.

³ Mutómmú oniti pí mmú ketenkè ìnkè, mu kó mucóntimu tú òmmu?

⁴ Ku ndapùntònkù ò p̄èèté, kè kundapùntònkù tekùu yènní, kè ketenkè baa bo.

⁵ Diyiè ò yènní kékote kéta, kéndó mæcǎa nke bo wète dì yìèní kè.

⁶ Kuyaakù ò ité diyiè yìèní kè, kénfũute ke fiti kubakù cànkù kénfiti, ke wèti ke bo kéténi kù iténi kè.

⁷ Ikó nyimou p̄ùò nke taà dàméèrì nwe, ò me nyí pièku, kè ì baa p̄ùò nkoò taà, ke w̄ièti ì yènní kè.

⁸ Bá dè de tómmú í mǎke kumàнку, oniti báá na kénáké kédeè. Fèndnfè í diè mmuwéimù, ditoò mè nyí diè mmukeèmù.

⁹ Dèè baa do bo deè yó mbo, dèè do dàò deè yóó dàò.

Dèmarè í tú depànnè ketenkè ìnkè.

¹⁰ A bo yà dè ke dò:
Wúó! N yà dèmarè pànnè!
Dè yó mbo kè ti mu nýí bo.

¹¹ Bè 55 í nkpaá yé bèè pēēté be kpéí,
bèè bo tūnnení bè í yóó nkpaá yé
bèè bè tūnní be kpéí.

Meborime wéiti yà ti ke náá

¹² Mí mmeborime wéiti n naámmu Isidayeeri be kóo kpàati, kэмbo Sedisademmu, ¹³ kédúó n yèmmè kéwammú, kéfíe nè n yèmmè ke bo banté dèè dòòri ketenkè ìnkè. Mutōnyonkumu mmu, Kuyie nduó mmù oniti kòò bo mmù pī. ¹⁴ Kè n wénní mutōmmú mùù kó dimàà dòòri ketenkè ìnkè, kénsó ndemou dè í dò nkébanté, dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakú.

¹⁵ Bè 5 í nna késéi ndèè kòómú
bè me nhó í nkàa ndèè kpa.

¹⁶ Nè n yèmmè mieke kè n dò: M mè nwammúmè ke yíe mecii péu ke pēēté bèè n niiténè ke di tikpàti Sedisademmu mieke, kè n yà n yíétémè meborime péu, ke mòòte mecii mmemou. ¹⁷ Ke duó n yèmmè ke bo bate dèè tu mecii nkperere, nè dèè tu deyeinkpere, nè dèè tu dewáátékpere. Ke só ndende kó dimàà í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakú.

¹⁸ Kàq mòke mecii mmediè
nha fēūtímè 5 ndeumu,
kàa yíétímè deuke a yíe amáà ndi meháárimè.

2

¹ Nè n yèmmè mieke kè n dò: M bo yááké diwèl kéwammú kunaatí, kénsó ndende í dò nkébanté. ² Kè nni nsó nkè diwèl baa da bo ke da bo dè tu deyeinkpere nde, tewèlè me nýí mòke mucóntimu mamù. ³ Menìme n duómme mmáà menaà nke né nkpaánè n yèmmè, kédòò mmáà kuyèinkú ke bo yà dèè wenni oniti dò nkédòò dè ketenkè ìnkè yewè o fòu yè. ⁴ Kè n duó mmáà mutōndiemù, kémaá sicéí, m mómumu n kpesi kéfíikú detie mbè tu dè fínyí, ⁵ kédeí depénnè kédúo depaa nkéfiikú detie ndebotí ndebotí dèè péí. ⁶ Kè n keú sibií kényóórìnè detepànnè n fiikú dè, ⁷ kédó ntidaati tinitidaati nè tinitipòti, kè bè m pié ibí n cīètè mieke, kè nni mmòke iwūó inààke nè ipe nè sibóò mediè, kēpēēté bèè n niiténè ke buoté Sedisademmu. ⁸ Kè n kóu timáti péiti, kéwáá mbedembè benitidaabè nè benitipòbè, kémòke oniti dó dè, benitipòbè péu* kéntú benitipotòmbè diebè. ⁹ Kè n deuke ke pēēté bèè n niiténè ke di tikpàti Sedisademmu. Bá nè memme kè nni nkpaánè n yèmmè. ¹⁰ N nuó nyà dèè kó dimàà ke ndó, n yí dè nýi yetenè, n yí mmònte n yèmmè diwèl marí kè dè nni nnaati nè mutōmmú mumou m pī mmù. Deè do tú n kó mucóntimu. ¹¹ De mōnni kè ntóti n yèmmè n tōmmú mumou ìnkè, n dòò dèè kó dimàà, kénsó ndè

* **2:8** benitipòbè péu: De kó ditannùú í fei mesàà, dè bo na

í dò nkébanaté dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù. N yí cǎnte dèmarè ketenkè ìnkè.

¹² Kè n toti n yèmmè a bo nciimè nè a bo ntúmè kuyèìnkù nè a bo wáátémè de ìnkè. Yé wèè yóó cǎuté mí nhokpààti de yiè nyóó dǎò mù kè mù ncáá.

¹³ Mèmmè n yàmè mecii mmòkèké mucóntimu ke pèèté a bo yeimmè, kuwen- niku mǎkèké mucóntimu ke pèèté dibìnni.

¹⁴ Mecii nyiè nnuò nwúómmu kè kuyèìnkù áánte dibìnni mièke.

Kè nní nsó ntìmatì mǎà tii bè bàa. ¹⁵ N de nyà meborime yóúmè ke í dò nkébanaté. Tii yóó tuòkení kuyèìnkù kè tii yó n tuòkení, n né cii ba nkpréí? ¹⁶ Bè ǎǎ í nhā ke yé mecii nyiè nkpréí, bè me nhǎǎ í nhā ke yé kuyèìnkù kpréí mbè ǎǎ bè yèmmu bedé. Kuyèìnkù ǎǎ kúmu ke mecii nyiè nkú. ¹⁷ N yèmmè meè cǎarè dè í n naati! Dèè dǎari ketenkè ìnkè dè í n naati, meborime í dò nkébanaté, dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù. ¹⁸ Mutómmú m pí mmù ketenkè ìnkè ke òu, ke yóó mù yóunè wèè n tǔnní, dè í n naati mu kpréí. ¹⁹ We nyé wèè n tǔnni kòò bo nciì yoo ò bo ntú kuyèìnkù? Weè né yóó baaté n dǎò dèè kó dimàà ketenkè ìnkè nè n kó mecii. Dende múнке í dò nkébanaté. ²⁰ Mèmmè dè yārikemè n kǎnti nè mutómmú m pí mmù ke òu ketenkè ìnkè. ²¹ Nte onitì wèè pí nho tómmú nè mecii nnè meyíéíímè kè mù yié mmesàà. Kòò né mù yóu nè otǎù wèè í pí mmumamù. Dende í dò nkébanaté dè cǎari meyèmmè mme. ²² Onitì kó mucóntimu né tú òmmu o tómmú nè tihòùti o òu tii kó dimàà ketenkè ìnkè? ²³ O we yemou tu kuyonku kpeye nye, kòo tómmú tú muyonkumu. Bá keyènkè ò ǎǎ í nhòmpè. Dende í dò nkébanaté.

²⁴ Onitì bo dimè keyà dèè tu o kó diwèì nè o tómmú ò pí mmù. Dende kó dimàà bonní Kuyie mborè nde. ²⁵ Kuyie mbéimmu ke tú kè kuù í te we mbo di kè dè nhò naati? ²⁶ Kuyie nhǎǎ duó nkù dó wènwè mecii nnè meyíéíímè nè diwèì. Benitiyeibe kó mutómmú Kuyie mbè duómmù tu bè bo kóúmè ke tíí nkù dó bè kpréí. Dende í dò nkébanaté dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

3

Bá dè nè de mǎnni ndi

¹ Bá dè nè de kó dimònni ndi. Bá diì mǎnni nè di kperè nde ketenkè ìnkè.

² Dipèitèmmònni bomu kè mukũ nkó dimònni bo. Mufii mmònni bomu, kǎa bo uutémè a fií ndè kperi bo.

³ Mukòù kó dimònni bomu. Kǎa bo mièkùnnemè kó dimònni bo, mupòmmù kó dimònni bomu, kè mumarimù kó dimònni bo.

⁴ A bo kuómme kó dimònni bomu, kè mudaá nkó dimònni bo. Didabònni kó dimònni bomu, kè muhaù kó dimònni bo.

5 Itáá kó mubɔmmù m̀ǹǹni bomu,
 k̀àa bo yóumè itáá kó mubɔmmù kó dim̀ǹǹni bo.
 Debaà nkó mupĩmmù m̀ǹǹni bomu,
 k̀àa bo yóumè debaà nkó mupĩmmù kó dim̀ǹǹni bo.

6 A bo waámmè d̀e`marè kó dim̀ǹǹni bomu,
 k̀è d̀è bo fetimè kó dim̀ǹǹni bo.
 A bo sɔnnemè d̀e`marè kó dim̀ǹǹni bomu,
 k̀àa bo dootóomè a do s̀r̀i d̀è kó dim̀ǹǹni bo.

7 Muyaakētímù kó dim̀ǹǹni bomu,
 k̀è muyaayántímù kó dim̀ǹǹni bo,
 a bo nciékémè kó dim̀ǹǹni bomu,
 k̀àa bo nnáámmè kó dim̀ǹǹni bo.

8 A bo ndómè otòù kó dim̀ǹǹni bomu,
 k̀àa bo nniímmè otòù kó dim̀ǹǹni bo.
 Mudoò kó dim̀ǹǹni bomu,
 k̀è kunaatí kó dim̀ǹǹni bo.

9 Wèè pĩ mmutómmù ò mù pĩ nkòo kó mucóntimu tú òmmu? ¹⁰ N yàmu Kuyie nduú mmùù tómmù benitibè k̀è b̀è mù pĩ. ¹¹ Kù d̀ò d̀emou k̀è d̀è wennimu bá d̀è k̀è d̀è bo d̀e m̀ǹǹni, k̀è kù duó nhoniti meyèmmè ò bo nyénèmè k̀è d̀ò nhoniti ɔ́ í nku k̀è d̀è de, oniti né í na k̀e bo banté Kuyie mpĩ mmùù tómmù, kù mù keté mèè botí ǹè kù mù d̀èè`mè. ¹² M bantému k̀e d̀ò nhoniti kó diwèi tu o bo ndòrimè ò d̀ómè, k̀embo k̀è d̀è ò naati o fòmmu mumou mièkè. ¹³ Kòo niti yo nke ỳò nke d̀è ò naati ǹè o tómmù, Kuyie nkó dipànni ndi. ¹⁴ N yému k̀e d̀ò nKuyie ndò d̀è d̀è yó mbo sáà, d̀e`marè í d̀ò nkéyíé d̀e mièkè. D̀e`marè me nyí d̀ò nkéyaate. Kuyie ndè d̀ò d̀è memme k̀è d̀è bo yie nkè b̀è nkù dému.

15 D̀èè bo d̀è do bomu ǹè dim̀ǹǹni,
 d̀èè yóo buoté d̀è dié nke buotému.
 Kuyie nkuù t̀è`ninkoní d̀èè p̀è`t̀é.

Demou de manku tú mukũũ

¹⁶ K̀è n wénté ketenkè ìnkè k̀énsó ntibeénti naá nsiyáàbisí k̀è mesàà nnaá mmeyei. ¹⁷ Ǹè n yèmmè mièkè k̀è n d̀ò: Kuyie nyóo bekénèmu osàù ǹè oyeiwe. K̀e yé bá d̀è ǹè d̀è kó m̀fiè mme. Bá mèè d̀ò`rimè k̀è m̀e beénti m̀ǹǹni bo. ¹⁸ K̀è n wénté oniti kó mufòmmu, ǹè n yèmmè mièkè k̀è d̀ò: Kuyie ndó k̀e yáákému oniti kòo banté ò í cáánnèmè feòfè. ¹⁹ K̀e yé tii t̀uàkùní feòfè, tii t̀uàkùnímè oniti, feòfè kòmmè oniti m̀e nkò. Oniti ǹè feòfè d̀e fòmmu mumáà ndi oniti í p̀è`t̀é feòfè. Demou d̀è í d̀ò nkébanté.

20 Demou d̀è kũnti dibòri dimáà ndi,
 demou d̀è bonní mutáá mmièkè nke,
 demou d̀è wéti mutáá mmièkè nke.

²¹ We nyé kòo niti kó mufòmmu dekù k̀e`nkè k̀è feòfè kòmu ɔ́ nkpaá ketenkè mièkè? ²² K̀è nni nsó nhoniti kó diwèi tu d̀è bo nhò naatinè memme o tómmù, d̀èè tu o kó mucóntimu. We nyóo ò benke d̀èè yóo tuàkení o kó difònkùò.

4

Benitibè dɔ̀ori mèè botí betòbè meyei

1 N yàmu benitibè fěũnko mèè botí betòbè ketenkè ìnkè.

Wénté bè bè fěũnkomè kè bè kuò mbá òmòu í bè bàá.
Bèè bè nò mbèè bè fěũnko
òmòu me nyí bè bàá.

2 Kè nní nsó mbəcírìbè bèè ku nè dimònni
be kperε wenninè befòùbè.

3 Wèè né dake bo diwèi miεke ke bè pēēté bedé
wèè tu bè mu nyí peité wè,
wèè mu nyí buoté kutenkù miεke,
ke yé ò í yàmè meyei mmèè dɔ̀ori ketenkè ìnkè.

4 Kè n wénté ké n ś mmutòmmú mumòu onitì pī mmù kè mù yié,
ò ò mmù pī nke betínè betòbè mbe.
Dende í dò nkébanté,
dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

5 Kuyèinkù ò mmeí ku nòu nsi,
ke né kòu kumáà.

6 A bo mməkemè dēmarè dinacekutiri mēmáà
ke ompu
dè t̄ũnè a bo ndè məkemè dinacekutiri mēdémè
ke né ɔu mediè,
dende a bēti kuyaakù nku.

7 N wētè ke yàmu meborime tēmè ketenkè ìnkè mèè í dò nkébanté. Mèè tu:

8 Onitì wèè bo omáà ke í mọke oderíntòu, ò me nyí mọke debire, ké í mọke o
tebite. Bá o t̄ømmú í mọke kumànkù, ò né pī mba nkpréi mmutòmmú ke pàà
diwèi? Dende yóumu, dè í dò nkébanté.

9 Kè di bo bèdébè dè wenninèmu
a bo mbomè amáà,
ke yé bèdébè kó mutòmmú ɔ̀ɔ̀ yiemmèmu mesàà.

10 Bèè bo bèdébè, kòò mòu do,
otòu yóó ò íimmu.
Wèè bo omáà kòò do,
we mbo ò íí?

11 Kè di dúó bèdébè
dí ò ntonkũnkómú ditòbè,
kàa né dúó amáà a bo yĩme kè dè nda tonni?

12 Kè benitibè bo bèdébè kòò máà bè dinté
bèè bo bèdébè bèè yóó ò na,
kuhɔ̀ kù kòhnè mètāāti kù í t̄ũ mecāā.

13 Odapàà nwèè í tú òmòu ke né cii
ò pēētèmu okpàati wèè tu okóti ke né yei,

bá ò í kémú itíe.

14 Bá kè de kóo dapàà nyènní dikpetíntou ke naá nhokpààti, bá kè bè do ò peité kòò í ntú òmòu o kpààtiyuu miéke.

15 Kè n yà benìtibè beməu
bèè bo ketenkè ìnkè bè munnémè weè dapàà
nwèè yóó cəuté tikpàti.

16 Benìtibè péu bèè do ò tū,
mbèè me mbo denté kətuəkení dè í yóó bè nariké.
Dè í dò nkébanté,
dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakú.

A náaàti bá nsū Kuyie nyiikè

17 Kàa tati Kuyie ncĕtèè,
totí a yèmmè mesàà.
A bo tamè kénkémmú dè wenninèmu
a bo kù fiémè iwūō kuyèinkù tēmè,
kuyèinkù í yé ke dò nkù dòòri dè tu meyei.

5

1 A nùù bá ncāā tináaàti,
a níí bá ndó mecāā nke bo béi ntináaàti Kuyie nyiikè,
ke yé Kuyie mbomè keĭnkè nke,
kàa bo ketenkè,
a tū mbá nsū tináaàti.

2 Iyentotí ìì ãã da sūū
kè tidəuntí kətení,
kàa sūū ntináaàti a yóó náké tiyèinnáaàti nti.

3 Kàa dəúnnè dinùù Kuyie,
dòò dì mecāā,
Kuyie nyí dó tiyèintí,
a dəúnnè dìì nùù Kuyie, dəò dì.

4 Kàa í dəúnnè dinùù Kuyie deè wenni
ke pēēté a bo kù dəúnnèmè dinùù,
ke né báá dəò a dì nkù dəúnnè ke yē nha yóó dəòmè.

5 A báá yóu kàa nùù nte kàa naá nhonitiyeiwe,
kénáké ikuó niùti ke dō:
N nùù dìì n fiténè.
Báá duó nkè Kuyie mmieke dá yè
kè kùu cake a tōmmú.

6 Kuyèinkù bo dəúnnèmè Kuyie ndinùù
dè ã nkù dōnnè tidəuntí nti,
tináaàti sōntíke kpeti,

mudaá nkperε.

F́ nwèè cii á ndé Kuyie.

Fedífe kó medòmme

7 Memme kàa yà ke ś ndiheì mari

kè bè f́ũnko bèè í tú bèmabè,

ke í b̀ti mawetimmè kpeti,

kòò m̀u í wúó ñhot̀u.

Dè báá da di ke yé oniti ò mbakémè betabè

kè bè ò bakému,

kè wèè tó bè baké kòò bomu.

8 Bè pieti mùù c̀ntimu ketenkè,

m̀ tu bem̀u k̀mu mmu.

Bá okp̀ati ò f̀unè depara nde.

Tikp̀ati í m̀ke muc̀ntimu mam̀

9 Wèè bèti idíítí ò í kpaá ke bo nyi s̀nnè,

wèè bèti tikp̀ati ò í kpaá ke bo tì ñinte.

Dè í dò nkébanté.

10 Kè tikp̀ati sũ̀ nti diibè ò sũ̀mmu.

Tikp̀ati yiè nkó muc̀ntimu né tú òmmu

kè dè í tú ò tì wúómmè nè o nuò.

11 Kòò t̀nti di ke s̀nnè yoo ò auté

ò ò nduó kè dè ò naatimu.

Kè tikp̀ati yiè ndi kéns̀nnè,

ò me mbáá na kéduó.

12 N yà meborime t̀mè mme ketenkè ñnkè,

kè mè yóu mediè.

Oniti bo s̀nnemè tikp̀ati yewe yeiye kpeí,

13 kè t̀i s̀nté kécake

kòò nyóó m̀ote debire bá d̀marè í kpaá o ñou mieke.

14 Ò yènní mèè botí o yó p̀uti,

kòò me nwéte ketenkè.

Ò p̀i mm̀u t̀mmú kó dimàà,

ò í c̀nté d̀marè kéto.

15 Meborime t̀mè mme,

mèè yóu mmediè.

Nte we ke ité otetiri

ò do k̀teni mèè botí.

Ò né c̀nté ba o t̀mmú mieke?

Dè í cá̀nnè a bo ndómè kékpaake kuyaaku.

16 Nte we ke á̀rì o f̀mmu mum̀u

ke bo yedabùò mmieke nè meyeñcaàrimè,

kòò mieke péíkú.

¹⁷ Nte n ya kòo nìti kó diwèi tu di: Ò bo dimè kényà kè dè nhò naatinè o tōmmú ò pīnmú ketenkè Ìnkè. Kòo daòné yewe Kuyie nhò duó nyè, deé tu oniti kó mucóntimu. ¹⁸ Kuyie nduó nwè tikpàti, kòo mǎke o kperε ke yé ò bo yīmè ké dè di, ke ya ò tōmmú kó diwèi, Kuyie nkuu ò pā. ¹⁹ De yiè nhòó í nyé ke dò nho fōmmu kó yewe kúpúri, ke yé Kuyie nhò duómme diwèi mediè.

6

¹ Kè n yíe kényà meborime younkume tēmè ketenkè Ìnkè mèè yǎnte oniti. ² Oniti Kuyie mbo pā wè tikpàti, kòo mmǎke o kperε kòo yètiri feí bá dèmarè í ò dónni ò dó dè. Kuyie mme nyí nyóu kòo dè di, kòo tòu weè né dè di. Dende yóumu dè í dò nkébanté. ³ Yoo oniti wèè mǎke ibí tekòutè (100), kòo fōmmu mante, ò me nyí sànnè diwèi ke ku, bá bè í nhò kūnné séi. Mí nkpréi mbè pùó nwè kè ti donni ò kperε wenninèmu de yiè nkperε.

⁴ Ke yé ò yènnimè dibìnni ndi
ke ta kudǎnkù kè dè dèè.

⁵ Bá ò í yà diyìè,
ke í di yǐtété.
O kó meompùmè pēētému otòu kǎme.

⁶ Bá kè de kóo kpàati do nfòu ke dò yebie nsikǎupísidé (2000),
ò í yóó di diwèi mari.
Bè pùó nwè kè ti donni ò kperε ò tōñnèmu.
Timou ti kūnti dibòri dimáá ndi.

⁷ Oniti pí mùu tōmmú kó dimàá,
ò mù pí nho nùu kpéi nke.
Nè memme bá dè í ò naati.

⁸ Kè dè dò memme wèè cii ò pēēté ba kuyèinkù?
Yáa ocǐri wèè yé ò bo ndómme benitibè ìlké?

⁹ A mǎke dè wenninèmu
a bo nyáámmè a í mǎke dè.
Dende í dò nkébanté
dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

We nyé dèè wenni ke dò nhoniti dè dòò

¹⁰ Dèè bo yíe ndè do bomu nè dimònni,
kè bè dè yu de yètiri.
Fó nhoniti a báá sei nwèè da pēēté.

¹¹ Kàa í yé a dò nkénáké ti
a ã nsū ntínáañti nti
tìi í mǎke mucóntimu.

¹² We nyé dèè wenni
ke dò nhoniti dè dòò o fōmmu mieke,
o we sǎmpóyè ò pēnké yèè mieke medéè ntēmè?
We mbo ò nǎké dèè yóó daò ketenkè Ìnkè

o kũũ nkó difõnkúó?

7

¹ Kuyetifeitoo naatinèmu tũdààrí.
Kàa kũũ nyiè wenninè a peité kperi.

² A bo kòtemè yekúdabùò mbo tèè cǎtè, dè wenninèmu a bo kòtemè dibanni bo tèè cǎtè ke yé onìtì kó kumànkú nkumè, bá wè kòò dò nkétotí o yèmmè de ìnkè.

³ Meyeñcaàrimè wenninèmu mudaá, ke yé meyeñcaàrimè ciikunkomèmu.

⁴ Wèè cii ò ɔɔ kòte yekúdabùò mbo tèè cǎtè nte, kè kuyèinkù kòri diwèi bo tè.

⁵ A bo yiemme meciì nyiè nda kpannè tì, dè wenninèmu a bo nkémumè tiyèintì kó yesaã.

⁶ Bè ɔɔ tíí ntidabiti kè ti mporì, mèè botì kuyèinkù kó mudaá mme ndò. Mù í mæke mù co kèè bíkè.

⁷ Mefèũtímè meè ɔ nte kè wèè cii kòo fente, kè tìcuuti caàri onìtì.

⁸ Dèmarè kó mudeèmu wenninèmu de ketímù, kè meminnímè wenninè tefentè.

⁹ A mièke bá ncã ke péíkú, tiyèintì tì mièke cáá ke péíkú.

¹⁰ A yèmmè bá ndò nyemòrè yèè pèètè yè wenninè di mmònnì kpeye. Wèè cii wè í toti de kó meyèmmè botì.

¹¹ Mecii ntu dèmarè sààrè nde ke dònne onìtì yembè ɔɔ kú kóò yóunè dè, bá wè kòò pèù me kó mucántimu.

¹² Tikpàti yiè nyí yĩèkùmè, meciì nyiè nyí me nyĩèkù. Mecii yiè nkó mucántimu tú me ɔ ntemè wèè mè màke kòo nfòù.

¹³ Wéntè Kuyie nkó mutõmmú, we mbo na késéi nkù kòíné dè?

¹⁴ Kàa bo diwèi mièke dè nda naati, kè meyeñcaàrimè me nda tũðkení totí a yèmmè, Kuyie ndè dòò dedé

kè dè bo yie nkòo nìti bá nyè tì yóó ò tùðkení
tinti o kũũ nkó difɔ̀nkùò.

15 N fòmmu kũpumu mmuu mmieke n yàmou demou.
Osàù ɔ̀ɔ̀ tootemu bá nè o sàà mmieke,
kòo yeiwe nfòù kémante
bá nè ò me ndə̀rimè meyei.

16 Bá nsà kətonté
a me mbá ncii kətonté a yàà bo kuə amáà.

17 A báá yóu kè kuyonku dá tieke
a me mbá yóu kè tiyeinti dá tieke
a yàà bo toote.

18 Dè wennimu ke dò nha ndè pĩ,
a báá dè yè.
Wèè dé Kuyie nwè í yóó páké.

19 Mecii nhɔ̀ɔ̀ kpénkũnne mu me yiè
nkè dèe pèɛ̀tè kumàndáàbè bo mbomè tepíítè diheì dimáà mieke.

20 Oniti m̀òù í bo ketenkè ìnkè
wèè wenni ke sànnè ke dò nwenwe báá d̀ò meyei.
Ke bo ndə̀ri mesàà mmáà.

21 Bá nkenti benitibè nàà ntì timou
kè dèe yie nkàa báá keè a kóo t̀nti da sáámme.

22 A yému ke dò nha ɔ̀ nsáá mbetə̀bè yem̀rè mayè.

23 N dè wènnímu demou
m bennému nè n cii mmieke
ke bo ntú oniti wèè cii,
ke yíeke.

24 Dèè kó dimáà bo dè cùtè cúricúrí nwe
we mbo na ké dè nìnte?

25 Memme kè n duó m máà kéwammú
kéfié nè n yèmmè memou
ke bo yíétè mùù tu mecii
nè mùù te kè meborime dò mmè mè ndòmmè,
kénsó nkàa yóu yoo a yei,
dè í m̀əke muc̀ntimu mamù.

26 N yà onitipòkù m̀òù nwe kòò tu didiintári
ke tí ke pèɛ̀tè mukũũ,
ò tu timáti dindíinti nti,
kòò baà ntu ticùòti.
Wèè d̀òri Kuyie ndámè wèè bo na kóò yenténè,
kuyèinkù kuu báá na kóò yenténè.

27 Kè Meborime wéiti béi nke dò:
N waammu ke wéi denennè dema dema
ke toti n yèmmè ke bo dè banté.

28 Ke kpaá waà,
bá n yí dè yàu.
N wanti dè benitidaabè tekouríítè (1000) miéke,
oniti òmáà borè nde ndè yàmè.
Benitipòbè bemou miéke n yí dè yà òmòu borè.

29 N yà ke ś nKuyie ndòò oniti
kòo ntú osààwè nwe,
oniti weè né te demou kè dè yonke.

8

Dè wennimu a bo nyíémmè okpààti kpèti

1 We ntu meciì nyiè
wèè bo na kénáké tinnáàhì?
Meciì ncaánni oniti ìikè nke
ke ò nte kòo ìikèe ceete ke ténke bá ncéti.

2 Nkémmú okpààti da náá nti,
a ò dájunnè dii nùu Kuyie nyìkè di kpéi.

3 A báá ò yóu mecāā,
a báá kpénkùnne a to
medòòrìimè yeime mamè miéke okpààti í dómè,
ke yé kòò dómè ò yóó mè ndòòmè.

4 Kòo kpààti béi nti tìnti
we nné yóó ò beke ke tú a dòòri ba?

5 Wèè yíè nyitié nhò í taà tináàhì miéke.
Meciì nyiè nyému ke dò ntibeénti kó dimònni bo.

6 Ke yé bá dè nè de kó dimònni ndimè,
nè de kó tibeénti
ke yé meyei mmèè bàà oniti me í sénnímè.

7 Ò me nyí yé tìl yóó tuàkení.
We nné yóó ò nàké dè yó ndòmmè.

8 Òmòu í te o fòmmu
òmòu me nyí yé o kùú nyiè.
Bè me nhò í mbo mudoò kékūnné ke kò.
Wèe yóu, o yonku í ò deeri.

Me yei nkutenkù kuì mmiéke

9 Mí mmèborime wéiti
n wénni dii mònni ke yà dèè dòòri ketenkè ìnkè,
ke yà oniti bakémè oniti tòu kòò diinko mesémmè, ¹⁰ kéyà beyeibe kumè

kè bè bè kǔnné ke ìtè Kuyie ncfētè,
ke yènko meyei mbe do dǎori mè,
de kó dihei mieke.
Dende í dò nkébanté.

11 Benitibè í yau mēè kpéi mmecāa be yei nkó mucóntimu deé te kè benitibè dó meyei mmudǎorimù. 12 Kòo yeiwe dǎori meyei nsáá, bá ke fòu ke mǎnte, mí nné yé ke dò nKuyie nhǎǎ dǎò mēsàà nwèè kù dé, ò kù dé mēè kpéi nke. 13 Beyeibe me nyí mǎke diwèi,
be fǒmmu í yóó oké mù yóó pēētóo kufènkù kǎme mme.

Ke yé bè í démè Kuyie.

14 Meborime tēmè bomu ketenkè ìnkè mēè í dò nkébanté. Mēè tu: Benitisààbè mabè cǎumè beyeibe na ncǎú tii yīēti, kè beyeibe mabè cǎú benitisààbè na ncǎú mēè sàa. N ti m béi nke tú dè í dò nkébanté.

15 Memme kè n dǎ a bo mmǎkemè diwèi mufǒmmu muù mmieke deé tu desǎarè. Ke yé demarè í pēētémè oniti a bo dimè keyà kè dè nda naati a fǒmmu mieke. Kàa pīnnè a tǎmmú nè diwèi a fǒmmu mumǎu Kuyie nda duó mmù ketenkè ìnkè. 16 Memme kè n duó n yèmmè ke bo yīēté mēciì, nkéyà benitibè yentotí tú ì ketenkè ìnkè. Bá n yí dǎu keyènkè nè kuyie. 17 Kè ñ wénté Kuyie mpí mmù tǎmmú kó dimàà kénsǎ nhoniti báa na ké mù banté. Bá kòò wammú ke òu mēè botí ò báa na, bá ke mēciì nyiè mmǎu tu ò dè yé ò báa na kébanté demǎu.

9

1 Nte n wèrni demǎu ke yà tì: Benitisààbè nè mēciì nyembè nè be tǎmmú mumǎu dè bo Kuyie nǎu mieke nke. Ti né í yé kè nsà kè Kuyie mbo ti pénsiri yoo kù bo ti yete. Demǎu ti báa na kénáké de yó ndómmè. 2 Dende memme dè í dò nkébanté, dèè tǎòkùni benitibè demáa ndi. Osàù nè oyeiwe wèè niti nè wèè dǎri, wèè sǎu nhomáa nè wèè í sǎu nhomáa, wèè feu Kuyie nyiwūǎ nè wèè í kù feu iwūǎ. Wèè dǎdǎri mēsàà nho kperε dòmmè oyeiwe kperε me ndò. Wèè parikunè Kuyie nè wèè dé ò bo mparikunèmmè Kuyie nyètiri. 3 Meborime mēè dǎdǎri ketenkè ìnkè mē í wenni, timati máa tii tǎòkùni benitibè demǎu, benitibè piéké medǎmmè mme nè tiyeinti kè mukūǎ ntú be kó kumǎnku. 4 Oniti wèè fòu wèè mǎke ò báa dè. Temǎfòutè tǎùnèmu diciriciri dii ku.

5 Ke yé befòubè yémè
ke dò mbè yóó kú,
becírìbè bie me nyí yé timati.

Bè ténke í baà demarè,
òmǎu ténke í yé be kpéi.

6 Bè do dó mēè botí benitibè,
nè be do níi mēè botí benitibè,
nè mehēēmmè bè do mǎke mē,
dende kó dimàà pēētému.

Mutǎmmú muù dǎdǎri ketenkè ìnkè
bè ténke í kǎké mǎmamù mieke.

7 Kè dè dò memme nyo nha dii nè diwèi
ke nyǎ nha naà nné a yèmmè
ke yé Kuyie ndie nke pénsirimè a tǎmmú.

⁸ Nhàà tiyaàsààtì sáà,
kényòòrì amáà tùdààrí kém̄m̄k̄e diwèi.

⁹ Dè nda naati nè onitipòkù a tãáté wè
koò dó yewe sámpóyè a fòu yè ketenkè ìnkè.
A kpere nde Kuyie nda duó ndè.
A tómmú a p̄m̄m̄ù ketenkè ìnkè mu kpéí.

¹⁰ Kàa yóó na kédòò dè,
dòò de, nè a w̄erímú mum̄ou,
ke yé a k̄untimè kudonkù nku,
mutómmú nè iyentotí nè meyíé̄tímè nè mecii ndè í borè.

Meborime í k̄erímè ti dò me dónè̄mè

¹¹ N yà meborime t̄emè mme ketenkè ìnkè
N yà ke s̄ó ndè í tú bèè nò mmuceé
bèè nò ncoké̄bete sáà,
dè me nyí tú yek̄m̄bò yembè bèè nò mmudoò sáà,
mecii yembè bèè í yo nke sànnè sáà,
bèè cii bèè me nyí naà mbekpààtibè sáà,
dè me nyí tú be kommu meyíé̄tímè yembè mbe sáà.
Dè tu kuyunaatí nku.

¹² Onitì í yé o kũ nyiè,
muȳndit̄im̄ù s̄s̄ p̄i mmèè botí siȳi,
ticùòt̄ii p̄i mmèè botí sin̄o.
Mèè botí nku mukũ nh̄s̄ domè onitì kóò dèé̄tè.

¹³ Nte n yà mèè cii nketenkè ìnkè kè dè n nampe. ¹⁴ Dihèi sámpòrì marì dii
do bo bá di nitibè í sū, kòo kpààtì diewè m̄ouu k̄et̄enì k̄é di pi, k̄éonnè yetárè di
duotí. ¹⁵ Kòo c̄rì m̄ou bo de kó diheì mīeke ke tú mecii nyiè, k̄édētè de kó diheì
o cii nk̄p̄éí. Òm̄ou me nyí nk̄p̄aá yé de kóo c̄rì kp̄éí. ¹⁶ M b̄éim̄mu ke tú:
Mecii nwenninè muw̄erímú,
bè me nyí dake oc̄rì kp̄éí,
bè í kemmu o náànti.

¹⁷ De né wennimu
a bo nk̄émm̄m̄mè mecii nyiè nnáá ntì náànti diyòònni,
ke p̄è̄tè wèè baké tiyè̄nti o kó kutoweku.

¹⁸ Mecii mp̄è̄t̄é̄mu tikp̄àr̄inenti.
Kòo yeiwe né bo omáà ò bo na k̄é̄c̄ake mesàà mp̄éu.

10

¹ Kè fes̄īf̄è f̄em̄áà
dò tùdààrí mīeke ke kú,
f̄è s̄s̄ ò cà̄kemu.
Kè deyēlnk̄p̄ere mà sámpò,
dē s̄s̄ na dèè tu mecii nk̄p̄ere,
dis̄anni kp̄ere.

² Mecii nyiè nhõ nkéri kuyóu nku
kè kuyèinkù kèri kucànkù.

³ Kuyèinkù ò nkéri
kè meyèmmè meè kù dònité
kè benitibè bemou ntú ò yèimmu.

⁴ Wèè da baké mutõmmú kòo mièke da peike
a báá yóu mutõmmú.
A bo bónkunnemè a mièke de pàanko meyei mme péu.

⁵⁻⁶ N yà meborime tēmè mamè mme
mèè tu meyeime ketenkè ìnkè.
Dè bo kpeténèmè wèè ni koò kannè tiyèlnti
mutõmmú kó yekàrè dièyè,
kékannè bēdiēbē mutõmmú kó yekàrè sámpóyè.

⁷ Tidaati bo ndeke dè sisēī
kè bekpààtibè cènti be naàcēi tidaati tēmè.

⁸ Wèè keù difōtirì weè duò di mièke,
wèè pùò ndidombiri fēwààfē we ndõmmù.

⁹ Wèè kpéinko yetārè yè we nkòurì.

Wèè yaú idēi ì we nhēūrì.

¹⁰ Kè tepīētē natimè kú,
kàa í tē sūsté a dò nkéyíé muwērímú mmu,
kàa pí nnè mecii mmutõmmú a cōntemu.

¹¹ Kè fēwààfē dié nke da dōnté ke deè
a tēnke né fè dié mba nkpeí.

Kàa sū tináaànti dē í wenni

¹² Mecii nyiè nnáaànti ò nte
kè benitibè nhò dému
kè kuyèinkù kpeti kù fétinko.

¹³ Kù ò keténè tiyèinnáaànti nti
kédentēnè tináaànyeiti.

¹⁴ Kuyèinkù náaànti tii ò nsū,
oniti me nyí yé ò yóó dentēnè tì.
We mbo ò náké tii yóó ò tuàkení o kũ nkó difōnkúò?

¹⁵ Kuyèinkù tõmmú tú tihòùti nti ku kpéi detetirè.
Kù keté ke í yé kuce kùù kōrìnè diheì kù bo kèè bíékè.

¹⁶ Dè bo nyóùnè diheì dii kó kpààti tu debire
kè di kó bekótibè dākenè be pite máà sáá.

¹⁷ Diheì dii kó kpààti tu tekpààtibite,
kè di kó bekótibè ò di bè dò nkédi dii mōnni
ke bo péte muwērímú,
bèè í yè nke muò,
de kó diheì yembè bo diwèi mièke nke.

18 Wèè mēi o n̄ou, o cīètè mundòú kuù òò kéété,
tidààti dòn̄tè wè, weè ò nduó kè dè ò nuu.

19 Tidiiti borè tiyānkùti de mbo,
menaà mborè, meyeñcátimè de mbo,
idíiti borè, demou dè de mbo.

20 Báá sáá nhokpààti a yèmmè miéke,
báá sáá nwèè m̄òke o kperè a dieku miéke kufáá.
Tenòtè yàà bo túóté a tammè,
iflèti yié nyàà bo mē iténè.

11

Dè wennimu a bo bennémè dèmarè

1 Dootóo a dii dibinni miéke,
dè yó mboní kàa wēte ké mù pètému.

2 Pā a kperè benitibè bèyiekè,
bá bèni ke yé a í yémè tìi naa yóo da tuòkení.

3 Fetaafè òò kperi de ìnkè kēni ketenkè nke.
Kè mutie do kubakù cānku
yoo kuyóu mù ò nduó mù do kùù píkù nku.

4 Wèè wéi kuyaakù ò òò í m̄buótí.
Wèè bóú nyewetè ò me nhòò í nkòũ.

5 A í yé mēè botí kuyaakù kerí kùù ce,
a í me nyé debire òò píité mēè botí
de yó p̄outi miéke kénweí.
A í me nyé Kuyie mp̄immè ku tōmmú kunku kùù dòòri demou.

6 Kè dè wenté a buótí a diiti.
Kuyuoku bá mmēi a n̄ou
ke yé a í yémè dèè yóo yiénnè dèterè,
yoo kè dè me mbo yié ndedé, a í yé.

7 A bo nwúómmè kuwenniku
dè wenté dii m̄nni dè naatimu,
kàa fòu dèè wenni.

8 Kè wèè fòu ke yī yebie mp̄éu dè nhò naati
de kó yebie nyemou miéke,
de yié nné nyé yewe yeyie sūmè,
dèè kpaaní dè í dò nkébanté.

Nyānku ke né nyé

9 Odaapàà nfó!
Dè nda naati, kàa mm̄òke diwèi a dapànti m̄nni.

Ntū nha yèmmè da náá ntì,
kéndǎǎri a dómè.
A né nyé kè dò nkuyie nyóó da bekénè demou de kpéi.

¹⁰ Kenténè amáá dèè bo da tanné meyeñcaàrìmè miéke
nè muməmmú ke yé tidapàntì
nè tibíkémbéntì dè í yóó ɔotemè.

12

¹ Odapàà nfó!

Nyé wèè da dǎò o kpéi a dapàntì miéke,
kè yewe yeiye mu nyí tùàkení.
Kè yebie nné na kétuàkení,
a yóó yí yèè miéke a ténke í dó demarè.

² Diyèè nè otánkù nè siwǎǎ kè dè wenniku mu nyí sòute,
kè fetafè mu nyí ní ke dèè
kè yewetè wète ke sòute.

³ Kè beçbàribè kǎntì bo nhau
dii yiè mu nyí tùàke,
kè bewédíntiebe mu nyí pūtínné,
kè benámbe mu nyí yóu bema bema munàmmù,
kè dè mu nyí bìitoo wèè siéké tebòtè.

⁴ Kè dihei kó dibòrì kó yeçàkè yedé mu nyí kpetínné,
ke cǎnni mu nyí cǐéké,
kè dè mu nyí tùàke tenòtè bo kuó ndé kàa ente,
kè benitipodèmbè mu nyí cǐéké.

⁵ Kè ditenni kó mudèè mu nyí yonke,
kè dè mu nyí tùàke a ní bo nkéri dè ke yǐèkù.
Kè ikúó mmu nyí pàá,
kè dicádónni kǎntì mu nyí cǐèke,
bá dè mu nyí tùàke,
a í yó mbaàti dii mǎnni ticòtiti kó kunaatí.
Ke yé a tóónnèmè a bo kòmmè dihei sǎǎ kperi,
kè bekúdabònkəmbè pǎnke firì ice miéke.

⁶ Kè fesəyǐéfè mu nyí tǎte,
kè fesəbòòfè mu nyí pǎnte,
kè didúù mu nyí pǎnte diyèri
kè tepèibinte kó kuhǔù mu nyí tǎte.

⁷ Kàa mu nyí wète mutáá mmieke bè da dǎònè mù,
kè diwènni mu nyí kó nkuyie nkùù di duǎnni ku borè.

⁸ Kè meborime wéiti bíi nke dò:

Demou dè í dò nkébanté.

Di mpátiri náahti kó dikòu

⁹ De kó difōnkúò nte tìi kraá: Meborime wéiti do tú mù mecii nyiè, ke tié mbenitibè mecii, ke tié yekotinò péu, ke yè wènté mesàà nke yè tũnté. ¹⁰ Ke yetoo ke pèté tináañnati péu, ke ti wãri, kè ti tu timómmani. ¹¹ Mecii nyiè nkó tináañti dōnnè onacēnti ò nkpaakùnè kùu pàati nku o nààke kè ì kèrí séí. Ke dò nsikãũ sù cùóké kupàati yómme be ò nkũñè kù inààke. Onacēnti wèè bo omáà ke ni mutōmmú mumou wèè ti béí. ¹² M bire a nyé ke dò nyepáte kó muwãàmù í mōke kumànkú. Yepáte péu kó mukàmmù mōke tihòuti nti.

¹³ Di mpátiri tō ti kó dikòu tu: M béí nkè di keèmu! N náahti kó dikòu tu: Ndé Kuyie nke tũ nkù tannò, benitibè bemou dò nkéndōari mēmme. ¹⁴ Ke yé Kuyie nyóó bekénè mè benitibè bemou be dōrime mèè sòri me ìnkè nke, mesàà nyoo meyi.

Fecanyɛnfɛ Di mpátírí tɔ̀ tìì náàntì

Wèè wàri de kó iyie mbenitìbè yèmmè dò nSadamɔ̀ nwe ke be yu de kó iyie nke tú fecanyɛnfɛ, ke yé de kó feyɛnfɛ mieke nke bè náà mmè medókùmè kó tináàntì: Osapàà nnè odapàà nkè bè náà nke tièti betòbè medókùmè kó tináàntì.

De kó dipátírí tú medonnimè kpɛri ndi. Ke dó ke benke medókùmè mèè bo Kirisi nè diwedəuntìnni be cuokè. De kó dipátírí né í bo ke bo benke meè máà, ke nsà ke ti yie nke dò nKuyie nkuu dòò onitidòù nè onitipòkù kè bè bo betòbè kpéi kéndònnè ti wàrimè Tenketé 2:23-25. Kè ti kàa nde kó iyie mmesàà nti bo yà ì dómè ké ti benke medókùmè do dò nkéndòmmè mme, ké bá ncánni cánni. Dèè te kè Kuyie nduó nkè be keuté de kó feyɛnfɛ ke fè bo nti teennè.

¹ SAdamɔ̀ wàri fèè canyɛnfɛ.

*Bèè dó betòbè bè náammè
(Osapàà mbéi nti)*

² Á nh ɔ́rí,
ɔ́rí mí nwe,
n da dó kè dè m muómmu ke pèèté menaà.

³ A fɔ̀ɔku dònne tudaàrí kɔ̀ku nku,
a yètìrì tu tudaàrí nwe,
deè te kè isampùmbí da dó.

⁴ N yṹnko a borè kè ti coké
okpààti ñ tanné a c̄f̄ètè,
dè bo nti naati tidé, kè tí nwei,
n da dó kè dè m muómmu ke pèèté menaà.
Isapùmbí naatimu, ì mè nda dómè.

⁵ N sòumu, ke né wenni,
n wenni ke dònne Kedaà èì kó tiyààti nti,
ke dònne SAdamɔ̀ c̄f̄ètè kó tiyààsààti.

Sedisadɛmmu èì kó besapàmbè,

⁶ Bá ndakenè nkònsòùti kpɛti,
diyìè dii n tùò
n yɔ̀fùò kɔ̀be mieke kèè m péì
kè bè m bànnè detie mbè tu dè f̄inyĩ.
N kpɛɛ bomu m me nyí dè bàa.

⁷ F̄s̄ n dó wè a né n náké,
a kòrinè kè a wṹs̄ ke bo ì c̄emmú.
Diyìè bo nyóó cónné yeyo kàa ì ompùnne de?
Kè dèè yíè nkè m bá nh áá nha népobè wṹc̄ɛnku mieke.
(Benaac̄ɛmbe béi nti)

⁸ Kàa í kù yé f̄s̄ mbenitipowennibe kóo wenniwe,
yèroo kètùnne ìpe kó yɛnacènà,

kéncēm mú a bábí kékote bēnaacēmbe kó titouti borè.

(Onitidòù béi nti)

⁹ A wenni ke dōnnè Esibiti kóo kpààti kó tesāntè tètè dèri okpàrinaasāntè nte.

¹⁰ A ìkè yienèmu yetootōre

kàa fóní yienè medèi.

(Bēnaacēmbe béi nti)

¹¹ Ti yóo da dōd mēsōo nkó medèi mme,

ké me dāri timátì péfì.

(Osapàà mbéi nti)

¹² Okpààti bonèmu o kabe

kè n kó meteniē nfōōme kó kufōōku yiè.

¹³ Odasáati n yèmmè kou a dò m borè tudààri

bè tu wè mírì o kó fēbatife nfe.

Keyènkè a ò nduó m me saku nku.

¹⁴ N dacēnni n yèmmè kou

a dōnnè mutie bè tu mù ennèè mu kó mupóo mму,

mùù bo fínyì kó kupaku mieke.

(Onitidòù béi nti)

¹⁵ M pocēnni n yèmmè kou a wennimu,

ke mēnke wenni.

Kàa nuò ndò nfēduonfe kpēyi.

(Osapàà mbéi nti)

¹⁶ N dacēnni fō, a wennimu ke mēnke wenni.

Ti kó didòù yòò nke dōnnè tifāābēnti nti.

¹⁷ Ti kó tēcīētè kó yesānkè tu sētiri kó detie nde,

kè ti cīētè kó itēpieti tū detie mbè tu dè sipērsi de kó tidabēti.

2

¹ Kè mí n tú mutepóo mmùù bo Sanōō biriku mieke,

nè bè tu mù adimónni.

(Onitidòù béi nti)

² Mutepóo nhō nwenni ke dōmmè tipoti mieke,

m pocēnni a me ndò mbenitipòbè tòbè mieke.

(Osapàà mbéi nti)

³ N dacēnni a dōnnè mutie bè tu mù pōmmiè mùmmu,

ke soké detie ncuokè.

N dacēnni a me ndò mbenitidaabè tòbè cuokè,

kè nh ò ndó kénkari a déè,

kàa tebe naati ke n duó ndiwèlì.

⁴ Fōō n niitè dibanni kó tēcīētè,

a n cānne mēè cannimè tu a n dómè.

⁵ A nni nduó nfínyì kó yebe kó yekātindà kè dè n teénnè

n duó nyetebe bè tu yè pōmmù kè m pété muwērímù,

n da dōmu kè dè tonté ke n duó mμumōmmù,

⁶ A nòutè cānkutè nceú n yuu

kè tēyoute nh órì.

(Onitidòù béi nti)

⁷ N di báámmu díndi Sedisadēmmu kó isapùmbí,

ke tú nè iwauri kó diyētiri nè siwéi sìi bo dikpàà,

ke tú di báá ente medókùmè
di báá mè dànté kè me mònni mu nyí tùòke.

(Osapàà mbéi nti)

⁸ M baà n dacɛnni ndi,
nte di ke kéréni,
ke putini yetàré ìnkè,

ke burini sitáá ìnkè,

⁹ N dacɛnni dònne fɛwaurifè nfe,
ke dònne kupèriniku.

Nte we ke cómmú ti cɛtè donfùò

ke dommúni tɛcɛtè kóo fenéti,

ke sietè fenétibè bèè á sidii,

¹⁰ n dacɛnni n nàánnèmu ke tú:

M pocɛnni, n càà, íté, kɔtení.

¹¹ Diyòò dèèmu,

fetaafè ténke í niu,

fetaafè kòmmu,

¹² ti kó ketenkè detie mpòrímu,

iyie nkó dimònni dii tùòke,

kè ti yo tenónkpete dabònni ti èi mieke.

¹³ Detie mbè tu dè fikie peitému yebe ketiyè,

deterè bè tu dè fínyí kè de póo nkó kufòòku yiè

íté fò n càà, m pocɛnni kɔtení.

¹⁴ N kó fepoduonfe fèè yíé n yepèrè fiè,

ke sòri itáyie mmieke,

m benke a ìkè,

béi nkè n kèè a tammè,

a tammè wèètimu,

kàa ìkè wenni.

(Onitipòkù yò béi nti)

¹⁵ Ti pìmmúnè iánkè,

ti pìmmúnè iánkè kó íbí,

ì cààri fínyí tie nde,

fínyí tie ndeè pòri kè ì dè cààri.

(Osapàà béi nti)

¹⁶ N dacɛnni n duómmu dimáà,

kè n di duó m máà,

di cɛmmú di pe nyi mutepóo m mieke,

¹⁷ N càà ndònne fepèrifè nife nfe,

coké kécánté yetàré,

kékɔtení m borè kè diyie mu nyí tònkè,

kè medéè mmu nyí pèéte.

3

Osapàà nwantimè ò dó wè

(Osapàà mbéi nti)

¹ N duómu keyènkè n dóu ke wanti n yèmmè dó wè,

ke mènke ò wammú m me nyí ò yà,

² ke me òyité ke cè ndiheí,

ke tūnne ice, ke cè yecēkarè,
 ke wanti n yèmmè dós wè,
 ke mènke ò wammú bá n yí ò kōũ fenònfè.
³ Ke mautinè behaikèmbàribè bèè paké dihei,
 ke bè bekúte kè n tú di yà n yèmmè dós wè?
⁴ Kè nní mbo ke yóó bè pēētóo káyà n yèmmè dós wè,
 kòò pí mbá ò ténke í nfité n nòutè mieke,
 kè nh ò tanné n yō cīētè mieke,
 kudieku n yō do m pùó nkùù mieke.
⁵ N di báámmu dínđi Sedisadēmmu eì kó isapùmbí,
 kè n tú nè iwaurii kó diyètiri,
 nè siweí sii bo dikpáá si kó diyètiri,
 di báá ente n dókùmmè
 di báá mè dánté kè me mōnni mu nyí tūòke.

(Osapàà bēi nti)

⁶ We nkèríní dikpáá bíékè,
 ke fī nke dò nkuyukú,
 ke fōōnì ke dò ntùdààrí
 bè tu wè mírì nè ànsáá,
 kòò fōōku dōnnè tùdààrí kòku.
⁷ Nte okpààti Sadomōō kó kumìèkù,
 kè yekōmbò yembè sipísikuò kù cēēte,
 Isidayēeribe kó yekōmbò yembè mbe.
⁸ Bemōu kè bè pikú tikpàrisēuti
 ke wāké mudoò kpéí,
 bá wè kòò yi o kpàrisiè
 ke bo mbaanè omáá keyènkè.
⁹ Okpààti Sadomōō duó nkè bè ò dōò didòù,
 nè Dimáá tùúkù kó detekperè kó tidabēeti nti.
¹⁰ Kè di tààke tú timáti péítì,
 kòò baà nyó nyíku dè tu mesōō,
 kòò yóó nkarì dè tu tiyaàkpetì,
 kè Sedisadēmmu eì kó besapàmbè
 di sàrinè medókùmmè.
¹¹ Sedisadēmmu eì kó besapàmbè,
 kōtenèní káyà okpààti Sadomōō,
 ò irí mupotùòmù kó fèitòòdáfè nfe,
 o yō ò duó nfè ò cēnné dii yiè.
 O wèi kó diyè.

4

(Onitidòù bēi nti)

¹ N càà nha wennimu,
 a tú oposááti nwe,
 a ò ndááti kuyààkù
 káa nōmbii ndōnnè feduonfe kōme mme.
 Kàa yùtì dōnnè yebodakè
 yèè pùù yetārè ìnkè.
² Káa niì mpèìkù dōnnè kupecēnku,

bè kɛ́f ìì pe kó ticitì

ke ì wùò kè ì yètiní.

Iməu kè ì dò nhèrɛ,

ke bo iməu bá fɛmafɛ í kpa.

³ A biè ndònnè kuyaàwũòkù nku,

kàa nónɛnfɛ wenni,

a ɔ nkàa dáátí kuyààkù

a baà nní ndònnè yetebe

bè tu yè kèdènátí yè kó diyatiri ndi.

⁴ Kàa fɛníní dònne Dafiti kó didènni,

bè maá dì kè dì dò ncírícírí,

kè tidəpiiti tekəupítè (1000) di nùú.

Bekpàrinuəmbɛ kó tidəpiiti.

⁵ A me yedé dònne kuperiniku nku,

ke dònne fewaurifɛ kó yetáátébe,

yèè cènti mutepóó nhà dè.

⁶ Diyìè bo nkpaá ke í tònkè,

kè medéè mmu nýí pɛɛtè kè n kətoomu,

múrí tie mbè dàòrinè dè tùdààrí dè bo dìi tãri,

tihúúnti tie, bè tu ti ànsáà kó tetātè.

⁷ A tú osapùnsáátì nwe,

n càà nha í ā kuyènkù kupíkù makù.

⁸ Fɔ́ m pocɛnni, íténi kutúúkù Dimaa

kékətəni kè tí nneí,

a ítinímu Amana kè ti bo nneí,

íténi ditàri Seii nè Edimənni kperi.

Cokénè yecírícírè kékətəni.

Dɛ kó yetārè tu yekpamaa nkpeye nye.

⁹ A ta n yèmmè mme n tãú, m pocɛnni,

a n wèrité kuce mɛmáa ndi

kè n yèmmè kɛ́ɛ nke da ta,

medèi nha dúúkúmè mèè yṹɔ́ n yèmmè.

¹⁰ N càà nha káam̀m̀ù n naatimu,

a káam̀m̀ù ɔ́ nni nnaatimu ke pɛɛtè menaà,

a kó kufɔ́ɔku n naatimu

ke pɛɛtè tùdààríbè bəmou.

¹¹ M pocɛnni a biè n wɛetimu,

mecəkùò ndòm̀m̀è,

a nónɛnkù dò nkù ā mecekùò mme nè menaamiè,

a yaàbòrè fɔ́ɔku dònne kutúúkù Dimaa

kó kufɔ́ɔku nku.

¹² N tãú, m pocɛnni, a dònne dikūmpúri sààri ndi

dii dìti,

m máa n kó tɛbinte, m máa n kó dinébòri.

¹³ A boomu ke dònne detie mbè tu dè kèdènátí

dèè bo kupúú sààkù,

ke pɛí yɛbe kè yè naati,

kàa fɔ́ɔku dònne tùdààrí bè tu wè edéè.

¹⁴ A kó kufɔ́ɔku dònne tùdààrí

bè dònè wè nwe detie mbè tu dè náari
 nè dodie nè kánèdi nè míri nè àdòwèè
 nè detere dèè kó dimàà fǎtí.

¹⁵ Kè dònè kupúú kó tebinte,
 kè dònè menésààmè kó teminte
 tèè pūñni Dimaa túúkù kó ditenni.

(Osapàà mbéi nti)

¹⁶ Kubakù you kó muyaá
 nè kubakù cànkù kōmu kōtenèni
 kéfuute n kūmpúú,
 kè kufǎkkuu dátinné,
 fǎ n dacēnni kōtení a púú mieke
 kēdi a tebe sààye, yēnatiyè.

5

(Onitidùu béi nti)

¹ N tatimu n kūmpúú mieke,
 fǎ n tāū, m pocēnni,
 ke bo tǎū míri nè adómáti,
 kédinè n cièti kényǎ n naà ndiféè nè n naamiè.

(Onitidùu népobè béi nti)

N népobè yānè medókumè kó menaà nkémuó.

(Onitipòkù béi nti)

² N do yè nkéduómu kè n yèmmè né nwúó,
 kè n kèè n dacēnni biemmè dicàù ke tú:

(Onitidùu béi nti)

ń kpeté n tāū, n càà,
 fǎ n kó fepoduonfe n kóo sapùnsááti,
 n yuu dii dàátí timaànti,
 kè n yùti bùúténè tiyenkemmaànti,

(onitipòkù mbéi nti)

³ M bátému n yaàbòri,
 m báá na kèwēte ké di bàátí!

Nh òútému n naacèi
 m báá na kèwēte ké si sǎū,

⁴ kè n dacēnni n yèmmè kouu baani
 o nòutè dicàù kó mefiè.

Kè n kōmbùòtiti do.

⁵ Kè n yíténí kēmbu kpeté n dacēnni,
 kè n nòutè dàátí tūdààri bè tu wè míri,
 kè m pí ndicàù kó yèbàkè kóo yè tòri.

⁶ Kè n kpeté n dacēnni,

ke né nsó ndi pǎtè bá di í dè kpaá,
 kè n yeroo di wammù ké di wammú kémónté,
 kényú kényú, kè dè ndò nyúó.

⁷ Kè m máánè beheikèmbàribè bèè bàà dihei,
 kè bè m puotí ké n koute koute,
 kébáté n yaàbòri.

Bembe bèè bàà dihei kó iduotí.

⁸ N di báámmu Sedisademmu kó isapùmbí,

kè di máánè n dacēnni n yèmmè kperi,
di bo di nàké ke yí ba?

Dí di nàké ké yí n di dómu

kè dè tonté ke n dǎǎ mumǎmmú.

(Osapàà ndúǎbè ò tēíné ti)

⁹ Kè bè dǎ:

A dó wè ò mǎke ba kè dè pēēté betǎbè?

Fǎ nhoposáati wèè pēēté benitipòbè bemǎu?

A dó wè mǎke ba kè dè pēēté betǎbè

kàa ti báa mmemme o kpeí.

(Osapàà mbéi nti)

¹⁰ N dacēnni tu tedahonté nte ke dò ndoii.

Bá kè benitibè bo tekoupiíté (1000),

wè ncáá mbe miéke.

¹¹ Kòo yuu pínti ke dò mmesǎǎ nsàámè.

Kòo yùti nampú kukodayónkú kǎme

ke sǎu ke dǎnnè dikākāà.

¹² Kòo nuǎ ndǎnnè feduonfe kpeyi,

feduonfe fèè bo menié ntaké,

ke péi ke dò mbè í óúnè menaamiè,

kè fè ompu menésàámè borè.

¹³ Kòo baa dǎnnè kupē titieti fǎǎti buǎtí kùù ìnkè,

kòo biè ndǎnnè mutepóó.

Ke dò mmekúǎ mmèè kǎkénè túdààrí.

¹⁴ Kòò ù mesǎǎ nkó demámánnè

kè dè dǎri yetásààyè bè tu yè sǎffírí,

kòo pǎuti dǎnnè yepáranii

bè dǎri yè yetásààyè bè tu yè sǎffírí.

¹⁵ Kòo tààke dǎnnè yetápié kó fetofe,

kè fe tàrì tu mesǎǎ nsàámè.

Kòo jìkè wenni ke dǎnnè kutúúkú Dimaa kó detie.

Ke cáá nke dǎnnè detie mbè tu dè sétírí.

¹⁶ Kòo núù yìè kufǎǎku,

kè nh ò yáá nhomǎu.

Díndi Sedisademma sapàmbè

N dacēnni n yèmmè kou me ndò,

wenwe n neítitǎu.

6

(Osapàà ndúǎbè ò tēíné ti)

¹ Yé a dacēnni a yèmmè kou kǎte kè

fǎ mbeposáatibè kóo nitiposáati?

A dacēnni a yèmmè kou cuó nhǎnke,

kè ti da teennè kóò wammú?

(Osapàà mbè tēíné ti)

² N dacēnni n yèmmè kou cùtè kukūmpúú nku,

titieti bè dǎǎri nè ti túdààrí ti borè,

ke bo cēmmú o wǎǎ kǎtǎǎ o tepóó.

³ Mí n dúómmu mmáà n dacēnni n yèmmè kou,

kè n dacēnni n yèmmè kperi n dúó n dimáà,

di cēm̀m̀ú di wũ̀õ mutepóó ncuokè nkè.

(Onitidù̀ b̀éi nti)

⁴ M pocḕnni, n c̀àà, a wennimu,
a d̀onnè Tidisaa kó dihèi ndi,
ke sáátí ke d̀onnè Sedisademmu èi,
ke tònni ke d̀onnè dihã̀p̀òntĩnni.

⁵ Yóu a bo nni nwúómmè,
a n wúó nkè dè n k̀óõnnèmu,
a yùti d̀onnè kubɔ̀cḕnku nku kùù cutiní Kadaadi tã̀ri,

⁶ A ǹi ndònnè ipe nyi kè ì ǹéi kucḕnku,
kè b̀è ì wũ̀õ kè ì yè̀tini kukó,

iməu ke d̀ò nyi tááté
ke bo iməu f̀emafè í kpa,

⁷ a ɔ̀ ndáátí kuyààkù
kàa baà d̀onnè yetebe b̀è tu yè nyè kè̀dènáti,
yè kó diwétiri ndi,

⁸ Okpàati pobè bo sikousikuò (600) ndi,

o pocḕ è nyi do nkéka nkédeè,

⁹ Bəməu miəke òm̀òu máà weè tu m pokù,

bá ò í d̀ò nkései,

o yə̀fũ̀ò omáà ndi,

kóo yə̀ ò yári,

kè b̀esapàmbè ò yàu koò sã̀ntí,

kòo kpàati pobè ò dè̀úkunko,

¹⁰ wè nsapàà mbo yenni kénwenni miə mbotí,

we nsapàà ntu yie,

nwèè d̀onnè diyennécànni,

ke péi ke d̀onnè otã̀nkù,

ke pĩnti ke d̀onnè diyie,

ke tonni ke d̀onnè behã̀p̀òmbè.

¹¹ N tati nkupúú nku detie ndierè borè

ke bo yà kè nsà kòò buotí dè dipúri dè yìèni,

kéyà kè nsà kè detie mbè tu dè finyĩ

kè dè pũ̀nte

kéyà kè nsà kè kè̀dènáti kó detie m pòri.

¹² N do í yé ke d̀ò mbè bo n wènnèné sikipàatibí kè n kari bə kparisàntè miəke.

7

(Benitipòbè nè b̀esapàmbè b̀è nàké ti)

¹ Wētení, wētení Sunemmu èi kóo sapàà!

Wētení, wētení kè ti nda wúó.

(Osapàà mbè beke ti)

Dè d̀omme kè di n wúó mmí nSunemmu èi kóo sapàà

kè dè d̀onnè tihauti kó yetĩrè.

(Onitidù̀ b̀éi nti)

² A naàcèi yiennèmu tineùti,

f̀s̀ nhokpàati kóo sapàà,

a ka d̀onnè oyánti ɔ̀ d̀ò mèdèi

nkè mè ndòmme mme.

³ A p̄eri dònne dibòò ndi,
menaà nyí deu òò miéke,
a p̄utí dònne tidiiti bè tu ti bèdée
kó dicóu ndi mutepóó nfité di.

⁴ Kàa me dònne fep̄erifè,
ke dònne tiwaurip̄anti tii tááté.

⁵ A f̄n̄í dònne didènni
bè dònne di ndi yep̄ap̄ani,
kàa nombii ndònne Esibonni eì kó sibií
sii bo a bo nyètòomè dihei.
Kàa ònni dò Dimaa eì kó didènni
dii wetí Damaasi.

⁶ A yuu dònne Kadimeeri kó ditari ndi,
a yup̄aati dònne meòrimè wũmè mme,
ke yũ òhokp̄aati yèmmè.

⁷ A wennimu ke tú oposáati
kè n yèmmè da ta kè n da dó.

⁸ A dò nsèrèrè nwe ke dò mmupuommu,
kàa me dò nyepuo.

⁹ Deè te kè m béi nke yí n deèti mupuommu
ke bo t̄ũ yepuo.

A me dònne f̄inyí kó yebe nye,
a f̄õku dònne yetebe bè tu yè nye póm̄m̄.

¹⁰ Kè n sũte a nùu m muó mbè òò muóm̄m̄ menaà.
(Osap̄aà mbéi nti)

De kó menaà mbo n càà nk̄p̄éi nke,
ti bo nduó òò m̄nni ke mè yò.

¹¹ M bo n dac̄enni k̄p̄éi nke
kè n dac̄enni dókùmè bo n ȳnkè.

(Osap̄aà mbéi nti)

¹² Koteni n dac̄enni kè ti k̄tè depaa,
kénwentí sihekési,

¹³ kè dè wenté tí k̄te detie
mbè tu dè f̄inyí de kó kupaku
kèyà kè nsà kè de kó detie mp̄nni,

kèyà kè nsà kè dè yè tif̄aati,
kèyà kè nsà kè detie

mbè tu dè kèdènáti kè dè p̄ori.
Deborè nde n yóó da benkemè n wèi.

¹⁴ Yetebe bè tu mantidakóó* ye kó kuf̄õku kuù dàátí,
yetebe sààyè yebotí yebotí yèè còu ti bòri,
yep̄aà nnè yekótè.

N dac̄enni n yèmmè kou n yè waá n f̄õ nwe.

* **7:14** mantidakóó: Mutie mamù kó yebe nye bè do yè nyèè teénnè benitipòbè kè bè kè bè puo. Wénté Tenketé 30:14.

8

1 N dó a na ntú n tāũ nwè
 nè wè ti wènné ti yó miè
 kè n da máánè ditowaà
 ke da ọ́rí ke benitìbè bá n sènkèrì.

2 Kè n da tó kékònnè n yó cīètè
 kàa n tié nyipocèntié,
 kè n da nii mmenaà mmèè fṣṣ́nì,
 n kó yetebe bè tu yè kèdènáti ye kó menaà.

3 A nòutè cānkutè nceú n yuu
 kè teyoute n hōrì.

4 Sedisademmu kó isapùmbí n di báámmu,
 di báá ente medókùmè,
 di báá mè ente kè mè mōnni mu nyí tùòke.

(Osapàà ndúòbè béi nti)

5 We nnitipòkù kèrínì dikpáà,
 ke pī nho dacēnni?

(Osapàà m̀bèí nti)

N da ènte mutie bè tu mù pōmmié
 mu fūṣ́ ndi,
 a yó da pùó ndè,
 ò da peitè dè.

6 N tanné a yèmmè mièke
 kè nní ntú a kó mecannimè,
 n kanne a borè,
 kè nní ndònnè bè fíí ndii tári
 nè a kó diyètìrì,
 kàa nni mpíkù a nòutè mièke.
 Medókùmè kpeínìmu ke dōnnè mukūũ
 ke tii ke dōnnè kudònkù,
 ke cóú nfehāādeēnfè kōme,
 ke dō nti Yiè nKuyie nkó muhāā.

7 Yebire dieyè báá na

kékuo ti kó medókùmè kó muhāā,
 tibinti kó menie mbáá na ké mù dátinné.
 Kòò m̀òù dènnè o cīètè kó tikpàti tim̀òu
 ke wanti ke bo donté medókùmè
 bè yóó ò sènkèrìmu.

(Osapàà ntàbè béi nti)

8 Ti m̀àke ti tāũ m̀òù nwe
 kòò kpáá b̀e, ò mu nyí yè yeme.
 Ti bo yīme ti tāũ,

bè bo nnáá ndii yiè o kó didakenyenni kpéí?

9 Kòò do ntú kuduotí nku
 ti na m̀máá o Ìnkè yedítìs̀òrè nye,
 kòò do ntú dibòrì ndi
 ti na nhò kpetínnému
 ke páá nsétìrì kó tidabesi.

(Onitipòkù t̀èrínè ti)

10 N tú kuduotí nku,

kɛ m mɛ tu yɛdɛrɛ.

Kòò n wùó nkè dɛ ò duò ndiwèi.

(Onitidòu bɛi nti)

¹¹ Sodomɔ mɔkɛ

fɛnyɪ kó mutie mmu Baadi Amɔɔ.

Kɛ duó nkè bɛbàribè mù bàà,

bá wè kòò ní bo fítɛ mu bɛ

kóò tɔní mɛdítíbii ntekɔupítɛ (1000).

¹² Sodomɔ a bo na kɛntɛ a dítíbii ntekòùtɛ (100)

kɛ duò mmɛdítíbii nsikɔusidɛ (200) bɛɛ dɛ bàa.

N kó dɛtie ndiɛ tú n kpɛɛ ndɛ kɛ ndɛ bàa m máá

¹³ Fɔ nhoposáátì a kari ikũmpúú miɛkɛ nke

kɛ n nɛpobɛ kɛrɛmú a tammɛ.

M bɛinnènní kɛ dò:

¹⁴ Ítɛ n dacɛnni kɛndònnɛ fɛwaurifɛ dòmɛ,

kuperiniku ò n dòmɛ dítàri ñnkɛ,

dítàri titieti fɔsti borɛ.

Esaii Di mpátíri tɔ̀ tùi náàntì

Ti bo na kɛ̀toté de kó dipátíri kuce mètāāti. Diwétiri kètiri mukàmmù 1-39 ti náa nSudaa kɔ̀be kó dikpààtiyuu kubakù cànku biékè kperi do ta mèè àarimè mièke nke. Asidii kóo kpààti diwè do bè fèũnkoomè. Kè Esaii bè nàkè ke tú, mēfēũtīmè bè fēũrīmè í bonní be dootitabè borè maa, kè be yei mmeè te nè bè yetemè Kuyie nkpeti. Esaii náa nti nè ò dɔ̀drimè kè dè mbenkú benitibè ke tú bè dò nkéceetemu kénfòu mufõmmu sàamù bembè nè be kó bekpààtibè kòò mbè náa nke tú kè bè í cèètè bè bo bè kùo páíi kédèè. Kòo náké Kuyie mpāānāāntì kébéi nke dò: Dafiti kó kufuku mièke okpààti mōu yetini ke bo duó ndiwèi kutenkù 40-55. Di ti náa nSudaa kó dikpààtiyuu kɔ̀be kusũkù, bè do bè pĩrĩmè kédòò tidaati Babidanni kó dihei mièke.

Kè Kuyie mpāānāāntì náāntòo béi nke tú Kuyie nyóó deetému ku nitibè kèwète kè bè tēñnéní be tenké Sedisademmu, kè bēe keté mufõmmu pàmmù.

Dè kó mukàmmù mièke tii bo tii tu Kuyie nyè nkù yóó dɔ̀ò tì kè dēe yie nkè ibotí imòu pété mesàà nnè Isidayeeribe mièke.

Mukàmmù 56-66 náānnè bèè wète ke konní bembè Sedisademmu, ke dò mbè nyáúkunko be kònti, ke yé bè konnīmè ke sònké tidobontì maa ndi.

Kè Esaii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkó Muyaá mmuù ò tōnni kòò bo náké tināānsàāti besennibè kèdaate be bontóo bè kpéi 61 Yesu do káa nti náāntì Kuyie ncēfètè mièke, ke béi nke dò: Tì dòòmu, kè dè ntukúnè wenwe Yesu ò pĩ mmù tòmú Duku 4:16-21.

Di mpátíri náāntì duó ke dòmmè

1. Bè nàkè tì Sudaa kó kuwuo nkɔ̀be kpéi 1-12
2. Bè nàkè tì ibotí ù í tú Sifube i kpéi 13-27
3. Kuyie ncaummè Efadaimmu nè Sudaa kɔ̀be 28-35
4. Sennakedibu yóó bè domè mudoò nè Esekiasi kó mumõmmú 36-37
5. Kuyie ndeumè ke bo tipítì timòu 40-48
6. Ti Yiè nKuyie nkóo tōnti kó mēfēũtīmè 49-57
7. Esaii tiémme benitibè nè o pāānāāntì sɔ̀nti 58-66

Kuyie mbenke tì Esaii

¹ Di mpátíri tɔ̀ Kuyie mbenke tì nti Amoti bire Esaii nè kù ò nàkè tì Sudaa kpààtiyuu nè Sedisademmu ei kɔ̀be be kpéi. Sudaa kpààtibè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi be kó yemòrè nye Kuyie nti nhò benkemè.

Isidayeeribe í bantémè Kuyie

² Kēĩnkè kɔ̀be kēnténè!

Ketenkè kɔ̀be keènè!

Ti Yiè nKuyie nkuù náa nke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie mmú pii íbí,

ke ì tié kè ì né yete n kpeti.

³ Fēnààfē yému fē yiè,

kè sāmmarímú yé dè yo ndè.

Isidayeeribe biè me nyí yé wèè bè te.

N nitibè í cii.

Kuyie nseimmè ku kòbe

⁴Di bo yà dínđi kubotí kùù dòđri meyei,
dínđi benitibè bèè yei ntonté,
di tú kuwuò nyeiku nku,
di kó feyanfè tu feyonkufe nfe.
Di tú beyonkuba mbe.

Di m bontóomu mí ndi Yiè nKuyie,
ke n sènkèrì mí nwèè di te dínđi Isidayeeriibe,
kè di m bùtínné.

⁵Ba nte kè di bo nsóké ke yetírí n kpeti,
kè dè nte kè n yíé ké dí poté?

Di yo yeè dàátí yemuò,
kè di bo meyeñcaarímè mieke,

⁶kétúóté di naàcèi kéntò kētuòkenè di yo

dèmarè ténke í feí,
yekoutiyè nè yemuò nè yemààtè deè di dàátí,
òmòù í yè òu, òmòù í yè bou,
òmòù me nyí yè wáàrì mekùò.

⁷Di kó ketenkè dǎúnkomu,

kè muhǎǎ ncùò di ekè,
kè di bo kè bepòòbè tanní di tenkè ke caari di kperè
Ke càke dihei bè do càke mèè botí betòbè tenkè.

⁸Siyǎò èi kòbe bèè máá né yenté,
ke kraá kupaakǎtétouku ò ndòmme
fínyí kó detie mmieke,
difii ò nsokémè tipéti mieke
ke do ndihèi bè pí di.

⁹Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa
do í coo nti kó bèmabè,
nè yie nti kperè do deèmu ke naánnè Sodǎmmu èi kòbe kperè,
ke sǎáténè Komòò èi kòbe kperè.

Mubáammu Kuyie nyí dǎ mù

¹⁰Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ:
Kénténè dínđi Sedisadǎmmu èi kó bekpǎàtibè,
di càkemu ke dǎnnè Sodǎmmu èi kòbe,
kénténè kékéè mí nKuyie n tié.

Di sǎntemu Komòò èi kòbe do dǎmmè.

¹¹Iwǎò di n feu ì péu péu, n kpeti í ì bonè.

M pèmmu yepedake di n kǎù yè ke tǎù
nè yenaadapàà nkó mekùò.
N yí dǎ yenaadakè nè yepedapàà nè yebòdakè de kó meyyí.

¹²Di òò kǎtení m borè nè ìì wǎò
kè ì nsǎnkũnko n dǎnkù,
míi dè ndi bekaà?

¹³Yóunè di bo nni mpǎǎmmè yepǎrè detetirè kperè,
di n cǎunko tǎi úúnti n dǎ nyisòke nyi,
yóunè otǎnkù pǎnwè kó dibanni nè teomǎpùtè,
nè yebaa nsònye di baà nyè n kpréi

yɛbaa nyèè kòkénè mèyɛi,
n dè pèmmu n yí dè dó,

14 Di baà mbetããpàmbè kó yɛbaa nyè
nè metúímmè di ãàmè n kpéi
dè n dò nyisíé nyi
dè tu dítou ndi n kpéi,
n dè òunèmu.

15 Di ò nkè di yòùtèní di nou
m bíékè ke m báá nní mbúútóomu
kè di m báá nke m báá, m bá nkémmú
di nou sù mùòti mènitiyíí.

16 Óúnè dimáà kéwenke,
yóunè di dɔ̀ri mèè yei n yìikè
Yóunè dèè í wenni mudɔ̀rimù.

17 Keténè mesàà mmudɔ̀rimù,
ndɔ̀rinè dèè síé,
kénkommu bè fèũnko bè,
kémptí mmesàà nyiciribí,
kénkommu bekúpobè.

Kuyie nyúmè ku kɔ̀be

18 Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dò:
Kɔ̀tènní kè ti yà di kpeti
bá kè di yei nwũòté ke dò mmeyíí
di bo wenke tɛwãtè dòmmè
kè mè dó mè ndò nfɛ̀tònfè
di bo pèike tipedapááti kɔ̀mɛ.

19 Kè di tãáté ke yíé n kpeti,
di yóó dimu dihéi kperɛ dèè tu desààrè.

20 Kè di mɛ nyetɛ ke kpénkúnne di to,
disiè dii yóó di kònnè.
Mí ndi Yìè nKuyie mmú béi nde kó dinùù.

Kuyie nsautèmè Sedisademmu kpéi

21 Kè Kuyie mbéi nke dò:
Sedisademmu èi kɔ̀be!
Yé dè dòmmè kè di m bùtínné ke tũnne yebòkè?
Díndi bèè kó mɛborimɛ do wenni,
kè di beénti wenni,
di mmònni kè di né naá mbenitikòùbè*.

22 Sedisademmu kɔ̀be di do dò ntímáti péítí nti,
di mmònni ke naánnè yekpèrè,
di do dò mmenaa nkperímè mme
di mmònni ke naá mmenacéduo.

23 Di kó bekpààtibè í yíé n kpeti
nè beyóóbè bɛ pókù kumáá ndi,
bɛmɔ̀u bè dó ticuuti nti,
kɛ bɛti tiyeti
bè í pĩ nyiciribí kè dè wenni

* 1:21 benitikòùbè: Wénté Osee 2:4-15 nè Esekieri 16:15-43, 23:22-49.

bè ɔ̄ɔ́ í nkènté okúpokù kpeti.

²⁴ De è kpéí nte mí Mpakεdaa di Yiè nKuyie
n kpeñ̀nìmu ke baké Isidayεεribe
kè m̀fí b́éí nke tú:

N yíté ke còm̀m̀úmu n dootitòbè kpéí,
n yóó pèitemu n dootitòbè.

²⁵ Sedisadεmmu kòbe m bo di poté
m bo di óunè mutie bè óunè mù tímáti
kè dí wenke kè meýó̄̄ ndeite.

²⁶ Bebeénsààbè bo wēte kébuoté dihei bè do dòmmè.
Kè itié nyembèe wēte kéánné bè do dòmmè nè dim̀nnì,
kè bèe wēte kéyú di kó dihei ke dò:
Bèè d̀ò̀rri Kuyie ndó dè be kó dihei,
bèè d̀ò̀rri d̀èè síé be èi.

²⁷ Kè Siyó̄̄ èi kòbeε t̀nnε kuce kusààkù kécooté,
bèè bo Siyó̄̄ kè bèe ceete kéyíé nKuyie nkpeti
kéndò̀rri d̀èè síé.

²⁸ De m̀nnì bèè né yete mí ndi Yiè nKuyie n kpeti
nè meyei ndò̀rribè bεm̀ou mí mbe Yiè nKuyie
m bo bè poté kéyòure yòure.
De yó ntú bèè ñ yete be kó kum̀anku nku.

²⁹ Ifei bo di p̀innè detedierè di do feu iwũ̄s dè,
Ifei bo di p̀innè depaa nkó yetà̀rè di kòri dè ke báá nkè di paa mbo peité.

³⁰ Kè di naánné detie ndèè fáàti yòte
kénaánné detie ndi buóti dè,
kè dè dò̀nté menie.

³¹ De m̀nnì wèè do tú oniti kperi kòò naá ntimúkààti
kòo t̄mm̀úu naá nyihã̀pémpé́ri kè d̀èe wēnné késcóúté,
bá òm̀òu báá na ké mù kù.

2

¹ Ti Yiè nKuyie kuù benke ti nnáànti Amòti bire Esaii Sudaa kó dikpàatiyuu
nè Sedisadεmmu èi kòbe be kpéí.

*Iboti im̀ou yóó wēte kétíímmè Sedisadεmmu
(Yenáànkékè 2-4 wénte Mísee 4:1-3)*

² Yewe sonyε mieke ti Yiè nKuyie nc̄t̄ètè t̄àri bo fiíkú
kè di yómmèe p̄èt̄ètè yetà̀rè ké yè s̄iñné,
kè yeboté nhuroo di borè.

³ Kè iwuò mpéu nkeroo di borè ke náá nyitòbè ke tú:
Tí kòtenè ti Yiè nKuyie nSakòbu do t̄u nkù t̄àri,
ku c̄t̄ètè kè kù ti benke ku kó kuce,
ku tié mbonní Siyó̄̄ t̄àri ndi,
ku náànti yènní Sedisadεmmu nwe.

⁴ De m̀nnì kè ti Yiè nni ntú yeboté kóo beénti,
ke tú wèè t̄unni iwuò kpeti.

Kè bèe bóké be kp̀ariseuti kémá yeká,

kémá be kpā̀à nsimúkēī.

Kubotí makù ténke bá nkpannè kutekù

bè keté ke ténke bá mbebí mudòò.

⁵ Dìndi Sakòbu yaàbí

tí wēnné kénkérí tí Yìè nKuyie nkó kuwenniku mieke.

Be nàkémè Kuyie nyóó bekénè dīi yìè benitibè di kpéi

⁶ Tí Yìè nKuyie nSakòbu yaàbí ta tipā̀ati nti,

kāa bè dootòò, be tūnne diyie yìèní kèè bíkèkè kòbe kó medòòrimè mme,

ke ta mutediì Fidisitēēbe kōme,

kè ikpákpàribí píékè be cuokè.

⁷ Mesòò nnè timáti péiti

kè dè sū̀ũ mbe èi mieke

bá be díítuò ténke í m̀ake yè m̀amè

kè sisēī píékè

sikpà̀rìnaasēī í dò nkékaa nkédeè.

⁸ Kè sibòatenkaani píékè be ekè

kè bè ninku bè d̀òò dè nè be nou de iikè,

bè maá dè nè be nou.

⁹ Oniti bo nínkú Kuyie nyiikè kékònke,

tí Yìè nKuyie nha me mbáá bè c̀é.

¹⁰ Taánè yepèrè fiè

tannè ketenkè késòrinè tí Yìè nKuyie nkó kemieke

kéyenténè Kuyie nkó tikpeti dieti

¹¹ Kuyie m beénti yìè kù bo kék̀unne sipòò yembè

késìnné sifei yembè,

kè tí Yìè nKuyie nkuù máa yètìrì nfeí.

¹² Tí Yìè nKuyie Mpakedaa tā̀atè dīi yìè ndi

sipòò yembè nè sifei yembè be kpéi

de yìè bèè yèmmè dò mbè de u bè bo k̀èke.

¹³ De kó diyie kù bo k̀òũ sètìrì kó detie ndierè

Dimaa kperè.

Basā̀a kó detedierè bo duó.

¹⁴ Kè k̀uu può nyetā̀rè dieyè,

kédíé sitā̀á,

¹⁵ kébuó nyedèrè dieyè,

képuò nyiduotí kperiyì,

¹⁶ kébuó mbàtóòbè diebè Tadisisi èi kòbe,

Bàtóòbè sámpòbè bo cake.

¹⁷ De yìè onitì kó tefentè bo deè,

sipòò yembè bo sínné,

de yìè kè tí Yìè nKuyie nkuù máa yètìrì nfeí.

¹⁸ Sibòatenkaani, t̀ematè ténke í yó nkpaá.

¹⁹ Benitibè bo taá yepèrè fiè,

bè bo c̀uté ketenkè f̀ũ̀,

ke bo sòrinè tí Yìè nKuyie nkó kemieke,

ke bo yenténè ku kpeti dieti.

Kù bo íté kécómmú dīi yìè yebotè k̀m̀b̀ù̀atì bo do!

²⁰ De yiè benitibè bo dokóo be bəotenkaanì, mesəo nnè timátì péfítì kpesi, bè do dòò si kénningku si ìikè, yetirè nè tidéfiti kè dèe pété kétúóké kécááké. ²¹ De yiè benitibè bo taá yepèrè fiè bè bo cúté ketenké fūò ke bo sərìnè ti Yiè nkó kemieke, ke bo yenténè ku kpeti dieti, kù bo ité kécómmú dii yiè yebotè kòm̀b̀ù̀ti bo do.

²² Yóunè di bo mbúómè onitì,
onitì wemmu í t̀ù̀ðke mùdém̀ù̀.
Onitì kpeti tú ba?

3

Sudaa kó dikp̀à̀t̀iyuu bo paà okp̀à̀t̀i

¹ Ti Yiè nKuyie M̀p̀akədəa yóó deitemu
dèè te kè Sedisademmu kəbe nè Sudaa kəbe kè bè fòù,
be diiti nè be nie nnè bè tá dè dèè tu:

² Bekp̀ar̀inuombè nè behā̀p̀ò̀nkperibè
nè bebeémbè nè bèè nàá Kuyie mpā̀nā̀antì
bèè tu bediebè nè bekotibaabè.

³ Behā̀p̀ò̀mbè iwēi yembè nè sikp̀à̀t̀ibì
nè beheikènkótibè nè benitinā̀ndiebè
nè betediibè diebè.

⁴ N yóó duás nkè idap̀ù̀mbì ì di baaté,
ké ndi dər̀ri ì dómè.

⁵ Di boti mieke, di bo nkè f̀ḕũ̀nko ditə̀bè

onitì bo nf̀ḕũ̀nko o kou,

kòo bíè nni nf̀ḕũ̀nko tedakótè,

bes̀int̀enitibè bo nf̀ḕũ̀nko benitimóm̀m̀ombè.

⁶ Onitì níí bo p̀i nho tebite be cice c̀ḕt̀è mieke

kóò nàké ke d̀ò:

A mè nkpaá məkemè diyaàbòrì, naá nti kóo kp̀à̀t̀i,

baaté kubotì kùù í məkə okp̀à̀t̀i.

⁷ Kè de yiè nhò bà̀nì ke d̀ò:

N yí tú otà̀ntì,

n yí məkə mudìi n c̀ḕt̀è,

m me nyí məkə diyaàbòrì

di bá n d̀òò okp̀à̀t̀i.

⁸ Sedisademmu kəbe b̀è̀t̀ému,

Sudaa kəbe domu.

Be náantì nè be d̀ò̀r̀imè kè dè yóù Kuyie.

Bè yetemu ti Yiè nKuyie nke kù fuonnè

kunku Kuyie nkperíkù kè dè feío.

⁹ Kàa ẁè̀nt̀é be ìikè a p̀ā̀nke ̀̀̀̀ yàmu be yetémè

be fei mbe yei mme Sodəmmu ei kəbe kōme,

Ifei í bè bonè meyei mbè d̀ò̀r̀i mè.

Bè bo yà! Bè ce mbemáà ndi meyei.

¹⁰ Di bo yí ẁè̀è yié nKuyie nkpeti,

wèè tu diwèi yiè nke ỳé ò yóó dimèmu,

o t̀ṑmmú kó ticə̀nt̀i.

¹¹ Be yei be bèè d̀ò̀r̀i meyei, mbè bo yà!

Bè yóó bè yietí be d̀ò̀r̀imè d̀ò̀mmè mme.

12 Mí nKuyie n kó benitibè,
 ibí ìì bẹ̀ baké, benitipòbè bẹ̀ è bẹ̀ ni.
 Bẹ̀ è bẹ̀ ni bẹ̀ è bẹ̀ fétinkomu,
 ke bẹ̀ kóò mbè kèrì kùù ce.

Kuyie nkpannèmè bẹ̀ è ni ku nìtìbè

13 Ti Yiè nKuyie nyítè ke còmúmúmu ke sẹ́i nku kòbẹ,
 kù ité ke còmúmúmu ke bo bekénè yebotè.

14 Ti Yiè nKuyie nkpannèmu
 bẹ̀ è tu bekótìbè ku kòbẹ mièke nè bekpààtìbè ke tú:
 Dìi maanko fìnyĩ kó yebẹ
 ke fèke besénnìbè kperẹ ke píe ndi cẹ́í.

15 Nè òmmu wẹ́rímú mmu di fẹ́ũnkómè n nìtìbè?
 Ke naù besénnìbè?
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakeda mî tì ndi békú.

Kuyie nkpannèmè Sedisademmu èi kó benitipòbè

16 Kè tì Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Sedisademmu kó benitipòbè mòke sifeí nsi
 ke ò nkérí kényíé,
 ke tú pìl bẹ̀ wèimè, ke naù detónnè,
 kè kənnìnko be naàcènéí.

17 Nè de kpéí mmí ndi Yiè nKuyie m bo fōri be yùtì,
 ké bẹ̀ cònnáò meyùbii.

18 De yiè bo tuòke dìi yiè mí ndi Yiè nKuyie m bo deite di sàtì. Be naàcènéí kó demámánnè nè dèè bou be yùtì nè sineí dudúúnsi nè medèl. 19 Yetootōre nè sineí nè ifátíyì. 20 Tiyaàbomboúnti nè sinacènéí kó demámánnè nè inaakūò nè tūdààribè kó yedíé nè mefimme, 21 nè demámánnè nè dèè tūò yewūò. 22 Tiyaàkpeti nè yeyaàbòrè pèkùye, tiyaàbomboúnti nè tidouti. 23 Siwéi nè mupààkonkperimù kó tiyààtì tìl iri nè tiyaàyauti bẹ̀ daati tì yeyò.

24 De yiè tūdààrí bo ceetè kéānnè kunóú,
 bẹ̀ bo yi iwēi inaakūò ntēmè,
 bẹ̀ bo kuó iyùpāātì kényóu meyùbii,
 kényóu tiyaàsàātì kényi tífòòtòntì
 kè be wennikuu naá nkuhāātòntònkù kó kufíèkù.

Sedisademmu èi kó bekúpòbè

25 Sedisademmu, a kó benitidaabè yóó kú mudoò mièke nke,
 behāāpònkperibè iwēi yembè í kūntiní mudoò.

26 Sedisademmu nìtìbè bo nkari o èi kó yebòrè,
 ke kuò nyekúdabùò.
 Bẹ̀ bo paà be bí kénkari mutáá mmieke ke kuò.

4

1 De yiè benitipòbè bèyiekè bo mmurì onitidòò òmáà,
 ke tú tì bo nwaà ntimáà tì bo nyo mmù,
 tì bo ndo ntimáà tiyààtì.
 Yóu kè tì da yenke,

á ti deíte ifei.

Kuyie nyó nkankémè bèè bo yenté kénkraá Sedisademmu

² De yiè ti Yiè nKuyie yóo denneni dii tepànni, dii yó ntú Isidayeeribe kó disànni, di yó ndeumu ke wenni, képeité yebe kè yè nsū, kè diwèl mbo bèè bo yenté kénkraá dihei mu kpéi. ³ De mōnni bèè bo nkraá Siyṣṣ, bèè bo yenté kémbo Sedisademmu bè bo mbè yu ke tú Kuyie nkòbe, ke yé n wàrimè bè yètè kè bè bo Sedisademmu mieke sãã. ⁴ Ti Yiè nKuyie mbo óúté Sedisademmu kòbe, nè ku nuù kó muaá, kéúté menitiyī mbè còúmmè Sedisademmu. ⁵ Ti Yiè nKuyie mbo ãnné diwētiri Siyṣṣ tãri ìnkè kè di ndíéké bèè dè tiku kuyie mmōnni, keyènkè kéndò nkuyukú kénçsú mmuhãã kōme, kénhãnkènè Kuyie nkó tikpeti be yo ìnkè, ⁶ kéndò ndifii kè mbè diéké, kè mbè kãnké kuyiìnkú kuyie mmōnni, kè mbè kãnké kuyaakú nè fetaafè.

5

Isidayeeribe túmè Kuyie nkó kupaku

¹ N yóo dentè feyènfè nfe n népo kpéi, de kó feyènfè tukúnè o paku nku.

N népo sàù weè do kùúti fínyī kó kupaku
dítãri ìnkè ketenkè naati dè,

² kètũntè ketenkè mesàà, kédèi yetãrè,
kétããté detie ndesààrè kébuatí,
kémaá didènni de cuokè ò yó mbaanè di,
kékeuté difõtiri ò yó nhũti dè fínyī be,
kényé ke dò ndè yóo pié yebe sààyè,
kè dè né pié yèè í wenni.

³ Díndi Sedisademmu kòbe Sudaa kó kuwuò nkòbe tí púténè
mí nnè n kóo fínyī.

⁴ Ænde kraá n yí dǎò dè de kó detie nkpeí?
N do yé kètú dè yóo pié yebe sààyè nyè,
kè dè né pié yebe sīnyè, ba nte?

⁵ Ntènè n dò nkédòòmè de kó detie,
n yóo deíte mu kuperi kè iwũṣ dè cááké.
M bo pété kuperi kè bè ndè nàù.

⁶ De kó kupaku bo kpánné,
òmòù ténke bá nkú kṣũ òmòù ténke bá ndè kèi,
tipoti nè tisãmpoti dè borè èũté.
Kè n náké yewetè kè yè báá yóu kè fetaafèe dè dùóté.

⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakeadaa kóo fínyī tie ntú
Isidayeeribe kó kuwuò.

Ò tããté dèè tie ke fíi ndèè tu Sudaa kó kubotí,
Kuyie ndo yé ke tú beè yó ndòori dèè wetí,
kè bè né dòori dèè í dò nkédòò.
Beè do dò nkéndòori mesàà,
kè benitibè né kuònnè beè kó kuyonku,
tipũti timòu ke bo meyeñcaàrimè mieke.

*Kuyie nkpannè tì bèè fèkù betòbè kperε
(Yenaànkéké 8-24 wénté 10:1-4)*

8 Di bo yà dínđi bèè maá ke maá sicéí
ke do nke do ndεpa nke dèè mεffé mmεmou,
kè dè bo mboní kè dí tieke dihei dimou.

9 Nte mí ndi Yié nKuyie Mpaakedaa n tú mù:

De kó sicéí bo dǎúńko,
de kó sicésààsì í yó mmoke bèè sì ã.

10 Kupaku kùù bo ibaaké tepíítè nè ìdèí,
kè bè buótí finyí kó detie,

kè bè tǔù de be ke niu menaà
mè báá píe ndítiribè sipísìnùmmù,
káa buótí tidibotí kuyòrikù,
a deite temámòòtè memáá.

11 Di bo yà! Dínđi dè ò nwenníní,
kè bèè cokòo menaà nkperímè borè,
ké nke ntǔũńko nè keyènkòo kémuó.

12 Bèè ò mbaà nke au ke bije ntikùtidùùtì
nè yebàrè ke eu itári, ke yò nke yò mmenaà.
Bá bè í wéí mí ndi Yié nKuyie mpí mmùù tǔmmù,
n dǒò dè nè n nǎu.

13 N nítibè í bantému, deè te
kè bè yóó bè pírmú kékònnè
Sikpáátibíí bo kú dikònnì
kè sínéyēíí kuò benítibè.

14 Mukũ nhààtemu mu nùù ke onné mu níí
ke bo maánko sikpáátibíí nè benítibè tòbè
diwèì bo bè kè bè yǎńku ke úú.

15 Onítì bo níńkú késínné Kuyie nyìkè
sipǎo yεmbè pǎò bo deè kè bèε sǐnné.

16 Tí Yié nKuyie Mpaakedaa dǒòri dèè síé dènde,
ke benkú kù deumè,
ke bekùnè ku nítibè kè dè síé ke benkú kù wetímè.

17 Dihei bo náá ntidobontí kè bè ndè cēm̀m̀m̀u ipe,
iwũs bè dùnne l do borè,
ibóbí bo ndè cèntí ke diiti timútì.

18 Di bo yà dínđi bèè deri di yei nkó mucóntimu,
nyináake ò nderimè tenaasántè.

19 Dínđi bèè náá nke tú: Kuyie mmónné
kédòò ku tǔmmú kè tí mù yà.
Kuyie nylsidayeribe tú nkúu dǎò ku tǔmmú
mecāā nkè tí kù banté.

20 Di bo yà! Dínđi bèè yu meyei nke tú mesàà,
nke yu mesàà nke tú meyei,
nke yu kuwenniku ke tú dibìnnì,
ke yu dibìnnì ke tú kuwenniku,
ke yu detiire ke tú dewéétirè,

ke yu de we ètìrè ke tú detiire.

²¹ Di bo yà díndi bèè yèmmè dò ndi cii
díndi bèè yèmmè dò ndi mọke meyèmmè.

²² Di bo yà díndi bèè yètè fei munaà yàà miẹke,
díndi bèè mọke menaà kperímè kó yekòmbò.

²³ Díndi bèè kommu becaàribè ticuuti kpéí,
ke yetírí di bo nkommumè bèè naati.

²⁴ De è kpéí nte kè di yóó cóútè timúkpeti kọme,
muháá nhàà cóútémè tiyonkààti,
di ciè mbo pààke kè di pórímùu yote,
di yete mèè kpéí mí ndi Yiè nKuyie Mpa ke daa n kuó.
Di sènkèrìmè mí ndi Yiè nKuyie,
díndi Isidaye eribe di í tũ n náànti nti.

*Kuyie nyóó dúmmè kè Asidii kọbe do Suda kọbe
(Dínáànkéè 25 wénté 9:7-20)*

²⁵ De è te mí ndi Yiè nKuyie nkè m miẹke di yè,
kè ñ yòùte n nùtè ke di poté.
Kè yetàrè sàntè kè benitibè ku ke cóú cóú ice miẹke.
Nè memme m miẹke í do,
n nùtè kpaá yuomu di ñnkè.

²⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n cònnè mecannimè mme
yebotè yèè bo medétimè ye kpéí.
N yè yu nè fefontifè nfe, ke yè ìténí itemmànke
ke cokùní mecāā.

²⁷ Be miẹke òmòu í yo tihòùti,
be miẹke òmòu í bètè bá omáà.
Munòndòmmú í bo bè kóò mòu,
be kóò mòu í yè nke duó.
Bè bou be naàkùs nyi tei tei,
be neùtì kó iwēí í ọke.

²⁸ Bè sùlétému bè pie, ke fínnè be tännè,
kè be sēī kpèètè dònne yetàrè
kè be naasēī cèètiyè cokù tefòdòntè kọme.

²⁹ Kè bè kontí kuciriciriyòkù kọme,
kè be dabùò ndònnè yeciriciripàà kpeye,
kè be ùntí, kè bè pī demarè òmòu s̄s̄ í nfiète.

³⁰ De yiè Asidii kọbe bo do Isidaye eribe
kè be uutoo ndònnè dàméèrì kòku s̄ ndòmmè kuyaakù fùùtè diì mònni.
De yiè yewetè bo soute kè dibìnni dátínnè ketenkè,
kè meyeñcaàrìmè mbo.

6

Kuyie nyúmè Esaii mutòmmú

¹ Sudaa kɔbe koo kpààti Osiasi ku dii benni, kɛ Kuyie nní mbenke kumáà kɛ n kù yà, kɛ kù kàri dikpààtikàri okùrì mari ìnkè ku cīètè, kɛ ku yaàbòrì pitè ke píéké te mièke. ² Kɛ Kuyie ntòrè kperè còmmú ke kù cèti, ke mɔke bá di ifièti ikuà, kɛ idéi tu ì ò ndáátí di yuu, itei idéi sinaàcèi, itei idéi ì pùùnè. ³ Kɛ yè nàa nyetòbè ke tú:

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa dò mpáí páí nwe,
kòo kpeti píéké ketenkè kemou.

⁴ Kɛ ku cīètè bòrè kó yesānkèe sántè nè ku tòrè kperè kó metammè kpéí. Kɛ kuyukúu píe nku cīètè mièke. ⁵ Kɛ n kuónko ke dò: N kúmu yíe! N tú oniti nwe wèè nùù sī, kɛ nh ā kubotí kùù kó benitibè nò sī mbe cuokè, kɛ n nuò nyà ti Yiè nKuyie Mpakedaa.

⁶ De mōnni kɛ Kuyie ntòrè kperè kó dimari puuni m bíékè, ke to diháākōnni, ke di dèitení diwūstōnni ìnkè nè ihaaké, ⁷ kɛ di kááké n nùù kébéi nke dò: Dihāākōnni dii mmè nkáákémè a nùù, di wenkemu.

A yei ndèitemu, bè ùtému a yei.

⁸ Kɛ n keè ti Yiè nKuyie nkó metammè kɛ kù tu:
M bo tō nwe?

We mbo kɔte kénáké ti kó tináànti?

Kè ì dò: Nte mí, ñ tō.

⁹ Kɛ de kó metammè dò:

Kɔte kénáké ku mbotí kɔbe ke dò:

Di bo nyo di me mbáá keè,

kénwúó, di me mbáá banté.

¹⁰ Kɛ yé de kó kubotí kɔbe yèmmè kpeñnimè,

bè í yíé ntìmatì,

ke ìtinné be to ke báá keè,

ke ùú nke báá yà,

bè yàà bo ceete mèè kpéí nkè m bè mièkùnne.

¹¹ Kɛ n kù beké ke dò:

Dè yó mmè dò ke káá ndé?

Kè de kó metammè dò:

Dè yó mme ndò nke kémúnè dihei bo dounkomè,

kè sicéí paà bèè bo nsi ā,

kè dihei naá ndikpáá.

¹² Dè yó mme ndò nke kémúnè,
mí ndi Yiè nKuyie m bo ciemmè benitibè
kè dihei dounko kénáa nfekpáfè.

¹³ De kó dihei kó benitibè bèè bo yenté,

kénkpáá sánpó sánpó,

bè í yó ndè kpáá.

Dè né yó ndōnnè bè òò kōúmè mme mutie,

kè dikūnni nkpaá kópuku.

Mèè botí nku dikūnni dii kpáá

di mièke nke kuwuò nsààkù yètinímè.

7

Kuyie nnàké ti Esaii weè nàa nku pānāaŋti

¹ Osiasi birɛ Yotammu kó debire Aasi tu ðii mōnni Sudaa kabe koo kpààti. De mōnni ndi Sidii kabe koo kpààti, Desinni nè Demadia birɛ Pekaa Isidayeeriibe koo kpààti kè bèe do Sedisademmu ke bo ò pònte ke me nyí nna. ² Kè bèe ti nàké Dafiti yaàbire Aasi nè o kpààtiyuu kabe ke dò: Sidii kó behāpòmbè bàtè Efadaimmu tempè. Aasi nè o kabe kè bèe ti kèè kè be kònti nhau, kuyaakù òò fuute kè detie nní nhōmmè kutúúku.

³ Memme kè ti Yiè nKuyie nnàké Esaii ke dò: Túóté a birɛ Seasubu kè di kote ditari kó menie mpūò nke cuutiní dè diyaàhoubinni kégà Aasi. ⁴ Kàa ò nàké ke dò: Wèe pī nhomáá, ò bá ndé, o kōmbùòti bá nduò Sidii kabe Desinni nè Demadia kpéi, bè dōnnè tedakèmpùtè tèè còuté kédeè tēte kè kuyukú kuti. ⁵ N yému ke dò nSidii kabe nè Pekaa kabe nè Efadaimmu kó kuwuo nkabe bè da dónè meyei mme, ke náa nke tú: ⁶ Yóunè kè tí do Sudaa kabe kè bè ànnè kufəwáá kè bè dōdōnè muwērímú kè bè ti wānnénè kè tí pī nTabeedi birɛ tikpàti. ⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa béimmu ke tú dè í yóó dōò ò tu dè báá di.

⁸ Ke yé Damaasi weè tumè Sidii kó diheidiè. Kè Desinni tu di koo kpààti. Dè bo nyóó yī yebie nsipísikuò nè yènùmmù, kè bè namu Efadaimmu kó kuwuo, kù ténke í yó nkpaá.

⁹ Sammarii weè tu Efadaimmu kó diheidiè, kè Demadia birɛ tú di koo kpààti. Kè di í yie ti Yiè nKuyie nkpeti ke kù taunè di í yóó nhā ke bo.

Dèè benkú Kuyie nti bonèmmè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nsòoté ku náaŋti kébéinnè Aasi ke dò: ¹¹ Beké mí nha Yiè nKuyie kè n da benke medəòrímè mamè ketenkè mieke yoo kéŋnkè mieke.

¹² Kè Aasii béi nke dò: N yí yóó beké n Yiè nKuyie ntímati n yí dó ke da benné.

¹³ Kè Esaii ò nàké ke dò: Díndi Dafiti yaàbí benitibè me ndi òunè kè dè í sànnè kè di dó Kuyie ndi òunàà? ¹⁴ Dèè te kè ti Yiè nKuyie nyóó di duò mmecannimè: Desapùmbire dèè mu nyí duónè onitidòu dè bo púó nképeité denitidabire kè dè yu ke dò Emmaniyeeri (dèè tu Kuyie nti bonè). ¹⁵ De kó debire yó nyò mmenaaamiè mme nè mecekùò nke yáa tuəkenè dè bo yetemè meyei nkétāātè mesàà. ¹⁶ De bo nyóó tuəke dè bo yetemè meyei nkétāātè mesàà kè de kó yehəkè yedé a dé yèè kó bekpààtibè kè yè dəúnkomu. ¹⁷ Fí nti Yiè nKuyie nné yóó duò nkè yewe yonkuyɛ yé da tuəkení fí nnè a kó dikpààtiyuu, di mu nyí yà yé boti nè Efadaimmu yātenè ðii yiè Sudaa kabe. M buò Asidii koo kpààti yóó di domè mme.

Kuyie nnàkémè bè yóó bè domè kécake be ei

¹⁸ De kó diyè ti Yiè nKuyie mbo fonte kè Esibiti kó isēñi iténí.

Kè kuu fonte kè icee iténí Asidii, ¹⁹ kékətení kédátinnè ikó nyimou nè yekondake yeməu nè yepèrè kó meffè mmeməu

nè tifāpèùtì timòu nè iwũ ò cèntì dè.

²⁰ Dè yìè ti Yiè nKuyie mbo ikú oponkorì kukó nyàà kou,
Asidii kóo kpààtì, kòo kuó

di yùtì nè di deèmbii nè di citì * Isidayeεribe dootitabè yóó be namè mme ké bè
fèù.

²¹ Dè yìè bá wèè nìtì ò ní bo ncεmmú
fenàáfè fεmáà nè ipe Idél.

²² Menaamiè mbo mpíéké,

bèè bo nkpaá dihei,

bè bo nyo mmenaamienkùò nnè mecekùò.

²³ Dè mōnnì fīnyī kó deṗaa ndèè kó detie mbo tekouṗítè
ke dò nkè bè bo dè fité de díítì mbo medítibii ntekouṗítè (1000),
de kó deṗaa mbo kpánnè kéye tipotì nè tisāmpotì.

²⁴ Kè bè nde nkòrì kupaawáà nnè detānnè nè ípie,
de kó ketenkè bo naá ntipotì nè tisāmpotì máà kòke.

²⁵ Yetārè yemou bè do kuuti yè nè sikāmmùu,

benitibè ténke í yóó ndaati ke keri de kó deṗaa mmieke

ipo yàà bo bè kũũ mèè kpéí,

kè bo naá nyinààke kó ditūnnì,

ipe kó diciènnì.

8

Bè yóó pòntemè Sammarii èi nè Damaasi kperi kéhei ye kperε

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké n náké ke dò: Túóté kutápiékù diekù kéwāri ke
yī: Kupònkeheikù. Kè de kó iwārii nfei. ² Kè n kù wāri kébenke benitibè
mómmbè bèdébè, ikuò nùtì Udiyà nè Yebedekiyaa bire Sakarii. ³ Kè n duónè
m pokù Kuyie mpānāaanti náaantò kòo púo nképeité denitidabire, kè ti Yiè
nKuyie nní nnáké ke dò n dè yu diyètiri ke dò: Kupònkeheikù. ⁴ Kè yé de kó
debire yó nkpaámè ke í na ke yī n yō yoo n cice, kè bè pòntemu Damaasi ke éi o
kperε nè dèè bo Sammarii ke kōnnè Asidii.

Asidii kòbe domè Sudaa kòbe

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò:

⁶ Benitibè sènkèrimu kukó nSidowee kó menie
mèè pũò mmeγòmmè.

Deè te kè be kònti yārike

kè bè kpeutì bekpààtibè

Desinni nè Pekaa bè ìlkè.

⁷ Deè te mí ndi Yiè nKuyie

kè n yóo duó nkè Asidii kóo kpààtì di do,

nè o kó tikpetì timòu.

Kéndōnnè menékperímè ò ntatini kukó nke dòmmè.

Mè òò píe kukó nhEfadati ké kù dátinnémè.

Mè òò dátinnè mèè botì yekonnèbìè nkémpũò.

* **7:20** ...kuó di yùtì nè di deèmbii: Dè benkú

⁸ Mè ɔ̀ dátínné Sudaa kɔ̀be kè bèe kuri
kénkááké be f̄s̄n̄íí,
mè ɔ̀ p̄nté kédátínné a eì dim̄ou,
di duó ke kááké dè, áú yoo! Emmaniyeri*.

Yebotè w̄úó nke bo d̄ò d̄e tu detitirè nde
⁹ D̄índi yebotè bá kè di d̄ó dí w̄enné kébáátí,
kuf̄swaá mbo di kp̄ééte.
Kénténè d̄índi yehékè d̄étiyè kɔ̀be kékeè,
bá kè di d̄ó dí báátí m̄èè botí
kuf̄swaá mbo di kp̄ééte.

¹⁰ Bá kè di d̄ó dí náké ke bo d̄ò tì,
tì bo díé.
Nákénè k̄et̄āāté di d̄ó tì.
Di tet̄i me mbáá d̄ò!
Ke yé Kuyie nti bon̄emè.

Kuyie nyemmè Esaii nè Isidayeribe báá teeté betòbè

¹¹ Tì Yiè nKuyie nni mp̄i ndiì m̄onni,
ké n caummu ke d̄ò:
Báá t̄unnè ku mbotí t̄u nkùù c̄e.
Ké n nàké ke d̄ò:

¹² Báá teeténnè de kó ben̄itibè,
kè bè d̄ákii ke bo ɔ̀ ndihei kóo kp̄ààti,
di báá bè teeté, di bá ndé bè dé d̄e,
di k̄m̄b̄ùòti bá ndè duò.

¹³ Tì yiè nKuyie Mpak̄edaa,
di dò nkényé ke do nweè tu wèè kpa meyei,
wēwe di dò nkéndémè,
weè máà ndi di k̄m̄b̄ùòti dò nkénduòmè.

¹⁴ Tì Yiè nKuyie ntu disòri ndi d̄iì dò mp̄áíí,
ke né tú dit̄ari ben̄itibè yó mbétírí di ke duò
d̄iì yó mbuò mben̄itibè,
ke do ntimáti d̄indíinti Isidayeribe kó yekp̄ààtiȳo yedé kp̄éí.
Ke dò nticùòti Sedisademmu kp̄éí.

¹⁵ Ben̄itibè kus̄kù yó mbétírí di ke duò ke kékíí.
Bè bo duò timáti d̄indíinti mieke kè bèe bè p̄im̄mú.

Kuyie mp̄ān̄ān̄ti nāān̄tò d̄ommè kénkém̄mú Kuyie nyóó d̄ò tì

¹⁶ Kè tì Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̄ò: S̄onne de kó tin̄ān̄ti nè de kó itié n
t̄umbè kp̄éí. ¹⁷ N Yiè nKuyie mb̄útinn̄ému Sak̄obu yaábí. Bá nè memme n ku
mbúú, n kù k̄m̄m̄m̄mu. ¹⁸ Mí nnè m bí, tì Yiè nKuyie nkuù bo Siȳō t̄ari, kù
n duó nyi, tì tú Kuyie Mpak̄edaa kó mecannimè mme, ke benkú tì Yiè nKuyie
Mpak̄edaa yóó d̄ò tì Isidayeri.

¹⁹ Kè bè di nàké ke tú: K̄otenè bèè bourí tin̄ubooti bè borè, nè bep̄āābè borè
kè bè dí p̄āá, bembè bèè ò nnáá mbe nò mieke bèè ò nwéú k̄étú, d̄e wennimu
ke dò nhoniti ní beé nho b̄òð, k̄embourí tin̄ubooti, kè beciribè ò náá mbèè f̄òu
be kpeti. ²⁰ D̄i t̄enné be ke d̄ò: Tì Yiè nKuyie nkó itié nè ku nāān̄ti tì dò nke de
nt̄unnè, kè wèè í d̄e t̄unnè ò báá yà Kuyie nkó mesàà.

* **8:8** Emmaniyeri: W̄énté Esaii 7:14 nè 8:10.

Dikònni nè meyeñcaàrìmè dè yóó tannímè

²¹ Dikònni bo bè poté ké bè auté,
ké bè nkéri dihei miéke nè meyeñcaàrìmè,
ké be miékee yenni, ké bèe bəmmú kusínkù
be ei kóo kpààti nè Kuyie, kémbús tiweti.

²² Ke sīnnéní ketenkè kényà dibìinnì
nè meyeñcaàrìmè kperè nè dèè duó tikōmbùòti,
ké bèe bè tēntoo dibìinnì miéke.

²³ Dibìinnì í yóó nhā ke bo dihei
meyeñcaàrìmè bo dī miéke.

Kuyie nyóó deetémè ku kəbe

Ti Yiè nKuyie ntanné Sabunəó kó dihei
nè Nefutadii kperi ifei miéke nke.
Dè né yó mboní ké kùu yè dèúkunnemu,
kétúóté dāméèrì kéntə kétuəkenè Suditēē
kukó nyàà diyie yìèní kèè bíékè nè Kadideeo
bèè í tú Sifube be kó kutempē.

9

¹ Kubotí kùu do kéri keyensòùkè miéke
kù yàmu kuwenniku diékù.
Bèè do bo dibìinnì kó dihei
mukūū nkperi
ké kuwennikuu bè mīíté.

² Ti Yiè nKuyie nhā duó nkàa nitibèe sūū
duó mbe diwèi dieri,
ké bè duó nkuyeñnaatí,
ké bè nyānku a ùkè
bè ɔ nyānku mēè botí dididèi mōnni
ke íú bè ɔ ntoti bè éi dè ke íúmè.

³ Be dootitəbè do bè buú nkùu naàdòdòrìdòú,
kumundəú bè do bukú kù
kupààti bè do bè puotìnè kù,
a dè kèétému bè do dòòmè Mandiyāā ei.

⁴ Be dootitəbè do puoti yetàrè nè tii āāpənnèuti
nè tii yààti dèè mùòti meyiī
dè tati muhāá mmieke nke,
muhāá mborè còúté.

⁵ Ke yé bè ti peitémè debire
bè tí pāmu denitidabire
Kuyie nde nduó nkè dè bo mbaké.
Bè bo ndè yu ke tú:

Otentisààwè
Kuyie nkperíkù,
ti cice wèè bo sáà
meom̄pùmè kóo kpààti

⁶ O kpàti yó ndéúkúmu
ké meom̄pùmè mbo sáà
kóo fíí nDafiti kpàti kè tí nsəké

kòo mbaké o kpààtìyuu.

Mewetímmè nè timómməntì

kè dè mbo di mmənnì nè sãão.

Ti Yiè nKuyie ndómu ku kəbe mediè deè kpéi nte,

kè kù yóó dè dòò.

Kuyie mpoté kùu yēiku bèè bo Sammarii
(Wənté 5:25)

7 Mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi ti nnáànti ke kpannè Sakəbu yaábí
kè ti bè do bembə Isidayeeribe.

8 Kè kubotí kuməu ti kèè

Efadaimmu eì kəbe nè Sammarii oməu kəbe bè ti kèèmu.

Kè tefenté bè deuté kè bè nàá nkétú:

9 Titátì kó iduotí ìi do,

kè ti yóó maánè yetáhokùyè

bè kǝũ detie mbè tu dè sikomód, kè ti yóó fiíkú

detekperè bè tu dè sətìrì.

10 Mí nKuyie mbe Yiè mmí duó nkòo kpààti Desinni eì kəbe bè do.

Mí nKuyie mmí í mbe dootitəbè miəke.

11 Sidii kəbe beè iténí diyie yìèní kèè bíékè

kè Fidisitēbe iténí diyie taà kèè bíékè

kè bè áate ke maanko Isidayeeribe

bá nè memme mí mbe Yiè nKuyie m miəke í do

n nòutè kpaá yuomu Isidayeeribe kpéi.

12 Bá nè m me mbè potémè bè í wètení m borè,

bè í n wammú mí mbe Yiè nKuyie Mpakedaa.

13-14 Deè kpéi nte mí mbe Yiè nKuyie

kè n yóó kéété Isidayeeribe yuu nè be yóú,

n yóó kǝũmu tipuonti nè tipènti * diyie ðimáà.

Diyuu benkú bekótibè mbe nè sikpààtibí.

Kè kuyóú benkú bèè tu bəmáá Kuyie mpānāānti náam̄bè.

15 Kuwuə nkuù nkó benlùbè kù fétìnkomu.

Bè bè niitè kuce yeiku nku.

16 Deè kpéi nte mí mbe Yiè nKuyie

kè n yèmmè í naatinè de kó bedapəmbè

m me nyí yóó kuó mmesémmè be kó iciribí nè bekúpobè

ke yé bəməu bè dǝdmè dèè í wenni dè nde.

Bè tu benitidənnibè mbe kè tináanyèiti píékè be nò

dèè te mí nKuyie nkè m miəke be péi, kè n yùo n nòutè be kpéi.

17 De kó benitibè yonku dò mmuháá mmu,

ke cóú ntipotí nè tisāmpotí

ke cóú nkutúúkù tikòtì

kè kuyukú fì nke dekù tiwetì.

18 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè miəke cóuté benitibè,

kòo miəke kó muháá mbè tùò,

* **9:13-14** tipuonti nè tipènti: Dè benkú bèè tu bè mbe bediebè nè besāmpòbè Esibiti eì miəke.

bá wè kòò ceké o yuu.

¹⁹ Bè ní yuntení kubakù you bíékè
dè me mbáá kuò be kònnì,

kè bèe einí kucàñku bíékè kémaáñko
bè me mbá nsànnè.

Bá wè kòò càa nho kou bakù.

²⁰ Kè Manansee kòbe cáá nhEfadaimmu kòbe,

kè Efadaimmu kòbe cáá mManansee kòbe,

dè kó iwuo nyidè kè ì wènné ke cáá nSudaa kó kuwuo nkòbe,

bá nè memme mí mbe Yiè nKuyie m mièke í do,

n kraá yuomu n nòùtè be kpéí.

10

Kuyie nkpannèmè bèè fèũño beçiribè

(Yenaañkèkè 1-4 wénté 5:8-24)

¹ Di bo yà! Díndi bèè òũũño siyáàbisi kó ikuó,
ke ì diinko n nìtìbè mesémmè.

² Bá di í kemmu beçiribè kpèti,

ke bè yetírínè bè dò nkénte dè.

Ke ei bekúpòbè kpere ke fekú iciribí kpere.

³ Kuyie nkó tiyèiti bo di do dii yiè di bo yĩme?

Meháárimè mèè iténí dedétirè mè bo di do dii mǎnnì,

di bo coké kécuó nke kè bè dí teennè?

Di bo óú nde di kpàtì?

⁴ Tii di kraánè tu bè dí wènnénè tikpetíntì,

di bo wènnénèmè beçiribè tii di baa.

Nè memme m mièke í do,

n kraá yuomu n nòùtè.

Kuyie ntōmmè Asidii kòbe kè bè dǎò kè dè tonté

⁵ Di bo yà díndi Asidii kòbe!

Di tú m mièke kó didùò ndi.

M mièke keè peike kè n di pikú kunasáa kǎme.

⁶ N di tǎ ndíndi Asidii kòbe kubotí kùù yete n kpèti ku borè nde.

Kùù botí iiko m mièke

kè di bo kù pǎnte kéheí ku kpere,

ké nkù nàù tisàsààtì kǎme.

⁷ Díndi Asidii kòbe di né í tì banté,

ke dó kékuò ibotí kè ì dèè páfí.

⁸ Díndi Asidii kòbe kè di né tú

dí kó behāāpǎnkótìbè kpeññimu,

ke mǎnnè bekpààtìbè.

⁹ Ke na Kadinǎo nè Kadikemiisi nè Amati ei kòbe

nè Adipadi ei kòbe nè Sammarii ei kòbe nè Damaasi ei kòbe.

¹⁰ Nè n kó tenòùtè nte m potémè yehekè yèè kó yebòkè

nè yešimpókè kpeññinè Sedisademmu nè Sammarii de kpeye.

¹¹ N dǎòmè Sammarii nè o kó yebòkè

n yóó me ndǎò Sedisademmu nè o kpeye.

12 Mí ndi Yiè nKuyie m bo pī ndiì m̀̀ǹǹi n t̄mmú Siyōō t̄r̀i ìnkè Sedisademmu m bo yūš nhAsidii kóo kpààti to, ò m̀̀ò̀t̄e m̀̀èè kpéí ntefentè nè tep̀ò̀t̄e, 13 ke náá nke tú:

N d̀̀ò̀ d̀̀èè kó dimàà,

n d̀̀è d̀̀ò̀ǹè n kó muwērímú mmu, nè n kó meciì.

Ke tú: N ciimu deè te kè n kei nyehékè yèè nh érinè,

ke f̀̀k̄e ye kpàti ke cūū mbekpààtibè bè kpààtikarè ìnkè.

14 N t̀̀ò̀t̄e mu ye botè kpàti bè ɔ̄ ceetè m̀̀èè boti tin̄oriȳènti

ke t̀̀ò̀t̄e yebotè tenkè bè ɔ̄ péte yen̄oriyè

ké yè d̀̀èite m̀̀èè boti,

bá t̀̀ematè í nnampe te fièti,

t̀̀ematè í nhààte te nùù,

t̀̀ematè í nyi fièù.

15 Tep̄iētè bo na kémp̄oti temàà ke búúti wèè tè k̄ōnàà?

Yàà disiè bo na k̄éntá dimàà ke búút̄oo wèè di sinè?

Di dùò bo na k̄éfaà ndi yiè mbakàà?

Yàà didùri bo youte wèè di pikù o ǹ̀ò̀t̄è?

16 Deè te kè ti Yiè nKuyie M̀̀pak̄edaa yóo b̀̀nt̄è benit̀̀bè

bèè c̄f̄è tikūōnti.

Muhāá mbo cóútè be kpàti dikpáà ɔ̄ cóútémè.

17 Wèè tu Isidayeeribe kó kuwenniku ò yóo náá mmuhāá mmu,

mí nwèè kpa meyei m bo náá nfehāādeñfè be cuokè

ké cóútè tipoti nè tis̄ampoti diyèè dimáà mieke.

18 M̀̀ù bo cóútè be túúku s̀̀à̀k̀ù kum̄ou

nè detie ndem̄ou d̀̀èè péi titebiiti,

kè d̀̀èè dontenè mum̄ommú pī nwè ke c̄f̄è koò kuò.

19 Detie ndèè bo nkpaá Asidii kó kutúúku mieke,

de yiè bá debíbénnè dè bo na ké dè k̄aa.

Isidayeeribe bèè yó nkpaá bè yóo w̄etenímè Kuyie mborè

20 De kó diyèè Isidayeeribe bèè bo nkpaá, Sak̄obu yaábí ìi bo yenté bè bo yóu bè bo nwaammè meteemmè wèè do bè puoti o borè, k̄ewammú meteemmè ti Yiè nKuyie mborè nè be yemmè mem̄ou kunku kùù dò mpáí páí, bembe

Isidayeeribe bè tū nkù, ké nkù tá. 21 Sak̄obu yaábí Isidayeeribe bèè bo nkpaá

bè bo w̄etení Kuyie nkperikù borè. 22 Bá kè Sak̄obu kó kuwuò ndó kùu s̄ūù

nkémaatenè d̄am̄èèri péemmè kó mubirímú, bèè bo nkpaá bè í yó nsū bèè yóo

w̄etení mí mbe Yiè nKuyie m borè. N t̄āāt̄e ke bo bè kùòm̄u. Bè de mmannè.

23 Mí mbe Yiè nKuyie M̀̀pak̄edaa n t̄āāt̄e mu ke bo bè kuò, ke yóo me d̀̀ò̀ dihei dim̄ou.

Kuyie nyemmè bè bá nyièkù Asidii k̄obe

24 Deè kpéí nte kè mí ndi Yiè nKuyie M̀̀pak̄edaa kè n náá nke tú: Díndi n n̄it̀̀bè

bèè bo Siyōō di bá nyièkù Asidii k̄obe, bá kè bè di puoti kupààti, ke yuo didùri di

ìnkè Esibiti k̄obe do di ỳ̀om̄è di ìnkè. 25 Dè kpaá sám̄p̄o nwe m mieke t̄enke í yó

ndi péi, m mieke doti Asidii k̄obe mbe kè m bo bè kùò. 26 Ti Yiè nKuyie M̀̀pak̄edaa

yóo ànnè teāt̄è nte Asidii k̄obe, kù do d̀̀ò̀m̄è Mandiyāā èi k̄obe Odebu kó dip̄eri

borè. Ti Yiè nKuyie nyùo ku pààti nku dànméèrì ìnkè kù do dòòmè Esibiti kòbe.

²⁷ De yiè ndi

kù yóo deitemè ditou bè di buú ndi,

késaatè kunaàdòdòridáú di fóní.

Kè meborimèe di narikè.

Isidayeeribe dootitabè bè domè

²⁸ Kè Asidii kòbe do Ayati kó dihei,

képèéte késénté Nikidonni kényóu be nenti Mikimasi,

²⁹ késòoté be cemma késénté kutáfuò,

kétuòkè Kebaa kényié,

kè kufòwaá mpí Damaa ei kòbe kè bè nkpeutí,

kè Kibea Sauri ei kòbe coké.

³⁰ Kadimmu ei kòbe tiiténè yedabùò.

Diasa kòbe kénténè!

Anatòti ei kòbe di kperè dò mmesémmè mme.

³¹ Madimena ei kòbe cokému,

kè Kebimmu ei kòbe wammú disòri.

³² De yiè ndi Isidayeeribe dootitabè tùòkemè Nòbu ei

ke mméi sínou Sedisademmu ei kòbe Siyòò tãri ìnkè,

ke tú bè bo yà!

³³ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa bo do Isidayeeribe,

ké bè bié bè òò bié mèè òtí itebakè.

Bè bo cùùnni itebakè cèéyi kè iokùni duó ketenké.

³⁴ Ti Yiè nKuyie mbo bè bié bè òò kòù mèè botí

detesùùrè kutúúkù miekè.

Dimaa kó detesààrè bo duó.

11

Bè nàkémè Dafiti kó deyaàbirè kpéi

¹ Sese kó ditekùnni kótíri ìnkè nke ditepànni yètinímè,
di cīè nyínkè nke ditepànni yètinímè.

² De yiè, ti Yiè nKuyie nYáá mmuù yó nhò bonè

Kuyie nYáá mmuù duò mmecii nnè meyèmmè

mùu yó nte kòò nyé o yèmmè kè mùu ò duò mmuwèrímú

mùu yó nte kòò nyé ti Yiè nKuyie nke kù dé.

³ Muù yó nte kòò mmàkè ti Yiè nKuyie nkó kufòwaá,

ò í yó mbekù o nuò nwúó ndè,

ò í yóò tūnne benitibè tu kébeké.

⁴ Ó yóò mbekùnè beçiribè ikuó duó ke dommè mme,

kémbekùnè besénnibè kè dè wenni.

O náànti tii yó ntú kupààti ò puotinè kù yebotè

kòo nùù kó muyaá nní nkòu beyeibe.

⁵ Ó yóò nyi mewetímmè mme nè timómmon̄ti

fenaàkònfè kòme o ka sáá.

⁶ De m̀nni dikpamanni nè fepièfè kè dè nwè nke bo dibòri dimáà.

Kubiikù nè dibòbii kè dè nwè ndidóú.

Kunaabiiku nè diciriciribii nè feòfè bè dùnne fè kè dè nwè nke yo.

Kè dɛdapùmbire dɛ cɛmmù.

⁷ Fɛnààfɛ nè mupĩmpĩmmù kè dɛ nwɛ nke diiti tímùti

kè dɛ bí nwɛ ndidóù dimáá.

Dicirícirí nè fɛnààfɛ kè dɛ nwɛ nke yo ntimùti.

⁸ Dɛbíbénnè bo nkpeiti kutámɔnfɔti borè,

kè dibíkényènni mbaú nkudautifɔti.

⁹ Òmòù ténke báá dɔd meyei,

òmòù ténke báá caàrè otòù,

kɛ yé mí ndi Yìè nKuyie, n náàhì yóó pitémèmu kutekù kumòu

képié mmenie mpíékémè dàméèrì,

kè bɛnítibè bɛmòu ti banté.

¹⁰ Dɛ kó yɛwe miéke Sɛsɛe yaàbire

dɛè yó ncáá nke tú mɛcannimè

kè iwuò nní ntikoo dɛ borè

kè yebotèè dè wammú,

kè Kuyie nkó tikpeti mbo dɛ kàrì.

Isidayɛeribe bèè ciété bè yóó wɛte kɛtíummè

¹¹ Dɛ yìè Kuyie nyóó yíé kèbɛnkemu ku wɛrímú,

kédɛɛtɛ ku kòbɛ bèè kpáá.

Bèè bo nkpaá kɛ bo Asidii nè Esibiti

nè Patidoosi nè Etiopii,

nè Edammu nè Sindɛaa.

Amati nè yɛhɛkè yèè soké dàméèrì miéke,

¹² kécónnè mɛcannimè yebotè kpéi,

kéwɛte kɛtíi nyIsidayɛeribe bèè dɔ ciété.

Sudaa kòbɛ bèè dò nyaá yaá

kè bèè íténí itemmànkɛ imòu kékūñní.

¹³ Dɛ mònni kè Efadaimmu kòbɛ ténke bá nhɛɛnnè Sudaa kòbɛ,

Sudaa kòbɛ mɛ nténke bá nsínnè Efadaimmu kòbɛ.

¹⁴ Dɛ mònni bè bo wɛnnè kédò Fidisitɛɛbɛ diyìè taà kèè bíékè,

kéwɛnnè kédò diyìè ylèní kèè kòbɛ kéhɛí bɛ kpɛrɛ,

kébaatɛ Edòmmu nè Mòabu dɛ ekɛsí kòbɛ

kè Amòniibɛɛ bèè bòúté.

¹⁵ Tì Yìè nKuyie nyóó duó nkè kukó ntuutɛnè dè

Esibiti kóò dàméèrì kè dɛɛ kūñ.

Kè tì Yìè nKuyie nyoutɛ ku nòutè kukó nhEfatati Ìnkè,

kéduó nkè kuyaakù diékùu fuutení

kè dɛ kó kukó ntóté kuce màyiekè.

Kè bè ní nkù senti bá bè báá dɛitɛ bɛ nɛùti.

¹⁶ Kè kuceɛ ànnè ku nítibè bèè bo nkpaá bo Asidii bɛ kpéi,

kù dɔ ànnè mèè botí Isidayɛeribe kpéi

bèè dɔ yɛti dìi mònni Esibiti.

12

Nsántínè tì Yìè nKuyie nti dɛɛtíwè

¹ Dɛ yìè di bo yí:

Tì Yìè nKuyie nti da sántí!

A miéke dɔ tì yonkemu, di mmònni kɛ bonkɛ,

kàa tì bántè.

² Di bo yĩ: Kuyie nti deetẽmu,
ti tẽnke í yĩ̀kù, kufɔwáá nyí ti bo,
ti Yiè nKuyie nkuù tu ti kó muwẽrímú,
ti yó nku nsántí kuù ti deetẽ.

³ De yiè di bo dó meniẽ nnè diwèlì
medeetímè kó tebinte.

⁴ De yiè di bo yĩ:
Nsántínè ti Yiè nKuyie,
pĩ̀kénè ku yètìrì.
Benkenè yebotè ku tǝmmú deumè,
nyénè ku yètìrì deumè.

⁵ Nsántínè ti Yiè nKuyie nke yé kù dǝ̀ dè deumè,
pĩ̀kénè de kpéí ketenkè kemou.

⁶ Díndi Siyɔ̀ èl kǝbe nyǎnkunè diwèlì kényíú,
ke yé wèè bo di cuokè ò deumèmu,
wèè te Isidayeeriè ò do mpáíí nwe.

13

Kù kpannè tì Babidǝnni èl kǝbe

¹ Kuyie mbenke tì Amɔti birẽ Esaii, kòò bo kpannè Babidǝnni èl kǝbe.

² Kè Kuyie ndò:
Cónnè mecannimè ditàri timúti nè titieti dè í yiè di,
képĩ̀ké metammè Babidǝnni èl behǎ̀pǝmbè bíkè
kè bè pàsìrì kè bèe ta bè èl kó dibòrì.

³ Míi duǝ ndinùù bèè duǝ mbemáá n kó mudoò kpéí,
míi yu n kó bekpàrinuǝmbe bèè dǝ n yètìrì ndeu,
kè bè bo dǝ̀ m miẽke yóú tì.

⁴ Keènè, kutoweku kùù dàátì yetǎ̀rè Ìnkè,
ke dǝnnè kunitisũkù kó kutoweku.
Ke dǝnnè yekpààtiyǝ pèu kó kutoweku,
ke dǝnnè yebotè tiku dè.
Ti Yiè nKuyie Mpakeda weè bààti o ǎ̀pǝmbè mudoò kpéí.

⁵ Bè boní dè í tóké,
bè iténi kutemmǎnku nku,
Kuyie mmieke kó titǝnnenti nti.
Kù yóó puǝnnè tì kutenkù.

⁶ Tiiténè yekúdabùò
ti Yiè nKuyie nkó diyìè duunnímu.
Mukǝ̀ kó diyìè ndi,
Kuyie nkperikù yóó kuǝ̀ dii yiè ndi kutenkù.

⁷ Deè te kè benitibè kǝ̀nti yǎrike,
benitibè kǝ̀nti cùutẽmu.

⁸ Dè bè dímu ke bè kpéí,
dè bè pĩ̀mmu ke bè yóú kè bè mítìrì,
ke donnè onitipòkù wèè kuǝ̀ ndebire,

ba òmòu ténke í náánnè otòù kè be nuò nwūšté.

⁹ Ti Yiè nKuyie mmieke kó diyie kèrínímu, diyie yeiri ndi Kuyie mmieke yóó di do di, kè di èi dǎúnko, kù bo kuò de yiè beyeibe beṁòu.

¹⁰ Siwāā sibotí sibotí ténke í yó mmí, diyie níí bo nyetini ke sòù, otànkù me nténke bá mpéi.

¹¹ M bo poté kutenkù kòbe be yonku kpeí, képoté beyeibe be caàrìmè kpeí, m bo duó nkè sifeí yembè feí deè, kè bekpààtibè yonkubè kó sipáa deè.

¹² Bè bo wammú benitibè dihei bè waàmmè mesáa nsààmè kémónté. Oniti wammú bo yonke Ofii èi kó timáti kòme.

¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m mieke bo cóúté dii yiè, m bo yoòrè tiwetì, ketenkè bo áá kè fííkú de. Mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa m mieke kó diyie ndi.

¹⁴ De yiè bè bo mbè bèti bè bètimè teyúóté, tipìèti tii kra ocènti ti tēmè.

Bá wè kòo ncokù ke wetí o kó kubotí, bá wè kòo tāté muceé kéndó o èi.

¹⁵ Kè bè conè wè bée ò kũú disie. Kè bè ninte wè bée ò feúté.

¹⁶ Bè bo mpīi mbe bí ke tãū ketenkè, kéto deè bo be cēi mieke kékonnè, képīmmú be pobè kéduónè.

¹⁷ N yóó ínní Medii èi kòbe mbe kè bée bè do.

Beṁbe í wanti idíítí, be kpeti í bonè mesáa.

¹⁸ Bè yó ntãū ipie nyi bedapàmbè ke buò. Mesémmè í yó mbè bonè ibí, bè í yó mmòke ibí bénní kó mesémmè.

¹⁹ Babidōnni fǒ nwèè tu yekpààtiyò kó medèè, Kandee tenkè kòbe kó tisàti, a kperè bo naánnè Sodammu kédontenè Komáa ekè, Kuyie ndo pànte yè.

²⁰ Oniti ténke báá buoté de kó dihei, òmòu ténke báá di kàri nè di bo mbomè. Bá becièmbè bè báá di kàri. Beṁaacēmbè báá de còríné titouti.

²¹ Yekpamaà yó nde ndou, Yeondo bo píe mbe cēi.

Dè bo naá nyicùo nkó diàri, sitābós yó nyānku de.

²² Yekoute bo nkuò nde kó sicēkperí mieke, ke cóú nyetabè, sikpamós bo táá de kó sicēsàási.

De mōnni duunímu, de kó yewe ténke í kpaá ke dētiri.

14

Isidayeeribe yóó wēte kékárimè bε εi

¹ Ti Yiè nKuyie nyóó kuómmu Sakɔbu yaábí mesémmè. Kuyie nyóó wēte kétéātémú Isidayeeribe, kù yóó bè kánneemu be tenké. Bepòòbè yóó kotoomu ké bè wènnénè, bè yóó munnénèmu Sakɔbu yaábí.

² Yebotè bo túóté Isidayeeribe ké bè kpènné be tenké. Isidayeeribe yóó bè tiekemu ti Yiè nKuyie mbè duó nkèè tenké mieke, ké bè dàò tidaati benitidaabè nè benitipòbè, kétieke bèè do bè te, kébaaté bèè do bè baké.

Kuyie nnákémè Babidónni kóo kpààti yóó kúmè

³ Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nyóó di om̀p̀neemu nè mεf̀éútímè di f̀éútémè nè bè di díi mmèè sémmè nè mudaatōmmú bè di p̀r̀ínè mù. ⁴ De m̀d̀nni di bo onni Babidónni kóo kpààti ke dà:

Wèè do ti f̀éũnko ò k̀tε ke?

Wèè do ti diimmu mesémmè ò bore?

⁵ Ti Yiè nKuyie nf̀etemu benitidónnibè dùò, bèè do ti baké be pààti kékému.

⁶ Wèè do puoti yebotè nè kemieke ke í ompu, wèè do baké yebotè nè kemieke ke yè f̀éũnko sáá.

⁷ Diwèi p̀r̀ínmu dihei dimou,

ké di p̀tèté meom̀p̀mè,

diwèi kó siyikpèi sii kuò.

⁸ Bá nè detie mbè tu dè sipèrésì nè sétiri Dimaa kperε,

diwèi dii dè bo a domè.

Nè a duó dii yiè ketenkè

odakṑuti ténke í korini ti kṑ.

⁹ Bèè duó kudónkù bè bàátímu a kũntoomè ke bo da co.

Ke enni becíribè a kpéi,

bembe bèè do tú bekpààtibè ketenkè ìnkè,

ké ìnko yebotè kó bekpààtibè be kpààtikàri ìnkè.

¹⁰ Bεmou bè náámmu a kpéi nke tú:

Fó mmúnke, a ténke í m̀kε muwērímú,

a ti d̀ontenèmu, a í ti cáánnè.

¹¹ Bè do bie ntikùtidù̀̀ti ke da sánti

né nte fó di mm̀d̀nni kudónkù mieke,

kè yebiè dàátí a dó̀

kè ibié píéké a yaádándátinkù mieke.

¹² Fó nwèè do bo tiwetì, yé a yíme ke donní?

Fó nwèè do tú tεwàtè tèè p̀r̀inti,

fó nwèè do tú tekũnwentéwàtè,

fó nwèè do p̀r̀inti yebotè, yé a yíme ke donní?

¹³ Fó nwèè do náá nhamáa ke tú:

M bo deke kétuòke tiwetì,

m bo p̀è̀t̀óo Kuyie nhánnè sii wáa

kéfií n kpààtikàri.

M bo dekoò kubakù yóú bíékè kó ditàri
keĩnkè kó bekperíbè tiku dè kékari.

14 M bo dekoò tiweti yómmè,
n yóó maatenè Kuyie nku kùù baké keĩnkè nè ketenkè.

15 Né nte fǝ nkè bè da yèètoo kudǝnkù,

kàa cùtoo difǝtìri cūmpuri mieke.

16 Bèè da yà kè bè da dò mmenǝmbii nkā.

Ke da dò nfù, ke békú bεmáá ke tú:

Dè í dò nwèè do ǝǝ nampe wǝnwe kè ketenkèε sǝntàà?

Kè yekpààtiyǝ nkpeutáá?

17 Wèè do ceeri kutenkù kè kù naà ndikpáà,

ke pǝntì yehékè bá ò í fǝnko tikpetintàà?

18 Yεbotè kó bekpààtibè bεmǝu òmpǝmu,

ke duó bǝmmùù be fǝti sǝáyì mieke.

19 Fǝ mbè né da dootóomu, bè í da kǝnné,

bè da ùtóomu bè peité dèè birε decírì de kǝme,

bè da yǝǝmmu bεcírìbè bè kùǝ bè mudòò mieke.

Bè bè nda wǝnnénǝmu ke ùtóo difǝtìri yetárè kperi ke naù.

20 Bè í da wǝnnénè ibotí tei kó bekpààtibè kufǝti

ke yé a pǝntǝmè a εi ndi,

a kùǝmu a kó kubotí,

a botí tú kuyeiku nku.

Ku yètìri ténke báá yú.

21 Báátínè kékua de kóo kpààti bí i cice yei nkpeí,
kè bè báá ité kéfiete dihei képie nkuyonku kutenkù.

22 N yóó báátimu be kpéí, mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa, mǝ bí. N yóó pǝntǝmu Babidǝnni sǝnwe, o yètìri í yó nkpaá. Be yaàbí nè be yaàbíyúó bá nkpaá. Mí ndi Yiè nKuyie mǝ bí. 23 Be εi bo naá tinépeǝtì, tiyǝnwuotì kó diàri. M bo káuté Babidǝnni εi páíi nè kuaa. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mǝ bí.

Kuyie nyóó potémè Asidii εi kǝbe

24 Kè tí Yiè nKuyie Mpakedaa dò:

M béimmu kè tí yóó dǝǝ,

n tǝáté tí í yóó paá.

25 N yóó pǝntǝmu Asidii εi kǝbe,

n yó mbè nàumu n tǝrè ĩnkè.

Bè do buú mbè kunaǝdǝdǝridǝú,

n yóó kù buutému,

bè do tóu mbè ditǝu m bo di mbè touté.

26 N tǝáté tǝnti kutenkù kpéí.

N yǝute n nǝùtè nte ke bo poté yebotè.

27 Tí Yiè nKuyie Mpakedaa tǝáté tí, we mbo tí paà?

Kù yǝute ku nǝùtè nte we mbo tè pí.

Kuyie ncaummè Fidisitǝεbe

28 Okpààti Aasi ku dii benni ndi Kuyie mbè caummè.

29 Fidisii tenkè kǝbe dimǝu diwèi bá ndi bo.

Bè do di puotiné dii dùǝ fǝtemè,

fɛwààfɛ ɔ nkɔ nkè didautiri dii yɛtɪnɪ,
kè didautiri nkɔ nkè kuwaàcɛkɔnkù yɛtɪnɪ.

³⁰ Bɛcɪribɛ kó ibí bo pɛtɛ mudii.

Besénnibɛ bo mbo kè dè bè naati,
kè n né duɔ nkàa kɔbɛɛ kúnè dikònnì.
A kɔbɛ bèɛ bo yenté kè m̀ bè kù.

³¹ Díndi Fidisii tenkè kɔbɛ tiiténè yekúdabùò.
Fidisii tenkè keməu kɔbɛ di kpeutínè kufɔwaa nku.
Kuyukú kuù fɪnní kubakù you bíékè.

Dí dootitɔbɛ urɪnɪmu.

³² Tí yóó tɛnné ðnti Fidisii èi kɔbɛ kó yetɔrɛ?
Tí bo yí:

Tí Yìè nKuyie nfímmu Siyɔɔ,
kè ku nitibɛ bèɛ tu bɛcɪribɛ kè bè pɛtɛ disòri.

15

Kuyie nnàkè tì Mɔabu èi kɔbɛ

(Mukàmmù 15-16, wénté Sedemii 48)

¹ Kuyie nkprannè tì Mɔabu èi kɔbɛ.

Keyènkè kɛmáà ndi bè pòntemè Adi-Mɔabu èi.

Keyènkè kɛmáà ndi bè pòntemè Kiidi-Mɔabu èi kè di dɔúnko.

² Kè Bɛti-Diməɔ kɔbɛ deke Baiti nè Dibonni yetɔrɛ borè ke kuò,
Kè Mɔabu èi kɔbɛ kuò nNɛbo tãri nè Medeibaa èi,
bɛməu kè bè kuó meyubii,
kè kuó bɛ dɛbli.

³ Dihèi diməu kè bè dàátí tifòtònti ke dò mbè kàri mukũũ.
Kè bèɛ bo dɛdànnè nè yetowaarè bɛməu,
kè bè kuò nkɛ tì tinɔnniɛtì.

⁴ Kè bɛnitibɛ kuò, Esibonni nè Edeyade ekè mieke,
kè bɛ dabùò ntùòkù Yaasi,
dɛɛ te kè Mɔabu èi kó bɛhããpòmbè wùótí.
Kè bɛ kòm̀bùòtì duò.

⁵ Dè n yóumu mediè Mɔabu èi kɔbɛ kpéi.

Bè ciétému ke coké ke tùòkenè Soaa èi
nè Ekodaa Sedesia ke deeti Dutì tennì ke kònti,
ke wùótí Odonnaimmu kó kuce.

⁶ Kè kukó Dimmudimmu kũũ,
kè timùtì kpéi,

timúsũtì ténke í kpraá,

titietì ténke í bo.

⁷ Kè bè tɔu bɛ kperɛ, bɛ kperɛ dèè do yenté,
kénkpraá ke séenko kukó ntietietì bè tu tì Sori tì yìè dè.

⁸ Kè iwùótii tuòkù Mɔabu tempɛ nkuməu.
Kè yekúdabùò ndáátí Efadaimmu oməu,
ke tùòkenè Bɛɛdi Edimmu.

⁹ Kukó Diməonni bo píe mmenitiyĩ.

Kè n yíé kè bè bɔnté meyei ntɛmè,
M bo duónko diciriciri kè dii pímmú,

Mɔabu eì kɔbe bèè yenté.

16

Mɔabu eì kɔbe mɔɔmè meteèmmè Sedisadèmmu kɔbe

¹ Díndi Mɔabu eì kó tɛdɔntè kɔbe duɔnnè okpààti dièwè, wèè bo Siyɔɔ tãri fɛpièfè.

² Mɔabu eì kó benitipòbè bo cíété
sinɔɔ bè ceeté sù kó tiyĩ̀nti si kɔmɛ.
Bè bo nháá kúkó nhAdinɔ kó diyèrì.

³ Bè bo mbáá nSudaa eì kɔbe ke tú:
Di ti duó nyitié,
túóténè metãátimè,
ké ti dátinné di kó medéé kuyie ncuokè,
ké ti sɔnnɛ, bè ti dènnɛ ti eì ndi,
di báá yie nkè bè ti yà.

⁴ Yóunè kè Mɔabu eì kɔbe bèè cooti kè bèe kari di cie,
yóunè kè bèe péte disòri kè bepòmbè báá bè yà,
kè bè yóu dìi m̀ǹnni bè bo m̀ bè f̀f̀ũnkómè,
kè mupòmmù dèè dìi m̀ǹnni,
bepòmbè bo íté dìi m̀ǹnni.

⁵ De m̀ǹnni Dafiti yaàbire bo di tikpàti,
kòo kpàti nfíikú.
Ke yé dè yó mbakémè benitibè ke bè dɔ.
Ke bekùnè timómm̀nti ke dɔ̀ri dèè s̀ié.

Mɔabu eì kɔbe kó didabònni

⁶ Kè Sudaa eì kɔbe dɔ:
Ti kèèmu Mɔabu eì kɔbe kó tɛfentè kpéí,
be kó tɛfentè tontému.
Be pòtè mà̀mè be fentè me mmà
be kó kuyonku kperɛ í d̀ò mbéí,
kè bè tá bɛmáà detetirè.

⁷ Di mm̀ǹnni beè né kuò mbetòbè kpéí,
bɛm̀ou bè kuò nKiidi-Adeseti eì kó tidobonti kpéí nke,
kè be yèmmè cáàrè mediè.

⁸ Fínyĩ kó detie ndo fíikú dèè paa,
Esibonni tempè ndè d̀óũnkomu,
kè Sibuma eì kperɛ m̀óté,
dèndɛ dèè kó menaà ndo muò nkutenkù kó bekpààtibè,
dèndɛ dèè do wùò
nkétuòke Yaseɛ kétuòkenè tɛdɔntè kó dikpáà,
dèndɛ dèè kó ibake do pité kétuòke d̀áméèrì mukókúó nkoú.

⁹ Deè te di mm̀ǹnni kè n wènnénè Yaseɛ eì kɔbe,
kè ti kuò fínyĩ kó detie ndèè bo Sibuma eì de kpéí,
f̀f̀ Esibonni eì nè f̀f̀ Edeyade n ǹnniɛti tii dòu di Inkè,
ke yé bè di domè mudoò nè íúu mudidèl m̀ǹnni,

di t̄sū dìi m̀ǹǹǹi di tebe.

¹⁰ Diwèi nè kuyè̀ǹnaatí dè ténke í kpaá,
detie nkó depa mmieke,
Iyie mpà̀amu nè siyíkpeì f̄inyĩ kó detie mmieke.
Òm̀ù ténke í kpaá wèè t̄sū yetebe,
ke yè ùti diyetituo mieke,
m pà̀ammu siyíkpeì s̀i ténke í kpaá bo.

¹¹ Dèè te kè n k̀ǹti seití kubómbonku kó iwēi tēmè M̀abu èi kpéi.
N yèmmè mèè cà̀arè Kiidi-Adeseti èi kpéi.

¹² M̀abu èi k̀be né òu yet̀rè borè mubáammu,
ke k̀r̀i dibòrì bè t̄āātè dì mubáammu kpéi,
ke báá mbè me nyí keu t̄imatì.

¹³ Ti Yiè nKuyie nnàké tì nti M̀abu èi kpéi. ¹⁴ Di mm̀ǹǹi nte ti Yiè nKuyie
nnè béi dìi nùu ke tú: Yebie nyè̀t̄āati cáu cáu, M̀abu èi kó bekp̀r̀it̄iebe nè be èi
kó benit̄ibè bèè bo nkpaá bè í yóo tuàke dèmarè, bè me nyí yó ntu bèmabè ténke.

17

Kuyie nkpannè tì Damaasi èi k̀be

¹ Kè Kuyie mbéi nDamaasi èi kpéi nke dò:

Damaasi ténke í yó nkpaá ke tú dihei,
ò yóo naá tidobonti nti.

² Adowee kó yehèkè yóo d̀únkomu,
yè bo naá nyiwũò kó dit̄unni,
ì yó ndou dè bá dèmarè ì ì k̀ónnè.

³ Efadaimmu kó dikp̀à̀t̄iyuu ténke í yó mm̀ake mùu dì k̀nké,
tikp̀à̀t̄i me nténke í yó nkpaá Damaasi èi.
Sidii èi k̀be bèè bo nkpaá be s̄anni bo k̀ke,
kémaatè n̄ Isidayeeri be kperi.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̄i béi.

⁴ Dè kó diyie Sakabu yaábí kó tikpeti bo yaate,
bè bo naá nyidawaá.

⁵ Bè bo ndonnè bè ò̄ k̄s̄m̀è tidiiti kupaku mieke,
bè ò̄ k̄s̄m̀è tidiiti Defaiibe biriku kékónté kédéri.

⁶ Isidayeeri be bèè bo nkpaá,
bè bo ndonnè bè ò̄ t̄sū yetebe kéinté yè.
Bè ò̄ t̄sū odifiè kó yebe ke ínté yè,
yèdèè yoo yè̀t̄āati kè yè ncáátí meyómmè.
Kè yeteyè yènàà yoo yè̀n̄mm̄u ncáátí tifàt̄i mieke.
Mí ndi Yiè nKuyie Isidayeeri be t̄u nkù m̄i béi.

⁷ Dè yiè oniti bo wèète wèè ò d̀ò o bíkè, bè bo m b́uté mí nKuyie nkùu te
Isidayeeri be ke dò mpáí pái. ⁸ Bè ténke bá mbús sib̀otenkaani bè tu s̀i Asedaa
nè yeb̀w̄st̄rè bè c̀unko yè tihúunti.

⁹ De yìè Isidayeeriibe bo coké kényóu be ekè iduotí fité yè, ke yèe dóúngo Isidayeeriibe do sònké Efiibe nè Aməriibe Kannahāā èi kè bèe cokémè, kè be èi dóúngo. Dèmarè í yó nkpaá.

¹⁰ Isidayeeriibe di ò yèmmu mí nKuyie nkù di deeri, di m bùtínémú mí ndipèrì dī di kánké. Dè te kè di buòtì tìbòdīiti, ke fiiku debòtie kè di yèmmè dè naatinè.

¹¹ Ke ò tì buotí kè tì kóté dī yìè, kè dè naá nwenniní kè tì pòrì. Di na ntì dèite dī mōnnì kè di né tì móntóo. Dèmarè í yóo na ketaa mmumammú nè meyei ndèè di doti.

Yeboté kó kunòroo

¹² Tóò! Yeboté péu yèe te kunòroo kè kù dò ndáméeri kó kunòroo ò ndómmè. Yeboté yèe wékí kè dè ùtì meniè nhò ta kukó nkénhuutimè.

¹³ Yeboté kó kutoweku dònnè meniè nhò tamè mme kukó tì Yìè nKuyie nyóó péimmu kè yèe coké kédété kuyaakú ò káuté mèè botí tiyontì fefòdónfè ò kouté mèè botí timúkpetì.

¹⁴ Kuyuoku bo nyóó yuoté kè benitìbè kòmbùòtì tì bè duò. Kè dè nyóó wenté kè bè ténke í kpaá. Tì yóo tuakení tìnti bèè do tì può, tì doti bèè do éi tì kperè.

18

Kuyie nkpannèmè Etiopii kòbe

¹ Di bo yà! Dìndi bàtòòbè bèè mòke iflèti idéi Kuusi kó kukó mpeémme di bo yà!

² Fò nKuusi èi, fò nwèè dèi yehaikèntòrè ke tūò kè yè taà bàtòò yaube ke kerì meniè nyínkè.

Yètòrè cāāye wētenè tidadietì kó kuwò mbíékè, bèè deu ke mièti kè bè bè dé kutenkù kumòu. De kó kuwò nkpeínìmu ke nò nyitèi. Kè ikó nsù be tenkè.

³ Dimòu dīndi bèè bo ketenkè, kutenkù kumòu kòbe, kè bè còínè mecannimè ditàri ìnkè di mè wènté, kè bè kònnè ditàtcheu di kénté.

⁴ Tì Yìè nKuyie nni nnàkému ke tú, kù bomu béu ke wúónnì diyìè ò mmímè kuyie òcuokè, yewetè ò ndómmè dididèi mōnnì.

⁵ Dè ò nkè ffinyí kó mutie pòrì ke yòte kè yebe ànné ke bi, bè ò cìému ibake nè disie, kédei dèè siku nè tifaàtì kè dè ncóúo.

⁶ Bè yóo me nyí Etiopii èi kòbe, yetàrè kó timancònti nè tikpasínti kè dè mbè yo ndipaà nè diyòò.

⁷ De mǎnni tidadieti kó kuwuǎ nkǎbe bembɛ bɛ̀ dɛu ke miɛti, kɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ dɛ̀ titenti timǎu, kɛ̀ bɛ̀ pǎnti ibotí tɛi, bembɛ ikó mpíéké bɛ̀ tenkè bɛ̀ bo ntǎuni yɛpǎrɛ̀ ke pǎa nti Yíè nKuyie Mpakɛdaa Siyǎǎ tǎri ku yɛtiri yu dɛ̀.

19

Tii yóo tuǎkení Esibiti

¹ Kuyie nkpannè ti Esibiti èi kǎbe.

Ntɛ ti Yíè nKuyie nke kériní nè diwɛtiri mɛcǎa nke kǎri Esibiti.

Kè Esibiti kó sitenkǎani kǎnti au ku iikè,

kè Esibiti kǎbe kǎnti cùutè.

² M bo suure Esibiti èi kǎbe kè bɛ miɛke mpéi bɛtǎbɛ, bá wè nè o kou kè bɛ nkpa, bá wè nè o népo kè bɛ nkpa.

Bá dii èi kè di nkpannè diteri, bá dii kpǎatiyuu kè di nkpannè diteri.

³ M bo beñnè Esibiti kǎbe yemmè

kè bɛ̀ do dó kédǎò tii àntɛ.

Kè bɛ̀ mbekù yɛsǐmpókè nè benitinǎmbɛ,

ke yu bɛcírìbɛ,

ke kǎri tipǎati, ke hourí tinùbooti.

⁴ N yóo dúo nkè sǐkpǎatibii yeisi sii baaté Esibiti kǎbe, okpǎati dǎnniwè bo bɛ̀ baaté.

Mí ndi Yíè nKuyie Mpakɛdaa, múi béi.

⁵ Dáméeri kó mɛniɛ mbo deè, ikó mbo kǎũ kékpeí.

⁶ Ikó mbo ànné iní, Esibiti kó kukó nNiidi bo cǎɛɛ, kè ku kondakésíi kǎũ.

Tiǎti nè tipènti kè dɛ̀ mótɛ.

⁷ Timúti nè titieti dɛ̀ bo kpeí,

dɛ̀ kó dimáa bo kukó nNiidi pɛémmè o yuu nè o fǎǎ dɛ̀ bo kpeí.

Kè kuyaakúu dɛ̀ kouté kè dɛ̀ deè.

⁸ Bɛyǐmpǐmbɛ bo kǎmmú,

bɛyǐmbǎmbɛ bɛ̀ taà Niidi kó ikó mbè bo kǎmmú.

Bɛ̀ buǎ nNiidi kó ikó mmiɛke bɛ̀ ditirè bɛ̀ bo mótɛ.

⁹ Bɛ̀ kuuti tipǎàkonkpeti nè bɛ̀ tì puoti nè bɛ̀ dùòkù tiyaakpeti péti, bɛ̀ yemmè bo cǎàrɛ̀.

¹⁰ Bɛyaàdùbɛ̀ yemmè bo cǎàrɛ̀.

Bɛ̀ do pí mmutǎmmú kéréú ke yonnè kè bɛ̀ yemmè cǎàrɛ̀.

¹¹ Soǎa kó sǐkpǎatibii naá ntiyèinti nti,

Esibiti kóo kpǎati kó mɛcii nyembè ò dúo nyii tié,

ntú iyèintié nyi.

Di miɛke we mbo na kénáké okpǎati ke dǎ:

Míi tu mɛcii nyiè nkó dɛbire.

Okpǎati wèè do bo nè dimǎnni o kó dɛyaàbire.

¹² Esibiti kó okpǎati kó mɛcii nyembè bo dɛ?

Bɛ̀ bo da nàkémè kǎa banté ti Yíè nKuyie Mpakɛdaa

tǎatɛ̀ ti Esibiti èi kpéi.

13 Soãã èi kó sikpààtibì nàá tiyèintì nti.

Manfi èi kòbè totí ti bε yèmmè ti í kpaá ke bo dɔ̀, bèè nì Esibiti kòbè kó iwua mbè fétinnemu Esibiti.

14 Ti Yiè nKuyie nkuù bènnè Esibiti kó bèkpààtibè yèmmè,

kè bè fétinne Esibiti kòbè bε tómmú muməu miεke kè bè áante, kunaàyaákù ɔ̀ muɔ̀,

kénháántemè ke tū̀ɔ̀ti.

15 Esibiti oməu miεke òmɔ̀ ténke í yóó dɔ̀ tìmatì. Wèè tu diyuu, yoo wèè tu kuyóú, tipuonti nè tipèntì * ti kupatifāákù fū̀.

Esibiti yóó dentènè ti

16 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa bo youte dìi yiè o nòutè Esibiti ìnkè, o nìtibè bo dontènè benitipòbè kè kufɔ̀waa mbè pì nkè bè nkpeutí. 17 Kufɔ̀waa mbo pì Esibiti èi kòbè nè tii yóó tuəkénì Sudaa tenkè ti kpéi, bè níí bo béi nSudaa tenkè kpéi nkè benitibè kòmbuàtì do nè ti Yiè nKuyie Mpakedaa tããtè ke bo dɔ̀ ti kpéi.

18 Dε kó diyìè Esibiti kó yehékè yenùmmú yè yó nnáá nKannahā kòbè kó tináahtì. Kè bèè dɔ̀unnè ti Yiè nKuyie Mpakedaa dinùù ke bo nkù taunnè. Bè bo nyu dε kó dihéi kó òimari ke tú dikòù èi.

19 Dε yiè ti Yiè nKuyie nkó diwū̀ɔ̀tənnì bo mbo Esibiti cuokè, kè ti Yiè nKuyie nkó ditári ncómmú dihéi mánku. 20 Dεè yó ntú mεcannimè mèè nàá nti Yiè nKuyie Mpakedaa kpéi Esibiti miεke. Bè bo yà bèè bè fèũnko kékuənnè ti Yiè nKuyie nkè kùù bè duənnì odεetiwè wèè yóó bè pàte. 21 Ti Yiè nKuyie nyóó benkemu kumáa Esibiti kòbè kè bèè kù banté, ké nkù feu iwū̀ɔ̀ ke kù pāa ntidiiti kó yepārè, ké nkù dəummu nè yεnò ke yè dò̀ri. 22 Ti Yiè nKuyie yóó potému Esibiti kòbè, kù yóó bè potému ke né bè miékünne, kè bèè wētēni ti Yiè nKuyie mborè kè kùu cəutè bε báammu ké bè miékünne.

23 Dε kó diyìè kuce yóó ànnému Esibiti kénkarìnè Asidii, kè Asidii kòbè nkəri Esibiti. Kè Esibiti kòbè kəri Asidii. Kè bè nwē nke báá nti Yiè nKuyie.

24 Dε kó diyìè Isidayεeribe bo wēnnénè Asidii kòbè nè Esibiti kòbè. Dε kó yehékè yetāati kè ti Yiè nKuyie nyè dɔ̀ mεsàà. 25 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa níí bo béi nke dɔ̀: Esibiti kòbè tú n kòbè mbe, mεsàà nnì mbè bonè. Asidii kòbè mú bè piítè nè n əu, kè Isidayεeribe tú n te bè.

20

Kuyie mpānāahtì nāahtò cemmè menacəbii nke feío

1 Asidii kóo kpààti Sadikəɔ̀ tənnì dìi benni o kóo āpə̀nkóti Tadiatanni, kòò bo pi Asidəti èi ké dì pònte.

2 Dε kó dibenni ndi ti Yiè nKuyie nti nàkémè Aməti bire Esaii, wèè nàá nku pānāahtì ke dɔ̀: Kəte kébouté kufɔ̀ɔ̀tənkù a bou kù a kà, ke bo benke meyeñcaàrimè, kédeite a neùti, kòo mè dɔ̀ kécencti menacəbii nke feío.

3 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ̀: N kóo tɔ̀nti Esaii cemmè menacəbii mbá ò í dáati tiyāati. Dè məkε yíe yebie nyètāati ndi, dè dò mmeccannimè mme nè dibenkəri Esibiti nè Etiopii dε kpéi. 4 Asidii kóo kpààti yóó mε mpīmmu Esibiti

* 19:15 nè tipèntì: Wénté 9:13-14 a bo yà bè wàri

kàbe nè Etiopii kàbe kè bèe ce mmenacèbii, bedapàmbè nè bedakótìbè. Esibiti kàbe fei bo faité. ⁵ Bèè do búy Etiopii èi kàbe nè bèè do pòtìnè Esibiti èi kàbe, kufōwáá nnè ifèi dè bo bè pì.

⁶ De m̀nǹǹ de kó itempè nkàbe bo nnáá nke tú: Nte ti do búy bè íbìe ti yèmmè do dò nti yóó sàri kè, kèpétè metèèmmè, kè bè ti deeténè Asidii kóo kpààti. Tì nè yóó cuó nke kèpétè medeetímè?

21

Bè yóó p̀ntemè Babid̀nni

¹ Kuyie nkpannè tì dàméèrì bíékè kó kutempè tedantè kòku kàbe.

Kuyaàkperíkù òò íténì mèè botí diyìe yìenì kèè bíékè,
di dootitabè itinì meè botí dikpáá tedantè bíékè kó dihèi bè dé di.

² Kuyie nni mbenke tì yóumu tì tu:

Nè bè di do naati, bèè kònté ke di fiiti,
okòùti itému o tómmú.
Díndi Edamíibe donè be,
díndi Medíibe pinè be,
m páammu ikúu imòu.

³ De è kpéí nte kè dè pì n ka,
kuyonku kuù nh auté ke n cáá.
Onitipòkù wèè kuò ndebire o kòme,
n yèmmè meè yè mbi,
n ténke í yo.

N yèmmè meè fité n ténke í wúó.

⁴ N yèmmè meè kòore,
kufōwáá nkuù nh auté n do yáá nkuyuoku nku ke bo om̀pè,
kè Kuyie nnè n toní kukòmbòdoróo.

⁵ Bè Ínné tidiiti nti,
ke d̀oú nyekàrè kè ti yo nke yò,
ke yóó daate kè bè péi nke tú:
Behàap̀ǹkótìbè, íténè kébáátì,
kèkpááátè tid̀piiti.

⁶ Ti Yiè nKuyie ntu:
Kote kécónnè obàrì kòo mpaké
kòò yà dè wèe pìéké.

⁷ Kòò yà tenaasántè kè sisèí sidési tè dèri,
yoo sàmmarímúbè kè bè dè dèke,
yoo yòyóbè kè bè bè dèke,
wèe d̀ò meyoðmmè, wèe daate mesàà.

⁸ Kòo bàrì kuónko ke d̀: Áú, n Yiè!
N tũũ nke de ncómmú.
N de nwentí.

⁹ Né nte ñ yà dè:
N yà benitibè mbe kè bè dèke tenaasántè,
kè sisèí sidési tè dèri.

Ke yíe b́ei nke d̀: Babid̀nni domu.
 Ò domu páíí.
 Kòo b̀̀atenkaaǹni duó ke b̀̀k̀é, ke cóú ketenk̀é.

¹⁰ Mí nhEsaii m̀i náá nke tú bè di puotímu,
 bè ̀̀ ̀̀ puotím̀è yeyò kuyíe miéke.
 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeriibe t̀ t̀ nkù kuù
 t̀ nni nnàké, k̀è n t̀ ndi náá.

Kuyie kpannè ti Edammu èi k̀be

¹¹ Kuyie nkpannè ti Dumaa èi k̀be,
 k̀è n keè òm̀òu p̀̀ékém̀è Seii èi ke tú:
 F́́ nhoheikèmbàr̀i keyènk̀è d̀mm̀e?
 Keyènk̀è naataà?

¹² Kòo eikèmbàr̀i b́ei nke d̀:
 D̀è wentému ke d̀è, t̀mat̀i í bo
 d̀è né yóó ẁéte k̀ébiitemu nanke
 k̀aa d̀ó nanke k̀peti a naa ẁétení.

B̀è nàké ti Adabii èi k̀péí

¹³ Kuyie nnàké ti Adabii èi k̀péí:

d́indi Dedanni èi k̀be becièmb̀è,
 d̀i bo wenté Adabii k̀ó dikp̀áa miéke.

¹⁴ D́indi Temaa èi k̀be,
 k̀tenè k̀éco sinéỳéí bo bè, k̀é bè p̀a menie,
 p̀anè bèè cooti mud̀i k̀è bèè di.

¹⁵ Ke ýé bè cokùm̀è mudoò mmu, bè k̀pàte yese nye, bè finné detànnè nde, mudoò
 muù binté.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nni n nàkému ke tú: Yebie nyètáati cáu cáu, k̀è Kedaa èi k̀ó
 disànni deèmu. ¹⁷ Betántàùbè bèè nò mmudoò bèè bo nkp̀áa Kedaa èi, bè í yóó
 nsù, bè í yóó tuoke bèd̀éb̀è. Ti Yiè nKuyie Isidayeriibe t̀ t̀ nkù kuù b́ei.

22

Kuyie ncaummè Sedisademm̀u èi k̀be

¹ Kuyie nnàké ti t̀i tukúnè kubiriku bè tu k̀ù mebenkùm̀è biriku:

F́́ nSedisademm̀u, d̀è d̀mm̀e k̀aa nitibè bəm̀əu d̀èke dedànnè?

² Sedisademm̀u, ba nte k̀aa èi dàátí kutoweku?

Ba nte kunə̀roo, ba nkó iúu bo f́́ ndiheidiè miéke?

A k̀be bèè ku, mudoò muù í bè k̀onnè,
 bè í ku dikp̀anǹi miéke.

³ A k̀ó behā̀p̀ònkótibè cokému bəm̀əu,
 k̀è bè bè b̀ètinè detànnè ke bè p̀ír̀m̀ú, ke bou,
 bá nè bèè do coké ke d̀ètè bè bè p̀ír̀m̀úmu ke bou.

⁴ D̀è te k̀è n tu di bá nni nwúó,
 n yóunè k̀è nni nti didab̀onni,
 di bá nyetír̀ó ke m̀ báá mmeyei mmèè do n k̀be.

⁵ D̀è n dímu nyíe,
 keisò̀k̀è k̀èè m̀ pí,

meyɛ̀ncaàrìmè mèè n do,

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè mè yē,
kubiriku ò bɛnkú dè o náànti kè iduotí duò,
kè iúu dèkù ditàri ìnkè.

⁶ Edammu èi kòbè bàátímu bɛ duokè,
kè dèkè sikpàrìnaasɛ́, bɛ kèrínímu,
Kiidi èi kòbè kpàátému tidɔ̀piitì.

⁷ Sedisadɛmmu sikpàrìnaasɛ́ piémmu a bitì sààtì mièkè.
Kè besàndèèbè cònmú dihèi kó yebòrè.

⁸ Sudaà èi kòbè di ténke í məkè mùu di kánké.

Di bús kutúúkú kó tɛcɛkpetè, tikpàrìnti ā tɛ nte.

⁹ Di yà Dafiti èi kó kuduotí keúmè mmɛ yebòrè péu,
kè do mmɛniɛ, nke sɔ̀rì dihèi kó kubinku kùu bo de fũ̀.

¹⁰ Kè kàà nSedisadɛmmu kó sicɛ́
kè pùò nsimasì, kè bo na kètũntɛ iduotí,

¹¹ Kè keú kubinku iduotí ìdèi cuokè,
kè bo yũ̀nnì kubinku kótíkú kó mɛniɛ.

Kè yóu di bo wɛ̀ɛtɛmè wèè tɛ kè dɛndɛ kó dimàà dò̀rì o bíékè.
Ò pì mmutòmú nè dimònnì ndi,
di mɛ nyí mù yà.

¹² Ti Yiè nKuyie Mpakedaa di yu,
kè di bo kòmmú yɛdabùò nyɛ,
kékuó di yùtì kédáátì tifò̀tò̀ntì,
kébɛnkɛ di yɛ̀ncaàrìmè.

¹³ Kè di né bo diwèl mièkè kè yānku,
kè kòu inààkè nè ipɛ,
kè cáá nyimaa nke yò̀ mmɛnaà,
kè náá nke tú:
Ti nyo nke yò̀,

kè yé ti naa yóó kúmèmu.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa n náké kè dò:
N yí yóó bɛ̀ cɛ́ nde kó meyei nnè bɛ kũ̀ũnko.
Mí ndi Yiè nKuyie mmṹ bɛ́i.

Kuyie nkpannè tì Sebuna

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa, n náké kè dò: Kòtɛ kɛ̀yà Sebuna, wèè baké
tɛkpààticɛ̀tè kòò beke kè dò:

¹⁶ A kpɛrɛ ò̀ndɛ bo diɛ?

A kou we mbo diɛ, kàa keu a fòti?

Kè keu amáà kudɛnkú deyíitirè?

Kàa keu a cɛ̀tè sɔ̀ntɛ dipèrì ìnkè?

¹⁷ Né nte fí,

kè ti Yiè nKuyie nyóó da bɔ̀ mbèmmú kuce mèmàà,

kè da pikú ku nò̀tè tei tei,

¹⁸ ké da dootóo kàa mbírímú ketempèkùkè,
bànò̀d tɛ̀mè.

A yóo ke nkú f̄́ nnè a kpàrìnaasēī a do p̄́tìnè sì,
f̄́ nwèè s̄́nkùnkò tekpààtìc̄́t̄́t̄́.

¹⁹ N yóo da deitemu a kàrì,

m bo da deite a f̄́t̄́rì.

²⁰ De yiè kéw̄́t̄́t̄́ k̄́yúnì

n kóo t̄́ntì Idikiya bire Ediakimmu.

²¹ Kóò d̄́at̄́nnè a yaab̄́òrì,

kóò yìi nha naak̄́ñf̄́

kóò duó nha m̄́ake mùù w̄́r̄́m̄́,

kóò naá nSedisademmu nè Sudaa k̄́be be kóo cice.

²² Kè nh ò duó nDafiti c̄́t̄́t̄́ kó dikpet̄́nnì,

kòò kpet̄́nnè òm̄́òu báá kpet̄́,

kòò kpet̄́ òm̄́òu báá kpet̄́nnè.

²³ Kè nh ò f̄́í nf̄́ecùùf̄́ k̄́me ketenkerik̄́ Ìnkè,

kòò kpààt̄́yèt̄́rìi feit̄́t̄́ o cice c̄́t̄́t̄́ mieke.

²⁴ O yaab̄́i nè i kó iyaab̄́i ì bo nhò yùu ticat̄́òñentì ò nyuummè f̄́ecùùf̄́,
tisámp̄́t̄́i nè tidiet̄́i, ²⁵ Dè yó mbonì diyìe mari kè f̄́ecùùf̄́ f̄́è f̄́í k̄́u ketenkerik̄́,
f̄́è bo òu k̄́ékéét̄́, k̄́èdo d̄́è do f̄́è yùu nk̄́è d̄́è c̄́ake. Mí ndi Yiè nKuyie M̄́p̄́ak̄́eadaa
m̄́i béi.

23

Kuyie nkpannè tì Tiiri nè Sit̄́ṣ̄ de ekè k̄́be

¹ Kuyie nkpannè tì Tiiri èi k̄́be.

Díndi Tadisisi èi kóo bàt̄́òò d̄́èèbè k̄́ommúnè.

Tiiri èi p̄́nt̄́emu bàt̄́òòbè c̄́óm̄́m̄́ d̄́è t̄́nk̄́e í k̄́paá,

di do k̄́paanì Sipidii èi ndi k̄́e t̄́i k̄́è.

² Díndi bèè bo d̄́am̄́èèrì p̄́éemmè

nè díndi Sit̄́ṣ̄ kó bep̄́ot̄́ambè,

d̄́è di dimu ke di k̄́peí.

Díndi bèè kó yet̄́r̄́è c̄́entì menie nȳ́nk̄́è,

³ men̄́é̄diem̄́è Ìnkè,

d̄́èè kó dim̄́àà buot̄́i Niidi p̄́éemmè,

bè ṣ̄ṣ̄ d̄́è d̄́èite k̄́e d̄́è fit̄́enè yebot̄́è nye.

⁴ F̄́í nSit̄́ṣ̄ èi a di if̄́ei nyi,

f̄́í nwèè do tú bàt̄́òòbè kó dic̄́ónnì.

D̄́am̄́èèrì náámmu ke tú n yì kuó nd̄́ebire,

n yì p̄́eit̄́e denit̄́idabire,

m me nyí yo in̄́it̄́ipobí.

⁵ Esibit̄́i k̄́be bo keè d̄́ii m̄́annì t̄́i t̄́ùk̄́enì Tiiri èi,

kuf̄́ṣ̄waá mbo bè p̄́i k̄́e bè nk̄́peut̄́i.

⁶ Díndi d̄́am̄́èèrì p̄́éemmè k̄́be sént̄́enè Tadisisi,

k̄́ommúnè yedabùò.

⁷ Wúó! Tiiri èi ndi diennaà?

Dih̄́ei ndi d̄́ii do bo nè dim̄́ònni,

k̄́e ben̄́it̄́ibè d̄́i p̄́iék̄́e,

k̄́e d̄́i bak̄́e yeh̄́ek̄́e d̄́ét̄́iyè,

we ndi c̄́ake mie m̄́bot̄́i?

⁸ Tiiri eì diì do toti yekpààtipikè,
 díndi bèè do tú bepótandiebè
 kè bè di dé titenti timou.
 We mbònní de kó dihei.

⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakédaa weè dòò memme,
 ke bo kékùnnè sipòo yembè,
 bè do sántí bè,
 késenkèrì bèè do tú benitidiebè ketenkè ìnkè.

¹⁰ Díndi Tiiri eì kòbe kúútínè di tenkè,
 bè kuutimè Niidi kó mpeémme,
 bàtóòbè ténke í de commu.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nkuu yòute ku nòutè dàméèrì ìnkè,
 kuu donné yekpààtiyo kòmbùòti.
 Kuu duò nkè Kannahāa eì kòbe pònte be kó sicēkperí.

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Díndi Sitōō eì kòbe,
 di yānkùti dèemu,
 di sàáténè osapàa mbè càke wènwè,
 bá kè di itè ke sènté dàméèrì ke kòte Sipidii,
 de bíékè di báá pété meom̀pùmè.

¹³ Kandee eì ténke í kpaá,
 Asidii eì kòbe bèè do di cètinne
 kémaá yedèrè kè di fité,
 kè di do képuo nsikpààticéí,
 kè diì dáuńko kénaá ndikpáa kè tikpasĩntii di ta.

¹⁴ Díndi Tadisisi eì kòbe kòmmúnè yedabùò,
 di kóo bàtóòbè còmmú dè ténke í kpaá.

¹⁵ Dè yó mboní kè bèe yèmmu Tiiri eì kpéí, kè dè mmòke yebie nsipísìyiekè
 okpààti kó mufòmmu ò mmamè. De m̀nni tii bo tuòkení Tiiri eì ti bo ndònnè
 feyènfè fie nnàa nwèè nitipòkù dauti dautinè bentidaabè o kpéí nke tú mù:

¹⁶ Túótè a kùtidùkù, kénfirì dihei ke denti,
 fí nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè, bè yèmmu a kpéí.
 N firì dihei ke bié nha kùtidùkù ke diè,
 kè dèe yíe nkè bèe dentení a kpéí.

¹⁷ Yebie nsipísìyiekè kó difōńkùò, ti Yiè nKuyie mbo wēte kèpoté Tiiri eì kòbe
 kè bèe wēte kè kù yóu, keta di kó kupotaa nkétaunnè yekpààtiyo yemou yèè bo
 ketenkè*. ¹⁸ De m̀nni ticōnti bè bo mpéú ti nè de kó ticuuti né yó ntú ti Yiè
 nKuyie nkperè nde, bè í yó ntí tikí ke sari. Bè yó ntí piúnè bèè pĩ mbè mbe
 Kuyie ncíètè mièke mutòmmú kè bè nyo nke sannè, kèndaati tiyaasàati.

24

Kuyie nyóò pòntemè kutenkù

¹ Ti Yiè nKuyie nyóò pòntemu ketenkè, kè kèè dáuńko,
 kutenkù bo kónté kè benitibèe cíété bèè tu:

* **23:17** Wénté 1:21.

² Ikuó nìùbè nè cénkoo kòbe.
 Kudaakù yìè nnè kudaakù,
 Tεc̄f̄t̄è ȳs nè o kóo t̄anti,
 wèè fiiti nè wèè do,
 wèè p̄enni nè bè p̄enni wè.
 Dib̄anni yìè nnè ò bannè wè.

³ Ti Yiè nKuyie nyóó p̄ont̄emu ketenkè páíí,
 k̄éheí di k̄p̄ere, k̄è di tenk̄èe d̄óunkoo.

Ti Yiè nKuyie nkuù tì béi.

⁴ Ketenkè kuòm̄mu ke c̄f̄te,
 kutenkù càkem̄u ke naá ntidobontì ke w̄enn̄énè k̄f̄nk̄è.

⁵ Bèè bo ketenkè ìnk̄è beè k̄è s̄āū,
 ke ȳè bè bùt̄inn̄ém̄e Kuyie nkuó,
 bè s̄ènt̄é Kuyie ntié nyí,
 ke t̄òte metaumm̄è mèè do bo s̄āà,
 bemb̄e nè Kuyie mbe cuok̄è.

⁶ Deè te k̄è Kuyie nc̄s̄ ketenkè,
 bèè bo ketenkè k̄è bè ȳau be ȳei nkó muc̄ónt̄imu,
 ke deè bá bèè k̄p̄áà bè t̄énke í t̄ùòke d̄èmar̄è.

Menaà ndèèmm̄è diheì k̄è diw̄èi dèè

⁷ Finyí kó detie mm̄òt̄emu,
 menaà p̄amm̄è t̄énke í k̄p̄áà.
 Bèè yèmm̄è do dò nc̄át̄ir̄é
 k̄è bè ta meyeñcaar̄im̄è mieke.

⁸ Yeb̄ar̄è kó yedabùò nc̄f̄ék̄emu
 k̄è siyík̄p̄èi ȳè nyúóó,
 k̄è t̄ib̄ómbontì ȳè nk̄ar̄é.

⁹ Inaaȳààȳie nt̄énke í bo.
 Menaà k̄per̄im̄è tiik̄emu, benaaȳààb̄è k̄p̄éi.

¹⁰ Diheì òm̄ou d̄óunkomu ke p̄ùò,
 k̄è sic̄éí ȳàà nyàà mbá òm̄ou t̄énke í nò nke taà.

¹¹ K̄è ben̄it̄ib̄è kuò ndiheì mieke.
 Menaà ndònt̄é mèè k̄p̄éi,
 diw̄èi t̄énke í k̄p̄áà,
 k̄è tiȳānk̄ùt̄i dèè diheì.

¹² Diheì òm̄ou naá ntidobontì nti,
 k̄è yec̄àk̄è p̄èit̄é p̄éit̄é ke cóú.

¹³ Ibotí òm̄ou kutenkù
 dè bo ndònn̄è bè s̄s̄ t̄s̄ū odif̄iè kó yeb̄e ke ínt̄é yè,
 bè s̄s̄ t̄s̄ū finyí be k̄éyák̄é yè.

Bèè nant̄é ke yānku

¹⁴ Bè p̄if̄k̄ù metam̄m̄è mme,
 ke déúk̄unko ti Yiè nKuyie nyèt̄ir̄i,
 k̄è diȳiè taà k̄èè bíék̄è kòbe yānku.

¹⁵ D̄índi diȳiè ȳìenì k̄èè bíék̄è kòbe,

déúkùnnè ti Yiè nKuyie nyètìrì.

Díndi dàméèrì bíékè kòbè
sántenè ti Yiè nKuyie kùù ti te tínti Isidayeeribe.

¹⁶ Ti kèèmu bè dièmmè fè nyènfè:

Ti Yiè nKuyie nkùù wetí ku yètìrì ndèu!

Kè mí nné kuónko ke dò:

N fetimu, n fetimu!

Meyei mmeè ti do,

bè n fitému, nè bè ti do naati bèè kòrítè ke n fité.

¹⁷ Díndi bèè bo ketenkè ìnkè

Difòtìrì nè ticuòti,

dèè bo di ìikè.

¹⁸ Wèè bo keè iúu kécokénè kufōwaa,

nhò doti difòtìrì ndi,

kè wèè yètinì difòtìrì kòo ta ticuòti mieke.

Yewetibòrè yèè kpeté,

kè ketenkè kó dipūū sántè.

¹⁹ Ketenkè keè sánti,

ke yaú ke wéú yewétiyè.

²⁰ Ketenkè àntimu kunaàyaákémuónkù tēmè.

Ke sánti dipaakótéfi kōme,

meyei mmeè kè yònte,

kè domu ke ténke í yóó íté.

Bekpààtibè yóó domè kè Kuyie mbaaté

²¹ De yiè ti Yiè nKuyie mbo ànnè tenòtè kè ìnkè kó bekperibè, képoté ketenkè kó bekpààtibè, ²² ké bè tí mbemou bè òò tíímmè tikpetínti ké ti tanné difòtìrì, kékpetínnè kè bè nkpetí, kè dèe mante kè bè né bè dòò bè dò mbèe bè dòò ti.

²³ Otánkù bo sīnné

kè ifeii pī ndiyiè.

De yiè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa wèè yó mbaké

kémbo Sedisademmu Siyōō tāri ìnkè,

nè o kpeti kè bekótibè ntí wúó.

25

Disānni kó feyènfè

¹ Ti Yiè nKuyie nha tú Kuyie nku n tū nkù,
n yó nda sántímu ke déúkùnko a yètìrì,

ke yé a dòòmè dèmarè sàarè,

a do tāāté ti nè dimònni,

kè ti bo bá ke í ceeri,

² Fòò pùò mbekpákpàribè ei,

kè di naá ndidobonni ke cóú,

bekpákpàribè kó dihei,

nè sicèkperí kè dè naá ntidobonti.

Òmòù í kpaá ke bo di maá bitì.

³ Dèè te kè kuwuò nkperíkù kòbè da sánti,
ibotí tèi kó bekpààtiyeibe yóó da yotemu.

4 Fṣṣ tu ocīrī kó disàrì,
 osénnìwè ò nsòrì fṣṣ borè meyeñcaàrìmè mònñi,
 fṣṣ ò nhò kánkè fetaafe,
 kè kuyie ntònkè á nhò diéké,
 ke yé bekpààtiyeibe kó kemieke donnèmè fetadiefe nfe,
 fèè puoti imarì.
 5 Ke donnè kuyiìnkù ò ndòmme tedòntè kó ketenkè.
 Fṣṣ kùò bekpààtiyeibe kó ihúu.
 Diwètiri òṣ dátinné diyie kè dèe bonkemè.
 A me mpàa beyeibe kó ihúu.

Iboti imau yóo dimè dibanni

6 Ti Yiè nKuyie Mpakeḍaa yóo ànné dibanni ndi,
 Siyṣṣ tārì ìnkè ibotì imau kpéi,
 kékuò iwūṣ mekùò nkpeyi nè menaà kperímè bè tumè difṣṣ,
 nè tidiiti sààtì nè menaà kperímè.
 7 De kó ditārì ìnkè ke dáté kuyààkù
 kùò do kánkè yebotè yemau ìkè.
 Kuyààkù kùò do dáátì ibotì imau,
 8 kékei mmukū yúóó,
 ti Yiè nKuyie nyóó ũtímu tinonnieti,
 kédeite ku nitibè ifei.
 Mí ndi Yiè nKuyie mú béi.

Isidayeribe yó nyānkumè kè Mḍabu kḍe kuò

9 De yiè di bo nnáá nke tú:
 Kuyie nkuù tu ti Yiè, ti do ku mbúó,
 kè kù me nti deeté.
 Ti do ku nkémú kè kù ti deeté,
 nyānkunè ke au.
 10 Ke yé ti Yiè nKuyie nnòtè teè yó nkānkémè di ntārì!
 Kè Mḍabu kḍe bié, bè yóó bè namu be karì kékuò.
 Bè ṣṣ nàù mèè botì timúti difṣṣtìrì kédḍò tikùti.
 11 Deñde bè yó nharimè ke einko tibaatì bè ò ndeitimè dibinni.
 Ti Yiè nKuyie nyóó deitemu be fentè.
 12 Mḍabu, bá nè a eì duotí me nhokùmè ke kpeñni,
 ti Yiè nKuyie mbo ì pùò nkè ì duó kéwēnnénè mutáá.

26

Disānni kó feyènfè

1 De yiè Sudaa eì kḍe bo dentè fe nyènfè:
 Ti mḍake diheì kperì ndi
 kè Kuyie ndi fii nyiduotí ke ì ti deeri.
 2 Kpeténè diheì kó yebòrè,
 kè kubotì kùò dḍòrì dèè sié kè kùu ta,
 kubotì kùò dḍòrì Kuyie mbéi ntì.
 3 Kuyie nwèè dḍòrì a béi ntì,
 a we nduò ndiwèi,

wèè da duó nhomáà, a we nduò meom̄pùmè

⁴ Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie nsáà,
ti Yiè nKuyie nkuù tu dipèrì dìi di kánké sáà.

⁵ Kuù bonténi bèè do bo deyiitirè,
ke pònte be ei kperi,
ke di bonténi ketenkè
kè di naá mmutáá.

⁶ Bèè í tú bēma bē kē bè dì nàù,
kè besénnibè di útírí.

Yemòrè sonye kó mubáammu

⁷ Ti Yiè nKuyie f̄s̄ nwèè wetí,
f̄s̄ò ènnìnkò wèè dòòrì dèè sié o kó kuce.

⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie! Nti búó f̄s̄ nwe,
a ti còrné d̄i f̄s̄t̄irì ti di mbo,
ti dós ti tu: Ti bo nyumè a yèt̄irì.

⁹ Nh ̄s̄ duó keyènkè kè n wēnnì yàá nf̄s̄ nwe,
n yèmmè wanti f̄s̄ nwe.

A bekénè d̄i mōnnì kutenkù, kù dò nhá kù bekénèmè
de mōnnì ndi, benitibè ̄s̄ t̄ūnnemè kuce kùù sié.

¹⁰ Kè bè kuó nhoyeiwe mesémmè ò ̄s̄ í ndòò dèè sié.
Ò ̄s̄ ndòòrì meyei mme, dihei d̄i dòòrì dèè sié di mieke
bá ò báá yà a deumè f̄s̄ nti Yiè Kuyie.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nha yòutemu a nòutè
ke yóó bè poté bè me nyí tē wùó,
bè né yóó yàmu a dōòmè a nitibè kè ifei bè p̄i,
kè bèe cóuté muháá nha wète mù a s̄imbè kpéi.

¹² Ti Yiè nKuyie nf̄s̄ò ti duó ndiwèi,
f̄s̄ò te kè ti d̄òrì de dem̄u kè dè yìé.
¹³ Ti Yiè nKuyie bekperibè t̄obè do ti baatému,
f̄s̄ò máá kó diyèt̄irì me mbo ti nò mieke.

¹⁴ Bèè ku bè í wēti ke bo foute,
Bēdombè í iti.
F̄s̄ò còm̄m̄ú ke bè kùò kè dè dèè.
Bá òm̄òù tēnke í denninì be kpéi.

¹⁵ F̄s̄ò duó nkàa kó kuwuò nsūū,
f̄s̄ò kù dèúk̄unne kè dè tu a kó disānni,
kàa f̄ūū ntitemmānke.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkè ti ta meyeñcaàrìmè
f̄s̄ò ̄s̄ tí teennè.
Kàa ti poté ti da kuónnè.

¹⁷ Ti do dò nha ìkè onitipòkù wèè kuò nwènwe debire,
ke kuò nke m̄it̄irì nè kuyonku.

¹⁸ Ti do púómmu,
kè ti peitémōnnì t̄ùòke,
kè ti kuò ntipouti ke né peité kuyaakù,

ti peité dè í yóó deeté mùmamù kutenkù,
ti í yìé onìti kutenkù.

Kuyie nkàbe bèè ku bè bo yánté kè kùu poté beyeibe

19 Díndi n nìtìbè, di kàbe bèè ku bè yóó foutemu,
n kàbe bèè ku bè bo yánté,
bedàmbè bèè duó mutáá mmieke, kè bèè ente kényānku.
Timaànti òò bónkùnmemè ketenkè,
Ti Yiè nKuyie nyóó me nténnéni becíribè bèè duó kudānkù.

20 Díndi n nìtìbè kũñnè ketaá di cǐí,
kékpetínnè késari yemòrè sām̀pó mieke,
kénkém̀m̀m̀nè ti Yiè nKuyie mmieke bo domè.

21 Ti Yiè nKuyie nyìténímu ku kàri,
kè bo poté ketenkè kàbe be yei nkpéí,
ketenkè bo feinní menitiyí,
kéfeinní bè do kùò bè.

27

Kuyie nyóó kuómè dàméèrì kó musímmù

1 De yìè ti Yiè nKuyie nyóó túótému ku seú natikù, ku seú diékù, kukperikù,
kékkuo musímmù bè tu mù Defiatāā, fēwāāfē diefē, fēwāāfē fēè cití ke cití. Ti Yiè
nKuyie mbo kuò dàméèrì kó musímmù.

Kuyie ndōnnenè m̀ kumáà wèè te fīnyí kó kupaku

2 Kè de yìè tùòke di dentè feyēnfè,
n kó kupaku fīnyí kó detie nkpéí,
bè kùd̀t̀inè deè kó yebe mēnaà kperímè * dimònni marì ke bè dōnnikonè fīnyí kó
kupaku ke yē nkù bè temu otenkúti ò mmàkemè kupaku ke kù te.

3 Mí ndi Yiè nKuyie mmí bàa m paku,
kè kù yóòrì yemòrè yemou,
kè kù bàa keyēnkè nē kuyie,
dèmarè báá kù càke mèè kpéí.

4 M mieke ténke í kù péí,
kè n né yà ku mieke tìpoti nē tisāmpoti,
n kéroomu ke borè cóú dimònni dimáà.

5 Kè wèè wammú m borè disòrì,
kè n wammú nē kunaatí,
ti yóó narikemu.

Kuyie nyóó cǐémmu Isidayeeriibe

6 Yemòrè sanye mieke Isidayeeriibe cǐē nyóó fíikúmu,
Isidayeeriibe bo pūnte kǐpóri
képié yebe képié nkutenkù.

7 Ti Yiè nKuyie nsàà bè potému kù do dàòmè bèè do bè puotàà?
Yàà kù né bè kùòmù kù do dàòmè bèè do bè kàù.

8 Àà! Kù yūs mbe to nye
kè duó nkè bè bè pīrímù ke kònnè,

* 27:2 Kuyie ndo ò nnáànnè Isidayeeriibe

Kuyie nkuù yóu kè diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù bè tùóté.

⁹ Díndi Sakøbu yaábí puønnè di bəwũṣṭàrè,
 déíténè ye kè yèe naá mmutáá,
 kèbúṣ ndi bəøtenkaanì nè di kutìnè dè tihúúntì.
 Ke ténke báá dè í mbitì,
 kè di dòò memme m bo ùté di yei nke dí cǐé.

¹⁰ Dihèi dìi do tú dikperì, di dəúnkomu,
 òmòù í kpaá di miéke.

Bè di dootóomu kè di naá ndikpáá.

Kè tinaabiiti de cèntì ke cáá ntifáàtì ke dè dəu.

¹¹ Kè idéi kpeí bè ṣṣ ì bàkémú kè benitipòbèè ì cəu.

Kubotí kuù nkəbe í banté,

dèè te wèè bè dòò kòò ténke í bè məkènè mesémme,
 wèè bè piité ò ténke í yóó bè cǐé.

Sifube bèè ciété bè yóó wəte kékūūmmè be ei

¹² De yiè ti Yiè nKuyie mbo keté o diitù mupotimù,
 kébate mebiì nnè tifèntì,

kétúóté Efadati kénṭə kətuəkənè Esibiti.

De mənni kù bo di tǎnké dima dima, díndi Isidayeeriibe.

¹³ De yiè bè bo kənné ditātəheù medié,
 bèè do ciété kémbo Asidii kè bèe kūūnní,
 nè bèè coké ke kò nhEsibiti,
 kè bèe nínkú ti Yiè nKuyie nyiikè
 ku tāsààri dìi bo Sedisademmu di ìnkè.

28

Kuyie nkpannèmè Sammarii kó dihei

¹ A bo yà fṣ nSammarii kó dihei!

A donnè dipiì ndi,

kè Efadaimmu kó tinaàyǎàtì da pətìnè,

kàa bo ditennì ke sṣi nkubiriku ketennatikè.

A kó tisàtì dònne mutepóó mmùù mǎté mù mmu,

tii né tú tinaàyǎkémúóntì kó tisàtì.

² Nte ti Yiè nKuyie tǎnnímè

onitì dikǎmbùd yiè nwèè kpeñni,

ke donnè fetadiefe fèè kəkénè yemátárè,

nè kuyaakperíkù ke caari,

ke dò mmènié nhṣṣ tamè kukó kèpié.

Nè o nòùtè nte ò yóó di bəmmè ketenkè.

³ Dikpààtìpìl Efadaimmu kó tinaàyǎàtì pətìnè di,

bè bo nau ketenkè.

⁴ A kó tibansàtì dònne mutepóó mmùù bo mù mmu ditenni,

ke sṣi nkubiriku natikù.

A kperé yó ndònne fikié kó ditebii dìi nanté ke bi dindi,

wèè di yà kòò pánke di tǎte ke aaroo.

⁵ De yiè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa weè yó ntú o nìtìbè bèè bo nkpaá be kó dikpààtìpì, be kó kuyitùòkù be kó kubansàrikù. ⁶ Kuu yó nduò meyèmmè mèè wenni bèè tu bebeémbè, ke duò mmuwerímú bèè bàa dihei kó yebòrè ke beti be dootitòbè.

Bè daúmè wèè nàa nKuyie mpāānāahti

⁷ Ikuú niùbè nè bèè nàa nKuyie mpāānāahti, menaà mmeè bè fétinne, bè muó mmenaà kperímè mme ke yeté kuce, bè ò ntũũ nke méú menaà kperímè miéke nke, bè sōrike menaà kperímè mme meè te kè bè nàa ntũũ pāānāahti í co kuce be beénti í síé.

⁸ Titòntũũtì tii dàátí be tábùribè ìnkè, kupíkù makù í feí.

⁹ Kè bè né nàa nke tú: De kóo Esaii dó ke tí tié nhònti? Ǿmbe mbe ò nāammè tipāānāahti? Yebíkèmplèè bè càtè yè bàmbànàà? Yáa yèè yāāté bàmbà?

¹⁰ Ke tekí Esaii ke tú: Ò òò ntũũ nke nàa nke tú: Kè kè, kà kà, ku mpíkù sàm̀pó kutekù sàm̀pó.

¹¹ Ti Yiè nKuyie mbo duò nkè ibotí tèi ìi bè nàkénè í kó tināahti, ì bo bè nàkénè didáúdirì.

¹² Kù do me mbè nàkémèmu ke dò: Ntenè diompùrì bèè òu bèè om̀pè. Diompùrì ndi, bè me nyí nyie ke kènté kù tu mù.

¹³ Nè de kpéí ti Yiè nKuyie nyóó duò nkè ibotí tèi ìi bè nàkénè didáúdirì: Kè kè, kà kà, ku mpíkù sàm̀pó kutekù sàm̀pó. Kè bè nkéri kébíétí ke duò diyànyànnì, kékoute koute be kà, kényìke muceé, kè bèè bè pĩrmú.

Dipũú kó ditári

¹⁴ Díndi bèè ni Sedisademmu kó benìtìbè, díndi sipòò yembè keènè ti Yiè nKuyie tu mù.

¹⁵ Díndi bèè nàa nke tú: Nè mukũũ nti naatimu, nè kudònkù ti dòò metaummè mme, kè mutenkũũ nkéríní mu í yóó ti ninte, ti sòri siyáàbisí miéke nke, mesòummè meè tu ti kó disòrì.

¹⁶ Deè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú: N dǒú ndipũú kó ditári ndi, ditári dìi kpeñni mesàà, dìi donku kpeñni, dìi ò mbo ditou kentímè kè wèè ìkú dí ìnkè, dèmarè báá ò nampe.

¹⁷ Tibeénti sààti tii yó ntú n kó tebiètè, kè mewetimmè ntú kuhõũ n níí yóó tǎũ nkù kèya dèè síé. Fetaafè mǎtǎrè yèè yóó neinè disòrì siyáàbisí kperi.

Μενιε mbo pǎnténè di kó disòri.

¹⁸ Fetaafè mǎtárè bo deite metaummè di do dònènmè mukũ di do dóunnè di nùù kudǎnkù di bo deite, meyei mbo di do di mǎnni mè bo di pǎnténè.

¹⁹ Bè yó ndi duòmu bá dii kũnweñni, bá kùù yie, bá kèè yènkè. Di ní yóó kee be nam̀pòo kè kufōwaá nkuù di pĩ.

²⁰ Kè didòù kũpenè di yiè, ke bá ndò nkéduó kécāā, kè kuyàákùu kèke ke bá ndò nkédáátí.

²¹ Ti Yiè nKuyie nyiti ke bo cómmúmu, kù do dòmè Pedasimmu, ke bo nampe kumáà kù do dòmè Kabaōō biriku, kù dó dii mǎnni ke pĩ nku tǎmmú mucàncàmmú, mukpákpàrimù.

²² Di tũ nténke bá ntú sipòo yembè, kè meè ðake kuhōù kó dideè bo cétinné, ti Yiè nKuyie Mpakedaa ti nni nnàkému ke tũ ò tǎātè ke bo kuò kutenkù nku, ti í yóó paà.

Kuyie nduómme otenkúti mecii

²³ Mémme kè Kuyie mbéi nke dò:

Kénténè n tammè,
keènè n tú mù.

²⁴ Otenkúti ò nsēĩmu,
ke dei ke pũũku ke ðaummaō sǎāā?

²⁵ Ò ōō nkòò dùò ke dèè wèe buótímu o dibotí,
tibotí tibotí nè o kũmbotí,
kébuótí titetì yepēnyo.

²⁶ Kuyie nkuù ò nàké ò dò nkédòòmè,
kuù ò duó mmecii.

²⁷ Bè ōō í nnàù ikũmbotí nè tenaasāntè,
bè ōō ti puotínè kudòù nku,
ké ti kpāáké nè kupààti.

²⁸ Bè ōō pítinné tidabeeti nti inààke,
kénaunè tidiiti bè tu ti bèdéé.
Bè né ō nti nàù ke berímu ke báá ti pùò.

²⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè duò nde kó mecii,
kù dòòri mùù tǎmmú ðeumu.

29

Bè yó ndò mbè namu Isidayeeribe kè Kuyie nné bè ðeeté

¹ A bo ya fǎ nSedisademma diheidiè,
fǎ nDafiti do cònné dii ei o touku,
á nyéúti bake yebaa nyebie nduómè.

² M bo cēēre Sedisademma ei kè dii kǎmmú yedabùò,
kéta meyeñcaàrimè nè meháàrimè mièke,
Sedisademma bo naá nkehāādekè.

³ N yóó da domu ke da cēēte ke cónné sikpàrinaasēĩ
ke da fitè, ke da pi.

⁴ A dotimu ke bo nduó ke náánní,
bè bo nyo a tammè kè mè dò mmè yièni ketenkè,

a tammè bo nyièní ketenkè ke dònne dèmarè kòmè,
bè bo nyoní a wíe ketenkè.

⁵ A dootitabè kusũkù bo naá mmutápopuò nkéciété,
bekpàatiyeibe kó yetĩrè bo naá ntiyonti kè kuyaakù bè tùòté,

Di yóó dàòmù, dè yóó da dètému.

⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa kèrínímu
ke bo da teennè kè fetaafe mpéú kè ketenkè au,
kè kunòroo ndáátí nè fetaafe diefè,
nè kuyaakù kperíkù nè fefòdónfè
nè fehāādeēnfè kè fèe cóúté demou.

⁷ Behāāpòmbè bè doti Sedisademou eì mudòò
be kperè yó ndònne tidòuñti òò pĩmmè mme onìti keyènkè kèpèētóò
bèè di peri idookòti ke di éũri, be kperè yó mme ndò.

⁸ De mònñi bèè dokùnè Siyòò be yèmmè bo caàrè
kèndonne dikònñi bo wè, kòò duó tidòuñti ke yo,
ke èntení ke ś nhò baa kraá o kònñi ndi,
yoo sinéyēĩ bo wè,
kòò duó tidòuñti ke yò,
ke èntení ke ś nhò baa kraá sinéyēĩ nsi.

Isidayeribe muómmu dè né í tú menaà

⁹ Dè yóó di dimu ke dí kpeí
ũũnnè kèsonné kènaá ntiyũñti,
di muómmu dè né í tú menaà,
di áámmu, dè né í tú di muó menaà.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuù di tannè tikòñcèéti mieke,
kuù pìi ndíndi bèè náá nku pāānāahtì di ìkè,
kuù káá mbeyuwúombè yo kè bè báá yà tìi kpaaní.

¹¹ Dèè te kè di í beí Kuyie ndi benke ti ke dònne onìti bè duó nwè dipátíri ke
yē nwèe kaà, nkòò tu: M báá na, bè di pòũmmu ke ìkú mecannimè. ¹² Yoo bèè di
duó nwèè í nò nke kaà nke dà wèe kaà nkòò bè tèñné ke dà: N yí nò nke kaà.

Kuyie yóó dàò tì bo dééte ku nìtibè

¹³ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dà:

Be nñitibè òò katení m borè
ké nni nsántí nè be nò nye,
kè bè yèmmè né n déténe
bè n dé kùù fōwaa ntú benitibè dàú nyii kuó kaku nku.

¹⁴ Dèè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n yóó
nsoké ke dàori mudèutómmú kè dèe bè di.
Bèè màke meyèmmè bè báá na ké mù banté.
Mecii nyembè báá na ké mù yĩté.

Òmòù báá sànnenè Kuyie nho dàòrimè

¹⁵ Di bo yà!

Díndi bèè òò ndòori di kpeti ke n sàrinè,
bèè pì mbe tómmú dibiñni mieke,

ke náá nke tú: We nti wúó,
we nti yé.

16 Di yeimmaà? Tiyaamati nè oyaamari dè màmaà?
Kunenku bo náké ku yiè nke dè:
A í n dǎdǎ? Yàa tiyaamati bo náké wèè tì maá ke dè:
A í cii?

Yemòrè yóó ceetmè

17 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:
Dè kpaá sámǔpó nwe kè Dimaa tǎri naá kupaku.
Dè kpaá sámǔpó nwe, kè de kó kupaku naá nkutúúku.

18 De yiè yewúǎ mbo keè dipátiri tǔ tì náaanti,
kè tiyúǎntii yenni dihuri, dibiiñni mieke kèna kéyà.

19 De mǎnni bèè í tú bèmabè be wèi bo ndéúku
ti Yiè nKuyie nkpéi.
Bèè tu besénnibè, fenitiyanfè mieke,
kè bè nyǎnku ti Yiè nKuyie kùù do mpáí pái ke di
te Isidayeeri be ku kpéi.

20 Bekpàatiyeibe ténke í yó nkpáá.
Bèè daú benitibè bè bá mbo.
Bèè kétiri betǔbè ke bo bè dǎdǎ meyi bè bo deè.

21 Bèè tounko benitibè tináanti,
ke ǎ ndíí obeénti dibòri,
kè kpeti benitibè nè be naatí bè bo deè.

22 Deè kpéi nte kè ti Yiè nKuyie nSakǔbu do tǔ nkù,
kunku kùù deeté Abarahammu kè kù béi nke tú:
Iféi ténke í yóó pí Sakǔbu kó kuwuǔ nkǔbe,
bè ténke báá sǐnné be yǔ.

23 Bè bo yà dii mǎnni mutǎmmú m pí mmù be cuokè,
bè bo banté n tǔmè wèè kpa meyi,
kébanté n tú wè, mí nwèè te Sakǔbu kó kuwuǔ nkǔbe,
ké n depe, mí nwèè te Isidayeeri be.

24 Bèè kó meyèmmè do dǔ kédauté
kè bèe mǔǔte mecii, bèè do ũŭri kè bèe cǔuté itié.

30

Kuyie nyí dǎmè ku kǔbe ntaunè Esibiti

1 Dǐndi itookperi yembè di bo yà!
Di dǎori tǔi kó dimàà n yí tì yé,
di waà mmèè taummè í bonní m borè.
Di yéúti meyi mme di yǔ ñnkè.

2 Ke kǎri Esibiti di me nyí m beé,
di kè kǎri kè Esibiti kóo kpàati weè bo ndi kǎnké,
kè di ndíéké Esibiti kó medéè,

3 iféi bo di pí nnè meteèmmè di wantimè
Esibiti kóo kpàati borè,
disǎri di wanti di bo di dií nyifei,

4 bá kè di kó bekpàatibè tǔðke Soaa,
bá kè yeheikèntǔrè tǔðke Anesi.

5 Ifei ìl yóó di pī nnè Esibiti kòbè,
 bè í yóó di teennè tìmatì,
 bè pètìnke yóó di díí nyifei nyi,
 késīnkùnne di yètè.

Bè pāāmmè Esibiti yēpārè ke dō meteèmmè

6 Kè ti Yiè nKuyie mbéi ndiyiè yìèni kèè bíékè,
 kubakù cànkù bíékè kòbè kpéi nke dō:
 Díndi bèè tounko di kpàti sāmmarímúbè ke tounko di kpere sààrè yòyóbè,
 ke kérínè kuce meyei nnè meyeñcaàrìmè kòku
 yēcírìcírì borè nè yēdaute,
 di kòrì ke borè duó nkùù botí kòbè
 í yóó di teennè tìmatì.
 7 Esibiti kó meteèmmè tu dētētìrè nde,
 dēkpaurè, dèè te kè m bè yú ke tú
 sòntíke kó kutoweku kòbè.

Kubotí kùù dō bè nkù nàa nkù dō tì

8 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Esaii ke dō:
 Wāri be ti nnáaṅtì títápíèti ìnkè,
 kè tì nduó yewe yèè kpaaní yē kpéi,
 kéndò dibèñkùrì sáá nè bè bo mbomè.
 9 Ke yé de kó fēyanfè í yiemmmè n kpeti,
 bè tu itookperí yembè mbe,
 bè í dō mí mbe Yiè nKuyie n náaṅtì.
 10 Kè bè nàa mbeyuwúom̀bè ke tú: Bá nwúónnè!
 Ke nàa mbèè nàa mí nKuyie m pāānàaṅtì ke tú:
 Dí bá nti nàa ntimóm̄m̄ṅnti, dí nti nàa nti dō tì,
 dí nti nàa ntì naati tì yèmmè.
 11 Ke nàa mbèè nàa m pāānàaṅtì ke tú:
 Íténè kuce sààkù, dauténe kuce.
 Ke nàa nke tú: Tì í dō kékéè
 Kuyie nkùù dō mpáí páí Isidayēeribe tū nkù kó tináaṅtì.

Bè nàkémè Sudaa ei yóó p̄ntemè páí

12 Nte ti Yiè nKuyie nkùù dō mpáí páí, Isidayēeribe tū nkù tu mù:
 Dí mè nsènkèrìmè n náaṅtì
 ke tūnnè befèèbè, siyáabisí yembè,
 ke ìkú bēè ìnkè.
 13 De kó meyei nyó mbo di yò ìnkè nke,
 kéndonnè kuyie nh̄ṣ̄ ãnnémè kuduotí, kéndéúkú,
 kè bè nyóó daate, kè kù do dim̄ṅn̄ni dim̄àà.
 14 Dí bo p̄nte p̄nte tiyaamatì ṣ̄ṣ̄ do kéyaare yaaremè.
 Bá bè báá pété kuyṣ̄ṣ̄ kéwaánnè muh̄áá
 nyoo bèè dónè menie.

Tì bo yīmè só kénkém̄m̄ Kuyie

15 Nte ti Yiè nKuyie nkùù dō mpáí páí Isidayēeribe tū nkù tu mù:
 Kè di wēténí m borè ke yí só,
 mem̄m̄m̄ m bo di dēetémè,
 dí bo yīmè só ké nni mbúó dèè yó ntú di kó tikpeti.

Di me nyí yie.

¹⁶ Kè di me nyete ke tú di dó kécokénè sisēī,
di mènke yóó cokému,
di yē ndi dó kédeke sisāncāāsi nsi,
bèè bo di beti bè yó ncokù mecāā mme,
kè dēe pēēté di kperε.

¹⁷ Onitì òmáá níú bo péi nkè bεnìtìbè tekoupiútèe (1000) coké,
kè bènùmmù péi ndi coké dimou.
Bèè kpaá kè bè mbo òmáá ke donnè kudóú ò ncúókémè ditari yómmè,
bè òò cóómmè tetātè ìnkè mecannimè.

Kuyie nyóó cēmmè ku nìtìbè

¹⁸ Ti Yiè nKuyie nyóó di dōómu mesàà,
kù kèrínímu ke bo di kuó mmesémmè,
ke yé ti Yiè nKuyie ntumè kùú wetí kùnkù.
Dè nnaati bèè kó dimàà kù bùò.

¹⁹ Díndi bèè bo Siyōō εi Sedisademmu di ténke bá nkuò,
kè di kù yú kù yóó keému,
kè di kuónko kù yóó di teennèmu.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó di duómmu mudii,
meyericaàrimè mōnni,
ke dí duó mmeñie dinékōnni mōnni.
Bèè di tiè bè ténke í yóó sari,
di yóó bè yàmù nè di nuò.

²¹ Dε mōnni di to bo keè metammè mèè nàá ndifōnkúò ke tú:
Ntenè kuce, ntūnne kù
bá kè di kōri kubakù you bíékè yoo kucānku.

²² Dε mōnni di bo wénté dεmarè sīnnè di boōtenkaanii,
di bo wénté sii dàri timátì
nè sii dàri mesōō nè sii dàri timátì, isōke kperε,
ke nsi dokōo ditowàà ke tú: Yēnnè die!

²³ Dε mōnni kè ti Yiè nKuyie ncūūnní fetaafe
kè tidiitii yè, képeité, kénsū ke cīē,
kè di wūō ncenti ì dómè, ke diiti.

²⁴ Di nààke ìi dùò nè di sāmmarímúbè,
dè bo ncáá ntimúti bè yōore ti mukókúó.
Kè di ntì piitìnè tikāpentì tii ā yenii.

²⁵ Mudoò diemù yiè, sicēkperí bo duó
kè di dootitābèe kú kénsū,
inéce bo ānné yetārè ìnkè nè sitāá kēpūó.

²⁶ Dε mōnni otānkù bo pεike kéndōnnè diyìè òò náátémè,
Kè diyìè nááté kénkpeñii,
ke mannè yewe yeyiekè kó menáà mbo wēnnémè.
Dε yiè ti Yiè nKuyie mbo taa nku kabε muò,
kémiekūnnε bε yēiti.

Kuyie yūómmè Asidii kabε to

²⁷ Ti Yiè nKuyie nkérínímu ku mómmōnku dedétirè

kè ku miéke cósú mmesàà nke fänni,
 kè ku tannò tu kemieke kpeye
 kè ku náànti dò mmuháá nke tuò.
 28 Ku nùù kó muyáá ndónnè menie nhõõ tamè mme kukó kèpíe,
 kàa ta a nkááké a fñíí.
 Kuyie nyóó meèrèmu yebotè
 nè meborime mèè í wenni me miéke
 kè bè ànné tisándánti be nò kè bè kòtenè bè í dó kè.

29 Díndi Sedisademmu kòbe, di bo ndiè mbè ò ndièmmè dibanni yiè kó
 keyènkè. Diwèì bo ndi bo ke dònne bè ò ndeèti, ti Yiè nKuyie nkó ditàri kè dii bè
 bo. Kè bè eu itàri ke kòri ti Yiè nKuyie nkùù kánké Isidayeeriibe ku borè.

30 Ti Yiè nKuyie mbo pīéké mekpààtítammè
 kèyoute ku nòùtè kèpoté,
 beñitibè bo yà ku miéke yóùmè
 ku miéke dò mmuháá mmu ke tuò,
 ke dò nfetadiefe ò nniùmè nè yemátárè nè kuyaakù.
 31 Asidii kòbe bo keè ti Yiè nKuyie ntammè,
 kè kufõwaá mbè pí.
 Ti Yiè nKuyie mbo bè puotí nè kupààti.

32 Bá kùù yēiku yó ndò meotoyómmè mmè. Ti Yiè nKuyie mbo mpuoti Asidii
 kòbe kè Isidayeeriibe bie ntikùtìdùùti nè tibóbontì ke au. Kuyie nkuù yóó
 youte ku nòùtè kè bè dokénè.

33 Bè tūnte kehāādekè kè dè mòntemu,
 kè kè bo nè okpààti kpéi mmúnke.
 De kó dihāātòtìri cūmpúrìmu ke pèkè,
 de kó muhāá nyó ncósú ke deumu,
 ke yé idéi sūmè,
 ti Yiè nKuyie nnùù dii yóó wete de kó muhāá
 kè mù ncósú nke de muhāāyuo nkó muhāá nkòme.

31

Kuyie nkpannèmè bèè kòri Esibiti ke dó meteèmmè

1 Memme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Di bo yà díndi bèè kòri Esibiti èi meteèmmè wammù.
 Díndi bèè yèmmè naatinè sisēi,
 kè di tá sikipàrinaasēi si sùkù kpéi,
 ke tá besāndèèbè bè kpeñni mèè kpéi,
 bá di í wéi mí nKuyie nkùù di te díndi Isidayeeriibe.
 Di í n waà mmí ndi Yiè nKuyie.

2 Mí ndi Yiè nKuyie n cilmu
 mfi touni meyei
 n náànti í duò ketenkè.
 N yitè ke cómmúmu beyeibe cīètè kpéi.
 Meyei ndòòribè kpéi
 di kòri bèè borè ke waà meteèmmè.

³ Esibiti kɔbe tú benitibè mbe,
 bɛ́ í tú Kuyie
 be sɛ́í tú sisɛ́í nsi
 sì í mɔke muwɛ́rímú mamù.
 M bo youte òmònni n nòutè
 wèè teé nhò bo bété,
 kòò teé nwèe do, kɛ́ bɛ́e kú bɛ́dɛ́.

Kuyie nnáké tì Asidii kɔbe

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Dìcìrìcìridaà yoo dìcìrìcìribii ɔ́ɔ pí nkékòntemè.
 Bá kɛ́ bɛ́naacɛ́mbe sũ mèè botí,
 ke péi nkufɔ́waá mbáá dì pí,
 dì báá yote be úu.
 Mèè botí nku mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛ́daa n cutoomè,
 ke bo dokénè bèè bo Siyɔ́ɔ tãri nè o tãtè.
⁵ Tɛ́nòtè ɔ́ɔ pìntemè te fèti te yiè nyĩnkè,
 mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛ́daa n yóo mme nkãnké Isidayɛ́eribe
 kɛ́ bɛ́ dɛ́ɛtɛ́, kɛ́ bɛ́ coo nkè bɛ́e yenté.

⁶ Díndi Isidayɛ́eribe di m bùtinnému páíí, wɛ́tenɛ́ni m borè. ⁷ De yiè bo tuake
 òmònni di bo dokóo sibɔ́ɔtenkaanii timátí péiti nè mesɔ́ nkɛ́esi di òò si nè di
 nou ke n yeténè.

⁸ Disiè òmònni í tú dinitisiè,
 òmònni yóo kuò Asidii ɛ́i kɔbe,
 disiè òmònni yóo bɛ́ kònnè di í tú dinitikperi.
 Asidii ɛ́i kó bɛ́dapambè bo coké mudoò, bɛ́ bo pí mmudaatɔ́mmú.

⁹ Wèè do bɛ́ kãnké dipèri kɔme kòò cokénè kufɔ́waá,
 kɛ́ bɛ́hãpãnkótibɛ́e coké kényóu be kó mecannimè
 bɛ́ do cònnémè.
 Mí ndi Yiè nKuyie mĩ bɛ́i, mmí nwèè tɔ́tinne muháá nSiyɔ́ɔ,
 mí nwèè wète fehãatofe Sedisademmu mĩ bɛ́i.

32

Bè nàkémè okpààti sààwè kpéí

¹ Okpààti m̀ò wèè yóo buoté kénwenni
 kɛ́ síkpààtibíí mpĩ ndihɛ́i dè békúmè.
² Bá wè be miɛke kòò ndònnè disòri
 bɛ́ ɔ́ɔ sɔ́ri dì kuyaakù m̀ònni
 bɛ́ ɔ́ɔ sɔ́ri dè fetaafe m̀ònni,
 bɛ́ bo ndò mmenie nhò ndòmmè
 ketenkè kèè kpa menie nke ìnkè,
 dipèri kó medéè nhò ndòmmè kuyaakù bo kèè tenkè.
³ Bɛ́nɔ́hwúóm̀bè nùò mbo òake wénté,
 kɛ́ bɛ́tooyuobè toò kèè mesàà,
⁴ Kè tidààti d̀ònté bɛ́e m̀òote meyèmmè,
 kèna kèkèe itié,
 kè tidauditi ǹòndié ndate kè t̀i náké mesàà.
⁵ Bè ténke báá yĩ kuyèinkù tekpààtibite,
 bɛ́ me nténke báá yĩ siyáàbisí yiè ntú onitisààwè.

⁶ Kuyei nkù ò nnáá ntii í wenni tinti,
kè ku yèmmè dó meyei mmáà,
kè kù dòòri isòke,

ke sáá nti Yiè nKuyie,
ke búútóò wèè kǎnnè dikònni
ke muò mmèniè nsinéyēi bo wè

⁷ Ociih̄nti kó mutǎmmú tú muyeimu mmu.

Ò ò ndó kédòò tì tu tiyeiti nti
ke bo soute osénniwè kóò fétinne
bá kòo sénniwè nù nnaati.

⁸ Wèè tu oniti sààwè,
wenwe ò ntoti iyentoti sààyì nyi,
ke dǎori mutǎmmú sààmù.

Kuyie nkpannèmè Sedisademmu kó benitipòbè

⁹ Díndi Sedisademmu kó benitipòbè bèè tá bəmáà,
kénténè n tú mù,

díndi Sedisademmu eì kó tipobootti
íténè kécómmú kékéè n náá nti.

¹⁰ Díndi benitipòbè bèè tá bəmáà,
dè kpaà dibenni dimáà ndi nè yewe mayè kè di kòntii aá.
Fínyī kó yebe kperε dèèmu, kè mudidèi kperε pàà.

¹¹ Díndi benitipòbè bèè tá bəmáà,
di kǎmbùòtiti do,
díndi tipobootti, di kònti nhau,
dáténè di yàati, kébou iyaawēi di ka,
kéndò ndi kari mukū.

¹² Mpīnnè di yò ke kuò ndi paa nsààrè kpréi
fínyī tie ndèè do pèi mesàà nde kpréi.

¹³ Kǎmmúnè n n̄itibè eì kpréi,
tipoti tii dátinnè be eì,
ke dátinnè sicéi s̄i bo diwèi mieke ke yānku.

¹⁴ Bè cokému ke yóu tekpàatic̄t̄è,
dihèi kunǎòroo do ò ndáátì di kè di dǎunko.
Kè tetātè nè didènni dièri dè bo naá
nsāmmarímùbè yó nkpeiti dè, dinaacēnhòò.

Bè nàkémè Kuyie nYaá nkpréi

¹⁵ Mèmmè dè yó ndòmmè,
kékémmúnè Kuyie mbo cūūnnimè ku Yaá nti ìnkè.
Dè mǎnni tedǎntè bo naá ndepaa nkè depaa nnaá ntitúúti.

¹⁶ Bèè bo depaa kè bè mbekù kè dè s̄ié,
kè titúúti kabè ndǎori dè bekúmè * ndi, ketenkè naati dè nè kè í naati dè.

¹⁷ Kè mewetimmè peité meom̄pùmè,
mewetimmè kó ticǎnti bo ntú tì bo mbomè
ke í yīèkù kénkari bètèi.

¹⁸ Kè ku n̄itibè mbo meom̄pùmè mieke
kémbò bá dèmarè í bè kǎnnè,
kè bè nkari bāmmù.

* 32:16 Dè benkú Isidayeribe eì dimou

¹⁹ Fetaafè mátárè bo buós mbe túúkù,
kè be eìi do kékéké.

²⁰ De mǎnni kè di mbo diwèi mièke,
ke kuuti yepùrè mièke ke buòti di diiti,
képitè sǎmmarímú nè inàake kè dè ncenti dè dómè.

33

Meyi mmèè yóo tuakení okòuti

¹ Di bo yà díndi bèè pǎnti betòbè, bá bè í di può,
díndi bèè fiiti betòbè bá bè í di fiiti!
Di yóo può ndii mǎnni kédeè kè bè di puǎmmu,
kè di fiiti kédeè kè bè di fiiti.

² Ti Yiè nKuyie nha tí kuó mmesémme,
ti búó fǐ nwe bá dii kǔnweínì
a ti duó mmuwērímú,
ké nti dèerí meyeñcaàrìmè mièke.

³ A ò nkàa kèténì
kè ibotí kèè a nǎmpòo ì òò cokému,
kàa ité ke còmúmú yebotèe cǐtòo.

⁴ Kè tí eì be kperè fecofe òò domè ketenkè kédéútóo timúti
yecádúò nhòò domè kupaku kucēnku.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkùù baké kù bo keñkè nke,
ke ànné timómmǎnti nè tibeénti sàati Siyòò.

⁶ Díndi Kuyie nkòbe
di yó mbo kè dè di naatimu,
di bo mmòkemè meyèmmè kényé ti Yiè nKuyie
ke kù dé, dè tu tikpàti nti tui dèerí.

Kuyie nyóo potémè Isidayeeribe dootitòbè

⁷ Nte bekpàrìnuǎmbe ke yè be eì ke kuó mbe eì mièke,
bèè do náá ndiwèi kó tináaanti beè ti yedabùò.

⁸ Ice imǎu dǎúnkomu òmǎu ténke í pēnkù,
metaummè ténke í bo be cuokè,
kè bè senku betòbè, òmǎu í dé otǎu.

⁹ Dihei dimǎu kàri mukũũ mmu ke cǐte,
kè Dimaa tǎri di ifei, ke di tie mmòtè.
Kè Sadonni biriku náa nketempéikè,
Basāa biriku nè Kadimeedi tǎri kè de fǎàti yòte.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Di mmǎnni n yiténímu, n cómmúmu bàmbà,
n feiténímu di mmǎnni.

¹¹ Di dó kédòò dè yó ntú ticamúti nti.
Di bo ti dǎò kè ti ntú timúkpeti
kè n nùù kó muyaá nti còuté muhǎá nkòme.

¹² Yebotè bo cóuté kénáa mmuhāāyuo,
bè bo cóuté tipoti kòme.

¹³ Díndi bèè bo medétimè, kénténè kékèè n dǎori dè

díndi bèè t̀k̀é k̀é di yà n ẁerímú deumè.

14 M̀eyei ndòaribè bèè bo Siyõõ,

b̀e k̀õmbùòtì duòmu.

Bèè cààri Kuyie nyètìrì b̀è k̀òntì aumu.

Ti we mbo dáátí k̀écómmú Kuyie

n ẁete mùù áá mmu ìk̀é?

Kuyie n ẁete mùù áá k̀e mù í k̀õ mmù bo ỳĩ̀k̀e we?

Mù bo ỳĩ̀k̀e ẁe tu:

15 Ẁèè d̀ò̀rì d̀èè sìé, k̀e náá ntimómmòntì

k̀e í d̀ó mufèèdii, k̀e yetírì ticuuti

ẁèè õõ pi o to k̀e báá k̀eè, bèè tu b̀èe kuò onitì b̀e kp̀eti,

ẁèè pi o nuò nk̀e í d̀ó k̀éyà m̀eyei.

16 D̀e ỳiè nweè yó mbo d̀èè ik̀ú

k̀è ỳep̀èrè dièyè ntú o k̀ó disòrì,

ò báá m̀ónté mudii

menie mbáá ò d̀ò́nté.

Kuyie nyóó deetímè Sedisademmu k̀òbè

17 Sedisademmu k̀òbè di nuò nyóó yàmu

di k̀óo kp̀ààtì k̀éyà nè ò wennimè,

k̀è di yà dihei, nè di p̀èk̀ùmè.

18 K̀è di níí dentení m̀ef̀éütímè dimònnì k̀õme kp̀éi,

k̀ébeke dimáá k̀e ỳi:

Bèè do kaà dàmpòò díítì b̀è borè?

Bèè do baà sicèk̀perì b̀è k̀òte k̀e?

19 Di t̀énke báá yà benitidònnibè,

kubotí di do í yo k̀ùù k̀ó tináahtì di t̀énke báá k̀ù yà.

Bèè do náá nk̀e dáùrì bá di í yo,

bá b̀e náahtì í m̀òke t̀ì tu mù,

b̀è í yó nk̀p̀áá.

20 D̀e m̀ònnì k̀àa yà Sedisademmu,

k̀àa ẁénté Siyõõ di do báá ndè

Sedisademmu èi bo kari béu.

N c̀f̀ètè t̀énke bá ntú t̀èè t̀uòtì,

b̀è t̀énke báá uuté te baaké bitì,

b̀è m̀e mbáá píté te ẁéí.

21 D̀eh̀de ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku dietì ti kp̀éi.

Ik̀ó mborè ànné, ik̀ó ndièyi borè buoté.

Bá bàtóòbè bá ndè kerì,

bá dik̀p̀ànnì k̀óò bàtóòbè bá ndè c̀entì.

22 D̀e m̀ònnì ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú di k̀óo beéntì

k̀éntú ti k̀óo ikuó ỳiè

ti Yiè nKuyie nkuù tu ti k̀óo kp̀ààtì

kuù tu ti k̀óo deetíwè.

23 B̀e bàtóòbè ẁéí p̀itému,

ì í kp̀áá p̀i nyidei ìì t̀ò bàtóòbè k̀ó tiyààtì,

B̀è í p̀ĩntè b̀e k̀ó mecannimè k̀ó tiyààtì.

Ti yóó bè domu kéhéí bε κπερε.

Bá nε tihòùti kε tii pétε kéhéí.

²⁴ De kó dimònni bèε bo Sedisadεmmu,

òmòu ténke báá bεí nke dò ò mα.

Sedisadεmmu kαbe bεmou Kuyie nyóó bè cíεmmu bε yei.

34

Kuyie mpotémè Edømmu kαbe

¹ Díndi yeboτè tóónnènni kékeè,

díndi ibotí kénténè mesàà,

fṣ nkεtenkè nε dèè kó dimàà bo a miεke keènè.

Fṣ nkutenkù nε bèè kó dimàà bo a miεke kε dí keè.

² Mí ndi Yiè nKuyie m miεke keè peike yeboτè,

m miεke keè còuté yeboτè kó yehāpòntírè yemou,

kε n yóó ye kùα páíí, bè bo bè fié.

³ Bè bo kú kénçóú còú,

bεcíríbè kó kunóú bo dátinné tipíiti tímou,

menitiyíí mbo pònté yetārè ínkè.

⁴ Siwàà bo puα,

kε tiwetiti kpéú nkpeú nkupátifāàkù tēmè,

siwàà bo ntṣū ke duòní

fínyí kó tifaāti kōme,

fikié kpeti tēmè.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n siè dii muó mmenitiyíí,

ke doti Edømmu εi ínkè,

de kó benitibè n tāāté ke bo bè kùòmu páíí.

⁶ N siè wùα menitiyíí mme,

ke mùòti menitikùò,

disiè dii feunè ipe nε sibóó di ṣṣ muoti mèè botí,

iwūṣ kó mekùò nyεceumbè kōme.

Iwūṣ kó mufèù muù bo Bosedaa εi,

mukòu muù bo Edømmu tenkè miεke,

⁷ kε yεpaanààdakè duò, kε yεnaadake tu yàbèìi,

kε ketenkè sààke nε menitiyíí,

kε mutāā nsààke nε menitikùò.

⁸ De yiè dii tùàke mí ndi Yiè nKuyie nkε n yóó peite,

n yóó kpámmu Siyṣṣ εi kó dikpànni.

⁹ De mònni Edømmu tenkè kó ikó mbo naá mmedømmè,

kòo tenkèε naá mmuhāayuo.

Edømmu εi bo naá mmedømmè.

¹⁰ Keyènkè nε kuyie mbá mù báá kú,

kuyukú báá deè bìti,

dihεi bo dαúnko òmòu ténke bá ndè pènkù.

¹¹ Kε ti Yiè nKuyie di tāū mmeyei nkó feyîèfè,

ké di kūòte kéhenne, kε dii naá ntei.

¹² Benitidiebè ténke bá mbo

bèè bo ntānkíi bekpààtibè,
sikpààtibíi kperε deèmu.

¹³ Kè tipotii yè sikpààticéi mieke,
timésátōti nè tisāmpotí,
kè dèε yè dihei iduotí fité di,
kè dii naá nsikpamóó kó diāri,
icūo nkó ditūnni.

¹⁴ Yekoute nè γεμαà ndε kó temúnnécīētē.
Yebodaké kó diciènni,
diyenkēmbóó kó dikāri.

¹⁵ Iwààke níi yóó de ndóu nyeyiè
nképēté kéndake i bí kpéi,
timancònti yó ndε ntiku timou.

¹⁶ Kè di wammú ti Yiè nKuyie mpátiri mieke di bo yà ti wàrimè ke tú:

Kumancònkù makù í yó nkpa, kùmakù í yóó mónté kutekù.
Kuyie nkuù ti béi nnè ku núù,
kè ku kó muyaá nyóó tì tii,

¹⁷ Kuyie nkuù tǎá dihei tété timancònti kpéi.
Ke tì ndi totí kè tì yó ndi te sǎá.
Ke ndè ã sǎá nè ti bo mbomè.

35

Isidayεeribe yóó wēte be èi kém̄m̄ke dii wèi

¹ Fó nketempéiké kàa nyānku,
fó ndikpáà kàa m̄ote diwèi kényè tifaàti kēpóri.
Fó ntedòntè dè nda naati.
² Kè di póri di yèmmè dómè,
kényānku nè diwèi,
kéndiè nke íú
ke yé di yètè màatenèmè Dimaa tāri kperi
kè di wenniku dōntenè Kadimeedi tāri
nè Sadonni biriku de koku,
di borè ndè bè yóó yàmè
ti Yiè nKuyie nkó tikpeti nè ku dieti.

³ Di kpénkūnne bèè kó dimàà kó sinou òu,
duónnè iduotí kperiyi bèè núù nhòòte.

⁴ Nákénè bèè kōmbùòti duò ke dō:
Cátinnè di kōnti kè di kōmbùòti bá nduò,
Kuyie ndi tū nkù kèrínímu ke bo pèite di kpéi,
kényietí di dootitòbè di dòò dè,
kù kèrínímu ku mómm̄onku ke bo di deēté.

⁵ De yiè kù bo wéi ntiyūònti
kédúó nkè γεwūò nkeè.

⁶ De mōnni kè yekpīè nséíté, kēmpuù tehontè kōme,
bèè nōndiè ndāri kè ìi date kè bè nyiú.

Μενιε mbo mpũ ð ndikpáà tɛdɔntɛ kperɪ mieke.

Kɛ ikó nhǎnné menie ketempéíkɛ.

⁷ Mubirímú do ð ntonni dɛ ke cóú,

dɛ bo naá nkubinku.

Μενιε ndo í bo kɛɛ tenkɛ bo ánné yɛnébòrɛ.

Sikpamɔ́ do túntí dɛ,

bo yɛ tipɛnti nɛ tiàti.

⁸ Dɛ mɔ̀nni kuce makù kuù yóó ánné dɛ kó dibòrɪ mieke.

Kɛ bɛ nkù yu ke tú bɛsààbɛ kó kuce,

wɛɛ sǎũ nhomáà ò báá kù kɛtɛ.

Kù yó mbo Kuyie nkɔbɛ máá kpréi nke,

bɛɛ yó nkù tũ, bá kuyɛinkù kù báá feti.

⁹ Yɛcìrìcìrè í yó mbo dɛ kó kuce,

mupfĩmpĩmmù mamù báá kɛtɛ dɛ kó kuce,

bɛ báá yà musĩmmù ku mieke.

Kuyie ndɛɛtɛ bɛ bɛɛ máá yó nkù kerɪ.

¹⁰ Dɛ mɔ̀nni kɛ ti Yiè nKuyie ndontɛ bɛɛ konní Siyɔ́

kéndiɛ nke déúkunko Kuyie nyètìrì

bɛ wèi bá mmɔke kumànkɔ.

Dɛ kó diwèi bo ncátinko bɛ yèmmɛ

diwèi nɛ kuyɛnnaatí dɛ bo mbɛ bo,

meyɛncaàrimè nɛ yɛdabùò nkɛ dɛɛ dété.

36

Asidii kóo kpààti Sennakedibu domè Sudaa kɔbɛ

(2 Bɛkpààtibɛ 18:13,17-37)

¹ Sudaa kɔbɛ kóo kpààti Esekiasi kpàti benni tɛpítɛ nɛ di naanni mieke nke, Asidii kóo kpààti Sennakedibu domè Sudaa ekɛ iduotí fité yɛ kɛ yɛ fiètɛ. ² Dɛ do ś nhò bo Dakiiisi nwe kédɛitɛ wɛɛ baké o āāpòmbɛ kóò tōnnɛ. ³ Kɛ Idikiya bire Ediakimmu wɛɛ baké tɛkpààticítɛtɛ kóo yɛnní dihei kóò co, ke neinè opátíwǎàti Sebuna nɛ Asafu bire Yoa wɛɛ tɔu dihei kó tináànti ā yɛɛ páte mieke. ⁴ Wɛɛ baké Asidii āāpòmbɛ kóò béi nke dɔ: Kɔtenɛ kénáké Esekiasi ke tú, okpààti diwɛwɛ Asidii kóo kpààti tu: A tá ba ke íkú dɛɛ ínkɛ? ⁵ Yáà a yèmmɛ dò nha náá ntii náànti detetirɛ kpeti tú itié nyi ke da duò ndikɔ̀mbùò? Yáà a yèmmɛ naatinɛ we, káa dàátí ke yetɛ wenwe Asidii kóo kpààti kpeti? ⁶ Ò tu ò yému ke dò nha yèmmɛ naatinɛ Esibiti nwe, a í yɛ ke dò nhEsibiti dò ndipènni dii pòntɛ di ndi, kɛ wɛɛ di pí ndii ò kòutɛ. Esibiti kóo kpààti mɛ ndɔ̀rɪ bɛɛ ò duò mbemáá. ⁷ Kɛ dɛ yèmmɛ a bo yí a yèmmɛ naatinɛ di Yiè nKuyie ndi tũ nkù nku, dɛ né í tú kuù kó yɛwũstòrɛ nyɛ Esekiasi pùòmmɛ o mómmuɔ, ke nàké Sudaa kɔbɛ nɛ Sedisadɛmmu kɔbɛ ke tú: Bɛ nfeu bɛ wũò diwũòtōnni dii bo Sedisadɛmmu máá?

⁸ A tũ ncanenɛ n yìè nhAsidii kóo kpààti dinùù, kɛ n da duò nsisɛí sikòupísidɛ ke nsà káa bo pɛtɛ bɛɛ bo si dɛke. ⁹ A í yóò na kɛbaao n kóo kpààti kó betōmbɛ mieke bá omáá bá ketíke wɛɛ tu osám̀pùbɛ bɛ mieke káa yèmmɛ né naati nɛ Esibiti yóó da duóm̃mɛ sikpàrinaasɛí nɛ si dɛɛbɛ. ¹⁰ Yáà a yèmmɛ dò n kɛtɛnì nɛ mmáá ndi ke bo pòntɛ dihei bá di Yiè nKuyie nyí dɔ, kuù n nàké ke tú n di do kɛpòntɛ.

¹¹ De mōnni Ediakimmu nè Sebuna nè Yoa kè bèe nàké wèè ni Asidii dihāāpōntīnni ke dō: Ti da báámmu bá nti náánnè Sudaā kōbe kó tináañti, a nti náánnè Aramu eì kōbe kó tináañti, bèè bo kuduotí fñkè kè bè bá nyo.

¹² Wèè baké Asidii kó behāāpōmbè kòò dō: N kóo kpààti í n tōnni kè m bo ti nàké f̄s nnè a kóo kpààti di mǎá, ò pètinkè n tōnni kè m bo ti nàké be nnitibè mbe. Bembè nè dīndi di yóó di di mínti nti k̄yā di yénkúmè. ¹³ Merimè wèè ni Asidii kó dihāāpōntīnni, ò cōrímúmè k̄épīk̄é nè Sudaā kōbe kó tináañti ke dō: Kénténè Asidii kóo kpààti diewè tu mù. ¹⁴ Ò tu: Esekiasi báá benné k̄é ndi sou, nhò í yóó na k̄é di deet̄é o n̄ou miēke. ¹⁵ Esekiasi bá ndi sou nke tú di duó ndi yèmmè di Yiè nKuyie nkè kù yóó di deet̄é bá Asidii kōbe báá di p̄ante. ¹⁶ Asidii kóo kpààti tu, di báá yie nhEsekiasi kpeti, di we ntaunnè wenwe Asidii kóo kpààti k̄eyie nho kpeti, kè d̄èe yie nkè di nyo mbá wè o pakú kó tidiiti, ke cáá nho tebe, ke ȳò nho binte nie, ¹⁷ ke k̄émmúnè ò bo k̄otenímè k̄é di t̄óté k̄ékōnnè ketenkè, k̄èè dōnnè di kōke ke miēke. Tidiiti borè nè detie mbè tu d̄è f̄inyi. ¹⁸ Di báá k̄énté Esekiasi di náá nti ke tú di Yiè nKuyie nyóó di deet̄é, ò di f̄étinkomu. Yehēkè teyè kōbe kó yebakè na ke bè deet̄é kè Asidii kóo kpààti í bè p̄innáá? ¹⁹ Amati nè Adipadi de kó yebakè borè? Sefadifaimmu kpeye borè? Yè yete ò bo p̄ontemè Sammariia? ²⁰ Yehēkè yenye yem̄ou ñndi kó yebakè na koò bàa, kòò báá p̄ante ye kó dihei, kè di Yiè nKuyie nné bo na k̄eyete kòò báá p̄ante Sedisademmu?

²¹ Kè bè ndò nkáré bá òm̄ou í nhò t̄énnè t̄imat̄i. Esekiasi wèè do bè nàké ke t̄u bè báá ò t̄énnè t̄imat̄i. ²² Kè Idikiya bire Ediakimmu wèè k̄otí tekp̄àatic̄ētè nè op̄at̄iwāāt̄i Sebuna nè Asafu bire Yoa wèè t̄o dihei kó tináañti ā yèè p̄áte miēke nè dikp̄àat̄it̄ōnni, kè bèe t̄i k̄èè, kè be miēke ke peike kè bèe k̄er̄i be yāāt̄i k̄éw̄etoo Esekiasi borè, kóò nàké wèè baké Asidii kó behāāpōmbè ò bè nàké t̄i.

37

Esekiasi beémmè Kuyie mp̄ānāañti náañtò Esaii (2 Bekp̄àat̄ibè 19:1-7)

¹ Okp̄ààti Esekiasi t̄i k̄èè dii mōnni kóo yèmmèe caàrè, kòo k̄er̄i o yāāt̄i k̄edāāt̄i kuf̄ōt̄ōnk̄u k̄éntati ti Yiè nKuyie nc̄ēt̄è, ² k̄ét̄s Ediakimmu wèè k̄otí tekp̄àatic̄ētè, nè op̄at̄iwāāt̄i Sebuna nè ikuó niùbè bèè tu bek̄ot̄ibè ke d̄ò bè ndāāt̄i tif̄ōt̄ōnt̄i k̄ék̄ote Am̄oti bire Esaii Kuyie mp̄ānāañti náañtò borè, ³ kóò nàké ke d̄ò: Okp̄ààti Esekiasi tu ti da nàké ke d̄ò: Yie nkó diyie tu meyēnc̄aàrimè k̄per̄i ndi, ti p̄akému, Kuyie nkuu ti potè kè ti di ifei. Ti k̄pere dōnnè kupeit̄eyonku ò ò ítemè mme onitipòk̄u, kè muw̄er̄imú né ò dōnt̄é ò bo n̄orimè kè debiree yènni. ⁴ Kè d̄è naati ti Yiè nKuyie nha t̄u nk̄u bo nkeè Asidii kóo kpààti tōnni wèè ni o āāp̄ōmbè kòo kù s̄ārm̄ú m̄èè bot̄i ke bo ò potè yes̄āāmbè ò kù s̄ārm̄ú yè kp̄éi. A né kù b̄ānt̄e ku kōbe bèè kp̄aa be kp̄éi.

⁵ Kóo kpààti Esekiasi kó yet̄ōrè tuakoo Esaii borè, ⁶ kòo bè nàké ke d̄ò: Ti Yiè nKuyie ntu di nàké okp̄ààti Esekiasi ke d̄ò o k̄ōmbūāt̄i bá nduo ò k̄èè t̄i náañti nè yèè s̄āāmbè okp̄ààti Asidii kou t̄s nkè bè ò s̄ārm̄ú yè kp̄éi. ⁷ Ti Yiè nKuyie ntu kuú m̄ōmm̄onku yóó ò āñnè meyèmmè m̄èè bo nte kòo keè tináañti mati k̄ékò nho cie kè kuu duó nkè bèe kè nhò k̄u.

*Asidii kóo kpààti wàrimè dipátiri ke bo donné Esekiasi kòmbùtì
(2 Bekpààtibè 19:8-13)*

⁸ Men̄me wèè ni Asidii kó behāāpòmbè, ò kèèmè Asidii kóo kpààti itémè Dakii ke kàte ke do Dibuna mudòò, kòo kè nhò s̀ntóo. ⁹ Asidii kóo kpààti do kèè Etiopii kóo kpààti Tidakaa k̀rinì m̀mmè ke bo ò do mudòò, ke yíe k̀t̀s nke d̀: ¹⁰ Nákèné Esekiasi ke d̀: Asidii kóo kpààti tu: A báa yóu kè Kuyie nha duò nkú amáá, kè kù da soute k̀aa yèmmè ndò mí nhAsidii kóo kpààti n yí yóo p̀nte Sedisadèmmu. ¹¹ A mómumu nha kèèmu wenwe nhAsidii kóo kpààti ò d̀d̀ dè yehèkè teyè, ò yè kùomè páí, kè f̀ nyèmmè né d̀o nha bo cootáá? ¹² Kosāā èi nè Ana kperi nè Desefu èi nè Edeniibe bèè do bo Tedasaa èi de kó ibotí n yembè do kuò ì, ì b̀kè na ke ì deetáá? ¹³ Amati nè Adipadi nè Daii Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa, de kó yehèkè kó bekpààtibè bore?

*Esekiasi bántèmè Kuyie
(2 Bekpààtibè 19:14-19)*

¹⁴ Kè Esekiasi còuté dipátiri yetòrè nou miekè k̀k̀aa nkédeè, k̀eta Kuyie nc̀t̀tè kè dí p̀ntè ti Yiè nKuyie nyìkè, ¹⁵ kè kù b̀antè ke d̀:

¹⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayeribe t̀u nkù, f̀ nwèè k̀ari a taummè t̀u bènkèmbàribè f̀nti ìnkè, f̀ nwèè baké yekpààtiyo yemou yèè bo ketenkè. F̀ nwèè d̀d̀ ketenkè nè kènkè. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nha bomu, k̀enté k̀ekeè, s̀nnéni k̀yà! Keè Sennakedibu da s̀áámmè. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie, mómumu nwe yie Asidii kó bekpààtibè dèè m̀ ibotí t̀i kó yehèkè yemou. ¹⁹ Ke còu mbe b̀atenkaani, kè si còuté, benitibè beè si d̀d̀ nè ideí nè yetárè, si í t̀u Kuyie. ²⁰ Ti Yiè nKuyie tí deetè nè Sennakedibu, kè ketenkè kó yekpààtiyo yemou banté f̀d̀ tumè ti Yiè nKuyie nhamáa.

*Kuyie ndáammè Asidii kóo kpààti
(2 Bekpààtibè 19:20-34)*

²¹ Men̄me Amoti bire Esaii tómmè kè bèè náké Esekiasi ke d̀: Ti Yiè nKuyie nylsidayeribe t̀u nkù tu kù kèèmu a kù kuònnè m̀ Asidii kóo kpààti Sennakedibu kpéi.

²² Nte ti Yiè nKuyie nnákè t̀i o kpéi:

Siyòò kó desapùmbire da s̀enkèrimu,
ke da daú,

k̀aa cokù kè Sedisadèmmu kó desapùmbire da c̀ú.

²³ Mí ndi nYiè nKuyie ntu: Wenni nwe a s̀àrmùmè?

Wenni nwe a ommùmè yesáàmbè?

Wenni nwe a séèmmè fenònfè?

Mí nKuyie nkùu d̀o mpái pái Isidayeribe t̀u k̀uà?

²⁴ A baa t̀nni a t̀rè kè yè s̀àrmú mí ndi Yiè nKuyie nkùu?

Ke nàké ke t̀u a naasèi kperi nì mèè kpéi nte,

k̀aa dèke Dimaa t̀ari yómmè,

ke ta Dimaa túúkù cuokè,

ke k̀ú detekperè bè tu dè s̀t̀rì nè s̀perési?

Ke t̀òkè ditàri yontényómmè detie nsù deà?

²⁵ Ke béi nke t̀u a keúmu sibií betòbè cie,

ke yà betòbè tenkè kó menie

nke na a naàcètè mèmáà,
ke Ìtínné Esibiti kó ikó nyii tukúnè kukó ndiekù Niidi.

²⁶ A né í yé ke dò mmí nKuyie mmî pî nde kó mutōmmú,
nè dimònni kòtíri mieke nke,
n tãátémè ke yé n dò nkédòòmè,
ke yóó me dòò di mmònni.

Mîi do da tãáté,
kàa bo puo nyehékè iduotí fité yè ké yè dèíté.

²⁷ Kè de kó yehékè kòbeε dónté muwērímú kè dèε bè kpeí,
kè bèε di ifei, késááténè timúti,
bè í yóó ncáánnè memúyòòmè, bè yóó dontenè tiyòyienti,
nè timúti tì ÿ yè tecadopòtè Ìnkè
kékpéio bá ti m̀nni í t̀ðke.

²⁸ A kpeti mati í bo tì m biinnìné,
mí nKuyie! Kàa kàri n yému,
kàa yèti n yému,
kàa me n tati n yému,
kàa mieke m peike n yému.

²⁹ A n yè mèè kpéi nkemieke, kè tepòtè da deuté
dèε te, kè n yóó tōnnè a ònni mumámáá,
kéánné a nuù tisándánti ke da dete,
képoonnè a nacèfòtè kékpēnné a cie.

³⁰ Esekiasi, nte dèε yó ntú mebenkùmè: Di mbenni di yóó di tidiiti tì ñnké
tì nti, dibenni teri kédì tididenti, dibenni tãánni kébuotí kékōũ, kéfííkú detie
mbè tu dè fínyí kētōũ de be. ³¹ De m̀nni Sudaε kòbe bèè bo nkpaá, be ciè mbo ta
ketenke kè be bakεε peité yebe. ³² Sedisadεmmu nwe, bèè bo yenté bè yètinimè,
Siyōō tãri ndi bè yètinimè.

Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa ti dó mèè kpéi nkè dè deu te kòò yóó mè dòò. ³³ Kè tì
tukúnè Asidii kóo kpààti, nte ti Yiè nKuyie nnáké tì o kpéi: Mí ndi Yiè nKuyie
mmî tu ò í tati di nheí, ò báá di tãũ ipie, nhò mè mbáá di donè tidopíiti, yoo wèe
ònnè di duotí mutáá nkéna kéta. ³⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú ò í tati
di nheí. Ò wēti ke bo poo nhò kèténí kùu ce nku kékonnè. ³⁵ N yó nkānkému di
nheí ke di deeté n yètiri kpéi, nè n kóo tōnti Dafiti kpéi.

*Asidii kòbe cokémè kè bèε kuε Sennakedibu
(2 Bekpààtibè 19:35-37)*

³⁶ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni kòténí Asidii kòbe
kó dihāāp̀nkari, kékuo benitidaabè tekòupíkòutè nè sikòupípísini nè
sikòupísínùmmú (185000). Kè dèε wenté kè bè nś mbεcírìbè beε máà duó
duó. ³⁷ De m̀nni kè Asidii kó okpààti Sennakedibuu uuté o āāp̀nkari kéité
kékò nkémbo Ninifu, ³⁸ kéta diyie mari o b̀ò Nisidaki tou kénínkú di ìikè kòo
bí Adamedeki nè Sadetisεε kè bèε ò kōũ disie kékuo, kécoké, kékote Adadati èi,
kòo bire Eda-Adonni sòoté o kpàti.

38

Esekiasi muɔkemè kè Kuyie nhò miékunnè
(2 Bekpààtìbè 20:1-11)

¹ De kó dimònni ndi Esekiasi muɔkemè kédúunnè mukũũ. Kè Kuyie mpàánáànti náàntò Amòti birè Esaii kòte o borè, kóò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a tũntè a cìtètè kpèti a í yóó foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasi tũntè o ìkè kécuoò nkumarí, kékúonnè ti Yiè nKuyie nke dò: ³ Áú! Ti Yiè nKuyie n da báámmu n kuò mmesémè! A yému n da tũmmè nè n yèmmè meməu, ke dəəri a dómè. Ò me nyĩ kékúó.

⁴ De mònni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Esaii ke dò: ⁵ Kòte kénákè Esekiasi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie, nho yààri Dafiti do tũ nkũ n tú: N kèèmu o báámmu ke yà o nɔnnieti kòò yíe yebie ntepiítè nè yenùmmù. ⁶ N yóó ò deetému wenwe nè di nhei Asidii kóo kpààti nɔu miéke, n yó nkánkému di nhei. ⁷ Nte mí ndi Yiè nKuyie, n yóó be benke mèè benkùmè kòo banté n yóó dəðmè m béi ntì. ⁸ M bo dúú nkè medéè mbótí kém̀m̀ake Akasi maá yèè detisàkè tepíítè, kè medéè mmènke bótí yedetisàkè tepíítè, kè mè do dàtinnè yèè detisàkè feité.

Esekiasi miétémè késante Kuyie

⁹ Sudaq kəbe kóo kpààti Esekiasi do muəke kémieté, kéwəri fèè yènfè nfe die.

¹⁰ Mí n yèmmè do dò n yóó kúmu bá n we mu nyí tũðke yè cuokè. N yèmmè do dò n tati kudənkũ nku ke pàà n we sonye yèè kpaá.

¹¹ N yèmmè do dò n ténke í yóó yàmu, n Yiè nKuyie ketenkè kie nyĩnkè. N do í yé ke dò, m bo yà oniti ketenkè ìnkè.

¹² Bè còóté n fòmmu mmu bè ɔɔ còóté mèè botí dinaacənfii, n kpéú n fòmmu mmu o yaádùòti ɔɔ kpéúmè kuyaàgyónkũ, kékéété mupààkómmú

dè bo nyóó yĩ kuyuoku kàa n dèèmu.

¹³ Dè bo nyóó wenté kè mukũũ nni nnamu, kù càá n kũ̀ nyè diciriciri kɔme. Dè bo nyóó yĩ kuyuoku n Yiè nkàa n dèèmu.

¹⁴ N do kuò tekpàncéndéitè kɔme mme, ke kuò ndikpətinónkpəri tēmè, ke bóú nkéìnkè sáà ke n nɔə nkpeí. N Yiè nKuyie ndè m bimu yàa n deeté.

¹⁵ M bo béi nke dò ba?

M bo náké ònti n Yiè nKuyie?

Kuù mè nni ndòðmè,

n kéri ke yənti n kònti nti n fòmmu muməu miéke.

M bonè meyencaàrimè mme.

¹⁶ N Yiè nKuyie nè a kó mesàà nkpeí nke n fòumè.

A kó mesàà mmèè te kè n kpaá ke wéi,
 fṣṣ m miékùnnè ke wète ke n duó mufòmmu.
 17 Kè n kó meyeñcaàrimè naá ndiwèi,
 a n dómu ke n dènnení mukũũ nkó difṣtìrì mièke,
 ke bùtínné n yei mmeməu.
 18 Ke yé bédəmbè í da sántímè,
 becíribè í da sántí,
 bèè bo kudəmbìùkù bè ténke báá na kédenteni
 a túmè timómmənti yìè.
 19 Befòubè beè máá yóo na ké nda sántí,
 m me nda sántímè yíè,
 bá wè kòò nnáá nho bí a túmè timómmənti yìè.
 20 N Yìè nKuyie a n deetému
 kè ti yó mbie ntikùtidùùti a cṣṣtè mièke
 ke da sántí,
 ti fòmmu muməu mièke fṣ nti Yìè nKuyie.

21 Kè Esaii dò bèè waanní fikíè kó yebe kénante,
 kéwaare Esekiasi mənne kè dèe yíé nkòo miétè.

22 De do sṣ Esekiasi bekému Esaii ò yóo yà mèè benkùmè kébanté ke dò nhò
 bo wète kéta ti Yìè nKuyie ncṣṣtè.

39

Esekiasi cəutémè Babidənni kó yehèikèntə̀rè (2 Bekpààtibè 20:12-19)

1 De kó yemə̀rè mièke nke Badadanni bire Medodaki Babidənni kóo kpààti
 kèèmè Esekiasi muəkemè ke miétè, kətənnənni benitibè dipānni kè bè bo ò dəu.
 2 Kè dèe narike Esekiasi kòo bè benke o kpàti ti sàri kùu dieku nè timátì péitì
 nè mesəu nnè tihúúntì nè mekə̀sààmè. Kòo bè benkenè o kpàrinenti sàri dè. O
 kó yesə̀rè yeməu cénke. Dəmarè í nsuə nhò í bè benke dè tekpààticṣṣtè yoo o
 mómumuə nho kó teṣṣtè.

3 Dè yí memme kè Kuyie mpāānāànti nāāntòo Esaii kəto o cṣṣtè kóò beke ke
 dò: Benitibè bèè kəteni a cṣṣtè bè yé mba? Bè yənni de? Kè Esekiasi dò: Bè bonní
 dihèi dətìrì ndi Babidənni. 4 Kè Esaii dò: Bè yà ba a kpààticṣṣtè? Kè Esekiasi dò:
 Dəmarè í sùo n yí bè benke dè n sòrè yeməu mièke.

5 De mənni kè Esaii dò: Kénté ti Yìè nKuyie Mpakedaa yé n da náké ti. 6 Kuyie
 ntú: Dè kpaanímú kè bè bo túótè dèè kó dimàà bo a kpààticṣṣtè mièke kékə̀nnè
 Babidənni. A yembè do kóu dè, kəntə kətuəkənəni yíè, dəmarè í yó nkpaá. 7 A
 mómumuə nha bí a peitè ì, bè bo í pírmú kékə̀nnè Babidənni, ké bè fòmmu ké bè
 pínné tekpààticṣṣtè mièke mutəmmú.

8 Kè Esekiasi dò: Ti Yìè nKuyie nduó nkàa n nàa nti wennimu. Nè o yèmmè
 mièke ke né tú kè kunaatì cénke bo n kó dimə̀nni kè timatì í n kəənnè.

KUYIE NYÓÓ BÁNTEMÉ ISIDAYƏERIBÉ

40

Kuyie nnàkémè kù yóó dæstémè ku kabe

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Yáúkùnnè n nìtìbè kòntì, ànnénè be dikòntìbùò.

² Yáúkùnnè nè be kòntì, náké be ke tú, mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Bè yèmu mudaatámmú miéke,

nh ùtému be yei,

n do bè díi mmesémmè mme mediè,

ke fósò mbè n dòò dè.

³ Metammè mamè meè pīēkù tedontè kó dikpàá miéke ke tú:

Keuténè ti Yiè nKuyie kuce.

Keuténè Kuyie nti tū nkù kuce ketempéikè.

⁴ Ítinné itáfuò nyimou,

yetārè nè yeterè kè dèe enne.

Kè dèe ikú ikú kè dèe maate

kè yetārèe naá nkubiriku.

⁵ De mònni ndi ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku kpeti,

kè benitìbè bemou ti yà.

Di Yiè nKuyie nkuu tì béi.

⁶ Kè n keè metammè mamè, kè mè tu: Pīēké!

Kè n dò m bo pīēké ònti?

Kè mè dò: A bo pīēké ti tu:

Benitìbè í cáánnè timúti,

be wenniku donnè mutepóó nkòku nku.

⁷ Timúti òò kpeímu kè ti póó mmóté,

ti Yiè nKuyie nkó kuyaakù fuute díi mònni.

Mómmuò nwe benitìbè í cáánnè timúti.

⁸ Tì òò kpeímu kè ti póó nyote

ti Yiè nKuyie nkuu kó tináàntì me mbomu sáà.

Tináànsààti bè dò nképīēké tí

⁹ Díndi Sedisademma kabe dekenè Siyòò tārì,

pīēkénè mediè.

Pīēkénè ke bá ndé.

Nákénè ti Sudaa eì kabe ke tú

ti Yiè nKuyie nti tū nkù kèróomu.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkéróomu nè muwērímú,

ku wērímú muò te kè kù baké.

Kù kèróomu ke tó tiyeti kè ticuti ni ku ìkè.

¹¹ Kè kù yó mbè ncémmú opecènti ò ncémmúmè o pe

kù ní yóó youte ku bakù nku kətíí nku pe,

kénhúúkú ku pèbí ke kpaaake ku peyòti.

Kuyie nkùù dàò kēīnkè nè ketenkè ku cii ndeumè

¹² We mbo na kébenné damèèrì kó menie nnè o nòùtè?

We mbo na kébenné tiwetì nè o nòùtè?

Ketenkè mè nduó ke mamè,

we mbo na kéánnè ke táá ndinaabuu?

We mbo na kécònnè yetārè nè sitáà o biètè ìnkè.

13 We nyé ti Yiè nKuyie ncii mmàmè?
We nkù duò nyitié?

14 Nè we be sènni ke pètè mecii?
We nkù benke tibeénti tì sié?
We nkù benke mecii?
We nkù benke meyiétimè kó kuce?

15 Kuyie nyiikè yebotè kéñni
ke dònne dinésimbàù ɔ̄ dúótémè mme tenaate mieke.
Ke donnè fetárfè ɔ̄ ndakémè cidóò ìnkè.

Ketenkè kèè soké dàméèrì cuokè
ke kó benitibè dònne kutáayukú nku kuyaakù tó kù.
16 Dimaa kó detie nyí sannè ke bo ntuàtìnè ku wūstànni.
Iwū ɔ̄ ì bo Dimaa túúkù mieke,
ì me nyí sannè bè bo ì fiémè kétuò nku wūstànni ìnkè.

17 Bá kè yebotè wènné yeməu Kuyie mborè,
yè í tùòke dèmarè,
kù yè wúò ndetetirè nde.

Kuyie nyí m̀ke ti bo kù dònne nè mù

18 Ti bo donnè we Kuyie?

Ti bo doò ba ke kù dònne nè?

19 Tetenkaanitaa kè ba?

Omaáti weè ɔ̄ yie ntimáti kéuté kè dèe naá ntetenkaanitè,
wèè màáti mesəo nkòo tè dàri mesəo
ké tè cáfinnè tímáti péiti kó demámánnè.

20 Kòo cīrii waá nkudú kùù í duri
kéwaá nwèè nò nke céú sitenkaani,
kòo ò ciékè tetenkaanitè tèè yó nfiíkú ke bá nnampú.

21 Di mu nyí banté wèè dòò kutenkàà?

Di í tì kèèà?

Di í tì yéà?

Bè í tì ndi nàké nè dimònnàà?

22 Kuyie nkpaàtikàri bo ké ìnkè nke

kuù pité tiweti kuyààkù kōme,

ke ti pīnte kè ti dò nkutouku

benitibè de mbo kè kù bè wúónni kè bè dò nsikēū.

23 Kuù ɔ̄ nte kè bèè tu sikpaàtibii kè bèe naá ndetetirè,

kuù ɔ̄ nte kè bèè baké kè bèe naá ndetetirè.

24 Bè ɔ̄ nkpaá ke í kàri, kénkpaá ke í fiíkú,

be cīē nhō nkpaá ke í ta ketenkè

kè ti Yiè nKuyie mbè fùute kuyaakù nku kè bèe kpei.

Kè kuyaakùu bè tùótè tefòdòntè ɔ̄ tùótémè tímúketi.

25 Mèmmè kè Kuyie mbéi nke dò:

Di bo ndonnè we mí nKuyie nkùù dò mpái pái?

We nni mmànnè?

26 Bóútèné ké ìnkè, wéntèné kéyà,

we ndòò siwàà, we nsi còiné bá tè te kó mēfiè?

We nte kè si yènni ditñni

ke kéri bá tè te dò nkénkérímè?

Kòò sì yu bá tè nè te yètiri
 de yiè nwērímú deumu kòò kpeńni.
 Deè kpeí nte kè tēmatè ɔɔ yí nkpa ò sì yu dè.

Kuyie nh̄ɔɔ wēte kédúmmè ku kàbe bèè cīte muwērímú

²⁷ Díndi Isidayeribe Sakòbu yaábí,
 dè òmmè kè di tú mí nKuyie n yí yé tì di tuòkùnì?
 Kè di yèmmè dò m búútóo di kpeti?

²⁸ Di í tì yéáá? Di í tì kèèà?
 Di Yiè nKuyie mbomu sáà.
 Kuù d̀̀̀ kutenkù kuməu, kù ɔɔ í nh̄u.
 Dè ɔɔ í nkù bi!
 Ku cii ný m̀̀ke kum̀̀nku.

²⁹ Kuù ɔɔ yíé muwērímú wèè ɔu,
 kédúɔ ntikpetì wèè cīte.

³⁰ Bèbèmbè ɔɔ ɔumu kényīke
 kè b̀̀̀dacɛmb̀̀̀e cīte kédò.

³¹ Bèè m̀̀e mbúó tì Yiè nKuyie nkuù ɔ mbè yèútí muwērímú,
 kè b̀̀e p̄̀nni b̀̀e f̀̀eti itúúké ɔɔ yīm̀̀è k̀̀epuu,
 kè b̀̀e ɔ ncokù ke báá ɔu.
 Kè b̀̀e k̀̀erí b̀̀e báá keè tih̀̀ùtì.

41

Kuyie ntāātēmè ku kóo nìtì kòò k̀̀erínì

¹ Kè Kuyie mbéi nke d̀̀̀:
 Díndi ketenkè kèè soké dàméèrì ke kàbe yīnè yúóó,
 kékénté kékéè n tú mù.
 Yèbotè yeməu kàbe, túóténè tikònyauti,
 kékotení kè tì m̀̀áá k̀̀ebekè.

² Míi ínní okp̀̀arinuònti diyìè yìèní kèè bíékè,
 kòò bo tũntè dihei
 bá kòò k̀̀te kèè bíékè weè n̄.
 Míi duó nkòò na yèbotè ke yè baké
 kè ye kp̀̀ààtìbè ò bùó
 kòò yè ɔ̀̀urì nè o siè
 kòo pie nyè cìenko kuyaaakù ɔmmè tim̀̀úkpetì.

³ Kòò yè bètì ke dò nh̄ò èinte
 bá o naàcèi í tuòku ketenkè
 bá d̀̀emarè í ò d̀̀̀.

⁴ We nte kè dè d̀̀̀?
 We mp̄̀í nde kó mut̄̀mmú?
 Wèè d̀̀ennení ẁ̀nwe f̀̀enitiyanfè nè dim̀̀ðnnì.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe!
 N do bomu m̀̀eketimè ke kp̀̀áá bo,
 ke yó mbo sáà.

⁵ Ketenkè kèè soké dàméèrì ke kàbe
 de yàmú kè b̀̀e k̀̀ánti au.
 Kè itemm̀̀anke iməu kàbe kpeutí,
 ke iiti ke t́́kíní.

⁶ Ke teé mbetòbè,

bá wè kòò nàá nhotòu ke tú o kònti ñyau.

⁷ Wèè màátí kòò yàúkunko wèè dàrì mesəo nho kònti,
wèè s̄s̄ anténè timátí kòò yàúkunko wèè t̄o dimátári o kònti
kè bè tuuté diì m̄nni be tenkaanitè ke dèè,
bè d̄o t̄e wenni,
ké t̄e baakénè s̄ikāū kè t̄e bá nnampú.

Kuyie ntāātémè Isidayeeribe ke bè kánké

⁸ Kè Kuyie mbéi nke d̄o:

Kénténè d̄índi n kó betōmbè Isidayeeribe.
Kénténè d̄índi Sakəbu yaàbí n t̄āāté bè,
kénténè d̄índi n népo Abarahammu kó kuwuə.

⁹ N di wammúní itemmànke nyi,
kutemmànku nku n di yùnímè.
Kè n di nàké ke yī: Di tú n kó betōmbè,
m̄i di t̄āāté n yí yóo di dootóo.

¹⁰ Di bá nyīèkù n di bonèmu,
di bá nwéite wéite nè iyīèke, m̄i di te,
m̄i di kpénkunko ke di teénnè
ke di p̄ínnè n kó dinəyōnkperi.

¹¹ Bèè mièke di péi,
ifèi yóo bè p̄ímmu kè d̄èe bè di.
Bèè di wantinè dikpànni
be w̄erímú yóo deèmu kè bèe kú.

¹² Bèè do di dokùnè
di bo bè wammú kémónté.
Bèè do di wantinè dikpànni
bè bo kpaake kénáá ndetètirè.

¹³ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.
M̄i p̄i ndi n̄ùtè ke tú: Di bá nyīèkù
m bomu ke di teénnè.

Kuyie nyèmmè kù yóo teennè Sakəbu yaàbí

¹⁴ D̄índi Isidayeeribe Sakəbu kó kuwuə nkəbe
d̄índi bè w̄ùó mbè ke donnè yebiè
d̄índi bè n̄àù bè sibéú t̄émè,
bá nyīèkùnè.

Mí m mómumuə m bomu ke di teénnè,
m̄i yóo di donté, mí ndi Yiè nKuyie, m̄i béi.
Mí nwèè d̄o mpái pái
ke di d̄eérí d̄índi Isidayeeribe.

¹⁵ N di d̄òò kè di s̄ákénè dinaakāà p̄ànni ndi diì m̄òke yenì.
Ke di bo mpua yetārè,
ke déi sitāá ke d̄o ndi déi timúkpeti.

¹⁶ Di yóo bè cièmmu kè kuyaakùu bè t̄o,
tefòdóntè bo bè iténè.
Kè d̄índi né nyānku mí ndi Yiè nKuyie
n di duó ndi wèi kpéi,
kémp̄ot̄i mí nwèè d̄o mpái pái n kpéi.
Mí nwèè di te d̄índi Isidayeeribe.

Kuyie nyóó ceetemè ketempéíkè kè kèè naá nkupúú

17 Besenñibè nè besĩntíbé bè dómu menie
nke bo yá ke mǎrité,
kè be ní kpei nè sinéyǎĩ.

Mí ndi Yiè nKuyie n yóó bè teennèmu.
Mí di te díndi Isidayeeriḅe n yí yóó di dootóo.

18 Kèè tenkè do tú tedǎntè m bo kè dǎdǎ ikó,
yebire bo ǎnné dèè do dǎ nkubiriku
m bo dǎdǎ ketenkè kèè dǎ nketempéíkè tepútè,
ketenkè kèè do kpei wákéré menie mbo púó nke mieke.

19 Kè n fífkú ke mieke detekperè
bè tu dè sètiri nè bè tu dè àkásíà,
nè tii tieti pefi bè tu dè míri,
nè bè tu dè odífíè.
M bo fífkú ketempéíkè mieke,
deteokùrè bè tu dè siperésì,
nè bè tu dè pinni, nè bè tu dè pèè.

20 Kè dèe yie nkè benitibèe dè yá
kétotí be yèmmè kébanté mí dè dǎdǎmè,
kéyíééé mí dè ǎnnémè, mí ndi Yiè nKuyie
nkúú dǎ mpáí páí,
ke di te díndi Isidayeeriḅe.

Sitenkaani tumè detetirè

21 Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Mí nKuyie, mmí nSakǎbu yaǎbí kóo kpààti
mí tu: Díndi yebotè kó sitenkaani
kǎtenèni ké m beé ndi kpeti, n nákéni di kpeti.

22 Dí kǎtení ke tí náké dèè yóó dǎdǎ,
di do náké tì, tì dǎdǎ?
Yoo di tí náké tii kpaaní ke bo dǎdǎ
kè ñsà kè tì bo dǎdǎ.

23 Nákéni tii yóó dǎdǎ yemǎrè sonye,
dǎdǎnè mesàà nyoo meyei,
kè tí ndè wúó, timǎu kè tí dè yá
kébanté di mannèmè mí nKuyie.

24 Díndi sitenkaani, detetirè di tǎũnèmu,
di tǎmmú mumǎu mù tu detetirè nde.
Wèè di tǎátè kòd tu isíé kou.

25 Mí nKuyie mmí ínní onitì kubakú yóú,
ò itení diyie yèni kè nke,
kè yuutiní n yètiri,

ke naùti benùbè mutáá nkǎme
ke bè útíri oyaamarí ò nhútíri mèè botí tiyaati.

26 We ntí náké nè dimǎnni kè dè bo yie nkè tí ntí yé,
we ntí pǎá kè tí né bo yí tì tu timǎmmǎnti,
di kóó mǎu í na ke tí náké,
tí í yènní di kóó mǎu nùù mieke.

27 Mí tì pǎéké meketimè Siyǎǎ,

mî duó nkè bè nàké tináaḥsààti Sedisadεmmu.

²⁸ Díndi sitenkaanî, n wèríní n yí yà òmòu di miεke,
wèè bo na kénáké o yèmmè dòmmè,
m bo beke we tímati kòò n ténne?
N yí yà de yiè.

²⁹ Diməu di tú siyáàbisí kəbe mbe,
kè di təmmú tú mutetímù,
díndi sitenkaanî di tú kuyaaakù nku
di í ā mùmamù.

42

Kuyie ntāātémè ku kóo tǎnti

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Ntənè n kóo tǎnti m bo wèè kó difɛnkúò
mî ò tǎāté
koò dó mɛsàà
koò duó n kó muyaá,
kòò bo bεnke yeboṭè
dèè wenni, dèè tu kuce.

² Ò í yó nwékute,
o tammè í yó nkpeñni
bè í yóó keè o tammè ice miεke.

³ Ò í yóó bósóte dipènni dii kàrmú
ò í yóó kuə defitírè dèè kó muhǎá ndó kékú,
wèè yóó niité yeboṭè tímómmənti kó kuce.

⁴ Ò í yóó yóu o təmmú, ò í yóó əu,
kè yaa niiténè kutenkú tímómmənti kó kuce,
kè yehekè yèè soké dàméèrì cuokè kè ye kəbeε keè o tié.

Kuyie nnáké ti kù tǎāté wè kòò bo ntú yeboṭè kó kuwenniku

⁵ Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù,

mí nwèè dòò tiweti ke tì pité,
mî ànné ketenkè nè dèè kó dimàà bo keñkè
mî duó mmufòmmu benitibè bèè fòu ketenkè,
mî te kè bè wei ke ceñti.

⁶ Mí nha Yiè nKuyie mmî da yùni fǐ nkóo tǎnti,
ke da duó mmuwērímú kàa bo bεnke kutenkú tímómmənti.
Mî da tǎāté ke da kǎnké kàa bo ànné metaummè,
mí nnè benitibè ti cuokè.

A yó ndò nkuwenniku nku yeboṭè cuokè,

⁷ kéwéi ntiyūñnti,
kékpeté tikpetínti,
kédenneni bèè bo dibiiñni ké bè tanné kuwenniku miεke.

⁸ Mî tu di Yiè nKuyie, n yèriri ndi mεmmε.

N yí yóó duó n kó tikpeti otəu məu.
M báá duó nsitenkaanî n kó disānni.

⁹ Mεdǎrímè ketimè dòmmu ke dèè.
Kè n di náá mmetēmè mèè kpaaní ke bo dǎò,
mè kpaanímu kè n di náá nke mè mu nyí tūòkení.

Disānni kó feyènfè

¹⁰ Deñtènè feyempànfè ti Yiè nKuyie nkpeí,
nsāntínè Kuyie!

Díndi bèè cènti dàmmèrì Ìnkè nè dèè kó dimàà bo o mièke
díndi bèè iténi itemmànke.

¹¹ Díndi bèè bo díkpáa mièke kó yehèkè nsāntínè Kuyie.

Kedaa kó sihekésí kòbe ndéúkùnkòne Kuyie nyètìrì.
Sedaa tàrì kòbe nyíúnè kè diwèi ndi bo.

¹² Nsāntínè ti Yiè nKuyie ndíndi yehèkè détiyè kòbe,
pīèkénè ku sānni!

¹³ Ti Yiè nKuyie nkèrínímu okpàrìteu kòme,
ke toñni okpàrìnuònti kòme,
ke úú ke pīèkù,
ke buò nku dootitòbè feúùfè.

Kuyie ndó kédòò tì í yóó paà

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie ndò nyúóó kè dè mǎntemu,
n yí buò, m pī mmáa nè dimònni ndi.

M mítìrìmu onitipòkù wèè kuò ndebire o kòme,
n fìumu kè n wemmu èké.

¹⁵ M bo dáté yetàrè nè sitáá kéfeinko,
timúti nè detie ndè bo kpeí,
kè ikó nkũũ kénáa nketenkè,
kè yebiree kpeí.

¹⁶ M bo niitè tiyùònti kuce tì í yé kù,
m bo tì kèténè kuce tì í yà kù,
m bo ceete dibìnni kè dii naá nkuwenniku,
kè n yíití yefòtè kè dèe enne.
Deñde n dó kédòòmè dè í yóó paà n yóó dè dòòmu.

¹⁷ Bèè duó mbemáa sitenkaani,
bèè ò nnáa ntimáti bè yiè ntì, ke uté,
ke tú dè tu be kó kuyie,
bè yóó bótiúmu kédì ifei.

Kuwuo nkùù ò nke yèí

¹⁸ De mǎnni kè Kuyie mbéi nke dò:

Díndi yewùò kénténè kékeè,
díndi tiyùònti wénténè kényà.

¹⁹ N tú we kuyùònkù kè dè í tú díndi n kó betòmbè?
We nhò nkè dè í tú n kó betòmbè
n tò mbè ke tú bèe náké n náañti.

²⁰ Di yà kè dè sūmu di me nyí kpaá yé dèmarè,
kè n nàa nkè di kèmmú di me nyí kèè timati.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie mú tu tímómònti
n dó ke dí deetému,
deè kpéi nte kè n dí duó n kó ikuá ì kpeíni,

ke wenni ke p̄ēēté demou.

22 Nte d́ndi kè bè eí di kperε ke di còńńó,
 bè di dii nyef̄t̄e nye,
 kè di duó ye miεke,
 kè bè di p̄i nke kpet̄inné,
 bè di do mudoò mmu ke fekù di kperε
 òmòu me nyí di deerí,
 kè bè eí di kperε
 bá òmòu í bo wèè bo yí t́nnénè be be kperε.

23 Di miεke òmòu me nyí totí o yèmmè ti ìnkè.
 We nné yóó totí o yèmmè t̄i kpaaní ti kpéí.

24 We nduó nkè di ta meháárimè miεke d́ndi Sakɔbu yaábí,
 we nduó nkè be eí di kperε ke dè fèkù?
 Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie nnaà?
 Di í yie n kpet̄i d́ndi Isidayεεribe
 di í t̄unne mí ndi Yiè nKuyie n di benke kùù ce,
 di í t̄unne n kuó.

25 Deè te mí ndi Yiè nKuyie
 nkè n còúnní m miεke kó muháá ndi ìnkè,
 kè mudoò yonkumu tanní
 ke di fité muháá nk̄me tip̄iti timòu,
 di me nyí banté kè mudoò di kùò
 di me nyí totí di yèmmè.

43

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:
 Mí ndi Yiè nKuyie m̄i di d̀ò d́ndi Sakɔbu yaábí.
 M̄i di piíté d́ndi Isidayεεribe
 di bá nȳèkù, m̄i di donté,
 m̄i di yu di yèt̄iri ke di tú n kɔbe.

2 Kè di senti meniε n di bonèmu,
 kè di senti ikó ndi báá diu,
 kè di kéri muháá mmiεke mù báá di cóu,
 feh̄āādeēnf̄ē báá di tuo.

3 Ke yē n túmè di Yiè nKuyie nku ke dò mpáí páí,
 ke di te d́ndi Isidayεεribe ke di deerí.

N yóó duó nkè bèe namu Esibiti kɔbe,
 kè bè ndò ndi deer̄imè kó tidonti.
 M bo duó nkè bèe na Etiopii nè
 Sebaa de ekè kɔbe di kó dif̄t̄iri.

4 N wúó ndímbe,
 n yèmmè naatinè dímbε, n di dómu,
 n duó mbenit̄ibè díi kpéí,
 n duó nyεbotè díi kó dif̄t̄iri.

5 Di bá nȳèkù n di bonèmu,

n yóo tónímu di yaábí ìì bo diyìè yìèní kèè bíékè,
ke tínní diyìè taà kèè bíékè kòbe.

⁶ M bo náké kubakù yóu bíékè kòbe ke dò:

Ténnénèní bẹ!

Kénáké kucànkù bíékè kòbe ke dò:

Fínnènní bẹ!

Ténnénèní n nitidabí ìì bo di bíékè.

N nitipobí ìì bo kutemmànkù kè ìì konní.

⁷ Bèè kó dimàà tò n yètìrì, n dàò bẹ,

míi bẹ ànné, míi bẹ pìíté kè bẹ bo benke n kpetì.

Kubotí kùù dò nkénnáá nKuyie nkprí

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Dennènní tiyùòntì,

tì mòkemu inuò, nti me nyí wúó.

Dennènní yewùò, bẹ mòke yeto bẹ me nyí yo.

⁹ Yebotè yemòu kòbe tínnènní,

kè ibotí ìmòu kòbèe wènné.

Di kó sitenkaanì mièke,

ònte pàá ke nàké tìì mè ndòò?

Ònte do niité kè tì nàké?

Tèè nàké tè do tì nàá nkè bèè bo,

kè bèe kónné tè do tú mù,

kè tì né yie nke dò tì tu tímómmannti.

¹⁰ Díndi Isidayeeribe díi nàá n kpéí mí ndi Yiè nKuyie,

díi tu n kó betòmbè n tãáté bẹ,

n dó tì tu di bo bantémè,

kéyie, nkéyíté míi tumè Kuyie,

kè dè í tú mí Kuyie ntekù makù í bo,

kùmakù í buoté, kùmakù me nyí yóo buoté.

¹¹ Mí nKuyie mmíi tu di Yiè nKuyie m maa,

n kó difònkúò odèetìwè tòu mòu í bo.

¹² Míi nàá mmèdèetímè kpéí kè míi dèerí,

dè í tú tebòotenkaanitè matè teè tì ndi nàké.

N dàò dè di kpéí dèè nàá n túmè di Yiè nKuyie.

Mí nKuyie mmíi bée.

¹³ N tú Kuyie nku ke yó nkù tu sáà,

òmòu báá na kè dè fiète n nòùtè mièke,

òmòu báá na képaà n dàòrì dè.

Kuyie nyitè ke còmúmè Isidayeeribe kpéí

¹⁴ Kè tì Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie nwèè di dèerí n dò mpáí pái nwe,

ke di te díndi Isidayeeribe.

Nè di kpéí nke n tòmme benitibè Babidanni

kè bẹ bo bẹ do mudòò,

kè bèe yeinko menie mmieke nè bẹ bàtòòbè.

Bembè Kandee kòbe.

15 Mí n di Yiè nKuyie n do mpáí pái nwe,
ke di te díndi Isidayeeribe,
mí di dòò mí tu di kóo kpààti.

Kuyie nyóó keutémè Isidayeeribe kuce pànkù tédòntè kó dikpáà miéke

16 Mí ndi Yiè nKuyie m mí béi,
mí nwèè do keuté kuce dàméèri miéke.
Mí nwèè do ànné kuce fenéwuonfe miéke.
17 Mí nwèè do duó nkè sinaasēi kété nè si dèèbè
nè diháapòntínni kperi kè bēe duó,

bá be ténke í nyíté kè be kperεε deè,
kufitíhōū 55 cóuté kédeemè.

18 Di ténke báá dentení dèè pēēté de kpéí,
di bá ntoti di yèmmè dèè pēēté de ìnkè.

19 N yóó dòò dèmarè pànnè nde,
dè feiténímu ke dèè, di í bantáá?
N yóó keuté kuce nku dikpáà miéke,
m bo duó nkè ikó nhānné ketempéikè miéke kémpūō.

20 Tikpasínti, sikipamóó nè icùo ndiēyì dè bo n sante,
nh ànné mèè kpéí menie ndikpáà tédòntè kperi,
nh ànnémè ikó nketempéikè miéke,
kè n kòbe n tãáté bē bo nyō.

21 Benitibè n dòò bē ke bē te,
bè bo nni nsánti.

Kuyie nseimmè Isidayeeribe

22 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Díndi Sakòbu yaabí mí dake di yumè
di pètínke m bùtínnému díndi Isidayeeribe.

23 Di í n fèuté dipedapànni ke tuò,
di í n fié iwūō ke n sántenè,
n yí di beke ke yē ndí m pā tidiiti,
n yí di kòkénè ke yē ndí nni ncóunko tihúúnti.

24 Di í donté tihúúnti n kpéí,
di í n tuò ndi wūō kó mekùò,
di pètínke nh ànné mutōmmú mmu nè di kó meyei,
di n tanné tihòùti nti.

25 Míi ūūtí di yei n di dó mèè kpéí,
n yí yóó dentení di yei nkpéí.

26 Dí n dente di n séi ntù ìnkè
kè ti ti beé nkè bē ti púté
batenè di kpéti di yóó beé ntí kénnaati.

27 Di yiè nketiwè do yetému.
N dente ke tōnní bē kè bē bo di náké n náànti,
kè bē yete n kpéti.

28 Kè n díí nyifei bēè do pī mmutōmmú n cīètè
ke dèite n nòùtè Sakòbu yaabí ìnkè, kè bē i kùò.
N di dootóomu díndi Isidayeeribe
kè di dootitòbè di na sãã.

44

1 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Díndi Sakɔbu yaábí n kó betɔmbè kénténè!

Díndi Isidayeeri be n tãátè bè.

2 Nte mí ndi Yiè nKuyie nkùù di dɔ̀ò n tú mù, mí di píútè di yò pòuti mieke, kè mí di teennè

di bá n yíèkù díndi Sakɔbu yaábí, díndi n kó betɔmbè, díndi Yesudummu yaábí, díndi n tãátè bè.

3 N yóó cūñnímu menie ketenkè kèè kpeí kèñkè, kè ikó mpūs ketenkè kèè do kpa menie.

N yóó cūñnkomu n kó muyaá nha yaábí ñnkè, n kó mesàà ncutoomu a kó feyanfè ñnkè.

4 Kè bè bo nkótírí timúti kɔme,

tiàti kótírímè menie ntaké.

5 Yiè nníí bo yí: N tú ti Yiè nKuyie nkou nwe, kòò tɔ̀u yú omáà ke dò: Sakɔbu.

Kòo tɔ̀uu wári o nòùtè ñnkè ke dò:

Mí ntú ti Yiè nKuyie nkou nwe,

ke dò weè tu Isidayeeri.

Kuyie mbo kumáà ndi

6 Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeri be kóo kpaàtíi béi nke dò:

Míi tu oketiwè nè osɔnwe míi di deeri

n kó difɔ̀nkúò Kuyie ntekú í bo.

7 We nni mmánnè? De yiè mbéi!

Wèe feinní omáà kédòò dèmarè kè n yà.

Kòo náké dèè dòò nè kutenkù bomè.

Ke n náké dèè kpaaní ke bo dòò.

8 Díndi bèè tu n kɔbe di bá nyíèkù, di kɔmbùàti bá nduò,

n die nke tí ndi nàkému nè dimànni ke tí ndi benke,

di tí yému ke bo na ké m púté, n kó difɔ̀nkúò Kuyie ntekú í bo,

dipèri mari teri í bo, dii di kánké

di í yé diteri mari kɔme.

Bèè màátí sibɔtenkaaní ifei bo bè píñné si

9 Bèè dòòri sibɔtenkaaní bəmou bè tu detetirè nde, mutɔ̀mmú sààmú bè dòòri mù mumou kè mù tu detetirè,

kè bè náà mbe bɔtenkaaní kpeí,

sì me nyí wúó sì í yé dèmarè,

ifei ñi yóó bè píñné si.

10 A bo dɔ̀mè tebɔtenkaanitè,

kéyie mmesɔ̀ nké tè uté,

kè tè né í nda teennè timati,

òmmu tɔ̀mmú mmu?

11 Bèè sì dòòri bəmou ifei bo bè pí,

benitibè bèè sì dòòri,

bèè sì cèú, benitibè mbe,

bèè pí nde kó mutɔ̀mmú,

bèe tínní bəmou,

kufɔwaa nnè ifei dè yóó bè pĩmmu.

¹² Omáatì weè ɔɔ kééte timátì
kèpũnné kè tì wũstè kòo má,
kè tì tũntè ò tì dónémè,
kè ntì màátínè o wèrímú muməu,
kè dikònni ò pĩ nhò cĩtemu,
kè sinéyɛí ò pĩ nkòò í yà mɛniɛ tihùtì tì ò na.

¹³ Kòo yántìi túóté kuhũ kébenné kudəú,
kéníété kécíéké tetenkaanitè nè o pĩɛtè,
kè tè anté kéenne,
kè tè ndònnè onitì nè kenitiyìkè kòo tè tanné tɛcĩtè.

¹⁴ Bè ɔɔ kũ dɛtie mbè tu dè sètìrì,
kétánké dɛtekperè kutúúkù miɛke
késóó nkè dèe kpenke.
Bè ɔɔ fíi nyetepàà
kè fetafè nyè yòðrì kè yèe kóté.

¹⁵ Nè dɛ kó dɛtie ndɛ,
bè tuàtì mè, bè ɔɔ dé ntòtinnè kényiiri.
Kè dɛ ntòtinnè kébénné mudii,
kèwɛtè kè dɛ ndònnè dibəð
kénínkú di ìkè kédəð tɛbəətenkaanitè kè ntè feu iwũɔ.
¹⁶ Kè níi kééte didakéè kètòtinnè
kèpũnné imaa nkécááké kénsànnè,
kètòtinnè itèi
kè dè ncóú nkè bè ìiri
kè dè bè naati kè bè daú kè tú:
Àà! N yiiri muháà.

¹⁷ Kè né tùóté dikéè sɔnni
kédəð tɛbəətenkaanitè kè ntè feu iwũɔ,
kè ntè bàá nkè tú: N dɛtɛ.

¹⁸ Dɛ yembè í məkɛ meyèmmè bè í cii,
bɛ nũo nyii ũũ, mbè í wúó,
mbɛ yèmmè í bo kè dò mbè bo banté dèmarè.

¹⁹ Bè í totí bɛ yèmmè,
meyèmmè í bo, bè í cii,
kè dò m bè bo yì,
m mè ntòtinnè itèi kè bèíné mudii,
kè pũnné imaa nkè cááké,
kè bo dəð dikéè tɛrì tetenkaanitè,
kénínkú, kè tè bàá,
ndè í tú isəkaà?

²⁰ Kudəú kùú yóó cóúté kənaá mmutapéí,
bè dɛ nduó mbɛ yèmmè,
bɛ yèmmè mɛɛ dauté,
bá bè í yɛ bɛ yèmmè.
Sibəətenkaanii í bè dɛɛrì
bè mɛ nyí beí kè dò mbè pikú
dè tu dɛtetirè siyáabisì kperɛ.

Isidayeeribe í dòmme káyè mbè tumè Kuyie nkòbe

21 Díndi Sakòbu yaàbí dentenèní
díndi Isidayeeribe di tú n kó betòmbè mbè.
Mí di píitè ke di tú n kó betòmbè.

Isidayeeribe n yí yóó yè ndi kpéí.

22 Nh ùtè di caàrimè diwètiri òò kãátóomè mme,
ke ðèite di yei yewetisùò òò yímè.

Wètenèní m borè ke yé mí di dontémè.

23 Kéĩnkè kòbe nyíúnè,

ke yé di Yiè nKuyie pí mmè mutòmmú.

Ketenkè fũò kòbe nyíúnè,

yètārè ìnkè kòbe kè di nyíú,

titúúti nè ðetie nkè di nyíú.

Ti Yiè nKuyie ndeetémè Sakòbu yaàbí,

kù bè benkemu ku ðietì, bembè Isidayeeribe.

Kuyie ndòòmè kutenkù ke kù baké

24 Díndi Isidayeeribe, mí ndi Yiè nKuyie mmí di donté,

mí di píitè di yò pòutì mieke,

mí nKuyie mmí dòò ðemòu,

mí píntè tiweti ke mí pitè ketenkè mmáà.

25 Mí te kè bepàábè pãàti naá ndetetìrè.

Mí fènte bepàábè bá bè í yé be yèmmè,

kè meciì nyembè ciì nwète defònkúò,

mí benke meciì nyembè í yémè be yèmmè.

26 M benkemu n kó betòmbè bie

náá ntì tumè timómmòntì,

mí te kè n kó betòmbè náá ntì dòòri,

m béimmu ke tú benitibè bo wète kékari Sedisademmu,

kóò maá nkéíi nho ðuotì,

bè bo wète kémaá Sudaa ekè

n wèti ke bo íimmu Sudaa ekè.

27 Mí nwèè òò béi nkè ðáméèri kũũ,

n yóó duó nkè dihei kó ikó nkũũmu.

28 Mí béi nke yí, Siduusi tu n tãátè wènwe

kòò bo cèmmú n nìtibè,

kédòò n dó ti timòu.

Weè yóó duó ndinùù

kè bèe wète kémaá Sedisademmu ei,

kémaá n cífètè.

45

Kuyie ntãátémè Siduusi ke bo ò pĩrínè ku tómmú

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Siduusi kù tãátè wè ke dò:

Mí nha Yiè nKuyie mmí da tãátè

ke da pí n nòutè youte,

kè yebotè bo da bóúté,

fòò yóó tũ bèkpàatibè doobaatí,

n yóo da kpetému yebòrè kéféinko,
yebòrè yó nfeíomu a ìikè.

² Míi mómumu n yó nni a ìikè ke ennínko yeterè,

ke può ndisawù kó yecàkè,
ke keku imátiferi ìi páké yebòrè.

³ N yóo da duò tikpàti tii sàri tinti,
dèè bo disòri mieke, n yóo dè nda duómumu,
kàa banté míi tumè a Yiè nKuyie
ke da tãáté kàa bo mpí n tómmú,
mí nKuyie Isidayeeribe tū nkù.

⁴ N kó betómbè Sakóbu yaábí kpéí nkè
bembè Isidayeeribe n tãáté bè,
bèè te kè n da yu kàa bo mpí n tómmú
kéfei nha yètiri bá a í nyé.

⁵ Míi tu di Yiè nKuyie
n kó difónkúò otòu mǎu í bo
kè dè í tú mí nKuyie, kutekù makù í bo.

N yóo da duò mmuwèrímu kàa í nyé.

⁶ M mè dǎò kè dè bo yie nkè diyie yìèní kèè bíékè
nè di taà kèè bíékè kǎbèe banté míi tumè di Yiè nKuyie
nkè kutekù makù í bo n kó difónkúò.

⁷ Míi dǎò kuwenniku, míi ànné dibiiñni.
Míi àà diwèi kè míi ò nte kè meyei ntuakení.
Míi ndi Yiè nKuyie mmíi dè dǎòri demǎu.

⁸ Kéínkè, a kpeté kè kubbookuu cúténí,
yewetè cūñnènní mēdeetímè fetaafe òò cúténímè,
ketenkè a kpeté!
Kè mēdeetímè kó kuyee yenní, kè mēwetímmèe kóté.
Míi ndi Yiè nKuyie míi dè dǎòri demǎu.

Tiyaati òò í nsei nhoyaamari

⁹ Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Wèè sei nwèè ò dǎò, de yiè mbo yà!
Tiyaamati bèkú wèè tì maá ke tú:
A dǎòri ba? Yáà tì òò yí o tómmú í wenni?

¹⁰ Wèè bèkú o cice yoo o yǎ ke tú:
Ba nte kàa m paité? De yiè mbo yà!

¹¹ Míi ndi Yiè nKuyie míi nwèè yètiri tu kpa meyei,
míi nwèè píité n nìtibè Isidayeeribe di bo m beke ònti?
Di bo n náké ònti m bí ínkè?

Yáà díi bo n náké n dǎò nkédǎò tì?
¹² Míi dǎò ketenkè ke ànné benìtibè,
míi pité tiwetì nè n nou,

míi nàa nsiwàà si dǎò nkécentímè.

¹³ Míi tãáté Siduusi kòò ànné ke bo di deeté.

N yóo tūntemu o ce imǎu,
wèè yóo wète kémaá nh èi kékpènnéni bèè ciété
ò í yóo beke ticuuti yoo tiyeti.
Míi ndi Yiè nKuyie mmíi béi!

Ibotí ù í yé Kuyie nyí kòrinímè Isidayeeribe borè

14 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Esibiti kòbe kó mucóntimu
 nè Kuusi kòbe dòò kupotaá nke pèté dè kūntiní di borè nde,
 Sebaa eí kó tidadieti kòriní di borè nde,
 kè di bo tí tieke, kè tí ndi tū nke píítí mēfimme.
 Bè bo nínkú di ìlèkè, bè bo ndi báá nke tú:
 Dī maa borè nde Kuyie mbomè,
 Kuyie ntekù makù í bo kupíkù makù.

15 Mómмуə nha tú Kuyie nku a né í fei nhamáà.
 Fó nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, f́ nhOdētíwè.

16 Bèè dòòri sitenkaanì ifei yóó bè pírímu, kè bèè śinné,
 dè bo bè di kè bèe cíté.

17 D́ndi Isidayeeribe bié ti Yiè nKuyie ndi deetému sáá
 ifei í kpaá bo di pí ndé í kpaá bo di di nè di bo mbomè.

Kuyie nyí nàké Sakəbu yaàbí ke sònne

18 Nte ti Yiè nKuyie ntu mù:

Míi dòò kéfínkè,
 mú pííté ketenkè, mú kè fíí,
 n yí kè dòò ke feínko
 n kè dòò kè benitibè beè bo nkè ā,
 mú béi nke tú:
 Míi tu di Yiè nKuyie, n kó difónkúò kutekù makù í bo.

19 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie n yí náá ndisòri
 n yí nàké t́matí kufáá ndibiinni mieke.
 N yí sònté ke nàké Sakəbu yaàbí, kè n tú bè n wammú detetirè.
 Mí ndi Yiè nKuyie nh ɔ́ nàké dèè wetí dèndè
 dèè tu demómmonne n de nnáá.

Yebotè yóó ceetémè

20 D́ndi iwuwə nyíi kpaá ke fòu tíinnè kékətení.
 Kətenəní diməu.

Bèè tauti sitenkaanì ideí kpəsi ke sì bàá ndi í banté.

21 Senninè kénáké di yé tí,
 tíinnè kébenke mebenkùmè kè bè di púté.

Be mieke we m páá ke nàké?
 We ntí nàké nè dimònni?
 Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie naà?
 N kó difónkúò Kuyie mmakù í bo
 ke wetí, ke deerí.

Kè dè í tú mí nkutekù makù í bo.

22 D́ndi itemmanké iməu kòbe
 wēētenəní m borè kè n di deeté.

Míi tu Kuyie
 n kó difónkúò kutekù makù í bo.

23 Mí nKuyie mú pàrikè

mî tî béi nnè n nùù,
 tì tu timóm̄m̄anti nti,
 tì í yóó paà,
 bá wèè nìti bo nínkú n yìikè
 ba kùù botí kè kùù béi nke dò:
 Ti bo nyíé nha kpeti

²⁴ Bè bo nnáá nke tú:

Ti Yiè nKuyie nkuu dòòri dèè wetí ke kpeñni,
 bèè miéke do m péi
 kè bèe katení m borè nè ifei, kénsĩ.

²⁵ Dè m̀nni mí ndi Yiè nKuyie nkè n duó nkè di na di dootitabè,
 díndi Isidayeeribe kó kuwuò nkè di mpòti n kpéi.

46

Babid̄nni kó yebokè báá na kébennènè Kuyie

¹ Teb̄oatenkaanitè bè tu tè Beedi tè bíimmu,
 teb̄oatenkaanitè Nebo domu,
 dí do tounko s̄i tenkaanii iwũ ke s̄i dèúkunko,
 s̄i náá nyiwũ kó yetuò nye,
 iwũ s̄i ònnèmu.

² Sib̄oatenkaanii bíimmu,
 s̄i wēnnému ke do,
 s̄i í na ke deeté simáá,
 bè s̄i t̄omu ke k̄untinè betabè cie.

³ Kénténè n tú mù, díndi Sak̄obu yaàbí,
 díndi Isidayeeribe bèè kpaá,
 díndi n t̄o bè nè di ȳbè p̄outi miéke,
 díndi n te bè nè bè di púóm̄m̄è.

⁴ Nè di bo kótém̄nè n yó mm̄e ndi dò,
 nè diyùp̄éit̄i miékoo n yó ndi t̄omu,
 mí p̄i nde kó mut̄ómmú ke yó mmu p̄i,
 ke yó ndi ceú ke di deeri.

⁵ Di bo nh ennenè we kè tí mma?

Di bo ndonnenè we kè ti ndò?

⁶ Benitibè ò̄ yóótému be yaáyòrè mes̄o,
 kéc̄ōnné timáti p̄éit̄i cidóó,
 kéwaá nhomááti, kòò bè d̄òò tetenkaanitè.
 Kè bè nninku te ìikè ke tè báá.

⁷ Ke tè t̄outi, ke tè buuti,
 kè bè tè c̄óinné d̄è tè nde ncómmú.
 Kè bè ta timat̄i miéke ke tè kuónnè tè báá cóúté,
 tè báá bè deeté.

Medeetímè í d̄étirimè

⁸ Díndi di ndè yé, ke kpénk̄unne dimáá,
 totínè di yèmmè, díndi bèè yetírí n kpeti.

⁹ Dentenèní t̄ii d̄òò nè dim̄nni,
 n tú Kuyie nku kutekù makù í bo,
 kè dè í tú mí nhotòu m̄òu í bo,
 ke n d̄ōnnè.

10 Mfi ɔ̄ náké nè dimònni tii yóo dɔ̀, nh ɔ̄ ti nákému kè tii kpaani tii me mbáa paà. Kè ñ yí n yóo dɔ̀ ti nh ɔ̄ ti dɔ̀mu.

11 N yuni fetúúfè * nfe diyie yieni kèè bíékè, dihei detiri ndi n yunime oniti wèè yóo dɔ̀ n tããtè tii, n náké tii, tii yóo tuðkení, kè n tããtè tii n yóo tii n dɔ̀.

12 Kéntènè n tú mù dindi itookperi yembè, dindi bèè dètènè timómmoni.

13 Nh autóomu ke bo dɔ̀ timómmoni, m bo dɔ̀mè timómmoni dè í kpaá ke dètiri, n tóótemu ke bo deetè n nitibè, n yóo deetemu Siyɔ̄ ɛi, n yóo duómumu n kó tikpeti Isidayeribe.

47

Babidanni ɛi kɔ̀be domè

1 Dindi Babidanni ɛi kɔ̀be, cútènè kékari ketenkè f̄s mBabidanni ɛi bè do í káá nwè, karoo ketenkè a kpàti í kpaá, dindi Kandee ɛi kɔ̀be. Bè ténke í yó ndi yu ke tú bewennibe, besààbè.

2 Túótènè kunantembiku kénna mmuyuo. Dátènè tiyààti di ìkè, kéféinko, deènnè di yààti kéféi ndi kpèrè, kèna késénté kukó.

3 Kè di f̄s faité, kè bèè yà di fei, mfi yóo peite, òmòu í bo wèè bo yete.

4 Kuyie nkuù me nyè, kè tínti Isidayeribe bie ti kóò donti tú ti Yiè nKuyie Mpaakedaa wèè dò mpái pái, ke ti te tínti Isidayeribe.

5 Babidanni ɛi kɔ̀be, karinè ke yí só, sòrinè dibùnni mieke ke yè bè ténke í yó ndi yu ke tú bèè baké yekpààtiyo teyè.

6 M mieke kèè do yè n nitibè, n dímmu n te bè ifei, m bè ànnému di nou mieke, di me nyí bè kuó mmesémmè, ke toummu bedakótibè yetuo cééyè.

7 Kè di yèmmè dò ndi yó mbaké sáà, bá dí í toti di yèmmè tii dòòri ti ìnkè, dí í dààte ke dò ndè màke kumànkú.

* 46:11 fetúúfè: Kuyie ndò dináahantiri ke dó kényí Pedesi kóo kpàati nwe. Wénté 41.2.

⁸ Di mmònnì kénténè n yē mmù, díndi bèè dòòri di dómè.

Díndi bèè kàri bêtèì, ke náá ndi yèmmè mièke ke tú:

Kè dè í tú tínti otòu mǎu í bo,

kè di yèmmè dò ndi í yóó náá mbekúpobè,

ke yé ke tú di bí í yóó kú.

⁹ De kó meborime medé yóó di tuakenímu,

dimònnì dimáà, diyie dimáà.

Di bí yóó kúmu, di yóó náámmu bekúpobè,

dè yóó dòòmu bá kè di dó di dǎò denitinònkperè,

bá kè di dó dí tì beé n di bókè.

¹⁰ Di do tá dimáà ndi di nòmmè ke dǎori denitinònkperè,

di ò ndǎori dè ke náá nke tú: Òmǎu í ti wúó,

di kó mecii nnè di kó meyíétimè deè di fènte,

kè di náá n ke tú: Kè dè í tú tínti òmǎu í bo ke ti dònne.

¹¹ Meyèñcaàrimè meè di doti, di í yóó na ké mè còóné,

meyei ndiemè meè di tati, di í yóó na ké mè yenténè.

Bepòmbè beè di doti dimònnì dimáà.

Di do í dake bèè kpéí.

¹² Sǎoténè kéndǎori denitinònkperè ke beeti yebókè,

di duó ndè dimáà nè di bíkémbénti,

kè dè naati di pété mucóntimu, kè de yie ndí kpenke.

¹³ Di òu bèè borè tipáati bè bore?

Bèè kǎtèní ké dí teennè,

bembe bèè bǎu ntiwetì ke wéí siwǎà,

ke náá ntì dò nkétuakèní bá wèè tǎnkù.

¹⁴ Di sǎáténè timúkpeti nti kè muhǎà nyóó di cóúté.

Di í yóó na kéyenténè de kó muhǎà.

Mù í yó ntú musámpómù bè pūñè mù péè,

yoo bè òò tǎtinnè mù kedekè kényiiri.

¹⁵ Tii yóó tuakèní di kó benitinòmbè di òu bèè borè nè di bíkémbénti.

Bè yóó ciétému bemáà bemáà,

be kóò mǎu í yóó na ké di deaté.

48

Ti Yiè nKuyie nhǎò nákému kè tì né na kédǎò

¹ Díndi Sakaabu yaabí kenténè,

díndi bèè pǎtinnè bè bo ndi túmè Isidayeeribe,

díndi Sudaà kó feyanfè kǎbe díndi bèè pǎrikunè ti Yiè nKuyie nkó diyètiri,

ke yu Kuyie nkuù te Isidayeeribe ku yètiri.

Dè né í tú nè timómmanti nè mewetimmè mièke.

² Díndi bèè pǎtinnè bè bo ndi yumè ke tú dihei sàari kǎbe,

díndi bèè dàrinè dimáà Kuyie nke tú Isidayeeribe kó Kuyie nkuù yètiri tu

Mpakedaa.

³ Ti ketiti tii yóó dǎò n tì nàké nè dimònnì ndi,

ti yènnì mǎi nuù, mǎi tì béi ke pǎnke tì ta mudǎòrimù ke tì dǎò.

⁴ N di yému nè dimònnì kè di tú kubotí kùù í yié ntimatì,

kè di fǎnii do nkumátidǎú kè di to kpeñni.

5 N tì ndi nàkèmu nè dimònni, di tì kèèmu kè tì né na ke tùòkení,
kè dè bo yie nkè di báá yí di bákè yeè dè dòò,
kè di yèmmè bá ndò sibòøtenkaanii sii te kè dè dòò.

6 Di tì kèèmu ke yà tì dòòmè,
di í dò nké tì nàkàà?

N di náá nti di mmònni tì tu tipànti nti,
tì sòrimu di mu nyí tì yé.

7 Tì buoté bàmbà nwe, tì do í bo nè dimònni,
di mu nyí tì kèè kè dè í tú yíe,
kè dè bo yie nkè di báá yí di do tì yé nè dimònni.

8 Di me nyí kèè tìmati di í banté tìmati,
nè dimònni tìmati í taà di to,
n di yému kè di tú benitidònnibè ke yetírí n kpeti nè bè di peiténímè.

9 Nè n yètìrì kpéí nke m bónkùnnemè m mièke,
nè n sànni kpéí nke n kpaá ke di mòkenèmè meminnímè deè te kè n yí di deite.

10 N di tíí mmuhāá mmu dè né í tú n dó kécònte mùmamù
n di tanné meféūtímè kó muhāá mmu
ke bo di yááké.

11 N yètìrì kpéí nte kè m pī mmutòmmú,
ke yé n yí dómè n yètìrì caàrè, n yí dó n toté nè òmòu n sànni.

Kuyie n tãatémè Siduusi ke bo ò pīrínè mutòmmú

12 Díndi Sakòbu yaàbí kenténè,
díndi Isidayeribe n yu bè,
míi tu oketiwè ke tú osònwè.

13 Míi dòò ketenkè nè n nòutè,
kè míi pité tiweti,
kè n dè yu dè kòrinímu mecāā.

14 Tíínnè òmòu kékéè, onitì n dó wè,
wèè yóó dòò Babidònni kòbe n dómè,
ò bo cēēre Kandee kòbe.
Di mièke we nti nàké nè dimònni.

15 Míi mómumuò nti béi,
míi ò yúní, míi duò nkòò kòtení,
ò tómmú yóó yíémmu.

16 Tóónnènni m borè kékéè,
nè dè ketémè kè n nàmmu,
kè dè tùòkení ke n sòhté.

Tū mbanténè ke do ti Yiè nKuyie nkuù n tōnni
kè ku Yaá nni mbonè.

Kè Isidayeribe do nyiè nKuyie nkpeti dè na mbè dòmmè

17 Ntenè di Yiè nKuyie ndi kóo donti,
wèè dò mpáí páí ke di te díndi Isidayeribe ò tu mù,
míi ndi Yiè nKuyie m míi di te ke di tiè ntiyóó di dòò mesàà,
míi di ni kuce di kéri kùù mièke.

18 Áú! Kè di do yie nkékénté n tannò,
di na mmòkemu diwèi kè di mpūò kukó nkōme,

kè di kó timóm̄m̄nti mpíéké menié ndóm̄mè dàméèrì.
 19 Kè di kó feyanfèe sũ mubirimú dóm̄mè,
 kè di yaábí kó kusúkù ndónnè ibirí dóm̄mè dàméèrì nùù,
 be yètirì báá kpánnè,
 kè be yètirì mbo n yìkè sáà.

Kuyie nyemmè bɛɛ yɛ Babidɔnni

20 Yennè Babidɔnni,
 cokénè kɛyɛ Kandee kɔbe cuokè,
 p̄lɛkénè tì, yeènè tì tip̄itì timəu,
 kè náké tì Yiè nKuyie ndontémè Sakɔbu yaábí.
 21 Kuù do ni ku n̄t̄ibè dikpáà tɛdɔntɛ kp̄eri miɛke,
 bá sínéyɛí í mbè p̄í, kuù do duó nkè menié nyenní dipèrì,
 kuù do yaté dipèrì kè menié ncóúnní.

22 Ti Yiè nKuyie mbéim̄mu ke tú diwèì í bo bɛyɛibe kpéí.

49

Kuyie ntāātémè ku kóo t̄nti

1 Kè Kuyie mpāānāānti náānt̄o béi nke d̄ò:
 D̄índi ketenkè k̄èè sokè dàméèrì cuokè ke kɔbe kénténè,
 d̄índi yehékè détiyè kɔbe keènè.
 Nè n ȳó p̄outi miɛke nke ti Yiè nKuyie nni ntāātémè,
 n yetiní d̄iì m̄nni ndi kù n yúmè,
 2 Kè n duó ntināānti t̄iì d̄ò ndisiè,
 kè n k̄ānké ku n̄òutè
 kè n duó nku náānti t̄iì d̄ò nkupie,
 kè nh ānnè ku doò miɛke.
 3 Kè n n̄áké ke ȳí:
 f̄s̄̄ tu nkóo t̄nti.
 F̄s̄ nyIsidayɛeri n t̄āāté wè k̄aa bo bɛnke n kó tikpeti.
 4 Mí nhEsaii kè mí n yèmmè né d̄ò nh òu detetirè,
 ke c̄ɔke n w̄erímú f̄āàrè
 kè yé ba kè n Yiè nKuyie nyému n kpéí,
 kè n cuuti bo ku borè.
 5 Di m̄m̄nni n Yiè nKuyie nkuù béi kunku kùu m piíté n ȳó p̄outi miɛke,
 kè m̄ bo ntú ku kóo t̄nti.
 Kè t̄énnéni Sakɔbu yaábí ku borè,
 kè bè ntíkú ku borè.
 N Yiè nKuyie nkùu n d̄ò mesàà nke n yu,
 kuù tu n kó muw̄erímú.
 6 Kù n n̄ákému ke ȳí:
 A bo ntúmè n kóo t̄nti,
 k̄éí nSakɔbu yaábí máá d̄è í sannè
 n da t̄āāté k̄aa bo ntú kutenkù kó kuwenniku nku,
 kè d̄èe yie nkè m̄d̄ɛt̄imèe pité k̄étuɔke itemm̄anke im̄ou.

Isidayɛeribe b̄èè ciété b̄è yóó w̄ɛte kékūūmmè

7 M̄em̄me kè Kuyie mbéi nkè d̄ò:
 Nte mí nha Yiè nKuyie n tú mù
 mí nwèè d̄ò mpái pái,

mí nwèè tu fí nyIsidayeri a kóo donti,
 nte n da náá nti fí mbè sènkèrì wè,
 fí nkutenkù wùó nwè kè dè kù màke isié,
 fí mbèè baké bè dòò wè be kó kudaakù
 bekpààtibè yóó da yàmu ke íté kécómmú
 kè sèkpààtibì da yà ke nínkú a ìikè
 n dōarimu m b́ei nti
 kè dò mpáí páí mí nwèè da tããté fí nyIsidayeri.

8 Ke yíé ke b́ei nké dò:

N kèèmu a báammù dimònnì sààri ke ì còuté,
 ke da teennè n dó ké da deeté dìi mònnì.
 Mí da píité ke da deeté kàa bo dòò metaummè
 mí nnè benìtibè ti cuokè,
 ke íi ndiheì, kè benìtibèe kari ketenkè kèè do duóo.

9 Kàa kpeté bèè bo yekpetintuo ke bèe yè
 bèè bo dicuri kè bèè yènnì dedaatírè.

De mònnì bè bo ndònnè ipe ì cènti ke diiti yetārè ìnkè ì dómè.

10 Dikònnì báá bè pí

sinéyèi me mbáá bè poté ketenkè báá tonké kè bè tùo.

Diyiè me mbáá bè còu nke yé wèè bè ni ò bè mōkenèmè mesémmè ke yó mbè
 kòrinè menésàamè borè.

11 M bo dòò yetārè kè yèe naá nyice,

m bo ìtí yefòtè ice.

12 Nte be ke kèrínì bè iténì dedétirè nde kè bèmabè boní kubakù yóú,
 kè betòbè boní diyiè taà kèè bíékè,
 kè betòbè boní Esibiti.

13 Fí nkefínkè dè nda naati,

fí nketenkè kàa nyānku,

díndi yetārè kè di nyíú

ke yé mí ndi Yiè nKuyie m bàñtèmè n nìtibè,
 n kuómmu besénnìbè mesémmè.

Kuyie ntumè kù í yóó yè nku kòbe

14 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Sedisademmu náá nke tú:

Ti Yiè nKuyie nni mbòntóomu

kù n yèmmu.

15 Onitipòkù bo yè nho biraá?

Mesémmè ɔ̄ɔ í ndè nhò bonàá?

Bà kòo nitipòkù bo yè nho bira mí m báá da yè.

16 N da wàrimu n nou mièke,
 n nònfi í iiti a èi kó iduotí ìnkè.

17 Nte bèè yóó maá fí nSedisademmu eì ke cootínì.

Bèè do da pònte kédéítè bè yèmmu ke cokù.

18 Fí nSedisademmu eì, éu nha yuu kéwénté a fitímè,
 a bí imou tikumu ke kòrínì a borè.

Mí nKuyie m bomu kè mii b́ei.

Ì yó ndo ntisàti nti a kpéi, kàa mbè yì fenaàkònfè kōme.

19 Sedisadεmmu a do dɔ́unkomu ke naá ntidobonti
 beñitibè né wēti ke bo êkémú a miεke.
 Bèè do da pònte kè bèè dété.

20 A nìtibè a do pàà bè,
 bè wēti ke bo da náké ke dò:
 Ti êkémú tí pā mēfié nkè ti kari.

21 A bo mbékú amáà ke tú:
 We mpeité bè nñitibè n do pàamu ibí
 kéndò ntehāunte kè bè n yete,
 we nné bè pií, n do bo m máà kè bè bore?

22 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò:
 Mí nha Yiè nKuyie n yóó youte n nòutè nte.
 Yebotè bíékè kè yèe yà n cannimè,
 bè bo nhúúkú inítidabí ke tūōké inítipòl ke kūntiní a borè.

23 Bekpààtisapambè bo ntú a kó bebíyuàribè,
 kè bekpààtibè tu bèè i tiè,
 bè bo nnínkú a ìkè ke sīnko ke déú a nacētáá.
 De mōnni kàa banté dè òò í ndimè bèè duó mbemáà mí ndi Yiè nKuyie.

24 Okpààrinuonti do eí dè bè bo dè fiètaà?
 Okpààtìyonkuwe do kpetí bè bè bo bè kpetáá?

25 Okpààrinuonti do eí dè bè bo dè fiètemu
 kékpeté okpààtìyonkuwe do kpetí bè.
 Mí nKuyie mmí béi.

Mí mómumu nyóó dokénè a dootitabè kédεεté a bí.

26 Bèè dɔ da fēũnko m bo duó nkè bèè cááké be kònti
 bè bo yā bè yī nkémus mmenaa nkōme,
 kè beñitibè bemouu banté mī tumè a Yiè nKuyie, a deetiwè, a donti.

50

Kuyie nyí yete Isidayeeribe

1 Memme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Kè di yè n yetemu Sedisadεmmu wèè tu di yō,
 yé dipátíri meyatimè kperi?
 Kè m me ndi fitému ke bo yietí m bàà,
 yénè de kó dipátíri?

Di yei mmeè te kè n di fité,
 di caàrimè meè te kè n yete Sedisadεmmu wèè tu di yō.

2 N kōtenímu, dè yīme kè n yí yà òmòu,
 n yumu, ba nte kòò mòu í yíé?
 Di yèmmè dò m bakù kùpúrìmu ke báá na ke dí deetáà?
 Di yèmmè dò n kpamu muwērímú m bo di deetémàà?
 Mí òò béi nkè dāméèri kũũ,
 mí òò duó nkè ikó nkpeí,
 kè siyī mónté menie nkékú képāāke.

3 Mí òò duó nkè dibìnni dátínné keñkè,
 mí òò kè dátínné kuyaasòukù wèè kàri mukũũ nho kōme.

Kuyie nkóo tǎnti dǎmè ké nkù kèrímú

4 Ti Yiè nKuyie nni ntiémmu detancóumbire kōme n do nkénáké tì, kè n yé tináaanti tii bo teennè bèè òu, bá dii künweñni ò ò nh entemu kè nní ndó m bo nhò kèrímmù, detancóumbire ò nkémmùmè wèè dè tiè.

5 Ti Yiè nKuyie nkuù n duó meyèmmè m bo kù kènténè mè, m me nyí yete, n yí wèè n fōnkúò.

6 M benkemu m può bèè m puoti, n yí yetenè n kúònni bèè fōñ n deñfè, n yí yetenè n yìkè bèè n sáá ke n suu tinóntōñtì.

7 Ti Yiè nKuyie mme nni nteénnèmu, deè te kè n kònti í yārike, kè n fiúkú teii, n yému ke dò n yí yóó di ifei.

8 N kóo patiwe tákému, kè wèè n dónè tináaanti, wèè koteni kè ti máá. Wèè dó tí beké de yiè nkéténi.

9 Ti Yiè nKuyie nyó n teennèmu, we nné yóó yí n yí naati?

N dootitabè yóó kērímu tiyàati kōme ke n cóú kè ibiè bè càáké.

Kuyie nkóo tōnti tumè bèè ò kènté

10 Di mieke we ndé ti Yiè nKuyie, we nkémmú ku kóo tōnti tu mù? Wèè kèri dibinñi mieke kè kuwenniku í bo de yiè n duó nhomáa Kuyie kè nku mbúó.

11 Díndi bèè tūti muháá ke baati mependōmmè dii mómmōmbe tati mu mieke. Di pendōmmè yóó tǎá dímbè, Ti Yiè nKuyie nkuù yé deè di tūkení, di yóó kú mefēñtímè mieke nke.

51

Kuyie nyèmmè kù yóó deeté Abarahammu yaabí

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Díndi bèè wanti medeetímè kènténè, díndi bèè wanti mí ndi Yiè nKuyie, wénténè dipèri bè di yarí dii mieke, totínè di yèmmè difōñri bè di dènneni di.

2 Wénténè di yàari Abarahammu, nè Sadaa bèè di pié, n do yóó yú Abarahammu kòò í mōke debire, kè nh ò dòò mesàà kòò pié.

3 Mí ndi Yiè nKuyie n wúó nSiyōō kè mesémmè meè m bo, Siyōō kó yedobuò nkperè, ndōnnè mesémmè mme, Siyōō eì naá ntedontè nte, kè m bo di dōò tepútè de kó tedankpetè bo naánnè kupúú sàákú Edenni diwèi nè kuyèñnaati dè bo ānné deborè. Bè bo ndiè nyesāā nke bie ndebémbénnè.

4 Díndi bèè tu n kɔbe kɛntɛnɛ
 díndi n kó kuwuo nkeènɛ.
 Míi yóó di duó nyikuó ìi yó ntú yɛbotè kó kuwenniku.

5 N kó medeetímè tóónnímu,
 mè duunnímu kè m bo bekénè yɛbotè,
 kè yehékè détiyè kɔbe m bóúté
 kémbaa m bo yè deetémè.

6 Bóúténè kɛínkè kɛyà,
 kɛsínne kɛwénté ketenkè,
 kɛínkè yóó pɛétému kuyukú kɔme,
 kè ketenkè kɛrí tiyaácítí kɔme,
 bèè bo ketenkè ínkè kè bèe kú
 isɛí kɔme kè n kó medeetímè mbo sáá
 mè í yóó mmɔke kumàнку.

7 Díndi bèè yé dèè wenni ke síe kɛntɛnɛ kékeè!
 Díndi bèè tú n kó ikuó di bá nyíèkú benitibè kó yɛsáámbe.
 Di bá ndé bè bo di senkèrimè.

8 Imambíe yóó bè cáákému kukònkú kɔme
 ibíe bo bè cááké tipeçiti kó kuyàákú tɛmè.
 N kó medeetímè í yó mmɔke kumàнку.
 Míi yó mbaké sáá.

Kuyie mpāānāānti nāāntò dōmè Kuyie nyoute ku bakú

9 Kè Kuyie mpāānāānti nāāntò bée nke dò:

Áú! Tí Yìè nKuyie nyoute a bakú,
 benke a wɛrímú!

Ítè kécómú a do dómme nè dimònni.
 Dè í tú fòò do pònte Esibitàà?

Dè í tú fòò do kùò Esibiti kó musímmàà?

10 Fòò do duó nke dàméèrìi kúú
 kufòtikú dièkú kó menèdiemè.
 Fòò do keuté kuce dàméèrìi mièke
 kàa kɔbe a deeté bèe kété.

11 Mèè botí nku tí Yìè nKuyie ndonté bè yóó konnìmmè Sedisadɛmmu,
 bè bo nkùntiní ke denti nè diwèi be namè,
 be wèi í yó mmɔke kumàнку,
 kuyènaatí bo mbè piéké nè diwèi mediè.
 Meyeñcaàrimè nè yedabùò kè dèe dété.

Kuyie nyàúkunnemè ku kɔbe kònti

12 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yìè nKuyie mmíi yàúkunko di kònti.

Onìti tu we kè di ò yíèkú

ò tu onìti nwe ke yóó kú, onìti í cáánnè timúti.

13 Di yèmmu mí ndi Yìè nKuyie nkùò di dòdà?

Di yèmmu mí nwèè pité tiwɛti ke fií nketenkàà?

Di yèmmu n kpéi nkè di kòm̀bùòti duò,

kè di kònti au ke dò mbèè di fèũnko bè yóó di kuò?

Bèè di fěũnko be kó kemiεke bo di dǎǎ ba?

¹⁴ Bè kpetí bè yekpetíntuo miεke bè yètimu bàmbà, bè í yóó kú ye miεke bè í yóó mónté mudii.

¹⁵ Mũ tu di Yiè nKuyie, mũ nampú dàméèrì ke íinko yenéfinfirè mũ yètiri tu Mpakεdaa.

¹⁶ Mũ ànné tiwetì kè mũ fii nkεtenkè. Sedisadεmmu, a tú n kou nwe mũ ànné n náahti a nuù miεke mũ da kánké n nòutè kó medéè.

Kuyie nkònnémè ku kǎbe

¹⁷ Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Íté fǎ nSedisadεmmu. Enté! N do da nù m miεke kó febòòfè nfe kàa fè yà kékúótóo, kàa ìikèe fité.

¹⁸ A bí a pié ì dèmarè í bo dèè bo da dete.

A pii ì bí dèmarè í bo dèè bo da benke kuce.

¹⁹ A né yóó beé nwe tii me nda tùòkení tidé? Bè mè nda pòntemè ke éí a kperε kè mudoò tanní nè dikònnì we nné yóó da bántè?

²⁰ Sedisadεmmu a kó bedapàmbè yīēkemu ke duó kédúú duó icε miεke bá bè í nampú, timátì ǎǎ pī ntehontè kè tè ndòmme. Mí ndi Yiè nKuyie m miεke keè di do. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di kpannè.

²¹ Fǎ nSedisadεmmu kénté kékeè!

A kperε n dò mmesémmè mme a muómmu dè né í tú menaà.

²² Sedisadεmmu nte mí nha Yiè nKuyie n tú mù mí nwèè bo a fǎnkúò n yóó cǎutému m miεke kó febòòfè fèè firi a ìikè, a ténke báá fè yà.

²³ N yóó fè pii mbèè do da fěũnko bè mbè bèè do ǎǎ da péi nke dǎ: Kúúti kè ti nnaù ke pēnkù, bèè do dǎǎ a ìnkè kuce kénnaù.

52

Sedisadεmmu èi yóó wεte kémaámè

¹ Kè Kuyie mbéi nke dǎ:

Enté fǎ Sedisadεmmu èi, íté mecāá fǎ nSiyǎǎ èi, íté kécómmú kétéĩ, ànné a banyaàti

bekpákparìbè itayéi yembè bè í tatiní a tenkè ténke.

² Sedisadεmmu íté képeité amáà mutáá, kari a kàri,

Siyɔɔ píté a fɔ́níní kuhɔ́ũ, fɔ́ nkudaakù.

³ Ti Yiè nKuyie ntu:

Bè di fité ke í cɔuté tiyeti,
kè kù yóó di donté ke báá yietí.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie yíe kébéí nke dò:

N nitibè do kòte Esibiti ke bo nkarimu,
kè dè né mboní kè Asidii kòbe mbè fɛ̀ũnko detetirè.

⁵ Di mmònnì n né bo yĩme?

Mí ndi Yiè nKuyie ndi beke mu.

Bè me mpĩmè n nitibè detetirè ke kònnè,
de kó benitidònnibè buò nsiyí nsi,

ke n sáá, mí ndi Yiè nKuyie mmũ béí.

⁶ Deè te kè n tu n nitibè yóó bantému n tú wè,

de yie bè bo banté mũ bè náánnèmè,
n tũ̀kénímu.

Bè nákéme Kuyie nkó medeetímè kpéí

⁷ Káa yà wèè náanténí tináańsààti
yetārè ɪnkè dè ɔ́ nda naatimu.

Wèè náá ndiwèl kó tináańti,
medeetímè kpɛti ke náá nSiyɔɔ kòbe ke tú:
Kuyie ndi tũ̀ nkù kuú tu okpààti.

⁸ Kénté bèè baà a èi,

bè pĩ̀kùmu bè iúmu nè diwèl,

ke yé bè yàmè nè be nuò nti Yiè nKuyie nwɛ́tinímè Siyɔɔ èi.

⁹ Díndi Sedisademmu dobontí kòbe uunè kèii,

tí Yiè nKuyie mbántèmu ku nitibè,
kù dontèmu Sedisademmu èi kòbe.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyòutèmu ku nòutè

ke bo benke yebotè yemou kù dòmmè pái pái,
titenti timou kòbe yóó yàmu Kuyie ntí tũ̀ nkù deerímè.

Kuyie ntumè ku kòbe yè Babidònni

¹¹ Yènnè! Yènnè! Íténè Babidònni,

díndi bèè tɔ́ mí nKuyie n cɛ̀tè kuó nenti,
di báá kááké demarè dèè sɪ́, dí nyeti ke wenni.

¹² Bá nyetinè ke deití,

di bá nyeti ke cooti, mí ndi Yiè nKuyie n nimu di ìkè,

mí nKuyie ndíndi Isidayeeribe di tũ̀ nkù m bomu di fɔ́nkúò.

Kuyie nkóo tɔ́nti fɛ̀ũtémè

¹³ Kè Kuyie mbéí nke dò:

Nte n kóo tɔ́nti ò yó ndéúkúmu,
kòo yetiríi feité,

kòò baatè ò yó ntú onitidiewè nwe.

¹⁴ Kusùkù do ò yàu kè be kɔ́mbùòti duòmu

ke yé ò ìkè do càkemè ke ténke í ndò nkenitikòke,
ò kɔ́nti ténke do í dò ntinitikpɛti.

¹⁵ Yebotè yóó ò yàmu kè dèe yè di,

bekpààtibè bo pi be no ò kpéí,

ke yé bè yàmè bè í bè benke tí diyìè mari
ke kèè bè í kèè tí diyìè mari.

53

1 N Yiè nKuyie, we nyie nha náànti tí náá nti?

We mbanté a wérímú a benke mù?

2 Ò yènní ditepànni kóme mme tí Yiè nKuyie nyiikè,
ditepànni s̄s̄ yèmè ketenkperikè.

O dómme do í cáá nke miéti

ke do nha ò yà kénwúó

o kǎnti do í cáánnè betòbè kpeti.

3 Ò do tú bè senkèrì wè nwe kòò yete,

kòo fěũtè kémanténè kuyonku,

kédontenè oniti bè s̄s̄ yà wè kékáá nkeyiikè.

Ti do ò sènkèrimu ke í ndake o kpeti.

4 Ò né do tó t̄t̄i kó mefěũtímè,

ò do coute t̄t̄i kó tikònyonkuti,

kè t̄nti yèmmè né ndò Kuyie nkuù ò poté,

koò poté kè bo ò dií nyifei.

5 Ke yé ba! Kè tí kó meyei mmeè te kè bè ò kòute,

tí kó mecaàrimè kó tiyěiti nti ò tòmè kè tí ò yònte,

weè coute tiyěiti kè tí pètè diwèl,

bè we nkòute kè tí miéti.

6 Ti do áántemu timou tipìèti kóme,

bá wè kòo t̄t̄i nhò dó kuù ce,

kè tí Yiè nKuyie nhò tou timou kó meyei.

7 Kè bèè ò fěũ nkòo yie nkékékunnne omáá,

bá ò í àate o nùù,

ò do dómme fepièfè bè kòrinè fè nfe mukòù,

bè kěĩ fèè citi,

ke nciéké ò í àate o nùù.

8 Bè ò pírmu kóò bekénè kóò kùò,

o kó kutònkù kòbe òmòù í ndake o kpeti,

òmòù í mbékú mùù te kè bè ò dèite kutenkù.

O boti kòbe kó meyei nkó tiyěiti nti bè ò puotímè.

9 Kòò wènnénè benitikòùbè ke kunné,

kòo f̄sti wènnè tikpàti yembè,

bá ò í me ncaàrèmmè mùmamù,

ò me nyí nàké t̄imatì t̄i tu siyáabisí.

10 Ti Yiè nKuyie nkuù do ò t̄áátè ke bo ò tou mmefěũtímè,

kòò duó nho fòmmu kè bè ò kùò,

kòò ùtè benitibè yei,

ò yóò m̄òtemu o yaábí kòo fòmmu s̄òtè kémante,

nè weè borè nde Kuyie nyóò d̄òd̄mè kù dómè.

11 O fěũtímè kó difònkúò benitibè bo ò ȳt̄é kè dèè ò duó
ndiwèl kè meborimee ò narike,

Kuyie nkóo tǎnti sààwè bo nte kè kùu wénté benitìbè bèè wetí,
weè yóó tǎ be yei.

¹² Deè kpéi nte kè kù yóó ò wēnnénè bediebè
nè bekperíbè bè bo wēnné kótoti be éi dè.

Ke yé ò duómme o máá kè bè ò kùu,
koò wēnnénè benitiyeibe.

Bá nè ò me ntómè kusũkù kó meyei
nke deeté benitikùbè.

54

Kuyie nyóó wēte kétaunnèmè kumáà Isidayeeribe kè bè duó ndiwèi

¹ Sedisademmu éi, fǒ ntehǎunte,

fǒ nwèè í péi, nyǎnku nè diwèi,

tiitè teyǎtè, fǒ nwèè í peitè,

ke yé bè yete wèè nitipòkù kó ibí yóó sũũnnèmè
wèè ye nho kpeyi.

² Pèkũnne a yààti kó kutouku yóó cónné dè,

pĩnte a touku kó tiyààti kèpèkũnne,

tuutè iwǎi ke bá nyĩkù,

baaké ibaaké mesàà.

³ A nitìbè yóó sũũmmu kèpíe ntipĩti timǎu

kéfiete yehékè yèè da tókénè,

a nitìbè bo wēte kèpíe nyehékè yèè do dǎũnko.

⁴ A bá nyĩkù a í yóó di ifei,

dè báá da di ke yé bè ténke í yó nda sáámmè,

a yóó yèmmu a do di ìi fei a sapànti mǎnni,

a ténke báá denteni bè do da sáá nyèè sáámmè a tú dii mǎnni okúpokù.

⁵ Ke yé wèè da dǎdè weè tumè a dǎu weè yetiri tu Mpaakedaa,

weè dǎ mpái pái ke te Isidayeeribe weè tu a donti,

weè yetiri tu Kuyie nkùu te ketenkè.

⁶ Sedisademmu! A dǎnnè onitipòkù bè yete wè nwe,

koò bo meyeñcaàrimè mieke,

kè Kuyie nda yu, kuù béi nke tú:

M bo yĩme kédootóo m pokù n tǎātè wè,

n kraá cǎntí dii mǎnni?

⁷ N do da dootóomu dimǎnni sǎmpóri mieke,

kè mesémmè m pí nmediè, kè n dǎ kèwēte kè da túóté

⁸ M mieke kèè do da yè mediè bá n ténke í ndó kè nda wúo dimǎnni sǎmpóri

mieke.

N né me nda dómè kè dè í mǎke kumǎnku,

deè te kè mesémmè wēte ke m pí nnè fǒ,

mí nha Yiè nKuyie nha donti mĩ me n yé.

⁹ N do pàrikè mèè botí Nowee kó dimǎnni ke dǎ:

N ténke báá yóu kè fetaafe diefe kuò benitìbè,

menime m pàrikèmmè ke tú:

M mieke ténke í yóó da yè kè n da kraannè.

10 Bá kè yetārè bo tote ye córè, bá kè sitáá bo sântè.
N da dós mèè dókùmè báá ceete, diwèl kó metaummè
n da dònèmmè mè í yóó ceete,
mí nha Yiè nKuyie nkùù da kuó mmesémmè,
mũ béi.

Kuyie nyóó wēte kémaámè Sedisadεmmu

11 Áú Sedisadεmmu eì! A kperε dò mmesémmè mme,
menie mmeé píe nha eì ke da kuòti
òmòu me nyí bo wèè bo da bántè.
N yóó wēte ke da maámu nè yetásààyè yebotí yebotí,
ke da pũúténè yetásààyè
yèè dò nyewetè.

12 M bo maá a dèrè nè yetásààyè yèè dò nfetònfè,
kémaá a bòrè nè yetásààyè yèè dò ndoii
kédari a duotí nè yetásààyè.

13 A bí imòu bo naá ti Yiè nKuyie nkó betũmbè
kè be wèl ndeu mediè.

14 De mǎnni káa nfiíkú timóm̄m̄nti miεke,
òmòu ténke bá nda fěũnko,
kufōwáá nténke bá nda tókénè.

15 Bá kè bè bo da do mudoò dè í yó mbonni m borè,
kè wèè da dèke weè doti.

16 Mũ dòò omáátí kòò fuutí timádouti,
ke máátí kukpàrinenkú ò dómè,
m me n né dòòmu ocaàrìwè wèè bo kù càke.

17 Tikpàrinenti bè máátí ti a kpéí nti báá na ké dá dòò dèmarè,
kòò mòu da yu tibeénti
dèè ò kòore kòore ò báá yà ò da yu mùù kpéí,
n duó ndènde n kó betōmbè, m bè dòò dè dò m bè dòò mème.
Mí mbe Yiè nKuyie mmũ béi!

55

Bè í do mmedεεtímè

1 Áú! Díndi sinéyēí bo bè kòtenení menie mborè,
bá nè bèè í mǎke idíítí kòtenení,
kòtenení kécouté kédí,
kòtenení kécouté menaà nnè menaamiè
bá kè dí í mǎke idíítí,
dí í yóó yietí dèmarè.

2 Ba nkpéí nte kè di bo ndenninko di díítí di yóó di dè kè í nsànnè de kpéí?
Ba nkpéí, kè di òu dèè í diè nde kpéí?
Keèné n kpeti ke di desààrè,
mekùò nkpere bo ntú di kó mudii.

3 Kénténè n kpeti kékòtení m borè,
keèné n kpeti kè dèe yie nkè dí ífòu.

Kè n dí dànnè metaummè mèè yó mbo sáà,
ke dí dàò n do yē n yó ndòori mèè sàà nDafiti

4 N do we ntāāté kòò bo nnáánnè ibotí n kpéí,

n do we ndòò okpààtì kòo mbaké ibotí.

⁵ Dínđi Isidayeeri di ní bo yú bepòòbè ibotí tei kòbe, ibotí tei ì ì di yé ì bo ncokùní di borè mí ndi Yiè nKuyie n kpéí, mí nwèè dò mpáí páí ke di te dínđi Isidayeeri ke di déúkungo.

Kuyie nkó dinùù í duò ketenkè

⁶ Wammúnè ti Yiè nKuyie nkù kpaá feí dùi m̀nnì.

Yúnè ku kè kù kpaá tóké.

⁷ Onitiyeiwee yóu kuce ò tũ nkù, kè meyei ndòòriwèe yóu meyèmmè yeime kéwētení ti Yiè nKuyie mborè,

kè kùu ò cĕ, Kuyie nti tũ nkù sémmè deumu kè ku cĕnko.

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Di kó iyeñtotí cáámmu kè n kpeyi cáá,

di kó ice cáámmu kè n kpeyi cáá.

⁹ Tiwetì yòutenèmmè ketenkè

n kó ice me nyòutenè di kpeyi

n kó iyeñtotí me mpēēté di kpeyi.

¹⁰ Fetaafè òò í ncùténì nè yemátárè ke kpénté kédeke ke í nyòore ketenkè, kè tidiiti nè titieti kè dèe yè, képeité kè benitibèe péte kébuotí képété kédi.

¹¹ N náañti kperε me ndò, ntì òò í nwētení m borè ke í pĩ mmutómmú, ke í dòò n dó tì, kè í dòò n tì dènnò ke yē ntii pĩ mmù.

¹² Di yetimu Babidōnni nè diwèì,

di kũntimu di cie nè diwèì,

yetārè nè sitáá kè dè bo nyúí,

kè dikpáá kó titieti ti tipítè.

¹³ Detie mbè tu dè sipèrésì dè bo yè di tenkè tipotì do borè.

Kè bè tu tui tieti múrì kufòòku kpeti,

ke tui yè mumεsatōtimù do borè.

Dè bo ntú ti Yiè nKuyie nkó disānni,

kè de kó mecannimè mbo sáá ke báá deite.

56

Kuyie nyoo cōutémè benitibè bemau

¹ Mēmme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Ndòorinè dèè sié,

ntũnnè n kuó n yóo di deetēmu bàmbà

kè benitibèe yà n dōorimè m béi ntì,

² Dè nnaati onitì wèè bo ndòori m béi ntì

kénfíkú ti miεke, kéndake teomputè kó diyie kpéí

ke báá di sãũ,

kémenténè omáà meyei mēmēu.

³ Wèè í tú Sifu kòò n taunnè mí ndi Yiè nKuyie

ò báá yĩ n yóo ò cāñnénè Isidayeeri.

Bè fɔ̄nte wè koò p̄h̄né tekpaàtic̄t̄ètè mièke mutōmmú
ò báá ȳí ò dōnnè mutie mùù kpeí.

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:

Kè de yiè ntū nteom̄p̄tè kó ikuó
ke d̄ōri ì yē mmú

kòò d̄ōri n yē n k̄obe nd̄ōrimè.

⁵ De yiè m bo soó mmeff̄iè n c̄t̄ètè mièke
kéw̄ari o yètiri me mièke, deè wenni o kp̄éí ke p̄ēt̄è
initidabí nè initipobí.

De yiè nyètiri bo mbo s̄áà, m báá dì ùt̄é.

⁶ Bèè í tú Sifube kè bè n taunnè mí ndi Yiè nKuyie,
ke p̄í n tōmmú, ke n déúkunko,
ke n dó, ke tú n kó betōmbè ke tū nteom̄p̄tè kó ikuó,
ke í ì s̄āũ,

ke d̄ōri n yē n k̄obe nd̄ōrimè,

⁷ De yembè m bo bè k̄tenè n t̄asàari ìnkè kéduó nkè bè nyānkunè diwèi,
n c̄t̄ètè mubáammu kpete mièke,
kéc̄ot̄é be w̄ūš bè n feu ì ke t̄ùò diw̄ūšt̄ōnni ìnkè,
ke yé bè yó n yumè n c̄t̄ètè ke tú mubáammu kpete
yebotè yem̄ou yó mbáá ndè.

⁸ Yebotè yem̄ou yóó t̄ínnímu betòbè bèè kpaá be borè,
n yóó yíé k̄t̄íim̄mu betòbè.

Kè bèe w̄ennénè n t̄ú mbè ke dèè.

Mí ndi Yiè nKuyie m̄i béi.

Kuyie nkpannèmè beniùbè yeibe

⁹ Mem̄me kè Kuyie mbéi nke dò:

Díndi tikpas̄inti k̄tenèni k̄édi

Titúúti kó des̄innè k̄tenèni k̄édi dibanni.

¹⁰ Bèè bàa Isidayēribe bè tu tiȳùònti nti b̄em̄ou,

bè í yau d̄em̄arè bè tu yem̄ow̄ūš nye

yèè í n̄o nke óú, bè n̄onnè mudōmmú mmu ke dó inuo.

Bè í iiti be dúú ìnkè.

¹¹ Bè n̄onnè mudii mmu sim̄ó k̄ōme,

bè š̄š̄ í ndi k̄énsannè.

Bèè nu nnè baa Isidayēribe, bè í yé d̄em̄arè,

Bá wè kòò wanti muc̄óntimu.

¹² Ke náá mbe t̄òbè ke tú k̄tenèni kè ti yà menaà
kémuó mmenaà nkperimè, nè nankoo mè í yóó deè,
mè í sénni ti yó nyōmmu.

57

¹ Bèè wetí beè k̄š̄ mbá òm̄ou í dake,
kè benitibè m̄ōmm̄ombe duò kè bè bùútoó,
besààbè k̄š̄ mbá òm̄ou í dake.

² Bè tatimu diwèi mièke,
bèè tū tim̄ómm̄anti bè yóó duómu k̄éom̄p̄è.

Kuyie nkpannèmè bèè feu yebokè

³ Díndi onitipòkù wèè nàà nKuyie mpāānāaṅṅi o kó ibí kōtenèni diè,
díndi feyanfē fèè n yóu ke tūnti tūnti yebòkè.

⁴ Wenni nwe di daúmè?

We nkpeí nke di entímè?

Di pérímúnè we inóndie?

Di mēnke tú itookperí yembè mbeà?

Siyáàbisí yembè kó feyanfàà?

⁵ Díndi bèè dounè ditòbè detie dièrè yò,

díndi bèè kàti debòotie nkó medèè,

díndi bèè feu ibí tidúótì mieke,

díndi bèè feu ibí titādènti mieke.

⁶ Ke tóu ikó nkó yetāanniye, ke dōori yebòkè,

ke yè cou menaà ke yè pāā ntidiiti kó yepārè,

dēnde bo n narikaà?

⁷ Ditādièri ñnkè nke di waammè di dúú ke dounè ditòbè,

ke de ndekù ke feu iwūō.

⁸ Ke nuu ndi bókè di bòrè ke diri yeteyè di ánnùduotí,

ke m bùtinnè ke dei di yààti ke dekù ke pēkùnkò di dúú,

ke bè di dounè ke péu mucóntimu, kè di dó bè ndi dounè

kè di yau be fei.

⁹ Ke tou mekùà mpéu ke kōtenè okpààti dièwè * borè,

ke kpèè mekùà nfōōme ke tou mbenitibè ke bè tōnnè dedétirè,

ke bè tannè kudònkù.

¹⁰ Di tūnnè de kó ice ke òu di me nyí banté dè tumè detetirè,

ke kpaà mōke muwērímú, bá di í òu.

¹¹ Di do yīèkù we? Di do yòte we kénáké siyáàbisí,

bá di tēnke í dēntení n kpéí, bá di í dàate n kpéí?

N do nyuo nwe, n cīéké kè dè mōntemu deè te kè di í n dé.

¹² Di yēm̀m̀è dò ndi í càkemu, kè n né yóó di daá,

nkè di tōmmú naá detetirè.

¹³ Di bo kuó ndi mōnni,

di bókè yèè di muri yè bo di deetáà?

Kuyaakù kuú yóó yè neinè yemou,

m bo yè fūùte muyaá,

bèè n duó mbemáà bèè yóó tieke dihei,

bèè yóó kari n tāsàari.

Kuyie nyóó bántēm̀è bèè tu ku kòbe

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Ennenè kuce, tūntenè ku,

deitenè mebétimè memou n nìtìbè kó kuce mieke.

¹⁵ Nte Kuyie nkùù baké keñkè nè ketenkè ke bo sàà,

kùù yètirì tu kpa meyei nhò tu mù:

N kàri bo keñkè nke kè n dò mpáí páí,

ke né bonè wèè bo meyeñcaàrimè mieke,

kòo yēm̀m̀è cààrè m mè cātinne,

* 57:9 okpààti dièwè: Bè nàá nwèè kpéí ndie mbo na kèntú dibòò dièri bè tu di Mòdòki nè Ebedeebe kó tināaṅṅi diyètirì dimáà ndi ke né cáá mmuyúú.

ke nárikùnnè wèè bo meháarimè miéke o kōme.

¹⁶ N yí yó nhā ke di séi, m miéke í yó nhā ke di cóu,
kè dè í dò mmemme yenitiwèrè bo kú, bembè n dòò bè.

¹⁷ Isidayeeribe kó meyetimè mèè do te
kè m miéke bè yè dimònni sámpòri miéke,
kè m bè poté ké bè bùtinné

kè bè me mbaa ncíéké kéképénkùnnè be to,
kéntū bè dó ì ce.

¹⁸ M bantému be ce imou,
n né yóó bè miékùnnemu, ké mbè ni,
n yóó bè bántemu bembè nè bè bè wē ndidabònni,

¹⁹ ké bè duó nyenò bè bo nni nsántinè yè,
bèè bo medétimè nè metóommè kè bèè pété medeetímè.
N yóó di miékùnnemu mí ndi Yiè nKuyie mmū béi.

²⁰ Benitiyeibe bie dònnè dàméèrì dòmmè mme,
bè ɔɔ í nyí só dimònni mari,
yenéfinfirè ɔ nyiitimu ke kónni,
ke uutoo tiyontì dèè tu desinnè.

²¹ Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú:
diwèi í mbo benitiyeibe kpeí.

58

Menùboúmmè Kuyie ndó mè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Píéké! Kàa tammèe yè ditáteheú kōme,
kàa náké Isidayeeribe be yei,
bembè Sakòbu yaábí be caàrimè.

² Yewe yemou bè n waàmmu ke dó kényíté n kó ice,
ke dò mbè nu ndó kédàò dèè sié,
ke dɔɔri ke do mbè yó ntū n kuó mí nKuyie,
ke m békú ikuó ì wenni,
ke dó nni mbè bonè.

³ Ke m békú ke tú: Ti bou ba nkpeí dinùù,
kàa í dake ti kpeí?

Ti fèũnko ba nkpeí ntimáà bá a í ti wúó.

Kè m bè téné ke dò:
Bè ɔɔ bou ndinùù ke né ntũnni be kpeti nti,
ke fèũnko be kó betòmbè.

⁴ Bè ɔɔ bou yenò kèmpìèti nè betòbè mbe ke kpa nke dukù betòbè,
bè í dɔɔri menùboúmmè n dómè.

Bè ɔɔ í mboú dinùù dè bo yiènnèmè kè n còuté be báammii.

⁵ Mí nKuyie n dó mèè nùboúmmè botáà?

A bo fèũmmè a kànti kékónné dipènni kōmaà?

Ke dáátí kufòòtònkù kèpū mmutápeínaà?
Bè de ntú menùboúmmè mí mbe Yiè nKuyie ndómàà?

⁶ Mí nKuyie ndó mèè nùboúmmè di mè yému mèè tu:
Di miéke bá mpèi benitibè,

di touté yetuò cĕĕyè bè to yè,
 kédεεté bè fĕũnko bè, ké bè touté be tuò yemou,
 7 kĕtotĕnĕ a dii dikònni bo wè
 kédĕé nha cĭĕtĕ bèε kpa bè bo díéké dè.
 Kòo niti bo o tetiri a ò dàtinné tiyàti
 ke bá mbúútóo a nititòu kprí.

8 Kàa dòrri memme dè bo nda wenni diwennécànni kòme,
 a mǎnne báá ɔte dè bo miĕtémĕ
 kĕ medεtímĕ nbo a yeti dii bòri,
 mí nha Yiè nKuyie nkĕ n kó tikpeti nda baa.

9 Kĕ nsà kàa yóu a bo nfĕũnkomĕ benitibĕ,
 ke bè fieti inómbí, a níi bo n yú mí nha Yiè nKuyie nkĕ n yie,
 kàa n kuónnĕ n keĕ kékòtení.

10 Kĕ nsà kàa totirínĕ a kó mudii dikònni bo wè,
 kĕ wèε kpa mudii a ò pǎ kòo di.
 Dε mǎnni a bo ndò mmenáá dibiiinni miĕke,
 kĕ dibiiinni naánko dè ò ndòmmĕ diyie còmúmú dii mǎnni yeyo.

11 Kàa Yiè nKuyie nní ntú a kóo cĕnti,
 bá kàa bo dikpáà tɛdǎntĕ kperí a báá mǎntĕ mudii,
 kù bo nduò nha tùoti muwĕrímú
 kàa mbitírí kupaku bè yóàri kù kòme,
 kùu bo kupúú menie nyí kùu dĕ.

12 Fòò yóó fíi dimònni kó tidobonti,
 kĕwĕte kĕpũútĕ yehĕkĕ do borĕ nè dimònni ke duó,
 kĕ bè da yú ke dò wèε ïiti iyie,
 wèε tũnni ice ìi bo nte kĕ benitibĕε wĕte kékari dihei.

Kuyie ndó teom̄pùtĕ ndòmmĕ

13 Kĕ di níi yóu mutǎmmú teom̄pùtĕ yiĕ,
 ke yóu di bo túótémĕ n kó diyie tu di,
 kĕntũnninĕ di kpeti.
 Kĕ di wúó n kó diyie, diyie disààri
 kĕ di wúó ndε kó diyie kĕ di cǎá nke dεu.
 Kĕ di di dĕúkunko ke í di tòu ke kǎrinĕ di kó ice,
 kĕ di í di tòu ke tũnninĕ di kpeti kĕ di í náá nsǎntike kó tináànti,

14 Dε mǎnni míi yó ntú a kó diwèi kĕ nda to,
 ke da dee ndihei deiitírĕ kàa baatĕ,
 kĕmbo dihei n do duó ndi a yààri Sakabu,
 kĕ nni nda piú,
 mí nha Yiè nKuyie mmíi béi.

59

Kuperí kùu bo tínti nè Kuyie nti cuokĕ

1 Kénténĕ! Di Yiè nKuyie nnòutĕ í kũpúrú,
 ke do nkù bo yĕĕke kù bo di dεεtémĕ,
 kù me nyí ò ke bo yĕĕke kù bo keémĕ di báammii.
 2 Di kó meyei mmeĕ naá nkuperí dĭndi nè ku di cuokĕ,
 di caàrimĕ meĕ te kĕ kù di bütinnĕ.
 Kù í na ke bo di kĕnté.

3 Ke yé di nou sù mùòtimè menitiyí,
kè di nómbí kòù,
kè di nònnè siyáàbìsì,
kè di nóndié ndó tináanyeyiti.

4 Di yu ditòbè tì beénti í tú tisààti,
òmòù í bekùnè otòù timómònti,
di pī nti tu tibénti nti, tì í mòke tì co kè.
Di òó púó mmeyei mme kè mèe peité mecaàrimè.

5 Di ukú yèè yìè ntu yedautiyiè nye,
kè wèè maá ndi dajú nyèè yìè nhò kúmu,
kàa wééte dimáà kutámònkù kuù yènní.
Di duòkù tì yààti í cáánnè tináti.

6 Di duòkù tì yààti bè í tì daati.
Di yààti í tú tì daati.

Di tómmú tú meyei nkòmu mmu.
Mudònnètómú mmu di pímmè

7 Kè di naàcèi kerì meyei nkó ice máà,
kè di ò ndó mecāā nke bo kuò bèè í cààrè mùmamù.
Kè di toti meyei nkó iyentotí máà,
kè di pēéte dè dè dájunkomu,
ke naá ntidobontì.

8 Di í yé diwèi kó kuce,
di kerì ù ce í dò nsei,
di tū nyice kónkóntiyì nyi.
Wèè tū nde kó kuce ò báá yà diwèi.

Kuyie nkòbe bantémè be yetimè

9 Dèè te kè Kuyie nhòotí kù bo ti deeténèmè ti dootitòbè,
dèè te kè kù í càrikè ke bo ti deéte,
kè ti baà kuwenniku bo yènnimè kè dibìnni máà né bo.
Kè ti dó kuwenniku bo míitémè bá kù í míí,
kè ti bo dibìnni mièke.

10 Ke áantè kuyùònkù ò nháámmè kuduotí borè,
ke firì bèè nuò nyí wúó mbe kòme,
ke bétírí kuyie ncuokè ke duò ke dò ndè tu keyènkè,
kè ti kònti naati kè ti né do mbecírìbè.

11 Kè ti kuò mmukpasímmù kòme,
ke kuò yekpetinónkperè tèmè, bá ti í onpu,
ke kèmmú Kuyie mbo ti patemè,
kè dè dò nyúóó,
kè ti baà medeetímè bá mè í tuòkùní.

12 Kuyie nti caàrimè meè sūū nha ìkè,
ti yei mmeè nàkè ti kpéí,
ti yei mbo ti yò ìnkè nke,
ti bantému tì caàrimè.

13 Tì í yie nha kpeti, tì da soutému,
tì da bùtinnému, fò nKuyie nkùù tì te.
Tì yèmmè dó tì tu: Tì bo nfèũnkómè betòbè,
nè tì bo yetemè a kpeti.

Ti yeñtotí ìì bo ti yèmmè ì tu siyáàbìsì nsi.

¹⁴ Ti yóumu ti bo mbekùmè kè dè wenni,
ti ténke í dǎori dèè sié,
kè benitibè kàri dè bè bá nnáá ntimómmṁnti.
Benitimómmṁmbe í bo.

¹⁵ Omòu ténke í náá ntimómmṁnti,
Wèè dǎ kǎmpī ntimómmṁnti bè ò nfekù weè kpere sǎá.

Kuyie nteémme ku kabe

Ti Yiè nKuyie nyámu timómmṁnti í kpaámè,
kù me nyí dè pénsiri.

¹⁶ Kè kù nsǎ nhòmòu í buò tìmatì kè dèè kù di,
kù yámè òmòu í bṁtimè besénnibè kpeti,
kè kùu youte ku ndùtè ke bo bè deeté,
kè kù wetimè meè nte kè kù na,

¹⁷ Kè ku wetimè nkù dǎátí
ke dò ndimátìyaàbòri dìi pì dicīncīnnì,
kè kù òké dipiì dìi tu medeetímè,
kè ku yaàbòri kù dǎátí dì tu mepetitímè,
kè ku kó kuyaàdándátinkù tu diyantidùò,
kù kpànnè dì ku kabe kpéí.

¹⁸ Kù bo yietí bá wè o tǎmmù dǎmmè,
ku dootitabè bo yà ku mièke dǎmmè,
ku dootitabè bo cǎuté ku yēīti,
bèè bo medétimè bè í yóó mǎnté be kó tiyeti.

¹⁹ De mǎnni diyie taà kèè bíékè kabe bo yote ti Yiè nKuyie.

Kè dì yièni kèè bíékè kabe yà ku kpeti,
be dootitabè yó nkérini ke dò mmenie nhǎǎ tamè mme kukó nnè muwērímú,
kè Kuyie nYaà mbè bèti kǎfūū.

²⁰ Odeetiwè kèrínimu Siyǎǎ tǎri,
ke bo deeté Sakǎbu yaàbí ìì bo yóu í yei.
Mí ndi Yiè nKuyie mmī béi.

²¹ De yembè kpéí m béimmu ke tú m bè taunnèmu, kè n kó muyaá mbo be ìnkè ke túóté yie nnè bè bo mbomè, m bè duómmu n náànti kè ti yó mbo be nǎ mièke nè be yaàbí, nè be yaàbí kó iyaàbí sǎá.

60

Sedisademmu ei yóó wete kémaámè kè ti Yiè nKuyie nkpeti mbo di mièke

¹ Sedisademmu ei, ité kécómú kǎmiéte,
dè tǎòkemu a bo míité dè a wenniku,
Kuyie nkó tikpeti bomu a ìnkè.

² Dibiiñni dìi dǎtinné kutenkù dè urikemu benitibè,
kè ti Yiè nKuyie nné da miité ku kó kuwenniku,
ke da benke ku kó tikpeti bomè a ìnkè.

³ Yebotè bo ntù nha kó kuwenniku,
kè bekpààtibè wùò nha wennécànni kó menáà ké nda tū.

⁴ Sedisademmu wénni a ei fitimè, a bí iténimu tipiiiti timəu,
ke tíi nke kúntini a borè.

A dapàmbè iténímu dedétirè,

kè bè uukuní a sapàmbè ke kpènnìnkoní a borè.

⁵ A yóó dè yà kè diwèlì dii da pí nkè kuyèhnaatí da kuò,

ke yé tikpàtì tii bo dàméèrì tì kàrinímè a borè
kutenkù kó tikpàtì yó ndàkuní ke cuuti a borè nde,

⁶ Kè benitibè nyiitinèní yòyóbè titòntì titòntì,

Mandiyāā kó kutempè nkàbe nè Efa kàku kàbe nè Sabaa kó kutempè nkumòu
kàbe

kè bè nkòriní ke touní mesòò nnè tihúúntì

ke píèkù ke sántì tì Yìè nKuyie.

⁷ Kedaa èi kó iwūō imòu yóó tímmu a borè.

A yóó tiekemu Nebayoti èi kó yepedakè kè di n yè nni nfeu,

mí nKuyie n wūōtònnì ìnkè dipānnì ndi dii kó kufōōku n naati.

De mōnnì kè n cīètè n kpeti bo tè yètìrì nde.

⁸ Ōmbe mbe bèè pùtì ke do nyewetè?

Ōmbe mbe ke putínì yekpètìnónkperè ò mputimè ke kūntì ye weñní?

⁹ Yehèkè détiyè kàbe buó mí nwe,

Tadisisi èi kóò bātòòbè bèè yó ntú beketibè kékpènnénì,

a bí nè timátì péitì mesòò bè bo déúkunnemè

mí ndi Yìè nKuyie n yètìrì,

mí nwèè dò mpáí, ke di te díndi Isidayeeribe ke di déúkunko.

¹⁰ Bepòòbè bèè yóó maá fō nSedisademmu èi kó iduotí,

kè be kó bekpààtibè mpī nha tōmmú.

Mí ndi Yìè nKuyie mmú bí.

M mièke keè do di yè kè n di poté,

nè n sà mèè kpéi n yóó di kuómmu mmesémme.

¹¹ A èi kó yebòrè yó nfeíomu sáà kuyie nnè keyènkè,

bá yè báá kpetínhé kè dèe yie nkè yebotè ntouní ye kpàtì a mièke

kè ye kpààtibè nkòriní a èi.

¹² Yebotè nè yekpààtlyò yèè bo yete yè bo mpīmmè a tōmmú yè í yó nkpaá bè
bo yè kùò páíí.

¹³ De mōnnì Dimaa tūúká kó tikpàtì timòu,

idei bè tu ì sipéresi nè bè tu ì pinni nè bè tu ì bisi,

kè dèe kòtení kéntú n cīètè kó tisàtì,

kè n déúkunnè n cīètè m bo tè yètìrì.

¹⁴ A dootitòbè bèè do da fēūnko

be bí kòrinímu ke bo sīnné a ììkè.

Bèè do da senku bemòu bè yóó da bóútému,

bè bo nda yu ke tú tì Yìè nKuyie nkó dihei Siyōō,

Kuyie nkùò dò páíí ke te Isidayeeribe ku èi.

¹⁵ Bè do da dootóomu ké nda níí,

bá òmòu í mpēnkù a borè.

N né yóó duó nkè bè nda pōtinèmu sáà,

benitibè yèmmè bo nda naatinè nè be yaábíó sáà.

16 De m̀̀nni f̀̀s̀̀ yó di yebotè m̀̀ke dè
 késũ̀̀te bekrààtibè,
 kébanté ke d̀̀ mmí nha Yiè nKuyie m̀̀i tu a deetiwe
 kébanté ke d̀̀ mmí nKuyie Sakabu do t̀̀ nkù
 n kpeñ̀̀nmu kè m̀̀i da donté.

17 De m̀̀nni kè bè nda t̀̀uo disoowũ̀̀ kó dif̀̀t̀̀rì meso
 timáti kó dif̀̀t̀̀rì timáti péiti,
 idéi kó dif̀̀t̀̀rì disoowũ̀̀,
 yetárè kó dif̀̀t̀̀rì timáti.

18 A eì mièke òm̀̀u ténke bá nf̀̀ũ̀nko ot̀̀u,
 òm̀̀u ténke báa p̀̀nte ot̀̀u kòo eì naá ntidobonti kédouko,
 a tenké kem̀̀u dúm̀̀e.
 A eì kó iduotí yet̀̀rì bo ntú medeetimè,
 kè di b̀̀rè kpeye ntú mí nKuyie nkó disanni.

19 Diyie kó menáa mmè ténke í yó nda mí nkuyie mm̀̀nni,
 ot̀̀nkù weè me nyí yóó nda duò nkuwenniku keyènkè.
 Ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú a kó menáa sáa kéntú a kó tisati.

20 Yekúdabùò nténke bá nkpaá a eì mièke.
 Mí nha Yiè nKuyie m̀̀i yó ntú a kó menáa nsáa,
 m̀̀e í yóó deè diyie dèumè yoo ot̀̀nkù kómmè.

21 Kè benitisààbè beè máa m̀̀bo a eì kè beè ndi baké sáa,
 dihei n d̀̀ò di.
 Bè bo nkótiri titieti n fiúkú tì deboore ti kóme
 kéndéúkunko n yet̀̀rì.

22 A nitibè mièke weè kó kunaàm̀̀nkù kèñ̀̀i
 kuù yó mbo sikou sikou
 weè kó kuwu nyí tú kumakù kè kù ntú kuwu nkperikù,
 mí ndi Yiè nKuyie n yóó dè d̀̀m̀mu mecáa nde m̀̀nni bo tuòke dii m̀̀nni.

61

Kuyie ntāāté wè koò tōnnè ku náahti

1 Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuù bo ny Ìnkè,
 ti Yiè nKuyie nni ncòummu mekùò ke n t̀̀,
 kè m bo náké tináaṣ̀̀sàati besénnibè,
 kéduò ndiwèl beè yèmmè càarè,
 kékpeté tikpetinti,
 képité iwèi tidaati,

2 kénáké benitibè ti Yiè nKuyie nkó mesàa mbenni t̀̀òkenimè,
 kè ti Yiè nKuyie nyóó kpa nti kpànni,
 kébántè bèè bo meyeñ̀̀caarimè mièke.

3 Siyáa kòbe kuòmmu kè m me nyóó bè bántè,
 bè p̀̀ mbe yo nye mutapéi,
 kè m me nyóó bè Ìriné iyítòòdá,
 bè kómmú yekúdabùò nye
 kè m me nyóó bè waare mekàf̀̀s̀̀me,
 ké bè daté tiyáati kó tiyàati,

ké bè dàtínnè tibanyààti,
 ké bè mbè yu ke tú:
 Detediεrè mēwetímmè kpepe,
 Ti Yiè nKuyie nfíi ndè ke bo déúkùnnè ku yètìrì.
 4 Bèè yóó wēte kèíi nyedobuò ndimònnì kpeye,
 kémaá sicéí sù pùò nnè dimònnì,
 kéwēte kèíi nyehékè kótè,
 kéküté yedobonkótè.

5 Bepàðbè bo ndi cēmmù di wūō,
 bekpákpàribè bo ndi kuuti di paa
 nnè detie mbè tu dè fínyí de kó de paa.

6 Díndi bie bè bo ndi yu ke tú:
 Ti Yiè nKuyie nkuó nùùbè,
 bè bo ndi tú ti Yiè nKuyie nkùù ti te ku kó betōmbè,
 di bo di yebotè kó tikpàti,
 kénsāri be kó tisāti.

7 De yiè ifei ténke í yó ndi bo,
 di yóó péte ticuti nti kuce mēdémè,
 kémbò diwèi miεke sáà.

8 Mí ndi Yiè nKuyie n dō timómmōnti nti,
 n yí dō dèè wēnninko ke sari,
 n yóó bè yietímu weti be yeti,
 ké bè dōònnè metaummè mēè yó mbo sáà.

9 Kè bèè yíétè be yaabi ibotí imōu miεke,
 kéyíétè be kó feyanfè iwuo ntei miεke,
 kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n di dōò mēsàà.

Disānni kó feyēnfē.

10 N yēmmè naatinēmu ti Yiè nKuyie
 ké ñ yānku ké diwèi n kùō Kuyie nkùù n te ku kpéi
 kù n dàtínnémè mēdeetímè kó diyaabòri.
 Kù n dàtínnémè mēwetímmè kó diyaabòri,
 wèè tōú o pokù ò ò sārímè kèíri féitòòdáfè,
 ké n dò nyikúó niùti, ke dò nhosapàà nhōō pammè kénkōri o dōù,
 11 Kεtenké òō denneni mēè botí bè buotí dè,
 bè òō yōōre ikūmbí kè ìi yè mē
 ti Yiè nKuyie nyóó denneni mēè botí mēdeetímè,
 ké yebotè yemōu mē yà ké kù sante.

62

Sedisademmu yóó wēte kētūntemè

1 Kè Kuyie mbéi nke dō:
 N dō mēè kpéi nSiyōō deè te kè n yí yó ndò nyúó,
 n dōmu Sedisademmu deè te kè n yí na ke bo ndò nsó,
 n yó mme nhō ke kémmúnè
 mēwetímmè kó kuwenniku bo mítémè,

diwennécànni kōme,
mēdeetímè kó kuwenniku bo mítéme dihāāfīnni tēmè.

² Kē yebotè yeməu yà a wetimè,
bekpààtibè bəməu bo yà a kpetì,
ke da yu diyètìpànni ti Yiè nKuyie nyóó da keuté di.

³ Kē ti Yiè nKuyie nni nda pikú ku nòtè dikotipìi kōme,
ké nda ceú dikpààtipìi tēmè.

⁴ Bè ténke bá nda yu ke tú dihèi bè dootóo di.
Bè ténke bá nyu a tenkè ke tú ketenkè kèè dǎúnko,
bè bo nda yu ke tú mí nha Yiè nKuyie n càà,
bè bo nda yu ke tú m pokù
ke yé mí nKuyie n yèmmè da naatinèmè,
kàa tenkè n ye.

⁵ Odapàà nhǎǎ túótémè osapàà nképuoke,
meè botí nku a nìtibè yóó da yenkemè
diwèi ǎ mbomè odapàà nho pocēnni kpéí,
Kuyie nyèmmè yó nda naatinè meè botí.

⁶ Sedisademmu n cōnné bebàribè mbe a duotí,
bè í dò nkécfééké keyènkè nè kuyie.
Díndi bebàribè,
bèè dǎ ti Yiè nKuyie mbo dentenímè Sedisademmu kpéí,
di í dò nkésakii, n náánnè o kpéí.

⁷ Di báá pǎ Kuyie mmefé,
kénkémmúnè kù bo wēte kètüntemè Sedisademmu
kòo naá nkutenkù kuməu yó nsántí wè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nyòutemmu ku nòtè ke poté ketenkè,
ke béi nke pàrikè ke yí:
Fǎ nSedisademmu a dootitabè ténke í yóó di a diiti,
bekpákpàribè kó ibí báá yà a naà mpàmmè a fèütè ke pètè mè.

⁹ Bèè kúútí tidiiti beè yó ntí yo
nke déúkúnko mí ndi Yiè nKuyie n yètìrì,
bèè tǎú fínyí be ke dǎori menaà
mbeè yó mmè yè n cfètè dánkù mieke.

¹⁰ Díndi Sedisademmu kəbe yènnè,
piènnè kuce bèè kūntiní be kpéí,
kétínné kuce kó yefǎtè kèpíe nyetárè
kécōnnè mecannimè kè yebotèe yà.

¹¹ Di Yiè nKuyie mpǐkùmmu itemmànkè iməu ke tú:
Nákénè Siyǎǎ èi ke dǎ: A deetiwè kéroomu
ke bo tí nhò deetè bè,
bèè tu o tǎmmú kó tiyeti.

¹² Bè bo mbè yu ke tú: Bèè càá nke tú Kuyie nkəbe,
bè bo mbè tu ti Yiè nKuyie ndontè bè.
Fǎ nSedisademmu bè bo nda yu ke tú:
Dihèi bè dǎ di, bè í bǎntóo di.

63

Kuyie nyóó potémè yebotè képeite ku kòbe bànni

1 Wenni nwe yie nwèè itiní Edømmu tenkè,
we nyitini diheidiè Bosedaa kòo yààti tò mmewũs?
We nkèríní ke dáátí o yààti ke yíéo,
ke tá o wèrímú.

Ti Yiè nKuyie nkuù kòtení ke bo bekénè yebotè,
kédeeté ku nìtibè.

2 Ba nte kàa yààti tɛí mmenitiyĩ?

Ba nte kè ti dònne wèè nàù nfinyĩ kó yebè diyetituo?

3 Kuyie nnàa nke tú: N do bo m maa ndi diyetituo ke nàù,
n kòbe kóò m̀ou í n teennè,
m mieke keè do bè yè kè nní mbè nàù ke be ùtírí,
kè be yĩ nsèrì n yààti.
Kè m mùoti n yààti timou.

4 N do yému nè n yèmmè mieke ke dò ndiyiè mari m bo peite n nìtibè bànni.
Dimònni tuòkemu m bo deeté di n nìtibè,

5 Kè n wènté ke ś nhòmou í bua de kpɛti,
kè dè n di n yàmè òmou í bomè n f̀nkúò,
memme kè n yòute m bakù m mieke còuté mèè kpéí,
kè dè n duó mmuwèrímú.

6 Memme m mieke yémè yebotè kè n yè nànte
ke yè yòure m mieke ye yè mèè kpéí.
Kè be yĩ ncóú nketenkè.

Bè nàkémè Kuyie nsémmè kpéí

7 N yó nsántimu ti Yiè nKuyie nku sàa nkpréí,
kù ti d̀ò mèè sàa nkpréí, m bo ndéúkunko ku yètiri,
ku niti tii deu Isidayeeriibe kpéí,
ku sémmè mèè te kè kù bè d̀ò de kó mesàa ndiemè.

8 Kuù béi nke tú: Isidayeeriibe tu n nìtibè mbe,
m bí nyi, ì í yó n souté.
Memme kè kùu bè deeté.

9 Bè do bo dii m̀nni meyeñcaàrimè mieke
kù í t̀nni ku kóo t̀nti m̀ou,
yoo ku t̀nni mari ku mómm̀onku kuù bè deeté.
Kù bè dómu kè mesémmè kù mbè bonè
deè te kè kù bè donté.

Kuù do bè ùúkú ke bè ỳòri,
be borime memou mieke.

10 Bè me nyí nyie nku kpɛti,
kéncaàrè Muyaánsàamù yèmmè,
kè kùu kónté kènaá mbe dootitòu,
ké bè ta mudòò.

11 Memme bè dèntenimè dimònni kótiri
dè do d̀ommè M̀oyiisi kó dimònni,
kè bè mbékú bemáa ke tú wèè do bè sée
d̀amèèrì ò bore?

Wèè kó muyaá ndo bo be cuokè de yiè nkòte ke?

¹² Wèè do bonè Mɔyiisi kòò duó mmuwērímú, wèè bakù do kpeñni kòò kèété kukó nkó menie mbe ìikè, kèpétè diyetidieri kè di bo sáá.

¹³ Weè do bè ni kè bèe keté daméèrì mieke tesántè ò nkérímè mutencatímu bá bè í mbèté bá sám̀pó.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù kó Muyaá ndo bè kpàake ke kòrinè meoǹpùmè borè, kupecenku ò nkérímè ke cuti kubiriku.

Mem̀me ti Yiè nKuyie ndo nimè ku nìtìbè, ke fei ku yetidieri.

Kuyie mp̄ānāānti nāāntò kuónnèmè Kuyie

¹⁵ Áú! N Yiè nKuyie á mbo keñkè

a cēsàatè deñkè, kèwéntení kèyà dè ti dòmmè.

Dè yĩme kàa ténke í ti dós?

Ba nte kàa ténke í ti kuò mesémmè?

¹⁶ F̄s̄ò tu ti cice!

Ti yààrì Abarahammu í ti yé,

ti yààrì Sakòbu ti yèmmu.

Ti Yiè nKuyie n̄s̄ò tu ti cice.

Nè dimònni f̄s̄ò tu ti kóo deetiwè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie, ba nte kàa yóu kè ti mònté a ce?

Dè dòmmè kàa yóu kè ti áá nke ti to kpenke,

bá ti ténke í da dé?

Wèētèni ti bíékè, a dó mèè kpéi ntinti a kó betōmbè.

Tinti a kó benitibè, f̄s̄ò ti te.

¹⁸ Yem̀arè sám̀pó mieke nke a nìtìbè tinti ti tiekemè dihei, kè ti dootitòbè kàtení ke pònte a cēsàatè tèè dò mpáíí.

¹⁹ Dè yĩme kàa ti d̄òrì ke dò nha í ti baaté diyie mari?

Dè dòmmè kàa ti d̄òrì ke dò ntí í to a yètiri nè ti bomè?

Ba nte kàa báa kèté tiwetì kécútèni yetārè na nda yà kēsante.

64

¹ Ti Yiè nKuyie nti da báámmu,

ncutini ke dò mmuhāá nkécóuté ideí

ncutini ke dò nkehāādekè kè dèe fānte

kàa dootitòbèe banté a tú wè,

kè yebotèe kpeute a ìikè.

² A do d̄òò tidieti kè dè ti déétému,

a na ncútèni kè yetārèe sante a ìikè.

³ Ti mu nyí ti kèè diyie mari,

tì í ta òm̀òu kó ditò,

ti me mmu nyí yà díboò mari d̄òòmè mebotí bèè di bùs be kpéi,

nkè dè í tú f̄s̄ nKuyie.

⁴ A s̄s̄ còutèniè diwèl̀ ndi wèè d̄òrì a dómè

bèè dènniní a kpéi ke tũ nha kó kuce,

ti càarèmu kàa mieke ti peike

kè ti tũnnε ice ti do tũ nyi nè dimònni,
a yóó ti deetému.

⁵ Tĩmou ti sãũ ntimáa ndi,
kè ti tómmú mùù tu musààmù kè mù naá tiyaàciti,
ke kpei tifãàkpeti kōme,
kè ti caàrimè ti tō kuyaakù ò ntòmè tifãàkpeti.

⁶ Òmòù í bo wèè yu a yètiri,
òmòù í dààte ke bo da taunnè omáa,
ke yé a ti bùtinnémè kè ti yei nti tieke.

⁷ Bá nè memme ti Yiè nKuyie fšò tu ti cice,
ti tú tiyaati nti kaa tu oyaamarí a nõu sili ti dàà.

⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie a mieke báa ti yè kètonté,
bá nhã ke yé ti caàrimè,
a ti wénté fenònsààfè ti tú a kó benitibè mbe timou.

⁹ A ekè sààyè dōũnkomu ke naá ndikpáa,
Siyōō naá ndikpáa ndi kè Sedisadεmmu feítóo.

¹⁰ A cēdiētē, a cēsàātē,
ti yembè do déũkũnko tēè mieke a yètiri
tē cōútē muhãã mmu,
desààrè ti yèmmè do naatinè dè kè dè càke.

¹¹ Ti Yiè nKuyie a bo na kénwúó ndendε kó dimàa ke búútóòà?
A bo nti wúónko ke ti yo nyifei dieyi sáá?

65

Kuyie nyóó bekénèmè bèè kù bùtinné ke feu iwũō yebokè

¹ Memme kè Kuyie mbéi nke dà:
Bèè í n waà n duó nkè beè m bekù be kpeti.
Bèè do n waà n duó nkè bè n yàmù.
M benkemu m máa kubotí kùù do í yu n yètiri
ke yĩ: Ntenè mí, ntenè mí.

² N diékù n nõùtè nte yewe yemou kuwuō nkùù í yie
n kpeti ku bíékè,
kè bè tũ nkuce yeiku,
ke dōori be yèmmè dómè.

³ De kó kuwuō nkòbe n wénnimù ke dè feío ke feu iwũō depennè kó yetòrè
ke còunko tihúúnti titáti kó yedombie nyĩnkè,

⁴ ke ã ifōti mieke ke wentí titādènti mieke,
ke cáa nyefōnkè

ke àã tidiiti tui sí mbe bō mieke * mieke nke ke náannè becírìbè ke waà
mmeteèmmè, ke yo ntibōdiiti, Kuyie ndo yē nyIsidayeeribe bá ndōori
dè.

⁵ Bèè ò nnáa mbenitibè tòbè ke tú:
A bá n tóónnè a bá n tóónnè,
n yí dō nkékááké kaa n kááké a tuoti ice nyi.
Mí nKuyie m mieke kèè péi de yembè mediè
dè cōú m mieke nke sáá.

* 65:4 De kó benitibè do ò nkōri ifōti

6 N wàrimu be dǎ̀rìmè n yí yó mbè wùónko,
n yóó bè yietímu be dǎ̀rìmè weti weti.

7 N yóó bè yietímu be yei nnè be yembè kǎme,
bè do caàri mí nwe bè cǎunko dii mǎnni tihúúnti yetàrè yetàrè Ìnkè.
N yóó bè yietímu meyei mbè n dǎ̀dè mè.
Mí nKuyie mmí béi.

8 Fínyí kó kubakù kùù peité,
bè ǎ̀ í nkù bíe bè ǎ̀ kù soómmu,
meè botí nku n yóó dǎ̀mè n nìtìbè,
n yí yóó bè kùò beṁṁu.
Mí nKuyie mmí béi.

9 M bo ànné Sakǎbu yaábí kuwuo,
beṁbe Sudaa kó kuwuo nkǎbe beè yóó tieke n tǎsààri,
beṁbe n tǎáté bè.
Beṁbe n kó betǎmbè.
Beè yóó di tieke kéṁbo.

10 Bèè bo n wammú beè yó ncēm̀m̀
ipe nè sibǎ́ Sanǎ́ biriku
kè Akǎ́ kǎku ntú dinaacēnhò.

11 Díndi bèè né n dootóo mí ndi Yiè nKuyie
ke yè n tǎsààri kpéi ke pǎ́ ndibǎ́ Kati tidiiti
ke waà nyeyunatè ke cou menaà dibǎ́ bè tu di Menii.

12 N yóó duó nkè bè di kuò mudoò miéke nke,
di bo nnínkú di núù kè bè di feu,
ke yé n di yumè kè di cǎ́kè, kè n náá mbá di í ncóú.
N yè ndèè í wenni di né de ndǎ̀ori.
N yè n yí dǎ́ dè di de ntǎáté.

13 Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú
n tǎmbè bo nyo nkè dè sǎnnè,
kè dikònni né di bo,
n tǎmbè bo nyǎ́ mbè dómè,
kè sinéyèi né di kǎ̀.
N tǎmbè bo nyǎnkunè diwèi,
kè ifei né di bo.

14 Diwèi bo mbo n kó betǎmbè kè bè nyíú,
kè meyeñcaàrìmè né di bo kè di kuò.

15 N yóó di kuṁmu, kè di yètèe naá ndibenkèri
kè n kó benitìbè n tǎáté bè ní yè yu képarikè ke dǎ̀:
Ti Yiè nKuyie nni nkuò kù kùò mèè botí de kó benitìbè.

16 Wèè ní bo ndǎ́ n kó mesàà ò ní yó n yú ke dǎ̀:
nè Kuyie ntímómmǎnti kǎku,
kè mè pèté.
Kè wèè dǎ́ képarikè, ò ní yóó parikènè n yètiri ndi.

Kuyie nyóó dǎ̀mè ketenkè pǎnkè nè kéñkè

Mí nKuyie n ténke báa dentení meyeñcaàrìmè mèè pèèté me kpéi.
Mí nKuyie n yóó mè kéimmu.

17 N yóó dǎ̀ kéñkè pǎnkè nke nè ketenkè pǎnkè,

bembɛ kó dimàà bè tǎātɛmu dɛ kó kuce,
kè dè bè naatinè dɛ kó isòkɛ.

⁴ N tǎātɛmu kɛ bo duò nkɛ bèɛ yà mɛyɛi,
bɛ kǎmbùòti duò dè n yóó dɛ mbè bǎntɛ,
n yu kɛ yumu òmòu mɛ nyí cǒútɛ,
kè m bɛi nhòmòu mɛ nyí n tɛ́nné,
kɛ né dǒò m baa yɛ n yí dó dè,
n yete dè bè né dɛ ntǎātɛ.

Kuyie nyóó dente kéteemmè ku kɔbe

⁵ Díndi bèè kǎmbùòti duò ti Yiè nKuyie nnáànti,
keènè kù tu mù: Di kɔbe bèè di níí nkɛ di yetírí di yu mɛè kpéi n yètírí.
Bè di daúmu kɛ tú:

Ti Yiè nKuyie mbenkɛ ku kpeti kè ti yà di kó diwèi,
dɛ yembè bèè mómmɔmbɛ yóó di ifeí.

⁶ Kénténè di bo keè kutoweku kùù dàátí dihei.
Dɛ kó metammè yìèní Kuyie ncfètè nte.

Ti Yiè nKuyie nkó metammè mme,
kù yietí ku dootitǎbè mbè bè mànnè tì yeti.

⁷ Siyǎǎ èi í kuó ntipòuti kɛ né na kɛ peité,
di kraá kɛ tú di bo kuó ntipòuti kɛ pǎnkɛ peité denitidabire,

⁸ We nkèè tì mbotí diyìè mari?

We nyà diè mbotí nè ti bomè?
Dihei ǎǎ í nhǎnné diyìè òmáá,
kubotí ǎǎ í nhǎnné òmònni òmáá,
Siyǎǎ yie kperɛ né mɛ ndǒò,

ò í kuó ntipòuti kɛ pǎnkɛ peiténí initidabí.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m bo nte kòò nitipòkù pòuti bi kòò né báá peitáá?
Mí nwèè ǎ nte kè debireɛ yènní, mǎi bo dè ditínnáá?
Mí nKuyie nkùù di te mǎi ti ndi beke.

¹⁰ Díndi bèè dó Sedisadɛmmu dí nhò wɛ́nnè kɛ yǎnku,
dè ndi naatinè o kpéi.

Díndi bèè do kuò nSedisadɛmmu kǎú tiiténè tihauti.

¹¹ Di yóó yǎámu o mɛ kénsǎnnè kè dè di bántɛ.

Di yóó sǎmu o miɛsɛrè di dómè.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nsoótɛ kébéi nkɛ dò:

N yóó tǎní diwèi ndi Sedisadɛmmu kè di mpùǎ nkukó nkɔmɛ,
menie nhǎǎ ta kukó nképiemmè,
kutenkù kó tikpàti yóó mɛ nhò píɛ.
Bè bo ndi píɛkɛ kɛ di yǎàhko,
ké ndi úúkú kɛ di wǎàri.

¹³ Onitipòkù ǎ mbáá mmèè botí o bire,
n yóó di bántɛ mɛè botí Sedisadɛmmu miɛkɛ.

¹⁴ Di yóó dè yàmu kè di yèmmèɛ narikɛ,
kè di bitè fɛ́nkèmbóntaafe ǎǎ dúótɛ kè timútii dǒòmè.

Ti Yiè nKuyie nyóó benkɛmu kù nitibè kù kperínnimè,

kè ku dootitòbèe yà ku mièke dòmmè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkèrínímu muháá mmièke,

kè ku kparínaaséí fímmú fefódónfè kòme.

Ke bo peite ku pèi nè kemieke, kètuò mbenitibè fehāādeñfè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie bekùnè muháá mmu

nè dikparisiè ndi kù tièmmè benitibè.

Kù bo kuò benitibè kutenkù kè bè nsù.

¹⁷ Bèè wèñkùnkò bemáá kécánninko ke korì depénnè kó yebòkè borè,

ke tūū nhobòoyiè nfònkúò,

ke cáá nyefònkè, nè yetirè, Kuyie nyete dè.

De yembè yóó kúmu òmònni òmáá.

Mí ndi Yiè nKuyie mú béi.

¹⁸ N yému be dàòrimè nè be yeòtotí.

Kuyie nyóó tímmè ku kòbe

Kè Kuyie mbéi nke dà: N kéroomu ke bo tí nyibotí imòu kòbe, kè bèe yà n

kó tikpeti. ¹⁹ M bo dàò mēbenkùmè yebotè cuokè, kè ye kòbe bèè yenténè m

beénti m bo bè tō nyibotí tēi mièke, Tadisi nē Puti kperi nē Dudi kperi, bembè

bèè tu betāntāūbè, m bo bè tō nyehèkè détiyè, Tubaadi nē Yafāā. Bèè í kèè bè

nāammè n kprí, bè mu nyí yà dē n kpeti. De kó benitibè bo náké n kpeti ibotí

tēi. ²⁰ Kè n tō mbè ntouni di tebii sili bo ibotí imòu mièke. Bè bo mbè touni nè

sisēí nē sikiparínaasēí, nè sisēí tēsi sili mùmmu. Kè betòbè ndeke yesāmmarinnarè

nè yòyóbè. Ke kūūnnènni n tāsàari Sedisadēmmu ke n duò. Isidayēeribe ò nni

mpāā mmèè botí yepārè, ke āā yebò sààyè mièke ke touni n cfiètè mièke. Mí ndi

Yiè nKuyie mmú mē nyē. ²¹ Be mièke m bo tánkè ikuò niùbè nè Defiibe mí ndi

Yiè nKuyie mú béi.

²² Kēfñkè pánkè nè ketenkè pánkè n dàò kè bo mēè botí, di kó kuwuò yó mme
mbo nè di kó diyètiri.

²³ De mōnni benitibè bemòu

bo nkārini m borè bá wèè tánkù,

bá tēè om̄pùtè ke ninku n yìikè

mí ndi Yiè nKuyie mú béi.

²⁴ De mōnni benitibè bèè yete n kpeti

bè bo kú kénduò kè benitibè kòrini ke bè yàu.

Yebiè yèè cáá mbe kònti yè í yóó kú,

muháá mmùù bè tūò mmù í yóó kú,

be kperè bo ndò nyisòke benitibè bemòu kprí.

Sedemii Di mpátiri tō tūi náahti

Sedemii do tú ikuó niùti Idikiya bire nde. Idikiya Anatoti eì kou kòo bo Bensamee kó kutempē mmieke, kē Kuyie nhò yu kóò dḗò ku pāānāahti náahtò kē sḗ nho kraá ke tú odapàà. Bemou kē bè nhò níimmu, nè memme kòo baa nyíku o mómmanti ìnkè kétuake kumànkū.

Weè Sedemii o mómmuḡ nweè wàri de kó dipátiri. O kó tipāānāahti do tú ò bo caummè Isidayeeriḡe ke tú Kuyie nyóò bè bekénè bè feu mèè kpeí nyiwūḡ yebokè ke dḗori meyei. Sedemii do tú Kuyie nkóò niti nwe ke mènke duḡ nhomáá Kuyie nkó mutōmmú kpeí kémmake dikōmbùḡ ò í nyíèkù ò bo nákéme timómmanti bá kòo bo fḗtḗ. Kuyie ndo yóò ò yu ku tōmmú kē Sosiasi bo o kpàti benni tepíitè nè ditāānni mieke nke. Kuyie mpāānāahti náahtè tḗbè Sofonii nè Abakuku bè do tú o kó dimōnni kḗbe mbe.

Sedemii do kraá fōumu kē Kuyie mpāānāahti ò náké ti kē tisūkùti dḗò. Kē Nebukannesa Babidōnni kóo kpààti bè do kēpante Sedisademmu nè Kuyie nciḗtè, kēpī nSudaa kóo kpààti kékōnnè nè benitibè tḗbè pḗu. Bè bè pīrímú dīi mōnni ke kōnnè kē Kedadia bè do baá nwè dihei kē bèè ò kùḡ. Sudaa kḗbe bèè do kraá kraá, kē bèè coké kékote Esibiti kēsori, kē bèè pī nSedemii nè muwērimú kòo bè neinè de bíékè. Ò ke nku.

Di mpátiri náahti duḡ ke dōmmè

1. Kuyie nyóò bekénèmè Sudaa kó dikpààtiyuu 1-45
2. Kuyie mpāānāahti náahtò náké ti kē dè ntukúnè yebotè teyè bèè í tú Isidayeeriḡe 46-51
3. Bè domè Sedisademmu eì kē dī pònte 52

¹ Di mpátiri tō Idikiya bire Sedemii náké ti nti nè ò dḗò dè, Idikiya do tú ikuó niùbè bèè do bo Anatoti eì Bensamee tempē mmieke be kóò mōu nwe. ² Kē ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedemii Amḗo bire Sosiasi tu dīi mōnni Sudaa kḗbe kóo kpààti, o kpàti benni tepíitè nè ditāānni mieke. ³ Kē kūu wēte kóò béinnè Sosiasi bire Sosakimmu tu dīi mōnni Sudaa kḗbe kóo kpààti. Kē Kuyie nni nsoké ke náānnè Sedemii kēntò kétuakenè Sedesiasi Sosiasi bire terè kpàti benni tepíitè nè dimáá. De kó dibenni kóo tāānummùwè mieke nke be pīrímúmè Sedisademmu eì kḗbe ke kōnnè.

Kuyie nyumè Sedemii kòò bo náké ku náahti

- ⁴ Kē ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dḗ:

⁵ N do da yému
ke mu nyí da piitè a yḡ pouti mieke.
A do kraaní a yḡ pouti mieke
kē n da cāñnému,
n do da tāātému
kàa bo ntú wèè nàa m pāā náahti yebotè.

- ⁶ Kē n tēnnè Kuyie nke dḗ:

Áú! N Yiè nKuyie n yí nḡ nke náá,
n kraá bemmu.

7 Kè ti Yiè nKuyie nní nténné ke dò:

Bá ntú a kpaá be.

A kòrimu n yóó da t̄s mbèè borè
ke bo bè nàké n yóó da náké t̄i timou.

8 Bá mbè dé ke yé n da bonèmèmu
ke bo da deeté.

Mí ndi Yiè nKuyie mú b́í.

9 Mèmmè ti Yiè nKuyie nyòutemè ku nòutè kékááké n nùù, ké n náké ke dò: Nh
ānnèmu n náānti a nùù mieke.

10 Banté ke dò n da báammu yie nyebotè,

kàa bo mbaké yekpààtiyo,

kàa bo nhuuti, ke kòuti,

ke b̄onti ke p̄ònti, ke déite,

ke mati ke fiinte.

Sedemii dàummè tidòuntì ke yà mutie bè tu mù amandié

11 Kè ti Yiè nKuyie nní mbeké ke dò: Sedemii a yà ba? Kè n dò: N wúó mmutie
bè tu mù amandié kó kubakù nku.

12 Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: A de yàmu weti weti, de benkú m p̄immè
mmè m b́í nti ke yóó t̄i dòò.

13 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: A yà ba? Kè n kù t̄énné ke dò: N yà
tekũmbotè nte kè t̄è bo kubakù yóú bíékè, kè f̄anni ke bíkúní m bíékè.

14 Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò:

Kubakù yóú bíékè nke

meyei nyóó cóunnímè dihei dii nyembè b̄emou ìnkè.

15 Nte n yóó yúmu kubakù yóú kó iwuo nyimou nè yekpààtiyo yemou,

dè k̄òrinímu ke bo pi Sedisademmou ei kó yebòrè,

kéfité iduotí nè Sudaa ekè yemou.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú b́í.

16 M b́í nti be kpéí n yóó t̄i mbè dòòmu

bè òòri mèè kpéí nke m bùtinné,

ke tuò nyebókè tihúúnti,

ke k̄ònkù ke báa mbè dòò dè.

17 Kè ti Yiè nKuyie mb́í nke dò:

F̄ó nSedemii báátí,

íté kékote ké bè nàké n da nàké t̄i kó dimàà.

A k̄ònti bá mpaati be ìikè,

kàa pàati mú né yóó da ānné

kuf̄ōwáa mbe ìikè.

18-19 Dihèi yembè b̄emou,

bekpààtibè nè be kó betũmbè

nè ìkuó niùbè nè Sudaa ei k̄obe

b̄emou bè í yó ndó a kpeti.

N né yóó da duómmu muw̄erímú

kàa bè bàao.

A bo ndònnè dihei iduotí fité di,

dimátisāā dis̄owũð kó iduotí dòmme

bè í yóó da na.

Ke yé n yó nda bonèmèmu ke da k̄ānké.

Mí ndi Yiè nKuyie mmû béi.

2

Isidayeeribe ténke í dómè Kuyie mbè do kù dómè boti

¹ Kè tì Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Kòte Sedisademmu kòbe borè kérépĩké kè bèe keè. Mí ndi Yiè nKuyie m mû tu:

N kpaá ke yému di do n taunnèmè
di bíkémbénti mǎnni.
N do di puoke bàmbà,
kè di nni ndómè,
kè nni nnimè dikpáà tédǎntè miéke ke di ntũ.

³ Isidayeeribe di do cáámmu ke tú n kòbe,
kè n dí te nh ò ntemè bá tii diiti di òò deite tì meketimè,
kè tì tu n kpeti,
òmǎù do ò nkòò di kááké wèe tuǎti ice nyi,
kè meyei nhò do.

Mí ndi Yiè nKuyie mmû béi.

⁴ Díndi Sakòbu yaàbí keènè n tú mù,
Isidayeeribe kó iwuo nkémmúnè n yè mmù.

⁵ M béimmu ke tú:
n do cáàrè ba di yembè
kè deè nte kè bè n yóu ke tũnne detetirè kperè?
Kè naá bémómmǎmbe detetirè.

⁶ Bá bè í békú bémáà
mí mbe Yiè nKuyie nkùu bè dènnení Esibiti m borè.
Mí nwèè do bè bonè dikpáà tédǎntè miéke yefǎtè borè.
Tédǎnkpetè mufòmму í borè.

Òmǎù í borè, onitì í pènkù dè.
⁷ Mû di kǎtenèní ke di kǎnne ketennatikè,
kè di bo nyo ntidsààti,
kè di né ta nh èi ke di sǎnkũnne,
kè di càke, kè di naá nyisòke.

⁸ Bá ikuó niùbè í békú bémáà
mí mbe Yiè nKuyie mborè.

Ikuó yembè ténke í n yé.
Bèè tu benìùbè bè ténke í yie n kpeti,
kè bèè do náa m pǎnǎaǎnti
kè bè náánnè dibòò Baadi kó muwèrimú,
ke tũnne detetirè kperè.

⁹ Deè te kè n di bekùnè
ke yó ndi bekùnè díndi nè di yaàbí.
Mí ndi Yiè nKuyie mmû béi.

¹⁰ Kòtenè Kitimmu ekè yèè soké menie mmieke káyà.
Tǎnnè benitibè kè bèe kòte Kedaa èi,
kè nsà kè bè dǎdri di mè ndǎdrimè.

¹¹ Kubotí makù kòbe ceeri ku bókè mie mbotáà?
Bá nè yé í me ntúmè Kuyie nnaà?
Díndi n kó benitibè kè díndi né n tùóté

mí nwèè do te kè bè di sántí,
ke cèètènè detetirè kperè!

¹² Dín di kè Ìnkè kòbè dè dò nké dí dimu
ke dí pī nyisíé.

Mí ndi Yìè nKuyie mī bēi.

¹³ N nìtibè n cààrèmu kè dè òu,
bè n dootóomu mí mbè Yìè nKuyie,
mí mmenésààmè kó diné bòrì
ke kòtè ke keú yefòtè,
yefòtikperè bá menie nyí bo.

Isidayeeribe bo bantémè ke dò ndè yóu a bo dootóomè Kuyie

¹⁴ Isidayeeribe di tú tidaatàa?

Yáa di tú kudaakù kó ibí nyí?
Dè né dòmmè kè bè di pònti ke eiti di kperè?

¹⁵ Bè kontí yecírícírè tēmè mme,
ke péú metammè,

kè pòntè dihei dimòu kè di dounko,
ke náá ntidobontí bá òmòu ténke í di bo.

¹⁶ Bá nè Esibiti kó yehèkè Nofu nè Tapanesi kòbè,
kè bè kuó di yùti.

¹⁷ Isidayeeribe di kó meyetímè mèè te
kè dè di tùòkení,
di dootóo mí ndi Yìè nKuyie nku,
kù do di ní dù m̀ǹǹni kuce sàakù mièke.

¹⁸ Di né d̀ò̀ri ba miè
di mè ntũmmè Esibiti kó kuce
ke bo yà kukó nNiidi kó menie
di d̀ò̀rì Asiidi kó kuce

di bo kòtemè mme kényà kukó ndiekù Efadati kó menie, nde bo di teennè ba?

¹⁹ Di d̀ò̀nniti tii yóo di tié,
di bùtinnémè Kuyie ðe kó tiyēiti nti di yaumè,
kè ðe bo yie nkè di banté di bo yóumè
mí ndi Yìè nKuyie nwèè di te,
ke í nní ndé, dè n yóu mèè botí ke n tii.
Mí ndi Yìè nKuyie Mpakèdaa mī bēi.

Kuyie ndònnènèmè Isidayeeribe onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè

²⁰ Kè tí Yìè nKuyie mbéi nke d̀ò̀:
Nè dim̀ǹǹni ndi di í yiemmmè n kpeti,
ke n yàtènè ke náá nke tú: Tí d̀ó kén̄te timáà.

Ke né kòrì sitáá simòu Ìnkè
onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kòme,
ke kònkù detedierè ðemòu yò.

²¹ M me ndo di fií
nkè di ndònnè fnyĩ tie nsààmù mmu.
Mutie mùu mènke wenni.

Dè né yime kè di cèete ke náá mmutie dikpáà kòmu musĩmmù?

²² Bá kè di ðú dimáà nè yefòdúú
bá kè di ðúnè ciekùrè di yei
mè baa yó nkpaá bomu kè m mè wùó.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

²³ Di bo yîme ke dâ di í sãũ ndimáà?

Di í tũnne yebøkè Baadibaa?

Wénténè di do kéri sî naacèi dikpáà dibiri miêke,
kè nsà kè di bo banté di dœri dè.

Bá yòyó kó debire bá nkœri memme sinaacèi.

²⁴ Di dõnnè disãmmarínnannì kó diserì ndi,

dii manténè dikpáà kó mucèmmu,

kè di kãnti ité kè di wanti yedaayè.

Ke fimmú di í dò nhòmòu bo na kè di cònné,

yedaayè yèè di wanti yè báá benné kéou,

kè di kãnti yàutè yè yóó di yamu.

²⁵ Isidayeeribe kè di cokù mecãã

ndi naacèi bo fáüté kè di níi kpeí.

Kè di né mè ntúmè di kpeti í bomu,

kè díndi dó yebøkè nye ke yó nye ntũ.

²⁶ Bè ẽ pĩ nhoyúókù kè ifei ò kùò mèè botí,

ifei yóó me ndi pí ndíndi Isidayeeribe

nè di kó bekpààtibè nè di kpààtítũmbè,

nè ikúó niùbè nè bèè náá mí nKuyie m pããnáãnti.

²⁷ Díndi bèè ẽ nwúó ntebœotenkaanitè ke tú

teè tu di cice,

kénwúó ndibœatãri ke tú

dii di te.

Di bo ntũ mmè mí ndi Yiè nKuyie

nkè di m bùtínné pái pái.

Kè dè di di dii mǎnni di né nní nyu

ke tú n di deeté.

²⁸ De kó yebøkè bore di dòò yè?

Yèe kœtení kè nsà kè yè bo na

ké dí deeté meyei ndi do dii mǎnni.

Díndi Sudaã kœbe di bøkè sũmu

ke mǎnnè di ekè mǎmè.

²⁹ Dè dõmmè kè di dó ti mœote tináãnti

mí nnè díndi?

Dimœu di m bùtínnému,

mí ndi Yiè nKuyie míi béi.

³⁰ Kè n di puotí ke di puotí detetirè,

de kó tiyèiti í di duó nyitié mmaì,

kè di né pètínke kùò bèè náá m pããnáãnti,

yekpamaà nkœme.

³¹ Díndi di mǎnni kœbe kénténè mesàà,

mí ndi Yiè nKuyie n náá nti.

Díndi Isidayeeribe n naá ndi kpeí tedœntè kó dikpáà ndi

ke duò tikõmbùòtàà?

Yáà n naá ndi kpeí diheì dibiiinni kperi ndi?

Dè né dõmmè díndi n nitibè

kè di tú di yó nceñti

di dómè mme di í wētini m borè.

³² Osapàà nhǎǎ yē nhosātàà?

Osapàà nwèè bo ke yenkú ò bo yē nho yààtàà?

N nìtibè biè me nni nyèmmu bá

dè í tóké de kó yewe í dò nkékaa nkédeè.

³³ Onitipòkù wèè nò nke waà mbenitidaabè

ò dómme di kperè me ndò

nke yé di yémè di òmmè ke waà nyebòkè.

Nè de kó medòòrimè yeime mieke

ke bo na kétuo nyitié mbenitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè.

³⁴ Besènnibè bèè í cààrè mùmamù

kè di bè kùò

bè yī nkpaá ke darimu di yaàbòrè mànke.

Di me nyí bè pī nkè bè dòòri meyei.

³⁵ Nè memme kè di yèmmè dò ndi wenni

kè di tú Kuyie mmieke í yó nsóké ke di péi.

Di náá mèè kpéi nke tú di í cààrè deè te

kè kù yóò di bekénè.

³⁶ Dè yīme kè di cāǎ ice mucántímù,

di di ù fei Asidii di yóò i ndi Esibiti.

³⁷ Di yó nke wētini ke ceú di yo nye,

ke yé di Yiè nKuyie ndootóomèmu,

di do ìkú bèè ìnkè

deè te kè di í yóò péte meteèmmè mamè.

3

Kuyie ndònnènmè Isidayeeriè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kòò to kpeñi

¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke yī:

Kòò niti yete o pokù koò bèti,

kòò ité ke yenke otòu màù,

o dàù kótì ténke báá na kòò tùóté,

kòò ò tùóté o èi sīntemu.

Dè né dómme dindi Isidayeeriè

kè di m bütinné ke túnne yebòkè

ke dó n wète ké di túóté?

Mí ndi Yiè nKuyie mmí tì ndi beke!

² Wénténè yetārè kényà

dītārì mari bo di í dèke di ke fié iwūš yebòkàà?

Di do ò nkari ice nyi ke bàà beyóóbè tēmè,

di do me ndòari ke m bütinné ke túnne yebòkè,

ke sīnkùnne dihei.

³ Nè de kpéi nke n di mònte fetaafe,

bá di ténke í yé feyòkèntaafè.

Kè di cíéké ke mòke

onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó mèyèmmè,

bá ifei í di pī,

di í banté di caàrimè.

⁴Di mmònni kè díí né kuò nke n yu ke tú:

Ti cice nè ti bemmè mme a ti dómè.

⁵Ke bekú dimáà ke tú Kuyie mmieke sàà yó nsóké ke ti péimaa?

Kú yó nti u kemieke nke sáà?

Memme di náammè ke baa né sòké ke dōori meyei

ndíndi de kó itookperí yembè.

Wèè nàà nKuyie mpāānāānti ò tumè bèè ceete

⁶Okpààti Sosiasì kpàti mieke, kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dō: A yà Isidayeeriibe m bùtinné ke dōò dēà? Bè dèkù yetārè yemou ìnkè nke nè detie ndemou yò ke feu iwūō yebòké. ⁷N yèmmè do dō mbè yóò dōò dende kó dimáà kèwētēnimu m borè, bè me nyí wētēni! Kè bè yō fūlò kòbe Sudaa kó kuwuò nkòbe mòke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó meyèmmè kè bè wúónko.

⁸Sudaa wuò nkòbe yāmu Isidayeeriibe m bùtinnémè, kè m bè yete ke bè duò ndiyetepátiri. Nè memme kè bè í n depe ke mòke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó meyèmmè ke kòte ke fié iwūō yebòké. ⁹Isidayeeriibe kóò ke í ndake n kpeti, ke m bùtinné ke fié iwūō sibōōtenkaanii nè yebōōtārè ke sīnkūnne dihei. ¹⁰Bá nè memme kè bè yō fūlò kòbe Sudaa kó kuwuò nkòbe mòke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó meyèmmè bè í wētēni m borè nè be yèmmè memou. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

¹¹Kè ti Yiè nKuyie nyíé kè m béinnè ke dō: Isidayeeriibe bèè m bùtinné be kpefe wēte ke tōūnēmu Sudaa wuò nkòbe bèè mòke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó meyèmmè. ¹²Kè kù dō n kote kēpīkē kēcau nkubakù yóò kòbe Isidayeeriibe ke dō: Di Yiè nKuyie dīndi Isidayeeriibe di tū nkù tu:

Wētēnēni m borè,

dīndi bèè n yete,

n yí yóò yóò kè m miekee do di ìnkè,

ke yé n sémmè deumèmu.

Mí ndi Yiè nKuyie mī me nyē.

M mieke ǝǝ í nhā ke cóú nsāā.

¹³Dīndi cēnkee banté di caàrimè.

Banténè ke dō ndi yete n kpeti nti,

mí ndi Yiè nKuyie ndi do tū nkù,

ke kòte ke fié iwūō yebòké di do í yé yè

yetye yemou borè bá di í kēnté n tammè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Sudaa kòbe wētēnimè Kuyie mborè

¹⁴Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu: Wētēnēni m borè dīndi bèè do n yete ke yé mī di temè. N yóò di tánké dimáà dimáà ndi di nhei òmáà, ku nnaamūnkù bēdēbè ke di tanné Siyōō ei, ¹⁵ké di duò mbecēmbè n yèmmè kòbe kè bè ndi cēmmú, nè meciì nnè tidaāti.

¹⁶Kè di pié diì mōnni ke sūū nke pié ndiheì, mí ndi Yiè nKuyie mī béi. De mōnni di ténke bá nnáá, mí ndi Yiè nKuyie nkó metaummè tōu kpéí, di ténke bá nnáá ndi kpéí, òmōu ténke báá dentēni di kpéí. Di báá daateni di kpéí bè me nténke bá dōò diteri. ¹⁷De kó yemòrè mieke bè bo nyu Sedisademmu ke tú ti Yiè nKuyie nkó dikpāatikarì ke yebotè yemou ncokūnì di bíkè, ti Yiè

nKuyie nkó diyèrìrì yu dè Sedisademmu. Bè ténke bá ntù mbe kó meyèmmè yeime itookperí kōme. ¹⁸ De kó yewe mieke Sudaa kó kuwuo nkabe bo s̀nké Isidayeeribe kó kuwuo nkabe kè bèe wēnné kèiténí kubakù you kó ketenke mieke kèwēténí dihei n duò ndi be yembè kè bè di te.

Itookperí yembè yóó wēte kékpénténímè Kuyie mborè
(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

¹⁹ N do d́ kè di d̀ò m bí nyi kè di duò nketensààkè, kè di kè tieke, ketenke kèè pēēté kesonke kemou. Kè n yèmmè ndò ndi bo nni nyu ke tú di cice. Bá di bá m búttímé bitì. ²⁰ Onitipokù wèè yiè ke waa mbenitidaabè ò òmmè o daù. Isidayeeri me nni nhō. Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́i.

²¹ Isidayeeribe kó yedabùò nyeè yìèní sitāā́ Ìnkè, kè bè kuò nke m báá. Be ce ì s̀ntè,

bè yè mmí mbe Yiè nKuyie nku bè do tū nkù.

²² D́ndi m bí ì n yete wēténèní, kè n tūntè t̀i bo mí nnè d́ndi ti cuokè.
(Benitibè tḗnné tì)

Nte t́nti ti wēténímu a borè ke yé f́ò tumè ti Yiè nKuyie.

²³ Yebakè Baadibe ti soutému nè ti ò nyè feu iwūò ke úú ì úú. Ti Yiè nKuyie nkuù ti d̀eeri t́nti Isidayeeribe.

²⁴ Nè ti baa bemmè mme kè ti yembè feu be nààke nè be pièti dibòò Baadi ifei diiti. Kè dè dèèné ibí initidaaì nè initipòì.

²⁵ Ifei ì do d̀ò nké ti ṕ. Ifei ì do d̀ò nké ti dátínné kuyààkù kōme. Ti cààrèmu ti yeténè ti Yiè nKuyie nku ti tū nkù t́nti nè ti yembòò nè ti bemmè nè yíènní, ti í kènté ti Yiè nKuyie nti tū nkù kó metammè.

4

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

¹ D́ndi Isidayeeribe kè di cèète, kè di wēténí m borè. Kè di fūù nsibòòtenkaanì isòke kpesi n yìkè. Kè di ténke í cánni cánni.

² Kè di pàrikè ke yí: Ti Yiè nKuyie mbomu kè di béinnè timóm̄m̄nti kè dè tu kuce, dè m̀nni yebotè bo kōtení m borè ke d̀ò n yè d̀ò mesàà. Kè dè nye naatinè n kpéí.

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Sudaa kɔbe nè Isidaɣeeriɓe seŋnè kupaku pànkù,
kɛ́yóu di bo mbuɔ̀tìmè tipotì miɛke.

⁴ Dìndi Sudaa tenkè kɔbe nè Sedisadɛmmu eì kɔbe.
N duónnè di yèmmè
kè meè dɔke nè di dòò meè yei nkpeí
m miɛke kó muháá mbo di cóuté,
bá òmòu báá na ké mù kùò.

Kuyie nyè mbèe p̄ɛkè ti Sudaa tenkè

⁵ Kè Kuyie mbéi nke dò: P̄ɛkénè ti Sudaa tenkè,
nákénè ti Sedisadɛmmu eì miɛke.
Eénè dítátheu kèp̄ɛkè mēdiè nke dò:

Tínnènnì kè ti kɔte kéta yehekè iduotì fité yè.
⁶ Cónnèné mecanimè kécuó nSedisadɛmmu bíékè,
kécoké kéwammú di bo sari dè,
kè di cokù di báá cómmú.
N yóó ínnì meyei mme kubakù yóu bíékè.
Meyei ndiemè mómmòmme.

⁷ Dìcìrìcìrì òòténìmu di dóu,
opòntì iténìmu o kàrì ke bo puo nyehékè kè yèe dounko,
dì ekè bo naá ntidobontì bá òmòu bá nyè bo.

⁸ Kè dè dò mmemme dáátínè tífòtòntì kékómmú,
tiítèné iwúótìi
kè yè ti Yiè nKuyie mmieke kraá ti cóúmmèmu,
kè mu nyí ti bonke.

⁹ De yiè bo tuɔke dii yiè bekpààtibè kōmbùòtì bo do.
Ifòyéi bo auté sikpààtibìi.

Dè bo di ikuó niùbè,
kékpéi bèè náá m pāānāāntì
mí ndi Yiè nKuyie mmù bēi.

¹⁰ De mōnnì bē bo nnāá nke tú:
Ti Yiè nKuyie nha ti soutému tinti Sedisadɛmmu eì kɔbe,
a ti náá ndi mōnnì ke tú
ti bo mbo dihei miɛke kè dè naati,
né nte tinti kè disie íkú ti fōní.

Bepòmbè itinimè tipítì timòu

¹¹ De kó yemàrè Kuyie mbo nnāá Sedisadɛmmu eì kɔbe ke tú:
Yetàrè Ìnkè kó kuyaatonnikù
kuù kèrínì dikpáá bíékè ke wetí n nìtibè
kù í tú kuyaakù bē ɔ́ yennè kù tidíitì.

¹² De kó kuyaakù kù iténì de bíékè, kù kpehìnimu.
Mí kù ínnì ke bo bē bekénè.

(Benitibè bēi nti)

¹³ Ti dootitabè kèrínìmu diwetiri kōme,
ke fimmú kuyaakperíkù kōme,
kè be kpàrisēī cāā ic̄rī dōmmè.
Ti kpeɛ dèemu! Bè ti pòntemu.

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

¹⁴ Sedisadɛmmu kɔbe yóunè meyei nke wénkúnne di yèmmè,
kè dèe yie nkè di cooté.

Dè yó nkááké de kè kuyonku kó meyèmmè yè di mièke.

¹⁵ Danni èi kòbe tì pīèkùmu,
kè tùòkení Efadaimmu èi ke náá nde kó meyei mmè kèríní me kpéí.

¹⁶ Caunnè yebotè, nákenè Sedisademmu èi kòbe ke tú:
Tihāpònti iténí yehékè détiyè ke kèríní,
ke úú fèkpàrìúúfè,
ke wetí Sudaá tenkè kó yehékè.

¹⁷ Kè cèète Sedisademmu bebàribè òò cèètemè kupaku,
ke yé Sedisademmu èi kòbe yetemè n kpeti.
Mí ndi Yiè nKuyie mmù béeí.

¹⁸ Sedisademmu èi kòbe tì di tùòke
di yei nnè di caàrìmè deè te kè de kó meyei ndi do,
ke di kòute ke di yo me doò tiiku.

Sedemii yàmè meyei mmè kèríní ke muòke

¹⁹ N yo ditàteheù kuòmmè mme nè mudoò kó iúu,
kè n kòmbùòtì duò kè de n yóu ke n cáá kè m mítìrinè kuyonku,
dè í yie nkè m bo n cèéké.

²⁰ Be nṙòmbè níú yó mpènkóo kè betòbè beè tùòkení,
titouti ténke í yó nkpaá,
difií mari í yó nkpaá diheí ke cúóké
demòu dè bo duò dimònni dimáá.

²¹ Nh òunèmu m bo nwúómme n dootitòbè kó mekpàricannimè
nè m bo n yomè ditàteheù kuòmmè.

²² Kè Kuyie mbéeí nke dò:
N nìtìbè beè tu tiyèintì
bè í mòke mecií.
Be cií meyei ndòòrìmù bíékè nke
bè í yé mesàà mmudòòrìmù.

²³ N wènté ketenkè kè kè í mòke ke dòmmè,
bá dèmarè í bo,
n wènté kènkè bá kuweñniku í bo.

²⁴ Kè n wénté yetārè ke só nyè sàntè
kè sitáá simòu yòòti.

²⁵ Kè n wénté ke só nhonitì ténke i kpaá ketenkè,
kè sínò ciéfé simòu.

²⁶ Kè n wénté diheí titebiiti do peí di,
ke só ndi naánkoo tédòntè.
Kè yehékè yemòu naá ntidobontì,
dènde kó dimàà boní Kuyie mborè nde,
ku mièke kèè ti yè ke tonté.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéeí nke dò:
Diheí dimòu yóò dounkomu,
n né í yóò bè kùò kédeè páíí.

²⁸ Nè de kpéí ketenkè kemòu yó mbo yedabùò mmieke nke,
kè tiwetii soute,

m béi ntì tinti.
 N yí yóó ceete,
 n yí yóó wēte n fānkúò.

Siyōō èi kabe natitòbè bè soutémè

²⁹ Sikpàrinaasēī nè betāntāūbè kó kutoweku kuù dàátíní,
 kè benitibè ciété muceé nke taà titúúti miéke,
 kè betòbè dèkù yetārè, kè yehèkè yemou dāúnko,
 bá òmòu ténke í bo ye miéke.

³⁰ Sedisademmū èi kabe bè yóó di pante kè di né benné
 kè dōori ba?

Kè sārī dimáá ke tūò mesoò nkó yetootōre,

kè āā cōròò di nuò.

Di panti detetirè nde di càmbè di sènkèrìmu,

kè dó di kúú.

³¹ N yo mēè tammè

dò nhonitipòkù wèè kuò ntipauti o kōme mme,

dēsapùmbirè dèè pèí meketimè.

Siyōō èi kó dēsapùmbirè nde,

dèè fiu, ke yuo de nou ke tú: N fetimu n kúmu n kòùbè beè n na.

5

Osàù í kpaá Sedisademmū bá omáá

(Tì Yìè nKuyie mbéi ntì)

¹ Cennè Sedisademmū èi dimou,

kébíéké kéwammú yecèkàrè yemou

kòò mōu bo bá omáá wèè dōori dèè síé ke tū ntimómmonti,

n cīé nSedisademmū.

(Sedemii béi ntì)

² Bè ò nnáá ndiì mōnni

ke tú tì Yìè nKuyie m bomu

bè ò mparikumu ke né sou.

³ Tì Yìè nKuyie nha dó wèè nàà nwènwe timómmonti,

a bè potému dè mè nyí bè nampe.

A bè kòùmu ke dó ké bè dèè bémou

bè me nyí yie nha tié,

kè be to kpenke ditári kōme

bè í yie nke bo wēténí a borè.

⁴ Bèbíkènnitibè mbe be yèmmè í bo,

bè í banté be Yìè nKuyie ndó dè

Kuyie mbè tū nkù kó ikuú.

⁵ Kè n yóu ke dò

m bō kote bekótibè borè ké bè béinnè

ke yé bembè yémèmu be Yìè nKuyie nkó kuce

ke yé ku kó ikuú.

Ke n sō mbe kperè í cáá, be mōu bè dó kénte bémáá ndi,

ke tōte metaummè mèè do bo bembè

nè Kuyie mbe cuokè.

⁶ Nè de kpéí nyeciricirè bo yènní

kudúòkù ké bè càáké,
 desīnnè bo yènni kutāfuò nké bè pīrmú.
 Yekpamaà mbo nhoké be eké
 ké wèè yènni yèè ò pī nkénété
 ké yé bè kù yetemè kuce mèpéu
 ké be caàrimè sūū.

(Tí Yì Kuyie mbéi nti)

⁷ Sedisademma kòbe ba mbo nte kè n di cīé?

Di n dootóomu ké parikunè yebakè yètè.

N di duó nké di di ké sannèmu,

ké buróo yebakè borè

ké dōntenè onitipòkù wèè yóu o dōu

ké tūññe wèè í tú o dōu.

⁸ Di sāténè yesāndakè nye,

yèè dó mudèè bá dì kè di kōnti ké tū nditeri pokù.

⁹ M bo nwúónko de kó benitibè ké báá bè potáá?

M bo nwúónko de kó kubotí kòbe ké báá peitaá?

Mí ndi Yìè nKuyie n di bekúmu.

¹⁰ Dekenè dihéi kó iduotí

kéta kékōū finyī tebake,

di né báá ì dèè páíí.

Cíénè ì í tú mí ndi Yìè nKuyie n kpeyi.

¹¹ Isidayeeribe kó kuwuò nkòbe nè Sudaa kòku kòbe,

bè n soutému. Mí ndi Yìè nKuyie m mí me nyē.

A bo yetemè Kuyie nde kó mucōntimu tú mù

¹² Sudaa èi kòbe yetemu mí mbe Yìè nKuyie,

nke náá nke tú:

Kuyie nyí bo, meyei mmamè í yóó ti tuòkení.

Bè me nyí ti doti mudoò.

Dikōnni me nyí yóó ti pī.

¹³ Kè bèè tu bè náá mmí nKuyie mpāānāānti,

bè náá nti tu detetirè nde,

tí í boní m borè.

Bè náá nti tuòkení beè ñnkè.

¹⁴ Kè dè dō mmemme Sedemii

nte mí ndi Yìè nKuyie Mpakedaa n tú mù:

Nè tināānti bè náá nti kpéi

bè bo yī ideí,

kè n náānti n da náá nti ntú muháá nké bè cōútè.

¹⁵ Díndi Isidayeeribe n yóó ñinní kubotí dēdētirè kòku nku di kpéi,

mí ndi Yìè nKuyie mmú béi.

Kubotí kukperikù nku.

Kubotí kùu do bo nè dimānni.

Di í yo ku náānti,

di í yé kùu náá nyèè tannò.

¹⁶ De kó kubotí do dōnnè kufāsti kùu pòòte ké feío kùunku,

de kó kubotí kòbe tú be kpārìnuòmbe máá ndi.

¹⁷ Bèè yóó cake di paa nnè di dii,

kékuò di bí initidaaì,

nè initipòl nè di wūš,
 kécake finyī kó detie nnè fikíè kperε.
 Bè bo puo ndi ekè iduotí fité yè.
 Di yèmmè naatinè yè.

¹⁸ Mí ndi Yiè nKuyie kè m béi nke dā: Bá nè memme de kó yewe mieke n yi yóo di kuo kédeè. ¹⁹ Kè bè beke dii mōnni ke yī ba nte kè Kuyie nti dāò mie? Fō nSedemii, á bè nāké ke dā: Di dootóo mēè botí ti Yiè nKuyie, ke fié iwūš ibotí tēi kó yebokè, di tenkè mieke, mēè botí nku ibotí tēi yóo di kōnnēmè dihei dii í tú di kperi, kè di mpī mbe tōmmú.

Bè yete Kuyie nkpeti be kó mucōntimu

²⁰ Pīékénè ti Sakōbu kó kuwuo nkōbe cuokè,
 ké ti yèè Sudaā kó kuwuo nkōbe cuokè ke dā:

²¹ Kénténè ti dīndi kuwuo nkùu yei nke kra meyèmmè,
 dīndi bèè mōke inuo ndi me nyí wúó,
 ke mōke yeto di me nyí yo.

²² Di í yó n yōtā?

Mí ndi Yiè nKuyie n di bekemu?

Di bùtì í nduà?

Mí nwèè pènné dāmèèrì mubirímú,

kè mù dò nku perí sāā,

kè menie nyí mù sei.

Kè yēnéfīnfīrè tou menie mmè me nyí mù sei,

kè kuyaakú íinko yēnéfīnfīrè

kè yè ùtì, yè me nyí mu sei.

²³ Dīndi ku nwuo nkōbe di to yeè kpeñni,

di í yie n kpeti di m bùtinnému ke ité.

²⁴ Di í totí di yèmmè ke bo n depe

mí ndi Yiè nKuyie,

mí nwèè di duò nfetaafè fe mōnni,

feñkèmbóntaafè nè fetadentifè,

ke di duò nyedidèi mōrè,

²⁵ Di yete mēè kpéi nte kè dè ténke í tùkùni de mōnni.

Di caarimè mēè te kè di pàà de kó mesàà.

²⁶ Be yeibe beè bo n nìtibè cuokè,

ke š nhoke wèè dii sinō tìcùtì o kōme,

bè dii mēè botí ke pī mbenitibè.

²⁷ Bè šš pīmmú sinō ke píe mmèè botí kunaridieku,

bè yùukú dè piéké mēè botí be cēí mieke,

bè me nhō nke kpenke ke mōòte be kperε.

²⁸ Ke kpénkú ke cēékú

ke né dōke sōké meyei ndōarimù,

bè í bekù tibeénti tì dò nkémbekùmè,

bè í pī nyiciribí bè dò nké nyi pīmmè,

nè memme kè be kperε yíé.

Bè me nyí kommu be cīribè.

²⁹ Kè di né yē m mieke bá mpèi de kó feyanfè kōbaà?

Mí ndi Yiè nKuyie mmù tì ndi beke?

M bo yóu m bo potémè kubotí kùu dò mmie nnaà?

30 Dèmarè cànnè isòke kperè deè dǎ̀dri diheì mièke.

31 Kè yé bèè nàá m pǎ̀ánáàntì bè nàámmè siyáàbìsì nsi,
kè ikuó niùbè wanti mucóntimu,
kè n nitìbè dè wùó ndesáàrè.
Diyiè sǎnni yiè di né yóó yíme?

6

Meyei ndiemè mèè doti Sedisademmu ei

1 Díndi Bensamεε kó kuwuó nkòbe,
cokénè kényè Sedisademmu,
kékammú disǎ̀ri.

Eénè ditáteheù Tekoa ei mièke,
cǎnnénè di kó mekpàricannimè Bèti-Akedemmu ei,
kè yé meyei mmèè kèrínimè kubakù you bíékè,
kè yó ndeu mediè.

2 Siyǎ̀ diheì dii do tú diheì sà̀ari kè bè di dǎ̀,
n yóó di pǎ̀ntemu kè dii do kè dèe deè.

3 Benitìbè tǔ̀kènímu Siyǎ̀ ei,
kè bàtè ke di fitè ke bo di pǎ̀nte,
benaacǎmbè ǎ̀ bátémè nǎ̀ be wǔ̀ǎ̀,
kécónnè be touti,
bè me nyí bá wè nè o kó kupíkù,
otǔ̀ nè o kòku.

4 Kè bè nàá nke tú: Báátínè,
íténè kè tí bè do kè bè pí,
kè diyìè kpaá cómmú yeyó,
diyìè ti dèemu,
kè medéè nfūtenè detie nyó,

5 Íténè kè ti bè do keyènkè
nképuò nsikpà̀tìcǎ̀.

6 Nte dinùù ti Yiè nKuyie Mpaakedaa ndi duó ndi dii tu:

Kǎ̀unè ideì kéǎnnè Sedisademmu kékítè kèna kédeke,
de kó diheì n yóó yǎ̀s ndi to nye,
bè fǎ̀unko benitìbè mbe mediè.

7 Tebinte tǎnní mèè botí menie
Sedisademmu ei kòbe me ntǎnní kuyonku
bè dǎ̀rimu ke fǎ̀unko benitìbè.

Bè bè puotimu ke bè kǎ̀u kè n dè wùó.

8 Sedisademmu ei kòbe ceetenè,
kè dèe yie nkè n yèmmè báá di yè.
Kè mèè dǎ̀ke n yóó duó nkè di kó diheì dǎ̀unkomu.
Bá òmǎ̀u ténke bá ndi bo.

Kuwuó nkiù kòbe í dǎ̀ kékèè timati

9 Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa m béi ndii nùù:
Dérínè Isidayeeriè sǎmbè, dété déténe be,
bè ǎ̀ tǎ̀w fínyí kó yebe kédérí mèè botí,
kétǔnnè ibake imǎ̀u kécáté cáté yèè kpaá.
(Sedemii béi nti)

10 Wenni nwe n yóó béinnè wè kòo keè.
Díndi itookperí yembè di í yie nke bo keè Kuyie nnáàntì,
kè ku náàntì di dọ mmudaá.

Di keté ke í dọ ké tí kèè.

11 Kè Sedemii dọ:

Kuyie nha miéke bè còú mmèè botí
n kọke me mbè còú, bá n yí na ke bo minné.

(Tí Yìè nKuyie mbéi nti)

Yóu kàa miékee bè do bemou,

íbí sámpòì nè bebémbè,

ke yé bè yóó pímúmu benitidaabè nè benitipòbè nè
békótiḅè nè sidakóó.

12 Be cēí bo náá mbetòbè kpesi,
be paa nnè be pobè betòbè borè tieke.

M bo bè ànné dùì m̀̀nnì teǹ̀ùtè.

Mí ndi Yìè nKuyie mm̀̀ì béi.

13 Bemou besámpòbè nè bediebè bè dọ tucuuti nti,

bèè náá mí nKuyie m pā́nánáàntì nè ikuó nìùbòo.

Bemou bè tu siyáàbìsì yembè mbe.

14 Bè í wúó mmeyei mmèè duò n kó benitibè dèmarè,

ke náá nke tú demou dè kèrì séí,

dèmarè me nyí kèrì,

demou kè dè cààri.

15 Ifei na mbè p̄́m̀̀mè be d̀̀òri ìì s̀̀òke kpéí

ifei me nyí bè bo,

bè keté ke í yé bè tu dè ifei,

dèè te kè bè yó nkòké beciribè miéke

m bo íté kécómmú dùì m̀̀nnì ké bè poté.

Mí ndi Yìè nKuyie mm̀̀ì béi.

16 Mí ndi Yìè nKuyie m béimmu ke tú:

k̀̀nténè kuce di kèrì kù,

kécómmú kèwénté kébeke kè bè di náké

ice ìì do bo nè dim̀̀nnì.

Kè dí t̄́āāté kùù wenni ké kù t̄́unne kèpété meon̄̀p̄̀m̀̀è,

kè di né tú díndi í yóó mè d̀̀ò.

17 Nh ànné beheikemb̄̀aribè mbe di cuokè,

d̀̀ònnè meyoðmmè kékénté dit̄́āteheù kuðmmè,

kè di yete ke tú di báá kénté.

18 Deè te kè n tu:

Díndi iwuò nteì kénténè mesàà nkékeè,

díndi kun̄̀it̄́i kèèné t̄́ì yóó bè t̄́ùðkení.

19 Titentì timou kobe kèèné n t̄́úmè,

n yóó duónko meyei mme de kó benitibè Ìnkè,

be yehtotí meyei nkpeyi m̀̀nnè t̄́ì yeti nti,

ke yé bè í dààtemè n náàntì kpéí,

ke s̀̀enkèrì n kuó.

20 Di kòrì Sebaa ei ke touní wèè t̄́ùdààrì bo n d̀̀ò ba?

Yehèkè détiyè kóo t̄́ùdààrì bo n t̄́õ mba?

Di n feu ìì w̄̀ũ ke tuò n yí ì d̀̀ó,

di n feu ìì w̄̀ũ n yí ì w̄̀ó.

21 Dεè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu:
m bo dɔ́u mmεbétímè kubotí kuu nyìlkè
cicebè nè be bí onìtì nè ocεpεetitòu,
bεmɔu kè bè mbétírí ke duò ke kɔ́.

Isidayεeribe dootitòu kèrínímu kubakù youú

22 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ́:
kuwuɔ mmakù kuù itiní kubakù youú bíékè,
kuwuɔ ndiékù kuù itiní kutemmànkù.

23 Dε kó behããpòmbè nɔmmu

ke tãũ ipie nnè yekpãã,
bè yòũmu bè í mɔke onìtì kó mesémmè,
kè be tammè ùuti dàmméeri ò nhuutimè.
Bè dèke siséí nsi ke tú fεnafε mòmómò,
ke dò nhonitì òmáá,
ke bo di dokénè díndi Siyòò εi kɔbe,
(Benitibè béi ntì)

24 Ti ti nkèè kè ti kòntì bèitè
kè ti yèmmè cààrè,
kè kuyonku ti pí nke dò nhonitipòkù ò nkuòmme dεbire.

25 Ti í yóó dáátí kékòté dεpaa,
ti báá dáátí kékété ice maí,
ti dootitòbè beè bo tipítì tímɔu nè yekpàrise,
kè benitibè bùòtì cùtè.
(Ti Yiè nKuyie mbéi ntì)

26 Díndi n nitibè dáátínè tifòtòntì kékari mukũ.
Pũnnè mutápeí kénkuò nyekúdabùò,
wèè bire bo demáá dè òò kú kòo nkuòmme.
Kuònnè dikúdabònni ke yé di pòntì kèrínimè ke bo di do ké di déété.

Timátì tii í dò nkéna kéwénkũnne

(Ti Yiè nKuyie mbéi ntì)

27 Fó nSedemii n da kãnne n nitibè cuokè
kãa bo bè yáákému,
omáátì òò yáákémè timátì.
Paaté be kényà be ce dómme.

(Sedemii béi ntì)

28 Bè tu itookperí yεmbè mómmɔmbe mbe.
Bè tu bèè náante bè mbe betòbè kpéí,
be to yeè kpeínì disɔwũ ò nè timátì de kòme.
Bè tu bεmɔu bekòùbè mbe.

29 M bè fuute ke fuute tímádòutì ke dò ntimátimíntì na nyè
kè timátìi peike,
timátimíntì me nyí yie nke càténè timátì.

30 Dε kó benitibè bè dònnè tisíntémátì ntì
ti Yiè nKuyie mbè sènkèrimu.

7

*Bèè sántì bemáá detetirè
(Wénté Sedemii 26:1-19)*

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: 2 Kòte kécómmú n cīètè bòri kēpīéké ke dò: Díndi Sudaa kòbe bèè taànni te ncīètè mieke mubáammù, kénténè di Yiè nKuyie ntu mù. 3 Ntenè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n tú mù: Tünténè di ce nè di doàrimè, kè n yóu kè dí mbo dihei dii mmieke. 4 Di báa duó ndimáa tiyáàbisínáànti kénnaá nke tú: Ti Yiè nKuyie ncīètè tu tie, ku cīètè tu tie, ti Yiè nKuyie ncīètè nte die. 5 Kè di mènke tūnte di ce nè di doàrimè, ke pī nditòbè nè timómmònti. 6 Ke í fēũnko bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè, kè di í kòu di nhei mieke bèè í càarè. Ke í feu iwũs yebòkè kè yè di caàri. 7 De mònni m bo di yóu kè di mbo die, dihei n do duó ndi di yembè kè dí ndi te sáà nè di bo mbomè.

8 Kè di me ntũ siyáàbisí kó tináànti detetirè kpeti. 9 Di bo nyuuku ke kòu benitibè, ke dauti dautinè ditòbè, ke dõummu yenò di me nyí yè dòòri, ke tuò ntihúuntí yebòkè di do í yé yè. 10 Kè dí dèè ke kòtení n cīètè mieke, bè yu dè n yètiri, kécómmú n yìkè ke tú: Ti cootému, ke né wèti ke bo soatè isòke mudòòrimù. 11 Di yèmmè dò n cīètè bè yu dè n yètiri tè tu beyóòbè kó disòri ndiá? N dè yámu mí ndi Yiè nKuyie mmù béi.

12 Kòtenè Sidoo di do yu dè n yètiri nè dimònni, kè di bo yà n dòòmè deborè, n nitibè Isidayeeribe kó kuyonku kpéi. 13 Di mmònni nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Di me ndòò meyei mmèè kó dimáa kè n di náánnè, ke di náánnè nè dikũnwerènní bá di í n yé. 14 N dòò mèè botí Sidoo n yóo me ndòò te ncīètè n yètiri yu tèè mieke di potinè tè, nè ke ntenkè n duó nkè di yembè nè díndi. 15 N yóo di dootóomu n dootóo mèè botí di tebií Efadaimmu naàmũnkù kòbe.

Mubáammu Kuyie nyí dó mù

16 Kè Kuyie mbéi nke dò: F́n Sedemii bá nni mbáa mbe kpéi, bá nni nkuònnè be kpéi ke sáútí, bá nni mbáa nke yetíróo, n yí da kémú. 17 A í wúo mbè dòòri dè Sudaa kó yehékè nè Sedisademmù kperi ye miékàa? 18 Ibí ìi kau ideí kè í cicebè wìeti muháa nkè benitipòbè puoti ticooti ke bo kake kè bèè pà teboøtenkaanitè bè tu tè Asitaditee, ke pāānnè tidiiti yebòkè deè íinko m mieke. 19 Mí ndi Yiè nKuyie n né bè náámmu kè n tu: Bè í íinko m̀i kó kemieke. Bè àà be máa ndi ifei.

20 Nè de kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: N yóo yóu kè m miyonke do de kó dihei nè benitibè nè iwũs nè dikpáa kó detie nnè titietí timòu. M mieke kó muháa mborè còutè bá demarè báa na kè mù kùo.

Kuwuò nkùu í kémú ku Yiè nKuyie nkpeti

21 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa díndi Isidayeeribe di tũ nkù m̀i béi nke tú: Túóténè iwũs di na nni nfeu í ke tuò kényénè mewènnimè kpeyi kécááké. 22 Ke yé n do í nàkémè di yembè m bè dènnení dii mònni Esibiti ke dò bè nni nfeu iwũs ke tuò ke n feunè itel. 23 N do bè duó nyii tié ntú bè bo nyíemmè mí ndi Yiè nKuyie n kpeti kè nní mbè te kè bè tu n kòbe ke tũ nkuce m bè benke kù kè dèe yie nkè bè mbo kè dè bè naati. 24 Bè me nyí yie nke bo kénté, bè í nyie ke bo keè, kénsáké ke tũ mbe mómmòmbe kó meyèmmè, kèntũ mbe tookperi bè nàa ntí, bè botí be f̀nkùò ndi bè ténke í kéri de ìkè. 25 Nè di yembè yèmmè Esibiti nè yíenní yewe yemòu duómè n yí yóo m bo ntũ̀nkomè n kó betòmbè. Bèè nàa m pāānāànti di borè yekũnwerè yemòu duómè. 26 Di me nyí kènté n kpeti, di to keté ke í kènté de bíéké, kè di kpénkũnne di to ke dòò meyei nke pèžètè di yembè do dòò mè.

27 Sedemii a yóo tì mbè nàkémú timòu, bè me nyí yóo da kénté, a yó mbè yumu òmòu me nyí yóo yie. 28 Kàa né bè nàké ke dò: Di tú kubotí kùu í yíé nkù

nku Kuyie nkpeti, ke í yíé nku tié, òmòù ténké í wetí, mawetímme kpeti ténké í kpaá di nò miéke.

Meyei mmèè doti Isidayeeribe bè yete mèè kpéí nKuyie

²⁹ Díndi Sedisademmu eí kòbe,

kuónè di yùti di soké ti ke benkú di cáámmè ke tú n kòbe, úténko ti tetápéítè ìnkè kékuó ndikúdabònni.

Di kó kuwuò di íinko m miéke nke n ténké í di dó, di n dootóomu.

³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò: Sudaa kó kuwuò nkòbe dòò isòke kperè nde dèè í wenni bè tannè be baøtenkaanìtè nte n cìtè n yètiri yu dè ke tè s̀nk̀unnè. ³¹ Ke maá yebawũòtòrè Tofeti ditònni borè Inømmu biriku ke tuò be bí initidaaì nè initipòl m me nyí ti mbè nàké, ò keté ke í ti totí n yèmmè.

³² Nè de kpéí mí ndi Yiè nKuyie mmú béi, de yiè kèrínímu kè bè ténké í yó nyu Tofeti ditònni borè ke tú Tofeti. Bè me nténké bá nyu Inømmu biriku ke tú Inømmu biriku bè yó ndè yu ke tú kukòùbiriku nku, bè yó ndè kũri becíribè mbe mefiè ndòitè mèè kpéí tipùti teti. ³³ Tinòti nè tikpas̀nti dè bo péte de kó kuwuò nkòbe ké mbè còu bá òmòù í nti kòunnè. ³⁴ M bo duò nkè yebaa ndeè Sudaa tenké nè Sedisademmu eí de miéke, wèè puoke bàmbà nè wèè yenke be kó iyie mbo dèè, ke yé de kó ketenkè yóó naámmè tidobonti.

8

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De kó yemòrè miéke bè bo kũté Sudaa kpaàtibè, nè s̀ikpaàtibí kó yekũò, ikuó niùbè nè bèè nàa m pāānāānti nè Sedisademmu eí kòbe tòbè kpeye, ² ké yè còúnko diyie nè otānkù nè siwāā kè dè nyiēni ke yè s̀onku, dende bè do ninku dèè ìkè ke dè bàā, be kũò yó nde còú, bá bè báā yè aké kékũnnè bè bo naá ntikùti ketenkè ìnkè. ³ De yiè bèè bo nkpaá ke fòù Isidayeeribe miéke bè bo òake mukũ nkè dèe pèētè bè dómè mufòmmu. De kó feyanfè yeife kòbe m bo bè bèti kè bèe cìtè kémbò be bíékè, be bíékè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mmú béi.

Isidayeeribe kó itookperí í dò nkébantè

⁴ Beke be ke tú n yè nkòo niti do ò s̀s̀ í nyitáa?

Yáa kòo niti yeté kuce ò s̀s̀ í nwētēni ke tũnnè kusàākù?

⁵ Dè né dò mme kè Sedisademmu kòbe yete n kpeti?

Dè dòmmè kè bè yetíróo ke bo ntũ nkuce kuyeiku ke í dó kēwētēni m borè?

⁶ N kém̀m̀umu be náānti ke s̀s̀ nhòmòu í náá nkè dè co kuce,

òmòù í dèmmu o caārímè kpéí,

òmòù í békú omáa ke tú n dòò ba?

Bá wè ò né tũ mmeyei nkó kuce nku

tesāntè tèè baati mudoò te kōme.

⁷ Bá fecōnfè fè yēmu dimònni fè s̀s̀ tote di dihei,

tenónkpete nè tekpāncéndéitè

nè kukunaakù dè yēmu de kũũnní dii m̀onni

n nitiè biè me nyí yé bè bo wētēnimè m borè.

Meyáabisíci nyembè

⁸ Di bo yīme ke ntú: Ti ciimu

ke mòke ti Yiè nKuyie nkuó. Kè ì né tu siyáabisí kpeyi,

ke yé bèè ì wāũ bè tumè siyáabisí yembè ke i cèeri.

9 Meciù nyembè di ifei nyi bè ãtíremu
timátì tii bè pī,
bè sènkèrì mí mbe Yiè nKuyie n náãntì nti
be cii nné ténke tú ðmmè?

*Kuyie mpānāãntì náambè nè ikuó niùbè bè yé nke duómè
(Wénté Sedemii 6:12-15)*

10 Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu betòbè bo tieke be pobè,
betòbè bo fiete be paa nkétieke,
ke yé bemou besámpòbè nè bediebè bè dó ticuuti nti,
bèè nàa m pānāãntì nè n kuó niùbè
bè naá nsiyáábisi yembè mbe.

11 Bè í wúó mmeyei mmèè duò n kó benitibè dèmarè,
ke náa nke tú demou dè kèrì séi,
dèmarè me nyí kéri, demou kè dè càari.

12 Ifei na mbè píñmè be dòòri ìi sòke kpéi,
ifei me nyí bè bo,
bè keté ke í yé bè tu dè ifei.
Deè te kè bè yó nkaké becírìbè mieke,
m bo íté kécómmú dii mōnni kè bè poté.
Mí ndi Yiè nKuyie mmû béi.

*Kuyie mmōntémè kù do dō dè ku nitibè borè
(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)*

13 N dó kétéi n nitibè mbe,
bè ãõ tãõ finyi nè fikié de be ké yé tíimmè.
Bè me nyí cáátí dèmarè, be fããti mātému.
Deè te kè n yóó ítinné de kó feyanfè,
kéduó mbe eì bepòòbè.

(Benitibè béi nti)

14 Ti kari die nke pī mba?
Tí kōtenè yeheké iduotí fité yé kémbaà mukũ.
Ti Yiè nKuyie nkuu tããté ke bo ti kuò.
Kuù ti niinko menie mmèè ã mutie mùu kòù,
ti kù càke mèè kpéi nte kè kù ti dòò memme.

15 Ti do baà diwèi ndi di me nyí korini,
ti do yé ke tú ti mōmmú yóó dèèmu,
kè mù né ðake yetíróo ke duò ti kōmbùãti.

16 Ti yoní siséi nòòroo nku Danni tempè
sikpãriséi kó yedabùò,
nyéè dàátí kè kutenkù kumou kòbe kōnti au.
Bè kèrínímu ke pōnti dihei,
ke càari dèè bo di mieke,
ke kòu di nitibè.

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

17 N yóó di duónko yedaute nye.
Kè yé ndi dōmmù, mí ndi Yiè nKuyie mmû béi.

*Sedemii yèmmè cààrè mè
(Sedemii béi nti)*

18 N yèmmè meè cààrè kè dè n duó mmumōmmú,

we mbo m bántè?

¹⁹ N nitibè dabùò nyèè yìèní itemmànke imòu kè bè móú metèèmmè,
ke kuò nke tú: Ti Yiè nKuyie nténke í bo Siyṣṣ eìà?

Ti ténke í màke okpààtàà?

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

Dè dòmme kè bè n yóu

ke tūnne yebàkè bè do í yé yè

ke pèíkùnnè m mièke?

(Sedemii béi nti)

²⁰ Kudisèèkù pèètému,

ditenwàà auté ke bo deèmu,

kè ti kpaá ke mu nyí pété medeetímè.

²¹ Dè nkòute mediè mme,

meyei mmèè do n nitibè me kpéi.

Dè n dimu kè n kṣm̀b̀ù̀ò̀ti duò mediè.

²² Dètie ndèè tàànnè yemuṣ,

dè í kpaá Kadaadi tenkàà?

Betàmbè í kpaá de kó yehékàà?

Dè dòmme kè bè í taà n nitibè?

²³ Kè n yuu do ntú tebinte,

kè n nuṣ ndo ndò ndinébòri,

n na nkuṣ nkuyie nnè keyènkòo

n nitibè kó mukũũ!

9

Kubotí kùù sũ siyáàbisí

¹ Áú! Kè n do bo péte difii mari dikpáà mièke,

becièmbè dieku di n na nyóu n nitibè,

ke ke nkòte ke bè déténe.

Bemòu bè bùtinnému Kuyie ke tūnne yebàkè,

bè tu siyáàbisí yembè kó ditinni ndi.

² Ti Yiè nKuyie ntu: Be nóndié nkòu mependòmme kṣme mme.

Dè í tú nè timóm̀m̀ò̀nti mièke nke bè baatémè dihei.

Be kperè demòu tu tidònniti máà kperè nde,

bè í banté be Yiè nKuyie.

³ Bá wè wèe dàò meyoðmmè nè o népo

ò me mbáá duṣ nhomáà o tebite,

a kou weè ṣṣ da kote,

nè wè di neiti weè da wátiri.

⁴ Bá wè kòò cií nho kou,

òmòu í náá ntimóm̀m̀ò̀nti,

be nóndié nyii manténè siyáàbisí,

be yei ntontému.

⁵ Bè ṣ nyóò íté meyei mmie mmieke kéta metémè mièke nke,

kényeti si nyáàbisí mièke kéta sitesì mièke.

Bè í dṣ kè m banté, mí mbe Yiè nKuyie mmfi béi.

⁶ Nè de kpéi kè ti Yiè nKuyie Mpakèdaa béi nke dṣ:

Bè ṣṣ pũnnè mèè botí mesṣ nké mè wénkùnnè

mèè botí nku n yóò bennémè kuwuṣ nyeyiku kuù nkòbe,

ke yé n yí yàmè m bo bè yímè.

7 Be nǎndié ndò mmewaaððmmè mme ke kǎù.
 Bè í nǎá ntimóm̄nti bè nǎá nti tu mesoummè mme.
 Bè ð nnǎá nnè betǎbè kunaati kpeti nti,
 nè be yèmmè miéke ke né bè ðí timáti.
 8 Kè n né báá íté kécómmú kèpoté de kó benitibàà?
 M báá yóu m bo potémè de kó kubotí kabè kèpèite.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ búi.

Sedemii kuðmmè ke sǎúti

9 N kuðmmu yetārè kprí ke sǎúti,
 ke kuð ndikúdabònni dinaaacēnni kprí,
 ke yé demou de cǔtémè páíí,
 bá òmǎu ténke í de keri.
 Ti ténke í yo iwũð dabùò nsinǎ nè tikpasĩnti demarè í kraá,
 demou de ciétému ke coké.
 10 Kè Sedisademm̄u nǎá ntidobonti,
 sikpamǎó kó diári,
 Sudaa ekè yóó pǎntemu kédéíté,
 kédǎúnko bá òmǎu bá nyè ã.
 11 We ntu meyèmmè yiè nwèè bo na kébanté tii?
 Ti Yiè nKuyie nti nǎké we?
 De yiè nti nǎké mùu te kè dihei pǎnte páíí.
 Ba nte kè ði cǔté ke naánko tedǎntè
 bá òmǎu ténke í de keri?

12 Kè ti Yiè nKuyie nyíé nke búi nke dǎ: Bè dootóo mèè kprí nke n kuó, n do bè duó nyi bá bè í kènté n kpeti, bè í tũnne n kuó yèmmè. 13 Bè tũnne be móm̄m̄ombe be kó meyèmmè mme ke fié iwũð yebǎkè Baadibe be yembè bè benke yè. 14 Deè te mí mbe Yiè nKuyie Mpaakedaa, bembè Isidayeeribe tũ nkù kè n tu m bo bè ðí mmèðmmè kè bè ñi mmute mùu kǎù. 15 M bo bè tanné ibotí tei miéke bè do í yé ì bembè nè be yembè, kètǎnkoo mudoò de bíékè kè bè mbè kǎù kè bè deè.
 16 Mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa mũ búi.

(Benitibè búi nti)

Totínè ði yèmmè tii yóó ði tuǎkení ti kprí,
 yúnè bekúdabònkǎmbè,
 cokénè kécénni bèè nǎ mmukúdabònkǎmmù mesǎá
 nkè bèe kǎtení.

17 Kè bèe cokéní mecǎā kédentè dikúdabònni,
 késaute ti kprí,
 ti móm̄m̄ombe kè ti tiitè yedabùò
 kè ti nǎnnièti ncouní ti nuǎ.

(Sedemii búi nti)

18 Yedabùò nyièni Siyǎǎ èi ndi ke tú:
 Bè ti pǎntemu, ti ði ifei nyi,
 bè pǎnte ti cǎí nsi kè ti dǎ nkéyè dihei.

19 Díndi benitipòbè kénténè,
 keènè ti Yiè nKuyie ntu mù:
 Benkenè ði kó besapǎmbè bè kuð mmè yekúdabùò,
 kè bèe benke betǎbè yekúdabùò nkuðmè.

20 Mukũũ mmuù siéké ti cǎí kó sibòo,
 ke taà ti kó sikpǎaticǎí miéke,

kè bè kòù ibí dihèi mièke,
kè bɛdapàmbè kɔ nyekààtè yemou mièke.
(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké mí nSedemii ke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie mú tu:
Becíríbè bèè còú còú ke dò mbè ɔɔ cóúmmè tinaàkùti ketenkè,
bè ɔɔ kòú tidiiti kupaku kényáké kè tì ncóú cóúmè.

Meciù mmámme tú a bo yǐtémè Kuyie

²² Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù:
Wèè cù ò bá mpòti ò cùmmè,
wèè ā dikɔmbùò ò bá mpòti ò āmè dikɔmbùò,
wèè m̀òke o kperɛ ò bá mpòti ò m̀òkemè o kperɛ.
²³ Kè wèè dɔ kɛmpòti ò mpòti ò cùmmè mme ke m banté,
ke yé n túmè di Yiè nKuyie nke dɔari mesàà,
ke tū ntimómmon̄ti ke dɔari dèè sié ketenkè ìnkè,
dendɛ dèè n naati mí ndi Yiè nKuyie mmí b́i.

Kuyie ncaummè bèè cām̀m̀ù tikònti m̀áà kó mucām̀m̀ù

²⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu kè m bo íté kécómm̀ù,
kèpoté bèè cām̀m̀ù bè m̀e nyí m b́áá. ²⁵ N yitimu ke bo cómm̀ù Esibiti kòbe, nè
Sudaa kòbe nè Sodamm̀u kòbe nè Am̀oniibe nè M̀oabiibe nè bèè kó dim̀àà kuò be
tempáátí*, bèè bo dikpáà tɛdɔntè kperi bíékè. De kó ibotí tú bèè í cām̀m̀ù bèmbè
nè Isidayɛribe kó kuwuò nkòbe bèè cām̀m̀ù mucām̀m̀ù ke né í m b́áá.

10

Kuyie nnè sibɔatenkaan̄i dè b́áá benné

¹ Díndi Isidayɛribe kɛnténè di Yiè nKuyie ntú mù: ² Kù tu:

Di b́áá tūnne ibotí tɛi kòbe dɔari dè
di b́áá yà m̀ebenkùm̀è cām̀m̀è mam̀è dèìnkè
kè di kòmbùòt̄i do,
bèè í yé Kuyie bèè kòmbùòt̄i dè duò.
³ Ibotí tɛi tū nyebòkè nye detetirè kperɛ,
bè ɔɔ yà mutie mmu dikpáà kékòú,
kòo yántii cíéké tetenkaan̄itè,
⁴ kè bèè tɛ d̀ari mesəə nyoo m̀ebierime,
kédèè kényà sikáú nè màátóò kè tɛ baaké
kэфí kè tɛ bá nnampú.
⁵ De kó sibɔatenkaan̄i dòn̄nè timát̄i nti
bè ɔɔ cónnè tì kupaku kè tì bo ndéeri sinəə,
dè kó sibɔatenkaan̄i í nɔ nke náá
kè bè s̄i t̄outi ke yé s̄i í nóm̄m̀è ke ceñti.
Di bá nsi yǐkù, s̄i í nɔ nke dɔari m̀eyei,
s̄i m̀e nyí yóò na kédòò mesàà.

⁶ Ti Yiè nKuyie, òm̀òú í da dòn̄nè,
a dɛumu kàa yèt̄irì feí kàa kper̄n̄i.

* **9:25** kuò be tempáátí: Iwuò nteì bèè í tú Sífube bèè do dɔari de kó ibòokuò ke dounè be kó ibòokuò
yèmmè, kè Kuyie nyete Isidayɛribe bo ndè ndòòrimè.

7 We mbo dèmarè ke í da dé?
 Fṣṣ tu ibotí imou kóo kpààti,
 fṣṣ dò nti nda dé,
 bèè cii ibotí imou mièke
 nè yekpààtiyo yemou mièke òmou í da dònne.

8 Bè mōu bè yeimmu òmou í cii,
 be kóò kémbáá sitenkaanii deè benkú bè yeimmè.
 9 Bè sì dàrì Tadisisi eì kó timáti péitì nti.
 Ofaasi eì kó meso mme bè sì dàrì mē,
 beyántibè beè sì dḍò ke sì sári tiyaáwūṣti nè tii dò mebèrimè.
 Demou memme dè tu oyánti kó mutámmú mmu.

10 Ti Yiè nKuyie nkuu mènke tú Kuyie nku ke bo,
 ke tú okpààti sáà.
 Kè ku mièke peike ketenkè ṣ nhaumu,
 ibotí me nyí daati ke commu ku ìkè
 ku mièke yonke dii mōnni.

11 Nákénè be ke tú: Sibootenkaanii sii í dḍò ketenkè nè keṙnkè. Sibootenkaanii
 bè tu sì Kuyie tēmatè í yó nkpaá bá temáá ketenkè ṙnkè.

12 Ti Yiè nKuyie ndḍò ketenkè nè ku kó muwērímú mmu,
 nè ku yenfòumè mme kù fiímmè ketenkè,
 ke pité tiwetì nè ku cii.

13 Ke béi nku nuú memáá
 kè meniè ntii keṙnkè,
 kuú ṣṣ íi nyewetè itemmànke kè yèe deke tiwetì,
 kuú ṣ nte kè fetaafeè kperi kémíí nkéni,
 kuú ṣṣ denneni kuyaakù ku kàrì.

14 Benitibè bémou bo hantè bē í cii mē,
 ifei bo bè pīñnè bè yìenko timáti
 ke uti sii bōotenkaanii,
 si tu siyáabisí kpesi nsi,
 muwemmu í bo si mièke.

15 Si tu detetirè nde mutántetimù,
 demou dè bo paà ti Yiè nKuyie mbo sì poté dii yiè.

16 Sakōbu kōbe tū nKuyie nkù ku kperè í me ndo,
 kuú dḍò kutenkù,
 kuú tāāté Isidayeeribe ke bè te,
 kuú yètiri tu ti Yiè nKuyie Mpakedaa.

*Sedemii nàkémè meyi ndotimè Sedisademmu
 (Sedemii béi nti)*

17 Sedisademmu eì kōbe bè di pìmu,
 kpéennè di nenti kéṙnné.

18 Ntenè ti Yiè nKuyie ntu mù:
 M bo denne benitibè dihei,
 m bo bè èūtè tipūti timou,
 bá bè báá na kéyenté.

(Sedisademmu eì kōbe béi nti)

19 Ti tūḍti ice nyi!

Ti mōnne deumu ke yóu mediè,

ti yèmmè do dò nti yóo na kètəmu de kó kuyēĩku.

²⁰ Nte tinti kè ti touti pñtè,
kè iwēĩ tōũ.

Ti bí ciétəmu, ì ténke í kpaá,
òmə̀u ténke í bo wèè bo í nti tuo,
wèè bo wēte kè ti ànné medèè.

(Sedemii mbéi nti)

²¹ Beniùbè kó meyetímè mme,
bè yeimmu bè í wammú be Yiè nKuyie.
Dèè te kè bè yīēke, kè bèè do ni kè bè ciétè.

²² Keènè kunə̀droo kuù kèríní kubakú you,
ke tù̀kəní ke dèè,
ke bo pante Sudaa ekè,
kè dèè doúńko kənaá nsikpamə̀s kó diəri.

Sedemii baammè Kuyie nyIsidayeeribe kpéi

²³ Ti Yiè nKuyie nti yému ke dò,
nhoniti í te o fōmmu,
oniti báa na kénni o fōmmu.

²⁴ N Yiè nKuyie á n tié,
a né bá n tiénnè kemieke,
kè meè də̀ke n yí yó nkpaá.

²⁵ Yóu kaa mieke do ibotí tei ìnkè nke,
beè í da yé, iwuə̀ nyii í yu a yè̀tiri,
ke yé bè fèkemè a kó benitibè Sakə̀bu kó kuwuə̀ nkə̀be kperε,
ke mènke fèke be kperε demə̀u páíí,
kè be tenkè doúńko.

11

Isidayeeribe tətəmè metaummè Kuyie ndo bè dđ̀nè mè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Kénté metaummè kpeti n yóo da náké tì, kékə̀te kè tì náké Sudaa tenkè kə̀be nè Sedisadə̀mmu εi kə̀be. ³ Á bè náké ke tú mí nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkũ, mú yē nkè wèè í yie mmetaummè kó tináahti tii, nde yiè mbo yà. ⁴ N dènnení dii mənni di yembè Esibiti bè do borè ke dò mbè bo fehāə̀tofe mieke, n de mbè náké kè n dṑ bè nkémú n náahti ke də̀ori ti yē mmũ, mənime bè bo ntúme n nitibè kè nni mbè te. ⁵ Kè n dđ̀n doúnnè dii nũ̀u be yembè dii tu: M bo bè duómmè ketenkè menaamie nne mecekũ̀d ndè pũ̀d ndè, ketenkè di mè mbo kè yíe. Kè n tḗnè ke dṑ: N Yiè nKuyie dè mme ndò.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kè m béinnè ke dṑ: Pīēké de kó tináahti timə̀u Sudaa tenkè nè Sedisadə̀mmu εi ke dṑ: Kénténè metaummè kó tináahti kéndə̀ori ti yē mmũ. ⁷ Nè n dènnenimè di yembè Esibiti tenkè n yí yóu m bo mbè caummè kè n tu bèè kénté n náahti nē yíenní m baə̀ bè caummu kè n tu bèè kénté n náahti. ⁸ Bè me nyí kénté, bè keté ke í doú mbe to de bíékè, bá wè kòò tũ nho tookperí kó kuce, de mənni ndi n dđ̀mè n do yē nkè bè yete metaummè kó tináahti tii yóo bè tù̀kəní.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kè n náké ke dṑ: Sudaa kə̀be nè Sedisadə̀mmu kə̀be bè dəkemu ke n yete. ¹⁰ Bè wēte ke ta be yembè do də̀ori mèè yei mme mudə̀rimũ, ke yete n náahti, ke tũnne yə̀bəkè ibotí tei kōme ke yè feu iwũ̀s. Sudaa kə̀be nè Isidayeeribe bè tətəmu metaummè n do dđ̀nè mè be yembè.

¹¹ Deè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: M bo bè bonté meyei, mbáà bè báá na kéyenté, ké nni nkuònnè, m me mbáá kénté. ¹² De mǎnni Sudaa kó yehekè kòbe nè Sedisademma eì kòbe bo kuònnè yebòkè bè tuò nyè tihúúnti yè me mbáá na ké bè deeté meyei mbo bè tùòkení dii mǎnni, ¹³ ke yé díndi Sudaa kòbe di ekè sū ke mǎmè di bókè me mmà, ice sū Sedisademma eì ke mǎmè dibòò Baadi isíé kperi kó yehúúntòrè di tuò nyèè Ìnkè tihúúnti yè me mmà. ¹⁴ De mǎnni fǒ nSedemii a bá ntú a bo m bántè be kpéí, yoo á n kuònnè ké n sautenè be kpéí ke yé meyei mbo bè do dii mǎnni kè bè nni nkuònnè n yí yóó keè.

Isidayeribe túmè ti Yiè nKuyie nkóo odifè sàawè

¹⁵ N kòbe n dó bè dǎòri ba n cǐtè miéke?

Bè tǎāté meyei mme ke mè dǎòri,

di yèmmè dò ndi n fié ì wūò kó imaa mbo di détinne meyei

mmèè di doti kè di na kényǎnkáà?

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n do di yu

ke tú odifè tie sààmù mmu

mùù peité yebe sààyè.

N né bo duó nkè fetaafeè mù pee

kè mùù cóúté kè mu bakèe kéké.

¹⁷ Tí Yiè nKuyie Mpakedaa wèè do di fií nwèè náá nke tú meyei ndi doti díndi Isidayeribe nè Sudaa kòbe di tuòmme tihúúnti yebòkè Baadibe ke íinko o miéke.

Bè dàkemè ke bo kuò Sedemii

¹⁸ N Yiè nKuyie nkuù tì nni mbenke kè nti yǐtè, kè kù m benke bè n dónè tì kè n tì yà. ¹⁹ N do dònnè fepeyòñfè nfe bè kòrinè fè mukù, bè do dakii n kpéí nke bá n yí yé ke bè tu: Tí kǒũnè mutie nè mu be kè bè ténke bá nnáá mmu kpéí ketenkè Ìnkè.

²⁰ N Yiè nKuyie Mpakedaa beénti me nwennimu

o kóò kényé oniti yèmmè nè o toti tì

nwe nduó n kpèti weè yóó peite m pèi.

²¹ Anatóti eì kòbe dó ké n kuòmu ke náá nke tú: Kàa í dó ti bo da kuòmè yóu a bo nnáámmè Kuyie mpǎánáànì. ²² Deè kpéí nte kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa béi nke tú ò bo bè poté kè bedapàmbèe kú mudoò miéke, kè dikònni kuò be bí inítidaai nè inítipòì. ²³ Dèmarè ténke bá nkpaà be eì, ò yóó bè bonté meyei mme ò bo íté kécómú dii mǎnni kè bè poté bembè Anatóti eì kòbe.

12

¹ N Yiè nKuyie nha náá ntimóm̃m̃nti nti m báá na ke da nenninè, n né dó kébéim̃mu sámpó a beénti Ìnkè.

Ba nkpeí nte kè beyeibe kperè yíé?

Ba nte bèè yete a kpèti kè bè bo diwèi miéke.

² A bè fiim̃mu kè be cǐè nta ketenkè kè bè sènti mesàà nke peí yebe.

A yètiri bomu be nò miéke kè be yèmmè né da déténe.

³ N Yiè nKuyie, a n wúóm̃mu ke n yé,

a yému ke dò n yèmmè bo a bíékè,

cánnè be ipe bè kòrinè ì i kòùdieku i kòme,

bate be dikòyie kpéí.

⁴ Dè yó nkááké de kè dihei yè yedabùò mmiéke? Timúti tii kpei depaa nkè iwũs kò ndiheì miéke, benitibè bèè bo dihei miéke be kó kuyonku kpéí kè bè né náá nke tú Kuyie nyí wúó nti dɔ̀ari dè.

⁵ Kè Kuyie nní tḗnné ke dò:

Kàa nainè bèè kèrì be naàcèi ke òu,
a bo yíme kèna kébetenè sisè?'

Kàa bo mbo dihei meom̀p̀umè kperi ndi kè dè da naati,
dè bo nda d̀omme mehà̀arimè bo tanní dii m̀nni?

⁶ Bá a c̀fè̀tè k̀obe nè bè di wè ndi cice bè bo da fité. Bè wènnénè a k̀ùbè mbe kè bè da úú. Kè bè da kperinè menàankùò nha d̀ò meyòd̀mmè.

Kuyie ndootóomè ku c̀fè̀tè nè ku nitibè

⁷ Kè Kuyie mbéi nke dò:

N dootóomu te c̀fè̀tè tèè do tú n kpete,
m peitè n ǹou nsi n nitibè Isidayeeribe ìnkè,
n yèmmè do naatinè bè,
m bè ànné be dootitòbè ǹou miéke nke.

⁸ Bèè do tú n k̀obe beè naá ntimunt̀nti n kpéí,
ke kontí ke n wanti.
Dèè te kè m bè níí.

⁹ N nitibè bèè do tú n k̀obe beè naá
ndi mm̀nni dikoribii kè ic̀rí di duò.
Pí̀kénè kè tikpas̀nti tí nkédi dibanni.

¹⁰ Benaacèmbè beè bàtè m paku ke k̀ò finyí kó detie,
beè nàu depaa nsà̀arè kè dè danné ke naá ntedòntè.

¹¹ Kè dè naángo tedampéitè ke duòo n yìkè kè dè d̀ò mmesémmè,
kè dihei d̀oungo bá òm̀òu í b̀ti de kpeti.

¹² Sitápié sim̀òu ìnkè nke befèèbè t̀ù̀kenímè,
ti Yiè nKuyie nkó kuyèiku kuù bè do itemm̀anke im̀òu,
bá òm̀òu í súó.

¹³ Nte d́ndi ke ò̀ buotí tidiiti bè tu ti bèdèé
kè tii yè tipotí,
di me mbáá c̀nte dèmarè.
Ifèi ì di bonè di dèi tii diiti
ti Yiè nKuyie mmiéke kèè di yè,
dèè kpéí nte.

Kuyie nyè nkù yóó d̀òmmè Isidayeeribe pèetitòbè

¹⁴ Nte mí ndi Yiè nKuyie n nàkè tii n nitibè pèetitòbè bəm̀òu kpéí. Bè tu beyeibe mbe n kpéí, bè kááké n kperè n duò ndè nde n nitibè Isidayeeribe. De yembè n yóó bè ù̀tirem̀u ketenkè bè fiúkú dè, kèfietè Sudaa wuò nkòbe bəm̀òu. ¹⁵ De kó dif̀nkuò mesémmè yóó bè nni mpínnèmu, kè n wète kè bè tḗnnéni be tenkè, bá wè o eí. ¹⁶ De m̀nni kè dè s̀ mbè t̀nnè n nitibè Isidayeeribe kó ice, ke pariku nè n yè̀tiri ke tú Kuyie mbomu bè do benke mèè boti n nitibè kè bè mparikunè dibòò Baadi kó diyè̀tìrì, m bo bè kànnè n nitibè cuokè. ¹⁷ Be miéke kè kubotí makù k̀obe me nyete n kpeti n né kù uuté páíí kè kù k̀ò. Mí ndi Yiè nKuyie m mú béi.

13

Fenaàkònfè kó mēbenkùmè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní m béinnè ke dò: Kòte kédonté fenaàkònfè bè dònè fè mupààkonkperímú kèyi ke né nyé kè báá fè mèú mmenie. ² Kè n túnne n Yiè nKuyie nni nnàké tí kékòte kédonté fenaàkònfè kèyi. ³ Kè n Yiè nKuyie nyíé kè m béinnè kuce medérímè ke dò: ⁴ Íté kétúóté fenaàkònfè a donté fè kèyi, kékòte kukó nhEfadati kè fè sònne yepèrè fiè. ⁵ Kè n kòte kè fè sònne Efadati n Yiè nKuyie nni nnàké ke yè ndè ndòmmè, ⁶ kè dèe yíé kémonte kè ti Yiè nKuyie ndò: Íté kékòte Efadati kèwète kétúóté fenaàkònfè n do duó nkàa sònne fè. ⁷ Mēmme kè n yíté kékòte Efadati kèwammú n do fè sònne dè kè fè tùóté, ke né nsó nfè càke ke ténke í dò nkédòònè mùmamù.

⁸ Kè n Yiè nKuyie nwète kè m béinnè ke dò: ⁹ Mí nha Yiè nKuyie mmù búi nke tú: Mèè boti nku n yóò cakemè Sudaa kòbe do pòtìnè dè, dèè do tú Sedisademmu kòbe kó tefentè m bo dè càke. ¹⁰ Kubotí yeiku nku, bè í dó kékèè n náànti, bè baa sàké be tookperí yeiyi mièke nke, ke taunkonè bemáá yebòkè, ke ninku ke yè báá. De kó kubotí kòbe kperè wèti fèè naàkònfè kperè nde bè ténke í yó ndò nkédòònè dèmarè. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Bè òò yi mèè boti fenaàkònfè n do me nyi Isidayeeribe nè Sudaa kó kuwuò nkòbe, n do dó bè ntú n nitibè mbe kéndéúkunko n yètiri kéntú n kòbe bè me nyi kènté n kpeti.

Kuyie ndònnenè mè ku mièke menaà

¹² Kè Kuyie nni mbéinnè ke dò: Kòte kè bè nàké ke dò, mí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tú nkù mui tu: Sicèe bo ke bo mpíéké menaà mme. Kè bè da ténè ke tú: Ti yému sicèe bomè ke bo mpíéké menaà, ¹³ nha né bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: M bo nni mmenaà ndihèi ddi nkòbe bemou, ketaunnè bekpààtibè bèè kàri okpààtú Dafiti kó dikpààtikàri ìnkè nè ikuú niùbè nè bèè nàá m pāānāānti, nè Sedisademmu èi kòbe bemou. ¹⁴ Benitibè bo mbokù betòbè cicebè nè be bí, mesémme báá bè nni mpínnè, m báá bè cífè, m báá bè kuó mmesémme, m bo bè kù pááí.

Ti dòmmè kékénté Kuyie n kpeti kè dè kpaá ke tóké

¹⁵ Kénténè kèyònkùnne di to,

bá mmàkenè sifei,

di Yiè nKuyie nkuu nàá.

¹⁶ Ndéúkunkonè di Yiè nKuyie ndi tú nkù yètiri,

kè kù mu nyi duònni keyènkè, kè dè di bìtòo,

kè di bétírí yetàrè yetàrè ìnkè keyènkè,

di do baa diyìè dii bo yènnimè,

kè kù né duó nkè dè di bìtòo sàá

keyòkènyènkè kòme.

¹⁷ Kè di í kènté itié m bo ta didabònni m máá borè,

kékòmmú tinònnièti mediè.

Di kó tefentè diètè kpéi,

m bo kòmmú mediè.

Ke yè bè yóò pìmmumè Kuyie nkó benitibè kékònnè.

Kuyie nnàké ti tekpààtìcètè kpéi

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò:

Nàké okpààti nè o yò onitipokpààti kè bèè kari ketenkè,

ke yé dikpààtìpìì í kpaámè be yò ìnkè.

Dì do ketenkè nke.

¹⁹ Kubakù cānku bíékè kó yehekè kpetínémú,

òmòu ténke í kpeti dihéì kó yecàkè,

ke yé bè bè pīrīmúmè bémòu ndi bè í sùs nhòmòu.

Isidayeeribe dimè ifei

²⁰ Ìnnè di yò kényà di dootitabè kèrínímè,

kubakù yóu bíékè.

Benitìbè n do di bànnè bè cuó nke?

Benitìbè bèè do tú di kó disānni.

²¹ Dì do naatinè bè bo di na dīì mōnni kè di baatè,

dè bo ndi dōmmè?

De kó kuyonku bo ndōnnè kupeitèyonku 55 pī mmèè botí onitipòkù.

²² De mōnni kè di mbékú dimàà mùù kpéí nte

kè tii nkó dimàà di tūòkení.

Dì yei mmèè deute deè te kè bè kàté di yaàbòrè,

ke kòute di naàcēnkíè.

²³ Onitisòu báá na kéceete o kōnti ti dōmmè,

dimannì me mbáá na kédeite di yòrè.

Díndi bèè manténè meyei ndi báá na ké mè yóu kédòò mesàà.

²⁴ N yóó di ciemmu kè di ciété,

kuyakù 55 cíe mmèè botí tedòntè kó timúti.

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò:

Díndi Sedisademmu eì kòbe ntenè n tãátè tì di kpéí,

n di ɓaanè tì tinti.

Ke yé di n yēm̀m̀m̀mu ke m b̀t̀t̀innè ke t̀nnne yeboke.

²⁶ M̀i m̀m̀m̀mu n yóó kátè di ã yèè yaàbòrè kékáá ndi ìkè,

ke di cónnò detetirè kè bèè yà di fei.

²⁷ Di kó mubòot̀m̀m̀mu yetàrè ìnkè kōmu tontému,

dè dò nhonitidòu ò nt̀m̀m̀m̀m̀e mme otòu pokù,

dinaadaà ò nt̀m̀m̀m̀m̀e fenaanife ke kōnti.

N yàm̀u ifei kperè di dōri dè díndi Sedisademmu eì kòbe.

Di bo yà! Di kó meyei nyóó deè òndaà ndi?

14

Kuyie mbéinnè tì Sedemii kutayietí mōnni

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii kutayietí mōnni ke dò:

² Sudaa kòbe bo yekúdabùò mmieke nke,

be ekè yeè naá ntidobontì,

kè be yēm̀m̀m̀e cààrè kè bè kàri ketenkè.

Kè Sedisademmu kòbe kó isáútiì dèke ke ìnkè.

³ Bekótìbè tūò m̀besám̀p̀òbè mudúò kukò

kè bè k̀ũ̀nní nè yedó yetetiri,

kè dè bè di kè bè sīī nsīī.

⁴ Kè be tenkè kpéi ke páá,

ke yé fetaafè í niúmè,

kè betenkútìbè yèmmè cààrè kè bè sīī nsīī.

⁵ Kè siyóó péí ke dokòo si bí,
ke cokù tímúti í kpaá mèè kpéí.

⁶ Dikpáà kóo sāmmarímú còrímú yetārè ìnkè
ke yó mmuyaá sikkpamó kóme,
kè si nuò nhonté tímúti í kpaá mèè kpéí.

(Benitìbè béi nti)

⁷ Bá kè ti yei nti bekùnè

ti Yiè nKuyie nha pī mmütämmú a kó diyètìrì yàà bo cake mèè kpéí,
ti da bùtínémú kuce mèpéu,
ti da cààrèmu.

⁸ Isidayeeri be bùs f́ nwe,
f́òò bè deeri, be yeñcààrimè m̀ǹǹǹ.
Dè yīme kàa í dake be ei kpéí,
ke do nhopòò wèè bàtè ke bo yí nképxéte pike.

⁹ Bá ndòari ke dò nhoniti dè di wè,
ke dò nhokpàrinuanti wèè cīte ke ténke í yóó na kédéetè betòbè.
F́ó nti Yiè nKuyie nha bomu ti cuokè,
ti tú a kòbe mbe, a báá ti bantóo.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Dè kó benitìbè nonnè bè bo ncánni cánnimè
mme, bè í d́ó kécómmú dibòrì dimáá. Di mm̀ǹǹǹ m̀ bè pèmmu. N dèntenímu
be yei nkpeí, n yóó bè yietímu be yei.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke d̀: A bá nni mbáá be nnitìbè kpéí ke
tú m̀ bè d̀òò mesàà. ¹² Bá kè bè bou dinùù ke úú n yí yóó keè, kè bè n feu iwũò ke
tuò ke m pāā ntidiiti kó yepārè n yí yóó dè còuté. N yóó bè bonté mudoò mmu
nè dikònni nè mutenkũ kè bèe kú bemou páíi kédèe.

¹³ Kè n kù tēñné ke d̀: Áú n Yiè nKuyie! Bèè yē mbè nàà nha pāānàànti beè bè
nàà nke tú bè bá nyíèkù mudoò bè me mbá nyíèkù dikònni kàa yóó bè duómmu
meonpùmè dè kó dihei mieke.

¹⁴ Kè n Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: Bèè yē mbè nàà m pāānàànti bè nàà
nsiyáabisí nsi, m̀í í bè t̀ǹkoo, m̀í í bè duó nde kó dinùù, m̀í í t̀i mbè nàké.
Bè yē mbè yà mèè benkùmè tu siyáabisí nsi, mebòakóme, be mómmòmbè kó
mesòummè mme bè di náámmè. ¹⁵ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Bèè yē
mbè nàà m pāānàànti ke náánnè n kó diyètìrì m me nyí bè t̀. Bèè tu mudoò
nè dikònni dè í tatiní dihei, mudoò nè dikònni deè yóó bè kùò. ¹⁶ Kè benitìbè
bè yē mbè nàà mbè m pāānàànti, bè bo duó Sedisademmú ei mieke, mudoò nè
dikònni de kpéí, be pobè nè be bí inítidaaì nè inítipòì dè bo kú, kénduó duó bá
bè báá pétè bè bo bè kũnnè dè. N yóó bè yietímu be yonku kó tieti.

¹⁷ Náké be ke tú:

N na ndó n nuò nyii sũũ ntinonnieti,
kè nní nkuò nkeyènkè nè kuyie,
ke yé kuyēīku kuù domè n nìtìbè ke bè kòùte,
kè dè kó dikòutiri deu mediè.

¹⁸ Kè mudoò yó nkòù ditowaà kòbe,
kè dikònni kòù bèè bo dihei.

Bèè nàà mmí nKuyie m pāānàànti nè ikuó niùbè bè í banté mùù terè nde.

(Benitìbè béi nti)

¹⁹ Ti Yiè mmènke sàà dootóomu tinti Sudaa kòbe páííá?

Kù ti pèmmu kè dè dèèà?

Ba nné te kè kù ti poté kuyēīku kuu mbá kù í mieri?

Kè ti baa diwèi bá tí í dì yàu,

tí yé ke tú ti yóó mieté kè kufōwáá nné ðake tí auté.

²⁰ Tí Yìè nKuyie nti bantému tí caàrimè,

ke yà tí yembè kōme,

tí tú becaàribè mbe.

²¹ A yètiri yàá bo cake mèè kpéi.

Báá senkèrì dihèi a kpààtikàrì borè nè di kpeti.

Dentení metaummè a tí dòò mè ke báá mè tôte.

²² Sitenkaanii ibotí tēi tū nsi mieke tēmatē bo na kéduó nkè fetaafeè nià?

Tiweti tii duònni fetaafaà?

Fó nti Yìè nKuyie nti búó fō nwe fōò dè dòò demou.

15

¹ Kè nYìè nKuyie nsòoté ku náànti ke béi nke dò: Bá kè Mòyiisi nè Sammuyēeri kè bè m barmú be nnitibè kpéi, n yèmmè í wētini be bíékè. Beti be kè bèè déte n yùkè! Kè bèè fūte m borè. ² Kè bè da beke ke tú:

Ti bo kote ke?

A bè nàké ke tú,

n yè nwèè dò nkékú, ò yóó kúmu,

kè bè dò nkékuò wè, bè yóó ò kùomu.

Wèè dò nkékúnè dikònni ò yóó di nkúnè.

Wèè do nkéta tidaati ò tí tatimu.

³ Mí ndi Yìè nKuyie mú béi! Tiyēiti tinàà tinti n yóó ti mbè potému, tii tu: Bè bo kúmè mudoò mieke. Simó bo bè ðammúmè, tinàti bo bè camè, tikpasinti bo bè dimè, ðè bo bè di ké bè dèè páíi. ⁴ M bo bè dòò ðè bo do kutenkù kó yekpààtiyò yemou kònhbuòti Esekiasi bire Manansee Sudaa kòbe kóò kpààti do cāke mèè caàrimè Sedisademmu me kpéi.

Dè bimè Kuyie nkè kù bàni

⁵ Kè tí Yìè nKuyie mbéi nke dò:

Díndi Sedisademmu kòbe,

òmòu bo wèè bo di kuó mmesémmàà?

We mbo saute di kpéi?

We mbo fétinne o fiè kémbékú dè di dòmmè?

⁶ Di m bontóomu, ke m bütinné,

kè mme n yòute n ndùtè ke bo di poté kékuò,

ðè m bimu, n di kuó mmesémmè ke òumu.

Mí ndi Yìè nKuyie mmú béi.

⁷ Deè te kè n tùóté m pienkù ke còrmú dihèi mànkú ke di ye,

kè di pàà di bí kè n di kùò di í yíemmè ke yóu di yei.

⁸ Kè ðekúpobè sũ ndi cie mubirimú dòmmè ðamēeri nù.

Tibiyōti tii kèè kuyie ncuokè tí bí kumè,

kè kufōwáá nti auté kè meyeñcaàrimè tí do.

⁹ Onitipòkù wèè do mæke ibi iyiekè kòò ì pàà.

Kè ðè ò kpéi kòò biitoo kuyie ncuokè,

kòò ta mesémmè mieke.

Bèè bo yenté kénkpaá, m bo tōnkoo be dootitòbè kè bèè bè kù.

Mí n di Yìè nKuyie mú béi.

*Sedemii kuónnèmè Kuyie kè kùu yáúkùnnè o kònti**(Sedemii béi nti)*

10 N tùàti ice bé!

N yò, ba nte kàa m peité?

Dihèi dimòu mieke òmòu í n dó,
bèmòu bè n dónè dikpànni ndi.N yí pènte òmòu kperè,
òmòu me nyí m pènte dèmarè,
bá wè kòò né tú m bo yà.*(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)*11 Míi dúò nkàa dootitòbè da bòútè,
meyei nnè meyeñcaàrimè da do dii m̀nni.12 Timàti bo kééte kubakù cànkù bíékè kó dicièà?
Timàti bo kééte disòwùdà?13 D́indi Sudaa kó kuwuo nkòbe,
di kó tikpàti nè di kperè di m̀òke dè,
bè bo dè éi fààrè.

Meyei ndi d̀d̀d̀ mè dihèi dimòu mieke me kpéi.

14 M bo dúò nkè di dootitòbèè di p̀immú

kékònnè dihèi di do í yé di.

M mieke kèè di yè ke di cóú.

(Sedemii béi nti)

15 N Yiè nKuyie nha báá yè n kpéi,

n yé n kpéi nké n deeténè n dootitòbè,

f̀d̀d̀ bo peite bèè n f̀éũnko,

a báá ti wènné kunasáá a minnímè de u mèè kpéi,

n yé ke dò mbè n s̀áá f̀d̀d̀ kpéi nke.

16 A ò nkàa béi nha náànti, n ti ànné n yèmmè mme,
a náànti t̀i do tú n kó diwèi, n kó kuyeñnaatí.

N Yiè nKuyie Mpakeada bè yu a yètirì ndi ke n càh̀né.

17 N do í katìnè mudaá nyembè kè ti daú,

f̀d̀d̀ m p̀i ke bè nni ncàh̀nénè,

a mieke kèè bè péi ke toh̀ni.

18 Ba nte kè n kó mef̀éũtímè í m̀òke kum̀anku?

Dè d̀omme kè n kó tiyèitì í d̀ó kémiété?

A n soutému kukó nkùù kó menie nkũũ ku kòme.

19 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Kàa wètení m borè m bo wète ke da d̀d̀ò n kóo t̀nti,

kàa bààti t̀i wenni, ke náá ke yóu tiyeitì,

n yóo wète ke da dúsmmu n náànti.

Sudaa kòbe bèè dò nke da t̀ũnne,

f̀d̀d̀ í dò n ké bè t̀ũnne.

20 M bo da kpénkùnnè bè ìikè

kàa ndò ndisòwùd̀ kó kuduotí,

bè bo nda kũmmù, bè me mbáá na ké da d̀d̀ò dèmarè,

ke yé n yó nda mbonèmmèmu ke da deerí ke da coonko.

Mí nha Yiè nKuyie m mí béi.

²¹ N yó nda deerímu beyeibe nou mieke, ke da fiete bekperibè nou mieke.

16

Meyei mmèè doti Isidayeeribe be tookperi kpéi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò ² m báá túóté onitipòkù m báá pié ibí inítipòl nè inítidaai ku ntempè mmièke.

³ Nte ti Yiè nKuyie nni nnàkè tì kè dè ntukúnè ibí bè yóó pié ì Sudaà kó kutempè mmièke inítidabí nè inítipobí i yòbè nè i cicebè be kpéi. ⁴ Ti Yiè nKuyie ntú bè yóó kú mutòntònkũũ mmu, bè báá pété wèè bo kòmmú be kũũ nnè wèè bo bè kũnnè. Bèè yó ntú tikùtì ketenkè ìnkè, mudoò nè dikònni deè yóó bè kònnè. Tinàti nè tikpasínti kè dèè bè pété kèdi.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíè ké m béinnè ke dò: Báá kòte tekúçtètè matè kéntú a bo kuó, a bá ntú a bo bè toténè mesémmè. Nè de kó benitibè ti ténke í mæke tinépotì, n yí bè mòkenè diwèl, n yí yóó bè kuó mmesémmè. Mí ndi Yiè nKuyie mmúí béi.

⁶ Bekperibè nè besámpóbè bè yóó kúmu beməu, bá bè báá pété wèè bo bè kũnnè òmòu báá kuó mbe kũũ, òmòu báá dúské omáá * yoo wèè kuó o yùti kébenke o yeñcaàrimè. ⁷ Òmòu báá neite mucie tekúçtètè kòbe òmòu me mbáá donté menaà nkéduó nwèè cice ku yoo o yó ke bo ò bántè.

⁸ Fó nSedemii, a me mbáá kòte tebançtètè matè, a báá bè wènnénè kékari yoo dí wènnè kénkari kényò mmenaà. ⁹ De yiè siyí nè tipíèti dè bo deè, mupotúòmú kó iyie nyí yó nkpaá, di yóó dè yámu nè di nuò nke kpaá fòu, mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tũ nkú míí béi.

¹⁰ Fó nSedemii, a bo bè nàkè dii mònni m mè nda nàkè tì bè yóó da bekemu ke dò: Ba nte kè ti Yiè nKuyie ntinti Isidayeeribe ti tũ nkú yè nde kó meyei nti tuakéní? Ti kú yeténè ònde? Ti kú cààrè ba kunku ti Yiè nKuyie? ¹¹ Á bè nàkè ke tũ: Mí mbe Yiè nKuyie n tũ be yembè beè n dootóo ke túnne yebòkè ke yè feu iwũò ke ninku ye ìkè ke yè báá, bè m bùtínnému bè í tũ n kuó. ¹² Di mómməmbè kè di n càkè kè dè pèètè di yembè kperè, bá wè kòo kpénkúnne o to, òmòu í kèmmú n kpeti. ¹³ Deè te kè n yóó di denne di nheì mieke ke di kòtenè diheì di í yé di díndi nè di yembè. Kè di nkè pí nyebòkè tómmú keyènkè nè kuyie, bá n ténke báá di kuó mmesémmè.

Isidayeeribe yóó wète kékénténimè be ei

¹⁴ De kó yewè kpaanímu, yè bo tuake dii yiè bè ténke níí báá yí: Ti Yiè nKuyie mbomu kunku kùù dènnení Isidayeeribe Esibiti kó ketenkè, mí ndi Yiè nKuyie mmúí béi. ¹⁵ De yiè bè níí bo yí ti Yiè nKuyie mbomu kuù dènnení Isidayeeribe kubakú you bíkè kó ketenkè, bè do be bèti kè bèè kòte kè. N yóó ke mbè ìnní kè bè ténkéní be ei n do duó ndi be yembè.

Kuyie nyèmmè kú yóó duó nkè bèè p̄mmú beyeibe

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie m béi nke dò: N yóó tònko bekèibè mbe kè bèè ùri Isidayeeribe, de kó difónkúò kè n tònko bepaawambè kè bèè bè wammú yetārè nè sitáá de ìnkè nè yepèrè fiè. ¹⁷ N wúómmu be borime dòmmè mè báá na késari, be yei nfeímu páíí n yìkè, ¹⁸ n yóó bè yietímu be yetimè nè be caàrimè kénós kuce

* **16:6** dúské omáá: Kannahā kó ketenkè mieke kòo niti ku bè 55 dúské bemáá ndi ke bo benke be yèmmè cààrèmmè. Kuyie mme nyí yie nde kó medààrimè kó kubotí, kénáké Isidayeeribe ke dè bè bá ndè ndààri kè bèè yete kè ndè dààri be tenké.

mèdémè, ke yé bè s̀nk̀ùnè m̀è n tenkè nè sibəətenkaani isəke kpesi s̀i í fòu. Ke tə isəke kpere ke píe n tenkè.

Iboti iməu yóo bantémè Kuyie

¹⁹ Kè mbéi nke d̀:

N Yìè nKuyie nfə́ tu n kó təc̀kpetè,
n kó kupèrikù, n kó dis̀rì nh ə́ s̀rì dè meyèncaarimè yìè.
Iboti iməu itinímu itemm̀anke iməu ke bo kətení a borè,
kébéi nke d̀: Ti yembè do tũ ndè tu detetirè kpere nde.

Dè í teénè m̀m̀am̀.

²⁰ Oniti bo na kédə́ Kuyie naa?

Oniti d̀d̀ dè báa na kéntú Kuyie.

²¹ Kè Kuyie nd̀: Dè kpéí nte kè n yóo bè benke n kpeti nè n wə́rímú kè bèe banté ke d̀ mm̀i yètirì tu be Yìè nKuyie.

17

Kuyie nfeimmè Sudaa kəbe kó meyei

¹ Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke d̀:

Sudaa kəbe di kó meyei nwəri nè dicie ndi,
mè wəri nè timáti kpeti kó tekáutè nte,
mè wəri di yèmmè mieke nke,
ke wəri di wũstərə kó yebakè ìnkè mè báa yie nkéüté mecā.

² Kè dè bo yie nkè di bí ndennini di wũstərə kpéi
nè itedeí di flikú ì detie nyə nè sitáá ìnkè.

³ Yetərə ìnkè nè kubiriku,
di kó tikpàti nè di kpere di məke dè m bo duó nkè bèe dè éí,
di maá mèe kpéi yebəwũstərə ketenkè keməu mieke.

⁴ M bo duó nkè di dootitəbè di p̄mmú
ketenkè n duó nkè di yembè ke mieke

ké di kōnnè dihei di do í yé di,
di í m mieke nke kè kè di còuté ke kpaá cóú.

Wèè b̀t̀innè Kuyie nè wèè k̀ duó nhomáa be kó mucəntimu

⁵ Oniti wèè b̀t̀innè o Yìè nKuyie
nke búó oniti ke wanti weè borè meteèmmè,
de yìè mbo yà!

Mí ndi Yìè nKuyie mm̀i béi.

⁶ De yìè mbo ndònnè tetiète t̀è còrímú tedəntè ìnkè,
de yìè mbáa yà diwèì marì bitì.

Ò bo ndònnè tetiète d̀ommè tedənkpetè ìnkè,
mukókúó nkó ketenkè, òməu í borè.

⁷ Wèè me nni nduó nhomáa mí ndi Yìè nKuyie
nke m búó de yìè mbo yà mesàa.

⁸ De yìè mbo ndònnè mutie mùù còrímú menie ntaké,
kè mu cīè nta inéce borè,

kè kuyiinkù t̀ùəkení mù ə́ í nyíèkù,
mu fààti ə́ ndò nsùòò nwe sáà,
bá kè fetaafe yietí mù ə́ í nyíèkù,
mu be ə́ í nkuoté bitì.

9 Oniti yèmmè kómmú ke pēēté demou,
mè í dò nkéna késéi,
we mbo na kébanté tì bo mè mieke?

10 Mí ndi Yiè nKuyie n wúómmu oniti yèmmè,
ke yé o yèmmè mieke kpeti,
ke yóó yietí bá wè o dṑrìmè dṑmmè,
bá wè o tṑmmú mà̀mè.

11 Wèè dṑ dèè í wenni ke pà̀rikè,
ò dṑnnè tenahéItè tèè kà̀te ke oke tèn̄te kunò̀rikù kó yeyiè,
o kpà̀ti itimu ke bo ò yóó,
ke wè nyóó dentenè ke bi kuyèinkù.

Ti Yiè nKuyie nkui mà̀a dúó mmufòmmu

12 Dikpà̀atikà̀ri tikpeti kperi mari dii sī nyeteyè sà̀a,
Kuyie ncìè̀tè bo ti cie ke me ndò.

13 Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeri be bùó f́ nwe,
bèè da dootóo ifei ì yóó bè p̄,
bèè da bùtinné bèè yètè wà̀ri bèmbè kudò̀nkù,
ke yé be dootóomè f́ nti Yiè nKuyie nkùu tu mufòmmu binte.

Sedemii kuónnè̀mè Kuyie

14 N Yiè nKuyie m miekùnnè kè m mieté,
n deeté kè n cooté,
f́sò te kè bè n sántí.

15 Benitibè m bèkúmu ke tú:
A Yiè nKuyie nha náá nkùu kó tináànti,
de kó tináànti p̄ mba tì bo dṑ mè?

16 Mí me nyí da sukú ke yé nha duónnì meyei
a yému a mómmu n do í dómè meyei m bo tuòkenímè,
n náké tì timou a tì wúómmu.

17 A báá yóo kè n ta kukò̀mbòdoróo mieke,
f́sò tu n kó disò̀ri, n yóó sari dè meyei n kó diyie.

18 N dootitò̀bè bèè dò nkédi ifei,
dè í tú mí bo ì di,
beè kò̀mbùò̀ti dò nkéduò,
dè bá ntú mí,
yóo kè meyei mbè bòtè kè bèe péíté péíté.

Kuyie ndèntemè Isidayeeri be teompùtè yie kpéi

19 Kè tì Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: Sedemii íté kékote bèè baké dihei be kó dibò̀ri Sudaa eì kó bekpà̀atibè yie di ke di ntaà, a yóó me ndò̀ Sedisadèmmu eì kó yebò̀rè yemou. 20 Á náké Sudaa kó kuwuò nkò̀be bəmou nè bèè bo Sedisadèmmu eì ke taà o bò̀rè ke dō: Díndi bekpà̀atibè nè besòmbe bəmou. Kénténè tì Yiè nKuyie ntú mù: 21 Tì Yiè nKuyie ntu: Dí ndake ke ní báá tō ditou teompùtè yie kètannèni Sedisadèmmu. 22 Di me mbáá tō demarè di cēi mieke kényennè teompùtè yie, di ní báá p̄ mmutṑmmú mamù, dí di cà̀nné kè di ntú n kperi. N tì náké di yembè ke yè ndè ndòmmè mme. 23 Di mè nyí tì kèè, di í kènté de kpeti, ke kpenkùnnè di to, di í yie nke bo tì keè, ke yete n di tié ntì.

24 Kè di mènke kènté mí ndi Yiè nKuyie n náá nti, ke yóu di bo ntómè yetuo teom̀pùtè yiè ke tanninkoní dihei, kè de kó diyie cáá nke tú n kperi kè di í pī mmuṭómmú mamú de yiè. 25 De m̀nni bekpààtibè nè sikipààtibí bèè kàri Dafiti kó dikpààtikàri bè bo ntaà de kó dihei kó dibòri ke deke sisēī nè sikipàrisēī kéwēnnènè Sudaa kòbe nè Sedisadēmmu kòbe. De kó dihei bo mmòke bèè di ā sãã. 26 Sudaa tenkè kó yehékè yemou kòbe nè yehékè yèè t̀kèkè Sedisadēmmu nè Bensamēe kó ketenkè kòbe kènta kètuakenè Sefedaa yetārè Ìnkè kòbe nè bèè bo Nekefu bíkè, bè bo nkòriní mí mbe Yiè nKuyie n c̀ètè ke n feu iwūš ke tuò, ke n feunè metaummè kpeyi ke m pãã ntidiiti kó yepārè ke n tuò ntihúúnti, ke n feu nè disãnni kó iwūš. 27 Kè di me nyete n kpeti ke í cánnè teom̀pùtè kó diyie n kpréi, kè di t̄ou yetuo teom̀pùtè yiè ke yiènè dihei m bo b̀nténí muháá nkè mùu cóuté sikipààticéi bá mù báá kú bitil

18

Oyaamari nè tiyaati de kó medonnimè

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: 2 Íté kékote oyaamari c̀ètè, n yóo ke nda náké n d̀ó kè da náké t̀.

3 Kè n yítè kékote oyaamari c̀ètè kénsó nhò màà tiyaati. 4 Kòò d̀ó kémaá kùu nenkú yete, dè š mbo kékpetēñèmè oyaamari. Kòò ceete kémaá kunenkú tekú ò d̀ómè. 5 Mēmme kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: 6 Díndi Isidayēribe di yèmmè d̀ò m báá na kè di d̀ò oyaamari yie mmè ndòòmàà? Tiyaati àmè oyaamari n̄ou miēke di me nhā n nòutè miēke, díndi Isidayēribe mí ndi Yiè nKuyie mmú bí. 7 M̀nni mari nh šš tãātēmu ke bo uutè kubotí makú yoo dikpààtiyuu mari kè dè p̀ante kédéítè. 8 De kó kubotí yoo dikpààtiyuu n náké dèè kpréi mēmme kè dè wētení ke yóu mud̀nnētómmú, m bo yóu meyei n yē n yóo bè d̀ò mè. 9 M̀nni mari nh šš tãātēmu ke bo maá kubotí makú yoo dikpààtiyuu mari kè dè fíí. 10 Kè de kó kubotí yoo de kó dikpààtiyuu me ndòò dèè í wenni n ỳikè, ke í kènté n kpeti, n c̀èete n yèmmè ke yóu ke í mbè d̀ò mesàà n do tãātè ke bo bè d̀ò mè.

11 Di m̀nni á náké Sudaa tenkè kòbe nè Sedisadēmmu eì kòbe ke tú: M bàátí ke bo bè b̀nté meyei mme, n d̀ó kédòò t̀ í wenni, bá wè wèe yóu kuce yeiku ò t̀u nkú, kéwētení m borè, kètũntè o borime nè ò d̀òrimè.

12 Bè yóo da tēnnēmu ke d̀: Tí í yóo ceete, tí yó n̄tũ nti m̀ómməmbe tí kó meyèmmè mme, tí tookperi kōme, tí d̀ómè tí yó mme nd̀òri.

Isidayēribe yèmmè be Yiè nKuyie

13 Kè ti Yiè nKuyie mbéi ke d̀:

Bíékénè ibotí t̄ei kè bè di náké.
Di mu nkèè tii mbotí diyie maràà?
Isidayēribe mènke d̀òò isòke kperè nde.

14 Dimaa t̄ari yómmè kó yepèrè šš í nyóu yè bo ndáátimè mupãã mboomaà?
Ikó nyibooui ìi pũš nyi kũũà?

15 N n̄itibè bie n yèmmu ke tuò ntihúúnti yebòkè detetirè kperè
kè yè te kè bè b̀tírí be ce miēke
ke yóu kuce bè do t̀u nkú nè dim̀nni
ke tũnne ìi í tú ice.

16 Deè te kè bè eì yóo d̀únko
kè benitibè mp̄enkú ke di yàu kè be k̄mbùòti duò,

kè dè wète ke be naati kè bè daú ke bókii be yò.

¹⁷ M bo duó nkè be dootitòbèe bè cie
diyie yièní kèè bíékè kó kuyaakù 55 fuute kè mutáá nciéte mètè botí.
Meyei mbo bè do dii yiè m bo bè bùtínné m báá bè wèète.

Bè dàkiimè ke bo kuw Sedemii

¹⁸ Kè benitibè mabè nnáá nke tú: Ti dakenè kèyà ti bo yímè kèpí nSedemii, ti í yóó mónté ikuó niùbè bèè bo nti tiè, ti í yóó mónté mecii nyembè bèè bo nti duó nyitié nsàayi, Kuyie mpānāaanti náam̀bè bomu ke bo nti náá nKuyie nkpeti. Ti wammúnè tināaanti tii bo nte kè tí ò kùw. Bá nyíennè ò di náá nti timəu.

¹⁹ Mí nSedemii kè m b́ei nke dà:

N Yiè nKuyie ndaatení n kpéí,
keè bèè í dó n kpéti bè náá nti n kpéí.

²⁰ N d̀ò mesàà kè bè bo n t́enné meyeinaà?

Bè keú dif̀t̀iri ndi ke bo m bontóo di mieke.
A báá yè n do korimè a borè ke da báá mbe kpéí,
nkè dè bo yie nkàa mieke báá bè do.

²¹ Nè de kpéí duó nkè dikònni tanní kèpoté be bí,
yóu kè bèè kè kùw kè be pobèe pàà be bí nè be daabè,
kénáa mbekúpòbè.

Yóu kè mutenkũ ntanní kè bèe kú,
kè mudoò kònnè be kó bedapambè.

²² Duó nkè benitiyeibe be do kè yedabùò ndátinné be ćí
bè keú mètè kpéí ndif̀t̀iri ke bo m bontóo,
ke buò nyiwéi n ce mieke.

²³ N Yiè nKuyie nha yému bè dàkiimè n kpéí

ke bo n kuw, a báá bè ćí mbe yei,
a báá úté be yei.

Yóu kàa mieke be do.
Bo mbe ketenkè a báá bè yóu.

19

Kuyie ndònnenèmè Sedisademmu tecètè tètè pònte

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dà: Kote kédonté tecètè kàa dèè a yú Isidayeribe wuw nkó bekótibè nè ikuó niùbè. ² Kè dí yè beyaamaribè kó dibòri kékote Inommu biriku kàa p̄éké n yóó m̀è nda náké tí: ³ A p̄éké ke dà: Díndi Sudaa kó kuwu nkó bekpàatibè nè Sedisademmu ei kabe ntenè mí ndi Yiè nKuyie M̀pakedaa n tú mù: N tú n yóó bonté meyei mme di nkàri kè benitibèe tí kèè kè dèe bè di kè be to nseiti. ⁴ Bè m bùtínnému, ke s̀inkunne n kó dikàri ke dè t̀uò ntihúúnti yebakè bembè nè be yembè nè Sudaa kó bekpàatibè, bè do í yé yé, ke cou bèè í càarè mùmamù be kó meyi ndiheí mieke. ⁵ Bè maà dibòð Baadi nwe yewũstòrè ke feu be bí ke tuò nye ìnkè. Nè m bomè n yí bè duó nde kó dinùù, n yí tí mbè naké, n keté ke í tí totí n yèmmè.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dà: De yiè kpaanímu kè bè t́enke í yó nyu de kó dibòri ke tú Tofeti yoo Inommu biriku, bè bo ndè yu ke tú kukòùbiriku. ⁷ M bo

duó nSudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe kè bèe yĩke bè do dó kédòò tì di nkàrì, m bo duó nkè be dootitòbèe bè do mudòò ké bè kùò. Tinòti nè tikpasínti kè dèe bè di. ⁸ Be eì bo dóunko kè benitìbè ndi yàu kè be kàm̀bùòti duò kè bè tu wúó! Wúó! Wúó, kè wēte ké mbè naati kè bè ndaú ke bókii yeyo meyei mmèè di tùòkení me kpéí. ⁹ Be dootitòbè bèè í m̀ake oniti kó mesémmè bè bo bè pi, kè bèe cáákè bəmóm̀m̀m̀m̀be be bí inítidaaì nè inítipòì. Bè bo ta m̀èè f̀èùtímè nè m̀èè áárimè bo ndeu kénte kè bèe cáákè bətòbè.

¹⁰ Sedemii kàa tì pĩèkè ke dèè á pònte təcètè a to tè bèè da neínè be ìkè ké bè nàkè ke d̀ò: ¹¹ Mí m̀be Yiè nKuyie Mpakedaa n tú m bo pònte be kó kubotí nè be eì bè òò pòntemè tiyaamati, bá de kó yeyākè ténke báa yie nkétau.

Bè bo nkùrì becírìbè Tofeti ke yé m̀fièè nténke í yó nkpaámè kupíkù tekù makù. ¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò: N yóò me ndòò di nheì nè bèè bo di mièke di k̀pere bo naánnè Tofeti kó dikàrì k̀pere dòm̀mè. ¹³ Sedisademmu kó sicéí nè Sudaa kpààtibè k̀pesi bè tùò nsii ìnkè tihúúnti siwāā kpéi nnè bè cou si yebòkè menaà si bo s̀inte kénáa nTofeti eì k̀pere dòm̀mè.

¹⁴ M̀em̀me mí nSedemii kè n wētení Kuyie ndo n tō ndè Tofeti kéta kécóm̀m̀ Kuyie c̀tètè d̀ankù kébéinnè benitìbè bəm̀òu Kuyie m pāānāahtì ke d̀ò: ¹⁵ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeribe tū nkù tu kù yóò duó nkè meyei nkù nàkè m̀èè kpéi nkè m̀èè domu di nheì nè sihekésí s̀ii di t̀òkénè bè kpénk̀unne m̀èè kpéi m̀be to ke í yie nke k̀ènté kù nàkè tì.

20

Bè pĩmmè Sedemii ke bóú

¹ M̀em̀me ikuò niùti Pasuu Imee bire wèè baké bèè bàà Kuyie nc̀tètè ò kèemè mí nSedemii n náámmè Kuyie mpāānāahtì, ² ké m bente ké m pĩ nkéboú kèpítinnè Kuyie nc̀tètè kó dibòrì didèrì bè tu di Bensamee k̀peri ké m pũtinnè. ³ Kè dèe wenté kè Pasuu m píté, mí nSedemii kè nhò nàkè ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie nténke í yó nda yu ke tú Pasuu, kù yó nda yu ke tú Kukòmbòdorì nku. ⁴ Ti Yiè nKuyie ntu: Kù bo da bonté kukòmbòdorì f̀s̀ nnè a népòbè, kù bo di ànnè di dootitòbè nòu mièke kè bè ndi kòu, a yóò dè yàmu nè a nuò. Díndi Sudaa kòbe kù bo di ànnè Babidònni kóo kpààti nòu mièke kòo di pĩmmú kékònnè ké di kuo nè disìè. ⁵ Di nheì kòbe m̀ake dè dem̀òu, be tōmmú kó mucóntimu mum̀òu, be k̀pere desààrè bè tá dè. Sudaa kó bekpààtibè kó tikpàti tim̀òu, be dootitòbè borè eì, bè borè to dem̀òu kékònnè Babidònni. ⁶ F̀s̀ mPaseuu nè a c̀tètè kòbe bəm̀òu bè bo di pĩmmú kékònnè Babidònni, a yóò ke nkù, bè yóò ke nda k̀unnè f̀s̀ nnè a népòbè a do náá mbè siyáábìsì ke tú Kuyie mpāānāahtì.

Sedemii seimmè Kuyie

⁷ N Yiè nKuyie nha n ciitému ke n na a m pĩr̀nnè muwērimú mmu ke nh auté, kè benitìbè n daú yewe yem̀òu, bəm̀òu kè bè nti ientii.

⁸ Ke yé m baa ò n yóò béimmè ke tú:

Meyei mbo di do, bè bo di f̀éù.

N Yiè nKuyie nha kó tináahtì kpéi nte kè bè ò ntũũ ke n daú.

Ke n sáá ntipùti tim̀òu.

⁹ Kè n yĩ m báá béi nha náahtì, m báá káate a yètìrì,

dè ndò muhãã mmamù còú m miẽke,
kè n dò m bo minné kényĩẽke.

¹⁰ N yomu benitibè bemou wéúmè ke tú:

N tú: Meyei nkéríní, meyei nkéríní
ke donninko be kɔ̀mbùòti tipífti timou,
ke n népobè sàábè tu tí ò dáa, tí ò dáa
bè bàa m bo yetémè mme kédò
ke náa nke tú: Ti yóó ò namu képeite.

¹¹ N Yiè nKuyie mme nni mbonèmu ke tú okpàriteu kperi,

dè te kè bèè n fẽũnko kè bèè yóó duó,
bè yóó yĩẽkemu kédi ifei,

dè kó ifei bo mbo sãã, ì báá deè.

¹² N Yiè nKuyie Mpakɛdaa fɛ̀ nwèè wèi wèè wetí,

ke yé o yèmmè nè o yèhtotí,

a yóó bè pèitemu n kpéi.

Ke yé n duómme n kperɛ fɛ̀ nwe.

¹³ N dièmmu ke sántí n Yiè nKuyie,

ke yé kuù ã̃ deetémè oc̃ri,

kóó fiète beyeibe nou miẽke.

¹⁴ Kuyie nc̃õ bè m pèité dìi yiè.

N yènní dìi yiè n ỹ p̃outi miẽke dè kó diyie báá yà mesàà.

¹⁵ N c̃õ̃mu wèè nàké n cicɛ ke tú:

A pokù peité denitidabirɛ kè diwèl benné kóó p̃i.

¹⁶ Dè yiè mbo ndònnè dihei Kuyie mp̃ònte dì bá mesémme í kù bo,

ò níi bo keè mudoò kó teheutè dikũnweñni,

kuyie ncuokè mudoò kó yedabùò.

¹⁷ Kuyie nkàa do nyóu kè n kú n ỹ p̃outi miẽke tá?

N ỹ p̃outi na ntú n kó kufòti, kè n na nkpaáo ke í yènní.

¹⁸ Ba nte kè n yènní n ỹ p̃outi ke bo nyau mefẽũtímè máa nè meyeñcaàrimè?

Ke m bo ifei miẽke sãã ke yàa kúnè?

21

Kuyie mp̃ããnaànti náantò nàkémè bè yóó p̃òntemè Sedisadèmmu

¹ Nte ti Yiè nKuyie ndo m béinnè tí okpàati Sedesia t̃õnní dìi m̃õnní Madikia birɛ Pasuu nè Maasesaa birɛ Sofonii ikuá niùti m borè kè bè bo n náké ke d̃à:

² Babid̃õnni kóo kp̃àati Nɛbukannesaa weè ti do mudoò. Beè nKuyie nkè ti yà kù bo d̃òò tidietì kè wè nti dètinnè. ³ Kè m bè t̃ènné ke d̃à: Dí náké okpàati

Sedesia ke tú: ⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayɛeribe tũ nkù tu di t̃ò t̃i kp̃àrinenti ke cokùnè Babid̃õnni kóo kp̃àati m bo duó nkè di kó behããp̃òmbè bèè yè ke dokùnè

Babid̃õnni kóo kp̃àati nè o k̃obe bèè c̃ètinne dihei kè bèè kónté, kètanní dihei miẽke kè di do. ⁵ Kè n cómmú kè di dokénè m mómumu kè dí yà n ñonyõnni

dómme nè n kpeñnimè m miẽke kèè di yè ke di còuté mediè. ⁶ M bo b̃ònté mutenkũù nde kó dihei benitibè nè iwũ̃ kè d̃èe kú demou. ⁷ Kè Kuyie nni nsaké

ku náantì ke b̃éi nke d̃à: Sudaã k̃obe kóo kp̃àati Sedesia nè o tũmbè nè bes̃ombe bèè bo yenténè mutenkũù nnè mudoò nè dikõnni m bo bè ãnnè Babid̃õnni kóo

kp̃àati Nɛbukannesaa nou miẽke nè bè dootitabè bèè bè d̃ónè mukũù mbe nou

miεke. Bè bo mbè kòu nè yese bè báá súó nhòmòu. Bè báá kuó nhòmòu mesémme, kunáá mbá mbè bonè òmòu.

⁸Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèè tāātè mufòmmu yoo mukũũ. ⁹Wèè bo mbo dihei miεke mudoò muu yóó ò kònnè yoo mutenkũũ yoo dikònni kè wèè me nkòte ke duó nhomáá Babidònni kòbe bèè di pi ò báá kú deè yó ntú o kó mucóntimu. ¹⁰N yité ke wèètemu de kó dihei bíékè ke bo di dòò meyei dè í tú ke bo di dòò mesàà. De kó dihei kòbe doti Babidònni kóo kpààti nòu miεke nke kòò bo bè còu mmuháá. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

Kuyie nnáké ti tekpàaticfètè kpéi

¹¹Díndi Sudaa kóo kpààti kòbe kénténè di Yiè nKuyie ntú mù.

¹²Díndi Dafiti yaábí ntenè di Yiè nKuyie ntú mù:

Dí mbekù bá dii yìè kè dè nweni,

kédeεté bè fèũnko wè,

kóò fiète nè wèè ò fèũnko.

Kè meè dòke m miεke bo di yènni

di dòò mèè yei nkpréi,

ké di còuté muháá nkòme bá òmòu báá na ké mù kùo.

¹³Díndi bèè bo Sedisademmu tãri yómmè

ke sñ nkubiriku,

ti ta titòbè mbe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

Díndi bèè nàà nke tú

òmòu báá na ké ti do mudoò kéta ti cèkperí miεke.

¹⁴N yitoomu ke bo di yietí di dòò mèè yei,

mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

M bo bonté muháá ndi kó kutúúkù de tie mbè tu dè sétiri de kòku,

kè kùu còuté páii kétaunnè deè kù tákénè.

22

¹Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Cúté kékòte Sudaa kòbe kóo kpààti cífètè kénáké ti nnáañti. ²Náké be ke dò: Fí nSudaa kòbe kóo kpààti wèè sooté ke kari Dafiti kó dikpàatikàri ìnkè nè díndi bèè tu o tũmbè nè bèè kó dimàà taà tekpàaticfètè, ³ntenè ti Yiè nKuyie ntu mù: Mbekùnè tibeénti kè dè sié ke ní deεté bè fèũnko wè, kóò fiète, di bá nfèũnko bèè tu bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè ke fekú be kperε. Di bá nkòu bèè í càke mùmamú dihei dii mmieke. ⁴Kè di yie nke tũnne de kó yetannò Dafiti yaábí bo ntú bekpàatibè kénkari o kpàatikàri. Bè bo ndekú siséfè nè sikipàrinaaséi bembε nè be kó betũmbè nè benitibè ke taà tekpàaticfètè miεke. ⁵Kè di me nyí yie nke tũnne de kó yetannò, mí ndi Yiè nKuyie m béimmu, ke pàrikè kè de kó tecfètè bo ponte kénaá ntidobonti.

⁶Nte mí ndi Yiè nKuyie mbéi nti kè dè ntukúnè Sudaa kòbe kó tekpàaticfètè:

Fí nSudaa kòbe kóo kpààti n wúó nha cífètè

kè tè donnè Kadaadi tãri kó kutúúkù nku,

ke dò nDimaa tãri yómmè.

N né béimmu ke pàrikè

ke tú m bo tè dòò tedòntè kó dikpáá

òmòu í ã di.

⁷N yóó ìnni bepòmbè mbe a kpéi nnè titònnenti,

kè bèε kōũ sètìrì deí kó ye sānhkè
ke ye cōu mmuhāá.

⁸De mmònni kè iwuò nteì kòβε mpēnkù de kó dihei borè ke békù betòbè mùù
kpéí nte kè mí ndi Yiè nKuyie kè n dòò miε nde kó diheidiè. ⁹Kè bèε bè tēñné ke
dò: Bè dootóo metaummè be Yiè nKuyie ndo bè dòònè mè mme ke ninku yebakè
ìkè ke ye feu iwūō.

Bè nàké tì Sadummu kpéí nwèè còuté Sosiasi tikpàti

¹⁰Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Díndi Sudaa kòβε, báá kuónnè wèè ku,
mesémmè báá we ndi pīnnè
pètìnke kuónnè bè pī nwè ke kònnè o kpéí,
ke yé ò ténke í wētínimè.
Ò ténke í yóò yà dihei bè ò peité dì.

¹¹Nte ti Yiè nKuyie nnàké tì Sosiasi bire Sadummu * kpéí, Sudaa kòβε kóo
kpààti, wèè do sòoté o cice Sosiasi kpàti kù tu ò me nyítémè di nhei ò ténke í
wēténí. ¹²Bè ò pī nke kànnè kòò yóò ke nkú, ò í wētíní ténke ke bo yà di nhei.

Kuyie nkpannè tì Sosakimmu

¹³Fó nSosakimmu a bo yà,
fó nwèè duó nkè bè da maá sikipààticéí
bá a í dōori dèè sié,
ke duó nkè bè maá ke sòkù tidànti
a me nyí bè duó nha dò nkè bè duó ndè,
ke pīnné benitibè mutómmú detetirè
bá a í bè yietì.

¹⁴Fó nwèè nàá nke tú:
M bo maá tekpààticéètè dietè
kékéké tidietì dietì
kékéú sibòo ké si diti sètìrì kó tidabεeti,
ké tì tò mmewūò kè mè ndò nfetònfè.

¹⁵Okpààti a cice do yommu ke yò betòbè kōme,
ke me nní ndōori dè bèkúmè,
kémbekù kè dè sié,
kòo kperε demou yié.

¹⁶Kòo nkommu beçiribè nè besénnibè,
kòo kperε demou yié
wèè dòòri memme weè n yé,
mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

¹⁷Fó mme nwanti amáá kó mesàà mme,
ke kòu bèè í cààrè mùmamù,
ke fēũnko benitibè mediè.

¹⁸Nè de kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè nda náánnè fó Sosiasi bire Sosakimmu
Sudaa kòβε kóo kpààti kpéí nke tú:

O bo kú òmòu báá kuó nho kũũ,
òmòu báá saute o kpéí,
ke dò: Áú n tebite! Áú n tãũ!

* **22:11** Sadummu: Okpààti Sosiasi yètìrì terì ndi Sadummu (wénté 2 Bekpààtibè 23:31).

Dikúdabònni báá kuó nho kpéí nke dò:

Áú n yiè! Áú okpààti!

¹⁹ Bè bo ò kũnnè feǎfè tēmè

bè bo ò fūrí kédenne Sedisademmu eì kédootóo.

Sedisademmu eì kǎbe yóo dimè ifei

²⁰ Sedisademmu eì kǎbe, dekenè Dimaa tǎri kǎpĩkǎ,

peenè metammè Basāā tǎri,

kǎwekii mediè Abadimmu tǎri ìnkè,

ke yé di natitòbè bēmou domèmu.

²¹ N do yóo di béinnè kè dèmarè í di kóonnè,

kè di yete ke dò:

Di báá kǎnté,

di borime mme nè di bémme.

Di í yie n náahti diyie mari.

²² Kuyakku kuu kau bèè kó dimàà tu a kó benitibè,

kè bè pĩ ndi natitòbè bēmou ke kũnnè,

di kó meyei mmeè te kè di di ifei ke kǎke.

²³ Díndi Sedisademmu eì kǎbe

di kó dihei maánè Dimaa túúkú kó ideí nyi,

kè di céí sǎrinè sétiri kó detie nkó tidabæeti ke fité,

kuyonku bo di do dii mǎnni

kupeitáyonku ǎǎ pĩmmè onitipòkù,

di bo kǎmmú de yiè.

Kuyie nnàké ti Sosakimmu birè Konniyau kpéí

²⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mĩ béi, bá kè Sosakimmu birè Konniyau †

do dò mmumámáá kè nh ò ù n nòutè youte m bo ò ùtè, mí ndi Yiè nKuyie mmũ

béi. ²⁵ M bo ò duó mbèè dó kóò kúò, bembè o bùàti duò bè, n yóo be nhò duó.

Nebukannesaa Babidónni kóo kpààti, ò tati weè nou mieke, wenwe nè o kǎbe.

²⁶ Wenwe nè o yǎ wèè ò peitè n yóo bè dootóo dihei teri mari mieke nke, bè í

bè peitè dè, kè bè ke nkú. ²⁷ Kè bè nyáá mbè bo wètenimè dihei bè me mbáá na

kǎwèteni.

²⁸ De kóo Konniyau, ò naá nkuyǎ nku bá òmòu ténke í ò dáà? Yáa ba nte kè

bè ò dènnè dihei wenwe nè o bí? Ke bè dootóo dihei bè do í yé di?

²⁹ Áú n kó ketenkè kǎbe! Kǎnténè ti Yiè nKuyie ntu mù. ³⁰ Ti Yiè nKuyie

ntu dí wǎri o yetiri bekpààtibè yetè bo dii pátiri mieke ke dò ò í mǎke dǎbirè,

o kperè yè detetirè nde, o yanfè mieke òmòu í yóo naá nhokpààti kékari Dafiti

kó dikpààtikari kǎbaaté Sudaa kǎbe.

23

Bepēcēmbē yeibe nè opecēnti sààwè bè cǎá ndè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Di bo yà díndi bèè ni n kó benitibè. Di dònne

bepēcēmbē yeibe mbe bèè ǎǎ yóu ipe kè ìl cǎte kécíété. ² Nte mí ndi Yiè nKuyie

díndi Isidayeribe di tú nkú m béi ntì bèè ni n nitibè be kpéí. Dìl cǎe m pe ke í

bèti, di í dáàte m pe kpéí, n yóo íté kécómumú ké di potè di yonku nè di dǎrímè

yeime kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

† **22:24** Konniyau: Konniyau do di dii mǎnni tikpàti kè bèè ò yu ke dò Yeoyakimmu nwe (wénté 2 Bekpààtibè 24:8).

³ N yóo wēte kētímmu m pe ì kpaá kpaá yehékè ì do ciété kэмbo yèè miéke kéwēte ké ì ténhé i cónni kè ì pié késũũ. ⁴ N yóo wammúmu bepecēmbé bèè yó nyi cēm̄m̄m̄ kè ì ténke bá nyĩ̀k̀k̀, kufōwaa nténke bá nyi bo, fēmafē ténke báa feti. Mí ndi Yiè nKuyie m̄i b́i.

⁵ De yiè kpaanímu di bo tuoke dii yiè, kè n dennení Dafiti wuə mmiéke okpàati sàawè, ò yó ntú okpàati wèè cii wènwe, kémbekù kè dè wenni, ke d̄ori dèè sié dihei miéke. Mí ndi Yiè nKuyie m̄i b́i.

⁶ De kó yewe miéke Sudaə kəbe bo cooté, Isidayeeriibe bo mbo, timati bá mbè kóonnè, bè bo nda yu ke tú: Ti Yiè nKuyie a d̄ori dè siému.

⁷ De yiè mènke kpaanímu mí ndi Yiè nKuyie m̄i b́i, de yiè bè ténke ní í yóo parikè ke dò ti Yiè nKuyie mbomu kuù dennení Isidayeeriibe Esibiti. ⁸ Bè ní bo parikè kè dò ti Yiè nKuyie mbomu kuù d̄itení Isidayeeriibe kó kuwuə kubakù you bíkè kó yehékè miéke nè itemp̄ mbè do ciété ké mborè kè bè wēte ke bo be kó ketenkè miéke.

Sedemii kpānnēmè bèè sou nke tú bè nàa nKuyie mpānāaanti

⁹ Mí nSedemii kè m béinnè Kuyie mpānāaanti náambè ke dò:

N yèmmè meè càarè mediè kè n kũ̀ò kèkè kè n kònti au, kè n s̄ááténè oniti wèè muó mmenaə, oniti menaə mbènnè wè, ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí kù n nàkè tii kpéi nke tú:

¹⁰ Dihei diməu kəbe d̄outi d̄outinè betəbè mbe, mí Kuyie m bè cō̄mu kè bè tí yedabùò.

Timúti kpeímu dinaacēnni.

Benitibè buróo meyei mbíékè máa ndi, be kònti yau meyei ndò̄rimù bíékè nke.

¹¹ Bèè nàa m pānāaanti nè ikuó niùbè bè náa mbeyeibe mbe, ke d̄ori dèè í wenni nè n c̄ētè miékoo. Mí ndi Yiè nKuyie m̄i b́i.

¹² Nè de kpéi be kó ice bo anke, dè bo bè biite kè bè ntuəti ke duò, m bo bè b̄onté dii m̄nni meyei, m bo bè poté dii m̄nni. Mí ndi Yiè nKuyie m̄i b́i.

Kuyie nkpannēmè bèè sou nke tú bè nàa nku pānāaanti

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Bèè bo Sammarii ke náa m pānāaanti, n yamu be kó tiyeinti, nè dibəð Baadi kó muwērímú mmu bè náammè ke fétinko n nitibè Isidayeeriibe.

¹⁴ Bèè bo Sedisademmu ke náa m pānāaanti kè bembé kperé né náa nyisəke, bè d̄outi d̄outinè betəbè mbe ke náante siyáábisi, ke yáúkunko meyei ndò̄ribè kònti, ke bè diiti bá bè í yóo na kébanté be yei.

Nè Sodømmu èi kòbe be pókù nku,
nè Koməə èi kòbe bè dømmu só.

¹⁵ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakədaa kè n tu:

M bo nii mmədømmè bèè bo Sedisadəmmu ke náá m pāānāānti,
bè bo yà mēbèrīmè,

ke yè nè bèè borè nde meyei nyiènímè ke tori besəmbè.

Bèè sou nke tú bè nàá Kuyie mpāānāānti

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakədaa mīu bēi nke tú:

Di báá kénté bèè di sou nke tú bè nàá m pāānāānti,

bè di sóymmu, bè di náá mbe yèmmè dó ti nti,

tì í bonní mí ndi Yiè nKuyie m borè.

¹⁷ Bèè nàá, bèè sènkèrì bèmbè n náānti,

bèè di náá nke tú n yè ndi yó nyo ndiwèi maa,

ke náá mbèè yete n kpèti ke tū mbemómmbè be kó itié,

ke tú meyei mmamè í yóó bè tūðkení.

¹⁸ N do náá kè be we mbo ke wúó?

We ndo kémmú kékéè n tú mù?

We ndo dake n náá ntì kpéí?

We ndo ti kèè?

(Sedemii bēi ntì)

¹⁹ Kuyie nkó kuyaakù kuù kèríní,

ku mièke kèè yènní,

kuyaakù kperíkù kuù iténí ke puotì beyeibe.

²⁰ Kuyie mmieke í yóó do kè kù mu nyí dḍḍ kù wúó nke bo dḍḍ ti,

di yóó dentè ké ti bantému.

(Tì Yiè nKuyie mbēi ntì)

²¹ Dè kó benitibè bèè nàá m pāānāānti bè sḍḍnté

ke cokumu, n yí bè tḍ,

bè sḍḍnté ke náámmu n yí bè béinnè.

²² Kè bè do mbo n náá ndè, bè na nnamu kénáké n nitibè n náānti,

kè dè nte kè bèè yóu ice yeiyi kéwētení m borè.

Ti Yiè nKuyie mbomè kutenkù kuməu

²³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu tipūti timəu:

N wúómmu detḍḍonnè ke wúó ndedétirè.

²⁴ Oməu bo na kəsəri kupíkù makù kè n yí nhò yàà?

Mí ndi Yiè nKuyie n di bekemu.

M bomu tipūti timəu ketenkè nè keīnkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mīu bēi.

Ti bo mbaatimè meyoḍbii nnè tiyòfenti

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbēi nke dḍ: N kèèmu bèè yè mbè nàá m pāānāānti bè nàá

nti. Yie nníí dḍ: N yà tidəuntì. Kòḍ tḍḍ dḍ: N yà mēbenkumè. ²⁶ Dè yó nkááké dè

bèè yè mbè nàá m pāānāānti kè bèè yóu bè bo nnáámmè siyáabisí nè be yèmmè

dó ti? ²⁷ Bè nàá mbè yàu tìi dḍəuntì ke dḍ n nitibè bèè n yè. Be yembè do n yèmmè

kétūnne dibḍḍ Baadi. ²⁸ Kè wèè yà tidəuntì wèè náké o dḍəuntì, kè n duḍ nwè n

náānti wèè ti náké n ti nhò duḍ nkè ti dḍəmmè.

Di báá wənnè tiyòfenti nè meyoḍbii,

mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

²⁹ N náaànti dò mmuháá mmu ke tuò, ke do ndieñkèri ke può ndipèri.

Mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

³⁰ Deè kpéí nte mí ndi Yiè kè n kpànnè bèè tu bè nàa m pāānāaànti, ke yuukunè betòbè n náaànti. ³¹ Nè de kó benitibè bèè yè mbè nàa m pāānāaànti bè 55 sǒnté kéhaatoomu kédeè ke dò mí ndi Yiè nKuyie mû yè, nè be titòbè mbe. ³² N kpānnèmu de kó benitibè bèè yè mbè nàa m pāānāaànti, bè màke sifei nsi, bè di sǒmmu ke di náa ntiduùnti siyáabisí kpèti ke fétinko n nitibè. Mí í bè tǒ, n yí ikú òmòu, bè náaànti í teennè tìmatì. Mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

Kuyie nnāaànti tu ditou ndi ku nitibè kpéínnāa?

³³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Kòo nitì mǒu yoo wèè nàa m pāānāaànti yoo ikuú nitìti mǒu da beke ke tú: Ti Yiè nKuyie nda tǒu nhǒnti náaànti? Á bè tǔnné ke dò: N yè mbeè náa nditǒu n kpéí kè n yóó bè dootóo. ³⁴ Kè m pāānāaànti náaàntò mǒu yoo ikuú nitìti yoo benitibè mieke kòò mǒu yí mí ndi Yiè nKuyie nhò tǒu nditǒu mari, de kóo nitì mǐ mǒmmuò n yóó ò potè wenwe nè o cǐtèè. ³⁵ Ntenè di dò nke níi beke tì ditòbè: Bá wè ò níi beke otǒu kè dò Kuyie nti tǔnné ònti, kù ti béinnè ònti? ³⁶ Ditannùu dìi tu: Kuyie nti tǒu nku náaànti di bá ndi nàa, ke yé bá wè weè tu o kó ditǒu, ke yé di cààrèmè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa dǐndi Isidayeeribe di tǔ nkù n kó tināaànti nti. ³⁷ Wèè tu ò nàa m pāānāaànti a níi ò beke ke dò: Ti Yiè nKuyie nda tǔnné ònti? Kù da nàkè ònti? ³⁸ Kè di me ntu: Ti Yiè nKuyie nti tǒu nku náaànti bá nè m me ndi nàkèmè ke tú di bá nnāa nde kó ditannùu. ³⁹ Nè de kpéí n yóó di yetemu páíf ke di dootóo, kè di détténè dihei n do di duó ndi dǐndi nè di yembè. ⁴⁰ N yóó duó nkè dí di ifei nyi sǎa, bá di báa yè i mieke diyie mari, di báa ì yè nnè di bo mbomè.

24

Kuyie ndǒnnenèmè Isidayeeribe yetebe sàayè nè yèè càke

¹ Kè Kuyie nní mbenke kè n yà yemámmùyákè yèdèyè kè fikíè kó yebe píéké ye mieke kè yè ìkú ti Yiè nKuyie cǐtèè ìkè. De do sǐ mBabidǒnni kóo kpààti Nebukannesaa pǐrǐmú Konniyau Sosakimmu bire Sudaa kòbe kóo kpààti nè o kó betǔmbè nè beyantibè nè bemáábè ke bè kǒnnè Babidǒnni. ² Kè dimámmùyáa mari kó yetebe tú yesàayè ke wenni mediè, kè diteri kpèye càke, bá ke í dò nkédi.

³ Kè ti Yiè nKuyie nní m beke ke dò: Sedemii a yà ba? Kè n kù tǔnné ke dò: N yà fikíè kó yebe nye kè yemayè wenni mediè nkè yeteyè càke bá yè í dò nkédi.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ⁵ A wúo nyetebe sàayè kè de da naatimè, n wúo nSudaa kòbe n dènnè bè be èi, kè bè bè pǐrǐmú ke kǒnnè Babidǒnni kè de n naati meè botí, kè n dó ké bè dǒò mesàa. ⁶ N yóó bè wènté fenǒnsàáfè nfe, kéwète ké bè tǔnnéni be èi ké bè kànnè ke ténke báa bè pǒnte, n yóó bè fíimmu ke ténke báa bè uuté. ⁷ N yóó bè duó mmeyèmmè mme kè bè m banté mí mbe Yiè nKuyie nkéntú n kòbe kè m bè te ke yé bè yóó wètenímè m borè nè be yèmmè memǒu ndi.

⁸ Bè 55 dǒò mèè botí yetebe yèè càke ke í dò nkédi n yóó me ndǒò Sedesia Sudaa kòbe kóo kpààti nè o tǔmbè, nè besǒmbe bèè kpáa Sedisademmu nè bèè bo Esibiti. Bemǒu n yóó me mbè dǒò mí ndi Yiè nKuyie mmú béi. ⁹ M bo bè dǒò dè nè m bo bè bǒnté mèè yei m bo do yebotè kǒmbùònti, m bo bè cǐe nkè bèè taá

yèè ekè mièke bè bo mbè sènkù, ke bè sáá, ke bè bəmmù kusínkù. ¹⁰ N yóó duó nkè mudoo muù bè do kè dikònni tanni nè mutenkũ nkè bèe kú ketenkè m bè duó nkè bembè nè be yembè kédeè.

25

Kuyie mbéi ntì Sedisademmu eì nè Sudaa kəbe bəmou kpéi

¹ Sudaa kəbe kóo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu kpàti benni naanni mièke nke Kuyie nni mbéinnè mè Sudaa kəbe bəmou kpéi. De do sá mBabidənni kəbe kóo kpààti Nebukannesaa bo o kpàti benni ketiri mièke nke. ² Mí nSedemii kè m béinnè Sudaa kó kuwo nkəbe nè Sedisademmu kəbe ke dò: ³ Nè Aməo bire Sosiasi Sudaa kəbe kóo kpààti kpàti benni tepíftè nè ditáànni kəntə kətuəkenəni yie, dè məkə yebie nsipísidè nè yètàāti ndi, n di náánnè mè di me nyí dó ké n kənté m me nyí yóo m bo ndi náánnè mè Kuyie nni nduó ntì di me nyí n kənté. ⁴ Ti Yiè nKuyie ntúənnímu ku kó betəmbè bèè náa nku pāānāānti sáá, di me nyí yie nke cānneni di to ke bo kənté. Di í yie nke kèè. ⁵ Bè do di náámmu ke tú bá wè wèè yóo kuce kuyei, nè o də̀rimè yei me kè dèe yie nkè dí mbo dihei di Yiè nKuyie ndi duó ndi nè dimənni, dindi nè di yembè ké ndi te sáá. ⁶ Di báa tūnne yebəkè kənninku ye iikè ke ye báa, di bá mbáa ndi dđ dè nè di nou ke íinko Kuyie mmieke kè dèe yie nkè kú báa di caərə. ⁷ Ti Yiè nKuyie ntì ndi nəkəmu di me nyí yie nku kpeti, ke səkè ke ninku di dđ dè nè di nou de iikè ke íinko ku mièke kè dè di touni meyei.

⁸ Deè te kè ti Yiè nKuyie ntú: Di me nyí yiemmə ke kənté ku kpeti, ⁹ kú yóó íinnímu kubakú yóu bíkè kó iwuə nyiməu kè ku kóo tənti Nebukannesaa Babidənni kóo kpààti nyi ni ke ii do di nhei nè yehəkè teyè yèè di fité, ké di kú páíi kè di eì də̀unko kənaá ntidobonti, kə ibotí tei níi di yà kè dèe i di kè i mmáari i yə. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù béi. ¹⁰ Kè diwèi kó yebaa ndeè kè mupotúòmù kó iyie nténke bá mbo, dináa ténke bá nkuə, fitirè kó kuwenniku ténke bá mbo. ¹¹ Kè dihei diməu náa ntidobonti, kəntə kətuəkenə yebie nsipísiyiekè. De kó iwuə nyiməu kè ii bóúté Babidənni kóo kpààti. ¹² Kè yebie nsipísiyiekè pēētè kú bo poté Babidənni kóo kpààti ò dđ mèè yei nkpeí. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù béi. Be eì bo náa ntidobonti kédə̀unko sáá. ¹³ De mənni kú bo duó nkè meyei mmeməu ku nəkè mèè kpéi kè mèe do de kó dihei, meyei mmèè wəri di n̄pátiri mièke ku kóo tənti mí nSedemii n nəkè mèè kpéi yebotè yeməu kpéi. ¹⁴ De mənni kè Babidənni kəbe múnke bóúté ibotí tei nè bekpààtikperibè, kú yóó bè fšómmu meyei mbè dđ mè.

Kuyie nnəkémè kú yóó bekénè mè yebotè

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkú m béinnèmu ke yí: Nto febòðfè fie, m mièke kó menaə nhā dè kəkəte kè mè nni nyebotè n da tš nyèè borè, ¹⁶ kè yèè yà kəmuó nkénhāá mmudoo n yóó bè bənté mù mièke.

¹⁷ Kè n cəuté febòðfè n Yiè nKuyie nnəútè mièke, kəkəte kè fè nni nyebotè yeməu, n Yiè nKuyie nni tš nyèè borè, ¹⁸ kətuóté Sedisademmu nè Sudaa be kó yehəkè nè ye kó bekpààtibè nè ye kó betūmbè ke bè pəntè kè bè cəu, kè be tenkè náa ntidobonti, kè benitibè dè yà kè dè bè di kè bè mmáari be yə. Meyei mmèè bè do me kpéi, di me nwúo nkè de dōmmè yie.

¹⁹ Kè n deè memme kè fè nni nhEsibiti kóo kpààti nè o tūmbè nè sikpààtibibi nè o nitibè bəmou. ²⁰ Nè ibotí tei iməu nè Uusi eì kó okpààti nè Fidisii eì kou nè

Asikanᵋᵋ eì kou nè Kasaa kperi kou nè Ekunᵋᵋ eì kou nè bèè kpaá kpaá Asidᵋᵋti tenkè mieke.

²¹ Edᵋmmu eì nè Mᵋabu kperi kᵋbe nè Amᵋniibe.

²² Ke túótè Tiiri kperi kó bekpààtibè nè Sitᵋᵋ eì kᵋbe nè dàméèri yáà kó yehékè kᵋbe.

²³ Nè Dedanni eì nè Temaa kperi nè Buusi nè bèè kuᵋ be tempááti be tenkè kᵋbe.

²⁴ Nè Adabii eì kó bekpààtibè bᵋmᵋu nè bèè bo dikpáá tᵋdᵋntè kperi bíékè.

²⁵ Nè Simudi eì kó bekpààtibè bᵋmᵋu nè Edammu eì kᵋbe bᵋmᵋu nè Mᵋdii tenkè kᵋbe bᵋmᵋu,

²⁶ kᵋtúótè bèè bo kubakú yóu bíékè, metómmè kᵋbe nè dedᵋtirè kᵋbe, kutenkú kumᵋu kó yekpààtiyᵋ duómè cénke kè bè yà bᵋmᵋu Kuyie mmieke kó dibòᵋ kè dᵋntenko Babidᵋnni kᵋbe kóo kpààti.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie nni nnákè ke dᵋ: A bè nàké ke dᵋ: Di Yiè nKuyie Mᵋakedaa Isidayeeribe tū nkú tu: Dí yà kémuᵋ nkᵋtᵋ kéduᵋ bá ke báa na kéítè, kú yóᵋ di bᵋntè mùu doᵋ kpéi. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíè ke dᵋ: Kè bè yete bè bo cᵋutémè febòᵋfè kᵋyà, á bè nàké ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie Mᵋakedaa mī tu bèè yà kè bè í dᵋ bè dᵋ. ²⁹ N yóᵋ keté kᵋbᵋnté mᵋyei mᵋe dihei n yetiri yu di, kᵋ bᵋmbe yᵋmmè né dᵋ n yóᵋ bè coonaᵋ? M báa bè coo! Ke yᵋ n yóᵋ tannénimè mudoᵋ kutenkú kumᵋu ndi. Mí ndi Yiè nKuyie Mᵋakedaa mī béi!

³⁰⁻³¹ Kè ti Yiè nKuyie ndᵋ m bè nàké ke dᵋ: Mí ndi Yiè nKuyie nkᵋpánnimú keᵋnkè, m péúnimú n cᵋsààtè mieke, n kᵋa nkutenkú kpéi nke, kè m píéfè dᵋnnè bèè nàù fínyī kó yetebe * be kᵋfe ᵋ ndᵋmmè kè m píéfè tᵋᵋᵋkú itemmànkᵋ imᵋu.

Ke yᵋ mí ndi Yiè nKuyie mī tannémè yᵋbotè tibeénti, ke bekúnè benitibè bᵋmᵋu ke kᵋu beyeibe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmī me nyᵋ.

³² Ti Yiè nKuyie Mᵋakedaa béimmu ke tú:

Mᵋyei mᵋeᵋ tanni kutenkú ke cānni yᵋbotè, kuyaaakú kperikú kuᵋ iténi kutemmānku.

³³ De yiè Kuyie mbo kuᵋ bè bo ncóu kutenkú kumᵋu mieke ᵋmᵋu í yᵋ mbè kuᵋ, ᵋmᵋu í yᵋ mbè tᵋu ke kūrì, bè bo naá ntikᵋtì ketenkè ñnkè.

³⁴ Díndi bèè ni benitibè poténè yekúdabùᵋ, díndi bèè cᵋmmú benitibè nduᵋnè kᵋbíntí ketenkè. Díkᵋu yiè dii tᵋᵋke kè bè bo di kuᵋ yᵋpedakè kᵋme.

³⁵ Bèè ni benitibè di í mᵋke di bo coké kᵋkᵋte kᵋ, bèè cᵋmmú benitibè di bo sᵋri ke?

³⁶ Keènè bèè ni benitibè bᵋ kuᵋmmè, dí nyo bèè cᵋmmú benitibè bè úumè,

ke yᵋ tí Yiè nKuyie nkᵋᵋmè be pecᵋnku.

³⁷ Ti Yiè nKuyie mmieke keᵋ yᵋnní kupecᵋnku ke dᵋ yᵋ nfíúú ke yᵋ nkáré.

³⁸ Ti Yiè nKuyie nhᵋᵋotenimú diciriciripànni kᵋme, ku mieke keᵋ bè yᵋnní, kè kᵋ bè bᵋnté mudoᵋ kè be eì dᵋúnko.

* **25:30-31** bèè nàù fínyī kó yetebe: Bè do ᵋᵋ keú dipèri ndi kè dᵋ ndᵋ nkuyiè kè bèè uté yetebe de mieke, kᵋnnàù kᵋ ye nie ncuuti kuyiè kó kuyóu ke taᵋ difᵋtiri mieke. Kè bè ní nnaᵋ de kó yetebe ke diè.

26

Bè yèmmè bè bo kuw Sedemii wèè nàa nKuyie mpāānāaṅṅi

1 Sudaa kɔbe koo kpàati Sosiasi birɛ Sosakimmu kpàti ctírí dīi mōnni, kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dō: 2 Sedemii kote, mí nKuyie n cfētè towaà, kèpīēkè kénáké Sudaa ekè yemou kobe bèè kòrini n cfētè mubáammu, tináaṅṅi n da nàké ti, a báa sú sntimati. 3 Kè dè naati bèe keè kèwētení m borè, kényou be yei, kè n ceete n yèmmè kényou n do dō kè bèè dōdō mèè yei mbe dōdōrimè yeime kpéi. 4 Náké be ke tú: Mí ndi yiè nKuyie mī tu kè bèè í kènté n kpeti ke túnne n kuó m bè duó nyi, 5 ke yie n kó betōmbè bèè nàa m pāānāaṅṅi bèè bèè nàa nti, n kó betōmbè n tūānko bèè sáà, bèè me nyí yie mbe kpeti. 6 M bo dōdō te ncfētè n dōdōmè Sidoo eí*, kè yebotè níi ndó kébōnté kusīnkú kényú te yētiri.

7 Ikuó niùbè nè bèè nàa nKuyie mpāānāaṅṅi nè benitibè bémou kè bèe keè mí nSedemii n ti béimmè Kuyie ncfētè towaà. 8 Kè nni nyóó deè ti Yiè nKuyie nni nnáké ti, ikuó niùbè nè bèè nàa nKuyie mpāānāaṅṅi nè benitibè sɔmbe kè bè m pí nke béi nke dō: A dō nkékuomu! A dō nkékuomu! 9 Dè yīme kàa nàa nKuyie mpāānāaṅṅi ke tú te ncfētè bo naá nSidoo kpete dōmmè, kè diheii naá ntidobontí, bá òmòu bá ndè ā?

Kè benitibè bémou m munné Kuyie ncfētè miēke. 10 Kè Sudaa eí kó sīkpàatibíi nè bèè baké diheii kè bèe ti kèè, kèitè tekpàatīcfētè kékote Kuyie ncfētè kékari te bōri bè tu di dibōri panni. 11 Ikuó niùbè nè Kuyie mpāānāaṅṅi náam̄bè sɔmbe kè bèe náké sīkpàatibíi nè benitibè sɔmbe ke dō: Oniti yie ndó nkékuomu, ke yé ò náké ti diheii dii nkpéi tí í wenniimè, di kèemu di móm̄mbe nè di to ò náké tí.

12 Mèmmè, mí nSedemii kè m béinnè sīkpàatibíi nè benitibè bémou ke dō: Ti Yiè nKuyie nkuu n tōnni kè n nàké di me nekèè ti tēcfētè tie nkpéi nè diheii dii nkpéi. 13 Di mmōnni tūntenè di borime nè di dōdōrimè kékénté di Yiè nKuyie ndi tū nkú tu mù, mèmmè kú bo yóumè meyei kú do yē nkú yóó di dōdō mè. 14 Kè dèè tu n kpeti, mí m bo di n̄ou miēke nke, n dōdōnè di pēnsirimè, dèè di wenni. 15 Di né nyé ke dō nkè di n kùò kè n yí cààrè m̄umam̄u, de kó meyei mbo di yó ìnkè nke, di kó diheii dimou nè bèè bo di miēke, ke yé Kuyie nkuu mēnke n tōnnimè di borè kè m bo di náké m me ndi nàké ti timou, kè dí kèè nè di to.

16 De mōnni kè sīkpàatibíi nè benitibè bémou kè bèe náké ikuó niùbè nè bebeém̄bè ke dō: Oniti yie nyí dō nkékuo, ò ti náa nti, ò ti nàānnè ti Yiè nKuyie nti tū nkú kó diyētiri ndi. 17 Benitibè bèè tu bekótibè kè bèe íté kébéinnè dit̄nni ke dō: 18 Mōdeseti eí kou Mísee wèè nàa nKuyie mpāānāaṅṅi ò do ānnému Esekiasi Sudaa kobe koo kpàati kó dimōnni kēnnáa nSudaa eí kobe ke tú: Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa béimmu ke tú:

Siyōō eí bo naá ndikpáà kè bèe dè kùutí,
kè Sedisademmu eí pante kēnaá nyedombirè,
Kuyie ncfētè bo naá nkutúukú.

19 Esekiasi Sudaa kobe koo kpàati nè o kobe, bè do kùò Mísea? Bè pētinkè do yòte Kuyie nku kè kú bàntè, kè kùu bónkùne ku miēke, ke yóu ke í mbè dōdō kú do yē nkú yóó bèè dōdōmè. Kè ti kùò oniti yie nti càari timáa ndi.

Sosakimmu kùomè Udiya Kuyie mpāānāaṅṅi náaṅṅi

* 26:6 Sidoo eí: Sidoo eí do tú mubáammu kó diheii ndi, kè bèè dè báa nKuyie nkè metaummè tou de bo, be dootitbè bèè na dii mōnni kētúóté metaummè tou kè Sidoo eii do.

²⁰ Kòo nìti mòu múnkεε buoté kéntú Kuyie mpānāaanti náahtò Semmaya bire Udiya, Kidiyati-Yeadiammu εi kou, kénnaá nKuyie mpānāaanti kénkpannè di nhei nè di kó benitibè mí nSedemii m baα me dōōrimè só. ²¹ Okpàati Sosakimmu nè o kabe yekōmbò yembè nè o kó betūmbè, bemou kè bèε keè ò nàké tìi pānāaanti kéndó kóò kùo. ²² Kè Udiya tì kèè kè kufōwaá nhò pī kóo coké kékate Esibiti, kòo kpàati Sosakimmuu tō Akibōo bire Edinatā, kòo nneiné benitibè kè bèε kate Esibiti, ²³ Udiya wammú kóo pī nkékatēnī kóo duó nhokpàati Sosakimmu kòo ò kùonè disìè, kóo dou nkufōti bè āā kù benitibè bemou.

²⁴ Mí nSedemii, kè Safāā bire Ayikammu nni nkānké kè bè í nni mpī nke duó mbenitibè kè bè n kùo.

27

Kuyie mpānāaanti náahtò nàkémè yeboté yóó bōútémè Babidōnni kóo kpàati

¹ Sosias bire Sosakimmu naá ndii mōnni Sudaa kabe kóo kpàati kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dō: ² Dōo kunaādōdōridou nè iwēi kéndúúú, ³ kè kù nánke Edōmmu εi kóo kpàati nè Mōabu εi kou nè Amōniibe εi kou nè Tiiri εi kou nè Sitōō εi kou bè tōnni bè Sedisaēmmu Sudaa kabe kóo kpàati Sosakimmu * borè. ⁴ A bè nàké kè bèε nàké be kó bekpàatibè ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa dīndi Isidayεεribe di tū nkú tu.

⁵ Nè n kó muwērímú diemú miεke nke nè n kó muwērímú mmu n dōōmè ketenkè nè oniti, nè iwūō nè tiwanwanti, dèε kó dimāā bo ketenkè Inkè ke de duó n dè dōnè wè. ⁶ Ye mmōrè miεke mí ānnè ku ntempē Babidōnni kóo kpàati Nebukannesaa nou miεke wenwe n kóo tōnti, nh ò duōmmu tikpasīnti kè ti bo mpī nho tōmmú. ⁷ Yeboté yemou yè bo ò bōúté, wenwe nè o bire nè o yaābire kēmbaanè de kó dimōnni bo tuokemè kè bè múnkεε bōúté iboti tēi péu nè be kó bekpàatibè péu bèè bè kpeñnìnè.

⁸ Kè kubotí makù kabe yoo dikpàatiyuu mari kabe yete ke í dō kébōuté Babidōnni kóo kpàati, kè wèè í dō kēbuuté o kó kunaādōdōridou mí ndi Yiè nKuyie m mū yóo duó nkè mudoò bè do yoo dikōnni yoo mutenkū. N yóo duó nkè wèè bè kuó kédeè.

⁹ Dīndi di báá yie mbèè tu bè di náá mí nKuyie m pānāaanti be kpeti yoo beyuwúōmbè di náá nti nè bèè tu bè yāu tidouhti nè bèè wēi siwāā nè benitinōmbè bè di náá nti ke tú di í yóo bōuté Babidōnni kóo kpàati. ¹⁰ Bè di náá nti pānāaanti tu siyāābisí nsi ke dō ke bo di dētinnè dihei, bè dō n di betimu kè di kú.

¹¹ Kè kubotí kùu kabe yie nke buuté Babidōnni kóo kpàati kó kunaādōdōridou ke pī nho tōmmú mí ndi Yiè nKuyie m bo bè yóu kè bè mbo be εi ke di kuuti.

¹² Mí nSedemii kè m múnkεε tì nàké Sudaa kabe kóo kpàati Sedesia ke dō: F́ nSedesia nè a nitibè di dō nkébuutému Babidōnni kóo kpàati kó kunaādōdōridou kēmpī nho tōmmú wenwe nè o nitibè kè dēε yie nké dí nfōū.

¹³ Di bo yóu kékú mudoò miεke nke nè dikōnni nè mutenkū nti Yiè nKuyie nnàké ke tú dèε yóo kōnnè kubotí kùu kabe bo yete ke í mpī mBabidōnni kóo kpàati tōmmāā? ¹⁴ Kuyie mpānāaanti náaāmbè bèè di náá nke tú di í yóo bōuté Babidōnni kóo kpàati bè di soummu di báá bè kēnté. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie m béimmu ke tú: N yí bè tōnkoo ke tú bè nnāā nnè n yētiri, bè di náá nsiyāābisí nsi ke

* **27:3** Sosakimmu: Yεpāte péu yu de kóo kpàati ke tú Sedesia nwe ke yé bè náá nti náaanti die nti do dōō Sedesia kó dimōnni ndi, de kó tināaanti do yóo wari ke ś nSosakimmu kumu.

yunè n yètirì kè m bo di beti kè di feti dínndi nè di kó benitibè bèè tu bè di náá m pāānāānti. Mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

¹⁶ Mí nSedemii kè n náké ikuó niùbè nè benitibè bèè dè bo ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu di báá yie mbèè di náá nku pāānāānti ke tú Kuyie ncīètè kó tinenti bè do tùótè ti kékònnè Babidōnni bè bo ti tēñnéni bām̀bà, siyāabisí nsi. ¹⁷ Di báá kénté be kpeti, mpīnnè Babidōnni kóo kpààti tōmmú kè dèe yie nkè di nfòu. Di báá yie nkè dihéi naá ntidobonti.

¹⁸ Kè de yembè mènke tú Kuyie mpāānāānti náam̀bè, kè ti Yiè nKuyie Mpakēdaa weè mènke bè náānnè bèè kù bāntè tinenti tii bo Kuyie ncīètè nè tekpààticīètè kè ti báá kò mBabidōnni. ¹⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa nākému Kuyie ncīètè kó yesānkè kpéi, nnè kunankú dieku nè inààke ò ncómmú yèè tàrè nè tinenti sonti tii kpáá dihéi dii mmieke ti kpéi. ²⁰ Okpààti Nebukannesaa do í tùótè dè ò pī ndii mōnni Sosakimmu biré Sosakinni Sudaa kōbe kóo kpààti nè Sedisademmu kó beheikènkótibè nè Sudaa ei kōbe. ²¹ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa Isidayēeribe tū nkù nākému tinenti tii kpáá ku cīètè nè tekpààticīètè de mieke ti kpéi nke tú: ²² Bè bo ti eí kékònnè Babidōnni kè ti nke mbo ke kēmmúnè ku mōnni bo tuakemè kè kùu ti tēñnéni díe.

Ti Yiè nKuyie nkuù ti béi.

28

Kuyie mpāānāānti náāntò Sedemii nè Ananniya bè nēnnimè

¹ Sudaa kōbe kóo kpààti Sedesia kpàti benni dinaanni mieke otānkù numuwè, dii benni dimáà mieke kè Asuu biré Ananniya Kuyie mpāānāānti náāntò Kabaāṣ ei kouu m béinnè mí nSedemii ti Yiè nKuyie ncīètè mieke ikuó niùbè nè benitibè bēm̀əu iikè ke dò: ² Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa Isidayēeribe tū nkù tu ku kēétému kunaād̀d̀d̀r̀id̀ou Nebukannesaa Babidōnni kóo kpààti di buú nkù. ³ Dè kpáá yebie nyèdèè ndi kè kù wēte kētēnnéni ku cīètè nenti Nebukannesaa Babidōnni kóo kpààti do tō ti timəu kékònnè o cie. ⁴ Ke múnke kēñnéni Sosakimmu biré Ekonniya Sudaa kōbe kóo kpààti nè Sudaa kōbe bè do pīrmú bè kékònnè Babidōnni. Ke yé kù yóo kēétémè kunaād̀d̀d̀r̀id̀ou Babidōnni kóo kpààti di buú nkù. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù béi.

⁵ Mí nSedemii kè n tēnnè Ananniya ikuó niùti benitibè bēm̀əu iikè bèè do bo Kuyie ncīètè mieke ke dò: ⁶ Kuyie ñcōuté a nùu kédòd̀ a béi nti, kētēnnéni díe nKuyie ncīètè nenti timəu nè bè do pīrmú bè bēm̀əu kékònnè Babidōnni. ⁷ Né kénté kékeè n yóo di náké ti f́ nnè benitibè bèè bo díe ndiməu. ⁸ Kuyie mpāānāānti náam̀bè bèè ti niiténéni mí nnè f́, bè nākému Kuyie mpāānāānti yehèkè dieyè péu nè yekpààtiyò dieyè péu kpéi, bè me mbaa do náá mmudoò kpéi nke nè meyei nkpéi nè mutenkũ nkpéi. ⁹ Kuyie mpāānāānti náāntò wèè bo náké ke dò: Diwèl kērini, ò náké ti bo d̀d̀ dii mōnni ndi bè bo bantémè ke d̀ nKuyie nkuù mènke ò tōnni.

¹⁰ Mēm̀me Kuyie mpāānāānti náāntò Ananniya buutémè kunaād̀d̀d̀r̀id̀ou mí nSedemii n do bukú kù, kékéété, ¹¹ kébéi mbenitibè bēm̀əu iikè ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù tu nè yebie nyèdèè kè kùu kēétému kunaād̀d̀d̀r̀id̀ou, okpààti Nebukannesaa do di buú nkù.

Mēm̀me mí nSedemii kè n yíté.

¹² Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò Ananniya keéte dii mōnni kunaàdòdòridòu n do bukú kù kédeè kè Kuyie nni mbéinnè ke dò: ¹³ Kote kénáké Ananniya ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a keéte kudòu nku ke né yóó kù cèetenè timáti kòku.

¹⁴ Ke yé ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeriibe tū nkù béimmu ke tú kunaàdòdòridòu timáti kòku nku kù buúmmè yebotè kè yè bo mbuó Nebukannesaa Babidōnni kóo kpààti kè yè me nhò bùs, kù ò duónnèmu ketike dikpàà kó tiwanwanti.

¹⁵ Mí nSedemii n ti ndèè kénáké Ananniya ke dò: Ananniya kénté n tú mù, Kuyie nyí da tōnní, nè amáá ndi a soutémè Kuyie nkòbe kè bè yie nsiyáàbìsì.

¹⁶ Nè de kpéi ti Yiè nKuyie ntú kù da dèitemu ketenkè Ìnkè. Di mbenni mieke nke a yóó kúmè, ke yé fṣṣ sukúmè benitìbè kè bè yete be Yiè nKuyie nkpeti.

¹⁷ Kè de nyóó yí betāābè bèdèbè kè Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò Ananniya mènke kù.

29

Sedemii do wāri dii pátiri bè pī mbè ke kōnnè Babidōnni

¹ Mí nSedemii kè nni mbo Sedisademmu kéwāri dipátiri okpààti Nebukannesaa pī mbè ke kōnnè Babidōnni, n do di wāri bèè tu bè mbè bekótìbè nè ikuó niùbè nè Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò nè benitìbè bemou. Okpààti Nebukannesaa do pīrmú bè kékōnnè. ² N do yóó wāri de kó dipátiri ke sò nhokpààti Yekonniya nè o yó onitipokpààti nè tekpààticfètè kó bekótìbè, nè Sudaa kòbe kó sikpààtibíi nè Sedisademmu ei kòbe nè bèè do tú bedabeyyaàbè nè bemáàbè kè bè múnke bè pīrmú ke kōnnè Babidōnni. ³ Kè n di duó nSafāā bire Edasaa nè Idikiya bire Kemadiya. Sudaa kòbe kóo kpààti Sedesia weè do bè tṣ Nebukannesaa Babidōnni kòbe kóo kpààti borè, mí nSedemii kè m bè duó ndipátiri kè di wāri ke tú:

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa díndi Isidayeeriibe di tū nkù mfi náānnè n duó nkè Babidōnni kóo kpààti pīrmú bè ke kōnnè, ke tú: ⁵ Maánè sicēī kénhā, fíikúnè detie ndi pénnè kényo nde be. ⁶ Túókénè benitipòbè kè bè dí pié íbì inítidāi nè inítipò, túókénè benitipòbè képuó ndi bí kè bèe pié inítidabí nè inítipobí, piénè de bíékè ke sūū ndi báá kèke, ⁷ nwantinè n duó nkè bè di pīrmú ke kōnnè dii ei di bo nnaatimè, kè nni mbáá mí ndi Yiè nKuyie nde kó dihei kpéi nke yé de kó dihei kó kunaatí tùmè di kòku nku.

⁸ Ke yé mí ndi Yiè nKuyie m béimmemu ke tú: Di báá yóu kè bèè tu bè náa m pāānāaṅti kè bè ndi sou, di bá ntú ndi yau tì dāuṅti kpéi. ⁹ Bè yó ntú bè di náa ntì bonní mí ndi Yiè nKuyie m borè nde, siyáàbìsì me nni nsi mfi í bè tōnní. Mí ndi Yiè nKuyie mmú bēi.

¹⁰ Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Babidōnni ei kó dikpààtiyuu bo mmòke dii mōnni yebie nsipísíyiekè n yóó wēētenimu di bíékè kè dí dāò mesàà, kè dí tēnnéní Sedisademmu. ¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie n yému n tāātè ke bo dāò tì di kpéi. N tāātè tì tu mesàà nkpeti nti tì í tú meyei nkpeti. Di yèmmè bàà dè n yóó de ndi dāò. Mí ndi Yiè nKuyie mmú bēi. ¹² De mōnni kè di kōtení ke m bántè, n yóó yiemmu kécuté di báammii. ¹³⁻¹⁴ Kè di wammú kè n yà, di yó n wammúmu nè di yèmmè memou, kè n yóu kè di n yà. Mí n di Yiè nKuyie mfi bēi. De yiè di bo n yà, kè n wēte ke tēnnéní bè do pīrmú bè kékōnnè Babidōnni kédāò tidaati m bo di denneni tipítì timou. Ibotí imou n do di cié nkè di taá ìi mieke ke dí tēnnéní di do borè kè bè di pīrmú. Mí ndi Yiè nKuyie mmú bēi.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n di náá nke yé di yèmmè dòmmè mfi di duò m pāānāānti náāmbè Babidōnni mieke.

¹⁶ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie n di náá nti kè dè ntukúnè okpààti wèè kàri Dafiti kó dikpààtikàri nè di kòbe bèè kpáá bo Sedisademma, bè í pīrmú bè ke kōnnè Babidōnni. ¹⁷ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mfi béi nke tú: N yóó duò nkè mudoo muu bè do, kè dikōnni tanní kè mutenkūū nni mbo. Be kperε kutenkū kuməu kó yekpààtiyo bo dè keè kè dèe do ye kōmbùòti. M bo bè cā, dè bo di yebotè be kpéi kéwēte ke ye pī mmudaá. Yebotè n yóó bè tanné yèè mieke ye bo mbè sēnku. ¹⁹ Bè í yie mmèè kpéi nke ke kēnté n tūōnko m pāānāānti náāmbè sāā kè bè náá nti. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

²⁰ Dīndi tidaati bè pīrmú bè ke kōnnè Babidōnni, keenè mí ndi Yiè nKuyie n tú mù:

²¹ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa, dīndi Isidayεεribe tū nkù m béi nti kè dè ntukúnè Kodaya bire Akabu nè Maaseya bire Sedekia. Bedé memme bè sóumu ke tu bè náa m pāānāānti, bá bè me ntúmè mfi bè tōnni. M bo bè ānnè Nebukannesa Babidōnni kóo kpààti n̄u mieke, kōo bè puoti kékuo di iikè.

²² Dīndi Suda kòbe bè pīrmú bè ke kōnnè Babidōnni di níi bo nnáa mbe kpéi ndi dō dii mōnni kébōnté kusīnkù, di níi bo yī: Kuyie nda dōò kù dōòmè Sedekia nè Akabu Babidōnni kóo kpààti cōu mbè muhāā. ²³ Ke yé bè dōòmè Isidayεεribe ci dè ke dounè betòbè pobè, ke sou nke tú bè náa n kpeti, m me nyi bè tō. N dè yēmu deməu ke dè wūó. Mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi.

Semmaya wàrimè dipátiri Sefayaa Sedemii kpéi

²⁴⁻²⁵ Mēmme kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa, Kuyie nyIsidayεεribe tū nkùu n duò mmfi nSedemii tināānti kè dè ntukúnè Semmaya Nēedammu naāmūnkù kou. Semmaya wèè do wàri dipátiri kéduōnni ikuó niùbè Maseya bire nè Sofonii nè ikuó niùbè tòbè, nè Isidayεεribe sōmbe bèè do kpáá Sedisademma, kè di wàri ke tú: ²⁶ Ti Yiè nKuyie nkuu duò nkàa cōuté ikuó niùti Yeoyada f̄t̄iri ke baké ku c̄t̄èt̄. F̄s̄s̄ dō nkéndake bèè tu bemaā ku pāānāānti náāmbè be kpéi, kè wèè í yé o yē mmú a táú n̄ho naac̄ei mēf̄imme kēp̄it̄inné o f̄ōn̄ii timát̄i, ²⁷ dè né dòmmè kàa í kpānnè Sedemii Anatōti ei kou, wèè di náá nKuyie mpāānāānti? ²⁸ Ō yē nhò tu Kuyie mpāānāānti náāntò nwe ke ti wàriní dipátiri diε mBabidōnni, ke ti naké ke tú ti í yeti mecāā nketike, ke tú ti maá sicēi kēmbō, kēf̄iikú detie nti pénnè kè dè mpeí kè ti yo.

²⁹ Kè ikuó niùti Sofonii kaa nde kó dipátiri mí nSedemii kè n keè.

Sedemii tērnémè dipátiri Semmaya

³⁰ Mēmme kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: ³¹ Tō nkè bèe náké bè pīrmú bè ke kōnnè Babidōnni ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie mmfi yē Nēedammu ei kou Semmaya mè nyēmmè ò tu m pāānāānti náāntò, mfi me nyi ò tō, ò mmè ndi ciitēmè kè di yie n̄ho kó siyāābisi, ³² mí ndi Yiè nKuyie mmfi béi, n yiti ke bo cōmmúmu Nēedammu ei kou Semmaya kpéi nnè o fukoo. O kó kufuku mieke oniti bá nkpaá bá omāā ke bo di cuoké, ò báá yā mesāā n yóó dōòmè n niitibè, ke yé ò sukúmè n niitibè kè bè n yete. Mí ndi Yiè nKuyie mfi béi.

30

Kuyie nnàké tì Isidayeeribe kó dikpààtiyuu kpéí

¹ Kè tì Yìè nKuyie mbéinnè mí nSedemii kè dò: ² Mí ndi Yìè Kuyie ndíndi Isidayeeribe di tũ nkù, mĩ tu á wāri n da nàké tì timəu dipátúri miéke kè dò: ³ Mí ndi Yìè Kuyie n tú, de yìè kpaanĩmu kè m bo ténnnéni n nìtibè Isidayeeribe nè Sudaa kəbe, kəwētè kè bè duó ndihèi n do duó ndi bə yembè kè bəe di tieke. Mí ndi Yìè nKuyie mĩ b́í.

⁴⁻⁵ Nte tì Yìè nKuyie nni nnàké tì mí nSedemii Isidayeeribe nè Sudaa kəbe bə kpéí, tì tu:

Ti yo metammè mamè mme,
mè me nyí tú diwèi kəme,
mè duò tikəmbùòti nti kə ãã kufəwaá.

⁶ Biékənè, wənnínè,
benitidaabè pəímaá?
Dè né dommè kè benitidaabè ceú ceú bə ka,
kə dò nhonitipòkù wèè dó kəpèitè ò ɔ ndòmme,
kè bə iikè sòù sòù bəmou.

⁷ Meyei ndiemè kó diyìè ndi,
diyìè yeiri ndi,
di kó kubotí mu nyí buoté,
meyericaarimè mēè kèriní Sakəbu kpéí,
de yìè n né yóó bè deetému.

⁸ Kè tì Yìè Mpaakedaa dò: De yìè bo tuəke d̀i yìè, m bo kéété kunaadòdòr̀idòú bè di buú nkù, kè di pítè iwēi. Bèè í tú Isidayeeribe bè ténke bá ndi baké. ⁹ Kè di mpí ndi Yìè nKuyie ndi tũ nkù tómmú, kè n di duó nDafiti yaabire kè dè ntú di kóo kpààti kè di pí nho tómmú.

¹⁰ Kè tì Yìè nKuyie nyíé kébéi nke dò:
Díndi n kó betəmbè Sakəbu kó kuwua nkəbe di bá nyíèkù,
díndi Isidayeeribe di kəmbùòti bá nduò,
n yóó di deetému kédenneni di yaabí itempè ndétiyi miéke, di tú dè tidaati.
Díndi Sakəbu yaabí di wətinĩmu,
kə bo kari di tenkè bəmmùù kéompè,
òmou ténke í yó mbo wèè bo di kəkénè.

¹¹ Mí ndi Yìè nKuyie ndi bonèmu kə yóó di deeté mĩ b́í!
N yóó kuəmu ibotí n di cíe kè di taá ì miéke páíi kédeè.
Díndi bie n yí yóó di kuə kédeè,
n né yóó di tiému dè bəkúmè,
n yí yóó na kè n di wúónkoo kə dò ndi í càke dèmarè.

¹² Di kó dikəutiri í dò nkétaà,
di kó dimənni í dò nkémiétè,
mí ndi Yìè nKuyie mĩ b́í.

¹³ Oməù í dake di kpeti,
kə bo taa ndi muə,
mutie mamù me nkəté kə í bo mùù bo di taa.

¹⁴ Di natitəbè di yəmmu,
bè ténke í dennini di kpéí,

n di poté ke dò ndi tú n dootitabè mbe,
 n di poté kuyēiku diekù nku,
 di yei ndeutè mèè kpéi,
 di càke kè dè deumu.

15 Ba nte kè di kuò mmeaàrimè mèè di tùòkení me kpéi?

Di kó dimònni í dò nkémieté,
 di yei mmeè deuté deè te,
 di càke kè dè deumu deè te kè n di dòò memme.

16 Bèè di kòu yíe n yóò bè kùòmu,
 bèè di dokùnè yíe m bo bè dòò tidaati,
 bèè di ei yíe nyóò bè éímu,

bèè di senku yíe n yóò duó nkè bèè bè sènkèrìmu.

17 Ke yé n yóò yòremè mutie di muò,

n yóò miékùnnemu di koutiyè.

Mí ndi Yiè nKuyie mú bái!

Díndi Siyōō ei kòbe, òmòu ténke í di kaànnè,

ke di yu ke tú bè dènne bè be tenkè.

18 Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébèi nke dò:

N yóò wēte kéténnénímu tidaati Sakòbu kó yefe mieke,

mesémmè mèè m bonè be kó sicéi,
 di kó dihei wēti ke bo fíikúmu di dobontí Ìnkè,
 kè tekpààtíçètèe fíikú te fòtìrì.

19 Kè di ndiè ke n sántí,

ke íútí nè diwèi,

kè n duó nkè dí sũũ nke ténke bá nkéíni,

kè n di déúkùnne bá di kó diyètìrì ténke báa kēke.

20 Díndi Sakòbu yaábí di wēti ke bo naámmu di do dòmmè,

kénfíikú n yìikè,

kè n yíte kécómmú kéfēũ mbèè do di fēũmmu,

21 di kóò kpààtì yó ntú di botí kou nwe,

di kou weè yó ndi baké,

kè n duó nkòo nni ntókénè,

kè dè í tú memme we m bo dáátí kékòtení m borè?

Mí ndi Yiè nKuyie mú me nyē.

22 De mònni di bo ntú n kòbe,

kè nni ndi te kè di n tú.

23 Mí ndi Yiè nKuyie mmieke itému kuyaaakù diekù kōme,
 ke fíimmú fefòdónfè diefè kōme ke bo do bèè cààrè be yo Ìnkè.

24 Mí ndi Yiè nKuyie m mieke di còútému,

kè í yóò bonke ke í pī nkè do dò nképī mmùu tōmmú,

dè yó nkéríní kè di tì bantému.

31

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De kó yewe mieke mí ndi Yiè nKuyie m bo tieke Isidayeeribe wuo nyimòu, kè bè ntú n kòbe.

Kuyie nnàkémè kù yóò kannemè Isidayeeribe be tenkè

2 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:

Díndi kubotí kùù yenténè mudoò ke bo dikpàà mieke,
di yàmu n kó mesàà.

Díndi Isidayeeribe di kūnti meompùmè èi ndi.

³ Nè dimònni ndi n di benkemè m máà,

n di nàké ke tú n di dómu sáà, deè te kè n kó mesàà nyí iiti di ìnkè.

⁴ N wēti ke bo fímmu díndi Isidayeeribe n dó bè kè di nfííkú,

di wēti ke bo túótému yebàrè sàáyè nè diwèi,

di yóó neinèmu behaubè kè dí yè kémbie nke au.

⁵ Di wēti ke bo buotímu Sammarii tārì ìnkè detie mbè tu dè fínyĩ,

díndi bèè dè buotí kè díi ntōũ de be.

⁶ De yiè kpaanímu kè bèè bàà yebòrè kè bè bo pīéké,

bè yóó nákému bèè bo Efadaimmu tārè ìnkè ke dō:

Íténè kè ti kote Siyōō tārì ti Yiè nKuyie nti tū nkù borè.

⁷ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie m béi nti:

Nyíútínè Sakòbu yaabí kpéi,

nyānkunè diwèi wèè baké yekpààtìyo o kpéi,

ndiennè ke sántí mí ndi Yiè nKuyie nke tú:

Ti Yiè nKuyie ndeetè a nitibè,

deetè Isidayeeribe sòmbè.

⁸ Kubakù yóú bíékè kó diheì ndi m bè íinnímè,

m bè dèitení itemmànke nyi ke bè tíi,

tiyũònti nè yekpíè,

berouópómòmbè nè tibíyòti,

bèè wētiní be èi be tūnni í yó nsénní.

⁹ Bè yó nwētiní ke kontimu ke m báà,

kè m bè kpàake kékéténè kuce sààkù kùù sié,

bè í yóó bétè kùù ìnkè, kè m bè kòtenè menésààmè borè.

Míi tu Isidayeeribe cice kè Efadaimmu tu n kóo po.

¹⁰ Díndi yebotè keèné mí ndi Yiè nKuyie ntú mù,

ké tí nàké yebotè yèè bo medétimè ke dō:

Míi ndi Yiè nKuyie mmíi do di cíe ndíndi nyIsidayeeribe

ke wète ke di tūnní,

ke yó ndake di kpéi o pecēnti ò ndakemè o pe kpéi.

¹¹ Míi ndi Yiè nKuyie míi di deetè díndi Isidayeeribe,

míi di fiète kubotí kuù di kpehínè ku nou mieke.

¹² Di kūntimu Siyōō tārì ke bo nyíúnè diwèi,

ke bo ndeítíní ke dó mí ndi Yiè nKuyie nkó mesàà,

dèè tu tidiiti nè menaà nnè mekòpàmmè,

ipe nè sibōó nè inààke.

Di bo ndònnè kupúú sààkù bè yòòrì kù,

di ténke bá mbo meyencaàrimè mieke.

¹³ De mōnni besapàmbè bo nyānkunè diwèi

bedapàmbè nè bedakótibè kè bè nwē nke au,

m bo ceete di dabùò nkè yèe naá ndiwèi

kè di bántè kédeite di áárimè kè di yèmmèe narike.

Míi ndi Yiè nKuyie míi béi.

¹⁴ De yiè ikuó niùbè bo de nyiwũó kó mekùò,

kè n nìtìbèe tuó,
mí ndi Yiè nKuyie mû búi.

15 Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:
N yo metamme mamè Damaa ei,
yékúdabùò nyee yìèní nè iwúótii,
Daseedi bí ì ku kòò kuò,
bá ke í dó bée ò bántè.

16 Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò:
Cíéké, kéüté a nannieti,
n yóó da cúmu a òtùti kó tikuuti,
mí ndi Yiè nKuyie mmû búi:
a nìtìbè itinímu di dootitabè cie ke kũntiní.

17 Diwèi kèrínímu a yaabí kpéí.
Mí ndi Yiè nKuyie mû búi!

Ì wētínímu i tenké.
18 N kèemu Efadaimmu wuo nkabe kuòmmè,
ke sáútí ke tú:
Tí Yiè nKuyie nha ti poté mediè mme,
ke ti tiè mbè òó poté mèè boti kunaàwáátíkù,
ti yúònní a borè kè ti na kéwēténí,
ke yé fòò tumè ti Yiè nKuyie nti tũ nkù.

19 Ti do da bùtínémú,
bàmbà ke me nwēténí,
ti bantému ti caàrimè ke pĩ nti nò,
ifei ì ti pĩ nkè ti síñné,
ti dòò dè ti dapànti mǎnni de kpéí.

20 Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:
Efadaimmu kabe n sàà bè cùmmaa?
Yáa n sàà bè dó kè dè tontému?
Nh ò nkè n kèè bè nàámmè be kpéí diwèi dii m pĩ,
kè mesémmè ní mbè nni mbonè,
kè m bè dó mediè.

21 Ànnénè mecannimè,
fífúkúnè ideí,
dòònnè kunaàsinyakú di ce,
totínè di yèmmè di tũ nkù cè kéwēténí,
díndi Isidayeeribe n dó bè,
wēténéní yehékè yèè tu di kpeye ye mieke.

22 Díndi Isidayeeribe n dó bè,
dè yó nkááké de kè di yóu mufirimù?
Díndi bèè í dó kéyie n kpéti,
di mmònni dè cèètemu di tenké mieke,
kòo nitipòkù beí nhonitidò!

Isidayeeribe yóó wète kémòtenèmè Kuyie mmetaummè

23 Kè ti Yiè nKuyie Mpakadaa Isidayeeribe tũ nkù búi nke dò: M bo ténéní dii mǎnni bè do pĩrímù bè kékònnè kédòò tidaati, bè bo nnáá nSudaa tenké nè o ekè mieke ke tú:
Fó nSiyòò ditasàari timómmonti borè,

ti Yiè nKuyie nda dòò mesàà.

²⁴ Kè Sudaa kòbe íbò a mièke. Betenkútìbè nè bèè cēm̀m̀m̀ iwū̀s kè bè nwē nke bo a ekè mièke. ²⁵ Kè yē m̀i duóm̀m̀e menie nsinēyēi kùò bè, ke duò ntidiiti dikònni kùò bè. ²⁶ M̀i nSedemii kè nh entenì kéns̀s̀ mmunòndòmm̀m̀ n dòò mesàà m̀m̀e.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu Isidayeeribe nè Sudaa kòbe kè bè bo pié késũ̀ nketenkè, kè iwū̀s pētè késũ̀. ²⁸ N do wḕtēni mèè botì be bíékè kè mbè u, ke bè pùò nke déi ke bè dòòri meyei, n yóó wḕtēni mèè botì be bíékè kè bè maá, kè bè fíi, mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi. ²⁹ De m̀nni òm̀òu ténke bá nnáá dináàn̄hānt̀r̀i d̀i tu:

Cicebè càáké yesīē bényè

kè ibi ǹi nyárike.

³⁰ De m̀nni bá wè ò yóó kú o yei nkpéi nke, wèè càáké yesīē bényè weè ǹi nyóó yárike.

³¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu kè m bo wēte ketaunnè Isidayeeribe nè Sudaa kòbe. ³² Dè ténke í yó ntú metaummè ndo d̀ònnè mè be yembè m bè dète d̀i yiè Esibiti ke dènnè. De kó metaummè bè mè t̀tètu bá nè m̀i me mbè temè. M̀i ndi Yiè nKuyie m̀i me nyē. ³³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Nte de yiè n yóó bè d̀ònnè mèè taummè: N yóó ànné n kuò be mièke nke, kè ì wàri be yèmmè mièke kè m bè te mí nKuyie kè bè ntú n kòbe. ³⁴ De yiè òm̀òu ténke báá tié n kuò o kou, yóó o kou ò tié nke dà wè n yī̀tè mí ndi Yiè nKuyie. Bè yóó nyi yēmu bəm̀òu, ibi sám̀p̀òì nè bekótìbè, mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi, n yóó bè c̀ēm̀m̀m̀ be yei, n ténke báá dentenì me kpéi.

³⁵ M̀i ndi Yiè nKuyie m̀i ànné diyie kè d̀i ò ntũ̀ nkém̀i,

ke duò nkòò t̀nk̀ù nè siwàà kè dè ò mm̀i keyènkè.

M̀i ò nampe dàméèri kè yenéfinfirè ité,

m̀i nwèè yè̀t̀r̀i tu Mpakèdaa m̀i béi nke tú:

³⁶ Kè dende cè̀tè d̀i yiè,

mem̀m̀e Isidayeeribe kó kuwuò nténke í yó ntùmè n kòku.

³⁷ Kòò niti bo na kébenné keĩnkè okùmè m̀m̀è,

késíéké ketenkè c̀umpumè mamè,

de m̀nni m bo dootóo Isidayeerì kó kuwuò nkòbe bè d̀òò dèè kó dimàà de kpéi.

M̀i ndi Yiè nKuyie m̀i béi.

³⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu kè Sedisadèmmu èi bo wēte kémaá, mí ndi Yiè nKuyie n kpéi, kéketénè Ananèedi kó didènni borè kèntò kètuòkenè dibòri bè tu di kuduotì kentimè kó dibòri, ³⁹ kèsòtè kètáũ kuhũ̀ kùù beúnè kètuòke Kaarebu t̀r̀i, kékòntè kékòtenè Koa kperi, ⁴⁰ kédíténè kubiriku bè buònkò ku becíribè ke dè c̀unko deyeire, kèntò kètuòkenè kùkò nSetinòo kèpè̀tè kètuòke dibòri bè tu di sisèi kó dibòri diyie yièni kèè bíékè kperi. Dè yó ntú bè cànnè dènde mí ndi Yiè nKuyie n kpéi, bè ténke báá di uuté, bè me nténke báá di p̀ante bitì.

32

Kuyie mpānāānti náāntò Sedemii dontémè kupaku

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnì mbéinnè mí nSedemii Sudaa kòbe kóo kpàati Sedesia kpàti benni pínni mièke, ke s̀s̀ Nebukannesaa bo o kpàti benni tepítè nè

diniínni. ² Dè do s̄ mBabidōnni kó behāāpōmbè bèè pi Sedisadēmmu èi. De mōnni kè bè m pī mí nSedemii ke kànnē Sudaa kóo kpààti kó tekpààtic̄ētè kó kudànkù. ³ Sudaa kòbē kóo kpààti Sedesia wèè do m pī nkékannē kè nní nkari. Kòo n nàà nkétú dè dōmmē kè n nàà nke tū ti Yiè nKuyie nyē nkù yóó duó ndihèi Babidōnni kóo kpààti kòo di tieke, ⁴ okpààti Sedesia í yóó cooté. Bè yóó ò pīmmu kédú Babidōnni kóo kpààti kè bèè yà betòbè kénáké. ⁵ Kè bèè kōnnē Sedesia Babidōnni kòo nke mbo ke kēmmúnè kù bo yàmè o kpeti. Bá kè di dokùnè Babidōnni kòbē di báá bè na.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dā ⁷ n cice nantè Sadummu birē Anamēedi kèríní m borè, ke bo n náké kétú n donté o paku kùu mē mbo Anatōti, kényé mfi tumè o c̄ētè kou wèè baaténí ke dō nké kù donté.

⁸ Mēmme n cice nantè Sadummu birē Anamēedi kōtenímè m borè tekpààtic̄ētè kó kudànkù kéntú nti Yiè nKuyie nni nnákémè kè n náké ke dā: Donté m paku kùu bo Anatōti Bensamē tempē, ke yé f̄s̄ tumè n c̄ētè kou wèè baaténí ke dō nké kù donté. Donté ku kētieke. Kè m banté tì tumè tì Yiè nKuyie nkpeti nti.

⁹ Mēmme kè n donté n cice nantè Sadummu birē Anamēedi kó kupaku kùu bo Anatōti, kòo yietí medítibii tepítè nè mēyiekè, ¹⁰ kēwāri yedontépátē kè yè mbo yédéyè. Kè n yíkú mēcannimè kè benitibè nwúo nké m benné medítibii nc̄éékú tēbiètè Ìnkè. ¹¹ Kè n túóté didontépátiri n yíkú di n kó mēcannimè kēpōnnè, n wāri dii miēke ikuó yēmme nè diteri dii feío. ¹² Kè n duó ndidontépátiri Baduki Nediya birē Maseya kó deyaábire, kè n di nhò duó n cice nantè birē Anamēedi ìikè. Nè bèè do dè bo kēíkú bē nou dipátiri bē ìikè nè Sudaa kó kuwuò kòbē bèè do bo tekpààtic̄ētè kó kudànkù bē ìikè. ¹³ Kè n deè kédú mBaduki dinùu benitibè bēmou ìikè kè n dā: ¹⁴ Tii ntu ti Yiè nKuyie Mpakēdaa kpeti nti, Kuyie ntinti Isidayēeribe ti tū nkù. Túóté didontépátiri m pōū ndi nè dii feío kēānné didúu miēke kè yè mbo s̄ā.

¹⁵ Nte ti Yiè nKuyie Mpakēdaa kunku Isidayēeribe tū nkù náké tì: Kù tu di wētì ke bo dommu sic̄éi nè depaa dihèi dii mmiēke.

Sedemii kuónnēmè Kuyie

¹⁶ N duó ndii mōnni Baduki Nediya birē yedontépátē kēbántē Kuyie nke dā: ¹⁷ Áú n Yiè nKuyie f̄s̄ nwèè dā kēínkè nè ketenkè nè a wērímú, dēmarè í da yóunè! ¹⁸ F̄s̄ ò c̄ē nhoniti kētuakēnè o yaábí kó iyaábí titōnti titōnti tekōúpítè, f̄s̄ ò poté íbì i cicebè kó mēyēi nkó tiyēti, Kuyie nha deumu ke kpeñni, ti Yiè nKuyie f̄s̄ nwèè yētiri tu Mpakēdaa. ¹⁹ F̄s̄ tu otenti s̄āwè kàa tōmmú deū, f̄s̄ nwèè wúo mbenitibè bēmou kó mēborimē ke yietí bá wè o tōmmú dōmmè, mù mōnnè tii yeti.

²⁰ F̄s̄ nwèè dā mēbenkùmè cāmme nè tidietí Esibiti kó ketenkè miēke, ke tì dōdri nè yienni kàa yētiri feitè Isidayēeribe cuokè nè kutenkù kumou miēke, ke feínè yienni. ²¹ F̄s̄ dā mēbenkùmè cāmme nè tidietí, ke benke a wērímú nè a kpeti kè yebotè da yōte kàa dēnneni a nìtìbè Isidayēeribe Esibiti miēke. ²² Kàa bè duó ndihèi a do bēi nkēíkú ke dā a yóó duó ndi ti yembè, mēnaamiè nnè mēcekùò ndè pūò ndi. ²³ Kè bè kōtení ke di ta ke kàri, bè mē nyí yie nke tūnnē a kó kuce, bè í yie nke tūnnē a kó ikuó, bè í yie nke dā a bè náké ke yē mbēè dā dè. Deè te kàa bè duōnni mēyēi mēè mē nti tūàkení!

²⁴ Nte Babidōnni kòbē ke pi dihèi, bè tūàkenímu ke bo pōnte dihèi, ti doti bē nou miēke nke, bè yóó tì do mudoò mmu kè dikōnni tì kuò nè mutenkū. A

nàkè tì tì dǎ̀ kàa ti yà. ²⁵ N Yìè nKuyie a yé̄ ke dǎ̀ mBabidǎ̀nni kǎbe yóó fiète dihei ke né n nàkè ke tú n donté kupaku, kényietí kè bèè naa bo m pútè kè bè mboá?

Ti Yìè nKuyie ntè́nè tì Sedemii

²⁶ Mémme kè ti Yìè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dǎ̀: ²⁷ Mí ndi Yìè nKuyie mǐ baké benitibè bémǎu, dèmarè n yóunèmaá? ²⁸ Deè te mí ndi Yìè nKuyie nkè m béi nke tú: N duómmu di nhei Babidǎ̀nni tenkè kǎbe, n di tannému be kóo kpààti Nèbukannesa nǎu mieke kóo bo di pǎnte. ²⁹ Babidǎ̀nni kǎbe bèè me ndǎ̀ kèdo dihei bè tatimu di mieke ke bo míité muháá kè di cǎu nkè dii cǎuté nè sicéí bè tǎ̀ sǐ ìnkè tihúúnti yebókè Baadibe, ke yè pǎa ntidiiti bè yǎ̀re tì menaà nke ìnkoo m mieke.

³⁰ Ke yé̄ Isidayeeri be nè Sudaa kǎbe nè bè bomè bè dǎ̀rri n yí dǎ̀ de nde. Isidayeeri dǎ̀ de í m mieke nke. Mí ndi Yìè nKuyie mǐ béi. ³¹ De kó dihei Sedisademmu nè bè di maámè kèntǎ kètuakèné yíenni di baa ìnkoo m mieke nke kè kè cǎu nsáà deè te kè n dǎ̀ ke di búttinné. ³² Isidayeeri be nè Sudaa kǎbe bè dǎ̀ mèè yei nke í m mieke, bembè nè be kó bekpààtibè nè sikpààtibíi nè bèè náa m pǎānǎānti. Sudaa kó kuwǎo nkǎbe nè bèè bo Sedisademmu, ³³ bè tǎnte be ìkè nke ke m búttinné, nè dimǎnni ndi m bè duómmè itié bè me nyí yie nke bo ì kènté kè ì cǎuté. ³⁴ Ke tanné be kó tetenkaanité isǎke kpete n cǐtè n yètiri yu de ke tè sǐnkǎnnè. ³⁵ Ke maá yewúǎtǎ̀rè Beni-Inǎmmu biriku ke feu be bí dibǎ̀d Mǎdǎki, initidaaì nè initipòì n yí yè mbèe dǎ̀ de diyìe mari. De kó iyentotíi keté ke í tanní n yèmmè mieke m bo duómmè kè bèe dǎ̀ de kó isǎke ke tanné Sudaa kǎbe meyei mmieke.

³⁶ Di mmǎnni nte mí ndi Yìè nKuyie ndíndi Isidayeeri di tǎ nkǎ m béi ntí kè de ntukúnè dihei di náa ndii kpéi ke tú di tati Babidǎ̀nni kóo kpààti nǎu mieke kòo bo di do mudǎ̀, dikǎnni nè mutenkúú nkè dèe tanní. ³⁷ N yóo di dennenímu m mieke do di yé̄ kè di peike kè di cǎuté kè n di cǐe nkè di taá yebotè yèè mieke. N yóo di ténnéni mu diè nkè dí mbo bá dèmarè í ndi kǎnnè. ³⁸ Kè di ntú n kǎbe kè n di te mmí ndi Yìè nKuyie ndi tǎ nkǎ, ³⁹ kè ndí duó mmeyèmmè mèmáà kè di ntú nkuce kumáà kè nni ndé sǎà, kè dèe yie nkè di mbo kè de di naati kè di bí sǎoté kémbo kè de ì naati. ⁴⁰ Kè n di dǎ̀dè metaummè meè yó mbo sǎà, n ténke báa di búttinné, n yó ndi dǎ̀rri mu mesàà, m bo duó nkè di mmǎke n kó fedédíéfé kè dèe yie nkè di ténke bá m búttinné. ⁴¹ De mǎnni n kó diwèi yó ntú m bo di dǎ̀dè mesàà, n yóo di fímmu teii di nhei mieke, n yóo mè dǎ̀ nè n yèmmè mèmǎu ndi nè n wèrímu mumǎu.

⁴² Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dǎ̀: N tǎní mèè botí meyei ndiemè kuwǎo nkuù nyǐnkè, n yóo me ntoní mesàà mmemǎu n nàkè mè di kpéi. ⁴³ Dihei di yè ndii dǎ̀nko kóo nití ténke í di bo yoo kuwanwankú kè di ta Babidǎ̀nni kǎbe nǎu mieke, di wèti ke bo do ndepaa de kó dihei mieke. ⁴⁴ Bensamee kó ketenkè mieke nè yehékè yèè tǎkénè Sedisademmu nè Sudaa kó yehékè mieke nè ditári ìnkè kpeye nè yehékè yèè bo Sefadaa nè yèè bo Nekefu tempè mbè wèti ke bo dommu depaa nde kó yehékè mieke kénwǎu yedontépáte kè benitibè bèè naa bo di pútè kè bè bo ke yé̄ n yóo ténnéni mè di kó tidaati mí ndi Yìè nKuyie mǐ béi.

¹ Mí nSedemii kè m baá nkpaá ke bo bè m pĩ nke kànnè dè tekpaàticfètè mieke, kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie, mí nwèè dòò ketenké, mí nwèè kè piútè ke fii nke fòtùrì, mí nwèè yètìrì tu: Di Yiè nKuyie. ³ N yú kè n yóó yiemmu, ke da dáa ndèmarè dièrè, disòrì kperè a í yé dè. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeribe tũ nkũ, nte n náá ntí kè dè ntukúnè Sedisadèmmu kó dihei nè Sudaa kó sikpaàticfèi sì yóó puommu kè dèe dóúnko. ⁵ Kè di tú di bo baao Babidònni kòbe bèè di pi kè bè dokénè di í yóó na. Bécírìbè bèè yóó píe ndiheì ke yé m mieke di yèmè mediè. Díndi Sedisadèmmu eì kòbe di yei mmèè sũũ nkè n yèmmè nótè di Ìnkè. ⁶ N né yóó daatenímu di kpéi kè di taa, kè di mièkúnne kè di dúò ndiwèi dièrì kè dí m bo kè dè di naati. ⁷ N yóó wète kèténénímu Sudaa kòbe bè pírmú bè ke dòò tidaati nè Isidayeeribe bè pírmú bè ke kònnè m bo wète kè bè kànnè be eì bè do dòmmè nè dimònni.

⁸ Kéútè mecaàrimè bè do n càke mè, ke bè cífè mbe yei mmèmu bè n yeténèmè nè bè yetèmè n kpèti. ⁹ De mònni diwèi bo nni mbonè Sedisadèmmu eì, yebotè yemmu yèè bo ketenké Ìnkè yè bo keè m bè dòò mèè sàà kè n sànte kè n dounnè mutómmu kè nni nsántí. Dè bo yè di kè yè nkpeuti m bè dòò mèè sàà nkpeí kè be kperè demou yíé.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Díndi Sudaa kòbe di náá nke tú dihei dóúnko bá onìti ténke í bo di mieke bá feòfè. Sudaa ekè nè Sedisadèmmu kó ice dóúnkomu bá onìti ténke í bo di mieke bá feòfè. ¹¹ Bè wèti ke bo keèmu de kó ketenké mieke diwèi kó metammè nè siyíi, nè bèè tùótè betòbè bàmbà be kó iyie. Kè bèè touni Kuyie ncífètè yepārè kè bè ndiè nke tú:

Sāntenè ti Yiè nKuyie Mpakedaa ke yé kù wennimè,

ke ti dó sàà.

Ke yé n wèti ke bo ténénimè bè do pírmú bè be eì, kè bè kànnè bè do dòmmè nè dimònni.

¹² Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa béi nke dò: Dihei dii mmè ndóúnkomè, bá onìti nè feòfè kè dè ténke í kèrimú yehèkè yemmu mieke, yenaacènhòkè wèti ke bo buotému kè iwũ cembe ndè òommu be wũ. ¹³ Yetārè Ìnkè kó yehèkè nè kubiriku kpeye, nè yèè bo Nekefu kó kutempè nnè Bensamèe kó dihei mieke nè Sedisadèmmu kó mefitimè kó yehèkè nè Sudaa kpeye mieke, ye pe bo ndoku ke pènkú i cènti ìkè kòò ì kàa. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

Kuyie ndóu ndii nuu kú íyóó di kpàte

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De kó yewe kpaanímu, kè m bo dòò mesàà n náké mèè kpéi Isidayeeribe kpéi nnè Sudaa kòbe kpéi. ¹⁵ Kè de kó yewe tùòke dii mònni n yóó dennení onìti mọu nwe Dafiti kó kuwuò mmieke wèè yó mpí ntímómmoniti, ke bekúnè benitìbè dihei kè dè wenni. ¹⁶ De yiè Sudaa kòbe yóó cootému, kè Sedisadèmmu kòbe mbo bá demarè í bè kóonnè, bè bo nyu Sedisadèmmu ke tú ti Yiè nKuyie nkuu ti dọrì tímómmoniti.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Okpaàti Dafiti cfètè báá paà okpaàti wèè bo nkari dikpaàtikari kémbaké Isidayeeribe. ¹⁸ Ikuú niùbè me mbáá paà nè Defiibe bèè bo nni nfe iwũ ke tuò, kécóunkonè yepārè bè yòore yè menaa, nè iwũ yewe yemmu.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè mí nSedemii ke dò: ²⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmú tu kè di bo na kéceete dinuú n dóu ndi, kuyie nnè keyènkè kè dè ténke bá mbo. ²¹ Merímme n dounè dii nuu n kóo tónti Dafiti di bo paamè kòo kó kufuku kou mọu bá nsóké o kpàti, Defiibe nè ikuú niùbè kè bè ténke bá mpí n tómmú.

22 N yóo duús nkè n kóo tǒntù Dafiti yaabí nè Defii kó iyaabí bèè tu ikuús nùbè kè bèè sũũ nsiwãã dǒmmè keĩnkè ke í ndò nkékaa nkédeè bè bo sũũ ndàmèèrì kó mubirímú do mmè.

23 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kè m béinnè mí nSedemii ke dǒ: 24 A yému benitibè yèmmè dǒmmè, n nu ndootóo Isidayeeri kó kuwuo nnè Sudaa kǒku, bembè n do tǎatè bè, ke bè bè sèngu ke ténke í bè wùò nkubotí. 25 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Mí nwèè duús ndinùù kuyie nnè keyènkè kè dè bo mmí, mí nwèè duús nyikuús keĩnkè nè ketenkè, 26 dè bo yíme kè n dootóo Sakǒbu kó kubotí, n kóo tǒntù Dafiti kó kuwuo nkǒbe, m báá yóu m bo n deimè be mieke bekpàatibè bèè bo mbaké Abarahammu nè Isaki nè Sakǒbu be yaabí. Mesémmè bè nni mbonèmu kè n yóo wète kéténnéni bè do pírmú bè kédòò tidaati.

34

Kuyie mpáanaañti náahtò nákémè tii yóo tuǒkení Sedesia

1 Babidǒnni kóo kpàati Nebukannesaa nè o kó behǎapǒmbè nè yekpàatiyo yemǒu kutenkù ò baké yè be dokùnè dii mǒnni Sedisadèmmu nè Sudaa kó yehèkè teyè, kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dǒ: 2 Kǒte kénáké Sudaa kǒbe kóo kpàati Sedesiasi ke dǒ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yóo duús ndi nheì Babidǒnni kóo kpàati nwe kòò di cóu. 3 O mómmuò nhò í yóo na kéyènté. Bè yóo o pírmu, kóo duús mBabidǒnni kóo kpàati kè bèè yà betǒbè kététe betǒbè tinaañti, kóo né na kóò kǒnnè Babidǒnni.

4 Né nte mí ndi Yiè nKuyie n náké ti kè dè ntúkúnè wenwe Sudaa kǒbe kóo kpàati Sedesiasi: Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu o í yóo kú mutǒntǒnkũũ. 5 Ó yóo kú bǎmmùù nwe kè bèè tuǒ ntihúúnti o kpréi, bè do ti tǔmmè o yembè bèè o niiténè ke di tikpàti kénkuò ndikúdabǒnni ke tú: Áú ti Yiè! Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

6 Mí nSedemii kè n ti náké Sudaa kǒbe kóo kpàati Sedesia. N do ti nhò náké Sedisadèmmu nwe. 7 Dè do sǒ mBabidǒnni domu mudoò Sedisadèmmu kó diheì ke donè Sudaa kó yehèkè Nakiisi nè Asekaa yèè do tú yehèikperè kè bèè yè yíèke.

Bè do fímmè tidaati tii tu Ebedeebe kéwète kè ti pí

8 Okpàati Sedesia nè Sedisadèmmu kǒbe kè bèè wènné dinùù ke dǒ: 9 Kè wèè mǎke kudaakù kè kù tu Ebedee, ke tú kunitidaakù yóo kunitipòrikù wèè kù fíi nkè be kou mǒu ténke bá mmǒke kudaakù kùù tu Sudaa kó kuwuo nkou, 10 Sedisadèmmu eì kó bekótibè bémǒu nè benitibè bèè do bo ò dǒú ndè de kó dinùù, kè bèè yie mbá wè kóo fíi nho daakù ò do mǎke kù ke ténke báá wète kè kù tǔoté kè kù pínné mudaatǒmmú. 11 Kè dè né nyóó yíé kè bèè ceete be yèmmè kéwète kétúóké be daati bè do fíi nti kéwète kè ti pínné mudaatǒmmú. 12 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii kè n dǒ: 13 Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeri be tǔ nkù tu kuú dǒunnè dinùù di yembè kù bè dènnéni dii mǒnni Esibiti bè do tú kè tidaati kè bè náké ke dǒ: 14 Yebie nyèyiekè mieke di kǒbe Ebedeebe bèè di fiténè bémáá ke naá ndi kó tidaati, kè di bè pínné mutǒmmú di níi bè fíinko. Bè níi yóo pí ndi tǒmmú kémmǒke yebie nyèkuò ndi kè dí bè fíinko. Di yembè me nyí n kènté, bè keté ke í ndàate. 15 Kè díndi me nyie nke dǒò n yèmmè, bá wè kòò fíinko o kó kudaakù, kè di dǒú nketike dinùù n cǐtè mieke n yètiri yu dè. 16 De kó difǒnkúò ke wète ke cèete di yèmmè ke càke n yètiri ke wète ke tǔnnéni di do fíi mbè ke wète ke bè pínné mudaatǒmmú.

¹⁷ Nè de kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: N tú di í me nyiemme n kpéti, ke bo fíi mbá wè o tebite, bá wè o kou, n yóo di fíinkomu kè bè di do mudoò, kè dikònni tanní nè mutenkũ. Di kperere bo donnè yebotè kó yekpàatiyo kòmbùòti.

¹⁸⁻¹⁹ Sudaa ei kó bekótibè nè Sedisademmu ei kòbe nè tekpàaticifètè kó bekótibè nè ikuò niùbè nè benitibè bemou bè do yiemmu kè n doúnnè dinùù, kèwènnè kè n kuò fenààfè kè fè kèkè yekékè yèdéé kénkeri ke pènkũ de kó yekékè cuokè. De kó benitibè bè cààremu bè n doúnnè dii niùù. Bè í dòò bè do dóú ndinùù ke yè mbè yóo dàòmè nè de kpéi m bo bè dàò bè dàòmè fenààfè. ²⁰ N yóo bè duò mbè dootitòbè mbe bèè bè dónè mukũ nke bèè bè kùò, kè dikpáá kó tinàti nè tikpasinti kè dèè bè di. ²¹ Sudaa kòbe kóo kpàati Sedesiasi nè o ei kó bekótibè m bo bè tannè be dootitòbè nou mieke, bèè bè dónè mukũ mbè bo bè ninte bè tati Babidònni kó behāāpòmbè nou mieke nke. Bá bè mu mme ndi yóumè, ²² n yóo duò nkè bèè wètení kè di do mudoò mmu kè di pònte kécóu ndihèi. M bo duò nkè Sudaa kó yehékèe dóunko yè ténke bá mmòke wèè yè ā. Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

35

Dekabiibe yetemè menaà mmuyàà

¹ Sosiasi birè Sosakimmu tu dii mònni Sudaa kòbe kóo kpàati, kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dà: ² Kòte kèyà Dekabu kó kuwuò nkòbe, kè bè yu kè dí ta Kuyie ncifètè kó tidieti kó kùmakù mieke kàa bè duò mmènaà nkè bèè yà.

³ Mèmmè kè n kote ke yú Idimmeya birè Abatisinniya yaàbire, Yasanniyau kó debire nè o nei Dekabiibe cifètè temou. ⁴ Kè m bè kòtenè ti Yiè nKuyie ncifètè Ikidadia birè, Annani Kuyie kóo niti kó kudieku ò ti nè ò kòbe. De kó kudieku do tókénè okpàati tũmbè kpéti nti ke sòké Sadummu wèè do baa Kuyie ncifètè bòri o birè Maseya kòku ìnkè. ⁵ Kè m bè Ìnné sicèe nè menaà fèi fèi, nè ibòòke kè bè nàké ke dò yānè menaà.

⁶ Kè bè n ténne ke dà ti í yóo yà menaà ti yààri Dekabu birè Yonnadabu do ti nàkému ke tú:

Ti bá nyò mmènaà tinti nè ti bío sáà.

⁷ Ti me mbáá maá sicéí,

ti me mbá mmòke depaa ti báá fííkú detie mbè tu dè fínyí,

ti bá mmòke ti kperè

ke yè ti yó nhāmè titouti mieke nke ti fòmmu mumou,

mèmmè ti bo nfòumè kémònte dihèi ti bo di kupòòkù.

⁸ Mèmmè kè ti yie nti cice Dekabu birè Yonnadabu ti nàké ti kèyóu menaà mmuyàà ti fòmmu mumou mieke, tinti nè ti pobè nè ti bí initidaaà nè initipòì.

⁹ Ti í maá sicéí ke bo nhā, ti me nyí kùútfi depaa, ti í fííkú detie mbè tu dè fínyí, ti í buòfi dèmarè. ¹⁰ Ti ā titouti mieke nke, ti yie nke tũnne ti cice Yonaadabu ti nàké tinti. ¹¹ Babidònni kóo kpàati Nebukannesaa wèè do ti do mudoò kè ti coké kèta Sedisademmu ke bo yenténè Babidònni nè Sidii kòbe kó behāāpòmbè.

Mèmmè kè ti bo Sedisademmu nè yíenní.

¹²⁻¹³ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeεribe tũ nkù n nàké mí nSedemii ke dà n kòte kénákè Sudaa kòbe nè bèè bo Sedisademmu ke tú kù yè mbè í dò nkékénté kèyie nku kpetaà? ¹⁴ Dekabu birè Yonnadabu do nàkému o kòbe ke tú bè bá nyò mmènaà, kè bè yie nke ti pí mbá bè í yò mmènaà nè yíenní,

kè yè bè yiemme be yààri kó dinùù. Mí ndi Yiè nKuyie kè n né yiè ke di náánnè

bá di í yíé. ¹⁵ Kè n yìè ke tũ̀nko m pã̀nã̀nã̀nti náám̀bè kè bè di náá nke tú dí ceete kényóu meborime yeime kédòò dèè wenni kényóu di bo ntũ̀mmè yebàkè ke yè feu iwũ̀. Mèn̄me di bo mbomè dihèi n di duó ndi, dindi nè di yembè. Di me nyí kènté, di í yie n kpèti. ¹⁶ Dekabiibe biè yiemmu ke tũ̀nne be yààrì Yonnadabu bè nàké ti. Sudaa kòbe dindi di me nyí yie n kpèti.

¹⁷ Kè n sòtè kébéi nke dò: Deè kpéi nte kè ti Yiè nKuyie Mpakèdaa tĩnti Isidayeeribe ti tũ̀ nkũ̀ tu, kũ̀ bo banté Sudaa kòbe nè bèè bo Sedisademm̄u meyi nkũ̀ ti nàké mèè kpéi, ke yé kũ̀ ti ndi nàkémè ke di nàké di me nyí yie, kè kũ̀ di yũ̀kè ke di yũ̀kè bá di í kũ̀ còúté.

¹⁸ De kó difõ̀nkũ̀ò kè n nàké Dekabiibe ke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa tĩnti Isidayeeribe ti tũ̀ nkũ̀ tu: Di me nyiemmmè ke tũ̀nne di yààrì Yonnadabu di nàké ti ke dòò ò nàké ti timòu. ¹⁹ Nè de kpéi Dekabu bire Yonnadabu cĩtèè í yóó pàà wèè bo mpĩ nKuyie tòm̄mũ̀ ku cĩtèè mieke.

Kunku ti Yiè nKuyie Mpakèdaa tĩnti Isidayeeribe ti tũ̀ nkũ̀ kuù me nyè.

36

Sosakimmu còutémè Sedemii kó tipã̀nã̀nã̀nti kó yèpátè

¹ Sudaa kòbe kóo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu kpàti benni dinaann̄i mieke kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dò: ² Waá nkukõ̀nkũ̀ kèwã̀ri tinã̀nã̀nti n nàké ti kè dè ntukúnè Isidayeeribe nè Sudaa kòbe nè iwũ̀ nteì, kètũ̀tóténè Sosiasi tu dii m̄nni okpààti kèntò kètuakèni yiení. ³ Kè dè yèmmè Sudaa kòbe bo keè n tã̀tè ke yóó bè dòò mèè yèi kéceete kényóu be borime yeime kè m bè cĩtè mbe yetímè nè be caarimè.

⁴ Mèn̄me kè Sedemii yú Nediya bire Baduki kóò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké tii kó dimàà kòò ti wã̀ri kukõ̀nkũ̀ ìnkè.

⁵ Ò ti wã̀ri memme kédeè kè Sedemii ò nàké ke dò: M bo medítimmè mieke nke, n yí dò m bo na kèta ti Yiè nKuyie ncĩtè. ⁶ Fòò mòm̄mũ̀ nyóó kòte ti Yiè nKuyie ncĩtè menũ̀bóummè kékaa n da nàké ti kàa ti wã̀ri. A ti kàa mbèè kòtení menũ̀bóummè nè bèè iténí Sudaa ekè yemòu ke kòtení kè bèè ti kèè. ⁷ Kè dè yèmmè be báamm̄i tuake ti Yiè nKuyie mborè kè bèè ceete kényóu be borime yeime ke yé ti Yiè nKuyie mmieke yèmmè de kó benitibè ke bè còúté medìè.

⁸ Kè Nediya bire Badukii dòò mí nSedemii nhò nàké ti timòu kékaa nti Yiè nKuyie nnã̀nã̀nti tii wã̀ri kukõ̀nkũ̀ ìnkè Kuyie ncĩtèè mieke. ⁹ Dè do s̄ nSosiasi bire Sosakimmu Sudaa kòbe kóo kpààti bo o kpàti benni dinummurì ndi otã̀wèínwè mieke, kè bèè yú Sedisademm̄u èi kòbe nè Sudaa kó yehèkè yemòu kòbe kè bèè kòtení Sedisademm̄u Kuyie ncĩtèè menũ̀bóummè. ¹⁰ Kè Badukii kaà n duó nkòò wã̀ri tii náã̀nti. Ò do bo Safã̀ bire Kemadiya wèè tu opátíwã̀ti o dieku nku. De kó kudieku do bo Kuyie ncĩtèè dãn̄kũ̀ de ìnkè kòku nku. Kuyie ncĩtèè bòrì bè tu di dibòrì pã̀nni di borè.

¹¹ Kè Kemadiya bire Miseen Safã̀ yaàbire keè tinã̀nã̀nti bè kàa nti ti Yiè nKuyie mpátĩri mieke timòu, ¹² kédeè kékòte okpààti kóo pátíwã̀ti dieku, kòo kpààti kó betũ̀mbè bèmòu bèè tu: Edisamaa opátíwã̀ti nè Samm̄aya bire Bedaya nè Akibòò bire Edinatã̀ nè Safã̀ bire Kemadiya nè Ananniya bire Sedekia kényiénè okpààti kó betũ̀mbè tòbè bèmòu. ¹³ Kè Miseen bè tũ̀ò mBaduki do kaà ntii náã̀nti dipátĩri mieke benitibè bèmòu ìnkè.

¹⁴ Memme kòo kpààti kó betũmbè bɛmɔu tɔ Nɛkanniyaa birɛ Eudi Sedemia yaabirɛ wɛ̀ɛ̀ do tú Kuusi yaabiyómmè kòò bo náké Nɛdiya birɛ Baduki kòo kɔtɛnɛnɛni kukɔ̀nkù ò do kaà nkù benitibè ìikè. Memme kòo túóté kukɔ̀nkù kɛ̀tɔ̀nɛ̀ bɛ̀ borɛ̀. ¹⁵ Kè bèɛ̀ ò náké kɛ̀ dɔ̀: Kari dɛ̀ndɛ̀ kɛ̀ tɛ̀ kaà ntii bo kukɔ̀nkù miɛ̀kɛ̀. Koò kù mbè kàa. ¹⁶ Kè bèɛ̀ keè dɛ̀ kó tináànti kè kufɔ̀waà mbè pĩ nkè bè nwúó nwúó mbɛ̀tabè kénáké Baduki kɛ̀ dɔ̀: Ti náké a tì wàri mɛ̀ɛ̀ botí.

¹⁷ Bè me nyí kèbèké Baduki kɛ̀ dɔ̀: Ti náké a tì wàri mɛ̀ɛ̀ botí.

¹⁸ Kòo bè tɛ̀ɛ̀nɛ̀ kɛ̀ dɔ̀: Ò tì nni nnáámmu kè nti wàũ kukɔ̀nkù ìnkè.

¹⁹ Kòo kpààti kó betũmbè náké Baduki kɛ̀ dɔ̀: Kɔ̀tɛ̀ f̃̀ nnè Sedemii kè di sari bà òmòu bá nyé di borɛ̀.

²⁰ Memme kè bèɛ̀ yóu dɛ̀ndɛ̀ dipátiri opátíwààti Edisamaa kó kudieku kékɔ̀tɛ̀ okpààti c̃̀t̃̀ɛ̀t̃̀ɛ̀ dánkù borɛ̀ kóò náké dipátiri tɔ̀ tì timòu.

²¹ Kòo kpààtii duó nkè Yeuudii kɔ̀tɛ̀ kɛ̀túóténi dɛ̀ kó dipátiri okpààti kóò pátíwààti Edisamaa dieku kè di kàa nhokpààti nè o tũmbè bɛ̀ ìikè. ²² Dè do s̃̀ ndè tu muséé nkóo tãnkù nwe dibenni tãnkù wɛ̀ɛ̀nwè kòo kpààti kàri o c̃̀t̃̀ɛ̀t̃̀ɛ̀ muséé mmònni kpɛ̀tɛ̀ kè muháá ntuati. ²³ Kè Baduki níi kaà nkéfĩntɛ̀ kukɔ̀nkù mɛ̀t̃̀aati yoo mɛ̀nàà kòo kpààtii kù kèéte kéc̃̀s̃̀, kè mme nh̃ kè kù c̃̀s̃̀ nkumɔu kédèè. ²⁴ Okpààti nè o tũmbè bèɛ̀ kó dimàà do dè bo kèkèè dɛ̀ kó tináànti bɛ̀ k̃̀m̃̀b̃̀uàti í ndo, bè í nkɛ̀rɛ̀ bɛ̀ yààti. ²⁵ Edinatāà nè Dedaya nè Kemadiya bè do bàr̃m̃̀m̃̀umu okpààti kɛ̀ dɔ̀ ò báá c̃̀s̃̀ nde kó kukɔ̀nkù, ò me nyí nyie nkè bè kènté. ²⁶ Kòo kpààtii péi nho birɛ Yedameyɛ̀ɛ̀di nè Asidiyɛ̀ɛ̀di birɛ Sedaya nè Abudiyɛ̀ɛ̀di birɛ Sedemia kɛ̀ dɔ̀ bèɛ̀ pĩ nhopátíwààti Baduki nè mí nSedemii kè ti Yiè nKuyie mme ntí s̃̀nnɛ̀.

²⁷ Okpààti c̃̀s̃̀ ndii m̃̀nni kukɔ̀nkù mí nSedemii do náké tì Baduki tì wàri kùu ìnkè kédèè kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè kɛ̀ dɔ̀: ²⁸ Waà nkukɔ̀nkù tekù kɛ̀wɛ̀tɛ̀ kɛ̀w̃ari a do w̃ari tì kuketikù ìnkè timòu kè Sosakimmu Sudaa kɔ̀bɛ̀ kóo kpààti kù c̃̀s̃̀. ²⁹ Kàa dèè memme á náké Sosakimmu kpéi nke dɔ̀:

Ti Yiè nKuyie ntú a mè ncóummè dipátiri kɛ̀ náá nke tú ba nte kè n w̃ari dɛ̀ kó dipátiri kɛ̀ náá nke tú Babid̃nni kóo kpààti kèrini kɛ̀ bo p̃ntɛ̀ diheɛ̀ kékua benitibè nè iwũ̃. ³⁰ Dɛ̀ te kè tì Yiè nKuyie ntu f̃̀ nSosakimmu Sudaa kɔ̀bɛ̀ kóo kpààti a kou m̃̀u báa kari Dafiti kó dikpàatikari, a bo kù kénduó, kuyie mm̃̀nni kè diyie níi da tiitè, keyènkè m̃̀nni kè muséé nda poté. ³¹ Ti Yiè nKuyie ntu ku yóo potému f̃̀ nnè a kó kuwuò nnè a kó bet̃̀mbè, meyei ndi d̃̀d̃̀ mè nkpr̃i. Sudaa kó kuwuò nkɔ̀bɛ̀ nè bèè bo Sedisad̃mmu eɛ̀ meyei nku bè náké mèè kpéi mbá bè í kènté mè dotimu di yò ìnkè.

³² Dɛ̀ kó dif̃̀nkúò mí Sedemii kè n túóté kukɔ̀nkù tekù kè kù duó Nɛdiya birɛ mBaduki kè nhò náà ntii do w̃ari kuketikù Sudaa kɔ̀bɛ̀ kóo kpààti do c̃̀s̃̀ nkù kòò w̃aũ kèyíénè titeti péu tii tì d̃̀nnè.

37

Okpààti Sedesia t̃̀mmè kè bè bo beé nSedemii

¹ Nɛbukannesaa Babid̃nni kóo kpààti wɛ̀ɛ̀ do pĩ nSosiasi birɛ Sedesia tikpàti kòo c̃̀utɛ̀ Sosakimmu birɛ Konniyau kémbaké Sudaa kɔ̀bɛ̀. ² Ò me nyí nyie nKuyie nkpeti, mí nku p̃ãnáànti náànt̃̀ nh ò náà nti, wenwe nè o kó betũmbè nè o nitibè bɛmɔu, diheɛ̀ miɛkɛ̀ òmòu í nti yie.

³ Bá nè memme kòo kpààti Sedesia tō Sedemia bire Yukaari nè ikuò nùtì Maseya kè bè bo kòte kénáké mí Kuyie mpāānāānti náāntò Sedemii ke dā: Ti dō a bāntè ti Yiè nKuyie nku ti kpéi.

⁴ Dè do s̄ mmí nSedemii n ceñtìmu n dómè, bè mu ndo í n kpetínné. ⁵ De mōnni kè Esibiti kóo kpààti yè Esibiti, kè Babidōnni kó behāāpōmbè bèè do pi Sedisadēmmu, kè bèe keè be kpéi kéfūte bè ténke í mpi dihei. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dā: ⁷ Mí ndi Yiè nKuyie ndindi Isidayεεribe di tū nkù mī tu, a náké Sudaa kòbe kóo kpààti wèè bè tōnni ke tū á m beé nke dā: Esibiti kóo kpààti kòbe bèè do yènni ke bo di teennè bè wète ke kūūmmu be ei. ⁸ Babidōnni kó behāāpōmbè wēti ke bo domu Sedisadēmmu ei ké di pōnte ké di cōu. ⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tū di sóu ndimāā ndi ke náá nke tū Babidōnni kó behāāpōmbè ité kè dè dèè. Bè í kòte dēmarè. ¹⁰ Bá kè di dō kédokénè Babidōnni kó behāāpōmbè kè bè na kékuò bèmabè. Di kòute koute bè kè bè duò be touti miéke, bè itinímu ke bo cōu ndihei.

Bè kpetínnémè Sedemii

¹¹ Babidōnni kó behāāpōmbè ité dii mōnni kéfūtenè Sedisadēmmu Esibiti kó behāāpōmbè kpéi, ¹²⁻¹³ kè n yènni Sedisadēmmu kénkōri Bensamεε ei kó dibōri, bèè bāa yebōrè be kóo kóti Sedemia bire Idiya Ananniya kó deyaābire kòo m pī nke dā: A kōri ke bo duò nha máā ndi Babidōnni kòbe. ¹⁴ Kè nh ò tēñné ke dā: Ǿ, n yí kōri ke bo bè duò m máā.

Idiya me nyí ntì kènté ké m pī nkékote kéduò nhokpààti tūmbè. ¹⁵ Kòo kpààti tūmbè miéke n yènni kè bè m puotí kédeé ké n kpetínné dihei kóo pátíwāàti Yonnatāā cītè, ke yé bè do tē ndōmè dikpetíntou. ¹⁶ Mí nSedemii kè nní mbo dikpetíntou ketenkè miéke kpēri kēmōnte, ¹⁷ kòo kpààti Sedesia tō nkè bè n kpeténi kòo m beke tekpààticītè miéke tidé borè ke dā: Timati í bo n kpéi Kuyie nda náké ti ke dò nha n nákáā? Kè nh ò tēñné ke dā: Ɛē timati bomu, kébéi nke dā: Bè yóo da pīmmu kéduò mBabidōnni kóo kpààti.

¹⁸ Kè m beke okpààti Sedesia ke dā: N da cāke ba f̄s̄ nnè a tūmbè nè a nitibè kè di m pī nke kpetínné? ¹⁹ Kuyie mpāānāānti náāmbè bèè sòò di náá nke tū Babidōnni kóo kpààti í kōriní ke bo di do, ò í kēriní ke bo pante dihei, bè kòte ke?

²⁰ Di mmōnni n né da báammu, f̄s̄ n yiè nhokpààti á kènté m báammii, báa wēte ke n tēnné dihei kóo kpààti kóo pátíwāàti Yonnatāā cītè miéke kó dikpetíntou, n yàā bo kú.

²¹ Kòo kpààti Sedesia duò ndinùu ke dā bè n dēnneni dikpetíntou ké n tanné kudānkù bèè bāa tikpetinti bè borè ké nni nduò mbá dii yiè p̄éé, kè p̄éé weè sàā í dèè. Mí nSedemii kè nní mbo bèè bāa tikpetinti be kó kudānkù kēmōnte.

38

Bè cūūnkōmè Sedemii tebinte miéke

¹ Memme kè Matāā bire Sefatia nè Pasuu bire Kedadia nè Sedemia bire Yukaari nè Madikia bire Pasuu kè bèe keè n náā ntì benitibè bεmou tii tu: ² Ti Yiè nKuyie nkuu tu wèè bo nkpaā dihei dii mmieke mudòò bo ò kōnnè yoo dikōnni kè dè me nyí tu memme mutenkūū. Kè wèè me nyè ke duò nhomāā Babidōnni ei kòbe ò bo cooté kénfòu.

³ Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tū Babidōnni ei kó behāāpōmbè bo do di nhei ké di fiète.

4 Kòo kpààti tũmbèe ò nàké ke dà: Onìti yie ndò nkékuomu, ò yárikũnko behããpòmbè kònti nti bèè kpaá dihei dii mmieke nè benitibè bemou ò í wanti benitibè kó mesàà, ò bè dónè meyei mme.

5 Kòo kpààti Sedesiasi bè tẽnné ke dà: Doònè we di dómè n yí yóo na ke di baa.

6 Kè bè m pí nképítinné iwẽi kécũũnko okpàati biré Makidia kó tebinte tẽè do bo tekpàaticĩtèè dánkũ. Menie ndo í ã te mieke, tisãũti do nti kè n fũũkóo ti mieke.

7 Kè sò nhEtiopii kou m̀ou wèè do tú tekpàaticĩtèè kóo kóti kòo yètiri tu Ebeedi-Medeki, kòo keè bè n tannémè tebinte mieke kòo kpààti nkari Bensamee eì kó dibòri ke bekũ. 8 Kè Ebeedi-Medekii yènni tekpàaticĩtèè mieke kénáké okpàati ke dà: 9 Áú n yiè! F́s nhokpàati, be nnitibè cààrẽmu bè pí ndè Sedemii ke tanné tebinte mieke kè dikònni yóo dè nhò kũo ke yé pèè í kpaámè dihei mieke.

10 Kòo kpàati duó ndinũũ Ebeedi-Medeki Etiopii eì kou ke dà: Túóté benitibè betãati * kè bè da neinè kè dí kote kédenneni Sedemii tebinte kòò mu nyi ku.

11 Kè Ebeedi-Medekii túóté de kó benitibè kè bèe kote kéta okpàati cĩtèè, tekpàaticĩtèè kó tikpàti ã kũũ dieku kó kudieku defũũ koku, kétúóté tiyaaciti tii kótè ke kèri, kè tí pitinné kuhũũ kè n duónko tebinte mieke, 12 kè n nàké ke dà: Túóté tiyaaciti kéceé nha pètẽmpĩkũ kèpĩnné iwẽi ti ìnké. 13 Kè m me ndoò kè bèe yũs nkuhũũ kè n denneni tebinte mieke. Memme mí nSedemii kè nni mbo bèè bàà tikpetinti be kó kudánkũ.

Okpàati wẽte ke yumè Sedemii kòo beè

14 Kòo kpàati Sedesia t̄s nkè bè n yúni kè ti kote Kuyie ncĩtèè dibòri tããnni kòo kpàati n náké ke dà: N do dó ké da beke timati nti, kè n ti nda beké a bá n sɔnne timati.

15 Kè n dà: Kè n ti nda náké a yó n kuomu kè m me nda duó nyitié a í yó n kénté.

16 Kè Sedesia n yú tidé borè kè n náké ke dà: Kuyie mbomu kuũ ti duó mmufõmmu, m béimmu ke tú n yí yóo da kuw, m me nyí yóo da pí nkéduó mbèè da dónè mukũũ.

17 De m̀onni kè n náké Sedesia ke dà: Ti Yiè nKuyie M̀pakedaa kunku tínti Isidayeeriibe ti tũ nkũ tu kaa yè ke kote ke duó nhamáà Babidõnni kóo kpàati ããpòmbè iwẽi yembè, a yó nfòumu f́s nnè a cĩtèè kòbe, bè báá cóu ndiheì. 18 Kàa me nyí yè ke duó nhamáà Babidõnni kóo kpàati ããpòmbè iwẽi yembè, bè yóo domu dihei dii nké di cóu mmuháá, a mómumu nha báá na kèyenté. 19 Kòo kpàati Sedesia n náké ke dà: N yièkũ Sudaa kó kuwuò nkòbe bèè duó mbè mbe bemáà Babidõnni kòbe, n kãm̀bũũti duò bè bo m pímmè mme kè bè duó nkè bè n f́ẽũ.

20 Kè nh ò tẽnné ke dà: Bè í yóo da pí nke bè duó. Kénté ti Yiè nKuyie nkpeti n da náá nti. Meyei mmamè í yóo da tuakeni a yó nfòumu. 21 Kàa me nyete a bo yèmè kè bè duó nhamáà, nte ti Yiè nKuyie nni nduó nti tii yóo da tuakeni: 22 Benitipòbè bemou bèè kpaá a kpàaticĩtèè mieke Sudaa eì, bè yóo bè duómmu Babidõnni kó behããpòmbè iwẽi yembè, de kó benitipòbè yó nnáámmu a kpéi nke tú:

O natitòbè ò ciitẽmu ke na,
o fũũkú disãũ ndi kè bè coké.

* 38:10 betãati: Yepáte mayè mieke bè wãri ke tú sipisitaati ndi.

²³ A pobè nè a bí bè bo bè duò mBabidõnni kòbe, a mómumu Babidõnni kóo kpààti bo da pĩ nkécõu ndihèi.

²⁴ Kè Sedesia n nàké ke dò: A báa yie nkòò mǎu keè ti nàké ti, kè bè ti kèè a kumu. ²⁵ Sikpààtibíi nè bèè baké dihei kè bè kèè a katenimè m borè kè ti nàké, kè bè tu á bè nàké ti nàké ti ke báa bè sònne tìmatì kè meè ðake bè bo da ku. ²⁶ Á bè nàké ke tú a kòtenì ke bo m bámmúmu kè m báa da ténné Sonnatāā cīētè a yàà bo kú.

²⁷ Sikpààtibíi nè bèè baké dihei kè bèè kòtenì m borè kè m beke ti nàké ti, kè m bè ténné okpààti n nàké ti, kè bè dò yúóó kèítè, ke yé bè í kèèèmè ti nàké ti. ²⁸ Mí nSedemii kè nní mbo bèè bàa tekpààticīētè be kó kudànkù kè bè yàa pòntenè Sedisademmumu.

Nte dè wūòkémè kè bè yàa pòntenè Sedisademmumu.

39

Babidõnni kòbe pòntemè Sedisademmumu

(Yenāānkéké 1-10 wénté 52:4-16 nè 2 Bekpààtibè 25:1-12)

¹ Sudaa kòbe kóo kpààti Sedesia kpàti benni weĩnni mieke nke otànkù pínwè, Nebukannesaa Babidõnni kóo kpààti nè o āāpòmbè bemǎu bè kòtenimè kèpì Sedisademmumu èi. ² Sedesia kpàti benni tepítè nè ðimáa mieke nke otànkù naanwè diyìè weĩnni yìè, Babidõnni kóo kpààti nè o kòbe bè màtémè dihei kó kuduotí. ³ Menìme Babidõnni kó behāāpòmbè iwēi yembè tamè kékari dibòri de cuokè kperi, beè yètè tu: Nedikadi-Sadetisee wèè baké bè fǒmmu bè kè bè pĩ ntekpààticīētè mieke mutōmmú, kòo kpààti ò tá nè bekótìbè tobè bèè do tú iwēi yembè.

⁴ Sudaa kòbe kóo kpààti Sedesia nè o kó behāāpòmbè bè yà dii mǎnni Babidõnni kó behāāpòmbè kécoké dihei keyènkè. Bè do tǔnne okpààti pèrímù kó kuce nku dibòri dii soké iduotí idé cuokè kètǔnne okpààti kó kuce kùu yìè nè Suditēē biriku. ⁵ Kè Babidõnni āāpòmbè bè bèti kéninte Sedesia Sedikoo biriku mieke kóò pĩ nkékòtenè Babidõnni kóo kpààti borè Dibuda Amati èi. Dende Nebukannesaa ò bekénèmè. ⁶ Babidõnni kóo kpààti de nfíè Sedesia bí o iikè, kèfíénè Sudaa èi kó bekótìbè bemǎu, ⁷ kédoké Sedesia nùo kóò bouñè disǎwūò kó mefìme kóò kònnè Babidõnni.

⁸ Kè Babidõnni kòbe cõu nsikpààticīēi nè dihei yembè kpesi kèpuo Sedisademmumu èi duotí. ⁹ Kè Nebusadadanni, tihāāpònti tii bàa okpààti ti kóo kótii pĩmmú benitìbè bèè kpaá dihei nè bèè do ò duò mbemáa nè beyántìbè bèè do kpaá kèto kékònnè. ¹⁰ Kòo súo mbeçirìbè bèè í mǎke mǔmamù kèduó nkè bè nkpaá Sudaa èi mieke, kòo bè totí fínyì kó detie nnè depaa.

Bè fǔmmè Sedemii

¹¹ Dè do sǎ mBabidõnni kóo kpààti duómmu dinùu Nebusadadanni tihāāpònti tii ò bàa ti kóo kótì kè de kó dinùu tu: ¹² Túóté Sedemii kéndake o kpéi kè bè báa ò dǎò meyei mmamè, kòò da beke ti a ti nhò dǎò. ¹³ Menìme kè Nebusadadanni wèè baké tihāāpònti tii bàa okpààti nè Nebusasibanni wèè baké bè fǒmmu bè kè bè pĩ ntekpààticīētè mieke mutōmmú nè Nedikadi-Sadetisee wèè baké behāāpòmbè nè bèè do tú bekótìbè Babidõnni kóo kpààti kpààtiyyu mieke. ¹⁴ Kè bèè tǎ nkè bè n tuóténì bèè bàa okpààti be kó kudànkù mieke, kè n kòtenèni kè n duò nhAsikammu bire Kedadia Safāā yaàbire kè Ayikammuu n kpènné kè nnì mbo o kòbe borè.

Kuyie nnàké ti Sedemii Ebeedi-Medeeki kpéi

¹⁵ Mí nSedemii n do kpáá bo bèè bàa okpààti be kóò kóti kó kudànkù nku kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ¹⁶ Kòte kénáké Ebeedi-Medeeki Etiopii eì kou ke dò: Ti Yiè nKuyie Mpackedaa kunku tìnti Isidayeeri be ti tú nkù tu kù do nàké ti di nheì kpéi kù yóó ti dǎumu de yiè bo tuòke dii mǎnni, tiyeiti nti dè í tú tisaàti. A yóó ti yàmu. ¹⁷ Kù yóó da deetènèmu, benitibè a yièkù bè bè í yóó da pī. Kunku ti Yiè nKuyie kuù béi. ¹⁸ Kù yóó da deetému, mudoó í yóó da kǎnnè, a yóó nfòumu, ke yé a yiemme ke dò nkù da nàké ti bo dǎo. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù me nyè.

40

Sedemii kàtemè Misipaa ke kàri

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní m béinnè mí nSedemii, Nèbusadadanni wèè baké bèè bàa okpààti ò n fīi ndii mǎnni Damaa eì.

Ò do yóó n fīi nkè m bou mēfimme mme ke soké Sedisadammu kǎbe nè Sudaa kǎbe be cuokè, bè do pīrmú bè ke bo kǎnnè Babidǎnni. ² Kè Nèbusadadanni n yú mí nSedemii tidé borè ke dò: A Yiè nKuyie nkuù do da nàké ke tú kù yóó duǎnni meyei mmie di nheì, ³ ke me mmè duǎnni, kù do nàké ti kù ti ndǎo ke yé di cǎkemè di Yiè nKuyie mbá di í yie nku kpeti kù do di nàké ti ti di tǎkení. ⁴ Nte yie n da deetému, ke da pitè iwēi ì do da píití. Kàa dǎo ke bo n neinè Babidǎnni ti nei, n yó ndakemu a kpéi. Kàa yemmè me nyí yie nha bo n neinè a yóu. Ketenkè kemou duómu a iikè, kàa dǎo ke bo kǎte kuù pikù a ku nkǎte.

⁵ Mí nSedemii kè nní nkpaá ke mu nyí kǎte kè Nèbusadadanni yíé kébéi nke dò: Wēte Ayikammu bire Kedadia Safāa yaǎbire borè, Babidǎnni kóo kpàati we mbaá nSudaa ekè. Wēte nè we kè di mbo a kǎbe borè, kàa me nyí dǎo a kǎte a pēnsiri kuù pikù.

Meṁme wèè baké bèè bàa okpààti ò n duómme tidiiti kè m pānè yepāre kè n cau. ⁶ Mí nSedemii kè n kǎte Ayikammu bire Kedadia borè Misipaa kēmbó o borè, mí nnè benitibè tǎbè bèè do kpáa dihei.

Kedadia tumè kùmandáa Sudaa tenkè (Yēnānkekè 7-19 wēnté 2 Bekpàatibè 25:23-24)

⁷ Behāāpǎmbè iwēi yembè nè betǎbè bèè do ciétóo kè bèe keè Babidǎnni kóo kpàati kǎnnemè Kedadia kòò bo mbaké be eì, kòò bǎnne kòò bo mbaké bèè í make dēmarè, benitidaabè nè benitipòbè nè ibi bè í pī mbè ke kǎnnè Babidǎnni. ⁸ Kè de kó behāāpǎmbè iwēi yembèe kǎte Kedadia borè Misipaa. Bèe yète tu Netanniyau bire Isimayeri nè Kadeya bí idé Yoananni nè Yonnatāa nè Tannemeti bire Kedadia nè Netofaa eì kou Efaii bí nè Maakaa eì kou Yasanniyaa bembè nè be kǎbe. ⁹ Kè Ayikammu bire Kedadia Safāa yaǎbire bè dǎunnè dinùu bembè nè be kǎbe ke dò: Mpīnnè Babidǎnni eì kǎbe kó mutǎmmú ke bá nyèkù. Mbonè dihei kēmpī mBabidǎnni kóo kpàati tǎmmú. Di bo mbo kè dè di naati. ¹⁰ M homu Misipaa kè Babidǎnni kǎbe kérini mii yóó bè yà nè di kó difǎtiri. Ntǎūnè di tebe ke dǎori menaà, ke dei tidiiti ke dii mekùò nke āà di buǎ mieke, kénkari di ekè bè di duó nyè.

¹¹ Sudaa kó kuwuǎ nkǎbe bèè do bo Mǎabu tenkè nè Amǎniibe kǎke nè Edomiiibe kǎke nè bèè bo yehékè teyè mieke kè bèe keè Babidǎnni kóo kpàati sùómmè bèmabè Sudaa tenkè ke tāāté Safāa bire Ayikammu kó debire Kedadia kòò bo mbaké. ¹² Kè Sudaa kó kuwuǎ nkǎbe bēmu bèè do ciété kēmbó yehékè

teyè. Kè bèe wētení Sudaa tenkè Misipaa Kedadia borè, kētōũ be tebe péu nè bè kùòtìnè yè menaà.

*Bè kùòmè Kedadia
(Wénté 2 Bekpààtibè 25:25-26)*

¹³ Diyie mari Yoananni Kadeya bire nè behāāpòmbè bèè do ciété kè bèe kote Misipaa Kedadia borè, ¹⁴kòò nàké ke dò: A yé ke dò nhAmaniibe kpààti Baadisí tōnni Netanniya bire Isimayēeri ke tú bè da kuàà? Bá Ayikammu bire Kedadia í nyie nke dò mbè nàá nti tu timóm̄m̄anti. ¹⁵ Kè Kadeya bire Yoanannii náké Kedadia disòri Misipaa ke dò: Duó nkè n kote kékua Natanniya bire Isimayēeri. Òmòu í yó nti yé, kè meè òke ò yóò da kuomu, kòò me nda kua Sudaa kòbe bèè tikú a borè bè yóò ciétému kè Sudaa kó kuwu nkperere deè.

¹⁶ Kè Ayikammu bire Kedadia náké Kadeya bire Yoananni ke dò: A nàá nti Isimayēeri ìnkè ti tu siyáábisi nsi.

41

¹ Dibenni tãnkú yiénwè mieke nke Edisamaa bire Natanniyeeri kó debire Isimayēeri wèè do tú tekpààticfètè kou waám̄m̄e benitibè tepítè Am̄o ei kè bèè ò neínè kè bèe kote Ayikammu bire Kedadia borè Misipaa kè bè nkari ke yo. ² Men̄me Isimayēeri nè benitibè tepítè bèè ò neínè bè itém̄e kékōũ Kedadia kuseuku kékua. Babidōnni kó kpààti weè do ò tãátè kédúò nkòo mbaké Sudaa tenkè kòbe. ³ Kè bèe kuonè Sudaa kó kuwu nkòbe bèè do bonè Kedadia Misipaa nè Babidōnni kó behāāpòmbè bèè do ò bonè.

Isimayēeri kùòmè bèè kòtení Sedisademmu Kuyie mbáammu

⁴ Bè kua Kedadia kè dè mm̄ake yewe yèdèè ndi bá òmòu í yé ke dò mbè ò kua. ⁵ Kè benitibè sipísinií iténí Sisemmu nè Sidoo nè Sammarií kékua be debii, kè be yààti kēri ke yōri kè be kōnti yōri kè bè tō yepārè nè tihúúnti ke bo ti tūò nti Yiè nkuyie nku cītè mieke. ⁶ Kè Natanniya bire Isimayēerii yènni Misipaa ke bè co, ke kōnti. Ò tūòkení dii mōnni be borè kè bè nàké ke dò: Kōtenēní Kedadia cītè.

⁷ Bè tūòke dii mōnni dihei cuokè kè Netanniya bire Isimayēeri né bè fié kécūò difōtīri mari mieke, wenwe nè o kòbe bèè ò bonè beè do wēnné kè bè kua. ⁸ Benitibè mabè beè né do bo de mieke tepítè ke náké Isimayēeri ke yī: A báá ti kua, ti mōkem̄u tidiiti nè mekūò nnè mecekūò ke dè sōnne depaa.

Bè do me nhò náké kòò bè yóu ke í mbè wēnnēnè be kòbe ke kua. ⁹ Isimayēeri do bè kua kécūò dii fōtīri mieke, okpààti Asaa do duó nkè bèe keú dindi Isidayēeribe kó kpààti do ò dokūnè dii mōnni. Isimayēeri do di mbè cūò kápíe.

¹⁰ Ò dèè mem̄me kēpīm̄m̄u besōmbe bèè kpaá Misipaa nè okpààti sapūmbi. Bèè kó dimàà cénke do kpaá dihei, Isimayēeri do be mpīrm̄m̄u kè mbè tō ke kōtínè kēyēnnè Am̄aniibe tenkè. Nēbusadadanni wèè baké tihāāpōnti tii bàa okpààti ò do duó mbè mbe Ayikammu bire Kedadia kòò mbè baké.

Bè deetémè Isimayēeri pī mbè

¹¹ Kedeya bire Yoananni nè behāāpònkótibè iwēi yembè bēmu bèè do ò bonè kè bèe keè meyei Netanniya bire Isimayēeri dōò mè. ¹² Kòò túótè behāāpòmbè bēmu kè bèe kote kèdo Isimayēeri mudòò dè do s̄ nyIsimayēeri bo Kabaō kó kukó ntaké nke. ¹³ Isimayēeri do pīrm̄m̄u bè bēmu bè yà dii mōnni behāāpònkótibè neínēm̄e Yoananni kè dèe bè narike mediè. ¹⁴ Men̄me

Isimayერი do pīmmú bè Misipaa kénkūntinè bè kòntémè kétūnne Yoananni.
¹⁵ Kè Isimayერი yie coké kè benitibè bèni ò neinè kè bèe kote Aməniibe cie.

¹⁶ De kó difənkúo Yoananni nè behāəpənkóti bə iwēi yembè bèè do ò neinè kè bèe túoté benitibè səmbə Isimayერი do kúo Ayikammu bire Kedadia Misipaa kəpīmmú bè. Ò do pīmmú behāəpəmbə mbə nè benitipòbè nè ibi nè bè fōmmu bè kè bè pī ntekrāətičētè mieke mutōmmú, ò do pīmmú bè Kabašō bəmou. ¹⁷ Kè bè nkəri kəbátə tēpəđčētè tēè bo Kimmammu Betideemmu také ke bo pēēté kəkote Esibiti. ¹⁸ Ke yē bè do démè Babidənni kəbe, Isimayერი do kúo mēè kpeí Kedadia Babidənni kóo krāəti do tāāté wə kóo baá ndiheí.

42

Sedemii kpannəmè bèè dó kəkote Esibiti kəsərinè dikōnni

¹ De mənni kè behāəpəmbə iwēi yembè bəmou nè Kadeya bire Yoananni nè Osea bire Yesanniya nè benitibè bəmou besāmpəbè nè bedie bə kè bèe kətení ² m borè mí nSedemii kè n náké ke də: Ti do ə nsūmu ke kraá yie nsāmpə ke ma a me nti wúo nké ti mamè. Yie nti yóo da náké ti kəbánté a Yiè nKuyie, beé nku ti kpeí tinti bèè kraá, ³ kè dēe yie nkāa Yiè nKuyie nti benke kuce ti dō nkéntū nkū nè ti dō nkéndəorimé.

⁴ Mí nSedemii kè m bè tēnné ke də: N kēemu ke yóo bánté ti Yiè nKuyie, kéndō ndi ti nni mbekemé, kè ti Yiè nKuyie nni mbenke tii kó dimàa n yóo ti ndi nákému n yí yóo di sənne timati.

⁵ Kè bè n tēnné ke də: Kuyie nti wúommu ke tú timōmmənti yiè ke dəəri kú bēi nti, kè ti í dəə kú bo da náké ti kàa ti náké, ti Yiè nKuyie nti poté. ⁶ Ti Yiè nKuyie mbo da náké ti ke də a ti nti náké, kè tisaəti nti yoo tiyēiti ti yóo ti dəəmu, mēmme diwēi bo ti pīmmé ti yie mmēè kpeí nti Yiè nKuyie nkó dinū.

⁷ Kè dē nyóo yī yewe ntepiúté kè ti Yiè nKuyie nni mbéinné, ⁸ kè n yú Kadeya bire Yoananni nè behāəpəmbə iwēi yembè, ke né yiénè benitibè bəmou, ⁹ kè bè náké ke də: Di do n tō nke də m bánté ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkū, ntené kú yē mmú, kú tu:

¹⁰ Kè di baə səké ke bo di nheí mieke,
 m bo dəə ke di kanne, m báa di pənte,
 m bo di fīmmu m báa di uuté bití,
 dē n yóumu n di dəəmə meyei.

¹¹ Kufəwaa mbá ndi boné Babidənni kóo krāəti di me nhò démè,
 mí ndi Yiè nKuyie mmí tu di bá nhò yīkú,
 n di bonəmu ke yóo di deəté,
 n yí yóo yóo kòo di kááké.

¹² N yóo di kuōmmu mesémmé,
 kénte kòo di kuó mmesémmé kéduš nké di wētení di tenké.

¹³ Kè di me nyí di í dó kəmbo diheí dii mmiēke, kè di í kēnté di Yiè nKuyie nkó metammé, ¹⁴ kè di yī di kəri Esibiti nwe mudoò í yó mbo kè, di í yóo keè kè ditātəheú dabōnni, dikōnni í bo kè ke nke mbo. ¹⁵ Né keənè ti Yiè nKuyie nná nti, dīndi Sudaə kəbe bèè kraá súš nkū tu:

Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakədaa,
 dīndi Isidayeribe di tū nkū n tú mù:
 Kè di yete, ke kəte Esibiti ke bo kari,

¹⁶ mudoò di yē ndi cokùnè mù muú di doti de bíéké,
 dikōnni di sərinè di,

di yó ndi tūmmu kētuakēnè Esibiti kè di kú deborè.

¹⁷ Bèè kó dimàà bo tāāté kékò nhEsibiti ke bo sari, mudoò bo kè mbè kònnè yoo dikònni, yoo mutenkūū, ke yé òmòù í yóó namè kéyenténè meyei n dó ké di bontémè.

¹⁸ Ke yé di Yiè nKuyie Mpakedaa díndi Isidayeεribe di tū nkù béimmèmu ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie m miéke do do mèè boti Sedisademmu kòbe, kè me ndi doti kè di kperε bo naá mmesémè kè nsà kè di kòte Esibiti. Kè bè níí nnáá ndi kpéí bè dó képarikè dii mǎnni yoo bè dó kébonté dii mǎnni kusínkù yoo bè senkèri dèmarè ke dè wùò nyisíé. De mǎnni di ténke báá yà dihei dii mbiti.

¹⁹ Díndi Sudaa wuò nkòbe sòmbε, di Yiè nKuyie nkuu tu di báá kòte Esibiti kè n ti ndi náá nyié, nyénè ti weti weti. ²⁰ Ke yé dii soutémè dimáá, dii náké ke yé m bánté di Yiè nKuyie kè kù beé, kè kù n náké ti í di náké, kè di yóó yiemmu kédoò kù yé mmù. ²¹ N ti ndi náké yie ndi me nyi dó kékénté di Yiè nKuyie ntú mù, kù n náké ti tímou ke yé n di náké, di ti yetemu. ²² Banténè tūnké ke dò mmudoò muu yóó di do yoo dikònni yoo mutenkūū, di tāāté ke dó kékòte dii εi kéompè di miéke.

43

Bè tòmè Sedemii nè muwērímú ke kònnè Esibiti

¹ Mí nSedemii kè n náké benitibè bémou ti Yiè nKuyie nní nnàké ti tímou kè m bo bè náké. ² Kè Osea bire Asadia nè Kadeya bire Yoananni, bembε itookperí yembè kè bè n ténne ke dò: A soummu ti Yiè nKuyie nyi da náké ke tú ti báá kòte Esibiti kè kè kàri, ³ Nediya bire Baduki weè da sùkú ti kpéí kàa bo ti ànnè Babidanni kòbe nou miéke kè bè ti kuò yoo bè ti pímmú kékònnè Babidanni.

⁴ Merímε kè Kadeya bire Yoananni nè o āāpòntòbè iwēī yembè nè benitibè bémou kè bè í nkènté ti Yiè nKuyie mbè náké dii nùu ke tú bè mbo Sudaa tenké. ⁵ Kè Kadeya bire Yoananni nè o āāpòntòbè iwēī yembè kè bèε túóté benitibè bémou nè Sudaa kòbe bèè kraá, bèè do ciété kémbou iwuò ntei miéke ke wète ke konní Sudaa tenké ke bo kari. ⁶ Benitidaabè nè benitipòbè nè ibí nè okpàati kó besapambè, benitibè bémou Nebusadadanni tihāāpònti tii baa okpàati ti kóo kóti do bannε bè Ayikammu bire Kadadia, Yafāā yaabire kéwènnénè mí nKuyie mpāānāānti náāntò Sedemii nè Nediya bire Baduki. ⁷ Ke bütinné Kuyie ndo bè náké ti kékéte kénkòri Esibiti kētuake dihei bè tu di Tapanesi.

Sedemii nákéme bè yóó pòntémè Esibiti

⁸ Kè Ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Tapanesi εi miéke ke dò: ⁹ Sedemii túóté yetárè dieyè ke yé fiinnè símáá Esibiti kpàati cīètè tèè bo Tapanesi te kó kudankù dibòri borè, ké nyè fiiku kè Sudaa kó kuwuò nkòbe de bo. ¹⁰ Kàa bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeεribe tū nkù, mii tu n yóó tōmmu kè bèε yúni Nebukannesa n kóo tōnti, kè n fií nho kpàatikari yetárè bè fií nyè ìnkè, kè wèe píé o kpàatiyààkù ye ìnkè. ¹¹ Ò kòrinímu ke bo poté Esibiti εi kè bèè dò nke kú kè bèε kú, bèè dò nképímmú bè kè bèε bè pímmú, bèè dò nkékuò bè mudoò miéke kè bèε bè kùu. ¹² Ò bo cóu nhEsibiti kó yebòtuò, kéto de kó yebòkè kékonnè, ò bo kpááté Esibiti εi kó yebòkè onaacénti òò kpááté mèè boti yecùisè o yàati. Ò yóó me nyí kédeé, kéíté bammùu. ¹³ Ò bo può ntebòntenkaanitè tèè bo Beti-Semesi Esibiti tenké miéke kécóu nyebòtuò yéè bo Esibiti tenké.

44

Kuyie nkpannè ti Sifube bèè cokè ke kòte Esibiti

¹ Kè Ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nSedemii Sifube bèè bo Esibiti tenkè Mikidadi ei kòbe nè Tapanesi ei kòbe nè Nafu ei kòbe nè Patidoosi kó kutempè ñkòbe kpéi nke dà: ² Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayeeribe tū nkù mī tu, di yamu dimou meyei m banté mē Sedisademmu nè Sudaa kó yehékè yemou mieke, nte de kó yehékè yíe nke dǎunko ke naá ntidobonti, bá òmòu ténke í ā ye mieke, ³ di dǎò mèè yei nke tūo nyebókè tihúúnti di do í yé yè dindi nè di yembè, deè te kè m mieke di yonke. ⁴ Kè n di duónko sǎā n kó betǎmbè m pǎānǎānti náambè kè bè di náa nke tū di bá mpí nyisoke kó mutǎmmú, mù n dò nyisíe nyi. ⁵ Di me nyí kèè, di í kénté, di í cèète ke bo búttinnè di yei nkéyóu yebókè tihúúnti mutǎmmú. ⁶ Mèmmè kè m miekèe di yè mediè nke tonté ke di cǔtè muháá nkǎme, Sudaa kó yehékè nè Sedisademmu kó ice kè de naá ntidobonti ke dǎunko de mē ndǎmmè yíe.

⁷ Di mmǎnni mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayeeribe tū nkù n di náámmu ke tū: Ba nkpréi nte kè di dǎori dimáa meyei ndiemè miè nke deu ditǎbè dǎndi Sudaa wuǎ nkòbe, benitidaabè nè benitipòbè nè bebémbè nè ibí sǎmpǎi, di dǎ di kó kuwuǎ ndeemu, bá òmòu bá nsúónáa? ⁸ De dǎmmè kè di dǎori deè bo yonke m mieke, ke tuǎ nti húúnti yebókè Esibiti ei mieke di kòte kè ke kari? Ke deu dimáa ke dǎ bè ndi senku ke di sǎá nyibotí imou mieke. ⁹ Di yèmmu di yembè kó meyei, nnè Sudaa kó bekpǎatibè kǎme, nè be pobè kǎme, nè di mómmǎmbè di kó meyei nnè di pobè kǎme, dimou mǎmmè di dǎmmè Sudaa tenkè, nè Sedisademmu kó dihei mieke di de yèmmaa? ¹⁰ Nè yíenní ke í mǎòte idebii, kufǎwaá nyí di pí, di í tǎnne n kuó nè n tié n di duó nyi dǎndi nè di yembè.

¹¹ Deè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayeeribe tū nkù kè n tu n tǎātému ke bo di caarè, Sudaa kó kuwuǎ m bo kù deète páíi. ¹² N yóó túótému Sudaa tenkè kòbe sǎmbe bèè tǎāté ke kòte Esibiti ke kǎri, n yóó bè kùòmou páíi Esibiti ei mieke. Mudoò bo bè kǎnnè yoo dikǎnni, bè bo kú bémou ibi nè ibibénni nè bekótibè. Be kperè bo naá mmesémmè, kè bè níi nnáa mbe kpéi bè dǎ képarikè dii mǎnni, yoo bè dǎ kébǎnté dii mǎnni kusǎnkú, yoo bè sǎnkèri dii mǎnni demarè ke de wúó nyisíe. ¹³ N yitè ke cǎrǎmmú bèè bo Esibiti ei mieke be kpéi ke bo bè potè n dǎmmè Sedisademmu ei kòbe, mudoò bo bè do nè dikǎnni nè mutenkúú. ¹⁴ Sudaa kòbe bèè kpaá ke kǎtení ke bo Esibiti nè be yèmmè mieke ke dǎ kéwète kékò. Be mieke òmòu bá nkpaá bá òmáa, kè de mènke sǎa í tū bèè bo na kéyenté bèmbe.

Bèè do tuǎmmè tihúúnti dibǎò bè do tú di oĩnkèmpokpǎati

¹⁵ De mǎnni benitibè bèè do yé ke dò mbe pobè tuò nti húúnti yebókè nè benitipòbè bèè do de tikú ditǎnni dieri nè bèè ā Esibiti kó dihei bè tu di Patidoosi di mieke, kè bè n ténne mí nSedemii ke dà: ¹⁶ Tinǎānti a tú ti Yiè nKuyie nyè nha ti náké tí, ti ti yetemu. ¹⁷ Ti nǎ béi ntí ti yóó ti ndǎò, ti yó ntuǎmmu tihúúnti dibǎò Asitaditee, koò pǎānnè yepǎrè bè ǎǎ yǎare yè menaǎ nkétu. Ti yembè nè ti kó bekpǎatibè bè do me nhǎ nSudaa ekè mieke kè ti me nyo nke sǎnnè, ke bo kè de ti naati, bá tí í yau meyei mmamè. ¹⁸ Nè ti yóu dii yìè tí bo ntuǎmmè tihúúnti Asitaditee nè ti bo nhò pǎāmmè yepǎrè yèè yǎare menaǎ nke tuò, nè de yìè ndi ti pǎāmè demou, kè bè tí duò mudoò ke ti kǎu kè dikǎnni tí kǎu.

¹⁹ Kè bèè nitipòbèe béi nke dà: Ti ò ntuò ntihúúnti ofnkèmpokpààti Asitaditee ke pèmmù tipémpèrnti koò dònñnkone koò pāānnè menaà nkó yepārè kè ti daabè yému, dè í tú ti dè dòòri disòri.

²⁰ De mōnni mí nSedemii kè nkpannè Isidayeeribe bəmou nè benitidaabè bəmou nè benitipòbè bəmou, benitibè bəmou bèè kó dimàà do ti béi. Kè m bè kpannè ke dà: ²¹ Di tuò ntii úúnti Sudaa tenkè kemou nè Sedisademmu eì mièke, dīndi nè di cicèbè nè di kó bekpààtibè nè bèè tu dihei kó bekótibè nè dihei kòbe bəmou. Di yèmmè dò nti Yiè nKuyie nyí yému de kó meyeinaà? Di yèmmè dò nkù mè yèmmaà? ²² Ti Yiè nKuyie nyí na ke pī nkumáà nè di kó tidōnniti kpéi, nè isake kperè di dōò dè. Deè te kè dihei naà ntidobontì, ke doúnko ke naà mbè cōò di, bá òmòu ténke í ā di mièke, dè mè ndòmme yíe. ²³ Di tuò mmèè kpéi nyebòkè tihúúnti, ke càke di Yiè nKuyie nke í yie nku kó dinùù, di í tūnne ku kuò nè ku tié nnè ku tannò deè te kè meyei mmie ndi tūòkení dè me ndòmme yíe.

²⁴ Mí nSedemii n deè tinti kénáké benitidaabè bəmou nè benitipòbè bəmou ke dà: Dīndi Sudaa kòbe bèè bo Esibiti keènè ti Yiè nKuyie ntú mù: ²⁵ Ti Yiè nKuyie Mpackedaa Isidayeeribe tū nkù tu dīndi nè di pòbè di béi mmu ke mènke ti dōò. Di béi nke ikú ke tú dīndi í yóò yóu di bo ntuòmmè ofnkèmpokpààti Asitaditee tihúúnti koò pāānnè yepārè menaà nkpeye. Doònè tūnké di béi ndii nùù. ²⁶ Né keènè ti Yiè nKuyie ndi náá ntí dīndi Sudaa kòbe bèè bo Esibiti. Kù tu: Mí di Yiè nKuyie m pàrikèmu nè n kó diyetidièri ke tú dīndi Sudaa kó kuwuò nkòbe òmòu ténke báá aate o nùù képarikènè n yètirì Esibiti kó ketenkè mièke kényí: Ti Yiè nKuyie mbomu. ²⁷ N daàtenímu di kpéi ke bo di cààrè, dè í tú m bo di dàò mesàà. Dīndi Sudaa wuò nkòbe bèè bo Esibiti bè bo di do mudoò ke di kùò yoo dikōnni ndi kòu ke yàà di dèè. ²⁸ Bèè bo yenté mudoò mièke Esibiti kékó nSudaa tenkè bè báá tuòke bèdébè. Dīndi bèè kó dimàà iténí Sudaa tenkè ke kàtèní Esibiti, di mièke bèè bo nkpaá bè bo banté ké nsà kè mī kó tináahtì di yoo di kpeti tii di. ²⁹ Nte deè yóò benke kéndò n yiti ke bo cómmú di kpéi nké di cààrè dikàri dii, di yóò de mbanté ke dò n nàké mèè yei ndi ìnkè mè bo dàò. ³⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mī béi nke tú n yóò ànnému Esibiti kóo kpààti Ofidaa o dootitabè nòu mièke nè bèè wanti o kũũ, n dàò mèè botí Sedesia Sudaa kòbe kóo kpààti koò ànnè Nèbukannesaa Babidōnni kóo kpààti nòu mièke wèè do tú o dootitòu koò dōnè mukũũ.

45

Sedemii yàùkùnnemè Baduki kònti

¹ Sudaa kòbe kóo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu bo dii mōnni o kpàti benni dīnaanni mí nSedemii kè mbéinnè Nediya bire Baduki. N do ò nwe nnáà nkòò wàù dipátiri mièke. Mèmmè kè n dà: ² Ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeribe ti tū nkù kuù da náánnè f́ mBaduki ke tú: ³ A me ntúmè a tūòti ice, kàa Yiè nKuyie nda yìe tihòùti a yeñcaàrimè ìnkè, kàa fiu ke wei kétú ũũ ke í pieti meompùmè.

⁴ Ti Yiè nKuyie ntu kù pùò nkù do maá dènde, ke u kù do fií ndè, ke yóò me ndòò ketenkè kemou.

⁵ Kè f́ nné wanti dèmarè dièrè a mómmuò nha kpéinnáà? Bá nwanti dèmarè, kù yóò banté meyei mme benitibè bəmou. Kù yóò da deetému kàa fōmmu ntú a kó ticōnti bá kàa bo kùù pikù.

Kunku Ti Yiè nKuyie nkuù béi!

46

¹ Nte Kuyie nní nnàké tì mí nSedemii yebotè kpéi.

Bè namè Esibiti kòbe Kadikemiisi

² Kuyie nnàké tì Esibiti kpéi nè o kó behāāpàmbè, nè be kóo kpààti Neko, ò do bo Kadikemiisi nwe kukó nhEfadati mpéémme kè Nebukannesaa Babidōnni kóo kpààti ò do mudòò kóo na. Dè do sò nSudaa kòbe kóo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu bo o kpàti benni dinaannì ndi.

³ Kè Kuyie ndò:

Tüntenè di dāpīiti sām̄pōti nè tidieti,
kéténè kékote mūdoo.

⁴ Bouñè sisēī si kōnkè,
besāndèèbè dekenè di sēī,
ókénè di pikè kécómmú,
sūš́kénè di kpàà!

Piinnè tikōnti di cīncīrè.

⁵ Ba nni nde n né wúómmè?

Kufōwaá nkuù bē auté,
kè bē bótiri ke wīēti be fōnkó,
kè bekōmbōtiebe duò,
ke cokù bá bē í wēēriní,
kufōwaá nné nku tipīiti timou.

Mí ndi Yiè nKuyie mū béi!

⁶ Tenaàcècāate yiè mbá benné kécoké,
okōmbōteu í yóó cooté,
kubakù you bíékè kukó nhEfadati kó mpéémme,
bè de mbétírí ke duò.

⁷ Wennínwe wèè iitiní,

ke dò nkukó nNiidi òò ta menie kényiitimè?

We nkùtiri ke kpéinko,
ikó ndieyi kó yénéfīnfīrè kōme?

⁸ Esibiti weè iitiní kukó nNiidi kōme,
kòo nie mpieku ikó ndiheì tēmè!

Weè do náá nke tú:

M bo píe nke dátinnè yehékè nè ye nìtibè.

⁹ Sisēī, kéténè!

Sinaasēī buténè yetàrè,
bekōmbōtiebe yènnènní,
Etiopii nè Puti de ekè kòbe bèè nò nke kèí ntidāpīiti.
Dutí eì kòbe díndi betāntāūbè.

¹⁰ Di nyiè tu mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa kperi ndi,
diyie ndi n yóó peite ndi n dootitòbè,

n kpàriseú bo si kénsānnè,

n seú bo yà menitiyī kémuó.

Mí ndi Yiè nKuyie mū ānné diféubanni,
kubakù you kó kutempē kukó nhEfadati pēémme.

¹¹ Esibiti kòbe kperè dò mmesémmè mme,

kɔtɛnɛ Kadaadi mutie wammù
kè di dó di wammù kéwammù detie detetirè nde,
mutie mamù í bo mùù bo di taà.

¹² Yɛbotè kèèmu di dimè ifei,
yè kèèmu di kuðmmè,
kɛ kèè okòmbòteu cootimè
kɛ bèté otòù kè bè do bɛdè.

Bè dotimè Esibiti kòbe mudoò

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké mí nSedemii Babidònni kóo kpààti
Nebukannesaa kòrimè kɛ bo do Esibiti kòbe mudoò.

¹⁴ Pīkénè ti Esibiti,
yeenè ti Mikidodi èi kòbe,
yeenè ti Manfi nè Tapanesi ekè kòbe,
nákénè bɛ kɛ tú:
Báátínè kɛ yè bè domè di pɛetitòbè mudoò.

¹⁵ Dè né dòmme kè di kó dibòò Apiisi do?
Dè yīme kòò yàntoo?

Ti Yiè nKuyie nkuù ò yèètɛ.

¹⁶ Bɛhāāpòmbè kusūku bétírí
kɛ duòmu bɛtòbè ìnkè,
kɛ náá mbetòbè kɛ tú:
Íténè kè ti kɔtɛ tí kòbe borè,
ti èi bè ti pié dè,
kéyenténè kukpàriseú yeiku.

¹⁷ Yúnè Esibiti kóo kpààti kɛ dò:
Kutoweku detetirè kòku yiè,
ò yóu kè dè ɔtɛmu.

¹⁸ Kè Ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Tabòò tārì dɛunèmè yetārè sɔnyɛ,
Kadimɛɛdi tārì ikúnèmè dāmèèrì,
Esibiti kóo kpààti kèríní kɛ yó nkpeñní mɛè botí.
M bomu, mí nhokpààti wèè yètírì tu Mpakɛdaa kè mī béei.

¹⁹ Díndi Esibiti kòbe,
pànkɛ mbounè di nentì,
bè yóó di pīmmúmu,
Manfi kó dihèi bo dɔúnko kénáá ndikpáá,
di bo cóúté kénáá ntidobontì.

²⁰ Esibiti tu dinaaserì sààrì ndi,
kè disánsùð mɛ nyiténí kubakù yóu bíékè kɛ kèríní,
dì kèrínímu.

²¹ Bɛhāāpòmbè bè yietí bè mudoò kpéi,
bè í cáánnè yɛnaadakè bè dùnne yè,
bè múnke bùtínnému kɛ dèíté itáá,
bè cokému bɛmòu,
òmòù í bààò,
bɛ kó mudorimù muù tùðkɛ,
bɛ yēīti yiè dii tùðkɛ.

²² Kè bè tu núóó,

fewààfè ɔ̄ɔ̄ kèè kuwaaroo kényĩmè.

Be dootitɔ̀bè beɛ̀ kèríní ditĩnnì
nè sipɛ̀ɛ̀ betekɔ̀ũbè tɛ̀mè.

²³ Bè yóó kɔ̀ũmu o túúkù.

Mí ndi Yiè nKuyie mĩ b́ei!

Bá kù me nĩm̀mè ke í dò nkéna kéta,
ke yé bekɔ̀ũbè sũm̀mu

ke dò nfecofe dõmmè,
ke í dò nkéna kékaa nkédeè.

²⁴ Ifei ìi kùò Esibiti eì kɔ̀be,
kubakù yóu bíékè kɔ̀be bè namu.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛeribe tũ nkù mĩ b́ei nke tú: N yítè ke còmmũmu dibɔ̀ò Amɔ̀o dii bo Tabesi eì di kpéí, Esibiti kóo kpààti nè o nítibè be kpéí, Esibiti kɔ̀be nè be kóo kpààti nè bèè ò bùó be kpéí. ²⁶ N yóó bè ànnému bèè d́ó be kòu be nou miéke, bèè tu: Nebukannesaa Babidõnni kóo kpààti nè o kɔ̀be, o kó betɔ̀mbè.

De kó difõnkùò kè Esibiti eìi wɛ̀te kémaá di do dõmmè nè dimõnnì. Mí ndi Yiè nKuyie mĩ b́ei.

*Kuyie nyóó ðeetémè Isidayɛeribe
(Wénté Sedemii 30:10-11)*

²⁷ Díndi n kóo tɔ̀nti Sakɔ̀bu yaàbí di bá nyĩ̀kù,
díndi Isidayɛeribe di bùòti bá nduò.

N yóó di dennemu diheì détirì miéke,
di yaàbí í yó nkpaaní bè ì pĩ́m̀mu ke kònnè kè.
Sakɔ̀bu yaàbí wétimu ke bo kari bàmmùù
bá òm̀òu bá nyi kóõnnè.

²⁸ Díndi n kóo tɔ̀nti Sakɔ̀bu yaàbí
di bá nyĩ̀kù, n di bonèmu,
n yóó kuɔ̀mu ibotí im̀ou,
n di cié nkè di taá ìi miéke,
m bo ì dèè m me nyí yóó deè díndi bie,
n né yóó di potému di mànnè tũ yéiti,
dè í tú n yó ndi wúónko memme,
ke dò ndi í cààrè mùmamù.
Mí ndi Yiè nKuyie mĩ b́ei.

47

Bè nàkémè Fidisitɛ̀ɛ̀be kpéí

¹ Esibiti kóo kpààti mu ndo í do dii m̀õnnì Fidisitɛ̀ɛ̀be eì Kasaa kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nku pããnaãhti náãhtò Sedemii ke d̀ò:

² Kukó nkùù itinì kubakù yóu,
kù bo mpiéku ke dátĩnné diheì nè dèè kó dimàà bo di miéke,
yehèkè nè ye nítibè, bè bo nkuò mbemou,
iúu bo ndáátí diheì.

³ Bè yo sisɛ̀í kó yetà̀rè kuðmmè mme,
sisɛ̀í kperí nsi,
sikpà̀rinaasɛ̀í kó kunòdroo,
si cɛ̀ɛ̀tiyè fũrimè,

deè kpéí nte kè ibí cicebè ì yè,
kufōwaá nkuù bè auté.

⁴ Fidisitēēbe bēmou kó dikàù yìè dii tùàke,

Esibiti kóo kpààti bo kuò bèè kó dimàà na nteennè Tiiri nè Sitṣṣ.

Ti Yìè nKuyie nyóó kuomu páíí Fidisitēēbe bèè bo Kafutṣṣ dihei
dii soké dāmèèrì miēke.

⁵ Kasaa èi kṓbe kuó meyubii mme ke kari mukūū,

kè Asikanṣṣ èi miēke dō nfiúú.

Díndi Anakiibe dè yó nkááké de kè di yóu di bo nkarimè mukūū,
ke yóú dimáá tipontí?

⁶ Áú! Fṣ nti Yìè nKuyie nkó kukpàriseú,

dè yó nkááké de káa om̀pè,

ta a nṛirikù miēke ke yí só.

⁷ De kó kukpàriseú bo yíme kéom̀pè?

Ti Yìè nKuyie nkuù kù péi

kè kù wetinné Asikanṣṣ nè dāmèèrì péemmè kó yehékè.

48

Kuyie mpāānāānti náāntò nàké tì Mṓabiibe kpéí

¹ Nte ti Yìè nKuyie Mpakēdaa tínti Isidayēeribe ti tū nkù nàké tì Mṓabu kṓbe
kpéí. Kù tu:

Nēbo èi kṓbe tùàti ice nyi,

bē èi dii dṓúnko!

Kidiyataimmu kṓbe di ifei nyi,

bè fiètemu bē èi,

diheidiè di ifei nyi,

di domu.

² Mṓabu èi kó disānni dèèmu,

bè dākii Esibonni èi kpéí nke, ke tú:

Tí kṓtenè ké di pṓnte ké di dèite yebotè miēke.

Fṣ mmúnke Madimenni, a nùù í yóó táúté ténke,

mudoò muù da tū.

³ Odonnaimmu èi kṓbe kuṓmmu,

ke wanti meteèmmè,

bè di pṓntemu ke dèíté demou.

⁴ Mṓabu èi pṓntemu,

ti yomu o bí dabùò.

⁵ Bè dèkù Duiti tenni nè yedabùò nye,

kè iúu yìèní Odonnaimmu tenni kó mecutímè, meyeñcaàrìmè kpéí.

⁶ Cokénè kédeetè di fōmmu,

nsṓrinè dikpáá kó musāmmarímú tēmè.

⁷ Mṓabu, a do tá a tōmmú mmu nè a kpàti,

bè yóó da pīmmu,

kétṓ a bṓò Kemṓasi kékōnnè,

nè di kó bebṓyembè,

nè bèè tu bekótíbè a èi miēke bēmou.

⁸ Opṓnti weè kèríní ke bo ta yehékè yemou,

dihei marí í yóó cooté,

kubiriku kó yehékè òmarí í yó nkpáá,

yèè bo ditenni yè bo puo.

Mí ndi Yiè nKuyie mû me nyè.

⁹ Duónnè Mɔabu eì kɔbe iflèti,

kè bèe puu kédété,

o ekè yóó dɔ̀nkomu,

òmòu ténke í yó nyè ã.

¹⁰ Wèè pī nKuyie nkó mutómú nè tikòhnyáãti de yiè mbo yà!

Wèè m̀ante o kp̀arisìe meyi de yiè mbo yà!

¹¹ Mɔabu eì nè di bíkém̀b̀éntiní di bo bàmmùu nwe,

bè í pīrmú di nìtibè diyie mari ke kònnè,

di ìkú só nwe menaà mbè tètè m̀e kòme.

Deè te kè di naatí bo sãã,

bá di kó kufò̀ku í yaari.

¹² Bè bo di do yèè we yeè né t̀ù̀d̀ke ke dèè, kè m bo t̀nko bèè yóó uté di cèe, ké s̀ì p̀mmu. Mí ndi Yiè nKuyie mû béi! ¹³ De m̀onni ifei bo pī m̀Mɔabu eì kɔbe nè be kó dibò̀ Kem̀osi, ifei do pīh̀nè m̀e Isidayeeri be Betee di * bèè do tá wè.

¹⁴ Di bo yimè ke d̀:

Ti tú bekp̀aritibe, behã̀p̀òmbè yekòmbò yembè?

¹⁵ Mɔabu kóo p̀nti t̀ù̀kenímu,

ke do yehèkè mupòmmù,

ke ta mukòu o eì dapòmbè bèè tu bekp̀eribè.

Mí nhokp̀àti wèè yètirì tu Mpakèdaa mû béi.

¹⁶ Mɔabu kó mudorimù duunnímu ke dèè,

meysi mmèè ò doti mè kèrínímu mecaã.

¹⁷ Kommúnè Mɔabu eì kpéi kèmmáári di yo,

díndi o p̀etitòbè,

díndi bèè do yè o yètirì fei ke d̀ommè,

bekénè dimáa ke d̀:

Ba nte kè didùò kperì dii nkèété?

Ba nte kè kukp̀àtip̀àti kperikù kuu nyí kpaá?

¹⁸ Díndi Dibonni eì kɔbe cúténè di kp̀àtikàrè

kékarì tedònkpetè,

ke yè Mɔabu tenkè kóo p̀nti di domè ke p̀ùò ndi cèkperì.

¹⁹ Díndi Adowee eì kɔbe,

yè nè kécómmù ice

kèbekè bèè còkù mùu te kè bè còkù.

²⁰ Bè bo di ténne tì tu:

Mɔabu tenkè kɔbe di ifei nyi ke kpeutí.

Kuónnè kéwuotoo,

pī̀kénè kè kukò nhAdinò p̀émmè kòbe keè bè p̀ntè m̀e Mɔabu tenkè.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie n kó tiyèti tìl do yetàrè ìnkè kó yehèkè, Onò eì nè Yatisa eì nè Mefaati eì, ²² nè Dibonni kperì nè Nèbo kperì nè Beti-Dibidataimmu, ²³ nè

* **48:13** Betee di: Sakòbu do duú dè nde keyènkè kè Kuyie nhò benke kumáa kè dèe wenté kòo fíi nditári (Tenketé 28:19). Kè Isidayeeri nde bàá nKuyie, kè dè mboní, Sedoboammu kó dim̀onni kè bèe dè d̀ò ditònni (Bekp̀àtibè 13:1-32).

Kidiyataimmu nè Beti-Kamudi nè Beti-Meonni, ²⁴ nè Kediyoti ke yíénè Bosedaa. De kó tiyēiti tūðkemu Məabu tenkè kó yehékè yeməu yèè tókè nè yèè diētiri.

²⁵ Məabu kó diyènni bódétmu, o nəyōnni kèététmu.

Mí ndi Yiè nKuyie mī béi!

²⁶ Nii mbè mí nKuyie m miéke kó febòðfè kè bèe yà kémuó nkéts kəmmuàti. Dè tūðke bè bo mbè daú dè nde, ke yé bè yetemè n kpeti. ²⁷ Díndi Məabu tenkè kəbe dí do í daú Isidayeeribàà? Bè do yuukumu kè di mbè daú ke bəki yeyoàà?

²⁸ Díndi Məabu tenkè kəbe yènnè di ekè ketaá yepèrè fiè, daðnè dimáa yekpetinónkperè tēmè yèè cekú ye yíènti yepèrè fiè.

²⁹ Ti kèèmu bè náammè Məabu kó tefentè kpéi, o fentè teè deuté, o pòti tii tonté, o pòtè teè deuté, ò tá omáa ndi, o yèmmè meè dò nhò pēēté deməu.

³⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmī béi nke tú: N yémú ò pòtimè ke náa ndidiè detetirè, o tōmmú tú mutetimú mmu.

³¹ Deè te kè n kuð ndikúdabònni Məabu, n kuðmmu Məabu tenkè keməu kpéi, n sáútímu Kidi-Edesi èi kəbe kpéi.

³² Díndi Sibuma èi kəbe di dōnnè fínyī kó detie nde, n kuðmmu di kpéi, kè dè pēētè n kəmmúmè Yasēedi èi kəbe kpéi, di bəke do wùmmu késéntè dāmèèri mukókúú nkou, kétuəke Yasēedi kóo dāmèèri, kè bəpòmbè di do ke tōū di bə.

³³ Diwèi nè kuyènaatí dèè ò mbə fínyī kó depaa mmiéke, dè ténke í kpaá di cuokè. Mī duó nkè menaà nkūū sicèe miéke, òmù ténke í bo wèè bo nàù fínyī bə diyetitùò miéke, inàntènyie nténke í yièni di cuokè.

³⁴ Esibonni èi kəbe kuðmmu ke békú meteèmmè, kè bə dabùò nyiè ke tuðkù Edeyade, Yaati èi kəbe yo metammè, nè Isoa èi kəbe kè mè pēētè ke tūðkenè Odonnaimmu, nè Ekidati-Sedisia, ke yé Nimudimmu kó menie nkūūmè.

³⁵ Məabu tenkè kəbe bèè feu iwūò yebəkè ke ye tūò ntilhúúnti, m bo bè kùə bəməu. Mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

³⁶ Deè te kè n kuð Məabu èi kpéi kè n tammè yiè tepómpūstè kōme, kè n dabònni yiè Kiidi-Edesi kpéi tepómpūstè kó didabònni kōme, ke yé bè do pètè mùù cōntímu mù fetimè. ³⁷ Benitibè bəməu kuó meyübii mme nè bə debii, ke yōri bə nəu, ke dàátí tifàðtònti. ³⁸ Məabu cēī siməu kó dedànnè yekúdabùò nyèè dàátí, yekàrè yeməu yedabùò nye, ke yé m pòntemè Məabu tiyaamati bè ténke í dō ti kōme. Mí ndi Yiè nKuyie mī béi. ³⁹ Tiiténè yekúdabùò, Məabu domu ò

di ifei nyi, ò bùtínné ke cokému. O kperé naá mmudaá mmu o pɛɛtítòbè kpréi ke wète ke duò tikòmbùàtì.

⁴⁰ Nte ti Yiè nKuyie mbéi nti: Opòntì pĩnte o fèti nti fetúúfè kòme ke einte Mɔabu tenké ìnkè.

⁴¹ Bè fiètèmu yehékè,
ke tieke sicèkperí.

Kè Mɔabu ǎpòmbè yekòmbò yembè kòmbùàtì duò, kupɛitèyonku ǎ ité onitipòkù kè dè ndòmmè.

⁴² Bè kùò Mɔabu tenké kòbe ke dèèmu,
be wuò nténké í kpaá,
bè yè mbè kpenkemu ke pèèté ti Yiè nKuyie.

⁴³ Di pàkému díndi Mɔabu èi kòbe,

bè di keù yefòtè nye,
ke di dii ticùàtì.

Mí ndi Yiè nKuyie mú bái!

⁴⁴ Kè kufɔwáa nhauté wè kòò coké,
ò doti difòtìrì ndi,

kòò na ke yènní difòtìrì,
ticùàtì ò pì,

Mɔabu yéti yiè dii tùàke.

Mí ndi Yiè nKuyie mú bái.

⁴⁵ Bèè cooti bè òumu,
ke wanti òisòrì Esibonni.

Kè muháá mmamù né yènní

okpààti Esibonni èi ke còúté ðe kó inònkperí yembè èi,
di mánke kèntò kètuòkenè di cuokè.

⁴⁶ Di bo yà, díndi Mɔabu tenké kòbe,
díndi bèè tũ ndibòò Kemòosi di fetimu,

di bí initidaaì nè initipòì,

bè ì pírímúmu ke kònnè.

⁴⁷ Bè pírímú bè Mɔabu tenké ke kònnè,

n wèti ke bo bè ténénímu yemòrè sonye.

Mí ndi Yiè nKuyie mú bái.

Ti Yiè nKuyie nàké ti Mɔabu èi ìnkè tinti memme.

49

Kuyie nkpannè ti Amòniibe

¹ Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tínti Isidayeribe ti tũ nkù nàké ti Amòniibe kpréi kù tu:

Isidayeribe í mòke íbá?

Bè í mòke wèè bo tieke be kperà?

Dè né dòmme kè dibòò Midikòmmu tieke Kadi tenké?

Ba nte kè Amòniibe kàri be kó yehékè?

² Yewe kpaanímu kè m bo duó nkè mudoò kó íúu

dátínné Adabaa Amòniibe eidiè,

di bo còúté nè di ekésí kédòúnko,

Isidayeribe bo baaté bèè do bè baké.

³ Esibonni èi kabe,
tiiténè yekúdabùò,
ke yé Aii èi dounkomè,
dindi bèè bo Adabaa èi,
kammúnè yedabùò,
daátinè tifòtònti kékari mukũũ,
ncokùnè ke firì dihei ke kuò,
ke yé bè yóò tamè di kóo kpààti kékònnè,
nè o boayembè nè dihei kó bekótibè. *

⁴ Dindi Adabaa èi kabe bèè yete n kpeti,
ke pòtinè di biriku, kù pòntemu,
dindi bèè do pòtinè di kpàti
ke tú òmòù í yóò daátí ke di deke.

⁵ Nte mí nke kéroo ke bo di bonté kukòmbòdoroo.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpackedaa mú béi!
Kukòmbòdoroo bo di fité,
kè di ciété di bíékè di bíékè,
bá òmòù báá na ke di tíi.

⁶ De kó difònkúò n né wèti ke bo tímmu Amòniibe,
bè pñmú bè ke dòò tidaati.
Mí ndi Yiè nKuyie mú béi.

Kuyie nkpannè ti Edømmu èi kabe

⁷ Nte ti Yiè nKuyie Mpackedaa tínti Isidayeribe ti tũ nku nàké ti Edømmu èi kabe kpéí. Kù tu:

Meciì nyembè ténke í boà?

Meciì nyembè ténke í yé bè bo tié ntàà?

Be ciì ndèèmaà?

⁸ Dindi Dedanni èi kabe bútinnénè kécoké,
taánè titàdènti.

Meyèi mmeè doti Edømmu èi kabe.

De mònni dii tùòke bè bo cuó dè tiyèiti.

⁹ Bèè tũũ finyĩ kó yebe

bè tatinímu Edømmu èi bè 55 tamè kupaku,

bè í yóò tũũ káyáké demarè.

Beyóóbè bo tanní dii mònni keyènkè,

bè yóò yúúku bè dómè mme.

¹⁰ Mú yóò káúté Esayuu kó kuwuò,

bè ténke í yóò na késari,

Esayuu kó kuwuò ndèemu,

o tebii nè o pèetitòbè,

òmòù í yóò nkpaá.

¹¹ Dooténko iciribí,

m bo nyi piú.

Bekúpobè, di nni mbuó.

* 49:3 kpààti: Dè bo na kèntú dibò Midikømmu.

12 Mí ndi Yiè nKuyie mû tu, bèè do í dò nkéyà m miεε kó febòòfè bè fè yà kè dínđi bo nsoké yáába? Di yóó fè yàmu! 13 M pàrikèmu ke tú tìi bo tuakení Bosedaa èi tì bo ncéé, benitibè bo tì kèè kè dèe bè di kécaarè be yèmmè, be èi bo dounko kénaa ntidobonti. Mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

14 Mí nSedemii kè m béi nke dà:
N kèè tináanti mati nti kè tì bonní ti Yiè nKuyie mborè,
ku kó ditónni mari dii tì tóni ke náá nyebotè ke tú:
Tíinnè nkédo Edømmu kòbe mudoò.

15 Edømmu èi kòbe,
n kékùnne dí mbe yebotè yemou miεε,
benitibè bemou yó nsenku dí mbe.

16 Edømmu èi kòbe,
di fentè teè di souté,
kè di yèmmè dò mbenitibè di dé,
dínđi bèè sīéké yepèrè fiè,
ke bo yetārè yómmè,
bá kè di dèke yetārè ñnkè,
ke ceenní di yìènti fetúúfè kōme,
m bo di cūñní.
Mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

17 Edømmu èi bo dounko, bèè bo mpènkù ke di yàu, dè bo bè di, kè bè mmáari be yo, meyei mmèè di tuàkení me kpéi. 18 Sodømmu nè Komao be kperε dòdmè di kperε yóó me ndòò, onitì í yó nkpaá di miεε, fenitiyanfè òmòu í yó ndè kpaá.

19 N yitoomu kukó nSuditēē kó mepεémme diciriciri kōme,
ke deètò timúsūñti borè.
Edømmu kòbe bo coké be tenkè dimònni dimáá,
m bo kanne n tãátè wè de kó ketenkè.
Ke yé òmòu í bomè wèè bo m péi,
ocènti mòu í bo wèè bo dáátí kécómμú n yìikè.

20 Keènè mí ndi Yiè nKuyie n tãátè tì Edømmu èi kòbe kpéi,
nè n dó kédaò tì Temaα èi kòbe, tìi tu:
Bè yóó bè kpàake tipìètì tēmè mme,
be tenkè bo dounko.

21 Bè do bèmmù nwe kè ketenkè au,
be kó yedabùò nyèe yìè ke tuòkù tipènti kóo dà mèèrì.

22 Opònti wèè pñte o fetì fetúúfè kōme,
ke èinte Bosedaa èi ñnkè,
kè Mòabu āpòmbè yekòmbò yembè kòmbùòti duò,
kupeitèyonku ɔɔ pñ nhonitipòkù kè dè nhò dòmmè.

Kuyie nkpannè tì Damaasi èi kòbe

23 Nte tì Yiè nKuyie Mpakεdaa tínti Isidayεεribe tì tū nkù nàkè tì Damaasi èi kpéi nti tu:

Amadi nè Adipadi, dè di dimu,
ke yé bè di nàkè tì í túmè tisààti,
tìi í mmeyeñcaarimè di miεε,
kè mè kónni dà mèèrì tēmè,
bá dèmarè í bo dèè bo mè còrínè.

24 Damaasi eì kàbe wērímú dèèmu,
kè bè bùtínné ke coké,
kè be kǎnti au,
meyēñcaàrimè meè bè pī,
kuyonku ɔ̄ɔ ítemè onitipòkù wèè kuà ndebire.

25 Dè dòmmè kè bè bəntóo dihei n yèmmè do naatinè dì?
Dihei diwèi do m bonè dì?

26 Bedapàmbè yóo duómu be córè, kè bekpàrinuəmbèe kú bəmou de yiè. Mí
ndi Yiè nKuyie mī bēi! 27 N yóo cúu mmuháá mmu Damaasi eì kè mùu cóúté
okpààti Benni-Adadi kpààticéi.

Kuyie nnàké ti Adabube kpéi

28 Nte ti Yiè nKuyie Mpakeda tinti Isidayeeri be ti tū nkù do nàké ti Keda kó
kuwuə nkàbe nè Asə kó yekpààtiyo kàbe Nebukannesaa Babidənni kóo kpààti
yóo na bè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Íténè kédoo Keda eì kàbe mudoò,
puənnè diyie yìenì kèè bíékè kàbe!

29 Fekenè be touti,
nè be wūð nè be yààti nè be nenti,
kéfèke be yòyóbè,
ké bè uu tipūti timou,
kè kufəwaá mbè pī.

30 Díndi Asə eì kàbe cokénè kédéíté itáá,
kétaá titādenti,
ke yé Nebukannesaa Babidənni kóo kpààti
tāāté ke bo dōò ti í wennimè,
ò tāāté di kpeti ke dèèmu.

31 Kè Ti Yiè nKuyie ndò:

Kətenè ké bè do,
bè kàri ke í yīékù,
tīmati í bè kəónnè,
be bòrè feiəmu,
bè í məkə yecàkè ketíke,
bè kàri, ke cáá mbe máà ndi.

32 Fekenè be yòyóbè,
kéhei be wūð súkùyi!
N yóo bè cíemmu itemmànke inàà mieke.
De kó benitibè bèè kuò be tempááti,
m bo mbè bəmmù meyei ntipūti timou.
Mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

33 Asə eì bo naá nsikpaməó kó diari,
di bo dəúnko sáá,
oniti ténke báá dè kàri nè di bo mbomè,
fenitiyanfè əmou bá dè bāté.

Kuyie nnàké ti Edamiibe kpéi

34 Suda kàbe kóo kpààti Sedesia kpàti ketírí dii mənni ke ti Yiè nKuyie nni
mbéinnè ke dò:

35 Mí di Yiè nKuyie Mpakεdaa
n yóó kéétému Edammu ει κῶβε tāmmù,
βε wεrímú kó dikūnni.

36 M bo ínní kuyaakù itemmànke inàà,
kè kùu bè fùùte.

M bo bè cìe nyεbotè yemou miεke, kubotí makù i yó mbo bè í yóó coké kétaá
kùu miεke.

37 M bo duó nkè Edammu ει κῶβε nkpeutí be dootitòbè ìikè
bèè bè dónè mukūū.

M bo bè bonté meyei,
m miεke kèè bè còu mmèdiè.
N yóó bè bonté mudoò mmu,
kè bè mbè kòù ke yaa bè dèènè.

Mí ndi Yiè nKuyie mû búi.

38 N yóó puommu Edammu ει kóo kpààti,
nè o tūmbè,
ke fíí n kpààtikàri.

Mí ndi Yiè nKuyie m mû búi.

39 Yemàrè sonye,

n né yóó wεte kéténnénímu Edammu ει κῶβε,
bè do pírímú bè kédòò tídaati.

Mí ndi Yiè nKuyie mû búi.

50

Bè nàkémè Babidōnni kó mudorimù kpéi nnè Kuyie nyóó deetémè Isidayεeribe

1 Nte Ti Yiè nKuyie nní nnáké tí mí nku pāānāahtì náahtò Sedemii kè dè
ntukúnè Babidōnni ει nè Babidōnni tenkè kemou:

2 Pīékénè tí yεbotè yemou miεke,
yeenè be tí,

cónnénè mekpàricannimè.

Pīékénè tí di báá tí mbè sōnne,
yīnè Babidōnni domu.

O bōstenkaanitè Bεedi di ifei nyi,
kufōwaá nkuu auté Mεdeki,
o bōstenkaanì di ifei nyi,
kufōwaá nkuu auté yεbókè.

3 Kubakù yóu bíékè κῶβε beè bè do,
ke bo bè pònte,

kè be ει dōunko,

òmòu ténke bá nhā di miεke.

Benitibè nè iwūō demou dè bo cítéte,
dèmarè ténke bá ndè bo.

4 De mōnni Isidayεeribe nè Sudaa κῶβε,
bè bo wεnné kéwētεní mí nKuyie m borè,
kénkōnti ke n wanti mí mbe Yiè nKuyie.

5 Bè bo mbékute Siyōō kó kuce,
bè bo túóté be ìikè kéwetínné Sedisadεmmu ει.

Bè bo nnáá mbetòbè ke tú:
 kotenèni kè ti taunnè timáá ti Yiè nKuyie,
 ke ténke báá yè nde kó metaummè nè ti bo mbomè.

⁶ N nitibè do sàáténè tipìèti tì feti tinti,
 be kó be cēmbè be è do bè fétimne,
 kè bè nháá nyetārè ìnkè,
 ke dekù sitāá ke cánni,
 ke yè mbe pedie nkprí.

⁷ Bá wè kòo mbè pièti,
 ke pīi nke cáá,
 ke náá nke tú:
 N kpeti í bè bonè,
 bè yeténè be Yiè nKuyie nku,
 kùù dōdri kù nàá nti,
 kunku be yembè do búó kù.

⁸ Yènè Babidōnni kó dihei,
 òmòù bá nkpráá Babidōnni kó ketenkè mièke,
 niiténè deyìikè,
 yebòdakè òò niitémè kubòcēnku.

⁹ N yóó duó nkè kubotí dièkù kòbe be è do Babidōnni kòbe,
 bè itini kubakù yóú bíékè nke,
 ke bo do Babidōnni èi ké di pònte.
 Be pie nyó ndōnnè otānnuonti kpeyi ò ndōmmè mme,
 be pie nyí duò ketenkè.

¹⁰ Bè bo éi Babidōnni èi kòbe kperè,
 bèè bo dè éi bè bo di kéde.
 Mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

¹¹ Dè ndi naati kè di nyānku,
 díndi bèè yóó éi dèè do tú n kperè,
 ríputinè yenaaserè kōme,
 níkuōnnè yesāndakè ò nkuōmmè.

¹² Di kó diheikótírì di ifei nyi,
 di kó diheikótírì bè di pèitemu di ta ifei mièke nke,
 di náá ndifōnkúò kperi ndi yehekè mièke,
 ke náá ndikpráá tēdōntè kperi,
 tetentè timútì í yiè dè ténke.

¹³ Tì Yiè nKuyie mmieke kèè di yè,
 nè de kprí òmòù ténke í yó mbo de kó dihei mièke,
 di yóó dōúnkomu,
 bèè kó dimàà bo ndè pēnkù ke di yau,
 bè bo mmààri be yò,
 tì di tū̀kénì ti kprí.

¹⁴ Díndi be tāntāū̀bè, cómmúnè kékénnè Babidōnni,
 poténè be ipie,
 di bá nyī̀èkù ì bo dōntémè,
 ke yé bè yeténèmè ti Yiè nKuyie nku.

15 Uunè tipîiti timou fekparihúùfè,
 bè yîekemu kè be dèrè duó,
 be duotí yante yantemu,
 ti Yiè nKuyie nyóó peite dii yiè dii tùòke,
 peitenè, fónnè be bè di dòò dè.

16 Kuonè bèè buotì,
 kuonè bekéìbè Babidónni èi mieke.
 Mudòò mùù doti Babidónni mù í sénní,
 bá wè wèe wammú o kòbe bo kèè bíékè,
 bá wè kòo kò nho cie.

17 Isidayeeri be dónnè tipìèti tìi feti tinti,
 kè yeçiricirè bè bèti.

Diciriciri ketiri dii bè cááké dii tu Asiidi kóo kpààti, diciriciri senni dii òeri
 yekũò kè di tu Nebukannesa Babidónni kóo kpààti. 18 Deè te kè ti Yiè nKuyie
 Mpaakedaa tinti Isidayeeri be ti tũ nkũ, kè kũ béi nke tú: N yitè ke còmúmu
 Babidónni kóo kpààti nè o nitibè be kpéi ke bo bè dòò n dòò mè Asiidi kóo kpààti.

19 N yóó ténnénímu Isidayeeri be kó dinaacènhòò,
 bè bo ncenti Kadimeedi nè Basāā borè,
 ke diiti timúti Efadaimmu tarè nè Kadaadi kpèri.

20 De kó yewe nè de kó yemòrè mieke,
 bè bo wammú Isidayeeri be kó meyei nkémónté,
 kéfié Sudaa kòbe kó mecaàrimè ke báa yà,
 ke yé n yóó cíémmèmu besòmbè bèè bo nkpaá.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

21 Donè Medataimmu èi kòbe mudòò,
 kuonè Pekodi èi kòbe bemou,
 di báa súò nhòmòu.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ me nyè.

Dí dòò n di náké ti timou.

22 Ikpàriúu ìi dàátí dihéi dimou mieke,
 dèè càke dè í sénní.

23 Dè dòmmè kè Babidónni èi do?
 Dè yíme kè di dóúnko yebotè yemou mieke,
 dindi dii do tú dihenkèri,
 ke pònti demou kutenkú mieke,
 dè dòmmè kè di kéété?

24 Babidónni èi, n da dii timáti nti
 kàa ta ti mieke bá a í dake,
 kè bè da sònkè ke pĩ,
 ke yé a dokùnèmmè mí nKuyie nku.

25 Ti Yiè nKuyie nkpeté ku kpàrinenti kóo ditou ndi,
 ke dènnèni ku mieke kóo tikpàrinenti,
 ke yé kunku ti Yiè nKuyie Mpaakedaa
 kũ dómè kéánné mutómmú Babidónni kóo dihéi kòbe.

26 Tipîiti timou kòbe tínnènní Babidónni èi,
 óóténè o buò kényóóté dèè ã ye mieke

κε κόυ ηγεκούò γεκούò,
κέκούò κέ δέε κόύτέ πάι,
βά δέμαρέ βάά súò.

²⁷ Κυδνέ γενααδακέ γεμου,
γέ γόό duó dituò ndi γεμου,
δέ κό γενααδακέ bo yà,
γε γέϊτι γιέ διι τὺδκε.

²⁸ Keènè, bèè yenténí Babidōnni,
bè cootinímè kénáá nSiyōō èi kōbe
ti Yiè nKuyie mpèlitemè,
kù pèitemè ku cēsàatè bè pōnte tè.

²⁹ Tíimè betāntāübè, bèè yūō ndetānnè,
ké bèε τί mBabidōnni èi ke dì munné,
dì báá yie nkōo mōu yenté.
Fóōnnè de kó dihèi kōbe bè dōò dè,
bè dōò dèè kó dimàà, dí de mbè yietí,
ke γέ bè βenkemè be fentè nte ti Yiè nKuyie,
kunku kùu te Isidayεεribe.

³⁰ De yiè Babidōnni èi kó bedapāmbè bo duó dihèi miεke, bekpārīnuōmbe
bemou bè bo kú mudoò miεke. Mí ndi Yiè nKuyie mmū bíi.

³¹ M bàátí a kpréi nke,
f̄s mBabidōnni tefentè yiè,
a mōnni dii tὺδκε,
a bo cuó dii yiè tiyēīti.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mmū bíi!

³² De kó tefentè yiè nf̄s nha yóó bétému kédo,
ōmōu me nyí bo wèè bo da íi,
n yóó cóu mmuhāā mmu a ekè,
ké γέε κόύτέ κέfité γεμου.

³³ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa tu:

Bè f̄ēūmmu Isidayεεribe,
ke wēnnénè Sudaa kōbe ke f̄ēū.
Bèè bè pí nke kōnnè ke dōò tidaati
bè bè pí nteii nwe,
ke yete bè bo bè f̄īinkomè.

³⁴ Be deetiwè me nkpeññimu,
wenwe wèè yētiri tu Mpakεdaa,
Ò yóó bè kōñnému,
kéōm̄pūnne be èi,
kébōnté dikōnkōōnni Babidōnni èi kōbe.

Kuyie nnákémè kù dō kédōò ti Babidōnni èi kōbe

³⁵ Mudoò muù doti Babidōnni tenké kōbe,
muù doti o kpààti tūmbè nè meciù nyεmbè.

³⁶ Mudoò muù doti beyuwúōmbè,
ké bè bo naá mbeññimbè,
kufōwaá mbo auté bekpārītiebe.

³⁷ Mudoò muù doti sīkpārīsēī nè sīkpārīnaasēī,

nè behāāpòmbè yehékè yehékè kòbè,
 bè bo dontenè benitipòbè,
 be kràti kó sicéí bè bo si pùò,
 kéhéi be kperè.

38 De kó dihéi tenkè bo kpei
 kè mēniē nkūū.

Ké yé di tumè dibòòhèi ndi,
 ké nōnnè isòke kperè.

39 Deè kpéi nte yekpamaà nnè silkpamó
 kè dè bo konní de kó dihéi,

icùo ndiēyì borè konní kémbo sáà,

nè de kó dihéi bo mbomè
 onitì ténke báá dè kàri bitì.

40 Mí ndi Yiè nKuyie m bo kuò de kó dihéi,
 n kuómè Sodømmu nè Komòo,
 nè yehékè yèè dè tòké,

onitì ténke í yó ndè bo,
 fenitiyanfè bá ndè kraá.

41 Kubotí makù kuù itiní kubakù yóu bíékè,
 kuwuò ndiekù nku,
 bekràatikperibè beè itiní itemmànke imòu.

42 Bè nò nke tāū ipie nyi nè yekpāà,
 bè tu benitiyonkubè mbe,
 bè í mòke mesémme,
 kè be tammè yiè ke dò ndàmèèrì ò nhuutimè,

bè dèke siséí nsi,
 ké kéri ke dò nhonitì omáà,
 ké bo di do díndi Babidōnni èi kòbè.

43 Babidōnni kóo kràati ti nkèè
 kòo baà mbèltè,
 kòo yèmmè cààrè,

kè dè ò yóu ke dò nhonitipòkù wèè dó képeité.

44 N yitóomu kukó nSuditēē kó mepéémme diciriciri kōme,
 ké deètòo timúsūūti borè.

Babidōnni èi kòbè bo coké be tenkè dimōnni dimáà,
 m bo kanne n tāāté wè de kó ketenkè.

Ké yé òmòu í bomè wèè bo m péi,
 ocēnti mòu í bo wèè bo dáátí kécómmú n yìikè.

45 Keènè ti Yiè nKuyie ntāāté ti Babidōnni èi kòbè kpéi,
 nè kù dó kédàò ti Kandee tenkè kòbè, tii tu:

Bè yóó bè kráake tipìèti tēmè mme,
 be tenkè bo dōúnko.

46 Babidōnni èi kòbè do bèmmù nwe kè ketenkè au,
 be kó yedabùò nyèè yiè ke tuòkù yebotè yemòu mièke.

51

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

N yóó íinní kuyaaakù makù nku kùù kòù,
 kè kùu do Babidōnni kó dihéi nè Debukamaii èi kòbè.

2 N yóó tōnni beyèmbè mbe,
 kè bèe ye mBabidōnni èi kòbe,
 kékáúuté o èi.
 Dè bo tuòke dùì yìè,
 meyei mbo bè dō,
 benitibè bo yènni tipitì timou,
 kè bè munné.

3 Díndi betāntāūbè,
 tāánè betāntāūbè ipie,
 di báá kpáké bèè dàátí yecīncīnkòrè,
 bedacēmbè kó dimàà,
 di báá súó nhòmòu,
 kuòné behāpòmbè bēmou.

4 Di bè kòute kòute,
 kè bè ncóú cóú Kandee tenkè mièke,
 kè becíribè nduó duó Babidōnni èi mièke.

5 Ke yē Isidayeeribe nè Sudaa kòbe,
 mí mbe Yiè nKuyie Mprakēdaa n yí bè bontóo,
 bá nè bè me nní yeténèmè,
 mí nwèè bè te bembè Isidayeeribe.

6 Cokénè kényè Babidōnni èi,
 bá wè kòo deeté o ònni,
 kè bè báá di wēnnénè be kékua,
 dè tuòke mí ndi Yiè nKuyie m bo peite dènde,
 n yóó bè fòó mbè dòò dènde.

7 Babidōnni do dò nfeòòbòòfè nfe
 mí ndi Yiè nKuyie n nòutè mièke,
 kè ketenkè kemou kòbe
 yò nfe kó menaà nke muò.
 Yebotè yāmu fe kó menaà
 kè ye yèmmè kòore.

8 Dènde bàmbà kè weè Babidōnni do
 ke kèété kèété.
 Kòmmúnè o kpéí,
 wammúnè mekùò nkéwaare o mōnne,
 kè dè naati wèè miété.

9 Ti tàa mBabidōnni ke yīkemu,
 tí ò yóunè tūnké,
 kékò mbá wè o ciè.
 Ke yé tiyēiti tìl bè dò
 ti í sénnímè,
 ti deumu ke pēété yewetè ke káá ntiwetì.

10 Ti Yiè nKuyie nti kònnému,
 tí kōtenè Siyōò kénáké ti Yiè nKuyie
 ti tū nkù pī mmùù tōmmú.

11 Ti Yiè nKuyie ndó kèpònte Babidōnni èi kòbe mbe, kù dó kèpeite bè pòntemè
 mme ku cītè. Deè te kè kù yàúkunko Medii tenkè kpààtibè kònti ke tú:

Sũténè ipie kápíe ndi duokè.

¹² Cónnénè mudoò kó kuyààkù ḱewetínné Babidònni,
yíénè bebaribè,
cónnénè bèè yó mpaké,
oo nhoonnè benitibè,
ke yé ti Yiè nKuyie ntáátémèmu
kù d́ó kédòò tì Babidònni èi kòbe
ke ti ndòori.

¹³ Babidònni f́ó nwèè bo kukó ndièkù pérémmè,
kàa kpàtì deυ,
a m̀nni d̀ii t̀ùòke,
a kó muyóò m̀nku nku.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie M̀pakeda
m̀ p̀arikèmu ke t̀u:
Benitibè beè tatiní
ke bo píe m̀Babidònni èi f̀efofe t̀ēmè,
bè bo di munnénè ihúu.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie ndòò ketenkè
nè ku ẁrímú mmu,
nè ku kó meyenfòùmè mme
kù f̀íímmè ketenkè,
nè ku c̀ii mme
kù pitémè tiwetì,

¹⁶ ke béi nku nùù m̀máà
kè meniè ntíi nke d̀èke k̀f̀nkè,
kuù òò íi nyewetè itemm̀nke
kè ỳèe deke tiwetì,
kuù ò nte kè fetaafe kperi k̀eni,
kuù òò íinní kuyaakù kù s̀ori d̀è.

¹⁷ Benitibè bemou yeimmu,
meyf̀étímè bè d̀ònté m̀èè kpéi,
bèè ỳienko timáti ke uti sibòøtenkaanii
ifei bo bè plínè be tesi,
sì tu siyáábisi kperè nde,
muwemmu í bo si mièke.

¹⁸ Sì tu detetirè nde, mut̀ontetímù,
demou dè bo deè,
ti Yiè nKuyie mbo ẁxetini d̀ii ỳiè si bíékè.

¹⁹ Kuyie nkùù te Sakòbu yaàbí
ku kperè í me ndò,
Kuyie nkùù d̀òò demou,
kuù te Isidayeribe,
kunku kùù ỳètiri tu M̀pakeda.

Babidònni dorimù t̀ùòkemè

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:
Babidònni weè do ò ntú dihenkèri
m̀ puònnè di yebotè,
nè wenwe m̀ puònnèmè yekpààtiyo.

²¹ M poténè wehwe tesántè nè te d̀èèti,

nè weñwe m pùòmme tekparìnaasāntè nè te dèèti.

²² Nè weñwe m potémè onitidòu nè onitipòkù,

nè weñwe m potémè odakóti nè odapàà,

nè weñwe m potémè odapàà nnè osapàà.

²³ Nè weñwe m potémè opecēnti nè o pe,

nè weñwe m potémè otenkúti nè o nààke ò duàñè ì,

nè weñwe m potémè kùmàndáàbè nè bebeémbè.

²⁴ Di mmònni n né yóó yietímu Babidònni èi kòbe,

Kandee tenké kòbe,

bè dòò mèè yei nSiyōō

n yóó mè mbè yietímu kè di dè yà nè di nuò.

²⁵ N còrímú a kpréi nke,

fí nditári dìi do pònti demou ketenkè ìnkè,

n youte n nòùtè nte ke bo da poté,

m bo da bonténí ketenkè,

m bo da çóu nkàa còúté.

²⁶ Bá bè ténke báá pété a borè ditári

kéánné kudieku kentímè

yoo bèe pūūténè,

a yóó dóúnkomu sáà.

Mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

²⁷ Cónnéne mudoò kó kuyààkù dihei mieke,

eéne ditáteheù yebotè cuokè,

kè yebotèe tíi mBabidònni èi kpréi,

yúnè yekpààtiyo Adadati nè Minni nè Asekenaasi,

waánnè ohāāpònti wèè yó mpī mbenitibè tihāāpònti,

tíinnè sisēi kè si nsū ke dò nfcofe

ké bè do.

²⁸ Íinnè yebotè kòbe,

kè di do Medii kó bekpààtibè

nè iwēi yembè nè bebeémbè

nè dihei dimou ò baké dì.

²⁹ Ketenkè áámu ke sántè.

Ti Yiè nKuyie ntāāté ke bo dōò ti Babidònni tiì tu:

Babidònni èi bo pònte kédóúnko

bá òmòu ténke bá mbo di mieke.

³⁰ Babidònni kó bekparìnuambè ténke í dokù,

bè taà be cēkperí mieke nke ke sōri,

be kōmbò dēemu kè bè naá mbenitipòbè.

Bè còummu be èi

yecàkè cùómu ke kèké.

³¹ Yetōrè yèè mau Babidònni kóo kpààti cīētè,

ke bo ò nàké bè pòntemè dihei dimou pái pái.

³² Be dootitòbè beè pì yeyèrè,

kè sicēkperí còúté,

kufōwáá nhautému bekōmbòtiebe.

³³ Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa kunku Isidayεεribe tū nkùu béi nke dò:

Babidɔnni dɔnnɛ kuyiɛ nku
 bɛ ɔri kù ke bo puotí tidiiti kudisɛ̀kù mɔnni.

Kuyie nyóo peitemè ku kɔbe
(Sedisademmu eì kɔbe bɛi nti)

³⁴ Babidɔnni kóo kpààti Nebukannesaa
 ti càákóomu ké ti sũ̀ɔto,
 ke ti nínté bɛ ɔɔ níntémè dibuu ke ìnnɔ,
 bɛ ti maankoo musímmù ɔɔ yímè mme,
 ke sũ̀ɔte ti femme,
 ke dèè ke ti bɔntóo.

³⁵ Kè Siyɔɔ eì kɔbɛɛ bɛi nke dɔ:
 Babidɔnni eì kɔbe ti dɔ̀d mɛ̀è yei,
 bɛɛ yà mɛ kó tiyeti.
 Kè Sedisademmu kɔbe dɔ:
 Babidɔnni eì kɔbe còu mmèè nitiyĩ ti eì,
 bɛɛ yà mɛ kó tiyeti.

³⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedisademmu eì kɔbe ke dɔ:
 Mṹ mómumuɔ n yóo kra ndi kpéi
 mṹ yóo peite di pèi.

Mṹ yóo duó nkè sibií kũ̀ũ o eì ke ikó nkpeí.

³⁷ Babidɔnni eì bo naá nyedombirè,
 sikpamɔ́ kó diári,
 benitibè níí bo ò yà kè dɛɛ bɛ di,
 kéwɛte ké bɛ pí mmudaá,
 di bo dɔ́unko bá oniti bá ndè bo.

³⁸ Babidɔnni eì kɔbe yó mmuntímu yeciricirípàà ntémè,
 ke kontí yeciricirè kɔme.

³⁹ Sinéyɛí siì bɛ pí nkè m bɛ yu dibanni
 kè bɛ bo yà menaà nkémuó,
 kéduó, ke ténke báa ente.
 Mí ndi Yiè nKuyie mṹ bɛi.

⁴⁰ N yóo bɛ kpààke tipìèti nè yepedakè
 nè yebɔdakè tɛmè mme kétanné kukò̀̀dieku.

Bè kuómme dikúdabònni Babidɔnni eì kpéi

⁴¹ Dè dómme kè Sesaki kó dihei do,
 dindi dii kó diyètiri do fei kutenkù kumu mieke,
 dè dɔ̀d òmmɛ kè Babidɔnni eì dɔ́unko
 ke naá ntedɔntè?

⁴² Dáméèri kó menie mmeè dèkení
 ke tũ̀ðke Babidɔnni eì,
 kè yenéffinfirè di dátinné.

⁴³ Kòo ekè naá nyèè dɔ́unkoo,
 kòo tenkè kpéi ke naá ntedɔntè,
 òmòu ténke í ã ke mieke
 fenitiyanfè òmòu ténke í dè pènkù.

⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ:
 N yóo potému Bɛedi Babidɔnni kó dibɔ̀ð
 ke dii tó di maá ndè.

Yeḃotè ténke í yó ncokoo di borè.

Babidɔnni eì kó kuduotí domu.

⁴⁵ Díndi n nìtibè yènnè de kó dihei,

bá wè kòo deeté o ònni,

mí ndi Yiè Kuyie n kó kemieke yàà bo ò poté.

⁴⁶ Di kònti báa yárike kè kufōwáá ndi pí di bo keè dii mǎnni kunòroo kutenkù mieke, di mbenni níí bo nfitini kè dèe nòòrèmu kè diteri nyetini kè dèe nòòrè, yekpàrè bo mbo kutenkù, we nkpàati yonkuwe níí bo beti otòu kékari.

⁴⁷ De kó yewe kpaanímu kè m bo íté

kécómmú Babidɔnni kó sibootenkaanì kpéí,

Babidɔnni eì kòbe bo di ifei,

ḃecírìbè bo ncóú cóú dihei mieke.

⁴⁸ Ketenkè nè keĩnkè dè bo nyíú Babidɔnni eì kpéí,

diwèi bo dè pí mbepòmbè bo íténi dii yiè kubakù yóú,

kédo Babidɔnni eì.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú b́eí.

(Kuyie mpāānāānti náāhò b́eí nti)

⁴⁹ Babidɔnni eì dò nképòntemu,

Isidayeeribe ta, ke ta kètenkè

nè o kpéí ndè í sénní.

O kùò ke kùò benitibè kutenkù,

dè í mǎke dè mǎmè.

⁵⁰ Díndi bèè na ke yenté,

cokénè ḱeyè, bá nhòótínè deborè,

bá kè di dèté ke berinè dè,

dí báa yè ndi Yiè nKuyie nkpéí nnè Sedisademmu eì kpéí.

(Kuyie nkòbe b́eí ti)

⁵¹ Bè do ti sáá ndii mǎnni dè do í ti naati,

ifei ìi do ti kùò,

bèè í tú Sifube b́è ta dii mǎnni

ti Yiè nKuyie ncésààtè mieke.

(Ti Yiè nKuyie mb́eí nti)

⁵² De kó yewe kpaanímu

kè m bo cómmú Babidɔnni kó sitenkaanì kpéí,

de yiè bè kòute bè bo nkǎ dihei dimòu mieke,

⁵³ kè Babidɔnni eì dó dii deke kétuake tiweti,

bá kè di duotí òkè ke í dò nkéninte

n yóó duònni bepòmbè mbe kè bèe di do.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú b́eí.

(Kuyie mpāānāānti náāhò b́eí nti)

⁵⁴ Ti yo ihúu mai nyi Babidɔnni eì mieke,

meyehcaarimè diemè kó yedabùò nyèè

dáátí Kandee tenkè mieke.

⁵⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù ta Babidɔnni mupòmmù kè de kó kutoweku dèè,

ḃe dootibè kó kunòroo kuù né yiè

ke dò ndáméèri kó yenéfnfirè,

kutoweku diekù nku.

⁵⁶ Opònti weè do Babidɔnni eì

ke pīrīmú bekōmbòtiebe ke kèkè be tännè.
Ti Yiè nKuyie nnəmmu ke fəku oniti yei,
ke yieti bá wè o yei.

⁵⁷ N yóo niimmu menaà bèè tū nhokpààti,
mecii nyembè nè kùmandáábè
nè bebeémbè nè bekpàritiebe,
kè bèe muó nkéduó ke ténke báa ente.
Mí ndi Yiè nKuyie nwèe yètiri tu Mpakedaa mí béi.

⁵⁸ Babidənni kó iduotí cěéyi yóo puəmmu
yecàkè dieyè yèè kpetí yebòrè
muhāá mbo yè cùs.
Iwuə mpī mmù tōmmú bo naá ndetetirè.
Yebotè àri ke dəori dè bo ntú muhāá nkperè.

Dipátiri bè dootóo di kukó nhEfadati

⁵⁹ Sedesia Sudaa kəbe kóo kpààti benni naanni mieke, kè Nediya bire Sedaya Maseya yaəbire wèè do baké tekpàaticfètè be cəú dè bepòðbè, kòo nkəri Babidənni ke neiné Sedesia Sudaa kəbe kóo kpààti mí nSedemii kè nhò nánke dipátiri. ⁶⁰ Kè di wāri meyei mmèè dò nkétuəkení Babidənni ei meməu. ⁶¹ Kè n di nhò duó nkóó nàkè ke dò: Kàa tūəko Babidənni á nyé kékəa nde kó dipátiri. ⁶² Kàa di kàa nke dèè á bántè ke dò: Fó nti Yiè nKuyie fšó béi nke tú di nhei bo dəúnko sáà, di bo pənte bá əmou ténke bá ndè bo, oniti yoo fešfè. ⁶³ Kàa dèè á waá nkuhəú kè di pitinné ditári kè di dootóo kukó nhEfadati mieke, ⁶⁴ kəbéi nke dò: Babidənni yóo do mmie mbotí nku meyei n yóo ò bə mmèè mieke bá ò ténke báa íté.

Sedemii náənti mánku nku memme.

52

Nebukannesaa pīrīmè Sedesia

(Wénté Sedemii 39:4-7 nè 2 Bekpààtibè 24:18-25:7)

¹ Sedesia do yóo di tikpàti ke məke yebie nsipisidé nè dimáa ndi, kəmbo Sedisademmu ke də yebie tepíítè nè dimáa. O yš do tú Dibuna ei kou Sedemii kóo sapàa nwe, kòo yètiri tu Amitadi. ² Kòo doə ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ò do tūnnə Sosakimmu borime mme weti weti. ³ Ti Yiè nKuyie mmieke kèè do yè Sudaa tenkè kəbe nè Sedisademmu ei kəbe kè kùu bè kei nku borè.

Kè dè mboní kè Sedesia yete Babidənni kóo kpààti kpeti. ⁴ O kpàti benni weinni mieke, otəāpīnwe diyie weinni ye kè Nebukannesaa Babidənni kóo kpààti nè o āəpəmbè kè bèe kətení kécəētə Sedisademmu ei kédammú mutáa nkéənné di duotí. ⁵ Kè bè ndi pi kè dəe tuəke Sedesia kpàti benni tepíítè nè dimáa.

⁶ Dibenni tənku naanwè diyie weinni, ke sš ndikənni deuke bá be nitibè ténke í péú ke yo. ⁷ Kè Sudaa kó kuwuə nkəbe duute dihei kó kuduotí, okpààti nè o āəpəmbè bəməu kè bèe coké keyənké kéye, kətūnnə kuce kùu yièné iduotí idé sakú, okpààti périmú také. De kó kuce kərinè kukó nSuditēē kó kubiriku nku. Bè do dè nkété bá nè Babidənni kəbe me mpimè dihei. ⁸ Kè Babidənni kəbe beti okpààti Sedesia, kóo ninte Sedikoo biriku, kòo āəpəmbè cíté kóo yóu. ⁹ Kè bèe ò pí nké kətenè Dibuda ei Amati tenkè Babidənni kóo kpààti borè kòo ò bekénè

κένάκῃ ὁ δὸ μβῆε ὁ δῶμῃ. ¹⁰ Κῆ Βαβιδῶννι κὸο κρὰὰτι φῖε οκρὰὰτι Sedesia βῖ ο ἰῖκῆ, κέφῖῆνῆ ο τῦμβῆ Dibuda εἰ μῖεκε. ¹¹ Ὁ με νῦἷ κέδὸκῆ Sedesia νῦῶ νκὸὸ βοῦ disῶῶwῦῶ κὸ μεφῖμμε, κὸὸ κὸννῆ Βαβιδῶννι, κὸὸ κpetῖννῆ, κὸὸ nkpetῖ ke γὰ κῦνῆ.

*Nebukannesaa p̄r̄m̄m̄ḗ Sedisademmu k̄obe s̄ombe
(Wénte Sedemii 39:8-10 n̄ 2 Bekp̄ààtibè 25:8-21)*

¹² Βαβιδῶννι κὸο κρὰὰτι Nebukannesaa κp̄àti benni tep̄ítè n̄ diwéinn̄i μῖεκε nke Nebusadadanni tihāāp̄ònti t̄i bàà okp̄àati ti κὸο κὸt̄i k̄òtenimè Sedisademmu. ¹³ Μεμ̄με ὁ c̄óummè nKuyie nc̄ìt̄è n̄ tekp̄ààtic̄ìt̄è n̄ bèè tu benit̄idiebè be κὸ sic̄ēī, n̄ sic̄ēī simou s̄iḥ bo Sedisademmu εἰ μῖεκε. ¹⁴ Κῆ Βαβιδῶννι κὸ behāāp̄òmbè bèè c̄ienn̄i tihāāp̄ònti t̄i bàà okp̄àati ti κὸο κὸt̄i. Κῆ t̄i puḗ nkuduot̄i k̄uḥ fitè Sedisademmu.

¹⁵ Κῆ Nebusadadanni tihāāp̄ònti t̄i bàà okp̄àati ti κὸο κὸt̄i p̄im̄m̄u bes̄int̄enit̄ibè bèè do kraá dihei n̄ bèè do duḥ mbemáá Βαβιδῶννι κὸο κρὰὰτι n̄ dim̄ōnni, n̄ benit̄ibè t̄òbè péu, beyánt̄ibè s̄ombe, κῆ bè κὸννῆ Βαβιδῶννι ο c̄ie. ¹⁶ Κὸο súḥ mbetenkút̄ibè, κῆ bè bo nkūuti detie mbè tu d̄e f̄inyī ke kuuti depaa.

¹⁷ Κῆ Βαβιδῶννι κὸβεε puḗ ndisῶῶwῦῶ κὸ yesāñkè yèè do bo ti Yiè nKuyie nc̄ìt̄è μῖεκε, n̄ de κὸ yecaube, n̄ disῶῶwῦῶ κὸ kunankú k̄uḥ do bo ti Yiè nKuyie nc̄ìt̄è μῖεκε k̄éto de κὸ disῶῶwῦῶ dim̄ou kékōnnè Βαβιδῶννι. ¹⁸ Κὸο túót̄èn̄ disῶῶwῦῶ κὸ tin̄enti tim̄ou sik̄ūm̄boḥ n̄ tikāp̄enti bè do ḥ nkounè t̄i mutápei nn̄e yese n̄ ihaakè n̄ sibúkúsi, d̄èè κὸ dim̄àà c̄énke p̄inn̄e ti Yiè nKuyie nc̄ìt̄è μῖεκε mut̄ōmm̄u. ¹⁹ Kuhāāp̄ònk̄u k̄uḥ baké tihāāp̄ònti t̄i bàà okp̄àati, κῆ k̄uḥ túót̄è d̄èè κὸ dim̄àà tu mesῶ nkper̄e n̄ tim̄at̄i péti kper̄e n̄ inankè n̄ sibúkúsi s̄iḥ tuōnn̄e tihúúnti n̄ yebò bè mèúnè yè meyī nn̄e sik̄ūm̄boḥ n̄ sifit̄ikèk̄e n̄ ibòòke n̄ yebò yèè yonnè.

²⁰ Sadom̄ḗ do d̄ò d̄iḥ sῶῶwῦῶ Kuyie nc̄ìt̄è di κὸ kuc̄éék̄u do í m̄ake k̄u mām̄è: Yesāñkè dieyè yèdè n̄ kunankú diek̄u n̄ tenaasánt̄è t̄è k̄u to n̄ de κὸ yec̄étiyè.

²¹ De κὸ yesāñkè yedé dim̄áà κὸ meok̄umè do bo métir̄i m̄ewei. K̄aa bo di bennè k̄éfit̄è di mm̄ake kuhḥi métir̄i m̄ekuḥ κῆ yè ā mefiè, κῆ yeb̄iè nc̄éék̄u mānn̄e s̄ant̄im̄étir̄i meni. ²² De κὸ yesāñkè yedé bá di κῆ di m̄ake dit̄ètir̄i di yóm̄m̄e. Κῆ di okumè bo métir̄i m̄edém̄è n̄ dik̄éè. Bá d̄iḥ t̄ètir̄i ñnkè κῆ di kper̄e mmesῶ nke fit̄è, κῆ d̄è d̄ò nyetebe bè tu yè ked̄enát̄i. Dem̄ou κῆ d̄è w̄e nke tú disῶῶwῦῶ máa, ke me ndò nyedé. ²³ Κῆ ye kper̄e ke d̄ò mmutep̄óḥ mbè tu mù ked̄enát̄i κῆ d̄è mbo sip̄is̄iwei n̄ m̄ekuḥ tip̄it̄i tidé kper̄e. Κῆ bè bo kaà nkéfit̄è d̄è mbo tek̄òut̄e (100).

²⁴ Κῆ kuhāāp̄ònk̄u k̄uḥ baké bèè bàà okp̄àati κῆ k̄uḥ p̄ī Sedaya ikuḥ niùti diewè n̄ ο κὸο t̄ōnti Sefaa n̄ ikuḥ niùbè bèt̄āat̄i bèè bàà Kuyie nc̄ìt̄è b̄ori. ²⁵ Κῆ k̄uḥ p̄inn̄e tekp̄ààtic̄ìt̄è κὸο κὸt̄i m̄ou wèè do baké behāāp̄òmbè k̄eyín̄è be t̄òbè bèyiekè bèè do bonè okp̄àati dihei μῖεκε n̄ kuhāāp̄ònk̄u k̄uḥ te k̄u bo p̄im̄m̄e behāāp̄òmbè ku κὸο p̄at̄iwaāt̄i n̄ benit̄ibè t̄òbè sip̄is̄ikuḥ bèè do bo dihei μῖεκε.

²⁶ Κῆ Nebusadadanni bè k̄òten̄è b̄em̄ou κῆ bè duḥ nNebukannesaa Βαβιδῶννι κὸο κρὰὰτι Dibuda. ²⁷ Βαβιδῶννι κὸο κρὰὰτι de mbè pot̄è k̄ékuḥ Dibuda εἰ Amat̄i tenkè μῖεκε. Μεμ̄με bè p̄im̄m̄è Sudaa κὸβε kékōnnè κῆ bèè d̄et̄én̄è be tenkè.

²⁸ Nte Nebukannesaa do p̄im̄m̄u bè ο κp̄àti benni yiènn̄i μῖεκε: Sudaa wuḥ nk̄obe sik̄oupī s̄it̄āat̄i n̄ sip̄is̄idè n̄ bèt̄āat̄i (3023), ²⁹ ο κp̄àti benni tep̄ít̄è n̄ diniinn̄i μῖεκε κὸο p̄im̄m̄u Sedisademmu κὸβε sik̄ou sini n̄ sip̄is̄it̄āat̄i n̄ bèd̄ébè (832). ³⁰ Ο κp̄àti benni sip̄is̄idè n̄ dit̄ānn̄i κῆ Nebusadadanni wèè baké

tihāpàntì tìl bàa okpààtì, kòo wēte kēpīmmú Sudaa wuə nkəbe sikou siyiekè nè sipísìnàà nè bènùmmù (745) kè bèe wēnné bəmou sikou sipísìnàà nè sikou sikuò (4600).

Babidənni koo kpààtì dɔ̀dɔ̀mè Sosakinni mesàà
(Wénté 2 Bekpààtìbè 25:27-30)

³¹ Bè me mpī nSudaa koo kpààtì Sosakinni kékònnè Babidənni, kém̄m̄əke yebie nsipísitāāti nè yēyiekè, otànkù tepítè nè odéríwè, diyìè sipísidé nè dinummuri yiè kè Babidənni koo kpààtì Efidi-Medodakii di tikpàtì, kòò kuó mmesémmè kòò kpeté kòò dènnè dikpetíntou, ³² kòò nàké tináaḥsààtì, kòò níí nkòo mbaké bekpààtìbè tɔ̀bè nè bè bè do wē nke bo Babidənni. ³³ Kòo duó nkè Sosakinnii dáté tikpetínyààtì, kényo nwenwe Babidənni koo kpààtì o borè o fōmmu mumou miēke. ³⁴ Kè Babidənni kòo kpààtì weè nyé o kpéí nsáà, yewe yemou duómè, o fōmmu mumou miēke kòò yàa kúnè.

Sedemii kó Isáúti Di mpátíri tɔ̀ t̀i náànti

Sedemii weè wàri de kó dipátíri, ke di wàri kè dè ntukúnè Sedisademmu kó mupòmmù kó tináànti. Ti yému ke dò nSedemii do tú Kuyie mpānāānti náāntò nwe, kè kùu ò nàkè Sedisademmu kó mùpòmmù kpéi, Nebukannesaa Babidōnni kóo kpààti do bè pòntemu, kè Sudaa kòbe kó dikpààtiyuu do. Bembè Kuyie ndo dōunnè bè dinùù ke dò: Dafiti kó dikpààtiyuu báá pàà okpààti. Kè dii kpààtiyuu né pònte nè be ei Sedisademmu, kè bèe ta mesémmè mieke, kéta tidawanti mieke, kè dikōnni bè pī nkè be dootitòbèe kuò be bí nè be dapàmbè nè beheikènkótibè kétaunè ikuó niùbè nè Kuyie mpānāānti náāntibè, nè bekpààtibè, kécake Kuyie ncēsààtè.

Memme kè dèe pī nSedemii mesémmè kòo né kuó nde kó dikúdabōnni késaute, dèe bè tūðkeni bembè Kuyie nkó benitibè de kpéi. Ke bo bè benke ke tú tii bè tūðkeni Kuyie nkó tenòutè teè bè poté, ke bo bè benke kù í dómè meyei mbè dōòrimè, kè bè benke Kuyie ntumè kùu wetí kùnkù kè bè yóu be yei nke wētení kù yóo bè cīemmu be yei nké bè deetè.

Sedemii nè o sáúti mieke kòo banté ke dò nhoniti báá na nè omáá kēwēteni Kuyie mborè kè dè í tú Kuyie nku mómmanku kuù bo ò ànné de kó meyèmmè. Memme kòo béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nha ti tēnnéni a bíkè kè dèe yie nkè ti wētení a borè (mukámmù 5:21).

Mukámmù 3:22-23 kòo ti benke ke tú Kuyie nkó mesàa nyí deu bá kè tii ti tūðkeni kè ti kpaá fikú Kuyie nkó kuce mieke kù yóo ti teennèmu kè ti denne de kó difòtìri mieke.

De kó dipátíri náānti dúò ke dōmmè

Sedemii kuó ndii kúdabōnni Sedisademmu ei kpéi 1
Kuyie mmieke peikemè Isidayeeribè 2

Meféútímè kó didabōnni 3

Meyei mmèè do Sedisademmu 4

Bè pòntemè Sedisademmu kè Isidayeeribe bàà nKuyie 5

Sedemii kuó ndii kúdabōnni Sedisademmu ei kpéi

1 Dè dōmmè Sedisademmu kàa kàri ke sīi!

f5 nwèè do tú dīhèi dièri kàa nitibè sū!

Dè dōmmè kàa sàáténè okúpokù!

F5 nwèè yètiri do feínè yehèkè yemou kutenkù,

F5 nwèè do baké yehèkè teyè,

kè f5ò né naá nkudaakù!

2 Ke wentí ke kuò ndeyènnè demou,

kàa bàà búúténè tinōnnièti,

bá òmòu í da báá,

kàa natitòbè hemou da fité,

beè naá nha dootitòbè.

3 Kè bè pīmmú Sudaa kòbe ke kōnnè ke bè fēũnko,

ke bè pīnné mudaatōmmú diemù,

kè bè wēñnè bèè í yé Kuyie nke bo,

bá bè í mōke meonpùmè,

bèè bè bèti, bè bè nintemu,
ke bè èüté depéütíré.

⁴ Siyṵṵ èi kó ice dounkomu,

òmòu ténke í dè kòriní Kuyie mbanni,

kè dihei kó yebòrè càke,

kè ikuá niùbè ti yekúdabùò,

kè besapàmbè bo meyeñcaàrimè mieke,

dihèi dimómmonni kè di ta meyeñcaàrimè mieke.

⁵ Be dootitabè beè bè baaté,

be dootitabè beè di diwèi.

Ti Yiè nKuyie nkuu bè poté,

be yei nsũ mmèè kréi,

kè bè pírímú be bí ke dòò tidaati,

ke ì ní nke kraake.

⁶ Siyṵṵ èi, a sãnni dimòu yèmu,

kàa kpààtibíi sãáténè siweí siì í pèté timúti ke bo di,

ke cíte ke kéri ke ni, kè bèè si bèti kè bè tũ nke beti.

⁷ Sedisademmu àtíremu ke di ifei,

ke dèntení tikpàti ò do mæke ti nè dimònni ti kréi,

di mmònni o kòbe me ndomu be dootitabè nõu mieke,

bá òmòu í kòriní ke bo bè teennè,

kè be dootitabè bè daú be èi dounkomè.

⁸ Sedisademmu caàrimè meè sũ ndeè te kòò sînte,

bèè kó dimàà do ò sãntí kè bè ò sènkú.

Ke yé bè yàmè o fei,

o mómnuò nkè dè ò yóò kòò tu sîmmú sîmmú,

ke bütinné ke ité.

⁹ O yṵṵ mmèè sãũ nho yaabòri,

ò do í totí o yèmmè ò yóó dentenè ti,

ke do mediè mmómommè defũṵ,

bá òmòu í bo wèè bo ò bántè,

kòò kuò nke tú:

Kuyie nwénté n sémmè,

a yá n dootitabè n namaá?

¹⁰ O dootitabè beè yùo be nõu o kpàti timòu ñnkè,

Ò yàmú ketíke yebotè kòbe tamè Kuyie ncñètè,

ti Yiè nKuyie ndo béi mbèè kréi nképarikè,

ke dò bè í yóò nkaké ku kòbe mieke.

¹¹ Kòò nitibè kuò mbemòu ke wanti mudii,

ke tóú be kperè desààrè ke cekiinè mudii ke bo nfòunè,

ke kuò nke tú:

N Yiè nKuyie nwénté káyà bè n sènkèrì mèè botí.

¹² Dimòu díndi becepèmbè, wénténè káyà,

òmòu yo kuyonku makù dèmarè kè kù dònne m mè nyo kùu yonkaá?

Ti Yiè nKuyie mmieke mè nni nyè kè kù m poté kuò yonku botí!

¹³ Kù bònténí keñkè nke muháá kè mù còu n kũṵ ke taòo,

kù ndii nticùòti nti kè m bétè ke do,

kù m bòmmu ke m bòntóo, kè n sonnè ke muòke sáà.

¹⁴ Kuyie nwúómmu meyei n dòòri mè memòu,

ke mē wēnné ke bouí ke m buú,

kē mē n yǝntē kē n cīte.

N Yiē nKuyie nkuu nh ānné n dootitabē nou mieke,

n tēnke í dō m bo na kē bē bāaa.

¹⁵ N Yiē nKuyie nkuu bēti n kó behāāpǝmbē bēè do m bonē,

ke tii n dootitabē kó behāāpǝmbē n kpéi

kē bē bo kuα n kó behāāpǝmbē yekǝmbò yembē,

kē n nante mí nSiyǝǝ èi Sudaa tenkē mieke,

bē ǝǝ nau mēè botí fínyí kó yebe diyētitiò.

¹⁶ Dēè kpéi nte kē n kuò kē n nuα nti tinǝnnieti,

ke yé wēè bo m bántē ò í bo mē.

We m bo n kpénkúnne kē nní nfòu?

M bí tēnke í dē kraá,

N dootitabē bēè í pǝmmú ke kǝnnē.

¹⁷ Siyǝǝ kuǝmmu ke yuo sinou,

ǝmǝu í bo wēè bo ò bántē, bá omáa.

Ti Yiē nKuyie nkuu fínni Sakǝbu yaabí dootitabē bēè bē fité,

Sedisadēmmu naá mbe kpéi dēmarē sīnnē ndē.

¹⁸ N Yiē nKuyie nwetímu,

ke yé n yetemēmu ku kpēti.

Kénténē tūnké díndi yebotē yemou kǝbe,

wénténē kuu yonku n taá,

n kó besapǝmbē nē bedapǝmbē bē bē pǝmmúmē ke dǝdǝ tidaati.

¹⁹ Kē n yu n natitabē do tú bē ke sǝ mbē n soutému.

N kó ikuǝ niùbē do tú bē nē beheikēnkótibē kē bē ku dihei mieke,

bē do wanti mudii mmu ke bo dí kénfòu.

²⁰ N Yiē nKuyie nwénté n yeñcaarimē,

Dē kpéinko n nauti nti m mieke,

n yēmme mēè m bekùnē,

ke yé m mēnke yetemē a kpēti mediē mme.

Ditowaá bíékoo mudoò muu dēu m bí,

Dihei mieke mukúu ncie nke.

²¹ Bē yomu n kuǝmmē,

bá ǝmǝu í bo wēè bo m bántē,

n dootitabē yamu meyei mmēè n tùǝkení,

kē dē bē narikē a n dǝdǝ dē.

Yúǝnni diyie a nàké dii kǝme kē bēè ya n ya dē.

²² Yóu kē be yonku kumouu feitē a ñikē,

káa bē dǝdǝ a n dǝdǝmē n caarimē memou kpéi,

n dabǝnni dii deutē mediē,

kē n sonnē ke muǝke.

2

Kuyie mmieke peikemē Isidayeeribe

¹ Ti Yiē nKuyie ndē yíme káa mieke peike káa tanné Siyǝǝ èi dibiiñni mieke?

Ke bǝnténí Isidayeeribe ketenkē fũǝ bembe bēè yetiri do fei?

A mieke keè peike káa yé nha cīētáá?

2 Ti Yiè nKuyie nkuù pànte Sakɔbu yaàbí ekè, bá mesémmè í kù bo, ku mièke keè peike kè kù buó nSudaa kɔbe kó sicèkperí, ke yèke yekpààtiyɔ,

ke yè sɪnkunnɛ yɛnyɛ nè sikpààtibíí.

3 Ku mièke keè yonke mediè,

kè kù pònte Isidayɛeribe kó muwērímú mumɔu, kè be dootitɔbè kɛríní kè kù kãáté ku nòutè be ìnkè.

Kù còu mmuháá mmu Sakɔbu yaàbí,

kè mù bè còu nke fité tipítì timɔu.

4 Kù sèu nkupie nku be dootitɔ̀ kɔme,

ke yū́ nku tām̀m̀m̀ be dootitɔ̀bè kɔme,

ke kùɔ bebémbè bè do ɔ̀ yà bè kè dèe bè narike,

ke còunní ku mièke ke dò mmuhããpòpò Sedisadɛmmu eì ìnkè

5 Ti Yiè nKuyie nsááténè Isidayɛeribe dootitɔ̀ nwe,

ke bè pùò nke buó mbe kpààticéí,

ke yèke be cèkperí,

ke duó nkè yedabùò nnè isáútiì kè dè dàtínné Sudaa eì.

6 Kuù kèté ku cèsàatè kó kuperí,

ke pònte ku cìtètè,

kè Siyɔ̀ eì kɔbe yè nku kó yɛbaa nnè siomp̀usi.

Ku mièke keè yènní ke tonté kè kù útóo bekpààtibè nè ikuó niùbè.

7 Ti Yiè nKuyie mpèmu ku wũ̀stànní,

ke wenté ku cìtètè isɔke kpete,

ke ànnè sicèsààsì sìì bo Siyɔ̀ be dootitɔ̀bè nɔu mièke,

kè bè wèkíí ku cìtètè mièke kè dè dò nku banni ɔ̀ mbo kè dè dòm̀m̀.

8 Ti Yiè nKuyie nkuù tãátè ke bo puɔ̀ nSiyɔ̀ eì kó iduotí,

kù dɔ̀ú nkuhɔ̀ú nku kùù beúnè,

kù í yóó cãnnɛ ku nòutè demɔu kè dè í do,

kuù pùò nkuduotí de mièke kɔku nè ditowaà kɔku kè ì wènné ke do ke náá ntidobontí.

9 Kè yecàkè duò ketenkè,

kè yekpetínyè b̀kè ke yarí ke còú,

bèè í yé Kuyie nkè bè kònnè okpààti nè sikpààtibíí,

ikuó ténke í bo,

Kuyie nténke í duò nku pããnáàntì ku pããnáàntì náam̀bè,

ti Yiè nKuyie nténke í bè duò ntímatí.

10 Siyɔ̀ eì kó bekótibè kàri ketenkè nke,

bá bè í náá ntímatí,

ke pũ̀ mmutáá mbe yɔ̀,

ke dáátí tifò̀tòntí.

Sedisadɛmmu eì kɔbe sɪ́nné be yɔ̀ nye ketenkè.

11 N kɔmmúmu kè n nuɔ̀ ntiikenè tinɔnniɛti,

dè còu m mièke nke,

n yí na ke bo pí m máá,

meyei mmèè tuòkɛnì n nìtibè mɛ kpéí,

ibí nè ibíbénní kè dè kɔ̀ ndihèì mmièke,

12 ke békú í yò̀bè ke tú: Tidiiti í boad?

Ì cītemu ke duò bè kòute bè kōme,
kè i wemmu deu kè ì kō ndihèi mièke,
i yòbè kpèrè ìnkè.

13 M bo da náké ònti f̄́ nSedisademmu?

M bo da donnènè we?

M bo da ennenè we ke da bántè f̄́ nSiyōō èi?

A mōnne deè ðeuke dāmèèrì tēmè,

we mbo na ke da taà?

14 Kuyie mpānāaṅti náam̄bè bèè bo a mièke bè da náá ntì tu detetirè nde,
siyáábìsì,

bè í da benke a caàrimè kè dè bo yie nkàa na káyenté, kè bè báá da dōò kudaakù,
bè da náké tii pānāaṅti tu siyáábìsì nsi, detetirè kpeti.

15 Bècèpèmbè bo nda yau ke ti mudaá nke cōũ,

ke bókii yeyo Sedisademmu èi kòbe kpéi,

ke náá nke tú dihèi dii wenniku do pēnkù yeyeyè,

kè kutenkù kumou yèmmè di naatinè dii tu dinnaà?

16 Bèè tu a yeibe bè bo nhaari tinùùti ke da daú,

ke cōũ ke maà nyebiè,

ke tú: Ti da maánkomu,

ti do baa dii yiè dii tùòkení,

ti bo di mièke nke.

17 Ti Yiè nKuyie ndo tãátè tinti,

kù do nàké ti tii dōò,

kù do béi ntì ntì nè dimònni,

kuù da pànte bá mesémmè í kù bo,

kuù duó nkàa dootitòbè yànkù a kpéi,

ke duó mmuwērimú a dootitòbè.

18 Sedisademmu, íkuò nkàa dabònni deke a Yiè nKuyie mborè,

yóu kàa nōnnietii r̄́p̄́ ò nkukó nkōme kuyie nnè keyènkè,

a báá yie nkéntú a bo ompè,

a báá yie nkàa nōnnietii cómmú.

19 A níi nyiè nke kuònnè Kuyie ke kù náá nha yèmmè kpeti,

bántè ku ibíbénni kpéi,

ì cīte nè dikònni ke kō ndihèi mièke tip̄́tì timou.

20 N Yiè nKuyie nwénté kégà,

ònkù botí nku a f̄́ũ mmè miè mbotí diyiyè mari?

benitipòbè càámmu be bí bè ùúkú ì,

a kuó niùbè nè a pānāaṅti náam̄bè kè bè kō nha cīètè mièke.

21 Ibí nè bekótibè beè ku ke duó duó ice mièke,

mudoò muù kù besapàmbè nè bedapàmbè,

a mièke kèè yènni kàa bè kùò, ke bè fié,

bá mesémmè í da bo.

22 A yùni kukòmbòdoróo nku kè kù n duò tip̄́tì timou,

n Yiè nKuyie nha mièke yènni dii yiè, òmou do í yenté bá omáá,

m pií bè ke bè yò,

n dootitòu bè kùòmu bémou páíí.

3

Meféúttímè kó didabònni

- 1 N tú onìti wèè di wenwe mesémme,
Kuyie mmièke keè yonke kè kù m poté,
2 Kuù n tèntoo ke n tanné dibìnni mièke,
dibìnni mièke nke dè í tú kuwenniku.
3 Míi ìnkè baa né nke ku nòutè ò ntùù nke duòmè,
ke kónni
4 Kuù cùù m mambii nnè n kònti,
ke bòké kùò.
5 Kù m pèinné kudookoti nku,
meféúttímè meè n fité ke tii medòmmè tēmè.
6 Kuù duó nkè nh ā dibìnni mièke,
bèè ku nè dimònni be kōme.
7 Kù n fii nkuduotí nku kè dè bo yie nkè m báa yè,
ke m bou ntifinti cééti.
8 Kè n kuò nke kù yu ke òù,
kè kù yete kù bo keémè n dabònni.
9 Ke pèinné yetárè dièyè n kó kuce,
ke diti nce imou.
10 Kù òke musímmù kōme mme,
ke n díi diciriciri ò nhokemè kuce timútì mièke.
11 Ke òòteni ke n dètoo ke nèté nété,
ke dounko.
12 Kù sèu nkupie nku ke n wetínné tehontè tēmè,
ke bo tā.
13 Kù n tǎá ku pie nyi,
kè ì ta ke tùòti n ceumbè,
kù kùóté ku doò dimou ndi n yĩnkè.
14 M botí kabe bemou n daumu,
kè dè sonnè ke naá mbe kó feyènfè.
15 Kuù n díi ndetiire kè n de,
ke n nìi mmedòmmè.
16 Kuù duó nkè n càáké itǎá,
ke n kǔnné mutápeí mmièke.
17 Kuù n détinne meompùmè,
kè n yènkò bè tu dè diwèì.
18 Mēmme kè m bée nke dà:
n kperè dèemu mmemmaà!
N do baa dè n Yiè nKuyie mborè,
dè yè detetirè ndèà!
19 Dentení n do dimè ifei kénháá,
n càáké mèè sémmè tii ke dò mmedòmmè mme.
20 N ti ndenniní,
kè n yèmmè càari m mièke sǎá.
21 N te n dó kéndenniní tì,
tì te kè n kraá kémmú tì tu tii:

22 Ti Yiè nKuyie nkó mesàà mmu nyí dèè,
ku sémmè mu nyí tùòke me mànkú.

23 Mè ãnkùmu bá dìi kũnweñi,
n Yiè nKuyie nha tú tímóm̄m̄nti yiè nwe sáà.

24 N Yiè nKuyie nkuù tu n kpatì,
dèè te kè n kù bùó.

25 Ti Yiè nKuyie nnitimu wèè ìkú ku ìnkè o kpéi,
wenwe wèè kù wanti.

26 Dè wennimu onìti a bo ndòm̄m̄ káré,
kè kém̄m̄ú a Yiè nKuyie mbo da dèetém̄.

27 Dè wennimu onìti f̄s̄ nha bo yiem̄m̄,
bè da náá ntì a bíkém̄b̄ntì m̄nni.

28 Kè ti Yiè nKuyie nda tanné meháárìm̄ mièke,
a kenté amáà kédò só.

29 Karoo kéfũũ nha nùù ketenkè,
kè dè naati a yà metèemm̄.

30 Bènke a baa bèè dó ke dá puoti,
bèè wanti ké da dií nyifèi.

31 Kè yé ti Yiè nKuyie nh̄s̄ í ndootóm̄ onìti sáà.

32 Kù s̄s̄ poté kèw̄ete kékúóm̄mu mesém̄m̄,
kè yé ku sàà ndeum̄mu.

33 Dè í tú nè ku yèmm̄ m̄m̄e kù f̄ũnkóm̄ benitibè,
kè diinko mesém̄m̄ fenitayanfè,

34 Bè mè ncùùti tikpetínti tím̄ou dihei mièke,

35 kè kom̄mu bèè í naati tibeénti mièke,

f̄s̄ nKuyie nkùù baké kèñkè nè ketenkè a ìkè.

36 Bè mè ncaàri tibeénti,
Ti Yiè nKuyie nkàa í wúónnàà?

37 We mbo béi nkè dèe dòò,
kè dè í tú ti Yiè nKuyie nkuù duó ndinùù

38 Kuyie nkùù baké kèñkè nè ketenkè kuù s̄s̄ béi,
nkòo nitij yà meyei nyoo mesàà.

39 Onìti f̄s̄ nnè a yei mmieke,
kàa fòu a ténke né nsáúti nè ònti?
kàa í kuò nha yei nkpeí nke.

40 Yóunè kè ti wénté ice ti tũ nyi,
kè ì paaté mesàà,

kèw̄ete ti Yiè nKuyie mborè.

41 Tí youte ti n̄ou Kuyie mbíékè,
ké kù bántè nè ti yèmm̄ mem̄ou.

42 Kuyie nti da càkem̄u mediè nke yete a kpeti,
dèè te kàa múnke í ti c̄f̄é.

43 Kuyie ndáátì ku mièke nke diyaàbòrì k̄óm̄e,

ke ti beti ke kouti ba mesemme i ku bo.

44 A datinne a ma ndi yewete,
ke de bo yie ne ti baammu ba da tuoke.

45 A ti doo tiyonti nti,
desintekpere yebote ikke.

46 Ke ti dootitobe bemou,
aate tinuuti ke ti weti.

47 Kukonbodoroo ne meyanfi,
de ne tu ti kpere,
ke be ti puo nke ti kou.

48 N nu nyii puo ntinonnieti,
meyei mmee tukeni n nitibe me kpei.

49 N nu nyii ti tinonnieti saa,
ba meonpume i bo.

50 Ke n kemumu n Yie nKuyie
mbo sinnenime keinké ke n ya.

51 N komumu ke n nu nyonke,
ti tukeni nh ei kobe ti kpei.

52 Be n ni mbé n ni ndetetire nde,
ke m beti tenote kome.

53 Ke n tanne n fouwe difotiri,
ke m bammu yetare.

54 Ke menie ndatinne n yuu,
ke ni nyé ke tu n kpere deemu.

55 Ke ni mbo difotiri cumpuri mieke ke yu a yetiri,
Áu n Yie nKuyie!

56 A keemu n dabonni,
baa pi a toó,
ke nh uufe.

57 N do da yu ka n toonimu,
ke n nake ke tu m ba nyiekú.

58 N Yie nKuyie nha n konimu,
ke n deete.

59 N Yie nKuyie nha yamu be n caaremé,
a m pute ke m pate.

60 A yamu be mieke n coummé,
ke be naante n kpei ke bo n kuó.

61 N Yie nKuyie nha keemu be n saammé,
be dammu me boti n cie.

62 N nimbe naa nti n kpei,
ne be n done ti yewe yemou ti tu tiyeiti nti.

63 Ke be kari yoo be coummu,
mi naa mbe ko feyefé.

64 N Yie nKuyie nfó mbe be n doo de,

yietí be be tōmmú mǎnnè tì yeti.

⁶⁵ Duó nkè be too kpenke,
kàa bè dǎò meyei.

⁶⁶ Kàa bè bètinè kemieke,
ké bè kùò ketenkè ìnkè ké bè dèè.

4

Meysi mmèè do Sedisademmu

¹ Dè dōmme kè mesǎo mmèè do tú mesǎo nsààmè kè mè sǐntè?
Dè dōmme kè bè do càǎnè yèè tásààyè Kuyie nkpeí nkè yè cìétè ke yaá yaá dihei
kó ice mieke?

² Dè dōmme kè Siyōō èi kó íbí ìi yètè do feí mesǎo nsààmè kperi kōme,
kè bè naá ntiyaamati,
bè maànè tì sinou?

³ Sikpamóó mómmonsí yāānkomu sí bí,
kè n nìtibè bie né yonke,
ke pēētè dikpáá kó icuò ndieyi dōmmè.

⁴ Sinéyēi sii pí nyibibénní,
kè i nóndié nkpeí,
kè ikótí békú mudii,
bá òmòù í i pāā.

⁵ Bèè do yo ntidiiti sààti,
bèè kōnnè dikōnni ice mieke,
bèè do ā sicēsàási mieke,
bèè kūrī kūrī yetápò mieke.

⁶ N nìtibè kó meysi ndeumu,
ke pēētè Sodōmmu èi kōme do dōmmè,
kè dii do dimōnni dimáá,
bá òmòù í di kákáké.

⁷ Be kó sikpààtibí do pīntimu,
ke pēnkù siwāā,
ke péi ke pēētè menaamiè,
kè be kǎnti wūō,
ke pēētè medèi nwūōmè,
kè be ìikè dò ndoii,
ke dò nditásààri bè tu di sǎfii.

⁸ Kè beè né sòute ke pēētè yehāākūō,
bè ténke í bè baí diciènni,
kè be kōmmè dàrinè be kūō,
kè bè kpeí ke dōntenè idakperí.

⁹ Bèè ku mudoò mieke,
be kperè tōūnèmu dikōnni kùò bè,
mudii bo dóntè bè,
kè bèè cīte kénkōnnè dikōnni.

¹⁰ Benitipòbè bá nè bè me ndómè be bí,
kè bèè ì kùò kēbénné,
kè ìi naá mbe kó mudii,
n nìtibè ta mèè fēūtímè meè te.

¹¹ Ti Yiè nKuyie mmieke keè bè yè ke tonté,

kè kù còunní ku miεke kó muháá nSiyōō èi ìnkè,
kè mù còuté dihei nè di pūkoō.

¹² Kutenkù kó bekpààtibè nè bèè kó dimàà bo kutenkù,
òmàù do í yé ke dò nSedisadεmmu èi dùòntàbè,
o dootitabè, òmàù bo ta Sedisadεmmu èi kó yebòrè.

¹³ Tii mè ntùòkení,
Kuyie mpāānāānti náambè bèè bo Sedisadεmmu,
nè ikúó nùbè bèè kó mecaàrimè kpéí nte,
bembε bèè do kàù benitisààbè,
ke cou be yīī ndetetirè.

¹⁴ Bèè do ò nhāānte ice miεke,
ke muòti menitiyīī,
nè de kpéí mbá be yààti í ndò ndáátí kékááké.

¹⁵ Bè do òō be nyà képiéké ke dò:
Cíéténè besīmbè mbe,
cíéténè kéfūte ke báá bè kááké,
kè bè nhāānte bá bè í mōke bè bo cuó nkè,
kè ibotí tei kōbe tú:
Dí báá kari die nti cie.

¹⁶ Kuyie nku móm̄m̄onku kuù bè cie,
kù ténke í bè wùó,
benitibè í bè wùó nyikuó nùbè,
bè í bè wùó mbekótibè.

¹⁷ Kè bè nàá nke tú:
Ti nuò nyii òunè muwéimù,
kè ti baa bèè bo ti teennè òmàù í kōrini,
kè ti deke ti dèrè ìnkè ke paké ke wéi detetirè,
kuwuò nkùù í yóó na ke ti deetè ku bíéké,

¹⁸ Kè bè mpakí ti cèmmu,
bá ti í nò nke yiè,
ti mōnni dii auténí,
ti kūū mmuù duunní,
ke tùòkení ke dèè.

¹⁹ Bèè ti beti kè bè ncāā,
képēēté icīrī dōmmè,
ke ti bèti ke dèenko yetārè ìnkè,
ke ti dinté dikpàà miεke.

²⁰ Wèè do tú ti kó muwemmu,
ti Yiè nKuyie ntāāté wè koò còu mmeκùò,
kòò do be fōtirì bè keú di miεke,
ti yèmmè do dò nti yó ndieku
wèè kó medéè nyibotí tei cuokè.

²¹ Díndi Edōmmu èi kōbe nyānkunè,
díndi bèè bo Uusi èi bè yóó di duóm̄mmu Kuyie mmiεke kó febòòfè,
kè di fè yà kémuó nkédáté di yààti kénfeío.

²² Díndi Siyōō èi kōbe di kó meyei ndèèmu,
bè ténke í yóó di pī nkédàò tidaati,
Díndi Edōmmu èi kōbe di kó tiyēiti tii tùòke,

Di yei mmeè dàtè ke feío.

5

Bè pòntemè Sedisademmu kè Isidayeeribe bàá nKuyie

1 Ti Yiè nKuyie ndentení tii ti tùòkèní,
wénté kényà ti dimè ifei.

2 Kè beppòbè tieke ti tenkè,
kè bekpákpàribè taà ti cèí.

3 Kè ti naá nyiciribí bá ti í mọke ti cicebè,
kè ti yòbè naá mbekúpobè.

4 Ti ɔ̄ dontému menie nkéyà,
ti ɔ̄ yietímu kéna kéréte ídeí.

5 Kè ti dootitòbè bo ti dàkè sáà,
bá ti í mọke meom̄pùmè.

6 Ti ceké ti nọu Esibiti nwe nè Asidii,
ke bo péte kédí.

7 Ti yembè beè càke, bè me nténke í kpaá,
kè be yei nkó tiyeti né duò tii kó yeɔ̄ ìnkè.

8 Tidaatì tii né ti baké,
ti me nyí mọke wèè bo ti deeté.

9 Ti ɔ̄ nkòti tidiiti wammù kécinne ti bọ nye,
ti ɔ̄ kété ti dootitòbè kó tikpàriseuti nti dikpáà.

10 Kè dikònni tí poté,
kè tikònti còúté kedekè tēmè.

11 Kè bè p̄r̄m̄m̄u benitipòbè Siyɔ̄ ɛi ke duónè,
ke càke besapambè Sudaa ekè mieke.

12 Ke p̄r̄m̄m̄u bèè do tū nhokpàati ke bè nùnné ke bè kùò,
bá bè í depe bèè tu bekótibè.

13 Ke tounko bedapambè yenàkè,
kè ibí duònè yedatuo.

14 Bekótibè ténke í kàri dihei kó dibòri,
bè kàri dè ke bekù,

kè bedapambè yóu iyie mmudèmmù.

15 Diwèi ténke í bo ti yèmmè mieke,
kè ti kó tihauti cèete ke naá ndikúdabònni.

16 Kè ti kó dikpàatipii óóté ke do ketenkè,
ti dòò meyei mme ke tùòti ice.

17 Deè te kè ti mọ nti yèmmè,
bá ti nuò nténke í wúónnè tinònni eti.

18 Siyɔ̄ tãri dii dounko,
ke naá nyiánkè kó ditũnni, i kó diciènni.

19 Ti Yiè nKuyie nfòò baké sáà,
a kpàatikàri yó mbomu sáà.

20 A báá yè nti kpéi nsáà,
a báá ti bəntóo ti fòm̄mu muməu.

21 Ti Yiè nKuyie nti ténnéni a borè kè ti wətení,

wēte ké ti tēnné ti do dōmmè dimònnì.
²² A ti dootóomu kè dè dèèà?
A miéke bo ti yè kētontáà?

Esekiəri Di mpátiri tɔ tui náahti

Esekiəri do tú ikuó niùti nwe, kénkoké Babidónni kóo kpàati do pĩrmú bè kékònnè be mieke, ò ke mbo kɛwāri dipátiri kɛcau nSifube bè do pĩrmú bè kékònnè Babidónni nè bèè do kpaá, kóo nnáá nke dɔɔri nè medɔɔrimè péu nè mebenkùmè, o náahti mieke kóo nnáánnè mebenkùmè péu, Kuyie nhò benkemè. O náahti yɔ do bo yèdèè ndi: O náahti yuu ketiri tú ò bo nákéme bè pié bè Babidónni ke tú Isidayeeribe kó meyei mmè te kè Kuyie mmieke bè do.

Kòo tanyuu dèri tu ò bo kpénkùnnemè bèè bo tidaati mieke be kó metákùmè, nè de kpéi nkòo bè nàkè Kuyie nyóó bekénèmè be dootitabè, kɛwɛte kécónnè Isidayeeribe be fɛtiri kòo bè nàkè ke dò: Dè dò mbè kumu kè Kuyie nyóó bè fòkùnnè.

Di mpátiri náahti duó ke dòmmè

1. Esekiəri kpànnèmè Isidayeeribe kè be cau nke sɔ mbè mu nyí pi Sedisadɛmmu medérimè 1-24
2. Kuyie nyóó bekénèmè yebotè 25-32
3. Ò yàukùnnemè Isidayeeribe kònti dèè yóó dɔɔ yemòrè sonye de kpéi Isidayeeribe bo wɛte kékari dii mònni be tenké 33-39
4. Kuyie ncìtèè yó ndòmmè nè mubáammu 40-48

Kuyie mbenkemè kumáà Esekiəri

¹ Mí nhEsekiəri n do bo m benni sipísitáati kperi mieke nke Babidónni, otánkù naanwè kó diyie nummuri, kè nní mbo kukó nKebaa nè betòbè nè bè, bè do ti pĩrmú kékònnè Babidónni. N de mbo kè keĩnkèe kpeté kè ti Yiè nKuyie nní mbenke mebenkùmè péu. ² Dè do sɔ nSosakinni kè bo o benni nummuri ndi otáãnaanwè kó diyie nummuri. ³ Dende ti Yiè nKuyie nwɛrimú cùténimè n yĩnkè kè kù m béinnè mí nhEsekiəri Buusi bire Babidónni tenké mieke, kukó nKebaa také.

⁴ Kè n yà kuyaakù kperikù makù iténimè kubakù yóu ke tɔ diwetiri dieri kè di còu mmuháá nkè kuwenniku di fité kè di cuokè mièti ke dò ntimáti bè pũtirini ti diònni mieke. ⁵ Kè n yà de kó diwetiri cuokè dekpákperɛ marè dɛnàà, kè dè dònnè benitibè. ⁶ Demou memme bá dè kè dè mòke keyiikè kènàà, ifièti inàà. ⁷ Kè de tààke síé, kè de kpèètè dònnè kunaabiiku kpeye ke mieta ke dò ndisɔwũɔ bè anté di. ⁸ Kè sinitinðu bo de fièti fũɔ ke weti tipũti tinàà bá dè, kè dè mòke keyiikè nè de fièti. ⁹ Kè de fièti máa i yómmè bíékè, bá dè kè dè kèri ke weti deyiikè co kèè bíékè dè í wèkii. ¹⁰ Bá dè kè dè iikè dònnè kenitikòke, ke wɛte ke dò nkeciricirikòke kubakù yóu, ke dò nkenaaòke kucànkù ke dò nketúkòke, bá dè dɛnàà memme. ¹¹ Kè de fièti pĩnte deĩnkè bíékè, ke máa idé i yómmè bíékè, kè de fièti tei idéi dè dàátí. ¹² Bá dè kè dè kèri ke weti deyiikè, bá dè kè dè kèri de yèmmè dè pà kèè bíékè bá dè í wèkii. ¹³ Kè n yà de kó desĩnnè cuokè demarè kè dè dò nyeháákũɔ nke wɛte ke dònnè yeháãtĩre ke keroo ke wĩetini deè kpákperɛ cuokè, ke tãu muháá, nkè fetaafe péu, kè muháá nyiè. ¹⁴ Kè de kó dekpákperɛ keroo ke wĩetini kè dè dò nfetaafe ɔ mmíimmè.

15 Kè nní nwúó nde kó dekpákpere denàà kèyà bá dèè také dicèètiri kè dì kàà nketenkè. 16 Kè de kó yecèètiyè mièti ke dò nyetāpié kè yè bo yènàà ke dò nke wè nke seu yetobè, yenàà memme. 17 Kè de kèrí ke wetí tipítí tinàà bá dè í wèkii. 18 Kè de kó yecèètiyè yenàà òkù mediè nkè ye okùmè duò tikòmbùòti kè yè mièti ke pīnti ye pīti timou. 19 Kè de kó dekpákpere kéri, yecèètiyè nde wēnné ke kéri, kè dè yòute yèe youte. 20 Kè de yèmmè yí dèe kote kèè bíékè, dè ke nkòri, kè dè yòute yecèètiyè múnke youte ke yè mèè yèmmè dè bo meè bomè yecèètiyè mièke. 21 Kè dè kété yèe kété, kè dè còmú yèe còmú, kè dè yòutenè ketenkè yèe youte ke yè mèè yèmmè dè bo meè bomè yecèètiyè.

22 De kó dekpákpere yo Ìnkè kè demarè dōnnè tiweti ke dò ndoi ke dò ntewéitè ke ãnke de yo Ìnkè. 23 Kè de fièti idéi déi pīnte ke káá nyitobè, kè itei bo ìi dè dàátí. 24 Kè dè dó kèíté, n kèè kunampoo kè dè ndōnnè meniè nhōō tamè kukò ndiekù, ke dōnnè Kuyie muwērímú mumou yiè nkó metammè, ke dōnnè kunitisúkú kó kunòroo, ke dōnnè fehāāpōnnafe ò nkérímè. Kè dè còmú dii mōnni dèe kpéú nképú nde fēti. 25 Kè metammè mamè yènni dèè me ndò nkuyaaadéikú ke bo de Ìnkè de mièke. 26 Dèè me ndò ntiweti ke bo be yo Ìnkè, de Ìnkè, kè demarè bo ke dò nditásàari bè tu di sáfíi ke dò ndikpàatikàri, de kó dikpàatikàri yómmè kè demarè kàri ke dò nhoniti, 27 kétúóté dèè dōnnè o ka na mborè kédekenè o yuu bíékè kè dè mièti ke pīnti, ke cósú mmuhāā nkoò fité, kétúóté o ka kèwētenko o fūō bíékè kè dè dò nkuhāāwenniku koò fité. 28 Kè de kó kuhāāwenniku dōnnè kutámmeyāri òō yènni fetaafe kpèri dii mōnni kéndōmmè, Kuyie nkó tikpeti do nti, kè n dè yà kèdo késínnóo ketenkè kékeè metammè mamè m béinnèmè.

2

Kuyie ntōmmè Esekieri Isidayeribe borè

1 Nte metammè n do kèèmè do m béinnè ti. Kè mè dò: Oniti fí! Íté kécómú n dó ke da béinnèmu.

2 Mè yí memme kè Kuyie nYáa nní nta ké n yíi nkécónné kè m bo keè wèè n náánnè ò tu mù. 3 De mōnni wèè n náánnè kòò dā: Oniti fí! N yóó da tō nyIsidayeribe borè nde, benitibè bèè yete n kpèti, kétúóté be yembè kó dimōnni kèntò kétuakènéni yíe. 4 De kó benitibè yèmmè meè kpeñni, be to í yo tináañti, n da tōmmú be borè. Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmú yè, 5 nkè bè da kèmmú yoo bá kè bè í da kèmmú, bè tu mèè kpéi nyitookperí yembè, bè né banté ke dò m pāānāañti náañtò bo be cuokè.

6 Oniti fí nha bá mbè dé, a kōmbùòti bá nduò bè nàá nti a né nyé ke dò nha kari ipo Ìnkè nke nè tisāmpoti nè inaá. Bá ndé bè nàá nti, a kōmbùòti bá nduò, itookperí yembè mbe. 7 Á bè nàké n náañti kè bè da kèmmú yoo bá kè bè í da kèmmú, bè tu itookperí yembè mbe.

8 Oniti fí, kènté n yóó da nàké ti, a to báá kpenke de kó benitibè kpeye kpenke mèè botí, bè tu itookperí yembè mbe. Aate kémaánko n yóó da duò ndè.

9 Kè n wénté kèyà tenitinòutè kè tè yùo dipátíri kè di kpèú, 10 kè tēe di kpèúté n yùikè kè di wāri tipítí tidé, isáútii nè yekúdabùò nnè iwúótii.

3

1 Kè de kóo niti n náké ke dò: N da duò ndii pátíri maánko di kékote kénákénè Isidayeribe.

² Kê nh aate, kòo di ànné n nùu ke dò: Maánko. ³ Ke n náké ke dò: Onitì f́! Píí amáá nè dipátiri n da duó ndi kénsannè.

Kê n di maánko kè di nwèeti n nùu miéke ke dò mmecékùò.

⁴ Kê kù n náké ke dò: Onitì f́! Kote ḱyà Isidayeeribe ḱe bè t̀uo n náànti. ⁵ N yí da t̀o mbedáuribè cuokè a í yo bèè náànti, n da t̀o nyIsidayeeribe borè nde. ⁶ Kê n do nda t̀o mbedáuribè péu borè nde a í yo bèè náànti, bè na nyiemmu a kpeti. ⁷ Isidayeeribe me nyí yóó yie nké dá kénté ke yé bè í dómè kékémmú n kpeti, be kó kuwuò nkumòu yèmmè meè kpeñni, bá ku to í yo! ⁸ N yóó kpénkùnne a yèmmè be kòme dómme mme, kékpeñkùnne a to be kpeye dómme kàa bè bàao. ⁹ N yóó kpénkùnnemu a yèmmè kè meè kpenke kénáánnè kupèrikù kèpèēté ditári, a bá mbè yìékù kàa kòmbùòti mbè duò, itookperí yembè mbe.

¹⁰ Kòo n náké ke dò: Onitì f́! Kémmú n náànti mesàà nké t̀i ànné a yèmmè miéke. ¹¹ Kote a kòbe nè bè, bè di pířmúní bè borè ḱe bè náké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù yè. Kè bè da kémmú yoo bá kè bè í da kémmú f́ mbé!

¹² Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nYaá nni ntúóté kè n keè metammè mamè n f̀nkuò kè mè tu:

Kuyie nyètiri ndeu, ku borime nè ku wèřimú bo dii b̀ori.

¹³ Kè n keè deè kpákperè fièti potémè itòbè nè yecèētiyè yèè bo de p̀iti de kó kunampoo, nè kunòoro diekù tekù makù. ¹⁴ Kè Kuyie nYaá mmùò do n t̀úóté kè mù n yíténè. Kè nni nkéří bá dè í naati n yèmmè ke n yóu, kè ti Yiè nKuyie mme nni mpí ndè yí m̀ake m bo yímè. ¹⁵ Mèmmè n t̀ùàkenímè n kòbe bè pířmúní bè borè, dihèi bè tu di Tedi-Afiifu kukò nKebaa také, kèmbò be borè ke dò yewe yèyiekè kè dè n di ḱe n kpeí.

Kuyie mbànnemè Isidayeeribe Esekieri

¹⁶ Yewe yèyiekè kó dif̀nkuò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁷ Onitì f́! N da d̀ò Isidayeeribe kóo bàri nwe, kè n da náké t̀i a t̀i mbè náké. ¹⁸ Kè n náké oyèiwe ke yí ò bo kù, kàa í ò náké, kàa í ò cau nkòò yóu o yei nke cooté. Ò yóó kúmu o yei nkpeí, kè n né bekénè f́ nwe o kpeí. ¹⁹ Kàa me nhò náké kòò í yie nke yóu kuyonku nè o borime yeime ò bo kù o yei nkpeí nké f́ ndeēté a f̀mmu. ²⁰ Kòo nitisàù weè me nyóu mesàà nke ta meyei mmudòřimù, kè nh ànné mebétimè o ce miéke, kàa í ò náké, ò yóó kúmu o yei nkpeí. Bá n t̀énke báá dentení mesàà nhò do d̀ori mè. F́ nké n né da bekénè o kpeí. ²¹ Kàa me nhò náké ke t̀u ò báá d̀ò meyei nkòò í mè d̀ò ò bo nf̀òu ke yé a ò caummè, f́ nkàa deēté a f̀mmu.

Kuyie nduómme kè Esekieri bo ndò nkárè kè dè d̀ò yemàrè mayè

²² Kè ti Yiè nKuyie nwèřimúu wète kécúténí n ỳnkè kè kù m béinnè ke dò: Íté kékote kubiriku n d̀ó ke da béinnèmu.

²³ Kè n yíté kékote kubiriku kè dè yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti kè ti dònne n do yà t̀i kukò nKebaa také, kè n do késinnòo ketenkè. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nni nyí nkécónné, kè m béinnè ke dò: Kò nkéta a c̀iētè kékpetínnè. ²⁵ Onitì f́! Bè yóó da bou iwèi nyi, kàa t̀énke báá na ḱíté be borè. ²⁶ N yóó dannemu a nóndenfè bá a t̀énke bá nno nke náá, nha t̀énke í yó mbè kpànnè, ke yé bè tumè itookperí yembè mbe. ²⁷ Kè n yóó béi ndii mònni n date a nóndenfè kàa bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmú yè. Kè wèè bo da kénté, ò da kénté, kè wèè bo yete, wèè yete. Ke yé bè tumè itookperí yembè mbe.

4

Kuyie nnákémè bè yóo pimè Sedisademmu eì kàbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Oniti fí! Túóté didombenni kédóú nha ìkè kédòò di ìnkè Sedisademmu eì kó kufènkù. ² Kàa di dòò ke dèè á ndi pi, kèpénné kudoókoti kè di fité, kè di ònné mutáá, nkéánné yehāāpòntfiré kè di fité, kécónné sikpàrisēí kè di fité. ³ Kàa dèè á waá nkumátipenku makù kécónné fí nnè dihei di cuokè kè kù ndò nkuduotí, kàa nkù wùó nfù, kédòò kéndò nha di pi, dè yó ndò ndibenkèrì ndi Isidayeeriibe kpéí.

⁴ A duó a píkù cànkù, yewe a yó nduó yèè kó dimàà, a to Isidayeeriibe kó meyei mme. ⁵ Míi kèéte de kó yewe a yó nto yè Isidayeeriibe kó meyei, kè yè mànné yebie mbè dòò yè meyei nke bo yewe sikòusitāāti nè sipísiwei (390). ⁶ Kè de kó yewe dèè á duó a píkù you, kèto Sudaa kàbe kó meyei nke dè yewe sipísinaà, n da kèéte diyie dimàà ndi dibenni dimáà kpéí nkè. ⁷ Kàa dèè memme á wénté Sedisademmu eì a pi di bíékè, kè di fietí a nóm bifé kè di nàkè n kó tipāānāānti. ⁸ N da bou iwēí nyi, a í yóo penté kè de kó yewe a pi yè dihei ke yè yàa deèné. ⁹ De kó yewe a yó nduó yèè mieke, a waá ntidiiti bè tu ti bedèè nè bè tu ti ódisi nè titeti bè tu ti fèfù nè itū bè tu ti nantii nè itei bè tu ti midéè nè tidiiti teti bè tu ti epotiri ke dè wēnné demou kékòore kénnaa nkédòò pēē, ke nwe ncáá nde kó yewe mieke yewe sikòusitāāti nè sipísiwei (390). ¹⁰ Diyie dimáà kó mudii níi mmānné a bo mù cānnémè cidóò omáá kè mù toté kuce mēnūmmù. ¹¹ Kè níi benné menie nha yó nyō mmè kè mè mbo diyie dimáà díitiri omáá. ¹² De kó mudii a níi yóo mù dòò kè mù ndò nkupémpēnkù nku, a níi yóo tōtinné tinitiminti tii kpei tinti kè kù pēmmú benitibè ìkè.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nsoté kè n náké ke dò: Mè boti nku Isidayeeriibe yóo dimè ikuú yete dè. Iboti n yóo bè bèti kè bèe kote ii boré i mieke.

¹⁴ Kè n dò: Biti! Áu nYiè nKuyie! Nè m bomè nè yíenní n yí sāu m máà, n yí cááké fēfē fēè ku, yoo musimmù pī nfē. Isié kperε maré í ta n nuú mieke. ¹⁵ Kè ti Yiè Kuyie nni nténné ke dò: Dè wenni, m bo da ceete munaàyèi kó yekūš, kàa mù ndòòné a pēmpēnkù, ke yóo tinitiminti.

¹⁶ Kè kùu yíé kè m béinné ke dò: Oniti fí! Esekieri n yóo duó nkè mudii muú deè Sedisademmu eì mieke, bè níi yóo bè bēnnému mudii nè menie nkè bè ndé yo nnè meyencaàrimè. ¹⁷ Mudii nè menie ndé bo dónté kè dèe bè di kè bèe cīte, kékú be yei nkpéí.

5

Kuyie nyóo potémè Isidayeeriibe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni soké ku náānti kè n náké ke dò: Oniti fí! Túóté kuponkù kékúó a yūti nè a deēnfé, kécōnné de kó ticití tēbiēté, kè ti toté yeçúó yētāāti. ² Kè yewe a pi yè dihei kè yè dèè dii yié á túóté dicóú dimáà kécóú ndihei cuokè, kētúóté dicóú teri kè ndi keeti ke yaati ke firí dihei, kētúóté dicóú ditāānni kè di yaaté yaaté, ke ní mbè bèti ke be kòuti nè disie. ³ Kàa sùò nsāmpòré kécúš a yaāyōri. ⁴ Tii mieke nke a yóo yētémé kécóú nkè muhāá ncóúté kécóú nyIsidayeeriibe.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò: Tii yóo tuakení Sedisademmu eì dindi n do soó ndi yeboté cuokè kè yehéké di fité. ⁶ O kàbe í yie n tannò nè n tié, ke sīnte kè dè pēēté yeboté yèè í n yé, bè yetemu n kuó ke pēēté yehéké yèè di fité ye kàbe.

Bè yete mètè kpéí n yē mmù ke í túnne n tié, ⁷ deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: Be to mē nkpenkemē ke pēētē yebotē yēè di fité ye kabe kpeye, bá bè í túnne n tannà, bá bè í dōori m bè nàké tí, bè me nketé ke í tū nyebotē yēè di fité ye kó meborime. ⁸ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu: Mí mómmuò n yóó wēēteni be bíékè, ké bè benke kē yebotēe ya. ⁹ Isòke bè dōò í kpéí ntemē kē m bè dōò m mu nyí dōò dē òmòu diyie mari, m me nyí yóó mē dōò òmòu diyie mari ténke. ¹⁰ Benitibè bo cááké be bí kē íbfi cááké í cicebè kē m bè poté ké bè cíe nketenkē kemou mieke.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu, kē mí béi! Bè dōò mètè kpéí nyisòke kperē nē isíe kperē ke sīnkúnne n cīētē. M bo bè kuó de kperē bāmbà, n yí yóó bè kuó mmesémmē. N yí yóó bè sūó. ¹² Sedisademmu a nitibè dikéè bo kú mutenkūū nyoo nē dikōnni, kē mudoò kuò dikéè déri, kē n cíe ndikéè táánni tipíti timòu kē m bè beti ke kòu nē disiè. ¹³ M mieke bo bè yē kē dó mēè boti kékáá nkè dó dē, kē bèe banté ke dō mmí ndi Yiè nKuyie dē n yóu be tookperí kpéí. ¹⁴ Sedisademmu eí bo náá tidobonti kē di nitibēe wuo ifei, kē yehekē yēè di fité kē ye kabe mbē yàu ke daú. ¹⁵ Be kperē bo ánné ifei kē bè mbē sáá mbēè yó ntú mēbenkumē. Iboti tēi bo bè yà kē kufōwáá nyí pí. M mieke bo bè yē mediè nkè m bè kpannē kē bè poté nē kemieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

¹⁶ M bo bè duónko dikōnni kē di ntonni kupendānni kōme kē mbē kòu, ke yé n yóó di duónkomē meé kpéí. M bo duó nkè dikōnni dōke yíe kédeuke kē mbē kòu. ¹⁷ Dikōnni dieri bo tanní kē tikpasinti mpīi mbē bí. Kē mutenkūū nhānné kē benitibè nkō mmutōntōnkūū, kē n duó nkè mudoò tanní. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

6

Kuyie nkpannēmè bèè feu iwūō sibōstenkaanì

¹ Kē tí Yiè Kuyie nyíe kē m béinnē ke dō: ² Oniti fí! Tūnte kécuó nyIsidayeri tārē bíékè kabe kē bè nàké m pāānāahti. ³ Á bè nàké ke dō: Díndi Isidayeribe tārē kabe nē sitāá kabe nē yekondake kabe nē tibiti kabe kénténē mí ndi Yiè Kuyie n tú mù: N yóó duó nkè bè di do mudoò mmu képuò ndi tārē. ⁴ Bè bo può ndi wūōtārē, di tuó nyēè ñnkē tihúúnti kē yēe kpánné, kē n duó nkè di dootitòbè di kuò kédáú ndáú di bókè ñkē. ⁵ M bo duó nkè bè dí kuò kédáú ndáú ndi bókè také, m bo yaá di kúš kēfité di bōwūōtārē. ⁶ Di ekē bo náá tidobonti kē di bōwūōtārē kpánné, di do feu yēè ñnkē iwūō kē yēe duó, kē di bókēe può nkédeé kē di ò ntúò nyēè ñnkē tihúúnti kē yēe può, di dōò dēè kó dimàà dēmarē ténke í yó nkpaá. ⁷ Bè bo mpuoti benitibè di mieke kē di duó ke kō, nkè di banté n túmē di Yiè nKuyie. ⁸ Nē memme n yóó yóu kē bēmbēe yentēmu mudoò mieke kénfòu ibotí tēi n yóó di cíe nkè di kote ñ borē í mieke. ⁹ Di mieke bèè bo yenté kénkpaá fòu bè bo dentení n kpéí bè borē ibotí tēi cuokē ke tú tidaati, kē be yēmmēe yókē kē bèe yóu mēbōyēmmē mēè te kē bè n yete ke m bütinné ke túnne yebokē. De mōnni bè bo pē mbemáá meyi nnē isòke be dōò dē kpéí. ¹⁰ De mōnni kēbanté ke dō mmí ndi Yiè nKuyie n yí sōnté ke náa nke tú m bo di bōnté de kō meyi.

¹¹ Meire a nòutē kēcatirē! Catirē kē dē da pí nyisíe Isidayeribe dōò ñ sòke kpéí. Mudoò nē dikōnni nē mutenkūū deè yóó bè dēè. ¹² Kē bèè dētiri mutenkūū mbē kùò, bèè tókē kē mudoò bè kùò, kē bèè wētē ke na ke yenté dikōnni bè kùò, ke yé m mieke yóó bè yēmē kē dó mēmmē. ¹³ Beciribè bo nduó duó dii mōnni be bókē cuokē kēfité be wūōtārē sitāá simòu nē yetārē yemòu ñnkē nē detie ndemòu yò nē

deɗetiedierè demou také, nè bè tùò ndè tihúúnti be bókè kpéí. ¹⁴ M bo youte n nòùtè be ìnkè kè be eìi dǎúnko, kétúóté dikpáà tédantè kperì kéntò kétuòkenè Dibuda eì, bè bo yèè ekè kó dimàà. Kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

7

Meyei mmèè yóó do Isidayeeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dà: ² Onìti fò! Náké Isidayeeribe ke dà Kuyie ntú be kperè deèmu! Be kó kumànkú kérínímu tipítì tinàà ke tùòkeni ke deè. ³ Díndi Isidayeeribe di kperè deèmu, m mieke yóó di yèmu kè n di bekénè di dǎòrìmè dòmmè, ké di bekénè isòke imou di dǎò ì kpéí. ⁴ N yí yóó di kuó mmesémmè, n yí yóó di coo, n di dǎò de n yóó de ndi yietímu, di sòke di dǎò ì doti di yo ìnkè nke, kè di bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

⁵ Kè ti Yiè Kuyie nyíé béi nke dà: Meyei mmèè í mòke mè mànnèmè mèè kèríní ke yóó di do. ⁶ Meyei nténke í díétiri, mè duunnímu, nte me ke tùòkení. ⁷ Dikònni dii doti di tenké, de mǎnni dii tùòkeni kè de yiè auténi. Dè dò mmeyèñcaàrìmè mme yetārè ìnkè kòbe kpéí, de ténke í tú diwèi be kpéí. ⁸ Bàmbà nwe m mieke dotimè di ìnkè, m mieke yóó di yèmu kè dǎò mèè botí kè n dí bekénè di dǎòrìmè dòmmè. Di dǎò de n yóó de ndi yietímu, di dǎò ì sòke imou kè ì do di yo ìnkè. ⁹ N yí yóó di kuó mmesémmè n yí yóó di coo, n yóó bekénè bá wè o dǎòrìmè dòmmè mme, kè di sòke mbo di cuokè. Kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie nku ke puoti.

¹⁰ De yiè tùòkenímu, dikònni dii tùòkení, kè kunasáà bité, kè tefentè deuke. ¹¹ Kuyonku kuù ité ke cònmú ke dò ndidáù ke puoti, di kperè marè ténke í yóó nkpaá, di kó kusùkù nè di kó kunàòroo. ¹² De mǎnni kèrínímu, de yiè ténke í kpaá díétiri, de bá nnaati odonti, ofitwè yèmmè me mbáá caàrè, ke yé mí ndi Yiè nKuyie m mieke í yóó bè domè késoó nhòmou. ¹³ Wèè fiiti ò í yóó na kéwète kèpété ò fité de bá kòò kpaá fòu, tii yóó bè tùòkeni tí ì yóó soó nhòmou. Bá wè o yei ndoti o yuu ìnkè nke, òmou í wèti ke bo péte o wèrímú. ¹⁴ Bè yó nheumu sikipàriheù kétúnte demou, òmou me nyí kòri dikpànni ke yé m mieke yè mè benitibè bemou ndi.

Òmou í yóó na kéyenté Kuyie nkó tibeénti yiè

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dà: De kó dimònni bèè bo mbo ditowaà mudoò muù yóó bè kùà, dikònni nè mutenkúù nkè deè kuò bèè bo sicéí mieke. Bèè bo depaa mbè yóó kú mudoò mieke nke, bèè bo dihei mieke mutenkúù nnè dikònni deè bè kúntinè. ¹⁶ Bèè bo na kéyenté kè bèe deke yetārè ìnkè yekpetinónkperè kòme kénkuò mbe yei nkpeí.

¹⁷ Kè be baà ncíte,
kè be núù nni ntú bókè bókè.

¹⁸ Kè bèe dáátí tifàòtǎnti,
kè kufōwáá mbè auté kè ifeii bè pī,
nkè bèe kuó meyubii.

¹⁹ Bè bo mbuànkò be díítí ice mieke
kè mesoò nnaá ndetètirè,
Be máti péítí nè mesoò mbáá na ké bè deeté,
mí ndi Yiè nKuyie m mieke bo bè yè dii yiè.
De yiè bè báá na kédì kénsànnè
bè báá na kèpíe mbe bùòtè,
ke yé be máti péítí nè be soò,

ndèè do túmè meyei nkó dikūnnì.

²⁰ Bè sàti kó kuwenniku kuù do te kè bè mmòke tefentè.
Bè de ndòònè bè bəətenkaanìi mēsəə nkpesi.

Deè te kè n yóó duó nkè bèè dè pè.

²¹ N yóó yóu kè yehekè teyè kəbe bèè dè fèke,
benitiyeibe bèè yóó éi be kperε
ké dè kònnè ke dè sīnkūnne.

²² N yóó mbúútoomu,

kè bèè sīnkūnne n cīètè nenti,
benitiyeibe, befèèbè bèè tatiní Sedisademmu éi
ke bo di sīnkūnne.

²³ Bè màátí mēfīmme mme be kpréi,

ke yé bè cóummè menitiyī
nkè kuyonku sūū ndiheì mieke.

²⁴ N yóó duó nkè ibotí ìi yóu ke bè pēēté kè ìi kotení
kéfèke be cēī, kè bekparibè fei deè,
kè bèè sāū mbe wūstàrè bè do feu yèè ìnkè iwūš.

²⁵ Kukōmbòdorí kó diyè kèrínímu

kè di bo wammú wèè bo di deeté kémónté.

²⁶ Me nyei nníi bo mpēnkóo kè metēmè tū̀kenímu,

kè di nyeti tū̀ nke tati titeti,

kè di wammú m pāānāānti náāntò kòò bo di náké nh ò benke ti kémónté.

Ikuó nù̀bè ténke bá nyé ikuó,

beheikēnkótìbè me nténke bá nduò nyitié.

²⁷ Okpààti bo mbo yekúdabùò mmieke

kè meyeñcaārìmèe auté tekpààtibite,

kè diheì yembè nou nkpeutí.

N yóó dāò bá wè o dāòrìmè dōmmè mme,

kébekénè bá wè ò mānnè tū̀ beénti,

kè bèè banté n tú̀ mè di Yiè nKuyie.

8

Kuyie mbenkemè Esekieri Sedisademmu kəbe dāori mēè yei

¹ Kè dè mmòke yebie nyèkuò nè bè ti pīrímúmè ke kònnè Babidōnni. Otānkù kúonwè kó diyie nummuri yiè, kè nní nkari n cīètè kè Sudaa kó bekótìbè bo m borè, dende ti Yiè nKuyie nwērímú cùténímè n yīnkè. ² Kè n wénté kényà demarè kè dè dōnnè onitì, kétúóté de ka na mberí ndè kēwētenenì de fūš kè dè dò mmuhāá, kétúóté de ka na mberí ndè kēwētenko deīnkè kè dè dò kuhāawenniku ke dò ntímáti bè pūténí ti diōnni mieke. ³ Kè de kóo nitìi youtení o nòutè kēpí n yùti kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kēhāātenè ketenkè. Kè ti Yiè nKuyie nní mbenke kè dè ndò m bo Sedisademmu, ke bo diheì kó dibòri kubakù cānkú bíékè kperi tebəətenkaanìtè do borè, ti Yiè nKuyie ndo wúó ntè kè dè kù yóu ke íinko ku mieke. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeēribe tū̀ nkú kó kufēnkù dè bo ke dōnnè n do yà kù kubiriku mieke. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dā: Onitì fí! Wénté kubakù yóu bíékè.

Kè n wénté kényà tebəətenkaanìtè kubakù yóu bíékè tèè íinko ti Yiè nKuyie mmieke kè te bo diwūstōnni bakù yóu a bo ntatoomè. ⁶ Kè kù n náké ke dā:

Onìti f́s! A yà Isidayeeribe d̀d̀ori ìi s̀òke kperè, ke bo nte k̀e n d̀éténè n c̀f̀ètè yáa ba? Isòke t̀ei né kpaámu a yóo yà ì.

7 De kó dif̀onkúò k̀e k̀u n k̀otenè ku c̀f̀ètè d̀ankù kó dibòri borè, k̀e n wénté k̀éyà dif̀òtìri mari keutémè kumarí. 8 K̀e k̀u n náké ke d̀ò: Onìti f́s! Duute kuduotí dibòri.

K̀e n k̀u dùùte k̀e d̀eè naánko dibòri. 9 K̀e k̀u d̀ò: Taroo k̀éyà bè d̀d̀ori ìi s̀òke dieyi.

10 K̀e n taroo k̀énsó ndebambaannè dem̀ou kó tif̀enti tii d̀e bo, tiwanwanti isòke kpeti nè sitenkaanii k̀e bè d̀e kerí ke fité kumarí. 11 K̀e Isidayeeribe kó bekótìbè sipísiyiekèe c̀óm̀m̀u sib̀oatenkaanii iikè, k̀e Safáa bire Yaasanniyau bè k̀òkènè, bá wè kòò t̀e tesòsékébuute, k̀etuò ntihiúnti k̀e kuyukú ndekú k̀einkè.

12 K̀e k̀u d̀ò: Onìti f́s! A yà Isidayeeribe kó bekótìbè d̀d̀ori d̀e disòri mieke yáa ba? Bá wè ò d̀d̀omu o dieku mieke sib̀oatenkaanii kó tif̀enti k̀e be piètìyuu né tú m b̀útinnè be ei, n yí bè wùò.

13 K̀e Kuyie nyíé k̀e n náké ke d̀ò: A yóo yíé k̀éyàmu isòke t̀ei bè d̀d̀ori ì.

14 De kó dif̀onkúò k̀e k̀u n k̀otenè ku c̀f̀ètè b̀ori dii bo kubakú you di bíékè k̀e benitipòbè k̀ari d̀eborè ke kuò ndibòò Tamuusi k̀ũ * mari ndi k̀e bè do ò nkuò ndi k̀ũ mbá dii tenwaà. 15 K̀e k̀u d̀ò: Onìti f́s! A yàà? A yóo yíé k̀éyàmu isòke ìi p̀èètè ii.

16 K̀e k̀u yíé k̀e n k̀otenè ku c̀f̀ètè d̀e mieke kó kud̀ankù k̀e n yà a bo ntatoomè ku c̀f̀ètè kukp̀ánkp̀ánkù nè diwũòt̀nni d̀e saku k̀e benitibè d̀e bo, ke bo benitibè sipísidè nè bènùmm̀u ke c̀óm̀m̀u ke búútí ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè ke co diyìè yìè k̀èè bíékè, ke nínkú ke báá ndiyìè. 17 K̀e k̀u d̀ò: Onìti f́s! A yàà? Sudaa k̀obe d̀ori ìi s̀òke sàà í bè sannàà? D̀è ỳimè k̀e bè píenku kuyonku dihei ke íinko m mieke? Nte be ke yuo tipuonti be wũò ntake † ibòkuò mayi nyi, d̀eè do te k̀e d̀eè yonke Kuyie ke yé d̀e kó medò̀rimè do d̀ommè disáánni ndi ku kpéí. 18 M múnke yóo bè d̀d̀onè kemieke nke, n yí yóo bè kuò mesémmè n yí yóo súò nhòmòu bá k̀e bè d̀ò bè n kuónnè mèè botí m báá keè.

9

Kuyie mpotémè Sedisademmu ei k̀obe

1 K̀e n keè metammè mamè p̀eenímè ke tú: K̀otenèní d̀indi bèè yóo potè Sedisademmu ei k̀obe, bá wè wèe túótè o k̀parinenkù k̀uò k̀òunè.

2 K̀e benitibè mabè bèkuò yenni Kuyie nc̀f̀ètè b̀ori dii bo kubakú you bá wè kòò pikú o k̀parinenkù. Kòò m̀ou bo be mieke ke dáátí mupà̀akonkperimù kó tiyààti, ke siékè tewààtè o naak̀onfè kék̀ateni kécómm̀ó disòawũò kó diwũòt̀nni takè. 3 De m̀onni k̀e Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kó tikpetii íte ku taummè t̀u beinkèmbàribè bàa di borè, k̀énkòri Kuyie nc̀f̀ètè b̀ori bíékè, k̀éyú oniti wèè do dáátí tiyààti tii dùòkenè mupà̀akonkperimù ke siékè tewààtè o naak̀onfè. 4 K̀e ti Yiè nKuyie nhò nàké ke d̀ò: Ce nkéfitè Sedisademmu ei dim̀ou mieke k̀ecanne benitibè bèè wùò nyisòke ìi d̀d̀ori be cuokè k̀e d̀e bè yóu. A canne kudapà̀ati be t̀i.

5 K̀e k̀u péi mbetòbè ke d̀ò: T̀unnenè be k̀empuotì. Mesémmè bá ndi bonè òmòu di báá súò nhòmòu. 6 Dí kuò bekótìbè nè bedapà̀mbè nè besapà̀mbè nè ibi

* 8:14 Tamuusi: Bè nàa ndii b̀òò kpéí ndie Mesopotamii k̀obe kó dibòò † 8:17 ...be wũò ntake: D̀e kó medò̀rimè do tú

nè benitipòbè, di bè kùò bεmou páíí di né báá kááké bèè tĩ ncànnè idapāātí, di keténè n kó tεcĩètè kòbε.

Kè bèε keténè bekótíbè bèè bo Kuyie ncĩètè ììkè. ⁷ Kè kùu bè nàké ke dò: Kòtenè késĩnkùnne n cĩètè, piénnè becĩrìbè te dánkù, kè di dèè di yè!

Kè bèε deè káyè kéta dihei képoté benitìbè.

⁸ Kè nní nkpaá m máà kédò kénĩnkú késĩnnóò ketenké, kékúónko ke dò: Áú! N Yìè nKuyie nha miεke keè yè Sedisadεmmu káa yóó kuò Isidayεεribe bèè kpaáá?

⁹ Kè kù n nàké ke dò: Isidayεεribe nè Sudaa kòbε bè dòò mèè yei nyí sénní. Menitiyĩ mmeè piε ndihei miεke, kè dihei cààrè, kè be piètiyuu né tú: N yí kpaá be εi, n ténke í bè wùò. ¹⁰ M mómmuò m me mmúnke í yóó bè kuò mmesémme, n yí yóó súò nhòmòu. Bè dòò dè n yóó de mbè fǎò.

¹¹ Oniti wèè dàátí tiyààti tìi dùòkenè mupààkonkperímù ke sǐéké tewāātè, kò wētēnì kénáké Kuyie nke dò: N dòòmu a do yè n dǎò tì timou.

10

Kuyie nyiè ke benkemè kumàà Esekieri

¹ Kè nní nwúò nkéyà n sòò yà dè kè dè dò ntiweti ke ānke beĩnkèmbàribè yo ìnkè, ke dò nditásààri bè tu di sǎfii kè de cómmè dò ndikpààtikàri. ² Kè ti Yìè nKuyie mbéinnè oniti wèè dàátí tiyààti bè dùòkenè tì mupààkonkperímù ke dò: Kòte tenaasántè tèè bo beĩnkèmbàribè fǔò te borè, kékouténè a nou yehāākūò nkéyaaté dihei.

Kòò kété kè nní nhò wùò. ³ Kè beĩnkèmbàribè bo Kuyie n cĩètè bakù yóú kè diwētiri piε nte miεke kó kudánkù. ⁴ Kè ti Yìè nKuyie nkó tikpetii íté beĩnkèmbàribè yo ìnkè kékòte ku bòrì borè, kè diwētiri piε nKuyie ncĩètè miεke, kè ti Yìè nKuyie nkó tikpeti kó kuwennikuu piε nte dánkù kéndò kuhāawenniku. ⁵ Kè beĩnkèmbàribè fièti nampú, bèè bo ku cĩètè dánkù ditowaa kòku kè bè yo. Kè de kó metammè dònne muwērímù yìè nKuyie nkòme. ⁶ Kè ti Yìè nKuyie nnáké oniti wèè dàátí tiyààti tìi dùòkenè mupààkonkperímù ke dò wèè kòte tefǎdóntè miεke beĩnkèmbàribè cuokè kèdeitení muhāá, kòò kòte kéncómmú tenaasántè cèètiri také. ⁷ Kòò ìnkèmbàri mǎu youte o nǎùtè muhāá mmùò do bo be cuokè nè tenaasántè káyètè yehāākūò nkéānnè mupààkonkperímù kó tiyààti yìè nnou miεke, kòò yè cǎuté káyè.

⁸ De mǎnni kè tenǎùtè matèe yènni beĩnkèmbàribè fièti fǎ ke dònne tenitinǎùtè. ⁹ Kè n wénté káyà yecèètiyè yènáà kè yè cómmú beĩnkèmbàribè také, dicèètiri dimáá, bá wè borè, ke mièti ke dò nyetásààyè bè tu yè kidìsòdíti. ¹⁰ Kè dò nyetòbè yemou, ke wè nke seu yetòbè miεke. ¹¹ Ke toté ye bíéké ye bíéké tipíiti tinàà kénkérí ke weti ye ììkè bá yè í wèkii. ¹² Kè beĩnkèmbàribè kǎnti timou be ìnkè nè be nou nè be fièti, be kǎnti timou kè tì cǎú mmuhāá nke pĩnti kè yecèètiyè yènáà me ndò. ¹³ Kè n keè bè yumè yecèètiyè ke dò: Fefǎdǎnfè. ¹⁴ Beĩnkèmbàribè bènàà bεmbe bá wè kòò mǎke keyììkè kènàà ke keketikè dònne oĩnkèmbàri kòke, kè kedéríkè dònne kenitikòke, kè ketáánkè dònne kecirícirikòke kè kēnaankè dò nketúkòke. ¹⁵ Kè de kó beĩnkèmbàribèé íté, kè nní nsó ndekpákperε n sòò yà dè nde kukó nKebaa kó mεpεémme. ¹⁶ Kè beĩnkèmbàribè kété, yecèètiyèe kété be píiti, kè bè pínte be fèti ke yòutenè ketenké yecèètiyè múnkeè bè neinè kèíténí.

17 Kè bè còmúmú yèe cómúmú, kè bè ité yèe ité, ke yé mède yèmmè bo beṅkèmbàribè, meè bomè yeçèṅṅiyè.

Kuyie nkó tikpeti itémè ku cṅètè bòri

18 Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti ité ku cṅètè bòri kékote kécómúmú beṅkèmbàribè ya ṅnkè. 19 Kè beṅkèmbàribèe youte be fièti kéhāātenni ketenkè, kè nní mbè wùò nkè yeçèṅṅiyè bè neínè ke cómúmú Kuyie ncṅètè bòri diyie yiè kèè biékè kperi, kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù kó tikpeti bo beṅkèmbàribè ya ṅnkè. 20 Dekpákperè n sòò yà dè nde kukó nKebaa peémme, kè m banté beṅkèmbàribè bembe kè bè to Kuyie nyIsidayeeribe tū nkù kpààtikàri. 21 Kè bè màke bá wè keyiikè kènàà nè ifièti inàà, be fièti fā kè demarè dè bo ke dō nsinitinōu. 22 Kè be ìikè dōnnè n sòò yà dè kukó nKebaa mpeémme de kōke, bá dè kè dè kèri dè ìikè co kèè biékè.

11

Sedisademmu ei kōbe sōkémè ke dōori meyei

1 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kékōtenè ti Yiè nKuyie ncṅètè kó dibòri dii bo diyie yiè kèè biékè, dii weti diyie yièni kèè biékè. Kè n yà benitibè sipisidè nè benūmmú kè bè bo Kuyie ncṅètè bòri kè m banté be mieke Isidayeeribe kpààtibè bèdèbè Asuu birè Yaasanniyau nè Bennaya birè Pedatia. 2 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní nnáké ke dō: Onitì fā! Be nnitibè beè tanninkoní meyei, beè tiè nyitié nyeiyi dihei. 3 Ke náá nke tú: We ntu dè í tūòke ti bo maámè sicèè! Sedisademmu ei tu tekūmbotè nte kè ti tú imaa. 4 Deè kpéi nte onitì fā, á bè nàké m pāānāānti kè bè cau.

5 Kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí n yīnkè kè kù m béinnè ke dō: Náké be ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yému bè náá ntì nè bè totí ti be yèmmè. 6 Di kùò benitibè dè í sénní dihei dii mmieke, beçiribè beè duó duó ice mieke. 7 Deè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú: Di kùò bèè nitibè ke dōú ndoúnko dihei mieke beè tu imaa nke dihei tu tekūmbotè. Díndi n yóó di dennemu. 8 Di dé mudoo mmu yáába? M me mmu nkōrinèni dihei mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmú bēi. 9 N yóó di dennemu ke di tanné bepòòbè nou mieke ke di bekénè, 10 kéduó nkè bè di poté kè di kuonè yese Isidayeeribe tenkè mánku kè di banté n tūmè di Yiè Kuyie. 11 Di nhei dii í yó ntú tekūmbotè kè di tú imaa. Isidayeeribe tenkè mieke nke n yóó di bekénèmè. 12 Kè di banté ke dō mí ndi Yiè nKuyie di yete mú kuó nè n tié nkè tūne ibotí tei ìi di fité i kpéyi.

13 Kè nní nnáá nKuyie mpāānāānti kè Bennaya birè Pedatyaau kú, kè n do kēsīnnōó ketenkè kékūonko mediè nke dō: Áú Kuyie! A yóó kuó Isidayeeribe sōmbe bēmōu ndiá?

Kuyie nnákémè kù yóó wēte kétúmmè Isidayeeribe bèè cṅètè

14 Kè ti Yiè Kuyie nní mbéinnè ke dō: 15 Onitì fā! A yōfūò kōbe bēmōu nè a tebií Isidayeeribe bēmōu nè Sedisademmu ei kōbe bè náāmmu ke tú: Díndi ndiétirínè Kuyie nku, kù duó ntímbè di nhei kè ti di te. 16 Náké be ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie ntú: Bá nè m me mbè ciémme kè bè ta ibotí tei mieke ke ciété ketenkè kemōu. Bá nè memme m bè bonèmu de biékè ke dō m bomè n cṅètè. 17 Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yóó wēte ke bè tūmmu, n yóó bè dennemimu ibotí tei nè yehékè teyè mieke bè do ciété kēmbo dè, kéwēte kè bè duó mbe tenkè bembe Isidayeeribe. 18 Bè bo wētení dii mōnni bè bo denne dèè tu isíe nè isōke kperè. 19 M bo wēte kè bè duó mmeyèmmè mēmáá, meyempāmmè, kéwēte kè bè ānné iyentotí pānyi,

kédeite meyèmmè màè kpeñni ke dò ndipèri ké bè duó mmenitiyèmmè. ²⁰ Kè dèe yie nkè bèe túnne n kuó nè n tié nkéndòori dè yèmmè, kéntú n kòbe kè m bè te. ²¹ Mèè yèmmè kpaá bo bè síé kperè nè be sàke kperè kó mudòòrimù bíékè, n yóó bè yietímu bá wè o dòòrimè. Mí ndi Yiè nKuyie mmù bíí.

Kuyie nkpeti itémè Sedisademma

²² Mèmmè beñkèmbàribè pñtemè be feti kè yecèètiyè mbè neínè, kè Kuyie nyIsidayeeriibe tū nku kpeti ãnke be yo ãnkè. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nkpeti íté be ei kédeke ditàri dii bo dihei, diyie yiè kèè bíékè. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nni ntúóté kékòtenè Babidònni bè pñmúní bè borè, ti Yiè nKuyie nYaá mmuú do dè nni mbenke. Diè nde m mǎntóomè ti Yiè nKuyie ndo m benke màè benkùmè. ²⁵ Kè nni nnáá n kòbe bè pñmú bè ti Yiè nKuyie nni mbenke dè kpéí.

12

Esekieri dàòmè kéndò nhò yeti dihei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Oniti fí! A ã kubotí kùú to í yo tináañti ku cuokè nke. Bè mǎkemu yeto ke bo keè, bè me nyí yo, ke mǎke inuò nke bo yà bè me nyí yau. Ke yé bè tumè itookperí yembè mbe. ³ Oniti fí! Dennení a nenti kédòò kéndò mbè da pñ kuyie ncuokè ke yetinè dihei, kè bè nda wúó nkè dè yèmmè bèe banté bè tumè itookperí yembè mbe. ⁴ A mbou a nenti a yetinè ti dihei kuyie ncuokè kè bè nda wúó, kàa nyeti kuyuoku mǎnni kè bè da wúó, nkàa yè bè òò pñ mbè kéyènnè dihei bè òò dàòmè, ⁵ kèduute dihei kó kuduotí kédenne a nenti ⁶ kè ti buuté dihuri, kè bè nda wúó nkàa yè. A káá nha ìkè kuyàákù kè dèe yie nkàa báá yà dihei, n da dòò dibenkùri ndi Isidayeeriibe kpéí.

⁷ Kè n dàò kéndòmè ti Yiè nKuyie nni nnàkémè, kéboú n nenti kuyie ncuokè bè pñ nwè ke yetinè dihei ò òò yímè. Kuyuoku mǎnni kè n duute dihei kó kuduotí, kényeti dihuri ke to n nenti, kè bè nni n wúó kè n yè. ⁸ Kè dèe wenté kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ⁹ Oniti fí! Isidayeeriibe, de kó itookperí yembè í da beké ke tú a dàori baà? ¹⁰ Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie mmù bíí nde kó tináañti Sedisademma kóo kpààti kpéí, nnè Isidayeeriibe bèè bo o ei mieke be kpéí. ¹¹ Náké be ke dò a tú mbenkùmè mme be kpéí, a dàori dèè yóó bè tǎkení dènde, bè yóó bè dènnemu dihei kè bèe kòte betòbè tenké. ¹² Be kóo kpààti wèè bè baké kòo buuté o nenti kéyè dihei dihuri mǎnni, kéyè bè dùute dii bòri kuduotí, kényeti kénkánkè o ìkè kè dè bo yie nkòò bá nwúó nho ei. ¹³ N yóó ò banté ticùàti nti, kòo ta n ditè mieke kè nh ò kònnè Kandee Babidònni ei, kòo kú ò báá di yà. ¹⁴ Bèè kó dimàà tu o tǔmbè nè bèè ò baà nè o ãpǎnti, m bo bè cíe ntipíiti tímòu, kè mbè bétinè disie. ¹⁵ M bo bè cíe ndii mǎnni kè bèe ta ibotí tel mieke bè bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁶ N né yóó yóu kè mudoò nè dikònni nè mutenkùú nkè dèe soómmu bèmabè be mieke, kè dèe yíé nkè bèe náké ibotí tel n yóó bè cíe nkè bèe ta í mieke bè dòò ì sàke kpéí ntemè, kè tii mbè tǎkení kè bèe banté n tǔmè di Yiè nKuyie.

¹⁷ De kó difònkúò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁸ Oniti fí! Á nyo nha dii ke kpeuti ke yè nha nie nnè iyíèke nè kukǎmbòdoróo. ¹⁹ Á náké Isidayeeriibe tenké kòbe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú Sedisademma ei kòbe bèè bo Isidayeeriibe tenké mieke, bè bo nyo mbe dii nè iyíèke ke nyò mbe nie nnè kukǎmbòdoróo, ke yé be tenké yóó dàúnkómè dèè bo ke mieke demarè ténke í yo

nkpaá, benitibè bèè ã di mieke be kó kuyonku kpéí. ²⁰ Yehékè benitibè piéké yè bo dǎũnko kè diheí naá ndikpauri kè bèe banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

Kuyie nnàké ti Isidayeeribe ti yóo dǎũmu

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²² Onitì fǎ! Ba nkpeí nte kè di náa nkotiye nyie nyIsidayeeribe tenkè, wèè tu: Yewe pǎnkú ke pǎnkú bá ti í yá Kuyie nkó mebenkùmè mamè dǎ̀̀̀rimè? ²³ Náké be ke dò mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóo paàmmu de kóo kotiyè nyIsidayeeribe tenkè mieke. Pètínke bè nàké ke dò: Yewe tǎ̀̀̀kemu kè n kó mebenkùmè memǎu bo dǎ̀̀̀. ²⁴ Bepǎ̀̀̀soũmbè ténke í yó mbo Isidayeeribe tenkè mieke. Bèè bo nnáá nke tú m bè benke dǎ̀̀̀marè bá bè í yà mùmamù. ²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nti m béimmu. Ti me nyóo dǎ̀̀̀mu ti í yóo ǎ̀̀̀te. Díndi itookperi yembè dí kó meborime mieke nke n ti béimmè ke yóo ti dǎ̀̀̀. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi!

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kè m béinnè ke dò: ²⁷ Onitì fǎ! Isidayeeribe náa nha kpéí nke tú: Onitì yie nyè nKuyie nhò benke ti tu nanke kpeti nti, tipǎ̀̀̀ánaànti ò náa nti tu yemǎ̀̀̀rè yèè kpaaní ye kpeti nti. ²⁸ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú dè ténke í yóo ǎ̀̀̀te kè m béi nti dǎ̀̀̀. Kè m béi nti, m béimmu kè ti yóo dǎ̀̀̀. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

13

Kuyie nnàké ti bèè sou nke tú bè náa nku pǎ̀̀̀ánaànti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onitì fǎ! Náké Isidayeeribe bèè náa mbe yèmmè kpeti ke sou nke tú bè náa m pǎ̀̀̀ánaànti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bèe kénté kékeè n yóo bè nàké ti. ³ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà, bembè bèè tũ mbe mómmombe be kó meyèmmè bá bè í yà dǎ̀̀̀marè. ⁴ Náké be ke tú, bè sǎ̀̀̀áténè iǎ̀̀̀ké nyi ke ã tidobontí mieke. ⁵ Bè í tũnte be duotí càke dè, bè í maá kuduotí ke fité be eí, kè dè bo yíé nkè bè ncómmu mudoo mǎ̀̀̀nni, m mieke bo bè yè díi yíé. ⁶ Bè yàu mèè benkùmè tu detetirè kǎ̀̀̀me mme, bè benkú yèè benkùyè tu siyáábisi kpeye nye. Bèè ǎ̀̀̀ sǎ̀̀̀nté kéntú Kuyie nyè, m me n yí bè nàké tìmatì, kè bè béi nke dèè, bè nkémmu m bo dǎ̀̀̀mè bè yè mmù. ⁷ Bè náa ndi mǎ̀̀̀nni ke tú Kuyie nyè, m me n yí béi nti matì, dè í tú bè náa nsiyáábisi nsi, kè bè benkú yèè benkùyè tu detetiràà? ⁸ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu bè me nnáámmè bèe dí ti ke sou nke tú m bè benke mebenkùmè mamè. Mí mómmu n yóo wè̀̀̀teni be biékè, mí ndi Yiè nKuyie m mí béi.

⁹ M bo ànné tenòtè bèè sou nke tú bè náa mpǎ̀̀̀ánaànti ke sou nke tú m bè benke tìmatì, kénáa nsiyáábisi. Bè í yó nkǎ̀̀̀ké n kǎ̀̀̀be tǎ̀̀̀nni mieke, be yètè í yó nkǎ̀̀̀ke Isidayeeribe yètè mieke, be naàcèi báá na Isidayeeribe tenkè. Kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

¹⁰ Bè fétínko n nitibè mbe ke náa ndiwèl kpéí, diwèl me nyi bo. Bè biití n nitibè maá kùu duotí nku. ¹¹ Náké be ke tú fetadiéfè kèrínimu nè kuyaakù nè yemátarè. ¹² Ke bo poté kumarí kè kùu do kè bè yí benke tibítí sòò borè, a báa yà. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m béimu ke tú m mieke kèè bè cǎ̀̀̀uté, kè n yóo bè duónko fetaafe nè kuyaakù, m mieke kó fetaafe bo bè potè nè yemátarè kè bè càke. ¹⁴ M bo pǎ̀̀̀nte kuduotí di bí kù kè kùu do, kè ku pũ̀̀̀ feitóo, kù bo do kè di yáke, kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁵ M mieke bo yè díi mǎ̀̀̀nni kuduotí nè bèè kù biití, de mǎ̀̀̀nni m bo di beke ke dò: Yé kuduotí borè nè bèè do kù biití? ¹⁶ Isidayeeribe mieke bèè do tú bemáa m pǎ̀̀̀ánaànti náambè? De mǎ̀̀̀nni di ténke

báá yà m pānāaanti náam̀bè, bèè do náá nSedisademma k̀obe ke tú diwèl̀ k̀eríní, bá dimarí í k̀eríní. Mí ndi Yiè nKuyie m̀i b́ei.

Kuyie nyè nHesekieri náké tí bèè sòu nke tú bè tu ku pānāaanti náam̀bè

¹⁷ Kè tí Yiè nKuyie nyíé ḱé n náké ke d̀o: Onití f́s! Wèxte a botí kó besapambè bèè náa mbemáa kpeti ke tú bè tu m pānāaanti náam̀bè. A bè náké m pānāaanti, ḱé bè cau. ¹⁸ Á bè náké ke d̀o: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà! Bembe bèè yanti iduké ke ùnninko n nitibè ke duòkú ifátíyí ke daati benitibè yò, bekótibè nè ibí ke tanninko n nitibè wèrè ticùòti mieke ke né d̀o kécoco mbe mómmombe be kpere yáaba? ¹⁹ Bè càari n yetiri ndi n kobe cuokè medibii ndinacèkutiri dimáa kpéi nnè mudii sam̀pòrè kpéi nke kòu bèè í d̀o nkékuo ke yóu bèè d̀o nkékuo, ke sòu n nitibè bèè í yetiri timati. ²⁰ Dèè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè m b́ei nke tú: M mieke bo bè yè, be duké bè sóunnè ì n nitibè ke bè tanninko ticùòti mieke. N yóo ì t̀sũmu ḱepíté be wèrè bè pí nyè nè ticùòti sínòo k̀ome. ²¹ N yóo k̀erímu be fátíyí kédèeté n nitibè kè bèe yè be cùòti mieke, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ²² Di niiri bèè d̀òòri bè mbe mesàa nnè di kó siyáabisí m mómmuo m me nyí càarè be yèmmè kè di yáukunko meyei ndòòribè k̀anti bá bè í yóu meyei nkè dè bo yie nkè bè ñfòu. ²³ Dè dèemu yíe! Di ténke í yóo náké siyáabisí, n yóo fietemu n nitibè di ñou mieke, kè di banté n tùmè di Yiè nKuyie.

14

Dibòò bo mbomè a yèmmè mieke

¹ Kè Isidayeeribe kó beheikènkótibè mabèe katení m borè, kénkari. ² Kè tí Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̀o: ³ Onití f́s! Be nnitibè bokè bo be mieke nke, bè d̀oú mmedífímmè mme mèè yó nte kè bèe yeté, m bo yie nkè bè m beé ntimatàa? ⁴ Náké be ke d̀o: Mí ndi Yiè nKuyie n tú Isidayeeribe mieke, wèè yèmmè bo mbo o bokè ñnkè kòò katení ke bo beé mpānāaanti náantò timati, m̀i mómmuo n yóo ò t̀énné o bokè sũ mèè kpéi. ⁵ Kè dèe yie nkè n wète ḱeyúú nyIsidayeeribe yèmmè bèè n déténè be bokè sũú mmèè kpéi. ⁶ Nè de kpéi náké Isidayeeribe ke d̀o: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Wètenení, bútinménè di bokè nè isòke imòu.

⁷ Isidayeeribe bemòu mieke yoo bepòòbè bèè katení ke bè bonè. Kòò mòu n déténè, kòo bokè bo o yèmmè mieke, kòo yèmmè bo dèè yóo ò bo nde bíékè, kè de yie nkàte ke s̀ònté m pānāaanti náantò ke bo ò beé ntimatí, m̀i mómmuo n yóo ò t̀énné. ⁸ M̀i yóo wèxtení o bíékè kóò d̀òò medòòrimè mamè mèè yóo náa ndikotinùu kè bè ndi naá. De yie, m bo ò dèite n kobe cuokè kè di banté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁹ Kè m pānāaanti náantò mòu bo weè me nyóu kè bè o ciité, mí ndi Yiè nKuyie mm̀i yóu kè bè ò ciité. N yóo youte n nòutè nte o ñnkè, kóò dèite n nitibè Isidayeeribe cuokè. ¹⁰ Bè bo to bedé de kó meyei, nwèè katení ke bo ò beé nnè wenwe bè beé nwè. ¹¹ Kè dèe yie nkè Isidayeeribe d̀òòke bá n déténè, kè n yetiri n kpeti ke d̀òòke s̀inkunko bemáa, bè tu n kó benitibè mbe kè m bè te. Mí ndi Yiè nKuyie, mm̀i b́ei.

Kuyie nhòò í nsònté ḱekpetínnè onití

¹² Kè tí Yiè nKuyie nyíé ḱé m béinnè ke d̀o: ¹³ Onití f́s! Kè dè d̀o ndiheí mari k̀obe yete n kpeti, ke d̀òò dèè í wenni, kè n yòute n nòutè ke dèite be kpere demòu dèè do s̀òò mbe buò mieke, kè n duònní dikònní, ke k̀uò iwũò nè benitibè. ¹⁴ Kè dè s̀ò mbenitibè bo de kó diheí mieke, ke dònne benitibè bie mbe t̀aati Nòwee nè

Danniyeyeri nê Isobu, beê yóo yenté, bē dòdri mēè kpéí n dómè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi.

¹⁵ Kē dē mē ndò n duó nkè depĩmpĩnnè deè yènní ke pĩ nde kó diheì miēke benitibè ke di dounko bá òmòu ténke í dē pēnkù depĩmpĩnnè dende kpéí. ¹⁶ Kē de kó benitibè botí bo de kó diheì miēke bētāāti, mí ndi Yiè nKuyie m bomu kē mī bēi, mbè báa na kédēetē be bí initidaai yoo initipòì, beè maa yóo cooté kē de kó diheì dounko.

¹⁷ Kē dē mē ndò n duó nkè mudoò muù tanní be tenkè miēke kē bē kòu iwũs nē benitibè. ¹⁸ Kē dē sã nde kó benitibè botí bo bētāāti. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kē mī bēi, mbè báa na kédēetē be bí initidaai yoo initipòì, beè maa yóo cooté.

¹⁹ Kē dē mē ndò m miēke kēè bē yē kē n duonni mutenkũũ, kē mù bē kòu ke bo deè benitibè nē iwũs. ²⁰ Bá kē benitibè mabè bo de kó diheì ke donnè Nōwee nē Danniyeyeri nê Isobu. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kē mī bēi, bē báa na kédēetē be bí initidaai yoo initipòì, beè maa yóo cooté bē dòdri mēè kpéí n dómè.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi nke tú, bá nē m mē nduónkomè tiyēiti tinàa: Mudoò nē dikòmni nē depĩmpĩnnè nē mutenkũũ nSedisadēmmu ke bo ku benitibè nē iwũs kēdeè. ²²⁻²³ Bá nē memme n yóo súómmu benitibè kē bēè yènní Sedisadēmmu ei kékatení bē di pĩnní kē di borè, kē di yà bē borime nē bē dòdri mē, kēbanté muù kpéí nte kē n duó nkè de kó meyei ndo nSedisadēmmu, de mōnni kē dí banté ke dō n yí sǎnté ke duó nkè de kó meyei ndo Sedisadēmmu, mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

15

Kuyie ndōnnenēmē Sedisadēmmu kōbe fĩnyĩ kó mutie

¹ Kē ti Yiè nKuyie nyíé kē m béinnè ke dō: ² Oniti fĩ! N yóo da beke timati nti, fĩnyĩ kó kudóu pēētē ba detie nterē kpēyi? ³ Bē dòdri nē dēmarè de kó kudóuà? Bē bo na kē kù dōnè febaafe mafè kénsakù tinentàa? ⁴ Nte ku kē bē kù tōtinnè kē kù còuté tipĩti tidé. Kē ku cuokè còuté. Kù bo yie nkédōnè dēmaràa? ⁵ Bá kù do wenni dìi mōnni bē do í kù dòdri nē mùmamù, kē kù bo còutému kē bē né kù dōnè dēmaràa?

⁶ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m bēi nke tú: N còu mmēè botí nffinyĩ kó kudóu ideí tei cuokè, n yóo mē n dō Sedisadēmmu kōbe. ⁷ N wēētēni be bíékè nke, kē be yèmmè dō mbè yenténè muháa nkè mù né yóo bē còuté. M bo wēētēni be bíékè kē bēè banté n túmè di Yiè nKuyie. ⁸ M bo duó nkè be eii ndóunko bē n yete mēè kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi.

16

Kuyie ndōnnenēmē Sedisadēmmu dēbire bē dootóo dē

¹ Kē ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: ² Oniti fĩ! Benke Sedisadēmmu kòo banté ò dòdri ìi sòke. ³ Á ò nàké ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie mmí ò nàa nke tú: Sedisadēmmu a fuku nē bē da peitémè a tu Kannahāa kou nwe, kaa cice tú Amōriibe botí kou, kaa yō tú Itiibe botí kou. ⁴ Nē bē da peitémè nē a yàmè diyie, kēndōnnè dēbire nde, bēè da peitè bē í nkēétē a neititòu, bá bē í nda wùò ke da wénkūnne, bē í nda waare mukóskús, bē í da dátinnè kuyàakù. ⁵ A do dō nyisíe nyí òmòu í nda kuò mmesémmè, bē do í da dō dende kó dimàa, bē do da dootóomu dikpáa miēke bē da peiténí dìi yiè. ⁶ Kē nni mpēnké ke da yà kaa duónè

meyĩ. Meràmme n da nàkémè ke dò: Ñfòù! Ke sò nha kpaánè meyĩ. ⁷ Meràmme n duómme kàa kòtè dikpáá kó timúti kòme, ke pĩnte ke deuke, ke tĩnté, ke yè yeme, ke yè ticitì, ke né nkpaá bo a tetiri. ⁸ Meràmme kè nní mpēnké ké da yà, ke sò nha cēntení ke dèè. Kè n da dátinné n yaábòri mànkú kékáá nha fei, ké da dóunnè dinùù ke dò: M bo da pouke, kàa naá m pokù. Mí ndi Yiè nKuyie mmú me nyè.

⁹ Meràmme n da wúamè ke òuté meyĩ mmèè da dáátí, ke da pe mmekùò, ¹⁰ ke da dátinné tiyààti tii kpē nnè tineusààti bè dònè ti tikònti tii nukú mesàà, nnè kuyaabombouñkù kùù dùàkenè mupààkonkperimù, ke da dátinné kuyaasààkù, ¹¹ ke da sàri, ke da ùnné sineí, ke da dùù mmedèi, ¹² ke tōnné a ònni mumámáà nke da tōnné yetootòre, ke da linné fesòoyitòòdáfè. ¹³ Ke da sàri mesòo nnè timáti péiti kó tisáti kàa ndaati mupààkonkperimù kó tiyààti nè tiyaasààti tii kpē, kè n da duó mmuyuo nsààmù nè mecekùò nnè mekùò kàa yo nke wenke mediè nke naá nhokpààti. ¹⁴ Kè yebotè da yíétè a wenniku kpéi nke yé kù do í mànnè mè kùmakù a sàri tii sàti kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmú me nyè.

Sedisadammu dðirimè onitipòkù wèè ðauti ðautinè benitidaabè o kòme

¹⁵ De mōnni kàa wenniku nè a yetifeitoo kè dè né da souté kàa naá nhonitipòkù wèè ðauti ðautinè benitidaabè ke yaá nhamáà nè bèè kó dimàà kòriní a borè, ¹⁶ ke tùóté a yaàsààti yeyòrè kpeti ke dònè titouti yebòwùòtòrè borè ke càke amáà nè ye. ¹⁷ Ke tùóté mesòo nnè timáti péiti kó tisáti n do da duó ntí, ke dònè sibòotenkaani sidaaní ke m bùtinné ke sí tūnne. ¹⁸ Ke tùóté tiyààti tii kpē nke sí dátinné, ke tùóté n kùò nnè n tudaàri ke sí cóu. ¹⁹ N do da duó mmùù yùo nsààmù nè wèè péè nè mèè kùò nnè mèè cekùò n do da duó ndè, kàa nyo, nha de mpāa nsitenkaani ke dè nsì cóunko. Mí ndi Yiè nKuyie mmú me nyè. ²⁰ A dòò onititipòkù wèè ðauti ðautinè benitidaabè o kòme mme ke m bùtinné kètūnne yebàkè, kè dende í sannè, kàa tùóté m bí a m peiténè ì, initidaaì nè initipòì ke yè pāa, ²¹ ke tùóté m bí ke ì fié sibòotenkaani ke cóu. ²² Ke m bùtinné ke ðòori isake kperè, ke tūnne yebàkè bá a í denniní a bíkémbénti, a do bo dii mōnni a tetiri ke duónè meyĩ.

²³ A yei mmeè sūũ. A bo ya! Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi. ²⁴⁻²⁵ A āā yèè wūòtòrè tipíti timòu, bá kùù ce nùù, ke sāũ a wenniku nè bèè kó dimàà pēnkù. A ðòori onitipòkù wèè ðauti ðautinè benitidaabè o kòme mme kè dè sūũ. ²⁶ Fšò taunnè Esibiti kòbe a cēpetitòbè kperibè. Kè dè sūũ nke íi m mieke. ²⁷ Kè n yòute n nòutè a ìnkè, ke da neuté tidiiti ke duó nkàa dootitòbè da na, kè ifei pĩ nFidisitēèbe kó bekpàatibè a m bùtinné mèè kpéi. ²⁸ Bá dè í da sannè, kàa tūnne Asidii èi kòbe, bá nè memme dè í da sannè. ²⁹ Kàa sòtè ke taunnè Babidanni kòbe, bepótambè diebè nè memme a me nyí sannè. ³⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Meyèmmè meè da dònité kàa dòò onitipòkù wèè ðauti ðautinè benitidaabè o kòme. ³¹ Ke maá yewūòtòrè tipíti timòu, bá kùù ce nùù ke senku ticuuti. A í dōnnè benitipòbè tòbè bèè ðauti ðautinè benitidaabè bè dōmmè. ³² A dōnnè onitipòkù wèè šš yóu wēnwe o dòu kényé kéwammú mbenitidaabè tòbè. ³³ Benitipòbè tòbè bèè ðauti ðautinè benitidaabè bè bè yietimu, kè fšò nnè pāa nyepārè a dacīè ke yè yūšnni kè yè bo nkòriní a borè ke da dounè. ³⁴ A kó munitidawammú í dōnnè betòbè kšmu, benitidaabè beè í da wanti, fšò wanti benitidaabè, ke bè yietí ke kónté meborime.

³⁵ Sedisadammu, a dōnnè onitipòkù wèè ðauti ðautinè benitidaabè wēnwe. Kénté mí ndi Yiè nKuyie n tú mù. ³⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n tú, a càke mèè kpéi

nha kpàtì ke benke a fei a naatinè bè, ke taunnè yebòkè ke yè fié ibí. ³⁷ Deè kpéi nte kè n yóó tíi nha natitòbè bèè kó dimàà da dọke nè a dọke bè nè a pè mbè, m bo bè tínní dii mǎnni n yóó dátému a yààti ké da cònnó a tetiri be ìikè kè bèe yà a fei imǎu. ³⁸ N yóó da bekènèmu bè bekùnèmè onitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè nè bè bekùnèmè benitikòùbè a íi m mieke nke ke yóu kè n yóó da kuò. ³⁹ M bo da ànné be nǎu mieke kè bèe può nha wǔstàrè kéfeka a yààti nè a sàti ke da cònnó a tetiri. ⁴⁰ Bè bo suku benitibè kè bè da búótí yetárè ké da kǔùké yese, ⁴¹ kécóu nha cǐí ke da dǎò bè yè mbè da dǎòmè benitipòbè péu ìikè. Kè n kǔnté a nitidawammù bá a ténke bá mpǎā nha kpàtì. ⁴² M mieke bo da yè dii mǎnni kékáá nke mǎnku, n yèmmè bo da nǎóté, de mǎnni a dǎòrimè ténke bá nni nyóú. ⁴³ M mieke bo do a ìnkè. A í mè ndèntenímè a bikémbénti mǎnni nè memme ke íinko m mieke, m múnke né còmúmumu ke bo da fǎó nha dǎò dè. Mí ndi Yiè nKuyie mmǔ b́éi. A dǎò tii sǎsǎàti kperè dende kè n yí mbuò de kpeti kàa né sǎoté ke dọke dǎò isake kperè mǎmmǎnne.

Sedisadèmmu kǎbe kó meyei mpèētému yehèkè teyè kǎbe kǎme

⁴⁴ Sedisadèmmu a kperè yóó naá ndikotinùu ndi bèe nǎnnè yekotinò kè bè ndi naá nha kpéi nke tú: Yǎ dǎmmè, birè me ndò. ⁴⁵ A yǎ baa do dǎmmè ke senku o dǎu nè o bí, a kperè me ndò. A kó bekótibè nè a neí bè do dǎmmè ke senku be daabè nè be bí. A kperè me ndò. Di yǎ do tú Itiibe botí kou nwe, kè di cice tú Amǎriibe botí kou. ⁴⁶ A kóò kà tu Sammarii wèè bo a bakù cǎnku bíékè, a kó teyǎàtè tèè me mbo a bakù yóu tèè tu Sodǎmmu nè o bí. ⁴⁷ A tǔnne beè kó meborime ke dǎò be kó isake, a cǎke ke dè pèētému be kperè mediè. ⁴⁸ Mí ndi Yiè nKuyie m homu kè mǔi b́éi. A kóò kóti Sodǎmmu nè o bí bè í dǎò fǎó nnè a bí di mè ndǎòmè. ⁴⁹ Nte a kóò kóti Sodǎmmu yie kó meyei ntúmè: Tefentè nè tidikédènti, ò bo ntiemmè, kénkari ke í yǐèkù dǎmarè, wenwe nè o bí, bá mesémmè í ò bonè ocíri nè osènniwè. ⁵⁰ Tefentè tèè do bè deuté kè bèe dǎò isake kperè n yǐkè, kè m bè kei nkéndònnè a yǎmè. ⁵¹ Sammarii yie wenwe í dǎò meyei mbá kè mè kǎákè a kǎme cuokè. A dọke pèi nha kó isake kè dè tontému. A yó isake ìi sǔù, ndèè te a kó bekótibè nè a neí kè bè dò mbè wenni. ⁵² Fǎò yóó tǎ tǔnké be kó ifei, ke yé fǎò dǎòmè isake kè ì pèētè be kpeyi, kè bè dò mbè wenke, fǎò tieke ifei, nè yesáàmbè, ke yé fǎò temè kè bè dò mbè wenni. ⁵³ N yóó wète kéíimmu Sodǎmmu nè o bí kécónné, kéíi nSammarii nè o kpeyi kécónné, ke múnke da íi nkécónné be cuokè. ⁵⁴ Kè dèe yie nkàa tǎ a fei késínné a yuu a dǎò dèè kó dimàà de kpéi nkè dèe bè bǎntè. ⁵⁵ A kóò kóti Sodǎmmu nè o bí bè bo wète kécómmú be fǎtè kótè nye, Sammarii nè o kpeyi kè bèe wète kécómmú be kpeye. Fǎó nnè a kpeyi kè di wète kécómmú di kpeye. ⁵⁶ A do mǎke dii yiè tefentè kénsenkumu Sodǎmmu koò daú. ⁵⁷ Ke sǎ nha fei mu nyí feité koò dǎnnè. Di mǎmǎnni Edǎmmu ei kó besapàmbè nè yehèkè teyè kǎbe bèè di fité bè né daú fǎó nwe, bembè nè Fidisitèèbe kó besapàmbè bèè do da senku tipítì timǎu. ⁵⁸ Fǎò yóó tǎ a kó munitidawammù a dǎò tì nè isake kperè a dǎò de kó tiyeti. Mí ndi Yiè nKuyie mmǔ me nyè.

⁵⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: A dǎò dè n yóó de nda fǎó. Ke yé fǎò sènkèrimè a n dǎnnè dii nùu ke tǎtè mí nnè fǎó nti kó metaummè. ⁶⁰ Mí mme nkpaá yému metaummè n do da dǎònnè mè a bikémbénti mǎnni, n yóó wète ke da dǎònnèmu metaummè mèè yó mbo sǎá. ⁶¹ De mǎnni kàa dentení a borime a bo cǎuté dii mǎnni a kó bekótibè nè a neí, kè m bè nda duò nkè bè ntú a bí, nè

be ti í yó mmàke metaummè mí nnè fí nti màke mè. ⁶² Ke yé mî yó wête ke da dânnè mè metaummè, kâa banté n túmè di Yiè nKuyie, ⁶³ kédentení a borime do dõmmè, kè ifei da pí mbá a nùù báá táúté m bo da cíē ndiì mōnni a dōò dè demou, mí ndi Yiè nKuyie mmî bēi.

17

Kuyie nhântémè Isidayeeribe ke dōnnenè fetúúfè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dō: ² Onitì fí! Waá dináañhântíri Isidayeeribe kpéi nke di mbè ánté. ³ Náké be ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie n tú fetúúfè diefè mafè feè kōtení Dimaa kè fe fièti deú kè fe fèti òkù, kè fe dàátí ticití ke ā yeyòrè, ke bōtè Dimaa túúkú kó mutie sètíri kó kubakú meyómmè kòku. ⁴ Ke kèété mu bake meyómmè kpeyi kó dimàà ke iténè, ke kōnnè bepotambè cie, ke ì dōú mbepotambè kó dihei mieke. ⁵ Ke dèè ke waá ntietí de kó dihei kpeti ke tí buotí kupaku kùù duò, ke tí fií mmenie ntaké, mutie mùù nōnnè menie mmu kōme. ⁶ Kè ì pūnté ke naá nfinyí kó mutie mùù péi mesàà ke wūò nkè mu fāàti wetí feè túúfè kè mu cíē ntati ketenkè, kè mù yè ibake. ⁷ Kè fetúúfè diefè tefè yènní kè fe fièti deú kè fe fèti òkù ke í sènní. Kè finyí kó mutie cíē nyè ke fè wetí. Kè mu bake fe wetí kè mu yèmmè dō mmù bo péte menie nfe bíékè, kè dèè pèété mù fiíkú dè. ⁸ Mù me nnè do fiíkú ketensààkè nke kukó mpeémmè kè dè bo yie nkè mùù yè ibake képeité yebe, kéntú finyí kó mutie sààmú.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Mù bo na kékótáà? Fetúúfè báá uuté mu cíē nkétōú mu be, mu fāàti tìi bité kè tìi kpeíà? Dè í yó mbékú onitikperí yoo kubotí kùù sū kù bo mù uutémè. ¹⁰ Nte mu, bè mù fiímmè mù bo na kékótáà? Kè diyìè yìè kèè bíékè kó kuyaakú tūòkení mù báá kpeí mù fiíkú dàà?

Kuyie mbè wènkūnnemè kù bè nàké tìi náànti

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dō: ¹² Náké de kó itookperí yembè ke dō: Di í banté de kó tináànti benkú dàà? Tìi benkú Babidōnni kóo kpààti nwe wèè kōtení Sedisademmu, ke pírmú bekpààtibè nè sikipààtibí ke kōnnè o cie Babidōnni, ¹³ ke pí ntekpààticifètè yuu kou, ke duò nkòò ò dāúnnè dinùù ke bo nyíé nho kpeti, ke pímmú bèè tu bekótibè dihei ke kōnnè. ¹⁴ Kè dè bo yie nkè be kpààtiyuu mberí ke bá nwanti kédeuke, kémpí nhò bè dāúnnè diì nùù. ¹⁵ Kè tèè kpààtibite me nyete o kpeti ke deite yetōrè ke tō nhEsbítì kè bè bo duōnní siséfè nè sinaasēí, nè behāāpōmbè. Ò bo naà? Wèè dōò memme ò bo na kédeetè omáà? Ò tôte metaummè ke né bo na kédeetè omáà?

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! Kè mî bēi. Okpààti wèè ò pí ntikpàti, ò sènkèri weè kó dinùù ò do ò dāúnnè di ke tôte metaummè ò do ò dāònnè mè, weè kpààti kó dihei Babidōnni mieke nke ò yóó kúmè. ¹⁷ Babidōnni kóo kpààti bo bè do diì mōnni mudoò kèpénnè kuperí nè kudookōti ke bo kua benitibè péu. Esibítì kóo kpààti báá na ké bè deetè bá nè ò āāpōmbè me nsūmè nè ò nitibè. ¹⁸ Sedisademmu kóo kpààti sènkèri dinùù ò do ò dāúnnè di ndi, ke tôte metaummè. Weè me ndo yíé nke dō ò yó nyíé nho kpeti, ke né wète ke dōò dende, ò báá na kédenne omáà de mieke.

¹⁹ Deè te mí ndi Yiè nKuyie kè m bēi nke tú, ò mè nyetenèmmè nh ò dāúnnè diì nùù ke tôte metaummè n do ò dāònnè mè dè doti o yuu ìnkè nke. ²⁰ N yóó ò diì nticùàti nti kòo ta n ditè mieke kè nh ò kōnnè Babidōnni, kóò bekénè ò n yete mèè kpéi. ²¹ O kó bekpārínuōmbe bēmou nè behāāpōmbè bēmou bè yóó bè kùōnè

disiè ndi, bèè bo yenté kè bèe cìaté tipùti timòu, kè di banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmù búi.

Kuyie nyèmmè kù bo wète kèti nyIsidayeeribe

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíe kèbéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmù mómumu yóó bóóté mutie diemù sètiri yómmè kédeite o kó dipànni dii pùnte o baku yómmè kédeke kè mù fíi nditári dieri yómmè. ²³ Isidayeeribe tãri dieri dii bè sîi ndi yómmè mme n yóó mù fíimmè kè mùu yènni ibake képeité yebe, kénáa nsètiri kó mutie saàmù, kè tinòti timòu botí nhā mu bake ìnkè, ke dièku mu déé. ²⁴ Kè détie ndemòuu banté ke dò n tú di Yiè nKuyie nkè mfi kòu détie ndierè ke duò nkè desánpòrè kòtíri. Mfi òò duò nkè dèè sù kè dèe kpei, dèè kpei kè dèe póri. Mí ndi Yiè nKuyie mfi búi nke yóó tì dòò.

18

Bá wè nè o yuu ndi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kè m béinnè ke dò: ² Yekotinò ònye nye di náámmè Isidayeeribe tenkè mièke? Ke tú: Bekótíbè càáké yesíè bényè kè ibí nù nyàrike.

³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mfi búi. Di ténke í yó nsòké kénáa nde kó dikotinùu Isidayeeribe tenkè mièke. ⁴ Bá wè o fòmму bo n nou mièke nke, cice fòmму nè debire kòmму. Wèè cààrè wèè yóó kú.

⁵ Kè wèè wetí ke dōori n dómè, ⁶ wèè í kari yetārè ìnkè ke yo ntibòodiiti, ò me nyí feu iwūš Isidayeeribe bōotenkaani, ke í sãu omáa nè otòu pokù, ke í duónè onitipòkù o yónti mònni. ⁷ Wèè í cíi mbetabè ke yo mbe kperè, ke òò ténne wèè ò mòkenè dibànni ò wè dōunnè dè, ke í yuuku, ke pãā ndikònni bo bè tidiiti, ke daati tiyàati bèè bo yefòkperè. ⁸ Ke òò í mpènte kéndó bèè ò yietí kénóò, nke yóu meyei, ke bekù timómònti, ⁹ Ke tũ n tannò ke dōori n kuó yè mmù ke to timómònti. Ó tú oniti wèè wetí wènwè, de yiè nyó nfòumu, mfi búi.

¹⁰ Kè de yiè mme mpeité debire kè dè tu oyeiwe ke kòu benitibè, kè dè dòò dende kó demarè. ¹¹ Kè de cice yie í dòò demarè kè dè kàri yetārè ìnkè ke di tibòodiiti ke sãu demáa nè otòu pokù. ¹² Kè dè í ténne wèè dè mòkenè dibànni ò dè duò ndè. Kè dè cíi mbeciribè nè besénnibè ke yo mbe kperè, kè dè fié Isidayeeribe bōotenkaani ke dòò isake kperè. ¹³ Ke níí pentè kéndó kécònte, wenwe kó kuboti ò nfòuà? Ò bo kú, ò dòò ì sòke doti o yuu ìnkè nke, kòò yóó kú.

¹⁴ Kòo niti me mpeité debire kè dè wùó nde cice dōori mèè yei nkó dimáa ke í mè túnne. ¹⁵ Ke í kati yetārè ìnkè ke yo ntibòodiiti ke í feu iwūš Isidayeeribe bōotenkaani ke í sãu nhomáa nè otòu kóo pokù. ¹⁶ Ke í cíi mbenitibè ke yo mbe kperè, ke í yuuku ke pãā mmudii dikònni bo bè, ke daati tiyàati bèè bo yefòkperè. ¹⁷ Kòò í dòò dèè í síé, ke òò í mpènte kéndó kécònte, yoo bèè ò yietí kénóò ke tũ n tannò nè n kuó. De yiè mbáa kú o cice yei nkpeí, nhò yó nfòumu. ¹⁸ O cice wèè fèkù betabè kperè, ke yuuku bá ò í dōori mesáa nho kòbe cuokè, wèè yóó kú o yei nkpeí.

¹⁹ Kè dindi tú: Ba nkpeí nte kè debire òò í ntò de cice yei. Debire dōorimu dèè wetí ke tũ n kuó ke dōori ì yèmmè, dende yó nfòumu. ²⁰ Wèè dòò meyei nweè yóó kú. Debire báa to de cice yei, nde cice me mbáa to debire yei. Wèè dōori kè dè wenni n yóó we nyietí mesáa, nwèè dōori meyei nkóò yietí meyei.

Kuyie nyáúkùnnemè ku kàbe kònti kè bè bo ndòari mesàà

²¹ Kè ti Yiè Kuyie nyíé kèbéi nke dà: Kòo yeiwe weè me ncèète ke yóu meyei nhò do dòari mè, ke tũ n kuó imòu, ke dòari dèè wetí, n dós dè, ò yó nfòumu, ò báá kú. ²² N ténke báá dentení ò do dòò mèè yei. Ò yó nfòumu ò dòò mèè sàà nkpréi. ²³ Mí di Yiè nKuyie n dós oyéiwee kúmáà? N dós wèe yóu meyei nhò dòòri mèmme kénfòu. ²⁴ Wèè do dòari mesàà nkè weè me nyóu mesàà nhò do dòarimè, ke kòu benitibè ke tũnne beyeibe dòari mèè yei ò né nfòuà? N ténke báá dentení mesàà nhò do dòò mè. Ò yóó kúmu ò yete mèè kpréi n kpeti ke dòò meyei. ²⁵ Kè dín-di tú mí ndi Yiè nKuyie ndòari dè í wenni: Kénténè dín-di Isidayeeribe n tú mù: Míi kó medòòrimè í wennaà? Dè í dò ndíi kòme sìnàà? ²⁶ Kè nsà wèè do dòari mesàà nkòò mè yóu ke dòari meyei nke ku, o kó meyei nhò do dòari mè mèè kpréi nte. ²⁷ Wèè do dòari meyei nkè weè me nyóu meyei nhò do dòari mè ke dòari dèè wetí, n dós dè, ò yó nfòumu. ²⁸ Ò tãáté mèè kpréi nke yóu meyei nke dòari mesàà ndèè te kòò yó nfòu ò báá kú, ²⁹ Bá nè mèmme dín-di Isidayeeribe kè di tú n dòòrimè í wenni, míi dòòrimè í wennaà kè di kòme? Dè í tú díi kòme sìnàà? ³⁰ Dèè te kè n yóó di bekénè dín-di Isidayeeribe bá wè o dòòrimè dòmmè. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi. Ceetenè kégóu meyei nke ténke bá ndòari dèè bo di bo. ³¹ Yóunè meyei ndi dòarimè kémòote meyempàmmè, di dós kékúmaà Isidayeeribe yáa ba nte? ³² Mí ndi Yiè nKuyie n yí dós òmòu bo kúmè, ceetenè tũnké kénfòu.

19

Esekieri kuó ndíi kúdabònni Isidayeeribe kpààtibè kpréi

¹ Kuyie nkuu n nàké ke tú n kuó ndikúdabònni Isidayeeribe kpààtibè kpréi.

² Náké be ke dò:

Nè dimònni di yò do tú diciriciri niiri ndi, ke duó yedaayè cuokè kè di bí di òrì kè di ò piú.

³ Ke pii diciriciribii dimáà ke dii naá ndiciriciripànni, kèbébíi mupímmù, kèmpíi mbenitibè ke cáá.

⁴ Kè yebotèe keè bè nàámmè di kpréi, kè di pí ntimáti kètònnè di ònni kuyímpie nke di kònnè Esibiti.

⁵ Kè kuciriciriyòkúu yà kù pààmèmu kù do baà dè, kè ku yèmmè do bo dèè ònkè kè dè naá ndetetirè kè kúu yóu kètúóté ku bire terè kédòò diciriciripànni.

⁶ Kè di nfiri yeciricirè daayè cuokè kènaá ndiciriciridaà kèbébíi mupímmù kèmpíi mbenitibè ke cáá.

⁷ Ke può nsikpààticéí ke può nyekpààtihekè, kè di konte kufòwáá mpí mbèè bo de kó dihei.

⁸ Ke píi mbekúpòbè ke dounè kè ibotí tèi yehèkè dieyè kàbe bèè fité de kó dihei kè bèè íté kécómmú kè di díi nticùòti kè tii di tùòti.

⁹ Kè bèè di tónné kuyímpie nkékòte kè di duó mBabidònni kóo kpààti, kòo di tannè kutàdènkù mieke kè dè bo yie nkè bè báá keè di tammè Isidayeeribe tārè ònkè.

Bè kuş ndii kúdabònni fínyĩ kó mutie kpéi

10 Mémme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Di yò do dò nfínyĩ kó mutie bè buotí mùmму menie mborè
kè mù péi mesàà nke ā tifaātì menie nsū mèè kpéi mù borè,

11 Kè mu bakèe pūnte kényè mupóó,

kékpenke kénáá nkukpààtìpàati,

kénhokù kéréèté ibake sonyi

kè i yómmèe tuòke yewetè,

kè bè mmù bùs mu bake okù mèè kpéi nke sū.

12 Kè bèe mù uuté nè kemieke kébo nketenkè

kè diyie yiè kèè bíékè kó kuyaakùu mù fūute

kè mu bæe kpéi kéduoní,

kè mu baku diekùu kpéi kè muhāā nkù còuté.

13 De mōnni kè bèe mù fíi ntetenkpetè,

dikpáá tedòntè ìnkè.

14 Kè muhāā mmamùu yènni mu mieke

ke còu mmu bake nè mu bæe.

Kubaku kperikù ténke í mbo mu ìnkè

kùu bo naá nkukpààtìpàati.

Dikúdabònni ndi fesútìtífè kperi.

20

Kuyie ndo tòmè Isidayeeribe bá nè bè me nyetírímè ku kpeti

1 Kè dè mmòke yebie nyèyiekè nè bè ti pírímúmè ke kōnnè Babidōnni dibenni
yiénni, otānkù nummuwè kó diyie pínni yiè. Kè Isidayeeribe kó bekótìbè
mabèe kotení m borè ke bo beé mbe kpeti ti Yiè nKuyie. 2 De mōnni kè ti Yiè
nKuyie nní mbéinnè ke dò: 3 Onití fí! Náké Isidayeeribe kó bekótìbè ke dò: Mí
ndi Yiè nKuyie n tú bè kōténì ke bo m beémmaà? Mí ndi Yiè nKuyie n fòumu! N
yí yóó yie nkè bè m beé ntìmatì. Mí ndi Yiè nKuyie mmù bíi.

4 Onití fí! Mí yē nha bè bekénè, bekénè be ké bè nàké be yembè do dōori ì sòke.

5 A bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú nè m bè tātémè, nè n taunnè dii yiè
Sakabu cīètè kòbe, ké bè benke mmáá ke sò mbè bo Esibiti kè m béi nképarikè ke
dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmù bè te. 6 De yiè ndi m béimmè ke dò: M bo bè dènnè
Esibiti tenké, ké bè tannè dihei m paatè di be kpéi nke sò ndi tenké wenni kè
tidiiti bo nè ináake. Dihei ndi dii pēēté yeteyè yemou. 7 Dendè m bè nàkémè kè
n dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmù bè te, bæe dootóo bè bokè be yèmmè bo yèè ìnkè.
Kè bè nàké ke dò: Bè báá sãũ mbemáá nè Esibiti kó yebokè.

8 Bè bo dii mōnni Esibiti bè í dó kényie n kpeti, bè í nyóu isòke kperè, be kóó
mòu í nyóu be bokè be yèmmè bo yèè ìnkè. Bè me nyí nyóu Esibiti kó yebokè, kè
m miekèe káátè kè bo bè yèmmè Esibiti tenké ke káá nke mánku. 9 Kè n né wéntè
n yètìrì yàà bo cakemè, de mōnni ndi n dōòmè dè bo yiennèmmè kè n yètìrì báá
cake yebotè ìikè. Ibotí bè do bo ì mieke kè m bè benke m máá ké bè dènnè Esibiti
kó ketenké mieke. 10 Mémme m be dènnèmmè Esibiti tenké kè bè kèténè dikpáá
tedòntè kperè mieke, 11 ké bè duş n kuş nè n tannò bè dò nkéndōori dè kè dèe
yie nkè bè nfòu. 12 Kè m bè duşnnè teomputè kó yewe kè yè ndò mmetaummè
mèè bo mí nnè be ti cuokè me kó mecanimè. Kè dè bo yie nkè bèe banté mí ndi
Yiè nKuyie mmù bè cānnémè. 13 Nè memme kè bæe yete n kpeti dikpáá cuokè,

bè í ntũ n kuó, kéyete n tannò n yē mbè dò nkéntũ nyè, kè dèe yie nkè bè ífòù. Memme kè bè sɪnkũnko nh ompùtè kó yewè. De m̀ǹnni kè m miεkeε káátè kè bo bè yèmè dikpáá miεke kè m bè kùò páíí. ¹⁴ Kè n né wénté n yètiri yàà bo cakemè. De m̀ǹnni ndi n d̀d̀òmè dè bo yiennèmè kè n yètiri báá cake yebotè ìikè, ibotí bè do bo ì miεke Esibiti kè m bè dènneni. ¹⁵ Memme n yíε ke p̀r̀rikèmè kuce m̀d̀ÉRimè dikpáá miεke ke d̀ò bè báá ta dihei n do yē n yóó bè tanné di, dii tenké naati kè tidiiti bo nè inàake, be kó dihei dii p̀EÉTÉ yēsɔnye yemau. ¹⁶ Ke yé be dootóomè n kuó, bè ténke í ntũ n tannò, ke wénté teompùtè yìε s̀ntíke kperi, kè be yèmmè k̀tè yebokè bíékè. ¹⁷ Kè mesémme né m bè nni mbonè, bá n yi mbè kùò ke bè dèè páíí dikpáá miεke.

Isidayεribe í yie nKuyie nkpeti diyìè mari

¹⁸ Mí ndi Yiè nKuyie kè n náké be bí dikpáá miεke ke d̀ò: Di bá ntũ ndi yembè tié, di me mbá ntũ mbe kó meborime, di bá nsɪnkũnko dimáá nè yebokè. ¹⁹ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te. Di ntũ n tié nke nyé n kuó kpéi nkéndɔri i yèmmè. ²⁰ Di nyé teompùtè yìε kpéi, nkè di ncáá nke tú n kperi, kè dèe yie nkè di banté mũ tumè di Yiè nKuyie nwèè di te. ²¹ Bè me nyí nyie n kpeti, bè í ntũ n tié mbè me nyí ndɔri n kuó yèmmè. Oniti dò nkéntũ nyi kè dèe yie nkòo fòù. Memme bè d̀d̀òmè teompùtè yìε tetirè kperi, kè m miεke káátè kè bo bè yèmè ke káá nke m̀nku dikpáá miεke. ²² Kè n né yóu ke tēnnéni n yèmmè n yètiri yàà bo cake mèè kpéi kè n d̀d̀ò dè bo yiennèmè kè n yètiri báá cake yebotè m bè dènneni Esibiti yèè ìikè. ²³ Memme n yíε kébéimmè ke p̀r̀rikè ke d̀ò m bo bè cie nkè bèe ta ibotí tɛi miεke yehekè yèè í tú be kpeye. ²⁴ Bè í d̀d̀ò mèè kpéi n kuó yèmmè bè do dootóo n tié nyi kéwénté teompùtè kó diyìè detetirè kperi. ²⁵ Kè dè mboni kè m bè duónnè ikuó * ì í wenni ì í fòunkũnko. ²⁶ Kéduó nkè bèe cake bemáá ké nni nfeu be bí ì tu Mpo. Kè dè bo bè p̀i nyisíε kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nyóó kũntémè Isidayεribe kó mubɔ́fèù

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò: Dèè kpéi nte oniti f̀s̀! Náké Isidayεribe ke d̀ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú be yembè do n yetírĩmu sáá ke ínko m miεke. ²⁸ Bá nè m me mbè tannémè dihei n do béi nképarikè ke d̀ò n yóó bè duó ndi. Dii miεke nke bè yàmè sitáá diesi simou nè detie ndierè ndemou yo ke dè fié iwũó, ke nde ntud̀ tihúúnti f̀s̀ti ke dè cou menàa ke í m miεke. ²⁹ Kè m bè beke ke d̀ò: Bá nkó ditenni ndi di dekùmè, kè bèe di yu ke d̀ò ditōnni, ke me ndi yu nè yíenni. ³⁰ Dèè te kè n tu a bè náké ke d̀ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bè báá nsáũri bemáá ndi be yembè kōme ke tũnne yebokè, ³¹ ke yè pāa nyepārè ke yè feu be bí ke tuò, ke baa sáεkè ke sɪnkũnko bemáá nè yebokè nè yíenni. Ke né yē m bo yóu bembe Isidayεribe kè bè nni mbekù bè kpetaá? Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mũ béi! N yí yóó yie nkè bè m beé ntĩmati. ³² Bè toti ti be yèmmè ti í kpaá bo d̀ò̀ tì tu: Bè d̀ó kénd̀onnè ibotí tɛi nyi kénfeu iwũó sibɔɔtenkaanii idéi kpesi nè yetárè kpesi. ³³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mũ béi nke tú: M miεke bo bè yè kè n youte n nòutè ké mbè baké nè muwÉRimú. ³⁴ M miεke bo bè yè dii m̀ǹnni, n yóó bè dènnemu nè muwÉRimú, ibotí tɛi miεke bè ciétè ke bo ì miεke. ³⁵ M bo bè

* **20:25** ikuó: Bè nàa nyii kuó kpéi ndie nyi tu Kuyie ndo duó nyi nyi Isidayεribe ì tu bè bo nkù pāa mbèè tu Mpo, dè né í tú Kuyie ndo yē mbè níí bè nkù kùu, mèè dake. Benitibè bemau né do í banté de kó tináahti mesàa. Kuyie ndó be ndɔrimè kù do d̀ò bè níí bè t̀uóTÉ kéceetenè f̀Èf̀È ketifè nfe ké f̀È nkù f̀Èutè (Mudennimú 13:1-16). Esekieri d̀ó ké tí mbè dente, kè nsà kè ti wénté Odommu 3:20.

kòtenè dihei teri kó dikpáà miéke kè ti wetínnè titòbè kè m bè bekénè,³⁶ m bekénè mèè botí be yembè Esibiti tenké kó dikpáà miéke, n yóó me mbè bekénè mí ndi Yìè nKuyie, mmú búi! ³⁷ M bo mbè cèmmúnè kupààti kè bèè túnne n taummè kó ikuó. ³⁸ N yóó batemu be miéke bèè yetírí n kpeti ké bè dènnè dihei bè bo dii miéke, bè me nyí tati Isidayeeribe tenké. Kè bèè banté n túmè di Yìè nKuyie. ³⁹ Díndi Isidayeeribe, mí ndi Yìè nKuyie n tú be miéke bá wè wèe kòte kénfeu o baké, kè dè nyéútóo kè ti yà kè nsá kè bè báa yie n kpeti, ke ténke bá ncaàri n yetisààri nè be kó yepàrè nè be baòtenkaanii. ⁴⁰ Mí ndi Yìè nKuyie mmú búi nke tú Isidayeeribe kó kubotí kumòu, be ei dimòu miéke bè yó nni mbáá nditári sààri Ìnkè nke dii tu Isidayeeribe tãri. Dende n yó ncòumè be pãrè, kè bè nni nduò mbè diiti nè tii keté ke bi nè yepãrè yèè tu n kpèye. ⁴¹ M bo bè denneni dii mǎnni ibotí tei miéke bè bo ndò n kpéi ntihúúnti kufɔ̄kú natikù kpeti. Nè beè borè nde ibotí tei yóó bantémè ke dò n tú di Yìè nKuyie nke kpa meyei. ⁴² Bè bo banté ke dò n tú di Yìè nKuyie m bo wète ké bè tanné dii mǎnni be tenké bembè Isidayeeribe, n do búi nke dò n yóó duó nkè be yembè. ⁴³ Dende bè yóó dentenímè be borime nè medòrímè bè sãu mèè miéke bemáá, de mǎnni kèpè mbemáá meyei mbè dòò mèè kó dimàà kpéi. ⁴⁴ De mǎnni n yóó bè dòò dè, n yóó dè dòò n yetírí báa cake mèè kpéi nke, dè í yó ntú meyei nnè isòke kpere bè dòò dè kpéi. De mǎnni bè bo banté ke dò n tú Kuyie. Mí ndi Yìè nKuyie mmú búi.

21

Kuyie nyèmmè kù yóó poté Sedisadèmmu ei kòbe

¹ Kè ti Yìè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onití fí! Wèèete kubakù cǎnku, diyie yìèni kèè bíékè kó dikpáà kécáu nde kó kutempè nkòbe ké bè nàké m pǎánáahti. ³ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yìè nKuyie mmú tu n yóó còu mmuháá mmu kubakù cǎnku diyie yìèni kèè bíékè kó dikpáà, kè mùu còuté ndetekperè nè desùùrè. Bá de kó fehàadeènfi báa kú, ke í còuté kubakù cǎnku diyie yìèni kèè bíékè kòbe bemòu. ⁴ Benitibè bemòu kè bèè banté ke dò mmú mù tòtinnè, bá mù í yóó kú.

⁵ Memme kè n kuónko ke dò: Áu ti Yìè nKuyie! Bè náantemu n kpéi nke tú n nu nnònnè yenáaḥántiyè.

⁶ De mǎnni kè ti Yìè nKuyie nni nnáké ke dò: ⁷ Onití fí! Wèèete Sedisadèmmu bíékè kékpannè bèè bo n cǐtè nè bèè bo Isidayeeribe tenké, ké bè nàké m pǎánáahti. ⁸ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yìè nKuyie n tú n yitè ke còmmúmu be kpéi nke kpàte n siè ke bo kǎu oyeyiwe nè osàù kékú. ⁹ N siè yètiní di nǎrikù miéke ke bo kuó osàù nè oyeyiwe, kékúo benitibè bemòu, kétúóté Nèkefu kènto kétuàkenè kubakù yóu. ¹⁰ Kè benitibè bemòu banté mí ndi Yìè nKuyie mmú kpàtemè n siè ke ténke í yóó di kpànnè. ¹¹ Onití fí! Sínnè a ìikè nè meyeiḥàarímè, m mítiri nè kuyonku kè bè da wúó. ¹² Kè bè da beke ke yí: A kuònnè ba? A dò: N kuò ndèè yóó tuàkení kécake benitibè yèmmè de kpéi nke, kè be nõu bèitè, kè be kòmbùòtù do kè be núu nni ntú bóké bóké, dè kèrínimu, ke tuòkení ke dèè, mí ndi Yìè nKuyie mmú búi!

Kuyie n nàkémè kù yóó kuònnèmè Isidayeeribe disie

¹³ Kè ti Yìè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò:

¹⁴ Onití fí! Náké be m pǎánáahti ke tú,

n sũstémù n siè kè di narike.

¹⁵ N di sũsté mukòù kpéi nke,

ke di anté kè di pĩnti.

¹⁶ N di sũsté ke di anté ke deèmu, n di sũstému kè di narike, kè n di ütè ke di duó nho kòuti, kòò bo di èi.

¹⁷ Onìti fš! Kuó nkéwuotoo ke yé de kó disie bomè n nìtibè kpéi nke nè Isidayeeribe kó sikpàatibii kpéi, bè yóo wènnénè si n nìtibè kékũ. Kè de dò memme ceuté a yuu.

¹⁸ Dè tu mebennimè diemè mme, mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi!

¹⁹ Onìti fš! Meire a nòutè dikòusiè yóo kónté ke dò kuce mèdémè ndi, mètããti ketike, kukòuseú kudiekù kuù firi di cuokè ke kòu.

²⁰ Ke bo donné benitibè kãnbũãti kè bè nkpeuti ke duò.

Dikòusiè dii bo bá wè o bòri. N di sũstému kè di bo mpĩnti, di narike mukòu kpéi nke.

²¹ Disie, benke a natimè kubakù yóu nè kucãnkũ a yóo cuó mbèè kó dimàà.

²² Mí ndi Yiè nKuyie m múnke yóo meiremu n nou kè m miekee bè yè ke káá nke mànkũ. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi!

Babidõnni kóo kpàati yóo domè Sedisademmu mudoò

²³ Kè ti Yiè Kuyie nyié kè m béinnè ke dò: ²⁴ Onìti fš! Keuté ice idéi Babidõnni kóo kpàati yóo tũnnení ì kékòtení nè o siè, kè de kó ice nwè nyi iténí dii èi, kãa ànné mecannimè bá kũu ce kó diketiri, bá mèè cannimè kè mè mbenkũ dihei mari. ²⁵ De kó ice kó kũmakù nku Babidõnni kóo kpàati kó fehããpõnnafè yóo tũnnenímè kèdo Amõniibe ei Adabaa. Kè kutekũu kòtenè Sudaa tenkè Sedisademmu dihei iduotí fité di. ²⁶ Babidõnni kóo kpàati cõmmũ iceyãti nyi, de kó ice idé keté dè, kètãũ tété ke sãari ipie nke bekũ yebokè ke wéi iwũs kó yeò.

²⁷ Kè tétéde do o nòutè youte kèbenke Sedisademmu ke dò, bèe cónné sikpãriséí káfii ndiheí kó yebòrè kèwuotoo, kèhuu fekparihũũfè kécónné sikpãriséí kè sè mbaa Sedisademmu ei bòrè, kè bèe dammũ kèpénné kuperí nè kudookoti.

²⁸ Sedisademmu kãbe bie yó nwúó nde kó mebenkũmè detetirè nde, ke yé bè do bè dõunnèmè dinũũ ke dò timati í yóo bè tũòkení, kè Babidõnni kóo kpàati yie né bè benkũ be yei mbè dõõri mè, mèè yó nte kè bèe bè pĩrmũ kè bè dõò tidaati.

²⁹ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m bè náá nke tú: Di me nni ndennimè sãà di yei nke yetiri n kpeti kè dè feio kè di yei nfei di dõõrimè memou mieke, deè te kè n yóo yóu kè di ta di dootitabè nou mieke kè bè di pí.

³⁰ Fš nhonitikòuti Isidayeeribe kóo kpàati a yiè tõõnnimũ a yóo yóu di munitikòu. ³¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú, bè bo deite a kpàatiyítòòdáfè nè a kpàatipii kãa ceete. Kè bèe déúkũnnè wèè do kènni kékékũnnè wèè do deũ. ³² M bo põnte Sedisademmu pái pái, kòo náá nyedobuò, de kó kubotí mu nyí buoté diyie mari, kénkémũnnè n duó nkè wèè bo bekénè kutenkũ ò bo tũòkenimè.

Kuyie nnákémè bè yóo domè Amõniibe mudoò

³³ Mm̄m̄m̄e k̄e ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄ò: Onití f̄s! Am̄oniibe daú benitibè mbe, náké be m p̄ānāaṅt̄i ke d̄ò: N s̄ūst̄ému n k̄òusiè ke d̄èè, n di s̄ūst̄é mukòù kp̄éi nke, ke di ant̄é, k̄e di p̄inti. ³⁴ B̄e yó ndakenè meb̄enk̄ùm̄e siyáábisi k̄ōm̄e mme k̄e bep̄āasoumbè bè n̄āa nsiyáábisi k̄e de yièe tuòke k̄e disìè do beyeibe f̄n̄í, k̄e munitikòu k̄unt̄é. ³⁵ Di mm̄ōnni bèè kp̄ānnè be se, bè yènni dii eì mièke nke n yóó bè bekénèm̄e, be eì bè bè peit̄é di. ³⁶ M bo bè yè kemieke k̄e bè f̄uute m mièke kó kuyaa k̄u k̄u d̄ò mmuh̄ā, k̄e bè duó mbeyeibe, bekòùbè k̄e bèe bè k̄uò bem̄ou páí. ³⁷ K̄e muh̄ā mbè còút̄e k̄e be ȳí ncóú nk̄ep̄ānt̄é be eì mièke, bá òm̄ou t̄énke báa denteni be kp̄éi. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

22

Sedisademmu eì k̄obe d̄ōri ù s̄ōke

¹ K̄e ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̄ò: ² Onití f̄s! M̄i ȳ nha bekénè Sedisademmu kó dihei k̄obe, benitikòùbè. Bekénè be k̄e bè benke be s̄ōke be d̄ōri ì. ³⁻⁴ Náké bè ke d̄ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: De kó dihei k̄obe tú bèè cou bembe menitiȳí mbe tenk̄e mièke, ke d̄ōri sib̄ōtenkaani ke s̄ink̄unk̄o bem̄āā. Bè s̄ūū mmunitikòu mmu ke naá mbeyeibe ke yóó duó nk̄e be beenti yiè tuakeni mec̄āā. Deè te k̄e n duó nk̄e yehék̄e détiyè nè yè t̄ónyè k̄obe k̄e bè bo mbè daú, k̄e ifei bè p̄i. ⁵ A c̄āke a yètiri ndi, a yei mm̄e s̄ūū, deè te bèè détiri nè bèè t̄ōké k̄e be bo nda daú.

⁶ Isidayeeri be kp̄āatibè bèè bo Sedisademmu eì mièke, bá w̄e ò cou mmenitiȳí mm̄e ò m̄ōke m̄èè kp̄éi muw̄erimú. ⁷ A eì k̄obe senku be cicebè mbe nè be yōbè ke f̄ēūnko bep̄ōbè bèè k̄ōtení ke bè bonè, ke diinko mesém̄m̄e iciribí nè bekúpobè. ⁸ Bá bè í m̄ōke n c̄f̄t̄é kó kufōwāā nke wúó nteomp̄ut̄é kó diyiè detetir̄e kperi. ⁹ Be mièke k̄e benitibè mabè toungo betòbè tinānt̄i ke bè kòù, ke kat̄i yetār̄è ìnk̄e ke yo ntib̄ōdiiti ke d̄ōri is̄ōke kper̄e. ¹⁰ K̄e betòbè d̄ounè be cicebè pobè, k̄e betòbè d̄ounè benitipobè be yónti m̄ōnni. ¹¹ K̄e betòbè d̄ōri is̄ōke kper̄e nè be k̄obe tabè pobè. K̄e betòbè d̄ounè be bí kó bepobè. K̄e betòbè d̄ounè be tabè nè bè bè w̄e mbe cice. ¹² K̄e b̄em̄abè yieti k̄e bè kòù betòbè, k̄e w̄èè p̄ente ot̄ou ò kper̄e ò ndó k̄éc̄ōnt̄e, yoo bèè ò yieti k̄énóó. K̄e betòbè f̄èk̄u be k̄obe kper̄e ke yè n kp̄éi mm̄i ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

¹³ M m̄eir̄i n nòut̄e nte Sedisademmu nitibè d̄ò m̄èè yei nk̄p̄éi nnè bè còu mm̄èè nitiȳí kp̄éi. ¹⁴ M bo w̄ēēt̄eni dii yiè be bíék̄e bè bo mm̄ōke dik̄ōmb̄ùò k̄et̄ēf̄ mbe baa nke m baas̄ō? Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi nk̄e d̄e yóó d̄ò. ¹⁵ N yóó cíemmu benitibè bèè bo Sedisademmu mièke k̄e bèe ta ibot̄i t̄ei mièke yehék̄e t̄eȳ mièke yèè í tú be kpeye. De m̄ōnni k̄edenne meyei nSedisademmu eì mièke. ¹⁶ K̄e ibot̄i t̄ei bè w̄ēt̄é detetir̄e, k̄e bèe bant̄é n t̄úm̄è di Yiè nKuyie.

Kuyie nd̄ōnn̄em̄è Sedisademmu k̄obe tim̄átih̄ūit̄i t̄i mu nyí bàt̄e

¹⁷ K̄e ti Yiè nKuyie nyíé ke m béinnè ke d̄ò: ¹⁸ Onití f̄s! Isidayeeri be n d̄ò ntim̄átih̄ūit̄i nti t̄i kpaá k̄ōkénè mut̄āā nnè mebierime nè dis̄ōw̄ūō nè tim̄át̄i nè dibierim̄inni. Bè me ndò nke kpaá k̄ōké ke ā diōnni mièke. ¹⁹ Deè kp̄éi nte mí ndi Yiè nKuyie k̄e n tu: Bè m̄e nnaám̄m̄e tim̄átih̄ūit̄i t̄i k̄ōkénè t̄inti mut̄āā. N yóó bè w̄ēnn̄e k̄et̄ímmu Sedisademmu mièke. ²⁰ Bè ã̄ w̄ēnn̄e m̄èè bot̄i tim̄átih̄ūit̄i nè mebierime nè dis̄ōw̄ūō nè tim̄át̄i nè dibierim̄inni k̄e d̄e ānn̄e muh̄āā mmieke k̄e d̄èe yiete k̄ébate. M̄eè bot̄i nku n yóó di t̄ímm̄e k̄e m mièke di yè, ke di tuò nke di yiete. ²¹ N yóó di t̄ímmu Sedisademmu eì k̄éc̄óú, nk̄e di yè kemieke k̄e di t̄i

muhāá nkè dí yiete. ²² Timátíúúti 55 yiete mèè boti diònni miéke di yóó me nyiete Sedisademmu miéke kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmî di yè kemiéke.

²³ De kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ²⁴ Onití fí! Náké Sedisademmu eì kòbe ke tú be eì dōnnè ketenkè fetaafe í niu kènke, m miéke bo bè yè dii yiè bè yóó kpeímu ketenkè fetaafe í niu kè kōme. ²⁵ Be kó bekpàatibè sàáténè yecirícirè nye ke kontí ke pīi mbenitibè ke kòu ke tóu be kpàti kè be kúpobè sūū mbe eì miéke. ²⁶ Kè be kó ikuó niùbè càari n kuó ke sīnkūnko n cīētè, be ténke í baati dèè tu n kperè nè dèè tu sōntike kperè, bè í baati ikuó yete dè nè ì yie ndè, ke bùtinnè teom̀pùtè yiè kpeti ke caari n yètiri be cuokè. ²⁷ Be kó bekpàatibè sàáténè yekpamaà nye ke kòu bēnitibè ke tóu be kperè. ²⁸ Bèè yē mbè tu m pānāānti náambè kè bè pūò tibítì kè bè benkú meyāābisibenkūmè ke náá nsiyāābisí. Ke ní nnáá nke tú: Ti Yiè nKuyie nyē! M me nyí béi tūmatí. ²⁹ Kè kuyonku píe ndihèi dimou miéke nè muyóó ke fēūnko besénnibè nè becīribè ke fekú bepòbè kperè nè muwērímú. ³⁰ Kè n wammú be cuokè wèè bo pénné kuperi kédòò kudookoti ke cómmú ké m baao kédeetè o kòbe nè o eì, kè m báá di kùò, m me nyí pètè òmòu. ³¹ Mēmme m miéke di yè mè kè n di tuò mmuhāá nke di kùò, kè di dōari dè do di yō fīnkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmî mè dōò.

23

Kuyie ndōnnenèmè Sammarii nè Sedisademmu yemancéndúò

¹ De kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onití fí! Benitipòbè mabè bèè do bo bédébè ke wē mbe yō. ³ Bè do kpaá ke bemmu keyúúúk nkéya nhEsiḅiti, dende bè kákémè be cīncīrè ke wēū mbe mieserè. ⁴ Oketiwè yètiri tu Oodaa, kòo nantè kperi tú Oodibaa, kè m bè tieke, kè bè m peiténè ibí initidaai nè initipòì. Oodaa benkú Sammarii nwe, kòo nantè Oodibaa benkú Sedisademmu. ⁵ Kè Oodaa n yete kéwammú yedacīè nhAsidii kó behāāpòmbè, ⁶ bèè dàátí tiyaāwūōti, kumāndāābè nè bebeémbè diebè, bedapūnsáatibè, meyeñcátimè yembè, besāndèèbè. ⁷ Kòo yie nhAsidii behāāpòmbè iwēī yembè bemou kēsāū omáa nè be bokè o kōnti yàuti mēè kpéí. ⁸ Kè baā nsóké ke dōutinè benitidaabè ò do keté dè Esiḅiti bè do káké dè o cīncīnni kéwēū o mieserè, kóò benke mùù fōmmu yeimu. ⁹ Mēmme nh ò ānnémè o dacīè nhAsidii kòbe ò dó bè nou miéke. ¹⁰ Kè bèè ò dáté kécōnnóò o tetiri kēfiete o bí initidaai nè initipòì kóò kūnè disie kóò yietí o yei, nkòò bo ndò mmebenkūmè benitipòbè tōbè kpéí.

Sedisademmu eì kòbe dòúmmè

¹¹ Mēmme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Dende kó dimàà do dōari o nantè nuò mmieke nke, bá nè memme kòo ncīéké nè o kó kukōnyautoo miéke kéndōuti dōutinè benitidaabè kè dèe pēētè o kóo kóti kperè do dōmmè. ¹² Kòo benke Asidii kó bedapàmbè o kōnti yaumè, kumāndāābè nè bebeémbè diebè nè behāāpòmbè iwēī yembè bèè dàátí tiyaāwūōti nè besāndèèbè, bedapūnsáatibè bemou. ¹³ Kè nni nsó mbè sāū mbemāā ndi bēdé kè be borime do mmēmāā. ¹⁴ Kòo sām̀pòu kperè deè dōke tonté kòo yà bè wārinèmè mewūō mBabidōnni kó bedapàmbè kó tifentí. ¹⁵ Kè bè bou yenaakūō mbe ka ke bou tiyaābomboúnti be yō, kè be nuò ntōnni bekpārinuombe kpeyi kōme, ke dōnnè Babidōnni eì kó bedapàmbè dōmmè be cie. ¹⁶ Kòo bè kōū fenñnfè ke pānke be dōke ké bè nānkoo mudōummu. ¹⁷ Kè bèè kōtení kè bèè wēnnè didóu kè bèè ò càke kóò sīnkūnne kédeè kòo bè pè. ¹⁸ Kòo bè benke ò dōuti dōutinèmè benitidaabè kè bèè yà o fei,

de m̀ǹǹni ndi nh ò p̀em̀m̀e n do p̀e mm̀è boti o koo kóti. ¹⁹ Kòò né ðake sòtè ke cánni cánni ò do ðòorimè Esibiti o sapànti m̀ǹǹni. ²⁰ Ò do bè ðakemu ké mbè ðouti ðoutinè iwũs tēmè, sãmmarímú nè sisēi de kōme.

Kuyie nnákemè kù yóo w̄ete kèpotémè Sedisademmu ei kabe

²¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Ò do w̄ete kéndouti ðoutinè benitidaabè mbè ò do ðòorimè nè dim̀ǹni Esibiti bè do kàkè d̀e o c̄nc̄n̄ni kèw̄eũ o mieserè. ²² Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n nàa nhOdibaa ke tú: N yóo duó nkoo dac̄iè nhò p̀ nyè, yeè w̄ētení o bíkè tip̄iti tim̄ou koo kpannè. ²³ Babid̄anni kabe bem̄ou, Kandeè om̄ou kabe, Pek̄odi ei nè Soaa ei kabe nè Koa nè Asidii kabe, bem̄ou bedap̄unsáatibè nè kum̄andáabè nè bebeémbè dièbè nè behāāp̄ombè iw̄eĩ yembè nè besāndèèbè be mieke yóo ò yemu. ²⁴ Kè kubakù yóu kabee iténni nè sikp̄arisēi sidiesi nè sisāmp̄osi nè behāāp̄ombè tip̄iti tim̄ou kabe nè tid̄p̄iti nè yepikè, ke da do mudoò kè m̀ bè nda duó nkè bè da bekénè be kuó dòmmè. ²⁵ M̀ mieke bo da ye kè n duó nkè bè da p̄i nnè kemieke ke kéété a ònni nè a to, a kabe bèè bo nkpaá kè bèe bè fié kèp̄immú a bí initidaa nè inip̄oi, bèè bo yenté ké muhāá mbè c̄utè. ²⁶ Bè bo dáté a yàti kédeite a s̄ati. ²⁷ De m̀nni kaa yóu mufõmmu yeimu nè a bo ndouti ðoutinè benitidaabè a do ketémè Esibiti tenkè a n̄nfè ténke bá mbo be bíkè, a ténke bá ndennini Esibiti tenkè kpéi.

²⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi nke tú n yóo da duó nha í d̄s bèmbè a p̀e mbè. ²⁹ Kè bè da benke mep̄ommè kéfietè dèè do tú a kó muc̄ntimu, ke da cónn̄o a tetiri, kè bèe yà a fei, ké da wenté mufõmmu yeimu yiè, onitip̄okù wèè ðouti ðoutinè benitidaabè. ³⁰ Dende kó dim̀a yóo da taukení a cánni cánni m̀è kpéi nke ke taunnè ibotí tei, ke fié be bokè. ³¹ A tũnne a koo kóti kó kuce nku, deè te kè n yóo da niinnè ò yànnè fèè bòðfè.

³² De kó febòðfè cūmp̄urimu ke w̄ete ke p̄kè nè fe kpéi mbè bo da daá

ke yé fè piékémè féi!

Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

³³ A yóo fè yà kémuó mmeyeñcaarimè mme nè kuf̄waá nnè keisòukè, a koo kóti Sammarii fe nyà.

³⁴ A yóo fè yàmú kékúótóo páíi ké fè ðammú nè a n̄i nke w̄erí, kètútóté de kó yewétiyè ke yórinè a me.

Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

³⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m̀ béimmu ke tú: A n yèmmu ke m̀ b̄utinnè, deè te kè n tú mufõmmu yeimu nè a cánni cánnimè d̀e doti a yuu ñnkè nke.

Kuyie ncaummè Oodaa nè Oodibaa

³⁶ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: Oniti f̄s! M̄i tu a bekénè Oodaa nè Oodibaa ké bè kpannè isoke bè d̀òri i kpéi. ³⁷ Ke yé bè cánni cánnimè onitip̄okù wèè ðouti ðoutinè benitidaabè o kōme mme ke k̄u benitibè, ke fié yebokè, ke ye fié be bí initidaa nè initip̄oi nè bè do m peiténè i ke i cóu. ³⁸ Ke né ðake yié ke s̄inkunne n c̄tèè de kó diyie dim̀a mieke, ke w̄enté teomp̄utè yiè detetirè kperi. ³⁹ Bè feu dii yiè be bí yebokè, de yiè ndi bè tamè mí ndi Yiè nKuyie n c̄tèè ke t̄e s̄inkunne. Bè de ndò n c̄tèè mieke! ⁴⁰ Kè n̄ n̄onnè kè bè ȳuní benitibè yehékè détiyè kabe, bè bè naké dii m̀ǹni de kó tin̄aanti bè í n̄w̄akéní

kénsó mbè wùò ke ānné còróò ke sàri. ⁴¹ Ke kàri detēī nsààrè ìnkè, kè tidiiti Ìkú nè tihúúnti nè mekùò n do bè duó ndè. ⁴² Kè kunitisùkù nwékíí ke í yīèkù tìmatì, kunitisùkù kùù yènní dikpáà tédanté kperi bíéké ku kpéí, ke bè ùrné sineí ke bè òò nyepiké sààyè. ⁴³ De mōnni kè n dà: Bèè dauti dautinè benitidaabè ke sšóté beè kpaá ke sáké bè dauti dautinè benitidaabàà? ⁴⁴ Kè bè kàri de kó benitipòbè mufōmmu yeimu yembè borè, bè kàri mèè boti benitipòbè tóbè bèè dauti dautinè benitidaabè be boràà? ⁴⁵ Bèè borime wenni bè yóó bekénèmu de kó benitipòbè bè bekùnè mèè boti benitipòbè tóbè bèè dauti dautinè benitidaabè nè benitikòùbè, ke yé bè dauti dautinè benitidaabè mbe ke kòù benitibè.

⁴⁶ Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi nke tú, bèè tí ndibeéntñni ké bè bekénè ké bè tanné kukòmbòdoróò miéke kéfeke be kperè. ⁴⁷ Kè bèè bè bùótí yetárè ké bè fié kékuò be bí initidaaì nè initipòì ke còu mbe cēí. ⁴⁸ De mōnni m bo denne isàke kperè be tenké kè benitipòbè tóbèè banté ke ténke bá ndòari de kó isàke. ⁴⁹ Bè dàò ì sàke doti be yò ìnkè nke. Beè yóó tò meyei mbè dàò mè ke fié iwùò yebòké me kó tiyeti, kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

24

Kuyie ndōnnènè mè Sedisadēmmu tekūmbotè tēè nirimè

¹ Kè dè mmàke yebie nyèwei nè bè ti pírmè ke kōnnè Babidōnni. Dibenni weínni kóo tǎnkù pínnwè, diyìè pínni yiè, kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dà:

² Oniti fí! Wāri yíe nkó diyìè ké ndi yé, yíe nwe Babidōnni kóo kpààti yóó domè Sedisadēmmu kóo pí. ³ N nitibè tu itookperi yembè mbe, náké be dináaḥhántiri. Náké be ke dà:

Mí ndi Yiè nKuyie mmú yē nha dàò de kó mebenkùmè.

Á tí mmuháá nkedekè, késsa ntekūmbotè kéānnè menie,

⁴ kéānnè te miéke imaa nsàayi,

nyekpèrè nè yebaayo de kpeyi,

nè yekūò yèè tu yesàayè.

⁵ Á tāaté ipemàa nyìì tu isàayi

ké ì ānnè tekūmbotè miéke

kétii mmuháá nkè tēe fānte kéwēnnénè yekūò,

demou kébi.

⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:

Sedisadēmmu kòbe tú benitikòùbè mbe,

bè bo yà! Be èi dōnnè tekūmbotè tēè nirimè tē nte,

bá bè í yóó na kédeite dèè nirimè

yóóté te maa nké nyì dèi ima ima, a báá soó nkùmakù.

⁷ De kó dihei kòbe còu mmèè nitiyíì nkpaá feímu,

mè còu dipèri ìnkè nke,

mè í còu nketenké ke dò nkèè mè sūstoo,

òmòu me nyì mè dàtinné mutáá.

⁸ N dó m miéke bo bè yèmè mme kè m bè pèite,

deè kpéí nte n yóumè kè bè còu mmèè yíì ndipèri ìnkè

kè mè feío bá òmòu í mè dàtinné.

⁹ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú:

De kó dihei kòbe bo yà,

bè còu mmenitiyíì mme kè n yóó bè tùò mmuháá.

¹⁰ Tíí nyideí, kétòinne muháá

nkébénné imaa nkè ìì bi mesàà,
nkàa cote kényóu kè yekũḍ còuté.

¹¹ Kàa dèè á saa ntekũmbotè tekpetè muhãã nyĩnkè
kè tée bi kèwũḍtè,

meyḍḍ mmèè bo te mièke kè mèe yè,
dèè nirimè kè dèe deite.

¹² Bá nè a yóo mē ntè pũnnémè muhãã ndèè nirimè dè í yóo deite.

¹³ Sedisademmu! A kabe kó mufòmmu yeimu muù da sīnkũnne, kè n dō ke da wénkũnne, a mē nyí yie nkè m bo da wénkũnne, a ténke í yóo wenke ke nkémúnè m mièke bo da yèmmè ke káá nke mànku. ¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bēi nkè dè yóo dō, n ténke í yóo pī m máà, mesémme í yó m pī, n yí yóo kuó nhòmòu mesémme. N yóo bekénè bá wè o dōrimè dōmmè mme. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bēi.

Kuyie nduómme kè Esekiiri poku kú

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: ¹⁶ Oniti fí! N yóo deitemu metòntòmmè wèè da duò ndiwèi, a mē mbáá kari mukũũ, nha báá kuó, tinannieti báá yenni a nuò. ¹⁷ A mmĩriri amáà borè, a báá kari mukũũ. Á bou a yaabombouñkú a yuu, kéníe a neùti, a báá káá nha deñfè, a mē mbáá di bekúdòumbè tóni tii diiti.

¹⁸ Kè nni nnáánnè benitibè dikũnweñni, kè m poku yàà kú kuyuoku, kè dèe wentè kè n dō Kuyie nwee n náké ti. ¹⁹ De mōnni kè bē m beke ke dō: Ti náké a dōori mēè benkũmè benkú mù? ²⁰ Kè m bē náké ke dō: Ti Yiè nKuyie nkuu tu: ²¹ N náké dīndi Isidayeribe kunku ti Yiè nKuyie nkú tu mù: Kú tú kú yóo yóu kè bēe sīnkũmmu ku cīfètè, tēè di àà tefentè, tēè tú di kó diwèi, di yèmmè naatinè tē. Di bí initidaai nè initipòì ìì kpaá de kó dihei bē bo i fié. ²² De mōnni kè di dōò ndo dōòmè, di báá káá ndi deēmbii, di mē mbá nyo ntidiiti bekúdòumbè di touni ti, ²³ kémbou di yaabombouñti di yo ke nie di neùti, di mē mbáá kari mukũũ nyoo dí nkuú. Di dōori mēè yei mbo nte kè dí ncītiri kénwē ndimòu ke mĩtiri. ²⁴ Mí nhEsekiiri n tú mebenkũmè mme di kpéi. N dōòmè di yóo me n dō. Kè dè tũkeni dii mōnni di bo banté ti Yiè nKuyie ntu mē ti Yiè nKuyie.

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyí kè m béinnè ke dō: Oniti fí! Bè yóo paamu n cīfètè tēè bē àà tefentè. Tēè tu bē kó diwèi, bē yèmmè naatinè tē, bē dō dè nè bē yèmmè memòu nè bē bí initidaai nè initipòì. ²⁶ De yiè wèè bo yenté ò bo kateni a borè ke bo da náké de kó tináañti. ²⁷ De yiè a nuù yóo wēte kétáútému kaa bē nakénè, de yiè a nōndenfè ténke í yó ndari. A yó ndò ndibenkèri ndi bē kpéi nkè bēe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

25

Kuyie kpannè ti Amōniibe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: ² Oniti fí! Wēēte Amōniibe bíékè kè bē kpannè, náké bē m pāñáañti. ³ Á bē náké ke dō: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bēe kénté kékéè n yóo bē náké ti. Bè do sīnkũnne n cīfètè kè bē ndaúmu, kè Isidayeribe tenkéè dōũnko kè bē ndaú, kè bēe pĩmmú Sudaa kabe kè bē ndaú. ⁴ Dèè kpéi nte kè n yóo bē ànnè diyie yiè kèè bíékè kabe nou mièke, kè bēe cónné bē āpānkārè bē tenkè mièke, kénhā bē tenkè mièke, kényo mbe diiti ke yḍ mbe naamiè. ⁵ M bo duò nkè Adabaa tenkéè naá mbè cēm̀m̀m̀ dè yòyòbè, kè Amō tenkéè naá ndipedie. Kè di banté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n tú meyei ndo do dii mǎnni Isidayeeribe kè bè n daúmu ke péu sinou ke au ke yǎnku ke senku Isidayeeribe tenkè. ⁷ Di mmǎnni n youte n nǎutè nte be ìnkè ke bo bè duó nyehékè teyè kǎbe kè bèe feke be kperè kè bè dènne ibotí tɛl mièke kè bè kùo, kè bè dèè. Kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nkpannè tì Mǎabu kǎbe

⁸ Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá nti Mǎabu tenkè kǎbe nè Seii tenkè kǎbe bèè do náá nke tú Sudaa kǎbe í cáǎnnè ibotí tɛl. ⁹ Nè de kpéi n yóo piitemu yehékè yèè pi Mǎabu tenkè, de kó yehékè ténke í yó ntu yehékè be tenkè mièke, bè bo yè pùo nyemǎu kétaunnè yehékè sààye: Bèti-Yesimǎti nè Baadi-Meṣṣ kǎnto kētuakènè Kidiyataimmu. ¹⁰ Diyiè yièni kèè bíkè kǎbe mbe n yóo duómme de kó yehékè kè bèe yè tieke, kéwǎnnénè Amǎniibe kè bè ténke bá ndennini be kpéi. ¹¹ N yóo bekénemu Mǎabu tenkè kǎbe kè bèe banté n tùmè di Yiè Kuyie.

Kuyie nkpannè tì Edǎmmu kǎbe

¹² Nte mí di Yiè nKuyie n náá nti Edǎmmu kǎbe: Edǎmmu kǎbe pèite bè pèl Sudaa kǎbe ìnkè nke, bè càkemu mediè mbè pèite dè. ¹³ Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n náá nke tú n yóo youtemu n nǎutè Edǎmmu ìnkè kékuo benitibè nè iwǎṣ Temaa ei nè Dedanni kperi dè bo dǎnko, bè bo fié ye nitibè. ¹⁴ N yóo duó nkè n nitibè Isidayeeribe be pèite m pèl Edǎmmu kǎbe, bè bo bè dǎḍ m mièke bè yè, ke bè cǎutè kè dè mǎmè. Kè bèe banté nh ṣṣ pèite mèè botí, mí ndi Yiè nKuyie mmǎi béi!

Kuyie nkpannè tì Fidisitǎbe

¹⁵ Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá nti Fidisitǎbe: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè mè ndómè kémpèiri be dootitǎbè sǎa ke bè sǎnku ke bè níi nke dǎ kè bè kùo kè bè dèè. ¹⁶ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú n yóo youtemu n nǎutè be ìnkè, kédeite Kedetiibe kǎbe, kékuo kukó mpéemmè kǎbe bèè sùo. ¹⁷ M bo bè pèite kè dè n yóu, kè bè potè mediè nde mǎnni kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

26

Kuyie nkpannè tì Tiiri ei kǎbe

¹ Kè dè mmǎke yebie ntepiítè nè dimáa nè bè ti pírmè, otǎnkù yiè ketiri yiè kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dǎ: ² Oniti fǎ! Tiiri ei kǎbe daúmu Sedisademmu kǎbe ke tú: Wǎṣṣ! Sedisademmu pǎnte, benitibè bemou do ke nkǎri di kpàti kpéi, bǎmbà ntiú né ti te, bè ti pǎamu. ³ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: N yiè ke cǎmmúmu Tiiri ei kǎbe kpéi nke yóo duó nkè ibotí péuu bè do mudoo, biè nnii bo mpǎnkóo kè betǎbè beè tǎḍkúni yenéfinfiré ṣmmè dǎmǎèri. ⁴ Képǎnte Tiiri ei kó kuduotí nè di cǎkperí, ke kǎuté mutǎá nkè kupèrikúu feító, ⁵ kǎnsoké dǎmǎèri cuokè kè beyíndiímbè nye mbe ditirè. Yehékè teyè kǎbe bo bè pǎnte. Mí ndi Yiè nKuyie mmǎi béi! ⁶ Tiiri ei kó besapǎmbè bèè bo mbo dikpǎa bè bo bè fié kè bèe banté n tùmè di Yiè Kuyie.

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie mmǎi béi nke tú: M bo duó nkè kubakú yóu kóo kpàati Babidǎnni ei kou Nebukannesaa wèè kperini ke pǎéte bekpǎatibè tǎbè, kòo kotení nè sisǎi nè sikipǎriinaasǎi nè besǎndèèbè nè behǎapǎmbè péu nè benitibè péu. ⁸ Tiiri ei kó besapǎmbè bèè bo mbo sihekésí bè bo bè fié, kǎpénnè kudookoti kédammu mutǎá nkéǎnnè Tiiri ei kó kuduotí kè ndi pí nè tidǎpiti. ⁹ Bè bo cǎnnè be kpǎrisǎi kǎfii nTiiri ei kó iduotí kè sǎi puo nsicǎkperí. ¹⁰ Be naasǎi sù ke í sénni bè bo ntatiní dii mǎnni Tiiri ei kó yebòrè bè ṣṣ ta mèè botí bè diúte dii ei kó

yeḃòrè. De mǎnni mutáá mbo di dátinnè kè si nampoo nte kè di duotíi sǎntè. ¹¹ Be sēí kó yeḃpèètè bo puo ndi ce imou, kè bèe fíé di nìtibè kébuo ndi tenkaanli diesi ketenkè. ¹² Kè bèe éi di kpàti nè di potanti képuo ndi duotí képuo nsicéí sààsi kéútóo di tárè nè timunnanti nè di táá mmenie mmieke. ¹³ M bo kǔnté be ye, bè ténke bá nyo bè biemmè tikùtidùuti. ¹⁴ M bo duó nkáa naá nkupèrikù kénfeio kè beyĩmpĩmbè nye mbe dìtirè a ìnkè, bá òmòu ténke báá da maá. Mí Yiè nKuyie mmũ béi!

¹⁵ De kó difǎnkúo kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè Tiiri èi kpéi nke dò: Bè bo bè do dii mǎnni ke bè kùte kè bè nkuò, bè bo kuò de kó diheì mieke benitibè de yiè. Ketenkè kèè soké dàméèrì mieke, ke ekè bo sǎnte. ¹⁶ Nè tii bo bè tùðkení ti kpéi nkufōwáa mbo auté dàméèrì také kó beḃpààtibè, kè bèe cúténi be ḃpààtikarè ìnkè ke dáté be yaasàati tii kpè, nkénkari ketenkè ke kpeuti kè be kǎmbùàti duò. ¹⁷ Bè bo kuó ndikúdabònni a kpéi nke dò:

Wúó! Diheì dii yètirì do fei dàméèrì mieke
kè di kpeñni kè bè di dé,
di ténke í ḃpáá.

¹⁸ De yiè dè bo kpeí ketenkè kèè soké dàméèrì mieke ke kǎbe,
kè be kǎmbùàti nduò tii da tùðkení ti kpéi.

¹⁹ Mí di Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo dǎò Tiiri èi kè dii náá ntidobonti, kéndònnè yehekè benitibè í ā yè. N yóó duó nkè ketenkè fũð kó menie mmeé yenni ke di dátinnè, ²⁰ ké di wēnnénè ketenkè fũð kǎbe bèè do bo nè dimònni bè ā dè, káa mbo ketenkè fũð yehekè m può nyè nè dimònni ye kǎme. Kè di mbo ketenkè mieke ke ténke báa wēte kéánnè ketenkè ìnkè. ²¹ M ḃo di dǎò dè bo do benitibè kǎmbùàti, di ténke í yó nkḃáá bá kè bè di waá mbè ténke báa di yà bitì. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

27

Bè kuó ndii kúdabònni kuce medérimè Tiiri èi kpéi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onitì fí! Kuó ndikúdabònni Tiiri èi kpéi nke dò: ³ Díndi Tiiri èi dii bo dàméèrì nuù ke dǎorinè yehekè teyè yèè soké dàméèrì mieke nè yèè ò tǎkénè kupotaá. Mí ndi Yiè nKuyie n tú Tiiri èi dii do náa nke tú:

Di tú bàtòò wèè pēēté beḃòbè kuwenniku.

⁴ Di do soké dàméèrì cuokè nke,
kè bè di maá kè di wenni mesàà.

⁵ Senii tǎri kó detekperè bè tu dè sipèrésì,
bè de ndònnè de kóò bàtòò,
kétúóté Dimaa tǎri kó detekperè
kéðònnè kupààti kùù tǎ kuyààkù.

⁶ Kè bèe dǎònnè Basāa kó detekperè kó ideí
tidapenti tii pààtinè menie.
Kóo munnénè Kitimmu ekè yèè soké dàméèrì mieke,
de kó detie mbè tu dè sipèrésì,
de kó ideí, ke ciéké de mieke sipápáheú.

⁷ Kè bèe ò cónné Esibiti èi kó kuyààkù
kùù dùðkenè mupààkonkperímù ke kpè.
Kè Edisaa ekè yèè soké dàméèrì mieke,
kè ye kó tiyaàsòuti nè tii wũð,

ke dò mmekòcèburime nè tii beri kè tì ò dàátì.

⁸ Sidonni nè Adifadi kè de ekè kòbe ò piú kè Tiiri ei kó mecii nyembè bo o mièke kèpī mmutòmmú.

⁹ Kè Kebaadi kó behèikènkótíbè nè be kó beyántibè kè bè bo o mièke koò dòòri. Bàtóòbè bəmou do cómmú Tiiri ei borè nde ke do nho potantì.

¹⁰ Perisi nè Dudi nè Puti kè de kó behāāpòmbè bo, be kó behāāpòmbè mièke ke nuu mbè dōpiiti nè be pikè o ei mièke, kè dèe ò duó ndiyeticéēri.

¹¹ Adifadi ei kó behāāpòmbè wēnné o ei kòbe ke baa o ei kó iduotí kè Kamadi ei kòbe cómmú yedèrè Ìnkè ke nuu mbè dōpiiti o ei kó iduotí ke di yéúti kuwenniku.

Dikátidieri do bomè Tiiri

¹² Kè Tasisi ei kòbe bèè do Tiiri ei kòbe potantù nè mebièrimè nè timátì péitì nè timátì mómmōnti nè dibierimínnì. ¹³ Yafāā nè Tubaadi nè Meseke kè bè bè donnè tidaati nè disəwūō kó tinentì, kè bè cèkiinè be potantì. ¹⁴ Kè Beti-Tokamaa ei kòbe bè duó nsisēi sù dèri sikpārīnaasēi nè bè do dekù si, sisēi deke sāmmarímú kè dè pié si. ¹⁵ Kè Didanni ei kòbe be dōòrinè kupotaá, nyehèkè péu ketenkè kèè soké dāméeri mièke ke kpèye sūkùyè taà be cie dikátiri ke bè yieti yepápáníi nè tinenti péu bè dōònè tì detekperè, desòurè kó tidabesèti. ¹⁶ Kè Edōmmu kòbe péu tou tinenti péu nè yetásàayè yèè dò ntitookāti nè yèè dò nfetònfè nè tiyaàwūōti nè tinenti tii kpè nnè tiyáati tii dùòkenè mupààkonkperímú nè ideí wūōyi ìi bo dāméeri mièke ke ceekiinè tipotantì. ¹⁷ Sudaa kòbe nè Isidayeeri kè bè bè fiitinè tidiiti tibotí tibotí nè macekùò nnè mekùò nnè tihúúnti kufōōku natikù kpèti. ¹⁸ Kè Damaasi kòbe do mbè potantì tì sù mēè kpéi nnè tikpàti tibotí tibotí kè bè təunko menaa mbè tu mē diféè, Edibonni ei kōme nè tipeciti péitì. ¹⁹ Kè Danni nè Yafāā nè Usadi ekè kòbe bè yieti timátì bè má tì ke dèè nè tihúúnti tibotí tibotí kufōōku natikù kpèti. ²⁰ Kè Dedanni ei kòbe be fiitinè yesānkānkè. ²¹ Adabiibe nè Keda ei kó sikpààtibí kè bè tu be kó bepotambè, ke donnè be potantì ipe nè yepedakè nè yebodakè. ²² Kè bepotandiebè Sebaa nè Damati kòbe kè bè bè dōònè kupotaá nke bè touo tihúúnti tímou botí kufōōku natikù kpèti nè yetásàayè yebotí yebotí nè mesə. ²³ Kè Anaa ei kó bepotambè nè Kandee ei kòbe nè Edenni ei kòbe nè Sebaa ei kòbe nè Asidii tenkè kòbe nè Medii tenkè kemou kòbe kè bè mbè dōòrinè kupotaá, ²⁴ nke be fiitinè tiyaakpèti nè tiwūōti nè tii kpè nnè tii dò ndiùdiù, nè iwēi ìi kpèfni.

Bè kuó ndii kúdabōnni Tiiri ei kpéi

²⁵ Mēnme kè tì Yiè nKuyie mpāānāahti náahtò béi nke dò: Tasisi ei kóo bàtóòbè doku ke kəri Tiiri ei kupotaá nkè de kóò bàtóò pié nke cēēke dāméeri cuokè.

²⁶ Bèè piú de kó bàtóòbè kè bèe ò tannè dāméeri cuokè, kè diyie yiè kèè bíkè kó kuyaakūu ò pōntè.

²⁷ Kè tikpàti tii do bo o mièke, dèè kó dimàà do sari o mièke. Tipotantì, bepotambè nè bèè pī mbátóò mièke mutòmmú nè beyántibè bèè dàke bàtóò kpéi nnè behāāpòmbè. Dende kó dimàà kè dèe pōntè, ò bo do dii yiè.

28 Bèè do pī mbàtòò miεε mutōmmú kè bè
nkuò nkè dāméèrì pεémme kòbe kpeutí.

29 Bèè kó dimàà do piri bàtòò kè bèε yóu mupirimù.
Bèè do pī mmutōmmú o miεε kè bèε cúténi ketenkè,

30 kénkuò nfó nTiiri εi a kpréi mmédiè
nke cou mutáá mbe yó ke pūntí mutápeí,

31 ke kuò be yó ke daati tifòtònti
kénkuò nha kpréi ndikúdabònni.

32 Ke kuò nke tú:
We ndo dònnè Tiiri εi
di soké dii mòmni dāméèrì cuokè?

33 Bātòòbè do tɔu dii mòmni a nenti ke toti yebotè,
tikpàti tii do bo a εi miεε nè a potanti,
dè do sūmu kente kaa kparikunne kutenkù kó bekpààtibè bεmɔu.

34 Di mmòmni nte fó,
kè dāméèrì da pōnténè.

Fó nnè a nìtibè nè a nenti kè di wēnnè ke pōnté.

35 Kè kufōwaa mpī nketenkè kèè soké dāméèrì miεε ke kòbe,
nè a kpréi nkàa kó bekpààtibè kōmbùòti duò
kè be iikè sòute,

36 kè kutenkù kumɔu kó bepotambè kuò nha kpréi
ke mǎari be yó,

ke yé a kperε duòmè tikōmbùòti nti,
a pōntému mεmme sǎà kè dè dèèa yoo!

28

Kuyie nyè mbèε náké ti Tiiri εi kóo kpàati

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: 2 Onití fó! Míi tu á náké Tiiri εi kóo
kpàati ke dò: Míi ndi Yiè nKuyie n tú ò mè nhānnémè tefentè, kòo yèmmè dò
nhò tu Kuyie, kénáá nke tú ò kàri Kuyie nkó dikàri ndi dāméèrì cuokè. Kòo
yèmmè dò nhò m mǎnnè wenwe onití. 3 Kòo yèmmè dò nhò ciinnè Danniyeeri ke
yé disòri kpeti timɔu. 4 Nè o ciì mmiεε nke ò kpenkemè ke mǎòte tikpàti mediè
nke tanné mesɔo nnè timáti péiti o cīètè. 5 Ò nɔ nkupotáá nku mesàà nkòo kpàti
sūi nkòò mǎòte tefentè.

6 Dèè te mi ndi Yiè nKuyie kè n tu o yèmmè mε ndòmme ò tu Kuyie. 7 Nè de
kpréi m bo duó nkè ibotí tɛi iì tu iyonkuyi kè iì ò dokénè képuɔ nhò dòò dè nè
mecii nkécake o yetidièri. 8 Ò yóó kúmu! Ò mε nyóó kú mutòntònkūi mmu
dāméèrì miεε. 9 Bèè yóó ò kùò bè bo ò pī ndii mòmni ò bo dáátí ke dò ò tu Kuyie
nwenwe onitáà? 10 Ò yóó kú detetirè kou wèè í yé ti Yiè nKuyie nho kōme mme,
bepòòbè bèè yóó ò kùò mí ndi Yiè nKuyie mmí bèi!

11 Kè ti Yiè nKuyie nyié ké m béinnè ke dò: 12 Onití fó! Kuó ndikúdabònni
Tiiri εi kóo kpàati kpréi nke dò: Míi ndi Yiè nKuyie n tú: Weè do pēēté betòbè
bεmɔu kuwenniku kenciil mesàà, ke wenni mediè, 13 kēmbò n kó kupúú Edenni
miεε, yetásáyè yebotí yebotí kó kuduotí fité di, kè dii ndò nyefùòkè, kè diteri
dò mmukompóó, kè diteri dò ndoii ke dò ntwéitè, nè dii dò nttookāti nè dii
dò nkupecenkónkù nè dii dò ntesānwūstè nè dii dò ntiwetí, nè dii dò nfetònfè
nè dii dò ntinóbénti nè mesɔo, ke sārì mesɔo nkó tisāti bè dòò ti bè ò dòò dii yiè.

14 Kè ti Yiè n Kuyie ndò: A tú n yē n do ò dḡḡ kòò n tú oĩnkèmbàrì nwe ke pĩnte o fēti kэмbo n tāsààrì ìnkè, ke centi yetàsààyè yèè còù nyihāāpém̀pé́rí ye miéke. 15 Kòo borime nwenni nè nh ò dḡḡ dii yiè, kénto kétuakenni meyei nhò ta dii yiè. 16 O potaá kuù deuke ke te kòò yonke mediè ke dḡḡ meyei, deè te kè nh ò bētini n tāsààrì ìnkè wenwe oĩnkèmbàrì wèè cènti yetàsààyè yèè còù nyihāāpém̀pé́rí ye cuokè. 17 O wenniku kuù ò ànné tefenté, o wenniku kuù tonté ke càke o cùl, kè nh ò bonténi ketenkè kè bekpaatibè ò wènní. 18 Nè o kó kupotaá mmieke ò í dḡəri sei, nè o kó kupotaá ndiekù miéke nke ò dḡḡmè meyei nke sàù n cīētè, deè te kè n tātinne muhāá nkè mù yóó ò còútè kè bè nhò wúó, nkòò naá mmutápeí mmáá. 19 Ibotí miéke bèè ò yé kufōwaá mbo bè pī nnè ò kpéi nke yé o kperè duómè tikòmbùàti nti, ò pàntemu sáà kè dè dèè.

Kuyie nkpannè ti Sitḡḡ èi

20 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḡ: 21 Oniti f́! Wēēte Sidonni èi bíékè kè bè náké m pānāānti. 22 Náké be ke dḡ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yitè ke còmmú Sidonni èi kòbe kpéi nke ke bo bè benke n wērimú kè bèe banté n tùmè Kuyie. N yóó bè potému kè bè benke mí ndi Yiè nKuyie n yí məkemè meyei. 23 N yóó duónkoo mutenkūū mmu Sitḡḡ èi kè tipūti timəu kòbeè ò do mudoò, kékua benitibè péu kè meyī ncóú ndiheì diməu, de mōnni bá wè kòò banté ke dḡ n tú di Yiè nKuyie.

Isidayeeribe yó mbomè kè dè bè naati

24 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dḡ: De mōnni ibotí ìl fité Isidayeeribe, òmòu ténke í yó mbo wèè bo ndò nyipo kè mbè kūū, yoo tisampoti kè m bè kòuri. De mōnni bèè do bè sèuku bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

25 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wēte ke tínni dii mōnni Isidayeeribe, bèè do cīétè kэмbo ibotí tel miéke m bo bè benke n kparamè meyei nkè ibotí tei yà. De mōnni kè bè mbo ketenkè n do duó nkè n kóo tōnti Sakəbu ke miéke. 26 Bá dèmarè bá mbè kōōnnè, bè bo maá sicēī kēfīkú detie mbè tu dè fīnyī, kэмbo kè dè naati, ke yé n yóó potémè yehékè yèè bè fité ye kòbe. De mōnni bèè do senku Isidayeeribe bè bo yie nke dḡ mmí ndi Yiè nKuyie mmí bè te.

29

Kuyie nkpannè ti Esibiti èi kòbe

1 Kè dè mməke yebie ntepiúte nè bè ti pīrmè ke kōnnè Babidōnni otānkù pīnwè, diyie tepítè nè didérimni kó diyie kè Kuyie nni mbéinnè ke dḡ: 2 Oniti f́! Wēēte Esibiti bíékè kénáké okpāati nè o nitibè m pānāānti. 3 Náké be ke dḡ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yitè ke còmmúmu o kpéi, wenwe kukó nNiidi kó femùāfè, wenwe wèè bo kukó nNiidi mmieke, kòo yèmmè dò nhò kù tieke ke náá nke tú weè dḡḡ kukó nNiidi nke kù te. 4 Nè de kpéi n yóó tōnné kuyimpie nku o yèi kè kukó nNiidi kó siyī ncáátí o yíékè kè nh ò yūš nkédenneni kè si ncáátí o yíékè. 5 Kè nh ò dootóo dikpáá tedontè miéke wenwe nè de kó siyī, kòò nduó dikpáá miéke bá òmòu báá ò tūtótè kékūnnè. Tikpasīnti nè sinòo deè yóó ò di. 6 Kè Esibiti tenké kòbe bəmouu banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Ke yé bè do dōmmè dipènni ndi Isidayeeribe nou miéke. 7 Bè do ò pī nkoo pùāmmu ke si be nou, kè bè ò diri kòò pùo nke donninko be kōr̀bùàti. 8 Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú: M bo duó nkè bèè ò do mudoò kékua o èi miéke benitibè nè iwūš.

⁹ Ò me nyèmmè weè te kukó nNiidi kè weè kù dǎ̀. Nè de kpéi nhEsibiti kó ketenkè bo dǎ̀nko kénáá ntidobonti kè bèe banté n tǔmè dí Yiè nKuyie. ¹⁰ N yíté kè cómmúmu wenwe nè kukó nNiidi bè kpéi, m bo duó nkè bè tenkèe dǎ̀nko kénáá ntidobonti, kétúóté Mikidǎ̀di káyènnè Siyenni kéntó kétuokènè Kuusi temmànkú. ¹¹ Bè ténke báá yà de kó ketenkè mièke onití kó tenaàcètè yoo kuwanwankù makù kpete. De kó ketenkè bo dǎ̀nko kè dè mmòke yebie nsipísínàà. ¹² M bo duó nkè Esibiti tenkèe dǎ̀nko kénáá dikpáà tedǎ̀ntè kénáá ntidobonti yehékè teyè cuokè m può nyè, kéntó kétuokènè yebie nsipísínàà. De mǎ̀nni m bo cíe nhEsibiti tenkè kòbe kè bèe ta ibotí tèi mièke.

¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m mfi béi nke tú, yebie nsipísínàà kó difǎ̀nkúò m bo wète kédenneni Esibiti tenkè kòbe ibotí tèi bè do ciété kémbo ìi mièke, m bo wète kè bè tíí. ¹⁴ De mǎ̀nni m bo wète kétíi nhEsibiti kó tidaati, kè tíi kari bè tenkè Patidoosi eì bè do borè nè dimǎ̀nni kéánnè dikpáàtiyuu dǎ̀i berí. ¹⁵ Esibiti bo ntú de mǎ̀nni dikpáàtiyuu dǎ̀i berí, ò ténke bá mbaké ibotí. N yóó ò kékúnnemu, bá ò ténke bá mbaké ibotí tèi. ¹⁶ Isidayeeribe ténke bá nhò tá, bè yóó bantému ke dò ndé do tú meyei mme bè do kǎ̀rimè o borè ke dó meteèmmè. De mǎ̀nni kébanté n tǔmè dí Yiè nKuyie.

Kuyie nnákémè Nebukannesa yóó domè Esibiti mudó

¹⁷ Kè dè mmòke yebie nsipísidè nè yèyiekè nè bè ti pírmè kékònnè Babidǎ̀nni, otǎ̀nkù ketiwè diyie ketiri yiè, kè ti Yiè Kuyie nni mbéinnè ke dǎ̀: ¹⁸ Onití fǎ̀! Nebukannesa Babidǎ̀nni kóo kpáàti weè tanné o āāpǎ̀mbè mutǎ̀nkperimù, ke tú bèè pǎ̀nte Tiiri kó dihei kè behāāpǎ̀mbè yo kǎ̀tè kè bè baayo fā̀tùtè, ò me nyí pètè mucǎ̀ntimu wenwe nè o kó behāāpǎ̀mbè mutǎ̀mmù bè pí mmù kpéi. ¹⁹ Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: N yóó ánnè Esibiti tenkè Nebukannesa nou mièke nke, kòo di pǎ̀nte kéhei di kpàti kè dè ntú o āāpǎ̀mbè kó tiyeti. ²⁰ N yóó ò duó nhEsibiti nwe kòò ntú o kó tiyeti ò òu tii òtí kpéi, nke yé ò pírmè n kó mutǎ̀mmù mmu. Mí di yiè nKuyie mmù béi!

²¹ De yiè ndi n yóó wète kédéúkkúnnemè Isidayeeribe wērímú, kè da pā kuce fǎ̀ nhEsekieri kàa mbè náánnè kè bèe banté n tǔmè dí Yiè Kuyie.

30

Kuyie mmieke yóó domè Esibiti eì kòbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dǎ̀: ² Onití fǎ̀! Náké bè m pāānāānti, á bè náké ke dǎ̀: Mí di Yiè nKuyie mmù tu bèe kuó ndikúdabǎ̀nni ke dǎ̀: Eeyooyi! Diyie dǎ̀i kèriní di kpéi. ³ Di tǎ̀ónnimu, m mièke kó diyie duunnimu, de kó diyie yó ndááti yewetisùò nyè, dǎ̀i yiè ndi n yóó bekénámè yebotè. ⁴ Bè bo do dǎ̀i yiè Esibiti tenkè kufǎ̀wáa mbo bè auté kè bèe bè pǎ̀nte kédéitè kétúóté bè kpàti. Benitibè bo nduò dǎ̀i mǎ̀nni Esibiti tenkè mièke ke kǎ, Kuusi eì kòbe yèmmè bo caārè. ⁵ De yiè Kuusi eì kòbe nè Puti eì kòbe nè Dudi eì kòbe nè Adabiibe tenkè kemou kòbe bè bo bè fié ketaunnè bèè tu n kòbe. ⁶ Mí ndi Yiè nKuyie mmù béi nke tú: Bèe cuó Esibiti bè bo duó, muwērímú bè mǎ̀ke mù kè mù bè āā tefentè mù bo deè, kétúóté Mikidǎ̀di kòbe kéntó kétuokènè Siyenni kòbe, bè bo bè fié. Mí di Yiè nKuyie mmù béi! ⁷ De kó ketenkè bo dǎ̀nko kénáá ndikpáà tedǎ̀ntè kè bè ekèe naá ntidobonti yètèyè cuokè m può nyè. ⁸ M bo cúu ndii mǎ̀nni Esibiti kékua bèè kó dimàà ò cúó, de mǎ̀nni bè bo banté n tǔmè dí Yiè nKuyie. ⁹ De yiè m bo tǎ nyetǎ̀rè kè yèe deke bátóòbè kékòte kédó Kuusi eì kòbe bèè kàri ke í yǎ̀kù,

m bo pante dii yiè Esibiti kufɔwáá mbo bè auté kè bè nkpeutí. De yiè tùðkemu ke deè.

¹⁰Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi nke tú: M bo duó nkè Nɛbukannesa Babidɔnni kóo kpààti kuɔ Esibiti tenkè kó kunitisũkũ. ¹¹Wenwe nè o kɔbe, kubotí kùù yóu nke pɛɛtè itei bè bo kɔtení kédó dihei kékúu Esibiti kɔbe kè beçírìbèe píe ndihei mièke. ¹²M bo duó nkè Niidi kó ikó nkũũ, m bo duó nhEsibiti kó kɛtenkè benitiyonkubè kè bèe kè pante kétúóté deè kó dimáà bo ke mièke. Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi!

¹³Mî búi nke tú: M bo deite be bootenkaanî, dibòð ténke bá mbo Nɔfu èi mièke, tekpààtibite me nténke bá mbo Esibiti tenkè. M bo ànné Esibiti tenkè kɔbe kufɔwáá. ¹⁴Patidoosi èi bo dɔũnko kè Soãã kperii cóuté, m bo poté Nɔɔ èi kɔbe. ¹⁵M mièke bo yè Sinni èi dii tu Esibiti kó dihei kperi, m bo kuɔ Nɔɔ èi kó kunitisũkũ. ¹⁶M bo cúu nhEsibiti èi kè kufɔwáá nhauté Sinni èi kɔbe, be dootitòbè bo duute Nɔɔ èi kó iduotí kè di dátinné menie nkɔme. ¹⁷Bè bo fié Ɔɔ èi kó bedapàmbè nè Pii-Besiti kɔbe ke pímmu besɔmbe kékònnè kédòò tidaati. ¹⁸M bo bóóté dii mɔnni Esibiti kó fekpààtipàtifè, kòo wɛrimú mùù do ò àà tefentè kè mùu deè. Yewetisùð bo dátinné de kó dihei kè bèe pímmú di nitibè kédòò tidaati. ¹⁹N yóo me mpoté Esibiti kɔbe kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie ntúótémè Babidɔnni kóo kpààti ke yũnnè ku nitibè to

²⁰Kè de mmàke yebie ntepiítè nè dimáà nè bè ti pírmúmè ke kònnè Babidɔnni dibenni tãnkũ ketiwè diyie yiènni yiè kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²¹Oniti fí! N kèété Esibiti kóo kpààti bakù nku, òmòu me nyí ò taà nkóò bou kòo bo miété kèna ke fãã ndisiè. ²²Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m búi nke tú: N yitè ke còmúmú Esibiti kóo kpààti kpéi nke bo kèété o baà ndedé, kùù kraá kperini nè kùù kèété, kòo do pikú dii sièe do. ²³M bo cíe nhEsibiti tenkè kɔbe kè bèe ta ibotí tei mièke. ²⁴M bo kpénkũnne Babidɔnni kóo kpààti baà nkóò píi ndisiè, kòo bóké Esibiti kóo kpààti baà nkòò nkò nke kuɔ nho dootitòbè iikè. ²⁵N yóo kpénkũmmu Babidɔnni kóo kpààti baà nkè Esibiti kóo kpààti kperɛe beitè. M bo pii ndii mɔnni Babidɔnni kóo kpààti disii kòo di fãã nkénwetí Esibiti tenkè kɔbe bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie. ²⁶N yóo cíemmu Esibiti kɔbe kè bèe ta ibotí tei tenkè mièke, m bo bè cíe ndii mɔnni bè bo banté n tùmè di Yiè Kuyie.

31

Kuyie ndònnenèmè Esibiti kóo kpààti mutie bè tu mù sétiri

¹Kè de mmàke yebie ntepiítè nè dimáà nè bè ti pírmúmè ke kònnè Babidɔnni otáatáánwè, diyie ketiri yiè, kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²Oniti fí! Náké Esibiti kóo kpààti nè o nitibè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

N yí yà ò deu ke mánne mù.

³M bo yí ò dònne Dimaa tãri kó mutediemù mmu bè tu mù sétiri, mùù màke ibake sàayi nè medéè nsààmè, kè mu baka dèke kékáá ntiwetí.

⁴Fetaafè feè te kè mù kòtè, mù fiikú kunéçe ìnkè nke kè menie mpũð mù fiikú dè, ke bónkũnko dikpáà kó detie ndemou.

⁵Deè te kè mù òkè ke pɛɛtè detere demou ke ye yetepàà mpéu, kè mu baka wuð mmenie mmu sànnè mèè kpéi.

⁶ Kè dikpàà kó tinòti tímou yĩē mmu bake ìnkè kè tiwanwanti tímou péi mu také kè benitibè péu diéku mu déé.

⁷ Mu cómmè nè mu bake yèrimè kè dè wennimu ke yé mu cīē nfíúkumè menie nsū dē.

⁸ Detie mbè tu dè sètiri deè bo n kó kupúú miéke, mùmamù do í mù mǎnnè bè tu dè sǐpèrésì, mùmamù kó ibake do í mannè mu kpeyi. Bè tu dè padatánni mùmamù kó ibake pànyi do í mannè mu kpeyi, mutie mamù do í mù mǎnnè kuwenniku n kó kupúú miéke.

⁹ N do mù ànné tifaàsààti nti kè mù nwenni, detie ndemou deè bo n kó kupúú Edenni miéke kè dè mmù yaá.

Bè bammè Esibiti ei kóo kpààti mutie kōme

¹⁰ Kè ti Yiè Kuyie mbéi nke dà: Mí ndi Yiè nKuyie mmú bēi nke tú, mù òkè mēè kpeí mmēdiē nkè mu bake tūàke tiwetì deè mù ànné tefentè. ¹¹ Deè te kè m mù duó nketenkè kóo kpààti diewè, kòò mù dǎò mù mǎnnè dè, m mu dootóomu. ¹² Kè bekpákparibè, benitiyonkubè mù kǎũ ke dǎúnko kè mù duó yetārè yemou ìnkè, tibiti tímou miéke, kè mu bake kèké ke duó yekondake yemou miéke, bèè do mù diéku kè bè mù yóu ke ité. ¹³ Kè tinòti tímou botí commu mu kǎnni ìnkè kè tiwanwanti tímou nàù mu bake. ¹⁴ Dè dǎò memme kè dè bo yie nkè detie ndèè còrímú inéce kè menie ndè sǎnnè, kè mùmamù muù ténke báá okè, kè mu bake nkáá ntiwetì, kènte kè mùu mǎote tefentè, ke yé demou dè dōmmè kékúmu kéta ketenkè kéwǎnnénè bèè bo kudǎnkù.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m bēimmu ke tú: Sètiri kó mutie ta dii yiè kudǎnkù dii yiè ndi n duómme deè bo ketenkè ìnkè, kè dè kàri mukũũ, muu kpeí nte kè n cònné ikó mbá i ténke í pũð nkè yebire kũũ, kè dè biitoo kè Dimaa tārè ìnkè kó detie demou kpeí. ¹⁶ M mù bǎnténí dii mǎnni kè mùu ta kudǎnkù kè yebotèe keè, kè dèe domu ye kǎmbùdì. Detie ndèè kó dimàà bo n kó kupúú Edenni miéke nè Dimaa kó detedièrè deè péu kuboooku kè de yèmmè nnaati. ¹⁷ Ibotí miéke bèè do mù cuó ke diéku mu déé nkè bè múnkèe bè wǎnnénè bè kùò bè mudoò miéke ké bè tǎnné kudǎnkù.

¹⁸ Detie ndèè kó dimàà bo n kó kupúú Edenni miéke mùmamù do í mù mǎnnè kuwenniku nè meokùmè. Bá nè memme kè di wǎnné fǎ nnè be nè bèè í cǎmmù nè bè kùò bè dikpǎnni miéke ke ta kudǎnkù. Esibiti kóo kpààti nè o kǎbe be kperè yó mme ndò. Mí ndi Yiè nKuyie mmú bēi!

32

Bè kuó ndii kúdabònni Esibiti ei kóo kpààti kpeí

¹ Kè dè mmǎke yebie ntepiítè nè yèdéé nè bè ti pířmúmè ke kònnè Babidònni, otǎnkù tēpiítè nè odérí diyie ketiri yiè kè Kuyie nní mbéinnè ke dà: ² Oniti fǎ! Kuó ndikúdabònni Esibiti ei kóo kpààti kpeí nke dò:

A do bo ibotí cuokè

ke dò ndiciriciribii ndi,

ke wète ke dò ndámèèrì kó femùðfè.

Ke duó ikó mmieke ke kǎorí menie nnè a tààke

ke ínko menie.

³ Ibotí bo tíi ndii mǎnni péu, de mǎnni ndi n yóó da bǎntémè muditímù kè bè da yũð nkédenne, ⁴ kédǎúnko ketenkè kǎa nduóo dikpàà cuokè, kè dikpàà kó

tinàti ncómmú a ñnkè kè tikpasĩnti timəu da di. ⁵ Kè desəonne dèè pààke kè dè nduóo yetàrè ñnkè nè tibiti mièke. ⁶ A yĩ mbo cóu nketenkè kèpənté yetàrè ñnkè kèpíe nyekondake. ⁷ A bo kú dii mənni m bo pii nkeñnkè, kəsəukünne siwāā, kédúo nkè diwetirií dátinnè diyiè, bá otànkú ténke bá mpéi. ⁸ M bo səkükünne dèè kó dimàà mí kèñnkè, m bo dúo nkè dibìnni ànné a ei mièke a kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi! ⁹ Ibotí péu a í yé i m bo dúo nkè ìi keè dii mənni a domè kè i yèmmèe caàrè. ¹⁰ Yebotè péu kəmbùòti bo do a dàò dè kpéi, m bo ei ndii mənni n siè bekpààtibè ìikè kè bèe kpeute. A bo do dii yiè be kóò məu báá na kèpĩ nhomáa.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú Babidənni kóo kpààti kó disie da tati. ¹² Kóo āpəmbè bo kuə benitibè péu. Bè tu bèè yóu bembè ibotí mièke, bèè yóo pənte fš nhEsibiti a ei kó tefenté kékuə a kó kunitisükú. ¹³ M bo kuə a wanwanti tii bo kukó nNiidi také, oniti məu kó tenacètè yoo kuwanwankú makú kó dikpèètiri ténke báá kəere kukó nNiidi nkó menie. ¹⁴ De mənni m bo bónkünne a nie nkè mè mpūò mməkùò nkəme. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi! ¹⁵ M bo poté dii mənni Esibiti tenkè kəbe ké bè kúə nè dèè kó dimàà bo ke mièke kè ketenkèe dəúnko, bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

¹⁶ Ibotí iməu kó benitipòbè yó nkuəmmu de kó dikúdabənni o kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

Bè kuəmmè dikúdabənni ibotí bè na i kpéi

¹⁷ Kè dè mməke yebie ntepiítè nè yèdèè nè bè ti pĩrímúmè ke kənnè Babidənni, otànkú ketiwè, diyiè tēpiítè nè dinummuri yiè, kè ti Yiè Kuyie nni mbéinnè ke də: ¹⁸ Oniti fš! Kuə ndikúdabənni Esibiti tenkè kó kunitisükú kpéi. Á bè wənnénè ibotí tēi ìi tu ibotí dieyi kó besapəmbè ké bè tannè kudənkú bá nè bè me ndeumè kè bèe wənnénè bedəmbè. ¹⁹ Náké be ke tú: N yē mbe yèmmè dò mbè pēētému betəbàà? Bèe ta kudənkú kéwənnénè bedəmbè təbè ibotí ìi í cəmmú i kəbe, bè kúə bè mudoò mièke. ²⁰ Esibiti ei kəbe yóó kú mudoò mièke nke, bè sūštému disie ke dèè ke yóó kuənnè Esibiti ei kó behāpəmbè bəməu. ²¹ Bəkpəritiebe diebè bèè bo kudənkú nè bè bè do naati bè bo bè daá ke də: Bè bè kúəmu mudoò mièke bembè bèè í cəmmú kè bè ti sñkéní.

²² Kè Sidii kóo kpààti múnke dè bo kòo fšti soké o kó behāpəmbè kpēyi cuokè, bəməu bè bè kúə mudoò mièke nke. ²³ Wèè kó kufšti bo ketenkè cūmpure məmmənnè kóo āpəmbè kpēyi kú fité. Bè bè kúə mudoò mièke nke, bembè bè do dé bè ketenkè ñnkè.

²⁴ Kè Edammu kóo kpààti múnke dè bo kòo fšti soké o kó behāpəmbè kpēyi cuokè. Bəməu bè bè kúə mudoò mièke nke, bè tu ibotí tēi kəbe mbè bèè í cəmmú ke ta kudənkú, bembè benitibè do dé bè ketenkè ñnkè. Kè bè di ifei. ²⁵ Edammu kpààti ta kudənkú nku, kóo nitibè fšti fité o kəku, bè tu ibotí ìi í cəmmú inyi, kè bè bè kúə mudoò mièke. Bembè benitibè do dé bè ketenkè ñnkè. Kè bè bè wənnénè kékuə mudoò mièke. Kè bè di ifei.

²⁶ Məsēki kóo kpààti nè Tubaaadi kou kè bè múnke dè bo kè be kó behāpəmbè fšti fité be kpēyi, bè tu ibotí ìi í cəmmú inyi, kè bè bè kúə mudoò mièke, bembè benitibè do dé bè ketenkè ñnkè. ²⁷ Bè báá na kéwənnénè bəkpəritiebe bèè ku nè dimənni, bè tu ibotí ìi í cəmmú inyi. Bəkpəritiebe yètè do feimú kè bè bè dé ketenkè ñnkè, kè bè ta kudənkú ke dúo kè be yo yāke be se ñnkè, kè be dəpiiti nānké be ñnkè. ²⁸ Dindi múnke Esibiti kəbe bè yóó di wənnénè ibotí ìi í cəmmú inyi kékuə mudoò mièke.

²⁹ Edəmmu eì kəbe múnke de mbo nè be kóo kpààti, bá nè bè me mməkemè dikə̀m̀b̀ù̀d̀ bè yóó bè kù̀om̀u ibotí ìì í cāmmù í kōme, kè b̄e ta kudənkù.

³⁰ Kubakù yóú kó bekpààtibè b̄eməu de mbo nè Sidoniibe bè kùò bè mudoò miēke, bá nè bè do me mməkemè muw̄erimù kè bè bè dé. Bè tu ibotí ìì í cāmmù ìnyi kè bè bè kùò mudoò miēke, kè bè w̄ennénè b̄edəmbè ke di ifei.

³¹ Mí ndi Yiè nKuyie m b̄éimmu ke tú: Esibiti kóo kpààti bo ya dii m̀onn̄i bè kùò b̄èè kó dimáà mudoò miēke, o ȳemmè bo narike wenwe nè o āp̄əmbè b̄eməu. ³² Dè bo bè narike ke ȳé b̄e ȳètè do feimè ketenkè ìnkè kè bè bè dé, bè bo w̄ennénè Esibiti kóo kpààti nè o āp̄əmbè ibotí ìì í cāmmù kékūnné. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b̄éi.

33

Kuyie ndònnemè Esekieri o eikèmbàri (Wénté mukàmmù 3:16-21)

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: Oniti f̄s! Náké Isidaȳeribe ke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Kè dè dò m bo duś nkè mudoò tanní dihei mari, kè de kó dihei yembè b̄ann̄e oniti be eì. ³ Wèè bàa kòò ya be dootitabè k̄erínimè ke eé dit̄at̄eheù k̄eəau n̄ho kəbe. ⁴ Kòo m̄òu keè dit̄at̄eheù kuśmmè ke búútóo kè be dootitabè k̄ətení kòò kùò, dè tu o kp̄eti nti. ⁵ Ò k̄èemu dit̄at̄eheù kuśmmè ke búútóo, kòò ku dè yí tú òm̄òu kp̄eti, ke ȳé kòò do nyiè nhò na ncoot̄emu. ⁶ Kè dè me ndò nhob̄ari weè ya be dootitabè kè bè k̄eríní kòò dò nk̄aré ke í eé dit̄at̄eheù kè be dootitabè k̄ətení ke kùò òm̄òu, ò kumu o yei nk̄p̄éí, wèè bàa dibòri weè né to de kó meyei.

⁷ Oniti f̄s! N da b̄ann̄emu Isidaȳeribe, á nkémmù n náaənti, kè ñ ȳí á bè nàkè t̄i, á t̄i mb̄è nàké. ⁸ Kè n da nàké ke tú: Náké onitiyeiwe ke tú n ȳé nhò bo kú, k̄àa í ò nàké kòò bo yóu o yei nhò yóó kúmu o yei nk̄p̄éí, kè n né da bekénè o kp̄éí. ⁹ Kè dè me ndò nha ò nàkému ke tú wèe yóu o yei nk̄eəete, kòò yete o yóó kúmu o yei nk̄p̄éí nkè f̄s nné deeté a f̄ommu.

Oniti dòm̄mè m̄eè ò kòu

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Oniti f̄s! Náké Isidaȳeribe ke tú n ȳé mb̄è mè nnàámmè ke tú be yei nnè be yetimè deè c̄ēēke ke bè ȳont̄e kè bè c̄it̄iri, ke békú b̄emáa ke tú: Ti bo ñf̄òùà? ¹¹ Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! N yí d̄ó onitiyeiwe bo kúmè. N d̄ó wèe yóu meyei m̄me k̄énf̄òu. Ceetenè k̄eyóu meyei. Díndi Isidaȳeribe di d̄ó kékúmaá?

¹² Oniti f̄s! Náké a tebíí Isidaȳeribe ke dò: Kòo nitisàù yóu mesàà mmudoə̀rimù ke d̄ò meyei, mesàà nhò do d̄ə̀ri mè báa na kòò deeté. Kòo yeiwe me nyóu o yei nke d̄ə̀ri mesàà, meyei nhò do d̄ə̀ri mè báa na kòò f̄étinne. Kòo nitisàù ta meyei mmudoə̀rimù, mesàà ndoké kōme báa na kòò deeté. ¹³ Kè n nàkè onitisàù ke tú: Ò yó ñf̄òù, kòò yóu mesàà nke ta mm̄eyei mmudoə̀rimù, n t̄énke í yóó dentení mesàà nhò do d̄ə̀ri mè kp̄éí. Ò yóó kúmu meyei nhò d̄ò mè kp̄éí. ¹⁴ Kè m me nnàké onitiyeiwe nwe ke tú: Ò bo kú! Kòo yóu meyei nke d̄ə̀ri d̄èè wenni. ¹⁵ Kòò t̄ēñné wèè ò m̄k̄enè dibànni wèè ò d̄ə̀nnè dè, ke t̄ēñné ò do yùúku dè, ke t̄ūnne itíi nyii duś mmufòmmu, kòò t̄énke í d̄ə̀ri meyei nhò yó ñf̄òumu ò báa kú. ¹⁶ M me nt̄énke báa dentení meyei nhò do d̄ò mè, ò yó ñf̄òumu ò t̄ūnne mèè kp̄éí nd̄èè wenni ke d̄ə̀ri d̄èè sié.

17 Onìti f̄s! nha tebíi náámmu ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie n d̄ori d̄e í wenni! D̄e í tú m̄i kó med̄òrim̄e í wenni, beè kó med̄òrim̄e s̄i. 18 Kòo nitisàù yóu mesàà nke ta meyei mmud̄òrim̄u, ò yóo kúmu de kp̄eí. 19 Kòo yeiwe weè me nyóu meyei ke d̄ori mesàà, nè de kp̄eí nhò yó nfòumu.

20 Di né me ntúm̄e n d̄òrim̄e í wenni, díndi Isidaȳeribe n yóo di bekénè bá we o d̄òrim̄e d̄omm̄e mme.

Bè p̄ntem̄e Sedisad̄emmu

21 Kè d̄e mm̄ake yebie ntepīt̄e nè yèd̄éè nè bè ti pí̄r̄m̄e ke kònn̄e Babid̄onni, ot̄ànk̄u pí̄nw̄e, diyie nummuri yiè, kòo niti m̄ouu yent̄e Sedisad̄emmu k̄ecok̄ení k̄e n náké ke d̄ò: Bè p̄ntem̄u Sedisad̄emmu!

22 De kóo niti do yóo cok̄ení m bor̄e k̄es̄ó Kuyie nkó muw̄erím̄u wee c̄ut̄énim̄u n ȳínk̄e k̄e ñ na k̄ew̄ete k̄ébéi, kòo ntuak̄uní ke s̄ó n n̄ond̄enf̄e d̄ate k̄e n n̄o nke náá.

23 Mem̄me k̄e ti Yiè nKuyie nni mbéinn̄e ke d̄ò: 24 Onìti f̄s! Benit̄ib̄e bèè kpaá bo Isidaȳeribe tenk̄e kó tidobonti bè náá nke tú: Abaraham̄mu do bo om̄áá ndi k̄e nh ò duò nde kó ketenk̄e kòo bo nk̄e te, k̄e bè né bo s̄ũmmu k̄e n yóu m bo k̄e mb̄e duòmm̄àà? 25 Náké be ke d̄ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bembe bèè yo mmeȳĩ, k̄e be yemm̄e bo yeb̄ok̄e bíék̄e, k̄e bè cou menitiȳĩ mbeè bo tieke n kó ketenk̄àà? 26 Bembe bèè pikú yekp̄arise ke d̄ori is̄òke kper̄e, bá w̄e kòo d̄oun̄e o kou pok̄u bèè bo tieke n kó ketenk̄àà?

27 Náké be ke d̄ò: Mí ndi Yiè nKuyie n fòumu, k̄e m̄i béi nke tú bèè kpaá de kó tidobonti mīeke bè yóo bè do mudoò mmu k̄e bè k̄uò, k̄e des̄inn̄e pí̄mm̄u bèè bo dikp̄áà k̄e mutenk̄ũ nkuò bèè bo tit̄ad̄enti nè it̄afuò mmieke. 28 M bo deite Isidaȳeribe w̄erím̄u mùu bè àà tefent̄e, be eì nè be t̄ar̄e k̄e d̄e d̄ounko k̄enaá nted̄ont̄e, bá òm̄òu t̄enke bá nd̄e p̄enk̄u. 29 Nè bè d̄ò ìi s̄òke kp̄eí mbe tenk̄e bo d̄ounko k̄enaá nted̄ont̄e, k̄e bèe bant̄e n t̄úm̄e di Yiè nKuyie.

30 Onìti f̄s! A tebíi náantem̄u a kp̄eí ndiheí kó kuduotí fitim̄e nè be c̄eí kó yeb̄òr̄e ke tú: Tí kot̄en̄e, kòo ti náké ti Yiè nKuyie nhò náké ti. 31 Deè te k̄e bè k̄òriní a bor̄e kus̄ũk̄u ke karì a ìik̄e ke bo keè a t̄o ti. Bè k̄er̄m̄m̄u a náaht̄i, bè né í d̄ori ti ȳemm̄e, bè yó nda náá ntin̄áannati nti ke né t̄u mbe m̄ómm̄ombe kó meȳemm̄e ke d̄ó muc̄ántim̄u. 32 Bè da d̄onnen̄e oyend̄enti nwe w̄eè tamm̄e naati, kòo n̄o nke diè nke n̄o nke bie ndeb̄émb̄enn̄e. Bè ò nda k̄emm̄u k̄e d̄e bè naatim̄u, òm̄òu me nyí d̄ori a bè náá nti. 33 A bè náá nti duunnim̄u, ti bo d̄ò ìi m̄ònn̄i bè bo bant̄e mí ndi Yiè nKuyie mp̄aánaht̄i náaht̄ò bom̄e be cuok̄e.

34

Kuyie nkpann̄e ti bèè ni Isidaȳeribe

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinn̄e ke d̄ò: 2 Onìti f̄s! Kpann̄e bèè ni Isidaȳeribe. Náké be m p̄aánaht̄i ke d̄ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo ya bembe bèè ni Isidaȳeribe. Opec̄enti ò nc̄emm̄u o pe nyi, k̄e bembe né piú bem̄áà ke yóu bè bo ndakem̄e m pe kp̄eí. 3 Ke ȳò nyi miè, nke duòk̄un̄e i citi tiȳààti ke daati, ke k̄ou yepedak̄e mek̄ùò nkpeye ke cáá, bè me nyí í c̄emm̄u. 4 Bè í duò nyipe ìi c̄f̄te tidiit̄i k̄e i bo kpenke. Bè me nyí taà nyii m̄o, mb̄e í bou ìi k̄eét̄e, bè í péirini ìi d̄ó k̄éfeti, bè me nyí waà nyii feti, bè ì c̄emm̄un̄e muw̄erím̄u mmu, ke ì f̄ũnko. 5 Kè m pe m̄ònt̄e i c̄em̄be ke c̄iét̄e k̄e des̄inn̄e ìi pí̄. 6 Kè ì áante yetar̄e yem̄ou ìnk̄e nè sit̄áá sim̄ou ìnk̄e ke c̄iét̄e ketenk̄e kem̄ou mīeke bá òm̄òu í dake i kp̄eí, òm̄òu í ì waà. 7 Díndi bèè tu n kó bepec̄em̄be, k̄ent̄én̄e mí ndi Yiè nKuyie n tú mù! 8 Mí ndi Yiè nKuyie m bomu, k̄e m̄i béi nke tú: M pe me mm̄ònt̄ém̄e bec̄em̄be ke ta

beyóóbè nou mieke kè desɪnnè ì pĩ mbá i cẽmbe í dake i kpéi nke piú bemáá ke búútoó m pe kpéi. ⁹ Nè de kpéi ndíndi bèè tu n kó bepecẽmbe, kénténè n dó ké di náké tí. ¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: N wẽ̀ɛ̀tenímu de kó bepecẽmbe bíékè ke bo fiete m pe bá bè ténke bá ntú bèè ì cẽmmù. De m̀nni kè bèe paà bemáá mupimù. M bo fiete m pe be nou mieke kè bèe ì paà mucáammù.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmù mómumu n yóó daate m pe kpéi nke ì cẽmmù. ¹² M bo wẽte kətíi m pe opecənti ɔ́ tii mmèè boti ipe ì ciéte. M bo ì kpàakeni tipíiti timou fetaafe nè kuyaakù dè do ì cie nkè ì kote kè kéndake ì kpéi. ¹³ M bo ì dènneni ibotí tei mieke kè ì kpènneni ì tenkè kè nyi cẽmmù Isidayeeribe tãrè ìnkè nè ikondei imou mieke nè dihei kó yebòrè sàayè yemou. ¹⁴ N yó nyi cẽmmù timúsàati borè nde, Isidayeeribe tādanti kó timúti nti ì yó nyommè ì kó dinaacənhòò ndi. Ì níi yóó de nhompe kényo nyIsidayeeribe tãrè kó timúsàati. ¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mmù mómumu n yó ncẽmmù m pe ke níi nyi om̀pũnko. Mí ndi Yiè nKuyie mmù béi. ¹⁶ M bo wammù ì feti kèpéiténí ì dó kékenté, ketaa nyii kòute, kèmièkũnne ì m̀. M bo kuò ì ã mekùò nke kpeñni ke cẽmmù m pe.

Kuyie ntumè kù kèrini ke bo tee nku kobe

¹⁷ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀: Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá nti m pe kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóó batemu m pe ì kpeñni kécánnè iniyi nè yepedakè nè yebodakè. ¹⁸ Ì di timúsàati ke cẽmmu ke naù tisonti. Ì yã menésàamè ke cẽmmu ke kòari mesomme. ¹⁹ Ì d̀ m pe sonyi nyó nyi naù tii múti nti ke yó nyi kòke mèè nie. ²⁰ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Míi mómumu n yóó bekéni ipe mekùò nkpeí ì cĩnni ì kpéi. ²¹ Ke yé ì kũmmumè ì cĩnni ì píiti nè ì baayo ke ì cie nkè ì yè ditowaá. ²² N yóó fietemu m pe beyóóbè nou mieke ke né ì bekéni itòbè kpéi, ²³ kéduó nkè n kóo tónti Dafitii naá n kóo pecənti, wèè yó ndake m pe kpéi, wèè yó ntú n kóo pecənti omáá. ²⁴ De m̀nni mí ndi Yiè nKuyie mmù yó nyi te kè n kóo tónti Dafiti tú ì kóo kpàati. Mí ndi Yiè nKuyie mmù béi.

²⁵ N yóó ì d̀d̀nè metaummè mme kè ti narike kè n kei ntikpasinti, bá ti ténke bá nkpaá bo kè m pe ncenti dikpaá ke bá nyièkù ke níi duóò bètèii kutúúkù mieke. ²⁶ Kè n duó nkè ì mbo n tāsàari pəri, kè fetaafe nniù fe m̀nni ke d̀ari ketenkè mesàà. ²⁷ Kè detie nni mpeí kè depaa mpeí kè ì mbo ì tenkè ke í yièkù. M bo tãte fẽfimmè mèè ì píiti kè ì dènnè tidaati mieke, kè ì banté n tùmè di Yiè nKuyie. ²⁸ De m̀nni ibotí tei kobe ténke bá nyi pĩ, ndesɪnnè me nténke bá nyi cáá. Ì bo mbo ke í yièkù, dèmarè bá nyi kóonnè. ²⁹ Kè n fiíkú detie nyi kpéi, dikònni ténke báá kuò fẽmafè dihei mieke. De m̀nni ibotí tei kobe ténke bá nyi daú. ³⁰ De m̀nni ì bo banté ke d̀ mmù ì te ke ì bonè. Díndi Isidayeeribe di tú n kobe mbe, mí ndi Yiè nKuyie mmù béi.

³¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmù béi nke tú di tú n kó kupecənku nku kè n di te ke dake di kpéi.

35

Kuyie nkpannè ti Seii ei kobe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: ² Oniti fí! Wẽ̀ɛ̀te Seii tãri ekè bíékè ké bè náké m pããnáani. ³ Náké be ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yitè ke còm̀m̀umu Seii ekè tãri kobe kpéi nke bo bè kpannè. N youte n nòutè nte Seii tãri ekè ìnkè kè yè bo d̀ũnko kénáá ntedontè. ⁴ M bo duó nkè be ekèe d̀ũnko kénáá

ntidobonti kɛ̀ bɛ̀e bantɛ̀ n tùmɛ̀ di Yiɛ̀ nKuyie. ⁵ Bɛ̀ mɛ̀ nniúmɛ̀mɛ̀ Isidayɛ̀ribe sáá, kɛ̀ Isidayɛ̀ribe yei ntonté kɛ̀ m bɛ̀ potɛ̀, kɛ̀ bɛ̀ bo meyeɛ̀naarimɛ̀ miɛ̀ke bá bɛ̀ í bɛ̀ kuɔ̀ mmesémɛ̀ ke cíéké ke bɛ̀ kòu. ⁶ Mí ndi Yiɛ̀ nKuyie m bomu kɛ̀ mɛ̀ bɛ́i. Bɛ̀ í mɛ̀ ndepɛ̀mɛ̀ menitiyí mμucóúmμu, menitiyí mμɛ̀ yó ncóu bɛ̀ tenkɛ̀. ⁷ M bo kuɔ̀ bɛ̀ kó dimáa pɛ̀nkú Seii tãri borɛ̀, kɛ̀ dii daúnko yúúó. ⁸ Bɛ̀ bo do Seii tãri kɔ̀be mudoo kɛ̀ bɛ̀ kù. Bɛ̀círìbɛ̀ bo píe nho tarɛ̀ ìnkɛ̀ nɛ̀ sitáá ìnkɛ̀ nɛ̀ tibiti miɛ̀ke nɛ̀ ikondei imou miɛ̀ke. ⁹ Bɛ̀ ekɛ̀ bo daúnko sáá, bá omou tɛ̀nke bá nyɛ̀ á, kɛ̀ bɛ̀e bantɛ̀ n tùmɛ̀ di Yiɛ̀ nKuyie.

¹⁰ Seii ekɛ̀ kɔ̀be bɛ̀ bɛ́i nke tú, bɛ̀ bo túótɛ̀ mí ndi Yiɛ̀ nKuyie n kó ketenkɛ̀ n kpáatiyɔ̀ borɛ̀ yɛ̀dɛ̀á? ¹¹ Nɛ̀ de kpéi mmi ndi Yiɛ̀ nKuyie m bomu kɛ̀ mɛ̀ bɛ́i, bɛ̀ miɛ̀ke do péi mɛ̀ kpéi n nìtibɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ ní nke bɛ̀ póó, n yóó mɛ̀ mbɛ̀ dɔ̀ memómμmμmɛ̀, m bo bɛ̀ potɛ̀ kɛ̀ bɛ̀e yá n dómμmɛ̀. ¹² Kɛ̀ bɛ̀e bantɛ̀ ke dɔ̀ mmi ndi Yiɛ̀ nKuyie n kɛ̀ tipocɛ̀mmúnáaɛ̀ti bɛ̀ náké tí, bɛ̀ do tú dii mɔ̀nni Isidayɛ̀ribe tarɛ̀ daúnko kɛ̀ bɛ̀ yɛ̀ pɛ̀tɛ̀ ke tieke. ¹³ Bɛ̀ n cɛ̀nnɛ̀nɛ̀ kɛ̀ dɛ̀ deumu, ke n sãrímú kɛ̀ n dɛ̀ kɛ̀ demou.

¹⁴ N yóó pɔ̀nte bɛ̀ eì pái pái nwe kɛ̀ dii daúnko kɛ̀ dɛ̀ narike yebotɛ̀ mí ndi Yiɛ̀ nKuyie mmi bɛ́i. ¹⁵ Isidayɛ̀ribe tenkɛ̀ do daúnko kɛ̀ dɛ̀ mbɛ̀ naatimu, n yóó mɛ̀ mbɛ̀ dɔ̀ memómμmμmɛ̀, Seii tãri bo daúnko, Edommu omou, kɛ̀ bɛ̀e bantɛ̀ n tùmɛ̀ di Yiɛ̀ nKuyie.

36

Kuyie nnákémɛ̀ ku nìtibɛ̀ yóó wɛ̀tɛ̀ kɛ̀tiekemɛ̀ bɛ̀ tenkɛ̀

¹ Kɛ̀ ti Yiɛ̀ nKuyie nni mbéinnɛ̀ ke dɔ̀: Onitì f́s! Náké m pãánaaɛ̀ti Isidayɛ̀ribe tarɛ̀ ìnkɛ̀ kɔ̀be ke dɔ̀: Mí ndi Yiɛ̀ nKuyie n tú bɛ̀e kɛ̀ntɛ̀ n dɔ̀ kɛ̀ bɛ̀ náké tí. ² Mí ndi Yiɛ̀ nKuyie mmi bɛ́i nke tú: Bɛ̀ dootitɔ̀bɛ̀ bɛ̀ daúmu ke tú wúòò! Ti né í tieke di tarɛ̀ di do tá yɛ̀á? ³ Deɛ̀ kpéi nte kɛ̀ n tu: Á bɛ̀ náké m pãánaaɛ̀ti, náké bɛ̀ ke dɔ̀: Mí ndi Yiɛ̀ nKuyie n tú ibotí tɛ̀i kɔ̀be mɛ̀ mbɛ̀ yáammɛ̀ ke bɛ̀ pɔ̀nte ke bɛ̀ tieke ke bɛ̀ daú. ⁴ Deɛ̀ kpéi nte mí ndi Yiɛ̀ nKuyie kɛ̀ n tu: Dindi bɛ̀ bo Isidayɛ̀ribe tarɛ̀ di kɛ̀ntɛ̀ kɛ̀kɛ̀ n tú mù, n tú: Di tarɛ̀ mɛ̀ ndaúnkomɛ̀ nɛ̀ sitáá nɛ̀ ikondei nɛ̀ tibiti kɛ̀ bɛ̀ ekɛ̀ naá ntidobonti ke daúnko kɛ̀ yebotɛ̀ di daú. ⁵ Dɛ̀ n yonkemu mí ndi Yiɛ̀ nKuyie kɛ̀ n còrímú ke pãrikɛ̀ ke tú m bo kpanɛ̀ ibotí ì di fitɛ̀ dɔ̀ke Edommu tenkɛ̀ kemou kɔ̀be, ke yɛ̀ dɛ̀ do bɛ̀ naatimu kɛ̀ bɛ̀ pòti bɛ̀ pɛ̀tɛ̀mɛ̀ n tenkɛ̀ ke bo tieke, kɛ̀túótɛ̀ dɛ̀ bo ke miɛ̀ke. ⁶ Nɛ̀ de kpéi náké Isidayɛ̀ribe bɛ̀ bo yetarɛ̀ ìnkɛ̀ nɛ̀ sitáá nɛ̀ tibiti nɛ̀ ikondei ke dɔ̀: Mí ndi Yiɛ̀ nKuyie n tú dɛ̀ n yonkemu kɛ̀ m miɛ̀ke peike ibotí bɛ̀ daú mɛ̀ kpéi. ⁷ Deɛ̀ te mí ndi Yiɛ̀ nKuyie nkɛ̀ m bɛ́i nke pãrikɛ̀ ke tú bɛ̀ múnke bo daú de kó ibotí ì do bɛ̀ daú. ⁸ Dindi Isidayɛ̀ribe tarɛ̀ kó detie! Püntɛ̀nɛ̀ tifaati kɛ̀pié yebe péu n nìtibɛ̀ Isidayɛ̀ribe kpéi, bɛ̀ wɛ̀tinímu bãmbà mɛ̀ tenkɛ̀ miɛ̀ke. ⁹ Di mɔ̀nni n daàtenímu bɛ̀ tarɛ̀ kpéi nkɛ̀ bɛ̀ bo wɛ̀tɛ̀ ke yɛ̀ kúúti depaa nkɛ̀buɔ̀ti tidiiti ye ìnkɛ̀. ¹⁰ N nìtibɛ̀ Isidayɛ̀ribe bo wɛ̀tɛ̀ kɛ̀pié ndi ìnkɛ̀ kɛ̀wɛ̀tɛ̀ kɛ̀máa yehekɛ̀ yɛ̀ dɛ̀ pù nkɛ̀nhã. ¹¹ M bo duó nkɛ̀ benitibɛ̀ nɛ̀ iwúò kɛ̀ dɛ̀ pié kɛ̀súú nkɛ̀pié nkɛ̀pɛ̀tɛ̀ dɛ̀ do dómμmɛ̀, m bo di dɔ̀ mesàa nkɛ̀ dɛ̀ pɛ̀tɛ̀ dɛ̀ do dómμmɛ̀ kɛ̀ dí bantɛ̀ n tùmɛ̀ di Yiɛ̀ nKuyie. ¹² N yóó kɛ̀ duó n nìtibɛ̀ Isidayɛ̀ribe mɛ̀, kɛ̀ bɛ̀ nkɛ̀ te ke centi ke ìnkɛ̀, kɛ̀ kɛ̀ tɛ̀nke bá nte bɛ̀ tarɛ̀ paá bɛ̀ bí. ¹³ Nte mí ndi Yiɛ̀ nKuyie n tú mù: Benitibɛ̀ náámu ke tú: Isidayɛ̀ribe tenkɛ̀ yo mbenitibɛ̀ ke dɛ̀ kubotí kùu bo ke miɛ̀ke. ¹⁴ Nɛ̀ de kpéi nha tɛ̀nke í yó nyo mbenitibɛ̀, a tɛ̀nke í yó ndeu a nìtibɛ̀ bí, mí ndi Yiɛ̀ nKuyie mmi bɛ́i. ¹⁵ F́s

nyIsidayeeribe tenkè ibotí tɛi ténke í yó nda sáá. Bè ténke í yó nda daú, a me nténke í yó ndeu a nìtìbè bí, mí ndi Yiè nKuyie mmù b́i.

Kuyie nnàkémè kù yóó wète kètímmè Isidayeeribe

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁷ Onìti f́! Isidayeeribe do bo dìi m̀nni be tenkè mièke ke kè s̀nk̀unemu nè be d̀ò̀r̀imè nè be borime mièke kè kèe dontenè onitipòkù ò nyúò nke dòmmè. ¹⁸ Memime kè m mièkèe ke yè kè n kuò benitìbè bèè ho ke mièke, bè kè s̀aũ m̀èè kpéi ǹnè sibòøtenkaanì nè be còu mmèè nitiiyĩ nkpéi. ¹⁹ Kè m bè cíe nkè bèe ta ibotí tɛi mièke betòbè tenkè. Kè m bè bekénè be borime dòmmè, nè be d̀ò̀r̀imè. ²⁰ Kè bè ta ibotí tɛi mièke ke te kè bè càari n yètiri ke náá nke tú: Be nnitìbè tu ti Yiè nKuyie nkòbe mbe kè kù bè yíèke ke bè dènnè ku tenkè. ²¹ N yí nyie nke bo nwúónko kè Isidayeeribe càari n yètiri ibotí tɛi bè cíètè ke ta ìi mièke. ²² Dèè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu: Náké Isidayeeribe ke dò: Dè í tú beè kpéi nte kè n yóó pĩ mmutòmmú. N yóó mù pĩ n yètiri càari m̀èè kpéi nke bè cíètè ke taá ìi botí mièke ì borè nde. ²³ N yètiri dìi càke ibotí tɛi bè cíètè ke taá ìi mièke ì borè, kè n yóó di wénk̀unne. Nè díi borè nde yebotè yóó bantémè n tùmè di Yiè nKuyie.

²⁴ N yóó di dennénimu ibotí tɛi kó ketenkè di cíètè ke bo ìi cuokè kèwète ke di tíi ndi tenkè mièke. ²⁵ Nè di fié m̀èè kpéi nyebòkè ke s̀inte, m bo di óunè menésàamè ke di wénk̀unne meyòò mmemou, ²⁶ kèwète kè di duó mmeypàmmè ke di ànné iyentotí p̀anyi, kédeite meyèmmè m̀èè kpeñni ke dò ndiperi, kè di duó mmenitiiyèmmè. ²⁷ M bo di duó n kó muyaá nkè di ntũ n tié nke d̀ò̀ri n kuó yèmmè, ²⁸ kè m bo ketenkè n do duó nkè di yembè, kè nni ndi te kè di tú n kòbe. ²⁹ Kè n dí deetè nè dèè do di s̀nk̀unko, kéduó nkè tidiiiti píe ndi tenkè kè dikònni yè. ³⁰ Detie mbo mpeí mmedìè nkè tidiiiti péi mmedìè nkè ifei ténke bá ndi bo ibotí tɛi cuokè. ³¹ Kè di dentení di borime nè di d̀ò̀r̀imè dè do í wennimè kèpè ndimáá di yei ǹnè isòke di do d̀ò̀ri dè kpéi. ³² Díndi Isidayeeribe ifei ìi do dò nkè di pĩ ǹnè di borime, mí ndi Yiè nKuyie mmù b́i nke tú dí kpéi nyí te kè m pĩ m me pĩ mmù tòmmú.

³³ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wète ke di wénk̀unne dìi yiè di yei mmemou, m bo duó nkè di wète kémaá di ekè yèè do può nkémbo. ³⁴ Di tenkè kèè do d̀ò̀unko kè benitìbè mpènkù ke kè yàu, di bo wète kè kè kùúti. ³⁵ Benitìbè bo náke ke kpéi nke dò: Ketenkè kèè do d̀ò̀unko kèè náá nkupúú s̀ààkù ke d̀ontenè kupúú Edenni. Yehèkè yèè do può nkénaá ntidobonti kè di wète ke yè maá sicèkperí kénhã. ³⁶ De m̀nni ibotí ìi di fité ì bo banté ke dò mmí nKuyie mmù maá yehèkè yèè do può, ke fiíkú detie nketenkè kèè do náá ntedontè ke mièke. Mí ndi Yiè nKuyie mmù b́i nkè dè yóó d̀ò.

³⁷ N yóó yóu díndi Isidayeeribe kè di n wammúmu kè n né na ke di teennè kè di sũ nkémaatenè kupecēnku. Mí ndi Yiè nKuyie mmù b́i. ³⁸ Dibanni do ò mbo Sedisademmu, kè iwũò di yó n fié ìi píe mmèè botí n cíètè, benitìbè yóó wète ke píe mmèè botí yehèkè yèè do può, nkè di banté ke dò n tú di Yiè Kuyie.

37

Kuyie nnàkémè yekũò yèè kpéi yè yóó wète kèfoutémè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nkó muwèrimúu cúténí n ỳnkè kè ku Yaá nni ntúótè kèkote kécónné kubiriku makù cuokè kè yenitikũò piéké ku mièke. ² Kè ti Yiè nKuyie nni nni nfinè de kó kubiriku mièke tipítì timou, kè n yà yenitikũò cóu cóumè

ku mieke, bá yè í sènní ke kpeí wákéré. ³ Kè kù m beke ke dò: Onitì fí, a yèmmè dò nye nkũḽ bo na kèwēte kéfoutaà? Kè n dò: N Yiè nKuyie nfḽḽ yè.

⁴ Kè kù dò: Náké de kó yekũḽ m pānāaanti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú yenye yekũḽ yèè kpeí yèe kénté n dó ké yè náké tì. ⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó yè ānnému muwemmu kè yèe foute. ⁶ N yóó yè ānnému icīē nnè memambii nnè tikānti, ké yè duó mmuwemmu kè yèe foute kébanté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁷ Kè nní nkpaá ke yè nāa nti Yiè nKuyie nyē n yè náké tì, kékéè kutoweku makù nè kunāmpoo kè yekũḽ tóntonè yētòbè. ⁸ Kè n wénté kénsá nyicīē nhānné nè memambii nnè tikānti, kè muwemmu muù máa kpa. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onitì fí, náké muyaá mmù bo itemmānke inàa ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú mùu kōtení kéta becíribè mieke kè bèe foute.

¹⁰ Kè nní nkpaá ke nāa nti Yiè nKuyie nyē n náké tì kè muyaá nkōtení ké bè ta kè bèe foute, kéíté kécómmú kémmānnè dihāpōntīnni dieri.

¹¹ De mōnni kè kù n náké ke dò: Onitì fí, de kó yekũḽ benkú Isidayeeribe mbe. Bèè nāa nke tú be kũḽ kpeí ke ténke í yóó na kédòò tīmatì kè be kperè dèè. ¹² Dèè kpeí nte kè n tu, á bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó pootemu be fōti ké bè dēnnení ké bè tēnné bembè n nìtìbè Isidayeeribe be tenkè. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m bo pootè dii mōnni ifōti, kè n nìtibèe yēnni bè bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁴ M bo bè ānné muwemmu kè bèe foute, kè n wēte ké bè kānne be tenkè. Kè bèe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmí béi nkè tì dòò.

Kuyie nnàkémè Sudaa kòbe nè Isidayeeribe bè yóó wēnnémè dikpààtiyuu dimáà

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ¹⁶ Onitì fí, túóté kudóú kēwāri ku ìnkè ke dò: Sudaa kòbe nè Isidayeeribe bèè bè bonè, kētúóté kutekù kēwāri ku ìnkè: Sosefu (yoo Efadaimmu) nè Isidayeeribe bèè ò bonè. ¹⁷ Kāa ì wēnné kēpikú a nòutè mieke kè ì ndò nkudóú kumáa. ¹⁸ Kāa botí kòbe da beke ke tú á bè náké dè benkú mù. ¹⁹ Á bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóó túótému Sosefu kó kudóú nè Isidayeeribe bèè ò bonè, n yóó kù wēnnénè Sudaa kòku nku kēpikú kè ì nāa nkudóú kumáa. ²⁰ Esekieri a bo mpikú dii mōnni idéi a wāri ì ìnkè kè bè da wúó, ²¹ a bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó fietenèmu ibotí tēi Isidayeeribe bè ciété kétaá ì mieke, n yóó bè dēnnenímu tīpītī timòu ké bè tīi nkè bè kpēnnéní be tenkè mieke, ²² ké bè dòò kubotí kumáa be tenkè mieke, kè bè mbo bembè Isidayeeribe be tārè ìnkè, kòo kpààti omáa mbè baké, bè ténke bá ntú ibotí idéi ke mōke yekpààtiyò yèdèé. ²³ Bè ténke bá nsīnkùnkò bémáa nè sibòotenkaani nè isòke kó mudòòrimù nè munitikòu. N yóó bè dēeténèmu be yei mbè dòò mè, ké bè wēnkūnne, kè bè ntú n kòbe kè m bè te. ²⁴ N kóo tōnti Dafiti weé yó ntú be kóo kpààti, bè yó mmòke ocēnti omáa ndi kēntú n kuú, kénye n tié, ke dōari ì yēmmè, ²⁵ kēmmo dihei n do duú ndi n kóo tōnti Sakòbu, be yembè do bo dii mieke. Kè bè mbo bembè nè be bí nè be yaábíó sáá kè n kóo tōnti Dafiti ntú be kóo kpààti sáa. ²⁶ Kè m bè dōòné metaummè kè ti narike kè ti kó metaummè mbo sáa. Kè n wēte ké bè kānne be ei kédúó nkè bèe sũũ kè n ciētè mbo be cuokè sáa. ²⁷ Kè nní mbè bonè ke bè te kè bè tu n kòbe. ²⁸ Kè n ciētè mbo be cuokè sáa kè yebotèe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmí bè cānné.

1 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: 2 Onìti f̄s, wēẸte okpààti Kòku wèè bo Makòku tenkè mièke, wèè tu Meseki kòbe nè Tubaadi kòbe kóo kpààti dièwè, kóò kpannè. Náké we m pānāaanti. 3 Á ò nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yítè ke cómmúmu wenwe okpààti Kòku o kpéí, wenwe wèè tu Meseki nè Tubaadi be kóo kpààti dièwè. 4 Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó ò dintému, kètōnnè o yèi kuyimpie, nkòò dènnè wenwe nè o āpòmbè nè sisèí nè si deèbè bēè báátí weti kíè bē f̄nni sū, kè bē to tikpàrinenti nè tidopìiti ke tú bekpàrinuombè. 5 Peresi nè Kuusi nè Puti kè be kòbe bē neínè ke to tidopìiti, ke óké yepikè. 6 Kòmeè nè o kó behāpòmbè nè Beti-Tokamaa, wèè bo kubakù yóú nè o āpòmbè bəm̀əu kè yebotè péu ò neínè. 7 Wèè báátí wenwe nè o āpòmbè nè bēè ò bonè kòò mbè ní. 8 De kó yewe bo tuòke dii m̀nni n yóó wēte kè da tōmmu kàa kote kè do dihei n nìtibè do bo di, kè dikpànni bē cíe, kè bēè taá ibotí tei mièke kè be kó ketenkèe d̀úńko yem̀̀rè mayè mièke, di m̀nni kè bēè konni kékari bamm̀̀u. Dè bo yíe yebie mmayè mièke kè n da tōmmu bēè yentènè mudòò be tenkè, Isidayeriibe t̄arè yèè do d̀úńko kénáá ntidobontí. Nè bē yàtenè dii yíe ibotí tei ke konni, bē bo kè dè bē naatimu, tímati í bē k̀ónnè. 9 De m̀nni ndi n yóó duóm̄mè wenwe nè o āpòmbè nè o nìtibè bēè ò bonè kè bēè bē do kuyaakù kperikù k̄me, kè bē dátinnè diwētiri tēmè.

10 Mí ndi Yiè nKuyie mm̄í b́i. De yiè bo tuòke dii yíe meyèmmè mamè bo ò ta kòò totí iyentotí yeiyi. 11 Ke dò ò bo kote kédó benitibè bēè k̄ari bamm̀̀u bá d̀emarè í bē k̀ónnè, bē bo yèè ekè feíomu, d̀emarè í yè k̄anké, iduotí í yè fité yè í kpetí ke páké. 12 Dè yóó me nyí kòo kote kédó yehékè yèè do tú tidobontí kè bē wēte kè yè maá, kè yè p̀ante kéheí be kperè, bē yènní ibotí tei mièke nke ke bo fehèiwuonfè ke make iwũs nè be kperè. 13 Sebaa eí kòbe nè Dedanni eí kòbe nè Tadisisi kó bepótambè bē bo nhò b̀ékú ke tú: A k̀atení nè a āpòmbè ke bo ti p̀ante mu kéheí mes̀əo nnè tímátí péítí k̀ep̄immú ti pe k̀efekè ti potantí k̀em̀əte tikpàti péu yáaba?

14 Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Onìti f̄s, nhá náké Kòku ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n nìtibè Isidayeriibe yó nkari f̀èè nwe, kòo bē do. 15 Ò yóó íténi o cíe nke kubakù yóú nè o āp̀ənsāndèèbè péu bē í yó ndò nkéna kékaa nkédeè. 16 Kè bēè k̀atení kédó n nìtibè Isidayeriibe kè bē dátinnè diwētiri tēmè. Yewe sonye mièke nke n yóó duóm̄mè kòo do n nìtibè tenkè wenwe Kòku. Nè o borè nde n yóó benkemè yebotè n tùmè Kuyie nke kpa meyei nkè yè m banté.

17 Mí ndi Yiè nKuyie n náamm̄u ke tú: Wèè kpéí nke n duóm̄mè kè m pānāaanti náambè bēè bo Isidayeriibe mièke kè bē náké nè dim̀nni ke tú: Yem̀̀rè sonye mièke m bo duó nkòò bē do mudòò. 18 Mí ndi Yiè nKuyie m b́imm̄u ke tú: Kòku bo do dii yíe n nìtibè Isidayeriibe, m mièke bo ò yè mediè. 19 De yiè dè bo n yonke, kè m mièke ò yè, mí ndi Yiè nKuyie mm̄í b́i. De yiè kuǹ̀roo bo dátinnè Isidayeriibe tenkè mièke. 20 De yiè d̄am̀̀eri kó siyí n̄e sínəo nè tiwanwantí nè debambaannè nè benitibè bēè bo ketenkè de k̀nti bo aá, kè yet̄arèe puo nkè yep̀èrèe duoní kè iduotí duó. 21 M bo duó nkè tip̄iti tím̀əu kòbe do Kaku mudòò kòo āp̀əmbèe k̀onté k̀enk̀əu bəm̀̀a. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄í b́i. 22 M bo duó nkè bē dootit̀əbè mbè k̀òu, kè mutenkũ mbè k̀òu. M bo duónni fetaafe dièfè nè yemát̄arè nè muh̄áá nnè muh̄āyuo n̄ho ìnkè, wenwe nè o āpòmbè nè bēè kó dim̀̀a ò bonè. 23 M bo benke yebotè péu n deumè ke kpa meyei nkè yèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nyíe ke kpannèmè Kòku

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dò: Onitì f̄s, náké Kòku m pānāaṅti. Náké we ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yitè ke còrmmúmu wenwe Kòku wèè tu Mesekì nè Tubaadi be kóo kpààti dièwè o kpéí. ² N yóó ò íimmu o ei kubakú youú ké nhò ni kóó kòtenè kòo do Isidayeeribe ekè yetārè Ìnkè kpeye. ³ N yóó de nkééte o tammù o nùtè cànkutè mieke, kòo pie nfié teyoue mieke kédò. ⁴ Ò yóó de nkú Isidayeeribe tarè Ìnkè wenwe nè o āpòmbè nè o nitibè bèè ò bonè. Timancònti nè tikpasinti deè yóó ò di. ⁵ Ò yóó kú dikpàa mieke nke, mí di Yiè nKuyie mmí béí. ⁶ M bo banté muhāā Makòku tenkè nè ketenkè kèè soké dāmèèrì cuokè kèè kó yehèkè kòbe kari f̄èè, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁷ M bo benke n nitibè Isidayeeribe n yetiri tumè: Kpa meyei. De mōnni bè ténke bá ndi caari, kè yebotè banté ke do mmí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù n kra meyei. ⁸ Mí ndi Yiè nKuyie n náké dii yiè kpéí tūòkenímu ke dèè, de yóó dōmù, mí ndi Yiè nKuyie mmí béí. ⁹ De mōnni Isidayeeribe ekè kòbe bo yènni kécóu mbe dootitòbè kpàrinenti nè tidòpiti nè detānnè nè ipie nnè yekpāā nnè tikpānseuti, bè bo ntuòtimè de kó ideí ke dò yebie nyèyiekè. ¹⁰ Bè ténke bá ntaà dikpāā mudakāu, bè ténke bá nkōu ideí titúúti mieke, tikpàrinenti nti bè yó ntuòtimè. De mōnni bèè do bè pūò nkéheí be kperè, bè múnke bo bè pūò kéheí be kperè. Mí nKuyie mmí béí.

¹¹ De yiè Kòku f̄ti bo mbo Isidayeeribe tenkè dibòri dii yetiri feí, kupotance yiè kùu biriku, mukákúú nkóo dāmèèrì, diyie kè yìèni kèè bíékè. De yiè de kó kuce bo Ìtinné, bè bo de kunné Kòku, kényú deborè ke dò: Kòku nè o āpòmbè be biriku. ¹² Isidayeeribe bo mbè kùri ke bo wénkúnne be ei, bè bo mbè kùri ke dò betāābè bèyiekè. ¹³ Isidayeeribe tenkè kemou mieke, òmòu í yó nkpa, be kunnímù, de yó ndò ntepatè nte be kpéí. M bo bè benke de yiè n deumè, mí ndi Yiè nKuyie mmí béí. ¹⁴ De kó difónkúò bè bo tánkè benitibè kè be kó mutōmmú ntú bè bo nfirmè be tenkè kemou mieke ke kùri bèè kpaá kpaá ke bo wénkúnne be tenkè. ¹⁵ Kè bè nfiè, kòò mōu yà yenitikūā, wèè tí nyetārè deborè kécóu nkè bef̄tikeubèè yè tūóté kékūnné kubiriku bè tu kù: Kòku nè o āpòmbè biriku. ¹⁶ Kè bèe yú diheí teni mari ke dò: Kunitisükù, bè kunné kùu nitisükù kpéí. Memme kè diheí wenke.

¹⁷ De kó difónkúò kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dò: Onitì f̄s, náké tinòti timou boti tipiti timou kpeti nè desinnè demou ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú deè tí nyIsidayeeribe tarè Ìnkè kè n dós ke de pā dipānni dièri ndi. De bo di initimāa nkéyā mmenitiyī. ¹⁸ De yóó cáákému bekpàritiebe kényā bekpàatibè yī. M bè ndè pāmu, Basāā tenkè kó yepedakè nye nè ipeni nè sibóó nè ināāke deè ā mekūū. ¹⁹ M bè ndè pāmu kè de bo bè cáákè nè be kùú nkénsānnè, kényā be yī nkémuó. ²⁰ N de ānnè dibanni ndi kè de bo cáákè sikpàrisēí nè si deèbè, bekpàrinuombe nè be āpòmbè, mí ndi Yiè nKuyie mmí béí.

²¹ M bo benke yebotè n deumè, m bo yè ānnè dii mōnni tenòtè yè bo yà n dōmmè. ²² Ke tūóté de kó diyie nè de ìkòo Isidayeeribe bo banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmí bè te.

Esekieri wèè ke kòntémè o pānāaṅti

²³ De yiè yebotè bo banté ke dò nyIsidayeeribe yei nkpeí nte kè bè ciéte be cie ke ta betòbè tenkè, ke banté ke dò mbè yete n kpeti nti kè m bè bütinné, kè de ta

be dootitabè nou mieke kè bè bè kòu. ²⁴ Bè yete mètè kpéi n kpéti ke sīnte, deè te kè m bè bütinné. Bè bo banté ke dò m bè dōò bè mǎnnè dèndè.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bíi nke tú: M bo wēte kéténnéni Sakabu yaábí ìi tu tidaati betabè tenkè. Mesémmè meè bè nni mbonè kè dè n yóu n yetisàari càari mètè kpéi. ²⁶ Bè bo mbo dii mǎnni be ei mieke bammũu bá òmòu í bè kóonnè bè bo yè nyifei kperè bè do dōori dè n yùkè nè bè do yetírímè n kpéti. ²⁷ M bo bè dènnéni dii mǎnni be dootitabè ekè kèwēte kè bè tíi mbe tenkè. Nè be borè nde n yóo benkemè yebotè n kramè meyei, ²⁸ kè yèe banté mí ndi Yiè nKuyie mmũ bè temè, ke yé n yóo bè dènnenimè ibotí tēi mieke, kèwēte kè bè tíi mbe tenkè mieke. Be kóò mǎu ténke bá nkpaaní de bíkè. ²⁹ De mǎnni n ténke báa bè bütinné, ke yé n yóo cūnnimè n Yaá mbe ìnkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bíi.

KUYIE MBENKEME ESEKIERI KU CEPANTE YÓ NDÓMMÈ

40

¹ Kè dè mmòke yebie nsipísidé nè yènnũmmũ nè bè ti pírmè ke kǎnnè Babidōnni dibenni tǎnkũ ketiwè kó diyie pínni yiè, ke sǎ ndè mǎke yebie ntepiítè nè yènáà nè bè pǎntemè Sedisademma. Kè ti Yiè nKuyie nwèrimũu cúténi n yǐnkè kènto kékotèndè de bíkè. ² Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke kè dè ndónnè m bo Isidayeribe tenkè ke cómmũ ditāri dieri marí ìnkè, di bakũ cànkũ diyie yìèni kèè bíkè, kè dè dò mbè maá dihei dieri. ³ Kè ti tuokoo dēborè kè n yà oniti mǎu, kòo kǎnti dōnnè disōwũd, kòò tō kuhōũ kũu dùskènè titōnkpeti nè kupàati kũu beúnè ke cómmũ dihei kó dibòri. ⁴ Kè de kóo niti n náké ke dò: Oniti fí, wénté mesàà nkékénté mesàà, kéndake n yóo da benke dè kpéi demou, ke yé bè da kōtenénimè die nkāa bo de nya. A bo yà dèè kó dimàà á dè benke Isidayeribe.

Kuyie ncētè dǎnkũ nè te càkè ditowaa bíkè kpeye

⁵ Kè Kuyie mpānāaanti náaantōo bíi nke dò: Memme n yàmè ti Yiè nKuyie ncētè kè kuduotí tē fité tipūti timou, kòo niti wenwe pikũ kũu pàati okùmè bo métiri mētāati, kòò benné de kó kuduotí cēè kè mè mbo de kó kupàati mēmáa, kè mecómmè nkũ bo mēmáa. ⁶ Ò dèè memme kékote dibòri dii bo diyie yìèni kèè bíkè kédeke yedetsàkè, kébenné dibòri cēè nkè mè mbo de kó kupàati mēmáa. ⁷ Kòò benné yetuo bè maá yè ke càtinné kuduotí, bèè báa ti Yiè nKuyie ncētè bè níi yó mbo yè, kè di okùmè mbo kupàati mēmáa, mepèkùmè kupàati mēmáa, iduotí ìi sokè de kó yetuo cuokè kè ì cēèkũ mbo métiri mētāati, kè ye kó yebòrè yèè wetí kukpánkpánkũ kè yè cēèkũ mbo kupàati mēmáa mēmáa. ⁸⁻⁹ Kòò benné kukpánkpánkũ kó dibòri de mieke kperí, kè mepèkùmè mbo métiri mēnàa, imarí kó mecēè métiri òmáa. ¹⁰ De kó yetuo bè càtinné yè kè yè bo yētāati yētāati, bá kũu pikũ ke ma yemou, iduotí ìi sokè ye cuokè kè ì mà imou. ¹¹ Kòò benné ditowaa kó dibòri kè mepèkùmè mbo métiri mēnnũmmũ, meokùmè métiri mèkuò nè dikéè. ¹² Kè kuduotí makũ bo de kó yetuo ìikè kè ku okùmè bo métiri kó dikéè ku píti timou. Bá dii tou kè di mǎke métiri mētāati bá kũu pikũ. ¹³ Kòò benné di ntou mǎnkũ kènto kētuokenè diteri kōku kè dè mbo métiri tepíitè nè mède nè dikéè bá dii bōri kè di wetí diteri. ¹⁴ Kòò benné kukpánkpánkũ kè kũ mbo métiri tepíitè kè ti Yiè nKuyie ncētè kó kudǎnkũ fité de kó kukpánkpánkũ tipūti timou. ¹⁵ Mefiè mmèè duó kukpánkpánkũ dibòri ditowaa kperí kènto

kétuokenè de mieke kperi kè mè mbo métiri sipísidé nè mènùmmù. ¹⁶ Yetuo bè maá yè ke càtinnè kuduotí bèè bàa ti Yiè nKuyie ncîètè bè níí yó mbo yè, kè yè mmàke fenétibè ditowaà bíékè kè bè kpetí simátidii kè iduotí ìi yè tukúnè kè ì bè mòke kè kukpánpánpá kè bè mòke. Kè bè kerí de mieke bíékè kè dè dò ntipuonti.

¹⁷ Kè de kóo niti n tannè Kuyie ncîètè kudànkù ditowaà kòku kè tidieti de bo ke cè ke dàri yetásààyè ke fité, kè tidieti bo sipísitàāti. ¹⁸ Bè cè ke dàri yèè tárè yèè bòrè bo tipíti de mieke bíékè kè ye okùmè mànnè yebòrè kòme. ¹⁹ Kòò benné dibòri de mieke kperi kèntò kétuokenè ditowaà kperi, dii kòrinè Kuyie ncîètè dànkù de mieke kòku, kè dè mbo métiri sipísínùmmù. Ò benné memme diyie yìenì kèè bíékè kó yebòrè. ²⁰ De kó difònkúò kébenné kubakù cànkù bíékè kó dibòri dii kòrinè ti Yiè nKuyie ncîètè kó kudànkù ditowaà kòku, di okùmè nè di pèkùmè. ²¹ Kè yetuo bè maá yè bèè bo mbaa ti Yiè nKuyie ncîètè be kpéí, nkè yè mbo yètàāti yètàāti bá kùù pikù. Iduotí ìi yè càatínè nè de kó kukpánpánpá kè okùmè nè de pèkùmè kè dè mmannè deketiri kòme do mamè. Meokùmè métiri sipísidé nè mènùmmù, mepèkùmè métiri tepítè nè mèdémè nè dikéè. ²² De kóo fenétibè nè de kó kukpánpánpá nè dèè kerí kè dò ntipuonti ke mannè diyie yìè kèè bíékè kperè, kè yedetisàkè bo yèyiekè ke tùòkenè kukpánpánpá de mieke kòku. ²³ Kè ti Yiè nKuyie ncîètè dànkù de mieke kòku kó dibòri, kè kubakù cànkù kperi wetí kuyou kperi kè deyùkè kperi wetí diyie yìè kèè kperi, kòò benné mefiè mmèè soké yebòrè sàku kè dè mbo métiri sipísínùmmù. ²⁴ De kó difònkúò kòo n katenè kubakù cànkù bíékè, kè dibòri mari bo de bíékè, kòò benné de kó yetuo nè iduotí nè di kó kukpánpánpá kè dè mmannè deterè do mamè. ²⁵ Dibòri nè di kó kukpánpánpá kè dè mmàke fenétibè kè bè dònne betòbè do dòmmè ke fité, kè be okùmè bo métiri sipísidé nè mènùmmù, mepèkùmè métiri tepítè nè mèdémè. ²⁶ Mefiè mmèè duò dibòri nè kukpánpánpá de cuokè kè mè mbo yedetisàkè yèyiekè kè bè kerí de kó iduotí kè dè dò ntipuonti ke fité. ²⁷ Kè dibòri bo dii kòrinè ti Yiè nKuyie ncîètè kó kudànkù de mieke kòku, kè bo kubakù cànkù bíékè, kòò benné di mbòri kèntò kétuokenè diteri kè dè mbo métiri sipísínùmmù.

Kuyie ncîètè dànkù nè te bòrè de mieke bíékè kpeye

²⁸ Memme kòò duò nkè n ta dibòri kubakù cànkù bíékè kperi kékote ti Yiè nKuyie ncîètè dànkù de mieke kòku. Kòò benné de kó dibòri kè di mmannè yèyèyè do mamè. ²⁹⁻³⁰ Kè di kó yetuo nè di duotí nè di kó kukpánpánpá kè dè mànnè deterè do mamè ke màke fenétibè ke fité. Kè dibòri nè kukpánpánpá, kè de okùmè mbo métiri sipísidé nè mènùmmù, mepèkùmè métiri tepítè nè mèdè nè dikéè. ³¹ Kè de kó kukpánpánpá bòri kòrinè Kuyie ncîètè dànkù ditowaà kòku, kè dè mbo yedetisàkè yèni, kè bè kerí imarí kè dè dò ntipuonti ke fité. ³² De kó difònkúò kòo n tannè ti Yiè nKuyie ncîètè dànkù diyie yìenì kèè bíékè kperi, ké di benné kè di baa mmannè yèyèyè do mamè. ³³ Di kó yetuo nè di kó iduotí nè de kó kukpánpánpá kè dè mmannè deterè do mamè ke màke fenétibè ke fité, kè de okùmè mbo métiri sipísidé nè mènùmmù, mepèkùmè métiri tepítè nè mèdémè nè dikéè. ³⁴ Kè de kó kukpánpánpá bòri kòrinè ti Yiè nKuyie ncîètè dànkù ditowaà kòku, kè de kó mefiè mbo yedetisàkè mènì, kè bè kerí imarí kè dè dò ntipuonti ke fité.

³⁵ Kòo n kòtenè kubakù you bíékè kó dibòri ké di benné kè di mmànnè yeteyè do mààmè. ³⁶ De kó yetuo nè de kó iduotí nè kukpánpánpá kè dè mànnè detèrè do mààmè ke mọke fenétibè ke fité kè dè okùmè bo métiri sipísidè nè mènùmmù, mepèkùmè métiri tepíítè nè mèdémè nè dikéè. ³⁷ Kè de kó kukpánpánpá bòri kòrinè ti Yiè nKuyie ncìtètè dánkù ditowaà kọku. Kè de kó mefiè mbo yedetisàkè màni, kè bè kerí imarí kè dè dò ntipuonti ke fité.

³⁸ De kó difǎnkúò kè ditou mari bo kè di kó dibòri bo kukpánpánpá bíékè, bè do ǎǎ dé nhóu iwūš bè kùò ì ti Yiè nKuyie nke né na ké ì tuò. ³⁹ De kó kukpánpánpá mièke kè tábùribè bo bá kùu píkù bédébè débè be yó nkòu bèè ìnkè iwūš ti Yiè nKuyie nke tuò mmeysi ncìtèmmè nè meysi nhūtímù de kpéí. ⁴⁰ Ditowaà bíékè a bo ntatoomè ti Yiè nKuyie ncìtètè bòri, kubakù you bíékè kè tábùribè bo bédébè bá kùu píkù. ⁴¹ Tábùribè do bo bá kùu píkù bènàà bènàà ndí, kè bèè wènné bəni bè yó nfeu bèè ìnkè iwūš. ⁴² De kó difǎnkúò kè tábùribè tobè bo bè dǎdè nè titápiétì, tìi okùmè bo sántimétiri sipísiyiekè nè bènùmmù, mepèkùmè meè máà, mecómmè métiri kó dikéè be yo ndakù bèè ìnkè titǎnnenti be yó nfeunè ti iwūš ti Yiè nKuyie nke tuò nnè yepārè. ⁴³ Kè bèè dǎdè yebìè nde mièke bíékè kè yè pèkùmè mmànnè tenòutè kó mepèkùmè ke fité, bè níú yóò daa ndènde imaa mbè pà ì ti Yiè nKuyie. ⁴⁴ De kó difǎnkúò kòo n kòtenè ti Yiè nKuyie ncìtètè dánkù de mièke kọku, kè tidieti bo tìdétì ku mièke. Kè kùmakù bo kubakù you bíékè, kè ku bòri wetí kubakù cǎnku, kè kutekù bo kubakù cǎnku kè ku bòri wetí kuyóu. ⁴⁵ Kè de kóo niti n náké ke dǎ: Kudieku kùu kó dibòri mē nwetí kubakù cǎnku ikuš niùbè bèè yó mpí ti Yiè nKuyie ncìtètè mièke mutǎmmù, be kọku nku. ⁴⁶ Kè kùu kó dibòri mē nwetí kubakù you ikuš niùbè Defii botí kou Sadaki bí ìi yó mpí ndiwūšònni ìnkè mutǎmmù, be koku nku.

Bè bennémè ti Yiè nKuyie ncìtètè dǎmmè

⁴⁷ De kó difǎnkúò kòo benné ti Yiè nKuyie ncìtètè kó kudánkù de mièke kọku, kè ku okùmè mbo métiri sipísinùmmù, kè kù mmà tipíiti tímọu ke diwūšònni bo ku iikè. ⁴⁸ De kó difǎnkúò kòo n tanné ti Yiè nKuyie ncìtètè kó kukpánpánpá kébenné ku kó imarí kè kù mbo ku mpíkù métiri mèdè nè dikéè, kutekù meè máà, kè dibòri kó mepèkùmè mbo ku mpíkù métiri òmáà nè dikéè kutekù meè máà. ⁴⁹ Kè kukpánpánpá okùmè mbo métiri tepíítè, mepèkùmè métiri mèkuò, kè yedetisàkè mbo tepíítè yèè kòrinè deborè, kè yesǎnhè bo ku mmànkù òmáà, kutekù òmáà.

41

¹ Kòo n tanné Kuyie ncìtètè kó kudieku diekù, kébenné dibòri kó kumarí kè mepèkùmè mbo ku mpíkù métiri mètǎati kutekù meè máà. ² Kè dibòri kó mepèkùmè mbo métiri mènùmmù kè di kó imarí kó mecéè mbo métiri mèdè nè dikéè, ku mpíkù nè kutekù. Kòo benné kudieku kó meokùmè kè mē mbo métiri sipísidè, mepèkùmè métiri tepíítè. ³ De kó difǎnkúò kòo ta de mièke kó kudieku, kébenné dibòri kó imarí kè ì mbo métiri òmáà, dibòri métiri mètǎati, imarí kó mecéè métiri mètǎati nè dikéè. ⁴ Kòo benné kudieku kumǎmmǎnku kè kù mbo meokùmè métiri tepíítè, mepèkùmè meè máà. Kòo n náké ke dǎ: Ku ndieku tú ikuš nenti kọku nku.

Bè do máà tii dieti kéképénnè Kuyie ncìtètè

5 Kòo benné Kuyie ncîètè kó kumarí kè ku cèè nní mbo métìrì mètàāti, kè bè maá tidieti matì ke kpeénnè Kuyie ncîètè kè tì bo métìrì mèdé mèdé ke fité. 6 Kè bèe benné de kó tidieti tìl soké titòbè Ìnkè inaú itāāti itāāti bá kùù píkù. Ku mpíkù tidieti sipísitāāti, kutèkù mèmme. Kè de kó tidieti tukúnè kuduotí bè maá kù ke fii nKuyie ncîètè. Tì me nyí tukúnè Kuyie ncîètè mómmonte kó kumarí. 7 Kè de kó tidieti pèkùmè nyéúti ke deètòo ke taà kumarí ke mme ndo nke fité Kuyie ncîètè. 8 Kè n yà dèmarè pūūtémè ke iiténì ke fité Kuyie ncîètè. Bè maá yèè tuo ke kpeénnè Kuyie ncîètè ye kó dipūū ndi, kè di bo kupàati mèmáa métìrì mètàāti kòku. 9 Kè kumarí ditowaà bíékè kòku de kó yetuo cómmù kùù Ìnkè kó kucéékù bo métìrì mèdé nè dikéè kè mefié nsoké soké de kó yetuo cuokè. 10 Kè yetuo kó mepèkùmè bo métìrì tepítè píttè ke fité. 11 Kè de kó yetuo make yebòrè yèdéé, dii nkubakù cànkù, diteri kuyóu mefié mmèè soké de kó yetuo cuokè kè mè bo métìrì mèdé mèdé nè dikéè ke fité. 12 Kuyie ncîètè ìkè kè ditou mari bo kè di pèkùmè bo métìrì sipísitāāti nè mènùmmù, kè kumarí kó mecéè mbo métìrì mèdé nè dikéè ke fité, kè di okùmè bo métìrì sipísinàa nè dikéè. 13 Kòo benné Kuyie ncîètè kè te okùmè mbo métìrì sipísinùmmù, te dànkù nè te marí kè de mbo métìrì sipísinùmmù. 14 Kuyie ncîètè ke yíénè te dànkù de miéke bíékè kòku kè de mbo métìrì sipísinùmmù. 15 Kòo benné Kuyie ncîètè kó meokùmè nè te dànkù difònkúò kòku kòme nè de kó tikpánkpánti kè de mbo métìrì sipísinùmmù.

Bè sàrimè Kuyie ncîètè te miéke

De kó difònkúò kè Kuyie ncîètè de miéke nè kukpánkpánkù kùù kòrìnè Kuyie ncîètè dànkù ditowaà kòku. 16 Kè bèe de dàri ideí kétúóté ketenke kèntò kétuakèné simátidì fenétìbè borè, ke me nyí tikpánkpánti tìl fité Kuyie ncîètè tipítì titāāti ke múnkèe darinè fenétìbè simátidì kòbe ideí, 17 kétúóté tì Yìè nKuyie ncîètè kó dibòrì kètannenko de miéke nè ditowaà nè imarí kèfité i miéke nè i Ìnkòo. 18 Kè bèe kerí kè de ndò mbeÌnkèmbàribè nè tipuonti, kè beÌnkèmbàribè bo bédébè, kupuonku mbo kùmáa. Bá wèè Ìnkèmbàri kòò màke keyìikè kèdékè. 19 Keyìikè kèè dò nkenitikòke kè kè níí nwetì ku mpíkù kupuonku, kè kèè dò nkecirìrikòke kè kè wetì kupuonku kupíkù tekù kè de me ndo nke fité Kuyie ncîètè tipítì timòu. 20 BeÌnkèmbàribè nè tipuonti bè do de kerí kumarí Ìnkè nke, kétúóté ketenke kèntò kétuakèné dibòrì Ìnkè. 21 Kuyie ncîètè kó dibòrì kó ideí do màmù tipítì timòu.

Bè do dònè dii wūstānni ideí

22 Kè Kuyie ncîètè ìkè kè dèmarè bo ke dònne diwūstānni ideí kperi, kè di cómmè bo métìrì òmáa nè dikéè, di okùmè métìrì òmáa mepèkùmè métìrì òmáa kèmmòke ditàri nè mekpèèmmè kè imànke tú ideí. Kòo n náké ke dò: Tì Yìè nKuyie nkóò tábùri nwe.

23 Kuyie ncîètè kó dibòrì kó yecàkè do bo yèdéé ndi, kè de miéke kó dibòrì kpeye múнке bo yèdéé. 24 Kè yè kpetírì tipítì tidéti, yèdé mèmme. 25 Kè bè kerí ye Ìnkè kè de dò mbeÌnkèmbàribè nè tipuonti, ke dònne deè do kerí imarí Ìnkè. Ke ànnè kudóu makù kè kù nhànke Kuyie ncîètè kó dibòrì ditowaà bíékè. 26 Kè bèe ànnè sibòo nè simátidì, kékerí kè de ndònne tipuonti tipítì timòu. Tì Yìè nKuyie ncîètè bòri nè bè maá sùl cèí ke tè kpeénnè nè ideí ìl ànke yebòrè.

42

Bè do maá yèè tuo kéréénnè Kuyie ncfètè

¹ Kòo n katenè Kuyie ncfètè dānkū ditowāā kubakū yóú bíékè kòku, kè ti ta yetuo yèè wetinè tēcfētè tēè bo kubakū yóú nē te dānkū. ² Kè te okùmè bo mētīrī sipīsīnūmmū, mēpēkūmè sipīsīdè nē dikéè ³ Te bōrī ìkè de miēke bíékè nē kudānkū ditowāā bíékè kòku bè ce kù ke dàrī yetārè, kè tidieti matī dē bo ke tē wetī nē tī sòkè tītāāti ìnkè, ke bo tītāāti tītāāti. ⁴ De kó tidieti ìkè kè mēfīè mmamè sòkè de miēke bíékè, kè mēpēkūmè bo mētīrī mēnūmmū kè mē okùmè bo mētīrī sipīsīnūmmū kè ti bōrè bo kubakū yóú bíékè. ⁵⁻⁶ Kè de ìnkè kó tidieti mōpūrīnè de fūḏ nē de cuokè kpeti, ke yé te kpānkpāntī kó imarī tī èūtēmè. De kó tidieti do sòkè tītāāti tītāāti ndi, tī í mōke yesānkè tīteti dōmmè. ⁷ Kè Kuyie ncfètè dānkū ditowāā bíékè kè kumarī makū wetinè yetuo yèè bo ditowāā, kè ku okùmè mānnè yetuo kōmē, ⁸ Ke yé ti Yīè nKuyie ncfètè dānkū ditowāā kòku kó yetuo okùmè do bonè mētīrī sipīsīdè nē bēnūmmū ndi, dīi tou do bo ti Yīè nKuyie ncfètè ìkè kè di mbo mētīrī sipīsīnūmmū. ⁹ De kó yetuo fūḏ kè dibōrī bo diyīè yīèni kèè bíékè, bèè kērīnī Kuyie ncfètè dānkū ditowāā kòku bè bo ntaā dē.

¹⁰ Kuyie ncfètè dānkū kó kuduotī ìnkè kè yetuo bo ke wetī diyīè yīèni kèè bíékè, ke wetī tēcfētè matè nē te dānkū. ¹¹ Kè mēfīè mmamè bo ye cuokè ke dōnnè yeteyè do dōmmè, mēokùmè nē mēpēkūmè nē yebōrè nē ye dōmmè nē yecākè kè dē mā. ¹² De kó yetuo yèè bo diyīè yīèni kèè bíékè bá di kè di mōke dibōrī, kè di dōnnè kubakū yóú bíékè kpeti kpēye do dōmmè, ke bo bá kùu ce mānku ke wetī kumarī kùu perī diyīè yīèni kèè bíékè. ¹³ Kòo n náke ke dō: Tidieti tī mē mbo kubakū yóú nē kucānku, ke wetī Kuyie ncfètè dānkū, ti Yīè nKuyie nkó tidieti ntī, ikuḥ nīùbè bèè pī ti Yīè nKuyie ntōmmū bè ní yóó de nkari kēdi mudīi bè pā mū Kuyie, ke de ndóu mbè kù pā tī dīiti nē bè kù fié ì wūḥ meyei ncfēmmu nē mē nhūtīmū kpéi. De kó dibōrī tú ti Yīè nKuyie nkperī ndi. ¹⁴ Kè ikuḥ nīùbè ní ta Kuyie ncfètè dibōrī sàārī miēke, bè báá yennè be yaàti bè pīnnè tī ikuḥ tōmmū kékote benītībè tōbè borè, bèè tī dōu ndende kéceete tīteti ke né na kékote benītībè tōbè borè. Ikuḥ yaàti ntī.

Bè bennémè Kuyie ncfètè marī ditowāā bíékè

¹⁵ Ò deè dīi mōnni Kuyie ncfètè miēke kó mubennīmū kēntò kè ti ye dibōrī dīi bo diyīè yīèni kèè bíékè, kòò bennè Kuyie ncfètè dānkū kó kuduotī kēfité. ¹⁶ Kòò bennè diyīè yīèni kèè bíékè kó kupīkū nē o pàati kè dē mbo mētīrī sikōusidè nē sipīsīnūmmū (250) kēfité. ¹⁷ Kòò bennè kubakū yóú bíékè nē o pàati kè dē mbo mētīrī sikōusidè nē sipīsīnūmmū (250) kēfité. ¹⁸ Kòò bennè kubakū cānku bíékè nē o pàati kè dē mbo mētīrī sikōusidè nē sipīsīnūmmū (250) kēfité. ¹⁹ Kòò bennè deyīkè bíékè nē o pàati kè dē mbo mētīrī sikōusidè nē sipīsīnūmmū (250). ²⁰ Kòò bennè kuduotī kùu fité te pīti tināā kè ku okùmè mbo mētīrī sikōusidè nē sipīsīnūmmū (250). Ku pēkūmè mētīrī sikōusidè nē sipīsīnūmmū (250). Kūu do yaàti Kuyie ncfètè nē dihei kpēsi.

43

Kuyie nkó tikpeti wētè ke cutīnīmè ku cētè

¹ Kòo n katenè dibōrī dīi bo diyīè yīèni kèè bíékè. ² Kè n ya Kuyie nkó tikpeti kè ti kērīnī diyīè yīèni kèè bíékè, ke uuti ke dō mmenie nhōḥ tamè kukó, kè ti

wenniku mí deborè. ³ Kè n yà mebenkùmè deborè kè mè ndònnè n do yà mè Kuyie pònte dii m̀nni Sedisademmu, kéndònnè n do yà mè Kebaa kó ntaké. M̀mmè n domè kəsīnnòw ketenkè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetii tuòkeni diyie yièni kèè bíékè kéta ku cīètè b̀ri diyie yièni kèè bíékè kperi. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nYáá nni ntúóté kètannè ku cīètè d̀nkù de mieke k̀ku, kè n yà Kuyie nkó tikpeti píemmè te mieke. ⁶ Kè n keè òm̀u m béinnènnimè Kuyie ncīètè mieke, oniti wèè do n neínè kòò baa kpaá bo m borè. ⁷ Kè de kó metammè n náké ke d̀: Oniti f̀! N kp̀atik̀ari dii bo die, n nacèdaánni ndi kè n yó mbonè n nitibè Isidayeribe s̀á, bá bè ténke bá n yóu kètũnne yebòkè kénkũri be kó bekp̀atibè n cīètè borè ke caari n yètiri. ⁸ Kè be kó bekp̀atibè maá be c̀i kètóónnè n kpete kékeu yebòrè n cīètè kpeye také, kécónnè yecàkè kó ideí kètóónnè n kpete kpeye, kè kuduoti kumáa ti yaati. Bè s̀u n yètiri ndi nè isòke kperè kó mudòrim̀u, dèè te kè m mieke bè yè kè mbè k̀u. ⁹ Di m̀nni bè yóo yóumu yebòkè kó muféu nè bè bo nkũrimè be kó bekp̀atibè n cīètè borè, kè nni mbè bonè s̀á.

¹⁰ Kòo yíe kè n náké ke d̀: Oniti f̀! Náké Isidayeribe n da benke t̀è cīètè te kó kufènkù d̀ommè kè bèè tè benné, kè dèè yie nkè ifei bè pí mbè d̀d̀ri ìi sòke kpéi. ¹¹ Kè ifeii bè píinnè be d̀d̀rimè, a bè benke n cīètè kó medòmmè nè te d̀mmè nè te b̀rè bè taà yè nè bè yiè yè nè te tié nnè te kuó. A dè ẁri dem̀u kè bèè dè yà kéndòri dè yèmmè. ¹² Nte n cīètè kó ikuó, kètúóté ditari yóommè nè di tenké kó dimáa cénke ḱfité. De kó ketenkè tu n kòke nke.

Kuyie nnákémè bè yó nkù feumè iwũ ke tuò nyewũst̀rè ìnkè

¹³ De kó dif̀nkùò kébennè diwũst̀nni nè kupàati k̀u beunè de kó kupàati do bo métiri kó dikéè ndi. Kòo bennè dif̀tiri dii fité diwũst̀nni kè di c̀mpume mbo métiri kó dikéè, di p̀kùmè meè máa, kè di biè nkó meokùmè m̀annè tenòtè kó mep̀kùmè ḱfité. ¹⁴ Kè bèè túóté diwũst̀nni tari ketenkè kperi kèntò kètuokenè kukákù de mieke k̀ku, kè dè mbo meokùmè métiri kó dikéè, mep̀kùmè meè máa. ¹⁵ Bè yó ntuòti dè muháá nkè dè bo métiri kó dikéè. Kè yebàkè bo yènaà meyóommè. ¹⁶ Diwũst̀nni dim̀u kè di okùmè bo métiri mèyiekè, mep̀kùmè meè máa, di do mamu tip̀iti tim̀u. ¹⁷ Kè dif̀tiri dii fité diwũst̀nni kè di c̀mpume bo s̀ntimétiri sipísidé nè mènũmm̀u. Kè di detisákè weti diyie yièni kèè bíékè.

¹⁸ De kó dif̀nkùò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: Oniti f̀! Kè bè maá diwũst̀nni, nte a yóo d̀òmè kè bè né na kètuo nyiwũ di ìnkè, ke di còu mmeýĩ. ¹⁹ A waá ndinaadap̀nni kédúo nDefii boti k̀be, ikuó niùbè Sadaki bí bèè pí n t̀mm̀u diwũst̀nni ìnkè kè bèè di feuté meyei ncīèmmè kpéi. ²⁰ Kàa waá mmeýĩ nkéfeté diwũst̀nni bàkè nè kukákù kpéèmmè kó tip̀iti tinàa, ke me nyí nè yèbiè nkéfité. A yóo me nyí kédeite di yei nkè di wénkũnne. ²¹ Kè bè feuté de kó dinaadaa meyei ncīèmmè kpéi, nha di túóté kédenne n cīètè d̀nkù kè di t̀u ndib̀ri bè t̀atè di de kpéi. ²² Diyie d̀ri yiè kéwaá ndibòdaa dii kpa kuyènkù ke di feuté kéwénkũnne diwũst̀nni a do d̀òmè dinaadaa. ²³ Kàa dèite dii m̀nni diwũst̀nni kó meyei nke dèè, a waá ndinaadap̀nni t̀ri nè dipedaà dèè kpa kuyènkù. ²⁴ Kè dè nni nféuté kè ikuó niùbèè dè yòore mukókúo nke dè nni ntuò. ²⁵ Kàa mme nhò nyewe yèyiekè mieke, bá dii yiè a níi kuò dibòdaa meyei ncīèmmè kpéi, nkéféuté dinaadaa nè dipedaà dèè kpa kuyènkù. ²⁶ A yó mme nhò nyewe yèyiekè mieke kéwénkũnne diwũst̀nni kè bè né na kékété

mutōmmú di Ìnkè. ²⁷ Kè de kó yewe pēētē, kētúóté diyìè nínnì yìè nè yèè sòké, ikuú niùbè beè yó nfeu iwūš ke tuò nnè di yó nni nfeu ì metaummè kpéí. De mōnnì kè nní nyo di kpeti. Mí ndi Yìè nKuyie mmú b́í.

44

Bè yó ntaà mèè botí Kuyie ncīētē

¹ Kè weè niti n kōtenè Kuyie ncīētē bòrì ditowaà bíékè kperi diì bo diyìè yìèni kèè bíékè, kè ti nsó ndi kpetí. ² Kè ti Yìè nKuyie nni nnáké ke dà: De kó dibòrì yó nkpetímu, òmòu báá di kpeté ke yé mí ndi Yìè nKuyie n di ntamè, nè de kpéí di yó nkpetímu. ³ Tekpààtibite tiè níú yóó dè kàrì m borè kédì o diì, ò níú tanní kukpánkpánkù. Ò níú yóó ku nta ké kù yènnè.

Bepààbè í yó ntaà Kuyie ncīētē

⁴ Kòo n kōtenè kubakù yóu bíékè kó dibòrì diì wetí Kuyie ncīētē, kè n yà Kuyie nkó tikpeti píemmè ku cīētē mièke, kèdo kēsīnnóo ketenkè. ⁵ Kè ti Yìè nKuyie nni nnáké ke dà: Onití f́ó! Daate ḱewénté mesàà, ḱékénté mesàà nkékeè n yóó da duó nyèè tannò, n yóó da náké Kuyie ncīētē dòmmè mme nè te kuó, a daate bè taà mèè botí n cīētē nè bèè í dò nké ntè taà.

⁶ Á náké Isidayēribe de kó itookperi yembè ke dà: Mí ndi Yìè nKuyie n tú, bè d̀òò isòke kperè kè dè tontému. ⁷ Beè tannè n cīētē bèè í cāmmù be yèmmè nè be k̀òntì, ke s̀ink̀unko n cīētē di tuò ndiì mōnnì iwūš di n feu ì kó mekùò nnè meyī. Bè t̀tè metaummè mèè bo m̀em̀me d́índi nè mí nti cuokè. ⁸ Bè í dake bè m p̀āā ndè kpéí, ke yóu bè bo mp̀ímmè n t̀ōmmú ke mù duó mbetòbè kè bèè p̀í mbè na mp̀í mmùò t̀ōmmú n cīētē mièke. ⁹ Náké be ke dà: Mí ndi Yìè nKuyie n tú opòò wèè í cānté yoo di mièke wèè í yíé n kpeti o báá ta n cīētē bá kòò tu opòò ke bè bonè.

Defiibe kuó bè yó mpī mmèè botí Kuyie ncīētē mutōmmú

¹⁰ Kè ti Yìè nKuyie nni nnáké ke dà: Defiibe bèè do n d̀èténè Isidayēribe do n yóu diì mōnnì ḱétūnne yebokè. Bè yóó yàmu de kó meyei ncántimu. ¹¹ Bè yó ntú betòmbè sàmpòbè mbe n cīētē mièke, beè yó mbaa yebòrè ke feu iwūš bè yó ntuo nyì nè metaummè kpeyi, beè yó ntú n nitìbè kó betòmbè. ¹² Ke yé beè do fiémè Isidayēribe kó iwūš yebokè, ḱente kè bèè ta meyei mmièke. Deè te mí ndi Yìè nKuyie nkè n yó n yitè ke còmmúmu be kpéí, kè bè bo yà be yei nkó mucóntimu. ¹³ Bè t́énke í yó n t̀ónnè ḱépí n kuó t̀ōmmú bè báá kááké ikuú nenti, bè báá ta ikuú nenti dieku, kè d̀èe ye nkè ifeii bè p̀írinè isòke bè d̀òò ì. ¹⁴ Beè yóó náá n cīētē t̀ōmbè bèè yó mp̀í n cīētē t̀ōmmú.

Ikuú niùbè yó ndòmmè

¹⁵ Kè ti Yìè nKuyie nni nnáké ke dà: Ikuú niùbè Defiibe bèè tu Sadaki yaábí, Isidayēribe do n d̀èténè diì mōnnì kè beè mp̀í n cīētē mièke mutōmmú, beè yó mbo n cīētē ke n feu iwūš ke tuò mmekùò nnè meyī. Mí ndi Yìè nKuyie mmú b́í. ¹⁶ Beè níú yóó ta n cīētē dibòrì sààrì ḱékote n tábùrì bo dè ḱépí n t̀ōmmú bè yó ndakemu mu kpéí. ¹⁷ Kè bè níú tatiní n cīētē d̀ànkù de mièke kòku, bèè dáátí tiyààtì tìi dùòkenè mupààkonkperímù, bè níú bá ndáátí tipecitì kó tiyààtì ke p̀innè mutōmmú n cīētē d̀ànkù yoo n cīētē mièke. ¹⁸ Bè níú yó mboú mupààkonkperímù kó tiyaàbomboúnti nti be yo kényi mupààkonkperímù kó

ifietí, bè me mbá mboú dèmarè be ka dèè bo nte kè bèe biete. ¹⁹ Kè bè yètiní dii mànni n cĭètè dānkù ditowaà kòku ke bo kote benitibè borè bèe dáté tiyààti bè do pĭnnè ti ikuú tōmmú, ke ti dóu n cĭètè mieke, bè bá ntí ā ke tóonnè benitibè, bè yàà bo bè kàáké kékú.

²⁰ Bè níí báá kuó páíí, bè me mbáá yóu kè be yùti sũũ mmediè, bè nkēí be yùti mesàà. ²¹ Ikuú niùti màù níí báá yā menaà nhò tati dii yiè n cĭètè dānkù de mieke koku. ²² Ikuú niùti màù báá túóté okúpokù yoo onitipòkù bè yete wè, wèe túóté osapàà nwèè mu nyí yĭtè onitidòù Isidayeeriibe mieke, yoo kòò me mbo túóté okúpokù, wè ntú ikuú niùti tòu kou.

²³ Beè yóó benke n nitibè dèè tu n kperè nè dèè tu cĕnkoo kperè, ikuú yete dè nè ì yie ndè. ²⁴ Beè yó ntú bebeèmbè kèmbekù n kuú dòmmè kĕntù m baa nyemou kó ikuú, teompùtè yiè níí ntú n kperi.

²⁵ Bè báá tóonnè ocíí bè yàà bo sĭnte, kè dè sàà í tú ò cice nwe yoo o yō yoo o birè yoo o nantè yoo o kóo kóti yoo o tãũ wèè í ye. ²⁶ Kè dè tũðkení ke dò mmemme, kòò kàáké ocíí ke wènkũnne omáà ke dèè, we mbaa yeve yēyiekè ke né na kēwēte kēsōoté o tōmmú. ²⁷ Ò yóó ta dii yiè n cĭètè dānkù de mieke kòku ke pĭ mmutōmmú ikuú dieku, mieke wèe féúté feǒfè meyei ncĭēmme kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmúí béí. ²⁸ Ikuú niùbè beè te bè bo mpĭmmè mutōmmú n cĭètè mieke. Di báá bè duú nketenkè Isidayeeriibe mieke. Be kperè yó ntú mínwe, mí nKuyie. ²⁹ Beè yó nyo di m pāā ntii diiti nè di n feu ì wũs meyei ncĭēmme kpéí nnè meyei nhūtímú kpéí, kè di cānné dè kè dè bo ntú n kperè, beè yó ndè te. ³⁰ Tidipànti mieke di níí ðeite tisààti ke yíñè di ðeite dè ke cānné n kpéí nnè muyuo nsààmù, di níí yóó dè duú nyikuú niùbè mbe kè dèe yie nkè n di dōò mesàà. ³¹ Ikuú niùbè bá ncáá ndèè ku nè ðemáà yoo musĭmmú pĭ ndè sinəə yoo iwũs yoo tiwanwanti.

45

Kuyie nnàkémè bè yóó totí mèè botí ketenkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dō: Kè di tǎá dii mànni tété ke bo totí ketenkè di tǎáté n kòke kè kè ncáá nkémbo meokùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdé nè dikéè mepĕkùmè cidòmétiri tepíítè. ² De kó ketenkè mieke di yóó de mbenné n cĭètè kó ketenkè okùmè nè ke pĕkùmè kè dè mmà, kémbo métiri sikəusínùmmù nè sipisínùmmù (550) kesoó mmefiè mmamè kĕfité kè mepĕkùmè mbo métiri sipísídé nè mènùmmù. ³ Kè di yíé kĕbenné de kó ketenkè mieke cidòmétiri tepíítè nè mèdé nè dikéè kè mepĕkùmè mbo cidòmétiri mènùmmù n cĭètè yó nde mbo nè ikuú nenti dieku. ⁴ De kó ketenkè yó ntú n kòke nke, ikuú niùbè bèè pĭ n tōmmú bè cĕí yó nde mbo. N tenkè mieke nke be kòke yó mbomè. ⁵ Kè di benné ketenkè meokùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdé nè dikéè mepĕkùmè cidòmétiri mènùmmù kè kè ntú Defiibe bèè pĭ n cĭètè mutōmmú be kòke nè yehékè bè yó mbo yè. ⁶ Kàa benné de kó ketenkè mieke bake mepĕkùmè cidòmétiri mèdémè nè dikéè meokùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdémè nè dikéè kè kè ntókénè n cĭètè kòke Isidayeeriibe bemou kòke. ⁷ Tekpààtibite teè kó ketenkè yó mbo n cĭètè nè dihei de mànkú, ku mpíkú nè kutekú diyìè yièni kèè bíékè nè diyìè taà kèè bíékè, kè ke okùmè nheri nè n cĭètè kòke nè dihei kòke de kó meokùmè. ⁸ Isidayeeriibe

tenkè miεke kèe yó ntú n cīètè kòke, kè dèe yie nkè sikpààtìbì bá nféũnko n nìtìbè, kèè kpaá kè kè ntú Isidayeeribe botí imòu kòke.

Kuyie nkpannè ti sikpààtìbì

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Isidayeeribe kó sikpààtìbì kpéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu: Dè sànnèmu memme díndi sikpààtìbì yóunè kuyonku nè di bo nfékùmè n nìtìbè kperε, doònè dèè sié nè dèè wenni ke yóu di bo nféũnkomè n nìtìbè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

¹⁰ Di beúnè dè nè dibìèpéè nè di bo di beúnè yè, dè ntú dèè wenni. ¹¹ Di yó mbeúnè dè tidiiti nè dèè yó ncũ dèè tu menie nkperε dè rúmà. Bè 55 keténè tèè bièpete do 5 mbo kuce tepíítè nte kéta bè tu dè òmèé. ¹² Kè timátì péítì me nni nti kè di yí ti cèékù bo cidòòbè bènùmmù ti mènke mme mbo, kè cidòòbè tepíítè me nni nte ti mènke mme mbo.

¹³ Nte di níí yóó deite mèè botí yepārè di yó m pā yè, kè di kũ tidiiti ke beri simámbòo yoo tiyòti kè dè bo sipísikuò di deite dèmáá ké m pā. ¹⁴ Kè mekùò me nni mmè kè di cū yedíè ntekòtè (100), dí deite dimáá ké m pā. Bè do 55 bennénè tèè déntè do 5 mbo tepíítè nte kéta bè tu dè òmèé yoo kóò. ¹⁵ Kè ipe me nni nyi yoo sibòò, kè si bo sikòusidé (200) dí deite dèmáá ké n féúté. Di m pāà ndèè kó dimáá dè yóó wènnè nè tidiiti nti ke tuò mmetaummè pānni ndi, nè meyei ncíémmè kpéi.

¹⁶ Isidayeeribe bεmòu ndi dihei, beè yó ndè duò ntekpààtìbite. ¹⁷ Tekpààtìbite tèè níí yóó waá nyiwũs bè yó n fié i yebaa mmieke, kécōnnè muyuo nnè menaá mmèè 55 yòore ke né na kétuò. Yebaa mmieke nè otànkù pànwè kó dibanni nè teom̄pùtè yiè nè Isidayeeribe kó metíímmè wèè níí yóó waá nyiwũs bè yó n kuò i meyei ncíémmè kpéi, nnè de kó tidiiti nè ìi yóó tuò mmetaummè kpéi Isidayeeribe bεmòu yei ntũntimù kpéi nke.

Diyentébanni kó ikuá

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Dibenni kóo tànkù ketiwè diyie ketiri yiè á waá ndinaadapànni kéwénkunnε n cīètè. ¹⁹ Kè ikuá niùtì waá nde kó dinaadaa meyei ncíémmè kperi kó meyĩ, nkéfeté n cīètè bòrì kó ideí nè diwũstònni kó kukákù mekpéémmè mènàà, nè n cīètè dànkù de miεke kòku kó dibòrì kó ideí. ²⁰ A yóó me nyí otànkù yiè yiènni bèè kó dimáá dòò meyei ke í dake be kpéi, memme a yóó wénkunnemè n cīètè.

²¹ Dibenni tànkù ketiwè diyie tepíítè nè dinaanni diyentébanni yóó keté dii yiè kèntò kétuòkenè yewe yèyiekè. De kó yewe miεke di yó nyo mpéé wèè í kòorenè mutie mùù muuti wenwe. ²² De kó diyie kè tekpààtìbite n féúté dinaadaa o mómmuò nho yei ncíémmè kpéi nnè kubotí kumòu kòme kpéi. ²³ Dibanni kó yewe yèyiekè yenyε miεke, ò níí kuò bá dii yiè yenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè dèè kpa kuyènkù nè dibòdaà bá dii yiè meyei ncíémmè kpéi. ²⁴ Dèè tu tidiiti kó dipānni bè níí waá mmuyuo ncidòòbè tepíítè nè bènùmmù nè mekùò ndítiribè bèkuò, deè yóó wènnè nè dinaadaa kétuò nkè dipedaà kperε múnke mme mme.

²⁵ De kó difōnkúò otànkù yiènwè kó diyie tepíítè nè dinummuri, dibanni bè tu di tifiiti kperi yiè wèè me ndòò ké n feuté ò sòò ò féuté dè meyei ncíémmè kpéi nnè ò sòò ò tuò ndè, tidiiti nè mekùò nkè dè mmà dè baa sòò màmmè, ké mme nhò nke dò yewe yèyiekè.

46

Tekpààtìbìtè yó ndòmmè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: N cīètè dánkù de miéke kòku kó dibòrì dìi bo diyìè yìèní kèè bíékè dì níí yó nkpetímu yewe yèkuò mutòmmú kpèye miéke, teòmpùtè yìè kè bèè dì kpeté nè otánkù pànwè kó dibanni miéke. ² Kè tekpààtìbìtè tanní kukpánkpánkù kó dibòrì ditowàà bíékè kpèri, kécómmú kédírí dibòrì kó idéí, kè ikuò niùbè n feuté o wūs fèè yóó tuò nnè metaummè kofe, kòò nínkú dende dibòrì kédeè káyè, bè me mbáá kpetínné dibòrì kétuàkenè kuyuoku. ³ Siompùsi kó yewe nè otánkù pànwè kó dibanni benìtìbè níí yóó de nnínkú kukpánkpánkù bòrì ké n sànte.

⁴ Teòmpùtè yìè tekpààtìbìtè níí yó n féuté yepedabe yekuò ndi, nè dibòdaà dimáá dèè kpa kuyènkù. ⁵ Kè tēè wáá mmuyuo ncidóòbè tepíítè nè bènùmmú, mekùò ndítìribè bèkuò, deè yóó wēnnénè dipedaà kétuò nkéwáá mmuyuo nhò dó mù mmamè yepedabe kpéí nkè muyuo mbo cidóòbè tepíítè nè bènùmmú wèè kòore mekùò ndítìribè bèkuò. ⁶ Otánkù pànwè kó dibanni yìè wèè níí bo kuò dinaadaà dìi kpa kuyènkù nè yepedabe yekuò nè dipedaà dimáá dèè kpa kuyènkù. ⁷ Kè tekpààtìbìtè wáá mmuyuo ncidóòbè tepíítè nè bènùmmú dinaadaà kpéí, nkè me nwaá ndipedaà kpéí kéwáá mmuyuo nhò dó mù mmamè yepedabe kpéí, kè muyuo mbo cidóòbè bènùmmú wèè kòore mekùò ndítìribè bèkuò. ⁸ Tekpààtìbìtè níí yóó tanní kukpánkpánkù kó dibòrì ditowàà bíékè kpèri ndi, kéwète ke di nyennè. ⁹ Yeba nkó yewe kè benìtìbè níí kotení n cīètè m báammu, kè wèè ta dibòrì kubakù cànku kpèri wèè yè kubakù you kpèri, kè wèè ta kuyou kpèri wèè yè kucànku kpèri, òmòu báá yè dibòrì ò ta dì, kè wèè ta kùù pìkù wèè yè kutekù. ¹⁰ Tekpààtìbìtè níí yó mbè èrinèmu kéta ké mbè èrinè káyè.

Bè bo nfeu mèè botí iwūs ibotí ibotí ti Yiè nKuyie

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Yeba nkó yewe nè di kó metíímmè memòu, tekpààtìbìtè níí wáá mmuyuo ncidóòbè tepíítè nè bènùmmú mùù yóó wēnnénè dinaadaà kétuò, ke me nyí dipedaà kéwáá nhò dó mù mmamè yepedakè kpéí, kè muyuo mbo cidóòbè tepíítè nè bènùmmú wèè kòore mekùò ndítìribè bèkuò.

¹² Kè tekpààtìbìtè m pā fèḡfè ke yóó fè nni nféuté kétuò, yoo ò m pā dipànni metaummè kpèri, bèè ò kpeté diyìè yìèní kèè bíékè kó dibòrì kòò n féuté o ḡfè kétuannè ò pànni metaummè kpèri, ò ḡḡ yímè teòmpùtè yìè. Kòò deè wèè yè kè bèè kpetínné dibòrì.

¹³ Ò níí n féuté bá dìi yìè dipedabii dìi m̀̀ke dibenni dimáá ke kpa kuyènkù. Ke níí di féuté bá dìi kúnweñní. ¹⁴ Bá dìi kúnweñní ke níí m pā muyuo ncidóòbè bènùmmú, mekùò ndítìribè bèdèbè mèè yóó kòorenè muyuo. De kó ikuò yó mbomu sáá bá dìi kúnweñní ò níí me nyí. ¹⁵ Bá dìi kúnweñní di níí n féuté dipedabii ké m pā muyuo nnè mekùò, di yó mme nhā nsáá.

Tekpààtìbìtè kó ibí níí yó nte dè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kè m béinnè ke dò: Kè tekpààtìbìtè wètè te tenkè ke pā te bire marè, tè me nkè pā wè, wèè yó nkè te, kòò kú o bíi sòoté. ¹⁷ Kè dè me ndò ntekpààtìbìtè wètè ketenkè ke pā te kóo tōnti m̀̀u, wè nkè te, kè n kó dibenni t̀̀kení, tidaati yèrimù benni, wèè wètè ké kè nhò duò, te bí íi máá bo na kènte

ò í pã kè sáà. ¹⁸ Tekpààtìbite báá túóté n nìtibè kòò mòu kó ketenkè kèpã te bí, kè de yìè mpaà ketenkè. Tè níí deite te tenkè mieke nke kèpã te bí.

Kuyie ncĕtĕ kó dedè

¹⁹ De kó difōnkúò kòo n tannè kukpánkpánkù kó dibòrì kè ti kote Kuyie ncĕtĕ dānkù de mieke kaku kó dibòrì kubakù you kperi, dìi weti ikuò niùbè kó tidieti kè ditou mari bo de ìikè bíékè. ²⁰ Kòo n náké ke dā: Ikuò niùbè yó nde mberi iwūò bè n feu ì meyei ncĕmmè kpéi nnè meyei nhūtímù. Bè níí yóó de mpūnné mudii, bè báá mù kōtenè kukpánkpánkù bōrì ditowaa bíékè kperi, benitibè cēnkoo kabe yaa bo mù kááké kékú.

²¹ Kòo deè ké n kōtenè kukpánkpánkù ditowaa bíékè kaku ku kpĕmmè menāa borè, bá mèè kpĕmmè kè mè mòke kudānkù. ²² Bá mè kè me kó kudānkù okùmè bo cidòmétiri sipísidé, mepĕkùmè cidòmétiri tepítè nè mēnūmmù ke ma tipíti tināa. ²³ Kè kuduotì tí fité tināa memme, kè dedèè nkù orì ke fité. ²⁴ Kòo n náké ke dā: Bèè pī nKuyie ncĕtĕ mieke mutōmmù bè yó mberi dende iwūò ku nìtibè kù feu ì.

47

Menie mmèè yìenì Kuyie ncĕtĕ

¹ Kòo n tō kè ti wētenì Kuyie ncĕtĕ bōrì borè, kè n yà menie mpourinimè Kuyie ncĕtĕ bōrì diyìè yìenì kèè bíékè, ke yé te bōrì do ke nwetímè. Kè me yìè ke pūōnnì ku cĕtĕ bakù you diwūstōnnì bakù cānku. ² Kòo n denne Kuyie ncĕtĕ bakù you bíékè kó dibòrì kè tí tè fité kētuake dibòrì diyìè yìenì kèè bíékè kperi, kè n yà menie mpūāmmè Kuyie ncĕtĕ bakù you. ³ Kòo kété kédétóo diyìè yìenì kèè bíékè kébenné kuhō ò do pikú kù, kè dè mbo métiri sikōusinūmmù (500) kédúò nkè n na menie nkéséntóo kè mè nkááké n nacēkpáa. ⁴ Kòo yíè kébenné kè dè mbo métiri sikōusinūmmù (500), kòò duò nkè n na menie késéntóo kè mè nni nkááké n núù. Kòò yíè kébenné métiri sikōusinūmmù (500) kédúò nkè n na menie nkéséntóo kè me nni nkááké n ka. ⁵ Kòo yíè kébenné kè dè mbo métiri sikōusinūmmù (500) de mōnni kè dèe naa nkukó mbá n yí nna késénté ke yé menie nsūūmmè kè dè cūmpe mediè, mbá dè í ndò nkéna késénté. ⁶ De mōnni kòò m beke ke dā: Onitì fí! nha yàà? Ké n túóté kè ti nwētini kukó mbènni. ⁷ Ke sò ndetie nyè kukó nyáké yedé bá dè í sénni. ⁸ Kòo n náké ke dā: Menie mmie mpūò ke kōrì diyìè yìenì kèè bíékè kó kutempē nku, ke pēnkù ke kōrì Suditēē biriku, ke taà dāmēeri mukókúò nkou, kòo nie mbo wenke. ⁹ Kè de kó menie keté kùù píkù menie nkperε bo foute, kè siyī píe nke yé de kó menie nhā nkè mè ta dè, dè òò wenkemu kè mufōmmu buoté. ¹⁰ Beyīmpīmè bo buoté de kó kukó mpeēmmè, kétúóté Ā-kedii kēntó kētuakēnē Ā-Ekadaimmu, kénye mbe yīnditiré ku pēmmè, siyī sīi bo dāmēeri sīi yó ndè bo ke sū mediè. ¹¹ Tibinkēnkenti nè ikōndéi dende kó menie mie í yóo wenke, mè yó nkpaá píéké mukókúò mmu. ¹² De kó kukó mpeēmmè yeyáké yedé, detie ndèè péi titebiiti dè bo mpíéké debotì debotì, dèè fāàtì í yotiri, dèè òò í nkuoté, kēmpéi yebe bá wèè tānkù ke yé de kó menie bonnīmè Kuyie ncĕtĕ nte. Bè bo nyo nde be, ke taānnè de fāàtì.

Kuyie nkēētēmè Isidayēribe tenkè mánke

¹³ De kó difōnkúò kè ti Yìè nKuyie nní nnáké ke dā: Nte di yóó totí mèè botì Isidayēribe botì tepítè nè idéi ketenkè, di duò nSosefu kó kubotì di duò nkè

betòbè kuce mèdémè. ¹⁴ Di totí kè kè mmà, ke yé mû do nàkémè di yembè ke dò: N yóò bè duó nde kó ketenkè, di yembè kòke nke kè di dò nke kè tieke. ¹⁵ Nte di tenkè mànkú yó mberí ndè: Kubakù yóò bíékè kó kumànkú yóò díte dàméèrì dièwè nwe, kéntò kénye Etinòò kó kuce, kétuòkenè Damati nè Sedadi, ¹⁶ nè Bedota Sibadaimmu dihei dii bo Damaasi tempè nnè Amati kòku de cuokè nè Asee-Atikwónni, kèpèèté kénwetí Adanni tempè. ¹⁷ Di tenkè mànkú yóò keté dàméèrì nwe kéntò kétuòkenè Asaa-Enónni, kè kubakù yóò kó kumànkú ntú Damaasi nè Amati, kubakù yóò bíékè kó kumànkú nku. ¹⁸ Kè diyìè yìèní kèè bíékè kó kumànkú ntú Adanni nè Damaasi nè Isidayeeribe tenkè nè Kadaadi kòke de mànkú, Suditéè weè yó ntú kumànkú, kéntò kétuòke dàméèrì diyìè yìèní kèè bíékè kétuòkenè Tamaa. Diyìè yìèní kèè bíékè kó kumànkú nku. ¹⁹ Kubakù yóò diyìè yìèní kèè bíékè, kétuóté Tamaa kéntò kétuòkenè Mediba Kadeesi kó menie, kédítènni kukó ndiekù kéntò kétuòke dàméèrì dièwè. Kubakù yóò kó kumànkú nku. ²⁰ Dàméèrì dièwè weè yó ntú diyìè taà kèè bíékè kó kumànkú kéntò kétuòkenè Amati. Diyìè taà kè kó kumànkú nku.

²¹ Díndi Isidayeeribe dí yóò totí de kó ketenkè di botí mieke. ²² Di yembè kòke nke kè bè kè ndi yóonè kè di dò nké kè totí. Kè di yóò táá tété ké kè totí dí wènnénè bèpòòbè bèè di bonè képié ibí, ke yé di yó mbè pírmè ke dònne di pí mmèmmè Isidayeeribe. Bè yóò di wènnénèmu kè di totí di yembè kpere. ²³ Kòò pòò bo kùù botí mieke di dè nhò duó nketenkè, mí nKuyie mmû béi.

48

Bè totímè kubakù yóò bíékè kòke ketenkè

¹ Nte ìì botí yóò kubakù yóò bíékè, kénwetí Etinòò kèmpèkénè kuce kùù dè pènkù, kényènnè Amati nè Asaa-Enónni Damaasi kó kumànkú me nke mbomè ke pèkénè Amati, kè de mànkú diyìè yìèní kèè bíékè kòku tú dàméèrì, Danni kó ketenkè nke. ² Danni kòke kó kumànkú diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì, kè Asee kòkèe túóté. ³ Asee kòke kó kumànkú diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì pèèmmè kè Nefutadii kòkèe túóté. ⁴ Nefutadii kòke kó kumànkú diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì kè Manansee kòkèe túóté. ⁵ Manansee kòke kó kumànkú diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì kè Efadaimmu kòkèe túóté. ⁶ Efadaimmu kòke kó kumànkú diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì kè Dubenni kòkèe túóté. ⁷ Dubenni kòke kó kumànkú diyìè yìèní kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì, kè Sudaa kòkèe sòoté.

Bè tàátémè Kuyie nkó ketenkè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Di deite Sudaa kó ketenkè také n kòke kè ke pèkùmè mbo cidòmétìrì tepítè nè bèdè nè dikéè kè ke okùmè mmannè di kòke kòme, kumànkú diyìè yìèní kèè bíékè kòku kéntò kétuòkenè dàméèrì kè di maá n cìtè ke cuokè. ⁹ Di yóò deite kèè tenkè n kpéi nke okùmè yó mbo cidòmétìrì tepítè nè mèdè nè dikéè, mepèkùmè cidòmétìrì tepítè. ¹⁰ Kè ikuó niùbè kòke mbo ke cáá nké ke okùmè mbo kubakù yóò bíékè cidòmétìrì tepítè nè mèdè nè dikéè kè dàméèrì bíékè kó mepèkùmè mbo mètìrì sikòusinùmmù (500), kè diyìè yìèní kèè bíékè kó mepèkùmè mbo mètìrì sikòusinùmmù (500) kè kubakù cànkú bíékè kó meokùmè mbo cidòmétìrì tepítè nè bèdèbè nè dikéè kè di soó n cìtè de cuokè. ¹¹ De kó ketenkè yó ntú ikuó niùbè Sadaki bí kòke nke Isidayeeribe do n dèténè dii mònni kè bèè nkpaá ke pí n tómmú ke í nni ndeténè Defiibe tòbè kòme. ¹² Bembe kó ketenkè yó ncáámmu ke bo mí ndi Yiè nKuyie n kòke mieke ke

tákénè Defiibe tǎbè kǎke. ¹³ Defiibe tǎbè kó ketenkè yó mmannè ikuús niùbè tǎbè kǎke nke, cidòmétiri tepíítè nè bédébè nè dikéè mepèkùmè métiri sikǎusinùmmù (500). ¹⁴ De kó ketenkè tu n kǎke nke bè báá kè fité yoo bèè kè cèetenè òmǎu, yoo bèè kè pǎ.

Bè bennémè Kuyie nkó ketenkè nè tekpààtibite kǎke

¹⁵ De kó difǎnkúò kè bèè benné Kuyie nkó ketenkè mepèkùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdémè nè dikéè kèè yó nkpaá, kè yó ntú benitibè cénkoo kǎbe kǎke nke nè iwūš yó ncenti dè, kè dihei mbo de cuokè. ¹⁶ De kó ketenkè yóò ciite kèmmǎmu tipíiti timǎu, kubakù yóu bíékè cidòmétiri mèdè nè métiri sikǎusidè nè sipísinùmmù (250), diyìè tǎà kèè bíékè meè máá. ¹⁷ Kè iwūš yó ncenti kèè bíékè mbo métiri tekǎùtè nè sipísidè nè bènùmmù (125) diyìè yìèni kèè bíékè meè máá, diyìè tǎà kèè bíékè meè máá. ¹⁸ Kè yó nkpaámu diyìè yìèni kèè bíékè meokùmè cidòmétiri bènùmmù diyìè tǎà kèè bíékè kǎme meè máá, bèè yó mpí ndi èi kó mutǎmmù bè yó nyo nkèè kó tidiiti. ¹⁹ Isidayeeribe boti imǎu mièke nke bè yóò deimè betǎmbè kè bè nkè kuuti. ²⁰ De kó ketenkè kemǎu yó mbo cidòmétiri tepíítè nè bédébè nè dikéè tipíiti tinàà, di yóò deite kèè mièke ketenkè makè kémaá dihei. ²¹ Kèè kpaá kè kè ntú tekpààtibite kǎke n cǐtè nè dihei de mǎnke idé diyìè yìèni kèè bíékè kpeyi, kummǎnku kénǎ kétuǎkenè dǎmèèri diyìè tǎà kèè bíékè kó kumǎnku kumǎu ku mpíkù nè kutèkù. Tekpààtibite kó ketenkè yó mmannè betǎbè kǎke nke, n kǎke kèè yó mbo de cuokè nè n cǐtè. ²² Defiibe tenkè nè dihei kǎke kè yó nsoké Sudaa nè Bensamee be kǎke cuokè nke nè tekpààtibite kǎke cuokè.

Isidayeeribe bèè yó mbo kubakù cǎnku kó ketenkè

²³ Nte ibotì ìi kpaá ì yóò totimè ì kó ketenkè, kétúóté diyìè yìèni kèè bíékè kénǎ kétuǎkenè dǎmèèri, Bensamee kǎké nke. ²⁴ Bensamee kǎké kó kumǎnku diyìè yìèni kèè bíékè kénǎ kétuǎkenè dǎmèèri, kè Simmešš kǎké sǎoté, ²⁵ kétúóté Simmešš kǎké kó kumǎnku diyìè yìèni kèè bíékè kénǎ kétuǎkenè dǎmèèri, kè Isakaa kǎké sǎoté. ²⁶ Isakaa kǎké kó kumǎnku diyìè yìèni kèè bíékè kénǎ kétuǎkenè dǎmèèri kè Sabunǎo kǎké sǎoté, ²⁷ kétúóté Sabunǎo kǎké kó kumǎnku diyìè yìèni kèè bíékè kénǎ kétuǎkenè dǎmèèri, kè Kadi kǎké sǎoté, ²⁸ kétúóté Kadi kǎké kó kumǎnku kubakù yóu bíékè kénǎ kétuǎkenè diyìè yìèni kèè bíékè, kumǎnku yóò díté Tamaa nwe Mediba nè Kadeesi de kó menie nké yè kukó ndiekù, kétuǎkenè dǎmèèri diwè. ²⁹ Díndi Isidayeeribe di yóò totí kèè tenkè nke di boti mièke. Di yóò tieke kènke, mí ndi Yìè nkuyie mmù bíi.

Dihei kó yebòrè yó ndómmè

³⁰ Nte dihei kó yebòrè yó ndómmè: Di benné kubakù yóu bíékè cidòmétiri bédè nè métiri sikǎusidè nè sipísinùmmù (250). ³¹ Dihei kó yebòrè yó ntó Isidayeeribe kó yeyètè nye, yebòrè yó mbo yètǎati ndi kubakù yóu bíékè: Dubenni kperi nè Sudaa kperi nè Defii kperi. ³² Kè di benné diyìè yìèni kèè bíékè cidòmétiri bédè nè métiri sikǎusidè nè sipísinùmmù (250) kè yebòrè mbo yètǎati: Sosefu kperi nè Bensamee kperi nè Danni kperi. ³³ Kè di benné kubakù cǎnku bíékè cidòmétiri bédébè nè métiri sikǎusidè nè sipísinùmmù (250) kè yebòrè mbo yètǎati: Simmešš kperi nè Isakaa kperi nè Sabunǎo kperi. ³⁴ Kè di benné diyìè tǎà kèè bíékè cidòmétiri bédè nè métiri sikǎusidè nè sipísinùmmù (250) kè yebòrè mbo yètǎati. Kadi kperi nè Asee kperi nè Nefutadii kperi. ³⁵ Kuduotí kùu yóò fité dihei ku okùmè yó mbo cidòmétiri bèwèi. Dihei yètiri yó ntú: Kuyie ndè bo, (nè be kó tinǎaanti Yaawe-Samma).

Danniyɛeri Di mpátiri náá ntí

Danniyɛeri kó dipátiri ti náá mbè do p̄r̄m̄m̄m̄ m̄m̄ Sifube kékònnè Babidɔnni kédòò tidaati kè bedapàmbè bènàà nkóké be mieke, kè de kó bedapàmbè mbo ibotí ìì tū nyebakè i cuokè, ke tū tidaati kè i kóo kpààti ndó ké bè dòònnè muwērímú kè bèe tūnne o kó kuce. Kè Danniyɛeri nè o népobè betààti kè bembèe yete kèbenke bè tumè Kuyie nkòbe ke tū nKuyie nnè meyèmmè memáá bá kè dè tu mukūū mmu bèe kúnè Kuyie nkó diyètiri.

Danniyɛeri nè o népobè betààti be kó mebenkùmè m̄e do te kè bekpààtibè nè bekperibè kè bèe bantè Kuyie nkuu kpeñnimè.

De kó difɔnkúò kè Kuyie mbenke mebenkùmè m̄nàà Danniyɛeri. De kó mebenkùmè menàà ti náá nyibotí t̄i do bakémè m̄m̄ Sifube nè Kuyie mbè dezetémè ke bè t̄èñné be ei, de kó mebenkùmè ti náám̄m̄ Yesu w̄et̄inimè.

Danniyɛeri kó dipátiri dōnnè Mudámmu kó dipátiri ndi dii tu Metaummè Pám̄m̄ kperi s̄onni. De kó yepátè yedé teénnè Kuyie ntũmbè mbe. Kè bè bo nw̄èèri ke baà Yesu bo w̄et̄inimè kè dè dó de ndòmmè.

Di mpátiri náànti duó ke dōmmè

1. Danniyɛeri do bomè Babidɔnni kó tekpààtic̄ètè 1
2. Nebukannesaa duó ke yàmè tidoūnti sitenkaan̄i 2
3. Kuyie ndezetémè Ebedeebe kó bedapàmbè betààti 3
4. Kuyie nkékũnnemè Nebukannesaa 4
5. Danniyɛeri kó tináānti bekpààtibè Baditasaa nè Dariyuusi be kó dimònni 5-6
6. Danniyɛeri yàmè mebenkùmè iwū̄s inàà 7
7. Danniyɛeri yàmè mebenkùmè kè Kerékibe p̄onte Pedesiibe nè bè s̄aūmè Kuyie nc̄iètè 8
8. Danniyɛeri bántèmè Kuyie 9
9. Danniyɛeri yàmè tidoūnti s̄onti 10-12

Danniyɛeri nè o népobè bè bomè Babidɔnni

¹ Sudaa kóo kpààti Sosakim̄m̄ kpàti benni t̄ānni kè Babidɔnni kóo kpààti Nebukannesaa do Sedisad̄em̄m̄ mudodò. ² Kè Kuyie nduó nkòo na Sosakim̄m̄, ké bè p̄r̄m̄m̄ k̄étúóté nè tikout̄enenti mati Kuyie nc̄iètè mieke kékònnè Babidɔnni, ké t̄i tannè teb̄oc̄iètè o bakè bo kùu dieku mieke.

³ Kè Nebukannesaa náké Asepenaasi w̄èè baké bè f̄m̄m̄ bè kè bè p̄r̄ ntekpààtic̄ètè mieke mut̄m̄m̄ ke dò w̄èe w̄enté Isidayɛeribe mieke, k̄et̄āt̄e bedapàmbè bèe ȳenni bekpààtibè c̄èi yoo benitidiebè kpesi mieke, ⁴ ke í m̄ake kuȳenkù, ke wenni ke kpeñni, ke yé mec̄ī mm̄em̄ou ke n̄o nke beí dem̄ou, kè bèe bè benke muw̄ām̄u nè Babidɔnni kó tináānti, kè bèe p̄r̄ nhokpàati c̄iètè mieke mut̄m̄m̄. ⁵ Kóo kpààti d̄ò bè mbè duó nyewe yem̄ou mudii wenwe okpàati ò yo mm̄u, nè menaà nhò ȳò mm̄è, ké mbè duó nyitié nyebie nyèt̄āti mieke, kè bè né na k̄éta o t̄m̄m̄ mieke.

⁶ Bè t̄āt̄e bèe dapàmbè kè Sudaa botí kòbe mbo be mieke bènàà: Danniyɛeri nè Ananniya nè Mikayɛeri nè Asadia. ⁷ W̄èè baké bè f̄m̄m̄ bè kè bè p̄r̄

ntekpàaticîètè miɛke mutõmmú kòo bè keuté yeyètè teyè, ke yú Danniyɛri ke dò Betisasaa ke yú Ananniya ke dò Sadidaki, ke yú Mikayɛri ke dò Mesaki, ke yú Asadia ke dò Abɛdi-Nekoo. ⁸ Kè Danniyɛri tãátè ke í ndó késìnkùnne omáá nè okpààti yo mmù dii nè ò yò mmè naà. Kòo náké wèè baké bè fõmmu bè kè bè pī ntekpàaticîètè miɛke mutõmmú ke dò ò báá ò dònè muwɛrímú kòo di okpààti yo mmù dii késìnkùnne omáá. ⁹ Kè Kuyie nkááké wèè baké bè fõmmu bè kè pī ntekpàaticîètè miɛke mutõmmú o yèmmè kòo yie nDanniyɛri ò nàké ti. ¹⁰ Kè né náké Danniyɛri ke dò: Okpààti mómumu nweè n nàké di dò nkényo ntii diiti kòò sò ndi kònti í dònè bedapàmbè tobè di yàà bo n fité kòò n kuò.

¹¹⁻¹² Kè Danniyɛrii náké wèè baké bè fõmmu bè kè bè pī ntekpàaticîètè miɛke mutõmmú ò tãátè we kòò bo mbè duò ntidiiti ke dò: N da báammu a ti yááké, mí nnè n népobè Ananniya nè Mikayɛri nè Asadia kè bè nti duò ntikũnfãàti kè ti yo nke nti duò mmenébuo nkè ti yò nkè dè mmàke yewe tepítè. ¹³ Kàa nti wéí tinti nè bedapàmbè tobè bèè yo nhokpààti kó mudii, de mǎnni kàa yà kè dè dõmmè, kàa né bo dõmè á mè dõ.

¹⁴ Kè de kòò nitii yie nde kó tináànti kè bè yááké ke dò yewe tepítè. ¹⁵ De kó yewe kó mepɛ̀tímè miɛke, kè bè nsó mbè ìkè piéké ke pɛ̀tè bedapàmbè tobè bèè yo nhokpààti yo mmù dii bɛmou. ¹⁶ Mɛ̀mme kòo sɔ̀tè kè mbè duò ntikũnfãàti máa ke bè mennínè okpààti kó mudii nè o naà. ¹⁷ Kè Kuyie nduò nde kó bedapàmbè benàa mecii mmediè nkè be nyé yepáte kè be yèmmè ñfòu, kè Danniyɛri nno nke beí ntiduùnti nè mɛbenkùmè mɛmou boti.

¹⁸ Kè dèe tuake okpààti Nebukannesa do yɛ nhò dó kè bè wɛ̀nni dii mǎnni kè wèè baké bè fõmmu bè kè pī ntekpàaticîètè miɛke mutõmmú kòo bè kòtenko. ¹⁹ Kòo kpààti bè nàkénè bɛmou, òmou í mmànnè mecii nDanniyɛri nè Annaniya nè Mikayɛri nè Asadia. Mɛ̀mme kòo bè tuótè o tõmmú. ²⁰ Kòo mbè náánnè bá kòò dó wèè bè beké ti ìnkè ti tu meyèmmè nè mecii nkpeti, be kó mɛ̀tɛ̀nnimè nwenni kɛ̀pɛ̀tè kuce tepítè o eì kó bepããbè nè o kó benitinòmbè kõme.

²¹ Kè Danniyɛri mpī nhokpààti tõmmú kɛ̀tuakèné Siduusi naá ndii mǎnni okpààti diwè.

2

Nebukannesa duómè tidounti kɛ̀yà tetenkaanitè

¹ Nebukannesa kpàti benni dɛ̀ri miɛke, kòo dɔ̀u ntiduùnti matì kè dèe ò di mediè mbá ò í nna ke duò. ² Kòo duò nkè bèe tíi nho eì kó beyuwúòmbè bɛmou nè betetiehe nè bepããbè kè bè bo ò nàké o dɔ̀uhti tu mù. Bè tuòkoo dii mǎnni o borè kòo bè nàké ke dò: ³ N dɔ̀u ntiduùnti matì nti kè dè n di mediè nkè n dó di ti nni nnáké.

⁴ Kè bèè ò nàké nè Aramu eì kòbe kó tináànti ke dò: Okpààti ñbo sáá! A ti náké a dɔ̀uhti, ti yóo da nákému ti tu mù.

⁵ Kòo bè tɛ̀nné ke dò: Kè di í n nàké n dɔ̀uhti nè ti tu mù n yóo di kékemu kè di cɛ̀i naá ntidobonti. N ti ntáátè. ⁶ Kè di me ntii nni nnáké n di pãmmú yepã̀rè diyè ke di dɛ̀úkùnne. N nákénnè n dɔ̀uhti nè ti benkú mù.

⁷ Kè benitinòmbèe yí kénáké okpààti ke dò: Okpààti ti náké a dɔ̀uhti, ti yóo da nákému ti tu mù. ⁸ Kòo kpààti dò: Dè wenni! M banté ke dò ndi dó kénkpáa m̀ake mɛ̀fiè mme di yà mèè kpéi n tãátè ti. ⁹ Kè di me nyí n nàké n dɔ̀uhti tu mù n yóo di wɛ̀nné kunasáá kùmáá ndi. Di dàkemu ke yóo nni nsou nke náá

nsiyáábìsì kè dè yàa pɛ̀ɛ̀ténè. Mí mme n yɛ ndi n náké n dɔ̀ùntì nti, de m̀nni ndi m bo bantémè kɛ d̀ò ndi bo na kè n náké tì benkú mù. ¹⁰ Kè benitinòmbèe yíé kóò náké kɛ d̀ò: Omòù í yóò na kédàà a mè mbèkú tì kutenkú kuù mmieke, okpààti m̀ù mu nyí beké oyuwúòntò yoo oteteu yoo opāù m̀ù a mè nti békú tì, bá kòò de u yoo ò kpèni kɛ mamè. ¹¹ A tì békú tì deumu, oniti m̀ù ketenkè kɛ nyínkè kou báá na kè tì nda náké. Wèè bo tì nda náké dè í tú wèè bo ketenkè kɛ m̀okɛ tinitikòntì.

¹² De m̀nni kòo kpààti mieke peike mediè nkòò d̀ò bèe kuò meciì nyembè bèè kó dimàà bo Babidanni. ¹³ Kè bèe pī̀éké de kó tináàntì kɛ d̀ò bè d̀ò nkékuò meciì nyembè bəm̀u. Kè bèe yúni Danniyɛeri nè o népobè kɛ bo bè kù.

Kuyie mbenkemè Danniyɛeri okpààti dɔ̀ùntì

¹⁴⁻¹⁵ Kè Danniyɛerii bekenè meciì nhokpààti kó tihā̀p̀òntì kóo kóti Adiyòki, wèè do k̀ri kɛ bo kuò Babidanni kó meciì nyembè kɛ d̀ò: Ba nkpeí nte kòo kpààti duò ndinùù dindi kó kubotí? Kè Adiyòkii ò náké tì dòmmè páíí. ¹⁶ Kè Danniyɛeri p̀ankɛe kote okpààti borè kóò bantè kɛ d̀ò wèè ò pā mefiè nkòò yóò ò nákému o dɔ̀ùntì nè tì benkú mù.

¹⁷ Kè Danniyɛerii kò nké tì náké o népobè Ananniya nè Mikayɛeri nè Asadia. ¹⁸ Kè d̀ò bèe bántè Kuyie nkè kùu bè kuò mmesémmè kè bè dáa nde kó disòri kpèti, kè bè báá bè wēnnénè Babidanni kó meciì nyembè kékú.

¹⁹ Mēm̀me kè Kuyie mbenke Danniyɛeri de kó tidɔ̀ùntì tu mù ò duò dè keyènkè, kòo kù sante kɛ d̀ò:

²⁰ Tí nsántí Kuyie nsáá,
kuù te tikpeti nè meciì.

²¹ Kuù cèeri yemòrè nè yewe,
kuù ɔ̀ b̀o nhokpààti kè kù me ndó kuù ò íi.
Kuù duò mmeciì mbèè mè m̀òke,
kuù ɔ̀ nte kòo niti nno nke baàti demarè.

²² Kuù ɔ̀ benke oniti dèè tu disòri kpère.
Kuù yé dèè sòri dibìnni mieke,
kɛ yé kù borè tumè kuwenniku nku.

²³ F́ nKuyie n yembè do tũ nkù n sántí f́ nwe,
kɛ da d̀óunnè mutómmú,
f́ ɔ̀ n duò mmeciì nnè muwɛrimú
kɛ m benke tì da beké tì,
kɛ tì dáa ntii kóonnè okpààti.

²⁴ Kè Danniyɛerii kote Adiyòki borè okpààti do yé nwèe kuò meciì nyembè, kétuakoo kóò náké kɛ d̀ò: Báá kuò meciì nyembè, n tannè okpààti borè kè nh ò náké o dɔ̀ùntì nè tì benkú mù.

²⁵ Kè Adiyòki p̀ankɛe kotenè Danniyɛeri okpààti borè kóò náké kɛ d̀ò: Sudaa kòbe tì pī̀r̀m̀úni bè, òmòù bo be mieke kɛ bo na kɛ da náké a dɔ̀ùntì nè tì benkú mù.

Danniyɛeri nákéme okpààti o dɔ̀ùntì nè tì benkú mù

²⁶ Kòo kpààti beké Danniyɛeri bè do yu wè kɛ tú Betisaa kɛ d̀ò: A yé nha bo na kè n náké n yà tii dɔ̀ùntì kè n náké tì benkú m̀ù?

²⁷ Kè Danniyɛerii ò tḗnnè kɛ d̀ò: Okpààti, meciì nyiè m̀ù í bo yoo onitinònti yoo opāù yoo oteteu wèè bo na kè da náké a dɔ̀ùntì tu mù. ²⁸ Kuyie nnè bomu

keɪnkè kùù dáanko disàrì kpɛti. Okpààti Nebukannesaa, kuù dɔ́ kɛ́ da bɛnke tìi yóó tuàkení. Nte a dɔ́u ntii dɔ́uɛti keyɛnkè a dɔ́u: ²⁹ Okpààti a duɔ́ dii mɔ́nni kɛ́ntoti a yɛmmè dɛè kpaani de kpéí, kè wèè dáanko disàrì kpɛti kòò da bɛnke tìi yóó tuàkení yewe yèè kpaani. ³⁰ Kuyie nkuu tì nni ndáa, ndè í tú kù yɛ n cii kè pɛɛ́tè besɔ́mbe, kù tì nni ndáa nkè m bo ti nda nákému kàa yíétè tìi da kóònnè a yɛmmè mieke.

³¹ Okpààti nte a yà dè a dɔ́uɛti mieke: A yà tetenkaanitè nte kè tɛ dɛu ke mènke dɛu bá tɛ í mɔ́ke tɛ màmè ke duò tikɔ́mbùàtì ke mieti ke cómmú a ìikè. ³² Kè te yuu tú mesɔ́ mmáá, te cɛncɛnni nè te baà nkè dè tu timáti péítì, te pɔ́uti nè te kpɛrè kè dè tu disɔ́wùṣ. ³³ Kè te tààke tú timáti, kè te naàcɛi dikéè tu timáti dítari tiyaati. ³⁴ Kàa ntè wùò nkè ditári marii cáténì ditári ìnkè nè dimáá bá òmòù í di nampɛ kè di mbírímúnì ke bóte te tààke ìi tu timáti nè tiyaati kè dèè bóte bóte. ³⁵ Timáti nè tiyaati nè disɔ́wùṣ nè mebieime nè mesɔ́ nkè dèè naá nkutáayukú kè kuyaakú dè tùóté kù ṣṣ tùóté mèè boti muyabuó, kàa dè mǎntóo. Ditári dii do tɛ bóte kè dindii naá nditári dieri kɛ́píe nketenkè kemòu.

³⁶ Okpààti a yà tìi dɔ́uɛti nti. Né nte tì bɛnkú mù: ³⁷ Fṣṣ tu okpààti wèè pɛɛ́tè besɔ́mbe bɛmòu. Kuyie nkuu da duɔ́ ntikpàti nè muwɛrímú kàa kpeñni kàa yètirì dɛu. ³⁸ Kuyie n duɔ́ nṣ nwe bɛnitibè nè iwùṣ nè tiwanwanti nè tinòti kàa dè baké. Okpààti fṣṣ tu tetenkaanitè yuu, mesɔ́ nkɛperi. ³⁹ A kó difɔ́nkúò dikpààtiyuu tɛrì dii yóó ànnè di wɛrímú í tùòke a kòmu, dindi kó difɔ́nkúò, kè ditáánni ànnè dii tu disɔ́wùṣ kɛ́pitè kutenkú kumòu. ⁴⁰ Kè dikpààtiyuu naannii ànnè kénkpeñni ke dò ntimáti, timáti pùò mmèè boti ke yaurì demòu, mèè boti nku de kó dikpààtiyuu yóó pòntemè yeketiye. ⁴¹ Kéndònnè a yámè tetenkaanitè naàcɛi kòkénèmè tiyaati nè timáti, dende bɛnkú ke tú metaummè í yó mbo de kó dikpààtiyuu mieke kè di né wɛtè kénkpeñni di mieke timáti tɛmè. ⁴² Inómbí ìi kòkénè tiyaati nè timáti dende bɛnkú ke dò nde kó dikpààtiyuu yó nkpeñni kupíkú kùmáá ndi, kè kutekú cɛnni. ⁴³ Dè bɛnkú ke dò nde kó bekpààtibè yóó taunnè betòbè mbe kɛmpuokú betòbè kó besapàmbè. De kó metaummè me nyí yó nkpeñni, kéndònnè timáti ṣṣ í ntaunnèmè tiyaati.

⁴⁴ De kó tikpàti mɔ́nni ndi Kuyie nyóó ànnèmè dikpààtiyuu tɛrì dii yóó pònte yɛsɔ́nye yèè di niiténè bá yè ténke bá mbo kè dindi né mbo sáá. ⁴⁵ A do yà dii tári kè di cáténì ditári ìnkè nè dimáá bá òmòù í di nampɛ kè di birímúnì ke pònte timáti nè disɔ́wùṣ nè tiyaati nè mebieime nè mesɔ́. Okpààti, Kuyie nkuu da dáa ndèè yóó tuàkení. De kó tidɔ́uɛti tu timómmònti nti kàa dò nkéyie n da náké tì.

⁴⁶ Kòo kpààti Nebukannesaa do kénínkóo Danniyɛeri ìikè kóò sànte kóò dèúkúnne kédúú nkè bèè ò pámú yɛpàrè nè tudaàribè beboti beboti. ⁴⁷ kédeè kòo náké Danniyɛeri ke dò: Kuyie ndi tũ nkú kuù mènke dɛunè desɔ́nne demòu ke pɛɛ́tè yebòkè, kuù baké bekpààtibè, kuù máá dáanko dèè sɔ́ri ke yé fṣṣ máá na ke n dáa ndisàrì kpɛti. ⁴⁸ De kó difɔ́nkúò kòo kpààti déúkúnne Danniyɛeri kóò pámú yɛpàrè sàáyè kóò baá mBabidanni kè wèè mbaké meci nyembè bɛmòu. ⁴⁹ Kè Danniyɛerii beke okpààti kòo baá nSadidaki nè Mesaki nè Abɛedi-Nekoo Babidanni tempɛ nkè wenwe ntú wèè tũ nhokpààti.

3

¹ Kòo kpààti Nebukannesaa dàò tesootenkaanitè kè te okùmè mbo métiribè sipisitààti, mepèkùmè métiribè mètààti. Kòo duó nkè bèe tè cònné Babidònni tempè mmieke Dudaà kó kubiriku, ² kètò mBabidònni kó itempè nyimòu mieke, kè bèe náké miníisibè nè kùmàndáàbè dièbè nè besámpròbè nè mééribè nè bedítidóumbè nè bebeémbè dièbè nè besámpròbè ke dà bèe kòtení kè bèe ànné dibanni tetenkaanitè ò dàò tè kpéí. ³ Kè bekperibè bemòu tii nkékari okpàati Nebukannesaa tenkaanitè ìkè.

⁴ Wèè ni dibanni kó ikuú kòo pīéké ke dà: Yehekè yemòu kòbe, ibotí imòu kènténè okpàati béi nti. ⁵ Kè di kèè dii mònni sihéú kuómme nè itàrí nè tikùtidùùti nè tibòmbonti nè yetàtehe nè sipòmpùs cénke debémbénnè demòu, dí nínkú dimòu okpàati kó tesootenkaanitè ìkè kè tè dou. ⁶ Kòò mòu yete ò bo nínkúme kédòu ntesootenkaanitè bèe ò ànné diháatòu mieke.

⁷ Bè kèè dii mònni sihéú kuómme nè itàrí nè tikùtidùùti nè tibòmbonti nè yetàtehe nè sipòmpùs cénke debémbénnè demòu, ke nínkú bemòu ketenkè kédòu nhokpàati cònné tèè sootenkaanitè.

Danniyeri népobè yetemè bè bo dòummè tesootenkaanitè

⁸ Dende bàmbà nkè Babidònni kòbe mabèe kòte kénáké okpàati Sifube kpéí nke dà: ⁹ Okpàati mbo sáà! ¹⁰ Okpàati fòò mómmuò nduó ndinùù ke tú kè bè eé sihéú nè itàrí ke bente tikùtidùùti nè tibòmbonti ke eé yetàtehe nè sipòmpùs ke bente debémbénnè demòu, bá wè wèe nínkú kédòu ntesootenkaanitè. ¹¹ Kè wèè yete ò bo nínkúme kédòu ntesootenkaanitè bèe ò dootóo diháatòu mieke. ¹² Okpàati Sifube Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo a baá mbè Babidònni kó itempè mbè í yie nha béi ndii nuù! Bè yetemu a kó yebòkè ke í dó kédòu ntesootenkaanitè a cònné tè.

¹³ Kè Nebukannesaa miekee peike mediè nkòo duó nkè bèe yúni Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kè bèe tuòkení. ¹⁴ Kòò bè beke ke dà: Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo mènke nwe di yetemè n kó yebòkè ke yete di bo dòummè tesootenkaanitè n cònné tèà? ¹⁵ Bè yóò wète kéhéemu sihéú nè itàrí kébente tikùtidùùti nè tibòmbonti kéhéé yetàtehe nè sipòmpùs kébente debémbénnè demòu. De mònni di dò nkénínkúmu kédòu ntesootenkaanitè, kè di me nyete di tati diháatòu mieke nke. De mònni kè n né yà Kuyie nkùù yóó di deeté n nùtè mieke.

¹⁶ Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kè bèe ténné okpàati ke dà: Ti í mòke ti bo dà náké ti. ¹⁷ Kuyie nti tú nkù bo na kè tí deeté diháatòu ke tí deeté a nùtè mieke. ¹⁸ Bá kè kù me nyí ti deeté, á nyé ke dò nti yetemu a bókè, ti me nyí yóó dou ntesootenkaanitè a cònné tè!

¹⁹ Kè Nebukannesaa miekee peike mediè nSadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kòo ìkè yátire, kòo duó nkè bèe yí muháá ndiháatòu kè dii tonkè kèpèté di ò ndómmè kuce mèyiekè. ²⁰ Kòò péi mbèháàpòmbè bèè kperíni ke dà bèe bóu Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kédootóo di mieke. ²¹ Kè bèe bè pí nkéboú kè bè ã be yààti, be yaàtàake nè be yaàbòrè ke ókénè be kèí, kè bèe bè dootóo diháatòu mieke. ²² Ke sò nhokpàati béi nkè bè túnne o nuù ke yí muháá ndiháatòu kè di tònkè ke wùóté. Kè fehāādeēnfēe kuò behāāpòmbè bèè do bè pí nkédootóo de mieke. ²³ Sadidaki nè Mesaki nè Abeedi-Nekoo kè bèe do betāāti diháatòu mieke ke bóu.

Kuyie ndestémè Danniyeri népobè diháatòu mieke

²⁴ De mònni kè dèe di okpàati Nebukannesaa mediè nkè bè nyóó daate kòò itè ditínni mieke kébeke o kó betùmbè ke dà: Di í bóu benitibè bètàāti ndi ke dootóo

dihāātou miekaà? Kè bèe ò tēnné ke dà: Okpààti mēmme. ²⁵ Kòò dà: N né wúó nhō mbenitibè bè nàà kè bè cènti muhāá mieke bá bè í bou, be mōu me nyí kòute, kòo naanwè mōu dè bo ke dōnnè Kuyie ntōnni?

²⁶ Kòo kpààti tōnko dihāātou kó dibòri ke yú ke dà: Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo bèè báà nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè, yènnènni kékōtení diè!

Kè bèe yènni betāāti dihāātou mieke. ²⁷ Kè miníisibè nè kùmàndáàbè diebè nè besámpròbè nè méeribè kè bèe tíí nké bè wèríní, ke s̄ mmuhāá nyí bè kàáké, be yùti keté ke í wūōté, be yààti me nyí còuté, kuyukú nóú keté ke í bè dèke. ²⁸ Kòo kpààti pīéké ke dà: Kuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo tū nkù yètiri ndeu, kuù tōnni ku tōnni kè di deetè ku kó betōmbè, bè do ku ndé ke yete mí nhokpààti n kpeti, ke yíe nke duó mbemáà ke tú bè bo bè f̄ũmmè tōūnè bè bo yóumè Kuyie mbè tū nkù, kédou nyebakè. ²⁹ Deè kpéi nte kè n yóó yeè ke dà: Bá wèè niti, bá kòo boti tú kù, bá kòò yènni dè, bá kòò nàà ntii náànti wèè bo s̄áá nKuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo bè báà nkù bèe ò kékè kòo c̄fētèe náá ndidobonni. Dibòò marí báà na kédēetè miè mbotí benitibè.

³⁰ De kó difōnkúò kè Nebukannesaa duó nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo yekàrè yèè p̄ētè ò do bè duó nyè.

³¹ Kòo kpààti béinnè benitibè bemou iboti imou kabè ketenkè kemou kabè ke dà: Dí mbo kè dè naati dimou.

³² N wènté ke s̄ ndé wenni ke dò n náké benitibè kè bè nyé Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kù dòò tii dieti n kpéi.

³³ De kó medòòrimè càmmè deumu mediè,
kù dòò tii dieti kpeti nti,
kuù yó mbaké s̄áà,
ku kpàti í yó mmòke kumànku.

4

Okpààti dāúmmè tidouñti káyà mutie diemù

¹ Mí nNebukannesaa kè nni mbo n kpààtic̄fētè kè dè naati, demou kè dè cènti mesàà. ² Keyènkè makè kè n duó káyà tidouñti mati kè dè n di mediè nké m pí nkufōwáá. ³ Kè n duó nké bèe tíí mmecii nyembè bemou bèè bo Babidōnni kè bè bo n náké de kó tidouñti tu mù, ⁴ beyuwúòmbè nè betetiebe nè bediebè nè bedítibòmbè bè tūòkení dii mōnni kè m bè nàké n douñti. Òmou me nyí na ke bo n náké ti tu mù. ⁵ De kó difōnkúò kè Danniyeeri bè do yu wè n kó dibòò yètiri ke dà Betisasaa, kè Kuyie nkó Muyaá nhò bonè, kòo tuòkení kè nh ò nàké n douñti.

⁶ Kè m béi nke dà: Betisasaa f̄ n wèè baké bepāābè n yému ke dò nKuyie nkó Muyaá nda bonè kè t̄mati òò í nda di, á n náké n yà tii douñti benkú mù. ⁷ Nte n duó ke yà dè:

N duó ke yà mutie mamù mmu kè mù yènni kutenkù cuokè ke deu mediè.

⁸ Kè kpenke kè mu bake dèke ke káá ntiwetì.

Kè kutenkù kumou kabè mù wúó.

⁹ Kè mu f̄āāti wenni mesàà kè mù peitè yebe.

Dèè fòu ketenkè ìnkè kè dè pieti de kó mudii mu borè.

Kè tikpas̄inti dieku mu déè,

kè sinòò cekù si ȳfenti mu bake.

Bá dèè botí kè dè mu nfòùnè.

¹⁰ Kè m baa nkpaá duós n dósú ìnkè káyà Kuyie ntònni mari kè di cùténí dè ìnkè, ¹¹ kérépíéké ke dò:

Kòùné de kó mutie!

Cíénè mu bake kényuo mmu fààti

kéyáá mu be kè tikpasíntii cìété

kè tinàtíi íté kényuo mmu bake,

¹² kényóu kè dikùnni nkpaá fííkú

nè icíē ndikpáá miéke,

kè di pítínné timátí kó mēfimmē nè disòwùḍ kōme.

Kè dii mantè kébúúté nè timaànti

kécááké timúti tiwanwanti kōme.

¹³ De kó dikùnni ténke bá mmòke mēnitiyèmmè

bè bo di duós nfeḍfè kōme

kè dii cááké timúti

kè mme ndò nke dò yebie nyèyiekè.

¹⁴ Kuyie ntòrè yèè nàkè de kó tináaànti kè dè bo yie nkè benitibè bəmouu banté Kuyie n kùù baké kè ìnkè nè ketenkè kuù bakémè yekpààtiyò yemou kutenkù miéke, ke duò ntikpàti kù tì dónè wè bá kòò tu osámpòu.

¹⁵ Mí nhokpàati Nebukannesaa n yà tìi dōuñti nti. Fḥ mBetisasaa a né n náké tì benkú mù, nh èi kó mecii nyembè òmòu í na ke bo n náké tì tu mù, fḥ mme nyóó namu ke yé Kuyie nkó Muyaá nda bonèmè.

Danniyɛri nàkémè okpàati o dōuñti tu mù

¹⁶ Kè dèe di Danniyɛri bè tu wè Betisasaa kòò kpeí mediè nkóò kàkénè dimònni sámpò. Kòo kpààtíi ò nàkè ke dò: Betisasaa a báá yóu kè de kó tidōuñti nè tì benkùmmè kè dè da kàkénè. Kè Betisasaa ò ténne ke dò: Okpàati, kè de kó tidōuñti nè tì benkùmmè kè dè do nwetínè a dootitòbè mbe! ¹⁷ A yà mùù tie kè mù deu ke kpeñni kè mu bake dèke ke káá ntiweti kè kutenkù kumou kòbe mù wùò.

¹⁸ Kè mu fààti wenni kè mù piéké yebe dèè kó dimàà fòu ketenkè ìnkè kè dè yè yo, kè tikpasínti dièku mu déé nkè sinò cekù si yīñti mu bake ìnkè. ¹⁹ Okpàati fḥḥ tu de kó mutie, a deukemu ke kpenke, kàa dièkù tùðke tiweti kàa kpàti pité kutenkù kumou.

²⁰ De kó difònkúò kàa yà Kuyie ntònni kè di cùténí kè ìnkè ke náá nke tú: Kòùné de kó mutie kébò nke yóu dikùnni kè di nfííkú dikpáá miéke kè di di pítínné mēfimmē timátí kōme nè disòwùḍ kōme kè dii mantè kénwēñné tiwanwanti ke dò yebie nyèyiekè. ²¹ Okpàati nte de kó tidōuñti benkú mù. Kuyie nkùù baké kè ìnkè nè ketenkè kuù tì tãáté a kpéí.

²² Bè yóó da betimu benitibè cuokè! Kàa nwēñné tikpasínti ke bo ke cáá ntimúti fenààfè kōme, kè timaànti da búúté kàa mbo de kó meborime miéke ke dò yebie nyèyiekè. De kó yebie nkó mepèētímè miéke a bo banté ke dò nKuyie nkùù baké kè ìnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyò yemou ketenkè ìnkè ke duò ntikpàti kù tì dós nwè. ²³ Mutie kùnni bè yóu di nè icíē ndende benkú ke tú: Bè yóó wēte ke da duómму tikpàti a bo banté dii mōnni ke dò nKuyie nkuù baké kè ìnkè nè ketenkè, ²⁴ nè de kpéí n da báámmu okpàati ke tú, a kénté itíé n yóó da duós nyl. Yóu a yei nnè meyetímè a dōori mè, kéndōori dèè wenni, kéndōori bēcīribè mesàà, kè dè yèmmè á nsóké meborime sáámè miéke.

Okpàati Nebukannesaa dōuñti dōòmè

25 Bè do naké tii kó dimàà okpààti Nɛbukannɛsaa kè tii dàà. 26 Dè màkɛ dii mànni dibenni dimàà kòo ncenti o kpààticîètè kudànkù ìnkè Babidònni, 27 kɛpîéké kɛ dà: Ntɛ Babidònni dihei dieri! Mîi di maá nè n nɔu! N deumu kɛ kpeñni kɛ nɔ nke dɔəri demou kè dè wenni.

28 Ò kpaá mɛ nnáá nkè metammè mamè bɛínni kɛínkè kɛ dà: Okpààti Nɛbukannɛsaa bè da cūũmmu tikpàti! 29 Bè yóó da betimu benitibè cuokè kàa nwɛínnè tiwanwanti kɛ fòù, kɛncáá timúti fɛnàáfɛ kɔmɛ, kɛmbo dɛ kó mɛborimɛ miɛkɛ kɛ dà yɛbie nyɛyiekè. Dɛ kó difɔnkúò kàa banté kɛ dò nKuyie nkùù baké kɛínkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyɔ yemou ketenkè ìnkè kɛ duá ntikpàti kù ti dónè wè.

30 Dɛndɛ bàmbà nkè dɛ kó tináañti dɔà kè bèɛ beti Nɛbukannɛsaa benitibè cuokè, kòo ncáá ntimúti fɛnàáfɛ kɔmɛ, kè timaantii ò bùútɛ, kòo yùtii okè kɛpɛètɛ fetúúfɛ kó ticiti, kòo nónkuótii naánnè sínɔɔ kpɛti.

Nɛbukannɛsaa yèmmè wɛnkemè

31 Yɛbie nyɛyiekè kó difɔnkúò, mí nNɛbukannɛsaa kè m bóútɛ kɛínkè bíékè kè menitiyèmmè wɛtɛ kɛ n ta, kè n sãntɛ Kuyie nkùù baké kɛínkè nè ketenkè kù bomè sáá, kè nku nsánti kɛ tú: A deumu, a kpàti í màkɛ kumànkù, a baké sáá nwe. 32 Kutenkù kɔbɛ bá kè bè sū a í bè kàànnè, a dɔəri a dómè mɛ ketenkè kɔbɛ nè kɛínkè kɔbɛ. Òmòu báá na kɛyɛtɛ a yɛ mmù yoo ò da sei.

33 Dɛ mànni ndi n wɛtɛ kɛ pɛtémè meyèmmè mèè do tɛ kè n kpàti ndɛu, kè n kó betúmbè nè bɛkperibè kè bèɛ wɛtɛ kɛ n yúni, kè Kuyie nni ndúú ntikpàti, kè n yètiri né dɔkɛ dɛukɛ kɛpɛètɛ di do dóm̄mè. 34 Dɛ mànni mí nNɛbukannɛsaa kè m bɛi nke dà: Dɛ kɛpí nte kè n sãntɛ f̄s nKuyie nke da déúkunko. A dɔəri dèè kó dimàà siému. A tòm̄mú mumou wennimu, kàa nɔ nke kékunko sifɛi yɛmbè.

5

Okpààti Baditasaa ànnémè dibanni

1 Diyiè mari kòo kpààti Baditasaa ànnè dibanni, kɛyú o ɛi kó bɛkperibè, kè bè mbo tekɔupíítè (1000) kɛmbo dibanni, kòò yā mɛnaà. 2 O yèmmè cātɛ dii mànni kòò dà, bèɛ túótɛní isɔɔbòokɛ nè timáti pɛítii kpɛyi, o cice Nɛbukannɛsaa do tɔní ì Sedisadɛmmu kó Kuyie ncîètè kè bèɛ yànnè, wɛnwɛ nè o ɛi kó bɛkperibè nè o pobè nè o pocîè. 3 Kè bèɛ túótɛní Kuyie ncîètè kó ibòòkɛ bè do tɔní ì Sedisadɛmmu kédúú nhokpààti kè bèɛ yànnè wɛnwɛ nè o ɛi kó bɛkperibè nè o pobè nè o pocîè. 4 Bè yà dii mànni kénsànnè kéndiè nke sánti sitenkaani mesɔ nkɛsi nè timáti pɛítii kpɛsi nè disɔɔwūò kpɛsi nè timáti kpɛsi nè idɛi kpɛsi nè yetàrè kpɛsi.

5 Dɛndɛ bàmbà nkè tenùtɛ matè yènni kénwāù kumarí dɛfitírɛ také bè kàri dɛ tekpààticîètè. Kòo kpààti tɛ yà kɛ dà màti màti kè dèè ò kpɛi, 6 kóò kpɛi mediè nkòò ìikè yàtire, kòo kòm̄bùàtii do mediè, nkòo núú nni nkɛputi kɛ bokù yetɔbè. 7 Kòo pîéké kɛ dà bèɛ yúni benitinòmbè nè bɛpābè nè bɛdítibòmbè. Kè bèɛ bè yúni. Kòo bè naké kɛ dà: Wèè bo banté i nwārii kè n náké ì tu mù m bo ò datínnè tiyaàsààti kóò dùú mɛsɔfimmè kòò ntú otáánwè n kpàti miɛkɛ.

8 Bèè kòtɛni bɛmou, òmòu mɛ nyí nna kɛ kàa ndɛ kó iwārii kɛ naké okpààti dɛ kó tináañti tu mù. 9 Kè dɛɛ di Baditasaa kòò ìikè dɔkɛ yíɛ yàtire mediè. Kè dè múnkɛ di o ɛi kó bɛkperibè mediè.

Danniyɛri nakémè okpààti iwārii tú mù

10 Kòo kpààti Nebukannesaa pokùu onitipokpààti kee bè kuàmmè kɛtaroo dibanni kó kudieku mieke bè kàri dè kɛbéi nke dò: Okpààti mbo sáá! A báa yóu kàa kɔmbùàti nduò kàa iikè yátiri. 11 A kpààtiyuu mieke oniti bomu Kuyie nkó Muyaá mbonè wè. A cice kó tikpàti mieke nke ti do bantémè ò wùómmè diyuu ke yé demou, kòo cii ndònnè Kuyie nkɔme. Dè do te kàa cice Nebukannesaa duó nkoo mbaké mecii nyembè hemou nè benitinòmbè nè bepāābè nè betetiebe nè bedítibòmbè. 12 O kó mecii cāammu kòò yé demou, ke nò nke beí ntidòuñti ke beí yenāānhāntiyé, ke nò nke dáanko tii sàri. Duó nkè bèe yúni de kóo niti bè tu wè Danniyɛeri, okpààti do yu wè ke dò Betisasaa kòo ti náké i nwārii tú mù.

13 Kè bèe yúni Danniyɛeri, kòo kpààti ò beke ke dò: Fòò tu Danniyɛeri, n cice okpààti Nebukannesaa do tóni tii daati Suda a tenkè ti kó kumakáà? 14 N kèè bè tumè a mæke Kuyie nkó Muyaá nke wúó ndiyuu, ke cii, kàa cii ncáá. 15 Bè yúni mu die mmecii nyembè nè benitinòmbè, kè bè bo kaà nyiwārii kè n náké i tu mù, bè me nyí na. 16 Kè bè n náké ke tú fí nnò nke náá nyenāānhāntiyé tu mù ke nò nke dáanko tii sàri. Kàa na ke kàa nyiwārii ìi nke ñ náké i tu mù, bè da dátinnè tiyaàsààti ke da dúú mmesɔfimme, kàa ntú otāānwè n kpàti mieke.

17 Kè Danniyɛerii ténne okpààti ke dò: Okpààti nte a cuuti nè a pāre, yoo a dè pā otòu mōu, n né yóo kaammu bake de kó iwārii kè da náké i tu mù. 18 Kuyie nkùu baké kɛñkè nè ketenkè kuù do dòò a cice Nebukannesaa okpààti diewè. Kòo yetiri ndeu kè bè ò dé, 19 nè de kpéi nkè titenti timou kòbe, ibotí imou kònti nhaou ò iikè, kòò kòu ò dó kékua bè, ke yóu betabè, ke kékunko ò dó kékékunne bè, ke déúkunko ò dó kédékunko bè. 20 Kòo annè tefentè kè tepòtè ò deuté kè Kuyie nhò banténi kòo pàà tikpàti. 21 Kè bèe ò bèti benitibè cuokè, kòò nfòu fɛfɛ kɔme ke wēñnè dikpáá kóo sāmmarimú kéndiiti timúti fenāāfɛ kɔme, kè timaantii ò bùúté kòò mme ndò nke kémminè ò bo bantémè ke dò nKuyie nkùu baké kɛñkè nè ketenkè kuù baké yekpàatiyò yemou, ke òò déúkunko kù dó kédékunko wè. 22 Fò nho bire Baditasaa kàa dè yé demou bake, a me nyí kékunne amáá. 23 A yeténè ti Yiè nKuyie nku kùu baké kɛñkè a duó ndii mōnni kè bè tóni ku cɛtè kó ikoutébòòke kè di yōnnè menaà nfí nnè a eì kó bekperibè nè a pobè nè a pocìè. De kó difñnkúò kàa diè nke sánti sisɔntenkaanli nè disɔwũò kpesi nè timáti péiti kpesi nè timáti kpesi nè ideí kpesi nè yetārè kpesi. Ke sánti dèè í wúó, ndè me nyí yo, dè me nyí yé demarè, ke yóu a bo sântemè Kuyie nkùu tɔ a fòmmu ku nou mieke, yíe nkōmu nè nanke kōmu. 24 Kè Kuyie mme ntōnni tenòutè kè tè wāri i nwārii. 25 Nte iwārii ìi wāri i tu mù: Mende, mende, Tekedi, Padišinni. 26 Nte de kó yetannò dó kénáké ti: Mende, dè benkú ke tú Kuyie nkāammu a kpàti we kè yé dèè. 27 Tekedi, kè bè benné a cɛékù tɛbiètè ke sò nha yau. 28 Padišinni, bè toté a kpàti ke ti duó mMediibe nè Perisiibe.

29 Kè Baditasaa duó nkoo tōmbèe dátinnè Danniyɛeri tiyaàsààti kóò dùú mmesɔfimme kè bèe píékè ke dò ò tu onititāānwè ò kpàti mieke.

30 De kó keyènkè kemáà mieke nke bè kùòmè okpààti Baditasaa.

6

1 Kè Dariyuusi Mediibe botí kouu còuté tikpàti, ke sò nhò mōke yebie nsipísikuà nè yèdèè.

Danniyɛeri dootitabè ò díimmè

² Mɛmmɛ kɛ Dariyuusii ǎnnɛ kùmàndáábɛ tekòutɛ nè sipísidɛ (120) o tempɛ mmiɛke kɛ bè mbakɛ nè o yètiri. ³ Kòo tǎátɛ miníisibɛ bètǎati bèè yó mbakɛ kùmàndáábɛ kɛ bè náa mbe tǎmmú bo ncenti mɛè botí kɛ dɛɛ yie nkòo kpɛrɛ marɛ báa cake. Kɛ Danniyɛeri ntú bɛ kòó mǎu, ⁴ kòo mpɛnkú bɛtǎbɛ bedɛ nè kùmàndáábɛ mɛcii mmedii, kòo kpààti ndó kòó báa ndihɛ dimǎu mutǎmmú. ⁵ Nɛ dɛ kpɛi nɛ miníisibɛ nè kùmàndáábɛ kɛ bè nwanti ke bo yà Danniyɛeri bo ndòò mɛyɛi mmamɛ dɛ kò tikpàti yete mɛ. Bɛ mɛ nyí nyà o kó mɛyɛtímɛ mǎmɛ yoo mɛcaàrimɛ, kɛ bè nsó nho kpɛrɛ demǎu do nsɛi nwe, timati í bo bè bo ò sei ntii ìnkɛ. ⁶ Kɛ bèɛ yóu kénákɛ bɛmáa kɛ dǎ: Ti í yóó yà Danniyɛeri kó mɛyɛi mmamɛ kɛ ti sàa í ò diínnɛ Kuyie nhò tǔ nkú kuó ìnkɛ nke.

⁷ Beníùbɛ bedɛ bembɛ nè kùmàndáábɛ kɛ bèɛ unnɛ kékote okpààti borɛ mɛcǎa nkòò náké kɛ dǎ: Okpààti Dariyuusi mbo sǎa! ⁸ Miníisibɛ nè kùmàndáábɛ diɛbɛ nè besǎmpósbɛ nè mɛɛrìbɛ nè dihɛi kó bekótibɛ bèɛ tíi nke tǎátɛ ke tǔ bè bo da náké kǎa béi ndinùu mari kɛ di wǎri dii tu otǎnkú òmáa miɛke tinti benitibɛ timǎu tí mbáa nfǎó máa, òmǎu báa bántɛ Kuyie nyoo onitì tǎu mǎu, kɛ dɛ í tǔ fǎó máa ndi ti bo mbáammɛ. Kɛ wèè yete kɛ bántɛ dɛtɛrɛ marɛ bèɛ ò dootóo yɛcírìcírɛ ā dii fǎtìri miɛke. ⁹ Okpààti, dǎu ndɛ kó dinùu kǛkú a cannimɛ kɛ dɛ kó dinùu tǛnkɛ báa ceɛtɛ, kéndonnɛ Mediibɛ nè Perisiibɛ kó ikuó.

¹⁰ Mɛmmɛ kòo kpààti Dariyuusii wǎri dɛ kó dipátiri kǛkú o kó mɛcannimɛ.

Bɛ dootóomɛ Danniyɛeri yɛcírìcírɛ fǎtìri

¹¹ Danniyɛeri kèè dii mǎnni dɛ kó dinùu dǎummɛ kòo kpààti ìkú o kó mɛcannimɛ, kòo kò nho cǛtɛ kédɛkɛ kudǎnkú kó kudieku kékpetɛ fenétibɛ Sedisademmu bíkɛ kɛ ní nínkú kébántɛ Kuyie nkɛ kú sǎntɛ kuce mɛtǎati diyie dimáa miɛke ò baa do ò ndǎorimɛ. ¹² Kòo dootitǎbɛɛ kote mɛcǎa nho cǛtɛ kɛ bo ò paatɛ kɛ nsó nhò báa nKuyie nke kú kuònnɛ. ¹³ Kɛ bèɛ kote okpààti borɛ kòó náké kɛ dǎ: Okpààti a í wǎri dipátiri kɛ ìkú a cannimɛ kɛ tǔ wɛ ntǎnkú miɛke tí ndǎu nfǎó máa, kɛ wèè mɛ nyɛtɛ kɛ dǎu ndɛtɛrɛ marɛ yoo onitì mǎu bèɛ ò dootóo yɛcírìcírɛ ā dii fǎtìri miɛkaa? Kòo kpààti dǎ: Weti weti! Tinti n tǎátɛmɛ kéndonnɛ Mediibɛ nè Perisiibɛ kó ikuó tí í yóó ceɛtɛ. ¹⁴ Kɛ bèɛ ò tǛrínɛ kɛ dǎ: Benitibɛ bè tǎni bè Sudaa ɛi bɛ kòó mǎu bè tu wè Danniyɛeri, ò í da dé, ò ketɛ kɛ í dake a dǎu ndii nùu kpɛi. Ò báa nKuyie nku kuce mɛtǎati diyie dimáa miɛke.

¹⁵ Okpààti kèè dii mǎnni dɛ kó tinǎaanti kòo yɛmmɛɛ caàrɛ mediɛ, nkòo ndó kédɛɛtɛ Danniyɛeri, kǛntǔú nke wǎa nhò bo yímɛ kòó dɛɛtɛ. ¹⁶ Kɛ Danniyɛeri dootitǎbɛɛ wɛtɛni mɛcǎa nhokpààti borɛ kòó náké kɛ dǎ: A yému a mómmuo nke dò mMediibɛ nè Pedisiibɛ kó ikuó miɛke kɛ bè wǎri timati kòo kpààti ìkú o nǎutɛ, tí ɔɔ í ncèɛtɛ.

¹⁷ Mɛmmɛ kòo kpààti duó nkɛ bèɛ tǎni Danniyɛeri kɛ nyóó ò dootóo yɛcírìcírɛ fǎtìri miɛke. Kòo kpààti náké Danniyɛeri kɛ dǎ: Kuyie nda dɛɛtɛ, kunku a tǔ nkú nɛ mɛwɛɛrimɛ.

¹⁸ Kɛ bèɛ tǎni ditǎri dieri kǛpoo nkòo kpààti ìkú o kó mɛcannimɛ, bèɛ tu bekótibɛ kɛ bè múnkɛ ìkú bɛ kǔmɛ kɛ dɛ bo yie nkòò mǎu báa dennɛ Danniyɛeri. ¹⁹ Dɛ kó difǎnkúò kòo kpààti kò nho cǛtɛ, ò í nyie nke di demarɛ, bá ò í nyu o pocǛ, ò mɛ nyí nna kɛ duó dɛ kó keyɛnkɛ.

Danniyɛeri yènnimɛ yɛcírìcírɛ fǎtìri bá demarɛ í ò dǎò

²⁰ Kòo kpààtì íté kè dè kpaá uu kékote yecirícirè f̄t̄ìrì borè. ²¹ Ò t̄s̄nko dìi m̄n̄n̄nì k̄yá n̄ meyeñcaarimè kó kuní ke d̄: Danniyɛeri Kuyie nkóo t̄nt̄i, Kuyie nha t̄u nk̄u n̄ mewé̄̄rimè k̄u na ke da deeténè yecirícirè n̄nkuót̄a?

²² Kè Danniyɛerì ò t̄é̄n̄n̄nì ke d̄: Okpààti mbo s̄áà! ²³ Kuyie n t̄u nk̄u t̄n̄n̄m̄u ku t̄n̄n̄i kè d̄i t̄aù n̄yecirícirè n̄, bá yé í n d̄ò meyei mmamè, n yí cààrè d̄em̄arè Kuyie, m me nyí d̄ò d̄em̄arè d̄è ì da naati.

²⁴ Kè d̄e narike okpààti kòo duó nkè b̄e dennení Danniyɛeri yecirícirè ã dìi f̄t̄ìrì mièke, kòo yènnì kè b̄e ns̄ò nhò í k̄ute bá s̄amp̄orè ke yé ò do duóm̄mè o yèmmè mem̄ou Kuyie. ²⁵ Dè kó dif̄n̄kúò kòo kpààtì duó nkè b̄e p̄innì b̄è do d̄àke ke bo kuò Danniyɛeri kè b̄e dokoo yecirícirè f̄t̄ìrì n̄ b̄e pobè n̄ b̄e bí, kè b̄e níi nkpaá ke í t̄uòkoo dif̄t̄ìrì f̄l̄ò kè yecirícirè b̄e t̄òte t̄òte ke aaroo n̄ b̄e k̄ù.

²⁶ Dè kó dif̄n̄kúò kòo kpààtì w̄ari dipátiri kénáké benit̄ibè b̄em̄ou n̄ ibot̄i im̄ou, titenti tim̄ou k̄obe ke d̄: Mbonè kè d̄e naati.

²⁷ N d̄ó kénáké t̄i tu: N kó ketenkè kem̄ou duóm̄mè bá wè wè ndé Kuyie nDanniyɛeri t̄u nk̄u.

Kuù f̄òu,
ke yó mbo s̄áà,
ku kpàtì í yóó deè,
kuù yó mbaké s̄áà.

²⁸ Kuù coonko kè kuù deeri,
kuù d̄òrì tidietì n̄ med̄ò̄rimè càmmè,
ke ìnkè mièke n̄ ketenkè ìnkè.
Kuù fiète Danniyɛeri yecirícirè nou mièke.

²⁹ Dè kó dif̄n̄kúò kè Danniyɛeri d̄ake deuke Dariyuusi kó tikpàti mièke k̄etann̄nko Siduusi Perisi kou kpeti mièke.

7

Danniyɛeri d̄ómmè tid̄ouh̄tì k̄yà des̄innè d̄enàà

¹ Baditasaa kpàtì benni ketiri Babid̄onni mièke, kè Danniyɛerìi dóu n̄tid̄ouh̄tì k̄yà m̄benkumè péu ò duó dìi m̄n̄n̄nì o dóu. Ò ènte dìi m̄n̄n̄nì k̄ew̄ari ò yà d̄e o d̄ouh̄tì mièke. Nte ò t̄i yà kè t̄i nd̄ómmè.

² Kè Danniyɛeri b̄ei nke d̄: N duó dìi m̄n̄n̄nì k̄yà kuyaakù it̄énimè itemm̄anke ìnàà d̄am̄éeri ìnkè ke ìnko o nie. ³ Kè des̄innè d̄enàà yènnì d̄am̄éeri mièke bá d̄è í sénnì. Bá mùu s̄imm̄u kè mù càánnè mut̄em̄u. ⁴ Kè muketim̄u d̄onnè diciríciri ke né m̄ake ifièti fet̄uúf̄e k̄ome. Kè nnì nkpaá wúó nkè b̄e deite mu fièti kè mùu íté k̄écomm̄u on̄t̄i k̄ome, kè b̄e mù duó m̄menitiyèmmè. ⁵ Kè mus̄imm̄u d̄érim̄m̄u yènnì ke d̄onnè kutontonkù k̄éité k̄ekp̄áá, ke aaké ic̄int̄i it̄aati, kè b̄e d̄ò mùu íté k̄écomm̄u páií, kékote k̄érim̄m̄u péu k̄écááké. ⁶ Kè nnì nkpaá wúó nk̄yà mut̄em̄u kè mù d̄onnè dimannì ke m̄ake ifièti tenòt̄e k̄ome kè ì bo ìnàà mu ìnkè n̄ yeyo yènáà, kè b̄e mù duó mmuw̄erim̄u kè mù bo mbaké. ⁷ Kè m baa nsoké ke wúó n yà d̄e n d̄ouh̄tì mièke k̄yà mus̄imm̄u t̄em̄u kè kuf̄w̄aá nnì mp̄i m̄med̄iè kè n k̄m̄b̄uòt̄i do, kè mù m̄ake muw̄erim̄u diem̄u bá mù í m̄ake mù m̄annè mù, ke m̄ake timáti kó yen̄t̄i nyed̄ieyè ke bo ncáa nke k̄eù mù p̄i nd̄è, ke naù mù càáké ke s̄us̄ nd̄è. Bá mù í d̄onnè deketirè, kè mumm̄u m̄ake yeyiè n̄tepiít̄è. ⁸ Kè nnì nkpaá wúó nde kó yeyiè nkè dis̄amp̄ori marii yènnì ye cuokè k̄ébo nyèt̄aati, kè de kó diyènni m̄ake ìnuò nhon̄t̄i k̄ome n̄ dinùu ke náa n̄tipoc̄em̄m̄un̄áaht̄i.

Kuyie mbeénti

⁹ Kè nní nkpaá wúó nkè bèe daú nyekpaàtikarè, kòo dakóti mǎu kǎtení kékari, kòo yààti péi ke dò ntipàákónti, kòo yùti dò ndipedabùu péiri, kòo kpààtikàri cǎu mmuhǎá nke mǎke yecèètiyè kè yè múнке cǎú. ¹⁰ Kè mehǎákpèrimè yèni kè pǔs̄ nho ìikè kukó nkǎme kè benitibè sikou sikou pí nho tǎmmú kè sikǎupíkǎpí cǎmmú o ìikè, kè tibeéntii keté, kè bèe pǔtè yepáte.

¹¹ Kè nní nkpaá wúó ndiyènni sǎmpǎri dii náa ntipocèmmúnáànti tefentè kpeti. N kpáá ke de nwúó nkè bèe kuǎ musǐmmù mummú kè mù dootóo muhǎá diemù mieke kè mùu cǎuté. ¹² Desǐnnè sǎnne ténke í nkpaá mǎke muwèrimú, kè bè né dè yóu kè dè bo nkpaá fòu yemǎrè mayè mieke.

¹³ Kè nní nkpaá wúó n yà mèè benkùmè n dǎuhti mieke kòo mǎu yènni tiweti mieke ke dò nhoniti ke kété kénwetí odakóti kè bè ò ni o borè. ¹⁴ Kè bèe ò dèúkúnne kóo duó ntipkǎti kòo baaté, kè titenti timǎu, yehekè yemǎu, ibotí imǎu kǎbe mpí nho tǎmmú, kòo mbaké sǎá, o kpàti í yó mmǎke kumǎnku.

De kó tidǎuhti tu mù

¹⁵ Kè n kǎmbùànti do mediè mmí nDanniyɛri kè kufǎwáá nni nǎutè ke yé de kó tidǎuhti tumè tikǎmbǎdorikpeti ntí. ¹⁶ Kè n tǎónnè benitibè bèè dè bo be kóo mǎu kóo beke de kó denennè tu mù, kòo n náké ti tu mù ke dà: ¹⁷ Desǐnnè dènáà dèndè benkú yekpààtiyo nye yènáà. ¹⁸ De kó difǎnkúo Kuyie nkùu baké kèinkè nè ketenkè ku kǎbe bo cǎuté tikpàti kè ntí te sǎá. ¹⁹ Kè n yíé kèbeké musǐmmù naammù benkú mù mùu do í dǎnnè detèrè detǎàti, mùu do duó tikǎmbùàti ke mǎke yemátiniì nne disǎowǔd̄ kó tinǎnkúóti, ke cǎá nke kèú mù pí ndè ke nau mù cǎákè ke sùs̄ ndè. ²⁰ Kè m múнке beke de kó musǐmmù mùu do mǎke yeyiè ntepiítè mù benkú mù nè diyènni tǎri dii do yènni kèbo nyeteyè yetǎàti di benkú mù, dii do mǎke inuǎ nne dinùu ke náa ntipocèmmúnáànti ke deu ke pèèté yeteyè. ²¹ Kè nní nkpaá dè wúó nkè de kó diyènni kpannè Kuyie nkó benitibè kéndó kè bè na. ²² Kòo dakóti iténi kékónnè Kuyie nkùu baké kèinkè nè ketenkè ku kǎbe. De mǎnni tǎòke dii mǎnni kòo bè duó ntipkǎti.

²³ Kòo n náké ke dà: Musǐmmù naammù benkú dikpààtiyuu naanni ndi, dii cǎánnè yeteyè, de kó dikpààtiyuu dii yóo na yesonye kè yè maanko kè n yè nǎu ke yè yǎuri. ²⁴ Kè yeyiè ntepiítè benkú bekpààtibè tǎpiítè bèè yóo ànnè de kó dikpààtiyuu mieke. De kó difǎnkúo kòo tǎu mǎu yènni ke cǎánnè betǎbè kèna bekpààtibè bètǎàti, ²⁵ kènnáa ntipocèmmúnáànti, ke sǎá nKuyie nkùu baké kèinkè nè ketenkè, ke fèúngo ku kó benitibè kéndó kèceete Kuyie nkǎbe benfitimè kó dipátiri nè be kó ikuú. Ò bo mmǎke de kó muwèrimú ke dà yebie nyètǎàti nè dikéè. ²⁶ De kó difǎnkúo kè Kuyie nkó tibeéntii ité, kè bèe deite o wèrimú kè mùu dèè sǎá. ²⁷ Kè bèe duó nKuyie nkùu baké kèinkè nè ketenkè ku kǎbe tikpàti, kè bè mbaké ke te yekpààtiyo yemǎu. Kòo kpàti mbo sǎá, kè titenti kó bekpèribè bémǎu nyiè nho kpeti ke pí nho tǎmmú.

²⁸ N dǎuhti mǎnku nku memme, mí nDanniyɛri n dè yà dii mǎnni kè dè n di kè n kpei kè nní ntoti n yèmmè de ìnkè.

8

Danniyɛri duómè tidǎuhti kèyà dipedaà nè dibǎdaà

¹ Baditasaa kpàti benni tǎánni, mí nDanniyɛri kè n wète kédóu ntidǎuhti tǎti kèmbúúti n do daú ntí meketimè. ² Nte de kó tidǎuhti: N duó kè dè ndò m bo

Suusi kó diheidiè ndi Edammu tempɛ, nhUdaii kó ntaké, ³ kè nní nwúó nkéyà dipedaà kè di còmúmú kukó ntaké ke mæke yeyiè nyèdɛɛ kè yè òkù mediè. Dii dɛntɛ ke yènni kè di deunè diteri. ⁴ Kè n yà de kó dipedaà kùmmùmè de iikè biékè kubakù cǎnku nè kuyouí. Bá kuwanwankù tekù makù í nna ke bo di bàao. Kè di wetinnè kù kù báá na kè di bàao, kè di dɔ̀d̀ri di dómè kè di wɛ́rimú déúkú.

⁵ Kè nní nkpaá ke toti n yèmmè kè dibɔ̀daà marii yènni deyii kè biékè kɛncokù ke firí kutenkù ke cǎa mediè, bá di naacɛi í káa nkɛtenkè kè di yènni dieri soké di nuɔ nsaku ke duò tikɔ̀mbùd̀ti. ⁶ Kè dii tuækɛni dipedaà n do yà di kè di bo kukó ntaké di borè, kébunnóò nè di wɛ́rimú muməu. ⁷ Kè n yà di potémè dipedaà nè kemieke kè ndi puoti ke bóóté bóóté di yiè nyedé kè di bo mbá di í nna ke di bàao, kè ndi furi bá òmòu í nna ke di fiètɛ. ⁸ Kè dibɔ̀daà wɛ́rimú ndeukú mediè mbá mù í mmæke mù màmè, di wɛ́rimú tũ̀kɛ dii mǎnni mu mǎnku kè diyènni dieri bóóté, kè yeteyè yènni yènaà de kó dif̀t̀iri kénwetí itemmǎnke inàà.

⁹ Kè di sám̀p̀ori teri marii yènni yè kó dimari Ìnkè kè di wɛ́rimú ndéúkú mesàà nkè di wetí diyèi yièni kè nè kubakù cǎnku nè dihei sàari. ¹⁰ Ke múnkɛɛ kpǎnnè kè Ìnkè kɔ̀bɛ kè bè na, kètũ̀nè siwǎa péu ke si nàu. ¹¹ Kè di kpǎnnè siwǎa koo kpàati képaá nyiwũ̀ bè do o feu ì yewe yeməu késǎu nKuyie ncəsàatè. ¹² Kè dii nanè dɛ Ìnkè kɔ̀bɛ képaá mbè do feu ì wũ̀, nè mɛdɔ̀d̀rimè yeime mieke kè de kó diyènni yete timómmǎnti kénno nke dɔ̀d̀ri di dó mèè kó dimàà.

¹³ Kè n keè Kuyie ntǎnni marii nàámmè, kékéè diteri marii di bekémè ke tú: Mɛbenkùmè a benkemè yóo kǎá ndɛ? Ŋnye mǎrè mieke nke iwũ̀ kó muféú yóo wɛtɛ kəsətémè? Oyeiwe wèè cǎari ò yó mbo kékǎá ndɛ? Dè yó nkǎáké de kòò yóo ò bo ndɔ̀d̀rimè Kuyie ncɛ̀t̀è nè dɛ Ìnkè kɔ̀bɛ ci dɛ? ¹⁴ Kè Kuyie ntǎnni ketiri dò: Deyuo nsikəupisidè nè sikəusitǎati (2300) nè yekũnwerè sikəupisidè nè sikəusitǎati (2300) dɛɛ dò nképɛ̀t̀è kè Kuyie ncɛ̀t̀è né wɛtɛ kéwenke.

Danniyɛeri dɔ̀ùnti dɛ́rinti kó mɛbenkùmè

¹⁵ Mí nDanniyɛeri kè nní ntoti n yèmmè ke bo banté de kó tidɔ̀ùnti tu mù, kè dɛmarɛɛ kɔ̀tɛni kécómúmú n yiikè ke dònne oniti. ¹⁶ Kè n keè metammè mamè kukó Udaii borè kè mè p̄̀k̀k̀u ke tú: Kuyie ntǎnni Kabiyɛeri, náké oniti yie nho dɔ̀ùnti tu mù. ¹⁷ Kè Kabiyɛerii kɔ̀tɛni n cómúmú dè, kè kufɔ̀waa nni mp̄̀i nkè n nínkú késɩnnóò ketenkè, kòò n náké ke dò: Danniyɛeri, oniti f̄̀, á nyè ke dò nha yà dè tukúnè yemǎrè sɔ̀nye nye, ¹⁸ kénsaké ke n náánnè kè m baá s̄̀n nkɛtenkè bá n yí yè m berí ndè kòò m p̄̀i nkéini kécónné, ¹⁹ kè n náké ke dò: M bo da dáa nKuyie mmieke yó ndómme, dèè yóo dɔ̀d̀ yemǎrè sɔ̀nye Kuyie ntǎatè yè mǎnni ndi. ²⁰ Dipedaà a yà di nè yeyiè nyèdɛɛ, dè benkú Medii nè Pɛrisi kó yekpàatiyo nye. ²¹ Dibɔ̀daà benkú Kɛresi koo kpàati nwe, diyènni dieri dii soké di nuɔ ncuokè di benkú okpàati ketiwè nwe. ²² Diyènni dii bóóté kè yeteyè yènaà yènni di kó dif̀t̀iri dè benkú bekpàatibè bǎnaà ndi bèè yóo cɔ̀utè oketiwè, bɛ kó muwɛ́rimú né í yóo tuakɛ o kɔ̀mu. ²³ Bɛ kpàti bo tuakɛ dii mǎnni tí mǎnku kè benitiyiɛbɛ yei ntuaɛ mɛ dúònni, koo kpàati tɛfentè yiè nyènni kénno nke cií mbenitibè mediè. ²⁴ O wɛ́rimú yó ndéúkumu, mù né í yó mbonni o borè, ò bo cake mediè. Ò dɔ̀d̀ri dèè kó dimàà bo nyíè ò bo na kékuɔ benitikpɛribè, kéwɛ́nnènnè Kuyie nkɔ̀bɛ mómməmbɛ. ²⁵ Ò bo ncii mediè nkéna késuó betəbè, nè o kó tɛfentè mieke ò bo kuɔ benitibè bèè do kari ke í yĩ̀k̀k̀u, ò bo ndó kékpǎnnè múnke okpàati diewè, de mǎnni né ndi bè yóo ò kùəmə bá òmòu í ò poté. ²⁶ Ntɛ a yà tii dɔ̀ùnti benkú dè. Timómmǎnti nti, kè tii tukúnè deyuo nnè yekũnwerè.

A ti sɔ̀nne ti kó yemàrè kpaá dètírìmu. ²⁷ De kó dimònni mí nDanniyɛeri kè dè n yònte, kè nní mmò nke dò yemàrè mayè. N kònti tɛ̀h́nè dii m̀ǹnni kè n wɛ̀te késòotè n tòm̀mu okpààti borè. Kè dè nkpaá n kòónnè de kó tidòùnti kpéi mbá m mu nyí ti bantè.

9

Danniyɛeri bàntèmè Kuyie

¹⁻² Mèdiibe botí kóo kpààti Dariyuusi Asuyeduusi birɛ kpàti benni ketiri Babidònni, mí nDanniyɛeri kè nní nfeí nKuyie mpáte, de m̀ǹnni ndi m bantèmè Kuyie ndo béi nti nè ku pàánáànti náàntò Sedemii nùu mieke, tii tukúnè yebie nsipísìyiekè Sedisademmu yóo naámmè tidobonti. ³ Kè m bou dinùu ke dááti tifòòtònti, ke cóu n yuu mutápeí, nkéboútè n Yiè nKuyie mbíékè ke bo kù dɔu nke kù bàntè. ⁴ Kè m bántè Kuyie nké kù dáa nti caàrìmè ke dò:

Áú! Kuyie nkuù dɛu, ke kpeñni. F́ò nwèè taunnè bèè pí nha tannò, bá a ɔ̀ ́ nyè mbèè da dó be kpéi. ⁵ Ti da yeténèmu, ti dòò meyei mme, ti caàrèmu, ke yete a kpeti, ke bùtinné a tannò nè a kuó. ⁶ Ti í kènté a pàánáànti náàmbè bèè do náánnè ti kó bekpààtibè nè ti kó bekótibè nè ti yembè nè ti kó kubotí kumɔu. ⁷ Kuyie nf́ò nwenimu páíi, tii caàrè ke dò nkékékunne timáa. Tii te ifei Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe nè Isidayɛeribe bɛmɔu bèè tákè nè bèè díetiri, bèè ciétè ke bo yehékè tɛyè ti da yeténè mèè kpéi. ⁸ Kuyie nti te ifei, tinti nè ti kó bekpààtibè nè bèè ti baké nè ti yembè ti da yeténè mèè kpéi. ⁹ Áú! Ti Yiè nKuyie nf́ò nwèè m̀ke mesémmè, ke ti c̀f̀enko bá nè ti mɛ nyetèmè a kpeti. ¹⁰ Kè í yie nke tũnne a kuó a ti náké ì nè a pàánáànti náàmbè nò mieke. ¹¹ Isidayɛeribe bɛmɔu yetemu a tié nke da bùtinné ke caàrè. Deè te kè meyei nha náké mèè kpéi a kóo t̀nti M̀ỳiisi páte mieke kè mè ti t̀òkèní. ¹² A do náké ti, tinti nè ti kó bekpààtibè bèè ti ni, tii d̀òòri meyei mmèè ti t̀òk̀k̀ní Sedisademmu mɛ kó kubotí í buoté kupíkù tɛkù makù. ¹³ A do náké mèè yei nkpeí a kóo t̀nti M̀ỳiisi páte mieke, mèè ti t̀òkèní, ti mɛ nyí yóu meyei nke bo bónkunne a mieke, ti í dake a t̀áátè ti ke bo ti d̀òò ti kpéi. ¹⁴ Deè kpéi nte kàa í yóu a bo ti duonnímè de kó meyei. Ti Yiè nKuyie nha d̀òòrìmè memou siému. Tii yete a tié.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nha dènnè dii m̀ǹnni a nitibè Esibiti nè muwɛrímú kàa yètírìri feitèmu, ke kpaá bo nè yíenní tii yeté a kpeti. Tii caàrè. ¹⁶ Kuyie nha sàà ndeumu, báa yóu kàa miekèe do Sedisademmu a ei, a kó dítàsààri. Ti kó meyei nnè ti yembè kòme, mèè te kè benitibè sáá nSedisademmu nè a nitibè. ¹⁷ Kuyie nkénté m báammì n da báa nyí a yètírì kpéi, wénté a c̀f̀ètè c̀k̀k̀mè. ¹⁸ Kuyie nkeè n da báammè, wénté a te dii ei pònte mèè botí. Ti í da báa nke yè nti m̀ǹnnè á ti tee, ti da báa nha ti kuò mmèè kpéi nke mesémmè. ¹⁹ Kuyie nkénté ti báammì ke tí c̀f̀è, keè ti yè mmù ke tí teennè, báa ɔ̀te nè a kó diyètírì a kòbe yu di de kó dihéi mieke di kpéi.

Kuyie ndáa nti Danniyɛeri yebie nsipísìyiekè kpéi

²⁰ Kè nní nkpaá báa nKuyie nke kù dáanko n yei nnè n kòbe Isidayɛeribe kòme ke nkù báa nku tásààri kpéi. ²¹ N kpaá ke mɛ nnáa nké Kuyie ntònni Kabiyɛeri n do ya di n d̀òùnti tètì mieke kè dii kòtení m borè ke einte mecāa nke s̀ò ndè berinè kuyuoku bè feu dii m̀ǹnni iwūš Kuyie. ²² Kè di n duò nyitié nke d̀ò: Danniyɛeri n kòtení ke bo da yíe mecii mme. ²³ A bàntè dii m̀ǹnni ndi Kuyie nkù n duonnímè tináànti a kpéi, kè n kòtení ke bo ti nda náké. Kuyie nda dómu,

yetoo kékeè de kó tináànti, kébanté a dɔ̀untì tu mù. ²⁴ Bè benné dimònni ndi dii tu yebie nsipísìyiekè kuce mèyiekè, de kó yemàrè bo a nìtibè nè dihei sààri kpéi nke, kè dè bo yie nkè be tookperí deè, kè bèe yóu meyei mmudoòrimù, kè Kuyie mbè cīfè mbe yei, kè be doòrimèe séité kénsíe sáà. A yà dè tiduuntì mieke nè Kuyie nnákè tì kè tii dàò. Kè bèe wēte kéwénkúnne Kuyie ncīfètè. ²⁵ Nte a dò nkébanté tì ke tì yīfètè: Kébennénè bè béi ndii yìè di bo wētemè Sedisademmu kóò maá ke yàa tuòkenè okpààti bè tāāté wè, dè m̀òke yebie nsipísìyiekè kuce mèyiekè ndi. De kó difònkúò yebie nsipísìkuò nè yèdèè kuce mèyiekè ye mieke dihei nè di kó sicèkperí dè bo maá. De kó yemàrè dè yó nyóumu mediè. ²⁶ De kó yebie nsipísìkuò nè yèdèè kuce mèyiekè kó difònkúò kè bèe kuò Kuyie ntāāté wè, bá òmòu í nhò pàte. De kó difònkúò kòo kpààti t̀òu m̀òu k̀atení nè behāāp̀ombè, k̀ep̀ante dihei nè Kuyie ncīfètè kè nyóò dentenè kè Kuyie nhò poté. Ó né yó ncaàritemù menie nhòò ta kukó nkénhòmmè ke yàa kúnè, ke yé bè tì tāātémè weè kpéi nke. ²⁷ Yebie nyèyiekè yèè kpaá ye mieke ò bo doònè benitìbè péu metaummè. Yebie nyètàati nè dikéè kó difònkúò kòo bè pàa mbè bo nfeummè Kuyie nyiwùò ke kù pāā nyepārè. De kóo caàriwè bo ndòari isòke kperè kè dèe tonté. Ó yó mmè dàòrimu kè bè tāāté tì o kpéi nkè tii ò tuòkeni.

10

Danniyɛeri dɔ̀u ntiduuntì ḱéyà onitì wèè dàátì tiyaàp̀éitì

¹ Siduusi Perisi kóo kpààti kpàti benni tāānni mieke, kè Kuyie mbéinnè Danniyɛeri bè yu wè ke t̀u Betisasaà nè tiduuntì mieke, kóò benke tii dò nkétuakení tii tukúnè mehāárimè diemè. Kè Danniyɛeri ntoti o yèmmè ke bo ti banté kè Kuyie ntì nhò benke.

² Kòo dà: Mí nDanniyɛeri dè do s̀ò n kari mukũũ mmu ke bo seménni tāānwè.

³ Bá n yí yo mmudiì sààmù, m me nyí cáá nyimaa, m me nyí ỳò mmenaà, bá n yí panti kè de kóo seménnibè yàa pēfētè. ⁴ Otànkù ketiwè kó yewe nsipísídè nè dinaanni yìè ke s̀ò m bo kukó ndiekù Tikidi také. ⁵ Kè nní nwúò nkéyà onitì m̀òu kòò dàátì diyaàbòri péiri, ke bou fesònaàk̀onfè o ka. ⁶ Kòo k̀anti dònne ditásàari, kòo ìkè mièti ke dò nfetaafè òò míítémè, kòo nuò ndò mbè ò mmímè t̀óòsi, o baà nnè o tààke kè dè mièti ke dònne disòwùò bè anté di. Kòò béi ndè ndònne dit̀nni dii náa. ⁷ Mí nDanniyɛeri m̀u máa do yà de kó mebenkùmè, benitìbè bèè m bonè bè í nya mùmamù, nè memme kè kufòwaà mbè pí nkè bèe cokè késori. ⁸ Kè nní nkpaá m máa ke wúò nde kó mebenkùmè diemè kè n wērímúu deè kè n yìikèe ceete bá n ténke í m̀òke muwērímú. ⁹ Kè n keè weè niti tammè, bá n ténke í n yé m berí ndè, kè n doroo ketenkè, kécimmò. ¹⁰ Kè tenòutè matè n kááké, kè n yíinní kè nní nnínkù ke ìkù n ǹou ketenkè kè nkònti au. ¹¹ Kè de kóo niti n náké ke dà: Danniyɛeri Kuyie nda d̀omu, yetoo kébanté tináànti kù da náá ntì tu mù. Ítè kécómmú! Bè n t̀nni a borè nde. Ó béi memme kè n yítè kécómmú kè n k̀anti nkpaá au. ¹² Kòò yí ke dà: Danniyɛeri a bá nyìk̀kù! Nè a kékúnne dii yìè amáa Kuyie nyìkè ke wanti ke dó kébanté dèè dàòri, nè de yìè ndi kù kèèmè a báammu ke duò nkè n yiténí ke kòriní ke bo tì nda náké. ¹³ Wèè bàa Perisi k̀obe kó dikpàatiyuu kòò m pēítè kè n dè dàò yewe sipísídè nè dimáa, kè Misedi Kuyie ntòrè kperè kó dimari k̀atení ke n teennè, nh òote Perisi kó bekpàatìbè borè nde. ¹⁴ Ke tuòkeni di mmònni ke bo da náké tii yóò tuòkeni a nìtibè yewe yèè k̀eríní ye mieke. Nte mebenkùmè mèè benkù de kó yemàrè.

15 Ò n náànnè dìi m̀ǹǹni de kó tináànti k̀è n sīī nkɛtenk̀è nke ke dò nyúóó bá n yí t̀ènǹnko t̀imatì. 16 K̀è tenitinòut̀è mat̀èe kááké m̀ biè nk̀è n na k̀éẁètè k̀éaaatè n nùù k̀ébéi nk̀énáké de yìè nke d̀ò: N Yìè n yà mèè benkùm̀è mèè do n k̀òmbùòti ke n ẁèrímú d̀èè. 17 M̀ bo ỳime mí nhonitì yìè nwèè í tuàkè d̀èmarè k̀énákèǹè n yìè m̀ me n yí k̀paá m̀akè muẁèrímú yoo muwemmu? 18 K̀è de yìè nyíé k̀é n kááké k̀éẁètè k̀é n duò mmuẁèrímú. 19 Ò d̀èè memme k̀é ǹ náké ke d̀ò: Kuyie nda d̀ómu. A bá nyìk̀ù, k̀àa k̀òmbùòti duò, c̀átinne a k̀ònti k̀éẁètè k̀épétè muẁèrímú. Ò n náànnè dìi m̀ǹǹni memme k̀è n ẁèrímúu ẁètení m̀ borè, k̀è nh̀ ò náké ke d̀ò: N yìè nha bo na k̀é m̀ béinnè di mm̀ǹni ke ỳé a n duómè muẁèrímú. 20-21 K̀òo yìé k̀é m̀ beke ke d̀ò: A ỳé n k̀àtení mùù k̀péi nha boràà? N k̀àtení ke bo da náké yìè ẁàri t̀inti timòmm̀nti pátúri mièke. N né k̀paá dò nk̀èk̀pannèmu wèè bàa Perisi kó dikpààtiyuu, m̀ bo nyóó tuakoo wèè bàa Keresi kóò tuàkènimu òmuò m̀e nyí bo wèè bo n teennè k̀é d̀é í tú Misèedi Kuyie ntònni dìi bàa Isidayeribe.

11

1 N do ò teennèmu Mèdii boti kou Dariyuusi kpàti benni ketiri mièke. 2 Né nte n toní tii náànti mómm̀nti ke bo da náké.

Kubakù c̀anku kó bekpààtibè nè kubakù yóu k̀obe kó dikpànni

Bekpààtibè bètáati bèè yóó c̀outè betòbè Perisi kó tikpàti mièke kòo naanwè mbè t̀unní wèè kó tikpàti yó ndeu k̀épèètè betòbè beketibè. O kpàti bo deuke dìi m̀ǹǹni mèdiè nk̀òo báátí ke bo k̀pannè Kedesibe kó dikpààtiyuu. 3 K̀òo kpààti dikòmbùò yìè mm̀òu ãnnè k̀émbaké benitibè bəmou ke d̀òori ò d̀ómè. 4 K̀òò fíkkú dìi m̀ǹǹni weti weti ke d̀èè ò kpààtiyuu bo p̀ante k̀étotè itemm̀ankè inàa mièke. O yaabí iì m̀e nyí yóó c̀outè tikpàti, betòbè bèè yóó totí de kó tikpàti, be ẁèrímú né báá tuakè ò k̀ómu d̀ommè.

5 Okpààti wèè yó mbaké diyìè yìèní k̀è kubakù c̀anku kó dikpààtiyuu ò yó nkpeñnimu, k̀òo kóo ãp̀ànti m̀òu né kpenke kóò p̀èètè kòo kpàti p̀èètè ò kpeti do kááké d̀è. 6 Yebie mmayè kó difònkúò bè bo ãnnè metaummè, k̀è kubakù c̀anku kou kóo sapàa nyenke kubakù yóu kou. De kóo nitipòkù m̀e nyí yó nkpaá nè ò ẁèrímú, be kó metaummè í yóó m̀ante, ò bo kú wenwe nè ò d̀òu nè ò hire nè ò k̀obe. 7 K̀òo c̀ètè kou m̀òu c̀outè tikpàti, k̀ékòtení k̀épí nkubakù yóu kóo kpààti ò c̀ètè mièke, k̀ékpannè ò kó behããpòmbè k̀é bè na, 8 k̀éheí be tenkanii k̀ékonnè Esibiti nè tikòut̀énentí timòu, mesòo nkpeti nè timátí kpeti bè p̀íñnè tì ikúu t̀ómmú. Dè bo yí yebie mmayè péu bá dikpànni í bo. 9 K̀è kubakù yóu kóo kpààti do kuc̀anku kou mudòò k̀éyìk̀e k̀éẁètè k̀ékò nho kó kutempè.

10 K̀è kubakù yóu kou kó ibíi báátí dikpànni ke t̀íi nkunitisükú mesàa nk̀è be kóò m̀òu báátí nè behããpòmbè k̀éséntè kutemm̀anku, menie nhòò ta mèè boti kukò nképíe. Kòo ẁète k̀ékò nho cie ke báátí k̀épi ò dootitòbè kó diheí kperi. 11 K̀è kubakù c̀anku kouu itènní nè kemieke k̀ébaao kubakù yóu kou. Kòo waá nyet̀irè yet̀irè péu, kòo dootitòbè m̀e nhò na. 12 Tefentè bo p̀í nkubakù yóu kóo kpààti nè muẁèrímú ò m̀akè mù k̀péi mbá nè ò yóó m̀e nkuòmè behããpòmbè péu ò í yóó bè na. 13 Kubakù c̀anku kóo kpààti bo yìé k̀éwaá nyet̀irè k̀é ỳèe p̀èètè yeketiýè do mamè. Yebie mayè kó difònkúò ò bo ẁètení nè behããpòmbè péu nè tikp̀àrinenti kpeti. 14 De kó dim̀ǹni benitibè péu bo báátí ke bo k̀pannè kubakù yóu kóo kpààti, bá f̀í nDanniyɛeri a kó benitibè mómm̀m̀be itookperí yembè bo ité k̀é nhò k̀pannè k̀è d̀è bo yie nk̀è d̀èe d̀ò t̀ii náké tidòuntì matì mièke, bè m̀e mbáá ò na. 15 Kubakù yóu kóo kpààti bo k̀àtení k̀éçèètè diheí kperi mari

ké di pònte, bá kubakù cànku kóo kpààti báá na kòò bàao, bá ò āāpòmbè me nkpeñnimè. ¹⁶ Ò yó ndòari ò dó mèmme demarè báá ò cònné, ò yóo kari dihei sàari mieke nke dii wenni ke pèētè yeteyè, kèmpònti demòu ke súò ntidobonti máá ò pèētè dè. ¹⁷ De kó difònkúò ò bo íté kécómmú nè ò kpààtiyuu dimòu kó muwèrimú ò bo ndòari kè dè dò nhò dó mesàà nkéduó nnè kubakù cànku kóo kpààti kè bèe tau nkòo ò duó nho kóo sapàà nkòo puoke kè dè bo yie kóo ò nìnte kékuo. Ò me mbáá na nè de kó mecii nkéduó demarè bá sámþó. ¹⁸ De kó difònkúò ò bo cuó ndàmèèri biékè kó yehèkè kètieke itempè mpéu, kòo kpààti mòu wèè tu opòò kòò pònte ò fentè kòo yà te kó mucòntimu. ¹⁹ De mònni kèwèētè ò kó yehèkè kperè biékè, kèyíēke kèdo kékú kè dèe deè. ²⁰ Wèè bo sòoté ò fòtìri ò bo tō nhonitì kòo túóté de kó dikpààtiyuu kó tecēsàtè kó tinenti. Dimònni sámþó mieke bè bo ò pònte, bè me nyí yóó ò pònte kè dè nfei yoo dè ntú nè dikpànni mari mieke.

²¹ Wèè bo ò còutè ò yó ntú osínténitì nwe, bè do í wúónnè wè tikpàti. Kòo tanni benitibè bo dii mònni meom̀pùmè mieke kécòutè tikpàti nè mecii. ²² Bá òmòu báá ò na, wèè yóò bè pònte bəmòu kékuonè Kuyie ntaunnè bè kumáà be kóo kpààti. ²³ Ò bo díinnè metaummè bè dòò mè, kè bè sòuté, ò wèrimú òake bo ndeukú bá nè ò nìtibè í me nsùmè. ²⁴ Kòo kòte yehèkè yèè kàri kè dè yè naati ye kó itempè nke bo dòò ò cicebè nè ò yàaribè í dáátì ke dòò dè, kéheí dihei kó tikpàti kètoí ò kòbe kébennè ò bo pòntemè sicèkperí, dende kó dimáà né í yó nhā ke bo.

²⁵ Ò bo banté dii mònni ò kpeñnimè weti weti kébáátì nè behāāpòmbè ke bo pi kubakù cànku kóo kpààti, kè wenwe múnke mbaatiní nè behāāpòmbè bèè kpeñni mediè mmóm̀m̀m̀m̀m̀m̀m̀m̀, bè me mbáá na ke yé ò yóo kpannèmè mecii mme. ²⁶ Nè mèmme ò kòbe bo ò fitè kè bèe na ò āāpòmbè kékuo kusùkú. ²⁷ De kó bekpààtibè bedè bo wènnè kékari kèdi, ke ndè kàrinè kemieke ke náa mbetòbè siyáábisi, bè í yóo dè máà kénákè timati kè tii pí mmutòmmú, ke yé dimònni dii tu kumànkú di mu nyí tùòkemè. ²⁸ De kó difònkúò kè kubakù yóu kóo kpààti wète kénkũnti ò cie nè tikpàti dieti kòo mieke péi Kuyie ntaunnè bè kumáà, kòò bè kpannè kèpèētè kékò nho cie.

²⁹ Kè dè mboní kè kubakù yóu kóo kpààti wète kékòte kubakù cànku kou borè, dè me nténke báá dòò dè do dòmmè meketimè mònni. ³⁰ Diyiè yièni kèè biékè kòbe yóo tuakenímu nè bàtòòbè kòò bàao. Kòo kònti yārike kòo bútinne kòo mieke do Kuyie ntaunnè bè kumáà be ìnkè, kòo dakenè bèè yete de kó metaummè. ³¹ Kòo kó behāāpòmbèe bátè Kuyie ncēsàtè borè kè tē sīnkũnne, kébaa bè bo nfeumè Kuyie nyiwūō, kèdaá ndiwūōtònni ìnkè isòke kperè deè tu meyei ndiemè. ³² Nè de kóo kpààti kó mesòummè mieke ò bo bo mbèè do í fíikú Kuyie nkó kuce mieke. Bèè do fíikú kè bèe yete kénkpaá fíikú. ³³ Be mieke bèè ciì bè bo tuo mbetòbè mecii nyemàrè mayè mieke, bè bo nkòu be kó bəmabè kécóunko betòbè, ke fekù betòbè kperè ke bè kpeti. ³⁴ De kó mefèütímè mieke bè í yóo péte meteommè péu bèè bo nkòriní bè yó nkòrinèni meyèmmè mēdémè mme. ³⁵ De mieke mecii nyembè péu bo kú, kè be kũū nwénkũnne Kuyie nkòbe kè bè bàte, kè bè òútè kè kumànkú né na kètuokení, ke yé bè dòummèmu de kó diyiè.

³⁶ De kóo kpààti bo ndòari ò dómè kòo fentè ndeu mediè. Ò yèmmè bo ndo nhò deu ke pèētè yebòkè yemòu nè tefentè kénsáá nKuyie nkùu baké desonne demòu. Ò yó nnòmmu demòu, kè Kuyie nkùu baké demòu kè ku mieke yàa donè ò ìnkè,

kɛ kùu dɔɔ kù tǎátɛ tì o kpɛí. ³⁷ De kóo kpààti í yó ndakɛ o yɛmbɛ do tũ nyɛɛ bɔkɛ kpɛí nhò í yó ndé dibɔɔ mari, bá nɛ benitipòbɛ dɔ di ke pɛɛtɛ yɛyɛyɛ, o yɛmmɛ yó ndo nweɛ pɛɛtɛ demɔu. ³⁸ Ò bo yóu dɛndɛ kó dimàà kéndɔú ndibɔɔ kperì mari o yɛmbɛ do í yɛ di, kɛ ndi pǎa mmesɔɔ nnɛ timátì pɛítì nɛ yetásàayɛ nɛ tinɛntì sààti péu. ³⁹ Ò bo ndó kɛpɔntɛ yɛhekɛ péu nɛ de kó dibɔɔ cànni kó muwɛrimú kédéúkunnɛ bèɛ kó dimàà bo yie ndɛ kó dibɔɔ kɛ bè totí ketenkɛ kɛ dɛ ntú bɛ kó ticuuti.

⁴⁰ Dimònni sɔnni kó dimònni kubakù cǎnku kóo kpààti nɛ kubakù yóu kou kɛ dɛɛ wɛtɛ kɛmáá, kɛ kubakù yóu kouu ò donɛ sinaasɛí nɛ si dɛɛbɛ, nɛ bàtòòbɛ péu nɛ o kó behǎapòmbɛ, kɛ bɛɛ ta yɛhekɛ péu kékɛtɛ itemmǎnkɛ menie nhɔɔ ta mèɛ botí kukó nkɛpíe nkɛpítɛ, ⁴¹ kédó dihei sààri dii pɛɛtɛ yɛsɔnye, kɛ benitibɛ péuu duó ketenkɛ, kɛ Edomiibe bie nɛ Moabiibe nɛ Amòniibe kó bekperífbɛ kɛ bɛɛ na kóo yenténɛ. ⁴² O kpàti bo tuɔkenɛ yɛhekɛ tɛyɛ, bá Esibiti kɔbɛ mómɔmɔmbɛ báá na kóo yenténɛ. ⁴³ Ò bo túótɛ Esibiti kó tikpàti, mesɔɔ nnɛ timátì pɛítì, nɛ tinɛntì sààti tɛti péu. Dibii kɔbɛ nɛ Etiopii kɔbɛ kɛ bɛɛ ò bòútɛ. ⁴⁴ Ò né bo keɛ dii mònni diyie yìenì kɛ, kubakù yóu kɔbɛ kpɛí, kòo kǎmbùòtti do. Ò yóo ítɛnɛnì kemieke nke, bɛ bo kuɔ kunitisükù mesàà. ⁴⁵ Ò bo cónnɛ bɛ touti dàmɛèrì nɛ dihei sààri kó ditàri de cuokɛ, dɛndɛ ò yóo kúmɛ, bá òmòu báá na kóo teennɛ.

12

Yɛmòrɛ sɔnye kó tináaanti

¹ Kɛ Kuyie ntònni yíe kɛ n náké ke dɔ: De mònni Kuyie tǎrɛ kóo kótì Misɛɛdi wɛɛ báa Kuyie nkɔbɛ ò bo kɔtenì, de kó dimònni yó ntú meyeñcaàrimɛ kperì ndi. De kó meyeñcaàrimɛ botí mu nyí ànnɛ nɛ ti bomɛ kɛtuɔkenɛnì yie. De mònni a kɔbɛ bèɛ yɛtɛ wǎri mufòmму pátiri mieke bɛɛ yóo cootɛ. ² Becírìbɛ bèɛ bo kudɔnkù, kusükù bo entɛ de yie, kɛ bèmabɛɛ ta mufòmму mùu bo sǎá, kɛ betòbɛɛ ta ifei mieke, meháàrimɛ sǎá. ³ Kɛ mecii nyɛmbɛ mmietì kɛfñkɛ tiwetì kòmɛ. Bèɛ teénnɛ betòbɛ kɛ bè na ke dɔɔri Kuyie ndómɛ kɛ bè mmietì siwǎà dòmmɛ sǎá.

⁴ Fò nDanniyɛeri á nsɔri de kó tináaanti, a báa denne di mpátiri tɔ tì kɛ kumàanku mu nyí tùòkɛ. Kɛ de mònni tùòkɛ memme benitibɛ péu yóo di kàammu kɛ dii bɛ yie mecii.

⁵ Mí nDanniyɛeri kɛ nní nwúò ndɛ kó mɛbenkùmɛ kɛyà benitibɛ tɔbɛ bèdébɛ kɛ bè còmú kukó nyákɛ yedé yie ndimari otòu diteri. ⁶ Kɛ bɛ kóo mòuu beke wɛɛ dàátì tìyaapɛítì ke còmú menie nyfñkɛ ke dɔ: De kó mɛbenkùcàmmɛ yóo deɛ òmmònni? ⁷ Kòo youte o nòutɛ kɛfñkɛ kɛ n keɛ ò béimmɛ ke dɔ: Kuyie mbomu kɛ m béi ke yu ku yètiri, de kó meborime yó mmòkɛ yebie nyètǎati ndi nɛ dikɛɛ. Mɛ yóo deɛ Kuyie nkɔbɛ kó muwɛrimú bo deɛ dii mònni ndi páíí.

⁸ Mí nDanniyɛeri kɛ n keɛ de kó tináaanti, m mɛ nyí mbantɛ, kɛ deɛ nte kɛ m beke ke dɔ: N Yiè ndɛndɛ kó dimàà yóo deɛ òmmònni? ⁹ Kòo n tɛnnɛ ke dɔ: Danniyɛeri a bá nyíèkù, de kó tináaanti dò nkɛnsòrimu kɛ kumàanku yàa tuòkenù. ¹⁰ Mɛbennímɛ bo wénkunnɛ benitibɛ péu, kɛ bèɛ wenke kɛsaaɛ. Beyeibe bèɛ í dò nkɛna kékɛɛ kɛ bè nsòkɛ ke dɔɔri meyei. Bèɛ cii kɛ bèmbɛɛ bantɛ dɛɛ dɔɔri. ¹¹ Ke túótɛnɛ bè yóo yóu dii yie bè bo nfeumɛ iwũs Kuyie nnɛ bè yóo dɔú ndii yie isòkɛ kperɛ deɛ tu meyei ndiemɛ diwũstònni fñkɛ dɛ yóo mmòkɛ yewe tekoupiítɛ nɛ sikousidɛ nɛ sipísíwei ndi (1290). ¹² Dɛ nnaati bèɛ

bo mbaa kētuoke yebie ntekoupiítè nè sikousitããti nè sipísitããti nè yènùmmù (1335). ¹³ Fḥ nDanniyeri, fḥ nní ntēĩ kētuoke kumàнку, de m̀nni ndi a yóó tamè meoǹp̀m̀è miεke, kuteńk̀ deēm̀ m̀nni ḱíté ḱc̀uté a cuuti.

Osee Di mpátiri tɔ̀ tui náan̄ti

Osee do tú Kuyie mpānān̄ti náan̄tò nwe, kè kùu ò tōnni Isidayeeri kó dikpàatiyuu kubakù yóu kperi mieke, kòo bo bè nàké kù ò nàké tì be kpéi. Kòò ndè bo ke dɔ̀ yebie nsipísidè nè yènummù kè Asidii kòbe yáa p̄ntenè de kó dikpàatiyuu.

De kó dimònni diheì do bo meborime yeime mieke nke mediè. Asidii kòbe kó behāp̄òmbè beè do bè ā mudoò. Kè mufòmmu yeimu mmóm̄mù ke sūūmmu Isidayeeri be. Dèè né do dɔ̀ke ntú deyeire deè tu benitibè do yóumè bè bo ntámè Kuyie nke né ntú nKannahā kòbe kó yebòkè. Nè de kpéi nkè Kuyie nni ndó Osee puoke onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè kè dèè benke meborime yeime bè kù d̄òrimè. Kuyie nḡũrimu ku nitibè kpéi mbè í yíemmè ku kpeti. Kuyie nné yému ke dò nku nitibè bo kù dɔ̀ke. Osee né náá nti benitibè tu bèè dɔ̀ke Kuyie.

Di mpátiri náan̄ti duó ke d̄ommè

1. Osee yàmè d̄end̄e bàmbà mmeyĩt̄imè 1-3
2. Isidayeeri be seimmè Osee 4-8
3. Kuyie nyóó potémè Isidayeeri be 9-10
4. Kuyie ndómè ku nitibè kè dè í m̄ake kumànku 11:1-13:8
5. Isidayeeri be yóó w̄t̄e kék̄arimè be tenkè 13:9-14:10

¹ Sudaa kpàatibè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi bè do còú dii m̄ann̄i betòbè dikpàatiyuu mieke Sudaa kòbe kó dikpàatiyuu mieke, kè Soasi bire Sedoboammu ntú Isidayeeri be kóo kpàatì. Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Bedi bire Osee.

Osee puokemè onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè

- 2 Kè ti Yiè nKuyie nni nyóó keté kù bo béinnèmè ku nitibè kénáké Osee ke dò:

Osee! K̄ote k̄étúóté onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè kè d̄i da pié idac̄embí, ke yé diheì dii nkòbe duóm̄mè be m̄áa mubòoféú, ke m b̄utin̄né, mí ndi Yiè nKuyie.

³ Kòo k̄ote k̄étúóté Dibadaimmu kóo sapàà nKomee, kóo puoke kè wèè ò peitè denitidabire. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò:

Yú de kó debire ke dò: Sisedeedi. Ke yé dè kpaá sám̄p̄ò nwe kè m poté Yeuu c̄t̄ètè, ò do còú mmèè nitiȳi nSisedeedi eì mieke me kpéi, Isidayeeri be kpàatiyuu bo kpán̄né.

⁵ De yiè bo tuòke dii yiè m bo kéété Isidayeeri be kp̄aritāmmù Sisedeedi biriku mieke.

⁶ De kó dif̄nkuò kòo yíé k̄epúó nk̄epitè denitipobire, kè ti Yiè nKuyie nnáké Osee ke dò:

A dè yu ke dò: Mp̄è.

Ke yé mesémmè ténke í yóó nni mbonèmè Isidayeeribe,
n ténke í yóó bè cǎé.

⁷ Kè Sudaa kɔbe bie, n yóó bè kuómmu mmesémmè ké bè deeté, mí mbe Yiè nKuyie mmù bè te. N yí yó ntɔ mutāmmù yoo disii, yoo n doké ké bè deeté, yoo n deke sikipàrisɛí, yoo n waá mbesāndèbè.

⁸ Kè weè Mpè nkóté kòo ò càtè ke yí kérépúo nképeité denitidabire. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò:

Yú we ke dò: Okpákpàri,
ke yé díndi Isidayeeribe
dí ténke í tùmè n kɔbe,
m me nténke í bo di kpéí.

2

Kuyie nnákémè Isidayeeribe yóó òmè diwèi

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
Diyiè mari bo mbo kè Isidayeeribe sũ ndáméèrì nùù kó mubirimú kɔme,
ke bá ndò nkéna kékaa nkédeè.
Bè do bè yu dè ke tú bekpákpàribè,
bè bo bè yu de ke dò:
Kuyie nfòukù kó ibí.

² De m̀nni Sudaa kɔbe
nè Isidayeeribe bè bo wènné,
kéwaá nhokpààti omáá,
kéyè be tenké,
de kó diyie bo ndeu, bè di ntú Sisededi.

³ Nákénè di tebií bekpákpàribè ke dò,
bè tu n kɔbe, kénáké di tábè bè do tú bè Mpè
ke dò m bè dómu.

Kuyie ndònnenèmè Isidayeeribe onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè

⁴ Kè Kuyie mbéinnè Isidayeeribe ke dò:
Seinnè di yó. Seinnè di yó,
ke yé ò ténke í tùmè m pokù,
m me n ténke í tú o dòu * Yiè nKuyie nke tũnne yebókè (Wénté Isaii 1:21, 23:17,
Esekiéri 16:15-43, 23:22-49).

Wèe deite o ìkè dèè benkú ò dauti dautinèmè benitidaabè
kédeite o me saku mecannimè mèè benkú ò yùúkùmè benitidaabè.

⁵ Kè meè ðake m bo ò dàtè kécónnó o tetiri
m bo duó nkòo naá mbe do ò peini kòò dòmmè.
M bo duó nkòo naá ntedontè,
kòo feitoo tedontè kɔme,
kè sinéyèi ò kùo.

⁶ O bí, mesémmè í ì nni mbonè
ke yé ì tumè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó ibí nyi.

* 2:4 De kó yenáànkéké nàa nyIsidayeeribe yóumè mme be

7 Be yǝ dǝuti dǝutinè benitidaabè mbe,
wèè bè peité ò dǝàri ifei kperε nde,
ke náá nke tú: N dǝ kέwammú yedacǝè
kè yè nni nduò mmudii nè menie,
ke n duò ntipeciti nè mmupààkonkperímù.
Ke n duò mmekùò nnè menaà.

8 Deè te kè n yóó pii nho ce tipotì,
m bo pénné kunaàsimperí kέfité,
bá ò ténke báá yà o ce.

9 Ò bo ntũ nho dacǝè nkédónté,
ò bo yè wammú kémónté.
De mǝnnì ò bo yǝ:
M bo wεte n dǝu ketiwè borè,
n do de nyo ndiwèi ke pεēté di mmǝnnì.

10 Ò í banté mǝi do ò duǝmmè mudii
nè menaà mpǝmmè nè mekǝsààmè.
Kè mǝi nhò duò ntimáti péiti nè mesǝ.
Kòò dè tòu ke dǝorinè Baadi kó tibǝnenti.

11 Deè kπέi nte kè n yóó fietε n diiti dididèi mǝnnì,
kè bè tǝũ fǝnyǝ kó yebe ke dǝò menaà,
n cǝuté n naà, kέfietε m peciti nè mupààkonkperímù
kò tiyààti ò daati dè ke kǝnkù o fei.

12 M bo feinko o fei o dacǝè nyǝikè,
be kóo mǝu me mbáá na kóò fietε.

13 M bo deite o wèi dimǝu nè o baα nyemǝu,
otǝnkù pǝnwè kperε nè siompǝsi kperε nè yεbaα nteyè.

14 Kòo pαα nfǝnyǝ nè fikíè kó detie ndo borè bo dǝúnko,
ò do tú dèè tu ticuuti o dacǝè nhò cu ti,
de kó depαα mbo náα ndikpáà kè tikpasǝnti dè cǝáké.

15 Ò dǝò dè, mefiè nhò do tùóté mè,
kémpǝā ndibǝò Baadi yepǝrè,
ke ũ demámánnè ke duuku medèi,
ke tũ nho dacǝè ke n yè.

M bo dè nhò yietí.

Mí ndi Yiè nKuyie mmǝi béi.

16 N yóó ò na mecii mme,
kóò tannè dikpáà kέwεte kóò béi.

17 De mǝnnì kè n yu wèe yie nhò do dǝmmè ò be ndii mǝnnì,
o yétini dii mǝnnì Esibiti.

Kè n wεte kóò ténké o pαα nfǝnyǝ kperε,
ke mesàà nwεte kέyènni Akǝ biriku.

Kuyie nyóó wεte kέtaunnèmè Isidayεribe

18 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǝ:
De yiè kèrínimu kòò bo nni nyu ke tú: N dǝu,
ò ténke í yó nni ntú: N yiè mBaadi.

19 M bo deite Baadi kó diyètiri o nùu miεke,

de kó yebokè botí bè ténke í yóo nyé ye yètè.

²⁰ De yiè m bo bè dònè metaummè,
bembè nè desinne nè tikpasinti
nè tinòti nè debambaannè
ke dèè yie nkè m bá mbè dòori meyei.
M bo kéké dekpàritannè nè yekpàrise kè mudoò deè,
kè n nitibè ní nduó pètèlì, ke í yìkù.

²¹ Díndi Isidayeeribe mí yóo di puoke

ké ndi po sáà,
kè di dòori dè bèkúmè,
ke di náá ntimómmanti
ke di dó.

Ke di kuò mmesémmè,

²² M bo ndi po ke di wetí

kè dí m banté mí ndi Yiè nKuyie.

²³ De yiè m bo coute n kòbe báammù,

kéduó nkeinkè yewetè,
kè keinkèe duó nketenkè fetaafe.
Mí ndi Yiè nKuyie mmú bái.

²⁴ Kè ketenkèe peité tidiiti,

kè fínyi peité yebe bè dòrinè yè menaa.

Kè odifé peité be diinè yè mekùò.

²⁵ Di bo sũ ndiheí,

kè mesémmè m pinnè wèè yètiri do tú Mpè.

Kè n náké wèè yètiri do tú okpàkpàri ke dò:

A tú nkou nwe. Kòò dò:

Fó nKuyie nfóò n te!

3

A bo tũntemè metaummè mèè tôte dè mòke tiyeti nti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Kote kéwète kétúóté a pokù, wèè da yete ke waá nyedacè. Dòke we mí ndi Yiè nKuyie n dó mèè botí Isidayeeribe, bá nè bè me nni mbùtinnémè ke tũ nyebokè Baadibe, yèè nònne fínyi * kó yekàtindà.

² Memme kè n kote ké bè yietí medítibii ntepiítè nè menùmmù, muyuo cidóò tekòutè nè sipísìnùmmù (150), ³ kédeè kòò náké ke dò: Á mbo die nkémante, a báá ndouti doutinè benitidaabè, a báá yie nhòmòu, m múnke í yóo ndè dòori.

⁴ Ke yé yebie mmayè mieke Isidayeeribe yó mbomè, ke í mòke okpàati yoo tekpàatibite, bè í yó nni nfeu iwũò, bè í yó nfiiku yetárè, ke bo ndenniní mí mbe Yiè nKuyie nképí, ikuò niùti í yó mbo, bè í yó mmòke sitenkaanii. ⁵ Isidayeeribe bo wète, ké n wammú mí mbe Yiè nKuyie, mí nwèè bè te, kéwammú be kóo kpàati Dafiti. De kó yewe bo pèèté kè bè nni nwanti ke kpeuti ke dó n kó mesàà.

4

Kuyie nkpannè ti Isidayeeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

* ³¹ Fínyi kó yekàtindà: Ibookus mai nyi. Benitipòbè beè do 5 mpàà ndibòò bè tu di Asitaritee de kó yekàtindà.

Díndi Isidaγeεriβε kénténè kékeè n dó ké di náké tí,
 òmòu ténke í dɔəri dèè siè,
 òmòu ténke í dó otòu.
 Òmòu ténke í n yé diheì dii mmieke.
 2 Bá wè ò ɔ mparikumu ke né sou,
 ke kòu ke yuuku,
 beṁəu kè bè dɔuti dɔutinè betəbè ke yóu mmediè.
 Kè kòu benitibè.
 3 Deè kpéí nte kè diheì diməu kàri mukũũ nkè benitibè dèu
 ke taunnè tikpasĩnti
 nè tinòti nè siyĩ.

Kuyie nkpannè ti ikuó niùbè

4 Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Òmòu í dò nkè n sei,
 yoo wè n kpannè,
 f̣ó nyikuó niùti diewè n sei f̣ó nwe!
 5 A bo nkéí kuyie ncuokè kébété,
 kè m pāānāānti nāāntò nkéí keyènkè kébété,
 kè n kuə a yā.
 6 N nitiβè kō mbe í yé mèè kpéí nke n nāānti.
 F̣ó n kuó niùti a mómumu nha í dó ké n yíéé.
 Nè de kpéí n yóó da deitemu n kuó ṭmmú mieke.
 A mè n yèmmè mí nKuyie mmí nwèè da te,
 n yóó yèmmu a bí kpéí.

7 Bè dòəri meyei mme nè bè baə homè.
 M bo deite be sānni kè bèè di ifei.
 8 N nitiβè feu ìi wūɔ meyei nṭuntimù kpéí mbè de nyonnè,
 deè te kè bè dó bè ndɔəri meyei nkè bè pèu kè yo.
 9 Mèè yei ndoti n nitiβè,
 mèè doti ikuó niùbè,
 n yóó bè yietímu be yei nke f̣ó
 mbe yei mbè dōd mè.
 10 Bè yo nke í diè,
 ke nyóu ke ṭunne yeβəkè bá bè í sũũnko.
 Ba nte?
 Bè ténke í n dé mèè kpéí nke mí mbe Yiè nKuyie.

11 Bè dɔuti dɔutinè betəbè mbe
 ke nɔnnè yenacekote nè menapammè,
 deè bè f̣ente.

12 N nitiβè né bekù be pāādō nye
 idéi ìi bè náá mbe kpéti.
 Kè mubəɔyáá mbè ta ke bè fétinne,
 kè bè dēténè Kuyie nke ṭunne yeβəkè,
 mí nKuyie mmí nwèè bè te.

13 Yetārè ìnkè nke bè feumè iwūɔ,
 ke tuð mmekùò nsitáá ìnkè nè yetārè kó detedierè,
 ke nɔnnè de kó medéè nkó mukàrimù,

dεε te kε be kό besapambε nε be cάδbε kε be dδδri δεβωκπερε.

¹⁴ M me nyί yόό bε potε bε dauti dautinε mεε kpeί benitidaabε, n yόό potε ikuό niùbε mbe, bεmbε bεε 55 kenténε benitipòbε bεε dauti dautinε benitidaabε kε bε toténε n kό mudii. Kubotί kuù nkabe í baati, bε fetimu.

Kuyie ncaummε Sudaa kabε nε Isidayεeribe

¹⁵ Kε ti Yiε nKuyie mbéi nke dδ: Isidayεeribe dauti dautinε betabε mbe, dindi Sudaa kabε di báá bε teeté kédδδ meyei, di báá kote Kidikaadi, di báá deke Beti-Afenni. Mί nKuyie m bomu, òmòù báá parikénε n yetiri.

¹⁶ Isidayεeribe to kpeñni kunaawáátikù kpeye kōme mme. Mί ndi Yiε nKuyie m bo bε yóu kε bε ncenti bε dómε dipēhii kōmaá? ¹⁷ Kε Isidayεeribe taunnε yebokε dí mbε wùó. ¹⁸ Bε 5 nyóó yēnni tinaayákémuónti mieke ke ta munitipowammù mmu, ke dό ifei kpepe kε dε pēētε be kό disānni. ¹⁹ Kuyaakù kuù yóó bε tuótε tefδdóntε kōme kε ifeii bε pīñnε iwūō bε feu i.

5

Kuyie nkpannε ti ikuό niùbε nε bekpààtibε

¹ Kε Kuyie mbéinnε ikuό niùbε nε Isidayεeribe kpààtibε ke dδ:

Díndi ikuό niùbε, kénténε kέkeé!
Dδñnε meyoδmmε díndi Isidayεeribe kpààtibε,
keénε n yόó di náké ti.
Dii do dδ nkébenke benitibε dεε sié.
Kε dii né naá mbe kpeí timáti dindíinti Misipaa ei mieke,
ke naá nticùòti Tabω tārì.

² Di keù difōtiri cūmpuri ndi Sitimmu ei mieke kε n yόó di potε dimou.
Mί ndi Yiε nKuyie mmú béi.

³ Díndi Isidayεeribe n di yému.
Isidayεeribe n yί di biinninε,
Isidayεeribe di túnne yebokε nye,
Isidayεeribe di sāu dimáà ndi.

⁴ Isidayεeribe di dδrímε í yie
ke di bo wētēnί m borε,
di bo ndoutinémε ditabε de kό meyēmme meε di tα,
kε di í na ke m banté mí ndi Yiε nKuyie.

⁵ Isidayεeribe di kό tefentε teε nákε di kpeí
Efadaimmu kabε nε Isidayεeribe di yei meε di bo.
Kε Sudaa kabε múnke di túnne ke do.

⁶ Di bo n wammú ke fié ipe nε inààke
ké m móntε ke yé n yitémε di cuokε.

⁷ Di n ciitému mí ndi Yiε nKuyie nke dautinε ditabε nke pié de kό ibí,

nè de kpéí otànkù pànwè kó dibanni bo di neinè,
díndi nè di kperε.

Kuyie n nàkémè Isidayεeri kàbe nè Sudaa kàbe mudoò kpéí

⁸ Kè ti Yìè nKuyie nni mbéinnè ke dò:

Eénè ditàteheù Kíbea èi miεke!

Eénè tekpariheurè Damaa èi!

Poténè teíkòntè Beti-Afenni èi.

Bensamεε kàbe! Nè di ìnkè nke.

⁹ M bo poté dìi yìè Efadaimmu botí kàbe,

be èi bo dàúnko.

N náá ntí Isidayεeribe tí tu timómmoni nti.

¹⁰ Sudaa kpààtìbè tu bèè taà bèmbε betòbè kó sibaa miεke,

Nè de kpéí m miεke bo bè dátinné menie nhòò tamè kukó.

¹¹ Isidayεeribe díndi bèè do fěũnko betòbè,

di mmònni di fěũrì mèè fěũtímè di mè mánneumu,

di tũ ndetetirè kperε nde sáá.

¹² N yóó naá ndimònsinni ndi

Isidayεeribe kpéí,

Sudaa kàbe bo yà, kùù yonku bo ndònnè kuninyonku ò ndòmme,

¹³ Isidayεeribe bantému be mòmму,

kè Sudaa kàbe yà be yonku.

Isidayεeribe biε né kòte Asidii nwe

okpààti diεwè borè, ò me mbáa na kétaa mbe mōnni

ò báa na kédeite be yonku.

¹⁴ Mí nKuyie mmũ di do

díndi Isidayεeribe dimanni tēmè,

mũ do Sudaa kàbe dicìrìcìribii kōme

kè m pī nke aaké ke kéri,

we mbo na káfiete?

¹⁵ N yóó bè yóumu kékò nkénkémmú

bè bo bantémè be caàrimè, ké n wammú.

Bè bo ta dìi mōnni meyeñcaàrimè miεke bè bo n wammú.

6

Bè dòòmè kéndò mbè wéte ke taunnè Kuyie

¹ Merime kè bèè náké betòbè ke dò:

Tí wéte tí Yìè nKuyie mborè,

kuù tí poté kuù me nyóó tí miεkùnnε,

kuù tí kòute kè kuù yóó tí taa.

² Dè bo nyóó yī yewe yèdéè

kè kù tí fòùkùnnemu,

diyè tǎánni kè kù tí íi nkè tí nkù wēnné ke fòù.

³ Tí bantému ke dò nKuyie ntu Kuyie,

yetenko ke tí kù banté.

Ti yému ke dò ndè òò biite kéwenté

fèìnkèmbóntaafè òò yòεemè ketenkè

fè òò kòtenímè ku kperε yó mme ndò

kù í yóó pàà kù bo kàtenímè.

⁴ Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dò:

M bo di yíme dínđi Isidayeeribe nè Sudaa kòbe?

Di n dó kè dè pènkù mecāā mme yekūnwentéweté tēmè,
ke dò ntimaantì dòmme ke ǎǎ màntè kényote dende bāmbà.

⁵ Deè te kè m pāānāāntì náāmbè di kòuri,
kè n di kùò páíí nè tināāntì tì yìèo n nùù mièke.
M beéntì dò mpáíí nwe diwennécāñni kōme.

⁶ Di bo nni ndómè deè n naati,
dè í tú di n feumè iwūǎ ke tuò.
Di bo bantémè ke dò n tú di Yìè nKuyie ndeè n naati,
ke pǎēté di bo nni nfeumè iwūǎ ke tuò.

Isidayeeribe dǎđri mǎè yei

⁷ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Di tǎū mǎè botí mǎtaummè di dǎarinǎmè ditǎbè
mǎè botí nku di tǎtemè n di dǎǎnè mǎè taummè.

⁸ Kadaadi èi tu meyei ndǎđribè kperi ndi,
menitiyīī nníéké di.

⁹ Kè ikuó nùùbè naá mbenitikǎùbè,
ke óke Sisemmu kó kuce ke kǎù.
Dèè dǎđri Sisemmu kó kuce dè í dò nkéyà.

¹⁰ Isidayeeribe dǎđri isǎke kperere nde,
bè dauti dautinè betǎbè mbe ke tǎñne Isidayeeribe bemou.

¹¹ Dínđi Sudaa kòbe m bǎátimu ke bo di kǎū tidiiti kōme.
M bo wǎte kǎtíí ndìi mǎñni n nìtibè bèè do cǎété kǎntú tidaati.

7

Isidayeeribe dǎđ mǎè yei mmǎè yó nte kè meyei mbè tǎđkení

¹ Memme kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dò:

N do dó dīi mǎñni kémiekūñne n nìtibè,
kémiekūñne Isidayeeribe,

de mǎñni ndi, be yei nné feitémè
nè Sammarii kòbe kó kuyonku.
Be kperere demou do tú mesoummè mme,
kè beyóóbè taà sicǎí kè benitiyeibe firi ice.

² Bá be kóò mǎù yemmè í ò pǎ ke dò n yé bè dǎđri mǎè yei.
Nte be di mmǎñni kè be yei mbè pǎ,
mmè feitému n yìkè.

³ Bè dǎđri mǎè yei mbenitibè kè dè naati bekpǎátibè
ke sou benitibè kè dè naati sikpǎátibí

⁴ Bemou bè dauti dautinè betǎbè mbe,
be mièke dǎñnè fepǎǎpǎñnétofe nfe bè tǎtinnè fè,
kè fè wǎǎtè, kè bè yóu ke ténke í tikii,
ke baà tipǎǎcooti bo múútímè.

⁵ Dikpǎátibanni yìè kè sikpǎátibí yǎ kémuó,
kéduó mbemáá benitiyeibe.

⁶ Kè bè dó kébǎ nhokpǎátì,

bè ò ntonni fepéèpūnnétofe kōme mme,
 keyènkè ke níi bonke, dikūnweñni kécóúté mediè,
 7 kécóúté fepéèpūnnétofe kōme kētuò mbèè bè ni,
 kè bekpààtibè duò bemáà bemáà.
 Òmòu me nyí n kuònnè.

8 Isidayeeribe kòorenè ibotí tèi nyi,
 ke sááténè kupémpèñkù bè í pèe nkù.
 9 Kè bepàòbè dèu be wērímú bá bè í yé,
 kè tiyúpéítì keté be yò ñnkè bá bè í dake.
 10 Isidayeeribe fentè tèè nàké be kpéí.
 Bè me nyí wètení mí mbe Yiè nKuyie m borè.
 Bá nè tii kó dimáà bè tùòkení ti mièke, bè í n wammú.
 11 Isidayeeribe yeimmu ke dònne dikpetinónkperi,
 bè í mòke meyèmmè bè kòte Esibiti nwe nè Asidii
 ke wanti meteèmmè.
 12 Kè bè dó bèe cuó nkèè bíékè,
 m bo bè bonté ticùòti,
 kè tii bè pí ntinòti kōme,
 kè m bè tié mbè dàò mèè yei nkpéí.

13 Di bo yà díndi Isidayeeribe,
 di í me ndómè ke n tóónnè,
 di mè nyetemè n kpèti, di kó dihei bo dounko.
 Di yèmmè dò ndi bo nni sou nkè n di deetáà?
 14 Di í n kuònnè di yèmmè memòu,
 di ò nkuò nke mítírì di dúò ñnkè ke yóú dimáà,
 ke dó tidiiti nti nè menáà,
 di í dó n kpèti.
 15 Míi do di tiè nke di duò mmuwērímú,
 nè memme kè di dó kéndòò meyei.
 16 Di wētini Baadi borè nde, dè í tú m borè
 di dònne mutāmmù mùù kèéte mūmmu ke díí,
 bè yóó kuò di kó bekpààtibè nè yesè nye,
 tináányeiti di n nàké ti kpéí,
 bè bo di daá Esibiti èi mièke.

8

Kàa buwí kuyaakù a yóó kàl tefòdòntè nte

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Eénè ditátheu meyei mmeè doti n kòbe èi fēcírife kōme.
 Bè cààrè mèè kpéí mmetaummè n do bè dònne mè, ke yete n tié.
 2 Bá kè bè dó bè n kuònnè mèè boti ke dò:
 Áú! Kuyie, tínti Isidayeeribe ti da yému,
 fòò ti te.
 3 Isidayeeribe yete mesàà mme mudòòrìmù,
 deè te kè be dootitòbè bè bèti.
 4 Bè pírímú bekpààtibè, bá bè í m beé,
 ke tánkè beniùbè, bá n yí yé,

ke tùóté be mátì péitì nè be sɔɔ nke dɔɔrinè sitenkaanì,
kè sì bè fétinko.

⁵ Sammarii kɔ̀bè!

Di kó fesɔ̀mátìnààfè fenfè n yí fè dó fenònfè,
m mièke keè di yè.

Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrimè?

⁶ Díndi Isidayeeribe dí dɔ̀ de kó fesɔ̀mátìnààfè,
fèè bo Sammarii fè í tú Kuyie,
fè bo pònte kényoure youre.

⁷ Di buótì kuyaakù nku ke yóó kɔ̀ fefòdónfè,
Dikotinùù mari de ntú:

kè tiyòùtì í òte mebii mbè ɔ̀ ɔ̀ í ntì nàa mmuyou.
Bá kè tì keté ke dó tì pèité, be pààbè beè yóó tì di.

⁸ Ibotì tèl ì tieke Isidayeeribe,
kè bè bo i mièke,

ke dò nkunenkù be ténke í dó kù.

⁹ Nè be mǎá ndi bè kòtemè Asidii.

Bè í tɔ̀kunè fesèfè ke fe pī,

kè Isidayeeribe bie né do ntinépoti.

¹⁰ Kè díndi baa dó dí mbe cu ticuuti,
de mònni tùòkemu kè m bo di tí,
nke Asidii kóo kpààti di fèù.

¹¹ Isidayeeribe maá ke maá yewũòtòrè,
kè yè né dɔ̀ke bè tanné meyei mmieke.

¹² Bá kè m bè wàri n kuó péu péu,
ì bo ndò ndèmarè cànnè be kpéi.

¹³ Bè n feu ì wũɔ̀, bè ì feu ke bo ncaá nyimaa nyi.

Mí mbe Yiè nKuyie n yí còú de kó yepārè.

N yí yóó yè mbe yei nkpeí, n yóó yũ̀mmu be to,
kè bée wète Esibítì.

¹⁴ Isidayeeribe yèmmu wèè bè dɔ̀, ke maá sikpààticéí,
kè Sudaa kɔ̀be maá yehékè dieyè péu kè yè fii nyiduotí.

M bo cũ̀nko muháá nkè mùu cóúté de kó yehékè nè de kó sicēsààsi.

9

Isidayeeribe yóó di mèè sémmè betòbè èi

¹ Kè tì Yiè nKuyie mbéi nke dɔ̀:

Díndi Isidayeeribe de bá ndi naati

kè di nyānku ibotì tèl kōme,

ke yé mí ndi Yiè nKuyie mmû di temè

kè di n yóu ke tũ̀nne yebòkè,

kéndòuti dautinè ditòbè ke còú de kó ticuuti di puoti dè tidiiti.

² Di dó tidiiti nti nè mekùò,

dí me mbáá dè pèté,

dí dó menàà mpàmmè mme, di báá mè yà.

³ Isidayeeribe di ténke í yó mbo,

mí ndi Yiè nKuyie nheì mièke,

di wētīmu Esibiti yoo Asidii.
 Di yó nke nyo ndi cīrīmù ke sãūri dimáá.
 Ti diiti yó nsànnè bè bo nyommè máá ndi
 bè í yóó péte kētannè n cīfètè miēke.

⁴ Isidayēeribe ténke í yó nni
 m pāā ntidiiti bè yōre tì menaà,
 yoo bè n fié iwūš kè n dè cōuté,
 bē kó tidiiti yó ndò ntikúdiiti nti,
 kè wèè tì di ò sīntemu,
 bè n yo mbe diiti bemáá bè báá tì tanné mí ndi Yiè nKuyie ncīfètè.

⁵ Di né bo nhōmmē yēbaa nkó yewe?
 Di bo yīme m banni yiè?

⁶ Di coké meyei mbo di domè mme yáàba?
 Esibiti yóó di cósútēmu kè Manfisi èi ntú di kó kufāti,
 tisāmpotì bo dátinné di nenti sààti,
 kè tipotì dátinné di cēī.

⁷ Dè tūākemu mí ndi Yiè nKuyie m bo yūš ndè di to,
 dè tūākemu m bo di bekénè dè,
 di dò nké tì bantēmu dīndi Isidayēeribe.
 Dīndi bèè náa nke tú m pāānāānti náāntò tu kuyēinkù,
 kòo yuwúōnti í yé o yèmmè.

Di yei ndeu ke māmè di yēiti yó mme mmà.
 Di ò ní mmèè kpéi nte kè di náá mmemme.

⁸ Mí nKuyie mpāānāānti náāntò,
 Kuyie nkuù yē n di cau ndīndi Efadayimmu kōbe,
 kè di n dii timátì n ce imōu,
 ke n nínnè Kuyie ncīfètè miēkoo.

⁹ Di fiúkú meyei mmieke nke weti weti,
 di do bo Kibeā ke dōmmè, kù í yè ndi yei.
 Kuyie n yóó mē ndi yietīmu.

Kuyie nyèmmè càārènèmmè ku nitibè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō:

N do yà Isidayēeribe meketimè mōnni,
 kè bè ndōnnè fīnyī kó mutie mùù cōrnmú dikpáá mu kó yebe nye.
 N do yà be yembè kè bè ndōnnè fikié kó yetebe yedaayē nye, yèè bi kè yè mōnni
 mu nyí tūāke.

Kè bèe tūākení Baadi-Peəə, bè de nfié dibəə yeiri Baadi
 kédāə isəke kpepe, kēnāā mbe mōmmōmbe isəke,
 kédontenè bē bəə.

¹¹ Dīndi Isidayēeribe di kó disānni bo puù tenòtè tēmè
 kupeitōo ténke í yó mbo,
 bè báá yà opūpōmpūò ndi cuokè,
 onitipòkù báá cósuté tipōutì.

¹² Bá kè bè pēitē ibí,
 m bo ì kùò bá ì mu nyí náā mbenitibè.

M bo bè dēténè dii mōnni, bè bo yà.

¹³ Isidayēeribe do dōnnè mupuommu mùù fiúkú

ketensààkè mùmmu
dì mmònnì kè beè né kòrìnè be bí bekòùbè borè.

14 Mémme kè ti Yiè nKuyie npāānāāntì nāāntòo béi nke dò:
Ti Yiè nKuyie nha bo dòò ba Isidayeeribe?
Duó nkè be pobè mpuo nkè tì duóní,
mònte be memié.

15 Kè Kuyie nyíé kè béi nke dò:
N yà be yei mmemou Kidikaadi nwe,
dende n ketémè m bo bè pèmmè,
be dòòrìmè yeime kprí,
n yóó bè bètimu n cīētè,
n ténke í yó mbè dó.
Be kó bekrààtibè bemou òmòu í yie n kpeti.

16 Mfì ānné tenòutè Isidayeeribe,
be cīē nkpréimu, bè ténke báá peité yebe,
bá kè bè pobè pié,
m bo duónko mutenkũ nkè mùu kuò be bí bè dó i i bénti.

17 Ti Yiè nKuyie m pī nkùu kó mutōmmú,
kù bè yetemu ke yé bè í yiemme ku kpeti,
bè yóó nhāānte ibotí tei mieke nke.

10

Kuyie ncónnèmè Isidayeeribe kó mubòoféú ke pònte be kpààtiyuu

1 Isidayeeribe do dōnnè fīnyī kó mutie sààmù mmu,
ke péi mesàà, bè peité dìi mōnni ke sūū,
nke maá yewūōtārè péu,
bè mōòte dìi mōnni be kperε,
ke fīikú yebōōtārè kè nyè sàri.

2 Bè tu meyèmmè mèdémè yembè mbe,
bè me nyóó yàmu bàmbà mbe yei nkó tiyeti,
mí mbe Yiè nKuyie mfì mōmmuo nyóó può mbe bōowūōtārè
kèbókè be bōōtārè.

3 De mōnni bè bo yī: Ti í mōke okpààti,
ke yé ti í mōkemè ti Yiè nKuyie nkó kufōwaá.
Bá kè ti do mōke okpààti ò bo ti dòò ba?

4 Bè nàá ndetetirè nde ke pariku ke né sou,
ke dòòrìnè betòbè metaummè.
Kè tiyāabisibeénti sūū ke kòu
fetùòrifè 33 yèmè kupē nyīnkè
kè fε dōmmèe kuò mèè botí tidiiti.

5 Sammarii èi kòbe yīèkù fεsōmátinààfè,
fèè bo Beti-Afenni fε kprí,
kòo nìtibè kuó nyekúdabùò
kè ikuó niùbèe kuó ntinōnniēti.
Fεsōmátinààfè wērímú dèitemu kè bè fè iténè.

6 Bè bo fè kōnnè Asidii kè fè pā okpààti diewè.

Ifei bo pī nhEfadaimmu kɔbe de m̀nni.
 Bembe Isidayeeribe bè bo demmu bè borè ke t̀nne de kó kuce.
 7 Sammarii eì kperè deèmu nè di kóo kpààti,
 o kperè dònne ticádèncáuti ɔ́ yentémè mme dibinni mieke.
 8 Beti-Afenni kó yebɔwũst̀rè yèè do te kè bè d̀̀ri meyei,
 yè bo puɔ ntipoti nè tisãmpoti kè deè yè dàtinnè,
 de yiè bè bo nnáá nyetãrè ke tú:
 Ti káánnè, ke nnáá sitáá ke tú:
 Donnènni ti ìnkè ke tí yãke.

Isidayeeribe buotí dè, bè yóo de nkũ

9 Memme kè Kuyie nni mbéinnè ke d̀:
 Isidayeeribe do bo Kibea nwe kédòò meyei.
 Nè yienni ke sɔké ke mè d̀̀ri,
 de wennimu ke d̀ mbèè bè do mudoò weè Kibea mieke bake.
 10 N yitè ke cõnmũmu ke bo bè kpannè.
 Iboti imɔu bo wènné kè bè tié mmeyei mmédè bè d̀ò mè kpéi.

11 Isidayeeribe dònne dinaasèrì ndi bè t̀nte di,
 ke di nɔ ndi tõmmú mesàà nke puotí tidiiti,
 kè n yà de kó dinaasèrì f̀nii wennimè,
 kè di buú nyenaaká kó kudú,
 kè Sudaɔ kɔbe bo nduò
 kè Isidayeeribe può nyedombie.
 12 Buotínè deè tu mewetimmè kperè,
 kékũ yèbe yèè tu n kó mesàà.
 Sèinè kupaku pànkù,
 de tuòkemu ke d̀ di n wammú mí ndi Yiè nKuyie,
 kénkémmúnè m bo cũũkomè n kó mesàà ndi ìnkè.
 13 Di buotí kuyonku nku ke kũ meyei,
 di yáábisi di peité de di de nyo.

Di do tá di mómmɔmbe di kó muwèrimú mmu
 nè di ããpòmbè sũmè.

14 Nè de kpéi nkunɔ̀ròo bo ãnnè di nìtibè cuokè.
 Kè di ekè yekperè iduotí fité yèe puɔ.
 Sadimanni do p̀nte mèè botí Beti-Adibenni mudoò mieke,
 kékus tibiyòti nè ti bí, di kperè yó mme ndò.
 15 Deè yóo di tuàkení d́ndi Isidayeeribe,
 di yonku diekù di d̀ò de Betèedi de kpéi nke,
 de bo nyóó wenté ke di kóo kpààti kperè deèmu.

11

Kuyie ndómè ku kɔbe bá bè í banté

1 Kè Kuyie mbéi nke d̀:
 N dɔke Isidayeeribe nè be bíkémbénti nti,
 kè bè yu bembe bèè tu m bí,
 kè bè dènnè Esibiti.
 2 Kè nni mbè yu kè bè n dètirinè,
 ke feu dibòò Baadi ke tuò nsitenkaanì tihúúnti.

³ Mí ndi Yiè nKuyie, nnè Sudaa kɔbe ti mɔke tináahti nti,
m mieke keè yè Sakɔbu yaábí,
ké n yóò bè poté ké bè yietí be yei.

⁴ Be yààrì Sakɔbu do kpaá o yó pɔutì mieke nke
kécɔuté o kóo kótì fɔ̀tìrì.

O kóté dìi mǎnnì kémanè mí nKuyie,

⁵ kémanè n tǎnnì ké dìi ò na kòo kuó nké di bànté
de kó difɔ̀nkúò kòo m máánè Beteedi ké tí nnáá.

⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m míi yètìrì tu Mpaakedaa.

Bè n yu ke tú ti Yìè nKuyie nku.

⁷ Fɔ̀ nSakɔbu a wētínímu m borè,

á nniṭi ke dɔ̀rì dèè síé,

ké nni mbuó mí nha Yìè nKuyie mmî da te.

⁸ Kannahāā kɔbe tɔ siyáábìsìbièpeé nsi,

ke nǎnnè bè bo ciitémè otòu kédì.

⁹ Kè Isidayeeri kɔbe náá nke tú ti kpàrikèmu

ke mǔ̀dte ti kperè mediè.

Ti pī mmutǔmmú mmu ke cǎnte dè í tú meyei.

¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te nè di do bomè Esibiti,

n wētì ke bo di dɔ̀ò becièmbè mbe.

Kè di nhā titouti mieke,

dì do ò ndǔmmè titouti kó yebaa mmieke.

¹¹ De mǎnnì m bo duó n náahti m pāānāahti náam̀bè,

ké bè benke mebenkùmè péu

m bo duó nké m pāānāahti náam̀bè nnáá nyenāānhāntiyè.

¹² Kadaadi èi kɔbe tú meyei ndɔ̀rìbè mómmǎmbe mbe,

dèè te ké bè nàa ndetetirè,

bè feu yenaadakè nye sáā Kidikaadi,

ké be wū̀tǎrè náa nyekǔtè dǔmmè depaa mmieke.

¹³ Sakɔbu do coké kékote Aramu nwe,

Isidayeeri de mpī mmutǔmmú onitipòkù kpéi,

Onitipòkù kpéi nke ò dǔmmè omáá opecēntì.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie n do tǎnko m pāānāahti náahtò nwe

kòo bè dènnè Esibiti,

ké n duó nké wèè mbè ni

¹⁵ Isidayeeri n cààrè mediè mme mí mbe Yiè nKuyie.

N yóò bè yietímu menitiyī bè cǔmmè,

ké bè fǔó mbe yei.

13

Kuyie mpotémè ku nitibè bè kù yete mètè kpéi

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Efaðaimmu wuɔ nkɔbe do ò nnáá nké benitibè kpeutímu,

bè do tú benitidièbè mbe Isidayeeriè mieke,

ke né sǎu mbemáá nè dibòò Baadi ke ku.

² Nè yíenní ké di kpaá soké ke dɔ̀rì meyei,

ke yienko timáti péiti ke máátí sitenkaani,

ke tóu timáti péiti ke dɔ̀rì sitenkaani di dómè,

Dende kó dimàà dí dè dònè di nou ke né sù wààri,
ke náá nditòbè ke si feu inààke.

³ Deè kpéí nte kè di yóó yote tìmaàntì tēmè,
kuyaakù ɔ̄ɔ títóte mēè botí kufààkperíkù,
kuyukù ɔ̄ɔ yèmè tecádopòtè.

⁴ Díndi Isidayeeri, nè di yèmè Esibiti mû di te,
n kó difōnkúò di Yìè nKuyie ntekù í bo di yíété kù,
n kó difōnkúò odeetíwè tòu mǎu í bo.

⁵ Mû do di bonè dikpáà tedǎntè mieke,
kutayietí mieke.

⁶ Di tǔòke dii mǎnni ketensààkè kédì kénsànnè,
di di dii mǎnni ke de,
ke mǎòte tefentè ké n yè.

⁷ Mēmme n naámmè di kpéí ndiciriciri,
n sǎáténè dimanni ndi,
ke oke kuce ke di díí.

⁸ N yóó di do kumuntonkù kùu mǎnté ku bí ku kǎme mme,
m bo di kēté kuciriciryòkù tēmè.
Musimmù bo di yǎure.

⁹ Isidayeeri di kúmu,
di í n dǎ mēè kpéí
mû máá na nna ke di teennè.

¹⁰ Di kóo kpààti í yie bore ò bo di teennèmè?

Yé di kó bèniùbè íbie?

Di do m békú ke tú n di duó nwèè kpààti nè bèè niùbè?

¹¹ M mieke keè do yènní kè n di duó nde kó bekpààtibè
kè bè dǎò dèè í wenni kè dè n yonke kè m bè dèite.

¹² N cǔs Isidayeeri kó meyei n dǎukù nku,
m me sǎnne dii sǎri mè báá na káyè.

¹³ Kuyonku kùu bo di pǐ,
kù bo ndǎnnè kupeitáyonku ɔ̄ɔ pǐmmè onitipòkù.
Debire di púó ndè me ntú dibíyèinni ndi,
dè í dǎ káyènní.

¹⁴ N yí yóó di deeténè kudǎnkù,
n yí yóó di deeténè mukũũ.
Mukũũ nyé a kpàrinentí?
Kudǎukù yé a wèrímú mùu kòu?

¹⁵ Mesémmè ténke í n tókénè.
Bá nè Isidayeeri kǎbe kperè me nyiémmè o kǎbe cuokè
diyè yèní kèè bíékè kó kuyaakperíkù kǎrinímu,
kuyaakù kùu tǎnni ku kèrinímu
dikpáà tedǎntè bíékè,
kè yènébòrè bo kũũ, kè di birèe kpéí.
De kó kuyaakù bo káuté di kpàti di mǎke tì,
di kperè desààrè kó dimàà.

14

1 Sammarii kɔbe yóo yàmu be yei nkó tiyeti,
 ke yé bè n yetemè mí mbe Yiè nKuyie nkùù bè te.
 Bè bo bè fié kénau ibíbènní,
 képuoti beɔpupómpómbe.

Isidayeeribe yóo wēte kényíemmè Kuyie nè bè yèmmè meməu

2 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pāānāānti náāntò ke dò:
 Díndi Isidayeeribe wētenèní mí ndi Yiè nKuyie m borè,
 mí nwèè di te ke yé di yei mmèè di bommè.

3 Wētenèní Kuyie mborè ké kù nàké ke dò:
 Kuyie nha tú wèè dèi wènwe meyei,
 deite ti yei nkécouté ti pārè
 yèè tu yeṣāā nti da duò nyè,
 ti na nda fié ì nààke kó difòtìrì.

4 Asidii weè í yóo tí deeté,
 ti ténke í yóo deke sikpàrisèí,
 ti me nténke í yóo yí
 sitenkaanì ti dḡḡ sì nè ti nɔu
 si tu Kuyie,
 Kuyie nfṣḡ mǎà ṣṣ kuṣ ndeciribire mesémmè.

5 N yóo miékunnemu Isidayeeribe
 be kó muməmmú muù tu bè bo n yetírímè n kpèti.
 M bo bè dɔke nè n yèmmè meməu,
 m miéke ténke í yó mbè péi.

6 N yó ndò ntínémaànti nti Isidayeeribe kpéi,
 bè bo pórí mutepóó tēmè,
 be cīē m bo ta ketenkè Dimaa kó detie nkpeyi kōme.

7 Be bake bo sentè kénwenni odifiè kó ibake kōme,
 kè be pórímú kó kufḡḡku ndònnè Dimaa kó detie nkɔku.

8 Bè wētínímu ke bo díéké n kó medéé,
 kékúútí deṣaa nkè tidiitì ānné,
 kè bèe pórí fínyí kó mutie nkōme,
 kè be yetírì feité Dimaa eì kó menaà nkperi dōmmè.

9 Díndi Isidayeeribe,
 di kpèti ténke í bonè yeḃakè,
 n cɔutému di báammíi, ke dààte di kpéi,
 n dōnnè mutie bè tu mù mmu sipèrésì,
 n fǎàtì í yorì, mīi borè nde di yó mpéúmè yebe.

10 Di mɔkemu meyèmmè keèné di m̀pátírì kó tináànti,
 wèè cii weè bo ti yíété,
 Kuyie nkó kuce síému, bèè wetí kè bè kù tū
 bèè yetírì Kuyie nkpeti kè bè bètírì.

Sowɛeri Di mpátiri tɔ̀ tì nààntì

Sowɛeri kó dipátiri náá nKuyie nkó diyie kpéi nke ke bɛnkú dí dóm̄m̄. Ke náá nKuyie mpuotimè Isidayɛeribe be borime bè m̀àkɛm̀ kpéi kè dè ntukúnè bɛmbɛ nè Kuyie mbɛ kó metaummè bíékè. Kòo nákénè múnke Kuyie mpuotimè yebotè, bè d̀d̀ri dè Isidayɛeribe de kpéi. Kòo bè nàkè ke d̀: Meyei mmèè bè t̀d̀k̀ǹi Kuyie nniinnimè mme kè ku kó diyie né t̀nni, de kó meyei mmèè tu fɛcofɛ nè kutayietí. O náànti k̀nni d̀ mpáí nwe dii tu: Kuyie nkɔbe ta tidawanti miɛke nke, ke d̀ nkéw̄ɛtɛni Kuyie mborè kè k̀ bántè kè k̀u bè c̄ɛ nkè bè deɛtè. Kuyie mmieke bè do kè k̀u bè potè t̀i yēiti yóo deɛmu, kè bèe w̄ɛtɛ k̄m̄oote be kperɛ, kè Sowɛeri d̀ Kuyie nyóo kuamu yebotè k̄m̄bonè Isidayɛeribe, Kuyie nkó mɛborime be cuokè, deɛ d̀d̀ P̀antikótì yie Muyaá nsààmù c̀tɛnì dii yie bɛnitibè ìnkè 3:1-2, Yesu t̄rè. 2:16-21.

Di mpátiri náànti dúɔ̀ ke dóm̄m̄

1. Kuyie mbè potè t̀i yēiti kó kum̀nku 1:1-2:27
2. Kuyie nnàkémè Muyaánsààmù kpɛti 3:1-2
3. Kuyie nkó diyie yóo tuokemè kè k̀u deɛtè ku kɔbe 3:3-4:21

¹ Di mpátiri ti náá nti Yiè nKuyie mbéinnè tinti Petuyɛedi birɛ Sowɛeri.

Meyei mmèè doti Isidayɛeribe

² D̀ndi bɛkótibè k̄ntɛnè!

D̀ndi Sudaa tenkè kɔbe keèné!

Di yà die m̀botí diyie mari,
bá nè di yembè do bomàà?

³ Nákénè ti di bí, kè ì múnke t̀i nàkè i kó ibi,
kè ìi t̀i c̄ɛ nyi kó ibi,

⁴ Ke tú, yebìè càákè ke sùs ndè fɛcofɛ de ncàáké,
fɛcofɛ càákè ke sùs ndè sibeì de ncàáké,
sibeì càákè ke sùs ndè yecádúò nde ndèè.

⁵ D̀ndi tinaáỳàkémúónti entenè k̄kóm̄m̀!

D̀ndi tinaáỳàtì tiiténè yedabùò, di pàamu menaà.

⁶ Fɛcofɛ fèè ti do behãp̀nkpɛribè t̄m̄è ke sũ mediè,
kè fè ǹi nd̀onnè dicìrìcìridaà kpeye dóm̄m̄è,
kè fè ninkpete d̀onnè dicìrìcìriniiri kpeye.

⁷ Fèè ỳòo nf̄nȳí kó tifaàtì,

ke k̀u fikie tie páí,

ke òrí de wéétì kè ìbake p̄ikoo ke cómm̀.

⁸ D̀ndi n nitibè kóm̄m̀nè

osapàà ndac̄ɛnni ò yóo yenke di s̄s k̀u k̀o nkuò mmèè botí,
ke dáátì kufò̀t̀nk̀u, ke bo bɛnke o yɛncaàrimè.

⁹ Ti Yiè nKuyie nciètè pàamu menaà nnè tidiiti de kó yep̄arè,
deɛ te kè ikúò niùbè bèè tu ti Yiè nKuyie nt̄ombè kè bè kuò.

¹⁰ D̀ɛmarè t̄nke í kpaá depaa mmieke,
kè ketenke kuò,
tidiiti í kpaá kè menaà ndèè,

mekɔpàmmè ténke í bo.

11 Dè dimu betenkútíbè,
bèè fikú finyí kó detie
kè bè kuò ntidiiti kpeí,
tidiiti bè na ndèite tí í peité.

12 Finyí kó detie nyootému,
kè fikíè tie mmòtè,
kè detie nterè bè tu dè kèdèndádíè,
nè dèpuonne nè dèè peí yetebe bè tu yè pómumu kè dè kpeí,
benitibè ténke í mǎke diwèl.

Kuyie mpānāaḥti náaḥtò yè mmè bɛe bou dinuù kékuónnè Kuyie

13 Dindi ikuó nùbè, dáátínè tífòtònti
kékómumu yedabùò,
ndíndi tí Yìè nKuyie ntòmbè bèè pī nyikuó tómmú,
tannè meyeñcaàrimè mieke.

Wenténè inuò nke yé bè ténke í tounímè tidiiti
nè menaà nde kó yepārè tí Yìè nKuyie ncîètè mieke.

14 Ikúnè menùboúmmè, dóunnè metíímmè kó diyie,
tíinnè beheikènkótibè nè diheì yembè bemau
tí Yìè nKuyie ncîètè ké kù kuónnè.

Diyiè yeiri

15 Diyiè yeiri dii tùòkení,
tí Yìè nKuyie mbeénti kó diyie ndi,
Kuyie Mpakeadaa kó tiyēiti yiè ndi.

16 Tí ténke í kpaá yau tidiiti nè tí nuò.
Diwèl ténke í kpaá bo Kuyie ncîètè mieke.

17 Tidiboti kpeímu ipè mmieke,
bá tidiiti í kpaá bè tí sòri dè,
kè yebuò può ntidiiti í kpaá mèè kpeí nye mieke.

18 Keèné iwūō kuòmmè kè tinààti áante
bá tí í pieti timúti
kè tiplèti mǎnté mudii ke kǎ.

Kuyie mpānāaḥti náaḥtò kù kuónnèmè

19 Tí Yìè nKuyie, n kuónnè fǎ nwe,
muháá mmuù cǎúté timúti dinaacēnhòò
kè taunnè titieti.

20 Tikpasīnti bùs fǎ nwe,
ikó nyii kūū kè muháá ncǎúté timúti dinaacēnni.

2

Bè nàkémè Kuyie mbeénti kó diyie kpeí

1 Kè tí Yìè nKuyie mpānāaḥti náaḥtò bēi nke dò:
Eéne ditāteheù, pīkénè, tí Yìè nKuyie ntāsààri Siyōō Ìnkè.
Diheì kǎbe di kǎnti dò nkékpeutemu,
kè yé tí Yìè nKuyie mbeénti yiè duunnímè,
dì tùòkenímu kè dèè.

2 De yiè dè yóó biitemu késoute,
 De yiè yewetè bo dátinné nè kupàkù,
 kubotí kperíkù kuù kèríní ke sù mesàà nke kpeñni,
 ke bo dátinné kè dèe soutoo,
 de yiè dè bo ndò ndiúrikèpànnì òò ketémè yetārè ìnkè.
 De kó diyìè botí mu nyí buoté
 dì me nyí kpaá ke bo buoté nè ti bo mbomè, bitì!

3 Bè kèríní mmuháá nkòme mme ke cóuntoo,
 ke cóu nfehāādeēnfè tēmè,
 ketenkè do dò nkupúú sààkù Edenni nwe bè kèríní dìl mōnnì
 kè bè yóó pēētè kè kèe naá ntedōntè,
 bè í yóó súó ndèmarè.

4 Bè kèríní ke dōnnè sisēī nsi,
 kè be tārè dōnnè sikpàrìnaasēī kpeye,

5 Bè cokùmu ke cānnì yetārè,
 kè be nāðroo dōnnè sikpàrìnaasēī kòku,
 ke uuti ke dōnnè muhāá nhō ncóummè dikpáá,
 ke dōnnè behāāpòmbè òò báátimè kénkòri dikpànnì.

6 Kè benitibèe keè be kpéí kè kufōwaá mbè auté
 kè be ìkèe ceete.

7 Bè kèrì nè dikòmbùò ndi, ke séí iduotí behāāpòmbè kòme,
 bá wè kòò tū nho ce,
 bá òmòù í daurí.

8 Bá wè kòò tū nho ce bá òmòù í kòónnè otòù.
 Bá kè bè tāù ipie, mbè nhuróo bè báá yatènè betòbè.

9 Bè òò munnému kédò dihei,
 ke séí iduotí ke dekù sicēī,
 ke taá sibòo beyóóbè kòme,

10 Ketenkè be nyà ke au, kè tiwetì sànti,
 diyìè nè otànkù kè dè sòute,
 bá siwāā ténke í péi.

11 Kè ti Yiè nKuyie nni be ìkè ke péú metammè,
 ku āāpòmbè í sénnì,
 wèè bè ni o wērímú í sénnì,
 ti Yiè nKuyie mbeénti kó diyìè dieri ndi
 diyonkuri mēdiè, we mbo na kéyenté dè yiè?

Kuyie nnàkémè ti dōmmè kéceète

12 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō:
 Mí ndi Yiè nKuyie mmú tu:

Wētenèni m borè nè di yèmmè memou,
 bouñè yend kékómmú yedabùò kè n sautenè.

13 Ceetenè di yèmmè mme kémbúútí di bo kērímè di yààti,
 wētenèni mí ndi Yiè nKuyie m borè.

N sàà ndeumu kè m mòke mesémmè,
 kè m mièke boo kè n dòòri m béi ntì,
 kè n dó kédòò oniti meyei n wēte kényóu.

14 Kè dè naati n ceete n yèmmè
 ké di dòò mesàà nkè di diitì pié,
 kè di na kéwēte ké m pāmmú tidiitì nè menaà.

Bè nàkémè bè dòmmè kéboú dinùù kébántè Kuyie

- 15 Eénè ditâteheù Siyṓṓ tāri,
 ikúnè menùboúmmè kó dikàtìrì,
 dǎúnnè metíímmè kó diyìè,
 16 Tíínnè benitìbè, dǎúnnè Kuyie mbáammu kó diyìè,
 tíínnè bekótìbè nè bebémbè nè ibíbénní.
 Wèè puokè bàm̀bà nkòo yènní,
 kòo sapòmpòò yènní o toute.
 17 Díndi ikuó nùbè bèè pī nyikuó tǒmmú,
 cómmúnè kukpánkpankù nè diwũṣṓnni de cuokè,
 kékuṣ́nnè ti Yiè nKuyie, nké kù bántè ke dǎ:
 Ti Yiè nKuyie nhá ti cǐé ntínti a nìtìbè,
 báá yóu kè tí ta ifei mièke yebotè ìikè.
 Yè yáa bo ti daá ke dǎ:
 Yé di Yiè nKuyie ndi tũ nkù borè?

Kuyie ncǔtémè be báammì

- 18 Mémme kè ti Yiè nKuyie mbenke kù dómè ku kǎbe tenkè mediè,
 kè mesémmè kù mbè bonè.
 19 Kè kúu bè nàké ke dǎ:
 N yóó di duónkomu tidiiti nè menaà,
 nè mekpàmmè kè di mmàke kè dè di sannè,
 bá yebotè ténke bá ndi daá.
 20 Di dootitòbè kubakù yóu kǎbe,
 n yóó bè fũmmu, n yóó bè bètimu,
 kè bè tannè dikpáa tedǎntè.
 Bèè bè ni m borè bètoo dàméèrì diyìè yìèní kèè bíékè kou bíékè,
 kébetoo bèè bè tũ ndàméèrì diyìè taà kè kou bíékè,
 kè bèè kú kèpāake kè kunóúu dátínné.
 N yóó pī mmùù tǒmmú deumu.
 21 Fṓ nketenkè, a bá nyǐèkù,
 a yèmmè nnaati kàa nyānku nè diwèì,
 ti Yiè nKuyie mpī mmùù tǒmmú deumu.
 22 Díndi tiwanwanti di bá nyǐèkù!
 Memúpàmmè bitírímu dinaacēnhò,
 kè detie mpeí,
 fikíè nè fínyí kperè kè dè yúnne yebe.
 23 Díndi Siyṓṓ èi kǎbe dè ndi naati kè di nyānku nè diwèì,
 di Yiè nKuyie nkó kuce mièke,
 kuù di duṓnni fetaafe fe mǎnni,
 ke bo di deeté,
 kuù duṓnni fetaketifè fe mǎnni
 nè diyṓṓ kǎfe nè fetadentifè,
 dè do dòmmè nè dimǎnni.
 24 Tidiiti píemmu iyíé,
 kè menaà nnè mekpàmmè kè dè píe nyekonkuye.
 25 Kuyie ntu kù yóó di yietímu,
 kù do tǒnní yebiè nè fecofe nè sibeì
 nè yecádúò nkè dèe cááké dè.
 26 Di yóó dimu kéde, nke nkù sántí,

kunku kùù dòò tidièti di kpéí,
 kù tu ku nìtibè ténke báá di ifei, bìti!
 27 Di bo banté ke dò nkù bo di cuokè,
 díndi ku nìtibè, kè di kù tũ,
 nkè otòu mòu í bo ke kù mánne.
 Kù tu ku nìtibè ténke báá di ifei bìti nè bè bo mbomè.

3

Kuyie nnàkémè kù yóó duonnímè ku Yaá

1 Kè Kuyie mbéi nke dò:
 De bo yíé mí di Yiè nKuyie nkè n cũũnko n Yaá mbenìtibè bemoũ ìnkè
 di kó bɛdapàmbè nè di kó bɛsapàmbè
 bè bo naá m pããnaãnti náambè,
 kè békótílbè nyau n kó tidouñti,
 kè bɛbémbè nyau n kó mɛbɛhíkùmè.
 2 De kó yewe miéke n yóó cũũnkomu n Yaá n tɔmbè,
 benitidaabè nè benitipòbè bɛ ìnkè,
 kè bɛɛ naá m pããnaãnti náambè.
 3 De yiè m bo ãnné mɛbenkùmè càmmè mɛɛ tu,
 kɛínkè nè ketenkè dè bo naámmè meyĩ nnè muhãã,
 kè kuyukúu dátúnné diwetiri kɔmɛ.
 4 Diyiè bo soute, kòo tãnkúu wũũtɛ kéndò mmeyĩ,
 kè ti Yiè nKuyie nkó diyiè dieri né na kétuakeni,
 dii deũ ke duò tikũmbùũti.
 5 De mònni wèè bo kuónnè ti Yiè nKuyie nhò bo cooté.
 Ke yé mɛdɛɛtímè yó mbomè Siyõõ tãri ìnkè nè Sedisademmu,
 ti Yiè nKuyie nkuu do ti béi.
 Kù bo yú bè, bɛɛ yó ntú bèè yenté.

4

Kuyie nyóó bekénèmè yebotè

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Mí ndi Yiè nKuyie m bo wɛte kɛíi ndii mònni n nìtibè
 Sudaã kɔbɛ nè Sedisademmu kɔbɛ.
 2 M bo tíi nyebotè kubiriku bè tu kù Sosafati (dèè tu Kuyie mbekù),
 n yóó dè nye bekénè n nìtibè Isidayɛeribe n tããtè bè ke bè te kpéí,
 ke yé yè bè cíemmè kè bè ta ibotí tɛi miéke
 ke yè totí n tenkè.
 3 Bè tãã tété nwe ke totí n nìtibè
 ke fiiti bɛ nitidabí ke yieti benitipòbè bèè dɔuti dɔutinè benitidaabè,
 ke fiiti benitipobí ke donnè menaã.
 4 Díndi Tiiri nè Sitõõ ɛi kɔbɛ nè díndi Fidisitɛɛbɛ,
 di n dónè ònti? Di dó képeitemaã?
 Kè di dó képeitemu di n náké!
 Bàmbà m bo duó nkè de kó meyɛi ndo di yó ìnkè.
 5 Díndi bèè tɔ m mátipéítí nè n sɔɔ
 ke tɔ n nenti sããti ke kònnè
 ke tannè di bókè kó yetuo.
 6 Díndi bèè tũóté Sudaã kó initidabí,

nè Sedisadɛmmu kpɛyi kɛ fitɛnɛ Kɛrɛkibe
kɛ bè dɛtɛnɛ bɛ ɛi.

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie n yóo wɛtɛ kɛ bè yùnɪmu bè do borɛ,
kɛ di bè fitɛ, kɛ di yietɪ di yei.

⁸ M bo fitɛnɛ di nitidabí nè di nitipobí Sudaa kɔbɛ,
kɛ bèɛ sɔɔtɛ kɛ ì fitɛnɛ Sabaa ɛi kɔbɛ
bɛ ɛi dɛtɛri.

Mí ndi Yiè nKuyie mmû bɛi.

Mudoò sɔmmu nè tibeénti sɔnti

⁹ Kɛ ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ:

Píɛkɛnɛ kɛ tú n yɛ nyɛbotɛɛ báátɪ mudoò,
duónnɛ kɛ di āāpɔmbɛ yekɔmbò yɛmbɛɛ báátɪ kékétɛ.

¹⁰ Túótɛnɛ di naakā kɛmá yekpàrise,

kétúótɛ tinunseuti kɛmá yekpāà.

Bá kufɔwaa nyiè kòò dɔ omáa dikɔmbùò yiè.

¹¹ Díndi yɛbotɛ tínnɛnní mɛcāā ndɛ kó kubiriku mieke,
mí ndi Yiè nKuyie nkɛ n cūũnkoo nh āāpɔmbɛ.

¹² Yɛbotɛ, pɪnnɛ kuce kékɔtení kubiriku

bɛ tu kù Sosafati,

n yóo dɛ nkari kɛbekɛnɛ yɛbotɛ yɛmɔu.

¹³ Tidiiti bimɔ, túótɛnɛ yɛsɛ kɛ tí kɔũ.

Fínyĩ tie mbimɔ naunɛ yɛbɛ diyɛtituò

kɛnɪú kɛpíɛ nsiceɛ kɛ dɛ ncou

yɛ yei mmɛɛ sũũ.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmú tu,

bɛnitibɛɛ tí nyɛt̃rɛ yɛt̃rɛ m beénti kó kubiriku mieke,

kɛ yɛ m mieke kó diyɛ duunnímɛmu,

n yóo bekɛnɛ di bɛnitibɛ m beénti biriku mieke.

¹⁵ Diyɛ nè otánkù dɛ tɛnke í yó mpéi,

siwāā mɛ ntɛnke í yó mmí.

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie mmú pɛú metammɛ Siyɔɔ t̃ari ìnkɛ,

n tammɛ yìɛmu Sedisadɛmmu,

tíwɛtɪ nè kɛtenkɛ kɛ dɛ s̃anti,

kɛ n kánkɛ n nitibɛ.

Isidayɛɛribe kó disàri tu mí nwe.

¹⁷ Díndi Isidayɛɛribe di bo bantɛ

mí ndi Yiè nKuyie, mmú tumɛ Kuyie,

kɛ bo Siyɔɔ n t̃asàari ìnkɛ.

Dɛ m̀nni Sedisadɛmmu bo naá ndikàri s̃àari,

bá bɛp̀òbɛ tɛnke bá ndɛ p̀enkù.

Isidayɛɛribe yóo wɛtɛ kɛyà mɛ̀ s̃à

¹⁸ Kɛ Kuyie mbéi nke dɔ:

Dɛ yiè bo tuɔkɛ dii yiè,

mɛnaà mbo mpũ̀ɔ nyɛt̃arɛ ìnkɛ

kɛ mɛnaamiɛ mpũ̀ɔ nsit̃āā ìnkɛ

kɛ Sudaa tenkɛ kó yekondake yɛmɔuu ānnɛ mɛniɛ nkɛmpũ̀ɔ

kɛ dinɛ̀bòri nyièni ti Yiè nKuyie nɛt̃ɛt̃ɛ mieke kɛ yó̀ari Sitimmu biriku.

19 De m̀nǹ Esibiti bo d̀́nko,
 k̀ Edommu ná ntidobonti,
 ke ý b̀ p̄́m̀ Sudaa k̀be detetir̀.

20 De m̀nǹ k̀ benitib̀ mbo Sudaa tenk̀
 k̀nh̄ Sedisademmu be borime memou.

21 Mí ndi Yiè nKuyie n yóó peitemu be p̀̀,
 n yí yó nwúónko be dootit̀̀,
 mí ndi Yiè nKuyie m bomu Siyōō t̄̀r̀ ĩnk̀.

Amoosi Di mpátiri to tù náahti

Amoosi do wári o pátiri yebie nsikòusiyeikè nè sipísikuò (760) kó kemieke nke kè Yesu né na kékòteni.

De kó yebie mmieke nke ò itémè o ei Tekoa kékòte Isidayeeribe kó dikpàatiyuu Kuyie nhò tō nkè. De kó yemàrè mieke Sedoboammu weè do baké Isidayeeribe. Kè dè ndò mbe kperε demou kèrì séi. Kè Amoosi mbè náannè tikōnyauti nè dikōmbùò ke tú: Kuyie ndi duómmu ikuò kè di né í càari kè bekperibè fēũnko beçribè, Kuyie nné yóó deetému beçribè, kù tu kù yóó di potému. Nè de kpéi nkè bèè ò dènnε be cuokè bá dè í nhòote 7:10-17.

Di mpátiri náahti duó ke dòmmè

1. Kuyie nkpannèmè Isidayeeribe kó dikpàatiyuu nè yehékè yèè bè tòkénè 1-2
2. Dèè kònnε Kuyie nnè ku kòbe 3-6
3. Kuyie nhò benkemè mebengkùmè mèè benkú Kuyie nhautémè ke bo bè deetè 7-9

¹ Di mpátiri náa nhAmoosi nàké tì nti. Amoosi do tú Tekoa ei kou nwe ke cēm̀m̀m̀u o wũò. Kè ti Yiè nKuyie nhò benke ku náahti Isidayeeribe kpéi. Dè do sò nhOsiasi weè to tikpàti Sudaa tenkè. Kè Soasi bire Sedoboammu tu Isidayeeribe kóo kpàati. Kè ti Yiè nKuyie nti nhò nàké kè dè mmòke yebie nyèdèè, kè ketenkè né aá Osiasi nè Sodoboammu be kpàti mieke. ² Kè Amoosi b́i nke d̀:

Ti Yiè nKuyie nkuu kontí Siyōō
ke péu metammè Sedisademmu,
kè timútì m̀t̀r̀i yenaacènhò
kè Kadimeeri t̀r̀i yómmè kpeti kpéi.

Kuyie nkpannè ti Isidayeeribe nè yehékè yèè bè tòkénè

(Kuyie nkpannè ti Sidii ei kòbe)

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:
Damaasi ei kòbe kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n t̀àt̀é ke bo d̀ò t̀i,
bè p̀ante mèè kpéi Kadaadi ei kòbe
ke bè nante muyuo nkōme.

⁴ N yóó cũũnko muháá mmu,
kè mùu cóuté Asayeedi c̀f̀èt̀é,
m̀u bo cóuté Benni-Adadi kpàatic̀èt̀é.

⁵ N yóó uutému Damaasi ei kó dimátic̀àu
kékua bèè bo de kó meyei mbiriku mieke,
kékua wèè kù baké,
kè bèε bè p̀r̀m̀m̀ú kékònnè Kiidi.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́i.

(Kuyie nkpannè ti Fidisi tenkè kòbe)

⁶ De kó dif̀nkuò kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:
Kasaa ei kòbe kó meyei mmeè sũũ nke tonté
n yí yóó yóu n t̀àt̀é ke bo d̀ò t̀i.
Bè p̀r̀m̀m̀ú mèè kpéi mbenitibè péu

ke duós nhEdõmmu eì kòbe.

7 N yóó cūũnko muhãã mmu Kasaa eì mieke

kè m̀u còuté sikpààticẽĩ.

8 M bo kuõ Asidõti eì kòbe bẽmou,
kẽdẽite wèè pikú fekpààtipàtífẽ Asikanõõ eì,
kẽdaá n nõùtẽ Ekunõõ eì kékũõ Fidisii kòbe sãmbẽ.
Mí ndi Yìè nKuyie mmũ b́eì.

(Kuyie nkpànnè tì Fennisii tenkè kòbẽ)

9 Kè ti Yìè nKuyie mb́eì nke d̀ò:

Tiiri eì kó meyei mmeè sũũ nke tonté,

n yí yóó yóu n tããtẽ ke bo d̀ò tì,

bè p̃ĩmmú m̀èè k̃p̃eì mbenitibè p̃eũ

ke duós nhEdõmmu eì kòbe,

bá b̀è í dentení n do yẽ mmetammè

m̀èè bo bẽmbẽ nè bẽ teb́i bẽ cuokè.

10 N yóó cūũnko muhãã mmu Tiiri eì mieke

kè m̀u còuté sikpààticẽĩ.

(Kuyie nkpànnè tì Edõmmu eì kòbẽ)

11 Kè ti Yìè nKuyie nsõótẽ ku náãhtì ke b́eì nke d̀ò:

Edõmmu eì kòbe kó meyei mmeè sũũ nke tonté,

n yí yóó yóu n tããtẽ ke bo d̀ò tì.

Bè b̀eti m̀èè k̃p̃eì mbe teb́i Isidayeeribe

bá mesémmè í bè bo,

kè bẽ mieke bè còú nsãã kè bè bè u medõmmè.

12 N yóó cūũnko muhãã mmu kè m̀u còú Temaa eì

nè Bosedaa eì kó sikpààticẽĩ.

(Kuyie nkpànnè tì Amõniibe)

13 Kè ti Yìè nKuyie mb́eì nke d̀ò:

Amõniibe kó meyei mmeè sũũ nke tonté,

n yí yóó yóu n tããtẽ ke bo d̀ò tì.

Bè p̀uòti m̀èè k̃p̃eì Kadaadi eì kó bẽp̃uróp̃m̃p̃ombè

ke bo p̃ekũnnẽ bẽ tenkè.

14 N yóó cūũnko muhãã mmu Dabaa eì mieke

kè m̀u còuté bẽ cẽĩ sãasi mudoò kó kunõõro mieke.

Fẽfãdõnfẽ nè kuyaakù diekù m̀õnni.

15 Kè b̀eè pí nhokpààti kóò kõnnè

kéwẽnnè nè sikpààtibíõ.

Mí ndi Yìè nKuyie mmũ b́eì.

2

(Kuyie nkpànnè tì Mõabu kòbẽ)

1 Kè ti Yìè nKuyie mb́eì nke d̀ò:

Mõabu eì kòbẽ kó meyei mmeè sũũ nke tonté,

n yí yóó yóu n tããtẽ ke bo d̀ò tì,

bè còú mmeè k̃p̃eì nhEdõmmu kóò kpààti kũũ

kè yè còuté fũkũfũkũ.

2 N yóó cūũnko muhãã mmu

kè m̀u còuté sikpààticẽĩ sũ bo Kediyoiti.

Mɔabu kɔbe bo kú mudòò kó kunàðroo
nè yetâtehe kó yedabùò mmieke.

³ M bo kuɔ benùbè o cie páíí
kékua sikipààtibí kóò wēnnénè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

(Kuyie nkpànnè ti Sudaa kɔbe)

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Sudaa kɔbe kó meyei mmèè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tãáté ke bo dɔò ti,
bè yete mèè kpéí n tié,

bá bè í tũnne n kuɔ ke tũnne siyáàbìsì kperè,
be yembè do tũ ndè kè dè bè fétinne.

⁵ N yóó cũũnko muháá mmu
kè mùu cóúté sikipààticéí sîi bo Sedisademmu.

(Kuyie nkpànnè ti Isidayeeribe)

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Isidayeeribe kó meyei mmèè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tãáté ke bo dɔò ti.

Bè fiiti mèè kpéí mbenitisààbè
ke còú idíítí bè í yietí mèè kpéí mbe bàà,
ke òò fíté ocírì tineùtì mehännímè mēmáà kó dibànni kpéí.

⁷ Ke naù beçiribè ke tĩntí be yo mutáá
bá bè òò í nkènté beçiribè kpeti kubeéndieku,
cice nè debire kè bè wē nhonitipòkù
ke caári n yètìrì.

⁸ Bè fèkù tì yààtì beçiribè borè
bè í yietí mèè kpéí mbe bàà,
bè ti mpitírì be bókè kó yetuo mieke,
ke yò mbè fèke mèè naà mbeçiribè borè.

⁹ Di yému mfi kùòmè Amòriibe
bèè okùmè do mannè detie ndierè
kè bè kpeñni kè m bè uuténè be cīē nnè be be.

¹⁰ Dende kó difñkúò,
di báá yè mmî do di dēnnenímè Esibiti
ké ndi to dikpàà mieke ke dò yebie nsipisínàà
kè di me ntieke Amòriibe ei.

¹¹ De kó difñkúò
kè nh ànnè m pāānààntì náam̀bè di cuokè
kétānké di cuokè bèè yó ncáá nkétú n kɔbe.
Yáà n sóummu? Díndi Isidayeeribe n di békúmu.

¹² Dè dōmme kè di niinko menàà,
bèè cáá nke tú n kɔbe ke í dò nke mmè yò?
Ke paanko m pāānààntì náam̀bè,
bá bè ténke í náá m pāānààntì.

¹³ Nè de kpéí
n yóó di nantemu páíí kéütire
tenaasántè tèè to decéérè tè òò na kè dè ndōmmè.

14 Bá wèè nɔ mmuceé nhò báá na kéyenté.
 Muwērímú yìè mme mbáá na kébenke o wērímú.
 Okǎmbòteu me mbáá na kédeetè omáá.
 15 Bè bo kuɔ otānnuɔnti,
 wèè nɔ mmuceé ò báá na kéyenté.
 Osāndèètì me mbáá na kékokénè o sǎntè kédeetè omáá.
 16 Okǎmbòteu mómmuɔ
 bo coké de yìè difòkperì.
 Mí ndi Yìè nKuyie mmû búi.

3

Kuyie ncaummè ku kòbe Isidayeeribe

1 Díndi Isidayeeribe kénténè mí ndi Yìè nKuyie ndi náá nti, díndi n dènnení bè Esibiti:

2 Ibotí imɔu mieke n tǎáté dímbè,
 deè te kè n yóó yǎš ndi to
 meyei ndi dɔɔri mèè kó dimàà kpéí.

Kuyie mpānāahti náahtò báá na ke í mbéi Kuyie nhò nàké tí

3 Kè tí Yìè nKuyie mbéi nke dò:
 Kè benitibè bèdébè í wènné dinùù
 bè bo nneíá?
 4 Dìcìrìcìrì ɔ̄ɔ í nhũnte kutúúkù mieke
 ke í yà dì bo pī ndè.
 Dìcìrìcìrìbii báá kuɔ nkutādènkù mieke
 ke í pī mmùmamù.
 5 Tenòtè í yóó sǎnté kéta ticùòtì mieke
 ke í yà mudii.
 Timátì í yóó sǎnté kètāũ
 kè dèmarè í na ti mieke.
 6 Ditáteheù bo kuɔ ndiheì mieke kè kufōwáá
 mbáá pī mbenitibàà?
 Meyei mbo tuòkení diheì mari
 kè tí Yìè nKuyie nyí mè duónnàà?

7 Mí ndi Yìè nKuyie nhòó í ndòò timatì ke í keté ke duó nkè m pānāahti náaambè tí nàké.

8 Kè dìcìrìcìrì ũnte
 we mbo yí kufōwáá nyí ò pī?
 Kè tí Yìè nKuyie nyí: Búi!
 We mbo ncééké ke báá búi nku pānāahti?

Kuyie nnàkémè Sammarii èi yóó pòntemè

9 Kè tí Yìè nKuyie mbéi nke dò:
 Pīékénè Asidòti kó sikpààtìcèí nè Esibiti kpesi,
 kéduó nkè bèè tíí nSammarii tārè ìnkè,
 kényà dikònkònnì dùi bo o mieke
 nè be fèũnko mèè botí betòbè.
 10 Sammarii èi kòbe í dɔɔri deè síé,
 bè dōrimu
 ke yoti be kpààtìcèí mieke bè fèke dè.

Mí ndi Yiè nKuyie, mmî me nyë.

¹¹ Nè de kpéi ndi dootitòbè yóó di cētinnemu
képante di wērímú
kéheí dèè bo di kpààticēī mieke.

Isidayeeribe bèè bo Sammarii be kó medestímè bo nyóù

¹² Diciríri òò pí nfeplèfè
kòo pecēnti fiete mēè boti yekpàà nyoo ditoò kūnni,
n yóó me ndeeté Isidayeeribe bèè bo Sammarii
ke kari yekàrè dieyè ìnkè yoo de tēī mbiè.

Kuyie ncaummè Beteedi eì kòbe

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa mî béi nke tú:
Náké Sakòbu yaàbí ke tú:

¹⁴ N yē nde yiè
m bo yūš nyIsidayeeribe to be yei nkpéi.
M bo ité kécómmú
képante yewūšòtòrè yèè bo Beteedi,
ke bóké ye kó yebàkè
ké yè buó nketenkè.

¹⁵ M bo può mbe cēī
bè ò nhā sì diyòò nè bè ò nhā sì dipaà,
sìi dàri yepápànìi nkó tisàti,
kébuó nsicēdiəsi.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

4

Kuyie nkpànnèmè Sammarii kó benitipòbè

¹ Merime ti Yiè nKuyie mbéimmè ke tú:
Díndi Sammarii eì kó tinitipòti
tìi dùnne Basāā eì kó inaani tēmè,
dínni bèè yo mbesénnibè kperè,
ke fēūnko beçīribè,
díndi bèè nàá ndi daabè ke tú,
bè ndi duò nkè di yò,
kénténè kékeè.

² Mí ndi Yiè nKuyie n dò mpái pái nwe kè mî béi,
de yiè kpaanímu
kè bè bo di tōnné iyīmpie ndieyi
kétōnné isámposi dí kó iyaábí
ke dí dete kédenne dimou.

³ Di bo ye iduotí kó mefiè dimáà dimáà,
bá wè kòò nwetí o ììkè,
bè bo di kei nke dí dee nhEsimoo tārì ìnkè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

Mubáammu tetirè kōmu

⁴ Kè Kuyie mbéi nke dò:
Tū nkòtenè Beteedi kédòò meyei,
kòtenè Kidikaadi kédòke dòò meyei.

Fíenè di wũṣ dikũnweñni sèl,
 diyìè tǎǎnni yìè
 kédèite di mǎke dèè kó dimàà mièke
 dèè tu depííndè ké n duó.

⁵ Cǔunnè disǎnni kó yepārè
 yèè kǎkénè mutie mùù muuti,
 ikúnè yepārè kó dikàtìrì
 ke yé dǐndi Isidayeeribe di me ndómè.
 Mí ndi Yìè nKuyie mmũ b́éi.

Isidayeeribe to kpeñinmè

⁶ Memme kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dò:
 Mí ndi Yìè nKuyie mũ di bǎnté dikònni,
 mũ duó nkè di pàà tidiiti sihekesí simou mièke,
 nè memme bá di í wètení m borè.

⁷ Mũ duó nkè fetaafe dǒnté tidiiti betǎǎbè bètǎǎti,
 mũ duó nkè fè ǎṣ ni di nhèi késoó nditeri,
 kénni ku mpaku kè kutèkù kó tidiiti kpeí.

⁸ Yehékè yèdéé yoo yètǎǎti ní bo nhǎǎnnè sinéyǎi
 ke kǎri dihèi dimáà mièke ke bo pété menie nkéyǎ,
 bè me mbáá pété kéyǎ kénsànnè.
 Nè memme di me nyí wètení m borè.
 Mí ndi Yìè nKuyie mmũ ti ndi denni.

⁹ Mũ duó nkè tidiiti fǎũ ndepaa
 nkè fetùòrifè ti pǐ,
 kè fecofe cááké di pénnè nè titebiiti.
 Nè memme di í wètení m borè.
 Mí ndi Yìè nKuyie mmũ ti ndi denni.

¹⁰ Kè n duó nkè di wũṣ muǎke ke ku,
 Esibiti kǎbe kpeyi do kumè,
 ke duó nkè bè kùṣ di kó bedapambè mudoò mièke
 ke pǐmmú di sǎi,
 kè bèè ku di kó dihǎǎpònkari kè be nóú dàtinné.
 Nè memme di í wètení m borè.
 Mí ndi Yìè nKuyie mmũ ti ndi denni.

¹¹ Kè di dèitè
 n do dèitè mèè botí Sodammu nè Komṣ,
 kè di yenté tecǎtè ǎ ncóú
 kè bèe pǔté mèè botí kudakèmpùu.
 Nè memme di í wètení m borè.
 Mí ndi Yìè nKuyie mmũ ti ndi denni.

¹² N yóó me ndi dǎṣ dǐndi Isidayeeribe,
 kè n yóó di dǎṣ memme,
 tũntenè dimáà kè ti máúté mí nnè dǐndi.

¹³ Ti Yìè nKuyie nkuu dǎṣ yetārè ke ǎnnè kuyaakù,

ke náa mbenitibè kù dó kédòò tì,
 kuù ɔ̄s ceete kuwenniku kè dèe náa ndibiinni,
 kù cènti yetārè yómmè mme,
 kuù yètiri tu Mpakɛdaa.

5

Kuyie mpāānāaṅtì nāaṅtò saute fèè sáútifè Isidayeeriibe kpéi

¹ Kè Kuyie mpāānāaṅtì nāaṅtòo béi nke dò: Díndi Isidayeeriibe kénténè fésáútifè n saute fè di kpéi.

² Isidayeeriibe tu desapumbire nde ke do ke duó ke cāānko ke dò ndè kú, wèè borè íi nhò í bo.

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Isidayeeriibe ekè mieke dii kó behāāpòmbè do bo tekòupítè, bè ténke báa pēētè tekòutè (100). Bèè do bo tekòutè (1000), bè ténke báa pēētè tepítè.

Isidayeeriibe dòmmè kétāātè Kuyie kénfòu

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmí di náá ndíndi Isidayeeriibe ke tú: N wammúnè kè dèe yie nkè di nfòu.

⁵ Dè nè í tú n yē ndi kote Beteedi ke n tú di n wanti Beteedi yóó dúnkomu, di me mbáa kote Kidikaadi bè yóó ò pòntemu, di bá ntú di bo kote Beerisebaa.

⁶ N wammúnè mí ndi Yiè nKuyie, kè dèe yie nkè di nfòu, kè dè í dò mmemme muhāā mbo cútóo ke dí do díndi Sosefu yaabí, de yiè mme nyí bo Beteedi wèè bo na ke mù kùo.

⁷ Di yónkúnne tibeénti nti, di í bekù kè dè sié.

⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmí dòò siwāā, mí ɔ̄s ceete keyensòùkè kè dèe náa ndiwennécànni, mí ɔ̄s tíí ndáméèri kó menie nké mē yaatoo ketenkè. Mí tu di Yiè nKuyie.

⁹ Mí ɔ̄s duó nkè bèe pante oniti kperi, kéta o cēkpetè kéheí o kperε.

¹⁰ Di nímmu wèè bekùnè timómmonti, di í dó wèè náa ntimómmonti.

¹¹ Di fēũnko mèè kpéi mbeçribè

ke duó nkè bè di dokii dididèi m̀onni.
 Nè de kpéi di í tati sicēsààsi
 di maá si nè yetásààyè,
 di me nyí yóó yà fínyí kó detie ndi fiíkú dè kó menàà.
 12 N yému di caàrimè mààmè,
 di yei nyí sénní,
 díndi bèè fěũnko bèè í caàrè mùmamù
 ke còú ticuuti tibeénti mieke,
 bá dí í kommu beçĩribè.

13 Deè kpéi nte yemàrè yeiye yeie mmieke
 kàa bo ncĩékémè tãũ.

Kuyie mpāānāānti nāāhò yáúkùnnemè benitibè k̀onti

14 Kè Kuyie mpāānāānti nāāhò béi nke d̀ò:
 Wammúnè mesàà nke yóu meyei,
 nkè d̀èe yie nkè di nf̀òù,
 memme Mpakeɗaa m bo ndi bonèmmè
 ke nd̀onnè n di náammè.

15 Nnĩinnè meyei kéd̀ake mesàà,
 tũntenè tibeénti k̀embekù d̀è bèkùmè,
 k̀è d̀èe yie nkè Mpakeɗaa kuó mmesémmè
 Sosɛfu yaàbí ì kraá.

16 Nte Mpakeɗaa,
 Kuyie nkùù baké demou kù tu mù,
 kù tu isáútii bo dátinné dihei dimou mieke,
 benitibè bo nkuò ntipĩti timou ke tú: Eeyoo! Eeyoo!
 Kè bè ñyu deɗaa nyembè kè bè bo kari mukũũ.
 Benitibè bo nwanti bèè nò mmukúɗab̀onk̀ommù.
 17 Yekúɗab̀uò mbo dátinné deɗaa ndemou mieke
 ke yé n yóó di síékémè,
 mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

Kuyie nkó diyìè yó nd̀ommè

18 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:
 Di bo yà díndi bèè bàà n kó diyìè,
 di yèmmè d̀ò nde kó diyìè yóó di t̀onni ba?
 Di yó ntú dibĩnni ndi,
 di í yó ntú kuwenniku.

19 De kó diyìè kpeɗe yó nd̀onnè
 oniti wèè cokù wenwe diciriciri
 ke conè kumuntonkù,
 ke kò nke ta o cĩètè,
 ke íkú kumarí kè fəwàáfè ò d̀onté.

20 Di yèmmè bá nd̀ò
 nKuyie nkó diyìè yó ntú kuwenniku kpeɗi,
 di yó ntú dibĩnni ndi.

Kuyie nyí d̀ámè bè nkù d̀áunnè memantímè

21 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

M pèmmu di kó mubáammu,
n dè sènkèrimu,
n ténke í dó kékeè di tīrè di tiku yè kó kunóú.

²² N yí dó di n feu ù wūš ke tuò
nè di m pāā nyèè pāre.
Yenaadakè mekùò nkpeye di n feu yè,
n yí dè wùó!

²³ Dí fūtenè m borè,
kutoweku di wékíí kù ke tú iyie,
n yí dó kékeè di kutidùùtì kó yedabùò.

²⁴ N dó tibeéntì sààtì tii mbo di cuokè,
ke pūò mmenie nkōme,
kéndò ndinébòrì ò ndòmmè, ke báá kũũ.

²⁵ Isidayeribe di do n feumu iwūš yebie nsipisínàà di do dòò yè dikpráà mièkàà? ²⁶ Di do dòò dibòò Mòðaki nè Defāā kó tewātè nte ké ndè bàá.

²⁷ Deè te kè n yóó di denne
ke dí pēē mBabidōnni,
mí ndi Yiè nKuyie mmí nwèè yètìrì tu Mpakēdaa mū bí.

6

Kuyie nkpannè tì Siyōò kōbe

¹ Mèmmè kè tì Yiè nKuyie mbéi nke dō:
Di bo yà díndi bèè kàri bètèlì Siyōò èi mièke,
bèè tá bemaà Sammarii tārè ñnkè,
díndi bèè yèmmè dō ndi tú beketibè ibotí tēi mièke,
Isidayeribe cokóo díí borè yáàba?

² Kōtenè Kandee kényà
kè di dèè memme dí kote Amati diheidiè,
képēēté kékote Kati Fidisitēēbe èi,
di yèmmè dō ndi pēētému de kó yekprààtìyòà?
Di kó dikprààtìyuu pēētému be kpeyaà?

³ Di yèmmè dō ndi dētinkomu meyei,
di né í yé ke dō ndi yūōnni kuyonku nku di cuokè.

⁴ Díndi bèè duó yedúò sàáyè
bè dòò yè nè yepáranìlì,
ke yaa nyaa ndi kàrè ñnkè,
ke cáá nyepedakè nè yanaadabe,
⁵ ke diè, nke wékíí mediè, nke bie ntikùtidùùtì
ke tekíí Dafiti ke ðòòrì tikùtidùùtì.

⁶ Ke yō mmenaà nnè ibòòke pēkùyì
ke pe mmekosààmè
bá di í yīèkù meyei
mmèè doti Sosefu yaàbí ñnkè.

⁷ Deè kpéí nte kè bè bo di pī ndi mmōnni
ke di níí ntidaatì kó fenafe ìikè ke di kōnnè,
de mōnni kè metuò nkó yebaa ndeè.

Kuyie nnàkémè kù yóò pòntemè Sammarii

8 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nképarikè nè ku yètiri ke dò:
 Mí nKuyie Mpakédaa mú béi nke tú:
 M pèmmu Isidayeeri be kó dikpààtiyuu kó tefentè
 n yí dó kénwúó mbe kpààtiçéí,
 n yóò deitemu n nòutè de kó dihèi ìnkè
 kè bèe di pànte.

9 Bá kè benitibè sùò nteçìtètè matè mieke tepítè de kó dihèi mieke bè bo kú.
 10 Kè dè dò nhòmòu yentè teçtètè matè mieke kufáá, nkòo tebite kàtení ke bo to
 beçírìbè kécóu, koò beké ke yí: Òmòu kpaámu kenke kufáá mieke a boràà? Ò bo
 ò ténné ke dò: Ǿ! Kóò yèkù tenòutè ke dò: Yé yé yé báá béi, dè í dò nkéyú ti Yiè
 nKuyie nyètiri di mmònni.

11 Ti Yiè nKuyie nkùù baké
 kè kùu béi nke tú kù bo poté teçèdiètè
 kè tée do kégoure youre,
 kè tesámpótè páá iyie.

Di bá mpòtinè di wèrímú

12 Sisèí í cokù tipètì ìnkè,
 bè í duònè inààke dàmmèèri mieke.
 Kè dínndi né cèète tibeénti kè ti tiike
 ke naá mmèdàmmè ke yè ntóroó ke dòntenè diyènni.

13 Kè di yèmmè naatinè Dodebaa èi * kè di pòti ke tú: Nè ti kó muwèrímú
 mmu ti fietemè Kadinaimmu èi † Diyènni dèè benkú muwèrímú, Tenketé 14:5
 bè náámmu de kóò Karinaimmu kpéí. 14 Deè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakédaa
 kè n yóò duó nkè ibotí tòi kòbèe di fèũ nkétúóté Debo-Amati èi kèntò kétuòkenè
 Adaba kó kukó.

7

Kuyie mbenkemè Amɔsi fefofe

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke mbenkùmè mamè, kè n yà fefofe dàtinnémè ke
 dò ndiwetiri ke ś mbè kèí okpààti sàmmúti kè ti bo ke dó kèpuku. 2 Kè fefofe
 deútóo tímúti kéndó kè ti dèè kè n kuónko ke dò: Áú! Ti Yiè nKuyie nti kuó
 mmèsèmmè kè meè dake Sakòbu kó kufuku í sù bè í yó nkpaá. 3 Kè ti Yiè nKuyie
 nceete ku yèmmè ke béi nke dò: Dè í yóò tuòkení.

Kuyie nyiè ke benkemè Amɔsi muhāá

4 Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke muhāá, kè mù yùní kè mùu cóúté ketenkè mieke
 kó menie, kè mè sũðtoo, kè depaa ncóútóo. 5 Kè n kuónko ke dò: Áú! Ti Yiè
 nKuyie nti kuó mmèsèmmè kè meè dake Sakòbu kó kufuku í sù kù bá nkpaá.
 6 Kè ti Yiè nKuyie nceete ku yèmmè ke béi nke dò: Dende múnke í yóò tuòkení.

Kuyie mbenkemè Amɔsi kuhū kùù càátí dibierímínni

* 6:13 Dodebaa èi: Dodebaa èi benkú ke tú: Detetirè nde. † 6:13 Kadinaimmu èi: Kè Kadinaimmu
 kperi benkú ke tú:

⁷ Kè n yà ti Yiè nKuyie nkè kù còmú kuduotí makù ìnkè ke pikú kuhōũ kè kù cáátí dibierimínni. ⁸ Kè kù m beke ke dò: Amoasi a yà ba? Kè n dò: N yà kuhōũ kù cáátí dibierimínni. Kè kù dò: N yóó taũ kuhōũ nku kù cáátí dibierimínni n kabe Isidayeribe ìnkè kèyà kè bè sié. N ténke í yóó bè cǐé, mbiti!

⁹ Isaki yaabi kó yewũtòrè bo dǔnko, kè Isidayeribe kó yetàrè naá ntidobonti.

Kè n còmú nè disié kèwetinnè Sedoboammu cǐtè.

Amasia nè Amoasi bè pètemè kè bèe beti Amoasi Beteedi

¹⁰ Mèmmè kè Amasia ikuó nùtiti tǒ nkè bèe náké Isidayeribe kóo kpàati Sedoboammu ke dò: Amoasi dǒ kè da bammu kàa ténke bá ntú Isidayeribe kóo kpàati. Ti í dǒ kényo ò nàa nti. ¹¹ Ò nàa nke tú:

Fǒ nSedoboammu a bo kú mudoò miéke kè bèe pǐmmú Isidayeribe kékònnè dèdétirè.

¹² Mèmmè kè Amasia náké Amoasi ke dò: Oyuwóhntí fǒ! Kò nSudaa tenkè kénnaá nKuyie mpāánáahti ke péúnè mudii. ¹³ A ténke bá mbo die mBeteedi kénnaá nKuyie mpāánáahti ke yé okpàati kó ditònni ndimè, tekpàaticǐtè kperi ndi.

¹⁴ Kè Amoasii ò tǐnné ke dò: N do í tú ti Yiè nKuyie mpāánáahti náahtò, n keté ke do í tú Kuyie mpāánáahti náambè kó kufuku kou. N do tú onacēnti nwe ke fiiku detie mbè tu dè sikomoo. ¹⁵ N do cemmú n wũs nyi, kè ti Yiè nKuyie nni nyú ke n náké ke dò: Kote kénáké n nitibè Isidayeribe m pāánáahti, ¹⁶ di n̄m̄nni kénté ti Yiè nKuyie ntu n da náké ti: Fǒ nwèè tu m bá nnáa nKuyie mpāánáahti Isidayeribe kpéi, ke tú m bá nnáa nylsaki yaabi n kó tiyinnáahti. ¹⁷ Nè de kpéi ti Yiè nKuyie ntu:

a pokù bo yǐ onitipòkù wèè dǔuti dǔutinè benitidaabè

kè bè nhò dǔutinè kupiiti dihei miéke,

kè bèe kuó a bí

initidaaì nè initipòì mudoò miéke,

kéberí a tenké ke totí,

kè bè da kuó betòbè tenké bè í tũ ndè Kuyie,

képǐmmú Isidayeribe kékònnè dèdétirè * dǒnnikonè onitipòkù wèè yóu o dǔu ke dǔuti dǔutinè benitidaabè.

8

Kuyie mbenkemè Amoasi kuhonku kùũ ā yetebe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke kuhonku kè kù piéké yetebe yèè bi. ² Kè kù m beke ke dò: Amoasi a yà ba? Kè n dò: N yà kuhonku nè yetebe yèè bi. Kè kù n náké ke dò:

N nitibè Isidayeribe bimu,

bè deèmù m̄nni dii tũðke,

n ténke í yóó bè cǐé.

³ De yiè iyie nyii diè ntekpàaticǐtè miéke

ì bo naá nyekúdabùò,

* **7:17** Kuyie nkuu kpànnè ku nitibè Isidayeribe ke

kè bεcírìbè sũ nkéncóú cóú tipùti timou,
tináahti í yó mbo de yiè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmí búi.

Kuyie nkpannèmè bèè cíí mbetabè ke yo mbe kperε

4 Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:

Díndi bèè fěũnko bεcírìbè
ke dó kédeè besénnìbè,
kénténè kékéè.

5 Díndi bèè ò nnáá nke tú,
otànkù pànwè kó dibannii mónné kéréèté
kè tí fítè ti diiti,
teom̄pùtèe mónné kéréèté
kè tí óóté ti buo kécũnní tidiiti,
kéyaate sibièpeé, kéyíé idíítí,
kéyaate cidóò kó kucéékù.

6 Ke do mbεcírìbè,
ke fiiti besénnìbè tìnèùti mēhānnímè mēmáà kó dibànni kpéí,
ke fiitinè tiyofùti benìtibè.

7 Mēmme kè ti Yiè nKuyie mbúi nképarìkè ke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
Nè Isidayeribe kó tefentè kpéí
n yí yóó yè mbe dōrìmè mamè.

8 Nè de kpéí ketenkè bo aá,
bèè bo ke miεke kè bèe kōmmú yekúdabùò,
ketenkè bo íténí kédoroo menie
nhōō ta Esibiti kó kukó nNiiri ké yīmè.

9 De kó diyìè,
diyìè bo ta kuyie ncuokè
dè bo naá nkeyènkè kuyie ncuokè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmí búi.

10 Di baá mbo naá nyekúdabùò,
nkè di yiè nnaá nyisáútti,
benìtibè bεmou bo dáátí tifòòtònti
kékuó meyùbii,
kutenkù kumou benìtibè bo nkuò,
wèè mòke debire demáà dè òò kú kòò nkuòmme.
De kó dihei borime bo tiike medōmmè kōme.

Kuyie nnáahti kó dikònni nè ti kó sinéyēi yó pīmmè benitibè

11 Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:

De yiè kpaanímu
kè m bo dúò nkè dikònni nè sinéyēi kè dēε tanní.
Dè í tú dikònni dii òò da pī nkàa di mucie
nè sinéyēi sùl òò da pī nkàa yā menie.
N náahti kó dikònni ndi nè ti kó sinéyēi.

12 Benitibè bo nhàri tipùti timou,
kubakù you nè kucànkù,
diyìè yiè kèè bíékè nè di taà kèè bíékè,

ke wanti ke bo keè n náànti bè me mbáá tì pètè.

¹³ De yiè besapùnsáátibè nè bedapùnsáátibè
bè bo móténè sinéyēi.

¹⁴ Bèè kó dimàà pàrikunè
tebòotenkaanitè tèè bo Sammarii
nè Danni kòbe kó dibòò nè Bεεrisebaa kó ditònni,
bè bo do bá bè ténke báá íté bitì!

9

Kuyie nnàkémè kù yóó pòntemè bè kù maá tèè cītè

¹ Kè n yà ti Yiè nKuyie
kè kù còmú diwūōtònni ìnkè ke náá nke tú:
Poté yesànkè kó yeteitiyè kè yebòrèe sàntè,
ke wéri kèduoni be yò ìnkè kè bèè kpáá
kè m bè kùò nè disìè,
òmòú í yó mbo wèè bo coké kényenté
òmòú me nyí yóó na késòri kécooté.

² Kè bè ta ketenkè m bo bè dèitení,
kè bè dèke keìnkè m bo bè cūūnní.

³ Kè bè dèke Kadimæedi tārì ke sòri
rì bè wammú ké bè sòtení,
kè bè me nta dàméèrì fìlò ke sòri
n duó nkè dàméèrì kó musímmù mbè dòmú.

⁴ Kè bè duó mbemáà be dootitòbè ke bo náá ntidaati,
n duó nkè bè mbè feu de bíékè.
N nònfè yóó mbomu be ìnkè
dè nè í tú kè m bè dòòri mesàà,
n yó mbè dòòri meyei mme.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa
kàáké kèè tenkè o nóm̄bii kè sàntèmu,
kè benitibè bèè kè bo kè bèe kómú yekúdabùò,
kè kù kàáké ketenkè kèe íténí kédoroo
menie nhōō ta Esibiti kó kukó nNiidi kényīmè.

⁶ Kuyie ncītè bo keìnkè nke,
kè te ànhànkù còmú ketenkè.
Kuù òō yú dàméèrì kó menie
nke mè yaaténí ketenkè.
Kuù yètiri tu ti Yiè nKuyie.

Kuyie nyóó bekénèmè beyeibe

⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Díndi Isidayεεribe
mí ndi wúóm̄mè di í pēēté Kuusi èi kòbe.
Mí di dènnení Esibiti,
kè mí dènnení Fidisitēēbe Kafutòò,
ke dènnení Asidii kòbe Kiidi.

⁸ Mí ndi Yiè nKuyie
n wúóm̄mu Isidayεεribe kpààtiyuu càkemè

ke yóò dì kùò páíí kè di kōmεε deè ketenkè ìnkè.

N nē í yóò deè Sakōbu yaábí imōu.

Mí nKuyie mmû bēi.

⁹ Mí nKuyie Mpakεdaa

n yóò duó nkè ibotí tēi mēèrēmu Isidayεεribe,

bè ǎǎ mēèrè mèè botí tidiiti

kébate mebii nnè tifutí.

Bá mebii mmamè báá do ketenkè.

¹⁰ N kó benitibè bēè cààrè,

bēè náá nke tú:

Meyei nyí yóò ti tóónnè,

meyei nyí yóò ti kááké

bè yóò kú mudoò mieke nke.

Kuyie nnàkémè kù yóò wēte kélimmè Isidayεεribe

¹¹ Mēmme kè Kuyie mbéi nke dò:

De yiè m bo í nDafiti kó difi dù dó kέdo,

kéftíné iyie kέi nyiduotí,

m bo wēte kέmaá Dafiti cīètè tè do dòmmè.

¹² Kè Isidayεεribeε wēte kέtieke Edōmmu tenkè

nè ibotí tēi ìi do tú n kpeyi i kōke.

Mí nKuyie mmû bēi nke yóò dè dò.

¹³ Kè Kuyie mbéi nke dò:

De yiè kérínímu

kè yiè nníí bo ndòti ke bōti

kōo tōu ò tū nke deiti tidiiti.

Kè yiè nníí mbōti detie

nkōo tōu ò tū nke tōūtí yetebe.

De yiè fínyí kó menaà mbo mpūǎ nyetārè ìnkè,

kè sitáá simōu sāáke.

¹⁴ De yiè m bo wēte kécónné

n nìtibè Isidayεεribe be fōtè

kè bèε wēte kέmaá be ekè yèè do pùò kέmbo,

kénfikku fínyí kó detie

ke yǎ nde naà ke fikku detie mbe pénnè

kéntōū de be.

¹⁵ M bo wēte kè bè fíí

mbe tenkè n do bè duó nkè,

bá òmòu ténke báá bè uuté.

Mí nKuyie mmû bè te kè mû bēi.

Abudiasì

Di mpátiri tɔ̀ tìi náàntì

Abudiasì pátiri kó tináàntì nàa mbè kpànnè tì nti Edɔ̀mmu kɔ̀bɛ, bè wùò mmèè botí Isidayɛeribe. Edɔ̀mmu èi kɔ̀bɛ do tú Esayuu kó iyaábì nyi. Kè Isidayɛeribe tu Sakɔ̀bu yaábì.

Sedisadɛmmu do dìi m̀nnì kè Edɔ̀mmu kɔ̀bɛ ndaúmu, kédíinnè Sedisadɛmmu kó mudorimù kéta be èi kétúóké be kperɛ. Kè Abudiasì d̀ Kuyie mbo bè poté kèwènnénè yehèkè tɛyè yèè do í d̀ Isidayɛeribe.

Di mpátiri náàntì duò ke d̀mmè

1. Kuyie nyóó potémè Edɔ̀mmu èi kɔ̀bɛ 1-9
2. M̀ù te kè meyei mbɛ do 10-14
3. Edɔ̀mmu èi kɔ̀bɛ yóó ndòmmè tì Yiè nKuyie nkó diyè 15-21

Tì Yiè nKuyie nnàké tì Edɔ̀mmu èi kɔ̀bɛ kpéi

- ¹ Nte tì Yiè nKuyie mbenke tì Abudiasì Edɔ̀mmu èi kpéi nkòo tì béi nke d̀:

Tì Yiè nKuyie nkuu t̀nnì ku kóo t̀nti ibotí cuokè

kè tì kèè ò náammè ke tú:

Báátínè kè tì do Edɔ̀mmu èi kɔ̀bɛ mudòò.

² Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i tu:

díndi Edɔ̀mmu èi kɔ̀bɛ n yóó di kék̀nnemu ibotí t̀i ìikè,

kè ì di cè nke di senkèri mediè.

³ Tefentè t̀ di deutè kè di náa nke tú:

We mbo na ke tì denneni yetàrè fiè

nke tì b̀nténì ketenkè?

Di né í yè ke d̀ ndi kó tefentè tente di fétinkomu.

⁴ Bá kè di dèke kènkè itúúkè k̀mɛ,

ke ceé ndi ỳnti siwãã cuokè,

m bo di b̀nténì.

Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi.

⁵ Kè beyóóbè k̀tèni keyènkè ke di do

bè bɔ̀ tɔ̀ bè d̀ m̀èè botí nku.

Bèè t̀ù yetebe kè bè ta di paku,

bè báá t̀ù ke yáké d̀marè.

⁶ Bè yóó di kutimu díndi Edɔ̀mmu èi kɔ̀bɛ,

késote di s̀ri t̀i kpàti.

⁷ Bè yóó di betimu ke káá ndi temm̀nku.

Nè bè di do yè ndi naati bè di ciitèmu ke di na.

Nè bè di do wè nke yo mbèè di keù yef̀tè.

Bè náammu ke tú di yèmmè í bo.

⁸ Mí nKuyie mm̀i béi nke tú:

De yiè bo tuòke dìi yiè,

m bo kuò Edɔ̀mmu èi kɔ̀bɛ kó mecìi nyembè,

bá m báá súò nhEdɔ̀mmu t̀rè ìnkè mecìi nyiè m bá òmáá.

⁹ Díndi Temaà èi kó bekpàritiebe,

di k̀nti bo aá de yiè,

nè de kpéi mbè bo kuò Edɔ̀mmu t̀rè ìnkè kɔ̀bɛ, bɛm̀u ké bè dèè.

Isidayeeribe do bomè meyeñcaàrìmè mieke kè dèe narike Edəmmiibe

10 Di pei nkuyonku nku di tebìi Sakɔbu bí cuokè,
kè ifeì yóó di pí,
nkè di dootitòbè di kuɔ,
kè dèe deè sáà.

11 Bè dootitòbè do kòtení dùi m̀nni,
kém̀p̀i m̀be kó behā̀p̀òmbè,
kè di búútóomu kè bekpákpàribèe ta be eì
kétáá tété Sedisademmu kó tikpàti kpéí,
nke di pètinke né mbè wḗh̀ǹemu.

12 Di do í dò ndi kòbe bo dùi m̀nni meyeñcaàrìmè mieke dè ndi naati,
di do í dò nkényanku meyei ndo mèè kpéí nSudaa kòbe.
Bè kó meyeñcaàrìmè mèè báá naá ndi kó mudaá.

13 Di do í dò nkéta n nìtìbè eì,
bè bo dùi m̀nni meyeñcaàrìmè mieke,
di do í dò nkénwúó mbè domè kè dè di naati,
di me ndo í dò nkétúóké be kpàti bè bè pònte dùi m̀nni.

14 Di do í dò nkéoke icèyàti,
kékuɔ bèè cooti ke bo yenté,
di do í dò nké bè p̀ím̀m̀ú bè bo dùi m̀nni meyeñcaàrìmè mieke,
kéduó m̀be dootitòbè.

15 Mí ndi Yìè nKuyie n yóó bekénè dùi yìè yebotè di duunnímu,
d́ndi Edəmму kòbe di d̀òò mè betòbè n yóó me ndi dàò,
meyei ndi dàò mè mèè doti di yò ìnkè.

Kuyie nnàkémè Isidayeeribe yóó peitemè be pèi Edəmму eì kòbe

16 D́ndi Isidayeeribe di ỳamu
m mieke kó febòòfè n tāsàari ìnkè,
ìbotí t̀eì yóó fè ỳamu ke báá tuuté, bè yóó fè ỳamu,
kémuó nkétonté kékpaakenè.

17 Dè m̀nni bèè yenté yenté,
bèè yó nkpaá n kó ditāsàari Siyòò ìnkè.
Sakɔbu yaábí wḗti ke bo tiekemu i tenkè.

18 Sudaa botí kòbe yó ndò mmuháá mmu,
kè Isidayeeribe ndò nfehā̀deēnfè kécóuté Edəmму eì kòbe,
muháá nhòò cóuté mèè botí timúkpeti,
bè bo cóuté páíí, bá òm̀òu báá yenté bá omáà.
Mí ndi Yìè nKuyie mmù b́eì.

Isidayeeribe yóó wēte kétiekemè be ekè

19 Sudaa kòbe bèè yóó tieke Edəmму ekè yetàrè ìnkè kpèye, yèè bo kubakù
c̀anku bíékè, kétieke Fidisitḕbe biriku nè Sammarii Efadaimmu yaábí tenkè,
kè Bensamee kòbe tieke Kadaadi tenkè.

20 Isidayeeribe bè do p̀ím̀m̀ú bè kékū̀nnè, bèè kó behā̀p̀òmbè yóó wēte
kétieke Kannahā̀ eì, k̀ntò k̀tuòkenè Sadeputaa. Sedisademmu kòbe bè do
p̀ím̀m̀ú bè kékū̀nnè, kè bèè tieke Sefadati nè Nèkefu de ekè. 21 Bèè yóó na
Edəmму ekè kòbe, bèè yóó deke Siyòò t̀ari ìnkè kè bè baatè, kè ti Yìè nKuyie nní
ntú be kóo kpà̀ti.

Sonaasi Di mpátírì tǒ tǔ nǎàntì

Sonaasi kó dipátírì ti náá nKuyie mpǎánǎàntì nǎàntò mǎu kpréi nke.

Kuyie ndo tǎ nwè ke dǎ wèe kǎte Asidii kó diheidié kè bè nǎké Kuyie nnǎàntì.

De kóo nìtì yètirì dii tu Sonaasi. Kè Sonaasi né yete ke í ndó ké kè kǎte ke yé Isidayeeribe do í naatinèmè Asidii kǎbe. Nè tǔ ò tǔàkení kuce ti kpréi nkòo yóu kénye, mbá ò í ndó. Kòo kǎte ké bè nǎké meyei mmèè dò nké bè tǔàkení kè nsá kè bè í cèète. Kè bèe banté be caàrimè kéceete kè ðe wète kóo yonke kòo ùùre. Deè benkú ke dò nKuyie nkùu baké kù dǎ ðe ke né ti dǎ, ke ti kuò mmesémmè, ke ò cǐé nku kǎbe dootitǎbè ké bè ðeete kémbúútí kù bo bè potémè ké bè kùu páíí.

Di mpátírì nǎàntì duó ke dòmme

1. Kuyie nyumè Sonaasi kòo yete 1:1-17
2. Sonaasi ðemmumè o yei nke cèète kè Kuyie nhò cǐé 2:1-10
3. Sonaasi nǎké ti Ninifu eì kǎbe 3:1-10
4. Kuyie nkuómme Ninifu eì kǎbe mesémmè 4:1-11

Sonaasi dómè kécoké kédéténè Kuyie

¹ Diiyè marì kè Kuyie mbéinnè Sonaasi, Amitaii biré ke dǎ: ² Íté kékǎte Ninifu diheidié kè bè cau. Be yei mmeè sǔú n ténke í na ke bo mmi.

³ Kè Sonaasii íté ke né coké ke bo kǎte Tasisi eì medétimè kédéténè Kuyie. Menime ò itémè kékǎte Safaa kényà batóò wèè kè kǎri, kényietí mucèmmu díítí kéta kè bèe kété kénkǎri Tasisi. Ò do cokù ke bo détténè Kuyie nku.

⁴ Kè Kuyie mme nduǎnní kuyaakperíkù kè kù nfuuti dàméèrì mieke, kè batóò ndó kǎpante. ⁵ Kè kufǔwǎá mpí mbátóò yembè kè bè nyu be bakè, be bakè, ke ðeì tinenti batóò mieke ke buònko dàméèrì kè ðe bo yauke. Kè Sonaasi yie cutè batóò fǔò ke yé nke duó. ⁶ Wèè baké batóò kòo tóonko ke dǎ: A duómaà? Íté kékúónnè a kó Kuyie nké ðe naati kùu daatení ti kpréi nke ti báá kú.

⁷ Kè batóò yembè dǎ: Yóunè kè tí bǎ nyidíítí kényà wèè ti tǎní ðe kó meyei. Kè bèe ò bǎ nké ò bǎ nke Sonaasi. ⁸ Kè bè dǎ: Kè fǔò mènke nwe, nǎké a yènní ðe nè a eì nè a tǔmmú tú mù nè a botí.

⁹ Kòò dǎ: N tú Ebedee nwe, ke dé n Yiè nKuyie nkùu baké keǐnké, kùu dǎò dàméèrì nè ketenké.

¹⁰ Kè Sonaasii bè nǎké ò cokùnèmè Kuyie nku, kè kufǔwǎá mbè auté kè bè dǎ: A dǎò ba mbotí nku? ¹¹ Ti yóo da yíme kè dàméèrìi bonke?

Ke yé kuyaakù do sǎkémè ke ðake kprénkú. ¹² Kòo bè tǔnnè ke dǎ: N túóténè kédootóò dàméèrì mieke kòo bonke. N yému ke tú mǔ te kè kuyaakù ðe.

¹³ Kè bè ncféké ke paàti menie nnè be wǎrímú mumou ke bo tuǎke ketenké borè, kè kuyaakù ðake kprénkú kè bèe yǐéke. ¹⁴ Menime kè bèe yóu kékúónnè Kuyie nke dǎ: Áú ti Yiè nKuyie! Báá ti kuò oniti yie nkpréi, ò báá kú kǎa ti caàrè. Fǔ nKuyie nfǔò dǎò a dómè.

¹⁵ De mǎnní kè bèè túóté Sonaasi kédootóò menie mmiéke kè dàméèrìi cómmú. ¹⁶ Kè kufǔwǎá mbè auté kè bèe yete Kuyie nké kù feúté feǔfè, ké kù cànnènè dinùu.

2

Sonaasi bàammè Kuyie nteyĩntè mieke

¹ Bè dootóo mεmmε Sonaasi kè Kuyie nduó nkè teyĩndietè ò maánko. Kòò dḡ iyie nyitàati, deyènnè dētāati teyĩntè mieke. ² Kè Sonaasi mbáá nho Yiè nKuyie nke tú:

³ Dè m pàkémú n Yiè nKuyie nkè n da kuónnè kàa n deeté!
N do bo kudɔnkù nku ke da yu, kàa kèè n tammè.

⁴ A do n dootóo dāmèèrì fūò ndi deçũmpure,
kè menie nni ndátinné, kè yenéfinfirè nni mpuoti.

⁵ N yèmmè do dḡ nha n dootóomu,
bá nè mεmmε n do yému ke dḡ m bo wète keyá a cēsààtè.

⁶ N do diumu kéfiu, n do ta tebintuotè nte,
kè dāmèèrì kó tipènti nni kḡti.

⁷ N do cùtè de fūò ndi kéta kudɔnkù sáá.
N Yiè nKuyie nkàa n deeté ke n ènneni kudɔnkù!

⁸ N do fiumu kè n yèmmèe cuonni a bíékè
kè nni nda báa nke tú m báammì tuokoo a cēsààtè mieke.

⁹ Bèbɔféúbè pàamu Kuyie nkó mesàà.

¹⁰ Mí m bo da fié iwūò, kéndiè nke da sánti,
ke dḡori m béi ntì, Kuyie nfòò máa deerí.

¹¹ Kè Kuyie nduó nkè teyĩntèe tĩtítóo Sonaasi dikonnébènni.

3

Sonaasi nàkémè Kuyie nnáaṅti Ninifu

¹ Kè Kuyie nyíé kébèinnè Sonaasi medérímè, ² ke dḡ: Kḡte Ninifu diheidiè ké bè nàké n yóó da nàké tì.

³ Kè Sonaasii ité kékḡte Ninifu kéndònnè Kuyie nhò nàkémè. Diheidiè do ndi, kàa dḡ ké di ce, nha mmḡke yewe yētāati. ⁴ Kè Sonaasii yè kénfirí diyie ketiri dihei ke pīèkù ke tú: Dè kpaá yewe sipisínàà ndi kè Ninifuu pḡnte. ⁵ Kè Ninifu kḡbe yie nKuyie mbè nàa ntì ke dáátí tifòòtḡnti, ke bo benke be yèmmè cààrèmmè, kè bèe bou dinùù benitidiebè nè besámpóbè. ⁶ Kè Ninifu kóo kpààtì tì kèè kéité o kpààtikàri kédátè o kpààtiyààti kédáátí kufòòtḡnkù kénkari ditápùò ìnkè, ⁷ kéduó nkè bèe pīèké dihei ke dḡ: Okpàati nè o tũmbè bè tu benitibè nè iwūò dè báa déútè dèmarè dè me mbáá yà menie. ⁸ Benitibè nè iwūò dèe dáátí tifòòtḡnti, bá wè kòò kuónnè Kuyie nnè o wèrimú mumḡu keyóu o yei nnè kuyonku. ⁹ Kè dè naati Kuyie nyèmmèe ceete, kè kùu bónkũnne ku mieke kè ti báa kú.

¹⁰ Kè Kuyie nyà benitibè yóumè be yei nkéyóu kù ténke í mbè potè kù do yè nkù yóó bè potémè.

4

Sonaasi seimmè Kuyie nkù cèmmè Ninifu kḡbe

¹ De mǎnni kè dèe yonke Sonaasi, kòo miekeε peike mediè. ² Kòo náké Kuyie nke dḡ: N Yiè nKuyie n do ti nyé m bo dii mǎnni nh ei, deè do te kè m pànkεε coké kénkari Tasisi. N do yému ke dḡ nha sàà ndeu a í ɔtí a bo yóumè a bo potémè benitibè. ³ N Yiè nKuyie nyóu kè n kú, m bo kúmè tōūnè m bo nfòumè.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndḡ: Dè wenni a mieke bo peikemàà?

⁵ Dè do sɔ nSonaasi yèmu dihei ke kàte diyie yìenì kèè bíékè ke dɔ̀̀ difii ke díékè, ke bo yà tii yóó tuəkéní dihei. ⁶ Kè Kuyie nduó nkè mutie mamùu yènní kéndònnè munasińyàà, kòò déé nkòo yèmmèe cáté, kè mu déé nnárfkùnnè o yèmmè. ⁷ Kukūwentóo kè Kuyie nduó nkè dibèù marii mù càáké, kè mùu kpéi. ⁸ Diyie yènní dii m̀̀nni, kè Kuyie nduó nkè diyie yìenì kèè bíékè kó kuyaakùu yènní ke tonni mediè nképoté Sonaasi yuu, kòo fiu kébeke mukūũ nke d̀̀: Kè n ku dè ntṑ̀nè m bo nfò̀̀mè. ⁹ Kè Kuyie nnáké Sonaasi ke d̀̀: A í naati a mieke bo peikemè mutie muu ñkpéi.

Kòò d̀̀: N naatimu, m mieke peikemu kè n d̀̀ mukūũ.

¹⁰ Kè Kuyie nd̀̀: A kuó mmutie mmu mesémmè a í d̀̀̀ mùù kpéi ndèmarè a í te kè mùù kòté, mùù yènní keyènkè ke kpéio. ¹¹ Ke né yē m báá kuó mmesémmè Ninifu diheidie benitibè bo dè tekò̀̀píkò̀̀tè nè sikò̀̀písidé (120000) ke í yé be ì̀̀kè nè be f̀̀nkó ke iwū̀̀s múnke de bo péuà?

Misee Di mpátírì tò tùi náàntì

Kuyie mpāānāāntì náāntò Misee nè Esaii be mōnni dimāā ndi. Kòò múнке náānnè Sudaa kó dikpààtìyuu kòbe Esaii do náānnè bè. Dè do ś nhAsidii kó behāāpòmbè bèè bè fēũnko.

Kè Misee bè nàké ke tú tùi tùàkení Sammarii kòbe tìi yóò bè tùàkení, ke yè be yei mmemāā ndi, mēè tu bè fēũnkomè betòbè. Kòò múнке ke kpànnè Kuyie mpāānāāntì náāmbè bèè sou mbenitibè, Misee do náānnè bè kéndó bèè totì be yèmmè kētāātè tìi dò mbèè tì tāāté. Ò do bè caummu kēwēte ké mbè nāā nKuyie nyóó dōò dè yewe yèè kpaanì ye mieke kédēetè ku nitibè.

Di mpátírì náāntì dúò ke dòmmè

1. Kuyie mbeénti dotimè Isidayēeri kó dikpààtìyuu nè Sudaa kòbe kperi 1:1-3:12
2. Kuyie nyóó wēte kéténnénimè Isidayēeribe be tenkè, kè bèè di diwèi 4:1-5:15
3. Misee bāntēmè Kuyie nkè kù dā kù yóó bè kuó mmesémmè 6:1-7:20

Kuyie nkpànnè tì Isidayēeribe nè Sudaa kòbe

¹ Sudaa kpààtibè Yotammu nè Akasi nè Esekiasi be kpàti bie mmieke nke tì Yiè nKuyie mbenkemè Misee Mòdeseti èi kou ku náāntì, Sammarii èi nè Sedisadēmmu kperi ye kpéi.

² Yēbotè yemou kòbe kénténè!

Titenti timou kòbe nè dèè kó dimāā bo ketenkè ìnkè keèèè!

Tì Yiè nKuyie nyiténimu ku cēsàatè ke bo di bekénè.

³ Kù iténimu ku kàri

Kù cùténimu ke centinì yetārè ìnkè.

⁴ Ke yè nàù kè yè yìèri,

muhāā nhōō eute mekùò nkè mēè yietemè,

yè pūōmmu ke cuutinì kubiriku mieke,

ke kù dammù menie nhō mpūō ndèè yùú nke dòmmè.

⁵ Isidayēeribe di kó meyei mmeè te,

Isidayēeribe kó meyetimè kpéi nte.

We ntannè Isidayēeribe meyei mmieke?

Bèè bo bèmbè diheidie Sammarii.

We nte kè Sudaa kòbe fié yēbòkè yetārè ìnkè?

Bèè bo bèmbè diheidie Sedisadēmmu.

⁶ Nè de kpéi, mí ndi Yiè nKuyie m bo dōò Sammarii èi tidobontì,

kè dii yāā nyāā nkénaā nyedobuò nkéyí dikpāā,

kè bè ndè fiiku detie mmāā.

M bo dié o tārè ke cūú nkubiriku,

kòo pūū feitóo.

⁷ Kè m bóké o bōōtenkaanì ké sì còu,

tibōōnentì bè pāmmú tì be bòkè n yóó tì còsummu.

Bè fié iwūō nyi yēbòkè ke tì do.

Bè dootitòbè bo tì tó kécú be kó yēbòkè.

Meyei mmèè yóo do Sedisademmu

⁸ Mí mMisee n yó nkuòmmu ke mítiri,
ke centi menacèbii ke bo n tetiri,
ke úú sikpamó kōme,
ke kuò ndisendabònni fècònfè tēmè.

⁹ Sammarii còu tì yēiti í yóo deè,
de kó tiyēiti yó nsakému kētuoke Suda tenkè,
tì tùòkenímu ke bo Sedisademmu eì kó dibòri.

¹⁰ Di báá tì yèè ti dootitòbè Kati eì kòbe cuokè,
ncíékénè, di báá kuó, nhAkòò eì mièke,
Beti-Deafada eì kòbe,
pūhñè mutáá nkébenke di yeñcaarimè.

¹¹ Safii eì kòbe cārikenè ké yè dihei di fòkperè nè ifei.
Sanaa eì kòbe ténke í dàátí ke bo yènní be eì.
Beti-Ese di eì kòbe bie né kuò mmáà ndi,
meteèmmè ténke í kè bo.

¹² Madoti eì kòbe kònti au ke naatimu,
tì Yiè nKuyie nduònni tì yēiti tùòkenímu ke deè ke bo Sedisademmu.

¹³ Dakiisi eì kòbe cátinnè di sēí.
Di teeténè Isidayeribe mbe ke dòò meyei,
dii te kè Sedisademmu kòbe yete n kpeti.

¹⁴ Deè kpéí nte kè di dò nkéyaténè Mòdeseti eì,
dii bo Kati tempē mmieke di kòbe.

Akisibu cēí kòbe í yóo na kéteennè okpàati tímati

¹⁵ Madesaa eì kòbe, tì Yiè nKuyie nyóó yíé kéduònnímu,
di dootitòbè kè bèe pònte di eì,
kè di kó bekpàatidiebèe coké kékote késòri Adudammu tādènkù.

¹⁶ Díndi Sedisademmu eì kòbe kuónè di yùti kéninté meyùbii,
nke di yaa dontenè timancònti kpeye.

Kòmmúnè di bí kpéí,
di bí sààyi nyi ke di í dó,
ke yé di dootitòbè yóo ì pīrímúmè kékònnè.

2*Kuyie nkpànnè mè bèè fèkù betòbè kperè*

¹ Di bo yà díndi bèè ò nyiè nke toti di yèmmè meyei nyínkè máà,
ké mè tūnte di duó de di dúò
kè tekote nyóó kuó nkè di mè dòòri,
di mōke mèè kpéí mmuwērímú.

² Di ò nkè di yaa nwèè paku di kù fiètemu,
kè tēcīētè mè nni nte di tē fiète,
ke ní pi onitì nè o cīētè
kéfiète deè do tú o kperè.

³ Deè kpéí nte kè tì Yiè nKuyie ntu,
kù bo di bōnténí meyei mmieke.
Bá di báá na kéyenté,
di mè mbáá na kéíi ndi yo.

De kó yewe yó ntú meyei nkpeye nye.

⁴ De kó diyiè bè bo ntekí di kó dikúdabònni ke tú:
Bè ti pòntemu páíí kè ti nìtibè pàà be tenkè,
Kuyie nkuù kè còuté ke kè totí ti dootitòbè.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkòbe wēti ke bo totímu bè tenkè,
di kòò mòu me nyí yó nkòké de mièke.

Bè yetemè Kuyie mpānāaṅti náaṅtò bè nàké ti

⁶ Bè nàámmu n kpéí,
bè tu n yóu tiyèinnāaṅti, n náá ntí
ke tú ifeí í yóó bè do,
ifeí maí í yóó bè do bití.

⁷ Ke náá nke tú ti Yiè nKuyie n cōōmu Isidayeeribàà?
Kù minnímè dòntémáà?
Ku borime me ndònnàà?
Tínāaṅti n náá ntí naatimu,
bèè dāōri dèè sié.

⁸ Ti Yiè nKuyie nnàá dū kpéí ke tú:
Nè yíe ndòke di tùmè ku nìtibè dootitòbè,
ke fekù be yaàbòrè be kùūnní dìi mōnni mudoò,
ke yé ke dò dēmarè ténke í bè kōōnnè.

⁹ Ke denninko n nìtibè pobè be cēí mièke,
diwèi bè bonè sì kè bè sì dó,
ke paankonè be bí dešààrè n yì duó ndè kè ì borè tieke.

¹⁰ Íténè kégè!

Meom̀p̀umè ténke í bo de kó diheì,
de kó diheì yei mmèè te mefēūtímè.

¹¹ Kè n do nkòtení ké mbè nàá nsiyáàbisí,
detetirè kpesi nsi ke tú bè bo mmòke menaà nkperímè
péu de kó kubotí me ndó.

Kuyie nnàkémè kù yóó wēte kētímmè Isidayeeribe

¹² Mí ndi Yiè nKuyie mmū béi nke tú,
n yóó wēte kētímmu Sakòbu yaàbí,
n yóó tímmu Isidayeeribe bèè kpáá,
kè bèè dontenè kupecenku ò ndòmmè dipedie mièke.
Inààke ò ndòmmè ònāabaaakèrì,
kè bèè wēte kēsūū mbe eì mièke.

¹³ Okpàriteu wēè yóó niité kékeuté kuce,
weè tu ti Yiè nKuyie, ke yóó duute kuduotí kè bèè ye,
kè kù mbè ni ke bè baké.

3

Kuyie mpānāaṅti náaṅtò kpānnèmè bèè ni Isidayeeribe

¹ Kénténè díndi Sakòbu yaàbí!
N náānnè dímbè, díndi Isidayeeribe kó sikpààtibìi,
di kó mutōmmú í tú di bo ndakemè,
kè benitibè ndōōri dèè siáá?

² Dè né yīme kè di ní ndèè sié,
ke dōori meyei,

ke fēū benitibè kònti ke dei bè mam̄bii,
ke feinko be kũḍ?

³ Dii bè càá nke fēū be kònti ke kékíí be kũḍ,
ke bè yauri bè ɔ̄ yīmè imaa nkéutè tekũmbotè.
Bè ɔ̄ posirimè itùòti kéǎnnè kukàdàabuuku.

⁴ Di bo kuónnè dii m̀nni ti Yiè nKuyie nkù báá di cóuté,
kù bo mbúútóo di kpeti di d̀̀̀̀ mèè yei nkpéí.

Kuyie ncaummè bepāasoùmbè

⁵ Nte ti Yiè nKuyie nkpànnè ti bepāasoùmbè,
bèè fétinko ku nitibè.

Bèè ɔ̄ nkè wèè waare be nò mekùḍ mbè d̀̀̀
diwèi bo nhò bonè.

Kè wèè me nyí waare be nò mekùḍ mbè d̀̀̀,
meyer mbo ò d̀̀̀.

⁶ Dèè kpréí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu,
m bo duó nkè dèe bè biite,
bè báá yà n kó mebenkùmè
m bo bè bonté dibiiinni bá bè báá yà tipāánaànti,
de yiè dè bo bè sòute sãũ sãũ.

⁷ De m̀nni ifei bo pī nde kó beyuwúombè,
dè bo bè di, kè bè m̄pi be ìikè,
ke yé Kuyie nténke í yó mbè ténninkomè bè kù bèkú ti.

⁸ Mí nyie, ti Yiè nKuyie nni nduómmu ku Yaá,
kè m màke muwērímú ke náánnè dikòmbùḍ dèè sié,
kè benkú Isidayeeriibe be yetimè nè be yei.

Kuyie mpāánaànti náàntò Misee nàkémè Sedisademmu yó p̄ntemè

⁹ Kénténè d́ndi Sakɔbu yaábí,
n náánnè dímbè Isidayeeriibe kó bebaatibè,
d́ndi bèè bekùnè Isidayeeriibe,
d́ndi bèè í dó dèè sié,
ke penni tibeénti.

¹⁰ Di kòu benitibè mbe ke maànnè Kuyie nhei,
Nè kuyonku nku di maánèmè Sedisademmu.

¹¹ De kó benitibè bekù ticuuti kpréí nke,
kè ikuó niùbè tiè nke dó mucóntimu,
bèè tu m pāánaànti náam̄bè kè bè pāũ ke dó idíítí,
ke baa nu nnè íkú ti Yiè nKuyie ìnkè nke ke náá nke tú:
Kù ti bonèmu meyer nyí yóo ti tuakení.

¹² Nè di kpréí Siyɔ̄ Sedisademmu eì bo naá ndikpáá,
kè bèe dè kùúttí,
Sedisademmu bo naá nyedobuò kéncóú,
kè ti Yiè Kuyie nciètè kó ditārìi naá nkutúúkù.

4

Kuyie nyóo wēte kébaatémè Sedisademmu

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Yewe sonye mieke n cfiètè tãri bo wēte kékpenkenè yetãrè teyè,
kébaaté sitãá.

Kè yebotè ndokuni di borè,

2 Bè bo nnáá mbetobè ke tú:

Tí katenè ti Yiè nKuyie ntãri,

Kuyie nSakòbu do tũ nkù cfiètè.

Kè kù tí tie nku dó tí nfòù mèè botí,

kè ti tũnne kù ti benke kùù ce,

ku tié mbonní Siyõõ tãri ndi,

ku náàntì yìèní Sedisademma nwe.

3 De mònñi ti Yiè nKuyie mbo mbaké yebotè,

kuù yó nni ibotí ìi kpeñni ke díetiri,

kéboóké be kpàriseuti kémá sitũkusi,

ke má be kpãà sicamúkẽkusi,

kubotí makù ténke bá nkpànnè kutekù.

Bè ténke bá mpĩ nhòmòù tihããpòntì.

4 Bá wè kòo nkuuti nè diwèi o paku,

nè o périmù bá dèmarè í nhò kóónnè.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaá mí béi.

5 Ibotí tei tũ nyebakè nye,

tínti bie me ntũ nti Yiè nKuyie nku sãá.

Kuyie nyóó wēte kéténnimè ku kòbe ké bè baaté

6 Kè ti Yiè nKuyie nsòoté ké m béinnè ke dò:

De yiè kpaanímu kè m bo wēte kétéi m pekpĩè nyèè ciété,

n do ì potému.

7 N yóó tímmu yepkpĩè,

kédòò ìi ciété kubotí kùù kpeñni,

mí ndi Yiè nKuyie nkè nní mbo Siyõõ tãri,

ke bè baké sãá.

8 Fõ nSedisademma nè fõò borè nde Kuyie mpakémè,

ku nitibè opecenti õ ndeke mèè botí didènni ke paké o pe,

fõò yóó wēte kènaá ndiheidiè okpàati yó mbo di.

Kuyie nyáákému Sedisademma ei kòbe ke dèè ke bè deeté

9 Díndi Sedisademma kòbe dè dòmme kè di kuò?

Di ténke í mòke okpàatà?

Bè ténke í di duò nyitiéná?

Dè né yĩme kè di mítirinè kuyonku

onitipòkù wèè yóó peité o kòmè?

10 Di naatimu ñkuònnè kénfãũ dimáá,

onitipòkù wèè péi o kòmè

ke yé bè yóó di dennemèmu dihei,

kè dí mbo dikpáà kè bè di kònnè Babidõnni.

Dènde ti Yiè nKuyie nyóó di deetémmè,

ké di fiète di dootitabè nou mieke.

11 Yebotè péu ité ke còmú di kpéi nke, ke náá nke tú:
Ti dó Sedisademmu cakemu késinte,
kè ti yà Sedisademmu pòntemè dè bo nti naati.

12 Yè í banté mèè kpéi nke ti Yiè nKuyie ndó kédòò tí,
yè í yé ti Yiè nKuyie nyèntotí dómme,
yè í yé ke dò nkù bè tí mbè òó tímmè mme tidiiti
kuyié miéke ké tí puotí.

13 Kè Kuyie mbéinnè Sedisademmu kòbe ke dò:
Íténè kécómú kè n di kpénkúnne dinaadaa kòme,
ké di duó nyemátìwìè nnè disòwùò kó yekpèètè,
ké di nnaù di dootitòbè, ke bè yòurí,
ke éi be kpàti, ké tí duó mmí ndi Yiè nKuyie,
nkùù baké ketenkè kemòu.

14 N né di náámmu kè n tu ñkuònnè yekúdabùò,
ke yóú dimáá, kè bè di pímmú kébemmu di kóo kpàati metofiè.

5

Bè nàkémè okpàati wèè yóó dèètè Isidayeeribe o kpéi

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Fó mBetideemmu Efadata,
fóó tu Sudaà ekè miéke disámporí.

Nè memme wèè yó mbaké n nitibè ò yètiní fóó miéke,
wèè yó mbaké n nitibè Isidayeeribe.

Dè yíè ntu wèè do bo wènwe nè dimònni.

2 M mu nyó mbè wùónkomu,
ke kèmmúnè wèè dò nkóò péitè ò bo ò péitémè.
Dè mònni ndi o kòbe bèè do kpaá bè do bè pímmú,
kékònnè kè, bè wètinímè Isidayeeribe tòbè borè.

3 Dè mònni kóo cómú ké mbè cèmmú nè ti Yiè nKuyie nkó muwèrimú nè o kó
tikpeti,

opecènti ò ncèmmú mèè botí o pe,
kè bè mbo kè dè bè naati kè bè ò dé,
kóo yètiríi feitè titenti timòu miéke.

4 Ò yó ntú wèè duó nwènwe meom̀pùmè.

Bá kè Asidii kòbe ti do,
ke ta ti tenkè,

ke può nti kpàatícéí
ti bo tònko benìùbè bèyiekè,
nè silkpàatibíí síni kè bèè bè bàao.

5 Bè bo ncèmmú Asidii kòbe nè disìè,
kémbaké Nemudoti kòbe nè disekontiri,
kè dè dò nhAsidii kòbe ta ti tenkè
bèè yóó ti dèèténè be.

Isidayeeribe bèè bo nkpaá yemàrè sonye bè yóó pí mmùù tómmú

6 Dè kó dimònni Isidayeeribe bèè kpaá íbotí péu miéke,
bè bo ndò ntimaànti ti Yiè nKuyie nduònní tí ò ndómme,
ke duó nkubooku ketenkè,

bè bo ndò nfetaafè dòmmè ke 5 nyòdri timúti,
fè dó diì m̀nni, bá oniti kpɛti mati í kəkè de miεke.

7 De m̀nni Isidayεεribe bo nkpeñni ibotí tɛi péu cuokè,
yeçiríçirè dòmmè tiwanwanti cuokè,
yeçiríçirè 5 ndòmmè ipe cuokè.
Bè níí bo nyi nàù ke kòù òmòù me mbáá na ké bè bàao.

8 Isidayεεribe donè di dootitòbè,
ké bè yòure páíí.

Kuyie nnàkémè kù yóó òɛitemè Isidayεεribe yèmmè naatinè dè

9 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

De yiè kpaanímu kè m bo kuò di sɛí, képuò ndi kpaàrinaasɛí.

10 M bo può ndi tenké yehekè òieyè,
kébuó nyehékè iduotí fité yè.

11 M bo paa ntinitinònti di cuokè,
opāũ ténke bá mbo di tenké.

12 M bo u di bokè nè di tenkaanii,

bá di ténke báá na kénínkú
di d̀ò dè nè di nou de òkè nè di bo mbomè.

13 M bo u di boò Asedaa teedɛí képuò ndi ekè òieyè.

14 De m̀nni m miεke bo yè m̀diè mbèè yete n kpɛti,
ké m bè poté képeite.

6

Ti Yiè nKuyie nseimmè ku nitibè

1 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̀ò:

Ítè kéçómmú kékpānnè n nitibè yetārè nè sitāá kè d̀eε keè.

2 Náké be ke d̀ò, tí Yiè nKuyie ntu:

Díndi yetārè keè n Kuyie nkó tibeénti.

Díndi ketenkè kó yesā̀nkè yèè fiíkú teii keè n!

Kù seimmu ku kòbe ke kpānnè Isidayεεribe.

3 Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu:

Díndi n nitibè n náké n di càke mù.

Di nh òunè ba nkpeí? N náké n!

4 Mí di dènneni Esibiti tenké

ke di òeɛténè mudaatòmmú

ke duó nkè M̀yíisi nè Anòò nè Midiyammu

kè bè di níitè.

5 Dentenèni M̀abubu kóo kpā̀ati Badaki do d̀ò ké di d̀òmmè,

dentenèni Beòò birε Badammu do ò ténne tí,

kédenteni di do ité Sitimmu

késénté Suditεε kè dè ndòmmè,

kè di tuòkenè Kidikaadi.

De m̀nni di bo banté n di d̀ò mèè sàà.

Ti Yiè nKuyie ndó ku nitibè ndòmmè

6 Kè Isidayεεribe beí nke d̀ò:

Ti níí bo ntò òndi pánni képā tí Yiè nKuyie

tí d̀ó diì m̀nni ké kù bántè?

Ti Yiè nKuyie ndó ti níí bo ntó mèmme yenaadake
yèè mòke dibenni dimáà dimáà ké kù fié kétuanaà?

⁷ Ti Yiè nKuyie ndó ti níí ntó yepedake nye sikou sikou
yáà mekùò sicèè sicèè
yáà ti né níí bo kù fié bèè tu bèmbè Mpo
kè kù ti cǐé nti yei?

⁸ Di yému dèè wenni!

Ti Yiè nKuyie ndi wúónnè ti tu:
Di bo ndòrimè ditòbè dèè síé,
kéndó mesàà nkó mmudòrìmù,
kékékùnne dimáà ké nkù tũ.

Kuyie nyémme kù yóó poté Sedisademmu eì kòbe be yonku nè bè yuukumè kpéí

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedisademmu eì kòbe ke dò:

Wèè cii wèè daate ndi náá nti kpéí.
Díndi Sudaà kòbe nè bèè kó dimáà bo dihei miéke,
kénténè n tǎáté tì!

¹⁰ Dè í yie m bo nwúómmè benitiyiebe yuuku dè,
kè dè bo be cǐí miéke,
bè beú nè siyáàbisì bièpeé sì ndò nyisòke nyi,
nyí sì dó.

¹¹ M báá na kénwúónko bèè tóuti siyáàbisíbie,
ke cǐti be yòrè miéke cìdòò tǎrè siyáàbisì kpeye.

¹² Di nhei kó bekpààtibè nǎnnè muyóò mmu,
ke sou nke cii mbetòbè.

¹³ Di yei mmeè sũũ,
dèè te kè n yó ndi puoti
n yóó di deèmu páúí de kó meyei nkpéí.

¹⁴ Di níí bo di, di bá nsànnè,
dikònni bo ndi bo,
kè di sùò ndè, di báá na ké dè sònnè,
bá kè di na ke sònnè n dè càke.

¹⁵ Di níí bo kúúti bá di báá deite,
ke níí dí mekùò ndi me mbáá mè dòònnè mùmamù,
ke níí kuoti menaà di me mbáá mè yá.

¹⁶ Di tũnnè okpààti Òmmidi nè o cice Akabu,
nè o cǐtè be borime yeime mme weti weti,
dèè kpéí nte kè m bo dúó nkè di kó diheii náá ntidobonti,
kè bè di daá díndi diheidiè kòbe,
ke ifei dí pí.

7

Kuyie mpāānāānti náāntò sautemè benitibè dōori mèè yei nkpéí

¹ Mí mMisee kè m béi nke dò:

Mí nhosénniwè!

N kpeye dōnnè wèè dó wènwè kètōū yetebe ye mōnni ke mōnté
yoo wèè kòte ke bo déri yetebe
bá ò í mpèté bá dimáà ke càáké,
ò í mpèté ditebii sũürì ò dó di.

2 Òmòù ténke í kpaá di tenkè miéke,
wèè dɔ̄ori ti Yiè nKuyie ndó dè,
òmòù í wetí bá omáá.
Bá wè ò dós munitikòù mmu, bè dii betòbè mbe tìmatì.
3 Meyei ndòòrimù bíékè beè tu beketibè,
bekpààtìbè nè bebeémbè kè bè wē ndinùù bəmou,
ke ɔ̄ mbekù ke dós tìcuuti,
kè beheikènkótìbè ɔ̄ nnáá nke dós mucóntimu.
4 Bè miéke wèè tɔ̄u wèè dònne tipoti
wèè tu osàù be miéke,
wèè dɔ̄orimè né dònne
a ɔ̄ ta tisampoti còu kùu yíe kè dè da dòòmè.

Ti Yiè nKuyie mpáánáàntì náam̀bè do náké ti be kpéí,
ti tũðkenímu ke dèè, dè bè dimu.

5 Òmòù ténke bá ntá o tebite,
òmòù me mbáá duò nho yèmmè o népo,
bá o pokù mómumu mborè,
ò báá yie nkòo nùù táúté.

6 Ke yé di m̀m̀nni denitidabire sáámmèmu de cice,
kè desap̀umbire kpannè de yɔ̄,
kòo cēpokù s̄innè o còkù,
bá wè kòo c̄t̄èt̄è kabe tú o dootitòbè.

7 Mí m me mbùs ti Yiè nKuyie nku,
n tá kù, kunku n tũ nkù,
kù yóò keemu n dab̀nni ké n deeté.

Dè naatimè Kuyie nkó benitibè kù bo bè deetémè

8 D́ndi ti dootitòbè dè bá ndi naati ti do mèè kpéí.
Ti domu kè ti Yiè nKuyie mme nyóó ti íi,
ti bo dibìnni miéke nke kè ku me nyóó ti mííté.

9 Ti c̀akemu ti Yiè nKuyie nyìikè,
ke do ntí yà de kó meyei nkó tiyeti.
De m̀nni né kpaanímu kè kù bo ti pate,
kéw̄ete ké ti cónnè ti f̄òt̄iri,
kè tí ta kuwenniku miéke,
kéyá kù d̀ò̀ri mèè sàà nkù wetí mèè kpéí.

10 De m̀nni ti dootitòbè
bo dè yà kè ifeii bè p̄i,
bembè bèè do ɔ̄ ntú:
Yé di Yiè nKuyie ndi tũ nkù íkuu borè?
De m̀nni be dootitòbè bo mbè n̄àù kè ti wíó
bè ɔ̄ nnàù mèè botí kuce kó mutáá.

11 D́ndi Isidayeeri be de yiè kpaanímu,
kè di bo w̄ete kémaá kuduotí k̄éfii ndihèi,
de yiè bè bo détinne di tenkè m̀nku.

12 De yiè di kabe bo yènni Asidii,
k̄éntò k̄étuakènè Esibiti tenkè,
k̄étúté kùkò nNiidi k̄éntò k̄étuakènè Efadati kòku,

nè dàmèèrì peémmè nè yetārè ìnkè kòbe, kékonní di borè.

¹³ Kè ketenkè bè do bo kèe dounko,
kènaá ntedontè benitibè bèè kè bo be yei nsũ mmèè kpéí.

¹⁴ Kuyie, cēmmú a nìtìbè nè a pàati,
bè tu a kòbe mbe,
bè bo tedontè mièke nke,
kè depaa mbè fité.

Cēmmú be a do ò mbè cēmmúmè Basāà nè Kadaadi kpáà tímúsũ̀tì borè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie ndòò tidietì,
a do tì dòòrì mèè botí a ti dènnè dìì m̀ǹǹǹ Esibiti tenkè.

¹⁶ Kè ibotí tɛi kòbeè dè yà,
kè ifeii bè pĩ mbá nè be w̄rímú me ndeumè,
dè bo bè dí kè bè kpéí,
kè bè mpi be nò,

dè bo ndò mbè tu yewũ̀.

¹⁷ Kè bèe múúkú mutáá nyiwààke nè debambaànnè terè kòme,
kufõwaá mbo bè kpéété,
kè bèe yènní be sòrè mièke
kékotení f̄́ nti Yiè nKuyie nti tũ nkù a borè kè da yote.

¹⁸ We nda d̀ǹǹǹ f̄́ nti Yiè nKuyie,
f̄́ nwèè minnìmè deu kàa ti c̄́en̄ko ti yei,
tinti a nìtìbè bèè kpáá.

A mièke òò yí nhā ke péi,
f̄́ nwèè n̄n̄n̄n̄ a bo d̀ò̀m̀è onitì mesàà.

¹⁹ A ti c̄́e nti yei, nké mè yè,
ké mè diu ndàmèèrì mièke.

²⁰ A yóó ti d̀ò̀m̀u mesàà,
tinti Abarahammu nè Sakòbu be yaabí
kéndònnè a do bè d̀ò̀ǹǹm̀è dinùù nè dim̀ǹǹ.

Naummu Di mpátiri tɔ̀ tìi náaàti

Naummu kó dipátiri tú feyènfè nfe Ninifu diheidiè kó mupòmmù kpéí. Ke benkú Kuyie nkuù kpeñnimè kè kuù baké kù dòò dè demou Ninifu èi kòbe do dokùnèmu Isidayeeribe kè dè yóò mediè nnè dimònni, kè Naummu nnáa nke tú Kuyie nyóò pòntemu Ninifu diheiyonkuri, diheiyeyiri kédèetè Sudaa kòbe. Kòò náké ke dò: De kó diheì kó mupòmmù yó ntú Kuyie nkó tiyēiti nti, be kó tidanniti kpéí.

Di mpátiri náaàti dúò ke dòmmè

1. Kuyie nyóò bekénèmè Ninifu èi 1:1-8
2. Kuyie nyóò potémè ku dootitòbè 1:9-14
3. Kuyie nnàkémè Ninifu èi kó mupòmmù duunnímè 2:1-14
4. Mùù te kè Kuyie nyóò pònte Ninifu 3:1-19

¹ Nte ti Yiè nKuyie mbenke ti Naummu Edikosi èi kou Ninifu diheidiè kpéí.

Kuyie mmieke yóumu kè kù né wenni

² Ti Yiè nKuyie mmieke yóumu, kè kù puotì bèè yete ku kpeti.

Ku mieke yóumu mediè, kù ɔ̀ í nyóò kù bo peitemè bèè kù níí, kù ɔ̀ ɔ̀ í mbè wùónko.

³ Ku mieke boomu, kè kù kpeti deu mediè, kù né ɔ̀ í nyóò oyeiwe, kù ɔ̀ nkéri nè tefódóntè nte kè kuyaakù fí, ku naàcèi iinko mùù táá mmuù tu yewetè.

⁴ Kuù ɔ̀ péi ndàméèrì kòò kùù, kè kù béi nyikó nkpeí, Basāa biriku kó timúti nè Kadimeedi tārì kpeti kè tìi kpéí, kè Dimaa túúkù kó mutepóó mmóté.

⁵ Kuù ɔ̀ benke ku wērimú kè yetārèe sàntè, kè sitáá nkpeuti,

kè ketenkè nhau ke kónnìnè dèè kó dimàà bo ke mieke.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mmieke peike we mbo na ké kù bàao? Kè ku mieke còúté we mbo nkpaá?

Ku mieke cóú nfehāadeènfè kōme mme kè yepèrè pùò.

⁷ Ti Yiè nKuyie nwennimu, kuù ɔ̀ nkánkè bèè sòri ku borè meyeñcaarimè yiè, kuù ɔ̀ ndake bèè sòri ku borè be kpéí.

⁸ Kè menie nta ikó nke bo pōnténè diheì.

Kuù ɔ̀ pōnnè bèè kù níí mpáíí, ké bè kpààke kètannè dibiñnì mieke.

Ti Yiè nKuyie nnàké tì Sudaa kòbe nè Ninifu kòbe be kpéí

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pāānāaàti náam̀bè ke dò:

Díndi Ninifu kòbe n kó meyei nhòmme mme di yámè?

Míi kòù di dootitòbè di í wēti ke bo yà meyei mmamè.

10 Bèè di níí mbè yóó cóúté tipotì tìi kpeí ke cóú ti kǎme mme, timúkpetì tēmè.

11 Ninifu eì, fǎǎ miéke nke, wèè wanti ké n dǎǎ mí nKuyie mme yei nhò yènnímè. De yei nhò màke meyèmmè yeime mme.

12 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dǎ: Díndi Sudaa kǎbe bá nè di dootitǎbè me nsūmè ke kpeñni, m bo bè kùǎ ké bè dèè. Míi do duó nkè bè ndi fěũnko, m me nténke í yó nsǎké ke di fěũnko.

13 Di mmǎnni n di deeténèmu Asidii kǎbe bèè do di fěũnko, ke di pítè tidaati kó iwěi.

14 Díndi Ninifu kǎbe, ntenè ti Yiè nKuyie ntǎāté ti di kpéí: Di kó kufuku miéke òmǎú í yó nkpaá wèè bo sǎoté di kó diyètiri. Sibǎǎtenkaanii ideí kpesi nè timátì kpesi, dè ténke í yó nkpaá di bǎotuo miéke. N keù di fǎti nku, di ténke í tú bèmabè ti Yiè nKuyie nyiikè.

2

1 Díndi Sudaa kǎbe! Ntenè wèè náá ntínáǎnsǎati ke kérini yetàrè Ìnkè, ò tǎni diwèl kó tináǎnti nti. Sudaa kǎbe mbaǎnnè di baa, kéndǎari di dǎunnè yeè nò ti Yiè nKuyie, ke ye Asidii kóò kpàati yeiwe ténke í wétinímè di borè, bè ò dèite páii nwe.

2 Díndi Ninifu kǎbe bè di doti mudoò mmu, dekenè dihéi kó iduotí kémbaa yebòrè, kèpénné ice, báátinè mesàà, nke pí ndimáà,

3 Tì Yiè nKuyie nwéti ke bo duómmu Sakǎbu yaábí i wérímú, kù wéti ke bo cónnému Isidayeεribe be fǎtiri, be fèèbè beè do bè pǎnte.

Kuyie mpǎǎnǎanì náǎntò nǎkémè bè yóó domè Ninifu kóò pǎnte

4 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ:

Ninifu kǎbe di dootitǎbè dǎpiiti tò mmewūǎ mme, be kó be hǎǎpǎmbè yekǎmbò yembè dǎátì tiyaǎwūǎ nti, kè be kpàrinaaséi pǎnti ke dò mmuhǎá, kè bè yùo yekpǎá.

5 Nte bekpàrinaaséi ke puoti yetàrè di kó dihéi miéke, ke tūū ndi ce nè di kari dè, ke pǎnti ke dò nyehǎátire, ke cáá fetapíéfè kǎme.

6 Ninifu kpàati yumu o ǎǎpǎmbè iwěi yembè kè bè kpeutí, kè be dootitǎbè coké mecǎá nke kǎte kuduotí borè ke bè bàà,

7 Kè cònné kuperí, ke pònte kunéce kó dibòrì.

Kè kufōwaa nhauté tekpààtìcīētè kòbe.

8 Kè bè dēite tebōotenkaanitè sātì,

ke tè uuté ke kònné.

Benitipòbè bèè do tè bàa,

kè bè kuò nyesáútidabùò

nyekpetìnónkperε kōme,

ke pī mbe cīncīrè.

9 Kè benitibè cokù Ninifu ke yìè kubinku òò kpēté,

kè meniε nní nhorì mèè botì,

kè bè péinko ke tú: Cómúnè! Cómúnè!

Òmòu me nyí wēeri.

10 Kounè mesòò, kounè timátì péítì.

Tikpàtì tì bo dihei tì í dò nkédeè,

Tinensààtì tibotì tibotì píékému.

11 Pòntenè kédéíté kéhéí di dó dè,

bemou be kōmbùòtì domu,

kè be nùù mbòké

kè be kòntì au.

Bè dònne nèmè Ninifu diciriciri bè na di

12 Yé dihei dii do tú yeciricirè kó kudènkù di kòte kè?

Diì nitibè do bo yeciriciribe kōme bá òmòu í bè kòónnè.

13 Dε kó dihei kòbe do waa mbe diiti diciriciri òò pīmmè mme kédou nkè yeniiyε
túóté,

Di òò pī nképiemmu ye dènkù iorimaa.

14 Di mmònni mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n yitè ke còmúmú fò nNinifu εi a
kpéi,

ke bo cóu nha kpàrinaasēi,

kéfié a nitibè bèè dònne yeciriciribe.

A ténke í yó nkpaá pī ntiwanwantì,

ketenkè ìnkè dende dèèmu.

Bè ténke báá keè dèmarè a tōrè kó metammè.

3

Bè kùòmè Ninifu kòbe bèè do kòu benitibè

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Dihei dii nkó benitibè kòu benitibè mbe,

ke tú siyáabisì yembè,

ke yuuku ke fekù beciribè kperε,

bè bo yà!

2 Be dootitòbè beè bè doti,

bè fàá nyedá nye sisēi kè yè kuò nsáú,

kè sì cokù, kè sikpàrinaasēi cēētiyè uri, kè si pùù.

3 Kè besāndèèbè fimmúnè sisēi,

kè yese pīnti, kè yekpāà ntu níéé,

kè benitibè duò ke kō, nkè beciribè cóù cóù,

bá bè í dò nkékaà nkédee, kè bè bè bétíri.

Ninifu εi dimè ifei

4 Ninifu eì kabe dibootōmmú muò tonté,
 di wenniku nè di kó diwèl nè di dōdri dèè tie,
 deè te kè di yūōnni benitibè nè yebotè,
 ke bè dōdri tidaati kè bè pīi ndi tōmmú.

5 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n yitè ke cōmímúmu a kpéi,
 ke bo kátè fō nNinifu a yaàbòri kédeènni a iikè,
 kè benitibèe yà a fei.

Kè yekpàatiyōo da wénni.

6 N yóo da dátinné tiyontì nti,
 ke dá yáúkūnne, kè benitibè da wénni,

7 ké nda yau ke cokù,

ke tú Ninifu kperè dò mmesémmè mme,
 òmòu báá ò kuó nde kó mesémmè,
 òmòu báá ò bàntè.

Tii do tūōkeni Tebesi eì tii yóo tuōkeni Ninifu

8 Fō nNinifu a yèmmè do nha pēētēmu Tebesi eì
 dii do soké Niidi kó ikó ncuokè
 kè menie nhò fité kóo kōnté iduotí kōmaà?

9 Etiopii nè Esibiti,
 de kó yehékè do kpeññimu mediè,
 yeè do tú a kó muwērímú.

Puti kabe nè Dibii kabe kè bè da naatinè.

10 Nè memme kè bè bè pī nke kōnnè ke dōò tidaati,
 ke naù be bí ice imòu mieke.

Ke tãá tété ke totí sikpàatibií,
 ke bou bèè tu benitidièbè mēfimme.

11 Fō nNinifu dè tūōke a kó dimōnni ndi,

kàa yà kuyonku ke muó nke diu,

ke wanti disòri,

a bo sòri dè kàa dootitabè da mónté.

Ninifu eì kabe baátí fàarè nwe

12 Ninifu! A cēkpetè sãáténè fikie tie mmu,
 muò kó yebe ketiyè bi mesàà,

kè ye cáantì nampè kè ye pánke donnì o nùù mieke.

13 Kàa āāpòmbè sãáténè benitipòbè,

kàa càkè kpeté ke feío,
 kàa dootitabè bo na kéta.

Muhãá mmuù còuté a càkè kó yekpētínyè.

14 Íténè kédó menie ndi bo nyō mmè,

bè dó ke dí pimu, nanè titátì,
 ūtínè tiyaati, píúkúnè yedombie,
 kémaá iduotí képénné.

15 Muhãá mbo di còuté,
 bè bo di kuò mudoò mieke,
 bá kè di dó dí nsū yecádúò ntēmè,
 bá kè di dó dí maatenè fecofe mamè.

16 Ninifu eì a potambè do sūmu

ke dōnnè siwãã dòmmè keñkè.

Bè itému fecofe tēmè.

17 Bèè dàke mutɔmmú kpéí,
 kè bè sū ke dònne fɛcofe,
 kè bɛpátíwāábè sū,
 ke do ntikotaáyòuti ɔ̄ɔ yènni kbooku mɔnni kéndòmmè,
 kè diyìè yènni tìi cíété,
 a ténke báá banté tì do borè.

Meyei mmèè í mɔke mutie

18 Asidii èi kɔbe di kó bɛkpààtibè yè nke duómu bè í yóó ente.
 Munɔndɔmmú koutému a kó iwěĩ yembè sáá.
 A āp̄r̄ambè cíétému ke dèke yetārè ìnkè,
 òmòù í bo wèè bo bè tìi,
 19 A kó mumɔmmú í mɔke mutie,
 a mɔnni í yóó miété.
 Bèè kó dimàà yo bè nàá ntì a kpéí,
 bè fàá mbe baà nde,
 we mbo dèmarè ténke, wèè í yĩété a yóumè?

Abakuku Di mpátírí tǒ tìi náàntì

Abakuku do wàri o pátírí Babidǎnni kǎbe baké d̀ii m̀ǹnni ndi, k̀e Isidayeeriibe b̀ekú bemaá t̀ii yóó b̀e t̀ùðkení, ke ỳíèkù b̀e í ỳé k̀e nsà k̀e Kuyie nkpaá ke ỳé be kpéí. K̀e b̀e mbékú Kuyie nke tú: Ba nte k̀e b̀e ti f̀éũnko k̀aa bùúútóó? k̀e beyeiibe f̀éũnko besàábè k̀aa c̀íéké? K̀e Kuyie nhò t̀éńné ditannùù mari d̀ii bo benitibè bemaou kpéí d̀ii tu: Onitì a bo mbúómè Kuyie ndeè bo nte k̀aa nfòù k̀e d̀e da naati bá k̀aa bo t̀ii mièke a mbús Kuyie. Mukàmmù 3.

D̀e kó dipátírí dikéè didéri mièke Kuyie nnáámmu ku nitibè ke tú: Ntũnnè mí ndi Ỳiè nKuyie n ỳe mmù kényé k̀e do n yóó di teennè.

Di mpátírí náàntì duó ke d̀ommè

1. Kuyie mpāānāāntì náāntò í yémè ò bo tāātè tì 1:1-2:1
2. Bèè bùtinnè Kuyie mbè bo yà 2:3-20
3. Kuyie nyemmè kè wèè kù tá ò bo na 3

¹ Di mpátírí ti náá nKuyie mbenke tìnti ku pāānāāntì náāntò Abakuku.

Abakuku kuōnnèmè Kuyie

² Ti Ỳiè nKuyie!

D̀e yó nkááké d̀e k̀aa keè n da kuōnnèmè?

A yóó n cóútè òndaà?

Mbaa da kuōnnè benitibè yonku deutémè mme k̀aa bùúútóó?

³ D̀e d̀omme k̀aa yóu k̀e benitibè d̀òòri meyei?

Ba nte k̀aa yóu k̀e b̀e ti f̀éũnko?

Meféútímè máa ndi nè mufèè n wúómmè, t̀ineitì t̀ii né bo nè yekpàrè.

⁴ Bè ténke í tũ nyikuó yemmè,

bá tibeénti ténke í bekù mesàà, oyeiwe wèè nò nhosàù, d̀eè te k̀e tibeénti càke.

Kuyie nhò t̀éńné tì

⁵ K̀e Kuyie nhò t̀éńné ke d̀:

Wénténè k̀eyà yebotè d̀òò d̀e,

k̀e d̀e di di, k̀e di kpéí.

N yóó p̀í mmùù t̀ómmù di mm̀nni,

k̀e b̀e do di nàké ke tú mù bo d̀òò

di báá yie.

⁶ N yóó ínni Babidǎnni kó benitiyonkubè mbe,

benitidǎnnibè, b̀èè firi titenti timou,

ke feèti yehékè.

⁷ Bè kpeńnimu ke duò tikònbùòti.

Ke ā sifeí,

ke āà bemaá be kó ikuó.

⁸ Be sēī cāāmu ke p̀ēēté yekpamaà,

ke tonni ke p̀ēēté sikpamóó

ɔ mbeṭi kuyuoƙu m̀n̄n̄ni ke bo p̄i nke cāām̀.

Be s̄eī boni d̄ed̄etir̄e nde,
ke p̄utin̄i ke cāa ke d̄o n̄f̄eċirife ɔɔ yà f̄e
d̄o k̄ep̄i nd̄e, k̄ef̄iṭ̄e m̄eḗ boti.

⁹ B̄e k̄er̄in̄imu, ke p̄ont̄i ke eiti,
ke wet̄i be ìk̄e,
diȳiè ȳin̄i k̄eḗ b̄iék̄e k̄o kuyaaƙù k̄ōme
ke kouti tidaati mubir̄im̄u k̄ōme.

¹⁰ B̄e s̄enkumu b̄ekp̄āat̄ib̄e, ke daú s̄ikp̄āat̄ib̄i,
b̄e í b̄oti diheì iduot̄i fit̄e òi kpeti,
b̄e ɔɔ ì ɔnn̄e mut̄áá mmu k̄éta,
k̄ep̄im̄m̄u b̄eḗ bo di mieke.

¹¹ B̄e p̄enk̄umu kuyaaƙù t̄ēm̄e,
ke d̄o m̄eċāa nke kori kup̄ik̄ù tek̄u.
Benitik̄ùb̄e m̄be, b̄e tá be w̄er̄im̄u mmu,
b̄e na nt̄a m̄eḗ boti Kuyie.

Abakuku kuónn̄em̄e Kuyie nkuce m̄ed̄er̄im̄e

¹² Ti Ȳiè nKuyie nha tú ti Ȳiè nKuyie nku n̄e dim̄n̄ni.

F̄ṣ̄ṣ̄ ti te, a d̄o mp̄ái pái nwe ke bo s̄áá.

F̄ṣ̄ n k̄o kup̄er̄ik̄ù.

F̄ṣ̄ṣ̄ t̄āāt̄e be nn̄it̄ib̄e k̄eđuó nk̄e b̄e bo ȳūṣ̄ nti to,

a b̄e kp̄enk̄un̄ne k̄e b̄e bo ti tiémmu.

¹³ Kuyie nha d̄o mp̄ái pái nwe,

a báa na k̄énw̄úó m̄meyei.

A báa na k̄énw̄úó nke b̄e ti f̄ēũnko.

D̄e d̄ōm̄me k̄aa w̄úó mb̄eȳeibe ke í náá nt̄imat̄i?

Ba nte k̄e b̄eȳeibe na b̄eḗ b̄e wennin̄e k̄aa w̄úónko.

¹⁴ D̄e ȳime k̄aa w̄úónko ben̄it̄ib̄e,

k̄e b̄e b̄e d̄òr̄i ke d̄o mb̄e tu siȳi,

ke do mb̄e tu des̄int̄ek̄pere d̄eḗ í m̄ake oniùti?

¹⁵ Babid̄anni k̄oo kp̄āati b̄e p̄ir̄im̄u n̄e o ȳimp̄ie nku,

b̄e ta o òit̄im̄u mieke nke,

kòò b̄e ūrin̄e kuyáàƙù k̄e d̄e o naati, kòò ȳanku.

¹⁶ Nte be, ke feu be òit̄ir̄e iw̄ūṣ̄,

ke tuò n̄tih̄úunt̄i be ȳáat̄i,

ke ȳé d̄eḗ b̄e duàmm̄e mudii m̄ediè,

mudii mùu s̄ū mes̄àá.

¹⁷ B̄e yo ns̄ok̄ému ke kou ȳebot̄e,

n̄e be ȳin̄dit̄ir̄e s̄áàá?

M̄es̄ém̄m̄e í ȳóó b̄e p̄in̄áá?

2

Kuyie nȳemm̄e k̄u ȳóó pot̄e Babid̄anni

¹ De m̀n̄ni k̄e ti Ȳiè nKuyie mp̄ān̄ān̄ti náaṭ̄t̄o b̄eí nke d̄o:

Mí n̄hoheik̄emb̄ar̄i n̄ ȳóó cómm̄u n̄ cónni ndi.

N̄ ȳo m̄bo n̄ d̄enni ìnk̄e nke ke pak̄é,

n̄ ȳo nk̄ém̄m̄umu k̄éyà k̄u ȳo n̄ náké ti,

kéyà m mè nkù kuónnè kè kù yóó n ténné tì.

² Mèmmè ti Yiè nKuyie nni nténnémè ke dò:

Wāri n yóó da benke tì, á tì kèrì titápíèti ìnkè,
kè dèe yie nkè bèe na ké nti kaà mmesàà.

³ N yóó da benke tì tu yemòrè yèè kpaanì ye kpeti nti.

Dè auté ke bo dàòmu, dè í yóó pàà.

Bá kè dè ɔɔtí n dè bààmu,
tì yóó dàòmu, dè í mọke kpèrè.

⁴ Wèè í dàòri dèè sié ke mọke tefentè ò yóó kúmu.

Wèè me nwetì ò bo nfòù ò n tá mèè kpéí * yē: Mufòmmu kó dikūnni tu a bo
ntámè Kuyie, kàa bo ànnémè tefentè kéyetè Kuyie nkè dè touni mukūũ.
Wénté Odommu 1:17 nè Kadasii 3:11 nè Ebedeebe 10:38.

⁵ Ti kpàti sou nhoniti nwe,
tepòtè yiè nyí mọke meom̄pùmè.

Be pite yeè deu kudɔnkù kperi dōmmè.

Kudɔnkù í diè mmèè botí beciribè,
bè í me ndiè ntikpàti.

Bè pònti yehèkè yemou ndi, ke baarí ibotí imou.

Meyei mmènùmmù

⁶ De kó yehèkè kọbe beè yóó wēnné,

kénnáá mBabidōnni kọbe kpéí nyenáaṅhāntiyè ke bè daú ke tú:
Di bo yà díndi bèè fèkù betòbè kperè!

Dè yó nkááké de kè di yóu di bo mpīimmè benitibè,
nè muwērímú kè bè di yieti ke dò mbè di mọkenè yebàà?

⁷ Di di bèè kperè bè itinímu di kpéí.

Bè yóó wēētenímu di kpéí,
ké di do kéfèke di kperè múnke.

⁸ Di fèkemè ibotí péu kperè meè botí nku

ibotí tɛi yóó fekemè di kperè,
Di cóu mmèè nitiyī nkpeí,

nnè di yonku deumè kutenkù,
kè di fēũnko benitibè.

⁹ Di bo yà! Díndi bèè cíí mbetòbè,
ke yo mbe kperè,

kè di yèmmè dò ndi bo ceé ndi yīnti,
kéĩnkè kéyenténè meyei.

¹⁰ Di né í yé ke dò ndi tanné dimáà ndi ifei,
di kùò kùù nitisũkù, di kùò dimáà ndi.

¹¹ Di céí kó imarí yóó nákému di kpéí nkè ticádɔɔti di bekénè.

¹² Di bo yà! Díndi bèè maánè menitiyī ndi ei,
di bo yà díndi bèè kùò benitibè ke pūúténè di eidiè.

¹³ Di nyé ke dò mbenitibè fēũri dèè kpéí ndè yóó cóútému
bè fēũri detetirè nde.

Mí nKuyie Mpakedaa mí tì béi.

* **2:4** De kó dináaṅkèè nàà mmukūũ nnè mufòmmu kpéí ke

14 Menie mpíéké mènè botí dàméèrì,
kutenkù kuməu kəbe yóó me mbanté ti Yiè nKuyie nkó mesàà
nnè ku kó tikpeti.

15 Di bo yà díndi bèè nìinko di kəbe menaà,
ke bè diinko dinaadoò
kè bè bo muó nkè dí nwéi be fei,
yànè me di mómməmbə.

16 Dè tu di kó ifei nyi, dè í tú disānni.
Dè tùòke di bo yà dènde Kuyie mmieke kó febòòfè,
kémúó nkéfei ndi fei,
ti Yiè nKuyie ndi yuo ku mieke kó febòòfè nfe.
Kè di bo fè yà kè ifeii dátínné di do məke dìi sānni.

17 Di kōũ mènè botí Dimaa tāri tedierè ke dè dèè,
bè yóó me ndi deè
di do kəu tìi kpasīnti, di bo tì yòte.
Di còu mmèè nitiyī, kè di yonku deuté,
kè di fēũ mbenitibè yehékè mieke,
nè de kprí nke bè yóó yūómmè di to.

18 Sitenkaanli kpeti tú ba?
Benitibè beè si cèú,
di ɔ̄ yie mmèè bierimè kéuté,
mè tu siyáabisí kperε nde.
Ba nte koo niti ɔ̄ duó nhomáá o mómmuə nhò dàò dè,
dèè í nò nke náá?

19 Di bo yà díndi bèè ɔ̄ nnáá nkudəu ke tú: Enté!
Ke nnáá nditāri ke tú: Íté!
Di me nyí yóó na ké bíi,
bá kè di di dāri mesəo nnè timáti péiti,
mmufòmmu í bo di mieke.
20 Ti Yiè nKuyie nkunku me mbo ku cēsààtè mieke nke,
kutenkù kuməu kəbe yīnè káré ku iikè.

3

Abakuku sautenè Kuyie nnè fèè yènfe

1 Kè Abakukuu dèntè feyènfè kəsautenè Kuyie nke dò:

2 Ti Yiè nKuyie, n kèèmu a do pī mmùu tōmmú,
ke da yòte.
Wète kēpī nde kó mutōmmú ti kó yewe yie mmieke.
Dò mu kè ti yà.
A mieke me nti peikemè a naatimu,
a né ti kuó mmesémme.

3 Kuyie nyiténimu Edəmmu tempē, Temaə èi,
kù iténimu Panaa tāri ìnkè,
kè kuwenniku pīe nkeìnkè nè ketenkè,
ke te kè bè kù sánti.

4 Kù kèrinímu ke pīnti di wennécānni kōme,

kè diyìè kpèrìmè yìèní ku nòu miéke,
ku kpeti sòri ku nòu miéke nke.

⁵ Kuù niinní mutenkũũ,
ke kéri kè mumammú kù tũ.

⁶ Kè kù còmú dè ketenkè áá,
kè kù wènté, yebotè yèe kpeute,
yetārè yèè do bo nè dimònni kè yè pùò.

Kè sitáá siì do bo nè dimònni kè si yaú,
kù do de nkeri nè dimònni.

⁷ Kè n yà Kusáá èi kòbe kòm̀b̀ù̀t̀i domè be touti miéke,
ke ya kufɔwaa nhautémè Mandiyāā èi kòbe.

⁸ Ti Yiè nKuyie mmieke peike ikó ndieyi nyià?

Ikó nyi a miéke còú mmáá?

Yáá dàméèrì nwe a miéke peikemè?

Kàa dèke sikipàrinaasèí òmòú í yóó na si?

⁹ Kuyie nha fínnému a tãmmù,
kàa pie ntu yenò a ti dòúnnè yè.

Kuyie, f̀ò̀ò̀ dammù ketenkè
kè meniè nyièní kè dè naá nyikó.

¹⁰ Kuyie nyetārè da yà ke sàntèmu,
kè meniè ncòúní, kè dàméèrì ù̀t̀i,
kè yenéfinfirè dèkù keĩnkè.

¹¹ A pie nnè a kpānni de kó mekpèrìmè nè de kó fepièfè
dèè cònnè diyìè nè otànkù.

¹² Nè kemieke nke a centimè ketenkè,
nè kumiepié nku a naùmè yebotè.

¹³ Kuyie nha còmú ke bo deetè a nìtìbè mbe,
nè a kóò kpà̀t̀i a tãátè wè.

A pòntemu oyeiwe cìètè ke feĩnko dipũũ.

¹⁴ Ti dootitòbè pie nyi a fiètemè

ke dù̀t̀enè be kóò kpà̀t̀i yuu.

Bè do uríní kuyaakù kòme mme ke íútí,

ke ho ti do tĩnti besènnibè.

Diciríciri ò̀ò̀ pĩmmè kètannè di dènkù.

¹⁵ Dàméèrì nè o kó yenéfinfirè
de kó kunòroo miéke nke a keutéme kuce,
kàa sèí kètè.

¹⁶ N de nkèè kè n kòm̀b̀ù̀t̀i do,

kè n kònti áá kè m biè nkpeute,

n né baàmú ti dootitòbè bo tuòkenímè ké ti do.

¹⁷ Fikíè kó detie nténke í pori,

fínyĩ kperè me nténke í cáátí mùmamù,

depaá mme nténke í peí,

fepièfè ténke í kpaá dipedie miéke,

fenàáfè me nténke í kérímú dinaabaakèrì.

¹⁸ Mí nyie dè n naatimu ti Yiè nKuyie nkpeí,

kè n yà̀nku, kuù n deeri,

¹⁹ Ti Yiè nKuyie nkuù tu n kó muwērímú,
kuù kpénkùnkò n tààke teyúótè kpeyi kɔme,
kè n dèèti ditenni kuù ò mpĩ n tààke.

Bè do ò ndiè nde kó fèyènfè ke biennè kukùtidùkù nku.

Sofonii

Di mpátiri to tii náan̄ti

Kuyie mpāānāānti náan̄to Sofonii do yóo wāri o pátiri kè okpàati Sosiasi mu nyi tunte Kuyie nciētè mubáammu. (Wénté 2 Bekpàatibè 23:1-28)

Kòo náké Kuyie nyóó bekénèmè Sudaa kó kuwuò nkòbe nè Isidayeyeribe 1:1-2:3, kénáké ke dò: Kuyie nyóó kuò iwuò nyii fité Sudaa èi nè Sedisademmu kperi, kèwēte kētunte Sedisademmu, bèè tú benitisaàbè ke weti kè bèè mbo de mièke.

Di mpátiri náan̄ti duó ke dōmmè

1. Nebukannesaa yóo wēte kè bè domè
2. Kuyie mpāānāānti náan̄to Sofonii de nyu ke tú
3. Kuyie nkó diyie 1:1-2:3
4. Ò nàkémè Kuyie nyóó potémè yebotè yèè bè fité 2:4-15
5. Kuyie nyóó poté Sedisademmu kòbe kédeè kè bè deetémú 3:1-20

¹ Di mpátiri ti náá nti Yiè nKuyie ndo béinnè ti nti Sofonii. Esekiasi weè do peité Amadia, kè Amadiaa peité Kedadia, kè Kedadiaa peité Kuusi, kè Kuusi peité Sofonii, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè Aməo biré Sosiasi Sudaa kòbe kóo kpàati kpàti mièke.

Kuyie nnàkémè kù yóo potémè kutenkù kuməu

- ² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sofonii ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n yóo kuəmu dèè kó dimàà bo ketenkè ìnkè, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.
- ³ N yóo kuəmu benitibè nè iwūš nè sinəə nè siyī. N yóo kuəmu benitiyeibe nè be tōmmú, n yí yóo súo nhoniti bá omáà, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

Kuyie nyēm̄mè kù yóo poté Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe

- ⁴ Kè Kuyie mbéi nke dò: N yóo youte n nòutè nte Sudaa kòbe, nè Sedisademmu kòbe beməu ìnkè, kédeite dibəə Baadi kperε dèè kraá nè bebəəyembè, bèè pí ndi tōmmú,
- ⁵ kékuə bèè dèkù dedànnè ke báá ndiyie, nè otānkù nè siwāā, nè bèè n dounnè dinùù ke tú bè bo nni n tū, nke wēte ke parikunè be bəə Midikəš kó diyètiri.
- ⁶ M bo kuə bèè bùtinné mí ndi Yiè nKuyie nke ténke í n waə, nke ténke í m bekù tìmatì.

⁷ Yīnè yúóó mí ndi Yiè nKuyie, m mièke kó diyie duunnímu n waámmu n wūš ke dèè, ke cāñné bèè yóo di m banni.

⁸ De yiè bo tuəke dii yiè m bo poté okpàati tōmbè nè sikipàatibí,

nè bèè tekíí ibotí teì kó muyaãännímu ke còú be borime.

⁹De yiè m bo poté bèè dèkù yebəwūōtārè nè bèè taà nè bèè yiè n cīètè bè fèke dè nè bè ciitè betəbè ke cuó dè.

¹⁰De yiè iúu bo dátinné Sedisadεmmu ei, dibòri bè tu di siyī kó dibòri, kè yedabùò nní mbo diheikari bè tu di Diheipànni, kè kunəðroo ríbo yetārè Ìnkè, Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

¹¹Díndi bèè bo Sedisadεmmu eikari bè tu di Makitesí, kəmmúnè yedabùò nke yé bəpotambè bəmou òmou í yóó nsúómmè. Bəpotandiebè òmou í yóó nkpraá.

¹²De yiè m bo wammú Sedisadεmmu kəbe nè femúnfè, m bo yà de yiè bèè kàri be kpàti Ìnkè bètèi, ke náá nke tú, mí ndi Yiè nKuyie n yí dəðri dèmarè dèè tu desààrè, yoo deyeire.

¹³M bo duó nkè bèe éi be kpàti, képuə mbe cēí. Bè maámu sicēí bè me nyí sè tati, bè fíkúmu fínyī kó detie mbè me mbáá yà de naà.

Bè nàkémè Kuyie mbeénti kó diyìè kpéi

¹⁴Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie m beénti kó diyìè auténímu, di duunnímu, ke tūðkení ke dèè, yedabùò nkó diyìè ndi, de yiè dè bo páké bekpàritiebe kè bè nkuò nke tú: We mbo ti deeté!

¹⁵De kó diyìè m mieke bo di cóuté, de yiè kufōwaá nnè meyeñcaàrimè kó diyìè ndi, de yiè ndi bè yóó di pəntemè pái pái, de yiè dè bo kōti kéyáké, de yiè kupàkù nè yewetè de bo àntè,

¹⁶De yiè sikipàriéu bo nkuò, kè behāāpəmbèe duó yekèkè iduotí fité yè, képuə nyedèrè,

¹⁷De yiè m bo tanné benitibè meyeñcaàrimè mieke, kè bè nháante tiyūðnti kōme, bè n yeténè mèè kpéi mí ndi Yiè nKuyie, nè de kpéi mbe yī mbo cóú nketenkè mutáá nkōme, kè beciríbè ncóú cóú tiyontì dōmmè.

¹⁸Be səə nyoo be mátipéiti báá na ké bè deeté, m mieke bo bè yè dii yiè, kécóuté muhāā nkōme De yiè kutenkù kuməu bo cóuté De kó diyìè m bo kuə bèè kó dimàà bo ketenkè Ìnkè. Diyìè yeiri yó nni ndi de yiè!

2

Kuyie mpānāaṅti nāaṅtò tùmè bèe ceete

¹ De kó difɛnkúò kè ti Yiè nKuyie mpānāaṅti nāaṅtò búi nke dò:

Díndi kubotí kùù kpa ifei,
Tíínnè kétéotí di yèmmè kéceete,

² Kè bè mu nyí di bèti,
kè di ciété kuyaaakù ɔ̄ tɔ mèè botí timúti.
Kè ti Yiè nKuyie mmiéke mu nyí di do,

kè di còúté muháá ntēmè.
³ Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie nke tū nku tannò,
wammúnè ku, ndòòrinè kù dómè ke kékùnkò dimáá,
kè dè naati ku miéke yiè dí yenté.

Kuyie ncaummè deyùkè bíkè kòbe

⁴ Kasaa èi yóó dɔ́nkomu,
kè Asikanɔ́ kperii naá ndikpáá,
kè Asidɔ́ti kòbèe ciété bá diyìè mu nyí cò́riné yeyɔ́,
bè bo denne Ekunɔ́ kòbe bè èi miéke.

⁵ Di bo yà díndi dàméèrì pèémmè kòbe,
díndi Kedetiibe kó kubotí,
mí ndi Yiè nKuyie m mû di kpannè,
díndi Fidisitēēbe Kannahāá èi kòbe,
ke tú di kó dihei bo paá di nìtìbè.

⁶ Dàméèrì pèémmè kó kutempè mbo naá ndinacēnhòò,
benaacēmbè kó diciènnì, tipìèti kó ditūnnì.

⁷ Sudaa kòbe bèè bo nkpaá bèè yóó tieke de kó kutempè,
kéncēmmù bè wūš ke wentí Asikanɔ́ èi kó sicéí miéke,
ke yé mí ndi Yiè nKuyie mbè tū nkù mû yóó bè kò́inémè,
kéwēte ké bè cò́riné bè f̄tìrì.

Kuyie ncaummè Mɔabu nè Amɔ́ ekè kòbe

⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Díndi Mɔabu èi kòbe nè Amɔ́ èi kòbe,
n kèèmu di daúmè n nìtìbè ke bè s̄áá,
nke fietè bè tenkè ke yìénè di kòke.

⁹ Nè de kpéi mMɔabu kperè bo naá nSodammu kperè,
Kè Amɔ́ èi kòbe kperèe naá Komɔ́ kperè,
tipòti bo yè bè tenkè,
kè bo naá ndikókétári,
kè bo dɔ́unko yúóó.
N kòbe bèè bo yenté,
bè bo bè pònte kétieke bè tenkè.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayεeribe tū nkù m bomu,
kè mû búi.

¹⁰ Bè m̀òòte tèè fentè kó mucɔ́ntimu mmu dende,
bè sènkèrì mèè kpéi, mí Mpakɛdaa, n nìtìbè ke bè s̄àímú.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie m bo bè benke mmáá kè bè n yote,
m bo pònte yebókè w̄rímú,
kè titenti timou kòbèe nínkú,

bá wè o kari ké m bántè.

Kuyie ncaummè kubakù you nè kucàнку kòbe

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Díndi múнке Etiopii eì kòbe,

n yóó duó nkè bè di kuò mudoo miéke nke.

¹³ N yóó youtemu n nùtè kubakù you bíékè,
képònte Asidii,

kè Ninifu dounko kénaá ntedòntè.

¹⁴ Ninifu eì bo naá nyiwūó kó diwerinì,

tikpasinti timou botí kó diāri,

yeondo nè ondopúsicayì bo nwentí de kó yesànkè ìnkè.

Yeondo bo nkuò sicéí kó siboo ìnkè,

bè bo u sétirì kó ideí.

¹⁵ Benitibè bo m pènkù ke di yàu kè dèe bè di

kè bè ndi daú ke yókii be baayo ke tú:

Dihei dù do kari ke í yīèkù,

kè di yèmmè ndò di í mànnè òimari,

dii naá ntidobontì,

ke naá ntikpasinti kó diāriàà?

3

Kuyie nkpannè ti Sedisademmu eì kòbe

¹ Kè Kuyie mbéinnè Sedisademmu eì kòbe ke dò:

Di bo yà díndi Sedisademmu eì kòbe,

di to yeè kpeñni,

bá di borime í wenni,

kè di féũnko ditòbè,

² Mí ndi Yiè nKuyie n di yumu kè di yete,

di í kènté n tié,

di í n duó ndimáà,

di í n tóónnè dimáà.

³ Sedisademmu kó bekpààtibè sàáténè yeciricirè nye,
yèè kontí.

Bèè baké kè bè sàáténè timuntünti,

tí 55 pí nkuyuoku ke cáákoó bá ti báá súó nkè dèe wenté.

⁴ Bèè yè mbè tú m pāānāānti náam̀bè Sedisademmu,

bè í tú n kuó bè tú beyóóbè mbe,

kè ikuó niùbè sāūri dèè tú n kperε,

ke caari n kuó.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m me mbo be eì miéke,

ke dōri dèè sié dènde ke wenni,

bá dii yié ke bè dènni n kuó,

nh 55 í nsoó ndiyiè mari.

Nè memme ifei í píi meyei ndōriwè.

⁶ Kè n kuó ke kuó yebotè,

ke pūò mbe dèrè nè be ekè,

kè ye kó ice dounko,

bá òmòù tènke í dè keri,
 kè bènìtibè dèè dihei,
 onitì tènke í bo di mièke.
 7 Kè n yèmmè dò ndíndi Sedisadèmmu kòbe,
 di bo n depe kékénté n tié,
 bá di báá yè n di tiè ntiì kpréí,
 kè dèe yie nkè dihei báá pònte
 n né níí di poté kè di né òke dàò meyei,
 nkè dèe pèēté dè do dòmmè.
 8 Di nni m baa tūnke mí ndi Yiè nKuyie,
 n kéroomu ke bo di bekénè.
 N tātému ke bo tíí nyebotè,
 kéwēnné yekpààtiyo,
 kè m mièke bè còuté
 kè m mièke kó kuyiinkù kumòu bè do.
 Dè n yonkemu di n yete mètè kpréí
 kè n yóó còu nkutenkù kumòu mmuhāá.

Kuyie nnàkémè kù yóó ceètémè yebotè

9 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 De mǎnni bo tuòke òù yie m bo ceete yebotè,
 kéwénkúnne be nò
 kè bè nni mbáá,
 nke pí n tōmmú nè meyèmmè mèmáá.
 10 De mǎnni n nìtibè bèè cìété bè bo íténí Etiopii,
 kékòtení m borè ké m bántè ké m pāmmú yepārè.

Kuyie nyóó dàòmè Isidayeeribe bèè yó nkpráá

11 De kó diyìè, díndi n kòbe,
 ifei ténke í yó ndi bonè meyei ndi n dòò mè.
 De yie n yóó deitemu sipòò yembè di cuokè.
 De mǎnni sifei yembè í yó nkpráá,
 ditāsààri n cīètè bo òù ínkè.
 12 De yie n yóó súó mbèè í mòke bèmbè sifei,
 nè bèè kékúnne bémáá,
 kè bèe wammú disòri m borè.
 13 Isidayeeribe bèè bo nkpráá de yie,
 bè ténke í yó ndòòri meyei,
 bè ténke í yó nnáá nsiyáábìsí,
 bè ténke bá ncií mbetòbè,
 de mǎnni bè bo nyo nke òu,
 òmòù bá mbè kòónnè.

Sedisadèmmu kòbe dòmmè kényānku

14 Díndi Sedisadèmmu kòbe ndiènnè diwèì,
 nyíúnè, nyānkunè, ndaúnè di yèmmè mèmòu.
 15 Mí ndi Yiè nKuyie n ténke í yóó di poté,
 n kèimmu di dootitòbè,
 mí ndi Yiè nKuyie nylsidayeeribe kpààti,
 m bomu di cuokè,
 di ténke bá nyìèkù dèmarè.

16 De yiè bè bo nnáá nSedisademmu kabe ke tú:

Di bá nyĩèkù, di kònti báá yārike.

17 Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeribe di tū nkù,

m bomu di cuokè

n tú okpàrĩnuònti nwe ke di deerí,

diwèi dii m bonè díndi kè n yānku,

n di dómu ke di kpénkùnkò,

ke yānku ke íú di kpéí,

kè dè n dò dibanni.

18 N yóó kèimmu meyei ndi ìnkè, ifei ténke í yó ndi bo.

19 De mǎnni m bo kuò bèè do di fèũnko,

kédèetè díndi bè kòute bè,

ke dí tíí díndi bè do bèti bè,

kè di cíeté tipĩti timòu,

kéwète ke dí duó ndiyetidieri nè disānni,

títenti timòu tii do di diinko ifei ti ìlkè.

20 M bo wète ke di tíí ndii mǎnni mii yó ndi ni,

kéwète ke di duó ndiyetidieri nè disānni,

títenti timòu ìlkè.

N yóó wète ke di cónnèmu di kó difòtìrì,

kè di dè yà nè di nuò,

mí ndi Yiè nKuyie mmii béi!

Asee Di mpátiri tɔ̀ tìi náàntì

Asee kó dipátiri kó tináàntì tì nàá nhAsee do dɔ̀ dɛ̀ kó dimàà ndi kè dè bo yie nkè benitibèè maá Kuyie nciètè Sedisademmu dè do ś mbè iténímu Babidɔ̀nni bè do bè pī nkékònnè kè kédòò tidaatì. Bè do konní kè dèe mɔ̀ntemmu bè né mu nyí ndàate ke bo wète kémaá Kuyie nciètè. Kè Asee nyáúkunko be kòntì kè bè bo maá Kuyie nciètè, kòo mbè nàa nke tú bè yóu Kuyie nciètè nte kè tè do deè te kè bè ta ticítì mieke, kè ɔ̀ kúúfí mediè nkékɔ̀ sámpó, kè Asee nyáúkunko be kòntì ke tú bèe maá Kuyie nciètè kè bèe yà diwèl Kuyie nkòbe kù wèrikúnne bè do nkémmeke di.

Di mpátiri náàntì duó ke dòmme

1. Asee yèmmè bèe wète kémaá Kuyie nciètè 1:1-15
2. Bè yàúkunnemè be kòntì Kuyie nciètè marimù kpéi 2:1-23

Bè dòmme kéwète kémaá Kuyie nciètè

¹ Okpààti Dariyuusi kpàti benni didèrì do ndi, otànkù kuónwè kó diyiè ketiri, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè ku pānānāntì náàntò Asee béinnè Seditieri bire Sodobabæedi Sudaá kòbe kó kùmāndāā nè Yotisadaki bire Sosuwee ikuó nùtì dièwè ke dò: ²⁻³ Nte Kuyie Mpackedaa tu mù, ku tu: Benitibè náa nke tú dè mu nyí tùòke bè bo maámè n ciètè. Deè te kè kù tu n di beke ke dò: ⁴ Dè né tùòkemmu díndi bo nhāmè sicèsāāsi mieke kè ku ciètè doà? ⁵ Ntenè tūnké Kuyie Mpackedaa tu mù, kù tu: Totínè di yèmmè tìi di tuòkùnì ti ìnkè,

⁶ Di ɔ̀ kúúfí mediè kédeite sámpó kédì kéauté,

kéyà menaà nkéauté,

ke ɔ̀ dáátí tiyààtì bá muséé mbáá yè,

kè bè yietí otòntì iì pèētóo kéndò nhò ì cū́s diyaàyòrì dii dùùte.

⁷ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Totínè di yèmmè tìi di tuòkùnì ti ìnkè,

⁸ kédeke diṭàri ìnkè kékɔ̀ sūnì ideí

kémaá n ciètè dè yóó n narikemmu

kè n déúkúnne n yètiri te mieke.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie Mpackedaa béi nke dò:

Di ɔ̀ kúúfí kényé ke bo deite mediè mme,

ke né deite sámpó,

kè di dè kpènnénì teciètè n fuute kuyaakù dè ìnkè.

Ba nkpéi nte?

N ciètè do mèè kpéi nke,

bá wè kòò dàkenè o kpete.

¹⁰ Deè te kè fetaafè yietí

kè tidiiti yete.

¹¹ Míi duó nkè fetaafè yietí

di tenké kemou mieke nè yetàrè ìnkòo,

kè tidiiti nè fínyì kó detie nnè odifíè kpere kè dè kpéi

nè tidiiti tì kó dimàà péi ketenkè ìnkè kè tì kpeí. Benìtibè nè iwūō kè dè di mesémmè,
di nou kó mutōmmú mumou kè mù yete.

¹² Mémme Seditieri biré Sodobabēedi nè Yotisadaki biré Sosuwee ikuó niùti dièwè, nè besómbe bémou kè bèe kénté ti Yiè nKuyie mbè nàké ti nè ku pānāaanti náantò Asee nùu miēke, kēmōte ti Yiè nKuyie nkó kufōwaa. ¹³ Kòo bè nàké ke dō: Kuyie ntu kù di bonèmu, kunku Kuyie nkuu béi!

¹⁴ Mémme kè ti Yiè nKuyie nnappe Seditieri biré Sodobabēedi yèmmè Sudaa kabē kóò kùmandáà nè Yotisadaki biré Sosuwee ikuó niùti dièwè kōme nè benìtibè bémou kōme, kè bèe kōtení kēpī mmutōmmú ti Yiè nKuyie mbè tū nkù cīētè kunku Mpackedaa. ¹⁵ Okpāati Dariyuusi kpāti benni didéri kóò tǎnkù kuōnwè kó diyè sipísidè nè dinaanni do ndi.

2

Kuyie nyóó wēte kédúmmè ku cīētè diyetidieri

¹ Okpāati Dadiyuusi kpāti benni dēri, otǎnkù yíenwè kó diyè sipísidè nè dimáà. Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké ku pānāaanti náantò Asee ò bo náké ti benìtibè, ² kóò béinnè ke dō: Náké Seditieri biré Sodobabēedi Sudaa kabē kóò kùmandáà nè Yotisadaki biré Sosuwee ikuó niùti dièwè nè benìtibè sómbe ke dō:

³ Di miēke we ndo yà n kpeti do dòmmè n cīētè miēke?

Di né tè wùómmè yíe, ntè dòmmè?

Tè í naa ndetetiràà?

⁴ Fō nSodobabēedi nè Yotisadaki biré Sosuwee ikuó niùti dièwè yáúkunne di kǎnti,

dihèi kó benìtibè bémou, yáúkunne di kǎnti ke pī n tōmmú.

N di bonèmu. Mí nKuyie Mpackedaa mū béi!

⁵ N do ti ndi nàkému di yeti dii mǎnni Esibiti.

N kó Muyaá ndi bonèmu, di bá nyíékù!

⁶ Mí nKuyie Mpackedaa mū béi nke tú:

Dè kpaá sámpos nwe,

kè n sǎntè tiwetì nè ketenkè nè dǎmēeri, ketenkè kemou.

⁷ M bo sǎntè yebotè kè ye kpāti timou cóúnni m borè,

kè n wēte kédúo n cīētè teyetidieri.

Mí nKuyie Mpackedaa mū béi!

⁸ Mū te meso nnè timáti péiti,

mí nKuyie Mpackedaa mū béi!

⁹ N cīētè yētiri bo deuke kēpēētè di do dòmmè

n yóo di dúmmu meom̄p̄umè,

mí nKuyie Mpackedaa mū béi!

Wèè í yie nKuyie nyè mmù ò dǎdri dè demou ò ns̄mmu

¹⁰ Dariyuusi kpāti benni dēri otǎnkù wéinwè kó diyè sipísidè nè dinaanni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pānāaanti náantò Asee ke dō: ¹¹ Mí nKuyie Mpackedaa mū tu: Beké ikuó niùbè kè bè da náké ikuó yē mmù, ¹² beké ke dō: Kè dè dò nyikuó niùti mǎu cūs imaa bè fèuté i Kuyie nho yaàyàri miēke, kè di kǎáké pēē yoo mudii yoo menaa nyoo mekùò, yoo tidiiti teti mati ti bo wenkaà? Kòo bè beke. Kè bèe ò tēnnè ke dō: Ǔ! ¹³ Kè Asee sǎotè kébéi nke dō: Kòo niti né kǎáké

ocù ke sīnte, ke kàáké dende kó dèmarè dèe sīntàà, kè dè báá sīnte? Kè bèè ò tèíné ke dò: Dè bo sīnte. ¹⁴De mǎnni kè Asee bè nàké ke dò:
 Di kperε me ndò ndíndi ku mbotí
 di kperε me ndò nti Yìè nKuyie nyìkè,
 di dǎari mùù tǎmmú me ndò,
 di kù pǎā ndèè kó dimàà sǐmmu.

Wèè yie nKuyie o kperε ò nyíémǎ

¹⁵ Kè tí Yìè nKuyie nyíé kè bè béinnè ke dò:
 yíe nnè yewe yèè kpaaní,
 totínè di yèmmè mesàà ntii di tuàkùni tí ìnkè.
 Ke né na képǔútè n cǐètè.

¹⁶ Ōnti di tuàkùni?
 Di òò kǔù kùù paku kèpété meyòbii ntiyòti tídèti
 Di òò ku nkǔù di mmǎnni kèpété meyòbii nkuyàrikù kùmáá
 di òò tǔù kùù paku finyí kó yεbe
 kékuati menàà nképiε nteçètè,
 di òò ku ntǔù kékuati kéuté teçètè dikèè.

¹⁷ Kè n duó nkè tidiitù fǎù ndεpaα nke pǔùti.
 Kè yemátárè càari desonne
 kè di òù detetirè,
 bá nè memme di í wètèní m borè.

¹⁸ Totínè di yèmmè tii yóó di tuàkení nè yewe yèè kpaaní yε kréí,
 kétúóté otànkù weínwè yìè nkó diyìè sipísidé nè diweínni yìè,
 di pǔútè dii yìè n cǐètè,

¹⁹ Dèmarè kpaá ke ā di buò miεkàá?
 Detie mbè tu dè finyí nè fikíè
 nè kèdènáti nè odifié dè kpaá peíá?
 Ke túóté yíe nkó diyìè nè yewe sonyoo
 n yó ndi dǎarimu mesàà.

Kuyie ndǎunnè dii nuù Sodobabεedi

²⁰ Weè tànkù yìè sipísidé nè dinaannì yìè, kè tí Yìè nKuyie nyíé kèbéinnè Asee ke dò: ²¹Náké Sodobabεedi Sudaα kαbe kóò kùmàndáà ke dò: N tú n yóó yíé késàntèmu kéìnkè nè ketenkè.

²² N yóó buómmu yekpààtiyò kó yekpààtikàrè,
 kédeite bekpààtibè kó muwèrimú.
 N yóó buómmu sikpàrinaasēi nè si dèèbè,
 kékuò besāndèèbè nè be sēi.
 N yóó duó mbá wè kòo kou weè ò kùò.

²³ De yìè m bo da túóté fǔ nSeditieri bire

Sodobabεedi n kóo tǎnti kàa ndò n kó mumámáá mmecannimè kǎmu * yoo ò mmù ù kè mù ntú o kó mmecannimè kòo dó kécanne dèmarè wèè mù íkú dε ìnkè. Kòo wāri dipátiri wèè mù íkú di ìnkè kè dèe benke weè di wàrimè.

N tǎāté fǔ nwe mí nKuyie Mpakedaa mfi béi!

* **2:23** mumámáá mmecannimè kǎmu: Okpàati do ò ndúúkú mù mmu

Sakarrii Di mpátiri tɔ̀ tìi náahti

Sakarrii do yóó náké Kuyie mpāānāahti ke śs mbè í kpaani bè do bè pírnmú kékònnè kè Babidōnni. Ó náké tìi náahti wetinè mefiè mbè maá dìi mōnni ndi Kuyie ncfētè kénto kētuakenè yebie ntekòúpítè (1000) Kírisi, okpàati Kuyie ntāātè wè kòbe yó mbo yè diwèi mieke. Ó pátiri náahti cūmpúrìmu, kè dìi né wētè ke tú dìi náké Kírisi, okpàati Kuyie ntāātè wè kpéi nkè dè feí, dìi múnke náké Isidayeeribe kpéi nnè yebotè kè dè feí, weè náké Kírisi, okpàati Kuyie ntāātè wè tumè Kuyie, nè ò tumè oniti páíí, nè ò tumè ikuú niùti, ò kékunnemè omáà, ke kòtení kutenkù bèè do tú ikuú niùbè kè bè ò yete. Weè múnke náké bè yóó ò fitemè kécoutè medítibii nsipísitāati ke nàkénè Kírisi, okpàati Kuyie ntāātè wè wētínimè kè Isidayeeribe bo ò yà wenwe bè baaké wè kédemmu ke dò ò tu bε kóo kpàati. Weè nákénè Kuyie ncfētè yóó wētè kémaámè Sedisademmu, kè diwèi katení. Ó múnke nákému yemòrè sonye kpéi.

Di mpátiri náahti dúò ke dòmmè

1. Kuyie mpāānāahti náahtò nákéme Isidayeeribe ke tú bèe ceete 1:1-6
2. Mēbenkūmè Kuyie mbè benkemè ke bo bántè Sedisademmu eì kòbe 1:7-6:15
3. Bè tēnné tì Babidōnni eì kòbe tōnni bè kè dè ntukúnè menùboúummè kó tināahti 7-8
4. Kuyie mpāānāahti náahtò náké tì kè dè ntukúnè tìi yóó dōò Isidayeeribe mōnni kénto kētuakenè Kírisi, okpàati Kuyie ntāātè wè bo wēténimè kèdi tikpàti 9-14

SAKARII YÀ MÈE BENKŪMÈ

Kuyie ntumè ku kòbe wēténí ku borè

¹ Okpàati Dariyuusi kpàti benni didèrì otānkù niínwè mieke nke Kuyie mbéinnème ku pāānāahti náahtò Sakarrii Ido birè Bedekia kó debire ke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie n tú, m mieke do peikemu di yembè medìè. ³ A bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa, mii tu bèe wēténí m borè, kè n wētoo be borè, mii me nyè. ⁴ Di báa teeté di yembè, n do dúò nkè m pāānāahti náam̀bè n yu bè ke tú bèe wēténí m borè, kényóu kuce kuyeiku bè tũ nkù nè be dṑrìimè yeime, bè me nyí nkènté bè bè náà nti, bè í ndake de kpeti. Mí ndi Yiè nKuyie mmii tì ndi denni. ⁵ Yé di yembè kòte kè? M pāānāahti náam̀bè tá? Bè í kuà? ⁶ Bá nè n dúò nyèè tannò m pāānāahti náam̀bè nè n do bè náké tìi náahti, deè do tũ̀kèni di yembè kè bèe wēténí kébéi nke dò, Kuyie Mpakedaa do béi nke dò ò yóó tì dṑmè ice iyeyi tì tũ nyi nè tì dṑrìimè yeime kpéi ò me nti dṑ.

Kuyie ndo benkemè Sakarrii kòo yà besāndèèbè

⁷ Okpàati Dariyuusi kpàti benni didèrì otānkù tepíitè nè òmáà, bè tu wèè tānkù Sebati *, diyiè sipísidè nè dinaanni yiè, kè Kuyie mbéinnè Sakarrii ku pāānāahti náahtò. Sakarrii do tú Ido birè Bedekia kó debire nde. ⁸ Kòo béi nke dò: N dúò keyènkè nke kè Kuyie nni mbenke, kè n yà oniti mōu kòò dèke

* **1:7** Sebati: Bè do kaammè betā̀bè nè tì bè kàammè dè í wē. Be kóo tānkù Sebati berinè tì kó betā̀bè oketiwè nè odèrì de cuokè nke (tā̀pò nè dewannè de cuokè).

tesānwūṣtè ke còmú tífapèùti cuokè bè tu ti mûrìti tìl cīē nfííkú ke cùtè, kè sitesì ò tūnní siwūṣì nè sù dò mmetīē nnè sù péì. ⁹ Kè m beke Kuyie ntōnni dīi n náánnè ke dò: N Yiè nhòmbe mbe? Kè dī dò: N yóo da nákému bè mbe.

¹⁰ Dī kpaá me nnáá nkòo niti wèè do còmú titieti bè tu tí mûrìti ti cuokè ke deke tesāntè kòò dò: Kuyie nkuù bè tōnni kè bè bo ce nkutenkù.

¹¹ Memme kè bèè náké Kuyie ntōnni dīi còmú titieti bè tu ti mûrìti ti cuokè ke dò: Tī cèmmu kutenkù bá kunampoo í bo, bè kàri béu nwe.

¹² De mōnni ndi Kuyie ntōnni béimmè ke dò: Tī Yiè Kuyie Mpakedaa! Dè yó nkáákè de kè mesémmè da pīnnè Sedisademmu nè Sudaa ekè sonye, a mièke péì yè kè dè mōke yíe nyebie nsipísìyiekè?

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè tináaṣààti ibáammī kpeti ku tōnni dīi do n náánnè, kè dī dò:

Kuyie nyóo wēte kétiekemè Sedisademmu

¹⁴ Náké Sedisademmu kòbe nè Siyōō kòbe ke dò: Tī Yiè nKuyie Mpakedaa tu:

Kù bè dómu kè dè kù tùò mmuhāā nkōmè.

¹⁵ Kè ku mièke né cóú mmediè nyibotí teì,

ìi kàri bàmmù, ke yé ku mièke do peikemè

Isidayeeriibe sámpó nwe,

kè kù ndó ìi yūṣ mbe to,

kè ì né tontè ke bè tanné mesémmè mièke.

¹⁶ Deè kpéi nte, kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa tu,

kù wēti ke bo dōò Sedisademmu èi mesàà,

kè ku cīētè wēte kémaá di mièke,

kè bèè wēte kémaá sicēi di mièke.

¹⁷ Kè Kuyie ntōnni yíe ké n náké ke dò:

Náké be ke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mī tu:

nh ekè yóo wēte képiemmu mesàà,

kè n wēte kétéke Sedisademmu kébántè Siyōō.

2

Kuyie nyiè ke benkemè Sakarîi yeyiè nnè bemáábè

¹ Kè nní nwúó nkè Kuyie nni mbenke kè n yà yeyiè nyènáà. ² Kè m beke Kuyie ntōnni dīi do n náánnè ke dò: Ye nyiè mbenkú ba? Kè dī n tēnné ke dò: Yè benkú ibotí kperiyi nyi ìi do cíe nyIsidayeeriibe Sudaa kòbe nè Sedisademmu kòbe.

³ Kè dendeè pēētóo kè ti Yiè nKuyie nní mbenke bemáábè bènàà. ⁴ Kè n kù beke ke dò: Bè kòtení ke bo dōò ba? Kè kù dò: Bè kòtení ke bo donnè yebotè kōmbùṣti nti ke bókè yeyiè nyè do kūmmù nè yè Sudaa kòbe ke bè autè ke bè cíe.

Kuyie mbenkemè Sakarîi wèè tō kuhōū ke bo benné dihei

⁵ Kè Kuyie nní mbenke kè n yà oniti kòò pikú o nùtè kuhōū kùu beúnè. ⁶ Kè nh ò beke ke dò: A kōri ke? Kòò dò: N kōri ke bo benné Sedisademmu nwe kényà o okùmè māmè nè o pēkùmè.

⁷ Kuyie ntōnni dīi do n náánnè kè dī nkpaá còmú, kè diteri marii kéténi ké dī co. ⁸ Kè dī dī náké ke dò: Coké kénáké odapàà nwèè me nto kuhōū kùu beúnè ke dò: Sedisademmu èi yó nfeiomu, iduotí báá dī fité benitibè bèè yó mbo di mièke nè iwūṣ dè í sénni. ⁹ Mí ndi Yiè nKuyie mmū mómumu n yó ndo mmuhāā nkó kuduotí ké dī fité, kè n kpeti mbo dí mièke.

Kuyie nyumè bèè do cìèté

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mpéi nke dò:

Ei! Mí ndi Yiè nKuyie mmú tu:

Íténè dínđi n do cíe mbè
kè di taá ibotí tei mièkè
cokénè kényè kubakú cǎnku kó diheì mièkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú b́ei.

¹¹ Ei! Dínđi Sedisademma kǎbe
bèè do bo Babidǎnni cokénè kényenté.

¹² Di Yiè nKuyie Mpakɛdaa weè n tǎnni ke n duó mmuwērímú ke tú n náké
ibotí tei ì di f́éũnko ke dò:

Kè weè di kááké ò káá nku nǎnnitè nte.

¹³ Kuyie ntu kù yòute ku nǎutè nte

ibotí ì do di dǎǎtídaati i ìnkè,

kè ì bo naá ndi kó tidaati.

Dè bo dǎǎ dii mǎnni di bo banté ke dò nKuyie Mpakɛdaa weè n tǎnni.

¹⁴ Kù tu: Nyíúnè,

kényǎnku dínđi Sedisademma kǎbe,

kù kèróomu ke bo mbo di cuokè.

Kunku Kuyie nkuù b́ei.

¹⁵ Yébotè péu bo kù taunnè de yiè,

kéntú ku kǎbe kè kù mbo be cuokè.

De yiè bè bo banté ke dò nKuyie Mpakɛdaa weè n tǎnni.

¹⁶ Kuyie nwéti ke bo tiekemu Sudaa kǎbe

kè bè mbo ku ei

kù wéti ke bo tǎátému Sedisademma.

¹⁷ Yébotè ìnè yúóó Kuyie nyìkè,

kù itému ke yetini ku cǎsǎatè mièkè.

3*Kuyie mbenkemè ku pǎnǎaǎnti náǎntò ikuú niùti diewè Sosuwee*

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke ikuú niùti diewè kòò cǎmmú Kuyie ntǎnni
ìkè, kè dibǎǎ cǎmmú o bakú you ke bo ò wátí. ² Kè Kuyie ntǎnni náké dibǎǎ
ke dò: F́ǎ ndibǎǎ ti Yiè nKuyie ntu a cíéké! F́ǎ ndibǎǎ Kuyie ntu a bá nwátiri
Sedisademma kù tǎáté wè, ònti yiè ndǎnnè kudǎú kùú cǎú nkù nku kè bè kù
pùte.

³ Ke sǎ nSosuwee cǎmmú Kuyie ntǎnni ìkè ke dáátí tiyǎati kè tì ā meyǎǎ. ⁴ Kè
Kuyie ntǎnni náké bèè bo de borè ke dò: Dáténè we tiyǎati meyǎǎ nkpeti, kòò
dátinnè tiyǎasǎati. Di dèè meimè kénáké Sosuwee ke dò: N da wènkunnemu
kè bè bo da dátinnè tiyǎasǎati.

⁵ Kè Kuyie ntǎnni sǎotè di náǎnti ke dò: Ínnénè we kuyaǎbomboúnkù sǎákù,
kè bèè ò ìnnè kuyaǎbomboúnkù sǎákù, kòò dátinnè tiyǎasǎati, kè Kuyie ntǎnni
cǎmmú de borè. ⁶ De kó difǎnkúò kè Kuyie ntǎnni náké Sosuwee ke dò: ⁷ Nte
Kuyie Mpakɛdaa náá nti. Kù tu:

Kǎa tũ nku kó kuce,

ke tũ nku kuó,

f́ǎǎ yó mbaké ku cíètè,

kè f́ǎǎ nwéi te dǎnkù,

kè n da tannè bèè me ncǎmmú die mbe kó fenafe mièkè.

Kuyie nnàkémè kù yóó duónnìmé odεεtíwè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sosuwee ke dò:

F́s nSosuwee ikuó niùtì dièwè nè a kòbe
kénténè kékéè,

díndi bèè pī nyikuó tōmmú

ke dō mmebenkùmè mèè benkú n yóó duónkomu odεεtíwè,

wèè yètiri tu kuye * teri ndi dèe benkú ke dō nnè Yesu borè meborime pàmmè
mèè kètíri.

⁹ N dóu nditári ndi Sosuwee ìkè

kè di màke inuò nyiyiekè.

Mí mómumu n yóó kerí di ìnkè iwārii.

M bo fūū ndiheì dii nkó meyeì ndiyiè dìmáà mièke.

¹⁰ De yiè diwèi bo di pī

kè di nyu ditòbè yebaa

ke wē nke yo nfínyi nè fikìè de kó yebè.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mí béi.

4

Kuyie mbenkemè Sakarîi tεftíkèkètè nè odifíè kó detie

¹ Kè Kuyie ntōnni dii n náánnè, kè dii wēténì ké nh entε bè ɔɔ entε mèè boti
onitì wèè yè nke duó. ² Kè di m beke n yà mù, kè n dō: N yà tesɔɔfitíkèkètè nte,
kè mekùò ncúš te cuokè te yómmè kè sifitibúkúsi bo siyiekè nè de kó iwēi. ³ Kè
odifíè kó detie ncómmú te také, muù nte bakù youú, mutēmù ku cànkú.

⁴ Kè m beke Kuyie ntōnni dii n náánnè ke dō: N Yiè die mbenkú ba? ⁵ Kè di
dò: A í banté dè benkúmàà? Kè n dō: N yí banté.

Kuyie ndáunnè dii nuù Sodobabεedi

⁶ Kè Kuyie ntōnni n náké ke dō: Náké ti nnáañti Sodobabεedi ke tú:

Dè í tú nè o wērímú mmu yoo nè o kpeti,

dè tu nè n kó Muyaá mmu.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mí béi.

⁷ Ditári dierì f́s nha í tùàkè dèmarè Sodobabεedi ìkè,

ò bo da pònte kédéité kédéite ditári

ò yóó cós ndi n cīètè yómmè,

kè benitibè ndi sánti ke tú:

Di wenni! Di wenni!

⁸ Kè Kuyie nyíé ké n náké ke dō:

⁹ Sodobabεedi wèè pūūtè n cīètè

kè wèè yóó tè dèè.

Kè dèe yié nkàa banté ke dō mmí nKuyie mmú ò tōnko.

¹⁰ Wèè do senku Sodobabεedi tōmmú

ò mù kètíri dii mōnni kè mù yí ðeu,

dè bo ò narikè ò bo yà dii mōnni ò maámè n cīètè.

¹¹ Kè n wētε kébéinnè Kuyie ntōnni ke dō: Odifíè kó detie ndende dèè còmúmú
teftíkèkètè také, muù nte bakù youú, mutēmù kucànkú, dè benkú ba?

* **3:8** kuye: Wèè yètiri tu Kuye bè yè nYesu nwe o yètiri

¹² Kê n yíe kékèbèké ke dò: Kê odififé kó ibaké idéi lí mè mmòké isòókũstì, kè odififé kó mekùò nyí tũ nke do mmesòò, ndé benkú ba? ¹³ Kê di dò: A í yé dè benkú màà? Kê n dò: Áà, n yiè, n yí yé. ¹⁴ Kê di dò: Benitibè bedébé mbe n tããtè bè kè bè cóu mmekùò nkè bè cómmú Kuyie Mpackedaa ìkè.

5

Kuyie mbenkemè Sakarîi dipátiri kè di pùti

¹ Kê Kuyie nyíe kè m benke, kè n yà dipátiri kè di pùti. ² Kuyie ntõnni dii n náánnè kè di m beke n yà mù, kè n dò: n yà dipátiri mari ndi kè di okùmè bo mètiribè tepítè, kè di pèkùmè bo mètiribè bènùmmù.

³ De mõnni kè Kuyie ntõnni n náké ke dò: De kó dipátiri tò meyei mmèè yóò tuòkení dihei mè kó tináahtì nti. Kè kupíkù makù kpeti tú beyóóbè bemou, òmou í yó nkpaá dihei, kè kupíkù tekù kpeti tú: Bèè ò mparikunè Kuyie nyètiri ke né sou mbè kóò mōu í yóò nkpaá dihei. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpackedaa n duònko de kó meyei nkè mè bo do oyúókù cífètè nte nè bèè ò mparikunè n yètiri ke né sou. Mè tati bèè cèí mieke ke bo cóútè yesãnkè kèwènnénè imari.

Kuyie mbenkemè Sakarîi onitipòkù mōu kōò kàri tenaate mieke

⁵ De mõnni kè Kuyie ntõnni dii n náánnè kè dii tónni m borè, kè m béinnè ke dò: Wénté a bo yà dèè kèríní dè dòmmè. ⁶ Kè n dò: Ba nni nde? Kè di dò: Tenaate nte a yà mè kè tè kèríní, ke n náké ke dò: Dihei dimou kó meyei mmè.

⁷ De mõnni kè n yà dibierimínni kó kupòkù pòòtemè ke ààtènni de kó tenaate, kòò nitipòkù mōu kàri te mieke. ⁸ Kè Kuyie ntõnni dò: Bè we ntú kuyonku kéndó kóò tèntoo te mieke, képoonko dibierimínni kó kupòkù.

⁹ De kó difõnkúò kè Kuyie nni mbenke kè n wénté kèyá benitipòbè bedébé kè bè pùti ke ã ifiètì kè ì dõnnè fecõnfè kpèyi. Kè bèè túóté tenaate kéyoutenè ketenkè. ¹⁰ Kè m beke Kuyie ntõnni dii n náánnè ke dò: Bè kàrinè ke tenaate? ¹¹ Kè di n ténne ke dò: Bè tè kũntinè Babidõnni nwe ke bo tè maá tecífètè, kè bè maá ke dèè, bèè tè cõnnè disãà kó diteitiri ìnkè.

6

Kuyie mbenkemè Sakarîi sinaasēi sinàà

¹ Kè Kuyie nni mbenke kè n yà sinaasēi sinàà kè si yètini yetarè yèdèè cuokè, kè de kó yetarè tu disòwũò. ² Kè sisēi siwũòsi dèri teketitè kè sisòusi dèri tedétè.

³ Kè sipéisi dèri tetáántè, kè yeyòrè kpèsi dèri tedétè. ⁴ Kè m beke Kuyie ntõnni dii n náánnè ke dò: N Yiè die mbenkú ba? ⁵ Kè Kuyie ntõnni n náké ke dò: Bè yènni itemmànke inàà ndi, bè bonni ketenkè kemou yiè mborè nde, ke bo ke itini bamba.

⁶ Tenaasántè sisēi sòusi dèri tè kòri kubakù you bíkè nke, kè sipié tè tũ nkè yeyòrè kpèsi kété kubakù cànku bíkè. ⁷ Kè siwũòsii kété kéncatiri ke dó mecãã, nke bo ce nkutenkù, kè Kuyie ndò: Kòtenè kéce nkutenkù.

Kè sù còké kékòte ké kù ce. ⁸ Kè kù m beke ke dò: A wúò nsii mè nkéri kubakù you bíkàà? Sì yóò cũũnko n Yaá mmu de kó kutempè mmieke.

Kuyie nnàkémè kù yóò déúkunnemè ikuó niütì Sosuwee

⁹ Kè Kuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁰ Yíe nhá kòte Sefanniya bire Sosiasi cífètè bèè ité Babidõnni ke konni bè de mbo, kàa cóuté Edidaii nè Tobiya nè Yedaya be borè, bè m pãni yèè pãrè. ¹¹ Kàa yè cóuté a túóté timáti péiti nè mesòò nkédòò

dikpààtipiì, kè di òò nYotisadaki birɛ Sosuwee ikuó nùtì diɛwè. ¹² Kàa dèè a ò nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mû tu:

Wèè yètìrì tu kuye * wèè yètìní,
wèè yóó maá mí ndi Yiè nKuyie n cĭtètè.

¹³ Wèè yóó tɛ maá kéntú okpààti diɛwè

kénkari okpààtikàrì ñnkè

ke baké o nìtibè kè ikuó nùtì nkari o bakù youú,

kè kunaatí diékù mbo bɛdɛ bɛ cuokè.

¹⁴ Kè dikpààtipiì dii, di yó mbo n cĭtètè miɛke nke, kè di denniní Edidaii nè Tobiya nè Yedaya nè Sefanniya birɛ bè n dòò dii wèi.

¹⁵ Dɛ mònni bèè bo medétimè bè bo kòtení kémaá Kuyie nĭtètè kè di banté Kuyie Mpakedaa wèè n tònñimè di borè.

Kè di yie ndi Yiè nKuyie nkó metammè dɛ yóó dòòmu nweti weti.

7

Bè nàkémè menùboúmmè kó tináahti

¹ Okpààti Dariyuusi kpàti benni naanni, otànkù wéinwè bè tu wè Kisideu * o kó diyie naanni kè Kuyie mbéinnè mí nSakaríi. ² Ke sò mBetɛɛdi kɔbɛ tōnni Sadesɛɛ nè o nìtibè, Dekemmu-Mɛdɛki nè o kɔbɛ Kuyie nĭtètè kè bè bo kù bántè,

³ kèbekénè Kuyie Mpakedaa kuó nùbè nè ku pāñáahti náam̀bè ke tú, di dò nkénsókè ke kuòmmu ke bou dinù otāñnumuwè yiè mmiɛke di do òmmè nè dimònnà?

⁴ Dɛ mònni kè Kuyie Mpakedaa m béinnè ke dò: ⁵ Náké kubotí kumòu nè ikuó nùbè ke dò:

Di bou yèè nò otāñnumuwè nè otāñyiéwè

dè tùòke yíe nyɛbie nsipísiyiekè,

di bou dɛ kó yɛnò di n dó mèè kpéi nkaà?

⁶ Di ò nyo ndii mònni ke yò,

dè òò í ntú dí yo nkè dí yòñàà?

⁷ Di í yé Kuyie ndo nàké tì nè ku pāñáahti náam̀bè dimònni kɔbɛ nò miɛke, ke sò nSedisadɛmmu kɔbɛ nè yehɛkè yèè ò fitè bè kpaá kari bá dɛmarè í bè kóónnè.

Kè benitibè kpaá piéké Nɛkefu nè diyie taà kèè bíéké kó yehɛkàà?

⁸⁻⁹ Mɛm̀m̀m̀ kè Kuyie Mpakedaa m béinnè ke dò m bè dɛntɛ kù do bè nàké tì nè dimònni ke dò:

Mbèkùnè timómmònti,

ndónè ditòbè kèmmòkɛnè ditòbè mesémmè.

¹⁰ Di bá nĭfũnko békúpòbè nè iciribí nè bɛpòòbè nè

bɛsɛnnibè òmòu bá nwantinè otòu mɛyɛi.

¹¹ Bè mɛ nyí nyie nke bo kénté kù tu mù, ke kù bùtinnè ke kpénkùnne bɛ to. ¹² Kè bɛ yèmmèe kpenke ke naánnè kupèrikù, bè í nyie nke bo keè Kuyie Mpakedaa bè duònni ù tié nnè tii náahti nè ku Yaá mmiɛke, nè ku pāñáahti náam̀bè dimònni kɔbɛ borè. Mɛm̀m̀m̀ mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa kè m miɛke bɛ pɛikɛ mediè.

¹³ Kè bè nni nyu kè n cĭéké

* **6:12** kuye: Kuye bè náá nkùù kpéi ndiè mbè yè nYesu nwe, oɛɛtíwè. Wénté Esaii 4:2. * **7:1** Kisideu: Bè do kaammè betààbè nè ti kaammè dɛ í wè. Bɛ kóò tãnkù Kisideu berínè ti kó betààbè tepítè nè oketiwè nè tepítè nè odèrì dɛ cuokè nke (diyoséè nè mewaanaà ndɛ cuokè).

n do bè yu kè bè cíféké mèè botí.
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mí me nyɛ.
 14 Mí bè cíe nkè bè ta ibotí tɛi bè í yɛ̀ ì miɛke,
 kè bɛ ɛi dɔ̀nko,
 òmòu ténke í yièní de bíékè,
 òmòu me nténke í kè kàrì,
 ketenké kèè kó mekàrìmè do naati,
 kè kè naánko tɛdɔ̀ntè.

8

Kuyie nnàkémè kù yóó dàò mèè sàà nkutenkù

- 1 Kè Kuyie Mpakɛdaa m béinnè ke dà:
 2 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mí tu
 n dómu Sedisadɛmmu kɔ̀be kè dè n yóu mediè,
 nè de kpéí, kè m miɛke cóu mbɛ dootitɔ̀bè.
 3 Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu n wɛ̀toomu Siyɔ̀ɔ̀,
 ke bo mbo Sedisadɛmmu,
 kè bè nhò yu ke tú:
 Bèè dɔ̀dri Kuyie ndómè bɛ ɛi,
 kényu Siyɔ̀ɔ̀ ke tú mí nKuyie Mpakɛdaa n tāsààrì.
 4 Tidakóti nè tipokóti bèè dúkute ipààti bè kòtè mèè kpéí,
 kè bèe wɛ̀tɛ kébuoté Sedisadɛmmu miɛke.
 5 Idapùmbí nè Isapùmbí kè bè nkpeiti dihei miɛke yɛ̀cɛ̀karè yɛ̀mɔ̀u.
 6 Isidayɛribɛ bèè kpaá di mmònni bè í wúó nke dò ndè bo na kédáò,
 di yèmmè né dò ndè múnke n yóunɛmu mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa?
 7 N yóó deɛtému n nitibè bèè ciété ke bo diyie yìèní kèè bíékè nè di taà kè,
 mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mí béi.
 8 N yóó bè tɛ̀nnéni mu kè bè mbo Sedisadɛmmu kéntú n kɔ̀be,
 mí nKuyie kè nní mbè te,
 ké mbè baké, ke báá bè yóu,
 m bo mbè dɔ̀dri dèè sié.
 9 Ntɛ mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa n tú mù:
 Yáúkùnnɛnɛ di kònti
 díndi bèè kèè m pā̀nā̀nā̀nti náā̀mbè béi nti náā̀nti n cífètè pū̀uku dii mōnni.
 10 De mōnni bè do í yieti betōmbè
 iwū̀ɔ̀ me nyí mmōke mucōntimu mamù.
 Becièmbè me ndo í mōke meonpùmè nè be kprantídèntɔ̀bè kpéí.
 Mí do yóu bá wè kòò nwantinè otòu meyei.
 11 Di mmònni n ténke í yóó dàò n kɔ̀be bèè kpaá n do dɔ̀dè doké kɔ̀be.
 Mí nKuyie Mpakɛdaa mí béi!
 12 De mōnni bè bo nkari kè dè boo,
 detie mbè tu de finyí kè dè mpeí,
 kè bè kùúti ketenké tidiiti peité,
 kè keĩnkè nduònni fetaafe,
 n nitibè bèè bo nkpaá bèè yóó dè tieke.
 13 Díndi Suda kɔ̀be nè Isidayɛribɛ n do di dàò mèè botí meyei nke ibotí tɛi yà
 meè botí nku n yóó di dàò mèè mesàà nkè ìi yà.
 Di bá nyíèkù, yáúkùnnɛ di kònti.

14 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mû tu:
Di yembè do n cààrèmu ke íi m mièke
kè n tãátè ke dò n yí yóó yóu m bo bè dòòmè meyi.

15 Di mmònni n né pètìnke tãátè ke yóó di dòò mesàà mme
díndi Sedisademmu kòbe, nè Sudaa tenkè kemou kòbe,
di tû mbá nyìkèkù.

16 Ntènè di yó ntù nti,
bá wè, wè nnáá nhotoù timómmoni ke di mbekù timómmoni
dè bo yíemmè kè kunaaní mbo di cuokè.

17 Di bo doòmè ditòbè meyi nde kó iyeñtotí báá tanni di yèmmè mièke
di níí bá mparìku ke né sóú,
mí nKuyie n yí dè dó.

Menùboummè kó yewe yóó naámmè yewe yebaa nkpeye

18 Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: 19 Mí nKuyie Mpakedaa mû tu: Sudaa kòbe
bou mèè nùboummè otáànaanwè nè onummuwè nè okuónwè, nè opíínwè de kó
yewe bo naá ndiwèl kpeye, kuyeñnaatí kpeye, yebaa nkpeye, kè di nyānku. Né
ndónè timómmoni kè kunaaní mbo di cuokè. 20 Mí nKuyie Mpakedaa mû béi:
Ibotí nè yehékè dè itinímu péu ke kòriní Sedisademmu.

21 Dihèl dii nkòbe níí bo sónké diterì kòbe kè bè nàkè ke dò:
Ti kòtenè kébántè ti Yiè nKuyie Mpakedaa,

kè bèè bè tēñné ke dò: Ti kòrimu.

22 Yebotè péu nè ibotí ìi kpeñni bè bo kòtení Sedisademmu kèwammú ti Yiè
nKuyie Mpakedaa,

ké kù bàñtè.

23 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mû béi!

De yiè benitibè bo yènní tepíítè bèè cáá nyibotí
kéncáatí Sifu òmáá yaàbòri ke tú:

Ti dó ke da neinèmu,
ti kèèmu Kuyie nda bonèmè.

9

Kuyie nkpannèmè yehékè yèè tókèné Isidayeeribe

¹ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò:

Dè í tú Isidayeeribe màá ndi n kpannèmè,
Adaraki tenkè kòbe nè Damaasi èi kòbe m bè kpannèmu múнке.

Ke yé mí nKuyie n wóommèmu benitibè bemou n wúó mmèè botí,
Isidayeeribe bemou.

² N kpannèmu múнке Amati èi dii tu kutemmànku,
ke kpannè Tiiri nè Sitōō kpeye yèè ciì ndeu.

³ Tiiri èi kòbe màá tecèkpetè nte
ke píe ntimátí péfíti mutáá ndòmmè ketenké.
Ke píe mmeso mubirímú dòmmè ice.

⁴ Kuyie mmuwèrímú yiè nyóó pòntemu diheì,
kédéítè iduotí kètannè dàmmèèri mièke,
ké di sóu mmuháá.

⁵ Kè Asikanoo kòbeè de yà kè kufōwáá mbè autè,
kè Kasaa èi kòbe nkpeutí,

dè bo di Ekunoo èi kòbe okpààti ténke í yó mbo Kasaa èi mièke.

Oniti ténke bá nkérímu Asikanᵋᵋ εἰ,

⁶ Bèè kóké ibotí bèè yó mbo Asidati εἰ,

m bo deite Fidisiᵋᵋεἰ feñtè,

⁷ M bo deite iwᵋᵋᵋᵋ bē í fié ì kè meyi nyè i kó imaa mbe nò mieke, nē bē fié ì yeboke.

Bèè bo nkpaá de yiè bè bo naá n kabe,

kéndònnè Sudaa kó kunaàmùnkù kabe dòmmè,

ké Ekuᵋᵋᵋᵋ kabe ta n kabe mieke Sebusiibe do dòmmè.

⁸ Mii mómmuᵋᵋ nyóó cómmú kébaa nh εἰ, n dootitabè kpréi,

òmòu ténke báá dì ta kékéú n nìtibè,

n yamu m mómmuᵋᵋ nnè n nònfè.

Okpàati wèè yóó tóni diwèi o kó tináañti

⁹ Díndi Sedisademmu kabe nyānkunè diwèi!

Díndi Siyᵋᵋᵋᵋ kabe iinè!

Ntenè dí kóo kpàati ke kéréni di borè.

Ò dòòri dèè sié dènde ke nò ndemou,

ke yóò nke deke disámmarinsèri kó dibii.

¹⁰ Sikpàrinaasèi í yó nkpaá bo Efadaimmu tenké mieke,

sikpàrisèi me nyí yó nkpaá Sedisademmu εἰ.

Ò yóó kékému de tānnè,

kéánnè kunaati ibotí nē itei de cuokè.

Ò kpàatíyuu bo túóté dāmèèri yie nkéntò kētuakenè otòu, kédité kukó ndiekù

Efadati nē kutemmànkoo.

Kuyie nyóó wèe kécónnèmè Isidayeribe be fòtiri

¹¹ Kè Kuyie mbéi nke dō:

Nè ti kó metaummè n di dòòndè mè di n feu ì wᵋᵋᵋᵋ kó meyi mmièke,

mèè te kè n yóó di denne di kpetí dìi fòtiri mieke.

¹² Mí nKuyie mmù ti ndi náá nyíe, díndi tidaati tìi m bùó!

Konnènni di kó dihei iduotí fité di,

n yóó di dòòmu mesàà nkè dèe pèèté kuce mèdémè di di mèè sémmè.

¹³ Siyᵋᵋᵋᵋ εἰ, n yóó duó nkàa nìtibè bèè do Yafanni kabe mudòò,

Sudaa kabe bèè yó ntú n tammù,

ké Efadaimmu kabe tú m pie,

díndi Siyᵋᵋᵋᵋ kabe kè dí ntú n kpàrisiè.

¹⁴ Mí nKuyie n yó mbo n kabe yó ìnkè nke kè m pie ntú níé fetaafè ᵋᵋ mítémè,

mí ndi Yiè nKuyie m bo kónné dìi mōnni ditáteheù kékétóo

nè kubakù yóu bíkè kó kuyaakperikù.

¹⁵ Mí nKuyie Mpakedaa n yó nkānkému n nìtibè,

ke bōmmò yētárè,

ké yè buoti be dootitabè, ké bè nante páíi bè ᵋᵋ nantemè fínyí be,

ké bè mméú meyi mmièke, bè ᵋᵋ féuté féðé kè ikuó niùtìi

kunne mèè botí dinaabuu meyi mmièke,

ké mè wᵋᵋᵋᵋ diwᵋᵋᵋᵋdònni bàkè.

¹⁶ Mí mbe Yiè nKuyie m bo bè dèetè de yiè.

N nìtibè mbe, n kó ípe.

Bè bo ndò nyetárè yèè donku deu ke mmietì be èi mieke.

¹⁷ De yiè be wenninku í yó mmòke kumànkù.

Be wèi me nyí yó mmòke di mààmè.

Tidiiti nè menabémmè dè bo nte bedapàmbè nè besapàmbè
kè bè nkpeñi.

10

Kuyie nkuù duò nfetaafè

¹ Mòonè Kuyie nkè kù dí duónní fetadentifè.

Kuù ò nte kè fetaafeè kperi kèni mediè.

Bá wè kòo pakuu yè tidiiti.

² Sibòotenkaanì dí sòummu,
kè bepāābè dí náá nsiyāābisì,
dí yau tìi dauntì tu detetirè nde

ke náríkunko dí yèmmè fààrè

dèè te kè benitibè ciété nè meyeñcaàrimè

tipièti tìi kra ti cènti ti kōme.

Kuyie nnàkémè kù yóo wēte kédetémè ku nitibè

³ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí nKuyie m mieke keè peike bepecēnyeibe,

n yitè ke còmúmu be kpéi.

Mí nKuyie Mpakedaa m bo daatení dìi yìè n kó ipe Sudaa kòbe kpéi,

bè bo náá nsikpàrisèí kperi kè m bè kàtenè mudò.

⁴ Bekpàatibè yètiní Sudaa kó kufuku mieke nke,

ke bo nkpeñi ke dònne ditàri bè òò pūüténè dì,

ke dò nfèbaafe ke dò nhokpàrinuonti kó mutāmmù.

⁵ Bè bo ntú bekpàrinuombe

ke naù be dootitòbè kuce kó titàti kōme.

Bè bo mbè nàù ke yé mí nKuyie n yó mbè bonèmè.

De yìè dè bo dí be dootitòbè kó behāāpònsāndèèbè.

⁶ M bo kpénkūnne Sudaa kòbe,

m bo deeté Sosefu yaàbí ké ì cònné ì fētìri,

mesémmè mèè bè nni mbonè.

Dè ténke bá ndò mbèè do n dootóo dimònni mari.

Mí mbe Yiè nKuyie mmí bè te,

ke yóo keè be báammì.

⁷ Efadaimmu kòbe bo ntú bekpàrinuombe,

be yèmmè bo nnaati ke dò mbè yà menaà.

Be bí bo mbè wùò nkè diwèlì ì bo.

Be yèmmè bo nni nnaatinè mí mbe Yiè nKuyie.

⁸ Kè n ní bè yúnè fefontifè kè bèè tíí,

nke yé mii bè deetémmè,

kè bè sūū nke maàtenè bè do mamè nè dimònni.

⁹ Mii bè yaá ibotí tèi mieke

bè òò yaá mèè botí medibii,

bè me nyó nkè bo kédenténímu n kpéi

kétií mbe bí kè bèè wētení.

¹⁰ N yóo bè dèitenímu Esibiti nè Asidii,

kè bè tíi nKadaadi tenkè mieke nè Dimaa, kè bèè duú.

¹¹ Ke sénté Esibiti kó kukó,

mí nKuyie mii yóo cònné dàméèri kó yenéñfirè kè kukó nNiidi kūū.

Asidii kɔbe fentè bo deè.

Kè fekpaàtipàtífèe déténe Esibiti kɔbe.

¹² Kè n kpénkúnne n nitibè kè bè nkéí nè n yètìrì, mí nKuyie mîi béi.

11

Kuyie nnákémè yehékè yèè kpeñni yè dotimè

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Fó nDimaa tùúkú, kpeté a bòrè,
kè muháã nta kécóúté a tedièrè sètìrì.

² Díndi detie nsipèrésì, kómúnè!

Sètìrìbè duómu,

de kó detesààrè ténke í kpaá,

díndi Basāã tie mbè tu de sènnì, kómúnè!

Kutúúkù bè do í daati ke taà kù domu, kù í kpaá.

³ Ti yo bepecẽmbe dabùò,

be pe í kpaá mèè kpéí nke.

Kè yecìrìcìrìbe kuò Suditèè tùúkù yè do tá kù í kpaá mmèè kpéí.

Bepecẽmbe bèdèbè kó tinãànti

⁴ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: Cẽmmú m pe ìì bo mukòù kpéí. ⁵ Bè do nyi ke n kòù bá òmòù í bè bònne, kè bèè fiiti kè bè tu: Kuyie nnè mutõmmú, ti bo kparikè. Kè í cẽmbe né búútóò bá mesémmè í bè bo. ⁶ M múnke ténke í yóó deeté dí nheì kɔbe, mí nKuyie mmîi béi, n yóó yóumu bá wè kòò do o kou nɔu mieke, nè o kóo kpààti nɔu mieke, kè bèè bè féù, m me mbáá bè deeté.

⁷ Mèmmè kè n kɔte ke bo cẽmmu ipe bè do nyi ke kòù, kéwáá nyedò yèdéyè, ke yú dimarì ke dò: Mesàà, nke yú diterì ke dò: Mewènnímè, kékɔte kécẽmmú ipe. ⁸ Otãnkù omáá mieke kè n cìe mbepecẽmbe bètããti bèè do ì cẽmmú. Kè meminnímèè ì nní ndònténè kè ì múnke m pè. ⁹ Mèmmè n yì nàkémè ke dò: N ténke í yóó ndi cẽmmú kè fèè bo kù, fèe kù! Kè fèè bo feti fèe feti, ìì kpaá kè ì bo ncáá nyitòbè, ì ncáá.

¹⁰ Mèmmè n tùótémè didùò n do yu di ke dò: Mesàà nke di kèéte, kè de bo yie nkè metaummè n do dònènmè ibotí kè mèè tôte. ¹¹ N kèéte dìi mōnni de kó didùò ipe kó bedombe bèè n wùó nkè bèè banté Kuyie nkuù bè naànnèmè de kó medòrìmè mieke. ¹² Kè m bè nàkè ke dò: Kè di pènsìrì n yietínè kè di me nyí pènsìrì di yóu. Mèmmè kè bèè kaa nyidííti medítìbii nsipísitããti kè n duó. ¹³ Kè Kuyie nní nnáké ke dò: Túóté de kó idiííti bè yè mbè nu nni ntàa nkùu donku kéãnnè n cìètè kó ditou mieke.

Kè n túóté de kó medítìbii nsipísitããti kéãnnè Kuyie ncètè kó ditou mieke. ¹⁴ De kó difònkùò kètúóté didùò terì dìi yètìrì tu: Mewènnímè ke kèéte. Dèè benkú ke dò nSudaa kɔbe nè Isidayeribe be kó mewènnímè tôte. ¹⁵ Kè Kuyie nyíé kèbéi nke dò: Dòò amáá kéndò nhopecènti wèè yèmmè í naati, ¹⁶ ke yé mí nKuyie n yóó duónkomè opecènti tòu nwe de kó diheì mieke, wenwe bá kòò mōnté ipe o pecènkù mieke ò í yó ndake de kpèti, kè fèmafè feti ò í yóó fè wammú, kè fèmafè kàute ò báá fè tàa, ò me nyí yó mpiú ìì kònti naati, ò yó nkòumu ìì ã mekùò nke cáá nke dei isonyi kpèètè.

¹⁷ Di bo yà díndi bèè tu dimáá bepecẽmbe,

díndi bèè dootóo m pe
 bè bo cɔ di baà nyese,
 kékũũkéké di nuɔ nyoyui yese,
 kè di baà nfaũ nkè di nuɔ nyoyui yēĩ.

12

Ibotí yóó wēnnémè kédó Sedisademmu

¹ Nte Kuyie nnáké tì Isidaye eribe,
 Kuyie nkùù pité tiwetì
 ke fií nketenkè kó yesānkè,
 ke ānné oniti di wēnnì,
 kuù b́ei nke tú:

² Mí nKuyie m bo doɔ Sedisademmu febdòfè kóó píe m mieke kó menaà, nyebotè yèè ò fité, kè yèe yà kémuɔ nkè ye iikée fité. Deè múнке yóó tuakení Sudaa kɔbe ye dootitɔbè bo bè do dii mǎnni képi Sedisademmu. ³ De yìè m bo doú nSedisademmu yebotè iikè kòo ndo nkutáári bèè bo ndó kóó còte bè bo koute bemáà, yebotè yemɔu bo wēnné kóó do. ⁴ De yìè m bo duɔ nkè sisēĩ wááté, kè kufɔwáá nhauté si deèbè, m bo yēĩkúnne ibotí tɛi kó sisēĩ, n nǎnfè me mbáá ũũ nSudaa kɔbe ĩnkè. ⁵ De mǎnni Sudaa botí kó bekótìbè bo nnáá mbe yèmmè mieke ke tú: Sedisademmu kɔbe kó muwērimú bonní be Yìè nKuyie Mpaakedaa borè nde. ⁶ De mǎnni m bo duɔ nkè Sudaa kpàatìbè kuɔ yehékè yèè bè fité kubakú cǎnku nè kuyóú ye kɔbe, muháá nhǔɔ cútúe mēè botí timúti nè ideí. Kè Sedisademmu nkpaá bo o kari kè benitìbè ò ā.

⁷ Mí nKuyie n yóó keté kédeetè Sudaa kó yefe kɔbe mbe, kè dēe yie nkè Dafiti kɔbe nè bèè bo Sedisademmu kè be yèmmè bá ndò mbè bè pēēté. ⁸ De yìè mí nKuyie n yó nkǎnkému Sedisademmu kɔbe, de yìè wèè tu ocĩri be mieke wèè yó ndǎnnè Dafiti do dǎmmè kè bè nwúó nho yaábì kè dè dò nKuyie, nke dò nKuyie ntǎnni.

Bè yóó kǎmmúmè bè kũũ wè ke o dùute o kpéi

⁹ De yìè m bo ité kécómmú kékuɔ ibotí ìi bo kotení kéndó kédó Sedisademmu mudoò. ¹⁰ De yìè m bo ānné Dafiti kɔbe nè Sedisademmu kɔbe meyèmmè bè bo kuǎnnè mè ké m banté kéwētení m bíékè. De mǎnni kékǎmmú bè kũũ wè ke dùute o kpéi, wèè bire bo demáà dè ɔɔ kú kòo nkuǎmmè, Mpo ɔɔ kú kè bè nkuǎmmè. ¹¹ De yìè yekúdabùò mbo dátínnè Sedisademmu dibòɔ Adatidimɔɔ * ɔɔ kú kè bè nkuǎmmè Mekidoo biriku mieke. ¹² Dihèi mieke bè ho nkuɔ be naǎmùnti be naǎmùnti, kè Dafiti kó tɛc̄fètè kɔbe ncáá nkè be pobè cǎá nkè Natáá kó tɛc̄fètè kɔbe ncáá nkè be pobè cǎá. ¹³ Kè Defii kó tɛc̄fètè kɔbe ncáá nkè be pobè cǎá kè Simèii c̄fètè kɔbe ncáá nkè be pobè cǎá. ¹⁴ Tinaǎmùnti sǎnti tìi kpaá kè tì cǎá ncáá nkè tì pobè cǎá.

13

¹ De yìè dinébòri mari bo mpũɔ nkè ɔu Dafiti kɔbe nè Sedisademmu kɔbe kó meyei nnè be yóò.

Kuyie nyóó paammè yebakè nè bèè soú nke tú bè nàá nku pǎnǎaǎnti

* **12:11** Aditidimɔɔ: Fedisiibe kó dibòɔ mari botí do nku, kè benitìbè yèmmè ndò ndi ɔɔ kú fetaafè kò ndii mǎnni, kéwete kéyènni fetaafè konní dii mǎnni.

² De yiè m bo deite yebokè kó yeyètè be nò mieke, mí nKuyie mmù béi. Òmòu ténke bá ndennini ye kpéi, m bo denne dihei bèè tu bemáá m pāānāānti náāmbè nè yebokè yèè bè sīnkunko. ³ De mōnni kòò mòu cīkéké ke tú ò nāá m pāānāānti, o cice nè o yō bèè ò peitè bèè ò nāké ke dō: A yóó kúmu! A nāá nsiyāábisi nsi ke tú a nāá nKuyie mpāānāānti. Kòò cīkéké ke tú ò nāá m pāānāānti o cice nè o yō bèè ò kúu disiè kékua. ⁴ De mōnni ifei bo pī m pāānāānti náāmbè nè be kó tipāānāānti kè bè ténke bá ndááti iwūš kó ticiti kó yeyaàbòrè ke sou. ⁵ Bè bo nyetiri ke tú: Mí n yí tú Kuyie mpāānāānti náāntò, n tú otenkúti nwe nè bè m peitémè n tú ketenkè kou nwe. ⁶ Kè bè ò beke ke yī: Bá n kó tifiēti né bo a cīncīnni? Ò dō: N nēpobè beē dē nni nkòute.

Bèè yó nkpaá bè yóó bantémè Kuyie

⁷ Ntenè mí nKuyie Mpaakedaa n tú mù: N tú nh èi ndisiè ndi ke bo kōu n koo pecēnti nè wè ti wē nkēpf mmutōmmú kékua, kè ipée cíté kè n kuō ipébí.

⁸ Kè Kuyie nyiè kébéi nke dō: De yiè ketenkè kó benitibè bo toté yewétiyè yētaati, kè yēdēé kú kè dimáá nkpaá bo. ⁹ Kè m bè yááké kè bè wénkūnne bè šš pūnné mèè boti mesōō nnè timáti péiti kè dēe wenke. De yiè kè bè níi n yú kè n yie nke dō bè tu n kōbe mbe, kè bè dō: Kuyie nkuu ti te.

14

Kuyie n yóó baatémè ku nitibè mesomme

¹ Kè Kuyie mbéi nke dō:

Mí nKuyie n kó diyie duunnímu
kè di dootitabè bo totí di kperè di nuō mmieke,
díndi Sedisademmu kōbe di nuō mmieke.

² N yóó duš nkè ibotí tēi tímmu kédō Sedisademmu mudoò
kēpōnte dihei kēheí dēè kó dimáá bo di mieke,
kēpīmmú benitipòbè kēduōnè,
kēpīmmú besūkùbè kékūūnnè kēdōò tidaati,
kè besōmbe nkpaá dihei.

³ De mōnni mí nKuyie nkè n cómmú kēdokénè yebotè
n do šmmè mudoò mōnni.

⁴ De yiè n naàcētè bo na odifíē tāri

dii bo Sedisademmu donfūš,
kè dii yaté di cuokè diyie yiēni kèè bíéké
nè di taà kè, kè dēe naá nkubiriku diēkú
kè diwetiri dimáá fūte kubakù yóu bíéké
kè diterii fūte kucānku.

⁵ Kè di coké kētūnne dē kó kubiriku
ke yē kù yó nduómè kētuo kenè Asōodi nwe,
kè dí coké kè kù tūnne
ketenkè do áá Osiasi Sudaa kōbe kóo kpàati mōnni
kè di yembèe coké mèè botí.

De mōnni kè di Yiè nKuyie nfeiténí
ke nēinè ku tōrè.

⁶ De mōnni diyie ténke í yó mbo
dè yó ndò mbàmmuu nwe ke dō nnikèi.

7 De kó diyìè yó ncáámmu

Kuyie nkuù máà dì yé
de m̀nni kuyie nyí yó mbo
keyènkè me nyí yó mbo,
bá kuyuoku kuwenniku kuù yó mbo.

8 De kó yewe mieke menie mmèè duò mmufòmmu
mè bo nyiení Sedisademmu

kè mèmamè mpũò nke taà dàméèrì diyìè yiení kèè bíékè kou,
kè metèmè ntaà diyìè taà kèè bíékè kou
kémpũò ndiyòò nè dipaao.

9 De kó yewe mieke

Kuyie nkuù yó ntú ketenkè kemou kóo kpààti
kè benitibè bemou nkù bàà nke nkù yé.

10 Kè dihei dimou wète kénáá nkubiriku

kétúóté Kèbaa kénto kétuòkenè Dimòò
kubakù cānku Sedisademmu diyìè yiení kèè bíékè
kè Sedisademmu baaté yehékè sonye,
ke túóté Bensamee kó dibòrì borè
kénto kétuòkenè bè tu dè dibòrì kótírì,
képèéte kétuòkenè dibòrì kuduotí kentímè kperi
kénto kétuòkenè Ananedi kó ditenni,
képèéte kétuòkenè okpààti kó diyetituo borè.

11 Ikuú mai ténke í yó mbo a bo yeténè ì kè bè dá kuò.
Benitibè bo nkari bàmmù Sedisademmu mieke.

12 Nte Kuyie nyóó potè kùù yēīku benitibè bèè dokénè Sedisademmu:

Oniti ní bo nkpaá fòù kòo k̀nti p̀ààke,
kòo nòmbii mp̀ààke,

kè be nòndié mp̀ààke be nò mieke,

13 De yiè kufòwaá ndiekù bo autè benitibè

kè bèè kónté kénkpannè betòbè,
bá wè kòò nkpañnè o c̀pèetitòù.

14 Kè Sudaà kòbe wènnénè Sedisademmu kòbe

kè bèè dokénè ibotí ì bè fité,
kékou be máti péfíti nè mesòo nnè tiyààti péu.

15 Kuyēīku kùù do benitibè kuù doti sisēī,

nè sitesì sāmmarímú nè sisēī dè wènné ke peitè sì
nè yòyòbè nè sāmmarímú
nè iwũò sonyi ì bo be à̀p̀ònkari.

16 De m̀nni bèè bo nkpaá fòù,

ibotí ì dokénè Sedisademmu kòbe i mieke,
bè bo nkòrini Sedisademmu bá dii m̀nni,
ke ninku ke m b́áá mmi nKuyie Mpakedaa,
ke baà ntitouti kó dibanni.

17 Ibotí ì kòbe bo nkpaá ke í nkòtení Sedisademmu
mí nhokpààti Kuyie Mpakedaa m borè,
bè b́áá péte fetaafe.

18 Kè Esibiti kòbe kpaá ke í kòtení,

m poté kùù yēĩku ibotí tēi ìì í kòtēní
 ke baá ntítouti kó dibanni,
 kuù doti be ìnkè.

¹⁹ Esibiti kòbe nè ibotí tēi ìì bo nkpaáo
 ke í nkòtēní ke baá ndibanni titouti kperi
 tii yēĩti doti be ìnkè.

²⁰ De yiè bè bo wāri sisēĩ kó yēsānkewe ìnkè
 ke dō: Bè cāñné dè nKuyie nkpréí.
 Kè n cīētè kó sikũmboó naá nyεbo
 bè yó mméínè yè yewũòtòrè.

²¹ Sedisademmu kó sikũmboó nè Sudaa tenkè kpesi
 kè bèε dè duó mí nKuyie Mpackedaa n kpréí
 bèè kó dimàà n feu iwũò kè bè nsì tòú
 ke berinè imaa,
 bepotambè ténke í yó nkpaá mí nKuyie Mpackedaa n cīētè miεke.

Madasi Di mpátírí tó tū náàntí

Madasi wári o pátírí kè dè mmàke yebie nsikòusinàà (400) mièke nke kè Yesu né na kékòtení. Ó do yóó náké de kó tináàntí ke sá nKuyie ncífètè wètè ke maámu kè bè wètè ke feu iwūō Kuyie nku cífètè mièke, ke né wètè ke bonke Kuyie nkó kuce, bá wè kòò fòù ò dómè. Kè benitibè sou nKuyie nnè be pā̀rè mièke, bá òmòu ténke í dake Kuyie nkuó kpéí. Kè Madasi nnáá nyikuó niùbè nè benitibè sòmbè ke tú bèe ceete, kè mbè dènni Kuyie mbè dómè, ke bè náànnè múnke ku beénti kpéí.

Madasi do bè náá nKuyie nyóó tōnnímè mme wèè bo náké ku náàntí (3:1) Kuyie mpā̀nā̀nā̀ntí náàntò Edii do nákémmè (3:23) Matie kó dipátírí nè Duku kperi Madasi náké dii nuù bomu ye mièke, dii tú: Isā̀-Butiisi do náámmè ke tú ò kòtení ke bo tūntè Yesu nwe kuce (Matie 17:11-13, Duku 1:17).

Di mpátírí náàntí duó ke dōmmè

1. Isidayeeri be í banté Kuyie mbè dómè 1:1-5
2. Bè seimmè ikuó niùbè ke tú bè sènkèri Kuyie nkè bè yetírí 1:6-2:9
3. Mecaàrimè Isidayeeri be do caàrimè betabè 2:10-16
4. Kuyie mpā̀nā̀nā̀ntí náàntò nákémmè Isā̀-Batiasi yóó kòtenímè kètūntè kuce kè Yesu né na kékòtení 2:17-3:5
5. Isidayeeri be dōmmè kèwētèni Kuyie mborè nè dèè yóó dōò Yesu bo wētèni dii yiè 3:6-23

1 Di mpátírí ti náá ti Yiè nKuyie mbéinnè tinti Madasi Isidayeeri be kpéí.

Kuyie nhōō tāatémè kù dō wè

2 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N di dómu kè di né békú dimáá ke tú: Ba mbenkú ti Yiè Kuyie nti dómè? Dè í dò nhEsayuu weè kòtí Sakòbaa? Nè mèmme kè n dake Sakòbu ke nii Esayuu. ³ Ke pòntè o kó kutempè nkó yehekè ke duó nkè yè dōúnko, ke náá nsikpamóó kó diā̀ri. ⁴ Kè dè dò nhEdōmmu èi kòbe bo yí, bè mē nti pòntemè ti bo maá, kè bè maá m borè pòntè, mí nKuyie Mpakèdaa mí béi! M bo bè pòntè kè bèe yú de kó ketenkè ke dò: Meyei nhei, m mièke péi bè sáá be èi. ⁵ Díndi Isidayeeri be kè dí dè yà, kèbanté ke dò m mí ndi Yiè nKuyie n deu ke í pī ndi máá kó yehekè mutōmmú.

Ikuó niùbè caàrèmmè kè Kuyie mbè kpā̀nnè

6 Kè ti Yiè Kuyie Mpakèdaa béinnè ikuó niùbè ke dò: Dèbire ò ndému de cice kè kudaakú yiè nku yiè nkpeti. Kè n tu di cice dè né yíme kè di í n dé? Kè n tu di yiè, dè né yíme kè di í yíé n kpeti? Di n sènkèrimu ke né békú dimáá ke tú: Ti kù sènkèri ba mmieke? ⁷ Dè yíme kè di m pā̀ n ci dè, ke dè dakú n wūōtòrè ìnkè? Di caàri n yètiri ndi, di wènté n wūōtòrè nye detetirè. Ke né békú dimáá ke tú ti sīnkūnne òmmè boti ku wūōtòrè? ⁸ Di n feu dii mōnni iwūō ì ã inuō nyimáá ìmáá nè ìi tu yekpīè nnè ìi mō, di yèmmè dò nde wennimáá? Kè di yèmmè dò ndè wennimu dí dè pā̀ di kóo kùmandáá, kè nsà kè dè bo ò narike kóo di còuté. Mí nKuyie Mpakèdaa mí béi! ⁹ Di bo dōò dende kó dimáá kèdeè ke né nni nyu, mí nKuyie nke tú n di kuó mmesémmè, kè n ti kèèà? Mí nKuyie Mpakèdaa m báá ti kèè bití! ¹⁰ Kòò mòu di mièke do nkpetinnè n cífètè kó yebòrè dè na ntōūmu, kè di bá ncòunko n wūōtōnni detetirè. N di wúó ndè í n naati, nyí còú di m pā̀

nyèè pàrè ketíke. ¹¹ Titenti timou duómè n yetiri feímu tipíti timou. Kè bè m pãã nyepãrè sààyè, ke n tuò ntihiúnti. Mí nKuyie Mpakedaa n yetiri feímu titenti timou mieke. ¹² Kè dindi né caari n yetiri kè di yèmmè dò n kó diwústònni tu cénkoo kperi, kè di bo na kédaá ndii Ìnkè di cénke nìnte dè. ¹³ Kè dè di dònne muwèrimú. Di sènkèrimu mí nKuyie Mpakedaa, ke m pãã nyiwūō di yùukú ì yoo ì tú yekpīē, yoo ì mō. Mí ndi Yiè nKuyie m báá cōuté de kó yepãrè. ¹⁴ Di yuukumu dindi bèè ò mmàke iwūō sàayi di dò nké m pã ì ke né n féuté fèè ā kuyènkù. Dè yembè dindi di bo yà. N tú okpàati dièwè nwe, kè yebotè yemou yé n kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mí béi.

2

Kuyie ndómè bè mpī nku tōmmú kè dè wenni

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò: N náánnè dímbè ikuó niùbè. ² Kè di í kènté n náá nti, kè di í yie nke déúkùnnè n yetiri, m bo duó nkè meyei ndi do, di bo pàà mesàà nke yé òmòu í bomè di mieke wèè àà n nááanti o yèmmè mieke. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mí béi! ³ M bo di kei n cīētè tōmmú, kè di úúti di wūō di n feu ì kó tipiti di ìikè, kè bè di wènnénè ti kékáuté. ⁴ De mōnni kè dí banté ke dò m mí nKuyie Mpakedaa n di kpanné kè dè bo yie nkè metaummè n do dōdōnnè Defii nè o yaabi kè meè báá tōte. ⁵ Nè de kó metaummè mieke nke n do bè duómme mufòmmu nè diwèl kè bè nni ndé, ke yíe n kpeti, ke mōke n kó kufōwáa n yetiri deu mèè kpéí. ⁶ Kè bè ntiè mbenitibè timómmōnti, kè siyáabisí í bo be nò mieke, mí nnè be kè tí nnaati, kè bè dōdōri dèè sié ke yūōnni benitibè m bíkè kè bè you meyei. ⁷ Ikuó niùti weè dò nkétié mbenitibè n tié, weè borè nde benitibè dò nképétémè n tié ke yé ò tumè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n kóo tōnti nwe. ⁸ Kè dindi bie me ndétènè n kó kuce, ke fétinne kusükù nè di kó itii mmieke, ke tōte metaummè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n do dōdōnnè mè Defii. ⁹ Dèè te kè n duó nkè ibotí tēi di sènkèri ke di cē nke yé di í yiemme n kpeti, ke bekú tikouti.

Mēborimē mēdēmē mēè cāārē Defiibē nē Kuyie mbē kó metaummē

¹⁰ Kè Madasii béi nke dò: Dè í dò nti cice omáà ndiá? Dè í tú Kuyie nkumáà kuú ti dōdō? Dè né dōmmè kè ti fiiti titōbè ke caari metaummè mèè do bo Kuyie nnè ti yembè be cuokè? ¹¹ Sudaā kōbe cākemu dinùu ti Yiè nKuyie ndo bè dōunnè di, ke dōò isōke kperè Sedisademmu nè Isidayeeribe tenkè kemou. Ti Yiè nKuyie ncīētè cāāmmu ke tú ku kpete kè kù tē dō kè bè tē sīnkùnnè ke tūóké benitipōbè bèè feu yebokè. ¹² Wèè dōò meboti, de yiè mbáá pété wèè bo ò kōñné Sakōbu naāmùnkù mieke ò mè mbáá pété wèè bo féuté fō nKuyie Mpakedaa fèðfè o kpéí.

¹³ Nte dēmarè dedérindè di dōari dè, di kuó nyèè dabùò ke wuó Kuyie nwūōstōnni ntinōnniēti, ku í dake di pãrè kpéí nkù mè nyí yè cōú. ¹⁴ Kè di né békú dimáà mùù kpéí nte kè kú yí cōú di pãrè. Di yetiri mèè kpéí nke di pobè di puoke bè di dapánti mōnni kè béi nKuyie nyiikè ke yí di yó mbè po ke né wète ke bè bèti. ¹⁵ Kuyie ndi wènné oniti omáà ndi fō nnè a pokù, kù né mè dōò ke dō ba? Kù dō dí nwē ntikōnti nti nè meyèmmè di wènné dil mōnni ke náá nhoniti omáà di ò mbaa ba? Di ò mbaà Kuyie mbo di duó mmeñme ibí. Nyénè tūnke kōò mōu báa yete o pokù o puoke wè o dapánti mōnni nè o bí bè ntú ku kōbe mbe. Nyénè tūnke di toti ti di yèmmè ti kpéí nnè di pobè di puoke bè didacēnti mōnni, kōò mōu báa yete o pokù. ¹⁶ Mí nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù

m mieke cõmmu wèè bèti o pokù ke yé wè ò bètimè nè kuyonku nku. Ndakènè di toti ti di yèmmè mieke ti kpéi. Kòò mòu báá yete o pokù.

Kuyie nnákémè kù yóo duǎnnímè ku kó ditǎnni

¹⁷ Kè Madasii béi nke dà: Ti Yiè nKuyie nhòunèmu di kó tináaànti. Kè di né békú dimáá ke tú, kù ti òunè ba nkpréi? Kù di òunè ti, tii tú, di ò nnáá nti ke tú ti Yiè nKuyie nhò nwúó nwèè dàòri meyei nke dè kù naati, kè kù ò yàri, kù né yè nkù wetí òmmè botí?

3

¹ Kè ti Yiè Kuyie mbéi nke dà: Mí nKuyie Mpakedaa, m béimmu ke tú: M bo duǎnko n kó ditǎnni kè dii keuté kuce. Di yiè ndi baa wè ò yóó di déétému kè di ta o cǐtè mieke. Di yiè nwèè di dàònnè metaummè ò kèrínímu. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa múi béi! ² We mbo nkpaá de yiè? Kòò feiténí we mbo nkpaá cómmú! Ò yó ndònnè di hònni kó muháá mmùù ò wénkúnne mù mmu mesòò nkéndò nciékúre bè òunè dè tiyáàti. ³ Wee yóó wénkúnne benitibè mesòò nkòmè. Wee yóó wénkúnne Defiibe muháá nhòò wénkúnne mèè botí timátí péiti nè mesòò. De mǎnni kè bèe naá mbèè yó nni mpáá nyepàre ikuó yèmmè. ⁴ De mǎnni kè ti Yiè nKuyie ncouté Sudaa kòbe nè Isidayeribe kó yepàre kù do yè còú mèè botí nè dimònni, yebie nketiyè mieke. ⁵ De mònni mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m bo ndi kómmú kébekénè betediibè nè bèè dauti dautinè betòbè nè bèè ò mparikunè n yetiri ke né sóú, nè bèè í yieti be kó betòmbè be dífí nè bekúpòbè nè iciribi kperè nè bèè fèũnko bepòbè bá bè í n dé mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa.

Isidayeribe dòmmè kéwètení be Yiè nKuyie mborè

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dà: Mí ndi Yiè nKuyie n yí cèète, di me nyí yóu di bo ntúmè Sakòbu yaábí. ⁷ Nè di yembè do bomè mme di bùtínnémè n tié ke í i tũ, wètenení m borè kè m múнке we too di borè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa múi béi! Kè di né békú dimáá ke tú: Ti bo wètoo òmmè botí ku borè? ⁸ Nte m múнке yóó di beke ti, oniti bo na késouté mí nKuyie nnaa? Kè de yèmmè di bo yí: Nè ba mmieke nke ti da sóummè? Di mǎke dè demòu kó depííndè di dò nké nni n duò ndè. Nè di dò nké nni mpáá nyèè pàre, deè mieke nke di n sóummè. ⁹ Meyei ndi do, kubotí kumou n sóú mmèè kpéi nke. ¹⁰ Tǎnni dèè kó dimáá tú depííndè kéánnè n cǐtè mieke kè dèe yie nké n cǐtè mmǎke tidiiti. N yáákénè kéyà kénsà kè m báá kpeté iwetibori, kécüũnko kéinkè kó mesàà nkè mèè píe. Mí nKuyie Mpakedaa múi béi! ¹¹ Kè nsá kè m báá beti yecádúú mbá yè ténke bá ncáá ndi diiti, kè fínyí kó detie mpeité. ¹² Kè yebotè yemòu ndi tú diwèi yembè, ke yé di tenké kó mekàrimè yó nnaatimè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa múi béi!

Bèè tũ nKuyie nnè timòmmǎnti bè yóo yànnè mucóntimu

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dà: Di náá nti ti kpéi nti tu tipocèmmúnáaànti nti, kè di né békú dimáá ke tú: Ti kù cènnénè ònti? ¹⁴ Dii baa náá nke tú: Kàa tũ nKuyie, detetirè nde, kàa tũ nku tannò dè í mǎke mucóntimu mamù, kè di nù nkómmú yedabùú m mí nKuyie Mpakedaa n yiikè bá di í yà mucóntimu mamù. ¹⁵ Kè sipòò yembè bèè né bo kè dè bè naati, kè bedonniè kperè yíé mbá kè bè wènté mí nKuyie ndèmarè báá bè dàò.

¹⁶ Bèè n dé bèè náá mmemme kè n kèè bè náámmè ke duò nkè bè wàri be yetè bembè bèè n dé ke yé n kpéi. ¹⁷ Merimè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m béimmè ke dà: M báátí dii yiè kpéi ndi bo tuǎke dii yiè, bè bo ntú n kòbe kè m bè

te. M bo mbè m̀kènè m̀sém̀m̀, oǹt̀ ò m̀m̀kènè̀m̀ è o birè dèè p̄i n̄ho t̄m̀m̀ú m̀sém̀m̀. ¹⁸ Dè yìè di bo yà m̀batim̀ è m̀èè bo b̀yeyibe nè besàà̀b̀ è b̀e cuokè, wèè p̄i n̄ t̄m̀m̀ú nè wèè í mù p̄i m̀b̀e cuokè. ¹⁹ Dè yìè k̀erínímu k̀e yó nt̀onni diònni kó muhàá nk̀òm̀. Dè yìè m̀yeyi ndò̀r̀ib̀ è nè sip̀ò yembè̀ è b̀e bo c̀óútè timúkpeti k̀òm̀e páíí, b̀è c̄íè nnè b̀e f̀aà̀t̀i bá d̀em̀arè bá nsúú. Mí di Yìè n̄Kuyie Mpakèdaa m̄i b̀éí! ²⁰ Díndi b̀èè n̄ dé, dè yìè m bo di d̀ò̀ d̀èè s̀ìé k̀è m̀ed̀eetím̀ è kó diwennécànni di míítè, k̀é di miék̀unne k̀è dí m̀puù yenaadapà̀ mbè p̀itè yè k̀e f̀iínko yè k̀òm̀e. ²¹ Dè yìè di bo ǹàu b̀eyeyibe k̀è b̀èè naá m̀mutáá. Mí ndi Yìè n̄Kuyie Mpakèdaa m̄i báátí d̀e kó diyìè k̀p̀éí.

Edii yóó w̄eténim̀

²² Di báá yè nk̀óo t̀ónti M̀ȳiisi di duó nyìi kuó k̀p̀éí. Nt̀unnè n tannò nè n tié n do ò duó ndè Ɔ̀d̀ebu t̀arì Ìnkè Isidayeyiribe dim̀òu di k̀p̀éí.

²³ N yóó niitè k̀éduónko m̀ p̀ā̀ǹā̀ǹt̀i ǹā̀ǹt̀ò Edii nwe k̀è diyìè dierì d̀ì duò tik̀m̀b̀ù̀t̀i k̀è di né na k̀étuak̀ení. ²⁴ Wèè yóó w̄ete k̀étau nyibí nè i cicebè k̀étau mbèè tu ibí cicebè nè b̀e bí, k̀è d̀èè yie nk̀è m̀ bá nkeróo k̀époté di kó dihei dim̀òu páíí.

Matie wārimè tináaṅsààtì Di mpátiri tɔ̀ tìi náaṅtì

Tináaṅtì tìi tì náá Matie kó dipátiri tɔ̀ tìi náaṅtì. Yesu tancóumbè tepítè nè bedèbè kóò mǎu bè tu we Matie, weè wāri de kó dipátiri.

Matie wāri o pátiri meketimè o kǎbe Sifube kpéi nke, ke bo bè benke Yesu tumè Sifube kóò kpààti Dafiti yaabirè Abarahammu kó kuwuɔ nkou, nè de kpéi nkòo bate o yaaribè fuke ì duó ke dòmmè. Ke náké o pátiri miéke Kuyie nkó dikpàatiyuu kpéi, Kuyie nkpàatiyuu tǎónimè kè benitibè dò nkéceete, kóò náké ke benke ke dò nYesu tǔ Kuyie mpāānāaṅtì náaṅbè náké wèè kǎme mme.

Di mpátiri náaṅtì duó ke dòmmè

1. Bè peitémè Yesu nè ò ketémè o tǎmmú. (1-4)
2. Yesu duó nyii tié nditāri Ìnkè. (5-7)
3. Yesu dòò tìi dieti nè bè ò yetemè (8-12)
4. Yesu náké yèè náaṅhāntiyè (13)
5. Okpàati bè yete wè kó mutǎmmú (14-23)
6. Bè nákémmè Yesu kó muwētimmú kpéi (24-25)
7. Yesu kó mukūũ nnè ò yāntémè (26-28)

*Yesu yàaribè kó yeyètè
(Wénté Duku 3:23-38)*

¹ Ntenè Yesu Kirisi yàaribè kó kufuku: Yesu yàari kóti tu Dafiti kè Dafiti kóo yàari kóti me ntó tǔ Abarahammu.

² Abarahammu weè peité Isaki, kè Isaki peité Sakǎbu, kè Sakǎbu peité Sudaa nè betǎbè. ³ Kè Sudaa peité Pedesi nè Isaraa kè be yǎ ntú Tamaa, kè Pedesi peité Esidommu, kè Esidommu peité Aramu. ⁴ Kè Aramu peité Aminadabu, kè Aminadabu peité Nasǎǎ, kè Nasǎǎ peité Sadimǎǎ. ⁵ Kè Sadimǎǎ peité Boasi, kè Dahabu ntú o yǎ. Kè Boasi peité Obedi kè Uduti ntú o yǎ. ⁶ Kè Obedi peité Isaii, kè Isaii peité okpàati Dafiti.

Kè Dafitii peité Sadomǎǎ kòo yǎ ntú Udii pokù Dafiti do kùǎ Udii kétúóté wè. ⁷ Kè Sadomǎǎ peité Odoboammu, kè Odoboammu peité Abia, kè Abiaa peité Asaa. ⁸ Kè Asaa peité Sosafaa, kè Sosafaa peité Sodammu, kè Sodammu peité Osiasi, ⁹ kè Osiasii peité Soatammu, kè Soatammu peité Akaasi, kè Akaasii peité Esekiasi. ¹⁰ Kè Esekiasii peité Manansee, kè Manansee peité Amǎǎ, kè Amǎǎ peité Sosiasi, ¹¹ kè Sosiasii peité Yekonniasi nè o neí. De mǎnni ndi Babidǎnni kóo kpàati bè pǎrmúmè kékǎnnè.

¹² Bè bè kǎnnè dii mǎnni Babidǎnni de mǎnni ndi Yekonniasi peitémè Sadatiéri, kè Sadatiéri peité Sodobabæedi. ¹³ Kè Sodobabæedi peité Abiudi, kè Abiudii peité Ediakimmu, kè Ediakimmu peité Asǎari. ¹⁴ Kè Asǎari peité Sadaki, kè Sadaki peité Akimmu, kè Akimmu peité Ediudi. ¹⁵ Kè Ediudii peité Ediesee kè Ediesee peité Matāā kè Matāā peité Sakǎbu, ¹⁶ kè Sakǎbu peité Sosefu. Weè Sosefu do puoke Maari wèè peité Yesu bè tu wè Kirisi.

¹⁷ Abarahammu kó dimǎnni kénǎ kétuǎkenè Dafiti tidapuntǎnti bo tepítè nè tinàa ndi. Dafiti kó dimǎnni kétuǎkenè bè bè pǎrmúmè ke kǎnnè Babidǎnni kè de mǎke tidapuntǎnti tepítè nè tinàa. Bè bè pǎrmúmè ke kǎnnè Babidǎnni kétuǎkenè bè peitémè Yesu kè de mǎke tidapuntǎnti tepítè nè tinàa.

*Maari do pùómme Yesu**(Wénté Duku 2:1-7)*

¹⁸ Nte dè wüákéme kè bèe peité Yesu Kirisi. Sosefu weè do pō Maari Yesu yō, ke mu nyí nhò duónè, kòo púónnè Muyaánsààmù kó muwērímù. ¹⁹ Sosefu weè do pō Maari kòo tu weè dé Kuyie, ò í ndó kóó yete kè dè nfeí ò yàà bo sīnkūnne mèè kpéí Maari yètiri, ke né ndó kóó yete disòri. ²⁰ Ò kpaá ke me ntoti o yèmmè kè Kuyie ntōnni marii ò béinnè tidòuntì ke dā: Sosefu, Dafiti yaábire, bá nyèkù a bo túótémè a pokù Maari, ke yé ò pùómme nè Muyaánsààmù kó muwērímù mmu. ²¹ Ò bo peité denitidabire káa dè yu ke dā Yesu, weè yóó deeté o nitibè be yei mmieke.

²² Dende kó dimàà do tūàkení kè dè bo dā Kuyie ndo nàké tinti ku pānāaanti náahtò kòo tì béi, nke dā:

²³ Desapumbire dèè mu nyí duónè onitidòu dè bo púó nképeité denitidabire kè bèe dè yu ke dā Emanniyēri, (dèè tu Kuyie nti bonè).

²⁴ Sosefu ènte dii mōnni kédā Kuyie ntōnni ò nàké tì, kétúóté o pokù Maari, ²⁵ ò me nyí nhò duónè kòo yàa peiténè debire kè Sosefu dè yu ke dā Yesu.

2*Siwāáwéibè dōummè Yesu*

¹ Edōti do tú dii mōnni ndi okpààti, bè peitémè Yesu Betideemmu Sudee kó kutempē mmieke. Kè siwāáwéibèe * íténi diyie yèni kèè bíékè kétuakení Sedisademmu, ² kébeke ke dō: Yé Sifube kóo kpààti bè peité wè bàmbà? Tì yà o wàtè nte diyie yèni kèè bíékè ke kōtení ke bo ò dāu.

³ Okpààti Edōti kèè dii mōnni de kó tināahti, kòo yèmmèe caàrè mediè. Kòo èi Sedisademmu kàbe bemou yèmmè caàrè. ⁴ Kòo tí nyikuó niùbè kó bekótibè bemou nè ikuó wāàbè, ké bè beke bè dō nképeité dè Kirisi. ⁵ Kè bèe ò nàké ke dā: Bè dō nkóò peité Betideemmu nwe Sudee tempē mmieke. Kuyie mpānāaanti náahtò tì wārimu ke tú:

⁶ Fō mBetideemmu Sudaā tenkè kó dihei, a í kēñnìè Sudaā kó yehékè teyè, ke yé fōó miēke nke okpààti yētiniimè, weè yóó cēmmù n kó benitibè Isidayēribe.

⁷ De mōnni kè Edōtii duó nkè bèe yúni siwāáwéibè kòo bè beke disòri bè yà dii mōnni ndi weti weti tewātè, ⁸ kédeè ké bè tō mBetideemmu ke dā: Kōtenè kēwammú kēbíékè weti weti kè di yà de kó debire di wētēni kè n nàké kè m múnke kōte ké dè dāu.

⁹ Okpààti bè nàké dii mōnni o kpeti kédeè, kè bèe kété kè tewātè bè do yà tē diyie yèni kèè bíékè kè tē nkéri be iikè kétuake debire bo dii bòri ke cómmù. ¹⁰ Kè diwèli bè pī mmediè mbè yà dii mōnni tewātè cōmmúmè. ¹¹ Kè bèe taroo tēcētè kēyā debire nè de yō Maari ke nínkú ké dè dāu, kékpeté be dauti ké dè pāmmú yepārè, mesāo nè tihúuntì idíiti idieyi kpeti bè tu tì ānsāā nè bè tu tì mīri. ¹² Kè Kuyie mbè nàké keyēnkè nè tidòuntì ke dā: Di báa wēte Edōti borè. Memme kè bèe kété kuce tekù kékò.

* **21** siwāáwéibè: Beyuwúombè do mbe, bè me ndo í tú Kuyie nkàbe. Kè bè mpakí siwāā nè si tōmmú si tōmmú.

Bè tùótémè Yesu ke cokénè

¹³ Siwāāwéibè kò ndii mǎnni kè Kuyie ntǎnni mari kǎtení Sosefu borè kóò béinnè tidǎuntí ke dǎ: Ítè kétúóté debire nè de yǎ Maari kécoké kékote Esibiti, kè nke mbo ke baanè m bo da nákémè ke dǎ a wēteni, ke yé Edoti yóó wammúmè debire ke bo dè kùò.

¹⁴ Kè Sosefuu íté kétúóté debire nè de yǎ keyènkè kè bèe kote Esibiti, ¹⁵ kè nke mbo kè Edoti yáa kúnè. Merǎmme kè dèe dǎò Kuyie mpāānǎaǎnti nǎaǎntò do náké tí ke dǎ: N yu m bire ke dè dènnè Esibiti mièke.

Edoti kùòmè ibí

¹⁶ Edoti banté dii mǎnni ke dǎ nsiwāāwéibè ò souté, kòò mièke peike mediè. Kòò duó nkè bè nkòu initidabí ìi mǎke yebie nyèdèè nè isǎmpóí Betideemmu mièke nè sihekési sǎi ò tǎkénè, kébennénè siwāāwéibè do yóó ò náké kè dè beri ndè. ¹⁷ Merǎmme kè dèe dǎò Kuyie mpāānǎaǎnti nǎaǎntò Sedemii do náké tí ke dǎ:

¹⁸ N yo metammè mamè mme Damaa èi, yekúdabùò nyeè yìenì nè iwúótii, Daseedi bí ìi ku kòò kuò, bá ke í dǎ bèe ò bántè.

Bè kònmè Yesu Nansareti

¹⁹ Edoti ku dii mǎnni kè Kuyie ntǎnni mari kǎtení Esibiti Sosefu borè, ²⁰ kóò béinnè tidǎuntí mièke ke dǎ: Ítè kétúóté debire nè de yǎ, kè dí wēte Isidayeeribe kó ketenke, ke yé bèè do wanti kékua debire bè kumè.

²¹ Kè Sosefuu íté kétúóté debire nè de yǎ kè bèe wēte Isidayeeribe kó ketenke. ²² Kòò keè kè bè tu Adisedauii cǎuté o cice Edoti kpàti ke tú Sudee kóò kpàati, kòò yǎtè ò bo bátémè de kó dihei mièke. Kè Kuyie nhò béinnè tidǎuntí kòò kote Kadidee kó kutempè, ²³ kékari Nansareti kó dihei mièke kè dèe dǎò Kuyie mpāānǎaǎnti nǎaǎnbè do náké tí ke dǎ bè bo nhò yu ke tú: Nansareti èi kou.

3*Isāa-Batiisi do āāmè benitibè bātémǎmù*

(Wéntè Mariki 1:1-8 nè Duku 3:1-18 nè Isāa 1:19-28)

¹ De kó dimǎnni kè Isāa-Batiisii keté o tǎmmú kǎnnǎa Kuyie nnǎaǎnti Sudee kó dikpǎá mièke ke tú: ² Ceetenè di borime, ke yé Kuyie ntǎótémè ke bo kanne ku kó dikpǎátiyu.

³ Weè Isāa kpéi nke Kuyie mpāānǎaǎnti nǎaǎntò Esaii do nǎámmè ke tú: Weè péú dikpǎá mièke ke tú: Tǎntenè ti Yìè nKuyie nkó kuce, séinnè o ce.

⁴ Isāa do dáati diyaàbòri dii dùàkenè dindi yòyó kó ticiiti, ke bou fenaàkǎnfè o ka, kòò kó mudii ntú ico nè ticièti. ⁵ Kè Sedisademmu kabè nè Sudee kó kutempè nkumou kabè nè yehèkè teyè yèè tǎkénè Suditèè kó kukó nkè bè nkǎrini o borè, ⁶ ke dáanko be yei nkè Isāa bè āā bātémǎmù Suditèè kó kukó mmièke.

⁷ Kè Isāa yà Fadisièbe péu nè Sadusièbe, kè bè kǎròo o borè kòò bo bè ānnè bātémǎmù kòò bè náké ke dǎ: Iwààke dǎndi! We ndi náké ke tú dí yenténè Kuyie nkó tibeenti tii kǎrini? ⁸ Di borime benke tǎnkè ke dǎ ndi cèete. ⁹ Di yèmmè bá ndò ndi bo na kécóoté di tú mèè kpéi Abarahammu kó ibí. N di nǎámmu Kuyie mbo na kédǎò yetárè yie nho bí. ¹⁰ Okǎũti sǎstému o píètè ke bo u detie, detie ndèè í péi yebe sàayè bè bo dè u kécóu. ¹¹ Mí n di āā bātémǎmù menie mmièke nke kè dè benkú ke dǎ ndi borime cèete, weè tǎnni ò dèumu ke m pèètè. N yí

sannè m bo deitemè o neùtì, wenwe bo ndi àà bàtémùmù nè Muyaánsààmù nè muhãá. ¹² Ò tɔ o pienkù nku ke bo ye nkébate mebiì ònè tífutì, kékoutè mebiì nkéãnné o bɔu mieke, kécɔu ntífutì muhãá mmùù í kɔ mmu mieke.

Isãa-Batiisi ànnémè Yesu bàtémùmù

(Wénté Mariki 1:9-11 nè Duku 3:21-22 nè Isãa 1:29-34)

¹³ Isãa àà dìi mɔnni bàtémùmù Suditɛɛ kó kukó mmieke, kè Yesu íténí Kadidee kó kutempɛɛ kétuakéní o borè kòò bo ò ànné bàtémùmù. ¹⁴ Kè Isãa yete ke dò: Fòò do dò ké nh ànné bàtémùmù ke wète ke tú n da ànné bàtémùmù!

¹⁵ Kè Yesu ò tɛ́nné ke dò: Yie mbake ké nh ànné bàtémùmù ke yé dè wennimèmu ke dò nti dɔò Kuyie ndó dè.

Kè Isãa yie nkòò ànné bàtémùmù, ¹⁶ kòò nyètini menie mmieke kè tiwetùti kpeté kè Muyaánsààmù cùténí ke dònne dikpɛtinónkperi kécómmù o ìnkè. ¹⁷ Kè bèe keè metammè mamè de ìnkè bíékè ke mè tu: Yie nweè tu m bire kè n dè dó mesàà ke dè tà mediè.

4

Dibòò bennémè Yesu

(Wénté Mariki 1:12-13 nè Duku 4:1-13)

¹ De mɔnni kè Muyaánsààmùu tanné Yesu dikpáa mieke kè dibòò bo ò benné.

² Kè Yesu mboú dinùù ke dò iyie nsipísìnàà, deyènnè sipísìnàà kè dikònni ò pì.

³ Kè dibòò kɛtení o borè kòò nàké ke dò: Kàa tu Kuyie mBire nde, duó nkè yetárè yie nnaa mmudii. ⁴ Kè Yesu di nàké ke dò: Tì wàrimu ke tú onitì í fòunè mudii máá, ò fòunè tináànti tìi yièní Kuyie nnùù mieke tinti.

⁵ Memme kè dibòò ò kòtenè Sedisademmù kóò dèkenè Kuyie ncítè ìnkè kóò nàké ke dò: ⁶ Kàa tu Kuyie mBire nde, puuo, ke yé Kuyie nnáànti wàrimè ke tú: Kuyie mbo duónni ku tɔrè kè yè da còuté

bá a naàcètè báá bété ditári mari.

⁷ Kè Yesu di tɛ́nné ke dò: Tì wàrimu kupikù tekù ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

⁸ Kè dibòò ò dèkenè ditári dieri mari ìnkè kóò benke kutenkù kó yekpààtiyo yemɔu nè ye kpàtì deù mèè botì, ⁹ kóò nàké ke dò: N yóò dè nda duómmù demɔu kè nsà kàa nínkù n yièkè ke m bàntè. ¹⁰ De mɔnni kè Yesu di nàké ke dò: Fùte m borè fò ndibòò ke yé tì wàrimè ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáá kempí nkuù tómmù.

¹¹ Memme kè dibòò íté kè Kuyie ntɔrèe kɛtení kempí nho tómmù.

Yesu ketémè kénnaá Kuyie nnáànti Kapennaummu mieke

(Wénté Mariki 1:14-15 nè Duku 4:14-15)

¹² Yesu kèè dìi mɔnni bè kpetínnémè Isãa kékote Nansareti Kadidee kó kutempɛɛ mmieke. ¹³ Ò í nkàri Nansareti, kékote kémbo Kapennaummu Kadidee kóò dàméèri mànkù, Sabunɔ nè Nefutadii kó yehèkè také, ¹⁴ kè dè bo dɔò Kuyie mpããnáànti náàntò Esaii do nàké tì ke dò:

¹⁵ Sabunɔ nè Nefutadii kó ketenkè kɔbe bèè bo dàméèri také Suditɛɛ kó kukó nyáá nè bèè í tú Sifube ke bo Kadidee.

¹⁶ Díndi bèè do bo dibiiñni mieke

di yàmu kuwenniku diekù.

Di do bo dibiiñni kó dihei,

mukũũ nkperi miεke nke,
kε kuwenniku di miitε.

¹⁷ Diĩ mǎnnĩ ndi Yesu ketεmε kεnnǎǎ nKuyie nnǎǎnti ke tũ: Ceetεnε di borime ke yε Kuyie ntǎǎtεmε ke bo kanne ku kó dikpǎǎtiyuu.

Yesu yumε o kó betancǔmbε kεtibε

(Wεntε Mariki 1:16-20 nε Duku 5:1-11)

¹⁸ Diyie mari kε Yesu mpekε Kadidee kó menie nkεyǎ benitibε bεdεbε, Simǎǎ bε tũ wε Pieri nε o nantε Āntidee kε bε buǎ muyĩnditĩmũ ke yε bε do tũmε beyĩnwambε mbe. ¹⁹ Kε Yesu bε nǎkε ke dǎ: N tũnnεnε kε n di dǎǎ benitiwambε.

²⁰ Kε bε pǎnkeε yóu bε yĩnditirε kóǎ tũnne.

²¹ Kǎo yie kédétóo kεyǎ betǎbε Sebedee kó ibi, Isaku nε o nantε Isǎǎ kε bε bo kudabekũ miεke nε bε cice Sebedee ke dǎǎri bε yĩnditirε. ²² Kε Yesu bε yu kε bε pǎnkeε yóu bε cice nε kudabekũ kóǎ tũnne.

Yesu yεtirĩ do pitεmε Kadidee omǎu miεke

(Wεntε Mariki 1:39 nε Duku 4:44, 6:17-18)

²³ Kε Yesu nceñti Kadidee omǎu titiintouti miεke ke nǎante benitibε tinǎǎnti Kuyie nkó dikpǎǎtiyuu kpeti ke miεkũnko benitibε mumǎmmũ mumǎu nε tikǎnyonkuti timǎu. ²⁴ Kε bε nnǎǎ nho kpεi Sidii kó ketenke kemǎu miεke, kε benitibε ntǎuni bεε fεũri nε mumǎmmũ nε bεε kǎnti yóu yóu nε yebǎkε ta bε nε bεε duǎ yecirεncirε nε tihǎuti, kε Yesu mbε miεkũnko bemǎu. ²⁵ Kε benitibε pεuu ǎ tũnne. Kadidee kǎbe nε Sedisademma kǎbe nε Sudee kǎbe nε yehεkε tepiitε kó ketenke kǎbe nε Suditεε kó kukó nyǎǎ kǎbe.

5

Yesu duǎ nyii tiε nditāri ĩnkε

(Wεntε Duku 6:20-23)

¹ Yesu yǎ diĩ mǎnnĩ diĩnnĩ kεdeke ditāri nε o tancǔmbε kεnkari kε bε ǎ kerĩ
² kǎǎ bε tiε nke tũ:

Kuyεnnaati mǎmmǎnku

³ Dε nnaati bεε bantε ke dǎ mbε cĩnnĩ Kuyie mbiekkε,
ke yε Kuyie nkpǎǎtiyuu bomε beε kpεi!

⁴ Dε nnaati bεε yεmmε cǎǎrε,

ke yε Kuyie nyóǎ bε bǎntεmε!

⁵ Dε nnaati bεε yεmmε boo,

ke yε Kuyie nyóǎ bε duǎmmε ketenke kε bεε tieke!

⁶ Dε nnaati bεε wanti kédǎǎ Kuyie ndǎ dε,

ke yε Kuyie nyóǎ bε teemmεmu

kε bεε dε dǎǎ mεdiε!

⁷ Dε nnaati bεε kuǎ nhotǎu mεsεmmε,

ke yε Kuyie nyóǎ bε kuǎmmε mεsεmmε!

⁸ Dε nnaati bεε yεmmε wenni,

ke yε beε yóǎ yǎmε Kuyie!

⁹ Dε nnaati bεε waǎ mbenitibε kó kuyεnnaati,

ke yε beε yóǎ ntũmε Kuyie mbĩ!

¹⁰ Dε nnaati bε fεũnkoo bε

bε dǎǎri mεε kpεi nKuyie ndǎ dε,

ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè kpéí!

¹¹ Dè ndi naati bè bo ndi sáá ndii m̀nni ke di f̀eunko ke sou nke náá ndi nu ndò mèè yei di tú mèè kpéí n kòbe. ¹² Di yèmmè náaati kè di bo diwèi mièke ke yé di kó ticuuti yó ndeumè keínkè, mèè botí nku bè f̀èümmè Kuyie mpāānāaṅti náambè bèè di niiténí.

Mukókúús nnè kuwenniku de kó medonnimè
(Wénté Mariki 9:50 nè Duku 8:16-18, 14:34-35)

¹³ Dii tu kutenkù kó mukókúús. Kè mukókúús nnè seté, bè bo mù náríkunnènè ba? Mù ténke báá doònè dèmarè, kè bè í mù útóo ditowaa ndi kè benitibè nàù.

¹⁴ Dii tu kutenkù kó kuwenniku. Dihei dii maá ditàri ínkè di báá na kénsari. ¹⁵ Bè 55 í ncóu nfitirè kéánnè tecètè mièke, bè 55 dè cōnnè deyitiirè nde kè dè mmí bèè kó dimàà bo tecètè mièke. ¹⁶ Di kó kuwenniku dò nké mme mmí kutenkù kòbe kè bèe yà mutōmmú di pí mmú wennimè, késāntè di cice wèè bo keínkè.

Yesu náké ti kè dè ntukúnè iku

¹⁷ Di yèmmè bá ndò n kàtení ke bo paa mM̄oyiisi kó iku yoo Kuyie mpāānāaṅti náambè do wàri ti. N kàtení ke bo òke i wènkunnemu. ¹⁸ N di náá mmōmmu nwe: Ketenkè nè keínkè kè dè kraá bo iku kó fewarífè sàmpófè mafè báá yaate, kè kutenkù yaa deènè. ¹⁹ Wèè bo yete tūnké Kuyie nkuó mai, kénáké betòbè kè bèe i yete de yiè mbo ntú osámpòu Kuyie nkpààtiyuu mièke. Wèè me mbo yie nyikuó imòu kénáké betòbè kè bèe i yie nde yiè mbo ntú odiwè Kuyie nkpààtiyuu mièke. ²⁰ N di náámmu: Kè di borime í wenni ke pèēté Fadisíebe kōme di báá ta Kuyie nkpààtiyuu mièke.

Kemíeke yiè nè obanteu kó tináaṅti
(Wénté Mariki 11:25 nè Duku 12:57-59)

²¹ Di yému ke dò mbè do náké di yembè ke dò: A báá kuó oniti, kè wèè kùo oniti bèe ò bekénè. ²² Kè mí nnè di náá nke tú kè wèè mièke peike otòu bèe ò bekénè, kè wèè sáá nhotòu kuyèinkù, bebeéndiehbèe ò bekénè, kè wèè me nsáá nhotòu ke tú kuwáátikù ò dò nkéta muháá mmuú í kō mmu mièke nke. ²³ Kàa kòte diwūōtōnni borè ke bo pā Kuyie ndipānni ke dèntení òborè a kou tòu da mōkenèmmè timati, ²⁴ òú ndende a pānni diwūōtōnni borè kékote, kè dí ti tūnte kàa né wētení kēpā a pānni Kuyie.

²⁵ Kòo mōu da yu tibeénti kè di kéri ke kōri, á yetoo kè dí ti tūnte kuce ke mu nyi tūòke. Ò yàà bo da duó mbebeémbè kè bebeémbè da duó pòdfisibè, kè bè da kpetinnè. ²⁶ N da náá mōmmu nwe a í yeti òborè ke í yeti dārè sōnwe.

Dèè buò mmeysi mmieke
(Wénté Matie 18:8-9 nè Mariki 9:43, 47-48)

²⁷ Di yému ikuú ì tu: A báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dòu. ²⁸ Kè mí nnè di náá nke tú wèè bo wénté onitipòkù mōu kóo yáà ò ò duónèmu o yèmmè mièke. ²⁹ Kàa nònfè youfe fèè yó nte kàa dò mèyei, kpéété fe kédootóo dedétirè, dè wennimu a nònfè fēmáà bo fetimè nè ì bo mbomè idé kàa né ta muháá mmuú í kō mmu mièke. ³⁰ Kàa nòutè youte tēè bo nte kàa dò mèyei, kéété te kédootóo dedétirè, dè wennimu a nòutè tēmáà bo fetimè nè si bo mbomè sidé kàa né ta muháá mmuú í kō mmu mièke.

Oniti nè o pokù be yatimu kó tináaṅti
(Wénté Matie 19:7-9 nè Mariki 10:4-5, 11-12 nè Duku 16:18)

³¹ Di yému ikuá ì tu: Kè wèè dó kényete o pokù wèè wāri diyatepátíri kóò duó.
³² Kè mí nné di náá nke tú: Kè wèè pokù í dauti dautinè benitidaabè kòò ò bèti ò dó wèè náá nhonitipòkù wèè dauti dautinè wènwe benitidaabè, kè wèè tùóté onitipòkù bè bèti wè ò náá nhonitidù wèè dauti dautinè wènwe benitipòbè.

Dèe tukúnè ti bo mparikumè

³³ Di yému bè do nàké tì di yembè ke dò: A dounnè Kuyie ndì nùu, dòò di.
³⁴ Kè mí nné di náá nke tú: A bá mparikumè keĩnkè, ke yé Kuyie nkpaàtikàri ndimè. ³⁵ A bá mparikumè ketenkè ke yé ku nacèdaánni ndimè. A bá mparikumè Sedisademma ke yé okpààti dièwè èi ndimè. ³⁶ A bá mparikumè a yuu ke yé a í yóó namè képèikúnne a yùrikù kùmáa yoo a kù sòukúnne. ³⁷ Di kóò èè ntú èè, kè áa ntú áa, tì yèùtí tì tú dibòò kpeti nti.

Meysi nkó mufòmmù kó tináaàti

³⁸ Di yému ikuá ì tu: Wèè kpéété a nònfè a kpéété o kofe, kè wèè feuté a nìnni a feuté o kperi. ³⁹ Kè mí nné di náá nke tú: Kòò mào da poté a báá ò ténne, kòò da poté metofiè kuyou á ò benke kucànkù. ⁴⁰ Kòò mào da yu tibeenti ke dó kètuóté a yaabòri sàmpòri, á yóu kòò tùóté nè didieri. ⁴¹ Kòò mào dó kèduó nnè mowèrimù kàa to o tou ke dò cidòmétiri òmáa, a dò bèdèbè. ⁴² Kòò mào da mào dèmarè, pã we, a báá yetenè wèè dó á ò pènte.

Ndónè di kprantidèntòbè

(Wénté Duku 6:27-28, 32-36)

⁴³ Di yému bè do nàké ì kuó di yembè ke dò: A ndó a kou ke níi nha kprantidèntò. ⁴⁴ Kè mí nné di náá nke tú: Ndónè di kprantidèntòbè, ke békù Kuyie nkó mesàà mbèè di buò nkusinkù be kpéi, kémbáa nKuyie mbèè di fèũnkò nè bèè di sènninkò be kpéi. ⁴⁵ Kè di dōori memme dè bo benke di tùmè di cice wèè bo keĩnkè o kó ibí, ke yé ò duómmè kè diyie yìenì benitiyibe nè besàabè borè, ke duó nkè fetaafe niù bèè weti nè bèè í weti be borè. ⁴⁶ Kè di dó bèè di dó máa, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bedàmpòòcutibè múnke í me ndòraà? ⁴⁷ Kè di dóú ndi kabe máa ndi yé di dōòrimè ténke cóánnè dè? Bèè í tũ nKuyie mbè í me ndòraà? ⁴⁸ Tũ nní ndònnè páíí di cice wèè bo keĩnkè ò dòmmè páíí.

6

Yepārè dò nkémpāa mmèè boti

¹ Di bá mpāa ndi kperè beçiribè benitibè ìkè ke bo benke dimáa, kè di dōori memme di báa pétè ticuuti di cice wèè bo keĩnkè o borè.

² Kàa dó képā dèmarè ocīri a báa píéké meyèmmè mèdémè yembè òò píéké mèè boti titíntouti mieke nè ice ìnkè, ke dó benitibè bè sante. N di náá mmómmuo nwe be kó ticuuti nti memme bè còúmè. ³ Kàa yóó pã dèmarè ocīri a báa yie nkàa nòutè cànkatè nyé teyoute dōori dè. ⁴ Pã we didé borè bá òmòu bá nyé, a cice Kuyie nkùu wúò ndisòri kè kùu de nda yietí.

Mubáammu nè menùboúmmè

(Wénté Duku 11:2-4)

⁵ Di bá mbáa nKuyie meyèmmè mèdémè yembè kōme bèè ò ndó kéncómmù titíntouti mieke nè iceyàtíi ke báa nKuyie nke dó benitibè mbè wúó. Mómumu nwe n di náámmè be kó ticuuti nti memme bè còúmè. ⁶ Kàa yóó bántè Kuyie, ta a dieku, kékpetinnè a càù, kémbáa nha cice ò bomu de, ke wúó a dōori dè disòri ke bo dè nda yietí.

⁷ Kàa báa nKuyie nha bá nsũũnko tináàn̄ti detetirè kpeti bèè í tũ Kuyie mbè ò ndòorimè kè be yèmmè dò nkè be náàn̄ti sũũ Kuyie mbo bè teennè. ⁸ Bá ndòorinè be kòme, ke yé di cice yémèmu di dó dè bá di mu nyí dè nhò mào. ⁹ Ntènè di dò nkémbáá mmèè botí Kuyie:

Ti cice wèè bo keĩnkè,
a dò mpáí nwe,
yóu kè tí banté a dòmmè páíí.

¹⁰ Baaté kutenkù,
kàa dómè ndòori ketenkè ìnkè
dè dòmmè keĩnkè mièke.

¹¹ Ti pà ti bo di mù yíe.

¹² Ti cǐé nti yei,
ti òò cǐém̄mè bèè òò ti caàrè.

¹³ A báa yóu kè ti ta mesòummè mièke,
ti deeténè dibòò.
[Ke yé fòò bakémè,

ke kpeĩnni kàa yètiri deũ sàà.
Kè dè mme ndò.]

¹⁴ Kè di cǐen̄ko betòbè be yei bè di dòori mè, di cice wèè bo keĩnkè ò yóó di cǐémmu di yei. ¹⁵ Kè di me nyí cǐen̄ko betòbè be yei mbè di dòori mè di cice wèè bo keĩnkè ò báa di cǐé ndi yei.

Ti bo mbou m̄è botí yèn̄

¹⁶ Kàa boū dinùù a báa sòukùnne a ìkè kéndò nha bo meyeñcaàr̄imè mièke meyèmmè m̄edémè yembè dòòrimè, bèè òò cake be ìkè ke bo benke benitibè bè boūmè dinùù. N di náa mmòmmuò nwe bè còut̄mu be kó ticuuti. ¹⁷ Kàa boū dinùù, yuutè a ìkè k̄eyíi nha yùti, ¹⁸ kòò m̄òu báa banté a boūmè dinùù, kàa cice wèè wúò ndisòri kperè, kè weè màá nyé kè dè nda yietí.

A kp̄àti borè a yèmmè de mbo

(Wénté Duku 12:33-34)

¹⁹ Di báa kóú k̄ékóú kutenkù kó tikp̄àti yebiè càá nti, t̄i òò nirime, beyóóbè òò duute k̄eyúúúú t̄i. ²⁰ Pèt̄inke ñkounè keĩnkè kó tikp̄àti nti yebiè í càá nti, t̄i í nírímú, beyóóbè í yóó na k̄eduute k̄eyúúúú t̄i. ²¹ Ke yé a kp̄àti borè a yèmmè de mbomè.

Tik̄nti kó defitirè tu fen̄ñfè

(Wénté Duku 11:34-36)

²² Inuò ntu tik̄nti kó defitirè nde, kàa nuò nwúò nha k̄nti timòu ò mbo kuwenniku mièke nke. ²³ Kàa nuò mme nyí wúó nha k̄nti timòu ò mbo dibìnni mièke nke, kuwenniku kùu da mí, kè kù sòute dibìnni dòke bo deuke mediè.

A bo t̄innemè bekp̄àt̄ibè bèdébè

(Wénté Duku 16:13)

²⁴ Òmòu báa na k̄entũ mbekp̄àt̄ibè bèdébè, ò bo ndó yie nke níi nhotòu, ò bo ntaunè yie nke senku otòu, òmòu báa na k̄entũ Kuyie nnè idííí.

Kuyie ndàkemu ti kp̄éí

(Wénté Duku 12:22-31)

²⁵ Deè te kè n tu di bá ntoti di yèmmè di bo dimu yoo di bo dáát̄imu kp̄éí, di fòm̄mu p̄eēt̄emu mudii kè di k̄nti p̄eēt̄e tiyààti. ²⁶ Wénténè sinòò, si í buotí si í

kōŭ, sɪ í mǎke yebuǎ kè di cice wèè bo keŋnkè kòo sɪ piú. Díndi, di í pēēté sinǎǎà?
 27 Di miēke we mbo na nè o yentotí kényíe o fòmmu kó mehokùmè bá sǎmpó?

28 Ba nkprí nné te kè di toti di yèmmè tiyààti kpéí? Wénténè mutepóó ndòmmè dikpáá miēke, mù í pī mmutǎmmú, mù me nyí duǎkú tiyààti. 29 N nè di náámmu, bá Sodomǎ nè o kpàti dieti miēke, ò í dàátí tiyààti tii wenni ke mù tǔǎke. 30 Kè Kuyie nsàri tifaàti tii bo yíe nke naa yóó cóúté, dè bo yíme kè kù báá di dátinnè tiyààti? Di tákùmè í deú! 31 Di bá ntoti di yèmmè ke tú: Ti bo nyo mba, ke yō mba, ke daati ba? 32 Bèè í tū nKuyie mbeè mòke de kó iyeñtotí, di cice wèè bo keŋnkè ò yému di békú dè. 33 Wammúnè di bo tamè Kuyie nkpráatiyuu meketimè nè di bo ndǎorimè kù dó dè, kù bo dè ndi duó ndemǎu. 34 Di bá ntoti di yèmmè nanke kpéí, nanke wèè yé nanke kpeti, bá dii yiè nè di kó iyeñtotí nyi.

7

Otǎu kó iwátii kó tináahti (Wénté Duku 6:37-38, 41-42)

1 Di bá mbekúnè ditǎbè, kè dèe yie nke Kuyie mbáá di bekénè. 2 Ke yé Kuyie nyóó di bekénémè di bekénè mèè botí nku betǎbè, ke di fǎó ndi dǎò dè betǎbè. 3 Dè dòmmè kǎa wulò nkumú kùù ā a kou nǎnfè miēke, kè kumundǎu né pǎmmú a kǎfe miēke! 4 A bo yíme kénáké a kou ke dǎ: Yóu kè n deite kumú a nǎnfè miēke, kè kumundǎu né pǎmmú a kǎfe miēke. 5 Fǎ mme yèmmè mèdémè yiè, keté kǎpánté kumundǎu kùù pǎmmú a nǎnfè miēke ke né na kǎyà a bo yíme kédèite kumú kùù ā a kou kǎfe miēke.

Di bá nduǎ nKuyie nkperε simǎó

6 Dèè cǎá nke tú Kuyie kperε di bá ndè duǎ nsimǎó, di me mbá ndokoo di dèi nyefǎnkè ìlkè yè yàá bo me nàù kédèe kǎwēēténí di bíkè kè di cǎáké.

Mǎonè kè bè di pǎ (Wénté Duku 11:9-13)

7 Mǎonè kè bè yóó di pǎmu. Wammúnè kè di yóó pétému, bentenè dicǎù kè bè yóó di kpetému. 8 Ke yé wèè mǎo bè ãǎ we mpámè, wèè wammú wèè ãǎ pété, wèè bente dicǎù bè ãǎ we nkpeté. 9 Òmǎu bo di miēke wèè bire bo ò mǎo mudii kòo dè duó nditǎràà? 10 Yǎá kè dè ò mǎo teyiñtè wèè dè duó nfewǎǎfè? 11 Díndi náke benitiyeibe kè di yé ke duǎ ndesǎàrè di bí dè bo yíme di cice wèè bo keŋnkè kòò báá duó ndesǎàrè bèè dè nhò mǎo.

12 Ndǎorinè betǎbè di dǎ bè ndi dǎorimè. Mǎyiisi kó ikuó nè Kuyie mpǎánáahti náámǎbè do nǎké tì me nyé.

Icε idéi (Wénté Duku 13:23-24)

13 Tannè dibòri dii mǎpúri. Dibòri pǎkúri tu mukúũ nkperi ndi kè di cε pǎkè. Besúkùbè ku ntú. 14 Dibòri dii mǎpúri dii tu mufòmmu kperi, kè di cε mǎpúri. Benitibè sǎmpó ku ntú.

Mutie nè mu be (Wénté Matie 12:33 nè Duku 6:43-44)

15 Ndakenè bèè tu bemáá Kuyie mpǎánáahti náámǎbè be kpéí. Bè ã nkérini di borè ke yǎò nke dò nyipe nyi ke né tú timuntünti. 16 Di bo mbè banní nè be dǎorimè miēke nke. Bè í tǎu fínyí kó yebe tisǎmpoti ìnkè bè me nyí tǎu fikíe kperε mupòrimù ìnkè. 17 Mutie sǎámù pǎi yebe sǎàyè nyε kè musímmù pǎi

yesĩnyè. ¹⁸ Mutie sààmù báá na képeité yebe sĩnyè, musĩmmù me mbáá na képeité yesààye. ¹⁹ Detie ndèè kó dimàà í peí yebe sààye bè 35 dè kōũmu kécóu. ²⁰ Memme di yó mbannimè bèè tu bemáá Kuyie mpāānāahti náam̄bè nè be dōr̄imè mièke.

Bèè yu Kuyie nnè be nò

(Wénté Duku 6:46, 13:25-27)

²¹ Dè í tú bèè kó dimàà ñ tu: Ti Yiè, nti Yiè, beè tati bem̄ou Kuyie nkpààtiyuu mièke. Wèè dōr̄i n cice wèè bo keĩnkè ò dómè, weè tati o kpaàtiyuu mièke. ²² Tibeénti yiè besũkùbè bo n náké ke dō: N Yiè, nè a kó diyètiri ndi ti náké m̄e a náahti, nè a kó diyètiri ndi ti bètimè yeboke ke dō didiet̄i péu! ²³ Kè n né bè náké de mōnni ke dō: Fūtenè m bo dè! N yí di yé bit̄i, d̄indi bèè dōr̄i meyei.

Kuyènkù nè wèè cii

(Wénté Duku 6:47-48)

²⁴ Wèè kemmu n náahti ke dōr̄i ti yēm̄mè ò dōnnè onit̄i wèè cii wēnwē ke maá o c̄fētè dipèr̄i ñnkè. ²⁵ Kè fetaafe ni, kè ikó mp̄ie, kè kuyaakù fūutè ke tē potè bá tē í ndo ke yé tē maámè dipèr̄i ñnkè. ²⁶ Kè wèè me nkèr̄m̄u n náahti ke í dōr̄i ti yēm̄mè ò dōnnè kuyènkù nku kùu maá ku c̄fētè mubir̄im̄u ñnkè. ²⁷ Kè fetaafe ni, kè ikó mp̄ie kè kuyaakù fūutè ke tē potè kè tē do paíí.

Yesu do tiènnè muwēr̄im̄u mmu

²⁸ Kè benit̄ibèe keè Yesu bè duò nyií tié kè ñi bè ta. ²⁹ Ke yé o náahti do í dōnnè m̄e ikuá wāābè kp̄eti, ò do náánnè muwēr̄im̄u mmu.

8

Yesu mièkūnnemè dikōnni

(Wénté Mariki 1:40-45 nè Duku 5:12-16)

¹ Yesu c̄utén̄i dii mōnni dit̄ari ke dit̄n̄ni péu nhò tū. ² Kè dikōnni mar̄i k̄ateni ke n̄inkóo o ñikè kóò b̄antè ke dō: Okóti, k̄aa d̄ó a bo na ké m mièkūnne ké n wénkūnne.

³ Kè Yesu youtoo o n̄utè ké di k̄àákè ke dō: N d̄ómu, miété.

Kè dii miété kéwenke. ⁴ Kè Yesu d̄ó: A báa yie nkénákè òm̄ou, k̄ote kébenke amáá ikuá niut̄i kédōò M̄oyiisi d̄ou nyií kuó kè d̄ee benke a miétém̄e.

Ohāāp̄n̄kót̄i m̄ou yiem̄mè Yesu

(Wénté Duku 7:1-10 nè Isāā 4:46-54)

⁵ Yesu tati dii mōnni Kapennaummu kè behāāp̄m̄bè kóo kót̄i m̄ou k̄ateni o borè kóò b̄antè ke dō: ⁶ N Yiè, n kóo t̄ōnti wèè duò n c̄fētè ke áar̄inè kuyonku bá ò í n̄o nke nampú. ⁷ Kè Yesu ò náké ke dō: M bo k̄ote kóò mièkūnne. ⁸ Kè behāāp̄m̄bè kóo kót̄i b̄ei nke dō: Okóti n yí s̄annè a bo tamè n c̄fētè, b̄ei nha niut̄i máá kè n kóo t̄ōnti miété. ⁹ M m̄okemu bèè m baké, ke m̄ake tihāāp̄nti m baké ti, kè n náké kù ke yí: K̄ote! K̄uu k̄ote. Kè n náké kù ke yí: K̄otení! K̄uu k̄otení. Kè n yí n kóo t̄ōnti d̄ó d̄è, wèè d̄è d̄ò.

¹⁰ Kè Yesu keè de kó tināahti k̄ép̄ns̄iri behāāp̄m̄bè kóo kót̄i, kénákè bèè ò neínè ke dō: Bá Isidayeeribe mièke m mu nyi yà onit̄i wèè tá mie mboti. ¹¹ N di náá mmōmm̄uo nwe benit̄ibè péu bo yēnni tip̄iti tim̄ou k̄ewēnnénè Abarahammu nè Isaki nè Sak̄abu Kuyie nkpààtiyuu. ¹² Kè Isidayeeribe bèè na nte Kuyie nkpààtiyuu kè bè né bè dootóo ditowāā dibiin̄ni mièke be yó nkuò ndè ke cáá m̄be nií.

¹³ De kó difōnkúò kè Yesu náké behāāpàmbè kóo kótí ke dò: Kò nkè dèe dòò kéndò nha dó mèè botí.

Dende bàm̀bà kòo kóo tǒntii mieté.

Yesu miekùnnemè Pìeri pokù yò
(Wénté Mariki 1:29-31 nè Duku 4:38-39)

¹⁴ Kè Yesu kote Pìeri ciētè ke ś mPìeri pokù yò m̀ nkukòntonnoo ke duó. ¹⁵ Kè Yesu ò kàáké o nàùtè, kòo kǎntii bonke, kòo íté kéwaá mmudii kòò duó nkòo di.

Yesu còutémè ti kó ticítì
(Wénté Mariki 1:32-34 nè Duku 4:40-41)

¹⁶ Kuyuoku m̀nni ke bè nkòrinni Yesu borè benitibè péu yebòkè ta bè. Kè Yesu níí b́i kè yèe yè, kémiékùnne bemuambè bemu. ¹⁷ Kè dèe dòò Kuyie mpāānāānti náāntò Esaii do nàké ti ke dò: Ò còutè ti kó ticítì ke t̀ ti kó muməmmú.

Yesu kó mutūnnimù
(Wénté Duku 9:57-62)

¹⁸ Kè Yesu yà ditǐnni dieri ò munnémè kéduó nkè bèe sénté menie nyáá. ¹⁹ Kè Kuyie nkuó wāāti m̀ou kotení Yesu borè kòò nàké ke dò: Okótí n yó nda tūmmu tipúti tím̀ou bá kàa kòri kè. ²⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Ihānkè m̀kemu ifòti kè sinoo m̀ke tiyǐnti, Onitibire me nyí m̀ke dè bo duó dè kéom̀pè.

²¹ Kòo t̀ou m̀ou wèè do t̀i nYesu kòo ò nàké ke dò: Okótí m p̀a kuce kè m mu nkote kékùnnè n cice. ²² Kè Yesu ò nàké ke dò: Nni ntù nkéyóu kè becírìbèe kùnnè becírìbè.

Yesu do cònnémè kuyaakù
(Wénté Mariki 4:35-41 nè Duku 8:22-25)

²³ Kè Yesu ta kudabekù kòo tancóumbèe ò neinè kè bè bo sénté diyáá teri. ²⁴ Kè kuyaakù kperikù makùu iténí kénfuuti kè menie nyiitini ke taà kudabekù, kè Yesu yie yè nke duó. ²⁵ Kòo tancóumbèe ò èntè kòò nàké ke dò: Ti Yiè nti deeté, ti kumu! ²⁶ Kè Yesu d̀: Dè dòmmè kè kufòwaá ndi p̀i memme? Di í n tá kè dè deùà!

Memme kòo íté kèpéi nkuyaakù nè menie nkè dè d̀ béu. ²⁷ Kè dèe bè di bemu kè bè ntú: We nniiti botí nku yie? Bá kuyaakù nè menie nkè dè yíé nhò yè mmù!

Yesu do bètimè yebòkè kè yèe ta yefōnkè
(Wénté Mariki 5:1-20 nè Duku 8:26-39)

²⁸ Yesu sènté dii m̀nni menie nyáá Kadaraa kó ketenkè, kè benitibè bèdébè yebòkè ta bèe yènni ifòti mieke. Bè do yóumu mediè, bá òm̀ou í daati ke dè pènkù. Kè bèe kéténi kéco Yesu, ²⁹ kékúonko ke d̀: Ti kpeti dòmmè tínti nè f́ nKuyie mBire, a kòtení ke bo ti f́m̀umu bá dim̀nni í t̀ùkkaá?

³⁰ Ke ś nkufōnkècēnku diekù makù bo m̀kentímè ke diiti. ³¹ Kè yebòkèe bántè Yesu ke d̀: Kàa d́ kè ti beti yóu kè tí ta kufōnkècēnku kuu. ³² Kè Yesu yè nàké ke d̀: Kòtenè! Kè yèe yè bèe nitibè mieke kéta yefōnkè. Kè kuù fōnkècēnkuu cokení ditāri ìnkè ke yàa diu menie.

³³ Bèè do cēmmú yefōnkè kè bèe coké kéta dihei kénáké dèè d̀òò nè dèe t̀ùkení benitibè yebòkè ta bè. ³⁴ Kè dihei kó benitibè bemuou yènni kéco Yesu kòò bántè ke d̀ wèe yè be tenké.

9

Yesu miékùnne mè kuhòkù
(Wénté Mariki 2:1-12 nè Duku 5:17-26)

1 Kè Yesu ta kudabekù késénté menié nkéwēte o ei * nKapedinaummu nwe. Wénté Mariki 2:1. 2 Kè bèe toni kuhòkù kè kù duó ku dóu ìnkè, kékoteñeni Yesu borè, kè Yesu nwúó mbè táme ke dò nhò bo kù miékùnne, kénáké kuhòkù kè dà: M bire cátinne a yèmmè n da cǐémmu a yei.

3 De mǎnni kè ikuó wǎǎbè mabè nnáá be yèmmè miéke ke tú: Onitì yie ncàari Kuyie nyètiri ndi.

4 Kè Yesu banté be toti ti be yèmmè kè bè beke ke dà: Dè dòmmè kè di mǎke iyentotí yeiyi ii mbotí? 5 Ǫnde í yóunè deterè, m bo yǐmè n da cǐé nha yeinaà kè m bo yǐmè íté kékété? 6 N né dó di bantému kedò nhOnitìbire mǎke muwērímú ketenke ìnkè ke bo na kécǐé mmeysi. Menǎme ò nǎkémè kuhòkù ke dà: Íté kétútóte a mièkù kékò!

7 Kè kuhòkù ité kékò. 8 Kè bèe dè yà kè kufōwáá mbè pǐ nkè bè nsǎntí Kuyie nke tú: Kuyie nyètiri ndeu! Kù duómme benitibè muwērímú muú mbotí.

Yesu náke ti bèe yèmmè dò mbè wenni
(Wénté Mariki 2:13-17 nè Duku 5:27-32)

9 Kè Yesu íté deborè kémpēnké kéyà onitì mǎu kòo yètiri tu Matie kòo kàri bedǎmpòòcutibè kóo biróò, kè Yesu dà: N tǔnne! Kè Matie íté kóò tǔnne.

10 Diyie mari Yesu nè o tancòumbè kè bè nkari Matie cǐtè ke yo nnè bedǎmpòòcutibè nè benitibè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè. 11 Kè Fadisiēbe mabèe dè yà kébeke Yesu tancòumbè ke dà: Dè dòmmè kè di kóo kótì wēhñè bedǎmpòòcutibè nè mufòmму yeimu yembè kè bè yo?

12 Kè Yesu keè kè bè nǎke ke dà: Dè í dò mbèè kǎnti naati beè wǎa nhotànti, bemuambe beè ò wǎa. 13 Kōtenè kētóti di yèmmè kébanté tinǎahti tì tu: N dó wèè mǎke wēnwe otòu kó mesémmè, n yí dó di n feu ì wūš. Ke yé n yí kǎtenímè ke wanti bèe yèmmè dò mbè wetí, n wanti bèe banté bèmbe ke dò mbè tu benitiyeibe.

De kótirè nè depǎnnè kó tinǎahti
(Wénté Mariki 2:18-22 nè Duku 5:33-39)

14 Diyie mari kè Isǎā-Batiisi tancòumbèe kote kébeke Yesu ke dà: Dè dòmmè kè tǐnti nè Fadisiēbe kè ti bou yenò bá a tancòumbè í bou? 15 Kè Yesu bè tēhñè ke dà: Di yà onitì tóu dè o pokù kòo népobè yèmmè càaràà? De kó yewe kpaanímú kè bè bo pǐ nwèè tóu o pokù ke ítéñè, de mǎnni kè bè né bou yenò.

16 Bè šš í nyá nkuyaàpànkù kukótíkù ìnkè, kǎa mè dòò kuyaàpànkù bo yūš nkukótíkù kè dikētiri dǎke deuke. 17 Bè me nhšš í ncūš menapǎmmè tidǎuti kótítì miéke, kǎa mè dòò tidǎuti bo puoti kè menaà ncake. Menaà mpǎmmè dò nkéncūš tidǎuti pǎnti miéke nke, demǎu kè dè nwenni.

Yesu do cònnémè onitipòkù yǎnti, kémiékùnne desapùmbire
(Wénté Mariki 5:21-43 nè Duku 8:40-56)

18 Kè Yesu nkpaá ke bè nǎannè kè Sifube kóo kótì mǎu kōtení kénínkóo o ìikè, kóò nǎké ke dà: N sapùmbire deé ku bǎmbá mmie, bá nè memme kote kénóš nha nǎu de ìnkè kè dèe foute.

19 Kè Yesu íté nè o tancòumbè kóò tǔnne.

* 9:1 o ei: Yesu ei bè náa ndii kpéi ndie, bè ye

²⁰ Kòo nitipòkù mǎu mǎ ntiyǎnti kè dè tǔòke yebie ntepiítè nè yèdéè, kòo kéténi Yesu fǎnkúò bíkè kékááké o yaàbòri mǎnku. ²¹ Ke yé ò do túmè nè o yèmmè miéke: Bá kè n na ke kááké o yaàbòri m bo miété.

²² Kè Yesu wēēte kè nhò wúò nke dǎ: N kóo sapàà a tákùmè da miékùnnemu. Kòo nitipòkù pǎnkee miété.

²³ Bè tǔòke dii mǎnni de kóo dakóti cǐtèè ke nsó nditǎnni tikú ke kuò nke eu sikúheú. ²⁴ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: Yènnè, desapùmbire í ku, dè yé nke duǎmu.

Kè bè nhò daú. ²⁵ Ò bè dènnè dii mǎnni kèdeè kéta kudieku kǎpí ndesapùmbire nòutè kè dèè íté. ²⁶ Kè de kó tináahtì pitè de kó kutempē nkumǎu miéke.

Yesu wéimmè tiyǔǎnti tidéti

²⁷ Kè Yesu íté deborè kémpēnké kè tiyǔǎnti tidéti ò tǔnne kémpīèkù ke tú: Dafiti kó debire, ti kuò mmesémmè.

²⁸ Yesu tǔòke dii mǎnni tecǐtèè kè tǐ yǔǎnti kǎteni o borè kòo tǐ beke ke dǎ: Di yèmmè dò m bo na kè di wéinaà? Kè tǐ ò tǎnné ke dǎ: Èè, ti Yiè nha bo na.

²⁹ Kè Yesu kááké ti nuò nké tǐ nǎké ke dǎ: Dèe daò kéndò ndi tá ke dò ndè bo daòmè.

³⁰ Kè bè pǎnkee wénté, kè Yesu bè cau nke dǎ: Di báa yie nkòò mǎu tǐ kèè.

³¹ Bè yèroo dii mǎnni ke pǎnke nnáantoo Yesu kǎpí dihei dimǎu miéke.

Yesu do dènnemè dibòò dihǎnni dii í nǎ nke náá di miéke (Wénté Duku 11:14-15)

³² Bè pēnké dii mǎnni kè bèe kǎtēnni oniti mǎu Yesu borè kè dibòò ò ta ke dànnè o nǎndenfè. ³³ Yesu dènnè dii mǎnni dibòò o miéke kòo nǎndenfèe date kòo na kénnaá nkè dèe di benitibè mediè nkè bè ntú: Ti mu nyí yà die mbotí Isidayeeri be kó ketenké.

³⁴ Kè Fadisīèbe bembè né ntú: Nè obòòkpaàti kó muwērímú mmu ò bètīmè yebòkè.

Mesémmè do pǎrmè Yesu bèè kpa ocēnti be kǎpí (Wénté Mariki 6:6-34 nè Duku 10:2)

³⁵ Kè Yesu ñcenti yehékè yemǎu yedieyè nè yesǎmpóyè, ke náante Tináahtì sàati Kuyie nkpaàtiyùò kpeti titúintouti miéke, ke miékùnko bemuǎmbè be mǎmmú mumǎu nè be kǎnyonkuti timou. ³⁶ Kè mesémmè ò pǐ mmediè ñnè de kó benitibè, ke yé bè do òmè kè be yèmmèe caarè, kè bè ndò ntipièti tǐ kpa ocēnti.

³⁷ Kòo nǎké o tancóumbè ke dǎ: Tidiiti bimu ke sū mediè nkè tǐ dèibè né kǎnni. ³⁸ Bántènnè kupaku yè nkòo duǎnni betǎmbè kè bèe dei o diiti.

10

Yesu tǎmmè o tancóumbè (Wénté Mariki 3:13-19, 6:7-13 nè Duku 6:12-16)

¹ Kè Yesu yu o tancóumbè tepíitè nè bèdébè kè bè duó muwērímú kè bè bo mbeti yebòkè ke miékùnko bemuǎmbè mumǎmmú mumǎu nè bèè mǎ ntkǎnyonkuti tibotí tibotí. ² Nte Yesu tancóumbè tepíitè nè bèdébè kó yeyètè: Oketiwè Simǎo kè bèè ò yu ke dǎ Pieri nè o nantè Àntidee nè Sebedee kó ibí, Isaku nè Isáa. ³ Fidipu nè Batidemii nè Tomaa nè Matie wèè do tú odǎmpòocutiwè. Nè Adiffee kó debire Isaku Tadee ⁴ nè Simǎo wèè do ò ntú Sedǎti kó fenafe kou nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

⁵ Yesu tancòumbè tepíítè nè bèdébè mbe ò tō mbè ké bè nàké ke dò: Di báá kote bèè í tú Sifube be kó yehékè, di me mbáá kote Sammarii kó yehékè. ⁶ Kòtenè Isidayeeribe bíékè, bè dònne ipe ìì feti ìnyi, ⁷ ké mbè nàá Kuyie nkpààtiyuu tōdnímè, ⁸ kèmmiekunko bemuambe ke duò nkè becírìbè yánni ke mièkunko yekùò nkè yè wènkú, ke beti yebòkè. N di pāmu di í donté, pānè kè bè báá di yietí. ⁹ Di bá ntò idíítí. ¹⁰ Di bá ntò kudòukù yoo yeyaabòrè yèdèè yoo tineùti yoo kupàati ke yé otōnti nè ò tōndiiti nti.

¹¹ Kè di tùòke diì ei dí yà onitisaàwè kébáté ò cīètè ké nde mbo ke yàa pēēténè deborè. ¹² Kè di ta tēè cīètè di dò: Kunaatí ndi bonè. ¹³ Kè tecīètè yembè di cōuté, dí bè pā kunaatí, kè bè me nyí di cōuté, di báá kù mbè pā. ¹⁴ Kè tecīètè matè yoo dihei mari kòbe í dó ké di cōuté yoo bè í kènmú di kpeti, dí íté deborè ke kpáátè di nacētáá. ¹⁵ N di náá mmómumu nwe tibeénti kó diyiè Sodammu nè Komáo Kuyie ndo còú nyèè ekè kó tiyēiti bo nkēñninè de kó dihei kpeti.

Bè yóó fēūmmè Yesu kòbe

(Wénté Mariki 13:9-13 nè Duku 21:12-17)

¹⁶ N di tō nkè di do nyipe nyi yekpamaà ncuokè, ñcìinè iwààke kòme ke yòò ke dònne yekpètinònkperè. ¹⁷ Ndakenè! Benitibè yóó di kòtenèmu bebeémbè borè ké bè ndi puotí yedá títíintouti mièke, ¹⁸ bè bo di kòtenè bebaatibè nè bekpàatibè borè kè di bo bè nàké n kpéí, nke nákéne bèè í tú Sifube. ¹⁹ Kè bè di kòrinè tibeénti, di bá ntoti di yèmmè di bii yóó náké tì nè di yóó tì náké mèè botí, kè di tùòke Muyaansààmù bo di duò ndi dò nkénáké tì. ²⁰ Ke yé diì í yó nnáammè di mómómbe Kuyie nYáá mmuu yó ndi duò ndi yó nnáá nti.

²¹ Benitibè bo nduò nkè bè kòù be tebíí, kè ibí cicebè nduò nkè bè ì kòù, kè ibí nduò nkè bè kòù i cicebè. ²² Benitibè bemou bo ndi níí ndi tú mèè kpéí n kòbe, wèè me mbo nwéèrì kétuòke kumànkú ò bo cooté. ²³ Kè bè di fēūnko dihei mari dí coké kékote diteri, n di náá mmómumu nwe di bo nkpáá ké í deè Isidayeeribe kó yehékè kòo nitìbire wētenímu.

²⁴ Wèè bebíí ò í pēēté wèè ò benkú, otōnti me nyí deunè wèè ò duò mmutómú. ²⁵ Bè dōò mèè boti wèè benkú be yóó me ndòò ò benkú wè, bè dōòmè tecīètè yiè mbè yóó me ndòò ò kóo tōnti. Kè bè yu tecīètè yiè nhobòokpàati ò cīètè kòbe kperè bo pēēté memme.

Di bá ndé bèè kòù tikònti

(Wénté Mariki 8:38 nè Duku 9:26, 12:2-7)

²⁶ Bá ndénè tūnké benitibè, deè dōòri disòri de bo feitè, kè deè bo dibìinnè kè deè yènni kuwenniku. ²⁷ N di nàké tì timáá borè nákéne tì kupiiti, n di weè tì, píèkénè tì. ²⁸ Di bá ndé bèè kòù tikònti ke í nò nke kòù diwēnni. Ndénè Kuyie nku kùù bo na kékuò tikònti nè diwēnni muháá mmièke. ²⁹ Bè 55 í nfitè inòribí idèi ndi dáràà? Nè memme demarè 55 í ndo ketenkè kè di cice Kuyie nyí yé. ³⁰ Bá di yùti Kuyie nti kàammu ke yé tì mànnè. ³¹ Di bá nyèkè tūnké di pēētèmu inòribí péu.

Ti bo yīmè ti tú Yesu kòbe

³² Wèè bo náké benitibè ìkè ò tumè n kou, m bo náké n cice wèè bo kēinkè de yiè ntumè n kou. ³³ Wèè bo n yete benitibè ìkè m bo ò yete n cice wèè bo kēinkè ò ìkè.

Yesu kòtenèni mèè yatimè

(Wénté Duku 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ Ké Yesu béi nke dà: Di yèmmè bá ndò n kòtenèni kunaatí nku kutenkù kuu mmièke, n kòtenèni mudoò mmu. ³⁵ N kòtení ke bo yate debire nde nè de cice, ke bo yate denitipobire nè de yò, kényate osapàà ònè o còkù. ³⁶ Ké benitibè céi kòbe naá mbe kpatídentòbè.

³⁷ Wèè dó o cice yoo o yò kè dè pèēté mí nhò báá na kéntú n kou, kè wèè dó o kóo dapàà nyoo o kóo sapàà nke dè pèēté mí nhò báá na kéntú n kou. ³⁸ Wèè í tó o dapàati ke n tũnne ò báá na kéntú n kou * mēfēūtīmē mmē yoo ifei (wèè í dó kēfēūtē n kpéi yoo wèè í dó kēdi ifei n kpéi). ³⁹ Wèè bo ndó kédēētē o fōmmu ò bo mù fétinne, kè wèè fétinne o fōmmu n kpéi kòo mù pètē.

Wèè còuté Yesu ò còuté Kuyie nku

(Wénté Mariki 9:41)

⁴⁰ Wèè di còuté ò còuté mí nYesu nwe, kè wèè n còuté kòò còuté Kuyie nkùù n tōnni. ⁴¹ Kè wèè còuté wèè nàá nKuyie nnáañti ò tu mēè kpéi wèè nàá nKuyie nnáañti, ò bo pētē ticuuti wèè nàá nKuyie nnáañti ò yóó pētē tì. Kè wèè còuté wèè dǎǎri Kuyie ndómē ò dǎǎri mēè kpéi Kuyie ndómē ò bo pētē ticuuti wèè dǎǎri Kuyie ndómē ò yóó pētē tì. ⁴² Wèè bo yēnté menébuo mbesámǎpǎbè bie nkóò mǎù ò tu mēè kpéi n kóo tancòuntì, n di náá mmómumu nwe, Kuyie mbo ò cú de kó ticuuti.

11

¹ Yesu tié ndii mǎnni o tancòumbè tēpiitē nè bèdébè kédēē kéitē deborè kékote kénnaante Kuyie nnáañti de kó yehékè mièke, ke ti mbè tiè.

Yesu do tērné tì Isāā-Batiisi

(Wénté Duku 7:18-35)

² Kè Isāā-Batiisi mbo dikpetintou kékeè Yesu pī mmùù tōmmú kētō nho tancòumbè kè bè bo ò beke ke dà: ³ Fǎǎ tu wèè dò nkékotení yáa ti dò nkémbaa otàù mǎù nwe? ⁴ Kè Yesu bè tērné ke dà: Kòtenè kénáké Isāā di yà dè nè di kèè tì. ⁵ Tiyũǎnti wénni kè yēcīē ncènti séi, kè yekùù mmierí, kè yēwũǎ nkèu, kè becírǎbè yǎnni kè besénnibè kèu Tináañsàati. ⁶ Dè rinaati wèè í yóu ò bo nni ntámē.

⁷ Isāā tancòumbè ité dii mǎnni kè Yesu nnáánnè benitibè Isāā kpéi ke tú: Di do kòte kényà ba dikpáa cuokè? Dipènni kuyaakù nampú dàà? ⁸ Kè mēè òke di né kòte ke yà ba? Onitì wèè dàati tiyaasàatàà? Tiyaasàati yembè ò mbo sikpàaticéi nsi. ⁹ Yáa di kòte ke yà Kuyie mpāānāañti náañtò nwe? N né di náámmu ke tú ò pèētēmu Kuyie mpāānāañti náañtò. ¹⁰ Isāā kpéi nke tì wǎrimè ke tú: Mí nKuyie n yóó duónkomu n kóo tǎnti kòo niitē kētũntē a ce. ¹¹ N di náá mómumu nwe benitibè pié bèè kó dimáà, òmòu mu nyí buoté wèè pèēté Isāā-Batiisi. Nè mēmmē wèè tu osámǎú Kuyie nkpàatiyuu mièke kòo òke kòò pèēté. ¹² Isāā kó dimǎnni kénto kētuokenèni yíe, Kuyie nkpàatiyuu taànè muwērímú mmu kè bewēríntiebe beè di taà. ¹³ Kuyie mpāānāañti náañtò nè Mǎyiisi kó ikuó dè nàkémú de kó dikpàatiyuu kpéi kénto kētuokenèni Isāā. ¹⁴ Bè nàkémú ke tú Edii dò nkéketé kēwētēni kè Odētíwè né kòtení, kè di bo tì yie, weñwe die. ¹⁵ Wèè mǎke yeto ke bo keè, wèe keè!

¹⁶ M bo donneñè ba di mmǎnni kó benitibè? M bo yí bè ònnè ibi nyi ò kàri yaarè ke náánnè itè ke tú: ¹⁷ Ti di eé fetarife bá di í aá, kè ti kuó ndikúdabònni bá di yèmmè í càarè. ¹⁸ Isāā kòtenímu ke í yo nhò mē nyí yò mmenaa, kè di dà

* **10:38** dapaaati: Kudapaaati bè nàa nkùù kpéi ndè benkú

dibòò dii bo o miεke. ¹⁹ Kε Onitibire kàteni ke yo nke yò mmenaà nke di yε nhò tu odiiti kunaàyaàkù, ke dápúnè bedàmpòòcòutibè nè bè tu bè benitiyieibe. Be tōmmú kó mucòntimu muù né benkú Kuyie nkuù bè duómme de kó mecii.

*Yesu do kpannèmè Kadidee kó yehékè kàbe
(Wénté Matie 10:15 nè Duku 10:12-15)*

²⁰ Mεmmε kε Yesu keté kénkpannè yehékè ò do dòò yèè miεke tidietì péu ke yé de kó yehékè kàbe do í yiemme ke bo ceete be borime. ²¹ Kòò mbè náà nke tú: Di bo yà díndi Korasεε nè Betisaidaa kàbe ke yé tidietì n dòò tí di cie, kε n do ntí dòò Tiiri nè Sitōò miεke nke, nè yíe mbè do dàátí tifòòtnti nti ke pù mmutápeí nke benke be borime cèetεmε. ²² Deε kpréi nte kε n tu tibeénti yié, Tiiri kàbe nè Sitōò kàbe kó tiyēiti bo nkéñninè di kpeti. ²³ Díndi Kapennaummu kàbe di yemmε dò nKuyie mbo di dee nkéñkàà? Biti, kù bo di cūñnà kε di tanné kudankù, ke yé tidietì tìl dòò di cie kε tí do ndòò Sodammu ò na nkpaà bomu nè yienni. ²⁴ Deε te kε n tu tibeénti yié Sodammu tenkè kàbe kó tiyēiti bo nkéñninè di kpeti.

*Kuyie ñsònnε tì bèè cii
(Wénté Duku 10:21-22)*

²⁵ De kó dimònni kε Yesu sànte Kuyie nke dà: N cice n da sántí fí nwèè te ketenkè nè keñkè a sònnemε timómmonnti mecii nyembè nè meyítimε yembè ke tì benke bèè í tú bèmabè. ²⁶ N cice n da sánti ke yé fòò dómε de ndò mmeemme.

²⁷ N cice a n duómumu demou. Òmòù í yé debire kε de í tú de cice. Òmòù me nyí yé debire cice kε de í tú debire nè de dó kébenke bè de cice.

Yesu kó dítou í cεε

²⁸ Kàtenèni m borè dimòu díndi bèè tò yetuò cεéyε ke òu kε n di touté ke di om̀p̀unnε. ²⁹ Tònε n kó dítou, yiennε n kó itie nképeté meom̀p̀umε, ke yé n yòmmemu kε n yemmε boo. ³⁰ N yóó di tóu ndii tóu í yóú mutòu, di í cεε.

12

Yesu wèè baké teom̀p̀utε

(Wénté Mariki 2:23-28 nè Duku 6:1-5)

¹ De kó difònkúò kε Yesu mp̀enké depaa mmarè nè ò tancòumbè teom̀p̀utε yié kε dikònni bè bo kε bè nkáù tidibénti ke cáá. ² Kε Fadisiēbe de yà kénáké Yesu ke dà: Wénté a tancòumbè dàòrimε teom̀p̀utε yié ikuó yete dà. ³ Kε Yesu bè tēñné ke dà: Di í kàa ndikònni do pī nDafiti nè ò kàbe kòo dàòràà? ⁴ Ò do tamε Kuyie nc̄ētε kétúótε p̄ēēbè bè p̄a bè Kuyie ñnè ò nitibε kε bèε cááké, òmòu do í dò nkécááké bè kε de í tú Kuyie nkuó niùbè máàà? ⁵ Yáà di í kàa mM̀oyiisi kó ikuó miεke ikuó niùbè bèè pī nKuyie nc̄ētε miεke mutòmmú bè ò mmú p̄ir̄umε teom̀p̀utε yié bè me nhòó í nyeténε ikuóà? ⁶ Mí nnε di náámmu ke tú òmòu bo die nke deunε Kuyie nc̄ētε. ⁷ Kε di do mbanté tináañti tìl tu: N dó wèè m̀ake wènwε otòu kó mesémmε kε de p̄ēētε di n feu ì wūò, di na bá nyí bè dòò meyei. ⁸ Onitibire deε baké teom̀p̀utε.

Yesu miεk̀unnemε wèè bakù faũ teom̀p̀utε yié

(Wénté Mariki 3:1-6 nè Duku 6:6-11)

⁹ Kε Yesu ité deborè kéta kutíntouku makù miεke, ¹⁰ kòo niti m̀òu de bo kòo bakù faũ, kε Fadisiēbe ndó kédii nYesu keyà kòò bo yeté, kòò beke ke dà: Ikuó yie nha bo miεk̀unnemε oniti teom̀p̀utε yiéà? ¹¹ Kε Yesu bè tēñné ke dà: Di miεke

kòò mǎu màkε fεpièfε fεmáà kε fε do òkε tεom̄pùtè yìè ò báá kote kε fε dàitenáà? 12 Onitì wèè né p̄ētè fεpièfε tá? Ikuó tū nyí yete a bo òòm̄m̄ m̄esàà nteom̄pùtè yìè. 13 De m̄onni kε Yesu náké wèè bakù fāũ nke ò: Youte a bakù.

Kòo youte, kε kùu w̄ētε kékpenke kénáánnè kutekù. 14 Kε Fadisiēβεε yè kétéí nke bo yà bè yóó yímè kékua Yesu.

Kuyie nkóo tǎnti kù tāātè wè

(Wénté Mariki 3:7-12 n̄ Duku 6:17-19)

15 Kε Yesu tì kèè kékítε òborè kε benitibè péu nhò tū nkòo miékunnε bèè m̄ mbem̄u, 16 kε bè cau nke òò bè báá náké òm̄u ò tu wè. 17 Kε ò bo òò Kuyie mp̄ānāānti nāāntò Esaii do náké tì ke ò:

18 Ntε n kóo tǎnti
n tāātè wè, kòò ò,
n yemmè naatinè wè,
m bo ò duó n kó Muyaá
kòo náké ibotí im̄u m beénti kpéí.

19 Ò í yóó nwanti yekpàrè,
ò í yóó nwékute,
ò m̄u í yóó keè o tammè ice miεke.

20 Ò í yóó bósótε dipènni òii kónné,
ò í yóó kuò òefitírè òèè kó muhāá nkēke,
kénkém̄m̄nè bá wè ò bo òòm̄m̄ Kuyie òs ò.

21 Kε yebotè yem̄u ò yie.

Yesu t̄ǎné tì bèè ò wátiri

(Wénté Mariki 3:22-30 n̄ Duku 11:14-23, 12:10)

22 Kε bèε kotenèni onitì m̄u Yesu borè kε dibòò mari ò ta kòò yēikunnε ke òannε o n̄on̄denfε kε Yesu ò miékunnε kòo wénté kéná kénnáá. 23 Kε òè òi benitibè mediè kε bè nná mbemáà ke tú: Dafiti yaabire í òkaà?

24 Kε Fadisiēβεε tì kèè ke ò: Nè obòokpààti kó muwērímú m̄mu ò bètimè yebòkè.

25 Yesu mε nyém̄m̄u be yemmè òòm̄m̄ kòo bè náké ke ò: Kε dikpààtiyuu mari toté ke kpa ndimáà yoo tεc̄fētè matè toté ke kpa ntemáà tē bá nhā ke bo.

26 Kε òibòò bèti òibòò òi toté ke kpa ndimáà òi òi kpààtiyuu bá nhā ke bo. 27 Kε nsà kε m bèti yebòkè nè obòokpààti kó muwērímú m̄mu, òi kòbe né yè bèti nè we nkòm̄u? Deè kpéí nte kε òi kòbe yó òi bekénè. 28 Kε m mε mbèti yebòkè nè Muyaánsààm̄u kó muwērímú m̄mu, Kuyie nkpààtiyuu òii tū ntùòkení òi borè.

29 Òm̄u báá na kéta onitikperì c̄fētè kétúóté o kperε ò m̄kε òè, ke í keté kóò bou, kòo mε nhò bou ke òè ò bo na kétúóté o kperε ò m̄kε òè kó òim̄u ò c̄fētè.

30 Wèè í n wēñné ò n kpànn̄m̄u, wèè í n wēñné kε tì tikií ò òéim̄u. 31 Deè kpéí nte kε ò òi náá nke tú Kuyie mbo c̄fē mbenitibè m̄eyei mm̄em̄u nè tináanyeiiti tim̄u, wèè mε mbo sáá Muyaánsààm̄u ku báá ò c̄fē mbiti. 32 Wèè bo sáá nhOnitibire Kuyie mbo ò c̄fē, wèè mε mbo sáá Muyaánsààm̄u ku báá ò c̄fē yem̄òrè yie mm̄ieke yoo yèè kpaanì yε miεke.

Mutie nè mu be kó medonnimè

(Wénté Matie 7:16-17 n̄ Duku 6:43-45)

33 Kε mutie tú musààm̄u, mu be ò nsàm̄u, kε mù tu mus̄imm̄u, mu be ns̄i, bè banní mutie sààm̄u mu be borè òè. 34 Iwààke òi òi òi bo yímε kéná kénáké tináansààti ke tú beyeibe, ke yé tii bo onitì yemmè miεke o nùu tì nnáámm̄è.

³⁵ Onitisààwè náàntì tìlì benkú desààrè dèè bo o mièke, kòo nitiyièwe kpeti benkú meyi mmèè bo o mièke. ³⁶ N di náámmu ke tú tibeénti yiè Kuyie mbo bekénè benitibè bè nàké tìlì náàntì detetirè kpeti ìnkè. ³⁷ Ke yé nè a náàntì mièke nke Kuyie nyóò da bekénèmè ke da kpetínnè yoo kù da coo.

Bè do bekémè Yesu tidietì

(Wénté Matie 16:1-4 nè Mariki 8:11-12 nè Duku 11:29-32)

³⁸ De mǎnni ikuó wáàbè nè Fadisièbe mabè kè bèe beke Yesu ke dò: Okóti ti dǎ á dǎò tidietì nti kè tí yà. ³⁹ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Di mmǎnni kó benitibè bèè bütínné Kuyie, ke dǎori meyi bè m békú tidietì, bè me mbáá tì yà, kè dè í tú tìlì do dǎò Kuyie mpǎānǎāntì náāntò Sonaasi. ⁴⁰ Sonaasi do yímè iyie nyitǎāti, deyènnè dǎtǎāti tǎyǎndietè pǎuti mièke, Onitibire yóò me nyí iyie nyitǎāti, deyènnè dǎtǎāti ketenkè mièke. ⁴¹ Tibeénti kó diyie Ninifu kó dihei kǎbe bo bekénè di mmǎnni kó benitibè kè bè kpetínnè ke yé Sonaasi do bè nàkémè Kuyie nnǎāntì kè bèe ceete, ntenè òmǎu ke bo die nke deunè Sonaasi. ⁴² Tibeénti kó diyie Sebaa kóo nitipokpǎāti bo bekénè di mmǎnni kǎbe kè bè kpetínnè, ke yé ò iténímè dihei dǎtirì ke kǎtení ke bo keè Sodomǎo kó tinǎāntì mecii nkpeti. Nte òmǎu die nke deunè Sodomǎo.

Dibǎò bo yèmè onitì mièke kǎwǎtení

(Wénté Duku 11:24-26)

⁴³ Kè dibǎò yè onitì mièke ke kǎte tedǎntè ìnkè ke wanti di bo omǎè dè ke mǎnté di bo yí: ⁴⁴ M bo wǎte onitì n sǎò bo wèè mièke. Di tuǎkení di mǎnni kǎnsǎ nke dǎ kǎuté páíi ke tǎnte bá òmǎu í bo o mièke. ⁴⁵ Di bo wǎte kǎwǎ nyeteyè yǎyiekè yèè yóu ke di pǎētè kè yèe wǎtení kǎta o mièke. De mǎnni kóo borimee sǎntè kǎpǎētè mè sǎò dǎmmè. Di mmǎnni kó benitibè tu beyeibe mbe, be kperè yó mme ndò.

Yesu yè nho kǎbe tú bè

(Wénté Mariki 3:31-35 nè Duku 8:19-21)

⁴⁶ Kè Yesu nkpǎá náánnè ditǎnni kóo yǎ nè o nǎi kè bèe tuǎkení kǎncómmú ditowǎ ke dǎ kóò béinnè. ⁴⁷ Kóò mǎu nǎké Yesu ke dò: A yǎ nè a nǎi bè cǎmmú ditowǎ ke dǎ kè da béinnè. ⁴⁸ Kè Yesu ò tǎnné ke dò: We ntú n yǎ? Kè òmbé tu n nǎi?

⁴⁹ Kǎfietí o tancǎumbè ke dò: Ntenè n yǎ nè n nǎi. ⁵⁰ Ke yé wèè dǎòri n cice wèè bo kǎnkè ò dǎ dè, wèè tumè n yǎ nè n tǎu nè n nantè.

13

Wèè yǎu tidiiiti o kó dinǎānhǎntiri

(Wénté Mariki 4:1-9 nè Duku 8:4-8)

¹ De kó diyie mièke kè Yesu yè tǎcǎētè kǎkǎte kǎnkari dǎmǎèrì nùu. ² Kè benitibè péuu tínni o borè kòo ta kudabekú kǎnkari kè bè cǎmmú dinèbènni. ³ Kòo mbè náánnè yenǎānhǎntiyè péu mièke ke tú: Onitì mǎu wèè yè ke bo yǎ o diiti, ⁴ kǎnyǎu kè medibii mmamèe do kuce ìnkè kè sinǎo kǎtení kè mè di. ⁵ Kè metǎmèe do fekúũfe ìnkè kǎcǎrike kǎyènni ke yé mutǎá nyí sǎmè deborè. ⁶ Diyie náátè dii mǎnni ke kpenke kè mè tǎu nkè mèe kpei ke yé me cǎi nyí namè ke fǎũkú. ⁷ Kè metǎmèe do tipoti mièke kè tǎi iténí kè mè èũtè. ⁸ Kè metǎmèe do ketenkè wenni dè kǎpǎitè mie ntekǎutè (100) metǎmè sipísikuǎ metǎmè sipísitǎāti.

⁹ Kè wèè mǎke yeto ke bo keè wèe keè.

Miù kpréi ndo te kè Yesu nnáa yenáaṅhāntíyè
(Wénté Mariki 4:10-12 nè Duku 10:9-10)

¹⁰ Kè Yesu tancóumbèe ò beke ke dò: Dè dòmmè kàa bè nàánnè yenáaṅhāntíyè? ¹¹ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Díndi Kuyie ndi duómmu mecii nkè di bo yíété ku kpràátíyuu kpeti tii sàri, bembè me nyí mè màke. ¹² Ke yé wèè màke bè yóo we nyíémè kòo mǎote mediè, wèè kpa kè bèe fietè desàṅhǎpǎrè ò màke dè. ¹³ Dèè kpréi nte kè m bè nàánnè yenáaṅhāntíyè ke yé bè wúómmè ke í banní ke yo ke í keu, ¹⁴ kè dè bo dǎò Kuyie mpǎānǎaṅtì nǎaṅtò Esaii do nǎké tì be kpréi nke dò:

Di bo nyo di me mbáá keè,
kénwúó di me mbáá banté.

¹⁵ Ke yé de kó kubotí kǎbe yèmmè kpeñnimè,
kè bè Ìtínnè be to,
ke báá keè, ke ùú nke báá yà,
bè yàà bo ceete mèè kpréi

kè m bè miékúnne.

¹⁶ Díndi biè, dè ndi naati ke yé di nuò nwúómmè kè di to yo. ¹⁷ N di náá mómmuo nwe Kuyie mpǎānǎaṅtì nǎaṅbè péu nè bèè dó Kuyie bè do dómú ke bo yà di mè nwúó ndè bá bè í yà, ke bo keè dí me nyo tì bá bè í tì kèè.

Yesu wèñkúnne mè wèè yaù tidiiti o kó tináaṅhāntíri
(Wénté Mariki 4:13-20 nè Duku 8:11-15)

¹⁸ Ntenè wèè yaù tidiiti o kó tináaṅtì benkú tì. ¹⁹ Kuce Ìnkè kó medibii ndo dè tu onitì bè nǎké wènwè Tináaṅsàati Kuyie nkpràátíyuu kpeti bá ò í ntì banté kè dibòò kotení kè tì dèite. ²⁰ Fekūúfè medibii ndo fèè Ìnkè tu onitì bè nǎké wènwè Tináaṅsàati kòo tì cǎuté mecǎā nè diwèi. ²¹ Ó í nyóu kè tì bo fíikú o mièke, ò í mmǎke mewéèrimè, meyeñcǎarimè tùòkení dii mǎnni yoo bè ò fèù nKuyie nnáaṅtì kpréi, ò pǎnkeè búāñné Kuyie. ²² Tipotì medibii ndo tii mièke tii onitì bè nǎké wènwè Tináaṅsàati, meborime kó iyentotì nè a bo ndómè tikpàti kè dèè tì èùtè bá tì í mpí mmutómmú mamù o mièke. ²³ Ketenkè sààkè medibii ndo kèè mièke tii benitibè mbe bè nǎké bè Tináaṅsàati kè bè tì cǎuté nè be yèmmè memou ke kòte ke waanni betòbè, yie sipísitǎati, otòu sipísikuò, otòu tekòutè (100).

Yesu dònnènè mè Kuyie nkpràátíyuu kupaku

²⁴ Kè Yesu yíé kè bè nǎké medonnimè tēmè ke dò: Kuyie nkpràátíyuu dònnè onitì mǎu nwe wèè do buotí tidibotì sàati o paku. ²⁵ Keyènkè benitibè yè nke duó dii mǎnni kòo kprantídèntòu kotení kébuotí timúyeiti tii tì dònnè de kó kupaku mièke kèité. ²⁶ Tidibotì sàati yènní dii mǎnni timúyeiti tii tì dònnè kè tí múnkkeè yènní. ²⁷ Kè kupaku yìè nkó betómbèe ò beke ke dò: Okótì a í buotí tidibotì sàati ntì a pakaa? Timúyeiti tii tì dònnè tì né boní de ke yènní de mièke. ²⁸ Kòo bè tēñné ke dò: N kprantídèntòu wèè dǎò memme, kè betómbèe ò beke ke dò: Á dó kè tì kǎte kéhu de kó timúyeitaa? ²⁹ Kòo bè tēñné ke dò: Áà kè di u timúyeiti di yàà bo taunnè tidisàati. ³⁰ Yóunè kè dè nwè nke kótírì kè dididèi tùòke n di nǎké, kè dí keté kékèí timúyeiti kébou kécóu, kédeè kékèí tidisàati kéánnè m bou mièke.

Yesu dònnènè mè Kuyie nkpràátíyuu feyohfè
(Wénté Mariki 4:30-32 nè Duku 13:18-19)

³¹ Kè Yesu yíé kè bè nǎké medonnimè tēmè ke dò: Kuyie nkpràátíyuu dònnè feyohfè dòmmè mme ke kèñni, ³² kàa né fè buotí fèè yènní kékóté kénáa mmutie diemù nè ibake kè sinòo yíè nyi Ìnkè.

Yesu dònnehmè Kuyie nkpààtìyuu mutie mùu muuti pèè
(Wénté Duku 13:20-21)

³³ Kè Yesu bè nàké mēdonnimè tēmè ke dō: Kuyie nkpààtìyuu dònneh mutie mùu muuti pèè mù dōmmè mme kòo nitipòkù 55 mù wáá nsám̀p̀òrè kékə̀ərenè tipè̀̀ecootì kè tì mùúti timəu.

Yesu do náammè yenáanhanhàntýè

³⁴ Yesu do 5 nnáánnè benitibè nè yenáanhanhàntýè nye sáá, ³⁵ kè dè bo dōò Kuyie mpāānāāntì náāntò do nàkè tì ke dō: M bo bè nàké nè yenáanhanhàntýè kè bè benke dèè sòri nè Kuyie nddòmmè kuteenkù.

Yesu wèikùnnemè tidibotì nè timúyeiti de kó mēdonnimè
(Wénté Mariki 4:33-34)

³⁶ Kè Yesu cau ndit̄nni kékò nteciè̀tè, kòo tancóumbèe tíi nho borè kòò beke ke dō: Á ti wénkùnnè timúyeiti bè buotì tì kupaku mieke dè benkú mù.

³⁷ Kè Yesu bè tḗnné ke dō: Wèè buotì tidibotì sààti wèè tu Onit̄bire. ³⁸ Kè kupaku tú kuteenkù, kè tidibotì sààti tu bèè tu Kuyie nkpààtìyuu kòbe, kè timúyeiti tú bèè tu dibə̀ə kòbe. ³⁹ Kupaku yìè nkpantidèntòu wèè buotì timúyeiti wèè tu dibə̀ə, kè dididè̀i tu kuteenkù kó mudeèmù, kè bedidè̀ibè tu Kuyie ntòrè. ⁴⁰ Bè 55 kḗi mēè botì timúyeiti kécú, dè yó mme ndò kuteenkù kó mudeèmù mōnni. ⁴¹ Onit̄bire bo tōnni Kuyie ntòrè kè yēe tánké Kuyie nkpààtìyuu mieke bèè tanninko betòbè meyei mmieke nè bèè dṑdri Kuyie nyí dō dè, ⁴² kè bè ānnè muháá mmieke bè yó nkuò ndè ke cáá mbe nìi. ⁴³ De mōnni bèè dṑdri Kuyie ndó dè kè bè mmietì ke dōnnè diyìè be cice kó dikpààtìyuu mieke. Kè wèè mōke yeto ke bo keè wèe keè.

Yesu dònnehmè Kuyie nkpààtìyuu demarè sààrè dèè sòri kupaku mieke

⁴⁴ Kuyie nkpààtìyuu dōnnè demarè sààrè nde dèè sòri kupaku mieke, kòo mōu dè yà kédə̀ə kè dè sōnne kékōnnè diwè̀i, kḗfité ò mōke dèè kó dimàà kékə̀te kédonté de kó kupaku.

Yesu dònnehmè Kuyie nkpààtìyuu medèi

⁴⁵ Kuyie nkpààtìyuu dōnnè medèi nsààmè mme opotaà nwanti mē. ⁴⁶ Ò pè̀tè dii mōnni medèi nsààmè mēè díitì kpeñni kékò nké́fité ò mōke dèè kó dimàà kè mè donté.

Yesu dònnehmè Kuyie nkpààtìyuu muyĩnditimù

⁴⁷ Kuyie nkpààtìyuu dōnnè muyĩnditimù mmu bè bo mmù dāmèèri mieke ke pì nsiyìi sibotì sibotì. ⁴⁸ Mù píe ndiì mōnni kè bèe mù yū̀s nkédenneni, kékari kētánké sisà̀sì kēánnè yemámmuyákè kēútóo desĩntékpere. ⁴⁹ Dè yó mme ndò nkuteenkù kó mudeèmù mōnni, Kuyie ntòrè bo kə̀tenì kēbatə besà̀àbè nè beyeibe, ⁵⁰ kēánnè beyeibe muháá mmieke bè yó nkuò ndè ke cáá mbe nìi. ⁵¹ Kè Yesu bè beke ke dō: Di banté de kó tináāntì dimə̀uà? Kè bè dō: Èè tì tì bantému. ⁵² De mōnni kòo bè nàké ke dō: Deè kpéi nte ikuò wā̀ati wèè yie nKuyie nkpààtìyuu kpeti mesàà ò mōke tikpàti tidéti nti o mieke, metaumme kótímè kpeti nè mepámmè kpeti.

Yesu ei kòbe do í ò tá
(Wénté Mariki 6:1-6 nè Duku 4:16-30)

⁵³ Kè Yesu bè nàké de kó mēdonnimè meməu kēíté deborè, ⁵⁴ kékə̀te Nansareti ò bíkú dii ei kēnnáa Kuyie nnáāntì kutiintouku mieke kè dèe di benitibè mediè kè bè ntú: Ò yà de mecìi mmie? Ò yīme ke na ke dṑdri tidietì tii? ⁵⁵ Wenwe

odabeesũãtĩ birẽ! Maari birẽ! Kòo nẽí tú Isaku nè Sosẽfu nè Simão nè Sudi, ⁵⁶ kòo tãbè bo ti cuokè! Ò né yà dè de kó muwẽrímú?

⁵⁷ Kè deè nte kè bèe ò yete. Kè Yesu bè nàké ke dò: Bè ẽs í nsènkèrì Kuyie mpããnaãnti náãntò mòu kupikù makù kè dè í tú o ẽi kòbe nè o cĩtè kòbe.

⁵⁸ Ò í ndò tidieti pèu deborè bè í ò tá mmèè kpéi.

14

Bè kùòmè Isãã-Batiisi

(Wẽnté Mariki 6:14-29 nè Duku 9:7-9)

¹ Edoti Kadidee kóo kpààti kèè dii mònni kè bè nàa nYesu kpéi, ² kénáké o kó betõmbè ke dò: Isãã-Batiisi weè wète ke yãnté deè te kòo màke muwẽrímú ke dõõri tidieti.

³ Ke yé weè Edoti do duómme kè bèe pĩ nyIsãã kébou kékpetínne wenwe Edoti o nantè Fidipu pokù Edodiyati kpéi. ⁴ Ke yé Isãã do nàkémè Edoti ke dò: A í dò nkéfiete a nantè Fidipu pokù képuoke.

⁵ Kè Edoti ndó ke na nkũo Isãã kè né ndé benitibè ke yé bè do yémemu Isãã tumè Kuyie mpããnaãnti náãntò.

⁶ Kè Edotii ànné o peitè yìè kó dibanni. Kè Edodiyati kóo sapàà nta kéhaà benitibè iikè kè dèe narike Edoti mediè, ⁷ kòo béi nke dò: Osapàà mbeke a dó dèè kó dimàà m bo dè nda duó, mĩ béi! ⁸ Kòo yõ ò tié nkòo nàké Edoti ke dò: Ànné Isãã kó diyuu dibuu mieke kè n duó ndiè!

⁹ Kòo kpààti yèmmèe caàrè, ò né me ndièmmè ke béi nho kòbe iikè kòo dò bèe di nhò duó, ¹⁰ kètõ kè bèe kote dikpetintou mieke kéféuté Isãã, ¹¹ kéãnné o yuu dibuu mieke kékõenní kèduo nhosapàà kòo di duó nho yõ. ¹² Kè Isãã kó betancòumbèe kote kóo túóté kékũnné kédeè kékate kénáké Yesu deè dò.

Yesu sãntemè Kuyie mpèèbè bènũmmù nè siyĩ sidési kè dèe sũlũ

(Wẽnté Mariki 6:30-44 nè Duku 9:10-17 nè Isãã 6:1-14)

¹³ Yesu ti kèè dii mònni kèta kudabekù kéitè kénkõri dikpàà omàà borè. Kè benitibèe ti kèè keyènni be ekè kòd túnne nè be naacèi. ¹⁴ Kè Yesu nyètiní kudabekù kéyà benitibè pèu kè mesémmèe ò pĩ kòo mmiekũnko bemuõmbe.

¹⁵ Kuyuoku mònni kè Yesu tancòumbèe ò nàké ke dò: Diyiè mè ndèèmè kè ti bo dikpàà cuokè, duó nkè benitibèe kote yehekè kédonté kèdi. ¹⁶ Kè Yesu bè tèĩnné ke dò: Bè í dò nkékote, duónnè be kè bèe di. ¹⁷ Kè bèe ò tèĩnné ke dò: Ti màke die mpèèbè bènũmmù máa ndi nè siyĩ sidési. ¹⁸ Kè Yesu dò: N duónnèni de.

¹⁹ Kòo duó nkè benitibèe kari timúti ìnkè kòo túóté pèèbè bènũmmù nè siyĩ sidési kèbóúté kèsãntè Kuyie nkéwèrí pèèbè kèduó nho tancòumbèe kè bèe totí benitibè. ²⁰ Kè benitibè bemouu cááké kènsànnè kè dèe súó kémpíéké yemámmùyáké tepíitè nè yèdèè kòo tancòumbèe tã. ²¹ Bèè do cááké de kóo pèè nè de kó siyĩ bè bo ntùòke sikòupisínũmmù (5000), bè í kàannè benitipòbè nè ibi.

Yesu do kèrímè menie nyĩnkè

(Wẽnté Mariki 6:45-52 nè Isãã 6:15-21)

²² De kó difõnkùò kè Yesu duó nkòo tancòumbèe ta kudabekù ke bo ò niiténè kèsènté menie nyáà kè wenwe nkpaá ke cíenku benitibè. ²³ Ò bè cíè ndii mònni kédeè kédeke ditãrì omàà borè, kémbáá nKuyie nkè keyènkè yàa biitenè kòd nkè kpaá omàà. ²⁴ De mònni kè kudabekù bo menie ncuokè kè kuyaa kù fuutini ku iikè kè yenéfinfirè kù kóõnnè. ²⁵ Kukũnwentóo mònni kè Yesu nkõri o

tancòumbè borè ke kéri menie nyĩnkè. ²⁶ Bè ò yà dìi m̀ǹnni kòò k̀r̀r̀nì menie nyĩnkè k̀ kufɔwaa mbè autè k̀ è be yèmmè ndò dibòò mari ndi.

Kè bèe kuónko mediè. ²⁷ Kè Yesu bè nàkè ke d̀ò: Bá nyĩ̀k̀ùnè, m̀ǹwè kufɔwaa mbáa di pí.

²⁸ Kè Pierii béi nke d̀ò: N Yiè, k̀ è f̀ nwe duò k̀ è n k̀étóo menie nyĩnkè ke da co. Kè Yesu d̀ò: Kéténì. ²⁹ Kè Pierii yènni kudabekù k̀ékéte menie nyĩnkè k̀énwetí Yesu. ³⁰ Ò yà dìi m̀ǹnni kuyaaakù k̀pèr̀nì mè k̀ kufɔwaa nhò p̄i, k̀òo ketè ò bo diumè k̀ékuónko ke d̀ò? N Yiè n deéte!

³¹ Kè Yesu p̀ankee dieke o ǹùtè k̀óo p̄i nkòò nàkè ke d̀ò: Dè d̀òmme k̀aa wète ke yĩ̀ke, a í tá k̀ è dè de!

³² Bè ta dìi m̀ǹnni kudabekù k̀ kuyaaakùu cómmú. ³³ Yesu tancòumbè bèè do kpaá kudabekù mieke k̀ è bèe nínkóo o ìkè ke d̀ò: A m̀enke tú Kuyie m̀Bire nde.

Bemuambe do káammè Yesu ke mieri

(Wénté Mariki 6:53-56)

³⁴ Kè bèe sénté menie nkétuake Sennesareti kó ketenkè. ³⁵ Benitibè bèè dè bo k̀ è bèe banté Yesu k̀énáké yehékè yemou yèè dè t̀aké k̀ è bè nk̀r̀inèni bemuambe o borè, ³⁶ kòò bàá nke tú wèe yóu k̀ è bèe k̀ááké bá o yaàbòrì m̀anku. Bèè kó dimàà k̀ááké o yaàbòrì k̀ è bèe mieté.

15

Kuyie nkó ikuú nè benitibè kpeyi

(Wénté Mariki 7:1-13)

¹ Kè Fadisíèbe nè ikuú wààbèe yènni Sedisademmu k̀ékətení Yesu borè k̀óo beke ke d̀ò: ² Dè d̀òmme k̀aa tancòumbè í d̀əori ti yembè kó ikuú ke ɔ̀ di ke í nite?

³ Kè Yesu bè t̀énné ke d̀ò: D́ndi tá, dè d̀òmme k̀ è di yóu Kuyie nkó ikuú ke tũ ndi mómməmbè di kpeyi? ⁴ Kuyie nnáaanti tu: Á ndé a cice nè a yō, k̀ è wèè sáà nho cice yoo o yō bèè ò k̀ù. ⁵ Kè d́ndi tú k̀ è wèè cice bo dik̀onni kòò ò nàkè ke tú, ò na nhò p̄a dè, ò dè p̄a Kuyie nku, dè dèemu. ⁶ Di k̀ù Kuyie nkó ikuú nyi ke tũ ndi mómməmbè di kpeyi. ⁷ Meyèmmè m̀édémè yembè d́ndi! Kuyie mp̄ānāaanti náaantò Esaii do naatimu ò náa ndii m̀ǹnni ke tú:

⁸ Be nniitibè sánti Kuyie nnè be nò nye k̀ è be yèmmè né k̀ù d́ténè.

⁹ Bè k̀ù bàá ndetetirè nde ke tiè m̀be mómməmbè kó ikuú ke d̀ò n yì tú Kuyie n kpeyi.

Dèè s̀nk̀unko oniti

(Wénté Mariki 7:14-23)

¹⁰ Kè Yesu nàkè dit̀nni ke d̀ò: Kénténè k̀ékeè tii. ¹¹ Dè í tú oniti yo ndè deè ò s̀nk̀unko, tináaanti tii yìèni oniti nùu tii ò s̀nk̀unko.

¹² Kòo tancòumbèe t́ónni o borè k̀óo nàkè ke d̀ò: A béi ntii náaanti yonkemu Fadisíèbe. ¹³ Kè Yesu bè nàkè ke d̀ò: N cice Kuyie nyí fikú dèè tie nkó dimàà ò bo dè u. ¹⁴ Nwúónnè be, tiyũ̀nti tii d̀eri titeti. Kè kuyũ̀nkù me nd̀eri kutekù ti bo do tidè dif̀tirì mieke.

¹⁵ Kè Pieri d̀ò: Á ti nàkè de kó dináaahántiri tu mù. ¹⁶ Kè Yesu bè t̀énné ke d̀ò: Di múkè í na ke bo bantáa? ¹⁷ Di í yè ke d̀ò ndèè taà dinùu dè k̀r̀i tipouti nti ke p̀enkù ke yìèa? ¹⁸ Dèè me nyièni dinùu dè bonni meyèmmè mieke nke, k̀ è deè s̀nk̀unko oniti. ¹⁹ Meyèmmè mieke nke iyehtotí yeiyi yìènimè, ì tu: Munitikòu nè a bo duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀ou nè di bo ndəuti dautinè

ditàbè nè mupocēnwammù nè muyóò nè muyeticaàrìmù nè iwátii. ²⁰ Ntènè dèè sīnkũnko. A bo dimè ke í nite deé í sīnkũnko onìti.

Kannahā kóo nitipòkù do támè Yesu

(Wénté Mariki 7:24-30)

²¹ Kè Yesu íté deborè kékòte Tiiri nè Sitōō kó kutempē mmiēke. ²² Kòo nitipòkù mǎu kǎténì o borè kóò bántè ke dǎ: Okóti! Dafiti kó debire n kuó mmesémmè, dibòò dii ta n kóo sapàà koò fēũnko mediè.

²³ Yesu mē nyí nhò tēnnè tìmatì kòo tancòumbèe ò nàkè ke dǎ: Dòò we ò da békú tì, ke yé ò ti tūmmè ke wékíí. ²⁴ Kè Yesu dǎ: Kuyie nni ntōnní Isidayēeribe kpéí nke, bēè dònnè ipe ìi feti.

²⁵ Kè de kóo nitipòkù nínkóo Yesu ìikè ke dǎ: Okóti n teennè! ²⁶ Kè Yesu dǎ: Dè í wenni a bo túótémè íbì kó mudii kédúó nyimǎbí. ²⁷ Kòo nitipòkùu bēí nke dǎ: Mómumu nwe Okóti, nè mēmmē simóó né ò ntóúmu icabiri si yiè nyo nké ìi duò.

²⁸ De mǎnni kè Yesu ò nàkè ke dǎ: Onitipòkù a tá kè dè deumu, dèe dǎò a dómè. Mēmmē kòo kóo sapàà pǎnke miété.

Yesu miékũnnemè bemuǎmbe Kadidee kó menie ntaké

(Wénté Mariki 7:31-37)

²⁹ Kè Yesu íté deborè kékété Kadidee kóo dāméèri pēémmè kékòte kédèke ditāri ìnkè kénkari. ³⁰ Kè benitibè péu nkǎrinèni o borè yekpīè ìnè tihòùti nè tiyũònti nè yewũò ìnè bemuǎmbe tǎbè péu kè mbè dǎunko Yesu borè kòò bē miékũnko. ³¹ Kè benitibèe yà yewũò nnáámmè, kè tihòùti cènti kè yekpīè nséiri kè tiyũònti wènni kè dèe bē di mediè nkè bē nsántí Kuyie nyIsidayēeribe tū nkù.

Yesu do yíe kédòòmè tidietì kè benitibè sikǎupísìnàà di

(Wénté Mariki 8:1-10 nè Matie 14:13-21)

³² Kè Yesu yú o tancòumbè kè bē nàkè ke dǎ: Mesémmè mē m pīrñnè bē nnitibè, diyie tǎánni ndi yíe ìnè bē bomè m borè, bá bē í mǎke bē bo di mù, kè m bē cié mēmmē bē yàa bo duó kuce nè dikònni.

³³ Kòo tancòumbèe ò nàkè ke dǎ: Ti bo pétè de mudii dikpáà dii ncuokè kè ditñnni dii ndi kénsànnè? ³⁴ Kè Yesu bē beke ke dǎ: Di mǎke pēèbè bède? Kè bè dǎ: Bèyiekè nè siyīi sǎmpǎ.

³⁵ De mǎnni kè Yesu duó nkè benitibèe kari ketenkè. ³⁶ Kòo túótè pēèbè bèyiekè nè siyīi kēsānte Kuyie nké bē wéri kédúó nkòo tancòumbèe dè totí benitibè.

³⁷ Bemǎu kè bēe cááké kénsànnè kè dèe súó nképié yemámmuyáké yèyiekè kòo tancòumbèe tǎ. ³⁸ Bèè do cááké de kòò pēè bē do bo sikǎupísìnàà ndi (4000) bá bē í kǎannè benitipòbè nè íbì. ³⁹ Yesu cié ndii mǎnni benitibè kédèe kéta kudabekù kékòte Makatāā.

16

Fadisēbè nè Sadusēbè bekemè Yesu tidietì

(Wénté Matie 12:38-39 nè Mariki 8:11-13 nè Duku 11:16, 29, 12:54-56)

¹ Fadisēbè nè Sadusēbè kè bē ndó kédíi nYesu kékòte o borè kóò beke ke dǎ: Dòò tidietì kè ti bantè ke dò nha bonní Kuyie mborè. ² Kè Yesu bē tēnnè ke dǎ: Diyie ò ntati kè di tú kēĩnkè bo ncaánni ke yé tiweti wennimè yíe, ³ dikũnweñni kè di ntú fetaafé yóó nimu yíe nke yé tiweti sòumè. Dè dòmmē kè di nǎ nke banní tiweti kó mēbenkùmè ke né í banní yēbenkùyè di yau yé yewe yié mmiēke. ⁴ Di

mmònni kó benitibè bèè bùtínnè Kuyie ke dɔɔri meyei bè m bèkú tidieti, bè me mbáá yà timati kè de í tù tii do dɔ̀̀ Kuyie mpāānāānti náāhò Sonaasi.

Ò yí memme ke íté kèpèēté kè bè yóu.

Yesu yèmmè bè ndake Fadisiēbe nè Sadusiēbe be kó itié nkpeí
(Wénté Mariki 8:14-21)

⁵ Kè Yesu tancòumbè nseni menie nyáá nkéyè mbè bo ñtòmè pèè. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke dɔ̀̀: Nyénè Fadisiēbe nè Sadusiēbe be kó mutie mùù muuti pèè mu kpéí.

⁷ Kòo tancòumbè yèmmè ndò nhò ná memme bè í tɔ̀ mèè kpéí nke pèèbè.

⁸ Kè Yesu banté be yèmmè kè bè nàké ke dɔ̀̀: Dè dòmme kè di mɔ̀ke meyèmmè memme botí? Di í tá kè dè deu! Dè dòmme kè di yèmmè dò ndi í tɔ̀ mèè kpéí nke pèè. ⁹ Di mu nyí bantáá? Di í kpaá ke yé n sòò wèrì pèèbè bènùmmù kè benitibè sikoupísinnùmmù (5000) cááké kénsannè kè yemámmùyákè nkpaá súò nyèdè kè di tɔ̀áá? ¹⁰ Nè pèèbè bèyiekè n sòò wèrì bè kè benitibè sikoupísinnà (4000) cááké kè yemámmùyákè nkpaá súò nyèdè kè di tɔ̀áá? ¹¹ Dè dòmme kè di yèmmè dò n di náannè pèè kpéí nke n yí diì mònni nyénè Fadisiēbe nè Sadusiēbe kó mutie mùù muuti pèè mu kpéí.

¹² De mònni kòo tancòumbèe banté ke dò nhò do í bè náannè mutie mùù muuti pèè mu kpéí, kòò bè náannè Fadisiēbe nè Sadusiēbe be kó itié nkpeí nke.

Pieri nàkémè Yesu tumè Kuyie mBire

(Wénté Mariki 8:27-30 nè Duku 9:18-21)

¹³ Yesu tùòke diì mònni Sesadee Fidipu kó dihei kébeke o tancòumbè ke dɔ̀̀: Benitibè yé n tú we mí nhOnitibire? ¹⁴ Kè bèè ò tènné ke dɔ̀̀: Bèmbabè yèmmè do nha tú Isāā-Batiisi, kè betòbè yé nha tú Edii, kè betòbè tu a tú Sedemii yoo Kuyie mpāānāānti náambè kòò mɔ̀u. ¹⁵ Kè Yesu bè beke ke dɔ̀̀: Dindi né yé n tú we? ¹⁶ Kè Simɔ̀ Pierii ò tènné ke dɔ̀̀: A tú Kirisi nwe Kuyie Bire. ¹⁷ Kè Yesu ò nàké ke dɔ̀̀: Simɔ̀ Sonaasi bire, dè nda naati ke yé n cice Kuyie nkuu tì nda nàkémè, fɔ̀ò í tì banté nè amáá. ¹⁸ N né da náámmu ke tú a tú ditári ndi, diì tári ñnkè nke n yóó fíimmè n kó ditínni, bá mukūū báá na kè kù nampɛ. ¹⁹ M bo da duó nKuyie nkpaātiyuu kó sikpetisi, kàa yete dè ketenkè, Kuyie ndè yete kènkè, kàa yie ndè ketenkè Kuyie ndè yie nkeñkè.

²⁰ De kó difñkúò kè Yesu cau nho tancòumbè ke dɔ̀̀: Di báá nàké òmòu n tùmè Kirisi Odeetiwe Kuyie nnàké wèè kpéí.

Yesu do náámmè o kùù nkpeí

(Wénté Mariki 8:31-33 nè Duku 9:22)

²¹ De kó dimònni mieke nke Yesu ketémè kénnaá nho tancòumbè ke tú: N dò nkékte Sedisademmu nwe ikuú tumbè kó bekótibè nè ikuú niubè kó bekótibè nè ikuú wāābè kè bè n fèū, kè n kuɔ, kè n yántè diyie táánni yie.

²² Kè Pierii ò yu kékenténè kòò nàké ke dɔ̀̀: N Yìè, Kuyie m báá yie nkè dè da tuakení.

²³ Kè Yesu wèete kénáké Pieri ke dɔ̀̀: Fùte m borè fò ndibòò! A dó kè m bɔmmu, a toti mèè yèmmè í tú Kuyie nkɔme, benitibè kɔme mme.

Ti bo ntù mmèè botí Yesu

(Wénté Mariki 8:34-9:1 nè Duku 9:23-27)

²⁴ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dɔ̀̀: Kòò mɔ̀u dó kè n tünne wèè bùtínnè omáá, kèto o dapāāti kè n tünne*. ²⁵ Ke yé wèè bo ndó kédèetè o fòmму ò bo mù fétinne,

* 16:24 Wénté 10:38 nè tii wénkùnne

kè wèè duó nho fòmму n kpéi kòo mù pètè. ²⁶ Onìti bo cõnte ba kòò màke kutenkù kuu nkperε demõu kòo wènni né feti. Onìti bo yietí ba kòo wènnii yenté? ²⁷ Ke yé Onìtibire yó nwètinímè nè de cice wèrimú ke neínè Kuyie ntõrè, kèyietí bá wè o tãmmú mannè tii yeti. ²⁸ N di náá mmõmmuõ nwe díndi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nkpaá fòumu kèya Onìtibire kè de wètiní ke bo baatè de kpaàtiyuu.

17

Yesu kãnti do cèètémè

(Wénté Mariki 9:2-13 nè Duku 9:28-36)

¹ Kè de mmõke yewe yèkuò kè Yesu túóté Pieri nè Isaku nè Isaku nanté Isãã, kè bèè deke ditãri dièri mari Ìnkè bèmáá borè. ² Kè Yesu kãntii ceete be ìikè, kòo ìikè mmieti ke dò ndiyiè, kòo yààtii peike kèmpĩnti. ³ Kè bè nyóó daate kèya Mõyiisi nè Edii kè bè náánnè Yesu. ⁴ Kè Pierii náké Yesu ke dò: N Yiè ndè wennimu ke dò nti mbo die, káa dõ m bo dõò titouti titããti, fõ nkùmáá, Edii kùmáá, Mõyiisi kùmáá.

⁵ O kpaá ke me nnáá kè diwetiri marii kãtení ke mièti kè bè kãángo kè bèè keè metammè mamè di mièke kè mè tu: Yie nweè tú m bire kè nh ò dò mesàá, koò yári mediè, nyíènnè o kpeti.

⁶ Yesu tancòumbè kèè dii mònni de kó metammè kè kufõwáá mbè auté kè bèè do kènsii nketenkè. ⁷ Kè Yesu tóónko be borè kè bè bàùtè ke dò: Kufõwáá mbáá di pí, íténnè.

⁸ Kè bèè ìinni be yõ ke wénténi kèya Yesu máá.

⁹ Bè cutiní dii mònni ditãri kè Yesu bè cau nke dò: Di báá yie nkénáké òmòu di ya dè, kè Onìtibire yàa yánténè.

¹⁰ Kè Yesu tancòumbèe o beke ke dò: Ba nkpeí nte kè ikuó wãàbè tu Edii weè dò nkéketé kékãtení? ¹¹ Kè Yesu bè tènné ke dò: Mõmmuõ nwe Edii dòmmè kèniitè kékãtení kètúntè demõu. ¹² N di náámmu ke tú Edii kãtenímu ke dèè, bá benitibè í ò bantè ke ò dõò bè dó mèè botí, mèè botí nku bè yóó fèũmmè Onìtibire.

¹³ Kòo tancòumbèe banté ke dò nhò bè náánnè Isãã-Batiisi kpéi nke.

Yesu tancòumbè do yĩkémè dibõò

(Wénté Mariki 9:14-29 nè Duku 9:37-43)

¹⁴ Bè tũòke dii mònni ditãnni borè kòo niti mòu kãtení Yesu borè ke nínkóo o ìikè ke dò: ¹⁵ Okòti! Kuó m bire mesémmè, de duò yecincirè nye sãã muháã mmièke nè menie ke fèũri mediè, ¹⁶ kè n de kãtènni a tancòumbè borè kè bè yĩke bè bo de mièkũnnemè.

¹⁷ Kè Yesu béi nke dò: Itookperi yembè díndi, mii yó nhã ke di tãã? Mii yó nhã ke di bonàà? Kãtènni debire m borè!

¹⁸ Kè bèè de kãtènni kòo péi ndibõò kè dii yè, kè debiree pãnkèe mièti.

¹⁹ Kòo tancòumbèe o beke bè borè bèmáá ke dò: Dè dòmmè kè tinti í na ke dènnè de kó dibõò? ²⁰ Kè Yesu dò: Di í tá kè de de. Mõmmuõ nwe n di náámmè kè di do ntã bá kè dè mmãnnè feyohfè, demarè na bá ndi yóunnè, di níi na nnamu kénáké ditãri ke dò: Íté! Kè dii íté. [²¹ Dibõò dii mbotí 35 í nyè kè di í bou dinùu ke bántè Kuyie.]

Yesu do náámmè o kũũ nkpeí nkuce medérimè

(Wénté Mariki 9:30-32 nè Duku 9:43-45)

²² Diyiè mari Yesu nè o tancòumbè kè bè mbo Kadidee kó kutempè nkòo bè náké ke dò: Bè bo fité Onìtibire, kè bèè de kùu, ²³ diyiè tãánni yiè kè dèè yántè.

Kòo tancòumbè yèmmèe caàrè mediè.

Yesu yietimè Kuyie ncîètè kòò dàm্পóò

²⁴ Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuàke Kapennaummu. Bèe còú Kuyie ncîètè kòò dàm্পóò kè bèe beke Pieri ke dò: Di kóo kóti í yieti Kuyie ncîètè kòò dàm্পóòà? ²⁵ Kè Pieri dò: Ó yietimu.

Pieri ta dii m̀nni teciètè kè Yesu niitè kòò beke ke dò: Simo a yèmmè dò nwe ndò nkéyietí dàm্পóò, ketenke yembàa, kè bepòòbè? Kòò dò: Bepòòbè. ²⁶ Kè Yesu ò nàké ke dò: Ketenke yembè í dò nkéyietí. ²⁷ Ti né í me ndómè dèe bè yonke, kote dàm̀èeri kèbo nha yĩmpie, a bo keté kètuoti t̀è yĩntè, á baá te nuù kédeite fedífè kè fè mmànne n kòò dàm্পóò nè a kou kàa bè yietí.

18

Yesu tancòumbè ǹnnimè tikóti kpéi

(Wénté Mariki 9:33-37 nè Duku 9:46-48)

¹ De m̀nni kè Yesu tancòumbèe ò beke ke dò: We nyó mbaké Kuyie nkpaàtiyuu mièke?

² Kè Yesu yúni debire sám̀pòrè kécónnè be iikè kè bè nàké ke dò: ³ Mómumu nwe n di náammè kè di í cèète ke naánnè ibí sám̀pòyí di báá ta Kuyie nkpaàtiyuu mièke. ⁴ Wèè bo kékũnne omáá kènaa debire sám̀pòrè wee yó ntú odiewè Kuyie nkpaàtiyuu mièke. ⁵ Kè wèè còuté debire marè nè n kpéi ò còuté mínwe mómumu.

Wèè bo bo nhotòu meyei mmieke ò bo yà

(Wénté Mariki 9:42-48 nè Duku 17:1-2)

⁶ Kòò m̀ou bo mbesám̀pòbè bie mbèè n dó be kòò m̀ou meyei mmieke, kè bè ò dùú nditári dieri ke dootóo dàm̀èeri mièke dè ntũ. ⁷ Meyei nyí yóo paà kutenkũ, wèè né bo tannè otòu meyei mmieke ò bo yà!

⁸ Kàa nòutè t̀è yó nte yoo a naacètè kàa d̀ò meyei, kèéte te kédootóo medétimè. A bo tamè mufòmumu mómumumu mièke nè kubakũ kumáá yoo kutáaku kumáá dè t̀ũnè a bo mmakemè debaà ndèdèrè nè itàkè idéi ke né ta muháá mmũú í kó mmu mièke. ⁹ Kàa ǹnñfè fèè me nyó nte kàa d̀ò meyei nkpeéte fè kédootóo medétimè, a bo tamè mufòmumu mómumumu mièke nè kunonfèkũ dè t̀ũnè a bo mmakemè inuò nyidèi ke né ta muháá mmũú í kó mmu mièke.

Fepièfè fè feti

(Wénté Duku 15:3-7)

¹⁰ Nyénè ke báa senkèri besám̀pòbè bie nkóò m̀ou, n di náá mómumu nwe Kuyie ntòrè yèè bè bàa yè m̀okemu kuce ke bo beé nKuyie mbe kpèti. ¹¹ [Ke yè Onitibire kòtenimè ke bo deeté bèè feti bèmbè.]

¹² Di yèmmè dò nkòò niti m̀ake ipe tekòutè (100) kè fèmaá feti ò báa yóu sipísíwei nè iwei kè í nkpaá dinaacènhòò koò kote kèwammú fèè me nfetaá? ¹³ N di náá mmómumu nwe ò fè yà dii m̀nni dè bo ò narike kèpèète sipísíwei nè iwei ì me nkpaá ke í feti. ¹⁴ Mèè botí nku di cice Kuyie nyí dómè besám̀pòbè bie nkóò m̀ou feti.

Kàa kou d̀ò meyei nha ò nàké

¹⁵ Kàa kou d̀ò meyei, kote kòò nàké didè borè, kòò yie nha ò t̀ènnénu kuce kusàakũ mièke, ¹⁶ kòo me nyí yie nha yú oniti òmáá yoo bèdèbè kè di wènnè benitibè bèdèbè yoo bètàati ké ti tũnte. ¹⁷ Kòò me nyí yie ndi kpèti, nàké ti

ditñni, kòo í yie nditñni kpɛti, dí ò wɛntɛ wɛ̀è í yɛ́ Kuyie, osoùntì. ¹⁸ N di náá mmómumu nwe di bo yete dɛ ketenkè, Kuyie mbo dɛ yete keɪnkè, kɛ di yie ndɛ ketenkè Kuyie ndɛ yie nkɛɪnkè.

Ti bo wɛnnémè dinùù kɛbántɛ Kuyie

¹⁹ N di náámmu kɛ benitibè bɛ̀dɛ̀bè wɛnné ketenkè ñnkè ke mɔ̀o bá dɛ̀è botí n cice wɛ̀è bo keɪnkè ò bo dɛ̀ mbè duó. ²⁰ Ke yɛ́ kɛ benitibè bɛ̀dɛ̀bè yoo bɛ̀táati tii ndɛ n kpɛ́i m bomu bɛ cuokè.

Okpàati do cɛmmè obanteu

²¹ Dɛ m̀nni kɛ Pierii beke Yesu ke d̀o: N Yiè, kɛ n tɛbite n caari, n d̀o nkòò cɛ́ nkuce m̀dɛ? Kuce m̀yiekàà? ²² Kɛ Yesu ò tɛ́nnɛ ke d̀o: Áà, m báá da náké ke d̀o kuce m̀yiekè, m bo yí á ò cɛ́ nkè dɛ̀e tuɔke sipisiyiekè kuce m̀yiekè. ²³ Mɛ̀ botí nku Kuyie nkpàatiyuu d̀onnémè okpàati m̀u wɛ̀è do d̀o ò kó betɔ̀mbɛ̀è ò yietí yebàà mbè ò bannè yè. ²⁴ Ò keté dii m̀nni kɛmbaati ò bàà nkè bɛ̀e kɛtɛnni òm̀u wɛ̀è ò bannè yɛsɔ̀wɛ̀rɛ tekoupiítè (1000). ²⁵ Dɛ kòò nití í mpɛ̀tɛ ke yietí, kòo kpàati d̀o bɛ̀è ò fité wenwe nè ò pokù nè ò bí nè ò kpɛ̀rɛ dem̀u kɛyietí ò bàà. ²⁶ Kɛ wɛ̀è nitii do kénínkòo okpàati iikè, kòò bántɛ ke d̀o: Minné, kɛ n yóó da yietímu dem̀u. ²⁷ Kɛ mesém̀m̀e pí nhokpàati kòo ò pà dɛ kó idííti, kóo yóu kòo íté.

²⁸ Wɛ̀è nití itóo dii m̀nni kɛconè ò népo m̀u, wɛ̀è múnke ò bannè idííti sámpó, kòò pí nkéyíè ò f̀níní ke d̀o: N yietí n dííti! ²⁹ Kòo népo nínkòo ò iikè, kòò bántɛ ke d̀o: Minné kɛ n yóó da yietímu dem̀u. ³⁰ Kòo yete kòò kpɛtínné kòò bo nkɛtí ke yàa ò yietínè ò banní. ³¹ Betɔ̀mbè tɔ̀bè dɛ̀ yà dii m̀nni kɛ bɛ̀ yɛmmè caàrè mediè, nkè bɛ̀e kɛtɛ kénáké okpàati dɛ̀è d̀ò. ³² Dɛ m̀nni kòo kpàati yúní dɛ kóo nití kòò náké ke d̀o: Onitiyiwe f̀s, n da pà a do m bannè ò dííti im̀u a m bántɛ m̀è kpɛ́i, ³³ a do í d̀o nkékuó nha népo mesém̀m̀e m m̀è nda kuó mmèè botáà? ³⁴ Kòo kpàati miɛkɛ peike mediè nkòo duó nde kóo nití sãndámm̀ubè, kɛ bɛ̀e bo nhò kpɛtí kòo yàa yietínè ò banní dim̀u.

³⁵ Mɛ̀ botí nku n cice wɛ̀è bo keɪnkè ò yóó di d̀ò̀m̀è, ke nsà kɛ di í cɛ̀nko ditɔ̀bè nè di yɛmmè mem̀u.

19

Mupobtimù

(Wɛntɛ Mariki 10:1-12)

¹ Yesu duó ndii m̀nni ò tié nkédeè, kɛ́tɛ Kadidee kɛkɛtɛ Sudee kó kutemp̀e mmieke, Suditɛ́ kó nyáa. ² Kɛ ditñni dieri nhò urínè kòò miɛk̀unko bɛmuɔ̀mbɛ.

³ Kɛ Fadisiɛ̀bɛe kɛtɛni ke bo ò dii nkòò beke ke d̀o: Ikuó yie nhonití bo bɛtimè ò pokù bá tii kpɛ́innáà? ⁴ Kɛ Yesu bɛ̀ tɛ́nnɛ ke d̀o: Di í kàa ntii wàri ke tú: Meketimè m̀nni Kuyie ndo d̀ò onití nè ò pokù nwaà? ⁵ Nɛ̀ dɛ kpɛ́i nkòo nitid̀u bo yóu ò cice nè ò yó kɛtaunnè ò pokù kɛ̀ bɛ̀e náa nhonití omáa. ⁶ Dɛ m̀nni bɛ̀ tɛ́nke í bo bɛ̀dɛ̀bè, bɛ̀e náa nhonití omáa ndi. Onití tii mbáá yate Kuyie ntàu ndè.

⁷ Kɛ Fadisiɛ̀bɛe ò beke ke d̀o: Ba nkɛ́i nné te kɛ M̀yisi kó ikuó tú: Kòo nití d̀o kɛbeti ò pokù wɛ̀è ò duó mmɛyatimè kó dipátiri? ⁸ Kɛ Yesu bɛ̀ tɛ́nnɛ ke d̀o: Di kó itookpɛ́i kpɛ́i nte kɛ M̀yisi yɛ̀ ndi mbɛti di pɔ̀bè, meketimè m̀nni dɛ̀ do í mɛ̀ ndò. ⁹ N di náámmu kɛ tú kòo nití pokù í yie ke dounè betɔ̀bè kòo d̀u ò bɛ̀ti ke t̀utótɛ ot̀u ò náa nwɛ̀è d̀outi d̀utinè wɛ̀nwe benitipòbè.

¹⁰ Kòo tancòumbèè ò náké ke d̀o: Kɛ̀ dɛ̀ d̀o mmɛmmè kòo nití í puoke dɛ̀ t̀u. ¹¹ Kɛ Yesu bɛ̀ náké ke d̀o: Benitibè báa na kɛcɔ̀utɛ dɛ kó tináahti kɛ̀ dɛ̀ í tú

Kuyie nteennè bè. ¹² Meborime sūmu péu mèè te kè bèmabè í puokú: Bèmabè túmu yedataà nnè bè bè piémè, kè bè fōmmu betòbè ke bè pīnné sīkpààtīcēí miéke mutōmmú, kè betòbè yóu dipopuò ke bo na kēpī nKuyie nkpààtīyuu kó mutōmmú. Kè wèè bo na kécouté de kó tináaṅti wèè tì couté.

Yesu mǎmè Kuyie nkó mesàà nyibí kpéí

(Wénté Mariki 10:13-16 nè Duku 18:15-17)

¹³ Kè benitibè nkōrinèni ibí Yesu borè kòo bo nòó nho nou i Ìnkè kébántè Kuyie nnè i kpéí, kòo tancòumbè mbè kpànnè. ¹⁴ Kè Yesu bè nàké ke dò: Yóunè kè ibí nkōriní m borè bá nyi bètinè, ke yé Kuyie nkpààtīyuu bomè bèè i dōnnè be kpéí nke.

¹⁵ Kè Yesu nòó nho nou i Ìnkè, kébántè Kuyie, kédeè kéíté.

Odapàà ntipàtì yìè

(Wénté Mariki 10:17-31 nè Duku 18:18-30)

¹⁶ Kòo niti mǎu kōtení Yesu borè kóò beke ke dò: Okòtì, n dō nkédòò ba dèè tu desààrè kēpété mufōmmu mùù bo sǎà? ¹⁷ Kè Yesu ò tèǎné ke dò: Dè dōmme kàa m bèkú dèè tu desààrè? Òmǎu mǎa wèè sà, kàa dó kēpété mufōmmu mùù bo sǎà, a ndǎori nKuyie ntannò yēmme. ¹⁸ Kòo beke Yesu ke dò: Ñnye nye? Kè Yesu ò tèǎné ke dò: Yèè tu: A báa kuò oniti, a báa duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dǎu, a báa yúúkú, a báa souté kécaàrè a kou tǎu yètiri, ¹⁹ a dé a cice nè a yǎ, kéndó a kou tǎu a dǎ mèè botí amǎa. ²⁰ Kè de kóo dapàà nho tèǎné ke dò: N tūmmu de kó yetannò yemǎu, ñnye kpaá ke n dōnni tēnke? ²¹ Kè Yesu ò nàké ke dò: Kàa dó kéwenke páí, kǎte kéfité a mǎke dè kēpámmú idíítí beçiribè a bo pété kéñkè kó tikpàtì, kàa dèè á wētení kè n tūnne.

²² De kóo dapàà nkèè dii mǎnni de kó tináaṅti kòo yēmme caàrè, kòo íté ke yé ò mǎkemè tikpàtì mediè.

²³ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò: N di náá mmómmu nwe, dè bo nyóunè tikpàtì yìè nhò bo tamè Kuyie nkpààtīyuu miéke. ²⁴ M bo yíé kè di nàké ke tú dè bo nyóunè tikpàtì yìè mbo tamè Kuyie nkpààtīyuu miéke kēpēté yòyó bo tamè feyárfife fiè.

²⁵ Kè Yesu tancòumbèè tì kèè kè dèè bè di mediè, kè bè dò: Kè dè dò mme mme we mbo na kécooté?

²⁶ Kè Yesu béi nke dò: Dè yóunèmu benitibè dè me nyi yóunè Kuyie.

²⁷ De mǎnni kè Pierii beke Yesu ke dò: Ti me nyóumè demǎu ke da tūnne ti kpeti né yó ndōmme? ²⁸ Kè Yesu bè tèǎné ke dò: Mómmu nwe n di náámmè Kuyie mbo daò dii yé demǎu depànnè kè Onitibire nkari de kpààtikàri tidietì kperi Ìnkè, dínni n tancòumbè di bo nkari yekpààtikàrè tepítè nè yèdèè, kèbekénè Isidayeribe kó iwua ntepitè nè idéi. ²⁹ Bèè bo yóu be cēí nè be néí nè be tabè nè be cicebè nè be yǎbè nè be bí nè be paa n kpéí, bè bo pété kè dèè nòó nkuce tekòutè (100) kè bè mmǎke mufōmmu mùù bo sǎà. ³⁰ Besükubè bèè tu beketibè di mmǎnni bè bo náá mbesombe, kè bèè tu besombe di mmǎnni kè bèè náá mbeketibè.

20

Kupaku yìè nwaámmè betōmbè

¹ Kuyie nkpààtīyuu dōnnè oniti mǎu nwe wèè do yè dikūnweñni sèi ke bo waá mbetōmbè kéánnè o paku. ² Kè bèè taá ndiyiè dimǎa kó idíítí, kòo duó nkè bèè kǎtè kénkúútí. ³ Kòo yíé kèyè tewebiètè mèwei, ke nsó mbèmabè cènti

yaarè bá bè í pī mmùmamù. ⁴ Kòò bè nàkè ke dò: Kóténè kẹ́pí mmutòmú m paku kè n di yietí dè dò n di yietí m̀èè botí, kè bèe kótè. ⁵ Kòò wète kékote diyie còmmú dìi m̀onni yeyo nè tewebiètè m̀etāāti m̀onni ḱewaa mbetabè. ⁶ Mesomme kòò yè tewebiètè m̀enùmmù, kénsó mbemabè tó centi yaarè, kòò bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di tũũ ndie nke í pī mmùmamù? ⁷ Kè bè dò: Òm̀aù í ti benke mmutòmú. Kòò bè nàkè ke dò: Múnke kóténè kẹ́pí mmutòmú m paku.

⁸ Kuyuoku m̀onni kè kupaku yiè nnáké wèè baa betòmbè ke dò: Yú betòmbè kè bè yietí kékete bèè dèntení, kédente bèè ketení. ⁹ Kòò yietí bèè do kótè tewebiètè m̀enùmmù diyie dimáá tómmú díítí. ¹⁰ Bèè do keté kékótè kè bèe tuakeni kè be yèmmè ndò mbè yóò bè yietí kè ì pēētè betabè kp̄eyi, kè bè né bè yietí bá wè diyie dimáá tómmú díítí múnke. ¹¹ Kè be mieke peike kupaku yiè, nkè bè nkpa nke tú: ¹² Bie mpí mmutòmú tewebiètè m̀emáá ndi kaa bè yietí kè ì m̀annè ti kp̄eyi, tínti bèè tũũ nke pī mmutòmú kuyie mmieke ke òu. ¹³ Kè kupaku yiè nténnè be kóò maù ke dò: N népo n yí da ciitè a do yiemmu ke bo còutè diyie dimáá tómmú díítí. ¹⁴ Còutè a díítí ḱéíté, n d́ó ḱeyietí wèè dèntení kè ì mmannè a kp̄eyi nyi. ¹⁵ N yí d̀ò nkédòd̀nè n d̀ómè n díítáá? Yáa a mieke peike n niti m̀èè kp̄éí nke. ¹⁶ M̀èè botí nku bèè tú besombe bè bo naá mbeketibè, kè bèè tú beketibè kè bèe naá mbesombe.

Yesu do náammè kuce metáammè o kũũ nk̄éí
(Wénté Mariki 10:32-34 nè Duku 18:31-34)

¹⁷ Yesu kori dìi m̀onni Sedisademmu ḱeyú o tancòumbè tepíítè nè bèdébè kè bè nkérí kòò bè nàkè ke dò: ¹⁸ Ti mè nkòri kù Sedisademmu bè bo fítè Onitibire, kè ikuó niùbè nè ikuó wáábè kè bèè ò bekénè ke d̀ò ò d̀ò nkékuó, ¹⁹ kóò duó mbèè í tú nKuyie nkè bè nhò puoti yedá koò daú, kóò baaké kudapááti. Diyie táánni yiè kòò yántè.

Sebedee bí dómè yekàrè ketiyè
(Wénté Mariki 10:35-45)

²⁰ Dè m̀onni kè Sebedee pokùu kòtènni o bí Yesu borè ke nínkóo o ìikè kóò bántè. ²¹ Kè Yesu ò beke ke dò: A d́ó ba? Kòò d̀ò: N d́ó a yóu kè m bí ìi nnanke nkari a kp̀ààtiyuu mieke die nha bakù yóu detèrè kucànkù. ²² Kè Yesu d̀ò: Di í yé di békú tí, di bo na ḱeyà n yóó yà fèè b̀òòfàà? Kè bè d̀ò: Èè, ti bo na. ²³ Kè Yesu bè t́éñné ke d̀ò: Ḿómmuò ndi bo fè yà. M̀i né í yóó t́áátè bèè yó nkari m bakù yóu nè kucànkù, n cice wèè yé bèè te dè kó yekàrè.

²⁴ Kè Yesu tancòumbè sombe tepíítè ti kèè kè be mieke peike Isaku nè o nantè Isāa. ²⁵ Kè Yesu bè yu bemou kè bè nàkè ke dò: Bèè tu bekp̀ààtibè, ketenkè yembè bèè f̀éũnko benitibè, kè bekperibè yo mbesàmpòbè muwèrimù. ²⁶ Di kp̄eré í d̀ò nkéndó mmemme, wèè d̀ò ḱéntú odiewè wèe naá betabè kóo t̀nti, ²⁷ wèè d̀ò ḱéntú oketiwe wèe naá betabè kó kudaakù. ²⁸ Onitibire í k̀òtení ke bo nkari kè bè pī nho tómmú, ò k̀òtení ke bo pī mmutòmú mmu benitibè kp̄éí, kédúò nho f̀ommu kédonté kusùkù.

Yesu do wéimmè tiyũ̀nti tidéti Sedikoo mieke
(Wénté Mariki 10:46-52 nè Duku 18:35-43)

²⁹ Yesu nè o tancòumbè bè yèti dìi m̀onni Sedikoo kè benitibè péu mbè tũ, ³⁰ kè tiyũ̀nti tidéti k̀ari kuce nùu ḱekeè Yesu p̀enkémè ḱep̄èkè ke d̀ò: Okóti! Dafiti kó debire ti kuó mmesémmè.

³¹ Kè benitibè ntí kp̀annè ke tú t̀ii ćééké, kè tí né d̀àke p̄èkè mediè nke d̀ò: Okóti Dafiti kó debire ti kuó mmesémmè.

³² Kè Yesu cómmóó ké tì yùni ké tì beke ke dò: Di dọ n di dọd ba? ³³ Kè tì dà: Okòtì ti dọ kéwéntému.

³⁴ Kè mesémme pfi nYesu kòo kááké ti nuò nkè tì pànkke wénté kòò túnne.

21

Yesu tatimè Sedisademu ke deke sàmmarímú

(Wénté Mariki 11:1-11 nè Duku 19:28-40 nè Isāa 12:12-19)

¹ Bè tónnè dii mōnni Sedisademu ke tùòke Betifasee Odifiè tārì také. Kè Yesu tō nho tancóumbè bèdébè, ² ké bè nàké ke dọ: Kòtènè dihei dii me mbo di iikè di bo yà sàmmarínseri kè dè pítí nè di bii kè dí dè pité kékòtènèni. ³ Kòò mọù di beke ke tú: Di dọri ba? Di dọ: Ti Yiè nweè dè dọ. Ó yóó di yóumu kè dí dè tùóténi.

⁴ Kè dè bo dọd Kuyie mpānāahti náahtò do nàké tì ke dọ:

⁵ Sedisademu kòbe,
ntenè di kóo kpààti ke kéréni di borè,
ke yòd nke deke sàmmarímú,
ke deke sàmmarínseri kó dibii.

⁶ Kè Yesu tancóumbèe kòtè kédòò ò bè nàké tì, ⁷ kékòtènèni sàmmarínseri nè di bii, kénós mbe yààti di ìnkè kè Yesu deke. ⁸ Kè besükùbè mpienko kuce mesàà nke nenkù bè yààti ku ìnkè. ⁹ Bèè ni Yesu iikè nè bèè ò tū nkè bè mpīkù ke tú: Dafiti kó debire a yètìri ñdeu! Kuyie ndòd mesàà nfó nwèè kéréni nè ti Yiè nKuyie nkó diyètìri! Kuyie nyètìri ñdeu kènkè!

¹⁰ Yesu ta dii mōnni Sedisademu kè kunḡroo dátinné dihei kè benitibè mbékú ke tú: Wenninwe yie? ¹¹ Kè bèè bè tēñné ke dọ: Kuyie mpānāahti náahtò Yesu nwe Kadidee kó kutempè nkó dihei Nansareti kou.

Yesu bètimè bepótambè Kuyie ncĕtè mieke

(Wénté Mariki 11:15-19 nè Duku 19:45-48 nè Isāa 2:13-22)

¹² Kè Yesu ta Kuyie ncĕtè kébeti bepótanfítibè nè bedombe, kébuò mbédíticeetibè kòò tábùribè nè bèè fiiti sinónkpeé be kó yekàrè, ¹³ kédeè ké bè nàké ke dọ: Ti wàrimu ke tú bè bo nyu n cĕtè ke tú mubáammu kpete, ke dīndi né tè dòd beyóóbè kó disòri!

¹⁴ Tiyūònti nè yekpīè kè bè nkòrini Yesu borè Kuyie ncĕtè mieke kòò bè miékunko. ¹⁵ Ikuò niùbè nè i wāàbè bè yà dii mōnni Yesu dòd tūi dieti, nè ibí pīēkùmè ke tú: Dafiti bire a yètìri ñdeu, ¹⁶ kénáké Yesu ke dọ: A yo bè tūmàà? Kè Yesu bè tēñné ke dọ: Di i káa ntūi wàri ke tú: Ibí nè ibibénni bo ndiè nke da sántáà?

¹⁷ Mēmme kè Yesu bè yóu deborè kéwēte kényiè mBetannii eité.

Yesu dúómmè kè mutie kpeí

(Wénté Mariki 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Kè dèe wenté kè Yesu nwētini dihei mieke kè dikōnni ò pī. ¹⁹ Kòo yà fikìè kó mutie mamù kuce nuù kétósno kè tifaàti máà dàátí kòo mù nàké ke dọ: Á tēnke báá peité bitì.

Kè mutie pànkke kpeío. ²⁰ Kòo tancóumbèe dè yà kè dèe bè di mediè nkè bèè ò beke ke dọ: Dè dòmmè kè de kó mutie kpeío dende bàmbà? ²¹ Kè Yesu bè nàké ke dọ: N di náá mómmuò nwe, kè di do n tá ke í yīkù di bo na kédòd kè dèe pēētè n dòd dè mutie muu, di bo na kénáké ditāri dii nke dọ: Íté dende kédo dà mèèri mieke kè dèe dòd. ²² Kè di báá nKuyie nke tá, di kù mọù dèè kó dimàà di báammu mieke kù bo dè dòd.

Yesu wērímú bonní de
(*Wénté Mariki 11:27-33 nɛ Duku 20:1-8*)

²³ Kɛ Yesu wɛtɛ kɛta Kuyie nciɛtɛ kɛnduò mbenitibɛ itie kɛ ikuò niùbɛ kó bekótibɛ nɛ behɛikɛnkótibɛ kɛ bɛɛ ò beke ke dò: Nɛ òmmu wērímú mmu a dɔorinɛmɛ die? We nda duò dinùù kàa dɛ dɔòri?

²⁴ Kɛ Yesu bè tɛ́nné ke dò: M múnke bo di beke timati kɛ di n tɛ́nné nné di náké nɛ mùù wērímú mmu n dɛ dɔòrinɛmɛ. ²⁵ We ndo tɔnní Isáa koo nháa bátémmu benitibɛ, Kuyie naà kɛ benitibɛ?

Kɛ bè nnáa mbemáa ke tú: Kɛ ti yí Kuyie nkuù do ò tɔnní ò bo yí ba nkpréi nné te kɛ ti í yie nho kpeti. ²⁶ Kɛ ti me nyí benitibɛ bɛɛ ò tɔnní, ti bo cé ndikpánni ke yé benitibɛ bɛmou do yémɛ ke dò nyIsáa tu Kuyie mpāānāānti náāntò. ²⁷ Kɛ bɛɛ tɛ́nné Yesu ke dò: Ti í yé. Kɛ Yesu dò: M me mmúnke báa di náké nɛ mùù wērímú mmu n dɛ dɔòrinɛmɛ.

Ibí idéi kó medonnimɛ

²⁸ Kɛ Yesu yíé ké bè beke ke dò: Di yèmmɛ dòmmɛ nɛ tináānti tii? Oniti mǎu weɛ do mǎke ibí idéi kɛyú deketirɛ ké dɛ náké ke dò: Kɔtɛ yie m paku kɛpí mmutómmú. ²⁹ Kɛ dɛɛ ò tɛ́nné ke dò: M báa na, kédeɛ kédemmu mùù kpéi nte kɛ dɛ béi memme kékɔtɛ. ³⁰ De kó difɔnkúò koo yú deterɛ ke me ndɛ náké, kɛ dende ò tɛ́nné ke dò: N cice m bo kɔtɛ. Dɛ me nyí nkɔtɛ. ³¹ De kó ibí idéi memme ònde yie ndɛ cice kpeti? Kɛ bè dò: deketirɛ. Kɛ Yesu bè náké dò: N di náa mmómumu nwe beyóóbɛ nɛ benitipòbɛ bèɛ dauti dautinɛ benitidaabɛ bè bo di niiténɛ kɛta Kuyie nkpaatiyuu mieke. ³² Ke yé Isáa-Batiisi kòténimɛ ke di benke kuce saàkù, di me nyí yie nhò di náké ti, beyóóbɛ nɛ bèɛ dauti dautinɛ betòbɛ kɛ bè ti yie, nkɛ di yà, di me nyí cèete ke bo yie nho kpeti.

Betòmbɛ yeibe kó medonnimɛ
(*Wénté Mariki 12:1-12 nɛ Duku 20:9-19*)

³³ Kɛ Yesu yíé ké bè náké ke dò: M bo di náké medonnimɛ tɛmɛ, oniti mǎu weɛ do fíkuɔ detie mbɛ tu dɛ finyi kémaá kuduotí ké dɛ fii, kédammu difɔtiri ò yó nhūtíri dɛ yetebe, kémaá didènni bè bo ndekù di ke baa o paku. De kó difɔnkúò kéānnɛ betòmbɛ kupaku kéitɛ kékote kupòòkù. ³⁴ Yetebe bí dii mǎnni koo tɔ nho tòmbɛ bèè bàa o paku mieke be borɛ kɛ bè bo ò duònko o kó yetebe. ³⁵ Bèè bàa o paku kɛ bɛɛ pí nho tòmbɛ mabɛ ò tɔnko bè kéduku òmou, kékuo otou, kébúóti otou yetárɛ. ³⁶ Kɛ kupaku yiè nwɛtɛ kɛtɔ nho tòmbɛ tóbɛ kɛ bè nɛnɛ bekɛtibɛ, kɛ bɛɛ bè dɔò bè do dɔò mèè boti bekɛtibɛ. ³⁷ Koo yóu kɛtɔ nho bire mómmonde koo yèmmɛ ndò mbɛ bo dɛ yòtɛ. ³⁸ Bèè bàa kupaku bè yàni dii mǎnni o bire kénákɛ bɛmáa ke dò: Ntɛnɛ wèè yóu tieke kupaku, ti kote kóò kùò ké kù tieke. ³⁹ Memme kɛ bɛɛ ò pí nkéyennɛ kupaku mǎnku kékúo.

⁴⁰ Kɛ Yesu né beke ke dò: Di yèmmɛ dò nkupaku yiè mbo tuokɛni dii mǎnni ò bo yíme bèè bàa o paku? ⁴¹ Kɛ bɛɛ ò tɛ́nné ke dò: Ò bo kuò de kó betòmbɛ yeibe kéwaá mbetòbɛ kéānnɛ o paku, bèè yó nhò duò nho tebe yé bi dii mǎnni.

⁴² Kɛ Yesu yíé ké bè náké ke dò: Di í kàa tii wàraà? Tii tu:

Bèè maà bè dootóo dii tári
dii náa ndipūù kó ditári mómmondi,
Kuyie nkuù dɔò de kó tidieti
kɛ ti ti yà kɛ dɛ ti naati.

43 Deè kpéí nte kè n di náá nke tú Kuyie mbo fiete ku kpààtiyuu di borè kédúú nkubotí tekù, kùú yóó pī mmuṭṭómmú sààmù kù dó mù. [44 Wèè bo bété de ko ditári ò bo koute, kè di do wèè ìnkè dii ò nànto.]

45 Ikuú niùbè kó bekótibè nè Fadisīēbe bè kèè dii m̀̀nni de kó medonnimè kébanté ke d̀̀ nYesu be nnáánnè, 46 kéndó kóó pī nke né yote benitibè ke yé benitibè βεμου do túmè Yesu tú Kuyie mpáánaànti nááànto.

22

Mupotúòmù kó dibanni (Wénté Duku 14:15-24)

1 Kè Yesu nsáké ke bè náánnè medonnimè mieke ke tú: 2 Kuyie nkpààtiyuu d̀̀nnè okpààti wèè do kùú wènwè tidiiti o birè kó mupotúòmù kpéí, 3 kètṣ nke d̀̀ bèe yúni ò sòò náké bè mupotúòmù kpéí nkè bèe kotení kédì dibanni, bá òm̀̀u í nk̀̀tení. 4 Kòo yíe kètṣ m̀̀betṣmbè t̀̀bè ke d̀̀: K̀̀tenè ké bè náké ke d̀̀: N k̀̀uam̀̀u n ẁ̀ú sàayi kè bè bèíné ke dèè, kè bèe kotení dibanni. 5 Bá bè keté ke í ndake de kó dibanni kpeti, kè yie nk̀̀tè o paku, kòo t̀̀u kote o potaá, 6 kè betṣbèe pī nde kó betṣmbè kè bè f̀̀éú nkè bè kùú. 7 Kòo kpààti mieke peike kòo t̀̀ m̀̀behā̀p̀̀mbè kè bèe kuò de kó benitibè kécúu m̀̀be ei. 8 De kó dif̀̀nkúò kòo náké o t̀̀mbè ke d̀̀: Mudii bim̀̀u, n yu bè m̀̀e nyí m̀̀ánnè kè mù di. 9 K̀̀tenè dihei mieke kè di yà bèè kó dimàà, dí bè yúni kè bèe kotení kédì dibanni. 10 Kòo t̀̀mbèe kote dihei mieke, k̀̀yúni bè yà bèè kó dimàà c̀̀enke, besààbè nè beyeibe, kè benitibèe píe ndibanni kó kudieku.

11 Kòo kpààti ta ke bo yà bèè yo ndibanni, k̀̀ns̀́ nhòom̀̀u dè k̀̀kè ke í dááti dibanni kó tiyàati okpààti bè duó nti. 12 Kòo ò beke ke d̀̀: N népoo, dè d̀̀omme k̀̀a í dááti dibanni kó tiyàati? Bá de kóo niti í ntè̀nnè t̀̀matì. 13 Kòo kpààti náké o t̀̀mbè ke d̀̀: Boùnè we kédootóo ditowaà dibìnni mieke, ò yó nkuò ndè ke cáá nho niì. 14 Ke yé Kuyie nyumè péu nwe ke táátè sámp̀̀p̀̀.

Yesu yèmmè bèe duó Sesaa o kperè kédúú Kuyie nku kperè (Wénté Mariki 12:13-17 nè Duku 20:20-26)

15 Kè Fadisīēbe nwanti bè bo dínnè ti Yesu o náánti mieke kóo pī, 16 kètṣ m̀̀be k̀̀be mabè nè Edotí kó f̀̀nafè k̀̀be mabè kè bèe kote kénáké Yesu ke d̀̀: Okóti, ti yému ke d̀̀ nha tú wèè náà ntimómm̀̀nti ke benkú Kuyie nkó kuce weti weti, a í yíèkù òm̀̀u bá kòo tú wè. 17 Dè wenni ke d̀̀ nti nyieti dàmp̀̀p̀̀ò okpààti dièwè wèè bo Odommáà, kè ti báa nyieti?

18 Yesu né m̀̀e nyémè be yèmmè kòo bè náké ke d̀̀: Díndi m̀̀eyèmmè m̀̀edémè yèmbè dè d̀̀omme kè di d̀̀ó kè n díí? 19 Duónnènni fedífè f̀̀emáà di yieti f̀̀e dàmp̀̀p̀̀ò kè n yà.

Kè bèe ò duó nfedífè f̀̀emáà. 20 Kè Yesu bè beke ke d̀̀: We nte kufènkù kùú bo fe mieke nè diyètiri dii wàri fe ìnkè? 21 Kè bèe ò t̀̀énnè ke d̀̀: Sesaa, okpààti dièwè wèè bo Odommu.

Kè Yesu bè náké ke d̀̀: Duónnè Sesaa o kperè kédúú nKuyie nku kperè.

22 Bè kèè dii m̀̀nni de kó tináànti kè dèè bè di kè bèe cíté.

Dipopuò í bo kènkè (Wénté Mariki 12:18-27 nè Duku 20:27-40)

23 De kó diyie dimáà mieke Sadusīēbe bèè tu mukúkéyántimù í bo kè bèe kotení kébeke Yesu ke d̀̀: 24 Okóti, M̀̀oyiisi kó ikuú tú kòo niti ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèè ò t̀̀uótè kòo peitè ibí kè li s̀̀otè wèè ku o cíètè. 25 Kè diyòfùs

mari kòbe né mbo bèyiekè kòo ketiwèe puoke ke kú bá debire í bo kòo nantèe túóté de kóo kúpokù ²⁶ ke múnkee kú bá debire í bo, kè bè mme nhò ke yàa tuakenè oyiéwè. ²⁷ Kè dè mboní kòo nitipòkùu kú. ²⁸ Mukúkéyántímù yìè be we nyó nte de kóo nitipòkù, òmòu bè me nhò puokemè?

²⁹ Kè Yesu bè tèǹné ke dò: Di yetému di í yé mèè kpéi Kuyie nnáanti di me nyí banté ku kó muwérímú. ³⁰ Ke yé beciríbè bo yánté diì mǹni dipopuò í yó mbomè, bè yó ndonnè Kuyie ntǹrè dòmmè mme keǹkè. ³¹ Kè tii tú mukúkéyántímù kpèti di í kàa ntii wàraà? Tii tú: ³² N tú Kuyie nku a yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu bè do tii nkù. Kuyie nyí tú beciríbè kòku, kú tú befòùbè kòku nku.

³³ Kè diǹnni keè Yesu bè tèǹné mèè boti kè dèe bè di mèdiè.

Ikuú ì pèèté isonyi

(Wénté Mariki 12:28-34 nè Duku 10:25-28)

³⁴ Kè Fadisìèbe yà Sadusìèbe í namè ke tèǹné Yesu bè nàké tì, ke tíí. ³⁵ Kè Fadisìèbe kóo kótì ndó kédíí nYesu kòò beke ke dò: ³⁶ Okóti, ikuú dièyi tú ònyi? ³⁷ Kè Yesu ò tèǹné ke dò: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memòu, nè a wènni dimòu nè a cii memòu. ³⁸ Ì tu ikuú ketiyi ì de. ³⁹ Nte itei ì ì dònnè: Ndó a kou tàù a dó mèè boti amáa. ⁴⁰ Mòyiisi kó ikuú nè Kuyie mpáánáanti náamè do nàké tì timòu kó dikùnni ndi.

Kirisi tu Dafiti yaàbire ndeà?

(Wénté Mariki 12:35-37 nè Duku 20:41-44)

⁴¹ Fadisìèbe me ndè tikúmè kè Yesu bè beke ke dò: ⁴² Di yèmmè dò nKirisi tú we nkó deyaàbire? Kè bèe ò tèǹné ke dò Dafiti.

⁴³ Kè Yesu bè beke ke dò: Ba nkpeí nnè te kè Muyaánsààmù do niité Dafiti kòo nyu Kirisi ke tú o Yiè? Ò nàa ndii mǹni ke tú: ⁴⁴ N Yiè nKuyie nnàkému n Yiè nke yi: Nkari m bakù you kè n yàa da duónnè a kpantidèntòbè kàa bè cùuti. ⁴⁵ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, nho Yiè mbo yíme kéwète kèntú o yaàbire?

⁴⁶ Bá òmòu í nna kóò tèǹné. Nè de yìè òmòu ténke í ndàáti kòò beke timati.

23

Yesu kpannèmè Fadisìèbe nè ikuú wààbè

(Wénté Mariki 12:38-39 nè Duku 11:43, 46, 20:45-46)

¹ Kè Yesu nàké diǹnni nè o tancòumbè ke dò: ² Fadisìèbe nè ikuú wààbè beè dò nkémbenkù Mòyiisi kó ikuú. ³ Nyiénnè ke daòri bè di náa nti, di né bá ntù mbe kó meborime ke yé bè di náa nti bè í ti ndaari. ⁴ Bè bou yetuò cèèyè nye ke touñko benitibè, bè né í bè teénnè bá sámòpò kè bè bo yè tó. ⁵ Bè ò ndaari be kperè demòu ke dó benitibè beè bè yà, ke yánti iduké dièyi ke àà yenáankéké de mieke ke ù be baà, ke kpènti be yaàbòrè mánke mupààkómù okùmù, ⁶ ke dó yekàrè kètiyè yebaa mmieke nè titíntouti mieke, ke dó bè mbè doú nke bè deúkùnkò yekààtè mieke, ⁷ ke bè yu ke tú: Okóti, okóti. ⁸ Díndi di bá nyíè nkè bè ndi yu ke tú: Okóti, di kó Okóti bo omáa ndi, dimòu kè di eri. ⁹ Di bá nyu òmòu ketenkè kie nyíènkè ke tú di cice, ke yé di cice bomè omáa ndi wèè bo keǹkè. ¹⁰ Di báa yie nkè bè ndi yu ke tú: Oniùti ke yé di kóo niùti bomè omáa ndi wèè tu Kirisi. ¹¹ Wèè de u di mieke we ntú betòbè kóo tǹnti. ¹² Wèè deúkùnnè omáa bè bo ò kékùnnè, wèè kékùnnè omáa kè bèe ò deúkùnnè.

*Yesu do kpannèmè Fadisīēbe nè ikuó wāābè
(Wénté Mariki 12:40 nè Duku 11:39-42, 44, 52, 20:47)*

13 Di bo yà dínđi Fadisīēbe nè ikuó wāābè, meyèmmè mèdémè yembè! Di paanko mēè kpéi Kuyie nkpaàtiyuu benitibè, di í tati di mómmámbe, di me nyí yóu bèè dó kè bè bo ta.

[14 Di bo yà dínđi Fadisīēbe nè ikuó wāābè, meyèmmè mèdémè yembè! Ke yé di fekúmè bekúpobè kperε deməu, nè memme ke ɔ nhokũnko di báammu kè dè bo ndò ndi weti, Kuyie mbo di poté kè dè nyóu mmèdiè.]

15 Di bo yà dínđi Fadisīēbe nè ikuó wāābè meyèmmè mèdémè yembè! Dínđi bèè cènti ketenkè keməu nè dāméréri miékoo ke wanti képété wèè bo tũnne di kó kuce, di ò pété dii mǎnni ke né ò sɪnkũnne kòo di pēēté kémmànnè kéta muháá mmiéke di tati mù.

16 Di bo yà dínđi tiyũ̀nti tii dó kéniié benitibè! Dínđi tú kòò mǎu yu Kuyie ncíēté yètiri ke pàrikè ke yē nhò bo dǎo tì, ke í ti dǎo, de kpeti í bo, kòò me nyu Kuyie ncíēté kó mesəo nyètiri ndi ò dò nké ti dǎomu. 17 Tiyēinti, tiyũ̀nti dínđi, ǎnde pēēté detere mesəo naa kè Kuyie ncíēté tēè mè wènkũnko? 18 Ke wētε ke tú: Kòò mǎu yu diwũ̀stǎnni yètiri ke pàrikè de kpeti í bo, kòò me nyu dipǎnni bè pǎ di Kuyie ndiwũ̀stǎnni ìnkè ò dò nkédǎomu ò yu ke yē nhò bo dǎo tì. 19 Dínđi tiyũ̀nti ǎnde pēēté detere? Dipǎnnàa kè diwũ̀stǎnni dii wènkũnko dipǎnni? 20 Kè wèè yu diwũ̀stǎnni yètiri ke pàrikè ò yu nè dèè kó dimàà bo dènde di ìnkè.

21 Wèè yu Kuyie ncíēté yètiri ke pàrikè ò pàrikènè Kuyie nku kùù ā de miéke. 22 Kè wèè yu kèìnkè yètiri ke pàrikè ò pàrikènè Kuyie nkpaàtikàri ndi nè Kuyie nkùù kàri di ìnkè.

23 Di bo yà dínđi Fadisīēbe nè ikuó wāābè, meyèmmè mèdémè yembè! Bèè duò nKuyie nyikũmboti imǎu kó meyaatimè tepíté, ke búuti dèè tú demómmanne ikuó miéke, a bo ndǎorimè dèè wenni, ke kuò nhotǎu mesémmè, ke dǎori Kuyie ndó dè. Dèè do dò nkéndǎori ke né báá yóu desǎnne. 24 Tiyũ̀nti dínđi tii dèri benitibè, di ǎǎ cááté menie ndi yàà bo yànè mèè kpéi tebité ke né níí maǎnko yóyó.

25 Di bo yà dínđi Fadisīēbe nè ikuó wāābè, meyèmmè mèdémè yembè! Di eiri ibòòke nè yebo ìnkè kè de miéke né piéké di yúukú dè nè di fèke dè. 26 Tiyũ̀nti dínđi Fadisīēbe, keténè kéheité ibòòke nè yebo miéke kè de ìnkè né na kéwenke.

27 Di bo yà dínđi Fadisīēbe nè ikuó wāābè! Di dǎonnè ifǎti nyi bè bí í ke pa nyi ìnkè kè í miéke né piéké yekũ̀ò nè depàkùrè. 28 Ke dǎori ke dò ndi wenni benitibè ìkè ke né mǎke meyèmmè mèdémè nè meyi ndi miéke.

*Yesu kpannèmè Fadisīēbe nè ikuó wāābè
(Wénté Duku 11:47-51)*

29 Di bo yà dínđi Fadisīēbe nè ikuó wāābè, dínđi bèè maà Kuyie mpǎǎnǎǎnti náam̀bè fǎti mesàà nke sǎri bèè do dǎori Kuyie ndómè be kpeyi, 30 ke náá nke tú: Kè ti do mbo de mǎnni ti na bá ñwènnénè ti yembè kè ti kùo Kuyie mpǎǎnǎǎnti náam̀bè. 31 Dii náá ndi mómmámbe di tímè bèè do kùo Kuyie mpǎǎnǎǎnti náam̀bè be kó ibí. 32 Sǎoténè tũnké kédeè di yembè do keté mùù tǎmmú. 33 Iwààke dínđi! Di bo yíme kéna kéyenténè muháá mmùù í kǎ! 34 Dèè kpéi nte kè n yóo di duó nKuyie mpǎǎnǎǎnti náam̀bè nè mecii nyembè nè bepátíyíétibè kè dí kuò bèmabè, kébaaké betòbè idapǎáti ìnkè, képuoti betòbè yedá di kó titíntouti miéke, ké mbè bèti yehéké yeməu. 35 Kè dè bo yie nkè di kùo

bèè nìtibè kó tibeénti do di yó ìnkè, kékete onitisàù Abèeri kétuàkenè Sakarii Badasii kó debire di kùò wè Kuyie ncìtètè nè diwũstònni de saku. ³⁶ Mómumu nwe n di náámmè de kó tibeénti doti di mmònni kó benitibè yó ìnkè nke.

Yesu do náámmè Sedisademmù kó mupòmù kpéi
(Wénté Duku 13:34-35)

³⁷ Sedisademmù kòbe díndi bèè kòù Kuyie mpāānāānti náām̀bè ke buoti yetārè ku kó betāmbè kù di duònni bè ke bè kòù, kuce mède ndi n dómè ke di tínni tekote ã́ tí mmèè boti te bí kéoke bá di í yie. ³⁸ Di ei bo pante kēnā́ ndidobonni. ³⁹ Mómumu nwe n di náámmè di ténke í yó n yà, kè dè í tú di bo yí dii yiè mesàà ní mbonè wèè kèríní nè ti Yiè nkó diyètìrì.

24

Yesu nàkémè Kuyie ncìtètè kó mupòmù nè kutenkù kó mudeèmù kpéi
(Wénté Mariki 13:1-2 nè Duku 21:5-6)

¹ Kè Yesu yènni Kuyie ncìtètè kényiti kòo tancòumbèe tóónni kòò benke Kuyie ncìtètè maá ke wenni mèè boti. ² Kè Yesu bè nàké ke dò: Di wúó ntè maá ke dóm̀m̀aà? N di náá mmómumu nwe, ditāri marí í yó nkpaá ke nōnké diteri ìnkè, demu dè bo duó. ³ Kè Yesu deke kénkari Odifìe tārì ìnkè kòo tancòumbèe deko kóò beke bemā́a borè ke dò: Tí nàké de yóò tuàkení dii m̀nni nè ti yóó yà dè kébanté ke dò nha wētini, kè kutenkù kó mudeèmù tóónni.

⁴ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Nyénè kòò m̀u b́́a di soute. ⁵ Ke yé benitibè péu yó nkōrínimè ke sou nke tú bè tu Kirisi kēsouté kusūkù. ⁶ Di yóò keemu bè náámmè mudoò kpéi nè mu kó kutoweku, kufōwáa mbáa di pī nke yé dè dóm̀m̀e kétuàkenímu, dè né mu nyí yó ntú kum̀anku. ⁷ Ku mbotí bo íté kénkpannè kutèkù kè dikpāātíyuu dii nyíté kékpannè diteri, kè yekòbèe tanní kè ketenkè nhau. ⁸ Dè bo ndò kupèitèyongu ã́ keté mèè boti onitipòkù.

⁹ Bè bo di fēù nké di kuò, kè ibotí im̀u ndi ní ndi tú mèè kpéi n kòbe. ¹⁰ Nè de kpéi besūkùbè bo yè nKuyie, kénfiiti betòbè ke bè kòù, kè bè nní mbetòbè. ¹¹ Kè benitibèe ā́nnè kéntú bemā́a Kuyie mpāānāānti náām̀bè kēsouté kusūkù. ¹² Kè meyei ndeuke, kè besūkùbè kó medókùmèe yaate. ¹³ Wèè bo nwéeri kétuàke kum̀anku Kuyie mbo ò deeté. ¹⁴ Bè bo nàké Tināānsāātí Kuyie nkpaātíyuu kpeti kutenkù kum̀u kè ibotí tì kèè, kè kutenkù né deè.

Bèè tu bemā́a Kuyie mpāānāānti náām̀bè nè Kirisi tekùbè
(Wénté Mariki 13:14-23 nè Duku 21:20-24)

¹⁵ Kè di yà dii m̀nni isòke ìi duò mmeyēncā̀rimè, Kuyie mpāānāānti náāntò Danniyēri do nàké ìi kpéi, kè ì bo ikuó dieku, wèè kàà nwèe dò meyòmmè nè de kó tināānti. ¹⁶ Kè dè s̄́ mbèè bo Sudee kó ketenkè bèe coké kédeke yetārè ìnkè. ¹⁷ Kè wèè bo kudānkù, ò b́́a cúténí kudieku ke bo túóté o kperè. ¹⁸ Kè wèè bo kupaku ò b́́a kò nke bo túóté o yaabòrì. ¹⁹ Dè bo nyòunè benitipòbè bèè pùò nnè bèè t̄́o ibí de kó yewe. ²⁰ Mbáānnè Kuyie nkè dè b́́a tuàkení diyṑò mièke, yoo teom̀pùtè yiè. ²¹ Ke yé de kó yewe meyeñcā̀rimè yó ndeumè mediè, me kó yoboti mu nyí ā́nnè nè Kuyie ndòmmè kutenkù, mè me nyí kpaá ke bo ā́nnè bitì. ²² Kè Kuyie ndo í yā̀tè de kó yewe òm̀u na b́́a yenté. Ku kòbe kù tā̀tè bè beè kpéi nte kè kù yè yā̀tè.

²³ Kòò m̀u di nàké ke tú: Kirisi bo die nyoo cie, di b́́a tì yie. ²⁴ Ke yé Kirisi tekùbè nè bèè yó ntú bemā́a Kuyie mpāānāānti náām̀bè yóò ā́nnè mè kēndṑrì

tidièti nè dèmarè cànnè, ke dó késoutè bá nè Kuyie ntāātè bè. ²⁵ N ti ndi nàkèmu kè dè mu nyí tùàkení.

²⁶ Kè bè di nàké ke tú: Ò bo dikpáá cuokè di báá kote, kè bè me ndi nàké ke tú: Ò sòri cie nkudieku mièke, di báá ti yie. ²⁷ Fetaafè 55 míité mè diyìè yìèni kèè bíkè kè di taà kèè bíkè kòbèe yà kuwenniku, Onitibire wētīmù yó mme ndò. ²⁸ Dècírè duò dè timancònti yóó de ntíi.

Yesu bo nwētīnīmè o kòbe kpí

(Wénté Mariki 13:24-27 nè Duku 21:25-28)

²⁹ Dende bàmbà mefēūtīmè bo pēētóomè kè diyìè sòuté, bá otànkù ténke bá mpéi, kè siwāā nduòni, kè siwāā diesii sántè. ³⁰ De mǎnni kè Onitibire kó mebenkumèe feiténi kéfñkè kè ketenkè kó ibotì imòu mè yà kétiitè yedabùò, kèyà Onitibire kè dè cutini yewetè mièke nè muwērímù diemù nè tikpeti. ³¹ Kè ditāteheùu kuò mmèdiè nkòo tō nKuyie ntōrè itemmànke imòu kè yèe tí nhò tāātè bè.

Mutie bè tu mù fikìè mu kó medonnīmè

(Wénté Mariki 13:28-31 nè Duku 21:29-33)

³² Wénténè fikìè kó mutie kó meborime, mù bitè dii mǎnni ndi bè 55 bantémè ke dò ndiyòò tóónni. ³³ Mèè botì nku kè di yà dii mǎnni dende kó dimàà, di bantè ke dò nhOnitibire tóónnimu ke bo dibòri. ³⁴ N di náá mmómumu nwe benitibè bèè fòù di mmǎnni bè í yóó kú bemòu kè dè mu nyí tùàkení. ³⁵ Kéfñkè nè ketenkè dè bo pēētè, n náànti me mbáá pēētè bitì.

Kuyie nkuù máá yé Yesu wētīni dii mǎnni

(Wénté Mariki 13:32-37 nè Duku 17:26-30, 34-36)

³⁶ Òmòu í yé diyìè yoo dimǎnni ò wētīni di, bá Kuyie ntōrè, bá Kuyie mBire. Kuyie nkuù máá yé de kó dimǎnni. ³⁷ Dèè do dàò Nòwee kó dimǎnni, deè yóó dàò Onitibire bo nwētīnimè. ³⁸ Benitibè do yommu ke yò, ke puokú ke puòhko be bí, kè Nòwee yàa tanè bàtòó mièke, kè fetaafè diefèe tuàkení. ³⁹ Bè do í yīèkù tīmatì, kè fetaafè diefè yàa tuàkení kè bè pǎnténè bemòu. Dè yó mme ndò Onitibire bo nwētīnimè. ⁴⁰ Benitidaabè bèdébè bo nwè nke kúútí, kè bèe túóté òmáá kèyóu otàù. ⁴¹ Benitipòbè bèdébè bo nwè nke naà nkè bèe túóté òmòu kèyóu otàù. ⁴² Ndakenè tūnké ke yé di í yémè di Yiè nwētīni dii yìè. ⁴³ Di yému ke dò nkè tēcētè yìè nyé oyúòkù kārini kèè yènkè ò báá yé nkéduò kòo yúókùu pante o cētè càù. ⁴⁴ Kè dè dò mmemme nwākénè ke yé di í yémè Onitibire wētīni dii mǎnni.

Otònti bè bànnè wè betōmbè tōbè

(Wénté Duku 12:41-48)

⁴⁵ Dí ndònnè otònti wèè dàòri dèè wenni ke ciì, bè bànnè wè betōmbè kòò bo mbè duò mmudii ò dò nkè mmù mbè duò ndii mǎnni. ⁴⁶ Dè bo narike otònti wèè yìè mbo nwētīni ke sǎ nhò pī nho tōmmú. ⁴⁷ N di náá mmómumu nwe, de kóo tǎnti yìè mbo ò bànnè o kpàti timòu. ⁴⁸ Kè de kóo tǎnti me ntú oyeiwe ò bo yí o yìè nyí wētīni mecāā, ⁴⁹ kémpuotì betōmbè, kéneinè tinaayààti kè bè ñyo nke yò mmenaà. ⁵⁰ De kóo tǎnti yìè mbo wētēni ò í ò bàà dii yìè, ò í dake dii mǎnni, ⁵¹ képuotì de kóo tǎnti mediè, kóo wēnnénè meyèmmè mèdémè yembè, ò yó nkuù ndè ke cáá nho niì.

¹ Kuyie nkpààtiyuu bo ndonnè besapàmbè tepíítè bèè do tùóté be fitíyì kénkàri ke bo co be dàù. ² Kè bènùmmù tu tiyèinti kè bènùmmù cii. ³ Bèè yei nkè bèe túóté be fitíyì bá bè í nsúó mmefitíkùò nkéntò. ⁴ Bèè cii kè bèe cús mēfitíkùò nkésúó nkéntò nè yemátidíè. ⁵ Be dàù í ncàrike ke tùòkení kè inuò mbè pí nkè bèe duó.

⁶ Keyènkè cuokè kè bèe píèkè ke dà: Di dàù tùòkenímu. Kotenè kóò co. ⁷ Kè bèè besapàmbèe ente bəmòu kéntùnni be fitíyì. ⁸ Bèè me nyei nkè bèe mào bèè cii ke dà: Tí pānè mēfitíkùò nsāmpó kè ti fitíyì ìi dó kékú. ⁹ Bèè cii kè bèe yete ke dà: Mè í yó nti sànnè, kotenè bèè fiiti be borè kédonté. ¹⁰ Bèè yei mbè kòte ìi mōnni mēfitíkùò ndommu, kè be dàùu tuòkení kótúóté bèè cii ke báátí, kè bèe ta mupotúòmù kó kudieku, kékpetinné kápáá, ¹¹ kè bèè yei, bèè do kòte mēfitíkùò ndommu kè bèe tuòkení káyú ke dà: Ti yiè nti kpeté. ¹² Kòò né bè tēhnéní ke dà: N di náá mmómmuò nwe n yí di yé.

¹³ Ndakenè túnke ke yé di í yémè di Yiè nwētini ìi yiè yoo ìi mōnni.

Betōmbè bètāati kó mēdonnimè (Wénté Duku 19:11-27)

¹⁴ Kuyie nkpààtiyuu dōnnè oniti wèè kàri wènwepupòòkù ke yu o kó betōmbè ke bè toti mesò, ¹⁵ ke duó nhoketiwè yesòwèrè sikou sinùmmù (500), odérinwè sikou sidé (200), otāānwè tekùtè (100), bá wè o wērímú mamè ke ité. ¹⁶ Bè duó nwè yesòwèrè sikou sinùmmù kòo yè dāñnè kupotāá nkécōnte sikou sinùmmù kè yèe wēnné tekupíítè (1000). ¹⁷ Bè do duó nwè yesòwèrè sikou sidé kòo me ndòò kécōnte sikou sidé kè dèe wēnné sikou sinàà (400). ¹⁸ Bè do duó nwè yesòwèrè tekùtè (100) kòo kòte kédammú difōtìri kè yè kūnné.

¹⁹ Kè dèe mōnte kè yesòwèrè yiè nkonni kébeke o tōmbè kè dà bèe ò nàké bè dāñnè mù o sòwèrè. ²⁰ Bè do duó nwè yesòwèrè sikou sinùmmù kòo kotení ke to tekupíítè ke dà: Okóti nte a do n duó nyèè sòwèrè sikou sinùmmù, né nte sikou sinùmmù tesi n cōnte si. ²¹ Kè mesò nyiè ndò: N da pénsiri a tú otōnti sàāwè nwe wèè wetí dēmarè sām̀pòrè mieke, nè de kpéi m bo da duó ndēdierè, kotení kè ti n̄wē nke yo ndiwèi. ²² Bè duó nwè yesòwèrè sikou sidé kòo kotení ke to yesòwèrè sikou sinàà ke dà: Okóti, ñte a do n duó nyèè sòwèrè sikou sidé, né nte sikou sidé tesi n cōnte si. ²³ Kè mesò nyiè ndò: N da pénsiri a tú otōnti sàāwè nwe, wèè wetí dēmarè sām̀pòrè mieke, nè de kpéi m bo da duó ndēdierè, kotení kè tí n̄wē ke yo ndiwèi. ²⁴ Bè duó nwè yesòwèrè tekùtè kòo kotení ke dà: Okóti n sòò yému a yóumè, ke ò tidiiti a í buotí tì, ke kou a í ye nti. ²⁵ Kè kufōwāá ni mpī nkè n dammú difōtìri ke yè kūnné, nto a sòwèrè. ²⁶ Kè mesò nyiè nhò nàké ke dà: F́s nhotōnti yeiwe, kutōnnédíékù, a tú n ò tidiiti n yí buotí tì ke kou n yí ye nti, ²⁷ a tū nné na nhānné n sò tēditíçfētè mieke kè n na nwētini ke túóté n sò nè mè peitè mè. ²⁸ Fietenè n do ò duó nyèè sòwèrè tekùtè kédúó n do duó nwè yesòwèrè sikou sinùmmù. ²⁹ Ke yé wèè m̀ake bè yóò we nyíémè kòo òake m̀aote, kè wèè m̀ake sām̀pòrè bèe dè fiètè. ³⁰ Dooténko de kó kutōnnédíékù ditowāá, dibíinní mieke, ò yó nkuò ndè ke cáá nho ñi.

Tibéenti s̄anti

³¹ Onit̄bire bo nwētini ìi yiè nè de kpeti, ke ñeinè Kuyie ntārè, ke kari de kpààtikàri ñnkè. ³² Kè kutenkù kumòu kó benit̄bèe tíí nho ìikè kòo bè b̄ate opecēnti s̄s b̄ate mèè botí ipe nè sibóó. ³³ Kè ipe m̀bo o bakù yóú kè sibóó bo kucānku. ³⁴ Kòò kpààti náké bèè bo o bakù yóú ke dà: Kōtēnní d̄indi Kuyie ndòò bè mesàà nkédí tikp̄ati kù d̄òò t̄i di kpéi nnè kutenkù kó mudòòrimù mōnni.

35 Kε yé dikònni do m bomè kè di m pā mudii kè n di, kè sinéyēī nní mbo kè di m pā menie kè n yà, kè nní ntú opòò kè di n còuté. 36 Kè nní nkpa tiyààti kè di n dátínné, kè nní mmò nkè di ndake n kpéí, kè bè nni nkpetí kè di kòri ke n dáu. 37 Bèè dòòri Kuyie ndómè kè bèè ò beke ke dò: Ti Yiè nti da yà òndaà ndi, kè dikònni da bo kè tí da pā mudii kàa di? Kè sinéyēī nda bo kè tí da pā menie nkàa yà? 38 Kàa ntú opòò kè ti da còuté? Kàa nkpa tiyààti kè ti da dátínné? 39 Kàa mmò nkè tí ndake a kpéí? Kè bè nda kpetí kè tí nkòri ke da dáu? 40 Kòo kpààti bè tēñné ke dò: N di náá mmómumu nwe, di dòori dèè kó dimàà n kòbe sámpòbè bie, di dè dòòri mínwe. 41 De kó difònkúò kénáké bèè bo o bakú cànkú ke dò: Fütènè m borè dínidi Kuyie ncòò bè, tannè muhāá mmùù í kō mmu mieke, Kuyie ndòò mù dibòò nè di tōrè de kpéí. 42 Kε yé dikònni do m bomè di í nni mpā mudii kè n di, kè sinéyēī nní mbo di í nni mpā menie kè n yà. 43 Kè nní nkpa tiyààti di í n dátínné, kè nní ntú opòò di í nni ncòuté, kè nní mmò ndi í ndake n kpéí, kè bè nní nkpetí di í nkòri ke n dáu. 44 Kè bèè o beke ke dò: Ti Yiè ti da yà òndaà kè dikònni da bo, kè sinéyēī da bo, kàa tu opòò, kàa kpa tiyààti, kàa mō, kè ti né í nda teennè kè bè nda kpetí kè ti í kòri ke da dáu. 45 De mōnni kòo kpààti né bè tēñné ke dò: Di í dòò dii mōnni n kòbe sámpòbè bie nkòò mōù mesàà, mínwe di í mè dòò mè. 46 Kè bèmbeε ta muhāá mmùù í kō mmu mieke, bèè dòòri Kuyie ndómè kè bè mbo mufòmumu mieke sáà.

26

Bè dàkemè ke bo pī nYesu

(Wénté Mariki 14:1-2 nè Duku 22:1-2 nè Isāā 11:45-53)

1 Yesu dèè dii mōnni o náànti kénáké o tancòumbè ke dò: 2 Di yému ke dò ndè kpaá yewe yèdéè ke diyentébannii tuòkení, dii mieke nke bè yóò fitémè Onitibire, kè bèè dè baaké kudapāáti.

3 De mōnni kè ikuò niùbè kó bekótibè nè dihei kó bekótibè kè bèè tí nyikuò niùti diewè Kaifu cīètè 4 ke bo yà bè yóò yīmè kēpī nYesu nè mecii nkékuò, 5 kénáké bemāá ke dò: Ti báá ò pī ndibanni mieke ti yàà bo cé ndikpànni benitibè cuokè.

Onitipòkù do còummè Yesu tùdààri

(Wénté Mariki 14:3-9 nè Isāā 12:1-8)

6 Kè Yesu kòte Betannii kémbu Simòo tekòntè cīètè. 7 Bè kàri dii mōnni ke yo nkòo nitipòkù mōuu taroo ke tō dimátidénni péiri kè tùdààri idífti dieyi kou píéké di mieke, kòo ò còú nYesu yuu ìnkè. 8 Kè Yesu tancòumbèè dè yà kè dèè bè yonke kè bè dò: Ba nkpeí nte kòo cake de kóò tùdààri? 9 Ti na bá nhò fité idífti péu ke pāmmú becīribàà?

10 Kè Yesu keè ké bè nàké ke dò: Dè dòmme kè di caari onitipòkù yèmmè? Ò dòò dè n kpéí ndè wennimu. 11 Kε yé di yó mbonèmu becīribè, di me nyí yó nhā ke m bonè. 12 Ò pānke n còú ntùdààri ke bo mbaanè n kūnnimù mmu. 13 Mómumu nwe n di náámmè kutenkù kumòu bè bo náké dè Tináaansààti bè bo náké de kóo nitipòkù kpéí nnè ò dòò dè.

Sudaasi fitémè Yesu

(Wénté Mariki 14:10-11 nè Duku 22:3-6)

14 De m̀̀nni k̀̀ Sudaasi Isikadiyoti Yesu tanc̀̀umb̀̀e t̀̀p̀̀it̀̀e ǹ̀ b̀̀d̀̀èb̀̀e k̀̀òd m̀̀ouu k̀̀ote k̀̀èya ikùs niub̀̀e k̀̀o b̀̀ek̀̀otib̀̀e, 15 k̀̀e b̀̀e ǹ̀ak̀̀e ke d̀̀: K̀̀e n di p̀̀i nYesu d̀̀i n dùs nyid̀e?

K̀̀e b̀̀e kaa m̀̀medit̀̀ibii nsipisitàati k̀̀òd dù. 16 De m̀̀nni k̀̀e Sudaasi nwàa dim̀̀nni sàari ò bo d̀̀inǹe d̀̀i k̀̀e b̀̀e p̀̀i nYesu.

Yesu ǹ̀ak̀̀em̀̀e ẁ̀èe ỳ̀ò ò fit̀̀e

(Ẁ̀ent̀̀e Mariki 14:12-21 ǹ̀e Duku 22:7-14, 21-23 ǹ̀e Isaa 13:21-30)

17 P̀̀èèb̀̀e b̀̀èe í k̀̀oareǹ̀e mutie mùu muuti be k̀̀o dibanni yìe k̀̀etiri yìe, k̀̀e Yesu tanc̀̀umb̀̀e ò beke ke d̀̀: Á d̀̀o ti da b̀̀enǹe de diyent̀̀ebanni k̀̀o mudii? 18 K̀̀e Yesu b̀̀e ǹ̀ak̀̀e ke d̀̀: Tanǹe dihei yie nc̄̀f̀̀èt̀̀e, k̀̀òd ǹ̀ak̀̀e ke d̀̀ mí nhok̀̀oti n tú m m̀̀nni dii t̀̀s̀nni k̀̀e n d̀̀o k̀̀edi diyent̀̀ebanni o c̄̀f̀̀èt̀̀e ǹ̀ n tanc̀̀umb̀̀e.

19 K̀̀e Yesu tanc̀̀umb̀̀e dò ò b̀̀e ǹ̀ak̀̀e ti k̀̀eb̀̀enǹe diyent̀̀ebanni k̀̀o mudii.

20 Kuyuoku m̀̀nni Yesu ǹ̀e o tanc̀̀umb̀̀e k̀̀e b̀̀e nkari ke yo, 21 k̀̀o b̀̀e ǹ̀ak̀̀e ke d̀̀: M̀̀ommuo nwe n di naámm̀e di k̀̀òd m̀̀ou ẁ̀èe ỳ̀o n fit̀̀e.

22 K̀̀o tanc̀̀umb̀̀e ỳ̀emm̀e caàr̀e medìe mbá ẁ̀e k̀̀o ò beke ke d̀̀: M̀̀inwàa n Yìe? 23 K̀̀e Yesu b̀̀e t̀̀ēnǹe ke d̀̀: Ǹ̀e ẁ̀e ti w̄̀enǹe dibuu, ẁ̀èe ỳ̀o n fit̀̀e. 24 Onitibire ỳ̀o k̀̀umu k̀̀endonǹe ti ẁ̀arim̀̀e de kp̄̀eí, ẁ̀èe né bo fit̀̀e Onitibire ò bo yà, de yìe nk̀̀e b̀̀e do í ò peit̀̀e d̀̀e na nt̄̀õ.

25 K̀̀e Sudaasii ò beke ke d̀̀: M̀̀inwàa Okóti? K̀̀e Yesu ò t̀̀ēnǹe ke d̀̀: A ti mb̄̀eí.

Yesu do doúmm̀e Mudisàam̀u k̀̀o ikùs

(Ẁ̀ent̀̀e Mariki 14:22-26 ǹ̀e Duku 22:15-20 ǹ̀e 1 K̀̀odenti 11:23-25)

26 B̀̀e yo ndii m̀̀nni k̀̀e Yesu tùot̀̀e p̀̀ḕ k̀̀esante Kuyie nk̀̀òd ẁ̀erí k̀̀edùo nho tanc̀̀umb̀̀e ke d̀̀: Cáák̀̀eǹe, die nd̀̀e b̄̀enk̀̀u ke d̀̀o m p̄̀a n k̀̀nti di kp̄̀eí.

27 K̀̀o dèe k̀̀etùot̀̀e feb̀̀òf̀̀e, k̀̀esante Kuyie nk̀̀e b̀̀e dùs nke d̀̀: Ỳàǹe dim̀̀ou, 28 dèe tu n ȳ̀i, b̀̀e ỳ̀o n kùs k̀̀e m̀̀e cúu nkus̀̀k̀u yei nc̄̀f̀̀ēmm̀e kp̄̀eí, Kuyie nỳòo taunǹem̀e benitib̀̀e kumáà. 29 N di naá mm̀ommuo nwe n t̀̀enke í ỳ̀òo ỳ̀a f̄̀inyi k̀̀o menàà, k̀̀e d̀̀e í tu ti bo w̄̀enǹe dii yìe k̀̀e ỳ̀a mep̄̀amm̀e n cice kp̄̀aàtiyuu mīeke.

30 B̀̀e d̀̀ent̀̀e dii m̀̀nni Kuyie nk̀̀o ȳ̀esã nk̀̀e d̀̀e k̀̀e deke Odif̀̀e t̄̀ari.

Yesu ǹ̀ak̀̀em̀̀e o tanc̀̀umb̀̀e b̀̀e ỳ̀ò ò fit̀̀em̀̀e

(Ẁ̀ent̀̀e Mariki 14:27-31 ǹ̀e Duku 22:31-34 ǹ̀e Isaa 13:36-38)

31 K̀̀e Yesu ǹ̀ak̀̀e o tanc̀̀umb̀̀e ke d̀̀: Ke nỳenk̀̀e di bo n ỳ̀ou dim̀̀ou ke ỳ̀e ti ẁ̀arim̀̀e ke tú: M bo kùs opecenti k̀̀e ipee cī̀t̀̀e. 32 N né bo ỳ̀ant̀̀e dii m̀̀nni m bo niit̀̀e k̀̀e ndi baa Kadidee.

33 K̀̀e Pierii ò ǹ̀ak̀̀e ke d̀̀: Bá k̀̀e bet̀̀ab̀̀e da ỳ̀ou b̄̀em̀ou, mí mbáá da ỳ̀ou bit̀̀i. 34 K̀̀e Yesu ò ǹ̀ak̀̀e ke d̀̀: N da naá mm̀ommuo nwe ke nỳenk̀̀e tekote bo nỳòo kùs nk̀̀aà p̄̀arik̀̀emu kuce m̀̀et̄̀aati ke tú a í n ỳ̀e. 35 K̀̀e Pierii yete ke d̀̀: Bit̀̀i, bá k̀̀e b̀̀e bo n w̄̀enǹe k̀̀e kùs m báá da yete.

K̀̀e bet̀̀ab̀̀e m̀̀unke me nd̀̀.

Yesu b̀̀ant̀̀em̀̀e Kuyie mb̀̀e ỳ̀ò ò p̀̀i nk̀̀e ỳ̀enk̀̀e

(Ẁ̀ent̀̀e Mariki 14:32-42 ǹ̀e Duku 22:39-46)

36 Yesu ǹ̀e o tanc̀̀umb̀̀e k̀̀e b̀̀e tùok̀e dibòri mari k̀̀e b̀̀e di tu Setisemandee, k̀̀o b̀̀e ǹ̀ak̀̀e ke d̀̀: Nkariǹ̀e die nk̀̀e n k̀̀ote ke b̀̀ant̀̀e nKuyie.

37 K̀̀ēiǹ̀e Pieri ǹ̀e Sebedee k̀̀o ibi id̀̀e, k̀̀o ỳ̀emm̀e ket̀̀e m̀̀e bo caàr̀em̀e, k̀̀o k̀̀om̀̀b̀̀ùti dù. 38 K̀̀o b̀̀e ǹ̀ak̀̀e ke d̀̀: N ỳ̀emm̀e m̀̀e caàr̀e medìe mm̀ommuo m̀̀e k̀̀e d̀̀e tont̀̀e, nkpaáǹe die nk̀̀e nni n̄̀w̄̀ēnǹe k̀̀e ti ẁ̀ùo.

³⁹ Kòò dètóo sámpò, kénínkú késínné, kébánté Kuyie nke dò: N cice kè dè bo yie fe mbòòfè mēfēūtímè kǎfe n dēténè, dè bá ntú mǐl mē dǎ, dè ntú fǐd mē dǎ.

⁴⁰ Kédeè kénwētinní o tancóùmbè borè ke sǎ mbè yè nke duó, kòò náké Pieri ke dǎ: Di í na ke bo nní nwúónnè tewebiètè mēmáá miēkǎá? ⁴¹ Nwúónnè ke báá nKuyie nkè mesóummè báá di na, meyèmmè dǎmu kè tikǎnti né kpa muwērímú.

⁴² Kòò wēte kuce medérímè kémbáá Kuyie nke tú: N cice kè dè í yóó yie nkè fe mbòòfè mēfēūtímè kǎfe n dēténè a dǎmèe dǎo.

⁴³ Kòò nwētíní o tancóùmbè borè ke sǎ nyinuó mbè auté bá bè í na ke bo nwúó nke yè nke duó. ⁴⁴ Kè Yesu wēte kékenté kuce metáámmè kémbáá nKuyie ke baq náá nhò do náá ntí, ⁴⁵ kēwēténí o tancóùmbè borè kè bè náké ke dǎ: Di wēte ke duómu ke ompuá? Dimònni tǔàkemu kè bè bo pí nhOnitìbire kédúó mbenitiyeibe. ⁴⁶ Íténè kè ti kote, ntenè wèè yó n fité ke tǔàkéní.

Bè do pǐmmè Yesu

(Wénté Mariki 14:43-50 nè Duku 22:47-53 nè Isāā 18:3-12)

⁴⁷ Yesu kpaá ke me nnáá nkè Sudaasi Yesu tancóùmbè tepíitè nè bēdébè kóó mǎu tǔàkéní, ke neínè ditǐnni ikuó niùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè bè tǎnni di, kè di tǎ yese nè yedùrè. ⁴⁸ Ke sǎ nSudaasi náké ditǐnni ke tú kòò dǎu nwè koò arí, bèe banté ke dǎ nweñwe kóó pí. ⁴⁹ Ò tǔàkéní dii mǎnni Yesu borè kóó dǎu nke dǎ: Okóti, a kpeñná!

Kóó arí. ⁵⁰ Kè Yesu ò náké ke dǎ: N népoó, a kǎtení ke dǎ kédǎò tì, dǎò tì.

De mǎnni kè ditǐnni munnéní kóó pí. ⁵¹ Mēmme bèè do neínè Yesu be kóó mǎu nǎtemè disìe kēheí nkédate ikuó niùti diēwè kóo tǎnti toò. ⁵² Kè Yesu ò náké ke dǎ: Nǎnne a siè, bèè kpǎnne yese bè yóó kúnè yese nye. ⁵³ A í yè ke dǎ n na nna kēbeke n cice kòò n duǎnni mie mbàmbà nho tǎrè sikǎu sikǎuáá? ⁵⁴ Kè m mē dǎò, dè né yīme kédǎò tì wǎri ke yè ndèe dǎòmè?

⁵⁵ Kè Yesu deè kēbeke ditǐnni ke dǎ: N tú onitìkǔtì nwe kè di kǎtení m borè ke tǎ yese nè yedùràá? Nh ò mbomu di borè yewe yemǎu ke duó nyitíe Kuyie ncǐtè mieke bá di í m pí. ⁵⁶ Demǎu dè tǔàkéní kè dè bo dǎò Kuyie mpǎānǎnti náarǎbè do wǎri tinti.

De mǎnni kòo tancóùmbè bēmǎu ò yóu kécoké.

Bè bekénèmè Yesu

(Wénté Mariki 14:53-65 nè Duku 22:54-55, 63-71 nè Isāā 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Kè bèe kǎtenè Yesu ikuó wǎābè nè dihei yembè tikú dè ikuó niùti diēwè Kaifu cǐtè. ⁵⁸ Kè Pieri ntú nYesu ke díetiri ke yàa tannènkò ikuó niùti diēwè kó kudǎnkú kénkari tihǎāpǎnti borè ke bo yà dè yóó dǎòmè.

⁵⁹ Ikuó niùbè kó bekótíbè nè dibeéntǐnni, kè bè nwanti Yesu nu ndòò tì, tìi bo nte kè bèe ò kú. ⁶⁰ Kè benitìbè péu nkoríní ke náá nhò nu ndòò mèe yei bá be teti í mmáá, kè dè mboní kè benitìbè bēdébèe béi nke dǎ: ⁶¹ Onitì yie mbéimmu ke tú ò bo na kǎpǎnte Kuyie ncǐtè kēwēte kè tē máá yewe yētǎāti mieke.

⁶² Kè ikuó niùti diēwèe íté kēbeke Yesu ke dǎ: A í yóó tǎnnè tǐmatì benitìbè bie nyè nha dǎò tì ñnkàá?

⁶³ Kè Yesu ncǐkè kè ikuó niùti diēwè dǎ: Kuyie mbomu, nè kuú kó diyètiri ndi n da békúmè ke tú á n náké timómmǎnti, fǐd tu Kirisi Kuyie mbiráá? ⁶⁴ Kè Yesu ò tǎnnè ke dǎ: Eè, a tì mbéi, n né di náámmu ke tú di bo yà Onitìbire kè dè kǎri Kuyie mmuwērímú mumǎu yè mbakú yóu, kè dè yà kè dè cutíní nè yewetè.

⁶⁵ De m̀n̄ni k̀e ikùs niùtì dieẁwè k̀ēté o yaàb̀òri ke d̀ò: Ò s̀áá nKuyie nku, ti t̀énke í d̀ò nkémbaa wèè bo náké ò d̀òò mèè yei. Di k̀èèmu di m̀óm̄m̄m̄b̀e ò s̀áámmè Kuyie, di yèmmè d̀òm̄m̄e? ⁶⁶ K̀è bèè ò t̀è̀n̄né ke d̀ò: Ò d̀ò nkékuomu.

⁶⁷ K̀è bèè nsuu o ìikè tinónt̄ũt̄i koò dukù yenaçèkuute, k̀è betabè ò bèmmu ke t̀ú: ⁶⁸ F̀ó nKirisi náké wèè da poté.

Pieri do p̀arìkèmè ke d̀ò ò í yé Yesu

(Wénté Mariki 14:66-72 n̄e Duku 22:56-62 n̄e Isāā 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ K̀è Pieri baa nkari kudànkù mieke, k̀òo nitipot̄õnt̄i m̀òu ò náké ke d̀ò: A m̀únke do n̄eín̄emu Yesu Nansar̄eti kou.

⁷⁰ K̀è Pierii parikè ke d̀ò: N yí yé a d̀ó ke n náké ti.

⁷¹ Kéité kényeti, k̀òo nitipòkù t̀òu ò ya, kénáké bèè dè bo ke d̀ò: Onit̄i yie mm̀únke do n̄eín̄emu Yesu Nansar̄eti kou.

⁷² K̀è Pieri t̀ó yete k̀éparikè ke d̀ò: Bit̄i, n yí yé de k̀oo nit̄i!

⁷³ K̀è dèè yíe s̀amp̀ò, bèè dè bo k̀è bèè náké Pieri ke d̀ò: A m̀énke t̀ú Kadidee kou nwe, ti bant̄ému a náaht̄i. ⁷⁴ De m̀n̄ni k̀è Pierii d̀àke yíe k̀éparikè ke d̀ò: N yí yé de k̀oo nit̄i.

De m̀n̄ni k̀è tekotee kuó. ⁷⁵ K̀è Pierii dentení Yesu do ò náké ti ke d̀ò: Tekote bo nyóó kuó nk̀aa p̀arìkè kuce m̀èt̄aati ke t̀ú a í n yé. K̀è Pieri yé kénkuò m̀mediè.

27

Bè do dàkemè ke bo kuw Yesu

(Wénté Mariki 15:1 n̄e Duku 23:1-2 n̄e Isāā 18:28-32)

¹ Ikùs niùbè k̀ó bekòt̄ibè n̄e dihei k̀ó bekòt̄ibè k̀è bèè tí ndikũnweh̄ni s̀èi k̀édake ke bo kuw Yesu, ² k̀òò bou k̀ékote k̀éduò m̀Pidati Odømmu k̀òe k̀òò k̀umàndáa.

Sudaasi do niúnémè omáa

(Wénté Yesu T̄õrè 1:18-19)

³ Sudaasi wèè fité Yesu ò ya dii m̀n̄ni bèe yóó kuamè Yesu k̀édemmu mediè, ke t̀énné medít̄ibii nsipisitaati k̀éduò nyikuò niùbè k̀ó bekòt̄ibè n̄e dihei k̀ó bekòt̄ibè ke d̀ò: ⁴ N d̀òò meyei m̀me ke di fit̄n̄è wèè í càarè m̀umamù k̀è di bo ku. K̀è bèè ò t̀è̀n̄né ke d̀ò: Ti kpeti í bo, dè t̀ú a kpeti nti. ⁵ K̀è Sudaasii út̄oo idíit̄i Kuyie nç̄ètè mieke k̀éyè k̀ékote k̀énúnné omáa.

⁶ K̀è ikùs niùbè k̀ó bekòt̄ibèe kouté de k̀ó idíit̄i ke d̀ò: Ti k̀ó ikuò í yie nti bo í ànnémè Kuyie nç̄ètè k̀ó dit̄ou mieke, ke yé mukũ nkó idíit̄i nyimè.

⁷ K̀è bèè w̄ènné kénáké, k̀é í t̀ùóté k̀édon̄t̄é n̄e oyaamar̄i m̀òu k̀ó kupaku ke bo nkũri b̄ep̄òb̀è. ⁸ Deè k̀p̄éi nte k̀è bèe ye de k̀ó kupaku n̄e yienní ke t̀ú: Mukũ nkó kupaku. ⁹ M̄em̄me k̀è dèè d̀ò Kuyie mp̄ān̄aant̄i náaht̄o Sedemii do náké ti ke d̀ò: Bè t̀ùóté medít̄ibii nsipisitaati Isidayeeribe do ò taá nyi, ¹⁰ ke don̄t̄é n̄e oyaamar̄i paku k̀édon̄n̄é ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè.

Bè do k̄ōtenémè Yesu Pidati borè

(Wénté Mariki 15:2-5 n̄e Duku 23:3-5 n̄e Isāā 18:33-38)

¹¹ K̀è bèè k̄ōtenè Yesu Pidati Odømmu k̀òe k̀oo k̀umàndáa borè k̀òo ò beke ke d̀ò: F̀ó t̀ú Sifube k̀oo kp̄àat̄a? K̀è Yesu d̀ò: Eè, a ti mbéi.

¹² Ikuò niùbè k̀ó bekòt̄ibè n̄e dihei k̀ó bekòt̄ibè k̀è bèe nwát̄iri Yesu, ò me nyi mbè t̀è̀n̄né timat̄i. ¹³ De m̀n̄ni k̀è Pidatii ò beke ke d̀ò: A í yo bèe tu a d̀òò mèè yeinaà?

¹⁴ Bá Yesu í nhò t̀è̀n̄né timat̄i k̀è dèè ò di mediè.

*Bè do fěūmmè Yesu**(Wénté Mariki 15:6-15 nè Duku 23:13-25 nè Isāa 18:39-19:16)*

15 Bá dii yentébanni kùmàndáà do 55 fīi nkukpetínkù kumáà ndi ditīnni yē nwèe fīi nkù. 16 Kε ś nkukpetínkù makù bo dikpetíntou kè bè kù yé βeməu kè ku yetìrì tu Barabaasi. 17 Kè Pidatii beke ditīnni ke d̀̀: Di d̀̀ n fīi nwe, Barabaasaa kè Yesu bè t̀̀ wè Kirisi?

18 Kε yé ò do yēm̄mu kè d̀̀ mbè p̄i nYesu βe miεke ò péi m̀̀è kpéi nke.

19 Kè bè nkpaá ke bekù kè Pidati pokùu tōnni kè bèe ò nàkè ke d̀̀: A báa ta onit̀̀i yie nkpeti ò í cààrè m̀̀mam̀̀, ke yé nh àkènè m̀̀è tidòunt̀̀i keyènkè kie nho ìnkè.

20 Ikuó niùbè nè dihei kó bekótìbè kè bè nsukíi benitìbè ke tú: Di yí bèe fīi mBarabaasi kékua Yesu. 21 Kè Pidatii yí kè bè beke ke d̀̀: Bèdè m̄mm̄e n fīi mbè we? Kè bè d̀̀: Barabaasi! 22 Kè Pidatii bè beke ke d̀̀: N né bo yīme Yesu bè t̀̀ wè Kirisi? B̄eməu kè bè d̀̀: Baaké we kudapāāt̀̀i! 23 Kè Pidatii yí kè bè beke ke d̀̀: Ò d̀̀ò òmm̄e yei? Kè bè d̀̀ke p̄īkè ke d̀̀: Baaké we kudapāāt̀̀i!

24 Kè kutoweku d̀̀ke déúú kè Pidatii banté ò í yóó namè kédòò t̀̀mat̀̀i ḱeyēnté menie nkénite ditīnni ìikè ke d̀̀: N yí te onitisàù yie nkó mukũ, di kpeti nti.

25 Kè benitìbè βeməu ò t́ēnè ke d̀̀: O kó kusínkù tí do t̀̀nti nè ti bí.

26 M̄mm̄e kè Pidatii fīi mBarabaasi kédúò nkè bèe puotì Yesu yedá, kédèè kòò wè mbè dúò nkè bè bo ò baaké.

*Tihāap̀̀nti do daúmè Yesu**(Wénté Mariki 15:16-20 nè Isāa 19:2-3)*

27 Kè tihāap̀̀nti ò k̀̀tènè Pidati c̀̀t̀̀è ḱét̀̀i ndihāap̀̀nt̀̀nni diməu kóo munné, 28 kédèite Yesu yààt̀̀i kóò dàt̀̀inné diyaàbòrì wũrì, 29 kédúake ipo kó dipiì kóò òò, kóò p̄i nho ǹ̀t̀̀è youte kupāāt̀̀i ḱennínkù ò ìikè koò daú ke tú: A kpeñnà Sifube kóo kpààt̀̀i!

30 Ke suu ò ìikè tinónt̀̀t̀̀i ke puoti ò yuu kuhāri. 31 Bè ò daá dii m̀̀nni kédèe kédèite ò yaàbòrì wũrì ḱew̄te kóò dàt̀̀inné ò yààt̀̀i ḱenk̄orinè ke bo baaké.

*Bè baakémè Yesu**(Wénté Mariki 15:21-32 nè Duku 22:26-43 nè Isāa 19:17-27)*

32 Bè yènni dii m̀̀nni dihei ḱeconè Simə Sidenni ei kóo nit̀̀i kóò p̄iñnè muw̄erimú kédúò nkòo t̀̀ Yesu dapāāt̀̀i. 33 Kè bèe tuake dibòrì mari kè bè di yu ke tú Kodikotaa d̀̀è tu kuyukũ. 34 Kè tihāap̀̀nti ò dúò m̄menie m̀̀m̀è k̄or̄enè mutie mùù k̀̀u kuyonku, kè Yesu yááké ḱeyete bá ò í nyà.

35 Kè bèe ò baaké kudapāāt̀̀i ìnkè ḱet̄́á t́été ḱetotì ò yààt̀̀i, 36 kédèe ḱenkari koò bàa. 37 Ḱew̄ari t̄̀dab̄et̄̀ ìnkè mùù kpéi nte kè bè ò baaké ke d̀̀: Yie nwee tu Sifube kóo kpààt̀̀i kédanne kudapāāt̀̀i yóm̄m̀. 38 Kè bèe baakénè benitikòùbe mabè bédèbè kóo p̄ènnè yie nho bakù you ot̀̀u kucànku.

39 Kè bè m̀̀p̄enkù koò s̄áà nke b̄akii yeyo ke tú: 40 F̄́ nwèè sòò yí a bo p̄onte Kuyie nc̄t̄̀è ḱew̄te kè t̀̀ maá yewe yèt̄́at̀̀i miεke, deeté amáà! K̀̀a tu Kuyie mBire nde, c̀̀t̀̀énì kudapāāt̀̀i ìnkè.

41 Kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wāàbè nè dihei kó bekótìbè kè bè m̀̀nke nho daú ke tú: 42 A deeté betòbè a me nyí na ke deeté amáà, k̀̀a tu Isidayeεribe kóo kpààt̀̀i nwe, c̀̀t̀̀énì kudapāāt̀̀i ìnkè ke ti né na ḱeyie nha kpeti. 43 A m̀̀ ndómè Kuyie nku, kè k̀̀ da d́omu k̀̀ t̀̀ nda deeté ke yé a yēm̄m̀ a tú ku Bire nde.

44 Bè do baaké bèe nitikòùbè kóò p̄ènnè, kè bè m̀̀nke m̄m̄e nhò s̄áà.

*Yesu kumè**(Wénté Mariki 15:33-41 nè Duku 23:44-49 nè Isāā 19:28-30)*

⁴⁵ Diyie còmmú dìi mǎnni yeyo kè dèe biite ketenkè kemou, kémbi ke yàa tuakèné tewebihètè mètàāti. ⁴⁶ Tewebihètè mètàāti mǎnni, kè Yesu kuó mmèdiè kè dò: Edoyii, Edoyii, damasabatannii! (Dèè tu Kuyie, Kuyie, dè dòmme kàa n yóu!) ⁴⁷ Bèè dè bo kè bèmabèe keè ke dò: Ò yu Edii nwe.

⁴⁸ Kè be kòd mǎu coké kéméúnni disòsùd menéyāā nkécóó nkuhāri yómmè kéyoutoo Yesu koò bo yà. ⁴⁹ Kè bèmabè nnáá nke tú yóu kè ti yà kè Edii bo kǎtení kóò dèetè.

⁵⁰ Dè mǎnni kè Yesu wēte kékuó mmèdiè nkétōte.

⁵¹ Kuyààkù kùu do pi Kuyie ncǐtè mèke ikuó nenti bo kùu fáá kè kùu kētè ku yuu nè ku fūñi, kè ketenkèe sǎntè kè yepèrèe puo. ⁵² Kè ifǐtii pootè kè besǔkùbè bèè do dó Kuyie nke ku kè bèe yǎnté, ⁵³ Yesu yǎnté dìi mǎnni kédeè kè bèè ta Sedisademmu kè benitibè péuu be yà.

⁵⁴ Odommu kǎbe kó kuhāpǎnkù nè tihāpǎnti teti nè ti bè do baa Yesu fǐti kè bèe yà ketenkè sǎntèmè nè dèè kó dimàà dòò kè kufōwáa mbè auté kè be dò: Oniti yie mmènke tú Kuyie mBire nde. ⁵⁵ Ke sǒ mbenitipòbè mabè péu bèè do neitinè Yesu ke pí nho tǎmmú ò bo dìi mǎnni Kadidee kè bè còmmú medétimè ke wúónni. ⁵⁶ Bèè kó bèmabè tu: Maari Makitadaa kou nè Maari Isaku nè Sosefu be yǎ nè Sebedee kó ibi yǎ.

*Bè kǔnmè Yesu**(Wénté Mariki 15:42-47 nè Duku 23:50-56 nè Isāā 19:38-42)*

⁵⁷ Kuyuoku mǎnni kè tikpǎti yie mmǎu tuakèni kóo yèriri tu Sosefu Adimatee èi kou, kòo tu Yesu kou. ⁵⁸ Kòo kǎte kémoo dinùu Pidati ke bo túóté Yesu, kè Pidatii duó nkè bèe wè nhò duó. ⁵⁹ Kè Sosefuu túóté Yesu kóò pǎu nkuyaaàakù, ⁶⁰ kóò dǎu wenwe Sosefu ò keú kùu fǐti pǎnkù ke bie nditári képoo nkéitè. ⁶¹ Kè Maari Makitadaa èi kou nè Maari tǎu kè bè dè bo ke kari ke co kufǐti.

Tihāpǎnti bàamè Yesu fǐti

⁶² Kè dèe wenté bè ǎǎ bénné dìi yiè teompùtè kó mudii kó kukūnwentóo, kè ikuó niùbè kó bekótibè nè Fadisiēbe kè bèe kǎte Pidati cǐtè ke dò: ⁶³ Okóti, ti kpaá yému de kó siyáábisi yiè nsòò kpaá fòu ke náa nti ke tú ò bo kú ke yǎnté diyie táánni yiè. ⁶⁴ Duó nkè bè mbaa o fǐti ke dǎ yewe yètāāti, o tancòumbè yàa bo sari mǎè kpéi nkóò dèite késouté ke dò: Ò yǎnté, kè dè dòò memme de kó siyáábisi bo pèētè siketisi.

⁶⁵ Kè Pidati dò: Dè wenni, ntenè tihāpǎnti, kǎtenè ké ti bàanne kè ti mbaa kufǐti mesàa ndi dó mèè boti.

⁶⁶ Kè bèe kǎte képoo nkufǐti mesàa nképǎnné kédeè kébanne tihāpǎnti.

28*Yesu yǎntémè**(Wénté Mariki 16:1-10 nè Duku 24:1-12 nè Isāā 20:1-10)*

¹ Kè Sifube kó teompùtèe pèētè kè Maari Makitadaa kou nè Maari tǎu kè bè nkǎri dimáási yiè dikūnweñni Sifube kóò tǎnketè yiè ke bo siéké Yesu fǐti. ² Kè bè nyóó daate kè ketenkè sǎntè mediè, kè Kuyie ntǎnni cùténi ke pòòte ditári ke kari di ìnkè, ³ ke pínti ke dò nfetaafè ǎǎ míitè kè dè ndòmme, kè di yàati péi ke dǎnnè tipààkǎnti. ⁴ Kè kufōwáa nhauté tihāpǎnti kè ti ñkpeuti ke duó ke dò

nti ku. ⁵ Kè Kuyie ntōnni náké benitipòbè ke dò: Díndi bá nyīkù n yému ke dò ndi wanti Yesu nwe bè sòò baaké wè, ⁶ kéndōnnè ò sòò di nàkémè ke dò ò bo yánté, ò yántému, ò í bo die, kōtenní kényà ò do duó dè, ⁷ kékote mecāā nkénáké o tancóumbè ke dò ò yántému ke di niiténè Kadidee di yóó ke nhò yà. N do mōke tinti ke bo di náké.

⁸ Kè bèè íté mecāā nkufōti borè nè kufōwāá, kè kuyēnnaatí diekù wēte ke bè bo. Kè bèè coké kénkari ke bo náké Yesu tancóumbè dèè dòò, ⁹ ké nyóó daate kényà Yesu kòò kèríní be ìkè ké bè dōu nke dò: Di kpeñnàà?

Kè bèè nínkóo o ìkè kóò dōu. ¹⁰ Kòo bè náké ke dò: Kufōwāá mbá ndi bo, kōtenè kénáké n tancóumbè kè bèè kote Kadidee bè yóó ke nni n yà.

Bè do yēmmè tihāāpònti báá náké Yesu yāntémè

¹¹ Kè benitipòbèe íté kénkūnti, kè tihāāpònti tii do baa kufōti kè ti kó tūmatii kote dihei miēke, kénáké ikuó niùbè kó bekótíbè dèè dòò. ¹² Kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè kè bèè tíí nkénáké kéduó ntihāāpònti idííí mediè, ¹³ ke dò: Di yī o tancóumbè beè kōtení ke ś ndi yè nke duó kè bè ò tūóté. ¹⁴ Kè kùmandáá ti kèè ke dó ke di pí nti bo ò bàrímú kòò di yóu.

¹⁵ Kè tihāāpònti yie mbè yē mmù, kécōuté idííí kè de kó tināānti pité Sifube cuokè ke kpaá bo nè yíenni.

Yesu do tōmmè o tancóumbè

(Wénté Mariki 16:14-18 nè Duku 24:36-49 nè Isāa 20:19-23 Yesu Tōrè 1:6-8)

¹⁶ Kè Yesu tancóumbè tepíitè nè omáá kote Kadidee kó ditāri ìnkè, Yesu do yē mbè yóó mǎá dè. ¹⁷ Bè ò yà dii mōnni kénínkóo o ìkè kóò dōu, bá nè memme bēmabè í nyie ke dò nYesu nwe. ¹⁸ Kè Yesu bè tōōnnè ké bè náké ke dò: Kuyie nni nduómmu muwērímú mumōu ketenkè ìnkè nè ke ìnkè miēke. ¹⁹ Kōtenè kutenkù kumōu, kéwāá nyibotí imōu miēke n kó betūmbè, ké m bè āā bátēmmù Cice nè debire nè Muyaánsàāmù be yētiri, ²⁰ ké bè náké kè bè ntū n di duó nyii tié nyimōu. N yó ndi bonèmu yemōrè yemōu kè kutenkù yāa deēnè.

Mariki wàrimè tináansààti Di mpátíri tɔ tii náànti

Yesu tancóumbè tepíítè nè bedébé kóò mɔ̀u bè tu wè Mariki weè wàri di mpátíri. Ò do tu Sedisademma ei kou nwe, kòo ȳs yètiri tu Maari (Yesu T̄srè 12:12). Bè í nàké o cice yie kpɛti. Mariki kó dipátíri dii tu dipátíri dii k̄éni tináansààti kó yepáte miéke.

Mariki kó dipátíri ò di wàri Odommu kɔ̀be kpéi nke, ke bè náá nKirisí tumè ti Yiè nKuyie nkóo t̄nti kù t̄nni wè kòò bo p̄f nKuyie nkó mut̄mmú, de kó dipátíri wàri ke náá nYesu p̄f mmù t̄mmú mmu, Kuyie mp̄ānāānti náāmbè nàké mùù kpéi (Esaii 42:1-21, 49:1-7). Mariki né ðake íkú tii ínkè ò wàù dii m̄nni o pátiri tii tu: Tidieti Yesu d̄ò tì, tii benkú ò tumè Kuyie mBire.

Di mpátíri náānti duò ke d̄ommè

1. Isāā-Batiisi náāmmè Kuyie nnāānti nè ò ānnémè Yesu bātém̄mù (1:1-13)
2. Yesu ot̄nti p̄f mmù t̄mmú (1:14-13:37)
3. Yesu ot̄nti yiem̄mè Kuyie nkɛti ke yàa kúnè (14-15)
4. Yesu ot̄nti yāntémè ke na mukū (16)

Isāā-Batiisi náāmmè Kuyie nnāānti

(Wénté Matie 3:1-12 nè Duku 3:1-18 nè Isāā 1:19-28)

¹ Kuyie mBire Yesu Kirisí kó Tináansààti keténè, ² Kuyie ndo nàké tinti ku p̄ānāānti náāntò Esaii ke d̄ò:

N yóó duónkomu n kóo t̄nti

wèè yóó niitè k̄t̄unte a ce.

³ Weè p̄īkù dikp̄āa miéke ke tú:

T̄üntènè ti Yiè nkó kuce,

s̄éinnè o ce.

⁴ Tii d̄ò Isāā-Batiisi bo dii m̄nni dikp̄āa miéke ke náá nke tú: Duónnè kè bè di d̄ò bātém̄mù d̄èè benkú ke tú di d̄emma di yei, nkéceete, kè Kuyie nhūtè di yei ndi d̄ò mè.

⁵ Kè Sudee kó kutemp̄e nkɔ̀be b̄em̄ou nè Sedisademma kɔ̀be b̄em̄ou kè bè nk̄or̄o o borè ke dáankò be yei nkè Isāā bè āā bātém̄mù kukó Sudit̄ē mmiéke.

⁶ Kè weè Isāā ndááti diyaaḃòri dii ðùðkénè yóyó kó ticiiti ke bou fenaḃk̄nfè o ka, kòo kó mudii ntú ico nè ticièti. ⁷ Kòo nnāá nke tú: Wèè n t̄nni ò d̄eumu ke m p̄ēētè n yí t̄ùðke m bo s̄innémè k̄éūtè o neùti. ⁸ Mí n di āā bātém̄mù nè menie mme, kè wenwe bo ndi āā bātém̄mù nè Muyaánsàāmù.

Bè ānnémè Yesu bātém̄mù nè dibò ò bennémè

(Wénté Matie 3:13-4:11, nè Duku 3:21-22, 4:1-13 nè Isāā 1:31-34)

⁹ De kó dim̄nni kè Yesu ȳenni Nansar̄eti, Kadidee kó kutemp̄e, nke Isāā-Batiisi ò ānnè bātém̄mù kukó Sudit̄ē miéke. ¹⁰ Ò ȳètiní dii m̄nni menie mmiéke kè tiwet̄i k̄p̄é kè Muyaánsàāmù c̄ut̄éni o ínkè ke d̄onnè dikp̄etinónk̄p̄eri. ¹¹ Kè b̄eè keè metammè mamè ȳennimè k̄éinkè ke tú: A tú m b̄ire nde kè n da d̄ó mesàà, ke da tá mediè.

¹² Dende bāmbà nkè Muyaánsàāmù tannè Yesu dikp̄āa miéke. ¹³ Kòo kè d̄ò yewe sip̄isínàà kè dibò ò beú, kòo bo tikpas̄inti miéke kè Kuyie nt̄rè p̄f n̄ho t̄mmú.

*Yesu yumè o tancòumbè kètibè**(Wénté Matie 4:12-22 nè Duku 4:14-15, 5:1-11)*

14 Bè kpetinnè dii mònni Isāā kè Yesu kote Kadidee kénnaá Tináaḥsàati Kuyie nkpeti ke tú: 15 Kuyie ndo nàkè dii mònni kpréi, dii tuàke, kè kù tótòt ke bo kanne ku kpaàtiyuu, ceetenè di borime kèyie nTináaḥsàati.

16 Diyiè mari kè Yesu mpéké Kadidee kó menie nnùù kèyà Simoo nè o nantè Āntidee kè bè buò mmuyĩnditimù menie, ke yé bè do tùmè beyĩnwambè mbe.

17 Kè Yesu bè nàkè ke dò: N tũnnenè kè n di doò benitĩwambè.

18 Kè bè pànkèe yóu be yĩnditirè kòò tũnne.

19 Kè Yesu yíe dètóo kèyà Sebedee kó ibí Isaku nè o nantè Isāā kè bè múnke bo be dabekù mieke ke dōori be yĩnditirè. 20 Kè Yesu bè yu kè bè pànkèe yóu be cice Sebedee nè betōmbè kudabekù mieke kòò tũnne.

*Yesu bètimè dibòò onitì mieke**(Wénté Duku 4:31-37)*

21 Teompùtè yiè Yesu nè o tancòumbè kè bèe kote Kapennaummu, kè Yesu ta kutĩintouku kénnaá mbenitibè Kuyie nnáaḥti. 22 Kè dèe bè di mediè nnè ò bè nàá mmèè botí, ke yé ò do í bè nàámmè ikuó wāābè kōme, ò do bè nàánnè muwērimú mmu.

23 Ke sś nhonitì mōu bo de mieke kè dibòò mari ò ta, kòo kuónko ke dò: 24 Ti kpeti dòmmè Yesu Nansareti kou, a kōtení ke bo ti kuómaà? Ti yému ke dò nha tú Kuyie ntōnni wè, wèè kpa meyi.

25 Kè Yesu di péi nke dò: Cíéké kèyè onitì yiè mmieke!

26 Kè dibòò kpekii de kóo nitì kékúonko mediè nkéyè. 27 Kè dèe di benitibè bemaou, kè bè mbékú betòbè ke tú: Ba nni mmu die? Tináampànti mati bènè! Ò mōke muwērimú ke péinko yebokè kè yè dōori ò yē mmu.

28 Memme kòo yetiriri pànkèe feité Kadidee kó ketenkè mieke.

*Yesu do miékũnnemè bemuambe péu**(Wénté Matie 8:14-17 nè Duku 4:38-41)*

29 Bè yènni dii mònni kutĩintouku kè Yesu ñkōri Simoo nè Āntidee be cītètè kè Isaku nè Isāā kè bèe ò neinè, 30 kénsó Simoo poku yō mō nkòo kònti tōnni mediè kòò duó kè Yesu tuòkoo kè bè pànkèe ò nàkè o kpréi. 31 Kè Yesu kotoo ò duó dè, ke pí nho nòutè, kòó ñinní, kòo miétè kòo kònti bonke, kòo waá mmudii kè bè duó kè bèe di.

32 Diyiè ta dii mònni kè bè ñtəuo bemuambe bemaou nè yebokè ta bè. 33 Dihèi kòbe bemaou kè bè ntikoo ò bo tēè cītètè mieke dibōri nùù. 34 Kè Yesu miékũnnè bemuambe péu bèe do mō mmumōmmú mubotí mubotí kèbeti yebokè péu yèè do ta benitibè, ò í nyie nkè yè bo nnáa ke yé yè ò yémèmu.

Yesu do náantemè Kuyie náaḥti Kadidee kó mutentáá

35 Kukũwentóo kè dè kpaá bi mediè, kè Yesu íte kékenténè sicéí kēmbáá nKuyie. 36 Simoo nè o népobè kè bèe kote o wammu. 37 Bè ò yà dii mònni kòò nàkè ke dò: Benitibè bemaou da waámmu.

38 Kè Yesu bè nàkè ke dò: Ti kōtenè tipití teti sihekési mieke kè m bè nàkè Kuyie nnáaḥti, ke yé deè kpréi ntemè kè n kōtení.

39 Memme kòo ñcenti Kadidee kó ketenkè kemou ke náante Kuyie nnáaḥti titĩintouti mieke, ke beti yebokè yèè ta benitibè.

Yesu miékùnnemè dikònni
(Wénté Matie 8:1-4 nè Duku 5:12-16)

⁴⁰ Diyèè mari kè dikònni marii katení Yesu borè kénínkóo o òikè kòò bántè ke dò: Kàa dó a bo na ké m miékùnne kè n wenke.

⁴¹ Kè mesémme pí nYesu kòo youte o nòutè kòò kàáké ke dò: N dómu, mieté kéwenke.

⁴² Dende bàmbà kè tikòntii deè kòo wenke. ⁴³ Kè Yesu pànkεε ò cau nweti weti ke dò: ⁴⁴ A báa yie nkénáké òmòu dèè dòò, kote kébenke a máá ikuú niùti, kédòò Mòyiisi dáu nyii kuú, kè dèe benke benitibè bemòu a miétémè.

⁴⁵ De kóo niti itóo dii mòmni kénáantoo de kó tináantì kè tí pitè tipítì timòu, nè de kpéi mbá Yesu ténke í nna ke ta dihei mari, kémbo mekentímè kè tipítì timòu kòbe kòròo o borè.

2

Yesu miékùnnemè kuhòukù
(Wénté Matie 9:1-8 nè Duku 5:17-26)

¹ Kè dè dò yewe mayè kè Yesu wète Kapennaummu, kè bèe keè ò bomè tecìtè matè. ² Kè benitibèe tíinko péu bá mefiè nténke í nkpaá nè ditowaáo, kè Yesu mbè náá nKuyie nnáantì. ³ Kè benitibèe mabèe tũkení bènáà ke to kuhòukù. ⁴ Diínni deu mæè kpéi bè í nna ké kù tũkenè Yesu borè, ke yóu kédeke kéduute tímùmmùnti Yesu berínè dè, ke cũũnko be òukù nè ku dóu. ⁵ Kè Yesu nwúó mbè támè ke dò nhò bo kù miékùnne, kénáké kuhòukù ke dò: M bire n da cĩemmu a yei.

⁶ Ke só nyikuú wãábè mabè dè kàri, kénntoti be yèmmè ke tú: ⁷ Dè dòmmè kòo niti yie ndáátí ke náá mmie mbotí? Ò càari Kuyie nyètiri ndi, kè dè í tú Kuyie mmáa we mbo na kécĩé mmeyei? ⁸ Kè Yesu pànkεε banté bè toti ti be yèmmè, ké bè beke ke dò: Dè dòmmè ke di totí meyèmmè memme kó kubotí? ⁹ Òndè í yóu nè deterè? M bo yĩmè bè da cĩé nha yeinaa, kè m bo yĩmè íté kétúóté a dóu kékété? ¹⁰ N né dó kè di bantému ke dò nhOnitibire mæke muwérímú ketenke ìnkè ke bo na kécĩé mmeyei. ¹¹ Ò me nyĩ kénáké kuhòukù ke dò: Íté kétúóté a dóu kékò, kè mí me nyè.

¹² Ò béi memme kè kù pànkεε íté kétúóté ku dóu kè benitibè bemòu nkù wùò nkè kùu yè, kè dèe bè di bemòu, kè bè ndéúkũnko Kuyie nyètiri ke tú: Ti mu nyi yà die mbotí nè ti bomè.

Yesu yumè odàmpòòcòutíwè mòu bè tu wè Defii
(Wénté Matie 9:9-13 nè Duku 5:27-32)

¹³ Kè Yesu wète kényè kémpeké Kadidee kóo dàmmèrì nùu ke kunitisũkù níkòròo o borè kòò bè tiè. ¹⁴ Ò pènké dii mòmni kényà Adifee kó debire Defii kòo kàri bèè còu dàmpòò be kóo bìròò, kè Yesu ò yu ke dò: N tũnne!

Kè Defii íté kòò tũnne.

¹⁵ Yesu nè o tancòumbè kè bè níkari Defii cĩtè ke yo, ke wéñnè bèè còu dàmpòò nè benitibèe tábè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè, ke yé benitibè do bè tũmmè péu. ¹⁶ Ikuú wãábè Fadisiébe kó fenafe kòbe yà dii mòmni kè Yesu wéñnè bèè còu dàmpòò nè benitibèe tábè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè ke yo, kébeke o tancòumbè ke dò: Dè dòmmè kòo wéñnè bèè còu dàmpòò nè mufòmму yeimu yembè ke yo?

17 Kè Yesu keè ké bè nàké ke dò: Dè í tú bèè kònti naati beè wanti otànti, bemuòmbe beè wanti otànti. N yí kòteni ke wanti bèè yèmmè dò mbè wenni, n wanti bèè banté bè mbè ke dò mbè tu benitiyeibe.

Menuboúmmè

(Wénté Matie 9:14-17 nè Duku 5:33-39)

18 Diyie mari kè Isāā-Batiisi kó betancòumbè nè Fadisiēbe kòbe kè bè mboú dinùù, kè benitibè mabèe kote kébeke Yesu ke dò: Dè dòmme kè Isāā-Batiisi tancòumbè nè Fadisiēbe kòbe kè bè bou dinùù bá fí nkòbe í bou. 19 Kè Yesu bè tēñné ke dò: Di yèmmè dò nhoniti tóú dii mōnni o pokù o nēpobè bo na kéboú dinùù kòo kpaá bè bonáá? Biti! Bè báá na kényóu mudii ò bè bonè dii mōnni. 20 De kó yewe kpaanímu kè bè bo deite wèè tóú o pokù, kè de yiè tūòke bè bo bou dinùù.

Depànnè nè dekotírè kó tináànti

21 Bè 55 í nyá nkuyaapánkù kukótíkù ìnkè, kàa mè dòò kupánkù bo yūš nkukótíkù kè dikētiri dōke deuke. 22 Bè 55 í ncūš menaà mpámmè tidòuti kóti kàa mè dòò tidòuti bo pote, kè menaà ncake nè tidòuti demou. Menaà mpámmè dò nkéncūš tidòuti pànti nti.

Yesu weè baké teompùtè

(Wénté Matie 12:1-8 nè Duku 6:1-5)

23 Teompùtè matè yiè kè Yesu mpēnké depaa mmarè mieke, kòo tancòumbè nkááte tidiiti. 24 Kè Fadisiēbe ò nàké ke dò: Wénté a tancòumbè dòòri dē, ba nkprí nte kè bè dòòri ikuó yete dè teompùtè yiè? 25 Kè Yesu bè tēñné ke dò: Di í kàa ndikōnni do pī nDafiti kòo dòòmè wenwe nè o kòbaa? 26 Ò do tamè Kuyie ncīètè, ikuó niùti diewè Abiataa kó dimōnni, kétúóté pēēbè bè pā bè Kuyie, kè bèe cááké wenwe nè o kòbe, òmou do í dò nkécaáké bè kè dè í tú Kuyie nkuó niùbè mááá?

27 Kè Yesu bè nàké ke dò: Kuyie ndòò teompùtè oniti kprí nke, kù í dòò oniti teompùtè kprí. 28 Onitibire bakénemu teompùtè.

3

Yesu miékūnnemè wèè bakù faū teompùtè yiè

(Wénté Matie 12:9-14 nè Duku 6:6-11)

1 Diyie mari kè Yesu wēte kēta kutíntouku kòo niti mōú dè bo kòo bakù faū. 2 Bèè dō kéwátí Yesu, kè bè nhò wúò nke bo yà kè nsá ò bo miékūnne de kóo niti teompùtè yiè. 3 Kè Yesu náké de kóo niti wèè bakù faū nke dò: Íté, kécómmú die mbenitibè cuokè! Kòo íté kécómmú.

4 Kè Yesu bè beke ke dò: Ikuó yē nti dòò mesàànaà kè meyei nteompùtè yiè? Í yē nti deetè onitáa kè tí ò kùò?

Kè bè ndò nyóó. 5 Kè Yesu bè wènté wénté nè kemieke, kòo yèmmèe caarè be to kpeñnimè, kòo náké de kóo niti ke dò: Youte a bakù!

Kòo youte kè kù pánke mieté.

6 Kè Fadisiēbe yēnni ké pánkee tínnè Edoti kó fenafe kòbe ke bo yà bè yóó yímè kékuo Yesu.

Yesu miékūnnemè bemuòmbe péu

(Wénté Matie 4:25, 12:15-16 nè Duku 6:17-19)

7 Yesu nè o tancòumbè kè bèe íté kékote Kadidee kóo dàméèri bíékè kè kunitisükù nhò tū, bè do bonní Kadidee, nè Sudee 8 nè Sedisadēmmu nè

Idumbee, nè yehékè yèè bo Suditèē kó kukò nyáá ndi nè yehékè yèè tákénè Tiiri nè Sitṣṣ yè kabè. Kè bè ñkàri Yesu borè ke yé bè do yomè ò dḍòri dè. ⁹ Kè Yesu náké o tancòumbè ke dḍ bèè ò waanni kudabekù kè kù nhò tákénè, benitibè yàà bo ò èütè mèè kpéí. ¹⁰ Ke yé ò do miékunkomè benitibè kè deè nte kè bemuambe ndeiti ke bo ò káákè. ¹¹ Kè yebòkè ta bè níí ò yà, kénínkòo ò ìlkè kékúonko ke dḍ: A tú Kuyie mBire nde. ¹² Kè Yesu bè cau weti weti ke dḍ yè báá náké ò tú wè.

Yesu tãátémè o tancòumbè tepítè nè bèdébè
(Wénté Matie 10:1-4 nè Duku 6:12-16)

¹³ Kè Yesu deke ditãri ñnkè kényu ò dḍ kényu bè, kè bè nkòròo o borè. ¹⁴ Kòo tãátè benitibè tepítè nè bèdébè, kè bè bo nhò bonè, ¹⁵ kòò bè tũḍ nkè bè náante Kuyie nnáànti, kòo bè duḍ mmuwērímú be yó mbetinèmu yebòkè. ¹⁶ Nte benitibè tepítè nè bèdébè ò tãátè bè kó yeyètè: Simḳḳ kòo o yu ke dḍ Pieri, ¹⁷ nè Sebedee kó ibí, Isaku nè o nantè Isãã kè Yesu be yu ke dḍ: Boannerikèesi (dèè tu fetapiéfè), ¹⁸ Æntidee nè Fidipu nè Batidemii nè Matie nè Tomaa nè Adifee kó deBire Isaku, Tadee Simḳḳ Sedḍti kó fènafè kou, ¹⁹ nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

Yesu cīètè kabè do dómè kòò dèite

²⁰ Kè bèè konni teciètè kè ditñnni wète kétínni bá Yesu nè o tancòumbè í mpètè mefiè nke bo di. ²¹ O cīètè kabè ti kèè dii mḍnni kékḱtení ke bo ò dèite ke yé bè do náammè ke tú o yèmmè í naati.

Teciètè tèmáá kó mutotímú
(Wénté Matie 12:22-32 nè Duku 11:14-23, 12:10)

²² Kè ikuḍ wāābè bèè do yènni Sedisadèmmu kè bè ntú: Obòokpàati weè bo o mièke, nè weè kó muwērímú mmu ò bètimè yebòkè.

²³ Kè Yesu bè yu kè bè ãntè ke dḍ obòokpàati bo yīme kéwète kébeti obòokpàati? ²⁴ Kè dikpàatiyuu dimáá kabè toté ke kpa mbemáá de kó dikpàatiyuu bá nhā ke bo. ²⁵ Kè teciètè tèmáá me ntoté ke kpa ntemáá de kó teciètè bá nhā ke bo. ²⁶ Kè nsà kè obòokpàati toté ke kpa nhomáá, kè meyatimè bo o cuokè ò kpàti bá nhā ke bo, ti bo deè.

²⁷ Òmòu báá na kéta onitikperi cīètè kéhéí o kperè, kè í keté koò bou, kòò me nhò bou ke deè de mḍnni ò bo na kéhéí o kperè demou o cīètè mièke.

²⁸ Timómmḱnti nti n di náammè Kuyie mbo cīè mbenitibè be yei mmemou nè yesáambè bè kù sáá nyè. ²⁹ Wèè me mbo sáá Muyaánsààmú Kuyie mbáá ò cīè, o yei bo mbo o ñnkè sáá.

³⁰ Yesu do béi mmemme ke yé bè do tùmè dibòḍ mari dii bo o mièke.

Yesu yḳ nè o neí bè do ò waammè
(Wénté Matie 12:46-50 nè Duku 8:19-21)

³¹ Yesu yḳ nè o neí kè bèè tuḱkení kémbò ditowàà kḱtḱ nkè bè bo ò yùní. ³² Kòò nsó ditñnni kàri koò cḱètè, kè bèè ò nàké ke dḍ: A yḳ nè a neí bè bo ditowàà ke da yu. ³³ Kè Yesu bè tḱñné ke dḍ: We ntú n yḳ ke ðmbe tú n neí?

³⁴ Kòo deè kéwénté wénté bèè kàri koò cḱètè ke dḍ: Ntenè n yḳ nè n neí. ³⁵ Wèè dḍòri Kuyie ndó dè weè tú n nantè nè n tãũ nè n yḳ.

4

Wèè yaù o diiti kó dináàhãntírì

(Wénté Matie 13:1-9 nè Duku 8:4-8)

¹ Kè Yesu wète kénnaá nKuyie nnáànti Kadidee kóo dàméèri nùù, kè benitibèe tíínko o borè kénsù, kòo ta kénkari kudabekù dàméèri mièke, kè diññni kàri dàméèri nùù. ² Kè Yesu mbè tiè nyitié mpéu nè yenáàhãntíyè mièke, kè mbè nàà nke tú: ³ Oniti mǎù wèe do yé ke bo yaá o diiti. ⁴ Ó yaù dii mǎnni kè mēdibii mmǎmēe do kuce nùù kè sinǎo kǎtení kè mē di. ⁵ Kè metēmēe do fekũufe ñnkè mutáá nyí sũ dè kécārike kényènni, ke yé mutáá nyí sũmè deborè. ⁶ Kè diyiè tǎnkè kè mē tǎo nkè mēe kpéi ke yé icīē nyí namè ke bo fííkú. ⁷ Kè mēdibii ntēmēe do tipotì mièke kè tii íténi kè mē èüté bá mē í nna képeité. ⁸ Kè mēdibii ntēmēe do ketenkè wenni dè kényènni kénkótírì ke kpéñni, kè miè mpeité mēbii nsipísitǎati kè metēmēe peité mēdibii sipisikuò, kè metēmēe peité mēdibii ntekòutè (100).

⁹ Kòò dèè ke dǎ: Wèè mǎke yeto ke bo keè, wèe keè!

Miùu te kè Yesu do náánnè yenáàhãntíyè

(Wénté Matie 13:10-17 Duku 8:9-10)

¹⁰ Yesu ité dii mǎnni diññni borè, o tancòumbè nè betòbè bèè ò bonè kè bèe o beke de kó yenáàhãntíyè tú mù. ¹¹ Kè Yesu bè tēñné ke dǎ: Kuyie ndi benkemu ku kpààtiyuu kó timómmǎnti tii sǎri, betòbè bie m bè náánnè yenáàhãntíyè nye, ¹² kè bè bo nwúó nke báá yà, kényo ke báá banté, bè yàà bo ceete kè Kuyie mbè cīē mbè yei.

Yesu wènkùnnemè wèè yaù o diiti kó tináànti o tancòumbè

(Wénté Matie 13:18-23 nè Duku 8:11-15)

¹³ Kè Yesu yíe kè bè nàkè ke dǎ: Kè di í banté de kó dináàhãntírì di né bo yíme kébanté yenáàhãntíyè teyè yemǎu. ¹⁴ Nte de kó dináàhãntírì tu mù: Wèè yaù mēdibii nweè tu wèè nàá Kuyie nnáànti. ¹⁵ Mēdibii mmēè do kuce nùù kè mē tu benitibè bè nàkè bè Kuyie nnáànti, kè bè tì kèè, dende bǎmbà nkè dibòò kǎtení ke tì dēite. ¹⁶ Mēdibii mmēè do fekũufe ñnkè, mē tu benitibè mbe bèè òò keè Kuyie nnáànti ke pǎnkke tì cǎutè nè kuyeñnaatí. ¹⁷ Bè me nyí nyóu kè tì bo fííkú be mièke, bè í nwéèrì kè meyeñcaàrimè tǎokení dii mǎnni yoo bè bè fēū bè nàá mmēè kpéi Kuyie nnáànti bè pǎnkke búttinné Kuyie. ¹⁸ Mēdibii mmēè do tipotì mièke mē tu bèè kèè bèmbè Kuyie nnáànti. ¹⁹ Kè kutenkú kó iyèntotí nè tikpátì kó muwammú kè dēe bè souté nè deterè deterè kó mēdókùmmè kè dēe ta be yèmmè mièke kéhéüté Kuyie nnáànti bá tì í nna képeité. ²⁰ Mēdibii mmēè do ketenkè wenni dè, mē tu benitibè bèè òò keè bèmbè Kuyie nnáànti kè tì cǎutè kékǎte kéwáa mbetòbè, yie sipísitǎati, otǎu sipísikuò, otǎu tekòutè (100).

Fitírè nè tēbietè de kó tináànti

(Wénté Matie 5:15, 10:26 nè Duku 8:16-18)

²¹ Kè Yesu yíe kébéi nke dǎ: Bè òò í ncóu nfitírè kè dè tǎa nteçètè mièke yoo bèè dè ññné mutǎí fũò, bè òò dè cǎnné fecũufe nfe. ²² Ke yé dēmarè í bomè dèè sǎri ke í yóó feité. Dèè sǎri dè yóó yènnímu kuwenniku. ²³ Wèè mǎke yeto ke bo keè wèe keè!

²⁴ Kè Yesu yíe kébéi nke dǎ: Daatenè mesáa ndi yo tii náànti kpéi, bè bo di benné nè tēbietè di beú nè tē betòbè, kédeè ke yíe de ñnkè. ²⁵ Wèè mǎke bè yóó ò yíemu, kè wèè kpa bèè deitoo desámpórè ò mǎke dè.

Tidibotì kó tináànti

26 Kè Yesu yíe kébéi nke dò: Kuyie nkpààtìyuu dònne onitì wèè buotí wènwe medibii nho paku mieke. 27 Kòo yè nke duó yoo ò wùó, tidiiti nkótírí nè timáá keyènkè nè kuyie mbá ò í yé ti kótírí mèè botí. 28 Ketenkè keè ò mpí mmutómú nè kemáá kè tidiiti kótírí kékete kéánnè difènni kédeè kè mebii nnè ánnè kápíe. 29 Ti bi dii mǎnni kòo ti òtè ke yé mudidèi tùòkemè.

Feyonfè kó dináàhāntírí

(Wénté Matie 13:31-32, 34 nè Duku 13:18-19)

30 Kè Yesu yíe kébéi nke dò: Ti bo donnenè ba Kuyie nkpààtìyuu? Ti bo yí di dònne ba? 31 Ti bo yí di dònne feyonfè dómme mme kè kǎnni. 32 Kè bè fè buotí fèe yènni kékóté kénáá mmutie diemù nè ibake, kè sinoo yíe nyi ìnkè.

33 Nè yenáàhāntíyè mieke nke péu ò do bè náánnemè Kuyie nnáànti, ke bè náánnè bè bo na kékeè mèè botí. 34 Yesu do ò náánnè yenáàhāntíyè nye sáá, kè bè né bo dii mǎnni bémáá borè nè o tancòumbè wèe ti mbè wénkumne timou páíí.

Yesu cònnémè kuyaakù nè menie

(Wénté Matie 8:18, 23-27 nè Duku 8:22-25)

35 De kó diyie dimáá kuyuoku mǎnni, kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Tí sénté menie nyáà teri.

36 Bè cie ndii mǎnni benitibè kédeè, ke ítenè kudabekù Yesu do bo kùù mieke, kè tidabèti teti ò neinè. 37 Kè kuyaakù kperikù makùu ítení kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù mieke ke mmó nke piaku. 38 Kè Yesu yie yè nke duó kudabekù mieke ke ceké diyuceenni o yuu. Kòo tancòumbèe ò èntè ke dò: Okóti kè ti ku a kpeti í boá?

39 Kè Yesu íte kápéi nkuyaakù ke dò: Cómú! Kébéinnè menie nke dò: Yí só! Dende bàm̀bà nkè kuyaakùu cómmú kè menie ndò béu. 40 Kòo bè beke ke dò: Dè dómme kè kufwáá ndi auté memme? Dè dómme kè di í n tá?

41 Kè kufwáá mbè auté kè bè mbékú betòbè ke tú: Wenninwe yie, kuyaakù nè menie nkè dè yíe nho yè mmú?

5

Yesu miekunnemè onitì dibòò ta wè

(Wénté Matie 8:28-34 nè Duku 8:26-39)

1 Yesu nè o tancòumbè kè bée sénté kètuake Sedasaa kó ketenkè, 2 kè Yesu ncutini kudabekù, kòo niti mǎu, dibòò mari ta wèe yènni ífòti kékéténi o bíkè.

3 De kóo niti do ò ífòti mieke nke, bá bè ténke í nno nkoò bou bá nè mefimme.

4 Ke yé bè do ò boumè kuce mǎpéu mefimme, ke táú nho naàcèi timáti, kòo tǎu mefimme kébóké timáti. Òmǎu ténke í nna ke bo ò yòkumne. 5 Yemàrè yemou keyènkè nè kuyie kòo nhari ífòti mieke nè yetàrè ìnkè ke wúótí ke bokù omáá yepèrè.

6 Ò yàni dii mǎnni Yesu kécokóo kénínkú o ìlkè, 7 kékuónko mediè ke dò: Ti kpeti dómme mí nnè fǎ, oínkènkpàati kó debire? N da báámmu nè Kuyie nyètiri a bá nfèù.

8 Ke yé Yesu do di péimmè ke dò: Yè onitì yie mmieke fǎ ndibòò.

9 Kè Yesu beke dibòò ke dò: A yètiri tú ba? Kè di dò: N yètiri tu kusúkù, ke yé ti sūmè.

10 Kè yè mbáá nYesu ke tú: A báá ti denne dihei.

11 Kε sό kufōnkēcēnku makù bo ditāri ĩnkè ke diiti. 12 Kε yeε bøkεε bántε Yesu ke dō: Yóu kε tí kote kéta yeġōnkè ye.

13 Kε Yesu dō: Yēnnε, kε yeε ye de kóo niti mieke kéta kufōnkēcēnku, kε kùu coké kécúténi ditāri ĩnké kédìu menie mmieke, ye do bo mbo sikoupsidé (2000).

14 Bèè do cēm̀m̀u de kó yeġōnkè kε bèε coké kéyeε de kó tináahti dihei mieke nε depaanko, kε benitibεe íte ke bo kote kéya dèè dō, 15 kētuokoo Yesu borε kéya oniti yeboké kusũkù do ta wè kòo kārì ke ā tiyaasāati, kòo yēm̀m̀ε wenke, kε kufōwaá mbè pī. 16 Bèè do dε bo ke ya dèè dō, kε bèε bè nákε dε dōm̀m̀ε oniti yeboké ta wè, nε dèè dō yeġōnkè. 17 De m̀ǹni kε bèε bántε Yesu ke dō wèε ye bε tenké.

18 Yesu tati dii m̀ǹni kudabekù oniti yeboké do ta wè kòo ò bántε ke dō ò bo nhò neinε. 19 Kε Yesu yetε kóo nákε ke dō: Kò nha cġētε kénákε a kabε ti Yiε nda dō dèè kó dimàà, nε ò da kuó mm̀ε botí mesém̀m̀ε.

20 Kε weε nitii kote kénnaantoo kutempē yehékε tepíitε kòku kumou mieke Yesu dō dèè kó dimàà, kε dεε bè di bεm̀u.

*Yesu còrnémε onitipòkù yónti ke fòuk̀unne Saiduusi sap̀umbire
(Wéntε Matie 9:18-26 nε Duku 8:40-56)*

21 Kε Yesu séntε menie nyáà nε kudabekù kε kunitisũkùu tíinko o borε menie nnũu. 22 Kε kutíintouku kóo kóti m̀u bè tu wè Saiduusi kóo tuakeni kéya Yesu kéninkóo o ìiké, 23 kóo bántε nε o yēm̀m̀ε mem̀u ke dō: N sap̀umbire deε màunε mukũũ, n da báámmu kateni kénós nha nou de ĩnké kε dεε mieté, kénfòu.

24 Kε Yesu ò neinε kε dit̃nni nhò urínε koò ġũ tip̃iti tim̀u.

25 Kòo nitipòkù m̀u dε bo ke m̀ ntiyónti yebie ntepiitε nε yedéε bá ti í commu. 26 Kòo kārì beddòtoribε péu borε ke fġūtε mediε, ke c̀ke o díiti im̀u bá dε í tũkù, kε dε p̃t̃inke nε yetíróo mediε. 27 Kòo keε kε bè náà nYesu kp̃í kòo k̃otoo dit̃nni mieke, ke k̃etóo Yesu f̃ōnkùó bíkε kékáákε o yaabòri. 28 Nε o yēm̀m̀ε mieke ke yé ke dō mbá kòo na ke káákε o yaabòri ò bo mieté. 29 Ò káákε meñme Yesu yaabòri, kòo yónti p̃ankεε cómm̀u, kòo banté o k̃ánti mieke o m̀mm̀u dèemε. 30 Kε Yesu banté muw̃erim̀u mam̀u yēm̀ε o mieke kéw̃ēte kébeke dit̃nni ke dō: We nkáákε n yaati? 31 Kòo tancòumbèε ò t̃ēhnε ke dō: A wúó nkε dit̃nni da ġũ miε mbotí k̃aa bèkù wèε da káákáá?

32 Kε Yesu nwéi tip̃iti tim̀u ke bo ya wèε ò káákε. 33 De m̀ǹni kòo nitipòkù k̃ánti au nε kufōwaá nke yé ò yēm̀ε dèè dō o k̃ánti mieke, kòo tóonko Yesu borε ke ninkóo o ìiké kóo nákε timómm̃nti. 34 Kε Yesu nε ò nákε ke dō: N kóo sapàà a tákumε da miek̀unnemu, kote kε dε nnaati, k̃aa m̀mm̀u deε.

35 Ò kpaá ke me nnáà nkε kutíintouku kóo kóti kabε tuakeni kóo nákε ke dō: A sap̀umbire kumu a báá benné kénkóonnε okóti.

36 Kε Yesu mbúuti bè náà nti, kénákε Saiduusi ke dō: N tá máà, ke bá nyġ̀k̀k̀.

37 Yesu í nyie koò m̀u bo ò neinε kε dε í tú Pieri nε Isaku nε o nantε Isáã. 38 Bε tũkoo dii m̀ǹni kutíintouku kóo kóti cġētε kε Yesu ya kunitisũkù kε kutoweku dáati kε bè kuó nyekúdabù. 39 Kòo taroo kε bè beke ke dō: Ba nte kutoweku kuu? Di kuónnε ba? Debirε í ku dε yé ke dúomu.

40 Kε bè nhò daú kòo bè d̃enne kéyú debire cice nε de yō nε o tancòumbè bèε ò neinε k̃etannε debire dúó dε, 41 k̃épf̃i ndesap̀umbire nòutε ke dō: Taritakumi! (Dèε tu: Desap̀umbire, íte kε m̃i me nyē!).

42 Dende bàm̀bà nkè desapùmbiree íté kécente. Dè do m̀ake yebie ntepiítè nè yèdèé ndi, kè dèe bè di m̀ediè nkè kufōwáá mbè auté. 43 Kè Yesu bè nàké ke d̀ò bè báá yie nkòò m̀òu ti keè, kédeè ke d̀ò: Duónnè desapùmbire mudii kè dèe di.

6

Yesu eì k̀obe do í ò tá

(Wénté Matie 13:53-58 nè Duku 4:16-30)

1 Kè Yesu íté deborè kénèinè o tancòumbè kè bèe kote dihei ò biikú di. 2 Teom̀pùtè matè yìè kè Yesu mbè tiè nkutíintouku mieke kè dèe bè di, kè bè nnáá nke tú: Ò yà de die nkó dimàà? We nhò duó nde kó mecii, ò yíme ke na ke d̀ori tidieti ò mè ndòòri ti? 3 Dè í tú wenwe odabeesũtáà? Maari bire í d̀akaa? Isaku nè Sosesi, Sudi nè Simoo be koo kótáà? O tábè í bo die ti cuokáà?

Nè de k̀péi bè í nhò tá. 4 Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: Benitibè b̄emou ò ndemu Kuyie mpāānāānti náāntò, o eì k̀obe nè o c̄fètè k̀obe beè ò ò nhò dé.

5 Deborè Yesu í ndòò tidieti mati péu, kè dè í tú ò ndòmmè o nou b̄emoumbe mabè ìnkè kè bèe mieté. 6 Kè dèe di Yesu mesàà mbè í ò tá mèè k̀péi.

Yesu tōmmè o tancòumbè bèdébè débè

(Wénté Matie 9:35, 10:5-15 nè Duku 9:1-6)

7 De kó difnkuò kè Yesu ñcenti yehèkè yèè dè t̀aké ke bè nàá nKuyie nnāānti, memme koo yú o tancòumbè tepíítè nè bèdébè ké mbè tũò mbèdébè débè, ké bè duó muwērímú kè bè bo mbeti yebokè. 8 Di ntò di pàati máá, di bá ntò mudii yoo kudoukù yoo idiíti. 9 Kòò bè nàké ke d̀ò: Ānnè di neuti, di báá ānnè yeyaábòrè yèdèé dèé.

10 Ke yí ké bè nàké ke d̀ò: Kè di tũòke dihei mari ke bātè t̀èè c̄fètè di nde mbo ke yàa íténè de kó dihei mieke. 11 Kè dihei mari k̀obe í d̀ó ke di couté, bè me nyí d̀ó ké di k̀emmú di íté de kó dihei, k̀ekpáátè di naac̄táá nkè dèe benke ke d̀ò mmeyei nkríni be yò ìnkè.

12 Kè Yesu tancòumbèe kote kénnaante benitibè ke tú bèe ceete be borime. 13 Kè bè mbeti yebokè péu yèè ta benitibè, ke wáari b̄emoumbe péu mekùò nkè bè mierí.

Edoti k̀òomè Isāā-Batiisi

(Wénté Matie 14:1-12 nè Duku 9:7-9)

14 Kòò kpàati Edotii keè kè bè nàá nYesu k̀péi, ke yé o yètiri do feitémè tipíiti timou kè bè ntú Isāā-Batiisi weè wètè ke yānté, kè deè te koo m̀ake muwērímú ke d̀ori tidieti.

15 Kè bèmabè ntú: Edii nwe Kuyie mpāānāānti náāntò diwè.

Kè betòbè tu: Kuyie mpāānāānti náāntò m̀òu nwe koo d̀onnè betòbè do d̀ommè.

16 Edoti ti k̀èè dii m̀onni ke d̀ò: N sòò k̀òu wèè Isāā weè wètè ke yānté.

17 Ke yé de koo Edoti weè do p̄irmè Isāā kébou, k̀ekpetinné. Edoti do fiète o nantè Fidipu pokù Edodiyati nwe képuoke. 18 Kè Isāā o nàké ke d̀ò: Dè í wenni ke d̀ò nhá puoke a nantè pokù. 19 Kè Edodiyati mieke peike Isāā koo nwanti ke bo ò k̀òu, ò me nyí kuyie, 20 ke yé Edoti do demè Isāā koò k̀anké, ke yé ke d̀ò nhò tu oniti wèè d̀òòri Kuyie ndó dè ke kpa meyei. Kè Isāā níi nnáá nkè dèe ò di koo baa né ndó ké nhò k̀erimú.

21 Kè diyèè mari né mbo Edodiyati yóò díinnè di kédòò ò mè ndómè. Kè Edotii ānnè o peitèyèè kó dibanni, k̀eyú benitidiebè o eì k̀obe nè behāāpòmbè iwēi

yembè, nè Kadidee ekè kó bekótibè. ²² Kè Edodiyati kóo sapàà nta bè kàri dè, kéhaa kè dèe narike Edoti nè ò yu bè, kòo kpààti Edotii béi nke dò: Osapàa m beke a dó dè, m bo dè nda duó.

²³ Bá kè n kpàti kó dikéè ndi, m bo da duó. Mî me nyè.

²⁴ Kòo sapàà nyè kébeke o yò ke dò: M bo ò beke ba? Kòo ò nàké ke dò: Beke we Isāa-Batiisi yuu.

²⁵ Kòo sapàà nwète mecāā nkéta okpààti kàri dè, kóo nàké ke dò: N dó á ànnè bāmbā mmie Isāa yuu ndi dibuu mieke ké n duó.

²⁶ Kòo kpààti yèmmèe caarè, ò me nyí ndó kéyete ke yé ò diemmè ke béi nho népobè iikè. ²⁷ Kòo kpààti pānkee tō nkuhāāpānkū ké kù nàké ke dò: Kote dikpetintou ké n tōni Isāa-Batiisi yuu. ²⁸ Kè kuhāāpānkūu kote kéféúté Isāa kéānnè o yuu dibuu mieke kékatenní ké di duó nhosapàà nkòo di duó nho yò. ²⁹ Kè Isāa tancóumbèe ti kèè, kékote kóò tùóté kékūnné.

Yesu dōmè tidieti kè pēēbè nè siyī sinūmmū kè dèe sūū

(Wénté Matie 14:13-21 nè Duku 9:10-17 nè Isāa 6:1-14)

³⁰ Kè Yesu tancóumbèe wēteni kētíi mbemou Yesu borè kóo nàké bè dōò dèe kó dimàà nè bè nàké tii kó dimàà. ³¹ Kòo bè nàké ke dò: Ti iténè kékote mekentimè kè dí om̀pè sām̀p̀. Ke yé benitibè do sūmè kè bie nkōrini kè betobè iiti bá bè í mpètè mēfiè nke bo di.

³² Kè bèe ta kudabekū ke bo kote dibòri mari dii cié. ³³ Bè kéri dii mōnni kè tipiti timou kabee bè yà, ké bè banté, kécoké be naacéi, ké bè diénnè de biékè.

³⁴ Yesu cùténí dii mōnni kudabekū káyà ditinni dieri kè mesémmèe ò pī nnè de kó benitibè, ke yé bè do dōmmè ipe ii kpa inyi ocēnti, kòo pānke mbè tiè Kuyie nnāānti péu. ³⁵ Diiyè dèe dii mōnni kè Yesu tancóumbèe kōtení o borè kóo nàké ke dò: Ti bo dikpáa cuokè nke die nkè diiyè die nke dèe. ³⁶ Cíe mbe kè bèe kote depaa nkó sicéí nè sihekési sù dè tóké kédonté kédí.

³⁷ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Díndi di mōmmōmbe duónè be kè bèe di. Kè bèe ò tēnné ke dò: A dó ti kote kédonté pēēbè yewe sikousidé (200) tōmmú díiti nyi kè bè duónáa?

³⁸ Kè Yesu bè beke ke dò: Di mōke pēēbè bède? Kōtenè káyà. Kè bèe kote káyà betobè kéwēteni kóo nàké ke dò: Ti mōke pēēbè bēnūmmū ndi nè siyī sidési.

³⁹ Kè Yesu dò: Kannenè benitibè timúsūūti ínkè yetirè yetirè. ⁴⁰ Kè bèe bè kānne bie ntekòutè kòutè, betobè sipísínūmmū nūmmū. ⁴¹ Kè Yesu tùóté pēēbè bēnūmmū bembe nè siyī sidési sinsi kébóuté keínké kēsānte Kuyie, kédeè ké mbè wéú, ke duó nho tancóumbè, kè bè toti benitibè, ké bè totínè siyī sidési sinsi bēmou. ⁴² Kè bèe cááké bēmou kēnsānnè. ⁴³ Kè yepēēwētíyíe sús nképie nyemómmūyáké tepítè nè yedéé kè Yesu tancóumbèe to nè siyī sù sùó. ⁴⁴ Bèè kó dimàà do cááké de kóò pēēbè bè do bo sikupísínūmmū (5000) ndi.

Yesu do kéri mēnie nyīnké

(Wénté Matie 14:22-33 nè Isāa 6:16-21)

⁴⁵ De kó difōnkúò kè Yesu duó nkòo tancóumbèe ta kudabekū ke bo niitè kēsénté mēnie nyāā Betisidaa biékè kè wenwe nkpaá ke cīenko benitibè. ⁴⁶ Ó bè cíe ndii mōnni kédeè kédeke ditāri ínkè ke bo bāntè nkuyie. ⁴⁷ Dè biite dii mōnni ke ś nkudabekū kākáké mēnie ncuokè kè Yesu kpáa diyáa o máa, ⁴⁸ kébanté o tancóumbè m̀àǹǹè m̀ kuyaaakú ke yé kù do fuutinimè be iikè biékè nke, kukūnwentóo m̀ǹǹi kè Yesu nkéroo be biékè ke ceñti mēnie nyīnké, ke ndó ke na mbè pēēté. ⁴⁹ Kè bèe ò yà kóò kēriní mēnie nyīnké kè be yèmmè ndó

ndibòò mari ndi, kè bèe kuónko mediè. ⁵⁰ Ke yé bè do ò yàmè kè kufòwáá mbè auté, kè Yesu bè nàké ke dò: Di bá nyíèkù, kufòwáá mbáá di pĩ mínwe.

⁵¹ Kòo taroo be borè kudabekù mieke kè kuyaakùu cómmú, kè dèe di Yesu tancòumbè mediè ⁵² bá nè ò do me ndòòmè tidietì kè pèèbèe sũũ kè be yèmmè baa ñkpeñni. Bè í nna kébanté.

Bemuambe do káámmè Yesu yaàbòri ke mierí
(Wénté Matie 14:34-36)

⁵³ Bè sènté dii mònni menie nkétuòke Sennesareti kó ketenkè, kèpítinné be dabekù. ⁵⁴ Bè yènni dii mònni kudabekù kè benitibèe banté Yesu, ⁵⁵ kénkarì tipíiti timòu kéntòu bemuambe nè be dúò ke korínko o borè, kè bè kèè kòò bo dè bèe bè kòtenko. ⁵⁶ Bá kè Yesu kòte kùù pikù sihekésí yoo yehékè yoo depaa, benitibè ñtòuo bemuambe ke dòunko yaárè kòò bàà nke tú wèe yóu kè bèe kááké bá o yaàbòri fũũ. Bèè kó dimàà ò káà nkè bè mmierí.

7

Kuyie nkó ikuó nè benitibè kpeyi
(Wénté Matie 15:1-9)

¹ Fadisíèbe nè ikuó wáàbè bèè iténí Sedisadèmmu kè bèe tíi nYesu borè, ² kèyà Yesu tancòumbè mabè yommè bá bè í nite ikuó yèmmè.

³ Ke yé ikuó wáàbè nè Sifube tabè bemòu bèè tũ mbe yembè kó ikuó, bè do òò í ndi ke í nite ikuó yèmmè. ⁴ Bè do òò konní dikàtiri kénite ikuó yèmmè mme ke né di, ke makenè ikuó tèi péu bè yóò nheirí mèè botí ibòòke nè yedó nè sikũmboó timátì kpesi.

⁵ Fadisíèbe nè ikuó wáàbè kè bèe beke Yesu ke dò: Dè yíme kàa tancòumbè í tũ nti yembè kó ikuó ke yo mbá bè í nite ikuó nyèmmè?

⁶ Kè Yesu bè téníne ke dò: Meyèmmè mèdémè yembè, Kuyie mpāānāānti náāntò Esaii do naatimu ò wāũ dii mònni di kpéi nke tú:

Be nnitibè sānti Kuyie nnè be nò nye,
kè be yèmmè né kù dèténè.

⁷ Bè kù báá ndetitirè nde,

ke yé bè tùótémè benitibè dòú nyii kuó
ke tuonko betòbè,
ke dònnè ì tu Kuyie nkpeyi.

⁸ Kè Yesu nsóké ke bè náá nke tú: Di bùtinnému Kuyie nkó ikuó ke tũ mbenitibè dòú nyi.

⁹ Kòo yíe kèbéi nke dò: Di mènke bùtinnému páíí Kuyie nkuó ke tũ ndi mómmòmbe di kpeyi. ¹⁰ Mòyiisi béimmu ke tú: A ndé a cice nè a yò, ke yíe mbè yé mmù. Kè wèè sáá nho cice yoo o yò bèe ò kùò. ¹¹ Kè dínidi tú: Kòo niti nàké o cice yoo o yò ke tú: N na n da pā dèè kó dimàà n de duò nKuyie nku, dè dèemu.

¹² Nè de kó ikuó mieke kè di bè pā kuce bá bè ténke í teennè be cicebè nè be yòbè.

¹³ Nè de mieke ke kùò Kuyie nkó ikuó ke tuonko benitibè kpéi ditòbè, ke wète ke dōorinè dēterè dēterè péu mè kó kubotí.

Dèè sñkũnko oniti
(Wénté Matie 15:10-20)

14 Kè Yesu yíe kényú ditínni ké di náké ke dò: Kénténè diməu mesàà nkékeè.

15 Dèmarè í bo oniti bo di de kè dèe ta o miéke kóò sɪnkùnne, dèè yìèní oniti nùu deè ò sɪnkùnko. [16 Kè wèè mòke yeto ke bo keè, wèe keè!]

17 Yesu ité dii mǎnni ditínni borè ke kò nteçfètè, kòo tancóumbèè ò beke de kò dɪnǎahhantiri tu mù. 18 Kòo bè tèǎné ke dò: Dɪndi múnke di í na ke bantáa? Dɪ í yé ke dò nhoniti yo ndè kè de taà o miéke de báa na kóò sɪnkúnaa? 19 Kè yé de í taamè o yèmmè miéke, de taà o pautili nti ke kori ke yie.

(Yesu do dó ké bè nàké ke tú tidiiti timəu wennimu.) 20 Kòo yíe kébèi nke dò: Dèè yìèní oniti nùu deè ò sɪnkùnko. 21 Kè yé oniti yèmmè miéke nke meyèmmè yeime yìènimè, meè ò nte koò dàò meyei, mèè tú: A bo ndəuti dəutinèmmè benitidaabè yoo benitipòbè nè muyóò nè munitikòu. 22 A bo yóumè a pokù yoo a dɔù kényiè ke dəunè betòbè, ke í diè ntipkàti, a bo ndərimè, a bo ciitèmmè otəu, nè mufòmmu yeimu, nè mehèmmè, a bo caarèmmè otəu yètiri, a bo mməkemè tepòtè, deyeinkperè kó mudəòrimù. 23 De kó meyei mmeməu yìèní oniti yèmmè miéke nke koò sɪnkùnko.

Onitipòkù wèè do kékùnne omáa ke pétè metèèmmè

(Wénté Matie 15:21-28)

24 Kè Yesu ité dəborè kékote Tiiri kó dihei, teçfètè matè, bá ò í ndó òmòu nyé o kpréi, ò me nyí nna ke bo sori. 25 Dende bǎmbà nkòo nitipòkù mòu dibòò mari ta wèè bire, kòo keè kè bè tu Yesu de bo kòo pǎnkee coké kékote Yesu borè ke nínkòo o iikè. 26 De kóo nitipòkù do í tú Sifube kó kubotí kou bè do ò peité Siirri nwe Fenisii kó dihei miéke. Kòo bántè Yesu ke dò wèe denne dibòò dii ta o sapumbire.

27 Kè Yesu ò nàké ke dò: Yóu kè ibí keté kédí kénsànnè, ke yé de í wenni a bo túótèmmè ibí kó mudii kéduó nyimóbí. 28 Kòo nitipòkùu ò tèǎné ke dò: Eè, n Yie n yí yete, imabí né ò ndéumu ibí yo nkè deè duò. 29 Kè Yesu ò tèǎné ke dò: Nè a béi nti náahti kpréi, kò nkè dibòò yèmu a sapumbire miéke.

30 Kòo kó kénsó o bire duó béu de dɔù ònkè kè dibòò yè.

Yesu kèèkùnne tèǎntè kè tè nno nke náa mmesàa

31 Kè Yesu ité Tiiri kényènnè Sitòò kèpèètè kutempè nyehèkè tepítè kòku kétuəke Kadidee kó menie. 32 Kè bèe katènní tèǎntè matè Yesu borè, bá tè í nò nke náa mesàa, kè tèe bántè Yesu ke dò wèe nòó nho nou te ònkè kè tè miékùnne. 33 Kè Yesu né tè dète kékenténè ditínni, kébaa o nómbè te to miéke, kédeè kəsute o nómbife kékáaké te nǎndenfè, 34 kédeè kébóútè keònkè, kéwei mediè nke dò: Efufataa! (Dèè tu yèe kpetè).

35 Dende bǎmbà kè teè òntèe keè, kèna kénnáa mmesàa. 36 Kè Yesu bè nàké ke dò bè báa yie nkòo mòu ti kèè, kè bèe yete kénnáa, kòo bè nàké ké bè nàké, kè bè nçfèké ke náante tipíiti timəu. 37 Kè dèe di benitibè mediè mmómme kè bè nnáa nke tú: Ò dǎdri deməu kè de wennimu mediè, nhò kèèkùnko yewùò nyèè nǎndiè ndari kè yè na ke nàké mesàa.

8

Yesu dǎdme tidieti kè benitibè sikəupsinàa di

(Wénté Matie 15:32-39)

1 Diyie teri mari kè benitibè tó tíi nYesu borè kénsū bè í mməke bè bo di mù, 2 kè Yesu yú o tancóumbè ké bè nàké ke dò: Mesémmè meè mpíinnè benitibè bie! Diyie táanni ndi yie nkè bè m bonè bá bè í məke bè yo mmù. 3 Kè m bè cíe mbè bo duónè dikónni kuce ke yé bèmabè bonnimè dedétirè. 4 Kòo tancóumbèè ò tèǎné

ke dò: Ti bo pétè de péèbè dikpàá dii mmieke kè bèe di kénsànnè? ⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Di mọke péèbè bède? Kè bèe ò tǝ́nné ke dò: Péèbè bèyiekè.

⁶ Kòo duó nkè ditínni karoo ketenkè, kòo túóté péèbè bèyiekè bembè késante Kuyie, kè bè wèrí kédúú nho tancòumbè ke dò bèe totí benitibè, kè bèe bè totí.

⁷ Ke sǝ́ mbè tǝ́nè siyí sámpòsi masi kè Yesu mǝ́ Kuyie nkó mesàà nkénáké o tancòumbè ke dò bèe sì totí. ⁸ Kè bèe di bémǝ́u kénsànnè kè dè nsúú nke píéké yemómumùyákè yèyiekè kè bèe to. ⁹ De kó benitibè do bo mbo sikǝ́upísínàà (4000) ndi bèe di. Kè Yesu duó nkè bèe kò. ¹⁰ Yesu nè o tancòumbè kè bè pǝ́nkèe ta kudabekù kékǝ́te Dadimanutaa kó ketenkè.

Fadisíèbe do díimè Yesu

(Wénté Matie 12:38-39, 16:1-4 Duku 11:16-29, 12:54-56)

¹¹ Kè Fadisíèbe ndíi Yesu kékǝ́tení kè nhò nènè ke tú: Dǝ́ dǝ́marè dǝ́è bo cúténí kǝ́ínkè, dǝ́è bo benke Kuyie nkuu da tǝ́nnímè. ¹² Kè Yesu wei mǝ́diè nke dò: Ba nképí nte kè di mmònni kǝ́be m békú ke tú n dǝ́ tidietí. Mómumu nwe n di náammè bè báá yà tidietí matí.

¹³ De kó difǝ́nkúò kè Yesu íté dǝ́borè kǝ́ta kudabekù késénté menie nyáà terí.

Yesu tancòumbè do í banté ò dǝ́dri tii dieti bonèni dè

(Wénté Matie 16:5-12 nè Duku 12:1)

¹⁴ Kè Yesu tancòumbèe yǝ́ mbè bo ntǝ́mè péèbè kǝ́ntǝ́ péè omáà be dabekù mieke. ¹⁵ Kè Yesu bè náké ke dò: Daatenè Fadisíèbe nè Edǝ́ti be kó mutie mùu muuti péè mu kpéí.

¹⁶ Kòo tancòumbè nnáá mbemáá ke tú: Ò náá mmie nti í tǝ́ mǝ́è kpéí nke péèbè.

¹⁷ Kè Yesu banté be yemmè kè bè náké ke dò: Dè dǝ́omme kè di toti di yemmè péè ínkè, di mu nyí bantáá? Di mu nyí yǝ́táá? ¹⁸ Di to yeè kpeñnáà? Di me mmǝ́ke inuǝ́ nke í wúónáá? Di me mmǝ́ke yeto ke í yoá? ¹⁹ Di í kpaá ke yǝ́ n sǝ́o wèrí péèbè bènùmmù kè benitibè sikǝ́upísínùmmù (5000) cááké, kè bèe súo nkémpíéké nyemómumùyáké yèdè kè di tǝ́? Kè bèe ò tǝ́nné ke dò: Tǝ́píítè nè yèdè.

²⁰ Kòo yíe kǝ́béi nke dò: Kè n wèrí péèbè bèyiekè kè benitibè sikǝ́upísínàà (4000) cááké kè dǝ́e súo nkémpíéké nyemómumùyáké yèdè kè di to? Kè bè dò: Yèyiekè.

²¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Bá di mu nné í bantáá?

Yesu wéimmè kuyǝ́ǝ́nkù

²² Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuǝ́ke Betisaidaa, kè bèe ò tǝ́ní kuyǝ́ǝ́nkù makù kóò banté ke dò wèe kù kááké kè kù miekúnne. ²³ Kè Yesu dete kuyǝ́ǝ́nkù kǝ́yènnè dihei mànkù, kǝ́sute o nǝ́mbife tinǝ́ntǝ́tí kékááké ku nuǝ́, kénǝ́o nho nǝ́u ku ínkè, kè kù beke ke dò: A yà dǝ́maràà? ²⁴ Kè kuyǝ́ǝ́nkùu wénté ke dò: N yà benitibè mbè kè bè dǝ́nnè detie nke centí.

²⁵ Kè Yesu yíe kǝ́pí ku nuǝ́, kù wénté dìi mǝ́nni kè nsǝ́ nkù wúò mpáíí ke wúo ndemǝ́u. ²⁶ Kè Yesu ò náké ke dò: Kò nha cǝ́tǝ́e a né báá kǝ́té dihei mieke.

Benitibè yǝ́ nYesu tu wè

(Wénté Matie 16:13-20 nè Duku 9:18-21)

²⁷ Yesu nè o tancòumbè kè bè nkǝ́ri Fidipu kóò Sesadee kó yehekè, kè Yesu be beke ke dò: Benitibè yemmè dò n tú we? ²⁸ Kè bèe ò tǝ́nné ke dò: Bǝ́mabè yemmè dò nha tú Isǝ́a-Batiisi, kè betǝ́bè yemmè dò nha tú Kuyie mpǝ́ánáahtí náahtò dièwè Edii kè betǝ́bè kǝ́me dò nha tú Kuyie mpǝ́ánáahtí náahtè kóò mǝ́u. ²⁹ Kè

Yesu beke o tancòumbè ke dò: Díndi yèmmè dò n tú we? Kè Pierii ò tḗnè ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntāātè wè koò tōnní.

³⁰ Kè Yesu bè cau nke dò bè báá yie nkoò mōu ti kèè.

*Yesu nàkémè ò yóó kúmè kényánté
(Wénté Matie 16:21-28 Duku 9:22-27)*

³¹ De mōnni kékete ké mbè nàa nke tú: Onitibire dò nkéféútému mediè, kè Kuyie nciētè kó bekótibè nè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè kè bèè ò yete kóò kù, diyiè tāānni yiè kòo yánté.

³² Kè Yesu nti mbè nàa mbá ò í sori, kè Pierii ò yu kékenténè ké nhò kpànnè.

³³ Kè Yesu wēēte kékénté o tancòumbè kéréi mPieri ke dò: Fūte m borè fō ndibò, ke yé a yèmmè í tùmè Kuyie nkōme, mè tú menitiyèmmè mme.

*Ti bo ntū mmèè botí Yesu
(Wénté Matie 16:24-28 nè Duku 9:23-27)*

³⁴ Kè Yesu yú o tancòumbè nè difinni ké bè nàké ke dò: Kòò mōu dó ké n tūnne wèe duó nhomáa kèto o dapāāti ké n tūnne. ³⁵ Ke yé wèè bo ndó kédēēté o fōmmu ò bo mù fétinne, kè wèè yete o fōmmu n kpéi nè n náānti kpéi kòo mù pēté. ³⁶ Oniti bo cōnte ba kòò màke kutenkù kuu nkperε demou kòo wēnni né feti? ³⁷ Oniti bo yietí ba kòo wēnni yenté! ³⁸ Ke yé ifei bo mbo wè nè n kpéi nè n náānti kpéi ò mmōnni kó benitibè bèè bütinné Kuyie nke dōri meyei mbe cuokè, mí nhOnitibire m múnke bo nhò màkenè ifei m bo nwētini dii mōnni nè Kuyie nkó tikpeti ke neínè Kuyie ntōrè.

9

¹ Kè Yesu yíe kébéi nke dò: Mōmmu nwe n di náámmè díndi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nkpaá ke fòumu kényà Kuyie nkpaātiiyuu tūàkenímè nè muwērímú.

*Yesu kōnti cèetēmè
(Wénté Matie 17:1-13 nè Duku 9:28-36)*

² Kè yewe yèkuò pēēté kè Yesu túóté Pieri nè Isaku nè Isāā kè bèè deke ditāri dieri mari ìnkè bèmáa borè, kè Yesu kōntii ceete kè bè nhò wùó. ³ Kòo yààtì peike kēmmiēti mediè, oniti mōu báa na kédò ò yààtì kè tii peike me boti ketenkè kie nyínkè. ⁴ Kè bèè yà Edii nè Mōyiisi kè bè kōtení ke náánnè Yesu. ⁵ Kè Pieri dò: Okóti, dè wennimu ke dò ntí mbo die, ti bo dō titouti titāāti, fō nkumáa, Edii kutekù, Mōyiisi kutekù.

⁶ Ke yé kufōwáa ndo bè autémè, kòò í nyé ò tu mù. ⁷ Kè diwētiri marii kōtení kè di déé mbè dátinné, kè bèè kee metammè mamè di mieke kè mè tu: Yie nwèè tú m bire kè nh ò dó mediè, nyiénnè o kpeti.

⁸ Dende bàmbà nkè Yesu tancòumbèe nyóó daatení kémóntóo betòbè, kényà Yesu máa, kè weè bè kpaánè.

⁹ Bè cūténi dii mōnni ditāri ìnkè kè Yesu bè cau nke dò: Di báa náké òmōu di yà dè, kè Onitibire yàa yánténè.

¹⁰ Kè bèè yie nho náānti ke né mbékú betòbè ke tú: Ba ntú ke yánté? ¹¹ Kè Yesu tancòumbè ò beke ke dò: Ba nkpeí nte kè ikuó wāābè tu Edii weè dò nkéketé kékōtení? ¹² Kè Yesu bè tḗnè ke dò: Mōmmu nwe Edii dòmmè kékete kékōtení kētunte demou, ba nkpeí nné te kè tí wāri ke tú: Onitibire dò nkéféúté mediè nkè bèè dè sènkèri. ¹³ N né di náámmu ke tú Edii kōtenímú kè benitibè ò dōò bè dō mèè botí, kéndōnnè tí wārimè ò kpéi.

Yesu tancòumbè do yĩekemè bè bo betimè dibò

(Wénté Matie 17:14-21 nè Duku 9:37-43)

¹⁴ Yesu nè Pieri nè Isaku nè Isāā bè tuòke dii mǎnni o tancòumbè tobè borè ke sò nditĩnni dieri bè muri kè bè diètinè ikuò wāābè. ¹⁵ Bè yāni dii mǎnni Yesu kè dēe bè di kè bè ncokòo koò doú. ¹⁶ Kè Yesu beke o tancòumbè ke dō: Nè be di dièti ònti ìnkè? ¹⁷ Kòo nitì mǎouu béinnì ditĩnni miēke ke dō: Okóti n kǎtēnni m bire nde a borè, dibòò mari dii dè ta ke dānne de nǎndenfē. ¹⁸ Bá kùu píkù kè di dè pĩ ndii dè bo nkè tinóntǎupùuti nyìe de nuù kè dè cāā nde nù nkésātē. Kè m bántè a tancòumbè bá bè í na ke di bèti.

¹⁹ Kè Yesu bè nāké ke dō: Itookperì yembè dĩndi! Mĩ yó nhā ke di bonāà? Mĩ yó nhā ke di toà? Kǎtēnni debire m borè. Kè bèe dè kǎtēnni.

²⁰ Dibòò yā dii mǎnni Yesu kékpekii debire, kè dēe do, kémбірímu kè tinóntǎupùuti yìe de nuù. ²¹ Kè Yesu beke debire cice ke dō: Nè òndaà ndi dè ò ketémè? Kòo dō nè de bíkémbénti. ²² Kuce mǎpéu kè dibòò dè buò mmuhāá mmieke nè meniē mmieke ke bo dè kùo. Kāa bo na kédǎò dēmārē a ti kuǎ mmesémme kè ti teennè. ²³ Kè Yesu dō: Ba nte kāa tú kè m bo na! Kāa n tá dè í yóu.

²⁴ Kè debire cicee kuónko ke dō: N tǎmu, a né n teennè kè n tákùmmēe deuke.

²⁵ Kè Yesu yā ditĩnni cokùnimè ke pèi ndibòò ke dō: Fǎ ndibòò dii ònkùnnē debire: Yè debire ke ténke báá wētení!

²⁶ Kè dibòò kuónko mediē nkékpekii debire kényè, kè debire nduò ke dō ndè ku, nè de kpéi nkè bèmabè ntú dè kúmu. ²⁷ Kè Yesu nè pĩ nde nòutè kényínni kè dēe cómmú.

²⁸ Yesu kò ndii mǎnni tēcītēte bēmaā borè kòo tancòumbè ò beke ke dō: Dè dòmmē kè tĩnti í na ke dēnne de kó dibòò? ²⁹ Kè Yesu bè tēñné ke dō: Mubáammu muù máa bo na kédēnne dibòò dii mboti.

Yesu do náammè o kũlĩ nkpeí kuce medérímè

(Wénté Matie 17:22-23 nè Duku 9:43-45)

³⁰ Kè bèe ité deborè kǎmpēnkè Kadidee kó ketenkè bá Yesu í ndó bè nyè o kpéi. ³¹ Ò do dǎ kǎmmāke mēfīe mme kǎtié nho tancòumbè, ò do bè náa mbè yóo pĩ mǎmmē wenwe Onitibire kédú mbenitibè kè bèe ò kùo, kòo yánté diyìe táānni yìe.

³² Bá bè í mbántè de kó tināānti tu mù, bè me nyí ndāātì ke bo ò beke tĩmatì.

Yesu tancòumbè do diètimè kè bo yā wèè bè baké

(Wénté Matie 18:1-5 nè Duku 9:46-48)

³³ Bè tuòke dii mǎnni Kapennaammu kǎmbo tēcītēte miēke kè Yesu bè beke ke dō: Di do dièti ba nkpeí nkuce?

³⁴ Kè bè ndò nyúóó, ke yé bè do diètimè ke bo yā be miēke wèè bè baké wēnwē.

³⁵ Kè Yesu karoó kényú o tancòumbè tēpítē nè bédébè kè bè nāké ke dō: Di miēke kè wèè dǎ kǎmbaké betǎbè ò ntú osǎmpóu kǎntú betǎbè kóo tǎnti.

³⁶ Kédēe kédētēni debire kǎcǎnné be cuokè kè dè ǎrì ke dō: ³⁷ Kè wèè cǎuté o cītēte debire sǎmpǎrē dēe mǎnnè diē n kpéi, mí nwe ò cǎuté, kè wèè n cǎuté ò í cǎuté mí máa, ò cǎuténnu wèè n tǎnni.

Yesu kpānnēmè o tancòumbè bè yete mēè kpéi nwèè bèti yebakè nè Yesu yètiri

(Wénté Duku 9:49-50)

³⁸ Kè Isāā nāké Yesu ke dō: Okóti, ti yā òmǎu nwe kòo bèti yebakè nè a yètiri kè ti ò bàa ke yé ò í ti nēinēmè. ³⁹ Kè Yesu bè tēñné ke dō di na bá nyete ke yé òmǎu í yóo na kédǎò tidieti nè n yètiri, dēnde bǎmbà nkéwēte kè n sǎā. ⁴⁰ Ke yé wèè í

yetē ti kpēti, ò ti wēnnémèmu. ⁴¹ Wèè bo di yēnté menébuo nkè dí yà di tú mèè kpéi n kàbe, n di náá mómumu nwe de yiè mbáá móté de kó ticuuti.

*Wèè bo bə nhotòu meyi mmieke
(Wénté Matie 18:6-9 nē Duku 17:1-2)*

⁴² Kòò mǎu bə mbesámǎpóbè bie bèè n tá be kóò mǎu meyi mmieke, de yiè kè bè ò dùu nditári dieri kédootóo dāmèèri mieke dè ntǎu. ⁴³ Kàa nòutè teè yó nte kàa dǎò meyi, nkééte te, a bo mmàkemè mufòmumu sǎá nē kubakù kumáá, dè tǎunè a bo mmàkemè debaà ndèdéré ke né ta muháá mmùù í kǎ mmu mieke. [⁴⁴ Mu mieke yebiè yèè cǎá ntikǎnti yè í kǎ, de kó muháá me nyí kǎ.] ⁴⁵ Kàa naàcètè teè yó nte kàa dǎò meyi nkééte te, a bo mmàkemè mufòmumu mùù bo sǎá ke kpa tenaàcètè, dè tǎunè a bo mmàkemè sinaàcèi sidé ke né ta muháá mmùù í kǎ mu mieke. [⁴⁶ Mu mieke yebiè yèè cǎá ntikǎnti yè í kǎ, de kó muháá mme nyí kǎ.] ⁴⁷ Kàa nǎnfè feè yó nte kàa dǎò meyi nkprééte fe, a bo tamè Kuyie nkprààtiyuu mieke nē kunǎnfèkù, dè tǎunè a bo mmàkemè inuò nyidé ke né ta mmuháá mmùù í kǎ mmu mieke. ⁴⁸ Mu mieke yebiè yèè cǎá ntikǎnti yè í kǎ, de kó muháá mme nyí kǎ.

⁴⁹ Bè yóò yááké benitibè bəmǎu nē muháá mmu.

⁵⁰ Mukókúó ntú dèmarè sààrè nde, kè mù né fétinne mu naati di bo mù náríkunne ba? Di fòmumu mmàke mukókúó nkó kunaati kè di nnaatinè ditòbè.

10

*Onitì nē o pokù be kó muyatimù
(Wénté Matie 19:1-12 nē Duku 16:18)*

¹ Kè Yesu íté deborè kékote Sudee kó ketenkè mǎnku, késénté Suditèè kó kukò, kè benitibè tó tíinko o borè kòò mbè náá nKuyie nnáahti ò ǎ mbè náá mmèè botí.

² Kè Fadisìèbe ndó kóò yááké kékatení o borè, kóò beke ke dǎ: Ikuó yie nhonitì bo betimè o pokáà? ³ Kè Yesu bè ténné ke dǎ: Mǎyiisi kó ikuó yè nti ndǎari ba? ⁴ Kè bè dǎ: Mǎyiisi kó ikuó yè nkòo niti dǎ kèbeti o pokù wèè wári muyatimù kó dipátiri kóò duó nkóò bèti. ⁵ Kè Yesu bè náké ke dǎ: Di kó itookperi kpéi nte kè Mǎyiisi di duó nde kó ikuó. ⁶ Meketimè mǎnni dè do í me ndò, Kuyie ndo dǎò onitì nē o pokù nwe. ⁷ Deè kpéi nte kòò nitidùu bo yóu o cice nē o yǎ ketaunnè o pokù. ⁸ Kè bèè naá nhonitì omáá, de mǎnni bè ténke í bo bèdèbè, bè naá nhonitì omáá ndi. ⁹ Onitì tū mbáá yate Kuyie ntàu ndè.

¹⁰ Bè kò ndii mǎnni təcìtè kè Yesu tancòumbè wète kóò beke de kó tináahti tu mù. ¹¹ Kè Yesu bè náké ke dǎ: Kòò niti yete o pokù ke tùóté otǎu ò yùúkumu ke yeténè oketiwè. ¹² Kòò nitipòkù wèè me nyete o dǎu ke cànté otǎu o tú wèè bùtinnè wènwè o dǎu ke dǎuti dautinè benitidaabè.

*Kuyie nkpatì bo bèè dǎnnè ibí be kpéi nke
(Wénté Matie 19:13-15 nē Duku 18:15-17)*

¹³ Kè benitibèè kǎtenní ibí sǎmpóí Yesu borè kòò bo í kàáké, kòò tancòumbè mbè kpànnè. ¹⁴ Yesu de yà dii mǎnni kè dèe ò yonke kòò bè náké ke dǎ: Yóunè kè ibí nkǎrini m borè di bá nyí bèti, ke yé Kuyie nkprààtiyuu bomè bèè ò dǎnnè be kpéi nke. ¹⁵ Timómǎnti nti n di náámmè. Kè wèè í yie nKuyie nkprààtiyuu nē debire kó meyèmmè, ò báá na kéta di mieke.

¹⁶ Ó yí memme kè í ǎri kè í nós nho nǎu kè í pǎ mesàà.

Yesu nè tikpàti yìè

(Wénté Matie 19:16-30 nè Duku 18:18-30)

¹⁷ Yesu iti dii mǎnni kòo niti mǎuu cokéni kénínkòo o ìkè kòò beke ke dà: Okóti sààwè n dò nkédòò ba kápété mufòmму mùu bo sáá? ¹⁸ Kè Yesu ò nàké ke dà: Ba nképí nte kàa n tú osààwè, òmòu í wenni ké dè í tú Kuyie mmáá. ¹⁹ A yému Kuyie ntannò yèè tú: A báa kuò oniti, a báa duónè wèè í tú a poku yoo wèè í tú a dàu, a báa yúúkú, a báa caarè otòù kó diyètiri, a báa ciitè otòù, ndé a cice nè a yō. ²⁰ Kè de kòo niti ténne Yesu ke dà: Okóti n dòmму dende kó dimàà nè m bíkémbénti miéke. ²¹ Kè Yesu ò wénté ké nhò dó, kòò nàké ke dà: Dèmarè máá dèè kpáá ke da dónni, kote kéfíté a mǎke dè, kápámmú idíiti beçiribè, de mǎnni a bo pété kèinkè kó tikpàti ké né kotení ké n túnne.

²² Odapàà wenwe kèè dii mǎnni de kó tináañti kòo ìikèe soute, kòo íténe meyeñcaarimè ke yé ò do mǎkemè tikpàti mediè.

²³ Kè Yesu wénté wénté o tancóumbè ke dà: Dè yóunèmu bèè mǎke tikpàti bè bo tamè Kuyie nkpàatiyuu miéke.

²⁴ Kè dèe di o tancóumbè de kó tináañti kpéi, nkè Yesu yíé ké bè nàké ke dà: M bí dè yóumu a bo tamè Kuyie nkpàatiyuu miéke. ²⁵ Dè bo nyóunè tikpàti yìè mbo tamè Kuyie nkpàatiyuu kápèèté yòyó bo tamè feyárifè fié.

²⁶ Kè dèe dǎke di o tancóumbè de kó tináañti ìnkè kè bè mbékú betòbè ke tú: Kè dè dò mmemme we mbo na kécooté?

²⁷ Kè Yesu mbè wùó nké bè nàké ke dà: Dè yóunè benitibè mbe, dè í yóunè Kuyie.

²⁸ Kè Pierii náké Yesu ke dà: Ti yóumu demou ke da túnne. ²⁹ Kè Yesu ò ténne ke dà: Mómму nwe n di náámmè òmòu í yóu o cèè, yoo o neí, yoo o tǎbè, yoo o cice, yoo o bí, yoo o paku n kpéi nè Kuyie nnáañti kpéi, ³⁰ kè í mpété ticuuti kè dèe nó nkuce tekòutè (100) meborime mié mmieke: Sicéí, nè o neí, nè o tǎbè, nè o yǎbè, nè o bí, nè depaa nnè mefèútímè. Ke né mmǎke mufòmму mùu bo sáá meborime mèè kpaañi me miéke. ³¹ Besükùbè bèè tu beketibè di mmǎnni bè bo naá mbesombe, kè besükùbè bèè tu besombe di mmǎnni kè bèe naá mbeketibè.

Yesu do kǎrimè Sedisademmu kuce mesomme

(Wénté Matie 20:17-19 nè Duku 18:31-34)

³² Yesu nè o tancóumbè kè bè nkéri ke kǎri Sedisademmu kòo tancóumbè kómbugàti duò kè kufswaá mbo bèè bè tú. Kè Yesu tó yú o tancóumbè ké mbè náá tíi yóó ò tùàkení, ke tú: ³³ Ti mè nkòri kù Sedisademmu, bè bo pí nhOnitibire, kéduó nyikuó niùbè kò bekotíbe nè ikuó wǎàbè kè bè dò ò dò nkékuamu kó duò mbèè í tú Sifube. ³⁴ Kè bè nhò daú kòò sùu tinántùti, kòò puotí ye dá, kòò kùu, ye we yetàati kó difǎnkúò kòo yánté.

Sebedee kó ibí do dǎmè kèntú beketibè

(Wénté Matie 20:20-28 nè Duku 22:25-27)

³⁵ Kè Sebedee kó ibí Isaku nè Isáa kotení Yesu borè kóò nàké ke dà: Okóti ti dǎ a ti dòmму ti yóó me nda beké ti. ³⁶ Kè Yesu bè beke ke dà: Di dǎ n di dǎò ba?

³⁷ Kè bèè ò ténne ke dà: A bo mbo dii mǎnni a kpàti dieti miéke, a yóu kè ti nkari yie nha bakú yóu, otòù kucǎnku. ³⁸ Kè Yesu bè nàké ke dà: Di í yé di m békú tí di bo na keyá n yóó yá fèè bòòfàà? Di bo na kè bè di ànné be yóó nh ànné wèè batémmaà? Kè bè dǎ: Èè, ti bo na. ³⁹ Kè Yesu bè ténne ke dà: Mómму ndi yóó namu keyá n yóó yá fèè bòòfè. Kè bè di ànné bè yó nh ànné wèè batémmu. ⁴⁰ Dè

né í tú mû yóó tããtè bèè yó mbo m bakù you nè kucànkù, de kó yekàrè Kuyie nyè dǎǎ bèè kpéi mbèè yè te.

⁴¹ Yesu tancòumbè sɔmbè tepítè tì kèè dii mǎnni kè be mièkèe peike Isaku nè Isāā. ⁴² Kè Yesu bè yu bəmou ké bè nàké ke dǎ: Di yému ke dǎ mbèè tu bekpàatibè yebotè mièkè bè yè fěũnkómè, bèè tu bekperibè ye mièkè kè bè yè diinko mesémme. ⁴³ Di kperè í dǎ nkéndò mǎmme, wèè dǎ kéndèu di mièkè wè ntú di kóo tǎnti. ⁴⁴ Kè wèè dǎ kéntú oketiwè di mièkè wè ntú dimou kó kudaakù. ⁴⁵ Ke yé Onitibirè í kǎtenimè ke bè bo mpí de tǔmmú, dè kǎtení ke bo pī mmutǔmmú mmu benitibè kpéi nkéduó nde fǒmmu kédenne kusükù meyi nkó tidaati mièkè.

Yesu wéimmè kuyũñkù Baatimbee

(Wénté Matie 20:29-34 nè Duku 18:35-43)

⁴⁶ Kè bèè tuǎke Sedikoo Yesu nè o tancòumbè bè yèti dii mǎnni de kó dihei kè kunitisükù péu bè tũ, kè kuyũñkù makù bè tu kù Baatimbee, Timbee kó debire kè kù kàri kuce nùu ke móú. ⁴⁷ Kù kèè dii mǎnni kè bè tú Yesu Nansareti kou wèè pǎnké kè kùu pīkè ke dǎ: Dafiti kó debire, Yesu n kúó mmesémme.

⁴⁸ Kè benitibè nkù kpànnè ke tú kùu cǐéké kè kù né dǎke pīkè ke dǎ: Dafiti kó debire á n kúó mmesémme! ⁴⁹ Kè Yesu cómmóó kébèi nke dǎ: Yúnni we!

Kè bèè kù yu ke dǎ: Ó da yumu, íté nè tikǎnyauti.

⁵⁰ Kè kuyũñkùu íféní kédootóo ku yaàbòri kéitóo mecāā nkékétóo Yesu bíékè.

⁵¹ Kè Yesu kù beke ke dǎ: A dǎ n da dǎǎ ba? Kè kuyũñkùu ò nàké ke dǎ: N dǎ kèwéntému. ⁵² Kè Yesu kù nàké ke dǎ: A tá mèè kpéi nke dǎ m bo na ke da mièkùnnè, íté! Kàa miétému.

Kè kù pǎnkèe wénté kénèinè Yesu.

11

Yesu tatimè Sedisademma ke deke disāmmarĩmbii

(Wénté Matie 21:1-11 nè Duku 19:28-40 nè Isāā 12:12-19)

¹ Bè tǎǎnnènkò dii mǎnni Sedisademma kemberinè Betifasee nè Betannii Odifiè tǎri také, kè Yesu tǎ nho tancòumbè bèdèbè ke dǎ: ² Kǎtenè dihei dii bo di ìkè, di bo mbo tuǎkoo kéyá disāmmarĩmbii, òmou mu nyí dèke di kè di piití, kè dí di pítè kékǎtenèní. ³ Kòò móú di beke ke yí: Dè dǎmme kè di di pítirí? Dí ò nàké ke dǎ: Ti Yiè nweè di dǎ. Dende bǎmbà nhò bo di yóu kè dí di tǔótíní.

⁴ Kè bèè kǎte ké mènke nsó disāmmarĩmbii mari piití tecǐtè matè kó ditowǎǎ kuce nùu, kè bè ndi pítirí. ⁵ Bèè dè bo kè be kó bèmabèe bè beke ke dǎ: Di dǎǎri ba? Dè dǎmme kè di pítirí de kó disāmmarĩmbii? ⁶ Kè bèè bè tǎrínè Yesu do bè nàké tì, kè bèè yóu kè bèè di tǔóté, ⁷ ké di kǎtenni Yesu borè kénós mbe yàati di ìnkè kè Yesu deke. ⁸ Kè besükùbè mpienko kuce mesàà nkè betabè piiti be yàati ku ìnkè. ⁹ Bèè ni Yesu ìkè nè bèè ò tũ nkè bè mpikè kè tú: Kuyie nyètiri ndeu! Mesàà nní mbonè fǎ nwèè kèríní nè ti Yiè nkó diyètiri. ¹⁰ Kuyie ndéúkùnnè dikpàatyyuu dii kèríní ti yààri Dafiti kperi, Kuyie nyètiri ndeu kè ìnkè!

¹¹ Kè Yesu tuǎke Sedisademma kéta Kuyie nǐtèè ke wénni demou, ò dèè dii mǎnni ke sǎ ndiyiè dèè, kòò kǎte Betannii nè o tancòumbè tepítè nè bèdèbè.

Yesu béinnèmè mutie bè tu mù fikíè

(Wénté Matie 21:18-19)

¹² Kè dèe wenté kè bè nyetini Betannii kè dikǎnni pī nYesu. ¹³ Kòò yà mutie bè tu mù fikíè medétimè kè mù ā tifaati kòo kǎtoó ke bo yà yebe bo mbo, ò tǎǎnkò

dii m̀ǹnni, ḱyà tifaàti máá, ke yé dè do í tùmè de kó detie mpéi dii m̀ǹnni. ¹⁴ Kè Yesu béinnè de kó mutie ke d̀: Òm̀ou ténke báá cááké a be nè a bo mbomè. Kòo tancòumbèe keè ò béimmè.

Yesu bètimè bēpotambè Kuyie nc̄t̄t̄è

(Wénté Matie 21:12-17 nè Duku 19:45-48 nè Isāa 2:13-22)

¹⁵ Bè t̀àke dii m̀ǹnni Sedisademmu kè Yesu ta Kuyie nc̄t̄t̄è kémbeti bēfitibè nè bedombe, kébuò mbédíticeetibè kòò tábùribè nè bèè fiiti sinónkpeé be k̀r̀è. ¹⁶ Ò í nyie nkòò m̀ou mp̀enk̀ùnè tipotanti Kuyie nc̄t̄t̄è borè, ¹⁷ kédeè ké mbè tiè nke tú: Ti ẁarimu ke tú: Bè bo nyu n c̄t̄t̄è ke tú mubáammu kpete yebotè yem̀ou yó mbáá ndè ké d́ndi nè t̀è d̀ò beyóóbè kó disòri.

¹⁸ Kuyie nkuú niùbè kó bekótibè nè ikuú ẁaàbè ti kèè dii m̀ǹnni kénwanti bè bo yímè ḱpí nYesu ḱkuu, ke né nhò dé ke yé benitibè bēm̀ou do pénsirimè o náànti. ¹⁹ Dè yuoté dii m̀ǹnni Yesu nè o tancòumbè kè bèè yè dihei.

A bo mbáammè Kuyie nke tá

(Wénté Matie 21:20-22)

²⁰ Kè d̀e wenté kè bè mp̀enk̀é ḱyà muú tie kè mù kpeí nè mù c̄f̄enku. ²¹ Kè Pierii denteni d̀eè wee d̀ò kénáké Yesu ke d̀: Okóti wénté mutie a wee béinnè mù ke kpeí.

²² Kè Yesu bè t̀énne ke d̀: Ntánè Kuyie, n di náá ntimóm̀onti nti ²³ kòò m̀ou nakè di ntári ke yí: Ítè a me mbo dè kèdo dàmèèri mieke bá ke í ỳèk̀ù, ke tá ke d̀ò nhò béi nti bo d̀ò, ti bo d̀ò. ²⁴ Dèè ḱpí nte kè n di náá nke tú: Di móú dèè kó dimàà nè mubáammu mieke di ntá ke d̀ò ndi dè pètému, Kuyie bo dè ndi duó. ²⁵ A cómmú dii m̀ǹnni ke báá nKuyie nkáa d̀enteni ke d̀ò nha m̀kenè òm̀ou timati c̄f̄é nwe, k̀aa cice wèè bo k̄f̄inkè kòo da c̄f̄é nha yei. [²⁶ Kè di me nyi c̄f̄enku ditabè, di cice wèè bo k̄f̄inkè, ò báá di c̄f̄é ndi yei.]

Yesu w̄erímú bonní dè?

(Wénté Matie 21:23-27 nè Duku 20:1-8)

²⁷ Kè bèè w̄tè Sedisademmu kè Yesu ncenti Kuyie nc̄t̄t̄è mieke kè ikuú niùbè kó bekótibè nè ikuú ẁaàbè nè Kuyie nc̄t̄t̄è kó bekótibè kè bèè k̄otení Yesu borè, ²⁸ kòò beke ke d̀: Nè òmmu w̄erímú mmu a d̀òrinè mè die? We nda duó ndinùù k̀aa dè d̀òri? ²⁹ Kè Yesu bè t̀énne ke d̀: N yóó di beke timati máá ndi, kè di n t̀énne, n né di náké nè mùù w̄erímú mmu n dè d̀òrinè mè. ³⁰ Isāa d̀ò àà wèè batèmmú do bonní benitibè boràa kè Kuyie mborè? Dí n t̀énne.

³¹ Kè bè nnáa mbemáa ke tú: Kè ti yí de kóo batèmmú do bonní Kuyie mborè ò d̀: Ba nkpeí nnè te kè di í tá Isāa? ³² Kè ti me nyí: De kóo batèmmú bonní benitibè borè...

(Bè do dé benitibè mbe, ke yé bēm̀ou bè do yém̀emu ke d̀ò nyIsāa tu Kuyie mp̀aánaantí náàntò mómmu.)

³³ Kè bèè t̀énne Yesu ke d̀: Ti í yé. Kè Yesu d̀: M me mbáá di náké nè mùù w̄erímú mmu n dè d̀òrinè mè.

12

Betōmbè yeibe

(Wénté Matie 21:33-46 nè Duku 20:9-19)

¹ Kè Yesu mbè náannè yenáanhántiyè mieke ke tú: Oniti m̀ou weè do fiíkú detie mbè tu dè finyí, kémaá kuduotí kè dè fii, kédammú dif̀tiri bè yó nh̀tiri

dè yetebe, kémaá didènni bè bo ndekù dì ke baa kupaku, kédeé kéíté kékòte kupòòkù. ² Yetebe bi dìi m̀nni kòo t̄s nho kóo t̄nti m̀ou betòmbè borè kè bè bo dì duónko o kó yetebe. ³ Kè bèè ò p̄i nképuoti kébeti bá bè í nhò duó ndèmarè. ⁴ Kè kupaku yiè nwēte kèt̄nko ot̄nti d̄eri kè bèè ò k̀mmu kóò s̄ar̄m̀m̀. ⁵ Wèè te kupaku kòo yíe kèt̄nko ot̄ánwè kè bèè ò k̀uò, ké me ndòò betòbè péu kénkòu biè nke puoti betòbè. ⁶ Kòo bire deè máá nkprá ò d̄ó dè mediè nkòo dentè ké dè t̄nko, kòo yèmmè ndò mbè bo dè ȳte. ⁷ Kè bè né dake ke d̄ò: Ntenè wèè yóò tieke kupaku, yóunè kè tí ò k̀uò ké kù tieke. ⁸ Kè bèè p̄i nho bire kékua kédootóo kupaku m̀nku.

⁹ Kè Yesu bè beke ke d̄ò: Kupaku yiè mbo d̄òò ba de m̀nni? Kè bè d̄ò: Ò bo kòte kékua de kó betòmbè kéwaá mbetòbè kéánnè ò paku mieke. ¹⁰ Di í kàa nt̄i w̄ari ke tú: Bèè maá bè dootóo dìi t̄ari dìi naá ndipũù kó dit̄ari móm̄m̄ndaà? ¹¹ Ti Yiè nKuyie nkuù d̄òò de kó tidieti kè ti ti yà kè dè ti naati.

¹² Ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó w̄āābè kè bè nwanti bè bo ȳimè k̄ep̄i nYesu ke ȳé bè bantémè ke d̄ò nho ānté bembè ke né ȳote dit̄nni, k̄yóu, kéíté.

Sesaa kperè nè Kuyie nkperè

(Wénté Matie 22:15-22 nè Duku 20:20-26)

¹³ Kè bèè t̄nko Fadisiēbe mabè nè Ed̄oti kó f̄enafe kòbe mabè Yesu borè, kè bè bo ò díi nkéyà ò bo béi nt̄imati k̄eyeté kè bèè ò p̄i. ¹⁴ Kè bèè kotoo Yesu borè kóò beke ke d̄ò: Okóti ti ȳemu ke d̄ò nha náá timóm̄m̄nti bá a í ȳièkù òm̄ou, bá kòò tú wè, ke benkú Kuyie nkó kuce nè timóm̄m̄nti. Dè wenni ke d̄ò nti yietí d̄ampóò Odommu kòbe kóo kp̄àat̄àà? Ti d̄ò nk̄eyiet̄àà, kè ti báá yietí?

¹⁵ Kè Yesu banté be yèmmè bomè mèdémè, kè bè beke ke d̄ò: Ba nkpr̄i nte kè dì d̄ó kè n díi? Duónnènni fedifé femáà kè n yà.

¹⁶ Kè bèè ò duó, kòo bè beke ke d̄ò: We nte diyuu dìi, nè diyèt̄iri dìi? Kè bèè ò t̄ènné ke d̄ò: Sesaa, Odommu kóo kp̄àat̄i. ¹⁷ Kè Yesu bè nàkè ke d̄ò: Duónnè Sesaa ò kperè kédúo nKuyie nku kperè.

Kè dèè bè di mediè nnè ò bè t̄ènné ti kp̄i.

Dipopuò í bo k̄eĩnkè

(Wénté Matie 22:22-33 nè Duku 20:27-40)

¹⁸ Kè Sadusiēbe bèè í yie mbecírìbè yóò yántémè kè bèè k̄atení Yesu borè kóò beke, ke d̄ò: ¹⁹ Okóti nte M̄oyiisi ti duó nyiì kuò ke tú kòo n̄iti ku ke yóu ò pokù bá ò í m̄ake debire, ò nant̄è ò t̄uóté kòo peitè ibi kè ò s̄oté wèè ku ò c̄f̄t̄è. ²⁰ Benit̄ibè mabè beè do bo bèyiekè, kòo ketiwè r̄ipo kékú bá debire í bo. ²¹ Kòo d̄er̄i t̄uóté de kóo kúpokù, kékú bá debire í bo, kè dè me ndòò ot̄ánwè. ²² Beyiekè bembè kè bè ntóu de kóo nitipòkù ke k̄a, bá òm̄ou í nhò m̄òt̄enè debire, de kó dif̄nkuò kòo nitipòkù múnk̄e kú. ²³ Becírìbè bo yánté dìi yiè be we nyó nte de kóo nitipòkù, b̄em̄ou bè me nhò puokem̄em̄u?

²⁴ Kè Yesu bè t̄ènné ke d̄ò: Ntenè dèè kp̄i nte kè di yeté, di í banté t̄i w̄ari, di me nyí banté Kuyie nkó muw̄er̄im̄ú. ²⁵ Becírìbè bo yánté dìi m̀nni benitidaabè í yó mpuokù, benitipòbè me nyí yó nyenkú, bè yó ndònnè Kuyie nt̄orè dòmmè mme k̄eĩnkè. ²⁶ Kè becírìbè kóò k̄eyánté kp̄eti nti, di í kàa mM̄oyiisi p̄at̄iri mieke Kuyie ndò ò nàkè tí dif̄apèù mieke ke d̄ò: Kù tu Kuyie nku Abarahamu nè Isaki nè Sak̄abu bè do t̄u nkùà? ²⁷ Kuyie nyí tú becírìbè k̄aku kù tú befòubè k̄aku nku. Di yetém̄u mediè.

*Ikuò ì p̄ḗḗḗ it̄i**(Wénté Matie 22:34-40 n̄ Duku 10:25-28)*

²⁸ Kè ikuò wāàt̄i m̄ou keè bè n̄ámm̄e k̄yà Yesu t̄ḗn̄é m̄èè bot̄i mesàà Sadusīēbe bèè í t̄á mukúk̄yánt̄im̄u bom̄e k̄ét̄óonko Yesu bor̄e k̄óò beke ke d̄ò: Kuyie ntannùò òndi p̄ḗḗḗ yeteȳe. ²⁹ Kè Yesu ò t̄ḗn̄é ke d̄ò òten̄e d̄ii p̄ḗḗḗ yeteȳe: Kém̄m̄un̄é d̄ind̄i Isidaȳeribe, ti Yiè n̄Kuyie nt̄u Kuyie nku, kùò bo kumáà. ³⁰ Á nd̄ó a Yiè n̄Kuyie nn̄e a ȳemm̄e mm̄em̄ou n̄e a w̄ēnn̄i dim̄ou n̄e a ciì mem̄ou n̄e a w̄ēr̄im̄u mum̄ou. ³¹ Nte diter̄i d̄ii di t̄ū: Á nd̄ó ot̄òu a d̄ó m̄èè bot̄i am̄áà. Ȳem̄aȳe t̄énke í p̄ḗḗḗ yie.

³² Kè ikuò wāàt̄i ò t̄ḗn̄é ke d̄ò: Okót̄i d̄e wenn̄imu a n̄àk̄e tim̄ómm̄ont̄i nti, Kuyie mbo kumáà ndi kutekù makù í bo. ³³ A bo nk̄u d̄óm̄e n̄e a ȳemm̄e mem̄ou, n̄e a ciì mm̄em̄ou n̄e a w̄ēr̄im̄u mum̄ou, k̄énd̄ó ot̄òu a d̄ó m̄èè bot̄i am̄áà d̄eè p̄ḗḗḗ bè feu ì w̄ōs̄ ke tuò nyew̄ūòt̄àr̄ē ìnk̄e Kuyie nk̄p̄éí, ke kù p̄āānn̄e yep̄ār̄ē teȳe péu.

³⁴ Kè Yesu ns̄ó nwe ò t̄ḗn̄é n̄e m̄eciì nk̄óò n̄àk̄e ke d̄ò: Á t̄ók̄én̄emu Kuyie nk̄p̄ààtiyuu.

De kó dif̄onk̄úò òm̄ou t̄énke í nd̄áat̄i k̄óò beke tim̄at̄i m̄e kó kubot̄i.

*Kirisi n̄e Dafiti**(Wénté Matie 22:41-46 n̄e Duku 20:41-44)*

³⁵ Kè Yesu ns̄ok̄e ke bè tiè Kuyie n̄c̄ḗḗḗ mīeke k̄é bè beke ke d̄ò: Ikuò wāāb̄e bo ȳīme ke d̄ò Kirisi t̄u Dafiti yaāb̄ire? ³⁶ Ke ȳé Muyaáns̄àam̄u do niit̄ém̄e Dafiti k̄òò béi nke d̄ò: N Yiè n̄Kuyie nn̄àk̄ému n̄ ȳiè nke ȳí ñkari m̄ bakù yoū k̄e n̄ yaà da duónn̄e a kp̄ant̄id̄ent̄òb̄e k̄aa bè cùuti.

³⁷ Kè Dafiti do ò yu ke t̄u o Yiè, o Yiè mbo ȳīme k̄ew̄ḗḗ k̄ént̄u o yaāb̄ire? Kè kunitis̄uk̄ù nh̄ò k̄ém̄m̄ú k̄e d̄e kù naati.

*Yesu ȳemm̄e bè ndake ikuò wāāb̄e kp̄éí**(Wénté Matie 23:1-36 n̄e Duku 20:45-47)*

³⁸ Kè Yesu mb̄e tiè nke t̄u: Daaten̄e ikuò wāāb̄e kp̄éí mb̄èè ò nd̄ó k̄énh̄a yeyaāb̄òr̄e dieȳe k̄e benit̄ib̄e bo mb̄e d̄ou nk̄e bè d̄èuk̄unko yaār̄e mīeke. ³⁹ Ke ò nd̄ó yek̄àr̄e de ìik̄e kp̄eȳe tit̄īnt̄outi mīeke n̄e yebāa mīeke. ⁴⁰ Ke fekù bek̄úp̄ob̄e kp̄ere, ke ò mb̄áà Kuyie k̄ém̄onte, Kuyie mbo bè pot̄é k̄e d̄e nc̄áà ke yóu.

*Okúp̄oc̄r̄i kó dip̄ann̄i**(Wénté Duku 21:1-4)*

⁴¹ Diȳiè mar̄i k̄e Yesu nkari Kuyie n̄c̄ḗḗḗ mīeke ke wet̄i bè āà d̄e id̄īt̄i, ke w̄éi benit̄ib̄e āà m̄èè bot̄i, ke tikp̄at̄i yemb̄e péu āà id̄īt̄i m̄ediè. ⁴² Kòò kúp̄oc̄r̄i m̄ou tuok̄eni k̄éānn̄e fed̄if̄e s̄ámp̄óf̄e. ⁴³ Kè Yesu yú o tanc̄òumb̄e k̄é bè n̄àk̄e ke d̄ò: M̄ómm̄u nwe n̄ di n̄áámm̄e okúp̄oc̄r̄i yie nweè ānn̄é k̄e d̄e p̄ḗḗḗ bet̄òb̄e. ⁴⁴ Ke ȳé bè āā̄m̄e ke suomm̄u m̄ediè. Wenwe n̄e o c̄f̄ti mīeke k̄òò ānn̄é ò do m̄ake f̄e ke bo din̄e fem̄ou.

13*Kuyie n̄c̄ḗḗḗ kó mup̄òmm̄u**(Wénté Matie 24:1-2 n̄e Duku 21:5-6)*

¹ Yesu yet̄in̄i d̄ii m̄ōnn̄i Kuyie n̄c̄ḗḗḗ k̄òò tanc̄òumb̄e k̄óò m̄ou ò n̄àk̄e ke d̄ò: Okót̄i wénté k̄yà bè maān̄e ȳèè t̄àr̄e Kuyie n̄c̄ḗḗḗ ȳe wenni m̄èè bot̄i, k̄éw̄énté

Kuyie nciètè wennimè. ² Kè Yesu ò t'ènné ke dò: A wúo ntè maá ke deυ mèè botáá? Ditári marí í yó nkpaá nónké diteri Ìnkè. Demou dè bo duó.

³ Kè Yesu nkari Odifíè tári Ìnkè ke wetí Kuyie nciètè. Píeri nè Isaku nè Isāā nè Āntidee kè bèè ò beke bemáá borè ke dò: ⁴ Á ti náké dè yóo dòò dii mǎnni nè ti yóo yà dè kébanté ke dò nde mǎnni tùòke.

Tii yóo tuakení kè kutenkù né na kédeè
(Wénté Matie 24:3-14 nè Duku 21:7-19)

⁵ De mǎnni kè Yesu mbè nàá nke tú: Ndakenè kòò mǎu báá di souté. ⁶ Ke yé benitibè péu kǎrinímè ke bo ntú beè tú Kirisi, ke suó kusúku. ⁷ Di yóo keemu bè nàámmè mudoò kpéi nnè mu kó kutoweku, kufōwaa mbáá di pí nke yé dè dǎmmè kétuakénimu, dè né mu nyí yó ntú kumǎnku. ⁸ Ku mboti bo íté kénkpannè kutekù, kè di nkpaàtiyuu íté kénkpannè diteri, kè ketenkè nsánti tipíti timǎu, kè yekòbèe tanni, dè bo ndò nkupéitéyonku s̄s̄ ketémè onitipòku.

⁹ Nyénè dimáá kpéi, bè bo di kotenè tibeéndieti kè bè ndi puoti ipàati titiintouti mieke, kè di kotenè bekpaàtibè borè nè ketenkè yembè borè n kpéi, kè dí bè náké n kpéi. ¹⁰ Ke yé mǎdǎstímè kó tináahti dǎmmè kékété kénáké iboti imou ndi. ¹¹ Kè bè di kǎrinè dii mǎnni tibeénti di báá niité kénwaa ndi bíí bo náké tí, kè de mǎnni tùòke di nnáá tii taáni di nò ke yé dii í yó nnáámmè di mómmǎmbe, Muyaánsàamù muu yó nnáá ndi kpéi. ¹² Benitibè bo fiiti be néí nè be kó bekótibè kè bèè bè kùò kè ibí cicebèe í fiiti kè ibí s̄ntenè í cicebè kédúú nkè bèè bè kùò. ¹³ Benitibè bemou bo ndi níí n kpéi, wèè me mbo nwéèrì kétuakénè kumǎnku ò bo cooté.

Yewe yeiye

(Wénté Matie 24:15-28 nè Duku 21:20-24)

¹⁴ Kè di yà dii mǎnni isòke ìi duó mmeyèncàarímè kè ì bo ì do í dǎ nkémbo dè, wèè kàa nwèe dǎò meγǎdmmè, kè dè s̄s̄ mbèè bo Sudee kó ketenkè bèe coké kédeke yetārè Ìnkè. ¹⁵ Kè dè s̄s̄ nwèè bo o c̄iètè kudànkù ò báá cúténí kudieku ke bo túóté o kperè. ¹⁶ Kè dè s̄s̄ nwèè bo kupaku ò báá kò ke bo túóté o γaàbòri. ¹⁷ De kó diyìè dè bo nyóùnè benitipòbè bèè bo mpúo nnè bèè bo ntò ibí. ¹⁸ Mbáánnè Kuyie nkè dè báá tuakení diyòò mieke. ¹⁹ Ke yé de kó yewe meyeñcaarímè mèè yó mbo me kó kuboti mu nyí ànné nè Kuyie nddǎmmè kutenkù, mè me nyí kpaá ke bo ànné bití. ²⁰ Kè Kuyie ndo í γaàte de kó yewe òmou na bá nyenté, kù me nyè γaàte ku kó benitibè kù tāātè bè kpéi nke. ²¹ Kòò mǎu di náké ke tú: Kirisi bo die nyoo cie, di bá nti tá. ²² Ke yé Kirisi tekùbè nè bèè yó ntú bemáá Kuyie mpáánahti náambè bè yóo ànnémè kéndǎori tidieti nè demarè cǎnnè ke dǎ késouté bá nè Kuyie ntaātè bè. ²³ Nyénè dimáá kpéi, n die nke di nákému demou.

Yewe sonye

(Wénté Matie 24:29-31 nè Duku 21:25-28)

²⁴ De kó yewe mieke mǎfǎútímè memme kó difōnkúò, diyìè bo soute, otǎnkù ténke bá mpéi. ²⁵ Kè siwāā nduóni kè Ìnkè kè siwāā diesli sántè. ²⁶ De mǎnni kè bèè yà Kuyie mBire kè dè cutiní yewetè mieke nè muwērímú diemù nè Kuyie nkó tikpeti, ²⁷ kétó nho tǎrè itemmǎnke imou kè yèe tíí nKuyie ntaātè bè.

Fikiè kó mutie kó mǎdonnimè

(Wénté Matie 24:32-35 nè Duku 21:29-33)

²⁸ Banténè fikìè kó mutie kó medonnimè, mu baka sũ̀kè dìi m̀nni kè mu fààti bitírí di 55 bantému ke dò ndiyòò t̀ónnì. ²⁹ Mèè botí nku di yà dìi m̀nni kè dende kó dimàà t̀uòkení di nyé ke dò nhOnitìbire t̀ónnìmu ke bo dibòri. ³⁰ Timómm̀nti nti n di náammè benitìbè bèè fòu di mm̀nni bè í yóó kú bemou kè dè mu nyí t̀uòkení. ³¹ Kefnkè nè ketenkè dè bo pèètè, n náànti me mbáá pèètè bitì.

Ndakenè

(Wénté Matie 24:36-44)

³² Òm̀ou í yé de yiè yoo de m̀nni, bá Kuyie ntòrè bá Kuyie mBire, Kuyie nkuu màá yé. ³³ Ndakenè ke báá duó ke yé di í yémè dè yóó tuòkení dìi m̀nni. ³⁴ Dè bo dòò kéndonnè onitì wèè kòri kupòòkù ke benke o c̀ètè o t̀ombè ke duó mbá wè o t̀ommú ke nàkè wèè bàà dibòri ke yí ò báá duó. ³⁵ Ndakenè ke yé di í yémè t̀ec̀ètè yiè nwētini dìi m̀nni, kè de yemme kuyuoku yoo keyènkè cuokè, yoo dikodakònni yoo kukũwentòo. ³⁶ Nyíèkùnè ò bo nwētini mè ke ś ndi yé nke duó kòo di dèètè. ³⁷ M me ndi nàkè tì n ti nnáá mbenitìbè bemou: Ndakenè!

14

Bè do dakiimè ke bo pĩ nYesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Duku 22:1-2 nè Isāā 11:45-53)

¹ Ke ś nde kpaá yewe yèdèè kè diyentébanni nè pè̀èbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti pè̀è kè mu kó dibanni né tuòkení, kè ikuó niùbè nè ikuó wààbè ǹwanti bè bo yĩme kèpĩ nYesu kékua. ² Ke yé bè do t̀umè: Ti báá ò pĩ ndibanni mieke, ti yàà bo cé ndikpànni benitìbè cuokè.

Onitipòkù wèè còu nYesu yuu tudàari

(Wénté Matie 26:6-13 nè Isāā 12:1-8)

³ Kè Yesu nbo Betannii Simòo dikònni c̀ètè. Bè kàri dìi m̀nni ke yo nkòo nitipòkù m̀ou taroo ke t̀o dimátidènni péiri, kè di piéké tudàari idíiti diyèi kou bè d̀ònnè wè mutie bè tú mù náari, kè di b̀òtè kécóu nYesu yuu tudàari. ⁴ Kè dèe yonke bèmabè be mieke kè bè nnáá mbermáa ke tú: Ba nkpeí nte kòò càke de kóò tudàari. ⁵ Ti na bá nhò fitè dibenni t̀ommú díiti kèpãmmú bec̀iribàà?

Kè bè nkpannè de kóo nitipòkù. ⁶ Kè Yesu bè nàkè ke dò: Yóunè we, dè d̀omme kè di caari o yèmmè? Ò dòò medòòrimè saàmè mme n kpéi. ⁷ Ke yé di yó mbonèmmèmu bec̀iribè, di bo na kè bè dòò mesàa ndi dó dìi m̀nni, mí mme nyi yó nhā ke di bonè. ⁸ Ò na ndòòmè ò p̀anke me ndòò, kè nh ànné tudàari kè m bo mbaanè n f̀sti. ⁹ Timómm̀nti nti n di náammè kutenkù kumou mieke bè bo nàkè dè medeetimè kó tináanti bè bo nàkè de kóo nitipòkù dòò dè, kéndennini o kpéi.

Sudaasi do dómè kèpĩ nYesu

(Wénté Matie 26:14-16 nè Duku 22:3-6)

¹⁰ Kè Sudaasi Isikadiyoti, Yesu tancòumbè tepítè nè bèdèbè kóò m̀ou kote keyà ikuó niùbè kó bekótibè ke bo bè pĩ nYesu. ¹¹ Bè tì kèè dìi m̀nni kè dèe bè narike kè bè d̀ò bè bo ò duó nyidíiti. De m̀nni kè Sudaasi nwanti dim̀nni sàari ò bo díinnè di kè bè pĩ nYesu.

Yesu nè o tancòumbè yommè diyentébanni kó mudii

(Wénté Matie 26:17-25 nè Duku 22:7-14, 22-23 nè Isāā 13:21-30)

12 Pɛ̀ɛ̀bè bèè í kɔ̀ɔ̀rɛ̀nè mutie mùu muuti pɛ̀ɛ̀ kó dibanni yìè kètiri bè ɔ̀ ɔ̀ fié di diyentébanni kó ipe, kè Yesu tancòumbèè ò beke ke dò: Yé a dò ti kɔ̀te kè ké da bénné diyentébanni kó mudii?

13 Kè Yesu tɔ̀ nho tancòumbèè bèdébè ké bè nàké ke dò: Kɔ̀tenè dihei mieke, di bo conè onitidù mho kòò tɔ̀ didúú nè menie nkè dí ò túnne. 14 Kòò ta dè, dí nàké de kó tɛ̀cɛ̀tè yìè nke dò: Okòtì tú yé ò yóó di kùu dieku mieke diyentébanni kó mudii nè o tancòumbèè? 15 Ò bo di benke kudieku diekù kudànkù ìnkè ké kù tũntè pááí, demou kè dè bo ku mieke, dende di yóó ti bénnémè diyentébanni kó mudii.

16 Kè Yesu tancòumbèè íté kékɔ̀te dihei mieke, kénsó ndè dò nYesu do bè nàkémè, kè bèè bénné diyentébanni kó mudii.

17 Kuyuoku kè Yesu tuakoo nè o tancòumbèè tɛ̀pítè nè bèdébè. 18 Bè kàri dii m̀ǹni ke yo nkè Yesu bè nàké ke dò: Mómumuò nwe n di náámmè di kòò m̀ou nè wè ti wè nke yo nweè yó n fité.

19 Kè be yèmmèè cààrè bá wè kòò ò beke ke dò: Mí nwaà? 20 Kè Yesu bè tɛ̀ǹné ke dò: Díndi n tancòumbèè tɛ̀pítè nè bèdébè kòò m̀ou nè wè ti wè ndibuu dimáá mieke. 21 Onitibire yóó kúmu, tí wàrimè de kpéí, wèè né bo fité Onitibire ò bo yà. De yìè nkè bè do í ò peitè dè na ntɔ̀.

Yesu doúmmè Mudisààmù kó ikuó

(Wénté Matie 26:26-30 nè Duku 22:15-20 nè 1 Kòdenti 11:23-25)

22 Bè yo ndii m̀ǹni kè Yesu túóté pɛ̀ɛ̀ késànte Kuyie nkédeè kòò wéri kéduó nho tancòumbèè ke dò: Cákákè, die ndeè benkú ke dò m pã n k̀nti di kpéí.

23 De kó difònkúò kétúóté febòòfè, késànte Kuyie nkè bè duó nkè bèè yà bəmou.

24 Kè Yesu bè nàké ke dò: Die ndeè benkú n yĩ, bè yó n kuò kè mèe cóú, Kuyie nyóó taunnèmè benitibè kumáá, mèè yóó cóú kusükù kpéí. 25 Timóm̀m̀nti nti n di náámmè n ténke í yóó yà menàà, nkè dè í tú m bo wète kèyà dii yìè mepàmmè Kuyie nkpaàtiyuu mieke.

26 Bè dèntè dii m̀ǹni Kuyie nkó yesāā nkédeè kédeke Odifè tãri.

Yesu do yèmmè o tancòumbèè bo ò yóó

(Wénté Matie 26:31-35 nè Duku 22:31-34 nè Isāā 13:36-38)

27 Kè Yesu nàké o tancòumbèè ke dò: Di bo n yóú dimou ke yé ti wàrimè ke tú: M bo poté opecènti kè ipee ciété. 28 M bo yántè dii m̀ǹni, m bo niitè kékɔ̀te Kadidee ké ndi ɔ̀a.

29 Kè Pierii ò tɛ̀ǹné ke dò: Bá kè betòbè da yóú mí mbáá da yóú. 30 Kè Yesu ò nàké ke dò: Mómumuò nwe n da náámmè, yìe nkó keyènkè tekote bo nyóó ku mmédérímè kàa yete kuce metããti ke tú a í n yé.

31 Kè Pierii yete ke dò bitì! Bá kè bè bo n wènnèné kékuò m báá da yóú.

Kè betòbè múnke me mbéi.

Yesu báámmè Kuyie Setisemandee mieke

(Wénté Matie 26:36-46 nè Duku 22:39-46)

32 Kè bèè tuòke dibòri marì kè bè di tu: Setisemandee kè Yesu nàké o tancòumbèè ke dò: Nkarinè die kè n kote kébántè Kuyie.

33 Kòò nneínè Pieri nè Isaku nè Isāā, kòò kãm̀b̀ùòtì ríduò kòò yèmmè cààrè.

34 Kòò bè nàké ke dò: N yèmmè mèè cààrè mediè mmóm̀m̀omme kè dè n tonté, nkpaànè die ndi né báá yè nkéduó.

35 Ke détóo sãmpòrè kénínkú késinné kébántè Kuyie nke dò: Kè dè bo yie ndim̀ǹni dii, mmefèútímè kperi, n déténè. 36 Ke mbáá nKuyie nke tú: N cice

a nɔmmu demɔu a yóu kè m báá yà fe mbòòfè meféütímè kɔfe. Á dɔɔ a dómè kè dè bá ntú n dómè.

³⁷ Kòo nwētíní o tancòumbè borè ke sɔ mbè yè nke duó, kòo beke Pieri ke dà: Simɔ a yè nke dúmaà? Á í na ke bo nwúó tewebiètè mefitímè mèmáá miékaà?

³⁸ Nwúónnè ke báá nKuyie nkè mesòummè báá di na. Meyèmmè mié dómu kédɔɔ mesàà, nkè tikònti né kpa muwērímú.

³⁹ Kòo wète kékpénté, kémbáá nKuyie, ke náá nhò baà do náá ntí. ⁴⁰ Kéyíé kéwètení o tancòumbè borè ke sɔ mbè yè nke duó kè be nuɔ ncéèke, bè í nyà bè bo ò nàké tì.

⁴¹ Ò wètení dìi m̀nni kuce metáámmè ké bè nàké ke d̀: Di wète ke dúmu keompua? Dè d̀ò ke dèemu, dim̀nni t̀̀kemu kè bè bo fíté Onitibire kè benitiyeibe dè pí. ⁴² Íténè kè tí kɔte, ntenè wèè yó m pí ke t̀̀kení.

Bè p̀́mmè Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Duku 22:47-53 nè Isāā 18:3-12)

⁴³ Yesu kpaá ke me nnáá nkè Sudaasi, o tancòumbè tepítè nè bèdébè kòò m̀u t̀̀kení ke neínè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wáábè nè Kuyie ncíètè kó bekótíbè t̀nní bè, kè bè tɔ yese nè yedùrè. ⁴⁴ Ke sɔ nwèè yóó fíté Yesu ò nàké dit̀nni ke tú: Kè n d̀u nwe, koò ɔrí, di banté ke dà weñwe, kóó pí kè nhò bàà mesàà. ⁴⁵ Ò t̀̀kení dìi m̀nni Yesu borè ke p̀̀nke d̀: Okòtì!

Kédeè kóò ɔrí. ⁴⁶ De m̀nni kè de kó benitibè p̀̀nke munnéní ḱpí nYesu.

⁴⁷ Kè Yesu tancòumbè kóò m̀u nɔte disie kéhei nkédate ikuó niùti dièwè kóo t̀nti toò. ⁴⁸ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Di k̀tení yese nè yedùrè ke bo m pí ke d̀ n tú onitikòtì. ⁴⁹ Nh ɔ mbo yewe yemou di cuokè ke di tiè nKuyie nnáànti Kuyie ncíètè miéke bá di í m pí, dè t̀̀ke kè dè bo d̀ò tì wàri ke yèmmè mme.

⁵⁰ De m̀nni kòo tancòumbè bemou ò yóu kécoké.

⁵¹ Kòo dapaà m̀u nkpaá kòo t̀ nke dáátí kuyààkù máá kè bè ndó kóò pí, ⁵² kòo f̀̀nko kuyààkù kécoké mebii.

Bè bekénèmè Yesu

(Wénté Matie 26:57-68 nè Duku 22:54-55, 63-71 nè Isāā 18:13-14, 19-24)

⁵³ Kè bèe k̀tenè Yesu ikuó niùti dièwè cíètè, ikuó niùbè kó bekótíbè nè Kuyie ncíètè kó bekótíbè nè ikuó wáábè, kè bèe tíí nde borè. ⁵⁴ Kè Pieri ntú nYesu ke díetiri, ke yàa tannènkò ikuó niùti dièwè kó kudànkù miéke, kénkari tihāp̀nti borè, ke iiri muháá.

⁵⁵ Ikuó niùbè kó bekótíbè nè dibeént̀nni kè bè nwanti Yesu d̀ò tì, t̀̀ bo nte kè bèe ò k̀ò bá bè í mpèté. ⁵⁶ Kè besükùbè nsóu nke náá nYesu nu ncákemu bá bè teti í mmáá. ⁵⁷ Kè bèmabè nyiiti ke sóu nke tú: Tì kèè kóo tu ⁵⁸ ò bo p̀nte Kuyie ncíètè benitibè máá tè nè be nou kémaá tetetè yewe yètáati miéke t̀è í yó ntú benitibè máá tè.

⁵⁹ Bá nè memme be teti í mmáá.

⁶⁰ Kè ikuó niùti dièwèe íté dif̀nni cuokè kébeke Yesu ke d̀: Á í yóó ténne t̀matàà? Benitibè bie nyè nha d̀ò ba?

⁶¹ Kè Yesu ncéféké, ò í mbéi nt̀matì kè ikuó niùti dièwè yíé kóò beke ke d̀: F̀òò tu Kirisi Kuyie nti sánti kù kó debiraà? ⁶² Kè Yesu ò t̀́nné ke d̀: Èè n we ntú, kè di bo yà Onitibire kòò k̀ari Kuyie mmuwērímú mumou yiè mbakù yóu, kóò yà kòò cutini nè yewetè kè̀nkè.

⁶³ De m̀ǹnni k̀e ikuꝛ ǹiùtì dieẁwè k̀ētè o yaàb̀òrì, k̀ébéi nke d̀ò: D̀e t̀énke d̀òmmu tì ǹwaà ǹwèè bo náké ò d̀òò mèè yeinaà? ⁶⁴ Di k̀èèmu ò s̀ààmm̀e Kuyie, di ỳemm̀e d̀òmme?

Βεμου κὲ βὲ δὸ: Ὁ δὸ νκέκουμο.

⁶⁵ K̀è bèmab̀è nh̀ò s̀iù tinónt̀s̀iùtì, k̀ék̀áá nho ìk̀e kuyààk̀ù k̀é nh̀ò puoti ỳenac̀èkuute ke náá nke tú: Banté wèè da poté.

K̀è tìh̀ààp̀òntì nh̀ò bèmmu.

Pieri ǹennim̀e Yesu

(Wénté Matie 26:69-75 ǹe Duku 22:56-62 ǹe Isāa 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ K̀è Pieri nkpáá ke bo ketenk̀e kudànk̀ù k̀è ikuꝛ ǹiùtì dieẁwè k̀óo nitipot̀ntì m̀òu t̀òk̀enì, ⁶⁷ k̀éyà Pieri k̀òò ìrì muháá, k̀òò ò ẁènté mesàà, k̀òò náké ke d̀ò: F̀ó nha m̀únke do t̀ummu Yesu Nansarèti kou. ⁶⁸ K̀è Pierii nenni Yesu ke d̀ò: N yì banté a d̀ó k̀é n náké tì.

De k̀ó dif̀nk̀uò ke íté kudànk̀ù k̀éntati kukp̀ánp̀k̀ánp̀k̀ánp̀k̀ù k̀è tekotèe kuó. ⁶⁹ K̀è wèè nitipòk̀ùu ẁète k̀óò yà k̀énáké bèè d̀è bo ke d̀ò: We nnitì tú be k̀óò m̀òu nwe, k̀è Pierii ẁète k̀énenni.

⁷⁰ K̀è d̀è nyóó yí k̀è bèè d̀è bo k̀è bèè náké Pieri ke d̀ò: A m̀ènkè bè ẁéínnèmu ke ỳé a t̀úmè Kadidee kou ke náá nKadidee k̀ó tináàntì. ⁷¹ De m̀ǹnni k̀è Pierii parìk̀e ke d̀ò: N tú n yì ỳé onitì di me nnáá ǹwèè kpéí, k̀è n s̀óummu Kuyie nni ncóó.

⁷² D̀endè bàmbà nk̀e tekotèe kuó nkuce medérím̀e k̀è Pierii dentení Yesu s̀òò ò náké tì ke tú: Tekote bo nyóó kuó nkuce medérím̀e k̀àa parìk̀e kuce mètààti ke tú a í n ỳé. K̀è Pieri nkuò.

15

Bè do dakém̀e ke bo kuò Yesu

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 ǹe Duku 23:1-5 ǹe Isāa 18:28-38)

¹ Dik̀unweh̀nì s̀èi, ikuꝛ ǹiùb̀è k̀ó bekótìb̀è, ǹe Kuyie nc̀ètè k̀ó bekótìb̀è ǹe ikuꝛ ẁààb̀è ǹe dibeént̀ínni dim̀òu, k̀è bèè tíi nke bo yà bè yóó ỳim̀e Yesu, memme k̀è bèè ò bou k̀ék̀otènè k̀éduó m̀Pidati Odommu k̀òbe k̀óò k̀ùmàndáà. ² K̀è Pídatii ò beke ke d̀ò: F̀óó tu Sífube k̀óò kpààtàà? K̀è Yesu ò t̀énné ke d̀ò: A tì mbéí.

³ K̀è ikuꝛ ǹiùb̀è k̀ó bekótìb̀è nnáá nYesu nu ndòò d̀è. ⁴ K̀è Pídatii ẁète k̀ébeke Yesu ke d̀ò: A í yóó t̀énné tìmatàà? A í yo bè tu a d̀òò d̀èè k̀ó dimàà?

⁵ Bá Yesu t̀énke í ntèínné tìmatì k̀è d̀èe di Pídati.

Pídati ỳemm̀e bèe baaké Yesu k̀éínnko Barabaasi

(Wénté Matie 27:15-26 ǹe Duku 23:13-25 ǹe Isāa 18:39-19:16)

⁶ Bá dìi yentébanni mièke Pídati do òó f̀íi nkukpètìnk̀ù kumáà ndi dìt̀ínni ỳé ǹwèè f̀íi nkù. ⁷ Ke s̀ó mbè kpetí onitì m̀òu k̀òò ỳètìrì tú Barabaasi ǹe o k̀òbe, ke ỳé bè do yetem̀e okpààti kpeti, k̀è dikp̀ánni ànné k̀è bèe kuò onitì. ⁸ K̀è dìt̀ínni katè Pídati borè, k̀òò náké ke d̀ò, wèè bè d̀òò ò òó bè d̀òòm̀e. ⁹ K̀è Pídatii bè beke ke d̀ò: Di d̀ó n f̀íiinko Sífube k̀óò kpààti nweá?

¹⁰ Ke ỳé ò do ỳém̀emu ke d̀ò nyikuꝛ ǹiùb̀è k̀ó bekótìb̀è p̀i nYesu be mièke ò péi mèè kpéí nke. ¹¹ K̀è ikuꝛ ǹiùb̀è k̀ó bekótìb̀è nsukìi dìt̀ínni k̀è di bo duó nk̀e Pídatii f̀íiinko Barabaasi. ¹² K̀è Pídatii yí k̀é be beke ke d̀ò: Di né d̀ó n ỳime di tú wè Sífube k̀óò kpààti? ¹³ K̀è bèe wekii ke d̀ò: Baaké we kudap̀áàtì ínk̀e! ¹⁴ K̀è Pídatii be beke ke d̀ò: Ò d̀òò òmm̀e yei? K̀è bè d̀òke wekii mediè nke d̀ò: Baaké we kudap̀áàtì ínk̀e.

¹⁵ Kè Pidati ndò ditñni yèmmè bo narikemè ke fñnko Barabaasi kéduò nkè bèe puotí Yesu yedá kédeè kòo ò duò ntiháàpònti kè ti bo ò baaké kudapāātí ñnkè.

Bè ìnnémè Yesu ipo

(Wénté Matie 27:27-31 nè Isāā 19:2-3)

¹⁶ Kè tihāāpòntii tannè Yesu Odommu kàbe kóò kùmandàà cīētè, bè kàri dè ke bekù, ke tíi ntiháāpònti timòu. ¹⁷ Kóò dàtínnè diyāābòri wūōri kécití ipo kóò ìnné, ¹⁸ kédeè ké nhò daú ke tú: A boà fí nSifube kóo kpààti!

¹⁹ Kè puotí o yuu kuhāri koò tīi tinóntōūti, ke ninku ke sīnko o ìikè ke dò mbè ò dāu. ²⁰ Bè ò daú dii mōnni kénsānnè kédeite diyāābōwūōri, kéwēte kóò dàtínnè o yààti, kóò yènnè dihei ke bo ò baaké kudapāātí ñnkè.

Bè baakémè Yesu

(Wénté Matie 27:32-44 nè Duku 23:26-43 nè Isāā 19:17-27)

²¹ Kè Sidenni èi kóo niti mōu nkūntini kupaku kè bè ò tú Simōo, Adekisāntiri nè Dufuusi be cice, kè tihāāpòntii ò pī nnè muwērímú kéduò nkòo tō Yesu dapāātí. ²² Kè bèe kōtenè Yesu Kodikotaa (dèè tú kuyukōū), ²³ kóò duò mmenaà mmèè kōōrenè mutie mùu kòu kuyonku bá Yesu í nyie nkéyā. ²⁴ Kè bèe ò baaké kudapāātí ñnkè, kētāā tété kétotí o yààti. ²⁵ Diyiè do berinè tewebiètè mèwei ndi dikūnwēñni kè bèe baaké Yesu kudapāātí ñnkè, ²⁶ kéwāri mùu kpéí nte kè bè ò baaké ke dò: Sifube kóo kpààti, kédanne kudapāātí yómmè. ²⁷ Kébaaké benitikòubè bèdébè, òmòu o bakù yóu, otòu kucānku. [²⁸ Mēmme kè dèe doò ti wārimè ke tú: Bè ò wēnnénè benitiyeibe.]

²⁹ Kè bè mpēnkù koò sāā nke bokii yeγo ke tú: Hé! Fí nwèè do tú a bo pōnte Kuyie ncīētè kémaā tetetè yewe yētāāti miēke, ³⁰ deetè amāā! Cúténi kudapāātí ñnkè.

³¹ Ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè kè bè ndaú Yesu ke náá mbemāā ke tú, ò deetè betòbè ò me nyí na ke bo deetè omāā. ³² Kirisi Isidayēribe kóo kpààti, cúténi kudapāātí ñnkè kè ti yà kēntā. Bè do baaké bè kóò pēennè, kè bè múnke nhò sāā.

Yesu kumè

(Wénté Matie 27:45-56 nè Duku 23:44-49 nè Isāā 19:28-30)

³³ Diyiè cómmú dii mōnni yeγo kè dèe biite ketenkè kemòu kémbi kè dè yàa tuōkenè tewebiètè mētāāti. ³⁴ Tewebiètè mētāāti mōnni kè Yesu kuó mmediè nke dò: Edoyii, Edoyii, damasabakitanii (dèè tú: Kuyie, nKuyie, ba nkpéí nte kàa n yóu!).

³⁵ Bèè dè bo kè be kó bèmabèe keè, ke béi nke dò: Keèné ò yumè Edii.

³⁶ Kè be kóò mōu coké kémeúnni disōsūō menéyāā nkécós nkuhāri yómmè kéyoutoo Yesu kòò bo yā, ke náá nke tú: Yóunè kè ti yà Edii bo kōtení kóò cūūnni kudapāātí ñnkè.

³⁷ Kè Yesu kuó mmediè, kētōte.

³⁸ Kè kuyāākù kùu do pi Kuyie ncīētè miēke ikuó nenti kó kudieku kè kùu kētè de ñnkè nè difūñní. ³⁹ Kè Odommu kó kuhāāpònkù kùu ni tihāāpònti tekōtè (100) kè kù cómmú Yesu ìikè kéyā Yesu ku mèè botí kébéi nke dò: We nniti mēnke tú Kuyie mBire nde!

⁴⁰ Kè benitipòbè mabè dè bo ke cómmú medétimè ke wúo. Beè kó bèmabè tu: Maari Makitadaa èi kou nè Isaku dedapūmbire nè Sosesi be yō Maari nè

Sadombee, ⁴¹ bèè do ò neitinè ke pī nho tōmmú ò bo dii mōnni Kadidee, nè benitipòbè tobè péu bèè do ò neinè kékote Sedisademma.

Bè kūnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Duku 23:50-56 nè Isāa 19:38-42)

⁴² Kuyuo ku bè do ɔ̄ tūntè kù demou kè dè né wenté teomputè, ⁴³ kè Sosefu Adimatee eì kou, kòò tú dibeéntīnni kou kè bè ò dé, kòo bàa Kuyie nkpaàtiyuu bo tuòkenimè, kòo kote nè dikāmbùò kénya Pidati kòò mōo dinùù ke bo kūnné Yesu. ⁴⁴ Kè Pidatii keè Yesu kumè macāā, nkè dèe ò di koò yu kuhāāpōnkù kè kù beke, ke bo yà Yesu ku kè dè mōnte yoo dè í mōnte. ⁴⁵ Kè kuhāāpōnkù ò nāké, kòo duò ndinùù Sosefu kòo bo túóté Yesu. ⁴⁶ Kè Sosefuu donté kuyàākù kécūūnni Yesu kudapāāti, koò pōū, kédou nkufōti mieke bè keú kù dipèri mieke, kédèe kèpoo nkutāāri. ⁴⁷ Maari Makitadaa kó dihei kou nè Maari Sosesi yō ke bè nwúo mbè ò dōú ndè.

16

Yesu yāntémè

(Wénté Matie 28:1-8 nè Duku 24:1-12 nè Isāa 20:1-10)

¹ Kè teomputèe pēētè kè Maari Makitadaa eì kou nè Maari Isaku yō nè Sadombee kè bèe donté mekùò nkunú natikù kōme ke bo kote képe nYesu. ² Kè pike cute dimáasi kó dikūnweñni kēntuakoo kufōti borè kè diyie yēnni. ³ Kè bè mbékù bemáa ke tú: We mbii yóo ti poote kufōti kó kutāāri.

⁴ Bè wēntóo dii mōnni kēnsó nkuu tāāri pòote. ⁵ Kè bèe ta kufōti mieke, kénya odapaà mmòu kòò kàri, ke dáati tiyaapēiti kè kufōwaá mbè pī mmediè. ⁶ Kè wèe dapàa mbè nāké ke dō: Kufōwaá mbáa di pī, di wanti Yesu Nansareti kou nwe bè baaké wè kudapāāti ínkè. Ò yāntému ke ité, ò í kpaá die, ñtenè bè sòò ò dōú dè. ⁷ Kōtenè kénáké ò tancòumbè nè Pieri ke dō ò niitè Kadidee, di bo ke nhò sōnké kēndōnnè ò sòò di nākémè.

⁸ Kè bèe yēnni kécoké kè be kōnti au bá bè ténke í te bemáa, bè í ndáati kénáké òmòu timati, ke yé kufōwaá ndie nke bè autémè.

Yesu benkemè omáa Maari Makitadaa eì kou

(Wénté Matie 28:9-10 Isāa 20:11-18)

[⁹ Dimáasi yie kó dikūnweñni ndi Yesu yāntémè, kékete kébenke omáa Maari Makitadaa eì kou, ò do bèti wèe mieke yeboké yèyieke. ¹⁰ Kòo kote kénáké bèè do neitinè Yesu, ke sō mbè kuò nYesu kó mukū. ¹¹ Bè kèè dii mōnni Maari túmè Yesu yānté kòo ò yà bá bè í nti tá.

Yesu benkemè omáa otancòumbè bèdébè

(Wénté Duku 24:13-35)

¹² De kó difōnkúò kòo tancòumbè bèdébè nkōri depaa nkòo bè benke omáa kè dè ncáānnè ò sòò benkemè omáa Maari. ¹³ Kè bèe wēteni ke múnke ti nāké betòbè bá bè í nti tá.

Yesu do tōmmè o tancòumbè

(Wénté Matie 28:16-20 nè Duku 24:36-49 nè Isāa 20:19-23 nè Yesu Tōrè 1:6-8)

¹⁴ De kó difōnkúò ke né benke omáa o tancòumbè tepitè nè omáa ke sō mbè kàri ke yo nkòo bè kpānnè bè í tāmè ke dō nhò mēnke yānté. Kè be yèmmè kpaá kpeñni, ke yé bè ò í tāmè bèe tu bè ò yà koò yānté be kpēti. ¹⁵ De mōnni kè Yesu bè nāké ke dō: Kōtenè kutenkù kumōu kénáké Tināānsāàti benitibè bemōu. ¹⁶ Wèe bo ti yie nkè bèe ò ānnè bātēmmu Kuyie mbo ò deetè, kè wèe í ti yie nkùu

ò kpetínné. ¹⁷ Ntenè bèè bo yie mbè yó ndòori tì dieti: Bè bo mbeti yebokè nè n yètiri, kénnáá ntináàncànti. ¹⁸ Bè bo mpĩ nyiwààke bá ì í bè dämmù, kè bè yà mutie mùù kòù mù báá bè dòò meyei mmamè, bè bo nnonku be nou bemuambe ìnkè kè bè miéri.

Yesu wète ke dèkemè keĩnkè

(Wénté Duku 24:50-53 Yesu Tõrè 1:9-11)

¹⁹ Ti Yiè nYesu bè nàké memme kédeé, kè Kuyie nhò tùóté, kédekenè keĩnkè, kòo kari Kuyie mbakù yóú. ²⁰ Kè Yesu tancóumbèe kate tipítì tímou kénnáante Tináànsààtì, kè ti Yiè mbè bonè, kè bè dòòri tidieti, kè dè benkú bè nàá ntì tímè tímómmanti.]

Duku wàrimè Tináaṅsààti Di mpátiri tɔ tii náaṅti

Duku weè wàri di mpátiri kè di ti náá nYesu tumè Isidayeeribe kóo deetiwè nè kutenkù kuməu kóo deetiwè. Duku wàri o pátiri ke bo benke Yesu dómè mme benitibè nè Sammarii kóo niti kóo dináaṅhāntiri nè kukpààtiyeinkù kperi nè oniti weè birɛ do feti kóo wɛtɛ kɛ dɛ pɛtɛ, nè Kuyie ntɔrɛ do náakɛmɛ benaaacɛmbɛ Yesu kó mupeitímù kpéi. Duku ti náá nKuyie ndómè mme besánṅpóbè nè beɕiribè nè beɓòòbè. Kɛ náakɛ kɛ íkú Yesu tùmè Onitibire, deɛ te kóo bâte ò yààribè kó ifuke kɛ tùòkenɛ Adammu.

Di mpátiri náaṅti duó ke dómme

1. Duku wàrimè o pátiri 1:1-4
2. Yesu kó mupeitímù nè ò báátimè o tómmú kpéi 1:5-4:13
3. Yesu pĩ mmùù tómmú 4:14-19:27
4. Yesu fɛ̀ütémè 19:28-23:56
5. Yesu kumè nè ò yāntémè 24:1-53

Miù kpéi nte kè Duku wàri di mpátiri

¹ Benitibè péu wàrimu Yesu fómму kó tináaṅti tii dòò ti cuokɛ, ² kɛ tūnne Kuyie nkó beṭòmbè bèè ò yà nè be nuò ndè keté dii mǎnni bè ti náakɛ kɛ ti dómme. ³ M mómмуò nkɛ m biéké weti weti dè dòò mèè botí nè dè keté dii mǎnni, kɛ sò ndè wenni kɛ dò n da wàri de kó tináaṅti fɛ̀ nhokóti Teofiiri. ⁴ Kaa nyé kɛ dò nha yie ntii náaṅti tú timómmonṅti.

Kuyie ntǎnni do náakɛmɛ Isāa-Batiisi kó mupeitímù kpéi

⁵ Edɔti do tú dii mǎnni Sudee kóo kpààti kɛ ikuò niùti mǎu bo kòo yètiri tú Sakarii, ikuò niùti Abia kó fenafe kou, kóo pokù yètiri tú Edisabeti, Anoo kó kufuku kou. ⁶ Beɛ́ kɛ bè dǎòri Kuyie ndómè, kɛ yíé nKuyie ntannò nè ku tié nyimǎu. Timati í mbo bè bo bè seí ntii miɛke. ⁷ Kè bè kòtɛ beɛ́ bá bè í mǎke debire kɛ yé Edisabeti do tùmè tehāunte.

⁸ Diyè mari kɛ Abia kó fenafe kó mefitímèe tuakɛ ⁹ kéndonnè bè do ò ndǎorimè, kè bèe táá tété kétāatɛ Sakarii kóo ta Kuyie nɛ́tɛ kɛntú ntihúuntí. ¹⁰ Kè benitibè bɛmǎu mbo ditowáa, kɛ báa nKuyie ò tùò ndii mǎnni tihúuntí. ¹¹ Kè Kuyie ntǎnni cútɛni kɛncómму́ dihúuntǎnni ñnkè, di píkù yóu. ¹² Sakarii di yà dii mǎnni kè dɛɛ ò di mediè nkè kufōwáa nhò pĩ. ¹³ Kè Kuyie ntǎnni náakɛ Sakarii kɛ dǎ: Kufōwáa mbáa da pĩ nKuyie nɛɔutému a báammii, a pokù Edisabeti bo da peitɛ denitidabire kaa dɛ yu kɛ dǎ Isāa. ¹⁴ Diwèl bo da pĩ, nkàa yèmmè narikɛ mediè kɛ benitibè péu nyānku bè ò peitɛ mèè kpéi. ¹⁵ Kɛ yé ò yó ntúmè Kuyie nkóo nitidiewè nwe, ò í yó nyò difɛ̀ yoo menaa mmèè kó dimáa muò. Bè bo nyóó ò peitɛ kè Muyaansàamù muù pānke ò piéké. ¹⁶ Weè yóó tɛ́nnɛní Isidayeeribe péu be Yiè nKuyie mborɛ. ¹⁷ O borime bo nweni kè Kuyie nhò duó nku Yaá nè muwɛrimú Kuyie pānāaṅti náaṅtò Edii do mǎke mu, kóo wɛtɛ kɛnáríkunnɛ ibí nè í cicebè, kɛceete itookperi yembè kè bèe mǎote meyèmmè, mèè bo yie nKuyie kɛtunte benitibè kè bè mbaa ti Yiè.

¹⁸ Kè Sakarii beke Kuyie ntǎnni kɛ dǎ: M bo yíme kɛbanté kɛ dǎ a náa mmómмуò nkɛ yé n kòtémè kè m pokù kótɛ? ¹⁹ Kè Kuyie ntǎnni ò tɛ́ñné kɛ

dò: N tú Kabiyeeri nwe ke bo Kuyie mborè, kè kù n tōnni kè m bo da náké de kó tináaṅsààti. ²⁰ A í me ntámè ke dò ndè bo dàò, a nòndenfè bo dari, bá a bá nno nke náá nkè dè yàa dòòndè, ke yé dè yóò dàòmèmu de mōnni bo tuòke dii mōnni.

²¹ De mōnni kè benitibè ò bàa ditowaà kè dè bè di, kè bè mōnté dè yīmè koò ɔɔte Kuyie nçifètè mieke. ²² Ò yènni dii mōnni ò í nna ke bo bè béinnè ké mbè benkú nè sinou máá kè bèe banté ke dà tīmatī tī ò tūòkeni Kuyie nçifètè mieke.

²³ Sakarii dèè dii mōnni o tōmmú Kuyie nçifètè, kékò nho cīfètè. ²⁴ Kè dèe yíe sámpó kòo pokù Edisabetii púo nkémmeke betāābè bènūmmu ke sari ke náá nke tú: ²⁵ Kuyie ndètení n kpéi ke n dàò mesàà, ke dèite ifei ìl do m bo benitibè ìkè.

Kuyie ntōnni nàkémè Yesu kó mupeitímú kpéi

²⁶ Edisabeti pouti mōke dii mōnni betāābè bèkuà, kè Kuyie ntōnni ku tōnni Kabiyeeri Kadidee kó dihei mari mieke, kè bè di tu Nansareti, ²⁷ desapumbire marè dèè í yé onitidòu de borè, kè de yètiri tu Maari, kè Sosefu, okpàati Dafiti kó kufuku kou de pā. ²⁸ Kè Kuyie ntōnni ta desapumbire cīfètè ke dà: Maari, diwèi nda bo, Kuyie nda bonèmu ke da dàò mesàà mmedie.

²⁹ Kè dèe di Maari kòo mōnté tī náaṅti boti nku. ³⁰ Kè Kuyie ntōnni náké Maari ke dà: A bá nyīkù, Kuyie nkuu da dàò mesàà. ³¹ A bo púo nképeitè denitidabire ké dè yu ke dà Yesu. ³² Ò bo ntú onitidiewè kè bè nhò yu ke tú Ofnkènkpàati bire, kè ti Yiè nKuyie nhò duò nho yààri Dafiti kó dikpàatikàri. ³³ Ò bo ntú Sakabu kabe kóo kpàati sáà.

³⁴ Kè Maarii beke Kuyie ntōnni ke dà: Dè bo yīme kédàò m mu nyí me nyémè onitidòu? ³⁵ Kè Kuyie ntōnni ò tēnné ke dà: Muyaánsààmù bo cúténí a ìnkè kè Ofnkènkpàati da dátinné o kó medéé, deè te debire a yóò peitè dè í yó mmokemè meyei, bè bo ndè yu ke tú Kuyie mBire. ³⁶ Nte a tēbite Edisabeti pūómmè o kóti mieke ke bo otānkú kuónwè, wenwe bè do tú wè tēhāunte. ³⁷ Ke yé dèmarè í yóunèmmè Kuyie. ³⁸ De mōnni kè Maari dà: N tú Kuyie nkóo tōnti nwe, dèe dàò kèndònnè a béimmè.

De mōnni kè Kuyie ntōnni ité.

Maari kòtemè Edisabeti dōummu

³⁹ Kè Maarii ité kékote Sudee kó dihei mari yetàrè ìnkè, ⁴⁰ kétuoke kéta Sakarii cīfètè kédou nhEdisabeti. ⁴¹ Kè Edisabetii keè Maari ò dōumme kè debiree nampe o pouti mieke kè Muyaánsààmù ò píe. ⁴² Kòo pīkéké ke dà: Kuyie nda dàòmu mesàà mbenitipòbè bemou mieke, kè ku kó mesàà mbonè debire a púo ndè. ⁴³ N tú we kè n Yiè nyò kòtení n cīfètè. ⁴⁴ Ke yé n kèè dii mōnni a dōummu kè diwèi pī ndebire m pouti mieke kè dè nampe. ⁴⁵ Dè nda naati ke yé a yiemme ke dò nKuyie nda náké tī bo dàò.

Maari kó feyènfè

⁴⁶ Kè Maarii dentè ke dà:

N wēnni sántímu n Yiè,

⁴⁷ kè n yèmmè naatinè Kuyie kunku n deetiwè.

⁴⁸ Ke yé kù n wèntémè fenansàáfè, mí nku kóo tōnti sámpóu,

kè bè bo nni nyu sáà ke tú diwèi yiè.

⁴⁹ Ke yé Muwērímú mumou yiè nni ndòòmè dèmarè dierè,

wenwe wèè yètiri tú kpa meyei,
⁵⁰ kòò kuò mmesémmè sàà bèè ò dé,
⁵¹ kè yòute o bakù nè muwērímú
 kè sifeí yembè cìeté,
⁵² kè buó mbekpààtibè
 kè íi mbeçribè,
⁵³ kè píe ntikpàti dikònni bo bè,
 kè bèti tikpàti yembè be nou sinùmmù,
⁵⁴ kè kuó mmesémmè ku kó betòmbè Isidayeeribe,
 kè bè teennè,
⁵⁵ kéndònnè kù do ti nàkémè ti cicebè
 nè Abarahamu kó diyuu ìnkè
 nè o yaábíó sàà.

⁵⁶ Maari do bo mbonè Edisabeti ke dò betààbè bètàāti ndi kèwēte kékò nho cie.

Isāa-Batiisi kó mupetitímù

⁵⁷ Kè Edisabeti peitèmmònni tuòke kòo peitè denitidabire. ⁵⁸ Edisabeti peetitòbè nè ò naàmùnkù kòbe kè bèe keè ti Yiè nKuyie nhò dòò mèè sàà nkóò wènnè kè bè nyānku. ⁵⁹ Debire yiè nínni yiè kè bèe koteni ke bo dè cānté, kéndó kè dè yu ke dō Sakarii, de cice yètiri. ⁶⁰ Kòo yò yete ke dò: Debire yètiri yó ntú Isāa nwe.

⁶¹ Kè bèe yete ke dò: Òmòù í bo di naàmùnkù mieke wèè mòke de kó diyètiri. ⁶² Kè bèe beke Sakarii nè tenòutè ke bo yà ò dō o bire yètiri yó ntú mù. ⁶³ Kè Sakarii beke tedabētè kèwāri ke dò: O yètiri yó ntú Isāa nwe. Kè dèe bè di bemou. ⁶⁴ Kòo nòndenfè pànkèe date kòo na kèbèi nkésāntè Kuyie. ⁶⁵ Kè kufòwāá mpí nho cēpeetitòbè bemou, kè de kó tināānti pité, kétuòkenè yehekè yèè bo Sudee kó yetāre ìnkè. ⁶⁶ Bèè kó dimàà ti kèè kè bè mbékú bemāá ke tú: De kó debire sàà yó ntú we?

Kuyie nkó muwērímú muò do ò bonè.

Sakarii kó feyènfè

⁶⁷ Kè Muyaānsāāmù píe nSakarii, debire cice kòo náké Kuyie mpāānāānti ke dò:

⁶⁸ Ti Yiè nKuyie tinti Isidayeeribe tū nkù,
 n da sāntímu.
 Fò nwèè teennè a nìtibè ke bè deeté,
⁶⁹ ke duōnni Odeetiwè dièwè
 a kòo tōnti Dafiti kó kufuku mieke,
⁷⁰ a pāānāānti náāmbè do ti nàkémù nè dimònni,
⁷¹ a yóó duōnnimè Odeetiwè,
 kòo ti deeténè ti kphantidèntòbè,
 ke ti patenè bèè ti níí.
⁷² A dèntenímu a kó metaummè sàāmè kprí,
 ke kuó nti cicebè mesémmè.
⁷³ A do náké tinti ti yààri Abarahamu ke dò:
⁷⁴ A bo ti deeténè ti kphantidèntòbè,
 kè ti na kèmpí nha tōmmú ke bá nyīèkù,
⁷⁵ kéndò mpáíí a ìlkè,
 ke dōori a dómè ti fōmmu mumou mieke.
⁷⁶ Fò m bire,

bè bo nda yu ke tú
 Oĩnkènkpààti kó tipāānāaanti náaantò,
 ke yé f̄s̄ò yóo niitémè kètũntè ti Yiè nce,
 77 kēbenke benitibè ti Yiè nyóó bè deetémè,
 kē bè c̄íē mbe yei.
 78 Nè Kuyie nkó mesémmè diemè kpéi nke,
 kù ti duānnimè keĩnkè kó kuwenniku,
 79 kē kù bo mííté
 bèè bo mukũũ nkó dibiiñni mieke,
 ke ti tanné meompùmè kó kuce.

80 Kè debire nkótírí ke kpénkú Kuyie nkó kuce mieke kéta kэмbo dikpáá mieke ke yàa keténè o tōmmú Isidayeribe cuokè.

2

Bè peitémè Yesu

(*Wénté Matie 1:18-25*)

1 Sesaa Okusiti do tú dii mōnni okpààti, kéānnè mukāmmù ketimù o kó ketenke keməu mieke. 2 De kó mukāmmù ketimù do ānné Kiriniisi tú dii mōnni ndi kumāndāá Sidii kó kutempē mmieke. 3 Kè benitibè beməu nkəri bá wè o yembè eì kè bè wāũ be yètè. 4 Kè Sosefuu íté Nansareti Kadidee tempē, kékəte Dafiti kó dihei bè tú di Betideemmu Sudee kó kutempē mmieke, ke yé ò tumè Dafiti kó kunaàmunkù kou nwe, 5 ke bo wāri o yètiri ke neínè Maari o pokù kòò pùò. 6 Kè bè mbo Betideemmu kè dè yàa tuəkenè Maari bo peitémè. 7 Kòo peité o kòò po, kòò pāũ nkuyààkù ke dáu nyiwūš yonnè kùu nenkù mieke, ke yé bembe do í pètémè meffé ntepòòc̄íētè mieke.

Kuyie ntōnni nàkémè bepecēmbè bè peitémè Yesu

8 Ke s̄s̄ mbepecēmbè mabè bo Betideemmu kó depaa nkeyènkè, ke baa be pe. 9 Kè Kuyie ntōnni kotoo be borè, kè Kuyie nkó kuwennikuu bè fité kè kufšwáá mbè auté. 10 Kè Kuyie ntōnni bè nàké ke dā: Kufšwáá mbáá di p̄i, n di tōni Tināašsààti nti tii yó ntú kubotí kuməu kó kuyēñnaatí. 11 Bè di peitému yí Kiriši Odeetiwè, ti Yiè nDafiti kó dihei mieke. 12 Ntenè dèè yó nte kè dí ò banténè, di bo yà debire kè dè p̄š̄k̄ kuyààkù kéduš iwūš yonnè kùu nenkù mieke.

13 Dende bām̀bà nkè Kuyie nkó yetšrè teyēe cúténi keĩnkè péu kéwēnnénè Kuyie ntōnni kè yè nsānti Kuyie nke tú:

14 Kuyie nyètiri ndeu keĩnkè mieke,
 kè ku kó mesàà nni mbonè benitibè
 ku dó bè ketenkè ìnkè!

Bepecēmbè kōtemè ke dou nYesu

15 Kuyie ntšrè wētè dii mōnni keĩnkè kè bepecēmbēe nàké bemáá ke dō: Ti kōtenè Betideemmu kényà dèè dōò, ti Yiè nti nàké dèè kpéi.

16 Kè bèe íté mecāā nkékəte kényà Maari nè Sosefuu nè debire kè dè duš iwūš yonnè kùu nenkù mieke. 17 Bè yà dii mōnni debire kè bè nàké Kuyie ntōnni do bè nàké ti de kó debire ìnkè. 18 Kè dèe di bèè kó dimàà kèè bepecēmbè náá nti. 19 Kè Maari ti āā o yèmmè ke toti o yèmmè ti ìnkè. 20 Kè bepecēmbè nwētí ke sánti Kuyie nke déúukunko ku yètiri bè kèè ti ke ti yà ti kpéi, nke yé dè do dōòmè Kuyie ntōnni bè nàké mèè botí nku.

Bè yúmè Yesu o yètiri

²¹ Kè dèe tuòke diyìè nínni bè yóó cǎnté di debire, kè bèe dè yú ke dò Yesu, Kuyie ntǎnni do ò yu di bá bè mu nyí ò pùò.

Bè benkemè Yesu Kuyie

²² Mǎyìisi do dǎú nyíi kuó tùòke dii mǎnni, Sosefu nè Maari kè bèe kǎtenè debire Sedisademma kè bo dè benke Kuyie kédòò ikuó mewénkumè kpéyi, ²³ ti wàrimè ikuó mièke ke tú bè ní duó bèè tu Mpo be kó dimàà Kuyie. ²⁴ Sosefu nè Maari kè bèe kǎte kédòò ikuó yèmmè, kékúo yekpétinǎnkperè yèdèè yoo sinǎnkpeè mǎmmǎnsi sidési.

²⁵ Dè do sǎ nhoniti mǎu wèè bo Sedisademma kòo yètiri tú Simmèṣṣ, kòo dǎòri Kuyie ndó dè ke dé Kuyie kè Muyaánsààmù ò piéké, kòo bàa Isidayeribe kóo dèetiwè. ²⁶ Ke yé Muyaánsààmù do ò nàkémè ke dò ò bo yà Kirisi Odèetiwè, Kuyie ntǎnni wè, ke né na kékú. ²⁷ Kè Muyaánsààmù niité Simmèṣṣ kòo ta Kuyie nǎtèè Yesu yembè ò kǎrinni dii mǎnni ke bo dǎò ikuó. ²⁸ Kè Simmèṣṣ cǎutè debire késǎnte Kuyie nke dò:

²⁹ N Yìè nha do nàké ti dǎòmu, di mǎnni yóu mí a kóo tǎnti kè n kú nè diwèi.

³⁰ Ke yé n yàmè nè n nuò

a duǎnni wèè dèetiwè,

³¹ ibotí imǎu kpéi nke a ò duǎnnimè,

³² wèè tú kuwenniku kùú yóó míité yebotè,

kéduó nylsidayeribe disǎnni.

Simmèṣṣ nàkémè Kuyie mpǎánáànti Yesu kpéi

³³ Kè dèe di debire cice nè de yǎ Simmèṣṣ nǎà ti debire kpéi. ³⁴ Kè Simmèṣṣ mǎo Kuyie nkó mesàà mbè kpéi nkédeè kénáké Maari ke dò: Debire die nképéi nke Isidayeribe péu yóó duómè kè péuu íté. Dè yó ntú Kuyie nkó dibenkèri ndi ke cé ntineiti besǔkùbè cuokè. ³⁵ Meyèmmè mèè do sǎri kè mèe feitè. Kè fǎ mMaari, demǎu memme dè bo ndó ndisiè kékǎute a yèmmè.

Anni sǎntemè Kuyie

³⁶ Ke sǎ nKuyie mpǎánáànti nǎàntò mǎu dè bo kè bè ò tu Anni, Fanniyeri kóo sǎpàà, Aseé kó kubotí kou ke kòtè mediè, ò do yóó yenke ke mu nyí yé onitidòu kè bè mmǎke yebie nyèyiekè kòo dǎuu kú. ³⁷ Kòo ntú okúpokù kétuòkenè yebie nsipísini nè yènàà ke báá nKuyie, Kuyie nǎtèè mièke, ke bou dinùu. ³⁸ Kòo múnkeè tuòkení de mǎnni késǎnte Kuyie nkénáké Yesu kpéi Sedisademma kǎbe bèè do baa Odèetiwè.

Yesu nè o yembè bè wètemè Nansarèti

³⁹ Maari nè Sosefu bè dǎò dii mǎnni Kuyie nkó ikuó kédeè kèwète kékǎnnè debire Nansarèti Kadidee kó kutempè mmièke. ⁴⁰ Kè debire nkótíri ke kpénkú ke mǎke mecii nkè Kuyie nkó mesàà ndè bonè.

Yesu tamè Kuyie nǎtèè de mǎnni ke mǎke yebie nteplítè nè yèdèè

⁴¹ Yesu yǎ nè ò cice bè do ṣṣ kǎtemu bá dii benni Sedisademma diyentèbanni.

⁴² Yesu mǎke dii mǎnni yebie nteplítè nè yèdèè kénéinè ò yembè kè bèe kǎte, ke yé ò tùòkemè ò mǎnni. ⁴³ Dibanni kó yewe dèè dii mǎnni Maari nè Sosefu kè bè nkúnti bá bè í ndáàte ke dò nYesu í bè neínè, kè Yesu nkpráà Sedisademma.

⁴⁴ Kè bè dǎ kuce diyìè dimáà ke yé ke tú Yesu neínè betǎbè, kóo mǎnté kékéte ò

wammù bè cɛ́l kɔ̀be nè bè nɛ̀pobè borè. ⁴⁵ Bá bè í nhò yà kɛ̀wɛ̀te Sedisademmu koò wanti, ⁴⁶ kóò yà diyìè tǎǎnni yìè Kuyie ncɛ̀tè miɛ̀ke kòo sokè ikuús niùbè cuokè kè bè nàà nkòò kèrímú kè bè bèkú tináaṅti. ⁴⁷ Kè dèe di bèè kó dimàà dè bo mecii nhò mǎke mè nè ò bè tɛ̀nninko mèè boti. ⁴⁸ O cice nè o yò bè ò yà dù mǎnni kè dèe bè di mediè nkòo yò ò beke ke dò: M bire, dè dòmmè kàa ti dòò memme? Mí nnè a cice ti da wammúmu kè ti yèmmè cààrè. ⁴⁹ Kòo bè tɛ̀nné ke dò: Di n wanti ke yè mba? Di í yé ke dò n dò nképi n cice tómmáà?

⁵⁰ Bè me nyi mbanté ò dó kè bè nàké ti.

⁵¹ Kè Yesu bè neinè kè bèe wète kékò nNansareti, kòo nyiè mbe kpeti kòo yò nhàà dèè kó dimàà dòòri o yèmmè miɛ̀ke. ⁵² Kè Yesu nkótírí kòo cii ndéúkú kòo dòòrimè nwenni Kuyie nnè benitibè.

3

Isāa-Batiisi kó mutómmú

(Wénté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Isāa 1:19-28)

¹ Tibɛeri Sesaa kó tikpàti benni tepítè nè dinummuri miɛ̀ke, kè Pōnsi Pidati tu Sudee kóò kùmàndáà kè Edati Tetidaki tu Kadidee kóo kpààti, kòo nantè Fidipu tu Itidee nè Tadakonniti kó ketenkè kóo kpààti. Kè Disanniya Tetidaki tu Abidenni kóo kpààti. ² Kè sǎ nhAnni nè Kaifu bè tu ikuús niùbè kó bekótibè. Kè Kuyie mbéinnè Isāa, Sakarii bire dikpáa miɛ̀ke. ³ Kè Isāa kote Suditɛ̀ɛ kó yehékè kénnaante benitibè ke tú: Duónnè kè bè di ànné bàtémú, dèè benkú ke dò ndi borime cèète kè Kuyie ndí cɛ́ɛ ndi yei.

⁴ Memme kè dèe dàò kéndò nKuyie mpāānāaṅti náaṅtò Esaii do wāri ti ke dò: Onitì wèè bo dikpáa miɛ̀ke wèè péu metammè ke tú:

Tüntènè ti Yiè nkó kuce,
séinnè o ce,

⁵ kɛ̀tínné yefòtè yemou
képante yetarè nè sitáá,
késéi nyice ìi kòrímú
kèhenne dèè ikú.

⁶ Kè benitibè bemouu yà Odeetiwe Kuyie nduonni wè.

⁷ Kè Isāa nnáa mbèè kòrini o borè kòo bo bè ànné bàtémú ke tú: Iwààke dindi! We ndi nàké ke tú di yenténè Kuyie nkó kemieke kèè kèrini? ⁸ Di borime benke tunké di cèeteme. Di bá ntú dè sánnè di bo ntúmè Abarahammu tu di cice. N di náa mómmuò nwe, Kuyie mbo na kétúótému ye ntárè kédòò Abarahammu kó iyaabí. ⁹ Okōuti sūstému o píɛ̀tè ke bo u detie. Detie ndèè kó dimàà í péi yebe sàayè bè bo dè u kécóu.

¹⁰ Kè benitibèè ò beke ke dò: Ti né dò nkédòò ba? ¹¹ Kòo bè tɛ̀nné ke dò: Kè wèè mǎke yeyaàborè yèdèè wèè pā dimàà wèè kpa, kè wèè mǎke tidiiti kòo toténè wèè kpa.

¹² Kè bedampóòcōutibèe kotení Isāa borè, kòo bo bè ànné bàtémú, kóò beke ke dò: Okóti ti dò nkédòò ba? Kòo bè tɛ̀nné ke dò: ¹³ Di bá ncóu dāmpóò kè dè pɛ̀nkú bè yè nyi mmàmè.

¹⁴ Kè behāpòmbèè ò beke ke dò: Tinti tá? Ti dò nkédòò ba? Kòo bè tɛ̀nné ke dò: Di báa fietè òmou kperɛ nè muwérímú, di báa pí nhòmou kòo di yieti detetirè, di yèmmè náaatinè bè di yieti ìi dífí.

¹⁵ Benitibè do me mbaamè Odeetiwè kè be yèmmè ndò Isāā bo ntú Odeetiwè nwe. ¹⁶ Kè Isāā bè nàké ke dò: Mí n di āā bātèmmù nè menie mme, wèè n tūnní ò deumu ke m pēēté, n yí tūòke m bo ūtémè o neùti kó mutáá, wenwe bo ndi āā bātèmmù nè Muyaansàamù nè muháá. ¹⁷ Ò tò o pienkù nku ke bo ye nkébate mebii nnè tifùti kéánné mebii nho bəu miéke kécóu ntifùti muháá mmù ò í kò mmu miéke.

¹⁸ Nè itíi mpéu miéke nke Isāā do náámmè benitibè Tináansàati, ¹⁹ kékpánné okpàati Edòti Tetidaki ò fiète mèè kpéi o nantè Fidipu pokù Edodiyati ke puoke, ke wète ke dòò meyei tēmè péu. ²⁰ Kè Edòti né dake yíé kédòò meyei nképfí Isāā kékpetinné.

Bè do ànnémè Yesu bātèmmù
(Wénté Matie 3:13-17 nè Mariki 1:9-11)

²¹ Kè Isāā nhāā benitibè bəməu bātèmmù kè Yesu múnkèe duó nkòo ò ànné bātèmmù kòo bántè Kuyie kè tiwetii kpeté. ²² Kè Muyaansàamùu cùténí o ìnkè ke dònne dikpetinónkperi, kè bèe keè metammè mamè ke ìnkè bíkè kè mè tu: Yie nweè tu m biré kè nh ò dó mesàà nkoò tá mediè.

Yesu kó kufuku
(Wénté Matie 1:1-17)

²³ Yesu do yóó keté o tōmmù ke mọke yebie nsipisitàati ndi kè benitibè yèmmè ndò o cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Edii. ²⁴ Kè Edii cice ntú Matati, kè Matati cice tú Defii, kè Defii cice tú Medisii, kè Medisii cice tú Yannaii, kè Yannaii cice tú Sosefu. ²⁵ Kè Sosefu cice ntú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Amòosi, kè Amòosi cice tú Naummu, kè Naummu cice tú Esidii, kè Esidii cice tú Nakaii. ²⁶ Kè Nakaii cice ntú Maati, kè Maati cice tú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Semmeinni, kè Semmeinni cice tú Yosee, kè Yosee cice tú Yodaa. ²⁷ Kè Yodaa cice ntú Yoannanni, kè Yoannanni cice tú Desaa, kè Desaa cice tú Sodobabeeri, kè Sodobabeeri cice tú Sadatieri, kè Sadatieri cice tú Nèdii. ²⁸ Kè Nèdii cice ntú Mediki, kè Mediki cice tú Adii kè Adii cice tú Kosammu, kè Kosammu cice tú Edimadammu, kè Edimadammu cice tú Èeri. ²⁹ Kè Èeri cice ntú Sesuu, kè Sesuu cice tú Ediesee, kè Ediesee cice tú Yodimmu, kè Yodimmu cice tú Matati, kè Matati cice tú Defii. ³⁰ Kè Defii cice ntú Simmeòò, kè Simmeòò cice tú Sudaa, kè Sudaa cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Yonnamu, kè Yonnamu cice tú Ediakimmu. ³¹ Kè Ediakimmu cice ntú Mèdeya, kè Mèdeya cice tú Menna, kè Menna cice tú Matataa, kè Matataa cice tú Natāā. ³² Kè Natāā cice ntú Dafiti, kè Dafiti cice tú Isaii, kè Isaii cice tú Obedi, kè Obedi cice tú Boasi, kè Boasi cice tú Sadiməə, kè Sadiməə cice tú Nasòò. ³³ Kè Nasòò cice ntú Aminadabu, kè Aminadabu cice tú Adiminni, kè Adiminni cice tú Adinii kè Adinii cice tú Esidommu, kè Esidommu cice tú Pedesi, kè Pedesi cice tú Sudaa. ³⁴ Kè Sudaa cice ntú Sakəbu, kè Sakəbu cice tú Isaki, kè Isaki cice tú Abarahammu, kè Abarahammu cice tú Tedaa, kè Tedaa cice tú Nakəə. ³⁵ Kè Nakəə cice ntú Seduki, kè Seduki cice tú Edeuu, kè Edeuu cice tú Pedeki kè Pedeki cice tú Ebeeri kè Ebeeri cice tú Siraa. ³⁶ Kè Siraa cice ntú Kainammu, kè Kainammu cice tú Adifakisari, kè Adifakisari cice tú Semmu, kè Semmu cice tú Nəwee, kè Nəwee cice tú Demeki. ³⁷ Kè Demeki cice ntú Matusademmu, kè Matusademmu cice tú Enəki, kè Enəki cice tú Yedeti, kè Yedeti cice tú Madedeedi, kè Madedeedi cice tú Kenammu. ³⁸ Kè Kenammu cice ntú Enəsi, kè Enəsi cice tú Seti, kè Seti cice tú Adammu kè Adammu cice ntú Kuyie.

4

Dibòò do bennémè Yesu
(Wénté Matie 4:1-11 nè Mariki 1:12-13)

1 Kè Yesu nyètìní kukò nSuditiēē kè Muyaánsààmù ò piéké kóò tanné dikpáá miéke. 2 Kòò dò yewe sipísìnàà kè dibòò ò beú. De kó yewe miéke ò do í yo ndèmarè kè dikònni ò pí. 3 Kè dibòò ò nàké ke dò: Kàa tu Kuyie mBire nde, duò nkè ditàri dii nnaá mmudii. 4 Kè Yesu di tēñné ke dò: Tì wàrimu ke tú: Onitì í fòunè mudii máà.

5 Kè dibòò ò dèkenè ditàri dieri ñnkè kóò benke dimònni dimáà ketenkè kó yekpààtiyo yemou, 6 kóò nàké ke dò: N yóó da duómму ye nkpààtiyo yemou nè ye kpeti, ke yé mú dè temè, ke dè duò n dè dónè wè. 7 Demou mie nfòò yó ndè te, kè nsà kàa niákú n yìkè. 8 Kè Yesu di tēñné ke dò: Ti wàrimu ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáà kémpí nkuù tómmú.

9 Kè dibòò ò kòtenè Sedisademmumu kóò dèkenè Kuyie nciētè ñnkè kóò nàké ke dò: Kàa tú Kuyie mBire nde, puuo, 10 ke yé tì wàrimè ke tú: Kuyie mbo duò ndinùù ku tārè kè yè nda ba, 11 ké da cóúté bá a naàcètè báá bété ditàri mari. 12 Kè Yesu di tēñné ke dò: Ti wàrimu ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

13 Kè dibòò ò benné mebennimè memou kè mēe deè kè dii íté kémbaa dimònni teri.

Yesu do tièmmè benitibè titiintouti miéke

(Wénté Matie 4:11-17 nè Mariki 1:14-15)

14 Kè Yesu nwēti Kadidee kó kutempē nkè Muyaánsààmù ò piéké nè muwērímú kè bè nnáá nho kpéi nde kó kutempē nkumou miéke. 15 Kòo ntiè mbenitibè titiintouti miéke kè benitibè bemou nhò sánti.

Yesu do náámmè Kuyie nnáànti Nansareti

(Wénté Matie 13:53-58 nè Mariki 6:1-6)

16 Kè Yesu kote Nansareti ò bíkú dè, ke tó ta kutiintouku teomputè yiè kéité ke bo kaà ndipátiri. 17 Kè bèe ò duò nKuyie mpāānāànti náàntò Esaii kó dipátiri kòo pīnte tì wàri dii bòri ke tú:

18 Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuù bo n yīnkè,

kù n tātēmu ke còu n yuu mekùò ke n tō,

kè m bo náké Tináansààti besénnibè,

kédeetè tidaati, kéwéi ntiyūñnti,

kédeetè bè fēũnko bè,

19 kénáké Kuyie nkó mesàà mbenni tūàkemè.

20 Kòo deè kékpéú ndipátiri kéduò nho tōnti kékari kè bèe kó dimáà bo kutiintouku miéke kè bè nhò wùó. 21 N kòo bè nàké ke dò: Di bo ke yo tii náànti yie nti dòmmu.

22 Kè dèe bè di bemou kè bè nhò sánti Tináansààti ò náà nti kpéi, kémbékú bemáà ke tú: Dè í dò nSosefu bire ndeà? 23 Kè Yesu bè nàké ke dò: N yému ke dò ndi bo n náké dináanñantiri dii tu: Otànti taà nhamáà. Ke n náké ke dò: Ti kèè kè bè yé nha dòò dè Kapennaummumu, dòò de die nha ei. 24 Kè Yesu yíe kébéi nke dò: N di náá mmómму nwe bè òò í mpénsiri Kuyie mpāānāànti náàntò mōu ò ei. 25 Bekúpobè do sūmu Isidayeeribe miéke, Edii kó dimònni, fetaafe do yietí dii mōnni ke dò yebie nyetāāti nè dikéè, kè dikònni dierii tanní dihei. 26 Kuyie me nyí nduú nkè Edii kote be kóò mōu borè, kéduú nkòo kote okúpokù mōu borè nde kòo ā Sadeputaa, Sitōò kó ketenkè miéke. 27 Yekùò mmúnke do sūmu Isidayeeribe miéke Kuyie mpāānāànti náàntò Edisee kó dimònni. Ò me nyí mmiekūnne ye kó dimari kémiékūnne Naamaa Sidii kó ketenkè kou nwe omáà.

28 Bè kèè dii mǎnni de kó tináaṅti kutiíntouku miéke kè bè miéke peike bémou. 29 Kè bèè íté kóò pí nkédekenè bè do maá dii tǎri ínkè, ke bo ò tǎnteni kudúókù miéke. 30 Kè Yesu yè be cuokè kǎpǎté.

*Yesu bètimè dibòò oniti miéke
(Wénté Mariki 1:21-28)*

31 Kè Yesu kǎte Kapennaumu Kadidee kó kutempǎ mmiéke kǎntiè mbenitibè teomǎpùtè yiè. 32 Kè dǎe bè di mediè nke yé ò do bè náánnèmè muwǎrimú mmu. 33 Kòo niti mǎu bo kutiíntouku miéke, kè dibòò ò ta, kòo kuónko mediè nke dǎ: 34 Ti kpǎti dǎmmè Yesu Nansareti kou, a kǎteni ke bo ti kuomáá? N yému ke dò nha tú Kuyie ntǎnni wè, wèè kpa meyi.

35 Kè Yesu péi ndibòò ke dǎ: Cǎéké kǎyè oniti yie mmiéke!

Kè dii ò bǎ mbenitibè cuokè, kǎyè, bá di í ò dǎò meyi mmamè.

36 Kè dǎe bè di bémou kè bè mbékú betǎbè ke tú: Ōmmu wǎrimú bo oniti yie nnáaṅti miéke, kòo péinko yeboke kè yè yiè?

37 Kè bè nnáá nYesu kpǎi de kó ketenkè kemou miéke.

*Yesu do miékunnemè Simǎo pokù yǎ
(Wénté Matie 8:14-17 nǎ Mariki 1:29-34)*

38 Kè Yesu yè kutiíntouku miéke kǎkǎte Simǎo cǎtǎtè ke sǎ nho pokù yǎ mǎ nkòo kǎnti tǎnni mediè, kè bèè bǎntè Yesu ke dǎ wèè ò miékunne. 39 Kòo sǎnnè ò ínkè kǎpǎi mmumǎmmú kè mùu deè, kòo pǎnkeè íté kǎwǎa mbè bo di mù.

40 Diiyè ta dii mǎnni bèè kó benitibè do mǎ mmumǎmmú mubotí mubotí, kè bè mbè kǎrǎnni Yesu borè kòo bè nǎnku ò nou ke bè miékunko. 41 Kè yeboke níyè benitibè péu ke wékíi ke tú: Kuyie mBire nde! Kè Yesu nyè kpǎnnè ke tú yè bá nnáá nke yé yè yémèmu ke dò nhò tú Kirisi.

*Yesu do yetimè Kapennaumu bá bè í dǎ
(Wénté Mariki 1:35-39)*

42 Dè wenté dii mǎnni kè Yesu yè dihei kǎkǎte omáá borè kè benitibè péu nhò wanti, kóò yǎ kéndó ò nkpaá be borè kè báá íté. 43 Kè Yesu bè nǎkè ke dǎ: N dò nkǎnákému Tináaṅsǎati Kuyie nkpaátiyuu kpǎti yehekè teyè ke yé Kuyie nni ntǎnnimè deè kpǎi.

44 Kòo kǎte kǎnnáante Kuyie nnáaṅti Kadidee kó titiíntouti miéke.

5

*Yesu do yumè ò tancòumbè kǎtibè
(Wénté Matie 4:18-22 nǎ Mariki 1:16-20)*

1 Diiyè marí kè Yesu mbo Senesareti kó menie mborè kè ditǎnni ndeiti ke bo ò tǎónnè kǎkǎe Kuyie nnáaṅti. 2 Kè Yesu yǎ tidabǎeti tidéti menie nnùu kè beyǎnwambè cùtè ke ou be yǎnditǎrè. 3 Kè Yesu ta ti kó kumakù, kùu tu Simǎo kaku, kóò nǎkè ke dǎ bèè fùtènè menie nnùu sǎnpǎ, kè bèè fùtè kè Yesu nkari kudǎbekù miéke ke tiè nditǎnni.

4 Ó tié ndii mǎnni benitibè kǎdeè kǎnáké Simǎo ke dǎ: Kǎtenè kudabekù decũmpure kè dí bǎ ndi yǎnditǎrè. 5 Kè Simǎo ò tǎnnè ke dǎ: Okóti, ti yie nke buómmu bá ti í pí, a né mè mbéimmè m bo bǎ ndeditǎrè.

6 Kè bèè bǎ nkǎpǎ siyǎi péu kè sù píe nkè be ditǎrè íntǎ. 7 Kè bèè pasiri be népobè bèè bo kudabekù tekù ke dǎ bèè kǎteni kè bè teennè, kè bèè kǎteni kǎdei siyǎi kǎpǎi ntidabǎeti tidéti kè ti ndó kǎdiu. 8 Simǎo Pierei dè yǎ dii mǎnni kǎnínkoo Yesu íikè ke dǎ: N Yiè bá n tǎónnè, n tú onitiyeiwe nwe.

⁹ Ke yé kufōwáá nhò autémè nè o népobè bè pī nsii yīi kpéí. ¹⁰ Kè Isaku nè Isāā Sebedee kó ibí Simṵṵo népobè kperε múnke mme ndò, kè Yesu náké Simṵṵo ke dò: Bá nyī̀kù, di mmònni a yó ntú onitiwanti nwe.

¹¹ Kè bèè kòtenè be dabeeṭi menie nnùù ké de nti yóu kètūnne Yesu.

Yesu do miékūnmè dikònni
(Wénté Matie 8:1-4 nè Mariki 1:40-45)

¹² Diiyè mari kè Yesu mbo diheí miéke, kè dikònni mari kòtení o borè, kéninkóo o ìkè kóò bántè ke dò: Okóti kaa dó a bo na ké m miékūnne, kè n wénkūnne.

¹³ Kè Yesu youte o nùtè ké di kàáké ke dò: N dómu, á wenke. Dende bàmbà kè tikòntii deè kòo mieté kéwenke. ¹⁴ Kè Yesu o cau nweti weti ke dò: A báá náké òmòu, a né kòte kébenke amáá ikuó niùti kédòò Mòyiisi kuó pátiri yèmmè, kè dèe benke benitibè bəmou a mietéme.

¹⁵ De m̀nni kè Yesu yètiri né dake pitè kè benitibè nkòrini o borè ke bo keè o náànti kòo bè miékūnne. ¹⁶ Kè Yesu né íté kékòte omáá borè kébábá nKuyie.

Yesu do miékūnmè kuhòkù
(Wénté Matie 9:1-8 nè Mariki 2:1-12)

¹⁷ Diiyè mari kè Yesu ntiè mbenitibè, kè Fadisiēbe nè ikuó wā̀bè bèè bo Kadidee nè Sudee nè Sedisademma, kè bè kòké de miéke, kè Kuyie nkó muwērímú ò bonè kòo miékunko bəmoumbe. ¹⁸ Kè bəmabèe tuakeni ke to kuhòkù, kè kù duó ku dóù ìnkè, kè bè nwanti bè bo yīmè ké kù tanné kédòú nYesu ìkè. ¹⁹ Bè í nna nè ditfinni, kényóu, kèdeke, kédouute timùmmùnti Yesu berí ndè, ké kù cūũnko benitibè cuokè, kédòú nYesu ìkè. ²⁰ Kè Yesu nwúó mbè táme ke dò nhò bo kù miékūnne, ké kù náké ke dò: N da cī́mmu a yei.

²¹ Fadisiēbe nè ikuó wā̀bè kè bè ntoti be yèmmè ke tú: Wenni nwe yie nkòo náá mmie nke caari Kuyie nyètiri? We mbo na kécíé mmeyei nkè dè í tú Kuyie mmáa.

²² Kè Yesu banté be yèmmè, ké bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè mie mboti? ²³ ̀nde í yóu nè detere, m bo yīmè n da cī́ nha yeinaa, ké m bo yīmè íté kékété? ²⁴ Dè né bo yie mmè kè di banté ke dò Onitibire m̀ke muwērímú ketenke ìnkè ke bo na kécíé mmeyei m bo yī: Íté kétúóté a dóù kékò!

²⁵ Kè kù p̀nkeε íté benitibè ìkè, kétúóté ku dóù, kénkūnti ke sánti Kuyie. ²⁶ Kè dèe bè di bəmou, kè bèe depe Kuyie nké nkù sánti, ke náá nke tú: Ti yà yie ndèmarè cànnè.

Yesu do yumè Defii
(Wénté Matie 9:9-13 nè Mariki 2:13-17)

²⁷ Kè Yesu íté dèborè kèmpēnké kényà odàmpòòcutiwè m̀ou kòo yètiri tú Defii kòo kàri bè yieti tèè cī́tè d̀ampòò kòo ò yu ke dò:

²⁸ N tūnne! Kè Defii yóu demou kéité kóò tūnne.

²⁹ De kó dif̀nkúò kè Defii bénné tidiiti kényú Yesu kè bed̀ampòòcutibè nè benitibè t̀bè péu kè bè nwē nke yo. ³⁰ Kè dèe yonke Fadisiēbe nè ikuó wā̀bè kè bèe beke Yesu tancòumbè ke dò: Dè dòmmè kè di wēñnè bed̀ampòòcutibè nè mufòmmu yeimu yembè kè di yo nke yó?

³¹ Kè Yesu bè tḗnné ke dò: Dè í tú bèè kònti naati beè wàà nhotanti, bəmoumbe beè ò wàà. ³² N yí kòtení ke bo yú bèè yèmmè dò mbè wenni, n kòtení ke bo yú benitiyeibe mbè kè bèe ceete be fòmmu.

Bè do bekemè Yesu menùbouummè kpeti

(Wénté Matie 9:14-17 nê Mariki 2:18-22)

³³ Kê benitibè mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmme kè Isāā-Batiisi tancòumbè nè Fadisiēbe kòbe bou dinùu ke báá nKuyie nsāā kàa kòbe bie yo nke yò? ³⁴ Kê Yesu bè tēñné ke dò: Oniti tóu dii mōnni o pokù o nēpobè bo na kébou dinùu o bè bonè dii mōnnāā? ³⁵ De kó diyie kpaanīmu kè bè bo deite wèè tóu o pokù, de mōnni bè bo hóu dinùu.

³⁶ Kê Yesu yí kè bè nàké nè dināānhāntiri ke dò: Bè 55 í nkèétè kuyaapānkù kényá nkukótikù ñnkè, kàa mè dōò, a càārèmu kuyaapānkù, de kó dikéè mè mbáá yie nkétaunnè kukótikù. ³⁷ Bè 55 í ncūš menāà mbémmè tidouti kóti miēke, kàa mè dōò tidouti bo pote kè menāà ncake nè tidouti demou. ³⁸ Menāà mbémmè dò nkéncūš tidouti pānti miēke nke. ³⁹ Ōmou 55 í ndó menāà mbémmè ò yà dii mōnni mèè bi, ò 55 yī mèè bi mèè naati.

6

Yesu tancòumbè do kārímè medibii

(Wénté Matie 12:1-8 nê Mariki 2:23-28)

¹ Teompùtè matè yìè kè Yesu mpēnké depaa mmarè miēke, kòo tancòumbè nkāātè medibii nke cáá. ² Kê Fadisiēbe mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmme kàa tancòumbè dōòri ikuú yete dè teompùtè yìè? ³ Kê Yesu bè tēñné ke dò: Di í kàa ndikōnni do pī nDafiti nè o kòbe kòo dōò dèà? ⁴ Ō do tamè Kuyie ncīètè kétútótè pēēbè, nè o kòbe kè bèe cááké, òmou do í dò nkécááké bè, kè dè í tú ikuú niùbè mááá?

⁵ Kê Yesu bè nàké ke dò: Onitibire deè baké teompùtè.

Yesu do miékunnemè wèè bakù fāū

(Wénté Matie 12:9-14 nê Mariki 3:1-6)

⁶ Teompùtè tetè matè yìè kè Yesu ta kutíintouku kè mbè tiè, kòo niti mōu dè bo kòo bakù youku fāū. ⁷ Kê Fadisiēbe nè ikuú wāābè, bèè do wanti bè bo yīmè kēwátí Yesu, kè bè nwúó nke bo yà kòò bo miékunne de kóo niti teompùtè yìè. ⁸ Yesu né me nyémè be yèmmè, kòo nàké wèè bakù fāū nke dò: Íté kécómmú dende benitibè cuokè!

Kòo íté kécómmú. ⁹ Kê Yesu bè beke ke dò: Ikuú yē nti dōò mesāā nnāa kè meyei nteompùtè yìè? Ti deetè onitāa, kè ti ò kùò?

¹⁰ Kê Yesu bè wēnté bemou, kénáké wèè bakù fāū nke dò: Youte a bakù!

Kòo kù yòute, kè kùu kpenke. ¹¹ Kè dèe yonke Fadisiēbe nè ikuú wāābè mediè nkè bè mbékú betabè bè yóó yīmè Yesu.

Yesu do tāātémè o tancòumbè tepíítè nè bèdébè

(Wénté Matie 10:1-4 nê Mariki 3:13-19)

¹² De mōnni kè Yesu deke ditāri ñnkè kényiè nke báá nKuyie. ¹³ Kè dèe wenté kòo yú o tancòumbè kētāātè tepíítè nè bèdébè kè bè dōò o tārè. ¹⁴ Simōò ò do yu wè ke dò Pieri nè o nantè Āntidee nè Isaku nè Isāā nè Fidipu nè Batidemii, ¹⁵ nè Matie nè Tomaa nè Isaku Adifee bire nè Simōò Sedoti kó fēnafē kou, ¹⁶ nè Sudi Isaku bire nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

Yesu do tièmmè benitibè, ke miékunke bemuombè

(Wénté Matie 4:23-25)

¹⁷ Kè bèe cútè kécómmú kubiriku o tancòumbè tikú dè nè benitibè péu bèè bonni Sudee nè Sedisademma, Tiiri nè Sitōō kó yehèkè yèè tōkéné dāmēèri.

18 Bè do kòtèní ke bo keè ò nàámmè mme kòo bè miékùnnè be mòmúmú, ke múnke miékùnnè yebákè ta bè. 19 Kè benìtìbè bəmou nwanti ke bo ò kàáké ke yé muwērímú mamù yìlénimè o miéke ke bè miékùnkò bəmou.

Yesu do tièmmè o tancòumbè ditàri ìnkè
(Wénté Matie 5:1-12)

20 Kè Yesu nwúó nho tancòumbè ké bè nàké ke dò:

Dè nnaati díndi bèè tu beçřibè,
ke yé Kuyie nkprààtiyuu bomè dī kpréí!

21 Dè nnaati díndi dikònni bo bè,
ke yé di yóó dimè kénsánnè!

Dè nnaati díndi bèè kuò
ke yé di yóó dimè diwèi!

22 Dè ndi nnaati benìtìbè bo ndi ní ndii mònñi ke di yete, ké ndi sáá nke di senku, di tú mèè kpréí n kòbe ke dò ndi tú benitiyiibe. 23 Kè dè di tùòkèní dīi mònñi dè ndi naati kè di nyānku nè diwèi ke yé tiyeti dieti di baamè keĩnkè. Mèè botí nku bè yembè do fēūmmè Kuyie mpāānāahti náam̀bè.

24 Di né bo yà díndi tikpàti yembè,
ke yé di dimè di kó diwèi ke dèè!

25 Di bo yà díndi bèè yo nke sànnè,
ke yé dikònni yóó di p̄immè!

Di bo yà díndi bèè daú,
ke yé di yóó tamè meyeñcaàrimè miéke kénkuò!

26 Di bo yà díndi benìtìbè bəmou sánti bè, ke yé be yembè múnke do sántimèmu bèè tu bəmáá Kuyie mpāānāahti náam̀bè.

Ndónè di kprantíèntòbè
(Wénté Matie 5:38-48, 7:12)

27 N né di náámmu díndi bèè n kèrmmú ke tú: Ndónè di kprantíèntòbè, ndòarinè mesàá mbèè di níí. 28 Ndòarinè mesàá mbèè di dónè meyei, kémbáá nKuyie mbèè di fēũnko be kpréí. 29 Kòò m̀ou da bente, benke we a baa tekù. Kòò m̀ou fiète a yaàbòri dierì yóu kòo wēñnénè di sámpòri. 30 Mpāā bèè kó dimàá da m̀óú, kòò m̀ou tùóté a kperè a báá dè nhò beke. 31 A dó bè nda dàòrimè, ndòarime betòbè.

32 Kè di dó bèè di dó máá, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bèè í tū nKuyie mbè múnke dómu bèè bè dó. 33 Kè di dàòri mesàá mbèè di dàòri bəmbe mesàá, di dàòrimè né cáá nhòndè? Bèè í tū nKuyie mbè múnke me ndòari. 34 Kè di penni idííti bèè yóó di tēnné máá, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè, bèè í tū nKuyie mbè múnke pennimu bèè yóó bè tēñné. 35 Petinke ndónè di kprantíèntòbè ké mbè dàòri mesàá, kè bè di pènte idííti di bá nkémmú bè bo di tēñnémè. Dè mònñi ndi di kó ticuuti yó ndeumè keĩnkè, kè di ntú Kuyie nkùù baké ketenke nè keĩnkè ku kó ibi ke yé kù dàòrimè bèè í kù tū nnè benitiyonkubè mesàá. 36 Nkuònnè ditòbè mesémmè di cice Kuyie mè ndi kuò mmèè botí.

Di bá mbekùnè ditòbè
(Wénté Matie 7:1-5)

37 Di bá mbekùnè betòbè ké Kuyie mbáá di bekénè. Di báá yí otòu cààrè, Kuyie nyàa bo yí di cààrè. Ncífèkonè ditòbè ké Kuyie ndi cífè. 38 Mpāānnè ké Kuyie

ndi pā, kù bo cūs di yaayàrè kèpíe nkéikú, ke yé Kuyie nyóó di bennémmè di bennénè tètè biètè nte betòbè.

³⁹ Kè Yesu yíe kè bè nàké nè medonnimè mieke ke dò: Kuyūònkù báa na kédete kutèkù, kè kù dète kutèkù ti bo do tidé difòtìrì mieke. ⁴⁰ Wèè bebíí ò í pèētè wèè ò benkú, kòo me mbébií ke dèè ò bo maatenè wèè ò benke.

⁴¹ Dè dòmmè kàa wùò nkumúú kùù ā a kou nònfè mieke ke né í dake kumundóú kùù bo a kòfe mieke ku kpéí. ⁴² A bo yíme kénáké a kou ke dò: Yóu kè n deite kumúú kùù pàrnímú a nònfè mieke kè kumundóú né pámmú a kòfe mieke. Meyèmmè mèdémè yìè nfó, keté kèpánté kumundóú kùù pàrnímú a nònfè mieke ke né na kédèite kumúú kùù bo a kou kòfe mieke.

*Bè 53 banté mutie mu be borè nde
(Wénté Matie 7:16-20, 12:33-35)*

⁴³ Mutie sàámú í peí yebe sínyè, musímmú me nyí peí yesààye. ⁴⁴ Bè banní mutie mu be borè nde, bè í tšū fikìè be musāmporimú ìnkè, bè me nyí tšū fínýí be mmuporimú ìnkè. ⁴⁵ Onítì wèè mieke wenni wèè dòòri mesàà, kè wèè mieke í wenni kòò dòòri meyei, ke yé tì bo onítì yèmmè mieke, o nùù ti nnáámmè.

*Kuyèinkù nè wèè cii
(Wénté Matie 7:24-27)*

⁴⁶ Dè dòmmè kè di n tú ti Yiè, ti Yiè, ke né í dōòri n di náá ntì? ⁴⁷ M bo di náké wèè kàtení m borè ke kèmmú n náàntì ke dōòri ti yèmmè ò dònnè wè. ⁴⁸ Ò dònnè onítì nwe wèè dó kémaá teçtètè, ke dammú, ke tùàke dipèrì, ke pūūtè di ìnkè. Ketenkè kuó mmenie ndii mònni kè ikó mpíe, kè menie nyènni kè ntè puoti bá tè í ndo, ke yé tè pūūtémè dipèrì ìnkè. ⁴⁹ Wèè me nkèrnímú n náàntì ke í dōòri ti yèmmè ò dònnè wèè maá wènwè o cītètè dibiri ìnkè bá ò í dammú ke sònté ke pūūtè. Kè ketenkèe kuó nkè ikó mpíe nkè menie nyènni kè tè potè kè tè pànkeke do kèpònte páíí.

7

*Yesu do mièkùnnemè ohāāpònkóti kóo tōnti
(Wénté Matie 8:5-13 nè Isāā 4:46-54)*

¹ Yesu bè nàké dii mònni de kó tináàntì kèdeè kékote Kapennaummu. ² Kòo āāpònkóti mōu kóo tōnti ò dó wè mesàà nkòò mmō nkè dè cēē mediè. ³ Kòo keè Yesu kpéí, kètš nSifube kó bekótibè mabè, kè bè bo bántè Yesu kòo kàtení kèmièkùnnè o kóo tōnti. ⁴ Kè bèe tuàke kébántè Yesu ke dò: De kóo niti dò nha ò teennèmu, ⁵ ke yé ò dómè ti kó kubotí, kè weè ti maá kutiintouku.

⁶ Kè Yesu bè neinè. Bè tšònko dii mònni teçtètè kè behāāpòmbè kóo kóti tōnni o népobè kè bèe náké Yesu ke dò: Okóti, ohāāpònkóti tu a báa fēū nhamáá, ò í tùàke a bo tamè o cītètè. ⁷ Deè te kòo í daátì ke kàtení o mómmuō nha borè. Ò tu á béi nha nùù máà kòo nkóo tōnti miétè. ⁸ Ke tú ò mòkemu bèè ò baké ke mæke tihāāpònti ò baké ti kòò nàké kù ke yí: Kote! Kùu kote, kòò nàké kù ke yí: Kòtení! Kùu kòtení, kòo yí o kóo tōnti doò dè, wèè dè dòò.

⁹ Kè Yesu keè de kó tináàntì kèpénsiri behāāpòmbè kóo kóti, kèwēēte kénáké difínni ke dò: Bá Isidayeribe mieke m mu nyí yà onítì wèè n tá mie mbotí.

¹⁰ Behāāpòmbè kóo kóti do tš mbè wètooo dii mònni teçtètè kénsó nho kóo tōnti miétè.

Yesu duómmè kòo kúpokù mōu birèe yántè

¹¹ Kè Yesu nkòri dihèi bè tu di Nainni ke neínè o tancòumbè, kè ditínni ò tũ. ¹² Bè tatoo dii mǎnni dihèi, kòo kúpokù mǎu mǎke denitidabire demáà kè dè ku, kè dihèi yembè ò neínè ditínni kè bè kòri ke bo dè kúnné. ¹³ Kè ti Yiè nYesu yá debire yǎ kè mesémme ò pǐ nkòo ò nàké ke dǎ: Bá nkuà.

¹⁴ Ke tóónko kékááké kudéénkù, bèè tǎ kè bèè cǎmmú, kè Yesu béi nke dǎ: Dedapùmbire íté mǐ me nyè!

¹⁵ Kòo cǐ íté kékari kénááa nkè Yesu ò duǎ nho yǎ. ¹⁶ Kè kufǒwáá mbè pǐ mbemǎu kè bè nsánti Kuyie nke tú: Kuyie mpǎánáaǎnti náaǎntò diewè kǎtení ti cuokè, Kuyie nkuà dǎò mesàà nku kó benitibè.

¹⁷ Kè de kó tináaǎnti pité Sudee kó kutempè nkumǎu nè yehékè yèè dè tǎké.

*Isāa-Batiisi do tǎmmè o tancòumbè Yesu borè
(Wénté Matie 11:2-19)*

¹⁸ Kè Isāa-Batiisi tancòumbèè ti nhò nàké. ¹⁹ Kòo deite bédèbè kètǎ nkè bè bo beke Yesu ke dǎ: Isāa-Batiisi tu tí da beke ke dǎ: ²⁰ Fǎǎ tu wèè dǎ nkékǎtenáá yáá ò kpaani?

²¹ Ke sǎ nYesu miekùngo bemuǎmbe péu, tikǎnyonkuti yembè, nè yebákè ta bè, ke wéinko tiyũǎnti péu. ²² Kè Yesu bè nàké ke dǎ: Kǎtenè kénáké Isāa di yá dè nè di kèè ti, tiyũǎnti wènni kè yekpǐè ncènti sèi, kè yekùò mmièrí, kè yewũǎ nkèu, kè becírìbè yǎnni, kè besíntìbè kèu Tináaǎnsààti. ²³ Dè nnaati n yí tú wèè kpéi ndidíntári.

²⁴ Isāa do tǎ mbè kò ndii mǎnni kè Yesu nnáá mbenitibè Isāa kpéi ke tú: Di do kǎte kényà ba dikpáá cuokè, dipènni kuyaakù nampú dàà? ²⁵ Kè meè dǎke di né kǎte ke yá ba? Onitì wèè dàátí tiyaasààtàà? Tiyaasààti yembè ò mbo sikpààtìcèi mieke nke. ²⁶ Yáa di kǎte ke yá Kuyie mpǎánáaǎnti náaǎntò nwe? N né di náámmu ke tú ò pèètemu Kuyie mpǎánáaǎnti náaǎntò. ²⁷ Isāa kpéi nke ti wǎrimè ke tú: Nte mí nKuyie nke duǎnko n kóo tǎnti wèè yóó niité kètũntè a ce. ²⁸ N di náá mmǎmmu nwe benitibè píé bèè kó dimàà, òmǎu mu nyí buoté wèè pèèté Isāa, nè memme wèè tu osǎmpǎu Kuyie nkpààtiyuu mieke, kòo deu koò pèèté.

²⁹ Bèè kó dimàà do kèè Isāa náámmè kétaunnè bedǎmpǎòcǎutibè bè do bantemu Kuyie ndǎðrimè kù béi ntì kè deè nte kè bèè duǎ nkè Isāa bè ǎnné bàtèmmù. ³⁰ Bá Fadisièbe nè ikuǎ wǎàbè bembe í nyie nkòo bè ǎnné bàtèmmù. Memme bè yetemè Kuyie ndo bè dǎnè mèè sàà.

³¹ Kè Yesu dǎ: M bo donnenè ba di mmǎnni kó benitibè? ³² M bo yí bè dǎnnè ibí ìi kǎri yaárè ke náá nyitei ke tú: Tí di eé fetárfè bá di í aá, kè ti kuǎ ndikúdabǎnni bá di yèmmè í cǎàrè. ³³ Isāa kǎtenimè ò í yo nhò me nyí yǎ mmènaà, kè di tú dibǎò bo o mieke. ³⁴ Kè Onitìbire kǎtení ke yo nke yǎ mmènaà, kè di yè nho tú odiiti, kunaàyaàkù, ke dǎpúnè bedǎmpǎòcǎutibè nè di tú bè benitiyèibe. ³⁵ Bèè yie nKuyie bembe bantemu Kuyie ncilmè ke dǎori kù béi ntì.

Onitipòkù wèè do cǎu nYesu yuu tũdàari

³⁶ Kè Fadisiè mǎu yú Yesu kè bè bo di o cǐtè, kè Yesu kǎte kè bè nkari ke yo. ³⁷ Kè de kó dihèi kóo nitipòkù mǎu wèè dǎuti dǎutinè benitidaabèè keè Fadisiè mǎu yumè Yesu kè bè yo, nkétúoté dimátidènni péiri kè tũdàari píéké di mieke, ³⁸ kékǎte kénǎcǎmmú Yesu fǎnkúò ke kuǎ nkè tinǎnnietii dúóké Yesu naǎcèi, kòo nínkú kè sí ùté nè o yùti, kè sí yǎore tũdàari kè sí waare. ³⁹ Fadisiè wèè yu Yesu ò dè yá dii mǎnni, nè o yèmmè mieke ke dǎ: Kè we nniti mènke do ntú Kuyie mpǎánáaǎnti náaǎntò nwe, ò na nyèmu wèè nitipòkù mè nhò káá nhò tu wè.

40 Kè Yesu ò nàké ke dò: Simoo m mọke tìmatì nti ke bo da nàké. Kòo ò tǝnné ke dò: Bèi nhokóti.

41 Kè Yesu dò: Benitibè bèdébè beè do mọkenè òmou dibànni, kè yiè nní ndò kòo yietí medítibii nsikousinummù (500), otou sipísinummù. 42 Be mọu í nna kòo yietí kòo bè cǝé nké bè pà de kó idíítí, bedé memme, be we ndò nké nhò dó mediè? 43 Kè Simoo ò tǝnné ke dò: N yemmè dò mbè pà wè idíítí dieyi. Kè Yesu dò: A tǝnné kè dè wenni.

44 Kébenke onitipòkù ke dò: A wúo nwe nnitipòkàà? N ta a cǝtè bá a í n duó mmenniè nké m bo óúté n naàcèi kè wenwe me nsi óúté nè o nannieti ke si ùténè o yùti. 45 A í n co ke nh orí, nè n tannimè wenwe baa wáàrimu n naàcèi. 46 A í còu mmekùò n yuu ìnkè kè wenwe còu ntùdààrì n naàcèi. 47 Deè kpéi nte kè n da náa nke tú: Nh ò cǝmmu o yei ndiemè ke yé ò n dómè mediè, bè cǝé nwè sánpò ò 55 benke sánpò nwe ò dómè wèè ò cǝé.

48 De mǝnni kè Yesu nàké onitipòkù ke dò: N da cǝmmu a yei.

49 Nè bè bè kàri ke yo nké bè nnáá bemáá ke tú: Wenninwe yie nwèè dàátí ke cǝé mmeyi? 50 Kè Yesu nàké onitipòkù ke dò: A tákùmè da deetému, kote kè dè nnaati.

8

Yesu do centimè yehékè ke náante Tináànsààti

1 Kè Yesu ñcenti yehékè nè sihekési ke náante Tináànsààti Kuyie nkpààtiyuu kpeti, ke neiné o tancòumbè tepítè nè bèdébè, 2 nè benitipòbè mabè yebòkè do ta bè koo yè bèti, kè bè miékunne be mómú, beè kòò mọu tu Maari Makitadaa ei kou, yebòkè yeyiekè do ta wè kè Yesu yè bèti. 3 Nè Isanni Susaa wèè do baa Edoti kpàti o pokù nè Susanni nè betobè péu, bèè do pā mbe kperè ke teénnè Yesu nè o tancòumbè.

Wèè yaù tidiiti o kó dináànhántíri

(Wénté Matie 13:1-9 nè Mariki 4:1-9)

4 Diiyè mari kè benitibèè yènni yehékè yehékè ke tǝ nYesu borè ditǝnni kòo mbè náànnè yenáànhántiyè ke tú:

5 Oniti mọu wèè do yè ke bo yaá o diiti, kényaù kè medibii mmamèè do kuce ìnkè kè bè mmè nàù kè sinoo katení kè mè di. 6 Kè metēmèè do fekūufe ìnkè kényènni kékpeio ke yé mè í pètémè kbooku. 7 Kè medibii ntēmèè do ipo mieke kényènni kè ipoo mè éúté. 8 Kè metēmèè do ketenkè wenni dè kékóté képeitè mebii ntekòutè kòutè. Kè Yesu deè ke dò: Kè wèè mọke yeto ke bo keè wèè keè.

Yesu do náá mmùù kpéi yenáànhántiyè

(Wénté Matie 13:10-17 nè Mariki 4:10-12)

9 Kè Yesu tancòumbèè ò beke de kó dináànhántíri tu mù. 10 Kòo bè tǝnné ke dò: Dindi Kuyie ndi duómmu macii nké di bo yǝtè ku kpààtiyuu kpeti tǝ sari, bembe bie m bè náànnè yenáànhántiyè nye:

Kè bè bo nwúo nke báá ya, kényo ke báá banté.

Yesu wénkunnemè wèè yaù tidiboti o kó tináànti

(Wénté Matie 13:18-23 nè Mariki 4:13-20)

11 Ntenè de kó dináànhántíri benkú mù: Medibii ntú Kuyie nnáànti nti, 12 kè kuce ìnkè medibii ndo dè tu benitibè mbe, bèè 55 kèè Kuyie nnáànti kè dibòò katení, kè ti dèite be yemmè mieke, bè yaà bo ti yie mmèè kpéi nké Kuyie mbè deetè. 13 Fekūufe medibii ndo fèè ìnkè tu benitibè bèè 55 keè bèmbè Kuyie

nnáaṅti ke pànkεε tì còuté nè diwèi, bè né í nyóu kè tì bo fííkú be yèmmè miεke kémonte. Kè meháarimè tùòkeni bè pànkεε bútinne Kuyie. ¹⁴ Tipoti medibii ndo tii miεke tú bèè 55 keè bèmbε Kuyie nnáaṅti, ke né yóu kè meborime kó iyεṅtotí nè tikpàti kóò kéndó, kè dèe ta be yèmmè miεke, kè tì èüté, bá tì í nna képeité yebe kè yèe bi. ¹⁵ Ketenkè wennike medibii ndo kè tú bèè 55 keè bèmbε Kuyie nnáaṅti, kè tì còuté nè meyèmmè mèmàà, kè be borime íwenni kè bè nwéèri képeité yebe.

Yesu dònneṅmè o kòbe fitirè

(Wénté Mariki 4:21-25)

¹⁶ Kè Yesu dò: Bè 55 í nçóu nfitirè kè dè tàa nteçètè miεke yoo bèe dè Írnnè mutèí fũò, bè 55 dè nùnné febaafe nfe, bèè kó dimàà taàni kè bè nwúó nkuwenniku. ¹⁷ Kè yé dèmarè í bo dèè sòri ke í yóó feité, dèè sòri dè yóó yènnímu kuwenniku. ¹⁸ Daatené mesàà ndi yo tii náaṅti kpéí, ke yé wèè màke bè yóó we nyíé kòo dòke mawte, kè wèè kpa bèe fietε desàmpòrè o yèmmè dò nhò màke dè.

Yesu yó nè o neí bè do dómè kóò yà

(Wénté Matie 12:46-50 nè Mariki 3:31-35)

¹⁹ Yesu yó nè o neí kè bèe kateni kéndó kóò yà, bè í nna nè ditínni koò yà. ²⁰ Kè bèe náké Yesu ke dò: A yó nè a neí bè bo ditowaà ke dó ke da yà.

²¹ Kè Yesu bè tèínné ke dò: Bèè kèmmú Kuyie nnáaṅti ke dōori tì yèmmè beε tu n yó nè n neí.

Yesu péimmè menie nnè kuyaakù kè dèe cómmú

(Wénté Matie 8:23-27 nè Mariki 4:35-41)

²² Diyie mari Yesu nè o tancòumbè kè bèe ta kudabekù makù kòo bèe náké ke dò: Tì sénténè menie nyáà.

Kè bèe kété ²³ kénsenti kè Yesu yé nkéduó, kè kuyaakù kperíkù makùu íténi kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù kè kù ndó kédiu. ²⁴ Kè Yesu tancòumbèe ò ènte ke dò: Okóti, tì yóó òumu!

Kè Yesu ente képeí nkuyaakù nè yenéffínfirè kè dè dò béu. ²⁵ Kòo bèe beke ke dò: Dè dòmmè kè di í tá?

Kè kufōwaa mbè pī, kè dè bè di, kè bè mbékú beṭòbè ke tú: Wenni nwe yie nkòo péinko kuyaakù nè menie nkè dè yie nhò yé mmú?

Yesu miékunnemè yebòkè ta wè

(Wénté Matie 8:28-34 nè Mariki 5:1-20)

²⁶ Kè bèe sénté Sedasaa kòbe kó dihei dii weti Kadidee. ²⁷ Yesu cùténí dii mōnni kudabekù kè dihei kóò niti mōu kéténi ké nhò weti kè yebòkè péu ò ta, bá ò ténke í daati tiyàati, ò í taà teçtètè, ke ā ifōti miεke. ²⁸ Kòo yà Yesu kékuónko medié nke nínkú o òiké ke dò: Tì kpeti dòmmè mí nnè fš nkuyie nkùu baké ketenkè nè keínkè ku bire? N da báammu, a bá n fšū.

²⁹ Kè yé Yesu do di péimmè ke dò: Yè oniti yie mmieke fš ndibòò! Dε kó dibòò do ò ta nè dimōnni ndi, kè bè níí boú o nōu meffimε o naacèi timáti, kòo dè tōū, kè dii ò tanné dikpáà. ³⁰ Kè Yesu ò beke ke dò: A yetiri tú ba? Kòo dò: N yetiri tu: Kusükù. Yebòkè kusükù kuù do ò ta. ³¹ Kè yèe bántè Yesu ke dò: A báa tì tanné difōtiri cūmpuri.

³² Kè sš nkufñnkècēnku makù bo ditāri ínkè ke diiti kè yebòkèe bántè Yesu ke dò wèe yóu kè yèe kote keta dε kó kufñnkècēnku. Kè Yesu dò yèe kote. ³³ Kè

yebokèe yè de kóo niti mieke, kéta kufɔ̀nkècɛ̀nku kè kùu coké kécúténí ditāri kédíu menie.

³⁴ Bèè do yè cǝmmú kè bèe coké kékɔte kénáké dihei kɔbe nè deɔaa nkɔbe. ³⁵ Kè bèe kɔte ke bo yà dèè dɔ̀. Bè tũ̀ɔkoo dii mǝnni kǝyá oniti yebokè yè wèè mieke, kòò kǝri Yesu borè, ke dáátí tiyàati, koo yǝmmè wenke páíí kè kufɔ̀wáa mbè pì. ³⁶ Bèè do dè bo, ke yà dèè dɔ̀, kè bèe náké bèè kǝtení, dè wũ̀ɔké mèè boti koo niti yebokè ta wè mieté. ³⁷ De mǝnni kè Sedasaa kó ketenkè kɔbe bɛmǝuu wǝnné ditǝnni kǝbánté Yesu ke dɔ̀ wèe yè be tenkè, ke yé kufɔ̀wáa mbè pǝ́mmè mediè. Kè Yesu ta kudabekú kényiti, ³⁸ koo niti yebokè yè wèe ò bánté ke dɔ̀ ò bo ò neinè, kè Yesu yete, kóò náké ke dɔ̀: ³⁹ Kò nha cǝtè kénáké Kuyie nda dɔ̀ dè.

Kè weè nitii kote kǝnnáantoo dihei dimǝu Yesu ò dɔ̀ dè.

*Yesu miékũnnemè Saiduusi bire nè onitipòkù wèè mǝ ntiyǝnti
(Wénté Matie 9:18-26 nè Mariki 5:21-43)*

⁴⁰ Kè Yesu nwǝtiní Kadidee ke sǝ nditǝnni ò bàa, kóò cǝuté. ⁴¹ Kè kutiintouku kóo kóti mǝuu bè tu wè Saiduusi tuǝkení, ke nínkoo Yesu iikè kóò bánté ke dɔ̀: Kǝtení n cǝtè. ⁴² Ke yé ò do mǝkemè desapũmbire dǝmáa ndi, kè dè mǝke yebie ntepiítè nè yèdèè, ke mǝ nkè dè cǝé, kè dè duũnnè mukũũ.

Kè Yesu nkǝri, ke ditǝnni ò murí koò éũ tipíiti timǝu. ⁴³ Koo nitipòkù mǝu dè bo, ke mǝ ntiyǝnti yebie ntepiítè nè yèdèè, bá tí í commu, kóò kǝri bedòòtòribè borè ke cǝke ò díti imǝu, be mǝu me nyí na koò miékũnne. ⁴⁴ Koo kéténi Yesu fǝnkúò bíékè ke kǝáké ò yaǝbòri mǝnku, koo yǝntii pǝnke cǝmmú. ⁴⁵ Kè Yesu beke ke dɔ̀: We nni nkǝáké?

Bemǝu kè bè nyetírí ke tú be í yé, kè Pieri dɔ̀: Okóti, ditǝnni dii da murí ke da éũ. ⁴⁶ Kè Yesu dɔ̀: Oniti n kǝákému, muwǝrímú mamù muu yè m mieke.

⁴⁷ Koo nitipòkù nsǝ nYesu banté, koo kǝtení, koo kǝnti au, koo nínkoo ò také, kǝbéi mbenitibè bemǝu iikè mùu kpéi nte koo ò kǝáké nè ò pǝnke mietémè. ⁴⁸ Kè Yesu ò náké ke dɔ̀: N kóo sapàa a tǝkùmè da dǝetému, kote kè dè nnaati.

⁴⁹ Yesu kpaá ke me nnáa nkoo niti mǝu boní Saiduusi cǝtè, ke tuǝkení, kóò náké ke dɔ̀: A sapũmbire kumu, tǝnke bá nkǝónnè Okóti.

⁵⁰ Kè Yesu keè, ke náké Saiduusi ke dɔ̀: Bá nyǝkù n tá máa ò yóo miétému.

⁵¹ Ò tũ̀ɔke dii mǝnni tǝcǝtè ke í nyie nkoo mǝu bo ò neinnè kéta kè dè í tú Pieri nè Isaku nè Isǝa nè debire cice nè de yǝ be sǝá. ⁵² Benitibè bemǝu do kuǝmmu debire kũũ, nkè Yesu bè náké ke dɔ̀: Bá nkuònnè debire í kú, dè yè nke duómu.

⁵³ Kè bè nhò daú ke yé bè yémèmu ke dò ndebire ku. ⁵⁴ Kè Yesu pǝ ndebire nǝutè kǝpéi nke dɔ̀: M bire íté!

⁵⁵ Dǝndǝ bǝmbà nkè debiree foute kǝíté, kè Yesu dɔ̀ bèe dè duó kè dèe di. ⁵⁶ Kè dèe di debire yembè, kè Yesu bè cau nkè dɔ̀ bè báá náké òmǝu dèè dɔ̀.

9

*Yesu tǝmmè ò tancòumbè kè bè duó muwǝrímú
(Wénté Matie 10:5-15 nè Mariki 6:7-13)*

¹ Kè Yesu tíi nho tancòumbè tǝpiítè nè bǝdèbè kè bè duó mmuwǝrímú kè bè bo mbeti yebokè yemǝu, ke miékũnko bemǝumbe, ² kè bè tǝ, nkè bè bo nnáante Kuyie nkpaàtiyuu kpeti, ke miékũnko bemǝumbe, ³ kè bè náké ke dɔ̀: Di bá ntǝ dǝmarè, bá kupàati yoo kudǝukú yoo mudii yoo idíiti, òmǝu bá ntǝ yeyaǝbòrè

yedèè. ⁴ Kè bè di còuté tètè cīètètè, di nte mbo ke yàa íténè de kó dihei. ⁵ Kè bè di yete dii èi di kpááté di nacètáá nke íté, kè dèe benke bè cààrèmè.

⁶ Kè bèe kote kéncenti yehèkè yemou ke náante Tináaṅsààti ke miékùnkò bemuṁbè tipítì timou.

Yesu do dōrimè tidietì kè dèe di Edoti
(Wénté Matie 14:1-12 nè Mariki 6:14-29)

⁷ Kè Edoti Tetidaki, Kadidee kóo kpààtì keè dèè dàòri kè dèe ò di ke yé bèmabè do tùmè Isāa-Batiisi weè yànté.

⁸ Kè betòbè tu: Edii weè wēténí. Kè betòbè tu: Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè dim̀nni k̀be kóò m̀ou weè yànté.

⁹ Kè Edoti d̀: N duó nkè bè f̀eútè Isāa kè we nné nwe n wētè ke yo kè bè nàa nwèè kpéí?

Kòo nwanti ke bo ò yà.

Yesu dàòmè tidietì nè p̀èèbè bènùmm̀u nè siyī̀ sidési
(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Isāa 6:1-14)

¹⁰ Kè Yesu t̀rèe wēténí kóò nàké yè dàò dèè kó dim̀aa, kè bèe nei kékentóo dihei bè tu di Betisaidaa di biékè. ¹¹ Kè di t̀nni ò yà kóò t̀nne, kè Yesu bè còuté kè mbè nàa nKuyie nkpààtiyuu kpèti, ke miékùnkò bèè m̀.

¹² Diyiè ỳnnè dii m̀nni kè Yesu tancòumbè t̀pítè nè bèdèbèe tóónnì o borè kóò nàké ke d̀: Cíe m̀benitibè kè bèe kote kèwammú mudii, nè yedúú, ke yé ti bomè die ndikpàa mieke bá dèmarè í bo.

¹³ Kè Yesu bè t̀ènné ke d̀: Díndi di mómm̀m̀be duónnè be kè bèe di. Kè bè d̀: Ti m̀ke p̀èèbè bènùmm̀u ndi nè siyī̀ sidési máá! Yáa ti kote kédonténimu kédúo nkuniiti kuu?

¹⁴ (De kó benitibè do bo mbo sikoupiṣinùmm̀u (5000)). Kè Yesu nàké o tancòumbè ke d̀: Kannè be sipiṣinùmm̀u sinùmm̀u.

¹⁵ Kòo tancòumbèe yie nkè bè k̀anne bemu, ¹⁶ kè Yesu túótè p̀èèbè bènùmm̀u nè siyī̀ sidési, kè b́útè kèf̀nkè, kèsāntè Kuyie kè bè wéri kédúo nho tancòumbè, kè bèe toti benitibè. ¹⁷ Kè bèe cáákè bemu kénsannè, kè dèe súo nképie nyemóm̀yákè t̀pítè nè yedèè kè bèe to.

Pieri nàkémè Yesu tu wè
(Wénté Matie 16:13-19 nè Mariki 8:27-29)

¹⁸ Diyiè mari kè Yesu mbáá nKuyie nhomáa borè, kòo tancòumbèe kotoo kòo bè beke ke d̀: Benitibè yè n tú we? ¹⁹ Kè bèe ò t̀ènné ke d̀: Bèmabè yè nha tú Isāa-Batiisi, kè betòbè yè nha tú Edii, kè betòbè yè nha tú Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè dim̀nni k̀be kóò m̀ou ke yànté. ²⁰ Kè Yesu bè beke ke d̀: Díndi tá, di yè n tú we? Kè Pierii ò t̀ènné ke d̀: A tú Kirisi nwe Kuyie ntōnni wè.

Ti bo ntū mm̀è botí Yesu
(Wénté Matie 16:20-28 nè Mariki 8:30-9:1)

²¹ Kè Yesu bè cau nweti weti ke d̀ bè báa yie nkè ti nàké òm̀ou. ²² Ke yíe ke d̀: Onitibire d̀ nkéf̀témou mediè, kè Kuyie ncīètè kó bekótibè nè ikuó niubè kó bekótibè nè ikuó wāābè kè bèe ò yete kóò k̀u, diyiè tāānni yie kóo yànté, ²³ kédèe kè bè nàké bemu ke d̀: Kè wèè d́ kè n t̀nne wèe búttinnè om̀aa kènto o dapāāti yewe yemou ke n t̀. ²⁴ Ke yé wèè bo ndó kédèetè o f̀ommu ò yóo mù fétinnemu, kè wèè fétinne o f̀ommu n kpéi kòo mù dèetè. ²⁵ Kutenkù kuú nkperè bo doò ba oniti kénsa kòò dè m̀ke demou ke né càke om̀aa yoo ò fétinne o f̀ommu. ²⁶ Wèè

bo nni mmakenè mí nhonitibire ifei m múnke bo nhò m̀akenè ifei m bo nwētini dii yiè nè tikpeti nè n cice kp̄eti ke n̄innè Kuyie nt̄orè. ²⁷ N di náá mmám̄muo nwe d̄indi bèè bo die ndi kó b̄emabè yó nkpaá f̄oumu k̄yá Kuyie nkpaát̄iyuu.

Yesu k̄onti c̄ètemè

(W̄énté Matie 17:1-8 nè Mariki 9:2-8)

²⁸ Yesu bè nàké m̄emme k̄edeè, k̄è d̄è mm̄ake yewe ȳeni mè ndòm̄mè k̄òo yú Pieri nè Isāa nè Isaku, k̄è bèè deke dit̄ari mari ìnkè ke bo b̄antè Kuyie. ²⁹ Ò b̄áá ndii m̄onni Kuyie nk̄òo ìk̄e ceete k̄òo ȳàt̄iti peike k̄émietè. ³⁰ K̄è bè nyóó daateni k̄yá benitibè b̄edébé, M̄oyiisi nè Edii k̄è bè ò n̄ànnè. ³¹ K̄è Kuyie nk̄òo tikpeti bè fité k̄è bè ò n̄à nhò yóó kú mèè boti Sedisad̄emmu. ³² Pieri nè ò n̄epòbè bè do ȳè nk̄éduóm̄u k̄énhenniní k̄yá Yesu kó tikpeti nè benitibè b̄edébé bèè do ò còm̄m̄unè. ³³ Edii nè M̄oyiisi, bè it̄é dii m̄onni k̄è Pierii n̄áké Yesu ke d̄ò: Dè wennimu ke d̄ò nt̄i mbo die, ti bo d̄ò titouti tit̄aati, f̄ nkum̄áá, M̄oyiisi kutekù, Edii kutekù. (Pieri do í ȳè ò náá nke tú mù).

³⁴ Ò kpaá ke me nnaá nk̄è diwetiri marii k̄otení k̄é bè dàt̄innè, k̄è kuf̄ōw̄áá mp̄i n̄Yesu tancòumbè bè yá dii m̄onni diwetiri bè dàt̄innémè. ³⁵ K̄è metammè mam̄è ȳenni diwetiri mīeke ke tú: Yie nweè tu m bire n t̄aát̄è d̄è, nyíennè ò kp̄eti.

³⁶ Bè yóó keè de kó metammè k̄è Yesu weè m̄áá d̄è kpaá. De kó yewe mīeke k̄è Yesu tancòumbè ndò yúóó bè í nnàké òm̄ou bè yá d̄è.

Yesu tancòumbè do ȳīk̄emè dibò

(W̄énté Matie 17:14-18 nè Mariki 9:14-27)

³⁷ K̄è d̄è wenté k̄è bè ncutiní dit̄ari, k̄è dit̄innii diერიi k̄otení k̄éco Yesu. ³⁸ K̄òo m̄ou kuónko dit̄inni cuokè ke d̄ò: Okòti, daate m bire kp̄éi! N d̄è m̄ake dem̄áá ndi, ³⁹ k̄è dibò mari òò d̄è p̄i nk̄è d̄è nwúót̄i, k̄è di d̄è kp̄ékí, k̄è tinónt̄ōp̄ùt̄i yiè d̄è nùu, bá di b̄áá c̄arike k̄éit̄é, k̄ényiti ke d̄è f̄ēū mm̄ediè. ⁴⁰ K̄è m b̄antè a tancòumbè ke ȳè mb̄èè di bèti k̄è bè ȳīke.

⁴¹ K̄è Yesu béi nke d̄ò: Itookperí yembè d̄indi bèè d̄òri meyei, m̄i yó nh̄a ke di bonàá? M̄i yó nh̄a ke di t̄aáá? K̄otenni die nha bire.

⁴² Debire t̄ónni dii m̄onni Yesu borè, k̄è dibò d̄è bo, nk̄è ndè kp̄ékí, k̄è Yesu péi ndibò k̄è dii ȳè, k̄òo mīek̄unne debire k̄è d̄è duó nde cice. ⁴³ K̄è d̄è di benitibè b̄em̄ou, bè ȳamè Kuyie nkpeñnimè.

Yesu do yiè k̄énák̄emè bè yóó ò k̄òm̄è

(W̄énté Matie 17:22-23 nè Mariki 9:30-32)

Bá wè k̄òo nwúó n̄Yesu d̄ò d̄è, k̄òo n̄áké ò tancòumbè ke d̄ò: ⁴⁴ Mp̄innè mesàá n yóó mè ndi n̄áké t̄i n̄aanti: Bè bo fité Onitibire.

⁴⁵ Bè me nyí mbantè de kó tin̄aanti tú mù, t̄i do s̄orimu k̄è deè nte k̄è bè í nt̄i bantè, bè me nyí nd̄aati ke beké Yesu.

Yesu tancòumbè n̄ennimè tikóti kp̄éi

(W̄énté Matie 18:1-5 nè Mariki 9:33-37)

⁴⁶ K̄è Yesu tancòumbè it̄é tineiti nè betòbè ke bo yá be mīeke weè d̄eu. ⁴⁷ K̄è Yesu bantè be ȳemmè k̄edeteni debire k̄écóm̄nè ò také k̄è bè n̄áké ke d̄ò: ⁴⁸ Wèè bo c̄outé debire die n kp̄éi, ò c̄outé mínwe, k̄è wèè n c̄outé, ò c̄outému wèè n t̄ónni, ke ȳè wèè tu ò s̄amp̄òu di cuokè weè d̄eu ke di p̄ēēt̄é.

Wèè bèti yebòkè nè Yesu yètiri

(W̄énté Mariki 9:38-40)

49 Kè Isāā náké Yesu ke dò: Okótì ti yà òmòu nwe kòò bètì yebòkè nè a yè̀tìrì kè ti ò bàà, ke yé̀ ò í ti wé̀h̀nè̀mè̀.

50 Kè Yesu ò tḕǹnè̀ ke dò: Di na bá nhò bàà ke yé̀ wèè í yete di kpeti ò di wé̀h̀nè̀mè̀mu.

Sammarii kòbe yetemè Yesu

51 Dè tòsté dii m̀ǹǹni Yesu bo dekemè kènkè, kòò íté nè dikòmbùò kénkari Sedisademmu, 52 kètò mbenitibè kè bèe kote Sammarii kó dihei mari ke bo tũntè ò yóó báté dè. 53 Sammarii kòbe me nyí nhò yie nhò kàri m̀è̀ k̀péí Sedisademmu. 54 Yesu tancòumbè Isaku nè Isāā bè dè yà dii m̀ǹǹni ke náké Yesu ke dò: Ti Yiè nha dó kè ti duò nkè muháá ncúténí kènkè kè bè kùàà?

55 Kè Yesu wé̀tè kè bè kpannè ke dò: Di í yé meyèmmè m̀è̀ di tò kè di náá mmemme. 56 Onitibire í kòtení ke bo kuà benitibè, dè kòtení ke bo bè deetèmu. Ò bè náké memme kédeè kè bèe kote dihei teri.

Yesu nakemè bèè dó kóò tũnne bè dò nkóò tũnne m̀è̀ botí

(Wénté Matie 8:19-22)

57 Bè kètè dii m̀ǹǹni kòò m̀òu náké Yesu ke dò: N yóó nda tũmmu tipíiti timòu a kòri kèè biékè. 58 Kè Yesu ò tḕǹnè̀ ke dò: Ihānké m̀kemu i fòti, kè sinò m̀kè tiyè̀nti, Onitibire me nyí m̀kè dè bo duò dè kéom̀pè.

59 Kè náké otòu ke dò: N tũnnè. Kòò ò tḕǹnè̀ ke dò: Okótì, yóu kè m mu nkote kékũnné n cice kédeè. 60 Kè Yesu ò tḕǹnè̀ ke dò: Yóu kè becírìbèe nkùri becírìbè, kè f̀s̀ nkote kénáké Kuyie nkpààtiyuu kpeti.

61 Kòò tòu múnkeè béi nke dò: Okótì n yó nda tũmmu né yóu kè n kò nkécau n cìtè kòbe. 62 Kè Yesu ò náké ke dò: Wèè dùnè dinaakāā ke wèke ò f̀nkuò de yiè mbáá na kèpí nKuyie nkpààtiyuu kó mutòmmú.

10

Yesu tómmè ò tómbè sipísiyiekè

(Wénté Matie 9:37-38, 10:7-16 nè Mariki 6:8-11)

1 Kè Yesu yíé kètááté ò kó betómbè sipísiyiekè kè bè tó mbédèbè débè yehékè yemòu mieke nè tipíiti timòu ò mómmuò nhò do dò nkékote kè, 2 kè bè náké ke dò: Tidiiti bimú mediè kè ti dèibè né kè̀ǹni, bántènè kupaku yiè nkòò duònní betómbè kè bèe dei ò diiti. 3 Kòtenè, di dò nyipe nyi kè n di tũ̀s̀ nyekpamaà mmieke. 4 Di bá ntò idíítí, di bá ntò kudòukù, di bá nnie tineùti, di báá cómmú kuce kédòu nhòmòu. 5 Kè di tati tèè cìtè, di dò: Kunaatí ndi bonè! 6 Kòò m̀òu bo de kó teçtè kè tú kunaatí yiè, kù nhò bonè, kòò m̀òu me nyí bo, kùu wétení di ìnkè. 7 Dí mbo de kó teçtè kè yo nke yò mbè di duò ndè, otònti nè ò tóndiiti nti, di bá nsòti sòti sicéí. 8 Kè di ta dii èi kè bè di còuté ke di duò ndè dí ñyo, 9 kèmmiekũnko bemuòmbè ke náá nde kó dihei yembè Kuyie nkpààtiyuu tóónnìme. 10 Kè di ta dihei mari kè bè í di còuté, di yè kécómmú de kó dihei ice, 11 kèkpááté de kó dihei kó mutáá mmùu dàri di naacèi, ke né bè náké ke dò: Di nyé kè Kuyie nkpààtiyuu tóónnìmu. 12 N di náámmu Kuyie mbeénti yiè, Sodómmu èi kòbe kó tiyè̀iti bo nkè̀ǹnè̀ de kó dihei kòbe kpeti.

Yehékè yèè yete Yesu

(Wénté Matie 11:20-24)

13 Di bo yà díndi Koraséè kòbe nè Betisaidaa kòbe, ke yé̀ tidietì n d̀òò di di cie, kè n do ntí d̀òò Tiiri nè Sitòò mieke nke bè na ndàátí tifò̀tònti, ke pe mmutápeí nnè

dimònni ke benke bè cèètemè. ¹⁴ Deè kpéi nte Kuyie mbeénti yiè, Tiiri nè Sitṣṣ eké kòke kó tiyēiti bo nkéñinè di kpeti. ¹⁵ Díndi Kapennaummu kòbe di yèmmè do nKuyie mbo ndi dee nkeñkàa? Biti. Kù bo di cūūnni ké di tanné kudònkù mieke.

¹⁶ Kè Yesu yíe kénáké o tǎmbè ke dò: Kè wèè yie ndi kpeti ò yie mmù kpeti, kè wèè di yete ò yete mínwe, wèè n yete kòò yete wèè n tǎnni.

Yesu tǎmbè sipísiyiekè ò nàkémè bè pī mmèè botí mutǎmmú

¹⁷ Kè Yesu tǎmbèe wētení nè diwèi ke dò: Ti Yiè, ti ṣṣ pēe nyebòkè nè a yètiri kè yēe cokému.

¹⁸ Kè Yesu bè tēñné ke dò: N do wúómmu dibòò dotinímè keñkè tewàtè tēmè. ¹⁹ N di dúómmu muwērimú kè di bo nnaù iwààke nè inaa nképònte dibòò wērimú mumòu, bá dēmarè báa di dǎò meyi. ²⁰ Dè bá ndi naati yebòkè di cokúmè, dè pētínke ndi naati di yètè wàri mēè kpéi nkeñkè.

Kuyie mbenkemè besámpòbè dèè sòri

(Wénté Matie 11:25-27, 13:16-17)

²¹ De mǎnni kè Muyaánsààmùu píe nYesu kòo sǎnte Kuyie nke dò: N da sǎnti n cice Kuyie nfó nwèè baké keñkè nè ketenke, a sǎnne mēè kpéi ntimómmǎnti mecii nyembè, nè meyiētímè yembè, ke ti benke bèè í tú bèmabè. N cice fǎò mè dǎò ke mè tǎáté.

²² Ò dèè memme ke dò: N Cice n dúómmu demòu, òmòu í yé debire kè dè í tú de Cice, òmòu me nyí yé debire Cice kè dè í tú debire nè debire dǎo kébenke bè de Cice.

²³ Kòo deè kéwénté o tancóumbè, ké bè nàké bemaà borè ke dò: Dè ndi naati, dínni bèè yà di mè nwúò ndè. ²⁴ N di náámmu Kuyie mpāānāānti náambè péu nè bekpāātibè péu do dǎmu keyà di mè nwúò ndè bá bè í dè yà, bè do dǎmu kékeè di me nyo tí bá bè í tí kèè.

Yesu tēñné tí ikuṣ wāàbè kóò kótí

(Wénté Matie 22:34-40 nè Mariki 12:28-31)

²⁵ Kè ikuṣ wāàbè kóò kótí mǎu ndó kédíj nYesu kéité kóò beke ke dò: Okòtí n dǎo nkédǎò ba kèpété mufòmmu mùu bo sǎa? ²⁶ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Tí wàri ikuṣ mieke ke yē mba? A tí kàa nkè tí tú ba? ²⁷ Kè de kóo niti ò tēñné ke dò: Tí wàri ke tú: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memòu nè a wēñni dimòu, nè a wērimú mumòu nè a çii mmemòu kéndó a kou tǎu a dǎo mēè botí amáa. ²⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: A tēñné kè dè wenni, nǎdǎari memme a yó nfòumu.

²⁹ Kè ikuṣ wāàbè kóò kótí ndó kébenke ò dǎòrimè Kuyie ndó dè, kébeke Yesu ke dò: We ntú n kou tǎu? ³⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Oniti mǎu wèè do yènni Sedisademmu kénkǎri Sedikoo, kè beyóóbèe ò dinté kédukú kòò ndò nhò kú, kè bèè fiète o kperè kóò dǎunko kèpēēté. ³¹ Kè dè mmǎnnè ikuṣ niùti mǎu dè kèrínimè kóò yà képéè nképēēté. ³² Kè Defii botí kou mǎu nkèríní kētuakení o borè kóò yà képéè nképēēté. ³³ Kè Sammarii ei kou mǎu wèè nè nkǎri kupǎòkú kénkéríní kóò yà kè mesémme ò pí mmèdiè. ³⁴ Kòo kotoo o borè, késúu o mǎu nkéwaae mekúò nnè menaa mhè tu mè difèè nkéboú kédeè kóò kǎnne o sǎmmarímú ñnkè, kóò kǎtenè tepòòçfètè kényié nkoò tǎa. ³⁵ Kè dèe wenté kòo deite medítibii mmèdémè kéduó nwèè bàa tepòòçfètè ke dò: Ntaánnè we, kè í dǎnté, kàa yíe, m bo nwétini ke da yietí.

³⁶ Kè Yesu deè kóò beke ke dò: A yèmmè dò mbeyóòbè me mpuotí wè kou tú we betáàti memme? ³⁷ Kè ikuṣ wāābè kóò kótí ò tēñné ke dò: Wèè me nhò dòò mesàà. Kè Yesu ò nàké ke dò: Kote kédòò me botí.

Mariti cəutémè Yesu o cĕtè

³⁸ Yesu nè o tancóumbè kè bè nkéí kétuəke dihei marí, kòo nitipòkù mòu ò cəutè o cĕtè kòo yètiri tu Mariti, ³⁹ kòo nantè bo kè bè tè tu Maari, kè tēe kotoo kénkari ti Yiè nYesu borè ke kémú o náànti. ⁴⁰ Kè Mariti nharinè mudibénnimù kényitini kébéi nke dò: Okóti dè wenni m bo mpĭmmè mutōmmú m máà kè n nantè kári a horàà? Duṣ nkòò íténi kè n teennè. ⁴¹ Kè ti Yiè nYesu ò tēñné ke dò: Mariti a yĕkùmu ke ari dèmarè péu kpéi. ⁴² Dèmarè máà deè tu desàarè, Maari wèè tāatè deè wenni, bè í yóó fiète dè.

11

Yesu yē nti mbáá mmèè botí Kuyie

(Wénté Matie 6:9-13, 7:7-11)

¹ Diyie marí kè Yesu mbáá nKuyie dibòri marí, ò deè dii mōnni kòo tancóumbè kóò mōu ò beke ke dò: N Yiè, nti tié nti bo mbáá mēè botí Kuyie nkéndōnnè Isāā tiémmè o kəbe.

² Kè Yesu bè nàké ke dò: Kè di níi báá nKuyie ndi dò:
Ti cice!

A dò mpáíi nwe,
yóu kè benitibèe bantè a dòmmè páíi.
Baaté kutenkù,

³ Ti pā ti bo di mù yie,
ti cĕé nti yei

ti ɔ̄ cĕémmè bèè ɔ̄ ti caari.

⁴ Báá yóu kè tí ta mesóummè mieke.

Ti bo mmáú mēè botí Kuyie nti dō dè

(Wénté Matie 7:7-11 nè Duku 18:1-8 nè Isaku 1:5-7)

⁵ Kè Yesu yíe kè bè nàké ke dò: Di mieke kòo mōu mōke o népo ke kote kòo sđnté keyènkè cuokè ke yī: N népoo m pente mudii, ⁶ n kóò népo mōu wèè m pōóni m me nyí mōke dèmarè ke bo ò duṣ. ⁷ Kè dè dò nho népo bo ò tēñnéni kudieku mieke ke dò: Bá nni nkóōnnè, n dié nke kpetínnému dicàù mí nnè m bí kè ti duṣ. M báá na kéité ke da duṣ mudii. ⁸ N di náámmu bá kòò do í yóó íté kóò duṣ, nhò tu mēè kpéi o népo, ò bo ò duṣ nhò dó dè deməu ò wèe kóōnnè mēè kpéi.

⁹ Mí nnè di náámmu ke tú: Məonè kè bè yóó di pāmu. Wammúnè kè di yóó pétému, bentenè dicàù kè bè yóó di kpetému. ¹⁰ Ke yé wèè məə bè ɔ̄ we mpāmè, wèè wammú wèè ɔ̄ pété, wèè bente dicàù bè ɔ̄ we nkpeté. ¹¹ Ōmòu bo di mieke wèè bire bo ò məə mudii kòo dè duṣ nditáràà? Yáà kè dè ò məə teyĭntè wèè dè duṣ nfewāāfè? ¹² Yáà kè dè ò məə dikoyenni wèè dè duṣ nfenanfè? ¹³ Díndi benitiyeibe kè di yé ke duṣ ndesàarè di bí, dè bo yĭmè di Cice wèè bo keĭnkè kòo báá duṣ mMuyaánsàámù bèè mù nhò məə.

Yesu miekùmmè dibòò ta wè ke dānne o nōndenfe

(Wénté Matie 12:22-30 nè Mariki 3:22-27)

¹⁴ Kè Yesu beti dibòò dii ta oniti ke dānne o nōndenfe, kè dii yé, kè de kóo nitii na kénnaá nkè dēe di benitibè. ¹⁵ Kè bèmabè ntú: Nè obəəkpààti kó muwērimú mmu ò bètimè yeboke.

16 Kè betòbè ndò kòò yàáké, kòò beke ke dò wèe dòò medòòrimè mamè mèè benkú o wērímú bonnìmé Kuyie mborè. 17 Yesu né me nyémè be yèmmè, kòò bè nàké ke dò: Kè dikpààtiyuu mari toté ke kpa ndimáá di bá nhā ke bo, di cǎí bo duó sitòbè ìnkè. 18 Di mè ntúmè m beti yebakè nè obòòkpààti kó muwērímú, kè dibòò toté ke kpa ndimáá, di kpàti bá nhā ke bo. 19 Kè nsà kè m bèti yebakè nè obòòkpààti kó muwērímú mmu di kòbe né yè bèti nè we nkǎmu? Dèè kǎí nte kè di kòbe yóò di bekènè. 20 Kè m me mbèti yebakè nè Kuyie nkó muwērímú mmu, Kuyie nkpààtiyuu dii tū ntùòkení di cuokè.

21 Onitikperi bàátí dii mǎnni mesàà nke baa o cǎtèè o kperè demou ò mbomu béu. 22 Kòò niti mǎu me nkòtení wèè kpeñni koò pǎtèè, koò na, ò bo fiète o kparinenti ò do tá ti, kétúóténè o kperè kǎtotí. 23 Wèè í n wǎínnè ò n kpannèmu, wèè í n wǎínnè kè ti tǎkí ò déímu.

*Dibòò bo wētenimè oniti mieke
(Wénté Matie 12:43-45)*

24 Kè dibòò yè oniti ke kòte tedòntè ìnkè, ke wanti di bo om̀pè dè, ke mǎnté di bo yí: M bo wēte n sòò bo wèè mieke. 25 Di tǎòkoo dii mǎnni kénsó ndè kǎuté páí ke tǎntè bá òmòu í bo o mieke. 26 Kè dii wēte kéwaanni yeteyè yèyiekè yèè òkè yóu ke di pǎtèè, kè yèe wēte kǎta o mieke, kòò borimee sǎntè kǎpǎtèè mè sòò dòmmè.

Yesu nàkémè bèè tú diwèl mǎmmanni yembè

27 Yesu kpaá ke me nnáá nkòò nitipòkù mǎou béinní ditǎnni mieke ke dò: Dè nnaati onitipòkù wèè da peitè, a yáá wè.

28 Kè Yesu ò tǎnné ke dò: Dè pètinke rǎnaati bèè kèrímú bèmbè Kuyie nnáànti ke dǎori tí yèmmè.

*Yesu do nàkémè dè yó ndòmmè tibeénti yiè
(Wénté Matie 12:38-42)*

29 Kè benitibè ntikuní Yesu borè kòò béi nke dò: Di mmǎnni kó benitibè bèè bütinné Kuyie nke dǎori meyei, mbè tú n dòò tidieti bè me mbáá tí yà kè dè í tú tí do dǎò Sonaasi. 30 Sonaasi do tǎmè dibenkèri Ninifu kòbe kǎí, mmeè botí nku Onitibire yó ntúmè dibenkèri di mmǎnni kó benitibè kǎí. 31 Tibeénti kó diyie Sebba kóo nitipokpààti bo cómmú kébekénè di mmǎnni kòbe kè bè kpetinné ke yè ò iténimè dedétirè ke kòtení ke kèè Sadomǎo náànti mecii nkpeti. Né ntenè òmòu die nke deunè Sadomǎo. 32 Tibeénti yiè Ninifu kòbe bo cómmú kébekénè di mmǎnni kòbe kè bè kpetinné ke yè Sonaasi do bè nàkémè kè bèè ceetemu. Né ntenè òmòu die nke pǎtèè Sonaasi.

*Fenònfè tu tikònti kó defitirè nde
(Wénté Matie 5:15, 6:22-23)*

33 Kè Yesu béi nke dò: Bè òò í ncóu nfitirè kè dè ànnè tecètè mieke, bè òò dè cǎnnè deyitirè nde, bèè kó dimáà taàní kè bè nwúó nkuwenniku. 34 Inuò ntu tikònti kó defitirè nde, kàa nuò nwúó nha kǎnti timòu ò mbo kuwenniku mieke nke. Kàa nuò mme nyí wúó a kǎnti timòu ò mbo dibiiñni mieke nke. 35 Daate kè kuwenniku kùu bo a mieke kè kù bá ntú dibiiñni. 36 Kè kuwenniku da mí a kǎnti timòu ke í sokè kupikù makù, a kǎnti timòu bo mbo kuwenniku mieke, kéndònnè defitirè ò nda mímé.

*Yesu kpannèmè Fadisǎbe
(Wénté Matie 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)*

³⁷ Yesu nàké dìl m̀ǹnni k̀edeè, k̀e Fadisiẽ m̀ouu ò yu o c̀f̀ètè mudii, k̀e Yesu k̀ote k̀e bè nyo. ³⁸ K̀e Fadisiẽ m̀ouu yà Yesu yommè bá ò í ǹtè ikuó yẽmmè k̀e d̀e ò di. ³⁹ K̀e Yesu ò nàké ke d̀ò: Díndi Fadisiẽbe di ẽẽ eítè febòòfè ǹe dibuu ìnkè nke k̀e di mieke né píékè oyúókù kó meyèmmè ǹe kuyonku. ⁴⁰ Tiyèintì díndi! Kuyie nkùù d̀òò de ìnkè kuù í d̀òò de miekaà? ⁴¹ Mp̄ānnè becf̄iribè ǹe di yèmmè memou, memme demou de bò wenkemè di kpéi.

⁴² Di bo yà díndi Fadisiẽbe! Díndi bèè duò nKuyie ndi kperè demou kó meyaatimè tepítè ǹe tikũnfãàtòo, ke yóu di bo nd̄orimè Kuyie ndó dè ǹe di bo nkù dómè. Dí do d̀ò nké nde nd̄ori, di né báá yóu des̄onne.

⁴³ Di bo yà díndi Fadisiẽbe bèè n̄onnè yekàrè k̀etiyè titiúntouti mieke, ke d̀ó bè ndi d̀ou nyekààtè mieke ke ninkoo. ⁴⁴ Di bo yà díndi bèè d̀onne ifòti ìi dannedè, bè ẽ ncenti ìi ìnkè ke í yé.

⁴⁵ K̀e Fadisiẽbe kóo kóti m̀ouu béi nke d̀ò: Okóti a náá mmie nke s̄áá ntí mbe. ⁴⁶ K̀e Yesu ò t̄ẽnnè ke d̀ò: Di múnke bo yà díndi Fadisiẽbe kó bekótibè bèè bou yetuó c̀ééyè ke tounko benitibè, di me nyi bè teénnè bá s̄ampó mutòu. ⁴⁷ Di bo yà díndi bèè maà mesàà Kuyie mp̄ān̄aànti náam̀bè di yembè do kuò bè kó ifòti. ⁴⁸ Nè de mieke di benkúmu di kómmúmè di yembè ke yé beè kuòmè Kuyie mp̄ān̄aànti náam̀bè k̀e díndi maà be f̄oti. ⁴⁹ Deè kpéi nte Kuyie nnè ku kó mecii mmieke k̀e kúu béi nke d̀ò: M bo bè duónko m p̄ān̄aànti náam̀bè ǹe n t̄orè, k̀e bèè kuò bie nkéféũ mbetòbè. ⁵⁰ K̀e d̀e yie nké Kuyie mp̄ān̄aànti náam̀bè bè do kuò bè ǹe kutenkù ketémè k̀e be kó tibeénti do di mm̀nni k̀obe yò ìnkè, ⁵¹ k̀ékéte Abeeri kó mukòu, k̀énto k̀etuokenni Sakarii bè kuò wè Kuyie ncf̄ètè ǹe diwũst̄onni de saku. Móm̄muo nwe n di náammè de kó tibeénti bo do di mm̀nni k̀obe yò ìnkè.

⁵² Di bo yà díndi ikuó niùti bèè p̄anko betòbè Kuyie nkó kuce, di í kù tũ ndi móm̄m̀mbe, ke né díti bèè d̀ó k̀e kù tũnne.

⁵³ Yesu ité dìl m̀ǹnni de borè k̀e Fadisiẽbe ǹe ikuó wãàbè mieke ò peike mediè nkè bè nhò bèkú tináànti péu, ⁵⁴ ke bo yà ò bo béi nkéyete k̀e bèè o pí.

12

Dèè s̀ori dè bo feité

(Wénté Matie 10:26-27)

¹ De m̀nni k̀e benitibè tí nsikoupi sikoupi kennaù betòbè, k̀e Yesu keté kénákè o tancòumbè ke d̀ò: Daatenè Fadisiẽbe kó meyèmmè mèdémè kpéi mmèè d̀onnè mutie mùu muuti p̄èè. ² Dèè s̀ori dè bo feité, k̀e dis̀ori kperèe yènni kuwenniku. ³ Deè kpéi nte di nàké tì kufáá bè bo tì kèè kupiiti, di weè tì dimáá borè, bè bo deke kudànkù k̀e tì p̄ìékè.

Ti í d̀ommè kéndé bèè k̀òu tikònti máa

(Wénté Matie 10:28-31)

⁴ N di náammu díndi n nepobè: Bá ndénè bèè k̀òu tikònti máa. ⁵ M bo di benke di d̀ò nkéndé wè, ndénè Kuyie nkùù bo na ke da tannè muhãá mieke a kũù nkó dif̄sh̀kúò. Di d̀ò k̀e nku ndé.

⁶ Bè ẽ ẽ í nfitè in̄oribí in̄ummù dáràà? Nè memme Kuyie ndakemu imou í kpéi. ⁷ Bá di yùti Kuyie nti kàammu ke yé tì mààmè. Di bá nyièkù, bá wè di mieke ò p̄ètému in̄oribí péu.

Wèè bo náké ò tumè Yesu kou

(Wénté Matie 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸N di náámmu, wèè bo náké benitibè iikè ò tumè n kou, mí nhOnitìbire m bo náké Kuyie ntòrè iikè ò tumè n kou. ⁹Wèè bo n nenni benitibè iikè, m bo ò nenni Kuyie ntòrè iikè.

¹⁰Wèè bo sáà nhOnitìbire, Kuyie mbo ò cǎé, wèè me mbo sáà mMuyaánsààmù, Kuyie mbáá ò cǎé mbitì.

¹¹Kè bè di kàrinè dìi m̀ǹnni tibeénti titíintouti mieke yoo bekpààtibè nè bebeémbè borè di bá ntoti di yèmmè di bii yóó náké tì kèyè, nè di yóó ti náké mèè botí. ¹²Kè di tùòke, Muyaánsààmù muù yó di duó ndi dò nkénáké tì.

Kukpààtiyeinkù

¹³Kòò m̀ò̀u béinni ditínni mieke ke d̀: Okóti náké n kóo kóti kè tí totí ti cice ku ke ti yóonè dè. ¹⁴Kè Yesu ò náké ke d̀: N népoo we nni ndòò obeénti kè m bo ndi bekùnè, yoo n di totí di kperè? ¹⁵De m̀ǹnni ke náké benitibè ke d̀: Dòòné meyoòmmè, ke yóu di bo ndómè di kparikè ke yé onitì kpàti tii í temè o fòmmu.

¹⁶Kòò bè náké dínááñhántiri mari ke d̀: Tikpàti yiè mm̀ò̀ wèè do bo, ke m̀ò̀ke depaa nkè dèe pié mediè. ¹⁷Kòò mbékú omáá o yèmmè mieke ke tú: N yí m̀ò̀ke m bo ànnè dè n diiti? ¹⁸Ke náké omáá ke d̀: N yàmu n yóó yíme, m bo puo m buo sám̀p̀ò̀yè, kémaá yedieyè kéánnè n diiti nè n kperè demò. ¹⁹De m̀ǹnni ke náké n wènni ke d̀: A m̀ò̀kemu tikpàti péu, ñhompú ke yo nke yò nke yànkú.

²⁰Kè Kuyie nné ò náké ke d̀: Kuyèinkù f̀! Ke nyènkè mómmanke m bo túóté a wènni kè we nné tieke de kó tikpàti?

²¹Wèè waà ntikpàti o mómmuo nho kpéi nke né í tú okpàati Kuyie mborè o kperè me dò.

Ti í dòmmè kényèkù

(Wénté Matie 6:25-34)

²²Kè Yesu náké o tancòumbè ke d̀: Dèe kpéi nte kè n di náá nke tú: Di bá nyèkù di bo dimu yoo di bo dáátí mù kpéi. ²³Ke yé mufòmmu pèètéme tidiiti kè tikònti pèèté tiyàati. ²⁴Wénténè tinòti, tí í buòti, tí í kòu, tí í m̀ò̀ke yebuò, kè Kuyie ntí piú. Díndi náke di í pèèté sinòò? ²⁵Di we mbo na nè o yeñtotí mieke kèyíé o fòmmu kè mùu okè? ²⁶Kè di í yóó na kédòò demarè sám̀p̀ò̀rè, ba nkpéi nné te kè di yèkù deterè kpéi? ²⁷Wénténè mutepóò ndòmme dikpàa mieke, mù í pí mmutòmmú, mù me nyí duòkù tiyàati. N né di náámmu kè n tu bá Sodomò nè o kpàti dieti mieke, ò í dáátí tiyàati tii wenni ke mù tùòke. ²⁸Díndi bèè í tá kè dè òu, kè Kuyie nsàri tifaàti tii bo yíe, ke naa yóó cóuté, dè bo yíme kè kù báá di dátinné tiyàati? ²⁹Di bá nhari ke wanti di bo nyo mmù nè di bo nyò mmù. ³⁰Bèè í tú nKuyie mbèè m̀ò̀ke de kó iyeñtotí sáà, díndi bie, di m̀ò̀kemu di Cice kòò yé dè di békú dè. ³¹Petinke wammúnè Kuyie nkpààtiyuu kè kù né di duó ndesonne kénóó.

Ti bo sònnemè tikpàti keĩnkè

(Wénté Matie 6:19-21)

³²M pecenku, di bá nyèkù ke tú di í sù, ke yé di cice wèè dómè ke di duó nho kpààtiyuu. ³³Fíténè di kperè kèpámmú beçiribè idííti. Yánnè sidítídóú sii í yóó cake, kéánnè tikpàti tii í yóó cake kè tì sònnè keĩnkè Kuyie mborè. Beyóóbè í yóó tóónko dè, ditúú í yóó cááké dè. ³⁴Ke yé a kpàti borè a yèmmè de mbomè.

*Ti bo ndakemè**(Wénté Matie 24:42-51 nè Mariki 13:33-37)*

³⁵ Yìné di naàkùṣ kè di fitiyi ncṣu, ³⁶ kéndònnè betṣmbè bèè bàa wèè bè baké, ò bo nkūntinimè mupotùòmù kébente dicàù kè bèe o kpeté. ³⁷ Dè nnaati betṣmbè bèè kóò kòtì bo nwētini ke sṣ mbè wùò. N di náá mmómumu nwe ò bo ànnè o tṣnyàatù, kè bè kànnè kè bè duò mmudii. ³⁸ Kòò wētini keyènkè cuokè yoo dikodakònni, ke sṣ mbè wùò ndè mbè naati. ³⁹ Banténè ke dò nkè tecfètè yìè nyé oyúòkù kòriní dii mònni, ò bo nwúò, ò báá yie nkòò ta o cṣètè. ⁴⁰ Díndi múнке nwákénè ke yé Onitibire wētiniimè di í dake dii mònni ndi.

*Otṣnti yeiwe kó medonnimè**(Wénté Matie 24:45-51)*

⁴¹ Kè Pierii beke Yesu ke dà: N Yiè nha náá nde kó dináànhāntiri tū kpeínáà yáa timṣu? ⁴² Kè ti Yiè nhò tṣnnè ke dà: Dí ndònnè otṣnti wèè dṣṣri dèè wenni ke cii bè bànnè wè betṣmbè kòò bo mbè duò mmudii ò dò nkè mmù mbè duò ndii mònni. ⁴³ Dè bo narike de kóò tṣnti tecfètè yìè mbo nwētini dii mònni ke sṣ nho pī nde kó mutṣmmú. ⁴⁴ N di náá mómumu nwe tecfètè yìè mbo bannè de kóò tṣnti o kpàti timṣu. ⁴⁵ Kè de kóò tṣnti yèmmè me ndò ntecfètè yìè nyí wētini mecāà, ke puoti betṣmbè benitidaabè nè benitipòbè, ke neiné tinaáyààti kè bè yo nke yò mmenaà. ⁴⁶ Tecfètè yìè mbo wētini de kóò tṣnti í ò bàa dii yìè, ò í dake dii mònni, kóò puoti mediè, nkóò dṣṣ bè dṣṣrimè benitiyeibe.

⁴⁷ Otṣnti wèè yé wèè ò baké ò dṣ dè, ke í dè dṣṣri, ò bo cṣuté tiyēiti mediè.

⁴⁸ Wèè tṣnti me nyí yé ke dò nhò dṣṣri dè tu meyei, mbè bo ò puoti kè dè nkṣṣni, bè duò nwè péu bè bo ò beke péu, bè bànnè wè kè dè sū bè bo ò beke kè dèe pṣṣtè.

*Tecfètè temáà kó metotímè kó tináànti**(Wénté Matie 10:34-36)*

⁴⁹ N kṣteni ke bo wete muháà mmu kutenkù mièke kè dè nh ṣṣtí mù bo cṣutéme. ⁵⁰ N dò mbè nh ànnè bàtémumu mṣu nwe kè dè nh ṣṣtí bè bo wè nni nh ànnémè. ⁵¹ Di yèmmè bá ndò ñ tṣni kunaatí nku kutenkù kuu mmieke, n tṣni meyatimè mme. ⁵² N di náá mómumu nwe, kè benitibè bo bèñummù tecfètè, bè bo toté kè bètāāti nkpannè bèdébè, kè bè múнке bè kpānnè. ⁵³ Kè debire cice ndè kpānnè, kè dè ò kpānnè, kòò nitipòkù nkpannè o kóò sapàà, kòò kóò sapàà nhò kpānnè, kòò nitipòkù nkpannè o còkù, kòò còkù ò kpānnè.

*Ti bo mbaàtimè dèè wenni**(Wénté Matie 16:2-3)*

⁵⁴ Kè Yesu yí kénáké diṣnni ke dà: Di ṣṣ yà diwetiri diyìè yìèní kèè bíékè ke dà: Fetaafè yóò ni. Kè fè mènke ni. ⁵⁵ Kè kubakù cānku bíékè kó kuyaakù fūute di dà: Kuyiinkù yó mbo, kè kù mènke mbó. ⁵⁶ Meyèmmè mèdémè yèmbè díndi, dè dómme kè di banní tiweti kó medómme nè ketenkè kṣme ke né í banní dèè dṣṣri di mmònni. ⁵⁷ Dè dómme kè di í nṣ nke baàti di máà dèè wenni?

*Ti bo ntūnnimè tii bo nè ti kou ti cuokè**(Wénté Matie 5:25-26)*

⁵⁸ Nè òmṣu kè di mṣke tìmatì ke kṣri tibeénti, yetoo kè ti tūntè kè di mu nyi tūàke, kòò báá da duò mpòdṣisibè, kè bè da kpetínnè. ⁵⁹ N da náá mómumu nwe a í yeti deborè ke í yieti tepíútè sṣnte.

13

Sidowee kó kuduotí do kùò bè kó tináànti

¹ De kó dimònni kè benitibè mabèe katení, kénáké Yesu Pidati do kùò Kadidee kòbe bè kpéi nke sò mbè feu Kuyie nyiwūò ke kù kòu itei, kè bèe bè kùò kè be yí ñwènnéné iwūò kòmè. ² Kè Yesu bè nàké ke dò: Di yèmmè dò nde kó benitibè yei mpèētému Kadidee kòbe tóbè kòmè kè deè te kè bè kúá? ³ Biti, n né di náámmu ke tú: Kè di í cèete meborime, di yóó kú bè ku mèè botí nku. ⁴ Di yèmmè dò nSidowee kó kuduotí do do, kényáke bèè nitibè tepíitè nè bèni kó meyei ndo pèētému Sedisadèmmu kòbe tóbè kòmáà? ⁵ Biti, n né di náámmu ke tú kè di í cèete meborime di bo kú bè ku mèè botí!

Mutie mùù í pèi mu kó dináànhántíri

⁶ De kó difònkúò kè Yesu bè nàké dináànhántíri ke dò: Onitì m̀òu weè do fíi mmutie o paku mieke, kékatení ke bo t̄ũ yebe ò me nyi mpètè, ⁷ kénáké weè bàa kupaku ke dò: Dibenni t̄áanni ndi mie nkè n kòriní ke bo t̄ũ yebe bá n yí pètè, k̄ũ mu, mù b́áá s̄ónté kéncaari ketenkè. ⁸ Weè bàa kupaku kòò dò: Okóti yóu mu di mbenni kè m mù ànné tikùti, ⁹ kè dè yèmmè mù yàa peité, kè mù me nyi peité a né mù k̄ũ.

Onitipòkù dibòò p̄t̄inné wè

¹⁰ Teom̄p̄tè matè yìè kè Yesu ñtiè mbenitibè kutiántouku mieke. ¹¹ Kòo nitipòkù m̀òu dè bo, kè dibòò marì ò ta, kòò p̄t̄inné yebie ntepiítè nè yèni, bá ò í nò nke sèìrì. ¹² Kè Yesu ò yà kòò nàké ke dò: Onitipòkù n da mièkùnnemu a mòm̄m̀.

¹³ Kè nòò nho n̄ou o ñnkè, kòò p̄nkèe sèítè kénsánti Kuyie. ¹⁴ Kè kutiántouku kòo kòti miekeke peike, Yesu mièkùnnemè omuanti teom̄p̄tè yìè, kòò nàké dit̄inni ke dò: Yewe bo yekuò ndi mutòm̄m̀u kp̄eye, ñkòrinèni yèè mieke kè bè di mièkùnkò ke yóu teom̄p̄tè yìè.

¹⁵ Kè ti Yiè nhò t̄ènné ke dò: Meyèmmè mèdémè yembè d̄indì! Di òò í mpitè di w̄ũ teom̄p̄tè yìè kékote kè ì ñinaà? ¹⁶ Onitipòkù yie nwèè né tú Abarhammu kó kubotí kou kè dibòò ò bou yebie ntepiítè nè yèni, dè do í dò nh ò boutè de kó iwèi teom̄p̄tè yìè?

¹⁷ Yesu nàké memme, kè ifeii p̄i nho kpantidèntòbè, kè dit̄inni yèmmè ñnaati, ò d̀òri t̄i dieti kpéi.

Feyoñfè nè mutie mùù muuti p̄èè de kó medonnimè

(Wénté Matie 13:31-32 nè Mariki 4:30-32)

¹⁸ Kè Yesu yíè kèbéi nke dò: Kuyie nkpààt̄iyuu dònne ba? M bo di dònne ba? ¹⁹ M bo yí di dònne feyoñfè dòm̄mè mme, kòò niti òò fè buotí kè fèe yènni kènaá mmutie diem̀ù nè ibake, kè sinò yíè m̄mu b̄ake ñnkè.

Mutie mùù muuti p̄èè mu kó medonnimè

(Wénté Matie 13:33)

²⁰ Kè Yesu yíè kèbéi nke dò: M bo dònne ba Kuyie nkpààt̄iyuu? ²¹ Di dònne mutie mùù muuti p̄èè mù dòm̄mè mme kòò nitipòkù òò mù waá nsám̄p̄ò kékòorenè mupèȳȳò nciróò bèt̄āati kéante kè ticooti múút̄i tim̄ou.

Dibòri dii m̄ap̄rì

(Wénté Matie 7:13-14, 21-23)

²² Kè Yesu ñduò nyitié nyehèkè nè sihekési ke kéri ke kòri Sedisadèmmu. ²³ Kòò m̀òu ò beke ke dò: Okóti benitibè sám̄p̄ò bèè yóò coot̄áà? Kè Yesu bè t̄ènné

ke dò: ²⁴ Yetenکو kéta dibòrì dìi mǎpúrì, n di náámmu kusúkù yóó bennému bè bo tamè kényíèke.

²⁵ Tεcǐtétè yìè mbo íté dìi mǎnnì kékpetínné kápáá, nkè di mbo ditowaà di bo mbie ndicàù ke tú: Ti Yìè ntí kpeté. Kòò né di náké ke dò: N yí yé di bohní kèè bíékè. ²⁶ De mǎnnì kè di ò náké ke dò: Nè fǐ ntíi baà do wǎnné kédì, kàa duò nyitié nti cǎkaràà? ²⁷ Kòò wǎte ke di náké ke dò: N yí yé di bohní kèè bíékè, fútenè m borè dínì bèè dǎrì meyei. ²⁸ Deñde di yóó nkuòmmè ke cáá ndi nù, ke wúó Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu nè Kuyie mpǎānǎahti náam̀bè bəmou kè bè bo Kuyie nkpǎātiyuu mièke kè dínì né bo ditowaà. ²⁹ Benitibè itinimú tipítì timou diyìè yìèní kè nè di taà kè kǎbe kubakù cǎnku bíékè nè kuyou kǎbe ke bo kari Kuyie nkpǎātiyuu mièke kédì. ³⁰ Bəmabè bèè tū ndi mmǎnnì bè bo niitè, bəmabè bèè ni di mmǎnnì kè bèè tūnne.

Yesu do kǎtemè Sedisademmu mesomme

³¹ De kó dimǎnnì kè Fadisiǐbe mabèe kotení kénáké Yesu ke dò: Íté die, pǎēté, Edoti dǎ kè da kuomu. ³² Kè Yesu bè náké ke dò: Kotenè kénáké de kó fehāāfè* ke dò: M betimú yebókè yíè nnè nanke ke miékùnko bəmoumbe, diyìè tǎānnì yìè ke yóó deè n tǎmmú. ³³ N do nkésəotému n ce yíè nnè nanke nè diyìè teri, ke yé dè í wenni bè bo kuomè Kuyie mpǎānǎahti náahtò dihei mari kè dè í tú Sedisademmu.

³⁴ Dínì Sedisademmu èi kǎbe bèè kòù Kuyie mpǎānǎahti náam̀bè, ke buoti Kuyie ntǎmbè yetārè. Kuce mede ndi n dómè kè ndi oke tekote ò nhokemè te bí bá di í yie? ³⁵ Di èi bo pǎnte kénáá ntidobonti, n di náámmu di ténke í yó n yà, kè dè í tú di bo yí dìi yìè: Mesàà nní mbonè wèè kèrínì nè ti Yìè nkó diyètiri.

14

Yesu miékùnnemè omuanti teompùtè yìè

¹ Teompùtè matè yìè kè Yesu kote Fadisiǐbe kóo kóti mǎu cǐtétè ke bo di, kòò nitì mǎu dè bo ke mǎ nke mùútì, ² kè bè nwéí Yesu meyoòmmè ke bo yà ò bo ò miékùnne teompùtè yìè. ³ Kè Yesu beke ikuó wǎābè nè Fadisiǐbe ke dò: Ikuó yienaà, ke í yete a bo miékùnnemè oniti teompùtè yìè?

⁴ Kè bè ndò nyúúó. Kè Yesu nás nho nǎutè omuanti ìnkè kóó miékùnne, kédúo nkòo pǎēté. ⁵ De mǎnnì kòo bè beke ke dò: Di mièke kòò mǎu mǎke o bire yoo o nǎāfè, kè dè do dǎkè mièke teompùtè yìè, ò báá kǎte kè dè dènnenáà? ⁶ Bá bè í nna kóó tǎñné timati de kó tináahti ìnkè.

Bèè déúkùnko bemáà

⁷ Kè Yesu yà bè dómè yekàrè ketiyè kè bè náké dináānhǎntiri ke dò: ⁸ Kè bè da yu mupotúómù kó dibanni, báá nùitè kékari dikari deyìkè kperi, kè dè yemme bè yu òmǎu kòò da pǎēté. ⁹ Wèè di yu kòo da náké ke dò: Íté kéféi nyie ndikari. De mǎnnì kàa íté nè ifei, kékote kékari defǎnkúó kperi. ¹⁰ Kè bè da yu dibanni, kǎte kékari defǎnkúó, wèè da yu kòò tǎkèni ke da yà ke yí: N népoo, kotení kékari deyìkè. De mǎnnì dè bo da déúkùnne betòbè yìkè. ¹¹ Wèè déúkùnne omáá bè bo ò kékùnne, wèè kékùnne omáá kè bèè ò déúkùnne.

¹² Kè Yesu náké wèè ò yu ke dò: Kàa yóó yú benitibè mudii a báá yú a népobè a me mbáá yú a tebií, a báá yú a cǐtétè kǎbe, a báá yú a cǎpetitòbè bèè mǎke be

* **13:32** fehāāfè Isidayeeribe do wúó nfehāāfè kuwanwankù kùù cii kùnku ke sou, ke né ðori ke ðoori meyei.

kpere ke yé bè yóo namèmu ke múnkee da yú ké dè nda fós. ¹³ Kàa ànné dibanni, yú beçiribè, nè tihùùti nè yeκpīē nnè tiyūōnti kè dèe di. ¹⁴ Dè bo nda naati ke yé bè í yóo namè ké dè nda fós, Kuyie nkuù yóo dè nda yietí bèè wetí bè bo yánté dii yiè.

Dinàaṅhāntiri dii tukúnè wèè yú mudii

(Wénté Matie 22:1-10)

¹⁵ Bèè kàri ke yo nkè be kòò mǎu náké Yesu ke dǎ: Dè nnaati wèè bo di Kuyie nkpaàtiyuu mieke.

¹⁶ Kè Yesu ò nàké ke dǎ: Oniti mǎu weè do ànné dibanni kényú benitibè péu kè bè bo di. ¹⁷ Mudii bi dii mǎnni kòo tǎ nho kòo tǎnti kòò bo bè yúni. ¹⁸ Bemǎu kè bèe peri. Kòo ketiwè dǎ: N donté m paku nku ke dǎ kékote ké kù yà, n da báámmu n yí yóo na kékotoo. ¹⁹ Kòo tǎu dǎ: N donté inàake nyi tepitè ke dǎ ké ì yáákéné mutǎmmú, n da báámmu n yí yóo na kékotoo. ²⁰ Kòo tǎu dǎ: N túóté m pokù nwe bǎmbà ndeè te kè n yí yóo na kékotoo. ²¹ Kòo tǎnti wētení kénáké teçitè yiè mbè ò náké ti. Kè teçitè yiè mmiekee peike kòo náké otǎnti ke dǎ: Kote meçā nyaarè nè dihei kó ice kényúni beçiribè nè tihùùti nè tiyūōnti nè yeκpīē. ²² Kè dèe yíe sǎmpǎ kòo tǎnti wēte kòò náké ke dǎ: Okóti ti dǎdǎmu a yē nti dǎdmè kè mefiè nkpaá. ²³ Kè teçitè yiè nyíe kénáké otǎnti ke dǎ: Kote ice mieke nè yeteyo, kàa yà bè, a duó nkè bèe kotení kè n çitèe píe. ²⁴ N da náámmu n do keté kényú bèè kó dimàà be kòò mǎu báá di n diiti.

Yesu náké ti bèè dǎ ké nhò tū

(Wénté Matie 10:37-38)

²⁵ Kè ditǎnni dieri ntú nYesu, kòo wēēte ké di náké ke dǎ: ²⁶ Kòò mǎu dǎ ké n tǎnne, ke í n dǎ kè dè pēēté o cice nè o yǎ nè o pokù nè o bí nè o neí nè o kó beçitíbe nè o tǎbè nè o mǎmmu, ò báá na kéntú n kou. ²⁷ Kè wèè í tǎ o dapǎati ke n tǎ nhò báá na kéntú n kou. ²⁸ Di mieke we mbo nyóo maá teçitè ké í nketé ke kàri ke bǎte o díiti ke yà kòo bo na ké tē keté ké tē dèe. ²⁹ Ò yàà bo pūūtè mèe kpí ke í nna ke tē dèe kè bè nhò daú ke tú: ³⁰ We ñnti pūūtè ke yīēke ò bo deēmè. ³¹ Yàà we ñkpaati bo ñkari ke bo dokéné okpaatitǎu ke báá keté kékari kéwénté kényà kòo bo nanè benitibè tekoupiitè (1000), kédokéné otǎu wèè mǎke benitibè sikoupiisidè (2000)? ³² Kòò wēnté ke báá na, ò ǎ tǎ nyetǎrè nye, kòo kpaati tǎu kpaá díétiri, kòo ò wammúnè kunaati. ³³ Meè botí nku di mieke kè wèè í yóu ò mǎke dè demǎu, ò báá na kéntú n kou.

Mukókús mmùù fétinne mu naati

(Wénté Matie 5:13 nè Mariki 9:50)

³⁴ Mukókús ntú demarè saàrè nde, kè mù né fétinne mu naati, bè bo mù náríkunne ba? ³⁵ Mukókús mmùù ténke í naati bè í mù dǎdrinè mǎmamù, mù keté ke báá yie nkéðò tikùti, bè ǎ mù útóo ditowaà ndi. Kè wèè mǎke yeto ke bo keè wèe keè!

15

Fepièfè fèè feti

(Wénté Matie 18:12-14)

¹ Bedǎmpóòçoutibè nè benitibè tǎbè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè, kè bèe kotení Yesu borè ke bo keè o náànti. ² Kè dèe yonke Fadisiēbe nè ikuú wǎābè kè bè nnáá mbemáá ke tú: Oniti yie nyie nke çouté mufòmму yeimu yembè ke bè wēñnè kè bè yo.

³ Kè Yesu bè béinnè dináànhāntírì kè dò: ⁴ Di mièke we mbo mmòke ipe tekòùtè (100) kè fēmáá feti kòo báá yóu sipísiwei nè iwei ìì kpaá kékote fe wammù? ⁵ Kòo fè yà o yèmmè báá narike kòo fè buútè, ⁶ ò fè kònnè dii mǎnni ò báá náké o kòbe kè dò: Kòtenèni kè ti nyānku nè diwèì, n yāmu m pièfè fèè do fetaa? ⁷ N di náammu diwèì yó mbo meè botí kèfinkè onitiyeiwe omáá banté dii mǎnni o yèi nke cèète kè dèe pèèté sipísiwei nè bèwei bèè yèmmè dò mbè weti kè dè ì ò bèkù mecetimè.

Fedife fèè feti

⁸ Kòo nitipòkù mǎu mǎke medítibii ntepiútè, kè mèmáá feti, ò í còu nfitírè kè káa o cìètè, kè wammù weti weti kè yàà mè yànàà? ⁹ Kòò mè yà dii mǎnni ò báá náké o cèpèetitòbè kè dò: Kòtenèni kè ti nyānku nè diwèì, n yāmu n dífè fèè do fetaa? ¹⁰ N di náammu diwèì yó mbo meè botí Kuyie ntòrè onitiyeiwe omáá banté dii mǎnni o yèi nke cèète.

Debire dèè càke de cice kpàti

¹¹ Kè Yesu yíe kébèi nke dò: Oniti mǎu weè do mǎke ibi idéi. ¹² Kòo sámòpòu náké be cice kè dò: N cice n duó nha yóó kú kè n tieke dè. Kè be cicee dè mbè toté. ¹³ Kè dèe yí yewe sámòpò kòo sámòpòu fité o kperè bè ò duó ndè, kèítè nè ò díítí, kékote dihei dètirì kénfòu ò dómè, kécake o díítí imǎu. ¹⁴ O díítí dèè dii mǎnni, kè dikònni dierri tanni dè kó dihei, kòo mǎnté ò bo di mù, ¹⁵ kèwaá mmutòmmù dihei yiè mmǎu borè, kòo ò kùs nho paku kòo ncèmmù o fònkè. ¹⁶ Kòò níí ndó kédí mufònkèdii, òmǎu me nyí mmù nhò duó. ¹⁷ Kòo totíní o yèmmè kè dò: N cice kó betòmbè s̄s̄ dimu kèyíèke, kè mí nnè kònnè die ndikònni. ¹⁸ M bo íté kékò n cice cìètè kóó náké kè dò: N cice n yeténèmu Kuyie nke da yeténè. ¹⁹ N ténke í mannè a nni ntú a bire, a n dàò a kóo tǎnti. ²⁰ Kòo íté kénkūnti o cice cìètè.

Ò autóo dii mǎnni kòo cicee ò yāni kè mesémmèe ò pí nkòo cokóo kóo orí. ²¹ Kòo biree ò náké kè dò: N yeténèmu Kuyie nke da yeténè. N ténke í mannè a nni ntú a bire. ²² Kòo cice né náké betòmbè kè dò: Cokénè mecāā nkétúóténí diyaaòbòri sààri, kóó dátinné, kóó ùnnè mumámáá, kóó ànnè tineùti. ²³ Túóténèni dinaadaa mekùò nkperi kékua kè ti nyo nke yānku. ²⁴ Kè yé m bire die ndo kúmèmu kè yāntè, dè do fetimu kè n dè pètè. Menime kè bèe keté kényānku dibanni nè diwèì.

²⁵ Kè s̄s̄ nho kóo po bo kupaku kénkūntiní kékèè be biemmè kè au. ²⁶ Kòo yú otǎnti mǎu kèbeke mùu dǎòri. ²⁷ Kòo ò ténè kè dò: A nantè tēè konní, kàa cice kùò dinaadaa mekùò nkperi, kè yé wè tē yāmè nè kukòhnaatí. ²⁸ Kè Mpo mièkeè peike kòo yeté mutarimù, kòo cicee yenni kè bo o bámmù kòo ta. ²⁹ Kòo ò náké kè dò: N da bonè yèbie yèbie nke pí nha tómmù, n yí yete a kpeti matí, a me nyí n duó mbá debòbire, kè m bo kuò mí nnè n népobè kè ti ànnè dibanni. ³⁰ A bire dèè túótè a kpàti, kè kàte kè dauti dautinè benitipòbè kè ti càke, kè dè konní kàa né de nkùò dinaadaa mekùò nkperi. ³¹ Kòo cicee ò náké kè dò: M bire mí nnè f̄f̄ ntú bo s̄s̄, kè m mǎke dè tú a kperè. ³² Ti do dò nkédòòmù dibanni kè yé a nantè tie ndo kúmèmu kè fòute, ò do fetimèmu kè nh ò pètè.

16

Ti dòmmè kèncii kèpèèté kutenkù kòbe

¹ Kè Yesu náké o tancòumbè kè dò: Tikpàti yiè mmǎu weè do bannè o kóo tǎnti mǎu o kpàti kè bèè ò náké kè dò de yiè nti càari. ² Kòo yú de kóo tǎnti kóó náké kè

dà: N yo kè bè tu a caari n kpàti, benke a páte kè n yà a pī mmèè botí mutómmú. A ténke í yó mbaa n kpàti. ³ Kè de kóò niti ntoti o yèmmè ke tú: Mutómmú yiè nyó m beti kè n yíme? N yí yóò na kékúúti, kè ifei m bonè muyāū. ⁴ Kòò dà: N yamu n yóò yíme kè bè m bèti dii yiè mutómmú nni mmàke bèè bo n còuté. ⁵ Ke yúni bèè bannè ò pī nwèè borè mutómmú, kébeke oketiwè ke dà: A bannè ide wèè n duó mmutómmú? ⁶ Kòò dà: Mekùà ntikànkànti tekùtè (100). Kòò dà: Túóté a pátiri kèwāri ke dà tikànkànti sipísìnùmmú. ⁷ Kébeke otà ke dà: A ò bannè ide? Kòò ò nàké ke dà: Tiyàti tekùtè (100). Kòò dà: Túóté a pátiri kèwāri ke dà tiyàti sipísini. ⁸ Kè tikpàti yiè nsāntè de kóò yúókù o cii nkpéi, ke yé kutenkù kuu nkàbe ciimè be kàbe ìkè ke pèētè bèè tu kuwenniku kàbe.

⁹ N di náammu ke tú: Túóténè ketenkè kie nkó tikpàti kèwammúnè di népobè, kè dèe yie nkè tì dèè dii yiè, bè di còuté kéfinkè di yó mbo dè sáá. ¹⁰ Wèè pī ndesámpòrè kè dè wenni weè yóò mpī ndedierè kè dè wenni, wèè pī ndesámpòrè kè dè í wenni wè í yó mpī ndedierè kè dè wenni. ¹¹ Kè di í pī nketenkè kie nkó tikpàti kè dè wenni, we mbo di duó ntii tu timómmànti?

¹² Kè di í pī nhotòu kperè kè dè wenni we mbo di duó ndèè tu di kperè?

¹³ Otànti mōu báa na kèntū mbekpàatibè bèdèbè, ò bo ndó yie nkénii nhotòu, ò bo ntaunè yie nkéyatènè otòu. Omōu báa na kèntū nKuyie nnè idííti.

*Benitibè wùò ndè dedierè Kuyie ndè wùò nyisàke nyi
(Wénté Matie 11:12-13)*

¹⁴ Kè Fadisēbèe keè kèndaú Yesu, ke yé bè dómè idííti mediè. ¹⁵ Kè Yesu bè nàké ke dà: Di tú bèè ò ndòori bèmbè benitibè ìkè ke dò mbè wenni, Kuyie mme nyému di yèmmè, ke yé benitibè wùò ndè dedierè, Kuyie ndè wùò nyisàke nyi.

¹⁶ Mōyisi kó ikuó nè Kuyie mpānāaanti náambè kó yepáte deè do bo ke yàa káánnè Isāa kó dimònni. Isāa kó dimònni ndi benitibè kèemè Tināansàati ke maú ke bo ta Kuyie nkpaatyyu. ¹⁷ Nè memme kéfinkè nè ketenkè dè bo pèētémè bo ntōūnè ikuó kó fewārifè fēmaà bo fetimè.

Yesu nàkémè mupobetimù kpeti

(Wénté Matie 5:31-32, 19:1-9 nè Mariki 10:2-12 nè Odømmu 7:2-3)

¹⁸ Wèè bèti o pokù ke túóté otòu ò naá nwèè dauti dautinè wènwè benitipòbè. Kè wèè túóté onitipòkù bè bèti wè ò naá nwèè dauti dautinè wènwè benitipòbè.

Tikpàti yiè nnè ocñri Dasaa

¹⁹ Oniti mōu wèè do bo ke mōke tikpàti mediè nke daati tiyaakpeti, ke bo diwèi mieke, ke yo ndesàarè yewe yemou. ²⁰ Kòò cñri mōu dè bo, kè bè ò tu Dasaa, kòò dàátí yemou nho kènti timou ke dou tikpàti yiè mbòrinuú. ²¹ Ke ní ndó kètānké tikpàti yiè nyo nkè dèè duò, kè simòò nkòrini ke déú o muo. ²² Kè de kóò cñri kú, kè Kuyie ntàrèè ò túóté, kékòtenè Abarahammu borè, kè tikpàti yiè nkú kè bèè ò kunné. ²³ Kè tikpàti yiè nni mbo becírìbè kó dihei, ke fèùri mediè, kèwénté, kèyà Dasaa medétimè, kòò bo Abarahammu borè. ²⁴ Kòò pīèké ke dà: N cice Abarahammu! N kuó mmesémmè, kèduó nkè Dasaa pòtè o nómibii menie nke yàa dúo n nòndenfè, n fèùrimu mediè mmuháá mmuou mieke. ²⁵ Kè Abarahammu ò tēñné ke dà: M bire denteni a do mōkemè tikpàti ketenkè ìnkè kè Dasaa fèùri, di mmònni kè bè ò òmpunne kàa me ntó fèùri. ²⁶ Difōtiri cūmpuri dii keté ke bo ti cuokè, kòò mōu dó kékòtoo di borè, ò báa na, kè di kóò mōu me ndó kékòteni ti borè, ò báa na. ²⁷ Kè tikpàti yiè ndò: N da báammu n cice, duó nkè Dasaa kote n cētè. ²⁸ N neí bomu sinùmmú kòò si nàké, kè si báa kòteni

m m̀e mbo m̀e ̀f̀eũtĩm̀e miẽke. ²⁹ K̀e Abarahammu ̀o t̀eĩǹe ke d̀o: M̀oyiisi kuò ǹe Kuyie mp̄ānāānti n̄aam̀b̀e p̄ate d̀e bomu, b̀eẽ yie nd̀e ỳe mm̀u. ³⁰ K̀e tikp̄ati ỳe nd̀o: N cice Abarahammu, b̀eẽ ku, k̀e b̀e k̀oò m̀ou k̄atoo ke b̀e n̄ak̀e, b̀e ỳoò yiemmu k̀eẽete. ³¹ K̀e Abarahammu ̀o n̄ak̀e ke d̀o: K̀e b̀e í yie mM̀oyiisi k̀o ikuò ǹe Kuyie mp̄ānāānti n̄aam̀b̀e p̄ate kp̄eti, bá k̀e b̀ecírĩb̀e k̀oò m̀ou ȳánt̀e ke b̀e n̄ak̀e b̀e í ỳoò yie.

17

Yesu n̄ak̀e t̀i m̀ec̄t̄em̀m̀e ĩnk̀e

(Ẁent̀e Matie 18:6-7, 21-22, 17:20 ǹe Mariki 9:42)

¹ K̀e Yesu n̄ak̀e ̀o t̄anc̀ũmb̀e ke d̀o: D̀eẽ bo nte k̀oò nit̄i d̀oò m̀eyei nd̀e í ỳoò paà, ẁeẽ ǹe bo nte k̀oò t̀ou d̀oò m̀eyei nde ỳie mbo ỳa. ² K̀e b̀e ̀o d̀uũ ndit̄ari dieri ke doot̀o d̄am̀eeri miẽke d̀e ĩt̄ũǹe ̀o bo b̀omm̀e b̀es̄am̀p̀ob̀e bie nk̀oò m̀ou m̀eyei mm̄iẽke. ³ Ndakeǹe!

K̀aa kou caàr̀e ke bant̀e ̀o caàr̀im̀e a ̀o c̄t̄e. ⁴ K̀oò da caàr̀e kuce m̀eyiek̀e diyie dim̄aa miẽke, ke k̄arĩnĩ ke da m̀ou m̀ec̄t̄em̀m̀e, ĩc̄ĩnko we.

Yesu d̀onnem̀e met̄ak̀um̀e feyoh̄f̄e

⁵ K̀e Yesu t̄or̀e ̀o m̀ao ke d̀o: Ti Yiẽ nha ti ỳie met̄ak̀um̀e. ⁶ K̀e Yesu b̀e n̄ak̀e ke d̀o: K̀e di do n t̄a bá k̀e d̀e mm̄anǹe feyoh̄f̄e di bo na k̀en̄ak̀e mutie muu nke d̀o: Uut̀e a m̀e mbor̀e k̀edo d̄am̀eeri miẽke k̀e m̀uũ yie ndi ỳe mm̀u.

Ot̄anti ǹe ̀o ỳie

⁷ Di miẽke k̀oò m̀ou m̀ake ot̄anti k̀oò kuũt̄i yoo ̀o c̄em̀m̀u ̀o w̄ũ ke konnĩ kupaku ̀o bo ̀o n̄ak̀e ke d̀o: Ỳaa kari k̀edià? ⁸ ̀O báa ̀o n̄ak̀e ke ỳi: B̀enǹe k̀edeẽ k̀eẽete a ỳaati k̀et̄onnĩ k̀e n duò nk̀e n di k̀edeẽ k̀aa ǹe na k̀edià? ⁹ ̀O bo s̄ante ot̄anti wenwe ̀o p̄ĩ m̀eẽ kp̄ei mm̄ut̄omm̀u ̀o ỳe nẁe p̄im̄m̀aa? ̀O! ¹⁰ Di kp̄ere m̀e nd̀o nk̀e di p̄ĩ mb̀e di duò mm̀uũ t̄omm̀u ke d̀e di d̀o: Ti tú b̀et̄omb̀e m̀be c̄enke ke p̄ĩ mm̄ut̄omm̀u ti do d̀o nk̀ep̄ĩ mm̀u.

Yesu miẽk̀un̄nem̀e yek̀uò ntep̄ít̀e

¹¹ K̀e Yesu nk̄ori Sedisademmu, k̀ep̄eẽt̀e Sammarii ǹe Kadidee d̀e tenk̀e m̄anku, ¹² k̀entati dihei marĩ k̀e yek̀uò ntep̄ít̀e k̀et̄eni k̀e m̄aa nk̀e c̀ómm̀u, k̀ep̄ĩk̀e ke d̀o: ¹³ Ok̀ot̄i Yesu, ti kuò mm̄es̄em̀m̀e!

¹⁴ K̀e Yesu nỳe ẁuò, k̀e ỳe n̄ak̀e ke d̀o: K̄oteǹe k̀ebenke dim̄aa ikuò niub̀e. K̀e ỳe nk̀erĩ k̀em̄iet̀e. ¹⁵ B̀e miẽke k̀oò m̀ou ya ̀o miẽt̄em̀e k̀eẁe k̀epoo nho nac̄f̄õt̀e k̀enw̄et̄ini Yesu bor̀e k̀ens̄anti Kuyie, ¹⁶ ke ỳa n̄ink̀oo Yesu ĩk̀e, k̀oò d̄ounǹe mut̄omm̀u. Sammarii k̀o dihei kou do nwe. ¹⁷ K̀e Yesu ̀o beke ke d̀o: Dim̄ou di í miẽt̄aa? B̀et̄ob̀e b̀ewei ǹe bore? ¹⁸ B̀e k̀oò m̀ou í w̄etenĩ, f̄ĩ nhop̀ò, k̀e f̄ò m̄aa w̄eten̄aa? ¹⁹ K̀edeẽ k̀oò n̄ak̀e ke d̀o: Ít̀e k̀é k̀ò, a t̄ak̀um̀e da d̄eet̄emu.

Yesu w̄etin̄im̀e k̀o tin̄ānti

(Ẁent̀e Matie 24:23-28, 37-41)

²⁰ K̀e Fadis̄ĩb̀eẽ beke Yesu ke d̀o: Kuyie nk̄p̄ātiyuu ỳoò buot̀e ̀omm̄onni? K̀e Yesu b̀e t̀eĩǹe ke d̀o: Kuyie nk̄p̄ātiyuu í ỳo nk̀erĩnĩ ke fei k̀e b̀e di ẁuò. ²¹ B̀e í ỳoò ỳi di ̀o bo die nyoo cie, Kuyie nk̄p̄ātiyuu bomu di cuok̀e.

²² ̀O d̀eẽ m̀em̄m̀e k̀en̄ak̀e ̀o t̄anc̀ũmb̀e ke d̀o: Ỳewe k̀erĩnĩmu di ỳoò wamm̀u ỳeẽ miẽke di bo ȳam̀e On̄it̄ibire bá diyie dim̄aa di m̀e mb̄aa d̀e ỳa. ²³ K̀e b̀e di náa nke tú: ̀O bo die nyoo cie. Di báa k̀e k̄te, di bá ndeiti d̀e bík̀e. ²⁴ Fetaaf̀e ̀o m̄ít̄em̀e k̀e d̀e wenkoo ku nwetim̄anku ǹe kut̄ek̀u On̄it̄ibire k̀o diyie d̀e ỳo

mmε ndò. ²⁵ Onitibire né dò nkéketé kéféütému mediè nkè di mmònni kòβεε ò yete. ²⁶ Dè do dḡò mèè boti Nḡwee kó dimònni, dè yóó me ndḡò Onitibire bo nwētini dii mònni. ²⁷ Benitibè do yommu ke yḡ nke puokú, ke yenkú, kè Nḡwee yàa tannè bàtòò, kè fetadiēfēe kōtení, kè bè kùò bεmḡu. ²⁸ Dè do dḡòmmè Dḡti kó dimònni dè yóó me ndḡò. Benitibè do yommu ke yḡ, nke do nke fiiti, ke buḡti, ke maḡ. ²⁹ Dḡti né yè dii mònni Sodḡmmu, kè muhḡḡ nnè muhḡpòpùò kè dēe cúténi kéḡnkè, kè bè kùò bεmḡu. ³⁰ Dè yóó me ndḡò Onitibire bo nkérini dii yie nè dε kpeti.

³¹ Dε yie kè dè sḡ nwèè bo kudànkù ò báá yí ò bo cúténi kudieku ke túóté o kperε. Kè dè sḡ nwèè bo kupaku ò báá kò nteçfètè. ³² Di báá yè nti do tḡḡkení Dḡti pokù. ³³ Wèè bo ndḡ kédεεtε o fḡmmu ò bo mù fétinne, kè wèè mù fétinne n kpréi kòo mù dεεtε. ³⁴ N di náámmu dε kó keyènkè benitibè bèdébè bo nduḡ didḡú dimḡḡ, kè bèe túóté omḡḡ ke yóu otḡu. ³⁵ Benitipòbè bèdébè bo nwε nke naḡ nkè bèe túóté omḡḡ ke yóu otḡu. [³⁶ Benitidaabè bèdébè bo nwε nke kúúti kè bèe túóté omḡḡ ke yóu otḡu.] ³⁷ Kè Yesu tancḡumbèe o beke ke dḡ: Ti Yiè ndé yóó dḡò ñnde? Kòo bè ténné ke dḡ: Dεçirè duḡ dè, timancḡonti yóó dε ntií.

18

Ti bo mbáámmè Kuyie nke ti kònti báá yārike

¹ Kè Yesu ndḡ kè bè benke be dḡmmè kémbáá nKuyie nsḡḡ kè be kònti báá yārike, kè bè nḡké dinḡḡñhāntiri ke dḡ: ² Obeénti mḡu wèè do bo dihei mari, bá ò í ndé Kuyie, nhò me nyí mbḡti òmḡu kpeti. ³ Kòo kúpokù mḡu bo dε kó dihei kénkōri wèè beénti borè kòò báá nke tú: Ti púté mí nnè n kprantidētḡu, ⁴ kényetiróo kè dè mboní kòo beénti dḡ: Bá n yí me ndémè Kuyie ke í bḡti òmḡu kpeti, ⁵ m bo teennè we nkúpokù kòo cḡuté o kperε ke bá nkōriní sḡḡ ke n kḡōnnè.

⁶ Kè ti Yiè mbéi nke dḡ: Keèné dε kóò beénti yeiwe yí mù. ⁷ Di yèmmè né do nKuyie mbáá teenè ku kḡβε bèè kuḡ nkeyènkè nè kuyienḡḡ? Kù báá cḡte kù bo bè teennēmè. ⁸ N di náámmu kù bo bè teennè bāmbà. Onitibire né bo nwētini dii mònni dè bo nsḡ mbenitibè kpráa ke dè tḡḡ?

Fadisīè nè odāmpóòcḡutiwè bè báámmè Kuyie

⁹ Kè Yesu náké dinḡḡñhāntiri teri bèè yèmmè do mbè wenni, ke senku betòbè be kpréi nke dḡ: ¹⁰ Benitibè bèdébè bèè do ta Kuyie nçfètè ke bo bāntè Kuyie. Kòò mḡu tu Fadisīè, kòo tḡu tu odāmpóòcḡutiwè. ¹¹ Kè Fadisīè ncómmú ke báá nKuyie nke tú: Kuyie n da sānti n yí dḡnnēmè betòbè bèè tú beyóóbè, bèè í dḡori a dḡmè, bèè dḡuti dḡutinε betòbè, n da sānti n yí dḡnnēmè odāmpóòcḡutiwè yie. ¹² Nh ḡḡ bou dinḡú kuce borèémè ndi seménni mieke, ke duḡ n kperε demḡu kó meyaatimè tēpiítè. ¹³ Kòo dāmpóòcḡutiwè ncómmú mekpéémme ke sīí ke pī nḡo cīncīnni ke tú: Kuyie, nha n kuḡ mmesémmè mí nḡonitiyēiwe! ¹⁴ Kè Yesu dḡ: N di náámmu dε kóo niti do kḡnti kè Kuyie nhò wénkūnnεmu, kù me nyí nwénkūnnε Fadisīè, ke yḡ wèè bo ndéúkunko omḡḡ, Kuyie mbo ò kékūnnε, kè wèe kékūnnε omḡḡ kùu ò déúkūnnε.

Bè do korinnimè ibi Yesu borè

(Wénté Matie 19:13-15 nè Mariki 10:13-16)

¹⁵ Kè benitibè nkōrinè ibi Yesu borè kòò bo ò kḡáké, kòo tancḡumbè nyi bèti. ¹⁶ Kè Yesu ò yūnì ke béi nke dḡ: Yóunè kè ibi nkōriní m borè bá nyi bètinè ke yé

Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè ì dònne be kpéí nke. ¹⁷ N di náá mmómumu nwe kòo nìtì í còuté Kuyie nkpààtiyuu debire kòme o báá dì ta.

Odapàà ntikpàti yiè

(Wénté Matie 19:16-30 nè Mariki 10:17-31)

¹⁸ Kè Sifube kòò nìtì mǎu beke Yesu ke dǎ: Okóti sààwè, n dǎ nkédoò ba kèpété mufòmumu mùu bo sǎà. ¹⁹ Kè Yesu ò beke ke dǎ: Ba nte kǎa n tú osààwè? Òmǎu ì wenni kè dè í tú Kuyie mmáà. ²⁰ A yému ikuó ì tu a báá duónè a pokù yoo a dǎu í tú wè a báá kuò onìtì, a báá yúúkú, a báá souté kécaàrè a kou tǎu yètìrì, ndé a cìce nè a yǎ. ²¹ Kè weè nìtì ò tǎnné ke dǎ: N dè dǎmmu demǎu nè m bíkémbénti mieke. ²² Kè Yesu ti kèè kòò nǎké ke dǎ: Dèmarè kpaá ke da dǎnnimu, kote kéfíté a mǎke dè demǎu, kèpǎmmú becfribè idíítì, a bo pété kéfinkè kó tikpàti, kékoteni kè n tǎnne!

²³ Ò kèè dii mǎnni de kó tináàntì kòo yèmmèe caàrè ke yé ò do mǎkemè tikpàti mediè. ²⁴ Kè Yesu yà o yèmmè caàrè ke dǎ: Dè yóumu tikpàti yembè bo tamè Kuyie nkpààtiyuu mieke. ²⁵ Dè yóunèmu tikpàti yiè nhò bo tamè Kuyie nkpààtiyuu ke pèèté yòyó bo tamè feyárfè kó mefiè.

²⁶ Bèè dè bo kè bè dǎ: Kè dè dǎ mmèmmè we mbo na kécooté? ²⁷ Kè Yesu bè tǎnné ke dǎ: Dèè yóunè benitibè dè í yóunè Kuyie. ²⁸ Kè Pierii ò nǎké ke dǎ: Nte ti yóumè demǎu ke da tǎnne. ²⁹ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: N di náá mmómumu nwe, kòo mǎu yóu o cǎtè nè o pokù nè o yǎfúǎ kǎbe nè o yembè nè o bí Kuyie nkpààtiyuu kpéí ³⁰ ò yóó pétèmu meborime mie mmieke kè dè nsù, kèpété mufòmumu mùu bo sǎà meborime mèè kpaanì me mieke.

Yesu nǎké mè ò yóó kúmè kǎyǎnté

(Wénté Matie 20:17-19 nè Mariki 10:32-34)

³¹ Kè Yesu yú o tancòumbè tǎpiítè nè becébè ké bè nǎké ke dǎ: Ti kǎri Sedisademmu kè Kuyie mpǎànáàntì náàmbè do wǎri tì Onitibire kpéí nkè tìi bo dǎ. ³² Bè bo ò pǐ nkéduó mbèè í tǎ nKuyie, kè bè nhò daú, koò sǎà, koò sùu tinóntǎtì, ³³ kòò puotì yedá, kédeè kòò kù, diyìe tǎànni yiè kòo yǎnté.

³⁴ O tancòumbè me nyí mbanté ò bè náà nti kè tì mbè sǎu, bè í mbanté ò tú mù.

Yesu wéimmè kuyūǎnkù makù Sedikoo

(Wénté Matie 20:29-34 nè Mariki 10:46-52)

³⁵ Yesu tǎnnè dii mǎnni Sedikoo kè kuyūǎnkù makù kǎri kuce nùu ke móú, ³⁶ kékéè ditǎnni pǎnkémè kébeke mùu dǎdri. ³⁷ Kè bè dǎ Yesu Nansareti kou weè pǎnké. ³⁸ Kè kùu pǎnké ke dǎ: Yesu Dafiti kó debire n kuó mmesémme!

³⁹ Bèè ni deyìkè kè bè nkù kpǎnnè ke tú kùu cǎkéké, kè kù né dǎke pǎnké ke dǎ: Dafiti kó debire n kuó mmesémme!

⁴⁰ Kè Yesu cómmóo kéduó nkè bèe kù yúnì, kòo kù beke ke dǎ: ⁴¹ A dǎ n da dǎo ba? Kè kù dǎ: Okóti, n dǎ kéwéntèmu. ⁴² Kè Yesu kù nǎké ke dǎ: Wénté, a tǎkùmè da dǎtèmu.

⁴³ Kè kù pǎnkèe wénté kètǎnne Yesu kǎnsǎntì Kuyie, kè ditǎnni ò yà kǎnsǎntì Kuyie.

19

Sasee kó muceetimu kó tináàntì

¹ Kè Yesu ta Sedikoo heì kémpǎnké. ² Kè becémpóocoutibè kóo kóti mǎu dè bo, kòo yètìrì tu Sasee, kòo mǎke o kperè mediè. ³ Kòo ndó kǎyà bè tu wè Yesu, ò me

nyí nna nè ditínni, ke yé ò tumè onitikūpūwe. ⁴ Kòo coké kéniié, kédeke mutie mamù ke bo na, kè Yesu mpēnké kòo ò yà. ⁵ Kè Yesu tuakoo daborè kébóuté ke dā: Sasee cúténí mecāā! N dō nkébaté a cīētè nte yíe.

⁶ Kè Sasee cúténí mecāā nkòo cōuténè diwèl. ⁷ Kè benitibèe dè yà kénnaá nke tú: Ò kòte ke baté onitiyeiwe cīētè.

⁸ Kè Sasee ncómmú ti Yiè nyiikè koò nàa nke tú: N Yiè m bo duó n kpàti kó dikéè bēcīribè. Kè n do soutè òmòu ke di o kperè, m bo dè nhò yieti kénós nkuce mēnāa.

⁹ Kè Yesu ò nàké ke dā: Kuyie ndeetému te ncīētè kobe yíe, ke yé Sasee túmè Abarahammu yaàbire. ¹⁰ Onitibire kòtení ke wanti bèè feti bēmbè ke bo bè deetè.

*Betōmbè bè do toti bè idííti bē kó tináahti
(Wénté Matie 25:14-30)*

¹¹ Kè Yesu tóónnè Sedisadēmmu kè benitibè yēmmè ndò Kuyie kpàtiyuu autè ke bo tuakéní, kòo bè nàké dināāhāntírí mari ke dā: ¹² Tekpàatibite matè teè do iti kénkòri dihei dētírí, kè bè bo ò pī ntikpàti kòo wētení. ¹³ Ò iti dii mōnni kényú o tōmbè kè bè duó mbá wè idííti mediè nke dā: Mpeinkonè i kè nni nwētíní. ¹⁴ O ei kobe me nyí nhò dā, kòo íté kédeè kè bèe tōnko benitibè kè bèe nàké de kó dihei kòo kpàati ke dā: Ti í dā oniti yie nni ntú ti kòo kpàati.

¹⁵ Kè bèe ò pī ntikpàti kòo konní kényú betōmbè ò sòò duó mbè idííti ke bo yà bè i pei mmèè botí. ¹⁶ Kòo ketiwèe kòtení ke dā: Okóti, nte a sòò n duó nyií dííti, né nte m pei nyi kuce tepíítè. ¹⁷ Kòo kpàati ò nàké ke dā: N da pénsiri a tú otōnti sààwè nwe, wèè pī ndesámpròrè kè dè wenni, nè de kpéi m bo da duó nyiehekè tepíítè kàa nyè baké. ¹⁸ Kòo dérii kòtení ke dā: Okóti, ò nte a sòò n duó nyií dííti, né nte m pei nyi kuce mēnūmmú. ¹⁹ Kòo kpàati ò nàké ke dā: Baate yehékè yēnūmmú. ²⁰ Kòo tóu kòtení ke dā: Okóti nte a dííti, n yi pōūmmú kesōnne.

²¹ Kufōwāá nkuù sòò m pī ke yé a túmè onitiyonkuwe, ke tóu a í dóú ndè, ke kōū a í buotí dè. ²² Kòo kpàati ò nàké ke dā: Otōnti yeiwe n yóo da bekenè a béi nti ñnkè nke, a do yé ke do n tú onitiyonkuwe ke tóu n yí dóú ndè, ke kōū n yí buotí dè. ²³ A tú nnè na ndóu n dííti tēditíciētè miēke kè n na nwētíní ke só nyi peité kè n túóté, kētúóténè ìi peité. ²⁴ Kè Yesu deè kénáké bèè dè bo ke dā: Fietenè idííti n sòò ò duó nyi kēduó nwèè kpēyi peité kuce tepíítè. ²⁵ Kè bèe ò tēñné ke dā: Okóti, ò die nke mōkemu idííti kuce tepíítè. ²⁶ Kòo kpàati bè nàké ke dā: N di náámmu wèè mōke bè yóo we nyíe, kè wèè kpa bèe fietē desámpròrè ò mōke dè. ²⁷ Kè n kprantidētōbè bèè do í dā n di tikpàti pīmmúní bē, kè bè kuò die n yiiikè.

Yesu kōrimè Sedisadēmmu

(Wénté Matie 21:1-11 nè Mariki 11:1-11 Isāā 12:12-19)

²⁸ Yesu nàké memme kédeè, kékéte, kè ditínni nhò tū nkòò kòri Sedisadēmmu. ²⁹ Ò tóónnè dii mōnni Betifasee nè Betannii Odifíè tārí také, kētō nho tancóumbè bēdébè ke dā: ³⁰ Kòtenè dihei, dii me mbo ti iikè, di bo yà disāmmarimbii, òmòu mu nyí dèke di, kè di pítí, kè di di píté kékòtenēni. ³¹ Kòo mōu di beke ke yí: Dè dōmmè kè di di pítírí? Di ò nàké ke dā: Ti Yiè nweè di dā.

³² Kè bèe kote kénso ndè mēnke do nhò do bè nàké ke yēmmè. ³³ Kè bè ndi pítírí, kè di yembèe bè beke ke dā: Dè dōmmè kè di pítírí disāmmarimbii? ³⁴ Kè bèe bè tēñné ke dā: Ti Yiè nweè di dā.

³⁵ Kè bèe ò kòtenēni Yesu borè kédátunnè bē yàati di ñnkè kòo deke. ³⁶ Kè bè nnenkù bē yàati kuce ñnkè kòo kèrí. ³⁷ Bè tóónnè dii mōnni Sedisadēmmu kēncuti Odifíè tārí, kè diwèli pī nho tancóumbè kó ditínni dimòu kè bè ndiè nke

pīēkù ke sántí Kuyie mbè yà tì diētì kpéí nke tú: ³⁸ Tì da sántí, mesàà ní mbonè f̄ n wèè kéréni nē ti Yìè nkó diyètìrì, kunaatí mbo ke ìnkè, kè Kuyie nyètìrì ñdau nē ke ìnkè miēkoo.

³⁹ Kè Fadisībē mabè bo ditīnñi miēke ke náké Yesu ke dò: Okóti duó nkàa tancóumbèe cīkéké. ⁴⁰ Kè Yesu bè tēñné ke dò: N di náammu kè bè cīkéké yetārè bo pīēké ké n sānte.

Yesu kuómme Sedisadēmmu eì kpéí

⁴¹ Ò tǎnnè dii mǎnni Sedisadēmmu eì ké di yà kékuó nke dò: ⁴² Sedisadēmmu kàa do mbanté Kuyie nda dónè kùù naatí, a me nyí banté, dè kpaá ke da sǎrinēmu yíe. ⁴³ Dè kó yewe kpaanímu kàa dootitǎbè bo da cētinne ke da pénné kudookoti ke da éúté tipíiti tímou, ⁴⁴ képante a eì bá bè báá súú nditári mari kè di nnónke diteri ìnkè, kékuo a nitibè bēmu, ke yé a í bantémè Kuyie nkòtení dii mǎnni ke bo da deeté.

Yesu bètimè bēpotambè Kuyie ncīètè

(Wénté Matie 21:12-17 nē Mariki 11:15-19 nē Isāā 2:13-22)

⁴⁵ Kè Yesu ta Kuyie ncīètè kémbetì bēpotambè, ⁴⁶ ke bè nàa nke tú: Tì wàrimu ke tú: Bè bo nyu n cīètè ke tú mubáammu kpete. Kè dīndi né tē dǎdǎ beyóóbè kó disǎri.

⁴⁷ Kè Yesu mbe tiē nyewe yemou Kuyie ncīètè miēke, kè ikuó niùbè kó bekótibè nē ikuó wāābè nē Sifube kó bekótibè kè bè nwanti ke bo ò kùo. ⁴⁸ Bè me nyí nyà bè bo yīmè ke yé benitibè bēmu do kémmúmè ò tiē nnè be yēmmè memou.

20

Bè do bekemè Yesu o wērímú bonní dè

(Wénté Matie 21:23-27 nē Mariki 11:27-33)

¹ Kè Yesu ñtiē mbenitibè Kuyie ncīètè miēke ke bè nàa nTínáaṣààti, kè ikuó niùbè kó bekótibè nē ikuó wāābè nē Sifube kó bekótibè, kè bèe kòtení diyìe mari, ² kóò beke ke dò: Nē òmmu wērímú mmu a dǎrimè die? We nduo nkàa dè dǎdǎri? ³ Kè Yesu bè tēñné ke dò: M múnke yóó di beke tímati nti. ⁴ We ndo tǎnni Isāā kòo nhāā bātēmmù? Kuyie naa, kè benitibè?

⁵ Kè bè nnáá mbemáa ke tú: Kè ti yī: Kuyie nkuù ò tǎnni ò bo yī: Ba nkpeí né te kè ti í ò tá. ⁶ Kè ti me nyí: Benitibè bèè ò tǎnni. Bè bo ti búótí yetārè kékuo, ke yé benitibè bēmu yémè Isāā tímè Kuyie mpāānāaṣànti náaṣàntò nwe.

⁷ Kè bèè ò tēñné ke dò: Ti í yé wèè ò tǎnni. ⁸ Kè Yesu dò: M me mmúnke báa di náké nē mùù wērímú mmu n dè dǎdǎrinè.

Betōmbè yeibe kó medonnimè

(Wénté Matie 21:33-46 nē Mariki 12:1-12)

⁹ Kè Yesu yíe bè ké náké dináaṣàntìrì mari ke dò: Oniti mǎu wèè do fííkú detie, mbè dǎdǎrinè dèè kó yebe menaa, mbè tímè diféè, kébanne betōmbè, kékote kupòòkú kémmante. ¹⁰ Yetebe bi dii mǎnni, kòo tǎ nho tǎnni bèè bàa kupaku be borè, kè bè bo ò duónko ò kó yetebe. Bèè bàa kupaku kè bèe puotí otǎnti kóò bēti ò nau sitetiri. ¹¹ Kòo yíe kētǎ nhotǎnti tǎu, kè bèè ò puotí kóò sǎrímú, kóò bēti ò nau sitetiri. ¹² Kòo yíe kētǎnko otáánwè kè bèè ò puotí kékoute koute kóò bēti. ¹³ Kè kupaku yiè ndò: N né bo yīmè? Ke yóo ke dò, m bo tǎ m bire mómmǎnde kè dè yēmmè bè bo dè depe. ¹⁴ Bèè bàa kupaku bè yaní dii mǎnni ò bire ke né náké bēmaá ke dò: Ntenè wèè yóó tieke kupaku, ti ò kùonè ké kù tieke, ¹⁵ kóò

pĩ nkéyennè kupaku mànkú kékúo. Kè Yesu dà: Kupaku yiè mbo bè dǎ̀ ba de mànni? ¹⁶ Ò bo kǎtení kékúo de kó benitibè kéännè betǎ̀bè o paku.

Bè kèè dii mànni de kó tináaanti ke dà: Kuyie mbáá dè tǎ̀ní! ¹⁷ Kè Yesu bè wènté kébéi nke dà: Kè tii né wǎ̀ri ke tú: Bèè maà bè dootóo dii tǎ̀ri, dii naá ndipũ̀ kó ditǎ̀ri, ti benkú ba?

¹⁸ Wèè bo do de kó ditǎ̀ri ìnkè ò bo kééte kééte, kè di do wèè ìnkè dii ò nante nante.

Ti bo dúsmmè Sesaa o kperè kédúo nKuyie nku kperè

(Wénté Matie 22:15-22 nè Mariki 12:13-17)

¹⁹ Kè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wǎ̀bè nwanti ke bo pĩ nYesu ke né yote ditǎ̀nni. Bè do bantému ke dǎ̀ nYesu anté benǎ̀be de kó dináaahǎ̀ntiri. ²⁰ Kè bèè tǎ̀tè benitibè kè bè ndò mbè tu benitisàabè ke bo díi nYesu, kèyá bè bo ò pǎ̀nnè o náaanti mieke kédúo kùmandáa. ²¹ Kè bèè ò beke ke dà: Okóti ti yému ke dǎ̀ nha tú wèè naá ntimómmanti ke tiè nwetí weti, ke í yǎ̀kú òmǎ̀u bá kòò tu wè ke benkú Kuyie nkó kuce ke tú ntimómmanti. ²² Dè wenni ke dǎ̀ ntí nyieti dàmpóò okpàati dièwè wèè bo Odommàa, kè ti bá nyieti?

²³ Kè Yesu banté bè dómè kóò díi nke dà: Benkenè fediǎ̀fè fèmaá kè n yà. Kè bèè ò dúo nkòo bè beke ke dà: ²⁴ We nte diyuu dii nnè diyètiri dii ndèè wǎ̀ri fè ìnkè? Kè bèè ò tǎ̀nnè ke dà: Sesaa, okpàatidièwè wèè bo Odommu.

²⁵ Kè Yesu bè nàkè ke dà: Duónnè tǎ̀nké Sesaa o kperè, kédúo nKuyie nku kperè.

²⁶ Kè dèè bè di bè í nyà bè bo ò pǎ̀nnè ti benitibè ìikè, kèyóu ke dà yúóó.

Dipopuò í bo kènkè

(Wénté Matie 22:23-33 nè Mariki 12:18-27)

²⁷ Kè Sadusiǎ̀be bèè í yie mmukúkèyántimù bomè, kè bèè kǎtení Yesu borè kóò beke ke dà: ²⁸ Okóti, Mǎyisi kó ikuó tú kòo niti ku ke yóu o pokú bá debire í bo, o nantè ò tǎ̀tè kòo peitè ibi kè ìi sǎ̀tè wèè ku o cǎ̀tè. ²⁹ Kè diyǎ̀fũ̀ mari kǎbe nè mbo bèyiekè, kòo ketiwèè puoke kékú bá debire í bo. ³⁰ Kòo nantèe tǎ̀tè de kóo kúpokú ke múnkèe kú, bá debire í bo. ³¹ Kè bè mme nhǎ̀ ke yà tuǎ̀kenè oyiénwè bá debire í bo. ³² De kó difǎ̀nkúò kè de kóo nitipòkúu kú. ³³ Mukúkèyántimù yiè be we nyóó nte de kóò nitipòkú, bémǎ̀u bè me nhǎ̀ puokememu.

³⁴ Kè Yesu bè tǎ̀nnè ke dà: Di mànni kó benitibè puokúmu ke yenkú, ³⁵ bèè bo mànnè kéta meborime mèè kpaaní, bèè yóó yánté kéta meborime pǎ̀mmè mieke bè í yóó mpukú bè me nyí yóó nyenkú. ³⁶ Bè tǎ̀nke í yóó kú, bè yóó ndónnè Kuyie ntǎ̀rè nye, kéntú Kuyie mbí, ke yé bè kúmèmu ke yǎ̀nté. ³⁷ Kè tii tu mukúkèyántimù kpeti. Mǎyisi do béimmu ò yà dii mànni difǎ̀pèu kè di cǎ̀u nkòo yú Kuyie nke dà: Kuyie, Abarahammu nè Isaki nè Sakǎ̀bu bè tú nkú. ³⁸ Kuyie nyí tú becírìbè kǎku ke yé kunku borè bè í kúmè.

³⁹ Kè ikuó wǎ̀bè mabèè béi nke dà: Okóti a nàkè kè dè wenni.

⁴⁰ Bè tǎ̀nke í ndáati kòo beke timati.

Yesu Odeǎ̀tìwè nè dafiti

(Wénté Matie 22:41-46 nè Mariki 12:35-37)

⁴¹ Kè Yesu bè beke ke dà: Benitibè bo yíme ke dà Kirisi tú Dafiti yaàbire?

⁴² Dafiti mómmuò do béimmu Yesǎ̀ mpátiri mieke ke dà: N Yiè nKuyie

nnàkémú n Yìè nke yī: Ñkari m bakù yóú. ⁴³ Kè n yàà da duónnè a kpantídèntòbè kàa bè cùùti. ⁴⁴ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yìè, nho Yìè mbo yīme kèwète kéntú o yaàbire?

Yesu nàkémè benitibè ke tú bè ndake ikuò wāàbè kpéí

(Wénté Duku 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)

⁴⁵ Kè benitibè bémou nkémú Yesu náànti, kòo nàké o tancòumbè ke dò: ⁴⁶ Daatenè ikuò wāàbè kpéí bèè ò ndò kénhā yeyaaòòrè dieyè ke centi kè benitibè bo mbè dáu nke bè sánti yaárè mieke, ke ò ndò yekàrè deyìikè kpeye titiúntouti mieke nè yekàrè kètiyè yebaa mmieke. ⁴⁷ Ke fekú bekúpobè kpeye, ke ò mbáá nKuyie nkè dèe mǎnte, ke bo ndò mbè wenni, Kuyie mbo bè bekénè kè dè ncáá nke yóú mediè.

21

Okúpoçiri kó dipànni

(Wénté Mariki 12:41-44)

¹ Kè Yesu mbo Kuyie nciètè mieke, kèwénté kèyà tikpàti yembè pāāmmè Kuyie nyidííti ke àà ndibuu mieke, ² kèyà okúpoçiri mǎu pāmè mediúmbii mǎdémè mèè í tùòke dèmarè. ³ Kè Yesu béi nke dò: N di náá mmámumu nwe okúpoçiri yie nwee ànnè kè dè pèètè betòbè bémou. ⁴ Ke yé betòbè àāmè ke suāmmu mediè, wenwe nè o cīti mieke kòò ànnè ò do mǎke í ke bo dinè.

Yesu nàkémè Kuyie nciètè kó mupòmú kpéí

(Wénté Matie 24:1-2 nè Mariki 13:1-2)

⁵ Kè Yesu tancòumbè mabè nnáá Kuyie nciètè maá mèè botí nè yetàré wenniye nè bè pāmmú tìi sáti te kpéí. ⁶ Kè Yesu be nàké ke dò: De kó yewe kpaanímu, kè di mè nwúò ndè, ditàri mari í yó nkpaá nónké diteri ñnkè de mǎu dè bo duó.

Yesu nàkémè o wētímú kpéí

(Wénté Matie 24:3-14 nè Mariki 13:3-13)

⁷ Kè bèe beke Yesu ke dò: Okóti dè yóò tuàkení òmmànni? Ti yóò yà ba kèbanté ke dò ndè auténí? ⁸ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Nyénè kòò mǎu báá di souté ke yé benitibè péu kōrinimè ke yóò nsou nke tú bè tu Kirisi, dè tūàkenímu ke dèè, di báá bè tūñne. ⁹ Kè di kèè dii mǎnni kè bè náá mmudoò kpéí nnè tikpàti kó mufèè, kufwaa mbáá di pí, deè dò nkéketé kétuàkení, dè né mu nyi yó ntú kumànkú.

¹⁰ Ku mboti bo íté kénkpannè kutekú, kè di ñkpàtiyuu íté kénkpannè diteri.

¹¹ Kè ketenke nsānti mediè nkè mumómú yeimuu tanní tipíti timǎu nè yekòbè kè dèmarè yeire ndǎari keñkè nè yebenkùye cānyè. ¹² Bè yóò keté ke di pímmúmu, ke di fēú, nke di kōtenè titiúntouti, ke di kpetínnè, ke di duó mbekpàatibè nè kumàndáábè di tú mèè kpéí n kòbe. ¹³ Nè mèè mieke nke di yóò namè kè bè nàké n kpéí. ¹⁴ Nyénè ke ní báá niité kénwaa ndi bii yóò nàké tí kèyè. ¹⁵ Ke yé mú yóò di duómme tináànti nè mecii, bá di kpantídèntòu mǎu báá na kè di baani, yoo wèe tí yete. ¹⁶ Di yembè nè diyǎfò kòbe nè di cēpēetitòbè nè di népobè bè bo di fííti kékua besúkubè. ¹⁷ Benitibè bémou bo ndi níi ndi tú mèè kpéí n kòbe. ¹⁸ Di yó kó kuyùrikú kumáá me mbáá feti. ¹⁹ Ntēñnè, menime di bo namè kédeetè di fōmmu.

Sedisadēmmu kó mupòmú

(Wénté Matie 24:15-21 nè Mariki 13:14-19)

²⁰ Kè di yà dìi m̀ǹnni k̀è behāāp̀òmbè c̀è̀ète Sedisademm̄mu, di banté ke dò n̄ho p̀ontimù muù duunní. ²¹ K̀è d̀è s̀s̀ mbèè bo Sudee bèe coké kédeke yetārè, k̀è bèe bo Sedisademm̄mu mieke bèe yè, k̀è bèè bo depaa mbè báá konní dihei. ²² Kuyie nkó tiyēīti kó yewe nye, k̀è d̀è bo d̀òò tì wàri ke yēmmè. ²³ D̀è bo nyòunè benitipòbè bèè bo mpúó nnè bèè t̀ò ibí, ke yé meyeñcaarimè diemè yóó mbomè de kó dihei mieke k̀è Kuyie mmieke ncóú nde kó kubotí. ²⁴ Bè bo kuo bèmabè nè disiyè, k̀ép̄im̄m̀ú betòbè k̀è bèe naá nyibotí im̄ou kó tidaati, k̀è bèè í tú Sifube k̀è bèe p̀ontè Sedisademm̄mu kédéíté, k̀è d̀è mm̄e ndò nke kém̄m̀únè de kó mefiè mbo deèmè.

Medòarimè mèè yóó d̀òò k̀è Yesu né wētēni
(Wénté Matie 24:29-31 nè Mariki 13:24-27)

²⁵ De m̀ǹnni d̀em̄arè cànnè bo ndòari, diyiè nè otànkù nè siwāā de ìnkè, dàméeri kó kunampoo nè o kó kutoweku bo nte k̀è yebotè yem̄ou yēmmèe caārè. ²⁶ Kufōwāá ndiekù bo p̄i m̀benitibè nè d̀èè d̀òòri de kpéi, nke yé siwāā diesi yóó sántèmè. ²⁷ De m̀ǹnni k̀è bèe yà Onitibire, k̀è d̀è cutiní yewetè mieke nè muwērímú diemù nè tikpeti. ²⁸ K̀è de kó medòarimè keté dìi m̀ǹnni di ténke bá nsī, c̀at̄innè di yēmmè ke yé Kuyie nyóó di d̄eetémè bàmbà.

D̀èè benkú ke dò nYesu wēt̄imù t̀òóni
(Wénté Matie 24:32-35 nè Mariki 13:28-31)

²⁹ K̀è Yesu bèe nàké ke d̀ò: Wénténè fikie kó detie nnè d̄et̄ie nterè de kó medonnimè. ³⁰ K̀è d̀è bité dìi m̀ǹnni di s̄s̀ bantému ke dò ndiyōō t̀òónni. ³¹ M̄eè botí nku k̀è di yà dìi m̀ǹnni d̄ende kó dimàà di banté ke dò nKuyie nkpāat̄iyuu t̀òónni. ³² N di náá mm̄óm̄muo nwe benitibè bèè f̀òù di mm̀ǹnni bè í yóó kú bem̄ou, k̀è d̀è mu nyí tuòkení. ³³ K̀è ìnkè nè ketenkè d̀è bo p̄ēt̄é, n náànti me mbáá p̄ēt̄é bitì.

Ti bo nwúóm̄mè ke báá nKuyie

³⁴ Ìndakenè k̀è de kó diyiè bá nyóó tuòkení ke s̀ó ndi bo yebaa mmieke ke yà ke muó, nkè k̄utenkù kuu nkó iyentotí di na, k̀è di di d̀éété, ³⁵ tic̀ò̀t̄i s̄s̀ p̄i mmèè botí sinò de kó diyiè yóó me ndéété k̄utenkù kum̄ou kòbe. ³⁶ Nwúóm̄nè ke báá nKuyie nsāà kém̄m̄oke muwērímú k̀éna k̄eyenténè d̀èè kó dimàà yóó tuòkení, k̀éna k̀écóm̄m̀ú Onitibire ìkè.

³⁷ K̀è Yesu níí ntũũ nke tiè m̀benitibè Kuyie nc̄ēt̄è mieke ke yàa k̄ote k̄eyiè Odifè t̄ari ìnkè. ³⁸ K̀è benitibè níí pike cute Kuyie nc̄ēt̄è, ke bo keè o tié.

22

Sudaasi do d̄ómè k̀éfté Yesu
(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Isāā 11:45-53)

¹ K̀è d̀è nkpāá yewe s̄am̄p̀ò k̀è p̄éèbè bèè í k̄òorenè mutie mùu muuti kó dibanni bèe tú di diyentebannii tuòkení, ² k̀è ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè nwanti bè bo yīmè ké kuo Yesu, ke né ndé benitibè. ³ De m̀ǹnni k̀è dibòò ta Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancòumbè tepíítè nè bedébé kóò m̄ou. ⁴ Kòò k̄ote k̄eyà ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè ké bèe nàké ò yóó yīmè, k̀è bèe p̄i nYesu. ⁵ K̀è d̀èè bè narike k̀è bèe d̀ò bèe bo ò duó nyidifí. ⁶ De m̀ǹnni k̀è Sudaasi níwanti ò bo yīmè k̀è bèe p̄i nYesu bá dit̄inni bá nyé.

Yesu do yèmmè bèe bénné diyentébanii kó mudii
(Wénté Matie 26:17-25 nè Mariki 14:12-21 nè Isāā 13:21-30)

⁷ P'èèbè bèè í kōōrēnè mutie mùu muuti kó dibannii, bè 55 fíé dii yiè ipe diyentébanii kpéí nkè dii tuàkení. ⁸ Kè Yesu t̄s mPieri nè Isāā kè bè nàkè ke d̄: Kōtēnè kébénné diyentébanii kó mudii kè tí di. ⁹ Kè bèe ò beke ke d̄: A dó tí mù bènné de? ¹⁰ Kòo bè tēnné ke d̄: Kōtēnè dihei, di bo conè onitidòu m̄ou kòo tò didúu nè menie, nkè dí ò túnne. ¹¹ Kòo ta de dí náké de kó tēc̄t̄è yiè nke d̄: Okóti tu yé ò yóo di kùu dieku mieke diyentébanii kó mudii nè o tancòumbè? ¹² Ò bo di benke kudieku diekù makù kudànkù Ìnkè kè kù t̄nte páíí, deñde di yóo bénnémè diyentébanii kó mudii.

¹³ Kè bèe kote kéns̄s̄ ndè dò nhò do bè nàkémè, kè bèe bénné diyentébanii kó mudii.

Mudii sààmù kó ikuó
(Wénté Matie 26:26-30 nè Mariki 14:22-26 nè 1 Kōdenti 11:23-25)

¹⁴ Dè t̄òke dii m̄nni Yesu nè o t̄rè kè bè nkari ke yo. ¹⁵ Kè Yesu náké o tancòumbè ke d̄: N dó nè n yèmmè mem̄ou ndi, mí nnè d̄indi tí w̄nné k̄edi diyentébanii dii nkó mudii, kè n né na k̄éféút̄é. ¹⁶ N di náa mmóm̄muo nwe n t̄enke í yóo mù di kè diyentébanii kó mebenkùmè í d̄ò kè Kuyie nkàñne ku kpààt̄iyuu.

¹⁷ Ò yī mem̄me k̄étúóté febòòf̄e k̄ésānte Kuyie nkè bè duó ke d̄: Ntonè k̄éyà dim̄ou. ¹⁸ N di náammu n t̄enke í yóo yà finyī be kó menaà, kè Kuyie nyàa kannenè ku kpààt̄iyuu.

¹⁹ De kó dif̄nkuò ke túóté péè, k̄ésānte Kuyie, kóo w̄r̄í kè bè duó nke d̄: Die ndeè benkú m p̄amè n k̄nti di kpéí, ñd̄ōrinè de, ke denniní n kpéí.

²⁰ Kè bèe di k̄edeè kòo túóté febòòf̄e kè bè duó nke d̄: Fe mbòòf̄e feè benkú n yī mmèè yó ntemè kè metaummè p̄ammèe d̄ò. ²¹ Wèè yó n fité ò me nkak̄emu die nti yo ndè. ²² Onit̄ibire yóo kúmu k̄éndonnè t̄i w̄arimè de kpéí, wèè me mbo dè fité ò bo yà.

²³ Kè bè mbékú betòbè ke tú, ti mieke we mbo d̄ò me kó kubotí?

Kuyie nkpàti c̄āñn̄emu kutenkù kp̄eti

²⁴ Kè Yesu tancòumbè ñneí ke bo yà wèè yó mbè baké. ²⁵ Kè Yesu bè nàkè ke d̄: Yeboṭè kó bekpààtibè beè yè f̄éunko, bèè baké yeboṭè beè duó nkè bè bè yu ke tú mesàà ndaòribè. ²⁶ Di k̄pere í dó nké mmè ndò, wèè kòti wè ndò di kóo s̄an̄p̄òu, wèè baké kòo ndò ndi kóo t̄anti. ²⁷ Wèè k̄ari ke yo nnè wèè ò duó mmudii, be we ndeunè ot̄u? Wèè k̄ari ke yo nweè í deud̄? M bo di cuokè ke d̄ò nwèè duó nwèñwe mudii. ²⁸ Di tú bèè w̄éeri bèmbè ke m bonè n f̄éút̄imè mem̄ou mieke. ²⁹ N cice n duómmu dikpààt̄iyuu kè m bo na k̄é di ndi duó. ³⁰ Di yó nyommu ke yè, n kpààt̄iyuu mieke k̄ékari yekpààtikarè, k̄ebekénè Isidayeeribe kó iwuo tepít̄è nè idéí.

Yesu nàkémè Pieri ò yóo ò n̄ennimè
(Wénté Matie 26:31-35 nè Mariki 14:27-31 nè Isāā 13:36-38)

³¹ Kè Yesu náké Sim̄oo ke d̄: Sim̄oo, Sim̄oo, dibòò ȳaüt̄ému dinùu ke bo da meèrè bè 55 meèrèmè medibii nkè mè bàte nè tifènti. ³² Kè m bántè Kuyie nha kpéí nkè dè bo yie nkàa t̄ákùmè báá bonke. K̄aa w̄ète ke fiúkú dii m̄nni a kp̄enk̄unne a k̄obe.

³³ Kè Simᵋᵋ ò nàké ke dò: N Yiè, kè bè bo ti wènnè kékpetínnè n yiemmu, kè dè me ntú mukũũ nni mmu tí kú. ³⁴ Kè Yesu ò tèhné ke dò: Píeri n da náámmu tekote bo nyóó kuó nkàa nènnimu kuce mètààti ke tú a í n yé.

Yesu náámmè o tancòumbè ke tú bèè báátí

³⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: N di tᵋ ndii yiè bá di í nᵋ idíítí, di í nᵋ yeyòrè di í nᵋ tᵋ tᵋnèùti, kè dèmarè di dóntáá? Kè bè dò: Áá, dèmarè í ti dóté.

³⁶ Kòo bè nàké ke dò: Di mmànni náke kè wèè màke idíítí we nyi tᵋ, kè wèè màke diyòri kòo ndi tᵋ, kè wèè í màke disiyè wèè fité o yaàbòri kédonté disiyè. ³⁷ N di náámmu tᵋi wàri n kpréi nti dò nkédòᵋᵋmu. Tᵋi tu: Bè ò wènnèné benitiyeibe, tᵋi me nhauté ke bo dᵋᵋᵋmu.

³⁸ Kè bèè ò tèhné ke dò: Ti Yiè nte yese yèdéé, kòo bè tèhné ke dᵋ yè sànnèmu.

Yesu báámmè Kuyie nkòo bietimèè naá mmeýĩ

(Wénté Matie 26:36-46 nè Mariki 14:32-42)

³⁹ Kè Yesu íté ke tó ñdeèti Odifé tᵋri, kòo tancòumbè nhò tᵋ. ⁴⁰ Kòo tuàke kè bè nàké ke dò: Mbáánnè Kuyie nkè mesòummè báá di na.

⁴¹ Kékenté kè dè mmannè a bo dootémè ditári, kòo nínkóo kémbáá nKuyie nke tú: ⁴² N cice kàa dᵋ a n détinne febòòfè fie, èè bá ntú kó medókumèè dᵋᵋ a kᵋme meè dᵋᵋ. [⁴³ De mᵋnni kè Kuyie ntᵋnni marii cúténí kènkè kᵋᵋ kᵋpénkunnè. ⁴⁴ Kè Yesu yèmmè càrè mediè nkòo mbáá nKuyie nè o wèrímú mumᵋᵋ, kòo bietimèè naá mmeýĩ kéndóú ketenkè.]

⁴⁵ Ò bántè dii mᵋnni Kuyie nkédeè kéwètení o tancòumbè borè, ke nsᵋ mbe yèmmè càrè, kè bè yè nke duᵋ. ⁴⁶ Kòo bè beke ke dò: Di yè nke duᵋmáá? Íténè kémbáá nKuyie nkè mesòummè báá di na.

Bè dómè képí nYesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki 14:43-50 nè Isā 18:3-11)

⁴⁷ Yesu kᵋáa ke me nnáá nkè ditᵋnni marii tuàkení kè Sudaasi, Yesu tancòumbè tᵋpíttè nè bèdébè kᵋᵋ mᵋᵋ, di ni, ke tᵋᵋnni Yesu borè ke bo ò ᵋri. ⁴⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: Sudaasi, a bo ᵋrímu Onitibire kè dè fitáá?

⁴⁹ Bèè neínè Yesu kè bèè yà dèè yóᵋ dᵋᵋ kᵋᵋ beke ke dò: Ti Yiè, tí kᵋpanè ti seà?

⁵⁰ Kè be kᵋᵋ mᵋᵋᵋ kᵋᵋte disiyè kéhei nkédate ikuᵋ niùti dièwè kᵋᵋ tᵋnti toᵋ youri. ⁵¹ Kè Yesu dò: Yóunè memme. Kékááké de kᵋᵋ niti toᵋ, kè di miékunnè, ⁵² kédeè kénáké ikuᵋ niùbè nè bèè bàa Kuyie ncíètè be kᵋᵋ bekótibè nè beheikènkótibè bèè kᵋtení ke bo ò pí nke dᵋ: Di kᵋtenèni yese nye nè ipàati ke dᵋ n tú onitkᵋtàá? ⁵³ Nh ᵋᵋ ndi bonèmu yewe yemᵋᵋ Kuyie ncíètè mièke bá di í m pí. Di kᵋᵋ dimᵋnni dii tuàke díndi nè dibínni kᵋᵋ kᵋàati.

Pieri nènnimè Yesu

(Wénté Matie 26:57-58, 69-75 nè Mariki 14:53-54, 66-72 nè Isā 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Kè bèè pí nYesu kékᵋtenè ikuᵋ niùti dièwè cᵋètè, kè Pieri ntᵋ nke dístiri.

⁵⁵ Kè sᵋᵋ mbe tᵋᵋti muháá nke iiri kudànkᵋ cuokè, kè Pierii karoo be borè. ⁵⁶ Kòo nitipotᵋnti mᵋᵋᵋ ò yà, kᵋᵋ kàri muháá nᵋké, kᵋᵋ mme nhò wᵋᵋ nkébéi nke dᵋ: We nniti do neínèmu Yesu.

⁵⁷ Kè Pierii nenni ke dᵋ: Onitipòkᵋ, n yí ò yé.

⁵⁸ Kè dèè yíè sámpᵋᵋ kᵋᵋᵋ tᵋᵋᵋᵋ ò yà, kébéi nke dᵋ: A tú be kᵋᵋᵋ mᵋᵋᵋ nwe, kè Pierii ò tèhné ke dᵋ: N yí ò wèhné.

⁵⁹ Kè dèè yíè kémᵋntoo sámpᵋᵋ tᵋwebiètè mèmáá tēmè kᵋᵋᵋ tᵋᵋᵋᵋ mᵋᵋᵋ bái nke dᵋ: Mᵋᵋᵋᵋᵋᵋ nᵋoniti yie ndo ò neínèmu, ò tú Kadidee kou nwe. ⁶⁰ Kè Pierii ò

tènné ke dò: N yí yé a dós ké n náké tí. Ò kpáá ke me nnáá nkè tekoteε kuó. ⁶¹ Kè tí Yìè nwééte kéwénté Pieri, kòo dentení ò do ò náké tí ke dò: Tekote bo nyóó kuó nkàa nenni kuce mètààti ke tú a í n yé. ⁶² Kè Pierii yé kénkuò tinonnieti.

Bè do daúmè Yesu koò puoti
(Wénté Matie 26:67-68 nè Mariki 14:65)

⁶³ Bèè bàa Yesu kè bè nhò daú koò puoti, ⁶⁴ ke ní káá nho ìkè kuyààkù ké nhò bèkú ke tú: Náké wèè da poté.

⁶⁵ Koò sàá nyesààmbè teyè péu.

Bè bekénènè Yesu kubeéndieku kudièkù

⁶⁶ Kè dèe wenté kè dihei kó bekótíbè nè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wāàbè, kè bèe tíí nkékotèné Yesu kubeéndieku diekù, ⁶⁷ kóò beke ke dò: Kè fṣṣ tú Kirisi a tí náké, kòo bè tènné ke dò: Bá kè n di náké di í yóó yie. ⁶⁸ Kè m me ndi beke timati di í yó n ténné. ⁶⁹ Onitìbire bo kari yíe Kuyie mmuwērímú mumou yìè mbakú you.

⁷⁰ Bèmou kè bè dò: A tú ntú Kuyie mBire ndaà? Kòò dò: Di tí mbéi, n de n tú.

⁷¹ Kè bè dò: Tí né ténke baa ònti tí kèemu tí mómmombè ò béi ntì nè o niù.

23

Bè kòtènnèmè Yesu Pidati borè

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè Isāā 18:28-38)

¹ Kè bèe íté bèmou kékotèné Yesu Pidati borè, ² ké nhò wátiri ke tú ò sukii benitìbè mbe kè bè bo yete okpààti, ke bè nàa nke tú bè bá nyietì dànrpóò okpààti dièwè Sesaa, ke yu omàá ke tú Kirisi okpààti.

³ Kè Pidatii ò beke ke dò: Fṣṣ tu Sifube kóò kpààtàà? Kòo ténné ke dò: A tí mbéi.

⁴ Kè Pidatii náké ditñni nè ikuó niùbè kó bekótíbè ke dò: N yí yà onitì yie nkó meyei.

⁵ Kè bè nyetíróo ke tú: Ò sukii benitìbè mbe kè bè bo yete okpààti. Ò dè keté Kadidee nwe ke ta Sudee omou ke tūàkenèni diè.

Pidati duómmè Yesu Edoti

⁶ Pidati kèè dii mōnni Kadidee kó diyètiri kébeke ke dò: A tú Kadidee kou nweà?

⁷ Ò kèè dii mōnni Yesu túmè Kadidee kou kóò duónko Edoti, ke sṣ nhEdoti bo Sedisademmu de kó yewe. ⁸ Kè Edotii yà Yesu kè dèe ò narike mediè nke yé ò do yomè ò kōme, kéndó wèè dòò tidietì kòo yà. ⁹ Kòo bíkéé Yesu tináàntì péu ò me nyí nhò tènné timati. ¹⁰ Kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wāàbè ncómmú ke wátiri Yesu mediè. ¹¹ Edoti nè ò kó behāāpòmbè kè bè nhò daú, koò sàá, kóò dàtinné diyaàbòrì sààrì, kéwéte kóò duónko Pidati. ¹² De kó diyèè Edoti nè Pidati kè bèe narike ke do sí.

Bè fñmmè Barabaasi ke baaké Yesu kudapāāti

(Wénté Matie 27:15-26 nè Mariki 15:6-15 nè Isāā 18:39-19:16)

¹³ Kè Pidatii tí nyikuó niùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè, ké bè náké ke dò: ¹⁴ Di kòtènni onitì yie m borè ke tú ò sukii benitìbè kè bè bo yete okpààti kpeti, kè nh ò bìkéé di ìkè m me nyí yà ò càke mù. ¹⁵ Edoti me mmúnke í yà ò yei mmamè ke wète ke wè nni nduonní, ò tū nyí dòò meyei mmamè mèè bo nte kè tí ò kùò. ¹⁶ M bo duó nkè bèè ò puoti kè nh ò fñi.

[¹⁷ Bá dii yentébanni Pidati do ò ndò nké bè fñi nkukpètinkù kùmáá ndi.]

18 Kè bèe pīēké βεμου κε δò: Kuò onitì yie nkéffī Barabaasi.

19 (Bè do yete okpààti kpeti nti kè dikpànni ànné kè Barabaasi kuò onitì kè bè nhò kpeti.) 20 Kè Pidati ndó kékffī nYesu, ke yíe kébéinnè ditfnni. 21 Kè ditfnni dðke pīēké κε δò: Baaké we kudapāāti! Baaké we kudapāāti!

22 Kè Pidatii wēte kébéi nkuce metāāmmè κε δò: Ò dðò àmmè yei? N yí yà ò cààrèmu mùù bo nte kè ti ò kùò. M bo duò nkè bèe ò puotí kè nh ò ffī.

23 Kè bè nyetíróo κε pīēkù κε tú: Baaké we kudapāāti, baaké we kudapāāti! Kè be toweku dðke déukú kóò na. 24 Kè Pidatii yóu kényie mbe kpeti, 25 kékffī mbè do yete okpààti kpeti kè dikpànni ànné kè wèe kuò onitì kè bè nhò kpeti, kè bè duò nYesu kè bè bo ò dðò bè ò dónèmmè.

Bè do kòrinèmmè Yesu κε bo baaké

(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki nè 15:21-32 nè Isāā 19:17-27)

26 Kè bè nkòrinè Yesu κε bo baaké, kéconè Simò Sidènni ει kóò nitì mòu kòò kùntinì kupaku, kè bèe ò pī nkòò tou nkudapāāti, kòò nkù tò κε tū nYesu.

27 Kè ditfnni ò urí, kè benitipòbè mεί mεί κε kuò nho kpeí. 28 Kè Yesu wēēte kè bè nàké κε δò: Sedisademmu kó benitipòbè bá nkuònnè n kpeí, pètínke nkùònnè dimáá kpeí nke nè di bí kpeí. 29 Ke yé yeve kraanímèmu kè bè bo yí dè hnaati sihāūnsi, bèè í pié, bèè í yāá nyibí. 30 De mònni benitibè bo nnáá nyetāre κε tú: Duònné kè ti yāke! Ke náá nsitāá κε tú: Tí káānnè. 31 Kè bè dðòri mie nkudáú kusūùkù, kukperikù kperε bo ndòmmè?

32 Kè bèe kòtenèni benitikòùbè bèdébè, bè yóo wènnénè bè Yesu kékkuò. 33 Bè tùðke dii mònni dibòri mari bè tu di Kodikotaa (dèè tu kuyukóū) kè de mbaaké Yesu nè benitikòùbè bèdébè, yie nho bakù yóu, otòu kucànkù. 34 Kè Yesu béi nke δò: N cice cīé mbe bè í yé bè dðòri dè.

Kè tihāāpànti tāá tété kétoté o yàāti. 35 Kè benitibè nkóommú ðeborè kòò wùò nkè Sifube kó bekótibè nhò daú κε tú: Wenwe wèè ðeeté betòbè, kòò mènke tú Kírisi nwe, Kuyie ntāāté wè wèe ðeeté omáá.

36 Kè tihāāpànti múnke nhò daú, κε tóonko kóò duò mmenéyāá nke δò: 37 Kàa mènke tú Sifube kóo kpàāti nwe, ðeeté amáà!

38 Kè bèe wāri tedabèetè κε δò: Yie nweè tu Sifube kóo kpàāti. Kédanne kudapāāti yómmè.

39 Bèè nitikòùbè bè ò wènnénè bè κε baaké kè be kóò mòu nhò daú κε tú: Fóò baa tú Kírissàà? ðeeté amáá κε né ti ðeeté.

40 Kòò tòu ò kpànnè κε δò: A baa dé Kuyie naa? Fó nnè we di bo difòtìri dimáá ndi. 41 Tínti dðò mèè yei mmànnè bè ti kuòmu, wenwe me nyí dðò meyei mmamè, 42 kédeè kénáké Yesu κε δò: Kàa wètení dii mònni a kpàātiyuu mieke a nyé n kpeí. 43 Kè Yesu ò nàké κε δò: N da náá mmómmuò nwe, a bo nni mbonè yie ndiwèihèi mieke.

Yesu kùū nkó tináànti

(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Isāā 19:28-30)

44 Diyie dó kékóommú dii mònni yeyò kè ðeè biitoo ketenkè kemòu kèmbi, kètuòkenè tewehiètè mètāāti. 45 Bá diyie ténke í nná kè Kuyie ncfètè kó kuyààkùu kètè ku cuokè. 46 Kè Yesu pīēké κε δò: N cice nh ànné m máá a nau mieke nke.

Ò béi memme kédeè kétòte. 47 Kè Odommu kòbe kó kuhāāpànkùu yà dèè dðò késāntè Kuyie nke δò: Onitì yie mmènke í dðò meyei mmamè.

⁴⁸ Bèè do kàtèní muwéimù, bè yà diì m̀nnì dèè d̀d̀ kè be yèmmèe cààrè kè bè ncièri ke pī mpī mbe cīncīrè nè meyencaàrimè. ⁴⁹ Bèè yé Yesu nè benitipòbè bèè do ò neitinè nè Kadideenì kè bè ncómmù mekentímè ke wúó ndèè d̀d̀ri.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè Isāā 19:38-42)

⁵⁰ Oniti m̀ou wèè do bo dibeéntīnni mieke kè bè ò tu Sosefu, kòo tú onitisàù ke d̀ori Kuyie ndó dè. ⁵¹ Wenwe do í yie nho kòbe kpèti, ò me nyí nkàké bè ti d̀d̀ri dè, ò do tú Adimatee ei kou nwe, ke baa Kuyie nkpaàtiyuu. ⁵² Kòo kòte kém̀o Pidati dinùù ke bo kũnné Yesu, ⁵³ kóò cũ̀nni kudap̀aati, kóò p̀u nkuyaaàakù, kéd̀ou nkuf̀ti mieke bè do keú kù dipèri ìnkè, bá bè mu nyí nkù kũnné òm̀ou. ⁵⁴ Dè do tú Sifube kó teòmp̀tè ketírì kùu yuoku nku, kè dè né bo wenté kè tè m̀bo.

⁵⁵ Bèè nitipòbè do neinèní Yesu Kadidee, kè bèe neinè Sosefu kèyà kuf̀ti nè bè ò d̀ou mmèè botí, ⁵⁶ kèwète kékò nkéd̀o mekùò nnè t̀d̀aari, kénhompù teòmp̀tè yiè ikuó yèmmè.

24

Yesu yántémè

(Wénté Matie 28:1-10 nè Mariki 16:1-8 nè Isāā 20:1-10)

¹ Dim̀aasi kó dikũnweñni sèl kè benitipòbè nkari kuf̀ti ke t̀ mekùò mmèè kòkèné t̀d̀aari bè d̀d̀ mè, ² kéns̀s̀ nditári diì do poke kuf̀ti di pòòte. ³ Kè bèe ta bá bè í nyà ti Yiè nYesu. ⁴ Kè dèe bè di, kè bèe yà benitibè bèdèbè kè bè dàati tiyaàpèiti kè ti mièti. ⁵ Kè kuf̀waá mpī mbenitipòbè kè bè nsī nsī, kè de kó benitibè bè beke ke d̀: Dè d̀omme kè di waà nweè f̀ou beciribè mieke? ⁶ Ó í kpaá diè nhò yántému, dentenèni ò sòò di nàké ti ò kpaá diì m̀nni Kadidee ke d̀: ⁷ Bè bo pī Onitibire kéd̀ou mbèè í t̀ nKuyie nkè bèe ò baaké kudap̀aati ìnkè kòo yánté diyie táanni yiè.

⁸ Kè bèe dentèní Yesu sòò bè nàké ti, ⁹ kèwète kékò nkénáké Yesu tancòumbè tepítè nè om̀aà nè betòbè. ¹⁰ Maari Makitadaa kou nè Isanni, nè Maari Isaku ỳ, nè benitipòbè t̀bè beè do ti nàké Yesu tancòumbè. ¹¹ Kè Yesu tancòumbè yèmmè ndò mbè í yé bè náa nti nti bá bè í nti tá. ¹² Kè Pierii coké kékòte kuf̀ti késiéké, kèyà tiyaati bè sòò ò p̀u nti máá, kénwètiní ò kòbe borè, kè dè ò di nè dèè d̀d̀ de kpéi.

Yesu benkemè om̀aà bèè k̀ri Emayuusi

(Wénté Mariki 16:12-13)

¹³ De kó diyie kè Yesu tancòumbè bèdèbè nkari teheitè matè bè tu tè Emayuusi, nè Sedisademmu kè dè m̀ke cidòmetiribè tepítè nè om̀aà, ¹⁴ kénkèrí ke náante dèè d̀d̀. ¹⁵ Bè náante memme kè Yesu bè ninte kè bè ñneí. ¹⁶ Kè demarè né nkànkè be nuò nkè bè í nna kóò banté. ¹⁷ Kè Yesu be beke ke d̀: Di náa mba nkpeí?

Kè bèe cómmòò kè bè yèmmè cààrè. ¹⁸ Bè tu wè Kedeopaasi kòo ò t̀èné ke d̀: F̀ nwe am̀aà wèè bo Sedisademmu ke í yé dèè d̀d̀ ye ñwe mieke. ¹⁹ Kè Yesu beke ke d̀: Ba nd̀d̀? Kè bè d̀: A í kèè t̀ t̀d̀kení Yesu Nansareti kou, wèè tu Kuyie mp̀aanaani náaǹtò ke d̀ori tidieti ke náa nkòo náaǹtò m̀ke muwèrimù, Kuyie nnè benitibè kè dè yéà? ²⁰ Kè ikuó niùbè nè dihei kó bekótibè kè bè ò pī nke yè mbèe ò kùò, ke duó nkè bè ò baaké kudap̀aati. ²¹ Ti yèmmè do d̀ nweè yóò deetè Isidayeribe! Yiè nwe diyie táanni nè dè d̀d̀mè. ²² Kè ti kó benitipòbè mabè pike cùte ke kòte kuf̀ti ke wètení ke nàké kè dè ti di, ²³ ke yè mbè í ò yà ke

yà Kuyie ntārè, kè yè bè nàké ke tú ò yánté. ²⁴ Kè ti kɔbe mabè kòte kufòti ke sò ndè dò benitipòbè do ti nàkémè, bè me nyí ò yà.

²⁵ Kè Yesu dā: Díndi benitibè bèè dónté meyèmmè ke í cāā di bo ntāmè Kuyie mpāānāānti náambè nàké ti. ²⁶ Kirisi do í dò nkéféúté meè botí ke né na kédeukāā?

²⁷ Kédeè ké bè nàké Kuyie nnāānti tii wāri Mōyiisi kó yepáte nè Kuyie mpāānāānti náambè kpeye, ké bè nàké timou tii wāri o kprí.

²⁸ Bè tšónnè dii mōnni bè kàri tèè eitè kè Yesu dāò kéndò nhò pēnké. ²⁹ Kè bèè yete ke dā: Yóu kè tí yíè nkè diyíè dèèmu, kè keyènkè biiri.

Kòo yie nkè bèè ta kébáté. ³⁰ Bè yóó di dii mōnni kòo túóté pēè, kēsānte Kuyie, nkòò wéri ké bè duó. ³¹ De mōnni kè dèe bè wenke, kè bèè ò banté ke né ò mōntóo.

³² Kè n náá mbēmāā ke tú: Dè do í dò muhāā mmamū cōú nti mieke ò ti náānnè dii mōnni kuce ke ti benkú Kuyie nnāāntāā?

³³ Kè bèè pānkee ité kéwēte Sedisadēmmu kénsó nYesu tancōumbè tepítè nè omāā nè betòbè kè bè tikú. ³⁴ Kè bèè bè nàké ke dā: Mōmmu ti Yiè nyāntému ke benke omāā Simō.

³⁵ Kè bè nàkénè tii dāò bè kèri dii mōnni nè bè ò bantémè ò wéú dii mōnni pēè.

Yesu benkemè omāā o tancōumbè

(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè Isāā 20:19-23 nè Yesu Tōrè 1:6-8)

³⁶ Bè kpaā ke me nnāā nkè Yesu cōmmō be cuokè ke dā: Kunaatí ndi bonè!

³⁷ Kè kufōwāā mbè pī nkè be yèmmè ndò ndibōò mari ndi. ³⁸ Kè Yesu be beke ke dā: Di kōmbūšiti duonè ba? Dè dōmme kè di í tá ke dō mmí nwe? ³⁹ Wénténe n nau nè n naàcèi, míwne m mōmmu, n káákénè kényā, dibōò mari í mōke tikōnti di me nwúó nkè m mōke ti.

⁴⁰ Ó béi mmemme ké bè benke o nau nè o naàcèi. ⁴¹ Kè diwèli bè pī mbè né mu mbaa í ntā ke dō nweñwe, kòo bè beke ke dā: Di í mōke dēmarè kè n diāā?

⁴² Kè bèè ò duó ndiyīnkèè dii āū. ⁴³ Kòo di cōutè kécáákè be iikè. ⁴⁴ Kédeè ké bè nàké ke dā: N sòò ti ndi náá, n kpaā di bonè dii mōnni ke tú: Tii wāri n kprí Mōyiisi páte mieke nè Kuyie mpāānāānti náambè kó yepáte mieke nè yesāā nkpeye mieke ti dō nkédōòmu.

⁴⁵ Memme kòo bè duó mmeciū nkè bè bo banténè tii wāri, ⁴⁶ ké bè nàké ke dā: Tii wārimu ke tú Kirisi dō nkéféútému, kè bèè ò kùo, kòo yánté diyíè tāānni yiè.

⁴⁷ Kè Kuyie nnāānti nàké kéketénè Sedisadēmmu nè ibotí imou miékoo. Kè benitibè banté be yei nkéceete kè Kuyie mbè cīè. ⁴⁸ Di dè yāmu ke dō nkénáké di yà dè. ⁴⁹ Né nkpaānè die nSedisadēmmu kè n di duó nkéinkè kó muwērimū n cice yè nhò yóó di duó mmū.

Yesu dèkemè kéinkè

(Wénté Mariki 16:19-20 nè Yesu Tōrè 1:9-11)

⁵⁰ Kè Yesu deè ké bè kōtenè Betannií bíékè, kéyoute o nau be inkè ké bè pā mesāā. ⁵¹ Ó bè pāā ndii mōnni mesāā nkéitè kēndeèti kéinkè. ⁵² Kè bèè nínkú, kòó sānte kéitè nè kuyēnnaatí kéwēte Sedisadēmmu, ⁵³ kēmbu Kuyie nciètè sāā ke sánti Kuyie.

Isãã wàrimè Tináaṅsààti Di mpátíri tɔ tii náaṅti

Yesu tancóumbè tepíítè nè bedébé kóò mǎu bè tu wè Isãã Sebedee kó ðebire. Weè Isãã weè wàri Tináaṅsààti kó dipátíri kóo náaṅti yuu tú: Benitibèe banté ke ðò nYesu weè tu Kirisi Kuyie mBire. Kè bèè ðè yie mbèe péte mufòmmu mùù bo sãã. Isãã weè mǎa náké ke ikú Yesu kó yetannò ò do náá nyè ke tú: Míi tu timómṁanti ke tú kuce nè mufòmmu. Isãã nákému o pátíri mieke tidietí Yesu ðòò tí, ðeè benkú Yesu túmè Kuyie mBire. De kó dipátíri dii náké ke bàte meborime mamè tináaṅsààti kó yepáte teyè í nákéme. Kéndònnè mupotúòmù mùù do ānnè Kanaa, Nikodemmu kàtemè kèyà Yesu, Sammarii kóo nitipòkù nè Yesu be kó tináaṅti, bè peité wèè niti kòò tu kuyũānkù o kó tináaṅti.

Di mpátíri náaṅti dúò ke ðommè

1. Bè tu wè tináaṅti ò tùótémè tinitikònti 1:1-14
2. Isãã-Batiisi nákéme Kuyie mBire kpéi 1:15-34
3. Kuyie mBire benkemè ðe wèrimú 1:35-12:50
4. Kuyie mBire benkemè ðe ðómè benitibè nè ðe tómmú mieke 13-17
5. Kuyie mBire dúómme ðemáá kè bè ðe kùò 18-19
6. Kuyie mBire yāntémè kèbenke ðemáá 20-21.

Bè tu wè Tináaṅti weè tu kuwenniku

¹ Kuyie nyóó ðòò kutenkù bè tu wè Tináaṅti kòò bomu, ke bonè Kuyie nke tú Kuyie. ² Bè tu wè Tináaṅti ò do bonèmu Kuyie nkù yóó ðòò dii mōnni kutenkù. ³ Kuyie nwe ndòñè ðèè kó ðimáa bo ðemou, ðemare í ðòò kòò kpa. ⁴ Mufòmmu do bo weè mieke, kè ðe kó mufòmmu tú kuwenniku ke mí benitibè. ⁵ Kuwenniku mímu dibìnni mieke bá dibìnni í na ke kù ðátinné. ⁶ Kuyie ntōnnímu onití mǎu kòò yètirí tu Isãã, ⁷ kòò kàtení, ke náké benitibè kuwenniku kpéi kè ðe bo yie nkè bèe keè kèntá kuwenniku. ⁸ Isãã do í tú o mómṁmu nkuwenniku, ò do kàtení ke bo náké kuwenniku kpéi nke. ⁹ De kó kuwenniku kuù mǎa do tú kuwenniku mómṁmōnku, kùù kàtení kutenkù ke mí benitibè bémou.

¹⁰ Bè tu wè Tináaṅti ò do bomu kutenkù, Kuyie nwe ndòñè kutenkù, kutenkù me nyí ò banté. ¹¹ Ò kàtenímu o nitibè borè, bá bè í ò cǎuté. ¹² Bèè me nhò cǎuté kòò tá, ò bè dúómṁmu muwèrimú kè bè náá nKuyie nkó ibí. ¹³ Kuyie nyí bè peité onití peímè kù bè dúò mmufòmmu pāmṁmù mmu.

¹⁴ Bè tu wè Tináaṅti weè náá nhonití ke kàtení tí borè ke tōní mesàa nnè timómṁanti, kè tí yà o kpeti o cice Kuyie nhò dúú ntí wenwe wèè bo omáa. ¹⁵ Isãã ò náá nweè kpéi nke tú: Ntenè, n di náá nke tú wèè n tūnní, ò n kpeñinèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo.

¹⁶ Weè tí dúú ndemou, ke tí dúú mmesàa mmebotí mebotí. ¹⁷ Mǎyiisi weè tí náké Kuyie nkó ikuú kè Yesu tí tōní Kuyie nkó mesàa nnè timómṁanti. ¹⁸ Òmǎu í yà Kuyie, ku Bire ðèè bo ðemáa, ke kù bonè ðeè te kè tí kù yíété.

Isãã-Batiisi kó mutómṁú

(Wènté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Duku 3:1-18)

¹⁹ Ntenè Sedisademmu eí kó bekótibè do tōnní ikuú niùbè nè Defiibe Isãã borè, kè bèe beke Isãã ò tú wè, kòò bè tēñné tí. ²⁰ Ò do í bè sōnne, ò do bè nákému mpáíí

ke dō: Mii í tú Kirisi. ²¹ Kè bè dō: A tú we náke? A tú Edii ñweà? Kòò dō: N yí tú Edii. Kè bè dō: A tú Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò ñweà? Kòò dō: Ǿ. ²² De mǎnni kè bè dō: A né tú we? Ti náké kè ti kò nkénáké bèè ti tǎnní. ²³ Kè Isāa bè náké ke dō: Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò Esaii do náá mmii kpéi nke tú: Oniti mǎu kó metammè péú dikpáá miéke ke tú: Tǔntenè ti Yiè nkó kuce.

²⁴ Bè do tǎnni bè Isāa borè bè do tú Fadisiṛbe mbe. ²⁵ Kè bèè wēte kóò beke ke dō: Kāa í tú Kirisi, a me nyí tú Edii, a me nyí tú Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò, dè nè dōmmè kàa āā bàtémǔ? ²⁶ Kè Isāa bè tǔnné ke dō: Mí ndi āā bàtémǔ nè menie mme, omǎu né bomu di cuokè di mu nyí yé wè. ²⁷ O n tǔnnimu m me nyí tǔðke m bo ũtémè o neùti kó mutáá.

²⁸ Demǎu memme dè do dǎari Betannii nwe Suditṛé kó kukó nyáa Isāa do āā dè bàtémǔ.

Isāa-Batiisi nàkémè Yesu kpéi

²⁹ Kè dēe wenté kè Isāa yà Yesu kòò kèrini kòò béi nke dō: Ntenè Kuyie mpebii dii dèi benitibè kó meyei. ³⁰ N di náá nweè kpéi nke ke tú wèè n tǔnní, ò n deunèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo. ³¹ M mómmu n do í ò yé. N né kòtení ke āā benitibè bàtémǔ nè menie mme kè dè bo yie nkè Isidayeeri be è banté.

³² Kè Isāa béi nho kpéi nke dō: N yà Muyaánsààmú cùténí mèmme ke ñnkè ke dōnnè dikpetinónkperi ke còmǔú o ñnkè. ³³ Nh ǝ í nhò yé Kuyie nkùu n tǎnni kè nh āā bàtémǔ nè menie, kuù n náké ke tú kè n yà kè Muyaánsààmú cùténí wèè ñnkè, wèè yóò nhāā bàtémǔ nè Muyaánsààmú. ³⁴ N de nyà ke náá nke tú ò tu Kuyie mBire.

Yesu yumè o tancòumbè kètibè

³⁵ Kè dēe wenté, kè Isāa wēteni ò wee borè nè o tancòumbè bèdébè. ³⁶ Kè Yesu mpēnké kòò ò yà ke dō: Ntenè Kuyie mpebii.

³⁷ Kòò tancòumbè bèdée keè ò béi ntì, kètǔnne Yesu. ³⁸ Kè Yesu wēte kényà bè ò tǔmmè ké bè beke ke dō: Di wanti ba? Kè bè dō: Okóti, yé a ā dè? ³⁹ Kòò dō: Kòtenni kè di bo yà nh ā dè.

Kè bèè kote kényà ò ā dè, ké nhò bonè de kó diyè. Dè do sǎ ntewebiètè puoti mēnāā ndi kuyuoku.

⁴⁰ Simǎo Pieri nantè Āntidee, wèè do tú bèè do kèè Isāa béimmè kètǔnne Yesu be kóò mǎu. ⁴¹ Kè Āntidee máánè ò kóò kóti Simǎo kóò náké ke dō: Ti yǎmu Kirisi, Kuyie ntááté wè,

⁴² kóò niité Yesu borè kè Yesu nhò wùò nkébéi nke dō: A tú Simǎo nwe Sonaasi kó debire, di mmònni bè bo nda yu ke tú Sefaasi, dèè tu: Ditári.

Yesu yumè Fidipu nè Natannayeri

⁴³ Kè dēe wenté kè Yesu nkòri Kadidee kéconè Fidipu kóò náké ke dō: N tǔnne.

⁴⁴ Fidipu do tú Betisaidaa ei kou nwe, bè peitè dè Āntidee nè Pieri. ⁴⁵ Kè Fidipu máánè Natannayeri kóò náké ke dō: Ti yǎmu Mǎyiisi nè Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò bè náké wèè kpéi, Yesu Nansareti kou Sosefu kó debire.

⁴⁶ Kè Natannayerii ò beke ke dō: Dèmarè sàarè bo na kényènni Nansareti miékaà? Kè Fidipu ò tǔnné ke dō: Kòtení kényà.

⁴⁷ Kè Yesu yà Natannayeri kòò kèrini kòò béi nke dō: Isidayeeri mómmu ntú yie, ò í mǎke siyáábisi. ⁴⁸ Kè Natannayerii ò beke ke dō: A n yǔtè de? Kè Yesu dō: N do da yǎmu a kari dii mǎnni diteyuu, kè Fidipu mu nyí da yu. ⁴⁹ Kè Natannayeri dō: Okóti, a tú Kuyie mBire nde, Isidayeeri be kóò kpáati. ⁵⁰ Kè

Yesu dà: N da nàké mèè kpéí nke tú n da yà, a kari dii m̀ǹni diteyuu, deè te kàa tá a bo yà d̀marè dierè deè p̀èèté die. ⁵¹ M̀mmuò nwe n di náámmè di bo yà tiweti kpetémè kè Kuyie nt̀rè d̀kù ke cuutiní Onit̀bire Ìnkè.

2

Yesu d̀d̀ t̀i dieti ketiti

¹ Kè de mm̀ake yewe ỳt̀aati kè mupot̀òm̀ bannii ànné Kanaa, Kadidee kó kutempè nkè Yesu ỳ ndè bo. ² Kè bè m̀nkèe ỳ Yesu nè o tancòumbè de kó mupot̀òm̀ banni. ³ Kè menaà ndeè kè Yesu ỳ ò nàké ke d̀: Menaà òndónté. ⁴ Kè Yesu ò nàké ke d̀: N ỳ, f̀s̀ bá n nàké n dò nké d̀d̀ t̀! M̀ m̀ǹni mu nyí t̀ùkè.

⁵ Kòo ỳ nàké betòmbè ke d̀: Kòò di nàké t̀, di t̀ d̀d̀ timou.

⁶ Ke s̀ nsicee de bo sikuò, bè maánè s̀ yetárè, Sifube do s̀ uté s̀ menie nkéhòunè bemaà kébántè Kuyie. Bá t̀, t̀ do bo mbo dítiribè tekòutè (100). ⁷ Kè Yesu nàké betòmbè ke d̀: Píennè sicèe sii mmenie.

Kè bèe s̀ píe nféi féi. ⁸ Kòò d̀: Ỳenténè di m̀m̀ǹni kéduò nwèè ni dibanni kó mutòmmú.

Kè bèe ò duó. ⁹ Kòo ỳáké menie mmèè naá mmenaà, nhò í mbanté de kó menaà nyènní de, kè betòmbè bie me nyé ke yé bèè dómè de kó menie. ¹⁰ Wèè ni dibanni kòo ỳ wèè tóu ò pokù kóò nàké ke d̀: Betòbè s̀ keté kétotí menaà mmèè naati mèmme kè benitibè muò nke deè bè né totí mèè í naati mesàà nkè f̀ ndèntènè menatimè!

¹¹ De kó tidietí Yesu d̀d̀ t̀ Kanaa, Kadidee kó kutempè mmieke, t̀i t̀i tiketiti, ò d̀d̀ t̀, ke benke ò kpeñnimè, kòo tancòumbè dakee nhò tá.

¹² De kó difònkúò kè Yesu kòte Kapennaummu nè ò ỳ nè ò neí nè ò tancòumbè ke d̀ yewe sàmpò.

Yesu do bètimè bəpotambè Kuyie nc̀ètè mieke

(Wénté Matie 21:12-13 nè Mariki 11:15-17 nè Duku 19:45-46)

¹³ Sifube kó dibanni bè tu di diyentébanni kè dii t̀ónní kè Yesu kòte Sedisademmu, ¹⁴ kéyà benitibè kè bè fiiti inààke nè ipe nè sinónkpeé Kuyie nc̀ètè kó kudankù mieke nè bedíticeetibè kè bè kàri tábùribè také. ¹⁵ Kòo d̀d̀ kuhò didàù, ké bè bèti bemou nè be nàake nè be pe ke díé bedíticeetibè díití kébuò mbe tábùribè, ¹⁶ kénáké bèè fiiti sinónkpeé ke d̀: Túóténè di teré kéyè, di báa d̀d̀ n cice c̀ètè kupotaa nkpete.

¹⁷ Kòo tancòumbèe dentení t̀i wàri ke tú: N Yiè nKuyie n d̀mu a c̀ètè kè de n tuò mmuháá nkòme.

¹⁸ Kè Sifube ò beke ke d̀: D̀d̀ tidietí mati kè t̀i banté ke d̀ nha m̀ake kuce ke bo na kéd̀d̀ a mè ndòd̀ de.

¹⁹ Kè Yesu bè t̀ènné ke d̀: P̀ntènè Kuyie nc̀ètè kè n wète ké t̀e maá yewe ỳt̀aati mieke. ²⁰ Kè Sifube d̀: Tinti maá Kuyie nc̀ètè t̀e yebie nsipisinaà nè yèkuò kè f̀ nné bo t̀e mmaá yewe ỳt̀aati miekaá?

²¹ Yesu do náá Kuyie nc̀ètè kpéí nke yé nho m̀mmuò nwe. ²² Yesu ỳánté dii m̀ǹni kòo tancòumbèe dentení ò sòò t̀i béimmè, kéyie nKuyie nnáàn t̀i wàri, nè Yesu nàké t̀.

Yesu yémè t̀i bo onit̀i yèmmè mieke

²³ Yesu bo dii mǎnni Sedisademma diyentɛbanni kɛ benitibɛ pɛuu yà ò dǎdri tii dieti kɛ nhò tá. ²⁴ Yesu me nyi mbɛ tá ke yé ò yémɛ be yemmɛ bɛmɔu. ²⁵ Dɛ do í dǎ mbɛɛ ò nàkɛ oniti dǎmmɛ, ò do yému nè omáá tii bo oniti yemmɛ miɛke.

3

Yesu nàkɛ ti Nikodemmu

¹ Oniti mǎu wɛɛ do bo Fadisiɛbe kó fɛnafɛ miɛke, kòo yetiri tu Nikodemmu, kòò tu Sifube kóò kótí. ² Kòo kɔte keyènkɛ makɛ Yesu borɛ kɛbéi nke dǎ: Okótí, ti yému ke dǎ nKuyie nkuu da tǎnni kàa bo ti nàkɛ ku náaanti, ke yé òmòu báa namɛ kédǎ ò mɛ ndǎdri tii dieti kɛ Kuyie nyi ò bonɛ. ³ Kɛ Yesu ò nàkɛ ke dǎ: N yóò da nàkɛ timóm̄m̄nti nti, kɛ bɛ í peitɛ oniti mɛpǎmmɛ ò báa na kɛyà Kuyie nkɛpǎatiyuu. ⁴ Kɛ Nikodemmu dǎ: Bɛ bo yíme kɛwɛte kɛpeitɛ onitikótí? Ó bo na kɛwɛte kɛta o yǎ pǎuti kɛ bɛɛ ò peitáá? ⁵ Kɛ Yesu ò tɛɛnɛ ke dǎ: Timóm̄m̄nti nti n da nàkɛmɛ, kɛ bɛ í peitɛ oniti nè menie nnɛ Muyaánsààmù ò báa na kɛta Kuyie nkɛpǎatiyuu miɛke. ⁶ Oniti peitɛ wɛ tu oniti nwe kɛ Muyaánsààmù peitɛ wɛ tu Muyaánsààmù kou. ⁷ Dɛ báa da di n da nàkɛmɛ ke tú: Di dǎ mbɛ di peitɛ mɛpǎmmɛ. ⁸ Kuyaa kù ò nfuuti kù dǎ kɛɛ bíkɛ nkɛ, kàa yo kù nampúmɛ, a me nyi yé kù itɛni dɛ yoo kù kàri kɛ. Muyaánsààmù peitɛ wɛ o kɛpɛɛ me ndò. ⁹ Kɛ Nikodemmu dǎ: Dɛ yóò yíme kédǎ? ¹⁰ Kɛ Yesu dǎ: Fǎ nwɛɛ tu Isidayɛɛribe miɛke ikuó wǎábɛ kóò kótí a í ti yéá? ¹¹ N da náa mmóm̄muɔ nwe: Ti náa ti yé ti nti nè ti yà ti, di me nyi dǎ kɛ ti yie. ¹² Kɛ n di náa kutenkù kɛpeti kɛ di í tá, di bo yíme kɛntá n di náa ndii mǎnni kɛɛnkɛ kɛpeti? ¹³ Òmòu í dɛkɛ kɛɛnkɛ kɛ dɛ í tú Onitibire, dɛɛ cùtɛni kɛɛnkɛ. ¹⁴ Mɔyiisi do cǎninɛ mɛɛ boti femátiwǎáfɛ dikpǎa miɛke, mɛɛ boti nku bɛ yóò baakɛmɛ Onitibire kudǎu kɛcóm̄nɛ. ¹⁵ Dɛ mǎnni bɛɛ ò tá kɛ bɛ mmǎke mufòm̄mu mùu bo sǎa. ¹⁶ Ke yé Kuyie mmɛnke dǎkɛmɛ kutenkù, ke duɔnni ku Bire dɛɛ bo demáa, kɛ bɛɛ dɛ tá bɛ báa kù, bɛ mmǎke mufòm̄mu mùu bo sǎa. ¹⁷ Kuyie nyi duɔnni ku Bire kɛ dɛ bo bekɛnɛ kutenkù, kù dɛ duɔnni kɛ dɛ bo kù dɛɛtɛmu. ¹⁸ Wɛɛ tá Kuyie mBire kù báa ò bekɛnɛ, wɛɛ me nyi dɛ tá kù ò bekɛnɛ ke dɛɛmu, ke yé ò yetɛmɛ Kuyie mBire dɛɛ bo demáa. ¹⁹ Nte Kuyie mbeɛnti tú ti: Kuwenniku kǎtɛnɛmu kutenkù kɛ benitibɛ dǎkɛ dibiinni kɛ dɛ pɛɛtɛ kuwenniku, ke yé be dǎdri mɛ tumɛ mɛyime. ²⁰ Wɛɛ dǎdri mɛyɛi nhò í dǎ kuwenniku, ò ò mbo dibiinni miɛke nke, ò dǎdri mɛɛ yɛi nyàa bo feitɛ mɛɛ kpɛí. ²¹ Wɛɛ me ndǎdri dɛɛ wenni ò ò mbo kuwenniku miɛke nke kɛ benitibɛ bo yà ò dǎdri mɛ Kuyie ndó dɛ.

Yesu nè Isāa-Batiisi

²² Yesu nè o tancòumbɛ kɛ bɛɛ kɔte Sudee kó kutempɛ nke dǎ yɛwe sám̄p̄s kòo àà benitibɛ bàtɛmmù. ²³ Dɛ mǎnni kɛ benitibɛ pɛu nkɛrini Isāa borɛ kòò bɛ àà bàtɛmmù Enɔ, Sadimmu takɛ, ke yé menie ndɛ sūmɛ. ²⁴ (Dɛ mǎnni kɛ bɛ mu nyi kɛpɛtinnɛ Isāa.)

²⁵ Sifu mǎu nè Isāa-Batiisi tancòumbɛ kɛ bɛ nnei Isāa àà wɛɛ bàtɛmmù kpɛí. ²⁶ Kɛ bɛɛ kɔte kɛnákɛ Isāa ke dǎ: Okótí, nè wɛ di sòò bo Suditɛɛ kó nyàa, a sòò náa nwɛɛ kpɛí, wɛɛ àà bàtɛmmù kɛ benitibɛ bɛmɔu kàri o borɛ. ²⁷ Kɛ Isāa bɛ tɛɛnɛ ke dǎ: Oniti mǎke dɛ Kuyie nkuu dɛ nhò duó. ²⁸ N sòò di nàkɛmu weti weti ke dǎ: Mfi í tú Kirisi, Kuyie ntáatɛ wɛ, n niitɛni ke bo nàkɛ o kpɛí nke. ²⁹ Oniti ò

ntããtè wè kàriní, ò bo kotení dii mǎnni ò bo ti náké demou. ²⁶ Kè Yesu dǎ: Mí nwèè da náánnè, míi ò tú.

²⁷ De mǎnni kòo tancóumbè wètení, ke nsó mbè nàà, kè dèè bè di, bè me nyí ndááti ke beke onitipòkù wanti mù yoo Yesu ò náánnè mùu kpéí.

²⁸ Kòo nitipòkùu yóu ò dúu deborè kèwète dihei kénáké ke dǎ: ²⁹ Kòtènni kèyà wèè n náké n dǎò dèè kó dimáà, Kiriši bo nní nwe.

³⁰ Kè beñitibèè ítení kékòtení Yesu borè.

³¹ Ke nsó kòo tancóumbè ò bàà nke tú: Okóti, a báá dià? ³² Kòo bè náké ke dǎ: N kó mudii di í mù yé.

³³ Kòo tancóumbè mbékú betòbè ke tú: Òmòu weè sàà ò duó nkòò dià?

³⁴ Kè Yesu bè náké ke dǎ: N kó mudii tú m bo dǎòmè wèè n tǎnni ò dǎ dè, kédeè mutómmù ò n duó mmù. ³⁵ Díndi tú betààbè kpaá bènàà kè tidiiti bi, mi nné di náámmu ke tú: Wénténè depaa tidiiti bimù ke baa mukǎu. ³⁶ Wèè kǎu tidiiti ò mǎkemu ò kó tiyeti, ke tíkí tidiiti mufòmmu mùu bo sǎà mu kpéí. Wèè buòti nè wèè kǎu be wèi dimáà ndi. ³⁷ Kè dè dò mmemmè tii nááñti tú yie mbuòti kòo tǎu kǎu, tí tú timómmǎnti nti. ³⁸ N di tǎ nkè di kǎu tii diiti dí í ti kúúti, betòbè bèè tí kúúti ke di dèi.

³⁹ Kè Sammarii kòbe péuu yie nYesu, onitipòkù bè náké mèè kpéí nke tú: Ò n nákému n dǎò dèè kó dimáà. ⁴⁰ Kè bèè kotení Yesu borè kóò bántè ke dǎ wè nkpaá, kòo yie nkénkpaá ke dǎ yewe yèdèè. ⁴¹ Kè kusùkùu keè ò bè nàà nti kèyie nké nhò tá, ⁴² kénáké onitipòkù ke dǎ: De í tú a ti náké tí, tii te kè ti yie koò tá. Tí mómmǎmbe ti kèèmu ò náámmè ke bantè ke dò nhò tu kutenkù kumòu kó Odeétiwè.

Yesu miékùnnemè onitidièwè birè

(Wénté Duku 7:1-10, 17:5)

⁴³ Yewe yèdèè kó difònkúò kè Yesu íté kénkòri Kadidee. ⁴⁴ Bá nè ò do me mbéímmè ke dǎ: Bè ǎǎ í ndé Kuyie mpáanàñti nááñtò mòu ò eì mièke. ⁴⁵ Ò tǎkòo dii mǎnni Kadidee kè bèè ò couté mesàà, ke yé bè do kòtemè diyentébanii Sedisadèmmu kèyà ò dǎò dè.

⁴⁶ Kè Yesu íté kékòte Kanaa ò do cèète dè menie nkè mèè naá mmènaà, ke sǎ nhonitidièwè mòu dè bo ke yènni Kapennaummu, kòo birè mǎ. ⁴⁷ Kòo keè kè bè tú Yesu ítení Sudee ke tǎkèni Kadidee, kòo kòte kóò bántè ke dǎ: M birè dèè mǎ nke duúnnè mukǎu, tí kò nkàa dè miékùnnè. ⁴⁸ Kè Yesu ò náké ke dǎ: Kè n yí dǎò tidieti nè medòòrimè càmmè di ǎǎ í ntá! ⁴⁹ Kè weè nitidièwè nhò báa nke tú: Okóti! Tí kò nkè m birè mu nyí kú. ⁵⁰ Kè Yesu ò náké ke dǎ: Kò! Nkàa birè miéttému.

Kòo yie nYesu ò náké tí kékété, ⁵¹ kénkúnti, kòo tǎmbèè ò co kóò náké ke dǎ: A birè miéttému.

⁵² Kòo bè beke ke dǎ: Dè dè tǎúke ǎmmǎnni? Kè bèè ò náké ke dǎ: Ò weè miéttému tewebiètè mèmáà mǎnni.

⁵³ Kè debirè cicee bantè ke dǎ Yesu weè ò náké dii mǎnni ndi ke dǎ: A birè miéttému. Wenwe nè ò cǐètè kòbe kè bèè yie nkéntá Yesu.

⁵⁴ Yesu do yíe kédòò tii dieti dérìnti ò ítení dii mǎnni Sudee ke wètení Kadidee.

5

Yesu miékùnnemè wèè mǎ nyebie nsipísitáati nè yèni

¹ De kó difònkúò kè Sifubee ánnè dibanni mari Sedisadèmmu kè Yesu kòte. ² Kè dibòri mari bo kè bèè di tu Ipe kó dibòri, kè kubinku makù dè bo kè bèè kù yu nè ebèdee ke tú Betesitaa, kè bèè kù cèète tifiiti tinùmmù. ³ Kè bemuòmbè péu

duó ti miéke, tiyũònti, nè yekpĩè nè tihòùti. [Bè do ò mbaa menie mbo nampemè mme, ⁴ ke yé Kuyie ntõnni mari do ò ò cúténimè kénampe menie nkòo muõnti wèè niité ke ta, wèè miété, bá kòo m̀o mmùù m̀ammú boti.] ⁵ Kòo niti m̀ou dè bo ke m̀o nke tũ̀ke yebie nspisitàati nè yèni. ⁶ Kè Yesu ò yà kòò duó, kòo banté ò dè bomè kè dè m̀ante, kòò beke ke d̀: A dó kémietáà? ⁷ Kòo muõntii ò t̀ènné ke d̀: Okóti n yí m̀ake òm̀ou wèè bo n tanné kubinku miéke, kè menie nnapme kè nh àri ke bo ta ot̀ou wèè ò ò niité ḱeta. ⁸ Kè Yesu ò nàké ke d̀: Ítè! Túóté a mièkù kékété.

⁹ Dende bàm̀bà nkòò miété ḱetúóté o mièkù kékété.

Dè do tú teompùtè yìè ndi. ¹⁰ Kè Sifubee ò nàké ke d̀: Dè cimu a bo ntòmè a mièkù teompùtè yìè. ¹¹ Kòo bè t̀ènné ke d̀: Wèè m mièkùnnè, wèè yè n túóté m mièkù kékété. ¹² Kè bèè ò beke ke d̀: Weninwe wèè me nyè?

¹³ Dè kòo niti me ndo í yé wènwe, diñni dii do sũ kè Yesu taroo di miéke.

¹⁴ Dè kòò difõnkúò kè Yesu ò yà Kuyie nc̀fètè miéke kòò nàké ke d̀: A me mmietémè a t̀énke báa d̀ò meyei, dedierè yàa bo da tuakeni.

¹⁵ Kè dè kòo niti kate kénáké Sifube ke d̀: Yesu wèè m mièkùnnè. ¹⁶ Dè m̀nni kè Sifube nkpannè Yesu wè ò mièkùnnè mèè kpéi nteompùtè yìè. ¹⁷ Kè Yesu bè nàké ke d̀: N cice p̀immu mutõmmú sáà kè m múnke p̀i.

¹⁸ Kè Sifube ndó kòò kùò, dè í tú ò d̀ò mèè kpéi ndèè ci teompùtè yìè máá, ò yè mmèè kpéi nho cice tú Kuyie nke erinè omáá Kuyie.

Kuyie nduómmè ku Birè muwèrimú

¹⁹ Kè Yesu bè t̀ènné ke d̀: N di náá mmómumu nwe, debire í d̀ori demarè nè demáá. Dè wùò nkè dè cice d̀ori dè, dè dè nd̀ori. Dè cice d̀ori dè dè múnke dè nd̀ori. ²⁰ Debire cice dè d̀omu ke dè benkú ò d̀òri dèè kó dimáa demou, ke yóò dè benke mutõmmú diemù, kè dèè mù d̀ò kè dè di di. ²¹ Cice Kuyie nduó mmèè boti kè becírìbè yánni, mèè boti nku debire duómmè mufõmmu dè mù dónè wè.

²² Cice Kuyie nyí bekùnè òm̀ou, kù duó nku Birè nde muwèrimú mumou, kè dè bo bekénè benitibè. ²³ Kè benitibè bemou déúkùnnè debire, kéndõnnè bè déúkunkomè dè cice. Wèè í déúkunko debire ò í déúkunko dè cice wèè dè tõnni.

²⁴ Kè Yesu yíé kébèi nke d̀: N di náá mmómumu nwe, wèè kemmu n náantì ke dó wèè n tõnni ò m̀akemu mufõmmu mùò bo sáà, bè báa ò bekénè. Ò yèmu mukũù mmiéke ke ta mufõmmu miéke. ²⁵ N di náá timómumanti nti, dè m̀nni tũ̀ke ke dèèmu, kè becírìbè bo keè Kuyie mBire tammè, kè bèè mè keè kè bè nfòù sáà. ²⁶ Cice Kuyie mmàke mèè boti mufõmmu, mèè boti nku kù duómmè ku Birè mufõmmu kè dè mù m̀ake. ²⁷ Kòò dè duó mmuwerimú kè dè bo bekénè benitibè ke yé dè tímè Onitibire. ²⁸ Dè báa di di, dè m̀nni duunnimú kè becírìbè bo keè Onitibire tammè, ²⁹ ḱyanté ḱyènni ifõti miéke. Bèè d̀òri mesàà nkè bèè ta mufõmmu miéke, bèè d̀òri meyei nkè bèè bè bekénè.

Yesu í wanti benitibè nhò sánti

³⁰ N yí yóò na kédòò timati nè m máá, m bekù n cice yè nni mbekù mèmme, kè m beénti weti ke yé n yí wantimè kédòò n dó dè. N d̀ori wèè n tõnni ò dó dèndè.

³¹ Kè m̀i náa m máá kpéi n náantì bá ntú timómumanti. ³² Ot̀ou m̀ou wèè náa n kpéi, kè n yé ke dò nhò náa nti n kpéi nti tu timómumanti. ³³ Di tõmmu benitibè Isāā borè, kòò nàké ò yé ti timómumanti ònkè. ³⁴ N yí dó bèè nàké n kpéi, m b́i nyIsāā kpéi kè dè bo yie nkè di cootému. ³⁵ Isāā do dõnnè fitirè nde ke miité, kè di yie nke yànkè sámpò o wenniku miéke. ³⁶ M p̀i mmùù tõmmú deumu ke p̀ètè Isāā kõmu, muò benkú ke dò nKuyie nni ntõnni. ³⁷ N cice wèè n tõnni ò

nàámmu n kpéí. Di í kèè o tammè diyìè mari, di me nyí ò yà diyìè mari. ³⁸ O náànti í kari di mieke, ke yé di í támè ò tónni wè. ³⁹ Di féi ntùì wàri kè di yèmmè dò ndi bo pété ti mieke mufòmmu mùò bo sáà, tìì me nni nti tìì nàà n kpéí. ⁴⁰ Di me nyí dó kékòtení m borè kèpété mufòmmu.

⁴¹ N yí wanti benitibè nni nsántí. ⁴² N di yému, kè di í dó Kuyie. ⁴³ N cice weè n tónni bá di í n cauté, kòò tòu mòu kòtení nè omàà di bo ò cauté. ⁴⁴ Di bo yíme kéntá, dindi bèè wanti ditàbè kó yesāā, ke í wanti Kuyie nkuu máà di sante. ⁴⁵ Di yèmmè bá ndo mmù yóó di sei nKuyie mborè, Məyiisi di yie nwèe kpeti weè yóó di sei. ⁴⁶ Kè di mènke do nyiemmu Məyiisi kpeti di na nyiemmu n kpeti, ke yé ò nàkémè mfi kpéí. ⁴⁷ Di né í me nyiemme Məyiisi wàri tì, di bo yíme kénye n kpeti.

6

Yesu duómmè kè pèè sūū

(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Duku 9:10-17)

¹ Kè Yesu sénté Kadidee kó menie mbè tu mè Tiberiyati me kó diyáà. ² Kè benitibè péu nhò tū mbè yà mèè kpéí kòò miekúnko bemuəmbə ³ kè Yesu deke ditari kénkari nè o tancóumbè. ⁴ Ke sò nSifube kó dibanni bè tu di diyentébbanni kè di duunní. ⁵ Kè Yesu yà ditfnni kè di kòriní o borè kòo beke Fidipu ke dè: Ti bo donté de mudii kè ditfnni dii ndi? ⁶ Ò do yému ò yóó doəmə ke né beke Fidipu ke bo yà ò bo ténné tì. ⁷ Kè Fidipuu ò ténné ke dè: Bá kè ti donténè dibenni tómmu díítí pèèbè, dè bá nsànnè bá wè ò bo pétémè tewétitè.

⁸ Kè Yesu tancóumbè kóò mòu Āntidee, Siməo Pieri nantèe ò nàké ke dè: ⁹ Dedapùmbire marè mòke die mpèèbè bènùmmù nè siyī sidəsi, dende né bo doò ba kunitisükù kuu? ¹⁰ Kè Yesu dè: Duónnè kè bèe kari.

Ke sò ntímúti dè bo kè bèe karoo ti ìnkè, bè do bo mbo sikəupísìnùmmù (5000). ¹¹ Kè Yesu cauté pèèbè kəsānte Kuyie nké bè totí nè siyī bè dó mèè botí. ¹² Bè di dii mōnni kénsànnè kè Yesu náké o tancóumbè ke dè: Tíinnè yewétiyè yèè kpaá, kè dimari báa feti.

¹³ Kè bèe yè tíí nkè yèe píe yemómmùyakè tepíítè nè yedèè.

¹⁴ Kè bèe yà Yesu dòò dè ke dè: Onitì yie mmènke tú Kuyie mpāānāānti náāntò nwe, kù yē nwèè kòriní.

¹⁵ Kè Yesu nsó mbè dó kòò pī ntikpàti nè muwērímú, kèwēte kédeke ditari o máà borè.

Yesu kètémè menie nyīnkè

(Wénté Matie 14:22-33 nè Mariki 6:45-52)

¹⁶ Kuyuoku mōnni kòo tancóumbèe kote menie mborè, ¹⁷ kédeke kudabekù kénsenti Kapennaummu bíékè, ke sò ndè biite kè Yesu mu nyí wētení be borè. ¹⁸ Kè kuyaakperikú makúu íté kénfuuti ke íinku yenéfinfirè. ¹⁹ Dè do bo nsó mbè tūòke cidòmétiribè bènùmmù yoo bèkuà, kénya Yesu kòò kéroo menie nyīnkè ke bè tóóntoo kè kufōwaa mbè pī. ²⁰ Kè Yesu bè nàké ke dè: Mí nwe! Kufōwaa mbáa di pī.

²¹ Kè bè ndó kòò tùóténè kudabekù kénya bè pānke tūòkemè bè kòri kè.

Bèè do wanti Yesu pèè kpéí

²² Kè dèe wenté kè bèè kpaá menie nyáà bè wee ité dè, kè bèe dentení kudabekù wee dè bomè kumáà ndi, kè Yesu tancóumbèe kù ta kéité bá ò í néí. ²³ De mōnni

kè tidabæeti mati bonni Tiberiyati kētuakení Yesu wee sântæ dè Kuyie mpéé kpeí kè bèe dè cááké. ²⁴ Benitibè banté dii mǎnni ke dò nYesu nè o tancòumbè bè í dè kpaá keta de kó tidabæeti kékote Kapennaummu o wammù.

Yesu weè tu mudii mùu duò mmufòmму

²⁵ Bè yà dii mǎnni Yesu kóo beke ke dò: Okóti, a tùòkení diæ òmmǎnni? ²⁶ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: N di náá mómumu nwe, di n wanti ke naati ke yé di wee cáákémè pǎébè kénsànnè, dè í tú di yà mèè kpeí n dǎori dè. ²⁷ Di bá mpí mmutómму mudii mùu yóo cake mu kpeí, mpínnè mùu í yóo cake mu kpeí, mùu yóo di duò mmufòmму mùu bo sáá. Onitibire dó ké mu ndi duò nke yé o cice Kuyie nhò cànnemè koò duò mmuwērímù.

²⁸ Kè bèe ò beke ke dò: Ti dò nkédòò ba ke pí nKuyie ntómму? ²⁹ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Kuyie nkó mutómму tú di bo ntámè kù tǎnni wè. ³⁰ Kè bèe ò beke ke dò: A bo na kédòò ònti dieti kè ti yà ke né ntá, a bo na kédòò òmmu tǎmmú!

³¹ Ti yembè do dimu mǎnni dikpáa mieke, kéndònnè tì wǎrimè ke tú: Kù bè duò nkeínkè kó mudii kè bè di. ³² Kè Yesu bè tǎnné ke dò: N di náá mmómumu nwe, dè í tú Mǎyisi weè di duò keínkè kó mudii, n cice weè di duò keínkè kó mudii mómumu. ³³ Kuyie nduò mùu dii tú wèè cùténí keínkè ke duò mmufòmму kutenkù. ³⁴ De mǎnni ke be dò: Okóti, níti duò nde kó mudii sáá. ³⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Míi tú mudii mùu duò mmufòmму, wèè kǎtení m borè dikònni ténke báá ò pí, wèè n tá sinéyēi ténke báá ò pí. ³⁶ M mè nti ndi nàké: Di n yàmu, di me nyí tá. ³⁷ N cice n duò mbè bεmǎu bè kǎrinímu m borè, m me nyí yóo yete òmǎu! ³⁸ Ke yé n cùténímè keínkè ke bo dǎò wèè n tǎnni ò dómè mme, dè í tú m mómumu n dómè. ³⁹ Wèè n tǎnni ò í dó n fétinne ò n duò mbè kóò mǎu, ò dó n duò nke bèe yántému diyie sǎnni yie. ⁴⁰ N cice dó bèè kó dimáa yà debire ke dè tá bè mmǎkemu mufòmму mùu bo sáá, kè dǎe duò nke bèe yánté diyie sǎnni yie.

⁴¹ Kè dǎe yonke Sifube Yesu yí mèè kpeí nhò tú mudii mùu cùténí keínkè. ⁴² Kè bèe dò: Sosefu kó debire nde, kè ti yé o cice nè o yǎ, ò bo yíme kéna ke dò o cùténí keínkè.

⁴³ Kè Yesu dò: Bá nhǔntínè dimáa. ⁴⁴ N cice wèè n tǎnni, kòò í yǔǎnni òmǎu, ò báá na kékǎtení m borè, kè n duò nkóo yánté diyie sǎnni yie. ⁴⁵ Kuyie mpǎánáahti náanbè páte mieke tì wǎri ke tú Kuyie mbo bè duò nyitié. Wèè kèè Cice tié nke í yie nweè kǎriní m borè. ⁴⁶ Dè í tú n yē nhòmǎu yà Cice Kuyie, wèè iténí Cice Kuyie mborè weè kù yà. ⁴⁷ N di náá mmómumu nwe, wèè n tá ò mǎkemu mufòmму mùu bo sáá. ⁴⁸ Míi tú mudii mùu duò mmufòmму. ⁴⁹ Di yembè do dimu mǎnni dikpáa mieke nè memme ke ku. ⁵⁰ Mudii mùu cùténí keínkè muu tú muu, wèè mù di ò báá kú. ⁵¹ Míi tú mudii mùu cùténí keínkè ke duò mmufòmму. Kè wèè di de kó mudii ò yó nfòumu sáá. N yóo pá mùu dii tú n kǎnti, n yóo mu mpá kè dǎe yie nke benitibè nfòu.

⁵² Ò béi mmemme, kè Sifube nínei bεmáa mediè nke tú: Ò bo yíme ke ti duò nho kǎnti kè ti cááké.

⁵³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N di náá mmómumu nwe, kè di í cááké Onitibire kǎnti ke yà de yíi ndi bá mmǎke mufòmму. ⁵⁴ Wèè cáa n kǎnti ke yǎ n yíi weè mǎke mufòmму mùu bo sáá, kè n yóo duò nkóo yánté diyie sǎnni yie. ⁵⁵ Ke yé n kǎnti tii túmè mudii mómumu, kè n yíi ntú menie mmómumu. ⁵⁶ Wèè cáa n kǎnti ke yǎ n yíi weè n taunè, kè nh ò taunè. ⁵⁷ N cice wèè n tǎnni ò fòumu

sáà, ke te kè n fòu. Mèè botí nku wèè càà n kònti m bo ntemè kòò nfòu. ⁵⁸ Míi tú mudii mùù cùténí kèínkè, mù í wèínnè di yembè do di mù kékú. Wèè bo di de kó mudii ò bo nfòu sáà.

⁵⁹ Kapennaummu kó kutííntouku miéke nke Yesu do nàkémè de kó tináaanti.

Yesu tancòumbè mabè do ò yetemè

⁶⁰ Bè kèè dìi mǎnni Yesu béimmè de kó tináaanti kòo tancòumbè sùkùbè dò: De kó tináaanti yóumu, we mbo na ké ti yie.

⁶¹ Kè Yesu banté ti kəkénèmè o tancòumbè, ké bè beke ke dò: Tí di kəkénèmàà? ⁶² Dè né bo ndi dómme di bo yà dìi mǎnni kè Onitibire deèti ò do bo kè nè dimǎnni? ⁶³ Muyaánsààmù mùù duò mmufòmму, tikǎnti í dǎori dèmarè, tináaanti n di nàké ti tú Muyaánsààmù mmu ke fòu. ⁶⁴ Bèmabè di miéke me nyí ti tá. Yesu do yému nè dimǎnni bèè í ò tá, nè wèè yóó ò fité.

⁶⁵ Kè Yesu yíe kébéi nke dò: Deè kpéi nte kè n di nàké ke tú òmòu í yóó na kékətení m borè kè n Cice í ò yūšnní.

⁶⁶ De mǎnni kòo tancòumbè besùkùbèè ò yóu bá bè ténke í nhò néinnè. ⁶⁷ Kè Yesu beke o tancòumbè tepíitè nè bedé ke dò: Dínidi í dó kéitáá? ⁶⁸ Kè Siməo Pierii ò tǎínné ke dò: N Yie nkè ti da yóu ti bo kəte we mborè? Fšš məkè tináaanti tíi duò mmufòmму mùù bo sáà. ⁶⁹ Tí támu ke banté ke dò nha tú wèè kpa meyei, Kuyie ntšnní wè. ⁷⁰ Kè Yesu bè nàké ke dò: Míi di tǎatè diməu tepíitè nè bédébè, nè memme di miéke kòò məu tu dibəð.

⁷¹ O do náá Sudaasi Siməo Isikadiyoti kó debire kpéi nke, o tancòumbè tepíitè nè bédébè kòò məu wèè yóó ò fité.

7

Yesu néi do í yie nho kpəti

¹ De kó difšnkúò kè Yesu nícenti Kadidee kó kutempə mmiéke, ò í nyie nke kəte Sudee, ke yé Sifube do wantimè ke bo ò kúò. ² Ke sš nSifube kó dibanni bè tí di titouti kpəri di tššnní. ³ Kòo néi ò nàké ke dò: Kəte Sudee kàa tancòumbè múnke yà a dǎori dè. ⁴ Wèè dš bèè ò yíétè ò šš í ndǎori dèmarè disəri, benke a dǎorimè kè bè da yà.

⁵ (Yesu néi múnke do í ò tá.)

⁶ Kè Yesu bè nàké ke dò: M mǎnni mu nyí tùəke, dínidi borè yemərè yeməu tú yesàayè nye. ⁷ Kutenkù kəbe báá na ké ndi níi, bè níimmu mí, ke yé m bè náammè ke tú bè dǎorimè í wenni. ⁸ Kətenè dibanni, mí m mu nyí kəri, m mǎnni mu nyí tùəke.

⁹ O bè nàké memme kédeè kénkpaá Kadidee.

Yesu do tiəmmè Kuyie ncštè miéke

¹⁰ Kòo néi kəte dibanni kòò múnke kəte, ò me nyí nyie nkénfeí. ¹¹ Kè Sifube nhò waà ndibanni miéke ke tú: Yé ò borè?

¹² Kè bè ínnè o kpéi nkè bèmabè tu onitisaàwè nwe, kè betəbè tu ò sounte benitibè mbe. ¹³ Bá òmòu í nnáá nho kpéi kè dè feí, ke yé bè do démè Sifube kó bəkótibè.

¹⁴ Kè dibanni kó yewee toté ye cuokè, kè Yesu ta Kuyie ncštè kénduò nyitié mbenitibè. ¹⁵ Kè dèe di Sifube kè bè mbékú bəmáá ke tú: O yíme ke yé Kuyie nnáaanti mié mboti ò me nyí ti bebíí? ¹⁶ Kè Yesu bè tǎínné ke dò: N di náá ntí í tú n kpəti, wèè n tšnní weé ti te. ¹⁷ Wèè dš kéðəð Kuyie ndó dè, ò yóó bantému

kénsà kè n nàá nti tú Kuyie nkpeti yoo m mómmuò n kpeti. ¹⁸ Wèè nàá nhomáá kpeti ò wanti o kó disānni ndi, kè wèè waa nwèè ò tōnni o kó disānni ò í nàá ntīmati tii tu siyāābisi. ¹⁹ Mōyiisi di nākému Kuyie ntannà, di kóo mōu me nyi yè tū, dè yīme kè di dós kè n kuò?

²⁰ Kè ditīnni ò tēnné ke dō: Dibòò dii da ta, we ndó ke da kuò? ²¹ Kè Yesu bè nāké ke dō: M pī mmutōmmú mùmāā ndi kè dè di di. ²² Mōyiisi wèè duò mucāmmú kó ikuó, dè me nyi tú wèè keté mucāmmú, mù bonèni di yembè borè nde, nè memme kè di yie nke òò cānté oniti bá teompùtè yie. ²³ Kè di yie mMōyiisi dōú ndii nùu ke òò cānté debire bá teompùtè yie, ba nkprí nné te kè di mieke m péi m miekūnne mēè kprí nhoniti teompùtè yie? ²⁴ Di báá mbekùnè mebatiimè, di mbekù ke tū ntimómōnti.

²⁵ Kè Sedisademmu kōbe mabè nnáá nke tú: Dè í dò mbè wanti wèè niti nwe ke bo ò kùòà? ²⁶ Nte we ke nāá mbá ò í sari kè bè ò wúónko. Bekótibè sàà bo mbantému ke do nhò tú Kirisāā? ²⁷ Ti yēmu oniti yie nyēnni dè. Kirisi bo tuakeni dii mōnni òmōu í yó nyé ò bonni dè.

²⁸ Kè Yesu ntiè mbenitibè Kuyie ncīētè mieke kēpīēké ke dō: Di yē ndi yé ñ yēnni dèà? N yí kōtení nè m mūā, wèè n tōnni ò tu timómōnti yie nwe, di me nyi ò yé. ²⁹ Mí nh ò yēmu ke yé m bonimè wèè borè kè wèè n tōnni.

³⁰ De mōnni kè bè ndó kóò pī, òmōu me nyi nhò kááké, ke yé o mōnni mu ndo í tūākemè. ³¹ Kè kusūkūu yie nho kpeti kēnnáá ke tú: Kirisi bo tuakeni kēdōò dēmarè kè dēe pēētè oniti yie nkperāā?

Bè tōmmè tihāāpōnti kè ti bo pī nYesu

³² Kè Fadisīēbe keè bè ūnti ūntimè o kprí, ke náké Kuyie ncīētè kó benitibè, kè bèe dake kētō ntihāāpōnti kè ti bo ò pī. ³³ Kè Yesu bè nāké ke dō: N yó nkpaá ke di bonèmu kè dèe yie sāmōpò kè n kò nwèè n tōnni o borè. ³⁴ De mōnni kè di n wammú kēmōnté, ke yé di í yóó namè kékote m borè.

³⁵ Kè Sifube mbékú bēmāā ke tú: Ò yóó kote ke, kè ti né báá ò yā? Ò sàà yóó kote kēntiè Sifube bèè cīēté bēmbē ke bo Kerekibe cieā? ³⁶ Ò me mbéi tii náānti ke tú: Ti bo ò wammú ke báá ò yā, ke báá na kékote ò borè, ti tú ba?

Menie mēè duò mmufōmmu

³⁷ Dibanni denni dii yie kè benitibè nsū kè Yesu cómmú ditīnni cuoké kēpīēké ke dō: Kè sinéyēi bo wè, wèe kōtení m borè kēyā! ³⁸ Wèè yie n kpeti, menie mmèè duò mmufōmmu mē bo mpūō nho mieke kēndōnnè ti wārimè.

³⁹ Yesu do nāá Muyaānsāāmú kprí nke, bèè ò tá bè yóó pété mù. Muyaānsāāmú mu ndo í kōtení ke yé Yesu mu ndo í dēkemè kēnkè.

Bè nēnnimè Yesu kprí nkētóté yetīrè

⁴⁰ Kè benitibèe keè de kó tināānti ke dō: We nniti mēnke tú Kuyie mpāānāānti náāntò nwe.

⁴¹ Kè bēmbè ntu Kirisi nwe, kè betōbè tu: Kadidee nwe Kirisi dò nkéyēnnimèà? ⁴² Tí í wāri ke tú Kirisi dò nkéyēnni Dafiti kó kufuku mieke nke kè bèe ò peitè Betideemmu Dafiti kó diheā?

⁴³ Memme kè ditīnni toté Yesu kprí. ⁴⁴ Kè bēmbè ndó kóò pī, òmōu me nyi nhò kááké.

Bè tōmmè tihāāpōnti kè ti bo pī nYesu

⁴⁵ Kè tihāāpōnti wētoo ikuó niùbè nè Fadisīēbe borè, kè bèe bè beke ke dō: Dè yīme kè di í ò pīnni.

46 Kè tihāāpōntii bè tēñné ke dò: Ti mu nyí yà wèè náaànti dōnnè oniti yiè nkpeti. 47 Kè Fadisīēbe bè beke ke dò: Di múnke yie nkè bè di soutémaà? 48 Di yà kè ti kó bekótíbè kòò mǎu yoo Fadisīē mǎu kòò yie nho kpetaà? 49 Bèè yie nho kpeti bè í yé Mǎyiisi kó ikuó, bè tu Kuyie nc̄s̄ bēmbē.

50 Ke s̄s̄ Nikodemmu Fadisīēbe kóò mǎu wèè do kǎte keyènkè makè kǎyà Yesu kòò dē bo kēbéi nke dò: 51 Ti kó ikuó yē nti níí bekénēmu oniti kòo náké o kpeti, kè tí banté ò cààrè mù ke né na kòò kùo.

52 Kè bèè ò tēñné ke dò: A múnke tú Kadidee kou nweà? Wénté mesàà nKuyie nnáaànti kàa bo yà Kuyie mpāānāaànti náaàntò mǎu mu nyí yènnímè Kadidee. [53 Memmè kè bèè cíté kékūū mbe cēī.

8

Bè pī nwèè nitipòkù kòò duónè onitidù

1 Kè Yesu deke Odifiē tǎri, 2 kè pike wēte Kuyie nc̄t̄t̄, kè benitibèe tíí nkòo nkari ke be tiè. 3 Kè ikuó wāābè nè Fadisīēbe tǎnī onitipòkù mǎu kòò cōrínè dit̄f̄nni cuokè, 4 kénáké Yesu ke dò: Okóti, ti s̄s̄ nhonitipòkù yiè nduónè onitidù mǎu nwe kè tí ò pí. 5 Mǎyiisi kó ikuó yē nti níí búótí wèè dǎò me kòò botí yetárè nyè kékúo. A yèmmè dōmmè?

6 Bè do náá mmemme kòo díintemu ke wanti bè bo ò sei ntii ñnkè. Kè Yesu s̄nné kénwāū ketenkè nè ò nóm̄bii. 7 Kè bè baa nsóké kòò bèkú, kòo ínni ò yuu kēbéi nke dò: Di miēke wèè í dǎò meyei nnè ò bomè, wèe keté kòò bōtè dit̄t̄ari.

8 Kéwēte kēsinné kénwāū ketenkè. 9 Bè kèè dii mǎnni de kó tináaànti kényiiti bema bema, kékēténè bekótíbè ke yàa dentenè bebémbè, ke yóu Yesu nè onitipòkù deborè. 10 Kè Yesu ínni ò yuu kēbeké onitipòkù ke dò: Yé bèè da pínni? Òmǎu ténke í dó ké da kuàò? 11 Kòo ò tēñné ke dò: Ǿ ò n Yiè! Kè Yesu ò náké ke dò: M múnke í dó ke da kuà, kǎte, ke ténke né báá dǎò meyei.]

Yesu wèè tú kuwenniku

12 Kè Yesu wēte kēbéinnè dit̄f̄nni ke dò: Mú tú kutenkú kó kuwenniku, wèè n tú nhò bá nkéri dibiinnì, de kó kuwenniku ò kōrínè mufōmmu borè nde.

13 Kè Fadisīēbe ò náké ke dò: A náá nhamáá kpéi nke, a náaànti í tú timómm̄nti. 14 Kè Yesu bè náké ke dò: N náá m mǎá kpéi nke, kè tí tu timómm̄nti, ke yé n yém̄emu m boní dè nè n kōri kè, díndi me nyí yé m boní dè nè n kōri kè. 15 Díndi bekú di nuǎ nwúó ndènde, mí mme nyí bekùnè òmǎu. 16 Kè dè tūðkení ke dō m beké, m bekénè timómm̄nti, ke yé n yí bomè m mǎá, n cice wèè n tǎnni ò m bonēmu. 17 Di kó ikuó miēke tí wārimu ke tú: Benitibè bèdébè yà tí ke béi ntii ò ntú timómm̄nti! 18 N náámmu m mǎá kpéi, nkè n cice wèè n tǎnni kòò náá n kpéi. 19 Kè bèè beke Yesu ke dò: A cice bore? Kòo bè tēñné ke dò: Di í n yé, di me nyí yé n cice, kè di do n yé di na nyému n cice.

20 Yesu do bo Kuyie nc̄t̄t̄ miēke nke, bè ãã dè idiítí ke náá nde kó tináaànti, òmǎu me nyí nhò pí nke yé ò mǎnni mu ndo í tūðkemè.

Yesu nákéme ke tú ò kūnti o cice bo kè

21 Kè Yesu yíé kè bè náké ke dò: N yitimu kè di bo n wammú ke kú di yei mmieke. Di báa na kékote n kōri kè.

22 Kè Sífube nnáa mbemáá ke tú: Ò sàà yóó kuǎ omáá ndaà? Ba nnè tú tí báa na kékote ò kōri kè. 23 Kè Yesu bè náké ke dò: Di tú ketenkè kǎbe mbe, kè n tu kēñkè kou, di tú ku ntenkú kǎbe mbe, mí mme nyí tú kutenkú kou. 24 Dèè kpéi nte kè n di náké ke tú di yóó kú di yei mmieke, ke nsá kè di í yie nke dō n tú n

tú wè, di yóó kú di yei mmieke nke. ²⁵ Kè bèe beke Yesu ke dò: A tú we? Kòò bè tèǹné ke dò: N di nàkému n tú wè nè dimònni. ²⁶ M màkemu tináaànti péu n na nnàké ti di kpéi nnè m bo di bekénè ti, n cice wèè né n tōnni ò tu timómṁanti yie nwe, n kèè ti o borè, n ti nnáa nkutenkú.

²⁷ Bá bèe í mbanté ke dò nhò bè náá nho cice kpéi nke. ²⁸ De mōnni kè Yesu bè nàké ke dò: Di bo dee ndii mōnni Onitibire kudapāāti ínkè di bo banté n tú wè, kébanté ke dò n yí náá ntimaṁti nè m máá, n náá n cice m benke tinti. ²⁹ Wèè n tōnni wè m bonèmu wè í n yóu m máá, ke yé n dōarimè ò dómè mme sáá.

³⁰ Yesu nàké dii mōnni mēmmē kè benitibè péu yie nké nhò tá.

A bo yèmè tidaati mieke

³¹ Kè Yesu nàké Sifube bèè do ò tá ke dò: Kè di yie n náaànti, rídōarinè ti yēmmè, di bo ntú n tancòumbè mómṁambe. ³² Di bo yītè timómṁanti, kè ti di denne tidaati mieke. ³³ Kè bèe ò tèǹné ke dò: Ti tú Abarahammu yaabí nyi, ti í naá nhòmòu kó tidaati diyie mari, a báa na ke dò ti bo yè tidaati mieke. ³⁴ Kè Yesu bè tèǹné ke dò: N di náá mmómṁmuo nwe, wèè dōōri meyei nhò tú meyei nkó kudaakú nku. ³⁵ Kudaakú ɔ̄ɔ í nhā ke bo ku yiè nciētè sáá, teciētè bire deè ɔ̄ r̄bo sáá. ³⁶ Kè n di denne tidaati mieke di mēnke yèmu ti mieke. ³⁷ N yèmu di tumè Abarahammu kó iyaabí, ke né dó ké n ku, di í yie mmèè kpéi n náaànti. ³⁸ Mí n di náá n cice m benke tinti, kè di dōōri di kóò cice di nàké ti. ³⁹ Kè bèe dò: Ti cice tú Abarahammu nwe. Kè Yesu dò: Kè di mēnke do ntú Abarahammu yaabí nyi di na mpīmmu ò do pī mmùu tōmmú. ⁴⁰ N di nàké timómṁanti nti n kèè ti Kuyie mborè kè di dó ké n ku, Abarahammu í dōò me kóò botí. ⁴¹ Di pī ndi cice kó mutómṁmu mmu. Kè bèe dò ti í tú ipocēmbí, ti cice bo omáa ndi, wèe tu Kuyie. ⁴² Kè Yesu dò: Kè Kuyie nkuu ò ntú di cice, di na nni ndómu, ke yé nè ku tii bomè, kè kuu n tōnni, n yí kōtení nè m máá. ⁴³ Ba nte kè di í banní n náaànti? Di to kpeñni mēè kpéi nke. ⁴⁴ Di cice tú dibòò ndi, kè di dó kédòò di cice dibòò dómè. Dibòò tu okòuti nwe nè di bomè, di ɔ̄ɔ í nna kénáké timómṁanti, di náaànti timòu ɔ̄ɔ ntú siyáabisí nsi, ke yé di tumè siyáabisí yiè nwe, siyáabisí cice. ⁴⁵ Mí n náá ntímómṁanti nti, deè te kè di í yie n kpèti. ⁴⁶ Di mieke we mbo benke n dōò mēè yei? N náá ntímómṁanti nti, deè yīme kè di í dó kèyie n kpèti. ⁴⁷ Wèè tu Kuyie nkuu wèe kemmu ku náaànti. Dindi me nyí tú Kuyie nkòbe, deè te kè di í kemmu n náaànti.

Yesu nè Abarahammu we nkótí?

⁴⁸ Kè Sifube ò nàké ke dò: Ti naatimu ti yīmè a tú Sammarii ei kou, kè dibòò da ta. ⁴⁹ Kè Yesu bè tèǹné ke dò: Dibòò mari í n ta, n déúkunko n cice yètiri ndi, dindi me nyí dó ké n déúkunne. ⁵⁰ N yí wanti disānni, Kuyie nkuu dó n sānni kè kuu bekú. ⁵¹ N di náá mmómṁmuo nwe, wèè yie n náaànti ò báa kú.

⁵² Kè Sifube ò nàké ke dò: Di mmōnni ti bantému weti weti ke do ndibòò da ta. Abarahammu kumu kè Kuyie mpāānāaànti náaambè ku, kè f̄s̄ ntú wèè yie nha tié nhò báa kú? ⁵³ F̄s̄ ð̄e ke p̄ēēt̄e Abarahammu wèè kú nè Kuyie mpāānāaànti náaambè bèè kú? A yēmmè do nha tú we?

⁵⁴ Kè Yesu bè tèǹné ke dò: Kè n sānti m máa n sānni bo ndò ndetetirè. N cice wèè n sānti, wenwe di yé nwèè tú di kó Kuyie. ⁵⁵ Di í ò yé, mí mme nhò yèmu, kè n yī n yí ò yé n tú siyáabisí yiè nwe ke di dōnnè, m me nhò yèmu, ke yíé nho náaànti. ⁵⁶ Dè do naatimu di cice Abarahammu n kōriní mēè kpéi, kòò n yà kè diwèi ò pī.

⁵⁷ Kè Sifubee ò beke ke dò: A bie mmu nyí tùòke sipísìnùmmú kàa yē nha yà Abarahammaà? ⁵⁸ Kè Yesu bè tḗnné ke dò: N yó mbo kè bè mu nyí peité Abarahammu. ⁵⁹ De m̀nni kè bèe túóté yētárè ke bo ò bùsítí, kòò m̀ntóo Kuyie ncī̀tè mieke, kòò yè.

9

Wèè do tú kuyū̀̀nkù nè bè ò peitémè

¹ Kè Yesu m̀pēnké kényà onìti màù, kòò tú kuyū̀̀nkù nè bè ò peitémè. ² Kòò tancóumbèe ò beke ke dò: Okóti, ba nte kòò tu kuyū̀̀nkù nè bè ò peitémè? O kó meyei mmeè te yáa o yembè kōme? ³ Kè Yesu bè tḗnné ke dò: Dè í tú o kó meyei mmeè te yoo o yembè kōme, ò yēi kè Kuyie nkuù bo benke ku wērímú o ìnkè. ⁴ Ti dò nképí wèè n tōnni o tōmmú mmu kè diyìe kpáá, dè yóó biitemu bá òmòu tḗnke báa na kēpí mmutōmmú. ⁵ M bo kutenkù mieke ke tú kutenkù kó kuwenniku nku.

⁶ Ò héi mmeeme kédeè kēfī̀tè ketenkè, kédaò titáti kéwaare kuyū̀̀nkù nuò, ⁷ ké kù nàké ke dò: Kòte Sidowee kó kubinku kényuuté (diyētìrì diì tu Sidowee di benkú ke tú: Bè tō nwe.)

Kè kùu kòte kényuuté, kénwētini ke wúó mpáíí.

⁸ O cēpetitòbè nè bèè do ò yē kòò múóte kè bè dò: Dè í dò nwèè do kari wènwè ke m̀óáá?

⁹ Kè bèmabè ntú wènwè.

Kè betòbè tu wèè òke, bè dōmmu.

Kè wenwe tú: Mí nwe m m̀ómmuò.

¹⁰ Kè bèè ò beke ke dò: A yīme ke wènté? ¹¹ Kòò bè tḗnné ke dò: Onìti bè tu wè Yesu wèè d̀ò titáti ke waare n nuò, ke yē í kòte Sidowee kó kubinku kényuuté. Kè n kòte ke yuuté ke wènté. ¹² Kè bèè ò beke ke dò: De kóo nìti bore? Kòò dò: N yí yé ò borè.

Fadisī̀be bèkúmè kuyū̀̀nkù wèè ku wéi

¹³ Ke bèe kòtenè onìti wèè do tú kuyū̀̀nkù ke wènté Fadisī̀be borè. ¹⁴ Teom̀pùtè yìè do ndi Yesu d̀òmè titáti kéwaare o nuò kòò wéi. ¹⁵ Kè Fadisī̀be ò beke ò yīmè ke wènté? Kòò dò: Ò waare titáti nti n nuò, kè n yuuté ke wènté.

¹⁶ Kè Fadisī̀be mabè dò: De kóo nìti í tú Kuyie nkou ke yé ò í tūmmè teom̀pùtè kó iku.

Kè betòbè dò: Wèè màke meyei nho báa na kédaò yìè mmè ndòò tìi dieti.

Mèmmè kè metotímèè ànné be cuokè.

¹⁷ Kè Fadisī̀be yí kébeke onìti ò wéi nwè ke dò: A yèmmè dò nhò tú we? Ke yé ò wéimmè f́ nwe. Kòò bè tḗnné ke dò: Ò tú Kuyie mpā̀ānā̀ānti náā̀ntò nwe.

¹⁸ Nè mmeeme Sifube í nyie nhò do tùmè kuyū̀̀nkù ke wènté kè deè nte kè bèè yúní o yembè, ¹⁹ ké bè beke ke dò: Di bire nde di yē ndeè tú kuyū̀̀nkù nè dè peitémàà? Dè né wū̀̀skémè kòò wènté?

²⁰ Kòò yembè dò: Ti bire nde kòò tu kuyū̀̀nkù nè ò peitémè. ²¹ Ti me nyí yé dè yīmè kòò wènté, yoo wèè ò wéi, bekénè we o m̀ómmuò, ò kòtému ke bo na ké di tḗnné.

22 O yembè do dé Sifube mbe kénnáá mmemme, ke yé Sifube do túmè kè wèè yie nYesu túmè Kirisi Kuyie ntāātè wè, bèè ò bèti kutiintouku mieke. 23 Kè deè nte kòo cīètè kòbe dā: Ò kòtému, bekenè we o mómumu.

24 Kè Fadisiēbe wēte kényúni oniti wèè do tú kuyūñkú ke wènté ke dā: Nákè tímómumanti Kuyie nyiikè, tinti yé ke dō nhoniti yie ntú meyei nyiè nwe. 25 Kòo bè tèñné ke dā: Kòo tu meyei nyiè nyoo ò í ò tu, n yí yé, n yé tímati máa ndi: Nh ò ntú kuyūñkú nku, di nímànni ke wúó. 26 Kè bèè ò beke ke dā: Ò da dōò ba? Ò da wéi nhómme boti? 27 Kòo bè tèñné ke dā: N ti ndi nākému, di me nyi dō kényie, dè yīme kè di dō n wēte kébéi? Yáa di múnke dō kénáá nho tancóumbè mbe?

28 Kè bè nhò sàà nke tú: Fṣṣ tu de kóò niti kóo tancóunti, tinti tú Məyiisi kòbe mbe. 29 Ti yému Kuyie ndo náanèmè Məyiisi, ti me nyi yé yie nyènni kèè bíkè.

30 Kòo bè tèñné ke dā: Dè n dimu di túmè di í yé ò bonni dè, kè weè né n wéi. 31 Ti yému ke do nKuyie nyi cōu meyei nyembè kó mubáammu, bèè kù dé ke dōori kù dómè ku cōu bèè kōmu. 32 Ti mu nyi kèè kòò mōu wéi mbè peitè wè kòò tu kuyūñkú. 33 Kè de kóo niti do í boni Kuyie mborè, ò na bá nna kédōò dèmarè.

34 Kè bèè ò tèñné ke dā: Fṣṣ nwèè tú meyei nyiè nè bè da peitémè, fṣṣ bo ti tiénnáá? Kòò bèti kutiintouku mieke.

Tiyūñnti mómumu

35 Kè Yesu keè bè ò bètimè, kóò yà kóò beke ke dā: A tá onitibiraà? 36 Kòo ò tèñné ke dā: Okóti, yé weè tu wè kè nni nhò tá? 37 Kè Yesu ò nākè ke dā: A ò yàmu weè da náánnè. 38 Kè weè niti dā: N Yiè n támu.

Ke ninkoo Yesu iikè kóò bántè. 39 Kè Yesu ò nākè ke dā: N kòtenèni tibeénti nti kutenkú mieke kè bèè wúó nke bè bo yéi, bèè yéi kè bèè wénté.

40 Kè Fadisiēbe mabè dè bo, kékeè ò náámmè, kóò beke ke dā: Ti múnke tú tiyūñnti ntaà? 41 Kè Yesu bè tèñné ke dā: Kè di do ntú tiyūñnti dè na bá ntú di kó meyetimè, di yèmmè né me ndómme di wúó, deè te kè dè tu di kó meyetimè.

10

Opecēnti sàawè

1 N di náá mómumu nwe, wèè í ta dipètu kó dibòri ke ta kupikù tekù kuduoti ò tu oyúókù nwe, okòlúti. 2 Wèè me nta dibòri weè tu opecēnti. 3 Wèè bàa dibòri ò ṣṣ we nkpété, kòo nyi yu kè ò yo o tammè kòo ò yènnè, 4 kénni kè ò tū nke yé ò yémè ò tammè. 5 Ipe í tū nyi í yé wè, ò nhò cokumu, ke yé ò í yémè ò tammè.

6 Yesu do bè àntému, bè me nyi mbanté ò tu mù.

Yesu wèè tu opecēnti sàawè

7 Kè Yesu yie kébéi nke dā: N di náá mómumu nwe, mū tu dipètu kó dibòri. 8 Bèè kó dimàà keté ke kòtení bè tú beyóóbè mbe, bekòùbè, ipe me nyi yie mbe kpéti. 9 Kè Yesu dā: Mū tu dibòri, wèè ta m borè ò bo cooté, ke ní ta, kényè, kèpété mudii. 10 Oyúókù ṣṣ kòtení ke bo yúúkúmu, ke bo kuò, ke bo cake. Kè mí nkòtení ke bo dúm pe mufómumu kè ò mmù mòke mediè.

11 Mū tu opecēnti sàawè, opecēnti sàawè duò nho fómumu mmu o pe kpéi. 12 Wèè í te ipe ke ò cēmmù idííti kpéi, kòò yà dimanni kè di kèrini, ò ṣṣ yóumu ipe kécokè kè dui pímmú ipe, kè iteli ciété. 13 Ke yé ò cēmmúmè idííti kpéi nke, o kpéti í ò bonè. 14 Mí n yému m pe kè m pe n yé. 15 N cice n yé mèè boti m me nhò

yé ke yé m pe kè ì n yé, kè n duò n fòmmu i kpéí. ¹⁶ M məkemu ipe teì ì mu nyí ta dipetou miéke, n dò nke múnkèe ì kpààkenímu kè ì keè n tammè kéwənné kupəcēnku kumáà, ocēnti omáà.

¹⁷ N cice n dómú, n yóó duò mmèè kpéí n fòmmu, kéwəte ké mù cəuté. ¹⁸ N duò n fòmmu nè mmáà ndi, òmòu báá na ké n kuò, n cice weè n duò nde kó muwərimú, kè m bo duò n fòmmu kéwəte ké mù cəuté.

¹⁹ Nè de kó tináànti kpéí nkè metotímèe wēte kéānné Sifube cuokè. ²⁰ Kè besūkùbè ntú: Dibòò diì ò ta, ò wàátému! Ba nte kè di kemmu o náànti.

²¹ Kè betòbè tu: Dibòò ta wè báá na kénnáà mmie mbotí, dibòò bo na kéwéi kuyòñnkàà?

Sifube do yetemè Yesu

²² Dè do tú muséé nkó dimònni ndi, kè bèe ànné Kuyie ncīètè wénkùmè kó dibanni Sedisademma. ²³ Kè Yesu ñcēnti Kuyie ncīètè kó ditowàà, Sadoməó kó kufiiku miéke. ²⁴ Kè Sifube è cēète, kóò beke ke dò: Òndaà ndi a yóó ti nákéme a tú wè, kè dè ti wenke? Kè fòò tu Kirisi, a ti náké weti weti. ²⁵ Kè Yesu bè tēñné ke dò: N ti ndi nákému bá di í yie, mutómmú m pī mmù nè n cice kó diyètiri muu bēnkú n tú wè. ²⁶ Di me nyí tá ke yé di í tùmè n kó ipe. ²⁷ M pe yomu n tammè kè n yí yé kè ì n tū. ²⁸ Kè n yí duò mmufòmmu mùù bo sáà, ì í yóó kú bitì! Òmòu me mbáá na ké ì fiète n nòutè miéke. ²⁹ N cice wèè ì nni nduó, ò pēētému deməu, òmòu báá na ké ì fiète o nòutè miéke. ³⁰ Mí nnè n cice ti tú onitì omáà ndi.

³¹ Kè Sifube tó aké yetárè ke bo ò bùstí kékuə. ³² Kè Yesu bè nàké ke dò: Di yàmu m pīmmè mutómmú sààmù nè n cice kó muwərimú, òmmu kpéí nke di dómè ké m bústí yetárè kékuə? ³³ Kè Sifube è tēñné ke dò: Ti í dó ke da kuò mutómmú sààmù kpéí, a caàri Kuyie nyètiri ndi. Fó nhonitì kàa tú amáà Kuyie. ³⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Ti wàrimu di kó ikuó pátiri miéke ke tú: Mí nKuyie mmù béi nke yé ndi tú keñkè kəbe mbe. ³⁵ Kè ti wàri ke tú kù do náánnè bè tú keñkè kəbe ti me nyí yóó na ké ti kù. ³⁶ Kuyie nné tātè mínwe ke n tónni kutenkú miéke, di bo yīme ke dò n caàri Kuyie nyètiri, n yí mēè kpéí n tú Kuyie mBire? ³⁷ Kè n yí pī n cice kó mutómmú di báá nni ntá. ³⁸ Kè mme mmù pī, nke di í n tá, ntánè tūnké m pī mmù tómmú kè dèe yie nkè dí banté ke dò n cice bo m miéke kè m bo o miéke.

³⁹ Kè bè tó ndó kóò pī nkòo yè kéíté.

⁴⁰ Kékəte Suditēē, Isaã do keté kénhāà dè benitibè batémmú kémbo. ⁴¹ Kè kunitisūkú nkəri o borè ke náá nke tú Isaã í dòò tidietì matì, ò né nàké tì kó dimáà onitì yie nképí tì tú timómmənti nti.

⁴² Deborè kè kunitisūkúu yie nkéntá Yesu.

11

Dasaa kúmè

¹ Dasaa do tú Betannii kó dihei kou nwe kòò tábè bo bèdébè, Maari nè Mariti, kè Dasaa muəke. ² Dasaa tāu Maari wèè do còu nYesu naacəi tūdaàri kéūténè o yùti, wèè tāu Dasaa do muəke. ³ Kòò tábèe tó nkè bèe náké Yesu ke dò: Ti Yiè nha népo wèè mə.

⁴ Kè Yesu keè de kó tináànti ke dò: De kó muməmmú í yóó ò kùə, mù pèitnke yóó déúkunnə Kuyie nyètiri ndi, kénte kè bèe sante ku Bire.

⁵ Yesu do dómu Mariti nè Maari nè Dasaa mediè, ⁶ kékeè Dasaa mòmme kénkpáá ðeborè ke dò yewe yèdéè, ⁷ kénáké o tancòumbè ke dò: Ti wētēnè Sudee. ⁸ Kòo tancòumbè ò nàké ke dò: Okóti, dè mu nyi m̀ntē Sifube sòò dómè ké da kuò kàa tu ti kè wētaà? ⁹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Diyiè òmáá tewebiètē mefitímē tepítē nè mèdémē mme, kòò m̀ou kèrì kuyie nhò báá bété, ke yé ò wùómmē kuwenniku kùu bo kutenkù. ¹⁰ Kòò m̀ou me nkèrì keyènkè ò bo bété ke yé ò í makémē kuwenniku.

¹¹ Yesu béi mmemme kédeè ke dò: Ti népo Dasaa yé nke duómu, m me nkòrimu ke bo ò èntē. ¹² Kòo tancòumbè dò: Ti Yiè nkòò yé nke duómu ò yóó m̀istému.

¹³ Yesu do dó ké bè nàké Dasaa kúmē mme, kè bembē yèmmē né ndò ò náa mmunòndómmú kpéí nke. ¹⁴ De m̀onni kè Yesu bè nàké páíi ke dò: Dasaa kúmu. ¹⁵ Dè né n naatimu di kpéi n yí bomè ðeborè dè bo yiemme kè di nni ntá. Tí kòtenè ò borè.

¹⁶ De m̀onni Tomaa wèè do tú detáátēbire kòo nàké betòbè ke dò: Ti kòtenè kéwènnèné ti Yiè nkékú.

Yesu duómmè kè Dasaa yáńté

¹⁷ Kè Yesu m̀bo tuòkoo Betannii ke ś mbè k̀unné Dasaa kè dè màke yewe yènáà. ¹⁸ Betannii do í d̀etirinè Sedisademmu, dè bo m̀bo cidómétiribè bètàati. ¹⁹ Kè Sifube yènni péu kékòtení ke bo ðou mMariti nè Maari be tãũ kũũ.

²⁰ Mariti kèè dii m̀onni Yesu kèróomè, kè Maari nkari teciētē kòo kòte kòò co, ²¹ kòò nàké ke dò: N Yiè nkàa do m̀bo die n tãũ na ba nkú. ²² N né yému ke do nkàa beke ti Kuyie kù bo ti d̀ò. ²³ Kè Yesu ò nàké ke dò: A tãũ yóó yántému. ²⁴ Kè Mariti dò: N yému ke dò mmukúkéyántímù yiè, diyiè s̀onni yiè ò bo yánté. ²⁵ Kè Yesu ò nàké ke dò: M̀i tu mukúkéyántímù ke tú mufómmu. Wèè n tá ò bo nfòu bá kòò ku. ²⁶ Bèè kó dimàà n tá bè báá kú bitì. A ti yienaà? ²⁷ Kè Maritii ò t̀éńné ke dò: N Yiè, n tãmu ke dò nha tú Kirisi Kuyie mBire dèè kòtení kutenkù miéke.

²⁸ Ó béi memme kédeè kékòte kéwèe Maari ke dò: Ti Yiè nkòtení ke da yu.

²⁹ Kè Maarii ité mecāā nkénkòri Yesu borè. ³⁰ Yesu mu ndo í ta dihel miéke, ò do kpaá Mariti do ò co dè nde. ³¹ Sifube bèè do bonè Maari kòò báá nkè bèe yà ò itémè mecāā nkóò t̀unne kè be yèmmè dò nhò kòri kufōti borè nde ke bo kuó.

³² Kè Maarii tuòke Yesu borè kénínkóo ò iikè kóò nàké ke dò: N Yiè, kàa do m̀bo die n tãũ na bá nku.

³³ Kè Yesu yà ò kuòmmè, kè Sifube múnke kuò, kòo yèmmèe caàrè mediè nkè mesémmèe ò pī. ³⁴ Kòo beke ke dò: Di ò k̀unné de? Kè bèe ò t̀éńné ke dò: Ti Yiè nkòtení kèyà.

³⁵ Kè Yesu kuó. ³⁶ Kè Sifube dò: Wénténè wè ò d́ m̀èè botí.

³⁷ Kè bèmabè ntú: Wenwe wèè wéi nkuyũònkù ò na bá nna kédàò t̀imatì kè Dasaa báá kúá?

³⁸ Kè Yesu yèmmèe wēte kécaàrè kòo kòte kufōti borè. Bè do kù keú ditári ndi képoò nditári. ³⁹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Pootenè ditári! Kè Mariti, ocì tãũ dò: N Yiè, nhò bo ncààrè, diyiè naanni ndi yíe nè bè ò k̀unnémè. ⁴⁰ Kè Yesu ò t̀éńné ke dò: N da nàké ti, kàa ti tá, a bo yà Kuyie nkó tikpeti.

⁴¹ Kè bèe pootē ditári, kè Yesu bóútē keínkè ke dò: N Yiè nda d̀óunnè mutómmú a d̀òòmè n da m̀o ti. ⁴² N yému ke dò nha ðòri n da békú tìi kó dimàà, nné béi memme kè dè bo yie nkè benitibè bèè m murí kè beè nyé ke dò nf̀òò n t̀onni.

⁴³ Ò b́eí m̀m̀m̀m̀e ḱe d́e ḱe ṕi ḱe ḱe d̀: Dasaa ỳǹǹǹí!

⁴⁴ K̀oò c̀í ỳǹǹǹí k_e f̀í ǹt̀i ỳàà t̀i o naàc̀èi ǹè o ǹo u ǹè o ìk̀k̀e, k̀e Yesu b̀è nàk̀e k_e d̀: F̀í ǹt̀eǹè w_e k̀oò ít̀é.

B̀è do ẁènǹm̀è d̀i ǹùu k_e bo kuò Yesu

(Ẁént̀é Matie 26:1-5 ǹè Mariki 14:1-2 ǹè Duku 22:1-2)

⁴⁵ K̀è Sifube b̀èè do boǹè Maari ḱéyà Yesu d̀ò d̀è, b_e m̀i k_e k̀e b_e s̀u k̀u b̀èè yie ǹYesu. ⁴⁶ K̀è b_e k̀o b̀è mab̀è k_e k_e ḱe nàk̀e Fadisìb̀e Yesu d̀ò d̀è. ⁴⁷ D_e m̀ònǹi ikuò ǹùb̀è k̀o b_e k̀ò t̀ì b̀è ǹè Fadisìb̀e k_e b̀è t̀i dibeénǹínǹi d̀ièr̀i k_e d̀: T̀i ỳó ỳí m̀è? Oǹt̀i yie m̀m̀è nd̀òòr̀im̀è tidièti p̀éu? ⁴⁸ K̀è t_i ỳó k̀òò m̀è d̀òòr̀i b_e ǹit̀ì b̀è b_e m̀o u bo yie n_ho k_peti, k̀è Odommu k̀ab̀e k_e k_e ǹi, ḱe p̀ònt_e Kuyie ǹc̀ìt̀è ḱe t_i k_e t_i èi.

⁴⁹ K̀è b_e k̀òò m̀o u b̀è tu ẁè Kayifu, ẁèè do t̀u ikuò ǹùt̀i d̀ièẁè d_e benni, k̀òò b̀è nàk̀e k_e d̀: Di í bant̀é. ⁵⁰ Di í ỳé k_e d̀ò nd̀è t̀u di k̀o m̀esàà m̀m̀è oǹt̀i òm̀áà bo k̀úm̀è kubot̀i k_péí, k̀è kubot̀i kum̀o u coot̀áà? ⁵¹ Ò do í nàá nd_e k̀o t̀i nàa ǹt̀i ǹè o m̀óm̀m̀u, ò do m_e ǹt̀úm̀è ikuò ǹùt̀i nwe d_e k̀o dibenni, k̀è Kuyie nduò nk̀òò ǹnàá Yesu ẁèè ỳó k̀úm̀è kubot̀i k_péí. ⁵² D̀è í t̀u Sifube m̀áà k_péí n_kè ò ỳó k̀úm̀è, ò d̀ó ḱéẁènǹé Kuyie m̀b̀i n_yi k̀è ì nàá n_honit̀i òm̀áà.

⁵³ D_e k̀o d̀iyiè ndi Sifube ẁènǹm̀è d̀i ǹùu k_e bo kuò Yesu. ⁵⁴ Bá ò t́en_k_e í nyie nḱen_fèi Sifube m̀i k_e, ḱe k_e t_e d_i h̀èi d̀ì bo dik_pàà m̀i k_e k̀è b̀è d̀i tu Efadayimmu, ḱe n_kè m̀bo ǹè o tancòumb̀è.

⁵⁵ K_e s̀s̀ ndiyent̀èbanni t̀òònǹi k̀è b_e ǹit̀ì b̀è k̀òr̀i Sedisad_e m̀m̀u, k_e bo ẁènk̀unne b_e m̀áà k̀è dibanni n_e tuò_kenì. ⁵⁶ K̀è b̀è n_wanti Yesu, k_e békú betòb̀è Kuyie ǹc̀ìt̀è t̀è m̀i k_e k_e t̀u: Di ỳèmm̀è d̀ò nhò bo k_e t_e ǹi dibannaà?

⁵⁷ Ikuò ǹùb̀è ǹè Fadisìb̀e do nàk̀é m_e k_e t̀u k̀è ẁèè ò yà, ẁèè nàk̀é k̀è b̀è ò p̀i.

12

Maari do còúmm̀è t̀u d̀ààr̀i Yesu naàc̀èi

(Ẁént̀é Matie 26:6-13 ǹè Mariki 14:3-9)

¹ D̀è do k_pàá y_e w_e ỳèkuò ndi diyent̀èbannii bo tuò_kením̀è, k̀è Yesu k_e t_e Betannii, Dasaa, ò do duò nk̀è ẁèè ỳánt̀é o c_iè. ² K̀è b̀è ò ànǹè kupòòk̀u, k̀è Mariti m̀b̀è àà tidiiti Dasaa ǹè betòb̀è k̀è b̀è k̀ari ǹè Yesu k̀è b̀è yo. ³ K̀è Maarii t̀u t̀é t̀é t̀u d̀ààr̀i natiẁè ẁèè donku ỳó, ḱe k̀oú Yesu naàc̀èi, ḱé t̀è ǹè o ỳùt̀i, k̀è kufòòkuu d̀átinǹè t_e c̀ìt̀è t_e m̀o u. ⁴ Yesu tancòumb̀è k̀òò m̀o u Sudaasi Isikadiyoti ẁèè ỳó ò fité k̀òò b́èi n_kè d̀: ⁵ D̀è d̀òm̀m̀è k̀òò c̀àk_e d_e k̀òò t̀u d̀ààr̀i, t_i na b́áà nhò fité dibe ǹi tòm̀m̀u d̀í t̀i, ḱe p̀amm̀u b_e c̀ìr̀ib̀àà?

⁶ D̀è í t̀u m̀esémm̀è do ò boǹè b_e c̀ìr̀ib̀è k̀òò ǹnàá m̀m̀m̀m̀e, ò do t̀u oyúòk̀u nwe k̀è ẁèè n_tou idí t̀i k_e yuuku d_e m̀i k_e. ⁷ K̀è Yesu ò nàk̀e k_e d̀: Ỳó w_e, ò còu nd_e k̀òò t̀u d̀ààr̀i n_kunním̀u k_péí n_kè. ⁸ B_e c̀ìr̀ib̀è ỳó ndi boǹè m_e s̀áà, m̀i m̀m̀è n_yí ỳó nhà k_e di boǹè.

Ikuò ǹùb̀è k̀o b_e k̀ò t̀ì b̀è d̀àk_e m̀è k_e bo kuò Dasaa

⁹ K̀è Sifube p̀éu k_e Yesu boǹè Betannii, ḱé t̀i n_ko k_e bo yànè Dasaa Yesu do duò nk̀è ẁèè ỳánt̀é. ¹⁰ K̀è ikuò ǹùb̀è k̀o b_e k̀ò t̀ì b̀è d_e k_e bo kuò Dasaa. ¹¹ K_e ỳè ẁèè do tem̀è k̀è Sifube p̀éu b̀è ỳó ḱè t̀u m_e Yesu.

Yesu do kòrim̀è Sedisad_e m̀m̀u k_e d_e k_e disàmmar`mbii

(Ẁént̀é Matie 21:1-11, Mariki 11:1-11, Duku 19:28-40)

¹² K̀è d_e wenté k̀è b_e ǹit̀ì b̀è b̀èè k_e t_e ǹi diyent̀èbanni Sedisad_e m̀m̀u k̀è b̀èè k_e Yesu ḱe r̀oò m̀è, ¹³ ḱe k̀ò t̀i tipuont_i ḱe k_e t_e k̀òò c_o ḱe m̀p̀i k̀u k_e t̀u: M̀esàà ǹǹi m_boǹè Isidaye r̀ib_e k̀òò k_pààt_i ẁèè k_e r̀iǹi ǹè t_i Yiè nk̀o diyè t̀i r̀i.

kuù kpénkùnnε be to,
 bè yàà bo yà mèè kpéí nnè be nuò,
 kébanté kè be yèmmèε ceete
 kè kùu bè miékùnnε.

⁴¹ Esaii do yà Yesu kó tikpeti nti kénnaá nho kpéí.

⁴² Kè Sifube kó bekótíbe péuu yie nYesu bá dè né í nfeí, Fadisīēbe yàà bo bè bèti mèè kpéí kutíintouku. ⁴³ Kε yé bè do dómè benitibè kó yesāā nye kè dè pēēté Kuyie nkperi.

Yesu náahti bo ti bekénè

⁴⁴ Kè Yesu píēkéké kε dā: Wèè n tá dè í tú ò tá mí nwe m máá ò támu wèè n tōnní. ⁴⁵ Wèè n yà ò yàmu wèè n tōnní. ⁴⁶ Kè Yesu dā: N tú kuwenniku nku ke kōtení kutenkù miεke, kè wèè n tá ò bá mbo dibūnni miεke. ⁴⁷ Kòò mōù kèè n náahti ke í dōari ti yèmmè mū í yóó ò bekénè, ke yé n yí kōtenímè ke bo bekénè kutenkù, n kōtení ke bo kù deetému. ⁴⁸ Wèè n yete ke yete n náahti, n náahti tii yóó ò bekénè diyie sōnni yìè. ⁴⁹ Kε yé n yí náámmè m mómumu n kpēti, n cice wèè n tōnní weè n duò n dò nkénáké ti benitibè kè ti mbè tié. ⁵⁰ N yému ke dò nhò yē n náké ti tu mufōmmu mùù bo sāā mu kpēti nti, deē kpéí nte kè n náà nhò yē n náké ti máà.

13

Yesu dūmè o tancòumbè naàcèi

¹ Kè diyentébanni ntú nanke kè Yesu banté ke dò nho mōnni tūðke ò bo ítéme kētenkè ìnkè kēdeke o cice borè, ò né me ndómè o kōbe bèè bo kētenkè ìnkè, kòò bè benke ò bè dómè mediè.

² Bè yo ndii mōnni ke sō ndibòò dié nke ānnè Sudaasi Isikadiyoti Simō kó debire meyèmmè ò bo fiténèmè Yesu. ³ Yesu me nyémè ke dò nhò bonni Kuyie mborè, ke wēti ku borè, kè kù ò duò ndemōu. ⁴ Kòò íté kédáté o yaàbòri, kébouté kuyààkù ò do bou kù o ka, ⁵ kéānnè meniε ndibuu kéketé kénhōu o tancòumbè naàcèi, ke ūūtīnè kuyààkù ò do bou kù o ka. ⁶ Kétuake Simō Pieri borè, kòò dā: Fó n Yiè, nkè fšò sùté n naàcèi? ⁷ Kè Yesu ò nàké ke dā: Di mmōnni n dōari dè a mu mbáá dè banté, a bo dè banté diyie mari. ⁸ Kè Pierii yete ke dā: A báá sù n naàcèi. Kè Yesu ò nàké ke dā: Kè n yí sù a naàcèi ti bá nkpaá wē. ⁹ Kè Simō Pierii ò nàké ke dā: Kè meimε n Yiè, ndè í tú n naàcèi máá, sūnè n nou nè n yuu. ¹⁰ Kè Yesu ò nàké ke dā: Wèè wūò ò ténke í dò nkéwuò, kòò í sù o naàcèi nsi ke wenke. Díndi wennimu dè né í tú dimōu.

¹¹ Yesu do yému wèè yóó ò fité, kè deē nte kòò dā: Di í wenni di mōu.

¹² Ò sù dii mōnni be naàcèi kēdeè kédáátí o yaàbòri kékaroo bè yo ndè, kè bè beke ke dā: Di banté n dōrāà? ¹³ Di n yu ke tú Okóti, di Yiè, mómumu nwe, n we ntú. ¹⁴ Mí nwèè tú Okóti, di Yiè, kè nh sù di naàcèi, di dò nkéhsúmu ditòbè naàcèi. ¹⁵ N di benke di dò nkéndōari mēmme ditòbè. ¹⁶ N di náá mómumu nwe, otōnti í deunè ò pī nwè mutōmmú, ditōnni me nyí deunè wèè di tš. ¹⁷ Di bantému ò kó medōrimè, mmè dōōrinè dè bo ndi naati.

¹⁸ N yí náá ndimōu ò kpéí, n yému n tāātè bè, tii wāri ti né dò nkédōōmu tii tú: Nè wè ti wē nweè kōnté ke n dokùnè. ¹⁹ M pānke ti ndi nàkémú kè ti mu nyí tūðkení, kè dè tūðkení dii mōnni di nyé ke dò n tú, n tú wè. ²⁰ N di náá mmómumu nwe, wèè cōuté n tō nwè ò cōuté mínwe, kè wèè n cōuté ò cōutému wèè n tōnní.

*Yesu nàkémè wèè yóó ò fité**(Wénté Matie 26:20-25 nè Mariki 14:17-21 nè Duku 22:21-23)*

²¹ Yesu béi mmemme kòo yèmmè caarè mediè nkòò dò: N di náá mmómmu bo wèè di kóò m̀ou wèè yó n fité.

²² Bá o tancòumbè í mbanté ò yè nwè kénwéí wéí betabè. ²³ Yesu tancòumbè kóò m̀ou ò d́ wè mesàà, kòò kàri koò pékénè. ²⁴ Kè Siməo Pierii ò pásiri ke d̀: Beke we ḱyà ò yè nwè nwe. ²⁵ Kòo s̀nnóo kébeke Yesu ke d̀: N Yiè wənninwe?

²⁶ Kè Yesu ò nàké ke d̀: N yóó p̀otè p̀éè tikũnti kédúo nwè nwe.

Memme ò p̀otètè p̀éè kédúo nSudaasi, Isikadiyoti bire. ²⁷ Sudaasi c̀utè dii m̀nni p̀éè kè dibòò ta o yèmmè kè Yesu ò nàké ke d̀: A yóó d̀ò ti, d̀ò ti mecāā.

²⁸ (Ò kàrinè bè ke yo, be kóo m̀ou í mbanté mùu te kòò ò nàké memme. ²⁹ Sudaasi wèè do me ntumè idiítí, kè bèmabè yèmmè ñdò nYesu yè nwèè kote kédonténi dibanni kó mudii mmu, yoo wèè pā dèmarè becírìbè.) ³⁰ Kè Sudaasii c̀utè p̀éè ḱyè mecāā, ke ś ndè urike.

Ditannùu pànni Yesu ti dúo ndi

³¹ Sudaasi yè dii m̀nni kè Yesu béi nke d̀: De m̀nni t̀àkemu kè Onit̀bire bo déúk̀unne de yètiri, kédéúk̀unne Kuyie nkperi. ³² Kè Onit̀bire déúk̀unne Kuyie nyètiri, Kuyie mmúnke bo déúk̀unne de kperi bàmbà. ³³ M bí, n yí yó nkpaá ke di bonè kè dèe m̀nte. N yitimu kè di bo n wammú kémónté, n nàké ti Sifube n ti ndi náá, di báa na kékote n k̀ori kè. ³⁴ N di nàké ditannùu pànni ndi, n dónè ditabè. N di d̀ke mèè boti íme ndónè ditabè. ³⁵ Kè di d́ ditabè, memme bè bo bantémè ke d̀ ndi tú n tancòumbè.

*Yesu nàkémè Pieri ò yóó ò pàrikémè**(Wénté Matie 26:31-35 nè Mariki 14:27-31 nè Duku 22:31-34)*

³⁶ Kè Siməo Pierii ò beke ke d̀: N Yiè a k̀ori ke? Kè Yesu ò t̀ènnè ke d̀: A báa na ké n neinè bàmbà, dè yóó yému kàa n t̀unnə. ³⁷ Kè Pierii ò beke ke d̀: N Yiè, ba nte kè m báa na ke da neinè bàmbà? N yiemmu ke bo kú a kpéí. ³⁸ Kè Yesu ò t̀ènnè ke d̀: A mènke yè nha bo kú n kpéínáa? N da náá ḿmmu nwe, tekote bo nyóó kuó nkàa pàrikè kuce mètàāti ke tú a í n yé.

14*Yesu wèè tu kuce*

¹ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Di yèmmè báa caarè. N t̀ánè Kuyie nké nni ntá. ² Mefiè nsūmu n cice c̀ètè, kè dè do í d̀ò memme nna bá mbéi. N kũnti ke bo tũnte di yó mborè nde. ³ Kè n kò ke tũnte di yó mborè, m bo wètení ke di túóté kè dí m̀bo m borè. ⁴ Di yému n kũnti kè, ke yé kuce.

⁵ Kè Tomaa d̀: N Yiè, ti í yé a kũnti kè, ti bo yíme kényé kuce? ⁶ Kè Yesu ò nàké ke d̀: Mii tu kuce, nè timómmənti, nè mufómmu. Om̀ou í k̀ori n cice borè ke í yé m borè. ⁷ Kè di do n yé di na nyému n cice, di me nhò yému ke ò yà.

⁸ Kè Fidiipuu béi nke d̀: N Yiè, nti benke a cice kè dè nti sannè. ⁹ Kè Yesu ò t̀ènnè ke d̀: M me ndi bonè dii daà a mu nyí n yíétàa? Wèè n yà ò yàmu n cice. Dè d̀omme kàa tú n da benke n cice? ¹⁰ A í tá ke d̀ò n cice bo m miéke kè m bo o miékaa? N di náá ntii náaanti í tú n kpeti, n cice wèè bo m miéke wèè pí nho t̀ómmú. ¹¹ Nni ntánè m bomu n cice miéke kòo bo m miéke, kè di me nyí n tá tú nni ntánè m pí mùu t̀ómmú. ¹² N di náá mmómmu nwe, wèè n tá ò bo pí mmut̀ómmú m pí mmù kè mù ndeu kèpèètè m pí mmù ke yé n kũntimè n cice

borè. ¹³ Di bo mao dèè kó dimàà nè n kó diyètìrì, m bo dè dòò kédéúkunnè n cice yètìrì. ¹⁴ Kè di mao dèmarè nè n kó diyètìrì m bo dè dòò.

Wèè n dós wè nyíé n kó tináàntì

¹⁵ Kè di n dós mpínnè n tannò. ¹⁶ M bo bántè n cice kòo di duonni obáàntì tòu, kòo ndi bonè sáá. ¹⁷ Wèè tu Muyaánsààmù timómmonnti kòmu, kutenkù kuu nkòbe báá na ké mù còuté, bè í mù wùò mbè me nyí mù yé, dínndi me mmù yému, kè mù di bonè ke bo di miéke.

¹⁸ N yí yóò di yóu kè dí ndò nyiciribí, n wētínímu di borè. ¹⁹ Dè bo yíé sámprò kutenkù kuu nkòbe ténke bá n yà, dínndi me n yóò n yàmu ke yé n fòúmè kè di yó nfòu. ²⁰ Dè kó diyè di bo banté ke dò m bo n cice miéke, kè di bo m miéke, kè m bo di miéke.

²¹ Wèè yie n náàntì ke dōori tì yēmmè wèè n dós, kè wèè n dós, n cice bo nhò dós, kè nní nhò dós kòò benke m máà.

²² Kè Sudii ò beke ke dò: N yíè ndè dòmmè kàa bo ti benke a máà, ke báá benke a máà kutenkù kòbe. ²³ Kè Yesu ò tēnné ke dò: Wèè n dós ò yó mpímmu n náàntì kè n cice nhò dós, kè tí kōtení ké nhò bonè. ²⁴ Wèè í pī n náàntì ò í n dós. N di náà ntii náàntì í tū n kpeti, n cice wèè n tōnni o kpeti nti.

²⁵ N ti ndi nákému ke kpaá ke di bonè. ²⁶ Obáàntì Muyaánsààmù n cice yóò duonni mù n kó difòtìrì mù bo di náké demou, ké di dentè n di náké tì timou.

²⁷ N di duó ndiwèi ndi, n kó diwèi. N yí di ndi duó nkutenkù kuù nkòme, di yēmmè báá caarè, di kōmbùdì báá do. ²⁸ Di kèèmu n di nákéme ke tū n kūnti n cice borè ke wētini. Kè di do n dós dè na ndi naatimu ke yé n kūntimè n cice borè wèè deu ke m pēēté. ²⁹ N ti ndi nákému kè dè mu nyí tūàkení, kè dè bo yie nkè dè tūàkení dii mōnni di ntá. ³⁰ N ténke í yóò di náké timatì péu, ke yé kutenkù kuu nkòò kpààti kērínimè, ò í mōke muwērímù mamù n yīnkè. ³¹ Ò kēríní kè kutenkù kòbe bèè bo banté ke dò n dós n cice ke dōori ò dómè. Íténè kè tí pēēté.

15

Yesu dōmmenè mē o máà mutie bè tū mù fīnyī

¹ Kè Yesu dō: Mī tū fīnyī tie kó dikūnni kè n cice tū wèè mù te. ² Ibake ìi n tukúnè ke í péi ò ì kōūmu, kè ibake ìi péi ke í kēí kè ì bo dōke peitè. ³ Tináàntì n di náké tì dié nke di ciému, kè di wenke páíí. ⁴ Di nni ntaunè kè n di taunè. Kutebaku báá na képeitè ke í taunè mutie. Mèè botí nku di báá na képeitè ke í n taunè.

⁵ Mī tū mutie kūnni kè di tū ibake, wèè n taunè kè nh ò tàunè wèè péi yebe péu, kè di í n taunè di báá na kédòò dèmarè. ⁶ Wèè í n taunè Kuyie nhò dootóomu, kutebaku 55 kpeí kè bèè kù dootóo mèè botí, kè bèè kù tūóté kécóu nkè kùu cóuté. ⁷ Kè di n taunè kè n náàntì bo di miéke, mōonè di dós dè, m bo dè ndi pā.

⁸ Kè di peitè yebe péu, meimè n cice yètìrì bo deukemè, kè dèe benke di tūmè n tancòumbè. ⁹ N cice n dós mèè botí, m me ndi dós, n fíílkùnè. ¹⁰ Kè di pī n tannò m bo ndi dós kè di nfííku, m pīmmè n cice tannò kòò n dós kè n fííku.

¹¹ N ti ndi náké kè dè bo yie nkè di mōote n kó diwèi ndi kè di di píe. ¹² Ntenè n di náké dii tannùu: Ndónè ditòbè n di dós mèè botí. ¹³ Wèè duó nho fòmmu o kòbe kpeí, wèè bèè dós mèdiè. ¹⁴ Kè di dōori n di náké dii nùu di tū n népobè mbe.

¹⁵ N ténke í di tū betōmbè, ke yé otōnti í yémè wèè ò duó mmutōmmù ò dōori dè. N di tū n népobè mbe, ke yé n di benkemè n cice m benke dè demou. ¹⁶ Dī í n tāāté mī di tāāté, ke tū di kote képeitè yebe yèè yó mbo sáà kè dèe yie nkè di mao

dèè kó dimàà n cice nè n kó diyètìrì, wèè dè ndi pã. ¹⁷ N di duós diì tannùù tú: Di bo ndómè ditòbè.

Kutenkù kòbe níímmè Yesu nè o kòbe

¹⁸ Kè kutekù kòbe di níí, nyènè ke dò mbè keté ke níí mínwe. ¹⁹ Kè di do ntú kutekù kòbe bè na ndi dómu, di me nyí tú ku kòbe, ke yé n di dènnénímè kutekù, deè te kè bè di níí. ²⁰ Dentenèní n di nàké tì: Otònti mòu í deunè wèè ò duós mmutòmmú. Kè bè n fèũ mbè yóó di fèũmmu kè bè me nyie n kpeti bè yóó yiemmu di kpeti. ²¹ Bè yóó di fèũ ndi tú mèè kpéí nke n kòbe, ke yé bè í yémè wèè n tónní. ²² Kè n do í kòtení ke bè nàké dè na bá ntú be kó meyetímè, n né me nkòtenímè ke bè nàké bè báá na képeri. ²³ Wèè n níí ò níímmu n cice. ²⁴ Kè n do í pĩ mmutòmmú otòu mòu í na ke pĩmmú, kè bè yà, dè na bá ntú be kó meyetímè. Bè me mmù yàmù ke ti níí, mmí nnè n cice. ²⁵ Tìi wàri be kó ikuó mieke tìi dòò tìi tú: Bè n níí detetìrè.

²⁶ Obáànti Muyaánsààmù n cice yó n duós mmù kè n di duós, mù bo tuòkení diì mònni mù yó nnáá n kpéí nke. ²⁷ Kè di múнке n náá n kpéí, nke yé di m bonèmè nè diketíríní.

16

¹ N ti ndi nàké dè bo yiemmè mme kè di báá duós. ² Bè bo ndi betì titíintouti, mònni mari ké ndi kòu kè be yèmmè dò mbè pĩ Kuyie ntòmmú. ³ Bè yó ndòari memme bè í yé mèè kpéí nke n cice, bè me nyí n yé m mómumu. ⁴ N ti ndi nàkému kè de mònni tùòkení, di dentení n di nàké tì, n yí ti ndi nàké nè dimònni ke yé n di bonèmè.

Yesu nàkémmè Muyaánsààmù yóó pĩ mmùù tómmú

⁵ Di mònni n kùnti wèè n tónní o borè nde, di kóò mòu me nyí m békú n kòri kè. ⁶ Kè di yèmmè né cààrè n di nàké mèè kpéí n kòri kè. ⁷ N di náá mómumu nwe, kè n kò dè bo ntú di kó mesàà, nke yé kè n yí kò, Obáànti sààwè í kòriní, kè m me nkò m bo wè ndi duónní. ⁸ Obáànti bo kòtení diì mònni, ò bo nte kè benitibèe banté be yei, kèbanté dèè tú timómònti, kèbanté Kuyie mbeénti bomè. ⁹ Be yei ntú bè í n tàmè. ¹⁰ Bè í bantémè ke dò n dòari Kuyie ndómè ke kùnti ku borè, di ténke í yó n yà, ¹¹ kèbanté ke dò nKuyie mbeénti bo ke yé Kuyie mbekénèmè kutekù kuu nkóo kpààti ke deè.

¹² Tínaànti kpaámu péu n na ndi nàké tì, di me mmu mbáá na ké tì kèè di mòmònni. ¹³ Muyaánsààmù mùu tu timómònti mù bo kòtení diì mònni, mù bo di nàké timòu, ke yé mù í yó nnáámmè nè mu kó muwèrimú, mù yó nnáá mmù kèè tinti ke di nàké dèè kpaaní. ¹⁴ Mù bo nni nsánti ke yé mù yó nnáámmè mù kèè tinti m borè. ¹⁵ N cice mòke dè demòu dè tú n kperè nde, deè te kè n tu Muyaánsààmù bo ndi náá mmù kèè tì m borè.

Yesu yèmmè o kòbe yèmmè bo cààrè kèwète kénaríke

¹⁶ Dè bo yíe sàmpò di ténke bá n yà, kè deè wète kényíe sàmpò kè di n yà, ke yé n kùntimè n cice borè.

¹⁷ De mònni kòo tancòumbè mabè mbékú betòbè ke tú: Ònti náànti tu, dè bo yíe sàmpò di ténke bá n yà, kè deè wète kényíe sàmpò kè di n yà, ke yé n kùntimè n cice borè? ¹⁸ Ba ntú dè bo yíe sàmpò? Tì í banté mùu me ntú.

¹⁹ Kè Yesu banté bè dómè kóò beke ké bè nàké ke dà: Di dó kèbanté mùu tu dè bo yíe sàmpò kè di ténke bá n yà, kè deè yíe sàmpò kè di wète ké n yaà? ²⁰ N di náá mmómumu nwe, di bo kómumu, kè kutekù kòbe nyānku. Di yèmmè bo

caarè, ke de kó meyeñcaarimè né naá ndiwèl. ²¹ Onitipòkù pefi dii mǎnni dè ñ nhò yóumu, ke yé o mǎnni tũðkemè kè debire yènni ke dèè wèe yèñko kuyonku, ke yé ò peitèmé oniti. ²² Di kperè me ndò, di yèmmè caarèmu di mǎnni, ke bo narike di bo wète ké n yà dii mǎnni, bá òmòu báa na kédeite de kó kuyeñaati.

²³ Kè de kó diyie tũðke di ténke í yó mbeke timati n di náa mmómmuò nwe de kó diyie di móu dèè kó dimàa n cice nè nkó diyètiri ò bo dè ndi pã. ²⁴ Nè yienni di mu nyi mǎo dèmarè Kuyie nè n kó diyètiri, mǎonè kè kù di pã, kè di yèmmè ñnaati.

Yesu namè kutenkù

²⁵ N di nàkè de kó tináahti nè dináahtántiri ndi, de mǎnni kpaanímu, n ténke í yo ndi náánnè ke di àmmù, de mǎnni n yó ndi náa mpáí nwe n cice kpeti. ²⁶ De kó dimǎnni di bo mmóu n cice di dó dè nè n kó diyètiri. Dè í tú n yè n yó nhò báa ndi kpéí. ²⁷ N cice mǎmmuò ndi dómu di n dó mèè kpéí, ke tá ke do m bonní o borè. ²⁸ N yiténí n cice borè nde ke kàtení kutenkù, ke iti kutenkù ke kúnti n cice borè.

²⁹ Kòo tancòumbèe ò nàkè ke dò: Nte a náámmè páí bá a í àmmù. ³⁰ Di mǎnni ti bantému ke dò nha yé demòu, kè dè í dò nhòmòu benné ké nda békú timati. Deè te kè tí tá ke dò nha bonní Kuyie mborè. ³¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Di tá di mmǎnnà? ³² De mǎnni duunnímu ke tũðkení, kè di bo cíété kékũ ndi cèí ké n yóu. M me nyi yó mbo m máa, n cice m bonèmu. ³³ N tí ndi nàkè kè dè bo ndi naatimu ti kó metaummè mieke, bè yóo di fèũmmu, di yèmmè né báa caarè n namu kutenkù.

17

Yesu bantèmé Kuyie nho tancòumbè kpéí

¹ Yesu béi mmemme kédeè kébóuté kéfinkè ke dò: N cice de mǎnni tũðkemu, déúkúnne a bire yètiri kè dèe déúkúnne a kperi. ² Ke yé a dè duómmè muwèrímu kè dè bo duó mmufòmму mùu bo sàà benitibè a dè duó mbè. ³ Bè bo yíētémè f̄ nKuyie mmómmǎnku kùu bo kumáa, nè Yesu Kirisi a tǎnni wè deè tú mufòmму mùu bo sàa. ⁴ N dèemu mutómmú a yè m pí mmù ke déúkúnne a yètiri ketenkè ñnkè. ⁵ Di mmǎnni n cice déúkúnne n yètiri, ké n duó ndisánni n do mǎke di a borè kè kutenkù mu nyi dòo.

⁶ Mú duó nkè bè da yíēté, benitibè a dèitení bè kutenkù, ke bè nni nduó, f̄ do bè te ke bè nni nduó nkè bè yie nha náahti. ⁷ Bè bantému di mǎnni ke dò mmǎke dèè kó dimàa bonní a borè. ⁸ Ke yé m bè nàkémè tináahti a n duó nti kè bè tí cǎutè ke banté ke dò m mènke bonní a borè ke yie nke dò nf̄ ò n tǎnni.

⁹ N yí da báa nkutenkù kǎbe kpéí, n da báa nha n duó mbè kpéí nke, ke yé f̄ bè temè. ¹⁰ M mǎke dè tú a kperè nde, kàa mǎke dè tú n kperè. Memme kè bè déúkúnko n yètiri. ¹¹ N kúnti a borè nde, n ténke í yó nkpaá kutenkù mieke, kè bembe yó nkpaá. N cice wèè dò mpáí, r̄p̄i mbe nè a kó diyètiri kè bè ñwè nke dò oniti omáa mí nnè f̄ nti dòmmè. ¹² M bè bonè ke bè bàamu kutenkù mieke nè a kó diyètiri, ke pí nha n duó mbè bá be kóo mòu í feti, kè dè í tú wèè do dò nkéfeti wènwè kè dèe dòo tí wàri ke yèmmè. ¹³ Di mǎnni n kúnti a borè nde, ke kpaá ke bo kutenkù mieke, ke bè náa nkè bè bo mmǎke n kó diwèl mediè. ¹⁴ M bè nàkèmu a kó tináahti kè kutenkù kǎbe bè níi bè í tú mèè kpéí nkutenkù kǎbe kéndònnè m mǎmmuò n yí túmè kutenkù kou. ¹⁵ N yí da báa nke yè nha

bè dènnè kutenkù miéke, n yē nha mbè kánkè oyēiwe nwe. ¹⁶ Bè í tú kutenkù kuu nkòbe, m mómmu n yí tùmè kutenkù kou. ¹⁷ Wénkùnne be né a náaṅti, a náaṅti tu timómṁṁnti nti. ¹⁸ A n tōnní mēè botí kutenkù miéke mme mbè tũḍ nku miéke. ¹⁹ N duḡ m máa beé kpéí, kè dè bo yie nkè bè mēnke ntú a kòbe.

²⁰ N yí da báá mbeè máa kpéí, n da báámmu nè bèè yóó keè a náaṅti ké nni ntá be kpéí. ²¹ N da báá nke tú bè ṅwē nke dò nhoniti omáá, mí nnè f̄ḡ nti dòmmè ké nti taunè ké kutenkù banté f̄ḡ n tōnnímè. ²² M bè duḡmmu tikpeti a n duḡ nti, kè bè bo ṅwē nke dò nhoniti omáá m mí nnè f̄ḡ nti dòmmè. ²³ Kè nni mbo be miéke kàa ṁbo m miéke kè bè ṅwē nke dò oniti omáá, kè kutenkù banté f̄ḡ n tōnnímè kè bè dó a n dó mēè botí.

²⁴ N cice n dó kè m borè a n duḡ mbè nde mbo, ke wúo n kpeti a n duḡ nti ke yé a n dākemè ke mu nyí dàḍ kutenkù. ²⁵ N cice a tú timómṁṁnti yiè nwe, kutenkù kòbe í da yé, mí mme nda yému, kè n tancóumbè yé ke dò nf̄ḡ n tōnní. ²⁶ M bè nākémú a tú wè ke yó nsòké ke bè bēnkú, kè bè nyé ke dò nha bè dó a n dó mēè botí, kè m bo be miéke.

18

Bè p̄ṁmè Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki 14:43-50 nè Duku 22:47-53)

¹ Yesu náké memme kédeè, nè o tancóumbè kè bēe íté kékotē Setinḡ kó kukó, kè kupúú makù dè bo, kè bèe ta ku miéke. ² Sudaasi wèè yóó fíté Yesu ò do yému de kó kupúú, ke yé Yesu nè o tancóumbè do kōrimè deborè sáá. ³ Ikuḡ niùbè kó bekótibè nè Fadisībe kè bèe tōnní behāāpōmbè nè ntihāāpōnti tii bàa Kuyie nciētè kè Sudaasii bè niitè kè bè to fitii nè dehāanne ke tōnè tikpārinenti. ⁴ Yesu me nyémè tii yóó ò tūākení, kòḍ tóónko be borè ké bè beke ke dà: Di wanti we? ⁵ Kè bèe ò tēṁné ke dà: Yesu Nansareti kou. Kè Yesu bè nāké ke dà: Míṁwe! Kè Sudaasi wèè ò fité kòḍ bè neínè. ⁶ O bè nāké dii mōnni ke dà: Míṁwe. Kè bè mbótírí ke duḡ. ⁷ Kè Yesu wēte ké bè beke ke dà: Di wanti we? Kè bè dà: Yesu Nansareti kou. ⁸ Kòḍ dà: N di nākémú ke tú míṁwe, kè di wanti míṁwe, yóunè betòbè kè bèe íté.

⁹ Memme kè dēe dàḍ kéndōnnè ò béi nti ke tú: N cice n yí fétinne a n duḡ mbè kóḍ mōu. ¹⁰ Kè Simḡ Pierii kpatē disiè kékōḡ ikuḡ niùti dièwè tānti toò youri. De kóḍ tānti yètirí do tú Madikuusi. ¹¹ Kè Yesu náké Pieri ke dà: Nōnne a siè di nàrikù, a yèmmè dò m báá yà febòḍè n cice n duḡ nf̄ḡ?

Bè kōtenè Yesu Anni borè

¹² Kè behāāpōmbè kóḍ kótii duḡ ndinùu tihāāpōnti nè tii bàa Kuyie nciētè kè bèe p̄i nYesu kébou. ¹³ Ke kété kóḍ kōtenè Anni, Kayifu còku cīētè, wèè do tú ikuḡ niùti dièwè de benni. ¹⁴ Weè Kayifu do nāké Sifube ke dà: Dè bo nwneni oniti omáá bo kúmè kubotí kumḡ kpéí.

Pieri nēnnimè Yesu

(Wénté Matie 26:69-70 nè Mariki 14:66-68 nè Duku 22:55-57)

¹⁵ Simḡ Pieri nè Yesu tancóuntii tōu mōu, kè bè ṅtú nYesu. Ikuḡ niùti dièwè nè me nyémè Yesu tancóuntii tōu, kè wenwee ta. ¹⁶ Kè Pieri nkpaá ditowā ke kari dibòrì kè Yesu tancóuntii, ikuḡ niùti dièwè yé wèè yènni kénáké osapàà nwèè bàa dibòrì kè Pieri bo ta. ¹⁷ Kè de kóo sapàà mbeke Pieri ke dà: A múnke í tú we ṅniti kóḍ tancóuntii nweá? Kè Pieri dà: Ǿ! N yí ò tú!

18 Kε sṓ mmuséé mbo kè behāāpàmbè nè betōmbè kè bè tōtinnε muhāā nke iiri, kè Pieri ncómmú dεborε kε iiri.

Ikuṓ niùti diεwè beké ti Yesu o tié nyīnkè

(Wénté Matie 26:59-66 nè Mariki 14:55-64 nè Duku 22:66-71)

19 Kε ikuṓ niùti diεwèε beke Yesu o tancóumbè kpεti nè o tié nkpεti. 20 Kε Yesu ò tēñné ke dṓ: N yí naké tūmati disàri, nh ṓṓ ntiε ntiúintouti nè Kuyie ncìtè diεtè miεke nke Sifube bemau ṓṓ tí ndè. 21 Dè dòmmε kàa m bèkú? Beke nh ṓ nnáá nkè bèè bo, bè yēmu n naké ti.

22 Yesu béi memme kè kuhāāpònkù kùu ò tākénε kè kùu ò bèntε ke dṓ: Ikuṓ niùti diεwè nwe a náámmε memmaà? 23 Kε Yesu dṓ: Kè m béi tiyeiti nti benke tii tu tiyeiti? Kè m mε béi tisàati nti ba nte kàa m poté?

24 Mεmmε kè Anni yóu koo nkpaá bou koo ò duónko ikuṓ niùti diεwè Kayifu.

Pieri nēnnimè Yesu

(Wénté Matie 26:71-75 nè Mariki 14:69-72 nè Duku 22:58-62)

25 Kε Simṓ Pieri ndè kpaá ke iiri, kòò mṓu wεtε kóò beke ke dṓ: A í tú wε ñniiti kóo tancóuntí ñwéd?

Kè Pierii ò nēnni ke dṓ: N yí ò tú. 26 Kε ikuṓ niùti diεwè kóo tōnti, Pieri dàte wèè toò cītè kouu béi nke dṓ: N do da yāmu kàa ò neínε kupúú miεke. 27 Kε Pierii wεtε kóò nēnni ke dṓ: N yí ò yé. Dε mōnni kè tekoteε kuṓ.

Pidati bekénεmè Yesu

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè Duku 23:1-5)

28 Kε bèε íténε Yesu Kayifu cītè, kóò sṓonnè kùmandáa cītè kè dè kpaá uu, kè Sifubeε yete mutarimú bè yàa bo sāū mēε kpéi mbemáá kεpaá ndiyentébbanni kó mudii. 29 Kε Pidatii yēnni kè bè beke ke dṓ: Di yē ñhoniti yie ñcàke ba? 30 Kε bèε ò tēñné ke dṓ: Kòò do í càke dεmarè, ti na bá nhò kātēnni a borè. 31 Kε Pidatii bè naké ke dṓ: Túóténε wε, kóò bekénε di mómmṓmbe di kuṓ dòmmε. Kè bè dṓ: Ti kó ikuṓ í yie nti kuwè òmṓu.

32 Kε dè bo yie nkè dèε dṓṓ Yesu do yē nhò yóo kú mùu kũ. 33 Kε Pidatii ta kudieku kényú Yesu kóò beke ke dṓ: Fṓṓ tu Sifube kóò kpààtàà? 34 Kε Yesu ò tēñné ke dṓ: A m bèkú nè amáa ndaà? Kè betṓbè beε yē nha m beke? 35 Kε Pidatii ò tēñné ke dṓ: N túmu Sifua? A boti kṓbe nè ikuṓ niùbè kó bekótibè beε da kātēnni m borè. A càke ba? 36 Kε Yesu ò tēñné ke dṓ: N kó tikpàti í tú kutenkù kuu nkpεti, kè ti do nti ntú, n kṓbe na mbàasomu bá Sifube bá m pí. N kó tikpàti mε nyí tú kutenkù kuu nkpεti. 37 Kε Pidatii ò beke ke dṓ: A tú okpàati nwe yáa ba? Kε Yesu ò tēñné ke dṓ: A ti mbéi, n tú okpàati nwe ke kōtení kutenkù, kè bè m peitè kè m bo naké timómmṓnti. Bèε dṓ timómmṓnti beε kemmu n náañti.

Bè do yēmmè bèε kuw Yesu

(Wénté Matie 27:15-31 nè Mariki 15:6-20 nè Duku 23:13-25)

38 Kε Pidati dṓ: Ba ntú timómmṓnti? Ò béi mmemme kényé kékote Sifube borè kè bè naké ke dṓ: N yí yà oniti yie n càkemu ke dò nti ò kù. 39 Kéndōnnè di kó ikuṓ miεke di ṓṓ duómmε kè n fīi nkukpεtínkù makù diyentébbanni yiè, di dṓ n fīi nSifube kóo kpààtàà? 40 Kε bèε wekíi ke dṓ: Ti í dṓ a fīi nyie, ti dṓ a fīi mBarabaasi nwe!

Barabaasi mε ndo tú onitikòùti nwe.

1 Memme kè Pidatii duś nkè bèe puotí Yesu yedá. 2 Kè tihāāpòntii duoke ipo kó dipii kóò óó, kóò dàtinné diyaabòri wūśri. 3 Ke níí tóónnii kóò dāu nke dā: A kpeñnà Sifube kóò kpààti? Mbo sáà! Kóò bènte. 4 Kè Pidatii wēte kényenní kè bè nàkè ke dā: N yóó ò dennemu kè di banté n yí yámè ò càkemu ke dō nti ò kùà. 5 Kè Yesu yènní ke óké ipo kó dipii ke dáátí diyaabòri wūśri, kè Pidati dā: Ntenè we! 6 Ikuś niùbè kó bekótíbè nè tihāāpòntii tii bàà Kuyie nciētè kè bèe yà Yesu kēpīkè ke dā: Baaké we kudapāāti! Kè Pidati dā: Túóténè we di mómmambe kébaaké! Mí n yí yà ò càke mù ke dō nti ò kùà. 7 Kè Sifube ò tēnné ke dā: Ti kó ikuś tú ò dō nkékuomu, ò yí mèè kpéi nhò tú Kuyie mBire. 8 Kè Pidatii keè de kó tináañti kè kufōwaa nhò auté. 9 Kòo wēte kéta kudieku kébeke Yesu ke dā: A yènní de?

Yesu me nyí nhò tēnné timati. 10 Kè Pidati dā: A í dō kè n tēnné timatàà? A í yé ke dō m mōke muwērímú ke bo na ke da fīi, ke mōke muwērímú ke bo na ke da baakáà? 11 Kè Yesu ò tēnné ke dā: A na bá mmōke muwērímú mamú n yīnkè kè Kuyie ndo í mù nda duś. Deè kpéi nte wèè m pí nke da duś nkòo kó meyei ndeunè a kōme.

12 De mōnni kè Pidati ndó kēfīi nYesu, kè Sifube pīkè ke dā: Kàà ò fīi nha í dō okpààti diwè Sesaa, wèè tú omáà okpààti, ò yete Sesaa kpeti nti.

13 Kè Pidatii keè de kó tináañti kédenneni Yesu kékari obeénkari Ìnkè, bè tú dè dibòri bè ce di. Nè ebadee kó tináañti: Kabata. 14 Dè do tú diyie sōnni yiè ndi kè diyie cōmmú yeyo kè dè né bo wenté diyentébanni. Kè Pidatii náké Sifube ke dā: Ntenè di kóo kpààti.

15 Kè bèe pīkè mediè nke dā: Baaké we! Baaké we kudapāāti Ìnkè! Kè Pidati dā: M baaké di kóo kpààti kudapāātàà? Kè ikuś niùbè kó bekótíbè dā: Ti í mōke okpààti tòu mòu kè dè í tú Sesaa.

Bè baakémè Yesu

(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki 15:21-32 nè Duku 23:26-43)

16 Memme kè Pidatii bè duś nYesu kè bè ñkòrinè ke bo baaké. 17 Kè Yesu ñto ò dapāāti kétuake dibòri mari bè tú di kuyukū, nè be kó tináañti mièke Kodikotaa. 18 Deñde bè baakémè Yesu kudapāāti nè benitibè mabè bèdébè, kóò soó mbe cuoke.

19 Kè Pidatii duś nkè bèe wāri tedabeetè ke dā: Yesu Nansareti kou, Sifube kóò kpààti, kédanne kudapāāti yómmè. 20 Bè do baaké dè Yesu do í dētirinè dihei. Bè do wāri ebadee nè datēè nè kerekí nwe kè benitibè péu mpēnkú ke tí kàà. 21 Kè ikuś niùbè kó bekótibèe náké Pidati ke dā: A na bá nwāri ke yí Sifube kóò kpààti, wāri ke dā ò yē nhò tú Sifube kóo kpààti. 22 Kè Pidati dā: N wāri tí tìnti.

23 Kè tihāāpòntii baaké Yesu kédeè kótóté ò yàati yecúó yènnà, bá kù nè ku kpeti, kè dè nkpaá ò yaabòri dieri dii í mōke kuyí. 24 Kè tihāāpòntii náké titòbè ke dā: Ti báá kētè di nyaabòri, ti tāū tété kényà wèè bo di di.

Memme kè dēe dōò tí wāri ke yēmmè tii tu: Bè totí n yàati ke tāū n yaabòri dieri tété. Tihāāpòntii do me ndòò.

25 Kè Yesu yō nè ò yō nantè nè Maari Kodopaasi pokù nè Maari Makitadāa kou, kè bè cōmmú Yesu dapāāti také. 26 Kè Yesu ñwúó nho yō kòò pekèné ò kóò tancòuntii ò dā wè mediè, nkòò ò náké ke dā: N yō, nte a bire. 27 Ke náké ò kóò tancòuntii ke dā: Nte a yō.

Memme kòò ò tùóté kékonè.

Yesu kumè

(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Duku 23:44-49)

²⁸ Yesu me nyémè ke dò ndemou dè dḡḡ kébéi nke dḡ: Sinéyēī sīl m̀ bo, kè dè bo dḡḡ tì wàri ke yēm̀m̀.

²⁹ Ke sḡ ndidúú mari dè ĩkú ke píéké menéyāā nkè tihāāp̀nt̀ti méú disḡsḡḡ me miéke kécḡ isḡp̀ kó kudḡú ḱyoutoo ḱtuú nYesu nù. ³⁰ Kòo sḡḡte menéyāā nke b́i nke dḡ: Demou dè dḡḡmu.

Ke sḡnné o yuu ḱkú!

Kuhāāp̀nk̀ kḡm̀ Yesu pík̀ dikp̀nni

³¹ Dè do tú diyìe sḡnni ndi kè dè né bo wenté teomp̀tè, kè Sifube nyēk̀ teomp̀tè bo nsḡmmè b̀e kpaá idapāāt̀ ĩnkè. De kó teomp̀tè do m̀áánè diyentébanni ndi, kè Sifube mḡ Pidati dinùu ke bo píe b̀e baakè b̀e tààke, kè b̀e cḡḡnni.

³² M̀em̀me kè tihāāp̀nt̀ti kḡte ḱpíe b̀e baakénè b̀e Yesu be tààke. ³³ Ke tuake Yesu borè kénsḡ nhò ku, bá b̀e í mpié o tààke. ³⁴ Kè kuhāāp̀nk̀ mak̀u kḡḡ o pík̀ dikp̀nni ḱduute, menie nnè meyī nkè dèe yènni. ³⁵ Wèè dè yà wèè nàá nkòo nàá ntì tú timḡmmḡnti, ò yà tì ò ti nnáá nkè dè bo yie nkè di ntá. ³⁶ Dè dḡḡ tì wàri ke yēm̀m̀ m̀me tìl tu: Bè í yóó ḱéétè o kḡḡ mari. ³⁷ Kè titetì wàri ke tú: Bè yóó yāmu b̀e dḡḡte wèè pík̀.

Bè kḡnném̀ Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè Duku 23:50-56)

³⁸ Dè dḡḡ m̀em̀me ḱdeè, Sosefu Adimatee eì kou wèè do tú Yesu kou kè dè sḡri, ke yé ò do déme Sifube, kòo kḡte ḱemḡ Pidati dinùu ke bo túóté Yesu. Kè Pidati yie, nkòo kḡte kóò túóté. ³⁹ Nikḡdemmu wèè do kḡte ke yènkè makè ḱyà Yesu kòò m̀nkèe kḡte, ke tḡ tḡdāāri kòò kḡrenè mutie mùù ḡ nte kòo cḡi báá pāāke mecāā. De kóò tḡdāāri do bo m̀bo cidóòbè sipísitāāt̀. ⁴⁰ Bedé kè b̀e túóté Yesu kédḡḡ Sifube ḡḡ dḡḡm̀, kóò pḡḡ ntiyāāt̀ ḱyḡḡre tḡdāāri.

⁴¹ Bè do baakè dè Yesu, dè do t́kénè kupúú mak̀u nku, kè kufḡti p̀nk̀u mak̀u dè bo b̀e mu nyí tannè k̀ òmḡ. ⁴² Dè do yóó wenté teomp̀tè nte, kè deè íte kè b̀e ndḡ mecāā, de kó kufḡti né me nt́kém̀e deborè, kè b̀e dè nhò dḡḡ.

20

Kufḡtikperí

(Wénté Matie 28:1-8 nè Mariki 16:1-8 nè Duku 24:1-12)

¹ Dímāāsì kó kukḡwentḡo kè dè nkpaá ke uu kè Maari, Makitadaa eì kouu, kḡte kufḡti kénsḡ nditári pòòte. ² Kòo coké ḱewḡte ḱenáké Pieri nè Yesu tancḡḡnti tḡu Yesu dḡ wè ke dḡ: Bè kḡtému ti Yiè, nti me n yí yé b̀e ò yim̀.

³ Pieri nè Yesu tancḡḡnti tḡu kè b̀e íté ḱenkḡri kufḡti ⁴ ke cok̀u kè Yesu tancḡḡnti tḡuu díennè Pieri ḱetuake kufḡti, ⁵ ḱesíéké ḱyá tiyāāt̀ b̀e do pḡḡ ntì Yesu kè tì duḡ ò me nyí nta. ⁶ Kè Simḡ Pierii tuakéní ḱeta ḱyá tiyāāt̀ b̀e pḡḡ ntì Yesu kè tì duḡ ketenkè. ⁷ Kè kuyāák̀u kḡḡ do ĩ ndiyuu kè kḡ ḱpéu ke cāā nke duḡ. ⁸ Kè Yesu tancḡḡnti tḡu wèè do niité ḱetuake, kòò m̀nkèe ta ḱyá ḱentá. ⁹ (Yesu tancḡḡmbè mu ndo í banté tìl wàri ke tú: Yesu do nkýánté.) ¹⁰ De kó difḡnkḡò kè Yesu tancḡḡmbèe kò.

Yesu yāntém̀

(Wénté Matie 28:9-10 nè Mariki 16:9-11)

¹¹ Kè Maari kpaá ḱecóm̀m̀u kufḡti bènni ke kuḡ, nke sḡnné ḱesíéké ¹² ḱyá Kuyie ntḡrè yèdèè kè yè dáāt̀i tiyāāp̀éit̀i ke kari b̀e do dḡḡ ndè Yesu, dii nho yuu

Kè bèe bo nkè siyĩ píe mmediè, bá bè í nna ke mù dènnení. ⁷ Kè Yesu tancòuntí ò dó wèe náké Pieri ke dò: Ti Yiè nwe.

Kè Simoo Pierii tí kèè ke dáátí o yaabòri ke yé ò do í dáátímè mùmamù, kèdoroo menie mmièke kèndèitì.

⁸ Kè Yesu tancòumbè tábè nkéríní nè kudabekù ke yĩs múyĩnditímù kè siyĩ piéké. Bè do í dètirinè menie nnùù, dè do bo mmàke métiri tekòutè (100). ⁹ Kè bèe yènní kèyà muháá, nkè siyĩ ãù mu ìnkè nè pèè. ¹⁰ Kè Yesu bè náké ke dò: Deitenèní siyĩ di pĩ nsì.

¹¹ Kè Simoo Pierii ta kudabekù kécũnní múyĩnditímù kè siyĩ diesì piéké, ke bo tekòutè nè sipísinnùmmù nè sitáátí (153), nè memme múyĩnditímù í nkètè.

¹² Kè Yesu bè náké ke dò: Kòtenèní kèdi.

Ò tancòumbè kòò m̀u mè nyí ndáátí kòò beke ò tú wè, bè do bantému be Yiè nwemè. ¹³ Kè Yesu tóónní kétúóté pèè ké bè duó, ké bè duónnè siyĩ.

¹⁴ Kuce metáámmè mme Yesu yáánté kèbenkemè omáà o tancòumbè.

Yesu bekemè Pieri kuce metáati ke tú: A n d̀áà?

¹⁵ Bè di d̀iì m̀onni kèdeè kè Yesu beke Simoo Pieri ke dò: Simoo Isaa kó debire a n dó kè dè pèètè betabàà? Kòò d̀ò: Èè n Yiè a yému n da d̀ómè. Kè Yesu ò náké ke d̀ò: Cèmmù m pebí. ¹⁶ Ke yíe kòò beke kuce medérímè ke d̀ò: Simoo Isaa kó debire a m̀enke n d̀áà? Kòò d̀ò: Èè n Yiè a yému n da d̀ómè. Kè Yesu ò náké ke d̀ò: Cèmmù m pe. ¹⁷ Kè Yesu wète kòò beke metáámmè ke d̀ò: Simoo Isaa kó debire a yè nha n d̀áà? Kòò d̀ò: N Yiè, nha yému demou. Kè Pieri yèmmèe caarè Yesu wète koò bekemè kuce metáámmè ke tú: A nd̀áà? Kòò d̀ò: N Yiè a yému demou, ke yé n da d̀ómè. Kè Yesu ò náké ke d̀ò: Cèmmù m pe. ¹⁸ N da náá mómmuò nwe. A do kpaá ke be nd̀iì m̀onni ke yìi a naàk̀nfè amáà ndi, ke k̀ari a d̀ó kè. A bo kóté d̀iì m̀onni ke ní nyuo a nou nsì kòò t̀u fè nda yìi, ke da kòtenè a í d̀ó kè.

¹⁹ (Yesu náá mmemme ke benkù Pieri yóò kù mùù kũù mbotí nku ke déúk̀unne Kuyie nyètiri.) Kèdeè kòò náké ke d̀ò: N t̀unne.

Yesu náké tí Isaa kpéi

²⁰ Kè Pierii wèète kèyà Yesu tancòuntí ò dó wèe kòò kèríní, (wèè do ò beke bè yo nd̀iì m̀onni diyentébanni kó mudii ke d̀ò: N Yiè, we nyóò da fíté?) ²¹ Kè Pierii beke Yesu ke d̀ò: N Yiè, yie ntá, o kpeti yó nd̀omme? ²² Kè Yesu ò tèínné ke d̀ò: Kè n dó we nfòù kè n yàa wètenèní a kpeti í bo, f̀s ní nni ntù.

²³ Kè de kó tináànti pité be cuokè, kè bè d̀e de kòò tancòuntí í yóò kù. Yesu me ndo í náké Pieri ke d̀ò wè í yóò kù, ò do yì: Kè n dó wè nfòù kè n yàa wètenní, a kpeti í bo.

²⁴ Wèe tancòuntí mómmuò nweè béi nde kó tináànti, ke tí wàri, kè tí yé tí tumè tímómmantí.

²⁵ Yesu do p̀ĩmmu mutámmù t̀emù, kè bè yè mbè bo tí wàri tímou yepátè mièke, n yèmmè dò kutenkù báá pétè kù bo yè dóù ndè.

Yesu Tɔ̀rè tɔ̀mmú pátírí Di mpátírí tɔ̀ tii náànti

Yesu tɔ̀rè kó dipátírí sɔ̀tɛnè tináãnsààti kpɛye kó tináãnti nti. Duku dòòtòrí diɛwè Pɔ̀ori népo, ò do neitinè wè weè wàri de kó dipátírí (Kòdɔ̀asi 4:14). De kó dipátírí miɛke yenããnkékè yèè ti náá mMuyaánsààmù pī mmùù tɔ̀mmú yè sūmu.

De kó dipátírí dii ti náá nKírísi kɔ̀be t̃rè keté mèè botí Sifube cuokè kékɛténè Sedisadɛmmu bèè tu Sifube. Nè bèè í tú Sifube: Kòdenti nè Āntiyɔ̀si nè Fidipu. De kó dipátírí dii ti náá mbè do màànè ì dièti mesàà nKírísi kɔ̀be t̃rè yepànyè miɛke, nè Muyaánsààmù do bè niitè kè bèè ti tũntɛ mèè botí.

Di mpátírí náànti duò ke dòmmè

1. Muyaánsààmù cùténímè nè Kírísi kɔ̀be t̃nni ketémè Sedisadɛmmu 1-12
2. Pɔ̀ori ìtémè Kuyie nnáànti náammù 13-28

¹ N népo Teofiiri, m pátírí ketirí miɛke n da nákému Yesu pī mmùù tɔ̀mmú mumɔ̀u nè ò tié nti benitibè nè ò keté ndii yiè o tɔ̀mmú, ² kɛntɔ̀ kɛtuakɛnè Muyaánsààmù ò niitémè kòò duò nho tannò o tancòumbè ò tããtè bè ke íté kékɛke keĩnkè. ³ O kũú nkó difɔ̀nkúò kòò mbè benkú omáá nè mebenkùmè péu mèè benkú ò fòutémè, ke dà yewe sipisínàà ke bè náá nKuyie nkpààtiyyu kpeti. ⁴ Diiyè mari ke sá mbè yo nke Yesu bè náké ke dà: Di báá détɛnè Sedisadɛmmu, dí nkari ke baa n cice do yè nhò yóó di pā dè, n di náké dèè kpéi. ⁵ Isāā do di āā bātém̃mù, nè menie mme yewe sámpó miɛke bè bo di āñnè bātém̃mù nè Muyaánsààmù.

Yesu dèkémè keĩnkè

⁶ Kè bèè ò beke ke dà: De m̀ñni ndi a yóó fíimmè Isidayɛeribe kó dikpààtiyyuà? ⁷ Kè Yesu bè t̃r̃ñnè ke dà: Di kpeti d̃ake, di bo ỹl̃étémè de kó yem̀d̀rè nè de kó yewe, n cice Kuyie nkum̀d̀mm̃nku kuù d̃áú nde kó yem̀d̀rè nè de kó yewe. ⁸ Kù bo di duò mmũw̃r̃imù, kù bo c̃ũũnni Muyaánsààmù di ìnkè kè di náá mbèè yo nnáá n kpéi nSedisadɛmmu miɛke nè Sudee nè Sammarii de kó ketenkè kem̃ɔ̀u miɛke nè ìt̃em̃m̃nke im̃ɔ̀u miɛkoo. ⁹ Ò t̃i mbè náké dii m̀ñni kédèè k̃éitè k̃endeèti keĩnkè, kè bè nhò bùò kè diwetiri mari ò dátinko.

¹⁰ Kè bè nkpáá búó, k̃éyá benitibè bèdébè kè bè dàátí tiyaap̃éití kék̃oteni be borè kébéi nke dà: ¹¹ Kadidee kó benitibè dè dòmmè kè di cómmú ke búó keĩnkè? Yesu ité mèè botí di cuokè ke dèke keĩnkè ò yóó w̃t̃eni meè botí.

¹² Mem̃me kè bèè íté Odifiè t̃ari k̃éw̃t̃eni Sedisadɛmmu. De kó dit̃ari do í détirinè Sedisadɛmmu, dè do bo mbo cidòm̃étiri omáá ndi. ¹³ Bè t̃ũ̀k̃eni dii m̀ñni kékɛke teçt̃ètè bè òò t̃ii ntèè miɛke. Nte o tancòumbè bèè do mbe be yètè: Pieri nè Isāā nè Isaku nè Āntidee nè Fidipu nè Batidemĩñ nè Matie nè Isaku Adifee kó debire nè Sim̃ɔ̀ Sed̃otibe kó dit̃nni kou nè Sudi Isaku kó debire. ¹⁴ Kè benitipòbè mabè múnke ndè bo nè Maari Yesu ỹ ò Yesu neí, bem̃ɔ̀u kè bè nwè nke báá nKuyie nè meỹem̃mè m̃em̃áá.

Wèè c̃autè Sudaasi kó dif̃t̃iri

¹⁵ Diiyè mari ke sá mbè tó tikú, ke bo ntũ̀ake tek̀d̀utè nè sipisidè (120), kè Pierii béi nke dà: ¹⁶ N kɔ̀be Muyaánsààmù do niitè Dafitii kòò wàri t̃i Sudaasi kpéi,

nwèè niiténí bèè pĩ nYesu tì dò nkédòòmu. ¹⁷ Sudaasi do tú ti kou nwe kè ti wè nke pĩ mmutòmmú.

(¹⁸ Kòò yè ke donténè kupaku o yei nkó idíítí, ò nùnnè dè omáà, ke donni ke pànte, kòo nauti ciété ciété. ¹⁹ Kè Sedisademmu kòbe bəməu yíétè de kó tináahti ke yu de kó kupaku ke tú: Mukũ nkó kupaku. Nè be kó tináahti Akedidamaa.)

²⁰ Tì wàrimu Yesā mpátiri mieke ke tú:

O ciété bo naá nkudobonkù,

bá òmòu ténke bá ntè ā,

kòo tòu mòu còutè o fìtìri.

²¹ Dè dò ntí yà oniti mòu nwe wèè do ti bonè Isā ā dīi mōnni bātèmmù, ²² kèntò kètùakèné Yesu dèkemè kefinkè, kòo ti wènnénè kè ti nná nYesu kumè ke yānté.

²³ Kè bèe deite benitibè bédébè, Sosefu bè do tú wè Baadisabasi kòò yu ke dò Susituusi nè otòu mòu bè tu wè Matiasi. ²⁴ Kédeè kébántè Kuyie nke dō: Tì Yiè nfóò yé benitibè yèmmè, a tì benke a tātè wè benitibè bie mmieke, ²⁵ kòo còutè Sudaasi fìtìri, ò yóu di, ke kòte o kó kuce.

²⁶ Kè bèe tāū tété kè tétéè do Matiasi ìnkè, kòo wènnénè Yesu tōrè tēpítè nè dimáà.

2

Muyaánsààmù cùténimè

¹ Kè Pāntikoti kó diyie nyóò tuàke, ke sò mbè tikú dibòrì dimáà. ² Ké nyóò daate kékeè kutoweku makú kè kù cutiní kefinkè ke donnè kuyaakperikú, kè bè kpéétè bəmou bè kàri tètè ciété mieke. ³ Kè bèe yà ihāādèmbii kè ì donnè inóndie nkéñtòtìri ke commu be ìnkè. ⁴ Kè Muyaánsààmù bè píe, kè bèe keté kénnaá ntínáahtì.

⁵ Dè do sò nSifube beè iténí titenti timou ke kòtení ke bo Sedisademmu. Bè do tú bèè dé bəmbe Kuyie. ⁶ Bè kèè dīi mōnni kutoweku ke tīnní, kè dèe bè di mediè nke yé bá wè ò do yomè kè bè nàa nho kó tináahti mómmoni. ⁷ Kè dèe bè kpei mediè, kè bè mbè wùò nke tú: Dè í dò nKadidee kòbe mbe bəmouà? ⁸ Dè né dómme bá wè kòò yo bè nàammè o kó tináahti? ⁹ Tì mieke kè bəmabè bonní Paditi kó ketenkè: Medii nè Medammu Mesopotamii nè Sudee nè Kapadoosi nè Pōō Asii kó ketenkè mieke. ¹⁰ Nè Fidisii nè Pānfidii nè Esibiti nè Dibii kòbe mabè bèè tákèné Sidenni, kè bəmabè bonní Odommu, kè betòbè tu Sifube mómmbè nè bèè tū nSifube kó kuwedounce nè Kereti kòbe nè Adabii kòbe. ¹¹ Nè memme kè tì yo bè nàammè bá wè o kó tináahti ke sánti Kuyie nku dieti kpéi.

¹² Kè dèe bè di mediè, bè í nyà bè bo béi ntì, kémbékú betòbè ke tú: Ba mboti nku dié?

¹³ Kè bəmabè mbè daú ke tú: Bè muó mmenaà nnatimè mme.

Pieri náké tì Muyaánsààmù cùténí dīi yìè

¹⁴ Kè Yesu tōrè tēpítè nè yèdèè ité kécómmú, kè Pieri nnáannè ditñni mekperimè ke tú: Díndi Kadidee kòbe nè bèè kó dimáà kòtení Sedisademmu mieke! Kéntenè kékeè n yóò di náké tì. ¹⁵ Di yèmmè bá ndò mbenitibè bie mmuó mmenaà, diyie kpaá ke bemmu. ¹⁶ Kuyie pānāahti náahtò Sowèeri do náké tì tì dō. Tì tu:

¹⁷ Yewe sonye mmieke m bo cūñní Muyaánsààmù benitibè bəmou ìnkè,

di kó bedapàmbè nè di kó besapàmbè
bo naá m pāānāanti náam̀bè.

Kè bebémbè nyau mebenkùmè.

Kè bekótíbè nyau tidòuntì.

¹⁸ De kó yewe mieke

m mènke yóo cūũnkomu n Yaá

n kó benitíbè bemou ìnkè,

benitidaabè nè benitipòbè

kè bèe naá m pāānāanti náam̀bè.

¹⁹ M bo dɔ̀ò tidietì keĩnkè nè ketenkè,

meyĩ nnè muháá nè kuyukú diekú

dè bo mbo de kó diyie.

²⁰ Diyie bo soute,

kòo tãnkũu wũsté kéndò meyiĩ,

kè ti Yiè nkó diyie dieri né na kētuakení,

dii duò tikãmbùd̀ti.

²¹ De m̀nni wèè bo kuónnè

ti Yiè nKuyie nhò bo cooté.

²² Dĩndi Isidayeribe kénténè kékeè n yóo di náké ti. Yesu Nansareti kou Kuyie

ndi benke wèè mieke ku wērímú, kòò d̀òò tidietì, di móm̄m̄m̄be kè di yà. ²³ Bè

we ndi fiténè Kuyie ndo ti yému nè dim̀nni, kuù duò nkè ti d̀òò, kè di ò duò

mbèè í yé Kuyie nkè bè ò baaké koò kù. ²⁴ Kè Kuyie nduò nkòò yãnté, kè kù

ò deeténè mukũũ nkó iwēĩ, ke yé mukũũ ndo í dommè mù bo na kòò pĩnè

muwērímú. ²⁵ Dafiti do náké wèè kpéi nke d̀ò:

M búo n Yiè sáá,

ke yé we m bonèmè m báá kpeute.

²⁶ Deè te kè n yèmmè naati,

kè n diènnè diwèi.

²⁷ Ke yé ke d̀ò mbá kè n ku,

m bá nkpaá kufōti mieke.

Ke yé a í yóo yóm̄m̄ a kou kòo pāake.

²⁸ A m benkemu mufòm̄mu kó kuce,

ke yóo nni mbonè ke n duò diwèi.

²⁹ N kabè n d̀ò ke di náké ti yàri Dafiti kpéi nke, ò kúmu, kè bè ò kũnnè kòo

fōti kpaá bo nè yiènni. ³⁰ Ò do tú Kuyie mpāānāanti náantò nwe ke nyé ke d̀ò

nKuyie mbéi ke tú kù yóo kanne o yaàbire marè o kpààtikàri ìnkè. ³¹ Dafiti do

náa nKirisì yóo yãntémè mme ke tú:

Ò í yóo nkpaá kufōti mieke.

Ò í yóo pāake.

³² Wèè Yesu nwe Kuyie nduóm̄m̄m̄ kòò yãnté timou kè ti ò yà. ³³ Kè Kuyie nhò

tùóté koò kãnnè kubakú you, koò duò Muyaánsààmú kù do náké mùù kpéi,

kòò mù nti duónni, d̀ende di kèèmè ke dè yà. ³⁴ Dafiti í dèke keĩnkè ke né béi nke

d̀ò:

Kuyie nnákemu n Yiè nke tú:

Nkari m bakú you,

³⁵ kè n yà da duò nha kpantidèntòbè

kàa bè cùuti.

³⁶ Isidayεeribe di tū mbanté ke dò nYesu di baaké wè kudapǎǎti finké, Kuyie nwe ndòò ti Yiè nti deεtiwè.

³⁷ Bè kèè dii mǎnni de kó tináahti kè tii bè kàáké mesàà, nkè bèε beke Pieri nè Yesu tǎrè teyè ke dǎ: Ti kǎbenè ti dò nkédòò ba? ³⁸ Kè Pierii bè nàké ke dǎ: Ceetenè kè bè di ànné batémmù nè Yesu kó diyètiri, kè Kuyie ndi cǐé ndi yei nke di pǎ Muyaánsààmù. ³⁹ Ke yé kù béimmè de kó tináahti díi kpéi, nè di bí, bèè bo diε nnè bèè détiri. Nè betǎbè ti Yiè nKuyie nyóó yu bè.

⁴⁰ Kè Pieri mbè nàà ntináahti teti péu ke yáúkunko be kǎnti ke bè tiè nke tú: Yiénnè Tináaŋsààti káyatenè dimáà benitiyεibe bie.

⁴¹ Bèè yie nho náahti kè bèε bè ànné batémmù kè bè nsū, be bo ntùòke sikǔpísitáàti (3000), kè bèε wεŋŋénè Yesu kǎbe de kó diyie. ⁴² Ke níi nkémmù Yesu tǎrè bè nàà nti nè be yémmè memǎu, kénwε nke yo nke yonnè Mudisáàmù, ke báá nKuyie.

Kirisi kǎbe ketibè kó mufǒmmu

⁴³ Kè Yesu tǎrè ndǎori tidieti nè mebenkùmè péu nè de kpéi nkè benitibèε yote Kuyie. ⁴⁴ Kè Kuyie nkǎbe ntiku sǎǎ, kè wèè mǎke dè bè nde wε mbemǎu. ⁴⁵ Kè bè nfiiti be kperε nè be paa nke totírí nè bèè kpa bá wè dè ò bèkùmè. ⁴⁶ Ke níi ntíkù ke bo Kuyie ncǐtè ke báá nKuyie, ke wε mmeγémmè memáà ke yo mbetǎbè cǐi, ke yonnè Mudisáàmù. ⁴⁷ Ke sǎnti Kuyie, nkè benitibè bemǎu be dó kè ti Yiè mbè yéuti yewe yemǎu ò deεtè bè.

3

Pieri nè Isāā bè miεkǔnnemè kuhòkù

¹ Diyie mari, diyie tǔnte dii mǎnni Pieri nè Isāā kè bè nkǎri mubáammu. ² Ke nsǎ nhoniti mǎu kǎri ke tú kuhòkù nè bè ò peitémè, kè kù kǎri Kuyie ncǐtè kó dibòri bε tú di disàari. Bè do kù tǎunímu yewe yemǎu ke kannnìko deborè kè kù bo mmóu idíiti bèε taà mubáammu. ³ Pieri nè Isāā kè bè ntati kè kùu bè mǎo idíiti. ⁴ Pieri nè Isāā kè bè nkù wúo nkè Pierii kù nàké ke dǎ: Ti wénté.

⁵ Kè kùu bè wénté kè kù yémmè ñdò mbè yóó kù pǎ demarè nde. ⁶ Kè Pierii kù nàké ke dǎ: N yí mǎke idíiti ke bo da pǎ, m mǎke dè, m bo dè nda pǎ. Nè Yesu Nansareti kou kó di yetiri ité kékété!

⁷ Ke pǐ nku nùtè youte, káyínni, dende bàmbà nkè ku naàcèi nè ku báá nkè dèε kpenke. ⁸ Kè kùu puu kécómmù, kénεinè Yesu tǎrè, kè bèε ta Kuyie ncǐtè, kòo ncenti ke yǎnku, ke sǎnti Kuyie. ⁹ Kè benitibè bemǎu nhò wúo, kòò centi ke sǎnti Kuyie. ¹⁰ Bè banté dii mǎnni ke dò nwèè do kari wenwe Kuyie ncǐtè kó dibòri sǎari ke móu, kè dèε bè di bemǎu kè kufǔwaa mbè pǐ nkè bèε mónté ò yǐmè ke miété.

Pieri do nàké ti

¹¹ Kè de kóo niti baa ntù Pieri nè Isāā, kè dèε di benitibè bemǎu, kè bè ncokòo be borè kufiiku bè tú kù Sodomǎo kó kufiiku miεke. ¹² Kè Pierii bè beke ke dǎ: Isidayεeribe dè dòmmè kè dè di di? Kè di ti wúo nke donnè tǐ kó muwérímù mmu yoo ti kpa mèè kpéi meyei nte nkè oniti yie mmiété? ¹³ Kuyie nti yembè, Abarammu nè Isaki nè Sakǎbu do tū nkù ku miεkǔnnè de kóo niti, ke déúkunnè ku kóo tǎnti Yesu yetiri di pǐ nwè, ke dúo ndihei yembè, Odommu kǎbe, kè di ò yete Pidati ñkè, ke sǎ nhò do dó kóo fǐi. ¹⁴ Kè di yete wèè dǎdri Kuyie ndómè ke kpa meyei, nke bàntè okpǎati Pidati ke dò wèε fǐi onitikòuti.

¹⁵ Kè di kùo mufǒmmu yiè, kè Kuyie nduó nkòò yǎnté. Kè ti ò ya ke náá. ¹⁶ Yesu

ti tá wè kó diyètìrì dii te, onìtì di mē nwúó nwè koò yé ò miētémè páíí. Ti tá mèè kpéí nke Yesu deè te kòo kpenke.

¹⁷ N kòbe n yému ke dò nde kó dimònnì díndi nè di kó bekótìbè di do í yé di dǎrì dè. ¹⁸ Kuyie mpāānāāntì náam̄bè bēmou do ti nākému nè dimònnì ke tú: Odεεtíwè dò nkéfféúté. ¹⁹ Ceetenè tūnke kécuó nKuyie mbíékè kè kúu úté di yei. ²⁰ Kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie di pā meom̄pùmè, ke di duonnì Odεεtíwè Yesu kù nāké wèè kpéí nnè dimònnì. ²¹ Yesu yó mbo kéf̄nkè nke kè Muyaáansààmù tūntenè demou kè dèe náá ndepānnè ku pāānāāntì náam̄bè do ti nāké mēmme. ²² Mǎyíisi do náá nweè kpéí ke tú: Kuyie mbo di duonnì ku pāānāāntì náāntò kòò nni ndònnè. Di nyíé nho kpeti timou. ²³ Wèè bo yete o kpeti bè bo ò dènnè Kuyie nkó benitìbè miéke kóò kù. ²⁴ Kuyie mpāānāāntì náam̄bè, kéketénè Sammuyeyeri nè o fōnkúò kòbe bè nākému bēmou ti mè mbo yèè we kpéí. ²⁵ De kó yewe bo díi kpéí nke, kè di kòke Kuyie nkó metaummè miéke, ke yé kù do náānnè díi yembè kù náá ndii mōnnì Abarahammu ke tú kù bo dǎò mesàà nyibotí imou ketenkè miéke nè o kpéí. ²⁶ Kuyie nduonnì ku Biré díi kpéí nke meketimè, kè dè bo di dǎò mesàà nke di teennè kè dí yóu di dǎrì mèè yei.

4

Bè p̄ímmè Pieri nè Isāā ke kpetínné

¹ Pieri nè Isāā kè bè nkpaá ke náānnè benitìbè, kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè Sadusīēbe nè tihāāpòntì tii bàa Kuyie ncīēté ti kóo kótì kè bèe tuakénì. ² Kè be miéke peike Yesu tǎrè náammè benitìbè ke tú: Yesu yānté kè becírìbè múnke bo yánté. ³ Kè bèe bè pī nke sǎ ndè dǎo kébiite kè bèe bè kpetínné dikpetíntou kémbaanè dè bo wentémè. ⁴ Bá nè mēmme bèe kèe de kó tināāntì, kè bēmabèe ti yie nkénsū, bè bo ntùòke sikoupsínūmmù (5000).

⁵ Kè dèe wenté, Sifube kó bekótìbè nè dihei kó bekótìbè nè ikuó wāābè kè bèe tii nSedisademmu. ⁶ Kè ikuó niùtì diewè Anni ndè bo nè o cīēté kòbe: Kayifu nè Isāā nè Adekisāntiri nè ikuó niùtì diewè cīēté kòbe sǎmbe, ⁷ kéduó nkè bèe kotenni Pieri nè Isāā kè bèe bè beke ke dǎo: We ndi duó mmuwērímú? Nè we nkó diyètìrì ndi di ò miékūnnemè?

⁸ Kè Muyaáansààmù piéké Pieri kòo bè nāké ke dǎo: ⁹ Isidayeyeribe kó bekpàatìbè nè bekótìbè, ti dǎò mèè sǎa nkuhòkù kpéí nte kè di ti békú ke tú ti nāké dè yīmè kè kù miété. ¹⁰ Benitìbè bēmou nè Isidayeyeribe banténè tūnké weti weti ke do nnè Yesu Kiriisi Nansareti kou di baaké wè kudapāātí, kè Kuyie nduó nkòò yānté, wèè kó diyètìrì te kòo niti yie mmieté páíí ke cómmù di iikè. ¹¹ Yesu di yete wè, Kuyie nnāāntì náá nweè kpéí ke tú:

Bèè maà bè dootóo dii tǎrì,

dii náá ndipūú kó ditǎrì móm̄mōnni.

¹² Banténè ke dò nkutenkù kumou miéke òmòu tòu báá na kédeeté, Kuyie nti duó nYesu nwe, wèè ti dēerí.

¹³ Kè bebeémbèe yà Pieri nè Isāā be mǎke dii kǎn̄bùò kè dèe bè di mediè, nke yé bè do yémè ke dò mbè í bebíí yepáte mediè, bè do yé bè neitinèmmè mme Yesu. ¹⁴ Bè né mē nwúómmè wèè miété kòò cómmù be borè bè í nyà bè bo ténné tì. ¹⁵ Kè bèe bè dènnè ke nāké bēmáá ke dǎo: Ti bo yīme benitìbè bie? ¹⁶ Sedisademmu kòbe bēmou yému bèè dǎòmè tidietì tii, ti báá na kè tì nēnni. ¹⁷ Kè ti né dǎo kè de

kó tináànti òkè báá pitè, ti bè kpànnè, ké bè bàà kè bè ténké báá béinnè òmòu Yesu kó diyètiri.

¹⁸ Kè bèè wète ké bè yùni ké mbè kpànnè ke tú: Di yò báá kú kè di wète kényú Yesu yètiri òmòu borè yoo dí ò nàké o náànti. ¹⁹ Pieri nè Isāā kè bèè bè ténké ke dò: Wénténè di mómmòmbe Kuyie nyùkè nsa kè dè wenni, ti bo yiemmé òmòu kpèti kéyete Kuyie nkpeti. ²⁰ Tínti báá na ké í mbéi ti yà dè nè ti kèè tí.

²¹ Kè bebeémbèè wète ké bè yùni bè í nyà bè bo yīmè ké bè puotí, ke yóu, ké bè kpànnè, ké bè fīnko, ke yé benitibè bəmòu do sántimè Kuyie nnè dèè dòò de kpéí. ²² Ke yé kuhòkù bè miékunne kù bie do pēētémè sipísìnàà.

Yesu tòrè mòmè Kuyie ndikòmbùò

²³ Bè fīi ndii mòmni Pieri nè Isāā kè bè pànkèe kote be kòbe borè, ké bè nàké ikú nùbè kó bekótibè nè bekótibè bè bè nàké tí. ²⁴ Bè tí kèè dii mòmni kèwènnè kébántè Kuyie nke dò: Tí Yìè nfò nwèè dòò ketenkè nè keīnkè nè dāmèèri nè dèè kó dimàà bo o mièke. ²⁵ Fòò do duò Muyaánsààmù ti yààri Dafiti a kóo tónti kòò béi nke dò:

Ba nte kè ibotí mièke cóu?

Ba nte kè yebotè dàkii

meyei nkpréi ndetetirè?

²⁶ Kè kutenkù yembè baati dikpànni,

kè sikipààtibii wènnè

ke kpànnè Kuyie nnè kù tãátè wè.

²⁷ Mómmuò Edati nè Põnsi Pidati bè wènnèmu dihei mièke nè bepòòbè nè Isidayeribe ke bo dòò meyei nha kóo tónti Yesu a tãátè wè wèè dò mpáíí. ²⁸ Dè dòò a dó tìnti nè dimòmni ke tí tãátè. ²⁹ Ti Yìè nwèntè bè tí kpànnèmè, kédúò nha kó betòmbe dikòmbùò kè bè nnáà nha náànti. ³⁰ Benke a wèrimú kèmmiekunko bemuambe, kéndòòri tidietí nè mebènkùmè nè a kóo tónti Yesu yètiri wèè dò mpáíí.

³¹ Bè bántè dii mòmni Kuyie nkédeè, kè ketenkèe sántè bè tikú dè kè Muyaánsààmù bè píe nke bè nnáà Kuyie nnáànti nè dikòmbùò.

Yesu kòbe kó mewènnimè

³² Bèè kó dimàà do tá Yesu kè bè nwè mmeyèmmè mèmáà, òmòu í ntú ò te o kperè omáà, bè do dè wèimmu bəmòu. ³³ Kè Yesu tòrè nnáà mbenitibè nè muwèrimú Yesu yàntémè, kè Kuyie mbè bonè ke bè dòòri mesàà. ³⁴ Òmòu í mmòmni dèmarè be mièke, bèè màke depaa nyoo sicéí kè bè ndè fiiti ke touni idííí ³⁵ ke duò nYesu tòrè kè bè toti bá wè dè ò bèkùmè.

³⁶ Onití mòu kè bè ò tu Sosefu Defii kó kuwuò kou, kè bè ò peité Sipiri kó kutempè mmièke, kè Yesu tòrèè ò yu ke dò: Tikònyauti yìè. Nè be kó tináànti Bannabaasi. ³⁷ Kòò fité o paku kétóni idííí kè í duò nYesu tòrè.

5

Ananniyaasi nè o pokù Safidaa

¹ Ananniyaasi nè o pokù Safidaa kè be múnkeè fité be paku, ² kèyaate késònnè, kòò ñkòrinè isònyi ke bo duò nYesu tòrè kòò pokù yé. ³ Kè Pierii o beke ke dò: Ananniyaasi! Dè dòmme kàa yóu kè dibòò da ta kàa soute Muyaánsààmù, ke fité a paku ke yàate idííí ke sònnè? ⁴ A í kù fité dii mòmni kè kù í tú a kòkàà? A kù fité dii mòmni ke í nte idíííáà? Dè dòmme kàa yóu kè meyèmmè memme da ta? Dè í tú benitibè mbe a souteémè, a soute Kuyie nku.

⁵ Kè Ananniyaaasii kèè tì náàhì kédò kékú. Kè benitibèe dè kèè kè kufɔwaa mbè pī mmediè. ⁶ Kè bedapambèe íté kóò tùóté kékote kékūnné.

⁷ Kè dè mmàke tewebiètè mefitimè mètàāti kòo pokùu taroo bá ò í yé dèè dò.

⁸ Kè Pierii ò beke ke dò: Di fité di paku i ndiítí nyià? Kòò dò: Èè inyí.

⁹ Kè Pieri dò: Dè dòmmè kè di dake ke bo yááké Muyaánsààmù? Nte bèè kūnné a dòu ke bo dibòri ke bo da tùóté.

¹⁰ Kòò pánkèe do Pieri iikè kékú. Kè bedapambèe taroo ke sá nhò ku, kè bèe ò tùóté kékote kékūnné kéréénne ò dòu. ¹¹ Kè kufɔwaa mpī Kirisi kòbe nè bèè kó dimàà tì kèè.

Yesu tɔrè dòmmè tidieti péu

¹² Yesu kòbe do wēnmu meyèmmè memàà, ke tiku Sadomoo fiiku mieke, kè Yesu tɔrè dòòri tidieti péu. ¹³ Bá betòbè í ndáátí ke bo bè wēnnénè kè benitibè mbè sántí. ¹⁴ Bèè tá ti Yiè nYesu benitidaabè nè benitipòbè kè bè nyéúti ke sūnko. ¹⁵ Ke benitibè ntouni bemuombe nè be mièti nè be tēi ke dòunko kuce nuu, kè Pieri bo mpēnké kòo fēnkù dátinné be mieke òmòu. ¹⁶ Kè Sedisademma kó sihekesi kòbe ntouni bemuombe nè yebòkè ta bè, bemou kè bèe miètè.

Bè fēummè Yesu tɔrè

¹⁷ Ikuò niùti dièwè nè ò kòbe Sadusībe kè bèe íté nè kemieke, ¹⁸ kēpī nYesu tɔrè kékpetinné dikpetintou. ¹⁹ Keyènkè mōnni kè Kuyie ntōnni kōtení kékpeté dikpetintou kó yecàkè kè bè dēnne, kè bè nàké ke dò: ²⁰ Kōtenè Kuyie ncīètè kēnnáà mbenitibè mufōmmu kó tináàhì.

²¹ Kè bèe yie nkékote dikūnweñni sèl Kuyie ncīètè, ke nnáá nKuyie nnáàhì.

Kè ikuò niùti dièwè nè ò kòbe kè bèe yú bebeémbè nè Sifube kó bekótibè kētò nkè bè bo yúní Yesu tɔrè dikpetintou. ²² Kè tihāpònti kote kè bè mōnté, kēwēteni kè bè nàké ke dò: ²³ Ti sá ndikpetintou kpetimu táu kè tihāpònti bàa, kè ti kpeté ke ta ti me nyí yà òmòu.

²⁴ Kè dèe di tihāpònti tì bàa Kuyie ncīètè kóo kóti nè ikuò niùti dièwè kè bèe mōnté de kó tináàhì tu mù. ²⁵ De mōnni kòò maùu kōtení kè bè nàké ke dò: Di me nkpetinné bèè nitibè bo Kuyie ncīètè ke náá nKuyie nnáàhì.

²⁶ Kè tihāpònti kóo kóti nēinè ò tōmbè kè bèe bè pīñní meyoðmmè ke yé bè do démmè benitibè yàà bo bè bùstímè yetárè kékú. ²⁷ Kè bèe bè kōtenè bebeémbè borè kè ikuò niùti dièwèe be beke ke dò: ²⁸ Ti di nàkèmu ke tú: Di bá nnáá nhonitì yie nkpeí. Dè dòmmè kè di pité de kó tináàhì Sedisademma omou mieke, ke dò dè ndò tì te kè bè ò kùò?

²⁹ Pieri nè Yesu tɔrè tēyè kè bèe bè tēñné ke dò: Ti dò nkéyie Kuyie nkpeti nti kè dèe pēētè benitibè kpeti. ³⁰ Kuyie nti yembè do tū nkù kuu te kè Yesu yānté wenwe, di baaké wè kudapāātí koò kù. ³¹ Kuyie nwe ndéúkūnne koò dòò okpààti, Odeētíwè, kè Isidayeeri be bo ceete kè Kuyie mbè cīé mbe yei. ³² Ti ti nyé kè Muyaánsààmù tì yé mummu Kuyie duò mmù bèè yie nku náàhì.

³³ Bebeémbè tì kèè dii mōnni kè be miekee peike, kè bè ndó kékúo Yesu tɔrè.

³⁴ Kè Fadisiè mōu dè bo kòo yētiri tu Kamadiyeeri kòo yé Kuyie nkuò mesàà nkè benitibè ò dé, kòo íté kédúo nkè bèe mu ndenne Yesu tɔrè. ³⁵ Kòo béi nke dò: Isidayeeri be, dōñné meyoðmmè benitibè bie. ³⁶ Dè í mōnte onitì mōu ānnémè kè bè ò tu Tedaasi kòo yèmmè ndo nhò tū òmòu, kè benitibè sikousinàà (400) nhò tū. Kè bèe ò kùò kè bèe cīétè kè dè dèè. ³⁷ De kó difōnkúò kè Sidaasi Kadidee kouu ānné, kè kunitisūkùu ò tūnne kòo múnkee kú kè bèe cīétè. ³⁸ N di náámmu di tēnke bá ndake benitibè bie nkpeti, kè be tōmmú bè pī mmù tú benitibè kōmu

mmu mù yóó deèmu. ³⁹ Kè mù me ntú Kuyie nkõmu mmu di báá na ké mù pàa. Dòòné meyoðmmè kè di báá dokénè Kuyie.

⁴⁰ Kè bèe yie nho kpɛti ke yúni Yesu tɔrɛ kédúo nkè bèe yè puotí yedá kè bè dà yè ténke bá nnáá nYesu kpéi kédèe ké yè ffinko. ⁴¹ Kè Yesu tɔrɛ ité bebeémbè borè nè kuyeñnaati, ke yé Kuyie nsómmè bè mánne bèe bè fɛñ nYesu kó diyètiri kpéi. ⁴² Kè bè nsáké yewe yemou Kuyie ncɛtè nè sicɛi mieke ke náa nTináaṣàati Yesu Kirisi Odeétiwè kpɛti.

6

Yesu kobe tāātè bè bèyiekè

¹ De mōnni kè Yesu kobe sũ nkè Sifube bèe nàa nkèrɛkì kè bè nkpannè Sifube bèe nàa nhebedee ke tú: Di í toti ti kó bekúpobè mudii mesàa. ² Kè Yesu tɔrɛ tɛpítè nè yèdèé tí nYesu kobe tinni, ké bè nàké ke dò: Dè í wenni ti bo yóumè Kuyie nnáaṣi kéndakenè mudii kó mutotimú. ³ Tāātèné di mieke benitibè bèyiekè, bèe borime wenni, kè Muyaánsààmú bè piéké, kè bè m̀ake mecii, kè ti bè duó nde kó mutómmú. ⁴ De mōnni kè ti pètè mefiè nke mbáa nKuyie nke nnáa ku náaṣi.

⁵ Kè Yesu kobe tinnii yie nde kó tináaṣi kètāātè Etienni wèè tá Kuyie mmesàa kè Muyaánsààmú ò piéké nè Fidipu nè Podokoo nè Nikannoo nè Timoo nè Padimena na nè Nikodaa Antiyosi ei kou wèè do tũ nSifube kó kuwedounce, ⁶ kè bè kōtenè Yesu tɔrɛ borè, kè yèe nòs nye nou be ñnkè kébántè Kuyie mbe kpéi.

⁷ Kè Kuyie nnáaṣi dake mpitíri, kè Yesu kobe nsũnko Sedisademmu mieke, kè ikuó niùbè péuu yie nkéntá Yesu.

Bè p̄rímè Etienni

⁸ Kè Kuyie nni mbonè Etienni kóo duó mmuwɛrímú kòo ndoari tidietì nè mebenkùmè cammè benitibè cuokè. ⁹ Kè sifube bèe do kōri kutiintouku bè tú kù tidaati bè fii nti koku nè Sifube tobè, Sidenni ei kobe, Adekisántiri ei kobe, Sidisiu nè Asii ekè kobe kè bèe yete Etienni kpɛti ké nhò nènè. ¹⁰ Bè me nýi nhò na ke yé ò do náánnèné mecii Muyaánsààmú ò duó mmè. ¹¹ Kè bèe yóu kéyietí benitibè kè bè dò: Ti kèèmu ò sáámmè Mɔyiisi nè Kuyie. ¹² Kè bèe íi mbenitibè mieke, dihei kó bekótibè nè ikuó wāābè, kè bèe p̄i nhEtienni kóo kōtenè bebeéndiebè borè, ¹³ kènnèinè benitibè kè bèe souté ke dò: Oniti yie nsáa nKuyie ncɛtè nte ke sáánnè Mɔyiisi kó ikuó. ¹⁴ Ti kèèmu kòo tu Yesu Nansareti kou bo p̄ante Kuyie ncɛtè kéceete Mɔyiisi dóu nyii kuó.

¹⁵ Kè dibeéntinni dieri nwúo nhEtienni kòo ìkè cèète ke dò Kuyie ntōnni koke.

7

Etienni nàké ti

¹ Kè Ikuó niùti diewèe beke Etienni ke dò: Bè nàa mómmuɔ nwaà? ² Kè Etiennii béi nke dò: N tebii nè n cicebè kénténè kékeè, Kuyie nnè ke ò tikpɛti kuú do benke kumáa ti yàari Abarahammu ò kpaá bo dii mōnni Mesopotamii ke mu nýi kó Anaa, ³ kóo nàké ke dò: Yóu a cɛtè kobe nè a ei kékote dihei n yóo da benke di. ⁴ Memme kè Abarahammu ité Kandeé kékò Anaa, kòo cicee kú. Kè Kuyie nhò soónnènni di mè mbo dii ei mieke yí. ⁵ Kuyie nýi nhò duó nketenkè deborè bá sámpó, ke né ò nàké ke dò kù bo ò duó nde kó dihei kòo yaabí di tieke ke s̄ nhò nýi m̀ake debire. ⁶ Kè Kuyie nhò nàké ke dò: A yaabí bo kote

betòbè cie kénàá ntidaati kè bèè ì fěũ nyebie sikòusinàà (400) mieke. ⁷ Kè n fěũ nde kó benitibè kè ì ite ke pĩ n tómmú die ndi nhei mieke. ⁸ Kè Kuyie ntaunnè kumáá Abarahammu ke dò bè ncámmù. Mèmmè kè Abarahammuu peitè Isaki kòò cānté diyie nínni yie, kè bèè me nsoátè. Kè Isakii peitè Sakòbu kòò cānté kè Sakòbu cāmmú ti yààribè tepíitè nè bédébè.

⁹ Kè ti yààribè mieke mpèi be tèbite Sosefu, kè bèè ò fité kòò bo naá nkudaaku Esibiti mieke. ¹⁰ Kè Kuyie me nni nhò bonè, kòò deeri kòò duó mmeciì nkòo kpààti ò pénsiri, kòò duó nho cǐtè temòu kòò mbaké. ¹¹ Kè dikònni dierri tanní Esibiti omòu nè Kannahā kè dè nyòù, bá ti yembè í mpètè bè bo di mù. ¹² Kè Sakòbuu keè tidiiti bomè Esibiti kètò nti yààribè meketimè. ¹³ Kè bèè wète medérimè kè Sosefuu bè benke omáá, kòò kpààti banté ò kòbe tú bè. ¹⁴ Kè Sosefuu tó nkè bè bo yúni o cice Sakòbu nè o cǐtè kòbe bemòu sipísiyiekè nè bènúmmù. ¹⁵ Mèmmè kè bèè kò nhEsibiti Sakòbu de nku, kè ti yembè múnke de nku. ¹⁶ Kè bèè bè tó kékúnnè Sisemmu Abarahammu do donté kùù fəti nè idífi Emòó bí borè.

¹⁷ Kè dèe tuòke Kuyie ndo nàké ti Abarahammuu ti bo dàòmè, kè ti kó kubotíi sũ mmediè Esibiti mieke. ¹⁸ Kòò kpààti pànwè mòu buoté wèè í yé Sosefu, ¹⁹ kényòù mediè nke sènninne ti yembè, kè n duó nkè bè mbuònkò be bí kè ì kò. ²⁰ De mǎnni ndi bè peitèmmè Mòyiisi kòò nwenni, kè Kuyie nni nhò dó, kè bè nhò yùòri o cice cǐtè mieke, kòò mmòke betààbè bètāāti ²¹ kè bèè ò bontóo, kè Esibiti kòò kpààti kòò sapàà nhò tùóté kè nhò yùòri ke dò nho bire mómmənde. ²² Kè Mòyiisi bebíi Esibiti kó mecii mmemòu kénno mmutómmú ke yé tináaanti.

²³ Ò tùòke dii mǎnni yebie nsipísínàà kètāātè kékòte ke bo yà o kòbe Isidayeeribe, ²⁴ kénsó Esibiti kou puotí Isidayeeribe kou, kòò kónné o botí kou, képoté Esibiti kou kékuə. ²⁵ Kòò yèmmè ñdò nho kòbe bo banté Kuyie nyóó duómme kè weè bè deetè. Bè me nyí mbanté. ²⁶ Kè dèe wenté kòò tó nsó Isidayeeribe máà kpá, kòò mbè pààti ke dò: N kòbe dè yíme kè di kpa dindi kubotí kumáá kòbe? ²⁷ Wèè do dó kénà otòù kòò baao ke dò: We nda pĩ nti kpatí kàa bo nti bekùnè? ²⁸ A dó kè n kuə a wee kùòmè mme Esibiti kou? ²⁹ Kè Mòyiisi ti kèè kécoké kékòte Mandiyāā kó ketenkè kè nke mbo kéməote ibi idéi.

³⁰ Yebie sipísínàà kó difónkúò kè Kuyie ntónni kəteni o borè Sinaii kó ditəri také, dikpáá cuokè difapèù mari mieke kè di còù. ³¹ Kè Mòyiisi dè yà kè dèè ò di kòò ntóntoo ke bo dàke wénté, kékèè ti Yiè nKuyie ntammè kè mè tu: ³² Míi tu Kuyie nha yembè Abarahammu, Isaki nè Sakòbu bè do tũ nkù, kè Mòyiisi kònti ñhau ò í ndàátí kèwénté. ³³ Kè Ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Deite a neùti a cómmú kèè tenkè tú Kuyie nkòke nke. ³⁴ N yà n kó ibi fěũrimè mme Esibiti ei mieke, ke kèè ì dabùò nke cùtèni ke bo ì deetè ke yóó da tó nhEsibiti.

³⁵ Mòyiisi Isidayeeribe do yete wè ke dò: We nda pĩ nti kpatí kàa ti bekùnè, Kuyie nwète ke we ntónni kòò naá mbe kóo kpààti, be deetiwè nè Kuyie ntónni ò do yà di difapèù mieke di kó metèemmè. ³⁶ Weè bè dèenne tidaati mieke, ke dòò tidièti Esibiti mieke nè dàméèri wũòwè mieke nè dikpáá mieke yebie nsipísínàà. ³⁷ Weè do bè nàké ke dò: Kuyie mbo di duónni ku pāānāanti náantò mòù, di botí kou, kòò nni ndónnè. ³⁸ Weè do bonè Isidayeeribe ti yembè dikpáá cuokè bè do tikú dè Sinaii təri, kè Kuyie ntónni ò náānnè, Kuyie nwe nduó mmufòmmu kó tináaanti, kòò ti nti tũo.

³⁹ Kè ti yembèe yete o kpeti kòò bàào kéndó kèwète Esibiti. ⁴⁰ Ke náké Anòò ke dò: Ti í yé tii tũkèni Mòyiisi wèè ti dènneni Esibiti. Tí dòò Kuyie nkùù

nti dònɔ̀nɛ. ⁴¹ Kɛ̀ bɛ̀e dɔ̀ɔ̀ mɛsɔ̀ɔ̀ nkɛ̀ dɛ̀ ndò nkunaabiiku, kɛ̀ bɛ̀e kù fié iwūɔ̀, kényānku nɛ̀ bɛ̀ dɔ̀ɔ̀ dɛ̀ bɛ̀ móm̄m̄m̄be dɛ̀ kpɛ́i. ⁴² Mɛ̀m̄m̄e kɛ̀ Kuyie mbɛ̀ yóu kɛ̀ bɛ̀ mbáá ndiyiè nɛ̀ otánkù nɛ̀ siwáá, kéndònnɛ̀ tì wárimɛ̀ Kuyie mpāánáahti nááhtò pátiri miɛ̀kɛ̀ kɛ̀ tú:

Isidayɛɛribe,

di do n feumu iwūɔ̀ yɛbie nsipísínàà

di do dɔ̀ɔ̀ yè dikpáà miɛ̀kaà?

⁴³ Di do dɔ̀ɔ̀ dibɔ̀ɔ̀ Mɔ̀dɔ̀ki tenkaanìtè nte

nɛ̀ Defāá kó tɛwātè kɛ̀ ndɛ̀ báá.

Dɛ̀ɛ̀ te kɛ̀ n yóó di denne

kɛ̀ di pɛ̀ɛ̀ mBabidònni.

⁴⁴ Tì yɛmbɛ̀ do mɔ̀ke Kuyie nkó ditou ndi dikpáà cuokè, Mɔ̀yiisi do dɔ̀ɔ̀ di kɛ̀ di ndònnɛ̀ Kuyie nyɛ̀ nwèe di dɔ̀ɔ̀ kɛ̀ di ndòmmɛ̀ kù do di nhò bɛnke kɛ̀ di ndòmmɛ̀. ⁴⁵ Kɛ̀ bɛ̀ ndi tɔ̀uti kɛ̀ Sosuwee yàà bɛ̀ tanné dihei Kuyie ndo bèti dii miɛ̀kɛ̀ bèè í kù tū. Kɛ̀ di mbo kɛ̀tuɔ̀kɛ̀nɛ̀ Dafiti kó dimònni. ⁴⁶ Kòò dɔ̀: Ò bo maá Kuyie nSakɔ̀bu do tū nkù tɛcɛ̀tɛ̀ kɛ̀ yɛ̀ kù ò dɔ̀ɔ̀mɛ̀ mɛsàà. ⁴⁷ Nɛ̀ mɛ̀m̄m̄e kòo bire Sadomɔ̀ weè né kù maá tɛcɛ̀tɛ̀.

⁴⁸ Kuyie nkùù bo kɛ̀ɩnkè kù í ā benitibɛ̀ maá sù cɛ́i miɛ̀kɛ̀, Kuyie mpāánáahti nááhtò béimmu kɛ̀ yí: ⁴⁹ Kuyie ntu:

Kɛ̀ɩnkè tu n kpààtikàri,

kɛ̀ kɛtenkè tu n nacèdaánni.

Ɔ̀ndi bòri ndi n dò nkéom̄pɛ̀mɛ̀?

⁵⁰ Dɛ̀ í tú m̄i dɛ̀ dɔ̀ɔ̀ demòuà?

⁵¹ Kɛ̀ Etiennii sɔ̀oté kɛ̀béi nke dɔ̀: Di to yɛ̀ kpeñni di yɛmbɛ̀ kpeye do dòmmɛ̀, di í dɔ̀ kɛ̀kɛ̀ Kuyie nkpeti, kɛ̀ yetírí Muyaánsààmù yɛ̀ mmù sáá. ⁵² Di yɛmbɛ̀ do fɛ̀ùmmu Kuyie mpāánáahti nááhtò bɛm̄ɔ̀, kɛ̀kuɔ̀ bèè náà nhowenniwe karinimɛ̀, kòò kòtɛni, kɛ̀ di ò fité kòò kùɔ̀. ⁵³ Kuyie ntòrɛ̀ di duómmu Kuyie nkó ikuá bá di í yie nke ì tūnne.

Bè bùótímè Etienni yetárè kɛ̀ kùu

⁵⁴ Kɛ̀ bɛ̀bɛ̀m̄bɛ̀ tì kɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ miɛ̀kɛ̀ peike Etienni kɛ̀ bɛ̀e maá nyebìè nhEtienni kpɛ́i. ⁵⁵ Kɛ̀ Muyaánsààmù mpíéké Etienni kòò bùò kɛ̀ɩnkè, kɛ̀yà Kuyie nkó tikpeti kɛ̀ Yesu cómmú Kuyie mbakù yóu. ⁵⁶ Kòo béi nke dɔ̀: Kɛ̀ɩnkè kpetému kɛ̀ n wúò nhOnitibire kɛ̀ dɛ̀ cómmú Kuyie mbakù yóu.

⁵⁷ Kɛ̀ bɛ̀e pi bɛ̀ to kɛ̀wɛkii mediè, kɛ̀bunnɔ̀ɔ̀ bɛm̄ɔ̀ o bíékè. ⁵⁸ Kóò dɛ̀nnɛ̀ dihei mànkù kòò bùótí yetárè kɛ̀banne bɛ̀ yààti odapàà mmòu kòò yetiri tu Sɔ̀ari. ⁵⁹ Kɛ̀ bɛ̀ mbuɔ̀ti Etienni yetárè, kòò bántɛ̀ Kuyie nke dɔ̀: N Yiè nYesu cɔ̀utɛ̀ n wɛ̀nni.

⁶⁰ Kédeè kédò kénínkú kɛ̀píéké kɛ̀ dɔ̀: N Yiè mbáá bè yietí bɛ̀ yei!

Ò béi mɛ̀m̄m̄e kékú.

8

¹ Sɔ̀ari do wɛ̀ñnɛ̀mu bèè kòu Etienni.

Bè fɛ̀ùmmè Kirisi kɔ̀be

Dɛ̀ kó diyiè kɛ̀ bɛ̀e fɛ̀ù nKirisi kɔ̀be Sedisadɛmmu miɛ̀kɛ̀. Kɛ̀ bɛ̀e cítéte bɛm̄ɔ̀ kékɔ̀te Sudee nɛ̀ Sammarii kó kɛtenkè kɛ̀ Yesu tɔ̀rɛ̀ yɛ̀e maá ñkpáá. ² Bɛ̀è dé Kuyie nkɛ̀ bɛ̀e kùnnɛ̀ Etienni kékómmú o kũũ mɛ̀diè.

³ Kɛ̀ Sɔ̀ari nkòri Kirisi kɔ̀be cɛ́i kɛ̀ p̄i mbenitidaabè nɛ̀ benitipòbè kɛ̀ kpeti.

Fidipu nàkémè Tináahtàti Sammarii

4 Bèè cìeté kè bè nkòri yehékè yemou ke náante Tináansààti. 5 Kè Fidipuu kote Sammarii kó dihei mari ké bè nàké Kirisi kpéi. 6 Kè benitibè bemouu yie, kénkémumu ó náaanti, ke wúó nhò dòòrimè tidieti. 7 Kè yebòkè kuò nke yie benitibè mieke, kè tihòuti péu nè yecíè nkè dè mierí. 8 Kè kuyeñnaati diekú mbo de kó dihei mieke.

9 Ke sò nhoniti mǎu dè bo kòo yètiri tu Simoo, kòo ní ndòori tidieti kè dèe di Sammarii kòbe, kòo yèmmè fido nhò tú òmǎu. 10 Kè benitibè nhò tú, nyibi nè bekótibè ke tú oniti yie mmàke Kuyie nkó muwērímú diemú.

11 Bè do ò tú nke yé ò dòòrimè tidieti sáá. 12 Bè yie ndii mǎnni kéntá Fidipu bè náa ntii náansààti, Kuyie nkpaàtiyuu kpeti, nè Yesu kó diyètiri kè bèe bè ànné batémmú benitidaabè nè benitipòbè. 13 Kè Simoo múnkèe yie nkéntá Yesu kè bèe ò ànné batémmú kòo mbonè Fidipu ke wúó nho dòòrimè tidieti nè medòòrimè cǎmmè kè dèe ò di.

14 Yesu tǔrè yèè bo Sedisademmu mieke kè yèe keè Sammarii kòbe yiemme Yesu, ké bè duònko Pieri nè Isāa. 15 Kè bèe tuakoo ké bè bántènè Kuyie nkè bè bo pété Muyaánsààmú. 16 Ke yé mù mu ndo í cùténimè be kòò mǎu ñnkè, bè do bè ànné batémmú nè Yesu kó diyètiri mǎa ndi. 17 Pieri nè Isāa kè bèe bè nòó nsinou kè bèe pété Muyaánsààmú.

18 Kè Simoo yá bè bè ndómmè sinou kè Muyaánsààmú cùténí kètǎni idiítí ke dǎ: 19 N duónnè de kó muwērímú, kè n nòó nwè sinou wèe pété Muyaánsààmú.

20 Kè Pierii ò nàké ke dǎ: Feti nè a díítí, ke yé a yèmmè dòmmè bè do nkuyie nkó dipǎnni nè idiítí. 21 A í kǎké de kó mutǎmmú mieke, a báa pété de kó dipǎnni, ke yé a toti mǎè yèmmè í wennimè. 22 Yóu meyèmmè yeime kéceete kémoo Kuyie mmeçíemmè kè dè naati kú da cǐé nha toti mǎè yèmmè yeime. 23 M bantému ke dò nha mǎke meyèmmè yeime ke tú meyei nkó kudaakú.

24 Kè Simoo náké Pieri nè Isāa ke dǎ: Di mómmǎmbe bántènè ti Yiè nkuyie n kpéi nkè di nàké ti bá n tuakéní.

25 Pieri nè Isāa kè bèe náké bè yá dè ke náké Tináansààti kédeè, kénwèti Sedisademmu ke náantoo Tináansààti Sammarii kó yehékè péu yèè tǎkénè kuce.

Fidipu nè Etiopii kou

26 Ke Kuyie ntǎnnii náké Fidipu ke dǎ: Íté kékote diyèe yie kèè bíékè. Sedisademmu kó kuce, kùu yie dikpáa cuokè ke korinè Kasaa.

27 Kè Fidipuu íté kékote kéyà Etiopii eì kòo nitipokpǎati Kāndaasi kpààtiçtèè kóo kóti. Bè do ò fǎntemu kòo mbaa tikpàti. Dè do sǎ nhò boní Sedisademmu nwe ke kǔnti o cie, 28 ke kari o naàsǎntè mieke ke kaà nkuyie mpāānǎaanti náaantò Esaii kó dipátiri. 29 Kè Muyaánsààmú náké Fidipu ke dǎ: Kétóo kéninte de kó tenaasǎntè.

30 Kè Fidipuu coké kétóonkoo, kékeè ò kààmmè Kuyie mpāānǎaanti náaantò kó dipátiri, kòo ò beke ke dǎ: A banté a kaà ntǎa? 31 Kòo ténne Fidipu ke dǎ: M bo yíme kébanté kòò mǎu í n nàké ti tu mù? Kéduó nkè Fidipuu dekou o naàsǎntè mieke kékari kóò pèénnè. 32 Ò do kaà ntii náaanti tu:

Ò do dò nfeplèfè bè kòrinè fènfè mukòu,

dipebii bè kéí dii citi kè di cǐéké,

ò í àate o nuù.

33 Ke kékunne omáa kè bè ò sènkèri,

kòò dǎò bè do í dò nkóò dǎò dè,

òmǎu báa na kénáké o wuo nna ndómmè.

Ke yé bè ò kùòmèmu ketenkè ìnkè.

³⁴ Ke de kóo ã̀p̀̀nkòtíi beke Fidipu ke d̀̀: N da báámmu n náké, Kuyie mpã̀ã̀nã̀ã̀ti náã̀ntò náã̀ nhomáã̀ kpéíã̀ã̀ kòò mòu kpéí?

³⁵ De m̀nni kè Fidipuu ò tũntè de kó tinã̀ã̀ti, kóò náké Tinã̀ã̀sã̀ã̀ti, Yesu kpeti. ³⁶ Kè bè nkéí kètuwke menie mmamè, kè weè niti d̀̀: Nte menie, bá ndííí a bo nhã̀nnémè bàtèmmù? [³⁷ Kè Fidipu d̀̀: Kàa tá nè a yèmmè memou dè í yóu. Kòò d̀̀: N támu ke d̀̀ nYesu Kirisi tu Kuyie mBire.]

³⁸ Kòò cónné tenaasã̀ntè kè bèe ta menie mmieke bedé, kè Fidipuu ò ã̀nné bàtèmmù. ³⁹ Bè yènní d̀̀i m̀nni menie mmieke, kè Muyaã̀nsàã̀mù títóte Fidipu, kè weè niti ò m̀ntò, kènsaké o ce nè kuyènaati. ⁴⁰ Kè Fidipu nyóo daate ke bo Asoo, kèsooté kènnã̀ntoo Tinã̀ã̀sã̀ã̀ti yehékè yemou ke yàa tuwkenè Sesadee.

9

Sɔ̀ri cèetè

(Yesu Tɔ̀rè 22:6-16, 26:12-18)

¹ De kó yemòrè kè Sɔ̀ri baa kpáã̀ fèũnko Yesu kabe ke bè kòu, kékote ikuó niùti diewè borè, ² kóò beke yepáte ke bo kote Damaasi kó titíintouti, kèpímmú Yesu kabe benitidaabè nè benitipòbè kéboú kékònnè Sedisadèmmu.

³ Memme kòò nkéí kèhautóo Damaasi ké nyóo daate kè kuwenniku makú cùténí o ìnkè ke pĩnti. ⁴ Kòò do ketenkè, kékeè metammè mamè kè mè tu: Sɔ̀ri, Sɔ̀ri, dè yĩme kàa nfèũnko? ⁵ Kè Sɔ̀rii beke ke d̀̀: F́ nwe nni nwe kè mèe ò tẽĩné ke d̀̀: Mí nYesu nwe a fèũnkómè. ⁶ A né íté kéta dihei kè bè da náké a d̀̀ nkédoomè.

⁷ Bèè ò neínè kè bèe keè metammè bè me nyí nyà wèè náã̀, kè dèe bè di kè bè ndò nyúó. ⁸ Kè Sɔ̀rii íténí kèwénté ò í nna kèyá demarè, kè bèe ò dète kékatenè Damaasi. ⁹ Kòò mbo, kè d̀̀ yewe yètãati bá ò í wúó, nhò í yo, nhò me nyí yò.

¹⁰ Ke ś nYesu kou mòu dè bo kòo yètirí tu Ananniyaasi, kè Kuyie nhò yu ke d̀̀: Ananniyaasi! Kòò d̀̀: N Yiè nte mí! ¹¹ Kè kùu ò náké ke d̀̀: Íté kékote kuce bè tu kù kuce kùu sié, Sudaasi cètè, kébeke bè tú wè Sɔ̀ri Taasi kou, kòò m báã. ¹² Kè nh ò benke omòu kòo yètirí tu Ananniyaasi, kòò kãtoo kòò nãó sínou ke bántè Kuyie nkòò bo wète kèwénté. ¹³ Kè Ananniyaasii béi nke d̀̀: N Yiè! Benitibè péu n nákému de kóo niti d̀̀ò mèè yei nha kabe Sedisadèmmu mieke. ¹⁴ Kè ikuó niùbè kó bekótibè ò duó ndinùu kòò bo pĩmmú bèè tu a kabe kéboú. ¹⁵ Kè ti Yiè nhò náké ke d̀̀: Kote kè m̀i ò tãáté kòò bo náké n kpéi nyebotè nè bekpã̀atibè nè Isidayeeriibe. ¹⁶ N yóo ò benkemú ò d̀̀ nkéféútè mèè botí n kpéi.

¹⁷ Kè Ananniyaasii kote kénóó sínou Sɔ̀ri Ìnkè ke d̀̀: N tebite Sɔ̀ri! Ti Yiè nwèè da benke omáã kuce weè n tōnní kàa bo wète kèwénté kè Muyaã̀nsàã̀mù da píe.

¹⁸ De m̀nni kè demarèe yènní o nuw ke donnè yeyĩnyiééké kèdo, kòò wète kèwénté, kè bèe ò ã̀nné bàtèmmù. ¹⁹ Kòò di, kèwète kèpétè muwèrimú.

Sɔ̀ri nákéme Yesu kpéi Damaasi

Kòò nkpaá Damaasi ke d̀̀ yewe sã̀mpó ke bonè Yesu kabe. ²⁰ Ke pãnke nnáã titíintouti mieke Yesu tùmè Kuyie mBire. ²¹ Kè dèe di bèè kó dimàã ti kèè kè bè ntú: Dè í do nwèè do fèũnko wènwè Yesu kabe Sedisadèmmaa? Ò í kãtení ke bo bè pĩmmúmu kéboú kèduó nyikuó niùbãã?

²² Kè Sɔ̀ori dake ñkpénkú Kuyie nnáànti mièke, ke náá nSifube bèè bo Damaasi mièke Yesu túmè Kírisi.

²³ Kè dèe yíe kémonte sám̀pó kè Sifube dake ke bo kuɔ Sɔ̀ori, ²⁴ kémbaa yebòrè keyènkè nè kuyie nkè dè bo yie nkè bèè ò kùò. ²⁵ Kè Yesu kɔ̀bee ò tùóté nè dimám̀m̀yáà keyènkè makè késée nkuduotí.

Sɔ̀ori wènnèmmè Yesu tɔ̀rè

²⁶ Kè Sɔ̀orii tuɔke Sedisadèmmu kéndó kèwènnénè Yesu kɔ̀be, kè bè nhò dé, bè í ntá ke dò nhò mènke cɔ̀uté Yesu. ²⁷ Kè Bannabaasii ò niité Yesu tɔ̀rè borè, kè bè nàkè ò yà mèè botí tí Yíè nnè tí Yíè nhò nàkè tí, nè ò nàkè mèè botí tí Yíè nkprí Damaasi mièke nè dikòmbùò. ²⁸ Kè bèe ò cɔ̀uté, kè bè nwè nke ceñti Sedisadèmmu ke náá nYesu kprí nè dikòmbùò. ²⁹ Kòò múnkke nnáá Sifube bèè náá kereki, kè bè nèi kè bè nwanti ke bo ò kùò. ³⁰ Kòò kɔ̀bee tí kèè, kòò kòtenè Sesadee kòò bo kò nTaasi.

³¹ Dè kó yemàrè mièke Kírisi kɔ̀be bèè bo Sudee nè Kadidee nè Sammarii de kó itempè mmieke kè bèe om̀pè, kénkpénkú Kuyie nnáànti mièke ke sũ̀nko kè Muyaánsáàmù bè bonè.

Pieri mièkùnmemè Endee

³² Kè Pieri ñceñti tipítí tímou ke siète Yesu kɔ̀be, kékote Didaa eì kɔ̀be borè. ³³ Ke nsó nhoniti m̀ou bè tú wè Endee náá kuhòùkù, yebie nyèni ke òu. ³⁴ Kè Pierii ò nàké ke d̀: Endee Yesu Kírisi da mièkùnmemu! Íté kètúóté a d̀ou!

Dende bàmbà nkòò íté. ³⁵ Kè Didaa eì kɔ̀be bemou nè Sanɔ̀ eì kó kutempè nkɔ̀be kè bèe ò yà kèyie nYesu.

Pieri fòukùnmemè D̀rikaasi

³⁶ Onitipòkù m̀ou weè do bo Sopee kòò yètiri tu: Tabitaa, nè kereki kó tináànti D̀rikaasi, kòò d̀d̀ri mesáà ke teénnè bec̀ribè, ³⁷ kémuɔke kékú kè bèe ò wùò kédòú nkudánkù kudieku. ³⁸ Kè Yesu kɔ̀bee keè Pieri bomè Didaa ke tókénè Sopee, kètò mbenitibè bèdébè, kè bè bo ò bántè kòò kòtení mecáà. ³⁹ Kè Pieri p̀nkèe íté kè bè neinè kè bèe tuɔke kédeke kudánkù kudieku, kè bekúpobè kàri ke kuò, nkòò benke D̀rikaasi do kpaá ke fòu kè bè dùòke yèè yaòbòrè. ⁴⁰ Kè Pierii denne benitibè bemou kénínkú kebántè nKuyie kèwèète ocù bíléké ke d̀: Tabitaa, íté!

Kòò wénténi kòò yà, ke íté, kékari. ⁴¹ Kè Pierii p̀i nho nòutè kòò teennè kòò íté kécóm̀m̀, kòò yu Yesu kɔ̀be nè bekúpobè kè wè mbè benke kòò fòute. ⁴² Kè Sopee kɔ̀be bemou tí kèè kè kusùkùu yie nYesu. ⁴³ Kè Pieri mbo Sopee kémonte. Ò do bo okònnuuriwè m̀ou c̀fètè nte kè bè ò tú Simɔ̀.

10

Kòrinei yumè Pieri

¹ Oniti m̀ou weè do bo Sesadee kòò yètiri tu Kòrinei, kòò tu ohā̀p̀ǹkòtí, ke ni Odommu kó tihā̀p̀ǹti tekòutè (100), ² ke d̀ó Kuyie nnè ò c̀fètè temou, ke kù dé, ke kù bàà nsáà ke pā̀ nyepā̀rè Sifube kó bec̀ribè. ³ Diyie mari kuyuoku tewebietè mètā̀ati m̀onni kè Kuyie ntònni taroo ò c̀fètè kòò di yà weti weti, kè ò di ò yu ke d̀: Kòrinei.

⁴ Kòò di wènté kè kufòwáà nhò autè kòò d̀: N Yíè ndè dòmmè? Kè ò di ò nàké ke d̀: Kuyie ncòutému a báámmu, ke p̀nsiri a pā̀rè a pā̀ nyè bec̀ribè, ke dààtení a kprí. ⁵ Tò mbenitibè Sopee kè bèe yúní Simɔ̀ bè tu wè Pieri. ⁶ Ò bo Simɔ̀ okònnuuriwè c̀fètè nte dāmèèri také.

7 Kuyie ntɔ̀nni ò nàké kédeé kéíté, kòo yú o tɔ̀mbè bèdébè nè kuhā̀p̀ònkù ò tá kù, kè kù dɔ́ Kuyie, 8 kè bè nàké dè dɔ̀dɔ̀ mèè boti kédeé kè bè tɔ́ nSopee.

Kuyie mbenkemè Pieri dèmarè

9 Kè dèe wenté kè bè nkéri ke tɔ̀nnè nko Sopee, kè Pieri dèke kudànkù ke bo dɔu nKuyie kè diyie còmú yeyo. 10 Kè dikɔ̀nni ò p̄i nkè bè nhò bèri mudii, kè Kuyie nhò benke dèmarè. 11 Kòo yà tiweti kpetémè kè dèmarè cutiní keĩnkè ke dɔ̀nnè kuyààkù, ke p̄ití de p̄ití tinàà ke tɔ̀nteni ketenkè. 12 Kè iwū̀s imou boti bo de mièke: Itààke inàà kpeyi nè iwààke nè tinòti tiboti tiboti. 13 Kòo kee metamè mamè kè mè tu: Pieri íté kékuo kécaááke. 14 Kè Pierii yete ke dɔ̀: Áa n Yiè! N yí di diyie mari ikuo yete dè nè dèè í wenni. 15 Kè metamèe yíe ke dɔ̀: Bá nwúo nKuyie nyí dèè wenni ke tú dè sí.

16 Kè dè mme nhò ke dɔ̀ kuce mètàati kéw̄tooo keĩnkè.

17 Kè Pieri ntoti o yèmmè ke bo yà Kuyie ndó kòò nàké ti ke dè nhò benke, kè Kòrinei tɔ̀nni bè tũ̀ðkeni ke còmú dibòri, 18 kébeke ke dɔ̀: Diè nde Simoo bè tú wè Pieri ò bomàà?

19 Kè Pieri baa nkpaá totí o yèmmè kè Muyaánsààmù ò nàké ke dɔ̀: Benitibè betàati bie nkòteni a borè nde. 20 Cútóo kè bè neinè, ke bá nyièkù, mii bè tɔ̀nni.

21 Kè Pierii cútóo kè bè nàké ke dɔ̀: Mii tú oniti di waà nwè, di yè mba? 22 Kè bè dɔ̀: Ohā̀p̀ònkóti Kòrinei wèè dò̀ri Kuyie ndó dè, ke kù dé, kè Sifube bəmou ò dɔ́, Kuyie ntɔ̀nni we nnàké kòò ti tɔ̀nni ke tú a kɔ̀too kòò nàké a mɔ̀ke ti.

23 Kè Pierii bè cɔ̀uté, kè bèe yíe.

Kè dèe wenté kè bèe nei, kè Yesu kɔ̀be bèè bo Sopee kè be kó bəmabèè ò cíe.

24 Di wentiri kè bè ntuðkoo Sesadee ke s̄s̄ nKòrinei yu o c̄f̄ètè kɔ̀be bəmou nè o néposààbè kè bè ò bàa. 25 Kè Pieri n̄tatoo kè Kòrineii íté kòò co kénínkoo o ìikè.

26 Kè Pierii ò ínni ke dɔ̀: N tú a nititòu nwe.

27 Kè bè n̄aante kètaroo kè benitibè tikú péu. 28 Kè Pierii bè nàké ke dɔ̀: Di yému ke dɔ̀ nSifube ci bè bo tamè wèè í tú Sifu o c̄f̄ètè, mí nKuyie nnè n nàkému ke tú m bá nwúo nhòmou os̄n̄wè. 29 Dèe te kè di n yu kè n yie nke kòteni, n nàkèni di n yu mùu kpéi.

30 Kè Kòrinei dɔ̀: Dè m̄ake yíe nyewe yènàà n sòò báammè Kuyie, kè tewebiètè bo mètàati, kè nní nyóó daate kéyà oniti m̄ou kòò còmú n yiiikè ke ā̄ tiyàati kè ti m̄èti, 31 ke n nàké ke dɔ̀: Kòrinei, Kuyie nc̄outému a báammu, kù í yè nha p̄arè, a p̄ā̄ nyè becf̄ribè. 32 Tɔ́ mbenitibè Sopee kè bèe yúni Simoo bè tú wè Pieri, ò bo ok̄ñnuuriwè m̄ou c̄f̄ètè kè bè ò tu Simoo, kòò bo d̄am̄éeri také. 33 Memme kè m p̄ankèe tɔ́ mbenitibè kè bè bo da yúni, k̄aa yie nke kòteni. Ti tikú diè nKuyie nyiiikè ke bo kee Kuyie nda dúò ntinti k̄aa bo ti nàké.

Pieri nàkémè Kuyie nnaanti Kòrinei c̄f̄ètè

34 Kè Pierii béi nke dɔ̀: M bantému di mmònni ke dɔ̀ nKuyie nyí baati òmou. 35 Bá kùu boti mièke wèè kù dé ke dòri kù dómè kù we ndó. 36 Kuu tu benitibè bəmou Yiè, ke dúò nkè bè nàké Isidayeeri be Tinā̀h̄s̄àati ti bo taunne bənitibè Kuyie nnè Yesu Kirisi kpéi. 37 Di yému tii dɔ̀dɔ̀ Sudee omou nè Kadidee Isā̀ā̄ ā̀nnè dii m̄ònni benitibè b̄atém̄m̄u kédeé. 38 Di yému Kuyie nt̄ā̀tém̄e Yesu Nansareti kou, kòò dúò Muyaánsààmù nè muw̄erimú kòo ncenti tip̄ití timou ke mièkùnko dibòd̄ f̄ēũ̀nko bè, ke yé Kuyie nhò bonèmè. 39 Kè ti yà ò dɔ̀dɔ̀ dè demou Sifube kó ketenkè Sedisademmu nè yehèkè yemou. Kè bè ò baaké kudap̄ā̀tí ke kùo. 40 Kè Kuyie nhò fòukunne diyie t̄ā̀nni yiè ke dúò nkòò ti benke omā̀ā̀.

41 Tinti kù tãátè bè nè dimònni kè ti bo náké o kpéí, kè ti ò wènnénè ke di ke yá.
 42 Kòò yē nti nnáá mbenitibè, weè túmè Kuyie ntãátè wè kòò bo bekénè befòubè nè becíribè. 43 Kuyie mpããnaãnti náam̀bè bemou nàké weè kpéí nke tú wèè ò tá kùu ò cīè nho yei nnè ò kó diyètiri kpéí.

Muyaánsààmù cùténimè bèè í tú Sifube be ìnkè

44 Pìeri kpaá ke náa memme kè Muyaánsààmù cùténì ò nàánnè bè ìnkè. 45 Kè dèe di Sifube bèè tu Yesu kòbe ke neínè Pìeri, Muyaánsààmù Kuyie nduò mmù cùténimè bèè í tú Sifube be ìnkè. 46 Ke yé bè do yomè kè bè náa ntinããncanti ke sãnti Kuyie nkù deumè. 47 Kè Pìeri dò: Tì bo na kéyete ti bo bè ãnnémè bātém̀m̀m̀u menie nkou, bembè Muyaánsààmù cùténì bèè ìnkè mù cùténì mèè boti ti ìnkàà?

48 Memme kè bèè bè ãnnè bātém̀m̀m̀u nè Yesu Kirisi kó diyètiri, kédeè kè bèè ò bántè ke dò ò nkpaá be borè yewe sãmpò.

11

Bè kpannèmè Pìeri ò kòtemè Kòrinei cīètè

1 Yesu tɔ̀rè nè Yesu kòbe bèè bo Sudee kè bèè keè bèè í tú Sifube bè còutémè Kuyie nnããnti. 2 Pìeri wétoo dii m̀nni Sedisademmu, kè Sifube bèè tu Yesu kòbe kè bè nhò kpannè ke tú: 3 Dè dòmmè kàa kòte bèè í cãmmù be cie ke di wènnè ke di?

4 Kè Pìerii tuú nké bè náké dèè d̀d̀ demou ke d̀: 5 N sòò bo Sopee èi mièke nke, ké mbáá nKuyie, nkè kù m benke demarè kè dè d̀onnè kuyààkù ke píiti tipíiti tinàà, ke cutinì ke ìnkè ke n tóontenni kè dè n di. 6 Kè n wénté de mièke kèyá iwũò itààke inàà kpèyi nè iwààke nè tinòti timou boti, 7 kékeè metammè mamè túmè: Pìeri íté kékuò kécááké. 8 Kè n d̀: Áa n Yiè! N yí di diyè mari ikuó ci dè nè dèè í wenni. 9 Kè metammèe yíe ke d̀: Bá nwúò ndèmarè Kuyie nyí dèè wenni ke tú dè sí. 10 Kè de mme nhò ke d̀ kuce mètàãti kéwétoo ké ìnkè. 11 De m̀nni kè benitibè bètàãti tũàkeni ke boni Sesadee kè bè bè t̀nni m borè. 12 Kè Muyaánsààmù n náké ke d̀: Kòte ke bá nyièkù. Kè ti kòbe bekuò bie nni ncie nkè tí kòte kéta Kòrinei cīètè. 13 Kòò ti náké ò yàmè Kuyie ntònni ò cīètè mièke, kè di ò náké ke tú: Wèe t̀ mbenitibè Sopee kè bèè yúni Simòò bè tú wè Pìeri. 14 Kòò ò náké tinããnti tìi bo ò deetè wenwe nè ò cīètè kòbe. 15 Kè nni nti mbè náa nkè Muyaánsààmù cùténì be ìnkè kéndonnè mù cùténimè ti ìnkè meketimè m̀nni.

16 Kè n denteni ti Yiè ndo béi nti ke tú: Isãã do ãã bātém̀m̀m̀u nè menie mme, d́ndi bè bo di ãnnè bātém̀m̀m̀u nè Muyaánsààmù. 17 Kè Kuyie mbè pã dipãnni kù pã di tinti bèè còuté Yesu Kirisi, yé n tú wè kè mú bo paa nKuyie nkó mutómmù!

18 Bè kèè dii m̀nni de kó tinããnti kè be mièkee do kè bè nsãnti Kuyie nke tú: Kuyie ntũ nkpetému kuce bèè í tú Sifube kè bè bo ceete képétè mufòmmu mùu bo sãã.

Meféütímè mèè cie nYesu kòbe

19 Bè do kùu Etienni kédeè kè mēfēütímè mèè tanni kè Yesu kòbee cīétè tipíiti timou, kékòte Fenisii nè Sipiri nè Āntiyosi kénããante Tinããnsààti Sifube máá. 20 De m̀nni Yesu kòbe bèè bo Sipiri nè Sidenni kè bèè kòte Āntiyosi, kénããa Kerekibe Tinããnsààti ti Yiè nYesu kpèti. 21 Kè ti Yiè nkó muwèrimú mbè bonè kè benitibè péuu yie nkéceete, kétũnne ti Yiè.

22 Kè Sedisademmu kó Kuyie ncīètè kòbee ti kèè kétò mBannabaasi Āntiyosi. 23 Kòò tuàkoo kèyá Kuyie mpíimè mutómmù, kè dèe ò narike kòo yáukunne be k̀nti ke d̀, bè d̀ke duò mbemáá ti Yiè nke nhò táunè be yèmmè memou.

24 Bannabaasi do tú onitisaù nwe, ke dó Kuyie nkè Muyaánsààmù nhò piéké kè benitibè péuu yie nYesu.

25 Kè Bannabaasii sɔ̀tè kékɔ̀te Taasi Sɔ̀ori wammù. 26 Ò ò yà dii m̀nni kè bèe wète Āntiyosi kɛmbo ke tiè Kirisi kɔ̀be ke d̀ dibenni. Bè de nyú meketimè bèe tũ nYesu ke d̀ Kirisi kɔ̀be.

27 De m̀nni kè Kuyie mp̄ānāaṅti náam̀bèe íte Sedisadɛmmu kékɔ̀te Āntiyosi. 28 Kè Muyaánsààmùu píe be kòò m̀u kòò yètiri tu Akabuusi kòò íte kébéi nke d̀, dikònni dieri bo tanní ketenkè kemu mieke. Kè di m̀nkɛɛ tanni Kododi kó tikpàti m̀nni. 29 Kè Yesu kɔ̀beɛ wēnnè kénáké ke d̀ bá wè wèe p̄ ò pètè kè dè m̀mè kéteennè Yesu kɔ̀be bèè bo Sudee. 30 Bè me ndòò kédúú nde kó yep̄arè Bannabaasi, nè Sɔ̀ori kè bèe kɔ̀te kédúú nSedisadɛmmu kó bewedunkótibè.

12

Bè kùòmè Isaku

1 De kó dim̀nni kòo kp̄àti Edoti nf̄ũnko Kirisi kɔ̀be mabè, 2 kédúú nkè bèe ku Isaku Isāa nantè nè disìe, 3 kèyà dè narikemè Sifube kòo yí kédúú nkè bèe p̄i mPieri, ke s̀ ndè tu p̄èèbè bèè í kɔ̀rɛnè mutie mùu muuti be kó dibanni mieke. 4 Kòo duú nkè bèe ò kpetinnè kɛbanne tihāp̄ònti tepítè nè tikùú, tìnàà tìnàà, kè diyentɛbanni bo p̄ètè kè bèe ò bekénè. 5 Kè Pieri m̀bo dikpetintou kè Kirisi kɔ̀be báá nKuyie nho kp̄éi s̄áà.

Kuyie ntōnni deetémè Pieri

6 Bè do boumu Pieri m̄fimmè m̀démè kòo nduú tihāp̄ònti tidéti cuokè kè titeti bàa dibòri, kèè yènkè na nwenté kè Edotii duú nkè bèe ò bekénè, 7 kè Kuyie ntōnni taroo kè kuwenniku makùu míité kuf̄áá, kè dii baùtè Pieri.

Kè m̄fimmè t̄u. 8 Kè dii ò nàké ke d̀: Yì a naak̄nfè kéannè a neùti.

Kè Pierii me ndòò. Kè di d̀: Daátí a yaàbòri kè n tũnne.

9 Kè Pierii di tũnne kè bè nyeti kè dè ò d̀ò ntiduṅti bá ò í yé ke d̀ò ndè tu m̀mmu. 10 Kè bèe p̄ètè dibòri ketiri kèp̄ètè didèri, kètuoke timátí kp̄eri, bè yìè di, ke k̄ari dihei, kè dii kpeténè dimáà kè bèe yè, kédétóo s̄am̄p̄ò kè Pierii m̀ntóo Kuyie ntōnni.

11 De m̀nni kè Pierii banté ke d̀, Kuyie kuù tōnni ku tōnni kè di ò deeténè Edoti nè Sifube do ò dónè mèè yei.

12 Kòo totíní o yèmmè, kékɔ̀te Isāa bè tu wè Mariki, o ȳ Maari c̄t̄è, ke ns̄ò mbenitibè tikú péu ke báá nKuyie. 13 Kòo bente dicàù kòo sapàà mm̀u bè tu wè Odotii iténí kèbèke ke d̀: Wenni nwe? 14 Kébanté Pieri tammè kè diwèi ò p̄i nkòo yóu ò bo kpetémè kèw̄etoo kè bè nàké ke d̀: Pieri còmmú dibòri. 15 Kè bè d̀: A yèmmè í naataà?

Kòò d̀: N yí so, kè bè d̀: A d̀uú ntiduṅti nti.

16 Kè Pieri baa m̀bie ndicàù, kè bèe kpeté kòò yà, kè dèe bè di. 17 Kè Pierii bè yèk̄i tenṅutè kè bè d̀ yúóó, kòò bè nàké Kuyie ntōnni ò dènnè mèè boti dikpetintou mieke, ke d̀: Nákénè ti Isaku nè Yesu kɔ̀be tɔ̀bè.

Ò me nyí kèyè kékɔ̀te kupíkù tekù.

18 Kè dèe wenté kè tihāp̄ònti ñkpeuti ke békú titòbè Pieri kòte kè? 19 Kè Edotii duú nkè bèe wammú Pieri ke m̀nté. Kòo bekénè tihāp̄ònti kè d̀ bèe ti kùu, kédèe kékɔ̀te Sesadee kɛmbo.

Kuyie ntōnni potémè Edoti

²⁰ Edòti do í naatinè Tiiri nè Sitṣṣ ekè kòbe, kè bè né wēnnè dinùù kékòte kényà Edòti kó ditōnni, Badasitusi ke bo taunnè Edòti ke yé be diiti do yiènimè weè èi miéke.

²¹ Kè Edòtii dáu mmetaummè kó diyie. Kè dii tuòke kòo ānnè o kpààtiyààti kénkari okpààti kàri ìnkè ke náánnè benitibè. ²² Kè bè pīèkù ke tú: Kuyie nkuù náà ndè í tú oniti.

²³ Dende bàmbà kè Kuyie ntōnni ò potè kè yebièè ò càáké kòo kú ke yé ò do còutémè Kuyie nkó disāni.

²⁴ Kè Kuyie nnáaanti dake mpitírí tipítí timòu.

²⁵ Bannabaasi nè Sòri kè bèè duó nyepàrè bè do bè tōnnè ye Sedisademmu kénwēti Sesadee ke nneínè Isāā bè tu wè Mariki.

13

Muyaánsààmù tǎāátémè Bannabaasi nè Sòri

¹ Kirisi kòbe ìnni dii bo Āntiyòsi di miéke Kuyie mpāānāaanti náam̀bè do bomu nè bèè tiè mbenitibè Kuyie nnáaanti: Bannabaasi nè Simmeṣṣ osòùwè nè Dusiyu Sidenni kou nè Mannaa wèè do biikú nè okpààti Edòti nè Sòri. ² Diyie mari kè bè mboú dinùù ke báá nKuyie nkè Muyaánsààmùu bè nàké ke dò: Cǎnnénè Bannabaasi nè Sòri kè bèè pí mmutōmmú m bè yu mùù kpéi.

³ Mēmme kè bè nsóké ke bou dinùù kédeè kè bè nòó nsinòu kébántè Kuyie, kè bè yóu kè bèè íté kékòte.

Sòri nè onitinànti Edimaasi

⁴ Kè Muyaánsààmùu bè niité kè bèè kote Sedisii kéta bàtòó kénkari Sipiri kó ketenkè kèè soké menie mmiéke, ⁵ kétuòke Sadaminni kénnaá nSifube Kuyie nnáaanti titíntouti miéke, kè Isāā Mariki bè teénnè.

⁶ Kè bè nnáante Kuyie nnáaanti kétuòke kumànkou tekù Pafòosi, ke máánè Sifu m̀òu kòò tú onitinànti, kòo yètiri tú Baari-Yesu, kòò tu omáa Kuyie mpāānāaanti náaantò. ⁷ Ke bo de kó dihei kóo kumàndáa SeesuuSi Poduusi borè, wèè tu meçii nyie, kédúó nkè bèè yúni Bannabaasi nè Sòri kè bè bo ò nàké Kuyie nnáaanti. ⁸ Kè weè nitinànti Edimaasi, ò yètiri me ntú nè kerekí, kòò ndó képaannè kumàndáa Kuyie nnáaanti. ⁹ De m̀nni kè Muyaánsààmù piéké Sòri, bè yu wè Pòri, kòo ò wèíté, ¹⁰ kébéi nke dò: F́ó ndibòò bire, onitisounti, ociñti, a í yóó yóu a bo ncaarimè Kuyie nkó mutōmmàà? ¹¹ Kuyie mbo da potè bàmbà nkàa yēi ke ténke bá nwúó ndiyie yemòrè mayè miéke.

Dende bàmbà kè Edimaasi yēi kénháá nke wanti wèè bo ò dète. ¹² Kè kumàndáa dè yà kè dèe ò di, kè Kuyie nnáaanti kááké o yèmmè kòo yie nYesu.

Pòri do nàké ti Āntiyòsi

¹³ Pòri nè o népobè kè bèè ta bàtòó Pafòosi kékòte Pèdisi Pānfidií kó ketenkè, Isāā Mariki de m̀bè yóu kèwēte Sedisademmu. ¹⁴ Kè bè nsóké kétuòke Āntiyòsi Pisidii kó kutempè miéke, teom̀pùtè yiè kéta kutíntouku kénkari. ¹⁵ Bè kàà ndii m̀nni Kuyie nkuó páte nè ku pāānāaanti náam̀bè kpeye, kè kutíntouku kó beniùbèe duó nkè bèè nàké Pòri ke dò: Ti kòbe kè di mòke timati ke bo ti teénnè di bo na kébéi.

¹⁶ Kè Pòrii youte o nòutè kè bèè dò yúóó kòo béi nke dò: Isidayeeriibe nè dindi bèè dé Kuyie nkém̀m̀unè kékeè. ¹⁷ Kuyie nyIsidayeeriibe tū nkù, kuù tǎáté ti yembè ke duó nkè bè sūù mbè bo dii m̀nni Esibiti, de kó difōnkúó kè kùu bè dènnè nè ku kó muwērímú. ¹⁸ Ké mbè tó yebie nsipísínàà dikpàà cuoké, ¹⁹ kékúo

ibotì iyiekè Kannahāà kó ketenké kè kè duó nku kɔ̀be kè bèe kè tieke, ²⁰ kè dè mmàke yebie sikɔ̀usinàà nè sipìsinùmmù (450).

Kè Kuyie mbè duó mbebaatibè kè bè r̄bo kétuakènè Sammuyeerì kó dimònnì. ²¹ Kè bè dè dè dó okpààtì, kè Kuyie mbè duó Sauri Kiisi kó debire, Bensamæe kó kufuku kou, kóo ñtò tikpàtì ke dò yebie nsipìsinàà. ²² Kè Kuyie nhò dènnè kéduó nDafiti tikpàtì, ke béi nke dò: M pètè oniti n yèmmè kou, wèè yó ndòori n dómè meməu. ²³ Nè Dafiti kó kufuku mièke nke Kuyie nduənnimè Yesu Odæetiwè, kù yē nkù yóo duənni wè, kòo dæetè Isidayeeribe. ²⁴ Yesu mu ndo í kòtení kè Isāā nákému Isidayeeribe ke dò bèe ceete kòo bè ànné bàtèmmù. ²⁵ Isāā dèu dii mònni o tōmmù ke nnáa nke tú: Míi í tú di baa wè, ò kèrínimu, n keté ke í sannè m bo seutemè o neùtì kó iwéi.

²⁶ N kɔ̀be dindi Abarahammu kó kufuku kɔ̀be nè betòbè bèè dé Kuyie, tímbe Kuyie nduənnimè mædeetímè kó tináahti tii. ²⁷ Sedisadæmmu kɔ̀be nè be kó bekpààtibè me nyí banté Yesu, koò kùo ke né dòò Kuyie mpāānāahti náam̄bè wàri tì kè bè tì kàa nsion̄p̄u siməu. ²⁸ Bè í nyà meyei mmamè Yesu dòò mè ke nçéékè ke náké Pidati ke dò wèe ò kùo. ²⁹ Bè dòò dii mònni tii wàri o kpéi tì yèmmè, kóo cūūnni kudapāātì kédəu nkufōti mièke. ³⁰ Kè Kuyie mme nduó nkòo yánté. ³¹ Kòo benke omáa yewe péu mièke bèè do ò neimè Kadidee kékote Sedisadæmmu, bām̄bà nke náa nyIsidayeeribe o kpéi. ³² Tì di náa tii náaḥsàati Kuyie ndo náké tì yembè tii kpéi. ³³ Kè tì dòò tínti be yaabí tì kpéi, ke duó nkè Yesu yánté tì wàri ke yèmmè Yesāā mmieke mukàmmù mudérímù ke tú:

A tú m birè nde
kè n da peité yie.

³⁴ Kuyie ndo náké wèe kpéi nke dò:

M bo duó nkòo yánté
m báa yóo kòo pāāke.
M bo di dɔ̀d mēsàà
n do yē n yóo dɔ̀dmè Dafiti.

³⁵ Tì wàrimu Yesāā mmieke kupíkù tekù ke tú:

A í yóo yóo kàa kou pāāke.

³⁶ Dafiti do dòomu Kuyie nyē nwèe dɔ̀dmè, ke ku, kè bè ò kūnné o yembè borè kòo pāāke. ³⁷ Kuyie me nduó nkè wèe yánté ò í pāāke. ³⁸ N kɔ̀be banténè tūnke ke dò nnè Yesu borè nde Kuyie mbo di cīem̄mè di yei. ³⁹ Kè wèe ò tá, wèe ütè o yei mmeməu, Məyiisi kó ikuó do í yóo na kéütè mè. ⁴⁰ Ndakènè tūnkè kè Kuyie mpāānāahti náam̄bè do náké tì báa di tuakénì. Tii tu:

⁴¹ Wénténè dindi sifei yembè,

kè dè di di kè di kú.

N yóo p̄i mmutōmmù mamù mmu
di kó yewe mièke
di do í yóo yie nke dò mmùù bo dɔ̀d
bá kè bè di náké.

⁴² Bè yènni dii mònni kutíntouku kè bè dò: Pɔ̀ori nè Bannabaasi bèe wētení teomp̄utè tetè yie ke yie kè bè náké de kó tináahti. ⁴³ Bè cīetè dii mònni kè benitibè péu, Sifube nè bèè í Sifube ke tūnne Sifube kó kuwedəunce kè bèe cīe mPɔ̀ori nè Bannabaasi kè bèe yáukūnne be kònti ke dò, bè ntaunè Kuyie nkù bè dòò mèè sàà nkpeí.

Pɔ̀ori nè Bannabaasi bè kpāātémè be nacētāā

44 Tεom̄pùtè tetè yìè kè dihei kòbe βεμουu sάκεe tí nke bo keè Kuyie nnáànti. 45 Kè Sifubeεe yà benitibè tímmè ke sù kè dεe bè yonke. Kè Pòori nnáá nti kè bè nàá ntiteti koò sáá. 46 Pòori nè Bannabaasi kè bèε bè nàké weti weti ke dò: Dè do do mbεε keté kénáké dímbε Kuyie nnáànti. Di né me nti yetemè ke benke di móm̄m̄m̄be di í dòmmè ke pété mufòm̄mu mùu bo sáá. Di mm̄nni ti bo kote bèè í tú Sifube be borè. 47 Ke yé ti wàrimè ke tú: N da tãátεmu, kàa bo ntú yεbotè yεm̄ou kó kuwenniku kénáké titenti tím̄ou kòbe mεdεεtím̄è kó tináànti.

48 Bèè í tú Sifube kè bèε keè de kó tináànti kè dεe bè narike mesàà, bèè tú mufòm̄mu mùu bo sáá mu kòbe kè bèε yie nYesu.

49 Kè Kuyie nnáànti pité de kó ketenkè kem̄ou. 50 Kè Sifubeεe sukú benitipodiebè bèè túnne Yesu nè dihei kó benitidiebè, kè bèε fεú mPòori nè Bannabaasi kè bè dεnne be tenké. 51 Pòori nè Bannabaasi kè bèε kpáé be nacètáá*, kédeé kékote Ikōnni. 52 Kè diwèi m̄bo Yesu kòbe bèè dè bo, kè Muyaánsààm̄u bè piéké.

14

Pòori nè Bannabaasi bè do bomè Disiri

1 Pòori nè Bannabaasi kè bè tó ta Ikōnni kó kutíintouku, ke nnáá nKuyie nnáànti kè dεe narike Sifube nè bèè í tú Sifube, kè benitibè péuu yie nYesu. 2 Bèè tu Sifube kè bèε sukú bèè í tú Sifube kè bè bo doò meyei mPòori nè Bannabaasi. 3 Pòori nè Bannabaasi kè bè mbo Ikōnni kém̄onte, kénnáá Kuyie náànti nè dikōmbùò, ke náá nKuyie mbè dò mèè sàà, kè ti Yiè nkó muwērím̄u bè bonè kè bè dōri tidieti péu. 4 Kè de kó dihei kòbeε toté mèdém̄è, ke bie nni ndó Sifube kè betòbè dó Yesu tārè.

5 Sifube nè bèè í tú Sifube nè de kó bekpààtibè kè bèε dake ke bo fεú mPòori nè Bannabaasi, ke bo bè bùótí yetārè kékua. 6 Kè bèε ti kèè kécoké kékote Dikaonii kó yehakè: Disiri nè Deribu nè yehakè teyè yèè dè táké, 7 kénnáá Tináànsààti.

Bè do dóm̄è kéfíé Pòori nè Bannabaasi inààke

8 Kòo niti m̄ou bo Disiri ke tú kuhòukù nè bè ò peitém̄è ò í nò nke ceñti. 9 Kè Pòori nnáá nkè kù kēm̄m̄u kè Pòorii wénté kébanté kù tám̄è ke do nKuyie mbo kù miékunnε. 10 Ke béi mmekeperím̄è ke dò: Íté ke cómm̄u, kè kùu puuní mecāā nkékété. 11 Kè benitibèε dε yà kéwekii nè Dikaonii kó tináànti ke dò: Kuyie nnaá mbenitibè ke cùténí ti borè!

12 Kè bèε bè yú be kó yεbòkè yètè, ke yú Bannabaasi ke dò: Seyuusi, ke yú Pòori ke dò: Edimesi, ke yé weè do náámmè. 13 Kè be kóo hōoyiè nwèè kó dibòòtu do bo dihei kó dibòri borè kòo toní yenaadake yédéé, kè yé diúkú mutepóó, nè benitibè kè bè bo wénné ké yé fié Pòori nè Bannabaasi. 14 Pòori nè Bannabaasi kè bèε ti kèè kè be yemm̄ε caārè, kè bèε kēri be yaabòrè kécokóo diññi miεke kékuañko ke dò: 15 Ti kòbe dè dòmmè kè di dōri mem̄me? Ti tú benitibè mbe ke di dōnnè, ti di toní Tináànsààti nti, ke tú di yóu yεbòkè kētūnne Kuyie kùu fòu, kùu dòò kéfinkè nè ketenkè nè dām̄éeri nè dèε kó dim̄àa bo o miεke. 16 Kùu do yóu yεbotè bá wè kòo ntú ò dó kùu ce. 17 Nè mem̄me kè kù baa di benkú kù

* 13:51 kpááté be nacètáá: Dè benkú ke dò mbe kpeti ténke í bè bonè ke yé bè yetemè bè bè toní tí náànti.

bomè, ke di daòri mesàà, nke di duònní fetaafe, kè di paa mpéi kè di mọke ke yo nkè di yèmmè naati.

¹⁸ Kè dèe ari mesàà nkè bè né na ké bè bàa bè bo bè fiémè de kó inààke.

¹⁹ Kè Sifube yènni Àntiyosi nè Ikønni, késukú benitibè, kè bèe bústí Pɔ̀ori yetàre, ke nyé ke tú ò ku, kóò fùrí kédenne dihei mànkú. ²⁰ Kè Yesu kọbe tíi nho borè kòo íté kéta dihei, kè dèe wenté nè Bannabaasi kè bèe kote Deribu.

Pɔ̀ori nè Bannabaasi bè wètemè Àntiyosi

²¹ Pɔ̀ori nè Bannabaasi kè bèe náke Tináaṣààti Deribu kè benitibè péuu tí yie nkè bèe íté kéwète Disiri nè Ikønni nè Àntiyosi, ²² kényáúkunko Yesu kọbe kònti ke bè náà nke tú bè nyé ke dò nti dò nkéféútému ke né ta Kuyie nkpààtiyuu mieke.

²³ Ke kanninko Kírisi kọbe tíre yemou bewedunkótibè, ke bou yenò ke báa nKuyie, ke bè náà nke tú ti Yiè ndi dó wè di teennè.

²⁴ Kòo deè kényè Pisidii kó kutempè nkéta Pānfidii kọku, ²⁵ kénáké Pēdisi Kuyie nnáaṣi kédèe kékote Atadii. ²⁶ Bè de ndèke bàtòò, kéwète Àntiyosi, bè do bè bántèné dè Kuyie nkè bèe kote ke pí mmutōmmú bè bo ke deu mú.

²⁷ Kòo bè náke Kuyie mpí mmèè botí mutōmmú ke kpeté kuce bèè í tú Sifube kè bè yie nYesu. ²⁸ Kè bè ndè bo nè Kírisi kọbe kè dèe mọnte.

15

Bè nènnimè Sedisademmu

¹ Kè bèmabèe yènni Sudee kékote Àntiyosi kénnaá mbèè yie nYesu ke tú: Kè bè í di cāmmú Mọyiisi kó ikuó yèmmè Kuyie mbáá di cọté. ² Pɔ̀ori nè Bannabaasi kè bèe yete kè bèe nenni mediè, nkè Yesu kọbe dò: Pɔ̀ori nè Bannabaasi nè Àntiyosi kọbe mabè bèe kote Sedisademmu kénya Yesu tɔ̀rè nè bewedunkótibè kè bèe náke dè kó tináaṣi.

³ Kè bèe bèe cíe nkédenne dihei, kè bè nkéri kényènnè Fenisii nè Sammarii kó ketenkè kénnaante bèè í tú Sifube bè cọtémè Yesu, kè de kó tináaṣi nnárinánkunko Kírisi kọbe bemou yèmmè. ⁴ Bè tũòkoo dii mōnni Sedisademmu Kírisi kọbe nè Yesu tɔ̀rè nè bewedunkótibè kè bèe co Pɔ̀ori nè Bannabaasi kè bèe bè náke Kuyie mbè pínnè múu tōmmú. ⁵ Kè Fadisiēbe mabè bèè yie nYesu kè bèe béi nke dò: Bèè í tú Sifube ke yie nYesu bè dò nkécāmmúmu kétũnne Mọyiisi kó ikuó.

⁶ Kè Yesu tɔ̀rè nè bewedunkótibè kè bèe tíi nke bo ya de kó tináaṣi, ⁷ kènnèi kè dèe mọnte, kè Pierii íté ke béi nke dò: N kọbe, di yému Kuyie nni ntáatémè nè dimōnni kè m bo náke Tináaṣààti bèè í tú Sifube ke yie nYesu. ⁸ Kuyie nkùu yé benitibè bemou yèmmè kè kù bè duó Muyaánsààmù kù ti duó mmù, ke benke kù bè cọtémè. ⁹ Mecánnimè mamè í bo tínti nè be ti cuokè, be yie ndii mōnni Yesu kè Kuyie nhútè be yei. ¹⁰ Dè dōmme kè di dó kényi nKuyie mmieke kétou mbèè yie nYesu ditou tínti nè ti yembè ti í na ke to di. ¹¹ Di í yé ke dò nnè ti Yiè nYesu kó mesàa mme tímou ti cootémè tínti nè beàà?

¹² Kè benitibè dò yúóó, Bannabaasi nè Pɔ̀ori kè bèe bè náke Kuyie ndòò tíi dieti bèè í tú Sifube be cuokè. ¹³ Bè náke dii mōnni ke dèè kè Isaku dò: N kọbe kémmúnè! ¹⁴ Siməə nákému Kuyie ndàatenimè bèè í tú Sifube be kpéi nke tánkíi ku kọbe. ¹⁵ Kuyie mpānnaaṣi náam̀bè do náke tí dè wéřimmu tíi tú:

¹⁶ M bo wètení kemaá Dafiti c̄fètè, kényi nho dobuò.

¹⁷ Kè benitibè bemou nè bèè í tú Sifube

n yu bè kè bè bo n tú n kòbe
kè bèe wammú Kuyie.

¹⁸ Kuyie nti nnàké kunku kùù ti nti benke nè dimònni.

¹⁹ Kè Isaku dà: N yèmmè í dò nti duò mbèè í tú Sifube ke yie nYesu de kó ikuó kè bè nhààri. ²⁰ Yóunè kè tí bè wàri ke dà: Bè bá nyo iwũò bè fié í yebòkè, kémenténè bèmáà bè bo ndòutinèmè betòbè, ke báá cááké fèh̄fè bè í fèúté fè yoo meyĩ. ²¹ Ke yé M̄oyiisi kó ikuó bomè nè dimònni kè bè í kàa siom̄pùu simòu titíintouti mièke.

Bè do wàri dìi pátiri mucammù kpéi

²² Yesu tɔ̀rè nè bewedòunkótíbè nè Kirisi kòbe bèmòu kè bèe pènsiri de kó ikuó, kétāāté Sudi bè tú wè Baarisabaasi nè Sidaasi benitibè bèmòu tā bè, ké bè neinnè Pɔ̀ri nè Bannabaasi kè bèe kòte Āntiyosi, ²³ kè bè duò ndipátiri kè di tu: Di kòbe tinti Yesu tɔ̀rè nè bewedòunkótíbè, ti di dounko díndi bèè í tú Sifube ke bo Āntiyosi nè Sidii kó itemp̄. ²⁴ Ti kèè ti kòbe mabè k̄tòomè ke di kòkénè ke cààrè di yèmmè, t̄i í bè duò nde kó dinùù. ²⁵ Deè te kè ti wènnè ke tāāté bèmabè ke bè neinnènkò ti népobè sààbè Bannabaasi nè Pɔ̀ri. ²⁶ Bèè duò bèmáà ke kàáté mukūū kuce m̄péu ti Yiè nYesu kó mutòmmú kpéi. ²⁷ Ti t̄onko Sudi nè Sidaasi kè bè bo di tuo ntii wàri tinti dipátiri mièke. ²⁸ Muyaànsààmù muù ti niité kè ti yè nti báá di sũu mmucirìmù kè dè í tú ikuó ìi í dò nkéyóu. ²⁹ Ìi tu di bá nyo iwũò bè fié í yebòkè nè meyĩ nè iwũò bè í fié ì, kémenténè dimáà di bo ndòutinèmè ditòbè, kè di dòdri memme dè bo nwenni. Dè nsúònnè diyie mari.

³⁰ Kè bèe cau mbetòbè kédeè kè bèe kòte Āntiyosi k̄tíi nYesu kòbe péu, kè bè duò ndipátiri. ³¹ Kè bèe di kàa nkékeè, kè dèe bè narike bèmòu. ³² Sudi nè Sidaasi bè m̄e ntúmè Kuyie mp̄ānāànti náan̄bè mbe, kè bèe bè duò nyitié mp̄éu k̄yáúk̄unne be k̄ònti. ³³ Kè mbè bonè kè dèe m̄onte, kè bèe bè cau nkéw̄ete bèè sòò bè t̄onni be borè nè kunaatí. [³⁴ Kè Sidaasi yie dà ò bo nkpaá.]

³⁵ Pɔ̀ri nè Bannabaasi nè betòbè kè bè r̄bo Āntiyosi ke tiè nYesu kòbe ke bè nàa Tināànsààti Yesu kpeti péu.

Bannabaasi nè Pɔ̀ri bè yàtemè

³⁶ Kè dèe m̄onte kè Pɔ̀rii náké Bannabaasi ke dà: Tí w̄ete yehèké yemòu k̄síiéke ti sòò nàké bè Kuyie nnāànti, k̄yáà bè bo kè dè dòmmè.

³⁷ Kè Bannabaasi ndó Isāà bè yu wè Mariki r̄nbè neinnè. ³⁸ Kè Pɔ̀rii yete ke dà: Ó bá nti neinnè ke yé ò do ti yóunèmè mutòmmú Pānfidii k̄éité. ³⁹ Kè dèe náa t̄inèti mediè nkè bèe yate, kè Bannabaasi t̄úóté Mariki kè bèe ta kudabekù k̄éte Sipiri. ⁴⁰ Kè Pɔ̀rii tāāté Sidaasi kè bèe bè bántènè Kuyie nkè bèe íté. ⁴¹ Kòò kòte Sidii nè Sidisii kénkpénk̄unko Kirisi kòbe Kuyie nkó kuce mièke.

16

Pɔ̀ri do t̄úótémè Timontee

¹ Kè Pɔ̀rii kòte Deribu k̄ép̄éte k̄éte Disiri, k̄yáà odapàà mmòu bè tú wè Timontee, kòò tu Yesu kou, kòò ȳò tú Sifu ke t̄u nYesu, kòò cice tú Kereki. ² Kè Yesu kòbe bèè bo Disiri nè Ik̄onni kè bè ò s̄anti. ³ Kè Pɔ̀ri ndó Timontee ò neinnè, kòò t̄úóté k̄écānté Sifube bèè dè bo be kpéi, ke yé bè do yémè bèmòu o cice t̄umè Kereki. ⁴ Kè bè nk̄ari yehèké ke náante Yesu tɔ̀rè nè bewedòunkótíbè bè tāāté ti Sedisademma, ke tú bèe ti yie. ⁵ Men̄me kè Kirisi kòbe nk̄pénk̄u Kuyie nnāànti mièke ke sũũnko yewe yemòu.

Kuyie nyúmè Pɔ̀ri Maseduonni

6 Kè Muyaánsààmùu yete bè bo nàkémè Kuyie nnáàh̄nti Asii kè bèe p̄ēētē Fidisii nè Kadasii, 7 k̄étuok̄e Misii kó kutemm̄anku ke ndó k̄ékote Bitinnii kè Muyaánsààmùu yete. 8 Kè bèe yóu k̄éta Misii k̄ép̄ēētē k̄ékote Todowaasi. 9 Kè P̄ori nduó keyènkè kè Kuyie nhò benke mebenkùmè kòo yà Maseduanni kou m̄ou, kòò còm̄mù kòò bàá nke tú: K̄etení ti cie k̄é ti teennè! 10 Kè ti banté kè dò nKuyie nkuú kè n ti yu kè ti bo náké Tináánsààti, kè ti p̄ank̄ee íté Todowaasi, 11 k̄éta bàtòò k̄ékote Sammutaasi diheì diì soké menie mmieke. Kè d̄ee wenté kè ti k̄ote Neapodii. 12 Kè íté deborè k̄ékote Fidipu Maseduanni kó kutemp̄e nkó diheì k̄etiri kè Odommu k̄obe di baké, kè ti nke mbo ke d̄o yewe sám̄p̄ó.

Didii t̄ummè Yesu

13 Teom̄p̄utè yie kè ti yè, k̄éta kukó nke bo yà Sifube bo nke bàá nKuyie. Ke s̄ónkè benitipòbè mabè deborè k̄ékaroo k̄é mbè nàa Kuyie nnáàh̄nti, 14 k̄éyà onitipòkù m̄ou bè tú wè Didii kòò bonni Tiyatiiri, ke fiiti tiyaak̄peti tiw̄ōti ke t̄u nKuyie, kè Kuyie nkpeté o yèmmè kòò nkém̄mù P̄ori nàa nti. 15 Kè tí ò ànnè bàtém̄mù nè o c̄f̄ētè k̄obe.

Kòo nyetiróo ke tú: Kè di yie nke dò m m̄enke c̄outé Yesu k̄etenèní k̄émbo n c̄f̄ētè.

P̄ori bètimè onipop̄aũ kó dibò

16 Diyie mari ke ti nkari mubáammu k̄éconè osapàà m̄m̄ou kòò tu kudaakù, kè dibò ò ta, kòò p̄aũ kòò yembè p̄eù idííí. 17 Kòò nti t̄u nke wékíí ke tú: Benitibè bie ntú Kuyie ndiekù t̄ombè mbe, ke di nàa mmed̄eētímmè kó tináàh̄nti.

18 Kòò mme nhò nyewe yem̄ou kè d̄ee ou P̄ori kòò w̄ēēte k̄ép̄eì ndibòò ke d̄o: Nè Yesu Kirisi kó diyētiri yè onitipòkù yie mmieke! D̄ende bàmbà nkè dii yè. 19 Onitipòkù yembè s̄s̄ ndiì m̄onni bè t̄enke í yó mp̄éú idííí, ke pí mP̄ori nè Sidaasi k̄ékotenè bebeémbè borè. 20 Kè d̄o: Benitibè bie ntú Sifube mbe ke k̄atenní diè mme k̄òòmmè. 21 Ke benkú be kó ikuó t̄inti Odommu k̄obe ti í d̄o nk̄entù nyi.

22 Kè diñnnii ti yie nkè bebeémbèe duó nkè pod̄f̄isibèe dáté P̄ori nè Sidaasi be yaabòrè kè bè puoti yedá, 23 k̄edeè kè bè k̄petinné k̄éduó nkè kuhāap̄onkù mbè bàa mesàà, 24 kè bè táu nkétanné kufáá nd̄etikù.

25 Keyènkè cuokè kè P̄ori nè Sidaasi kè bè bàá nKuyie nke diè nke kù s̄antí, kè tik̄petinti teti k̄ém̄mù. 26 Kè bè nyóó daate kè ketenk̄ee s̄antè, kè dik̄petintou s̄antè kè yebòr̄ee k̄peté, kè bè bou m̄èe f̄imme tik̄petinti nè bè bè táu nnè d̄è kè d̄ee duó. 27 Kè kuhāap̄onkùu entení k̄éyà yebòr̄ee k̄petém̄e ke nyé ke tú bè coké, k̄ékpate disie ke bo kuò kumáà. 28 Kè P̄orii péi nke d̄o: Bàá d̄ò amáà meyeyi. Ti bomu tim̄ou.

29 Kè ku k̄ontí au kè kùu duó nkè bèe mííté kè kùu cokóo P̄ori nè Sidaasi be borè k̄éninkóo be iikè, 30 kè bè d̄ennení kè bè beke ke d̄o: Bekótibè, n d̄o nk̄éȳimè kè Kuyie nni nd̄eēté? 31 Kè bèe kù t̄ēñné ke d̄o: N tá ti Yie nYesu a bo cooté f̄ñ nnè a c̄f̄ētè k̄obe.

32 Kè bèe kù náké Kuyie nnáàh̄nti nè bèè kó dimàà bo ku c̄f̄ētè. 33 Kè kùu bè t̄uóté ke s̄ú be muo, nkè bè p̄ank̄ee kù ànnè bàtém̄mù de kó keyènkè nè ku c̄f̄ētè k̄obe. 34 Kè kùu yú P̄ori nè Sidaasi k̄ékonne kè bè duó mmudii, kè diw̄èi nkù bo nè ku c̄f̄ētè k̄obe bè c̄outém̄e Kuyie.

35 Kè d̄ee wenté kè bebeémbèe t̄o mpòd̄f̄isibè, kè bèe kù náké ke d̄o kùu bè f̄f̄i.

36 Kè kuhāap̄onkùu náké P̄ori ke d̄o: Bebeémbè t̄onni ke tú n di f̄f̄i, di mm̄onni yènnè k̄ép̄ēēté ke bá nyièkù.

³⁷ Kè Pòorii náké pòdùsibè ke dò: Tínti Odommu kòbe bè ti puotí benitìbè ìiké bá bè í ti bekénè ke né dó ke ti fíi ndisràà? Ti báá yie. Bèe kòtení be mómme mbe ké ti denne.

³⁸ Kè pòdùsibèe kòte kénáké bebeémbè Pòori nè o kòbe bè tumè Odommu kòbe kè kufòwaa mbè pī. ³⁹ Kè bèe kòte kè bè mào meclémmè, kè bè denne dikpetintou, kè bè bántè ke dò bèe yè dihei. ⁴⁰ Kè bèe yè dikpetintou kékòte Didii cīètè, kèyà Yesu kòbe ke yáukúnne be kònti, kèpèètè.

17

Bè pīmmè Sasōō nè o kòbe ke kòtenè bebeémbè borè

¹ Kè bèe pèètè Ānfiipodii nè Apodonii kètuoake Tesadoniki, kè Sifube kó kutiintouku dè bo. ² Kè Pòori tó ta Sifube kó kutiintouku ke dò siompùu sitāati ke náá Kuyie nnáahti. ³ Kè mbè náá nke tú: Kirisi do dò nkéféütému kékú kèyántè, Yesu n di náá nwèè kpéi weè tu Kirisi.

⁴ Be mieke kè Kerékibe bèè do dé Kuyie benitipodiebè kè bèe yie mPòori nè Sidaasi kpèti kènsù mesàà.

⁵ Kè dèe yonke Sifube kè bèe yú becièmbè kè bèe wènnè kéānnè dikpànni kèiténè kemieke kénwanti Pòori nè Sidaasi, kékòte Sasōō cīètè ke bo bè kòtenè difñni borè, ⁶ kè bè mōntè, kèpī nSasōō nè Yesu kòbe mabè kékòtenè bebeémbè borè kénwékí ke tú: Dè kó benitìbè càari kutenkù kumou kó ikuó nyi ke tūakeni die nkè Sasōō bè còuté. ⁷ Ke sènkèri okpàati Sesaa kè náá nke tú okpàati mōu bo kè bè ò tu Yesu.

⁸ Kè dèe yonke bebeémbè nè dihei kòbe. ⁹ Sasōō nè o kòbe kè bèe yietí idíití dihei yembè kè nè na kè bè fíi.

Pòori nè o kòbe bè nàkémè Kuyie nnáahti Bedee

¹⁰ Kè keyènkèe biite kè Yesu kòbeè duó nkè Pòori nè Sidaasi kè bèe kòte Bedee, bè tūake dii mōnni kéta Sifube kó kutiintouku. ¹¹ Kè bembè ndó Kuyie nnáahti kèpèètè Tesadoniki kòbe, ke níí ntí kàà nyewe yemou ke bo yà kè nsà kè bè náá ntí tu timómmeanti. ¹² Be mieke kè benitìbè péuu yie nYesu, Keréki kó benitipòbè nè benitidaabè péu. ¹³ Sifube bèè bo Tesadoniki kè bèe keè Pòori náammè Kuyie nnáahti Bedee kékòtoo késukú benitìbè. ¹⁴ Kè Yesu kòbeè kòtenè Pòori dāmèèri kòò bo ta bàtòò, kè Sidaasi nè Timòntee kè bèe nkpaá Bedee. ¹⁵ Kè bèe ò cíe nkètuoake Atenni kèwète Bedee kénáké Sidaasi nè Timòntee ke dò: Pòori tu bèe kòtoo mecā.

Pòori kòtemè Atenni

¹⁶ Kè Pòori mbaa Sidaasi nè Timòntee Atenni, kèyà yebòkè sūmè de kó dihei kòo yèmmèe caàrè mediè. ¹⁷ Kòò nnáannè Sifube nè bèè í tú Sifube ke tú nSifube kó kuwedòunce titiintouti mieke, yewe yemou ke nnáannè ò maunè bè. ¹⁸ Ke múnke mmaunè mecii nyembè bè tu bè Epikudiyèbe, nè Sitoyisíèbe, kè bèmabè ntú onití yie nnáa nhònti? Kè betòbè tu de dò nhò náá nKuyie ncànkù makù kpéi nke, ke yé ò do náammè Yesu kumè mme ke yàntè.

¹⁹ Kè bèe ò kòtenè dihei kó bekòtìbè sō tii ndè kòò beke ke dò: Dòò ke ti náké tináampànti a náá ntí tú mù. ²⁰ Ti mu nyí kèè de kó tináahti diyie marí ke dó kèbantè tì tu mù.

²¹ Atenni kòbe bèmou nè bepòòbè bèè bo de kó dihei, bè do s ntúú ke náammu ke kémúú tináampànti tii yèní.

²² Kè Pòorii ité kécómúú benitìbè ìiké ke dò: Díndi Atenni kòbe n yàmu ke dò ndi wanti Kuyie mmediè. ²³ N cè ndihei ke yà di báá ndè ke tú Kuyie nke wàri

dèmarè ìnkè ke tú: Kuyie nti í yé kù. Di báá nkùù yie nke í kù yé, n kòtení ke bo di náké kuù kpéí. ²⁴ Kuù dòò ketenkè nè dèè kó dimàà bo, kuù baké ke ìnkè nè ketenkè, kù í ā benitibè maá tii touti mieke. ²⁵ Kù í yé nti nkù duò ndèmarè ke yé kuù duòmmè mufòmmu denennè deməu. ²⁶ Kuyie ndòò wèè niti borè nde ibotí iməu sūummè kutenkù kuməu. Kè kù yé bá wè ò yó mborè nè o we māmè. ²⁷ Kù mè dòò ke dó benitibèe kù wammúmu, kè bè kù waá mbá ke í yé bè bo kù wammúmè bè bo kù yà, ke yé kù í ti dètirinèmè. ²⁸ Ke yé kuù temè kè ti fòu ke bo, ke ɔ̄ na kédòò dèmarè. Di kó bepátiwāàbè mabè ti nwàri ke tú: Ti tú kuù kó ibí. ²⁹ Kè ti tú ku bí, ti yèmmè bá ndò Kuyie ndònnè tetenkaanitè mesəu nkpete, yoo meberime kpete, yoo ditári onitì dòò dè nè o kó mecii. ³⁰ Kuyie mbùútòomu meyei nti í kù yé diì mōnni ke dòòri mè ke náá ndi mmōnni benitibè ke tú: Bèe cèète meborime. ³¹ Ke yé kù tāátémè diyie ke yóó duó nkè Yesu bekénè benitibè bəməu. Kù de mbenke ke duó nkè Yesu yàántè

³² Kè bèe keè Pɔ̀ori náammè mukúkéyántímù kpéí kè bəmabè nhò daú kè betòbè tú: Diyie mari ndi a bo ti nti nákémmè.

³³ Məmme kè Pɔ̀orii íté deborè. ³⁴ Nè məmme kè bəmabè nhò tū nkéyie nYesu. Bèè kóò məu tu: Deniisi dibeéntínni kou, nè onitipòkù məu bè tú wè Dammariisi nè betòbè mabè.

18

Bè p̄r̄imè Pɔ̀ori Kòdenti

¹ Kè Pɔ̀orii íté Atenni kékote Kòdenti ² ke máánè Sifu məu bè tú wè Akidaasi P̄ɔ̄ ɛi kou, kòò boni Itadii nè o pokù Pirisiidi ke tūakeni bāmbà. Ke yé okpáati diwèe Kododi do duómmè kè Sifubee yè Odommu kè Pɔ̀orii kote kè bè yà. ³ Pɔ̀ori do me nnómme muyaadùò kè bèe wēñné kènduòkù tiyàati bè dòòrinè ti titouti. ⁴ Kè Pɔ̀ori nnáá nKuyie nnáaanti sionp̄u siməu kutíntouku mieke ke yáúkunko Sifube nè Kerekibee kònti kè bè yíe nKuyie nnáaanti.

⁵ Sidaasi nè Timəntee kè bèe íténi Maseduənni kétuəkení, kè Pɔ̀orii péte mefiè nke nnáá nSifube Kuyie nnáaanti ke tú Yesu wèe tu Odetiwè, Kuyie nnáké wèe kpéí. ⁶ Kè Sifubee yete kè nhò nsáá, nkè Pɔ̀orii piurè o yàati ke dò: Kè di feti dè í tū n kpeti, di yei ndo di yə ìnkè nke, di mmōnni n kəri bèè í tū Sifube be bíkè nke.

⁷ Kòo yè kéta onitì məu c̄t̄èè bè tú wè Tituusi Ssituusi kòo tū nKuyie, kòo c̄t̄èè pèkénè kutíntouku. ⁸ Kè Kirisipusi kutíntouku kó kóti nè o c̄t̄èè kòbe bəməu kè bèe yie nYesu kè Kòdenti kòbe péuu keè Pɔ̀ori náammè ke múnke yie nYesu kè bèe bè ànnè batémmù.

⁹ Keyènkè makè kè ti Yiè mbenke omáà Pɔ̀orii kóò náké ke dò: Bá nyèkù, sòtè kènnáá, báá yóu a bo nnáammè. ¹⁰ N da bonèmu, òməu báá na ke da dòò meyei, ke yé n kòbe sūmè dihei dii mmieke.

¹¹ Məmme kè Pɔ̀ori r̄mbo Kòdenti ke dò dibenni nè dikéè ke bè náá Kuyie nnáaanti.

¹² Kaȳɔ̄ náá ndii mōnni kumàndáà Akayii kó kutempè nkè Sifubee wēñné kèp̄i mPɔ̀ori kékote nkè kubeéndieku. ¹³ Ke dò: Onitì yie ndó benitibè mbáá nKuyie mèmamè botí nku ikuó yetemè.

¹⁴ Kè Pɔ̀ori ndó ke na mbéi nkè Kaȳɔ̄ náké Sifube ke dò: Kòò do nyeténè dihei kó ikuó nyi, yoo ò dòò meyei ndiemè mamè, n na nkèemu di tú mù. ¹⁵ Dè né me

ntùmè tináànti nè yeyètè dèè tu di kó ikuó kperè, dè tu di kpeti nti, m báá na ké ti beké.

¹⁶ De mǎnni ké bè bèti kubeéndieku. ¹⁷ Kè bèè pī Sositenni, kutííntouku kóo kóti kubeéndieku borè, kémpuotí, ké Kayōō bùútóo.

Pǎori wǎtemè Āntiyosi

¹⁸ Kè Pǎori nkpaá Kodenti kémante kécau nYesu kobe kéneinè Piriisiidi nè Akidaasi ke bo kote Sidii, kétuake bátòò commu dè Sankidee kékuó ke yé ò do cànnenèmè dinùù Kuyie. ¹⁹ Kè bèè tuake Efeesi ké Pǎorii yóu Akidaasi nè Piriisiidi keta kutííntouku kénnáánnè Sifube. ²⁰ Kè bè dǎ wè nkpaá kòo yete, ²¹ ké bè cau nke dǎ: Kè Kuyie ndó m bo wèteni diyèè mari. Ó me nyí keta bátòò képèèté, ²² kécuté Sesadee képèèté Sedisademmu kédou Kirisi kobe kédeé kékote Āntiyosi, ²³ kémante sámpó képèèté, kékote Kadasii nè Fidisii de kó itempè nmiéke ké nyáúkunko Yesu kobe kǎnti.

Apodoosi nàámmè Kuyie nnáànti Efeesi

²⁴ Kè Sifu mǎu bè tu wè Apodoosi, Adekisántiri ei kouu tuakení Efeesi. Ó do tu oníti nwe wèè yé Kuyie nnáànti mesàà, ke nǎ nke náá. ²⁵ Ó do ti bebí mesàà mme, kénnáá Yesu kpeti weti weti nè tikǒnyauti, bá ò me nyémè Isāā kóo bátémmù máá. ²⁶ Kòo nnáá nkutííntouku miéke ké í yīèkù ké Piriisiidi nè Akidaasi ké bè nkémú, kédeè kóò yu be cǐètè kóò benke dèè ò dǎnni Kuyie nnáànti miéke. ²⁷ Kòò ndó kékote Akayii, ké Yesu kobe yáúkunne o kǎnti kéwāri dipátiri Kirisi kobe bèè ké bo, ké bè bo ò cǎuté. Kòo kǎtoo ké Kuyie nkó mesàà nní nhò bonè, kòo teénnè bèè cǎuté Yesu. ²⁸ Kòo nnáá Sifube weti weti bá ké í sǎri, ké bè benkú nè Kuyie nnáànti miéke Yesu túmè Odeetiwe.

19

Efeesi kobe pètemè Muyaánsààmù

¹ Apodoosi bo dii mǎnni Kodenti ké Pǎori ñcènti Asii kó yehéké yèè bo yetārè ñnké, kétuake Efeesi kéyà bèmabè ké bè tú Yesu kobe. ² Kòo bè beke ke dǎ: Di pètè Muyaánsààmù nnè di túnnemè Kuyienad? Kè bè dǎ: Ti keté ke í kèè Muyaánsààmù kpéi diyèè mari. ³ Kè Pǎorii bè beke ke dǎ: Bè di ānné we mbátémmù? Kè bè dǎ: Isāā kou. ⁴ Kè Pǎorii bè nàké ke dǎ: Isāā do āā bátémmù bèè dǎ kéceete bèmbe be borime, ké bè náá nke tí bèè túnnè wèè kèrini ó kó difǎnkúò, wèè tu Yesu.

⁵ Kè bèè keè de kó tináànti kédúò nké bèè bè ānné bátémmù nè ti Yiè nYesu kó diyètiri. ⁶ Kè Pǎorii nǎo nho nou be ñnké, kébántè Kuyie nké Muyaánsààmù cúténi, ké bè nnáá tináàncanti, ke náá Kuyie mpānāànti. ⁷ De kó benitibè do bo tepíitè nè bèdébè mbe.

⁸ Kè Pǎori ñtaà kutííntouku ké dǎ betāābè bètāāti ke náá Kuyie nkpaàtiyuu kpeti bá ké í yīèkù, ké dǎ bèè tí yie. ⁹ Kè itookperi yembèè yete kénsáá nYesu, benitibè ñnké. Kè Pǎorii túóté Yesu kobe kékotèné Tidanuusi kóo dǎkǎòri ké mbè náá Kuyie nnáànti yewe yemou. ¹⁰ Ke dǎ yebie nyédéè ké Asii kobe bèmǎu Sifube nè bèè í tú Sifube ké bèè keè Kuyie nnáànti.

Dibǎò puotimè Sefa bí

¹¹ Kè Kuyie nkó muwērímú mbonè Pǎori kòò dǎòri tidieti. ¹² Kè bè ntou tiyààti tíi kááké Pǎori ke nǎnku bèmuǎmbe ké bè miéri ké yebaké yiè yè ta bè. ¹³ Sifube mabè bèè do centi ke beti yebaké ké bè múnke ndó kébeti dibǎò nè Yesu kó

diyètìrì kẹ̀ dọ̀: Nẹ̀ Yesu, Pọ̀rì nàá nwèè kprí kó diyètìrì mǔ tu a yẹ̀ onìtì yie mmiẹ̀kẹ̀.

¹⁴ (Ikúó kóo niùtì diẹ̀wè Sefa kó ibí iyiekè ìi do dọ̀ ìi mǎmmẹ̀.) ¹⁵ Kẹ̀ dibọ̀ dọ̀: N yému Yesu! Kẹ̀ yé Pọ̀rì! Díndi né tǔ ɔ̀mbẹ̀?

¹⁶ Kẹ̀ dibọ̀ ta wèe bunná, kẹ̀ bẹ̀ puotí kẹ̀ bẹ̀ koute koute, kékẹ̀rí bẹ̀ yààtì, kẹ̀ bẹ̀ yẹ̀ kécoké mǎbii. ¹⁷ Kẹ̀ Efẹ̀si kọ̀bẹ̀ bẹ̀mọ̀ Sifubẹ̀ nẹ̀ bẹ̀ è í tǔ Sifubẹ̀ kẹ̀ bẹ̀ kẹ̀ de kó tináàntì, kẹ̀ kufɔ̀wáá mbẹ̀ pǐ nkẹ̀ bẹ̀ ndéúkunko ti Yiè nYesu kó diyètìrì.

¹⁸ Benitibẹ̀ péu bẹ̀ yie nYesu kẹ̀ bẹ̀ nkọ̀rìni kẹ̀ dáanko bẹ̀ yei. ¹⁹ Kẹ̀ betetiebe ntounni betetepáte kẹ̀ cóunko benitibẹ̀ ìikẹ̀, de kó yepáte díítì bo ntù̀dke mǎdífibi nsikoupsinummù (5000). ²⁰ Mǎmmẹ̀ kẹ̀ Kuyie nkó muwèrimù mbẹ̀ bonè kẹ̀ Kirisi kọ̀bẹ̀ sũũnko.

Bẹ̀ kparamè Dianni kprí

²¹ Kẹ̀ Pọ̀rì dọ̀: M bo nkọ̀rì dii mǎnni Sedisademmu kẹ̀yẹ̀ Maseduonni nẹ̀ Akayii kó itempẹ̀. Kẹ̀ n dèè mǎmmẹ̀ nkote Odommu.

²² Mǎmmẹ̀ ọ̀ duómme kẹ̀ Timontee nẹ̀ Edasiti bẹ̀ è do ọ̀ teennè mutǎmmù, kẹ̀ bẹ̀ è niitè kékote Maseduonni kòo nkprá Asii kẹ̀ dọ̀ yewe sǎmpó.

²³ De mǎnni ndi dikonkǎnni diẹ̀rì tannimè Kuyie nnáàntì kprí. ²⁴ Kòo niitì mọ̀ bẹ̀ tu wè Demetiriyuusi kòo mǎátì mesọ̀ kẹ̀ donnikonè Dianni kó kudieku, kẹ̀ yietì o tǎmbẹ̀ mesàà. ²⁵ Kòo tí ndiyie marì betobè bẹ̀ múnke pǐ nde kó mutǎmmù, kẹ̀ bẹ̀ náke kẹ̀ dọ̀: N kọ̀bẹ̀ di yému kẹ̀ dọ̀ mmu ntǎmmù muù te kẹ̀ ti mọ̀kẹ̀ ti kperẹ̀. ²⁶ Di wúommu kẹ̀ yo dè í tǔ Efẹ̀si máá, Asii kó ketenkè kemọ̀ ndi Pọ̀rì náámmè benitibẹ̀ kẹ̀ tǔ benitibẹ̀ dǎdri sii tenkaani í tǔ Kuyie, kẹ̀ kusùkù yie nho kpeti. ²⁷ Dè í dọ̀ ndè yóo caàrè ti kó mutǎmmù máá, dè bo cake nẹ̀ ti kó dibọ̀ diẹ̀rì Dianni Aditemiisi kòo yètìrì kẹ̀kẹ̀, Asii kọ̀bẹ̀ nẹ̀ kutenkù kumọ̀ kọ̀bẹ̀ tǔ ndi bo náá detetirè.

²⁸ Kòo kọ̀bẹ̀ ti kèè kẹ̀ bẹ̀ miẹ̀kẹ̀ peike kẹ̀ bẹ̀ nwékíi kẹ̀ tǔ: Efẹ̀si kó dibọ̀ Dianni deumu!

²⁹ Kẹ̀ kutowekuu dátinnè dihei dimọ̀u kẹ̀ bẹ̀ è pǐ Kayuusi nẹ̀ Adisitaki Maseduonni kọ̀bẹ̀ bẹ̀ è cienni Pọ̀rì, kékotènè bẹ̀ ɔ̀ tǐ ndè. ³⁰ Kẹ̀ Pọ̀rì dọ̀ ọ̀ bo kate, kẹ̀ Yesu kọ̀bẹ̀ yete. ³¹ Kòo nẹ̀pobè Asii kó benitidiebe mabèè tǎnni ọ̀mọ̀u kẹ̀ dọ̀ ọ̀ báá kotoo. ³² Kẹ̀ benitibèè sǎnté kénwékíi bẹ̀ bíékè bẹ̀ bíékè, besùkùbè keté kẹ̀ í yé bẹ̀ tí mmùu kprí. ³³ Kẹ̀ bẹ̀ è náke Adekisántiri diñni miẹ̀kẹ̀ dè dǎmmè, kẹ̀ Sifubẹ̀ dọ̀ wèe béi, kóo tǎntoo deyìkè, kóo dọ̀: Kémunnè! ³⁴ Kẹ̀ bẹ̀ è banté ọ̀ tǎmmè Sifu nwe kénwékíi bẹ̀mọ̀u kẹ̀ tǔ: Efẹ̀si kóo Dianni Aditemiisi deumu kẹ̀ dè mmọ̀kẹ̀ tewebiètè mǎfítimè mǎdémè.

³⁵ Kẹ̀ dihei kóo pátiwáàtìi bónkunnè benitibẹ̀ yèmmè, kẹ̀béi nke dọ̀: Bá wè ọ̀ yému kẹ̀ do ntinti Efẹ̀si kọ̀bẹ̀ tǔ báa Dianni kó kutouku nẹ̀ tetenkaanitè tẹ̀ è donni kẹ̀nkè. ³⁶ Ọ̀mọ̀u báá na kẹ̀ ti nenni, di dọ̀ nkétotí di yèmmè mmẹ̀ kẹ̀ báá sǎnté kédọ̀ timati mecā. ³⁷ Di pǐnni benitibẹ̀ bie mbẹ̀ me nyi yuúku demarè ti kó kubɔ̀toutu miẹ̀kẹ̀, bẹ̀ me nyi sǎá ti kó tetenkaanitè Dianni. ³⁸ Kẹ̀ nsà kẹ̀ Demetiriyuusi nẹ̀ o kọ̀bẹ̀ kẹ̀ bẹ̀ mọ̀kẹ̀ nẹ̀ ọ̀mọ̀u timati nti, yebeénwe bomu, kẹ̀ bebeémbè bo, bẹ̀ dọ̀ nkényu yè betobè. ³⁹ Kẹ̀ di mọ̀kẹ̀ titeti mati di bo na kẹ̀ ti tǎntè bebeémbè borè. ⁴⁰ Ketenkè yembè bo na kẹ̀ dọ̀ ti dọ̀ kẹ̀yete bẹ̀ kpeti nẹ̀ tǐ dọ̀ yie nti kprí nke yé tǐ í yóo namè kénáké mùu te kẹ̀ benitibẹ̀ tǐ.

⁴¹ Ọ̀ béi memme kédeè kécíe mbenitibẹ̀.

1 Dikɔ̀nkɔ̀dɔ̀nni dèè dìi m̀nɔ̀nni k̀è P̀ɔ̀ɔ̀rii tíí nYesu k̀ɔ̀bɛ k̀éyáúk̀unnɛ bɛ k̀ànti k̀é b̀è cau nk̀éítɛ k̀énk̀ɔ̀ri Maseduɔ̀nni. 2 K̀ényáúk̀unko Yesu k̀ɔ̀bɛ k̀ànti yehɛk̀é p̀éu miɛkɛ k̀ékɔ̀tɛ Keresi. 3 K̀ém̀m̀ɔ̀kɛ bɛt̀ààb̀è b̀èt̀ààti k̀éndó kɛ na nk̀àtɛ Sidii k̀ékɛè Sifubɛ ò díim̀è k̀éyóu k̀éẁɛtɛ Maseduɔ̀nni. 4 Ntɛ b̀èè do ò cíɛ mbɛ ỳèt̀ɛ: Píduusi Bɛdɛɛ ɛi kou birɛ ǹè Sopatɛɛ Adisitaki ǹè Sikunduusi Tɛsɔ̀doniki ɛi kou ǹè Kayuusi Dɛribu kou ǹè Tim̀ɔ̀ntɛɛ ǹè Tisiki ǹè Todofimmu Asii kó kutemp̀ɛ nkou. 5 K̀è b̀èè niítɛ k̀é nti baɔ̀ Todowaasi. 6 K̀è p̀ɛ̀ɛ̀b̀è b̀èè í k̀ɔ̀rɛnɛ mutiɛ mùù muuti dɛ kó dibannii p̀ɛ̀ɛ̀t̀ɛ k̀é ti ta bàt̀òó Fidipu ɛi k̀ém̀m̀ɔ̀kɛ yɛwɛ ỳènùmmù k̀é b̀è s̀ònt̀óó Todowaasi, k̀é tí mbo kɛ dà yɛwɛ ỳèyiek̀è.

P̀ɔ̀ɔ̀ri dúmm̀è k̀è Etiisi ỳànt̀ɛ

7 Dim̀àasi ỳiè k̀é ti tíí ntc̀ɛ̀t̀ɛ t̀èè mùmmu, kɛ bo di k̀édinɛ Mudisààmù, k̀è P̀ɔ̀ɔ̀ri nnáá nKuyie nnáànti k̀è keỳenk̀è ỳàa totɛ kɛ cuok̀è, kɛ ỳé ò naa itim̀è. 8 Ti do tíkù kudànkù t̀àànkù nku, k̀è ifitiyi còù mp̀éu. 9 K̀è P̀ɔ̀ɔ̀ri nnáá nk̀è d̀èɛ m̀ɔ̀ntɛ m̀ɛdiè, k̀è dɛdap̀umbirɛ mar̀è karì kudiekù kó tɛbòt̀è ìnk̀è k̀è dɛ ỳètiri tu Etiisi, kɛ ỳè nke duó k̀édonnì, k̀è b̀è dà b̀è bo d̀è íi nke s̀s̀ nd̀è kù. 10 K̀è P̀ɔ̀ɔ̀rii cútɛní k̀é d̀è t̀ùót̀ɛ k̀ébéi nke dà: Di bá nỳìk̀ù dɛbirɛ fòùmu.

11 K̀éẁɛtɛ k̀édekɛ k̀è b̀èè di k̀édinɛ Mudisààmù. Kòo s̀ɔ̀ɔ̀t̀ɛ k̀énnáá nk̀è diỳiè ỳàa ỳènnì, kòo p̀ɛ̀ɛ̀t̀ɛ. 12 K̀è b̀èɛ kp̀ènnè dɛ kó dɛdap̀umbirɛ k̀è d̀è fòu k̀è benitib̀è bɛm̀ɔu ỳèmm̀ɛ narikɛ.

P̀ɔ̀ɔ̀ri ítém̀è Todowaasi k̀ékɔ̀tɛ Mideti

13 K̀é ti ta kudabekù k̀éniítɛ Asoo k̀ém̀baa mP̀ɔ̀ɔ̀ri, kɛ ỳé ò k̀èrim̀è o naàc̀èi. 14 Kòo ti s̀ònt̀ɛní k̀é ti p̀ɛ̀ɛ̀t̀ɛ k̀ékɔ̀tɛ Mitedɔ̀nni. 15 K̀è d̀èɛ wentɛ k̀é tí tuakɛ Kíyo, diỳiè tɛrì k̀étuakɛ Sam̀ɔ̀si kɛ còmmù, k̀ép̀ɛ̀t̀ɛ k̀ékɔ̀tɛ Mideti. 16 K̀è P̀ɔ̀ɔ̀ri ndó k̀émbo Sedisadɛmmu p̀ántikoti kó diỳiè k̀é nsà k̀è d̀è bo ỳiɛ, k̀è d̀è nte kòò í ndó k̀écòmmù Efɛɛsi Asii kó kutemp̀ɛ mmiekɛ.

P̀ɔ̀ɔ̀ri caumm̀è Efɛɛsi k̀ɔ̀bɛ m̀ɛsòmmɛ

17 K̀è P̀ɔ̀ɔ̀rii mbo Mídeɛ k̀étó nk̀è b̀èɛ ỳúni Efɛɛsi kó bɛwɛd̀ɔ̀unkòtíb̀è. 18 Kòo b̀è nàkɛ kɛ dà: Di ỳém̀u m̀ɛborimɛ do dòmm̀è ǹè n t̀ùòk̀énim̀è di bor̀è Asii kó kutemp̀ɛ mmiekɛ kɛ n ỳàa ítɛǹè. 19 Di ỳém̀u n k̀ék̀unkom̀è mmáá kɛ p̀í Kuyie ntòmmù ǹè tinònniɛti, k̀è Sifubɛ n díí kɛ n f̀ɛ̀ũnkò. 20 Di ỳém̀u n di nàk̀è t̀i tim̀ɔu, m̀ɛt̀iímm̀è miɛkɛ ǹè sic̀ɛ́i miɛkɛ, n ỳí di s̀ònnɛ t̀imat̀i t̀iì dò nk̀è di teennè. 21 N nàk̀ém̀u Sifubɛ ǹè b̀èè í t̀ú Sifubɛ kɛ t̀ú b̀èè cɛɛtɛ b̀èɛ borimɛ k̀ét̀unnɛ Kuyie nk̀éyie nti Ỳiè nYesu. 22 Di mm̀ònni Muyaáansààmù muu ỳè n kɔtɛ Sedisadɛmmu, m m̀ɛ nỳí ỳé d̀è yó nni ndòmm̀è dɛ bíék̀è. 23 Bá dìi ɛi Muyaáansààmù 5 n nàk̀ém̀u dikpɛtintou ǹè m̀ɛf̀ɛ̀t̀im̀è d̀è m̀ b̀àam̀è. 24 N kpɛti í bonè n fòmmu, n dó n dɛɛ tí Ỳiè nYesu n duó mmùù t̀ómmù mmu kɛ ỳè n nàk̀é Kuyie nkó Tináansààti benitib̀è.

25 Di mm̀ònni n ỳém̀u kɛ dò ndi t̀énkɛ í yó n yà, d̀índi n nàk̀é b̀è Kuyie nk̀p̀ààtiyuu kpɛti. 26 Dɛɛ tɛ k̀è n di náá nỳiɛ nke t̀ú: K̀è t̀iì di t̀ùòk̀énì d̀è í t̀ú n kpɛti. 27 N di nàk̀ém̀u dɛm̀ɔu Kuyie ndó d̀è, n ỳí di s̀ònnɛ d̀ɛmar̀è. 28 N dakenè di m̀òmm̀ɔmbɛ kp̀éi ǹè Muyaáansààmù di duó mb̀è kp̀éi. Mbaanè Kuyie ndontɛ b̀è ǹè ku Birɛ k̀ũũ. 29 N ỳém̀u kɛ dò m bo ítɛ dìi m̀ònni, benitiyɛibɛ bo kɔtɛní k̀éndò yekpamaà nk̀è ndi d̀òd̀ri m̀eyɛi, mbá m̀ɛsém̀m̀è í mb̀è bo. 30 Benitib̀è yóó ỳém̀u di cuok̀è k̀é n náá nsiyáábísi kɛ bo ỳúš nYesu k̀ɔ̀bɛ bɛ bíék̀è. 31 Dentennì t̀unkɛ n di tiém̀m̀è yɛbie nỳèt̀ààti miɛkɛ, keỳenk̀è ǹè kuyie ǹè tinònniɛti.

³² Di mmònni n di duó nKuyie nku, kè ku kó mesàà nkó tináaanti bo ndi baà. Kuù yóó na ke di kprénkunnè, ke di duó ndemou kù yè nkù yóó duó ndè ku kòbe.

³³ N yí beke òmòu idífítí yoo tiyààti. ³⁴ Di yèmu ke dò nnè n nou sii nsi m pĩmmè mutòmmú ke teénnè mmáà nè n kòbe nè bè ti naiti. ³⁵ Ke di benke di dò nkémpĩ mmèè boti mutòmmú, ke teénnè beçĩribè, kè n denniní ti Yiè nYesu béi nti ke tú: Dè òò nda naati a pá dii mònni ke pèèté bè da pá dii mònni.

³⁶ Pòari náké memme kédeè ke nínkú kè bèe wènné ke bántè Kuyie. ³⁷ Kè bèe ò cau nkóò ɔri kékuó mbemou. ³⁸ Kè be yèmmè cààrè mediè nhò béi ntii kpréi nke tú, bè ténke í yóó ò yà. Kè bèe ò cie nkékòtenè bàtòò commu dè.

21

Muyaánsààmù tumè Pòari bo fèùté Sedisademmu

¹ Kè tí cau ntítàbè kédeè, kè tí ta bàtòò kétuòke Koosi, kè dèe wenté kè tí tuake Odoti képèèté kékòte Patadaa. ² Ti de mpèté bàtòò wèè kàri Fenisii kéta képèèté.

³ Kétóonnè Sipiri, kóò yóu kubakú cànkú kéwetínné Sidii kó kutempè, kétuòke Tiiri, bàtòò dò nkécúù ndè tinenti. ⁴ Ti de nya Yesu kòbe, kè mbè bonè ke dò yewe yeyiekè kè Muyaánsààmù bè níitè kè bèe náké Pòari ke dà ò báa kòte Sedisademmu. ⁵ De kó difònkúò kè bè ti cie mbemou, benitidaabè nè be pobè nè be bí, ke ti denne dihei mànkú, kè tí nínkú dàmeèri také kéwènné kébántè Kuyie. ⁶ Kécau ntítàbè kè tí ntati bàtòò, kè be kúnti.

⁷ Kè tí íté Tiiri kétuòke Potodemayiisi ke dà diyie dimáà ke dóu nti kòbe Yesu kòbe. ⁸ Kè dèe wenté kè tí pèèté kétuòke Sesadee kéta Fidipu çìtè, bè dò tàátè bè beyiekè kè bè bo nteénnè Yesu tǎrè kóò mòu nwe. ⁹ Kòò màke besapàmbè bèndà bá bè í ye, ke tú Kuyie mpàánáanti náam̀bè. ¹⁰ Kè tí nde mbo ke dà yewe sàmpó, kè Kuyie mpàánáanti náantò m̀ou bè tú wè Akabuusi boní Sudee kétuòkení. ¹¹ Kékòtoo ti borè kétúóté Pòari naakònfè kébou omáà o nou nè o naacèi ke dà: Nte Muyaánsààmù n náké tí, wèè te fenaakònfè fie, Sifube yóó ò bou mie mboti nku Sedisademmu kéduó mbèè í tú Sifube.

¹² Ti kèè dii mònni de kó tináaanti, nè Sesadee kòbe kè tí bántè Pòari ke dò ò báa kòte Sedisademmu. ¹³ Kòò béi nke dà: Di kuánnè ba ke caari n yèmmè? N wákému kè bè bo n kpetínné Sedisademmu bá bè n kuò ti Yiè nYesu kó diyètiri kpréi.

¹⁴ Ti í nna ke bo ò báa kégóu ke dà: Kuyie ñdòò kù dómè.

¹⁵ Kè tí mmàke yewe sàmpó ke báátí kékòte Sedisademmu. ¹⁶ Kè Yesu kòbe bèè bo Sesadee kè bè ti cie nkè ti bíí báté oniti m̀ou çìtè bè tu wè Manasòò, Sipiri èi kou, kòò tu wèè còuté Yesu nè dimònni.

Pòari dààmè Kuyie nkó ikuó Sedisademmu

¹⁷ Ti tùòke dii mònni Sedisademmu kè Yesu kòbe ti còuté nè diwèi. ¹⁸ Kè dèe wenté, kè Pòari ti kòtenè Isaku çìtè, ke bewedòunkótibè bèmouu tíí. ¹⁹ Kè Pòarii bè dou nkédeè, kè bè náké demou Kuyie nhò pĩñnè mèè boti mutòmmú bèè í tú Sifube be mieke. ²⁰ Kè bèe sànte Kuyie nkédeè ke né ò náké ke dà: Wénté Sifube còuté Yesu ke sù mèè botí, ke né kpaá tú mbè kó ikuó weti weti. ²¹ Bè kèè kè bè tu a yè nSifube bèè bo ibotí teli mieke bèe yóu M̀oyiisi kó ikuó, kè bá ncàm̀u be bí, bè me mbá ntù Sifube kó medòrimè. ²² Kè bè kèe a tùòkenimè ke kòtení ti yime? ²³ Dòò tí yóò me nda náké tí: Ti màke die mbenitibè bèndà ndi bèè cànnenè Kuyie ndinùu. ²⁴ Nèinè be kè dí dàò Kuyie nkó ikuó kéwenke, kàa yietí be kó tiyeti kè bèe bè kuó, kè benitibèe banté a tùm̀mè M̀oyiisi kó ikuó, kè bè kèè tí, í tú timòmmònti. ²⁵ Ti wàrimu dipátiri bèè í tú Sifube, ke còuté Yesu, ti tàátè tí,

ke tú bè bá nyo nyiwũs bè fié ì yebòkè nè meyiĩ nè iwũs bè í fié ì kè meyiĩ nyè, kémenténè bèmáá bè bo ndautinèmmè betòbè.

²⁶ Kè Pɔ̀rii bè neinè kè bèe dɔ̀d ikuó kéwenke, kè dèe wenté kè bèe ta Kuyie nciètè miéke kénáké ke dɔ̀ yewe yeyiekè ikuó bo deè, bá wè kòo tóni o wũs kéfié.

Bè p̄ĩmmè Pɔ̀ri Kuyie nciètè miéke

²⁷ Kè de kó yewe yeyiekè ndó kédeè, kè Sifube bèè bonní Asii kó kutempè kè bèe yà Pɔ̀ri Kuyie nciètè késukú benitibè, kè bèe ò p̄i, ²⁸ kékuónko ke dɔ̀: Isidayeeriibe ti deeténè! Oniti yie, nweè náante tipiti timou Isidayeeriibe kpéi, ke yete Mɔ̀yiisi kó ikuó, ke daátí ke tanné bèè í tú Sifube Kuyie nciètè, ke tè sinkúnne.

²⁹ (Bè do náa memme ke yé bè yàmè Todofimmu Efeesi eì kou wèè tu Kirisi kou dihei miéke kòò neinè Pɔ̀ri kè be yèmmè ndò mPɔ̀ri ò tanné Kuyie nciètè.)

³⁰ Kè dèe yonke benitibè kè bèe yènni bemou dihei kép̄i mPɔ̀ri Kuyie nciètè miéke kédeete kéyènnè, kékpetínnè yebòrè mecāā. ³¹ Kè bè nwékíi ke dɔ̀ kóò kùo, kè bèe náké Odømmu kó behāāpòmbè kóo kóti ke dɔ̀: Dikpānni bo dihei miéke.

³² Kòo yú behāāpòmbè nè iwēi yembè kè bèe kote mecāā. Bè bè yāni dii mōnni kényóu bè bo mpuotimè Pɔ̀ri. ³³ Kè behāāpòmbè kóo kótii tóonko kéduó nkè behāāpòmbèe bou Pɔ̀ri mefimme mēdémè kédeè kòo beke benitibè Pɔ̀ri tú wè nè ò cāke mù. ³⁴ Kè bie nni nnáá nti, kè betòbè náá ntiteti, bá ò í mbanté kéduó nkè bèe ò kōtenè tehāāpònciètè, ³⁵ kēndeèti yedetisákè kè tihāāpòntii ò buuté benitibè miéke ò péi mēè kpéi. ³⁶ Ke yé kunitisũkú do tūmmè ke wékíi ke tú: Kuonè we!

Pɔ̀ri beémmè o kpeti

³⁷ Kè bè nhò tanninkoo kudieku kòo beke behāāpòmbè kóo kóti ke dɔ̀: A bo yie nkè n da náké timatàà? Kòo āāpònkóti dɔ̀: A yomu kerekiàà? ³⁸ F̄s̄ò í tú Esibiti kou wèè yete dihei kpeti ke waá mbekpārìbè sikoupsínàà (4000) kè dí ta dikpāà miékaà? ³⁹ Kè Pɔ̀ri dɔ̀: N tú Sifu nwe kè bè m peitè Taasi dihei die, Sidisii kó kutempè, n da báammu yóu kè m béi.

⁴⁰ Kòo āāpònkótii yie nkè Pɔ̀rii ncómmú yedetisákè kéyekii o nòutè benitibè kè bè dɔ̀ káré. Kè Pɔ̀ri béinnè Ebedeebe kó tináahti ke dɔ̀:

22

¹ N népobè nè n cicebè kémmúnè kè n di náké kè di banté n yí cààrèmmè m̄umamù.

² Kè bèe keè ò bè náánnèmmè Ebedeebe kó tináahti ke dake dɔ̀ káré. ³ Kòò dɔ̀: N tú Sifu nwe, kè bè m peitè Taasi, Sidisii kó kutempè, kè m biikú die Sedisademmu, kè Kamadiyeeri m benke ti yembè kó ikuó weti weti, kè n kánti ñyaunè Kuyie nkó mutōmmú ke dɔ̀ ndi kpeti mē ndōmmè yíe. ⁴ Kè nni nfēũnko Yesu kòbe, benitidaabè nè benitipòbè, ke bè p̄i nke kpeti betòbè. ⁵ Ikuó niùti dièwè nè o kòbe bè yému, beè do n duó yepáte kè m bo kote Damaasi ke p̄im̄mú Yesu kòbe kékonnènni Sedisademmu kéfēũ.

Pɔ̀ri nàkémè ò cèète mēè boti

(Yesu Tɔ̀rè 9:1-19, 26:12-18)

⁶ Kè nni nkeri ke tóonko Damaasi kè diyie còim̄mú yeyo, kè kuwenniku makúu cúténi kéf̄nkè kè n fité. ⁷ Kè n do ketenkè kékeè metammè mamè tumè: S̄ōri! S̄ōri! Dè dōmmè kàa n f̄ēũnko? ⁸ Kè n dɔ̀: F̄s̄ nwenninwe n Yié? Kòò dɔ̀: Mí nYesu Nansareti kou nwe a f̄ēũnkòmmè. ⁹ Nè bè ti nei kè bèe yà kuwenniku bè me nyi

nkèè metammè. ¹⁰ Kè n dò: N Yiè n dò nkédòò ba? Kòò dò: Íté, kékɔte Damaasi, bè yóó ke nda náké a dò nkédòò tì. ¹¹ De m̀nni ke s̀s̀ nde kó kuwenniku n tiitè bá n yí wúó, kè n neínè bè n dete kètanné Damaasi.

¹² Kòo niti maù dè bo bè tú wè Ananniyaaasi kòò dé Kuyie nke yíe nku kuó, kè Sifube beməu ò dó. ¹³ Kòo kətení m borè ke dò: N tebite Pɔ̀ori, wète kékéwénté, de m̀nni kè n na kékéwénté kóó yà. ¹⁴ Kòo béi nke dò: Kuyie nti yembè tū nkú kuú da tãátè kàa yà wèè d̀̀d̀ri kù dómè kòò béi nkàa kèè ke bo banté o dó dè. ¹⁵ F̀s̀ò yóó náké o kpéi benitibè beməu a kèè tì nè a yà dè. ¹⁶ A ténke baa ba? Íté kè bè da ànné bàtəmmù kàa duó nhamàa tì Yiè, nkòò da s̀úté a yei.

Pɔ̀ori nàkémè ò kòtemè bèè í tú Sifube be cie

¹⁷ Kè n wètení Sedisademmu, kəmbáá nKuyie nku c̀f̀ètè miəke. ¹⁸ Kè tì Yiè nni mbenke omáá kè n náké ke dò: Íté kéké Sedisademmu mecãã nke yé bè í yóó yiemmə a bè náá nti n kpéi. ¹⁹ Kè n dò: N Yiè, mbè yému be móməmbə m̀i do korimè titíntouti ke p̀i nha kəbe ke bè puoti, ke bè kpeti. ²⁰ Bè do kòu a kóo t̀nti Etienni kè m bomu ke wənnè bèè ò kòu, ke baa be yààti. ²¹ Kè tì Yiè nni nnáké ke dò: N yóó da t̀s̀ ndedétirè nde bèè í tú Sifube be borè.

Pɔ̀ori nè Odommu kó kuhā̀p̀nku

²² Pɔ̀ori do náá kè bè kəmm̀umu, bè né kèè d̀i m̀nni bèè í tú Sifube be kpeti kékewíkí ke dò: Kuonè onitì yie, nwè í dò nkénfòu.

²³ Kè bè nwékí ke buə̀nkoo be yààti ke déi mutáá. ²⁴ Kè behā̀p̀nmbè kóo kòtì duó nkè bèe tanné Pɔ̀ori tehā̀p̀nnc̀f̀ètè, ke bo ò puoti yedá, kòo náké mùù te kè benitibè miəke ò c̀ú. ²⁵ Kóó t̀áú nke bo ò puoti, kòo beke kuhā̀p̀nku kùù do bè baa de kó diyìè ke dò: Di m̀ke kuce ke bo puoti Odommu kou ke í ò bekénàà?

²⁶ Kè kùu coké kénáké be kóo kòtì ke dò: A bo yíme onitì yie? Ò tu Odommu kou nwe.

²⁷ Kòo ā̀p̀nkcòtì kətení kəbeke Pɔ̀ori ke dò: A mènke tú Odommu kou nweà? Kòò dò: Èè, n we ntú.

²⁸ Kòo ā̀p̀nkcòtì dò: Mí n yietì idití nyi mediè nke naá nhOdommu kou. Kè Pɔ̀ori dò: Mí nhò tu nè bè m peitəmè mme.

²⁹ Bèè do dó kóò puoti kè bèè íté, kè kuf̀waa mp̄i nhohā̀p̀nkcòtì ò duómme kè bè bou mef̄imme Odommu kou.

Pɔ̀ori nè bebeémbè diebè

³⁰ Kè dèe wenté kòo ā̀p̀nkcòtì ndó kékéyà mùù te kè bè p̄i mPɔ̀ori, ke tíi nyikuó niùbè kó bekòtibè nè bebeémbè kəbouté Pɔ̀ori mef̄imme kécũ̀nní kécónné be cuokè.

23

¹ Kè Pɔ̀ori nwúó mbebeémbè kékéi nke dò: Kuyie nni nwúómu, nè m bomè timatì í kòónné n yèmmè.

² Kè ikuó niùti diewè Ananniyaaasi duó nkè bèè t̀kénè Pɔ̀ori kè bèe poté o niù.

³ Kè Pɔ̀ori dò: Kuyie nyóó poté f̀s̀ nwe, a dò nnè ditou s̀inni bè bi di muməmmu p̄éimù. A kari die nke bo m bekénè ikuó yèmmè ke wète ke i yeténè, ke duó nkè bè m poté.

⁴ Bèè t̀kénè Pɔ̀ori kè bèè ò náké ke dò: Ikuó niùti diewè nwe a s̀áám̀m̀àà? ⁵ Kè Pɔ̀ori dò: N kəbe n do í yé ke do ikuó niùti diewè nwe, ke yé tì wārimè ke tú: A báá s̀áá nwèè ni a kó kubotí.

⁶ Kè Pɔɔrii banté bebeémbè bomè ibotí idéí, Sadusíēbe nè Fadisíēbe, ke b́ei nke d̀: N tú Fadisíē nwe kè n cice tú Fadisíē, n tá mèè kpéi nke d̀ mukúkéyántímù bo, deè te kè di m bekùnè.

⁷ Ó b́ei memme Fadisíēbe nè Sadusíēbe kè bèe íté tineìti ḱeyate. ⁸ Kè Sadusíēbe ntú mukúkéyántímù í bo, Kuyie ntōrè me nyí bo, yoo muyaá ntēmù mamù me nyí bo, kè Fadisíēbe bie nyé ke d̀ deude kó dimàà bo. ⁹ Kè kutowekuu deuke kè ikuú wáábè bèè tu Fadisíēbe kè bèe kónné Pɔɔri ke d̀: Ti í yà oniti yie nd̀d̀ mèè yei, kè dè yemme Kuyie ntōnni mari dii bo nhò béinnè, yoo muyaá ntēmù mamù.

¹⁰ Kè dikpànni deuke, kòo āāp̀ǹk̀otí ŕyíēk̀ù bè bo kuomè Pɔɔri, kédúú nkè behāāp̀r̀mb̀e cútóo kóò t̀t̀ot̀e dit̀nni mieke ḱetannè tēhāāp̀ǹcīēt̀e.

¹¹ De kó keyènkè kè ti Yie nkoteni kénáké Pɔɔri ke d̀: A k̀nti báá yārike, a náké mèè botí nkéí Sedisadeammu k̀be a yóo me nnáké Odommu k̀be n kpéi.

Sifube dákemè ke bo ku Pɔɔri

¹² Kè d̀e wenté kè Sifube wēnnè ke d̀ bè báá di, bè me mbáá yà d̀marè ke í k̀ù Pɔɔri. ¹³ Bèè do wēnnè ke bo ò k̀ù bè do bo mbo sipísìnàà, ¹⁴ ḱekote ḱeyá ikuú niùbè kó bekótíbè nè bekótíbè ḱe bè náké ke d̀: Ti yetemu ke tú ti báá di d̀marè ke í k̀ù Pɔɔri. ¹⁵ Bekenè ohāāp̀ǹk̀otí kè dè nd̀o ndi d̀ ḱeyá Pɔɔri ke wenté o náānti mesàà, kè bè ò k̀rinní, ti bo mbo de m̀nni kuce kóò k̀ù k̀o mu nyí t̀̀kení.

¹⁶ Kè Pɔɔri t̀ū biree keè bè dákemè ke bo ku Pɔɔri, ḱekote tēhāāp̀ǹcīēt̀e ḱeta kóò náké. ¹⁷ Kè Pɔɔrii yú kuhāāp̀ǹk̀ù makù ke d̀: Niitè we ndapàà nhOkótí borè, ò m̀ke timati nti ke d̀ kóò náké.

¹⁸ Kè kuhāāp̀ǹk̀ù ò neinè kè bèe kote ohāāp̀ǹk̀otí borè, kè k̀ù ò náké ke d̀: Kukpetínk̀ù Pɔɔri weè yē n kotenni we ndapàà nha borè kóò da náké timati.

¹⁹ Kòo āāp̀ǹk̀otii dete weè dapàà nkè bèe kenté kóò d̀: A yē mba? ²⁰ Kòò d̀: Sifube beè d̀ke ke duó nkè bebeémbè bo da beke k̀a na nk̀rinnk̀o Pɔɔri kè dè nd̀o mbè d̀ ke wenté o náānti mesàà. ²¹ Báá yie mbe kpeti! Bèè d̀ kóò k̀ù bè bo mbo sipísìnàà ndi ke tú bè báá di, bè me mbáá yà d̀marè ke í ò k̀ù. Bè bàátímu ke baà f̀ nwe.

²² Kòo āāp̀ǹk̀otí d̀: Kò, a né báá náké òm̀u a t̀ nni nnákemè.

Bè k̀temmè Pɔɔri Fediisi borè

²³ Kè behāāp̀r̀mb̀e kóo kótí yú iwēi yembè bèdébè ke d̀: Duónnè kè behāāp̀r̀mb̀e sikousinàà nè sipísiyiekèe (470) báátí. Kè sikousidè (200) ǹto tikp̀r̀inenti, kè sipísiyiekè ndeke sisēí, kè sikousidè tesii báátí, kè di íté keyènkè tewebietè mèwei m̀nni ḱekote Sesadee. ²⁴ Waánnè sisēí s̀ìl yó ǹto Pɔɔri kòo tuoke k̀m̀andáà Fediisi borè nè kusààk̀ù.

²⁵ Ó b́ei memme ḱewāri dipátiri ke d̀:

²⁶ Kudodi Disiyasi m̀i d̀unko k̀m̀andáà Fediisi. ²⁷ M mè nda duónko wèè niti Sifube beè sòò ò p̀ nkéndó kóò k̀ù, kè n kotoo nè nh āāp̀r̀mb̀e. Ḱekeè ò tímè Odommu kou kóò fiète, ²⁸ kéndó ḱeyá bè ò p̀ mmùù kpéi, kóò k̀tenè bebeéndiebè borè. ²⁹ Ke s̀ mbè ò p̀ mbe kó iwedunkúú kpéi nke, ò me nyí d̀d̀ meyèi mmamè mèè d̀ mbè ò k̀ù yoo bèè ò kpetinnè. ³⁰ N kèè bè dákemè mme ke d̀ kóò k̀ù, ke p̀nke wè nda duónko kè bè bo kotoo k̀a yà o kpeti.

³¹ Kè behāāp̀r̀mb̀e d̀d̀ be kóo kótí bè náké t̀, ḱetúóté Pɔɔri de kó keyènkè ḱekotenè Āntipatirisi. ³² Kè d̀e wenté kè behāāp̀r̀mb̀e bèè cènti be naàcèi kè bèe kpénté kè bèè dèke sisēí kè bè nhò s̀akènè. ³³ Kétuoke Sesadee kédúú nk̀m̀andáà

dipátírì nè Pɔɔri. ³⁴ Kè kùmàndáà kaà ndipátírì, kèbeke Pɔɔri ò tu kùù tempɛ nkou, kòò dà: Sidisii. ³⁵ Kòò dà: N yóò wɛte ke da bekému bèè da pī bè bo tuàkení dīi mǎnni kédèè kóò tanné Edòti do maá tɛ̀ cìtɛ̀ mièke.

24

Bè bekùnnèmè Pɔɔri Fediisi borè

¹ Yewe yè̀nùmmù kó difɔ̀nkúò kè ikuò niùti dièwè Ananniyaaasii tuàkení nè dihei kó bekótìbè nè opútìwè Tetiduusi, ke bo náké kùmàndáà Pɔɔri kó meyei. ² Kè bèè yúnì Pɔɔri, kè Tetiduusi nyóò ò wátì késànte kùmàndáà ke dà: Kùmàndáà dièwè Fediisi, ³ fɔ̀ò te kè ti òmpè, kè ti ei cèète ke wenke. Ti da sántì sáá tipítì timòu a sàà nkpréí. ⁴ N né da báammu nè a sàà nkpréí, yóu kè n da náké oniti yiè nkpeti sámpò. ⁵ Ò tú onitiyeiwe nwe, ke yaáati Sifube tipítì timòu, ò tu Nansareti kòbe kó difɔ̀nni kóò niùti nwe. ⁶ Ò dó késɔ̀nkùnnè Kuyie nciètè nte ke ti ò pī, [ke na nhò bekénè ti kó ikuò yè̀mmè. ⁷ Kè behāāpàmbè kóò kóti Disiyasi ò fiète nè muwērímú, ⁸ kédúò nkè bèè ò pī nkè bè ò kòtenèni a borè.] Beke we a mómumu nkòò da náké.

⁹ Kè Sifube ye mbemòu nke dà: Ò nàá mómumu nwe.

Pɔɔri nàkémè o kpeti Fediisi borè

¹⁰ Kè kùmàndáà dò Pɔɔrii béi, kè Pɔɔri dà: Kùmàndáà dièwè Fediisi, n yému ke dò nti kó ketenke kemou kòbe bekù fɔ̀ nwe yebie mpéu mièke, n yí yè̀kù m bo da nákémmè n kpeti. ¹¹ A bo na ké bè beke. Nè n tùòkennímè Sedisademmu ke bo bántè Kuyie dè í pèètè yewe tɛ̀pítè nè yè̀dèè. ¹² Òmòu í n yà Kuyie nciètè mièke yoo titíntouti yoo dihei kè n neínè òmòu yoo n sukíi benitìbè. ¹³ Be nniitìbè báá na kénáké timati bè m pī tii kpéi. ¹⁴ Timati màá ndi n yémè. N tū ti yembè kó kuce nku meborime pámmè mièke, bembè yè̀ mmèé í wenni, m me nyí yete tii wàri ikuò kó yepáte nè Kuyie mpāānāānti náāmbè kpɛye mièke. ¹⁵ N támu bè támè ke dò nKuyie mbo dúò nkè benitisààbè nè benitiyeibe kè bèè yánté. ¹⁶ Dèè te kè n yetíróo ke í dó kéyeténè Kuyie nè benitìbè.

¹⁷ Dè màke yebie mpéu n yitémè Sedisademmu, ke wè̀tení ke tó idiítì ke bo pā n kòbe kèpā Kuyie nyepāre. ¹⁸ Nsòò ye mpāā Kuyie nciètè mièke bá kutoweku í bo. ¹⁹ Kè Sifube màbè bèè ò mboní Asii kè bè n sòntè, bèè dò nke na mbo diè, kè n càarè dèmarè nde bèè béi. ²⁰ Yoo bèè bo diè mbèè béi mbè sòò m bekùnè kèyà mèè yei. ²¹ Kè dè í tú n sòò béi nti mekperimè be ìlè ke dà: N tá mèè kpéi nke dò mukúkèyántimù bo, deè kpéi nte kè di m bekùnè yie.

²² Fediisi wèè yè̀ Yesu kó kuce do mmèè botí, kòò tente dikàtìrì ke dà: Behāāpàmbè kóò kóti Disiyasi bo tuàkení dīi mǎnni m bo dàò kèwéntè de kó tināānti.

²³ Ò béi memme kénáké kuhāāpànkù ke dà kùu kpetínnè Pɔɔri, ke né ò pā mefiè ke yóu kòò kòbe nhò teénnè.

Pɔɔri nàkémè o kpeti Fedikisii nè o pokù Turisiiri

²⁴ Kè dè dò yewe sámpò kó Fedikisii neiné o pokù Turisiiri wèè tu Sifu, kékote, kédúò nkè bèè yúnì Pɔɔri kòò mbè nàá nYesu Kirisi kpeti kè bè kèmmú. ²⁵ Kè Pɔɔri nnáá oniti dómme kèndɔ̀ori Kuyie ndó dè, kènnò nke pīi nhomáá. Nè Kuyie nyóò bekénèmè benitìbè. Kè kufɔ̀wáa mpī Fediisi kòò dà: Kè m pètè mefiè m bo wète ke da yú.

²⁶ Ò do dó Pɔɔri bo ò pāmè mme idiítì kè deè nte kòò nhò yu sáá kè bè nàá.

27 Kè yebie nyèdèè pēēté, kè Pòdisuusi Fesituusii còuté tikpàti kè Fediisi ndó kénnaatinè Sifube ke yóu kè Pòori ñkpetí.

25

Pòori dómè kèyà okpàati dièwè Sesaa

1 Kè Fesituusii tuòkení Sesadee kèmmòke yewe yètàati kékòte Sedisadèmmu. 2 Kè ikuò niùbè kó bekótíbè nè Sifube kó bekótíbèe kàtení o borè ké nhò nàa mPòori kó meyei. 3 Koò bàà nke tú wèe duò nkè Pòorii kàtení Sedisadèmmu. Bè do dàkemu ke bo ò kùò kuce mièke. 4 Kè Fesituusii bè nàké ke dò: Pòori kpetí Sesadee nwe. Mí mmómumuò nkè n kùnti bàmbà. 5 Di kó bekótíbè bo na ké n neinè Sesadee, kòò dḡḡ meyei mmamè mme bèe nàké.

6 Kè Fesituusi mbè bonè ke dà yewe yèni yoo tēpítè, kēwēte Sesadee. Kè dèe wenté kòo ta kubeéndieku kédúò nkè bèe yúni Pòori. 7 Kòo tuòkení, kè Sifube yènní Sedisadèmmu kóò kèñné, ke nnáá ò nu ndḡḡ mèè yei mpéu, bè me nyí mpètè dèè benkú ke dò mbè nàa nti tú timómmon̄ti. 8 Kè Pòorii yete ke dò: N yí yete Sifube kó ikuò mai, m me nyí yeténè Kuyie ncētè, m me nyí yete ketenkè yiè nkpeti mati.

9 Kè Fesituusi ndó kénnaatinè Sifube kèbeke Pòori ke dḡ: A dḡ kékòte Sedisadèmmu kè bè nda bekùnè kè m boàà? 10 Kè Pòorii ò tēñné ke dò: N dḡ kékòte okpàati dièwè Sesaa borè nde kè wèe m bekénè, n yí dḡḡ Sifube meyei mmamè kéndonnè a yémè a mómumu. 11 Kè n do ncààrèmu yoo n dḡḡ meyei mèè dḡ mbè n kuò, n yí yetírí m bo kúmè, kè bè me nsḡntè ke n níimmu òmòu í màke kuce ke bo m pī nkè bè duò. N dḡ kèyà okpàati dièwè Sesaa nwe.

12 Fesituusi nè o kòbe kè bèe nàké bemáá kèdeè kòo nàké Pòori ke dḡ: Kàa dḡ kèyà Sesaa nwe a yóó ò yàmu.

Akiripaa dómè kèkeè Pòori nàammè

13 Kè dè dḡ yewe sámpó kóo kpàati Akiripaa nè Beriniisi kè bèe kòte Sesadee ke bo dḡu Fesituusi, 14 kémbo kè dèe mḡnte sámpó kè Fesituusii ò nàké ke dḡ: Fediisi n yóunè onitì mḡu kòò kpaá kpetí. 15 Kè n sòò kòte Sedisadèmmu kè ikuò niùbè kó bekótíbè nè Sifube kó bekótíbè kè bè n nàké o kpéi nke dḡ nh ò kùò. 16 Kè m bè tēñné ke dḡ: Odommu kòbe ḡḡ í nduò nhonitì o kpantidèntòbè kè bè í beké, kòò nàké o kpetí. 17 Memme kè bèe kàtení diè, kè dèe wenté kè m pánke ta kubeéndieku kédúò nkè bèe yúni de kóo nitì. 18 Bèè ò pī mbè me nyí nàké meyei mmamè n yèmmè do dḡ mbè yē nh ò dḡḡmè. 19 Bè do nei be kó muwedḡummu kpéi nke nè Yesu mḡu wèe ku kè Pòori tu ò fòu. 20 Bá n yí mbantè m bo beke mèè botí de kó tináahti, kèbeke Pòori kòò bo ndó kékòte Sedisadèmmu kè bèe kè mbeké. 21 Kè Pòori yete ke tú: Ò dḡ okpàati dièwè wèe ò bekénè, kè m me nyóu kòò kpetí ke kèmmúnè m bo ò duónkomè Sesaa.

22 Kè Akiripaa dḡ: M múnke dḡ kèkeèmu de kóo nitì nàa nti. Kè Fesituusi dḡ: A naa bo ò yà kèkeè ò nàammè.

23 Kè dèe wenté Akiripaa nè Beriniisi kè bè nkòri kè benitìbè bè urí, kè bèe ta kubeéndieku ke neinè iwēi yembè nè dihei kó bekótíbè, kè Fesituusii duò nkè bèe yúni Pòori. 24 Kè Fesituusii béi nke dḡ: Okpàati Akiripaa nè dindi bèè bo diè, ñtenè onitì Sifube bemḡu Sedisadèmmu kòbe nè Sesadee kòbe yē n kuò wè. 25 Mí n yí yà ò dḡḡ mèè yei nke dḡ nti ò kùò, ò né me nyèmmè ò dḡ kèyà okpàati dièwè, kè m me nyie ke bo wè nhò duónko. 26 N yí yà m bo wàri ti, deè te kè nh ò yúni, fḡ nhokpàati Akiripaa a ñkè nè betòbè, kè ti bo nàké de kó tináahti kè n yà m bo

wàri ti ketenkè yiè. ²⁷ Mí m borè dè í wenni m bo duónkomè kukpetínkù okóti ke í nàké kù càkemu.

26

Pɔɔri beémmè okpàati Akiripaa

¹ Kè Akiripaa nàké Pɔɔri ke dò: Ti da duómmu dinùù. Náké bè yè nha càkemu. Kè Pɔɔri youtè o nòtùtè ke bo beé nho kpèti ke béi nke dò: ² Okpàati Akiripaa dè n naatimu yíe mmesàà n yóó béimmè a ùkè Sifube m bekùnè tìi kpéí. ³ A yému Sifube kó ikuó nè bè m̀àkemè tìnèitì, n da báammu a minné ké n kénté.

⁴ M bíikú Sedisadèmmu n kòbe cuokè nke kè Sifube bəm̀əu yé. ⁵ Bè n yému nè dim̀ənni kè bè dò bè bo na kénáké n do túmè Fadisíè wèè tū nti kó ikuó kperiyí. ⁶ Bè m bekùnè yíe n tá m̀èè kpéí nke Kuyie ndo nàké tì ti yembè. ⁷ Kè ti kó iwuò tɛpítè nè idéí pī nKuyie nkó mutómmú ke baa tì bo dòòmè. Okpàati, n ti ntá kè Sifube m bekùnè. ⁸ Dè dòmme díndi Sifube kè di í tá ke dò bəcírìbè bo yánté?

⁹ Mí m mómumu n do yé ke tú desààrè nde kémmau ke bo paa mbè bo nyumè Yesu Nansarèti kou kó diyètìrì. ¹⁰ Kè ikuó niùbè kó bekótìbè n duó ndinùù kè m pīrímú Yesu kòbe péu Sedisadèmmu mièke ke kpetínné, kè bè mbè kòu kè n dó, ¹¹ kè m bè pīi títúntouti mièke ke puoti, kè bè bo yete Yesu, kè m mièke mbè còu mmesàà kè m bè fěũnko nè yehèkè teyè mièkoo.

Pɔɔri nàkémmè ò cèètè m̀èè boti

¹² Mèmmè kè ikuó niùbè n duó ndinùù kè nni nkòri Damaasi ke neínè n kòbe. ¹³ Okpàati! Kénkááké kuce kè diyìè còmú yeyo, kè kuwenniku makúu cúténì tì ìnkè kèpèètè diyìè kòku. ¹⁴ Kè tì duó tímou ketenkè, kè n keè metammè mamè nè Ebedeebe kó tináànti kè m̀è tu: Sɔɔri! Sɔɔri ba nte kàa n fěũnko, dè bo nda yóùnè a bo m baaomè. ¹⁵ Kè m beke ke dò: Fó wenni nwe? Kè m̀è dò: Mí nwe Yesu a fěũnkomè. ¹⁶ A né íté kécómú, n da benke m máà ndi kàa bo náa n kóo tǎnti, kénnáante a me nya dè yíe nè n yóó yí da benke dè. ¹⁷ N da tǎáté Sifube nè bèè í tú Sifube be cuokè nke, ke bo da tō mbè borè. ¹⁸ Kàa bè wéi, kè bè duó nKuyie, kè bèe yie nkè kùu bè cífè nkè bèe wènnèné ku kòbe ku cífèè.

Pɔɔri keté yèè ekè Kuyie nnáànti

¹⁹ Mèmmè okpàati Akiripaa n yí nyete Kuyie nni mbenke de. ²⁰ N keté kénáké Kuyie nnáànti Damaasi nwe nè Sedisadèmmu nè Sudee kó yehèkè yeməu nè bèè í tú Sifube, ke tú bèe ceete kéndòri Kuyie ndómè. ²¹ Deè te kè Sifube m pī Kuyie ncífètè mièke kéndó ké n ku. ²² Kè Kuyie nni ndeètè kè n kpaá fòù, ke náa ku náànti besámpòbè nè benitidiebè. N yí náa ntimatì kè dè í tú Kuyie mpāānāànti náam̀bè nè Məyiisi bè do nàké tì ke dò: ²³ Kirisi dò nkéféútému kékú, kéntú oketiwè wèè yánté, kémíté tì kó kubotì nè ibotì tɛi kuwenniku.

Pɔɔri nàammè Kuyie nnáànti Akiripaa

²⁴ Kè Pɔɔri nkpaá náa kè Fesituusi ò péi nke dò: A bebíi yepáte kè yè da wáammaa? ²⁵ Kè Pɔɔri dò: Okpàati, n yí wááté, n náa tímómmənti nti. ²⁶ Okpàati Akiripaa tì yému tímou, deè te kè n náa ke í yīèkù, ke yé tì í d̀òòmè disòri. ²⁷ Okpàati Akiripaa, n yému ke dò nha yie Kuyie mpāānāànti náam̀bè nàké tì. ²⁸ Kè Akiripaa dò: Pɔɔri a yóó duó kè nni mbo ke náa nYesu kou nwe. ²⁹ Kè Pɔɔri dò: Kè dè càrike yoo dè ɔote, mbáá nKuyie nku fš nnè betòbè bie ndi

kpeí, kè di bo naá nYesu kòbe, kè nni ndònnè, bè né báá di bou mefimme bè m boumè.

³⁰ Okpààti Akiripaa nè kùmandáá nè Beriniisi nè betòbè bəmou, kè bèe íté. ³¹ Kénkéri ke náante ke tú onìti yie nyí dđò meyei mmamè ke dđò mbèe ò kùu yoo bèe ò kpetínne.

³² Kè Akiripaa náké Fesituusi ke dđò: Ti na nhò fñmmu kòò do í yē nhò dđó kényà ketenke yìè.

27

Pɔəri kòrimè Odommu

¹ Bè yī dii m̀nni ti dđò nkékte Itadii kédúò mPɔəri nè tikpetínti teti kuhāp̀r̀nk̀k̀, kùu ni ketenke yìè nkó fehāp̀r̀nnafè bè tú kù Sidiyusi. ² Kè ti ta Atidamiti kóò bàtòò kòò k̀ri Asii, kè Adisitaki Maseduanni kó kutempē nkou kòò èi tu Tesadoniki kòò nti neínè. ³ Kè d̀e wenté kè tí tuòke Sitṣṣ. Sidiyusi wèè dđò Pɔəri kòò yóu kòò k̀te kényà ò kòbe, kè bèe ò còutè mesàà. ⁴ Kè ti íté òborè kè kuyaakùu yete ke ti kónté kényè Sipiri bakù yóu. ⁵ Kè ti sénté dà mèèrì wèè pekénè Sidisiyè nè Pānfidiyè kó itempē nkétuòke Mídaa Disii kó kutempē. ⁶ D̀e ò kuhāp̀r̀nk̀k̀ yàmè Adekisāntiri kóò bàtòò kòò k̀ri Itadii kè kù ti tannè.

⁷ Kè ti nkéri ke dđò yewe péu ke f̀f̀tè mediè nke né na kétuòke Kinidi, bá kuyaakù í nyie kè ti kónté kényè Sadom̀nni kétuòke Kereti. ⁸ Kè nhò peké ke àr̀ri, kétuòke dibòr̀ri mari kè bè di tu: Dicónni sààr̀ri, kè di tàkénè Dasee kó dihei.

⁹ Kè bàtòò kó mucèmmu d̀ke yónkù ke ti m̀nte kuce mediè d̀e do s̀ s̀ mmenùbòúmmè kó dim̀nni p̀èṣṣemu. ¹⁰ Kè Pɔərii béi nke dđò: N kòbe, ti kó kuce kùu nyó nyóumu, bàtòò bo cake nè tinenti, kè tí í yé tí kù.

¹¹ Kè kuhāp̀r̀nk̀k̀ ntá wèè piú bàtòò nè wèè ò te kè d̀e p̀èṣṣé Pɔəri béi nti. ¹² Bàtòòbè commu d̀e í wenni diyṣṣ, kè bəmabè dđò bèe p̀èṣṣé kékòte Fennikisi, Kereti kóò bàtòòbè commu d̀e ke wetí diyìè taà kèè bíékè, d̀e do dđò á nde mbo diyṣṣ.

Kuyaakù diekù itémè dà mèèrì mièke kénfuu

¹³ Kè kuyaakù makùu íténi kubakù cànkù bíékè kénfuuti meyòmmè, kè be yèmmè ndò bè bo tuòke bè dđò d̀e, kédèite bàtòò cónniri, kempékénè Kereti kó ketenke. ¹⁴ Kè d̀e nyóò yíè kè kutèkù makùu íténi kubakùu yóu diyìè yièni kèè bíékè kó kuyaakù ke kpeñni. ¹⁵ Bá tí í nna ke kù kètè, ke yóu kè kù nti tó. ¹⁶ Kè ti p̀èṣṣé Kodaa, dihei dii soké dà mèèrì mièke kè di nti k̀nkè sámpòrè, kè tí áké ke né na kédèe mbàtòò sámpòu. ¹⁷ Kóò bou iwēi kényìèkù ò bo tamè mubirímù kécūū ntiyààti, ke yóu kè kuyaakù nti tó. ¹⁸ Kè d̀e wenté kè kuyaakù baa nkpaá ti kóonko mekperimè, kè tí ndei tinenti ke buòhko dà mèèrì mièke. ¹⁹ Kè d̀e tó wenté kè bàtòò yembè mómmòmbè ndei tipotanti ke dokòò dà mèèrì mièke. ²⁰ Yewe péu mièke kè kuyaakù baa kpaá kpeñni, bá tí í nwúò diyìè nè siwàà, ti ténke í nyé ke dđò nti bo cooté.

²¹ Yewe péu mièke òm̀u í ndi d̀emarè, kè Pɔərii cómmù kébéi nke dđò: N kòbe kè di sòò do nyie n kpeti kè tí nkpaá Kereti ti na bá nyà mehàárimè mie nkè tí kperèe cake. ²² Di m̀nni dí càtinnè di yèmmè, òm̀u í yóó kù, bàtòò wèè máá yóó yei. ²³ Kuyie nkùu n te kè m pī ku tōmmù ku tōnni k̀tenímu ke nyènkè ke n náké ke tú: ²⁴ Pɔəri bá nyìèkù a dđò nkétuòkemu ketenke yìè mborè, Kuyie nda dđò mèè kpeí nte kè kù yóò d̀eṣṣe a neínè bè. ²⁵ D̀e te kè n tú càtinnè di yèmmè, n

yému weti weti dè yó ndòmmè Kuyie nni nnákémè mme. ²⁶ Ti né yóó fūūkúmu dibòri mari dihei dii soké dàmèèri mieke di borè.

²⁷ Keyènkè tepítè nè kenaankè do nke, kè kuyaakù kpaa ti kóonko kè ti baa bo dàmèèri mieke, kè bàtòó yembè yèmmè ndò ti tóonnè ketenkè, ²⁸ kébo nkuhāū kè mecūmpume mbo métiri sipisitàāti nè mèyiekè, kè bèe yíe détoó kébo nkè mè mbo sipisidè nè mēni. ²⁹ Kè bè nyīkèkù bàtòó bo bootemè dipèri mari, kébo mbátòó cōnniyè yènàà o fōnkúò biékè, kémbaa dè bo wentémè kè dè bè ɔtí. ³⁰ Kè bàtòó yembè ndó kécoké kēncūnko bàtòó sámprou kè dāori kè dō mbè pitiri bàtòó cōnniri. ³¹ Kè Pōorii náké iwēī yie nnè tihāapānti teti kè dō: Kè be nniitibè í kpaa bàtòó mieke òmou bāá cōoté.

³² Kè tihāapānti kééte iwēī lì piiti bàtòó sámprou kòo pānté.

³³ Kè dèe auté ke bo wenté kè Pōorii bè náké ke dō: Dè mōke yie nyewe tepítè nè yènàà di í dimè mūmamū. ³⁴ Dinè kénfou, di kóo mōu kó kunónkúókú í yóó feti.

³⁵ Pōori béi mēmmē kētúóté pēē kēsāntē Kuyie mbē ìkè ke wété kēncāá. ³⁶ Bēmou, kè be yèmmēe cāté, kè bèe di. ³⁷ Timou ti do bo sikousidè nè sipisiyiekè nè bēkuò (276) ndi bàtòó mieke. ³⁸ Kè bèe di kédeé kédootóo tidiiti sōnti dàmèèri mieke kè bàtòó bo yauke.

Bè diunèmbè bàtòó

³⁹ Dè wenté dii mōnni bá bè í mbanté ketenkè, kéyà kubinkenkenkù makù kè mubirimú de bo, kè be yèmmè ndó kè bè bo na, bèe kōtenè bàtòó deborè. ⁴⁰ Kè kééte bàtòó cōnniyè képitè dèè piunè bàtòó kédeé kécōnné kuyàakù, kè kuyaakù mbè tēmmù kè bè kōri deborè. ⁴¹ Kéta mubirimú kó kupē mmakù, kè bàtòó fūūkú o ìkè kè menie nni mpuoti o fōnkúò kòo wéú.

⁴² Kè tihāapānti nyīkèkù tikpetinti bo deimè kè kumakùu coké, kéndó kè ti kùo timou. ⁴³ Kè iwēī yie nni ndó kédeete Pōori kéyete ke dō, bèe nō nke deī bèe deī kēniitè kēsénté. ⁴⁴ Kè betòbè mbē tū ke deitine tidabēti yoo bàtòó kó yewétiyè. Mēmmē kè bèe sénté bēmou bá dēmarè í bè dō.

28

Fewàáfè dōntémè Pōori

¹ Ti sérítè dii mōnni nè kukōhnaatí kékeè de kó dihei yètiri tūmè Mariti. Di do soké dàmèèri mieke nke. ² Kè de kó dihei yembè ti dō mesàà. Ke sō nfetaafè niu kè muséé mbo, kè bèe tōtinnē muhāá mmediè. ³ Kè Pōorii oté tidabiti ke bo ānnē muhāá mmieke, kè fewàáfè ā ti mieke kékeè kuhāāyīnkù kéyēnni kédōnté o nòutè kēncāatí. ⁴ Kè de kó dihei kōbee yà fewàáfè cāatimè Pōori nòutè kēnnāá mbemāá ke tú: Oniti yie mmēnke tú onitikòuti nwe, bá ò me ncootémè dàmèèri mieke meyei mbaa ò tūmmu.

⁵ Kè Pōorii miétóo fewàáfè muhāá mmieke bá ò í nkèè kuyonku. ⁶ Kè bè nkémú dè bo mútīmè yoo wèe doroo bāmbà nkékú. Kè dèe mōnte bá dēmarè í dō, kè bèe ceete tinānti ke dō ò dō nKuyie nku.

⁷ Ke sō nkumāndāá bè tú wè Pibidiyusi, wèe te dihei kòo bàtè dè bo, kòo ti cōutēnè diwèl. Kè tí mbo ke dō yewe yētāāti. ⁸ Kè timiétí bo o cice kòo yēnkú meyi ke duó kè Pōorii ò nōó nsinou, ke bānté Kuyie nkòo miété. ⁹ Kè bēmoumbē tōbè nkōriní kòo bè miékunko. ¹⁰ Kè bè ti dō mesàà. Kè ti pēētímúu tuōkení dii mōnni kè bè ti pāmmú dè ti békú dè.

Odommu kòbe do dómè Pòori

¹¹ Betàábè betàati kó difōnkúò kè ti ta bàtòò mòu wèè do dè bo diyòò mieke, ke bonni Adekisántiri, ke màke sitenkaanìi sidési kè bè si tu itáátébi. ¹² Kè ti tuàke Sidakii ke cómmú ke dò yewe yètáati. ¹³ Ke íté deborè kèmpékéné kètenkè kè dèe wenté kè ti tuàke Desiyo kè kubakù cànku kó kuyaaakù rúbo, kè ti mmàke yewe yédéè kètuàke Pusòori. ¹⁴ Ke dè yà Yesu kòbe kè bè dò ti mbè bonè ke dò yewe yèyiekè. Kè ti mbè bonè kèpèéte kénkòri Odommu. ¹⁵ Kè Yesu kòbe bèè bo Odommu kè bèe keè ti kpéi, kékòtení Dapiyusi bè taà dè dikàtìri ke ti co, kè betòbèe kòtení bè tu dè titouti titàati bepòòbè kpeti. Kè Pòorii bè yà kòo yèmmèe narikè kòo sànte Kuyie. ¹⁶ Ti tùòke dii mōnni Odommu kè bèe duò mPòori kudieku kòo mbo kè kuhāpònkù ò bàa.

Pòori nàammè Kuyie nnàànti Odommu

¹⁷ Yewe yètáati kó difōnkúò kè Pòorii yú Sifube kó bekótìbè bèè bo Odommu kè bèe tínni kòo bè nàké ke dò, ti kòbe n yí yeténè ti yembè kó ikuà, kè bè m pí Sedisademmu ke duò nhOdommu kòbe. ¹⁸ Kè bè m biéké kéndó kè n fīi ke yé bè í yàmè meyei n dómè ke dò mbè n kuò. ¹⁹ Kè Sifube né yete, kè deè nte kè n dò: M bo yà kètenkè yìè, dè né í tú n yè m bo ò yà kóò nàké be kó meyei mmamè. ²⁰ Deè te kè n dó ke di nàké, Isidayeribe baa wè kpéi ntemè kè m bou mefimme.

²¹ Kè bèe ò tēñné ke dò: Bè í wàri a kpeti matì Sudee ke ti duōnni, ti kou mòu me nyí ke yènni ke ti nàké a càarè mù. ²² Ti yému ke dò ntipiiti timòu bè í dó a tū nkúu wedòuncè, a ti nàké a mómmuò nde kó tinàanti.

²³ Kè bèe dòu ndikàtìri kékòtení de yìè Pòori borè kénsūnè bè sòò màmè. Kè Pòori ntūū nke bè nàa Kuyie nkpaàtiyuu kpeti, ke bè benkú Mòyiisi nè Kuyie mpāānāanti nāamè do nàké ti, ke yetíróo ke dó bèe banté Yesu tùmè Odeetiwè. ²⁴ Kè bèmabèe yie nkè betòbèe yete. ²⁵ Kè bè nyiti ke nei bemáà, kè Pòorii béi nke dò: Muyaánsààmù naatimu mù do me nnàkémè Kuyie mpāānāanti nāāntò Esaii ke dò: ²⁶ Kòte kénáké ku mbotí kòbe ke dò:

Di bo nyo,
di me mbáá banté,
kénwúó, di me mbáá yà.

²⁷ Ke yé de kó kubotí kòbe yèmmè kpeñnimè,
bè í yíè ntìmatì,
ke ìtinné be to, ke báá keè,
ke ũũ nke báá yà,
bè yàà bo ceete mèè kpéi
kè m bè miékūnne.

²⁸ N yénè ke dò medeetimè kó tināanti kòtemu bèè í tú Sifube be borè kè bembè yóó tì còuté.

[²⁹ Pòori béi memme kè Sifube íté tinèiti bemáà kénkūnti.]

³⁰ Kè Pòori dò yebie nyédéè ke yieti ò bo kùu dieku, ke còú bèè kòriní o borè.

³¹ Ke náá Kuyie nkpaàtiyuu kpeti nè Yesu tùmè Odeetiwè bá ke í yīèkù, òmòu me nyí nhò kóónnè.

Pɔɔri wàri dùi pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Odommu Di mpátíri tɔ tùi náànti

Kuyie nkóo tɔnti Pɔɔri weè wàri de kó dipátíri Odommu kɔbe. De kó dipátíri dùi ti náa nKuyie ndeeri màè boti oniti, dùi ti náa mbenitibè bemou túmè meyei nyembè mbe kè Kuyie nti deeri ti tá dùi mɔnni Yesu. De mɔnni ndi Kuyie nhɔɔ ti cfémme kè Muyaánsààmù ti wènkunne. Kòò béi nho pátíri miεke ke tú tináansààti ò náà nti tu benitibè bemou kpɛti nti. Ò í baati òmòu.

Pɔɔri yóò pánté o pátíri, kè bè nàkémù bè dò nkénfòu màè boti be cuokè nè bè bo ndómme ketenkè yembè ìkè.

Di mpátíri náànti dúò ke dòmmè

1. Pɔɔri do dómè kékote késiéké Yesu kɔbe bèè bo Odommu 1:1-17
2. Benitibè bemou tú meyei yembè mbe Kuyie mborè 1:18-3:20
3. Oniti ò ntá Kirisi nwe kè Kuyie nhò wènkunne 4-5
4. Ti wènnénè Kirisi nwe ke ku, koò wènnénè ke yánté, deè te ke ti wenke 6-8
- 5 Isidayeeri be do í yiemme Kuyie nkɛti 9-11
- 6 Yesu kou kó mufoammu nè o borime de dòmmè kéndéúkunko Kuyie nyètiri 12:1-15:13
- 7 Yesu kou bo mbenkúme o dókúme 15:14-16:27

Mudɔummu

¹ Mí mPɔɔri, Yesu kóo tɔnti mui di wàri di mpátíri, Kuyie nkuu n yu ke n tãáté ke n dɔò ku kó ditɔnni kè m bo náké ku náansàati. ² Kù do nàké tui kpéi ku pãánaanti náam̄bè nè dimɔnni kè bè ti wàri. ³ Ti náà nti Yiè nYesu kpéi nke weè tuióté tinitikɔnti kè bè ò peitè Dafiti kó kufuku miεke. ⁴ Kè Kuyie nhò dúò mmuwèrimú kè Muyaánsààmù dúò nkóo yánté ke benke ò tumè ku Bire. ⁵ Weè te kè Kuyie nni ndòò mesàà kè n naá nku kó ditɔnni ke bo yũðnni ibotí imou kè ò nhò tá kényié nho kpɛti. ⁶ Díndi Odommu kɔbe di tú ì boti kó bèmabè kè Kuyie ndi yu.

⁷ N di dɔummu díndi, Kuyie ndó bè, ke di tãáté, kè di bo nfòu kù dómè. Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di pã mesàà nnè diwèi.

Pɔɔri dómè kékote kèyà Odommu kɔbe

⁸ N sánti Kuyie nnè Yesu Kirisi kó diyètiri di kpéi, nke yé nh òò kote kèè bíékè kè bè n náammu di tá màè boti Kuyie. ⁹ M báammu Kuyie ndi kpéi nsáà kè kù yé, kunku m pí nkùu tɔmmú nè n yèmmè memou ke náa nku Bire kó Tináansàati. ¹⁰ M báammu Kuyie nsáà, ke tú kè kù dó kù m pã kuce kè n kotoo di cie. ¹¹ N do dó ke di yàmù kè di náké Kuyie nkó yepãrè mayè kpéi nkè dèe yie nkè di kpenke Kuyie nkó kuce miεke. ¹² Ke wètè ke do dó tí máá kényáúkunne titòbè kònti, ke yé timou ti wèrimè ketá Kuyie.

¹³ N kɔbe n dó dí nyému n do dómè kékotoo di cie ke di náké Kirisi kpɛti kè di ti yie, kéndò n ti nàkémè ibotí tɛi kè ò ti yie. ¹⁴ N kó mutɔmmú mmu n dò nképi mmú bèè tú Kerekibe nè bèè í tú Kerekibe, bèè yé yepátè nè bèè í yé yé be cuokè.

¹⁵ N dó tí tú m bo di nákémè Tináansàati díndi bèè bo Odommu.

Tináansàati tú Kuyie nkó muwèrimú mmu

16 Ke yé ifei í m bonèmè m bo nákéme Tináaànsààti, tí tú Kuyie nkó muwērímú mmu, ke deeri bèè kó dimàà tí tá kékéténè Sifube borè nè besomboo. 17 Kuyie nh55 wénkúnne onitì ò tá dii mǎnni ndi nè o yèmmè memou. Tì wàrimu ke tú: Wèè weti ò bo nfòu ò tá mèè kpéi.

Benitibè báá na képeri Kuyie nyiikè

18 Kuyie mmieke cóúnni kéinkè benitibè caàrimè nè meyei mbè dǎdri mè kè mè diití timómman̄ti. 19 Dèè dò nkénte kè benitibèe banté Kuyie ndè feímu, Kuyie mmómman̄onku kuù dè mbè benke. 20 Kuyie nkó medómme nè ku wērímú mùù bo sáà dè í dò nna keyá. Kàa né wénténi kù dǎdri kutenkù dè feímu ke dò ntí na kè dè banté deè te kòo nití báá na képeri Kuyie nyiikè. 21 Ke yé bè kù bantémè ke yete bè bo déúkunnemè ku yetiri, kè kù sante, ke túnne iyeñtotí detetirè kpeyi nè itookperi, ke ta dibinni mieke. 22 Kè be yèmmè dò mbè ciì kè bè né yei. 23 Bè bo mbáámmè Kuyie nkùù í deu, kè bè báá nsitenkaani siì dǎdri nè benitibè nè sinoo nè tiwanwanti nè iwààke.

24 Dèè te kè Kuyie mbè yóu kè bè dǎdri meyei mbè dómè, ke dǎdri isòke kperè nè be kǎnti. 25 Ke yóu Kuyie nkpeti ke tū nsiyáàbisí, bè bo mbáámmè Kuyie nkè bè báa nkù dǎdri. Kuù do dò nkénsánti sáà, kè dè mme ndò.

26 Dèè te kè Kuyie mbè yóu kè bè dǎdri isòke, kè benitipòbè yóu bè bo ndounèmè benitidaabè ke dounè betòbè. 27 Kè benitidaabè yóu bè bo ndounèmè benitipòbè ke dounè betòbè. Memme kè Kuyie mbè yóu kè bè yáu be dǎdri kó tiyeti.

28 Bè me nyetemè Kuyie ndeè te kè kù bè yóu kè bè tū mme yèmmè yeime ke dǎdri bè do í dò nkéndǎdri dè. 29 Bá bè í weti, ke dǎdri, ke dó idíftí, ke yóu, ke mǎke mehèmmè, ke dó munitikòu, ke dó yekpàrè, ke sóu mbetòbè, ke ciì mbetòbè, ke dó munáàntòu. 30 Ke náante betòbè kpéi, ke í dó Kuyie, ke sáante betòbè, ke tú sifei yembè, sipoo yembè, ke waà mmeborime pammè bè bo yímè kédoo meyei ke yetiri be yembè kpeti. 31 Bè í yé bè dǎdri dè, bè me nyí dǎdri bè náké tí, bè í dó betòbè, bè í mǎke betòbè kó mesémmè. 32 Bè yému ke dò nKuyie nkó ikuó mieke bèè dǎdri me kóò botí bè dò nkéta muháá mmieke. Bá nè memme kè bè sǎké ke dǎdri meyei, dè í tú bè dǎdri meyei mmáà, bè kòímmúmu bèè mè dǎdri.

2

Kuyie mbeénti wennimè

1 F5 wèè bekùnè betòbè, bè í yóó da coo, ke yé a bekùnè dii mǎnni betòbè a bekùnè a máà ndi. Ke yé bè dǎdri tí a tí dǎdri mè. 2 Tí yému ke dò nKuyie mbo bekénè bèè dǎdri de kó meyei mbotí kénnaati. 3 F5 nwèè náà mbetòbè dǎdri mèè yei nke mè dǎdri, a yèmmè dò nha bo yenténè Kuyie nkó tibeéntàà? 4 Yáa a sènkèri Kuyie nkó mesàà mme nè ku minnimè nè ku nitì? Kè kù í da kpetinnè bàmbà nkù mirímu ke dó a ceete. 5 Kàa yèmmè kpenke kàa í dó kéceete a yéúti amáà ndi Kuyie nkó tiyèfti, ku beénti bo tuòke dii yiè. Kunku kùù beku weti weti. 6 Kù yóó yieti bá wè o tǎmmú mannè tíi yeti nti, 7 kéduò mmufòmmu mùù bo sáà bèè wèèri ke dǎdri mesàà, ke dó kùu bè sante, 8 képuotí bèè yete ku kpeti nè kemieke, bèè duó mbemáà meyei nke tū nsiyáàbisí, 9 kè bè fèù, kè bè ànnè meyeñcaàrimè, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube, 10 késante bèè dǎdri mesàà nké bè duó ndiwèi, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube. 11 Ke yé Kuyie nyí baàtimè òmòu.

12 Bèè dòòri meyei nke í yé Mòyiisi kó ikuó, bbè báá kú í kó mukũú, kè bèè yé de kó ikuó ke dòòri meyei bè yóó í mbè bekénè. 13 A bo nyémè ikuó deè í tú a wenni, a dòòri dīi m̀ǹǹni ndi ikuó yèmmè, Kuyie nh̄s̄ da wénk̀nnemè. 14 Bèè í tú Sifube ke í yé Mòyiisi kó ikuó bè d̀d̀òrimu ì yèmmè, bè í yé Mòyiisi kó ikuó kè ì né bo be mièke. 15 Bè d̀d̀òrimè benk̀úmu ke d̀ò mbè yé Kuyie nkó ikuó. Bè yèmmè mèè ò mbè bekùnè dim̀ǹni mari, d̀itèri kè mbè kòr̀nm̀. 16 Dèè s̀òri de bo yènni Kuyie nyóó duó ndīi yīè kè Yesu Kirisi bekénè benitibè be d̀d̀òrimè Ìnkè. Tináaasààti n náá tì me nyè.

Sifu mómumu nyí tú wèè cānté

17 F́s̄ nSifu wèè p̀t̀ti a t̀m̀m̀ Sifu ke yé Kuyie nkó ikuó ke sonku a yémè Kuyie. 18 A yému Kuyie ndó dè, ikuó dè nda benkemu kàa bo na kètāāté dèè wenni. 19 Kàa yèmmè d̀ò nha tú tiyũ̀nt̀ti kóo dèri, ke mí bèè bo dibīl̀nni. 20 Ke tú amáà tiyèl̀nt̀ti nè ibí be kóo tenti, ke tú ikuó da duó mmeiyétimè kàa yé timóm̀m̀nti. 21 F́s̄ nwèè tiè mbetòbè ke í tiè nhamáà, ke tú bè bá nyuuku ke né yuuku. 22 F́s̄ nwèè tu bá ndouti dautinè ditòbè ke dauti dautinè betòbè, ke tú yebòkè í wenni ke wète ke yè waà nke bo kparikè. 23 Ke déúk̀unko amáà a yémè ikuó, ke né d̀d̀òri ì yete dè, ke caàri Kuyie nyèti. 24 Tì wàrimu ke tú: D́indi Sifube dīi te kè ibotí t̀ti s̀áá nKuyie.

25 F́s̄ nSifu kàa d̀d̀òri Kuyie nkuó yèmmè, mucāmm̀m̀ ñwenni, kàa né í d̀d̀òri ì yèmmè mucāmm̀m̀ tú detetirè nde. 26 Wèè í tú Sifu ke í cānté kòò yie nyikuó yèmmè Kuyie nhò wùò nwèè cānté wènwè. 27 Deè te wèè í cānté kòò bo da bekénè f́s̄ nwèè tu Sifu ke cānté, ke m̀ake ikuó kó dipátiri, ke í tũ nyi yé mm̀. 28 Kè bè da peité kàa tu Sifu ke cānté dè í sannè. Sifu mómumu ntú wèè cèete wènwè. 29 Dè tu Muyaásààm̀ kó mutóm̀m̀m̀ mu, dè í tú ikuó ìi wàri dipátiri mièke. De kóo Sifu í wanti benitibè bo nhò sántimè, ò wanti Kuyie nkuò ò sante.

3

Kuyie nwetímè bá kè tì í weti

1 Kàa tu Sifu dè bo d̀ò ba? Mucāmm̀m̀ bo da d̀ò ba? 2 Dè né bo d̀òmu baka, ke yé Kuyie nketé kedusóm̀m̀ Sifube mbe ku náaant̀i. 3 Tì bo yí ba? Kè Sifube mabè í yie nKuyie mbéi nti dè d́ó kè d̀ò Kuyie nyí d̀òmu kù béi ntàà? 4 Biti! Bá kè benitibè bemou í weti Kuyie mbáá yóu kù bo nwetímè kéndonnè tì wàrimè ke tú:

Kàa náá, nha náaant̀i ntú timóm̀m̀nti, kè bè da bekùnè a kpeti ñnaati.

5 Kè nsà kè tì yé tì bo d̀ò dè ke í dè d̀ò, kè kù d̀ò kù béi nti, tì yí kù í wenni kù tì kpetinnè dīi m̀ǹǹnàà? (N náá mbenitibè yèmmè dómme mme.) 6 Biti! Biti! Kè Kuyie nyí weti kù bo yime kébekénè benitibè.

7 Kè nsà kè n yáabisí bo nte kè Kuyie nkó timóm̀m̀ntii feité kédéúk̀unne ku yètirì, ba nkpréi bo nte kè kù m bekénè ténke? 8 Bèè tũ nyè nti ñd̀òri meyei nkè mèe peité mesàà, bèè náá mmemme Kuyie mbo bè kpetinnè kénnaati.

Òmou í d̀d̀òri Kuyie ndómè bá omáà

9 Tì bo yí Sifube p̀xèté bèè í tú Sifubaa? Biti! Tì béimmu ke tú Sifube nè bèè í tú Sifube bè tu meyei nkó tidaati nti. 10 Tì wàrimè ke tú: Òmou í bo wèè weti, bá omáà.

11 Òmòù í cìl,
òmòù í wanti Kuyie.

12 Bəm̀əu b̀e yetému,
k̀e d̀eténè Kuyie.

Òmòù í d̀ə̀rì d̀èè wenni bá omáà.

13 K̀e b̀e náànti d̀ò nkuf̀ōti k̀ùu feí,
k̀e b̀e soú,

t̀ìi ỳl̀èní b̀e nò k̀e t̀ì t̀ìi
k̀e d̀ò mm̀ewaaàd̀ə̀mm̀è.

14 Bá b̀e ǹò í wenni,
k̀e b̀e náànti t̀ìi.

15 K̀e b̀e ̀ə̀ ndó m̀e c̀āā nke bo kuə.

16 K̀e b̀e p̀ēēt̀e k̀eè bíék̀e,
m̀eyei nnè m̀eyēñcaàr̀im̀è d̀eè ānǹe.

17 B̀è í ỳé m̀e om̀p̀um̀è k̀ó kuce.

18 B̀è í dé Kuyie.

19 Ti ỳému k̀e d̀ò nKuyie nkó ikuó náánnè b̀èè ì te b̀emb̀e, k̀e d̀e bo yie nkè b̀e báá na k̀éperi, k̀e benitib̀e bəm̀əuu banté b̀e t̀úm̀è b̀eyei b̀e Kuyie nyiik̀e. 20 Òmòù báá na k̀éd̀ə̀d̀ə̀ ikuó ỳēmm̀è k̀éwenke Kuyie nyiik̀e, ikuó ti b̀enkú ti tum̀è m̀me benitiỳeib̀e.

Kuyie nwénk̀unko m̀èè botí benitib̀e

21 Di mm̀ənni Kuyie nyí ti wénk̀unko ǹè ikuó miéke, ku p̀āñnāànti náam̀b̀è ǹè ikuó páte d̀è t̀ì béimmu. 22 Kuyie nh̄s̄ wénk̀unne onit̀ì ò tá dii m̀ənni ndi Yesu Kirisi. K̀ù m̀è d̀ə̀r̀i b̀èè k̀ó dim̀àà tá b̀emb̀e Yesu, k̀ù í baàt̀ì òmòù. 23 Benitib̀e bəm̀əu yetému k̀e p̀āà Kuyie nkó tikpeti. 24 Di mm̀ənni Kuyie nnè ku k̀ó m̀esàà nkè k̀ù b̀è wénk̀unne faàr̀è k̀e Yesu Kirisi b̀è d̀eet̀e ǹè m̀eyei. Dipānni ndi faàr̀è. 25 Kuyie ndo mir̀immu ǹè dim̀ənni, k̀ù né m̀e ndə̀ərim̀è k̀ù b̀éi nt̀ì k̀ù báá yie nkéyóu m̀eyei nyemb̀è s̀āà k̀e í mb̀è kpetínnè, d̀eè te k̀e k̀ù t̀āāt̀e ku Bir̀e k̀e b̀è d̀è k̀ù, k̀e d̀e bo út̀e benitib̀e yei. 26 Di mm̀ənni Kuyie nwénk̀unko b̀èè tá b̀emb̀e Yesu k̀e b̀enkú k̀ù t̀úm̀è tim̀əmm̀ənti ỳè.

27 Kuyie nwénk̀unko òm̀me botí benitib̀e? B̀è d̀ə̀d̀ə̀ m̀èè k̀p̀éi nyikuó ỳēmm̀àà? ̀̀ò! B̀è tá m̀èè k̀p̀éi nke Yesu. K̀e d̀e d̀ò mm̀əmm̀e onit̀ì bo ỳime k̀ésānt̀e omáà.

28 Ti ỳému k̀e d̀ò nhonit̀ì í d̀ə̀r̀i Kuyie nkó ikuó k̀e k̀ù ò wénk̀unko, ò tá dii m̀ənni ndi Yesu. 29 Yáà Kuyie ntu Sifub̀e máà k̀əku nku? ̀̀ò! K̀ù t̀ú ibot̀ì im̀əu k̀əku nku. 30 Kuyie mbo kumáà ndi k̀e wénk̀unko Sifub̀e ǹè b̀èè í t̀ú Sifub̀e b̀è tá dii m̀ənni Yesu. 31 Ti paànkumu ikuó ti tá m̀èè k̀p̀éináà? ̀̀ò, ti p̀èt̀ink̀e ì commu í f̀òt̀ìr̀ì ndi.

4

Kuyie nwénk̀unne mm̀èè botí Abarahammu

1 Ti bo náké ònti ti yààr̀ì Abarahammu k̀p̀éi? Kuyie ndo ò d̀ə̀d̀ə̀ ba wenwe onit̀ì? 2 K̀e k̀ù do nhò wénk̀unne ò t̀ə̀mmú k̀p̀éi nke ò na mpòt̀imu, Kuyie mborè d̀è m̀e nnè í d̀ò mm̀əmm̀e. 3 Ti wàrimu k̀e t̀ú: Abarahammu do tá Kuyie nku k̀e d̀eè nte k̀e k̀ù d̀ò ò weti. 4 K̀òo nit̀ì pí mmut̀əmmú b̀è ̀̀s̄ nhò yietimu, d̀e k̀ó tiyeti í t̀ú dipānni, ò t̀ə̀mmú yeti nti. 5 Kuyie mborè d̀è í t̀ú ǹè mut̀əmmú k̀p̀éi nke k̀ù ̀̀s̄ wénk̀unem̀è onit̀ì, ò tá dii m̀ənni ndi Yesu k̀ù ̀̀s̄ ò wénk̀unem̀è. 6 D̀eè te Dafiti béim̀m̀è k̀e t̀ú: Diwèl̀ ̀ə̀ r̀íbo Kuyie nwénk̀unne ẁè bá d̀è í t̀ú ǹè ò t̀ə̀mmú k̀p̀éi.

7 Dè ñnaati Kuyie ncĕ mbè be yetímè,
ke ütè be yei.

8 Dè nnaati Kuyie nténke í kaànnè bèè kó meyei.

9 De kó diwèi bo Sifube máà kpéi nkaà? Ǿ! Di bomu bèè í tú Sifube be kpéi mmúnke. Tí bo ke náá nke tú Kuyie nwénkúnne Abarahammu ò kù tá mèè kpéi nke. 10 Ǿmmònni ndi Kuyie ndo wénkúnemè Abarahammu? Dè do sś nho cāntāà kòò mu nyí cānté? Kuyie nyóò ò wénkúnne kòò mu nyí cānté. 11 Ò mu ndo í cānté kéntāmu Kuyie nkè kùu duò nkòo cānté kè dèe benke kù ò wénkúnemè ò kù tá mèè kpéi. Dèe te kòò tu bèè tá Kuyie mbe kóo cice. 12 Weè wète ke tú bèè cāmmú be kóò cice, dè né í tú bèè cāmmú beməu, bèè tá bembè Kuyie nhò do kù tá mèè botí ke mu nyí cānté.

Abarahammu yiemme Kuyie mbéi nti

13 Kuyie ndo yē nhAbarahammu nè o yaábí bè bo tieke kutenkù kuməu, dè í tú ò do yie mmèè kpéi nku kuó, ò do tá mèè kpéi nke Kuyie. 14 Kè nsà kè bèè yie nKuyie nkuó kè bèè máà yóò tieke kutenkù, Kuyie mbè dounnè dii nùu tū ntú detetirè nde, kè bèè kù tá kè bè kù tá detetirè. 15 Ikuó íinko Kuyie nkó kemieke nke, kè ikuó í bo a báá ì yeténè.

16 Tí tá mèè kpéi nKuyie ndeè te kè kù yē nkù bo tí pā dipānni fààrè, kè di ntú Abarahammu yaábí iməu kperi, di í tú bèè yie nyikuó máà be kperi, di tu nè tínti bèè tá Kuyie nhAbarahammu do kù tá mèè botí ti kperi ndi. 17 Tí wàrimu ke tú: N da dǾò ibotí péu kóò cice. Abarahammu yime ke naá nyibotí kóò cice? Ò do tá mèè kpéi nke Kuyie nkùu duò nkè becírìbè yánni, kùu dènnìnkoni dèè í bo. 18 Dè í dò ndiì mǾnni wèe yie nkòò yie, memme kòo naá nyibotí péu cice, kéndònnè tí wàrimè ke tú: A yaábí bo nsū mediè. 19 Abarahammu bie ndo bo ntùəke tekòutè (100), kòo pokù Saraa múnkee kóté kèpèèté ò bo peité dè, bá nè memme kòo tákumè nfiíkú. 20 Kòo yie nKuyie mbéi nti ke í nyīkù, ò tá mèè kpéi nkè dèe ò duò mmuwērímú kòo déúkúnne Kuyie nyètiri. 21 Kòo nyé weti weti ke dò nKuyie mbéi nti kù mǾke muwērímú ke bo tí dǾò. 22 Nè de kpéi nkè Kuyie ndò: Ò wetí. 23 De kó ditannùu dii tú Kuyie nhò wénté wèè wetí tí í wàri Abarahammu máà kpéi. 24 Tí wàrinèmu ti kpéi, tí tú Kuyie nyóò ti wénté bèè wetí tínti bèè tá ti Yiè nYesu, kù duò nkè wèè yānté. 25 Wèè ku ti yei nkpéi nke yānté ke ti wénkúnko.

5

Kuyie ntaunnemè kumáà oniti

1 Kuyie nhǾò tí wénkúnne tí yie ndiì mǾnni ndi ku kpeti, Yesu dǾò dè tí kpéi ndeè te nè Kuyie nkè tí narike. 2 Tí tá mèè kpéi nke Yesu dèe te kè Kuyie nti dǾò mesàà kè tí na ke kù tǾónnè. Ke kù wēñnè ke fòu kè dè tí naati kè tí baa Kuyie mbo tí duómmè ku kó tikpeti. 3 Tí arimu kè diwèi né tí bo ke yé meháárimè tí duómmè mewéérimè. 4 Meminnimè meè ǾǾ nte kè meháárimè tí tǾòkení tí nwéèri. Kè mewéérimè nte kè tí péte tí baa dè. 5 De kó mubárimú tí baa mù ǾǾ í nti souté ke yé Muyaánsàdmù mùu tí benkú kù tí dómè.

6 Tí do í mǾke dii mǾnni muwērímú ke bo deete timáà, kè Kirisi ku tí yei nkpéi nKuyie ntāātè dii mǾnni. 7 We mbo yie nké kù wèè dǾòri Kuyie ndómè ò kpéi? Kè dè yete a sàà bo kù mesàà nyiè nkpéi nke. 8 Kuyie mbenkemu kù tí dómè,

kè Kirisi ku ti kpéi nti tú dii mǎnni benitiyeyibe. ⁹ Bàmbà nho kǔũ mme ntemè kè ti wenke, ba mbo nte kòò báá ti deeténè Kuyie nkó kemieke? ¹⁰ Kè Kuyie nti taunnè kumáá ku Bire kó mukũũ mmieke, ti tú dii mǎnni meyei nyembè, dè bo yĩme ku Bire me nyǎntémè kè kù báá ti deetè ti naá ndii mǎnni ku kǎbe! ¹¹ Dende kó difǎnkúò, kè ti wète ke mǎke diwèl ke yé nè Yesu Kirisi kó mukũũ mmieke nke nè Kuyie nti taummè.

Adammu nè Yesu be kó tináànti

¹² Nè oniti omáá borè nde meyei ntannímè kutenkù kumǎu, kè mukũũ mbuotè ke kǎu benitibè bəmǎu, ke yé bè yetémè. ¹³ Ikuó do í bo dii mǎnni kè meyei mbomu, ikuó né í me mbomè Kuyie nyí mbè bekùnè, ke yé bè í yémè dèè tu meyei, ¹⁴ kétúóté Adammu kó dimǎnni kétuǎkenè Mǎyĩisi, kè mukũũ nkǎu bèè í yete Kuyie nkpeti Adammu do yete mèè boti.

Adammu do tú dibenkèri ndi wèè kèríní o kpèri. ¹⁵ Adammu yétímè í wèĩnè Kuyie nkó dipǎnni. Mǎmmu nwe oniti omáá yeté mèè kpéi nke kusũkù kǎmmè. Nè oniti omáá Yesu Kirisi borè nde, Kuyie nti pǎmè mesàà nkè mè de. ¹⁶ De kó mesàà nyí wèĩnè oniti omáá yétímè, oniti omáá yeté mèè kpéi nke benitibè yàtènmè Kuyie nkè kù ti dǎò mesàà nnè Yesu Kirisi kpéi. ¹⁷ Oniti omáá yetémè kè mukũũ ntanni ke kǎu benitibè, mèè boti nku oniti omáá Yesu kó mesàà nképéi nke benitibè pèú mufòmму, ke bo ò wènnénè kédí tikpàti.

¹⁸ N wète ke náámmu ke tú oniti omáá yeté mèè kpéi nke benitibè í naatinèmè Kuyie. Mèè boti nku oniti omáá wèè weti o kpéi nke benitibè narikenèmè Kuyie, kè kù bè duó mmufòmму. ¹⁹ Oniti omáá yete mèè kpéi nKuyie nkpeti dèè te kè benitibè bəmǎu naá mmeyei nyembè. Mèè boti nku oniti omáá wèè yie nKuyie nkpeti ò yó ntemè kè kùu wénkùnne benitibè bəmǎu.

²⁰ Ikuó ànnè ke bo fei mmeyei mme kè ti yà mè deumè. Meyei ndeu dè, Kuyie nkó mesàà nhǎ ndeu kèpèētè memme. ²¹ Kéndonnè meyei nkǎumè benitibè, mèè boti nku Kuyie nkó mesàà nti duǎmmè mufòmму Yesu weè te kè Kuyie nti wénkùnko.

6

Ti kunèmè Yesu ke yǎnté

¹ Kè dè dò mmemme ti bo nsǎké ke dǎori meyei mme kè Kuyie nkó mesàà nnè deukaá? ² Biti, biti! Ti yèmu meyei mmieke, ti ténke báá na ké mmè dǎòri. ³ Di í yé ke dò nkè bè ti ànnè dii mǎnni bàtèmmu ti wènnénè Yesu Kirisi nwe ke kúá? ⁴ Bè ti kúnne dii mǎnni menie ndè dǎnnè bè ti kúnnénè Kirisi nwe, kéndò Kuyie nkó muwèrimú diemù duǎmmè kòò yǎnté kù múnke bo nte kè tí nfòu mufòmму pǎmmù.

⁵ Kè ti ò wènnénè ke ku ti bo ò wènnénè kèyǎnté. ⁶ Ti yému ke dò nti fòmму mukótímù, bè mù wènnénè Kirisi ke baaké kudapǎati, kè meyèmmè mèè do ti yũs mmeyei mbíékè kè mè ténke í mǎke muwèrimú, ti ténke í tú meyei nkó tidaati. ⁷ Ke yé wèè ku ò ténke í bomè meyei mmieke. ⁸ Ti nyé ke dò nkè ti wènnénè Yesu ke ku ti bo ò wènnénè o fòmму pǎmmù. ⁹ Ti yému ke dò nKirisi ku ke yǎnté, ò ténke í yóó kú. Mukũũ ténke báá na kóò kùò. ¹⁰ Ò ku ke na meyei nkuce memáà ndi sǎá, ke yǎnté ke fòu ke bo Kuyie mborè. ¹¹ Wénténè dimáá meyei mbíékè kéndò ndi ku, ke nfòu Kuyie nkó mufòmму Yesu Kirisi borè.

¹² Báá yiennè kè meyei ní nte di kònti, kè di yèmmè ndi yūš nkè di dɔəri meyei. ¹³ Di báá yie nkè di tùòtii naá mmeyei nkó titònnenti. Duónnè dimáá kéndò mbenitibè bèè ku ke yànté, kéndò ntitònnenti Kuyie nkó mutòmmú kpeti. ¹⁴ Meyei nténke í di te, di ténke í dò nkéndé ikuš, di bo Kuyie nkó mesàà mmieke nkè.

Ti yèmmè meyei mmieke

¹⁵ Kè ikuš ténke í ti te tí ndɔəri meyei mme ti bo mèè kpréi Kuyie nkó mesàà mmiekaà? Biti! ¹⁶ Di í yé ke dò nkàa duš nhamáà òmòu, ke yíé nhò yèmmú, a naá nho daakú nkuàà? Kàa dòəri meyei nha yóó kúmu, kàa me nyie nKuyie nkpeti kú da wènkúnne. ¹⁷ Ti sánti Kuyie ndi do tùmè meyei nkó tidaati, di mmònni kényie nnè di yèmmè memòu itié mbè ti náké í. ¹⁸ Di mmònni di yèmu meyei nkó tidaati mmieke, ke naá mmewetímmè kó tidaati. ¹⁹ N yóó béi nkédonnè di yé ti nti, ke yé di mu nyi kpenkemè. Kéndò ndi do duómmè dimáá mufòmmu yeimu kènaá mmu kó tidaati, di mmònni duónnè dimáá kéndò mmewetímmè kó tidaati kè di fòmmu ndò mpáíí.

²⁰ Di do tú dìi mònni meyei kó tidaati, di do í wetí di do dɔəri di dómè mme. ²¹ Di do dɔəri dìi mònni meyei nyifei mè ndi bonnèmè di mmònni kéréú òmmu còntimu? Di kó mucòntimu do tú mukúú mmu. ²² Di mmònni di yèmu meyei nkó tidaati mieke ke naá nKuyie nkó tidaati kè kú di wènkúnne kè di pètè mufòmmu mùù bo sáà. ²³ Ke yé meyei nkó tiyeti tùmè mukúú mmu, kè Kuyie nkó dipànni tú mufòmmu mùù bo sáà ti taunnè ti Yiè nYesu Kirisi nwe ke mù pètè.

7

Ikuš ténke í ti te

¹ N kɔbe n di náánnè ke dò mbenitibè mbe bèè yé ikuš, ikuš ò nte oniti ò kraá fòu dìi mònni ndi. ² Ntenè medonnimè mamè, kòo nitipòkú ye nho dàu ikuš ò ò taunnèmu o dàu, kòo dàu me nku ò tètèmu. ³ Kòò yenke otòu kòo dàu kraá fòu ò tu wèè dauti dautinè wènwè benitidaabè. Kòo dàu me nku ò feitèmu, de mònni kòò yenke otòu ò í tú wèè dauti dautinè benitidaabè. ⁴ Kéndò ndi wènnénèmè Kirisi ke ku, ikuš ténke í di te, di mmònni wèè ku ke yànté wèè di te, kè di dɔrimè bo nweni Kuyie mborè. ⁵ Ti do fòu dìi mònni ti mómamèmbè ti dó mèè boti kè ikuš ò ti te, kè tí dɔəri meyei, nkè de kó tiyeti tú mukúú. ⁶ Di mmònni, ti yèmu ikuš kó tidaati mieke, ke yé Yesu kúú nti dènnèmè ikuš kó tidaati mieke, kè Muyaánsààmú ti duš mmeborime pàmmè, kè ti bo na kèpí Kuyie ntòmmú kényóu ikuš kó meborime kótímè.

Ikuš wennimè

⁷ Ti bo yí ikuš tú meyeimmaà? Biti! Ikuš ò né te kè n yétté meyei, n na bá nyé ke dò nha bo nyáámmè otòu kperè de í wenni, kè ikuš do í n náké ke tú: A bá nyáá nhotòu kperè. ⁸ Meyei ndiinnè ikuš nyi ke íi m mieke otòu kperè kó muyáàmmú, kè ikuš í bo dè, meyei òò í nfeí. ⁹ Ikuš do í bo dìi mònni kè dèmarè í n kòónnè, ò buotèmu kè n yétté meyei kè mè n kùò. ¹⁰ Mèmmè ikuš ò na nni nkòtenè mufòmmu bíékè, kè ò né n kòtenè mukúú mbíékè. ¹¹ Kè meyei nni ndiinnè ikuš ke n ninte ke n kùò.

¹² Ikuš dò mpáíí nwe kè ku tannùù dò mpáíí. ¹³ Desààrè deè n kuà? Biti! Meyei mmeè tùóté deè wenni ke n kuànnè, kè de bo yie nkè meyei nfeitè mè deú ke mamè.

Nyí dɔ̄ori n dómè

¹⁴ Ti yému ke dò nyikuó tú Kuyie nkpeyi, kè mí ntú onìti meyei nkó kudaakù. ¹⁵ N yí yé n dɔ̄ori dè, n yí dɔ̄ori mesàà n do dó kédòò mè, meyei n yí dómè n né me ndɔ̄ori. ¹⁶ Kè n dɔ̄ori n yí dómè n tū nyiemmu ke dò nyikuó wenni. ¹⁷ Mí í dɔ̄ori n dómè, meyei mɛ̀è bo m mieke meè n tɛ̀mmù kè m mè dɔ̄ori. ¹⁸ N yému ke dò n tú onìti kè mesàà nyí bo m mieke, nh ɔ̀ ndómu kédòò mesàà nkémónté muwɛ̀rímú. ¹⁹ N yí dɔ̄ori mesàà n dó kédòò mè, n né dɔ̄ori meyei mme n yí dó mè. ²⁰ Kè n dɔ̄ori meyei n yí dó mè, dè í tú mî mè dɔ̄ori, meyei mmɛ̀è bo m mieke meè n tɛ̀mmù. ²¹ Nte ìi kuó bo m mieke: Nh ɔ̀ ndó kédòò mesàà kénsó n dòò meyei mme. ²² Nè n yèmmè mieke n dómu Kuyie nkó ikuó. ²³ M bantému ke dò mme yèmmè mèdémè meè m màùnè: Mesàà nkóme nè meyei nkóme. Kè meyei nkóme n na kè n wɛ̀te ke naá mme yei nkó kudaakù. ²⁴ Mí nhosénniwè! We mbo n denne mukũú kó difòtiri dii mmieke? ²⁵ Òmòu bomu wèè tu Kirisi. Kuyie nnè mutómmú! Dè kó me yèmmè mèdémè baa bomu m mieke ke mie òdó Kuyie nkó ikuó yèmmè, kè metémè dó n dòò meyei.

8

Muyaánsààmù kó mufòmmu

¹ Di mmònni Kuyie nténke í yóó kpetínnè bèè wɛ̀rínè Yesu Kirisi. ² Ke yé Muyaánsààmù kó ikuó ìi duò mmufòmmu bèè tàunnè Yesu Kirisi ìi n dènnemè meyei nkó ikuó mieke ìi kòu. ³ Ikuó do í na ke ti duò mmufòmmu, ke yé onìti í məkemè muwɛ̀rímú ke bo dòò ì yèmmè, deè te kè Kuyie ntónni ku Birè kè dè tùóté tinitikònti, ke bo ti deetè ke ku kudapááti Ìnkè ke na meyei. ⁴ Yesu ku ke dòò ikuó yèmmè mme, di mmònni ti bo na kè ì tũnne ke yé Kuyie nti duómmè Muyaánsààmù. ⁵ Wèè tū nho mómmuò nkó me yèmmè ò dɔ̄ori tikònti kperè nde, kè wèè yie mMuyaánsààmù kpeti kòò dɔ̄ori mù dó dè. ⁶ Kàa tū nha mómmuò nkó me yèmmè dè da kòrinè mukũú mborè nde, kàa yie mMuyaánsààmù kpeti a pété mufòmmu nè diwèi. ⁷ Bèè tū mbe mómmòmbe kó me yèmmè bè tū Kuyie nkpatidéntòbè mbe, ke yé onìti kó me yèmmè í tũmmè Kuyie nkó ikuó, mè keté ke báá na kè ì tũnne. ⁸ Bèè dɔ̄ori be yèmmè dómè Kuyie mbáá bè pènsiri.

⁹ Díndi ténke í tū ndi kònti kó me yèmmè, di tū mMuyaánsààmù kpeti nti mùù bo di mieke. Kòò mòu í məkè Muyaánsààmù Kirisi duò mmù ò í tū Kirisi kou.

Mufòmmu pàmmù

¹⁰ Bá di kònti me ntúmè tii yóó kú diyèè mari, kè Kirisi bo di mieke Kuyie ndi wénkũmmu, kè Muyaánsààmù di duò mufòmmu pàmmù mùù bo sáá. ¹¹ Kè Muyaánsààmù mùù te kè Yesu yánté kè mù bo di mieke, mummu mùù te kè Kirisi yánté mù bo duò nkè di kònti foute.

¹² N kòbe kè dè dò mmemme di ténke í dò nkéndòori di kònti dó dè. ¹³ Kè di dɔ̄ori di yèmmè dómè di wɛ̀rè bo kú, kè di me nyóu ke Muyaánsààmù kùò di mómmòmbe kó me yèmmè, di bo nfòu sáá. ¹⁴ Muyaánsààmù ni bèè kó dimàà beè tu Kuyie mbí. ¹⁵ Kuyie nti duò mmù Yáá nyí ti dɔ̄ori tidaati, ke ti áá kufɔ̀wáá, mmù ti dɔ̄ori Kuyie mbí nyí, ke te kè ti kù yu ke tú ti cice. ¹⁶ Muyaánsààmù mmù ti náá nti yèmmè mieke ti tùmè Kuyie mbí. ¹⁷ Kè ti tū

Kuyie mbí ke wēnnénè Kirisi ke fēūté ti bo tieke Kuyie mmòke dè, kéwēnnénè Kirisi kédì tikpàti.

Kuyie ndómè ti kù wēnnénè kēmbò ku kpeti miēke

18 N yému ke dò nKuyie nti baanè tìi kpàti dεumu ke pēēté ti me nfēūri mēè fēūtímè. 19 Kuyie ndòò dè kó dimàà bàamu Kuyie mbo dè benkemè ku bí kó tikpàti. 20 Kuyie ndòò dè ta mēè fēūtímè detetirè kōme dè í tú deè mè dós Kuyie nkuù yē ndè mme dò. 21 Kuyie ndòò dè bàamu bè bo dè deeténēmè mefēūtímè kè dēe yè me kó tidaati kéwēnnénè Kuyie nkó ibi meompùmè. 22 Ti yému ke do nnè dimònninì Kuyie ndòò dè demou yo mmesémmè, ke fēūri onitipòkù ò mpeí ke fēūri mēè botí. 23 Dè í tú Kuyie ndòò dè deè maa fēūri, tínti bèè niitè ke mòòte Kuyie mpānni Muyaánsààmù, ti múnke fēūrimu ke baa Kuyie mbo deetè dii yiè ti kònti páíí, ke ti túóté kédòò ku bí. 24 Yíe nti cootému kè ti cootímè mómmomme né kpaanì kè ti mè bàa. Kaa yà demarè a ténke òò í ndè bàa. 25 Kè ti baa ti í wúó ndè, ti òò ndè bàa nè mewéérímè mme.

26 Ti í mōke muwērímú, deè te kè Muyaánsààmù ti teénmè, ke yé ti í yémè ti bo nkù bàá mmèè botí, kè mù kù bàá nke sáúti ti do í yóó na kédòò mè. 27 Kuyie nkùù yé ti yèmmè, kù yému Muyaánsààmù dós ti, ke yé Muyaánsààmù tūmmè Kuyie ndómè mme ke kù bàá nku kòbe kpéí.

28 Ti yému ke dò nKuyie ndòòri dè demou kù dè dòòri bèè kù dós be kó mesàà nkpeí nke, bembè kù yu bè ke tū nkù do tāātè ti be kpéí. 29 Kuyie ntāātè bè nè dimònni kù bè tāātè ke dós bè ndònnè ku Bire nde, kè dè ntú be kóò Po. 30 Kuyie ntāātè bè nè dimònni ku be nyu, kù yu bè kù be nwénkünne kù wénkünne bè kù be nduó nku kpeti.

Ba mbo na ke ti yatenè Kirisi

31 Ti bo yí ba náke? Kè Kuyie nti kómú we mbo nti níí? 32 Kunku í ti yetenè ku Bire mómmònde ke duós nkè bè dè kùò, dè bo yíme kè kù báá ti duós nde sonne? 33 We mbo sei nKuyie ntāātè bè? De yiè nyí bo! Kuyie nkuù bè wénkünne. 34 Ke yé Yesu Kirisi kumè ti kpéí nke ke yānté ke bo Kuyie mbakù youú ke báá nti kpéí. 35 Ba mbo ti yatenè Kirisi? Meháárimàà? Meyeñcaàrimàà? Mefēūtímàà? Dikònnàà? Tidawantàà? Kufōwaanàà? Yáa mukūū? 36 Ti wārimu ke tū: Fōò kpéí nke bè ti dónēmè mukūū ke ti dōri ke dò ntìpièti tìi bo mukòò kpéí.

37 Demou memme wèè ti dós weè te kè ti tú bèè na ke mènke na. 38 N yému weti weti ke do ndèmarè báá na kè ti yatenè Kuyie nti dōke mēè dókùmè nè Yesu borè! Bá mukūū, bá mufòmmu, bá Kuyie ntōrè, bá yebòkè kó meyei, bá meháárimè di mmònni kōme, yoo mēè kpaanì. 39 Bá keínkè kó bekperibè, bá ketenkè kòbe. Demarè báá na ke ti yatenè Kuyie nkùù ti dós ke ti duònni Yesu Kirisi wèè tu ti Yíe.

9

Kuyie nkó mesémmè

1 N tú Kirisi kou nwe kè Muyaánsààmù bo m miēke ke n ni kè n nàà ntímómmònti n yí sou. 2 N yèmmè meè càari mediè nkè dè nyóú sáá. 3 N na ndómu Kuyie nni ncòò kè n yatenè Kirisi kè nsà kè dè bo yie nkè m botí kòbe

Isidayeeribee cooté. ⁴ Bè tu Isidayeeri yaábí nyi, kè kù bè dòò ku bí, ke bè benke kù ðeu mēè botí, ke bè taunnè kumáá. Ke bè duó nyikuó, ke bè benke ku kpeti, ke bè benke bè yóó nkù báammè ke bè ðóunnè yenò. ⁵ Bèè tu ti yaàribè bèè yètè fei be kó iyáábí nyi, kè Yesu boñni be kó kubotí mieke wèè baké ðenennè ðemou. Kuyie nyètiri ñdeu sáá. Kè dè mme ndò.

⁶ Dè í tú n yē nKuyie nyí dòò kù do bè ðóunnè ðii nùù, n dó ke yí Isidayeeribe ðemou bèè í tú Isidayeeribe mómmòmbe. ⁷ Dè í tú Abarahammu yaábí imou ìi tu o bí mómmònyí, ke yé kù do yé nkù bo ò ðòò mesàà nyIsaki kó ibí kpéí nke. ⁸ Dè í tú bèè cice tú Abarahammu bèè tú Kuyie mbi, bèè yie nkù do bè ðóunnè ðii nùù bèè tu ku bí. ⁹ Nte Kuyie ndo ò nàké tí ke dò: Dè yàà bo mmè nkááké kè nní nwētini ke ś nSaraa peitè ðenitidabire.

¹⁰ Debekaa kó ibí idéi do wērīmu i cice Isaki. ¹¹⁻¹² Ò mu nyí ì peitè ðii m̀nni, ì í dòò meyei mmamè yoo mesàà mmamè kè Kuyie ntáátè ðemarè kè dè bo ntú ku kperè, ðé í tú ì dòò mesàà mamè kè meè te, kù dòò kù dó mēmme ke náké Debekaa ke dò: ¹³ Osámpóú bo mbaké Okóti, kéndònnè tí wàrimè ke tú: N ðàke Sakóbu ke nii Esayu.

¹⁴ Ti bo yí Kuyie nyí wennaà? Áà! ¹⁵ Ke yé kù do nàkémè M̀oyiisi ke dò: M bo kuó mmesémmè n dó ké mè kuó nwè kédòò mesàà n dó ké mè dòò wè. ¹⁶ Dè í tú oniti wèè ò ndó yoo nè o kó m̀ewḗrimè, Kuyie nkuù òò kó mmesémmè. ¹⁷ Tí wàri ke tú Kuyie ndo nàké Esibiti kóo kpààti ke dò: N da duó ntikpàti ke bo benke n wērīmu mmu, kè bèè déúk̀unne n yètiri kutenkù kumou. ¹⁸ Kè dè dò mme mmè Kuyie nhòò kuó mmesémmè kù dó ké mè kuó wènwè kékpénk̀unne kù dó kékpénk̀unne wèè kó yeto.

We mbo sei nKuyie?

¹⁹ Kè dè yèmmè benitibè bo yí kè dè dò mme mmè ba nné te kè Kuyie mbo ti kpetinné? We mbo na kéyete Kuyie nhò dómme? ²⁰ A tú wè f́ nhoniti ke bo sei nKuyie? Tekũmbotè bo na kébeke wèè tē maá ke dò: Dè dómme kaa m maá mie mbotáá? ²¹ Oyaamarì bo na ke túóté tiyaati timáa ke maá tekũmbotè sààtè, kémaá kunésĩmbuuku.

²² Tí kperè me ndò, Kuyie mmieke do peikemu kè kù ndó kébenke kù kpeñnimè, ké né m̀oote meminnimè bá kù í nkùò bèè do dò nkùu bè kùò. ²³ Ke ndó ké tí benke kù kpeñnimè mediè, nke tí kuó mmesémmè tinti kù tãátè bè nè ðim̀nni kè tí bo di ku kpàti. ²⁴ Tí tú Kuyie ntáátè bè ke tí kuó mmesémmè, Sifube nè bèè í tú Sifube be mieke. ²⁵ Tí wàrimu Osee kó dipátiri mieke ke tú: Bèè do í tú n kòbe

m bo bè dòò n kòbe,

n do í dó bè m bo bè ðàke.

²⁶ Díndi bè do í tú bè Kuyie nkòbe

bè bo di yú Kuyie nkòbe.

²⁷ Kè Esaii béi nyIsidayeeribe kpéí nke dò: Bá kè Isidayeeribe do sū ke mannè ðàm̀èrì kó mubirimú, be mieke bèè bo nsús mbeè yóó cooté.

²⁸ Ke yé tí Yiè nKuyie nyóó ðòòm̀emu kù béi ntí páíí ké tí dòò mecāā.

²⁹ Esaii do yíé kébéimmu ke dò:

Kè Tí Yiè nKuyie M̀pakedaa

do í coo nti kó bèmabè,

nè yíé nti kperè do ðèèmu

ke naánè Sodømmu ei kòbe kperè,

ke sááténè Komáò èi kòbe kpere.

Kuyie nwénkùnkómè bèè tá Yesu

³⁰ Ti bo yí ba náke? Bèè í tú Sifube ke do í wanti Kuyie nku bè nwénkùnnè, di mmònni kù bè wénkùnnemu bè tá mmèè kpéi nYesu. ³¹ Kè Isidayeeriibe bie bèè do wanti Kuyie mbè wénkùnnè nè ikuó miéke ke me nyí na ke dòò ì yè mmù. ³² Ke yé bè í dómè Kuyie mbè wénkùnnè bè tá mèè kpéi, ke dó kùu bè wénkùnnè nè be dòòrimè miéke. Menìme kè bè bètè dibététári. ³³ Tì wàri dúi kpéi nke tú: Ntènè n dóummè dibététári Siyòò ìnkè dipèri dui buò, kè wèè di tá ò báá di ifei.

10

¹ N kòbe, n dó tì nè n yèmmè meməu ke báá nKuyie nti kpéi tii tú Kuyie ndeeté Sifube. ² N yému ke dò mbè kònti yau Kuyie nkpéi kè meyítímè né bè dònté. ³ Bè í banté Kuyie nwénkùnko mèè botí benitibè ke wanti kéwenke nè bemáà ke í túnne kuce Kuyie nwénkùnko kù nè benitibè. ⁴ Mómumu nè Kirisi kòtenímè ikuó ténke í ti wénkùnko di mmònni Kuyie nwénkùnko bèè tá bèmbè Kirisi.

Yesu wèè máà deeri

⁵ Məyiisi do wàri kè dè ntukúnè Kuyie mbo wénkùnnemè onitì nè ikuó miéke ke dò: Wèè bo túnne ikuó yèmmè, ì bo nte kòò nfòu. ⁶ Né nte ò nàké tì kè dè ntukúnè a bo ntámè kè Kuyie nda wénkùnnè: Ò do tú: We mbo deke ke ìnkè? Ke yè nkéçũnní Kirisi nwe. ⁷ Ò do tú: We mbo ta kudankù? Ke yè nkéyínní Kirisi nwe beçiribe cuokè. ⁸ Ò né wàri ke yè mba? Tii tú: Tináahti í da detirine, tì bo a nùu ndi ke ā a yèmmè miéke. De kó tináahti tú a bo ntámè mme, tìnti tì náantemè. ⁹ Kàa béinnè a nùu ke yí Kirisi tú a Yiè ke tá nè a yèmmè miéke ke dò nKuyie nduó nkòò yánté, a bo cootému. ¹⁰ Ke yé onitì ò ntámè nè o yèmmè mme kè Kuyie nhò wénkùnnè kòò béi nnè o nùu ke pété medeetímè. ¹¹ Ke yé tì wàrimè ke tú: Wèè ò tá ò báá di ifei. ¹² Sifu nè wèè í tú Sifu dè tū nyí cǎá, be Yiè nhomáà ndi, kòò nòutè yàa mbèè kó dimàà ò kuònnè be kpéi. ¹³ Tì wàrimu nke tú: Bèè bo kuònnè tì Yiè mbè bo cooté.

¹⁴ Bè bo yíme kóò kuònnè ke í ò tá? Bè bo yíme ké nhò tá kòò mǎu í bè nàké o kpéi? Bè bo yíme kékeè o kpéi kòò mǎu í bè nàké. ¹⁵ Bè bo yíme kénáké o kpéi kè bè í bè tǎ? Kédonnè tì wàrimè ke tú: Diwèl ò mbo bèè náante Tináahtàti bè tǎokení dui mǎnni. ¹⁶ Beməu òmǎu me nyí yie nde kó Tináahtàti, Esaii do béimmu ke dò: N Yiè nKuyie, we nyie nha náahti tì náá ntí? ¹⁷ Onitì òò keè tináahti nti kéntá, de kó tináahti tú Kirisi kpeti nti.

¹⁸ M bo beke ke dò: Sifube sàà í kèèmu de kó tináahtàà? Bè tì kèèmu ke yé tì wàrimu ke tú: Be náahti pitému kutenkù kuməu, kè bè tì kèè itemmànke iməu.

¹⁹ M bo beke ke dò: Isidayeeriibe sàà í bantému de kó tináahtàà? Kuyie ndié nke duó nkè Məyiisi béimmu ke tú:

M bo túóté bèè í tú Sifube,
di yèmmè dò mbèè í cìi,
kè dè nte kè dè dí yonke,
kè di miéke peike.

20 Kuyie nyíé ke nàkému Esaii kòò tì wàri ke tú:

Bèè do í n wanti bè n yàmu,
m benkemu m máá bèè do í dake n kpéí.

21 Kuyie mbéimmu Isidayeeribe kpéí ke tú: N yuo n n̄ou nsi yewe yem̄ou itookperí yembè bèè yete n kpeti be bíékè.

11

Kuyie nyí yete Isidayeeribe

1 M bo yí Kuyie nyí d̄ómu Isidayeeribàà? Biti, ke yé n t̄úmè Isidayeer̄i nwe, Abarammu yaab̄ire, Bensam̄e kó kuw̄uo nkou. 2 Kuyie nyí yete ku kó benitibè kù t̄āātè bè nè dim̄onni, yáa di í yé Edii do kuðnnè Kuyie ke béi nti Isidayeeribe kpéí nke d̄ò: 3 N Yiè, mbè k̄ūa a p̄ān̄āānti n̄āānbè b̄em̄ou ke p̄ūo nha w̄ūst̄àrè, kè m̄i kpāa m máá kè bè d̄ó kè n kū. 4 Kuyie ndo ò t̄ē̄nné ònti? Kù do ò t̄ē̄nné ke d̄ò: N s̄on̄nem̄u benitibè sik̄aup̄is̄iyiekè (7000) bèè í n̄inkú dibòò Baari iikè. 5 Mèè botí nku, b̄emabè kpāamè yie nKuyie nt̄āātè bè nè ku kó mesàà nkpeí. 6 Kù bè t̄āātè nè ku kó mesàà nkpeí nke, dè í t̄ú be d̄ò̄rimè kpéí kè mèè d̄ake dè t̄énke í t̄ú ku kó mesàà.

7 Tì bo yí ba náke! Isidayeeribe í p̄ètè bè do wanti d̄èà? Kuyie nt̄āātè bè beè máá dè p̄ètè, kè bes̄ombe to kpenke. 8 Tì w̄arimu ke tú: Nè yíenní Kuyie nkuù bè tannè tik̄ò̄nc̄é̄t̄i mieke, ke bè ȳè̄k̄unne ke kp̄énk̄unne be to. 9 Kè Dafiti m̄únke béi nke d̄ò:

Yebaa mbè āā yèè naá mbe kpéí timátì nè tic̄ùt̄i
ké bè t̄ùd̄ti

kè dè ntú be yei nkó tiyeti.

10 Bèè naá ntiȳùd̄nti

ke t̄énke bá nw̄úó mbá s̄am̄p̄ó.

P̄t̄inné be kè bè mp̄ū̄t̄i s̄á̄.

11 M békúmu nke tú: Sifube b̄ètè ke do s̄á̄ nweà? Biti! Be kóo k̄édo kpéí nte kè Kuyie nd̄eet̄e ibotí t̄e kè d̄è bo bè yonke. 12 Kè Sifube yete mèè kpéí nte kè kutenkú kum̄ou p̄ètè mesàà, kè bè p̄àa mèè s̄àa nnaa nyibotí t̄e k̄ōme, dè né bo nd̄ommè bè bo ceete dii yie k̄ew̄etení Kuyie mborè?

Dikpáa kó itebake naámmè kupaku kpeyi

13 N náannè dímbè bèè í t̄ú Sifube. Kuyie nni nt̄āātè kè m bo náké dímbè ku náānti, kè dè n naatinè de kó mut̄ómmú. 14 Kè n yèmmè d̄ò nd̄è bo yonke m botí k̄obe Sifube kè b̄emabèe t̄ünne Kirisi. 15 Kè Kuyie ndo bè yóu k̄étaunnè kumáa ibotí t̄e, dè né bo nd̄ommè bè bo w̄ete kè kù taunnè dii m̄onni. De m̄onni d̄è bo ndò bè do ku ke ȳānté.

16 Kè Kuyie nte dicaw̄é̄t̄iri k̄et̄iri, kù temu dicabuu dim̄ou. Kè kù te mutie k̄ūnni kù temu mutie mum̄ou. 17 Sifube d̄onnè mutie bè buotí m̄ummu kupaku, kè bèè í t̄ú Sifube kè bè d̄onnè dikpáa k̄ōmu, kè bè k̄ō̄n̄i mu bake ke tuut̄énè kupaku k̄ōmu, kè ì p̄è̄u mu kó mek̄ūmmè. 18 A né bá mp̄ot̄i k̄aa yèmmè d̄ò nha p̄ē̄t̄è bè k̄ō̄ ì b̄ake, dik̄ūnni dii da to, f̄ō̄ ì di to.

19 Kè dè yèmmè a bo yí: Bè k̄ō̄ ibake ke út̄oo ke bo tuut̄é mínwe. 20 M̄ómm̄u nwe bè ì k̄ō̄mè ì í t̄á mèè kpéí, ke da tuut̄é a t̄á mèè kpéí, a né bá mp̄ot̄i, d̄ò mēȳómmè k̄éndé. 21 Kè Kuyie nyí yóu kù bo k̄ō̄mè mutie m̄ómm̄ummu kó itebake, kù báa da yóu. 22 A nyé ke d̄ò nKuyie nyó̄umu ke w̄ete ke s̄a. Kù yó̄umu

bèè kù yete be kpéí, ke sà a kpéí kénsà kàa í yè ku kó mesàà mmieke, kè meè òke kù bo da kōū itebake tei kōme. ²³ Kè Sifube yóu be tookperí Kuyie mbo wēte kè bè tuuté be kūnni, ke yé kù m̀òkemè muwērímú ke bo mè d̀ò. ²⁴ A nyé ke dò nha tú kutebaku dikpáà kòku nku ke Kuyie nda kōūní ke tuuté ǹè bè buótí mùù tie kupaku, dè tū ténke bá nkù yóunè kù bo tuuté m̀è itebake m̀óm̀m̀anyi i kūnni.

Kuyie mbo deeté Sifube

²⁵ N kòbe n dó ke di náké dis̀òri kpeti mati nti kè di bá mpòti, Isidayeeri be to í yó nhā ke kpeñni s̀áá, yè yó nkpeñni ke kém̀m̀unè Kuyie mbo deeté m̀em̀me kù t̀áatè bè bəm̀ou ibotí tei mièke. ²⁶ Mèè botí nku Kuyie nyóó deetémè Isidayeeri be kénd̀onnè tì ẁarimè ke tú:

Odeetiwè bo yènni Siyòò

kéúté Sakòbu yaábí yei m̀em̀m̀ou.

²⁷ Dèè yó ntú mí nnè be ti kó metaummè, m bo bè úté dìi m̀ònni be yei.

²⁸ Sifube yete Tináaansàati nti ke naá nKuyie nkpatídèntòbè. Dèè tú ti kó muc̀ntimu Kuyie mbè dómu kù t̀áatè mèè kpéí mbe yembè. ²⁹ Ke yé Kuyie nhāó í mpā kéfiete kù me nhā í nyete kù yu wè. ³⁰ Di do tú bèè yete bèmbè Kuyie nkpeti. Di m̀ònni kè kù di kuó m̀mesém̀mè Sifube yete mèè kpéí ku kpeti. ³¹ Sifube yetemè Kuyie nkè kù di kuó m̀mesém̀mè kù múnke yóó me mbè kuó m̀mesém̀mè. ³² Kuyie nyóumu kè benitibè bəm̀ou yete ku kpeti, kè dè bo yie nkè kùu bè kuó mesém̀mè.

Kuyie nsàà ndeumu

³³ Kuyie nsàà ndeumu, kè ku cii ndeu kè kù yé demou. We mbo na kénáké kù t̀áatè tì nè kù dó ké d̀ò tì. ³⁴ Kénd̀onnè tì ẁarimè ke tú:

We nyé ti Yiè nyèmmè dòmmè?

We nkù duò nyitié?

³⁵ We nkù pà diyie mari demarè

ke baa de kó tiyeti?

³⁶ Kuù d̀ò demou, ke dè te, bá dè nè de kó mutómmú. Kuyie nyètiri í dèu s̀áá. Kè dè m̀me ndò.

12

Tinti Kuyie ndeeté bè ti bo mpí mmèè botí ku tómmú

¹ N kòbe Kuyie ndi d̀òmmu mesàà, deè te kè n di tiè nke tú dí kù duò ndi k̀ònti nè di fòmmu kè dè ndò ndipanni s̀àari dìi kù wenni dìi dò páíí. Dèè yó ntú mubáammu di dò nkè nkù báá mmù. ² Bá ncáúnè kuntenkù kuù nkó medòòrimè. Yóunè kè Kuyie nceete di yèmmè páíí, m̀em̀me di bo namè kébanté kù dó dè dèè wenni páíí.

³ Nè Kuyie nni ndòò mèè sàà nkpeí nkè n naá ku kó ditònni, n dó ke di náké ke tú di yèmmè bá ndò ndi deu ke p̀eēté di dommè. Kékunne dimáá kéyie nKuyie ndi duò nyèè f̀òtè. ⁴ Wénténè onitì m̀òke mèè botí itùòti péu kè i tómmú cáá ncáá.

⁵ Tinti Kirisi kòbe ti kperè me ndò, kè ti sū koò tàunè, ti wè tikònti timáá ndi, ke teé ntitòbè. ⁶ Bá wè kòo p̀anni cáá nKuyie nhò pā kè dè m̀amè, kè Kuyie nyè nwèè duò nwè ku náantì, wè nti náa nti tákumè dòmmè. ⁷ Kè Kuyie nyè nwèè nteé mbetòbè, wè mbè teé, kè kù yè nwèè ntiè mbetòbè, wè mbè tiè. ⁸ Kè kù yè nwèè nyáúkunko betòbè k̀ònti wè nti yáúkunko, kè kù duò nkàa m̀òke a kperè a

írḗpāā nnè meyèmmè mèmáà, kè kù yē nwèè nni betòbè wè nni kè dè wenni, kè kù yē nwèè ñtee mbeçřibè, wè mbè teé nnè diwèl.

Ti bo ndómè titòbè

⁹ Ndónè ditòbè nè timómmḗnti ke níí mmeysi ke taunnè dimáà mesàà nteii. ¹⁰ Ndónè ditòbè díndi Kirisi kòbe, kéndé ditòbè. ¹¹ Di bá ntú betónnédíèbè, di kònti ñyau kè di mpř nti Yiè ntómmú kè Muyaánsáàmú ndi teénnè. ¹² Dè ndi naati di baà dè kpéí, kè di fěũri di mmi ke báá nKuyie nsáá. ¹³ Nteénnè di kòbe Kirisi kòbe ðemare bè dónni dii mǎnni, kéncáú beřòðbè nè diwèl.

¹⁴ Kè bè di fěũnko di mbékú Kuyie nkó mesàà mbe kpéí, di mbékú Kuyie nkó mesàà bèè di fěũnko be kpéí, di bá mbè buò nkusřnkú. ¹⁵ Di níí ñwēññè diwèl bo bè ke yǎnku ke nwēññè bèè kuò, nke kuò. ¹⁶ Nyonè titòbè tú mù, di bá nhā sifeé, nkékũnkonè dimáà, di yèmmè bá ndò di yé ðemau.

¹⁷ Di bá nfoku meysi bèè mè ndi ðori. Ndòrinè dèè wenni kè bèñitibè beḗmou wúó. ¹⁸ N ðorinè di bo namè kénnaatinè beñitibè beḗmou. ¹⁹ Di bá nwanti képeite di mómmḗmbe, yóunè kè Kuyie nkpa ndi kpéí, nke yé ti wǎrimè ke tú: Mí nKuyie, mí yóó kpà ndi kpéí. ²⁰ Kè dikónni bo a křantidèntòu, duó nwe kòo di, kè sinéyēl ò bo, duó nwe kòo yā. Kàa ðò ðemḗmme dè ðò nha cóú yehāākũḡ nye o yuu řnkè. ²¹ A báá yie nkè meysi nda na, řðori mesàà nkè meè nte kàa na meysi.

13

Ndénè bèè baké

¹ Beñitibè beḗmou ðò nkényiémmu bèè baké be křeti ke yé Kuyie nkuù bè kǎnnemè. Bèè kó dimáà baké Kuyie nkuù bè baá. ² Deè kpéí nte kè bèè yete bèè baké be křeti, bè yete Kuyie nkřeti nti, kè bèè me nti yete tibeénti tiì doti be ya řnkè. ³ Bèè ðòri mesàà, mbè í ðò nkéndé bèè baké, bèè ðòri meysi mbeè ðò nkè mbè dé. Kàa í ðó ké mbè dé, ðò mesàà nkè bè da sǎnte. ⁴ Bè př nKuyie ntómmú mmu ke bo da teennè kàa ðò mesàà. Kàa ðòri meysi ndé be, ke yé Kuyie nkuù bè duómme ðe kó mutómmú ke bè fěũnko bèè ðòri meysi nke benkú Kuyie nyí ðómè bè ðòri dè. ⁵ Deè kpéí nte kè ti ðò nkényié mbeè baké be křeti, ðè né bá ntú bè bo ti fěũmmè máa kpéí, ti yèmmè yàa bo nti bekùnèmmè kpéí.

⁶ Deè te kè di yieti ðǎřpóò. Bèè př nde kó mutómmú Kuyie nkuù mù mbè duó, nkè bè mù př. ⁷ Nduònnè bá wè ò te dè: Ke yieti ðǎřpóò o yembè, ke yieti dèè ðò ðò nkényieti di ðò nké ndè yieti bè, kényié di ðò nkényié mbeè křeti, kéndé di ðò nkéndé bè.

Ti bo ndómè ti kou tǎu

⁸ Di bá mbannè ðmǎu, dibǎnni bomu di bo nyieti di dii tú di bo ndómè ditòbè. Wèè ðó betòbè ò ðò Kuyie nkuú ñmou yèmmè mme. ⁹ Ntenè ikuú yèmmè: Báá duónè wèè í tú a pokú yoo wèè í tú a ðòu, báa kuò oniti, báá soute kécaàrè a kou tǎu yēřri, báá yúúkú, báá yaa nhotòu křere marè. De kó ikuú ñmou kó dikũnni tú: Ndó a kou tǎu a ðó mèè boti amáà. ¹⁰ Wèè ðó o kou tǎu ò í ðò ðòri meysi, ò ðòri Kuyie nkuú yèmmè mme.

Ndakenè Yesu kó muwētimú kpéí

¹¹ Di yémèmu ti bo yèè mǎrè mièke. Dè túkemu di bo entemè, ke yé ti tǎonèmu medeetimè sǎmme di mmǎnni. ¹² Keyènkè yòtému kè dè auté ke bo wenté, yóunè dibũnni kó mutómmú mumǎu, ke báátí kuwenniku kó tikpǎřinenti.

13 Ti fòmму nwenni kè ti kéri kuwenniku miεke. Ti yóu mudikétontímù nè tinayákémuónti, ke bá ndóuti dautinè titòbè, ke bá nfòu mufòmму yeimu, ke bá ndó yekparè nè mehεεmmè. 14 Nfòunè mufòmму pàmmù mùu tu Kirisi kómu, ke ténke bá ndòri di mómmòmbè di kónti dómè.

14

Òmòu bá mbekùnè otòu

1 Ncòunè bèè kó metákùmè mu nyí kpenke, ke bá nsenku bε yentotí. 2 Òmòu yèmmè dòmmu ò bo na kényo ndemòu, wèè tákùmè mu nyí kpenke kòo yo ntikünfaàti. 3 Wèè yo ndemòu ò báa senkèri wèè í yo ndemòu, wèè í yo ndemòu ò me mbá mbekùnè wèè yo ndemòu ke yé Kuyie mbè còutémèmu. 4 A tú we ke bo mbekùnè otòu kóo tónti? Kòo cómmú yoo ò do o yiè nkpeti nti. Ò me nyó ícómumú ke yé ti Yiè mmàkemèmu muwérímú ke bo nhò cús. 5 Bèmaabè yèmmè dòmmu ye we mayè wenni nè yeteyè, kè betòbè yèmmè dò yèmayè í cáá, òmòu yèmmè cénke bá nhò bekùnè. 6 Wèè yèmmè dò nyewe mayè wenni nè yeteyè, ò sántí Kuyie nku, kè wèè yo ndemòu kòo múнке kù sántí, ke yé ò ò nyóó dimè kè ku dounnè mutómmú. Kè wèè í yo ndemòu kòo múнке ku nsántí. 7 Òmòu í fòu omáá kpéi, òmòu me nyí kó nhomáá kpéi. 8 Ke yé kè ti fòu, ti fòu Kuyie nkpréi nke, ke ti ku, ti ku Kuyie nkpréi nke. Kè ti fòu yoo ti ku, ti á Kuyie nnòutè miεke nke. 9 Ke yé Kirisi kumè ke yáánté, ke baké becíribè nè befòubè. 10 Dè dòmmè kàa bekùnè a kou tòu? Ba nte kàa ò sènkèri? Timòu ti yóó cómmú Kuyie nyiikè nke kè kù ti bekénè. 11 Tì wàrimu ke tú: Mí nKuyie m bomu!

Benitibè bεmòu bo nínkú n yìikè,
bá kùu botí kè kù n sántè.

12 Dε mǎnni bá wè kòo kù náké tii ò tukúnè.

A báa bò a kou

13 Tì tū nyóunè ti bo bekùnè mè titòbè, kètááté kè báa dàò dèmarè dèè bo bò nha kou tòu. 14 Nè Yesu ti kó metaummè miεke n yému weti weti ke dò ndèmarè í sī, a yèmmè dò ndèè sī ndèè ò naá ndesinnè a kpéi. 15 Kàa yo mmudii mamù kè dè kóonnè a kou, a í ò dómu. Báa yie nkényo ndèmarè dèè bo fétinne a kou Kirisi ku wèè kpéi. 16 A báa yie nkè bè da wátí dèmarè kpéi fí n yèmmè dò ndèè wenni. 17 Kuyie nkpràatiyyu í tú mudii nè muyáà kpèri. Di tú a bo nwetímè mme kémòke diwèi, Muyaansàamù duò ndè. 18 Wèè tū nKirisi mebotí Kuyie nwe ndó kè benitibè ò sántí.

19 Kè dè dò mmèmmè, yóunè kè ti íwaa dèè bo nte kè kunaatí mbo ti cuokè, kè ti nkprénkunko titòbè Kirisi kó kuce miεke. 20 Mudii muu bá nte kè ti cake Kuyie ntómmú. Mudii mamù í sī, ndè né í wenni a bo dimè dèmarè kébo nha kou. 21 Dèè wenni dèè tú a bo yóumè imaa, ke bá nyò menaa, kényóu dèè kó dimàa bo bò nha kou tòu. 22 Kàa yèmmè dòmmè dε kó tináaanti ínkè, nyé ti fí nnè Kuyie ndidè. Dè ínaati wèè dàòri timati kè dè í ò bekùnè. 23 Wèè me nyo mmudii mamù kòo yèmmè ò bekùnè, Kuyie mmúnke ò bekénèmu ke dèè. Onití dàòri dè kòo yèmmè ò bekùnè dè tú meyi mme.

15

Ti bo nteénmè titòbè

¹ Tínti bèè kó metákùmmè kpenke ti dò nkémimmu bèè mu nyí kpenke be kpréi, ti í dò nkéndòori ti mè ndómè. ² Timòu bá wè ò ndòori dèè bo nnaati o kou, dèè bo ò teennè kòo tákùmmè kpenke. ³ Ke yé Kirisi do í dòrimè ò mè ndómè. Tì wàrimu ke tú: Bèè da sáá mbe sáámbè do n yuu Ìnkè. ⁴ Kuyie nnáahti wàri ke bo ti benke ti do nkémmi mmèè botí nku, ke wéèri ke baa Kuyie nyóó ti duó ndè. ⁵ Kuyie nkùù ðð duó nhoniti meminnimè kóò bántè, kù di teennè kè dí nyo titòbè tú mù ke tū nKirisi kó itié. ⁶ Memme di bo nwèmmè meyèmmè mèmáà nè metammè mèmáà ke sánti Kuyie ti Yiè nYesu Kirisi cice.

Tináaṣààti bomè ibotí imòu kpréi

⁷ Kè dè do memme ncaúnè ditòbè, Kirisi di còuté mmèè botí kè Kuyie nyètìrì deuke. ⁸ Mómumu nwe n di náammè Kirisi dòò omáà Sifube kóo tónti, ke benke Kuyie ndo náké ti ti yembè ti túmè mme tímómmoni. ⁹ Ò kàtení kè bèè í tú Sifube kè bè múnke bo sante Kuyie nku sàà nkpréi, kéndò nti wàrimè kè tú: M bo ndiè nke da sánti yebotè cuokè, kéndéúkunko a yètìrì.

¹⁰ Kè titèti wàri ke tú: Ibotí imòu kòbe di wènnénè ku kó benitibè kè di nyáku.

¹¹ Kè titèti tu: Díndi yebotè yemòu kòbe nsántinè ti Yiè nKuyie, díndi ibotí ndéúkunkonè ku.

¹² Kè Esaii múnke bée nke dò: Òmòu bo yènní Isaii kó kufuku mieke kèmbaké yebotè yemòu, kè ibotí imòu nhò tá.

¹³ Kuyie nkùù ðð te kè ti ntá, kù di píe ndiwèi nè kuyènaatí di kù tá mèè kpréi. Kè Muyaánsààmù di teennè kè di dake ntá.

Pòori nákémmè mùù te kòo bè wàrinè dikòmbù

¹⁴ N kòbe n yèmu ke dò ndi niti, ke yé demòu, ke bo na kètié nditòbè. ¹⁵ Kuyie nni ndòò mèè sàà nkpréi nte kè n di wàri nè dikòmbùò bá n yí di sònne timati, ke bo di dente di kèè ti nè dimònni. ¹⁶ N tú Yesu Kirisi kóo tónti nwe ke náá mbèè í tú Sifube o kpréi. M pí nKuyie nkó mutómmù mmo ke náá nTináaṣààti kè Muyaánsààmù bo wénkunnè bèè í tú Sifube, kè bèè náá ndipànni sààri Kuyie ndó di. ¹⁷ Nè Yesu Kirisi ti kó metaummè mieke, dè n naatimu Kuyie nkó mutómmù m pí mmù kpréi. ¹⁸ N náá mmie nKirisi n tee mmèè kpréi nke, kè n náké bèè í tú Sifube kè bè còuté Kuyie. Weè n teé n náahti mieke nè n tómmù mieke. ¹⁹ Muyaánsààmù n teennèmu kè n dòò tidietí péu, ke náké Kuyie nnáahti Sedisademmu nè Idirii kó kutempè nkumòu mieke. ²⁰ N tããtè ke dó kènnáante Tináaṣààti nti bè mu nyí ti kèè kèè bíékè, ke báá sòò nhòmòu kó dipū Ìnkè.

²¹ N dòò ti wàri memme ke tú: Bè do í náké bè o kpréi, bè bo ò yà, kè bèè do í kèè o kpréi, kè bèè keè.

Pòori dómè kékote Odommu

22 Deè n diítí sáà kè n yí kàtoo di cie. 23 Di mmànni n ténke í pī mutōmmú mamù i ntempē mmieke, yebie mpéu mieke nke n dómè ké di siéké. 24 Bám̀bà n d́ó kékote Esipanyi nwe, m bo nkari ḱeyeroo di cie ke di yà, kè n yèmmè narike kè ti d́óóté, kè dí n teennè kuce. 25 N né yóó niité kékote Sedisadèmmu nwe kéduó nKirisí kòbe yepàrè. 26 Maseduànni kòbe nè Akayii kòbe beè pāmmú yepàrè ke bo teennè Kirisí kòbe beçiribè bèè bo Sedisadèmmu. 27 Bè t́ááté nè bemaá ndi ke bè pā de kó yepàrè, bè do d̀ò nké bè pāmu. Ke yē Sifube bèè bo Sedisadèmmu bè bè nákémè Kuyie nnáànti bembè bèè í tú Sifube. Bè t̀u ndò nké bè pāmu be kpere. 28 Kè m bè duó ndé kó yepàrè ke deè, m bo nkari Esipanyi ḱeyeroo di cie.

29 N yému ke d̀ò m bo nkoroò dii yiè ke di t̀oo Kirisí kó mesàà mme.

30 N kòbe n di békúmu, nè ti Yiè nYesu Kirisí kó diyètiri kpéi nè Muyaánsààmù mùù ò nte kè ti ndó titòbè ke t̀ú di n wènnénè dimàù kém̀báá Kuyie n kpéi, 31 kè n yenténè Sudee kó itookperi yembè. Kè Sedisadèmmu kòbe cauté m bè t̀oo yèè pàrè. 32 Kè Kuyie ndó m bo tuókoo di cie nè diwèlì, kéom̀pè sámpò. 33 Kuyie nkùù duò nkuyè̀nnaatí k̀ù ndi bonè dimòu. Kè dè mme ndo.

16

Mudsummu

1 N d́ó ke di náké kè di nyé ti t̀au Febee wèè pī nSankiree Kirisí kòbe t̀inni mieke mutōmmú, ò kèróomè mme. 2 Dí ò cauté nè ti Yiè nkó diyètiri, Kirisí kòbe d̀ò nkéncóumè betabè, ké nhò teennè dè ò békú dii m̀onni meteèmmè. Ò teennèmu benitibè péu, ke n teennè mí m mómumu.

3 N d̀aunko Pirisiidi nè Akidaasi nè bè ti wè nke pī nYesu Kirisí tōmmú. 4 Bèè kááté mukũũ ke n deeté. Dè í tú mù máá bè sánti, nè Kirisí kòbe bəm̀ou ndi bèè í tú Sifube. 5 N d̀aunko bèè tiku be çètè ke báá nKuyie ke d̀ou n népo saù Epaineti, wèè keté ke cauté Yesu Asii kó kutempē mmieke. 6 N d̀aunko Maari wèè pī mmutōmmú mediè ndi kpéi. 7 Ke d̀aunko Āndonnikuusi nè Sunniyaasi n cie kòbe, nè bè ti do wè nke kpetí, benitidiebè mbe Yesu t̀orè mieke. Bèè n niiténè ke cauté Yesu.

8 Kè n d̀aunnènko Āmpidiyatuusi n néposàù ti Yiè nkó kuce mieke. 9 Ke d̀aunko Udimèe wèè múнке pī nKirisí tōmmú nè n népo Sitakiisi. 10 Ke d̀aunko Apedesi Yesu t̀ontì wèè fíkú ti Yiè nkó kuce mieke. Nè bèè pī mmutōmmú Adisitobuuri çètè. 11 Ke d̀aunko Edodiyóó n çètè kou nè Nasiisi çètè kòbe bèè cauté ti Yiè. 12 N d̀aunko ti tábè Tidifenni nè Tidifoosi, bèè pī nti Yiè ntōmmú nè ti t̀au sàwè Pedisii wèè pī nti Yiè ntōmmú mediè. 13 Ke d̀aunko Dufuusi Kuyie ntááté wè nè ò yó, wèè múнке tú n yó. 14 Ke d̀aunko Asènkiriti nè Fekóó nè Edimesi nè Patirobaasi nè Edimaasi nè ti kòbe Kirisí kòbe bèè be bonè. 15 Ke d̀aunko Fidokosi nè Sudii nè Nedee nè ò t̀au Odimpaasi nè Kirisí kòbe bèè bè bonè.

16 Di d̀aunko ditòbè nè diwèlì. Kirisí kòbe bəm̀ou di d̀aunko.

Nyéne bèè àà metotímè be kpéi

17 N kòbe n di náammu ke t̀ú: Di nyé bèè àà metotímè Kirisí kòbe cuokè be kpéi, ke náá ntùl cáà ke bè fétinko. Di bè détinne dimáá. 18 Bè í pī nti Yiè nKirisí kó mutōmmú, bè wanti bemaá kó mudii mmu. Ke ò nnáá nnè ínunaatí nè yesáá, ke sóu nKirisí kòbe bèè í kpenke. 19 Benitibè bəm̀ou yému di yiemmmè ti Yiè nkó tináànti. Dè n naati mesàà, n né d́ó di nyému mesàà nnè meyei ke báá ta meyei mmieke. 20 Kuyie nkùù duò nkuyè̀nnaatí k̀ù bo duó nké di cuuti dibòò ké di nántoo bám̀bà.

Ti Yiè nYesu kó mesàà ní ndi bonè.

²¹ Timòntee nè wè ti neiti wè di dɔunko, kè n cie kɔbe dususi nè Sasɔɔ nè Sosipatee kè bè múnke di dɔunko.

²² Mí nTerisuusi wèè wàri dipátiri dii, m múnke di dɔunko ti Yiè nkó mewènnímè mieke.

²³ Kayuusi m bāté wèè cīètè nè Kirisi kɔbe tiku dè ke báa nKuyie nè Edasiti dihei kóò dítídóúnti nè ti népo Kadituusi bè di dɔunko.

[²⁴ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà ní ndi bonè dimɔu. Kè dè mme ndò.]

Kuyie nyètiri ndeu

²⁵ Ti sánti Kuyie nkùu bo na ke di kpénkùnnè ku kó kuce mieke nè Tináaṣààti n di náá ntì. De kó Tináaṣààti ti náá Yesu kpéi nke, ke ti benkú timómmani Kuyie ndo sɔnne ti nè dimònni. ²⁶ Di mmònni de kó tináaṣàti ténke í sori, Kuyie mpāānāaṣàti náam̀bè do ti nwàri. Kuyie nkùu bo sáá kuù yè ti ntì nàa nyibotí imɔu kè li ti cɔuté ké ntì tá ke dɔori ti yèmmè.

²⁷ Nè ti Yiè nYesu kó diyètiri Kuyie nyètiri ndeu, kunku kùu máà tú meyèmmè yiè yebie nyebie. Kè dè mme ndò.

Pɔɔri wàri dùi pátíri ketirì Kirisi kɔbe bèè bo Kòdenti Di mpátíri náá ntí

Pɔɔri wèè wàri di mpátíri Kòdenti kɔbe. Ò do bo di wàri ke bo Efesi kó dihei ndi kékeè dikɔnkɔ̀nni dùi bo Kòdenti Kirisi kɔbe tinni mieke nè bəmám̄m̄m̄be bè múnke do ò wàrimè kóò biéké itié mmai Kuyie nkó kuce mieke.

De kó dipátíri mɔke itié nyibotí ibotí nku muwedəunfōmmu ìnkè dùi ti náá mMuyaánsààmù duò nyèè pàrè kpéi nnè ti dò nke nyè pìr̀nè mèè botí ke teennè titàbè. Kòò wète ke ìkú Yesu tanfòtè ke benke ke tú deməu de mieke medókumè mèè tu dèènni.

Di mpátíri náànti duò ke dòm̄mè

1. Mudəummu 1:1-9
2. Meyatimè mèè do ànné Kirisi kɔbe bèè bo Kòdenti be cuokè 1:10-4:21
3. Kirisi kou dò nkéndò mpáíi nwe nè dipopuò kó tináànti 5-7
4. Kirisi kou dò nkénte omáà kékáá ndè 8:1-11:1
5. Kirisi kɔbe dò nke níi ndòm̄mè kuwedəundieku mieke nè Mudisààmù tu mù 11:2-34
6. Muyaánsààmù nduò nyèè pàrè kó tináànti nè ti bo ndómè titàbè 12-14
7. Mukúkéyántimù kó tináànti 15
8. Dikòù nè mudəummu səmmu 16

Mudəummu

¹ Mí mPɔɔri Kuyie nkuù n yu ke dós n náá Yesu Kirisi kó ditə̀nni mí nnè n népo Sositenni, tii di wāù di mpátíri d́ndi Kirisi kɔbe bèè bo Kòdenti.

² Ti di dəunko d́ndi Kirisi kɔbe bèè bo Kòdenti, d́ndi bèè wə̀nnénè Kirisi kè Kuyie ndi wénkúnne ke di cā̀nné, ke dəunko bèè kó dimàà yu ti Yiè nYesu Kirisi yè̀tìrì tipítì timəu. Yesu wèè tú ti Yiè nke tú be Yiè. ³ Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi bè di də̀d mmesàà nke di pā kuyè̀naatí.

Kuyie nti d̀d̀ mèè sàà nnè Kirisi ti kó mewə̀nnimè mieke

⁴ N sántimù Kuyie nsáà nè kù di d̀d̀ mèè sàà nnè Kirisi di kó mewə̀nnimè mieke, ⁵ ke di pā ndeməu botí, kè di nɔ nke náá nKuyie nnáànti ke yé deməu.

⁶ Ke yé Kirisi kó tináànti fífkúmè di mieke tei tei. ⁷ Kè di mɔke Kuyie nkó yepàrè yeməu d́ndi bèè bàa Kirisi bo wə̀tenimè. ⁸ Kuyie mbo di fíi kè di na kétuake kumà̀nku. Kè ti Yiè nYesu Kirisi ñwə̀tiní ke báá yà ò bo di sei ntii ìnkè. ⁹ Kuyie nkùù di yu ke di taunnè ku Birè ti Yiè nYesu Kirisi, kù d̀d̀rimu kù béi ntí.

Meyatimè Kirisi kɔbe cuokè

¹⁰ N kɔbe n di náámmu nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyè̀tìrì, ke tú di nyo ditàbè tu mù kè meyatimè bá mbo di cuokè, kè dí nwə̀ mmeyə̀mmè məmáà nè iyeə̀ntotí ìmáà. ¹¹ N kɔbe n náá mmemme ke yé Kodowe c̀fè̀tè kɔbe n nàkémè ke tú yekpàrè bo di cuokè. ¹² N kèemù bəmabè tumè: Mí ntú Pɔɔri kou. Kòò t̀u tu: Mí ntú Apodoosi kou. Kòò t̀u tu: Mí ntú Pieri kou. Kòò t̀u tu: Mí ntú Kirisi kou. ¹³ Di yèmmè dò nKirisi toté toté maa? Mí mPɔɔri mù ku di kpéi nkudapáatí ìnkàà? Bè di ànné bātèmmù nè mù kó diyè̀tìràà?

14 N sántí Kuyie n yí ànnémè bàtém̀m̀m̀ di kóò m̀òu kè dè í tú Kirisipusi nè Kayuusi. 15 Òm̀òu báá na ke d̀ò b̀è ò ànnè bàtém̀m̀m̀ nè n kó diyè̀t̀r̀i. 16 Éé! Nh ànnému bàtém̀m̀m̀ Setifannaasi c̀f̀è̀t̀è k̀òb̀e, be kó dif̀ònk̀uò n yí ỳé k̀è m bo nhànnè ot̀òu m̀òu bàtém̀m̀m̀. 17 Kirisi í n t̀ò nk̀è m bo nhàà̀ b̀enitibè bàtém̀m̀m̀, ẁè n yu k̀è m bo náké Tinàà̀sààti nti, ke bá nti nàà̀ nnè onit̀i kó mecii, t̀i yàà bo k̀ék̀unne kudap̀ā̀t̀i náà̀nt̀i kó muẁḕr̀ím̀ú.

Kuyie nkó mecii c̀ā̀ā̀nnémè b̀enitibè k̀ōme

18 Kirisi kumè kudap̀ā̀t̀i ìnkè kó tinàà̀nt̀i d̀ò nkuwaátòo nku b̀è̀è feti be borè, ke né tú Kuyie nkó muẁḕr̀ím̀ú t̀inti kù d̀eetè b̀è t̀i borè, 19 k̀endònnè t̀i ẁā̀rimè ke tú:

B̀è̀è m̀òke meyè̀mmè m bo m̀è d̀è̀t̀e,
k̀é̀t̀é mecii yembè cil.

20 We nt̀ḕnke né tú meyè̀mmè yìè? We ntu opát̀iỳé̀t̀iwè? We ntu tineit̀i yìè? Kuyie mbenkemu ke tú b̀enitibè m̀òke m̀è̀è yè̀mmè tu m̀eẁā̀át̀éyè̀mmè mme.

21 B̀enitibè í na ke bantè Kuyie nnè be kó meyè̀mmè, d̀eè te kè Kuyie nt̀ā̀ā̀tè ke d̀eeri b̀è̀è t̀á tinàà̀nt̀i t̀i náà̀ nti, t̀i d̀ò ntiẁā̀át̀énàà̀nt̀i b̀è̀è t̀i yete be borè. 22 Sifube d́ó k̀éyà tidiet̀i, k̀è Kerekibe bie wanti mecii. 23 T̀inti me nnáá nKirisi kpéi nke b̀è baaké ẁè kudap̀ā̀t̀i ìnkè, Sifube í d́ó d̀e kó tinàà̀nt̀i, t̀i d̀ò ntiẁā̀át̀énàà̀nt̀i nti b̀è̀è í tú Sifube be borè. 24 B̀è̀è kó dimàà yie nKuyie, nSifube nè b̀è̀è í tú Sifube Kirisi b̀è benk̀umu Kuyie nkó muẁḕr̀ím̀ú nè ku kó mecii. 25 Ke ỳé Kuyie nd̀ò̀ri d̀è d̀òmmè d̀eẁā̀át̀ekpere nde ke né p̀ḕt̀è b̀enitibè kó mecii, kù d̀ò̀ri kè d̀è d̀ò ndè c̀ī̀nnim̀u ke né p̀ḕt̀è b̀enitibè kó muẁḕr̀ím̀ú.

26 N k̀òbe ẁé̀nt̀énè dimàà d̀índi Kuyie nyu b̀è. Mecii nyembè nè b̀enitidiebè nè bekp̀ā̀at̀ibè b̀è í s̀ū di mièke. 27 Kuyie nt̀uótè kute nkù kuù nk̀òbe ẁuó ndè kè d̀è d̀ò ndeẁā̀át̀ekpere ke f̀è̀ik̀unne mecii nyembè, ke t̀uótè b̀è ẁuó ndè kè d̀è c̀ī̀nni ke f̀è̀ik̀unne bekp̀eribè, 28 ke t̀uótè b̀è ẁuó ndè ke d̀ò ndè í tú d̀emare, b̀è s̀enku d̀è ke f̀è̀ik̀unne d̀edierè, kè d̀è náá ndetèt̀irè, 29 kè d̀è bo yie k̀òo m̀òu báá d̀éuk̀unne omáá Kuyie nyiikè. 30 Kuyie nkuù di taunnè Yesu Kirisi, k̀òo di duò mmecii nke di ẁénk̀unne, ke di d̀eetè ke di c̀ā̀hnè kè di tú ku k̀òbe. 31 T̀i ẁā̀rimu ke tú: Kòò m̀òu d́ó k̀énsánt̀i omáá, ò nsánt̀i omáá Kirisi ò d̀eetè m̀è̀è kpéi.

2

P̀ò̀ri do í náánnè meniticii

1 N k̀òbe n k̀òtoo dii m̀ònni di cie, n do í di náké Kuyie n náà̀nt̀i nè yetannè dieyè yoo nè onit̀i kó mecii. 2 N do í d́ó kè di náké tìtèt̀i mat̀i t̀i í tú Yesu Kirisi b̀è baaké ẁè kudap̀ā̀t̀i ìnkè o kpéti. 3 M bo dii m̀ònni di cie ke d̀ò nhoc̀r̀i nwe kè kuf̀òẁā̀á nní nni mbo kè ñ kpeut̀i. 4 N do í di tiè ke di náá nKuyie nnàà̀nt̀i nè menàà̀nk̀ùd̀ nyoo nè mecii, n d̀ò náánnè Muyaánsàà̀m̀ú kó muẁḕr̀ím̀ú mmu kè b̀enitibè banní, 5 kè d̀è bo yie nkè di t̀ák̀umè bá nf̀í̀k̀ú onit̀i kó mecii nyiinkè, m̀è nf̀í̀k̀ú Kuyie nkó muẁḕr̀ím̀ú ìnkè.

Kuyie nkó mecii s̀òrimu

6 Nh ̄ nnáá mmecii nKirisi k̀òbe b̀è̀è kpenke b̀è̀mbè Kuyie nkó kuce mièke, d̀e kó mecii nyí tú kute nkù kuù nk̀òme yoo b̀è̀è baké be k̀ōme, ke ỳé b̀è̀è baké be ẁḕr̀ím̀ú yóo d̀eemèmu. 7 T̀i náá nKuyie nkó mecii mme m̀è̀è s̀òri, kù do t̀ā̀ātè m̀è̀è kè kute nkù mu nyí bo, ke bo t̀i tanné ku kó tikpeti mièke. 8 B̀è̀è baké

kutenkù kuù mbè í banté de kó mecii, nkè bè do mmè banté bè na bá mbaaké ti Yiè ntikpeti yiè nkudapãáti ìnkè. ⁹Ti wàrimu ke tú:

Òmòù í yà dè,

òmòù í kèè tì,

òmòù í totí tì o yèmmè

Kuyie nde ndòò bèè kù dó be kpéí.

¹⁰ Kuyie nduó nkè ku Yaá mbenke tímbe ku kó disòri, ke yé Muyaánsààmù yémèmu demòu bá Kuyie nkó disòri dieri. ¹¹ We mbo na kényé otòu yèmmè dòmme kè dè í tú o mómmuá, meé botí nku òmòù í yémè Kuyie nyèmmè dòmme kè dè í tú Muyaánsààmù. ¹² Kuyie nti duó mmùu Yaá nyí tú kutenkù kòmu, Kuyie nkòmu mmu kè dè bo yie nkè ti banté kù ti dòò dè nè ku kó mesàà. ¹³ Tí 55 í nnáá Kuyie nnáahti nè oniti kó mecii, ti 5 nnáá Muyaánsààmù ti duó nti nti. Tí 55 nti ntié Kuyie nkó benitibè.

¹⁴ Wèè í mòke Muyaánsààmù ò báá na kénye Muyaánsààmù ti náá Kuyie nkpeti tì, tì 5 ndò ntiwááténáahti nti o borè. Bèè mòke Muyaánsààmù beè bo na ké ti banté, bèè í mù mòke bè báá na ké ti banté. ¹⁵ Wèè mòke Muyaánsààmù weè bo na kébanté demòu, wèè í mù mòke ò báá na kòò bekénè, ¹⁶ ti wàrimu ke tú:

We nyé ti Yiè nyèmmè dòmme?

We nkù duó nyitié?

Tínti me mmòkemu Kirisi kó meyèmmè.

3

Kuyie ntòmbè bemòu bè màmu

¹ Nkòbe n yí di náánnè ke dònne bèè kpenke Kirisi kó kuce mieke, n di náánnè ke dònne kutenkù kuù nkòbe mbe, ke yé di kpaá bemme Kirisi kó kuce mieke. ² N do di duó memiè mme, n do í di duó mmuciè, ke yé di do í yóó namè ké mù di, bá nè yíenni di báá na, ³ ke yé di kpaá mòkemè kutenkù kuù nkòbe kó meyèmmè dèè tu yekpàrè nè mehèmmè deè benkú di fòmму í cèètemè. ⁴ Kòò mòu tú: Mí ntú Pòori kou nwe, kòò tòu tu: Mí ntú Apodoosi kou nwe. Di dòori ke dò mbèè í yé bèmbè Kuyie.

⁵ We ntu Pòori ke we ntu Apodoosi? Ti tú Kuyie nkó betòmbè mbe ke di niité Kirisi kó kuce, bá wè kòò pí nKuyie nyè nwèè pí mmùu tómmù. ⁶ N fiímmu, kè Apodoosi yòore, kè Kuyie nte kè dè kòté. ⁷ Dè í tú wèè fií nyoo wèè yòore beè dòò mùmamù, Kuyie nkùu te kè dè kòté, kuù dòò demòu. ⁸ Wèè fií nnè wèè yòore bè màmu, Kuyie nyóó yieti bá wè o tómmù dòmme mme. ⁹ Ti wè nke pí nKuyie nkó mutómmù mmu kè di tú Kuyie nkó kupaku, ke dò nKuyie ncétè kó imarí. ¹⁰ Kuyie nkùu n duó kè n dò mbemaribè kóo kóti ke pùútè kè betòbè sòkù, bá wè ò né ndake ò maà mèè botí. ¹¹ Dipùù dóu nke deèmu di tu Yesu Kirisi, òmòù báá na kèpùútè diteri marí. ¹² Dipùù dimáá ìnkè bèmabè maàmù nè timáti péítí, kè betòbè maà nè mesòò, kè betòbè maà nè yetásàayè, kè betòbè maà nè ideí, kè betòbè maà nè timúti, kè betòbè maà nè tiyontí. ¹³ Bá wè ò maánè dè bo feitè Kuyie mbeénti yiè, kè kùu dè yááké nè muháá. ¹⁴ Wèè maá dipùù ìnkè kè muháá nyí còuté o kperè, de yiè mbo pétè ticuuti. ¹⁵ Kè wèè kperè me ncòuté, ò báá pétè ticuuti, ò né yóó cootému kè dè né ndò nhò yenté muháá mmieke ke yè.

16 Di í yé ke dò ndimòu di wē nkétú Kuyie nkó tecfètè nte kè Muyaáansààmù bo di miēkaà? 17 Kòò mòu kùò Kuyie ncfètè Kuyie mbo ò kùò múнке, ke yé Kuyie ncfètè dòmmè páíí nwe kè di wē nke te ntú.

18 Òmòu bá nsou ñhomáà, wèè yèmmè dò nhò cii kutenkù kuù nkó mēcii wèe yei nkè dēe yie nkòo péte mēcii mómmōmmē. 19 Ke yé kòò mòu yèmmè dò nhò cii kutenkù kuù nkó mēcii Kuyie nhò wùò nkuyeyinkù nku. Tí wàrimu ke tú: Kuù duò nkè mēcii nyembè cii mbè pīī. 20 Kè titeti wàri ke tú: Kuyie nyému mēcii n yembè yeñtoti. Kù yému ì túmè detetirè. 21 Òmòu tū mbá mpòti ò wēññēmè yie nyoo yie, bēmu bè tu di kòbe mbe. 22 Pòròà, Apodoosàà, Piēràà, kutenkàà, mufōmmaà, mukūñnáà, demòu dè tu di kperè nde, 23 kè di tú Kirisi kòbe kè Kirisi tu Kuyie nkou.

4

Kirisi kó yetōrè

1 Di dò nké nti wúó nKirisi kó betōmbè mbe ò duò nkè bèè náà nKuyie nkpeti tii sàri. 2 Bè bèkù tì otònti tu ò bo mpīmmè o tōmmù weti weti. 3 Mí nkpréi kè dínidi yoo kutenkù kuù nkó kubeéndieku makù bo m bekénè, dè ì n kòñnnè, n yèmmè mē mmúnke ì m bekùnè. 4 N né í yē n wenni páíí, n Yìè nweè tu n kóo beénti. 5 Dèè kpréi nte kè n tu di bá mbekùnè òmòu kè dimònni mu nyí tūòke. Mbaanè ti Yìè mbo wētenimè, wèè yóó fei ndèè kó dimàà do sàri demòu, kédenneni dèè kó dimàà bo benitibè yèmmè miēke, kè Kuyie nsante bá wè ò mnnè dīi sānni.

6 N tūóté mí nnè Apodoosi ti kó mēdonnimè kè dè bo di teennèmu kè di banté dináañhántiri dīi tu: Òmòu báq sénté tii wàri. Òmòu tū mbá ndéúkunko omáà yoo Kuyie nkóo tónti mòu ke kékunko otòu. 7 Dè dòmmè kè di déúkunko dimáà? Di mōke dè Kuyie nkuù í dè ndi pāà? Kè kuù dè ndi pā, ba nte kè di pòti ke dò ndīi dè waá nnè dimáà.

8 Di yèmmè dò ndi yéfému kè dè sànnè kè di kpenke ke baaté, dè í dò mmēmmē, n né báámmu Kuyie nke dó dēe mē dòò kè tí wēnné kébaaté. 9 Dè dò nKuyie ntúóté tinti ku kó betōmbè mbe ke dòò kuyóú kòbe, kè ti dònnè benitiyibe bè dó kékuo bè, benitibè bēmu nē Kuyie ntōrè dē ìkè. 10 Tí náà ntiyēinti nti Kirisi kpréi, Kirisi kpréi nkè dínidi ciitè, kè ti cīñni kè di kpeñni, kè bè ti sēnku ke di sánti. 11 Mómmuò nwe nē yíenni tí fēñrimè nē dikònni nē sinéyēi, ke kpa tiyààti, kè bè ti fēñnko, kè ti áánte tipíti timòu ke kpa ti ā dè 12 ke pī mmutōmmù ke yonnè, kè bè ti sáá nkè ti bè pāà nKuyie nkó mesàà, kè bè ti fēñnko kè ti mi, 13 kè bè ti náà ntiyēiti kè ti bè tēnninko tisààti, kè bè ti wúó nkutenkù kuù mmieke ke dò ntiyonti nē desintēkperè bè útóo dè.

14 N yí tì ndi wàri ke bo di ánnè ifei, n tì ndi wàri ke bo di tiémmu dínidi m bí n dó ì. 15 Bá kè di mōòte bèè di baké kè bè tūòke tekoupipté (10000), mī tu di cice ke yé mī di nàkémè Tináañsààti ke di benke Yesu Kirisi kó kuce. 16 N di náámmu n tūñne n kó mēborime. 17 Dèè te kè n di duónko m birē Timòntee n dó wè mediè kòò tū nti Yìè nYesu kè dè wenni, kòò bo di dente n tū mmèè botí Kirisi kè mē tiè nKirisi kòbe tírè yemòu.

18 Bèmbè di miēke mōke sifeí nsi kè be yèmmè dò n yí kòroo di cie. 19 Kè Kuyie ndó n kòroomu ke bo yà dē kó sifeí yembè, kèyá nsà kè bè náánnè be nò máà yoo bè dòòri timatì. 20 Kuyie nkpràatiyuu í tú munùbémmù máà, di tu nē

medaðrìmè mme. ²¹ Di dó nní nkòroo di cie ke tò didàù ndià? Yáa di dó nní nkòroo ke di dó ke yòð?

5

Meyei mmèè dðrri Kirisi kòbe cuokè

¹ N yomu bè nàammè tipítì timòu di borime í wennimè. Kè di dðrri bá bèè í tũ nKuyie mbè í dðrri dè. Bè tu òmòù dautinè o cice pokù. ² Nè memme kè di kpraá mæke tefentè, dè do dò ndi yèmmè meè caàrè kè di beti de kóo niti di cuokè. ³ Mí n kpéí, bá n yí me ndi bonèmè, n yèmmè di bonèmu kè n dié nke bekénè de kóo niti. ⁴ Di tíí nnè Yesu kó diyètiri, n yèmmè nè ti Yiè nYesu kó muwērímú dè yó ndi bonèmu. ⁵ Kè di ò duò ndibòò, kòo kòntii kú kòo wènnii cooté tibeénti yiè.

⁶ Di í dò nkénsāntí dimáà di wennimè, ke yé mutie mùu muuti pèè mù 55 mmamè sām̀pò nwe kè tipèècootii múútí timòu. ⁷ Deitenè mutie mùu muuti pèè di mièke kéntú tipèècootii pànti, ke yé bè kùamè Kirisi wèè tu diyentébanni kó fepièfè ti kpéí. ⁸ Nè dè kpéí nyóunè kè tí mbaànnè pèè wèè í kòarenè mutie mùu muuti dèè ti bo nwennimè ke náá ntimóm̄m̄anti, kényóu pèè wèè kòarenè mutie mùu muuti diò tu tidònniti nè mufòmmu yeimu.

⁹ N sòò di wàri dìi pátiri, n sòò di nàké ke tú di bá ntaunè bèè fòm̄mu í wenni. ¹⁰ N sòò í yè ndi yatenè kutenkù kòbe bèè fòm̄mu í wenni, kè bè duò mbe yèmmè idíítí, ke yuuku, ke feu yebòkè. N sòò yè nKirisi kòbe mbe bèè dðrri me kóò botí. Kè n do mbe nyè n na nyí di yèmu kutenkù mièke. ¹¹ Di mpátiri mièke n dó kè di nàké ke tú kòò m̀òù tu omáà Kirisi kou kóò fòm̄mu í wenni, yoo ò duò nho yèmmè idíítí, yoo ò feu yebòkè, yoo ò càari betòbè yètè yoo ò tu kunaayààkù yoo ò tu oyúòkù, di keté ke báá ò wènnénè kédii.

¹²⁻¹³ Míi í dò nkèbekénè bèè í tú Kirisi kòbe, Kuyie nkuù yóò bè bekénè. Di dòmmu kèbekénè di kó dit̄nni kòbe, ti wàrimu ke tú: Betinè oyeiwe di cuokè.

6

Kirisi kòbe dò nkéntūnnimè be kpeti

¹ Dè dòmmè dindi Kirisi kòbe, kè di mæke timatì nè ditòbè di tí kòtenè bèè í tũ nKuyie mbe borè, ke yóu di bo tí kòtenèmè Kirisi kòbe borè? ² Di í yé ke dò nKirisi kòbe beè yóò bekénè kutenkù kòbaà? Kè beè yóò bekénè kutenkù kòbe, dè dòmmè kè di né báá na kètūnte timatì sām̀pòti di cuokè? ³ Di í yé ke dò ntii yóò bekénè Kuyie ntāràà? Ti né bo yī̀kè ti bo tūntemè mme kutenkù kuù nkpetàà? ⁴ Dè né dòmmè kè di ò mmæke timatì ke tí kòtenè bèè í tú Kirisi kòbe be borè kè beè ti beké? ⁵ N ti béi nke ifei ìi bo di p̄i. Omòù í bo di mièke bá omáà wèè cii ke bo na kètūnte timatàà? ⁶ Dè keté ke í dò ndi mmækèné ditòbè timatì ke né báá tí kòtenè bèè í tũ nKuyie mbe borè.

⁷ Kè di mðke timatì nè ditòbè deè benkú di yī̀kèmmè. Di níi na mmimmu bè di dðrri dìi m̀nni meyei, nkè bè yúúkù di kperè di yóu kè dèe yei. ⁸ Dii pètinke dðrri meyei nke yuuku ditòbè. ⁹ Di yèmu ke dò mbèè borime í wenni bè í tati Kuyie nkprààtiyuu. Di bá nsou ndimáà: Bèè fòu mufòmmu muyeimu nè bebòfèúbé nè bèè dauti dautinè betòbè, nè bèè dðrrite isòke: Benitidaabè bèè dounè bedatòbè nè benitipòbè bèè dounè bepòtòbè, ¹⁰ nè beyóóbè nè bèè duò mbe yèmmè idíítí nè tinaayààti nè bèè càari betòbè yètè nè yeyoyóókperè. Bembe kó dimáà í tati Kuyie nkprààtiyuu. ¹¹ Di mièke bèmabè do tú beè nitibè botí kè Kuyie ndi cīè ndi

yɛi, nke di cǎǎné kè di tú ku kɔbe, kè kù di wénkùnne. Yesu wèè te kè Kuyie mmè dǒdò nè ku Yáá mmieke.

Kirisi kou bo na kéndɔɔri ò dǒràà?

¹² Bèmbàbè di miéke tú dèmarè í ci, mómumu nwe, demou dè né í ti dɔɔri mesàà. N yí ci dèmarè n né í yóó yie nkénaà ndèmarè kó kudaakù. ¹³ Di tú tidiiti bo dipitiri kpéi nke kè dipitiri bo tidiiti kpéi, mómumu nwe, nè memme Kuyie nyému dedé de mànku tikǒnti tii me nyi bo di bo ndouti dɔutinè mèè kpéi nditòbè, ti bo ti Yiè nKuyie nképéi nke, kòò ti te. ¹⁴ Kuyie kùù te kè ti Yiè nyǎánté kuò kò muwèrimú yó nte kè ti yǎnté múnke.

¹⁵ Di í yé ke dò ndi kǒnti tu Yesu kpeti ntaà? M bo túóté n kǒnti kéduò nhonitipòkù wèè douti dɔutinè benitidaabàà? Biti bitii! ¹⁶ Di í yé ke dò kòò niti duónè onitipòkù wèè douti dɔutinè benitidaabè bè naà tikǒnti timàà ndià? Ke yé ti wǎrimè ke tú: Bèdé bè bo naà nhoniti omáà. ¹⁷ Kè wèè me ntàunnè Yesu Muyaánsààmù miéke bè naà nhoniti omáà ndi.

¹⁸ Ncokùnè di bo ndoutinè mè ditòbè! Meyei ntémè oniti dǒòmè í sǐnkùnkò o kǒnti wèè me nduónè o pokù í tú wè yoo o dǒu í tú wè ò sǐnkùnkò o kǒnti nti. ¹⁹ Di í yé ke dò nKuyie ndi duò mMuyaánsààmù kè mù bo di miéke kè di kǒnti tu mu cǐtǎà? Di í te dimáà. ²⁰ Kuyie nkuù di donté kudonku diekù, ndéúkùnkòne ku nè di kǒnti.

7

Pɔɔri tǎnnè ti dipopuò ìnkè

¹ M bo di tǎnnè di m beke tìl náànti ke tú dè wenni oniti bo nkɔamè o pokàà? Èè, kòò niti í kǎáké onitipòkù dè wennimu. ² Benitibè né mè ndouti dɔutinè mè bètòbè. Nè de kpéi mbá wèè nitidòu mmàke o pokù, bá wèè nitipòkù kòò mmàke o dǒu. ³ Onitidòu ñduò nho pokù ò dò nké nhò duò ndè, kòò nitipòkù múnke ñduò nho dǒu ò dò nké nhò duò ndè. ⁴ Onitipòkù í te o kǒnti o dǒu wèè tì te, onitidòu me nyi te o kǒnti, o pokù wèè tì te. ⁵ Òmòu báá yetenè omáà otòu, kè dè í tú di wènnè ke tǎátè dimònni mari ke bo bántè Kuyie, kè di dèè di wète késòoté. Dibòò yàà bo di souté mèè kpéi nke yé di báá namè kǎpǐ ndimáà.

⁶ N di náá n yèmmè dò ndèè wenni dènde, n yí yé ndi dè dǒònè muwèrimú. ⁷ N na ndó dimou di nni ndònnèmu, timou ti né í wè nyepārè, bá wè Kuyie nhò pǎ dǐi pǎnni cǎámму.

⁸ Ntenè n náá nti tidakóótì nè tipokóótì nè bekúpòbè: Dè wennimu di bo nni ndònnè mè. ⁹ Kè di me nyi yóó na ke pǐ ndimáà, puokenè kéyenke, kè deè tǒùnè di bo ndómè kè dè di tuò.

¹⁰ Kirisi kɔbe bèè po nè bèè ye, n yóó mè mbéi ndiù nùù í tú n kperi ti Yiè nkperi ndi, wèè ye nhò báá yete o dǒu. ¹¹ Kòò me nhò yete ò nkóké. Onitidòu me nyi dò nkébeti o pokù.

¹² Díndi bètòbè (n yóó di náké tì í tú ti Yiè nkpeti, n kpeti nti) kè Kirisi kou mǒu po wèè í yie nKirisi kòò dǒ kè nhò ye nhò báá ò bèti. ¹³ Kòò nitipòkù wèè me ntú Kirisi kou ke ye nwèè í yie nKirisi kòò dǒ kè nhò po ò báá ò yete. ¹⁴ Ke yé onitidòu wèè í yie nKirisi ò tǎkénè mè Kuyie nnè ò pokù kpéi, kòò nitipòkù wèè í yie nKirisi kòò tǎkénè Kuyie nnè o dǒu kpéi, kè bè me nyàte be bí bo déténe Kuyie nke né do kù tǎkénè. ¹⁵ Wèè í dǒ Kuyie nkè wèè yete wèè dǒ Kuyie nwèè wè yóu. De mǎnni dèmarè ténke í bè tàunko. Kuyie ndi deeté kè di bo nfòu diwèi

mièke nke. ¹⁶ Onitipòkù, a bo yĩme kényé ke dò nha bo deeté a dàù? Onitidùu a bo yĩme kényé ke dò nha bo deeté a pokù?

Bá wè wèe yie nho f̀̀t̀̀r̀̀i

¹⁷ Kè dè í tú m mè mbo ke náá ntù ìnkè, bá wè wèe yie nho f̀̀t̀̀r̀̀i Kuyie nyóó ò deeté kòò bo dì. Tiñti n tièmmè Kirisi kòbe bəmou. ¹⁸ Kè Kuyie nyóó da deeté ke ś náa cānté bá nsarì kàa me nyí cānté bá ntú a bo cānté. ¹⁹ Kàa cānté yoo a í cānté de kpeti í bo, a bo nyíèmmè Kuyie nkuó deé wenni. ²⁰ Bá wè wè mbo Kuyie nyóó ò deeté kòò bo dì f̀̀t̀̀r̀̀i kéntù nKuyie. ²¹ Kè Kuyie nyóó da deeté ke ś nha tú kudaakù bá nyìkù. Kè kuce me mbo a bo yĩmè ke ténke bá ntú kudaakù á yè. ²² Ke yé wèè do tú kudaakù ò tiekemè omáa Kirisi kó metaummè mièke, wèè do te omáa kòò náa nKirisi kó kudaakù. ²³ Kuyie ndi dontému ke yietí kudonku diekù, ténke bá naánnè benitibè kó tidaati. ²⁴ N kòbe bá wè ò mbo Kuyie nyóó o deeté kòò bo dì f̀̀t̀̀r̀̀i ké nkù tũ.

Bèè kókè nè bekúpobè

²⁵ Bèè í po nè bèè í ye, n yóó mè mbéi nti í tú ti Yiè nkpeti, mí nKuyie ndòò wè mesàa mmí yèmmè mè dò, kè di bo na kéyie n kpeti.

²⁶ N yèmmè dò nti mè mbo yèè màrè yeiye mièke, dè wennimu ke dò nhoniti míbo o f̀̀t̀̀r̀̀i. ²⁷ Kàa màke a pokù, a báa yí a bo ò bèti, kàa me nyí màke, a bá nwanti képuoke. ²⁸ Kàa po a í dòò meyei, kàa me nye nha í dòò meyei. Bèè po nè bèè ye mbè yó nháarimu, deè te ke n yí dó di ta meháarimè mièke.

²⁹ Nte n duò nyii tié: Dimònni kúpému, bèè po, bè ndò mbè í po. ³⁰ Bèè kuò mbè bá ndakenè yedabùò, bèè yànkù bè bá ndakenè tiyànkùti, bèè do mbè bá ndakenè mudommu. ³¹ Bèè màke tikpàti bè bá nti dàkenè, ke yé kutenkù autémè ke bo deè.

³² N dó ké di deeténnè iyentotí nyi, wèè í po ò ò ndakenè ti Yiè nkó mutòmmú mmu, ke dó kédòò ti Yiè ndó dè. ³³ Wèè po kòò ndakenè o c̀̀t̀̀t̀̀t̀̀ kó mutòmmú, ke dó kédòò o pokù dó dè. ³⁴ Kòò yèmmè bo tipf̀̀ti tidé. Mèè boti nku onitipòkù wèè í ye nnè osapàà nwèè í ye mbè ò ndakenèmmè ti Yiè nkó mutòmmú, ke dó kénwenni be kònti nè be yèmmè. Wèè me nye nhò ò ndakenè o c̀̀t̀̀t̀̀t̀̀ kó mutòmmú mmu ke dó kédòò o dàù dó dè.

³⁵ N yí di dàarinè muwèrímú, n dó ké di teennèmu kè di mbo kè dè wenni, ke taunè Kuyie nke pfi nku tòmmú.

³⁶ Kòò m̀̀u waá ndipocènni ke ś ndi dó képèētè di túòrè, kòò dó ké di túóté, ke di túóté, wè í cààrè. ³⁷ Kòò m̀̀u me ntotí o yèmmè weti weti, ke bo na kémpfi nhomáa, ke báa túóté o pocènni, wè í cààrè. ³⁸ Wèè túóté o pocènni ò d̀̀ò kè dè wennimu, kè wèè í túóté kòò kperè dake wenni.

³⁹ Onitipòkù wèè ye nhò taunè o dàù nwe be fòmmu mumou mièke, kòò dàù me nku ò bo na kéyenke ò dó wè kè de yiè ncénke tú Kirisi kou. ⁴⁰ N yèmmè dò nkòò í wète ke yenke dè dake bo nhò naati. N yému ke dò n náa nti Muyaánsààmú muù ti nni nduó.

8

Iwūš bè fié i yebakè

¹ Di mè nni mbekemè di bo nhòmmè iwūš bè fié i yebakè í kó imaa.

Timou ti ti yému. De kó meyfétimè boti né àà oniti nwe tefentè, a bo ndómè otàù dèè ti kpénkùngo Kuyie nkó kuce mieke. ² Wèè yèmmè dò nhò yé dèmarè ò mu nyí yíétè ò dò nkényé kè dè mà mè. ³ Wèè dó Kuyie, Kuyie nwe nyé.

⁴ Di m beke ke tú: Ti bo na kéncáá nyiwūš bè fié ì yebòkàà? Ti yému ke dò nyebòkè í mannè Kuyie. Kuyie mbo kumáà ndi. ⁵ Bá kè benitibè yèmmè dò nKuyie nyí bo kumáà, kè dèterè marè bo ke kù mannè, ke mòke muwērímú kèfinkè nè ketenkè. Kutenkù kuməu mieke yebòkè bomu kè benitibè tu yè mànnè Kuyie. ⁶ Tínti yé ke dò nKuyie mbo kumáà ndi, ti cice wèè dò dèməu, wèè ti te. Kè ti Yiè mbo omáà Yesu Kírisi, Kuyie nnè wè bè dò dèməu, wèè ti duš mmufömmu.

⁷ Kírisi kòbe bèè do manténè bè bo nfeumè yebòkè ke mu nyí kpenke nè yíenní, kè be yèmmè dò nyebòkè yeè te de kó imaa nkè bè ì cááké dè mbè kóšonnè be yèmmè mieke ke bè sñnkùngo. ⁸ Mudii kpəti í bo tínti nè Kuyie nti kó metaummè mieke. Kàa í di dè í da yaari dèmarè, kàa me ndi dè í yóó da yíé dèmarè.

⁹ Kàa bo na kéncáá mbè fié ì wūš yebòkè, kè dè báá da dò dèmarè a né ndake ke báá bə nwèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke. ¹⁰ Wèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke kòò yà fš nwèè yé Kuyie nnáànti, kàa kàri yebòkè kó ditou mieke ke yo ndè báá yáúkúnne o kónti kòò ncáá iwūš bè fié ì yebòkàà?

¹¹ A yíétè mèè kpéi mba nte kàa bə nwèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke Kírisi ku wèè kpéi. ¹² Ke yé a bə ndii mōnni wèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke. A yeténè Kírisi nwe o mómmuə. ¹³ Kè imaa nyii bo nte kè m bə n kou meyei mmieke, m báá ì cááké, n yàà bo ò bə mmèè kpéi.

9

Bè dò nkédòò dè Kuyie ntšnti nè o dò nkédòò dè

¹ M báá na kédòò n dómàà? N yí tú Yesu tōnnàà? N yí yà ti Yiè nè n nōnfàà? Mii í di nàké Kuyie nnáàntàà? ² Bá kè betòbè ye n yí tú Yesu tōnni, díndi do dò kényému, ke yé mú di nàkémè Kuyie nnáànti kè di cèèt.

³ N ti ntēnninko bèè n wátiri. ⁴ M pí mùù tōmmú í dò di nni nduè kè n yo nke yōnnàà? ⁵ N do í dò nkémòke m pokù wèè tu Kírisi kou kè ti neitaà, Yesu tšrè nè o neí nè Pieri bè dòmmaà? ⁶ Mí nnè Bannabaasi tii máà dò kémpí mutōmmú ke yonnè, kè di teénnè betòbàà? ⁷ We nhāāpōnti piú omáà? We nfiiku detie nke í yo nde be? We ncēm̀m̀m̀ inààke ke í yō nyi miè?

⁸ Di yèmmè bá ndò n náá nke wetí kutenkù kuù nkpeti máà. Ti wàrimu Məyiisi kó ikuó mieke ke tú: ⁹ Báá táú nfenààfè nuù fe puòtì dii mōnni tidiiti, Kuyie nkuú nyinààke nyi mesém̀m̀m̀? ¹⁰ Tì náà ntii kpéi nke, ke tú, wèè kùúti tidiiti nè wèè ti puòtì bè dó mucšntimu mmu bedé. ¹¹ Mí nwèè di duš ndi wērè kó mudii di bo n dušmmè tidiiti dèè di yonkaà? ¹² Kè di teénnè betòbè, n do í dò nké di beke kè dèe pēēté be kperàà?

M pētinke duš m máà ndi kè dèmarè báá dítinnè Kírisi kó Tináàšsààti. ¹³ Di í yé ke dò mbèè pí nyikuó tōmmú Kuyie ncšētè mieke bè de nyonnè, kè bèè feu iwūš diwūštōnni finkè kè bè mòke be kó imaanaà? ¹⁴ Mēm̀me Kuyie mbéimmè ke tú bèè náá nKuyie nnáànti bè ti náá mbè, mbè duš nke bè yo.

¹⁵ Mí n yí beke dèmarè òməu, bá m mè ndi wāūmè dipátiri n yí dš di n duš ndèmarè, kè n ku nè dikōnni dè tšūnè m bo mōmə kécake n yètiri. ¹⁶ M báá na kényú Kuyie nnáànti ke yé Kuyie nkuú ti nni nduómmè, kè n yí dò dè mēme

Kuyie mbá n yóu. ¹⁷ Kè m pĩ nde kó mutõmmú nè diwèlì, Kuyie mbo n yietì, bá kè n yí dós ké mù pĩ, n dò nké mù pĩmmu ke yé Kuyie nkuù mù nni nduómmè. ¹⁸ Dende tú n kó mutõmmú kpamu tiyetaà? Ɖò, n kó tiyeti tú diwèlì ndi nè m bo nákémmè Kuyie nnáànti faàrè ke báá còuté tiyeti n do dò nkécòuté ti.

¹⁹ N temu m máà, n yí tú òmòu kó kudaakù, ke né duós m máà ke tú benitìbè bəm̀əu kóo tǎntì, ke bo yṹnnì kusũ̀kù Kirisi kó kuce mieke. ²⁰ Nh ̄ mbo Sifube cuokè ke dǎ̀rì bè dǎ̀rìmmè mme, kè bè tũ nyikuós, nni nyì tũ ke bo yṹnnì kusũ̀kù Kirisi borè. ²¹ Kè m bonè diì mǎnnì bèè í tú Sifube, bèè í yé M̄ȳiisi kó ikuós be cuokè, nni ndǎ̀rì bè dǎ̀rìmmè, ke dò n yí m̄ake ikuós ke né tũ nKirisi kó ikuós. ²² Kè m bo bèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke, m̀ bè ̄nnenè m máà, ké bè yṹnnì Kirisi borè. M me dǎ̀rì mem̄əu kè dè bo yie nkè n deetè bəm̀abè mbe. ²³ N dǎ̀rì memme ke bo pitè Tináānsààti nti, kè tí w̄enné kètóté ti kó ticuuti.

²⁴ Di yému ke dò mbèè betí muceé mbè ̄ ncokù kòò máà weè péte tiyeti. Ncokùnè mesàà nképété tiyeti. ²⁵ Bèè dós kébeté muceé mbè ̄ ̄ keté kəm̀beu kè dè yóumu, kè bè m̄ake bè ci dè péu. Bè wanti kápété ketenkè kie nkó tiyeti nti, tii í mǎnnì, kè tĩnti wanti kápété keĩnkè kó tiyeti tii yó mbo sáà. ²⁶ Deè te kè n cokù ke yé m beti dè, n yí sǎntè ke puòti detetirè. ²⁷ N f̄ũ̀nko m máà ndi weti weti ke pĩ n kǎnti mesàà nke yĩ̀kù m bo nákémmè betòbè Kuyie nnáànti kè Kuyie nné n dootóo.

10

Di bá ndonnè Isidayeri kabe

¹ N kabe n yí dós di yè nti yembè do kérìmmè dikpáà cuokè kè diwetirì bè ni, kè bèe sénté dām̄èrì tipèntì kou. ² Ti bo na ke dǎ̀ bè ̄nné batémmú diwetirì mieke nè dām̄èrì mieke, bè yie mmèè kpéi nke tũ M̄ȳiisi. ³ Kè bèe di bəm̀əu mudii mùù duòni keĩnkè, ⁴ kèyà bəm̀əu Kuyie mbè duós mmèè nie, mèè yìèni dipèrì. Dè kó dipèrì do benkù Kirisi nwe. ⁵ Nè memme Kuyie nyí mp̄ensiri bəm̀abè be mieke kè bèe kú dikpáà mieke.

⁶ Dè dǎ̀ memme ke bo benke tímbe kè ti bá mbè dǎ̀nnè kéndós meyi nkó mudǎ̀rìmmù. ⁷ Di bá ntũ nyebòkè, be mieke bəm̀abè do dòmmè. Ti w̄arimu ke tú: Kè bèe di kèyà menaà nkéitè kénhau. ⁸ Di báá ndǎ̀uti dǎ̀utinè ditòbè, be mieke bəm̀abè do me ndǎ̀ kékù sik̄up̄ip̄isidè nè sik̄up̄isitaati (23000) diyie dimáà mieke. ⁹ Di bá nyĩnko Kuyie mmieke, bəm̀abè be mieke do me ndǎ̀ kè iwà̀k̄ee bè dǎ̀mmú kè bèe kú. ¹⁰ Di bá nséi nKuyie, be mieke bəm̀abè do me ndǎ̀ kè Kuyie ntǎnnì ku tǎnnì diì kòu kè dii bè kùo.

¹¹ Dè mè dǎ̀ kè bè ti w̄ari ke bo benke tímbe yem̄̀rè sonye yie nkabe. ¹² Kè dè tũ ndò mmemme, wèè yèmmè dò nhò còm̄mú wè nyé kòò báá do. ¹³ M̄ebennimè mamè í di tuàkùnì betòbè í yémè. Kuyie mbéi nti kù ti dǎ̀rìmmu, kù í yóó yóu kè m̄ebennimèe p̄èetè di w̄erimú kè mè di tuàkenì kuù yé kù yóó yimè ké di mè na kèyè.

¹⁴ N kabe n di náammu, bá ntũnnè yebòkè. ¹⁵ N di náannè ke dǎ̀nnè benitìbè bèè cii bəm̀be. Wénténè di mómm̄əm̀be n di náá nti. ¹⁶ Ti ̄ s̄ante Kuyie nkèyà f̄èè bòòfè feè benkù ti w̄emmè Kuyie nkó mesàà nti pètémè nè Kirisi kó mukũ̀ mmieke. Ti w̄erì diì mǎnnì p̄èè ke cáá ndè benkù ti w̄erimè mme Kirisi kó tikǎnti mieke. ¹⁷ Ti ̄ nyóó w̄erì p̄èè kòò w̄erim̄u, dè me ndò nè Kirisi kabe, bá kè ti sũ,

ti wē nhoniti omáà ndi. ¹⁸ Wénténè Isidayεεribe kó meborime, bèè càà nyiwūš bè feu i Kuyie mbè kù tàunèmu.

¹⁹ Dè í mē ndò nē imaa nyii fié yebòkè, imaa nyoo yebòkè dè í mǎke muwērímú mamù. ²⁰ N né dó ké di náké tí tú: Kè imaa mbè fié i Kuyie mbè tàunkonè Kuyie, mēé botí nku imaa mbè fié i yebòkè bè tàunkonèmè yebòkè. N né í dó òmòu di miéke ntaunè dibòò. ²¹ Di báá na kégà tí Yìè nkó febòòfè nē yebòkè kǎfe, di báá na kédí tí Yìè nkó mudii nē yebòkè kōmu. ²² Yàà di dó kéfí nti Yìè nkó kemieke nke? Di yèmmè dò ndii kpeñni kóo pēētáà?

Dèmarè í ci, demou dè né í dǎori mesàà

²³ Bèmbàbè di miéke tú: Dèmarè í ci! Mómumu, demou dè né í tí dǎori mesàà. Dèmarè í ci, demou dè né í tí teénnè Kuyie nkó kuce miéke. ²⁴ Òmòu bá nwanti omáà kó mmucóntimu, ò pètínke nwanti otòu bo cǎntemè mme.

²⁵ Di bo na kénkáà mbè fiiti ìi maa ndikàtùri kè di yèmmè bá ndi bekùnè. ²⁶ Tì wàrimu ke tú: Ketenkè nē dèè kó dimàà bo ke miéke, ti Yìè nweè dè te.

²⁷ Wèè í tú nKuyie nkòo di yu mudii kè di kòte, dí di bè di duó ndèè kó dimàà, di yèmmè bá ndi bekùnè. ²⁸ Kòò mǎu mē ndi náké ke tú: Bè feúté i n̄mmaa dibòò ndi. Di báá di, dè yàà bo kǎkénèmè wèè di náké. ²⁹ Dè í tú n yē dūi kó meyèmmè yó ndi bekùnè, wèè mē ndi náké ò kpéi nke.

Kè dè yèmmè òmòu bo yī otòu kpéi mbá nte kè n yóu n dó kédòò dè, ³⁰ kè n sǎnte Kuyie mmudii kpéi nke yo, nhòmòu báá na kè n sei.

³¹ Kè di yo nyoo di yǎ, di dǎori dèè kó dimàà dè ndéúkùnkò Kuyie nyètìri. ³² Di bá ndǎori dèmarè dèè bo b̄ nhotòu. Sifu yoo wèè í tú Sifu yoo Kirisi kou mǎu. ³³ M mómumu n yí wanti n kó kuyèñnaatí, n wanti betòbè kǎku nku, kè dè bo yie nkè bèè cooté.

11

¹ Ntūnne n kó meborime, kéndònnè m mómumu n tūnnemè Kirisi kōmē.

Onitipòkù nē onitidòu bè bo ndòmme bè báá ndii mǎnni Kuyie

² N di sǎnti di yémè n kpéi nyemòrè yemou nē di tūnnemè itié n di duó nyi.

³ N né dó di nyé tí tii tú tii: Kirisi wèè baké benitidaabè, kòo nitidòu baké onitipòkù, kè Kuyie mbaké Kirisi. ⁴ Dèè kpéi nte kòo nitidòu báá nyoo ò náà nKuyie náànti ke óké dèmarè ò sènkèri Kirisi nwe. ⁵ Kòo nitipòkù mē nyí kǎnké o yuu ò bàà ndii mǎnni yoo ò náà nKuyie nnáantì ò sènkèri o dǎu nwe dè í cáánnè ò bo kuómè meyubii. ⁶ Kòo nitipòkù í dó kénkǎnké o yuu wèè kuó, kè ifei mē nhò bonè ò bo kuómè wè nkǎnké o yuu. ⁷ Onitidòu í dò kénhóké dèmarè ke yé Kuyie nhò dǎòmè kòò bo nkù dònne mu ke kù déúkùnkò, ke dǎò onitipòkù kòò bo ndéúkùnkò o dǎu. ⁸ Kuyie nyí tùóté onitipòkù kó diwétìri ndi ke dǎònè onitidòu, kù tùóté onitidòu kperi ndi ke dǎònè onitipòkù. ⁹ Kuyie nyí dǎò onitidòu onitipòkù kpéi, kù dǎò onitipòkù nwe onitidòu kpéi. ¹⁰ Dèè te kòo nitipòkù dò nkénkǎnké o yuu, kè dèè benke Kuyie ntòrè ò yémme. ¹¹ Kuyie mborè onitidòu nē onitipòkù bè í cáá, ¹² kéndònnè onitipòkù yènnimè onitidòu borè, mēé botí nku onitipòkù pèimè onitidòu. Bedè kè bè boñni Kuyie mborè.

¹³ Dindi wúó nkè dè wenni onitipòkù bo mbáámmè Kuyie nke í kǎnké o yuu? ¹⁴ Tí kó meborime miéke dè dò nyifei nyi onitidòu yùti bo nhokùmè, ¹⁵ ke tú diyètìri onitipòkù yùti bo nhokùmè. Ke yé Kuyie nkuu tí nhò duómmè kè tí bo nhò kǎnké. ¹⁶ Kòò mǎu dó ké tí yete, wè nyé ke dò mmí nnè Kirisi kǎbe tòbè tí í mǎke dè kó meborime.

Kuyie nkó mudii*(Wénté Matie 26:26-29 nè Mariki 14:22-25 nè Duku 22:15-20)*

17 N dó ké di kpannèmu. Di tikú mɛ̀ɛ́ tímmɛ́ kɛ́ yo nKuyie nkó mudii, mɛ́ í di dɔ̀ari mesàà, mɛ́ pɛ̀tínke di caàrimu. 18 Bè n náké kɛ́ tú di ɔ̀ɔ́ tí n kɛ́ metotímɛ́ mbo di cuokè, kɛ́ n ti yie ndikéè. 19 Metotímɛ́ ɔ́ nwennimu m̀nni mari, kɛ́ bè bo bantɛ́nè bèè kéri kuce sààkù nè bèè yeté. 20 Di ɔ̀ɔ́ tí nkényo mmùù dii í tú Kuyie nkómu. 21 Di ɔ̀ɔ́ tí mbá wè kòò nyo nho kó mudii mmu, wèè kpa kòò kàri dikònni kɛ́ betàbè de ndi kɛ́ sànnè, kɛ́yà menaà nkémuó. 22 Di í m̀kɛ́ di cɛ́í di bo nyommɛ́ kɛ́ yò ndi naànaà? Yàà di sènkèri Kirisi kòbɛ́ t̀nni ndi, kɛ́ dó kɛ́fɛik̀unnè bèè kpa bɛ́ kperɛ́? Di dó n di náké ònti? Di dó n di sàntɛmaà? Bitù! M báá di sàntɛ.

23 Ntɛ́nɛ́ ti Yiè nni nnàké ì tié kɛ́ n yì ndi t̀uò: Bè yóó p̀í nkèè yènkè ti Yiè nYesu, kòò túóté p̀ɛ̀ɛ̀, 24 kɛ́m̀ɔ̀ Kuyie nkó mesàà nkòò wèrí kédúú nho tancòumbè kɛ́ d̀: We mp̀ɛ̀ɛ̀ wèè benkú kɛ́ dò m p̀ā n k̀nti di kpéí. Ǹdɔ̀arinè mie nke dennini n kpéí. 25 Kè bèɛ́ cááké kédèè kòò túóté fɛ̀bòòfɛ́ kɛ́ bè duó nke d̀: Fɛ́ mbòòfɛ́ fɛ̀ɛ́ benkú kɛ́ dò n ỳí mmɛ̀ɛ́ yó nte kɛ́ metaummɛ́ p̀ammɛ́ɛ́ d̀d̀. Ǹdɔ̀arinè mie nyem̀àrɛ́ yem̀au kɛ́ dennini n kpéí. 26 Di cáá ndii m̀nni de kóò p̀ɛ̀ɛ̀ kɛ́ yò nde kó fɛ̀bòòfɛ́, di náá nKirisi kú m̀mmɛ́ di kpéí. Di yó mme nh̄ò kòò yàa ẁɛ́tɛnni.

27 Deè kpéí nte wèè bo cááké ti Yiè nkòò p̀ɛ̀ɛ̀ kɛ́yà ò kó fɛ̀bòòfɛ́ kɛ́ í mannè, ò yeténɛ́ ti Yiè nkó tikònti nti nè ò ỳí. 28 Bá wè ò ní wénté omáà mesàà, kɛ́ né na kɛ́cááké ti Yiè nkòò p̀ɛ̀ɛ̀ kɛ́yà ò kó fɛ̀bòòfɛ́. 29 Kɛ́ yé wèè bo cááké de kóò p̀ɛ̀ɛ̀ kɛ́yà de kó fɛ̀bòòfɛ́, kɛ́ í bàtɛ́ ò ce nhomáà ndi Kuyie nkó tibeénti. 30 Deè kpéí nte kɛ́ bemùambe s̀ú di cuokè nè tih̀ùti, kɛ́ bes̀ükùbè ku. 31 Kè ti bekùnè timáá, Kuyie mbáá ti bekénè. 32 Kuyie nh̄ò ti bekénè kɛ́ ti tié, dè bo yíèmmɛ́ mme kɛ́ kù báá ti ẁnnénè kutenkù kòbɛ́ kékpetinnè.

33 N kòbɛ́ kɛ́ di ní tí nke bo di Kuyie nkó mudii, m̀baanè ditàbè. 34 Kè dikònni ní bo wè wèè diní ò c̀fɛ̀tè kɛ́ di ní báá tí kénce nKuyie nkó tibeénti. Kè n k̀toò dii yie m bo t̀ntɛ́ tii kpaá.

12**Muyaánsààmù kó mutòmmù**

1 N kòbɛ́ n dó di bantému Muyaánsààmù p̀ā yèè p̀ārè benitibè.

2 Di yému kɛ́ dò ndi mu ndo í t̀ú ndii m̀nni Kuyie kɛ́ yebòkè yèè di ỳnti kɛ́ di feu sitenkaani s̀ii í nò nke náá. 3 Kè Muyaánsààmù bonè onitì ò báá na késáá nYesu, kòò m̀u yì Yesu tú ò Yiè ndè bonni Muyaánsààmù mborè nde.

4 Muyaánsààmù bo mumáà ndi, kɛ́ mu p̀ārè s̀ú mù mp̀ā nyè. 5 Kuyie ntòmmù s̀umu kɛ́ tú Kuyie nkumáà kó mutòmmù. 6 Ti bo mp̀í mmèè botí Kuyie ntòmmù m̀è s̀umu Kuyie nkumáà kuù né m̀è nti benkú. 7 Kè Muyaánsààmù p̀ā wè dii p̀ānni ò ntú tim̀u kó mesàà. 8 Muyaánsààmù ɔ̀ɔ́ p̀āmu òm̀u mecii nkó tináànti, kɛ́p̀ā ot̀u m̀eyí́tímɛ́ kpɛ́ti, 9 kɛ́p̀ā ot̀u metákùmè, kɛ́p̀ā ot̀u kòò mmièk̀unko bemùambe, 10 kɛ́p̀ā ot̀u kòò ndɔ̀ari tidietì, kɛ́p̀ā ot̀u kòò nnáá nKuyie mp̀āǹáànti, kɛ́p̀ā ot̀u kòò nnò nke baàti Muyaánsààmù kpɛ́ti nè yebòkè kpɛ́ti, kɛ́p̀ā ot̀u kòò nnáá tináànc̀anti, kɛ́p̀ā ot̀u kòò nnò kɛ́ ti t̀uonko. 11 Dem̀u m̀emme Muyaánsààmù kó mutòmmù mmu muù p̀ā nyep̀ārè kè yè c̀áá nc̀áá mmù dó m̀èè botí.

Onitì omáà itùòti péu

12 Onitì bo omáà ndi ke mæke itùòti péu, Kirisi kabe kperε me ndò, kè bè sū ke né wē. 13 Timou tinti Sifube nè bèè í tú Sifube, tidaati nè bèè í tú tidaati, Muyaánsààmù mmuù ti taunnè Kirisi bè ti ànné dii mǎnni bàtémù ke pí mmutǒmmú timou ti mieke.

14 Kutùòti kumáà kuù í tú onitì, ì sūmu. 15 Kè tenaàcètè yete ke yī tē í tú tenòtè, tē í taunnè tikǒnti. Tè báá na, tè baa tú tikǒnti nti. 16 Kè ditoò yī di í tú fenǎnfē, di í taunnè tikǒnti. Di báá na, di baa tú tikǒnti nti. 17 Kè tikǒnti timou do ntú fenǎnfē nfe kè ditoò í bo ti yīme kényo? Kè ti me ndo tú ditoò ndi kè dihǎnni í bo ti yīme kényo kunóú. 18 Deè te kè Kuyie nhǎnné itùòti onitì kunku Kuyie nkù dó mèè botí. 19 Kutùòti kumáà báá na kéntú onitì. 20 Itùòti péu ìi wēnné ke tú onitì.

21 Fenǎnfē báá na kénáké tenòtè ke dò: M bo na m máà, bá kàa í bo. Diyuu me mbáà na kénáké sinaàcèi ke dò: M bo na m máà bá kè di í bo. 22 Onitì kǎnti kperε deè kēñni, deè kó mutǒmmú pētínke de. 23 Onitì kperε deè í dò nkéyà, ti de nyári ke de daati tiyààti. 24 Kè itùòti tēi bo ti í sǎri ì, Kuyie nhǎnné bá kuù tùòti nè ku tǒmmú mmu, kè tikǒnti kperε ti sǎri de kó mutǒmmú pēēté itùòti tēi kǒmu. 25 Kutùòti kumáà báá na kēpí mmutǒmmú imou ì dò nkénteenné itòbè mbe. 26 Kè kutùòti kumáà fēūrì, itei ò nfēūrìmu, kè de kù naati, de nnaati itei.

27 Dimou di tú Kirisi kó tikǒnti nti, bá wè kòò tu kutùòti. 28 Mēè botí nku Kuyie nhǎnnémè Kirisi kabe mieke, meketimè Yesu tǒrè, medérímè bèè náà nKuyie mpānāahti. Metāámmè bèè tiè mbenitibè Kuyie nnāahti, de kó difǎnkúò bèè dǎòri tidietì nè bèè miékunko bεmuǎmbe nè bèè teénné betòbè nè bèè baké nè bèè náà ntināaħcanti. 29 Bεmou beè í tú Yesu tǒrè, bεmou beè í tú bèè náà Kuyie mpānāahti, bεmou beè í tiè mbenitibè Kuyie nnāahti, bεmou beè í dǎòri tidietì. 30 Bεmou beè í miékunko bεmuǎmbe, bεmou beè í náà ntināaħcanti, bεmou beè í tuǒnko tināaħcanti. 31 Tú nɔwammúnè yepārè yēè pēēté yeteyè.

M bo di benke deè pēēté demou.

13

Medókkùmè

1 Bá kè n nò nke náà nyibotí imou kó tināahti nè Kuyie ntǒrè kpeti, ke né í mæke medókkùmè, n dò nkubaricírìkù nku bè bie nkù yoo kukànkànkù. 2 Bá kè Kuyie nni mpā kè n nò ke náà ku pānāahti, ke yé deè sǎri, ke yé mecii mmemou, ke tá Kuyie nkè m béi nyetārè fūte, kè n né í mæke medókkùmè n tú detetirè nde.

3 Bá kè n totí n kperε demou beçiribè, ke duò m máà kè bè n cǒu, kè n yí mæke medókkùmè n tú detetirè nde. 4 Medókkùmè yiè nhǒ mmimmu, ke niti, wè í èènné betòbè, wè í mæke tipàti, wè í mæke tefentè. 5 Medókkùmè yiè nyí dǎòri deè í wenni, ò í wanti omáà kó mucǒntimu, ò í mæke kemieke, ò òò í nhu tināahti. 6 Deè òò í nnaati medókkùmè yiè otòu dǎò dii mǎnni meyei, de òò nhò naati otòu dǎò dii mǎnni ndi mesàà. 7 Medókkùmè yiè nhǒò cǎémmu, kéntá, kémbaa, kémmi ndemou mieke.

8 Kuyie mpānāahti náamù yó deemu, kè tināaħcanti deè, kè meyiētímè deè, medókkùmè me nyí yó deè bitì. 9 Yíe nti yé Kuyie nnāahti dikéè ndi, ke ti náà ndikéè. 10 Deè í kǔmmú de bo tuǎkení dii mǎnni kè deè kǔmmú kè deè pēētému.

²³ Kè Kirisi kòbe tì nke nàá ntínáàncàntì bəm̀əu, kè b̀ewəd̀əumpàmb̀è yoo bèè í t̀ú nKuyie nkè bè d̀è bo, bè b́áá yí di wáátáá? ²⁴ Bəm̀əu kè bè m̀e nnáá nKuyie mpáánáàntì, kòo wəd̀əumpànwè yoo wèè í t̀ú nKuyie nkòò d̀è bo, kè kèè bè náá ntì, tì bo ò teennè kòo banté o yéi. ²⁵ Kòo yèmmè kpèti t̀ì s̀òri kè t̀ì feité, kòo s̀innè kébánté Kuyie nkébanté Kuyie mmènke bomè di cuokè.

Di bo nd̀əorimè kè dik̀ənk̀əðnnì bá mbo

²⁶ N kòbe kè di ní t̀ì nke bo bánté nKuyie, bá wè wèè d̀əò Kuyie nhò duò nti. Kè yie ndèntè f̀eyènf̀è, otòu duò nyitié, kòo t̀ouu náké Kuyie mpáánáàntì, kòo t̀ouu b́éi ntínáàncàntì, kòo t̀ouu t̀ì t̀uò, kè d̀èe teennè Kirisi kòbe kè bèe kpenke. ²⁷ Kè di ní náá ntínáàncàntì, benitìbè b́áá p̀èèté b̀èd̀ébé yoo b̀ètáàti, kénfeinko b̀ètə̀b̀è, kòò m̀əu t̀ì t̀uònkò. ²⁸ Kòò m̀əu í bo wèè bo tì t̀uò, á ncíéké Kuyie ncíètè miéke, kénnáá nhamáà nè Kuyie. ²⁹ Bèè náá Kuyie mpáánáàntì bè mbo b̀èd̀ébé yoo b̀ètáàti kénnáá nke feinko b̀ètə̀b̀è, kè b̀ètə̀b̀è t̀ì wèi ke bo yà t̀ì bo ntú Kuyie nkpeti. ³⁰ Kàa nàá, nkè Kuyie mbenke otòu t̀imatì, á c̀íéké kòò feí. ³¹ Di bo na kénnáá nKuyie mpáánáàntì ke feinko ditə̀b̀è, kè d̀èe yie nkè di yíé benitìbè mecìi kèe yáúk̀unnè b̀e k̀òntì. ³² Wèè nàá nKuyie mpáánáàntì ò d̀ò nkénnəmmu ke p̀ií nhomáá. ³³ Kuyie nyí t̀ú dik̀ənk̀əðnnì k̀əku, k̀ú t̀ú diwèi k̀əku nku.

³⁴ Kénd̀ənnè d̀è d̀əmmè Kirisi kòbe t̀ìrè yeməu, n d̀ó d̀è m̀m̀e ndo ndi c̀ie. Benitipòbè ní ncíéké Kirisi kòbe t̀ìrè miéke, ke yé ikuó t̀úmè bè ñyòd̀mu. ³⁵ Kòo nitipòk̀ú m̀e ndó k̀ébeke t̀imatì nti, wèe beke o d̀əu t̀ecíètè, d̀è í wenni onitipòk̀ú bo nnáámmè Kirisi kòbe t̀inni miéke.

³⁶ Kè di d̀ó k̀éyete d̀e k̀ó tináàntì, Tináànsààti í yènnì d̀i borè, bè t̀ì ndi nàkému. ³⁷ Kòò m̀əu yèmmè d̀ò nhò t̀ú Kuyie mpáánáàntì náàntò yoo ò m̀əke Kuyie nkó dipánnè mari, wè nyé ke d̀ò n di wári t̀ì t̀ú t̀ì Yíè nkó ditannùu ndi. ³⁸ Kòò m̀əu yete d̀e k̀ó tináàntì, t̀ì m̀únke ò yetemú.

³⁹ N kòbe nwaànnè di bo nnáámmè Kuyie mpáánáàntì, kòò m̀əu d̀ó k̀ébéi ntínáàncàntì, di b́áá ò bàa. ⁴⁰ Dí nd̀əori deməu kè d̀è wenni bá dik̀ənk̀əðnnì bá mbo.

15

Yesu kumè ke yánté

¹ N kòbe n d̀ó k̀é di dente Tináànsààti n di nàké t̀inti, kè di t̀ì yie nke t̀ì p̀i tei tei. ² Kè di kpaá t̀ú nti n di nàké m̀èè botí Kuyie mbo di d̀eeté, ke m̀eè d̀əke di yie ntì, di t̀ì yie ndetètìrè nde.

³ N kèè t̀ì, n t̀ì ndi nàké, t̀ì t̀ú Kirisi ku t̀ì yei nkpréi, kénd̀ənnè t̀ì wárimè nè dim̀ənnì. ⁴ Kè bèè ò k̀unnè kòo yánté diyíè táánni yíè, kénd̀ənnè t̀ì wárimè, ⁵ k̀ébenke omáá Píeri, d̀e k̀ó dif̀ənk̀úó k̀ébenke omáá o tancóumbè t̀epiítè nè b̀èd̀ébé, ⁶ k̀éwète k̀ébenke omáá o kòbe dim̀ənnì dimáá miéke, bè bo mp̀èèté sik̀əusínúmmú (500). Bəm̀əbè kúmu kè besúk̀ubè kpaá f̀òu. ⁷ Kòo wète k̀eyíé k̀ébenke omáá Isaku nè Yesu t̀ìrè yeməu.

⁸ D̀e k̀ó dif̀ənk̀úó kòo dente kè m benke omáá, mí nwèè do í m̀ənnè. ⁹ Míi tu Yesu t̀ìrè kóo sánp̀òu, n do í m̀ənnè bè nni ntú Yesu t̀ònni, ke yé n f̀éúmmè Kirisi kòbe. ¹⁰ Nè Kuyie nkó mesàá nkpréi nkè ñ tu n t̀ú wè, k̀ú n d̀òò m̀èè sàá nyí yè d̀etètìrè. Ke yé m p̀immè mutòmmú ke p̀èèté Yesu t̀ìrè t̀eyè yeməu, m̀ií í p̀i nde k̀ó mutòmmú m máá, Kuyie nkó mesàá m̀èè m bonè. ¹¹ Míi nnè Yesu t̀ìrè t̀eyè t̀ì wè nke náá Tináànsààti t̀imáá ndi kè di t̀ì nyie.

Ti yóó yántémè

12 Ti di nàké ti kó diyuu tú: Kirisi ku ke yànté. Dè dòmme kè bèmabè di miéke tú becíribè í yóó yánté? 13 Kè mukúkéyántímù í bo Kirisi na bá nku ke yánté. 14 Kè Kirisi do í ku ke yánté ti náá nti na ntú detetirè nde, kè di ti tá detetirè. 15 Kè becíribè í yóó yánté tínti Yesu tṣrè ti na ntú siyáábísi yembè mbe, ke yé ti tímè Kuyie nduó nkè Kirisi yánté. 16 M bo yíe kébéi nke dṣ kè becíribè í yóó yánté, Kirisi tū mmúnke í yánté. 17 Kè Kirisi ku ke í yánté di yie nti tú detetirè nde, kè di kpaá di yei mmiéke. 18 Kè Kirisi kabe bèè ku kè bè feti. 19 Kè ti do mbaa Kirisi bo ti duómmè ketenkè kie nkperè nde, tū na ntú besénnibè kètibè.

20 Kirisi weè tú oketiweè ke yánté, kè dè bo yie nkè bèè kú kè bèè yánté. 21 Ke yé oniti omáà weè temè kè mukúũ ntanni, mēè botí nku oniti omáà yó ntemè kè becíribèe yánté, 22 kéndònnè Adammu kúmè kè benitibè bémou kṣ, mmēè botí nku Kirisi yántémè bémou kè bè yóó yánté. 23 Bá wè nè o fiè mme, Kirisi weè tú oketiweè wèè ku ke yánté, ò bo wētēni dii yiè kéduo nkòo kabee yánté. 24 Kirisi bo na dii mōnni bekperibè bémou, bediebè bémou nè yebokè yemou, kéwēte kéduó ntikpàti o cice Kuyie, kè kutenkūu deè. 25 Ke yé Kirisi weè yó ntúmè okpàati ke kémmúnè Kuyie m bo ò duómmè o kprantídētābè kòo bè cùuti. 26 O kprantídētāu sōnwe ò yóó na wè tu mukúũ. 27 Ti wàrimu ke tú: Kuyie nhò baá ndemou, bè né í yē nhò baké nè Kuyie nkùù ò baá ndemou. 28 Demou dè bo bóútè dii mōnni Kirisi, o mómumuò nhò bo bóútè Kuyie nkùù ò duó ntikpàti. De mōnni kè Kuyie nkuu mbaké demou, demou páíi.

29 N yo kè bè tu, di miéke bèmabè duó nkè bè bè ànné bàtémùu be kabè bèè ku be kpéi. Kè mukúkéyántímù í bo, de kóo bàtémùu tukúnè ba? 30 Ti mómumbe ba nte kè ti káari mukúũ nyemàrè yemou? 31 N kabè, n káari mukúũ nyewe yemou ndi, kè dè n naati nè dindi ti wēm̄mè ti Yiè nYesu Kirisi miéke. 32 Ketenkè kie nkó ticuuti kpéi nke m manèmè yekpamaà Efeesi èi miékaà? Kè becíribè í yóó yánté, tōntinè dikotinùu marí tí nyo nke yè, nke yé ti naa yóó kúmèmu.

33 Nyénè ke dò nkàa neitinè wèè borime í wenni a kṣme ṣṣ s̄intemu. 34 Daatenè ke yóu meyei nkéndōari mesàà, bèmabè di miéke keté ke í yé Kuyie, m bēi nti kè ifei ìi bo di pī.

Ti yóó yánténè tìi kònti

35 Kè dè yèmmè òmou bo yí becíribè yóó yánté ṣmme botí? Bè yó mmàke ònti kònti? 36 De yiè ntú kuyènkù nku, ò í yé ke dò, nkàa buotí ditebii di ṣṣ kúmu kè mutie né na kékótáà? 37 Bè ṣṣ í mbuotí kuye, bè ṣṣ buotí medibii mme yoo ditebii marí, bè me nhṣ ntidibotí timou. 38 Kuyie nkuu duò bá tìi diiti tí kó kubotí, bá mùu tie mu botí.

39 Benitibè nè iwūṣ nè tiwanwanti nè sinṣṣ dè í wē ntikònti.

40 Keĩnkè kperè nè ketenkè kperè dè í wē ntikònti, demou dè wennimu kè de wenniku né cáá. 41 Kè keĩnkè kperè wētè ke cáá, diyèi nè otánkù dè wenniku í wē, siwáà me nyí wē nkuwenniku.

42 Mēè botí nku, bè kúnne oniti nè tìi kònti ṣṣ pāākemu, ò yóó yánténè tìi me nyí yóó kú. 43 Bè ṣ nkūri oniti kòò í wenni, ke bo yánté ke ñwenni, ké nhò kūri kòo kpa muwērimú ke bo yánté ké mmù mōke mediè. 44 Bè kúnne tìi kònti do mōke ketenkè kó mufòmmu mmu, tìi yóó yánté kè tìi yó mmàke keĩnkè kṣmu. Kè ketenkè kó mufòmmu bo, keĩnkè kṣmu múnke bomu. 45 Oniti kètiwè Adammu do mōke ketenkè kó mmufòmmu mmu, kè Adammu sōnwe Kirisi tú muyaá ke

duò mufòmmu. ⁴⁶ Ketenkè kó mufòmmu muù 55 keté, kè keĩnkè kōmu ntũnní, dè báá na kéceete. ⁴⁷ Kuyie ndòò Adammu kètiwè nè mutáá mmu, kè Adammu dérinwè Kirisi cùténí keĩnkè. ⁴⁸ Bèè tú Adammu kètiwè kòbe, bè màke ketenkè kó mufòmmu mmu kè Adammu wèè cùténí keĩnkè kòo duò nkeĩnkè kó mufòmmu bèè tú o kòbe. ⁴⁹ Di mmònni tí dònne Adammu bè dònne wèwè mutáá, nkè de mònni kpaani kè ti bo dontenè wèè cùténí keĩnkè.

⁵⁰ N kòbe ntenè n dó ké di náké tí, ketenkè kó tikònti tii í tati Kuyie nkpaàtiyuu miéke, ke yé tii kònti yóo pāake tí báá na kémbò sáá.

⁵¹ Ntenè disòri kpeti n dó ke di náké tí: Ti í yóo kú timòu dàke, ti yoo ceetemu. ⁵² Kutenkù deèmu kó teheutè bo kuò ndii mònni, kè ti ceetemu mecāā nfenònfè kòò kāmii tēmè, kè becírbèe yánté kè ti mmàke tikònti tii yó nfoù sáá. ⁵³ Tikònti tii pāakù kè tii naá ntii í yóo pāake, kè tii kō nkè tii naá ntii yó mbo sáá. ⁵⁴ Tikònti tii pāakù tí bo naá ndii mònni tí í yóo pāake, tii kō nkè tii naá ntii yó mbo sáá, de mònni kè dèe dàò tí wārimè ke tú: Ò na mukũ.

⁵⁵ Mukũ nyé a nakùmè kòte kè?

Yé a kpānni kòte kè?

⁵⁶ Mukũ nkó dikpānni tu meyei mme, kè meyei nkó muwērimú tú ikuó. ⁵⁷ Ti sánti Kuyie nkùù tí duò mmuwērimú nè ti Yiè nYesu Kirisi borè.

⁵⁸ Kè dè dò memme, n kòbe nfiíkùnè tei tei, kè di kònti ñyau, kè di pī nti Yiè nkó mutōmmú kè dè kèri de ìikè, kényé ke dò ndi pī mùù tōmmú tí Yiè nkpeí mmú í yè detetirè.

16

Bè pā yèè pāre Kirisi kòbe bèè bo Sedisademmu

¹ Dèè tu yepāre bè pā nyé Sedisademmu kòbe, ntenè n tiè nti Kirisi kòbe bèè bo Kadasi. Di dò nkè tí ntũnne. ² Bá tèè omputè bá wè ò níí deite ò dó képā kè dè mmamè kéduú nho cītètè, ke báá mbaa m bo tuòkoomè kè di né cuó yepāre. ³ M bo tuòkoo dii mònni m bo wāri yepáte kéduú ndi tātātè bè kè bèe kòtenè de kó yepāre Sedisademmu. ⁴ Kè dè me ndò n kòtemu, bè n neinè.

Pòri kó ice

⁵ N yó nkòroo di cie kényè Maseduanni nwe, n dò nkè ke nyè. ⁶ Kè dè yèmmè m bo mònte di cie kédeè diyōō, kè di n teennè kè n na kékote n dò nkékote kè. ⁷ N yí dó ké di yà máá képèēté, n dó tí mbo kémmòntemu kè nsà kè Kuyie ndó.

⁸ N né yó nkpaá die nde Efeesi kètuokenè Pāntikoti. ⁹ Kuyie nkpetému kuce kè m bo pī mmutōmmú die mbá n kpantídèntòbè me nsūmè.

¹⁰ Kè Timòntee tūòkoo di ò còuté kòo yèmmè báá caàrè, ke yé ò pīmmè Kuyie nkó mutōmmú mmu ke n dònne. ¹¹ Òmòu báá ò sènkèri, di ò teennè kòo wēténinè diwèi, nhò bàamu nè o kòbe bèè ò cie.

¹² N yáukùnkomu tí kou Apodoosi kònti ke tú wèe neinè betòbè kékòtoo, kòò tu o yèmmè í yie, kè mè yie ndii mònni ò bo kòtoo.

Pòri bè náké tí mešamme ke bè cau

¹³ Ndade, kè di tákumè ñfiíkú kè dí mmàke dikōmbùò kénkpeñni Kuyie nkó kuce miéke. ¹⁴ Di dōri dè demòu di ndè dōòri nè medókumè.

¹⁵ Nyénè Setifannaasi nè o cītètè kòbe kpéi, mbèè keté ke còuté Kirisi Akayii tempè mmieke ke duò mbemáá Kirisi kó mutōmmú, ke teennè Kirisi kòbe.

¹⁶ Ndénè de kó benitibè boti nè bèè kó dimáá bè wéñnè ke pī mmutōmmú.

¹⁷ Dè n naatimu ke yé m mu nyí kàtoomè kè Setifannaasi nè Fòritinnatuusi nè Akayikuusi kè bè kàtení ke n teennè. ¹⁸ Ke yáúkùnnè n kònti bè yáúkùnnè mètè botí di kpeti. Nsántínè de kó benitibè botí.

¹⁹ Kirisi kòbè bèè bo Asii bè di dɔunko kè Akidaasi nè Piriisiidi nè Kirisi kòbè bèè tiku be cīētè kè bè di dɔunko nè ti Yiè nkó metaummè mieke. ²⁰ Kirisi kòbè bèè bo die mbeməu bè di dɔunko.

Ñdóunnè ditəbè nè diwèi.

²¹ Mí mPəori mŭi wări mudəummu muu nnè n nùtè.

²² Kòo məu í dó ti Yiè, Kuyie nhò cəɔ. Maranata - Ti Yiè, nwētəní!

²³ Ti Yiè nYesu kó mesàà ní ndi bonè.

²⁴ N di dómú diməu nè Yesu Kirisi kó metaummè mieke.

Pɔ̄ari wàri d̀i pátiri d̀eri Kirisi kɔ̄be bèè bo Kòdenti Di mpátiri tɔ̀ t̀i náànti

Pɔ̄ari wàri d̀i pátiri d̀eri Kòdenti kɔ̄be, k̀e ti di k̀aa nti bo yà Pɔ̄ari do bòòtɛnè mèè àarimè, Kòdenti kɔ̄be nè wenwe be kó metaummè do dòmmè. Kòdenti kɔ̄be do càarèmu Pɔ̄ari timòmmɔ̄nti bè í yiemmè ke dò mPɔ̄ari mènke tú Kuyie nkóo t̀nti. K̀e Pɔ̄ari bè wàri ke bo bè benke ò tumè Kuyie nkóo t̀nti. Mukàmmù níímmù mièke k̀e Pɔ̄ari nyáúkunko Kòdenti kɔ̄be k̀nti ke tú bè nniiti.

Di mpátiri náànti duó ke dòmmè

1. Pɔ̄ari do bòòtɛnè mèè àarimè Kòdenti 1-7
2. Pɔ̄ari duóm̄mè k̀e bè pám̄mù idífí Sedisadèmmu eì kó beçiribè kpéí 8-9
3. Pɔ̄ari nakémè ò tú wè 10-13

Mudómmu

¹ Mí mPɔ̄ari Kuyie nkuù dó k̀e n naá nYesu Kirisi kó ditònni nè ti népo Timòntee, t̀i di wàri di mpátiri, díndi Kirisi kɔ̄be bɛm̄ou bèè bo Kòdenti nè Akayii om̄ou mièke. ² Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi bè di duó mmesàà nnè diwèi.

Kuyie nnàrikunkomè ti yèmmè

³ Tí sántí Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, ti cice wèè màke mesém̄mè ke nàrikunko ti yèmmè meborime mem̄ou mièke. ⁴ Ò nàrikunko ti yèmmè k̀e d̀e bo yie nkè ti na kénàrikunne bèè bo meyeñcaarimè mièke be k̄ome mme nè kù ti duó mmùù wèrímu. ⁵ Kéndònnè ti f̀èürimè Kirisi kpéí mmediè, mèè botí nku ò nàrikunkomè ti yèmmè mediè. ⁶ Tí f̀èürì k̀e d̀e bo nàrikunne di yèmmè mme, k̀e dí péte medeetimè. Kirisi nàrikunne ti yèmmè k̀e d̀e bo nàrikunne d̀i k̄ome, k̀e dí mmi ndi f̀èürì d̀i m̀nni ti f̀èürì mèè f̀èütímè. ⁷ Tí yé ke dò ndi ti wèñnè mèè botí ke f̀èürì, di yóo me nti wènnénè ti kó kuyèñnaatí mièke.

⁸ N kɔ̄be ti dó dí yíétému ti f̀èüté mèè botí Asii tempè mmièke, k̀e d̀e c̄íeke k̀e ti yònte, k̀e tí keté ke í nyé ke dò nti bo nfòu. ⁹ Tí mènke sòò í yé ke dò nti bo nfòu, ke bútínko kénkém̄mù Kuyie mmàà, kunku kùù ɔ̄ duó nkè beçiribèe yánté. ¹⁰ Kuù ti deeténè mukũũ, nke yóo nti deeri, ti ku mbúó, kuù yó nti deeri sàà. ¹¹ Ke yé di yóo nti wèñnèmè ke báá nKuyie, nkè kùu còutè di báammù k̀e ti d̀ò mesàà, nkè dí kù sante de kpéí.

Pɔ̄ari do dómè kékote Kòdenti kèwète kèyóu

¹² Nte d̀e ti naatinè ti: Tí yèmmè ti náammù ti borime wennimè k̀e ti dò mpáii kutenkù mièke, ke né d̄ake wenni di borè, d̀e í tú nè oniti kó meciì, ndè bonní Kuyie nkó mesàà mborè nde. ¹³ Tí di wāũ t̀i í c̄áánnè di kaà nti ke t̀i yo. Tí yèmmè dòmmè ti ti ndi wàri, k̀e n yé ke dò ndi bo t̀i k̀aa nkékeè tim̄ou páí. ¹⁴ Di yíétému bàmbà ndikéè t̀i t̀i Yiè nYesu Kirisi yóo wètenimè k̀e di yèmmè ti narikunè ti k̄ome di naatinèmè.

¹⁵ Nè de kó kuyèñnaatí kpéí nke n do dómè kékete kékote di cie, kèyíe kénàrikunne di yèmmè, ¹⁶ kèpèètè kékote Maseduonni kénwètinì k̀e dí n teennè k̀e n kote Sudee. ¹⁷ N do tú d̀i m̀nni m bo k̄otoo ke wántimáá? N do s̄ánté

kénnáá m máà? Ke níí bo yí ɛɛ kɛwɛtɛ ke dɔ́ áà? ¹⁸ Kuyie nyému n do í soúmmè, n nò í bo yèdɛɛ. ¹⁹ Timɔntee nè Sidifɛɛ nè mí mmómumu, ti di nàké Kuyie mBire dɛɛ kpéí, nYesu Kirisi ɔ́ɔ́ í nyí ɛɛ, kɛwɛtɛ ke dɔ́ áà. ²⁰ Yesu Kirisi kotenimè dɛɛ benkú ke dɔ́ nKuyie ɔ́ɔ́ í mbéi nkéceete. Dɛɛ te kè ti ɔ́ɔ́ yí nè Yesu yètiri: Kè dè mme ndò. Kédéúkúnne Kuyie nyètiri. ²¹ Kuyie nkumómmonku kuú ti tãátè timou nè dínni, ke ti kpénkúnne Kirisi kó metaummè mieke. ²² Kuú ti cànnè ke ti duó mYuaánsàámù mùù benkú kù ti baanè mèè sàà.

²³ Kè n soúmmu Kuyie nni nkuò! N yí dɔ́ kɛcaàrè di yèmmè dɛɛ te kè n yí wètòo di cie Kòdenti. ²⁴ N yí dɔ́ kɛ di náké nè muwɛrímú di dɔ́ nkéntū mmèè botí Kirisi. Di kpenkemu kè n dɔ́ kénáríkúnne di yèmmè.

2

¹ Dɛɛ te kè n tãátè ke í dɔ́ kɛwɛtòo di cie kɛyí kɛcaàrè di yèmmè. ² M me nwúómmè dímbɛ kè n yèmmè naati, kè n cààrè di yèmmè, n yèmmè ténke nè nnaatinè òmbɛ? ³ Dɛɛ te kè n di wàri n sòò di wàri ti. N do í dɔ́ n kɔtoò kè n yèmmè caàrɛnè n na nwúó mbè kè mè naati. N yému ke dɔ́ nkè n yèmmè naati, di kɔmɛ múnke bo nnaati. ⁴ N sòò yó ndi wāū nè tinannietí nti nè meyeñcaàrimè, dɛ́ í dɔ́ n dɔ́ kɛcaàrè di yèmmè, n dɔ́ dí banté n di dɔ́ mèè botí nku.

Ti bo cɛ́mmè wèè dɔ́ meyi

⁵ Kòò mɔ̀u te kè n yèmmè cààrè, mī mǎá kɔmɛ í cààrè, timou ndi, yoo bèmabè di mieke kè n dɔ́ke báá dɛ sūy. ⁶ Kusúku di mieke ò cónné mèè cónnimè sánnèmu. ⁷ Di mmònni di dɔ́ nké ò cɛ́mmu kénáríkúnne o yèmmè kè mè dɔ́ke báá cààrè. ⁸ N di náámmu ke tú dɔ̀nè dɛmarè kòò banté di ò dómè. ⁹ Dɛɛ te kè n di wàri dipátiri ke bo di yááké kɛyá kè di yíé n kó itié nyimou. ¹⁰ Kè di ò cɛ́ nho yei, m múnke ò cɛ́mmu. N dɔ́ nkécté nwè, nh ò cɛ́mmu di kó mesàà nkpréí kè Kirisi yé. ¹¹ Dè bo yiennèmè kè dibòò báá pété mefiè nke yé di yémèmu dibòò yèmmè dómme.

¹² N tũdke diì mònni Todowaasi kè Kuyie nkpeté kuce kè m bo pí mmutómú. ¹³ N yí nyà n népo Titi kè n yèmmè caàrè kè m bè cau nképɛtè Maseduanni.

Fekperínafɛ kòbɛ

¹⁴ Kuyie nyètiri ndeu, kunku kùú ti tanné fekperínafɛ mieke, nè Yesu Kirisi kpéí. Kè ti dɔ́ tũdàári kufɔ̀ku kunatikù kou tipítì timou, ke bo nte kè benitibè banté Kirisi. ¹⁵ Kirisi ti dɔ́ tũdàári wèè fɔ̀ku naati wè nwe Kuyie nkpréí, bèè coorí nè bèè fieti kè bè bo nkú yo. ¹⁶ Kè ti tú bèè í coorí be borè kufɔ̀ku kùú kòú. Ke tú bèè coorí be borè kufɔ̀ku kùú duó mmufòmmu. We mbo na kɛpí nde kó mutómú? ¹⁷ Ti í dònne betòbè bèè dɔ́ Kuyie nnáànti kupotaá, tínti náá nKuyie nnáànti weti weti nwe, ke yé kuú ti tómme kè ti tú Kirisi kó betòmbè.

3

Metaummè pammè kó betòmbè dɔ́ nkéndòmmè

¹ Ti mè mbéi nti ti sánti timáà ndaà? Yáa ti dɔ́ nkénto yepáte nye yèè benkú ti tú bè, kéndònnè bèmabè dòòrimè? Yoo di ti duónni di kó yepáte? ² Diì tú yepáte yèè benkú ti tú bè, kè benitibè bo ndi wúó nkébanté ti pí mmùú tómú. ³ Dɛɛ benkú di túmè dipátiri Kirisi wàri di ke di nti duó ti di nàké diì mònni Kuyie nnáànti. De kó dipátiri í wàrinè mewāānie, di wàrinè Muyaánsàámù mmu, di í wàri titápíétì Ìnkè, di wàri menitiyèmmè mieke nke.

⁴ Ti náá mmie nke í yîèkù Kuyie mborè ti tá mèè kpéi nKirisí. ⁵ Ti í yè ntúí pĩ nde kó mutómmú nè ti kó muwérímú ti dǎori dèè kó dimàà bonní Kuyie mborè nde. ⁶ Ke yé kù ti duómme muwérímú kè ti náá mmetaummè pàmmè kó betómbè. De kó metaummè pàmmè í bonní ikuó ìì wàri i borè. Ikuó kǎumu kè Muyaánsààmù fòukùnkò.

⁷ Ikuó bè do wāù ì yetárè ìnkè ì do kǎumu. Nè memme ke nneínè Kuyie nkó kuwenniku diekù, bá kù me ntúmè kùù pènké, kè Mǎyiisi ìkè mpĩnti bá Isidayeeribe í nna ke bo nhò wùò. ⁸ Kè Kuyie nkó kuwenniku diekù do bonè ikuó ìì kǎù, kù bo mbonè Muyaánsààmù mùù duó mufòmmu kèpèèté kù do dòmmè. ⁹ Kè kuwenniku do bonè ikuó ìì kǎù, kù bo mbonè Muyaánsààmù mùù wénkùnkò benitibè kèpèèté kù do dòmmè. ¹⁰ Ti báá na kétútóté Kuyie nkó kuwenniku di mmònni kǎku kéhennèné kùù do pĩnti, di mmònni kǎku kù pèètému. ¹¹ Kè Kuyie nkó kuwenniku do bonè dèè í yóó mǎnte, kù bo mbonè dèè yó mbo sǎà kèpèèté kù do dòmmè.

¹² Ti me nyémè ke dò nkù í yóó deè, deè te kè ti náá nke í yîèkù. ¹³ Ti í dònnè Mǎyiisi wèè do ǎ kǎá nho ìkè kuyààkù bá Isidayeeribe í nyà Kuyie nkó kuwenniku dèè diì mǎnni. ¹⁴ Memme kè de kó kuyààkù kpáá kǎnké be yèmmè, kè bè kǎá mmetaummè kótímè kó dipátiri ke í banní. Kǎa í wènnénè Kirisí dè ǎ ì nda kǎáté. ¹⁵ Nè yienni ke dè baa kpáá ke bè kǎnké, kè bè kǎá mMǎyiisi kó yepáte ke í banní. ¹⁶ Onitì cǎuté diì mǎnni ndi Yesu, de kó kuyààkù ǎ kǎátémè. ¹⁷ Ke yé ti Yiè ntúmè Muyaánsààmù. Muyaánsààmù borè kunaatí de mbo. ¹⁸ Tínti bèè cǎuté Yesu, kè de kó kuyààkù kǎáté, ti mǎkemu Kuyie nkó kuwenniku kè kù ti ceeri kè ti naà nnè ti Yiè nyewe yemǎu duómè ke mǎori o kpèti. Ti Yiè nkó muyaá mmuù pĩ nde kó mutómmú.

4

Tìkpàtì tii bo tiyaamatì mieke

¹ Kuyie nkuù ti dǎò mesàà nke ti duó nku kó mutómmú, deè te kè ti mù pĩ nkè ti kǎnti í yárikú. ² Ti yóumu medǎòrimè disòri kǎme, ti dǎòrimè memǎu síemu, ti í cií nhòmǎu, ti í ceeri Kuyie nnáahtì. Ti náá ntimómmǎnti nti benitibè kè Kuyie nwúò, bèè dó timómmǎnti bè bo na kèbanté. ³ Bá kè Tináaànsààti ti náá nti kpáá ke sòù, ti sòùnè bèè fieti bèmbe. ⁴ Bè í yie nke yé kutenkù kuù nkóo kpààti dibòò bè yèikùnnemè ke bè diití bá bè í yau Tináaànsààti kó kuwenniku, Kirisí kǎku kùù ti benkú Kuyie ndómme. ⁵ Ti í náá nti mómmǎmbe kpéi, ti náá nYesu Kirisí kpéi nke, wèè tú ti Yiè, ti tú diì kó betómbè Kirisí kó metaummè mieke. ⁶ Kuyie nkùù yèi kuwennikuu míité dibiiinni mieke kuù míité ti yèmmè mieke, kè ti benke ku kpèti nè Kirisí borè.

⁷ Ti dònnè tiyaamatì nti kè dèmarè sààrè bo ti mieke, kè benitibè bo banté de kó muwérímú í túmè ti kǎmu kè Kuyie nkǎmu mmu. ⁸ Bè ti fèükomu bè me nyí ti na, ke ti àà iyîèke ti kǎnti me nyí yárike. ⁹ Bè ti fèükomu kè Kuyie nti bonè kè bè ti buò nkè ti iiti. ¹⁰ Kè bè ti wantinè mukúù mbè do mù wantinèmè Yesu, kè bè bo banté Kirisí fòùmè ti mieke, ¹¹ ke ti wantinè mukúù nsáà Yesu kpéi, kè bè bo banté Yesu fòùmè ti kó tikǎnti tii yóó kú ti mieke. ¹² Ti náá ntii náaànsààti kè di péu mufòmmu tii te kè bè dó ké ti kuò.

¹³ Ti wàrimu ke tú: N yiemmu deè te kè n náà. Ti múnke yiemmu deè te kè ti náá. ¹⁴ Ti yému ke dò nKuyie nkùù te kè ti Yiè nYesu yáhté kuù yó nte kè ti

yánté nè dínki kè ti wènnè kékote kэмbo ku borè. ¹⁵ Ti fěŭri dŭ kpéi nke kusŭkù di miéke bo pété Kuyie nkó mesàà kè ku kó yesàà ndòke deuke.

Tikònti tii yóó kú

¹⁶ Deè te kè ti kònti í yárikú, bá kè tikònti cŭtiri ti wèrè yie péumu muwèrimú yewe yemou. ¹⁷ Ti fěŭri sám̄p̄ nwe kè de kó mefěŭtímè yóó pèēté, deè ti tŭnni ke bo ti tanné Kuyie nkó tikpeti miéke tii deu ke í sénni ke yóó mbo sàà, ti pèētému ti mè nyo mmèè sémmè. ¹⁸ Ti í wanti ti nuò nwúó ndè, ti wanti ti í wúó ndè nde, onitì wùó ndè òs̄ í nhòte, ti í wúó ndè deè bo sàà.

5

¹ Ti yému ke dò nti kó tikònti tii ntú yefe nye kè ti bo ye miéke, kè yè ku dii yiè, Kuyie nti duómmu sicèkperí keŭnkè kumómm̄nku kù maà sì, sii yó mbo sàà. Sì í maánè sinitinòu. ² Deè te di mmònni kè ti fěŭri de kó yefe miéke ke dó Kuyie nti duó nkeŭnkè kó sicéŭ. ³ Ti me nyóó tamè de kó sicéŭ ti í yóó nfeío. ⁴ Ti m̄ke tii kònti ketenkè kie nti ti fěŭkomu, kè ti áari, ti me nyí dó ke kú kénkra tikònti, ti dó kèpété keŭnkè kpeti nti kè dèe yie nkè mufòmmuu maánko mukúú. ⁵ Kuyie nkuu dè dòò ti kpéi nke ti duó Muyaánsààmù mùù benkú kù ti baanèmè mesàà.

⁶ Ti kpaá bo dii mònni tikònti tii mmiéke ti í tókénè ti Yiè nciētè ti kōmbùòti me nyí duò. ⁷ Ti kéri nè metákùmè mme dè í tú ti dè wúó. ⁸ Ti kōmbùòti í duò, ti pètinke dó keyèmu ti nkònti miéke kékote ti Yiè mborè. ⁹ Deè te kè ti wanti kè ti ku yoo ti fòu Kuyie nti pénsiri. ¹⁰ Ke yé ti yóó cómmùme diyie mari Kirisi iikè kòo yietí bá wè dòòrimè do dòmmè, mesàà nyoo meyei nhò dòò mè ò kpaá fòu dii mònni.

Onitipànwè

¹¹ Ti dé ti Yiè nwe ke pí nho tōmmú, ke yūònni benitibè o borè. Kuyie nyému ti yèmmè, kè n yèmmè dò ndi múnke n yé. ¹² Ti í dó késante timáà, ti dó ké di náké ti náammè mme timómm̄nti kè di yèmmè nti naatinè, kè di níí na kéténnè bèè di náánnè sipòó bá dè í bonní be yèmmè miéke. ¹³ Kè ti wàáté, ti wàáté Kuyie nkpeí nke, kè ti yèmmè me nwenni mè wenni dŭ kpéi. ¹⁴ Kirisi kó medókùmè meè ti temù, kè ti yé ke dò nhonitì omáà kú dii mònni benitibè bemou kpéi, timou ti kumu. ¹⁵ Ò ku timou ti kpéi nke, ti ténke í te timáà, ti dò nkénfòu wèè kú ke yánté ti kpéi o kpéi nke.

¹⁶ Kè dè dò memme ti ténke í wúó nhòmou nè menitiyèmmè, ti me nténke í wúó nKirisi nè menitiyèmmè. ¹⁷ Kòò m̄ou taunnè Kirisi ò naá nhonitipànwè nwe kè dè kótírè demou pèēté, demou kè dè naá ndepànnè. ¹⁸ Demou Kuyie nkuu dè dòòri, kunku kùú ti taunnè kumáà nè Kirisi borè, ke ti duó mmutōmmú kè ti bo nyūònni benitibè ku borè kè bèe kù taunnè. ¹⁹ Kuyie ntaukonè kumáà benitibè nè Kirisi borè nde ke bè cŭnko be yei nke ti duó nde kó mutōmmú ke tú tí náké metaummè kpéi.

²⁰ Ti cómmú Kirisi kó difòtiri ndi ke di náánnè, Kuyie ndi náánnè ti nò miéke nke, ti di báámmu ke tú dí yie nke taunnè dimáà Kuyie. ²¹ Kirisi do í m̄ke meyei mmamè, kè Kuyie nhò toú nti kó meyei mmemou kè dè bo yie nkè kù ti saákũnne.

6

1 Tínti bèè wēñnè Kuyie nke pī nku tōmmú, ti di náámmu ke tú di báá yóu kè Kuyie ndi duó mmèè sàà nyè detetirè. 2 Ti wārimu ke tú:

N kēèmu a báammii dimònni sààri,
ke ì còuté, ke da teénnè,
n dó ke da deeté dìi mōnni.

Tóò, dimònni sààri tú dii. Yíe nwe Kuyie ndómè ké da deeté!

3 Ti í dó ti dōòrímèe bō nhòmòu, kè bèe wátí ti tōmmú. 4 Ti dó bèe bantému ti dōòrímè memòu miéke ti tùmè Kuyie nkó betōmbè. Deè te kè ti fēñri ke áari, kè ti yèmmè cààri, ke ti mi. 5 Kè bè ti puotì, ke ti kpetì, ke suku benitìbè kè be miéke ti peike, kè ti pī mutōnyonkumu, ke wenté inuo, ke wenté dikònni. 6 Kè Muyaásààmù ti teénnè kè ti borime wenni, ke ti yé Kuyie nnáaànti, ke mōke meminnímè, ke niti, ke dó titòbè mōmmu. 7 Ti náá nKuyie nnáaànti weti weti nwe kè Kuyie nwērímú ti bonè, ti kó tikpàrinenti tu ti bo dōòmè Kuyie ndómè. 8 Kè bié nti sántí, betòbè nti sáá, kè bié nti wátirì, kè betòbè náá nti kó mesàà nkpréi, ke ti wúó nsiyáábisi yembè kè ti né náá ntimómònti. 9 Ke dōari ke dō mbè í ti yé ke né ti yé, kè ti wúó mbèè yóó kú kè ti né fòu, ke ti kpetì, bè me nyí ti kòu. 10 Ke caàri ti yèmmè kè diwèl né ti bo sáá, ke ti wúó nyidawaá nkè ti né kparikùngo benitìbè péu, ke ti wúó mbèè í mōke dèmarè kè ti né mōke demòu.

11 Ti kòbe, Kòdenti kòbe ti í di sòñne timati, ti di dómù nè ti yèmmè memòu. 12 Ti di duómmu ti yèmmè, dìi í ti duó ndi kōme. 13 N di náánnè ke dō m bí nyí, ti duónnè di yèmmè ti di duómmè ti kōme.

Kuwenniku í wēñnè dibìnni

14 Di báá taunnè dimáá bèè í yé Kuyie. Dewennire í wēñnè desīnnè, kuwenniku í wēñnè dibìnni. 15 Kirisi í wēñnè dibòò, Kirisi kou í wēñnè wèè í tú Kirisi kou. 16 Bè í fiiku yebòkè Kuyie ncīètè. Ti tú Kuyie ncīètè nte kù bo tèe miéke, kéndònnè ti wārimè ke tu:

M bo mbo be cuokè ke be wēñné,
ke be te ke bè tu n kòbe.

17 Deè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú:

Yènnè be miéke kécánnè.

Di báá kááké dèè sī,

kè dèe yie nkè n di còuté,

18 ké n tú di cice, kè di tú m bí.

Mí nKuyie Mpakedaa mí me nyē.

7

1 N kòbe Kuyie nti dōunnè yèè nò kó dimáá tú yesààyè nye, yóunè kè ti menténè timáá dèè sīnkùngo tikònti nè meyèmmè, kèyètoo kéndò mpáí pái kéndé Kuyie.

Kòdenti kòbe cèètemè kè dè narike Pòari

2 N duónnè di yèmmè memòu, n yí cààrè òmòu dèmarè, n yí tannè òmòu tidawantì miéke, n yí ciitè òmòu ke di o kperè. 3 Dè í tú m béi memme ke di kprannè, n di nákému kè n tük n di duó n yèmmè memòu ke ti wēñné, ke yó nwè mmufòmumu miéke nè mukūū mmiekoo. 4 N di tá mediè mme kè n yèmmè di naatinè, kè m mōke dikòmòbùò kè diwèl m bo mesàà ndi kpréi bá nè ti me nfēñrímè.

5 N tūòke dìi mōnni Maseduanni ke máánè meháarímè tipfiti timòu, n yí nna ke om̀pè, kénharinè bié nke yīèkù betòbè. 6 Kuyie nkùù ɔ́ bántè wèè yèmmè

cààrè, kè kù m bántè kè Titii tuòkení. ⁷ Dè í tú dè n narike ò tùòkenímè mǎá kpréi, nè di sòò náríkùnne mèè botí o yèmmè ò n nakému di dómè kè n yà nè di yèmmè sòò cààrèmè nè di mǎke tii kǎnyauti n kpréi deè te kè diwèi dǎke m pī.

⁸ N sòò di wǎri dipátiri kécaàrè di yèmmè n yí dèmmu, bá kè ñ dèmmu de kó idebii í ɔɔte, ke yé di yèmmè cààrèmè dimònni sǎm̀pò nwe. ⁹ Dè n naatimu di m̀m̀ònni n di wǎrimè de kó dipátiri dè né í tú n yē ndi yèmmè cààrè mèè kpréi, de kó meyeñcaàrimè di tee mmèè kpréi nke kè di cèètè ke tǔnne Kuyie nkù dó ku kǎbe mmǎke meè yeñcaàrimè botí. N tǔ n yí di cààrè dèmarè. ¹⁰ Meyeñcaàrimè mèè tu Kuyie nkǎme mè teennè oniti nwe koò cèèri. De kó meyeñcaàrimè boti bè ɔɔ í ñdèmmu me kpréi. Kutenkù kuù nkó meyeñcaàrimè í ceeri oniti mè ò kòùmu. ¹¹ Wénténè kèyá de kó meyeñcaàrimè mièke Kuyie mpī mmùù tǔmmú, kè dè di yonke, kè di kǎmbùòtiti do, kè dí ndó kè n yà, kèitè kécómmú kédèite wèè dǎò meyi, ke benke ke dò ndi í ò kòrímú.

¹² N sòò í di wǎri dipátiri wèè dǎò meyi nhò kpréi nyoo ò cààrè wè kpréi. N di wǎri ke di bo dǎò kè dèe benke di ti dómè mme. ¹³ Di dǎò kè dè n narikemu, ke yíe ke n narike di sòò cǔutémè Titi kénáríkùnne o yèmmè. ¹⁴ N sòò di sǎntemu Titi borè ke sǎ nhò mu nyí kǎtoo, kòò kǎtoo ke sǎ ndè mènke me ndò. Nh ɔ ndi náá mómmuo nwe, kéndonnè n sòò sǎntemè Titi di borè kè di mènke de nyà. ¹⁵ Ò di dǎ mediè mme, ke í yīè ndi sòò ò cǔutémè kèyie nho tié nké nhò dé mediè. ¹⁶ N yèmmè di naatinèmu, n yí di yīèkù timatì mièke.

8

Maseduonni kǎbe kó yepǎrè

¹ N kǎbe n dó kè di náke Kuyie ndòò mèè sǎà mme Kirisi kǎbe tīrè yèè bo Maseduonni. ² Bá nè mefèùtímè me nti sǎnkémè mediè nè memme kè ti mmǎke diwèi mediè, ke pǎ mediè, bá nè ti me nciinnimè. ³ Kè tii ndó nè timáà ti bo pǎmè, kèpǎ kè dèe pèètè ti wèrimú. ⁴ Tii do yetíróo ke ti báá nke tú ti yóu kè ti múnke pǎ ti kperè Kirisi kǎbe bèè bo Sudee kó kutempè mmieke. ⁵ Tì do keté kédúo timáà ndi Kuyie nkéndonnè Kuyie ndómè, ke né ti duó timáà, ke pǎ kè dèe pèètè ti yèmmè do dò nti yóo pǎ kè dè mmamè. ⁶ Deè te kè ti bántè Titi ke tú wèe wètoo késɔtè kèyáúkùnne di kǎnti, kédèe mutǔmmú ò keté mù. ⁷ Dii tú beketibè demou de mièke, ke dó Kuyie mmediè, nke mǎke bèè nǎ nke náá Kuyie nnáahti, nè bèè nǎ nke ti tié nké di kǎnti yau, kè di ti dó mediè. Kè n yé ke dò ndi bo ntú beketibè bèè pǎa mbe mièke.

⁸ N yí yē ndi pǎ nè muwèrimú, n dó kè di náke betòbè pǎa mmèè botí nku, kè dèe yáúkùnne di kǎnti ke di benke di dómè Kuyie. ⁹ Di yému ti Yiè nYesu di dǎò mèè sǎà, wenwe wèè do tii okpǎàti ke yie nticiti ke di kparikùnne.

¹⁰ N di náá n yèmmè dòmmè mme, dè wennimu ke dò ndi sǔtè kèmpǎa, ke yé dii yàà yàmè de kó meyèmmè kékèté di bo pǎmè. ¹¹ Di keté de kó mutǔmmú nè tikǎnyauti nti, sǔténè kè mù dèè nè diwèi, kèmpǎa ndi bo na kèpǎmè. ¹² Kǎa pǎ nè a yèmmè memou, bá kè dè í dèu Kuyie nhɔɔ cǔutému, Kuyie nwéi a mǎke kè dè mǎmè mme.

¹³ Bè í yē ndi pǎ betòbè kèmǎnte di mómmuambe, be yē ndi totému. ¹⁴ Di mǎkemu yie, dí nteennè bèè kpa, kè bè naa mǎke kè di kpa bè di teennè. Bè de ntú di toté. ¹⁵ Kéndonnè ti wǎrimè ke tú: Wèè do ɔɔ kóu péu o kperè do ɔ í nsùò,

wèè kou sámpó
o kperε με ndo 55 í nhò dònté.

Pɔɔri tɔmmè Titi nè o népobè

¹⁶ Ti sántí Kuyie nkuù teennè Titi kòò di dó ti di dómè. ¹⁷ Ò yiemmu ke bo kɔtoo di cie, dè í tú ti ò nàkémè máá, ò do dómu o mómmuá ké di yà. ¹⁸ Ti ò neínneńko ti népo wèè nàá Tináańsààti kè Kirisi kɔbe bεmɔu ò sántí. ¹⁹ Kirisi kɔbe bεè ò tāāté kòò bo ti cie nkè ti kɔtenè yepārè Sedisadεmmu. Kè yεe déúkúnne Kuyie nyètiri ke benke ti dómè kénteennè títobè.

²⁰ N yí dó kéntɔ de kó idíífti dieyi m máá bè yàá bo n wátí mèè kpéí. ²¹ Ti í wanti dèè wenni Kuyie nyíiké máá, ti dó dèè wenni dènde Kuyie nnè benitibè ìikè.

²² Ti yíe ke tɔnko ti népo wè, ti ò yáákému kuce mɛpéu ke sɔ nho kònti yau, ke né dɔke yauke di mmònni ò tá mèè kpéí. ²³ Mí nnè Titi tɔ wε nke pí mmutɔmmú di kpéí, kè betobè, Kirisi kɔbe bεè bè tāāté, kè bè pí mmutɔmmú ke déúkúnko ti Yiè nYesu Kirisi yètiri. ²⁴ Benkenè be, di bè dómè, kè Kirisi kɔbe tɔrεε banté mùu te ke ti di sánti.

9

Kuyie nti pāa nkè ti bo mpāāmmu

¹ Dè ténke í békú n di wāri yepārè bè pāa nyè Kirisi kɔbe bèè bo Sudee ye kpéí. ² N yému di dómè ké bè teennè, ke di sante Maseduɔnni kɔbe borè, ke bè nàké ke tú nè yàkení nwe Akayii kɔbe dómè kápā. Di kó tikɔnyauti tɔi yáúkúnne besúkúbè kònti. ³ N tɔnko ti kɔbe bie nke dó nni nsó ndi bàátí ke dèemu, kè n di sante dii sánni ntú dimómmɔnni. ⁴ Kè dè dò Maseduɔnni kɔbe mabè bo n neiné kè bè sɔ ndé í dò mbè nàkémè dè bo naá nti kó ifei kè m báá yí di kpeyi. ⁵ Dè te kè n tɔnko ti kɔbe kè di bo tɔi nyepārè di ti nàké yèè kpéí. Nè di pārè miεke nke bè bo bantémè di pāmè nè meyémme memáá.

⁶ Di yému ke dò nkàa buwtí sámpó a 55 kɔũ sámpó nwe, kàa buwtí mediè nha kɔũ mediè. ⁷ Bá wè wèe pā o yèmmè dò nwèe pā kè dè mmamè, ke báá pā kédeè kédemmu yoo dè ndònnè muwērímú, ke yé Kuyie ndómè wèè pā wènwε nè o yèmmè mεmɔu. ⁸ Kuyie mmákεmu muwērímú ke bo di pā kè dè nsú ké ndi sánnè késús nke di dɔò betobè mεsàá. ⁹ Kéndònnè ti wārimè ke tú:

Kú nitimu ke pāa mbεcírìbè sàá.

¹⁰ Kuyie nkùù 55 duó nhotenkúti tidiboti kénte kòo kɔũ mediè kápété kényo, kù bo ndi yéúti tidiboti kénte kè dè kótírí ke di niti dɔke deuke. ¹¹ Kuyie nyóó di pāmu mediè, nkè di múnkεe pā mediè. Kè ti kɔtenè di pārè Sudee kè bèe sante Kuyie nyε kpéí. ¹² Ke yé yepārè di pāa nyè í teennè Kirisi kɔbe máá, yè yó ntemu kè bèe sante Kuyie. ¹³ Di pārè yεe yóó benke di tú bè, kénte kè kusúkúu déúkúnne Kuyie nyètiri, di yíe mmèè kpéí nTináańsààti ke totírínè di kperε betobè. ¹⁴ Be yèmmè bo ndi naatinè kè bè ndi báánnè Kuyie nkù di dɔò mèè sàá ndiεmè kpéí. ¹⁵ Nsántínè Kuyie ku pānni dieri kpéí.

10

Pɔɔri nàké ti bèè ò wàtìrì

¹ Mí Pɔɔri mú dó ké di béinnè. Mí nwèè yàá nKirisi n dɔò mèè sàá nkpeí, kéndònnè di miεke bèmabè tumè nh 5 nyɔò n di bonè dii mònni kédété kékpenke. ² Báá duónnè kè n kɔtoo dii yíe di cie kè n náańti nkpeńni, n yí yó nnáánnè bèè yèmmè dò n dɔari nè oniti kó mecii nke yíèkù. ³ Ti tú benitibè mbe, ti né í maù nè

onìtì kó maciì. ⁴ Ti kó tikparìnentì í tú kutenkù kuù nkpeti, ti tú Kuyie nkpeti nti ke kpeñni, ke bo na kèponte sicèkperí. ⁵ Ti ti nkòunè meyaábisiyèmmè nè sifeí kòme, dèè ti dítínko Kuyie mbíékè. Ti ti mpíinnè manitiyèmmè ke me niù Kirisi borè, kè mè yìè nho kpeti. ⁶ Kè di yie ndìl mònni ti kpeti ti bo kpetínnè bèè yetírí Kuyie nkpeti.

⁷ Bè wéi dèè wenni dènde fèññfè. Kòò m̀òu yèmmè dò nhò tu Kirisi kou, wè nyé ke dò nti múnke be ntú. ⁸ Di yèmmè dò m pòti Kuyie nni niímmè kpéi nke. N do dòmmu kèmpòti kè dèe pèèté memme bá ifei bá nni mbo, ke yé Kuyie kuù n niímmè kè m bo pfi mmutómmú ke di kpénkúnne, dè í tú n yóó di bo. ⁹ N yí di wāù yepáte kè bo donnè di kòmbùàtì. ¹⁰ Bè mabè nàá nke tú: M páte nàánti ò nkpeñni ke yóu, kè n né kòtoo nni ncínni ke nàá nke kòó nkòó nkè dè dò mmesémmè kperè. ¹¹ Wèè nàá mmemme wè nyé ke dò n di wāù ti nè nh òò kotoo kènnáá nti dè í cáá.

¹² M báá na kèmbeúnè m m̀áá bèè yèmmè dò mbè deu. Bè tu tiyèintì nti ke erinè bemáá betòbè. ¹³ M báá na kènsánti m m̀áá kè dèe pèèté Kuyie nni mbennè nè dè, n yó nsánti m m̀áá Kuyie nni mbennè dè nde. Dèè tú m bo kotoomè di cie. ¹⁴ N na nyí n d̀òò n do í dò nkédòò dè nde kè n do í kòtoo di cie, m̀i me nkòtoo di cie ke di naké Kirisi kó Tináansààtì. ¹⁵ Ti í dó kèmpòtinè betòbè pfi mmùò tómmú. Ti dó di tákùmè meè kpenke, kè n tómmú yí kédauke di cuokè, mù né báá pèèté Kuyie nyè mmù m̀berínè dè. ¹⁶ De kó difónkúò m bo na kénáké Tináansààtì yehèkè teyè òm̀òu mu nyí naké yè, n yí dó n sòotè òm̀òu pfi ndè mutómmú.

¹⁷ Wèè dó kèmpòti wè mpòti nè Kuyie nhò deetémè. ¹⁸ Kuyie nsánti wè wee tu onìtì dè í tú wèè sánti om̀áá.

11

P̀òori nè besòumbè

¹ Kè di bo na kèminné kè n naké kuyèinkù tèmè di minné. ² N di dó mediè mme kè dè n yóu, kè de kó kuyonku tú Kuyie nkòku. Di dònnè isapumbí nyi, kè n di waá ndi d̀òu Kirisi, ke dó di nwe nwetí om̀áá. ³ Ke né yìékù bè bo di sukùmè kè di ò yóu. Kéndònnè fèwààfè do soutémè Efu kòò fétinne. ⁴ Di í yetírí timati, bá kè bè di naké Kirisi t̀òu m̀òu kpeti, di òò yiemmu, kè bè di naké dibòò kpeti di baa yienko, kè bè di naké tii cáánnè Muyaansààm̀u nè Tináansààtì kpeti, di baa tó yienko.

⁵ N yèmmè í dò n kèñninè di tú bè Kirisi kó yetòrè dieyè. ⁶ Kè dè yèmmè n yí nò nke nàá, n né yému Kuyie nnáànti páíí ke ti ndi naké.

⁷ Meyei mme n kèkunnemè m m̀áá ke di naké Kuyie nnáànti fààrè ke di bo kpenkaà? ⁸ N yóu kè Kirisi kòbe n t̀ò, kè m bè kòte, ke bo teennè dímbè. ⁹ N sòò bo di cie kòò m̀òu í n t̀ò. N kperè dèè dii m̀ònni, kè ti kòbe Maseduonni kòbe bèè kòtení kè m p̀a dèè kó dimàà n d̀ònté. Di kòò m̀òu sòò í n t̀ò, m me nyí dó òm̀òu n t̀ò. ¹⁰ Nè Kirisi timómmonti yìè nwèè bo m mièke ò kpéi, m báá yie nkè de kó disánnii nòóté n ỳinkè Akayii kó kutempè nkum̀òu mièke. ¹¹ N yí di dómu deè te kè m béi memmaà? Kuyie nyému n di dómè.

¹² N d̀òòmè n yóò nsókè ke me ndòori. De m̀ònni bèè wanti kèmpòti bè pfi mmè mutómmú ke ti dònnè, bè báá pétè bè bo mpòtinè mù. ¹³ De kó benitibè tú besòumbè mbe ke d̀òò bemáá Yesu t̀òrè. ¹⁴ Dè í dó nke ti di, dibòò móm̀m̀ònni òò namu kédòò dimáá Kuyie ntònni. ¹⁵ Dè í yóu dibòò kó betòmbè bo d̀òòmè bemáá Kuyie nkó betòmbè, bè né yóó yàm̀u de kó mucóntimu diyè mari.

Pɔɔri fɛ̀ùtémè

¹⁶ M bo yíe kɛ̀bɛ́i nke dɔ̀: Òmòu bá nni nhwúó nkuyèinkù, kè di mɛ̀ nni nhwúó nkuyèinkù nku, yóunè kè nnáké tiyèinnáahti, ke múnke fómú sámpó. ¹⁷ N dɔ̀ ke béi nti í tú ti Yiè nkpeti, tiyèinnáahti nti. Dè dɔ̀ n fómúmu kè n yóó fómú.

¹⁸ Betòbè fuommu, kè be yèmmè dɔ̀ mbè yé dɛ̀marè, m múnke bo fómú. ¹⁹ Díndi bèè yèmmè dɔ̀ ndi cii, di yie tiyèinnáahti, ²⁰ ke yie nke tú be kó tidaati, ke yie nkè bè di sóu nke tóu di kperɛ, ke yie nkè bè di senku, ke yie nkè bè di bemmu. ²¹ Di naatimu di tùmè n cĩnni, ifei ìi tí nni mbonè n yí namè ke dɔ̀ betòbè dɔ̀dɔ̀rimè.

Mùu te kè betòbè fuo m múnke mù m̀kɛmu. N náá tiyèinnáahti nti. ²² Kè bè tu Ebedeɛbe mbe m múnke we ntú, kè bè tu Isidayɛeribe mbe, m múnke we ntú, kè bè tú Abarhammu kó iyaábí nyi, m múnke de ntú. ²³ M bo yíe kénáké tiyèinnáahti. Kè bè tu Kirisi kó betòmbè mbe, m múnke we ntú ke pí mmutómú ke bè pɛ̀tɛ̀, kè bè n kpetinné kuce m̀pɛ̀u, ke m puotí kuce m̀pɛ̀u, kè n kaáté mukũ nkuce m̀pɛ̀u. ²⁴ Kè Sifube m puotí kuce m̀nèmmú didáú sipísitáati nè mèwei. ²⁵ Kè Odommu kɔ̀be m puotí kuce m̀táati, ke m bústí yetárɛ̀ kuce m̀nàà. Kè n diu nè bàtòó kuce m̀táati, kèmmake menie mieke kuyie nku máà, keyènkè kemáà ke deitínè kudabekù kó diwétiri. ²⁶ N cemu mieke kè n kaáté mukũ nyikó mmieke, Sifube nè bèè í tú Sifube be mieke, yehèkè mieke nè depaa mmieke, dàméèri mieke nè bèè sóu nke tú bè tu Kirisi kɔ̀be be mieke. ²⁷ Ke pí mmutónyokumu ke fɛ̀ùtɛ̀, ke wenté inu, kè dikònni m pí nkè sínéyɛ̀ m poté, kè m m̀nté tidiiti ke bou dinùu, ke m̀nté tiyáati kè muséé nni mpoté. ²⁸ Kè nni mme ndò nke wɛ̀tɛ̀ kɛ̀totí n yèmmè Kirisi kɔ̀be bɛ̀m̀u kpéi. ²⁹ Kòò m̀u ìi kpeñni muwedummu mieke n yèmmè caarè, kòò m̀u dɔ̀ meyè mmieke dè nni yóu.

³⁰ Kè m bo mpɔ̀ti nni mpɔ̀tinè n cĩti nti. ³¹ Kuyie nti Yiè n Yesu Kirisi cice wèè tu mesàà nyiè nsáà, ò yému n yí sóummè. ³² Okpàati Adetaasi kó dimònni, kè nni mbo Damaasi kè kùmàndáà duó nkè bèè bàa dihei kó yebòrè ke bo m pí. ³³ Kè bè mè nni n cũnnè dimámmuyáà kuduotí kó tebòtè, kè m bè yenténè.

12*Kuyie mbenke dè Pɔɔri*

¹ Dè í wenni a bo nfuommè. N né dɔ̀ kɛ̀yíé tìmatì nti Kuyie nni mbenke dè nè kù n dáa nti. ² N yé Kirisi kou m̀u nwe Kuyie ndo tùóté wè ke dèkenè kèfinkè, dè m̀ke yíe nyebie ntepíté nè yènáà. Kù mènke dɔ̀ ò tùótémáà, dè ò dɔ̀ tidouhti ntaà, n yí yé, Kuyie nkuu máa yé. ³ N yému ke dɔ̀ nkù ò tùóté ke kònnè diwèlhei. Kù mènke ò tùótémáà, dè ò dɔ̀ tidouhti ntaà, n yí yé, Kuyie nkuu máa yé. ⁴ Deborè kòo keè tináansàati matì, oniti í yóó na ke béi nti, oniti keté ke í dɔ̀ nké tí béi. ⁵ Míi tu de kóo niti, ke na nna kèmpɔ̀ti. N né dɔ̀ kèmpɔ̀tinè n cĩti nti. ⁶ Kè n do dɔ̀ n na mpɔ̀timu, dè mɛ̀ na bá ntú siyáábísí, ke yé n náámmè mómumu nwe. N né yóumu kédó n dɔ̀dɔ̀rimè nè n náahti deɛ benke n tú wè, kòò m̀u bá nni nwúó nke dɔ̀ n deu.

⁷ Kuyie nyóu kè dibòò nh ànnè mumómú yonkumu, kè m bá mmòke tefentè nè kù m benke dè kpéi. ⁸ Kè n kù bántè kuce m̀táati ke tú kù m miékumne. ⁹ Kè kù ò tɛ̀nné ke dɔ̀: N kó mesàà nda bonè kè dè sànnèmmù, nh ɔ̀ pí mmutómú oniti cĩnni dii m̀nni ndi. Deɛ te kè dè n naati n cĩnnimè kè Kirisi kó muwèrimú bo nni mbonè. ¹⁰ Dè n naatimu n cĩnnimè, kè bè n sáà, ke n fɛ̀ũnko, ke caari n yèmmè Kirisi kpéi, ke yé n cĩnni dii m̀nni ndi n kpeñnimè.

Pɔɔri dómè kékote Kòdenti metáámme

11 Dii te kè ñ náké tiyèinnáahti ke fòimú, dii do dò nke nni nkómmú. Bá kè n yí tú òmòu di yè mbèè tu Yesu tɔrè dieyè, bè í mpèèté mmùmamù. 12 N fèùri ke mi nke dòò tii dieti di cuokè tii benkú n túmè Yesu tònni. 13 N dòò ba Kirisi kòbe t̄irè teyè ke í me ndi dòò? Kè n cààrè di í n tòmè mme, n c̄íennè.

14 N kòtoo di cie kuce metáámme mme, n yí dó di kperè marè, n dó dímbè di mómmambe ibí ì òò í mpií i yembè, i yembè bèè òò í píí. 15 Dè n naatimu m bo di duómme n kperè demòu kédúò m máà ke di teennè. M me ndi dómè mediè di bo nni ndó sámpròàà?

16 Di yému ke dò ndi í n tɔ, kè bèmabè yèmmè dò n dòò mecii nke di di kperè.

17 Yàà n náké n tònko bèmbè kè bè di ciitè? 18 N tònko Titi nwe nè ti kou di yé wè bèè di ciitáà? Mí nnè bè ti wè mmeyèmmè memáà ndi nè ti pí mmèè boti mutómú.

19 Kè de yèmmè di yèmmè ndò n náá mmie nke dó kébenke n wennimè mme. Dè í dò mmemme, Kuyie nyému n náámmè Kirisi dómè mme, ke bo di kpénkùnne di tákùmè mieke. 20 N yīèkù m bo tuòkoomè kénsó ndi í dɔɔri n dómè, kè m múnke dɔò di í dómè. N yīèkù m bo nsómme di kpaá ke èennè ditòbè, kè di mieke péi ditòbè, kè di sáá nditòbè, ke náá ntisinténáahti, ke mòke sifei ke kóonnè ditòbè. 21 N yīèkù m bo tuòkoomè kénsó mbèè dòò meyei mbè kpaá saké mufòmmu yeimu mieke ke dɔɔri di dómè. Kè Kuyie nni ndii nyifei kè n yèmmèè cààrè ke n kómú be kpéí.

13*Pɔɔri wàrimè Kòdenti kòbe ke tú bèè wénté bemáà*

1 Kuce metáámme mme n karoomè di cie. Ti wàrimu ke tú kè bè wátiri òmòu dí ti tũntè benitibè bèdèbè yoo bètáati ìikè bèè yà. 2 N sòò bo dii mònni di cie kuce medérimme kécaummu bèè dòò meyei, nkéwète kè bè cau bá n yí me mbè bonèmè bembè nè betòbè ke tú n ténke í yóò c̄íè nhòmòu m bo tuòkoo dii mònni di cie. 3 Kè di dó kèyà dèè benkú dènde ke dò nKirisi náá m mieke di bo dè yà. Kirisi í c̄ínni ò benkúmu o wèrimú di cuokè. 4 Ò do c̄ínnimu kè bèè ò baaké kudapáati koo yáhtè nè Kuyie nkó muwèrimú, ti múnke c̄ínnimu ò do dòmmè, kè Kuyie nkó muwèrimú né ti bonè mù do ò bonè mèè boti, kè ti pí mmutómú di cuokè.

5 Wénténè dimáà kèyà kè di tákùmè fiúkú, kèyááké dimáà kèyà kè Kirisi bo di mieke, kè di yááké ke s̄ò nhò í bo di mieke di yīèkemu. 6 N yèmmè dò ndi yému n yáákémè m máà ke yà Kirisi bomè m mieke kè n tu o kou. 7 M báámmu Kuyie nke di báá dòò meyei, n yí dó m benke n nómme, bá kè n yí tú òmòu di ndɔɔri mesáà. 8 M báá na kèyete timómmon̄ti tii tu Kuyie nkpeti, n ti ndó. 9 Dè ò nni nnaatimu n c̄ínni dii mònni kè di kper̄ni. M báámmu Kuyie nke tú kù dòke di kpénkùnne ku kó kuce mieke. 10 Deè te kè n di wàri dipátiri ke kpaáò, kè dè bo yie nkè n tuòkoo m báá di kpannè. Kuyie nyí n duó mmuwèrimú kè m bo di fèù, kù mù nni nduò nkè m bo di kpénkùnne mu ku kó kuce mieke.

11 N kòbe dè ndi naati, kè di nkótiri Kuyie nkó kuce mieke, ke nyáúkunko ditòbè k̄nti, kénwè ndinùù, kènnaatinè ditòbè. Kuyie nkùù ti dó ke ti duó ndiwèi kù ndi bonè.

12 Dounè ditòbè mesáà. Kirisi kòbe bemòu bèè bo die mbè di dɔunkoo.

13 Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesáà nní ndi bonè, kè Kuyie nni ndi dó, kè Muyaánsàamù mùù ti taunko kè mù ndi bonè dimòu.

Pɔəri wàri dùi pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Kadasii Di mpátíri tɔ tù náànti

Pɔəri do wàri di mpátíri Kirisi kɔbe bèè bo bèmbɛ Kadasii. Pɔəri do kɔri Ikanni nwe, kɛpɛ̀tɛ̀ de kó yehɛkè miɛke kɛ̀ bè̀ nàkɛ̀ Kuyie nnáànti. Pɔəri itɛ̀ dùi m̀ǹnni kɛ̀sɔ̀tɛ̀ yehɛkè tɛyè, kɛ̀ Sifube kó ikuó tũmbɛ̀ kɔtení kɛyete Pɔəri nàkɛ̀ tì, kɛ̀ce nKadasii kó yehɛkè yemɔu kénákɛ̀ benitibè ke dɔ̀ bè̀ ntũ m̀Mɔyíisi kó ikuó yɛ̀mmɛ̀. De kó dipátíri miɛke ò í yóu ò bo béimmɛ̀ Pieri do wɛ̀nnɛ̀mɛ̀ bèè í tú Sifube ke yo kɛyà Sifube kɛ̀sɔri, kòo ò kpannè, kɛ̀benke ke dɔ̀ nyikuó ì í dɛ̀erí, kàa bo ntámɛ̀ Yesu dɛ̀ dɛ̀erí.

Di mpátíri náànti duó ke dõmmɛ̀

1. Mùu kɛ́í nte kɛ̀ Pɔəri wàri de kó dipátíri 1:1-9
2. Pɔəri yetemɛ̀ bè̀ nàkɛ̀ tì o ìnkè 1:10-2:21
3. Kuyie nhɔ̀ tì dɛ̀tɛ̀ tì kù tá dùi m̀ǹnni ndi, dɛ̀ í tú tì tũmmɛ̀ ikuó 3-4
4. Kirisi kou wèè tá Kuyie nhò dò nkénfòu mèè botí 5-6

Pɔəri dɔummɛ̀ Kadasii kɔbe

¹ Mí m̀Pɔəri Yesu kó ditõnni m̀i di wàri, benitibè bèè í n duó ndɛ̀ kó mutõmmú yoo onitì m̀òu, Yesu Kirisi nɛ̀ tì cice Kuyie nkùu te kòò yàntɛ̀, bèè mù nni nduó. ² N kɔbe bèè m bonè, bè di dɔunko d́ndi Kirisi kɔbe bèè bo Kadasii, ke tú ³ Kuyie nti cice nɛ̀ tì Yìe nYesu Kirisi bè di dɔ̀ mɛ̀sàà nke di duó ndiwèì. ⁴ Kirisi d̀d̀ Kuyie ndó memme ke duó nhomáa kɛ̀ bè ò kùu, kòo bo tì dɛ̀tɛ̀nɛ̀ kutenkù yɛiku kuu. ⁵ Kuyie nyètìrì ndeu sáà. Kè dè mme ndò.

Tináansàati bomɛ̀ timáa

⁶ Dè n dimu di pánke yóumɛ̀ Kuyie, kunku kùu di yu Kirisi tì d̀d̀ mèè sàa nkɛ́í, ke d́ kɛ̀tũnne kuce tekù. ⁷ N di náámmu kuce tekù makù í bo, benitibè bèè d́ kɛ̀ di souté ke ceeri Kirisi kó tináànti. ⁸ Kòò m̀òu, yoo mí, yoo Kuyie ntõnni mari di nàkɛ̀ timati kɛ̀ tì cãánnè n di nàkɛ̀ tì náansàati, Kuyie nhò cã. ⁹ N tì nàkɛ̀mu ke wɛ̀tɛ̀ ke di náá, nkòò m̀òu di nàkɛ̀ timati kɛ̀ tì cãánnè Tináansàati di yie nti, Kuyie nhò cã.

¹⁰ N náá mmie nke d́ benitibè bèè n sántaá? Biti, n d́ Kuyie nkuu n sántɛ̀, kè n do d́ benitibè bèè n sántɛ̀ n na bá nkɛ́á tú Kirisi kóo tõnti.

Pɔəri náá mmèè botí Yesu tõnni

¹¹ N kɔbe n di náámmu Tináansàati n di náá nti í tú onitì kɛ̀tɛ̀. ¹² Mí mmómmu onitì wèè í tì nni nnákɛ̀, Yesu Odɛ̀tíwɛ̀ wèè tì nni mbɛ̀nke.

¹³ Di kèem̄u n do dõmmɛ̀ n tũ ndii m̀ǹnni Sifube kó itié, di yɛ̀mu n do fɛ̀ũmmɛ̀ Kirisi kɔbe nɛ̀ tikõnyauti kéndó kɛ̀ bè deè, ¹⁴ kɛ̀mpɛ̀nkù n dapùntɔ̀bè Sifube kó itié mmieke, kè n kõnti nyaunè m bo ntũmmɛ̀ tì yembè kó ikuó mɛ̀sàa.

¹⁵ Kuyie nnè ku kó mɛ̀sàa nkɛ́í nkè kù n tãátɛ̀ kè bè mu nyí m pɛ́itɛ̀, kè m bo pí nku tõmmú. ¹⁶ Kè de m̀ǹnni tũ̀kɛ̀ kè kù m benke ku Bire kè m bo nákɛ̀ Tináansàati bèè í tú Sifube, n yí mbeke òm̀òu itié. ¹⁷ M me n yí kòte Sedisadɛ̀mmu ke bo yà bèè n niitɛ̀nɛ̀ ke náá nYesu tɔ̀rɛ̀, kè m pánkɛ̀ kɛ̀tɛ̀ Adabii, kɛ̀wɛ̀tɛ̀nɛ̀ Damaasi. ¹⁸ Yebie nyètãati kó difõnkúò ndi n kòtemɛ̀ Sedisadɛ̀mmu ke bo yɛ̀tɛ̀ Pieri, ke dɔ̀ yɛ̀we tɛ̀pítɛ̀ nɛ̀ yènũmmú o borè. ¹⁹ N yí nyà Yesu tɔ̀rɛ̀ tɛyè kɛyà Isaku nwe tì Yìe nnantɛ̀.

²⁰ N di wāū tì tú timóm̄m̄nti nti kè Kuyie nyé, n yí sou.

²¹ De kó difōnkúò kékote Sidii nè Sidisii. ²² De m̀n̄ni Kirisi kabe bèè bo Sudee bè mu ndo í n yé. ²³ Bè do yo bè náa mm̄m̄m̄e ke tú: Weè do ti f̄ũnko, weè náa ndi mm̄n̄ni Tináaṣààti ò do í d́ò t̀i m̀bo. ²⁴ Kè bè nsánti Kuyie n kpéi.

2

Yesu t̄rè t̄immè Sedisademmu

¹ Kè dè mm̄ke yebie ntepítè nè yènàà, kè nni nw̄eti Sedisademmu ke n̄inè Bannabaasi nè Titi. ² Ke yé Kuyie ndo n nàkémè ke d̀ò n kote. Nè bèè ni Kirisi kabe t̄rè kè ti t̄i, kè m̀ bè nàkè Tináaṣààti n náa nti bèè í tú Sifube. N do í d́ò m̀ p̄i mm̄ù t̄ōmm̄ ntú detetirè k̄ōmu, kè deè nte kè n kote kè bè nàkè. ³ Bè me nyí nti yete, kè deè nte Titi nè wè ti n̄eti, wèè í tú Sifu, bè í nduó nk̄o cántè. ⁴ Muc̄amm̄ kó tináaṣàti na bá nh̄annè bèè sou nke tú bè tú ti kabe bèè tanní ke d́ò k̄yà Yesu Kirisi ti d̄enne mèè botí ikuó mieke. Bè do d́ò k̄ew̄ete kè ti tanné ikuó kó tidaati mieke nke. ⁵ Ti í nyie mbe kp̄eti, bá sám̄p̄ó, ti yàà bo ceete mèè kp̄éi Tináaṣààti.

⁶ Bèè do tú Kirisi kabe t̄rè kó ben̄iùbè diebè bè í nni nyíe it̄iè m̄maì. Mí m̄borè tim̄ou tim̄àà ndi, Kuyie nyí baati òm̄ou. ⁷ Bè do bant̄emu Kuyie nni nt̄aāt̄emè ke nn̄áà nTináaṣààti bèè í tú Sifube, k̄end̄onnè kù t̄aāt̄emè Pieri kòò t̄i náa nSifube. ⁸ Kuyie nk̄uù t̄ō m̄Pieri kòò náa nSifube, kuù n t̄ō kè n náa mbèè í tú Sifube. ⁹ Isaku nè Pieri nè Isāā bèè ni Kirisi kabe kè bèè bant̄é Kuyie nkuù n duóm̄m̄ de kó mut̄ōmm̄, k̄yōk̄ii mí nnè Bannabaasi ti n̄ou, deè benkú ke d̀ò nti w̄ennè tináaṣàti. Kè ti kote bèè í tú Sifube bíékè kè b̄emb̄ee kote Sifube bíékè. ¹⁰ Bè do ti nàkè ke tú ti nteénnè be kó beç̄iribè mbe, ke s̄ó n die nke mè d̀òri.

P̄ori kp̄annè m̄ Pieri Āntiyōsi ei mieke

¹¹ Pieri k̄ōtení diì m̀n̄ni Āntiyōsi kè nh̄ ò kp̄annè ben̄itibè ìkè ke yé ò d̀òòm̄ deè í wenni. ¹² Ò do w̄ēnn̄emu Kirisi kabe bèè í tú Sifube ke yo, kè Isaku t̄rèe tuāk̄ení k̄o yè ȳte k̄ēsari bá ò t̄nke í mbè w̄ēnnè. ¹³ Kè Sifube t̄òbè bèè c̄outè Kirisi kè bèè w̄ēnn̄è n̄ Pieri k̄ēsari, kè Bannabaasi m̄n̄k̄ee me nd̀ò. ¹⁴ M bant̄é diì m̀n̄ni ò t̄nke í t̄ūmmè tim̄óm̄m̄nti w̄eti w̄eti, kòò nàkè ben̄itibè ìkè ke d̀ò: F̄s̄ nSifu nè bèè í tú Sifube di s̄òò w̄ēnn̄mu, de d̄ōmm̄e k̄aa d́ò kè bè d̀òònè muw̄ērímú kè bèè t̄ūne Sifube kó ikuó?

Kirisi weè d̄er̄i kè ikuó í d̄er̄i

¹⁵ Mí nnè f̄s̄ nti tú Sifube mbe ti í tú ibotí ìi í tú nKuyie. ¹⁶ Ti ȳēmu ke d̀ò nKuyie nh̄ōō w̄énk̄ūnne on̄iti ò tá diì m̀n̄ni ndi Yesu, de í tú ò t̄ū mm̄è kp̄éi nyikuó. Ti tá Yesu Kirisi nwe kè Kuyie nti w̄énk̄ūnne de í tú ti t̄ū mm̄è kp̄éi ikuó, ke yé Kuyie nh̄ōō í nw̄énk̄ūnne òm̄ou ò t̄ū mm̄è kp̄éi ikuó.

¹⁷ Ti d́ò Kuyie nti w̄énk̄ūnne Kirisi kp̄éi nke, kè bè ti wúo mbèè í t̄ū nKuyie, bèè í t̄ū nyikuó. D̄ende benkú ke d̀ò nKirisi weè te kè ti d̀òri meyei naà? Ǿ! ¹⁸ Kè n w̄ete ke t̄ūnne ikuó n yete ì, n t̄ū n do ì yet̄n̄ēmu. ¹⁹ Dèè tu ikuó bíékè n kumu, ke yé n yí namè ke ì t̄ūnne kè ì n k̄uò. Di mm̄n̄ni kè n f̄ou Kuyie nk̄o muf̄ōmm̄u. ²⁰ Bè n w̄ēnn̄è n̄ Kirisi nwe kudap̄āāt̄i ke k̄uò m̄i t̄nke í f̄ou, Kirisi weè f̄ou m̄ mieke. M̄ m̄ake mùù f̄ōmm̄u di mm̄n̄ni m̀ mù f̄ou n tá mèè kp̄éi nke Kuyie m̄Bire, deè n d́ò ke ku n kp̄éi. ²¹ M̄ báá yete Kuyie nk̄o mesàà, kè k̄u òō w̄énk̄ūnne on̄iti ò t̄ū mm̄è kp̄éi nke ikuó, Kirisi t̄ū nku detetirè nde.

3

Ikuú í ðeérí a bo ntámè Kirisi ðeè ðeérí

¹ Díndi Kadasii kòbe di yeimmaà? Bè di fèntemaà? N di nàkémú páíí Kirisi kó mukūú nkpeti. ² N yóó di beke tìmatì màá ndi, Kuyie ndi duó nku Yaá ndi tū mmèè kpéí nke ikuúà, kè di kèè mèè kpéí nTínáànsààtì ke tì yie? ³ Dè dòmme kè di yei mmemme, di ketènè Muyaánsààmù ke né dó kédentenè bàmbà ndi mómmòmbe kó muwērímáà? ⁴ Muyaánsààmù di benke ðeè kó dimàà tū detetirè ndaà? Dè báá na kéntú detetirè. ⁵ Kuyie ndi duó nku Yaá nke ðòori tidietì di cuokè di tū mmèè kpéí nke nyikuúà, kè di kèè mèè kpéí nTínáànsààtì ke tì tá?

⁶ Tì wàrimu ke tū: Abarahammu do yie nKuyie nkè kùu ò wénkúnne, ò yie mmèè kpéí nkù yē mmù. ⁷ N yénè tūnke ke dò mbèè tá Kuyie mbeè tū Abarahammu kó iyaàbí mómmònyi. ⁸ Tì wàrimu nè dimònni ke tū: Kuyie mbo wénkúnne bèè í tū Sifube bè kù yie mmèè kpéí. ðeè do te kè kùu nàké Abarahammu ke dò: Nè a kpéí m bo ðòò mesàà nyibotì imòu. ⁹ Abarahammu do tá Kuyie nku kè kùu ò ðòò mesàà. Mèè botì nku bèè kó dimàà bo yie nKuyie nkù múnke bo bè ðòò mesàà.

¹⁰ Bèè tū nyikuú, kè be yèmmè dò nyi bo bè ðeeté bè bo yà. Tì wàrimu ke tū: Kè wèè í ðòori ikuú imòu yèmmè ò bo yà. ¹¹ Onitì báá na kéwenke Kuyie nyiikè ò tū mmèè kpéí nyikuú. Tì wàrimu ke tū: Wèè wetì ò bo nfòu ò tá mèè kpéí*. ¹² Ikuú kó kuce í wènné Kirisi kòku. Tì wàrimu ke tū: Kè wèè tū nyikuú wè ndòori í yèmmè imòu.

¹³ Kirisi tùóté ikuú do tì ðòori mèè yei mme ke tò. Ke yé tì wàrimè ke tū: Kè bè baaké wè kudapáàtì ò tū Kuyie ncòò wènwè. ¹⁴ Nè Yesu borè nde ibotì imòu pètémè mesàà nKuyie ndo nàké Abarahammu mèè kpéí. Nè Yesu Kirisi borè nde tì pètémè Muyaánsààmù Kuyie ndo nàké mùu kpéí.

Ikuú nè Kuyie nnàké dìi nùu

¹⁵ N kòbe wénténè meborime dòmme. Kòo nitì ðóú ndinùu nè otòu ke wàri, òmòu òò í nti cèète. ¹⁶ Kuyie ndo nàké mèè botì Abarahammu ke dò nè o yaàbire nde, kù í yī nè o yaàbí kè dè bo ndò nyi sū, kù tu o yaàbire ke yē nKirisi nwe omáà. ¹⁷ Nte n dó ké di nàké tì: Kuyie ndo nàkémú ke dò kù yóó ðeeté bèè kù tá, ke yóó bè ðeeté, ikuú ò tū ðèkení yebie nsikòusinàà nè sipísitáàtì (430) kó difònkúò báá na kè tì pàa nyoo ò tì cèète. ¹⁸ Kè ikuú do yóó na kè tì ðeeté Kuyie nna bá nnàké tìmatì Abarahammu, kù do ò nàkémú ke dò: Kù yóó ò ðòò mesàà nke mè nhò ðòò.

¹⁹ Ba nné te kè Kuyie ndóu nyikuú? Kù í ðóú nkè dè bo benke benitibè mbe bè caàrimè. Ikuú do dò nkémbo kébennénè Abarahammu yaàbire bo kàtenímè mme wenwe wèè tàunko Kuyie nnè benitibè, Kuyie ntòrè yèè do ò nàké onitì kòo ò tūò mbetòbè. ²⁰ Kòo nitì bo omáà dè òò í mbékú otòu mòu wèè bo ò taunnè. Kuyie mbo kumáà ndi.

Ikuú pī mmùu tšmmú

²¹ Dende tū ikuú pietinèmu Kuyie nnàké tàà? Bitì, kè ikuú do nyóó tì ðeeté, Kuyie nna nwénkúnne benitibè ikuú mieke nke. ²² Tì wàrimu ke tū: Meyei ntieke kutenkù kumòu, bèè kó dimàà tá tì Yiè nYesu Odèetiwè beè yàu Kuyie ndo yē nkù yóó tì ðòò mèè sàà.

* 3:11 Wénté Abakuku 2:4.

²³ Kuyie mmu ndo í ti kpeté dii mǎnni metákùmè kó kuce kè ikuó ì ti te. Kè ti tú í kó tidaati ke kémúnè kù bo ti benkemè metákùmè kó kuce. ²⁴ Ikuó ì do tí cǐmmú ke kémúnè Yesu bo kotenímè. Di mmǎnni Kuyie nhǒó ti wénkúnne ti tá mèè kpéí nke Yesu. ²⁵ Odeetiwè me ntúðkenímè, ikuó ténke í dò nké nti cǐmmú.

²⁶ Ke yé di mmǎnni ti mǎu ti túmè Kuyie nkó ibí nyi ti tá mèè kpéí nYesu Kirisi. ²⁷ Bè ànné dǐndi bè bàtémmù ke di wǎnnénè Kirisi, di ò dǒntenǐmu. ²⁸ Òmǎu tú nténke í cáànnè otǎu, Sifu nè wèè í tú Sifu, kudaakù nè wèè í tú kudaakù, onitipòkù nè onitidòu, bǐmǎu bè wǎnné oniti omáà ndi Yesu Kirisi kó metaummè miéke. ²⁹ Kè di tú Kirisi kǎbe, di tú Abarahammu yaábí nyi, ì yóó tieke Kuyie ndo yé nkù yóó duó ndè Abarahammu.

4

¹ Ntenè n wǎte ke dó kǎyíé tí: Debire dèè yóó tieke de cice kperè dè kpaá ke be dii mǎnni dè òó í ncáànnè kudaakù, bá dè me ntúmè dèè yóó tieke demǎu. ² Dè ò mbús bèè dè cǐmmú bèmbè nè bèè dè piú, ke baa de cice dǎu ndii mǎnni bo tuǎkemè. ³ Tínti múnke Kirisi mu ndo í kǎtení dii mǎnni yebòkè nè ikuó kè dǎe ti te. ⁴ Kè de mǎnni túðke kè Kuyie nduǎnni ku Bire, kè bèè dè peité Sifube kó kubotí miéke, kè dǎe nte kòo ntù mbe kó ikuó. ⁵ Ke bo deeté tínti ikuó te bè, kè ti naá nKuyie nkó ibí.

⁶ Kè kù ti duó nku Bire kó Muyaá mmùu te kè ti kù yu ke tú ti cice. ⁷ Ti ténke í tú tidaati, ti tú Kuyie mbí nyi, kè kù yóó ti duó nkù yé nkù yóó duó ndè bèè tu ku bí.

Pǎori do yǐékùmè Kadasii kǎbe

⁸ Di mu ndo í yé dii mǎnni Kuyie nke tú yebòkè kó tidaati nti, ke yé tú Kuyie yè me nyí kù tú. ⁹ Bàmbà nke yǐté Kuyie! Kuyie nkuu pètinke di yǐté, kè m báá yí dí kù yǐté, dè dǒmme kè di wǎte ke dó kǎyóu kè yebòkè di tieke? ¹⁰ Di yèmmè dò nKuyie mbo di cǎuté di yé mèè kpéí nyewe nè betààbè nè yemǎrè nè yebie ndèè pǎeté detèrè ke dè bàtàà? ¹¹ N yǐékumu m pǐ mmùu tǎmmú di cuokè bo ntúmè detetirè.

¹² N kǎbe n di báámmu, ànnénè dimáà n kó difǎtiri kéndǒnnè nh ànnémè m máá di kó difǎtiri. ¹³ Di í n dǒò meyei mmamè. Di kpaá yǐmu n do mǎmmǐmu ke báté di cie meketimè ke di náké Tináànsàati Yesu Kirisi kpeti. ¹⁴ Di na nnamu ke n senkèrì yoo di m beti n tú mèè kpéí omuanti, kè di né pètinke n cǎuté kéndò n tú Kuyie ntǎnni, ke n cǎuté di na ncǎuté mèè botí Kirisi. ¹⁵ Di do mǎke dii wèi kǎte ke? Kè di do bo na de mǎnni kédeite di nuo nké n duó, di na nyi dèitemu. ¹⁶ N di náké mèè kpéí ntimǎmmǎnti deè te kè n naá ndi kpantídèntǎu?

¹⁷ De kó benitibè dǎrri ke dò mbè di dǎmu kè né wanti tii cáá, ke bo di yǐó mbe bíékè kè di mbè mbús. ¹⁸ Dè wennimu di bo nkémúmè bè di náá ntii, ke né mbaáti tii tú tisàati, dè bá ntú n di bonè dii mǎnni máá bá kè n kpa. ¹⁹ M bí dè n yóu mǎdiè mme di kpéí nke dò nhonitipòkù ò mpeímè, ke baaà n m bo bantémè weti weti ke dò nKirisi bo di miéke. ²⁰ N dǎ n na mbo di borè ndè bàmbà mmie, nkéyà m bo di náké mèè boti kè di keè, n yǐékumu mesàà ndi kpéí.

Kudaakù nè wèè í tú kudaakù be kó medonnimè

²¹ Di tú nné n náké dǐndi bèè dǎ kǎntú nyikuó kè nsà kè di í yo í tú mù. ²² Ti wǎrimu ke tú Abarahammu do mǎke ibí idéi ndi, kè dǎmarè kóo yǒ Akaa ntú

kudaakù *, kè deterè kóo yō Saraa í nku tú. ²³ Kè kudaakù peité ku kperè betòbè peí mèè botí, wèè í tú kudaakù kè Kuyie nkuù ò dǎunnè dinùù kóo dè peité. ²⁴ De kó tinǎǎnti mǎke mebɛnkùmè mèdémè mmɛ. Benitipòbè bɛdé bɛmbe dǎnnè metaummè mèdémè mmɛ, metaummè kètimè do dǎdǎ Sinaii tǎri Ìnkè nke meè peité idaabí (meè tú Akaa). ²⁵ Diyètiri dìi tú Akaa dí bɛnkú Sinaii tǎri ndi dìi bo Adabii tenkè, ke wètè ke bɛnkú Sedisadɛmmu èi dìi bo di mmònni. ²⁶ Sedisadɛmmu kè Ìnkè kou í tú kudaakù, wèè tu ti yō. ²⁷ Ti wàrimu ke tú:

Dè nnaati fǒ ntehǎũntɛ,
fǒ nwèè í peí,
tiitè tɛyĩtè
kényǎnku nè diwèi,
ke yé bè yete wèè nitipòkù
kó ibi yó nsũũnnèmè
wèè ye nho kpeyi.

²⁸ N kòbɛ dǎndi tú Kuyie nkó ibi nyi, kéndǎnnè Isaki Kuyie ndo dǎú ndinùù kè bè peité wè. ²⁹ Bè do peité dèè bire benitibè peímè do fǛũnkumu bè peité dè nè Kuyie nYáá, ti kperè me ndò mmúnke. ³⁰ Ti wàrimu ke tú: Beti kudaakù nè ku bire ke yé kudaakù bire í yóó toténè wèè í tú kudaakù o bire dɛ cice kperè. ³¹ N kòbɛ ti í tú kudaakù kó ibi, ti tú wèè í tú kudaakù o kpeyi nyi.

5

Kirisi nè ikuó dɛ kó tinǎǎnti

¹ Kirisi ti dènnɛmu tidaati miɛke páii kè ti mènke yè, nfíikúnè teii, báa yiennè kèwètè kénáá ntidaati.

² Mí mPɔɔri n di náámmu ke tú kè di cǎmmú, Kirisi ténke báa di teennè. ³ M bo yí kébéi nke dò kè bèe yie nkécǎmmú bè ntù nyikuó imɔu. ⁴ Dǎndi bèè dǎ Kuyie ndi wénkúnne di yie mmèè kpéi nyikuó, di yàtenèmu Kirisi, ke pàà Kuyie nkó mesàà. ⁵ Tínti yému ke dò nti tá Yesu kè Kuyie nyóó ti wénkúnne, deñde ti baamè nè Muyaánsààmú kó muwèrímú mùù bo ti miɛke. ⁶ Kè ti taunè Yesu Kirisi ke cǎmmú yoo ti í cǎmmú, dɛ kpɛti í bo, ti bo ntámè Yesu, kéndó titòbè ke teénnè titòbè dèè tu.

⁷ Di do keté kè dè nwnnimu, we ndi cǎnné kè di ténke í tũntimómmǎnti? ⁸ De yembè di tié nyii tié nyi bonní Kuyie nkùù di yu ku borè. ⁹ Mutie mùù muuti pèè mù 55 mma sámɔrè ndɛ, kè tipéècooti timɔu múúti. ¹⁰ N yí di yĩkù, n yému ke dò ndi yèmmè í cààrè n kòme. Wèè di kǎónnè bá kòo tú wè, Kuyie mbo ò kpetinné.

¹¹ N kòbɛ bèmabè yèmmè dò n náá mmucǎmmú dɛerímè, kè dè tú mómmuo mbè na bá nni nféũnko. N náá nti ke tú Kirisi ku kudapǎáti Ìnkè ti na bá nyóù òmɔu. ¹² Bèè me ndi kǎónnè mucǎmmú kpéi, mbè dàke sɔoté kéfɔmmu.

¹³ Dǎndi Kuyie ndi dɛeténèmu ikuó, kù né í di dɛetè kè di bo ndǎɔri di dómè, kù di dɛetè kè di bo ndó ditòbè mbe, ke teénnè ditòbè. ¹⁴ Ke yé ikuó imɔu kó dikũnni tumè: N dó otòu a dómè amáá. ¹⁵ Kè di me nkpa, nke dǎmmú ditòbè, dǎnnè meyòmmè kè di báa kuò ditòbè kédeè.

Muyaánsààmú pĩ mmùù tǎmmú onitì miɛke

* **4:22** kudaakù: Saraa do í mǎke debire kétúóté o kó kudaakù bɛ kó dimònni kó ikuó do yèmmè képuó nho dǎu Abarahammu, kè kùu púó nkèpeité debire Isimayɛeri.

16 Ntenè n dó ké di náké tì: Bá ndòarinè di dó dè, yóunè kè Muyaánsààmù di benke di dò nkédòd dè. 17 Ke yé di dó dè í wēhñnè Muyaánsààmù dó dè, di dó dè cáàmmu, kè Muyaánsààmù dó dè cáá nkè dè pièti. Kè dè bo yie nkè di bá ndòari di dómè. 18 Kè Muyaánsààmù di ni, ikuó ténke í di te.

19 Ti yému bèè dòdri bè dómè be kó mufòmму tú mù: Kéndouti dautinè betòbè, ke fòu mufòmму yeimu, ke fòu bè dómè, 20 ke feu yebakè, ke diiti detie, ke ní mbetòbè, ke kpanti, ke èñnnè betòbè. Kè be mieke péi betòbè, ke sñnkùngo betòbè yètè, ke yaati be cuokè, 21 ke dó betòbè kperè, ke tú tinayákémúntì, ke ò nyo kunaatí ke yonko, ke dòari meyei ntēmè mèè mè dōnnè. N ti ndi nákému ke wētè ke di náá, bèè dòdri me kó kubotí bè í tati Kuyie nkpaàtiyuu mieke.

22 Ntenè Muyaánsààmù kó mutómму: Muu ò nte kàa ndó otòu, kàa yèmmè ñnaati, kàa mmòke diwèl ke nò nke mi, ke tú onitísààwè, ke niti, ke náá ntímómmentì, ke bá ndòari, ke nnò nke pñ nhamáá. 23 Ikuó í yete dende kó dimáá.

24 Bèè taunnè Kirisi, be fòmму kótímù nè mù do dó dè, bè dè wēhñnè Yesu Kirisi nwe, ke baaké kudapāatí. 25 Muyaánsààmù mmuù ti duò mmufòmму, mùù dò nke nti benkú ti bo ndòarinè. 26 Ti bá ntú sipò yembè, ke péikùngo titòbè mieke, ke dó titòbè fòtè.

6

Oniti buatí dè ò ò ò de ndeite

1 N kòbe dindi Kuyie nkòbe, kòò mòu dòò meyei ndíndi Muyaánsààmù bonè bè di ò tēhñnèni kuce sàákù mieke diyòdñni, ke né nyé kè di báá do di mómmmombe meyei mmieke. 2 Ntòunè ditòbè kó yetuo, de mōnni di yie nKirisí kó ikuó nyi. 3 Kòò mòu yèmmè dò nhò tú òmòu ò sóú nhomáá ndi. 4 Bá wè wèè wénté o dòdri mè kòò dòdri Kuyie ndómè dè nhò naati omáá borè, kòò bá mpòti ke erinè betòbè omáá. 5 Kuyie nyóó bekénè bá wè nè o kpèti nti.

6 Bèè nàá nwè Kuyie nnáaanti, ò ntotírínè o kperè wèè tì nhò náá.

7 Di bá nsou ndimáá, bè í daú Kuyie, oniti buatí dè, ò ò ò de ndeite. 8 Wèè buatí o mómmuò nhò dó dè, dè bo ò peité mukūù. Kè wèè buatí Muyaánsààmù dó dè, kè dèè ò peité mufòmму mùù bo sáá. 9 Ti báá yóu ti bo ndòarinè mesàá. Kè ti dòari mesàá nkè ti kònti í yaríke, kè de mōnni tùdke ti bo deite ti dòò dè kó yebe. 10 Ti kpaá məkemu di mmōnni mefiè, yóunè kè ti ndòari mesàá mbenitibè bəmòu, ke né dəke mmè dòdri Yesu kòbe.

Mucaummu nè mudummu

11 Bám̀bà mmí wāri m mómmuò nè n nùtè, di bo banté n wārii ì dèu mēmme. 12 Bèè di tié nke dó di cām̀m̀m̀, bè dó di mbè naatinèmu, bè í dó kénnáá mbè baakémè Kirisi kudapāatí máá kpèti kè bèè bè fèù. 13 De kó benitibè bèè cām̀m̀m̀, bè í dòari ikuó imòu yèmmè, bè dó di cām̀m̀m̀ kémpòtinè di cām̀m̀m̀m̀ mme. 14 Mí m pòtinè bè baakémè mme Yesu kudapāatí. Deè te kè n yí yé ke dò nkutenkù kperè bo, dè me mmúnke í yé ke dò m bo. 15 Kàa cānté yoo a í cānté de kpèti í bo. A bo náámmè onitipānwè deè tu. 16 Di mieke bèè kó dimáá yèmmè dōnnè n kōme Kuyie mbè duò mmesàá nkè bè pā diwèl: Bembè nè Kuyie nkòbe bəmòu bèè bo kutenkù mieke.

17 Nè ti bo mbomè òmòu ténke bá n kəkénè, m məke tii fíétì tii benkú n túmè Yesu kóo tñnti.

18 N kòbe ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàá nni ndi bonè dimòu, kè dè mme ndò.

Pɔ̄ri w̄ari d̄i mpátiri Kirisi kɔ̄be b̄èè bo Efɛsi Di mpátiri tɔ̄ t̄i náànti

Pɔ̄ri do bo w̄ari di mpátiri k̄è b̄è ò kpeti Odommu nwe. O pátiri náànti yuu tú: Kuyie nwɛnnè keĩnkè kperɛ n̄è ketenkè kperɛ k̄è Kirisi d̄è baké.

O pátiri miɛke ò keté ke benke ti w̄e mmèè boti nku n̄è Kirisi, ke benke Kuyie nti yumè k̄è ti bo ntú ku kɔ̄be, ke benke kù ti deetémè n̄è ti yei n̄è ku Bire Yesu Kirisi borè n̄è kù ti cànnemè n̄è Muyaánsààmù.

Medérímè ke náá nti dò nkéntaunè mèè boti Kirisi. Nè medonnimè m̄epéu miɛke kòò benke ke tú Kirisi kɔ̄be t̄inni d̄onnè onit̄i kó tikònti nti, k̄è Kirisi tu diyuu, ke benke ke tú Kirisi kɔ̄be t̄inni dò nteçt̄è k̄è Yesu tu dip̄ū. K̄è b̄è w̄ète ke donnè onitipòkù k̄è Kirisi tu o d̄òu.

Di mpátiri náànti duó ke d̄ommè

1. Kirisi n̄è o kɔ̄be t̄inni 1-3
2. Mufòmmu mupàmmù n̄è Kirisi 4-6

Pɔ̄ri d̄aummè Efɛsi kɔ̄be

¹ Mí mPɔ̄ri Kuyie nt̄aat̄è w̄è, k̄è n tú Yesu Kirisi kó dit̄nni, m̄i di w̄ari dipátiri d̄indi Kirisi kɔ̄be b̄èè bo Efɛsi ke taunnè Yesu. ² Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi b̄è di d̄òò mesàà ke di duó ndiwèl.

N̄è Kirisi kp̄éi nke Kuyie nti d̄òòm̄è mesàà

³ Ti sántimu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, w̄èè ti d̄òò keĩnkè kó mesàà mmeboti meboti, ti taunnè mèè kp̄éi nYesu Kirisi. ⁴ N̄è Kirisi kp̄éi nke Kuyie nti t̄aat̄émè k̄è mu nyí d̄òò kutenkù, k̄è ti bo nweni páíí k̄è d̄è kù naati kù ti d̄ó mèè kp̄éi. ⁵ N̄è Yesu kp̄éi nke Kuyie nti d̄óm̄è ke mè t̄aat̄è n̄è dimònni, ke ti d̄òò ku bí, kuù mè d̄ó ke mè d̄òò. ⁶ K̄è ti sánti Kuyie nkù ti kuó mmèè kp̄éi mmesém̄mè mediè, nti taunnè mèè kp̄éi nku Bire kù d̄ó d̄è mesàà.

⁷ Kuyie nti donténè w̄èè kó meȳl̄i nke ti c̄l̄é nti yei nku sàà ndeu mèè kp̄éi, ⁸ k̄è kù ti duó mmeciì nnè meȳl̄ítimè mediè. ⁹ Kù ti benke d̄èè do s̄ari d̄ende, kù do t̄aat̄émè n̄è dimònni n̄è Yesu Kirisi kp̄éi nke bo mè d̄òò. ¹⁰ Kù do d̄ó k̄è de m̄ònni t̄ùd̄ke kùu w̄ennè denennè dem̄ou ndi, keĩnkè kperɛ n̄è ketenkè kperɛ k̄è Kirisi ndè baké.

¹¹ N̄è Yesu kp̄éi nke kù ti t̄aat̄émè ke ti càñné. Kù do me ndó n̄è dimònni, kù ò nkè kù t̄aat̄è ti kù ti ndòò. ¹² Kù d̄ó t̄inti b̄èè tá Kirisi n̄è dimònni ti nkù sántimu kù deu mèè kp̄éi.

¹³ D̄indi múnke di k̄èè d̄i m̄ònni timómm̄anti, Tináaansààti ke tá Kirisi kòò di deeté, de m̄ònni ndi Kuyie ndi cànnemè ke di duó Muyaánsààmù kù do ȳè nkù yóó di duó mmù. ¹⁴ Muù ti benkù ti yóó tiekemè mesàà nKuyie mbaañemè ku kɔ̄be, muù ti náá nti yóó tiekemè de kó mesàà nkù bo ti deeté d̄iì yei páíí, ti nkù sánti kù deu mèè kp̄éi.

Pɔ̄ri bàámmè Kuyie nhEfɛsi kɔ̄be kp̄éi

¹⁵ N̄è k̄èèmu di tá mèè boti Yesu, n̄è di d̄ó mèè boti di kɔ̄be tɔ̄bè. ¹⁶ Deè kp̄éi nte k̄è n yí yóu m bo nsántimè Kuyie ndi kp̄éi, ke denniní di kp̄éi m báámmu miɛke s̄áà. ¹⁷ K̄è d̄è bo yei nkè Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice di duó mmeciì k̄è di banté Yesu, k̄eȳl̄été ò d̄òò d̄è di kp̄éi. ¹⁸ N̄è kù bàámmu ke tú kù di duó mmeciì nkè di

banté kù di yu mùu kpéí, kù bàanè dè bèè tu ku kòbe, ¹⁹ kébanté muwērímú diemù kù ti duó mmù tínti bèè tá Kírisi mù ðeu ke mamè. ²⁰ Nè muù wērímú mmu Kuyie nduómmè kè Kírisi yānté, kè kù ò kànnè ku borè kéfinkè dikàri sàari, ku bakù yóú. ²¹ Kòò baké muwērímú yembè, nè ketenkè yembè nè kéfinkè kòbe, dèè kó dimàà bo bàmbà, di mmònni nè dèè kpaaní, Kírisi weè dè baké. ²² Kuyie nwe n duó ndemou, weè tu Kírisi kòbe fīrè yemou kó diyuu, ²³ dii tú o kònti ò bo dii mieke, ke bo kutenkù kumou.

2

Ti do kumè ke yānté

¹ Di yei nnè di caàrimè deè do te kè di ntú bèè ku Kuyie nkó mufòmmu bíékè. ² Di do fòu kutenkù kuù nkòbe kòmme mme, ke yíé nku kóo kpààti wèè bo ketenkè nè kéfinkè de cuokè o kpeti, wèè baké bèè kó dimàà yete Kuyie nkpeti. ³ Ti múnke do be ntú, ke dòri ti kònti nè ti yèmmè dó dè, nè de kpéí nkè Kuyie mmieke ñdò nkédo ti ñnkè kè doti mèè boti betòbè ñnkè. ⁴ Kuyie nsémmè né me ndeumè kè kù ti ðake mediè. ⁵ Ti yei nnè ti caàrimè deè do te kè ti ntú bèè ku Kuyie nkó mufòmmu bíékè kè Kuyie nti dòò mesàà nke ti duó mmufòmmu nè Kírisi ti kó mewènnimè, ku sàà mmè te kè kù ti coo. ⁶ Kè ti wènnèné Yesu Kírisi ke fòu, ke wè nke kari kéfinkè ku borè. ⁷ Kuyie ndòò memme ke bo benke kù ti dòò mèè sàà ndeu mè mme, ke yó mbo sàà kù mè nti dòò nè Yesu Kírisi borè nde. ⁸ Kuù di dòò mesàà nke di deetè di tá mèè kpéí Yesu, dè í tú nè di mómmòmbe kó muwērímú, Kuyie nkó dipānni ndi. ⁹ Omou bá nsānti omāà, kóo yèmmè dò nhò dòò demarè kè deè te kè kù ò deetè. ¹⁰ Kuyie nkuù ti dòò, nè Yesu Kírisi ti kó metaummè mieke nke kù ti dòòmè, kè ti bo ndòori mutòmmú sààmù kù tūntemu nè dimònni kè ti bo mmù dòori.

Yesu temè kè Sifube nè bèè í tú Sifube kè bè wènné oniti omāà

¹¹ Dentenèni di do tú bè nè dimònni, di do í tú nKuyie, nkè Sifube di yu ke tú bèè í cāmmù, ke tú bemāà bèè cāmmù, de kó mucāmmù né do í tú mūmamù. ¹² Dentenèni di do í tūmè Kírisi kòbe, di do tú bepòòbè mbe, di do í wèínnè Kuyie nkòbe, di do í mōke di baà dè, di do í tú nKuyie. ¹³ Di do í tókèné Kuyie, di mmònni ke kù tóonnè, Yesu Kírisi duó mmèè kpéí nhomāà kè bè ò kùò. ¹⁴ Kòò kùò meníímmè mèè do dò nkuduotí ke yaàti Sifube nè bèè í tú Sifube, kè bè narike ke wènné oniti omāà. ¹⁵ Ke pàa nSifube kó ikuó yè mbè nci dè nè ì yè mbè ndòori dè, ke wènnè ibotí idé, ìi do kpa nkè ì naá nkubotí kumāà, ke narike. ¹⁶ Bè ò kùòmù kòò ðeite meníímmè de kó ibotí idé do mōke mè, ke ì taunnè Kuyie, nkè ì naá nhoniti omāà. ¹⁷ Ò pī mmuù tōmmù ke nāké Tināānsāati, diwèl kpeti, dīndi bèè í tú Sifube ke détirinè Kuyie, nnè Sifube bèè do kù tókénè. ¹⁸ Timou Sifube nè bèè í tú Sifube, Kírisi weè ti niité Kuyie mborè nè Muyaānsāamù kó metèèmmè.

¹⁹ Di ténke í tú bepòòbè, yoo dihei mari kòbe, di tú Kuyie nkó dihei kòbe mbe, ku cīètè kòbe. ²⁰ Yesu Kírisi weè tu dipūū, o tōrè nè Kuyie mpāānāanti náāmbe kè bè yāà nkè di sōké. ²¹ Kírisi weè te kè tè kpeñni, ke kótírí, ke naá Kuyie ncīètè sààtè. ²² Nè Yesu kpéí di tú tecīètè nte Kuyie mbo tè nè Muyaānsāamù.

3

Pòori nākémè bèè í tú Sifube Kuyie nnāahti

¹ Mí mPɔəri Yesu Kiriisi kóo tǎnti, bè n kpetí n náké mɛ̀è kpéí nke dín-di bèè í tú Sifube Kuyie nnáahti. ² Di yému Kuyie nni nkuómme mesémme ke n dǒò mesàa ke yē n náké Tináaŋsàati, dín-di bèè í tú Sifube. ³ Tii do sari Kuyie nti nni mbenke, kè n yéte ku kó disòri kpeti, m mē mbo ke ti nwāūni. ⁴ Kè di ti kàa ndi bo banté Kuyie nni mbenkemè Kiriisi kpeti tii do sari. ⁵ Kù do í benke de kó disòri kpeti dimònni kòbe, kù mē nti benkemè di mmònni Yesu tǒrè nè Kuyie mpāānahti náambè nè Muyaānsàamù kó muwērímù. ⁶ De kó disòri tu: Sifube nè bèè í tú Sifube bè wēnnémè oniti omáa, ke yóó di tikpàti, kù yē nkù yóó duó nti bèè yie nYesu Kiriisi kó Tináaŋsàati.

⁷ Kù duó nkè n náa nti, kù n dǒò mesàa mme ke n duó nde kó mutómму ke benkù nè n tǒmmù mieke ku wērímù deumè. ⁸ Bá nè m me ntumè Kiriisi kòbe bemou kó besámpròbè kóo sámpròu, kè kù duó nkè m bo náké Tináaŋsàati bèè í tú Sifube, Kiriisi kpàti deumè ke í mǎke kumàнку, ⁹ ke bè benke Kuyie nkó disòri kpeti, kunku kùù dǒò demou ku mē dǒ nè dimònni, ¹⁰ ke dǒ bèè baké keŋkè nè be kó bekperibèe yà Kiriisi kòbe tfinni, kébanté Kuyie ncii ndeumè mediè ke í mǎke kumàнку. ¹¹ Kuyie ndǒò kù dómè mme nè dimònni ti Yiè nYesu Kiriisi kpéí. ¹² Di mmònni ti bo na ké kù tǒnnè ke bá nyèkù, ti tá mɛ̀è kpéí nYesu, koò taunnè. ¹³ N di náammu ke tú di kǎnti báa yārike, bá kè n fēūri, n fēūri dū kpéí nkè dè bo di daò mesàa.

Kiriisi ti dǒ mɛ̀è botí

¹⁴ Dɛ̀è kpéí nte kè n nínkù n nuù ti cice Kuyie nyiikè. ¹⁵ Kunku kùù te kè keŋkè kòbe nè ketenkè kòbe kè bè bo. ¹⁶ N kù báammu ke tú kù di duó nku kpàti dieti, kè Muyaānsàamù di kpénkunne, ¹⁷ kè Kiriisi mbo di mieke, kè di nfíikú tei tei, Kuyie nkó medókumè mieke, ¹⁸ kéwēnnénè Kiriisi kòbe tobè kébanté Kiriisi ti dǒ kè dè deu mɛ̀è botí ke okù mɛ̀è botí ke cūmpúri mɛ̀è botí bá ke í mǎke kumàнку, ¹⁹ kéyíte Kiriisi ti dómè kè dè pɛ̀etè ti yíetímè, képété Kuyie nkperè demou.

²⁰ Ti sántímu Kuyie nkùù wērímù diemù bo ti mieke, ke bo na kédǒò kè dèe pɛ̀etè ti kù mǒu dè nè ti toti ti ti yemmè. ²¹ Ku yètiri ndeu Yesu Kiriisi kòbe cuokè sǎa Kiriisi pí mmùù tǒmmù kpéí. Kè dè mmè ndò.

4

Kiriisi kòbe wē mmɛ̀è botí

¹ N di náammu, mí mPɔəri bè kpetí wè Yesu kpéí, nke tú di ndǒò nKuyie ndi yu ke dǒ di ndómme, ² kékúnne dimáa kényòò, kémmi, kéndó ditòbè, kenteénne ditòbè. ³ Yetenko kè Muyaānsàamù di tau, kè di mmǎke Kuyie nkó diwèi. ⁴ Ti mǎke Muyaānsàamù mumáa ndi, kè dǒ nhoniti omáa, ke baa demarè máa, Kuyie nti yu dèè kpéí. ⁵ Ti Yiè mbo omáa ndi, kè ti tū nkuce kumáa, kè bātémму bo omáa. ⁶ Kuyie mbo kumáa ndi, timou ti cice wèè baké demou, ke ti pīnnè mutómму timou, ke bo timou ti mieke.

⁷ Kuyie nti pāmu bá wè dipānni kè Kiriisi yè nti toti bá wè ò dǒ mè. ⁸ Ti wārimu ke tú: Ò wète ke deeti dii mònni keŋkè ke neiné becírìbè kó yewèrè yèè do kpetí, ke pā benitibè yepārè.

⁹ Ba ntú ò wète ke deeti? Dè benkù ke tú ò keté ke cútému ke ta ketenkè miekoo decūmpure. ¹⁰ Wèè cúténí, wèè wète ke dèke, ke bo keŋkè ke piéké tipiti timou. ¹¹ Wèè duó nkè bèmabè tu o tǒrè, kè betòbè tú Kuyie mpāānahti náambè, kè betòbè tu bèè náante Tináaŋsàati, kè betòbè tu bèè ni Kiriisi kòbe tfrè, kè betòbè tu bèè tiè nKuyie nnáahti. ¹² Ò bè duó nde kó mutómму kè bè bo tūnte o kòbe

mbe, kè bèe na ke pī nKuyie ntōmmú, kè Kirisi kòbe tīnni dìi tu Kirisi kònti kè dii deuke. ¹³ Kè ti nwē ntimou ti kéri kùu ce, ke kótírí kékpenke, kénáá mpáíí Kirisi dòmmè. ¹⁴ Ke bá ndònnè ibí ìì mu nyí cii, ke tū mbeniticiumbè bèè tiè nyiyáábísítíe ke ì ti tōu kuyaaakú tōumè tifòkpèti. ¹⁵ Ti dò nkénnáá ntimómmonti nti, kéndò titòbè, memme ti bo nkótírímè kuwedouuce mieke, ke naánnè Kirisi wèè tu diyuu. ¹⁶ Kirisi wèè te kòo kòbe bəmou wē nke dò nhonití omáá nè itùòti, ke kpeñni, bá kùu tùòti kè kù pī nku tōmmú kù dò nkémpí mmù, kè tikònti timou kótírí, ke kpénkú Kuyie nkó medókùmè mieke.

Meborime pammè dò kéndòmmè

¹⁷ Ntènè n dó ké di náké ti, nè ti Yiè nkó diyètiri, di bá ntū mbèè í báá nKuyie mbe kó meborime, bè tū mmèè yèmmè tú detetirè kōme mme. ¹⁸ Bè toti dibìlìnni kó iyentotí nyi, bè í yé Kuyie nduò mmùù fòmmu, bè í banté mèè kpéi nkè be to kpeñni. ¹⁹ Bè ténke í baàti meyei nnè mesàà ke dōòri dèè í wenni ke í diè ntikpàti, ke dōòri desintèkperè demou botí nè meyei mme mme be yèmmè dómè ke í yíèkù.

²⁰ Díndi bè í me ndi benke Kirisi kè di ò yíété. ²¹ Díndi bie bè di tiémmu o kpèti kè di yíété o kó timómmonti, dèè tu: ²² Di bo yóumè meborime kótímè di do tū mmè, di do mōke medókùmè yeime mme kè mè di sou nke di fétinko. ²³ Yóunè kè di yèmmèe ceete nè di yehtotí, ²⁴ kè di naá mbenitipambè Kuyie ndòò bè ke dōnnenè kumáá, kè di borimee wenke kè di ntū ntimómmonti.

²⁵ Di yóu siyáábísi, kénáá nditòbè timómmonti ke yé ti tùmè Yesu kònti kó itùòti nyi. ²⁶ Kè di mieke peike di báá yóu kè kèe ɔte ke di cé mmeyei, di báá yie nkè diyie ta kè kè kpaá péi. ²⁷ Di báá pā dibòò kuce. ²⁸ Wèè do yuuku wèè yóu muyòò ke pī mmutōmmú kémòote o kperè kèpā becīribè. ²⁹ Di bá nnáá ntináanyei, kè di pètè mefiè nnáánnè tū bo teennè betòbè kè bèe kpenke Kuyie nkó kuce mieke, tū bo teennè bá wè ò bo dii fōtīri. ³⁰ Di bá ncaari Muyaánsààmù yèmmè, muu tu mecannimè Kuyie nti cànnè mè, muu te kè ti yé ke dò nKuyie nyóò ti deetè páíí diyie sōnni. ³¹ Bá mpoonnè ditòbè, bá nníinnè ditòbè, di mieke bá mpéi ditòbè, di bá mmōke yekpàrè, di bá nsīnkunko ditòbè yèè, di bá ndōòri meyei. ³² Ndōòrinè ditòbè mesàà, nke ndó ditòbè, ke ncīenko ditòbè Kuyie nti cīè mmèè botí nè Kirisi kpéi.

5

Ti bo nyémè Kuyie ndó dè

¹ Ntūnnè Kuyie nkó meborime, ke yé di tùmè ku bí nyi, kù dó ì. ² Ndónè ditòbè Kirisi ti dó mèè botí ke duò nhomáá kè bè ò kùo kòò dò ndipānni kufòku natikù kperi Kuyie ndó di.

³ Di tú Kuyie nkòbe mbe, di bá ndōuti dōutinè ditòbè di bá nsīnkunko dimáá, di bá duò ndi yèmmè tikpàti. Dè keté ke í dò mbè nyo de kó tináahti di cuokè. ⁴ Di bá nnáante ifei kpèti nè tiyèinnáahti nè tináanyei, dè í wenni. Petinke nsántínè Kuyie nku sàà nkpeí. ⁵ Nyénè ke dò nwèè dōuti dōutinè betòbè nè wèè sīnkunko omáá, nè wèè í diè ntikpàti, dè í cáánnè wèè feu yebòkè. De yiè mbotí í tati Kirisi nè Kuyie mbe kpààtiyuu mieke.

⁶ Di báá yie nkòò mōu di soute nè detetirè kó tináahti: Deè te kè Kuyie mmieke cúsú bèè yete ku kpèti. ⁷ Di bá mmōkenè de kó benitibè botí metaummè mamè. ⁸ Di do tú dibìlìnni kòbe mbe di mmònni ke taunnè ti Yiè ke tú kuwenniku kòbe. Nfòunè ke dò mmenáá nkó ibí. ⁹ Kuwenniku kó mutōmmú tú: Tinitì,

mawetimmè, nè timómmonti. ¹⁰ Mbaàtìnè ti Yiè ndó dè. ¹¹ Di bá nkòké dibìinnì kòbe kó mutómmú mièke, mù tú mutetimù mmu, di petinke mmù dáammu mmu. ¹² A bo nákéme bè dòdri dè disòri dè màke ifei nyi. ¹³ De kó mutómmú yènnì diì mǎnni kuwenniku mièke, kuwenniku ã ã mù feimmu. ¹⁴ Mómumu nwe bè dènneni dè kuwenniku dè ã ã wenkemu. Tì wàrimu ke tú:

Ente,

fǒ nwèè duó becíribè mièke!

Kè Kirisi da mítté.

¹⁵ Ndakenè mesàà di fòu mèè botí. Di báá ndò tiyèinti, ntúnè meciì nyembè. ¹⁶ Bá nfétinkonè di fiè, ti bo yemàrè yeiye nye. ¹⁷ Di bá ndò ntiyèinti, yetenke kényíté Kuyie ndó dè.

¹⁸ Di bá mmuò mmenà, mè di tannìnkò meyei mmieke nke. Yóunè kè Muyaánsààmù di píe. ¹⁹ Kè di nwè nke yáúkunkò ditòbè kǎnti, kéndiè nKuyie nkó yesàà, nnè ku kó yiye, ke diè Muyaánsààmù di duó nyii yie, kénsánti Kuyie nnè di yèmmè memòu, ²⁰ nsántínè ti cice Kuyie demòu kpéi nsáà nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètiri.

Oniti nè o pokù bè dò kéntaumè

²¹ Nyiénnè ditòbè kpèti, di dé mèè kpéi nKirisi.

²² Benitipòbè nyiénnè di daabè kpèti, di yie mmèè botí ti Yiè nkpeti. ²³ Ke yé onitidòu wèè bakémè o pokù Kirisi baké mèè botí o kòbe tǎnni diì tú o kǎnti ke di dèerí. ²⁴ Deè te kè benitipòbè dò nkényié mbe daabè kpèti tímòu, Kirisi kòbe tǎnni yé mmèè botí Kirisi kpèti.

²⁵ Bá wèè nitidòu kòo ndó o pokù Kirisi dó mèè botí o kòbe tǎnni ke ku di kpéi, ²⁶ ke di òuté nè menie nnè Kuyie nnáahti. ²⁷ Ò dòò memme ke dó di ntú o kpèri ndi kénwenni, kénkra kuyènkù, kénkra meyóò, kénkra meyei memòu, kéndò mpáíi ke i mmòke bè bo di sei ntii ìnkè. ²⁸ Mèè botí nku bá wèè nitidòu dò nkéndómè o pokù ò dó mèè botí omáà. Wèè dó o pokù ò dó omáà ndi. ²⁹ Òmòu ã ã í mpóò nhomáà, ò ã nyárimu omáà, ke piú omáà. Kirisi me ndòari o kòbe tǎnni.

³⁰ Ke yé ti túmè o kǎnti kó itùòti nyi. ³¹ Tì wàrimu ke tú: Oniti bo yóu o cice nè o yǒ kétaunnè o pokù, kè bèe naá ntikǎnti tímáà. ³² Ti nnáahti tú disòri dièri kpèti nti, ti tú Kirisi nwe nè o kòbe tǎnni, ³³ ke múnke tú di kpèti. Bá wèè nitidòu wè ndó o pokù ò dó mèè botí omáà, kòo nitipòkù ndé o dòu.

6

Ibí nè i yembè kó tináahti

¹ Díndi íbí nyiénnè di yembè kpèti. Kuyie mme ndó. ² Ndé a cice nè a yǒ. Kuyie ndóu nyii kuó ke béi nke tú: ³ Kè dèe yie nkè dè nda naati, kàa fòmumu okè ketenkè ìnkè.

⁴ Díndi íbí yembè, di bá mpéíkkòkò íbí mièke, òtiènnè i ke ì tǎnni ti Yiè ndó mèè botí.

Tidaati nè ti yembè be kó tináahti

⁵ Díndi tidaati, nyiénnè bèè di te diè nketenkè ìnkè be kpèti, ké mbè dé meidiè, kémpí mbe tómmú nè meyèmmè memáà, kéndò ndi pí nKirisi kómu. ⁶ Di níí bá mpí mmutómmú bè bo diì mǎnni máà kè dè bo bè narike, daòné dimáà Kirisi kó tidaati, ké mmù pí nnè di yèmmè memòu Kuyie ndómè. ⁷ Di mpí mbe tómmú ke

dò ndi pī nti Yiè nkōmu, dè bá ndò ndi pī mbenitibè kōmu. ⁸ Nyénè ke dò nkàa tú kudaakù yoo a í kù tu, Kuyie nyóó yietí bá wè ò dǎò mèè sàà nkó tiyeti nti.

⁹ Ké dǎndi tidaati yembè di nti pī mmesàà ndi bá nti péinko, nyénè ke dò nwèè di te dimòu ò bo keǐnkè nke, o borè òmòu í cǎá.

Kirisi kǎbe dò nkémmeke tii kparinenti

¹⁰ Tisǎnti tú di bo ntaunnèmè Yesu kékpenke, kǎpété o wǎrimú diemù.

¹¹ Báátínè Kuyie nkparinenti timòu ke cómmú tei tei, kǎbaao dibòò kó mesòummè. ¹² Tí í kpannè benitibè, tí kpannè yebòkè nye, yèè bo muyaá mmieke, yèè kpeñni, bebòkparàatibè bèè te dibiiñni kó kutenkù. ¹³ Nè de kpeí, túóténè Kuyie nkó tikparinenti timòu, kè diyie yeiri túðkení di na ke kpa nkè di kpa nke dèè, di nkpaá yé kénwáké.

¹⁴ Nyinè timómmònti di ka fenaàkǎnfè kǎme, kénkǎnké mewetimmè di cǐncǐrè dimátìyaàbòrì kǎme. ¹⁵ Ánnénè tikǎnyauti tineùti kǎme, ke náké Tináaǎsààti tii duò mmeòmpùmè. ¹⁶ Ntǎnè metákùmè kè mè ndò nkudǎpikù sǎá kùù yó nte kè di na kékuò dibòò kó ipie nyii cǎú. ¹⁷ Túóténè medeetímè kédòò dipii, kǎtúóté Muyaánsààmù kó disie òuú tú Kuyie náaǎti. ¹⁸ Muyaánsààmù ndi bonè kè di mbáá nKuyie nsáà, di nkù báá nyibáamii imòu botí ke kù sàúfínè. Mbáánnè ku Kirisi kǎbe bémòu kpeí. ¹⁹ Ké nkù báá n kpeí, kè dèe yie nkè nh ààte n nùù nni nnáá nTináaǎsààti tii do sǎri ke í yǐèkù, tii tu Kuyie ndeeri bèè í tú Sifube. ²⁰ Mbáánnè ku, kè kù n teennè kè n na kénnaá Tináaǎsààti, bá nè bè me nni nkpetimè.

Mucaummu

²¹ N tǎnko tí népo sàù Tisiki, tí Yiè nkóo tǎnti sààwè, kòo bo di náké de ndòmmè mme, ²² ké di náké tii kó dimàà bo tí cie, kǎyáúkunnè di kǎnti.

²³ Tí cie Kuyie nnè Yesu Kirisi bè di duó mmeòmpùmè, nè medókùmè nè metákùmè. ²⁴ Mesàà nni mbonè dǎndi bèè kó dimàà dó tí Yiè nYesu Kirisi ke fííkú teii.

Pɔɔri w̄ari d̄i pátírí Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu Di mpátírí tɔ t̄i náànti

Bè do kpetí Pɔɔri Odommu nwe k̄o w̄ari de kó dipátírí, ò do yóó d̄i w̄ari kè beñitibè mabè beè tanní ke tiè nyitié nyeyi Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu kè be yèmmèe caàrè. Bá nè memme kè Pɔɔri mm̄ake diwèl ke yé ke dò nnè metákumè ò m̄ake mè Yesu Kirisi ìnkè, de bo t̄unte. K̄oò bè s̄ante be ò p̄a d̄i p̄anni ke bo ò teennè dikpetíntou mièke, kéndó k̄eyáúk̄unne be k̄ont̄i kè bè nwetí Kirisi ke báá yóu kè itié nyeyii ì tani kè ì bè souté. Ò do w̄ete kéndó k̄eyáúk̄unne be k̄ont̄i nti kè bèè wammú bè bo ntaunè mè betòbè k̄emm̄ake meyèmmè memáá Kirisi kó mutòmmú kpéi.

Di mpátírí náànti duó ke d̄ommè

1. Mudòmmu nè ò bántèmè Kuyie mbè kpéi. 1:1-11
2. Ò do bo mèè borime mièke 1:12-26
3. Ò yèmmè bè ntaunè Kirisi 1:27-2:18
4. Erafadoosi nè Tim̄ontee bèè do d̄ori d̄èè wenni Pɔɔri nè Fidipu eì kɔbe be cuokè. 2:19-30
5. Pɔɔri do caummè Fidipu kɔbe be d̄ùd̄ontòbè kó meyeyi nképí 3:1-4:9
6. Ò d̄entènè ti tú ò yáúk̄unne mè be k̄ont̄i, ke bè d̄ounè mutòmmú, nè náke mudòmmu cénke 4:10-21

Pɔɔri d̄aummè Fidipu kɔbe

¹ Mí mPɔɔri nè Tim̄ontee Yesu Kirisi kó betòmbè, ti di d̄ounko d̄indi Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu nè bèè ni Kirisi kɔbe t̄rè nè be kó bewed̄ounkótibè. ² Ti cice Kuyie nnè ti Yiè Yesu Kirisi bè di d̄ò mesàà nké di duó ndiwèl.

Pɔɔri d̄ómè Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu

³ M baa ò nké n d̄entèni di kpéi nni ns̄ant̄imu Kuyie. ⁴ Nh òò mbáámmu Kuyie ndi kpéi ns̄àà kè dè n naati, ⁵ di n teennè mè kè ti pitírí Tináāns̄ààti nè di yiemme Yesu nè yienni. ⁶ N yému weti weti ke dò nKuyie nkùu keté de kó mutòmmú s̄àamù di mièke, kù bo mm̄u s̄aké kè mù d̄èè ti Yiè nYesu Kirisi bo w̄etenni d̄i yie. ⁷ N di d̄ómu mesàà n yí di ȳèkù, ke yé ti w̄èr̄mè Kuyie nkó mesàà di mm̄onni m me nkpetimè nè n yí kpetí d̄i m̄onni nè m maumè ke bo fii nTináāns̄ààti. ⁸ N di d̄ómu kè Kuyie nyé, Yesu Kirisi weè n duó nde kó medókumè.

⁹ M báámmu Kuyie nke tú kù di teennè kè di d̄ake ndó ditòbè, k̄eȳíté Kuyie nkébanté mesàà nkù d̄ó dè, ¹⁰ k̄ena k̄embaàti mesàà nnè meyeyi k̄enwenni kè d̄èe yie nké Yesu w̄etini ò báá yà ò bo di sei nti ìnkè. ¹¹ Yesu Kirisi yóó di teennèmu kè di d̄òr̄imè ñwenni kè bè ns̄ant̄i Kuyie ke déúk̄unko ku yètir̄i.

T̄inti Kirisi kɔbe ti f̄òu Kirisi kpéi nke

¹² N kɔbe n d̄ó di bantému t̄i n t̄ùd̄kení tii temè kè Kuyie nnáànti né d̄ake pité. ¹³ Tih̄āp̄ont̄i t̄i b̄aa okp̄ààti diwèwè nè bes̄ombe b̄em̄ou bè yému be n kpetinnè mè Kirisi kpéi nke. ¹⁴ Kè Kirisi kɔbe kus̄kù yà n kpetimè kè be k̄ont̄i yauke, kè bè náá nKuyie nnáànti nè dik̄amb̄ù.

15 Kè bèmabè ti nàà nke m betinè ke nh èènnè, kè betòbè ti nàánnè meyèmmè mèè wenni, 16 bè n dó mèè kpéí, ke yé ke dò nKuyie nni nduú nde kó mutòmú kè m bo ma ku náànti kpéí. 17 Bèè nh èènnè bè í náá nKirisí kpeti nè meyèmmè memáà, bè dó ké n yí meyeñcaàrimè mme dikpetintou mièke.

18 Kè be yèmmè wenni yoo mè í wenni, bè cénke me nnákémè Kirisí kpeti, dè n naatimu ke yó nni naati sáá. 19 Ke yé n yému ke dò ndi báá Kuyie n kpéí, kè Muyaánsààmú n teénnè, demou dè tú n kó mædetímè mme. 20 M báámmu Kirisí nè n yèmmè memou, ifei í we nni mbonè. Bá kè n fèùrì, n yó nnáámmu o kpéí nnè tikònyauti, kéndònnè n ti nàkémè. Kè m bo kú yoo m bo nfòu, n dó kéndéúkunko o yètiri ndi. 21 Kè n fòu n dò nkémpí Kirisí kó mutòmú mmu, kè m me nku n òke còntemu. 22 Kè m me nfòu n yó nnáámmu benitibè Kirisí kpeti, deè te kè n yí banté mufòmú nè mukũũ n dò nkétáátè dè. 23 N yèmmè mèè sũ. Mònni mari dè ò ndò nni nfòu, diteri kéndò n kú kékote Kirisí borè, n òke me ndó. 24 Dè né békú ke dò nni nkpaá fòumu ke di teénnè. 25 Deè kpéí nte kè n yé ke dò n yó nkpaá fòu kè ndi teénnè, kè di kpenke Kuyie nkó kuce mièke, kémote diwèl. 26 Kè dèe yie nkè n wètoo dii yìè kè di n yà, di sànte Yesu Kirisí mediè ndi fòmú mièke.

27 Bá kè dè dòmmè, ntũnne Kuyie nnáànti yèmmè, kè n na ke kòtoo yoo n yí na, nni nyo di wèrimè meyèmmè memáà ke pitirí Kuyie nnáànti, ke fíí kú metákùmè mièke. 28 Di bá nyíèkú di kpantidèntòbè bèè í dó Kuyie nnáànti, deè benkú bè fetimè, kè di kó tikònyauti benkú di cootémè. 29 Kuyie nyí di dòò mesàà nkè di bo yie nYesu máà, kú dó di fèútému múnke. 30 Mí nnè díndi ti wè nke maumu, di sòò yàmu m maùmè, ke kpaá maù nè yíenni.

2

Yesu kékùnnemè omáà

1 Di yie nKirisí kè dè di kpenkunko o kó kuce mièkaà? Ò di dó kè dè yàúkunko di kòntàà? Muyaánsààmú di bonàà? Di dó ditòbè mesàà nke kuò nditòbè mesémáà? 2 Kè dende kó dimáà bo, di nwè ndinùù, ke wè mmedókùmè, ke wè mmeyèmmè memáà, ke pí mmutòmú kè dè n naati. 3 Di bá ndòori demarè ke èènnè ditòbè, yoo di ndè dòòri ke dó disànni detetirè kperi. Di nkékunko dimáà di dòòrimè mièke, ke níí nwúó nditòbè kè dò mbeè di deunè. 4 Òmòù bá nwanti ò kó mesàà mmáà, múnke nwaànnè betòbè kòme. 5 Ntũnnè Yesu Kirisí kó meborime.

6 Ò do tú Kuyie nku,
ò me nyí ndó kè kù ènnenè omáà,

7 kényóu o wèrimú kénáà nhoniti,
kédòò omáà otònti,

8 kékékùnnè omáà,
kényíè nKuyie nkpeti
kè bè yàa ò baakénè kudapāātí
onitikòùti kòme kòo kú.

9 Kè deè nte kè Kuyie nhò dèúkùnnè,
kóo duú ndiyetidieri
dii pèēté yesonye.

10 Kè keñkè kòbe nè ketenkè
nè ketenkè mièke kòbe
kè bè bo nínkú o òkè.

11 Bá wè kòo béi nnè o nùù,

ke dō Yesu Kirisi tú o Yiè!
Kè ti cice Kuyie nyètiri dεuke.

Kirisi kabε bo mmimmè kutenkù miεke

¹² N kabε nh 5 mbo di borε kè di yíemmu n kpεti, nyíennε ti bá kè n yí bo, deε dōke wenni. Kuyie ndi deεtεmu, mpínnε ku tōmmú ke kù dé mediε. ¹³ Kuyie nkuú 55 di duó mme yemmε, kè di ndó kédōó kù dómε, ke di duó mmuwεrimú kè di na ke mè dōó.

¹⁴ Di ní bá ndōori dεmarε kè di yemmε í bo kè di kpa. ¹⁵ Di níwenni páíí kè bè báá yà di caàrimε, Kuyie nkó íbí dō nkénwennimu páíí benitiyεibe bèε dōori dèε í wenni be cuokε, kεmmí fitírε kōme, ¹⁶ kè bè náá mmufōmmu kó tináañti. Kè di dōori mεmme, n yemmε bo ndi naatinε, kè Kirisi wētεní dii yiε, dεε benke n tōmmú nε n wēērímε dε í yemmε de tetirε.

¹⁷ Di támmε Kuyie ndεε dō ndipānni di kù pā di. Kè n ku ke kpāā de kó dipānni, dε nni nnaati. Dε n naatimu kè diwèi m bo nε díndi. ¹⁸ Díndi múnke, nyānkunε kè ti nwε nke yānku.

Pōori tōmmε Timōtee nε Epafoditi Fidipu kó dihi

¹⁹ Kè Kuyie ndó m bo tōnko Timōtee bāmbà nkékeε di bo kè dε dōmmε, kè dεε yáukunnε n kōnti. ²⁰ Otōu mōu í bo nε wε ti wε nke dake di kpéí. ²¹ Betōbε bie dakenε be kperε wammú mmu, bè í dake Kirisi kabε kpéí. ²² Di yému Timōtee duómme omáá ke n teennε kè ti náá nTináañsáati, ke dō nhoniti nε o birε. ²³ Kè m banté dii mōnni dε yó nni ndōmmε m bo ò tōnko. ²⁴ N yému weti weti ke dō nti Yié mbo n teennε kè n kōtoo m mómumu nké di yà.

²⁵ N yemmε dō m bo wēte ké di duónko Epafoditi, di sòò m pā dipānni kédūnni wε, ke dō wε n teennε mutōmmú kè ti wēnnε ke mù pí nke fēūtε. ²⁶ Ò kèε di kèemε mme ò muokemε kōo yemmε caàrε, kòò dó ké di yà. ²⁷ Ò mēnke sòò muokemu, kékáátε mukūū, ke Kuyie nhò kuó mmesémme nε mí m múnke, koò miεkunnε, n yemmε dōke báá caàrε mèε kpéí. ²⁸ Deε te kè n dó koò tēñnō mecāā, nké di ò yà kè di yemmε narike, kè n kōme múnkeε narike. ²⁹ Cōuténε we nε diwèi ti Yié nkó mewēnnimε miεke, ndénε de kó benitibε boti. ³⁰ Ò duó nhomáá ndi Kirisi tōmmú kpéí, nke káátε mukūū ke n teennε díndi bèε détiri di do í yóo na ké n teennε mèε boti.

3

Pōori yóumε demou Kirisi kpéí

¹ Tisōnti tú ti, níyānkunε ti Yié nkó kuce miεke, n do ti wārimu ke wēte ke ti yíε, dε wennimu di kpéí. ² Ndakenε sinitimó kpéí, betōmbε yeibe, bèε tú bè cāmmú, de kó mucāmmú né í tú mūmamú. ³ Tinti bèε báá nKuyie nnε Muyaánsáamú mmiεke, ke í tú mbenitibε kó ikuú, tú tu bèε cāmmú mucāmmú mómōmmu. ⁴ Kòò mōu yemmε dō nhò bo cooté ò tú mmεε kpéí nyikuú, n yému ikuú koò pēētε. ⁵ Bε m peitε kè nni mmōke yewe yēni ndi kè bè n cānté, n tú Isidayēeri mómumu nwe, Bensameε kó kufuku kou, Ebedee mómumu nke tú Faadisīε ikuú yiε mmómumu. ⁶ Kè n kōnti níyau kè n fēūnko Kirisi kabε, ke yetiróo ke bo ntū nyikuú imōu. ⁷ Dèε do tú n kó disānni n dε n wētε di mmōnni de tetirε Kirisi kpéí. ⁸ Dè í tú dèε do tú n kó disānni máá nε dèε do tú n kó mucōntimu, n dε yetemu n yīētε mèε kpéí nYesu Kirisi wenwe wèε pēētε demou. Weε te kè n dε wúo nké dε dō ntiyonti kè dε bo yie nké nni mmōke Kirisi. ⁹ Nh ò mōòte

dè í tú Kuyie nyē n wetí n tū mmèè kpéí nyíkuò, n tá Yesu nwe kè kù yē n wetí, ke yē Kuyie nhōō yīmè onìtì wetí ò tá dìi m̀̀nnì ndi Yesu. ¹⁰ N d́ tì di mm̀̀nnì tu m bo yíēté Kirisi máá, ḱépété muwērímú diemù mùù te kòò yánté, ke f́éüté o kpéí nkékú o kpéí. ¹¹ Kè dè bo yie nní ntú bèè yóó yánté be kòò m̀̀u.

Ti bo ncokùmè ke d́ kum̀̀nku

¹² Dè í tú n yē n nìnte m betì dè yoo n wenke páíí, n kpaá cok̀̀umu ke yetíróo ke bo nìnte Kirisi ò n nìnte mèè botí. ¹³ N k̀̀be m mu nyí t̀̀òke kum̀̀nku, n d̀̀ori d̀̀marè máá ndi, n yíē ndif̀̀nkúò k̀̀pèrè nde, ke beti d̀̀è bo n yìikè. ¹⁴ N cok̀̀umu ke d́ d̀̀eyìikè, ke bo nìnte tìcuuti Kuyie nti yu ke bo ti duó ntì k̀̀nkè, nè Yesu Kirisi kpéí.

¹⁵ Tínti bèè kpenke Kuyie nkó kuce mièke, ti d̀̀ò nkémm̀̀oke meè yèmmè, kòò m̀̀u k̀̀me kpaá cáá, Kuyie mbo ò teennè kòo banté. ¹⁶ Ti yíēté tì, yóunè kè ti ntì pì nke wē nke ḱrí kuce kum̀̀áá.

¹⁷ Nt̀̀unne n kó meborime, ke múnke nt̀̀u m̀̀betòbè bèè k̀̀me d̀̀onnè ti k̀̀me. ¹⁸ N ti ndi nàkémú ke ẁ̀ete ke ti ndi náá nnè tiǹ̀nnièti, bes̀̀kùbè t̀̀u bemaá Kirisi k̀̀be, kè be d̀̀orimè né benkú bè senk̀̀rimè ò kùmè kudap̀̀áti. ¹⁹ Be kó kum̀̀nku t̀̀u bè bo fetimè sáá, kè be pite t̀̀u be kó Kuyie, kè dè bè naatinè ifei do d̀̀ò nkè mbè bonè dè, kè bè d́ kutenkú k̀̀pèrè máá. ²⁰ Tínti t̀̀u k̀̀nkè k̀̀be m̀̀be, ke baa ti Yiè n Yesu Kirisi bo ẁ̀etennimè, ²¹ ḱeèeete ti kó tik̀̀nc̀̀ti kè tii naánnè ò kpeti ḱkpenke ḱewenke, ò yóó namu ḱe dè d̀̀ò ke yé ò m̀̀kemè muwērímú ke baké denennè dem̀̀u.

4

D̀̀ori tiémmè Fidipu k̀̀be

¹ Díndi n k̀̀be n di d́omu mediè, n d́ ḱewete ḱe di yamu, d̀̀i tu n kó diwèi nè n kó muc̀̀ntimu, di ntaunè ti Yiè ntei tei.

² M báámmu Efodii nè Séntisi ke t̀̀u bè níwè mmeyèmmè Kuyie nkó kuce mièke. ³ F́ó n népo Sisiì nè wè ti wè mmut̀̀mmú, a nteennè de kó benitipòbè, bè n wènnénèmu kè ti nàkè Tináaṣ̀̀sàti ke f́éüté. Ke múnke wènnénè Kedemaa mut̀̀mmú nè betòbè bèè kó yeyètè ẁ̀ari mufòmmu pátiiri mièke.

⁴ Nyānkunè sáá ti Yiè nkó kuce mièke, n yíe ke ti béimmu, nyānkunè.

⁵ Yóunè kè benitibè bemaouu yà di nitimè, ti Yiè nduúnnimú. ⁶ Di bá nyíèkú, kè di d́ dè, m̀̀onè Kuyie nké nkù sántí. ⁷ Kè di d̀̀ori memme Kuyie mbo di duó nku kó diwèi nè Yesu Kirisi di kó m̀̀ewènnimè mièke, d̀̀i de, ke í d̀̀ò nkéna ḱéyà di m̀̀mè.

⁸ N k̀̀be n náánnè timómm̀̀anti, kénd̀̀ori d̀̀è wenni, kénd̀̀ori Kuyie ndó dè, kénd̀̀ori d̀̀è sà, d̀̀è d̀̀ò nkéndó, d̀̀è m̀̀annè disānni. ⁹ Nd̀̀orinè di kèè tì m borè, ḱnt̀̀u n kó med̀̀orimè, Kuyie nkùù duó ndiwèi kù yó ndi bonèmu.

D̀̀ori d̀̀aumme Fidipu k̀̀be nè mut̀̀mmú

¹⁰ Dè n narike mediè kè n sántí ti Yiè ndi ẁ̀ete ke n teémmè, n yému ke d̀̀ò ndi ò ndó kè n teénnè di né mu nyí mpètè kuce. ¹¹ Dè í tú n kpa mèè kpéí nte kè n náá memme, kè m m̀̀ke yoo n kpa, dè ò nni nnaatimu. ¹² M manténèmu m bo mm̀̀kemè nè m bo nkpaṁè, kè n di ke sannè yoo nh auté, kè m m̀̀ke kè dè s̀̀u yoo dè n d̀̀ónté, dè n naatimu. ¹³ Kirisi weè n duó muwērímú kè n dè nò ndem̀̀u. ¹⁴ Dè né wènnimu di n teémmè nh áarimè mièke.

¹⁵ Díndi Fidipu k̀̀be, di yému ke d̀̀ò n di nàkè dìi m̀̀nni Tináaṣ̀̀sàti meketimè, kényeti Maseduonni kó ketenkè d̀̀i máá kó dit̀̀nni do n teennè. ¹⁶ Kè

nní mbo Tesadoniki kè di n teennè kuce mèdémè. ¹⁷ Dè í tú dè n naati yepārè mǎá kpéí, dèè n naati deè tu di bo pétéme mucóntimu. ¹⁸ N yàmu di m pǎ dè ke duónnǐ Epafoditi, di mmònni kè m mǎke péu. Di pǎrè dònne tudààrí nwe wèè fǒku naati kè Kuyie nyè cǒuté. ¹⁹ Kuyie nkùù n te ku kpàti í sénní, kù yó ndi duòmmu dè di békú dè nè Yesu Kirisi di kó metaumme mieke. ²⁰ Ti cice Kuyie nyètìrì ndeu sǎá. Kè dè mmè ndò.

Mucaummu

²¹ Dònnè Yesu Kirisi kǎbe bémǎu bèè bo di cie, ke dà bèè bo die mbè bè dǎunko. ²² Kòo kpààti di ewè Sesaa cǐtè kǎbe múnke di dǎunko.

²³ Tì Yìè nYesu Kirisi kó mesàà nni ndi bonè.

Pɔɔri w̄ari d̄ii p̄átiri Kirisi kɔbe bèè bo Kodɔɔsi Di mp̄átiri tɔ t̄ii náànti

Pɔɔri weè do w̄ari di mp̄átiri Kodɔɔsi Kirisi kɔbe t̄inni, ké di duó nTisiki nè Onnesimmu ké bè bo di k̄atenè Kodɔɔsi. Pɔɔri weè do í bè náké Kuyie nnáànti. Be cie kou Epafadasi weè do w̄enné Pɔɔri ke náante Kuyie nnáànti weè do ti mbè náké.

Bè do kpeti d̄ii m̄onni Pɔɔri Odommu ké Epafadasi k̄otoo kóó náké besoumbè mabè tannimè be cie Kirisi kɔbe t̄inni mieke ke bè náá nke tú: Kàa d̄ó k̄éȳíté Kuyie nkè kù da deetè a dò nkém̄báá nkeĩnkè kó bekperibè mbe ke d̄oarinè ikuó mai k̄éndonnè mucámmù nè ticiciti matì mudii ìnkè.... Pɔɔri ti kèè d̄ii m̄onni ke p̄ankke bè d̄entení Kuyie nduámmè mufòm̄mu nè Yesu borè máá ndi, ké bè w̄ari di mp̄átiri ke bo bè tié mbè dò nkéndommè ke báá t̄unne mufòm̄mu yeimu.

Di mp̄átiri náànti duó ke dòmmè

1. Mudámmu 1:1-8
2. Pɔɔri báá nti Kuyie mbe kpéi 1:9-14
3. Kirisi bakémè dem̄ou 1:15-23
4. Ó bè cau nti besoumbè kpéi 1:24-2:2
5. Mufòm̄mu p̄ammù nè Kirisi ti kó mew̄ennimè mieke 3:1-4:6
6. Mecámmè 4:7-18

Pɔɔri d̄aummè Kodɔɔsi kɔbe

1 Mí mPɔɔri Kuyie ntáátè wè, ké n tu Yesu Kirisi kó dit̄onni nè Tim̄ontee t̄ii di w̄ari dipátiri d̄indi bèè bo Kodɔɔsi ke tá Yesu.

2 Ti cice Kuyie ndi d̄oó mesàà nkè di duó ndiwèì.

Kuyie nti kuó mmesémmè ké ti d̄òò mesàà

3 Ti ò nsántĩmu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, koò báá nsáà di kpéi. 4 Ke yé ti kèè mè di tá mèè botí Yesu Kirisi nè di d̄ómè Kuyie nkɔbe b̄em̄ou. 5 Nè di kèè d̄ii yiè ndi Tináaḥsààti t̄ii tu tim̄ómm̄ont̄i, di bantémè Kuyie ndi baanè dè k̄eĩnkè ke dè báa. 6 Tináaḥsààti pitírí kutenkù kum̄ou ndi, dè í tú di cie máá, ké benitibè t̄i yíe nkè be borime ceeri, di k̄ome ceètemè di t̄i kèè d̄ii m̄onni meketimè ke banté weti weti Kuyie nkó mesàà. 7 Ti népo m̄ómm̄uo Epafadasi nè wè ti w̄e nke p̄i nKuyie nt̄ómmù, weè t̄i ndi náké. Ó p̄i mm̄uò t̄ómmù di cie mù tú musàám̄mu mmu, Kirisi d̄ó mù. 8 Weè ti náké Muyaánsàám̄mu di teé mmèè botí kè di d̄ó dit̄obè.

9 Dèè kpéi nte nè t̄i kèè mè de kó tináànti, t̄i í yóu ti bo mbáámmè Kuyie ndi kpéi nke tú kù di teennè kè di ȳíté kù d̄ó dè, ké Muyaánsàám̄mu di duó mm̄ecii nkè di nyé di d̄oari dè, 10 k̄éndoari Kuyie ndó dè, dèè d̄éuk̄unko ku ȳet̄iri, k̄éndoari dit̄obè mesàà nke d̄akee ȳíté Kuyie. 11 M báámmu Kuyie nke tú kù di kpénk̄unne dem̄ou de mieke nè ku w̄erímù diemù ké di na k̄émmi nke w̄èèri. 12 Nsántinè t̄i cice Kuyie nkùu te kè di mannè k̄ew̄ennénè ku kɔbe bèè bo kuwenniku mieke, ké kù yóó w̄enné ké di duó nkù baanè dè ku kɔbe. 13 Kuu ti fiet̄e dib̄il̄ni kóo kp̄àt̄i n̄ou mieke, ke t̄i tanné ku Bir̄e kù d̄ó dè mesàà nkó dikp̄àt̄iyuu mieke, 14 wèè t̄i donté, ke t̄i c̄íè nti yei.

Kirisi weè tu oketiwè dem̄ou de mieke

15 Òmòù báá na kɛyà Kuyie, Kirisi weè ti bɛnkú kù dòmmè, weè tu Mpo ke baké Kuyie ndòò dè demòu. 16 Weè te demòu ke dè dòò, kɛɪnkɛ kperɛ nè ketenkɛ kperɛ, ti wúó ndè nè ti í wúó ndè, bèè baké, bɛkótibè, muwɛrímú yembè, bèè ni, kù dè dòò demòu weè kpɛí. 17 Demòu dè yóó dòò kòò bomu, weè te kè dè bo kòò dè baké. 18 Weè tu diyuu, kòo kɔbɛ tú o kònti, kòò bè duò mmufòmmu. Weè tu oketiweè weè ku ke yǎnté, Kuyie mme dòò kòò bo mbaké tipùti timòu ndi, 19 ke yé Kuyie ndómè kɛmbo ku Bire miɛke nè ku dòmmè memòu ndi. 20 Kuù dó kɛtaunnè kumáà denennè demòu kɛɪnkɛ kperɛ nè ketenkɛ kperɛ nè ku Bire Yesu kó mukũũ nkudapáati ìnkè te demòu kè dè narikenè Kuyie.

21 Díndi múnke di do tú Kuyie nkɛpantídɛntòbè mbe kè kù dɛtirinè, kè di yèmmè sɪ nkè di dɔɔri meyei. 22 Di mmònni kè ku Bire tùóté tinitikònti ke ku, kè kù di taunnè kumáà. Kè di bo na kɛnkɔri ku borè ke wenni páíí, ke kpa meyòò nkòò mòu báá na ke di sei. 23 Ntánè Kuyie nweti weti, kè dɛmarè báá di yatènè ku kó kuce yoo di baa dè, Tináaɲsàati di bɛnke dè. Dɛ kó Tináaɲsàati bè ti náke mu kute nkù kumòu, mí mPɔɔri kè n ti náà.

Kuyie nduò mmùù tómmú Pɔɔri

24 Di mmònni dè n naatimu kè n fɛùri di kpɛí. Kè n sòkɛ ke fɛùri Kirisi fɛùtémè o kɔbɛ díndi bèè tu o kònti di kpɛí. 25 Kuyie nkuù n tǎátɛ ke m píɲné Kirisi kɔbɛ cuoké mutómmú kè m bo bè náké ku náaɲti páíí, kè ti mbè tié. 26 Kuyie ndo ti mbè sònnɛnɛmu, di mmònni kè ti mbè bɛnke bɛmbe bèè tu ku kɔbɛ. 27 Kuyie nkuù dó kɛbɛnke ku kó disòri kpeti tì do sòri, tì tu: Kè Kirisi bo di miɛke di nyé ke dò ndi bo ò toténè Kuyie nkó tikpeti. 28 Weè Kirisi kpɛí nke ti náámmè bɛnitibè bɛmòu, kè bè caú, ke bè tié nKuyie nnáaɲti ti yé kè dè mààmè, kè dè bo yie nkè dí ntaunè Kirisi, kɛmbo tuakoo Kuyie mborè ke dò mpáíí. 29 Dɛɛ te kè ti pí ndɛ kó mutómmú ke maù, Kirisi weè n duò nho kó muwɛrímú diemù.

2

1 N dó di yǎtémú m maù mèè boti di kpɛí nnè Daodisee kɔbɛ kpɛí nnè Kirisi kɔbɛ tɔbè bèè í n yé bɛ kpɛí. 2 M báámmu Kuyie nke tú kùu yáúkunnɛ di kònti, kè dí nwɛ nke dó ditòbè, kè kù di duò mmɛciù nkè di dɔkɛ yǎtɛ Kuyie nkó disòri diù tu Kirisi. 3 Weè tu mɛciù nnè meyǎtɛtímè kó disòri.

4 N ti ndi náké kè di bo nyémú kòò mòu báá di souté nè kununaatí. 5 Bá kè n yí di tókénè n yèmmè di bonèmu, kè n wúó ndi kéri mèè boti Kuyie nkó kuce miɛke kè dè wenni kè di tá Kirisi kè dè n naati.

Dɛɛ bo ti teénnè kè tí na iyáàbisítíe nyembè

6 Di yiemmu Yesu Kirisi kòò tu di Yiè, dí nhò taunè weti weti. 7 Yóunè kè di cǐɛ nfiúkú o ìnkè teii kè di tákùmɛɛ kpenke kè di ntù ndi còuté ì tié nkédòke nkù sǎnti sǎà.

8 Nɔakɛnè kòò mòu báá di souté nè mɛniticiù nnè mɛbɔyèmmè kè di fétinne, dɛ kó tináaɲti í tú Kirisi kpeti, bɛnitibè kpeti nti. 9 Kuyie nkó mɛborime memòu do bomu Kirisi miɛke ò tùóté diù mònni tinitikònti. 10 Kè di ò taunè di pètémú demòu. Weè baké bɛbaatibè bɛmòu nè kɛɪnkɛ kó bɛkperibè bɛmòu.

11 Di wɛnnénè Kirisi kè dɛɛ tu di kó mucámù, dɛ í tú bɛnitibè kó mucámù Kirisi kó mucámù tu ò di dɛɛténɛmè mɛdókùmè yeime. 12 Dè dò mbè wè ndi wɛnnénèmu ke kùnné bè di ǎà diù mònni bátémù, kè di ò wɛnnénè ke yǎnté di tá mèè kpɛí nke dò nKuyie mmòke muwɛrímú ke bo duò nkè di yǎnté, kù

duóm̄mè kè Kirisi yànté. ¹³ Di yei mmèè do te kè dí ntú becírìbè Kuyie nkó mufòmmu bíékè, di do í cām̄mù, di do í yé Kuyie. Di mm̄n̄ni n̄ Kirisi kpéí nkè kù di kuó mm̄sém̄mè ke di cíē nke duó nkè di yànté. ¹⁴ Ikuó do yē nti tú beyeibe mbe, ke dò nKuyie nti kpetín̄né, kè Kirisi kòténì kè bè ò baaké kudapāātí kòò kùò de kó ikuó. ¹⁵ Kirisi ku dii m̄n̄ni kudapāātí ke namu muyaá mm̄ieke kó bekperibè bèè baké, ke bè fèikùnne kè benitibè bem̄ou yà ò bè namè.

¹⁶ Kè dè dò mm̄emme, di báá yie nkòò m̄ou di wátí di yo ndè n̄ di yò ndè ìnkè, n̄ yebaa ndi baà nyè, otáàp̄anwè kpeye yo teom̄p̄utè kpeye. ¹⁷ Dendè kó dimàà do tú dèè kpaanì de kó kufènkù nku, demóm̄m̄onne tú Kirisi nwe. ¹⁸ Di báá yie nkòò m̄ou di soute di í yau m̄èè kpéí ntidoũnti, di í d̄ou mm̄èè kpéí nKuyie ntòrè, di í kékùnkò m̄èè kpéí ndimàà ke bè dòn̄nè. De kó benitibè tu sifei yembè mbe ke m̄oke menitiyèmmè detetirè kōme. ¹⁹ Bè í taunè Kirisi wèè tu diyuu. Dentennì Kirisi kòbe t̄innì dòm̄mè onitì kó tik̄nti dòm̄mè mme, ke m̄oke itùòti n̄ ic̄ē nke nampú, ke kótírí Kuyie nkó kuce mieke kù dó m̄èè botí.

Ti kunèmmè Kirisi kòò w̄ennénè ke yànté

²⁰ Díndi bèè w̄ennénè Kirisi ke ku, kòò di deeténè yebakè kó tidaati. Dè dòm̄me kè di yie nkè kutenkù kòbe w̄etè ke di duó nyikuó ì tu: ²¹ Báá túóté diè, báá déúté diè, báá kááké diè? ²² De kó ikuó tú benitibè kpeyi nyi, ì yóò deemu bamba. ²³ De kó ikuó tú mecii nkpeyi nyi baka a bo nkékùnkóm̄e amáà, ke báá nKuyie nke f̄ēũnkò a k̄nti, dè né í teennè ke dei meyèmmè yeime, dè teennè onitì k̄nti nti.

3

¹ Di w̄ennén̄emu Kirisi ke ku kòò duó nkè di yànté, ñwaannè Kuyie nkperè dèè bo ò k̄ari dè, Kuyie mbakù you. ² Nwaannè keñkè kperè ke bá nduò ndi yèmmè kutenkù kperè, ³ ke yé di kumèmu kè di fòm̄mu p̄ammù w̄ēñnè Kirisi ke s̄ari Kuyie mborè. ⁴ Kirisi wèè tu di fòm̄mu kó dikũnnì, ò bo w̄eténì dii yie di bo nhò bonè, kòò nw̄ēñnè ò kpeti mieke.

M̄eborime kótímè n̄ mep̄ammè kó tin̄aantì

⁵ Kuonè kutenkù kó meyèmmè, m̄èè tu: Di bo nd̄outi d̄outinèmmè ditòbè, di bo mbenkùmè dimàà ke yūō mbenitibè yèmmè, di bo mm̄okemè iyentotí yeiyi. Di bá ntú bèè í diè ntikp̄ati, dè í cáánnè mub̄ooféú. ⁶ Kuyie mbo bekénè bèè yete ku kpeti ke d̄ari me kóò botí kè dè nyóú mediè. ⁷ Di do d̄ari m̄èè botí ke meyei ndi n̄o.

⁸ Di mm̄n̄ni yóunè kumiepié n̄ kuyonku n̄ tid̄onnitì n̄ yesáàmbè n̄ tin̄aanyeiiti. ⁹ Di bá nsou nditòbè, ke yé di dàtém̄e di borime kótímè ke dootóo, ¹⁰ ke túóté m̄eborime p̄ammè ke dàátí kénáa mbenitip̄ambè. Kuyie ndo di d̄ò kè dí ndòm̄mè, kèmm̄oke Kuyie nkó mecii. ¹¹ M̄ebatimè ténke í bo Sifu n̄ wèè í tú Sifu be cuokè, wèè c̄anté n̄ wèè í c̄anté, okp̄akp̄ari n̄ timúti kou, kudaakù n̄ wèè í tú kudaakù bem̄ou bè taunnè Kirisi nwe kòò bè te.

¹² Kuyie nkuu di dó ke di t̄aaté kè di tú ku kòbe. Di mm̄okenè ditòbè mesémmè, kén̄niti, kénkékùnkò dimàà, kéntú benitisààbè, ke n̄o nke mi. ¹³ M̄m̄okenè meminnimè n̄ ditòbè, kén̄c̄f̄enkò ditòbè, kòò m̄ou yeténè ot̄ou wèè ò cíē Kirisi di cíē mm̄èè botí. ¹⁴ Tii d̄ake tú tidieti tii tu di bo ndóm̄e ditòbè mesàà nkéna kén̄w̄e nweti weti. ¹⁵ Kirisi kó diwèi mbo di mieke. Kuyie ndi yu dii kpéí kè di bo ñw̄e nke dò nhonitì òm̄áà. Ns̄antín̄e Kuyie kù di d̄ari dèè kpéí. ¹⁶ Kirisi kó tin̄aantì ñbo di mieke mesàà nkè di ncii, ke tiè nditòbè, ke yáukùnkò ditòbè

kɔ̀nti, ke diè nKuyie nkó yesāā nnè ku kó iyie nke kù sánti nè Muyaáansàamu di duó nyii yie, ke nkù sánti nè di yèmmè memou. ¹⁷ Di dɔ̀rime nè di náahti dè mbenkú di tumè Kirisi kɔ̀be, kè di ndóunnè ti cice Kuyie mutɔ̀mmú Kirisi kpéi.

Bèè tu Kirisi kɔ̀be be borime dò nkéndòmmè

¹⁸ Benitipòbè, nyiénnè di daabè kpeti, Kuyie nkɔ̀be dò nké mme ndɔ̀ri.

¹⁹ Benitidaabè, ndónè di pobè, di mièke báá sónté kè mbè còu nké di bè kpànnè.

²⁰ Ibí, nyiénnè di yembè kpeti timou, Kuyie mme ndó.

²¹ Ibí yembè, di báá sónté kénkpànnè ibí, i yèmmè yàà bo caàrè.

²² Díndi tidaati, nyiénnè bèè di te be kpeti timou, dè bá ntú bè bo dii mɔ̀nni maa kè dè bo bè narike, mpínnè be tɔ̀mmú nè meyèmmè memáa di dé mèè kpéi nti Yiè. ²³ Di dɔ̀ri dè demou, dí ndè dɔ̀ri nè di yèmmè memou, kè ndò ndi pí nti Yiè nkó mutɔ̀mmú, dè bá ndò ndi pí mbenitibè kɔ̀mu, ²⁴ kényé ke dò ndi bo wènnénè Kirisi kédi o cice kpàti ò bàanè ti bèè tu o kɔ̀be. Ke yé weè tumè di Yiè ndimou di pí nwèè tɔ̀mmú. ²⁵ Wèè me ndɔ̀ri meyei, ò bo yà me kó tiyeti, Kuyie mborè òmou í cáá.

4

¹ Díndi tidaati yembè, di nti pí mmesàa nke nyé wèè múnke di te ò bomè kènkè.

Pɔ̀ri bè dènte ti

² Mbáánnè Kuyie nsáa ke kù dounnè mutɔ̀mmú ke báá ɔ̀ ndimáa. ³ Ke múnke nkù bàánnè ti kpéi, kè kù ti pà kuce kè ti na kénnaá Tináaansàati bè n kpeti tii kpéi. ⁴ Mbáánnè ku kè n na kè nti náa nweti weti, n dò nké nti náa mmèè boti.

⁵ Nyénè di bo nfóu mèè boti bèè í tú Kirisi kɔ̀be be cuokè. Kè Kuyie nníi di pā dè mefiè, di báá mè fétinne, di náké ku náahti. ⁶ Di náahti nnaati kéndò mmukókúú nkè bè nti dó, kòò mɔ̀u di beke timati di ti nhò tɔ̀nnè weti weti.

Mudəummu

⁷ Ti kou Tisiki tu ti Yiè nkóo tɔ̀nti sàawè nwe kè nh ò dó, nè we tii wè nke pí mmutɔ̀mmú, ò bo kotoo dii mɔ̀nni, ò bo di náké n kpeti. ⁸ Nh ò tɔ̀nko kòò bo di náké ti bo kè dè dòmmè mme, kényúkunne di kɔ̀nti. ⁹ Onnesimmu ti kou sàawè nwe wèè tii nti Yiè nweti weti, di cie kou nwe, n we neínnènko Tisiki kè bè bo di náké ti bo kè dè dòmmè.

¹⁰ Adisitaki nè wè ti wè nke kpeti ò di dounko, kè Mariki Bannabaasi tebite di dounko. (N di nákému o kpéi, kòò tũ̀koo dí ò cɔ̀uté nè diwèi.) ¹¹ Sesua bè tu wè Susituusi ò di dounko. Betáati bèè tu Sifube bèè yie nYesu, kè ti wè nke pí nKuyie nkpaatiyuu tɔ̀mmú, bèè yáúkunne n kɔ̀nti.

¹² Epafadasi di cie kou di dounko. Yesu Kirisi kóo tɔ̀nti nwe, ò báammu Kuyie nsáa di kpéi nke tú kù di kpénkunne kè dí ndò mpáii ke dɔ̀ri kù dómè. ¹³ M bo na kè di náké ke dò ò màmou mesàa ndi kpéi, díndi Daodisee kɔ̀be nè Yiedapodii kɔ̀be kpéi. ¹⁴ Duku dɔ̀tóri ti népo sàù, nè Demaasi bè di dounko.

¹⁵ Di dounko Kirisi kɔ̀be bèè bo Daodisee, kédounnè Nenfaa nè Kirisi kɔ̀be bèè tiku o cfiètè ke báá nKuyie. ¹⁶ Kè di kàa nde kó dipátiri ke dèè dí duó nDaodisee kɔ̀be kè bèè kaa, kè bèè di duonní be kperi m bè wári di kè di kaa. ¹⁷ Di náké Asipu ke dò ò ndake ti Yiè nkó mutɔ̀mmú kpéi, kè mmú pí mmesàa.

¹⁸ Mí mPɔ̀ri mí di wári nè n nòutè mudəummu muu, di báá yè mbè n kpetimè.

Kuyie nkó mesàa nni ndi bonè dimou.

Pɔɔri wàri dùi pátíri ketirì Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki Di mpátíri tɔ tùi náàntì

Tesadoniki do tú Maseduanni tempɛ nkó diheidiè ndi. Pɔɔri do nàké Kuyie nnáàntì Fidipu ɛi kɔbe kédeè kékɔte kɛ, kɛ kɛ keté Kirisi kɔbe tinni ke né í nke mɔnte ke yé Sifube mabè do yetemè o kpeti kénkɔó kóó bèti.

Memme kòo dè ité kékɔte Bedee (Yesu Tɔrè 17:1-10). Ò ke mbo kè Timontee wèè do kraá Tesadoniki kòo ò sɔ̀nkóo kóó nàké dè kè dòmme. Kòo yèmmè narike mesàà nkòò sànte Kuyie mbè kù yie mmèè kpéi nke kù dó. Kòò bè dèntení ò do dɔ̀ò mùu tɔmmú be cie mu kpéi kényákunne be kànti Kirisi kó kuce kpéi. Ke múnke bè tɛ̀nné tui do bè kɔ̀onnè mukúkɛyántimú ìnkè nè Yesu bo nyóó wɛtení kè dè dòmme.

Di mpátíri náàntì dúò ke dòmme

1. Pɔɔri sàntemè Kuyie Tesadoniki kɔbe kpéi 1-3
2. Pɔɔri tièmmè Tesadoniki kɔbe ke tú bè nfòu mufoammu sààmú 4:1-12
3. Pɔɔri bè tié nti Yesu yóó wɛtení mèè botí 4:13-5:11
4. Itié nsɔnyi 5:12-28

Pɔɔri dɔummè Tesadoniki kɔbe

¹ Mí mPɔɔri nè Sidifɛɛ nè Timontee, tui di wàri di mpátíri dindi Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki ke taunè ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi kɔbe. Kuyie ndi dɔ̀ò mesàà nké di dúò ndiwèi.

Tesadoniki kɔbe yie mmèè botí Tináànsàati

² N kɔbe ti sàntimú Kuyie ndi kpéi nke kù baá ndi kpéi nsáà. ³ Ti í yìè ndi pfi mmèè botí mutɔmmú di tá mèè kpéi nKuyie ke kù dó nè di tɛ̀imè ke baa ti Yiè nYesu Kirisi bo wɛtenimè. ⁴ N kɔbe ti yému ke dò nKuyie nkuu di dake ke di tãáté, kè di tú ku kɔbe. ⁵ Ti kɔtenko dui mɔnni Tináànsàati, di do í ti dɔ̀ò dekpeitikpere, Kuyie nkó muwɛrimú do ti bonèmu kè Muyaánsààmú ti teénnè kè tí nnáá nke í yìèkù. Di yému ke dò nti dɔ̀ò dèè kó dimàà dè tu di kó mesàà mme. ⁶ Di do cɔuté Tináànsàati kè bè di fɛ̀ummu mediè nkè Muyaánsààmú me ndi dúò ndiwèi, kè di tui nti Yiè nYesu ke tinnè ti kó meborime. ⁷ Kè di borime wenni kè Maseduanni nè Akayii kó itempɛ nkɔbe me tui. ⁸ Nè di borè nde Tináànsàati pitémè, ke sɛ̀nté Maseduanni nè Akayii kó itempɛ nkè benitibè ti kèè, bè kèèmu tipiti timou di tá mèè botí Kuyie, dè keté ke í dò nti nti mbè náá. ⁹ Kè ti kòte kèè bíkè bè ò nnáámmu ti kòtoo kè dí ti cɔuté mèè nè diwèi nè di útóomè yebókè, ke tinnè Kuyie mmómmonku kùú dúò mmufòmmu. ¹⁰ Ke baa ku Birɛ Yesu kù dúò nkè wèè yánte, wèè ti dɛ̀erí nè Kuyie mbeénti tìl kèriní.

2

Pɔɔri ketémè o tɔmmú Tesadoniki

¹ N kɔbe di yému ke dò nti kòtoo di cie nè mùu tɔmmú í yè detetirè. ² Di yému bè ti sàrmú mèè botí Fidipu ke ti fɛ̀u nkè ti né na ke kòtoo di cie, kè Kuyie mme nti dúò ndikɔmbùò kè ti náá nku náàntì bá bèè do ti yete kè nti maunè bè do me nsùmè. ³ Ti í náá nTináànsàati ke dó késouté òmòu, ti me nyí wanti timáá kó

mesàa nyoo ti ciité òmòu. ⁴ Ti í náá nTináaansààti ke dó benitibè beè nti naatinè, ti dó Kuyie nkùu yé onitì yèmmè kuù nti naatinè, kuù ti wènté ke s� ndè dò ntí náké ku náahtì. ⁵ Kuyie nyému ke dò nti í di náá nke di kpenti, yoo ti dó ké di narikenè kédì di díftí. ⁶ Kù yému ke dò nti do í dó òmòu ti sante, díndi yoo betòbè mabè. ⁷ Ti tú Yesu tórè nye, ke do dò ntí ndi békú di bo nti tomè, kè tũ né petinke yòð, ke di yuori debire yò ð ndè yuàri mèè botí. ⁸ Ti do di dó mediè mme, dè í tú ti dó ké di náké Tináaansààti máà, ti do í yete ti bo kúmè di kpéi. ⁹ Ti kòbe di yému ti do di náá ndii m̀nni Tináaansààti ke pí mmèè botí mutõmmú kuyie nnè kèyènkè, ti í dó mèè kpéi nkéntú òmòu kó ditou.

¹⁰ Di yému kè Kuyie nyé ti borime do wennimè, kè ti í nwanti timàà kó mesàa, òmòu í nya ti caàrimè. ¹¹ Di yému dimòu ke dò nti do di pí nhonitì ð mpí mmèè botí nku o bí, ¹² ke yáukunko di kònti, ke di báá nke di tiè nke yetíróo ke dó dí ndòari Kuyie ndómè kuù di yu ke dó dí ta ku kpàatiyuu nè ku kpèti mieke.

Ti bo ndòarimè Kuyie ndómè mehàarimè m̀nni

¹³ Ti sántímu Kuyie nsàà ti di nàkémè ku náahtì kè di ti còuté. Di í ti còuté benitibè kpèti kòme, di do ti còuté ti tu mèè kpéi nke Kuyie nnáahtì ke pí mmutõmmú di mieke, díndi bèè ti yie. ¹⁴ Kè di naá nYesu Kirisi kòbe ke dònnè Sudee Kuyie nnáahtì keté dè kòbe, kè di cie kòbe di féũ, Sifube do féũ mmèè botí Sudee kòbe. ¹⁵ Sifube beè kùò ti Yiè nYesu, ke kùò Kuyie mpàānàahtì náaambè, ke íimmu Kuyie mmieke ke níi mbenitibè bemòu. ¹⁶ Kè bè ti paankonè ti bo nnáámmè benitibè Kuyie nnáahtì kè kùu bè deeté, ke ðake yéúftí bemàà meyei kè Kuyie mmieke bè do.

Pòari dómè kèwète kèyà Tesadoniki kòbe

¹⁷ Nè ti itémè di cie, dè m̀nte sàmpó, ti yèmmè kpaámu di borè, kè ti maù mmèdiè nke dó kèwètoo ké di yà. ¹⁸ Ti sòò dómú ke na nkòtoo di cie. Mí mPòari kè m báátí kuce m̀pèu ke bo kòtoo. Kè dibòò dii ti ditínnè kè ti í kòtoo. ¹⁹ Ti yèmmè naatinè dímbè kè diwèi ti bo, dii yó nte kè ti yètè ncèè Yesu bo wètení dii m̀nni. ²⁰ Dii tu ti kó diyeticèèri, diwèi ti bo dii kpéi.

3

Pòari tõmmè Timõntee Tesadoniki

¹ Mèmmè ti í namè ke bo pí ntímáà, ti í yé mèè kpéi ndi bo kè dè dòmmè, kè ti nkpaá Atenni, ² kètõnko Timõntee nè wè ti wè nke pí nKuyie ntõmmú kòò bo yáukũnne di kònti, kè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke, ³ kè meféũtímè báá di na. Di yému ke dò nKuyie nkuù dó dè mme ndò. ⁴ Ti do bo di cie ke di nákému ke dò, bè yóó di féũ, ndeè tũðkení di m̀nni. ⁵ Deè te kè n yĩèkù dibòò bo di soutémè, kè ti tõmmú naá ndetetirè. Ke tõnkoo Timõntee kòò bo yà di kéri kè dè dòmmè.

⁶ Kè Timõntee wètení di cie bàmbà ke ti nàké di tũ mmèè botí Kuyie nkó kuce kè dè wenni, ke dó ditòbè, ke dó ké ti yà kéndõnnè ti dómè ké di yà. ⁷ Kè de kó tináahtì yáukũnne ti kònti mehàarimè nè meféũtímè mieke. ⁸ Di m̀nni ti yémmè narikemu di tũmmè ti Yiè nkó kuce weti weti. ⁹ Ti m̀ke dii wèi di kpéi ndi deumu ti í yé ti bo sante mèè botí Kuyie. ¹⁰ Ti kù báammu keyènkè nè kuyie nke tú kù ti pā kuce kè tí kòtoo ké di teennè, kè di kpenke weti weti ku kó kuce mieke.

11 Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi ti pā kuce, kè tí kotoo ké di yà. 12 Ti Yiè ndi teennè kè di ðake ndó ditòbè nè benitibè bəmou ti di dó mɛ̀ɛ̀ botí, 13 kè di kpenke metákùmè mieke, kè ti Yiè nYesu nwētini nè o kòbe ke sɔ̀ ndi wenni páíí, ke kpa meyi.

4

Mɛborimɛ Kuyie ndó mɛ̀

1 Ti kòbe ti di nàkɛmu di dò nkéndɔ̀ori mɛ̀ɛ̀ botí kè dè nnaati Kuyie nkè di mè dɔ̀ori. Ti né di báámmu nè Yesu kó diyɛ̀tiri ke tú dí nsàké ke ðori kè dɛ̀e pɛ̀ɛ̀tɛ̀ mɛ̀mmɛ̀. 2 Di yému ti Yiè nYesu kó itié nti di duó nyi. 3 Kuyie ndó di nweni páíí nwe, ke bá ndouti ðouti nè ditòbè. 4 Bá wè ò nweti o pokù máà kénwenni, Kuyie nnè benitibè bè mɛ̀ ndó. 5 Di báá duó ndi yèmmè medókùmè yeime, bèè í yé Kuyie mbe kòme. 6 Òmou báá kááké otòu kperɛ̀, ò mɛ̀ mbáá kááké otòu pokù, ti ti ndi nàkɛmu ke yié ke di náá, Kuyie nyóó kpetínɛ̀mu bèè dɔ̀ori de kó meyi. 7 Kuyie nyí ti yu kè ti bo ndouti nè titòbè, kù ti yu kè ti bo ndɔ̀ori dɛ̀ɛ̀ wenni dɛ̀ndɛ̀. 8 Wèè yete ti nnáànti, wè í yete onitì kpeti, ò yete Kuyie nkpeti nti kùù di duó mMuyaánsààmù.

9 Dè í dò ntí wāri ke di náké di bo ndó mɛ̀ɛ̀ botí ditòbè, Kuyie nti ndi nàkɛmu. 10 Ti yému ke dò ndíndi Maseduɔ̀nni kòbe di dó ditòbè, ke né di báá nke tú di ðake ndó ditòbè kè dɛ̀e pɛ̀ɛ̀tɛ̀ mɛ̀mmɛ̀. 11 Ti di nàkɛmu ke tú dí yóu tineiti kéndakɛ̀nè di kpeti máá, kɛ̀mpí mmuṭómmú ke yonnè, 12 ke bá ntú òmou kó ditòu, mɛ̀mmɛ̀ bèè í tú Kirisi kòbe bè bo ndi demè.

Bɛ̀círìbè yóó yāntémè

13 Ti kòbe ti dó di nyému Kirisi kòbe bèè ku be kpeti yó ndòmmè ke bá nyè̀kù bèè í tú nKuyie nke í baa demarè be kòme. 14 Ti yému ke dò Kirisi ku ke yānté ke yé ke dò nKuyie mbo duó nkè bèè tú o kòbe ke ku kè bèe yānté.

15 Nte ti Yiè nYesu ti náké ti kè ti ti ndi náá, ò bo nwētini kè tinti bèè kpaá fòu ti í yóó niitènè bèè ku. 16 Kuyie mbo duó ndii mǎnni kè ku tǎnni ðieri píéké, kè diteri eé kutenkù deemù kó tɛ̀heutè, kè ti Yiè ncúténí keĩnkè, kòo kòbe bèè ku kè bèe keté káyánté. 17 Tinti bèè kpaá fòu kè ti bè neinè, kédeke kéco ti Yiè nYesu yewetè mieke, kè ti mbo sáá. 18 Nyáúkunkonè ditòbè kǎnti nè de kó tináànti.

5

1 Dè í dò nti keté ké di wāri ké di náké ti Yiè nwētini dii mǎnni. 2 Di yému di mómmɔ̀mbe ti Yiè wētini mɛ̀ benitibè í ðake dii mǎnni ndi, oyúókù ɔ̀ katení mɛ̀ɛ̀ botí keyènkè. 3 Benitibè bo yí dii mǎnni: Bám̄bá nkutenkù narike, ti ténke í yíèkù demarè. De mǎnni ndi meyi ndiemè yóó bè domè, bá bè báá na kéyenté, onitipòkù wèè può nhò ɔ̀ í nnamè kéyenténè kupeitɛ̀yonku. 4 Ti kòbe, di í tú dibiiñni kòbe ke dò nde kó diyie di dééte oyúókù kòme. 5 Di í tú dibiiñni kòbe, di tú kuwenniku kòbe mbe. 6 Ndakɛ̀nè kénno nke píi ndimáá, ke báá yè nkéduó bèè í tú nKuyie mbe kòme. 7 Bè ðou keyènkè nke, ke muó mmenaà nkeyènkè. 8 Tinti tú kuwenniku kòbe mbe ke dò nkéndake kɛ̀mpí ntimáá, kɛ̀mmòke medókùmè nè metákùmè kè dè nti dáátí dimátiyaàbòri kòme, kɛ̀mbaa Kuyie mbo ti deetémè, kè dè nti kǎnké dipii kòme. 9 Kuyie nyí ti dɔ̀ò ke bo ti kpetínɛ̀, kù ti dɔ̀ò kè Yesu bo ti deetému. 10 Kirisi ku ke bo ti duó mmufòmmu mmu, kòò wētini ke sɔ̀

Pɔɔri wàri dùi pátíri dèrì Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki Di mpátíri tɔ tùi náàntì

Pɔɔri do wàri o pátíri ketiri Tesadoniki kɔbe, kɛ dɛ í mmònte kòo bè wàri didèrì, kɛwɛte kɛ bè dɛnte Yesu kó muwɛtimù kó tináahtì, ke yé Yesu kó muwɛtimù kó tináahtì do tonímè dikɔnkɔdɔnnì Kirisi kɔbe cuokè. Kɛ bèmabè be miɛke ntú: Kirisi wɛtenímu ke dèè, kɛ bèmabè yete mutòmúmu ke tú Kirisi wɛtimù duunnì ke kotìri betɔbè. Dɛè do te kɛ Pɔɔri bè wàri dipátíri, ke bo tũntɛ iyentotì yeiyi ì tannì be cuokè ke bè kɔónnè.

Di mpátíri náahtì dú ke dòmmè

1. Mudɔummu nè ò yàúkunnemè be kòntì 1
2. Ò nàkémè osoùnti kpéi nnè Yesu wɛtimù kpéi 2:1-12
3. Ti bo ndéúkunkomè Kuyie nyètiri nè ti dɔðrimè miɛke 2:13-3:15
- 4 Pɔɔri bè pāmè Kuyie nkó mesàà nnè Yesu kó diyètiri nè mudɔummu sɔmmu 3:16-18

Pɔɔri dɔummè Tesadoniki kɔbe

¹ Mí mPɔɔri nè Sidifɛɛ nè Timòntee, tũ di wàri di mpátíri dínɔi Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki, ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Odɛɛtiwè kɔbe. ² Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di dɔð mmesàà kɛ di dúò ndiwèlì.

Kirisi wɛtinímè ke bo bekénè benitibè

³ N kɔbe ti sántímu Kuyie ndi kpéi nsáà, ke yé di kótírímè ku kó kuce miɛke ke dɔ ditɔbè kɛ dè dèúkú sáà. ⁴ Dɛè te kɛ dè ti naati, kɛ ti náante di kpéi Kirisi kɔbe tĩrɛ yemɔu, di támè ke mi nke tãri mɛfɛũtímè nè mɛháarímè miɛke.

⁵ Kuyie ntu kùù bekù kũnku weti weti, ke yóó di tannè ku kpàatiyuu miɛke di fɛũri dùi kpéi, ⁶ kɛfɛũ mbèè di fɛũnko. ⁷ Mómumu nwe kù yóó ti om̀p̀unnemè, Yesu bo cúténì dùi yiè kɛnkè kénneínè Kuyie ntòrè dieyè, ⁸ ke bo fɛháadɛɛnfɛ miɛke kékpetínne bèè yete Kuyie nke yete Tináahtì. ⁹ Kɛ be kó tiyɛiti bè mànnè ti ntú bè bo yatenèmè sáà ke déténe Kuyie mborè nè ku wɛrímù nè ku kpeti dieti. ¹⁰ Ò bo wɛtenì dùi yiè di yóó wɛnnénèmu o kɔbe bemɔu kɛ nhò sántì koò dɛúkunko, ke yé di yiemè Tináahtì ti di nàké tì.

¹¹ Dɛè kpéi nte kɛ ti báá nKuyie nsáà di kpéi, ke tú kù di tũntɛ kɛ di maatenè mufòmumu pàmmù kù di yu mùù kpéi kɛna kédɔð mesàà nke pĩ mmutòmúmu di dɔ kɛpĩ mmù di tá mèè kpéi nKuyie. ¹² Memme di bo déúkunnemè ti Yiè nYesu yètiri, kòo múnkɛ dɛúkunne di kpeye, Kuyie nnè Yesu bèè kó mesàà nyó nte kɛ dɛè dɔð.

2

Dèè yóó dɔð kɛ Kirisi né na kɛwɛtenì

¹ Ti kɔbe di baamu ti Yiè mbo wɛtenímè kɛ tí tũ nho borè, di kòntì ñyau di baa dɛ kpéi, ² kɛ benitibè náà nke tú ti Yiè nduunnì yoo ò tũðkenì yoo bè dɔ tũ ti wàri dipátíri marì miɛke, di báá yie nkè dɛ kó tináahtì di kɔkɛnè. ³ Di báá yie nkòò mɔu di souté. Ti Yiè mbo nyóó wɛtenì kɛ benitibè bèè yete Kuyie nkpeti kòo

yeyiwe wèè feti kòo yènní ⁴ kέραα nKuyie mbáámmu nè mubòòfèù, kέta kέkari Kuyie ncfètè ke dò weè tu Kuyie.

⁵ Di í kraá yé n sòò di nàkémè m bo diì mònni di cieà? ⁶ Di yému mùù ò diítí kòò í kàtení, kè de mònni tùòke ò bo kàtení. ⁷ Oyeiwe bomu bàmbà mmie, ke pí nho tómmú disòri nè meciì nke bo feiténi dèè ò diítí dè bo íté diì mònni. ⁸ Oyeiwe yóò yènnímu, kè ti Yiè nYesu nwētini nè tikpeti kòò kùò, kòò nànte. ⁹ Obòòkrààti weè yóò duò nhoiwe muwērímú, kòò ndòòri tidietì péu nè dèmarè cànnè, ¹⁰ késoutè bèè feti ke í yie nke bo túnne timómmoni kè Kuyie mbè dεεté. ¹¹ Dεè te kè Kuyie nyóu kè bè yie nsiyáàbisi. ¹² Kù yóò kpetinému bèè í yie ntimómmoni, ke dó siyáàbisi ke sì tū.

Kuyie nti tāātémè ke bo ti dεεté

¹³ Ti dò nkésantímu Kuyie nsáà, kùù di dó ke di tāāté, kè di tú bεketibè bèè cooté, kè Muyaáansàamù di càíné kè di tú Kuyie nkòbe di yie mmèè kprí ntimómmoni. ¹⁴ Nè Tináaansààti ti di nàké tunti Kuyie ndi yumè kè di bo mmòke tikpeti ti Yiè nYesu mòke ti. ¹⁵ Ti kòbe nfiíkúnè Kuyie nkó kuce miεke, ke mpí nyitié ti di nàké ì nè ti di wàri ì.

¹⁶ Ti Yiè nYesu Kirisi mómmuò nè ti cice Kuyie nkùù ti dó ke ti dòò mesàà nke yáúunko ti kònti sáà, ke ti teénnè ke ti baà mesàà nkù yé nkù yóò ti dòòmè, ¹⁷ bèè di kpréknunne, kè di duò mmuwērímú, kè di borime nè di náànti kè dè nwenni.

3

Pòòri bekemè mubáammu

¹ Ti kòbe mbáánnè Kuyie nti kprí nkè tí na kénsóké ke pitírí ti Yiè nkó tináànti, kè bè nti yie ndi ti yie mmèè botí, ² kè nkù bàà kè kù nti dεεrínè benitiyeibe nè benitidònnibè. Di yému ke tú benitibè bεmou beè í tá Kuyie.

³ Kuyie nyí sou, kù yóò ti duómu muwērímú kè nti baà osoùnti. ⁴ Ti Yiè nKuyie nti teénnèmu, ke ti yé weti weti di dòòrimè ti di nàké tì, kè yó nsóké ke ti dòòri.

⁵ Ti Yiè nKuyie ndi teénnè kè dí mmòke ku kó medókùmè, ke mòke Kirisi kó memínímè.

Ti dòmmè kémpí mmutómmú

⁶ Ti kòbe di bá ntòkunè bèè kó dimàà mòke metónnèdecii nke í tū nyitié ti di duò nyì. ⁷ Ti í tú betónnédíé, di yému ti do bo di cie ke dòmmè, mme ntúnne. ⁸ Ómòù do í ti piú, ti do pí mmutómmú mmu keyènkè nnè kuyie ke yonnè, ti do í tú òmòù kó ditòu. ⁹ Dè í tú ti do í dò ndi nti tò, ti do dó kè di benke di dò nkéndòmmè mme. ¹⁰ Ti do bo diì mònni di cie kè di nàkému ke dò: Kè wèè í dó mutómmú ò bá nyò.

¹¹ Ti náá memme ke yé ti kèèè kè bèmabè di miεke í dó mutómmú, ke taà tì ò í tú be kpeti ti miεke. ¹² De kó benitibè ti bè náámmu nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètiri ke tú bèè pí mmutómmú kèpété kèdi.

¹³ Díndi ti kòbe, di báá yóu di bo ndòòrimè mesàà. ¹⁴ Kòò mòu yete ì ntié ndi nàké ò kprí kòò yàtenè, ke ifeii ò pí. ¹⁵ Di né bá nhò wúò ndi kprantidèntòu, di ò tié nhonitì òò tiémme ò kou.

Pòòri màoè Kuyie nkó mesàà nTesadoniki kòbe kprí

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkùù duò ndiwèi kù ndi ndi duò nyemòrè yemou meborime memou miεke. Ti Yiè nKuyie ni ndi bonè.

¹⁷ Mí mP̄ari, mî di w̄ari mu nd̄umu nè n n̄ùtè. Nte nh ã̄ w̄ari mpátiri ké di cànnemè.

¹⁸ Ti Yìè nYesu Kirisi kó mesàà nní ndi bonè dim̄ou.

Pɔɔri wàri dù pátírì ketírì Timōntee Di mpátírì tɔ tù náàntì

Timōntee yɔ do tú Sifu nwe kòo cice tú Kereki. Timōntee do yóó cɔuté Kuyie nke kpáá tú odapàà nwe. Pɔɔri do wàri Timōntee dipátírì ketírì ke bo ò cau nyitié nyeyi kpéi nke. De kó itié nyeyi do tú: Dèè kó dimàà tu tikòntù kperε dè í wenni. Kàa dɔ kécootε a dò nkéyóu tidiitì matì, a me mbáá puoke yoo a yenke. De kó dipátírì ketírì miεke nke bè nàkémè mubáammu yó ndòm̄mè.

Kè Pɔɔri ò duánnè itié nhò bo ndòm̄mè otòntì sààwè kéndò ndibenkèrì sààrì betòbè kpéi nkényé ò bo mp̄immè Kuyie nkòbe kó dit̄nnì.

Di mpátírì náàntì duó ke dòm̄mè

1. Mudómmu 1:1-2
2. Itié nyì tukúnè Kírìsi kòbe t̄nnì nè di kó betòmbè 1:3-3:16
3. Pɔɔri duómmè itié Timōntee kè dè ntukúnè o mómmuɔ nho tómmú. 4:1-6:21

Pɔɔri dóummè Timōntee

¹ Mì mPɔɔri, Kuyie nhOdeetiwè yu wè ke n dòò Yesu Kírìsi ti baa wè kó dit̄nnì, mú wàri di mpátírì, ² Timōntee, m bire mómmònde Kuyie nkó kuce miεke. Tì cice Kuyie nnè ti Yìè nYesu Kírìsi bè da kuó mmesém̄mè ke da dòò mesàà nke da duó ndiwèi.

Tì bo nyémè iyáàbisítíé nyembè kpéi

³ N sòò kòri Maseduonni ke da nákému ke dò a nkpaá Efesi kébaa bèè tié nyiyáàbisítíé nkè bèè ì yóu, ⁴ ké bè nàké kè bèè yóu bè bo ntúmmè tináàntì detetirè kpeti, kéyóu bè bo nféimmè ifuke, dè ce tineitì nti. Dè í yóó bè teennè kè Kuyie mbè deeté, kù deerí wèè kù tá wènwε. ⁵ N yè nhá tì mbè tié nkè bè ndó Kuyie nku nè be yèmmè mem̄u kè timatì bá mbè bekúnè kè bè tá Kuyie nweti weti. ⁶ Bèmbàbè bùtinnému de kó itié nke dó tineitì sántíke kpeti. ⁷ Ke dó kéntú bèè benkú Kuyie nkuó, bè né í yé ì tú mù weti weti.

⁸ Tì yému ke tú ikuó wennimu kè nsà kàa dòrri ì yèmmè. ⁹ Ikuó í bo bèè dòrri mesàà mbe kpéi, nyi bo itookperì yembè kpéi nke nè bèè yete Kuyie nkpeti nè benitiyonkuba nè bèè dòrri meyei nnè bèè sènkú Kuyie nnè bèè kòù be cicebè nè be yòbè, ke tú benitikòùbè. ¹⁰ Ikuó bo bèè dauti dautinè betòbè be kpéi nke nè benitidaabè bèè dautinè benitidatòbè nè benitipòbè bèè dautinè benitipotòbè, nè bèè fiiti benitibè ke yonnè nè beyáàbisítiebe nè bèè ò mpariku ke né sóu nnè bèè dòrri deterè deterè Kuyie nnáàntì kó itié nyete dè. ¹¹ De kó itié mbo Kuyie nkùù kpeñi ke dòrri mesàà ku kó Tináànsààti miεke nke. Kù ti nni nduó.

Pɔɔri sántímè Kuyie nku sàà nkpeí

¹² N sántímu Yesu Kírìsi ò n dóm̄nè, ke n tããtè ke n duó muwérímú, kè m p̄i nho tómmú. ¹³ N do ò sáámmu, ke f̄éũnko o kòbe, kè m miεke bè còú mbá nè memme kè kù n kuó mmesém̄mè ke yé n do í yémè n dòrri dè. ¹⁴ Kè ti Yìè nni ndòò mesàà mmedìè ke n teennè kè n tá Kuyie ke kù dó n tàunnè mèè kpéi nYesu Kírìsi. ¹⁵ Tináàntì tii ntú timómmònti nti, ke dò mbá wè wèè tì yie, Yesu Kírìsi kàtení kutenkù ke bo deeté benitiyibe mbe, kè n tu beyibe kóo ketiwè. ¹⁶ Kòò n kuó mmesém̄mè mí mbe yibe kóo ketiwè, ke bo benke o minnímè deumè bèè yó nhò

tá bè yóo namè kèpétè mufòmму mùù bo sáà. ¹⁷ Kuyie nyètiri ndeu sáà. Kunku kuù tu okpààti ke bo sáà, ke í kṣ, ti í wúó nkù. Kuù mǎà tú Kuyie nkè ti yó nkù sántí sáà. Kè dè mme ndò.

¹⁸ N kóo dapàà Timóntee, n da nàké tì nǎahti wènnému Kuyie mpānǎahti nǎahtibè do nàké tì a kpéí. Mpī nde kó tinǎahti kè ti da teénnè kǎa na kéma dimàù sààri, ¹⁹ kéntá Kuyie, ke yíé nkù da náánnè tì a yèmmè mieke. A báá dǎò bèmabè dǎòmè ke yete Kuyie mbè náá ntì be yèmmè mieke ke fétinne be tákùmè. ²⁰ Be kó bèmabè tu Imindee nè Adekisántiri. N duó mbè dibǎò, kè di bo bè fèù nkè bèe yote bè bo nsáámmè Kuyie.

2

Ti bo mbáá mmèè botí Kuyie

¹ Meketimè, n dǎ dí mbáámmu Kuyie mbenitibè bemǎu kpéí, kè nkù báa nke kù mǎú dí kra dè, ke kù sántí, ² kè nkù báa mbekpààtibè kpéí nnè bèè baké bemǎu be kpéí kè ti mbo bàmmùù kè dikǎnkǎònni bá mbo, kè ti nkù tū nke kù dé ke dǎari kù dómè. ³ Kuyie mme ndó, kunku kuù tu ti deetiwè. ⁴ Kù dǎmu benitibè bemǎuu cooté, ke yíétè timómmǎnti. ⁵ Kuyie mbo kumáà ndi, wèè tàunko Kuyie nnè benitibè kòò bo omáà, wèè tu Yesu Kirisi wèè tùótè tinitikǎnti. ⁶ Wèè duó nhomáà ke náá ntiyeti kè bè ò kǎò kòò bo deetè benitibè bemǎu. Kuyie mmǎnni dii do tùðke kòò mè dǎò. ⁷ Kuyie nkuù n tǎátè ke n dǎò kù tǎnni, kè m bo nàké bèè í tú Sifube timómmǎnti kè bè ntá Kuyie. N náá mmǎmmuǎ nwe, n yí soú.

⁸ N dǎ bá wè wè mbáá nKuyie nhò berinè kèè bíkè nè o yèmmè memǎu ndi, ke dǎ mpáíi ke bá mmǎke mekpàriyèmmè yoo kemieke.

⁹ Benitipòbè níi nyi tiyààti mesàà, bè bá nwanti idííti ikperí kpeti nè mefimme mesǎò nkǎme nè yetootǎre nè medèl nke pǎàti tiyùti ke bo benke bemáà. ¹⁰ Be kó tisàti ntú bè bo ndǎarimè mesàà nke dé Kuyie. ¹¹ Onitipòkù níi nkémú itié mbéu, kényie nyi yè mmù. ¹² N yí dǎ onitipòkù ntiè nhonitidǎù yoo wè nhò baké. ¹³ Ke yé Kuyie nketé ke dǎòmè Adammu nwe ke dente Efu. ¹⁴ Dè í tú Adammu nwe dibǎò soutémè, Efu nwe di soutémè, kòò yete Kuyie nkpeti. ¹⁵ Kuyie nnè yóo deetému onitipòkù ò mǎke dii mǎnni ibí, kè nsà nkòò kù tá ke kù dǎ, ke kra meyei, kòò yèmmè wenni.

3

Kirisi kǎbe tǎnni kó benitibè bo ndòmme

¹ Ti nnǎahti tu timómmǎnti nti, kòò mǎù dǎ kénni Kirisi kǎbe tǎnni ò dǎ mutǎmmú sǎàmú mmu. ² Wèè ni Kirisi kǎbe tǎnni o borime dǎ nkénwennimu, kòò mpo onitipòkù òmáà, kénno ke pīi nhomáà, kénii ke dǎari dèè wenni, ke cǎú bepǎòbè, kénno nke tiè mbenitibè Kuyie nnǎahti. ³ Ò bá ntú kunaáyǎàkù, o mieke bá ntonni, wè nwenni ke bá nwanti yekpàrè, ò báá duó nho yèmmè idííti. ⁴ Ò mpī nho cǎètè mesàà, kòò bí nhò dé ke yíé nho kpeti. ⁵ Kòò niti í na ke pīi nho cǎètè ò bo yīme kéndake Kirisi kǎbe tǎnni kpéí? ⁶ Ò bá ntú wèè cǎuté Kuyie mbǎmbá, ò yàà bo mǎote tefentè kè Kuyie nhò kpetinné, dibǎò tè mǎòte mèè botí kè kù di kpetinné. ⁷ Bèè í tú nKuyie kè bè báá pétè bè bo ò wátí tǎi kpéí, ò yàà bo ta dibǎò kó timáti mieke.

Be wedǎuntǎmbè dò nkéndòmme

⁸ Bewardóuntómbè borime múnke dò nkénwennimu kè bè bè dé, bè bá mmàke yenò yédé, bè bá ntú tinaayáàti, bè bá ndòari meciì nkperè ke yo nyidííí. ⁹ Bè ntú ntimómmonnti, ke bá ncaari Kuyie nyètiri. ¹⁰ Bè níí keté kè bè yááké, kè bè na de kó mutómmú bè né bè dòò bewedóuntómbè. ¹¹ Benitipòbè bèè tu bewedóuntómbè be borime múnke dò nkénwennimu, bè bá nnáante betòbè kpréi nkénno nke píi mbemáá, kè be dòòrimè nwenni demou de mieke. ¹² Owedóuntónti dò nkémpo onitipòkù omáá ndi, ke píi nho cífètè mesàá, kòò bí nyíé nho kpeti. ¹³ Bewardóuntómbè bèè píi mbe tómmú mesàá mbè ò mbè dému, kè bè náá nYesu Kirisi kpréi nnè dikómbùò be borime wenni mèè kpréi.

Yesu weè tu ti tákùmè kó dikúnni

¹⁴ N da wári di mpátiri ke dó kékòtoomu bàmbà nke da yà. ¹⁵ Kè mme n yi cārike ke kàtoo, di mpátiri bo da teennè kàa nyé a bo mpíi mmèè botí Kuyie nkòbe cuokè mutómmú. Kuyie mbomu kè kuù tó timómmonnti yesànkè ò nto mèè botí tēcífētē. ¹⁶ Timómmonnti disòri kpeti Kuyie nti duò nti kè ti ti náá nti demu, tii tu:
Kirisi náá nnoniti nwe ke kàtení,
Muyaánsààmù béimmu
ò tumè timómmonnti yiè,
kè Kuyie ntòrè ò yà,
kè bè nàké o kpréi nyebotè,
kè kutenkù kumòu kòbe ò yie,
kòò dèke keĩnkè nè diyetidieri.

4

Kuyie ndòò dèè kó dimàà wennimè

¹ Muyaánsààmù ti náámmu nweti weti ke tú yewe sonye benitibè bo yete Kuyie nkó kuce kètúnne meyáábisiyèmmè nè yebàkè kó itié. ² Meyèmmè mēdémè yembè nè siyáábisi yembè bo mbè sou. De kó siyáábisi yembè demarè í káá mbe yèmmè bè dò mbè bè tūonnè timáti wíòstí nti. ³ De kó benitibè bo nnáá nke tú dipopuò í wenni, ke tú bè nci mudii mamù. Kuyie ndè dòò kè dè tu oniti kó mesàá mme, bèè yie nKuyie mbè yíétému timómmonnti, ke òò kù dōunnè mutómmú kédì. ⁴ Kuyie ndòò dèè kó dimàà wennimu, demarè í dò nkéyóu. Ti né dò nke níí kù dōunnè mutómmú mmu kè dè di. ⁵ Kuyie nnáànti nè mubáammu deè wénkunko demou.

Kuyie nkóo tōnti sààwè dò nkéndómmè

⁶ A ntiè nti Kirisi kòbe. Memème a bo ntúmè Yesu Kirisi kóo tōnti sààwè, wèè bebíí Kuyie nnáànti sáá kè tì dōnnè o kó mudii ke tū nKuyie nnáànti kó itié nweti weti a ì bebíí mèè botí. ⁷ Bútinnè tiyààrinèiti sòntike kpeti, tì í yóó da teennè Kuyie nkó kuce, kéyetoo kéndòari Kuyie ndómè. ⁸ A bo fēúmmè a kònti dè wennimu yie, a né bo yetoomè Kuyie nkó kuce deè pēētē. Ke yé dè í tumè mufómmu muù nnáá kpréi nnè mùù kpaaní mu kpréi nke. ⁹ Tináànti mómmōnti nti benitibè bemou dò nkéntá tì. ¹⁰ Deè te kè tì píi mmutómmú ke maù, ke yé tì támè Kuyie, kunku kuù bo sáá ke deeri benitibè bemou, dòke bèè kù tá.

¹¹ Á dò nké nti mbè náámmu, ke tì mbè tiè. ¹² Á báá yóu kè bè da senkèri a tú mèè kpréi rhodapàá. A náànti nè a dòòrimè dè nwenni, kàa ndó betòbè,

kéntá Kuyie mmesàà nke dɔ̀rri dèè wenni, kè bè nda wúó nke tũ. ¹³ Á nkaà Kuyie nnáaanti benitibè, ke ti mbè tũnni, ke ti mbè tiè nke kémú m bo tuokoomè. ¹⁴ A báá yè nKuyie nda pã dii pãnni, kè ku pãnãaanti nám̀bè ti béi mbewedunkótibè da nɔ̀s ndii m̀nni sinou ke bantè Kuyie. ¹⁵ Toti a yèmmè de kó dipãnni ìnkè, ke duó nhamáà de kó mutómmú, kè bè nwúó nha kérímè de ìkè. ¹⁶ Nda ke amáà kpéi nké mbè tiè nkè de wenni, kénfíikú teii. Kaa d̀d̀rri memme a bo deetè amáà, kédeténè a tiè mbè.

5

A bo nni mèè botí benitibè

¹ A níí bá nnáánnè wèè da kótí mekperímè, a nhò náánnè ke dò nha cice, kénnáánnè bedapàmbè ke dò nha néi, ² kéndɔ̀rri bepokótibè ke dò nha yòbè, kéndɔ̀rri besapàmbè ke dò nha tãbè, ke timati bá mbo di cuokè.

Kirisi kòbe dò nkéndake bèè kúpobè kpéi

³ Á ndake bekúpobè bèè í m̀ke bèè bè teénnè be kpéi, kè mbè dé ke dò nha yòbè. ⁴ Kòo kúpokù m̀ou me mm̀ke ibí yoo o yaabí, ìi dò nké nhò tɔ̀ ò do ì tɔ̀ mèè botí kèbenke ì tumè Kirisi kòbe. Kuyie mme ndó. ⁵ Okúpokù wèè í m̀ke wèè ò teénnè ò ò mbús Kuyie nku, ke kù mm̀óu meteèmmè sáà. ⁶ Okúpokù wèè d̀d̀rri ò dómè ò kumu, kòo yèmmè né dò nhò fòu. ⁷ A dò nké ti mbè nàkèmu kè bè ndɔ̀rri dèè wenni. ⁸ Kòo m̀ou í dake o kòbe kpéi, d̀ke o cìtè kpéi, wè í tú Kirisi kou. Wèè í tũ nKuyie nho kòme ò tũ̀nèmu.

⁹ Nte a dò nkéwãri bèè kúpobè yètè kè mbè tɔ̀, wèè yenke onitidòu omáà ke m̀ke yebie sipisikuò. ¹⁰ Ke tiè nho bí mesáà, ke còu bepòbè, ke yáí Kirisi kòbe, ke dake besénnibè kpéi. Kòo tómmú m̀ou wenni.

¹¹ A báá wãri bekúpobè bèè kpaá be, Kirisi kòbe dò nkéto bè be kó yeyètè mieke. Kè de yèmmè bè bo bútinne bè d̀únnè dii nùu Kirisi kéwète kéndó kéyenke, ¹² kètãte bè do d̀únnè dii nùu Kirisi, kéyeténè Kuyie, ¹³ kénáa mbetónnédiebè, kéncenti centi sicéi, ke náante náante tũ í tú be kpéti. ¹⁴ Deè te kè n dó bekúpobè bèè kpaá ke be bè nyenkú, kèpié ibí, kéndake be cèi kpéi, kè ti kpantidantòbè báá na ke ti wátí. ¹⁵ Ke yé bekúpobè mabè yóumè Kuyie nkó kuce ke tũnnè obòkpaàti kòku. ¹⁶ Kòo kúpokù m̀ou m̀ke o kòbe bèè tũ nKuyie bè nhò tɔ̀, kòo bá ntú Kirisi kòbe kó ditou kè bè ntò bèè í m̀ke be kòbe.

Bè dò nkéntòmè wèè náa Kuyie nnáaanti nè ò dò kéndòmme

¹⁷ Wèè náa Kuyie nnáaanti ke ni Kirisi kòbe tĩnni di nhò yieti kè dèe pèetè di duó ndè bekúpobè kuce mèdémè. ¹⁸ Tì wãrimu ke tú: A báá táu nfenàáfè nùu fè puoti dii m̀nni tidiiti. Ke wãri kupikù tekù ke tu: Bè dò nkényietimu otónti. ¹⁹ Kè bè wátiri owedunkótí a báá yie nké nsà kè bédébè yoo bètãati beè í ya ke béi. ²⁰ Kòo m̀ou d̀d̀ meyei, nha ò kpànnè benitibè ìkè kè kufòwaa mbè pĩ nkè bèe yote meyei nkó mudoòrìmu.

²¹ N da báámu Kuyie nyiikè nè Yesu Kirisi kòke nè Kuyie ntòrè kù tãatè yè ìkè, ke tú a ntũ nde kó itié ke bá mm̀ke yenò yèdèé, ke bá mbaati òmòu. ²² A bá ncaá a bo tãatémè oniti, kòo nòs nsinou, kòo duó mmutómmú, kaa mè d̀d̀, kòo do, a múnke kəkémú de kó meyei mmieke, f́ nní nweni páíí.

²³ Á bá nyò mmenie mmáà, nyò ndiféè sámpó a pouiti yonku kpéi.

²⁴ Bè mabè kó meyei mpànke ò nfeímu, kè betòbè kòme ò dentè kéfeitè. ²⁵ Mesáà nkperè me ndò, bè mabè kòme ò nfeímu kè betòbè kòme ò dentè kéfeitè.

6

1 Bèè tu Kirisi kòbe ke tú tidaati bè ndé be yembè, kè dèe yie nkè bè báá sáá nKuyie nkésenkèri ku náahti. 2 Tidaati tii yembè tu Kirisi kòbe, ti báá yóu ti bo mbè démè ke dò bè tu bəmou Kirisi kòbe. Ti petinke dò nti mpī mbe tōmmú mmu, kè dèe pēēté dè na ndōmmè.

Iyààbisítíe nnè tikpàti mómmon̄ti de kó tináahti

Nte a dò nké mbè tiè nti ke yáukũnko be kònti. 3 Kòò mòu tié nyitié mmai ìi càànnè Kirisi kp̄eyi, ò yete Kuyie nkó kuce kp̄eti nti, 4 ke mòke tefentè, wè í yé dèmarè, ke mòke tineiti sòntíke kp̄eti, tii ce nyekp̄arè nè yesáàmbè, ke mòke mehēēmmè, ke wúó mbetòbè beyeibe. 5 Bèè mòke de kó tineiti boti bè ténke í yé timómmon̄ti, kè be yèmmè dò nkuwedəuncə tu kuditikòku.

6 Kuwedəuncə kó tikpàti tu dè bo nda naatinèmmè a mòke dè. 7 Ti yému ke dò nti í toni dèmarè bè ti peí dii mōnni, ti me nyí yó ntò dèmarè ti kũũ nyiè. 8 Kè ti mòke ti yo mmù, ke mòke tiyààti dè ti sannèmu. 9 Bèè dó kénáá mbédítikp̄ààtibè, bè ʒ̄ do məbennimè miéke nke kè iyentotí yeyiíi bè souté kè bèe ta meyei mmiéke, kéfeti kè dèe deè. 10 A bo duóm̄mè a yèmmè idiííi dè tu meyei nkó dikũnni ndi, bəmabè i ndòke ke déténe Kuyie nké fēūri.

Dəəri tiém̄mè Timōntee

11 F̄s nKuyie nkóo n̄ti, menténè amáà de kó meyei nkéntū Kuyie nke dəəri kù dó dè, kényié nku kp̄eti, ké nkù dó, kénno nke mi nke bá ndəri. 12 Mà dimàù sààri a tá mèè kp̄éi nKuyie nkép̄été mufòm̄mu mùu bo sáà Kuyie nda yu mùu kp̄éi nkàa nàké benitibè péu ìikè a kù támè. 13 Nè Kuyie nkùu duò mmufòm̄mu dənennè demou ku yètiri nè Yesu Kirisi wèè do í yòtè ò bo nákémmè P̄nsi Pidati ìikè ò tu wè o kp̄eri, n da náámmu kè n tú: 14 A mpī nKuyie ntannùu kàa fòm̄mu nwenni páíi, kòò mòu báá da wátí, kè ti Yiè nYesu Kirisi yàa wētenni. 15 Kuyie ndiekù kùu máá mòke muwērímú mumou, bekp̄ààtibè kóo kp̄ààti, kùu baké bèè baké, kè ku mōnni tùòke ò bo wēténí. 16 Kuu máá fòu sáà, ke ā kuwenniku diekù miéke kùu kòu inuo, òmòu í yóó na ke tóónko kùu borè. Òmòu í yà Kuyie, òmòu me mbáá na ké kù yà. Ku yètiri ndeu, kè kù nkpeñni sáà. Kè dè mme ndò.

17 Náké bèè mòke ku ntenkù kó tikpàti kè bè bá mmòke sifeí, bè báá duó mbe yèmmè tikpàti, ke yé bè í yémè ti pēnké dii mōnni. Bèè duó mbe yèmmè Kuyie nkùu ti duò ndemou, ke dó dè nti naati. 18 Náké be kè bè ndəəri dèe wenni, kè be borime nwenni, kè bè n̄niti ke p̄ā mbe kp̄ere. 19 Memme bè bo p̄étémè tikpàti keñkè kp̄eti, tii yó mbo sáà, kèmmòke mufòm̄mu sáà.

20 Timōntee a báá yóu a bo mpīm̄mè Kuyie nda duó mmùu tōmmú, menténè amáà bèè yèmmè dò mbè ciì, ke dó tineiti sòntíke kp̄eti. 21 Bəmabè yèmmè dò mbè ciimu ke déténe Kuyie nkó kuce.

Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè!

Pɔɔri wàri dùi pátíri déri Timōtee Di mpátíri tɔ̀ tùi náànti

Pɔɔri do yóó wàri Timōtee dipátíri déri ke bo Odommu nwe. Ò do wàri de kó dipátíri Timōtee nwe ke bo o duós nyitié, kè dèe yie nkè mɛbennímè ò tùàkení ò nwééeri kéntié nKuyie ntié nyi dò nti nyi tièmmè.

Kòo ò náké ke dɔ̀ ò dò nkéndakemu bèè ce ntineiti detetirè kpeti, yetannò Ìnkè detetirè kè dè bè détkonè Kuyie nkuó. Demou de miéke ke tié Timōtee ke tú wè nyé wenwe Pɔɔri ò fèüté mèè botí, nè meminnímè ò m̀d̀temè m̀fèütímè miéke nè ò d̀ó m̀èè botí Kirisi kòbe.

Di mpátíri náànti duós ke dòmmè

1. Pɔɔri sántemè Kuyie, nè ò yáúkunnemè Timōtee k̀nti ke dò ò ntēí 1:1-18
2. Pɔɔri duós nyii tié nTimōtee 2:14-4:5
3. Pɔɔri ò mómumu nhò do bo tui miéke 4:6-22

Mudummu

¹ Mí mPɔɔri Yesu Kirisi kó ditōnni, Kuyie nkuó n tãátè kè m bo náké benitibè tináànti tui duós mmufōmmu kù do náké tui kpéí. Oniti ɔ̀ taunnè Yesu nwe kèpétè de kó mufōmmu. ² Míi da wàri di mpátíri, f̀s̀ nTimōtee n kóo dapàà n tá wè. Kuyie nti cice nè ti Yié nYesu Kirisi, bè da kuó mmesémmè ke da d̀d̀ò mesàà nke da duós ndiwèl!

Pɔɔri yáúkunkomè Timōtee k̀nti

³ N sántímu Kuyie kunku n yembè do tui nkù, m pfi nkù tōmmú bá n yèmmè í m bekùnè. N kù báámmu keyènkè nè kuyie nha kpéí. ⁴ Nh ɔ̀ dentenímu ti sòò yóó yate dui m̀nni kàa kuó mmèè botí tinonnieti, kéndò ke da yà kè dè n narike. ⁵ N yému a tãámè Kuyie mmesàà, a yò kóti Doyiisi nè a yò Enniisi bè do kù tá m̀èè botí. ⁶ A báa yè n da ǹd̀ò ndii m̀nni sinou ke bántè Kuyie nkè kù da pã dui pãnni kpéí. ⁷ Muyaánsààmù í ti bónkunko, mù ti duós mmuwèrímu mmu, ke te kè ti d̀ó tìtòbè, ke nò nke pfi ntímáà.

⁸ Ifei bá nda bonè a bo nákéme ti Yié nYesu Kirisi kpéí nnè bè n kpetímè o kpéí. N wènnénè kèfèültè Tináànsààti a náá nti kpéí nnè Kuyie nda duós mmùù wèrímu. ⁹ Kuù ti yu ke ti deeté, dè í tú kù yè nti d̀d̀rimè meè wenni, kuù mè d̀ó nè dim̀nni ke mu nyi d̀d̀ò kutenkù, ke mè d̀d̀ò nè Yesu Kirisi kpéí. ¹⁰ Bàmbà nkè ti yà ku sàà nkù duónnìme Yesu Kirisi kòò ti deeté, ke na mukũ nke mù dèè, ke ti náké Tináànsààti kè ti pètè mufōmmu mùù bo sàà.

¹¹ Kuyie nni nd̀d̀ò ku kó ditōnni kè m bo náké tui náànsààti bèè í tú Sifube kè ti mbè tié. ¹² Tui náànsààti te kè n fèùri bá ifei í m bo, n yé mèè kpéí n tá wè, ke yé ke dò nhò bo m baa ò n duós ndè kètuakenè tibeénti yié. ¹³ A mpfi nTináànsààti n da náké ti, ke d̀ake duós nhamáà Kuyie, ke ndò betòbè nè muwèrímu ti m̀oke mù ti Yié nYesu kó metaummè miéke.

¹⁴ Mpfi mmesàà mMuyaánsààmù mùù bo ti miéke mù da duós ndè. ¹⁵ A yému ke dò nAsii kòbe bèè do m bonè, Fiɛeri nè Edimòsenni bè n yóumu. ¹⁶ Kuyie nd̀d̀ò mesàà Onnesifòò c̀fètè kòbe, ke yé bè n kpetímè bá ifei í ò bo, kòò k̀rini ke n dou nke yáúkunko n k̀nti. ¹⁷ Ò tùàkení dui m̀nni Odommu miéke kè n wammú

weti weti nwe kéna ké n yà. ¹⁸ Ti Yiè nYesu ò kuó mmesémme, kòo péte mesàà nKuyie mbeénti yiè. A yému wè n teennè mèè botí Efesi.

2

Kirisi aapònti saawè wèè dòri Kirisi dómè

¹ Timóntee n kóo dapàa n tá wè mesàà, yetoo kè ti Yiè nYesu Kirisi da duó mmùu wèrimù da kpénkunnè. ² A kèè kè n nàa nti benitibè, tuo nti betòbè bèè borime wenni, bèè yóó na ke ti tuo mbetòbè.

³ N wènnénè kè ti fèùtè a tú mèè kpéi Yesu Kirisi kóo aapònti saawè. ⁴ Ohàapònti wèè dòri wèè ò baké ò dómè, ò s̄s̄ í ndòri detere marè kè dè í tú muhàapòntímmù. ⁵ Kòo niti me ndó kécoké kédíé nhò ò ntùmmu mucéé nkó ikuó kòo í ì túnne ò báa na kèniitè kèpétè tiyeti. ⁶ Wèè kùutí mesàà nweè ò ndò nkèniitè kékòù tidiiti. ⁷ Totí a yèmmè ti nnàahti ìnkè, ti Yiè nyóó da teènnèmu kàa ti banté timòu.

⁸ Á báa yè nYesu Kirisi wèè ku ke yàntè o kpéi. Bè peité wè Dafiti kó kufuku mièke. Tinàaṣṣàati n nàa nti nàa nweè kpéi. ⁹ N nàa mmèè kpéi nTinàaṣṣàati deè te kè n fèùri, kè bè n kpéti ke dò n tú onitikòuti, bè me nyí yóó na kèpaa nKuyie nnàahti. ¹⁰ Deè te kè m mi nke fèùri Kuyie ntàatè bè kpéi, kè Yesu Kirisi bo bè deetè kè bèè ninte tikpeti tii bo s̄s̄. ¹¹ Tinàaṣṣàati tii ntú timómmònti nti:

Kè ti wènnénè Yesu Kirisi ke ku,
ti bo ò wènnénè kénfòu.

¹² Kè ti wèèri koò tũ,
ti bo ò wènnénè o kpàti mièke,
kè ti me nhò yete
ò bo ti yete múnke.

¹³ Kè ti í dòri Kuyie ndómè,
wenwe dòrimu kù dómè.
Ke yè wè í yóó namè ke yóu ò dòmmè.

Otònti saawè bo ndómme

¹⁴ Dente be ti nnàahti, kè tí mbè nàké weti weti Kuyie nyiikè ke tú bèè yóu tisinténeiti, ti í dòri mesàà, ti pèinke buòmmu bèè ti kèmmù. ¹⁵ Yetoo kéndò nhotònti saawè Kuyie nyiikè, ke bá mmòke tii bo da pí nyifei a tòmmù ìnkè, kàa nnàa ntinàaṣṣàati dè bèkumè. ¹⁶ Nyennínè tineiti s̄s̄ntike kpéti tii pietinè Kuyie nkó kuce, bèè dó de kó tisinténeiti ti bè détinakonè Kuyie nku. ¹⁷ De kó tineiti dònnè dimònsinni ndi ke dòmmù, bèè ti mòke be kó bèmabè tu: Imindee nè Fidetí. ¹⁸ Bè yóu timómmònti nti ke détinne bèmabè Kuyie, ke bè nàa nke tú Kuyie nduó nkè beciribè yàntè ke deèmu. ¹⁹ Nè memme Kuyie ndú nyèè pũke kè yè fiikú teii, kè ku nàahti wàri ye ìnkè ke tú: Ti Yiè nKuyie nyému ku kòbe. Kè titeti wàri ke tú: Kè wèè yí ò tú ti Yiè nkou wèè yóu meyei.

²⁰ Tecfètè dietè mièke tinenti ò mbomu tibotí tibotí: Mesòo kpéti nè timáti péiti kpéti nè tiyaati kpéti nè ideí kpéti. Kè bè p̄innè timati mutómmù yebaa mmieke, ke p̄innè titeti yewe yemou, ke kounè titeti tiyonti. ²¹ Wèè yóu meyei n nàa mmèè kpéi ndie nhò bo ntú ti Yiè nkou, kèntú kunenkú sàakù bè p̄innè kù mutómmù sàamù. ²² Pí nhamàa kè tidapànti báa da tanné meyei mmieke, kémbeti timómmònti, kényetifroo ke tá Kuyie, kénwaa mmedókumè, kémbeti diwèi, kénwènnè bèè tũ nKuyie nnè be yèmmè memou. ²³ Bá nyíé ntiyeinneiti detetirè kpéti, ti ce nyekpàrè nye. ²⁴ Kuyie nkóo tónti í dò nkéndó yekpàrè, ò dò

nkéndó benitibè bemou ndi, kénno nke bè tiè, kénno nke mi. ²⁵ Ké tiè mbèè í dó o náànti meyoðmmè, kè dè yèmmè Kuyie mbo bè teennè kè bèe banté timómmonti kéceete kè be borimèe wenke. ²⁶ Kè bèe yè dibòò dii do bè pī ndi nòutè mieke, kénáà mbèsààbè kéndòari Kuyie ndómè.

3

Benitibè yó ndómmè yewe sonye

¹ Timótee, á nyé ke dò ndé yóó yonkemu yewe sonye mieke. ² Kè benitibèe naá nsinoutēi yembè, kéduó mbe yèmmè idiítí, kénhà yepòrè, kèmmàke sifei, kénsáà nKuyie. Ké í sántí bè bè pāā ndè kpéi, ke sènkú dèè tu Kuyie nkperè. ³ Kè be toò kpenke, kè bè nkpa mesémmè, ke náante betàbè kpéi, ke màke kemieyonke, ke yóò, ke níí mbenitibè bèè dààri dèè wenni. ⁴ Bè bo nfiiti betàbè, ke màke kemieke nè sifei, ke dàari be yèmmè dómè ké í dó Kuyie, ⁵ kéndòari ke dò mbè tū nKuyie nkó kuce ke né yetírí dèè tu bèè tá be kó muwērímú, á yatenè amáà de kó benitibè. ⁶ Bèè kó bèmabè taà benitipòbè bèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce be cēí. De kó benitipòbè màke meyei mme péu ké í no nke pī mbemáà, ⁷ ké tú bè wanti timómmonti bè me nyí na ké ti banté. ⁸ Bèè me ntaà benitipòbè cēí bè yete timómmonti nti, ke dònnè Esibiti kó benitinòmbè Sannesì nè Sámbeesi * bè do yetemè Mòyiisi kpeti, kè be yèmmèe sintonè kè bèe bútinne Kuyie nkó kuce. ⁹ Be dààrimè me nyí yó nhà ke sori, mè yóó feitému kéndònnè de kó benitinòmbè kòme do feitémè.

Pòari nàkémè Timótee ò dò nkéndómmè

¹⁰ Fò nTimótee, a kèemu n tié, ké yà m borime dòmmè ké yfété m beti mù ké yà n tá mèè botí Kuyie nnè m minníimè nè n dó mèè botí Kuyie nnè benitibè, nè n fiúkumè Kuyie nkó kuce mieke. ¹¹ A yému bè n fēū mmèè botí nè nh àké mèè botí. A yému tìi n tūàkení Àntiyosi nè Ikònni nè Disiri. N yàmu mefēūtimè memou botí kè Kuyie mme nni deeté. ¹² Bèè dó kéndòari Kuyie ndómè ké tū nYesu Kirisi bè yóó bè fēūmmu. ¹³ Kè benitiyonkúbe bie nè iyáàbisítíe nyembè bè yó nsàkèmu ké tati meyei mmieke, ké fétinko benitibè nè bèmómmòmbè. ¹⁴ Fò nni mpí mbè da tié nti káa ti yie nnè a yèmmè memou, a yému wèè ti nda tié. ¹⁵ A yému Kuyie nnáànti nè a bemè, tii da duó mmecii nkàa yie nYesu kòò da deeté. ¹⁶ Kuyie nkuu niitè bèè wàri ku náànti, kè bè ti wàri kè ti wenni, ké ti benkú timómmonti nè ti yei nnè ti yetimè nè ti bo mbo mèè botí ké dàari Kuyie ndómè. ¹⁷ Kù mè dòò kè dè bo yie nkè ku kóo niti wèè tūnte omáà mesàà nképī mmutómmú sààmù.

4

¹ N da náámmu nè Kuyie nkó diyètiri nè Yesu Kirisi kperi, wenwe wèè wētini ké bo baaté kutenkú kébekénè befòubè nè beciríbè kè n tú: ² A yetoo kénnáà Kuyie nnáànti sáà, kè yemòrè wenni yoo yè sī. Kè wèè yeté a ò tié nkòo banté o yetimè, kè wèè dò nha ò kpannè a ò kpannè, kè dè dò nha yáúkunne wèè kònti, á ti yáúkunne, á mmi nké mbè tiè nnè meyèmmè memáà. ³ Yemòrè kpaanímu kè benitibè yóó yete itíe nsàayi, kéwammú bèè bo mbè ni ké bè náà mbè dó ti. ⁴ Kè bèe bútinne Kuyie nnáànti kèntūnne iyáàbisítíe. ⁵ A nno nke pīi nhamáà,

* **3:8** Sannesì nè Sámbeesi: De kó benitinòmbè bè náà mbèè kpéi Mudennimú 7:11-22 bè me nyí kè wàri be yètè.

kém̄m̄ok̄e meminním̄e m̄ef̄é̄útím̄e mīek̄e kén̄n̄áá n̄Tin̄áāns̄ààtì k̄e p̄ĩ nha t̄õmm̄ú w̄etì w̄etì.

⁶ N̄ da n̄áá mm̄ie n̄k̄e ȳé n̄ dūómm̄èmu n̄ f̄õmm̄u k̄e ȳóó kú. N̄ k̄ũ mm̄ònn̄i dīi t̄ùk̄e. ⁷ M̄ màmu d̄è bèk̄úm̄è, k̄e t̄á Kuyie n̄k̄e t̄ùk̄e kum̄ànk̄u. ⁸ K̄e bāa ticuuti obeéntì s̄ààw̄è ȳó n̄ dūó n̄tì tibeéntì ȳiè, w̄è í ȳóó tì dūó mm̄i mm̄áá. Ò ȳóó tì dūó mb̄èè kó dim̄àà ò bàa bèmb̄e n̄è diw̄èi ò ȳóó w̄et̄enì dīi ȳiè.

P̄õri do ȳe Timōtee báa ȳè nd̄e

⁹ Yetoo k̄ék̄ot̄enì m̄ec̄āā n̄k̄é n̄ ȳà. ¹⁰ Demaasi d̄ó k̄utenk̄ù kūù nk̄p̄ere nd̄e k̄e n̄ ȳóu k̄e k̄òte Tesadoniki, k̄e Keresāā k̄òte Kadasii, k̄e Titi k̄òte Dadimasii. ¹¹ Duku w̄eè m̄áá kp̄aá k̄e m̄ bon̄è. K̄àa k̄òrinì a n̄neinnì Mariki k̄òo n̄ teenn̄è mut̄õmm̄ú.

¹² Tisiki ȳie nh̄ ò t̄õ nh̄Ef̄eesi n̄we. ¹³ K̄àa k̄òrinì a n̄ t̄onì n̄ yaàb̄òrì n̄ ȳóu dīi Todowaasi, Kapuusi c̄f̄èt̄è, k̄é̄nt̄õnn̄i m̄ páte, a báá ȳè nha bo n̄ t̄õnn̄im̄è Kuyie nn̄áāntì kp̄eye.

¹⁴ Adekisāntiri om̄áátì n̄ d̄òò m̄eyei mm̄ediè, ti Yiè nȳóó m̄è nh̄ò yiet̄imu. ¹⁵ Á nȳé o kp̄éí, ò cààrimu ti n̄áá n̄t̄i kó dim̄àà.

¹⁶ B̄è do m̄ bek̄ùn̄è dīi m̄ònn̄i m̄eketim̄è k̄è bè n̄ ȳóumu b̄em̄ou, Kuyie mb̄áá bè yiet̄i b̄e cààrim̄è. ¹⁷ K̄è Kuyie mm̄e nn̄i n̄ni m̄bon̄è, k̄é n̄ dēet̄én̄è ȳeçìrìcìr̄è, k̄é n̄ dūó mm̄uw̄er̄im̄ú k̄è n̄ n̄àk̄é Tin̄áāns̄ààtì bèè í t̄ú Sifub̄e. ¹⁸ T̄i Yiè m̄bo n̄ni nd̄eer̄i n̄è m̄eyei mm̄em̄ou, k̄é n̄ tann̄é o kp̄ààt̄iyuu, o ȳèt̄iri nd̄eu s̄āā. K̄è ð̄è mm̄e nd̄ò.

Mucaummu

¹⁹ A ð̄ou Pirisiidi n̄è o ð̄ou Akidaasi n̄è Onnesif̄o c̄f̄èt̄è k̄òb̄e. ²⁰ Edasiti kp̄aá K̄òd̄enti n̄we, k̄è Todofimm̄u m̄ò n̄k̄è nh̄ ò ȳóu Mid̄eti. ²¹ Yetoo k̄ék̄ot̄enì k̄è diȳòò kp̄aanì.

Ebuduusi n̄è Pit̄āā n̄è Dinuusi Kododiȳa n̄è ti k̄òb̄e t̄òb̄è bè da ð̄ounko.

²² T̄i Yiè n̄ni nd̄a bon̄è!

Kuyie nkó m̄es̄àà nn̄i nd̄a bon̄è.

Pɔɔri wàri dùi pátíri Titi Di mpátíri tɔ̀ tùi náàntì

Titi do tú onìtì nwe wèè í tú Sifu kó kubotí kou. Kòo yie nYesu, kénneitinè Pɔɔri kè bè náá nKuyie nnáàntì. Pɔɔri do yóó ò wàri di mpátíri ke ś nhò bo Kɛdeti nwe, Pɔɔri weè do kè nhò tɔ̀ nkòò bo paaaté mutɔ̀mmú centimè nè bè tũntemè Kuyie mbáammu.

Meketimè kòò d̀ Titi dò nké bè ðentemu bèè ni Kirisi kòbe tĩrè bè dò nkéndommè, de m̀nni bá wè ò do yému ke dò nKɛdeti kòbe tú bèè f̀mmu í wenni.

De kó dif̀nkúò kè Pɔɔri ò duó nyitié nhò bo ntièmmè bedakótíbè nè bepokótíbè Kirisi kòbe tĩnni mieke, kè bè múnke tuo nde kó itié mbebémbè nè bèè tú tidaatì. Kòo bè ðente Kirisi kòbe dòmmè kénnaatinè betabè, kè ðe yie nké metotimè bá mbo.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmmè

1. Bewedɔ̀unkótíbè dò nkéndommè 1
2. Bedakótíbè nè bepokótíbè bè dò nkéndommè 2
3. Kirisi kòbe dò nkéndommè 3

Mudummu

¹ Mí mPɔɔri Kuyie nkóo t̀ntì, n tú Yesu Kirisi kó dit̀nni ndi ke náá nTináaṣ̀sààtì.

Kuyie nkuù n duó nde kó mutɔ̀mmú kè m bo náke Tináaṣ̀sààtì kù t̀aátè bè kè bèè ti banté kéntá Kuyie, kéntũ nku kó kuce bè dò nké nkù tũmmè. ² Kè bèè banté ke dò mbè m̀ke muf̀mmu mùù bo s̀áá, kù do yè nkù yóó bè duó mmù ke mu nyí d̀ò kutenkù. ³ Di mm̀nni ke mù nti benke ke duó nké n náá nTináaṣ̀sààtì. Kuù mè d̀ò ke bo ti ðeeté.

⁴ Mí da wàri di mpátíri f̀ nTiti m bire mómm̀nde Kuyie nkó kuce mieke. Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè da d̀ò mesàà nke da duó ndiwèì!

Pɔɔri duó mmùù t̀mmú Titi Kereti

⁵ N do da yóó Kereti k̀aa bo ðeè mutɔ̀mmú mùù kpaá mùmmu, kéntũ nyitié n da duó nyí, két̀ankè bewedɔ̀unkótíbè bá d̀ii ei mieke. ⁶ Wèè ni Kirisi kòbe tĩnni ò dò nkéntú onitisàawè nwe, k̀empo onitip̀òkù omáá, kòo bí ntú bewedɔ̀umbè, kè ì borime wenni, kè ì yíè nyi yembè kpeti. ⁷ Wèè ni Kirisi kòbe tĩnni ò pĩ nKuyie nt̀mmu mmu, ke dò nkénwenni, ò bá mm̀ke tefentè, ò bá mm̀ke kemieke, ò bá ntú kunaaỳáàkù, ò bá nyóù, ò bá ncií nke yo nyidiítì. ⁸ We ncóu bep̀òbè, k̀end̀ori mesàà nke cìi, ke d̀ori Kuyie ndómè, kòo borime nwenni, kòo nno nke pĩ̀i nhomáá. ⁹ Wè mpĩ Kuyie nnáàntì weti weti, ke ti tiè mbè ti nhò tiè mèè botí, kòò d̀òri m̀emme ò bo na k̀entiè mbenitìbè itié mómm̀nyi, kè wèè yetè wèè na kòo benke o yetimè.

¹⁰ Bèè í tũ nKuyie nkó itié nweti weti bè d̀ke sũ Sifube bèè c̀utè Yesu be mieke nke, bá bè í yíè nt̀mati, ke náá mbenitìbè tináàntì péu ke bè f̀t̀inko. ¹¹ A bè hà kè bè bá nnáá, bè buò nsicéí nsi ke si p̀ùò mpáíí ke tiè nyitié nyeyi ke d̀ó t̀cuuti. ¹² Kereti kòbe kó Kuyie mp̀ānāāntì náāntò m̀ò do b̀éimmu ke d̀: Kereti kòbe tú siyá̀bisí yembè mbe ke yóú tikpas̀nti k̀ome, ke dé mutɔ̀mmú, ke d̀ó mudii máá. ¹³ Kuyie mp̀ānāāntì náāntò b̀éi ntì tu timómm̀nti nti, kpānnè be mediè, kè bèè banté bè bo ntũmmè Kuyie nkó kuce kécooté. ¹⁴ Ke yóu bè bo

ntūmmè Sifube kó iyáàbísítíé kéntū ntimóm̄m̄nti ke yóu benitibè dáu nyì tié. ¹⁵ Demou dè wennimu Kuyie nwénkūnne bè borè. Demarè me nyí wenni bèè yete Kuyie nkpeti ke sī mbè borè, be yèmmè nè be daòrimè dè sīmmu. ¹⁶ Kè bè yèmmè dō mbè yé Kuyie nkè be daòrimè mǎke isíe, bè í yie nKuyie nkpeti, bè báá na kédòò mesàà mmamè.

2

Kirisi kou dòmmè kéntiè nyitié nsàayi

¹ Fó nni mbè tiè nyitié nsàayi Kuyie nkpeyi. ² Náké bedakótibè kè bè nno nke pīi mbemáà, ke tū benitibè mómm̄mbè, kè benitibè mbè dé. Kè bè ntá Kuyie nweti weti, kéndó be kabè tabè, ke mǎke meminnímè. ³ A náké bepokótibè kè be borime nwenni, kè bè bá nnáante betabè kpéi mbè bá ntú tinaayáàti. Bè nduò nyitié nsàayi ⁴ benitipobémbè, kè bè ndó be daabè nè be bí, ⁵ kéntú benitiposáàbè kénwetí be daabè, kénno nke pīi mbemáà, ke pī mmucētōmmú mesàà, kè be yèmmè wenni, kè bè yíe mbè daabè kpeti kè be daòrimè bá nte kòò mǎu senkèri Kuyie nnáànti.

⁶ A ntiè mbèbémbè kè bè nciì, kénno nke pīi mbemáà demou miéke. ⁷ Fó nha mómmuò nkàa borime nwenni, kàa mbè tiè nyitié nsàayi, ìi tu imóm̄m̄nyi. ⁸ A tié nni ndò mpáú kè ti kprantidèntabèe mónté be bo ti wátí ti, kè ifeii bè pī.

⁹ A tié ntidaati kè ti nyíe nti yembè kpeti, kéndòori bè dómè, bè níi báá tí béinnè kè tii baao. ¹⁰ Tí bá mbè yuuku, tí ndòori mesàà nkè ti borime nwenni. Kè benitibè ndé Kuyie nkùu deeri, kù ti duó ntii náànti.

¹¹ Kuyie ndòò mesàà nke dó kè ti deetèmu kè benitibèe kù banté. ¹² Kù dó ti yóu meyei mme nè kutenkù kó meyèmmè, kè ti borime nwenni kè tí nno nke pīi ntímáà, ke dòori Kuyie ndómè, ¹³ kénkémmúnè diyie dieri ti baà dī. De kó diyie Kuyie ndiekù, tí Yìe nYesu Kirisi odeetiwè bo feíténi dī nè tikpeti. ¹⁴ Ó duó nhomáà ndi kè bè ò kùò tí yei nkpeí, kòò ti deeté, ke ti wénkūnne, kè tí tú ó kabè, ke dó mesàà nke mè dàòri.

¹⁵ A dò nké ntí mbè tiè nnè muwèrímu ke nyáúkunko be kǎnti, kè bè ndòori ti yé mmù, Kuyie nkuu da duó nde kó mutōmmú, báá yie nkòò mǎu senkèri a tié.

3

Kirisi kabè dò nkéndòmmè

¹ Náké be kè bè ndé ketenkè yembè nè bekpààtibè, kényíe mbè kpeti, kém̄pī mmutōmmú kè dè wenni. ² Bè bá mmǎke tisínténáànti, bè bá nwanti yekpàrè, bè nwanti benitibè bemou kó mesàà. ³ Tí múnke do tú tiyènti nti, ke mǎke meyèmmè yeime, ke í yíe ntímatí, ke tū nkuce yeiku, ke dó kutenkù kperè demou, ke dòori dèè í wenni, ke èènnè titabè, ke beúnè titabè. ⁴ Kè Kuyie nti dó ke ti dàò mesàà nke ti deeté. ⁵ Dè í tu ti dàò mesàà mmamè, kù ti kuó mmesémmè mme. Bè ti kúnne dii mǎnni ndi menie mMuyaánsààmù tí dàòmè benitipambè ke ti duó mmufōmmu pám̄mù. ⁶ Tí Yìe nYesu Kirisi weè te kè Kuyie nti duó mMuyaánsààmù mediè. ⁷ Ku kó mesàà mmeè te kè ti wenke, ke baà mufōmmu mùu bo sáà kù yé nkù yóó ti duó mmù. ⁸ De kó tináànti tu timóm̄m̄nti nti kè n dó a tí mbè tié nkè bèe tí cǎutè kè tii bè teennè, kè bè ndòori mesàà ndèè wenni ke yóó teennè benitibè. ⁹ Á bá nkǎké tisínténeiti miéke: Ifuke kó tineiti nè Sifube kó ikuú, de ce nyekpàrè nye, dè í teennè mùmamù. ¹⁰ Kòò mǎu totírí Kirisi kabè,

á ò cau nkuce mèdémè kòo yete á ò bèti. ¹¹ De yiè nkó kubotí fetimu, ke dɔri meyei nke caàri omáá.

Mucaummu

¹² Kè n tɔnko Atemaa yoo Tisiki. Á katení mɛcãã Nikɔpɔdiisi n yó nde mbo diyɔ̀̀. ¹³ Teennè Senaasi obeénti nè Apodoosi kè bèe kote kupòòkù kè dɛmarè báá bè dònté. ¹⁴ Ti kɔbe múnke dò nkéndɔrimu mesàà, ke teennè benitibè bèè bo ticiti miɛke ke báá sɔnté kɛmbo detetirè.

¹⁵ Kirisi kɔbe bèè bo die mbè da dɔunko. Á dɔunko Kirisi kɔbe bèè bo di cie. Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè dimɔu!

Pɔɔri wàri dùi pátíri Fidemao **Di mpátíri tɔ tùi náànti**

Fidemao do tú onitidiwè nwe kéceete kètũnne Yesu kó kuce Kɔɔasi Kirisi kɔbe tĩnni. Kòo mmàke o kó kudaakù makù kè ku yètìri tu Onnesimmu, kè kùu coké o borè, késónkoo Pɔɔri kukpetíndieku, ké ke nceete káyie nYesu. Dèè te kè Pɔɔri wàri Fidemao dipátíri ke bo ò bántè kòo wète kétaunnè o kó kudaakù koò nnàá nke tú wèe kù cɔuté ké kù cǐé, ke ténke bá nhò wùò nke dò nkudaakù ò nhò wùò nke dò nho kou.

Di mpátíri náànti duó ke dòmmè

1. Pɔɔri sántemè Fidemao 1-7

2. Bè bàámmè Fidemao ke tú wèe cɔuté Onnesimmu 8-25

Mudummu

1 Mí mPɔɔri bè kpetí wè Yesu Kirisi kpéi nnè Timòntee tĩ da wàri fǒ nti népo sàù nè wè ti wè nti pĩ mmùù tómmù. ² Ke òounnè Kirisi kɔbe bèè tiku a cǐtè nè ti tãũ Apiya nè Adisipu, wèè ti wènnè dimàù. ³ Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di dɔò mesàà nke di duó ndiwèl!

Fidemao támè Yesu nè ò dómè o kɔbe tɔbè

4 Fidemao n népo sàù nh ɔ mbáá nKuyie nke kù sántĩmu a kpéi. ⁵ N kèèmu a tá mèè botí ti Yiè nYesu koò dɔ ke dónè o kɔbe. ⁶ M báámmu Kuyie nke tú metákumè mèè ti wènnĩnko mí nnè fǒ, mè da teennè kàa banté ti mɔke mèè sàà mmemau ti wènnèmè Kirisi. ⁷ N tebite, a dómè Kirisi kɔbe deè n duó ndiwèl ke nárikũnko n yèmmè ke yáúkũnne Kirisi kɔbe kònti.

Pɔɔri yèmmè Fidemao cɔuté Onnesimmu nè diwèl

⁸ N tú Kirisi kóo tǔnti nwe kè n do dɔ n da náké nè muwèrimú a dò nkédòò tì. ⁹ N né dɔ ke da bántèmu n da dɔ mèè kpéi nnè Yesu Kirisi ti dɔ wè kó diyètiri, mí mPɔɔri odakótì bè n kpetínnè Yesu Kirisi kpéi nke. ¹⁰ N dɔ a cɔuté Onnesimmu nwe kóò dɔò mesàà. Mí ò náké Kuyie nnàànti dikpetíntou mièke kòò cèète, ke tú m birè Kuyie nkó kuce mièke. ¹¹ N yému ke dò nhOnnesimmu do í da dɔò mesàà, di mmònni ke yóò mè nda dɔò ò mè nni ndòò mèè botí.

¹² Nè wè ti naá nhoniti omáà ndi, kè n wè nda duonko. ¹³ N na ndómu wè nkpaá m borè, n kpetí dè Tináansààti kpéi nke n teénnè, a na nni nteénnè mèè botí. ¹⁴ N né í dɔ n dɔò dèmarè kàa í dɔ, m me nyí dɔ á n dɔò mesàà nnè muwèrimú, n dɔ á wè nni nduonni nè amáà ndi.

¹⁵ Kè dè yèmmè dè dò nhOnnesimmu da yatenèmu yemàrè sámpó mièke, kè di wète kéwènnè sáà. ¹⁶ Di mmònni ò ténke í tú kudaakù cénkoo, ò naá nti kou nwe Kirisi kó mewènnimè mièke, kè nh ò dɔ mesàà nkè n yèmmè dò nha kpere yó mmè ndò.

¹⁷ Kàa yé ke dò m mènke tú a népo nwe, cɔuté we a na nni ncɔuté mèè botí.

¹⁸ Kòò da cààrè dèmarè yoo ò da bannè m bo dè nda yietí. ¹⁹ Mí mPɔɔri mí wàri tináànti tii nnè n nòùtè ke tú m bo dè nda yietí. N né í yè nha n yietí a m bannè dè, ke yé a m bannèmè a fòmmu. ²⁰ N tebite n da báámmu nè ti Yiè nkó diyètiri ke tú a n dɔò oniti ɔò dòòmè o kou Kirisi kó kuce mièke.

²¹ N tì n da wàri ke yému ke dò nha yóó tì dǎ̀ kè dèe pǎ̀é̄tè n yǎmmè. ²² A n tũntɛ kudiekɛ, n yèmmè dò nKuyie mbo cǔtè di báammu ké m pǎ kuce kè n kǎto di ciɛ.

Mucaammu

²³ Epafadasi, nè wè ti wɛ nkɛ kpetí Kirisi kpéi nhò da dǎunko. ²⁴ Nè Mariki nè Adisitaki nè Demaasi nè Duku nè bè ti pǐ mmutǎmmú bè da dǎunko.

²⁵ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mɛsàà nní nda bonè!

Bè wàri dùi pátíri Kirisi kɔbe bèè tu Ebedeebe Di mpátíri tɔ tùi náànti

Bè wàri Ebedee kó dipátíri Kirisi kɔbe tìrè mayè nye yèè do ta meháarimè kéndó kédootóo metákùmè, wèè bè wàri dipátíri kòò nyáúkùnkò be kònti ke tú bè ntáí, ké nyé ke dò ndèè do dɔari metaummè kótímè miéke oniti kó medeetímè kpéí, Kirisi de ndòò nè o kũũ mmieke.

Ebedeebe kó dipátíri náá nke ikú yetannò yètáati ndi yèè tu:

1. Yesu Kuyie mBire kékùnnemè omáá ke yie nho cice kpeti ke fèútè mediè. Yesu deunèmu Kuyie mpáánáànti náám̀bè nè Kuyie ntòrè.
2. Kuyie nnàkémè ke tú Yesu weè tu ikuó nùiti diewè.
3. Yesu kó mukũũ mmuù te kòo niti na ke pètè medeetímè iwũó kó mufèù do í na ke duómmè oniti.

De kó dipátíri kó dikéè didèri miéke kòo yáúkùnnè Ebedeebe kànti kè bè bo nwéèri ke nfiíkú Kirisi kó kuce miéke kéndònnè dimànni kɔbe bèè do tá Kuyie. Kòo ntiè nKirisi kɔbe ke tú bè nfiíkú kéntá nkétuakèné kumànkú.

Di mpátíri náànti duó ke dòmmè

1. Yemòrè sonye yiè mmieke Kuyie nti benke kumáá nè ku Bire Yesu borè nde 1:1-3
2. Kirisi pèètémè demou 1:4-10:18
3. Metákùmè 10:19-13:17
4. Mudummu 13:18-25

Kuyie nti náánnè ku Bire nùù miéke nke

¹ Kuyie ndo náánnè ti yembè nè ku pāānāānti náám̀bè nò miéke nke kuce m̀péu, nè meborime péu miéke. ² Yemòrè sonye yie mmieke kè kù ti náánnè ku Bire nùù miéke. Nè ku Bire beè wènné ke dòò kutenkù. Kù de ntāāté kè dè yóó tieke demou. ³ Ti yà Yesu deumè mme ke banté Kuyie ndeumè. Weè náānti kpeñni ke tɔ kutenkù ke te demou kè dè kéri mesàà. Weè ku ke ùtè ti yei nke dèè ke kàri Kuyie nkùù nò ndemou ku bakù you.

Yesu pèètémè Kuyie ntòrè

⁴ Yesu kpeñnimu ke pèètè Kuyie ntòrè, Kuyie nwe n duó ndiyètiri dieri, dui deu ke pèètè ku tòrè kpeye. ⁵ Kuyie nyí nàké ku tōnni mari ke yī:

A tú m bire nde yie,

kè n tu a cice.

Kù me nyí nàké ku tōnni mari ke yī:

M bo ntú a cice,

kàa ntú m bire.

⁶ Kuyie nyóó duōnni dui mōnni kutenkù miéke ku Bire dèè tu Mpo ke béimmu ke dō:

Kuyie ntòrè ndè bàà.

⁷ Kuyie mbéimmu ku tòrè kpéí nke yī:

Kuyie nkuù cèeri ku tòrè

kè yè naà nkuyaaakù,

ke ceeri ku tōmbè

ke bè naà nfehāādènfè.

⁸ Ke né nàké ku Bire ke yī:

A tú Kuyie nku,

kàa kpààtikàrì yó mbo sáà,
a baké nè timóm̄m̄nti nti.

⁹ A dó timóm̄m̄nti nti,

a í dō meyei,

dɛɛ te kɛ Kuyie nha Yiè nda tããté

a kɔbe miɛke,

ke waare a yuu mɛkùò,

ke da duó ndiwèlì.

¹⁰ Ke yíé ke bè nàké ke yí:

Fᵛ nti Yiè

fᵛᵛ dòò ketenkè nè dimònnì,

tiweti tu a nòtè kó mutóm̄m̄ mu.

¹¹ Dɛndɛ yóó pɛɛtɛmu,

kè fᵛ nni mbo,

dè yóó kótɛmu kuyààkù tɛmè.

¹² A yóó dɛ kpèúmu kuyààkù kɔmɛ,

kè dɛɛ ceete.

Fᵛ nyie mɛ mbaa yó ndò nha dònti nti,

a í deu.

¹³ Kuyie nyí nàké ku kó ditònni mari ke yí:

Nkari m bakú youú

ke kém̄m̄nè m bo da duóm̄m̄

a dootitòbè kàa bè na kè bè cùùti.

¹⁴ Ba ntu Kuyie ntòrè? Ku tòm̄bè mbe kù tũònní bè, kè bè teénnè kù yóó dɛɛtè bè.

2

Kuyie ndɛrì mèè botí wennimu

¹ Kuyie ndɛrì mèè botí wennimu, dɛɛ kpéi nte kè ti dò nkémp̄i ntimóm̄m̄nti ti kèè tì, ke báá yetè kuce. ² Nyénè ke dò nKuyie ntòrè do touni tì ke náá mbɛnitibè tì tu timóm̄m̄nti nti, kè bèè tì yetírì kè Kuyie mbè fᵛũnko. ³ Ti kèè tì náánti, Kuyie mBire dɛɛ tì nti nàké, kè bèè tì kèè kè bè múnke tì nàké. Kè ti tì yete ti bo yíme káyenté? ⁴ Kè Kuyie ndòò tidietì tibotí tibotí, ke benke bè náá nti tumè timóm̄m̄nti, ke bè pā Muyaánsààmù kó yepàrè kù dómè.

Yesu wèè dɛrì

⁵ Kuyie nyí yè nku tòrè yèè yó mbaké kutenkù kùu kraani, ti náá nkùu kpéi.

⁶ Ti wārimu nke tú:

Oniti kpeti tú ba

kàa dènniní ò kpéi?

Oniti tu we kàa dàke o kpéi?

⁷ A ò kékùnnèmu Kuyie ntòrè

dimònnì sámpòrì miɛke

kàa ò duó ntikpeti nè diyetidieri,

⁸ koò duó nha dòò dèè kó dimàà

koò dɛ baké deməu.

Kuyie nhò duóm̄m̄ deməu koò dɛ baké ti né mu nyí yà ò bakémè deməu.

⁹ Ti yàmù Kuyie nhò kékùnnemè dimònnì sámpòrì miɛke Kuyie ntòrè, koò dèùkùnne koò kpénkùnne ò fᵛtémè ke ku ti kpéi. Kuyie nti dó mèè kpéi nte

ò kumè timəu kpéí. ¹⁰ Kuyie nkuu dòò dèè kó dimàà bo deməu, ke dè te ke dó benitibè péuu ta ku kpeti miéke, deè te kè kù duó nkè Yesu fèütè ke yè páíí ke bo bè deeté.

¹¹ Yesu weè ɔu benitibè be yei. Weè wènkunko nè ò wènkunko bè bè wɛ mbe cice omáà ndi. Deè kpéí nte kè ifei í ò bo ò bo mbè túmè ò kəbe, ¹² kòò béi nke dò:

M bo nnáá nha kpéí n kəbe cuokè,
m bo nda sántí dífnni cuokè.

¹³ Ke wɛte ke yí:

M búó Kuyie nku.

Nte mí nnè ku bí kù n duó nyi.

¹⁴ Ò yu bè die nke tú íbí, ò yɛ mbèè məkè bèmbɛ tinitikònti nè meyíí. Yesu mómumu nkòò naá nhoniti, ke mòòte ti məkè tì kònti, ke ku ke na mukúú nyiè ndibòò, ¹⁵ ke deeté bèè do yíèkù mukúú nke mù dé. ¹⁶ Wè í kòteni ke bo deeté Kuyie ntòrè nye, ò kòteni ke bo deeté Abarhammu yaábí nyi. ¹⁷ Deè te kòò dòntenè ò kəbe weti weti, ke tú ikuó niùti diewè ke kuò mmesémmè ke pí nKuyie ntómú mesàà, ke úùti benitibè yei. ¹⁸ Ò fèütému ò mómumu nke yà mesoúmmè meməu. Di mmònni ke bo na kéteennè bèè fèuri ke yaú mesoúmmè.

3

Yesu deunèmè Mɔyiisi

¹ N kəbe Kuyie nyu bè, nwúónnè Yesu nwe, Kuyie ntónni wè, ikuó niùti diewè ti tū nwèè kó kuce. ² Ò do dɔəri Kuyie nkùò ò tāté kòò pí nde kó mutómmú kù dómè mme, ke dò mMɔyiisi do dòmmè. Ti wàrimu ke tú Mɔyiisi do pí mmutómmú Kuyie ncíètè kè dè wenni. ³ Kòo niti maá tecíètè kè tè wenni, bè ò nsánti wèè tè maá wènwɛ. Mèè botí nku ti dòmmè kénsánti Yesu wèè pɛɛtè Mɔyiisi. ⁴ Kàa yà tecíètè a ò nyému oniti weè tè maámè. Mèè botí nku ti yémè ke dò nKuyie nkuu dòò deməu. ⁵ Mɔyiisi do dò nhotónti nwe, ke pí nKuyie ncíètè miéke mutómmú muməu kù dó mèè botí kè dè wenni, ke náá nKuyie nhò duó nti. ⁶ Kirisi tu Kuyie mBire nde, ke dɔəri kù dómè sáá. Weè tu omari, bèè ò yie nkè bè tu tecíètè ò maá tè kè nsà kè ti tá ke baa dèè kpaaní nè diwèi.

Kuyie ndo dómè kéomɔpunnɛ ku kəbe

⁷ Deè te kè Muyaánsààmù náá nke tú:

Mí nKuyie nkè n di béinnè yíe,

⁸ di báá kpénkunnɛ di to,

di yembè do dɔrimè ke yetírí n kpeti,

n do bè yááké dii mònni dikpáà cuokè.

⁹ Yebie nsipísínàà miéke

di yembè do yaumu n dɔəri tì dieti,

ke baa ncíéké ke n yáú.

¹⁰ Deè do te

kè m miéke pɛike de kó benitibè,

kè m béi nke dò:

Bɛ nnitibè í yie n kpeti,

be yèmmè mèè n déténe.

¹¹ Kè m miéke pɛike

kè m parikè ke dò:

Di í tati dihei meom̄p̄um̄e kperi.

¹² N kabe Kuyie mbomu, ndakene kòò m̄ou yemm̄e báá s̄inte kòò toò kpenke, kòò kù d̄et̄en̄e. ¹³ Nyáúkunkon̄e d̄it̄ab̄e k̄ont̄i yewe yem̄ou. Yie nKuyie ndi yumu, di báá yóu k̄e meyei nsout̄e òm̄ou k̄e de kó diyie ò p̄ēt̄e, kòò toò kpenke kòò yete Kuyie nkpeti. ¹⁴ Ti bo ntú Kirisi kabe k̄e nsá k̄e ti t̄u nKuyie nnáañti weti weti ke d̄ò nti ti yie ndii yie k̄e de ndòmm̄e ke t̄uòken̄e kum̄anku.

¹⁵ Ti w̄arimu ke tú:

Mí nKuyie nk̄e n di béinn̄e yie,
di báá kp̄enk̄unne di to,
di yemb̄e do d̄arim̄e
ke yetírí n kpeti.

¹⁶ Ìmb̄e mb̄e bèè do k̄e Kuyie nkpeti k̄e ti yete? M̄oyiisi do deet̄e bèmb̄e Esibiti ke bè d̄enne. ¹⁷ Kuyie mm̄ieke do péíkú òmb̄e yebie nsip̄is̄inàà? Bèè do d̄ò bèmb̄e meyei nke kù dikp̄àà cuok̄e. ¹⁸ Kuyie ndo p̄arik̄e ke d̄ò òmb̄e í tati kù do d̄ò bèè ta k̄e tenk̄e k̄eom̄p̄e? Bèè do yete bèmb̄e ku kpeti. ¹⁹ Ba ndo te k̄e bè í nta? Bèè do yete mèè kp̄éi nke ku kpeti, deè do te k̄e bè í nta de kó ketenk̄e.

4

¹ Kuyie ndo béimm̄u ke d̄ò: Bá w̄e ò bo na k̄eta ku om̄p̄um̄e mieke, de kó dinùu kpaá bomu nè yíenn̄i. Ndakene kòò m̄ou báá paà de kó meom̄p̄um̄e. ² Ti k̄èemu Tináañsàati bèè do bo dikp̄àà cuok̄e be k̄ome. Bèè do ti k̄èemu ti me nyí mb̄e teenn̄e bèè do í ti tá mèè kp̄éi. ³ Tinti bèè yie nKuyie nkpeti, ti tatimu meom̄p̄um̄e mieke kù béi mm̄èè kp̄éi nke yí:

Di í tati n do ȳe ndi ta
k̄e tenk̄e mieke k̄eom̄p̄e.

Kù yóo béi mm̄emme ke s̄ó nkù d̄èemu ku t̄omm̄ú nè dim̄on̄ni. ⁴ Ti w̄arimu kup̄íkú makù diyie yíenn̄i kp̄éi nke tú: Kuyie mp̄i nku t̄omm̄ú ke d̄èe ke om̄p̄e diyie yíenn̄i yie. ⁵ Ke yie ke w̄ari ke tú: Di í tati n do ȳe ndi ta k̄e tenk̄e mieke k̄eom̄p̄e. ⁶ Bèè do niit̄e k̄e ke de kó Tináañsàati ke í nti tá, bè í ta de kó meom̄p̄um̄e mieke. Yie nkuce kpaá ke bomu de kó meom̄p̄um̄e kp̄éi, k̄e bèè yie nTináañsàati bèè bo na k̄eta me mieke. ⁷ Deè te k̄e Kuyie nd̄ou ndiyie teri ke di yu ke tú: Yie. D̄e do m̄ont̄emu k̄e k̄uu duò nk̄o kp̄aati Dafitii béi nke d̄ò Kuyie ntu:

Mí Kuyie nk̄e n di béinn̄e yie,
di báá kp̄enk̄unne di to.

⁸ K̄e Sosuwee do mb̄e tann̄e meom̄p̄um̄e mieke, Kuyie nna bá nw̄ete ke nnáá ndiyie teri marí kp̄éi. ⁹ Kuyie ndo d̄èe ku t̄omm̄ú k̄eom̄p̄em̄u, mèè botí nku bèè kù yie mb̄e yóo om̄p̄em̄e. ¹⁰ W̄èè ta Kuyie nk̄o meom̄p̄um̄e mieke, ò om̄p̄em̄u nè ò t̄omm̄ú Kuyie ndo òmp̄e mèè botí. ¹¹ Deè te k̄e ti d̄ò nk̄eyetoo k̄eta de kó meom̄p̄um̄e mieke. Ti ndake ke báá yete Kuyie nkpeti k̄epaà meom̄p̄um̄e, bèè do ti yete mèè botí dikp̄àà cuok̄e k̄e mèè paà.

¹² Kuyie nnáañti f̄oumu ke kpeñni ke si ke p̄ēt̄e disiè menatim̄e mèd̄ém̄e kperi, ke si ke tuòkù diw̄enn̄i nè meȳemm̄e, ke k̄ékíi yek̄ũ̄ de tuòkù mefemme, ke kp̄einkoní meȳemm̄e mèè s̄ori nè iyentotí. ¹³ Kuyie nkuu d̄e d̄ò demou, d̄em̄ar̄e í kù s̄orin̄e, dem̄ou d̄e feímu, d̄em̄ar̄e í kù bl̄inn̄in̄e, ti yóo ku nnáké ti d̄ò d̄èè kó dim̄àà.

Kirisi tum̄e ikuú n̄iuti diw̄e

¹⁴ Ti mọkemu ikuó niùti diewè, Yesu Kirisi, Kuyie mBire, wèè dèke keḥnkè. Tí ntēi ke tū nKuyie nti tá kù. ¹⁵ Ti kó ikuó niùti yému ti cīnni mèè botí, kè mesémmè ò bo, ò yàmu mesounimè memou ti yaumè, ò me nyí dòò meyei. ¹⁶ Yóunè kè ti tóónnè Kuyie nkuù ti dó ke bá nyīkù, kè kù ti kuó mmesémmè, kè nti dó, kè nti teennè dè dō nkù ti teennè dii mōnni.

5

¹ Ikuó niùti diewè benitibè ɔ́ ɔ́ tãátè wè, o kó mutōmmú ɔ́ ntú ò bo mbáámmè Kuyie mbenitibè yei nkpeí, ke kù duò mbe pãrè, ke feu iwūš benitibè yei nciémmè kpéí. ² Ò me ntúmè oniti nwe ke cīnni, kè bè dòò meyei nhò yému bè í kpeñnimè. ³ Ò cīnni mèè kpéí nke daori meyei deè te kòò ɔ́ keté kéféúté o mómmuò nho yei nciémmè kó feǒfè, kédeè kéfíí betabè kó meyei nciémmè kpeyi. ⁴ Omou ɔ́ í ntãátè omáá kénáá nyikuó niùti diewè, Kuyie nkuù ɔ́ ò tãátè, kù do tãátè mèè botí Anɔ.

⁵ Kirisi kperè me ndò nweè í tãátè omáá ke bo naá nyikuó niùti diewè, Kuyie nkuù ò tãátè ke béi nke yí:

A tú m bire nde yie
kè n tu a cice.

⁶ Kupikù tekù ke béi nke tú:

A yó ntú ikuó niùti nwe sáá
kéndōnnè Mesisedeki.

⁷ Yesu bo dii mōnni ketenkè ḥnkè ke mbáá nKuyie nku, Kuyie nkuù kpeñni ke bo na kóò deeténè mukūū, kékuó mmediè nkè kùu coute o báámmu, ò yie mmèè kpéí nku kpeti. ⁸ Bá ò me ntúmè Kuyie mBire kòo nfēūri ke baa yie nKuyie nkpeti. ⁹ Kòo nyíé Kuyie nkpeti timou, ò í nyóu timati ke naá nwèè duò mmufōmmu mùù bo sáá bèè yie nho kpeti. ¹⁰ Kuyie mbéimmu ke tú weè tu ikuó niùti diewè ke dōnnè Mesisedeki.

Ti bo nyémè ke bááyóu Kuyie nkó kuce

¹¹ Tináañti kpaámu péu n na ndi náké tí, ti mē nnákéni tí ḥnkè ke né yóu ti bo yīmè kè tí ndi náké kè dí banté ke yé di ténke í cāāmè ke banní. ¹² Dii do dō nnè dimōnni kēntiè benitibè Kuyie nnáañti kè di né kpaá ke dō mbè ndi tiè nKuyie nkó itié nketiyi, di do dō kényo mmuciè mmu, kè di né kpaá yáá mmemiè. ¹³ Wèè kpaá ke yáá nhò báá na kébanté Kuyie nnáañti tu mù, ke yé ò kpaá ke tùmè debire nde. ¹⁴ Bèè yo mmuciè bè kótému ke yé mesàà nnè meyei.

6

¹ Ti sɔoténè Kuyie nnáañti kó itié ntei, bekótibè kpeyi, ke yóu iketiyi, ìi tu ti bo yóumè meyei nkéceete kētūnne Kuyie, ² bè bo nti áá mèè botí batémmu, ti bo nnɔnkumè ti nɔu benitibè ḥnkè kè bè miérí, becíríbe yóo yánté mèè botí nè Kuyie nyóo bekénèmmè bá wè ku beénti yiè. ³ N yému ke dō nKuyie mbo ti teennè kè ti sɔoté kéta itié ncūmpuyi.

⁴ Bèè dié nke yīfété Kuyie nkè kù bè miitè ku kó kuwenniku ke bè pã keḥnkè kó dipānni kè bè mǎdte Muyaánsàámù, ⁵ ke yīfété Kuyie nnáañti wennimè, ke mǎdte kutempānkù kó muwērímù, ⁶ kè bè yóu Kuyie ke ku yete bè báá na kēwēte kéceete medérímè. Dè dōnnè bè baakù Yesu nwe kuce medérímmè kòò sáá nkè dè feío.

⁷ Onìtì dònṅṅè kɛtenkè nke fetaaḡè niù kè sáà, kàa kùúítì kè dè peité Kuyie nhṣṣ kè dṣṣmu mesàà. ⁸ Kè kè me nyè tipoti nè timusĩnti, kè bo detetirè nde, kè Kuyie nyóó kè cṣṣ kè kè cṣu.

⁹ N kòbe ti náá memme ke yému ke dò ndi kéri kuce sààkù, ke yóó cooté. ¹⁰ Kuyie ntu timómmanti yìè nwe, kù í yóó yè ndi pĩ mmùù tómmú ku kpéi nke teennè Kirisi kòbe ke kpaá ke bè teénnè, ke benkú di kù dómè. ¹¹ Ti dṣ di nsókému ke pĩ nde kó mutómmú kétuòke kumànkù, kèpété di baa dè. ¹² Ti í dṣ dí ntú betánnékótibè, ti dṣ di ndònnè bèè do yie mbèmbè Kuyie nké nkù tũ nke mi, kétieke kù yè nkù yóó bè duṣ ndè.

Kuyie nyèmmè kù yóó dṣṣ mesàà nhAbarahammu nè o yaàbí

¹³ Kuyie ndo yóó dṣṣṅṅè dinùù Abarahammu kèparikè nè ku yètirì ke yè òmòù í bomè ke kù deunè ke dò nkùù parikè kèyú o yètirì. ¹⁴ Kè kùu béi nke tú, kù bo ò dṣṣ mesàà nkòo yaàbí sũũ mmediè. Dè kó tináànti tu timómmanti nti. ¹⁵ Kè Abarahammuu yie nkémbaa ke kèmmú, kè Kuyie nhò dṣṣ de kó mesàà nkù do yè nkù yóó ò dṣṣ mè. ¹⁶ Kòo niti dṣ bɛe banté ò náámmè mómmuṣ, ò ṣṣ yu wèè ò deunè o yètirì ndi kè tinèitì deè. ¹⁷ Dè kèpéi ndo te kè Kuyie mbéi nkèparikè ke bo benke ku nitibè ke dò nkù béi nti í yóó pàà. ¹⁸ Kuyie mbéi nti nè kù pàrikèmmè, de kó tináànti tidé tii benkú ke dò nkuyie nyí sou, tinti bèè yie nku kpeti, ti bo na kèmmake tikónyauti ke kèmmú kù yè nkù yóó dṣṣ tì. ¹⁹ Ti yè mèè kpéi nke dò nkuyie mbo dṣṣ kù béi nti, deè te kè ti kpeñni ke fííkú, ke dò mbátòò cónniri. Ti támu Kuyie nké dè kpeñni ke dò mbátòò cónniri kó mɛfimme, ke ti tanninko Kuyie nciètè kufáá nkuyààkù kpeti kù. ²⁰ Yesu wèè ti kpeté Kuyie nkó kuce kè ti bo kote ku borè. Wèè tu ikuṣ niùti dièwè ke dònṅṅè Mesisedeki.

7

Mesisedeki kó tináànti

¹ Mesisedeki do tú Sademmu kóo kpààti nwe, Kuyie nkùù baké kènkè nè ketenkè ku kuṣ niùti. Kè Abarahammuu dokènè bekpaàtibè kè bè na kénkūntini kòo ò co, kóò pā Kuyie nkó mesàà. ² Kè Abarahammuu deite ò pònte ke éi dè bá dè kó depííndè kóò duṣ. Diyètiri dii tu: Mesisedeki di benkú ò tumè mme okpààti sààwè. Kè Sademmu kóo kpààti benkú ò tumè meompùmè kóo kpààti. ³ Òmòù í yè Mesisedeki cice yoo o yṣ yoo o yaàribè. Òmòù í yè ò peité dè nè ò ku dè. Ò tu Kuyie nkuṣ niùti nwe sáà, ke dònṅṅè Kuyie mBire.

⁴ Ò deu mediè mme, deè te kè ti yaàri Abarahammuu deite ò éi dè mièke bá dè kó depííndè kóò duṣ. ⁵ Defii yaàbí ii tu ikuṣ niùbè, kè Kuyie nnáké Məyiisi ke dṣ bè mbe duṣ ndèè tu depííndè. Bá bè me ntúmè bəmou Abarahammuu yaàbí. ⁶ Mesisedeki í tú Defii kó kuwuṣ kou, nè memme kóo pā Abarahammuu Kuyie nkó mesàà, kòo deite ò éi dè kó depííndè kóò duṣ. ⁷ Ti yému timou ke dò nwèè deu wèè ṣṣ pā mesàà nhosámṣù. ⁸ Ikuṣ niùbè, bè duṣ mbè depííndè bè tu benitibè mbe ke kṣ. Kuyie nnáànti náámmu ke tú Mesisedeki í ku. ⁹ Abarahammuu do duṣmè ò éi dè kó depííndè, ti bo na ke dò o yaàbí Defiibe bè duṣ mbè depííndè bèè do dè duṣ. ¹⁰ Bè mu ndo í peité Defii, ò né do bomu o yaàri Abarahammuu mièke Mesisedeki ò co dii mñni kòo ò duṣ nhò éi dè kó depííndè.

¹¹ Ikuṣ náá nke tú í niùbè yó ntú Defii kó kuwuṣ nkòbe mbe, kè Defiibe ikuṣ niùbè do nna késúté Isidayeeriibe yei mpáíí, Kuyie nna bá nduṣnni ikuṣ niùti tṣu kòo ndònnè Mesisedeki. Anṣ kó kuwuṣ kòbe bèè tu Defii yaàbí bè na nsánnemu. ¹² Kè ikuṣ kó muniù cèète, ikuṣ ṣ ndò nkéceetemu. ¹³ Ti Yiè nYesu,

ti nnáànti nàá nwèe kpéí wè í tú ikuú niùbè kó kuwuò nkou, o kó kuwuò nkou màù í pī nyikuú kó mutòmú diyìè mari. ¹⁴ Ti yému ke dò nti Yiè nYesu tú Sudaá kó kuwuò nkou nwe. Mòyiisi do náá ndii mònni bèè yó mpī nyikuú kó mutòmú ò í mbéi nde kó kuwuò nkpeí.

Yesu tumè ikuú niùti ke dònne Mesisedeki

¹⁵ Ikuú niùti tòu buotémè ke dònne Mesisedeki deè benkú ke dò nDefii kó ikuú niùbè í na ke útè benitibè yei. ¹⁶ Yesu í tú ikuú niùti ò tu mèè kpéí Defii kó kuwuò nkou, ò kpeñnimu ke fòù sáà, deè te kòo naá nyikuú niùti. ¹⁷ Tì wàrimu ke tú: Ò yó ntú ikuú niùti nwe sáà, ke dònne Mesisedeki.

¹⁸ Ikuú ketiyi do cīnnimú, ke í nna ke deetè benitibè kè Kuyie nyi yóu. ¹⁹ Mòyiisi kó ikuú do í na kékútè ti yei. Di mmònni kè ti pètè kuce tekú kùù kòrinè Kuyie mborè.

²⁰ Kuyie mbéimmu ke pàrikè o kpéí. Kù í nàké me botí ikuú niùti tòu màù kpéí. ²¹ Kuyie mme mbéimmu Yesu tumè ikuú niùti ke pàrikè ke yí: Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke pàrikè, n yí yóo kpatè n nùù:

A tú ikuú niùti nwe sáà.

²² Yesu weè tu metaummè pàmmè kó dikūnni, deè te kè mè kpeñni ke wenni, ke pēētè mekótímè.

²³ Ikuú niùbè tóbè do sūmu ke yé bè kōmmè kè betòbè còú. ²⁴ Yesu yie me nfòumu sáà, ke yó ntú ikuú niùti sáà. ²⁵ Deè te kòò màke muwērímú ke deeri benitibè, kè bè kòri Kuyie mborè bè ò tá mèè kpéí. Ò fòumu sáà ke báá nKuyie mbe kpéí.

²⁶ Yesu weè tu ikuú niùti diewè, deè do nti mmòke wè. Ò dò mpáí nwe, wè í màke meyei mmamè. Òmòu báá na kòò wàti. Kuyie nhò cànnènemu benitiyeibe kòò baá ndemou. ²⁷ Deè te kòò í dònne ikuú niùbè diebè tóbè, bèè do feu iwūš yewe yemou, ke níi keté kékéfútè be kó meyei ncīemmè kpeyi, kédeè kékííe betòbè kòmè kpeyi, ò duò nhomáá ndi kè bè ò kùò kuce mèmáà kè deè deè. ²⁸ Kuyie ndo duò nyikuú Mòyiisi kòò tãatè bèè nitibè kè bè ntú ikuú niùbè diebè bè do tú meyei nyembè mbe ke dōori meyei, Kuyie mbéi ndii nùù ke pàrikè dii pàa nyikuú kè kù tãatè ku Birè kè de tu ikuú niùti diewè ke dò mpáí sáà.

8

Yesu weè tu ti kó ikuú niùti diewè

¹ Ntenè ti náá ntii náànti yuu: Kirisi weè tu ikuú niùti diewè, ke kari keñkè dikàri dieri Kuyie mbakù yóu, ² ke pī nKuyie nkuú tōmmú ku cīētè mièke, kù maá tē kumómmonku, oniti í maá tē.

³ Bè òò kanne ikuú niùti kòò bo nduò nyepārè nyè Kuyie ke kù feu iwūš. Deè te kè ti kó ikuú niùti dò nkékéfútè o kofe. ⁴ Kè Kirisi do bo ketenkè ìnkè nke, ò na bá ntú ikuú niùti. Ke yé ikuú niùbè dié nke bomèmu ke feu iwūš ikuú yēmmè. ⁵ Ikuú niùbè do pī mmùù tōmmú do benkú deè dōori dēnde Kuyie ncīētè keñkè, Mòyiisi do yóo maá dii mònni metaummè tou kè kùu ò nàkému ke dò: Maá di mesàà nweti weti kè di ndònne n da benke di ditāri ìnkè. ⁶ Kirisi kó mutòmú deumu, weè taunko Kuyie nnè benitibè kè de kó metaummè deu ke pēētè mekótímè, weè tu Kuyie nyè nkù yóo dōòmè memou kó dikūnni.

Metaummè pàmmè kó tináànti

⁷ Kɛ metaummɛ kótímɛ do nsànnɛ, mɛpàmmɛ na bá mbuoté. ⁸ Kuyie nyà mè í sànnɛmɛ mme, kɛ béi nke yí:

De yìè kpaanímu
kè m bo wɛtɛ kɛtaunnɛ Isidayɛeribe
nɛ Sudaá kɔbɛ.

⁹ Dè ténke í yó ntú metaummɛ
n do dɔ̀d̀nɛmɛ bɛ yembè
m bè dɛtɛ d̀ìl yìè Esibiti kɛ dɛnnɛ.

De kó metaummɛ bè mè t̀tɛmu
kè m bè bùtínnɛ.

Mí ndi Yìè nKuyie mmí béi.

¹⁰ Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Ntɛ dɛ yìè n yóó d̀d̀nɛ
mèè taummɛ Isidayɛeribe:

N yóó ànnɛ n kuó bɛ miekɛ nke,

ké ì wàri bɛ yèmmɛ miekɛ

ké m bè te mí nKuyie

kè bè ntú n kɔbɛ,

¹¹ De yìè òm̀òu ténke

báá tié n kuó o kou,

yoo o kouu ò tié nke d̀ò

wè n ỳíétɛ mí ndi Yìè nKuyie.

Bè yóó nyí ỳému bɛm̀òu,

ibí sàmp̀òl nɛ bɛkótíbè.

¹² N yóó bè c̀íèmmu bɛ caàrimɛ,

n ténke báá denteni bɛ yei nkpéí.

¹³ Kè Kuyie nnáá metaummɛ pàmmɛ kpéi kù ỳè meketimɛ kòtému kɛ p̀enkɛ.

9

Kéínkè kó mubáammu nè ketenkè kómu dè c̀áá ndè

¹ Metaummɛ ketimɛ do m̀akemu ikuó bè bo mbáá mmèè botí Kuyie nnɛ metaummɛ tou benitibè maá d̀ì. ² De kó ditou do m̀akɛ tidieti tidéti nti, kè bè yu kuketikù kɛ tú ikuó dieku, kè fitírè nè tábùri kè dè bo ku miekɛ, kè p̀éèbè bè pà bɛ Kuyie nkè bè daké tábùri ìnkɛ. ³ Kè kuyààkù kpetí kudérìkù kò dibòri kè bè kù tu ikuó nenti kó kufáá. ⁴ Kè dihúúnt̀ònni mesoo nkperi, bè cóunku d̀ìl ìnkɛ t̀udààri kè d̀ì bo ku miekɛ, kè metaummɛ tou bè dàri d̀ì mesoo nkè d̀ì bo, kè titápiétí tidéti, bè wàri tì Kuyie ntannò tɛpítè nè disoo buu mudii bè tu mù mánni mù ã d̀ì, nè Anoo kó kupàati kùu do yè tifaàti kè dè bo dɛ kó metaummɛ tou miekɛ. ⁵ Kè bɛínkèmbàribè kó tifènti cóímmú dɛ kó ditou ìnkɛ kɛ benkù Kuyie ndè bomè, kè si fièti kánkè bè òò miéte dè iwùò kó meyí nkémoo Kuyie mbe yei nc̀íèmmɛ. Tináahti kpaámu péu, ti mɛ mbáá na ké ti nàké tima tima.

⁶ Dè do mɛ ndò ndɛ kó kudieku miekɛ, kè ikuó niùbè taà kudieku ketikù yewɛ yem̀òu, kɛ p̀íi mbe t̀ómmú. ⁷ Ikuó niùti diewè máa wèè do òò ta ikuó nenti kó kufáá nkuce mèmáa dibenni miekɛ, nè iwùò kó meyí nkémoo Kuyie nho yei nc̀íèmmɛ, kédeè ké kù m̀oo benitibè yei nc̀íèmmɛ. ⁸ Nè dɛ kó tidieti tidéti kó mɛborime mme Muyaánsààmù benkùmè kɛ d̀ò nkè kudieku ketikù bo, kudérìkù kó kuce mu nyí kpeté. ⁹ De kó tináahti ti náá nyie nke d̀ò nyepàrè bè do p̀aa nyè nè iwùò bè do feu ì, do í na k̀éwénkùnne benitibè yèmmɛ páíi bèè

do báa nKuyie mme botí. ¹⁰ De kó mubáammu botí do tú tikòntí kó ikuú kōmu mmu, kè bè nyé bè bo nyo ndii m̀n̄n̄n̄i nè bè bo nyo ndè nè bè bo nyó mmù nè bè bo nh̄ou mèè botí bemáa. Bè do me nh̄o nke baa Kuyie mbo d̀d̀d̀ mèmm̄e metaummè p̀am̄m̄e.

¹¹ Di mm̀n̄n̄i Kirisi k̀ten̄imu ke tú ikuú niùti diewè mómmu, ke ti c̄é n̄ti yei. Ò p̄i mutōmmú metaummè tou dii mieke di d̄umu ke wenni ke p̄ēt̄e diketiri, di í tú kutenkù kuu nkperi, oniti weè í di maá. ¹² Weè ta metaummè tou kuce memáa kè dè sannè, ò tannè mèè ȳi nyí tú yebodakè nè yenaadakè kōme. O mómmu n̄ho kó meȳi mme, kòò ti òút̄e ti yei nsáa. ¹³ Kè yebodakè nè yenaadakè kó meȳi n̄n̄e yenaaserè kó mutápei mbè do ò míét̄e dè do ò wénkùnne benitibè. ¹⁴ Kirisi kó meȳi mp̄ēt̄em̄e memme mediè ke ti óu ti yei mm̄em̄ou, Muyaánsáam̄u mmuú ò teennè, kòò duó nhomáa kè bè ò kùò ti kp̄éi, wenwe weè í m̄oke meyei mmamè, kòò ti deet̄e ke ti bo na k̄ep̄i nKuyie nkùu duó mmufōmmu ku kó mutōmmú.

¹⁵ Mèè botí nku Kirisi taunnèm̄e Kuyie mbenitibè, kè de kó metaummè tu mep̄amm̄e. Nè mèè mieke nke Kuyie ndòòm̄e ku do béi n̄ti ke d̀d̀ kù yóó duó mmufōmmu mùù bo sáa benitibè. Kirisi kumu ke òút̄e benitibè yei mbè do d̄ari mè metaummè kótím̄e m̀n̄n̄i.

¹⁶ Kuyie ndòò mèè taummè d̀onn̄e oniti ò nyóó kú m̀mm̄e kénáké weè yóó túót̄e o k̄ere, de yeè nn̄e ò ò í ndè túót̄e kòò k̄paá f̀ou. ¹⁷ Ò béi n̄ti ò ò ò k̄paá f̀ou dii m̀n̄n̄i, ò ò kúmu kè t̄i d̀d̀. ¹⁸ Metaummè kótím̄e do ò ò í m̀m̄oke muw̄erím̄u kè bè í f̀eút̄e f̀eḡf̀e kè meȳi n̄c̄ou. ¹⁹ Mèè botí nku M̄oyiisi nàké dii m̀n̄n̄i Kuyie nkuú benitibè, kédeè k̄ét̄úót̄e tipeçiti w̄ũti nè tifaati, bè tu ti is̄p̄u, k̄ep̄oḡt̄e yebodakè nè yenaadakè bè fié ye kó meȳi nk̄em̄iét̄e ikuú kó dipát̄iri nè benitibè. ²⁰ Ke d̀: Me nȳi mmeè benkú Kuyie ndi taunnèm̄e kumáa. ²¹ Ò me nȳi k̄em̄iét̄e meȳi metaummè tou nè ikuú nenti. ²² Ikuú mieke meȳi mmeè ò wénkùnne dem̄ou. Ikuú mieke kè meȳi nyí c̄ou nKuyie mbáa c̄é mbenitibè be yei.

Kirisi kumè ke òút̄e benitibè yei

²³ Ikuú mieke bè do ò wénkùnne dem̄ou nè iw̄ũ kó meȳi mme. Dè do benkú keĩnk̄e k̄ere d̀omm̄e mme. Iw̄ũ kó meȳi mbáa na k̄ew̄nkùnne keĩnk̄e k̄ere, d̄eterè marè deè d̀ nkéd̀d̀ d̄e p̄ēt̄e memme. ²⁴ Kirisi weè ta Kuyie n̄c̄ēt̄e mómm̄ante, wè í ta metaummè tou benitibè maá di, dii tu Kuyie n̄c̄ēt̄e kó kuf̄enkù mómm̄anku. Ò d̄eke keĩnk̄e nke ke bo Kuyie mborè, ke kù báa n̄ti kp̄éi. ²⁵ Kirisi í ta Kuyie n̄c̄ēt̄e ke bo duó nhomáa kuce m̄ep̄eu, ikuú niùti diewè do tañn̄e meȳi mm̄e botí bá dii benni metaummè tou mieke kuce memáa. ²⁶ Kè Kirisi k̄ere do me ndò, nè Kuyie ndòòm̄e kutenkù ò na nku kuce m̄ep̄eu ndi. Ò k̄en̄i yem̄r̄e s̄onye nye ke duó nhomáa kè bè ò kùò kuce memáa, kòò d̄eite benitibè yei nk̄e dè d̄e. ²⁷ Oniti ò ò kú kuce m̄emáa ndi, de kó dif̄enkùò kè Kuyie nhò bek̄en̄e. ²⁸ Mèè botí nku Kirisi duómm̄e omáa kè bè ò kùò kuce m̄emáa, kòò òút̄e benitibè yei. Ò yóó d̀d̀ bèè ò báa b̄embe kè bèè ò d̀ont̄en̄e.

10

¹ M̄oyiisi kó ikuú do benkú Kirisi yóó ti d̀d̀ mèè s̄a mme. Ì do í na ke bo deet̄e bèè í tú nk̄e deè kp̄éi nn̄i nte kè bè n̄feu iw̄ũ yebie nyem̄ou. ² Kè ò do mbè deet̄e pái kè bèe wenke, bè t̄enke na bá nȳièkù ke feu iw̄ũ. ³ De kó iw̄ũ kó muf̄eu

pètínke do bè dènni be yei mme yebie nyemou. ⁴ Ke yé yenaadake nè yebodake kó meyi mbáá namè késútè oniti kó meyi.

⁵ Dèè te Kirisi kòriní dìi m̀nni kutekù ke náké Kuyie nke d̀:

A í d̀ó bè da feu ì wũs
nè bè da pāa nyèè pāre

a nh ãnné tikònti nti.

⁶ A í d̀ó be feu ì ke tuò nyewũòtòrè,
nè bè da feu ì meyi ncf̀emmè kpéí.

⁷ Dèè te kè n yí:

Nte mí n kòrimu

ke bo d̀òò f̀s nKuyie nha d̀ómè,

tì wāri n kpéí

ikuó pátiri mieke ke yemmè.

⁸ Dèè te kè Kirisi keté kébéí nke d̀: A í d̀ó iwũs bè da feu ì nè bè da pāa nyi ke tuò nè bè da feu ì meyi ncf̀emmè kpéí bá nè bè me ndè n da pāammè ikuó yemmè. ⁹ Kòò yí kébéí nke d̀: Nte mí n kòrimu kè bo d̀òò a d̀ómè. Memme Kirisi pāammè ikuó kótíyi ke cèète ipányi. ¹⁰ Kirisi d̀òò Kuyie ndómè mme ke duó nhomáa kè bè ò kùo kuce memáa kòò ti òútè ti yei.

¹¹ Ikuó niùbè do ò mpí mbe tōmmú yewe yemou ndi, ke baa feu iwũs sáa bá dè í ou be yei. ¹² Kirisi yie duó nhomáa kuce memáa ndi, kè bè ò kùo kòò òútè benitibè yei nke dèè ke kàri Kuyie mbakù you sáa. ¹³ Ke baanè Kuyie mbo ò duómmè o kprantídèntòbè kòò bè cùuti. ¹⁴ Ò duó nhomáa kè bè ò kùo kuce memáa ndi, kòò òútè benitibè yei nke bè wenke kòò naánnè sáa.

¹⁵ Muyaánsàamù ti yému, ke kònné Kuyie mbéi nti ke yí:

¹⁶ Nte n yóó bè d̀òò mèè taummè
de kó yewe mieke.

N yóó ãnné n kuó be mieke nke,

ké ì wāri be yemmè mieke.

¹⁷ N ténke báa denteni be yei nnè be caàrimè kpéí. ¹⁸ Kè Kuyie ncf̀é mbenitibè be yei mbè ténke òò í nfeu iwũs me kpéí.

Yesu ti kpetémè kuce pànkù

¹⁹ N kòbe Yesu ku mèè kpéí nte kè ti m̀ke kuce, ke tá ke d̀ò nti bo na keta Kuyie ncf̀ètè ikuó nenti kó kufáa kètuoke Kuyie mborè. ²⁰ Kirisi weè ti kpeté kuce pànkù, mufòmmu koku, weè kètè kuyàakù kùò do ti pi, ò duómmè omáa kè bè ò kùo. ²¹ Ti m̀kemu ikuó niùti diewè weè ni Kuyie ncf̀ètè mieke. ²² Ti tũ ntóònnè timáa Kuyie nnè ti yemmè wennimè ke bá nyièkù bá sámpó, ke yé bè ti wòmè menésàamè. ²³ N kòbe ti pīnnè weti weti ti yie nti kénkémmù ti baa dè, Kuyie mbéimmu ke yóó d̀òò kù béi nti. ²⁴ N kòbe ti ndake titòbè kpéí kéndó titòbè kéndòori titòbè mesàa. ²⁵ Ti báa yóu ti bo ntaunnèmè ti kó yef̀irè bèmabè d̀òòmè, ti nyáúkunko titòbè kònti, ti yému ke d̀ò nhò wétini bàmbà.

²⁶ Kè ti yíètè timómmònti ke wète ke tãatè meyi nke mè d̀òòri, Kirisi kó mukũũ mbáa na ké ti dèetè. ²⁷ Tí pánke nkpeuti, muháa ndiemù Kuyie nyóó tanné mù bèè yete ku kpeti mu kpéí. ²⁸ Oniti do ò nkòò d̀òò Mòyiisi kó ikuó ci dè, kè benitibè bèdébè yoo bètãati ò yà ke béi, mbè òò í nhò kuó mmesémmè, bè òò ò kùom. ²⁹ Weè bo senkèri Kuyie mBire, késáũ nde yíi metaummè pāammè mèè ò òútè kè mmè wùò ndetirè ke sáa Muyaánsàamù, o kperè bo pèètè memme. ³⁰ Ti yému

Kuyie nkuù béimmè ke tú kuù yóó peite, kè kuù fós. Ke yí ke béi nke tú kuù yóó bekénè ku nìtibè. ³¹ Kuyie nfòumu, dè bo nyòunè ku mièke bo do wè.

³² Dentenèni di yie ndii m̀nni Kirisi kè dè ndòmmè, di do fèùtémè kéáké, meháarimè me nyí ndi na. ³³ Kè bè ní ndi sáá nyem̀rè mayè benitibè iikè ke di puoti yeteyè, kè di nkómmú bè fèùnko bè. ³⁴ Kè di wènnè kéfèùtè kè bè nfejú di kperè kè dè di naati di yé m̀è kpéi nke dò ndi kpàti bo kéfinkè, tii pèètè memme, tii yó mbo sáá. ³⁵ Di báa yóu kè di k̀ntii yárike, dí ndòori Kuyie ndómè, kè kù di cú. ³⁶ Di do nkénwè̀̀rimu ke d̀ori Kuyie ndó dè kè kù di duó nkù yè nkù yóó di duó ndè. ³⁷ Ti wàrimu ke tú:

Ò wètinímu bàmbà nhò í yóó òte.

³⁸ Kè titetì wàri ke tú:

Wèè wetí de yie mbo nfòu

ò tá m̀è kpéi.

Kè wèè yete Kuyie nkpeti

ku mièke bo nhò cúu.

³⁹ Yóunè kè ti nwè̀̀rì kè Kuyie nti duó mmufòmmu mùu bo sáá, ti bá ntú bèè yete ku kpèti kè kù yóó bè kpètiné.

11

Bèè yie nKuyie nweti weti be kó tináànti

¹ A bo ntámè Kuyie ntú a bo nyémè mme weti weti ke dò nha baa dè a yóó dè yà, a bo nyémè ke dò ndè bo, bá a í me ndè wùómmè. ² Dim̀nni k̀be do tá m̀è kpéi nKuyie ndèè do te kè kùu bè pénsirì.

³ Ti tá m̀è kpéi nKuyie, ndèè te kè ti yé ke dò nkuù béi nkè kutenkù d̀̀. Ti támu ke dò nti wúó ndè Kuyie ndè d̀̀ nè ti í wúó ndènde.

⁴ Abèeri do tá m̀è kpéi nKuyie ndèè do te kòò kù pà dii pànni diwùòt̀nni ìnkè, kè Kuyie ndi pénsirì kèpè̀tè Kayèè kperè, kè Kuyie ndò ò wetí kécoutè o pànni ò kù tá m̀è kpéi. Abèeri támè Kuyie ndè kó tináànti kpaá ti náánnèmu bá ò me nkumè kè dè m̀nte.

⁵ Enòki do tá m̀è kpéi nKuyie ndèè do te kòò í nku, kè kùu ò t̀oté, kè bèè ò m̀ntóo. Ti wàrimu ke tú: Kuyie mmu ndo í ò t̀oté ke yému ò wetimè. ⁶ Ti tá dii m̀nni ndi Kuyie nkù òó ti pénsirimè, kè ti kù t̀u nti dò nkéntámu ke dò nkù bo, ke yóó cú bèè kù wanti.

⁷ Nòwee do tá m̀è kpéi nKuyie ndèè do te kè kùu ò nàkè dèè kpaanní kòo yie nké nkù dé kédaò bàtòò, nè o c̀ètè k̀be kè bèè ta bəm̀ou kécootè kè Kuyie nkuo betòbè ke dà Nòwee wetí ò kù tá m̀è kpéi.

⁸ Abarahammu do tá m̀è kpéi nKuyie ndèè do te kè kù dò wèè k̀te ketenkè kù yóó ò duó nkè diyie mari. Kòo yie nkéítè kénkéri bá ò í yé ò k̀ri kè, ⁹ kètuòke de kò ketenkè Kuyie nyóó ò duó nkè diyie mari, kèmbò ke dò nhop̀̀, ke à titouti mièke. Isaki nè Sakòbu bè do me ndò̀, o kó difònkúò Kuyie mmúnke do ti mbè nàkèmu. ¹⁰ Abarahammu do baa Kuyie mbo ò duómmè kéfinkè kó dihei ndi kumómm̀nku kù maá di kè di kpènni.

¹¹ Saraa do tá m̀è kpéi nKuyie ndèè do te kòo m̀ote debire ke s̀ nhò kòtè mediè nke tú tehàunte. Ò do tá m̀è kpéi nke dò nKuyie nyóó daò kù béi nti.

¹² Abarahammu do kòtému mediè nkéduúnnè mukũ nkémòote debire, kòo yaábí sũ nkémmanè siwãà nè mubirimú dàmèèri nùu kòmu.

¹³ Bəmou bè do támu kékúnè ke í yà Kuyie ndo yē nkù yóo bè duó ndè, ke né ntá ke dò ndè kpaaní kè kù yóo daò kù béi nti, kè bèe béi nke dà: Ti dò mbepòòbè mbe kutenkù mieke. ¹⁴ Bè náa mmemme ke benkú bè wantimè mme be kó dihei. ¹⁵ Kè bè do nkpaá dó be eì bè iténí di ndi, bè na nnamu kéwēte. ¹⁶ Bè do dó dihei sàari ndi dii pēētè bè iténí di, dii tu kēĩnkè kperi. Deè te kè ifeí í bo Kuyie bè bo nkù yumè kè tú: Ti Yiè nKuyie.

¹⁷ Abarahammu do tá Kuyie nku, kè deè nte kù ò yàáké dii m̀nni ke dà wèe kù pā o bire kù ò duó ndè, kòo yie nke ndó kè dè kùò diwũst̀nni ìnkè.

¹⁸ Kuyie ndo d̀unnèmu dinùu Abarahammu ke dà Isaki weè yóo ò pié iyaábí.

¹⁹ Abarahammu do támu ke dò nKuyie mmòke muwērimú bá kòò kùò o bire kù bo na kédúò nkè d̀e yánté, nè o yèmmè mieke ò do támu ke dò ndè ku kè Kuyie mme ndè fòukunne kè dè tu dibenkèri.

²⁰ Isaki do tá mèè kpeí nKuyie ndeè do te kòo kù m̀o mesàà nSakòbu nè Esayu kpeí, kéntá ke dò nKuyie mbo dè d̀ò.

²¹ Sakòbu do tá mèè kpeí nKuyie ndeè do te, ò kòtè dii m̀nni ke duúnnè mukũ nkòo nyíkú o pàati ke s̄ĩ nkém̀o Kuyie nkó mesàà nSosefu kó ibí idé kpeí.

²² Sosefu do tá mèè kpeí nKuyie ndeè do te kòo nyóó kù kénáké Isidayeeri be ke dà kè bè yèti bè ntò o kũò kékònnè Kannahã.

²³ M̀oyiisi yembè do tá mèè kpeí nKuyie ndeè do te kè bèe ò peitè k̀yà ò wennimè kè nhò s̀ri betããbè b̀tããti, bá bè í yàte okpàati béi nti.

²⁴ M̀oyiisi tá mèè kpeí nKuyie ndeè do te kòo kóténí k̀yete bè bo nhò tumè okpàati kóo sapàà mbire, ²⁵ k̀wènnénè Kuyie nkòbe kè bè nf̀ũri, k̀yete ò bo ntũmè meyei nyiè, k̀di kunaatí dim̀nni sãmpò mieke. ²⁶ Kòo nyé ke dò nkòò f̀ũtè Kirisi kpeí, Kuyie mbè nàkè wèe kpeí, dè wenni ke pēētè ò bo ntũmmè meyei nkó kuce ke m̀ake Esibiti kó tikpàti tímou. Ò do f̀ũri m̀emme ke yé Kuyie nyóó bè yietimè mme d̀e pēētè Esibiti kó tikpàti.

²⁷ M̀oyiisi do tá mèè kpeí nKuyie ndeè do te kòo kpàati mieke ò peike, kòo ité Esibiti, bá ò í ỳkù, k̀mbo nè dik̀mbùò ke dò nhò wùò nKuyie mbè í wùò nkù. ²⁸ Ò do tá mèè kpeí nke Kuyie ndeè do te kòo ãnné diyentèbanni, ke níké m̀eyi nyebòrè, kè Kuyie nt̀nni dii kòò kè di báa kuò Isidayeeri be kòbe bèè tu Mpo.

²⁹ Isidayeeri be do tá mèè kpeí nKuyie ndeè do te kè dàmèèri tipènti kouu kũi kè bèe sénté, kè Esibiti kòbe mbè tũ nkétuòkoo kè tè tekii k̀pònté.

³⁰ Isidayeeri be tá mèè kpeí nKuyie ndeè do te kè bèe fité Sedikoo ke dà kuce mèyiekè kòo duotí duó. ³¹ Dahabu do tú onitipòkù wèe d̀uti d̀utinè wènwè benitidaabè kéntá Kuyie nkè deè nte kòo còutè Isidayeeri be do t̀nkoo bè kè bè bo paatè dihei, kòo bè d̀ò mesàà. Kè dè nte kòo í nwènnénè bèe yete Kuyie nkpeti k̀kú.

³² Kè n tú m bo náké bèè do tá nKuyie: Sedeòò nè Baaraki nè Sãnsòò nè Sefutee nè Dafiti nè Sammuyeri nè Kuyie mpããnaãnti náãmbè kpeti m báa deè. ³³ Bè do tá mèè kpeí nKuyie ndeè do te, kè bèe dokénè ibotí kè í na, kéndòori Kuyie ndó dè, k̀yà Kuyie ndo yē nkù yóo bè duó ndè, kè yeciricirèe bè ỳike mucáammù. ³⁴ Kè betòbèe bónkunne fehããdeenfè, kè betòbèe yenténè be

kpantídèntòbè kó yese, kè betòbè nǎĩnǎĩ kè Kuyie mbè kpénkùnne, kè bèe kpa nkéna be kpantídèntòbè kébeti. ³⁵ Benitipòbè mabè do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te kè kùu fokùnne be cǎĩ kòbe.

Kè betòbèe yie nkè bè mbè fǎũnko ke bè kòu bá bè í cokù bè tá mèè kpéi nke dò nKuyie mbo duó nkè bèe yánté, kè kùu bè duó mmufòmmu pàmmù mùu wenni ke pǎété ti mè nfòu mù. ³⁶ Bè tá mèè kpéi nKuyie, ndeè do te kè bè mbè daú, kǎfǎũ mbetòbè, kǎbòu betòbè mǎfimme kǎkpetínǎ, ³⁷ kǎbúótí betòbè yetárè kǎkuo, kǎsi betòbè kǎyarí, kǎnkòu betòbè nè yese kǎmbeti betòbè ke bè fǎũnko, kè bèe naá nyídawaá ndieyi, kǎndaati tibòkǎnti nè tipekǎnti. ³⁸ Kè bè mbè bàti be cǎĩ kè bè cokù ke taà yefòtè nè titàdènti. Kutenkù do í wenni ke dò mbèe na kǎmbo ku mièke.

³⁹ De kó benitibè bémou bè do tá Kuyie nku kè kùu bè pǎnsiri. Nè memme kè bèe kúnè bá bè í yà Kuyie nyē nkù yóó dǎò dè. ⁴⁰ Kuyie ndòò dǎmarè sààrè nde timou ti kpéi, kù í dǎ beè mǎà ndè te, kù dǎ timou ti dè wǎnnému.

12

Kuyie nti tiè nti kó mesàà nkpeí nke

¹ Ti yembè bèè do tá Kuyie mbè sũmu mediè nke í sénní. Kè dè dò mmemme ti dootóo dèè ti díntinko nè meyei mèè ti caati mecǎā mmecǎā kǎncokù ke wǎèrì ke tũ nkuce Kuyie nti bènke kù. ² Yóunè kè ti nkéri ke wetí Yesu wèè ti kpeté Kuyie nkó kuce, ò yóó ti teennèmu kè tí tuàke kumànkù. Weè yie nke kù ifei kó mukũ nkudapǎáti ñnkè ò do yé ò tati mèmme diwèi mièke. Di mmònni ke kari Kuyie mbakù you dikpààtikàri.

³ Wénténè benitiyeibe bèè í ò dǎ bè ò fǎũ mmèè botí, kè dǎe yáúkùnne di kǎnti kè di duó mmuwǎrímú. ⁴ Di maùnèmu meyei, di né mu nyí mà ke tũòke mukũ.

⁵ Di báa yé nKuyie mbéi nti ke tú:

Kè kù yǎs nha to,
a mièke báa pǎike

kè kù da tié nha yemmè báa caàrè.

⁶ Kuyie nhǎs yǎs nkù dǎ wè kó ditoò ndi,
kétié nwèè tu ku bire.

⁷ Kè Kuyie ndi tiè ndí mmi. Di tú mèè kpéi nku bí deè te kè kù di tiè. We ndó o bire ke í ndè tiè? ⁸ Kuyie ntièmmu bèè tu ku bí, kè kù í di tiè ndi tú ipocǎmbí nyi. ⁹ Ti do dò nyibi kè ti yembè ti tièmmu, kè ti bè dé. Ti dò nkényièmmu Kuyie nkpeti kè dǎe pǎété ti yembè kpeti. ¹⁰ Ti yembè do ti tiè mbè dǎ mèè botí nku dimònni sǎmpó mièke, Kuyie nkuu me nti tiè nti kó mesàà nkpeí nke, ke dǎ ti wenke kù wennimè. ¹¹ Kè bè da tiè ndè ò ndò ndè yóumu, kǎa yie nha yà de kó mesàà nkǎa borime nwenni kǎa mmòke diwèi.

Ti bo nyémè ke báa yete Kuyie nkpeti

¹² Kpénkùnnenè tũnké di baà ndèè òòte kǎtǎi ndi núu nyèè bòòtè. ¹³ Nkérínè kuce kùu èri, kè yecǎè ntààke dǎke báa tute, ò pètinkee séíté.

¹⁴ Yetenko kǎnwanti kǎnnaatinè benitibè bémou, kǎnwenni páíí. Kè dè í dò mmemme, di báa na kǎyà Kuyie. ¹⁵ Nyénè kòò mǎu di mièke báa paa nhomáa Kuyie nkó mesàà nke fekǎnfè tiifee yè o mièke kè fe dòmme caàrè betòbè.

¹⁶ Nyénè ke bá ndòutinè ditòbè, òmòu báa senkèri Kuyie nkó kuce. Esayu do

dòòmè kéceetenè dicabuu Mpo ò nte dè. ¹⁷ Ò wète ke ndè dó dìi m̀̀nni kémbáá nhò cice ke kuò ndè me nyí nyie.

¹⁸ Dì í yà dekòmbòdorikperε Isidayεεribe do yà dè Sinaii t̀̀rì ìnkè, muháá ndo cóu ndè kè kuyukú fì, kè dibìnni bo nè fetaafe kó kuyaakú, ¹⁹ kè siheú kuò nkè Kuyie mpéú metammè, kè be kòmbùòti duò, kè bè kù bàá nke tú kù ténke báá bè béinnè. ²⁰ Ke yé bè do í namè kèto dinùù Kuyie mbè nàkè di ke tú: Kòo niti yoo feðfe kááké de kó dit̀̀rì bèè ò bùòti yet̀̀rè kékua. ²¹ Dè do do M̀̀yìisi kòmbùòti nti kòo béi ke d̀̀: Kufōwáa nkuù m pī nkè n kpeutí.

²² D̀̀ndi me nk̀̀tení dit̀̀rì bè tu dindi Siyōō, Kuyie nkùù duò mmufòmmu ku èi, de kó dihei tu keìnkè kóo Sedisadεmmu nwe, Kuyie nt̀̀rè tikú dè péu ke ỳ̀nku ke kù sántí. ²³ D̀̀ndi wènnénè Kuyie mbí ketiyi nyi, ìi yetè ẁ̀rì keìnkè. Ke t̀̀ònnè Kuyie nkùù bekùnè benitibè bem̀̀. Ke t̀̀ònnè bèè weti ke wenke páí. ²⁴ Ke wènnénè Yesu wèè tàunko Kuyie nnè benitibè, kòo ỳ̀i nti òuté ke ti c̀̀enke. Mè í d̀̀nnè Abεeri k̀̀me mèè do d̀̀ képeite.

²⁵ D̀̀ònnè meyoòmmè, kékénté wèè di náánnè. Di bá nd̀̀nnè Isidayεεribe, bèè do yete Kuyie nkpeti M̀̀yìisi bè náá nti kè kùu bè poté. Kè bè do yete ku kpeti kè kùu bè poté, kè ti yete Yesu ò múnkε yóó ti potému. Ti báá na kéyenténè Kuyie nkùù bo keìnkè ke ti náánnènní. ²⁶ Kù do náá ndit̀̀rì Sinaii ìnkè kè ketenkè sántimu, ke ti náá nyie nke tú kù yóó yíè sántemu ketenkè nè keìnkè. ²⁷ De kó tináaanti benkú ke d̀̀ nkuyie ndòò dè yóó sántemu kèp̀̀éé, dèè í sánti kè dè nkpaá.

²⁸ Kuù béi nke tú dèè kó dimàà í yóó sántè deè yó nkpaá, òm̀̀u í yóó na késántè Kuyie nkó dikpààtiyuu. Ti sántimu Kuyie ndè kpéi nke kù bàá nkù d̀̀ mèè boti ke kù dé. ²⁹ Ke yé ke d̀̀ nkuyie nd̀̀nnè muháá mmu ke cóu ndem̀̀.

13

Ti bo ỳ̀mè kè Kuyie nti pénsiri

¹ Nsòkénè ke d̀̀ ditòbè, ke d̀̀ nteç̀̀tè tèmáá kòbe. ² Nyénè kéncóu bepòòbè, bèmabè do me nhò nkécuté Kuyie nt̀̀rè bá bè í yé ke d̀̀ nkuyie nt̀̀rè nye. ³ Nyénè tikpetínti kpéi, kéndò ndi bè wènnè ke kpeti. Ke nyé bè f̀̀ũnko bè kpéi, kéndò mbè wè nke di f̀̀ũnko.

⁴ Nyénè ke d̀̀ nkuyie nkuù ànnè dipopuò, di í d̀̀ nti ndi càari. Oniti nè o pokù bè nweti betòbè. Kuyie nyóó bekénèmu bèè d̀̀uti d̀̀utinè betòbè nè bèè d̀̀utinè be pobè í tú bè yoo be daabè í tú bè.

⁵ Di báá yie nkéduó ndi yèmmè idíítí, dè ndi naati nè di mòke dè. Kuyie mbéimmu ke tú kù í yóó di yóu, kù í yóó di b̀̀ntóo. ⁶ Dèè te bá wè kòo bo na kébèinnè dikòmbùò ke d̀̀:

N Yìè nkuyie nni nkómmúmu,

n yí dé dèmarè,

oniti bo na kè n d̀̀ò ba?

⁷ Nyénè bèè do di ni, bèè di nàkè Kuyie nnáaanti kè di kù ỳ̀tè be kpéi, nwéinnè be borime do dòmmè kè bè yàa kúnè kéntá Kuyie mbè do kù tá mèè boti. ⁸ Yesu í ceeri, ò do dòmmè ò me ndò, ke yó mme ndò nsáà. ⁹ Di báá yie nkè itié nsóntike kpéyi di féтинne, yóunè kè Kuyie ndi duò mmèè sàa ndi kpénk̀̀nne. Di báa na kékpenke di baàti mèè kpéi ndi yo ndè nè di ci dè. De kó ikuó boti í ténnè bèè ì t̀̀.

¹⁰ Ti məkemu ti kó diwūstònnì. Ikuó niùbè bèè pfi metaummè tou miəke mutōmmú bè báá na kédi dèè daké de kó diwūstònnì ìnkè. ¹¹ Bè do 55 fié iwūš kè ikuó niùti diwèe tannè meyi nyikuó nenti kó kufāā kéməə Kuyie mmeyei ncíemmè, kè bèe yènnè imaa ndiheì m̀anku nku kécú. ¹² Dèè te kè Yesu ku diheì m̀anku, kòo yi nhóúté ti yei. ¹³ Ti kotenè o borè diheì m̀anku, kóò wènnénè kédi ifei ò di ì. ¹⁴ Ke yé ti í məkemè ketenkè kie ndiheì dii yó mbo sáà, ti wanti dii kpaaní dindi, dii yó mbo sáà.

¹⁵ Yóunè kè Yesu ti teennè, kè yesāā nti kù sántí yè, ndònnè iwūš bè do feu ì Kuyie, kè ti nkù sántí sáà. ¹⁶ Di né báá yóu di bo ndəarimè mesàà, di mpāā ndi kperè bèè kpa, Kuyie ndó yeè pā̀rè botí.

¹⁷ Nyíennè bèè di ni be kpeti, kéntū mbe tié, beè dake di wèrè kpéí, ke yóó náke Kuyie mbè pfi mùò tōmmú. Kè di yíé mbe kpeti bè bo mpfi mbe tōmmú nè kuyeñnaatí. Kè dè í dò mmemme bè bo mmú pfi nnè meyeñcaàrimè kè di paà mucóntimu.

¹⁸ Mbáánnè Kuyie nti kpéí, ti yému ke dò nti yèmmè í ti bekùnè timati ìnkè. Ti dó kéndəari desà̀rè nde sáà. ¹⁹ Mbáánnè Kuyie n kpéí kè n na kékətoó bàm̀bà.

Mubáammu

²⁰ Kuyie nkuù te kè ti Yiè nYesu yá̀nté, wèè ku kòo yi ndò metaummè mèè yó mbo sáà, wèè di cēmmú opecēnti 5 ncēmmúmè o pe. ²¹ Kuyie nkuù duò ndiwèì kù di teennè kè di ndəari mesàà nkù dó di ndəari mè, kù di teennè kè di ndəari dèè kù naati nè Yesu wèè deu ke yó mbo sáà o kó diyè̀tìrì. Kè dè mme ndò.

Mudəummu səmmu

²² N kəbe n di báámmu ke tú dí mmi nkékénté n di wàri tìi náànti, ti dake í deu. ²³ N kəbe n dó ké di náke ke tú bè kpeté ti kou Timəntee. Kòò t̀ù̀kənì mecāā nti bo nei kékətoó ke di yà.

²⁴ Di dəunko bèè di ni, kédəunnè Kirisi kəbe bəməu, ti kəbe Itadii kəbe di dəunko. ²⁵ Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè diməu!

Isaku wãri ðii pátíri Di mpátíri tɔ̀ tii náànti

Isaku weè wãri ðe kó dipátíri ke duò nKírisi kɔ̀be itié mbè dò nkétũmmè ì ke náá nke duò mmèdonnimè yewe yemɔ̀u kɔ̀me Kírisi kou dò nkéntũmmè.

Kè ðe kó mèdonnimè benkú ti bo ndòmme tidawanti mieke nè tikpàti mieke. Ti bo ndòmme meháárimè mieke, yoo dibɔ̀ kó mesòummè mieke. Kòo bè nàké kuwedɔ̀nce mómmanku dò nkémbenkúmè nè ku dɔ̀ðirimè mieke nke. Ti bo mbaàtimè benitibè, fɛ̀nɔ̀ndeɛ̀fɛ̀ kó mèdòmme, ðe ìnkè kó meciì, yekpàrè nè tefentè, a bo kékũnnemè amáà, meminnímè, mubáammu. ðe kó dipátíri né ðake ìkú tii ìnkè tii tu: Ti bo mbenkúmè ti tákúmè nè ti dɔ̀ðirimè mieke.

Di mpátíri náànti duò ke dòmme

1. Mudɔ̀ummu 1:1
2. Metákúmè mèè ò nfííkú mɛ̀bennímè mieke, nè Kuyie nkuù duómme meciì 1:2-8
3. Fedawanfè nè okpàati 1:9-11
4. Mɛ̀bennímè nè meyáàmè 1:12-18
5. A bo keèmè kédɔ̀ò ti yèmmè 1:19-27
6. Ti bo ndakemè ke bá mbaàti benitibè 2
7. Kírisi kou dòmme nkéndake o nɔ̀ndenfè kpéi 3:1-12
8. Kírisi kou dò nkéndòmme kutenkú kɔ̀be ìkè 3:13-5:6
9. Itié nsɔ̀nyi 5:7-20

Mudɔ̀ummu

¹ Mí nyIsaku Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kírisi be kóo tɔ̀nti, mii wãri di mpátíri, ke ðau nKuyie nkɔ̀be bèè ciété ke bo tipíti timɔ̀u.

Ti bo mbáámmè Kuyie nke tá

² N kɔ̀be kè meháárimè di tũ̀ðkení ðè ndi naati. ³ Di yému ke dò nke meháárimè di sɔ̀nté kè di kpaá tá Kuyie, ðe mɔ̀nni ndi di òò mɔ̀temè meminnímè. ⁴ Yóunè kè di minnimèe pí mme tɔ̀mmú kétuoke me mànku kè dí kpenke Kuyie nkó kuce mieke kè ku kperè marè bá ndi dónni. ⁵ Kè meciì ndónté òmɔ̀u, wèe mè mɔ̀o Kuyie, ku nòutè yáammu kè kú pãã nnè diwèi kú bo mè nhò pã. ⁶ Ò bá mmóú ke yĩ̀èkú, wè mmóúnè o yèmmè memɔ̀u, kòò yĩ̀èkú ò dónnè ðámèèri kó yenéfinfirè nye kuyaaakú tèmму yè tipíti timɔ̀u. ⁷ Wèè mɔ̀u ke yĩ̀èkú o yèmmè bá ndò nti Yiè mbo ò pã ðemare. ⁸ ðe yiè mbotí yèmmè mèè sũ, ò í yè ò dɔ̀ ðè.

Okpàati nè fedawanfè demáà ndi Kuyie mborè

⁹ Diwèi mbo bèè kpa be kperè, ke yé Kuyie nyóò bè déúkũnnemè. ¹⁰ Bèè mɔ̀ke be kperè bè nyé ke dò mbe kpàti í tú tìmatì Kuyie mborè, ti yóò pèètému mutepóò nhɔ̀s yote mèè botí. ¹¹ Kuyie nhɔ̀s tuò mmèè botí mutepóò nkè mùu móté kèyote, mèè botí nku bè yóò pèètémè kè be kpàti ðèè.

Meháárimè nè mesòummè ðe kó tináànti

¹² ðe nnaati meháárimè sɔ̀nké wè kòò fiíkú tei tei, ke yé mè yóò pèètémè kè Kuyie nhò yietí mufòmму mùu bo sáã, Kuyie nyè nkú yóò duò mmù bèè kú tá. ¹³ Kè mesòummè sɔ̀nké òmɔ̀u ò báá yí Kuyie nkuù te, Kuyie nyí sou

nhòmòu nè meyei, kù í sóu nhòmòu. ¹⁴ Onitì 55 yàmú káyaa nkè dèe ò tannè mesòummè miéke. ¹⁵ Meyáammè meè 55 púó nképeité meyei, kè meyei mpúó nképeité mukúú.

¹⁶ N kòbe díndi n dós bè, di bá nsou ndimáá. ¹⁷ Kuyie mpáã nyèè pãrè tu yesààyè nye ke wenni, kù í ceeri, kuù dòò kuwenniku, dibiiinni í bo ku borè. ¹⁸ Kuù mè dós ke duò mmufòmmu nè ku náànti miéke, kè ti bo ntú kù dòò dè kó beketibè, bèè yóó kù dònrenè.

Ti bo nkemmumè Kuyie náànti ke dɔɔri ti yèmmè

¹⁹ Nyénè ke níí nkémú mesàà nke bá ncāā tináànti, di miéke bá ncāā ke péíkú. ²⁰ Wèè màke kemieke wè í dɔɔri Kuyie ndómè. ²¹ Nè de kpéí nyóunè dèè kó dimáà sInkunko onitì nè meborime yeime, ke kékunnè dimáà, kémpí nTináànsààti Kuyie mbuáti ti di yèmmè miéke, tii yóó di deetè.

²² Ndɔɔrinè Kuyie nnáànti yèmmè. Kè di ti kemmu ke í dɔɔri ti yèmmè di sóu ndimáà ndi. ²³ Wèè kèrímú Kuyie nnáànti ke í dɔɔri ti yèmmè ò dómè wèè wènté wènwè tewéitè ke yà ò dómè páíí. ²⁴ Ke ité ke yènkò dende bambà nhò do dómè. ²⁵ Wèè me nsiéké Kuyie nnáànti tewéitè kómè tii deeri, ke í ti yè nke ti tū nweti weti, ke dɔɔri ti yèmmè, Kuyie mbo ò dòò mesàà nho tómmú mumòu miéke.

²⁶ Kòò mòu yèmmè dò nhò tu Kirisi kou ke í nò nke pīi nho nùù ò sóu nhomáá ndi kòò báammú tú detetirè. ²⁷ Ti cice Kuyie ndós wèè dàke wènwè iciribí nè bekúpobè kpéí nke dɔɔri Kuyie ndómè ke yóu kutenkù kó meyei mmemòu.

2

Kirisi kòbe í dómè kèmmòke mebatimè

¹ N kòbe díndi bèè tū nti Yiè nYesu Kirisi Kuyie ndéúkunnè wè, di bá mbaàti benitibè. ² Kè benitibè bèdèbè tanní di tíkú dè, kòò mòu tu odítikpààti, ke ũ mumámáá mmùù díítí kpeñni, ke dáátí tiyaàsààti, kòò cīri dáátí tiyaácítí. ³ Kè di benke odítikpààti dikàri sààri ke yī: Kari die ndikotikàri. Ke nàké ocīri ke yī: Ncómú dende. Yoo di yī: Karoo ketenkè. ⁴ Kè di dɔɔri memme di màke mebatimè mme di cuokè, de kó meyèmmè í wenni.

⁵ N kòbe díndi n dós bè, Kuyie ntāāté kutenkù kuu nkòbe wúó mbè mbe becīribè kè bè bo nkù tá mediè kéta ku kpààtiyoo miéke kù yè nkù yóó duò ndi bèè kù dó. ⁶ Kè di baàti benitibè ke senku becīribè, di í yé ke dò mbedítikpààtibè beè di fèunko, ke di kòrinè bebeémbè boráà? ⁷ Beè càari Kirisi yetisàari bè yu di ke di ànnè bàtèmmù.

⁸ Kè di dós kèntù nyikuú dieyi, tì wàrimu ke tú: Ndós a kou tòu a dós mèè boti amáá. ⁹ Kè di me mbààti benitibè di dɔɔri meyei mme, di í tū nyikuú. ¹⁰ Kòò mòu tū nyikuú ke yeténè ditannùù dimáà, ò yeténè ikuú imòu ndi. ¹¹ Kuyie nkùù yī a báá duónè wèè í tú a pokú yoo wèè í tú a dòu, kuù yī a báá kuò onitì. Kàa í duónè wèè í tú a pokú yoo wèè í tú a dòu ke kùò onitì a yeténè ikuú imòu ndi. ¹² Kè di náá nti yoo di dɔɔri dè dí nyé kè Kuyie nyóó di beknèmu. ¹³ Wèè í kuò nhotòu mesémmè, Kuyie mbáá mè nhò kuó. Wèè kuó nhotòu mesémmè, Kuyie nyóó we nkuú mmesémmè kòò yè tibeénti.

A tómmú muù benkú a tákùmmè

¹⁴ Kòò niti tu ò tá Kuyie nke í dɔɔri demarè dè bo dòò ba? De kó metákùmmè boti bo na kóò deetáà? ¹⁵ Kè dè dò ndi tebite yoo di tãũ mòu kpa tiyààti yoo mudii. ¹⁶ Kè di í ò duò ndèmarè, ke né ò nàké ke tú: Kòte kè dè nnaati! Muséé nyí yóó

da pí, a í yóó mónté a bo di mù. Dè bo ò teennàà? ¹⁷ Mèè botí nku kòò mǎu tu ò tá Kuyie nke í dǎòrì dèmarè o báammu tú detetirè nde.

¹⁸ Onìti bo na ke dǎ kàa cénke tá Kuyie nke í dǎòrì mesàà ndè sànnèmu, kè mí n né ò tǎnné ke dǎ kàa tá Kuyie nke dǎòrì mesàà ndeè wenni, ke yé n dǎòrìmè mèè benkú n kù támè. ¹⁹ Kàa yé ke dǎ nKuyie mbo kumáá, dè wennimu, yeòkè múnke tí yému kè kufǎwáa nyè bo kè yé kpeutí. ²⁰ Kuyeinkú fǎ, a í yé ke dǎ nkàa tá Kuyie nké í dǎòrì mesàà ndè tu detetirè ndaà? ²¹ Ti yààri Abarahammu do yiemmu Kuyie nhò nàkè tí ke ndó kǎféúté o biré Isaki diwǎstònni Ìnkè, kè kù dǎ ò wenni. ²² A yàmu o tákùmè nè o dǎòrìmè dè do neímèmu, kòo dǎòrìmèe benke ò támè Kuyie mmèdiè. ²³ Mèmmè tí wàrimè ke tú: Abarahammu do tá Kuyie nku kè kù dǎ ò wetí, kóò yu ke dǎ ku népo. ²⁴ Di yému ke dǎ nKuyie nhǎò yí onìti wetí o dǎòrìmè kpéi nke, dè í tú ò kù támè máá.

²⁵ Dahabu do tú onitipòkù wèè dǎuti dǎutinè wènwè benitidaabè, kédǎò Sífube mesàà nké bè benke kuce tekù kè bèe kò. Dèe do te kè Kuyie ndò ò wetí. ²⁶ Kòo nìti í wei ò kúmu. Mèè botí nku kòo nìti tá Kuyie nke í dǎòrì mesàà nhò báammu kumu.

3

Fenóndeñfè kó tináahti

¹ N kǎbe di bá ndó dimǎu di ntú bèè tiè mbenitibè Kuyie nnáahti. Kuyie nyóó bekéné tinti bèè náá mbèmbè ku náahti kè dè nyóó kǎpǎéte betabè. ² Timǎu tí òò yetému tí dǎòrìmè mièke, kòò mǎu ò nnáá nke báá yeté ò do mpáí nwe ke nǎ nke píi nhomáá. ³ Ti òò táu ntimáti siséí nò kèna kè nsi túnni tí si dónèmmè mme. ⁴ Wénténè bàtòò dèu ke mamè kè ò nkéí kè kuyaaakperíkù ò tǎmmù, kè bè ò pirinè dè né mà sámpòrè. ⁵ Fenóndeñfè me ndò ndinùù mièke, ke mà sámpò ke né pǎti fe yóó namè ke pí mmutǎmmú diemù.

Muháá nhǎ mma sámpò nwe kǎcǎuté ndikpáá dièrì. ⁶ Fenóndeñfè bo dinùù mièke nke ke pí mmutǎmmú yeimu mediè, ke sǎnkunko onìti omǎu, ke tuò nke dǎ mmuháá nKuyie nyóó ànné benitiyeibe mùù mièke. ⁷ Onìti bo na kǎtǎnte dekpákpere debotí debotí nè sinǎo nè debambaànnè nè menie mmieke kpere kè dèe yǎkè kènaá nteciǎéte kpere. ⁸ Omǎu me mbáá na kǎtǎnte fenóndeñfè, fè tu feyeife nfe, ke píékè medǎmmè mèè kǎù. ⁹ Ti òò fe nsàntenè tí cice Kuyie, kǎwète kè fe mbǎnténè kusǎnkù benitibè Kuyie ndǎò bè ke dǎnnènkè kumáá. ¹⁰ N kǎbe dè í dǎ ndinùù dii pǎa mmesàà ndii wète kǎmbǎmmùnè kusǎnkù. ¹¹ Menie nnatimè nè metiime dè bo na kényièní dinébòri dimáá mièkaà? ¹² N kǎbe, mutie bè tu mù fikíè bo na kǎpeité odifíè kó yebeà, yáá mutie bè tu mù fǎnyí mù bo na kǎpeité fikíè kpere? Mèè botí nku menie mèè wèèti mè báá namè kǎyènní dinébòri tiiri mièke.

Kéĩnkè kó mecii ndómme

¹³ Di mièke kòò mǎu cii, ke mǎke meyèmmè, o borime nè o tǎmmú dè nweni kòo náahti nnaati, kòo nyǎò. ¹⁴ Kè di me mmòke mepómme ke u medǎmmè kè éènnè ditabè, di nyé ke dǎ ndi toti tí di yèmmè í tú timǎmmǎnti, di báá benné kǎmpǎti. ¹⁵ De kó mecii mbotí í tú Kuyie nkǎme, kutenkú kǎme mme, menitíkǎme, meboòkǎme. ¹⁶ Mepómme nè meheèmmè de borè, dikǎnkǎònni nè meyei mmemǎu dè de mbo. ¹⁷ Wèè mǎke Kuyie nkó mecii nhò wennimu, ke mǎke diwèi, kòo yèmmè yǎò nkòo niti, ke kuò mbenitibè mesémmè, wè í baati

benitibè, wè í m̀ake meyèmmè mèdémè. ¹⁸ Bèè m̀ake diwèl bè di buotí tidiboti tēmè mme bè k̀obe mieke kè di yóó peité Kuyie ndómè kè bèe k̀oũ.

4

Miù te kè yekpàrè bo

¹ Dimàù nè yekpàrè dèè bo di cuokè, dè bonní de? Dè bonní di m̀ómmambe borè nde, ke yé di dómè dèmarè péu dèè í wenni ke kpa nsáà. ² Di 5 ndó dèmarè nde ke m̀ónté kénkòu ditòbè. Ke ndó otòu m̀ake de ke m̀ónté kénkpa. Di 55 m̀ónté di í m̀ao mèè kpéi nke Kuyie. ³ Di m̀óu kè kù í di pãa nke yé di m̀óunè mèè yèmmè í wennimè, di d́o kè ndè d̀òòrinè di dómè mme. ⁴ Díndi bèè tũ nyice idéyí di í yé ke d̀o nkè di d́o kutenkú di tú Kuyie ndootitòbè mbeá? ⁵ Di yèmmè d̀o ntí s̀ònté ke wàrimu ke tú: Kuyie ndó kuù màa nte diwènni kù ànné di onití miekaá? ⁶ Kù d́o kè ti d̀oò mesàa mme péu. Tí wàrimu ke tú: Kuyie nd̀òòri mesàa mbèè kék̀unne hemáa, ke yetírí sip̀ao yembè. ⁷ Duónnè dimáa Kuyie nkébaao dibòò kè dìi coké kédété. ⁸ T́óónnè dimáa Kuyie nkè kù di t́óónnè. Díndi meyei nyembè wénk̀unne dimáa, díndi meyèmmè mèdémè yembè wénk̀unne di yèmmè. ⁹ Bantèné di sémmè kè di yèmmèe caarè, kè di yóu mudaá nnè diwèl kénkuò. ¹⁰ Kék̀unne dimáa Kuyie nyiikè kè kù di déuk̀unne.

Kirisi k̀obe í d̀ommè kénnaante betòbè kpéi

¹¹ N k̀obe di bá nnáante ditòbè kpéi nke wátiri ditòbè, wèè nàa nhotòu kpéi nkoò wátiri ò wátiri ikuó nyi, wèè me nwátiri ikuó wè ì yeténèmu. ¹² Kuyie nkuù màa ànné ikuó, kè kuù bekù, kè kuù dèl wèè naati nè wèè sí. F́ó nnáke a tú we ke bekùnè a kou t̀ou!

Ti í d̀ommè kèmm̀ake sifei

¹³ N náánnè dímbè di mm̀ònni díndi bèè tu: Yíe nyoo nanke ti bo k̀ote di nhei kèmm̀ake dibenni ke d̀òòri kupotáa nke pété idíítí. ¹⁴ Di í yé t̀i naa yóó di tuakéní, di d̀ònnè mupãa mmu miù 55 yenni kèpè̀t̀oo bàmbà. ¹⁵ Di d̀o nke níí na nyí: Kè Kuyie ndó ti nf̀òu kédòò die nyoo deterè. ¹⁶ Kè di né m̀ake tefentè ke tá dimáa, Kuyie nyí d́o de k̀o tefentè botí. ¹⁷ Wèè yé mesàa nhò d̀o nkédòò mè, ke í mè d̀òò, ò d̀òò meyei mme.

5

Bedítikpàatibè bo ndakemè

¹ Díndi bedítikpàatibè meyei mmèè yóó di tuakéní mè deumu. Nkuònnè. ² Di kpàti pãakemu, kè ditúu cáaké di yàati. ³ Yem̀òrè sonye nye di wammúmè mesò nnè idíítí ke còu nkè de cáke ke naa yóó di bekénè kè di còu. ⁴ Di í yietí bèè kùúítí di paa nnè bèè dèl di diiti. Kè bè kuò nkè ti Yìè nKuyie Mpakadaa kèè be dabùò. ⁵ Díndi d̀òòmu di dómè ketenkè ìnkè, ke di ke dùnne ke baa di k̀o muk̀òu yie. ⁶ D̀i bekénè benitisàabè ke yé mbè í naati ke bè k̀uò, bá bè í di bàao.

Ti bo mmimmè mehárìimè mieke

⁷ N k̀obe mmiinnè ke baa ti Yìè mbo wètenimè, fetaafe 55 do k̀o tenkúti mmi mmèè botí ke baa diyòò bo deèmè k̀oo k̀oò ò diiti. ⁸ Mmiinnè ke f̀iikú tei tei, ti Yìè nhautè ke bo wètenimè.

⁹ N k̀obe di bá nnáante ditòbè kpéi nKuyie nyàa bo di bekénè, obeénti t̀uòkenimú ke cómmú dibòri. ¹⁰ Dentènéni Kuyie pãánaantí náam̀bè do náante

ku náàntì, ke fẹ̀ùrì ke mi mmèè botí, dí mmè ndò. ¹¹ Dè nnaati bèè do fẹ̀ùrì ke mi. Di kèèmu Isòbu kó tináàntì ke yà ò do mi nkétuòke kumànkù kè Kuyie nhò dḡḡ dè. Ke yé Kuyie nntimèmu ke kuḡ mmesémè.

¹² N kòbe di nyé ke bá mparikunè ke ìnkè yoo ketenkè yoo deterè marè, di kóò èè ntú èè kè di kóò àà ntú àà, kè Kuyie mbáá di bekénè.

Ti bo nyumè bewedòunkótíbè kè bè ti báánnè Kuyie

¹³ Di mièke kè meháárimè sḡnté òmòu wèe bántè Kuyie, kè wèe yèmmè naati wè ndiè nke kù sántí. ¹⁴ Kòḡ mòu mḡ nwèe yu bewedòunkótíbè kè bèè ò waare mekùḡ nnè ti Yiè nyètìrì kèbántè Kuyie. ¹⁵ Kè bè bántè Kuyie nke tá, ti Yiè nKuyie mbo mièkùnnè omuḡnti, bá kòḡ dḡḡ meyei kùu mè nhò cḡé. ¹⁶ Ndáankonè ditòbè di yei, ke báánnè ditòbè Kuyie nke mièrí, wèe dḡori Kuyie ndómè o kó mubáámmu kpeññìmu meḡiè. ¹⁷ Edii do tú onìti nwe ke ti ònnè ke bántè Kuyie nke dḡ fetaafe báá ni, kè fè dḡ yebie nyètáati nè dikéè bá fè í dùóté ketenkè. ¹⁸ Kòḡ wète kè kù bántè kè fetaafeè ni kè tidiitii peité.

¹⁹ N kòbe di mièke kòḡ mòu dèténè Kuyie nkòo tòu wète koḡ ténéní, ²⁰ ò deetèmu de yiè nke yó nte kè Kuyie ncḡé mmeyei mpéu.

Pieri wàri dùi pátíri diketiri Di mpátíri tɔ̀ tùi náànti

Pieri pátíri ketiri náànnè Kirisi kɔ̀be mbe bèè do ciété ké mbo Asii tenkè kubakù cǎnku bíékè, Pieri do yóó bè wàri dipátíri ke bo Odommu nwe. Ò do bè wàri ke bo yáúkúnne Kirisi kɔ̀be bèè bo mefě́útímè miéke be kǎnti nti, kòo mbè náà nke tú Kirisi kumu ke yǎnté, ke ti dǎunnè dinùù ke wětini.

Di mpátíri náànti duó ke dòmmè

1. Mudǎummu 1:1-2
2. Pieri dèntemè Kirisi kɔ̀be Kuyie mbè deetémè 1:3-12
3. Ò bè tiémme ke tú bè nfoù mufòmму wennimu kè be fòmму ndéúkunko Kuyie nyètiri 1:13-2:10
4. Kirisi kou bo ndòmme mefě́útímè miéke 2:11-4:19
5. Kirisi kou dò nke kékúnne omáá ndi, ke mpí mmutǎmmú betòbè kpéi 5:1-11
6. Mudǎummu sǎmmu 5:12-14

Mudǎummu

¹ Mí mPieri Yesu Kirisi kó ditǎnni, mui wàri dipátíri dui nKirisi kɔ̀be bèè ciété ke bo Pǎǎ nè Kadasii nè Kapadoosi nè Asii nè Bitinnii kó itempè mmieke. ² Ti cice Kuyie nkuu mè dó ke di tǎátè nè dimǎnni, kè di bo ntú ku kɔ̀be, kè Muyaánsààmù di cǎnnè kè di bo nyié nku kpeti kè Yesu Kirisi di òuté nè o yíí. Kuyie ndi dǎò mesàà kè di duó ndiwèlì mmèdiè!

Kuyie nyóó duó ndè ku kɔ̀be de kó tináànti

³ Ti sǎntímu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, ò dǎò mèè sàà nkpréi nke duó nkè Yesu Kirisi yǎnté, kè ti pètè mufòmму pǎmmù, koò bàanè ti yèmmè memǎu. ⁴ Kè diwèlì ti bo Kuyie nyóó duó ndè ku kɔ̀be keínkè de kpéi. Dè í caari, dè í sǎnni, dè í ceeri. ⁵ Kuyie mbo teennè dǎndi bèè kù tá kè di tuòke diyie sǎnni kè kù di duó nkù sòri dè.

⁶ Dè tǔ nní ndi naati bá kè di fě́uri ke àarì yemòrè sǎmpó miéke. ⁷ Di yému ke dò mbè ò ndó kéwénkúnne mesǎo kè mè pǔnnému bá mè í yóó me mmǎntemè. Di tákumè pǎétému mesǎo, mefě́útímè nè meháarimè kè dè di yáú kè bo yà di tá kè dè mǎmè. Di yóó kpenkemu kè Kuyie ndi sǎnte kè di déúkúnne Yesu bo wětini dui yie. ⁸ Di ò dǎmu bá di í me nhò wùómmè, koò tá bá di í me nhò yàmè, kè make kuyènaati diékù onitì báá na kénáké kùu mǎmè. ⁹ Ke yé weti weti ke dò ndi tá Kuyie nkè kù yóó di deeté diyie sǎnni yie.

¹⁰⁻¹¹ Kuyie mpǎánáànti náàmbè do nǎkému kù yóó deetémè benitibè kè Muyaánsààmù mbè bonè ke bè benkú Yesu yóó fě́útè mèè botí kè Kuyie nhò déúkúnne, kè deè nte kè bèe fié yepáte ke bo yà dui mǎnni ndi nè mèè botí nku dè yóó dǎòmè. ¹² Kuyie ndo benkemu ku pǎánáànti náàmbè kè bè nyé ke dò mbè náà nti í yóó dǎò kè bè kpáá fòu. Bè ti nǎké dui kpéi nke, bèè náante Tináànsàati kè bè ti ndi nǎké páíi nè Muyaánsààmù kó muwērímú, kè Kuyie ntǎrè dó kè ti yíété.

Ti bo nwennimè páíi ke dònnè ti cice Kuyie

13 Nwākèné kémpí nKuyie ntōmmú kénno nke pī ndimáà, kémbaanè di yèmmè mèmou Yesu yóó wēteni ke di duó ndè. 14 Nyiénnè Kuyie nkpeti, bá ntūnne kutenkù kuu nkó meborime, di do í yé Kuyie nke dòmmè. 15 Ndōnnè páíí di borime mèmou mieke, Kuyie nkùú di yu kù dòmmè. 16 Ti wàrimu ke tú: N dōnnè páíí mí nKuyie n dòmmè páíí.

17 Di kù yu ke tú di cice nwe, nyénè ke dò nkù í baàti òmòu, kù yóó bekénè bá wè o tōmmú dòmmè mme. Ndénè ku di fōmmu mumou mieke ketenkè kie nyīnkè. 18 Di yému ke dò ndi do tū ndi yembè kó meborime yeime kè Kuyie ndontè di wūš, kù né í yè donté nè mesəə nyoo nè idííí dèè pēnké. 19 Kù yè donténè Kirisi kó mukūū mmu. Kirisi do mpáíí nwe, ke dò ndipebii dii kpa kuyènkù ke kpa tesòutè, bè šš kuə di. 20 Kuyie nyóó ò tāātè kòo bo di deetè ke mu nyí dšš kutenkù, koò duənní yemə̀rè sanye kòo bo di doò mesàà. 21 Ke duó nkòo yānté, kè kù ò dèúkūnne, deè te kè ti tá Kuyie ke baa kù bo ti deetémè diyie sōnni yiè.

22 Di yie ntimómmonti nti kè ti di wènkūnne, kè di bo na kéndó ditə̀bè. Ndónè ditə̀bè mediè nnè di yèmmè mèmou. 23 Di fòu mùu fōmmu í tú di yembè kōmu, mùu yóó deè. Tináaṣààti tii bo sáà ke duó mmufōmmu tii mù ndi duó nkè mù yó mbo sáà. 24 Ti wàrimu ke tú:

Oniti dò ntimúti nti,
kòo ārime dò mmumúpóó.
Timúti šš kpeímu kè ti póó nyote.

25 Ti Yiè nKuyie nkó tináaṣàti tinti me mbomu sáà.
Tii tu Tináaṣààti bè di nàké ti.

2

Kirisi kabè kó tináaṣàti

1 N kabè yóunè mepómme, mecūmmè, meyèmmè mèdémè, a bo ndómè otə̀u kperè, nè tináanyeiti. 2 Kuyie nnáaṣàti wennimu: Ndónè ti ibibénní dó mèè boti mēmiè, kēna kénkótírí Kuyie nkó kuce mieke. 3 Di yáákému ke yà Kuyie nwennimè.

4 Dí tóšonnè dimáà Kirisi wèè tu ditáfòuri Kuyie mpénsiri di ke di tāātè ke bo pūūténè ku cīètè, kè benitibè di yete. 5 Duónnè dimáà Kuyie nke múnkee naá nyetákpere kè kù di maánè ku cīètè, kè dí ntú Kuyie nkuó niùbè bèè dò mpáíí ke pí mmutōmmú kù dó mù. 6 Ti wàrimu ke tú:

N tāātè ditásààri ndi
ke dou nSiyšš kè di tu dipūū,
wèè di tá dēmarè báá ò nampe.

7 De kó ditári tu dindi bèè di tá di kó disānni ndi. Bèè di yete tì wàrimu be kpéi nke tú:

Bemaribè dootóo dii tári,
dii naá ndipūū kó ditári mómmōnni.

8 Titeti wàrimu ke tú:

Weè tu ditári bè yó mbétírí di,
dipèri dii yó mbè buə

bè í tá mèè kpéi nho kpeti.

Bèè yete o kpeti bè yó nduòmu, Kuyie nkuu me nyē.

⁹ Díndi bie di tú Kuyie ntáátè bèmbè, Okpààti kó ikuó nùbè, kubotí kùù cǎá, kubotí Kuyie ndonté kù. Kù di tǎátè ke di dènnení dibiùnni, ke di tanné ku kó kuwenniku diekù kè di bo náké mutómú diemù kù pī mmù mmu di kpéí. ¹⁰ Di do í tú Kuyie nkòbe, di mmònni ke bè naá. Kuyie mu ndo í di cǐé, di mmònni ke di cǐé.

Kirisi kòbe borime bo ndómme

¹¹ N kòbe n dó bè, di pòónímu ke tú bepòòbè ketenkè kie Ìnkè, deè te kè n di tiè nke tú: Di yóu meyèmmè mèè dó meyei, mè màùnè di wènni ndi diù dó Kuyie. ¹² Di borime nwenni, bèè í tū nKuyie nkè bè di sǎá mbèe yà mè wennimè, ke déúkùnnè Kuyie nyètiri ku beénti yie.

¹³ Di dó mèè kpéí nti Yie, nyíennè bèè baké be kpèti, okpààti dièwè ¹⁴ nè o kó betùmbè, ò kànnè bè kè bè tiè mbèè cǎari, ke sǎnti bèè dòòri mesàà. ¹⁵ Kuyie ndó dí ndòòri mesàà mme, bèè í kù tū nkè bè báá pété timati ke di wátí. ¹⁶ Kirisi di dènnemu ikuó mieke, bè né í yè ndí ndòòri meyei di yè mèè kpéí nyikuó mieke. Di borime nwenni kè di dòòri Kuyie ndómè. ¹⁷ Di báá senkèri òmòu, ndónè Kirisi kòbe bemòu, kéndé Kuyie, ke yie nhokpàati kpèti.

Kirisi fèütémè kè ti dò nkéféüté

¹⁸ Díndi betàmbè nyíennè bèè di ni be kpèti ke bè dé, kè bè wenni yoo bè yóu. ¹⁹ Kuyie mbo di dǎò mesàà nkè bè di fèũnko kè di mi ndi dó mèè kpéí nke yie nKuyie nkpeti. ²⁰ Kàa dǎò meyei nke fèũri dè í mǎke diyètiri mari, kàa me ndǎò mesàà nke fèũri ke mi, dè tu Kuyie nkó mesàà mme. ²¹ Kuyie ndi yu deè kpéí. Kirisi fèütému di kpéí nkè di dò nkétùnne o ce kéféüté. ²² Wè í dǎò meyei mmamè, ò me nyí náké siyáabisí nè ò bomè. ²³ Kè bè nhò sǎá, mbá wè í ténnniko, koò fèũnko kòò cǐéké, ke ànnè demòu Kuyie nkùù bekù weti weti ku nùtè mieke. ²⁴ Weè cǎutè ti yei nke tǎ, kè bè ò baaké kudapǎati kè ti bo kú meyei mbíékè kénfòu mufòmmu Kuyie ndó mù. Bè we nkòute kè ti miété. ²⁵ Bè we nkòute kè Kuyie nti deéte. Di do dò ntipièti tìl feti tinti, di mmònni ke wète di cènti wèè bàa di wèrè o borè.

3

Benitipòbè nè be daàbè bè dò nkéndómme

¹ Díndi benitipòbè dí nyíé ndi daàbè kpèti deè pèèté di bo mbè náammè Kuyie nnáañti. Kè bèmabè be mieke í tū nKuyie, di borime nte kè bèe kù túnne. ² Ke yé bè yóo yàmè di borime wennimè kè di bè dé. ³ Di bá nsǎri ke pǎati tiyùti ke do ntiyáati idítíkperí kpèti, yetootòre idítíkperí kpèye, ke bo benke dimáá. ⁴ Di wenniku ntú kùù bo di mieke kùù í ceeri, di yèmmè nwenni ke boo, Kuyie ndó kuù wenniku botí. ⁵ Dimònni kó benitipòbè bèè do dúò be máà Kuyie nkè nkù bàa bè do me ndò nke yie mbe daàbè kpèti. ⁶ Saraa do me ndò ke yu o dǎu Abarahammu ke tú o yie. Kè di dòòri memme di bo ntú o bí kè bá nyèkù timati.

⁷ Díndi benitidaabè kè dí mpí ndi pobè mesàà nke yé di wèrimú pèètéme be kòmu, kè mbè dé ke yé di yóo wènnémè ke pété mufòmmu mùù bo sǎá. Kè di dòòri memme demarè báa dítinnè di báammu.

A bo ndòòrimè mesàà mbá kè bè da fèũnko

⁸ Nwèñnè meyèmmè mèmáà, dinùù dimáà kèmmòke ditòbè kó mesémme, ke dó ditòbè ke dò ntecfèté tèmáà kòbe. Kéndòòri mesàà nke kékùnko dimáà. ⁹ Di bá

nfòku ditòbè meyei, kè bè da sáá nha báa ténne, a petinkee mɔɔ Kuyie nkó mesàà mme be kpéi. Kuyie ndó di mme ndòori kè kù di dɔɔ mesàà. ¹⁰ Tì wàrimu ke tú: Wèè dɔ kɛmbo kè dè ò naati, wèè yóu tináanyei ti nè siyábisi.

¹¹ Ke yóu meyei kéndòori mesàà, kényetíró ke dɔ kénnaatinè benitibè bɛmɔu.

¹² Ke yé Kuyie nyémè bèè dòòri kù dómè be kpéi nke, ke cɔú be kó mubáammu, ke búútí bèè dòòri meyei mbe kɔmu.

¹³ Kè di dòori mesàà nwe mbo di dɔɔ meyei? ¹⁴ Bá kè bè di fěũnko di dòori mèè kpéi mmesàà ndi bá nyièkù òmɔu, kè di kɔmbùòti duò. Dè ndi naati. ¹⁵ Ndénè Kírisi di Yiè, kòò mɔu di beke o kó kuce kpeti di ò nàké diyòðnni ke báa ò sènkèri. ¹⁶ Ndòarinè mesàà nke bá nyièkù, kè ifeii pí mbèè di wátiri ke di sáá, ke yé bè í yóo yàmè di dòò mèè yei. ¹⁷ Kàa dòòri mesàà nkè Kuyie ndó a fěúté, dè wennimu ke pɛēté a bo dòòmè meyei nkéfěúté. ¹⁸ Kírisi fěútému ti yei nkpeí, wenwe wèè kpa meyei nke duò nhomáa kuce mèmáa kè bè ò kù, ò me ntúmè oniti kòò ku, ke yànté ke yé ò tumè Kuyie, ke bo ti niitè Kuyie mborè. ¹⁹ Ò ku dii mǎnni kénákému Kuyie nnáañti beciríbè bèè kpeti. ²⁰ Bèè do yete bèmbe Kuyie nkpeti, Nòwee baakù dii mǎnni bàtòó kè Kuyie mmi nke bè báa. Benitibè bǎni, bèè máa do ta bàtòó mieke kényenténè menie. ²¹ De kó menie ndo dònne bàtémму ke bo súté o kǎnti kó meyòð, dè benkú Kuyie nhúté mǎmme o yei nkòò wenke. Kuyie mbo na kè mè dòò ke yé Kírisi kumè ke yànté. ²² Di mǎnni Yesu dèke kefnkè nke ke kari Kuyie mbakù yóu ke baké Kuyie ntòrè yemɔu nè kefnkè kó bekeribè kè bè ò dé.

4

A bo yóumè meyei nkédòò Kuyie ndómè

¹ Kírisi fěútému! Nyénè ke dò ndi múnke yóo fěúté, ke yé wèè fěũri ò yóumè meyei. ² Deè te kè ti dò nkéndòori Kuyie ndómè ti we yèè kpaá ye mieke kényóu timómmɔmbe ti dómè. ³ Di do í tũ ndi mǎnni Kuyie nke dòori di dómè mme, ke dautinè ditòbè, ke tú tinaayàti, ke áa yedikéontébaa ke feu iwũ yebòkè dèè tu meyei ndiemè. ⁴ Di mǎnni ke dè yóu, nè bè di do wè nke dòori meyei kè dè bè di, kè bè di sáá nke di senku. ⁵ Kuyie nkùu yóo bekénè befòubè nè beciríbè kù yóo bè yietímu be dòòrimè dòmmè. ⁶ Deè te kè Kírisi nàké Tináañsàati beciríbè, kè Kuyie mbo bè bekénè kè bèè pété mufòmmu kù duò mmù.

Kuyie nti duómmè ti tómmu ti tómmu

⁷ Kutenkù auté ke bo deemu, nciinè, ke nyé ke báa nKuyie. ⁸ Dèmarè ketirè tu: Di bo ndómè ditòbè, ke yé medókùmè daatimè meyei mmesükùmè. ⁹ Ncòunè Kírisi kòbe di cǎi nè diwèi. ¹⁰ Kuyie mpámu bá wè dipánni, di nyè pínnè mutómmú kè dè wenni, ke teennè ditòbè. ¹¹ Kuyie nduó nwè kòò bo nnáa nku náañti, wè nti náa mbetòbè, kè kù duó nwè kòò bo nteennè betòbè wè mbè teennè o wèrimú mumɔu Kuyie nhò duó mmù. Kè Kuyie nyètiri deuke Yesu Kírisi kpéi nwèè deu ke kpeñni sáá. Kè dè mme ndò.

A bo nfěũrimè Kírisi kpéi nkè dè da naati

¹² N kɔbɛ n dɔ bɛ, kɛ di fɛ̃uri mɛdiɛ ndɛ bɔ́a di di, kɛ di yɛmmɛ ndò ndɛmarɛ cànɛ. ¹³ Dɛ pɛtɪnkɛ ndi naati Kirisi fɛ̃útɛmɛ kɛ di múnkɛ fɛ̃uri, kòò bo wɛtɛni kɛ di yà ò dɛumɛ kɛ diwɛi di pɪ. ¹⁴ Kɛ bɛ di sáá ndi tú mɛɛ kpɛ́i nKirisi kɔbɛ dɛ ndi naati kɛ yɛ Muyaáansààmú kó muwɛrímú diemú di bonɛmɛ. ¹⁵ Nyɛ́nɛ kɛ bɛ bá nfɛ̃unko òmòu kɛ tú ò kùo onitì, yoo ò yúúkú, yoo ò dɔ̀ mɛyɛi nyoo ò ta otòu kpɛti miɛkɛ. ¹⁶ Kòò mòu fɛ̃uri ò tu mɛɛ kpɛ́i nKirisi kou, ifɛi bá nhò bo, ò pɛtɪnkɛɛ sántɛ Kuyie nhò tu mɛɛ kpɛ́i nKirisi kou.

¹⁷ Kuyie mbeéntì tùòkɛmu kɛ kù ketɛnɛ ku kɔbɛ. Kɛ Kuyie nketé kɛ bekùnɛ tínti ku kɔbɛ dɛ né bo ndómɛ bɛɛ kù yetɛ? ¹⁸ Bɛɛ dɔ̀ri Kuyie ndómɛ kɛ bɛ fɛ̃útɛ kɛ né na kɛ cooté, bɛnitɛyɛibɛ nɛ bɛnitidɔ̀nnibɛ bo yíme kɛcooté? ¹⁹ Bɛɛ dɔ̀ri Kuyie ndómɛ kɛ fɛ̃uri bɛ nsókɛ kɛ dɔ̀ri mesàa nke duó mbɛmáa Kuyie nkùu bɛ dɔ̀, kù béi ntì í ceeri, kù béimmu kɛ tú kù í yóó bɛ yóu.

5

Ti bo ndakɛmɛ Kuyie nkɔbɛ kpɛ́i

¹ Di mmònnì n náánnɛ dímbɛ bewedɔ̀unkótìbɛ, m múnkɛ we ntú kɛ yà Kirisi fɛ̃útɛmɛ, kɛ yóó ò wɛnnɛnɛ ò kpɛti miɛkɛ. ² Ndakɛnɛ Kuyie nkɔbɛ kù di duó mbɛ kpɛ́i nkɛ mbɛ pɪ mmesàa nnɛ di yɛmmɛ mɛmòu, dɛ bá ntú nɛ muwɛrímú yoo di dɔ̀ idíítì, dí mpɪ ndi dɔ̀ mɛɛ kpɛ́i nKuyie. ³ Di bá ndó kɛmbakɛ Kuyie ndi duó mbɛ, dí ntú bɛ yó nwúó mbɛɛ kó mɛborimɛ kɛ tũ. ⁴ Kòo cɛnti diwɛw tùòkɛni dìi yie wɛ di cú ticuuti tikpɛti tìi yó mbo sáá.

⁵ Díndi bebémbɛ, nyíɛnɛ bekótìbɛ kpɛti. Dimòu kɛ di nkɛnkùnkò dimáa. Ti wàrimu kɛ tú: Kuyie nyetírì sifɛi yɛmbɛ kɛ dɔ̀ri mesàa mbɛɛ kɛkùnkò bɛmáa.

⁶ Kɛkùnnɛ dimáa Kuyie nkperíkù ìlkɛ, kɛ ku mònni tùòkɛ kù di déúkùnnɛ.

⁷ Duónnɛ ku di yɛntotì imòu, kɛ yɛ kù dàkɛmɛ di kpɛ́i.

⁸ Nyɛ́nɛ kéndakɛ, di kpantídɛntòu dibòò firìmu dicírìcìrì kòmɛ, kɛ ùntì kɛ wanti di bo pɪ nwɛ. ⁹ Nfííkùnɛ tei tei Kuyie nkó kucɛ kɛbaao dibòò. Nyɛ́nɛ kɛ dò ndi kɔbɛ bɛɛ bo tipítì timòu bɛ múnkɛ fɛ̃uri mɛɛ botí. ¹⁰ Di yóó fɛ̃útɛmu yɛmòrɛ sámpó miɛkɛ. Kuyie nkùu dɔ̀ri mesàa nke di yu kɛ di bo wɛnnɛnɛ Kirisi kɛmbo ku kpɛti miɛkɛ sáá, kɛ kù di wɛnkùnnɛ páíí, kɛ di kpɛnkùnnɛ, kɛ di fíí ndipũũ kpɛri ñnkɛ. ¹¹ Kuù kpɛr̀nì sáá. Kɛ dɛ mɛ ndò.

Mucaammu

¹² Ti kou Sidifɛ̃ wɛɛ n teennɛ kɛ ti wàri di mpátiri kɛ m bo di náké kɛ tú Kuyie ndi dòòmu mesàa nwɛti wɛti kɛ yáúkùnnɛ di kòntì kɛ di nffííkú tei kù kó kucɛ miɛkɛ.

¹³ Kirisi kɔbɛ Kuyie ntáatɛ bɛ kɛ bɛ bo Odommu nɛ n kóo dapàa mMariki, bɛ di dɔ̀nkò. ¹⁴ Díndi Kirisi kɔbɛ, ndóúnnɛ ditòbɛ nɛ diwɛi.

Díndi Kirisi kɔbɛ kunaatì ndi bonɛ dimòu.

Pieri wãri dũ pátiri déri Di mpátiri tɔ tũ náànti

Pieri do wãri o pátiri déri Kirisi kɔbe bɛmɔu ndi bá kè bè bo kùu píkú. Ò do bè wãri ke bo bè nàkémú kè bè ndake kɛbaao bèè tiè nyiyáabisitié nkè ì càari benitibè ke bè tanninko meyei mmieke.

Pieri do dake yíkú tũ ìnkè tũ tú: Kirisi í ɔtí ò bo wɛtenímè. Kè Pieri nàkè de yembè ke tú, kè Kirisi ɔtí ò í dómè mme kòò mɔu feti, ò dɔ timɔu ti bantému kɛceete ke yóu ti yei.

Di mpátiri náànti dú ke dómè

1. Mudɔmmu 1:1-2
2. Kirisi kou kó mufòmú dò nkéndómè 1:3-21
3. Pieri tumè bè ndake iyáabisitié nyembè kpéí 2:1-22
4. Pieri nàkémè Kirisi kó muwɛtimù nè Kuyie nkó diyè de kpéí 3

Mudɔmmu

¹ Mí nSimɔ Pieri m pí nYesu Kirisi kó mutɔmmú mmu ke tú o kó ditɔnni. Mũ wãri di mpátiri díndi bèè tá Kuyie nti kù tá mèè botí. Kuyie nnè Yesu Kirisi Odeɛtíwè bè wetímu deè te kè bè di dú mmetákùmè kè mè dónnè ti kɔmɛ. ² Kuyie ndi teennè kè di dɔɔ mesàà mmedie nkè di dú ndiwèi, di kù yíétè mèè kpéí nnè ti Yiè nYesu Kirisi.

Kuyie nti tãatémè ke ti yu

³ Kuyie nnè ku wɛrímú mieke kù ti dúmmu dè ti békú dèè kó dimàà kè ti bo nfoù ke kù sánti. Kuu te kè ti yíétè wèè ti yu, kè ti bo ò toténè o kó tikpeti nè o kó mesàà. ⁴ Nè deè mieke nke Kuyie nti dɔunnémè yenɔ yedieyè yesààye kè dè bo yie nkè ti pètè kù yè nkù yóó ti dɔɔ dè kè ti na kɛyenténè kutenkù kuu nkó meyei mmèè mɔke medókùmè mèè kòu, kédontenè Kuyie. ⁵ Nè de kpéí nyetenko kɛyíé meborime sààmè di tákùmè Ìnkè, kɛyíé meyíétímè di borime sààmè Ìnkè, ⁶ kénno nke píi ndimáà kè dèe yíénè di yíétímè Ìnkè, kè di nɔ nke píi ndimáà di yetoo kɛmɔɔte mɛwɛ́ɛrímè, kɛyíé Kuyie nkó disanni mɛwɛ́ɛrímè Ìnkè, ⁷ kɛyetoo kéndó Kirisi kɔbe kɛmɔɔte medókùmè. ⁸ Kè di mɔke dende kó dimàà ke dè yéúti dè bo nte kè di tɔmmú ndéúku kè di dake yíétè ti Yiè Yesu Kirisi. ⁹ Wèè í mɔke dende ò tu kuyũnkù nku, wè í wúó, ke í kpaá yé Kuyie nhò òutémè o yei.

¹⁰ Yetenko kɛtaunnè dimáà weti weti Kuyie nkù di tãatè ke di yu. Kè di dɔɔri memme di bo na kɛtuake kumanku. ¹¹ Kè Kuyie ndi kpeté dibòri mesàà nkè di ta ti Yiè nYesu Odeɛtíwè kpàatiyuu mieke, dii yó mbo sáà.

¹² Deè te kè n dɔ kè ndi denni de kó tináànti sáà bá nè di me ndié nke ti yémè kè di dake fiíkú timómmon̄ti di tá ti mieke. ¹³ Kè n kpaá fòu, n dɔ kè ndi dennimu de kó tináànti kè di báá yè nkéduó. ¹⁴ Ti Yiè nYesu Kirisi n nàkémú ke tú m mɔnni tũòke. ¹⁵ Deè te kè n yetíróo ke baa ti ndi náá nke bo kú kè di nkpaá ke ti yé.

Kuyie mpãanáànti náambè nàkè ti tumè timómmon̄ti

¹⁶ Ti náá ntii náànti ke di benkú ti Yiè nYesu Kirisi wɛtinímè nè muwɛrímú í tũ pètèmpè benitibè keú wè nè mecií. Ti yámu nè ti nuò nhò kpeñnimè. ¹⁷ Ti do

bomu ditāsààri ìnkè kè ti cice Kuyie nhò sànte kóò déúkùnnè nè ku kpeti dieti mièke kóò béinnè ke dò: Yie nweè tú m bire kè nh ò dó mesàà koò tá mediè. ¹⁸ Ti do ò bonè ditāsààri ìnkè nke kékeè de kó metammè.

¹⁹ Deè te kè ti yie nke dò Kuyie mpāānāānti náam̀bè do nàkè tì yóò d̀d̀. Di dò nkè tì yiemmu, tii dò nfitirè dèè mí keyènkè ke wenté, kè tekūnwentéwātè yènni ke miitè di yèmmè mièke. ²⁰ Nyénè ke dò nKuyie mpāānāānti náāntò maù í nàké timati tii tu o kpeti. ²¹ Oniti báá na nè omáá kénáké Kuyie mpāānāānti, Muyaānsāāmù muù do bè bonè kè bè nnáá nKuyie mbè duò nti kè bè bo nàké benitibè.

2

Iyáàbisítíe nyembè kó tinaānti

¹ Benitibè do bomu bèè tu bemáá Kuyie mpāānāānti náam̀bè ke sou. Meè boti nku benitibè buotémè di cuokè ke náá mbenitibè tii í tú Kuyie nkpeti ke bè sou ke yete ti Yiè nwèè bè deeté o kpeti ke feti kè Kuyie nyóò bè kùò mecāā. ² Kusùkù bo tūnnè be borimè kè bè ndoutinè betòbè kè dè nte kè benitibèe senkèri Kuyie nkó kuce kùù tu timómmənti kaku. ³ Bè yó ndi sou nke dó idíítí nyi, Kuyie mme nyóò bè kpetinnému bāmbā.

⁴ Kuyie nyí yóu ku tōrè yèè yete ku kpeti, kù yè tannè dif̀t̀iri cūmpuri ndi dibilnni mièke ke baanè tibeénti yiè. ⁵ Kuyie ndo í yóu Nəwee kó dimònni kabè. Kù do cūnni fetaafe nfe kè fèe kuò benitiyeibe, kényóu Nəwee nè o c̀f̀ètè kabè beyiekè. Nəwee do nàkèmu benitibè ke d̀ d̀ bèè d̀d̀ Kuyie ndómè. ⁶ Kuyie ndo c̀u nSodəmmu nè Komə kè benitibèe kú páíí, kè dè benkú kù yóò kpetinnémè mme benitiyeibe, ⁷ kédeeté Doti onitisàù wèè yèmmè do caari nè bè d̀d̀ri m̀èè yèi. ⁸ Ò do tú onitisàù nwe ke bo bè cuokè ke wúó mbè d̀d̀ri m̀èè yèi nke yo be náanyeiti kòo yèmmè càari. ⁹ Kuyie nyému kù yóò deeté m̀èè boti ku kabè bèè f̀é̀uri, ke yé kù yóò kpetinné m̀èè boti benitiyeibe ku beénti yiè. ¹⁰ Kù d̀ake yóò kpetinné bèè d̀d̀ri b̀em̀be meyei m̀be yèmmè dómè ke kù senku.

Iyáàbisítíe nyembè, n di náá mbèè kpéi mməke yekòmbò nye nè sifei, bè í dé keìnkè kó bekperibè ke bè sáá. ¹¹ Bá Kuyie ntōrè yèè kpeñni ke bè p̀è̀tè, yè í dàátí ke bo sáá nkeìnkè kó bekperibè Kuyie mborè ke d̀ d̀ cààrè. ¹² De kó benitibè í yè bè d̀d̀ri dè, bè d̀ n̄yiwūš nyi ìi peí kè bè p̄i nke kòu. Bè sáá mbè í yè d̀d̀ndè kè Kuyie nyóò bè kùò iwūš tēmè. ¹³ Bè d̀d̀ m̀èè yèi nKuyie nyóò me mbè yietí. Bè d̀d̀ri meyei mbè dómè mme kuyie ncuokè, kè š mbo di yo ndè kè dè d̀ n̄yisíe ke di s̄nk̀unko, kè dè bè naatinè bè d̀d̀ri m̀èè yèi. ¹⁴ Ke dó benitipòbè máa ke d̀d̀ri meyei nsáà ke buò mbèè í kpeñni Kuyie nkó kuce, ke duò mbe yèmmè idíítí ke yè bè šmmè ke í péu. Kuyie nyóò bè bəntému kus̄nkù. ¹⁵ Bè yóu kuce sàakù nku ke tū mmeyei nkoku. Badammu Beə bire do tū nkù kéndəəri meyei nke d̀ idíítí. ¹⁶ Kè Kuyie nhò kpannè o tookperí kpéi nkè s̄mmarímú ò dèke wèe bói nhoniti kōme, kóò p̀é̀tè ò d̀ kédəò m̀èè yèi nkpeí.

¹⁷ De kó benitibè d̀ò nsibi s̄i s̄i kùù s̄insi, ke d̀ò nyewetè kuyaakù t̄ou yè. Kuyie mbo bè kpetinné dif̀t̀iri cūmpuri dibilnni mièke. ¹⁸ Bè náante sifei kó tinaānti nti nè tiyèinnāānti, ke sou mbenitibè nè mufòmmu yeimu, ke yūš mbèè bo ke yetini bèè feti be mièke. ¹⁹ Ke bè náá nke tú bèè yè tidaati mièke, ke né tú bemómməmbè meyei nkó tidaati, kè m̀èè yóò bè kùò ke yè dèè n̄o nhoniti deè ò bakémè. ²⁰ Kòo niti cuté ti Yiè nYesu Kirisi Odéetiwè ke yóu kutenkù kó

meborime ke wête ke mè tũnne, o borime 55 sĩntemu kẹpẹ̀tẹ̀ ò sòò í tũ nKuyie nkẹ̀ mè dòmmẹ̀. ²¹ Kòo do í yĩtẹ̀tẹ̀ kuce sààkù dẹ̀ na ntõw kẹpẹ̀tẹ̀tẹ̀ ò bo kù yĩtẹ̀tẹ̀mẹ̀ kẹ̀wẹ̀tẹ̀ kẹ̀ kù yete, kẹ̀yete Kuyie ntíe nsààyi bè ò tié nyi. ²² Dikotinùù mari nàà nti ke tú: Темәтә тә ке ẁтә ке yo ntẹ̀ tó dẹ̀, kẹ̀ defõnkùrẹ̀ wùw ke wẹ̀tẹ̀ ke muòti mesàmmẹ̀. Tii ò tùàke.

3

Ti Yiè nYesu yó nwētini kẹ̀ dẹ̀ ndòmmẹ̀

¹ N kọ̀be n dó bè, n di wàri di mpátiri dẹ̀rĩndi ke dó kẹ̀yíe di dentemu kẹ̀ di ndake di kẹ̀è ti Kuyie nkó kuce miẹ̀ke ti kpéi. ² Dentenèní Kuyie mpānāaḡḡti nāaḡḡbè do nàkẹ̀ tì nẹ̀ ti Yiè nYesu Kirisi Odẹ̀tíwẹ̀ duó nyii tié nkòo tṛè ì ndi tũo. ³ Di nyé ke dò nyewe sonye benitibè bo buoté kéndṛari bè dómẹ̀ ke di daú ke tú: ⁴ Yesu yẹ̀ nhò wētini, yé we? Ti yembè do bomu ke ku, nẹ̀ Kuyie ndòdmẹ̀ ketenkè demou dẹ̀ í cèetẹ̀. ⁵ Bè í yóó yie nKuyie nkuu béimmẹ̀ kẹ̀ ketenkè nẹ̀ keĩnkẹ̀ kẹ̀ dẹ̀ buoté, kẹ̀ kuu yíe kẹ̀bẹ́i nkẹ̀ menie mbàte ke cāñné nẹ̀ ketenkè. ⁶ Mèè nie ndo wẹ̀tẹ̀ kẹ̀píe nketenkè kẹ̀kuw benitibè. ⁷ Mèè boti nku kù yóó béimmẹ̀ keĩnkẹ̀ nẹ̀ ketenkè kẹ̀ dẹ̀e còuté, kẹ̀ kuu bekénè benitiyeibe kẹ̀ bè kpetinné.

⁸ N kọ̀be nyénè ke dò nti Yiè mborẹ̀ yebie ntekoupiítẹ̀ (1000) dò ndiyiè dimáà ndi kẹ̀ diyiè dimáà dò nyebie ntekoupiítẹ̀. ⁹ Ti Yiè nyí ɔɔti, ò bo dṛòmè ò béi nti, benitibè bèè yèmmẹ̀ mè dò, nhò í dó òmṛou feti, ò mirĩmu ke dó bá wè wèe ceete ke yóu meyei.

¹⁰ Ti Yiè nyóó wētini oyúókù kṛme mme. De yiè kẹ̀ keĩnkẹ̀e uutẹ̀ mediè nkẹ̀pẹ̀tṛo kẹ̀ muhāā ncóuté siwāā nẹ̀ ketenkè nẹ̀ ke kperẹ̀ demou. ¹¹ Demou kẹ̀ dẹ̀ yóó còuté memme, di tũ ndò nkẹ̀ceete di borime mme kéndṛari Kuyie ndómẹ̀. ¹² Mpĩnnè ku tǎmmú nẹ̀ di yèmmẹ̀ memou kẹ̀ de kó diyièe cārike kētuakení, kẹ̀ muhāā ncóuté keĩnkẹ̀ kperẹ̀ kẹ̀ dẹ̀e yiete. ¹³ Ti baa keĩnkẹ̀ pànkẹ̀ nke nẹ̀ ketenkè pànkẹ̀, Kuyie nti dṛunnè dẹ̀e kpéi ndinùù, meyei nyí yó mbo dẹ̀ bá wè ò yó ndṛari dẹ̀ Kuyie ndómẹ̀.

¹⁴ N kọ̀be n dó bè, yetenko kéndṛo mpáíi ke kpa meyei, kéntaunè Kuyie, kémbaa de kó diyiè. ¹⁵ Nyénè ke dò nkẹ̀ ti Yiè nyí wētini mecāā nhò mimmu ke dó kẹ̀ di deetẹ̀. Kuyie nduómmu mecii nti tebite Pṛari kòò tì ndi wàri. ¹⁶ Kẹ̀ tì bo o páte miẹ̀ke, kẹ̀ timati yóu, bèè í banté nẹ̀ bèè í kpenke, kẹ̀ bè cèeri tì tu mù bè òmmẹ̀ Kuyie nnāaḡḡti tṛti, bè ce mbemāā ndi Kuyie mbeénti.

¹⁷ N kọ̀be n tì ndi nàkẹ̀mu, nyénè kẹ̀ benitiyeibe báá di souté kẹ̀ di yóu di fííku nkùù ce miẹ̀ke. ¹⁸ Nsókénè ke kótiri Kuyie nkó kuce miẹ̀ke, ke dṛke yĩtẹ̀tẹ̀ ti Yiè nYesu Kirisi Odẹ̀tíwẹ̀, kòo yetiri ndeu sáá. Kẹ̀ dẹ̀ mmẹ̀ ndò.

Isãã wãri dũ̀ pátírí ketírí Di mpátírí tã tũ̀ náàntí

Isãã wèè wãri tináãnsààtí kó dipátírí wèè wãri dũ̀. Ò wãri ðe kó dipátírí ke bo teennè Kirisi kãbe mbe kè bè mmãkenè Kuyie mmetaummè sààmè, ke múnke ntaunnè betòbè kè ðè wenni. Isãã náàntí miẽke ò ìkú dũ̀ tanyuu tú a bo ndómè a kou tãu. Kè Isãã ðò kè wèè yete, ke tú Yesu í tú Kirisi Kuyie ntããtè wè, ðe yiè ntõte metaummè mme nè Kuyie nke mè tõte wenwe nè benitibè. Ti fõmmu ðò nkénwennimu kè tí ntú kuwenniku kó ibí, dibìnni báá na kénkákénè kuwenniku.

Di mpátírí náàntí duó ke ðõmmè

1. Yesu bè yu wè ke tú Tináãntí tũ̀ duó mmufõmmu 1:1-4
2. Ti bo nfõumè kuwenniku miẽke 1:5-2:17
3. Kirisi kpantidèntõu 2:18-29
4. Mëborimè mèè benkú ti tũ̀mè Kuyie mbí 3
5. Ti bo mbaàtimè ðèè tu meyetimè nè ðèè tu timómmõnti 4:1-6
6. Wèè ðó ò ð ndõmmè 4:7-21
7. Ti bo yiemme Yesu ðeè bo nte kè ti na meyei 5:1-21

Bè tu wè Tináãntí

¹ Meketimè mõnni kè bè tu wè tináãntí kòò bomu, kè Kuyie nhò duõnní kè ti ò yà, ke kèè ò náámmè, koò kàáké, wèè duó mmufõmmu. ² Ò kãtenímu kè ti ò yà, wèè duó mmufõmmu. ðeè te kè ti di náá nke tú ti yà Odeetiwè, wèè tu mmufõmmu mùù bo sãã, ò do bo ti cice Kuyie mborè nde ke kãtení. ³ Ti yà ðè nè ti kèè ti o borè ti mènke ti ndi náá, nkè di bo ti wënnénè kè tí ntaunè ti cice Kuyie nnè ku Bire Yesu Kirisi. ⁴ Ti di wãri ðe kó tináãntí kè ti wèè dũ̀ bo píe.

Kuyie ntumè kuwenniku

⁵ Ntenè tináãntí ti kèè ti Yesu borè kè ti ndi náá, Kuyie ntú kuwenniku nku dibìnni í bo ku borè. ⁶ Kè ti yè nti kù taunè ke kpaá dibìnni miẽke, ti sou ntimáá ndi, ti í tũ ntimómmõnti. ⁷ Kè ti me mbo kuwenniku miẽke Kuyie mbomè kuwenniku, ti kù taunèmu ke taunè titòbè kè ku Bire Yesu yĩ nhõu ti yei mmemõu. ⁸ Kè ti tú ti í mãke meyei, nti sou ntimáá ndi, ti í náá ntimómmõnti. ⁹ Kè ti me ndáa nti yei, nti bo na ke nyé weti weti ke ðò nkù ti cĩé nke ti wénkũnne ti yei mmemõu ke yé kù ðòðrimèmu kù béi nti. ¹⁰ Kè ti tú ti í mãke meyei nti yu Kuyie nku siyáábisi yiè, ti í yie nku náãnti.

2

Kirisi tumè wèè ti paati

¹ Mbí n di wãri ti nnáãntí kè di bá ndõõri meyei mme, kòò mõu me ndòò meyei nti mõkemu Yesu Kirisi, wèè yóó náké ti kpéi nKuyie mborè wenwe wèè kpa meyei. ² Wèè duó nhomáá kè bè ò kũõ ti yei nkpeí nkè Kuyie mbo ti cĩé, ðè í tú timáá, benitibè bemõu ndi.

³ Kè ti yiè nKuyie ntannò memme ti bo bantémè ke ðò nti kù yé. ⁴ Kòò mõu tu ò yé Kuyie nkè né í tũ nku tannò ò soummu. ⁵ Wèè me nyié nKuyie nkpeti, wèè

kù dó mómmuò, nè dèndè ti bo bantémè ke dò nti kù taunnè. ⁶ Wèè yí ò taunnè Kuyie, nho borime ñdò Kirisi kòmè do dòmmè.

Ikuò pànyì kó tináàntì

⁷ N kòbè n dó bè, dè í tú ditannù pànni ndi n di wàrimè, di di yému nè dimònni, bè di ndi nàkému. ⁸ Kè di né tú dipànni, ke yé Kirisi weè di nti benkemè nè o borime miéke kè ti mè tũ, ti yie ndii mònni de kó ditannù, dibiiinni òò pèxému kè kuwennikuu yènni.

⁹ Wèè yèmmè dò nhò bo kuwenniku miéke, ke né níi nho kou tòu ò kpáá dibiiinni miéke nke. ¹⁰ Wèè dó o kou tòu, weè bo kuwenniku miéke, wè í yóó do. ¹¹ Wèè níi nho kou tòu ò bo dibiiinni miéke nke, kè di ò yèikũnne bá ò í yé ò kóri kè.

¹² M bí, n di wàri ke yé Kuyie ndi cǐémǐmǐmu di yei nnè Yesu Kirisi kpéí. ¹³ Díndi bekótíbè n ti ndi wàri ke yé di yǐtémè weti weti Kirisi wèè do bo kè Kuyie mmu nyí dǎò kutenkù. Díndi bedapàmbè n di wàri di na mèè kpéí nke oyéiwe.

Ti bá ndó kutenkù nè ku kperè

¹⁴ Díndi ibí n di wàri ke yé di yǐtémè ti cice. Díndi bekótíbè n di wàri ke yé di yǐtémè weti weti wèè do bo kè Kuyie mu nyí dǎò kutenkù. Díndi bebémè n di wàri, ke yé di yiemme Kuyie nnáànti kè ti pí nkè ti di kpénkũnne kè di na dibòò.

¹⁵ Bá ndónè kutenkù kuu nnè ku kperè. Kòo mǎu dó kutenkù ò í dó ti cice Kuyie. ¹⁶ Kutenkù yeiku kuu mmíeke a bo ndómè kédòò meyei nkó meyèmmè mèè bo, kàa yà dè á ndè dó, kempòti a mǎkemè. Kutenkù kperè í wènnè Kuyie nkperè. ¹⁷ Kutenkù pènkému nè ku kperè, benitibè wùò ndè, ke dè yáá. Wèè dǎòri Kuyie ndómè weè yó nfòu sǎà.

Kirisi kpantídèntòu diewè kó tináàntì

¹⁸ M bí, kutenkù auté ke bo deèmu, di kèèmu, bè tumè Kirisi kpantídèntòu dò nkékòtení, Kirisi kpantídèntòbè í sénni di mmònni. Deè te kè ti banté ke dò nkutenkù auté ke bo deè. ¹⁹ De kó benitibè do bo ti cuokè nke ke ité ke yé bè do í túmè ti kòbè mómmòmbe, kè bè do ntú ti kòbè mómmòmbe bè na nti kpáánèmu. Bè yèmu bá wè kòò banté ke dò mbè do í tú ti kòbè.

²⁰ Díndi me nyí bè dònnè, Kirisi di duómumu Muyaánsààmù kè di yé timómmoni. ²¹ N yi di wàri ke yè ndi í yé timómmoni, di ti yému ke bo na kébate timómmoni nè siyáábisi.

²² Siyáábisi yiè ntu we? Wèè yete wènwè ke yè nYesu í tú Kirisi, weè tu Yesu kpantídèntòu, ke yé ò yetemè Kuyie nnè ku Birè. ²³ Wèè yete Kuyie mBirè ò yetemu Kuyie, kè wèè yie nKuyie mBirè ò yiemmu Kuyie.

²⁴ Deè te kè n tu nyíènnè bè di tié nyii tié mmekeitimè mònni. Memme di bo ntaunnèmè Kuyie nnè ku Birè sǎà. ²⁵ Kuyie mBirè ti nàkému ke tú dè bo ti duó mmufòmumu mùò bo sǎà.

²⁶ N di wàri de kó tináànti bèè di sóu mbè kpéí nke. ²⁷ Kirisi di duómumu Muyaánsààmù kè mù bo di miéke, dè ténke í dò mbè di náké dèè wenni nè dèè sǐ, mmù di tiè nti tu timómmoni nti, mù í sóu. Nyíènnè mù di tiè nti ké mmù taunè sǎà.

28 M bí di ntaunnè ti Yiè, kòo nwētini bá di í yīèkù kè ifei di bo. 29 Di yému ke dò nKirisí do dǎori Kuyie ndómè, di dò nkényému ke dò nwèè dǎori Kuyie ndómè, weè tu Kuyie mBire.

3

Kuyie mbí í dǎommè kéndǎori meyei

1 Wénténè ti cice Kuyie nti dó kè dè deu ke mamè, kè ti yu ke tú ku bí, kè ti mènke í tu. Bèè yete Kuyie mbè yóó ti yetemu, ke yé bè í yémè Kuyie. 2 N kǎbe n dó bè, ti tú Kuyie mbí nyi di mmǎnni, ti né mu nyí yé weti weti ti yó ndǎommè, ti né yému ke dò nhò bo wēténí dii yiè ti bo ò dǎonténè, ke yé ti yóó ò yámè ò dǎommè páíí. 3 Wèè bàa ke bo dontenè Kirisi, wè nwénkúnko omáá páíí Kirisi dǎommè.

4 Wèè dǎori meyei, nhò yete Kuyie nkuó nyi, ke yé meyei ntúmè a bo yeténémè Kuyie nkuó. 5 Di yému ke dò nKirisí í mǎke meyei nke kǎtení ke bo dèite benitibè yei. 6 Wèè ò taunnè ò ǎǎ í nkpaá dǎori meyei. Wèè me nkpaá dǎori meyei nhò í ò yé, ò keté ke í ò yà. 7 M bí, di báa yie nkòò mǎu di souté, wèè dǎori Kuyie ndómè weè wenni ke dǎonnè ti Yiè nYesu. 8 Wèè kpaá dǎori meyei nhò tu dibǎò kou nwe. Ke yé dibǎò dǎorimè meyei mme nè di bomè. Kè Kuyie mBire kǎtení ke bo paa ndibǎò kó mutǎmmú.

9 Wèè tu Kuyie mbire ò ǎǎ í nkpaá dǎori meyei nke yé Kuyie nkó meborime bomè ò mieke. 10 Nte dèè bààti Kuyie mbí nè dibǎò kpèyi. Wèè í dǎori Kuyie ndómè, yoo ò í dó otǎu ò í tú Kuyie mbire.

Ti bo ndómè titǎbè

11 Ti kèè ti meketimè tii tu: Tí ndó titǎbè. 12 Ti bá ndǎonnè Kayēē, wèè do tú dibǎò kou, kékua ò nantè, ke né tè kua ba nkpeí? Te tǎmmú wenni mǎè kpéí nkòo kǎmu sí.

13 N kǎbe kè kútenkù kǎbe bèè yete Kuyie nkè bè di níí ndè báa di di. 14 Ti yému ke dò nti yè mukūí nkó kuce, ke ta mufǎmmu kǎku ti dó mǎè kpéí ntitǎbè. Wèè í dó otǎu ò kpaá mukūí nkó kuce mieke nke. 15 Wèè níí nho kou tǎu ò tu onitikǎuti nwe, di yému ke dò nhonitikǎuti í yó nfòu sǎá. 16 Yesu duǎmmè omáá kè bè ò kua ti kpéí ndèè benkú ò ti dó mè, ti múnke dò nkéduó ntímáá ndi titǎbè kpéí. 17 Kòò mǎu mǎke o kperè, kòo tǎu kpa, kòò í dó kòò pǎ, ò báa na kéntú ò dó Kuyie. 18 M bí, ti bá ndó titǎbè nè ti nǎ mǎá, yóunè kè ti dǎorimè mǎè mbenkú ti dómè titǎbè.

Ti bo mbáámmè Kuyie nke bá nyīèkù

19 Memme ti bo bantémè ke dò nti dǎori Kuyie ndómè ke bá nyīèkù. 20 Kè ti yèmmè me nti bekunè, Kuyie mpǎētému ti yèmmè, ke yé demǎu. 21 N kǎbe n dó bè kè ti yèmmè me nyí ti bekunè, ti mǎkemu dikǎmbùú Kuyie mborè. 22 Kù ti pǎa nti kù mǎu dèè kó dimáá ti yie mmèè kpéí nke ku kpèti ke dǎori kù dómè. 23 Kuyie nti nǎké dii tannùu tu: Tí ntá ku Bire Yesu Kirisi nwe, kéndó titǎbè. 24 Wèè yíé nKuyie ntannò, ò kù taunèmu kè kù ò tàunè. Muyaánsààmù Kuyie nti duó mmù muù ti náá nkù ti bonèmmè.

4

Ti bo mbéimè tii tu Kuyie nkpeti nè tii í ti tú

¹ N kɔbe n dɔ bè di bá nyíe benitibè bemou kpeti, bèè tu bè nàá nti bonni Kuyie mborè, di níí bè yàáké, káyà kè bè nàá nti bonni Muyaánsààmù borè, ke yé besükübè soummèmu ke tú bè nàá nKuyie nnáànti. ² Nte di bo yĩmè kébanté wèè nàá Kuyie nkpeti. Wèè nàá nweti weti Yesu Kirisi naámmè oniti, wèè nàá nti bonni Muyaánsààmù borè. ³ Wèè me nyí ti yie nhò mòke Yesu kprantidèntòu kó meyèmmè mme. Bè di nàkému ò kpéí, kòò keté o tómmú kutenkù mieke ke dèè.

⁴ M bí, Kuyie nkuù di te kè di na bèè sou nke tú bè nàá nKuyie náànti, ke yé wèè di bonè ò kpeñnimè ke pèéte wèè bè bonè. ⁵ Bè tu kutenkù kɔbe mbe, kè be náànti tu kutenkù kpeti, kè kutenkù kɔbe bè kèmmú. ⁶ Tínti tú Kuyie nkɔbe mbe, wèè dɔ Kuyie nweè kèmmú ti kpeti, wèè í yie nKuyie nwe í yóó yie nti náá nti, deñde ti bo bantémè bè nàá nti tumè timómmənti, Muyaánsààmù nkpeti.

Kuyie nti dómè

⁷ N kɔbe n dɔ bè, ti ndó titòbè ke yé Kuyie ntúmè medókùmè yie nwe. Wèè dɔ otòu wèè tu Kuyie mbire ke yé Kuyie. ⁸ Wèè í dɔ otòu, wè í yíéte Kuyie nke yé Kuyie ntúmè kùù dɔ kunku benitibè. ⁹ Kuyie mbenke kù ti dómè, kù duənní mèmme ku Bire dèè bo demáà kutenkù mieke kè dè bo ti duó mmufòmmu. ¹⁰ Dèè benkù kù ti dómè, dè í tú tii kù dɔ, kuù ti dɔ ke duənní ku Bire kè bè dè kù ti yei nkpeí.

¹¹ N kɔbe n dɔ bè kè Kuyie nti dɔ memme, ti múnke dò nkéndómu titòbè. ¹² Òmòu í yà Kuyie mbiti, kè ti dɔ titòbè kù ti bonèmu ke te kè ti dɔ titòbè kù ti dɔ mèè boti.

¹³ Kù ti duómmu ku Yaá ndeè te kè ti yé ke dò nti kù taunè kè kù ti bonè. ¹⁴ Ti yàmù Kuyie mBire, ke náá nke tú kù dè duənní kè dè bo deéte kutenkù. ¹⁵ Kòò mòu náá nYesu tùmè Kuyie mBire, ò kù taunèmu kè kù ò bonè. ¹⁶ Ti bantému Kuyie nti dómè, ke kù yie.

Kuyie ndómu benitibè. Wèè mòke medókùmè wèè taunè Kuyie nkè kù ò bonè. ¹⁷ Nè ku ti kó mewənnimè kpéí nyó nte kè ti na kémməke medókùmè mómməmmè kè bá nyíèkù. Kuyie mbeénti yie, ke yé ti fòmmu dòmmè Yesu kómu do dòmmè. ¹⁸ Kàa dɔ otòu kufɔwáá ntɛnke ɔɔ í nwè nda bonè. Wèè dɔ otòu mesàà kufɔwáá nhɔɔ yèmu, ke yé wèè yíèkù ò yíèkùmè tibeénti nti.

¹⁹ Ti dɔ Kuyie nke yé kuù ketémè ke ti dɔ. ²⁰ Kòò mòu tu ò dɔ Kuyie nke í dɔ o kou tɔu, ò soummu. Ke yé wèè í dɔ o kou ò wúó nwè ò báá na kéndó Kuyie nwè í wúó nkù. ²¹ Yesu béimmu ke tú, kè wèè dɔ Kuyie nwè ndó o kou tɔu.

5

Ti bo yĩme kèna meyei

¹ Wèè yie nYesu Kirisi tumè Kuyie mBire de yie ntu Kuyie mBire nde. Wèè dɔ ti cice Kuyie nwe ndó ku bí tei. ² Kè ti dɔ Kuyie nke tú nku tannò ti bo de mbanté ti tùmè ku bí. ³ Kàa dɔ Kuyie ndè ɔɔ í nda yóunè a bo ndərimè ku tannò yèmmè. ⁴ Kuyie nkó ibí nəmmu kutenkù metákùmè meè ɔ nte kè ti na kutenkù. ⁵ We nhɔɔ na kutenkù kuu? Wèè tá wənwe ke dò nYesu tú Kuyie mBire.

Yesu mènke tùmè Kuyie mBire

⁶⁻⁷ Denennè bo dètáati ndi dèè ti náá nYesu tùmè Kuyie mBire. Kuyie ntammè bè do kèè mè bè ò àà dii mənni batémmù, nè tii do dɔò o kũũ mmənni, nè Muyaánsààmù mmùù bo ti mieke mù ti náá nti. ⁸ Menie nnè o kũũ nè

Muyaánsààmù dè wērīmu dè nàà nti. ⁹ Kòo nìtì yà dèmarè ke bēi, nti 55 yiemmu. Kuyie mpēētēmu onitì, ti dò nkéyiemmu kù bēi nti ke yī Yesu tú ku Birē. ¹⁰ Wèè yie nKuyie mBire ò yie nKuyie mbēi nti nti, wèè me nyí dè yie nhò yu Kuyie nku siyàábìsì yìè, ke yé ò í yiemme kù bēi nti ku Birē kpéí. ¹¹ Ntē Kuyie nnáké ti ke tú nè ku Birē borè nde kù ti duómme mufòmmu mùù bo sáá. ¹² Wèè tá Kuyie mBire wèè yó nfòù sáá, wèè í dè tá ò bá nfòù sáá.

Wèè tá Kuyie mBire ò mǎkemu mufòmmu mùù bo sáá

¹³ N di wāri de kó tináaṅtì, kè di bo nyé di mǎke mēmme mufòmmu mùù bo sáá, dínđi bèè tá Kuyie mBire. ¹⁴ Ntē dèè te kè ti í yīèkù, kè ti mǎo dèmarè Kuyie, kè dè tu ku kó medókùme kù 55 ti kéntēmu. ¹⁵ Kè ti yé ke dò nkù ti kémmú, ti nyé ke dò kù ti duómmu ti kù mǎo dè.

¹⁶ Kòò mǎu yà otǎu kòò dǎdri meyei mmèè dò nKuyie mbo ò cǐé nwèe bántè Kuyie nkè kùu ò cǐé. Meyei mmamè bomu Kuyie nyí cǐenku mē n yí yē ndi mbáá Kuyie mmèè kpéí. ¹⁷ Meyei memǎu tú meyei mme, kè mēmamè né bo kè Kuyie mmè cǐenku.

¹⁸ Ti yēmu ke dò nKuyie nte wè 55 í nkpaá dǎdri meyei, Kuyie nte wè tu wè, kù 5 nhò bàamu dibǎd kè di báá ò kááké.

¹⁹ Ti yēmu ke dò nKuyie nkuù ti te, kè dibǎd te kutenkù kuu nkǎbe bèè yete Kuyie nkpetì.

²⁰ Ti yēmu ke dò nKuyie mBire kǎtení ke ti teennè kè ti yǐété Kuyie nkumómmonku, ke kù taunè ku Birē Yesu Kirisi kpéí, nweè tú Kuyie nkumómmonku, ke duò mufòmmu mùù bo sáá.

²¹ M bí mentenè dimáá yebókè!

Isāã wàri dùi pátíri d́érínnì Di mpátíri tò tùi náàntì

Wèè wàri Isāã pátíri ketiri wèè wàri didéri, ke yu omáá ke tú: Okóti, ke wàri o pátíri onitipòkù m̀òu Kuyie ntááté wè kòo yètìrì tu Kiriya, wenwe nè o bí. Bèmbabè yèmmè dò nde kóo nitipòkù nè o bí dè benkú Kirisi kòbe t́nni ndi nè di nitibè. O pátíri mièke kòò náá nKirisi kòbe ke tú bè nf̀òu timómm̀anti mièke kéndó betòbè, kéndake iyáàbisítíí nyembè kpéí nke bá ncaù bè duó nỳì tié nyeyi.

De kó dipátíri náàntì duó ke dòmmè

1. Mudəummu 1-3
2. Onitì a bo ndómè Kuyie nnè benitibè tabè deè pèḗtè deməu 4-6
3. Isāã bè caummè iyáàbisítíí nképí 7-11
4. Isāã t́mè ò bo kətoó ké bè siéké nè mudəummu səmmu 12-13

Mudəummu

¹ Mí nhokóti Isāã, m̀i da wàri f́s nKiriya nè a bí, n di d́omu mesàà. Dè né í tú m máá, bèè yie ntímómm̀anti bè múnke di d́omu. ² Ke yé timómm̀anti bomè ti mièke ke yó mbo sáà, òm̀òu í yóó na ké ti dèite.

³ Ti cice Kuyie nnè Yesu Kirisi bè ti kuó mməsém̀mè ke ti d̀òò mesàà nke ti duó ndiwèi kè ti ndó titòbè mómmu.

Ti bo ndakemè itíí nyeyi yembè kpéí

⁴ Dè n naatimu n yàmè a bí mai yiem̀mè timómm̀anti, ke d̀əri ti cice Kuyie nyém̀mè. ⁵ F́s nKiriya n da wàri ti í tú tipàntì, ti yé t́nti nè dimònni t̀i tu: Ti ndó titòbè. ⁶ Kè ti d́ó Kuyie nti yie nku tannò nye, k̀ù ti nàkém̀u nè dimònni ke tú ti ndó titòbè.

⁷ Besòumbè bomu kutenk̀ù mièke, bèè í yie nYesu Kirisi t̀úótém̀è tinitikòntì, besòumbè mbè, Yesu kprantídèntòbè. ⁸ Yetenko kəmpí ndi tómm̀ú kət̀uəke kumànk̀u ke báá paà tiyeti.

⁹ Kòò m̀òu yóu Kirisi tié nke yie nyímai, ò ténke í t̀u nKuyie. Wèè me nyie nke ì t̀u nweè taunè Kuyie nnè ku Birè. ¹⁰ Kòò m̀òu kòtèní ke tò itíí nteì, di báá ò cəuté, di keté ke báá ò d̀əu. ¹¹ Kè wèè ò d̀əu mbè wènném̀u de kó mutómm̀ú yeim̀u.

¹² N kpaá məkem̀u tináàntì péu n na ndi nàké t̀i, n né í d́ó ké t̀i wàri. N d́ó kəkətoomu kè ti kari ké t̀i nàké kè dè nnaati.

¹³ Kirisi kòbe Kuyie ntááté bè bèè bo diè mbè da d̀əunko.

Isã wãri dũ pátiri ditããnni Di mpátiri tã tũ náãnti

Wèè wãri Isãã pátiri dèri, wèè wãri ditããnni, ke di wãri Kirisi kãbe tĩnni kóo niutũ mǎu, kòo yetìri tu Kayuusi, koò sãnti ò teennèmè Kirisi kãbe, ke bè caú nke tú bè nyé onitĩ bè tu wè Diyotirefu o kpéi.

Di mpátiri náãnti dúo ke dõmmè

1. Ò sãntimè Kayuusi 1-8

2. Diyotirefu kó tefentè nè bè sãntemè Demetiriyuusi 9-15

Bè sãntemè Kayuusi

¹ Mí nhokótĩ Isãã, mĩ da wãri f̄s nKayuusi, n da dómu mesàà. ² N népo sàù, n dó a kperè demou nkéri séi nwe, a kònti nnaati a kpeñni mèè boti Kuyie nkó kuce mieke. ³ Ti kãbe tũðkeni ke ti náké a tũ mmèè boti Kuyie nweti weti, kàa borime wenni kè dè n narikemu mesàà. ⁴ Timati 33 í nni nnarike ke p̄x̄t̄é m bo keemè dindi m bí kè di tũ nKuyie nweti weti.

Kayuusi teénnèmè Kirisi kãbe ke benkú ò dómè Kuyie

⁵ N népo sàù, a t̄õmmú wennimu Kirisi kãbe cuokè, kàa caú Kirisi kãbe bèè tu bep̄òðbè. ⁶ Bè ti nákému Kirisi kãbe mieke a bè d̄òò mèè sàà. Teennè be Kuyie ndó mèè boti kè bèe s̄oat̄é be c̄emmu. ⁷ Bè c̄enti ke náante Yesu kpeti nti, bè í dó bèè í tú Kirisi kãbe bè mbè teénnè. ⁸ Tínti Kirisi kãbe tũ dò nké mbè teénnè, ke yé ti w̄ẽr̄umè mut̄õmmú ke pit̄iri Kuyie nnáãnti.

Diyotirefu yóumè

⁹ N wãrimu tináãnti sãmpó Kirisi kãbe bèè bo a cie, kè Diyotirefu wèè dó ké nni kòo yete n ȳe mmù. ¹⁰ M bo k̄ōtōo dũ ȳiè m bo da náké ò náantemè n kpéi nke n s̄áá nke í caú bèè náante Kuyie nnáãnti, ke w̄ẽte ke paanko bèè dó ké mbè caú, ke beti bèè yete o kpeti Kirisi kãbe tĩnni mieke.

¹¹ N népo sàù, báá teetè bèè d̄òòri meyei, ntũ nkuce sààkù. Wèè d̄òòri mesàà nwèe tu Kuyie nkou, wèè d̄òòri meyei nwè í yé Kuyie.

¹² Demetiriyuusi yie borime wennimu, kè benit̄ibè b̄emou ò sãnti, kè ti múnke ò sãnti kàa yé ti náãmmè m̄õmmu.

Mucaummu

¹³ M m̄okemu tináãnti péu n na nda náké ti, nné í dó ké ti wãri. ¹⁴ N dó ké da yàmou ye nwe mieke kè ti náké.

¹⁵ A népobè bèè bo die mbè da d̄aunko.

Á d̄ou nha cie kãbe bá wè kè di mbo kè dè naati.

Sudi wàri dùi pátíri Di mpátíri tɔ̀ tùi náàntì

Sudi wàri o pátíri Kirisi kàbe bɛmɔu ndi, o pátíri náàntì dònne Pieri pátíri dèri kpeti nti, ke caú nKirisi kàbe ke tú bè ndake itié nyeiyi yembè kpéi mbèè pitírí itié nyeiyi tipítì timɔu. Kòo ntiè nKirisi kàbe ke tú bè ntɛí Kuyie nkó kuce mièke.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmme

1. Mudɔummu 1-2
2. Itié nyeiyi yembè yóo dentenè tì 3-16
3. Kirisi kàbe bo nfiíkúmè o kó kuce mièke 17-23
4. O duómme Kuyie ndisànni 24-25

Mudɔummu

¹ Mí nSudi Yesu Kirisi kóo tǎntì, Isaku nantè, mî wàri ke di dɔunko dínndi Kuyie nti cice yu bè ke bè dó, kè Yesu Kirisi di baa.

² Kuyie ndi kuó mmesémme, kè di duó ndiwèi kè di dake ndó ditòbè.

Beyeiɓe pī mmùù tǎmmú

³ N kàbe n do dómú nè n yèmmè memɔu kè di wàri Kuyie nti deeri mèè botí, ke sǎ ndè dò n di wàri ke yáúkunnè di kǎntì, kè di cómmú ke tɛí nKuyie nkó kuce mièke. ⁴ Ke yé benitiyeyibe sàrimè ke tanní di cuokè, ke caàri Kuyie nkó mesàà nnáàntì ke bo na kéndòari bè dómè, ke yete Yesu Kirisi. Weè maa ti baké, weè ti te. Tì wàrimu nè dimònni Kuyie nyóó bè kpetínnè mèè botí.

⁵ N dó kè di dente Kuyie ndo deetè mèè botí nku Isidayeyiribe, bá di me nti yémè. Kù do bè dènnemu bɛmɔu Esibiti mièke, de kó difǎnkúò kékuò bèè yete ku kpeti. ⁶ Di nyé ke dò nKuyie ntòrè yèè yete Kuyie nyè duó mmùù tǎmmú, ke ité yè do dò nkémbo dè, Kuyie nyè kpetínnému dibìlìnni mièke ke baanè ku beénti yiè. ⁷ N dó kényí di dente Sodammu kàbe nè Komɔo kàbe nè yehékè yèè dè tǎké be kperè do dǎdme mme. Be borime do í wenni, kéndònnè Kuyie ntòrè íyie, kè benitidaabè dounè betòbè, kè benitipobè dounè betòbè, kè Kuyie mbè cóu mmuháá. Ti dò nké nti yému.

⁸ De kó benitibè bèè tanní di cuokè be kperè me ndò, kè be yentotí tanninko meyi mièke kè bè sǎnkunko be kǎntì, ke senku Kuyie nkó muwèrimú ke sáá nkeínkè kó bekperibè. ⁹ Bá Mɔyiisi ku dui mònni kè Misèeri Kuyie ntòrè dieyè kó dimari ndó kóò tùóté nè dibòò kè bè nkpa nho kpéi nhò í nyie ke di sáá, kè di nàké maa ke dò: Kuyie nda yietí a yei. ¹⁰ De kó benitibè í yé bè dǎdri dè. Iwūš kǎme bè tǎūnèmu, bè sǎnté ke sáante bè í yé dè nde, ke yóó feti. ¹¹ Bè bo yà! Bè me ntǔmmè Kayèè wèè do kùo o nantè o kó kuce, bè dó idíítí nyi kè ì bè tannè Badammu kó kuce. Bè yete Kuyie nkpeti nti, ke yóó kú Kodee kàbe do yetemè Mɔyiisi kpeti kékú. ¹² Dínndi Kirisi kàbe kè di tii nke bo di kèbenke di dómè ditòbè, bè nkaké di mièke ke yo nke yò mbá ifei í bè bo, bè me nyí dake òmòu kpéi. Bè dò nyisàke nyi di cuokè ke dònne fetaafe fèè kpèri ke í niù, ke dònne detie ndèè í péi, ke dònne detie mbè u dè kè dè kpéi ke ku. ¹³ Bè dònne dàméèri kó yenéfinfirè nye yèè kpeñni, kè be tǎmmú sǎ nke dònne dàméèri kó kupémmúwòkù. Bè dònne

siwãã sîi tõe sînsi. Kuyie mbo bè tanné difõtîri cūmpuri dibînnî miεke kù dòò di be kpéi nke bè mbo sãã.

¹⁴ Bèè kpéi nke Enòki, Adammu yaàbire kudapùtònkù kuyiènkù kou do béimmè ke dò: Nyénè kè ti Yiè nKuyie nkòrinímu ke bo nneínè Kuyie ntòrè sikòupí sikòupí, ¹⁵ ke bo kpetínne bèè yete Kuyie nkpeti ke dɔ̀ori meyei nke náante tisíntenáaanti, ke sãã nKuyie nkè dèe benke bè kù càkemè. ¹⁶ De kó benitibè òó í nsànnè m̀nni mari Kuyie mbè pãã ndè kè be yèmmè càari, kè bè kra nke dɔ̀ori bè dómè, ke náá ntípocēmmúnáaanti, ke kpentí benitibè ke yo mbe kperε.

Pɔ̀ori caummè Kirisi kɔ̀be ke bè nàké bè dò nkéndòmmè

¹⁷ Díndi n kɔ̀be n dó bè dentenèní ti Yiè nYesu Kirisi tɔ̀rè do nàké ti ke dò: ¹⁸ Yemòrè sɔ̀nye miεke benitibè yóó buotému, kénsenku Kuyie nke dɔ̀ori bè dómè. ¹⁹ Bè buotému ke di yaati, ke dɔ̀ori bè dómè, Muyaánsààmù í bè bonè. ²⁰ Díndi n kɔ̀be, di báammu kpeh̀nimu ke dònnè dipũũ, nsòkénè ke kótírí mesàà nke mbáá nKuyie nnè Muyaánsààmù kó muwērímù. ²¹ Di báá déténè Kuyie nkùù di dó, mbaanè mufòmmu mùù bo sãã ti Yiè nYesu yóó di duó mmù, ke yé ò di kuómmè mesémmè.

²² Mesémmè ndi bonè bèè yèmmè sũ, kè di bè teennè kè bèe tãáté kuce sààkù. ²³ Deeténè be mɛcãã mbè òó pũtè m̀èè botí onitì muháá mmiεke, kékuó mmesémmè bèè d̀̀ori bè dómè, ke né nyé kè meyei mmèè sãũ be yàati kè mè báá di cànté.

Ti bo nsántímè Kuyie nku kpeti kpéi

²⁴ Ti sántí Kuyie nkùù màke muwērímù ke di baà mudorimù mumou, kè di bo ndò mpáíí, kéta ku kpeti miεke nè diwèi. ²⁵ Nsántínè ku, kuù tōnní Yesu kòò ti deeté, kuù yètìrì deũ, kunku demou kpàati, wèè baké demou, wèè do te demou, ke dè te, ke yó ndè te. Kè dè mme ndò.

10 Teom̄pùtè matè yìè kè Muyaánsààmù n túóté kè n keè metammè mamè n fānkúò kè mè kpeñni ke dò nditātèheù kōme kè mè tu: 11 Wāri a wúó ndè nkéduanko Kirisi kōbe tīrè yèyiekè: Efeesi kperi, Siminni kperi, Perikammu kperi, Tiyatiiri kperi, Sariti kperi, Fidaderifiu kperi, nè Daodisee kperi.

12 Kè n wēēte ke bo yà wèè n náánnè, ke yà sifitíkèkè siyiekè mesəə kpesi. 13 Kòò m̀òu còmmù si cuokè ke dònne Onitìbire ke dáátì diyaàbòrì kè di cùtè ke kááké o naàcèi, kòo boù fesəənaàkñfè o cuokè. 14 Kòo yùti péi ke dò ntikónti, kòo nuə̀ ncóu mmuháá. 15 Kòo naàcèi còu nke dò mmeberimè bè pùtíri mmè dihònni. Kòo tammè dò mmeniè nhò nhuutimè kucucuku mieke. 16 Kòo to siwáá siyiekè o ǹòutè youte, kè disiè menatimè medémè kperi yieni o nuù, kòo iikè p̄inti diyiè ð ncóummè kuyie ncuokè. 17 Kè n do o iikè kéndò n ku, kòo nòs nho ǹòutè youte n yīnkè ke d̀: Kufōwáá mbá da p̄i, m̄i tu diketíri nè kumànku. 18 N fòumu! N do kumu ke yānté ke yó nfòu sáá, ke baké mukũũ nke to mu ei kpetĩnsi. 19 Wāri a wúó ndè nè a yóó yà dè. 20 Nte siwáá siyiekè n to si n ǹòutè youte nè sisəəfitíkèkè siyiekè bēnkú m̀: Siwáá siyiekè tu Kuyie ntōrè nye yèè bo Kirisi kōbe tīrè yèyiekè mieke. Kè sikèkè tu Kirisi kōbe tīrè yèyiekè.

2

Kuyie nnàké ti Kirisi kōbe tīnni d̀i bo Efeesi

1 Wāri Kuyie ntōnni d̀i bo Kirisi kōbe tīnni d̀i bo Efeesi ke d̀: Nte wèè to siwáá siyiekè o ǹòutè youte nè sisəəfitíkèkè o tu m̀: 2 N yému a p̄i mmùù t̀nkperim̀, ke fēūtè ke mi nke yááké bèè tu bemaá Yesu tōrè ke yà bè soúmmè. 3 N yému a fēūrimè n kpéi nke mi, mbá a k̄nti í yārike. 4 Nte n yèmmè né í da naatinè t̀: A ténke í n d̀o a do n dómè meketimè. 5 Denteni a do d̀i b̀ri kécèete kēp̄i nha do p̄i mmùù t̀mmù meketimè m̀nni, kàa í cèète n kéroomu ke bo deite a fitirè de k̄ari. 6 Nè memme a d̀ò dè dèè wenni deè tú a yetemè Nikodaitibe t̀mmù m̀ mu yete m̀è boti.

7 Wèè m̀ke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù náa nti Kirisi kōbe tīrè.

Wèè bo na kētuake kumànku m bo o duə̀ mmufòmmu tie mùù còmmù Kuyie nkó kupuú sààkù mu kó dibii kòo di.

Kuyie nnàké ti Kirisi kōbe tīnni d̀i bo Siminni

8 Wāri Kuyie ntōnni d̀i bo Kirisi kōbe tīnni d̀i bo Siminni ke d̀:

Nte wèè tu diketíri nè kumànku, wèè ku ke yānté, o tu m̀: 9 N yému a fēūrimè, ke yé a c̄innimè ke né tú okpàati Kuyie mborè. 10 N yému bèè tu bemaá Sifube ke í bè tu, bè di níimmè, bè tu dibəə kōbe mbe. Bá nyièkù a bo fēūtémè, dibəə yóó di bennému kéduə̀ nkè bèè kpetinnè bēmbè, kè di fēūtè yewe tepitè. N wēēri kētuake kumànku kè n da cú mufòmmu kó dipi.

11 Wèè m̀ke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù náa nti Kirisi kōbe tīrè.

Wèè bo na kētuake kumànku o b́aá kú mukũũ ndérim̀.

Kuyie nnàké ti Kirisi kōbe tīnni d̀i bo Perikammu

12 Wāri Kuyie ntōnni d̀i bo Kirisi kōbe tīnni d̀i bo Perikammu ke d̀:

Nte wèè to disiè menatimè medémè kperi o tu m̀: 13 N yému a amè dibəə ei. Bá nè memme ke n taunè weti weti bá a í n yete, bá nè bè me nkúomè n kóo t̀nti sàawè Āntipaa a cie dibəə ã dè. 14 Kè timati né bo, n yí da naatinè t̀, a kōbe mabè yiemmè Badammu kpeti, wèè do tié mBadaki kè bèè souté Isidayeeribe,

kè bèe cááké imaa mbè fié ì yebòkè, kéndounè bètòbè. ¹⁵ Kàa wète ke mòke bèè tū nNikodaitibe kó itié. ¹⁶ Kàa í cèete, n kéroomu ke bo kuò de kó benitibè nè n nū kó disié.

¹⁷ Wèè mòke yeto ke bo keè wèe keè Muyaánsààmù nàà tì Kirisi kòbe tírè.

Wèè bo na kētuake kumàнку, m bo ò duò mánni wèè sàri, kòò duò ditápéiri bè wàri di diyetipànni, òmòu ì yé di kè dè ì tú bè di duò nwè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tñni dìi bo Tiyatiiri

¹⁸ Wàri nKuyie ntònni dìi bo Kirisi kòbe tñni dìi bo Tiyatiiri ke dà:

Nte Kuyie mBire dèè nuò ncóu mmuháá nkè de naàcèi còu nke dò mmeberimè bè pùtiríní mè dihònni dè tu mù: ¹⁹ N yému a dòori dè demou nè a n dómè ke n tá ke fíikú Kuyie nkó kuce, ke duò nhamáá mutómmú ke mi, kàa tómmú deuke ke pèéte mù do dòmmè. ²⁰ Nte n yí da naatinè tì: A yóumè onitipòkù Sesabedi * wèè tu omáà Kuyie mpānāānti nāāntò kòo suó n kòbe, kè bè dauti dautinè bètòbè ke cáá nyimaa mbè fié ì yebòkè. ²¹ Nh ò duómmu mefiè nkòò bo ceete, ò me nyí yie nke bo yóu o yei. ²² Deè te kè n yóó ò fèū nkéféū mbèè ò dautinè, kè bè sàa í yóumu de kó meyei. ²³ M bo kuò o kòbe, kè Kirisi kòbe tírè yemouu banté n yémè benitibè yentotí nè be yèmmè, ke yóó yietí bá wè o tómmú dòmmè.

²⁴ Dínidi Tiyatiiri kòbe bèè ì tūnne de kó itié nyeyi, bèè ì yíéte bè tu dè dibòsòri kpeti. N yí yóó di yé ditou mari. ²⁵ Mpīnnè di kèè tì weti weti kè n yàa wētenēni.

²⁶ Wèè bo ndòori n dómè kētuake kumàнку m bo duò nkòo mbaké ibotí. ²⁷ Ò bo nyi cēmmú nè kumátipáati, kè nyi pùò ntíyaamí kōme. ²⁸ Kè nh ò duò ntekūwentéwātè.

²⁹ Wèè mòke yeto ke bo keè wèe keè Muyaánsààmù nàà nti Kirisi kòbe tírè.

3

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tñni dìi bo Sariti

¹ Wàri Kuyie ntònni dìi bo Kirisi kòbe tñni dìi bo Sariti ke dà: Nte wèè mòke Muyaánsààmù múyiekè ke tó siwáá siyiekè ò tu mù: N yému a dòori dè, benitibè yémèè dò nha fòumu kàa né ku. ² Daate kékpénkūnne bèè kpaá kè bè mu nyí ku páíi. N yému a borime í wennimè Kuyie nyíikè. ³ Dentení bè do da nàké itié mmèè boti, kèwète kè ì tūnne kényóu meyei, kàa í dàate n kéroomu ke bo da dééte oyúókù kōme bá a bá nyé n tūðkoo dìi mōnni. ⁴ Bá nè memme bèmabè bomu Sariti mieke bèè ì sãu mbe yàati, bè bo nni nneinè ke dáati tiyaapéiti ke yé be borime wennimè. ⁵ Wèè bo na kētuake kumàнку ò bo dáati tiyaapéiti, m báá útè o yétiri mufōmmu pátiri mieke. M bo náké n cice Kuyie nnè ku tōrè ò tumè n kou.

⁶ Wèè mòke yeto ke bo keè wèe keè Muyaánsààmù nàà nti Kirisi kòbe tírè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tñni dìi bo Fidaderifi

⁷ Wàri Kuyie ntònni dìi bo Kirisi kòbe tñni dìi bo Fidaderifi ke dà:

Nte wèè kpa meyei nke tú timómmonti yiè, wèè tò okpàati Dafiti kó sikpetisi, ke s̄s̄ kpeté bá òmòu báa na kékpetinnè, kòo kpetinnè òmòu báa na kékpeté, ò tú mù: ⁸ N yému a tómmú ke yé a cīnnimè, nè memme ke yíé n kpeti ke n taunè, kè n da kpeté kuce kàa pí n tómmú, bá òmòu ì yóó na ké mù pàa. ⁹ Nte a yóó

* **2:20** Sesabedi: De kóo nitipòkù nwe Sedoboammu do puokemè kòo ò tannè mubòofèu mieke. Wénté 1 Bekpàatibè 16:31. 19:1-2 nè 2 Bekpàatibè 9:22,30.

dòòmè bèè tu dibòò kòbe ke sou nke tú hemáà Sifube ke í bè tu. N yóó duó nkè bèe nínkúmu a ìikè kébantè n da dómè. ¹⁰ A mè nyiemmmè n kpeti ke fěũri ke mi, kè mēfěũtímè tũòkení dìi yìè kutenkũ kumòu kè bè fěũri, m bo nda kánkè. ¹¹ N wētínímu bàmbà, mpí nha kèè tì weti weti kòò mòu báá còuté a cuuti. ¹² Wèè bo na kétuòke kumànkũ m bo ò dòò disāā kperi Kuyie ncĭĕtè mieke, kēwāri o ĩnkè Kuyie nyètiri nè ku ei kperi, Sedisademmu pánwè wèè cùténí keĭnkè, kēwāri o ĩnkè diyètiri pànni m mòke dì.

¹³ Wèè mòke yeto ke bo keè wèe keè Muyaánsààmù nàà ntì Kirisi kòbe tĩrè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kòbe tĩnni dìi bo Daodisee

¹⁴ Wāri Kuyie ntõnni dìi bo Kirisi kòbe tĩnni dìi bo Daodisee ke dò:

Nte wèè yètiri tu: Dè mme ndò, wèè dòòri ò nàà nti ke í sou, wèè baké Kuyie ndòò dè demòu ò tu mù: ¹⁵ N yému a tōmmú í tonnìmmè, mù mē nyí boo. N dó mù ntonnìmu yoo mù mboo. ¹⁶ A do ndàà dàà nwe, a í tonnì, a mē nyí boo, kè m bo da tũtũó. ¹⁷ A yèmmè mèè dò nha tú okpààtì ke mòke demòu, ke í kpa dèmarè. A né í yé ke dò nKuyie mborè a tú osènniwè ke tú ocĩri ke tú fedawanfè ke tú kuyũònkũ ke bo difòkperi. ¹⁸ N da tièmmu ke tú a donté m borè mesòò mbè wènkũnne mè kékparikè, nè tiyaàpéitì kékāā nha fei, nè munantie kēānnè a nuò nkéna kényà. ¹⁹ N tièmmu n dó bè ke bè puotì. Yóu meyei nke yáúkũnne a kònti. ²⁰ N cómmú dibòri ndi ke bie, kè wèè kèè n tammè ke kpeté, n taroo kè tì nwè nke yo. ²¹ Wèè bo na kétuòke kumànkũ m bo ò kànnè dikpààtikàri m borè, n na mèè botì ke kàri Kuyie mborè.

²² Wèè mòke yeto ke bo keè wèe keè Muyaánsààmù nàà ntì Kirisi kòbe tĩrè.

4

Kuyie nkpààtikàri

¹ De kó difònkúò kè n wète kényà keĭnkè kpetémè, kékèè metammè kè mè ndõnnè n sòò kèè dìi tãteheũ kòmè kè mè tu:

Dekeni die nkè n da benke dèè yóó dòò.

² Dende bàmbà nkè Muyaánsààmù m píe kè n yà keĭnkè dikpààtikàri kòò mòu ò kàri, ³ kòò ìikè dò ntinóbènti ke mieta, ke wète ke mieta ke dò nyekũò. Kè kutãmmeyāri fité de kó dikpààtikàri ke mieta ke dò mmenóõnnúò. ⁴ Kè yekpààtikarè sipisidè nè yènáà dì fité, kè bekótíbè sipisidè nè bènáà yè kàri ke dáátì tiyaàpéitì ke óké yesòòpikè. ⁵ Kè dikpààtikàri pĩnti ke kũnti ke péú fetaafe òò mmí nkè dè kũnti ke péumè, kè ifitíyì iyiekè còu nyìi tu Kuyie nyaá mmũyiekè. ⁶ Kè de kó dikpààtikàri ìikè dò ndámèeri, ke dò ndoi ke dò ntewéitè.

Kè dèmarè fòurè dènáà kàri ke dì fité ke mòke inuò nde ìikè nè de fònkúò. ⁷ Kè dekètirè dò ndiciriciri, dedèrè dinaadaà, kè detāānnè ìikè dò nhonitì kòke, kè denaannè dò nfetúúfè èinte. ⁸ Bá dè, kè dè mòke ifiētì ikuò kè inuò nhā i ĩnkè nè i mieke, kè dè diè nsāā ke tú:

Ti Yiè nKuyie mmuwerímú mumòu yìè

ndò páí, páí, páí nwe,

kù do bomu,

ke bo, ke yóó kòtení.

⁹ Kè de kò denennè dènáà diè nke sántì wèè fòu sáā, ke kari dikpààtikàri. ¹⁰ Kè bekótíbè sipisidè nè bènáà nínkú wèè fòu sáā ò ìikè kéhóóté be pikè kédòú nho ìikè ke dò:

¹¹ Ti Yiè nKuyie

fṣṣò dō nti nda sántí
 κε δέúκùnkò a yètìrì,
 a kpeñ̀nìmu
 κε γέ fṣṣò dómè κε δὸδ δεμου
 κε τε κέ δè bo.

5

Yekpetínyè yèyiekè kó tináañti

¹ Kè n ya wèè kàri dikpààtikàri kòò tò o nòùtè teyoute dipátíri dìi wàri di ìnkè nè di mièke, ke kpèù nke dànne yecanniyè yèyiekè. ² Kè n ya Kuyie ntànni kperi kè di pīèkù ke tú: We mbo na kékééte yecanniyè yie nképīnte dipátíri?

³ Òmòù í mbo keñkè mièke nè ketenkè ìnkè, yoo ketenkè mièke, wèè bo na kèpīnte de kó dipátíri kékaa. ⁴ De mōnni kè n kuó mmedè, òmòù í bomè wèè bo na ké di pīnte kékaa. ⁵ Kè bekótíbè kóò mōu n nàkè ke dō: Bá nkuò, nte Sudaa kabè kó diciriciri, okpàati Dafiti yaàbire wèè na dikpànni, ke bo na kékééte de kó yecanniyè kèpīnte de kó dipátíri.

⁶ Kè n ya dèmarè kè de dō ndipebii ke cómmú dikpààtikàri nè bekótíbè nè dèmarè fòurè denàà cuokè, ke dō mbè do di kùò, ke mæke yeyiè nyèyiekè nè inuò nyiyiekè, dèè tu Kuyie nYaà mmùyiekè kù duōnni mù kutenkù kumu. ⁷ Kè de kó dipebii tónni wèè kàri dikpààtikàri o borè kécoutè ò tò dìi pátíri o nòùtè youte. ⁸ Kè denennè defòurè denàà nè bekótíbè sipísidè nè bènàà nínkú di ìkè ke tò bémou tikùtidùùti nè sisòabúkúsi, kè sì pièké tudaàri, dèè tu Kuyie nkabè kò mubáammu. ⁹ Kè bè ndiè nfeyenpànfe ke tú:

Fṣṣò mànnè kécoutè dipátíri
 kékééte di kó yecanniyè,
 κε γέ fṣṣò kúmè κε δεετέ
 iwuò nyimou nè ibotí imou
 nè bènítìbè bémou nè yebotè yemou
 κε bè duó nKuyie.

¹⁰ Kè bè tanné ku kpààtiyuu mièke
 kè bè tú ikuó niùbè,
 κε pī nKuyie ntōmmú,
 κε γó mbaké kutenkù.

¹¹ Kè n wète kèwéntè kèkeè Kuyie ntōrè sikoupií cèètemè dikpààtikàri nè dèmarè fòurè denàà nè bekótíbè ke diè mmedìè nke tú:

¹² Dipebii bè kùò di,
 dìi mànnè Kuyie ndi duó mmuwērímú,
 nè tikpàti nè meciì,
 nè tikpeti, nè disānni,
 nè didontiri nè diyetidieri!

¹³ Kè n keè Kuyie ndòd dèè kó dimàà, keñkè kperè nè ketenkè kperè nè ketenkè mièke kperè nè dàméèri kperè de dièmmè ke tú:

Wèè kàri dikpààtikàri nè dipebii,
 bæè te disānni, nè didontiri,
 nè diyetidieri,
 nè muwērímú mumou yebie nyebie.

¹⁴ Kè denennè fòurè denàà dō: Dè mme ndò. Kè bekótíbèè nínkú ké bè sante.

6

Sisēl sinàà kó tinàaṅṅi

¹ Kè n wénté káyà dipebii kèéeté dicanniri ketiri, kè dèmarè fòurè dènàà kó dèmarè pèe fetaafe kòme ke dò: Kòtení! ² Kè n yàni tesámpéitè, wèè tè dèke kòò tò mutámmù ke kòri dikpànni, ke óké menakùmè kó dipii. Ò dié nkénamu dikpànni ke kòri ke bo yíe kékpa nkéna.

³ Kè dipebii yíe kékééte dicanniri dérinni kè n kèè denennè fòurè dérinnè béimmè ke tú: Kòtení! ⁴ Kè tesánwústèe yènni kè bèe duó nwèè tè dèke muwērímú nè disie dierì kòò bo konne benitibè kè bèe kuò betabè kutenkù kumòu.

⁵ Kè dipebii kèéte dicanniri tāānni, kè denennè fòurè tāānnèe béi nke dò: Kòtení! Kè n yàni tesánsòutè, wèè tè dèke kòò tò tebietè. ⁶ Kè n kèè denennè fòurè denàà kó dèmarè béimmè ke dò: Tidiiti bè tu ti bedèè tebietè mèmàà nè bè tu ti ódisi tebietè mètáati diyie dimáà tómmú kpéi, kényóu mekúò nnè menàà.

⁷ Kè dipebii yíe kékééte dicanniri naanni, kè n keè dèmarè fòurè naanne béimmè ke dò: Kòtení! ⁸ Kè n yà tesántè kè tè dò mmenóonnúò, nkè wèè tè dèke kòò yètiri tu mukúũ, kè mukúũ nhò tũ. Kè bèe mù duó muwērímú, kè mù bo kuò ketenkè wétiri kó dikéè kòbe nè yese nè dikònni nè mumómmú, kè tikpasinti mbè cáà nke kòu.

⁹ Kè dipebii kèéte dicanniri nummùri, kè n yà diwústònni borè bèè do náante Tináaṅṅàati kè bè bè kùò be wèrè. ¹⁰ Kè be píekù ke tú: Ti Yíè nwèè kpa meyei, ke náá ntímómmònti, a yóò bekénè ómmònni kutenkù kòbe kè bè kpetínnè ke fósò mbè ti kùómè? ¹¹ Kè bèe duó mbá wè diyaabòri péiri kè bè nàké ke dò: Di nkpaá ke mi nke kèmmú bè bo kuómè di kòbe bè dò nkékuò bè bè di kùò mèè botí, nè bè di wè mmutómmú.

¹² Kè dipebii kèéte dicanniri kuónni, kè ketenkèe sántè mmedie nkè diyie soute kuyaasòkù kòme, kòò tánkùu wústè kè ndò mmeyi. ¹³ Kè siwāā nduòni kuyaakù óó fuutè kè fikie kó yetebe nduòni mèè botí. ¹⁴ Kè keĩnkèe kpéú nkpréú nkumièkù kòme kèpèetóò, kè yetārè nè ketenkè kèè sokè dàmèèri kè dèe itè dè do borè. ¹⁵ Bèè bakè ketenkè, bekpàatibè, behāāpòmbè iwēi yembè, beditíkpaatibè, bekpèribè nè benitibè bemòu, tidaati nè bèè í tú tidaati, kè bè cokù ke taà titādènti nè tidúótí. ¹⁶ Kè dè náá nke tú: Duónèni ti Ìnkè ke ti káā nKuyie nnè dipebii kè be mieke báá ti do. ¹⁷ Be mieke kó diyie yeiri dii tùòke kè be mieke peike. We mbo nkpaá?

7

Isidayeeribe bè ikú bè Kuyie nkó mecanimè

¹ De kó difənkúò kè n yà Kuyie ntōrè yènàà yèè te kuyaakù kè yè còmmú itemmànce inàà, bá di kè di bàà di kó kuyaakù, kè kù báá fuute keĩnkè nè ketenkè yoo dàmèèri yoo mutie mamù. ² Kè Kuyie ntònni teri yènni diyie yèni kèè bíékè, ke tò Kuyie nfòkù kó mecanimè, kèpèi nKuyie ntōrè yènàà kù duó nyè muwērímú kè yè bo pònte ketenkè nè dàmèèri. ³ Ke dò: Di mu mbáá nampè ketenkè yoo dàmèèri yoo mutie mamù. Yóunè kè bèe ikú Kuyie nkòbe tĩ mmeccanimè kédeè. ⁴ Kè yè n náké yè ikú Isidayeeribe wuo nyimòu mieke benitibè tĩ meccanimè kè bè màmè kè bè mbo tekoupiókùtè nè sikoupióisinàà nè sikoupióisinàà (144000).

⁵⁻⁸ Sudaà kòbe tekoupióítè nè sikoupióidé (12000),
Dubenni kòbe 12000,
Kati kòbe 12000,

Asɛɛ kɔbɛ 12000,
 Nɛfutadii kɔbɛ 12000,
 Manansee kɔbɛ 12000,
 Simmɛɔɔ kɔbɛ 12000,
 Defii kɔbɛ 12000,
 Isaka kɔbɛ 12000,
 Sabunɔɔ kɔbɛ 12000,
 Sosefu kɔbɛ 12000,
 Bensamɛɛ kɔbɛ 12000.

Ibotí iməu tɪnni kó tináànti

⁹ Dɛ kó difɔnkúò kè n yà yɛbotɛ yɛmɔu kɔbɛ nɛ ibotí iməu kɔbɛ, nɛ bɛnìtìbɛ bɛmɔu nɛ iwuɔ nyimɔu kɔbɛ kè bɛ tìkú ditɪnni diɛrì kɛ í dò nkéna kékɛaa nke dáátí tiyaápéítí, kɛ cómmú dikpààtikàrì nɛ dipebii dɛ ìkè, kɛ pikú tipuonti.

¹⁰ Kɛ pīékù kɛ tú: Kuyie nkùù kàrì dikpààtikàrì ìnkè nɛ dipebii, bɛɛ tì dɛɛtɛ.

¹¹ Kè Kuyie ntɔrɛ yɛmɔu nɛ bɛkótìbɛ nɛ dɛnɛnnɛ fòurɛ dɛnàà kè bɛ cɛ̀ɛtɛ dikpààtikàrì, kɛ nínkú kɛ sàntí Kuyie ¹² nke tú: Dɛ mme ndò! Tì Yìè nKuyie nƒɔ nɛ mutòmmú! Fɔ̀ɔ̀ mǎnnɛ disǎnni nɛ diyetidiɛrì nɛ mɛciì, nɛ didontiri nɛ muwɛrímú mumɔu yɛbie nyɛbie. Kè dɛ mme ndò.

¹³ Kè bɛkótìbɛ kóò mɔu m beke kɛ dò: A yɛ̀ bɛ̀ mɛ ndáátí tiyaápéítàà, bɛ yènni dɛà? ¹⁴ Kè nh ò tɛ̀nné kɛ dò: N yìè nƒɔ̀ yɛ̀. Kòo n nǎkɛ kɛ dò: Bɛ̀ɛ̀ fɛ̀útɛ̀ bɛ̀mbɛ mɛdiè nke òú bɛ yaàbòrɛ nɛ dipebii yī̀ nkɛ̀ yɛ̀ peike. ¹⁵ Dɛɛ te kè bɛ bo diɛ nKuyie nkɔpààtikàrì ìkè, kɛ pī nku tǎmmú sǎà ku cīɛtɛ. Wèè kàrì dikpààtikàrì kòo bo mbɛ bonè kɛ bɛ kǎnké. ¹⁶ Dikònni nɛ sínɛyɛ̀ dɛ tɛnke báá bɛ pī, diyìyè nɛ kuyiinkù dɛ mɛ mbáá bɛ potɛ. ¹⁷ Dipebii diì kàrì dikpààtikàrì diì yó mbɛ cɛmmú kè bɛ niitɛ mufòmmu hintɛ kè Kuyie mbɛ útɛ bɛ nɔnniɛti.

8

Dipebii kèétemè dicanniri yiénni

¹ Dipebii kèéte diì mǎnni dicanniri yiénni, kè dɛ dò yúó kɛ̀nkè miɛke kɛmmòkɛ tɛwɛbiètɛ mɛfitimɛ sipísitáati. ² Kè n yà Kuyie ntɔrɛ yèyiekè, kè kuu yɛ duó nyɛtáthe yèyiekè.

³ Kè Kuyie ntɔnni tɛrì kɛtení kécómmɔ̀ dihúúntɔnni ìkè kɛ tɔ tɛsɔɔbuute, kè bɛɛ tɛ píe ntúdààrì, kè diì wɛnnénɛ Kuyie nkɔbɛ kó mubáammu kɛ bo tuo ndihúúntɔnni ìnkè mɛsɔ̀ nkɔpɛrì diì bo dikpààtikàrì ìkè. ⁴ Kè kuyukú túdààrì kòku wɛnnénɛ Kuyie nkɔbɛ kó mubáammu Kuyie ntɔnni nùtɛ miɛke kéndekú Kuyie mborɛ. ⁵ Kè Kuyie ntɔnni túótɛ tɛsɔɔbuute kékoutɛ muháá nkéútɛ ketenkè, kè fɛtaafɛ mpéú, kɛ kuò, nke wéí, kè ketenkè sànti mɛdiè.

Kuyie ntɔrɛ yèyiekè eémè yetáthe yèyiekè

⁶ Kè Kuyie ntɔrɛ yèyiekè yɛ̀ tɔ yetáthe kɛ̀ yɛ̀ báátí kɛ bo eé.

⁷ Kè diketirì eé kè yɛmátàrɛ nɛ muháá nkɛ̀ dɛ nkòkénɛ mɛyī̀ nke duóni, kécóútɛ ketenkè kó yɛwétiyɛ̀ yɛ̀táati kó dimarì nɛ dɛtie nɛ timúsùùti.

⁸ Kè Kuyie ntɔnni dɛrì eé ditátheu, kè dɛmarɛ nɛcú nke dɛu kɛ dò nditārì diɛrì, kédoroo dàmmɛ̀rì miɛke, kòo wétiyɛ̀ yɛ̀táati kó dimarì naá mmeyī̀. ⁹ Kè dɛ kó diwétirì kó siyī̀ kú, kè bàtòòbɛ bɛ̀ bo dɛ miɛke kè bɛɛ cake.

¹⁰ Kè Kuyie ntɔnni tǎánni eé, kè tɛwátɛ diɛtɛ matɛ̀ còú mmuháá nkédonnì ikó nɛ sibii kó yɛwétiyɛ̀ yɛ̀táati kó dimarì miɛke. ¹¹ Kè dɛ kó tɛwátɛ yètirì tu mɛdòmmɛ̀, kè tɛ dɛ diì wétirì kó mɛniɛ nnaá mmedòmmɛ̀ kè bɛnìtìbɛ̀ yà kékú.

¹² Kè Kuyie ntõnni naannli eé. Diyie nè otànkù nè siwãã kó yewétiyè yètãati kó ðimari soute kè kuwenniku í mbo kuyie nkó yewétiyè yètãati kó ðimari nè keyènkè kpeye kó ðimari.

¹³ Kè n yà fetúúfè mafè kè fè èintè keñkè, ke kuò nke tú: Díndi ketenkè kòbe di bo yà! Di bo yà! Di bo yà! Kuyie ntõrè yètãati teyè bo eé ðii mǎnni yetãtehe.

9

¹ Kè Kuyie ntõnni nummùri eé ditãteheù, kè n yà tewàtè donnímè ketenkè kè bèe tè duó ndifõtiri cūmpuri kó sikpetínsi. ² Kè tée di kpeté, kè kuyukú ðiekú nyièni fehããtofe kǎme, kèsoukũnne diyie kè ðee biitoo. ³ Kè fecofee yènni kuyukú mieke kèpitóo ketenkè. Kè Kuyie nfè duó mmuwèrimú kè fè bo ntũsti benitibè inaá nkǎme. ⁴ Kè Kuyie nfè naké ke ðò: Báa kááké timúti nè detie nnè tidiiiti. A ntũsti n yí íkú bèè tĩ mmecannimè máa. ⁵ A báa bè kúò, á mbè tũsti kè ðè yóu ke ðò nyinaá, kè bè fèù mbetããbè bènũmmù. ⁶ De kó betããbè mieke benitibè bo wammú mukũtũ kémónté, bè bo mmú ðó nè be yèmmè memou kè mũu coké kédété.

⁷ Kè ðe kó fecofe ðò nsisèí sii báati ke kǎri dikpànni, kè fè yo ðò nyesoopikè, kè fè ìikè ðò nkenitikoke. ⁸ Kè fe yùti òkú ke ðò ntinitipokpeti, kè fe nũ ðò ndiciriciri kpeye. ⁹ Kè fè ðãáti ðimãtiyaãbòri ke kǎri dikpànni, ke puti kè ðè ùuti ke ðò nsikpàrinaaséí. ¹⁰ Kè fè mǎke iyéi kè ðò nyinaá nkpeyi. Kuyie nfè duó mmuwèrimú kè fè yó nyi ntũstiniè benitibè betããbè bènũmmù. ¹¹ Kè ðifõtiri cūmpuri kóo kpãati fè baké kóo yètiri tu: Okòuti, nè ebedee kó tináãnti Abanoo, nè kereki kpeti Apodiyõs.

¹² Meyei nketimè pèëtému kè mèdeémè kpaá kérini.

¹³ Kè Kuyie ntõnni kuõnni eé ditãteheù, kè n kèè metammè mamè yènnimè disoõhúuntõnni ðii bo Kuyie nyiikè di piti. ¹⁴ Kè mée naké Kuyie ntõnni kuõnni ke ðò: Bouté yebòkperè yenàà yèè bou kukó ðiekú Efadati borè. ¹⁵ Yè do ðe bo ke baa ðe kó dibenni ndi nè ðe kóo tãnkù nè ðe kó diyie nè ðe kóo ðèèri weti weti. Kè bèe yè bouté kè yèe kuò ketenkè kó yewétiyè yètãati kó ðimari kòbe. ¹⁶ Kè bè n naké ke ðò: Behããpòmbè bèè ðeke sisèí, bè sũmu ke bo sikupí sikupí. ¹⁷ Kè n yà sisèí, bèè si ðeke kè bè ðãáti yemãtiyaãbòrè, kè yèmayè wũs ke ðò muháá, kè yeteyè ðò ntiweti, kè yeteyè ðò mmuhããponyuo, kè sisèí yo ðò nyeciricirè kpeye. Muháá nnè kuyukú nè muhãpòpũo nkè ðè yìèni si no, ¹⁸ kékũò ketenkè wétiyè yètãati kó ðimari kòbe. ¹⁹ Kè si ðò ðõmmù ke kòu kè si yéi mǎke yeyo kè yè ðò nyiwããke ke ðõmmù ke kòu.

²⁰ Meyei nyí kũò bè í nyie nke bo ceete kètũnne Kuyie, kénkpaá tũ nyebòkè ke yè báa nnè sisooatenkaani, nè timáti péiti kpesi nè disoowũ ð kpesi nè yetárè kpesi nè ideí kpesi. Bè ðè ðõmmu, ðè í wúó ndè í no nke náá, ðè í no nke centi. ²¹ Bè í yie nke bo yóu muyóò, munitikòu nè tinitinònti, ke ðouti ðoutiniè betòbè.

10

Kuyie ntõnni tǎmè tepátite

¹ Kè n yà Kuyie ntõnni kperi mari, kè di cùtèni keñkè yewetè mieke, ke íri kutãmmeyári, kè di ìikè pĩnti ke ðò ndiyiè, kè di tààke cóu mmuhãá. ² Kè di pikú tepátite, kèna di naacètè youte ðaméèri kèna tecãnkutè ketenkè. ³ Kè ðii pee metammè mediè ndiciriciri kǎme, kè itapíé iyiekè còúté. ⁴ Kè nni ðó kèwãri ði béi nti kè metammè mamèe béinni keñkè ke ðò: Báa tí wãri, nti yé amáa.

⁵ Kê n yà Kuyie ntōnni dii do na di naacètè dàméèri kè tetetè na ketenkè, kè dii youte di nòutè keĩnkè, ⁶ képarikè kényú wèè bo sáà nho yètiri wèè dòò keĩnkè nè dèè kó dimàà bo ke mièke, ketenkè nè dèè kó dimàà bo, dàméèri nè dèè kó dimàà bo, ke béi nke dà: Dè ténke í yóò ɔɔte dè bo dɔòmè. ⁷ Kuyie ntōnni yiènni bo eé dii mōnni ditàteheù kè Kuyie ndòò ku sàri kpeti kù do nàkè tì ku kò betōmbè ku pāānāaṅti náam̃bè.

⁸ N do kèè mèè tammè kè mèe wēte kébéinni keĩnkè ke dà: Kɔte kécɔuté tepátite Kuyie ntōnni dii cōm̃mú dàméèri nè ketenkè di to tē.

⁹ Kê n kɔtoe ke dà: N duó ntepatíte. Kè di dà: Nto te kémaánko. Tè bo nwɛeti a nuù ke dò mmɛcekùò, kéntii a pɔuti.

¹⁰ Kê n cɔuté tepátite Kuyie ntōnni nòutè mièke kémaánko, kè tè mènke nwɛeti n nuù ke dò mmɛcekùò, kétaroo m pauti kéntii.

¹¹ Kê Kuyie ntōnni dà: A dò nkéyíé nákému Kuyie mpāānāaṅti titenti timou kpeí, ibotí imou nè bekpààtibè kpeí.

11

Kuyie mpāānāaṅti náam̃bè bedé kũũ nnāaṅti

¹ Kê bè n duó nkupāati kùu beúnè ke dà: Íté kébenné Kuyie ncīètè nè diwūštōnni, kékaa mbèè bo te mièke ke báá nKuyie. ² A me mbáá benné Kuyie ncīètè kó kudànkù, ke yé Kuyie nyóò duóm̃mè kè yebotèe mpuò ndiheí sàari ke dà betāàbè sipísinnà nè bèdébè*, ³ kè í duó nkè benitibè bèdébè nnáa n kpeí nkè bèè dáátí tifòštōnti, kè nnáa m pāānāaṅti ke dà yewe tekoupiítè nè sikousidé nè sipískuò (1260) † nyètāati ndi nè dikéè.

⁴ De kó benitibè tu odifè kó detie ndédérè nde nè sifitíkèkèe sidési dèè cōm̃mú Kuyie nkùu baké ketenkè ku iikè. ⁵ Kòò mōu dó ké bè dòò meyei mmuhāá nyènni be nɔ mièke kóò kùò. ⁶ Kè bè mòke muwērímú ke bo na kéwetinné fetaafe bè nàa ndi mōnni Kuyie mpāānāaṅti, ke bo na kéceete menie nkè mèe naá mmeyi, ke bo na kédòò meyei mmemou bè dó mèè boti.

⁷ Bè dèè dii mōnni mutōmmú Kuyie mbè duó mmù, kè musōmmùu yènni difòtiri cūmpuri, kè bè kpannè kè bè na, kè bè kùò, ⁸ kédóúnko diheí dièri mièke bè do baaké dè be Yiè nkudapāati. Kè bè nduó kuce nuù. Bè yu dii ei ke donninkonè Sodōmmu yoo Esibiti. ⁹ Bè bo bè kùò, kè benitibè bemou, ibotí imou kɔbe, iwuo nyimou kɔbe, yebotè yemou kɔbee tíí, kè mbè wéi ke dà yewe yètāati nè dikéè, kényete bè bo bè kunnémè. ¹⁰ De kó benitibè bedé kũũ mbo narike kutenkù kumou kó benitibè, kè bè mpāā mbetòbè yepàre, ke yé de kó Kuyie mpāānāaṅti náam̃bè do bè kóonnémè. ¹¹ De kó yewe yetāati nè dikéè kó difōnkúò kè Kuyie mbè fùute muyaá nkè bèe yántè, kè kufōwáá mpí mbèè do bè wùò mmèdiè. ¹² Kè bèe kè metammè mamè kè mè píèkù keĩnkè ke tú: Dekenéni die. Kè bè ndeètòo yewetè mièke, kè be kprantidèntòbè bè wùò. ¹³ Dende bamba nkè ketenkèe sántè mèdiè nkékúo diheí wétiri dipínni kɔbe sikoupiísíyiekè (7000) kè kufōwáá mpí mbesombè kè bè ndéúkunko Kuyie nyètiri.

¹⁴ Meyei ndérímè pèētému kè metāámmè yóò tuakeni bamba.

Kuyie ntōnni yiènni eémè ditàteheù

* **11:2** Betāàbè sipísinnà nè bèdébè dè bo yebie nyètāati ndi nè dikéè. † **11:3** Yewe tekoupiítè nè sikousidé nè sipískuò bo yebie

¹⁵ Kè Kuyie ntõnni yiénni eé ditâteheù kè metammè mamèe pee defnkè ke dò: Ti Yiè nKuyie nnè Kirisi beè yó mbaké kutenkù yebie nyebie nsáá. ¹⁶ Kè bekótibè sipísidè nè bènàà bèè kàri yekpààtikàrè Kuyie nyiikè kè bèè nínkoo ké kù sànte ke dò:

¹⁷ Kuyie nkperíkù,

ti da sántí fí nwèè do bo,
kè bo, a benkemè a wērimú ke baaté.

¹⁸ Benitibè mièke do da péimu,

di mmònni kàa kòke bè peike,

kàa yóó bekénè becíribè

kéyietí a tómbè a pāānāānti náāmbè

nè bèè tu a kòbe ke da dé,

benitidièbè nè besámþòbè kékuò bèè càari kutenkù.

¹⁹ Kè n yà Kuyie nciētè kpetémè keīnkè, kè metaummè tou īīkú te mièke. Kè fetafè mīi nke péú, kè yematárè duóni mediè kè ketenkè sànti.

12

Onitipòkù peimè kè dinitiri còmmú ke baa

¹ Kè n yà dēmarè kè dè dò nhonitipòkù ke dáati diyie tiyàati kōme, ke na otānkù, ke óké siwāā tepítè nè sidési kó dipi. ² Ke può nke dó képeité ke kuònnè kuyonku.

³ Kè n yà dinitiri dieri mari kè di dò ndiwūōri, ke mōke yeyo yēyiekè, yeyiè ntepítè, bá dii yuu kè di òké dipi. ⁴ Kè di yóú kau siwāā yewétiyè yētāati kó dimari kpesi ke buònni ketenkè, kè di bàa onitipòkù bo peitémè kè dii cáákè dēbire. ⁵ Kòo nitipòkùu peité kè Kuyie mpānke tūótè dēbirè kékōnnè. Dēē bire yó mbaké benitibè ke bè cēmú nè kumátipàati. ⁶ Kòo nitipòkùu coké kéta dikpáá kénsōri kè Kuyie nhò piú ke dò yewe tekōupítè nè sikōu sidé nè sipísikuò (1260).

⁷ Kè mudòò ānné keīnkè kè Kuyie ntõnni Mīseeri nè o kòbe kè bèè kpannè dinitiri nè di kòbe, ⁸ kè bè na kè bè ténke í mmōke kuçe ke bo mbo keīnkè. ⁹ Kè bèè tentení de kó dinitiri dieri nè di kòbe ketenkè, fewāáfè fēè do bo nè dimònni bè tu fē dibòò yoo Satāā.

¹⁰ Kè n kèè metammè pèúmè keīnkè ke tú: Kuyie mmònni tūðkemu kè kù deētè benitibè, ke benke ku wērimú, kè Kirisi baaté, kè bè tentení dibòò dii do wátiri Kirisi kòbe Kuyie mborè keyenkè nè kuyie.

¹¹ Dipebii kó meyiī nnè bè nākè mēē kpéí ntimómōnti, deē te kè bè di na, ke yie nke duò mbemāá kè bè bè kùò bá bè í yòte mukūū. ¹² Fó nkeīnkè nè a kòbe dè ndi naati. Ketenkè kòbe nè dāmēēri kòbe di bo yà, ke yé dibòò cūténiímè di borè kè di mièke còu ndi yé mēē kpéí nke dò ndimònni kūpe.

¹³ Dinitiri yà dii mònni di donnímè ketenkè, kéannè onitipòkù wèè do peité denitidabire. ¹⁴ Kè Kuyie nhò ānné itúfiēti kòo puu kéta dikpáá cuoké kēsōrinè fewāáfè, kémmōke yebie nyētāati nè dikéè, kè Kuyie nhò piú. ¹⁵ Kè fewāáfè tó menie nkè mēē naá nkukó ndiekù ke bo pōnténè onitipòkù. ¹⁶ Kè ketenkèe deētè onitipòkù kémaánko meē nie ndinitiri tó mè. ¹⁷ Kè dēe yonke dinitiri kè dii kòte kékpānnè o bí sōnyi. Bèè kó dimāā yie nKuyie nkuó ke tú weti weti Kirisi kòbe, ¹⁸ kékòte kéncómú dāmēēri také.

13

Dinìtìrì yóó pī mmùù tōmmù

¹ Kè n yà musīmmù mamù kè mù yètiní dāmèèrì, ke mọke yeyọ yèyiekè, nè yeyiè ntepiítè, bá dii yènni kè di òké dipiì, bá dii yuu kè di wàri ke sáá nKuyie.

² Kè de kó musīmmù dōnnè dimanni, kè mu tààke dò nkutontonkù kpèyi, kè mu nùù dò ndicìrìcìrì kpèri, kè dinìtìrì mù duó ndi wērimù, kè mù kànnè mu kó dikpààtikàri kè mù duó ntikpeti. ³ Kè mu yuu mari dò ndi kòute ke na nku ke miété. Kè dèe di kutenkù kumọu kọbe kè bè mmù tū, ⁴ kénsāntí dinìtìrì di duó mmèè kpéi ndi wērimù musīmmù. Kè múnke nsánti musīmmù ke tú: We nda mannè, we mbo na ke da kpannè!

⁵ Kè dinìtìrì duó mmuwērimù musīmmù kè mù mbọké kutenkù ke dò betāābè sipísìnàà nè bèdébè, ke náá ntepotè kó tináahtì ke sáá nKuyie. ⁶ Kè náá ntináanyei, ke caari Kuyie nyètìrì, ke sáá nku ei keĩnkè, nè ku kọbe bèè kè bo.

⁷ Kè dinìtìrì duó mmuwērimù musīmmù kè mù bo kpannè Kuyie nkọbe kè bè na, kémbaké iwuọ nyimọu, benitibè bẹmọu ibotí imọu, yeboté yemọu. ⁸ Bèè yètè í wàri mufòmmu pátiri Kuyie mpebii bè kùò di kpèri, bèè yètè í bo de mièke nè Kuyie ndòòmè kutenkù kè bè nninku ke mù báa.

⁹ Wèè mọke yeto ke bo keè, wèe keè. ¹⁰ Dè dò mbèe kpetínnè wè bè yóó ò kpetínnèmu, dè dò mbèe kuọ wè nè disìè bè yóó ò kùomu. Dèe te kè Kuyie nkọbe dò nkénwéèrì ke tū nKuyie.

¹¹ Kè n yíé kẹyà musīmmù mamù kè mù yètiní ketenkè, ke mọke yeyiè nyèdèè, kè yè dò ntepedaatè kpèye, kè mu tammè dò ndinìtìrì kōme. ¹² Kè mù mọke muketimù kó muwērimù, kéduó nkè ketenkè kemọu kọbe mbáá mmusīmmù ketimù mùù dò kòute, ke na nku ke miété. ¹³ Kè de kó musīmmù dērimù ndòari tidietì ke ní béi nkè muháá ncúténí keĩnkè benitibè bẹmọu ìkè. ¹⁴ Kè mù ndòari tidietì bè yē mmùù dọò tì ke fétinko benitibè kè muketimù wùò. Kè mùù duó nkè bèe dọò muketimù bè dò kòutemu nè disìè kè mùù miété mu kó tetenkaanitè ke bo mmù dèúkunko. ¹⁵ Kè de kó musīmmù dērimù mmọke muwērimù, kéánnè mufòmmu tetenkaanitè kè tè nno nke náá nkéduó nkè bè nkòù bèè yete bè bo nínkúmè kè tè sante. ¹⁶ Kè mùù duó nkè bèe canne benitibè bẹmọu, bediebè nè besámpóbè, bekpààtibè nè idawaá tidaatì nè bèè í tú tidaatì, bá wè be nọu siyọú nè be tī. ¹⁷ Omọu báá na kéfité yoo wèe donté kè bè í ò wàri musīmmù yètìrì yoo mu cannimè.

¹⁸ Wèè cii wèè bo banté musīmmù kó mecannimè mie mmèè tu onitì yètìrì: Sikọu sikuò nè sipísikuò nè mèkùò (666).

14

Kuyie ndonté bè dièmmè feyempanfè

¹ Kè n yà dipebii kè di cònmù ditàri Siyōō ìnkè, kè benitibè dè bo tekọupíkòutè nè sikọupípisìnàà nè sikọupísìnàà (144000) kè dipebii yètìrì nè di cice kpèri kè dè wàri be tī. ² Kè n kèèní metammè mąmè keĩnkè kè mè ùuti ke dò mmenie nduò kucúcuku, ke péú fetaafe kōme, ke wète ke dò mbè bie ntikùtidùùti. ³ Kè de kó benitibè tekọupíkòutè nè sikọupípi sìnàà nè sikọupísìnàà (144000) cònmù Kuyie nkpààtikàri nè denennè fòurè denàà de ìkè nè bekótibè ìkè, ke diè nfeyempanfè omọu í yóó na kèdenté fè kè dè í tū bẹmbe Kuyie ndonté bè.

⁴ Bè í sāū mbemáà nè benitipòbè, bè dò mpáíí nwe, ke tū ndipebii tipífti timọu, Kuyie nkuù bè donté, kè bè duó mbemáà Kuyie nnè dipebii. ⁵ Bè í nàkè siyáábisi diyèè mari, bè í dọò meyei mmamè.

ke déúkùnkò a yètìrì,
fṣṣ̀ d̀ò mpáíí.
Ibotí imòu bo tíí
ke nínkú a ììkè ke da sántè,
ke yé a benkemè a wetimè.

⁵ Kè n yíé káyà Kuyie nciṣ̀ètè metaummè t̀ou ììkú t̀è kpetémè ke ìnkè. ⁶ Kè Kuyie ntòrè yeyieké yèè d̀ò t̀o meyei mmèyieké, kè yèe yènnì t̀e mièke ke dáátí tiyaapéítí kè t̀ì mièti, ke boú isòonaakúṣ̀ nyè cuokè. ⁷ Kè demarè fòurè dènaà kò demarèe yè duó nyisòòbòòke iyieké, kè Kuyie nkùù bo yebie nyebie ku mièke píékè i mièke. ⁸ Kè Kuyie ndòò tidietì kèbenke ku wèrímú, kè kuyukúú dátínnè ku cṣ̀ètè, òmòu í nna kéta, kénkémú ku t̀òrè nyèyieké t̀ò mèè yei mbo deèmè.

16

Kuyie mmieke yó pèike kè kùu duonni mèè yei

¹ Kè n kèè òmòu píékèní Kuyie nciṣ̀ètè, ke náké ku t̀òrè yeyieké ke d̀ò: Kòtenè kèúte mmeyei mmèè ã isòòbòòke iyieké ketenkè, Kuyie mmieke pèikemu!

² Kè Kuyie ntònni ketirìi úténì di kò febòòfè kò meyei nketenkè, kè yemansinyèe pí mbèè m̀àke musìmmù cannimè, ke ninku ke sánti tetenkaanitè, kényòu mediè.

³ Kè Kuyie ntònni dèrìi úténì di kò febòòfè kò meyei ndàmèèrì mièke kòo naà mmeyíí, kéndò mbè kùu onitì, dèè kò dimàà bo o mièke kè dèe kú.

⁴ Kè Kuyie ntònni táánni úténì di kò febòòfè kò meyei nyikó mmieke nè sibii kè dèe naà mmeyíí. ⁵ Kè n kèè Kuyie ntònni diì baké menie ndi nàámmè ke tú: A beénti wennimu fṣ̀ nwèè d̀ò mpáíí, ke do bo, ke bo. ⁶ Ke yé bè kùòmè a kò benitibè nè Kuyie mpāānāānti náām̀bè, di mmònni kàa bè duó mmeyíí nkè bè bo yà. A bè duó mbè d̀ò nha bè duó ndènde. ⁷ Kè n yíé kèkéè metammè yènnimè dihúúntònni bíékè ke tú: N Yiè nKuyie nha bekú weti nwe, kè dè wenni.

⁸ Kè Kuyie ntònni naannii úténì di kò febòòfè kò meyei ndiyiè, kè di áá ntuo mbenitibè. ⁹ Kè bè ncóú mmediè nke sáá nKuyie nkùù duonni de kò meyei. Bè me nyí nyie nke bo yóu meyei nke déúkùnne Kuyie nyètìrì.

¹⁰ Kè Kuyie ntònni nummùrìi úténì di kò febòòfè kò meyei musìmmù kpààtikàrì ìnkè, kè mu ei biitoo, kè mu nitibè nkuònnè kuyonku ke cáá mbe niì. ¹¹ Kè yemuò mbè d̀ammù kè dè bè yóu, kè bè sáá nKuyie nke ìnkè kòku. Bè me nyí nyie ke bo yóu meyei nkéceete.

¹² Kè Kuyie ntònni kuónni úténì di kò febòòfè kò meyei nkukò ndiekú Efadati kè kùu kùú, kè diyiè yìèni kèè bíékè kò bekpààtibè bo na kèpèètè. ¹³ Kè n yà yebòkè yètàati kè yè d̀ò nyecadakè. Kè yè yìèni dinìtìrì nùu mièke, yeteyè musìmmù kperi mièke, yeteyè wèè sóu nke tú ò nàà nKuyie mpāānāānti o nùu mièke. ¹⁴ Yebòkè nyè yèè nò nke d̀aari tidietì. Kè yèe kòte káyà titenti timòu kò bekpààtibè, kè bè bo wènnè kékpanne Kuyie nkùù baké ke ìnkè nè ketenkè, dikpànni dierì yiè.

¹⁵ Nyénè kè n kéroomu oyúókù kòme, dè nnaati wèè dàke ke ã o yàati ke báa ce nhotetìrì kè bèe yà o fei!

¹⁶ Kè de kò yebòkèe tí mbekpààtibè bəmòu dibòrì mari bè yu di nè Ebedeebe kò tināānti ke tú: Adimaketṣṣ̀.

¹⁷ Kè Kuyie ntònni yìènni úténì di kò febòòfè kò meyei nyewetè mièkenì, kòò m̀òu píékèní Kuyie nciṣ̀ètè ku kpààtikàrì borè ke d̀ò: Dè d̀òò ke deèmu. ¹⁸ Kè

fetaafê miî nke uuti, ke péu, kè ketenkè sânti mediè, kè mu nyí sântè mebotí nè Kuyie ndòòmè onìti. ¹⁹ Kè diheidièe totè mètàãti, kè yebotè kó yehékè yemouu ñduò. Kè Kuyie nyí nyè mBabidònni kàbe kó meyei, kè ku mieke peike kè kùu bè niî nku bòòfè yeife kó menaà. ²⁰ Kè bèe mántóo ketenkè kèè soké soké dàmèèri mieke nè yetàrè. ²¹ Kè fetaafê mátàrè nduòni ke cèè ke tuòkù cidòò sipísinaà, ke buòti benitibè, kè bè nsáá nKuyie nde kó meyei nkpeí. Ke yé mè do yóumè mediè mmómamme.

17

Bè yóo kuwè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè

¹ Kè Kuyie ntàrè yèè do tò meyei mmèyiekè kó ibòòke kè ye kó òimari n nàké ke dò: Kòtení kè n da benke Kuyie nyóò bekenè mèè botí onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kè dè tonté, wèè tu: Diheidiè dii bo ikó mpéu borè. ² Kè ketenkè kó bekpààtibè bemou nè ketenkè kó benitibè bemou kè bè di duónè, ke muò mmenaà kòme.

³ Kè Muyaánsààmù n túóté kékòtenè dikpáà cuokè, kè n yà onitipòkù mòu kòò dèke musímmù wūōmù, kè mù wàri mu kònti timou iwàrii kè ì sáá nKuyie, kè mù mòke yeyo yèyiekè nè yeyiè ntepiítè. ⁴ Kè de kóo nitipòkù dàátí tikpààtiyààti kè ti wūō, ke sàri weti weti nè medèi mmèè dòònè mesoò nnè yetásààyè ke tò febòòfè kè isòke nè meyei nhò dòòmme benitidaabè kè dè ã de mieke. ⁵ Kòò wàri o tñni ke kutinne ke tú: Babidònni, bèè dauti dautinè betòbè nè bèè dòòri isòke kperè be kóo yò.

⁶ Kè n yà ò muómme Kuyie nkàbe kó meyií mme nè Kirisi kàbe bè kùò bè, bè ye mmèè kpéi nYesu.

Kè n dè yà kè dè n di. ⁷ Kè Kuyie ntònni m beke ke dò: Dè da di ba nkpeí? M bo da náké onitipòkù nè ò dèke mùu símmù kè mù mòke yeyo yèyiekè nè yeyiè ntepiítè dè benkù mù. ⁸ A me nwúó mmùu símmù do bomu, kàa mù mántóo. Mù wète ke yènni difòtìri ndi kè bè mù kùò. Kè dèe di benitibè bèè yetè í bo mufòmму pátiri mieke nè Kuyie ndòòmè kutekù, ke yé bè do mù yàmè ke wète ke mù mántóo, ke wète ke mù yà.

⁹ Diè ntú mecii nkperè nde, yeyo yèyiekè tu yetàrè yèyiekè nye onitipòkù kàri yèè ñnkè, ke wète ke tú bekpààtibè bèyiekè. ¹⁰ Bènúmmù domu, kóo kuónwè kpáà, oyienwè bo tuàkení dii mònni wenwe í yóò oote. ¹¹ Musímmù mùu do bo kè bèe mù mántóo mù tu okpààti níinwè, ke wète ke wènnè beketibè beyiekè ke yóo kù.

¹² A yà yèè yèè ntepiítè tu bekpààtibè mbe tepiítè bèè mu nyí di tikpàti. Bè né yóò tí òimu, kénwènnè musímmù ke dò òimònni sám̀pó. ¹³ Bemou tepiítè tente bè yóò wènnè dinùu ndi, kéduó mmusímmù be wèrímu nè be kpeti. ¹⁴ Kè bèè dokénè dipèbii kè dii bè na, ke yé dii bakémè bèè baké, ke tú bekpààtibè kóo kpààti. Kè di kòbè tú Kuyie ntàátè bè ke bè yu, kè bè kù tū mmesáà.

¹⁵ Kè Kuyie ntònni n náké ke dò: A do yà mèè nie nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kòò kàri me ñnkè, mè tu benitibè mbe nè yetíre nè yebotè nè ibotí imou kàbe. ¹⁶ Musímmù yèè ntepiítè a yà yè tu bekpààtibè mbe bèè yó nní nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè, kéfiète o kperè demou kóò còrínóo difòkperi, kóò càáké kécúu ndesonne muháá. ¹⁷ Kuyie nkuu yóò bè duó nde kó meyèmmè kè bèè wènnè dinùu, ke duó mmusímmù be wèrímu kè mùu dòò Kuyie béi nti.

18 A ya wèè nitipòkù tu diheidiè ndi, dìi baké kutenkù kó bekpààtibè bəmou.

18

Babidōnni domè

1 Dè kó difñkúò kè n ya Kuyie ntōnni cùténimè kèñkè ke mæke muwērímú mediè nke mièti kè dèe wenkoo kutenkù kumou. 2 Kè dìi pīkékè mediè nke dō: Babidōnni diewè domu! Ò domu! Ke naá nyebókè sīnyè nè tinòti sīnti kó dihei. 3 Titenti timou kabe nè bekpààtibè, kè bè ò duónè ke muó mmenaà nkōme, kè benitibè dó idítí kperí kperè, kè de kó bepotambè kparikè.

4 Kè n yíe kèkeéní metammè mamè kèñkè kè mē tu: Díndi n kabe, yènnè de kó dihei kényenténè meyei mmèè yóó di tūàkení. 5 Ke yé de kó dihei yei nsūmmè, kè Kuyie ndààtení di kpéi. 6 Fósōnnè di, di di dāò dè, ke nós nkuce mēmáà, kè di nìi mmenaà mēè nkpeñni kuce mēdémè kēpēētè di do di duómmè. 7 Fēūnnè di mediè nkè dè mmannè di di tii kpàti ke yé di do fuommè ke tú, di tú onitipokpàati nwe, di í tú okúpokú ke bo nkuò. 8 Dèè te kè Kuyie nyóó di poté tyyēiti diyie dimáà mièke: Mumōmmú mùù kòù nè dikōnni, kè di cōu mmuhāà nkè di ñkuò ndikúdabōnni, ke yé ti Yiè nKuyie nkpeñnimèmu kè kuù di bekénè.

9 Kè kutenkù kó bekpààtibè bèè ò duónè ke kparikè, ke naá mbédítíkpaàtibè kè bèè ya di cōummè kè kuyukú yiè kénkuò, 10 kényote de kó mēfēūtímè, kénccōmmú mēdétimè ke sáúti ke tú: Áú yoò! Áú yoò! Babidōnni wèè do deu ke kpeñni, wèè fēūri miè ndende bāmbānāà?

11 Kè kutenkù kó bepotambèe kōmmú, ke yé òmòu ténke í dommè be potanti. 12 Tii tu: Mesō, timáti péítí nè yetásààyè yebotí yebotí, mēdei, tityaásàati tibotí tibotí, tidabeesàati tibotí tibotí, yepápaniì nkó tinenti, disōwūò nè timáti. 13 Ikūmbotí imou, tūdāārībè nè tihúúnti bè tu tí mīri nè ànsāà nè mēnaà nè mekúò nè muyuo nsāamú nè bēdēè nè ināàke nè ipe nè sisēí nè sinaàsēí nè tidaati bè fiiti tí. 14 Kè bepotambè nnáá nke tú: Idítíkperí kperè a do mæke dè ténke í kpaá, a ténke báá dè pēté bití. 15 Kè bèè do fiiti tipotanti de kó dihei, kè bèè yote mēfēūtímè kénccōmmú mēdétimè ke kuò ndikúdabōnni ke tú: 16 Áú yoò! Diheidiè dìi do mæke tisāti timou idítíkperí kpeti: Tityaásàati idítíkperí kpeti tí mīèti nè mesō nnè mēdèi mmèè dōònè mesō nnè yetásààyè yebotí yebotí. 17 Dè kó tisāti càke dimōnni dimáà.

Bèè piú bātóòbè nè betòbè bèè pī mmutōmmú de mièke, kè bè ncōmmú mēkentimè. 18 Ke wúó ndi cōummè kè kuyukú fí ke ntú: Dihei dii ndo í mannè dimari, 19 kénkuò nke pī mbe yo ke tú: Áú yoò! Diheidiè dìi kó tikpàti do te kè bepotambè bèè cèntinè bātóòbè kè bè kparikè dii pònte miè ndimōnni dimáà?

20 Dè nnaati kèñkè kabe nè Kuyie nkabe nè Yesu tōrè nè ku pānāaanti náam̀bè, Kuyie mpònte de kó dihei ke fíó ndi di dāò mēè yei mme.

21 Dè mōnni kè Kuyie ntōnni kperí marii túótè ditádieri mari kè di mannè dināà kēbò ndámēeri mièke ke dō: Mēè boti nku Babidōnni diewè yóó domè mecāá bá bè ténke báá ò ya. 22 Òmòu ténke í yóó keè tikùtidùùti, nè itārí nè yetātehe dè kuómmè. Beyántibè ténke í yó mbo, òmòu ténke í yóó keè cōnni kuómmè. 23 Muhāá n ténke í yó ncōu, nhòmòu ténke í yóó keè odapàà nè osapàà mbè daúmè. A kó bepotambè bèè do baké titenti timou ke dōori denitinònkperè, ke suó benitibè.

²⁴ Kuyie nyóó bè bekénè Kuyie mpāānāaṅṅi náam̀bè bè kùò bè kpéí nke nè Kuyie nkòbe bè kùò bè.

19

Dipebii tóúmè di pokù

¹ Kè n keè difīnni mari dièmmè ke tú: Adeduya! Sāntenè Kuyie nkùù kpeñni kè ku yèṅiri ndeu, kùù ti deetè. ² Kuyie mbekù weti weti nwe kè dè wenni, kù kpetinnèmu onitipòkù wèè dauti dautinè benitibè ke bè càari. Ò kùò ku tōmbè mbe kè kù ò kpetinnè ke fòò. ³ Ke yí ke dà: Adeduya! Sāntenè Kuyie, nde kó diheì còummu kè kuyukù dekù tiwetì yebie nyebie. ⁴ Kè Kuyie nni nkari ku kpààtikàri kè bekótibè sipisidè nè bènàà nè demarè fòurè dènàà ninkoo ku ùkè ke tú: Adeduya! Dè mme ndò. Sāntenè ti Yìè nKuyie.

⁵ Kè n keè òmòu béinnimè Kuyie nkpààtikàri borè ke tú: Dindi ku tōmbè bèè ku dé, bekótibè nè besāmpóbè sāntenè Kuyie. ⁶ Kè n yíe kékeè difīnni dièri mari dièmmè kè dè ùuti ke dò mmenie nduo kucúcuku, ke péú fetaafe kōme ke tú: Adeduya! Sāntenè ti Yìè nKuyie nkùù kpeñni ke tú okpààti, ke baké. ⁷ Dè nti naati, ke yé Kuyie mpebii yóó túótémè di pokù, ò bàati ke deèmu. ⁸ Kuyie nhò sārīmu koò dàtinnè tiyaakpeti tii wenni ke mièti, tii tu ku kòbe pí mmùù tōmmù sāmù kù dó mù.

⁹ Kè Kuyie ntōnni n náké ke dà: Wāri ke dà: Dè nnaati Kuyie nyú bè ku pebii potúòmù, Kuyie nkuù ti béi.

¹⁰ Kè n nínkú ke bo di sante kè di dà m báá di sante kè di tu Kuyie nkóo tōnti nwe ke dōnnè mí nnè Kirisi kòbe tòbè, kè n sante Kuyie nku.

Yesu náké ti, Kuyie mpāānāaṅṅi náam̀bè do náké ti, ti ti nnáá.

Wèè dèke tesāmpéitè ò namè dikpànni

¹¹ Kè n yà keñkè kpetémè, kòò mōu dèke tesāmpéitè kòò yèṅiri tu: Timómmṅanti, kòò dàṅri Kuyie ndómè ke bekù nè timómmṅanti ke kpa nnè timómmṅanti. ¹² Kòò nuò ncòu mmuháá nkòò òké yekpààtipikè, kè diyèṅiri mari wāri ye ùnkè kè weè maa di yé. ¹³ Kè bè ò yu ke tú: Kuyie nnāaṅṅi. Kòò dàátí tiyaabòri kè bè di mèù mmeýī. ¹⁴ Kè keñkè kó tihāapònti ò tū nke dàátí tiyaasàati tikpeti tipéti ke deke sisāmpíe. ¹⁵ Kòò cēmmù bèè yete Kuyie nkpeti nè kumátipàati, kè kuseú natikù yìèni ò nuù ò yóó bè kùonè kù, kè bè benke Kuyie nkperikù mièke bè còumme kè be yīi mpōnté ké ndò bè sō naumè yetebe diyetituo mièke. ¹⁶ Ke wāri ò yaabòri ùnkè nè ò kpèri ò yèṅiri ke tú: Bekpààtibè koo kpàati, bekótibè koo kóti!

¹⁷ Kè n yíe kéyà Kuyie ntōnni mari kè di còm̀m̀m̀ diyè také, ke píèkù ke yu tinòti ke tú: Tiinnènni, kè Kuyie ndi ànnè dibanni dièri kè dí di. ¹⁸ Kōtenèni kēco bekpààtibè, behāapòmbè iwēi yembè, bekperibè, siseī nè si deèbè, benitibè bemo, tidaati nè bèè í tú tidaati, bediebè nè besāmpóbè.

¹⁹ Kè n yíe kéyà musīmmù nè kutenkù kumòu kó bekpààtibè nè be kó behāapòmbè, kè bè tii nke bo dokénè wèè dèke tesāntè nè ò āapòmbè. ²⁰ Kè bèe kpetinnè musīmmù nè wèè do sou nke tú ò nàà nKuyie mpāānāaṅṅi, wèè do mù neinè ke dōri tidieti. (Ò do dōri tii dieti ke suò mù càñne bè, kè bè nninku ke sānti mu tenkaanité.) De kó musīmmù nè wèè do sou nke tú ò nàà nKuyie mpāānāaṅṅi, kè bèe bè dootóo befòubè kuhāabinku, muhāapòruo mmièke, ²¹ kékuò betòbè nè kuseú kùù yìèni wèè dèke tesāntè ò nuù, kè tinòti be cò kékpenke.

20

Kuyie nyóó kpetínémè dibòò yebie ntekoupiítè

¹ Kè n yà Kuyie ntònni cùténimè keñkè ke tò difòtìri cūmpuri kó sikpetínsi nè mefimme diemè. ² Kè pī ndinìtìri, fewááfè fèè do bo nè dimònni, fèè tu Satāā kébou kè di mboú ke dà yebie ntekoupiítè (1000). ³ Kè Kuyie ntònni di dootóo difòtìri cūmpuri, ke kpetínne kápáá nképōnnè, kè di nke bo kè yebie ntekoupiítè yàa deènè, bá di ténke í sou nhòmòu. Kè bèe wète ké di fīi ndimònni sámòp.

⁴ Kè n yíe kénya yekpàatikàrè, kè Kuyie nduú mbèè yè kàri muwērimú kè bè bo bekénè benitibè. Kè n yà becíribè bè do kùò bè, bè nàké mèè kpéi nKírisi kpéi nè Kuyie nnáahti. Bèè do í yie nke nínkú kédou mmusímmú nè mu tenkaanítè bè í nyie kè mùu bè cànnè be tīi nyoo be nou. Kè m bè yà kè bè yántè ke wērinè Kírisi ke yo ntikpàti yebie ntekoupiítè. ⁵ Bèè yántè bèmbe meketimè, kè besòmbe yóó yántè yebie ntekoupiítè bo pēētémè. ⁶ Dè nnaati Kuyie ncáánè bè, bèè keté ke yántè, bè ténke í yóó kú mukúderímú, bè yó ntú Kuyie nnè Kírisi be kó ikuú niúbè mbe, kénwērinè Kírisi ke yo ntikpàti yebie ntekoupiítè.

Kuyie nyóó namè dibòò nè di kòbe

⁷ Kè yebie ntekoupiítè (1000) pēētè kè Kuyie nkpeté dibòò. ⁸ Kè dii suó titenti timòu kòbe, ke tīi nKuyie nkprantídèntòbè bè tu bè: Kòku nè Makòku *, kè bè nsū ke mànnè dàméèri kó mubirimú. ⁹ Kè bèe íté kécéete Kuyie nkòbe dihei ku dó di. Kè Kuyie ncūūnni muháá nkè mùu bè kùò. ¹⁰ De mònni kè bèe dootóo dibòò dii do bè sou mmuháá nnè kuhāābinku muhāpòpòu mmieke, musímmú nè wèè do sou nke tú ò nàa nKuyie mpāānaahti de borè, kè dè nfēūri kuyie nnè keyènkè sáà yebie nyebie.

Tibeénti santi

¹¹ Kè nwènté kémóntóo ketenkè nè keñkè, kénya dikpàatikàri péiri dieri, kòò mòu kàri di ìnkè. ¹² Kè n yà becíribè: Bekótibè nè besámòpòbè, kè bè còmmú dikpàatikàri ìnkè, kè bè pīnte yepáte, bá wè o dàòrimè wàri dè. Kè Kuyie mbè bekénè be dàòrimè dòmmè. ¹³ Kè dàméèri ténnéni becíribè kè kudònkú ténnéni ku kòbe, kè bèe bekénè bá wè o dàòrimè dòmmè, ¹⁴ kèpī mmukūū nè kudònkú, kédootóo kuhāābinku mieke mùu tu mukúderímú. ¹⁵ Kè bè í yà wèè yètìri mufòmmu pátìri mieke bèe ò dootóo kuhāābinku mieke.

21

Keñkè pànkè nè ketenkè pànkè de kó tináahti

¹ Kè n yà keñkè pànkè nè ketenkè pànkè, kekótíkè nè dàméèri kè dè pēētè. ² Kè n yà dihei sàari Sedisademmu pànwè, kòò cutini keñkè Kuyie mborè, ke sàri ke dò nhosapà nsàri ke kòri o dàu. ³ Kè n kèè òmòu pīkénimè dikpàatikàri borè ke tú: Di mmònni Kuyie ncēētè bomu benitibè cuokè, kù yó mbè bonèmu kè bè wē nkè bè tu ku kòbe, kè kù bè te. ⁴ Kè kùu ūtè be nonnieti páíí. Mukūū mbá mbo, yekúdabùò mbá mbo, isáúti bá mbo, mumòmmú bá mbo, dekotíre demòu yóó pēētèmu.

* **20:8** Kòku nè Makòku: Kòku tu dihei ndi kè Makòku tu de kó dihei kóo kpàati yètìri (wénté Esekieri 38:2). Ke wète ke benkú yebotè yèè yóó íté ke bo kpànnè Kuyie nnè ku kó benitibè yemòrè sonye.

⁵ Wèè kàri dikpààtikàri ìnkè kòo béi nke dò: Di mmònni m bo dòò demou depànnè ke yíé dò: Wàri n yóó da náké tí, tí tu timómmanti nti ke dò ndí tí yie.

⁶ Ke yíé kébéi nke dò: Dè dòò ke deemu. Míi tu oketiwè ke tú osanwe, ke tú diketírì ke tú kumàнку. Kè sinéyēī bo wè m bo ò pā mufòmmu hinte nie nkòo yà kénfòu. ⁷ Bèè bo na kétuøke kumàнку m bo bè duó n yē n yóó bè duó ndè, ké mbè te kè bè tu m bí. ⁸ Ifōwáa nyembè, bèè í dōori bè náa nti, bèè dōōri isøke kperε, benitikòubè, bèè dounè betabè, betediibè, bebøaféubè nè siyáabisí yembè, m bo bè ànné kuhāabinku nè muhāpòpòo mmieke dèè tu mukūū ndérímu.

Sedisadammu pànwè yó ndòmmè

⁹ Kè Kuyie ntòrè yèyiekè kó dimari, dìi do tō meyei nkó ibòòke sonyi iyiekè n yu ke dò: Koteri kè n da benke Kuyie mpehii poku.

¹⁰ Kè Muyaansààmú m píe nkè ku tōnni n túóté, kédekεnè ditāri dieri mari ìnkè, ké m benke dihei sàari Sedisadammu wèè cutiní kéìnkè Kuyie mborè.

¹¹ Kè Kuyie nkó tikpeti di dàátí ke pínti ke dò ndoii ke dò ntewéitè, ke miēti ke dò nyetāsàayè. Kè dimari dò ntinóbènti kè diteri dò ndoii ke dò ntewéitè. ¹² Kè di duotí okú mediè nke møke yebòrè tepíitè nè yèdèè, kè Kuyie ntòrè tepíitè nè yèdèè yè bàa, kè de kó yebòrè wàri ye ìnkè. Isidayεeribe wuø ntepiitè nè idèi yètè. ¹³ Kè de kó yebòrè keú tipíiti tinàa: Yètāati diyie yìè kèè bíékè, yètāati di taà kèè bíékè, yètāati kubakú cāнку, yètāati kuyou. ¹⁴ Kè de kó kuduotí còmmú yetārè tepíitè nè yèdèè ìnkè. Kè ye wāri dipehii tōrè tepíitè nè yèdèè yètè.

¹⁵ Kè Kuyie ntōnni dìi n náánnè kè di tō kusøpāati, kè bo benné dihei nè yebòrè nè iduotí, ¹⁶ kébenné kè de mma tipíiti timou nè mehokumè nè mecómmè, kémmo cidòmétíríbe sikøupísidè nè sikøusidè (2200). ¹⁷ Kébenné kuduotí cèèè nkè mè mbo métíríbe sipísikuø nè bènùmmú (65). ¹⁸ Kè kuduotí maánè yetāsàayè, yèè dò ntinóbènti, kè dihei maánè mesø mmèè dò ndoii ke dò ntewéitè. ¹⁹⁻²⁰ Kè bè dāri yetāsàayè yebotí yebotí dipūū, kè dimari dò ntinóbènti, kè diteri dò nyekūū, kè diteri dò mmeyī, kè diteri dò nfetōnfε, kè diteri dò mmebèrimè, kè diteri dò ntedāntè, kè diteri dò mmutāpei. Kè diteri dò ntiweti, kè diteri dò mmekòcεburime. ²¹ Kè yebòrè tepíitè nè yèdèè dōōnè mèdèi, bá di kè di møke mēmáa. Kè dihei kó kuce tú mesø mmèè dò ndoii ke dò ntewéitè.

²² Bá n yí nyā Kuyie ncíētè bè kōri kè ke báa, tí Yie Kuyie nkūū baké ketenkè nè kéìnkè nè dipehii bèè do dè bo kè bè mbe mbáa tipíiti timou. ²³ Diyie nè otānkú dè í mbo ke bo mmí dihei. Kuyie nkuū do miēti kè de wenni, kè dipehii tú defitírè. ²⁴ Kè titenti timou købe centi di wenniku mieke, kè titenti timou kó bekpāatibè korínko be kpāti dεborè. ²⁵ De kó dihei bōrè yó nfeimu sáa, ke yé keyènkè í yó mbomè. ²⁶ Bè yó nde ntøuo titenti timou købe kpāti sàati. ²⁷ Dèmarè sīnnè í tati de kó dihei, yoo wèè dōōri isøke kperε yoo siyáabisí yie. Bèè yètè wāri mufòmmu pātíri mieke dìi tu dipehii kperí, bèè máa tati de kó dihei.

22

Menie mmèè duó mmufòmmu me kó tináahti

¹ Kè Kuyie ntōnni m benke kukó nkūū kó menie nduú mmufòmmu, kè mè yìèní Kuyie nnè dipehii be kpāatíkari borè, ke dò ndoii ke dò n tewéitè. ² Ke pūš ndihei mieke, kè detie ndèè duó mmufòmmu kè de còmmú yeyakè yèdè ke pei kuce tepíitè nè mèdémè dibenni, kuce mēmáa otānkú, kè mu fāati miékunko yebotè. ³ Dèmarè í yó mbo de kó dihei mieke Kuyie ncōš dè.

Kuyie nkpaàtikàrì nè dipebii kperi yó mbo dihei mieke nke, kè Kuyie ntómbè kù báá. ⁴ Kè wúó nku ìikè, kè kùu wári ku yètiri be tñí. ⁵ Keyènkè í yó mbo, diyie nè otánkù dè me nyí yó mbo. Ti Yiè nKuyie nkuù yó mpínti kè dè wenni, kè bè yo nku kpàti sáà yebie nyebie.

Yesu wētínímè bàmbà

⁶ Kè Kuyie ntónni n náké ke dò: Dè kó tináaanti tu timómmenti nti ke dò ntí ntí tá. Ti Yiè nKuyie nkuù pie nku Yaá nku pānāaanti náambè, ke tōnni ku tōnni kè di bè nàké dèè yóó dōd.

⁷ Kè Yesu dò: Ndakenè n wētínímu bàmbà. Dè nnaati wèè yie ndi mpátiri náaanti.

⁸ Mí nyIsāā n kèèmu ke yà de kó denennè, n kèè dii mōnni ke yà kénínkóo Kuyie ntōnni dii dè nni mbenke, di ìikè ke bo di sante.

⁹ Kè di dò: A báá n sante, kè n tu Kuyie ntōnti nwe, ke da dōnnè nè Kirisi kobe tobè, á sante Kuyie nku.

¹⁰ Á báá yóu a bo nákéme di mpátiri kó tináaanti, ke yé de mōnni tōónímèmu kè ti yóó dōd. ¹¹ Meyei nyiè ndake sōoté o yei, wèè sí nkòo dake sīnte, wèè dōdri mesāā nkòo dake mmè dōdri, wèè dō mpáíí kòo dake wénkūnne omāā.

¹² Kè Yesu dò: Ndakenè! N wētínímu bàmbà nke bo yietí bá wè o dōdri mè dō mmè. ¹³ Mii tu Oketiwè ke tú Osōnwe, ke tú diketiri nè kumānku.

¹⁴ Dè nnaati bèè dū be yaàti kè dè bo yie nkè bèè di mutie mùù duò mmufōmmu mu kó yebe keta dihei kó yebòrè. ¹⁵ Bèè dōdri isōke kperè, betediibè, bèè doutinè betobè, benitikòùbè, bebōfèúbè nè siyāābisi yembè, bembè kó dimāā yó mbo ditowāā ndi.

¹⁶ Mí nYesu mii tōnni n tōnni kè di ti náké n kobe tīrè. Mii tu Dafiti yaābire, ke tú tekūnwentéwātè tēè pīnti.

¹⁷ Kuyie nYaá nnè Kirisi kobe bèè tu o pokù ò tāāté wè kè bè dò: Kōtení!

Bèè kèè kè bè múnke dò: Kōtení!

Kè sinéyēī bo wè wèè kotení kēyā fāārè menie mmèè duò mmufōmmu.

Bè caummè wèè bo kaa ndi mpátiri

¹⁸ Mí nyIsāā n náámmu bèè kaa ndi mpátiri ke tú: Wèè yie timati de mieke Kuyie mbo ò yie meyei mbè náá mmèè kpéi de kó dipátiri mieke. ¹⁹ Kòd mmōu me nyāate timati, Kuyie mbo o mōnte mutie mùù duò mufōmmu mu kó dibii, bá ò báá ta dihei sàārì kù náá ndii kpéi di mpátiri mieke.

²⁰ Mí nyIsāā n náá mōmmu nwe ke tú: Ò béímmu ke tú: N wētínímu bàmbà. Dè mmè ndò! Wēténí ti Yiè nYesu!

²¹ Ti Yiè nYesu kó mesāā nní ndi bonè dimōu.